

ПОПУЛЯРНА МУЗИКА

Енциклопедичний словник

Харків 2018

УДК 78(03)
П 57

Рецензенти:

З.І. Алфьорова – доктор мистецтвознавства, професор ХДАК

Ю.І. Лошков – доктор мистецтвознавства, професор ХДАК

Популярна музика : енцикл. словник / автор-уклад. В. Откидач. — Х. : Лі-дер, 2018. — 896 с.

В енциклопедичному словнику розглядаються терміни, поняття, персоналії, музично-театральні жанри під кутом зору функціонування популярної музики: музичної естради, рок-музики, джазу, а також людських взаємовідносин у житті творчої особи. Вперше зроблено спробу поєднати крізь призму концертно-творчої діяльності численні термінологічні одиниці в річищі сучасного шоу-бізнесу, історії та теорії естрадного мистецтва.

Крім того, у пропонованій бібліографії подається широкий спектр видань, присвячених популярній музиці на всіх європейських мовах. Тут можна віднайти книги про музику в усіх її проявах (інструменталізм, вокал), вітчизняні та зарубіжні ансамблі, про творчі особи, які виступали на концертній естраді. Цікаві будуть видання про шоу-бізнес, продюсерство, атрибути концертно-сценічної діяльності та технічне забезпечення концертного виступу. Вся подана література в історичному ракурсі розглядається поза політичних, расових та етнічних обмежень. Крім того, подаються видання, які висвітлюють історичне коріння становлення багатьох різновидів видовищного та сценічно-театрального мистецтва, що щільно пов'язані з естрадним мистецтвом.

Поданий енциклопедичний словник буде корисним професіоналам та аматорам естради, студентам закладів культури і мистецтв, працівникам бібліотек, диск-жокеям, керівникам естрадно-джазових колективів, культурологам, а також усім, хто цікавиться питаннями популярної музики крізь призму історії та теорії музичної естради, джазу, рок-музики, концертно-творчого життя митців.

ISBN 978-966-2732-97-9

© В. М. Откидач, 2018 р.

© Видавництво «Лідер», 2018 р.

Зміст

<i>Передмова</i>	5
<i>Розділ перший</i>	Термінологія 13
	~ іноземна частина..... 178
	~ сленгова частина..... 182
<i>Розділ другий</i>	Персоналії 186
	~ вітчизняна частина..... 186
	~ іноземна частина..... 287
	~ календар..... 387
	~ пам'ятаємо..... 442
<i>Розділ третій</i>	Музично-театральні жанри 457
	~ часть первая: жанровые определения..... 457
	~ часть вторая: перечень произведений..... 461
	~ часть третья: указатель имен..... 548
	~ часть четвертая: библиография к разделу..... 607
<i>Розділ четвертий</i>	Бібліографія загальна 637
Довідкова література	637
Естрада, музична естрада, легка та популярна музика	644
Виконавство (загальні питання)	648
Творчість (загальні питання)	649
(Народна творчість; Художня творчість; Дитячі творчість та виконавство; Дитячий оркестр)	650
Психологічні аспекти творчості та виконавства	653
(Пам'ять; Увага; Успіх; Хвилювання, страх, стрес)	654
Мистецтво (загальні питання)	657
Первісне мистецтво	657
Мандрівні актори та музиканти	657
Музика, музичне мистецтво (загальні питання)	658
Музична культура	661
Масові музика та культура, субкультура, масове музичне мистецтво.....	662
Музика і... (~бізнес; ~діти; ~дозвілля; ~кіно, телебачення; ~культура; ~література, поезія; ~математика; ~медицина, здоров'я; ~мистецтво; ~молодь; ~релігія, астрологія; ~танець; ~театр; ~фізика; ~філософія)	663
Технологія музичного виконавства	
(Методика; Музичні здібності, обдарованість, геніальність; Музикування; Інтерпретація, стиль; Артикуляція (загальна); Ритм, ритміка, темп; Слух; Читання з листа; Гра напам'ять)	670
Концертмейстерство, акомпаніаторство	675
Музично-теоретичні дисципліни (Загальні праці; Аналіз музичних творів; Музична грамота; Теорія музики; Сольфеджіо; Гармонія; Аранжування, інструментування; Імпровізація; Композиція; Партитура, читання партитур)	677
Музична психологія	685
Музична педагогіка	685
Музична освіта	687

Музична естетика	690
Музично-театральні жанри (<i>Загальна література; Окремі театри; Комічна опера; Оперета, музична комедія; Мюзикл, рок-опера; Інші жанри</i>)	691
Джаз	698
Рок- і поп-музика	710
Рок-поезія	718
Оркестри, ансамблі, рок- і поп-групи	720
Вітчизняні ансамблі	722
Зарубіжні ансамблі	724
Музичний інструментарій, інструментознавство	752
Окремі інструменти	753
Вокальне мистецтво, спів (історія, методика, педагогіка	770
Вокальні жанри (<i>Народна пісня, фольклор; Пісня; Романс; Авторська пісня; Частівка, куплет; Блатна пісня, російський шансон; Іноземна пісня</i>)	773
Вокальне виконавство (<i>Голос; Дитячий голос; Постановка голосу; Хвороби голосу, гігієна; Дикція; Дихання; Інтонація; Джазовий вокал</i>)	779
Творчі особи	783
Вітчизняні співаки	783
Окремі виконавці	785
Представники авторської пісні	794
Окремі виконавці	794
Артисти театру та кіно	800
Зарубіжні співаки	802
Окремі виконавці	803
Атрибути та складові концертно-сценічної діяльності (<i>Шоу-бізнес, менеджмент; Продюсерство; Конкурси, фестивалі; Імідж; Косметика, макіяж; Кар'єра; Концертне життя, публіка, слухач; Нагороди, премії</i>)	879
Технічне забезпечення концертного виступу (<i>Сценічне обладнання; Музична акустика; Грамзапис, звукоорежисура; Комп'ютерні технології</i>)	886
Масові свята, театралізовані дійства, дискотеки, конференс, клубна культура	891

Передмова

Пропонований енциклопедичний словник популярної музики адресований фахівцям у галузі культурології, теорії та історії світової й вітчизняної культури, студентам навчальних закладів культури та мистецтв, диск-жокеям, керівникам естрадних, джазових колективів, а також усім, хто цікавиться проблемами культури, джазу, рок- та поп-музики. Словник включає найуживаніші терміни й термінологічні сполучення концертно-творчої діяльності, персоналії, назви музично-театральних жанрів, бібліографію крізь призму музичної естради, рок-музики, джазу. Специфіка даного типу словника обумовлена насамперед добром відповідної лексики, тлумаченням значень слів щодо заявленої сфери, що дозволяє певною мірою зняти понятійні різночитання термінів, які функціонують одночасно в кількох галузях знань.

Нині навряд чи знайдеться людина, яка б заперечувала велике значення естрадної музики та естрадного виконавства в естетичному вихованні людей. У наслідок своєї широкої популярності та доступності ця музика справляє великий вплив на смаки людей. Цей вплив може бути цілющим, якщо естрадним мистецтвом займаються кваліфіковані фахівці, які мають знання, необхідну техніку та добрий виконавський смак. Але біда, якщо в ролі виконавців на естраді виступають люди, далекі від цього мистецтва.

Нині формується й бурхливо розвивається нова галузь наукового знання – культурологія, яка наповнюється й поповнюється новими знаннями. Як відомо, процес становлення завжди супроводжується низкою складностей. Основна з них – часткова або повна відсутність базового категоріального апарату, що дозволило б адекватно відбивати явища, що описуються. Неоціненну роль у формуванні його може відіграти спеціальний словник, досвід якого й пропонується читачеві.

Останнім часом в естетичних уподобаннях молоді з'явився уклін у бік рок- та поп-музики. Вона виявилася доступнішою у сприйманні, ніж класична музика, ритмічно співзвучна сучасності і, завдяки найновішим досягненням у галузі електроніки, піднята на найвищий якісний рівень.

Слухачі, виховані на кращих зразках класичної музики, перебувають у значно вигідному становищі відносно тих, хто подібного у своєму житті не отримав. По-перше, вони мають прекрасну базову освіту, фундамент, на якому можна побудувати пізнання будь-якого жанру музики. По-друге, для любителів класичної музики видана величезна кількість хороших книг про життя та творчість композиторів, музикантів, співаків тощо. Щоправда, останнім часом почали видаватися видання як вітчизняних авторів, так і перекладені з інших мов. Але все рівно ще бракує подібної літератури в бібліотеках для поціновувачів популярної музики.

Естрада – мистецтво синтетичне, цим і пояснюється вживання нині величезної кількості термінів із різних галузей культури, мистецтва, літератури тощо. Крім того, необхідно зауважити, що нині в естрадному буденному житті на концертній сцені зустрічаються колективи та окремі виконавці різного спрямування, і в їх творчих стосунках уживається певна термінологія.

Естрадне мистецтво в усіх своїх формах є зараз одним із найпоширеніших різновидів мистецтва та відрізняється своїм різноманіттям, складаючись в різних соціальних і національних співтовариствах несхоже. Достатньо сказати про те, що і сам термін «естрада» не є міжнародним і однозначним.

Часто явища мистецтва, що містять в собі естрадне начало (або, інакше кажучи, естрадність), називають по імені найпоширенішого в даній країні або групі країн виду або жанру – мюзик-холлом, вар'єте, бурлеском. Навіть за наявності паралельно існуючих декількох явищ естрадного характеру ці форми (види, жанри) не мають загального найменування, що їх об'єднує.

Нині за загальне поняття, що об'єднує всі різновиди мистецтва легко сприйманих жанрів, швидше за все слід прийняти «Естрадне мистецтво» (або скорочено естрада), яке вже більше ста років уживається у вітчизняному мистецтвознавстві. Існує воно і в низці інших країн.

Термін «естрада» виник у мистецтвознавстві на межі XIX-XX ст. і об'єднав усі види мистецтв жанрів, що легко сприймаються. Поняття «естрада» існувало в СРСР і існує на пострадянському просторі. Так, у Західній Європі, Америці – це мюзик-холи, вар'єте, кабаре, шоу та ін. Естрадному мистецтву властиві відвертість, лаконізм, імпровізація, святковість, оригінальність, видовищність. Розвиваючись як мистецтво святкового дозвілля, естрада завжди прагнула до незвичності та різноманітності. Відчуття святковості створювалося за рахунок зовнішнього видовища, гри світла, зміни живописних декорацій, трансформації сценічного майданчика тощо.

Своїм корінням естрада сягає в далеке минуле, її елементи присутні в мистецтві Єгипту, Греції, Риму; у представленнях мандруючих акторів і музикантів: шпільманів, трубадурів, жонглерів, франтів та ін. в Західній Європі та скоморохів – у Східній. Сатира на міський побут і звичаї, гострі жарти на політичні теми і ставлення до влади, куплети, комічні сценки, примовки, ігри, клоунська

пантоміма, жонглювання, музична ексцентрика стали зачатками майбутніх естрадних жанрів, що народилися в шумі карнавальних і майданних звеселянь. Все це мало масовий і дохідливий характер, що й стало неодмінною умовою існування всіх естрадних жанрів.

Із переходом багатьох вуличних жанрів у закриті приміщення почав формуватися особливий рівень виконавського мистецтва, оскільки нові умови вимагали зосередженішого сприйняття з боку глядача. Так, наприклад, Франція, що стала батьківщиною майже всіх починань в галузі естради, успішно сприяла зародженню концертних кафе, де панувала атмосфера невимушеності та довірчості по відношенню до артистів. Діяльність кафе-шантанів, розрахованих на невелику кількість відвідувачів, дозволила розвинути таким камерним жанрам, як ліричний спів, конферанс, сольний танець, ексцентрика. Успіх кафе-шантанів сприяв появі крупніших видовищних підприємств – кафе-концертів. В Англії при заїжджих дворах (готелях) виникають музичні зали – мюзик-холи, де виконуються танці, комічні пісні, циркові номери. Сполучаючи форми розважальних естрадних програм із діяльністю трактирів, ресторанів, готелів у вигляді мюзик-холів, салон-театрів, власники привертали додаткову кількість відвідувачів і постояльців.

На початку XX ст. із розвитком науково-технічного прогресу поширення популярної музики набуває нових масштабів, з яким пов'язано масштабне виробництво найпростіших носіїв інформації – грамплатівок і початок радіомовлення. В результаті технічного прогресу змінилися особливості не тільки сприйняття музики, але й музичної діяльності в цілому. Музика, записана на грамплатівки, а згодом на магнітну касету, компакт-диск, нині є невіддільною частиною індустрії культури. Виконаний музичний твір записується, записи потім тиражуються і передаються радіостанціями, телеканалами, згодом Інтернетом, що надало можливості практично необмежено відтворювати цю музику. Музика, як і інші види мистецтва, стає індустрією з різними галузями класичної, легкої, рок-, поп-, народної та джазової музики, диференційованим ринком збуту та появи на ньому своєї продукції (система «зірок», оцінки творів і виконавців, шоу-бізнесу, а також організації рекламних турне, фестивалів тощо).

Особливою віхою – «золотим століттям» естради – вважається період кінця 50-х – початку 60-х років, коли визначилися яскраві виконавські особи. У музичному плані – джаз Л. Утьосова, Е. Рознера, О. Лундстрема; у вокальному мистецтві – К. Шульженко, Г. Веліканова, в жанрі народної пісні – Л. Русланова. З'явилися такі імена, як В. Трошин, М. Бернес, М. Кристалінська, Т. Міансарова та багато ін. У 60-70-і рр. під впливом творчості англійської групи «Beatles» разом з офіційною радянською естрадою з'являються різні музичні колективи. Саме цього часу формується нове покоління організаторів-менеджерів, які беруть на себе вирішення багатьох проблем із організації концертів подібних груп. У цей же час починає розвиватися виробництво звукової апаратури (як правило, приватно), оскільки подібна концертна діяльність вимагала наявності відповідного світлового та звукового устаткування. Розширюється студійна діяльність, удосконалюється устаткування, знаходяться можливості неофіційного запису пісень популярних груп і розповсюдження касет.

У 1987 р. виникнення дозвільних центрів, об'єднань, а потім і кооперативів призвело у сфері естради до наступних результатів: численні госпрозрахункові, кооперативні дозвільні центри створили таку конкуренцію, при якій державні структури опинилися на межі банкрутства, бо не були продумані порядок і система заходів, що забезпечують умови рівноправної конкуренції. Та і сам організаційний механізм потребував іншого підходу.

Таким чином, радянська естрада, що стала основою сучасного масового музично-розважального мистецтва, розвивалася по законах і принципах радянського суспільства, носила яскраво виражений ідеологічний характер і мала монополістичний спосіб організації. Жорстка цензура, система заборон, «прийом програм» і їх «схвалення» управлінськими і партійними органами в умовах закритого суспільства призводили до того, що радянські люди не мали можливості познайомитися із зарубіжним мистецтвом, а приймали тільки те, що їм пропонувалося телебаченням, радіо, на концертних майданчиках.

Нині мистецтво естради тільки накопичує свою загальну теорію. Поза точним обліком існуючих законів і закономірностей розвивалася радянська естрада, чим справедливо були свого часу стурбовані і учені, і практики. Дійсно, не можна заперечувати наявність шлейфу поганих традицій у питанні вивчення естради. Донині існує зневажливе ставлення до специфічних якостей творів естрадних жанрів. Крім того, розважальна функція, що ним властива, дискредитувала це мистецтво, зближуючи його з сумнівними формами звеселяння, сполучала розкріпачення з розгулом, пустотливу веселість з вульгарністю, внаслідок чого дійсно виникало антимистецтво, що викликало й викликає справедливий протест ревнителів естетичних норм.

Другою причиною, з-за якої естрада до цих пір виявлялася поза межами уваги науки, це недолік теоретичних досліджень. Відомо, що теорія не складається до того часу, поки галузь історично дуже молода. Естрадне мистецтво нині знаходиться ще в тому періоді свого розвитку, коли визначеність контурів тільки вимальовувалася, роди та жанри формуються, перевіряються часом, уточнюються їх функціональні особливості. Разом з тим саме зараз, ймовірно, настає самий відповідний момент для того, щоб елементарні основи теорії естради, що склалися на практиці, будучи осмисленими та доповненими, почали б допомагати естраді в її подальшому становленні.

Ще однією причиною, що тривалий час утрудняла вироблення визначення суті естрадного мистецтва, була відсутність в даній сфері єдності структури. Тут є сусідами найрізноманітніші види мистецтва, що істотно розрізняються своєю художньою мовою, своїми засобами виразу. Музичні, вокальні, словесні, пластичні естрадні твори, дійсно, на перший погляд мають мало загального.

Проте практика мистецтва змушує думати інакше. Відмічено, що будь-які естрадні твори всіх перерахованих вище способів виразу при втіленні їх виконавцями повністю підкоряються одним і тим же специфічним законам і закономірностям.

Пристаючи до дослідження деяких питань теорії естради, не можна вважати, що цієї теорії не існує зовсім. Практика естрадного виконання виявила досить багато особливостей, ознак, властивостей. Історики та мемуаристи у своїх книжках не тільки фіксують факти, явища, артистичні імена, але й переглядають, осмислюють лінію розвитку естради. Критики та теоретики, що займаються окремими явищами естрадного мистецтва, в своїх працях торкаються їх ознак і властивостей, які мають відношення до мистецтва естради в цілому. Крім того, всі ми як глядачі та слухачі практично досить вірно відчуваємо, що таке естрада, вміємо відповідно налаштовувати себе на сприйняття творів естрадних жанрів. Слід перевести відчуття, спостереження, досвід в більш-менш струнку систему теоретичних поглядів, зафіксованих закономірностей, єдиних термінів.

Перш за все потребують точного визначення суті, межі та ознаки естрадного мистецтва, його різноманіття, родова та жанрова структура. Потребують вивчення особливості естрадних творів – концертного номера, концертної програми та естрадного спектаклю. Виконавське мистецтво на естраді, безумовно, має свої відмінності від мистецтва театрального актора – необхідно визначити ці відмінності і тим самим сприяти вдосконаленню артистичної майстерності концертного виконавця. Предметом всебічного вивчення повинно стати глядацьке сприйняття, залежне від певних соціально-психологічних і творчо-організаційних чинників. І, нарешті, прийшов час уточнити термінологію, що існує, та напрацювати нову, притаманну даній галузі мистецтва.

Щоб вивчати теорію найпоширенішої у нас форми естради – концертної, необхідно впритул торкнутися й інших проявів концертної творчості, її складніших за змістом форм. Зауважимо, що в усіх концертних жанрах чимало ознак і властивостей мають багато спільного.

Поняття «естрада» в його буквальному сенсі якраз і містить у собі позначення основної властивості мистецтва. У точному перекладі з латинської – естрада – це настил, поміст, кін. Ми називаємо естрадою відкритий концертний майданчик, підведений над землею або над рядами крісел у залі, на відміну від сцени, де буквально значення даного слова в перекладі російською мовою – шатер, намет, а сама сучасна сцена конструктивно вдає із себе закритий з трьох сторін театральний майданчик. У наявності два майже протилежних значення: естрада – щось відкрите, сцена – закрите, замкнуте приміщення.

Відкритий майданчик має на увазі відкритість виконання, коли артист не відокремлений від публіки ні завісою, ні рампою, є немовби вихідцем із мас і тісно пов'язаний з глядачами. На естраді все робиться на очах у публіки, все відкрито погляду, наближено до аудиторії. Отже, самі виконавці можуть і повинні бачити й чути публіку, можуть вступати з нею в безпосередній контакт.

Таким чином, естрадному мистецтву, перш за все, властиве тісне зближення виконавця з публікою, що народжує абсолютно особливу систему спілкування цих двох сторін. Виконавець під час виступу перетворює уважних глядачів-слухачів на активних партнерів, дозволяючи їм багато що в сенсі відповідних реакцій. У свою чергу, естрадний виконавець і собі дозволяє значно більше, ніж це передбачається, скажімо, естетикою академічного концертного чи театрального виконання. Естрадний актор займає по відношенню до публіки позицію максимальної довірчості, щирості, відвертості.

Неважко прослідкувати наявність цих якостей на всіх етапах розвитку мистецтва естради від стародавніх святкувань, ходів і карнавалів, скомороства, російських ярмаркових уявлень до сучасних естрадних концертів і спектаклів. Тому поняттям естрада можна охарактеризувати всю область мистецтва легко сприйманих жанрів.

Якщо відкритий майданчик дав своє ім'я всьому естрадному мистецтву, то специфіку мистецтва естради можна виразити в похідному слові-понятті «естрадність», що об'єднує в собі всі специфічні якості даного виду мистецтва.

Отже, естрадність – це, перш за все, відвертість. Відвертість всього – акторського мистецтва, принципів зовнішнього оформлення, способів спілкування з публікою. Відвертість естрадного мистецтва якраз і обґрунтовує широту його жанрової палітри.

Упродовж усієї багатовікової історії естрадному мистецтву було властиво переважання виконавської імпровізаційності. Блазні, скоморохи, клоуни завжди будували свої виступи з урахуванням поведінки та настрою навколишньої публіки. Імпровізаційність виявляється також і в розрахунку виконавцями на конкретну обстановку – приміщення для виступу, складу аудиторії, суспільного настрою, пануючого навколо, та ін.

Розвиваючись як мистецтво святкового дозвілля, естрада завжди прагнула до незвичності та різноманітності. Її можна умовно поділити на три групи:

1. Концертна естрада (раніше називалася «дивертисментна») об'єднує всі види виступів у естрадних концертах;

2. Театральна естрада (камерні спектаклі театру мініатюр, театрів-кабаре, кафе-театрів, масштабне концертне ревію, мюзик-хол з численним виконавською складом і першокласною сценічною технікою);

3. Святкова естрада (народні гуляння, свята на стадіонах, насичені спортивними та концертними номерами, а також бали, карнавали, маскаради, фестивалі тощо).

За роки існування історії джазу, рок- та поп-музики особливості їх існування викликали до життя величезну кількість спеціальних термінів, пов'язаних як із жанровим різноманіттям, так і зі специфікою її побутування в загальнокультурологічному аспекті. Ці ж особливості породили й професійний сленг, який поширився в середовищі джазових та рок-музикантів і частково перейшов на їх аудиторії.

Більшість загальноновживаних стильових конструкцій виникла в рок-музиці на зламі 1960-1970 років, коли рок, намагаючись вийти за рамки своєї споконвічної обмеженості, активно вторгався як в естетично близькі (фольклор, джаз), так і досить далекі (академічна музика, авангард) сфери музичної творчості.

Вся класифікація видів сучасної популярної музики, окремих напрямів, термінологічні позначення тих чи інших форм її створення та виконання – все це складалося стихійно, зусиллями, головним чином, журналістів і самих музикантів. На жаль, до цієї роботи не були свого часу залучені фахівці з культури, мистецтва, музики, філології тощо. В результаті виникла неймовірна понятійна плутанина, яка в більшості зрозуміла самим «винахідникам». Тому автор убачає своїм завданням подати деякі термінологічні позначення і в загальномистецькому, і у вузькопрофесійному значенні.

Створення галузевих словників – завдання не тільки першорядної важливості, але й одночасно показник рівня розвитку та стану наукової думки та практичних досягнень у кожній конкретній діяльності знань, будь, то гуманітарні, технічні або суспільні науки. Не складає виключення в цьому і мистецтво, зокрема музичне.

Законодавцем мод у музичній термінології до початку XX ст. по праву вважалася італійська мова. Власне, вона й нині зберігає домінуюче становище в нотних виданнях. У першу чергу це стосується жанрів вокальної музики. Щодо інструментальних жанрів, то тут конкуренцію з минулого сторіччя склали французька й німецька мови, а з початку XX ст. – почасти й англійська.

На жаль, довідково-інформаційна служба вітчизняного музикознавства, одним із структурних компонентів якої є перекладні словники й довідники, більшою частиною являє собою нічим не виправданий вакуум між теоретичними дослідженнями та практичним їхнім осмисленням.

Вихід словника у світ – завжди подія, оскільки без цього виду літератури не обходиться вчений, студент, теоретик, практик, аматор, професіонал. У цьому сенсі кожна нова публікація стає помітною подією серед так званих вузьких спеціалістів.

Діяльність значних англійських і американських композиторів, музикантів, творчих колективів XX ст. сприяла впровадженню в музичну практику нової термінологічної хвилі, пов'язаної з розвитком насамперед джазу, а також численних течій сучасного мистецтва, зокрема рок- і поп-музики. Нова термінологічна хвиля і переоцінка цінностей, що почалися у зв'язку з утратою монопольного стану італійської термінології, привнесли істотні корективи у супровідний текст нотних видань, що зарядили польськими, угорськими, чеськими, іспанськими словами й словосполученнями. У зв'язку з цим перекладні багатомовні словники музичних термінів набувають у даний час першорядного

практичного значення. На жаль, стан і сучасний рівень розвитку довідкових видань у галузі вітчизняного музикознавства, м'яко кажучи, лише бажати кращого.

Щодо нової дефініції – шоу-бізнес – слід зауважити, що він, будучи складною структурною системою, напрямом комерційній діяльності, включає до себе різноманітні види діяльності та жанри мистецтва. Це механізм, в основі якого лежить процес виробництва та реалізації продукції на ринку. Тут важливі не тільки професійні знання та уміння, але й особливе відчуття – інтуїція, яка допомагає зробити правильний прогноз щодо реалізації творчого продукту на ринку.

У сучасному шоу-бізнесі склався особливий розподіл праці, вельми відмінний від того, що притаманно матеріальному виробництву. Важлива роль відводиться автору або виконавцю, що додає цій індустрії високого ступеня персоналізації. Однак роль продюсера, імпресарію, менеджера, промоутера, а також інших учасників цього процесу настільки велика, що без них культурні подія чи захід не відбудеться.

Зростає число прихильників і споживачів продукції цієї сфери, особливо серед підростаючого покоління. Зважаючи на специфіку даного ринку, непостійність масового смаку, важливо, щоб підприємець міг уловлювати щонайменші передумови майбутньої переваги аудиторії. Разом із тим фінансово-матеріальні умови не завжди дозволяють споживачам користуватися послугами і продуктами індустрії шоу-бізнесу з-за їх високої вартості і, як наслідок, виникає суперечність між купівельною спроможністю і попитом на культурні послуги, пов'язана з великими витратами та різними умовами його організації та просування на ринку.

Подальший розвиток шоу-бізнесу можливий за умов політичної стабільності, економічного зростання, стійкої фінансової системи, розширення інвестицій, розробки та ухвалення законів, що підтримують цей вид підприємництва, впровадження нових технологій та підготовки кадрів. Оскільки шоу-бізнес – це мистецтво і економічний розрахунок, натхнення і ризик, то і працювати в ньому можуть і повинні фахівці лише високого професійного рівня, широкої ерудиції, законслухняні підприємці, що захищають інтереси автора, виробника, суспільства та держави.

Головні складові шоу-бізнесу – це талант і капітал; людям, що працюють тут, доводиться постійно знаходитися в пошуку нових напрямів, імен. Саме «зірки» є тією «цеглою», з якої будується будівля шоу-бізнесу.

Поняття «зірка» виникло в епоху кінематографа, коли кіноактори були безіменними, і глядачі називали вподобаних ним героїв по назвах фільмів, а також за їх зовнішніми даними.

Суть поняття «зірка» полягає в тому: виконавець, що сподобався, викликає симпатії у глядачів, а отже, його хочуть бачити, на нього хочуть бути схожими. Споживач (глядач, слухач) не обмежується просто спогляданням кумира, він хоче дізнатися про нього все, включаючи подробиці особистого життя. Даний аспект надає велику послугу при створенні «зірок», оскільки вважається за ознаку великої популярності, а значить, гонорари «зірки» збільшуються. Залучення «зірки» до участі в шоу, модельному показі, кіно, мюзиклі, театральній постановці, запису альбому є гарантією попиту, аншлагу.

Багаторічний зарубіжний досвід дозволив виробити певну тактику і стратегію, визначивши тим самим схему становлення «зірки» (маркетинг «живого товару»). Основний механізм такої системи полягав у тому, щоб знайти молодого і потенційно талановитого виконавця, за допомогою якого потім створити продукт, забезпечивши при цьому паблісіті, і продовжувати експлуатацію напрацьованого іміджу до того моменту, поки не пропаде інтерес споживача до даного виконавця.

Створення «живого» товару безпосередньо пов'язане з виробництвом кіно, шоу-програм, аудіо- та відеоносіїв. Саме виробники продукції індустрії розваг сприяють збільшенню армії прихильників, створенню товару масового попиту, отримуючи величезні прибутки, коли артист (група) досягає статусу «зірки» чи «суперзірки».

Із середини 50-х рр. під впливом рок-н-ролу, що став частиною молодіжної культури в 50-і, 60-і, 70-і рр., і виникла індустрія грампласту з багатомільйонними оборотами, що розповсюдилася згодом світом і учинила вплив на культуру та мораль. З появою рок-н-ролу почала нестримно розвиватися не тільки звукозаписна індустрія, але й виробництво світлового, звукового, сценічного устаткування, музичних інструментів. З 60-х рр. починаються перетворення в цій сфері: поліпшується якість звуку, його потужність, реверберація, моніторинг. Організація крупних фестивалів на стадіонах, великих концертних шоу підштовхнула не тільки до досконалості звуку, а й до модернізації сценічних конструкцій, побудови величезних сценічних майданчиків просто неба.

Поява в 70-х рр. такої форми дозвілля, як дискотека, надала імпульсу розвитку нової сфери – виробництва світлового устаткування спеціально для дискотек. Паралельно продовжується розробка світлового устаткування для великих сценічних майданчиків, театрів, стадіонів. Світло відіграє

значну роль у створенні настрою, викликає додаткові емоції сприйняття. Виробництво світлозвукowego устаткування продовжує розвиватися потужними темпами, і зараз постійно удосконалюється не тільки його дизайн, але й технічні характеристики.

Разом з тим у боротьбі за сфери впливу в шоу-бізнесі основною дійовою особою є глядач, з його потребами і запитамі, тому, не дивлячись на постійний переділ сфер впливу, фірмам доводиться ретельно стежити за смаками споживачів. Із цією метою була створена система рейтингів популярності виконавців, продажів, касових зборів. Враховуючи, що споживач насамперед купує те, що займає перші рядки в таблицях популярності, компанії ведуть жорстоку конкурентну боротьбу за перші 20-30 позицій.

Велика роль в пропаганді музичної продукції належить всесвітньо відомому каналу MTV, який проводить мовлення більш ніж у 70 країнах. Канал, створений в 1981 р., зруйнував монополію радіо, що панувала в цій індустрії. Ідея каналу – безперервний, протягом 24 годин показ музичних кліпів. Основними споживачами каналу MTV є тінейджери, на яких він насамперед і розрахований. Нині вже існує безліч музичних каналів, які цілодобово транслюють кліпи різних виконавців в різних жанрах, стилях, уподобаннях.

Музичний ринок, що сформувався, знаходиться в тісному контакті з іншими сферами діяльності, сприяючи тим самим розповсюдженню своєї продукції. До таких «провідників» відносяться преса, радіо, телебачення, структури та організації, що здійснюють промоутерську та виробничу діяльність (кліпмейкери, виробники устаткування) та ін. Увага преси до продукції шоу-індустрії обумовлена не тільки тим, що «зірки» підвищують інтерес до друкарського видання, але і тим, що за допомогою участі в шоу-бізнесі преса розширює контингент покупців своєї продукції.

Організація та проведення фестивалів, конкурсів, презентацій, циркових програм, концертів «зірок», шоу-програм є найбільш трудомістким і дорогим процесом. Але це необхідний атрибут рекламної кампанії. До засобів промоушн можна віднести і гастрольний тур на підтримку аудіопродукції, виконавця, групи. Організація туру починається задовго, ще при записі альбому. Рекламна кампанія (куди входить і підготовка промоушн-матеріалів) розробляється з тим, щоб привернути до туру регіональних промоутерів.

Шоу-бізнес має розвинену інфраструктуру. До неї входять продюсерські центри, студії звукозаписи, різні рекламні, кліпмейкерські, модельні агенції, музичні видавництва, мережа спеціалізованих магазинів тощо.

Таким чином, завдання шоу-бізнесу – створення продукту масового попиту, що відповідає фінансовим можливостям, а також духовним і розважальним потребам людей. Слід зазначити, що «прогнози» професіоналів не менш важливі, чим діяльність по створенню самого продукту. Але передбачити успіх на ринку того або іншого продукту шоу-бізнесу можна лише при грамотному веденні тактики маркетингу, продуманої задовго до початку його виробництва.

Ще в 1970 рр. музикознавці відзначали недостатність наявних перекладних словників, що вказувало на явне відставання від розвитку міжнародної музичної термінології. Проте з тих пір істотних змін не спостерігалось. У СРСР було видано низку галузевих англо-російських словників, призначених для вивчення англійської мови у сфері медицини, техніки, гуманітарних наук. На жаль, дотепер днем з вогнем можна відшукати дещо подібне для музикантів. У всякому разі, таких видань можна перелічити по пальцях.

Отже, запропонований словник є однією із перших спроб створення подібних словників у царини музичної науки і музичного мистецтва, концертно-творчого життя митців. Автор-упорядник, спираючись на досягнення сучасної лексикографії та широке коло джерел, спробував створити актуальний посібник для тих, хто поглиблено займається вивченням проблем сучасної культурології, естрадного мистецтва, концертно-творчої діяльності.

Важко пояснити той факт, що дотепер у вітчизняному музикознавстві немає словників по музичній естраді. Автором в 2004 р. була здійснена спроба видання подібного словника¹. Звичайно, тією або іншою мірою іноземна музична лексика відбита в деяких галузевих словниках. Проте в силу специфіки й спрямованості вони не можуть повною мірою задовольнити величезні потреби в перекладацькій роботі з іноземними музичними джерелами. До того ж, у деяких випадках переклади та пояснення деяких понять, термінів і окремих слів містять неточності, грішать протиріччями, нерідко взаємовиключаючого характеру.

¹ Музична естрада : словник / уклад. В. Откидач. — Х. : Видавець І.В. Якубенко, 2004. — 444 с.

Основне ускладнення, з яким довелося зіштовхнутися в роботі над словником, полягало в тому, що існуючі перекладні словники далекі від одностайності в тлумаченні й перекладах багатьох термінів і понять. Причому амплітуда різночитань, методик і принципів – будь то транслітерація, транскрипція, орфоепія, понятійний апарат і т.п. – досить велика. Спроба ж звернутися до енциклопедичних і тлумачних словників лише збільшила клубок протиріч.

Нині на слухача обрушується шквал різноманітної інформації, в тому числі і в царині естради, концертного життя. Тому й виникла ідея створення цього словника, який допоміг би зорієнтуватися у питаннях термінологічної плутанини. Автор намагався зібрати воедино все, що можна (хоча б і з певною мірою умовності) назвати цією термінологією.

Словниковий запас естрадних видів мистецтв почав поповнюватися за рахунок політичних, літературних, театральних, музичних тощо термінів. Але в даному випадку всі терміни, які мають більш широке тлумачення, розглядаються лише в контексті понять, пристосованих до мистецтва сцени та естради. Саме з різноманітних джерел (енциклопедій, словників, часописів, газет, теле- та радіопередач, особистого досвіду) власне й складався даний словник.

Отже, всі перелічені питання можна віднайти в чисельному морі книжкової продукції, яка вийшла та виходить в різноманітних видавництвах. Нині існує величезна кількість видань про історію, теорію та практику естрадного виконавства. Автор-укладач намагався подати якнаймога більше існуючих видань різних років по заявлених темах, аби читач зміг віднайти необхідну та потрібну літературу. Деякі видання, звичайно, побіжно висвітлюють тематику, хоча й зможуть знадобитися в ознайомленні загальних питань існуючих проблем.

Бібліографія поділяється на окремі блоки україно-російською та багатьма європейськими мовами, які наочно допоможуть усім зацікавленим зорієнтуватися у величезному потоці книжкової інформації, у пізнанні та розумінні популярної музики. З метою економії місця вся література подається скороченим описом.

У словник були включені такі напрями тлумачень:

- деякі поняття та явища філософського, естетичного, загальномистецького, театрального та музичного спрямування, які стали невід'ємною частиною складного синтетичного процесу поєднання різних жанрів на концертній естраді;
- історико-культурологічні терміни, пов'язані із джерельною базою музичної естради;
- психолого-педагогічні терміни, пов'язані із творчістю митців на естраді;
- терміни, пов'язані з організаторською, інтелектуальною, фінансовою, психологічною діяльністю митця на концертній естраді;
- стилі, напрями, течії поп- і рок-музики та джазу;
- персоналії (продюсери, композитори, поети, співаки, інструменталісти тощо), творчість яких пов'язана з концертною естрадою;
- музичні інструменти, технічні засоби, різні електронні пристрої, що побутують на естраді;
- танцювальні форми, пов'язані із сферою естрадного та джазового музикування;
- інші музичні терміни (у межах зазначених спрямувань);
- бібліографія видань європейськими мовами, присвячених зазначеним напрямкам;
- деякі сленгові поняття.

Автор намагався уникати тих слів і понять, які існують в музичних словниках та є загальноживаними (знаки альтерації – *дієз*, *бемоль*; частини музичних інструментів – *розтруб*, *крона*; різні пристосування – *пульт*, *мундштук* тощо). У словнику, як правило, подаються тільки іменники. Крім того, для більш швидкого знаходження відповідного терміна багатослівні вирази (прикметник + іменник) подаються в оригінальному вимовлянні (*абсолютний слух*, *організаторські здібності*).

Назви колективів, груп, мистецьких акцій, кінофільмів тощо здебільшого подаються мовою оригіналу.

Дати народження та смерті подаються за новим стилем.

У статтях автор свідомо уникав розгорнутих назв навчальних закладів, установ тощо, користуючись скороченнями, які подані нижче.

На жаль, рівень розвитку естрадно-джазового знання, а також складність понять, які аналізуються, не дозволяє нині однозначно та чітко визначити низку термінів, що не могло не відбитися на інтерпретації автором змісту деяких понять. Об'єктивне пояснення у тому, що словник, як і мова відповідного дослідження, відповідає певному рівню його розвитку.

У пропонованому словнику читачі, безумовно, знайдуть деякі прорахунки, певну недостатність інформації, оскільки у процесі роботи над словником не весь матеріал був рівноцінно доступним. У силу цього деякі явища, поняття, персоналії, твори виявилися менше висвітленими. Окрім

суб'єктивних причин, це має й своє виправдання: культурологічний апарат знаходиться ще в стадії початкового формування. Автор-укладач розглядає свою працю як внесок у галузь пізнання історії естрадного мистецтва, концертно-творчої діяльності, в ту літературу, що стане чудовою допомогою у роботі студентів, диск-жокеїв, керівників естрадних і джазових колективів, усіх, хто цікавиться вищезазначеними проблемами. Сподіваємося, що поданий енциклопедичний словник знайде свого зацікавленого читача.

Як користуватися словником

Усі терміни в словнику розташовані за алфавітним порядком. Заголовне слово або вираз подаються напівжирним прописним шрифтом. Далі йде тлумачення цього терміну, інколи деякі історичні факти, прізвища, приклади тощо.

В розділі «Термінологія» після словарної статті знаходяться еквіваленти заголовного слова іноземними мовами і подаються в такому порядку – російська, англійська, французька, німецька та мають відповідні скорочення – *р., а., ф., н.* Там, де в англійській мові є американський варіант написання слова, подається позначка *ам.* На перших позиціях у деяких випадках подаються слова, які були першоосновою подальших словотворень. В багатьох випадках це латинські чи грецькі основи (*лат., грец.*). Грецькі слова подаються латиницею. Інколи зустрічаються як основи й інші мови – італійська (*ит.*), іспанська (*іс.*), португальська (*порт.*). Подання подібних слів надає можливість зрозуміти їх етимологічний характер. Якщо російський варіант співпадає за написом з українським, він не дублюється.

Заголовні слова, які повторюються в одній статті, мають скорочення по першим літерам. Так, наприклад, у статті «Авангардний джаз» повторення цього словосполучення набуває форми – А.д.

Заголовні слова-омоніми розміщені із цифровим показником. Після заголовного слова або у словарній статті при наявності подаються синоніми основного поняття. Це надає надзвичайної можливості опанування багатства української мови.

У прикметниках допускається відсікання закінчень із суфіксами *-альний, -зький, -ичний, -чний, -ний, -овий, -ський* та ін.

Позначка (*) указує на переносне значення слова.

Коса риска (/) указує на синоніми.

Розділ перший Термінологія

А

АБОНЕМЕНТ – 1. Право за плату чи безплатно користуватися будь-чим на певний строк (місцем у театрі, конц. залі, бібліотекою), яке надається окремій особі чи групі осіб. Театр. А. виник в 90-х рр. XVII ст. в Італії, в Росії – у XVIII ст. 2. Офіційний документ, що засвідчує це право.

ф. *abonnement* – передплата, плата наперед

а. *subscription, season ticket*

н. *Abonnement, Dauerkarte, Bezug, Dauerbezug*

АБРЕВІАТУРА – 1. Складноскорочене слово, утворене різними способами, а також загальноприйняті скорочення слів (ВІА, ГИТИС). 2. Скорочене та спрощене позначення у нотному письмі. До А. відносяться також скорочення у словесних позначеннях інструментів, темпів, відтінків виконання тощо (g. – guitar; sax. – saxophone; фл. – флейта; кл. – кларнет).

лат. *brevis* – короткий, стислий; *abbrevio* – скорочую

р. аббревиатура

а. *abbreviation*

ф. *abréviation*

н. *Abbreviation, Abbreviatur, Abkürzung*

АБСОЛЮТНИЙ СЛУХ – висока здатність розрізняти й відтворювати на слух муз. звуки. Є істотною професійною властивістю композиторів, музикантів, співаків, буває, як пр., природженим. Див. також *Слух*.

р. абсолютный слух

а. *perfect ear, perfect/absolute pitch*

ф. *ouïe absolue*

н. *absolute Gehör*

АВАНГАРД, альтернативний рок – 1. У світовій практиці до А. відносять тих виконавців, чия творчість знаходиться на межі попул. музики та акад. експеримент. мистецтва. Термін інколи використовується для позначення відносно невеликої частини рок-музики, що радикально протистоїть шоу-бізнесу. 2. *Найпередовіша, найсвідоміша частина певної суспільної групи, класу, що веде за собою решту; еліта.

а. *avant-guard, vanguard, van*

н. *Avantgarde*

АВАНГАРДИЗМ – термін, що означає різні течії у мистецтві XX ст. (авангард, авангард. рок, авангард. джаз). Для А. характерно прагнення до корінної зміни худож. практики, пошук нових, незвичайних засобів вираження форми та змісту творів, взаємовідносин митців із життям.

а. *avant-gardism*

ф. *avant-gardisme*

АВАНГАРДНИЙ ДЖАЗ – умовна назва групи стилів і напрямів сучасн. джазу, орієнтованих на модернізацію муз. мови, на засвоєння нових, нетрадиц. виразних засобів та техн. прийомів. Зародився в 1960-х рр. До А.д. прийнято відносити фрі-джаз, «третю течію», електронний джаз, деякі форми кул-джазу, джаз-року. Для А.д. характерно прагнення зробити джаз програмною музикою, звільнити від «оковок» гармонії, ритму, метра, традиц. структури. Найвідоміші представники – О. Коулмен, С. Тейлор, А. Шепп.

р. авангардный джаз

а. *avant-garde jazz, free jazz, abstract jazz, new thing, new wave*

АВАНЛОЖА – невелике приміщення перед входом у театр. ложу або внутрішня закрита частина театр. ложі. Виникнення пов'язано з тим, що ложі абонувалися цілими родинами, де вони залишали верхній одяг.

а. *stage/proscenium box*

ф. *loge d'avant-scène*

н. *Proszeniumsloge*

АВАНСЦЕНА – 1. Частина сцени, відкрита перед завісами, дещо висунута в зал для глядачів, на якій часто відбувається певна естр. дія (часто під час «зарядження» великих колективів на основній сцені). 2.*Чільне місце, передній план.

а. *apron, proscenium, the front of the stage, forestage*

ам. *apron (stage)*

ф. *avant-scène, proscénium, petit proscénium*

н. *Vorbühne, Proszenium*

АВАНТЮРНА ДІЯ – акція, не співмірна з реальними цілями та можливостями індивіда. Як пр., ризикована, позбавлена стабільного та кінцевого успіху, часто зумовлена нечесними й корисливими розрахунками. Іноді присутня в шоу-бізнесі, в індустрії розваг, на конц. естраді.

ф. *aventure* – пригода, те, що випадково трапляється

р. авантюрное действие

а. *adventure action/operation*

н. *abenteuerliche Aktion*

АВТОБІОГРАФІЯ – літ. жанр, життєпис якої-небудь особи, складений нею самою. Форма А. припускає сповідь, спробу правдивої передачі своїх переживань і вражень.

р. автобиография

а., ф. autobiography

н. Autobiographie, Selbstbiographie

АВТОГРАФ – 1. Автор. рукописний текст. 2. Власноручний, звичайно пам'ятний, підпис або надпис, зроблений автором, виконавцем, артистом.

а. autograph

ф. autographe

н. Autograph, Autogramm

АВТОНІМ – справжнє ім'я на відміну від псевдоніма.

гр. *autos* сам + *onyma* ім'я

р. автоним

а., ф. autonym

н. Autonym

АВТОР – творець якого-небудь худож., муз. твору, наукового дослідження, винаходу. Також термін, що називає людину по її відношенню до письмового чи нотного тексту як до свого власного створіння.

лат. *au(c)tor* – засновник, фундатор, винуватець

р. автор

а. author, writer (літ. твору), composer (муз. твору)

ф. auteur

н. Autor, Verfasser, Urheber

АВТОРИТАРНИСТЬ – соц.-психологічна характеристика стилю керівництва (лідерства). Виявляється в зосередженні в руках однієї людини всієї повноти влади, в усуненні ін. людей від рішення найважливіших питань спільної діяльності, в т.ч. і в конц.-мистецькій галузі, шоу-бізнесі.

лат. *auctoritas* – влада, вплив

р. авторитарность

АВТОРИТЕТ – 1. Загальновизнаний вплив, що його роблять на переконання й поведінку людей певні особи, ідеї, організації в різних сферах суспільного життя завдяки притаманним або приписуваним їм особливостям і заслугам. Ґрунтується на професіоналізмі, знаннях, моральних засадах, соц. статусі, досвіді чи міфах. А. на естраді можна вважати визнаних майстрів, корифеїв. 2. Той, хто користується загальним визнанням, впливом.

лат. *au(c)toritas* – влада, вплив

а. authority; guru

ф. autorité, prestige, ascendant

н. Autorität, Ansehen

АВТОРСТВО (в мистецтві) – поняття, що виражає специфічне ставлення до творів мистецтва як особисто створеного його творцем (автором) та які йому належать. Це ставлення стало в сучасн. світі нормою й охороняється законом (автор. право).

а. authorship

ф. paternité

н. Autorschaft, Urheberschaft, Verfasserschaft

АВТОРСЬКА ПІСНЯ – напрям муз.-поетичної творчості, коли автор і виконавець – одна особа, а для супроводу використовуються переважно акустичні інструменти. Як самостійне культурне явище сформувалася в другій пол. ХХ ст. у сфері міської культури великих промислових і культурних центрів СРСР. У зв'язку з визначальним значенням тексту творцями А.п. були зазвичай поети. Виконання таких пісень відрізнялося довірливістю, простотою й супроводжувалося гітарою. Зачинателями цього жанру були Б. Окуджава, Ю. Візбор, Н. Матвєєва, А. Якушева, О. Городницький, О. Галич та ін., які й ствердили її основне естетичне кредо: чесність, правдивість, щирість почуттів, критичне ставлення до дійсності, баладно-романсова жанрова основа, пріоритет слова. Згодом жанр змінився, триєдність авторства стала порушуватися, з'явилися нові мотиви й прийоми, що певною мірою нівелювали всі минулі достоїнства А.п. Серед наступних представників – В. Висоцький, О. Розенбаум, О. Дольський, В. Доліна й баг. ін. Має й інші назви – бардівська, гітарна, самодіяльна, співана поезія (див. також *Бард*).

р. авторская песня

н. Autorenlied

АВТОРСЬКЕ ПРАВО – частина цивільного права, що регулює відносини, що виникають у зв'язку з використанням творів науки, літератури та мистецтва. Зародилося в ХV ст. у зв'язку з виданням літ. творів. Поширюється на твори науки, літератури й мистецтва, що є результатом творч. діяльності, незалежно від призначення та гідності твору, а також засобу його вираження. А.п. поширюється як на обнародувані, так і на не обнародувані твори, що існують у якійсь формі: письмовій, усній, звуко- або відеозапису, зображення. Див. також *Конірайт*.

р. авторское право

а. copyright

ф. droit d'auteur

н. Autorenrecht, Verfasserschaft, Urheberrecht

АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР – угода про використання творів науки, літератури або мистецтва, що укладається автором (його спадкоємцем або правонаступником) із відповідною організацією-користувачем (видавницт-

вом, театром, звуко студією і т.п.) в межах і на умовах, погоджених сторонами. Укладання А.д. обов'язково, крім випадків, коли закон прямо припускає використання твору без дозволу володаря автор. права.

р. авторский договор

а. author's agreement

н. Autorenvertrag

АГЕНТСТВО, агенція – орг., що виконує певні доручення установ, юридичних або фізичних осіб.

лат. *agentis* – той, що діє

а. agency, agents, dealership

ф. agence

н. Agentur

АГІТБРИГАДА – невеликий професійний або самодіяльний худож. колектив, який має в програмі номери актуальної, злободенної тематики і виступає перед глядачами безпосередньо за їх місцем роботи або помешкання; форма клуб. театралізованої естради. Були створені після 1917 р. і використовувалися у політичній агітації та пропаганди за рад. часів. В А. використовувалися елементи музики, театру, цирку, ексцентрики, різних естр. прийомів. Сценарій, як пр., писався самими учасниками.

АГОН – змагання, в т.ч. і музичні, що складали частину урочистих ігор; нестримне прагнення древніх греків до будь-яких змагань у всіх сферах громад.-суспільного життя. Як наслідок маємо численні конкурси, фестивалі, різні змагання серед естр. виконавців, співаків, музикантів.

грец. *agonia* – боротьба

АДАПТАЦІЯ – 1. Переробка худож. твору або перенесення його в ін. жанр. 2. Зміна параметрів чутливості аналізаторів, пристосування їх до подразників. Творч. людина повинна вміти адаптуватися до умов виступу, аудиторії, ін. подразників, в т.ч. і негативних (непристосованість конц. приміщення, погані умови побуту, харчування тощо).

лат. *adapto* – пристосовую

р. адаптация

а. adaptation, alteration, recast

ф. adaptation

н. Adaption, Adaption, Anpassung, Bühnenbearbeitung

АДМІНІСТРАЦІЯ – 1. Організаційні утворення, призначені виконувати керівні, управлінські функції в різних сферах суспільного життя, в т.ч. і конц.-творч. галузі. 2. Посадові особи, керівний персонал театру, філармонії, конц. залу.

лат. *administratio* – керування, управління

р. администрация

а. administration, management

ф. administration

н. Administration, Verwaltung

АЖЮТАЖ – психічний стан людини при сильному збудженні, хвилюванні, боротьбі інтересів навколо якоїсь справи, питання, події. Винятково важливого значення у виникненні А. відіграють емоції людини. Оскільки вони можуть бути позитивними чи негативними, то й сам А. буває як позитивним, так і негативним. Може викликатися й підтримуватися окремими людьми, певними соц. групами як у професіональних, вузькогрупових і егоїстичних інтересах, так і в колективних інтересах (підбадьорювання виступу музикантів, випуск платівки, реклама гастролей тощо).

ф. *agiotage* – збудження, хвилювання

р. ажиотаж

а. stock-jobbing, agiotage, rush, stir, hullabaloo

н. Agiotage, Hektik

АЗАРТ – психічний стан людини, при якому спостерігається високий рівень її екзальтованості, емоційного збудження, прагнення до задоволення певної потреби. У стані А. людина у своїх вчинках керується переважно емоціями, може діяти навіть всупереч розуму. В окремих випадках і в окремих людей може набувати позитивного забарвлення і виступати емоційним чинником творч. діяльності. А. людини виявляється в одних випадках як захопленість, завзяття, піднесеність, в ін. – як гарячковість, негативний спалах.

ф. *hasard* – ризик, випадок, з ісп. *azar*, від араб. *az-zar* – гральна кістка

а. heat, excitement, passion, vehemence, fervour

н. Leidenschaftlichkeit, Eifer

АіР – термін, що означає «артистично-репертуарний». Так зветься один із головних відділів, що є в кожній фірмі грампласту й менеджер. конторі. Відповідно, АіР-щик – робітник даного відділу, до функціональних обов'язків якого входять пошук перспективного виконавця та підписання з ним контракту. Окрім пошуку нових зірок, служба АіР займається і «перекупуванням» у ін. фірм уже відомих виконавців.

р. АиР, артистично-репертуарный

а. A&R

АЙТИС – змагання казах. акинів, а також одна із традиц. форм казах. усної муз.-поетичної творчості. Під час А. кожний із акинів складає пісні експромтом і відразу їх виконує.

казах. *aity* – розповідати

«**АКВАРИУМ**» (1) – (рос.) розважальний сад у Москві (1893-1940). В театрі на території саду ставились оперети, давалися програми вар'єте, естр. дивертисменти, виступали окремі виконавці.

«АКВАРИУМ» (2) – (рос.) розважальний сад у Петербурзі (1886-1923), де виступали оркестри, хори, окремі виконавці.

АКИН – нар. поет-імпровізатор і співак у казахів, киргизів і деяких ін. середньоазіат. народів, що виконує свої твори звичайно речитативом у супроводі домбри, кобиза або ін. нар. інструмента. За наших часів А. почали називати поетів-професіоналів. Творчість А. можна вважати джерельною базою автор. пісні.

іран. походження, що початково означало: духовна особа, вчитель, наставник

р. акын

а. folksinger in Kazakhstan and Kirghizstan

ф. akyne, chanteur populaire Kirghiz-Kasakh

н. Volkssänger in Kazakhstan und Kirgisstan

АКОМПАНеМЕНТ, супровід – 1. Сукупність допоміжних голосів, акордів або фігурацій, що слугують гармонійною та ритм. опорою основному мелодійному голосу. 2. Музика, що супроводжує співака, сольний муз. інструмент, хор, виставу, худож. читання. 3. Виконання муз. супроводу. 4. *Дії, події, явища, що супроводжують що-небудь, утворюють тло чого-небудь.

ф. accompagner – супроводжувати

р. аккомпанемент, сопровождение

а. accompaniment, backing, comping (ритмічно вільний А. у джазі)

ф. accompagnement, concomitance

н. Begleitung, Begleitmusik

АКОМПАНИАТОР – той, хто акомпанує співцеві, декламаторові. Естр. А. є не тільки виконавець автор. тексту. Від нього вимагається уміння грати по слуху та імпровізувати, транспонувати акомпанемент у зручну для виконавця тональність, володіти різноманітними композитор. та організаційними навичками. Нерідко саме з середовища естр. А. виходили автори попул. романсів, пісень, куплетів, різних обробок. Серед найвідоміших: Я. Пригожий, О. Чернявський, М. Брехес, Д. Ашкеназі, М. Аптекман та ін. Див. також *Концертмейстер*.

р. аккомпаниатор

а. accompanist

ф. accompagnateur

н. Begleiter

АКОРД – набір струн для гітари, скрипки чи будь-якого струн. інструмента.

р. аккорд (струн)

а. set of strings, fittings

ф. garniture, série/jeu de cordes

н. Garnitur, Saitenbezug

АКОРДЕОН – 1. Язичковий муз. інструмент, назва хроматичної гармонії з правою клавіатурою фортеп. типу (від 24 до 36 клавіш), один із найдосконаліших різновидів гармонії. Будова лівої клавіатури така ж, як у баяна. Має регістри, що дають змогу міняти тембр. 2. Загальна назва ручних гармоній, що визнана за кордоном. Виготовив А. та дав йому назву віден. органний майстер К. Деміан (1829). Застосовується як сольний інструмент, так і інструмент супроводу. Вживається переважно в естр. та танц. оркестрах і ансамблях. У джазі застосовується рідко, де вперше з'явився в другій пол. 1920-х. Серед виконавців – А. Дам (США), А. Островський (СРСР), Я. Табачник (Україна).

р. аккордеон

а. accordion, accordeon

ф. accordéon

н. Akkordion, Akkordeon, Ziehharmonika

АКСЕЛЕРАЦІЯ – прискорений інд. розвиток людини (найвідчутніше в дитячі та юнацькі роки). Однією з причин А. є науково-техн. революція (комп'ютеризація, автоматизація, розвиток аудіо- та відеопромисловості тощо). Завдяки естр. мистецтву, співу тощо діти раніше «розуміють» проблеми життя, кохання, різних стосунків між людьми.

лат. *acceleratio* – прискорення

р. акселерация

а. acceleration

ф. accélération

н. Akzeleration

АКСЕСУАРИ – приналежність, допоміжні деталі чого-небудь, супутні предмети, що доповнюють чи створюють тло, обстановку для головного в літературі, театрі, музиці, а також предмети сцен. обстановки, бутафорія.

р. аксесуары

а. accessories, properties

ф. accessoires

н. Zubehören, Beiwerken

АКТ – 1. Закінчена частина драм. твору, театр., цирк., естр. вистави. 2. Урочистий обряд, церемонія.

лат. *actus* – дія, приведення в рух

а. act

ф. acte

н. Akt, Aufzug

АКТОР/Актриса – виконавець/виконавиця ролей в театр., естр. та ін. виставах, в кіно, на ТБ.

лат. *actor* – виконавець

р. актёр

а. actor, player, singer, elocutionist, reciter, première (провідний)

ф. acteur, flambeur, déclamateur, diseur, fantaisiste, artiste de variétés, joueur, фам. cabot, batteur d'estrade; cabotin (поганий)

н. Schauspieler, Komiker, Darsteller, Vortragskünstler (естр.)

АКТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО – мистецтво театр. гри, створення худож. образів у театрі, кіно, на ТБ, радіо та естраді. Покликано втілювати в якій-небудь дії автор. задум, доносити його до глядача, збагачувати цю дію особистою творчістю та життєвим досвідом.

р. актерское искусство

а. actor's art

ф. art d'acteur

н. schauspielerische Kunst

АКУРАТНІСТЬ – риса людини, що виявляється в точності, ретельності, охайності, своєчасності виконання певного виду діяльності. Формується в процесі виконання різних операцій, морально збалансованої поведінки. Важливого значення набуває в житті творч. людей.

лат. *accuro* – точно виконую

р. аккуратность

а. punctuality, exactness, thoroughness, accuracy

ф. exactitude, ponctualité, propreté

н. Genauigkeit, Sorgfalt, Pünktlichkeit

АКУСТИКА – а) розділ фізики, в якому вивчаються звукові хвилі, їхні збудження, поширення, сприймання та взаємодія з перешкодами та речовиною середовищ; б) галузь в музиці, що опікується вивченням створення та розповсюдження звука; в) чутність звуків у якому-небудь приміщенні.

грец. *akustikos* – слуховий

а. acoustics, acoustics of building/halls (закритих приміщень), pitch of a room (залу)

ф. acoustique, acoustique d'une salle (залу)

н. Akustik, Hörbarkeit, Klangwirkung, Raumklang (залу)

АКУСТИЧНА СИСТЕМА – два або більше гучномовця, що поєднані між собою особливим чином та змонтовані в акустичному оформленні. А.с. є в комплекті більшості побутових звукотехн. пристроїв (електрофонів, магнітофонів). На сцені А.с. складається із багатоканального пульта, який приймає електричні імпульси від усіх інструментів і мікрофонів та «роздає» підсилений звук на звукові колонки.

р. акустическая система

а. acoustic system

ф. acoustique système

н. akustische System

АКУСТИЧНИЙ – тобто такий, який відноситься до муз. інструмента, що звучить без електричного підсилення. Застосовується також і до приміщення, що характеризує його звукоакустичні властивості.

АКЦІЯ – дія, діяльність, спрямовані на досягнення та вирішення якої-небудь мети.

лат. *actio* – дія, дозвіл, виступ

р. акция

а., ф. action

н. Action

АЛЕГОРІЯ – відбиття абстрактного поняття за допомогою конкретного худож. образу на конц. естраді.

грец. *allegoria* – іносказання

р. аллегория

а. allegory

ф. allégorie

н. Allegorie

«**АЛЕН МАК**» – щорічний міжнар. фестиваль політ. пісні (Болгарія). Проводився з 1975 р. Головні теми – боротьба за мир, свободу, нац. незалежність, за солідарність молоді всіх країн. В ньому брали участь не тільки співаки, музиканти, композитори, але й представники ін. жанрів: пантоміми, театру, молоді художники, поети.

АЛЕЯ ЗІРОК – див. *Площадь звёзд*.

АЛКОГОЛІЗМ – 1. Захворювання, що розвивається внаслідок тривалого зловживання спиртними (алкогольними) напоями. 2. Зловживання спиртними напоями; пияцтво. Від А. страждало чимало виконавців та їхніх прихильників, що й призвело в подальшому навіть до смерті деяких із них (Д. Гарленд, Д. Бонем, Л. Міннеллі, Т. Бонд, К. Хоукінс, Д. Шеннон, А. Сєверний, В. Висоцький). Див. також *Алкоголь*.

р. алкоголизм

а. dipsomania, alcoholism

ф. alcooolisme

н. Alkoholismus, Trunksucht

АЛКОГОЛЬ – узагальнююча назва спиртних напоїв. З А. пов'язана рання стадія становлення рок-виконавства як за кордоном, так і в Рад. Союзі. Див. також *Алкоголізм*.

араб. *al-Kuhl* – дрібний порошок

а. alcohol, spirit(s)

ф. alcool

н. Alcohol

«**АЛЬБЕРТ-ХОЛ**» (спр. Лондон. королівський зал мистецтв та наук ім. Альберта) – конц. зал в Лондоні, один із крупних у світі, побудований у 1871. Зал овальної форми, розрахований на 10 тис. місць. Назву отримав на честь принца Альберта, чоловіка англ. королеви Вікторії. В А.-х. окрім концертів проводять різні заходи: кінофестивалі, виставки муз. інструментів, бали, виступи поп- і рок-зірок.

р. Альберт-холл

а. Royal Albert Hall (of Arts and Sciences)

АЛЬБОМ – в естр., джаз., рок- та поп-музиці довгограюча платівка, записана музикантом або гуртом. Відрізняється від збірного та конц. диску тим, що всі композиції в ньому об'єднані єдністю муз. стилю, змістом або темою. *Сольний* записується співаком або музикантом анс. самостійно, незалежно від цього анс. *Подвійний* – дві довгограючі платівки. *Концептуальний* – загалом платівка, всі пісні (композиції) якої об'єднані однією загальною ідеєю.

лат. *album* – біла таблиця, на якій верховний жрець вів літопис

а., ф. *album*

н. *Album*

«**АЛЬГАМБРА**» – лондон. театр, заснований в 1854 р., де ставились цирк. вистави, мюзик-холлові огляди, оперети, муз. комедії, ревію. В 1936 р. театр був закритий і використовувався як кінотеатр.

а. *Alhambra*

АЛЬТ – 1. Партія в хорі, що виконується низькими дитячими або жіночими голосами. Звучить та нотується вище тенора. 2. Низький дитячий голос. 3. Мідний дух. мундштуковий інструмент. 4. Струнний смичковий муз. інструмент скрипкової родини, більше скрипки. 5. Різновид деяких орк. муз. інструментів (А.-кл., домра-А.). 6. В багатоголосній музиці голос (партія), яка розташовується вище тенора та нижче сопрано.

лат. *altus* – високий

а. *alto, contralto* (голос); *viola* (інструмент)

ф. *ténor léger, haute-contre alto, contralto, alto; violon-alto* (інструмент)

н. *Alt* (голос); *Bratsche, Viola, Altgeige* (інструмент)

АЛЬТЕРНАТИВНИЙ РОК – термін, що визначає практично теж саме, що і авангард. рок (див. *Авангард*), але більш поширений за нашого часу. Термін іноді використовується для позначення відносно невеликої частки рок-музики, котра радикально протистоїть шоу-бізнесу. Представники А.р. записуються на «незалежних» (див. *Інді*) фірмах і виконують некомерц. музику. Увесь А.р. можна розділити приблизно на два класи. Перший – виконавці авангардно-експериментальної рок-музики. Другий – «ліві» панк-ансамблі. Вони, як пр., єднаються навкруг своїх кооперативних фірм грампласту й активно співробітничать із місцевими прогресивними організаціями. Інституції шоу-бізнесу практично не сприяють альтернативним музикантам.

р. альтернативный рок

а. *alternative rock*

ф. *rock alternatif*

н. *alternative Rock*

АЛЬТРУІЗМ – вид діяльності людини, безкорислива турбота про благо людей, готовність поступатися та жертвувати особистими інтересами заради ін. людини. Термін був уведений франц. філософом О. Контом як протилежний поняттю егоїзм. Застосовується в шоу-бізнесі, конц.-виконав. практиці.

лат. *alter* – інший

р. альтруизм

а. *altruism, unselfishness*

ф. *altruisme*

н. *Altruismus, Uneigennützigkeit*

АМАТОР, любитель – 1. Той, хто охоче займається чим-небудь або кохається у чомусь. 2. Самодіяльний актор, музикант, співак.

р. любитель

а. *amateur, dilettante, music-lover* (музики)

ф. *amateur, dilettante*

н. *Liebhaber, Amateur, Dilettant*

АМАТОРСТВО – творчість людей, які не займаються мистецтвом професійно.

лат. *amator*, від *amo* – полюблю, маю нахил, кохаю

р. любительство

а. *amateurishness*

ф. *dilettantisme*

н. *Dilettantismus*

«**АМБАССАДЕР**» – паризький театр, відкритий у 1830 як кафе із конц. естрадою, де виступали естр. артисти. Згодом «А.» стає мюзик-холлом. В 1929 будівля була знесена й на цьому місці була побудована нова.

ф. *Ambassadeur*

АМБІЦІЯ – надмірне захоплення своїм «я», самозакоханість, чванливість, пихатість. Особи з цими рисами важкі у спілкуванні, творч. колектив їх часто не приймає, вони є в ньому ізолятами. Для творч. професій А. може відігравати у деяких випадках позитивну роль, в ін. – негативну.

лат. *ambio* – обходжу, домагаюсь

р. амбиция

а. *pride, self-love, arrogance*

ф. *amour-propre*

н. Ambition, Ehrsucht

«АМПЕКС» – фірмова назва системи відеомагнітофонного запису на ТБ, а також магнітофонів, відеомагнітофонів (США). Цією фірмою був спроектований перший відеомагнітофон (1956). З 1978 р. фірма запровадила спец. приз («Золотий диск») для тих виконавців, диски яких були записані на її обладнанні й розійшлися накладом не менше млн. екз. Серед володарів цього призу «ABBA», «Rolling Stones», П. Маккартні, Т. Тернер, Е. Джон, Мадонна, А. Пугачова та ін.

а. Ampex

АМПЛУА – 1. Рід ролей і партій певного характеру, що виконуються актором, співаком у залежності від його сцен. і вок. даних. 2. *Певне коло занять; сцен. спеціальність.

а. line of business, casting, character type, role, type, theatrical character, line, part, role specialization

ф. emploi, rôle

н. Rollenbesetzung, Rollenfach

АМФІТЕАТР – 1. Антична споруда для видовищ: овальна арена, навкруг якої виступами розташовувались місця для глядачів. 2. В сучасних театрах та конц. залах місця, розташовані за партером, а також частина залу, де розміщені ці місця.

р. амфитеатр

а. amphitheatre, (parquet) circle

ам. amphitheater, parterre

ф. amphithéâtre, hémicycle

н. Amphitheater

АНАНИМ – вид псевдоніма, що являє собою прізвище або ім'я автора, виконавця тощо, написаний у зворотному порядку (Ані Лорак – Кароліна, Нінель – Ленін, Ремарк – Крамер і т.д.).

р. ананим

а. ananym

АНГАЖЕМЕНТ – 1. Запрошення арт. або колективу виконавців на певний термін для участі у виставах або концертах на визначених умовах. 2. Запрошення дами на танець.

ф. engagen – зобов'язувати

р. ангажемент

а. engagement, contract, gig (на один платний виступ, частіше в джазі)

ф. engagement

н. Engagement, Verflchtung

АНГЛІЦИЗМ – слово або зворот, запозичені з англ. мови (рок-музика, рок-н-рол, твіст, хіт, шейк та ін.).

р. англицизм

а. anglicism

ф. anglicisme

н. Anglizismus

АНДЕРГРАУНД, андерграунд-рок – термін уперше став використовуватися в амер. кінематографії 1940 рр. для позначення некомерц. фільмів, що створювались режисерами-початківцями за власний кошт для домашнього перегляду. Із часом нелегальна політ. або культурна орг. чи рух, а також осудний або переслідуваний офіційною владою неортодоксальний чи неангажований напрям у мистецтві. В кінці 1960 рр. термін пов'язувався на Заході у зв'язку із діяльністю «пірат.» радіостанцій. Згодом термін став визначати рідкісне явище світової рок-музики, що мало місце за період приблизно з сер. 1960-х до поч. 1970-х. Термін об'єднував усі некомерц. напрями рок-музики і його не можна асоціювати із конкретними муз. напрямками. Після 1968 представники А. вийшли на комерц. рівень і почали записувати платівки. В широкому сенсі термін означає сукупність найекстремальніших і радикальних муз. стилів і субкультур (психоделія, панк-рок та ін.). Рад. А. виникнув як неформальне об'єднання артистів, музикантів, літераторів тощо, які протиставили свої творч. принципи офіційним, визнаним формам мистецтва, а також поп-бізнесу. В СРСР цей термін мав особливий сенс, оскільки А. була практично вся рок-музика до 1980 р., а лєвова частка ансамблів знаходилась на нелегальному становищі аж до 1985 р. Після одержання права на легальні виступи, підпільний рок практично перестав існувати. В сучасних умовах термін А. може бути віднесений або до виконавців, які існують поза легальних структур, або до радикального авангарду.

а. underground – букв. підпільна музика; узагальнююча назва всіх культурних явищ, що не користуються широкою популярністю

АНКЕТА – 1. Опитувальний лист для одержання яких-небудь відомостей про те, хто його заповнює. А. часто використовують на різних творч. змаганнях. 2. У соц. дослідженнях – список питань, складений дослідником, контингенту осіб, що обстежується, відповіді на які слугують вихідним емпіричним матеріалом для узагальнення.

ф. enquête – букв. розслідування

а. questionnaire, form

ф. enquête, questionnaire

н. Umfrage, Fragebogen

АНКЕТУВАННЯ – один із техн. засобів конкретного соц. дослідження – письмове (іноді усне) опитування значної кількості людей за певною схемою – анкетною. Мета – мас. збирання матеріалу, який після відповідної обробки використовується для розв'язання певних соц., культурологічних, соц.-психологічних, творчих завдань. Уперше А. почали застосовувати в Англії в 1880 рр.

ф. enquête – букв. розслідування

р. анкетирование

a. questionnaire design
ф. sondage
н. Umfrage

АНОНС – попереднє оголошення про наступні концерти, гастролі, вистави.

ф. *annonce* – публічне сповіщення, об'ява
р. анонс, объявление
а. announcement, notice, poster, bill (афіша)
н. Annonce, Anzeige

АНОТАЦІЯ – стисла характеристика книги, статті, рукопису, платівки, концерту, спектаклю тощо, що розкриває зміст, певну спрямованість, призначення та ін. особливості.

лат. *annotatio* – примітка, позначка, коментар
р. аннотация
а., ф. annotation
н. Annotation, Aufzeichnung, Vermerk

АНСАМБЛЬ – в загальноестетичному сенсі – багатокомпонентний комплекс, що сприймається в єдності та якому притаманні різноманітні ознаки худож. цілого. Також: 1. Гармоніч. узгодженість, органічна взаємодія, злагоджена єдність частин, які створюють якість ціле. 2. Худож. погодженість виконання будь-якого драм., муз. та ін. твору. 3. Спільне виконання муз. твору кількома виконавцями. 4. Одночасний спів кількох дійових осіб в опері, опереті, мюзиклі. 5. Група виконавців, які виступають як єдиний худож. колектив (орк., хор.).

ф. *ensemble* – єдність, узгодженість, сукупність, струнке ціле
а. ensemble, outfit (джаз.), resident band/orchestra (естр. в ресторані)
ф. orchestre résident (естр. в ресторані)
н. Zusammenspiel (зіграність), Ensemble, Künstlergruppe, Haus-kapelle (естр. в ресторані)

АНТИПАТІЯ – почуття неприязні, відрази до чогось чи когось.

грец. *antipatheia* – огида
р. антипатия
а. antipathy, aversion, dislike
ф. antipathie
н. Antipathie, Abneigung

АНТОЛОГІЯ – зібрання найпредставницьких творів (літ., муз.) різних авторів, одного жанру.

грец. *anthologia* – букв. зібрання квітів, квітник
р. антология
а. anthology
ф. anthologie
н. Anthologie, Auswahl, Sammelwerk

АНТРАКТ (1) – перерва між актами (діями) сцен. вистави, відділами концерту. Слугує для відпочинку виконавців та глядачів, а також для зміни декорацій. Під час А. публіка може залишати зал.

ф. *entre* – між, *acte* – дія
а. entr'acte, interval, interlude, wait
ам. intermission
ф. entr'acte
н. Pause, Zwischenakt, Zwischenpause

АНТРАКТ (2) – муз. п'єса, яка є вступом до однієї із дій оперного, балетного, драм. спектаклю (муз. вступ до першого акту – увертюра). Виконується після перерви, безпосередньо перед підняттям завіси.

а. entr'acte, interval/curtain music, act tune
ф. entr'acte, intermezzo, intermède
н. Zwischenaktsmusik

АНТРАКТНА МУЗИКА – музика, що виконувалась в XVIII-XIX ст. в залі або фойє театру в перервах між діями для розваги публіки.

р. антрактная музыка
н. Zwischenaktsmusik

АНТРЕПРЕНЕР – 1. Підприємець, особа, яка бере на себе ризик заснування нового бізнесу. 2. Менеджер та підприємець в деяких видах мистецтв, власник приватного видовищного закладу (театру, цирку тощо) – антрепризи.

ф. *entrepreneur* – підприємець
р. антрепренёр
а. entrepreneur, employer, contractor, impresario, theatrical agent, manager, promoter
ф. agent de theatre, chef d'entreprise, impresario
н. Entrepreneur, Unternehmer, Bühnenvermittler

АНТРЕПРИЗА – утримання театру, цирку, конц. залу, створених та очолюваних приватним підприємцем – антрепренером.

а. private theatrical enterprise, theatrical concern
ф. entreprise théâtrale
н. Entreprise, Unternehmung

АНТРОП (рос. скор. від Андрей Тропилло) – неофіційна студія звукозапису, що була створена в Ленінграді в 1979 р. Відіграла надзвичайну роль у формуванні ленінгр. року. Тропилло одним із перших зрозумів важли-

вість «альбомного мислення» і перетворив А. в своєрідну худож. лабораторію, в якій групи, близькі за духом, записували пісенні цикли, створивши основу магнітофонної культури СРСР.

АНТУРАЖ – оточення, навколишнє середовище, обстановка, від якого багато в чому залежить подальша доля митця (шанувальники, квіти, слава).

- a. environment
- ф. entourage
- н. Umgebung, Umwelt

АНШИ, енши – казах. нар. співак. На відзнаку від акина, як пр., не є автором пісень і виступає як виконавець, акомпануючи собі на домбрі.

АНШЛАГ – стан, за яким усі квитки на виставу, концерт, захід продані; також спец. об'ява («всі квитки продані»), що вивішується в необхідних випадках біля каси.

- н. Anschlag – афіша, об'ява
- a. the «sold out» notice, full house
- ф. announce, pancarte

АПАРАТУРА – 1. Сукупність апаратів, техн. пристроїв, пристосувань, що використовують в своїх виступах артисти різних жанрів. До А. відноситься також обладнання сцени, реквізит рок-групи, оркестру та ін. 2. Узгаляюча назва різного роду приладів (аудіо, відео).

- лат. apparatus – обладнання, спорядження, устаткування
- р. аппаратура
- a. equipment, device(s), instrument(s), apparatus
- ф. appareils, appareillage, outillage
- н. Apparatur, Apparat

АПАТІЯ – психічний стан людини, при якому виявляється індіферентність, байдужість, відсутність інтересу до навколишніх явищ і подій.

- грец. *apatheia* – нечутливість
- р. апатия
- a. apathy, indifference
- ф. apathie
- н. Apathie, Gleichgültigkeit, Teilnahmslosigkeit

АПЛОДИСМЕНТИ – див. *Оплески*.

АПЛОМБ – характеристика манери поведінки, самовпевненість. Надмірний А. інколи заважає митцю працювати на конц. естраді.

- ф. *aplomb* – рівновага, вертикаль
- a. aplomb, assurance, culot
- н. Aplomb, Selbstbewußtsein

АПОФЕОЗ – 1. Прославляння, звеличування якоїсь особи, явища чи події. 2. Заключна урочиста мас. сцена спектаклю, святкової конц. програми. 3. *Урочисте завершення події.

- грец. *apothéōsis* – обожнення
- a. apotheosis, triumph
- ф. apothéose
- н. Apotheose, Schlußeffekt

АПРОБАЦІЯ – схвалення, утвердження, засновані на перевірці чи випробуванні (А. естр. номера, костюма, світлового оформлення тощо).

- р. апробация
- a., ф. approbation
- н. Approbation, Genehmigung, Billigung

АРАНЖУВАЛЬНИК – людина, фахівець, що займається перекладом (аранжуванням) творів автора для ін. складу виконавців. Професія дуже цінується в джазі, в рок- та поп-музиці.

АРАНЖУВАННЯ – 1. Перекладання муз. твору для іншого порівняно з оригіналом складу виконавців. У джазі та рок-музиці, як пр., тембр. і фактурне рішення композиції формується музикантами в репетиційному процесі або під час звукозапису і не нотується. 2. Полегшений виклад муз. твору для виконання на тому ж інструменті. 3. В естр. музиці – гармонізація та інструментування нової або добре відомої мелодії. В рок- та поп-музиці багато виконавців та співаків самі роблять А. 4. В джазі – мелодич., гармонійні, фактурні зміни, характерні для різних варіантів виконання композиції. В джазі А. також є засобом закріплення загального задуму ансамблевої або орк. інтерпретації та головним носієм стильових якостей, внаслідок чого воно набуває не менш важливого значення, ніж композиція в акад. музиці. Одним із ранніх типів джаз. А. було усне А., яке поширилось г.ч. в архаїчному та новоорлеан. джазі. Оскільки переважна більшість музикантів не знала нотної грамоти, практикувалось виконання без запису. При цьому виконавці заздалегідь домовлялися між собою про вступ кожного інструмента, що солірує. В 1920 рр. розповсюдились друковані А., які випускали муз. видавництва та призначалися для виконання танц. оркестрами. В 1930 рр., в період свінгу, з'явилося багато талановитих аранжувальників – Б. Картер, Д. Еллінгтон, К. Бейсі, М. Беккер, Г. Міллер. В 1940 рр. нові орк. прийоми, латиноамер. ритміку, елементи європ. композитор. техніки запроваджують В. Герман, С. Кентон, П. Руголо.

- ф. *arranger* – букв. упорядковувати
- р. аранжировка
- a. arrangement, composition, adaptation, special arrangement (на конкретний ансамбль)

ф. arrangement
н. Arrangement, Bearbeitung, Einrichtung, Überarbeitung, Transkription

АРГО – див. *Жаргон*.

а. argot, slang
ф. argot
н. Argot

АРЕНА – 1. Посипаний піском круглий майданчик у давньорим. амфітеатрі, де відбувалися бої гладіаторів, кінні змагання. 2. Круглий майданчик (13 м у діаметрі) із бар'єром для виступів різних артистів у цирку. 3. Сцена, ігровий або сцен. майданчик. 4. *Поприще, галузь, область діяльності, нива.

лат. arena – букв. пісок
а. arena, sphere, circus ring
ф. arène
н. Arena, Schauplatz

«**АРЕНА 02**» – лондон. конц. зал (20 тис. місць), побудований в кінці ХХ ст.

а. The O2 Arena

АРИЄТА – невелика арія з пісенним характером мелодії, частіше у двочастинній формі.

іт. arietta, зменш. від aria – арія
р. ариетта
а. arietta
ф. ariette
н. Arietta, Ariette

АРИОЗО – невелика арія з мелодикою наспівно-декламаційного або пісенного характеру, займає проміжне становище між арією та речитативом.

іт. *arioso* – букв. на зразок арії
р. ариозо
а., ф. *arioso*
н. *Arioso*

АРИЯ – 1. Закінчений за побудовою епізод (номер) в опері, ораторії, опереті, мюзиклі, що виконується співаком-солістом у супроводі оркестру. Для неї характерні наспівність, широта мелодич. подиху тощо. 2. Самостійна конц. вок. або інстр. п'єса.

іт. aria, ф. *air* – повітря
р. ария
а. aria, air
ф. air
н. Arie

АРСЕНАЛ – *велика кількість чогось, великий запас (можливостей, засобів, здібностей).

а., ф. arsenal
н. Arsenal, Rüstungsschmiede

Артикуляція – 1. Взаємодія мовних органів (губ, язика, зубів, голосових зв'язок), пов'язана з вимовлянням звуків мови й різноманітних їх комплексів (складів, слів). Набуває важливого значення для конференсьє, читців і співаків. 2. В музиці – спосіб виконання звукової послідовності з тим чи ін. ступенем злитості чи розчленованості звуків. Має літерні або графічні позначки.

лат. *articulatio* – розчленування
р. артикуляція
а., ф. articulation
н. Artikulation

АРТИСТ – 1. Виконавець ролей в драм. або муз. спектаклях, фільмах, учасник цирк. чи естр. вистави. В широкому сенсі – людина, яка займається творчістю в галузі якого-небудь мистецтва. 2. *Особа, що досягла в творч. галузі високої майстерності; митець.

лат. *ars* – мистецтво
а. artiste, entertainer
ф. artiste, acteur, comédien
н. Schauspieler, Künstler

АРТИСТ ОДНОГО ХІТА, співак одного хіта, група одного хіта, співак однієї пісні тощо – мовне кліше, яким частіше позначають виконавця чи муз. колектив, найбільш відомих виконанням одного хіта.

а. one hit wonder
р. артист одного хита, группа одного хита

Артистизм – витончена майстерність у мистецтві.

а. artistry

АРТ-РОК – напрям у рок- та поп-музиці, ґрунтується на використанні форм та структур класич. музики, джазу, електроніки, використовує як муз. основу елементи акад. музики (як у вигляді стилізацій, так і у формі прямого запозичення мелодич. елементів), застосовує характерний для неї інструментарій та прийоми аранжування. Групи цього напрямку виконують багатопланові композиції, а то й цілі сюїти. В залежності від відмінностей термін може набувати назви: а) «симфо-рок» (у випадках, коли йдеться про включення в музику орк. епізодів); б) техно-рок (якщо акцент робиться на техн. складність матеріалу); в) бароко-рок (коли існують мелодич. стилізації під музику Ренесансу). До цього стилю також відносять групи, що грають складні за

структурою твори («Pink Floyd», «Emerson, Lake & Palmer», «King Crimson» та ін.), або групи, які виконують більш традиц. матеріал, але з широким використанням класич. інструментів або навіть оркестрів («ELO»).

лат. *ars* – мистецтво

а., ф. *art rock*

н. *Art-rock*

АРФА – тип муз. багатострунного щипкового інструмента з вертикально натягненими струнами. В джаз. та естр. музиці зустрічається рідко. В найпростому вигляді зустрічається практично в усіх народів. Сучасна педальна арфа була винайдена в 1801 р. С. Ераром у Франції. Серед виконавців – Р. Бокса, М. Гранжані, Н. Сабалета, Е. Ерделі, В. Дулова та ін. Естр. виконавці – К. Хейлі, Д. Ешбі (США).

а. *harp, pedal harp*

ф. *harpe*

н. *Harfe*

АРХАЇЧНИЙ (ранній) **БЛЮЗ** – найстаріший, традиц. тип блюзу, сформувався в першій пол. XIX ст. на півдні США і який виявляє тісний зв'язок із афр. джерелами, а також з ін. традиц. жанрами нар. музики амер. негрів (холером, баладою, спіричуелом). Спочатку виконувався соло.

р. архаичный (ранний) блюз

а. *archaic (early) blues*

АРХАЇЧНИЙ (ранній) **ДЖАЗ** – позначення найстаріших, традиц. типів джазу, що існували із сер. XIX ст. в деяких півд. штатах США. Був репрезентований, зокрема, музикою негр. та креол. марширувальних оркестрів XIX ст. Період А.д. передував виникненню новоорлеан. (класич.) стилю.

р. архаичный (ранний) джаз

а. *archaic (early) jazz*

АРХІТЕКТОНІКА – 1. Гармонійне сполучення частин у єдине ціле. 2. Розмірність худож. твору, конц. заходу тощо; побудова.

р. архитектоника

а. *architectonics, ordonnance*

ф. *architectonique*

н. *Architektonik*

АСОРТИМЕНТ – перелік видів та різновидів продукції й товарів, що розрізняються за окремими показниками або ознаками.

р. ассортимент

а. *assortment, range (of goods)*

ф. *assortiment*

н. *Sortiment, Auswahl*

АТЕСТАЦІЯ – оцінка кваліфікації колективу, установи, спеціаліста, обсягу його знань, досвіду, необхідних для виконання окремих обов'язків. Присутня на естраді, в конц. організаціях, в творч. колективах, у філармонії.

лат. *attestatio* – свідоцтво, посвідчення

р. аттестация

а. *attestation, certification, recommendation, testimonial*

ф. *attestation, classer*

н. *Attestation, Bescheinigung*

АТРАКЦІОН, трюк, видовище – номер у цирк. або естр. програмі, що привертає увагу глядачів своєю ефектністю, незвичайністю.

ф. *attraction* – букв. притягання

р. аттракцион

а. *attraction*

н. *Attraktion*

АТРИБУТ – ознака або предмет, що становлять характерну прикмету кого-, чого-небудь; невід'ємна властивість об'єкта.

лат. *attributum* – дане, приписане

а. *attribute, paraphernalia, business*

ф. *attribut*

н. *Attribut, Merkmal*

АУДИТОРІЯ (1) – приміщення, де відбуваються різні дії громад. характеру (лекції, бесіди, концерти, дискотеки).

лат. *auditorium* – зал судових засідань

р. аудитория, зрительный зал

а. *lecture-hall, lecture-room, auditorium*

ф. *auditorium, salle de conférences, amphithéâtre*

н. *Auditorium, Horsaal*

АУДИТОРІЯ (2) – глядачі та слухачі концертів, радіо- та телепередач. У широкому сенсі – соц. група, на яку в процесі прямого чи опосередкованого спілкування здійснюється цілеспрямований вплив із метою її інформування, переконання, стимулювання, навчання певних дій. Тривалий час термін стосувався переважно слухачів лекцій, але поступово поширився на радіослухачів, телеглядачів, учасників концертів.

лат. *auditor* – слухач

р. аудитория

а. *audience, bedrock audience* (постійна)

ам. *business*

ф. public, auditoire
н. Zuhörerschaft, Auditorium

АУКЦИОН – спосіб продажу товарів із привселюдного торгу покупцю, що запропонує найвищу ціну. Аукціонний продаж може бути примусовим і добровільним. Після смерті багатьох відомих виконавців їх речі продаються на А. за великі гроші.

лат. *auctio* – зростання, збільшення

р. аукцион

а. auction

ф. encan, vente aux enchères publiques, vente à l'encan

н. Auktion, Versteigerung

АУТТЕЙК – некомерц. муз. запис, що призначений г.ч. для колекціонерів, а також як навч. матеріал для виконавців.

а. outtake, від *out* – зовні + *take* (тут – запис)

АФЕКТ, нестяма, збудження, хвилювання, пристрасть – короточасний максимальний за інтенсивністю емоційний стан (лють, жах, відчай, екстаз, екзальтація, крик, плач), під час якого знижується ступінь самовладання: дії та вчинки здійснюються за особливою емоційною логікою, а не за логікою розуму. Характерний для людей творч. професій.

лат. *affectum* – душевне хвилювання, пристрасть

р. аффект

а. fit of passion, temporary insanity

ф. émotion

н. Affekt, Erregtheit

АФЕКТАЦІЯ – незвичайне, штучне збудження, неприродність, штучність у поведінці, манерах.

р. аффектация

а., ф. affectation

н. Affektiertheit, Affektation, Ziererei

АФИША – 1. Вид реклами, сповіщення про спектаклі, концерти та ін. худож. або розважальні видовища, що вивішується на видному місці; повідомлення про культурні заходи; оповістка. Перша А. з'явилась у Франції в сер. XIX ст. 2. Театр., конц. програма.

ф. *afficher* – вивішувати

р. афиша

а. (play/show/advertising)-bill, poster, bill, placard, flyer

ф. affiche, pancarte, placard

н. Anschlagzettel, Affiche, Anschlag

АФРИКАНСЬКА МУЗИКА – термін, що вживається по відношенню до муз. культури негроїдних народностей, що населяють зах., центр. та півд. частини Африки. Для них характерна спільність муз. мови, інструментарію, ладової системи, ритміки. Манері співу африканців притаманні напруженість звучання, специфічний хрипловато-гортанний тембр, вібрація, фальшет, вигуки, а також схильність до контрастного використання крайніх регістрів діапазону. Для А.м. типова питально-відповідна структура – перегук між солістом та хором. Протягом XVI-XVIII ст. експортувалась із невольниками у Новий Світ, справила сильний вплив на виникнення, формування та розвиток амер. музики, зокрема джазу.

р. африканская музыка

а. African music

ф. musique africaine

н. afrikanische Musik

АФРИКАНСЬКЕ РУЧНЕ ФОРТЕПІАНО – широко поширений на зах. узбережжі Африки щипково-язичковий муз. інструмент, споріднений із ксилофоном. Має безліч місцевих назв – мбіра, калімба, селімба, іжари та ін.

р. африканское ручное фортепиано

а. African hand piano

ф. piano africain de main

н. afrikanische Handklavier

АФРО-АМЕРИКАНСЬКА МУЗИКА – нар. музика амер. негрів, що виникла в результаті змішання елементів афр. та європ. муз. культур, формувалася протягом XVI-XIX ст., має жанрові підрозділи: вок. музика (трудові пісні, балади, спіричуелс, блюзи); інстр. музика та джаз. Термін увів амер. муз. критик Г. Кребіл (1914).

р. афро-американская музыка

а. African-American music

ф. musique africain-américaine

н. afrikan-amerikanische Musik

АФРО-БІТ – гібрид афр. традиційної музики з фанком і джазом. До сер. 1970-х завоював світове визнання і практично продовжував користатися їм до кінця XX ст.

р. афро-бит

а. afrobeat

АФРО-КУБІНСЬКИЙ ДЖАЗ – напрям сучасн. джазу, що розвився в період розквіту бібопа в другій пол. 1940-х рр. Для нього характерно використання елементів афр. та кубин. музики, зокрема латиноамер. танців – мамбо та румби, що сприяло розширенню ритм. групи за рахунок введення до неї удар. інструментів (бонгів,

маракасів та ін.). Властива латиноамер. музиці поліритмія значно збагатила джаз, вплинула на фразування, аранжування, а також на техніку гри на удар. інструментах.

р. афро-кубинский джаз

а. Afro-Cuban jazz

АФРО-РОК – один із етнічних різновидів «прогресивного року» в 1970-1973-х рр. Манеру груп, які грали подібну музику, можна охарактеризувати як варіант брас-року з елементами фольклору країн тропічної Африки. Із часом термін втратив свого значення і не використовувався.

а. afro rock

АШУГ – нар. поет-співак та музикант (г.ч. у кавказ. народів). Свої вірші А. читає співучо, під звуки нар. струн. інструмента. Стали наступниками гусанів.

тюрк. *ашик* – букв. закоханий

а. poet-musician of the oriental and Caucasian peoples

ф. poète chanteur des populations orientales et Caucasiennes

н. Dichtersänger bei orientalischen und Kaukasischen Völkern

Б

БАБЛГАМ (бабл гам) – різновид поп-музики кінця 1960 рр. (термін з'явився в 1968), призначений г.ч. для дитячої та підліткової аудиторії. Спочатку під цим терміном розумілись пісні-заставки до телереклами. Відрізняється крайньою елементарністю текстів і музики. Всі пісні, як пр., складаються із двох-трьох уїдливих фраз, які без кінця повторюються. «Золотою ерою» Б. були 1967-1969 рр. Серед представників – Д. Кессіді, «Bay City Rollers», «Ohio Express», «The Osmonds» та ін.

а. *bubblegum* – вид надувної жувальної гумки, що при жуванні утворює пузирі й користується особливою популярністю у дітей

БАЖАННЯ – один із структурних компонентів розвитку вольового процесу: переживання людиною своїх актуальних потреб. Для творч. професій характеризується усвідомленням уявленням про прагнення щось здійснити.

р. желание

а. wish, desire, longing, lust, hunger (сильне), itch (нетерпляче)

ф. désir, envie, volonté, souhait, vœu

н. Wunsch, Verlangen

БАЗА – анс. або частина анс., які виконують функцію супроводу солістів.

а. base

БАЙДУЖІСТЬ – психічний стан людини. Характеризується притупленням або цілковитою втратою інтересу до ін. людей, до навколишнього світу. Набуває надзвичайного сенсу для людей творч. професій.

р. безразличие

а. indifference, apathy, nonchalant

ф. indifférence

н. Gleichgültigkeit

БАЛ (1) – цифрова оцінка; умовна одиниця для оцінювання якості виступу арт., музиканта, співака на різних фестивалях, конкурсах, оглядах.

р. балл

а. mark

ф. point, note

н. Note, Zensur

БАЛ (2) – великий вечір із танцями.

а. ball

ф. bal

н. Ball, Tanzabend

БАЛАГАН – 1. В нар. культурі театр. видовище, переважно коміч. характеру, на ярмарках та нар. гуляннях (в Росії із сер. XVIII ст.). Певною мірою були прообразом цирк. та естр. мистецтва. 2. На естраді Б. інколи називають гумор. конц. шоу, дещо несерйозне, блазенське. 3. Тимчасова будівля для театр., цирк. або естр. вистав.

перс. *балахоне* – верхня кімната, балкон

а. show-booth

ф. baraque, théâtre forain, de saltimbanque, tréteaux (видовище); baraque de foire (будівля); comédie, farce (перен.)

н. Jahrmarktsbude, Schaubude (будівля); Schaubudevorstellung, Posse, Hanswurstiade (видовище); Rummel (перен.)

БАЛАДА – епічна пісня з драм. сюжетом, яка походить від хороводних пісень-танців; є в багатьох нар. культурах. У нар. музиці амер. негрів склався самобутній тип Б., що має деяку спільність із блюзом і який зберіг зв'язок з афр. традиціями. Відіграла значну роль у зародженні та формуванні джазу. В джазі набув поширення лірич. баладний стиль інстр. гри та співу. Б., як пр., заснована на мелодіях лірич. характеру, нерідко з елементами драматизму; виконується в повільному темпі у чотиридольному розмірі.

лат. *ballo* – танцюю, іт. *ballare* – танцювати

р. баллада

а., ф. ballade

н. Ballade

БАЛАДНА ОПЕРА – англ. різновид коміч. опери; у XVIII ст. набула поширення також в Італії, Франції, Німеччині та Іспанії. У Б.о. пісні й танці чергувалися з розмовними сценами.

р. балладная опера

а. ballad opera

БАЛАЛАЙКА – рос. нар. триструнний щипковий муз. інструмент з декою у формі трикутника. Відома з поч. XVIII ст., удосконалена в 1880 рр. В. Івановим та Ф. Пасербським (під керівництвом Андрєєва), які сконструювали родину балалайок, пізніше – С. Налімовим.

а. balalaika, stringed musical instrument

ф. balalayka, balalaïka

н. Balalaika, Balalajka

БАЛЕТ – 1. Вид театр. мистецтва, що поєднує хореографію, муз. та драм. задум. Численні співаки користуються засобами Б. для підсилення муз.-драм. дії виступу. 2. Муз.-драм. твір, що виконується засобами танцю та пантоміми. Почав формуватися в Європі в XVI ст.

лат. *ballare* – танцювати

а., ф. ballet

н. Ballett

БАЛЕТМЕЙСТЕР – автор та постановник балетів, хореогр. номерів, танців, танц. сцен і композицій.

а. ballet-master, choreographer

ф. maître de ballet, choréographe

н. Ballettmeister

«**БАЛКАНТОН**» – болг. фірма звукозапису, заснована в 1952 р.

болг. Балкантон/Balkanton

БАЛКОН – верхній або середній ярус у залі для глядачів.

а. balcony

ф. balcon

н. Balcon

БАЛЬНІ ТАНЦІ – сучасні танці, що слугують для громад. розваги й виконуються парою або великою кількістю учасників на танц. вечорах, балах. Виникли в Італії в XV ст., потім поширилися у Франції, яка стала в XVI-XVII ст. законодавицею подібних танців у всій Європі. Серед Б.т. – вальс, фокстрот, танго, румба, твіст та баг. ін.

р. бальные танцы

а. ballroom dances

ф. danss de bal

н. Balltänze

БАМБУЛА – 1. Удар. муз. інструмент невизначеної висоти звука афро-амер. походження. Являє собою барабан у вигляді бамбукового бочонка з натягнутою на нього волячою шкірою. 2. Негр. танець у супроводі цього муз. інструмента.

а. bambula

БАНДЖО – струн. щипковий муз. інструмент, створений на основі реконструкції нар. інструмента амер. негрів – банджа. Бл. XVII ст. був вивезений із Зах. Африки в півд. штати США. В 1830 рр. набув сучасн. форми. Має корпус у вигляді бубна із шкіряною або пластиковою мембраною, довгу шийку із грифом, 4-9 струн. Грають на Б. плектром. Звук різкий. Використовується як сольний та акомпануючий інструмент. Самобутні жанри негр. нар. музики для Б. сприяли виникненню регтайму та ранніх форм джазу. Широко застосовується в джазі.

грец. *pandura* – триструнний музичний інструмент

а. banjo, banjore

ф. banjo

н. Banjo

БАНДЖУЛЕЛЕ – струн. муз. інструмент, комбінація банджо та гавай. гітари.

а. banjulele

БАНДОНЕОН – пневматичний кнопковий муз. інструмент на базі нім. концертини. Створений нім. майстром Г. Бандом (1940). Серед виконавців – А. П'яццола та ін.

н. Bandoneon

БАНДУРА – укр. багатострунний муз. інструмент, відомий з XV-XVI ст. Має дерев'яний грушоподібний корпус, коротку шийку без ладів. Використовується в капелах бандуристів, оркестрах та ансамблях нар. інструментів. Див. також *Кобза*.

грец. *pandura*, польс. *bandura*

а., ф. bandoura, bandura

н. Bandura, Bandole

БАРАБАН – удар. мембранний муз. інструмент невизначеної висоти звука. Має вид циліндра, обтягнутого з одного чи двох боків шкірою або пластиковою плівкою. Різновиди зустрічаються у багатьох народів. Грають на Б. паличками або руками. Б. (окремо або у складі удар. установки, ритм-секції) – обов'язковий інструмент естр. ансамблів та оркестрів, рок-груп. Б. можуть підзвучуватися або виконуватися як електронні пристосування у формі п'ятикутників, дисків тощо. Останні з'явилися на ринку в 1980 р., надзвичайно чутливі до доторкання й можуть керуватися комп'ютером.

а. drum

ф. tambour (d'harmonic)

н. Trommel, Wirbeltrommel (військовий)

великий ~ – різновид Б. із потужним низьким та глухим звуком. Буває двох різновидів: односторонній та двосторонній. На В.б. грають ногою за допомогою педалі із м'якою калаталкою, підкреслюючи окремі долі. В сучасн. виконавстві в удар. установках інколи використовують два В.б.

р. большой Б.

а. bass/big drum

ф. grosse caisse, caisse grande

н. Baßtrommel, groß/grosse Trommel

малий ~ – різновид Б. із металевим корпусом. Звук М.б. високий, сухий та різкий. Грають на ньому як із струнами, так і без них двома легкими дерев'яними паличками або металевими мітелками. Один із головних удар. інструментів в джазі та рок-музиці. Використовується для підкреслення ритм. канви твору, а також для виконання сольних епізодів, іноді достатньо ритм. складності.

р. малый Б.

а. side/snare/laced drum

ф. caisse claire, tambour (militaire), petite caisse

н. kleine Trommel, militärtrommel

БАРБЕРШОП – стиль співу, що виникнув у XVII ст. у перукарнях. Клієнти, що очікували своєї черги, розважалися співом. Згодом стиль виконання муз. балад без акомпанементу, що відродився у США у XX ст. Традиційно розспівувались на чотири чоловічих голоси, але з 1970 стиль набув рис хор. співу *а капела* за участю й жіночих голосів.

а. barbershop – перукарня

БАРБЕРШОП-ГАРМОНІЯ – тип гармоніч. супроводу мелодій, що заснований на паралельному хроматичному русі голосів при поєднанні акордів. Така техніка відповідає аплікатурі банджо, в практиці гри на якому і сформувався цей стиль. Походження також пов'язують з існуванням в Америці традиції аматор. музикування невеликих ансамблів, які грали в перукарнях. Це були улюблені місця відпочинку та розваг громадян (при перукарнях був бар, а також приміщення для співу та танців). Барбершоп-ансамблі справили вплив на розвиток амер. менестрельного театру та регтайму.

р. барбершоп-гармония

а. barbershop harmony

БАРД(и) – 1. Нар. співак давніх кельт. племен. Згодом Б. стали професійними поетами – мандрівними або які мешкали при князів. дворах. 2. Поети та музиканти, виконавці власних, т.зв. автор. пісень (див. *Авторська пісня*). 3. *В урочистому стилі промови – поет, прославитель, трубадур.

ірланд., а. bard, від кельтського *bardo* – співак

р. бард

ф. barde

н. Barde

БАРД-РОК – із певною натяжкою можна кваліфікувати одним із напрямів рок-музики. Розвивався під впливом серйозної поезії й особливо бардів. (автор.) пісні (Б. Окуджава, О. Галич, В. Висоцький) з кінця 1970 рр. Мав дуже серйозний вплив на розвиток рад. рок-музики. Особливості Б.-р. у збереженні не тільки поетичної наступності бардів. пісні, але й композиції, звукової та мелодич. фактури. Часто твори Б.-р. будуються за принципом балад і романсів, без розподілу на куплети. В інструментарії присутні на рівних правах з гітарою скрипка, фл., віолончель.

а. bard rock

БАРЕЛ-ХАУЗ – виконав. манера, притаманна негр. піаністам, що грали в ресторанах «барел-хауз» або «хонкі-тонк» в XIX – на поч. XX ст., спочатку на Півдні, а потім на Півночі США. В цих ресторанах виконувались звичайно блюзи та регтайми. Манера гри Б.-х. розвилася з архаїчного блюзу та ґрунтувалася на синкопованому веденні мелодії, якій протиставлявся гострий рівномірний ритм в акомпанементі (бас на 1-й та 3-й долях такту і відповідний йому акорд на 2-й та 4-й долях). В правій руці замість витриманих нот застосовувалось тремоло. Згодом така манера гри трансформувалася в бугі-вугі. Б.-х.-стиль практикувався і в невеличких ансамблях, до складу яких входили крім ф-но банджо, гітара, мандоліна, губна гармонія, бас, удар. та ін. інструменти.

а. barrelhouse

БАРИТОН (1) – а) чоловічий голос середнього регістру (між басом та тенором); б) співак, який володіє таким голосом.

грец. *barytonos* – той, що звучить низько

а. baritone, barytone

ф. baryton

н. Bariton, Baritonstimme (голос); Baritonsänger (співак)

БАРИТОН (2) – мідний дух. мундштуковий муз. інструмент родини саксгорнів.

а. euphonium, baritone

ам. baritone, tenor horn

ф. euphonium, euphonion, saxhorn tuba, basso à pistons, bugle ténor

н. Tenorhorn, kleiner Baß, Bariton, Euphonium, Tenortuba

БАРОКО – назва стилю в усіх жанрах мистецтва епохи розвинуеного абсолютизму. Стил' виник в Італії як подальший розвиток форм високого Відродження і на поч. XVII ст. був підхоплений в усіх європ. країнах. У сер. 1960 використовувався в рок-музиці. Див. *Бароко-рок*.

іт. *barocco* – дивний, химерний; існують різні версії походження цього слова: а) від порт. *perrola barroca* – перлина неправильної форми; в переносному значенні – дивний; б) від лат. *baroco* – термін логіки; с) від імені іт. художника F. Barocci

р. барокко

а., ф. baroque

н. Barock, Barockstil

БАРОКО-ДЖАЗ – напрям у джазі, пов'язаний із практикою джаз. інтерпретації європ. музики бароко, а також із досвідом створення джазменами творів у дусі цієї музики. Найранні зразки Б.-д. відносяться до періоду свінгу.

р. барокко-джаз

а., ф. baroque jazz

н. Barock-jazz

БАРОКО-РОК – термін, який широко використовувався в 1960 рр. для визначення стилістики груп, що найчастіше зверталися до інтерпретації класики, в першу чергу Й. Баха (звідси й назва). В цьому напрямку використовувались елементи старовинної музики та старовинних муз. інструментів. Серед представників – «Ekseption» (Голландія), «Nice», «Procol Harum» (Англ.), «Ars Nova» (США), «Аквариум», «Тамбурін» (СРСР). У груп Б.-р. були дві характерні особливості: відносно високий рівень муз. освіченості учасників і домінуюча роль клавішних інструментів в якості інструмента, що солірує. В міру того, як «обробки» виходили із моди, термін Б.-р. відмирав, і на початок 1970-х повністю був витиснутий більш широким поняттям арт-рок.

іт. *barocco* – дивний, химерний; існують різні версії походження цього слова: а) від порт. *perrola barroca* – перлина неправильної форми; в переносному значенні – дивний; б) від лат. *baroco* – термін логіки; с) від імені іт. художника F. Barocci

р. барокко-рок

а., ф. baroque-rock

н. Barock-rock

БАС – 1. Найнижчий за звучанням чоловічий голос. 2. Співак, який володіє таким голосом. 3. Сама низька партія в багатоголосному муз. творі, а також нижній звук акорду. 4. Муз. інструменти низького регістру: контрабас, Б.-кл., а також нар. віолончель – басоля (укр.), басетля (білор.).

іт. *basso* – букв. низький

а. bass, bass singer; bass instrument

ф. basse, voix de basse; instrument de tessiture drave

н. Baß, Baßstimme (голос); Baßsänger (співак); Baßinstrument (інструмент)

БАС-ГІТАРА – див. *Гітара*.

БАС-КЛАРНЕТ – різновид кл. В джаз. та естр. музиці зустрічається рідко. Інколи присутній в естр.-симф. оркестрах.

а. bass clarinet

ф. basse-clarinette

н. Baß-klarinette

БАСТАРД-ПОП – трек, в якому одночасно змікшовані декілька пісень різних жанрів.

а. *bastard* – гібрид

БАУНС – 1. Різновид свінгу. Термін, що указує на характер виконання в джазі: грати пружно та розслаблено в помірному темпі, рівномірно акцентуючи у супроводі всі долі такту. Був присутній в багатьох п'єсах, які виконувались біг-бендами в період свінгу. 2. Північноамер. танець у помірному темпі, має схожість із повільними фокстротом. Муз. розмір 4/4.

а. *bounce* – стрибок, скік

БАХШІ, багші – співаки, музиканти, поети народів Середньої Азії.

р. бахши

БАЧАТА – муз. стиль та танець в країнах Карибського басейну. Муз. розмір 4/4. Тексти пісень оповідають про страждання неподіленого кохання.

ісп. bachata

БАЯДЕРА – індійська храмова, а також мандрівна танцівниця. Назва, що була дана європейцями індійським танцівницям і співачкам – служителькам реліг. культу (при храмах), а також індійським танцівницям, що виступають за плату в ресторанах, приватних будинках і т.д.

порт. *bailadeira* – танцівниця

а. bayadere, dancing-girl

ф. bayadère

БАЯН – клавішно-пневматичний муз. інструмент, один з найдосконаліших та поширених видів хроматичної гармонії. Має назву за ім'ям легендарного давньоруського співця-сказителя Баяна (Бояна). Застосовується в ансамблях, оркестрах, в сольному виконавстві, у супроводі пісень.

а. bayan, button (key) accordion, Russian type of buttonkey accordion

ф. «Bayane», forme russe de l'accordéon à boutons

н. «Bajan», Bandonion, Bandoneon, Ziehharmonika, russische Form des Knopf-griff-Akkordeons

БЕГІН – танець латиноамер. походження. Має деякі схожі риси з танго та румбою. Набув міжнар. визнання та поширення в 1930 рр. Темп помірний. Муз. розмір 4/4.

р. бегин
а. beguine
ф. béguine
н. Beguine

БЕЗКУЛЬТУР'Я – брак культури, культурна відсталість. Інколи споглядається на конц. заходах у поведінці слухачів.

р. бескультурье
а. lack of culture
ф. manque de culture
н. Unbildung, Unkultur, kulturelle Zurückgebliebenheit

БЕК-ВОКАЛ – див. *Бек-група*.

БЕКГРАУНД – вид акомпанементу, що виконується інструментами мелодич. або ритм. групи та створює мелодич., гармоніч. або ритм. фон для інстр. чи вок. соло. Розрізняють типи: а) акордовий; б) мелодич.; с) рифовий; d) басовий; е) ритм.; f) змішаний. Є важливим засобом виразності в джазі та слугує для контрастного виділення або підкреслювання різноманітних сольних епізодів, створює динаміку твору.

а. background – тло, задній план
р. бэкграунд
ф. «background»
н. Background

БЕК-ГРУПА (бек-вокал) – група співаків-вокалістів та музикантів, що знаходяться на сцені позаду співака-соліста та супроводжують його спів.

а. back – позаду
р. бэк-группа, бэк-вокал

БЕЛЬЕТАЖ – перший ярус (поверх) зали глядачів над партером і амфітеатром.

ф. *bel* – красивий, *étage* – поверх
р. бельэтаж
а. first floor, dress-circle
ам. second floor
н. Beletage, erster Rang

БЕНДЛІДЕР – у класич. джазі виконавець провідної партії (звичайно корнетист або трубач). В період свінгу так почали називати керівника оркестру (біг-бенду).

а. band – оркестр і *leader* – ведучий
р. бендлидер, бэндлидер

БЕНЕФІС – 1. Спектакль або концерт, збір від якого повністю або частково надходить на користь одного або декількох акторів, а також ін. працівників театру. 2. Театр. вистава на честь одного з її учасників як вираз визнання заслуг, майстерності арт.

лат. *beneficium* – в давньому Римі благодіяння; ф. *benefice* – прибуток, користь
р. бенефис
а. benefit, benefit performance/night
ф. représentation à bénéfice
н. Benefiz, Benefizvorstellung

БЕНУАР – нижній ярус лож у театрі на рівні партеру (ложа Б.) або трохи вище.

ф. *baignoire* – букв. ванна
а. parterre boxes, lower boxes
н. Parkettloge

БЕСТСЕЛЕР – в зах. країнах спочатку книга, пізніше платівка, ін. витвір мистецтва, що користуються найбільшим попитом та видані великим накладом. Згодом термін набув інтернац. значення.

а. best-seller, *best* – найкращий + *sell* – продавати
р. бестселлер
а. best seller, best-seller, hit, chartbuster
ф. best-seller

БИЧ, бич-хлопавка, фруста – удар. дерев'яний муз. інструмент невизначеної висоти звука. Складається із довгих плескатих дощечок із рукоятками на зовнішніх боках. З одного кінця дощечки поєднані ремінним шнуром. Розводячи кінці дощечок і різко вдараючи їх одна об одну, виконавець видобуває сухий різкий «хлопок», схожий на клацання батога. Використовується в різних типах оркестрів та ансамблів.

р. бич, бич-хлопушка
а. slap-stick, whip
ф. fouet
н. Rute, Geißel, Peitsche, Peitscheknall

БІ БІ СІ – аббревіатура Брит. радіомовної корпорації; держ. мережа телерадіомовлення (відкрита 1927 р.). В роботі ББС чимало уваги приділяється джазу та рок-музиці.

а. BBC, British Broadcasting Corporation
р. Би Би Си

БІБЛІОГРАФІЯ – 1. Вид літератури, що опікується описом та анотуванням книжкових та періодичних видань, галузь науково-практ. діяльності для підготовки та доведення до споживача інформації з опублікованих

або рукописних матеріалів з питань, зокрема, джазу, естради, рок-музики. 2. Повний або вибірковий список літератури за певною темою.

- р. библиография
- а. bibliography
- ф. bibliographie
- н. Bibliographie, Bücherkunde, Bücherschau

БІБЛОТЕКА, книгосховище – культурний заклад, де зберігаються й видаються читачам книжки, журнали, газети, ноти.

- р. библиотека
- а. library
- ф. bibliothèque
- н. Bibliothek

БІБОП – див. *Боп*.

БІГ-БЕНД – характерний різновид джаз. оркестру, що відрізняється певним складом інструментів, специфічним розподілом інстр. груп (секцій) та своєрідною технікою ансамблевої гри (поєднання аранжованих розділів з імпровізаціями солістів, застосуванням особливих типів орк. супроводу – бекграунда, змішання тембрів тощо). Кількість музикантів – до 20 чоловік. Б.-б. складається із трьох основних орк. груп: саксофони-кларнети (reels), мідні дух. інструменти (brass, в подальшому виділились групи труб і тромбонів), ритм-секція (rhythm section – ф-но, контрабас, гітара, ударні). Розвиток Б.-б. почався в 1920 рр., в період переходу від традиц. джазу до свінгу. А на поч. 1930 власне на його основі склався свінг – один із основоположних стилів орк. джазу. В Б.-б. грають за заздалегідь написаними аранжуваннями. У числі перших колективів – оркестри Ф. Хендерсона, Д. Еллінгтона. В 1930-1940 рр. широкої популярності набули оркестри К. Бейсі, Б. Гудмена, Г. Міллера, А. Шоу та ін. В післявоєнний період найбільшою популярністю користувалися Б.-б. Д. Денкворта (Англ.), Г. Брома (Чехосл.), В. Германа, Д. Еллінгтона, Д. Гіллеспі, Б. Річа, С. Кентона (США), Й. Вайнштейна, О. Лундстрема, Е. Рознера, А. Кролла (СРСР).

- а. big band – букв. великий оркестр
- р. биг-бенд
- ф. big band
- н. big Band

БІГ-БІТ (1) – початково стиль англ. рок-музики, характерний для «Beatles» та ін. ліверпул. груп в 1962-1965 рр.: ритм. основа рок-н-ролу + багаті вок. аранжування + «європ.» естр. мелодизм. Згодом один із стилів естр. музики 1960-1970 рр. Термін набув широкого поширення в країнах Центр. та Схід. Європи. Див. *Біт-музика*.

- р. биг-бит
- а. big beat

БІГ-БІТ (2) – стиль сучасн. електронної музики. Основною відмінною рисою є специфічне звучання, створюване за допомогою спец. студійної техніки, а також сильне «обважніння».

- р. биг-бит
- а. big beat

БІЗНЕС – підприємницька чи будь-яка діяльність, спрямована на отримання прибутку або особистої вигоди, в т.ч. в конц.-творч. галузі. Див. також *Шоу-бізнес*.

- а. business
- р. бизнес
- ф. business
- н. Busineß, Geschäft

БІЗНЕСМЕН, комерсант, підприємець – людина, яка займаються будь-яким легітимним видом комерц. діяльності; часто виступають у ролі спонсорів естр. діячів.

- р. бизнесмен
- а., ф. businessman
- н. Busineßmann

БІЛИЙ БЛЮЗ. Захоплення молоді рок-н-ролом породило у частини музикантів інтерес до стилів, що йому передували, спочатку до ритм-енд-блюзу («Rolling Stones», «Animals», «Them»), пізніше – до блюзу. У Великобританії в 1966-1969 рр. відбувається справжній блюз. бум (Д. Мейолл, П. Грін, С. Уїнвуд, Е. Клептон). Улюбленою стилістикою був «чиказький» варіант міського блюзу. На поч. 1970 рр. клан виконавців Б.б. розділився: більшість пішла в хард-рок, меншість – у джаз-рок. Цей стиль ще називають блюз-рок, оскільки в порівнянні з «оригінальним» блюзом манера гри й звучання були набагато жорсткіше.

- р. белый блюз
- а. white blues

БІЛИЙ МЕТАЛ – див. *Блек метал*.

«**БІЛЛБОРД**» – престижне муз. видання, галузевий щотижневик США, що висвітлює всі аспекти запису муз. програм, грамзапису, хіт-парадів попул. і джаз. музики, року, муз. життя тощо. Перший номер вийшов у 1894. В 1936 оприлюднений перший хіт-парад.

- а. Billboard
- р. Биллборд

БІНОКЛЬ – оптичний прилад із двох паралельних, поєднаних між собою зорових трубок для розглядання віддалених предметів обома очима. Використовується в театрах, конц. залах, палацах спорту під час конц. заходів.

лат. *bini* – два + *oculus* – око
р. бинокль
а. binoculars, glass(es), look-see
ф. lorgnette
н. Fernglas, Opernglas

БІОГРАФІЯ – оповідь історії життя окремої особистості, засіб репрезентованості в культурі специфіки окремого людського існування. Знання Б. допомагає розуміти деякі особливості життя митця, його творчість. У жанрі Б. написано багато книг про видатних діячів.

р. биография
а. biography
ф. biographie
н. Biographie, Lebenslauf

БІС! – захоплені вигуки публіки на спектаклях, концертах, які вимагають від виконавця повторення виступу, пісні, танцю або частини муз. твору.

лат. *bis* – двічі
р. бис!
а. encore!
ф. bis! encore!
н. Bis! Noch einmal! Zugabe!

БІТ – 1. Удар, ритм. центр ваги такту. Спосіб акцентування інструментами ритм. групи, що виявляється в рівномірному чергуванні однаково підкреслених ударів та створюванні ритм. пульсу джазу. 2. Муз.-стилістична ознака, особливо в ранньому періоді поп-музики, що народжувалася на основі рок-н-ролу. Іноді вживається термін «біг-біт». 3. В джазі удар. доля ритм. «сітки», доля такту (напр., восьма або чверть).

а. *beat* – букв. удар, пульс
р. бит

БІТЛИ – учасники англ. квартету «Beatles» в 1960 рр.: Джон Леннон (1940-1980), Пол Маккартні (1942), Джордж Харрісон (1943-2001), Рінго Старр (1940). Група справила великий вплив на сучасну муз. культуру.

р. битлы

БІТ-МУЗИКА – термін, що відноситься до раннього брит. року (перша пол. 1960-х рр.). Поширився країнами Схід. Європи та СРСР в 1960 – на поч. 1970 рр. для визначення молодіжної пісенно-танц. музики, що наближена до року. Див. також *Biz-bim*.

а. *beat* – удар
р. бит-музыка

БЛАГОДІЙНИЙ КОНЦЕРТ – культурно-мистецький захід, ціллю якого є допомога, підтримка, співучасть. Учасники концерту не отримують грошової винагороди, а отримані гроші спрямовують у спец. фонди. В подібних акціях часто виступають митці, артисти, рок- та поп-зірки.

р. благотворительный концерт
а. charity/benefit concert
ф. concert de bienfaisance
н. wohltätige Konzert

БЛАГОДІЙНІСТЬ – безкорислива допомога, підтримка, в т.ч. і в конц.-творч. справі; благодіяння, добре діло, добродіяння, доброчинство.

р. благотворительность
а. charity, philanthropy
ф. bienfaisance, philanthropie
н. Wohltätigkeit

БЛАТНА ПІСНЯ – пісня, що поєднує побут та звичаї злочинського середовища. На естраді з'явилася на початку ХХ ст. Найбільшого поширення набула в роки громадян. війни та НЕПу. Із сер. 1930-х рр. забороняють виконання Б.п. на естраді. Вона пішла у підпілля, в студент., вуличне, турист. середовище. З кінця 1960-х починає знову звучати у закритих концертах, в образі автор. пісні, стилізованої під блатну, набуваючи популярності завдяки магнітофон. самвидаву. В ролі її виконавців частіше виступають самі автори – О. Галич, В. Висоцький, Ю. Кім, О. Розенбаум, А. Северний, О. Новиков, М. Шуфутинський, М. Звездінський, В. Токарев та ін. Інколи важко розмежувати автор. пісню від блатної: її автори нерідко самі пройшли через в'язниці та тaborи; в свою чергу, чимало автор. пісень були із захватом прийняті злочинним світом. Згодом Б.п. частково переросла в «російський шансон», справляючи вплив на естр. пісню, є невід'ємним і вельми значним елементом сучасн. пісенної культури. Див. також *Русский шансон*.

БЛЕКБОТОМ – танець північноамер. негрів. Став попул. в Європі з 1927, коли почав виходити із моди чарльстон. Музика танцю мала забарвлення регтайму та виконувалася в темпі фокстроту.

р. блэкботом
а., ф. black-bottom
н. Black-bottom

БЛЕК МЕТАЛ – «чорний метал», стиль сучасн. важкої музики, що відрізняється манерою швидкого виконання, особливою гучністю, високими вок. партіями, що могли переходити до несамовитого лементу. Вперше

цей термін з'явився у західнонім. пресі: кількість груп, що грали метал-рок, зростала, і для спрощення своєї роботи журналісти умовно виділили надзвичайно жорсткий хард-рок із блюз. основою і надали йому назву Б.м. Приблизно тоді ж англ. музикознавці ввели вираз «white metal» – «білий, світлий метал», маючи на увазі життєствердуючі тексти пісень. Обидва терміни прижилися в пресі, однак незабаром виявилось, що вони доволі часто протирічать один одному, і поступово перестали виділяти групи лише за текстовою ознакою. Залишився вираз Б.м., що означає суперважкий блюз.

a. black metal

БЛІП-КУЛЬТУРА – «одномоментальний худож. образ»: куплет із пісні, муз. уривок, короткометражний фільм тощо. Бліп-образ миттєвий та яскравий, разом з тим він несе велику кількість інформації, набагато більше, ніж традиц. худож. образ. Б.-к. була певною мірою кроком до створення кліпів.

a. blip – світла пляма на екрані електронного приладу

p. блип-культура

БЛОК-АКОРДИ – джаз. техніка гри на ф-но, заснована на паралельному акордовому русі в партіях обох рук піаніста. При такому засобу гри ліва рука подвоєє мелодійний голос в басу на октаву, інколи в дециму. Як пр., це акорд із п'яти звуків. Уперше були застосовані піаністом Л. Бакнером на поч. 1940-х і набули поширення в сучасн. джазі. Зустрічаються також в оркестровках біг-бэндів в групі саксофонів, де баритон дублює альт або кл. октавою нижче. Цей прийом уперше використав Г. Міллер. Б.-а. вживаються також в естр. та танц. музиці.

p. блок-аккорди

a. block chords, block-cords

БЛУКАЮЧИЙ БАС – безперервне, ритмічно рівномірне ведіння лінії баса з використанням акордових і прохідних звуків. Уперше застосував в 1930 рр. У. Пейдж. Цей засіб гри широко поширений у сучасн. джазі. Крім контрабаса, такий прийом зустрічається у бас-гітарі та ф-но.

p. блуждающий/шагающий бас

a. walking bass

ф. errant basse, «walking bass» – formule de basse utilisée par les pianistes ou contrebassistes de jazz

н. Laufbaß

БЛЮГРАС – різновид музики кантрі, створений в першій пол. ХХ ст. Характеризується мелодич. співом та віртуоз. грою на банджо або мандоліні. Початок був покладений в 1940 р. співаком і мандоліністом Б. Монроєм та його анс. «Bluegrass Boys». Характерний для півд. штатів США.

a. blue-grass, bluegrass – букв. блакитна трава

p. блюграсс

БЛЮ-БІТ – див. Ска.

БЛЮЗ – 1. Унікальний, властивий тільки афро-амер. музиці пісенно-інстр. жанр, корені якого в негр. фольклорі. Щільно пов'язаний з афр. джерелами та має безсумнівне споріднення з багатьма ін. жанрами нар. музики негрів Півд., Центр. і Півн. Америки. Початково – сольна лірич. пісня амер. негрів з берегів Міссісіпі в повільному темпі у супроводі банджо. Склався на поч. ХХ ст., одне із джерел джаз. музики. Блюз. традиція репрезентована практично в усіх основних джаз. стилях. Блюз. стиль вокалу й гітари відіграв основну роль у розвитку джазу і поп-музики в цілому. 2. Форма джаз. музики, яка має інтонаційний лад, ритм. форми та манеру вок. виконання, що притаманні цій пісні. Стосовно до джазу, блюз – дванадцятитактова мелодич. побудова (структура ААВ), якому відповідає стала, іноді з деякими змінами, гармонійна схема (див. Квадрат). 3. Парний бальний танець вільної композиції типу повільного фокстроту. 4. Поняття «Б.» має цілу низку значень: а) у широкому сенсі як муз. вираження особливого світорозуміння, пов'язане з проявом самосвідомості негра, його волелюбності й протесту проти соц. несправедливості, з ідеєю звільнення через страждання; б) як характерний емоційно-психологічний стан музиканта або слухача, що виникає при виконанні чи сприйнятті блюзу; с) як стиль, манера, спосіб муз. висловлення, деяка «блюз. якість», властива мисленню виконавця чи композитора, муз. твору, що припускає використання типових для блюзу прийомів інтонування, артикуляції, фразування й ін. виразних засобів, що сприяють створенню блюз. колориту; d) як власне муз. жанр із властивою йому своєрідністю змісту й засобів вираження, виконав. манери, інструментарію; e) як муз. форма; найчастіше термін «блюз. форма» уживається стосовно традиц. куплетної 12-тактової структури питання-відповідь (ААВ); f) як комплекс муз.-виразних засобів, муз. ідіом, виконав. прийомів, властивих блюзу («блюз. інтонація», «блюз. тони», «блюз. звучання», «блюз. гармонія», «блюз. звукоряд», «блюз. каденція» (D-S-T), «блюз. квадрат»). 5. Класифікація блюзу може бути доповнена наступними його різновидами: aa) по приналежності до усної традиції чи композитор. творчості – т.зв. «первинні» і «вторинні» блюзи; bb) за змістом – драм. і лірич. блюз; cc) за манерою виконання – шаут-блюз (заснований на декламаційній, «криковій» манері) і мелодійний блюз (відрізняється більшою наспівністю, кантиленністю); dd) за засобами виконання – вок., вок.-інстр., інстр.; комбо-блюз (виконувався малими ансамблями) і біг-бэнд-блюз (виконувався великими джаз. оркестрами); ee) за ступенем автентичності – автентичний блюз і псевдо- чи квазіблюз із їхніми різновидами; ff) за іст. типами – архаїчний (сільський) Б. (приблизно 1850-1890), класич. (міський) Б. (приблизно 1900-1935), сучасний (посткласич.) Б. (ін. його назви – еkleктичний Б., софістікейтед-Б., модерн-Б., Б. у стилі свінг (приблизно з 1930). До числа жанрових і стильових модифікацій Б. в джазі відносяться, зокрема, барел-хауз-Б., бугі-вугі; ритм-енд-блюз, фанки, соул, джаз-рок. Блюз. традиція представлена практично в усіх найважливіших стилях джазу; не уникли її впливу і сучасні напрями джаз. авангардизму, і т.зв. «третя течія». Блюз. ідіоми – нерідко в трансформованому, перекрученому чи спрощеному виді – широко використовуються

в популярно-розважальній і танц. музиці XX ст. Блюз. елементи є невід'ємними атрибутами багатьох стильових форм сучасн. поп- і рок-музики. 6. Під впливом Б. виникнув т.зв. «блюз.» напрям у поезії, літературі, театрі й ін. видах мистецтва.

а. blues: скорочення від *blue devils* – меланхолія, смуток, журба

ф. *chanson mélancolique des noirs nordaméricains*

н. *melancholisches Lied der nordamerikanischen Neger*

БЛЮЗОВА ФОРМА – характерний тип побудови блюз. строфи, тобто класич. 12-тактової питально-відповідної структури ААВ. Усій структурі відповідає певна функціонально-гармоніч. модель (квадрат), разово повторена усталеність якої є відповідною базою для створення мелодич. імпровазіцій. Інколи масштаби Б.ф. можуть бути меншими (8 тактів) або більшими (до 32 тактів).

р. блюзовая форма

а. blues form

БЛЮЗОВИЙ ЗВУКОРЯД, блюз. лад – умовне поняття, в якому відобразилась європ. уява про звукорядну основу негр. музики (в першу чергу блюзу). Розглядається як семиступеневий натуральний мажор із додатковими «блюз. тонами» – зниженими III та VII ступенями. В дійсності ці «ступені» належать до особливих зон інтонування, які мають ін. звуковисотний об'єм, ніж аналогічні ступені європ. гами. Див. *Блю ноутс*.

р. блюзовый звукоряд/лад

а. blue scale

БЛЮЗ-РОК – стиль, який сформувався в результаті численних експериментів по розробці блюзу рок-групами та окремими виконавцями.

а. blues rock

БЛЮ НОУТС, блюз. тони – зони нестійкого інтонування окремих ступенів ладу, що не співпадають з прийнятними в європ. практиці, властиві нар. негр. музиці та джазу. В семиступеневому звукоряді частіше знаходяться на III та VII ступенях блюзу, т.зв. «блюз. терція та септима». Сприяли появі «блюз. звукоряду», наклали відбиток на мелодику та гармонію джазу. Блюз. тони в джазі створюють ефект змінного, «коливного» звучання, із злегка завищеною інтонацією при виконанні. Зустрічаються у джаз. вокалістів, які користуються манерою шаут і скет, а також у виконавців на дух. і струн. інструментах. Див. *Блюзовий звукоряд*.

р. блю ноутс, блюзовые тона

а. blue notes

ф. *troisième et septième degrés de la gamme alternant entre le mode majeur et mineur ou faux à dessein*

н. *Terz und Septime, die im Blues alternierend groß und klein oder absichtlich unrein genommen werden*

БОГЕМА – позначення середовища худож. інтелігенції (акторів, музикантів, художників), для яких притаманний безтурботний, безпорядний спосіб життя при відсутності стійкого матеріального забезпечення; спосіб життя, побут такого середовища. Нині до Б. відносять себе частіше за все забезпечені актори, музиканти, художники.

ф. *bohème*, букв. – циганщина, за назвою роману А. Мюрге «Життя богеми» (1848)

а. *Bohemia, Bohemians, artistic circle* (артистична Б.)

н. *Bohème*

БОДИСЬЮТ (боді) – прилягаючий до тіла комбінезон з еластичних матеріалів. Уперше був виготовлений наприкінці XIX ст. Г. Єгером із вовняного трикотажу. Моделі застібалися на блискавці й нагадували костюми космонавтів. Використовувалися для танців і гімнастики. Мали застосування і на конц. естраді.

а. bodysuit

р. бодисьют (боди)

БОКС-СЕТ – комплект, який складається із декількох компакт-дисків одного виконавця або групи.

а. *box* – коробка, ящик, *set* – комплект, набір

БОЛГАРИЯ – крупний конц.-театр. зал Софії, відкритий в 1937, розрахований на 1200 місць.

БОЛЕРО – 1. Исп. нар. танець XVIII ст., супроводжувався гітарою, барабаном, кастаньетами, співом танцюючих. 2. Вок. або інстр. твір у ритмі цього танцю. 3. Кубин. танець, близький до повільної румби, який виникнув на основі исп. Б., але відрізняється стриманішим темпом. Муз. розмір 3/4.

исп. bolero

а. bolero

ф. boléro

н. Bolero

БОЛЬШОЙ ЗАЛ МОСКОВСКОЙ КОНСЕРВАТОРИИ – (рос.) один із кращих конц. залів Москви на 1800 місць, має відмінні акустичні характеристики, був відкритий в 1901. В залі в основному проходять концерти симф. музики, відбуваються також виступи різних колективів і музикантів.

БОМОНД – вишукане товариство. Термін інколи застосовується до культурно-мистецьких кіл.

ф. beau monde

БОНГИ – латиноамер. різновид малих барабанів невизначеної висоти звука. Являють собою два міцно поєднаних однобічних барабанчиків різного діаметру, що визначає різну висоту звучання. Грають на Б. пальцями або долонями. Удари паличками – прийом, менш характерний для звуковидобування на цих інструментах. В естр.-танц. музиці Б. набули широкого застосування після другої світової війни. В джазі використовуються епізодично.

исп. bongó

а. bongo drum, bongos

ф. tambour Bongos, bongos
н. Bongo-Trommel, Bongos

БОНУС – премія, заохочення, додаткова нагорода.

лат. *bonus* – добрий
а. bonus

БОП – джаз. стиль, що склався на початок 1940 рр. Відомий також під назвою «бібоп», «бібап», «рібоп». Прийшов на зміну свінгу, виникнувши як новий експериментальний напрям негр. джазу малих ансамблів (комбо). Чорношкірі музиканти намагалися створити таку музику, яку б було важко виконувати білим музикантам. Найважливіші тенденції – модернізація старого хот-джазу, новаторство в галузі мелодики, ритміки, гармонії, форми та ін. виразних засобів. Уважається першим значним стилем сучасн. джазу. Піонери Б. – Ч. Паркер (сакс.), Д. Гіллеспі (тр.), Т. Монк (ф-но), Ч. Кристіан (гіт.). Серед ін. – К. Хоукінс, Л. Янг (сакс.), М. Девіс (тр.), Е. Гарнер (ф-но) та ін.

а. *bop, bebop, be bop* – звуконаслідувальні слова

БОПЕР – музикант, який грає в стилі боп.

а. *boper*

БОСА-НОВА – 1. Муз. ритм латиноамер. походження, що набув широкої популярності на поч. 1960-х. Послужив основою для створення численних муз. п'єс. В джазі виконується в манері, типовий для стилю кул, переважно невеликими ансамблями. Із часом Б.-н. набула широкої популярності в усьому світі. 2. Парний бальний танець, близький за характером до самби. Муз. розмір 4/4.

порт. *bossa-nova* – букв. нове захоплення

р. босса-нова
а., ф. *bossa nova*
н. *Bossa nova*

БОСТОН – див. *Вальс-бостон*.

БРАВИССИМО – вигук, який висловлює найвищу міру схвалення, захоплення, заохочення, підтримки.

іт. *bravissimo* – найвищий ступінь від *bravo*

р. брависсимо

БРАВО! – вигук, який означає схвалення, підтримку, захоплення, заохочення.

іт. *bravo* – відмінно; сміливий, хоробрий, букв. молодець

а. *bravo*
ф., н. *bravo!*

БРАС-БЕНД – одна із назв негр. дух. оркестру, відноситься до періоду архаїчного джазу. Зрідка зустрічається в класич. джазі та в назвах сучасних ансамблів типу диксиленд, маршируючий оркестр.

а. *brass band*
р. брасс-бенд

БРАС-РОК – див. *Джаз-рок*.

«**БРАТИСЛАВСЬКА ЛІРА**» – міжнар. пісенний фестиваль, що проводився з 1966 у Братиславі.

чеськ. *Bratislavská Lúča*
р. Братиславская лира

«**БРАУН**» – нім. фірма, виробник аудіоапаратури. Заснована в 1921 р.

н. *Braun*

БРЕЙК – 1. Коротка сольна імпровізація в джазі; імпровіз. вставка в джаз. п'єсі тривалістю в один, два, рідше – чотири такти. Може виконуватися одним або кількома музикантами. Вживається найчастіше в кінці муз. фрази. Є одним із важливих засобів виразності в джазі. Вперше був застосований в блюзі, потім в новоорлеан. джазі та ранньому свінгу. Те ж саме, що і *Стоп-тайм*. 2. Танець з елементами пантоміми та акробатичних рухів на спині або голові. Виник в нью-йорк. кварталі Бронкс в кінці 1970 рр. Муз. супроводом є переривистий реп, часто без вокалу. В сер. 1980 рр. мода на Б. частково пройшла. 3. Ритмічна збивка у барабанщиків.

а. *break* – удар, розрив
ф. *courte cadence improvisée, dans le jazz*
н. *Übergang – kurze Soloimprovisation in der Jazzmusik*

БРЕЙКБІТ – стиль сучасн. танц. музики. Заснований на використанні хіп-хопових драм-лупів, що прискорюються. Часто музиканти додають сюди всілякі регі-ходи.

а. *breakbeat*
р. брейкбит

БРЕЙКДАУН – 1. Швидкий темпераментний негр. танець. Став відомим завдяки менестрельному театру в сер. XIX ст., де використовувався у завершальних виставах мас. танц. сценах, що були побудовані на вільній колективній імпровізації всіх учасників. 2. Фортеп. стиль, споріднений бугі-вугі. Був популярним у Чикаго на поч. XX ст.

а. *breakdown*

БРЕНД – торгова марка, оригінальна назва муз. груп, кінокомпаній, студій звукозапису, телеканалів.

а. *brand* – клеймо
р. брэнд

БРИТАНСЬКЕ ВТОРГНЕННЯ – такої назви набуло проникнення в 1964-1966 рр. англ. груп в амер. хіт-паради та систему радіомовлення. В їх числі були «Beatles», «Rolling Stones», «Yardbirds», «Kinks», «Animals»

та ін. Пізнавальними знаками БВ стали здвоєні гітари, яскраво виражена мелодика композицій, бездоганні вок. гармонії – все це нашло свого відображення в музиці 1970-х і 1980-х рр.

a. British invasion

р. британское вторжение

БРИТ-ПОП з'явився в 1994 р. зусиллями груп, вихованих на музиці «Small Faces» і «Kinks». Згодом це визначення стало позначати стиль будь-якої успішної команди.

a. britpop

БРИТ-РОК – практично будь-яка голосна музика для тінейджерів, починаючи з 1966 р.

a. britrock

БРИДЖ, реліз, ченнел – середня контрасна частина (В) теми або пісні, написаної у 32-тактовій формі ААВА. Містить елементи тематичного розвитку або контрасту, що є додатковими стимулами для імпровізації.

р. бридж, релиз

a. bridge, release, channel

БРИЛЛ-БІЛДІНГ – комерц. центр (Нью-Йорк) амер. пісенної музики кінця 1950-поч. 1960 рр., де працювали видатні на той час музиканти – Д. Лейбер, М. Столлер, Ф. Спектор.

a. Brill-building

БРОДВЕЙ – 1. Вулиця в Нью-Йорку, головна магістраль о. Манхеттен. Крім банків та комерц.-фінансових закладів, на Б. – множина торгових, розважних і видовищних закладів (у т.ч. більшість театрів Нью-Йорка), що зробило його символом індустрії розваг. Див. також *Previous*. 2. *Яскраво освітлена вулиця із видовищними закладами, театрами тощо.

a. Broadway

БРОНЗА – загальна назва сплавів міді (80-94%) з ін. металами (олово, алюміній, свинець, марганець, нікель, цинк). Виступає одним із елементів нагород, призов на різних конкурсах і фестивалях.

a., ф. bronze

н. Bronze

БРОШУРА – неперіодичне видання у вигляді декількох зброшурованих аркушів друкованого матеріалу обсягом не менше 4-х сторінок (не більше 48), як пр., у м'якій обкладинці. В жанрі Б. видаються стислі відомості про групи, співаків, конц. заходи, програми фестивалів, конкурсів.

р. брошюра

a. brochure, pamphlet, booklet, leaflet

ф. brochure

н. Broschüre, Druckschrift

БРУДНІ ТОНИ – термін, що позначає характерний для джазу специфічний негр. засіб звуковидобування із навмисно нечистим інтонуванням, динамічністю та напруженістю, яскраво вираженим екстатичним характером. За походженням пов'язані з негр. реліг. культами. Б.т. типові для негр. нар. манери співу шаут, а також зустрічаються в блюзах, трудових піснях та ін. вок. жанрах, відкіля вони були запозичені інструменталістами, г.ч. виконавцями на дух. інструментах у період зародження джазу. Б.т. використовуються переважно як засіб виразності в момент сильного емоціонального піднесення, а також для створення ефектів гроул та уа-уа, інколи у сполученні із ін. виразними засобами (оф-пітч, блю ноутс).

р. грязные тона

a. dirty tones

БУБОНЦІ, балабончики – старовинний удар. металевий муз. інструмент невизначеної висоти звука. Існує в побуті багатьох народів як приналежність культових відправ або як прикраса одягу танцюристів, скоморохів тощо, збруї різних тварин. Мають вигляд невеликих порожнистих металевих кульок із хрестоподібним прорізом на передній частині. Всередину вкладено два-три круглих камінці або шротинки. Б. нанизуються на металевий чи дерев'яний стрижень із держальцем, іноді – на шкіряний браслет. Граючи, струшують інструмент, який подзвякує. Браслет із Б. (занг) надівають на ноги індійські танцюристи, акомпануючи собі під час танцю.

р. бубенцы

a. jingles, small bells, tambourine, timbrel

ф. tambour de basque, grelots, sonnailles

н. Schellen, Tamburin, Schellentrommel

БУГІ-ВУГІ – 1. Початково примітивна негр. манера інтерпретації блюзу на ф-но. Згодом стиль джаз. музики, манера фортеп. гри, вільна імпровізація на характерну мелодико-ритм. модель в басу, яка повторюється. Зародилась в США в кінці XIX ст. Можливо є результатом перенесення в практику фортеп. музикування північноамер. негрів техніки гри на банджо та гітарі. 2. Північноамер. парний побутовий танець вільної композиції, виникнув у 1920-ті на основі фортеп. Б.-в. До визнання тривалий час мав багато заперечень, що стосувалися його прийняття на танц. вечорах гарного тону. Європейці довго розглядали цей танець як дикунський. В Зах. Європі поширився після 1945 р. Муз. розмір 4/4.

р. буги-вуги (звуконаслідувальне слово)

a. boogie-woogie

ф. forme de jazz caractérisée par un dessin obstinatoire à la basse

н. Spielart der Jazzmusik mit ostinatem Laufbaß

БУКВЕНА (літерна) НОТАЦІЯ – див. *Муз. алфавіт*.

р. буквенная нотация

a. letter notation

ф. notation alphabétique

н. Buchstabennotation, Buchstabenschrift

БУКЕТ – пучок зірваних або зрізаних і складених до купи квітів, один з атрибутів ушанування виконавців на конц. сцені. Див. *Keimi*.

а. bouquet, bunch of flowers, posy, nosegay

ф. bouquet

н. Strauß

БУКЛЕТ – неперіодичне видання у вигляді аркушів друкованого матеріалу, що складаються паралельними згинами без переплетення таким чином, що їх читають або розглядають, розкриваючи як ширму. Основний оперативний вид рекламних або інформаційних матеріалів про театр, цирк, вистави, естр. шоу, артистів.

ф. *bouclette* – пряжечка, кільце

а. pamphlet, booklet

н. Faltblatt

БУМ – штучне пошвавлення, галас навкруг якої-небудь події.

а. (newspaper) sensation

ф. boom

БУСТЕР – допоміжний пристрій в педалях електрогітар для підвищення потужності звуку в момент особливо високих навантажень.

а. booster, від *boost* – піднімати

БУТАФОРІЯ – 1. Предмети сцен. обстановки, деталі костюма, що використовують у різних виставах, конц. виступах замість справжніх. Виступає інколи як художньо-виразний засіб. 2. *Оманлива видимість, фальш, розраховані на зовнішній ефект.

іт. *buttafuori* – букв. викидай геть

р. бутафория

а. stage-properties (скор. prop)

ф. accessoires de théâtre

н. Requisit

БУТІ-БЕЙС – маямський муз. стиль записів саунд-треків для виконання стриптизу.

р. бути-бейс

а. booty bass

БУТЛЕГЕР – особа, що займається забороненим увозом та продажем товарів (книжок, платівок, спиртних напоїв тощо).

а. bootlegger

БУТЛЕГІНГ – незаконне виробництво, розподіл та продаж продукції. Термін виник у США, коли продаж алкогольних напоїв амер. індіанцям був заборонений, і продавці ховали пляшки у високих чоботах (*bootleg* – халява). Термін також може відноситися до аудіо- або відеозапису, що тиражується та продається з порушенням закону про автор. права.

а. *bootlegging* – те, що продається незаконно

р. бутлеггинг

БУФЕТ – невеликий ресторан, закусошна, стіл або стійка для продажу закусок і напоїв. Часто присутній у культурно-мистецьких закладах.

а. sideboard, bar, lunchroom, refreshment room, buffet

ф. buffet, buvette

н. Büfett, Schenktisch, Speisesaal, Erfrischungsraum, Schnellbüfett

БУФОНАДА – 1. Прийом худож. зображення, що базується на перебільшенні, окарікачуванні персонажів, явищ, дій. Один із проявів гротеску. Як прийом використовується в цирку, театрі, кіно, на естраді. 2. *Поведінка та вчинки блазеньського характеру.

іт. *buffonata* – букв. жарт, блюзнірство

р. буффонада

а. slapstick

ф. bouffonade, bouffonnerie, farce

н. Buffonade, Posse

В

ВАГАНТИ – в середні віки в Зах. Європі мандрівні актори, виконавці пісень, розжалувані священики, недовчені семінаристи, учасники гостросатир. вистав, що оспівували земні радощі. Співали лат. мовою з пародійними піснями на церк. гімни. Мистецтво В. можна вважати джерельною базою естр. мистецтва.

лат. *vagantēs*, від *vagus* – блукаючий, мандрівний

р. ваганты

ВАГАНЬКОВСКОЕ КЛАДБИЩЕ – (рос.) цвинтар у Москві, виник у 1771. На цьому цвинтарі поховано чимало видатних діячів культури й мистецтва (Б. Окуджава, Ю. Саульський, О. Цфасман, В. Паніна, Г. Великанова, В. Висоцький, Ю. Гуляєв, А. Миронов, В. Мігуля, І. Тальков та ін.).

ВАЛТОРНА – дух. мундштуковий муз. інструмент. З'явився в кінці XVII ст. у результаті удосконалення мислив. рогу. Сучасний тип В. із вентилями був створений в 1-й чверті XIX ст. Має застосування в естр.-симф. музиці. В джазі зустрічається рідко. Серед виконавців – Д. Уоткінс, Д. Грас (США).

нім. *Waldhorn* – букв. лісовий ріг
а. French horn, (natural) horn, hunting horn
ф. cor naturel/de chasse/d'harmonie
н. Waldhorn, Horn

ВАЛЬС – 1. Парний бальний танець. В 1770 рр. – південногерман. селян. танець (те ж саме, що й лендлер). Деякий час піддавався заборонам, вважався непристойним танцем. З поч. XIX ст. набув популярності в усіх верствах європ. суспільства (особливо т.зв. віден. В., пов'язаний з іменами Й. Штрауса-батька та Й. Штрауса-сина). Жанр та жанрові ознаки В. просіяли в різні види інстр. та вок. музики, в т.ч. в естр. та джаз. музику. Муз. форма В. застосовується в естр. пісні, в творчості джаз. композиторів, в оперетах, водевілях, мюзиклах. Муз. розмір – тридольний (3/8, 6/8, 3/4). 2. Музика до цього танцю, муз. твір у ритмі цього танцю.

н. *walzen* – викручувати ногами в танці, кружлятися
а. waltz
ф. valse
н. Walzer

ВАЛЬС-БОСТОН – амер. салонний парний бальний танець вільної композиції, з характерним широким кроком на першу долю такту, різновид повільного вальсу. Виникнув у кінці XIX ст. Від віден. відрізняється паузою у супроводі на третій долі, інколи на другій. Особливою популярністю користувався в Америці та Європі в 1920 рр. Темп помірно спокійний, звучання лірико-сентиментальне. Муз. розмір 3/4.

а. *Boston* – від назви міста в США
а. waltz-boston
ф. valse-boston
н. Walzer-boston

ВАЛЬС-МАЗУРКА – бальний танець у темпі та розмірі мазурки. Серед різновидів попул. рос. варіант: кожні чотири такти танцюються по чергово то рухами вальсу, то рухами мазурки.

ВАМП – імпровіз. супровід в естр. музиці.

а. vamp
ф. improviser pour une chanson un accompagnement simple
н. bei Unterhaltungsmusik eine Begleitung improvisieren

ВАНДАЛИЗМ, варварство – асоц. діяльність, неаргументоване, безглузде знищення матеріальних і культурних цінностей. Акти В. часто відбуваються на концертах рок-груп як на сцені, так і в конц. залі.

лат. *Vandali(i)* – давньогерманські племена, відомі жорстокими війнами з Римом
р. вандализм
а. vandalism
ф. vandalisme
н. Barbarei

ВАР'ЄТЕ – вид театру, у виставах якого поєднуються різні номери легких жанрів (естр., комедійних, цирк., муз.), із переважанням комедійності, пародії. Перші В. з'явилися в Парижі в кінці XVIII ст. (від театру «Вар'єте»). У В. зародився й розвився жанр ревію. В СРСР театри В. існували до сер. 1920 рр. На Заході термін В. застосовується і в більш широкому сенсі, близький до терміна «естрада».

лат. *varietās* – різноманіття, строкатість
р. варьете
а. variety, variety show/theatre, music-hall, leg art, legshow
ф. music-hall, théâtre de variété
н. Varieté

ВАРІОЗ – стиль сучасн. електронної музики, суміш хіп-хопа, фанка, нойза.

р. вариоз
а. various

ВГИК – (рос.) Всесоюзный государственный институт кинематографии. Вищий навч. заклад СРСР, нині РФ, який готує творч. робітників кінематографії різних спеціальностей. Заснований в 1919 у Москві, початково називався «Госкиношкола». Багато студентів та випускників працювали на конц. естраді або причетні до неї (Б. Ласкін, Л. Гурченко, О. Іващенко та ін.).

ВГКО – (рос.) Всесоюзное гастрольно-концертное объединение; художньо-творч. орг. Була заснована в 1957 в системі Міністерства культури РРФСР на зміну Мосестраді. До її складу входили Мосестрада, Ленконцерт, Моск. театр естради та ін. творч. заклади. Проводила культурно-освітню роботу, пропаганду кращих зразків музики, літератури, рад. естр. мистецтва та нар. творчості. Тут працювали Л. Утьосов, К. Шульженко, Л. Русланова, О. Вертинський, Л. Костриця та ін. Із часом вичерпало свої творч. можливості й було перейменовано в Москонцерт.

ВЕГЕТАРІАНСТВО – система харчування виключно рослинною або молочно-рослинною їжею. Серед вегетаріанців чимало людей творч. професій – П. Маккартні, Д. Леннон, Й. Оно, Шер, Мадонна, Є. Осін, С. Намін.

р. вегетарианство
а. vegetarianism
ф. végétarisme
н. Vegetarismus

ВЕДУЧИЙ – той, хто веде конц. програму, конференсьє.

- р. ведущий
- а. presenter
- ф. présentateur, speaker, annonceur
- н. Ansager

ВЕСТИБУЛЬ – переднє приміщення (часто значних розмірів) перед входом у внутрішню частину будівлі (театру, конц. залу, цирку тощо), де часто відбуваються різні конц. заходи.

- лат. vestibulum – вхід
- а. vestibule, entrance hall
- ф. vestibule
- н. Vorhalle, Halle, Vestibül

ВЕСТ КОУСТ ДЖАЗ – див. *Вест коуст джаз*.

ВЕСТ КОУСТ РОК – див. *Вест коуст рок*.

ВETERАН – 1. У стародавніх римлян старий засл. вояк. 2. Узагалі старий, досвідчений робітник, діяч на якій-небудь творч. ниві.

- лат. veteranus, від *vetus* – старий, досвідчений
- а. veteran, old stager
- ф. vétéran
- н. Veteran

ВИДАВНИЦТВО – установа, що видає різні види друкованих творів. Серед В., що видавали муз., сцен. та ін. літературу, – «Музыка», «Советский композитор», «Искусство», «Профиздат», «Радуга», «Муз. Україна», «Мистецтво». Після 1991 з'явилась велика кількість нових В. у різних містах СНД, які також видають книжки з питань естради, музики, року, джазу («Вагриус», «Феникс», «Русич», «Олимп», «Композитор» та ін.).

- р. издательство
- а. publishing house, publishers
- ф. maison d'édition, éditions
- н. Verlag

ВИДИ МИСТЕЦТВА – реальні форми художньо-творч. діяльності, що розрізняються передусім способом матеріального втілення худож. змісту (слово для літератури, звук для музики). У ході розвитку світової худож. культури В.м. зазнавали постійних змін, створювались синтетичні мистецтва, народжувались нові.

- р. виды искусства
- а. types of arts
- ф. aspects de l'art
- н. Arten der Kunst

ВИДОВИЩЕ – театр., цирк., естр. вистава.

- р. зрелище, представление, спектакль, постановка
- а. performance, play, staging, production, presentation, show, sight, spectacle, matinee (денне)
- ф. spectacle, représentation, exécution, production, mise en scène, matinée (денне)
- н. Schauspiel, Vorstellung, Aufführung, Darbietung, Schauspiel, Vorstellung, Tagesvorstellung (денне)

ВИКОНАВЕЦЬ – посередник між творцем худож. твору та публікою, людьми, які сприймають його.

- р. исполнитель
- а. performer, executant, interpreter, musician, player, actor, singer
- ф. exécuteur, exécutant, instrumentiste, interprète, chanteur, acteur
- н. Ausführende, Interpret, Darsteller

ВИКОНАВСТВО – творч. виконання, ігрове відтворення худож. твору, що забезпечує сприйняття його ін. людьми. Є такі види та жанри, які поза В. не існують (музика, хореографія, драматургія). Творч. характер В. обумовлює можливість різної інтерпретації одного й того ж твору різними виконавцями. Див. також *Мистецтво виконання*.

- р. исполнение
- а. performance, execution
- ф. exécution, interprétation, production, representation, accomplissement, réalisation
- н. Darbietung, Aufführung, Ausführung

ВИНАГОРОДА, нагорода, премія, гонорар – те, що є платою за працю, нагородою за які-небудь заслуги.

- р. награда
- а. reward, recompense, award, decoration (знак відзнаки)
- ф. récompense, décoration (знак відзнаки)
- н. Lohn, Belohnung, Auszeichnung (відзнака)

ВИРАЗНІСТЬ ТІЛА – техніка гри, спрямована на посилення промовистості гри актора, музиканта, співака, зокрема, шляхом розвитку його вок. і пластичних можливостей, спроможності до імпрровізації. Ця техніка запозичає деякі прийоми пантоміми, імпрровізації тощо, але засновується скоріше на чуйній активності та натренованості, ніж на худож. дисципліні.

- р. выразительность тела
- а. body language
- ф. expression corporelle
- н. Körperausdruck, Körpersprache, Ausdruckskraft des Körpers

ВИСТАВА – 1. Показ опери, балету, мюзиклу, п'єси. 2. Сцен. видовище; спектакль.

- р. спектакль, постановка, зрелище, представление

a. performance, play, staging, production, presentation, show, sight, spectacle, matinee (денна)
ф. spectacle, représentation, exécution, production, mise en scène, matinée (денна)
н. Schauspiel, Vorstellung, Aufführung, Darbietung, Schauspiel, Vorstellung, Tagesvorstellung (денна)

ВИСТУП – виконання перед глядачами літ., муз., драм. та ін. творів, участь в конц.-сцен. заході.

р. выступление
а. performance; first performance, debut (перший)
ф. intervention, manifestation, exhibition, performance; debut (перший)
н. Auftreten, erste Auftreten (дебют)

ВИХІД (на сцену) – поява арт., виконавця на конц. естраді з подальшим виступом перед глядачами.

р. выход (на сцену)
а. entrance, entry
ф. entrée, sortie pour la scène
н. Auftritt, Auftreten

ВІА – див. *Вокально-інструментальний ансамбль*.

ВІБРАФОН – удар. металевий муз. інструмент визначеної висоти звука, тип металофону. Був сконструйований на основі маримби Г. Уінтерхофом (США, 1921). Складається з двох рядів металевих пластинок (як клавіатура ф-но), під кожною з яких знаходиться металевий циліндр-резонатор. У резонуючих трубках є лопаті, керовані ніжною педаллю, які, обертаючись, закривають і відкривають отвори резонаторів, створюючи ефект вібрації звука. По пластинкам ударяють паличками із спец. м'якими наконечниками. На В. можна одночасно видобувати декілька звуків, використовуючи відповідну кількість паличок. Використовується переважно в ансамблях комбо. В джаз уперше був уведений в кінці 1920 рр. Р. Норво, а потім Л. Хемптоном. Серед найвідоміших виконавців – Г. Бертон, В. Фельдман (США), Л. Хьюлманд (Данія), К. Велебні (Чехосл.), Л. Гарін (СРСР) та ін.

лат. *vibrare* – коливатися, дрижати
р. вибрафон
а. vibraphone, vibraharp
ам. vibraharp
ф. carillon a lames, vibraphone
н. Vibraphon

ВІБРАЦІЯ – невелике коливання висоти тону якого-небудь звука (голосу, струни тощо), тремтіння голосу при співі. В. може бути позитивним фактором (як виконавський прийом) і негативним (хвилювання при співі, розповіді), що вказує на недостатню професійну майстерність, аматорство.

лат. *vibrare* – коливатися, дрижати
р. вибращия
а., ф. vibration
н. Vibration, Schwingung

«**ВІД СУБОТИ ДО СУБОТИ**» – колишня щотижнева розважальна програма укр. радіо, в якій звучали гурми, пісні, виступи зірок естради.

ВІДВІДУВАННЯ (концертно-мистецького заходу) – об'єктивний показник, за яким можна судити про популярність певної творч. особи чи колективу.

р. посещение, посещаемость
а. attendance
ф. visite, présence aux cours, fréquentation
н. Besuch

ВІДЕОКЛІП – галузь поп-індустрії; короткий муз. сюжет, що складається з естр., рок-, поп-пісні, із спеціально знятим зображенням, як пр., із застосуванням «дрібного» монтажу та спец. ефектів (мультиплікація, відеоефекти, комп'ютерна графіка тощо). Поширення пов'язане з появою в 1980 рр. кабельних муз. телеканалів і ринку побутової відеоапаратури та відеокасет. Використовується в т.ч. у рекламних цілях. Спец. програми ТБ цілодобово показують відеофільми (див. *MTV*). Перший в історії В. був знятий в 1975 р. на композицію «Queen» «Bohemian Rhapsody».

відео...
а. videoclip, clip – вирізка з газети; стригти, обривати
р. видеоклип

ВІДЕОМАГНІТОФОН – пристрій для записування на магнітну стрічку та подальшого відтворення сигналів телевіз. зображення та звукового супроводу. Принцип дії аналогічний звичайному магнітофону, але має значно більшу швидкість протягу стрічки та ін. розміщення доріжки запису на ній. Перший В. був спроектований амер. фірмою «Амрех». З часом втратив актуальність у зв'язку з новітніми технологіями.

р. видеоманитофон
а. videotape recorder
ф. magnétoscope
н. Videorekorder

ВІДЗІВ – критична стаття, рецензія, зумовлені появою книги, платівки, концертів, гастролей, вистав, що відбулися.

р. отзыв, мнение, суждение
а. comment, review, reference, testimonial
ф. jugement, avis, opinion, compte rendu

н. Abberufung, Meinung, Ansicht, Beurteilung, Äußerung, Gutachten, Rezension

ВІДІГРАШ – заключна інстр. побудова, що завершує пісню або романс.

р. отыгрыш

а. ritornel

ВІЗАЖ – декоративна косметика, відіграє важливу роль для конц. виконавців. Див. також *Грим, Макіяж*.

ф. *visage* – обличчя

р. визаж

а. visag

ВІЛЬНІ ТАНЦІ – танці нового спрямування (шейк, скейт та ін.), що вийшли із стилю «йє-йє». Кожний танцюючий виконує свої варіації, наслідуючи своєму власному стилю.

р. свободные танцы

а. free dances

ф. libre danses

н. freien Tänze

ВІНОК – знак шанування, виготовлений із листів і квітів, у давнині призначався спочатку тільки богам. Пізніше В. як обруч-діадему носили жерці й учасники свят. В. також слугував нагородою переможцю в мирних змаганнях. З лаврового вінка розвилася корона.

лат. *corona, corona laurea* – лавровий вінок

р. венок

а. wreath, garland

ф. couronne

н. Kranz

ВИОЛОНЧЕЛЬ – муз. інструмент скрипкової родини басо-тенорового регістра. З'явилася в XV-XVI ст. Класич. зразки створені італ. майстрами XVII-XVIII ст.: А. і Н. Амати, Д. Гварнері, А. Страдіварі та ін. Має застосування в естр.-симф. оркестрі.

іт. *violoncello*, зменш. від *violone* – контрабас

р. виолончель

а. violoncello, cello

ф. violoncelle

н. Violoncello, Cello, Kniegeige

ВИРТУОЗ – 1. Слово спочатку вживалося дуже широко – стосовно і до вчених, і до художників. Пізніше закріпилося за музикантом-виконавцем, який досконало володіє технікою свого мистецтва. За часів романтизму В. вважали музикантом-художником, віщуном і героєм. 2. *Людина, яка досягла в якійсь справі найвищого ступеня майстерності.

іт. *virtuoso*, від лат. *virtus* – сила, талант, доблесть

р. виртуоз

а. virtuoso

ф. virtuose

н. Virtuose, Meister

ВІРШ – невеличкий поетичний твір, написаний ритмізованою мовою, найчастіше з римуванням рядків. Слугує часто основою для створення пісні.

р. стихотворение

а. poem, rhyme, verse

ф. poésie, vers

н. Vers, Gedicht

ВОДЕВІЛЬ – 1. Вулична пісня в XV-XVI ст. у Франції. В кінці XVII ст. увійшла до спектаклів ярмаркових театрів. 2. Вид комедії, легка розважальна п'єса побутового змісту, заснована на цікавій інтризі, поєднуючи дотепні діалоги з музикою, танцями, веселими куплетами. В Росії з'явився на поч. XIX ст., де значне місце зайняла музика. В США набув широкого поширення т.зв. амер. В. (та як його різновид – негр. В.), специфіка якого була пов'язана із національно-характерними рисами (фольклор, побутовий матеріал), а також із впливом менестрельного театру (мінстрел-шоу). В другій пол. XIX ст. майже зникає з театр. репертуару, на зміну якому прийшла оперета. 3. Заключна пісенька у В., коміч. опері або комедії, яка висловлює мораль п'єси.

ф. *vaudeville*, от *vau de Vire* – долина річки Вір у Нормандії, де в XV ст. були поширені народні пісеньки-водевіри

р. водевиль

а. vaudeville, musical comedy, comic sketch

н. Vaudeville, Singspiel

ВОКАЛ – співоче мистецтво; спів. Див. також *Вокальна музика, Голос, Дикція, Постановка голосу, Спів, Співак*.

лат. *vocalis* – голосовий

а. vocal, vocal art, art of singing

ф. vocal, art vocal/du chant

н. Vokal, Gesangskunst

ВОКАЛЬНА МУЗИКА – музика для співу з інстр. супроводом або без нього (пісня, романс). В усіх творах В.м. голосу належить провідна роль. Специфіка джаз. В.м. визначається її зв'язком із фольклором північно-амер. негрів – блюзом, спіричуелом, госпелом. Для неї характерне розширення засобів виразності та різних звукових ефектів (глісандо, фальцет, вібрація, носові звуки, шепіт, надриг). Відіграла важливу роль в процесі формування джаз. музики. В період зародження джазу музиканти імітували особливості негр. В.м., а вокаліс-

ти, навпаки, в процесі розвитку джаз. музики наслідували в своїх імпровізаціях інструменталістів (скет-спів). Див. також *Вокал, Голос, Дикція, Постановка голосу, Спів, Співак*.

р. вокальная музыка

а. vocal music

ф. musique vocale

н. Vokalmusik

ВОКАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ – група співаків, які виступають разом (дует, тріо, квартет тощо). В.а. бувають однорідні (жіночі, чоловічі) та змішані. Одним із перших таких ансамблів був «Rhythm Boys Trio», який виступав з оркестром П. Уайтмена. Широкого поширення В.а. набули в 1930-1940 рр.: «Deep River Boys», «Delta Rhythm Boys», «Andrews Sisters», «Mills Brothers» та ін. В джазі В.а. з'явилися в 1920 рр. В сучасн. джазі зустрічаються відносно рідко. Серед найвідоміших – «Four Freshmen», «Golden Gate Quartet», «Singers Unlimited» (США), «Les Swingle Singers» (Фр.), «Linha Singers» (Чехосл.), «Улыбка», «Аккорд» (СРСР) та ін. За нашого часу вокально-ансамблеве виконавство набуло надзвичайної популярності.

р. вокальный ансамбль

а. vocal group, voice band

ф. ensemble vocal

н. Vokalensemble

ВОКАЛЬНО-ИНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ (ВИА) – назва, яка закріпилась з поч. 1960 рр. на теренах Рад. Союзу за естр. групами співаків-інструменталістів, які працювали в жанрі рок- та поп-музики, де більшість учасників грали й співали одночасно. Інструментарій був традиц. й інтернаціональним: електрогітари, клавішні, барабани. До складу можуть додаватися й ін. інструменти: духові, струнні, ударні. Сама назва ВІА викликала критичні зауваження за своєю безглуздістю, оскільки грають і співають не тільки в рок-музиці, а і в опері, ансамблях пісні та танцю. За часів рад. влади уникали слова рок, тому й виникали такі викривлення. Оскільки термін ВІА вичерпав себе, то із часом подібні колективи набули назв рок-група, гурт, команда, проект тощо.

р. вокально-инструментальный ансамбль (ВИА)

ВОКОДЕР – 1. Мовний вихідний пристрій ЕОМ. 2. Електронний інструмент, що відтворює звуки з тембр. забарвленням, наближеним до людського голосу. Бувають одноголосні та багатоголосні. 3. Ефект, в якому звук будь-якого муз. інструмента обробляється звуком людського голосу, набуваючи його деяких характерних особливостей.

а. voice – голос + code – код, шифр

а. vocoder

«ВОСЕМЬ ПЕСЕН В СТУДИИ» – (рос.) 1. Щомісячна програма колишнього Всесоюз. радіо, в якій брали участь виконавці країн, що входили до системи Інтербачення (з 1975). 2. Щорічний міжнар. пісенний конкурс, який проводився по чергову в одній із країн-учасниць, що входили до системи Інтербачення (з 1975).

ВТМЭИ – (рос.) Всероссийская творческая мастерская эстрадного искусства им. Л.С. Маслюкова. Навч. заклад, заснований в 1961 р. в Москві. До завдань входили створення нових конц. програм, номерів, надання творч. допомоги артистам. У витоків стояли Л. Утьосов, К. Шульженко, Л. Русланова, І. Яунзем, Г. Виноградов та ін. видатні естр. митці. Готували номери всіх жанрів – розмовного, вок., хореогр., вок.-інстр. і оригінального. Серед випускників – О. Стрельченко, В. Леонтьєв, К. Георгіаді, О. Камбурова та ін.

ВУДСТОК – місто в США поблизу Нью-Йорка, де протягом трьох серпневих днів 1969 р. відбувся найграндіозніший фестиваль, що увійшов в історію рок-руху як перший рок-фестиваль (справжнє місце проведення фестивалю – місто Бетель, хоча в історію фестиваль увійшов під назвою Вудсток). На фестивалі побувало понад 400 тис. глядачів (протягом двадцяти років на цьому місці земля не давала врожаю; крім того, на фестивалі не було жодного контейнера із сміттям). Емблемою був голуб, що сидів на гітарному грифі. Фестиваль поклав початок багаточасовим роковим концертам. Протягом 12 годин виступило бл. 30 виконавців: Д. Хендрикс, К. Сантана, Д. Джошлін, Д. Баез, Д. Кокер, «Who», «Jefferson Airplane», «Creedence Clearwater Revival».

а. Woodstock

ВУНДЕРКІНД – дитина, яка виявляє для свого віку винятковий розумовий розвиток або обдарованість в науці, мистецтві тощо. Прикладом можуть слугувати композитор В. Моцарт, співак Р. Лоретті та ін.

н. Wunderkind – букв. диво-дитина

р. вундеркинд

а. infant/child prodigy

ф. enfant prodige

В'ЯЗНИЦЯ, тюрма – місце утримання осіб, позбавлених свободи. В різний час і за різні провини (іноді штучні) у В. утримувалося чимало театр. діячів, людей творчих професій, естр. виконавців (Н. Плевицька, В. Козін, Е. Рознер, Л. Русланова, С. Захаров, О. Новиков, М. Звездінський, С. Челобанов, Ю. Айзеншпіс, О. Романов, М. Таніч, Г. Белафонте, Д. Рід та баг. ін.). Велика кількість подібних закладів, зокрема, в Рад. Союзі породила тюремний сленг, блатну пісню, справляючи певний вплив на поведінку та психологію людей, на розвиток естр. пісні.

Г

ГАВАЙСЬКА ГІТАРА – гітара з металевими струнами, на якій грають плектром або особливими пальцями наконечниками, тримаючи інструмент пліском на колінах і притискаючи струни до грифа металевою пластинкою. Головне застосування Г.г. віднайшла в естр. оркестрах і ансамблях. Інколи при грі застосовується електропідсилювач.

- р. гавайская гитара
- а. Hawaiian guitar
- ф. guitare Hawaïenne
- н. Hawaii-Gitarre

ГАЗЕТА – періодичне, переважно щоденне, друковане на великих аркушах паперу видання, що містить різноманітні оперативні матеріали про поточні події, а також літ. твори, ілюстрації, фотознімки, рекламу. Перша Г. появилася в голланд. місті Харлем в 1656 р. Існують спеціальні муз. газети. Практично кожна Г. має рубрики, присвячені дозвіллю, друкуючи кросворди, гороскопи, муз. відомості. В деяких виданнях є спец. муз. сторінки з інформацією про естраду, рок-, поп-музику, джаз. Існують т.зв. таблоїди – газети меншим розміром (приблизно А3).

- а. newspaper, daily
- ф. journal
- н. Zeitung

ГАЛЛІЦИЗМ – слово або вислів, запозичені з франц. мови (галоп, кабаре, канкан, шансонетка та ін.).

лат. *Gallicus* – римська назва культур, які мешкали в Галлії – сучасній Франції, Бельгії, Півн. Італії)

- р. галлицизм
- а. Gallicism
- ф. gallicisme
- н. Gallizismus

ГАЛОП – 1. Парний бальний танець. Виник у Німеччині, бл. 1820 р. з'явився у Франції, звідти й набув широкого поширення Європою в ХІХ ст. Виконується стрімко та динамічно, характер рухів стрибкоподібний. На балах звичайно був заключним мас. танцем. Нерідко у вигляді Г. оброблялись попул. мелодії. 2. Музика до цього танцю. Муз. розмір 2/4.

- франк. *wala hbaupan* – добре бігати
- а., ф. galop
- н. Galopp, Galopade, Galoppwalzer

ГАМБУРГ – крупний економ., політ. та культурний центр Німеччини. В 1960-ті був Меккою численних брит. рок-груп, в т.ч. й «Beatles».

- н. Hamburg

ГАРАЖ, гаражний рок – рок-музика, що виникла в кінці 1960-х–на поч. 1970-х. Музика виконувалася голосно та брудно у приміських гаражах.

- а. garage

ГАРДЕРОБ – 1. Роздягальня у громад. будинку, театрі, філармонії, конц. залі. 2. Увесь одяг однієї людини, конц. виконавця, артиста.

- ф. garde-robe
- а. checkroom, cloakroom; clothes, wardrobe
- ф. vestiaire
- н. Garderobe, Kleiderablage; Garderobe, Kleiderbestand

ГАРЛЕМ – негр. район Нью-Йорка на о. Манхеттен, центр розвитку негр. мистецтва, з якого вийшло багато джаз. музикантів. Див. також *Гарлемський джаз*.

- а. Harlem

ГАРЛЕМСЬКИЙ ДЖАЗ – загальна назва низки стильових напрямів джазу 1920-1930 рр., виникнення яких пов'язано з муз. життям нью-йорк. Гарлема. Для Г.д. характерні широке використання орк. аранжування, манера гри джамп, типова для біг-бендів того часу, виконання сольної імпровізації на тлі ритм. групи, шаут-спів, а також сформувалася своя школа фортеп. джазу (страйд-стиль). До цього часу відноситься початок плідної конц. та композитор. діяльності Д. Еллінгтона, який виступав зі своїм оркестром у багатьох гарлем. клубах та створив цілу низку оригінальних стильових концепцій (джангл-стиль, конц. стиль). Під впливом традицій Г.д. в 1940 рр. розвився стиль боп. Серед виконавців – оркестри Ф. Хендерсона, Д. Еллінгтона, піаністи Дж. Джонсон, Т. Уоллер та ін.

- р. Гарлемский джаз
- а. Harlem jazz

ГАРМОНІКА – див. *Гармонія* (2).

ГАРМОНІЯ (1) – 1. Філософ.-естетична категорія, що означає високий рівень упорядкованого різноманіття. 2. Злагожене звучання, приємне для слуху; милозвучність. 3. Виразний засіб муз. мови. Заснований на художньо-закономірному об'єднанні тонів у співзвуччя, що вибудовуються в упорядковані послідовності, відповідаючи мелодич. розвитку. Джаз, зокрема, не має своєї власної гармоніч. мови й запозичив її в європ. музиці. Різниця лише в засобах застосування акордів. Для джазу характерно вживання акордів у тісному розміщенні,

використання чистих кварт і квінт. На відзнаку від класич. Г. дисонуючі акорди, як пр., не розв'язуються. В сучасн. джазі зустрічаються альтеровані акорди. Г. набуває також важливого значення в естр. та рок-музиці.

грец. *harmonikos* – співзвучний

р. гармония

а. *harmony*

ф. *harmonie*

н. *Harmonie, Harmonielehre*

ГАРМОНІЯ (2), гармоніка, гармонь – клавішно-пневматичний дух. муз. інструмент із металевими язичками. Винайдена нім. майстром К. Бушманом (1821). Поширилася у багатьох народів Європи, у т.ч. в Росії. Різновиди: лівенка, в'ятська (тальянка), тульська, саратов. й ін. Удосконалені види Г. – баян, акордеон.

р. гармонь, гармошка

а. *accordion, squeeze-box*

ф. *accordéon, soufflet*

н. *Handharmonika, Quetsche, Quetschkommode, Ziehharmonika*

ГАСТРОЛЬ – виступ арт., співака, виконавця або творч. колективу поза місцем постійної діяльності, одна із важливих складових худож. діяльності.

н. *Gast* – гість, *Rolle* – роль

а. *tour, concert tour*

ф. *tourné (de concert), spectacle/représentation d'une troupe en tournée*

н. *Gastrolle, Gastspiel, Tournée, Konzertreise*

«**ГЕВАНДХАУЗ**» – назва конц. товариства, залу й симф. оркестру в Лейпцигу. Історія концертів веде початок з 1743 р. Керівниками прославленого оркестру були Ф. Мендельсон, А. Нікіш, Г. Абендрот, В. Фуртвенглер, Ф. Конвічний, Б. Вальтер та ін.

н. *Gewandhaus* – букв. будинок одягу

ГЕДОНІЗМ, гедоніка – напрям в етиці, за яким насолода, приємність є найвищим благом, метою життя. До Г. прагнуть деякі меломани, виконавці.

р. гедонизм

а. *hedonism*

ф. *hédonisme*

ГЕЙ – англ. прикметник, що означає «безтурботний», «веселий», «яскравий». Однак з 1960-х рр. це слово використовується як іменник для позначення одностатевої секс. орієнтації. Серед творч. особистостей – Д. Майкл, Е. Джон, Ф. Меркьюрі та ін. Теж саме, що і гомосексуаліст.

р. гей, гомосексуаліст

а. *gay, homosexual*

ГЕМІОЛА – тип ритм. групування, при якому створюються групи тривалостей, що не співпадають за своєю загальною тривалістю з долеми циклами основного метра (напр., три дводольні групи в двох тридольних тактах). Невідповідність метричних та ритм. акцентів, яка при цьому виникає, створює враження тимчасової переміни метра, порушує його стійкість. Даний принцип вельми характерний для афр. ритміки, з якої був перенесений в афро-амер. музику та джаз.

р. гемиола

а. *hemiola(e)*

ф. *hemiolia, hemiolios*

н. *Hemiole*

ГЕНІАЛЬНІСТЬ – особистісна характеристика людини, найвищий ступінь її обдарованості, таланту. Виявляється у творч. діяльності, результати якої мають загальнолюдську значущість.

лат. *genialis* – притаманний генієві, плідний

р. геніальність

а. *genius* (про людину), *greatness* (про творіння)

ф. *génie, génialité*

н. *Genialität*

ГЕНІЙ – 1. Поняття виникло у римлян і позначало надприродну істоту – захисника дому, сімейного осередку, родини, міста, держави. Від лат. терміна виникло сучасне значення слова. У нинішній світовій культурі воно позначає вищий ступінь обдарованості особистості. Геніальність виявляється у творчості, що має загальнолюдське значення. 2. Людина, що володіє такою обдарованістю.

лат. *genius* – дух-охоронець

р. геній

а. *genius*

ф. *génie*

н. *Genie*

ГЕРЛС – група дівчат, які виступають на естраді (г.ч. в мюзик-холі, кабаре тощо) з танц. чи ін. номерами.

р. герлс

а. *girls*

ГЕРМАНІЗМ – слово або вислів, запозичені із нім. мови (гастроль, шлягер).

р. германизм

а. *Germanism*

ф. *germanisme*

ГЕРОЇН – сильнодіючий наркотик, синтетичний засіб, який виробляється з одного із алколоїдів – морфіну, що є в опіумі. До поч. ХХ ст. вважався нешкідливим знеболюючим та снотворним, вільно був у продажу в аптеках та висилався за поштовими каталогами. Відіграв негативну роль у розвитку рок-музики, від Г. загинули такі рок-зірки, як Д. Джоппін, Д. Хендрікс, Б. Джонс, Г. Парсонс та ін.

р. героин

а. heroin, snow

ГЕРОЙ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ПРАЦІ – почесне звання в СРСР. Присвоювалося з 1938 із врученням ордена Леніна, медалі «Серп і Молот» та грамоти. Повторне нагородження (з 1988) не відбувалося. Серед нагороджених – Р. Бейбутов, М. Мордасова, Д. Гнатюк, Л. Зикіна, В. Соловйов-Сєдой та ін.

р. Герой Социалистического Труда

а. Hero of Socialist Labour

ф. Héros du Travail Socialiste

н. Held der Sozialistischen Arbeit

ГЕРОЙ УКРАЇНИ – з 1998 р. найвища держ. відзнака України, присвоюється її громадянам за здійснення героїч. вчинку або визначні трудові досягнення. Серед творч. осіб – Д. Павличко, О. Білаш, Д. Гнатюк, Р. Кириченко, Н. Матвієнко, С. Ротару та ін.

ГЕТТО – райони або квартали міста, відведені для примусового поселення груп людей певної раси, нації, релігії. Подібні квартали існували в США, де виникла, зокрема, джаз. культура, відбувалися виступи окремих негр. виконавців і колективів.

іт. ghetto

а., ф. ghetto

н. Ghetto, Getto

ГИТИС – (рос.) государственный институт театрального искусства им. А. Луначарского (з 1992 має назву Российская академия театрального искусства, РАТИ). Найстаріший та найбільший в СРСР, згодом в РФ, вищий театр. навч. заклад. Заснований в Москві в 1878 р. Готує драм. акторів, режисерів театру, естради, цирку, балетмейстерів, хореографів. В Рад. Союзі тут була відкрита перша кафедра по підготовці режисерів і акторів естради. Серед випускників – В. Золотухін, Л. Голубкіна, Р. Бабаян, Л. Вайкуле, Л. Лещенко, О. Камбуrowa, А. Пугачова, О. Буйнов та ін.

ГИММИК – у поп-музиці – особливий інд. прийом або трюк, що дозволяє арт. ідентифікувати себе перед аудиторією. Звичайно використовується в конц. виступах. Як пр., слугує для піднесення публіки, іноді дозволяє продемонструвати віртуоз. техніку. Серед найвідоміших у поп-музиці Г. – імітація епілептичного припадку та непритомності у фіналі виступу (Дж. Браун); гра на гітарі язиком і зубами (Д. Хендрікс), на електрооргані – ножами (К. Емерсон); розгром усієї апаратури на останніх акордах («Who»); «рок-жахи» Е. Купера з його живими удавами й імітованою кров'ю, а також третирування аудиторії панк-групами. Згодом почали використовуватися неймовірні костюми, грим, зачіски, лазерна техніка і т.п. Див. також *Диск-жокей*.

р. гиммик

а. gimmick

ГИНЬОЛЬ – 1. Головний персонаж франц. лялькового театру. 2. Пісенька, яку розспівували в перші роки рос. революції про криваві події, самовбивства, г.ч., на романтичній основі. Сюди можна віднести й жанр вуличної, злодійської пісні.

р. гиньоль

ф. guignol

ГИСТРИОН – 1. Актор в давньому Римі. 2. У середні віки – мандрівний актор, співак, музикант, в мистецтві якого велику роль відігравали жарти, сатира.

лат. histrio (histrionis)

р. гистрион

ГИТАРА – 6-, 7- та 12-струн. щипковий муз. інструмент. В Іспанії відома з XIII, в XVII-XVIII ст. поширилась країнами Європи та Америки. З XVIII ст. загальноживаною стала 6-струнна, 7-струнна переважно в Росії. Г. – акомпануючий ритм. та гармоніч. інструмент, виконує також сольну функцію. З другої пол. 1930-х рр. в джазі почали використовувати електричну Г. Подібна модель була розроблена фірмою, заснована О. Гібсоном (Джібсоном). В 1940 рр. цільнокорпусну Г. винайшов Л. Пол. В 1950 рр. замість акустичного корпусу почали застосовувати дошку. Цю модель почала випускати фірма, заснована муз. майстром Л. Фендером. Великий вплив на розвиток гітарного виконавства справив бельг. циган Д. Рейнхардт, який розробив спосіб гри, при якому акордовий акомпанемент поєднувався з довгими сольними імпровізаціями. Найвідоміші фірми по виготовленню Г. – «Fender», «Gibson», «Yamaha», «Ibanez», «Telecaster», «Cramer». Використовується в естр., джаз. ансамблях та оркестрах. Серед джаз. виконавців – К. Барел, Д. Бенсон, У. Монтгомері (США), М. Громін, О. Кузнецов (СРСР) та ін. Серед естр. та рокових гітаристів – Ч. Беррі, Б.Б. Кінг, Д. Хендрікс (США), Е. Клептон (Англ.), І. Мальмстін (Швеція) та баг. ін.

грец. kithara, ісп. guitarra

р. гитара

а. guitar, gittern, Hawaiian g. (гавайська), jazz-g. (джазова), keyed g. (з клавіатурою), acoustical g. (акустична)

ф. guitare, guiterne

н. Gitarre

~ *електрогітара* має замість акустичного корпусу дошку та гриф із тонкою шийкою. Найпоширена шести-струнна Г., виконує функції соло та акомпанементу.

р. электрогитара
а. electric guitar, amplified guitar
ф. guitare électrique
н. elektrische Gitarre

~ *бас-гитара* має замість акустичного корпусу дошку та гриф із тонкою шийкою, на якому розташовані лади (20). Ця модель була розроблена на поч. 1950 рр. фірмою «Fender». В 1960 рр. Б.-г. почала випускати ін. амер. фірма «Gibson». Б.-г. має декілька різновидів. Найпоширена – чотириструнна, але бувають п'яти-, шести- та восьмиструнні інструменти. Виконує в ансам. та оркестрі функцію басового голосу, є обов'язковим інструментом рок-групи.

р. бас-гитара
а. bass-guitar
ф. basse-guitare
н. Baß-Gitarre

ГЛЕМ-РОК – трохи більш «інтелектуальна», ніж глітер-рок, і набагато менш ортодоксальна у виборі образотворчих засобів форма комерц. музики 1970 рр. Саме Г.-р. увів у вживання езотеричний макіяж, чоловічу біжутерію, еклектичну костюмерію. У муз. відношенні Г.-р. був ще менш однорідний, сполучаючи рок-н-рол, хард- і арт-рок, відверту естраду й традиції довоєнного англ. кабаре. Див. також *Глітер-рок*, *Філармонічний рок*.

р. глэм-рок
а. glamour/glam-rock, від *glamorous* – ефектний

ГЛІСАНДО – прийом гри, що полягає в ковзному переході від звука до звука. Використовується у дух., клавішних, смичкових та щипкових муз. інструментах і є одним із розповсюджених прийомів гри в джазі. Має місце як в сольній, так і в ансамблевій грі.

іт. glissando, від ф. *glisser* – ковзатися
р. глиссандо
а., ф., н. glissando

ГЛІТЕР-РОК – різновид року, виник на поч. 1970-х рр. як очевидна антитеза пихатості арт-року й «серйозності» прогресивного року. Був представлений іменами Г. Гліттера, А. Стардаста, «The Glitter Band» й ін. виконавців, у відтиснутих в європ. клуби мерсі-бітом і двома блюз. хвилями. Характеризувався орієнтацією на примолнівний рок-н-рол у його класич. формах і ефектний зовнішній вигляд виконавців. Зійшов нанівець до сер. 1970 рр., хоча його елементи й згодом привертати увагу музикантів. Див. також *Глем-рок*.

а. glitter rock, від *glitter* – блискаючий, блискучий
р. глиттер-рок

ГЛОКЕНШПІЛЬ – удар. муз. інструмент (див. *Дзвіночки*).

н. Glockenspiel, від *Glocke* – дзвіночок та *Spiel* – гра

ГЛОРИЯ – 1. Рим. персоніфікація слави. 2. Хвалебний спів у католицькому богослужінні, один з основних розділів меси. 3. *Слава, велич, блиск, ореол.

лат. *gloria* – слава
р. глория
ф. gloire
н. Glorie

ГЛЯДАЧ – той, хто знаходиться у конц. залі, дивиться на сцен. дійство, конц.-мистецький захід, реагує на те, що там відбувається.

р. зритель
а. spectator, groundling (невибагливий)
ф. spectateur, galerie (фам.)
н. Zuschauer

ГОБОЙ – дерев'яний дух. язичковий муз. інструмент із подвійною тростиною, за висотою звука середній між флейтою та кл. Виник у Франції в другій пол. XVII ст. У джазі зустрічається рідко.

ф. *hautbois* – букв. високе дерево
а. oboe
н. Oboe

ГОЛПАРДИ – в середні віки у Франції мандрівні актори, які виконували пісні, були учасниками гостросатир. вистав. Мистецтво Г. можна вважати джерельною базою естр. мистецтва.

ф. goliards
р. голиарды

ГОЛЛІВУДСЬКА АЛЕЯ СЛАВИ – ряд тротуарів по обидва боки вулиці вздовж п'ятнадцяти кварталів на Голлівудському бульварі та на протязі трьох кварталів на Вайн-стріт у Голлівуді (США). Алея є постійною та суспільною пам'яткою досягнень в індустрії розваг. Більш ніж 2500 п'ятикутних мідних зірок вмонтовані в плити, репрезентуючи імена акторів, музикантів, продюсерів, вигаданих персонажів тощо за їх внесок в індустрію розваг та мистецтва. Щорічно її відвідують близько 10 мільйонів відвідувачів.

р. Голливудская аллея славы
а. Hollywood Walk of Fame

ГОЛОС – 1. Сукупність різноманітних за висотою, силою та тембром звуків, що виникають в результаті коливання еластичних голосових зв'язок. У цьому процесі беруть участь також легені, бронхи, трахея, ротова та носова порожнини. 2. Партія окремого інструмента, що виписана із партитури твору для його розучування та виконання. Див. також *Вокал*, *Вокальна музика*, *Дикція*, *Постановка голосу*, *Спів*, *Співак*.

a. voice
ф. voix, partie
н. Stimme

«ГОЛОС» – вок. телевіз. шоу, рос. адаптація оригінального формату голланд. телешоу «The Voice». З 2014 виходить дитячий аналог проекту – «Голос. Дети».

«ГОЛОС. ДІТИ» (рос.) – з 2014 вок. телевіз. шоу, рос. адаптація оригінального формату голланд. телешоу «The Voice Kids».

«ГОЛОС. ДІТИ» – телевіз. вок. талант-шоу для дітей 6-14 років. Перший сезон в 2012.

«ГОЛОС КРАЇНИ» – телевіз. співоче талант-шоу. Шоу є укр. адаптацією оригінального формату голланд. телешоу «The Voice». Наступною країною, де було втілено проєкт, стали США. Україна стала третьою такою країною.

ГОЛОСОВИЙ МІШОК – динамік у футлярі з розтрубом і мундштуком. Голос, проходячи через нього, викривлюється й набуває інстр. забарвлення. Був винайдений в 1925 р.

р. голосовой мешок

ГОМЭЦ – (рос.) Государственное объединение музыки, эстрады и цирка. Засноване в 1931 на основі Центр. управління держ. цирками, естр. та філармонічними організаціями.

ГОНОРАР – грошова винагорода, що виплачується діячам культури, авторам творів, праць, робіт в галузі мистецтва, науки, літератури.

лат. *honorarium* – винагорода за послуги

a. fee, royalty, honorarium

ф. honoraires, rétribution

н. Honorar

ГОПАК – укр. нар. стрімкий танець. Назва походить від слова гоп! – вигуку під часу виконання танцю. Також музика до такого танцю. Виникнув у побуті Війська Запорізького. Початково виконувався чоловіками. Сучасний Г. танцюють чоловіки й жінки, але чоловіча партія лишається провідною. Існують варіанти: сольний, парний, груповий. Муз. розмір 2/4.

a. hopak, Ukrainian folk dance

ф. hopak/gopak, danse populaire ukrainienne

н. Gopak, ukrainischer Volkstanz

ГОРДІСТЬ – 1. Почуття особистої гідності, самоповаги. 2. Почуття задоволення від усвідомлення досягнутих успіхів, переваги в чому-небудь, зокрема, в галузі творч. професій. 3. Надмірно висока думка про себе і зневага до ін.; пихатість, гординя, гордиливість.

р. гордость

a. pride

ф. fierté

н. Stolz

ГОРН, сурма – Мідний дух. муз. інструмент без клапанів типу труби.

a. horn, bugle

ф. cor

н. Horn

ГОСПЕЛ (сонг) – жанр одноголосних духовних співів північноамер. негрів на євангел. тематику, на відзнаку від спіричуела, де використовувались біблійні сюжети. Поширились в США в 1930 рр. Може мати інстр. супровід, має багато спільних рис із баладою та блюзом, а також з європ. жанрами аріозного співу, вокалізу.

a. *gospel* – Євангеліє, *song* – пісня

ф. «gospel song»

н. religiöses Lied der nordamerikanischen Neger

ГОСПЕЛЗ – скорочення від «госпел сонгз». Див. *Госпел*.

a. gospels = gospel songs

ГОТАБІЛЛІ – муз. жанр, що поєднує рокабіллі та субкультуру готів.

a. gothabilly

р. готабилли

ГОТЕЛЬ – будинок із мебльованими кімнатами для короткочасного проживання приїжджих; гостинний дім, отель, мотель. Один із постійних атрибутів гастрольно-конц. життя артистів.

р. гостиница

a. hotel, inn

ф. hôtel

н. Hotel

ГОТИЧНИЙ РОК – стиль, в основі якого є «похмурі» тексти та «жалібна» музика.

р. готический рок

a. gothic-rock

ф. rock gothique

н. gotische Rock

ГРАМОФОН – пристрій для відтворення звуку із звукознімача у вигляді диска, на якому звук записаний механічно (грамплівка). Складається із механізму, що обертає платівку, та звуковідтворюючого пристрою. Був винайдений нім. інж. Е. Берлінером, що працював у США (1888). Портативний варіант – патефон. Головні

недоліки – низька якість звучання, швидкий знос платівки. Пошук шляхів подолання цих недоліків призвели до винаходу електропрогравача (електрофона).

- р. грамофон
- а. gramophone, talking machine
- ам. phonograph
- ф. gramophone
- н. Grammophon

ГРАМОФОННА ПЛАТІВКА, грамплатівка – тонкий диск, виготовлений із пластмаси, на поверхні якого по спіралі розташовані канавки із записом звука. Звук відтворюється за допомогою спец. техн. пристроїв – грамофону, патефону, електрофону. Згодом вінілові платівки були витиснені компакт-дисками. До 1903 були однобічні. Розрізняють Г.п. монофонічні та стереофонічні.

- р. грамофонная пластинка, грампластинка
- а. (gramophone) record, disc
- ам. (phonograph) record
- ф. disque (de gramophone)
- н. Schallplatte, Tonplatte, Platte

~ *довгограюча* – платівка, диск-гігант, лонг-плей

- р. долгоиграющая пластинка
- а. long-playing record, LP
- ф. disque microsillon/de longue durée, long-play
- н. Langspielplatte

ГРАМОФОННИЙ ЗАПИС – механічний запис звука на носій, що має форму диска. В процесі Г.з. на поверхні диска утворюється спіралеподібна, складної форми канавка із записом звука (механічна фонограма). З утвореної фонограми гальванічним способом роблять металеві матриці (оригінали) для формування пластмасових копій (грамофонних платівок). Уперше джаз був записаний на грамплатівку фірмою «Victor» в 1917 р. Серед найвідоміших фірм грамзапису – «Atlantic», «Capitol», «Decca» (США), «Philips» (Голландія), «Deutsche Schallplatten» (НДР), «Orpus», «Supraphon» (Чехосл.), «Jugoton» (Югославія), «Hungarton» (Угорщина), «Балконтон» (Болгарія), «Мелодия» (СРСР) та баг. ін. За нашого часу пластмасові платівки не випускаються, запис робиться на компакт-диски, які з часом також морально та технічно застарівають.

- р. грамзапись
- а. (gramophone) recording, cut
- ф. enregistrement sur disques
- н. Schallplattenaufnahme

ГРАНДЖ – стиль рок-музики 1990 рр., що характеризувався низьким «металевим» звуком. Цей стиль зародився серед панк-груп деяких амер. міст і набув популярності у виконанні групи «Nirvana». Див. також *Нойз*.

- а. grunge

ГРАН-ПРИ – найвища нагорода на фестивалях, конкурсах, оглядах. Частіше за все присуджується за високі досягнення в галузі культури, мистецтва, науки.

- ф. Grand Prix – головний приз, велика премія
- р. Гран-при
- а. Grand Prix

ГРАУНД-БІТ – незмінна регулярна пульсація в джазі, що збігається з метричною структурою такту. Як пр., доручається ритм-групі, є організуючою основою в ансамблевому виконавстві. Разом із тим Г.-б. є основою для створення різноманітних метроритмічних конфліктів у джаз. музиці шляхом поєднання його із більш ритмічно вільними голосами або за допомогою ледь помітних зміщень ритм. акцентів відносно метричних доль (оф біт).

- а. ground beat – букв. головний/основний удар, пульс
- р. граунд-бит

ГРЕЙСЛЕНД – маєток і музей поблизу м. Мемфіса (США), де жив і похований амер. співак рок-н-ролу Елвіс Преслі.

- а. Graceland

«ГРЕММІ» – щорічна муз. премія (мініатюрна золота статуетка у вигляді старого грамофону), що присуджується Нац. академією звукозапису США за кращі досягнення в галузі музики та муз. запису. Започаткована у Голлівуді в 1958 р. крупними фірмами грамзапису – «Decca», «Capitol», «Columbia», «RCA», «MJM». Окрім кращих досягнень у виконав. та композитор. мистецтві в галузі попул. та класич. музики, нагорода дається також за кращу обкладинку, кращий дебют тощо (понад 100 номінацій, з 2012 – 78). Першими лауреатами в 1958 стали Е. Фіцджеральд, К. Бейсі, Д. Модуньо. На поч. 1990-х керівництво Г. заснували «Зал слави Греммі», де відзначаються ті виконавці, яким свого часу було відмовлено у праві бути номінантами премії. Найбільші «врожаї» (по 8) у К. Сантани, М. Джексона (1984) та Н. Джонс (2002).

- р. Грэмми, Гремми
- а. Grammy (award)

ГРИМ, гримування, маскування – 1. Мистецтво зміни зовнішності актора, сцен. виконавця за допомогою спец. фарб (гриму), пластичних і волосяних наліпок, перуки, зачіски й ін. Г. може бути дуже виразним і мати велику кількість інформації. Косметичний Г. використовується з XVI ст. 2. Гримувальні фарби й ін. знадоби гриму. Див. також *Макіяж*.

ф. *grime* – букв. кумедний, потішний дідуган; *grimer* – підфарбовувати обличчя
а. make-up, grease-paint
ф. maquillage
н. Schminke

ГРИМЕР – фахівець по гриму, який допомагає акторам гримуватися.

р. гримёр
а. maker-up, make-up man
ф. maquilleur
н. Maskenbildner

ГРОТЕСК – прийом зображення людини або явищ у навмисно збільшеному, підкреслено коміч. або трагічному виді. Прийоми близькі до карикатури. На естраді існує в різноманітних формах (спектакль, речові жанри, пісня).

ф. *grotesque* – букв. примхливий, смішний
а. grotesque
н. Grotteske

ГРОУЛ – 1. Специфічний засіб звуковидобування, що застосовується у мідних дух. інструментів, інколи у саксофонів і кларнетів. Дає ефект хриплого розмазаного звука, що нагадує гарчання. Таке звучання досягається за допомогою сурдини, а також використанням прийомів вібрато та фрулато. Є інстр. наслідуванням вок. інтонації «шаут» і типовий для «стилю джунглів». 2. Вид звукових перешкод. 3. Термін, що входить до назви деяких тембрів (*growl sax* – «рикаючий» сакс.).

а. *growl* – букв. гуркіт, ричання
ф. growl
н. instrumentaleffekte durch Veränderung der Klangfarbe und Intonation

ГРУПІ – цим терміном з кінця 1960-х рр. почали називати гарячих шанувальниць рок- та поп-груп, які їздили повсюдно слідом за своїми кумирами.

р. группы
а. groupies

ГРУПА – див. *Рок-група*.

ГУБНА ГАРМОНІЯ – дух. язичковий муз. інструмент кишенькового розміру. Була сконструйована берлін. майстром К. Бушманом (1821). Неодноразово удосконалювалася. В інструменті два канали, в кожному 2 голоси, один звучить при видиху, ін. – при вдиху. Існують з клавішами – мелодика (клавіета, мелодіон), гармонета та ін. Набула поширення у північноамер. негрів. Часто використовується в акомпанементі блюзів.

р. губная гармошка/гармоника
а. mouth harmonica/organ
ф. harmonica à bouche
н. Mundharmonika

ГУІРО – кубин. муз. інструмент. Являє собою висушений довгастий плід гарбуза з нарізаними на одній стороні поперечними борозенками. Різкий, скреготливий звук витягається паличкою, якою проводять поперек борозенок. Застосовується в естр. оркестрах.

ісп. *guiro* – букв. бутель із гарбуза
р. гуиро, тыквенная терка
а. gourd guiro/scraper
ф. guiro, calebasse râpée, râpeur en calebasse
н. Guiro, Kürbisraspel

ГУМОР, жарти, жартівливість, дотепність – 1. Здатність бачити, розуміти й відображати смішне, ставитися до нього доброзичливо та жартома. Є передумовою позитивних емоцій – веселості, радості. 2. В мистецтві – зображення чого-небудь у веселому, коміч. вигляді. На відзнаку від сатири Г. не викриває, а незлобливо та весело висміює. На естраді може бути присутнім в конц. виступах промовців, піснях, пародіях, танцях. 3. Психічний стан; настрої.

лат. *humor* – волога, рідина
р. юмор
а., ф. humour
ам. humor
н. Humor

ГУСАН – вірм. нар. професійний поет-співак. В XVIII-XIX ст. місце Г. зайняли ашуги.

а. Armenian minstrel-poet, bard
ф. poète chanteur arménien
н. armenischer Dichtersänger

ГУЦЭІ – (рос.) Государственное училище циркового и эстрадного искусства им. М. Румянцева. Спец. навч. заклад, заснований у Москві в 1926 р. Готував артистів цирку та естради в різних жанрах. Серед випускників – Ж. Бічевська, О. Камбурова, М. Полбенцева та ін.

ГУЧНОМОВЕЦЬ – електромеханічний пристрій, що перетворює електричні сигнали в звукові хвилі.

р. громкоговоритель
а. loudspeaker, speaker
ф. haut-parleur, amplificateur de son diffuseur
н. Lautsprecher

Д

ДАБ – муз. жанр, виникший на поч. 1970-х на Ямаїці. Початково записи в цьому жанрі являли собою пісні регі з видаленим (інколи частково) вокалом. Із сер. 1970-х Д. став самостійним явищем, уважається експеримент. та психоделічним різновидом регі. Муз.-ідейні напрацювання Д. надали поштовх до народження технології та культури реміксів, а також справили вплив на розвиток нової хвилі і таких жанрів, як хіп-хоп, драм-енд-бейс, тріп-хоп, даб-техно.

а. dub

ДАНСИНГ – зал або майданчик для танців, звичайно при кафе, ресторанах.

а. *dancing* (hall) – танцювальний зал

ф. dancing

н. tänzerische Halle

ДАТ – 1. Система запису на магнітофонну касету, перші вимоги якої були сформульовані в Японії (1985). В 1987 р. япон. фірма «Sony» продемонструвала новий цифровий магнітофон з особливими касетами. 2. Цифровий магнітофон, який має аналогово-цифровий та цифро-аналоговий перетворювачі і записує на магнітну стрічку сигнал у цифровій формі.

а. DAT, digital audio tape

ДАУН-БІТ – тип джаз. фразування, при якому всередині ритм-групи зберігаються опорні акценти на основних долях такту (рівномірні удари чотиридольного такту з акцентами на першу та третю долі); основний удар. Даний метод дозволяє здійснювати одночасне поєднання граунд-біту та оф-біту в партії одного інструмента.

р. даун-бит

а. down-beat

ДАУНБІТС – стиль сучасн. електронної музики.

р. даунбитс

а. downbeats

ДЕБЮТ – 1. Перший виступ арт., колективу на сцені, від якого в подальшому залежить творч. кар'єра. 2. Перший виступ, починання у якій-небудь галузі; почин, зачин, початок.

ф. *début* – букв. початок

а. debut, first appearance

н. Debüt, erstes Auftreten

ДЕГРАДАЦІЯ, занепад – у творчості митця поступове погіршення, втрата професійних ознак.

р. деградация

а. degradation

ф. dégradation

н. Degradierung, Verfall

«**ДЕККА**» – англ. фірма звукозапису, заснована в 1928 р. Назва походить від перших портативних грамофонів «The Decca Dulciphone». В перші роки своєї діяльності записувала переважно танц. музику. Після 1945 значно розширила свою діяльність. В 1949 уперше в Англії випустила платівки на 33 оберти, в 1958 – стереофонічні платівки. Одна із провідних фірм за кількістю випускаємої продукції.

а. Decca

ДЕКОРАЦІЯ – худож. оформлення сцени, павільйону, естр. або знімального майданчика засобами живопису, архітектури, освітлення, кіно, створюючи зоровий вид спектаклю, фільму, естр. вистави; оздоблення, прикраса. Див. *Оформлення*.

лат. *decoratio* – прикраса

р. декорация

а. decoration, scenery, decor, window-dressing, design, setting, set, scenes

ф. décor, décoration, scène

н. Dekoration, Bühnenbild, Szenenbild

ДЕМІУРГ – творч., організуюча сила; творець.

р. демиург

а. demiurge

ДЕМО-ВЕРСІЯ, демо-плівка – пробний запис якої-небудь пісні для попередньої демонстрації.

а. *demo* – демонстрація

р. демо-версия

ДЕНС-ХОЛ, данс-хол – танц. стиль, який вийшов із регі в 1980-х. Обов'язкові атрибути: драм-машина і вокаліст-репер, який подає, як пр., брутальні, зухвалі та нахабні тексти.

р. денс-холл

а. dancehall

ДЕНЬ СВЯТОГО ВАЛЕНТИНА – свято всіх закоханих, що відмічається щорічно 14 лютого. Існує чимало муз. композицій (як позитивних, так і негативних), присвячених цьому святу. Чимало відомих музикантів також пов'язують деякі акції із цим днем, зокрема весілля (Л. Рід, Е. Джон, Д. Гарсія, Принс, К. Лав-К. Кобейн).

лат. *valeo* – будь здоровим

а. Valentine's Day, VD

ДЕПРЕСІЯ, пригнобленість, приголомшеність – хворобливий стан приголомшеності, скорботи, пригніченості. Подібний психологічний стан негативно відбивається на творчості митця.

лат. *depressio* – пригноблення

р. депрессия

а. depression, dejection

ф. dépression

н. Depression

ДЕРЕВО – див. *Дерев'яні духові інструменти*.

ДЕРЕВ'ЯНА КОРОБОЧКА – удар. дерев'яний муз. інструмент невизначеної висоти звука китай. походження. Являє собою невеличкий прямокутний брусок із дзінких сортів добре висушеного дерева з виїмкою у вигляді повздовжньої щілини на довгій боковій стінці. Кріпиться до корпусу великого барабана. Грають на Д.к. паличкою від малого барабана. Звук високого тону, різкий, сухий.

р. деревянная коробочка

а. (Chinese) wood block, clog/tap box

ф. bloc de bois (chinese), caisse chinese

н. Holzbock, Holztrommel, Holzbocktrommel

ДЕРЕВ'ЯНІ ДУХОВІ ІНСТРУМЕНТИ, дерево – група муз. інструментів, об'єднаних загальними ознаками звуковидобування, матеріалу вироблення, аплікатури тощо. До них відносяться: фл., гобой, кл., фагот, сакс. зі своїми різновидами. Застосовуються в різних оркестрах та ансамблях, виконують функції соло та акомпанементу.

р. деревянные духовые инструменты

а. woodwind

ф. bois

н. Holz

ДЕРЖАВНІ ПРЕМІЇ СРСР – щорічне загальнодерж. заохочення громадян за видатні творч. досягнення у галузі науки й техніки, літератури й мистецтва. Стали правонаступниками Сталін. премій. Засновані в 1966 р. В Рад. Союзі існували також Д.п. союз. республік. Серед лауреатів – Р. Бейбутов, Л. Орлова, О. Вертинський, М. Бернес, М. Сліченко, В. Кікабідзе, В. Висоцький (посмертно).

р. Государственные премии СССР

а. state premiums USSR

ф. prix d'Etat de la URSS

н. Staatsprämie UdSSR, staatlichen Prämien UdSSR

ДЕТОНУВАННЯ, детонація – неточне за висотою виконання муз. звуків, фальш. Термін застосовується г.ч. до вок. виконання, хоча можливо й при виконанні на струн. і дух. інструментах. Може негативно відбитися на конц. виступі. В студійній роботі практично відсутнє, тому що завдяки сучасн. технологіям можна корегувати висоту звука.

ф. *détonner* – фальшиво співати

р. детонирование, детонация

а. detonation

ф. détonation

н. Detonation

ДЕТРОЙТСЬКЕ ТЕХНО – стиль сучасн. електронної музики. У Детройті сформувалася самостійна субкультура, що породила футуристичну й незвичайну музику. Діджеї грали свої витвори в клубах, незвичне слухачу на той час. Стилiстично таку музику можна було визначити як сплав амер. стилю р-funk і європ. синтезатор. музики. Основною відмінною рисою Д.т. було нашарування ритм. малюнкiв (поліритмія) та синкоп.

а. Detroit techno

ДЕФОРМАЦІЯ – викривлення форм у творах мистецтва, що виникають стихійно або свідомо робляться митцем як особливий прийом худож. виразності. Прийом Д. часто доводиться до крайності в практиці авангардизму (хард-рок, хеві-метал).

лат. *deformatio* – викривлення

р. деформация

а. deformation

ф. déformation

н. Deformation

ДЕЦИБЕЛ – одиниця рівня звукового тиску. Застосовується в радіотехніці, електротехніці, акустиці. Позначається дБ, dB.

а. decibel

ДЖАГ – архаїчний негр. муз. інструмент зах.-афр. походження. Являє собою посудину із вузькою шийкою. Набув поширення в спаз-бендах, де виконував функцію басового інструмента в ритм. функції або як резонатор для підсилення звукового голосу. Найбільшого поширення набув у Півд. та Центр. Америці. У північно-амер. негрів інколи використовувався для супроводу блюз. співу та танців.

а. *jug* – глечик, посудина

ДЖАГ-БЕНД – невеличкий оркестр або ансамбль, який використовує муз. інструменти у вигляді порожніх пляшок, пральних дощок, барабанів, гребінців із паперовою смугою та ін. речі, що виробляють шум. Поширились Америкою в кінці 1950-х рр. на хвилі відродження фолку та користувалися популярністю на хауз-рент-партізі. Часто були присутні губна гармоніка та акустичні гітари. Те ж саме, що й *Спазм-бэнд*. Див. також *Скіфл*.

a. jug band

р. джаг-бэнд, джаг-бенд

ДЖАЗ – 1. Вид музики, що виникнув на зламі XIX та XX ст. в середовищі негр. населення півдня США в результаті взаємодії західноафр. та європ. муз. культур. Розгортання муз. тканини в Д. відрізняється імпровізаційністю, своєрідним ефектом ритм. іррегулярності, оригінальною джаз. гармонією. В річці т.зв. класич. та сучасн. джазу склалась низка стилістичних напрямів. Справив суттєвий вплив на сучасну музику. Поява Д. у СРСР пов'язана з діяльністю В. Парнаха, О. Цфасмана, Г. Ландсберга, Л. Теплицького, які створили в 1920-х рр. перші джаз. ансамблі. Певну роль у становленні рад. стилю Д. відіграв «Теа-джаз» Утьосова (1929). В 1930-1940-х рр. Д. був пов'язаний з рад. піснею та організацією великих колективів. У 1938 був створений Держ. джаз СРСР під керівництвом В. Кнушевицького та М. Блантера. Згодом застаріла назва «джаз-банд» була змінена на «естр. оркестр». 2. Оркестр, що складається переважно з дух. та удар. інструментів, призначений для виконання такої музики; симф. Д. (симфоджаз) – склад джазу з доповненням інструментів симф. оркестру (струнні та ін.).

a. jazz

ф. jazz, musique de jazz

н. Jazz, Jazzmusik

ДЖАЗ-БЕНД, джаз-банд – оркестр, що виконує джаз. музику. Назва уперше з'явилась в 1915 р. До кінця 1910-х рр. термін поширився США та Зах. Європою завдяки гастролям та запису на грамплатівки ін. новоорлеан. оркестру «Original Dixieland Jazz Band». В 1930 рр. термін почав виходити із вживання і тепер інколи зустрічається в назвах деяких ансамблів, які грають традиц. джаз. Те ж саме, що і джаз (2).

a. jazz band

ф. orchestre de jazz, bande de jazz

н. Jazzkapelle, Jazzband, Jazzorchester

ДЖАЗ У ФІЛАРМОНІЇ – джаз. конц. орг., створена на поч. 1940-х рр. в Лос-Анджелесі імпресаріо Н. Гранцем. Назва виникла від серії концертів, проведені в філармонії Лос-Анджелеса. В подальшому в цих концертах виступили видатні виконавці. Одне із головних завдань діяльності – надавати провідним музикантам джазу можливості регулярних виступів у філармонічних конц. залах, а також улаштовувати гастролі джаз. колективів і солістів у США та за кордоном.

р. джаз в филармонии

a. jazz at the Philharmonic (JATP)

ДЖАЗ-КЛУБ – громад. орг., що об'єднує музикантів і любителів джазу з метою спільного вивчення та пропаганди цього виду мистецтва. Подібні орг. почали з'являтися на поч. 1930-х рр. у Гарлемі. Пізніше такі клуби були відкриті в ін. містах Європи та США. В Рад. Союзі перший Д.-к. був організований в Ленінграді (1958), потім у Москві (1960) та Києві (1962). Згодом подібні клуби були створені у Вільнюсі, Ризі, Дніпропетровську, Донецьку, Запоріжжі та баг. ін. містах.

a. jazz club

ДЖАЗМЕН – джазист, соліст або оркестрант джаз-оркестру.

a. jazzmen

ДЖАЗОВА ЕРА, ера джазу, вік джазу – умовна назва періоду в історії джазу (1917-1929 рр.), «золоте сторіччя джазу». З тим часом пов'язано сенсаційне «відкриття» джазу, що сприяло його бурхливому розквіту та повсюдному поширенню. Цей період збігається з періодом класич. джазу та початком переходу його до «ери свінгу», появи перших джаз. грамплатівок.

р. джазовая эра, век джаза, эра джаза

a. jazz age, golden age of jazz

ДЖАЗОВА НОТАЦІЯ – нотація, що відрізняється від традиц. використанням великої кількості аббревіатур, а також деяких специфічних символів.

a. jazz notation

ДЖАЗ-РОК – стильовий напрям, що виникнув на основі синтезу джазу та рок-музики. Вершини свого розвитку досяг до кінця 1960-х рр. Для Д.-р. характерні колективна імпровізація, використання латиноамер. ритміки та широке застосування електроінструментів, які розширили звукову палітру за рахунок електроакустичних ефектів. Пізніше з'явився термін фьюжн, що означав більш широкий стильовий спектр, у якому об'єдналися джаз, рок, нар., симф., камерна музика. Характеризується використанням принципів джаз. імпровізації в традиц. рок-форматах. Склався наприкінці 1960 рр. в США під впливом робіт М. Девіса та його учнів, які намагалися зробити свою музику яснішою та доступнішою, водночас не опускаючись до розважального рівня. Бум «інтелектуального» року та новизна стилю зробили його попул. у сер. 1970-х рр. Пізніше Д.-р. розпався на декілька більш специфічних форм, частина його adeptів повернулася до традиц. джазу, хтось прийшов до відвертої поп-музики й лише деякі продовжували шукати шляхи для глибшого взаємопроникнення джазу й року. Серед представників – ансамблі «Blood, Sweat & Tears», «Chicago» (США), «Арсенал» (СРСР), М. Девіс, Д. Маклафлін (США) та ін. Деякі критики групи «Blood, Sweat & Tears» і «Chicago» не відносять до Д.-р., відзначають, що вони грають звичайний поп-матеріал із використанням в аранжуваннях рифів дух. інструментів. Зрідка до них застосовують визначення брас-рок.

a., ф. jazz rock

н. Jazz-rock

ДЖАЙВ – термін, прийнятий в муз. журналістиці. Має значення: 1. Джаз, джаз. музика. 2. Символічна мова блюзу, що дозволяє обігравати в тексті різного роду «заборонені» теми – секс, алкоголізм, наркоманію, злочинність. 3. У період свінгу – назва музики, що виконувалася біг-бендами в манері гарлем. школи джазу. 4. Негр. танець 1950-х рр., похідний від джиттербагу та попередник рок-н-ролу. 5. Жаргон джаз. музикантів та любителів джазу.

а. *jive* – балаканина, ам. сленг

ДЖАМП – термін, що вказує на характер виконання в джазі: грати в помірно швидкому темпі з гострими, сильними акцентами в акомпанементі. Різновид негр. свінгу, створений в 1920-1930 рр. музикантами гарлем. джазу. Цьому стилю притаманні підвищена екзальтованість виконав. манери, сильна та різка атака звука, стрибки в мелодії. Щільно пов'язаний з традиціями блюзу та негр. хот-джазу (драйв, біт, граунд-біт). 2. Негр. танець.

а. *jump* – стрибок

ДЖАНГ СТИЛЬ – див. *Стиль джунглів*.

ДЖАНГЛ – стиль сучасн. електронної танц. музики, є сплавом європ. та афр. культурних традицій. На поч. 1990-х рр. відбулося взаємопроникнення швидких афр. ритмів і м'яких європ. звуків. Серйозним і цілком самостійним стилем Д. стали вважати лише з 1995 р. Саме цього часу намітилися розходження між танц. Д. і Д. «для прослуховування». За швидкістю цей стиль один з найенергійніших (160-240 уд./хв.). Остаточно як напрям сформувався до 1993, функціонуючи в клубах Європи й Америки. Існує ще декілька відгалужень: darkcore, darkside, ragga jungle, які не набули широкого поширення. В них інтенсивно використовується вокал, а ритм-партії та треки інструментів більш обтяжені та масивні. Див. також *Драм-енд-бейс*, *Хардстен*.

а. *jungle*

ДЖЕМ-СЕШН, джем – традиц. творч. зустрічі джаз. музикантів, які збираються у вільний час для спільного музикування, обміну ідеями або змагання у виконав. майстерності та в мистецтві імпровізації. Традиція Д.-с. існувала ще на поч. ХХ ст. у музикантів новоорлеан. джазу. Форма вільного музикування виключала аранжування як таке й застосовувала лише рифи та бекграунд. Відіграли важливу роль у розробці та розвитку багатьох джаз. стилів. У рок-музиці – спільне неформальне музикування виконавців із різних рок-груп частіше за все після концертів і фестивалів.

а. *jam session* – випадкова зустріч

ф. *jam session*

н. *jam Session*

ДЖИНГЛ – спочатку коротка вок. чи інстр. фраза (згодом більш розгорнута), спеціально пристосована для реклами визначеного товару на радіо чи ТБ. Часто виконується відомими естр. виконавцями.

а. *jingle*

ДЖИТЕРБАГ – 1. Негр. імпровіз. темпераментний танець з елементами акробатики та різкими рухами під джаз. музику. Набув поширення на межі 1930-1949 рр. 2. Танцюрист, виконавець такого танцю.

р. джиттербаг

а. *jitterbug*

ДЖУБІЛ – вок. форма культової музики амер. негрів. Основою є канонічна хоральна мелодія, багаторазово повторена з невеличкими змінами та новими імпровіз. підголосками. Розвилась в другій пол. ХІХ ст. із реліг. гімнів білих. Для Д. характерний емоційний протяжний багатоголосний спів із підкресленою ритмікою. В процесі виконання відбувається поступовий перехід від спокійного викладу мелодії до динамічнішого з використанням респонсорної техніки, імпровізації, «блю ноутс», танц. ритмів до екстатичного шаут-співу.

а. *jubilee* – ювілей

р. джубили

ДЖЮК-БОКС – муз. автомат, програвач із грамплатівками (до 200), який встановлювався в кафе або ресторанах. Увійшов до моди в 1920-1930-х у США, а потім у Європі. Диски змінювалися автоматично.

а., ф. *jukebox, multiride jukebox*

н. *Musikautomat*

ДЗВІНОЧКИ, металофон – удар. металевий муз. інструмент визначеної висота звука азіат. походження. Являє собою дворядний набір металевих пластинок різної довжини по принципу фортеп. клавіатури, вільно закріплених на дерев'яній рамі. Грають на Д. дерев'яними, металевими або пластмасовими молоточками. Техніка гри така ж сама як і на вібрафоні, ксилофоні та маримбі. Звук Д. яскравий та сильний.

р. колокольчики, металофон

а. *chime-bells, glockenspiel, carillon, cup-bells, orchestra bells*

ф. (*jeu de*) *timbres, carillon*

н. *Glockenspiel, Glöckchen, Stabspiel*

ДИВЕРТИСМЕНТ – 1. Конц. програма в естр. театрах, а також вставні номери в балеті та опері, не пов'язані зі сюжетом. 2. Різні номери, що доповнюють головну виставу. 3. В Росії в другому десятилітті ХІХ ст. – вистави нар.-побутового характеру, що склалися з пісень, танців та драм. діалогів.

ф. *divertissement* – букв. розвага

а. *variety show, music-hall entertainment, divertissement*

н. *Divertissement, Divertimento*

ДИКСИЛЕНД – один з основних різновидів традиц. джазу. Термін уведений в обіг білими музикантами, щоб підкреслити його відміну від негр. джазу та запобігти вживання самого слова «джаз». Пізніше Д. ширше, ніж негр. колективи, застосував прийоми європ. композиційної техніки. Типовий склад: тр., тр-н, кл. і ритм-секція. Згодом Д. почали обмежуватися виконанням танц. та розважальної музики.

а. *Dixieland* – казкова країна Дикси, символічна назва півд. штатів США, що приєдналися до Конфедерації під час Громадянської війни
ф. *dixieland*
н. *Dixieland*

ДИКЦІЯ, вимова – манера вимовляти текст або спів (декламація). Виразність Д. – важлива умова майстерності актора, співака, промовця. Див. також *Вокал, Вокальна музика, Голос, Постановка голосу, Спів, Співак*.

лат. *dictio* – вимов

р. дикция

а., ф. *diction*

н. *Diktion*

ДИЛЕТАНТ – той, хто займається яким-небудь мистецтвом без спец. професійної підготовки, тобто володіючи поверхневим знанням предмета; аматор. Див. *Дилетантизм*.

іт. *dilettante* від лат. *delectare* – усолоджувати, тішити

а. *layman, smatterer, dilettante, amateur, dabbler*

ф. *dilettante, amateur*

н. *Laie*

ДИЛЕТАНТИЗМ – поверхнєве знання, заняття якоюсь галуззю мистецтва без обґрунтованої спец. фахової підготовки; дилетанство, аматорство, поверховість, школярство. Див. *Дилетант*.

лат. *delectare* – усолоджувати, тішити

а. *dilettantism, amateurism, amateurishness*

ф. *dilettantisme, amateurisme*

н. *Dilettantismus*

«**ДИНАКОРД**» – нім. фірма муз. інструментів та звукопідсилюючої апаратури.

н. *Dynacord*

ДИНАМІК – електродинамічний репродуктор. Див. *Акустична система*.

грец. *dynamikos* – сильний

р. динамик

а. *loud speaker, dynamics*

ф. *haut-parleur électrodynamique, dynamique*

н. *Lautsprecher, Dynamik*

ДИПЛОМ – почесна нагорода, грамота, що присуджується на естр., джаз. конкурсах, фестивалях, оглядах.

грец. *diploma* – лист, двічі складений документ

а. *award, prize*

ф. *diplôme, brevet*

н. *Diplom*

ДИПЛОМАНТ – особа, відзначена дипломом; звання, що встановлюється для учасників конкурсів, фестивалів, яких нагороджують дипломами.

н. *Diplomand*

ДИРЕКЦІОН – 1. Додатковий нотний стан в орк. партії першої скрипки, ф-но або акордеона, на якому записаний основний мелодич. матеріал ін. партій із вказівками їх вступу. 2. Скорочена та спрощена партитура, в якій всі голоси, у т.ч. й транспонуючих інструментів, виписуються на 2-4-х нотних станах у реальному звучанні. В естр. ансамблях Д. частіше за все суміщується із партією ф-но, де дрібним шрифтом виписується основна мелодія та інструмент, який її виконує.

лат. *directio* – напрям, ф. *direction* – букв. керівництво

р. дирекцион

а. *compressed/short score*

ф. *direction, particella, partie*

н. *Particell(a)*

ДИРИГЕНТ – особа, що керує оркестром, хором, муз. спектаклем, надаючи муз. твору своє трактування.

лат. *dirigens* – направляючий, ф. *diriger* – керувати

р. дирижер

а. *conductor, musical director, band-master, bandleader, director*

ф. *diriger, chef d'orchestre*

н. *Dirigent, Kapellmeister*

ДИРИГУВАННЯ – вид муз.-виконав. мистецтва; управління колективом музикантів (оркестром, хором, ансамблем) або іншим творч. колективом.

р. дирижирование

ДИСК – те ж саме, що й грамофонна платівка. Згодом назва перейшла на компакт-диск.

грец. *diskos* – диск

а. *disc*

ф. *disque*

н. *Plattenspreicher*

ДИСКАНТ – 1. Високий голос у хлопчиків. 2. Хлопчик-співак з таким голосом.

а. *descant, treble*

ф. *déchant, discantus, dessus, soprano*

н. *Diskant*

ДИСКВАЛІФАКАЦІЯ – позбавлення конц. виконавця кваліфікації на підставі визнання нездатним або негідним займатися своєю спеціальністю.

дис... + qualificatio; від *qualis* – який, якої якості + *facere* – робити

р. дисквалификация

а., ф. disqualification

н. Disqualifikation

ДИСК-ЖОКЕЙ, діджей – починаючи з 1930 рр. Д.-ж. стали іменувати ведучих програм, що ставили платівки за своїм вибором чи за заявками, стисло їх коментуючи. З появою дискотек (1950 рр.) цим же ім'ям нарекли ведучих диско-вечорів. Д.-ж., так само, як артисти-виконавці, часто мають свій «гімнік» (манера говорити, спец. слівця, несподіваний підбір репертуару, поведінка на сцені), і деякі з них ставали «зірками» врівень з естр., роблячи помітний вплив на смаки молоді. У зв'язку із популярністю стилів «реп» і «хіп-хоп» багато Д.-ж. стали й виконавцями (А. Бамбаатаа, Е.Е. Джей, С. Ді, С. Мінаєв та ін.).

грец. *diskos* – диск, *jockey* – наїзник

а. jock, disk jockey, Dee Jay, deejay, DJ, morning drive personality (Д.-Ж. ранкових передач)

ф. disque-jockey

ДИСКО, диско-музика – танц. ритм. музика, що розвилась в сер. 1970-х рр. у США і набула широкого поширення в молодіжних дискотеках. Являла собою подовжені варіанти модних хітів, доведених до 10-16 хв. При цьому часто пісня перетворювалася в інстр. танц. п'єсу або попури з низки хітів. Чималу роль при цьому відіграв й ін-т продюсерства. Муз. основа Д. – спрощені фанк- і соул-музика. Для ритм. сітки Д.-музики характерна визначена частота ударів (приблизно 120 за хв.), в аранжуванні особливого значення набувають синтезаторні ефекти при одночасній «інструменталізації» вокалу. Почавши своє існування як феномен чорної мас. культури, поступово захопило й білу аудиторію, в т.ч. й Європу. В 1984 відбувся новий спалах активності варіанту «євродиско», що значно вплинуло на подальший розвиток поп-культури. У сер. 1990-х рр. Д.-музика знову переживає стилістичного відродження у зв'язку із загальною модою на танц. музику. Серед попул. виконавців – ансамблі «Silver Convention», «Boney M» (Німеч.), «ABBA» (Швеція), «Bee Gees» (Австралія, згодом Англія), Д. Саммер, Д. Росс, Г. Гейнор, «Village People» (США), «Здравствуй, песня», «Мираж» (СРСР) та ін.

р. диско музыка

а. disco music

ф. disque

н. Diskomusik

ДИСКОГРАФІЯ – 1. Опис змісту та оформлення грамплатівок. 2. Каталогі та переліки, відділи в періодичних виданнях, що вміщують анотовані списки нових грамплатівок (згодом компакт-дисків), рецензії на них, а також спец. розділи-додатки в книгах про видатних виконавців. Див. також «Мелодія».

р. дискография

а. discography

ф. discographie

н. Diskographie

ДИСКОТЕКА – 1. Зібрання грамофонних платівок (дисків). Див. *Фонотека*. 2. Муз. молодіжний клуб із спеціально обладнаним танц. залом, в якому програватимуться диски, прослуховуються муз. записи. Виступає також як форма орг. дозвілля молоді в кафе, клубах, в ін. установах. Програми, до яких включається музика для відпочинку та танців, складаються та коментуються диск-жокеями. Музика в Д., як пр., супроводжується різноманітними світловими ефектами, демонстрацією слайдів, лазерними ефектами. Перші Д. з'явилися у Франції на межі 1950-1960-х рр. Починаючи з другої пол. 1970-х рр., набули повсюдного поширення, позначивши моду на Д.-музику.

грец. *diskos* – диск, *thēkē* – умістище, сховище

а. discography; discotheque, disco

ф. discotheque

н. Discothek

ДИСКРЕДИТАЦІЯ – підрив довір'я до кого-, чого-небудь; применшення авторитету, значення когось, чогось. Як певна ситуація можлива у творч. колективах, на конц. естраді.

р. дискредитация

а. discredit

ф. discrédit

н. Diskreditierung

ДИСОНАНС – 1. Негармонійне поєднання звуків, порушення співзвучності. 2. *Те, що вносить розлад у щонебудь, суперечить чомусь; непогодженість, неузгодженість, невідповідність.

лат. *dissonans* – той, що нестройно звучить

р. диссонанс

а. dissonance, discord, disharmony; incongruity

ф. dissonance

н. Dissonanz

ДИФИРАМБ – 1. У стародавній Греції урочиста хор. пісня на честь бога Діоніса (або Вакха); виконувалася у супроводі авлоса. 2. Перебільшена похвала; хвальба, вихваляння, прослава.

грец. *dithyrambos*

р. дифирамб

а. dithyramb; dithyrambs, eulogy, laudation

ф. dithyrambe
н. Dithyrambe

ДІАДЕМА – в давності головна пов'язка з тканини, що слугувала знаком перемоги, символом жерця або правителя. З часів О. Македонського та в елліністичну епоху Д. – попередниця корони. Див. також *Корона*.
грец. *diadēma* – пов'язка

р. диадема
а. diadem
ф. diadème
н. Diadem

ДІАПАЗОН – 1. Сукупність звуків різної висоти, які може брати голос або муз. інструмент. 2. Звуковий обсяг муз. твору або однієї з його партій для певного інструмента чи голосу. На поч. пісень та романсів часто вказується Д. їх вок. партій, що дозволяє співаку одразу бачити, наскільки даний твір відповідає його голосовим можливостям.

грец. *dia pason* (chordōn) – через всі (струни)
р. диапазон
а. diapason, range, compass, gamut
ф. registre, étendue, diapason
н. Diapason, Stimmumfang

ДІДЖЕЙ – див. *Диск-жокей*.

ДІЛЕЙ – 1. Затримка звукового сигналу. 2. Один з ефектів звукозапису, основа для цілої низки подібних (фленджер, луна та ін.).

а. *delay* – затримка

ДИСТОРШН – один із блоків електронних ефектів, перекручувач сигналу. Працює за принципом перевантаження на вході підсилювача. Застосування такого викривлення (в основному для гітари) дає характерне забарвлення тембру зі своєрідною «хрипотою». Ступінь викривлення можна регулювати, находячи оптимальний варіант для муз. фрази.

а. *distortion* – викривлення, скривлення
р. дисторшн
н. Entstellung

ДОВЕРШЕНІСТЬ – про людину, предмет, що наділені позитивними якостями, практично не мають недоліків; повнота всіх достоїнств, вищий ступінь якої-небудь позитивної якості.

р. совершенство
а., ф. perfection
н. Vollkommenheit, Vollendung

ДОГОВІР – угода двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав і обов'язків; різновид угоди. Умови Д. обов'язкові для сторін. У випадку невиконання або неналежного виконання Д. сторони несуть цивільно-правову відповідальність.

р. договор
а. agreement, contract
ф. contract, convention
н. Vertrag, Kontrakt

ДОЗВІЛЛЯ – вільний від праці час; час відпочинку. Як пр., під час Д. відвідують конц.-розважальні заходи, вистави, виступи естр. та джаз. виконавців.

р. досуг
а. leisure, spare time
ф. loisir
н. Freizeit

«**ДОЙЧЕ ГРАМОФОН-ГЕЗЕЛЬШАФТ**» – нім. фірма грамзапису, одна з крупних фірм Європи. Створена в 1898 в Ганновері, з 1957 її центр у Гамбурзі.

р. Дойче граммофон-гезельшафт
н. Deutsche Grammophon Gesellschaft

ДОМРА – давньоруський струн. щипковий муз. інструмент із дерев'яним корпусом овальної форми. В XVI-XVII ст. використовувалася блазнями. У 1896-1900 Ф. Пасербський разом із С. Налімовим створив сімейство триструнних орк. домр, у 1908 Р. Любимов із С. Буровим – сімейство 4-струнних домр.

а. domra, Russian plucked instrument with three or four strings
ф. domra, instrument pincè russe à trois ou quatre cordes
н. Domra, russisches drei- oder viersaitiges Zupfinstrument

ДоРє (рос.) – див. *Достояние Республики*.

ДОСВІД – 1. Уся сукупність чуттєвих сприйнять, що набувається в процесі взаємодії людини із зовнішньою природою і становить основу всіх наших знань про матеріальний світ. 2. Сукупність знань, умінь, що здобуваються в житті, на практиці; мудрість, практика, школа.

р. опыт
а. experience
ф. expérience
н. Erfahrung

ДОСВІДЧЕНІСТЬ – знання чи уміння, що випливають з життєвого досвіду, худож. практики, спостереження, практ. знайомство з фактами, подіями, процес набуття певних знань і умінь. Надзвичайно важлива риса для людей творч. професій.

- р. опытность
- а. experience, proficiency
- ф. expérience
- н. Erfahrung, Erfahrungheit

ДОСКОНАЛІСТЬ, довершеність, взірєць – високий ступінь злагодженості, повнота позитивних якостей. Д. діяльності людей творч. професій щільно пов'язана з такими поняттями, як майстерність, професіоналізм, вправність.

- р. совершенство
- а., ф. perfection
- н. Vollkommenheit, Vollendung

ДОСТОЯНИЕ РЕСПУБЛИКИ (ДоРе) (рос.) – муз. телепрограма (2009-2016), де були репрезентовані популярні пісні різних років. Журі та телеглядачі вибирали з них кращі.

ДРАЙВ – 1. Енергійна манера виконавства в джазі, при якій досягається ефект прискорення темпу, використання специфічної метроритміки, фразування та звуковидобування, активної спрямованості руху. 2. Інтенсивність, ступінь енерговіддачі у грі. Термін прийшов із джазу й прижився в попул. музиці. Особливо важливий для «гарячих» виконавців, які прагнуть «розтормошити» слухачів. Основна галузь застосування – рок-н-рол, хард-рок, ритм-енд-блюз, панк-рок, фанк, з ефективною грою ритм-секції.

- а. drive – рух, гонка, поспіх

ДРАМАТИЗМ – напруженість дії, становища, гострота конфлікту тощо. Характерний для багатьох творів конц. естради.

- а. dramatic character/quality, tension
- ф. caractère dramatique
- н. Dramatismus

ДРАМ-ЕНД-БЕЙС, драм-н-бейс – стиль електронної музики, сплав хіп-хопа та рейва, хаотична брит. «чорна» музика. Специфічні риси стилю: характерні синтезаторні звуки, схожі на звучання скрипки; своєрідна басова лінія; високі та м'які ударні. У більшості випадків домінує один ритм. малюнок. Часто можна зустріти джаз. гармонії.

- а. drum'n'bass
- р. драм-энд-бейс

ДРАМ-ЛУП – набір повторюваних барабаних звуків при виконанні партії удар. інструментів.

- а. drum – барабан + loop – петля

ДРАМ-МАШИНА – апарат або комп'ютерна програма, що дозволяє створювати синтетичні барабанні партії для муз. творів; барабанный синтезатор.

- а. drum – барабан

ДРАМ-ПАРТІЯ – партія барабана в джаз- і рок-музиці.

- а. drum – барабан

ДРАМС – удар. інструменти удар. установки.

- а. drum – барабан

ДРЕГ-КВІН – вираз для позначення артистів (звичайно чоловіків), які використовують жіночі образи, переодягаючись у відповідний одяг. Жіночий одяг скоріше використовується для перебільшення певних особливостей (характеристик) гротескного, драматичного чи сатиричного ефекту. Не слід плутати Д-К з трансвестизмом. Головною відзнакою є те, що ціль переодягання слугує для розваги глядача, а не задоволення своїх секс. потреб. Переодягання жінок-виконавиць у чоловічий одяг з такою ж метою іменують дрег-кінг.

- а. drag queen, drag – чоловічий одяг, queen – королева
- р. дрег-квин

ДРЕЗДЕНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ ШЛЯГЕР-ФЕСТИВАЛЬ – фестиваль, в якому брали участь представники соціаліст. табору й «прогресивні» країни Африки, Азії та Лат. Америки. Перший відбувся в 1971 р. Серед лауреатів – Р. Бабаян, І. Понаровська, Н. Нурмухамедова, М. Гнатюк, Т. Гвердцители та ін. Із часом втратив актуальність.

ДРІЛ-Н-БЕЙС – варіація драм-енд-бейса, комбінація прискореного брейк-біту та атональних шумів.

- р. дрил-н-бейс
- а. drill'n'bass

ДРІМ-ХАУС, дрім-транс, дрім-денс – один із піджанрів трансу та хауса. Був популярним із сер. 1990-до поч. 2000-х.

- а. dream house, dream trance, dream dance
- р. дрим-хаус, дрим-транс, дрим-денс

ДУЕТ – 1. Муз. ансамбль з двох виконавців, а також муз. твір для цього ансамблю. Існують постійні та ситуативні, створені для конкретного виступу. 2. Учасники парного естрад. виступу (Менакер-Миронова, Тарапунька-Штепсель, Державін-Ширвиндт, Данилець-Моїсеєнко, Потап і Настя, брати Пономаренки, «Новые русские бабки»).

- іт. duetto, від лат. duo – два
- р. дуэт

a. duet
ф. duo, duetto
н. Duett, Duo

ДУМ – напрям у сучасн. важкій музиці, характеризується повільними протяжливими ритмами та стилістичним різноманіттям.

a. doom – доля, фатум; загибель, смерть

ДУ-УОП – стиль амер. поп-музики 1950-х рр., являв собою гармонічно звучущий спів, як пр., чоловічих голосів без супроводу муз. інструментів (або обмежена кількість). Назва походить від нісенітних складів, що розспівувалися анс., на тлі яких соліст виводив основну мелодію. Д.-у. походить від ритм-енд-блюзу 1930-х років і виникнув у середовищі самодіяльних вуличних співаків.

a. doo wop

ДУХОВИЙ ОРКЕСТР – оркестр, що має в своєму складі дух. (дерев'яні й мідні) та ударні інструменти. Були відомі на поч. ХІХ ст. В Америці мали поширення перед Громадян. війною Півночі та Півдня (1861-1865). Після відміни рабства на Півдні США стали з'являтися негр. Д.о., створені за європ. зразком. Вони брали участь у мас. святах, карнавалах, вуличних процесіях, грали на весіллях, танц. вечорах. У репертуарі були марші, мелодії негр. нар. пісень та танц. п'єс. В Д.о. зароджувались деякі елементи мови джазу, а пізніше з них формувались перші джаз. оркестри. В період архаїчного джазу ці колективи мали назву марширувальних або вуличних оркестрів. В СРСР та пострад. часи зароджувались частіше у військових частинах. Такі оркестри могли виконувати марші, танц. музику, різноманітні попури.

р. духовой оркестр

a. brass/wind band, orchestra of wind instruments

ф. orchestre d'instruments à vent, fanfare

н. Blasorchester

Е, Є

ЕВЕРГРІН(и) – образний вираз, мелодії, пісні, що не втрачають своєї популярності протягом багатьох років. Мелодії з мюзиклів, оперет, пісень тощо використовуються, зокрема, в джаз. музиці як теми для імпровізацій.

a. evergreen – вічнозелений, вічномолодий

р. эвергрин

ЕЙФОРІЯ – психологічний стан піднесеного настрою, що не виправданий реальністю, об'єктивними причинами. Е. називають також стан некритичного вдовolenня (безпричинна радість, надмірна веселість). Див. також *Екзальтація*, *Екстаз*.

грец. ev – добре + fore(o) – переносу

р. эйфория

a. euphoria

ф. euphorie

н. Euphorie

ЕКВАЛАЙЗЕР – електронний устрій, що містить набір вузькосмужних фільтрів. Звичайно входить до складу високоякісних стереофонічних звукотехн. комплексів. Застосовується для компенсації деяких акустичних дефектів залу. За допомогою Е. поліпшується якість звукового матеріалу. Застосовується також при запису звука, щоб виділити найцікавіший частотний діапазон муз. інструмента, голосу, а також отримати необхідний звуковий ефект.

р. эквалайзер

a. equalizer

ЕКЗАЛЬТАЦІЯ – стан збудження, надмірної радості, що може бути реакцією на сильний позитивний подразник. Див. також *Ейфорія*, *Екстаз*.

лат. exaltus – дуже високий

р. экзальтация

a. exaltation, excitement, ecstasy, delight, rapture

ф. exaltation

н. Exaltation, Exaltiertheit

ЕКЗЕМПЛЯР, примірник, копія – окремий предмет із низки подібних. Стосується друкованих творів, грамплатівок, конц. програмок, періодичних видань тощо.

р. экземпляр

a. copу

ф. exemplaire

н. Exemplar

ЕКЗОТИЧНА ПІСЕНЬКА – пісня, що існувала до і після подій 1917 р. Мода на екзотику була характерна для післявоєнних настроїв споживачів видовищ. Частіше йшло пристосування нового тексту на стару музику.

р. экзотическая песенка

a. exotic song

ф. chanson exotique

н. exotische Lied

ЕКЛЕКТИКА, еклектицизм – механічне, безпринципне сполучення різнорідних, несумісних, іноді протилежних поглядів, теорій, ідейних напрямів, худож. стилів. Споглядається інколи на естраді у творчості виконавців.

грец. *eklektikos* – той, хто вибирає

р. эклектика

а. eclecticism

ф. éclectisme

н. Eklektizismus

ЕКРАН – поверхня з білої тканини, натягнутої на раму, на якій показуються фільми, зображення з діапозитивів, відеопродукцію. Використовується на ворч. заходах для підсилення враження або спецефектів.

р. экран

а. screen

ф. écran

н. Bildschirm, Schirm, Filmleinwand

ЕКРАНИЗАЦІЯ – втілення на екрані засобами кіномистецтва літ. творів і сцен. постановок, рок-опер, рок-концертів, виступів естр. зірок, музиклів, оперет.

р. экранизация

а. filming, screening, screen version

ф. adaptation pour l'écran

н. Verfilmung

ЕКСПОРТ – вивіз товару або капітала за кордон. У галузі естр.-джаз. мистецтв це можуть бути гастрольна діяльність, книги по культурі, мистецтву, платівки, компакт-диски тощо.

лат. *exportare* – вивозити

р. экспорт

а. export

ф. exportation

н. Export

ЕКСПРЕСІЯ – сила враження, вияву яких-небудь почуттів, переживань; виразність.

лат. *expressio* – нагнітання

р. экспрессия

а., ф. expression

н. Expression, Ausdruck

ЕКСПРОМТ – на конц. естраді невеличкий муз. твір, коротка промова, вірш тощо, створені відразу, у момент виконання або проголошення. *Експромтом* – без підготовки, попереднього обдумування, без вагань, блискавично, раптово.

лат. *expromptus* – те, що є в готовності, під рукою

р. экспромт

а. impromptu/extempore (play), improvisation, extemporization, something composed on the spur of the moment, something one just dashed off

ф. impromptu

н. Impromptu, Stegreifspiel

ЕКСТАЗ, захват, збудження, піднесення – стан крайнього ступеня захоплення й замилювання, що доходить до несамовитості, нестями, самозабуття. Є вираженням благоговійності людей при спогляданні ними божества, кумира, ідола, улюбленця, виконавця тощо. Споглядається на конц. заходах. Див. також *Ейфорія*, *Екзальтація*.

грец. *ekstasis* – захоплення

р. экстаз

а. ecstasy

ф. extase

н. Ekstase, Verzückung

ЕКСЦЕНТРИКА – див. *Музична ексцентрика*.

ЕКСЦЕНТРИЧНІСТЬ – худож. прийом загострено-комедійного зображення дійсності на естраді, заснований на навмисному порушенні логіки, послідовності та взаємозв'язку між вчинками, явищами, що зображуються.

р. эксцентричность

а. clowning

ф. excentricité

н. Überspanntheit

ЕЛЕГАНТНІСТЬ – якість людини, що виявляється у вишуканості, витонченості смаку (в одязі, манерах, поведінці), високій, особливій майстерності з певного виду діяльності.

лат. *elegans* – вишуканий, витончений

р. эlegантность

а. elegance, gracefulness, exility, finesse, grace, nicety, refinement, style, tenuity

ф. élégance

н. Eleganz

«**ЕЛЕКТРЕКОРД**» – румун. фірма грамзапису.

ЕЛЕКТРОННА МУЗИКА – музика, що створюється та виконується за допомогою електронно-акустичної апаратури. Термін був уведений в 1950 р. нім. фізиком В. Майер-Еплером. В 1950-1960-х рр. Е.м. була само-

стійним муз. напрямом (К. Штокхаузен, Е. Денисов, А. Шнітке, С. Губайдуліна), нині складова частина прикладної музики (в кінофільмах, театр. спектаклях), рок-музики.

- р. электронная музыка
- а. electronic music
- ф. musique électronique
- н. elektronische Musik

ЕЛЕКТРОННИЙ ДЖАЗ – експериментальний напрям у сучасн. джазі, пов'язаний з використанням електронного синтезу звука. Див. *Фьюжн*.

- р. электронный джаз
- а. electronic jazz
- ф. jazz électronique
- н. elektronische Jazz

ЕЛЕКТРОННИЙ РОК – умовний термін, що об'єднує виконавців, орієнтованих на використання синтезаторів як головного муз. виразного засобу. У чистому виді був попул. на поч. 1970-х рр., пізніше зберігся лише у виді «полігона» для іспиту нової комп'ютерної техніки, а також як декоративний елемент в ін. стилях, у кіномузиці.

- р. электронный рок
- а. electronic rock
- ф. rock électronique
- н. elektronische Rock

ЕЛЕКТРОННІ МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ – муз. інструменти, в яких звук за допомогою електронної апаратури утворюється в результаті генерування, підсилення та перетворення електричних сигналів. Мають своєрідний тембр, можуть імітувати різні інструменти. На ЕМІ можна видобувати різноманітні звукові ефекти, що не видобуваються на звичайних муз. інструментах. До ЕМІ належать терменвокс, еміритон, електрогітари, електроклавішні тощо. Застосовуються г.ч. в естр. та рок-музиці.

- р. электронные музыкальные инструменты
- а. elektophone, electronic instruments
- ф. élektophones
- н. Elektophonen

ЕЛЕКТРО-ПОП – різновид «нової хвилі», що виникнув на поч. 1980-х рр. у зв'язку з широким застосуванням рок-групами різноманітних клавішних інструментів та електронної апаратури. Фундатором стилю була нім. група «Kraftwerk». Більшою мірою це поняття стосується принципу аранжування, ніж мелодич. матеріалу. До 1990-х рр., з появою семплерів, цифрових синтезаторів, які з великою точністю імітують «натуральне» звучання багатьох інструментів, використання при запису та в концертах тільки електронних інструментів стало настільки загальноприйнятним, що межі Е.-п. розмиваються й поняття втрачає сенс. Те ж саме, що і «техно-поп», «синті-поп».

- р. электро-поп
- а. electro pop

ЕЛЕКТРОПРОГРАВАЧ – електрофон без підсилювача звукової частоти й гучномовця. При відтворенні звука з грамплатівки звичайно підключається до телевізора чи окремого підсилювача в комплекті з акустичними системами.

ЕЛЕКТРОФОН – електротехн. пристрій для програвання грамофонних платівок.

- р. электрофон
- а. electrophone, record player, gramophone
- ам. phonograph
- ф. tourne-disque, pick-up
- н. Schallplattenspieler

ЕЛИТА – особи, у т.ч. і серед культурно-мистецької інтелігенції, що виділяються серед ін. своїм суспільним становищем, розумом, здібностями; обранці, істеблішмент.

- р. элита
- а. elite
- ф. élite
- н. Elite

ЕЛЛІНІЗМ – слово чи словесний зворот, запозичений із давньогрец. мови (акустика, баритон, диплом, корифей, музика, талант, театр, хор та ін.).

- р. эллинизм
- а. Hellenism
- ф. hellénisme
- н. Hellenismus

ЕМБІЕНТ – стиль електронної музики, заснований на модуляціях звукового тембру. Зародився в 1970-х. Класич. Е. властиво: а) Наявність повільного, неявного ритму чи повна його відсутність; б) Використання звуків природи чи «псевдоприроди»; в) Відсутність мелодії як такої чи її непостійність і постійна «плинність»; г) Упор на басові звуки й повну відсутність різких «рухів» і звуків; д) Довга тривалість композиції від 10 хв. і більше; е) Нерідко відсутність вокалу.

- р. эмбиент
- а. ambient

ЕМБЛЕМА – 1. В античному мистецтві спочатку камінець, потім взагалі прикраса. 2. Умовне або символічне зображення будь-якого поняття, ідеї, образу. Існують на різноманітних конкурсах, фестивалях, оглядах.

грец. *emblēma* – рельєфна прикраса, вставлений шматок

р. эмблема

а. emblem

ф. emblème

н. Emblem

ЕМИ – скорочення: електро/електронно-муз. інструменти. Див. *Електронні музичні інструменти*.

ЕМИГРАНТ, переселенець, експатріант, чужинець – особа, яка добровільно або вимушено переселилась із своєї країни за певними причинами для постійного чи тривалого проживання. Серед діячів естр. мистецтва – Н. Плевицька, О. Вертинський, О. Галич, Л. Мондрус, А. Ведищева, М. Шуфутинський, В. Токарев, Д. Тухманов, М. Дунаєвський, Ж. Агузарова та ін. В деяких випадках є випадки повернення. Див. також *Еміграція*.

лат. *emigrans, emigrantis* – той, що виселяється

р. эмигрант

а. emigrant, emigre, exile

ф. émigrant

н. Emigrant, Auswanderer

ЕМИГРАЦІЯ, виселення, вигнання – 1. Переселення зі своєї батьківщини в ін. країну, зумовлене політ., соц.-економ., реліг. або ін. причинами. 2. Перебування за межами батьківщини внаслідок такого переселення. Див. також *Емігрант*.

лат. *emigrare* – переселятися, виселятися

р. эмиграция

а. emigration

ф. émigration

н. Emigration, Auswanderung

ЕМИРІТОН – електромуз. інструмент, постачаний клавіатурою фортеп. типу. Сконструйований у СРСР А. Римським-Корсаковим та А. Івановим за участі В. Крейцера і В. Дзержковича (1935).

р. эмиритон, назва походить від перших літер «электрический музыкальный инструмент» + прізвищ двох його конструкторів + слова «тон»

«**ЕММИ**» – приз у вигляді позолоченої статуетки із зображенням жіночої фігури, що тримає в руках земну кулю. Присуджується щорічно амер. Академією телевіз. мистецтва та науки за видатні досягнення у виконав. мистецтві та за створення телепрограм. Серед лауреатів – Б. Манілоу, Б. Стрейзанд, Л. Міннеллі та ін.

р. Эмми

а. Emmy award

ЕМОЦІЇ, пристрасті – психічні переживання, душевне хвилювання, що виникають в результаті впливу зовнішніх і внутрішніх подразників. Термін вживається в широкому розумінні для позначення будь-яких можливих душевних переживань і у вузькому значенні, коли Е. ґрунтуються на безумовному рефлексі, інстинктивних виявах психіки. Характерні для людей творч. професій.

лат. *emovere* – збуджувати, хвилювати

р. эмоция

а. emotion

ф. émotion

н. Emotion, Gemütsregung, Gemütsbewegung

ЕМСІ, МС – артист, який у супроводі електронної танц. музики виголошує зі сцени слова, заздалегідь складені чи зімпровізовані, звичайно у вигляді репу. МС проводить вечори, знайомить гостей, проводить конкурси, повинен мати чималий словарний запас, відчуття гумору, уміти імпровізувати.

а. МС – Master of Ceremonies

р. Эмси

ЕНДОРСЕР – музикант, який використовує інструменти будь-якої фірми за контрактом, таким чином слугує своєрідною рекламою, при цьому не маючи права грати на муз. інструментах ін. фірм.

а. *endorser* – прихильник, прибічник

р. сторонник

ЕНТЕРТЕЙНЕР – на межі XIX-XX ст. так інколи називали естр. джаз. піаністів, переважно виконавців регтаймів.

а. entertainer

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ – наукове або науково-попул. довідкове видання, яке містить в собі зібрання знань по всім (універсальна) або окремим (галузева) галузям знань.

грец. *enkyklopaideia* – коло знань

р. энциклопедия

а. encyclop(a)edia

ф. encyclopédie

н. Enzyklopädie

ЕПАТАЖ, скандальна витівка – поведінка, що порушує узвичаєні норми та правила. На естраді деякі співаки використовують Е. для створення певної сцен. дії (Мадонна, Е. Преслі, Е. Купер, «Kiss», М. Джексон, Б. Мойсєєв, М. Распутіна, Ж. Агузарова, «Ленинград»). До Е. також можна віднести назви друкованої продукції сам-

видаву (В РОЖУ – Вопросы **РОК-ЖУ**рналистики), назви груп («Крематорий», «Автоматические удовлетворители», «Сибирские мастурбаторы», «ГрОб» – «Гражданская оборона»), слова в піснях та ін.

ф. épatage
р. эпатаж
а. shocking

ЕПИГОНСТВО – неоригінальне наслідування якого-небудь діяча, напряму в політиці, науці, мистецтві.

грец. *epigonos* – народжений після
р. эпигонство
а. (feeble) imitation, unoriginal following
ф. imitation faible
н. Epigonentum, Epigonismus

ЕПІДЕМІЯ – *надзвичайно швидке поширення чого-небудь, зокрема, рок-, поп-музики тощо.

грец. *epidēmia* – повальна хвороба
р. эпидемия
а. epidemic
ф. épidémie
н. Epidemie

ЕПИЛОГ – 1. У давньогрец. драмі – заключне звертання до глядачів, де пояснювалися наміри автора або характер постановки. 2. Заключна частина оперети, вистави, конц. заходу. 3. *Кінець, розв'язка чого-небудь.

грец. *epilogos* – заключна частина промови
р. эпилог
а. epilogue
ф. épilogue
н. Epilog

ЕПИТАФІЯ – надгробний напис, звичайно віршований. Інколи цитуються власні слова померлого або спеціально для цього написані. Існує на могилах багатьох видатних діячів культури й мистецтва.

грец. *epitaphios* – надгробний, *eni...* + *taphos* – могила
р. эпитафия
а. épitaph
ф. épitaphe
н. Epitaph, Epitaphium

ЕПИЦЕНТР – *місце, де з найбільшою силою щось відбувається, проявляється. Так, США та Англія були Е. розвитку рок-музики.

р. эпицентр
а. epicentre
ф. épicentre
н. Epizentrum

ЕРА ДЖАЗУ – див. *Джазова ера*.

«**ЕРМИТАЖ**» – 1. Моск. сад, в якому було багато розважальних заходів, закладів, театрів тощо. 2. Моск. ресторан, де виступало чимало естр. зірок.

р. «Эрмитаж»

ЕРУДИЦІЯ – глибока обізнаність, начитаність, знання в певній галузі.

лат. *eruditio* – вченість, пізнання
р. эрудиция
а. erudition, learning, knowledge, pedantry, scholarship
ф. érudition
н. Erudition, Gelehrsamkeit, Wissen

ЕСІД-РОК – див. *Психоделія*.

р. эсид-рок
а. acid rock

ЕСІД-ХАУЗ – 1. Муз. стиль, поєднання електронної танц. музики з ідеологією хіпі в сер. 1980-х рр. Від ін. напрямів відрізняється великою кількістю типових синтезаторних звуків, а також більш глибоким психоделічним саундом. Важливим фактором є практично повна відсутність вокалу. 2. Стиль сучасн. танц. музики (120-140 уд./хв.), став прародичем «музики екстремальностей» (використання багатого набору ударних). Сам стиль народжував у своїх надрах багато експериментів.

р. эсид-хауз
а. acid house

ЕСТРАДА (1) – вид мистецтва, що включає до себе т.зв. малі форми драматургії, драм. та вок. мистецтва, музики, хореографії, цирку тощо. В концертах окремі закінчені номери об'єднані конферансом або нескладним сюжетом. Як самостійне мистецтво сформувалося в кінці XIX ст.

р. эстрада
а. variety (art)
ф. estrade
н. Estrade, bunte Bühne

ЕСТРАДА (2), кін, подіум, поміст – сцен. майданчик (постійний або тимчасовий) для конц. виступів артистів.

ісп. *estrado* – підмостки
р. подиум, эстрада

а. podium, platform, rostrum, stand
ф. podium
н. Podium, Estrade, Konzertbühne

ЕСТРАДНА МУЗИКА – див. *Легка музика*.

ЕСТРАДНИЙ АКТОР – актор, творч. діяльність якого проходить переважно на конц. естраді.

р. эстрадный актер
а. variety actor, elocutionist, reciter
ам. variety performer
ф. déclamateur, diseur, fantaisiste
н. Vortragskünstler

ЕСТРАДНИЙ ОРКЕСТР – інстр. колектив, репертуар якого складається з легкої та розважально-танц. музики. Акомпанує також виконавцям пісень та ін. майстрам естр. жанру. Чисельність інструментів може бути збільшена за рахунок струн. групи, а також латиноамер. удар. інструментів. У такому випадку Е.о. може називатись естр.-симф. (*див.*) Подібні колективи з'явилися на поч. 1920-х рр. у США, потім в Європі, у т.ч. і в СРСР.

р. эстрадный оркестр
а. variety orchestra
ф. orchestre d'estrade
н. Bühnenorchester, Estradenorchester

ЕСТРАДНИЙ СПІВАК – співак, конц.-гастрольна діяльність якого проходить переважно на конц. естраді.

р. эстрадный певец
а. pop singer
ф. chanteur de musique légère/de chansons à la mode
н. Schlagersänger

ЕСТРАДНО-СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР – великий інстр. склад, здатний об'єднати виконавські принципи різних видів муз. мистецтва. Попередником ЕСО був симфоджаз, який виникнув у США на поч. 1920-х. Термін ЕСО з'явився в 1954, так став називатися Естр. оркестр Всесоюз. радіо і ТБ під керівництвом Ю. Силантьєва. У супроводі ЕСО виступали естр. співаки під час різних пісенних фестивалів, конкурсів тощо.

ЕТАЛОН – *мірило, зразок для порівнювання із чим-небудь, в т.ч. і конц.-мистецькому розумінні.

ф. étalon
р. эталон
а. standard, model
ф. standard
н. Etalon

«**ЕТЕРНА**» – марка грамплатівок і компакткaset, що випускались нім. підприємством «VEB Deutsche Schallplatten».

н. Eterna
р. Этерна

ЕТИКА – 1. Наука про мораль, її походження, розвиток і роль у суспільному та особистому житті людей. 2. Норми поведінки, сукупність моральних правил якого-небудь класу, суспільної організації, професії.

р. этика
а. ethics
ф. éthique
н. Ethik, Sittenlehre

ЕТИКЕТ – установлені норми поведінки та правила ввічливості в якому-небудь товаристві, в конц.-творч. житті, на сцені.

р. этикет
а. etiquette
ф. éthiquette
н. Etikette

ЕТИКЕТКА – ярлик на товарі, експонаті з вказівкою найменування й адреси виробника, назви, споживчих якостей та якості товару, ціни та ін. відомостей.

ф. étiquette
р. этикетка
а. label, sticker
н. Etikett, Etikette, Marke

ЕТУАЛЬ – модна арт. в театрі розважального жанру.

ф. étoile – зірка
р. этуаль

ЕФЕКТ – 1. Враження, справлене на кого-небудь ким-чим, будь-чим. 2. Засіб, прийом для створення певного враження (світлове, шумове тощо).

лат. *effectio* – приведення в дію
р. эффект
а. effect(s)
ф. effet
н. Effekt

«**ЄВРОБАЧЕННЯ**» (1) – міжнар. телемережа, заснована в 1954 р. у рамках Європ. союзу віщання.

«ЄВРОБАЧЕННЯ» (2) – щорічний конкурс виконавців естр. пісні. Проводиться по чергово в різних країнах, перший в Швейцарії (1956). Ідея була запозичена у фестивалю пісні в Сан-Ремо. На «Є.» оцінюється пісня, а не виконавець (від 1 до 12 балів). Нац. журі кожної країни по телефону передає свої бали. Країна-переможець на наступний рік приймає конкурс.

- 1956 – Швейцарія (Л. Ассія, Швейцарія)
- 1957 – Зах. Германія (К. Броккен, Голландія)
- 1958 – Нідерланди (А. Клаво, Франція)
- 1959 – Франція (Т. Схолтен, Голландія)
- 1960 – Англія (Ж. Буайє, Франція)
- 1961 – Франція (Ж.-К. Паскаль, Франція)
- 1962 – Люксембург (І. Обре, Франція)
- 1963 – Англія (Г. і Ю. Інґманн, Данія)
- 1964 – Данія (Д. Чінкветті, Італія)
- 1965 – Італія (Ф. Галль, Франція)
- 1966 – Люксембург (У. Юрген, Австрія)
- 1967 – Австрія (С. Шоу, Англія)
- 1968 – Англія (Массіель, Іспанія)
- 1969 – Іспанія (Ф. Боккара, Франція; Л. Кюр, Голландія; Саломе, Іспанія; Лулу, Англія)
- 1970 – Нідерланди (Д. Скллон, Ірландія)
- 1971 – Ірландія (Северін, Франція)
- 1972 – Англія (В. Леандрос, Європа)
- 1973 – Люксембург (А.-М. Давид, Франція)
- 1974 – Англія («ABBA», Швеція)
- 1975 – Швеція («Teach-In», Нідерланди)
- 1976 – Нідерланди («Brotherhood of Man», Англія)
- 1977 – Англія (М. Міріам, Франція)
- 1978 – Франція (І. Коен, Ізраїль)
- 1979 – Ізраїль (Г. Атарі, Ізраїль)
- 1980 – Нідерланди (Д. Логан, Ірландія)
- 1981 – Ірландія («Bucks Fizz», Англія)
- 1982 – Англія (Ніколь, Німеччина)
- 1983 – Зах. Германія (К. Ерме, Франція)
- 1984 – Люксембург («Herreys», Швеція)
- 1985 – Швеція («Bobbysocks», Норвегія)
- 1986 – Норвегія (С. Кім, Бельгія)
- 1987 – Бельгія (Д. Логан, Ірландія)
- 1988 – Ірландія (С. Діон, Швейцарія)
- 1989 – Швейцарія («Riva», Югославія)
- 1990 – Югославія (Т. Кутуньо, Італія)
- 1991 – Італія (Карола, Швеція)
- 1992 – Швеція (Л. Мартін, Ірландія)
- 1993 – Ірландія (Н. Кавана, Ірландія)
- 1994 – Ірландія (П. Харрінгтон & Ч. Макгеттіган, Ірландія)
- 1995 – Ірландія («Secret Garden», Норвегія)
- 1996 – Норвегія (Е. Куїнн, Ірландія)
- 1997 – Ірландія («Katrina and the Waves», Англія)
- 1998 – Англія (Дана Інтернешнл, Ізраїль)
- 1999 – Ізраїль (Ш. Переллі, Швеція)
- 2000 – Швеція («Olsen Brothers», Данія)
- 2001 – Данія (Т. Падар & Д. Бентон, Естонія)
- 2002 – Таллінн (Marie N, Латвія)
- 2003 – Латвія (С. Еренер, Турція)
- 2004 – Турція (Руслана, Україна)
- 2005 – Україна (О. Папарізу, Греція)
- 2006 – Греція («Lordi», Фінляндія)
- 2007 – Фінляндія (М. Шерифович, Сербія)
- 2008 – Сербія (Д. Білан, Росія)
- 2009 – Росія (О. Рибак, Норвегія)
- 2010 – Норвегія (Л. Мейер-Ландрут, Німеччина)
- 2011 – Німеччина (Н. Джамал & Е. Гасимов, Азербайджан)
- 2012 – Азербайджан (Лорін, Швеція)
- 2013 – Швеція (Е. Форест, Данія)
- 2014 – Данія (К. Вурст, Австрія)

2015 – Австрія (М. Сельмерльов, Швеція)

2016 – Швеція (Джамала, Україна)

2017 – Україна (С. Собрал, Португалія)

р. евровидение

а., ф., н. Eurovision

«ЄВРОБАЧЕННЯ» (дитяче) – щорічний міжнар. телевіз. пісенний конкурс дітей до 15 років. Перший такий конкурс був започаткований в 2003 р. Є деякі розбіжності з дорослим конкурсом: обов’язковим є виконання пісні держ. мовою; країна-переможниця не отримує автоматичного права на проведення наступного конкурсу; виконавець має бути громадянином держави, яку він презентує; максимальна кількість учасників – 18; починаючи з 2005 кожний конкурс має свій слоган («хай грає музика», «відчуй чарування», «будь креативним», «разом» та ін.). В 2012 Н. Петрик стала переможницею.

а. Junior Eurovision Song Contest

у. дитячий конкурс пісні Євробачення

р. детский конкурс песни Евровидение

ЄВРОДИСКО – стиль поп-музики, що виник на поч. 1970-х рр. в Європі в результаті широкого поширення дискотек. Спочатку створення та виконання пісень в стилі диско було привілеєм чорношкірих музикантів США. Однак їх велика популярність невдовзі зацікавила численні фірми грамзапису, у т.ч. й європ. Зародження цього напрямку пов’язано з ім’ям італ. композитора та продюсера Д. Мородера, який заснував свою фірму у Мюнхені. Не зважаючи на амер. походження, диско-музика стала впливовішою саме у європ. обличчі. Диско-бізнес в Європі переріс рівень суто муз. бізнесу, ставши навіть складовою частиною економіки деяких країн («ABBA» у Швеції). Вплив європ. диско в США почав відчуватися в другій пол. 1970-х рр. Найпотужніший вплив на амер. диско-культуру справила група «Bee Gees». Серед представників – «Boney M», «Modern Talking», «ABBA» та баг. ін.

р. евродиско

а. eurodisco

Ж

ЖАНР – сукупність складових, які при всіх відмітних особливостях кожного з них характеризуються єдиною дійовою ознакою; поділення кожного виду мистецтва, обумовлене різноманіттям конкретних можливостей худож. засвоєння діяльності. В історії теорет. усвідомлення цих можливостей пропонувались різні принципи жанрового поділення – тематичні, структурні, функціональні. Кожний Ж. розпадається на декілька піджанрів. У результаті один і той же твір мистецтва можна віднести до декількох жанрових груп.

лат. *genus* – рід, вид

а., ф. *genre*

н. *Genre*

ЖАРГОН – умовна говірка якої-небудь соц. або професійної групи, що відрізняється від літ. мови особливим складом слів і висловів, незрозумілих для сторонніх, сприйнятлива тільки у певному середовищі; аргі, сленг.

ф. *jargon*

а. *slang, lingo*

ф. *argot*

н. *Kauderwelsch, Jargon, Sondersprache*

ЖЕРЕБКУВАННЯ – вирішення чогось, встановлення прав та обов’язків на що-небудь витягуванням жеребків. Одна із складових частин різних змагань, конкурсів, фестивалів.

р. жеребьевка

а. *casting of lots, sortition*

ф. *lancer de terrains*

н. *werfen von Losen*

ЖЕРЕБОК – умовний знак (дрібний предмет, папірець та ін.), який тягнуть з метою встановлення певної черговості, прав та обов’язків на що-небудь. Один із обов’язкових атрибутів різних змагань, конкурсів, фестивалів.

р. жребий

а. *lot, destiny, fate*

ф. *lot, terrain, destin*

н. *Los, Schicksal*

ЖЕСТ(и) – виражальні рухи рук, пальців, тіла, що контролюються актором, співаком, більш-менш залежні від тексту або зовсім автономні. В багатьох випадках допомагають акторам створювати сцен. образ. Використовуються на естраді співаками для підсилення ефекту впливу на глядачів. Див. *Жестикуляція*.

лат. *gesta* – діяння

р. жесты

а. *gesture*

ф. *geste*

н. Gebärde, Geste

ЖЕСТИКУЛЯЦІЯ – вживання, використання жестів для підсилення виразності мови, співу. На сцені може бути як позитивним, так і негативним чинником. Див. *Жест*.

р. жестикуляция

а., ф. gesticulation

н. Gestikulation

ЖОК – мас. молд. нар. танець. Темп швидкий. Муз. розмір 2/4, інколи 3/8 або 6/8.

молд. жок – танець

ЖОНГЛЕР – мандрівний актор, співак, музикант у середні віки в країнах роман. культури (йменувалися також гістріонами). В умовах ранньофеодальної культури були головними носіями нар. муз. традицій. Важливе місце в їх діяльності посідали спів, танець і гра на різноманітних, відомих на той час, муз. інструментах. Творчість Ж. можна вважати джерельною базою естр. мистецтва.

лат. *joculator* – жартівник, забавник, дотепник

р. жонглёр

ф. jongleur

н. Jongleur

ЖУРИ – група спеціалістів чи досвідчених осіб, які вирішують питання про присудження премій та нагород на конкурсах, фестивалях, оглядах.

ф. jury

р. жюри

а. jury, judges, adjudicators

н. Jury

ЖУРНАЛ, часопис – друковане періодичне видання у вигляді книжки, що містить матеріали з питань джаз., естр. тощо мистецтва, а також інформативно-хронікальні відомості. Див. *Журнали джазові*.

ф. jornal, початкове значення – щоденник

а. magazine, music(al) journal/magazine (муз.)

ф. revue, jornal, périodique musical (муз.)

н. Zeitschrift, Journal, Musikzeitschrift (муз.)

ЖУРНАЛИ ДЖАЗОВІ – періодичні видання, присвячені питанням джаз. музики, де друкуються критичні статті, іст. та теорет. дослідження, рецензії на концерти, хроніка, дискографія, бібліографія. Перший журнал (*Music le Magazine du Jazz*) почав виходити в Бельгії (1924). В 1934 вийшов перший номер амер. Ж.д. «Down Beat». Серед основних Ж.д. – «Jazz» (США), «Jazz Journal», «Melody Maker» (Англія), «Le Point du Jazz» (Бельгія), «Melodie und Rhythmus» (НДР), «Jazz Press» (Голландія), «Jazz Revue» (Данія), «Musica Jazz» (Італія), «Jazz Notes» (Канада), «Jazz» (Польща), «Jazz Magazine» (Фр.), «Melodie» (Чехосл.) та ін. У СРСР матеріали з питань естр. та джаз. музики друкувалися г.ч. в журналах «Музыкальная жизнь», «Клуб и художественная самодеятельность» (з 1991 «Клуб»), «Мелодия», «Советская эстрада и цирк» та в деяких ін. виданнях.

р. журналы джазовые

а. jazz magazines (periodical, journal)

ЖУРНАЛІСТ, газетяр, новинар, репортер, кореспондент – професійний літ. працівник газет, журналів, радіо, ТБ та ін. органів інформації. Висвітлюють зокрема питання культурно-мистецького життя в своїх виданнях, від яких інколи залежить подальше творч. життя митця. Див. також *Журналістика*.

р. журналист

а. news(paper)man, journalist, pressman

ф. journaliste

н. Journalist

ЖУРНАЛІСТИКА – 1. Літ.-публіцистична діяльність в журналах, газетах, на радіо, ТБ; 2. Професія журналіста. Див. також *Журналіст*.

а. journalism, periodical press, periodicals

ф. journalisme

н. Journalistik, Zeitungswesen

3

ЗАВДАТОК – наперед видана частина тієї грошової суми, що має бути виплачена. Застосовується в конц. та творч. житті виконавців при сплаті за оренду залу, студії звукозапису, костюмів тощо.

р. задаток

а. earnest money, deposit, advance, down payment

ф. acompte

н. Handgeld

ЗАВЗЯТТЯ – наполегливість, енергійність, непохитність, упертість, напористість. Риси, необхідні для успішної роботи на конц. естраді.

р. упорство, напористость, настойчивость, упрямство, настырность

а. perseverance, persistence, unyieldingness, obstinacy, stubbornness, pertinacity, doggedness

ф. obstination, persévérance
н. Hartnäckigkeit, Eigensinn

ЗАВИСА – кілька поєднаних полотнищ, що закривають сцену від залу для глядачів. Уперше була використана у давньорим. театрі, потім занепала. З епохи Відродження стає обов'язковою.

р. занавес
а. curtain, drop-curtain, act drop, traveller
ф. rideau (d'entracte), toile
н. Vorhang, Zwischenaktvorhang

ЗАДАТКИ – природжені анатомо-фізіологічні риси індивіда, природна передумова його розвитку. Органічна основа здібностей та ін. властивостей – темпераменту, характеру, що дуже важливо для людей творч. професій. З. людини різноманітні й можуть розвиватися в різних напрямках.

а. inclinations, disposition
ф. acomptes
н. Handgelde

ЗАДОВОЛЕНІСТЬ – психічний стан людини, що характеризує рівень відповідності (або невідповідності) потреб, сподівань, прагнень. Належить до позитивних почуттів, має, як пр., чітко виражену емоційну забарвленість. Часто виникає після відвідування конц. заходів, вистав, шоу-програм.

р. удовлетворенность
а. satisfaction
ф. satisfaction
н. Befriedigung, Befriedigtsein, Zufriedenheit

ЗАДУМ, замисел, намір – початкова уява митця про свій майбутній твір, його прообраз, з якого починається творч. процес. Безпосереднім імпульсом до виникнення З. можуть слугувати різні чинники. Іноді народжується без відчутного поштовху. В глибокій та всебічній розробці З. виявляється професійна зрілість митця, його майстерність.

р. задумка, замысел
а. plan, conception, idea, scheme
ф. projet
н. Vorhaben

ЗАЛ, зала – велике приміщення для багатолюдних зборів, засідань, занять, конц. заходів тощо.

а. hall, room, auditorium, music/concert hall, rehearsal stage (репетиційний), ballroom (танц.)
ф. salle (de concert), redoute, salle de répétition (репетиційний), salle de danse/bal (танц.)
н. Saal, Halle, Zuschauerraum, Aula, Konzertsaal, Probebühne (репетиційний), Tanzsaal (танц.)

ЗАЛ СЛАВИ ВОКАЛЬНИХ ГРУП – некомерційна організація та музей, створені в м. Шарон для шанування найвеликих вокальних груп світу різних жанрів (США, 1998). Серед них – «Bee Gees», «ABBA», «Eagles», «Supremes», «Beatles», «Queen» та баг. ін.

а. Vocal Group Hall of Fame [and Museum]
р. Зал слави вокальных групп

ЗАЛ СЛАВИ КОМПОЗИТОРІВ ТА АВТОРІВ ПОПУЛЯРНОЇ МУЗИКИ – амер. громад. орг-ція, створена на підтримку заслужених композиторів і авторів попул. пісень (1969, Нью-Йорк). Серед осіб – Ш. Азнавур, П. Анка, Л. Бернстайн, І. Берлін, Ч. Беррі, Д. Гершвін, М. Джексон, Е. Клептон, М. Легран, Д. Леннон, Д. Еллінгтон, П. Маккартні, Стінг, С. Уандер, Е. Уеббер та баг. ін. Колективи – «Queen», «Crosby, Stills & Nash», «Bon Jovi» та ін.

а. Songwriters Hall of Fame (SHOF)
р. Зал славы авторов песен

ЗАЛ СЛАВИ РОК-Н-РОЛУ – символічна назва, що була придумана групою керівників провідних амер. компаній звукозапису. Почав формуватися в 1983 у Клівленді. До Залу потрапляють ті виконавці рок-, поп-музики, джазу, які внесли найбільший внесок у становлення того чи ін. муз. жанру протягом не менш 25 років. Відбір здійснює комітет із продюсерів, соціологів та журналістів. Лауреати об'являються щорічно з 1985.

а. Rock & Roll Hall of Fame (and Museum complex)
р. зал славы рок-н-ролла

ЗАПИС – див. *Звукозапис*.

ЗАПРОШЕННЯ – відповідним чином оформлений письмовий документ, запрошення з проханням з'явитися будь-куди, взяти участь у чому-небудь. Часто використовується в гастрольно-конц. практиці.

р. приглашение
а. invitation
ф. carte/billet d'invitation
н. Einladung, Aufforderung

ЗАРПЛАТА, заробіток – скорочення: заробітна плата.

р. заработная плата
а. wages, salary, pay
ф. salaire
н. Arbeitslohn

ЗАРОБІТОК, заробітна плата – те, що зароблене, плата за виконану роботу.

р. заработок
а. earnings, gainings, wages, pay, job

ф. salaire
н. Verdienst

ЗАСЛУГА – загальноовизнана корисність учинків, діяльності, а також самі такі вчинки, діяльність, гідні поваги, визнання.

а. merit, desert, service, accomplishments, achievements, contribution
ф. mérite
н. Verdienst

ЗАСЛУЖЕНИЙ АРТИСТ... – почесне звання, що надавалося митцю в кожній республіці Рад. Союзу за заслуги в певній галузі. Було званням на шляху до нар. арт. Нині існує в Україні та ін. пострад. країнах.

р. заслуженный артист...
а. Honoured Artist of...
ф. artiste émérite...
н. Verdienter Künstler...

ЗАСНОВНИК, фундатор, основоположник – той, хто заснував, організував щось, поклав початок чомусь.

р. основатель, основоположник, родоначальник
а. founder, initiator
ф. fondateur
н. Gründer

ЗАСОБИ МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ, ЗМІ, мас медіа – періодична преса, звукозапис, кіно, радіо, ТБ та ін. Усе це суттєво змінило худож. життя суспільства в ХХ ст. Ці засоби дозволили залучити до досягнень світової культури широкі верстви населення, що раніше практично не мали доступу до худож. цінностей. Див. також *Інформація*.

р. средства массовых коммуникаций, СМИ
а. mass communication media, mass media
ф. moyens des communications massives
н. Mittel der Massenkommunikationen

ЗАСПІВ – вступна частина пісні. В куплетній формі частина куплету з текстом, що оновлюється.

р. запев
а. introduction (to a song), verse
ф. debut d'un chant (exécute par le soliste et repris en chœur)
н. Vorgesungen

ЗАСПІВУВАЧ – 1. Співак-соліст, який виконує заспів в хор. піснях. За відсутністю хормейстера певною мірою виконує функції керівника хору. 2. *Ініціатор, організатор, зачинатель якоїсь справи.

р. запевала
а. precentor, leading singer, leader (of a choir), shanty-man; precentor and principal singer in the choir
ф. premier chanteur du chœur, chanteur principal, soliste, dans le chœur
н. Vorsänger/Hauptsänger im chor

ЗАХОПЛЕННЯ – підйом радісних почуттів, замилювання; присутнє на конц. заходах.

р. восторг
а. delight, rapture, ecstasy, transports
ф. transports, enthousiasme, ravissement, extase
н. Entzücken, Entzückung, Begeisterung

ЗБИТОК, втрата – виражена у грошовій або в якійсь ін. формі шкода, що заподіяна одній особі протиправними діями ін. Має місце в шоу-бізнесі, розважальній індустрії, конц. діяльності, у випуску певної продукції.

р. убыток
а. loss, damage
ф. perte
н. Verlust, Nachteil, Schaden

ЗБІРКА, збірник, зібрання – книжка, що містить у собі зібрані за певним принципом твори одного або кількох авторів.

р. сборник
а. collection, anthology, miscellany
ф. recueil, ouvrage, anthologie, collection
н. Sammelwerk, Sammlung

ЗБУДЖЕННЯ – стан нервового піднесення, неспокою, хвилювання. Характерне для людей творч. професій.

р. возбуждение, взволнованность
а. excitation, excitement, stimulation, agitation
ф. excitation
н. Anregung, Erregung, Aufregung, Erregtheit

ЗБУТ – продаж готової продукції (постерів, календарів, книг, платівок, компакт-дисків тощо).

р. сбыт
а. sale, market
ф. distribution
н. Verkauf, Absatz

ЗВАННЯ – офіційна присвоєна назва, що означає фах, ступінь кваліфікації та заслуг у певній галузі, у т.ч. культурі, мистецтві, музиці. Серед почесних – засл. працівник культури, засл. діяч мистецтв, засл. арт., нар. арт.

р. звание

a. rank, title, status; honorary title (почесне)
ф. titre, nom, grade; titre honorifique (почесне)
н. Titel; Ehrentitel (почесне)

ЗВЕДЕННЯ – 1. Одножанрові тексти різних авторів, об'єднані в один твір. 2. Заключний етап роботи в студії звукозапису над піснею, інстр. твором, коли зводяться різні треки, попередньо записані, в один трек.

р. сведение

ЗВУК – фізичне явище, що викликається коливальними рухами частинок повітря або ін. середовища; також пружні хвилі, що розповсюджуються в різних середовищах і за своєю частотою та інтенсивністю можуть сприйматися органами чуття. *Музичний З.* – структурний елемент музики, якому притаманні висота, гучність, тривалість та тембр, через який розкривається її специфіка.

a. sound, tone
ф. son, ton
н. Ton, Laut, Schall

ЗВУКОВА ДОРІЖКА – див. *Саунд-трек*.

р. звуковая дорожка
a. track, sound-track
ф. sonore, phonique, piste
н. Spur

ЗВУКОВА КОЛОНКА – див. *Акустична система*.

р. звуковая колонка
a. column loudspeaker

ЗВУКОВИЙ ІДЕАЛ – термін, що використовується для виявлення естетичного уявлення про якість та красу муз. звука, про ті необхідні його якості, що обумовлені нормами худож. сприйняття та мислення, притаманні тій чи ін. іст. епосі, нац. культурі, стилю. Пов'язаний з критеріями правильного, художньо повноцінного звукодобування та звуковедення, із виразними можливостями муз. інструментів та голосу, з традиціями виконав. мистецтва. З.і. джазу (т.зв. джаз. саунд) має свої специфічні особливості та є однією з найважливіших категорій джаз. стилістики.

р. звуковой идеал
a. ideal sound
ф. sonorité ideale
н. Klangideal

ЗВУКОЗАПИС – запис спец. приладами звукових коливань на носії інформації для подальшого їх збереження та відтворення. Вперше до принципу роботи грамофона додумався франц. поет і вчений Ш. Кро. Однак практично створенню спец. приладу ми зобов'язані амер. винахіднику Т. Едісону. Основні системи З.: механічна, магнітна й оптична. Буває моно-, стерео- і квадрофонічний. Часто З. називають саму записану звукову інформацію.

р. звукозапись
a. sound recording, record, tone-painting, conservation of sound
ф. notation, inscription, enregistrement/conservation du son, prise de son
н. Schallaufzeichnung, Schallspeicherung, Tonaufnahme, Schallplattenaufnahme, Schallaufnahme, Tonbandaufnahme

ЗВУКОІЗОЛЯЦІЯ – сукупність заходів, що запобігають проникненню зайвих звуків, шумів у певне середовище (студію звукозапису тощо).

р. звукоизоляция
a. sound-proofing, soundproofing
ф. insonorisation
н. Schalldämmung

ЗВУКООПЕРАТОР, ЗВУКОРЕЖИСЕР – спеціаліст із звукозапису.

р. звукооператор, звукорежиссер
a. sound engineer/producer/man, soundman, audio control engineer
ф. ingénieur/opérateur du son
н. Tonmeister

ЗВУКОПДСИЛЮВАЧ – див. *Підсилювач*.

р. звукоусилитель
a. loud-hailer
ф. amplificateur du son

ЗДИВУВАННЯ, подив – почуття, стан людини, дуже враженої чимось незвичайним, дивним, незрозумілим. Відчуття З. інколи буває на конц. заходах.

р. удивление
a. astonishment, surprise, wonder, amazement
ф. surprise, surprise, émerveillement, étonnement
н. Erstaunen, Überraschung, Wunder, Verwunderung

ЗДІБНОСТІ, хист, обдарування, талант – психічні властивості індивіда, що є передумовою успішного виконання певних видів діяльності (набуття знань, умінь і навичок). Виділяють загальні З., які тією чи ін. мірою виявляються в усіх видах людської діяльності (пам'ять, увага та ін.), і спец., які відповідають вужчому колу вимог конкретної діяльності (муз. слух – для музикантів, творч. уява – для режисерів, композиторів). З. лю-

дини розвиваються на базі засвоєння спец. досвіду, виховання й навчання, в процесі трудової діяльності. Надзвичайно важливий чинник для людей творч. професій.

- р. способности
- a. abilities
- ф. capacités
- н. Fähigkeiten

ДОБУТОК, досягнення, успіх – позитив. результат роботи, діяльності. Одна із складових творч. життя митця.

- р. достижение
- a. attainment, achievement, progress, sledding
- ф. acquisition, exploit, progrès
- н. Erreichung, Leistung, Fortschritt

«**ЗЕКО РЕКОРДС**» – рос. фірма звукозапису.

- a. ZeKo Records

ЗЕЛЕНА-ГУРА – місто в Польщі, де щорічно проводилися фестивалі рад. пісні (1962-1989). В 2008-2014 – Міжнар. ф-ль рос. пісні. Призи фестивалю – золотий, срібний та бронзовий самовари.

- польс. Zielona Góra
- р. Зелёна-Гура

ЗИНГШПІЛЬ – різновид коміч. опери з розмов. діалогами, що склався у XVIII ст. у Німеччині й Австрії.

- н. Singspiel, від *singen* – співати та *Spiel* – гра
- р. зингшпиль
- a. «singspiel», comic opera with spoken dialogue
- ф. «singspiel», forme d'opéra-comique allemand

ЗІБРАННЯ – 1. Зустріч групи людей для відпочинку, розваг. 2. Сукупність предметів, зібрання за якимось принципом; збірка, колекція. До подібних 3. можна віднести постери улюблених виконавців, автографи, фотографії, платівки, диски тощо.

- р. собрание; коллекция
- a. meeting, gathering; collection
- ф. réunion, assemblée; collection
- н. Treffen, Versammeln; Sammlung

ЗИДЕКО, зайдеко – танц. музика, що з'явилася в Луїзіані. Схожа на каджун, але з більшим впливом блюзу та вест-індійської музики. Для виконання використовувалися акордеон, сакс. і пральна дошка.

- р. зидеко
- a. zideco, zydeco

ЗІРКА – *про видатну й уславлену людину, частіше на творч. ниві.

- р. звезда
- a. star, top liner, stardom
- ф. star, étoile, vedette
- н. Star, Stern

ЗЛІТ, злет – *розвиток чогось угору, вперед, в т.ч. і конц.-творч. розумінні.

- р. взлёт
- a. flight
- ф. essor
- н. Aufschwung

ЗМІНА – молоде покоління, що змінює старших.

- р. смена
- a. young/rising generation, supersession, successors
- ф. remplaçants
- н. Nachwuchs

ЗНАВЕЦЬ, спеціаліст, ерудит – людина, що володіє глибокими знаннями в певній галузі, краще за інших розуміє щось, має тонкий смак і т.ін.

- р. знаток
- a. expert, connoisseur
- ф. connaisseur
- н. Kenner

ЗНАМЕНИТИСТЬ – славнозвісна людина, співак, артист, актор.

- р. знаменитость, знаменитый человек/певец/актер
- a. celebrity, fame, renown, eminence, big-timer; famous man/singer/actor
- ф. célébrité; personne/chanteur/acteur célèbre
- н. Berühmtheit; berühmte Mensch/Sänger/Schauspieler

ЗНАННЯ – 1. Обізнаність у чомусь, наявність відомостей про щось, когось. 2. Сукупність відомостей з якої-небудь галузі, набутих у процесі навчання, дослідження та ін.

- р. знання
- a. attainments, knowledge
- ф. acquisitions, connaissance
- н. Erreichungen, Wissen

ЗОВНІШНІСТЬ – зовнішній вигляд людини. Чималою мірою від цього залежить подальша доля виконавця на конц. естраді. Див. також *Грим, Макіяж, Масаж*.

р. внешность
а. appearance, exterior
ф. extérieur
н. Äußere

ЗОЛОТИЙ ДИСК – платівка, що присуджується компанією звукозапису виконавцю або ансамблю після продажу мільйонного екз. з їхнім записом, або чий платівки набрали максимальну тиражну квоту. В різних країнах цей показник різний. Фірми грамзапису нагороджують виконавців спеціально виготовленими сувенірними матрицями платівок-бестселерів із додаванням до його сплаву золота. Першим в історії грамзапису диском із справжнього золота став диск, який вручили в 1942 р. відомому тромбоністу й керівнику оркестру Г. Міллеру за композицію «Chattanooga Choo Choo». В СРСР з 1982 р. фірма «Мелодия» також присуджувала подібні премії.

р. Золотой диск
а. gold disk
ф. d'or disque, en or disque
н. goldenen Diskus

«ЗОЛОТИЙ МІКРОФОН» – щорічний приз нім. фірми «Дінакорд», вручався кращому, на її погляд, іноземному виконавцю. Серед лауреатів – А. Пугачова, Л. Лещенко.

р. Золотой микрофон

«ЗОЛОТИЙ ОРФЕЙ» – міжнар. естр.-пісенний фестиваль, що проводився на болг. курорті «Золотий берег» з 1965 р. Регламент: обов'язкове виконання болг. пісні за вибором учасника та пісні своєї країни. Приз – статуетка «Золотий Орфей». Серед лауреатів – Ю. Богатиков, В. Пахоменко, Л. Лещенко, С. Ротару, А. Пугачова, Р. Римбаєва, В. Леонтьєв, Т. Гвердцители та ін.

р. Золотой Орфей

«ЗОЛОТИЙ СОЛОВЕЙ» – щорічний конкурс чехосл. журналу «Младі свет», починаючи з 1961 р. Приз присуджувався кращим нац. естр. виконавцям. Серед переможців – К. Готт (більше 20), Г. Загорова, Г. Вондрачкова та ін.

чеськ. Zlatý slavík
р. «Золотой соловей»

ЗОЛОТО – хім. елемент (Au), дорогоцінний, еластичний і благородний метал жовтого кольору. Виступає одним із елементів нагород, призів на різних конкурсах і фестивалях.

а. gold
ф. or
н. Gold

«ЗОЛОТОЙ ГРАММОФОН» – (рос.) премія у вигляді старовинного механічного апарата для відтворення звука. Започаткована радіостанцією «Русское радио» в 1995 р.

«ЗОЛОТОЙ КАМЕРТОН» – (рос.) конкурс молодих виконавців рад. естр. пісні, започаткований газетою «Комсомольская правда». Із розпадом СРСР утратив сенс.

ЗОНГ – позначення пісень у театрі Б. Брехта; вид балади, що виконується у вигляді інтермедії або автор. коментарю, часто пародійного, гротескного характеру.

а. song – пісня

ЗОНГ-ОПЕРА – те ж саме, що і *Рок-опера*.

а. song – пісня

ЗОРОВА ПАМ'ЯТЬ – вид пам'яті, при якому домінуючу роль у запам'ятванні та відтворенні сприйнятого відіграє зоровий аналізатор. Для більшості видів творч. діяльності З.п. має домінуюче значення (співак, музикант, актор) як невід'ємний елемент професійної вправності.

р. зрительная память
а. visual memory
ф. mémoire visuelle
н. visuelle Gedächtnis

ЗРАЗОК – 1. Типове втілення чогось (якості, поведінки, виконання, звучання, запису). 2. Візирець, приклад; те, що слід наслідувати. 3. Вид, форма, спосіб, прийняті як типові для виготовлення, влаштування, втілення.

р. образец
а. model, example, pattern, standard
ф. modèle, exemple, standard
н. Muster, Beispiel, Vorbild

ЗРІЛІСТЬ – сукупний стан високого розвитку фізіологічних, інтелектуальних, вольових, моральних, соц. параметрів людини. Життєва та творч. З. позитивно відбивається на творч. професіях.

р. зрелость
а. maturity
ф. maturité
н. Reife

І, Й

ІГРАШКА – див. *Лялька*.

ІДЕАЛ, досконалість, довершення – вірець досконалості, образ бажаного та уявлюваного майбутнього. Розрізняють суспільно-політ., естетичний та етичний. Найвища мета, якої прагнуть люди творч. професій і яка керує їхньою діяльністю.

грец. *idea* – ідея, поняття, першообраз
р. идеал
а. ideal
ф. idéal
н. Ideal, Vorbild

ІДЕЯ – основна думка, що визначає зміст худож. твору.

грец. *idea* – ідея, поняття, першообраз
р. идея
а. idea, notion, concept, point, purport
ф. idée
н. Idee

ІДОЛ, кумир – 1. Про того, кого обожнюють, перед ким схиляються, кому служать. 2. *Об'єкт сліпого поклоніння.

грец. *eidōlon* – образ, подoba
р. идол
а. idol; callous/obtuse person (презирливо)
ф. idole
н. Idol, Abgott, Götze(bild)

ІЗІ ЛІСТЕНІНГ – букв. «легке слухання». Термін, що поєднує різні види традиц. естр. музики на противагу більш «радикальним» молодіжним стилям. Основні види – вокальний та інструментальний. Комерц. потенціал І.л. у цілому стабільний і не залежить від капризів моди.

р. изи листенинг
а. easy listening

ІЛЮЗИЯ – хибне сприймання об'єктивного світу, в т.ч. й на творч. ниві. Бувають оптичними, слуховими.

лат. *illusion* – помилка, оманливе уявлення
р. иллюзия
а. illusion, mare's-nest
ф. illusion
н. Illusion

ІМІДЖ – образ, який цілеспрямовано формується (особи, явища, предмету) як самою людиною мистецтва, так і засобами мас. інформації та який покликаний справити емоційно-психологічний вплив на кого-небудь з метою популяризації, реклами. Часто створюється спеціально за допомогою одягу, гриму, міміки, сцен. режисури. Складає цілу галузь в соц. психології, громад. думці, шоу-бізнесі, є важливою складовою частиною виконав. мистецтва та часто асоціюється із поняттям престижності, репутації. Найбільше суттєвий для представників глем-року, хеві метал, а також для виконавців, які роблять ставку на відео. Див. також *Іміджмейкер*.

лат. *imago* – образ, вид
р. имидж
а., ф. image

ІМІДЖМЕЙКЕР – спеціаліст-психолог, основним завданням якого є розробка стратегії ефективного образу арт., музиканта, співака (від зовнішнього вигляду та манери поведінки до принципів спілкування з мас-медіа) з метою підвищення популярності, репутації, впливовості. Див. також *Імідж*.

а. imagemaker, *image* – образ + *make* – робити
р. имиджмейкер

ІМІТАЦІЯ – здатність однієї людини наслідувати рухи, жести, міміку, голоси ін. людей. Окремим людям властиво копіювати звуки тварин, птахів, точно відтворювати голоси відомих акторів. На цій здатності розвинувся спец. імітаційний жанр естр. мистецтва. Серед муз. імітаторів – О. Песков, О. Воробей, М. Галкін та ін.

лат. *imitator* – наслідую
р. имитация
а., ф. imitation
н. Imitation

ІМПОРТ – увезення в країну товарів (книжок, платівок, компакт-дисків) з-за кордону.

лат. *importare* – ввозити
р. импорт
а. import
ф. importation
н. Import

ІМПРЕСАРІО, антрепренер – підприємець, організатор видовищних заходів або агент будь-якого арт., який діє від його імені, заключає для нього контракти.

- іт. impresario, від *imprendere* – здійснювати
- р. импресарио
- а. impresario, booking agent, manager, concert promoter, concert (promotion) agent
- ф. impresario, agent de concerts
- н. Impresario, Theaterunternehmer, Konzertunternehmer, Konzertvermittler

ІМПРОВІЗАЦІЯ – метод творчості (в музиці та в деяких ін. видах мистецтв), що передбачає створення твору в процесі вільного фантазування, експромтом. Це також процес музикування, в якому функції композитора та виконавця злиті воедино в мистецтві музиканта-імпрровізатора. Відіграє величезну роль в нар. пісенній та ін-стр. творчості й притаманна муз. культурам багатьох народів. Зустрічається в усіх жанрах музики, але особливо характерна для фольклору та джазу. В джазі І. – головний чинник розвитку форми. Засоби імпрровіз. техніки в джазі, рок-музиці надзвичайно різноманітні. На відміну від автор. музики, закріпленої в нотах, І. не має нотного тексту, вона має спонтанний характер, єдина. Може бути вільною, не пов'язаною з якоюсь темою, може будуватися на заздалегідь обраному муз. матеріалі. У цьому випадку виконавець, йдучи від мелодії, гармонії та ритміки першоджерела, створює власний твір на основі «чужої» теми.

- лат. *improvisus* – несподіваний
- р. импровизация
- а. improvisation, single note (одноголосна в джазі)
- ф. improvisation
- н. Improvisation, Stegreifausführung, Stegreifspiel

ІНДАСТРІЄЛ МЬЮЗИК – див. *Індустріальна музика*.

ІНДЕПЕНДЕНТ-РОК – у суворому розумінні поняття стосується виконавців, що не мають контракту з крупними фірмами звукозапису, і не залежать від стереотипів, пануючих на поп-ринку. Як пр., це визначення відноситься до груп, що в своїй творчості належать до тих або ін. представників зах. інді-сцени. Див. також *Незалежна компанія*.

- а. independent rock, від *independence* – незалежність
- р. индипендент-рок

ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ – сукупність неповторно своєрідних рис та особливостей людини, що відрізняє її від ін. людей. У різних галузях науки й мистецтва має різний зміст.

- лат. *individuum* – неподільне
- р. индивидуальность
- а. identity, individuality, personality, selfhood
- ф. individualité
- н. Individualität, Individuelle

ІНДІ-СЦЕНА – сцен. майданчик, на якому може виступати будь-який виконавець.

- а. independent – незалежний, самостійний

ІНДІ-ЧАРТИ – списки хіт-парадів, що віддзеркалюють популярність виконавців із «незалежним» статусом.

- а. independent – незалежний, самостійний + *charts*

ІНДУСТРІАЛЬНА МУЗИКА – один із варіантів електро-попа. Муз. стиль, що використовує синтезатори та саморобні інструменти для видобування різних звуків і шумів індустріально-міського типу. Це танц. музика з ритмом, який задає ритм-бокс, та вокалом з ричанням. Весь наголос робиться на комп'ютер та синтезатори. Нині це скоріше електронна музика, що має своєрідний танц. ритм, в який уклинюються різкі звуки та різні немюз. шуми.

- р. индустриальная музыка
- а. industrial music

ІНСИНУАЦІЯ, наклеп, вигадка – злісна вигадка, щоб дискредитувати, знеславити кого-небудь. Інколи відбувається в конц. житті виконавців через засоби мас. комунікацій, плітки, недоброзичливих конкурентів.

- лат. *insinuatio* – скрадливість
- р. инсинуация
- а. insinuation
- ф. insinuation
- н. Unterstellung

ІНСТРУКЦІЯ, директива, настанова – управлінська, директивна, керівна вказівка, сукупність правил для виконання певної діяльності. Необхідна під час роботи з апаратами й приладами, у т.ч. і на конц. естраді (освітлювальна та підсилююча апаратура, машинерія).

- лат. *instructio* – введення, настанова
- р. инструкция
- а. direction, enchiridion, precept, reference book, hand-book
- ф. instruction
- н. Instruktion, Weisung, Vorschrift

ІНСТРУМЕНТАЛЬНА МУЗИКА – музика, виконана без вокалу.

- р. инструментальная музыка
- а. instrumental music
- ф. musique instrumentale
- н. Instrumentalmusik

ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ СПІВ – див. *Скет*.

- р. инструментальное пение
- a. instrumental song/singing

ІНСТРУМЕНТАРИЙ – сукупність муз. інструментів та пристроїв.

- р. инструментарий
- a. tools
- ф. instruments, outils

ІНСТРУМЕНТУВАННЯ – викладення музики у вигляді партитури для анс. або оркестру.

- р. инструментовка
- a. instrumentation; study of instrumentation/orchestration
- ф. étude de l'instrumentation/l'orchestration; instrumentation
- н. Instrumentierung, Instrumentation; Instrumentationslehre

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ – продукт інтелектуальної творч. праці. Об'єктами І.в. є твори науки, літератури, мистецтва, ін. види творч. діяльності.

- р. интеллектуальная собственность
- a. intellectual property
- ф. propriété intellectuelle
- н. intellektuelle Eigentum

ІНТЕЛІГЕНЦІЯ – люди розумової праці, що мають спец. знання з різних галузей науки, техніки й культури. До І. відносять і численних митців творч. фронту.

- лат. *intelligentis* – знаючий, розуміючий, розумний
- р. интеллигенция
- a. intelligentsia, intellectuals
- ф. intellectuel
- н. Intelligenz

ІНТЕРВ'Ю – розмова журналіста з творч. людиною (співачом, музикантом, актором), призначена для опублікування в пресі, передачі по радіо, ТБ.

- р. интервью
- a., ф. interview
- н. Interview

ІНТЕРЕС – емоційно забарвлене ставлення до навколишнього, спрямованість людини на певний об'єкт чи певну діяльність, викликану позитивним, зацікавленим ставленням до чогось, когось.

- лат. *interest* – важливий, значущий
- р. интерес
- a. interest, accent, use
- ф. intérêt
- н. Interesse

ІНТЕР'ЄР – архітектурно й художньо оздоблена внутрішня частина будинку, приміщення, конц. залу, сцени.

- ф. *intérieur* – внутрішній
- р. интерьер
- a. interior, box scene/set
- ф. décor d'intérieur
- н. Zimmerdekoration

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ – творч. розкриття худож. твору, що визначається ідейно-худож. задумом та інд. особливостями актора, режисера, музиканта.

- лат. *interpretatio* – посередництво, пояснення, витлумачення
- р. интерпретация
- a. interpretation, explication, explanation, reading, understanding, version, rendering
- ф. interprétation
- н. Auffassung, Interpretation, Darbietung, Vortrag

«**ІНТЕРТАЛАНТ**» – з 1977 р. міжнар. фестиваль естр. музики, який відбувався у Празі. Серед лауреатів – Л. Доліна, О. Серов.

- р. Интерталант
- чеськ., а., ф., н. Intertalant

ІНТОНАЦІЯ – ступінь точності відтворення висоти звуків при муз. виконанні (голосом чи на муз. інструменті). Відіграє важливе значення для співу та гри на сцені, в муз. студії, в анс., оркестрі.

- лат. *intonare* – голосно вимовляти
- р. интонация
- a. inflexion
- ф. intonation
- н. Intonation

ІНТРИГА, підступи – приховані зловмисні дії, до яких удаються для досягнення якої-небудь мети.

- лат. *intricare* – заплутувати
- р. интрига
- a. intrigue, conspiracy, machination, plot, scheme
- ф. intrigue
- н. Intrige

ІНТРОДУКЦІЯ – невеличка увертюра до опери, балету, сцен. дії, конц. програми.

лат. *introductio* – вступ

р. інтродукция

а., ф. *introduction*

н. *Introduction, Einleitung*

ІНТУЇЦІЯ – здатність людини в деяких випадках несвідомо, чуттям уловлювати істину, передбачати, вгадувати що-небудь, спираючись на попередній досвід, знання та ін. Інколи допомагає представникам шоу-бізнесу, грампластинкам, продюсерам.

лат. *intueri* – пильно, уважно дивитися

р. интуиция

а. *feeling, insight, intuition*

ф. *intuition, sentir, perspicacité*

н. *Intuition, Fühlen, Einblick, Vorahnung*

ІНФОРМАЦІЯ – відомості про які-небудь події, чинсь діяльність; повідомлення про щось. Стає важливим джерелом для шанувальників про життя та творчість їх кумирів, ін. діячів естр. мистецтва. Див. також *Засоби масових комунікацій*.

лат. *informatio* – роз'яснення, викладення

р. информация

а. *information*

ф. *information, renseignement*

н. *Information, Informierung*

ІРОНІЯ – 1. Філософ.-естетична категорія, що розкриває ціннісний смисл предметів і явищ в дійсності та в мистецтві за допомогою критики – осміювання. Витончена, прихована насмішка; глузування, сарказм, кепкування, глум. 2. Стилiстичний засіб, коли слову, музиці, пісні надається протилежного значення з метою глузування.

грец. *eironeía* – удавання

р. ирония

а. *irony*

ф. *ironie*

н. *Ironie*

ІСТ КОУСТ ДЖАЗ (джаз Схід. узбережжя) – загальна назва групи стилів та напрямів сучасн. джазу, що склались в першій пол. 1950-х рр. на Схід. узбережжі США. Найважливіші стильові форми – хард-боп і соул.

р. ист коуст джаз (джаз Восточного побережья)

а. *east coast jazz*

ІТАЛІЙСЬКА МОВА – одна із роман. мов. Термінологія естради має чимало запозичень з цієї мови (автор, альбом, дикція, конкурс, композитор, лауреат, сцена та баг. ін.).

р. итальянский язык

а. *Italian, the Italian language*

ф. *l'italien, langue italienne*

н. *italienische Sprache, Italienesche*

ЙЄ-ЙЄ (танці та ритми) – вигук йє-йє, вимовлений франц. співаком Д. Холідеєм під час виконання пісень, став не просто модою, а стилем танцю. Саме у формі твісту танці йє-йє завоювали танц. майданчики. Як тільки популярність твісту зменшилася, з'явилася маса похідних нового стилю: слоп, пінгвін, хоп даун, медисон, сеф, халі-галі, ватуці та ін.

р. йе-йе

К

КАБАРЕ – початково (з 1880-х) виникло у Франції як місце зустрічі, імпровізованих вистав і творч. забав літераторів, музикантів, художників, поетів, акторів у літ.-худож. кафе. Перше К. «Ша нуар» («Чорна кішка») було відкрите у Парижі (1881). До кінця XIX ст. К. сформувалося в новий видовищний різновид, зблизившись, з одного боку – з раніше виниклим вар'єте, з іншого – з театром малих форм. У Росії К. виникло в 1908 в Москві та Петербурзі («Летучая мышь», «Кривое зеркало», «Бродячая собака»). Згодом подібні заклади створюються в Одесі, Харкові, Києві та в ін. містах. Пізніше в євр. розважальному мистецтві терміном К. почали позначати жанр вар'єте з програмою з вок. та танц. номерів, а також номерів оригінальних жанрів.

ф. *cabaret* – букв. кабачок

а. *cabaret*

ф. *cabaret, café-concert*

н. *Kabarett, Nachlokal*

КАБАЦА, кабаца – удар. дерев'яний муз. інструмент невизначеної висоти звука афро-браз. походження. К. приблизно вдвічі більше маракаса й являє собою висушений плід гарбуза або порожнисту кулю, що обвита сіткою із нанизаним на неї намистом. Грають, тримаючи К. за рукоятку в одній руці та б'ють по ній напіввідкритою долонею другої руки.

а. *cabaza, cabaca, maraca, chequeré, gourd rattle, beaded gourd*

ф. *cabaza, calebasse, maraca*

н. Cabaza, Kürbissrassel

КАБЕЛЬНЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ – розподіл віщального сигналу кабельними мережами (див. *MTV*).

р. кабельное телевидение

а. cable television, cable TV, closed-circuit television, wired television, subscription TV, narrowcasting

КАВАТИНА – невелика оперна арія або інстр. п'єса, переважно лірико-розповідного чи наспівного характеру.

іт. cavatina

а. cavatina

ф. cavatine

н. Kavatine

КАВЕР, кавер-версія – букв. «покриття». У поп-лексиконі означає інтерпретацію (й запис) пісні, що стала вже відомою у виконанні ін. арт. або анс. Нині зустрічається в творчості деяких виконавців.

а. cover

КАДЖУН – гібрид рок-н-ролу, сільського блюзу й кантрі-музики півд. штатів США. Характеризується гострим ритмом, використанням гітари, скрипки, акордеона. Був особливо популяр. на рубежі 1960-1970-х.

а. cajun

КАДРИЛЬ – 1. У багатьох європ. народів танець із парною кількістю танцюючих пар, що розташовуються одна проти одної й виконують танц. фігури по черзі із загальним рухом наприкінці танцю. Звичайно танцювали чотири пари, розташувались квадратом, звідки й пішла назва. Муз. розмір 2/4. 2. Музика до цього танцю, муз. твір у ритмі цього танцю.

ісп. *quadrilla* – букв. група з чотирьох людей, від лат. *quadrum* – чотирикутник

а., ф. quadrille

н. Quadrille

«**КАЗАНТИП**» – муз. фестиваль електронної танц. музики, який проводився з 1994 щорічно влітку в Криму. З 2000 змінює місце проведення і згодом припиняє існування.

КАЗУ – примітивний муз. дух. інструмент афр. походження, який набув широкого поширення в нар. музиці амер. негрів. Виконує функції мелодійного інструмента. Являє собою трубку, закриту з одного боку мембраною. На К. «співають», приводячи в рух мембрану. Інколи примітивний К. може являти собою папіросний папір у поєднанні із гребінцем або ін. предметом.

а. kazoo

КАЙФ, кейф – відпочинок, приємне байдкування, як пр., під музику улюблених виконавців, часто із вживанням алкогольних напоїв. Див. також *Кайф* в сленговій частині.

араб. *kef* – приємне байдкування, відпочинок, наркотичне сп'яніння, кайф

а. idleness

ф. un agréable repos

н. angenehme Rast, Nichtstun

КАКОФОНІЯ – немилозвучне сполучення звуків, що болісно вражає слух (у музиці, віршах). Зустрічається у низькокваліфікованій грі аматор. груп, або як певний короткочасний худож. засіб.

грец. *kakophōnia*, *kakos* – поганий

р. какофония

а. cacophony

ф. cacophonie

КАЛІПСО – 1. Нар. імпровізована пісенно-танц. форма, слугує акомпанементом пісень-балад з імпровізованим текстом. Народилася на о. Тринідад. Характеризується використанням незвичайних удар. та скребкових муз. інструментів. У своїх джерелах бере початок у традиц. афр. жанрів «іронічного» співу. Має істотну подібність з північноамер. блюзом і родинними йому жанрами. Для традиц. форм К. характерний респонсорний спів, використання поліметрії та поліритмії, парландо (нарочито прискореного проголошення тексту), переважання в гармонії домінантових акордів. 2. Парний бальний танець. Набув популярності в сер. 1950-х рр. в Америці та в Європі завдяки записам негр. співака та актора Г. Белафонте, популярність якого послужила стимулом для комерціалізації даного жанру й виникненню на його основі низки модних амер. танців, що містять також ритм. елементи румби, самби та мамбо. На Тринідаді танц. різновид К. існує також за назвою «па-сео», на Ямайці аналогічний жанр називається «менто». Муз. розмір 4/4.

р. калипсо

а. calypso

КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ ДЖАЗ – див. *Вест коуст джаз*.

КАМАРИНСКАЯ – старовинна рос. нар. танц. пісня й танець під музику цієї пісні. Пісня всотала до себе елементи не тільки рос., але й укр., білор., башкир. нар. танців. Як танець не мала суворої композиції, вільно імпровізувалась виконавцями. Темп постійно прискорювався. Муз. розмір 2/4, іноді 3/4.

укр. камаринська

а. kamarinskaia

ф. Kamarinskaia (danse et chanson populaire russe)

н. Kamarinskaja

КАМЕРТОН – 1. Устрій, що слугує еталоном вихідної висоти звука при співі й настроюванні муз. інструментів. Являє собою вигнутий посередині й прикріплений на вигині до ніжки металевий стрижень, кінці якого можуть вільно коливатися. Внаслідок удару видає точно настроєний звук. Існують окремі К. для кожної висоти звука. 2. Висота звука, що застосовується для настроювання муз. інструментів або співу.

н. *Kammer* – кімната, *ton* – звук
а. tuning/pitch fork, tonometer, fork, chamber/concert pitch
ф. diapason (à branches), diapason de chambre
н. Kammerton, Stimmgabel

КАМЕСО – удар. дерев'яний муз. інструмент невизначеної висоти звука латиноамер. походження. Являє собою циліндр, в середину якого засипано шріт, зерна тощо. При грі К. тримають обома руками та струшують або постукують пальцями по корпусу.

а. kameso

КАМІНГ-АУТ – процес відкритого та добровільного признання людиною своєї приналежності до сексуальної чи гендерної меншості, або результат такого процесу. Деякі представники поп-культури удаються до фальшивого К.-А. як засобу підвищення зацікавленості до своєї персони («Тату», Мадонна). Серед музикантів, що зізналися в К.-А. – Б. Бенні, Д. Боуї, Е. Джон, Р. Мартін та ін.

а. coming out – букв. розкриття, вихід

р. камин-аут, каминг аут, каминаут

КАНЗАСЬКИЙ СТИЛЬ, Канзас-сіті-блюз – стильовий різновид раннього негр. свінгу, що виникнув у кінці 1920-х рр. в м. Канзас-Сіті. Для нього характерні експресивна манера виконання (баунс), фоур біт, використання рифів та оф-біт-фразування, сольна імпровізація, стомп. На розвиток К.с. справили вплив блюз та бугі-вугі. Засновником К.с. був оркестр Б. Моутена. Серед його послідовників – біг-бенди К. Бейсі, У. Пейджа та ін. В деяких відношеннях техніка гри в К.с. позначилась на формуванні орк. свінгу, сучасн. біг-бендах, передбачила більш пізні стилі сучасн. джазу (боп, кул).

р. канзаский стиль

а. Kansas style

КАНКАН – франц., початково бальний, а до сер. XIX ст. естр. жіночий танець, який пізніше увійшов до оперети. Характерне па – високе підкидання ноги, високі стрибки. Може бути сольним або груповим. Виник у Парижі бл. 1830. Застосовується також на естраді кафешантанів. Муз. розмір 2/4.

ф. *cancan* – букв. галас, від *canard* – качка

а. cancan

н. Cancan

КАНОТЬЄ – чоловічий, звичайно солом'яний капелюх із низькою тулією. К. було обов'язковим атрибутом в традиц. джазі, мінстрел-шоу, у гардеробі деяких естр. співаків (М. Шевальє).

ф. canotier, chapeau canotier

р. канотьє

а. boater

КАНТАТА – великий урочистий вок.-інстр. твір, який виконують звичайно на сцені солісти та хор у супроводі оркестру.

іт. cantata, від лат. *cantare* – співати

а. cantata

ф. cantate

н. Kantate

КАНТАТОРЕ – так називають в Італії виконавців, які самі пишуть музику та вірші, частіше за все акомпануючи собі на гітарі.

іт. cantatore

КАНТИЛЕНА – 1. Наспівна мелодія вок. або інстр. складу. 2. Наспівність музики, її виконання, здатність співучого голосу до наспівного виконання мелодії.

іт. cantilena, від лат. *cantilena* – спів

а. cantilena

ф. cantilene

н. Kantilene

КАНТРИ – традиц. пісенно-інстр. муз. культура білого населення сільських районів півд.-схід. та зах. штатів США, що походить із фольклорних джерел та репрезентована великою кількістю місцевих шкіл, стилів і напрямів. Пісні в стилі К. мають куплетну побудову, простий гармоніч. акомпанемент на банджо або гітарі. Музика К. склалась на поч. XX ст. у результаті тривалого процесу змішання архаїчних форм муз. фольклору різних європ. народів. Спочатку існувала в сільських районах як музика фермерів, сільськогосподар. робітників, лісорубів під назвою фолк-мьюзик або просто фолк. Після першої світової війни набула поширення завдяки розвитку грампласту та радіо. В 1920 рр. стала зватися хіл-біллі. В 1940-х рр. музика К. комерціалізувалась, перетворившись в т.зв. другорядний фольклор, який створювався професійними авторами. Змішавшись із ковбой. піснями Заходу музика К. набула популярності в міському середовищі під назвою кантрі-енд-вестерн. Згодом під впливом фольклору амер. негрів, зокрема блюзу, розвився виконав. стиль під назвою блюграс. За нашого часу майже повністю відноситься до сфери комерц. розважальної музики. Див. також *Кантрі-енд-вестерн*.

а. *country* – сільський

р. кантри

ф. country

н. Country

КАНТРИ-БЛЮЗ – одна із назв архаїчного блюзу, що підкреслює його належність до сільського муз. фольклору, на відзнаку від класич. блюзу, який мав переважно міське побутування і тому інколи мав назву біг-сіті-блюз.

- р. кантри-блюз
- a. country blues

КАНТРИ-ЕНД-ВЕСТЕРН – вид нар. музики білих мешканців півд. заходу США, збірна назва комерціалізованих форм амер. «сільської» музики. Термін поєднує два різновиди фольклору: сільський – пісні та танці (кантрі) й ковбойські балади дикого Заходу (вестерн). В 1940-1950-х рр. такі мелодії почали оброблятися професіональними музикантами і за допомогою попул. співаків поширилися Америкою. Стильова основа – балади англ., шотл. та ірланд. переселенців під сильним впливом блюзу. Різновиди – хіл-біллі, блюграс, каджун, рокабілі. Для К... у цілому типова простота мелодійних і гармонійних структур, інстр. саунд, в якому провідну роль відіграють банджо, скрипка, мандоліна, акустичні гітари, губна гармонія. Тексти переважно лірич., жартівного чи патріот. змісту. У сучасних формах інтенсивно асимілюються елементи сучасн. рок-музики та ритм-енд-блюзу. Див. *Кантрі*.

- a. country and western, C&W, букв. – сільський і західний
- р. кантри энд вестерн

КАНТРИ-РОК – являє собою кантрі, що виконується у супроводі електроінструментів, традиц. для року. Основноположителем вважається співак і гітарист Г. Парсонс. Розквіт припадає на початок 1970-х.

- р. кантри-рок
- a. country rock, rockabilly music

КАПЕЛА – 1. Хор церк. півчих, згодом – хор узагалі, у XVIII ст. також інстр. ансам. (оркестр). 2. Оркестр особливого складу (військова К., джаз. К.), а також назва деяких крупних симф. оркестрів. 3. Хор співаків, а також змішаний ансам. із співаків і музикантів.

- лат. *capella* – каплиця; у середні віки – боковий вівтар у церкві, де розташовувався хор півчих
- р. капелла
- a. choir, orchestra, musical ensemble
- ф. chœur, chapelle
- н. Kapelle, Chor

КАПЕЛЬДИНЕР – *заст.* службовець у театрі чи конц. залі, що перевіряв квитки, показував відвідувачам їхні місця та слідував за порядком.

- н. Kapelldiener
- a. box-keeper, usher
- ф. ouvreure de loges

КАПЕЛЬМЕЙСТЕР – 1. Спочатку кер. вок. або інстр. капели, пізніше – театр., військового, симф. оркестру. В даний час – кер. військового оркестру. 2. Диригент, кер. хору або оркестру.

- н. Kapellmeister, від *Kapelle* – хор, оркестр + *Meister* – майстер, керівник
- a. master of the chapel, choirmaster, bandmaster, conductor
- ф. directeur du chant, maître de chapelle, chef de musique/d'orchestre

КАРАОКЕ (оркестр без співака) – вид побутової радіоелектронної апаратури. Виникла в Японії та поширилась всім світом у 1980-х рр. Система К. дозволяє слухачу прослуховувати записилюбимих мелодій і супроводжувати їх власним співом. Спочатку ці системи набули поширення в ресторанах, барах, кафе та в ін. розважальних закладах. Згодом нова апаратура набула широкого поширення як побутова апаратура для інд. використання в домашніх умовах і в різноманітних закладах.

- a. karaoke

КАР'ЄРА – 1. Швидке, успішне просування в службовій, суспільній, науковій, творч., артист. та ін. діяльності; досягнення слави, популярності, вигоди. 2. Рід занять, діяльності.

- ф. carrière
- р. карьера
- a. career
- н. Karriere, Laufbahn

КАРИКАТУРА – 1. Навмисно викривлене, сатир. або гумор. зображення явищ чи особи, а також твори такого характеру. 2. *Невдале наслідування, смішне, спотворене відображення когось, чого-небудь; потвора.

- іт. caricatura, від *caricare* – перебільшувати, перевантажувати
- a. caricature, cartoon, parody
- ф. caricature, charge
- н. Karikatur, Zerrbild

КАРНАВАЛ – 1. Первісно в Італії в XIII ст. наприкінці зими свято з нар. гулянням, маскарадом, вуличним походом. 2. Нар. гуляння, маскарад, що супроводжувалися іграми, танцями, виступами митців, естр. співаків, акторів. У цьому святі нерідко змінюються норми поведінки. Чималу роль відіграє й костюм. Елементи карнавальності частково можуть використовуватись на конц. естраді. В мас. культурі XX ст. виникали явища, що типологічно близькі до карнавальних (хепенінг, рок-видовище та ін.).

- іт. carnevale
- a. carnival
- ф. carnaval
- н. Karneval, Fasching

«КАРНЕГІ-ХОЛ» – муз. центр та знаменитий конц. зал Нью-Йорка, відкритий в 1891 р. Основний капітал був внесений бізнесменом і меценатом Е. Карнегі (його ім'я було присвоєно залу в 1898, до цього він мав назву «Мюзик-хол»). Із перших років існування стає важливим центром конц. життя США. Окрім концертів класич. музики тут відбуваються естр. вистави, виступи джаз. музикантів, а також рок- та поп-груп і естр. виконавців. Першими рок-музикантами була група «Chicago».

р. Карнеги-холл

а. Carnegie Hall

КАСА – окремий відділ в установі, на підприємстві, в театрі, конц. залі для приймання, зберігання й видачі грошей, продажу квитків і т.ін., а також приміщення цього відділу.

іт. cassa, від лат. *capsa* – вмістилище, ящик

р. касса

а. box office, pay-box

ф. caisse, guichet (віконце), bureau de location (попереднього продажу)

н. Theaterkasse

КАСТАНЬЕТИ – удар. дерев'яний муз. інструмент невизначеної висоти звука мавро-андалузького походження. Поширений в Іспанії, Італії, країнах Лат. Америки. Складається із двох раковиноподібних пластинок, виготовлених із твердої породи дерева, нещільно поєднані шнурком, пропущеним через дірочки у верхній частині. Існують також орк. К., які мають рукоятку. Зустрічаються два основних різновиди орк. К. – односторонні та двосторонні. Грають, тримаючи в одній руці за рукоятку й струшуючи в повітрі.

ісп. castañetas, від лат. *castanea* – каштан

р. кастаньеты

а. castanets, bones

ф. castagnettes

н. Kastagnetten

КАСТИНГ, проби, прослуховування – вибір серед претендентів особи, яка найбільшою мірою відповідає творчому задуму. Практикується в театрі, кіно, для відбору моделей та поп-виконавців. Телепередачі, сюжет яких ґрунтується на відборі кращих з кращих учасників, мають назву кастинг-шоу. рішення про перемогу того чи іншого конкурсанта приймають як глядачі, так і запрошені спеціалісти.

а. casting

р. пробы, прослушивание

КАСТРАТ – той, кому видалено статеві залози. Особлива категорія співаків в XVI-XVIII ст., які виступали в католицьких церквах та оперних театрах. К. співали високі партії, оскільки в католицькому співі в церкві заборонялось співати жінкам. Згодом високі партії почали співати фальцетом, у т.ч. й на естраді.

лат. *castrato* – оскопляти

а. castrato, eunuch

ф. castrat

н. Kastrat, Verschnittene

КАТЕРИНКА – механічний дух. інструмент, рід невеличкого переносного органа у вигляді коробки з лямкою, що надівається на плече. В Росії з'явилася на поч. XIX ст. В XX ст. була витиснута досконалішими засобами механічного та електронного відтворення звучання муз. творів – грамофонами, електрофонами, магнітофонами, компакт-програваками.

р. шарманка, від початкових слів німецької пісеньки «Scharmante Katharine» – «Прелестная Катарина»

а. street-organ, barrel-organ

ф. orgue de Barbarie

н. Drehorgel, Walzenorgel

КАУ БЕЛ, дзвіночок, тронка – удар. металевий муз. інструмент невизначеної висоти звука латиноамер. походження. Являє собою звичайний коров'ячий дзвіночок. Має вигляд довгастого, трохи приплюсненого дзвіночка без серця. Кріпиться до корпусу великого барабана. Має яскравий, високий та голосний звук, який видобувається шляхом удару паличкою від малого барабана.

а. cow bell – букв. коров'ячий дзвіночок

ф. cloche de vache

н. Kuhglocke, Herdengeläut

КАФЕШАНТАН – у деяких країнах ресторан або кав'ярня, де виступають артисти, які виконують пісні та танці розважального характеру. Вперше з'явився у Франції в 1850-х рр. Переважну увагу власники К. приділяли виступам співачок (шансонеток), які виконували фривольні пісеньки та демонстрували туалети.

ф. *café chantant* – букв. кафе із співом

КВАДРАТ – у джазі закінчена функціонально-гармоніч. структура певного масштабу (восьмитакт, дванадцятитакт тощо), що знаходиться в основі теми. Базуючись на цій структурі, музикант вибудовує імпровізацію, що може продовжуватися один або декілька квадратів. Джаз. композиція складається, як пр., з теми та кількох створених К., які за тривалістю дорівнюють темі й базуються на її гармоніч. схемі. Це забезпечує цілісність форми джаз. твору. Може бути аранжованим або зімпровізованим музикантами. В англomовній літературі використовується слово *корус*.

лат. *quadratus* – чотирикутний

а. square, chorus

ф. carré

н. Quadrat

КВАЛІФІКАЦІЯ – 1. Поняття, що означає ступінь професійної придатності, підготовленості людини до певного виду діяльності. К. набувають у процесі оволодіння індивідом знаннями, уміннями, навичками. Відіграє велику роль у роботі митця на конц. естраді. 2. Фах, професія, спеціальність.

лат. *qualis* – якої якості + *facio* – роблю

р. квалификация

а. qualification, level of proficiency, professional skill

ф. qualification

н. Qualifikation, Qualifizierung

КВАРТЕТ – муз. ансамбль із чотирьох виконавців, а також муз. твір для цього ансамблю. Серед відомих – «Beatles», «Queen», «Doors», «ABBA», «Корни» та ін. (див. *Вокальний ансамбль*).

іт. quartetto, від лат. *quartus* – четвертий

а. quartet(te), vocal quartet (вокальний), string quartet (струнний)

ф. quartetto, quatuor, quatuor vocal (вокальний), quatuor à cordes (струнний)

н. Quartett, Vokalquartett (вокальний), Streichquartett (струнний)

КВИТОК – 1. Паперова або картонна картка певної форми з відповідним написом, що дає право користуватися чим-небудь, входити куди-небудь, брати участь у чомусь. К. може бути разовим – театр. або на певний строк – абонемент. Про появу театр. К. історія свідчить таке: якимось королем Франції Людовик XIV затримався на виставі, а в залі не було вільного місця. Тоді директор королів. театру Ж. Мольєр запропонував увести К., де позначалося місце глядача в залі. 2. Документ, що засвідчує приналежність до якої-небудь орг., творч. спілки тощо.

р. билет

а. ticket; complimentary ticket, freebie, freebie (безкоштовний), admission ticket (вхідний)

ф. billet, carte d'invitation (запрошення), billet/coupon de théâtre (театральний), carte/billet d'entrée (вхідний)

н. Karte, Theaterkarte, Billett, Eintrittskarte (вхідний)

КВИКСТЕП – 1. Різновид швидкого фокстроту, поширений в сер. 1920-х рр. 2. Англ. парний бальний танець вільної композиції. Муз. розмір 4/4.

а. *quickstep* – букв. швидкий крок

р. квикстеп

КВИНТЕТ – муз. ансамбль із п'яти виконавців, а також муз. твір для цього ансамблю. Серед відомих К. – «Spice Girls», «Take That», «Backstreet boys».

іт. quintetto, від лат. *quintus* – п'ятий

р. квинтет

а. quintet(te), quintuor, string quintet (струнний), wind quintet (духових інструментів)

ф. quintette, quintuor, quintette à cordes (струнний), quintette à vent (духових інструментів)

н. Quintett, Streichquintett (струнний), Bläserquintett (духових інструментів)

КВІТИ – трав'янисті рослини, що у пору цвітіння мають яскраві голівки чи суцвіття. К., як пр., – обов'язковий атрибут конц. виконавця, шана, повага, прихильників, які приходять на конц. заходи. Див. *Букет*.

р. цветы

а. nosegay, bunch of flowers, bouquet, posy

ф. fleurs, bouquet/gerbe de fleurs

н. Blumen, Blumenstrauß

КЕЙКУОК, кек-уок, кекуок – бальний та естр. танець, швидкий синкопований танець-марш, що виникнув у США як нар. танець північноамер. негрів на межі XIX-XX ст. Має гостросинкопований ритм, близький до регтайму. Назва пов'язана із звичаєм нагороджувати кращих виконавців пирогом. Поширився в США як побутовий танець завдяки виставам менестрельних театрів. На поч. XX ст. стає попул. бальним танцем в Європі (з 1902 в Росії). На паризьких балах виконувався і як самостійний танець, і як складова частина котильйону та кадрили. На естраді набула поширення кафешантанна форма К., близька за характером до канкану. Муз. розмір 2/4.

а. *cakewalk* – букв. хід за пирогом

р. кэк-уок, кекуок, кэйкуок

КЕПКА – чоловічий головний убір із м'яким дашком, без твердого денця та околички. З 2002 р. увійшов у моду на жіночих голівках. Її носили Мадонна, Д. Лопес, В. Бекхем, К. Міноуг та ін. поп-зірки й актриси.

а. cloth-cap, kепi

ф. casquette, képi

н. Schirmmütze, Sportmütze

КЕРІВНИК – той, хто керує ким-, чим-небудь, очолює когось, щось. В конц. галузі це – продюсер, менеджер, директор, худож. кер., диригент, хормейстер, лідер ансамблю тощо (див. також *Диригент*, *Капельмейстер*, *Лідер*, *Менеджер*, *Продюсер*, *Режисер*, *Хедлайнер*, *Хормейстер*, *Фронтмен*).

р. руководитель

а. leader; manager; chief, head, director

ф. dirigeant, chef, directeur, maître, moniteur

н. Leiter, Manager, Direktor, Chef

КИЇВ – столиця України, один із крупних промислових та культурних центрів Європи та світу. В місті існують культурно-мистецькі заклади, навч. заклади культури й мистецтв, театри, орг., які займаються проблемами естради. З К. пов'язана орг. пісенних фестивалів та конкурсів, творча діяльність численних композиторів (О. Білаш, І. Шамо, Г. і П. Майбороди, Г. Татарченко), окремих виконавців та груп (Т. Повалій, О. Пономарьов, Н. Могилевська, І. Білик, «Брати Карамазови», «Океан Ельзи», «Воплі Відоплясова»).

КІБОРД – див. *Клавішні інструменти*.

а. key board

КІН – див. *Сцена*.

КІНОМИСТЕЦТВО, кінематографія, кіно – мистецтво відтворення на екрані за допомогою кінематографа зображень, що створюють враження живої дійсності. Вид худож. творчості, що увійшов до системи синтетичних видів мистецтв ХХ ст. К. відноситься до т.зв. «техн. мистецтв», передумовою чого було виникнення кінематографа (1875-1896) – системи фотографічного зберігання реальності в її русі, призначеної для проєкції на великий екран у розрахунку на спільне сприймання багатьма людьми одночасно. Має багато запозичень у ін. видів мистецтв: музики, літератури, драматургії, але повністю залежить від загального техн. розвитку. Подальший розвиток К. невід’ємний від еволюції системи засобів мас. комунікації. Кінематограф часто звертається до тем, пов’язаних із висвітленням явищ естради, джазу, рок-музики (муз. фільми, записи концертів, виступи провідних музикантів, відеокліпи). Див. також *Фільм*.

р. киноискусство, кино

а. cinematograph, cinematography, cinema, (motion) pictures

ам. screen, film

ф. cinéma, film, arts cinématographiques

н. Kino, Kinematographie, Filmkunst

КІНОМУЗИКА – інстр. й вок. музика, що виконується в кінофільмах персонажами по ходу дії (усередині кадру) або є супровідною (закадровою). Один із найважливіших компонентів фільму, його виразних засобів. Багато К. вийшло за межі кінотвору й тривко існують в конц. репертуарі, в муз. побуті та на естраді. Широкою популярністю користуються пісні із кінофільмів та орк. музика численних композиторів. Див. також *Музичні фільми*.

р. киномузыка

а. film music

ф. musique de film

н. Filmmusik

КІНОМЮЗИКЛ – жанр муз. фільму, основу якого складають спів і хореогр. номери, що являють собою єдине ціле й об’єднані єдиним худож. задумом. Мюзикл як сцен. жанр з’явився в США наприкінці ХІХ – поч. ХХ ст., а в 1920 рр. мюзикли почали екранізувати, що зробило цей жанр ще більш популярним. Мюзикл у всьому світі сприймається насамперед як амер. жанр, але й в ін. країнах також зверталися до жанру мюзиклу. В рад. кіно мюзикл не мав таких чітко обкреслених рамок, як амер. фільм, і завжди тяжів до музичного. І все-таки, незважаючи на розмитість меж у визначенні жанру, серед величезної кількості рад. муз. фільмів можна виділити стрічки, кривість яких із мюзиклом не викликає сумнівів («Романс о влюбленных», «Айболит-66», «Мелодии Верейского квартала», «Соломенная шляпка», «31 июля», «Небесные ласточки», «Ах, водевиль, водевиль...» та ін.).

р. киномюзикл

КІНОТЕАТР – приміщення для публічного показу кінофільмів. Деякий час перед сеансами виступали оркестри та окремі виконавці (В. Козін, К. Шульженко, Л. Утьосов, І. Юр’єва, К. Лазаренко). В К. інколи відбуваються й ін. культурно-мистецькі заходи.

р. кинотеатр

а. movie theatre, cinema

ф. cinéma

н. Kino, Lichtspielhaus, Filmtheater

КІТЧ, кіч – термін, яким стали визначати всякого роду халтуру, низькопробність, заяложеність. Слово К., що поширилось у середовищі мюнхен. торговців лубочного живопису в 1870 рр., згодом стало інтернац. терміном. У худож. промисловості другої пол. ХІХ-поч. ХХ ст. К. поширився як промислова імітація унікальних виробів. У 1960-1980 рр. предмети К. стали поширеним явищем мас. культури. Елементи К. можна знайти і в багатьох виступах на конц. естраді різних співаків та рок-груп. Пісенному К. частіше всього притаманні певний набір слів, стереотипність муз. мислення, беззмістовність текстів. К. – також псевдомистецтво, яке позбавлено художньо-естетичної цінності; несмак, вульгарний виріб.

н. Kitsch – «халтура», verkitchen – здешевляти; англ. for the kitchen – «для кухні», маються на увазі предмети поганого смаку, неварті доброго споживання

р. кич, китч

а. dop, kitsch

ф. contrefaçon

КЛАВЕС – удар. дерев’яний муз. інструмент невизначеної висоти звука латиноамер. походження. Являє собою дві круглі палички завтовшки 1-2,5 см та довжиною 15-20 см, виготовлені з палісандра або ін. дуже твердої породи дерев. Виконавець тримає в одній руці одну із паличок (при цьому стиснена долонь є резонатором) та ударяє по ній ін. паличкою. Звук К. короткий, високий та різкий.

а. claves (Cuban/concussion sticks)

ф. claves (baquettes de percussion entrechoquées)

н. Claves, Schlagstäbe, Holzstäbe, Klangstäbe, Rumbastäbe, Gegenschlagstäbchen, Klanghölzer, Rumbahölzer

КЛАВИНЕТ – електрофікований муз. інструмент, спрощений варіант старовинного клавесина. В ужиток увійшов у 1970 рр.

р. клавишет

a. clavinet

КЛАВІР – 1. Загальна назва клавішно-струн. муз. інструментів (клавесин, ф-но та ін.). 2. Перекладення орк. твору для співу та ф-но або тільки для ф-но; клавіраусцуг.

н. Klavier; Klavierauszug, від *Klavier* – ф-но та *Auszug* – витягнення

р. клавир

a. clavier, stringed keyboard instrument; vocal score

ам. piano-vocal score

ф. partition arrangée pour piano, partition chant et piano

КЛАВІСЕТ – електрофікований муз. інструмент нім. фірми «Weltmeister», що нагадує електропіано камертонного типу спрощеної конструкції.

н. Claviset

р. клависет

КЛАВІШНІ ІНСТРУМЕНТИ – 1. Група муз. інструментів, об'єднаних загальною ознакою – наявністю клавішної механіки та клавіатури. 2. Збірна назва муз. інструментів, що використовуються в рок-групах (електроорган, синтезатор тощо). Ін. назва – клавіші, «клава».

р. клавишные инструменты

a. keyboard instruments

ф. instruments à clavier

н. Tasteninstrumenten

КЛАКА – група людей (клакерів), найманих для створення штучного успіху або провалу актора, співака, музиканта, спектаклю (оплесками, оваціями, свистом).

a. claque, paid applauders

ф. claque

н. Claque, bezahlte Beifallsklatscher

КЛАРНЕТ – дерев'яний дух. язичковий муз. інструмент. Був сконструйований на поч. XVIII ст. нім. майстром Й. Деннером. У сучасній практиці вживаються різні різновиди. Застосовується в симф., дух., естр., джаз. оркестрах та ансамблях.

лат. *clarus* – ясний (звук)

a. clarinet

ф. clarinette

н. Klarinette

КЛАС – міра якості, ступінь, рівень чого-небудь.

р. класс

a. class

ф. classe

н. Klasse

КЛАСИК-РОК – частковий вид *Арт-року*.

р. классик-рок

a. classic rock

КЛАСИЧНИЙ БЛЮЗ – тип блюзу, що склався до кінця XIX ст. на основі нових, урбанізованих різновидів цього жанру. Виконувався соло у супроводі одного або декількох інструментів (банджо, гітара, губна гармонія, ф-но). Період розквіту відноситься до 1925-1935-х рр., після чого відбувся перехід до його сучасних форм. Справив великий вплив на формування новоорлеан. стилю, бугі-вугі та ін. Перші інтерпретатори – С. Уільямс, М. Рейні, Б. Сміт.

р. классический блюз

a. classic blues

КЛАСИЧНИЙ ДЖАЗ – загальна назва джаз. стилів, що розвилися на основі архаїчного джазу. Класич. період датується приблизно 1890-1929 рр. Моменти найвищого розквіту К.д. – бл. 1917 р. (Н. Орлеан) та в сер. 1920 (Чикаго). Закінчився з початком ери свінгу. До К.д. відносяться такі стильові форми: новоорлеан. стиль, новоорлеан.-чиказький стиль, диксиленд, низка різновидів фортеп. джазу (барел-хауз, бугі-вугі та ін). Те ж саме, що і *Традиційний джаз*.

р. классический джаз

a. classic jazz

КЛАСИЧНИЙ КРОСОВЕР – муз. стиль, що являє собою своєрідний синтез, гармонічне поєднання елементів класич., поп-, рок- та електронної музики. Стосовно вок. музики інколи використовують назву *operatic pop* или *popera*. Рок і класику поєднували «Emerson, Lake & Palmer», «Queen» застосовували класич. прийоми композиції та звучання. Більшість рок-груп виступали з симф. оркестрами. В свою чергу класич. співаки додають до своїх виступів різноманітні поп-елементи.

р. классический кроссовер

a. classical crossover

КЛАСИЧНИЙ СВІНГ – зрілий свінговий стиль періоду 1930-1944 рр. є новим, вищим ступенем розвитку раннього свінгу (чиказький стиль). Досяг розквіту в 1938-1942 рр., після чого почав поступово втрачати свого домінуючого значення у зв'язку з його комерціалізацією та висуванням на перший план сучасн. джазу. В 1950 роки було деяке відродження К.с. в його традиц. та модернізованих формах.

р. классический свинг

a. classical swing

КЛИЧКА – див. *Прізвисько*.

КЛІП – те ж саме, що й *Відеокліп*.

а. clip

р. клип

КЛІПМЕЙКЕР – майстер по виробництву кліпів; кінопродюсер, який спеціалізується на відеокліпах.

а. clipmaker

р. клипмейкер

КЛОУН – 1. Амплуа головним чином арт. цирку, який виконує коміч., гумор., сатир. номери, користується прийомами буфонади, ексцентрики, гротеску, пародії. 2. *Про людину, що вдає із себе блазня або своєю поведінкою схожа на блазня, у т.ч. й на конц. естраді.

а. clown, fool, jester, comedian

ф. pitre, idiot, farceur, comédien

н. Clown, Narr, Spaßmacher, Komiker

КЛУБ – 1. Громад. орг., що об'єднує людей певного кола, професії для суспільного відпочинку, розваг. 2. Культурно-освітня орг. при підприємстві або установі. 3. Будинок, приміщення таких організацій.

а., ф. club

н. Klub

«**КЛУБ 27**» – об'єднана умовна назва музикантів джазу, рок- та поп-музики, які померли у віці 27 років. Серед померлих – Р. Джонсон, Д. Хендрикс, Д. Моррісон, Д. Джоуплін, К. Кобейн, Е. Уайнхаус, О. Башлачев.

а. 27 club

КОБЗА – укр. щипковий інструмент. Має грушоподібний корпус, шийку з 4-10 ладами або без ладів, 4 одинарні або парні струни. Використовується в оркестрах нар. інструментів або для супроводу співу, в тому числі і на конц. естраді. Див. *Бандура*.

а. kobza (Ukrainian lute-like instrument)

ф. kobza, cobza (instrument ukrainien se rapprochant clu luth, instrument de musique ukrainien)

н. Kobsa (ukrainisches lautenartiges Instrument)

КОБЗАР – укр. нар. мандрівний співак-музикант (часто сліпий), який супроводжував свій спів грою на бандурі (кобзі). Мистецтво К. (бандуристів) досягло розквіту в XVI-XVII ст.

«**КОВЕНТ-ГАРДЕН**», Королів. оперний театр Ковент-Гарден – оперний театр у Лондоні, заснований у 1732. На сцені К.-Г. виступають видатні виконавці, у т.ч. естр.-джаз. мистецтва.

а. Covent Garden

КОГОРТА – 1. У стародавньому Римі – загін війська. 2. *Згуртована спільними ідеями, цілями, прагненнями група людей; поєднання, плеяда, сузір'я, в т.ч. і в конц.-творч. розумінні.

лат. *cohors/cohortis* – частина легіону, допоміжні загони союзників, натовп

а. cohort

ф. cohorte

н. Kohorte

КОЗАЧОК – укр. та рос. парний нар. танець імпровіз. характеру. В танц. парі юнак повторює рухи дівчини. Темп поступово прискорюється. Муз. розмір 2/4.

р. казачок

а. kasatchok

ф. danse cosaque

КОКАІН – отруйна речовина, яку добувають із листя коки й використовують як місцевий знеболювальний або наркотичний засіб. Винайдений був у Німеччині в 1859. В кінці XIX ст. К. прописували практично від усіх хвороб, у США продавалися сигари та сигарети з К. До К. були причетні численні естр. виконавці минулого (О. Вертинський, І. Кремер), рок-музиканти (Д. Хендрикс, М. Джаггер, Д. Леннон, П. Маккартні та ін.), а також їх прихильники.

ісп. cocaína

р. кокаин

а. cocaïne

ф. cocaïne

КОЛАЖ – у музиці особлива форма використання композитором або виконавцем фрагментів ін. твору (чужого або раніше написаного свого). Принципово відрізняється від прийому цитування чужих тем. Заснований на механічному поєднанні стилістично різноманітних елементів, що дає відчуття «несумісності». Інколи на конц. естраді цей прийом використовується із гумор., пародійною метою.

ф. *collage* – букв. наклеювання

р. коллаж

а. collage

«**КОЛАМБІЯ**» – амер. звукозаписуюча фірма, створена в 1887 р. В 1948 фірма випустила перші довгограючі платівки. Підприємство об'єднує декілька філій, що спеціалізуються на випуску платівок певних жанрів, у т.ч. значними накладками виходять платівки із записами джазу та попул. музики.

р. Коламбия

а. Columbia, повна назва Columbia Phonograph Company

КОЛЕКТИВ – вищий ступінь розвитку й функціонування соц. групи, сукупність людей, об'єднаних однаковими цілями, пов'язаними постійною загальною роботою або творч. діяльністю у навчанні, мистецтві, науці,

культури (вок. ансамбль, рок-, поп-група, команда, конц. бригада, театр. труппа). Для К. характерний високий рівень спілкування.

лат. *collectivus* – збірний

р. коллектив

а. collective, group, body

ф. collectif

н. Kollektiv

КОЛЕКЦИОНЕР – збирач однорідних предметів (платівок, постерів, книг, вирізок із газет та журналів про своїх кумирів), що створюють колекцію. Див. *Колекція*.

р. коллекционер

а. collector

ф. collectionneur

н. Sammler

КОЛЕКЦІЯ, збирання – систематизоване зібрання однорідних предметів, що мають науковий, худож., іст., будь-який інтерес.

лат. *collectio* – збирання

р. коллекция

а. collection, accumulation, gathering

ф. collection

н. Sammlung

КОЛОМИЙКА – 1. Укр. нар. пісня-танець куплетної форми, г.ч. жартівливого змісту. 2. Укр. гуцул. мас. танець, основною фігурою якого є замкнене коло. Муз. розмір 2/4.

від назви м. Коломия Івано-Франківської обл.

р. коломыйка

а. kolomyika, Carpatho-Ukrainian folk dance

ф. Carpatho-Ukrainian danse folklorique

н. Carpatho-ukrainischer Volkstanz

КОЛОННИЙ ЗАЛ ДОМА СОЮЗОВ – (рос.) конц. зал Москви. Побудований в 1784 для Благородних (дворян.) зборів, вміщує 1600 місць. Як конц. зал використовувався з поч. XIX ст.

КОМБО – характерний тип камерного джаз. ансам., який укорінився в сучасн. джазі. Термін виникнув на межі 1940-1950-х рр. і затвердився в період розквіту бопа. На відзнаку від біг-бенду, де колективне виконання домінує над сольним, К., як пр., являє собою ансам. солістів, які імпровізують у супроводі ритм. групи. Кількість музикантів може варіюватися – від 2 до 10. Специфіка пов'язана передусім із розподілом функцій між інструментами, що дає підстави вважати К. відносно самостійним стильовим різновидом джаз. музики. Не слід змішувати К. з т.зв. «малим оркестром».

а. combo, скор. від *combination* – комбінація, сполучення

ф. combo

н. Combo

КОМЕДІЯ ДЕЛЬ АРТЕ – комедія масок, буфона вистава італ. театру XVI - першої пол. XVIII ст. Дійовими особами тут були типові персонажі («маски»): Арлекін(о), Пульчинела, Панталоне та ін. Спектаклі імпровізувались на основі типових сюжетних схем. Музика мала інтермедійний характер (вставні пісні, танці, інструментальні номери). К... була джерелом для італ. комічної опери – опери-буф.

іт. *commedia dell'arte* – букв. професійний театр

р. комедия дель арте

КОМЕРЦІЙНИЙ ДЖАЗ – термін відноситься до музики танц. складу, де використовуються деякі засоби виразності джазу. К.д. пристосувався до розважальної індустрії.

р. коммерческий джаз

а. commercial jazz

КОМЕРШЛЗ – муз. теми, що використовуються в рекламі. Див. також *Джингл*.

а. commercials

КОМІЗМ – 1. Смішне, комічне в чому-небудь. 2. Засіб, прийом зображення чого-небудь у смішному, коміч. вигляді. Як худож. засіб побутує на естраді.

лат. *comis* – комічний, смішний

р. комизм

а. comicality, the comic element

ф. comique

н. Komik, Komische

КОМІК – амплуа арт., який створює коміч. маску (образ) та користується комедійними прийомами.

р. комик

а. comedian, comic actor, humorist, wit, comic fellow

ф. comique

н. Komiker

КОМІЧНА ОПЕРА – в широкому значенні опера на комедійний сюжет. Склалася у XVIII ст. у багатьох нац. різновидах: опера-буф в Італії, баладна опера в Англії, опера-комік у Франції, зингшпіль у Німеччині й Австрії, К.о. в Росії. З К.о. почасти зближається мюзикл, оперета, муз. кінокомедія та ін. муз.-драм. жанри.

р. комическая опера

a. comic opera, opera-buffa
ф. opéra comique
н. komische Oper

КОМПАКТ-ДИСК, сі-ді – лазерний диск із постійною інформацією, що записана цифровим способом і не стирається. Перші К.-д. були випущені в 1982 япон. фірмою «Sony» та голланд. фірмою «Philips». Запис на диск виконується тільки на одному боці. Ввідна доріжка починається з центр. частини. Інформація зчитується безконтактним способом за допомогою лазерного променя. Звуковідтворення знаходиться в діапазоні від 20 Гц до 20 кГц. Діаметр 120 мм, тривалість звучання бл. 60 хв. В порівнянні з вініловою платівкою К.-д. вміщує набагато більше звукової інформації. Перевага також у вищій якості звукозапису. Із часу появи став своєрідним відліком пісенної продукції співаків та ансамблів.

a. compact disk, CD

КОМПАНІЯ – об'єднання юридичних і/або фізичних осіб, організоване з метою комерц. або промислової діяльності. Може функціонувати на принципах партнерства, корпорації, приймати ін. форми ділової організації. Прикладом можуть бути звукозаписуючі орг., виготовлювачі муз. інструментів.

ф. compagnie

р. компания

а. company

н. Gesellschaft, Kompanie

КОМПЕНСАЦІЯ – відшкодування, винагорода за що-небудь, а також сума, що сплачують як відшкодування, винагороду; покриття витрат.

лат. *compensatio* – винагорода, урівноважування

р. компенсация

а. compensation, indemnity

ф. compensation, indemnisation

н. Kompensation, Kompensierung

КОМПЕТЕНЦІЯ – 1. Коло повноважень якої-небудь орг., установи або особи. 2. Добра обізнаність із чим-небудь.

лат. *competentia* – те, що належить по праву

р. компетенция

а. competence, ability, talent

ф. compétence

н. Kompetenzbereich

КОМПЛИМЕНТ – 1. Традиц. поклін арт. по закінченні конц. номера та при його повторних виходах у відповідь на виклик глядачів. 2. Приємні, люб'язні слова; похвала, лестощі, похвальба.

ф. *compliment* – вітання, поздоровлення

р. комплимент

а. compliment, sawder, soft sawder, fair words praise, glorification, eulogy, commendation, praising

н. Kompliment, Schmeichelei

КОМПОЗИТОР – автор муз. твору; особа, яка займається складанням музики. Термін набув поширення в Італії з XVI ст.

лат. *compositor* – укладач

а. composer, comp, melodist, song-smith, pop songwriter

ф. compositeur, compositeur de chansons/de musique légere

н. Komponist, Tonmeister, Tonsetzer, Schlagerkomponist

КОМПОЗИЦІЯ (1) – значуще співвідношення частин худож. твору. Поняття К. актуально для всіх мистецтв.

лат. *compositio* – складання, поєднання, твір

р. композиция

а., ф. composition

н. Komposition

КОМПОЗИЦІЯ (2) – складання музики, вид худож. творчості. Потребує обдарованості, а також певного ступеня професійної підготовки – знань основних закономірностей побудови муз. творів тощо.

лат. *compositio* – складання, твір

р. композиция

а., ф. composition

н. Komposition, Tonsatz, Satz

КОМПРОМІС – згода з ким-небудь у чомусь, що досягається взаємними поступками; поступки заради досягнення мети. Як певний засіб може побутувати у шоу-бізнесі, конц.-творч. стосунках, гастролях, куплі-продажу.

лат. *compromissum* – угода сторін, які сперечаються

р. компромисс

а. compromise

ф. compromis

н. Kompromiß

КОМП'ЮТЕР – мініатюрна електронно-обчислювальна машина. Нині є неодмінним атрибутом будь-якої діяльності, в т.ч. і при складанні музики, запису фонограм, написанні партитур, навчанні.

лат. *computo* – рахую

р. компьютер

a. computer

КОМУНІКАБЕЛЬНІСТЬ – риса особистості, здатність її до спілкування з ін. людьми. Формується в процесі життя й діяльності людини в соц. групі (колективі), у т.ч. й на конц. естраді.

лат. *communico* – спілкуюся, роблю загальним

р. коммунибельность

a. geniality, good-fellowship, joviality, sociability, sociality, cheerfulness

ф. sociabilité

н. Umgänglichkeit

КОМУНІКАЦІЯ – 1. Фундаментальна ознака людської культури, що полягає в інтенсивному взаємоспілкуванні людей на основі обміну різного роду інформацією. 2. Спосіб повідомлення, форма зв'язку, акт спілкування, зв'язок між двома або більш індивідами, заснований на порозумінні, повідомлення інформації однією особою іншій або ряду осіб, процес повідомлення інформації за допомогою техн. засобів.

лат. *communico* – спілкуюся, роблю загальним

р. коммуникация

a. communication, ties, relationship

ф. communication

н. Kommunikation

КОМФОРТ – сукупність певних зручностей і вигод, в т.ч. у гастрольній справі, на конц. естраді.

a. comfort, convenience

ф. confort

н. Komfort, Behaglichkeit, Bequemlichkeit

КОНВЕРТ – пакет із паперу для кореспонденції або для упаковки платівок. Набував величезного значення при розповсюдженні платівок. В К. виносять також на естраду результати різних змагань, конкурсів, фестивалів.

a. envelope, cover; sleeve (для грамплатівок)

ф. enveloppe

н. Briefumschlag, Umschlag

КОНГА – 1. Удар. муз. інструмент невизначеної висоти звука афр. походження. Має форму подовженої бочки, трохи звуженої донизу, або поступово звуженого донизу циліндру з натягнутою зверху шкірою. Грають на К. пальцями або долонями. Інколи використовують палички від малого барабана чи литавр. Широко поширена в країнах Лат. Америки, використовується в сучасних танц. та розважальних оркестрах, інколи включається в джаз. ансам. 2. Кубин. карнавальний танець. Виконується в швидкому темпі, інколи у супроводі однострункового удар. інструмента. Муз. розмір 2/4, 4/4.

a. conga (drum)

ф. tambour conga (tumba)

н. Conga (Tumba) Trommel

КОНКУРЕНЦІЯ – суперництво, боротьба за досягнення кращих результатів на якій-небудь ниві, в т.ч. й творчій.

лат. *concurrentia* – зіштовхуватися

р. конкуренция

a. competition

ф. compétition, concurrence

н. Konkurrenz, Wettbewerb

КОНКУРС – 1. Творч. змагання для виявлення найкращих із числа учасників (виконавців, композиторів, інстр. майстрів, колективів), що проводяться, як пр., за заздалегідь оголошеними умовами. Худож. змагання, в яких порівнювалися й оцінювалися якість творів чи майстерність виконання, були відомі ще в Др. Греції. Переможці нагороджувалися лавровими вінками. Традиція змагань музикантів була продовжена в епоху Рим. імперії, тоді ж і виник термін «лауреат». У середні віки широкого поширення набули змагання трубадурів, труверів, мінезингерів і мейстерзингерів. К. у сучасній формі зародилися ХІХ ст. Переможці нагороджуються преміями, почесними дипломами, грамотами, грошовими нагородами, цінними призами та отримують звання лауреата. 2. Особовий порядок добору кадрів на певну посаду (звукорежисер, музикант, продюсер).

лат. *concursus* – збіг, зіткнення

a. competition, contest

ф. concours, compétition

н. Wettbewerb, Preisausschreiben

КОНСЕРВАТОРІЯ – початково в Італії міські притулки для сиріт і безпритульних, де дітей навчали різним ремеслам, а також музиці, особливо співу (з метою підготовки для церк. хорів). Згодом вищий муз. навч. заклад, де отримують освіту композитори, музикознавці, виконавці-інструменталісти, вокалісти.

іт. conservatorio, від лат. *conservare* – охороняти

р. консерватория

a. conservatory, conservatoire

ф. conservatoire, école supérieure de musique

н. Konservatorium, Musikhochschule

КОНТАКТ – зв'язок людини з людиною. Особисті К. набувають істотного значення у політиці, в науці, мистецтві. Мистецтво К. відіграє істотну роль при спілкуванні з публікою.

лат. *contactus* – дотик

a., ф. contact

н. Kontakt

КОНТЕМПОРАРИ-ДЖАЗ – стиль сучасної музики, що розвивається на межі джазу та поп-музики.

р. контемпорари-джаз

а. contemporary jazz, від *contemporary* – сучасний

КОНТРАБАНДА – незаконне, таємне перевезення або перенесення через держ. кордон товарів, коштовностей і т.ін., заборонених або обкладених митом; пачкарство. Частіше за все під К. підпадають заборонена друкар. продукція, пірат. платівки, касети, компакт-диски виконавців.

іт. *contra* – проти, *bando* – урядовий указ

а. contraband, smuggling

ф. contrebande

н. Schmuggel, Schleichhandel

КОНТРАБАС – найбільший за розміром та низький за звучанням струн. смичковий муз. інструмент (4-5 струн). Створений в сер. XVII ст. на основі контрабасової віолі да гамба. Застосовується в симф., естр., джаз. оркестрах та ансамблях. У джазі з'явився в другій пол. 1920-х рр., замінивши тубу. На К. переважно грають піцикато. Уперше цю техніку застосував Б. Джонсон. Великий вплив на розвиток К. в джазі відіграв П. Фостер, який застосував техніку гри «слеп», коли виконавець сильно смикає струни, в результаті чого вони ударяються об гриф. В другій пол. 1930-х рр. У. Пейдж розробив техніку «блукуючого баса», яку згодом удосконалили Д. Кірбі, В. Брауд, Д. Блентон. Серед виконавців – Р. Браун, Г. Карр, Ч. Мінгус, П. Чамберс (США), Е. Вебер (Німеч.), С. Кусевицький, А. Бабій, В. Куцинський, Р. Двоскін (СРСР) та ін.

іт. contrabasso

а. doubl-bass, bass, string bass

ам. contrabass, (string) bass

ф. contrebasse

н. Kontrabaß, Baßgeige

КОНТРАКТ, договір – добровільно укладений договір (частіше письмовий) між двома або більше сторонами по будь-якому виду діяльності, визначає права й обов'язки сторін-учасників і складається з декількох складових.

лат. *contractus* – угода

а. contract, agreement

ф. contrat

н. Kontrakt, Vertrag

КОНТРАЛЬТО – 1. Низький жіночий голос. 2. Співачка, володарка такого голосу.

іт. contralto

а. contralto (голос), contralto(-singer) (співачка)

ф. contralto, contralte

н. Kontraalt, tiefe Altstimme

КОНТРАМАРКА – 1. Перепустка, що видається адміністратором видовищного закладу окремій особі на право безплатного відвідування конц. заходу. 2. Талон, що видається глядачу, який тимчасово покидає конц. приміщення, на право повернення без повторного пред'явлення квитка.

а. free pass, complimentary ticket

ф. contremarque, billet de faveur, invitation

н. Kontermarke, Freikarte

КОНТРАСТ, полярність, розбіжність – один із прийомів у мистецтві, який полягає в різко вираженому протиставленні окремих худож. форм заради підвищення їх худож. виразності та виразності твору в цілому.

ф. contraste

а. contrast

н. Kontrast, Gegensatz

КОНТРАКУЛЬТУРА – 1. Загальне позначення різномірних поглядів, форм поведінки й ідеалів, притаманних групам молоді та інтелігенції, що відкидають узвичаєні культурні цінності суспільства, його духовність (біт-ники, хіпі й ін.). 2. Субкультура, норми й цінності якої суперечать головним складовим панівної культури.

лат. *contra* – проти + *культура*

а. counter-culture

КОНФЕРАНС – естр. жанр, виступ на сцені, пов'язаний з оголошенням і коментуванням (звичайно комедійного характеру) номерів естр. вистави, концерту, а також текст такого виступу.

лат. *conferre* – збирати разом, ф. *conférer* – оголошувати, докласти, доводити до відома

ф. présentation d'un programme

н. Conference

КОНФЕРАНСЬЄ – арт., що оголошує номери програми під час естр. вистави, концерту й розважає присутніх між номерами. Виступає із самостійними, частіше всього комедійними номерами, може імпровізувати свій виступ. К. об'єднує глядачів і сцену, публіку й артистів, зв'язує окремі номери в естр. програму. В Росії з'явилися у 1910 р.

ф. *conférencier* – доповідач, лектор

р. конферансьє

а. compere, master of ceremonies

ам. emcee (розм.)

ф. présentateur, conférateur, speaker

н. Conferencier, Ansager

КОНФЛІКТ – 1. Зіткнення протилежних інтересів, думок, поглядів; серйозні розбіжності; гостра суперечка.

2. Суперечність, сутичка, покладена в основу сюжету худож. твору.

лат. *conflictus* – зіткнення

р. конфликт

а. conflict, dispute

ф. conflit

н. Konflikt

КОНФУЗ – стан ніяковості, сорому; замішання, незручне становище; зніяковілість, засоромлення. К. інколи трапляються на конц. естраді із техн. причин, непрофесіональності виконавців тощо.

лат. *confusio* – безладдя, збентеження

а. discomfiture, embarrassing position

ф. confusion

н. Verlegenheit

КОНХУНТО – нар. мекс. музика з використанням у більшості випадків акордеона та ударних, справила вплив на нар. музику Техаса і текс-мекс.

ісп. conjunto

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ АЛЬБОМ – див. *Альбом*.

КОНЦЕПЦІЯ – 1. Система поглядів на те чи ін. явище; світогляд, світорозуміння, погляди, переконання.

2. Ідейний задум худож. твору.

лат. *conceptio* – поєднання, сума, сукупність

р. концепция

а. conception, idea

ф. conception

н. Konzeption

КОНЦЕРТ – 1. Публічне виконання муз. творів, а також естр., драм., хореогр. та ін. номерів за заздалегідь складеною програмою. К. може бути сольним (один виконавець), збірним (декілька виконавців або колективів), авторським. Може відрізнятися жанровою приналежністю – літ., хореогр., естр. тощо. Конц. номери оголошує ведучий концерту (конферансьє). В Росії перші публічні К. почали даватися із сер. XVIII ст. 2. Муз. твір для одного або декількох соліруючих інструментів та оркестру. 3. Творч. звіт актора; бенефіс.

лат. *concerto* – змагаюся

а. concert, recital; concerto; entertainment (естр.), symphony concert (симф.), solo concert (сольний), charity/benefit concert (благодійний), chamber concert (камерний)

ф. concert, récital; concerto, concert symphonique (симф.), concert avec soliste (сольний), concert à bénéfice (благодійний), concert de chambre (камерний)

н. Konzert, Musikabend, Symphoniekonzert (симф.), Solokonzert (сольний), Wohltätigkeitskonzert (благодійний), Kammerkonzert (камерний)

КОНЦЕРТ ДЛЯ БАНГЛАДЕШ – істор. концерт, який відбувся 1 серпня 1971 р. в нью-йорк. Медисон Сквер Гарден. Був присвячений жертвам індо-пакистан. війни й тим, хто постраждав від посухи. Ідея проведення належала екс-бітлу Д. Харрісону, який і був одним з організаторів цього заходу. Кошти пішли на благодійні потреби.

КОНЦЕРТИНА (1) (англійська) – пневматичний кнопковий муз. інструмент, невелика шестигранна (є восьми- та дванадцятигранні корпуси) хроматична ручна гармонія. Джерелом звука є металеві язички. Була винайдена англ. фізиком Ч. Уїтстоном (1827). Бувають різних розмірів та діапазонів – сопрано, альт, тенор, баритон, бас, контрабас.

КОНЦЕРТИНА (2) (німецька) – пневматичний кнопковий муз. інструмент, невелика чотиригранна хроматична ручна гармонія. Джерелом звука є металеві язички. Була сконструйована муз. майстром К. Улігом (1834). Відмінність нім. К від англ.: при натискуванні на ту ж саму кнопку при зміні руху міху видобуваються два різних звуки.

р. концертина

а. concertina, squiffer

н. Konzertina

КОНЦЕРТМЕЙСТЕР – 1. Перший скрипаль – соліст симф. або оперного оркестру, інколи замінює диригента. 2. Музикант, який очолює одну з інстр. груп оркестру. 3. Піаніст, який допомагає виконавцям учить їх партії та акомпанує їм під час концертів.

н. Konzertmeister

а. leader (of an orchestra), concertmaster, principal, accompanist (акомпаніатор)

ам. concertmaster

ф. chef de pupitre, premier violon, violon solo (в оркестрі), accompagnateur (акомпаніатор)

КОНЦЕРТНА БРИГАДА – 1. Колектив артистів різних творч. спрямувань, які виїжджали на фронт, у шпиталі для обслуговування воїнів під час ВВВ. 2. Колектив виконавців різних творч. професій.

р. концертная бригада

а. Concert brigade

ф. équipe de concert

н. Konzertbrigade

КОНЦЕРТНИЙ ДЖАЗ – поняття застосовується по відношенню до джаз. музики, що призначена для публічного виконання у великих конц. залах. Для К.д. характерні підвищена серйозність, змістовність, рафінова-

ність виразних засобів, ретельно відпрацьована форма, високий рівень професійної майстерності та техн. віртуозності виконання, спрямованість на підготовленого слухача. В 1920-х рр. великою популярністю користувались конц. обробки піснених, танц. та джаз. мелодій, що виконувались оркестрами симфоджазу. В цей же період виник джаз. конц. стиль, розроблений Д. Еллінгтоном та музикантами його оркестру. Тенденція до концертності виявляється майже в усіх стилях та напрямках сучасн. джазу. Більшою мірою це поняття підходить до таких різновидів, як філармонічний джаз, прогресив, вест коуст джаз, кул, фрі-джаз, «третя течія», сучасний симфоджаз.

р. концертный джаз

а. concert jazz

ф. jazz de concert

н. Konzertjazz

КОНЦЕРТНИЙ ЗАЛ – спеціально обладнане та акустично пристосоване приміщення для проведення публічних концертів.

р. концертный зал

а. music hall, concert hall

ф. salle de concert

н. Konzerthalle, Konzertsaal, Musiksaal

КОНЦЕРТНИЙ НОМЕР – див. *Номер*.

КОНЦЕРТНИЙ ЗАЛ ИМЕНИ П.И. ЧАЙКОВСКОГО – (рос.) один із крупних філармонічних залів Москви. Побудований в 1940 на 1565 місць. Тут відбуваються виступи симф. та камерних оркестрів, солістів-інструменталістів, вокалістів, хор. та хореогр. колективів, артистів драм. театрів, естр. та джаз. виконавців.

КОН'ЮНКТУРА – сукупність певних умов, збіг обставин, стан речей, здатний впливати на вирішення, розв'язання якої-небудь справи, питання. К. ринку може диктувати умови розповсюдження дисків певного виконавця.

лат. *conjungere* – зв'язувати, з'єднувати

р. конъюнктура

а. conjuncture

ф. conjoncture

н. Konjunktur

КООРДИНАЦІЯ – 1. Погодження, зведення до відповідності, установлення взаємозв'язку, контакту в діяльності людей, між діями, поняттями. 2. Погодженість, співмірність, приведення у відповідність, установлення взаємозв'язків між діями у виконанні певної діяльності. Така К. необхідна естр. виконавцю, який співає, тримає мікрофон, підтанцьовує, боковим зором дивиться на диригента та ін.

р. координация

а. co(-)ordination

ф. coordination

н. Koordination

КОПРАЙТ – закон, що забороняє поширення літ., муз. та худож. творів цілком або частково без дозволу автора. Позначається символом ©. Див. *Авторське право*.

а. copyright – букв. авторське право

р. копирайт

КОПІЯ – 1. Точне відтворення чого-небудь, що цілком відповідає оригіналові; відтворення, дублікат, відбиток. 2. Той, хто дуже подібний до кого-небудь.

лат. *copia* – більшість

р. копия

а. copy, duplicate, image

ф. copie, reproduction, double

н. Kopie, Abschrift, Ebenbild

КОРДЕБАЛЕТ – колектив танцюристів, які виконують мас. та групові танці. Використовуються як підтанцьовування під час співу.

а., ф. corps de ballet

н. Ballettkorps, Corps de ballet

КОРИФЕЙ – 1. Кер. і заспівувач хору в давньогрец. трагедії. 2. *Провідний, видатний діяч на будь-якій ниві (культури, мистецтва).

грец. *koryphaios* – вождь, керманіч, ватажок

а. coryphaeus, luminary, coryphées, leader, leading figure/light

ф. coryphée

н. Koryphaios, Koryphäe

КОРНЕТ-А-ПІСТОН – дух. мідний мундштуковий муз. інструмент, родинний трубі. Має розповсюдження з поч. XIX ст. Набув поширення в оркестрах традиц. джазу на поч. XX ст. (Б. Болден, Ф. Кеппард, К. Олівер). В 1920-х рр. поступово був витиснутий трубою. В сучасн. джазі застосовується рідко. Див. також *Труба*.

ф. cornet a pistons

а. cornet, cornet à piston(s)

н. Kornett

КОРОНА – у стародавності – діадема, вінок; знак монархового достоїнства. Надала поштовх до лаврового вінка, нагородження переможців у різного роду змаганнях, у т.ч. й творчих.

лат. *corona* – вінець
а. crown
ф. couronne
н. Krone

КОРСЕТ – нижня білизна, що в старовину надівалася поверх сорочки. Твердість їй надавалася за допомогою китового вуса, попереду й позаду затягувалася шнурівкою, щоб зробити жіночу фігуру тонкою й красивою. На поч. 1990-х рр. увійшов у моду на естраді як верхній одяг, завдяки популяризації його амер. співачкою Мадонною.

ф. corset
а. corset, stays
н. Korsett

КОРУС – див. *Квадрат*.

р. корус, квадрат
а. chorus
ф. chorus
н. Chorus

КОСТЮМ – 1. Один із елементів естетичної культури, що характеризує звичаї, образ та стиль життя, смаки людей. 2. Маскарадний, театр. або сцен. одяг, який використовується поряд із гримом і париком для створення образу. Відіграє важливу роль на конц. естраді.

а. suit, costume, dress
ф. costume, complet
н. Kostüm, Anzug

КОСТЮМЕР – фахівець по маскарадним, театр. або сцен. костюмам; працівник костюмерної.

ф. costumer
а. costumier, dresser, costumer

КРАКОВ'ЯК – 1. Старовинний польс. нар. танець, енергійний та рухливий за характером. 2. Парний бальний танець усталеної композиції, створений в Росії на основі поєднання елементів нар. К. з вальсом. Темп швидкий або помірно швидкий. 3. Музика до цього танцю, муз. твір у ритмі такого танцю. Муз. розмір 2/4.

польс. *krakowiak* – по назві польс. міста Kraków
р. краков'як
а. krakowiak, cracovienne
ф. crakoviak, cracovienne
н. Krakowiak

«**КРАСНАЯ ГВОЗДИКА**» – (рос.) міжнар. фестиваль політ. пісні, який проходив у Сочі (з 1967). На перших фестивалях натиск робився на політ. або патріот. пісню. У зв'язку із розпадом Рад. Союзу втратив актуальність.

КРАУТ-РОК – з кінця 1960-х рр. у Німеччині існувала своєрідна рок-сцена, малопримітна в контексті шоу-бізнесу, що істотно вплинула на розвиток авангард. форм року. К.-р. – регіональне відгалуження прогресивного року, точніше, його електронно-психоделічного різновиду. Найвпливовішою групою в Німеччині була «Kraftwerk», створивши на поч. 1970-х рр. оригінальну концепцію дегуманізованої «роботоподібної» музики, що виконувалася на комп'ютерних інструментах. Музика «Kraftwerk» стала прообразом стилю «електро-поп».

від н. *Kraut* – тушкована капуста, улюблена страва німців

КРЕОЛЬСЬКА МУЗИКА, латиноамер. музика – поняття, звичайно протиставлюване афро-амер. муз. культурі. Ясно виражена. К.м. демонструє роль негр. впливів на європ. муз. культуру в Америці.

а. Creole music

КРЕОЛЬСЬКИЙ ДЖАЗ – різновид новоорлеан. джазу, що розвився у креолів – нащадків від шлюбу негрів із французами або іспанцями. Креол. музиканти відіграли певну роль у формуванні джазу. На відзнаку від негрів, вони володіли більш високим виконав. рівнем, були виховані на європ. традиціях, привнесли до джазу франц. та ісп. риси, які в свою чергу були пов'язані з фольклором креолів, сприяли розширенню джаз. інструментарію та розвитку ансамблевих форм джазу, а також залученню негрів до європ. культури.

а. Creole jazz

КРИТЕРІЙ, мірило – підстава для оцінки, визначення або класифікації чогось.

р. критерій
а. criterion
ф. critère
н. Kriterium

КРИТИК – 1. Той, хто аналізує, оцінює літ., мистецькі твори. 2. Людина, що аналізує, розглядає різні явища, дає їм оцінку, виявляє вади.

а. critic, music critic (муз.)
ф. critique, critique musical (муз.)
н. Kritiker, Musikkritiker (муз.)

КРИТИКА, судження, оцінка, аналіз – 1. Розгляд і оцінка когось, чогось з метою виявлення та усунення вад, а також принцип і форма діяльності, що відбиває аналітично-оцінювальне ставлення до діяльності з метою переосмислення її щодо певних критеріїв. 2. Літ. жанр, завданням якого є розгляд, тлумачення та оцінка літ. і мистецьких творів. Також царина літ. творчості, що займається питаннями теорії та практики цирк., естр., джаз. мистецтва. Здійснюється у формі рецензій на вистави, творч. портретів артистів, режисерів та ін. діячів, оглядових нарисів. К. відгукується на поточні події, відмічає недоліки, узагальнює досвід майстрів.

грец. *kritikē* – мистецтво/здатність розбирати, судити, розрізняти
а. criticism, critique, music criticism/critique (муз.)
ф. critique, critique musicale (муз.)
н. Kritik, Musikkritik (муз.)

«**КРОКУС СИТИ ХОЛЛ**» – (рос.) багаторівневий конц. зал у Красногорську (РФ), відкритий в 2009 р. та названий на честь М. Магомаєва. В залі проходять різноманітні масштабні заходи: фестивалі, офіційні церемонії, шоу-програми, концерти, вистави. Великий зал може трансформуватися, найбільша місткість понад 7 тис. місць.

а. Crocus City Hall

«**КРУГОЗОР**» – щомісячний літ.-муз. та суспільно-політичний ілюстрований журнал із додатками у вигляді гнучких платівок, де оперативно можна було послухати естр., джаз. та рок-виконавців. Одним із засновників був Ю. Візбор. Видавався в СРСР впродовж 1964-1992 рр.

КРУНЕР – співак, що використовує крунінг як манеру виконання попул. пісень перед мікрофоном (Б. Кросбі, Ф. Сінатра та ін.).

а. croon – муркотати

КРУНІНГ – м'яка, сентиментальна манера наспіву у мікрофон.

а. crooning, від croon – муркотати

р. крунинг

КСИЛОФОН – удар. дерев'яний самозвучний муз. інструмент визначеної висоти звука афр. походження. Складається з ряду дерев'яних брусків різної довжини. Поширений у багатьох народів, г.ч. в Африці, Півд.-Схід. Азії, Лат. Америці. В Європі з'явився в XV ст. і використовувався як нар. інструмент, спочатку однорядний, в європ. професійній музиці з поч. XIX ст. Грають двома паличками, кінець яких нагадує ложечку з деяким потовщенням. Звук сухий, різкий, швидко «затухаючий». Із часом на зміну чотирирядному К. прийшов дворядний, де розташування пластинок нагадує клавіатуру ф-но. Палички (до 8) стали застосовуватися з круглими головками. Сучасні різновиди – маримба, ксилоримба, тубафон та ін. Дістав поширення на конц. естраді, в симф. оркестрах, оркестрах дух. та нар. інструментів. У джазі зустрічається рідко.

грец. *xylon* – (зрубане) дерево

а. xylophone, straw-fiddle

ф. xylophone, claquébois

н. Xylophon, Stabspiel, Strofiedel

~ дворядний

р. ~ двухрядный

а. keyed xylophone

ф. xylophone a clavier

н. Klaviturxylophon

КУ-БОП (кубина-боп) – афро-кубин. боп.

КУЛ, кул-джаз – стиль сучасн. джазу, що виникнув у кінці 1940-х рр. Був створений деякими негр. джазменами, хоча більшість представників К. – білі музиканти. Походження К. пов'язують з іменем негр. саксофоніста Л. Янга, який ще в 1930 рр. розробив протилежну хот-джазу «холодну» манеру звуковидобування і увів у обіг термін «кул». К. – свого роду реакція на надмірно експресивний характер бопа. В другій пол. 1950-х рр. дещо втратив свого значення як стиль. Характерні риси – раціональний характер музики, емоційна стриманість, зросло значення аранжування та гармонії, вишуканість форми й тембрів, тенденція на зближення до європ. акад. музики. В основному виконується ансамблями комбо, хоча можливо виконання й великими оркестрами, до складу яких включаються нетипові для джазу інструменти симф. оркестру. Великий вплив на формування К. справив трубач М. Девіс. Серед виконавців – Ш. Роджерс (тр.), П. Дезмонд, С. Гетц (сакс.), анс. «Modern Jazz Quartet», квартет Д. Брубeka та ін. (усі США).

а. cool jazz – букв. прохолодний джаз

р. прохладный джаз

КУЛІСИ – див. *Лаштунки*.

КУЛЬМІНАЦІЯ – структурний елемент сюжету худож. твору, естр. концерту, вистави, момент найбільшого гострого зіткнення чого-небудь. Базується на основі виразних можливостей того виду мистецтва, до якого належить даний худож. твір.

лат. *culminis* – родовий відмінок від *culmen* – найвища точка, вершина

р. кульминация

а., ф. culmination

н. Kulmination

КУЛЬТУРА – 1. Історично визначений рівень розвитку суспільства, творч. сил і здібностей людини, виражений у типах і формах організації життя та діяльності людей, в їхніх взаємовідносинах, а також в утворюваних ними матеріальних і духовних цінностях. У більш вузькому сенсі термін відносять до сфери духовного життя людей. 2. Рівень, ступінь розвитку, досягнутий у певній галузі знання або діяльності. Див. також *Масова культура*.

лат. *cultura* – оброблення, догляд, виховання, освіта, розвиток

а. culture

ф. culture, civilisation

н. Kultur

КУЛЬТУРНА ІНДУСТРИЯ – комерц. структура шоу-бізнесу, що віддзеркалює рівень монополізації поп-музики. Її складовими є індустрія виробництва платівок, гастрольні агенції, комерц. ТБ, радіомовлення, система конц. залів, реклама, видавництва та органи преси. Як складові до К.і. входять також фестивалі, клуби прихильників (фан-клуби), дискотеки, магазини дисків.

р. культурная индустрия

а. cultural industry

ф. industrie culturelle

н. kulturelle Industrie

КУМИР, ідол – улюбленець публіки. В переносному значенні – предмет обожнення, захоплення, поклоніння.

а. idol, crowd puller, cult figure, icon, matinee idol (у жінок)

ф. idole, dieu

н. Abgott

КУН СОНГС – пісні, в яких імітується манера співу негрів, працюючих на плантаціях. Створювались переважно білими авторами та виконувались у супроводі банджо, гітари або укулеля. Були в репертуарі менестрельних театрів і відомі з першої пол. ХІХ ст. Згодом деякі з них увійшли до джаз. репертуару.

а. coon songs, скор. від *rascoon* – єнот; так зневажливо звали негрів

КУПЛЕТ – розділ (частина) пісні, що включає до себе одну строфу поетичного тексту та одне проведення мелодії (наспіву). К. повторюється далі з новими строфами точно або з якими-небудь змінами. В результаті утворюється куплетна форма, що є в основі побудови більшості нар. пісень багатьох країн, а також в багатьох творах професійної музики, що відносяться до пісенного жанру. Структурно К. може поділятися на заспів та приспів. Див. *Куплетна форма*.

ф. couplet

а. couplet, stanza, song

н. Couplet, Strophe, Schlager

КУПЛЯТИ (тільки множина) – особливий пісенний жанр, пісеньки веселого, жартівливого або сатир. характеру, що виконуються на естраді, в опереті або водевілі звичайно у супроводі музики. Народилися у Франції. Серед куплетистів – М. Смирнов-Сокольський, І. Набатов, Л. Утьосов, В. Кораллі, Б. Бенціанов, П. Рудаков, «Ярославские ребята» та ін.

р. куплеты

а. topical/satirical songs

н. Couplet, Schlager

КУПЛЯТИСТ – естр. арт., який виконує куплети.

а. singer of topical/satirical songs

ф. chansonnier

н. Coupletsänger

КУПЛЕТНА ФОРМА – поширена форма вок. творів (звичайно пісень), в яких одна й та сама мелодія повторюється у незмінному або злегка варійованому вигляді, при кожному повторенні виконуючись з новим текстом. Див. *Куплет*.

р. куплетная форма

а. form of topical/satirical songs

ф. forme de chansons satiriques

н. Form aktueller/satirischer Lieder

Л

ЛАБОРАТОРІЯ – *внутрішні творч. процеси, внутрішня діяльність митця.

лат. *laborare* – працювати

р. лаборатория

а. laboratory

ф. laboratoire

н. Laboratorium

ЛАВР – вічнозелене дерево. Завдяки сильному запаху використовувався в Давній Греції для очищення та на знак спокути вини. В Давньому Римі вважався символом миру. У культурі народів Європи, а потім і світу – емблема слави, нагороди, перемоги. Див. також *Вінок*, *Корона*, *Лауреат*.

лат. laurus

р. лавр (лавровый венок)

а. laurel (laurel wreath)

ф. laurier (couronne de laurier)

н. Lorbeer (Lorbeerkrantz)

ЛАДОВИЙ ДЖАЗ – див. *Модальний джаз*.

ЛАЗЕР – пристрій для створення вузького пучка світла, здатного поширюватися на великі відстані без розсіювання. Використовується на естраді в світлових шоу, в створенні світлового антуражу виступу.

а. laser, скор. від *Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation*, підсилення світла за допомогою вимушеного випромінювання

ЛАЙТ-ШОУ – шоу, побудоване на світлових ефектах.

а. light show, від *light* – світло

ЛАМБАДА – бразил. парний танець із характерним рухом стегон, експресивний за характером виконання. Поєднує в собі елементи каліпсо, зук, регі. Була попул. в кінці 1980-х рр. у виконанні анс. «Каота». З 1990 проводився чемпіонат світу по танцю. В деяких країнах піддавалась нападкам.

порт. *lambada* – букв. удар палки

ЛАТИНІЗМ – слово або зворот, запозичений із лат. мови (автор, актор, альбом, бенефіс, гонорар, імпровізація, лауреат, реверберація, сцена).

р. латинизм

а. Latinism, Latin construction

ф. Latinisme, construction Latine

н. Latinismus, lateinische Konstruktion

ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКА МУЗИКА – те ж саме, що і *Креольська музика*.

ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКИЙ РОК – термін, що своїм виникненням зобов'язаний музиканту К. Сантані. В 1968 він заснував групу, яка грала рок, забарвлений латиноамер. мелодикою. Після цього ін. групи почали використовувати в своїх композиціях мотиви самби, румби. Певною мірою вплинув на стиль фьюжн, для якого характерні запозичення із нетрадиц. культур.

р. латиноамериканский рок

а. Latin-American Rock

ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКІ ТАНЦІ – танці, що виникли на фольклорній основі: пасадобль, румба, самба, мамбо, ча-ча-ча, каліпсо, меренга, конга, боса-нова. Належать до обов'язкової програми конкурсів бальних танців, включаються в різні естр. концерти.

р. латиноамериканские танцы

а. Latin-American dances, dances of Latin America

ЛАУРЕАТ – 1. У давніх греків і римлян – переможець будь-яких змагань, нагороджений почесним лавровим вінком. 2. Особа, якій присуджується держ., міжнар. премія, а також переможець конкурсів (г.ч. худож.). Див. також *Лавр*.

лат. *laureatus* – увінчаний лавровим вінком

а. laureate, prize winner

ф. lauréat, lauréate

н. Laureat, Preisträger

ЛАШТУНКИ – 1. Частина театр. декорації, що розміщуються з боків сцени; куліси. 2. *Сцена.

р. кулисы

а. wings, side scenes, slips, coulisses, flat (задник)

ф. coulisses, cantonade (заст.)

н. Kulissen

ЛГИТМик – (рос.) Ленинградский государственный институт театра, музыки и кинематографии, вищий навч. театр. заклад, створений в 1962 р. Із 1964 здійснюється підготовка акторів театру муз. комедії. Нині має назву Рос. академия истории искусств. Серед випускників – А. Фрейндліх, М. Боярський, І. Складар, Г. Широченко, І. Броневицька.

ЛЕГКА (розважальна) МУЗИКА – вид муз. мистецтва, що поєднує різноманітні форми вок. та інстр. виконавства. Як пр., нескладна за змістом, проста за формою, доступна для сприймання та призначається для розважальних цілей. До Л.м. можна віднести естр. пісню, деякі інстр. форми (увертюри, фантазії, попури).

р. легкая (развлекательная) музыка

а. light/popular music, easy listening

ф. musique légère, musique

н. Unterhaltungsmusik, leichte Musik

ЛЕЗГИНКА – нар. танок лезгин, що живуть у Дагестані. Поширена по всьому Кавказі, кожна народність має свої різновиди Л. Виконується як сольний чоловічий танець, а також у парі із жінкою у швидкому, стрімкому темпі. Потребує великої спритності й сили. Муз. розмір 6/8.

р. лезгинка

а. lezghinka, Caucasian dance

ф. lesghienne, danse caucasienne

н. Lesginka, kaukasischer Tanz

ЛЕЙБЛ – фабрична марка, ставиться на продукції, що випускається будь-якою фірмою (в муз. галузі на компакт-дисках, касетах і платівках), а також назва фірми.

а. label – букв. ярлик

р. лейбл

ЛЕНИНГРАД (до 1914 – Петербург, в 1914-1924 – Петроград, після 1991 – Санкт-Петербург) – рос. місто, крупний світовий центр муз. культури, в т.ч. естр. мистецтва, рок-музики, джазу. В Л. існують муз. навч. заклади, де вивчається мистецтво естради, конц. зали, театри, філармонія, мюзик-хол та ін. культурно-мистецькі заклади. Із Л. пов'язана діяльність ВІА «Поющие гитары», «Дружба», виконавців О. Вертинського, Л. Ут'єсова, К. Шульженко, Е. П'єхи, І. Понаровської, М. Боярського, К. Кінчева, Ю. Шевчука, рок-груп «Аквариум», «Алиса», «ДДТ», «Кино» та баг. ін.

р. Ленинград

а., ф., н. Leningrad

ЛЕНИНСЬКА ПРЕМІЯ – одна із форм заохочення рад. громадян за найвидатніші роботи в галузі науки, техніки, літератури, мистецтва, архітектури. Започаткована в 1925 р. Присуджувалася кожний парний рік (в 1935-1957 не присуджувалась). Серед нагороджених – Т. Хренніков, В. Соловйов-Седой, Л. Зікіна, З. Долуханова, О. Образцова та ін.

р. Ленинская премия

н. Leninpreis

ЛЕТКА-ЄНКА, леткіс – фін. мас. бальний танець усталеної композиції, веселий за характером, в якому учасники звичайно розташовуються ланцюжком та пересуваються стрибками. Танець нагадує гру. Набув широкого поширення в кінці 1960-х рр. Став відомим завдяки попул. мелодії у виконанні оркестру під керівництвом А. Леткіса (звідси інша назва танцю). Муз. розмір 4/4.

фін. letkajenkka

р. летка-йенька

ЛЕТКІС – див. *Летка-єнка*.

р. леткис

«ЛЕТУЧАЯ МЫШЬ» – (рос.) одне з перших театрів-кабаре, відкритих у Москві (1908). Виникло із пародійно-жартівливих вистав, які влаштовувалися на «капусниках» Моск. худож. театру. Розпалося в кінці 1920-х.

ЛИТАВРА – удар. муз. інструмент визначеної висоти звука давнього (схід.) походження. Має форму півкулі, отвір якої затягнений шкірою або пластиком. Звуки видобуваються ударами дерев'яних калаталок із кулястими (звичайно повстяними) наконечниками. В Європі відома з XV ст., з XVII ст. входить до складу орк. колективів. Сучасні Л. мають механізми автоматичного настроювання.

грец. (po)ly – багато + taurea – барабан

а. kettle-drum, timpano

ф. timbale

н. Pauke, Kesselpauke

ЛІБРЕТО – 1. Словесний текст великого муз.-драм. (опери, оперети, мюзиклу) твору. Сценарій балет. спектаклю. 2. Стисле викладення змісту опери, оперети, балету, кінофільму.

іт. libretto – букв. книжечка

р. либретто

а. libretto, text

ф. libretto, livret (poème)

н. Libretto, Operntext, Textbuch

ЛІВ-АЛЬБОМ – конц. («живий») запис альбому.

а. live – живий

ЛІВША, шульга – особа, що володіє краще лівою рукою, ніж правою. В середні віки їх вважали диявол. породженцями. У жінки-лівші практично не було шансів довести, що вона не відьма. Можливо, із тих пір у багатьох мовах слово «лівий» носить негативний відтінок. Англ. «left-handed» – це не тільки «ліворукий», але і «незграбний», «двозначний», «сумнівний»; франц. «gauche» – «лівий», «незграбний», «нечесний»; нім. «linkisch» – невправний, неспритний; італ. «manco» – дефектний. Рос. вислови «левая продукция», «пойти налево» – мають яскраво виражений негативний відтінок. Серед знаменитих Л. такі творчі особистості: вчені – Аристотель, І. Ньютон, А. Ейнштейн; письменники – Л. Керролл, Г. Андерсен; художники – Мікеланджело, П. Рубенс, П. Пікассо; актори – Ч. Чаплін, Г. Гарбо, М. Монро, Б. Уїлліс, Н. Кідман, Д. Робертс, М. Йовович; піаністи – С. Рахманінов, Е. Гарнер; композитори – Л. Бетховен, Н. Паганіні, Р. Шуман; гітаристи – П. Маккартні, Д. Хендрикс, Г. Фрей; співаки – Д. Гарленд, П. Саймон, Д. Майкл, Н. Коул, Р. Планта, Емінем, Їлка; барабанщики – Б. Кобем, Ф. Коллінз, Р. Старр та баг. ін. 13 серпня святкується Міжнар. день лівши.

р. левша

а. lefthander, lefthanded person

ф. gaucher

н. Linkshänder

ЛІД – див. *Лідер* (3).

а. lead

р. лид

ЛІДЕР – 1. Людина, яка завдяки своїм особистим якостям має переважний вплив на членів соц. групи (оркестру, ансам., труп). Здійснює функції впливу, орг., мобілізації. 2. Кер. ансам. або оркестру. 3. Ведучий голос в ансам. або оркестрі.

р. лидер

а., ф. leader

н. Leader, Führer

ЛІП-СІНК – букв.: синхронізація губами. Це «міміка» під фонограму, коли арт., «ворушачи губами» або наспівуючи напівголосно, імітує реальний спів. Із вузькопрофесійного поняття Л.-с. перетворився в одну з основ «продюсер.» диско-музики. Оскільки більшість диско-виконавців мала «декоративний» характер і ніколи не виступала із «живими» концертами, «синхронізація» стала для них єдиним способом спілкування з аудиторією. Досить поширений Л.-с. і в сучасн. естр. шлягері. Див. *Фанера*.

р. лип-синк

а. lip synch(ronization)

ЛІРНИК – укр. нар. музикант-співак, який супроводжував свій спів грою на лірі. Л. були також на території Білорусі, Польщі, Литви та Молдови. Окрім пісень Л. виконували й інстр. музику (гопаки, козачки та ін.). Мистецтво Л. можна вважати джерельною базою естр. мистецтва.

ЛІТОВКА – за рад. часів дозвіл на публічне виконання тексту рок-виконавцями.

р. литовка

ЛИЦЕНЗІЯ – 1. Дозвіл, що надається держ. органами окремим особам або організаціям на використання продукції, технології або здійснення певних операцій і видів діяльності. Може бути патентною, разовою, примусовою. 2. Дозвіл на право використання чого-небудь; згода, санкція.

лат. *licentia* – право, дозвіл

р. лицензия

а., ф. licence

н. Lizenz

ЛОЖА – відділені перегородками місця на кшталт невеликого внутрішнього балкона для кількох глядачів у театр. залі. Розташовані по бокам і позаду партеру (ложі бенуара) та на ярусах.

ф. loge

а. box

н. Loge

ЛОНГПЛЕЙ – довгограюча вінілова платівка (на 33 1/3 об./хв.). Те ж саме, що й *Диск*.

а. *long play* – букв. довга гра, LP

ЛОНДОН – столиця Великобританії, один із найстарших муз. центрів Європи. В Л. є велика кількість конц. залів та майданчиків, студій звукозапису. З Л. пов'язана також діяльність багатьох рок-музикантів та рок-груп («Beatles», «Rolling Stones», «Who», «Sex Pistols», «Clash», «Rainbow», «Roxy Music», Е. Джон, Ф. Коллінз, Д. Боуї та ін.).

а., ф., н. London

ЛОС-АНДЖЕЛЕС, Ел-Ей – культурний центр США в штаті Каліфорнія. З Л.-А. пов'язана діяльність багатьох рок-музикантів та рок-груп («Asia», «Black Oak Arkansas», «Byrds», «Doors», «Los Lobos», «Love» та ін.).

а. Los Angeles, L.-A.

ЛСД – психоделічний наркотик, що викликає галюцинації. Без кольору, запаху, легко синтезується, до нього не виникає звикання, нетоксичний, але його вплив непередбачений. Був відкритий в Англії (1943) швейцар. хіміком А. Хоффманом випадково: у результаті помилки під час хім. дослідів утворилася суміш, і Хоффман, який її спробував, мав сильні галюцинації. Прилюдно з'явився в Каліфорнії під час руху хіпі, в творчості ансамблів «Grateful Dead», «Jefferson Airplane» та ін. груп.

р. ЛСД, диэтиламид лизергиновой кислоты

а. LSD, lysergic acid diethylamide

ЛЮБЕР – моск. прізвище. В різних містах Л. звали по-різному, але сутність одна: це нудьгуючі підлітки з індустріальних районів і пригородів, що віднайшли собі застосування в «боротьбі» зі своїми ровесниками. До рок-музики мають лише те відношення, що є загальним ворогом усіх муз. неформалів.

«ЛЮЦЕРНА» – конц. зал Праги.

чеськ. Lucerna

ЛЯЛЬКА – 1. Річ, призначена для гри. Чимало естр. виконавців мають іграшки як талісмани для успішного виступу. 2. Дитяча іграшка у вигляді фігурки людини. 3. Макет фігури якої-небудь істоти, зроблений з будь-якого матеріалу. З 2002 р. в моду почали входити Л., в т.ч. і в натуральний розмір, зірок естради, кіно. Існують «клони» на Б. Стрейзанд, М. Джексона, Р. Мартіна, К. Агілеру, Мадонну, Б. Спірс, К. Міноуг, Шакіру, Шер, Д. Майкла, учасниць групи «Spice Girl» та ін. 4. Безвольна людина або людина, якою розважаються; маріонетка. Див. *Талісман, Театр (Ляльковий)*.

р. игрушка

а. toy, plaything

ф. joujou, jouet

н. Spielzeug, Spielsache

М

М 1 – всеукр. телевіз. муз. канал. Започаткований у грудні 2001 р. На каналі проводяться хіт-паради, демонструються кліпи, звучать нові пісні, подається інформація про моду, музику, шоу-бізнес тощо.

М 2 – всеукр. телевіз. муз. канал. Заснований у червні 2007 р.

МАГНІТОЛА – комбінований радіопристрій, в якому магнітофон поєднується з радіоприймачем.

р. магнитола

а. radio-recorder

ф. magnétophone

МАГНІТОФОН – апарат для магніт. запису та відтворення звуку. Магніт. запис звуку уперше був здійснений в 1898 р. датським фізиком В. Пульсеном. *Цифровий М.* – пристрій для магніт. запису звуку та його відтворення за допомогою цифрової техніки.

р. магнитофон
а. tape recorder; digital audio (digital sound) recorder (цифровий)
ф. magnétophone
н. Magnetophon, Tonbandgerät, Magnettonbandgerät

МАЕСТРО – почесне найменування значних діячів у різноманітних галузях мистецтва – композиторів, диригентів, виконавців.

іт. maestro
р. маэстро
а. master, maestro
ф. maestro, maître
н. Maestro

МАЗУРКА – 1. Польс. нар. парний танець, характеризується швидким темпом, образно передає елементи кавалерійської їзди. В XIX ст. поширився в багатьох країнах Європи як сцен. та бальний танець. Темп від помірно швидкого до швидкого. Муз. розмір 3/8 або 3/4. 2. Музика до танцю, муз. твір у ритмі цього танцю.

польс. mazurek, *mazur* – від назви мешканців Мазовії – мазури, у яких вперше з'явився цей танець
а. mazurka
ф. mazourka, mazurka
н. Mazurka, Masurka

МАЙДАН ЗІРОК – див. *Плодаць звед.*

МАЙСТЕР, митець – 1. Фахівець з якого-небудь ремесла. 2. Той, хто досяг високої майстерності, досконалості в своїй роботі, творчості; віртуоз, артист.

р. мастер, художник, артист, виртуоз
а. master; craftsman, skilled workman, expert
ф. maître
н. Meister, Kenner

МАЙСТЕРНІСТЬ – висока вправність у виконанні певного виду діяльності, високий рівень володіння виразними засобами та технікою виконавства в якому-небудь виді мистецтва. Для набуття М. необхідні відповідна освіта, уміння та професійні навички.

р. мастерство
а. mastery, skill, art, craftsmanship, workmanship, masterhood
ф. maîtrise virtuosité, maestria, art
н. Meisterschaft, Können

МАКІЯЖ – 1. Гримування, мистецтво оформлення обличчя за допомогою косметичних засобів – фарб, кремів, тіней, помади, а також саме оформлення. 2. Косметичний засіб (фарби, креми, тіні, помада) для надання обличчю краси, свіжості. Набуває надзвичайного значення для людей творч. професій, а також для плідної роботи на естраді, в кіно, на ТБ. Див. також *Грим*.

р. макияж
ф. maquillage

МАКСИДРОМ (Maxidrom) – з 1995 щорічний міжнародний фестиваль рос. рок-музики.

МАМБО – парний імпровіз. танець латиноамер. походження, експресивний за характером, родинний ча-ча-ча та румбі. Виник в 1930 рр. В Європі з'явився в кінці 1940-на поч. 1950 рр. Темп від помірного до швидкого. Муз. розмір 2/4 та 4/4.

ісп. mambo
а., ф. mambo
н. Mambo

МАНДОЛІНА – струн. щипковий муз. інструмент з овальним корпусом та чотирма парами струн, на якому грають медіатором. Виникла в Італії. Див. *Серенада, Блюграс*.

іт. mandolino, від *mandorla* – мигдаль
р. мандолина
а. mandolin(e)
ф. mandoline
н. Mandoline

МАНДРІВНИЙ АРТИСТ – особа (клоун, акробат, співак, поет), яка мандрувала Європою, влаштовуючи на підмостках нар. вистави.

р. странствующий артист
а. wandering artist(e)/actor
ф. artiste ambulant/voyageant
н. Quacksalber, Possenreisser, wandernder Künstler/Schauspieler

МАНДРІВНИЙ МУЗИКАНТ – середньовічні музиканти, які, мандруючи різними країнами, показували свою майстерність володіння муз. інструментами.

р. странствующий музыкант
а. wandering musician
ф. musicien ambulant/voyageant
н. wandernder Musiker

МАНЕРА – 1. Характер виконання якого-небудь худож. твору окремим виконавцем, його інд. стиль та інтерпретація. 2. Спосіб поводитися, триматися в товаристві, на сцені. 3. Сукупність особливостей, творч. прийомів, властивих митцеві, напряду в літературі або мистецтві, худож. творові, виконанню худож. твору.

ф. manière
а. manner
н. Manier, Art

МАНІЯ – хворобливий психічний стан, що характеризується розладом нервової системи, підвищеним збудженням, нав'язливими ідеями тощо. Відомо чимало форм М. – М. величі, М. переслідування. Зокрема, М. величі притаманна деяким творч. людям.

...манія
р. мания
а. mania, passion, craze; delusions of grandeur, megalomania (манія величі)
ф. manie, monomanie; mégalomania, manie des grandeurs (манія величі)
н. Manie, Wahn; Größenwahn (манія величі)

МАРАКАСИ – південноамер. парний удар. муз. інструмент невизначеної висоти звука, рід брязкалець. Являє собою висушений плід кокосового горіха, гарбуза або маленької дині з ручкою, наповнений камінцями, сухими зернами або піском. Сучасні М. виготовляються з тонкостінних дерев'яних, металевих або пластмасових куль, заповнених горохом або шротом. Звук витягається струшуванням і характеризується гострим шарудінням. Набув широкого поширення в джаз. та естр. музиці.

ісп. maracas
р. маракас(ы)
а. maraca(s), cuban rattles
ф. maraca(s)
н. Maracas, Rumbakugeln

МАРИМБА – удар. дерев'яний муз. інструмент визначеної висоти звука афр. походження. Являє собою різновид ксилофона та має металеві резонаторні трубки. В Центр. Америці як резонатори використовують дерев'яні ящики різної ємності. Грають на М. паличками з твердими, середніми та м'якими головками. Звучання нагадує ксилофон, але тихіше. Те ж саме, що і маримбафон.

а. marimba(phone), resonaphone, marimba
ф. marimba, marimbaphone
н. Marimba(phon)

МАРИМБАФОН – див. *Маримба*.

а. marimbaphone

МАРИХУАНА – наркотик, що видобувається з коноплі. М. часто вживають рок-музиканти.

ісп. marihuana, marihuana
а. marihuana, marijuana

МАРІОНЕТКА – 1. Лялька в ляльковому театрі, якою керує актор за допомогою спец. пристосування. 2. *Про людину, що сліпо виконує чийсь волю; сліпе знаряддя, виконавець чужої волі (аналогічно і в стосунках на естраді, в шоу-бізнесі тощо).

ф. marionnette; початково назва фігурок, які зображали діву Марію у середньовіковій ляльковій виставі
р. марионетка
а. fantoccini, puppet, marionette
н. Marionette, Gliederpuppe; Strohmänn

МАРШ – муз. твір, що має енергійний, чіткий ритм і відповідає розміреній ході. Відрізняється розміреним темпом, бадьорим, мужнім, героїч. характером. Використовується в опері, балеті, мюзиклах, театр. виставах, в музиці кіно, а також як самостійна п'єса. Муз. розмір 2/4, 4/4, 6/8.

ф. marche – букв. рух вперед
а. march
н. Marsch

МАРШИРУВАЛЬНИЙ ОРКЕСТР – тип негр. дух. оркестру, який набув поширення в період архаїчного джазу в Н. Орлеані. Виникнув на зразок воєнних марширувальних оркестрів. Репертуар складався в основному з маршів та попул. танців, які виконувались в характерній для негрів синкопованій манері. М.о. відіграли важливу роль у формуванні новоорлеан. стилю та класич. джазу в цілому. Див. також *Духовий оркестр*.

р. марширующий оркестр
а. marching band

МАСАЖ – розтирання, розминання тіла, обличчя з лікувальною або гігієнічною метою. Часто використовується в практиці конц. виконавців.

р. массаж
а. massage
ф. massage
н. Massage

МАСКА, машкара – 1. Заслона для обличчя людини у вигляді звірячої морди, спотвореного людського обличчя тощо, виготовленої з пап'є-маше або гуми. 2. Постійна сцен. зовнішність арт., що втілюється переважно засобами зовнішньої характерності (грим, костюм, манера поведінки). Свої особисті образ та М. створювало чимало видатних митців – Л. Утьосов, К. Шульженко, Л. Русланова, Е. П'єха, В. Толкунова, Л. Зикіна та ін. 3. Термін, який вживається у вок. педагогіці. Поняття М. пов'язано з резонуванням голосу співака в носовій та придатковій порожнинах, тобто у верхній частині обличчя. 4. *Зовнішній вигляд, що приховує справжню сутність когось, чогось.

іт. maschera – маска

a. mask
ф. masque
н. Maske, Larve

МАСКАРАД, карнавал – свято, бал, гуляння, костюмований бал, учасники якого надівають маски, характерні костюми. Зародився в Італії. Інколи М. розігрується на сцені або на ТБ.

a. masquerade, mask mummery, masked ball, fancy(-dress) ball
ф. mascarade, bal masqué/travesti
н. Mummenschanz, Maskerade, Maskenball

МАСКИ – розважальна вистава, що влаштовувалася в Англії в XVI-XVII ст. при дворі або домах аристократів. Являла собою пишний феєричний комедійний дивертисмент, що складався із серії сцен і номерів, які по чергово змінювалися (ходи, танці, драм. діалоги, лірич. епізоди, коміч. інтермедії, буфонади, спів та інстр. музика). М. можна вважати джерельною базою естр. мистецтва.

a. masques

МАСОВА КУЛЬТУРА, поп-культура, індустрія розваг, споживча, комерц. культура – поняття, що характеризує особливості виробництва культурних цінностей у сучасн. індустріальному товаристві. М.к. – різновид культури, що орієнтує на поширені нею (звичайно за допомогою засобів мас. інформації) духовні та матеріальні цінності на «усереднений» рівень розвитку мас. споживачів. Головним каналом розповсюдження є засоби багатотиражної комунікативної техніки (книгодрук, преса, радіо, кіно, ТБ, відео- та звукозапис).

лат. *massa* – кусок, грудка; *cultura* – оброблення, виховання, освіта

р. массовая культура
а. masscult
ф. de masse cultura
н. Massenkultur

МАСОВА ПІСНЯ – хор. або сольна пісня, розрахована на мас. поширення. Як соц.-політ. явище зародилася в епоху великої Франц. революції («Марсельєза»). Видатні зразки М.п. за рад. часів створили Д. Шостакович, А. Новиков, М. Блантер, С. Туліков, І. Дунаєвський, О. Пахмутова, В. Мураделі, А. Островський, М. Фрадкін, В. Захаров і баг. ін. авторів.

р. массовая песня

МАСТЕР, мастеринг, мастер-саунд-трек – оригінал, «нульова копія» плівки зі студійним звукозаписом, контрольна фонограма.

а. *master* – контрольний; master-tape, master sound track

МАСШТАБ, розмах – *великий обсяг, розмір якоїсь дії, руху, фестивалю, мистецько-худож. акції.

н. Maßstab
а. scope, calibre
ф. échelle

МАХІНАЦІЯ, шахрайство – несумлінний, нечесний спосіб, витівка, хитрість для досягнення чого-небудь.

р. махинация
а. machination, intrigue
ф. manipulation
н. Machenschaft

МАШИНА – *про орг., установу, лад і т.ін., що забезпечують безперебійну роботу когось, чогось; система.

а. mechanism
ф. machine
н. Maschine

МБАКАНГА (міський драйв) – поп-музика Півд. Африки, була попул. в 1960 рр. Виконувалась на гітарах у супроводі потужної басової групи. Походить від нар. ритмів та південноафр. хор. музики.

а. mbakhanga

МБАЛАКС – поп-музика народів Зах. Африки, для якої притаманні шумові поліритмічні ефекти та драматизм вок. тем. Виконується на електрогітарах та ін. зах. інструментах.

а. mbalax

МЕДАЛЬ – монетоподібний пам'ятний знак, звичайно з металу з яким-небудь зображенням, за формою круглі або овальні. Попередниками М. вважаються античні медальйони та конторніати (монетоподібні мідні знаки з портретами рим. імператорів). Слугує також почесним знаком, що вручається за певні заслуги, у т.ч. й особам творч. професій.

іт. medaglia, від лат. *metallum* – метал

а. medal
ф. médaille
н. Medaille, Denkmünze

МЕДАЛЬ ІМ. О. АЛЕКСАНДРОВА – медаль (золота та срібна), яка була заснована Міністерством культури СРСР, Сп. композиторів СРСР і Головним політ. управлінням Рад. Армії та ВМФ за кращі твори на військ.-патріот. тематику (1971). На одному боці профіль Александрова та його автограф. На іншому – зірка та початкові ноти пісні «Священная война». Серед лауреатів – М. Богословський, П. Майборода, О. Пахмутова, О. Фельцман, І. Шамо, І. Лученок та ін.

МЕДИСОН – груповий бальний танець усталеної композиції амер.-канад. походження (1959). В 1961-1962 роки набув популярності в Європі. Виконувався в помірному темпі. Муз. розмір 4/4.

а. madison

«МЕДИСОН СКВЕР ГАРДЕН» – конц. зал Нью-Йорка, в якому виступало чимало естр. зірок («Beatles», Е. Джон, Л. Мінеллі, Мадонна, Ф. Кірков).
а. Madison Square Garden

МЕДІУМ – термін, що вживається у вок. педагогіці для позначення й характеристики середнього регістру співочих жіночих голосів – мецо-сопрано та сопрано.

лат. *medius* – середній

р. медиум

МЕЙНСТРИМ – умовне поняття, що затвердилося в джаз. лексиконі в 1950-х рр. у зв'язку з відродженням свінгу. Застосовується для позначення помірно-прогресивного напрямку в джазі, для якого характерно поєднання елементів традиц. та сучасн. стилістики. Для М. типова проста, але виразна мелодійна лінія, традиц. гармонія та чітка ритміка з яскраво вираженим драйвом. Бере початок від оркестрів Ф. Хендерсона, Д. Еллінгтона та репрезентований біг-бендами Д. Лансфорда, Л. Хемптона, К. Бейсі, а також виконавцями Л. Армстронгом, Т. Дорсі, Б. Біггардом, Б. Гудменом, Б. Картером, К. Хоукінсом, О. Пітерсоном, Е. Гарнером, А. Тейтумом, Ч. Кристіаном та ін. У подальшому термін М. почав застосовуватися для позначення існуючого в межах будь-якого стилю помірно-прогресивного напрямку. Поняття М. багато в чому умовно.

а. *mainstream* – головна течія, основний напрям

р. мейнстрим, мейнстрим

МЕЙСТЕРЗИНГЕР – середньовічний нім. поет і співець, чл. професійних об'єднань (гільдій). Наступник мінезингерів, представників лицар. лірики.

н. *Meistersinger* – букв. майстер-співак, від *Meister* – майстер та *Singer* – співак

а. *Meistersinger*, *master-singer*

«**МЕЛОДИЯ**» (1) (*рос.*) – в 1957-1992 рр. всесоюз. фірма грамплатівок Міністерства культури СРСР. Була заснована в Москві та мала філії в різних містах Рад. Союзу. На фірмі записувались та виготовлялись платівки, видавався однойменний часопис, де друкувалась різноманітна інформація по звукозапису, каталог нових платівок, висвітлювались питання естради та джазу. Див. також *Дискографія*.

«**МЕЛОДИЯ**» (2) (*рос.*) – радіомережа. Була започаткована в 2002 р. В ефірі звучить музика одного формату: перевірені часом хіти заруб. та вітч. естради (відсутня кримінальна лірика, пісні міського фольклору).

МЕЛОДІЙНА ГРУПА – група інструментів, що виконує в анс. або оркестрі мелодійну функцію.

р. мелодическая группа

а. *melodic group*

н. *melodische Gruppe*

МЕЛОМАН – пристрасний любитель музики та співу; музиколоб.

а. *music lover*, *melomaniac*

ф. *mélomane*

н. *Melomane*

МЕЛОМАНИЯ – надмірна пристрасна любов до музики та співу.

р. меломания

а. *melomania*, *passion for music*

ф. *mélomanie*

н. *Melomanie*

МЕЛОРАМА – щонедільна муз. програма на укр. ТБ. з 1997 р. В програмі подавалися муз. новини, демонструвалися нові кліпи, розповідалося про життя естр. зірок, новини шоу-бізнесу, скандали тощо.

МЕМУАРИ, спогади – жанр документально-худож. літератури; записки, розповіді безпосередніх учасників або свідків іст., суспільних, літ.-худож. подій, описи сучасників, що звичайно включаються в життєписи автора. Відіграють великого значення для дослідження культури.

ф. *mémoires* – спогади

р. мемуары

а. *memoirs*

н. *Memoiren*, *Erinnerungen*

МЕНЕДЖЕР – специфічна професія, що вимагає схильності до підприємницької діяльності, знань у сфері фінансів, ринку, кредиту, шоу-бізнесу, культурній індустрії тощо. З точки зору структури М. – специфічний прошарок суспільства, що складається з професійних управляючих. Поява зумовлена процесом поглиблення суспільного поділу праці, зростанням масштабів підприємств, ускладнення процесу виробництва та управління тощо. В обов'язки М. в конц. галузі входить укладання договорів із фірмами грамзапису, рекомендувати продюсерів, улаштування гастролей, орг. реклами тощо. Див. також *Продюсер*, *Керівник*.

а. *manager* – управитель, керівник

МЕНЕДЖМЕНТ – 1. У науковому сенсі – система стратегій, принципів, методів, засобів, функцій та форм управління з метою підвищення ефективності виробництва та збільшення прибутку. Характерною особливістю сучасн. М. є тісний зв'язок із соціологією, психологією, конкретними емпіричними дослідженнями орг. та управління. 2. В практ. сенсі – управління виробництвом платівок, компакт-дисків, гастролями артистів, рекламою тощо.

а. *management* – управління, завідування, організація

МЕНЕСТРЕЛЬ – середньовічний мандрівний поет-музикант. Це були колишні школярі та студенти у Франції та Англії, починаючи з кінця XIII ст. Вони були співцями, музикантами, оповідачами, декламаторами, організаторами-потішниками на званих вечорах і святах, авторами лірич. поезій і композиторами. До М. часом

належала й частина труверів і трубадурів, які були авторами лицар. літератури та музики. З XIV ст. М. почали називати ще й професійних музикантів, переважно з плебей. середовища, які або постійно мешкали в містах, або ж мандрували по селах і ярмарках, розважаючи різними витівками, піснями й спектаклями населення.

лат. *ministrealis* – бути на службі

а. minstrel, troubadour, poet, jongleur, gleeman, scop

ф. ménestrel

н. Menestrel

МЕНТО – див. *Kalinsco*.

МЕРЕЖА, система – сукупність однорідних закладів, підприємств тощо.

р. сеть

а. network, system

ф. filet, établissez des contacts, système

н. Netzwerk, System

МЕРСІ-БІТ – поп-музика сер. 1960-х рр. півн. заходу Англії. Мала також назву «біт-музика», «ліверпул. звучання». Виконувалася переважно чоловічими ансамблями.

а. mersey beat

МЕСТВИРЕ – груз. нар. мандрівні музиканти-співачі та поети. Репертуар складався переважно із частівок, а також із епіко-героїч., іст. та сатир. пісень. Музика й спів М. часто супроводжували різні нар. вистави та обрядові сцени.

«**МЕТАЛ ХАММЕР**» – міжнар. ілюстрований часопис рок-музики. Видавався в багатьох країнах, із 1989 в СРСР.

а. Metal Hammer

МЕТЕЛИЦЯ – укр. танець-пісня. Муз. розмір 2/4.

р. метелица

МЕТАЛІСТИ – одна із самих мас. фракцій муз. неформалів кінця 1980-х рр. Здебільшого це споживачі, які ходять на концерти, слухають записи, з азартом торгують і обмінюються всілякими металевими реліквіями (майками, значками, журналами, браслетами). Вдягаються в чорну шкіру й джинсовий одяг, обов'язково з великою кількістю модних аксесуарів у виді ланцюгів, емблем і т.п.

р. металлисты

МЕТАЛОФОН – див. *Дзвіночки*.

грец. *metallophōnē* – метал і звук

р. металлофон

н. Stahlspiel

МЕТОД – підхід митця, письменника (школи, течії тощо) до вивчення життя й відображення його у своїх творах.

а. method

ф. méthode

н. Methode, Verfahren

МЕТР – учитель, наставник; шаноблива назва людини видатних дарувань і знань в галузі мистецтва та літератури; видатний митець.

ф. maître

а. master

н. Meister

МЕТРОНОМ – пристрій для визначення темпу твору, що виконується, шляхом точного відрахунку тривалості метра. Апарати типу М. з'явилися в кінці XVII ст. Найудалішим із них став М. системи Й. Мельцеля. В нотах використовуються позначки М.М. – метроном Мельцеля (напр., ♩ = 60).

грец. *metron* – міра, *nomos* – закон

а. metronome

ф. métronome

н. Metronom

МЕТРОПОЛІТЕН, метро – міська підземна (інколи наземна) електрична залізна дорога для перевезень пасажирів. На станціях М. та в переходах часто грають музиканти, звучать естр. та джаз. пісні, інстр. твори.

р. метрополитен

а. metropolitan

ф. métropolitain

н. U-Bahn, Untergrundbahn

МЕЦЕНАТ – людина, що сприяє розвитку культури й мистецтва та робить при цьому фінансову підтримку. Назва походить від імені багатого давньорим. вельможі Гая Цильнія Мецената, що стало прозивним, який підтримував поетів і художників. Меценат. діяльністю займалися давньоруські князі – Я. Мудрий, В. Мономах. Відомі своєю меценат. діяльністю укр. поміщики Галагани й Тарновські, гетьман К. Розумовський, рос. представники С. Мамонтов, С. Морозов, О. Шереметьєв та ін.

лат. Maecenas

а. patron (of art), Maecenas

ф. mécène, mécénat

н. Mäzen, Kunstgönner

МЕЦЕНАТСТВО – діяльність мецената. Іст. форма механізму соц. замовлення та соц. контролю за мистецтвом, матеріального забезпечення митців. М. – діяльність приватних осіб, знавців, які безкорисливо підтримують людей мистецтва матеріально чи ін. засобами, даючи їм умови для творчості.

ф. mécénat

н. Mäzenatentum

МЕЦО – те ж саме, що і *Мецо-сопрано*.

МЕЦО-СОПРАНО – жіночий голос, середній між сопрано та контральто; співачка, володарка такого голосу.

іт. mezzosoprano, від *mezzo* – середній

р. меццо-сопрано

а. mezzo-soprano, mezzo

ф. mezzo-soprano

н. Mezzo-sopran

МИСТЕЦТВО – 1. Творч. відображення дійсності в худож. образах, вид духовного освоєння дійсності людиною, який має за ціль формування та розвиток його спроможності творчо перетворювати навколишній світ і самого себе за законами краси. 2. Досконале вміння в якійсь справі, галузі.

р. искусство

а. art; skill, adroitness, artistry, finesse, flair, mastery, deftness, craft, hand, workmanship

ф. art, habileté

н. Kunst; Fertigkeit, Kunstfertigkeit

МИСТЕЦТВО ВИКОНАННЯ – особлива сфера художньо-творч. діяльності, в якій матеріалізуються твори «первинної» творчості, записані певною системою знаків та призначені для переведення в той чи ін. конкретний матеріал. До М.в. відноситься творчість: акторів та режисерів, які втілюють на сцені, естраді, радіо, кіно твори письменників; читців, які переводять в живу мову літ. тексти; музикантів – співаків, інструменталістів, диригентів, які озвучують твори композиторів; танцюристів, які втілюють задуми хореографів, композиторів, лібретистів. М.в. виникло в процесі розвитку худож. культури. Див. також *Виконавство*.

р. искусство исполнения

а. art of performance

ф. art de l'exécution

н. Kunst der Erfüllung

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО – комплекс суспільних наук, що вивчають мистецтво – художню культуру суспільства в цілому, окремі види мистецтва, їхнє ставлення до дійсності, закономірності розвитку, взаємозв'язку із соціальним життям і з різноманітними явищами культури.

р. искусствоведение, искусствознание

а. study of art, art criticism

ф. critique d'art

н. Kunstwissenschaft

МИТЕЦЬ – 1. Той, хто працює в якому-небудь виді мистецтва; арт., віртуоз, маестро. 2. Людина, обізнана, вправна у якій-небудь справі; майстер, мастак, умілець.

р. художник, виртуоз, мастер

а. artist, craftsman, virtuoso, whale

ф. virtuose, maître, artiste

н. Künstler, Virtuose, Meister

МІДНІ ДУХОВІ ІНСТРУМЕНТИ – група муз. мундштучних інструментів, що об'єднані загальними ознаками звукодобування, матеріалу вироблення, аплікатури тощо. До них відносяться: валторна, тр., тр-н, туба. В дух. оркестрі ще додаються корнет, альт, тенор, баритон. Застосовуються в різних оркестрах та ансамблях, виконують функції соло та акомпанементу.

р. медные духовые инструменты

а. brass wind instruments, aerophone, brass

ф. instruments à vent de cuivre

н. Blechblasinstrumenten, Bläser

МИКРОФОН – пристрій, що перетворює звукові коливання в електричні. Був створений американцем Е. Берлінером (1877). Один із найважливіших засобів професійної роботи на конц. естраді, засіб не тільки посилення звука, а й інструмент для кращої його передачі та драм. ефекту. Останнім часом на концертній естраді набули широкого поширення та застосування безшнурові радіомікрофони.

грец. *mikros* – малий, *phōnē* – голос, звук

р. микрофон

а. microphone, mike, mouthpiece

ф. microphone, micro

н. Mikrophon

МИКС – повторний запис пісні, що відрізняється від оригіналу ритм-партією, темпом, аранжуванням і т.п.

а. mix – змішувати, поєднувати

МИКСТ – штучний регістр голосу, що утворюється через змішання натуральних регістрів – грудного та головного, завдяки чому зникає різка різниця в характері їх звучання. У співака-початківця тембр голосу протягом звукової шкали змінюється. Для досягнення тембр. рівності у співаків розвивають змішаний регістр – М.

лат. *mixtus* – змішаний

р. микст

МІКСТЕЙП – тип звукозапису, збірка пісень, що являє собою суміш муз. фрагментів, зібраних в певну композицію.

а. mixtape, mix tape

р. микстейп

МІКШЕРСЬКИЙ ПУЛЬТ – пульт попереднього підсилення, обробки звука та управління, на якому можливо виконання різних операцій: підсилення слабких сигналів, змішування декількох сигналів від різних джерел, введення ревербераційних сигналів, контроль за працездатністю основних вузлів, дисків, одержання звукових ефектів тощо. М.п. може бути самостійною конструкцією або складовою частиною звукопідсилюючого пристрою. Використовується в конц. практиці естр. виконавців та в муз. студіях.

а. mix – змішувати, поєднувати

р. микшерский пульт

а. control desk, fader bar, mix, mixer, mixing board/desk

МІКШУВАННЯ – регулювання рівня звука оператором при звукозапису або трансляції муз. передачі по радіо для того, щоб підкреслити, виділити звучання окремого інструмента (виконавця) або групи інструментів.

р. микширование

а. mix

МІЛОНГА – аргент. нар. пісня й танець рухливого темпу. Мала поширення також в Уругваї, Парагваї та Чілі. Для М. притаманна ритмоформула, загальна для хабанери та танго. На межі ХІХ-ХХ ст. хореогр. форма М. були витиснена, а почасти поглинена танго. Муз. розмір дводольний.

ісп. milonga

р. милонга

МІЛЬЙОНЕР – власник багатства, що оцінюється в мільйони яких-небудь грошових одиниць. Серед М. чимало рок-музикантів та людей ін. творч. професій (Е. Джон, П. Маккартні, М. Джексон, Мадонна, Е. Уеббер, Стінг, М. Джаггер та ін.).

р. миллионер

а. millionaire

ф. millionnaire

н. Millionär

МІМІКА – виразальні рухи м'язів обличчя, одна з форм виявлення психічних станів людини (радість, сум, гнів тощо). М. є одним із елементів актор. майстерності, як мистецтво передачі душевного та фізичного стану персонажа за допомогою виразу обличчя та очей.

грец. *mimikos* – наслідування

р. мимика

а. mimic, mimicry

ф. mimique, pantomime

н. Mimik, Gebärdenspiel

МІНЕЗИНГЕР – нім. середньовічний поет-співак, автор-виконавець творів лицар. лірики ХІІ-ХІІІ ст. Свій спів М. супроводжували грою на струн. інструментах.

н. *Minnesinger, Minnesänger* – співак кохання, від *Minne* – кохання і *Singer* – співак

р. миннезингер

а. minnesinger

ф. minnesænger, maître chanteur

МІНІАТЮРА – невеликий літ. чи муз. твір, естр. реприза.

іт. miniatura

р. миниатюра

а., ф. miniature

н. Miniatur

МІНІМАЛ-ТЕХНО – стиль сучасн. електронної музики, з гранично простим ритмом і специфічними, найчастіше синтезованими звуками. М.-т. – це техно з невеликою кількістю різних шумів.

р. минимал-техно

а. minimal techno

МІНСТРЕЛ ШОУ – розважальні вистави пересувних театрів, що виникли в Півн. Америці в другій пол. ХІХ століття під впливом негр. фольклору і є першою формою амер. театру. Спочатку це були коротенькі комедійно-ексцентричні імпровізовані сценки-скетчі, що виконувались мандрівними білими музикантами-менестрелями, загримованими під негрів, пародуючи їх манери, мову, пісні, танці тощо. Найбільшою популярністю менестрельні вистави користувалися в 1830-1970 рр. Згодом М.ш. розвилися в закінчену багатоактову шоу-виставу за участю професійних актор. труп та муз. ансамблів. На поч. ХХ ст. менестрельний театр піддався комерціалізації та позбувся свого значення. М.ш. відіграли важливу роль в історії амер. музики – сприяли виникненню та розвитку регтайму й раннього джазу, формуванню нац. жанрів муз. театру та естр.-видовищних мистецтв (водевілю, мюзиклу, вар'єте, мюзик-холу, ревю).

а. *minstrel show* – менестрельна вистава

р. минстрел шоу

МІНЬЙОН – те ж саме, що і *Сингл*.

ф. *mignon* – крихітний

МІЩАНСЬКИЙ РОМАНС – один із різновидів циг. романсу. Тематика – солодкава сентиментальність, занепадницькі настрої, «нелюдська пристрась».

р. мешанский романс
а. petty-bourgeois romance
ф. romance bourgeoise
н. kleinbürgerliche Romanze

МОВНІ БАРАБАНИ – особливий вид афр. барабанів, призначені для передачі повідомлень на значні відстані (до 10-15 км). Устрій М.б. дозволяє видобувати на них звуки із широким діапазоном звуковисотних та тембр. відтінків. Деякі прийоми гри на М.б. набули застосування в джаз. практиці виконавства на удар. інструментах.

р. говорящие барабаны
а. talking drums

МОД – молодіжна субкультура. Виникла в Лондоні й Брайтоні на поч. 1960-х рр., відродилася в кінці 1970-х. Прихильники цієї субкультури уважно стежили за розвитком моди й ретельно її дотримувалися. Моди походили, як пр., з родин середнього класу, були освічені та виховані. Стиль одягу – класич. Стиль життя – інтелігентний гедонізм: робота, пікніки, ночі в дискотеках. Муз. уподобання – соул і свої мод-групи («Who», «Small Faces»). Стиль пережив відродження на ниві «нової хвилі» в 1978-1980-х рр.

а. mod, скорочення від слова modern (модерн)

МОДАЛЬНИЙ ДЖАЗ – експериментальний напрям сучасн. джазу, який розвився в 1960 рр. Для нього характерні вільна імпровізація, що базується не на мелодич. темі або акордовій послідовності, а на довільному ряді звуків, пов'язаних між собою тільки ладом. Розширення ладової сфери відкрило можливість для більш гнучкого та різноманітного розвитку мелодич. матеріалу в імпровізації. Принцип М.д. був розроблений в 1953 р. піаністом Д. Расселом в його теорет. роботі «Лідійська концепція тональної організації» (1960). Відповідно до цього в М.д. склався особливий тип імпровізації: стимули розвитку музиканти шукають не в зміні акордів, а в підкресленні особливостей ладу, у поліладових накладеннях і т.п. Цей напрям репрезентують такі видатні музиканти, як Т. Монк, М. Девіс, Д. Колтрейн, Д. Рассел, Д. Черрі. Те ж саме, що і *Ладовий джаз*.

р. модальный джаз
а. modal jazz

МОДЕЛЬ – див. *Патерн*.

МОДЕРН-ДЖАЗ – термін, яким прийнято позначати стилі та напрями джазу, що виникли після «ери свінгу». Першим значним стилем М.-д. вважається боп.

а. modern jazz – сучасний джаз

МОДИНЬЯ – браз. пісен. жанр, що склався в другій пол. XVIII ст., відомий також у Португалії. Культивувався переважно аматорами-напівпрофесіоналами у салонах. Являє собою лірич. сольну пісню у супроводі ф-но, за складом схожа на європ. романс. Муз. розмір 2/4 або 4/4, інколи під впливом вальсу зустрічається 3/4.

порт. modinha

МОЛОДЬ – молоде, підростаюче покоління, найблагодатніша аудиторія сприйняття рок- та поп-музики. Див. також *Підліток*.

р. молодежь
а. youth, young people
ф. jeunesse, jeunes gens, jeunes
н. Jugend, junge Leute

МОНІТОРИ – спец. звукові колонки, що виставляються на протилежних краях сцени перед виконавцями для контролю звукової фонограми.

лат. monitor – перестерігаючий, застережливий
р. монитор
а., ф. monitor
н. Monitor

МОНОФОНІЧНИЙ ЗАПИС – вид звукозапису, при якому звуки від різноманітних просторово рознесених джерел записуються спільно на одному носії. Відтворення – також спільне, і звуки сприймаються слухачем як вихідні з однієї точки простору. Був витиснутий стереофонічним записом.

р. монофоническая запись
а. monophonic recording
ф. écriture monophonique
н. monophonische Aufzeichnung

МОНТАЖ – добір і з'єднання окремих частин фільму, літ. або муз. твору в одне худож. та змістовне ціле. Термін прийшов із кіномистецтва (авторство належить рос. режисеру С. Ейзенштейну). Набуває великого значення при побудові збірних естр. концерту, а також при створенні відеокліпів.

ф. montage – складання цілого з готових частин
а. montage
н. Montage

МОНУМЕНТ – 1. Архіт. або скульптурна споруда на честь видатної події або особи; пам'ятник. 2. Споруда на могилі з мармуру, бронзи, граніту тощо на пам'ять про померлого; надгробок. Чимало подібних М. стоїть на могилах видатних митців.

лат. monumentum, від *monere* – нагадувати
а., ф. monument
н. Monument, Denkmal

«**МОРОЗ РЕКОРДС**» – звукозаписуюча компанія, заснована в 1992 композитором О. Морозовим.

a. Moroz Records

МОСКВА – столиця Рад. Союзу та РФ, найкрупніший центр рад., рос. і світової муз. культури. З М. пов'язано чимало подій культурно-мистецького життя (фестивалі, конкурси), естр. та джаз. подій, діяльності колективів (оркестри О. Цфасмана, А. Кролла, В. Людвиговського; групи «Цветы», «Веселые ребята», «Бригада С», «Любэ», «Иванушки International», «Ария», «Руки вверх» та баг. ін.), окремих виконавців (Л. Лещенко, В. Толкунова, О. Буйнов, І. Аллегрова, А. Пугачова, Ф. Кіркоров та ін.). В М. є театри, філармонія, різні конц. заклади, студії звукозапису, продюсер. центри (С. Наміна, І. Матвієнка, А. Укупника, І. Крутого), навч. заклади, конц. зали («Росія», Палац з'їздів, Конц. зал ім. П. Чайковського та ін.), муз. видавництва тощо.

a. Moscow

ф. Moscou

н. Moskau

МОСКОНЦЕРТ – моск. конц. організація. Мала назви Мосэстрада, ВГКО. В М. існують три самостійні об'єднання: філармонічне, дитяче, естрадне.

«**МОТАУН РЕКОРДС**» – амер. фірма грамзапису, створена в 1959 р. у Детройті. Стала центром розвитку окремої, негр. гілки поп-музики. Назва була складена із слів «мотор» і «таун». Пізніше, злившись з новим філіалом «Тамла», перетворилась в «Тамла Мотаун» – фірму, що взяла на себе роль записувати виключно темношкірих виконавців. Діяльність фірми багато в чому сприяла тому, що кількість пісень негр. виконавців, включених в амер. хіт-паради, багатократно збільшилась. Серед виконавців: А. Франклін, Д. Росс та «Supremes», Л. Річі, С. Вандер, «Temptations» та баг. ін.

a. Motown Records

МОТИВ (1) – а) дрібна частина мелодії, якій притаманна смислова цілісність; б) в побутовому розумінні – мелодія, наспів.

a. tune

ф. air, motif

н. Motiv, Weise

МОТИВ (2) – спонукальна причина дій і вчинків людини. М. є важливим компонентом у структурі людської діяльності та в мистецькій творчості.

лат. *moveo* – штовхаю, рухаю

a. motive, cause, reason

ф. motif, mobile, raison, argument

н. Motiv, Beweggrund

МУГ – марка недорогих аналогових синтезаторів, розроблених в 1963 амер. інж. Р. Мугом. Широко використовувалися в конц. і студійній практиці.

a. Moog

МУГАМ – один із жанрів азерб. нар. музики, багаточастинний вок.-інстр. твір. Інколи використовується як основа для імпровізацій в джаз. композиціях.

a. Azerbaijan tonal system; cyclic work, vocal and instrumental in this system tonal

ф. système tonal de l'Azerbaïdjan; œuvre instrumentale et écrite dans ce système

н. aserbaidshanisches Tonsystem; zyklisches instrumentale-vokales Stück in diesem System

«**МУЗГИЗ**» (рос.) – скорочення: Музыкальное государственное издательство. Існувало з 1931. Випускало різну друковану продукцію, в т.ч. і в галузі джазу, легкої музики, естради.

МУЗЕЙ – 1. Культурно-освітній та науково-дослідний заклад, що збирає, вивчає, експонує та зберігає пам'ятки матеріальної та духовної культури (М. слави рок-н-ролу, М. кантрі-музики). Приміщення такого закладу. Існують М. окремих діячів або груп (К. Шульженко у Харкові, Е. Піаф у Парижі, «Beatles» у Ліверпулі, «ABBA» у Стокгольмі). 2. Зібрання яких-небудь речей.

грец. *museion* – храм муз

a. museum

ф. musée

н. Museum

МУЗЕЙ ВОСКОВИХ ФІГУР – культурно-просвітницький заклад, в якому зберігаються та виставляються для огляду воскові фігури видатних діячів культури, мистецтва, рок- та поп-музики. М... існують в багатьох містах світу (Лондон, Санкт-Петербург, Москва, Київ та ін.).

р. музей восковых фигур

a. wax museum

ф. musée des figures de cire

н. Museum der wächsernen Figuren

МУЗЕЙ ВОСКОВИХ ФІГУР МАДАМ ТЮССО – унікальна експозиція видатних іст. особистостей, акторів, музикантів і т.д. Початок був покладений у 1781 р. у Страсбурзі Марією Тюссо. З 1835 відкрита постійна експозиція музею в Лондоні, що нараховує декілька сотень фігур. Серед експонатів – «Beatles» (перші з рок-музикантів, 1964), Е. Джон, Б. Джордж, К. Міноуг, «Spice Girls» та ін.

р. музей восковых фигур мадам Тюссо

МУЗИКА – 1. Вид мистецтва, в якому худож. образи формуються за допомогою звуків і який характеризується особливо активним та безпосереднім впливом на внутрішній світ людини. 2. Твори такого мистецтва, їх сукупність.

грец. *musikē* – букв. мистецтво муз

р. музыка

а. music, art of music, dance m. (танц.), light m. (легка), popular m. (попул.), instrumental m. (інстр.), band m. (орк.), electronic m. (електронна), functional/utility music (побутова), incidental music (до спектаклю)

ам. tonal art

ф. musique, art des sons, m. de danse (танц.), m. facile (легка), m. populaire (попул.), m. d'orchestre (орк.), m. instrumentale (інстр.), m. électronique (електронна), m. de scène (до спектаклю)

н. Musik, Tonkunst, tänzerische M. (танц.), leichte M. (легка), populäre M. (попул.), Instrumentalmusik (інстр.), Orchestermusik (орк.), elektronische M. (електронна), Gebrauchsmusik (побутова), Bühnenmusik (до спектаклю)

«МУЗИКА» – з 1923 укр. наук.-попул. журнал з питань муз. культури, естетики, теорії та історії музики, подій естр. та джаз. життя.

МУЗИКА В КІНО – див. *Кіномузыка, Музичні фільми*.

МУЗИКА ДО СПЕКТАКЛЮ – музика, що використовується в постановці спектаклю. Це може бути спеціально написана для цього музика або використана з існуючих творів. Інколи муз. твір є настільки важливим, що стає самостійним муз. твором (антракт, увертюра, пісня, танець тощо). Часто така музика звучить відірвано від спектаклю на конц. естраді (увертюра «Егмонт» Л. Бетховена, «Пісня Сольвейг» Е. Грига, Вальс із «Маскараду» А. Хачатуряна та ін.).

р. музыка к спектаклю

а. Music to performance

ф. musique vers spectacle

н. Musik zum Schauspiel

МУЗИКАНТ – арт., який грає на муз. інструменті, а також взагалі людина, що займається такою грою. Обов'язковий чл. муз. об'єднань (ансамблів, оркестрів).

р. музыкант

а. musician, strolling/vagrant/wandering musician (мандрівний)

ф. musicien

н. Musiker, Musikant

МУЗИЧНА ЕКСЦЕНТРИКА – цирк. або естр. жанр; трюкове виконання муз. творів на звичайних або спец. (ексцентр.) муз. інструментах, бубонцях, пилах, мітлах і т.ін. Звичайно пов'язана з коміч. актор. прийомами.

р. музыкальная эксцентрика

а. musical clowning

МУЗИЧНА ІЛЮСТРАЦІЯ – 1. Фрагменти муз. творів (або весь твір), що виконуються під час уроків, бесід, лекцій піаністом-ілюстратором чи ансам., або такі, що відтворюються засобами механічного запису (грамофон, магнітофон, плеєр). 2. Програми, складені з муз. творів, або імпровізації, якими піаністи-ілюстратори (тапери), ансамблі (у великих кінотеатрах навіть оркестри) супроводжували показ німих кінофільмів. 3. Муз. супровід телевіз. і радіопередач про музику – концертів-нарисів, муз.-освітніх, біогр., присвячених життю музикантів тощо. 4. Невеликі уривки муз. творів (інколи декілька тактів), що зустрічаються в спец. книгах про музику. Подібні М.і. називають також нотними прикладами.

МУЗИЧНА КОМЕДІЯ – муз.-сцен. твір, побудований на комедійній основі. Термін вживається як узагальнюючий по відношенню і до таких муз.-сцен. жанрів, як опера-буф, оперета, коміч. опера, зінгшпіль, водевіль тощо. Див. також *Мюзикл*.

МУЗИЧНИЙ АЛФАВИТ – літерна (буквенна) система позначення муз. звуків різної висоти. Виникла ще в 3 ст. до н.е. Із середньовіччя почала застосовуватися лат. буквенна нотація (до цього грец. літери): А, В, С, D, E, F, G, H. Використовується для скороченого запису акордів естр. та джаз. музики (Am, C7, Ddim та ін.).

р. музыкальный алфавит

МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ – особливий пристій, призначений для звукодобування муз. звуків певного тембру, сили звука, висоти і т.ін. У сучасній муз. практиці поділяються на різні класи та родини за джерелом звука, матеріалу виготовлення, способу звукодобування та ін. ознакам.

р. музыкальный инструмент

а. musical instrument, bowed string(ed) instrument (смичковий)

ф. instrument de musique, instrument à cordes/archets (смичковий)

н. Musikinstrument, Streichinstrument (смичковий)

МУЗИЧНИЙ КОЛЛЕДЖ БЕРКЛІ – вищий музичний заклад, заснований у 1945 в Бостоні (США). Особливість закладу – спеціалізація на новітніх неакадеміч. муз. напрямках (джаз, кіномузыка, автор. пісня, хіп-хоп тощо). З 2015 МКБ та Бостон. консерваторія об'єдналися. Є можливість онлайн-навчання.

а. Berklee College of Music

р. музыкальный колледж Беркли

МУЗИЧНИЙ КОНКУРС – змагання окремих музикантів, співаків, колективів, що має на меті визначити кращих учасників або кращі муз. роботи.

р. музыкальный конкурс

а. musical competition

ф. compétition musicale, concours de musique

н. Musikwettbewerb

МУЗИЧНИЙ ТЕАТР – див. *Театр*.

МУЗИЧНИЙ ФОН – див. *Фонова музыка*.

МУЗИЧНІ ФІЛЬМИ – кіновитвори, в яких музика виконує найважливіші значеннєві та композиційні функції, визначає жанрову й стилістичну характеристику картини. На різних етапах розвитку М.ф. відбувалися

перетворення його структури, склалися різноманітні типи синтезу драматургії, музики, вокалу, хореографії, виконавського мистецтва, візуального рішення. М.ф. з'явилися практично одночасно з народженням звукового кіно («Співак джазу», 1927) і стали одним із найважливіших чинників становлення мас. і доступної музики. У 1920-1930 рр. визначилися основні жанри М.ф.: муз. кінокомедія, фільм-ревю, оперета, опера, балет. У той час як опера і балет зберігали в кіно характерні риси жанру, межа між муз. комедією, оперетою і фільмом-ревю носили невиразний, хиткий характер. Муз. продукцію можна умовно поділити на 5 видів: 1) фільми, присвячені життю і творчості відомих композиторів, співаків, диригентів, зроблені під «суперзірку», де зірки закохуються, подорожують, б'ються, не забуваючи наспівувати при цьому нові пісні. 2) муз. кінокомедії, кіноваріанти муз. або муз.-сцен. творів – оперет, мюзиклів, рок-опер. 3) документальні повнометражні муз. фільми, у яких показується якась поп-подія (фестиваль, концерт) або конкретний арт. на концерті, у житті. 4) фільми, присвячені не стільки самим зіркам поп-музики, скільки якимсь модним у даний момент молодіжним «маніям» – пляжні вечірки, «диско»-фільми, «брейкданс»-фільми. 5) драм. фільми на муз. теми за участю більш-менш відомих артистів, але які відрізнялися достатньо розробленими сюжетними лініями. Як пр., це або мелодрами, або ексцентричні комедії. Відомі також декілька повнометражних муз. мультфільмів. Виробництво муз. фільмів на Заході найтіснішим чином пов'язано з індустрією грампласту. «Звукові доріжки», т.зв. саунд-треки попул. фільмів – гарантовані альбоми-бестселери. Фільм може прославити поп-виконавця, а зірка естради – «втягнути» фільм. Див. також *Кіномузика*.

р. музыкальные фильмы
а., ф. musical films
н. musikalischen Filme

«МУЗ-ТВ» – рос. щорічна нац. телевіз. муз. премія в галузі попул. музики. Започаткована в 2003 р.

«МУЗЫКА» (рос.) – держ. муз. видавництво, що випускає нотну та книжкову літературу. Засновано в 1918 у Москві. Серед продукції чимало видань естр. та джаз. спрямування.

«МУЗЫКАЛЬНАЯ ЖИЗНЬ» (рос.) – журнал, який видається в Москві з грудня 1957 р. Висвітлює питання театр. та муз. життя, подій естради, джазу, рок-музики.

МУЗЫКАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ ИМЕНИ ГНЕСИНЫХ (рос.) – один із крупних вищих муз.-пед. навч. закладів в СРСР, згодом в РФ. Створений в 1944 у Москві на базі Уч-ща ім. Гнесіних. Серед випускників – І. Отієва, Т. Петрова, О. Градський, Л. Рюміна, Л. Зикіна, В. Легкоступова та баг. ін.

«МУЗЫКАЛЬНЫЙ РИНГ» (рос.) – колишня муз. передача лєнінгр. (санкт-петерб.) ТБ, де артистам, співакам, ансамблям, що виступають, задають питання з глядачевої зали. Часом виступають два та більше суперників. Переможець визначається глядачевим журі, у т.ч. і за телефоном.

укр. музичний ринг

«МУЛЕН РУЖ» – усевітньо відомий паризький мюзик-хол на Монмартрі. Приводом для відкриття (6 жовтня 1889 р.) послужили дві іст. події – столітній ювілей Великої франц. революції та Всесвіт. виставки в Парижі. Нині успішно конкурує із самими сучасн. й модними мюзик-холами та дискотеками, веде гастрольну діяльність.

ф. Moulin Rouge – червоний млин

МУЛЬТИПЛІКАЦІЯ – особливий вид кінознімання, об'єктом якого є серія малюнків або об'ємних фігур, що зображають послідовні фази руху та створюють на екрані ілюзію руху нерухомих об'єктів. М. використовується в муз. фільмах, у відеокліпах.

лат. multiplicatio – множення
р. мультипликация
а. making of animated cartoon (процес), animated cartoon (фільм)
ф. multiplication, dessins animés
н. Multiplication, Vervielfältigung, Trickfilmaufnahme

МУТАЦІЯ – 1. Ламка голосу у підлітків. В широкому розумінні стрибкоподібна зміна спадкових ознак організму, а також окремих психічних властивостей. М. може відбуватися природним способом і викликатися штучно. 2. Переміна ладу в партії литаври (C muta in D). 3. Переміна інструмента (Cl. muta in Sax).

лат. mutatio – зміна

р. мутация
а., ф. mutation
н. Mutation, Stimmbruch

МЮЗАК – 1. Функціональна фоновіа музика, покликана здійснити на людину, що її чує, але не слухає, певний психофізіологічний вплив. Різноманітні програми М. слугують лікувальним і освітнім цілям, створюють «затишок» на підприємствах, в офісах і т.д. Власне музика розглядається просто як носій потрібного ритму, гучності, тембр. забарвлення і т.п. Див. також *Фоновіа музика*. 2. У контексті рок-музики слово «М.» має принизливий відтінок. Так характеризують щось невиразне, що проходить повз вуха.

МЮЗИКЛ – 1. Муз.-сцен. жанр, переважно комедійного характеру, в якому на початковому етапі становлення використовувалися виразні засоби музики, драм., хореогр. та оперного мистецтв. Їх поєднання та взаємозв'язок надали йому особливої динамічності; характерною ознакою стало вирішення серйозних драматургічних завдань нескладними для сприйняття худож. засобами. Як одна з форм муз. театру, М. склався після першої світової війни в США, всотав різноманітні джерела, в т.ч. поширені як у Європі, так і за океаном усілякі розважальні видовища (мінстрел-шоу, бурлеск, водевіль, ревю, оперета, мюзик-хол). Кінцево М. сформувався в США в 1920-1930 рр., де відчувався вплив джазу, використовувалися елементи фольклору. До кінця

1920-х рр. назва «musical comedy» трансформувалася в термін М. Наступний етап становлення пов'язаний із збагаченням його елементами мюзик-холу та ревію, в 1920-1930-х рр. – джазу. В наступні десятиліття ускладнюється муз. мова, пісенні структури стають розвинутішими, чимало епізодів набуває симф. розвитку. В цей час висуваються провідні композитори жанру – Д. Гершвін, І. Берлін, К. Портер, Р. Роджерс, К. Вайль та ін. Кінець 1950-х-1960-ті рр. вважається періодом розквіту М. (Ф. Лоу, Дж. Бок, Л. Бернстайн, Дж. Стайн та ін.). Амер. М. «Моя прекрасная леди», «Вестсайдская история», «Хелло, Долли», «Кабаре», «Скрипач на крыше» й ін. набувають поширення в Європі. Починаючи з 1950-х рр. кожний вдалий М. екранізувався. Мелодії кращих пісень із М. набували самостійного життя. Набувши широкого поширення в кіно, М. став видом синтетичного видовища, в якому драм. сюжет, втілений в діалогах, музиці, співу та хореографії, був виражений специфічними засобами кіномистецтва. Кінець 1960-х відмічений кризою жанру, на деякий час витискується новою формою – рок-оперою. У 1970-1980-х рр. англ. композитор Е. Уеббер створює декілька мюзиклів і рок-опер, що визначають жанр у ці роки («Эвита», «Кошки», «Призрак в опере», «Иисус Христос – суперзвезда»). За ним створюють мюзикли композитори в ін. країнах. М. стає популярнішим жанром світового муз. театру. З цього часу М. можна вважати театр.-естр. жанр, що синтезував музику (джаз, шансон, кантрі, рок), танок, спів (із використанням мікрофона), акробатику й цирк. номери. Побудова звичайно здійснюється за «номерним» принципом. «Номери» об'єднуються сюжетом, нерідко заснованим на серйозному літ. джерелі. В Росії засвоєння жанру муз. спектаклю відбувалося в зустрічному напрямку в мюзик-холах – від естради до театру. Спектаклі мюзик-холу були безпосередньо пов'язані зі створенням перших рад. муз. комедій («Веселые ребята», «Цирк»). Новий етап його засвоєння рад. театром починається до 1970-х років, після знайомства із заруб. мюзиклами, що вийшли на екрани («Моя прекрасная леди», «Смешная девчонка», «Шербурские зонтики» й ін.). Спроби створити вітч. М. починають композитори О. Колкер («Свадьба Кречинского»), В. Дашкевич («Бумбараш») й ін. В 1975 ВІА «Поющие гитары» показують прем'єру рок-опери О. Журбіна «Орфей и Эвридика». Заслуженим успіхом згодом користуються рок-опери – «“Юнона” и “Авось”», «Звезда и смерть Хоакина Мурьеты», «Красная шапочка», «Алые паруса», «Свадьба соек» та баг. ін. Із сер. 1990-х споглядається своєрідний ренесанс М. в усьому світі – «Метро», «Чикаго», «Собор парижской богородицы», «Ист-викские ведьмы», «Норд-Ост», «Экватор» та ін. 2. Жанр кіномистецтва, в якому драм. сюжет втілюється в діалогах, музиці, пісні (див. *Кіномюзикл*).

а. musical, від *musical comedy* – музична комедія

ф. musical, revue

н. Musical

МЮЗИК-ХОЛ – вид естр. театру, в програмі якого чергуються естр., цирк., балетні, муз. номери. Перші М.-х. виникли у Великобританії в сер. ХІХ ст. Розвиток М.-х. в ін. країнах йшов в основному тим самим шляхом: від барів, салонів, кафе-шантанів, кафе-концертів, театрів-кабаре. В різних країнах склалися свої інд. жанрові особливості: у Франції та Італії переважали вок., муз.-інстр. та телевіз. форми, в Німеччині – мовні та естр.-циркові, в США – естр.-водевільні, ексцентричні з «герлс» як одного з провідних компонентів мюзик-хольної вистави. В дореволюційній Росії М.-х. фактично не існувало. Початок пошуків в цій царині відноситься до 1927-1928 рр., коли були відкриті перші М.-х. в Москві та Ленінграді. Із часом М.-х. були відкриті в ін. містах (Київ, Ташкент, Тбілісі). Найвідоміші М.-х.: Фолібержер, Мулен Руж, Олімпія (Фр.); Умберто (Італія); Водевіль, Бурлеск (США); Фрідріхштадт-Паласт (Германія) та ін.

а. music hall, *music* – музика + *hall* – муз./конц. зал

р. мюзик-холл

ф. music-hall

н. Music hall

Н

НАВУШНИКИ – пристрій для контролю фонограм, слухання звукопередач і т.п., що прикладається до вух або надівається на них.

р. наушники

а. head/ear(-)phones

ф. écouteurs, casque d'écoute

н. Kopfhörer

НАГОРОДА – 1. Відзначення заслуг, достоїнств; винагорода. 2. Те, що дається для відзначення заслуг, достоїнств і т.ін.; приз, премія.

р. награда

а. reward, recompense, award, decoration, prize

ф. récompense, prix, décoration

н. Lohn, Belohnung, Auszeichnung

НАКЛАД – загальна кількість екз. видання, що друкується чи тиражується (книги, платівки); видання, тираж.

р. тираж

а. circulation, edition

ф. tirage

н. Auflage

НАРКОТИКИ – природні чи синтетичні речовини, здатні викликати наркоманію, тобто хворобливий потяг до вживання Н. Із Н. пов'язана доля багатьох естр. виконавців, рок-музикантів та їх прихильників. Від Н. померло чимало творч. особистостей (Д. Хендрікс, М. Монро, К. Кобейн, Д. Гарленд, Д. Моррісон, Е. Преслі, Д. Джопплін, Б. Джонс та ін.).

грец. *narkotikos* – те, що приводить до заціпеніння

р. наркотики

НАРОДНА ПІСНЯ – найпоширеніший вид нар. музики, продукт колективної усної творчості. Відображає характер кожного народу, звичаї, іст. події, відрізняється своєрідністю жанрового змісту, муз. язика, структури. За складом бувають одноголосні та багатоголосні. Як об'єкт дослідження та обробки зустрічається на конц. естраді.

р. народная песня

а. folk song

ф. chanson populaire

н. Volkslied

НАРОДНИЙ АРТИСТ... – почесне звання, що надавалося в кожній республіці колишнього Рад. Союзу митцю за заслуги в певній галузі. Було наступним після звання засл. арт. За Н.а. республіки йшло звання Н.а. СРСР, яке було започатковано 6 вересня 1936 р. Нині частково існує в Україні та ін. пострад. країнах.

р. народный артист... (СССР)

а. People's artist of the... (USSR)

н. Volkskünstler der (UdSSR), Volksschauspieler der (UdSSR)

НАСЛІДУВАННЯ – особлива форма поведінки, полягає у відтворенні дій, ідеалів, рис характеру, манери творчості ін. осіб. Практикується в amator. середовищі, на конц. естраді, в творч. колективах.

р. подражание

а. imitation

ф. imitation, pastiche

н. Nachahmung, Nachäfferei

НАСТАВНИЦТВО – форма професійної підготовки й цілеспрямованого виховання індивідуума наставником. Практикується на конц. естраді, в творч. колективах.

р. наставничество

а. tutorship; preceptorship

НАСТРІЙ – відносно тривалий психічний стан душевної орієнтованості, в основі якого лежить емоція, позитивна або негативна. Звідси високий динамізм у перебігу та зміні Н. окремих індивідів і соц. груп. Взаємозалежний стан митця й глядача.

р. настроение

а. mood, spirits, frame/attitude (of mind), sentiments

ф. humeur

н. Stimmung, Laune, Verfassung

НАСТРОЮВАЧ (ф-но) – людина, яка надає інструменту певної висоти звука, приводить у порядок розладнені (фальшиві) ноти. Як пр., працює напередодні концерту в філармоніях, конц. залах тощо.

р. настройщик

а. piano/fine tuner

ф. accordeur de piano, accordoir

н. Klavierstimmer, Reinstimmer

НАСТУПНІСТЬ, спадковість – передача, перехід певних властивостей, якостей, ознак тощо, що повно або частково проявляється у наступників. Набуває великого значення в творч. професіях, оскільки часто на досвіді попередників базуються творч. здобутки наступників.

р. преемственность

а. succession, continuity

ф. succession

н. Nachfolge, Erblichkeit, Aufeinanderfolge

НАТОВП, юрма, галайстра, стовпище, юрмище, ватага – 1. Велике безладне, неорганізоване скупчення людей. Інколи стає некерованою масою на стадіонах, рок-концертах тощо. 2. Звичайні люди, маса на відміну від героїв, обдарованих, видатних осіб.

р. толпа

а. croud, throng, multitude, crowd, boodle, huddle, mob

ф. foule, attroupement, multitude

н. Menge, Menschenhaufen, Gedränge

НАТУРА, вдача, характер – сукупність психічних особливостей, з яких складається особистість людини, що проявляються в її діях, поведінці, у т.ч. і на конц. сцені.

а. nature, temperament, disposition

ф. nature

н. Natur

НАТХНЕННЯ, піднесення, запал, насага – найвище піднесення духовних та фізичних сил арт., виконавця тощо в процесі створення ним творів мистецтва. В акті Н. актуалізуються талант та майстерність, життєвий досвід та знання. Має велике значення в мистецтві джаз. імпровізації, актор. гри, у виступі на сцені. В період Н. праця, творчість та ін. бувають найпродуктивнішими. Н. є таким психічним станом, коли одночасно при-

ведені в дію всі сфери психіки – роздум, розсуд, почуття, інтуїція тощо. Виникненню Н. значною мірою сприяє талант митця.

р. вдохновение

а. inspiration

ф. inspiration, enthousiasme, feu sacré, verve

н. Eingebung, Inspiration, Begeisterung

НАХИЛ – 1. Природні здібності, хист, схильність, задаток до чого-небудь, у т.ч. і в творч. площині. 2. Власності характеру.

р. склонность

а. inclination, disposition, bent, turn

ф. disposition, penchant

н. Veranlagung, Neigung

НАЦІОНАЛЬНА МЕДАЛЬ США В ГАЛУЗІ МИСТЕЦТВ – нагорода, що з 1984 р. вручається за видатні заслуги в галузі мистецтв. Серед нагороджених – Е. Фіцджеральд, Д. Гіллеспі, Р. Чарльз, П. Сигер, Г. Белафонте, Ф. Доміно, А. Франклін, Б. Стрейзанд, Б. Ділан та баг. ін.

а. National Medal of Arts

р. Национальная медаль в области искусств

НЕВДОВОЛЕННЯ – психічний стан людини, позначений негативним настроєм і самопочуттям, може переростати у гнів, роздратування. Може виступати як позитивний фактор, так і негативний у творч. роботі на естраді.

р. неудовлетворение

а. discontent, displeasure, resentment, dissatisfaction, displeasure, resentment, huff, offence, pique, umbrage

ф. inassouvissement

н. Unzufriedenheit, Mißvergnügen

НЕЗАЛЕЖНА КОМПАНІЯ – звукозаписуюча фірма, продукція якої не може привласнюватися та розповсюджуватися великими компаніями, що домінують у галузі. Записи таких фірм часто носять експериментальний характер. Див. також *ІнDEPENDЕНТЕАТРОК*, *Інді-сцена*, *Інді-чарти*.

р. независимая компания

а. indie

НЕКРОЛОГ – стаття з приводу чиєїсь смерті, в якій подаються відомості про життя й діяльність померлого. Якщо це видатний митець, то відомості можуть бути розгорнутими та підписаними людьми творч. професій. Інколи бувають і протилежні речі. Так, в 1980 р., коли помер В. Висоцький, ні преса, ні радіо не зробили повідомлення, оскільки в Москві йшла Олімпіада й смерть Висоцького була «невигідна» владі. Було лише невеличке повідомлення у вечірній моск. газеті. Натомість Ю. Візбор був взагалі позбавлений Н. За строфу «Зато мы делаем ракеты и перекрыли Енисей, а также в области балета мы впереди планеты всей» був ігнорований владою: жодна газета не сповістила про його смерть.

грец. nekros – мертвий + logos – слово

а. obituary (notice)

ф. nécrologie, nécrologe

н. Nekrolog, Nachruf

НЕО БОП – новий боп (див. *Боп*).

а. neobop

НЕОЛОГІЗМ – нове слово або вислів, що з'являється у мові для позначення нових предметів або понять, зокрема, в естр.-джаз. термінології (хіт, бекграунд, кліп, панк-рок, регі, семплінг тощо).

р. неологизм

а. modernism, neologism, neology

ф. néologisme

н. Neologismus

НЕОРОМАНТИЗМ, нова романтика – різновид «нової хвилі». Виникнув на поч. 1980-х рр. як реакція на нігілізм, соц. активність і звукову анархію панк-року. Акцент був зроблений на незрівняні туалети та зачіски, на «вишукані» музику та тексти. Основними атрибутами були ефектні та карнавально-строкаті убрання й танці. Важливим елементом формування власної мови стали для «романтиків» дорогі постановочні відеокліпи. Пізніше первісна розмаїтість стилістичних компонентів поступилася місцем монотонній комп'ютерній поп-музиці (техно-поп, техно-флеш) суто функціонального призначення. У СРСР неоромантика була сприйнята чисто механічно.

а. neoromanticism

ф. néoromantisme

н. Neoromantik

НЕСМАК – відсутність або недостача доброго смаку, в т.ч. і в муз. пристрастях.

р. безвкусица

а. tastelessness, bad taste, lack of taste

ф. mauvais goût

н. Geschmacklosigkeit

НЕШВІЛЛ – місто на Півд. Сході США, столиця кантрі-музики. В цьому місті традиційно проводяться фестивалі кантрі-музики, існує музей.

а. Nashville

НИВА – *сфера, галузь, царина людської діяльності.

р. сфера, область, круг, окружение, среда

a. realm, domain, province, territory, area, sphere, department, occupation, profession, calling, line, sphere, field

ф. domaine, branche, sphère, région, milieu, entourage, ambiance, environnement

н. Sphäre, Gebiet, Bereich, Kreis, Wirkungskreis, Wissenskreis, Umgebung, Umwelt, Milieu

«**НИКА**» (рос.) – щорічна нац. премія рос. кіно. Має вигляд статуетки. Започаткована в 1987 р. Серед лауреатів – М. Тарівердієв, Е. Артем'єв, М. Ладиніна, О. Рибніков, А. Фрейндліх, С. Шнуров та ін.

НИГІЛІЗМ – заперечення усталених суспільством норм, принципів, законів, невизнання. В рок-культурі панк-рух користувався принципами Н.

лат. *nihil* – ніщо, нічого

р. нигилизм

a. nihilism

ф. nihilisme

н. Nihilismus

НИМБ – *атмосфера слави, пошани, успіхів і т.ін., що оточує кого-небудь.

лат. *nimbus* – хмара, туман, ореол

р. нимб

a. nimbus, halo

ф. nimbe

н. Nimbus

НОВА ХВИЛЯ – 1. Термін прийшов із франц. кінематографа. Худож. рух, який докорінно змінив нац. кінематограф Франції на рубежі 1950-1960-х рр. 2. В рок-музиці під назвою Н.х. (з'явилася в 1977) звичайно розуміють сукупність стилів, що з'явилися на межі 1970-1980-х рр. Основа Н.х. – панк-рок, навколо якого сформувався конгломерат різних стилів і напрямів, як нових (пост-панк, готичний рок, хардкор, техно, хіп-хоп), так і відроджених (неопсиходелія, неорокабілі, психоделіка, рокабілі) естетичних програм і установок (пов'язаних із культивуванням таких форм етнічної музики, як регі чи ска). Для Н.х. характерні танц. спрямованість, підвищена увага до відеоряду, витончений електронний саунд, лаконічність композиції. Великого значення набувають позамуз. чинники, у т.ч. імідж артистів, їхній одяг і грим, сцен. оформлення шоу, нові телевіз. жанри подачі музики.

р. новая волна

a. new wave

ф. nouvelle vague, une nouvelle onde

н. neue Welle

«**НОВАЯ ВОЛНА**» – щорічний міжнар. конкурс молодих виконавців попул. музики. З 2002 по 2014 рр. проводився в лат. курорті Юрмалі, який набув популярності за радянських часів як місце проведення Всесоюз. конкурсу молодих виконавців. Ідея конкурсу належить композиторам І. Крутому та Р. Паулсу. З 2015 конкурс змінює прописку (Сочі).

р. Новая волна

a. New Wave

н. Die neue Welle

НОВИЙ ОРЛЕАН, Нью-Орлеан – амер. портове місто, культурний центр Півдня США, географічна батьківщина джазу. Див. також *Новоорлеанський стиль*.

р. Новый Орлеан

a. New Orleans

НОВОДЕВИЧЬЕ КЛАДБИЩЕ (рос.) – цвинтар у Москві, виник в XVI ст. на території Новодівочого монастиря. На цьому цвинтарі поховано чимало видатних діячів культури й мистецтва (композитори: М. Богословський, М. Блантер, І. Дунаєвський, Ан. Новиков, А. Островський, М. Фрадкін, Я. Френкель; співаки: О. Вертинський, М. Бернес, Л. Гурченко, Л. Зікіна, Л. Орлова, Л. Русланова, Л. Утьосов, К. Шульженко, А. Баянова).

НОВООРЛЕАНСЬКИЙ СТИЛЬ – основоположний стиль класич. періоду історії джазу. Сформувався в кінці XIX ст. на основі афр. фольклору (спіричуел, блюз тощо). Н. Орлеан вважається географічною батьківщиною джазу (більш пізній чиказький стиль вважається вторинним). В цьому місті виникли марширувальні оркестри, перші негр. джаз. ансамблі. Н.с. пов'язується передусім із виникненням розвинених інструментально-ансамблевих форм негр. музикування, які прийшли на зміну вок. фольклорним жанрам із примітивним інстр. супроводом. Для Н.с. характерна колективна імпровізація. До кінця 1920-х рр. Н.с. втратив свого значення і був витиснутий комерц. різновидами розважальної музики. Серед виконавців – К. Олівер, Л. Армстронг (тр.), С. Беше (кл.), К. Орі (тр-н), Д. Мортон (ф-но).

р. новоорлеанский стиль

a. New Orleans style

НОЙЗ – стиль поп-музики, заснований на викривленні; дисонанс. Назва з'явилась в США в 1980 рр. щодо подальших стилів грандж та індустріальної музики.

a. noise – шум

НОКТЮРН – муз. твір наспівного, лірич., мрійливого характеру, а також позначення, що застосовується до різних за виконав. складами, формою та характером муз. творів. Назва деяких інстр. творів естр. спрямування.

ф. *nocturne* – букв. нічний

a. nocturne

н. Nocturne, Nachtstück

НОМЕР (естр.) – окремий закінчений виступ одного або декількох артистів, ансамблю, оркестру, будь-якого колективу, де є своя логіка та драматургія. Має певну тривалість, в ньому повинні бути сконцентровані виразні засоби, якими користується співак, артист.

лат. *numerus* – число

р. (эстрадный) номер

а. item, item on the programme, number, turn, music-hall turn

ф. tour de chant

н. Nummer

НОМЕРОК – бляха, жетон із номерним знаком, цифрою, що видаються в театр та концертно-мистецьких закладах у роздягальнях.

а. tag, plate, tally, label

ф. jeton

н. Marke, Garderobe(n)nummer

НОМІНАЦІЯ – висування кандидатури, кандидата (номінанта) в різного роду змаганнях, показах, фестивалях, конкурсах тощо.

лат. *nominatio* – називання, найменування

р. номинация

а., ф. nomination

н. Nomination

НОНЕТ – ансамбль із дев'яти виконавців, а також муз. твір для цього ансамблю.

іт. nonetto, від лат. *nonus* – дев'ятий

ф. nonet

н. Nonett

НОРОВ – 1. Сукупність душевних якостей людини, що проявляються в її діях, поведінці; вдача, натура, темперамент, характер. 2. *Примхи, капризи, непокірливість, упертість.

а. obstinacy, stubbornness, perseverance, steadfastness

ф. caractère, rébarbatif

н. Mücke, Laune, Schrulle

НОСІЇ МУЗИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ. До поч. 1970-х рр. індустрія звукозапису була орієнтована майже винятково на вінілові платівки. На бобінах виходила мізерна частина продукції. Першим «альтернативним» носієм стали компакт-касети. Будучи набагато надійніше і легше, ніж диски, вони страждали двома недоліками: низькою якістю відтворення запису і неможливістю негайно знайти потрібний твір. З роками ці недоліки усувалися (касети з поліпшеними характеристиками, устрій «пошуку» у магнітофонах), і до сер. 1980-х рр. кількість касет із записами наздогнала за тиражами кількість платівок. Однак час їх був полічений: з'явилися носії цифрового звукозапису, що набагато перевищували за якістю традиційний. У 1985 р. у продаж надійшли компакт-диски, які також з часом відійшли у минуле.

р. носители музыкальной информации

а. carriers of the musical information

ф. porteurs de l'information musicale

н. Träger der musikalischen Information

НОСТАЛЬГІЯ – болісна туга за своєю батьківщиною; туга за минулим, втраченим. Н. як тема може існувати в творчості митців.

грец. *nostos* – повернення додому, *algos* – страждання, біль

р. ностальгия

а. nostalgia

ф. nostalgie

НУУ ВЕЙВ (жодної хвилі) – муз. напрям кінця 1970-х. Народився в Нью-Йорку як продукт авангард. мистецтва та радикальної муз. культури, згодом поширився в англомовних країнах, передусім в середовищі панк-року. Н.у. грали г.ч. музиканти-аматори, їх «музика» являла собою атональні співзвуччя з шумами.

а. no wave

НЬЮ ЕЙДЖ – стиль сучасн. музики, квазіінтелектуальна комерц. музика 1980-х рр. Характеризується звучанням «живих» інструментів або природних звуків, видобутих за допомогою комп'ютерних технологій. Для Н.е. звичайна відсутність традиц. мелодики, що стало причиною назви її «пустим коктейлем», вона спрямована скоріше на медитацію або релаксацію, ніж на слухання чи танці.

а. *new age music* – музика нового сторіччя

р. нью-ейдж

НЬЮ-ЙОРК – фінансовий, промисловий, політ. і культурно-муз. центр США. В місті знаходиться велика кількість мистецьких закладів, студій грамзапису, театрів, джаз. клубів, найкрупніша фабрика муз. інструментів «Стенвей» тощо. З містом пов'язана діяльність багатьох виконавців та груп (Б. Ділан, Т. Пакстон, «Blondie», «New York Dolls», «Television» та ін.).

а. New York

О

ОБДАРОВАНІСТЬ – поняття загальної психології; високий рівень задатків, схильностей. О. є результатом і свідченням високого рівня інтелектуального розвитку індивіда, сплавом природженого та набутого. Набуває неабиякого значення для людей творч. професій.

- р. одаренность
- а. endowment, cleverness, gift, genius
- ф. capacité, talent
- н. Begabtheit, Befähigung, Talent

ОБЕРТОН, призвук – синусоїдальна складова періодичного коливання складної форми з частотою більш високою, ніж основний тон, надає йому особливого відтінку, тембру. Звучать слабкіше за основний тон, зливаються з ним і майже на слух не розпізнаються. Наявність та сила кожного з них зумовлює забарвлення (тембр) звука.

- н. Oberton
- а. overtone, harmonic
- ф. (son)harmonique, son concomitant, son partiel, son résultant
- н. Aliquotton, Overton, Teilton

ОБ’ЄКТИВНІСТЬ – неупередженість пізнання, відповідність його об’єктивній дійсності. Набуває великого значення для оцінки діяльності митців, для роботи журі в різних конкурсах, фестивалях тощо.

- р. объективность
- а. objective character, objectivity
- ф. objectivité
- н. Objektivität, Sachlichkeit

ОБЛАДНАННЯ, устаткування – сукупність механізмів, приладів, пристроїв тощо, необхідних для чогонебудь, у т.ч. й на конц. естраді, в студіях звукозапису.

- р. оборудование
- а. equipment, outfit
- ф. équipement
- н. Einrichtung

ОБРАЗ – 1. Специфічна для літератури й мистецтва конкретночуттєва форма відображення дійсності. 2. Тип, узагальнений характер, створений письменником, митцем; персонаж, герой.

- а. image; character, personage
- ф. image, forme; personnage
- н. Bild, Gestalt; Person

ОБРАЗНЕ МИСЛЕННЯ – конкретне мислення, що реалізується у вигляді аналізу й поєднання образів. О.м. є передумовою художньо-літ. та ін. творчості. Воно розвивається, відточується у людей певних видів професійної діяльності (поетів, артистів тощо).

- р. образное мышление
- а. figurative thinking
- ф. mentalité figurative
- н. bildliche Denken

ОБУРЕННЯ – психічний стан сильного вияву невдоволеності, гніву, огиди з боку людини чи групи людей щодо тих явищ, подій, що мають місце в її оточенні. Можливо в стосунках виконавців та глядачів.

- р. негодование, возмущение
- а. indignation, resentment
- ф. indignation
- н. Entrüstung, Empörung

«**ОВАЦІЯ**» (рос.) – нац. рос. муз. премія в галузі видовищ та попул. музики, яка з 1992 присуджується щорічно кращим виконавцям СНД у різних номінаціях. Являє собою статуетку, яка зображає кисті рук, що аплодують.

ОВАЦІЯ – 1. Високий рівень емоційного сприйняття соц. групою побаченого чи почутого. Належить до невербального оцінювання індивідом дій і вчинків ін. людей. 2. Захоплені, палкі знаки схвалення, бурхливі оплески, аплодисменти.

- лат. ovo – радію, ovatio – малий тріумф, урочистий в’їзд полководця-переможця в Рим верхи або пішки – не на колісниці, на відміну від тріумфатора
- р. овація
- а. ovation, glad hand
- ф. ovation
- н. Ovation

ОГЛЯД – вид вистави, складеної з виступів артистів різноманітних жанрів, пов’язаних між собою загальною темою. З’явилися в 1830 рр. у Франції, носили злободенний характер. З кінця ХІХ ст. перетворюються в розважальне, зовнішньо ефективне видовище. Див. *Ревю, Мюзик-хол*.

- р. обозрение
- а., ф. revue

н. Revue

ОДИН В ОДИН! (*рос.*) – телевізійне шоу перевтілень, рос. версія міжнар. формату. Учасники програми приміряють на себе образи відомих виконавців минулого та сьогодення, вживу виконують на сцені їх пісні, намагаючись зробити це максимально схоже на оригінал. Перший сезон був показаний в 2013 р. З 2014 р. програма набула назви «Точь-в-точь».

ОКЛАД – 1. Розмір регулярної грошової винагороди за виконану роботу, встановлений у відповідності до посади, кваліфікації. 2. Заробітна плата, що видається за виконану роботу; зарплатня.

а. (rate of) salary/pay/wages, salary scale

ф. salaire

н. Gehalt

ОКРИЛЕНІСТЬ – психічний стан людини, при якому вона перебуває під домінуючим впливом позитивних емоцій. Часто буває у людей творч. професій (артистів, співаків, музикантів) після вдалого виступу на конц. естраді.

р. окрыленность

н. Begeisterung

ОКТЕТ – ансамбль із восьми виконавців, а також муз. твір для цього ансамблю.

грец. okto, лат. okto – вісім

а. octet

ф. octette, octuor

н. Oktett

«ОЛИМПІЙСКИЙ» (*рос.*) – моск. конц. зал, розташований в одноіменному спорткомплексі. Являє собою гігант. овал критого стадіону місткістю 35 тис., в якому проходять різноманітні конц. та художньо-творчі заходи (перший в 1982).

ОЛІМП – 1. Гора, на якій, за віруваннями стародавніх греків, жили боги; зібрання, сонм богів. 2. *Вершина чого-небудь; верхівка визначних діячів літератури, мистецтва і т.ін.

грец. Olympos

р. Олимп, олимп

а. Olympus

ф. Olymppe

н. Olymp

ОЛІМПІАДА – 1. У стародавній Греції – чотирирічний проміжок між святкуванням олімпійських ігор, за яким велося літочислення. 2. Змагання у галузі аматор. мистецтва, нар. творчості; конкурс.

грец. Olympias, Olympiados

р. олимпиада

а. olympiad

ф. olympiade

«ОЛІМПІЯ» – один із самих попул. у Парижі мюзик-холів, розташований на бульварі Капуцинок. Конц. зал був відкритий в 1893, розташовується на 5 тис. кв. м, уміщає понад 2 тис. глядачів. Друге народження пов'язане з ім'ям імпресарію Б. Кокатрикса, що управляв «О.» з 1954 до 1979. Сцена О. залишається однією з престижніших не тільки у франц. столиці, але й у світі.

ф. Olympia

р. Олимпия

ОЛІ СТАРС – в джазі ансамбль, який складається з відомих виконавців. Ступінь їх популярності визначається шляхом опиту критиків та любителів джазу. Такі колективи створюються на фестивалях, програмах ТБ, для запису на грамплатівку тощо.

а. all stars – букв. усі зірки

ОМА – організація музичних ансамблів. Орг., які існували за часів рад. влади, були контролюючими органами, регулювали роботу ВІА та різних ансамблів в кафе, ресторанах, на весіллях та ін. заходах.

ОН БІТ – джаз. біт, який наближається до суворої метричної пульсації.

р. он бит

а. on beat

ОПЕРА – 1. Муз.-театр. твір, побудований на синтезі слова, сцен. дії, хореографії та музики, призначений г.ч. для виконання в театрі. Виникнув в Італії на межі XVI-XVII ст. Існують різні види – серія, буф, комік, лірич., рок. 2. Театр. вистава, що відтворює такий твір на сцені. 3. Театр, де виконують такі твори.

іт. opera – букв. твір, справа

р. «лошадиная» (жартівлива назва музики до ам. вестернів), «мыльная» (спочатку жартівливе позначення рекламних передач по радіо і ТБ, згодом назва перейшла до мелодраматичних серіалів)

а. opera, comic o., opera-comique (комічна), ballad o. (баладна), rock opera (рок-опера), horse opera («кінська»), soap opera («мильна»); opera-house

ф. opéra, dénomination ironique de la musique dans les films de Western américains («кінська»), dénomination ironique des émissions musicales publicitaires («мильна»)

н. Oper, scherzhafte Bezeichnung für die Musik zu amerikanischen Wildwestfilmen («кінська»), scherzhafte Bezeichnung für Reklamesendungen in Rundfunk und Fernsehen («мильна»); Operhaus

ОПЕРА-БУФ(а) – оперний жанр, італ. різновид коміч. опери, що склався в 1730 рр.

іт. opera buffa – коміч. опера

ОПЕРА-КОМІК – оперний жанр, франц. різновид коміч. опери, склався в сер. XVIII ст.

ф. *opéra comique* – коміч. опера
р. комическая опера
а. comic opera
н. komische Oper

ОПЕРЕТА – 1. З XVII ст. до XIX ст. невеличка опера. Смысл терміна із часом змінювався, застосовуючись до побутової комедії, зінгшпілю, коміч. опери. 2. В сучасн. розумінні – муз.-сцен. жанр, вистава переважно комедійного характеру, в якій вок. та інстр. муз. номери, а також танці чергуються з діалогами. Склалася в Парижі в сер. XIX ст. Успіх франц. О. на світовій арені став поштовхом до виникнення нац. опереткових шкіл у Відні (1860-ті) та Лондоні (1870-ті). В сучасних амер. оперетах проглядається вплив джазу та негр. фольклору. Початок рад. О. був покладений в сер. 1920-х композиторами І. Дунаєвським і М. Стрельниковим. Серед майстрів – Ф. Зуппе, Ж. Оффенбах, Ш. Лекок, Й. Штраус-син, Ф. Легар, Р. Планкет, І. Кальман, М. Стрельников, Б. Александров, Д. Шостакович, Т. Хренников, Ю. Милютін, І. Дунаєвський та баг. ін. 3. Родова назва муз.-вок. комедійних драм. творів. 4. Театр. вистава, що відтворює такий твір на сцені. 5. Театр, де виконують такі твори.

іт. *operetta* – букв. маленька опера
р. оперетта
а. operetta, light opera, musical comedy
ф. opérette
н. Operette

ОПІКА – 1. Піклування про кого-, що-небудь, догляд за кимось; опікування, наставництво. 2. Постійний нагляд, контроль за чийми-небудь діями, вчинками.

р. опека
а. guardianship, wardship, tutelage, tutorship, trusteeship
ф. tutelle
н. Vormundschaft, Bevormundung

ОПІУМ, опій – висохлий на повітрі молочний сік опійного маку. Містить морфін, кодеїн, папаверин й ін. Сильний наркотик. Від О. загинуло багато музикантів і їхніх шанувальників. Див. також *Наркотики*.

грец. *ópiou* – маковий сік, лат. *opium*
р. опиум, опий
а., ф. opium
н. Opium

ОПЛАТА, плата, сплата – виплачувані за що-небудь гроші.

а. pay(ment), remuneration, settlement
ф. payement, paiement, rémunération
н. Bezahlung, Entlohnung

ОПЛЕСКИ, аплодисменти – 1. Вид невербального емоційного схвалення виступу виконавця муз., літ. чи ін. видовищного твору. Є явищем групової психології. 2. Вираження схвалення, привітання. Звичка аплодувати акторам бере свій початок з давнини. В Давньому Римі існувала розроблена система О., що мали різні значення. В XVII ст. плескали в долоні на всій території Європи. О. публіки на знак похвали того, що виконується на сцені, в Росії увійшли в ужиток з кінця XVIII ст. Лунають здебільшого після якоїсь закінченої дії (пісні, танцю, монологу). Проте, напр., в джаз. музиці можна аплодувати в середині твору, після сольної імпровізації. Тривали і бурхливі О. як вираз сильного емоційного схвалення називають овацією.

лат. *applauto* – плескати в долоні
р. аплодисменты
а. applause, clapping, cheers, glad hand (бурхливі)
ф. applaudissements; vifs applaudissements, applaudissements enthousiastes/frénétiques, applaudissements en rafale (бурхливі)
н. Applaus, Beifall, Beifallssturm (бурхливі)

ОПТИМІЗМ – світосприймання, перейняте бадьорістю, життєрадісністю, твердою вірою в краще майбутнє, в успіх.

лат. *optimus* – найкращий
р. оптимизм
а. optimism
ф. optimisme
н. Optimismus

ОПУС – словацька фірма грамзапису, заснована в 1971 у Братиславі.

слов. *Opus*

ОРАТОРІЯ – крупний муз. твір для співаків-солістів, хору та оркестру, який призначений для конц. виконання. О. займає проміжне положення між оперою та кантатою. Родинна останній, але більш монументальна.

лат. *oratorium* – молитовень, від *oro* – казати; іт. *oratorio*
р. оратория
а., ф. oratorio
н. Oratorium

ОРГАНІЗАТОРСЬКІ ЗДІБНОСТІ – сукупність психічних рис особистості, необхідних для успішного оволодіння організатор. діяльністю, її ефективного виконання. Мають неабияке значення для продюсерів, менеджерів, режисерів естради, шоу-бізнесу.

р. организаторские способности

a. organizing/managerial abilities
ф. capacités d'organisateur
н. organisatorische Fähigkeit

ОРДЕН – почесна нагорода, що історично бере початок від орден. знаків відзнаки середньовічних лицар. орденів. Спочатку – знак відзнаки, призначений для членів правлячих династій, пізніше – нагорода за службу й воєнні послуги, за видатні заслуги окремих осіб і колективів. У Рад. Союзі та пострад. країнах О. нагороджували багатьох діячів естр. та театр. мистецтва.

лат. *ordo, ordinds* – ряд, розряд, порядок, правила
а. order, decoration, honours, insignia
ф. ordre
н. Orden

ОРДЕН БРИТАНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ – лицар. орден, заснований брит. королем Георгом V в 1917 р. Цим орденем нагороджено чимало зірок попул. музики («Бітлз», М. Джаггер, Б. Джиб, Т. Джонс, Е. Клептон, Адель, Е. Джон, Д. Кокер, К. Міноуг, Стінг, Е. Уеббер та баг. ін.).

а. The Most Excellent Order of the British Empire
р. Орден Британской империи

ОРЕНДА – надання якогось майна, помешкання тощо в тимчасове користування за визначену плату на основі орендного договору. Часто застосовується в роботі естр. виконавців (О. студії, приміщення, апаратури).

лат. *arendare* – віддавати у борг
р. аренда
а. lease
ф. bail
н. Miete

ОРИГІНАЛ – 1. Те, що є основою для відтворення, копіювання, переробки; першотвір, взірць. 2. Справжній, достеменний твір мистецтва (на відзнаку від копії або тиражованих екз.).

лат. *originalis* – початковий, первісний, природжений
р. оригинал
а. original, first copy
ф. original
н. Original

ОРИГІНАЛЬНІСТЬ – морально-психологічна риса творчої особистості, означає її несхожість на ін., неповторність, самобутність.

лат. *originalis* – початковий, первісний, природжений
р. оригинальность
а. eccentricity, originality, singularity, strangeness
ф. originalité
н. Echtheit, Originalität

ОРКЕСТР – 1. Колектив виконавців, які грають на різних муз. інструментах та спільно виконують муз. твір. Термін «О.» у XVII-XVIII ст. замінив поширений у країнах Європи термін «капела». За складом розрізняють струнний, нар. інструментів, дух. інструментів, симф. та ін.; за жанровою ознакою – військовий, естр., джазовий. 2. Місце перед сценою в театрі, де розташовуються музиканти (орк. яма).

грец. *orcheomai* – танцюю, *orchēstra* – місце для танців, майданчик перед сценою в давньогрецькому театрі
а. orchestra, full/philharmonic/symphony o. (симф., великий), band, dance/pops/variety o. (естр.), brass band (духовий), string orchestra/band (струн.), dance orchestra/band (танц.), chamber o. (камерний)
ф. orchestre, o. symphonique (симфонічний), o. de musique légère, o. d'estrade (естр.), fanfare (духовий), orchestre à cordes (струн.), orchestre de danse/bal (танц.), grand o. (симф., великий), orchestre de chambre (камерний)
н. Orchester, Kapelle; sinfonische O. (симф.), großes Orchester (великий), Bühnenorchester (естр.), Blasorchester (духовий), Streichorchester (струн.), Tanzkapelle/Tanzorchester (танц.), Kammerorchester (камерний)

ОРКЕСТРОВИЙ ДЖАЗ – джаз. жанр, що розвинувся у Нью-Йорку в 1920-х. Серед новаторів – Ф. Хендерсон та Д. Еллінгтон. Злиття ритм. та інстр. характеристик джазу з масштабом та структурою оркестру зробило ОД відмінним від муз. жанрів, які передували його появі. Це сприяло як популяризації джазу, так і критичній легітимізації джазу як форми мистецтва.

ОРКЕСТРОВКА – інструментування, виклад музики у вигляді партитури для камерного ансам. або оркестру (симф., дух., нар. інструментів та ін.). О. також називають перекладення орк. твору, написаного для ін. виконавського складу.

а., ф. orchestration, instrumentation
н. Orchestration, Orchestrierung

ОРКЕСТРОТЕКА – комплект орк. голосів із дирекцією твору, який призначений для виконання невеличким інстр. складом, а також естр., джаз. і малим симф. оркестрами. О. дозволяє виконувати твір тим складом, який є у наявності. У зв'язку з цим усі голоси поділяються на обов'язкові, необхідні для забезпечення відносно нормального звучання, і ті що можуть доповнювати обов'язкові, але можуть бути й відсутніми.

ОСВІТА – процес і результат засвоєння систематизованих знань, умінь і навичок. Здобувають переважно в системі різних навч. закладів. Розрізняють загальну та спеціальну. Спеціальна О. дає людині знання, уміння й навички, необхідні для певної діяльності, зокрема, для роботи на конц. естраді.

р. образование
а. education

ф. instruction
н. Bildung

ОСВІТЛЕННЯ – 1. Створення освітленості предметів, що забезпечує можливість глядацького сприйняття цих предметів. Набуває великого значення в театрі та на конц. естраді, впливаючи на створення сцен. образу.
2. Техн. обладнання, що є джерелом світла.

р. освещение
а. illumination, light, lighting, stage lighting (сцени)
ф. éclairage, éclairement, illumination, éclairage scénique (сцени)
н. Beleuchtung, Licht, Bühnenbeleuchtung (сцени)

«ОСІННЄ ЗОЛОТО» – укр. щорічна літ.-мистецька пр. ім. Д. Луценка. Заснована в 2001 р. Премія присуджується поетам, композиторам, окремим виконавцям або колективам за визначні досягнення у творчості, розвитку нац. пісенних традицій. Серед лауреатів – І. Поклад, В. Крищенко, М. Ткач, Р. Кириченко, В. Шпортько, А. Матвійчук, А. Сердюк та баг. ін.

«ОСКАР» – одна із самих престижних премій, що присуджується щорічно таємним голосуванням Амер. кіноакадемією за кращий фільм та досягнення у різних галузях амер. та світового кіно. Існує з 1927, в 1929 почали визначати лауреатів, з 1931 – вручати статуетки. Пр. являє собою позолочену статуетку чоловіка зі схрещеними на грудях руками. Внизу на невеликому круглому постаменті гравірується ім'я лауреата та назва фільму, що приніс нагороду. Серед естр. діячів лауреати – Д. Гарленд, Ф. Сінатра, М. Шевальє, Л. Міннеллі, Д. Росс, Б. Стрейзанд, Ф. Коллінз, Б. Ділан, Емінем та ін.

а. Oscar

ОСНОВОПОЛОЖНИК – засновник, творець якої-небудь школи, теорії, учення. Див. *Родоначальник*.

а. founder, initiator
ф. fondateur
н. Schöpfer, Gründer, Begründer

ОСОБИСТІСТЬ – людина, соц. індивід, що поєднує в собі риси загальнолюдського, інд.-неповторного. Цінується на конц. естраді.

р. личность
а. personality, person, individual
ф. personne, personnage, personnalité
н. Persönlichkeit, Person

ОСУД, осудження, несхвалення – вияв негативного, несхвального ставлення до кого-, чого-небудь.

р. осуждение, неодобрение, порицание
а. condemnation, blame, censure, denunciation
ф. condamnation, désapprobation, blâme
н. Tadel, Mißbilligung, Rüge

ОФ-БІТ – манера виконання, при якій музикант грає синкоповані звуки та фрази неначе «врозріз» основному метру, переносючи акценти із сильних доль на слабкі (другу та четверту). Техніка О.-б. перейшла в джаз із афр. музики та характерна г.ч. для мелодич. інструментів, а також для деяких удар. (бонги, конга), які не є основними носіями ритму. Дія даного принципу може поширюватися й на ін. аспекти орг. муз. матеріалу в джазі. Тимчасовому зсуву можуть піддаватися окремі звуки й акорди, мотиви й фрази, фактурні формули, мелодич. та функціонально-гармонійні моделі, навіть порівняно значні побудови. Є одним із найважливіших засобів динамізації звукового руху в джаз. музиці, створення внутрішньої метроритм. конфліктності.

а. *off beat* – букв. неударний
р. офф-бит

ОФОРМЛЕННЯ – надання конц. виступу, продукції шоу-бізнесу, сцені тощо певного вигляду, закінченої форми, довершеності. Може бути сценіч., хореогр., декоративним, художнім, музичним. Див. *Декорація*.

р. оформление
а. mounting, (decorative) design, staging
ф. forme, décoration, mise en scène, musique de théâtre
н. Ausstattung, Aufmachung, Bühnenbild

ОФ-ПІТЧ – відхилення від абсолютної висоти тону. Термін визначає характерний для афро-амер. музики та джазу тип нестійкої інтонації, що не укладається в європ. темперовану звуковисотну шкалу. До специфічних форм інтонації типу О.-п. відносять «брудні тони» та «блю ноутс».

р. офф-питч
а. off pitch

ОЦІНКА – думка, міркування про якість, характер, значення кого-, чого-небудь.

р. оценка
а. mark, grade
ф. note, appréciation
н. Bewertung, Schätzung, Veranschlagung

П

ПА – 1. Танц. крок. 2. Сполучення танц. кроків класич. балету. 3. У побутовому розумінні – позначення будь-якого танц. руху.

лат. *passus* – крок, рух

а. *pas, step*

ф. *pas*

н. *Pas, Tanzschritt, Schritt*

ПАБЛІК РІЛЕЙШНЗ – див. *Піар*.

ПАБЛІСИТИ – 1. Реклама. 2. Відомість, популярність.

р. паблісити

а. *publicity*

н. *Publizität*

ПАБ-РОК – рок, який грається в закладах громад. дозвілля самого низького рівня (не мається на увазі громад. моралі).

а. *pub rock*, від *pub* – пивна, трактир

ПАМ'ЯТНИК – 1. Архітектурна або скульптурна споруда в пам'ять чи на честь кого-, чого-небудь; монумент, обеліск. Чимало П. відкриті на честь видатних митців – А. Миронову, В. Мулявіну, М. Кругу, Р. Кириченко, В. Висоцькому, Г. Пономаренку, А. Кузьменку, Е. Піаф, групі «Бітлз». 2. Споруда (звичайно кам'яна) на могилі в пам'ять померлого; надгробок.

р. памятник

а. *monument, memorial, tombstone, statue*

ф. *monument, statue*

н. *Denkmal*

ПАМ'ЯТЬ – 1. Здатність запам'ятовувати, зберігати й відтворювати в свідомості минулі враження. Набуває великого значення для людей творч. професій. 2. Запас вражень, що зберігаються в свідомості та можуть бути відтворені; згадка, спомин. 3. Здатність розумно, тверезо мислити, міркувати. 4. Згадка про померлого.

р. память

а. *memory*

ф. *mémoire*

н. *Gedächtnis*

ПАНДЕЙРА, пандеро – ісп. удар. муз. інструмент, рід бубона. Використовується г.ч. для супроводу танців.

ісп. *pandero*

а. *pandeira, pandereta brasileira*

ф. *pandereta brésilienne*

н. *Stabpandereta*

ПАНЕГИРИК – 1. У стародавніх Греції та Римі – надгробна похвальна промова, що прославляла подвиги померлого. 2. *Похвальний відзив про кого-небудь, що-небудь, захоплена похвала (часто нещира або іронічна).

грец. *logos panegyrikos* – святкова, урочиста промова

р. панегирик

а. *panegyric, eulogy*

ф. *panégyrique*

н. *Panegyrikus, Lobrede*

ПАНИКА, переполох, замішання, бентеження, біганина, метушня, алярм, занепокоєння, сум'яття – раптове змішання, розгубленість або прояв страху при справжній чи уявній небезпеці. Трапляється як мас. явище на заходах, рок-концертах тощо, що відбуваються при великих скупченнях народу (стадіони, палаци спорту).

р. паника

а. *panic, scare*

ф. *panique*

н. *Panik*

ПАНК-ГРУПА – група музикантів, що грає в стилі панк-рок.

а. *punk* – букв. шпана, потолоч

ПАНК-ДЖАЗ – експериментальний напрям у джазі (має назви панк-фанк, ноу-уэйв та ін.), що виникнув на сценах клубів нижнього Іст-Сайда (Нью-Йорк) у кінці 1970-х. Його представники намагалися повернути джазу початкову простоту й енергію. Використовуючи принципи мінімалізму, атональності, ритм. структури фанка та дисонуючий спів, вони створили своєрідний, хоча й не занадто муз. стиль із нищівним ритмом, монотонним звучанням інструментів і дратуючим немелодич. вокалом. До сер. 1980-х рух розпався, хоча його представники продовжували діяти в «прикордонних областях», між джазом, роком, авангардом і конкретною музикою.

а. *punk jazz*, від *punk* – букв. шпана, потолоч

ПАНК-РОК – стильовий напрям рок-музики, що розвився в сер. 1970-х рр., має багату подіями і довгу біографію. Це явище більше цікаве в концептуальному, аніж естетичному плані. Започаткований англ. анс. «Sex Pistols». Вперше цей термін був застосований до численних самодіяльних (або «гаражних» – по звичайному для них місцю базування) групам, що виникли в США після «брит. вторгнення». Брудне звучання неякіс-

них інструментів, виразний мінімалізм і не зв'язаний цензурою текстовий епатаж обмежили їхню популярність, але дозволили сформувати власну аудиторію. Пізніше нігілізм і монотонність панка були узяті на озброєння нью-йорк. артист. богемою, а від них перейшли до клуб. сцени Великобританії, що боролася за виживання зі стадіонними шоу та пихатою багатозначністю суперзірок комерц. сцени. На короткий час (1976-1978) П.-р. став найпопулярнішим, хоча й безнадійно некомерц. рухом, проте до кінця десятиліття, проклавши дорогу «новій хвилі», повернувся в клуби, відкіля й почалося його сходження. Грали П.-р. аматори, які не мали навіть елементарної муз. підготовки та практики. Панк-музикант повинен був робити шокуючі заяви, носити коротку стрижку та одягатися в чорну шкіру – цей імідж практично не зазнав суттєвих змін. Як соц. феномен П.-р. можна вважати природною реакцією нижчих і середніх прошарків населення на складність життя в постіндустріальну епоху. Основні компоненти цієї реакції – нігілізм, пасивний протест і агресивність. Панк-групи так і не зуміли розвинути музично, хоча їх інтелектуальні послання, як пр., відрізнялись глибиною й часто в лаконічній формі подавали свого роду «політінформацію» поточного моменту. Однак, не дивлячись на крах лідерів панка, цей напрям кінцево оформився, мінімальні вимоги до музики і до її виконання продовжують приваблювати тих, хто бажає швидкої та неважкої слави. Численні прийоми П.-р. прижилися у важкій музиці, фактично на інстр. базі виникли хардкор, треш і грандж. Нині «чистого» П.-р. практично не існує, а ті напрями, в які проникнув панк, сповідають музику значно більш швидку, голосну й політично орієнтовану, ніж прототип. Нині П.-р. і його численні різновиди займають достатній об'єм у загальній масі записів, що випускаються. Більшість панк-груп мають контракти з інді-фірмами й зберігають радикально-критичний погляд на навколишню дійсність.

а., ф. punk rock

н. Punk Rock

ПАНТОМІМА – 1. Мистецтво виражати почуття та думки за допомогою міміки та жестів, в т.ч. і на конц. естраді. 2. Вид театр. вистави без словесного тексту, в якій зміст розкривається за допомогою міміки, жестів і виразних рухів. 3. Сюжетна сцена в балеті, опері, драмі, заснована на безсловесній драматично виразній грі виконавців. 4. Виразний жест руки, рух людського тіла, що служить засобом передавання думки, спілкування між людьми.

грец. *pantomimos* – актор, який грає за допомогою одних тілорухів

р. пантомима

а. pantomime, mime, dumb show

ф. pantomime

н. Pantomime, Gebärdenspiel

ПАРАДІЗ, райок – гальорка в театрі, конц. залі.

грец. *paradeisos* – сад, парк

р. парадиз

а. gallery

ф. paradis

н. Galerie

ПАРАФРАЗ, парафраза – інстр. п'єса віртуоз. характеру, написана на одну або декілька тем чи мелодій, запозичених з ін. муз. твору; транскрипція.

грец. *paraphrasis* – описання, зворот

а., ф. paraphrase

н. Paraphrase, Umschreibung, Periphrase

ПАРИЖ – столиця Франції, один із крупних культурних центрів Європи та світу. В місті знаходиться велика кількість мистецьких закладів, студій грамзапису, театрів. Із П. пов'язана творч. діяльність композиторів (Ж. Оффенбаха, Ш. Лекока, Ф. Ерве), колективів (оркестр П. Моріа, анс. «Срасе»), окремих виконавців (Ж. Бейкер, Ж. Беко, М. Шевальє, Ш. Азнавур, Е. Піаф, І. Монтан, Даліда, М. Матьє, П. Каас та ін.).

ф. Paris

ПАРИК – див. *Перука*.

ПАРОДІЯ – 1. Жанр у літературі, театрі, музиці, на естраді, свідомо імітація в сатир., іронічних та гумор. цілях інд. манери, стилю, напряму, жанру або стереотипів мови, гри та поведінки. Особливою популярністю користується у цирку, ляльковому театрі, на естраді. Серед пародистів можна назвати анс. «экс-ББ», В. Винокура, М. Галкіна, О. Воробей, О. Пескова, які робить муз. пародії на відомих естр. зірок. 2. Наслідування, що несвідомо перекичує, спотворює зразок; смішна, спотворена подоба чого-небудь. 3. *Невдале, лише зовнішнє наслідування чого-небудь, яке перекичує суть того, що наслідують.

грец. *parōdia* – спів навпаки, від *pará* – проти, *ōdē* – пісня

р. пародия

а. parody, contrafactum

ф. parodie, contrafactum, contrafacture

н. Parodie, Kontrafaktur

ПАРТЕР – 1. Площина підлоги глядачевої зали з місцями для глядачів, що розташовані рядами паралельно сцені й звичайно нижче її рівня. 2. *Глядачі, що займають такі місця.

а. pit, stalls

ам. parterre, parquet

ф. parterre, fauteuils d'orchestre

н. Parterre, Parkett

ПАРТИТУРА – 1. Нотний запис багатоголосного муз. твору для оркестру, хору, анс., де зведені партії всіх окремих голосів (інструментів) у певному порядку. 2. Нотна книга із записом усіх партій такого твору. 3. Програма яких-небудь дій виконавця, арт., актора. 4. Програма певних дій при підготовці та проведенні культурно-мистецьких заходів (світлова П.).

іт. *partitura*, від лат. *partio* – поділяю

а. (musical) score, study/miniature/pocket score (кишенькова)

ф. *partition*, *partition de poche* (кишенькова)

н. *Partitur*, *Sparte*, *Taschenpartitur* (кишенькова)

ПАРТІЯ – в багатоголосній вок., вок.-інстр., ансамблевій та орк. музиці одна із складових фактури муз. твору, що призначена для виконання окремим голосом або на окремому муз. інструменті.

р. *партия*

а. *part*

ф. *partie*

н. *Partie*

ПАРТНЕРСТВО – явище групової (колективної) діяльності людей в шоу-бізнесі, творч. діяльності.

ф. *partenaire* – учасник, спільник

а. *partnership*

н. *Partnerschaft*

ПАСЕО – див. *Kalínco*.

ПАСОДОБЛЬ – латиноамер. танець. Муз. розміри 2/4, 3/4, 6/8.

ісп., а., ф. *pasodoble*

н. *Pasodoble*

ПАТЕ – франц. фірма грамзапису, заснована в 1894. Після розширення виробництва майстерня виросла до фабрики. Звуковідтворюючі апарати певної конструкції, що тут випускалися, набули назви патефон. З 1906 «П.» почала випускати платівки, з 1928 перейшла під контроль фірми «Columbia», а з 1931 у склад концерну EMI (Electric and Musical Industries).

ф. *Pathé* (*Pathé-Frères*)

ПАТЕНТ – документ, виданий компетентним держ. органом винахідникові або його правонаступнику, що свідчить про авторство, право на винахід і монополне його використання. Має силу лише на території тієї держави, де він виданий, і захищає його власника від конкурентів. Власник П. може експлуатувати свій винахід самостійно, тобто організовувати випуск продукції з його використанням, може передавати право використання ін. особам чи організаціям повністю або в певних межах (продаж ліцензії). Робота з П. практикується в шоу-бізнесі, культурній індустрії.

лат. *patens* – відкритий, явний

а. *patent*, *licence*

ф. *brevet* (на винахід), *patente* (на право торгівлі)

н. *Patent*

ПАТЕРН, модель – термін, що відноситься до галузі модальної техніки в джазі (модальний джаз). Являє собою стійке структурне утворення – модель (ритм, фігуру, мелодич. зворот, акордову послідовність), що при повторюванні, не втрачаючи своєї стійкості, допускає різноманітне її видозмінювання та варіювання за рахунок зміщення в часі, переакцентування, транспозиції. Це своєрідний будівельний матеріал муз. розгортання в джазі, важливий засіб динамізації викладення та формоутворення. Часто масштаб (протяжність) такої моделі не збігається з внутрітактовими долеми циклами. Повторювання моделі створює послідовність акцентів, які суперечать основному тактовому угрупованню. Прийом багаторазового повторення П. як засіб нагнітання динаміки називається стомпом (стомпінгом). Різновид стомпінга орк. свінгу – т.зв. техніка рифів.

р. *паттерн*

а. *pattern*, *model*

ПАТЕФОН – механіко-акустичний апарат для програвання грамплатівок, портативний варіант грамофона. Після появи довгограючих грамплатівок поступово вийшов із ужитку, поступившись місцем радіолі та електрофону.

а. *record player*, (*portable*) *gramophone*

ф. *phono*(*graphe*)

н. *Plattenspieler*, *Grammophon*, *Koffergrammophon*

ПАТРОН – 1. У стародавньому Римі – багата, впливова особа, звичайно патрицій, що брала під своє заступництво вільних незаможних або неповноправних громадян. 2. Глава, хазяїн фірми або начальник підприємства. 3. *Чий-небудь заступник, захисник; опікун, хлібодар.

лат. *patronus* – захисник, покровитель

р. покровитель, патрон, шеф, глава, руководитель

а. *patron*, *boss*, *chief*, *head*, *master*

ф. *patron*, *protecteur*, *chef*

н. *Beschützer*, *Chef*, *Haupt*, *Leiter*

ПАФОС – почуття пристрасного запалу, піднесеності, натхнення. Чимало патріот. пісень виконуються з П. естр. виконавцями. Нині такими піснями можна вважати пісні про Вітчизну, рідний край, будь-який вияв, пов'язаний із нац. ідеєю.

грец. *pathos* – почуття, пристрасть

а. *pathos*

ф. pathétique
н. Pathos, Schwung

ПЕРЕЖИВАННЯ – узагальнене поняття для позначення безпосереднього психічного досвіду індивіда. Є своєрідним психофізіологічним станом, в якому виявляється зацікавлене ставлення людини до когось, чогось, до об'єкта свого П. Супроводжує всі види діяльності людини, а також процеси її спілкування. Відіграє важливу роль на конц. естраді.

р. переживание
а. experience, feeling, emotional experience
ф. émotion, vive impression
н. Erlebnis, Eindruck, Gemütsbewegung

ПЕРЕМОГА, тріумф – успіх у боротьбі за що-небудь, здійснення чого-небудь у результаті боротьби, подолання якихось труднощів. Виступає основним фактором у конкурсній боротьбі на пісенних фестивалях, конкурсах та змаганнях.

р. победа
а. victory, triumph
ф. victoire
н. Sieg

ПЕРЕПУСТКА, перепуск, пропуск – посвідчення, умовний предмет на право входу, доступу куди-небудь, зокрема, в конц. зали, філармонії, на стадіони, конц.-мистецькі заходи.

р. пропуск
а. pass, permit
ф. laissez-passer
н. Passierschein, Einlaßschein

ПЕРЕРВА – 1. Тимчасове припинення якоїсь дії, роботи, розвитку чого-небудь, зокрема, творч. діяльності, гастролей, записування платівок; тимчасовий перепочинок. 2. Проміжок часу, спеціально відведений для перепочинку від роботи, засідання, занять, концерту, театру. дії; антракт.

р. перерыв, антракт
а. interruption, stop, break, intermission, interval, interlude, entr'acte
ф. interruption, intervalle, entracte
н. Pause, Unterbrechung, Arbeitspause; Zwischenpause, Zwischenakt

ПЕРЕСУД, поговорі, плітки – висловлювання недобробричливої думки про чию-небудь поведінку, вчинки, творч. діяльність, особисте життя артистів.

р. злословие, злоречие, злоязычие, перетолки, сплетня, пересуд
а. slander, malicious/malignant gossip, scandal, backbiting, tittle-tattle
ф. potin
н. (boshafte) Klatscherei, Klatsch, Lästerung, Verleumdung

ПЕРЕХРЕСНА РИТМІКА – афр. тип імпровіз. ритм. поліфонії, що заснований на вільному сполученні різних метрів. На відзнаку від європ. поліритмії, в П.р. удар. долі сполучених метрів не збігаються один з одним. В афр. музиці П.р. застосовується в комплексі з модальною ритм. технікою та стомпінгом, що увійшли й до арсеналу виразних засобів джазу. Від П.р. походить джаз. оф-біт, що виник у результаті перенесення прийомів афр. поліритмії на європ. монометричну основу.

р. перекрестная ритмика
а. cross rhythms

ПЕРИФЕРІЯ, провінція – частина країни, міста, села, віддалена від центру, від столиці, великого культурного центру. Так колись називали майже всі міста в колишньому Союзі, крім Москви та Ленінграда, де, вважалося, культурне життя розвивалося не так стрімко, як у центрі. Хоча існували такі міста, як Київ, Харків, Свердловськ, Таллінн, Донецьк, Дніпропетровськ та ін., де відбувалось інтенсивне творче життя, існувало чимало рок-груп, цікавих естр. колективів та митців. Див. *Провінція*.

грец. *periphereia* – коло, окружність
р. периферия
а. periphery, provinces, outskirts
ф. province
н. Provinz, Peripherie

ПЕРКУСИЯ, перкашн – 1. Узагальнююче поняття, що вбирає до себе сукупність удар. інструментів в ансам. чи оркестрі, які не входять до складу удар. установки (бонги, гуїро, дзвіночки, маракаси, кау бел, клавес та ін.). На П. грають вільні на той час музиканти або спеціально запрошені виконавці. Використання цих інструментів характерно для деяких стилів сучасн. джазу, а також для танц. та естр. музики. 2. Ефект гострої атаки звуку з наступним згасанням. Застосовується в деяких моделях електроклавішних інструментів.

лат. *percussio* – нанесення ударів
р. перкуссия, перкашн
а., ф. percussion
н. Perkussion, Perkussioninstrumente, Schlaginstrumente

ПЕРЛИНА – *найкращий зразок чого-небудь, найвидатніший мистецький твір.

р. жемчужина
а. pearl
ф. perle

н. Perle

ПЕРСОНАЛ, штат – особовий склад, колектив працівників установи, підприємства, конц. орг., театр. трупи тощо, які забезпечують якісне функціонування даного закладу чи організації.

лат. *personalis* – особистий

а. *personnel, staff*

ф. *personnel, état, cadres*

н. *Personal, Etat, Personalbestand*

ПЕРСПЕКТИВА – 1. Потенціальна можливість розвитку особистості, без якої не може відбутися особистість на естраді. 2. Те, що чекає на кого-небудь, що повинно статися з кимсь у майбутньому.

лат. *perspicere* – дивитися наскрізь, проникати поглядом

а. *prospect(s), outlook, look-out, aspects*

ф. *perspective*

н. *Perspektive, Aussicht*

ПЕРУКА, парик – штучний головний покрив із чужого або синтетичного волосся, один із засобів гриму. Відома ще з давнини. Часто використовується артистами естради для створення певного сцен. іміджу.

р. парик

а. *wig, peruke*

ф. *perruque*

н. *Perücke*

ПЕРФОМЕНС, перфоманс – 1. Сучасний різновид авангард., концептуального мистецтва, що спеціалізується на зображенні переживань, синтезуючи музику, театр, пантоміму, балет, поезію тощо. Засобом і матеріалом творчості є тіло, зовнішній вигляд, жести, поведінка людини, яка бере на себе роль актора. На формування П. справили вплив засоби мас. комунікацій. 2. Театр візуальних мистецтв, що з'явився в 1960 рр. Об'єднує як рівноправні різні візуальні мистецтва: театр, танець, музику, відео, кіно тощо. Дія може розіграватися в музеях або худож. галереях. В П. підкреслюється скоріше сам процес творчості, ніж завершеність твору мистецтва.

а. *performance*

ПЕСИМІЗМ, безнадійність – світосприймання, перейняте смутком, безнадією, зневірою в успіх, у краще майбутнє. Може відігравати негативну роль у творчості митців.

лат. *pessimus* – найгірший

р. пессимизм

а. *pessimism*

ф. *pessimisme*

н. *Pessimismus*

«**ПЕСНЯ-...**» (рос.) – з 1971 щорічний підсумковий пісенний фестиваль, що відбувався на рад. ТБ, з 1992 р. – на російському. Через цей фестиваль пройшло чимало зірок рад., згодом естради колишніх рад. республік.

П'ЕДЕСТАЛ – 1. Художньо оформлене підвищення, на якому встановлюється статуя, скульптура, колона і т.ін.; постамент. 2. *Про те, що підносить кого-небудь до високого громад. становища, ставить над кимсь.

ф. *piédestal*

р. пьедестал

а. *pedestal*

н. *Sockel*

П'ЄСА – невеликий інстр. муз. твір.

р. пьеса

а. *pièce, dance movement* (танц.)

ф. *pièce, mouvement de danse* (танц.)

н. *Stück, Musikstück, Tanzsatz* (танц.)

ПИТАЛЬНО-ВІДПОВІДНА СТРУКТУРА – давній, архаїчний принцип співу, широко поширений в афр. нар. та культовій музиці. Являє собою діалог між солістом та ансамблем. Характерний також для деяких форм вок. музики північноамер. негрів (блюз, спірічуел, трудові пісні). Зустрічається в інстр. музиці як діалог між солістом та оркестром.

лат. *respondeo* – відповідати

р. вопросно-ответная структура

а. *call and response structure, responsorial principle*

ПІАНО – ударно-клавішний муз. інструмент, що має форму високого ящика з вертикально натягнутими струнами всередині та горизонтально розташованою клавіатурою на виступі спереду; різновид ф-но.

іт. *pianino* – букв. маленьке ф-но

р. пианино

а. *pianino, (upright/cabinet) piano*

ф. *piano (droit), pianino, piano vertical*

н. *Pianino, Klavier, Kleinklavier*

ПІАР, паблік рілейшнз – наука про вміння маніпулювати суспільною думкою з метою зацікавити публіку будь-яким (політичним, розважальним, промисловим тощо) товаром і продавати його їй, а також сама ця діяльність. Має місце в розважальній індустрії, шоу-бізнесі, конц.-творч. діяльності.

р. пиар

а. *PR, public relations* – суспільні зв'язки

ПІАР-МЕНЕДЖЕР – фахівець, що займається піаром. Див. *Піар*.

р. пиар-менеджер
а. PR-manager

ПІВДЕННИЙ РОК – музика, характерна для півд. амер. штатів. Являє собою фактично суміш рок-н-ролу, блюзу, кантрі, госпел та ін.

р. южный рок
а. southern music

ПІДЛІТОК – хлопчик або дівчинка 12-16 років – перехідного віку від дитинства до юнацтва; півпарубок, парубчак, отрок. Як пр., ця категорія є найбільшим споживачем рок- та поп-музики. Див. також *Молодь, Тінейджер*.

р. подросток
а. teenager, youth, adolescent, juvenile, young girl
ф. adolescent
н. Jugendliche

ПІДМОСТКИ, кін – 1. В іст. плані – нар. сцена, побудована найпростішим чином, де колись просто неба грали ярмаркові артисти. 2. Вид портативної сцен. площадки, що влаштовується просто неба. 3. Те ж саме, що й сцена, естрада (2).

р. подмостки
а. stage, boards
ф. tréteaux, planches
н. Brettergerüst, Bühnen, Bretter, Podium

ПІДРУЧНИК, посібник – книга, за якою вивчають навчальний предмет, у т.ч. й муз. дисципліни (історія музики, гармонія, сольфеджіо), муз.-театр. жанри (оперета, мюзикл), естраду, джаз, рок-музику.

р. учебник
а. text/instruction book, method, tutor
ф. méthode, livre didactique
н. Lehrbuch

ПІДСИЛЮВАЧ (потужності звука) – спочатку ламповий, згодом електронний пристрій із послідовно з'єднаними каскадами підсилення звука, ланцюгами корекції частотних характеристик та схемами регулювання підсилення. Є одним із обов'язкових пристроїв на конц. естраді.

р. усилитель (мощности звука)
а. amplifier
ф. amplificateur
н. Verstärker

ПІСТЕТ – поняття прийшло з рим. реліг. культури. Римляни будували свої відношення з численними богами на основі глибокої поваги, шанування та дружнього ставлення. Благочестя, богобоязливості вони стали називати словом *П. Поза* реліг. традиціями у світову культуру воно ввійшло в значенні «глибока повага, шанобливе відношення до кого-, до чого-небудь». Нині ми з *П.* відносимося до митців минулого (Д. Еллінгтона, Д. Леннона, Л. Утьосова, К. Шульженко, М. Бернеса та ін.).

лат. *pietas* (*pietatis*) – благочестя
р. пистет
а. piety
ф. piété, respect
н. Pietät

ПІОНЕР – новатор, зачинатель, засновник. В естр.-джаз. середовищі чимало видатних митців, які робили перші кроки в нових жанрах, стилях, напрямках («Beatles», О. Вертинський, П. Уайтмен, М. Девіс, Д. Гіллеспі та баг. ін.).

ф. *pionnier* – зачинатель
р. пионер
а. pioneer
н. Pionier

«**ПІСЕННИЙ ВЕРНІСАЖ**» – щорічний фестиваль сучасн. укр. пісні. З 1986 відбувався в Києві.

ПІСЕННИЙ ДЖАЗ – напрям у рад. джазі, заснований на міській пісенності і названий з легкої руки Л. Утьосова.

р. песенный джаз

ПІСЕННИЙ ЦИКЛ – декілька пісень, пов'язаних одна з одною за настроєм, сюжетом тощо і, як пр., які виконуються разом.

р. песенный цикл

ПІСЕННИК, співаник – зібрання попул. пісень і романсів, часто з нотами.

р. песенник
а. song book, song-smith, songster
ф. recueil de mélodies/chansons
н. Liederbuch, Liedersammlung

ПІСНЯ – найпоширеніший рід словесно-муз. мистецтва, призначений для співу, жанр вок. музики (нар. і професійної). Муз. форма П., як і її поетична форма, звичайно куплетна або строфічна. Може класифікуватися: за змістом – лірич., патріот., сатир.; за соц. функцією – обрядова, побутова, військово-стройова; за виконав. складом – сольна, хор., з інстр. супроводом або без нього.

р. песня
а. song, tune, air, lied, carol, roundelay, story (позм.), folk song (нар.), marching song (похідна)
ф. chanson, chant, lied, mélodie, goulante
н. Lied

ПСНЯ ПРОТЕСТУ – пісенний жанр, що продовжував традиції пролетар. пісні 1930-х рр. Була обов'язковим атрибутом молодіжних демонстрацій та мітингів, фестивалів патріот. пісні тощо. Із часом втратила актуальність.

р. песня протеста
а. protest song
ф. chanson de la protestation
н. Lied des Protestes

ПІСНЯР – 1. Автор тексту пісні або композитор, який створив до віршів музику. 2. *Той, хто оспівує, прославляє кого-, що-небудь.

ПЛАГІАТ – навмисне присвоєння чужого авторства, видача чужого твору за свій; безпосереднє запозичення чужих ідей, рішень, винаходів, частини або цілих творів без посилання на автора.

лат. *plagium* – крадіжка, викрадення
р. плагиат
а. plagiarism, plagiarist
ф. plagiat, piraterie
н. Plagiat

ПЛАСТИКА – у танці, сцен. мистецтві загальна гармонія, узгодженість рухів і жестів.

грец. *plastikē* – ліплення
а. sense of rhythm, plasticity
ф. plasticité
н. Plastik, Grazi

ПЛАСТИНКА – те ж саме, що й *Платівка*.

ПЛАТИНОВИЙ ДИСК – грамплатівка, продана тиражем один млн. примірників (у США). В Європі цей показник нижче – 300 тис. екз. (в Україні 100 тис.). Усі показники носять суто комерц. характер і мають цілком реальне втілення: фірми грамплавання нагороджують виконавців спеціально виготовленими сувенірними матрицями платівок-бестселерів із додаванням у сплав платини. В більшості випадків усе це робиться у рекламних цілях для підняття престижу виконавця, а також продукції фірми.

р. платиновый диск
а. platinum disk/disc

ПЛАСТИЧНА ОПЕРАЦІЯ – хірургічна операція, трансплантація або імплантація органів, тканин. Існують ліпосакція (відкачування з організму зайвих живих відкладень) та дермабразія (видалення шрамів, лікування родимих плям, позбавлення від зморшок). ПО поділяють на два основних типи: реконструктивні та естетичні. До подібних операцій удаються чимало творч. особистостей, аби якомога довше зберегти сценічно-візуальний образ на конц. естраді. Серед подібних пацієнтів – М. Джексон, Шер, Л. Орлова (перша з рад. артистів), А. Пугачова, М. Распутіна, В. Леонтьєв та ін.

р. пластическая операция
а. plastic operation
ф. opération plastique
н. plastische Operation

ПЛАТІВКА – див. *Грамофонна платівка*.

ПЛЕЯДА – 1. Група видатних діячів певної епохи, одного напрямку, пов'язані спільністю поглядів, завдань; когорта. 2. Група людей за якою-небудь спільною ознакою.

грец. *Pleias/Pleiados* – назва групи із семи давньогрецьких поетів-трагиків
а. pleiad, galaxy
ф. pléiade
н. Plajade

ПЛІТКА – 1. Не підтверджена дійсними фактами чуток, звістка про кого-, що-небудь; поговор, обмова. 2. Поширення таких чуток, звісток; пересуди, язичення. Інколи певні П. розпускають або самі виконавці, або їх прибічники, «штаб» для створення штучної ситуації, яка б відгравала необхідну роль у популярності того чи ін. виконавця. Див. також *Пересуд*.

ПЛОЩАДЬ ЗВІЗД (рос.) – майданчик перед Держ. Центр. конц. залом «Россия» (Москва), де є пам'ятні знаки на честь видатних діячів естр. мистецтва (О. Вертинський, І. Юр'єва, В. Козін, Л. Утьосов, В. Висоцький, В. Цой, М. Кристалінська, В. Ободзинський, Л. Дербеньов та баг. ін.).

ПОВАГА – 1. Почуття шани, прихильне ставлення, що ґрунтується на визнанні чийх-небудь заслуг, високих позитивних якостей когось, чогось; пошана, шана, шаноба. 2. Вияв такого почуття.

р. уважение
а. respect, esteem, deference, honour, reverence
ф. respect, consideration, estime, déférence
н. Achtung, Verehrung, Respekt, Ehrerbietung

ПОВЕДІНКА – сукупність дій і вчинків виконавця, арт. тощо на конц. сцені, на гастролях, в житті, з яких складається його імідж, ампула; спосіб життя, поводження, манера, поведіння.

р. поведение

a. behavio(u)r, conduct
ф. conduite
н. Verhalten, Betragen, Benehmen

ПОДВІЙНИЙ АЛЬБОМ – див. *Альбом*.

р. двойной альбом
a. double album
ф. album double
н. doppelte Album

ПОДИВ – 1. Почуття або стан, викликаний сильним враженням від чого-небудь незвичайного, несподіваного, незрозумілого; здивування. 2. Надзвичайне здивування від когось, чогось, захоплення ким-, чим-небудь.

р. удивление
a. astonishment, surprise, wonder, amazement
ф. surprise
н. Verwunderung

ПОДІУМ – 1. Підвищення навколо арени античного цирку з місцями для почесних гостей (імператора, сенаторів). 2. Підвищення або підставка для чого-небудь; сцена, кін, підмостки.

лат. podium
р. подиум
a. catwalk, podium
ф. podium

ПОДРУЖЖЯ – шлюбний союз чоловіка та жінки. Існує чимало прикладів існування подібних пар (колишніх та чинних) на конц. естраді (М. Ростропович/Г. Вишневська, М. Магомаєв/Т. Синявська, Д. Леннон/Й. Оно, Ф. Кіркоров/А. Пугачова, М. Галкін/А. Пугачова, Л. Агутін/А. Варум, В. і С. Білоножки, І. Бобул/Л. Сандуле-са, Й. Пригожин/Валерія та баг. ін.).

р. супруги, супружеская чета
a. married couple
ф. époux, couple d'époux
н. Gatten, Ehepaar, Eheleute

ПОЕЗИЯ – 1. Словесна худож. творчість; мистецтво худож. відображення дійсності в словесних образах; поетична творчість. 2. Твори, написані віршами, ритмізованою мовою. Є часто першоосновою створення пісні, романсу, ін. муз. твору.

грец. *poiēses* – творчість
р. поэзия
a. poetry
ф. poésie
н. Poesie, Dichtung

ПОЕМА – інстр. п'єса лірико-драм. або лірико-оповідального характеру, відрізняється свободою побудови й емоційною насиченістю.

р. поэма
a. poem
ф. poème
н. Poem

ПОЕТ – 1. Особа, що складає вірші, які потім можуть бути використані для створення пісні чи романсу; віршотворець, П.-пісняр. 2. Той, хто оспівує, прославляє що-небудь; співець, скальд, бард, пісняр. 3. Той, хто поетично сприймає дійсність, поетично ставиться до навколишнього світу.

грец. *poiētēs*
р. поэт
a. poet, author of the words/lyrics, lyrics writer, lyricist, writer of lyrics
ф. poète, parolier, auteur du texte, librettiste
н. Dichter, Poet, Textdichter, Texter

ПОКЛИКАННЯ, поклик, нахил – внутрішній потяг, здатність, схильність до певної справи, професії.

р. призвание
a. vocation, calling, mission
ф. vocation, mission
н. Neigung, Beruf, Bestimmung

ПОКЛІН, уклін – нахилання голови або верхньої частини тулуба на знак вітання, поваги, подяки. Застосовується на конц. сцені після виступу виконавця.

р. поклон
a. bow, kowtow
ф. salut, coup de chapeau
н. Verbeugung, Gruß

ПОКЛОННИК – див. *Шанувальник*.

ПОЛІТ-РОК. Термін не позначає жодного зі стилістичних напрямків рок-музики, а, скоріше, характеристику окремих творів. В історії рок-музики можна нарахувати три піки політ. активності. Перший – з 1966 по 1972, коли рок-музиканти, продовжуючи лінію виконавців «пісень протесту», активно включилися в боротьбу проти істеблішменту, війни у В'єтнамі, переслідування інакомислячих. Другий пік (1977-1980) пов'язаний у першу чергу з організаціями «Рок проти расизму», «Кампанія за ядерне роззброювання» й ін. рухами. Третій пік

спостерігався на поч. 1990-х, коли не тільки молоді радикальні музиканти, але й багато визнаних рок-зірок виявляли велику творч. і громадян. активність у таких питаннях, як боротьба проти апартеїду, за скорочення ядерних озброєнь, збереження дикої природи тощо.

р. полит-рок

ПОЛЛ – анкета, опитування думок, що проводяться часописами, газетами, радіо, ТБ серед критиків та аматорів з метою визначення кращих виконавців, пісень, грамплатівок у різних жанрах музики. Уперше таке анкетування провів амер. журнал «Down Beat» (1935).

а. poll

ПОЛОНЕЗ – 1. Старовинний польс. урочистий танець-хода, який набув широкого поширення в Європі в XVIII ст. В нар. побуті був чотиридольним. В процесі еволюції став тридольним. Був придворним танцем у Франції та ін. країнах. Муз. розмір 3/4. 2. Музика до цього танцю, муз. твір в ритмі цього танцю.

ф. *polonais* – польський

а., ф. *polonaise*

н. *Polonaise, Polonäse*

ПОЛЬКА – 1. Чеськ. парний танець вільної композиції, виникнув у 1830 рр. і поширився по всьому світу, втрапивши згодом значною мірою нац. риси. Темп від помірно швидкого до швидкого. Нім. емігранти вивезли цей танець в США, де він справив чималий вплив на формування техаської музики кантрі. Муз. розмір 2/4. 2. Музика до цього танцю, муз. твір у ритмі цього танцю.

чеськ. *polka*; є дві версії походження цього слова: одна від чеськ. слова *půlka* – половинка (півкроку); друга – назва на честь Польщі, щоб виразити співчуття чехів героям польс. повстання 1830 р.

а., ф. *polka*

н. *Polka*

«**ПОЛЬСЬКЕ НАГРАНЯ**» – польс. фірма грамзапису. Заснова в 1952 на базі заводу грамплатівок «Муза». Велику увагу приділяла записам джазу та розважальної музики.

польс. *Polskie Nagrania*

ПОМПА – розрахована на зовнішній ефект урочистість, пишність, конц. захід, презентація тощо.

лат. *pompā* – урочиста хода

а. *pomp, state*

ф. *pompe, apparat*

н. *Pomp, Prunk*

ПОМП-РОК – термін характеризує не стільки муз. стилістику, скільки помпезність подачі матеріалу.

ПОП – стиль мас. культури: поп-мистецтво, поп-культура, попса, поп-фестиваль, поп-мюзикл, поп-арт.

ПОП-ГРУПА – ансамбль музикантів, які одночасно грають та співають.

р. поп-группа

а. *pop group*

ПОПИТ – вимога на певний товар; можливість швидкого продажу певного товару. В шоу-бізнесі П. можуть користуватися виконавці, їх продукція, муз. інструменти, платівки, худож. книги, постери, різні культурно-мистецькі заходи.

р. спрос

а. *call, demand, run (on)*

ф. *demande*

н. *Nachfrage*

ПОП-МУЗИКА – напрям сучасн. попул. музики. Репрезентована попул. піснями та танц. жанрами XX ст. Виникнула в XIX ст. як реакція на форми «серйозної» музики, що ускладнилися. Термін має збірне значення: в широкому сенсі він відноситься до сукупності найвідоміших та доступних творів, які часто виконуються, у вузькому – до стилів та жанрів мас. музикування (пісенні форми, танц. та легка орк. музика). У 1950 рр. термін відносився лише до рок-музики. Основний принцип П.-м. – створення стильових стереотипів (у т.ч. з елементів нар., класич. музики, джазу), що полегшують сприйняття й забезпечують комерц. успіх. П.-м. пов'язана з розгалуженою системою різних муз.-розважальних послуг. Розрізняють традиц. «стару» попул. музику (все, що не підпадало під категорію джазу або класич. музики) і «нову», що відокремилася з появою рок-н-ролу. Найбільше загальні ознаки попул. музики: тиражування засобами мас. інформації, комерц. характер, стандартизованість муз.-поетичної мови, акцент не стільки на творі, скільки на його виконанні, розважальність, що припускає легкість сприйняття. Традиц. формат – 3-4-хвилинний шлягер.

а. *pop music*, від *popular music* – попул., загальнодоступна музика

р. поп-музыка

ф. *musique pop*

н. *Popmusik*

ПОПРИЩЕ – сфера, галузь людської діяльності; нива, поле, ділянка. Див. *Нива*.

а. *field, walk of life, profession*

ф. *carrière*

н. *Wirkungskreis*

ПОП-РОК – синтез стилістичних рис рок-музики (рок-н-ролу, біт-музики, хеві-металу й ін.) із різноманітними типами попул. естр. пісні (шансон у Франції, шлягер у Німеччині, т.зв. мас. пісня в СРСР). Виникнення та розвиток П.-р., як пр., пов'язані з активною комерціалізацією рок-музики.

а. *pop rock*

ПОПСА – термін вітч. винаходу, приблизно відповідає за значенням міжнар. поняттю «поп-рок». Така музика більш «модна», ніж традиц. естр. пісня, оскільки використовує весь антураж та інструментарій сучасн. року, частіше на комерц. основі. Звідси – танц. ритм, мелодичність, необразливий текст. Без радіо, ТБ, гастролей та ін. відповідної «розкрутки» не має сенсу. Аудиторія П. – підлітки та старша частина молоді, яка відійшла від року, але не «прийшла» до «дорослих» форм естради.

ПОПУЛЯРНІСТЬ – широка відомість, славнозвісність, обов'язковий атрибут естр. митця.

від лат. *popularis* – народний

р. популярность

а. popularity, limelight

ф. popularité

н. Popularität, Beliebtheit

ПОПУРІ – 1. Муз. інстр. п'еса, складена з попул. мотивів оперети, мюзиклу, з мелодій певного композитора, з танців, муз. номерів із кінофільмів тощо. Як пр., мелодії в П. не розвиваються, а йдуть одна за одною. Між окремими мелодіями уводиться короткий зв'язок, в якому можуть бути модуляція або тематичне переключення. Набули широкого поширення в ХІХ ст., створювались для різних інстр. складів, частіше для естр. та дух. оркестрів. Часто використовуються також і пісенні варіанти (П. на теми пісень). 2. *Суміш, мішанина.

ф. *pot-pourri* – букв. змішане блюдо, усяка всячина, блюдо з недоїдок

р. попури

а. potpourri, medley, selection, hotchpotch, olio

ф. mélange, pastichage

н. Potpourri

ПОП-ФЕСТИВАЛЬ – мас. концерт, фестиваль, що проводиться регулярно, як пр., на відкритому повітрі за участю відомих провідних музикантів та груп. Починаючи з 1960-х рр., фестивалі регулярно проводяться в багатьох країнах світу.

а. pop festival

ПОСІБНИК – див. *Підручник*.

ПОСЛУГИ – діяльність підприємств, орг., окремих осіб, спрямована на задоволення певних потреб індивідів, колективів і суспільства. В розвинених країнах світу значна кількість працюючих зайнята у сфері П. Найважливішими з них є П. в отриманні освіти, кваліфікації, лікування, побутового обслуговування, у задоволенні культурних, естетичних потреб, куди входить і гастрольно-конц. діяльність осіб творч. професій.

р. услуги

а. benefits, facility

ф. service

н. Bedienung

ПОСТАНОВКА – творч. процес створення спектаклю, цирк. вистави, естр. огляду, кінофільму.

а. staging, production, performance, play

ф. mise en scène, réalisation

н. Aufführung, Regie

ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ – пристосування та розвиток голосу для професійного використання співаками, артистами драми, ораторами, лекторами, педагогами, тобто особами, які в зв'язку з професією виступають перед аудиторією. Поставлений голос відрізняється звучністю, підвищеною гучністю, широтою звуковисотного діапазону, багатством тембр. барв, чіткістю проголошення слів, малою стомлюваністю. Більшість співо-чих голосів від природи недосконалі й потребують постановки. Див. також *Вокал, Вокальна музика, Голос, Дикція, Снів, Снівак*.

ПОСТЕР – плакат із зображенням попул. арт., виконавця, групи або афіша, що рекламує нову художню продукцію (платівку, фільм, книгу). П. можуть прикріплюватися як в середині газет, журналів, так і видаватися окремо.

а. poster – об'ява, плакат, афіша

ПОСТ-ПАНК – один з головних напрямів «нової хвилі», сукупність муз. форм, що виникли в рок-музиці після 1980 р. Молоді музиканти, побачивши безвихідь у «триакордовому» варварстві панк-року, спробували розширити арсенал виразних засобів, зберігши при цьому елементи споконвічної «крутості». Зараз від панка у П.-п. залишилося небагато, й основною відмінністю цього напрямку від «електро-попа» можна вважати переваження гітарного звуку на противагу електронним клавішним. Ансамблі П.-п. необхідно підрозділити на декілька течій: нео-психоделічну, готичну, нео-блюзову і навіть своєрідний фолк-панк і кантрі-панк. Часто в більш вузькому змісті під П.-п. розуміють генерацію груп, характерними рисами яких є використання принципів мінімалізму й орієнтація на чистий гітарний (без синтезаторів і семплерної техніки) звук.

а. post punk – букв. після панка

ПОХВАЛА – акт публічного схвалення, позитивної оцінки чогось, когось, певного вчинку, поведінки, діяльності. Способами вираження П. можуть бути виразні жести, міміка, знаки, слова, оплески.

а. praise, commendation

ф. éloge, louange

н. Lob

ПРЕЗЕНТАЦІЯ – 1. Офіційна церемонія, урочисте представлення громадськості нових книг, худож. творів, платівок, пісень, конц. програм. 2. Відкриття, прем'єра, урочистий початок (якоїсь діяльності).

лат. *presentatio* – представлення

р. презентация
а. presentation
ф. présentation
н. Präsentation

ПРЕЙСКУРАНТ – довідник цін на продукцію, товари та різного роду послуги.

ф. prix courant, *prix* – ціна + *courant* – поточний
а. price list, bill of fare
ф. barème des prix, prix courant
н. Preisverzeichnis, Preisliste

ПРЕМ'ЄРА – перший публічний платний показ нового спектаклю, цирк. або естр. вистави, пісні, платівки, перша демонстрація фільму. Поняття П. часто поширюється на декілька перших вистав чи концертів.

ф. *première* – букв. перший
р. премьера
а. first-night/performance, première, original/first performance, new production, first/opening night
ф. première représentatin/audition, création
н. Premiere, Erstaufführung, Uraufführung

ПРЕМІЯ, приз, нагорода – 1. Одна із форм заохочення за успіхи, досягнуті на одній з нив (література, мистецтво). В СРСР існували Ленін. премії, Держ. премії СРСР, Ленін. комсомолу, а також П., що присуджувались різними творч. союзами та організаціями. 2. Нагорода кращих виконавців у різного роду конкурсах і фестивалях.

лат. *praemium* – нагорода
р. премия
а. prize, bonus, premium, bounty, gratuity
ф. prix, prime
н. Prämie, Preis

ПРЕМІЯ ГЛЕННА ГУЛЬДА – міжнар. пр., якою нагороджують раз на три роки за видатний внесок у розвиток музики на згадку про великого канад. піаніста Г. Гульда. Лауреати отримують бронзову статуетку та 50 тис. канад. доларів. Серед лауреатів – О. Пітерсон, А. Превін, Л. Коен та ін.

р. премия Гленна Гульда
а. Glenn Gould Prize

ПРЕМІЯ ЛЕНІНСЬКОГО КОМСОМОЛУ – почесний знак ВЛКСМ, вища нагорода комсомолу, премії в галузі літератури й мистецтва. Започаткована 28 березня 1966, проіснувавши до розпаду Рад. Союзу. Чимало лауреатів ПЛК було серед естр. діячів (Ж. Бічевська, Ю. Богатиков, А. Ведищева, Т. Гвердцители, О. Камбурова, І. Крутой, В. Леонтьєв, Л. Лещенко, О. Малінін, Р. Паулс, Р. Римбаєва, С. Ротару, В. Толкунова, Д. Тухманов, Е. Хіль, В. Шаїнський, Д. Рід та баг. ін.). Див. *Премія*.

р. премия Ленинского комсомола

ПРЕСА – 1. Друковані видання; засоби гласності, публікації. Відіграють чималу роль у популяризації конц. виконавців, висвітлюють їх творчість, гастролі, інколи особисте життя. 2. *Журналісти, газетяри.

ф. presse
р. пресса
а. press
н. Presse

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ – бесіда, зустріч держ., політ., громад., наукових діячів, митців з представниками преси, радіо, ТБ з питань, що цікавлять широку громадськість. Інколи П.-к. влаштовуються перед гастроллями, випуском платівки, якимсь цікавим проектом тощо.

р. пресс-конференция
а. press conference
ф. conférence de presse
н. Pressekonferenz

ПРЕСТИЖ, добра слава, репутація, авторитет, реноме – оцінка індивіда, соц. групи, сфери та категорії діяльності відповідно до певної ціннісно-оцінювальної шкали.

ф. *prestige* – авторитет, повага
а. prestige
н. Ansehen, Prestige

ПРЕТЕНДЕНТ – той, хто претендує на що-небудь, хто має підстави одержати щось, заволодіти чимсь, у т.ч. і на культурно-мистецькій ниві, на конц. естраді тощо.

лат. *praetendens*
а. pretender (to), claimant (to/upon), aspirant (to), candidate (for), contender
ф. candidat
н. Bewerber

ПРЕТЕНЗІЯ – 1. Вимагання чого-небудь від когось, пред'явлення своїх прав на що-небудь. Частіше П. такого роду пред'являють до піратів незаконних записів, преси й т.ін. 2. Вияв незадоволення ким-, чим-небудь; образа на кого-, що-небудь. 3. Прагнення відзначитися, виділитися чимось серед ін., домогтися визнання за собою певних властивостей (часто відсутніх насправді). Ця «хвороба» частіше властива молодим виконавцям. 4. Настійне прагнення до чого-небудь.

лат. *praetensio*
р. претензия

a. claim, pretension
ф. prétention
н. Anspruch

ПРИБІЧНИК – 1. Той, хто підтримує, захищає кого, що-небудь, поділяє чийсь погляди, стоїть на чиемось боці; послідовник, прихильник. 2. Наближена, довірена особа. Див. *Прихильник*.

р. сторонник, адепт, поборник, приверженец
a. adherent, follower, supporter, advocate, partisan
ф. partisan, adhérent
н. Anhänger

ПРИБУТОК – 1. Сума, що складає різницю між доходами й витратами. 2. Доход, одержуваний від якого-небудь роду діяльності, справи, в т.ч. і в конц.-творч. галузі; вигода, користь. 3. Доход від торгівлі або перепродажу; бариш, зиск, приріст, збільшення. 4. Приріст, збільшення чого-небудь.

р. прибыль
a. profit(s), gain, benefit, increment, rise, increase
ф. bénéfice
н. Gewinn

ПРИЄМНІСТЬ – 1. Те, що викликає задоволення, втіху, радість. 2. Почуття задоволення, втіхи, насолоди.

р. приятность
a. gratefulness, jocundity, pleasantness
ф. egrément, plaisir

ПРИЗ – премія, нагорода переможцю в будь-якому змаганні, конкурсі, фестивалі.

ф. prix
a. prize
н. Preis

ПРИМАДОННА – 1. Співачка, яка виконує перші партії в опері або в опереті. 2. *Естр. зірка.

іт. *primadonna* – букв. перша дама, від лат. *prima* – перший
a. prima donna, diva
ф. prima donna, première chanteuse
н. Primadonna

ПРИМИТИВ – усяке початкове (ще не розвите, просте) явище у порівнянні з ін. (пізнішими) явищами того ж роду. Примітивним було на поч. 1960-х рр. вок.-інстр. музикування на теренах Рад. Союзу.

лат. *primitivus* – перший, найранній
р. примитив
a. primitive
ф. primitif
н. primitives Kunstwerk

ПРИСПІВ, приспівка, рефрен – частина куплетної пісні, що виконується в кінці куплету. Часто співається на один і той же текст і мелодію.

р. припев
a. refrain, burden, under-song, tag, chorus
ф. refrain, fredon, reprise
н. Kehrreim, Refrain

ПРИХИЛЬНИК – 1. Той, хто підтримує, захищає кого-, що-небудь, поділяє чийсь погляди, стоїть на чиемось боці, дотримується якого-небудь учення; послідовник, прибічник. 2. Той, хто приязно, доброзичливо, із симпатією ставиться до кого-небудь. 3. Пристрасний любитель, шанувальник чого-небудь. Див. *Прибічник*.

р. сторонник, адепт, поборник, приверженец, поклонник
a. adherent, follower, supporter, advocate, partisan
ф. partisan, adhérent, admirateur
н. Anhänger, Verehrer

ПРИЗВИСЬКО – ім'я, що дають якійсь особі на підставі особливих інтелектуальних або фізичних особливостей, що кидаються в очі, примітних навичок або особливостей побуту, особливою діяльністю або властивостей, обумовлених заняттям певних професій. Див. також *Псевдонім*.

р. кличка, прозвище
a. nickname, sobriquet, alias
ф. sobriquet, surnom
н. Beiname, Spitzname

ПРОВІНЦІЯ – 1. У стародавньому Римі та деяких пізніших імперіях – завойована територія якого-небудь народу, що перебуває в економ. і політ. залежності від загарбника. 2. Уживається як символ відсталості, обмеженості в т.ч. і в творч. розуміннях. Див. *Периферія*.

лат. provincia
р. провинция
a., ф. province
н. Provinz

ПРОГНОЗ – передбачення ситуацій (обставин, процесів, явищ, подій), що раніше не мали місця, але реально можливі в майбутньому. П. має велике значення при виступах співаків, груп, виходу платівок, різної друкової продукції.

грец. *prognōsis* – передбачення, пророцтво

a. forecast, prognosis, prediction, oracle, prophecy
ф. pronostic
н. Prognose

ПРОГРАВАЧ – див. *Електропрогравач*.

р. проигрыватель
а. record-player
ф. tourne-disque
н. Plattenspieler

ПРОГРАМА – 1. Склад будь-якого концерту, перелік номерів, виконавців, дійових осіб театр., конц. або ін. вистав. 2. Друкована листівка з послідовним переліком муз. творів та їх виконавців. Може бути оформлена у вигляді буклету з малюнками або фотографіями. П., що видавалися глядачам перед виставою, з'явилися в кінці XIX ст. 3. Тема (сюжет) інстр. муз. твору.

грец. *programma* – об'ява, розпорядження, указ
р. программа
а. programme, schedule, bill, banker (з стійкою популярністю), biggie (попул.)
ам. program, playbill
ф. programme
н. Programm, Programmheft

ПРОГРЕСИВ (1) – стильовий напрям у сучасн. джазі, що виникнув у сер. 1940-х рр. на основі традицій класич. свінгу та бопу. Характеризувався експериментами в галузі синтезу джазу та європ. композиційної техніки. Пов'язаний переважно з практикою біг-бендів та великих оркестрів симфонізованого типу. Є одним із стилів конц. джазу, що справив суттєвий вплив на подальшу еволюцію джаз. мистецтва.

р. прогрессив
а., ф. progressive
н. Progressive

ПРОГРЕСИВ (2), прогресивний рок – 1. Стиль, що виникнув у другій пол. 1960-х рр. і в якому з'єдналися свінг, боп і елементи європ. симф. музики новітнього складу. В цей час у музиці споглядається різкий поворот у бік соц. проблематики та змістовності. У музикантів з'являється певна зневага до комерц. поп-культури, прагнення до розширення свого муз. світогляду, до поглиблення тематики пісень. На поч. 1970-х рр. цей термін застосовувався до груп, що вийшли з андерграунду й групувалися навколо назалежних фірм. Згодом рух розшарувався, породив відверто нудний AOR («рок, орієнтований на дорослих»), монументально-пихатий артеатрок і його комерц. форми у виді помпезного року. 2. Течія, до якої належать всі виконавці, творчість яких розширює межі року, заставляючи його розвиватися, рухатись вперед.

р. прогрессив
а. progressive, progressive rock
ф. progressive
н. Progressive

ПРОДЮСЕР – у шоу-бізнесі – людина, яка відповідає за готову творч. продукцію, грамплатівку, муз. фестивалі тощо. П. повинний сполучати комерц. чуття з худож. смаком, визначеними професійними навичками й часткою «пробивних» здібностей. Часто здійснює звукорежисуру, робить аранжування, підбирає «гостей» для виконання, відбирає пісні для запису, вносить корективи в музику й тексти, установлює послідовність пісень в альбомі, консультує оформлення платівок і т.д. У СРСР ін-ту продюсерства не існувало. Ці функції частково здійснювали звукорежисер, редактор платівки й ін. особи. Це також довірена особа організації, артиста, яка здійснює ідейно-худож. та організаційно-фінансовий контроль за будь-якою мистецькою акцією. Система П. зародилася наприкінці 1910-х рр. у Голлівуді. Див. також *Менеджер*.

лат. *producere* – виробляти, створювати
а. producer
ф. producer, producteur
н. Producer

ПРОДЮСЕРСЬКИЙ ЦЕНТР ІГОРЯ МАТВІЄНКА. Центр створений в 1992 композитором І. Матвієнком. Одним з основних видів діяльності Центру є запис музики, створення муз.-артист. іміджу, а також продюсування записів виконавців та наступна робота з муз. проектами, випуск записів на аудіо- та відеоносіях. Серед учасників проектів Центру – групи «Любэ», «Иванушки International», «Моральный кодекс», «Рондо», «Мегаполис», солісти Є. Белоусов, Н. Ветлицька, І. Шведова та ін. Центр має багатий досвід роботи на ТБ, включаючи орг. зйомок відеокліпів та створення муз. програм.

р. продюсерский центр Игоря Матвиенко

ПРОЕКТ, задум, намір – план, замисел будь-якої мистецької акції, випуску платівки, створення групи.

лат. *projectus* – кинутий уперед
а. project, plan, scheme, design
ф. projet
н. Entwurf, Projekt, Vorhaben

ПРОЖЕКТОР – освітлювальний прилад з оптичним пристроєм, що концентрує світлові промені від джерела світла в направлений пучок. Застосовується для освітлення на сцені.

ф. projecteur, від лат. *projectio* – кидання вперед
а. spotlight
н. Scheinwerfer

ПРОКАТ – 1. Надання чого-небудь у тимчасове користування за угодою та певною оплатою (муз. обладнання, муз. інструмент). 2. Тимчасове користування чим-небудь, одержаним за угодою й оплатою.

а. hire, lease

ф. louage

н. Miete, Vermieten, Verleih

ПРОЛОГ – 1. Звернення до глядачів перед спектаклем, концертом тощо. 2. Вступна частина літ., театр. або муз.-сцен. твору, конц. програми. 3. *Початок чогось, вступ до чогось.

а., ф. prologue

н. Prolog, Vorspiel

ПРОМОУШН – в поп-індустрії рекламна кампанія, що передує, як пр., виходу у світ нового синглу чи альбому, проведення великого конц. турне (особливо, якщо арт. чи група вперше в даній країні), прем'єри муз. фільму, «запуску» нового імені (чи ж «довгоочікуваного повернення» забутої зірки). Форми П.: афіші, рекламні оголошення в пресі, випуск постерів, майок, значків, безустанна реклама на радіо і ТБ, орг. прийомів і прес-конференцій. Окремим проявом П. є «хайпінг» – особливо гучна кампанія, що має деяку скандальну «ізіюминку», покликану привернути увагу мас.

а. promotion (сприяння, підтримка, висування), encouragement, incentive, furtherance, advancement

ПРОСПЕКТ – 1. План, стислий виклад змісту видання, що випускається (книги, часопису, платівки). 2. Додаткове видання рекламного характеру або торговий каталог, що містить перелік предметів, призначених до випуску й продажу; прейскурант, каталог.

лат. *prospectus* – вид, огляд

а. prospectus, outline, booklet, folder, advertisement

ф. prospectus

н. Prospekt, Ankündigung

ПРОСЦЕНІУМ – те ж саме, що і *Авансцена*.

грец. proskenion

р. просцениум

а. thrust stage

ф. avant-scène

н. Proszenium

ПРОТЕЖЕ – 1. Особа, що користується чиеюсь протекцією, прихильністю або рекомендацією для влаштування своїх справ, службової або мистецької кар'єри. 2. Чийсь улюбленець, ставленник; фаворит.

ф. protégé

а. protegee

н. Protege

ПРОТЕКЦІЯ, опіка, підтримка – заступництво, підтримка, що надається впливовою особою або організацією у устрої чийх-небудь справ, чийсь кар'єри. Відіграє чималу роль на конц. естраді, в шоу-бізнесі.

лат. *protectio* – букв. прикриття

р. протекция

а. patronage, influence

ф. protection

н. Protektion, Gönnerschaft

ПРОФЕСІЙНА ПРИДАТНІСТЬ – відповідність інд. рис професіонала вимогам, що висуває певна професія до рівня розвитку цих рис.

р. профессиональная пригодность

а. Professional suitability

ф. utilité professionnelle

н. berufliche Brauchbarkeit

ПРОФЕСІОНАЛ – 1. Особа, яка вибрала якийсь рід діяльності своєю професією. 2. Добрий фахівець, знавець своєї справи; спеціаліст.

р. профессионал

а. professional, pro, careerist, malpractioner (про людей, що використовують свої професійні вміння і навички нечесно, з порушенням закону)

ф. professionnel

н. Professionelle

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ – певний рівень успішності виконання професійної діяльності, оволодіння основами й глибинами якої-небудь професії.

р. профессионализм

а. professionalism

ф. terme de métier

ПРОФЕСІЯ – рід трудової діяльності людини, яка оволоділа комплексом спец. теорет. і практ. навиків у процесі спец. підготовки та досвіду роботи. Поділ людей за П. склався внаслідок ускладнення та диференціації праці. Для успішного виконання професійної діяльності необхідна певна підготовка: оволодіння професійними знаннями, уміннями, навичками, що може здійснюватися або через відповідні навч. заклади, або через практ. діяльність, напр., на конц. естраді.

лат. *professio* – спеціальність, офіційно визначене заняття

р. профессия

a. profession, occupation, calling, trade
ф. profession
н. Profession

ПСЕВДОНИМ – вигадане ім'я або прізвище, що використовуються для заміни власних. До П. удаються, щоб приховати справжнє прізвище або змінити на більш ефектне. Можливо використання однією особою декількох П. Часто наявні на конц. естраді. Так, П. Мартинович став П. Лещенком, О. Гінзбург – О. Галичем, Лазар Вайсбейн – Леонідом Утьосовим, Реджинальд Кеннет Дуайт – Елтоном Джоном, Роберт Ціммерман – Бобом Діланом, Ричард Старкі – Рінго Старром, Марія Варум стала Анжелікою, Костянтин Панфілов – К. Кінчевим, О. Вигузов – О. Малініним, Н. Могила – Н. Могилевською та баг. ін. Див. також *Прізвисько*.

грец. *pseudōnymos* – той, хто носить вигадане ім'я
р. псевдоним
а. pseudonym, alias, anonym, nom de guerre, assumed name, stage-name (актора)
ф. pseudonyme, nom de plume
н. Pseudonym, Deckname

ПСЕВДОЦИГАНСЬКИЙ РОМАНС – муз. пісенний твір, цілком відірваний від справжнього циг. фольклору.
р. псевдоцыганский романс

ПСИХОДЕЛИЯ, психоделіка, психоделічний рок – у музиці сукупність різних засобів: деформоване інструментування, звукові та світлові ефекти, використання нетрадиц. муз. інструментів і стилів, один із основних напрямів «підпільної» музики. Соц. підґрунтям вважається протест проти цінностей суспільства, як такого, та його сталих культурних цінностей. Виникла в Каліфорнії в сер. 1960-х серед багаточисленних громад хіпі для вираження почуттів, що виникали при наркотичному сп'янінні. Інколи також називають «есід-рок». П. – термін, який позначає все, що стосується вживання наркотиків і пов'язаних із цим змін у психіці, сприйманні, світовідчутті. Для есід-року характерні: нескінченно довгі інстр. імпровізації, що уводять у транс, багатство світлових і кольорових ефектів, які немов би імітують галюцинації, тексти, що оповідають про «розширення свідомості» та мальовничі маревні «одкровення» наркоманів. П. була іманентним породження руху хіпі і в своїй «класич.» формі проіснувала досить недовго (1966-1968) і після Вудсток. фестивалю (1969) пішла на спад. П. згодом переросла у стадіонні концерти з використанням лазерних та ін. спецефектів.

р. психоделия
а. psychedelia

ПСИХОЛОГІЯ МИСТЕЦТВА – галузь психології, що вивчає психологічні аспекти та закономірності функціонування мистецтва та мистецької діяльності. Значне місце у П.м. посідає вивчення переживань, емоційної сфери героїв і сприйняття глядачем (читачем, слухачем) творів мистецтва.

р. психология искусства
а. psychology of art
ф. psychologie de l'art
н. Psychologie der Kunst

ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ – галузь психології, що вивчає діяльність людини, спрямовану на створення нового твору в мистецтві, а також процес творчості, творч. особистість, умови та продукт творчості. Див. також *Творчість*.

р. психология творчества
а. psychology of creativity
ф. psychologie de l'oeuvre
н. Psychologie des Schaffens

ПУБЛІКА – 1. Соц.-психологічна спільність споживачів мистецтва, невід'ємна частина худож. культури суспільства, завдяки якій і за допомогою якої реалізуються соц. функції мистецтва. П. – активний співучасник худож. процесу боротьби смаків, напрямів, стилів, є об'єктом впливу критики, засобів інформації, естетичного виховання. 2. Люди, які перебувають у ролі глядачів, слухачів, відвідувачів.

лат. *publicus* – суспільний
р. публика
а., ф. audience, public
ам. business
н. Publikum, Zuschauer

ПУЛІТЦЕРОВСЬКА ПРЕМІЯ – найпрестижніша нагорода в США в галузі журналістики, літератури та музики. Серед лауреатів – Ф. Лессер, Д. Бок.

.

Р

РАГА – один із видів індійської музики, ладово-мелодич. модель, слугує основою для імпровізацій.

санскрит *raga* – букв. цвіт

РАГА-РОК – малопоширений напрям в рок-музиці, один із недовговічних «етнічних» напрямів прогресивного року. Був інспірований гітаристом «Beatles» Д. Харрісоном, який «відкрив» ситар. Деякі елементи Р.-р. можна віднайти в стилі «фьюжн».

а. raga rock

РАДІО – засіб бездротової передачі інформації на відстань за допомогою електромагнітних хвиль; пристрій для прийому звукових віщальних передач. Відіграє надзвичайну роль у пропаганді всіх видів музики, особливо в діяльності молодіжних радіостанцій, де переважає розважальна музика.

РАДІОЛА – комбінований радіоприлад, в якому радіоприймач поєднаний з електричним програвачем грам-платівок.

- р. радиола
- a. radio-gramophone, radiogram, radio-phonograph
- ф. radio-phono, pick-up
- н. Musiktruhe, Musikschrank

РАДІСТЬ – одна з базальних емоцій (поряд з гнівом і страхом), є психічним станом підвищеної, позитивно забарвленої емоційної піднесеності. Почуття Р. може породжуватися певним видом діяльності, зокрема Р. творчості, а також спілкування з цікавими та приємними людьми, подіями, фактами.

- р. радость
- a. joy, gladness, pleasure
- ф. joie, allégresse
- н. Freude

РАЙД-БІТ – тип джаз. біту, який нагадує «ритм скакання»; різновид пунктирного ритму.

- р. райд-бит
- a. ride beat

РАМПА – 1. Низький бар'єр уздовж авансцени, що приховує від глядачів освітлювальні прилади, спрямовані на сцену. 2. Освітлювальний пристрій, розташований на підлозі сцени по її передньому краю. Слугує для освітлення сцени попереду й знизу. 3. *Сцена, театр.

- ф. rampe
- a. broad, footlights
- н. Rampenlicht

РАНОК – назва спектаклю (концерту чи ін. мистецького заходу), що дається в першій половині дня.

- р. утренник
- a. morning performance, matinee
- ф. matinée
- н. Tagesvorstellung, Vormittagsvorstellung, Matinee

РАО (рос.) – Российское Авторское Общество. Щорічно присуджує почесні премії «За вклад в развитие науки, культуры и искусства». Серед лауреатів – В. Добринін, М. Дунаєвський, О. Зацепін, І. Корнелюк, А. Макаревич, В. Матецький, А. Укупник, А. Поперечний, М. Таніч та ін.

РАПМ – Рос. асоціація пролетар. музикантів, муз.-громад. орг., була створена в 1923 і ставила за мету створення мас. рев. муз. репертуару. Вона оголосила війну джазу, романсу, лірич. пісні, фокстроту, танго, всій легкій музиці. Фактично були заборонені всі платівки в танц. ритмах. Усі виконавці на поч. 1930-х, які співали лірику, були оголошені «поза законом». В 1932 Р... була ліквідована. «Друга хвиля» на легку музику в дусі Р... почалася в 1943, коли була висунута пропозиція «вигнати джаз із побуту рад. людини». Танго та фокстроти не включалися в радіопередачі, не записувалися на платівках. Вилучалися платівки із записами оркестрів О. Цфасмана, М. Блантера, легку музику паплюжили в статтях і фейлетонах, плямували в кіно та театрі. Все це призвело до хронічного відставання нашої естради від кращих зразків світового естр. мистецтва.

РАПСОД – давньогрец. мандрівний співак, пісняр і розповідач епічних поем.

- a. rhapsode, rhapsodist
- ф. rhapsode
- н. Rhapsode

РАПСОДИЯ – 1. Інстр. твір, часто вільної форми, написаний на теми нар. пісень і танців, відрізняється свободою у викладенні тем та їх обробки. 2. Пісня рапсода.

- грец. *rhapsodia* – спів епічних поем, букв. пісня рапсода
- р. рапсодия
- a. rhapsody
- ф. rhapsodie
- н. Rhapsodie

РАСОВІ СЕРІЇ – серії грамплатівок, що випускались в США із записами негр. ансамблів (1923-1940). Ці серії призначались для чорного населення США. Крім джазу в Р.с. записувались блюзи та спірічуелс.

- р. расовые серии
- a. race series

РЕАКЦІЯ – дія у відповідь на будь-які впливи, подразнення. Р. (позитивна або негативна) проявляється на конц. заходах, фестивалях, конкурсах, оглядах тощо.

- р. реакция
- a. reaction
- ф. réaction
- н. Reaktion, Gegenwirkung

РЕВЕРАНС – уклін із присіданням на знак привітання чи вдячності. Інколи використовується виконавицями разом з укліном після завершення конц. номера.

- ф. révérence
- a. curts(e)y

н. Reverenz

РЕВЕРБЕРАТОР – пристрій для зміни звукових характеристик, а також для створення штучної реверберації за допомогою перетворення електричних сигналів, що несуть звукову інформацію. Застосовується при звукозапису й виступу співаків та ансамблів на сцені. Р. бувають магнітні, листові, пружинні, цифрові.

а. echo instrument

ф. instrument produisant des effets d'écho

н. Echoinstrument

РЕВЕРБЕРАЦІЯ – багаторазове відбиття звука від поверхні приміщення, яке поєднується з його розмиванням (дифузією) та зміною спектрального складу, а також процес поступового затухання звука в закритих приміщеннях після закінчення дії його джерела. Значно впливає на чутність мовлення й музики в приміщенні. Тривалість Р. в основному залежить від звуковбирних властивостей поверхонь, з якими зустрічається енергія та характеризує акустичні властивості приміщення (природна Р.); штучна Р. створюється за допомогою ревербератора.

лат. *reverberatio* – віддзеркалення, відбиття

р. реверберация

а. reverberation

ф. réverbération, résonance

н. Nachhall, Widerhall

РЕВЮ – вид театр. або естр. вистави, що складається з окремих сцен та номерів, об'єднаних спільною темою. Поєднує в собі елементи оперети, балету, театрів кабаре, вар'єте тощо. Бере початок у Франції в кінці XVIII століття. В США виникнув нац. різновид жанру – шоу. Справило значний вплив на західноєвроп. та амер. оперету. З кінця 1940-х рр. у західноєвроп. країнах та США у вигляді Р. почали створюватися фільми, телевіз. вистави тощо.

ф. *revue* – огляд

а. revue, follies

н. Revue, Ausstattungsstück

РЕГАЛІЇ – знаки влади, гідності, посадового положення. До Р. правителів древнього світу й останнього часу відносилися діадема, корона, трон, жезл, скіпетр, митра тощо. Нині до Р. також можна віднести почесне звання естр. виконавця, предмети відзнаки (ордени, медалі).

лат. *regalia*, множина від *regalis* – те, що належить царю

р. регалии

а. regalia

ф. décorations

н. Insignien

РЕГГЕТОН – муз. стиль та танец. Виник у Панамі та Пуерто-Ріко під впливом регі, дансхола та хіп-хопу, набувши широкого поширення в країнах Карибського басейну.

ісп. reguetón

а. reggaeton

РЕГГІ, реггей – різновид сучасн. поп-музики, основою якого є фольклор країн Карибського моря (насамперед Ямайки), ска, каліпсо, елементи латиноамер. музики та ритм-енд-блюзу. Уперше термін Р. з'явився в 1968 р. До особливостей музики Р. відносять: витончена ритміка (у т.ч. із використанням поліритмії та поліметрії), принцип оф-біту, розмаїтість застосовуваних удар. інструментів, двотактова періодичність мелодійних і гармонійних структур, принцип «питання – відповідь» як основа формування. Музика Р. тісно пов'язана з ідеями та практикою такого релігійно-філософ. учення як растафаріанізм (об'єднання всіх чорношкірих жителів світу та їхня реєміграція в Африку). Найбільші представники – Б. Марлі, Д. Кліфф, Е. Грант. Проникнення Р. практично в усі стилі і напрями року значною мірою вплинуло на стилістику попул. музики 1980-х та 1990-х рр., а злиття Р. із репом, фанком, панк-роком і хардкором обумовило появу нових стилів і напрямів.

р. регги

а. reggae

РЕГІНГ – синкопована манера гри в дусі регтайму.

р. реггинг

а. regging

РЕГТАЙМ, рег – 1. Стиль фортеп. гри (і пов'язаний з ним жанр танц. п'єси), що склався в США наприкінці XIX ст., набув широкого поширення на поч. XX ст. (С. Джоуплін). Ще раніше, в другій пол. XIX ст. склався специфічний жанр фортеп. Р., що набув широкого поширення в 1870 рр. завдяки музикантам «білого» менестрельного театру, які імітували деякі архаїчні типи негр. інстр. музики. Р. породив особливий тип піанізму з оригінальною, тільки йому властивою, технікою: гостро синкопована, часом витончена по ритму мелодика сполучається з метрично чітким і простим (поперемінне чергування баса й акорду) акомпанементом. Муз. розмір 2/4. 2. Амер. салонний та бальний танець, що виникнув на основі танц. форми Р. Увійшов в моду на поч. 1900-х рр. і став похідною формою для тустепа, уанстепа, фокстроту. 3. Синкопований танц. ритм. 4. Форма міської танц.-побутової музики амер. негрів кінця XIX ст.

а. ragtime, rag – рваний, *time* – час, букв. «рваний час», синкопований ритм

ф. ragtime

н. Ragtime

РЕДАКЦІЯ – 1. Орг. (колектив), що здійснює підготовку видання до друку. 2. Приміщення, в якому здійснюється редагування чого-небудь. 3. Варіант якого-небудь літ., муз. твору чи окремої його частини.

лат. *redactus* – приведений у порядок

р. редакция

а. editorial staff, the editors; editor's/editorial office; editorship, editing, edition, version, redaction

ф. rédaction

н. Redaktion; Redigieren, Schriftleitung

РЕЖИСЕР – худож. кер. спектаклю, фільму, радіо- чи телепередачі, естр. та цирк. програм; постановник. На основі власного творч. задуму об'єднує роботу всіх учасників – акторів, музикантів, художника, композитора тощо. Поява терміна відноситься до першої пол. XIX ст.

лат. *regere* – керувати

р. режиссер

а. producer, stage manager, director, artistic/technical director

ф. régisseur, metteur en scène, réalisateur

н. Regisseur, Spielleiter

РЕЖИСУРА – 1. Реж. діяльність, керівництво постановкою спектаклю, кінофільму, естр.-конц. програми, цирк. вистави та ін. 2. Реж. оформлення якого-небудь спектаклю, кінофільму, естр.-конц. програми, цирк. вистави.

лат. *regere* – керувати

р. режиссура

а. producing, profession of producer, production, direction, stage direction

ф. régie, mise en scène

н. Regie, Spielleitung, Regisseure

РЕЗОНАНС – 1. Акустичне явище, при якому в результаті впливу коливань одного тіла (вібратора) в ін. тілі (резонаторі) виникають аналогічні за частотою та близькі за амплітудою коливання. При співі та виконавстві на муз. інструментах Р. застосовується для підсилення та покращення якості звучання. 2. *Відгук, відгомін конц.-мистецького заходу, виходу платівки, книги тощо в пресі, на радіо, ТБ, у колах громадськості.

лат. *resonans* – те, що дає відгук

а. resonance

ф. résonance, retentissement

н. Resonanz, Nachklang

РЕЗЮМЕ – короткий виклад основного змісту наукової праці, доповіді, дискусії, конц. виступу.

ф. résumé

а. summary, resume

н. Resümee, Zusammenfassung

РЕЙ – алжир. стиль в поп-музиці, виник у 1970-х рр. із бедуїн. пісенної форми «мелхоун». При виконанні використовуються синтезатори та електронні барабани.

РЕЙВ – термін по відношенню до вечірок або просто місць зустрічей зах. молоді, що ввійшли в моду наприкінці 1980-х рр. В облаштованості сучасних Р. не останню роль відіграли світло та лазери, а його безпосереднє звучання цілком було віддано у владу самих останніх експериментів із комп'ютерними технологіями звукодобування звука. Знаходячись цілком у руках у диск-жокеїв, Р.-музика розвивається як різновид експлуатації електронного звучання зі швидкістю 120-180 ударів на хвилину. Має стандартний набір використовуваних моделей синтезаторів, електронних удар. установок і семплерів із запрограмованими сегментами музики, вирізаних з ін. записів.

а. rave – веселе збіговисько, вечірка

РЕК – пристосування у вигляді етажерки для розміщення декількох приладів одразу. Використовується на конц. естраді як підставка для клавішних інструментів.

р. рэк

а. rack

РЕКВІЗИТ – предмети (справжні або бутафорні) сцен. обстановки (за виключенням декорацій та костюмів), якими актори, музиканти, виконавці користуються під час дії, спектаклю, концерту, вистави.

лат. *requisitum* – необхідне

р. реквизит

а. properties, props

ф. accessoires

н. Requisit

РЕКЛАМА – 1. Нелінійна форма комунікації, цілеспрямована інформація про позитивну якість товару, явища з метою сповіщення можливих споживачів та створення попиту на ці товари чи послуги. 2. Процес розповсюдження такої інформації з метою створення популярності товарам, творам літератури, мистецтва, послугам, конкретним виконавцям. 3. Плакат, об'ява, що використовують як засіб привертання уваги покупців, споживачів, глядачів, замовників.

лат. *reclamare* – вигукувати

а. advertising, advertisement, publicity, playbill, flyer

ф. réclame, publicité

н. Reklame

РЕКОМЕНДАЦІЯ – 1. Позитивний усний або письмовий відзив про кого-небудь, як пр., з порукою за нього; характеристика. 2. Порада, вказівка кому-небудь; пропозиція.

лат. *recommandatio*

р. рекомендація

а. *recommendation, (character) reference; advice*

ф. *recommandation*

н. *Empfehlung, Empfehlen*

РЕКО-РЕКО – удар. дерев'яний муз. інструмент, різновид гуїро. Виготовляється з товстої бамбукової трубки, на поверхні якої з одного боку нанесено поперечні зарубки. Прийом гри такий же, як на гуїро, але звук сухіший. Застосовується для підкреслення ритму в танц. музиці Лат. Америки.

а. *resco-resco, bamboo scraper*

ф. *resco-resco, rapeur en bam bou*

н. *Resco-resco, Bambusraspiel, Sambaraspiel*

РЕЛІЗ – випуск у масовий продаж легальної муз. продукції, офіційний запуск у прокат кінофільмів, дозвіл на публікацію книг тощо.

р. реліз

а. *release*

РЕМАСТЕРІНГ – один із подальших варіантів мастерінгу.

р. ремастеринг

а. *remastering*

РЕМІКС – перемішувана в ерсія муз. твору. Після появи оригінальної пісні може бути зроблена версія ін. виконавцями, а також самим оригінальним виконавцем через деякий час після виходу пісні. За допомогою сучасн. студійного обладнання можна усунути партії окремих інструментів і додати ін., змінити аранжування з використанням комп'ютерних семплів. У деяких випадках таким чином старі монозаписи перетворюються в стерео. Крім того, деякі музиканти роблять Р. для того, щоб твори були популярні не тільки в радіоефірі, а й на дискотеках.

а. *remix*

РЕМОНТ, поправа – виправлення пошкоджень, усунення дефектів, поломок, лагодження чого-небудь. Набуває великого значення в конц.-творч. житті, в побуті.

РЕНОМЕ – слава, незаплямоване ім'я. Громад. думка, що закріпилася за ким-небудь; репутація.

р. реноме, репутація, слава, доброе имя

а. *reputation*

ф. *renommée*

н. *Renommée*

РЕП – жанр поп-музики, манера вимовлення тексту, що була вироблена негр. диск-жокеями на радіо і ТБ (США, 1974), хоча ще раніше практикувалася на Ямаїці за назвою «тоустінг». Особливо вражала їх здатність за рахунок ритм. балаканини підтримувати напругу у публіки під час зміни платівок. Текст, як пр., не римується і не дотримується якого-небудь віршованого розміру. Це можуть бути фрагменти віршів, гасла, обмін питаннями-відповідями і взагалі «тарабарщина». Все це промовляється поверх фонограми з танц. ритмом. В інструментарії класич. Р.-композицій обов'язково використовується програвач вінілових платівок, який виконує роль допоміжного інструмента ритм-секції. Р. був одним із головних муз. напрямів у 1980 рр. Музиканти вели експерименти з мікшуванням, в процесі запису використовували дабл- і тріпл-трекінг, що дозволяло «вбудовувати» муз. фрази в будь-яке місце фонограми, а за допомогою абсолютно неможливих маніпуляцій із програвачами та звукознімачем добивалися принципово нових звуків. Поступово Р. проникнув в музику білих виконавців, паралельно змішуючись в самих різних комбінаціях із різними стилями та напрямками.

а. *rap* – балаканина, різко говорити, вигукувати; удар, стук

р. рэп, реп

РЕПЕРТУАР – 1. Сукупність творів, що виконуються в театрі, на конц. естраді, творч. колективом, окремим арт. Розрізняють також Р. за стилями та жанрами. 2. Добір творів одного й того ж стилю чи епохи. 3. Сукупність ролей, творів, які в змозі виконати актор, співак, творч. колектив.

лат. *repertorium* – список

а. *repertoire, repertory, playbill*

ф. *répertoire, affiche*

н. *Repertoire, Spielplan*

РЕПЕТИЦІЯ – 1. Основна форма підготовки (під керівництвом режисера, диригента, хореографа) театр., естр., цирк. вистав, конц. програм, окремих номерів, сцен шляхом багаторазових повторювань (цілком і частинами). *Генеральна Р.* – остання Р. перед відкритим виступом для широкої аудиторії слухачів, звичайно в костюмах і при повній обстановці. 2. Швидке повторення одного й того ж звука на клавішних та деяких ін. муз. інструментах.

лат. *repetitio* – повторення

р. репетиция

а. *rehearsal, repetition; dress/final rehearsal (генеральна), costume rehearsal (в костюмах)*

ф. *répétition, répétition générale (генеральна), répétition en costumes (в костюмах)*

н. *Probe, Wiederholung; Generalprobe, Hauptprobe (генеральна), Kostümprobe (в костюмах)*

РЕПРИЗА – в цирку та на естраді жартівлива репліка або сцен. трюк.

ф. *reprise* – повторення

а. *reprise*

РЕПРОДУКТОР – гучномовець, апарат для відтворення звуку за допомогою перетворення електричних коливань у звукові. Одна із складових акустичної системи. Термін Р. застосовувався на поч. ХХ ст. як синонім гучномовця.

а. *loud(-)speaker, speaker, reproducer*

ф. *haut-parleur*

н. *Lautsprecher*

РЕПУТАЦІЯ – усталена думка про позитивні або негативні якості окремої особи, групи, колективу. Р. людини складається на ґрунті її ділових, професійних якостей, моральних і психологічних рис. Набуває важливого значення на конц. естраді.

лат. *reputatio* – обдумування, міркування

р. репутация

а. *reputation, image, name* (розм.)

ф. *réputation, renommée*

н. *Ruf, Reputation*

РЕСТОРАН – підприємство громад. харчування, де можна замовити їжу, напої (звичайно з муз. естрадою). Ресторанну школу пройшли багато співаків та музикантів (О. Вертинський, М. Шуфутинський, М. Звездінський, Л. Доліна, О. Козлов, О. Пономарьов та ін.). Серед відомих Р., в яких виступали естр. зірки – «Яр», «Альказар» та ін.

а., ф. *restaurant*

н. *Restaurant, Restauration, Gaststätte, Speisehaus*

РЕТРО – 1. Стиль у сучасн. мистецтві, воскресіння старих мотивів та сюжетів у музиці, живопису, одягу, кіно тощо. 2. Термін, що вживається для позначення естр. музики 1950-1960-х рр. Проте в широкому змісті термін охоплює значно більші часові межі. Межа Р.-музики постійно зміщується в іст. часі. Також існують проекти, що свідомо використовують Р.-стилістику («Доктор Ватсон», «Екс-ББ» та ін.).

лат. *retro* – назад

а. *retro*

ф. *rétro*

н. *Retro*

РЕТРОСПЕКЦІЯ – погляд у минуле, спосіб аналізу сучасного під кутом зору минулого, звернення до минулого, в т.ч. і в пошуках витоків тих явищ, тенденцій, що властиві сучасності. Буває ретроспективний показ кінофільмів, вистав, аранжування пісень в стилі ретро, а також їх виконання.

лат. *retro* – назад, *specto* – дивлюсь

р. ретроспекция

а. *retrospection*

ф. *rétrospection*

н. *Retrospektion*

РЕЦЕНЗІЯ – стаття, замітка, ціллю яких є критичний розбір будь-якого худож. твору, спектаклю, конц. виступу тощо. Часто від Р. залежить подальша доля артистів.

лат. *recensio* – огляд, обстеження

р. рецензия

а. *review, notice*

ф. *critique, compte rendu, recension*

н. *Rezension, Besprechung*

РИНГ-ШАУТ – негр. реліг. пісня-танок із рухом віруючих по колу й перекликом лідера та хору. Читання біблійних псалмів тут перемежуються з екстатичними вигуками та хор. співом общини в процесі безупинного колективного танцю, що призводить виконавців у момент кульмінації в стан мас. транс.

а. *ring* – окружність, коло + *shout* – кричати

р. ринг-шаут

РИТМ – 1. Рівномірне чергування певних елементів (мовних, звукових, зображальних) при відповідній їх послідовності. Ритмічність властива матерії: зміни пір року, дня й ночі, різні біоритми (дихання, серцебиття) тощо. Особливо значущим є Р. в мистецтві (музиці, танцях). 2. Один із засобів формоутворення в мистецтві, що базується на закономірному повторюванні в просторі або в часі аналогічних елементів та відношень через сумірні інтервали. В архітектурі, музиці, танці, поезії тощо склалась стійка, традиц. система Р.

грец. *rhythmos* – розмірність, узгодженість

а. *rhythm*

ф. *rythme, cadence*

н. *Rhythmus*

РИТМ-ЕНД-БЛЮЗ – 1. Блюз. вок.-інстр. стиль негр. музики 1930-х рр., виникнув під впливом свінгу. Вираз РЕБ слугував для опису чорної амер. поп-музики, що являла собою своєрідний ритмічно акцентований «розважальний, несерйозний» блюз. Словосполучення РЕБ просто замінило неблагозвучний термін «расова музика», як з поч. ХХ ст. білі американці називали варіації чорного блюзу. Вважається однією з ранніх форм негр. рок-музики. Згодом комерціалізувався та став об'єктом наслідування та скривленої імітації в сфері розважальної музики. В другій пол. 1950-х піддався подальшому дробленню на соул, фанк і, згодом, диско. До комерц. його модифікацій, створених білими музикантами, відносяться рок-н-рол та твіст. 2. Сучасна урбанізо-

вана модифікація блюзу. Від класич. блюзу відрізняється більшою експресивністю, підкреслено танц. ритмом. Переважним сольним інструментом в ансамблях РЕБ є електрогітара. 3. Одна з основних формул року, сформована в сер. 1950-х рр. в Чикаго і була імплантована в білу брит. поп-сцену, що дало життя більшості наступних напрямів і форм року. В кінці 1960-х - на поч. 1970-х брит. групи зробили РЕБ базою хард-року.

р. ритм-энд-блюз
а., ф. rhythm & blues, R & B
н. Rhythm & Blues

РИТМІКА – наука про муз. та поетичні ритми.

р. ритмика
а. rhythm, eurhythmy, rhythmic, theory of rhythm
ф. rythmique
н. Rhythmik

РИТМІЧНА ГРУПА (секція) – в оркестрі, ансамблі група інструментів, що виконує ритм. функції (ударні, гітара, бас-гітара, ф-но та ін.). В традиц. джазі до Р.г. входили банджо та туба. В сучасн. виконавстві інструменти Р.г. використовуються й як сольні.

р. ритмическая секция/группа
а. rhythm section/instruments
ф. section/groupe rythmique
н. rhythmische Gruppe, Schlagzeug, Rhythmusgruppe eines Tanz- oder Jazzorchesters, Rhythmus-Instrumente

РИТМ-СЕКЦІЯ, ритм-група – див. *Ритмічна група*.

РИТУАЛ – 1. Церемонія, дійство. 2. Вироблений звичає або запроваджений порядок здійснення чого-небудь; церемонія, церемоніал. Часто присутній на творч. ниві (церемонія нагородження призами, преміями; визначення певних номінацій тощо). Див. також *Церемонія*.

лат. *ritualis* – обрядовий
а. ritual
ф. rite, rituel
н. Ritual

РИФ – мелодико-ритм. побудова, прийом мелодич. техніки джазу, року, своєрідний ритм. акомпанемент, що постійно повторюється; короткі мелодико-інтонаційні формули, що багаторазово повторюються й мають неєвроп. походження. Прийом Р. особливо характерний для свінгу. Являє собою багаторазово коротку мелодич. фразу, повторювану групою інструментів. В біг-бенді можуть виконуватися декілька різних Р., інколи їх серія проводиться в послідовному чергуванні. Багаторазове повторювання Р. додає музиці додаткової динаміки, неначе «підганяє» соліста, що імпровізує.

р. рифф
а. riff

РИБОП – початкова назва стилю бібоп (див. *Боп*).

р. рибоп
а. bebop

РИВАЙВЛ – 1. Відродження новоорлеан. джазу кінця 1930-х рр. 2. У поп-музиці під цим мається на увазі ностальгичний бум із приводу деякого модного у віддаленому минулому стилю. 3. У джазі, поп- і рок-музиці реставрація якогось старого стилю. В умовах комерц. експлуатації звичайно супроводжується гучною кампанією та триває порівняно недовго.

а. *revival* – букв. відродження
р. ривайвл

РИМЕЙК – спочатку фільм, що повторює сюжет раніше знятого фільму. Згодом поняття поширилося на муз. твір, що піддається переробці.

р. римейк
а. remake

«**РОВЕСНИК**» (*рос.*) – международный молодежный иллюстрированный ежемесячник; молодіжний часопис, який видавався в Москві з липня 1962 р. В ньому висвітлювалися проблеми молодіжного життя, новини світової та вітч. рок- та поп-музики.

РОДОНАЧАЛЬНИК – *той, хто поклав початок розвитку чого-небудь. Див. *Основоположник*.

р. основатель, основоположник
а. father; founder
ф. fondateur
н. Stammvater, Ahnherr

РОЗВАГА – те, що розвеселяє, розважає людину; забава, потіха, звеселення.

р. развлечение
а. entertainment, amusement, relaxation, gaiety, recreational activity
ф. distraction, divertissement, amusement
н. Unterhaltung, Zerstreuung, Vergnügen

«**РОЗВАГИ ТА ШОУ**» – журнал об'єднаної Германії (вар'єте, цирк, естрада). Виходить з 1991 у Франкфурті-на-Майні.

н. Unterhaltung und Schau
р. Развлечения и шоу

РОЗІГРІВ – виступ маловідомого виконавця або групи перед основним, головним, який заявлений в анонсах, афішах.

р. разогрев

РОЗПАЛ – 1. Стан найвищого напруження, найповніший вияв чого-небудь. 2. Велике внутрішнє збудження, нервові піднесення. Характерне для людей творч. професій.

р. разгар

а. high point, height

ф. milieu

н. Höhepunkt

РОК – те ж саме, що й *рок-музика*.

а. rock

РОКАБІЛІ – одна з ранніх форм традиц. рок-н-ролу, суто «білий» його різновид, що являє собою гібрид ритм-енд-блюзу та музики кантрі (конкретно, стилю «хіл-біллі»). Крім характерних для кантрі мелодич. зворотів, Р. відрізняли стрімкий темп і гранично полегшене інструментування – були відсутні не тільки духові та ф-но, але, найчастіше, й ударні. Наприкінці 1950-х рр. більшість виконавців Р. перекваліфікувалися на ортодоксальну кантрі-музику.

а. *rockabilly* – народна пісня, що виконується в ритмі року

р. рокабилли

РОК-ГРУПА, рок-гурт, команда – колектив музикантів, які грають на різних інструментах і разом виконують муз. твори. Такими інструментами в першу чергу є електрогітари (соло, ритм, бас), клавішні та удар. інструменти. Окрім цих основних інструментів в Р.-г. можуть використовуватися ін. муз. інструменти (фл., сакс., тр., тр-н, скрипка та ін.).

р. рок-группа

а. rock group

ф. rock-groupe

н. Rock-gruppe

РОКЕР – те ж саме, що й рок-музикант.

а. rocker

РОК ЗАХІДНОГО УЗБЕРЕЖЖЯ – каліфорнійський різновид рок-музики, що став виділятися на загальному тлі на поч. 1960-х рр. Великою модою того часу став серфінг, і на Зах. узбережжі США виникла ціла муз. галузь, що оспівувала романтику й героїзм ковзання по прибої. Багатоголосся як основний прийом співу стало «фірменим» знаком усього Р.з.у., роками розквіту якого прийнято вважати 1964-1966 рр.

р. рок западного побережья

а. west coast rock

РОК-МУЗИКА, рок – тип сучасн. музики, що бере своє походження від пісенно-танц. жанрів негр. міського фольклору 1920-1930-х рр., ритм-енд-блюзу та рок-н-ролу; узагальнююча назва різних видів сучасн. пісенно-танц. музики, що розвилася з рок-н-ролу – основного стилю поп-музики 1950-х. Часто Р.-м. є внутрішнім протестом художника проти будь-якого або декількох компонентів буття. З Америки рок-н-рол потрапив у Європу. Талановиті молоді музиканти, зокрема, англ. група «Beatles», додали йому нових рис і багато в чому змінили вигляд молодіжної поп-музики 1960-1970-х рр. До найважливіших ознак Р.-м. відносять: опору на блюз. композиційні структури та звукоряди, стислі безполутонові поспівки (нерідко в якості рифів), гіпертрофію метроритмічного начала (з акцентом на чотирьох долях такту), застосування електричного та електронного підсилення й перетворення звука, підвищену експресію вок. й інстр. інтонування. Форми побутування Р.-м. різноманітні – від аматор. груп до професіональних колективів, що функціонують у системах конц. і фонографічного бізнесу. Для Р.-м. характерна увага не стільки до твору, скільки до його виконавської подачі. Р.-м. являє собою складний конгломерат течій, що мають муз. та позамуз. ознаки: приналежність до визначених соціокультурних рухів (психоделічний рок, панк-рок), вікова орієнтованість (рок для підлітків, для дорослих), динамічна інтенсивність (важкий рок), техн. оснащеність (електронний рок), взаємодія з різними муз. традиціями й стилями (бароко-рок, джаз-рок, фолк-рок та ін.), місце в системі худож. культури (рок-авангард, поп-рок). Важливого значення для Р.-м. набуває візуальний чинник: манера поведінки музикантів, їхній стиль життя, сцен. оформлення рок-шоу, нові жанри візуальної подачі рок-музики (відеокліпи).

р. рок-музыка

а. rock music

ф. rock-musique

н. Rock-Musik

РОК-Н-РОЛ – 1. Стиль ритм. музики, із сер. 1970-х рр. практично є синонімом поняття рок-музика та включає до себе практично весь спектр муз. стилів, від психоделії та панк-року до хард-енд-хеви, індастріел і модерна. Набув широкого поширення в молодіжній субкультурі 1950-х рр. Для Р.-н-р. в цілому характерні: блюз. дванадцятитакт як структурна основа, техніка рифів, звучання декількох електрогітар, ф-но, мідні духові, те-нор-сакс., стислі мелодич. фрази, елементарний словесний текст, яскраво виражена танц. основа. В процесі «круговороту поколінь» Р.-н-р. частково втратив свою бунтар. сутність і став, з одного боку, більш наївним, з іншого – прагматичним і комерціалізованим. Р.-н-р. із рівним успіхом складали та виконували як білі музиканти (Е. Преслі, Д. Лі Льюїс, Д. Вінсент), так і негри (Ч. Беррі, Л. Річард, Б. Дідлі). У своєму «класич.» виді проіснував недовго, приблизно до 1959 р. 2. Амер. парний імпровізований танець 1950-х рр., комерціалізована модифікація негр. ритм-енд-блюзу. Назва уперше з'явилась в 1934 р. на платівці негр. співачки Басуелл.

Відрізняється крайньою експресивністю, хореогр. підтримками та навмисною недбалістю стосовно партнерші. На основі Р.-н.-р. виникла ціла низка нових танц. жанрів (твіст, халі-галі, медисон та ін.), крім того, він є одним із основних джерел сучасн. рок-музики. Темп швидкий, муз. розмір 4/4.

а. *rock and roll, rock-n-roll, rock'n'roll* – букв. розгодуватись та вертїтись

р. рок-н-ролл

ф. *rock-n-roll*

н. *Rock-n-roll*

РОК-ОПЕРА – муз.-драм. твір, стилістичною основою якого є рок-музика. Виникла в кінці 1960-х у США як різновид мюзиклу. Р.-о. можна розглядати як прагнення рок-музикантів до ускладнення й «академізації» свого жанру, з одного боку, і бажання композиторів-академістів наблизитися до запитів широкої аудиторії, з іншого. Все це викликало появу такої дивної речі, як Р.-о. Якщо твори рок-музикантів були, як пр., пісненими циклами, мало схожими на дійсні опери, але які мали наскрізний сюжет, то Р.-о. серйозних композиторів (насамперед Е. Уеббера) наближалися до традицій Брехта та Вайля, тобто заміняли традиц. арії, дуети й хори мелодично ясними номерами, що нагадують пісні. «Ісус Христос – суперзірка» Е. Уеббера (1970) стала першою успішною спробою поєднання року й класич. музики. Практично нікому не вдалося створити масштабніший і музично довершений твір, який органічно поєднав в своїй структурі рок і європ. муз. класику. У річницю тієї ж традиції була написана й перша рад. Р.-о. О. Журбіна «Орфей и Эвридика», виконана в 1975 «Поющими гитарами».

а. *rock opera*

ф. *rock-opéra*

н. *Rock-Oper*

РОК-ПОЕЗІЯ – див. *Поезія*.

РОК ПРОТИ РАСИЗМУ – прогресивний рух рок-музикантів, що виникнув в 1977 і організований як серія гала-концертів, де брали участь як білі, так і чорні ансамблі.

р. рок против расизма

РОКСТЕДІ – рання форма музики регі.

р. рокстеди

а. *rock steady*

«РОЛЛІНГ СТОУН» – амер. муз. журнал, засновником якого був Я. Веннер (Сан-Франциско, 1967). В журналі друкуються матеріали про рок- та поп-музику, виконавців, грамзапис, пісенні фестивалі та конкурси тощо. Щорічно проводяться нагородження по різних номінаціям.

а. *Rolling Stone*

р. Роллінг стоун

РОМАНС – муз.-поетичний твір для голосу з інстр. супроводом, найважливіший жанр камерної вок. музики. Термін Р. виник в Іспанії й початково позначав світську пісню ісп. («романською») мовою, а не лат., яка була прийнятна в церк. піснях. У Росії назву Р. початково мали вок. твори, написані франц. мовою. Р., написані рос. мовою, мали назву «рос. пісні». Назву Р. носять і деякі інстр. п'єси наспівного характеру.

ісп. *romance*, від ф. *roman* – романський

а., ф. *romance*

н. *Romanze, Lied*

РОСІЙСЬКА ПІСНЯ – вок. жанр рос. музики другої пол. XVIII ст. Р.п. називали твори для голосу з інстр. супроводом, написані на рос. поетичні тексти, переважно в куплетній, строфічній формі. Стала попередницею рос. романсу. На поч. XIX ст. ця назва виходить із ужитку і поступається місцем загальноприйнятному терміну «романс».

РОСІЙСЬКИЙ РОК – через брак кращого, цим терміном позначають напрям у рос. рок-русі, орієнтований на поєднання традицій рок-н-ролу та рос. мелосу. Зачинателями цього руху були групи «Аквариум», «Машина времени», «ДДТ», «Наутилус Помпилиус», «Облачный край», «Чайф», «Музыкальные картинки» та ін.

р. российский рок

а. *Russian rock*

ф. *rock de Russie*

н. *russisch Rock*

«РОСКОНЦЕРТ» (рос.) – Государственное конц.-гастрольное объединение РСФСР, концертна орг. в системі Міністерства культури РФ. Створена в 1964 на базі ВГКО в Москві. До Р. входили гастрольбюро, об'єднання худож. колективів, Всерос. творча майстерня естр. мистецтва (ВТМЭИ), рекламно-видавничий відділ.

«РОССИЯ» (рос.) – Государственный центральный концертный зал, відкритий 5 листопада 1971 р. Зал розрахований на 2,5 тис. місць. На сцені Р. відбуваються театр., джаз. та естр. концерти, спектаклі, творчі вечери, шоу-програми зірок пісенної естради, міжнар. кінофестивалі, ювілейні вечори, презентації тощо. В Р. був винайдена нова форма – телеконцерт. Перед залом існує Площа зірок, на якій увічнені імена найвидатніших представників естр. мистецтва (О. Вертинський, В. Козін, І. Юр'єва, В. Ободзинський, Л. Утьосов, А. Баянова, В. Висоцький, В. Цой, В. Мулявін, В. Леонтьєв, Ю. Антонов, І. Понаровська та баг. ін.).

РОТАЦІЯ – в шоу-бізнесі: присутність пісні або відеокліпу в радіо- або телеэфірі.

лат. *rotatio* – рух по колу

р. ротация

а. *rotation*

РОУДІ – те ж, що *Роуд-менеджер*.

a. roadie

РОУД-МЕНЕДЖЕР, роуді – адміністратор групи музикантів, що гастролують.

a. road – дорога

РОЯЛТІ – автор. гонорар, відрахування, процент за кожну постановку, кожний проданий екз. платівки, книги.

р. роялти

a. royalty

РОЯЛЬ – струн. ударно-клавішний муз. інструмент, різновид ф-но. Струни, дека та механіка розташовані в горизонтальній площині, форма крилоподібна. Один із обов'язкових атрибутів конц. життя на естраді. Входить також до складів різних ансамблів та оркестрів. Серед найвідоміших фірм, які виготовляють Р. – «Steinway & Sons», «Blüthner», «Petrof» та ін.

ф. royal – королівський, царський

a. grand piano, piano, concert grand, horizontal piano, grand

ф. piano à queue

н. Flügel, Klavier

РУМБА – 1. Одна із форм джазу. 2. Афро-кубин. нар., а також бальний танець; останній поширився в 1920-ті роки в США та Європі. Темп від помірного до помірно швидкого. В залежності від темпу має різні назви: в повільному темпі – болеро, в швидкому – гуарача. Муз. розмір 4/4.

ісп. rumba

a., ф. rumba

н. Rumba

РУССКИЙ ШАНСОН (рос.) – термін, що з'явився в другій пол. 1990-х рр. Початок був покладений в амер. муз. журналі «Біллборд», коли з'явився новий чарт «Русский шансон». Справжній бум почався з появою радіо «Русский шансон» (1997). Подібні пісні раніше називалися блатними, і вони були прямим наслідком рад. таборів. Тюремно-кримінальна тематика – одна з форм, до якої удаються виконавці, роблячи наголос на смислове навантаження. Деякі критики вбачають в цих піснях вульгарну блатну лексику. У жанрі Р.ш. часто виступають виконавці, які ніколи не мали справ із карними органами (В. Токарев, М. Гулько, М. Шуфутинський, М. Круг та ін.). Див. також *Блатна пісня*.

С

«С ДОБРЫМ УТРОМ» (рос.) – недільна муз.-розважальна передача Центр. радіо Рад. Союзу. Уперше вийшла в ефір в 1960 р. із піснею О. Фельцмана «С добрым утром и хорошим днем!». В передачі виступали зірки рад. та заруб. естради, джазу, письменники, сатирики, представники мовного жанру тощо. Практично в кожній передачі була прем'єра пісні.

САВОЙЯ – один із найпопул. дансингів у Гарлемі. Вдзовж танц. майданчика великого прямокутного залу тягнулися дві естради. На кожній перебував оркестр. Ці оркестри грали по черзі – і тільки джаз.

САЙДМЕН – музикант джаз. оркестру, який не грає соло.

a. sideman

САЙКОБІЛЛІ – жанр рок-музики, що поєднує експресію та агресивність панк-року з мелодикою кантрі та рокабіллі. Жанр С. поєднує всі сучасні та постпанківські різновиди рокабіллі (готабіллі, панкабіллі, серфабіллі, крастабіллі та ін.).

a. psychobilly

р. сайкобилли

САКСОФОН – дух. язичковий муз. інструмент. Винахід та конструкція бельг. майстра дух. інструментів А. Сакса (створив у 1840, запатентував в 1845). Родина С. має сім різновидів: сопраніно, сопрано, альт, тенор, баритон, бас, контрабас. Сопраніно та сопрано мають пряму форму, інші S-подібну. Найбільшого поширення набули альт і тенор. Застосовуються в естр. та джаз. ансамблях і оркестрах, в сольному виконанні. В 1857 р. в Паризькій консерваторії було введено навчання гри на ньому. В Росії з'явився спочатку в дух. оркестрах, згодом в симф. та естр. Класи С. відкриті в навч. закладах Москви, Санкт-Петербурга, Новосибірська, Таллінна, Одеси, Харкова та ін. міст.

a. saxophone

ам. sax, horn

ф. saxophone

н. Saxophon

~-альт – різновид саксофона. Вперше в оркестрі був використаний Д. Редманом та Ф. Трамбауером другій пол. 1920-х рр., як сольний інструмент – Д. Ходжесом та Б. Картером. Серед виконавців – Д. Денкворт (Англ.), Г. Гаранян, О. Козлов, М. Шапошникова (СРСР), Е. Мангельсдорф (Німеч.), Ч. Паркер, П. Дезмонд, О. Коулмен, Б. Шенк (США).

р. ~-альт

a. alto saxophone

ам. alto sax

ф. saxophone alto

н. Altsaxophon

~*баритон* – різновид саксофона. Вперше у джазі був застосований Г. Карні (1926). Серед виконавців – Д. Малліген, П. Адамс, Б. Гордон, (США), Р. Росс, Д. Серман (Англ.), Л. Гуллін (Швеція).

р. ~баритон
а. baritone saxophone
ф. saxophone baryton
н. Baritonsaxophon

~*тенор* – різновид саксофона. Один з найпоширеніших інструментів у джазі. Як сольний інструмент уперше був застосований в оркестрі Ф. Хендерсона, де в 1920 р. грав саксофоніст К. Хоукінс, зробивши величезний вплив на розвиток цього інструмента в джазі. Ін. видним представником був Л. Янг, чия прогресивна техніка гри стала згодом характерною для багатьох джаз. музикантів 1940-1950-х рр. У джазі 1950-1960-х вирішальне значення в розвитку С.-т. мали С. Роллінс і Д. Колтрейн. Серед ведучих виконавців на цьому інструменті в сучасн. джазі – К. Древо (Австрія), Р. Скотт (Англ.), О. Зубов, О. Пищиков (СРСР), С. Гетц, К. Хоукінс, У. Шортер, Ф. Фостер (США) та баг. ін.

р. ~тенор
а. tenor saxophone
ф. saxophone ténor
н. Tenorsaxophon

~*сопрано* – різновид саксофона. В джазі вперше застосував в 1920 рр. С. Беше. Серед ін. виконавців – Г. Коллер (Австрія), Я. Гарбарек (Норвегія), Д. Колтрейн (США), Ф. Словачек (Чехія).

р. ~сопрано
а. soprano saxophone
ф. saxophone soprano
н. Sopransaxophone

САЛЬСА – латиноамер. танц. музика.

а. salsa

САМБА – 1. Афро-браз. парний танець, супроводжувався співом та ударно-шумовими інструментами. Виникнув у сер. 1930 рр. Був попул. в Америці та Європі. 2. Сучасний браз. танець міського походження рухливо-го темпу, супроводжується співом та інстр. анс. Для С. характерні часта зміна положень у парі, рухливість стегон і загальний експресивний характер виконання.

португ. samba
а., ф. samba
н. Samba

САМВИДАВ – книжкова (журнальна або ін. друкар.) продукція, розмножена нелегально (на машинці й т.п.). Була поширена в СРСР та країнах схід. Європи приблизно до 1989, коли заборонялась держ. цензурою. Див. *Фанзін*.

р. самиздат

САМОДІЯЛЬНІСТЬ, аматорство – худож. (муз., театр., хореогр., поетична та ін.) творчість осіб, які не є професіоналами.

р. самодеятельность
а. amateur performance(s)
ф. activité artistique
н. Laienkunst, künstlerische Selbsttätigkeit

САМОРОДОК – *людина, в якій природний хист, нахил до чого-небудь виявилися без впливу освіти й виховання; рідкісний талант, обдарована особа.

а. person of natural gifts
ф. talent, inné
н. urwüchsiges/natürliches Talent, Naturtalent

САНКТ-ПЕТЕРБУРГ – див. *Ленінград*.

САН-РЕМО – курортне місто в Півн. Італії, на березі Лігурійського моря. З 1951 р. щорічно тут проводиться міжнар. фестиваль моди та італ. пісні. Серед лауреатів – Т. Кутуньо, А. Бано і Р. Пауер, А. Челентано, «Ricchi e Poveri», «Matia Bazar» та баг. ін.

іт. San Remo

САН-ФРАНЦИСКО – місто та головний порт на Тихоокеан. узбережжі США, штат Каліфорнія. Сполучення ідей хіпі, психоделії та важкого блюзу призвело до появи терміна «рок зах. узбережжя». В цьому місті починали «Jefferson Airplane», «Grateful Dead», «Santana», «Doors», Д. Джоплін та ін.

а. San Francisco
н. San Francisco, San Franzisco

САППОРТИНГ – звичайно маловідома група, що виступає в концерті з попул. групою в першому відділі для «розігріву» публіки.

а. supporting – букв. той, хто підтримує, допомагає
р. саппортинг

САРСУЕЛА – ісп. різновид муз.-сцен. вистави, близької до оперети. Назву отримала від імені придворного заміського замку «Zarzuela», де на поч. XVII ст. відбувалися постановки перших С. для розваг королів. двору.

ісп., а. zarzuela
р. сарсуэла

САТИРА – 1. Специфічний засіб худож. відтворення дійсності, худож. прийом у творах літератури або мистецтва, заснований на різкому висміюванні пороків, хиб, негативних явищ. Широко побутує на естраді в піснях, розповіді, інтермедії тощо. 2. Твір літератури або мистецтва, в якому використано цей прийом. 3. Сукупність таких творів. 4. Різка, уїдлива насмішка.

лат. *satura* – блюдо з різними плодами, мішанина

а., ф. *satire*

н. *Satire, Spottschrift*

САУНД – термін визначає звучання (звуковий стиль), характерне для того чи ін. виконавця, ансамблю або оркестру як в запису, так і в концерті. Легко пізнається завдяки специфічному звукодобуванню, типом атаки звука, манерою інтонування, фразуванням, особливостями оркестровки, складу музикантів тощо, а також студійною роботою продюсера в процесі запису музики. В джазі – одна з найважливіших стильових категорій, що характеризує індив. якість звучання інструмента або голосу. Поряд з композицією, текстом та виконав. майстерністю, С. є важливішою характеристикою і будь-якого рок-твору. З даним терміном подібні за змістом поняття «звуковий ідеал», «звуковий стиль».

а., ф. *sound*

н. *Sound*

САУНД-ПРОДЮСЕР – фахівець, який визначає специфіку звукового образу муз. композиції, пісні й т.п. Див. *Продюсер*.

лат. *producere* – виробляти, створювати

а. *soundproducer*

САУНД-ТРЕК, саундтрек – звукова доріжка, муз. супровід якого-н. матеріалу: фільму, мюзиклу, телепередачі тощо; фонограма.

а. *sound-track, soundtrack*

СВІНГ – 1. Виразний засіб у джазі, характерний тип пульсації, заснований на постійних відхиленнях ритму (з випередженням або запізнюванням) від опорних долей. Завдяки цьому створюється враження великої внутрішньої енергії, що знаходиться в стані нестійкої рівноваги. 2. Стиль орк. джазу, який склався на межі 1920-1930-х рр. в результаті синтезу негр. та європ. стильових форм джаз. музики. До відмітних ознак відносять характерну свінгову пульсацію, специфічне поєднання секційної техніки гри із сольною імпровізацією, значення аранжування та композиції.

а. *swing* – хитання, змах

р. свинг

а., ф. *swing*

н. *Swing*

СВІТ, світ-музика – термін, що застосовується для позначення низки різновидів комерц., розважальної та танц. музики сентиментального, наспівно-лірич. характеру, а також родинних їй форм комерціалізованого джазу та «оджазованої» попул. музики. Термін «С.-музика» пов'язаний з практикою широко поширених у 1920-1930 рр. великих комерц. оркестрів, що виступали в респектабельних дансингах-холах і отелях із танц. і пісенним репертуаром сентиментального, чуттєво-екзальтованого або елегійного, іноді романтично-піднятого характеру. С.-оркестри запрошувались для участі в постановках мюзиклів і водевілів, у зйомках муз. фільмів, у різного роду театралізованих і естр.-розважальних програмах (шоу, ревью, вар'єте). Для С. типові помірні або повільні темпи, м'яке, приглушене звучання, використання сурдин, змішання тембрів, пристрась до пісенно-кантиленної мелодики у вок. та інстр. соло, інтимна манера виконання, переважання у вок. сфері альтових жіночих і високих чоловічих голосів. Особлива увага тут приділялась аранжуванню, старанно продуманого в усіх деталях. Появу такої музики пов'язують з іменем амер. скрипаля та диригента П. Уайтмена, який організував в другій пол. 1910-х в Сан-Франциско танц. ансамбль, у репертуар якого поряд із звичайною попул.-розважальною музикою входили твори симфонізованого типу, з більш стоншеним інструментуванням, розвинутою композиційною структурою, ускладненою технікою тематичної розробки. З легкої руки Уайтмена музика такого роду стала називатися «симфо-джазом». Елементи С.-стилю можна віднайти в багатьох напрямках джазу (кул, фанки, соул, джаз-рок) та сучасній поп-музиці. Див. також *Серф-рок*, *Симфоджаз*.

а. *sweet* – солодкий, приємний, доброзвучний

р. свит

СВІТЛОМУЗИКА – новий синтетичний вид мистецтва, відноситься до слухозорових, просторо-часових мистецтв техн. комплексу. Народження С. було підготовлено попереднім розвитком музики, живопису, муз. театру, сценографії. Худож. реалізація здійснюється в двох основних жанрах – світломуз. концерти та фільми. Поряд з ними розвиваються й прикладні форми – оформлення дискотек, світломуз. фонтани тощо. Захоплення С. виявляється в багатьох галузях: в індустрії туризму, у театрі, поп-музиці тощо.

р. светомузыка

а. *colour/light music, son et lumière*

ф. *musique des couleurs, musique lumineuse, son et lumière*

н. *Lichtmusik, Farblichtmusik*

СВЯТО – 1. День або дні, коли урочисто відзначають видатні події, знаменні дати; святкування, торжество. В такі дні, як пр., відбуваються естр. концерти, видовищні шоу тощо. 2. Торжество, влаштоване з якої-небудь нагоди, в т.ч. і в конц.-творч. житті. 3. Важлива, радісна, приємна подія, а також день, коли вона сталася. 4. *Почуття приємності, радості, піднесення.

р. праздник

a. holiday
ф. fête
н. Fest, Festtag, Feiertag

СЕКСТЕТ – ансамбль з шести виконавців, а також муз. твір для цього ансамблю.

лат. *sextus* – шостий
а. sextet(te), sestet
ф. sextuor
н. Sextett

СЕКЦІЯ – інстр. група в ансамблі або оркестрі, що виконує певну виразну функцію (мелодич., ритм., бекграунд).

р. секция
а., ф. section
н. Sektion

СЕМПЛ, семплер – 1. Процес запису звукового матеріалу на будь-який носій. 2. Сполучення звуків для повторення зі зміною тону, частоти і т.п. 3. Оцифрований звук (звичайно недовготривалий) якого-небудь акустичного або електронного інструмента, що використовується MIDI-пристроєм як зразок або певний матеріал для якісного звукозапису. Існують бази та ринки С., користуючись послугами яких будь-який музикант може мати у своєму розпорядженні унікальні звуки, записані кимось до нього.

а. *sample* – зразок, проба, шаблон, модель

СЕМПЛЕР – див. *Семплінг*.

а. sampler

СЕМПЛІНГ – букв. «узяття зразка». У новітній виконавській практиці – точний цифровий запис будь-якого звукового муз. інструмента (частіше клавішного). Занесення звуків шляхом цифрового запису в тембральну пам'ять муз. комп'ютера. Інструмент, що дозволяє це зробити, називається семплер. Широке впровадження С. почалося в сер. 1980-х рр. і відразу породило хвилю скандалів і навіть низку судових процесів. Усі неповторні, «фірмові» звучання, знайдені видатними музикантами, продюсерами, аранжувальниками, негайно стали надбанням власників семплерів і були використані для виконання й звукозапису.

р. семплинг
а. sampling

СЕНСАЦІЯ – незвичайно сильне враження, вчинене якою-небудь подією, звісткою; повідомлення, що створює таке враження. С. може бути виступ на естраді, поява нового творч. колективу, конц. програми, вихід платівки тощо.

лат. *sensus* – відчуття
р. сенсация
а., ф. sensation
н. Sensation, Aufsehen

СЕПТЕТ – ансамбль із семи виконавців, а також муз. твір для цього ансамблю.

лат. *septem* – сім
а. septet(te)
ф. septuor
н. Septett

СЕР – 1. В англійських країнах поважне звернення до чоловіка. 2. Один із дворянських титулів в Англії, а також особа, яка носить такий титул. Серед представників рок-музики такого звання удостоєні П. Маккартні, Д. Леннон, Е. Джон, М. Джаггер, Стінг, Дж. Пейдж та ін.

р. сэр
а. sir

«**СЕРЕБРЯНА КАЛОША**» (*рос.*) – щорічна премія для «лучших из худших» зірок рос. естради за найбільш позбавлений смаку витвір. Започаткована в 1996 р. Має номінації: «За сомнительные достижения в шоу-бизнесе», «Оно не тонет», «Певец подкрался незаметно», «Навеяло года», «Красавица и чудовище» (для дуетів) та ін. СК – квінтесенція іронічного, легкого та невимушеного ставлення до шоу-бізнесу.

СЕРЕНАДА – 1. У середньовічній поезії трубадурів – вечірня пісня, що виконували проста неба. 2. В Італії, Іспанії та деяких ін. країнах часів середньовіччя – вечірня пісня на честь коханої, виконану під її вікном у супроводі мандоліни або гітари. Пізніше стала жанром камерної вокальної музики. 3. Багаточастинний інстр. твір, має родинні зв'язки з дивертисментом і ноктюрном.

іт. *serenata*, лат. *sereno* – ясний, відкритий, *sera* (hora) – пізній (час)
а. serenade
ф. sérénade
н. Serenade, Ständchen

СЕРФ-РОК – амер. стиль, виникнув на поч. 1960-х в Півд. Каліфорнії. Його проповідником була група «Beach Boys», яка виконувала солодкі пісеньки про море, дівчат та гарний настрій. Стилю притаманні красиві вокальні гармонії та сухий гітарний бекграунд. Інколи цю музику визначають також терміном світ. Із часом С.-р. перейшов в психоделію.

р. сёрф-рок
а. surf rock

СЕСІЯ – те ж, що і *Сеанс*.

СЕТ-АП – позначення, що означає повний склад удар. інструментів у джазі.

а., ф. set-up

н. vollständiges Jazz-Schlagzeug

СЕФ – танець стилю «йе-йе», похідний від твісту та медисона. С. не що інше, як твіст, виконаний з подвійною швидкістю. Похідними цього танцю стали халі-гілі та ватуці. Муз. розмір 4/4.

СЕШН, сесія – збір музикантів для спільної гри імпровізацій та експромтів. Див. *Джем-сешн*, а також *Сейшн* в сленговій частині.

а. session – зустріч для певної цілі

СЕШНМЕН – професійний музикант високого класу, що працює переважно в студіях на записі платівок різноманітних виконавців. С. також запрошують у гастрольні поїздки для «підсилення» того або ін. ансамблю. Незважаючи на майстерність і нерідко дуже високі заробітки, С. залишаються майже невідомими широкій публіці. Більшість С. складають музиканти з освітою, джазмени та кваліфіковані рок-виконавці, які вийшли з моди.

а. session man

СИМВОЛ – худож. образ, що інакоровно виражає будь-які поняття або ідеї.

грец. *symbolon* – пізнавальний знак для членів певної групи, товариства

а. symbol

ф. symbole

н. Symbol, Sinnbild

СИМПАТІЯ – почуття приязні, прихильності, доброзичливості до кого-, чого-небудь. Може виникати на ґрунті природної привабливості, єдності суспільних ідеалів, світоглядних і моральних позицій. С. є фактором інтеграції людей у колективі. Набуває великого значення на конц. естраді, в джаз., естр., поп-, рок-колективах.

грец. *sympatheia* – співчуття

р. симпатия

а. sympathy, liking

ф. sympathie

н. Sympathie

СИМФОДЖАЗ, симфонічний джаз – термін, що відноситься до музики, заснованої на європ. композитор. техніці із запозиченням деяких засобів виразності джазу. С. виконувався великими оркестрами симфонізованого типу та являв собою конц. стиль попул.-розважальної та танц. музики. Термін увів основоположник та найтиповіший представник С., диригент та музикант П. Уайтмен. Репертуар його оркестру складався з конц. обробок модних шлягерів, танц. музики, інстр. аранжування відомих арій, із фрагментів симф. творів. У певному сенсі С. спричинився до появи біг-бендів. Поняття «сучасний С.» охоплює велику ділянку творч. експериментів, пов'язаних із синтезом джазу та акад. музики. Незважаючи на велику популярність, цей напрям був недовготривалим і згодом перетворився в комерц. вид мистецтва. Оркестри, що виконують С., зустрічаються і за нашого часу (естр.-симф. оркестри радіо та ТБ багатьох країн). Див. також *Світ*.

а., ф. symphojazz

н. Synfonie-jazz

СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР – великий оркестр, що поєднує виконавців на дерев'яних і мідних дух., удар. та струн. інструментах. С.о. інколи є партнером у записах із рок-музикантами та групами. Див. також *Оркестр*.

грец. *symphōnos* – співзвучний

р. симфонический оркестр

а. symphonic/symphony orchestra, concert band

ф. orchestre symphonique

н. Symphonieorchester

СИМФО-РОК – різновид артеатроку, що характеризується вмиканням у музику орк. епізодів.

а. sympho rock

ф. symphorock

н. Synfonie-rock

СИНГЛ, «мінйон», «сорокап'ятка» – маленька платівка (45 об./хв.), що містить, як пр., дві пісні або компакт-диск, що містить декілька пісень із нового альбому. Свого часу були розмежування: міні-сингл (1-2 пісні) та макси-сингл (більше трьох творів). С. випускалися, як пр., за декілька місяців до виходу самого альбому, включаючи найцікавіші й перспективні в плані реклами композиції. Див. також *Грамофонна платівка*.

а. single – букв. єдиний, одиночний

ф. disque de 45 tours

н. Single, Single-Platte

СИНГЛ НОУТ – засіб гри на ф-но, при якому в правій руці не вживається акордова техніка. Вперше був застосований в 1920 рр. піаністом Е. Хайнсом, який намагався відтворити на ф-но фразування трубача Армстронга. Прийом набув поширення у піаністів сучасн. джазу, а також увійшов в практику виконавства на гітарі та ін. багатоголосних інструментах.

а. single note

СИНКОПА – зміщення муз. наголосу з сильної долі такту на слабку, що виникає у результаті незбігу ритм. та метричного акцентів. Синкопування типово для регтайму та поширено в джазі, естр. та рок-музиці.

грец. *syncope* – скорочення

а. syncope, syncopation

ф. syncope, contre-temps

н. Synkope, Betonung des schlechten Takteils durch Pause auf guten Takteil

СИНТЕЗ – мислене або практ. сполучення розчленованих у ході аналізу частин предмета, встановлення їх зв'язків і взаємодії для пізнання чи виготовлення цього предмета як цілого. Естр. мистецтво будується на основі синтезу мистецтв.

грец. *synthesis* – сполучення, об'єднання, складання

а. *synthesis*

ф. *synthèse*

н. *Synthese*

СИНТЕЗ МИСТЕЦТВ – органічна єдність худож. засобів та образних елементів різних мистецтв. Реалізується в єдиному худож. образі або системі образів, об'єднаних єдністю задуму, стилю, виконання, але створених за законами різних видів мистецтв.

р. синтез искусств

а. *Synthesis of arts*

ф. *synthèse des arts*

н. *Synthese der Künste*

СИНТЕЗАТОР – електромюз. інструмент, електронний пристрій для видобування та модуляції звуків, має магнітну або електронну пам'ять. С. став логічним завершенням багаторічних експериментів по створенню електромюз. інструментів і завдяки досягненням в галузі електроніки. За своїм призначенням поділяються на студійні та конц., одноголосні та поліфонічні, зроблені переважно з фортеп. клавіатурою. Перший С. був виготовлений рад. конструктором Є. Мурзіним і названий на честь композитора Скрябіна – «АНС». Широкого поширення С. набувають в рок-групах та у музикантів напряму фьюжн. Перші синтезатори нового покоління були розроблені в лабораторіях США наприкінці 1940-х рр. Відносно компактний синтезатор сконструював у сер. 1960-х Р. Муг. Проте справжнє вторгнення С. у поп-музику почалося в 1970 р. з появою моделі «Міні-Муг», що була доступна за ціною і невелика за розміром. Практично всі ансамблі – виконавці «електронного року» і «артеатроку» – екіпірувалися синтезаторами. На поч. 1980-х з'явилося нове покоління С. – цифрові інструменти. Вся звукова інформація в них утримується не у виді електросигналів, а в цифровому записі. Дігитальні (цифрові) С. компактніші та мають набагато природніше звучання.

грец. *synthesis* – сполучення, об'єднання, складання

а. *synthesizer*

ф. *synthétiseur*

н. *Synthesizer*

СИНТЕТИЧНІ МИСТЕЦТВА – види худож. творчості, в яких шляхом синтезу різних мистецтв створюється якісно нове єдине худож. ціле. До С.м. можна віднести театр, хореографію, естр. мистецтво, цирк тощо, в кожному з яких можуть використовуватись ін. види мистецтв.

р. синтетические искусства

а. *synthetic arts*

ф. *arts synthétiques*

н. *synthetischen Künste*

СИНТИ-ПОП – жанр електрон. музики 1980-х, в якому синтезатор має домінуючу роль. Виникнув у Японії та Великобританії в епоху постпанка як часина нової хвилі кінця 1970-х рр. Серед груп – «Yellow Magic Orchestra», «Ultravox», «Human League», «Depeche Mode», «Duran Duran» та баг. ін.

СИРТАКІ – танець, що прийшов із фільму «Грек Зорба». Муз. розмір 2/4, 4/4.

р. сиртаки

СИТАР – індійський струн. щипковий муз. інструмент. Відноситься до родини лютневих. Звук видобувається плектром. Використовувався в рок-музиці. Серед виконавців – Р. Шанкар та ін.

СКА – ямайська поп-музика, суміш місцевого каліпсо (менто) з блюзами; один із напрямів, що передував музиці регі. Характерною рисою є переважання в оркестровці дух. інструментів зі специфічними рифами. У 1960 рр. музика С. була відома як бе-бе й разом із мігрантами з Вест-Індії потрапила до Великобританії. Залишаючись протягом 1960-1970-х рр. суто «расовою», ця музика стала попул. наприкінці 1970-х разом із фольклором ін. етнічних меншостей. Те ж саме, що і *Блю-біт*.

а. *ska*

СКАЛЬД – давньоскандинав. поет-співак у дружинах вікінгів IX-XIII ст. Творчість С. існувала тільки в усній традиції й відіграла велику роль в муз.-суспільному житті Ісландії та Норвегії.

ісл. *skáld* – поет, співак

а. *skald, scald*

ф. *scalde*

н. *Skalde*

СКАНДАЛ – форма спілкування людей, що виникає за умов повного зруйнування позитивних контактів. Трапляються люди, скандальні за своєю натурою. У світі естради, шоу-бізнесу С. інколи є однією з частин складання уяви про популярність будь-якого виконавця або є поштовхом до створення певного іміджу.

а. *scandal, row, brawl, shame*

ф. *scandale, grabuge, tapage, vacarme, eslandre*

н. *Skandal, Krach, Lärm, Tumult, Radau*

СКЕЙТ – вільний танець, що з'явився разом із шейком як його повільний варіант. Прийшов на зміну своїм попередникам медисону та халі-галі.

а. *skate*

СКЕТ – специфічний імпровізований спосіб джаз. співу, де використовуються окремі фрази, слова та звуко-получення, що не мають певного сенсу. Ця техніка співу була запозичена джаз. музикантами з афро-амер. фольклору. Із часом цей прийом трансформувався в тип віртуоз. імпровізації, в якій голос дорівнювався до муз. інструмента. В джазі одним із перших С. застосував Л. Армстронг.

a. scat – розсипатися, розпадатися

р. скет, скэт

ф. scat

н. Scat

СКІФЛ – музика аматор. і напівпрофесійних англ. груп, стиль побутового музикування, попул. в Англії в кінці 1950-х С. – породження англ. фолк-куплетів та амер. диксиленду. В якості інструментарію використовувались пральні дошки, каструлі, гребінці тощо. Брит. варіант амер. поняття «джаг», «джаг-бенд». На поч. 1960-х рр. на зміну С. прийшов біт.

р. скиффл

a., ф. skiffle

н. Skiffle

СКЛАД – сукупність людей, що утворюють який-небудь колектив, якусь орг. (оркестр, анс., театр. труп, конц. бригаду).

р. состав

a. instrumentation, scoring, setting, cast, casting

ф. instrumentation, distribution

н. Besetzung, Rollenverteilung

СКОМОРОХИ – мандрівні артисти Київ. Русі з XI ст., давали вистави на вулицях, майданах, ярмарках. Серед них були дресирувальники, співаки, музиканти, акробати тощо. Мистецтво С. дало поштовх до багатьох жанрів естради, зокрема, збірного концерту.

a. wandering minstrel

ф. instrumentiste et chanteur ambulant; bouffon, baladin, histrion, bateleur

н. wandernder Spielman und Sänger

СКРЕТЧИНГ – засіб обробки музики в дискотеці, при якому платівка на одному програвачу рухається в горизонтальній площині, голка звукознімача видає м'який шкрябаючий звук, в той час як на ін. програвачу звучить звичайна музика. Диск-жокей регулює руками швидкість обертання платівки під голкою, впливає на висоту звука тощо.

a. scratching – букв. дряпання, шкрябання

р. скрэчинг

СКРИПКА – чотириструнний смичковий муз. інструмент, найвищий за регістром в скрипковій родині. Класич. тип створили північноітал. скрипкові майстри XVI-XVIII ст. брешанської (Д. Маджині, Г. Сало) і кремонської (А. і Н. Амати, Д. Гварнері, А. Страдіварі) шкіл. У XVIII-XX ст. один із головних сольних інструментів. Використовується в естр. оркестрах та ансамблях. В джазі С. була уведена в 1910-1920-х рр. Серед перших джаз. виконавців – Д. Венуті, Е. Саут, послідовники – Р. Ненс, Г. Лукофські, С. Сміт (США), С. Амуссен (Швеція), Ж.-Л. Понті, С. Граппеллі (Фр.).

іт. violino, зменш. від viola

a. violin, розм. fiddle

ф. violon

н. Violine, Geige

СКУЛЬПТУРА – 1. Вид образотворч. мистецтва, твори якого мають об'ємну або рельєфну форму й виконуються способом витісування, виливання, різьблення, ліплення тощо з твердих чи пластичних матеріалів. 2. Твір цього виду мистецтва (статуя, бюст, барельєф). Чимало С. присвячено видатним митцям (у містах, музеях, на цвинтарі). 3. Сукупність таких творів.

лат. sculpture

a. sculpture

ф. sculpture

н. Skulptur

СЛАВА – 1. Широка популярність як свідчення загального схвалення, визнання чийось заслуг, таланту; ім'я, репутація. 2. Відомість кого-небудь в певній сфері. 3. Той, ким пишуться, хто своїми заслугами, талантом набув широкого визнання.

р. популярность, знаменитость, репутация, известность, признание

a. glory, fame, renown, name, reputation, repute

ф. gloire, renommée, renom, réputation

н. Ruhm, Ehre, Ruf

СЛЕНГ, арго, жаргон – експресивно й емоційно забарвлена лексика розмовної мови, що відрізняється від прийнятої літ. мовної норми. Поширений найчастіше у субкультурі молоді. Див. також *Жаргон*.

a. slang, argot, cant, jargon

ф. argot, jargon

н. Slang

СЛЕП, слепінг – техніка гри на муз. інструментах. На контрабасі чи бас-гітарі заключається в ударі фалангою великого пальця об низькі струни, у результаті чого вони б'ються об гриф. Немаловажним елементом слепу є чергування таких ударів з різким підчіплюванням тонкіших струн першим або другим пальцями. Впе-

рше цю техніку застосував П. Фостер. С. також використовується на дерев'яних дух. інструментах із сер. ХХ століття. На мідн. дух. інструментах також можна використовувати С. за допомогою швидкої вимови словосполучення «фт» у мундштук.

а. slap, slapping

р. слэп, слэппинг

СЛЕШ-НОТАЦІЯ – скорочений запис партії ритм-гітари в джазі, в рок- та поп-музиці: замість нотних голівок використовується знак «сlesh» (/). Такий запис позначає тільки ритм, а розташування нот акорду, вказаного в цифровці, визначає сам виконавець.

р. слеш-нотация

а. slash notation

СЛОУФОКС – одна з форм фокстроту; парний танець вільної композиції з характерними легкими плавними кроками. Темп повільний. Муз. розмір 4/4. Див. *Фокстрот*.

а. slow fox – букв. повільний фокстрот

ф. slow-fox

н. Slowfox

СЛУХ – 1. Одне з п'яти зовнішніх чуттів, складна анатомо-фізіологічна система живого організму, його здатність сприймати й розрізняти звукові коливання за допомогою органа слуху – вуха. Людина може сприймати звуки частотою коливання від 16 до 20 000 Гц. При збільшенні сили звука відчуття його гучності наростає до появи тиску чи навіть болю у вухах. Таке явище може спостерігатися на концертах рок-груп. 2. Здатність правильно сприймати й відтворювати муз. звуки. Найважливіший атрибут діяльності композиторів, музикантів, співаків. 3. *Звістки, повідомлення, достовірність яких точно не визначена; чутки.

а. hearing, ear; rumo(u)r, hearsay, news, sign, buzz, tittle-tattle, piece of scandal

ф. ouïe, oreille; bruit, rumeur

н. Gehör; Gerücht, Gerede

СЛУХАЧ – той, хто слухає кого-небудь, що-небудь. Особа з категорії людей, що відвідують конц. заходи.

р. слушатель

а. hearer, listener, audience, auditory

ф. auditeur

н. Hörer, Zuhörer

СМАК – в естетиці, мистецтвознавстві, культурології термін уживається для позначення схильності або пристрасті до чого-небудь, частіше всього це почуття або розуміння витонченого, вишуканого. С. – компонент структури особистості, одна з форм її ставлення до навколишньої дійсності. С. відображає уподобання людини й має яскраве емоційне забарвлення. Зміст і рівень С. особистості залежить від пізнання нею естетичних цінностей, вироблених іст. практикою людства. Процес пов'язаний з формуванням ідеалів і переконань особистості. На розвиток С. впливають умови життя, професійна орієнтація, культурний рівень людини.

р. вкус

а. taste, flavo(u)r, fancy

ф. goût

н. Geschmack, Neigung

СМИСЛ – ідея, ідеальний зміст, інформація, що її несе та чи ін. подія, ситуація, предмет (С. життя, С. худож. чи муз. твору тощо).

р. смысл

а. sense, meaning

ф. sens

н. Sinn, Bedeutung

СМІХ – 1. Переривчасті, характерні звуки, що утворюються короткими видихальними рухами як вияв радості, задоволення, нервового збудження; хіхотіння, регіт. 2. Про те, що здатне розсмішити, викликати подив. 3. Виставляння кого-, чого-небудь у смішному вигляді; висміювання. 4. *Насмішки, глузування.

р. смех, хохот

а. laughter

ф. rire, ris, risée

н. Lachen, Gelächter

СМУТ-ДЖАЗ – стиль у джазі, для якого характерне м'яке, приємне звучання та відносна доступність форм.

а. smooth-jazz, від smooth – плавний, спокійний, урівноважений

«**СОВЕТСКАЯ ЭСТРАДА И ЦИРК**» (рос.) – щомісячний російськомовний ілюстрований часопис, наступник часопису «Советский цирк». Виходив у Москві з 1963 р. З 1992 часопис мав назву «Эстрада и цирк», в якому порушувалися питання естради, джазу, поп- та рок-музики.

«**СОВЕТСКИЙ КОМПОЗИТОР**» (рос.) – всесоюз. муз. видавництво. Засновано в Москві (1957). В 1964 видавництво об'єдналося з Держ. муз. видавництвом «Музгиз», утворивши видавництво «Музыка». В 1967 знову виділилося у самостійне видавництво. Друкувалось чимало нотної та книжкової продукції естр.-джаз. спрямування. З 1992 р. має назву «Композитор».

СОЛІСТ – виконавець муз. твору або окремої партії (соло); арт., який виконує в опері, ораторії, хорі, балеті, естр. чи джаз. концерті самостійні партії, окремі номери.

лат. solus – один

р. солист

a. soloist
ф. soliste
н. Solist, Solosänger (співак)

СОЛО – муз. уривок або твір, що виконуються одним співаком або інструменталістом; самостійна партія або епізод твору. Великого значення набуває в джаз. імпровіз. музиці.

іт. solo, від лат. *solus* – один
a. solo «alone»
ф. solo, seul
н. solo, allein

СОЛЬНИЙ АЛЬБОМ – див. *Альбом*.

СОЛЬФЕДЖІО – навч. предмет, входить до циклу муз.-теорет. дисциплін. Метою С. є виховання слуху, розвивання мелодич. та гармоніч. пам'яті, усвідомлення елементів муз. мови та їх ролі в муз. творі. Відіграє велику роль при вихованні та навчанні співаків.

іт. solfeggio, від назви муз. звуків *соль* та *фа*
р. сольфеджио
a. solfeggio
ф. solfège

СОНГ – пісня.

a. song

СОНГ-СЕРМОН – пісня-проповідь, де екзальтована протяжна декламація священика чергується з хор. співом общини (найбільше близький цьому жанру тип спіричуела, в якому проповідник проголошує текст гімну перед тим, як його хором повторює паства).

a. song – пісня + sermon – проповідь

СОПІЛКА – укр. нар. дух. муз. інструмент із дерева або очерету, має форму порожнистої трубки з отворами. Родина складається з різновидів: сопрано, альт, тенор, бас.

р. свирель, дудка, сопилка
a. Shawn, shepherd's pipe
ф. chalumeau, pipcan
н. Schalmei, Hirtenflöte, Hirtenpfeife

СОПОТ – польське курортне місто. З 1961 р. тут проводився міжнар. фестиваль естр. пісні. З 1989 фестиваль став комерц. заходом. Була змінена муз. емблема, з'явилася реклама фірм-виробників муз. інструментів, електронної та аудіо-візуальної техніки, звукозаписуючої апаратури. Відбувається показ мод, кращих муз. кіношедеврів, продаж платівок. Зазнала змін і конц. програма. Традиц. приз «Бурштиновий соловей» розігрується лише між польс. виконавцями. Серед лауреатів – Т. Міансарова, Е. Хіль, М. Магомаєв, Л. Лещенко, І. Понаровська, С. Ротару, А. Пугачова, А. Вескі, А. Герман та ін.

польс. Sopot

СОПРАНО – 1. Найвищий співочий голос (г.ч. жіночий або дитячий) із розвиненим т.зв. головним регістром (розрізняють драм., лірич., колоратурне, лірико-драм.). 2. Співачка, яка володіє таким голосом. 3. Верхня партія в хорі. 4. Високі за регістром різновиди інструментів.

іт. soprano, від *sopra* – зверху, над
a. soprano, dramatic soprano (драм.), lyric soprano (ліричне), coloratura soprano (колоратурне), young dramatic soprano (лірико-драм.)
ам. lirico spinto (лірико-драм.)
ф. soprano, dessus, soprano dramatique (драм.), soprano lyrique (ліричне), soprano coloratura/léger (колоратурне), soprano dramatique d'agiliste, soprano lirico-spinto (лірико-драм.)
н. Sopran, Sopranistin, Sopranosängerin (співачка), dramatischer Sopran (драм.), lyrischer Sopran (ліричне), Koloratursopran (колоратурне), jugendlich-dramatisch-scher zwischensch Sopran (лірико-драм.)

СОРОКАП'ЯТКА – те ж саме, що й *Сингл*.

р. сорокапятка

СОРОМЛИВІСТЬ, сором'язливість – почуття, що виникає в результаті усвідомлення людиною невідповідності своїх дій та вчинків тим нормам, яких вона повинна дотримуватися в своєму житті, а також почуття сильного збентеження, зніяковіння через свою поведінку, дії, вчинки. Часто присутня у людей творч. професій.

р. застенчивость, стыдливость
a. shyness, bashfulness, diffidence
ф. timidité
н. Schüchternheit, Verlegenheit

СОУЛ – 1. Негр. музика, пов'язана з блюз. традицією; муз. течія, в якій переважають мелодич. традиції спіричуелс та характерні для цього напрямку багатоголосся й стримано екстатична манера виконання. В аранжуванні та ритміці відчувався вплив ритм-енд-блюзу. У широкому сенсі – стиль вок. негр. музики, пов'язаний своїм походженням із реліг. співами (госпел). Як самостійне явище склався в 1960 рр. У музиці С. розрізняють декілька напрямів, найважливіші з яких – «мемфіський» і «детройтський». Вплинув на джаз. Першими видатними виконавцями були Р. Чарлз та Д. Браун. В 1970 рр. музика С. комерціалізувалась, переродив, з одного боку, диско, з ін. – салонну чорну музику для дорослих. Інколи музикою С. називають будь-яку попул. музику, що виконують амер. негри. 2. Спокійна, красива музика амер. негрів.

a. soul – душа
ф. soul

н. Soul

СОУЛ-ДЖАЗ – модифікована форма хард бопу, що виникла в кінці 1950-х, узявши початок від фанки. В С.-д. знайшли відбиття деякі елементи культової музики амер. негрів та соул.

а. soul jazz

СОФІСТИКЕЙТЕД-ДЖАЗ – поняття охоплює собою інтелектуалізовані різновиди джазу, що відрізняються підвищеною складністю муз. мови, форми, метроритмики, гармонії, тональної орг. інструментування й ін. виразних засобів, тенденцією до твердження пріоритету композиції й аранжування над імпровізацією, до синтезу традицій негр. та європ. муз. культур, до модернізації джаз. стилістики. У широкому значенні під «софістікацією» можна розуміти всі ті асиміляційні процеси, що призвели до утворення змішаних форм афро-амер. та євро-амер. культури, до синтезу негр. і європ. традицій, в кінцевому рахунку до виникнення джазу. Ін. бік «софістікації» пов'язаний з частковою втратою традиц. негр. культурою самотності й автентичності внаслідок її пристосування до нових умов побутування. Особливо важлива роль «софістікації» у формуванні сучасних стилів джазу.

а. *sophisticated jazz* – вишуканий джаз

р. софистикейтед-джаз

СОФІТИ – світильники у театрі, конц. залі тощо, висвітлюють сцену попереду й зверху розсіяним світлом; освітлювальна апаратура з декількома джерелами світла в загальному рефлекторі. По довжині розподілені світлофільтри, об'єднані в окремі кольорові групи, що можуть включатися в будь-яких сполученнях.

іт. *soffito* – стеля

р. софиты

а. soffits

ф. soffite, herse

н. Sofitte

СОФТ-РОК – напрям, що значною мірою перехрещується з фолк-роком. Був попул., передусім у США, в 1969-1974 рр. Являв собою добре аранжований мелодич. фолк-рок. Від романтичних балад естр. плану відрізнявся скоріше змістом, ніж формою. У сер. 1970-х «змістовні» аспекти С.-р. остаточно втратили актуальність, а функції неголосної, приємної, «напівфонової» музики взяв на себе «філадельфійський» різновид диско.

а. *soft rock* – букв. «м'який рок»

СПАЗМ-БЕНД – див. *Джаз-бенд*.

а. spasm band

СПЕКТАКЛЬ – 1. Театр., конц. видовище. Див. *Вистава*. 2. *Яке-небудь цікаве, незвичайне видовище, дивний випадок.

а. performance, play, matinee (денний)

ф. spectacle, représentation, pièce théâtre, matinée (денний)

н. Vorstellung, Aufführung, Schauspiel

СПЕКУЛЯЦІЯ – незаконне скуповування та перепродаж товарів за підвищеними цінами для наживи. Має місце в конц. практиці продажу квитків, за старих часів розповсюдженні дефіцитних записів, платівок рок-груп, муз. інструментарію тощо.

лат. *speculatio* – висліджування, виглядання

р. спекуляция

а. speculation, profiteering, jobbery, gamble

ф. trafic

н. Spekulation

СПЕЦІАЛІСТ – 1. Людина, що володіє спец. знаннями й навичками в певній галузі виробництва, науки, техніки, мистецтва та має фах. 2. Людина, що добре знає що-небудь, майстер своєї справи.

лат. *specialis* – особливий

р. специалист

а. specialist, expert, guru

ф. spécialiste

н. Spezialist, Fachmann

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – 1. Галузь виробництва, науки, техніки, мистецтва як галузь чистієї діяльності, роботи або навчання. 2. Рід занять, професія, фах.

р. специальность

а. special(i)ty, special interest, profession, trade

ф. spécialité, branche

н. Spezialität, Fach, Fachgebiet (галузь)

СПІВ, вок. мистецтво – виконання вок. твору, видавання голосом муз. звуків, один із найдавніх видів муз. виконавства. Може бути сольним, ансамблевим та хоровим. Звичайно супроводжується інстр. акомпанементом, але може здійснюватися і без нього. Див. також *Вокал*, *Вокальна музика*, *Голос*, *Дикція*, *Постановка голосу*, *Співак*.

р. пение

а. singing, song, humming voices (закритим ротом)

ф. chant

н. Gesang, Singen

СПІВАВТОР – особа, яка разом з ким-небудь є автором якого-небудь худож. твору.

р. соавтор

a. co-author, joint author
ф. coauteur
н. Mitverfasser, Mitautor

СПІВАВТОРСТВО – спільне авторство двох чи більш осіб на один твір науки, літератури, мистецтва або на відкриття, винахід тощо.

р. соавторство
a. co-author
ф. collaboration
н. Mitautorenschaft

СПІВАК – 1. Людина, яка вміє співати, а також той, хто співає. 2. Арт.-вокаліст. Див. також *Вокал, Вокальна музика, Голос, Дикція, Постановка голосу, Спів*.

р. певец
a. singer, vocalist, vocal soloist, (позм.) songster, opera singer (оперний), concert singer (конц.), pop singer (естр.), bandmoll (співачка, яка виступає з ансамблем), bad singer (поганий)
ф. chanteur, soliste vocal, chanteur d'opéra (оперний), chanteur donnant des récitals (конц.), chanteur de musique légère/de chansons à la mode (естр.), brailleur (поганий)
н. Sänger, Vocalsolist, Opernsänger (оперний), Konzertsänger (конц.), Schlagersänger (естр.), schlechter Sänger (поганий)

СПІВАК ОДНОГО ХІТА – див. *Артист одного хіта*.

СПІЛКУВАННЯ – один з універсальних способів вияву групової форми буття людей. За обсягом С. є дуже широким поняттям і є необхідним елементом групової діяльності людей, в т.ч. на творч. ниві.

р. общение
a. intercourse, contact, relations, association
ф. relations, commerce
н. Umgang, Verkehr, Verbindung

СПИРИЧУЕЛ – духовна пісня амер. негрів, головний жанр негр. муз. фольклору. Виникла в півд. штатах США в другій пол. XIX ст. У результаті активної тривалої діяльності місіонерів був асимільований неграми, зазнавши значних змін. В основі С. – афр. та англо-кельт. худож. традиції, доступна та виразна мелодія. Мав вплив на формування джазу та попул. музики. Передає настрої трагічної самотності, відрізняється глибиною та поетичністю. Для нього характерні колективність виконання, дух соборності, переваження біблійних сюжетів і текстів, специфічне коло уяв і виразних засобів, використання респонсорної та імпровіз. техніки, верховенство муз. промовистості при відносній несамотійності тексту.

a. *spiritual* – духовний, церковний
р. спиричуел, спиричуэл
ф. spirituel
н. geistlich Volkslied

СПОНСОР – орг. або особа, що беруть на себе фінансове забезпечення якого-небудь мистецького заходу за умов, що частина часу приділяється рекламі; *спонсорство* – фінансова підтримка культурної, суспільної й ін. акцій з метою одержання популярності, прибутку.

лат. *spondere* – зобов'язатися, ручатися; a. *sponsor* – гарант, заступник, покровитель
ф. sponsor
н. Sponsor

СРІБЛО – 1. Хім. елемент (Ag), благородний блискучий метал сірувато-білого кольору. Виступає одним із елементів нагород, призів на різних конкурсах та фестивалях. 2. *Срібна медаль за друге місце в змаганнях, конкурсах, фестивалях. 3. *Мелодійність, дзвінкість, чистота звука, голосу, сміху.

р. серебро
a. silver
ф. argent
н. Silber

СТАДІОННИЙ РОК – стиль рок-музики, що з'явився в 1980 рр. У зв'язку з розмірами стадіонів змінилися й зовнішні атрибути оформлення сцени, звукопідсилення, світла, манери поведінки виконавців.

р. стадионный рок

СТАНДАРТ – в джазі 32-тактові будови (пісні, композиції), які поділяються на 8-тактові періоди (AABA). Увійшли в класику джазу та використовуються музикантами як теми для імпровізацій.

a. *standard* – норма, зразок
ф. standard
н. Standard, Norm

СТАНДАРТИЗОВАНІ ТАНЦІ – танці, які викладають в танц. школах усього світу, де викладачі скрупульозно дотримуються точних правил. До С.т. відносяться: повільний вальс, повільний фокстрот, танго, віден. вальс.

р. стандартизированные танцы
н. standardizingen Tänze

СТАРИЗМ – культ знаменитостей, ідолів із середовища виконавців естр. музики, акторів, спортсменів, є невід'ємним елементом функціонування культурної індустрії.

a. *star* – зірка

СТАТИСТ, фігурант – 1. Актор, який виконує другорядні ролі; учасник мас. дій. 2. *Людина, що пасивно бере участь у чомусь.

грец. *statos* – той, що стоїть

a. supernumerary, extra, super, mute, crowd
ф. figurant, comparse
н. Statist, stumme Person

СТАТТЯ – публіцистичний твір невеликого розміру в збірнику, журналі, газеті про конц. життя, гастролі, творчі. діяльність виконавців, взагалі висвітлення культурно-мистецьких подій.

р. статья
a. article, item
ф. article
н. Artikel

СТАТУЕТКА – маленьке скульптурне зображення фігурки бога або людини. Тип С. використовується в багатьох призах та нагородах (амер. «Оскар», рос. «Ника» та ін.) або як своєрідний талісман виконавця.

лат. *statua* – статуя, пам'ятник
р. статуэтка
a., ф. statuette, figurine
н. Statuette

СТЕЙДЖ-БЕНД – тип студент. оркестру, організованого для конц. виступів. Виникнув у 1950 рр. у США. Термін був застосований з метою уникнути слова «джаз», до якого комісії по освіті в коледжах ставились з явною підозрою. Такі оркестри існують й досі в більшості великих шкіл та коледжів і виконують музику в традиц. стилі біг-бенду, а також твори сучасн. попул. музики.

р. стейдж-бэнд
a. stage band

СТЕНВЕЙ, Стенуей та сини – амер. фортеп. фірма. Засновник – нім. майстер Г. Штайнвег, у США взяв ім'я Генрі Стенвей – конструктор муз. інструментів (органи, гітари, з 1820 – ф-но). Власну фірму відкрив в 1853 разом із синами. Фірма внесла чимало удосконалень у виробництво роялів, які є обов'язковою приналежністю конц.-філармонічного життя.

a. Steinway, Steinway and sons

СТЕП – ритм. танець, чечітка.

н. Step
a. tchettchotka, tap-dancing
ф. tchétchotka, claquettes

СТЕРЕОФОНІЯ – спосіб передавання та відтворення звуків, ефект об'ємного звучання, при якому у слухача створюється враження про просторове розташування джерела звука. При стереозапису електричні сигнали від різних мікрофонів записують роздільно, по декільком каналам. Відтворення також роздільне.

р. стереофония
a. stereophonics
ф. stéréophonie
н. Stereophonie, Raumklang

СТИЛЬ – структурна єдність образної системи та прийомів худож. вираження. Термін вживається для характеристики крупної епохи в розвитку мистецтва, різних худож. напрямів та інд. манери митця, у т.ч. естрадної чи джазової. С. є одним із сполучних елементів в синтезі мистецтв.

грец. *stylos* – паличка, стрижень для письма
a., ф. style
н. Stil, Stilart

СТИЛЬ ДЖУНГЛІВ – стильовий напрям у джазі, виник у другій пол. 1920-х рр. Одним із фундаторів та провідних представників цього стилю був Д. Еллінгтон. Характерні риси: екзотичні комбінації тембрів, численність гостро дисонуючих звучань, використання у мідних дух. інструментів різних сурдин, імітація голосів тварин, а також застосування таких характерних виконав. прийомів, як граул, уа-уа, фрулато, глісандо, «брудних тонів», блю ноутс, шаут.

р. стиль джунглей
a. jungle style

СТИЛЬ ЗВУКОВИХ ПЛАСТІВ – термін означає таке виконавство в джазі, коли звуки на муз. інструменті видобуваються так стрімко, що їх не можна почути окремо, а тільки в складі суцільної звукової лінії. С.з.п. увів у практику виконавства саксофоніст Д. Колтрейн.

р. стиль звуковых пластов
a. Style of sound layers

СТОМП – 1. Джаз. прийом, заснований на екзотичному проведенні остинатно повторюваних моделей, які, в свою чергу, тимчасово порушують логіку основного фразування, динамізуючи муз. виклад та насичуючи його внутрішньою конфліктністю. Модель, яка уживається з цією метою, набула назви «С.-патерн», а техніка її застосування – стомпінг. Типовий для свінгу різновид мелодич. С. – риф. 2. Архаїчний фольклорний танець північноамер. негрів, який виконується в швидкому темпі.

a. stomp – тупцювати

СТОП-КОРУС – корус, виконаний в техніці стоп-тайму.

a. stop chorus

СТОП-ТАЙМ – раптове припинення рівномірної метричної пульсації (граунд-біта) та ансамблевого звучання з подальшим поновленням через деякий час. За час утвореної паузи соліст, як пр., виконує коротенькі імпровіз. вставки (брейки). С.-т. – характерний прийом респонсорної техніки джазу. Див. *Брейк*.

a. stop time

СТРАДАНИЯ (тільки множина) (*рос.*) – муз.-поетичний жанр рос. фольклору, різновид частівки любовно-лірич. або лірико-комедійного змісту. Виконується у повільному темпі.

СТРАЙД – техніка фортеп. супроводу мелодії, пов'язана з партією лівої руки піаніста, де постійно чергуються басові звуки (на першій та третій долях чотиридольного розміру) та акорди (на другій та четвертій долях). При цьому ліва рука музиканта перекидається («крокує») через одну-дві октави. С.-манера була розроблена піаністами регтайму й типова для піаністів гарлем. джазу 1930-х рр. В подальшому С. розвивався в різних стилях фортеп. джазу.

a. *stride* – букв. великий крок

СТРАХ, **острах** – хвилювання перед виходом на сцену або виступом. У різних ситуаціях може відігравати як позитивну, так і негативну роль.

р. страх, боязнь (перед публікою)

a. stage-fright (before audience/public)

ф. peur, frousse, troille, crainte, frayeur, terreur, trac (острах сцени)

н. Angst (vor dem Publikum), Lampenfieber (острах сцени)

СТРАХУВАННЯ – уберігання людини або частей її тіла від нещасного випадку при виконанні або здійсненні певних дій (гімнастичних вправ, цирк. або естр. номерів і т.п.). З осіб творч. спрямування С. почали здійснювати зах. зіркі шоу-бізнесу (Д. Лопез та ін.). За ними застрахували свої частини тіла вітч. виконавці – В. Зінчук (руки), С. Зверев (руки), М. Басков (голосові зв'язки), К. Орбакайте (ніс), О. Буйнов (очі), Д. Маліков (руки).

р. страховка, страхование

a. insurance against accidents

ф. assurance sur la vie, assurance contre les accidents

н. Lebensversicherung, Unfallversicherung

СТРЕЙТ-ДЖАЗ – див. *Світ-музика*.

СТРЕС – емоційний стан організму, що виникає у напружених обставинах. У стресовому стані людина припускається помилок у розподілі й переключенні уваги, у неї порушується перебіг пізнавальних процесів (пам'ять, мислення), спостерігається розладнання координації рухів, неадекватність емоційних реакцій, дезорганізація та гальмування всієї діяльності. С., як і хвилювання (на відміну від творчого), вкрай небезпечні для людей творч. професій (акторів, співаків, оповідачів), може привести до зриву виступу.

a. stress – напруга

р. стресс

ф. stress

н. Belastung

СТРИТ-КРАЙ – архаїчний фольклорний жанр, тип міської сольної трудової пісні вуличних рознощиків. В афр. нар. музиці має багато різновидів – від коротеньких декламаційних вигуків та невеличких мелодич. фраз до розгорнутої пісенної форми з декількома куплетами.

р. стрит-край

a. street cry

СТУДІЙНИЙ ОРКЕСТР – колектив, спеціально створений для запису платівок, куди запрошують музикантів із різних оркестрів. Це дозволяє зібрати на деякий час таку групу «зірок», яку жодний кер. не в змозі мати у своєму складі. Чимало платівок джазу були записані саме такими оркестрами. Із часом орк. колективи, окремі групи починають віддавати перевагу студійним записам, оскільки в студії можна досягти багатьох цікавих електронних ефектів, які не можливі в концертах («Beatles», «Space», «Зодіак» й ін.).

р. студийный оркестр

a. studio orchestra

ф. orchestre de studio

н. Studioorchester

СТУДІЯ ЗВУКОЗАПИСУ – спеціально обладнане приміщення для роботи зі звуком.

іт. *studio* – старання, вивчення

р. студия звукозаписи

a. sound house, audio studio, recording/sound studio

ф. studio de l'enregistrement du son

н. Studio der Tonaufnahme

СУБКУЛЬТУРА – культура груп, об'єднань у межах більш значного культурного утворення; трансформована професіональним мисленням система цінностей традиц. культури, що одержала своєрідного світоглядного забарвлення. Виникає як позитивна або негативна реакція на пануючу в суспільстві культуру та соц. структуру серед різноманітних соц. прошарків і вікових груп, є світоглядною диференціацією усередині молодіжного руху. У цілому сучасні С. являють собою специфічний засіб диференціації розвинених нац. і регіональних культур, у яких поряд із основною, класич. тенденцією, існує низка своєрідних культурних утворень, що як за формою, так і за змістом відрізняються від провідної культурної традиції, але в той же час які є прямим генетичним породженням останньої. Соц. базою формування можуть бути вікові групи, соц. прошарки, значні неформальні об'єднання; розрізняють офіційні та неофіційні С. Найважливішим елементом С. сучасності є рок-культура.

лат. *sub* – нижче, під + *культура*

a. subculture
н. Subkultur

СУБТОН – прийом гри на саксофоні, застосовується переважно у нижньому регістрі інструмента та дає ефект здушеного, приглушеного звучання. Досягається шляхом подання в інструмент невеликої частини повітря.

a. sub tone

СУЗІР'Я – *про групу видатних людей, митців того самого періоду, об'єднаних спільністю поглядів, завдань. Див. *Плеяда, Козорта*.

р. созвездие
а., ф. constellation
н. Gestirn

СУЇЦИД – самогубство. Під впливом різних причин чимало рок-музикантів та ін. творч. особистостей удавалися до С. (М. Монро, К. Кобейн, О. Башлачов, І. Сорін, М. Насиров та ін.).

лат. sui – себе, caedere – вбивати
р. суицид
а. suicide, self-murder, fêlo-dè-sé
ф. suicide
н. Selbstmord

СУПЕРГРУПА – рок-група, яку утворюють уже відомі по своїм попереднім ансамблям музиканти, а також група, що виступає на сцені тривалий час і має сталий успіх. Поява С. стала явним симптомом «подорослення» року: якщо ранні рок-групи створювалися по «приятельському» принципу (на зразок вуличних компаній), то С. – за суцільно професійними ознаками. Серед С.: «Rolling Stones», «Cream», «Led Zeppelin», «Pink Floyd», «Queen» та баг. ін.

р. супер-группа
а. super group

«СУПРАФОН» – фірма Чехословаччини, яка випускала грамплатівки, компакт-касети, компакт-диски, а також книжки та ін. друковані видання з музики. Заснована в 1946 на базі приватних фірм «Ультрафон» та «Еста».

чеськ. Supraphon

СУСТЕЙН – один із блоків електронних ефектів, пристрій, заснований на використанні «компресора», що допомагає підтримувати сигнал на заданому рівні, і «лімітера», що не дає виростати сигналу вище визначеного рівня. Застосовується для одержання надзвичайно тривалих звуків різного ступеня викривлення аж до цілком чистого тону.

а. sustain – підтримувати

СУЧАСНИЙ ДЖАЗ – визначення, що відноситься до стилів і напрямів, які розвинулись у період з поч. 1940-х до нашого часу. До С.д. відносять боп, афро-кубин. джаз, іст коуст джаз, хард боп, третю течію, фрі джаз, модальний джаз та ін. Для нього характерні різні експерименти та пошуки нових засобів виразності: ускладнення мелодики, гармоніч. мови, ритміки, розширення інтонаційної та ладової сфери.

р. современный джаз
а. modern jazz
ф. jazz moderne
н. gegenwärtigen Jazz

СХВАЛЕННЯ – визнання чийось дій, вчинків, рішень добрими, правильними; позитивне, доброзичливе ставлення до кого-, чого-небудь; позитивна оцінка, похвала.

р. одобрение, похвала
а. approval, approbation, compliment
ф. approbation, éloge
н. Beistimmung

СЦЕНА, кін, естрада, подіум, підмостки, поміст – майданчик, на якому відбувається естр., театр., конц. вистава. Протягом історії сенс терміна С. постійно розширювався: декорація, ігровий майданчик, місце дії, часовий відрізок протягом акту.

грец. skēnē – шатро, намет; лат. scaena – підмостки, естрада
а. stage, scene, boards, stage fright (острах сцени)
ф. scène, théâtre, trac (острах сцени)
н. Szene, Bühne, Lampenfieber (острах сцени)

СЦЕНАРІЙ – план, виклад, сюжетна схема мас. видовища, концерту, спектаклю, кіно з усіма присутніми атрибутами (світло, музика, репліки, техн. засоби). Пишеться як віршами, так і прозою.

іт. scenario
р. сценарий
а. scenario, script, continuity, screenplay, adaptation
ф. scénario
н. Szenar(ium), Drehbuch

СЦЕНОГРАФІЯ – 1. У греків мистецтво оформлення сцени та живописна декорація. В епоху Відродження – техніка розмалювання полотна задника. 2. В сучасн. розумінні – наука та мистецтво орг. й оформлення сцени та сцен.-театр. простору. Ділянка теорії та практики, пов'язана з використанням різноманітних художньо-техн. засобів із метою створення єдиної худож. форми заходу в цілому, об'єднує в її рамках усі основні компоненти, з яких створюється цілісна форма: дія учасників і гра виконавців, сценарно-реж., художньо-декоративне, світлове та звукове рішення.

р. сценографія
а. scenographie
н. Szenographie

СЮЖЕТ – 1. Система подій у літ. творі, через які автор розкриває характери персонажів і весь зміст твору; перебіг, канва подій, сценарій. 2. Тема, об'єкт зображення в муз. творі.

а. thread of the plot, plot line, subject
ф. sujet, trame
н. Handlungsfaden, Subjekt

СЮІТА – один із різновидів багаточастинних циклічних форм інстр. музики. Складається з декількох самостійних частин, об'єднаних загальним худож. задумом (джаз-С., рок-С.).

ф. suite – букв. ряд, послідовність
р. сюита
а. suite, orchestral suite (орк.)
ф. suite, suite d'orchestre, suite orchestrale (орк.)
н. Suite, Orchestersuite (орк.)

СЮРПРИЗ – раптова приємна несподіванка. Психологічна реакція може виявлятися в емоційному діапазоні від ввічливого здивування до приголомшення. С. може бути виступ актора, співака, групи, випуск платівки, конц.-мистецький захід.

ф. surprise – раптовість, здивування
а. surprise
н. Überraschung

Т

ТАБЛИЦЯ АПЛІКАТУРИ – див. *Табулатура*.

р. таблица аппликатуры
а. fingering chart
ф. table des positions, doigts
н. Griffabelle

ТАБУЛАТУРА – 1. Давня форма нотації. Вказує положення пальців на лініях, що відповідають струнам гітари, мандоліни, банджо та деяких ін. струн. інструментів. Являє собою символічне зображення струн у вигляді лінійок із цифрами на них, що вказують номери ладів, на яких необхідно прижимати струни. Те ж саме, що і *Таблиця аплікатури*. 2. Правила, що регламентували форми, а також зміст муз.-поетичної творчості мейстерзингерів.

н. Tabulatur, від лат. *tabula* – дошка, таблиця
р. табулатура

ТАВЕРНА – кабачок, трактир у деяких країнах Зах. Європи. В подібних закладах народжувалося мистецтво синтетичних театр.-естр. форм (кафе-концерт, мюзик-хол та ін.).

іт. taverna, від лат. *taberna* – хатина
а. tavern
ф. taverne
н. Taberne

ТАКСА – установлена розцінка товарів або розмір сплати праці чи послуг. Може бути встановлена на ціну товарів (платівок, книжок, різної атрибутики) на «чорних» ринках або різноманітних послуг (ремонт муз. інструментів, аудіо- та відеоапаратури, муз. послуги на весіллях). Т. в більшості випадків «працює» на недерж. рівні. Див. *Тариф*.

н. Тахе, від лат. *taxare* – оцінювати
а. (fixed) rate, tariff
ф. taxe

ТАКТ (1) – 1. Метрична муз. одиниця – кожна з рівних за тривалістю частин, на які поділяється муз. твір за числом ритм. наголосів у ньому. 2. Графічне зображення меж такої одиниці (ноти між двома вертикальними рисками). 3. Ритм якогось руху, дії.

н. Takt, від лат. *taktus* – доторкання, відчуття
а. measure, bar; time
ф. mesure, temps

ТАКТ (2) – 1. Почуття міри, що підказує правильне розуміння або оцінку явищ дійсності; дипломатичність. 2. Культура поведінки, уважне ставлення до когось.

ф. tact, від лат. *taktus* – доторкання, відчуття
а. tact
н. Takt, Feingefühl

ТАЛАНТ – 1. Видатні здібності, високий ступінь обдарованості. Природний хист, обдарованість, вища здатність людини до певного виду діяльності (творчої, наукової, виробничої). Т. слід шукати у фізичній орг. людини (особливостях нервової системи, гостроти органів чуття, неповторному баченні світу, гнучкості пальців, тіла, спритності, швидкості реакції). Найвищий ступінь Т. – геній. 2. Обдарована людина.

грец. *talanton* – букв. терези

а. talent

ф. talent

н. Talent, Begabung

ТАЛИСМАН – предмет, що, начебто, має чудодійну силу й приносить його власникові щастя, удачу, оберігає від небезпеки; амулет. Чимало естр. виконавців мають подібні Т. у вигляді іграшок, сувенірів, різних дрібних предметів. Див. *Іграшка, Лялька*.

р. талисман, амулет

а. talisman, charm, mascot, amulet

ф. talisman, mascotte, porte-bonheur, fétiche

н. Talisman, Maskottchen

ТАЛБЯНКА (викривлення рос. слова «італьянка») – узагальнена нар. назва в'ятських, вологод., бологоев. видів рос. гармонії. В кінці ХІХ ст. ці види гармоні в Центр. Росії почали називати Т., вірогідно зі схожості з інструментами, на яких грали вуличні мандрівні іноземні музиканти (г.ч. італійці, в народі – «тальянцы»).

ТАМБУРИН – 1. Провансал. двосторонній барабан з довгастим корпусом. З'явився бл. ХІ ст. у Провансі. 2. Провансал. старовинний нар. жвавий танець у супроводі Т. 3. Неточна назва бубна.

ф. tambourin

а. tambourine

н. Tamburin, Tambour

ТАНГО – 1. Бальний, салонний та естр. танець. Як старовинний ісп. танець був завезений в Півд. Америку (г.ч. в Аргентину), на основі якого на зламі ХІХ-ХХ ст. виникнув та поширився в Європі й Америці парний бальний танець вільної композиції з енергійним та чітким ритмом. Деякий час піддавався заборонам, вважався непристойним танцем (Італія, Германия). Перші згадування в Лат. Америці відносяться до кінця ХVІІІ-поч. ХІХ ст., коли цим словом позначали негр. свято з танцями та співом. Має різновиди: а) циг. – сольний жіночий танець із кастаньєтами; б) креол. – виникло в Буенос-Айресі в кінці ХІХ ст.; с) андалузьке – жартівлива, іноді сатир. вулична пісенька; d) аргент. – парний танець, який склався в результаті зміни хореографії креол. Т. Темп всіх Т. повільний, муз. розмір 4/8 або 2/4. 2. Музика до цього танцю, муз. твір у ритмі цього танцю.

ісп. tango

а., ф. tango

н. Tango

ТАНЕЦЬ – 1. Вид мистецтва, в якому засобом створення худож. образу є пластичні й ритм. рухи людського тіла, організовані у часі та просторі. Щільно пов'язаний з музикою, утворюючи з нею муз.-хореогр. образ; танок, танчик. 2. Сукупність таких рухів, що виконуються у визначеному темпі та ритмі в такт музиці, а також муз. твір у ритмі й стилі таких рухів. Часто слугує хореогр. тлом, супроводом співу на естраді.

польс. taniec, від н. Tanz

р. танец

а. dance, hop (розм. танцюлька)

ф. danse

ТАНЦПОЛ – простір на дискотечному майданчику, призначений для танців.

ТАНЦЮВАЛЬНА МУЗИКА – 1. Музика, що створюється для супроводу танців; основний муз. компонент балету, важлива частина естр. й джаз. музики. Історія Т.м. щільно пов'язана з розвитком муз. інструментарію. 2. Різновид танц. музики – твори, що зберігають ознаки танц. жанрів, але призначені для слухання. Див. також *Балет, Танець*.

р. танцевальная музыка

а. dance music, dance

ф. musique de danse

н. tänzerische Musik, Tanzmusik

ТАПЕР – музикант, який грає за плату на танц. вечірках, а також піаніст, який супроводжував демонстрацію німих кінофільмів. Із розвитком звукозапису, появою звукового кіно (1928) та поширенням звуковідтворюючої апаратури професія Т. практично зникла.

ф. taper – хлопати, грати голосно, бринькати на роялі

р. тапёр

а. ballroom pianist

ф. tapeur, pianiste (engagé pour une soirée dansante)

н. Klavierbegleiter

ТАРИФ – 1. Система ставок, що обумовлює розмір сплати за різноманітні послуги, у т.ч. й музичні. 2. Система ставок оплати праці. Використовувалась на конц. естраді. В залежності від тарифної ставки, популярності та ін. ознак естр. арт. отримував заробітну платню у філармоніях та ін. конц. організаціях.

ф. tarif

а. tariff, rate

н. Tarif, Preisverzeichnis, Gebühr

ТАРІЛКИ – металевий удар. муз. інструмент невизначеної висоти звука. Являє собою монолітні диски округленої форми, вироблені зі спеціального сплаву. Грають на Т., вдаряючи одна об одну, або паличками від малого барабана, литавр чи щітками. Обов'язковий атрибут в оркестрах та ансамблях будь-яких складів.

р. тарелки

а. cymbals

ф. cymbales
н. Becken

ТАТУЮВАННЯ, тату – нанесення на тіло візерунків, малюнків, цифрових знаків тощо за допомогою наколювання з подальшим втиранням під шкіру барвників. Чимало виконавців мають Т. – учасники групи «Spice Girls», Пінк, Б. Спірс, Р. Уільямс, Е. Уайнхаус, К. Агілера, О. Перова та ін.

р. татуировка
а. tattoo
ф. tatouage
н. Tätowierung, Tatauierung

ТВІР – 1. Те, що зроблене, створене ким-небудь і реально існує в тій чи ін. формі; виріб, витвір, творіння, опус. 2. Продукт, наслідок літ., наукової, муз. творчості людини.

р. сочинение
а. work
ф. œuvre
н. Werk

ТВІСТ – танець, який відноситься до групи рок-н-ролу, має помірно швидкий темп, чіткий ритм. Творець – негр. співак та композитор Х. Беллард (1958). Мода на танець прийшла лише через три роки, завдяки негр. співаку Ч. Чеккеру, який виконав пісню «The Twist». В 1960-1970-х рр. набув широкого поширення в багатьох країнах. Форма Т. використовувалась в естр. піснях. Муз. розмір 4/4.

а. twist – букв. крутіння, скривлення
р. твист
ф. twist
н. Twist

ТВОРЧИЙ ВЕЧІР – урочиста акція, концерт і т.п., присвячений творчості будь-якого арт., композитора, музиканта, співака.

р. творческий вечер
а. recital
ф. soir créateur
н. schöpferischen Abend

ТВОРЧИЙ ПРОЦЕС – процес створення матеріальних цінностей, творів мистецтва. Основні етапи – задум, робота, спрямованість на його реалізацію, пошук оптимальних методів втілення задуму, обнародування результатів творення. У змісті Т.п. митця відбивається його світогляд, епоха, інд. здібності, талант. Див. *Творчість*.

р. творческий процесс
а. creation
ф. procès créateur
н. schöpferischen Prozeß

ТВОРЧИСТЬ – 1. Діяльність людини, спрямована на створення духовних і матеріальних цінностей, в т.ч. і в будь-якій сфері мистецтва. 2. Те, що створено внаслідок такої діяльності, сукупність створеного кимсь. 3. Здатність творити, бути творцем. Див. також *Психологія творчості*.

р. творчество
а. creation, creative work, work, works, production, people's art (народна)
ф. œuvre, production, création
н. Schaffen, Werk

ТЕАТР – 1. Вид мистецтва, особливістю якого є худож. відбиток явищ життя за допомогою драм. дії, що виникає в процесі гри акторів перед глядачами. Історію театру можна прослідкувати до давньоєгипет. реліг. вистав 3200 рр. до н.е. Перший європ. театр існував у Греції бл. 600 рр. н.е. У перебігу іст. розвитку визначилися три основних види театру, що відрізняються специфічними ознаками й засобами худож. промовистості – драматичний, оперний і балетний. Мистецтво театру та театр. дійства мало великий вплив на формування, зокрема естр. мистецтва. 2. Особливий тип будівлі, де відбуваються театр. або естр. вистави.

грец. *theatron* – видовище
а. theatre
ам. theater
ф. théâtre
н. Theater

ТЕАТРАЛІЗАЦІЯ – сцен. інтерпретація явища або тексту. Нині на конц. естраді виконавці вносять до своїх виступів елементи Т., використовуючи сцен. обладнання, необхідний реквізит, світло, лазерну техніку, балаган.

р. театрализация
а. adaptation for the stage, theatralization
ф. adaptation scénique, theatralisation
н. Bühnenanpassung, Theatralisierung

ТЕАТРАЛЬНА МАРКА – в античності жетон, часто бронзовий, на право відвідування театр. вистави. Див. також *Тесера, Квиток*.

р. театральная марка
а. theatrical mark
ф. marque théâtrale
н. Theatermarke

ТЕКС-МЕКС – суміш техаських і мекс. культурних елементів, своєрідний «техаський» варіант кантрі, коріння якого просліджується на зламі XIX–XX ст. Зародився стиль на півд. заході штату Техас. Танц. музика Т.-м. виконувалась в Техасі на акордеоні в етнічній мекс. общині. В 1990 рр. набув достатньо яскраво виразного рок-н-рольного характеру.

ТЕКСТ – 1. Будь-яка записана мова, а також частина, уривок із неї. 2. Слова до муз. твору (опери, оперети, романсу, пісні). *Нотний Т.* – муз. матеріал твору в нотному запису.

лат. *textum* – тканина, зв'язок, з'єднання, сполучення

а. text, words, lyrics

ф. texte, paroles

н. Text

ТЕЛЕБАЧЕННЯ – передача та прийом на великі відстані зорових образів за допомогою радіохвиль, засіб мас. аудіовізуальної комунікації та екранне видовище, типологічно близьке кіномистецтву. Завдяки комунікаційним особливостям Т. набули розвитку різні форми видовищних мистецтв. Як галузь науки, техніки й культури відіграє величезну роль у справі виховання естетичних уподобань глядачів. На Т. створюються передачі, присвячені естраді, джазу, рок- та поп-музиці.

р. телевидение

а. television

ф. télévision

н. Fernsehen

ТЕМА – головний об'єкт зображення в творах мистецтва, результат худож. осмислення життєвих явищ. Ступінь конкретизації Т. визначається видо-жанровими особливостями твору мистецтва.

грец. theme

а. subject, theme, topic

ф. sujet, thème

н. Thema

ТЕМБР – слухова суб'єктивно-фізична характеристика якості звука (його забарвлення), що дозволяє розрізняти звуки однакової висоти, виконані на різних інструментах або різними голосами. Тембр залежить від того, які обертони супроводжують основний тон, яка інтенсивність кожного з них і в яких областях звукових частот утворюються їхні скупчення (форманти).

а. timbre, tone/harmonic colour

ф. timbre, con leur harmonique/sonore

н. Klangfarbe, Tonfarbe

ТЕМП – 1. Швидкість перебігу дії, процесу, явища; хід, пульс. 2. Швидкість розгортання муз. тканини твору в процесі його виконання або уявлення внутрішнім слухом. 3. Ступінь швидкості виконання танцю, худож. читання, конц.-видовищної вистави. 4. Ступінь швидкості вимовляння слів у мовному потоці читця на сцені.

лат. *tempus* – час

а. tempo, speed, pace, time, metre

ам. meter

ф. tempo, temps, rythme, mouvement, mesure

н. Tempo, Zeitmaß, Zähizeit, Takt

ТЕМПЕРАМЕНТ – сукупність інд. особливостей особистості, що має фізіологічною основою тип вищої нервової діяльності, характеризує динаміку психічної діяльності особистості. Зміст Т. визначається світоглядом, характером, освітою, вихованням людини. Виявляється в силі почуттів, їхній глибині або поверховості, у швидкості їх протікання, в усталеності або швидкій зміні. Відіграє значну роль на конц. естраді.

лат. *temperamentum* – домірність

а. temperament, spirits

ф. tempérament

н. Temperament

ТЕНОР – 1. Високий чоловічий співочий голос; розрізняють лірич., драм., лірико-драм. 2. Співак, який володіє таким голосом. 3. Широкомензурний дух. мідний муз. інструмент, який входить до складу дух. оркестру. 4. Складова частина в назвах різновидів муз. інструментів певної родини, яка вказує на їх теноровий діапазон (сакс.-Т., домра-Т.). 5. Назва хор. або ансамблевої партії для виконання Т. 6. В багатоголосному гармоніч. складі – голос, який розташований між басом та альтом.

іт. *tenore*, від лат. *teneo* – тримаю, спрямовую, *tenor* – рівномірний рух

а. tenor, heroic tenor (драм.)

ф. *ténor*, *teneur*, *taille*, *haute contra*, *ténor dramatique* (драм.); *saxhorn* *ténor*

н. Tenor, Tenorsänger, Heldentenor (драм.); Tenorhorn

ТЕППИНГ – техніка гри на струнному інструменті, при якій звук добувається за допомогою легких ударів по струнах правою рукою. Існують два типи Т. – поліфонічний та одноголосний. Цей прийом набагато розширив зокрема можливості гітари, надавши ідей до створення нових струн. інструментів.

а. *tapping* – постукування

р. тэппинг

ТЕРМЕНВОКС – перший вітч. електромуз. інструмент. Сконструйований Л. Терменом у 1920 р. Висота звука в Т. змінюється в залежності від відстані правої руки виконавця до однієї з антен, гучність – від відстані лівої руки до ін. антени. Т. став певним прообразом створення електромуз. інструментів. Звучання Т. використовується у фільмах та мультфільмах, в альбомах різних груп.

a. termenvox, aetherophone
ф. Théréminovox
н. Ätherophon

ТЕРМІНОЛОГІЯ – 1. Сукупність термінів, що використовуються для пояснення різних понять в галузі естради, джазу, рок-музики. 2. Мова, яка не входить до офіційної Т. і має статус жаргону, сленгу.

р. терминология
a. terminology
ф. terminologie
н. Terminologie

ТЕРЦЕТ – один із видів вок. ансамблів із трьох виконавців в опері, ораторії, опереті, а також муз. твір для такого складу.

лат. *tertius* – третій
а., ф. trio, terzetto, tercet
н. Terzett

ТЕСЕРА – в античності марка або знак гідності, право на що-небудь, а також пізнавальний знак. Слугувала підтвердженням присутності на нар. зборах, судовому засіданні, перепусткою на театр. виставу. Матеріалом для Т. слугували слоняча кістка, теракота, свинець або бронза. Див. також *Театральна марка, Квиток*.

лат. *tessera* – гральна кістка, пізнавальний знак
р. тессера
a. tessera

ТЕХНІЧНІ МИСТЕЦТВА – термін, який вживається для позначення нового роду мистецтв, що утворилися починаючи з другої пол. XIX ст. у результаті активної взаємодії худож. думки та прогресу науки й техніки (фотомистецтво, кіномистецтво, ТБ та ін.).

р. технические искусства
a. technical arts
ф. arts techniques
н. technischen Künste

ТЕХНО – стиль сучасн. електронної музики. Термін вживається для опису багатьох типів електронної музики, де найчастіше використовуються доволі швидкі темпи та ритми. Бере свій початок із декількох стилів (рок, індастріел, денс-поп, електронний нью-ейдж). Ідеологічно Т. являє собою втілення механічного біту та різноманітних звуків. Як стиль виникнув у Детройті на поч. 1980-х рр., характеризується рівними ударами на кожну чверть. Прародичем цього стилю в Європі вважається музика нім. групи «Kraftwerk». Див. також *Детройтське техно, Мінімал-техно, Техно-хардкор*.

a. techno

ТЕХНО-ПОП – різновид розважальної електронної музики. «Побічний продукт» діяльності західнонім. школи електронної музики. Для Т.-п. характерні пишні аранжування, лапідарні танц. ритми, масоване використання сучасн. комп'ютерної техніки. Див. *Електро-поп*.

a. techno pop

ТЕХНО-РОК – майже теж саме, що і артеатрок: синтез класики, нар. музики, джазу, експерименти в галузі електронного звучання. Характеризується технічно складним оформленням муз. матеріалу.

a. techno rock

ТЕХНОСТЕП – див. *Хардстеп*.

ТЕХНО-ХАРДКОР – стиль сучасн. електронної музики. Відмітною рисою є швидкий темп і тверда бас-бочка, пропущена через дисторшн. Саме в хардкорі в минулі часи стали вперше використовувати зламану ритміку, характерну для джанглових треків. Т.-х. має відгалуження gabber, happy hardcore і деякі ін. *Gabber* – найшвидкіший і твердий різновид хардкора – був винайдений в Голландії в 1989. Кількість ударів у хвилину для даного різновиду часом доходить до 400, однак в основному ця цифра знаходиться в межах 200 ударів. Часто використовуються прискорені змішані семпли з дитячих радіопередач, забавні звукові замальовки, що додає музиці деяку придуркуватість. *Happy hardcore* – попсова та найбільше танц. варіація на тему хардкора. Дитячі голосочки, солодкаві мелодії, швидкий біт, однак зм'якшений різними модними синтезаторами.

a. techno hardcore

ТИРАЖ, видання, наклад – кількість примірників випущеного у світ друкар. видання, платівки тощо.

ф. tirage
a. covering, issue
н. Auflage

ТІНЕЙДЖЕР – інтернац. термін, що позначає підлітка у віці від 13 до 19 років, який є найвірогіднішим споживачем естр., рок- та поп-музики. Термін вживається також при розгляданні субкультур молоді. Див. *Підліток*.

a. teenager, ...teen – ...надцять, age – вік
р. тинейджер, тинейджер

ТІНІБОП – поп-музика для підлітків. У кінці 1960-х, коли «Beatles», «Who», «Beach Boys» та ін. ідоли почали відходити до серйознішої музики, цей пролом заповнили «Monkees» та схожі групи. На поч. 1970-х рр. кількість тінібоперів збільшилась – «Osmond Brothers», «Bay City Rollers». Окрім бадьорої музики та простих текстів обов'язковим компонентом повинна бути фотогенічна зовнішність тінібоперів. Згодом до цього напрямку були зорієнтовані такі поп-виконавці – «A-ha», «Europe», Д. Майкл, «Ласковий май», «Електро-клуб».

a. teeny pop

ТИН ПЕН ЕЛЛІ – назва 28-ї вулиці на о. Манхеттен у Нью-Йорку, де розташувались різні муз. театри; збірна назва амер. комерц. муз. індустрії. Спочатку це іронічне прізвисько відносилось до вулиці, на якій з 1900 р. були зосереджені головні нотовидавничі фірми, торгові й рекламні агентства, що займалися пропагандою та поширенням розважальної музики. На цій вулиці можна було постійно чути різноголосий муз. шум – звуки численних ф-но, на яких програвалися новинки попул. музики. У 1903 р. амер. журналіст М. Розенфельд опублікував у «New York Herald Tribune» статтю, озаглавлену «Tin Pan Alley» і присвячену розважальному бізнесу. Описуючи атмосферу 28-ї вулиці, автор порівнював її з величезною кухнею, де щось поспішно готують, побрязкуючи сковорідками й каструлями. Порівняння виявилось на рідкість удалим, і поняття ТПЕ швидко узвичаїлося як синонім комерц. муз. «кухні», а також виробленої нею продукції.

а. *Tin Pan Alley* – букв. алея бляшаних каструль/сковорідок

р. Тин Пэн Элли

ТОВАРНИЙ ЗНАК, фабрична марка – зареєстрований у встановленому порядку знак (™), що проставляється на товарі або його упаковці для того, щоб відрізнити вироби однієї фірми від іншої. Забороняється включати як елементи емблеми, герби або прапори держав, різні геральдичні позначення, географічні назви тощо, оскільки вони не можуть бути об'єктом виняткової власності. Т.з. можуть бути словесними (поєднання окремих літер, цифр, прізвище), зображальними (малюнки, графічні символи, поєднання кольорів), об'ємними, комбінованими тощо. Т.з. є синонімом поняття виробнича марка та є одним із методів маркетингу. Підлягає правовому захисту й гарантує його власнику монополієне право на маркування всіх своїх товарів. Див. *Бренд*.

р. товарный знак, фабричная марка

а. trade mark

ф. marque déposée, marque de fabrique

н. Warenzeichen

ТОНАДИЛЬЯ – ісп. муз. комедія сер. XVIII-поч. XIX ст. Як пр., виконувалася у вигляді інтермедії, гостро-характерної сценки зі співом та танцями між актами коміч. опери.

ісп. tonadilla, букв. пісенька, зменш. від *tonada* – пісня

«**ТОНІ**» – щорічна театр. нагорода Ліги нью-йорк. театрів, присуджується драматургам, виконавцям і творцям бродв. п'єс. Назва за ім'ям амер. актриси й продюсера А. Пері. Серед лауреатів – Л. Міннеллі, Б. Манілоу, Т. Райс й ін.

а. Tony award

р. Тони

ТОНМЕЙСТЕР – фахівець по акустиці, який відповідає за звуковий сегмент радіомовлення, ТБ, слідкує за правильністю звукозапису; звукорежисер.

н. Tonmeister

а. sound director

ф. ingénieur du son

ТОП – хіт-парад пісень, виконавців, платівок, що складається з кількісного показника: Т.-10, Т.-20, Т.-100 та ін. Потрапити в Т. – значить мати успіх, користуватися популярністю. Термін виник на амер. радіо в 1950 рр. Муз. оглядач Т. Сторц відібрав для ефіру самі попул. пісні – їх виявилось 40. З тих пір стали публікуватися списки кращих пісень.

а. top – верхівка, еліта

ТОЧЬ-В-ТОЧЬ (рос.) – телевізійне шоу перевтілень. Див. *Один в один!*

ТРАДИЦІЙНИЙ ДЖАЗ – назва ранніх стилів джазу – новоорлеан. та диксиленду. Див. *Класичний джаз*.

р. традиционный джаз

а. traditional jazz

ф. jazz traditionnel

н. traditionellen Jazz

ТРАДИЦІЯ – 1. Досвід, звичаї, погляди, смаки, норми поведінки, що склалися історично й передаються з покоління в покоління. 2. Звичайна, прийнята норма, манера поведінки, усталені погляди, переконання, творч. доробки.

лат. *traditio* – передача; розповідання

р. традиция

а., ф. tradition

н. Tradition

ТРАКТУВАННЯ – надання муз. твору свого бачення інтерпретації, тлумачення, концепції.

лат. *tractare* – міркувати

р. трактовка

а. treatment, interpretation, shaping

ф. traitement, interprétation

н. Behandlung, Gestaltung

ТРАНС – стиль електронної танц. музики, відрізняється монотонним, постійно нагнітаючим ритмом. Дуже схожий на ембієнт та есід-хауз, але м'якше, ніж звичайне техно. Має багато дивних звуків, що приводять слухача у стан транс. Швидкість треків коливається від 128 до 150 уд/хв.

а. trance

ТРАНСКРИПЦІЯ, аранжування, парафраза – перекладення, переробка муз. твору, що набуває самостійного худож. значення. Розрізняють два види: пристосування твору для ін. інструмента та зміна (з метою більшої зручності або віртуозності) викладення без заміни інструмента або голосу.

лат. *transcriptio* – переписування

р. транскрипция

а., ф. transcription

н. Transkription

ТРАНСЛЯЦІЯ – проведення радіо-, телепередач із місця конц.-мистецького заходу, конкурсів, фестивалів.

лат. *translatio* – передача

р. трансляция

а. transmission, broadcast

ф. retransmission

н. Translation, Sendung, Übertragung

ТРАНСПОЗИЦІЯ – перенесення муз. твору з однієї тональності в іншу. Використовується у вок. практиці як засіб, який дозволяє виконувати муз. твір у зручній для співака теситурі.

лат. *transposito* – перестановка

р. транспозиция

а., ф. transposition

н. Transponierung

ТРАНСФОРМАЦІЯ – худож. прийом, полягає в миттєвій зміні костюма, маски, характеру образу. На сцені використовується також і часткова Т. (деталі костюма і т.п.).

лат. *transformatio* – перетворення, зміна

р. трансформация

а., ф. transformation

н. Transformation

ТРЕК – 1. Доріжка фонограми, а також сама фонограма. 2. Звукова доріжка багатоканального магнітофона. 3. Будь-яка закінчена муз. композиція.

а. track – доріжка

ТРЕК-ЛІСТ – список пісень, який є у розпорядженні радіодіджея, відповідно формату радіостанції.

р. трек-лист

а. track list

ТРЕТЯ ТЕЧІЯ – експеримент. напрям у джазі, виник у 1950 рр. Пов'язаний з новим етапом пошуку синтезу джазу й акад. музики, класич. та сучасн. Термін уведений у 1959 амер. композитором Г. Шуллером, головним представником даного напрямку. Представники ставили за мету збагатити джаз. палітру, привнести до джазу елементи сучасн. симф. музики. Експерименти в цій галузі можна умовно поділити на три групи: спроби освоєння джаз. музикантами ідей і принципів сучасн. акад. музики; створення акад. композиторами творів, спеціально призначених для виконання джаз. музикантами; спільна творчість джаз. і акад. музикантів.

р. третье течение

а. third stream

ТРЕШ – літ. або худож. брак, халтура.

а. trash – халтура, дурниця

ТРЕШ-МЕТАЛ, ТРЕШ-РОК, ТРЕШ – муз. стиль, один із найбільш значимих напрямів хеві-метал-року, для якого характерні імпровізація, поліфонія та складні ритм. фігури – при цьому твори виконуються дуже жорстко, агресивно та на надмірній гучності. Потребує значних зусиль не тільки від музикантів, а й від слухачів.

а. thrash – ударяти навідріг, хльосткий удар

ТРИКО – одяг із трикотажу, що щільно облягає тіло. Застосовується на естраді як театр., сцен. або спорт. костюм. Назва походить від прізвиська відомого в Парижі майстра панчох.

ф. tricot

а. tricot, tights, fleshings, flesh-tights

н. Tricot

ТРИКУТНИК – ударний муз. інструмент високої теситури. Являє собою металевий прут, зігнутий у формі рівнобедреного трикутника, не замкненого в одному з кутів. Застосовується в різних складах оркестрів та ансамблів.

р. треугольник

а., ф. triangle

н. Triangel

ТРИЛЕР – різновид поширених у мас. культурі детективно-пригодницьких жанрів; роман, фільм, п'єса про вбивць, гангстерів, сищиків. Особливість естетики Т. полягає у зсуві акцентів з описів злочинів, що скоюються, на їх підготовку, на створення гнітючої атмосфери чекання чогось страхітливого. Подібну назву має один з альбомів амер. співака М. Джексона.

а. thriller, від *thrill* – викликати трепет; дрож, тремтіння, хвилювання

р. триллер

«**ТРИУМФ**» – рос. джаз. премія. Заснована в 1992 р.

ТРІО – 1. Анс. із трьох виконавців, а також твір для такого анс. Серед відомих тріо – «Bee Gees», «Ricchi e Poveri», «Destiny's Child», «Hi-Fi», «Виа Гра», «Сливки», «Фабрика». 2. Середня частина муз. твору маршового або танц. характеру, спокійніша та мелодичніша, ніж головна тема.

іт. trio, від лат. *trēs* – три
р. трио
а., ф. trio
н. Trio

ТРИП-ХОП – стиль сучасн. танц. музики. Звучить порівняно повільно (85-115 уд/хв).

р. трип-хоп
а. trip-hop

ТРИУМФ – 1. В Давньому Римі в I ст. до н.е. урочистий в'їзд полководця-переможця та його війська у столицю після переможного завершення війни. 2. Видатний, блискучий успіх; перемога, торжество.

лат. *triumphus* – триумфальна хода

р. триумф
а. triumph
ф. triomphe
н. Triumph

ТРОМБОН – мідний дух. мундштуковий муз. інструмент низького діапазону. Має два різновиди – кулісний (цуг тр-н) та вентильний. Набув широкого застосування в джаз., естр., симф., дух. ансамблях і оркестрах. Серед перших джаз. виконавців – Д. Брюніс, К. Орі, Д. Тігарден, Т. Дорсі, Х. Тізол. В сучасн. джазі Т. репрезентований такими виконавцями, як Б. Брукмейер, Б. Грін, Д. Неппер (США), О. Персон (Швеція), К. Бахолдін (СРСР) та баг. ін.

іт. *trombone* – збільшене від *tromba* – труба
а. trombone, slide t. (кулісний Т.), valve t. (вентильний Т.)
ф. trombone
н. Posaune

«**ТРОПІКАНА**» – найбільше гаван. кабаре, відкрите в 1939.

ісп. Tropiscana

ТРОТ – швидкий легкий танок або танц. крок.

а. trot – рись

ТРУБА – мідний дух. мундштуковий муз. інструмент давнього походження. Сучасний тип вентильної Т. виник у 1830 рр. Є традиц. сольним джаз. інструментом. Застосовується в різних за складом ансамблях та оркестрах, де виконує мелодійну та фанфарну функції. Великий вплив на розвиток джазу справили виконавці К. Олівер, Л. Армстронг, Б. Бейдербек. Серед провідних трубачів в традиц. джазі та свінгу – Г. Аллен, Б. Барріген, Б. Майлі. В повоєнні роки мистецтво гри на Т. піднялось на нові вершини в творчості таких майстрів, як Р. Елдрідж, М. Девіс, Д. Гіллеспі. В сучасн. джазі цей інструмент репрезентують Е. Келверт, Х. Літтлтон, (Англ.), Г. Лук'янов, А. Товмасян, К. Носов, В. Колесников (СРСР), М. Фергюсон, Ф. Хаббард, А. Сандаваль, Тед Джонс (США), Я. Гнілічка (Чехосл.) та ін.

давньонім. trumba
а. trumpet
ф. trompette
н. Trompete

ТРУБАДУРИ – 1. Представники куртуазної літератури, що виникла в іст. області Прованс на франц. узбережжі Середземного моря між Італією та Іспанією в XI-XIII ст. Поезія провансал. Т. стала блискучим взірцем для всіх роман. народів, а також для німців і англійців. У тодішньому Провансі склалася т.зв. лицар. культура, куртуазно-лицар. ідеал із системою вишуканого етикету, святкувань і турнірів, з певними нормами поезії й взагалі мистецтва. Хоча Т. жили переважно у замках при дворах герцогів і графів, вони мандрували всією Францією та сусідніми країнами. Разом із ними мігрувала й їхня творчість, яка ставала здобутком ін. країн. Справили помітний вплив на мандрівних труверів та мінезингерів. Творчість Т. можна вважати джерельною базою естр. мистецтва. 2. *Взагалі поет, співець або той, хто прославляє, звеличує кого-, що-небудь; співець хвали, прославитель, панегірист, адепт.

лат. *tropo* – створюю стежку; прованс. trobadour, від *trobar* – винаходити, складати вірші
а. troubadour
ф. troubadour
н. Troubadour

ТРУВЕРИ – мандрівні автори й виконавці своїх пісень, лицар. оповідей і драм. творів у півн. провінціях Франції XII-XIII ст. Згодом приживалися при феодальних замках і дворах королів. Як і творчість трубадурів, творчість Т. виникла на фольклорній основі нар. лірики. На відміну від трубадурів, Т. здебільшого були вченими кліриками, латиністами й книжниками. Під час хрестових та ін. авантюрих походів королів, князів і сеньйорів, яких супроводжували Т., біля їхнього стегна знаходилася чорнильниця. Творчість Т. можна вважати джерельною базою естр. мистецтва.

ф. trouvère, від *trouver* – знаходити, складати тропи
р. труверы
а. trouveres

ТРУДОВІ ПІСНІ, уорк сонгс – тип трудової пісні, один із найранніх архаїчних жанрів афро-амер. фольклору. Являє собою сплав афр. фольклору та пісень амер. робітників, з якими негри працювали разом. Виконувались заспівувачем у супроводі невеликої групи співаків. Справили великий вплив на творчість багатьох джаз. композиторів. Відмітною рисою Т.п. є притаманна їм соц. функція – супровід та ритм. орг. трудового процесу.

р. трудовые песни

a. work songs
ф. chanson de travail
н. Arbeitslieder

ТРУПА – творч. склад драм., оперного, опереткового й ін. театрів.

н. Tuppe
р. труппа
a. company, troupe
ф. troupe, compagnie

ТУАЛЕТ – 1. Убрання, одяг. 2. Впорядкування свого зовнішнього вигляду (вмивання, зачісування, одягання).

3. Столик із дзеркалом і шухлядами, за яким готуються до виходу на сцену. Див. *Убиральня*.

a. dress, toilet, attire, dressing
ф. toilette, coiffeuse
н. Toilette, Kleid, Kleidung; Putztisch, Frisiertoilette; Toilette, Abtritt

ТУБА – найнижчий за звучанням мідний дух. мундштуковий муз. інструмент. Сконструйований в 1835 р. у Германії. В 1920-1930-х рр. був витіснений контрабасом. Застосовується в дух. і симф. оркестрах та ансамблях. У сучасн. джазі застосовується переважно у великих оркестрах.

лат. *tuba* – труба
a., ф. tuba
н. Tuba, Basstuba

ТУБАФОН – удар. самозвучний муз. інструмент, дзвіночки, у яких металеві платівки замінені трубочками (12-36). Застосовується переважно в естр. оркестрах.

a., ф. tubaphone
н. Tubaphon

ТУ БІТ – тип джаз. біту з акцентами на першій та третій долях чотиридольного метра.

р. ту бит
a. two beat

ТУРНЕ – поїздка артистів за певним маршрутом для гастрольних виступів.

ф. tournée
a. tour
н. Tournee, Gastspielreise

ТУСТЕП – 1. Амер. швидкий парний бальний танець з усталеною композицією. Виникнув на поч. ХХ ст. в Півн. Америці, пізніше поширився в багатьох країнах. Ритм нагадує спрощений варіант ритму польки. Із сер. 1910-х був витіснений уанстепом. 2. Одна з форм джазу. Муз. розмір 2/4.

a. two-step, two – два, step – крок
н. Zweischritt

ТУШ – невелика муз. п'єса, що виконується як урочисте привітання під час вшанування, вручення нагород.

a. flourish, fanfare, tucket, tuck
ф. fanfare
н. Tusch, Trompetenstoß

У

УАЙТ-МЕТАЛ – див. *Блек метал*.

УАНСТЕП – 1. Амер. швидкий маршеподібний бальний танець, попередник фокстроту. Розвився з рухів тустепа. Приблизно з сер. 1910-х рр. поширився у багатьох країнах. До кінця 1920-х був витіснений квікстепом. Муз. розмір 2/4, рідше 6/8. 2. Одна з форм джазу.

a. one-step, one – один, step – крок
н. Einschnitt

УБИРАЛЬНЯ – 1. Кімната, в якій одягаються, надають належного вигляду своїй зовнішності; туалетна кімната. 2. Кімната в театрі, конц. закладі, де актори, виконавці гримуються та переодягаються. 3. Приміщення, призначене для відправлення природних потреб людини. Див. також *Туалет*.

р. уборная; артистическая комната
a. (actor's) dressing-room, make-up; lavatory, w.c., loo, toilet, water closet
ф. cabinet de toilette, loge; water closet, cabinet, lavabo
н. Ankleidezimmer, Ankleideraum, Künstlerzimmer; Abtritt, Toilette

УВАГА – форма психічної діяльності людини, виявляється в її спрямованості та зосередженості на певних об'єктах при одночасному абстрагуванні від інших. Є необхідною передумовою ефективної творч. діяльності людини, запорукою успішного пізнання, навчання, праці, поведінки.

р. внимание
a. attention, heed, notice, note, accent
ф. attention
н. Aufmerksamkeit

УВЕРТЮРА – 1. Орк. вступ до опери, оперети, драм. спектаклю, кінофільму тощо, а також самостійна орк. п'єса, часто програмного характеру. Історично переслідувала дві мети: дати можливість заспокоїтися публіці, а диригенту та оркестру пристосуватися до акустики залу. 2. Самостійний муз. твір для оркестру (конц. У.).

лат. *apertura* – відкриття, початок

а. *overture, opera overture* (оперна), *concert overture* (конц.)

ф. *ouverture, ouverture d'opéra* (оперна), *ouverture de concert* (конц.)

н. *Ouverture, Opernouverture* (оперна), *Konzertouverture* (конц.)

УДАРНА УСТАНОВКА – див. *Ударні інструменти*.

р. ударная установка

а. *drums* (*percussion outfit*)

ф. *équipement de la batterie*

н. *Schlagzeug-Garnitur*

УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ – група муз. інструментів, поєднані за засобом звукодобування – ударом. Джерелом звука слугує твердий корпус, мембрана, струна. Грають на У.і. руками, паличками або щітками. Розрізняють інструменти з визначеною (литаври, ксилофони тощо) та невизначеною (барабани, тарілки, бубни, касаньєти) висотою звука. Обов'язкова частка естр. та джаз. колективів. На естраді вони об'єднані частіше в удар. установку, на якій грає один виконавець. Серед світових фірм, які виготовляють У.і. – «Premier», «Ludwig», «Sonor», «Amati» та ін.

р. ударные инструменты

а. *drums, percussion* (*instruments/section*), *trap*

ф. *instruments de percussion, batterie, groupe des instruments de percussion, batterie de jazz*

н. *Schlaginstrumenten gruppe, Schlagzeug, Schläger*

УДАЧА – позитивний, бажаний результат чого-небудь, щасливий збіг обставин для когось; успіх, фортуна, творч. знахідка. Див. також *Уcnix*.

а. (good) *luck, success, stroke/piece of luck, good fortune*

ф. *chance, réussite, succès, veine*

н. *Gelingen, Erfolg, Glück*

УЕСТ КОУСТ ДЖАЗ (джаз Зах. узбережжя) – стильовий напрям у сучасн. джазі, що сформувався у деяких містах Каліфорнії серед білих музикантів в 1950 рр. Виникнув передусім під впливом стилів прогресив та боп, але в ньому виявляються також й ін. стильові зв'язки – із симфоджазом, свінгом, кул-джазом та європ. акад. музикою. Для напряму типові мелодика, поліфонізоване аранжування, суворість форми та голосоведення, м'якість звукодобування, розширений інструментарій. Музиканти цього стилю застосовували одночасну групову імпровізацію. Стиль У.к.д. значною мірою сприяв розвитку європеїзованого конц. джазу. Серед представників – Ш. Роджерс (тр.), Б. Брукмейер (тр-н), Д. Малліген (сакс.), Д. Брубек (ф-но) та ін. Термін увів муз. критик С. Данс. Те ж саме, що й *Каліфорнійський джаз*.

р. уэст коуст джаз (джаз Западного побережья)

а. *west coast jazz*

УЕСТ КОУСТ РОК (рок Зах. узбережжя) – каліфорнійський різновид рок-музики. Див. *Рок Західного узбережжя*.

р. уэст коуст рок (рок Западного побережья)

а. *west coast rock*

«УКРАЇНА» – нац. кіноконц. палац (Київ), містить 3,7 тис. місць. В «У.» відбуваються фестивалі, концерти, різноманітні художньо-творчі заходи. Відкритий в 1970. Сучасна назва – Нац. палац мистецтв «Україна».

р. Украина

УКРКОНЦЕРТ – конц. орг. України. Створена в 1959 у Києві.

УКУЛЕЛЯ – маленька чотириструнна гітара порт. походження. Музика для У. записується у вигляді табулатури, де показують позиції пальців на схемі грифа.

а., ф. *ukulele, uke* (розм.)

н. *Ukulele*

УМІННЯ – використання суб'єктом наявних знань і навичок для вибору й здійснення прийомів дій відповідно до поставленої мети. Сформоване У. може стати властивістю особистості й умовою набуття нових знань, умінь і навичок, тобто показником інтелектуального розвитку особистості та, насамперед, здатності по перебудові засвоєних прийомів діяльності, до набуття знань і застосування їх у змінених умовах відповідно до поставленої мети діяльності. Особливо це важливо для людей творч. спрямування.

р. умение

а. *ability, skill*

ф. *habileté, savoir-faire*

н. *Fertigkeit, Fähigkeit*

УНІКАЛЬНІСТЬ – неповторність, винятковість, рідкісність. Кожен індивід має тільки йому властивий набір спадкових задатків, генетичну програму, психофізіологічні параметри організму, які, поєднуючись з його специфічною життєвою ситуацією, зумовлюють особливості сприймання та усвідомлення ним навколишнього світу, формують типові для нього реакції на впливи середовища.

лат. *unicus* – єдиний в своєму роді, незвичайне

р. уникальность

а. *originality*

н. *Einzigkeit*

УНІКУМ – 1. Неповторний, єдиний у своєму роді предмет; раритет. 2. *Незвичайна, виняткова в якомусь відношенні людина, в т.ч. і в творч. середовищі.

лат. unicus – єдине в своєму роді, незвичайне

р. уникум

а. unique object

ф. chose unique

н. Unikum

УОРК-СОНГС – див. *Трудові пісні*.

УОРЛД-БІТ – родинний термін до *уорлд-мюзик*. Застосовується для позначення нац. стилів різних регіонів, використання яких зустрічається в музиці брит. та амер. джаз. колективів і рок-груп.

р. уорлд-бит

а. world beat

УОРЛД-МІУЗИК – термін, який з'явився в 1980-х рр., позначає сучасні екзотичні муз. стилі різних країн (за виключенням США та Великобританії), що не відносяться до фолк-музики (soukos, zouk, juju, rai, calypso, salsa, samba, raga).

а. world music – музика світу

УОШБОРД – пральна дошка, ритм. удар. інструмент північноамер. джаз-ансамблів.

р. стиральная доска

а. washboard, skiffleboard

ф. «washboard»

н. Waschbrett

УСПІХ – 1. Позитивний наслідок роботи, справи; значні досягнення, удача; фурор, тріумф, перемога, виграш.

2. Громад. визнання, схвалення чого-небудь, чийхось творч. досягнень. Див. також *Удача*.

р. успех

а. success, (good) luck, result

ф. succès, réussite

н. Erfolg, Fortschritt, Gelingen, Leistung, Errungenschaft, Ergebnis

«**УТРЕННЯЯ ЗВЕЗДА**» (рос.) – телеконкурс молодих талантів на рос. ТБ. З 1991 автором і ведучим був Ю. Ніколаєв.

«**УТРЕННЯЯ ПОЧТА**» (рос.) – недільна муз.-розважальна передача Центр. ТБ Рад. Союзу. Уперше вийшла в ефір в 1976 р. В передачі виступали зірки рад. та заруб. естради, джазу, письменники, сатирики, представники розмовного жанру.

укр. ранкова пошта

УЧЕННЯ – цілеспрямоване засвоєння знань, вмінь, навичок, соц. досвіду з метою наступного використання їх у практ. житті. У. є різновидом творчості.

р. учение

а. studies, learning

ф. études, apprentissage

н. Lernen, Studium, Lehre

УЯВА – психічний процес, що полягає у створенні людиною нових образів, уявлень, думок на базі її попереднього досвіду. Щільно пов'язана з абстрагуючою діяльністю мислення. Набуває великого значення в житті людства, завдяки їй можна передбачити свої майбутні дії та їх результати. За змістом професійної діяльності буває науковою, художньою, технічною. Готуючи індивіда до творчості, потрібно всемірно розвивати творч. У., яка здійснюється як в навч. закладах, так і безпосередньо на сцен. конах.

р. воображение

а. imagination, fancy

ф. imagination

н. Einbildungskraft

УЯВЛЕННЯ – чуттєво-наочний образ предметів чи явищ дійсності, який зберігається в свідомості й без безпосереднього впливу самих предметів на органи чуття. Основою є минулий досвід людини, її попередні сприймання та відчуття. У. формуються поступово, вдосконалюються й змінюються. Принципи У. мають основоположне значення для людей творч. професій.

р. воображение (процесс)

а. imagination, fancy

ф. imagination

н. Einbildungskraft

Ф

ФАБРИЧНА МАРКА – див. *Товарний знак*.

ФАВОРИТ – той, кому протегує впливова, знатна особа. Фаворитизм може бути явищем негативного характеру, коли створює нездорову психологічну атмосферу у соц. групі, вносить конфліктні колізії у стосунки між членами колективу. Фаворитизм має місце між людей творч. спрямування.

лат. favor – прихильність

a. favourite, favorite
ф. favori, favorite
н. Günstling, Favorit, Liebling

ФАГОТ – дерев'яний дух. язичковий муз. інструмент низького тембру з конічним каналом і подвійною тростиною. Виникнув у 1-й пол. XVI ст. Басовий різновид – контрафагот. Застосовується в симф., дух. та естр.-симф. оркестрах.

іт. *fagotto* – букв. вузол, низка; лат. *fagus* – бук
a. bassoon
ф. basson
н. Fagott

ФАЛЬЦЕТ, фістула – самий верхній регістр співочого голосу. Використовується лише головний резонатор, звучить не сильно, м'яко, збіднений обертонами; також сам засіб, манера виконання високих звуків. Використовується в естр. співі чоловічими ансамблями при відсутності жіночого голосу, а також як своєрідне тембр. забарвлення або худож. прийом («Bee Gees», Вітас, В. Пресняков-мол. та ін.).

іт. *falsetto, falso* – удаваний, несправжній
a. falsetto (voice), head tone/note
ф. fausset, voix de fausset, son donne/note en voix de tête
н. Fistel, Fistelstimme, Falsett, Falsettstimme, Kopftone, Kopf-stimme

ФАМИЛЬЯРНІСТЬ – стиль поведінки людини, виявляється у панібратстві, безцеремонності, розв'язності. Є виявом морального й естетичного несмаку, свідченням низької етичної культури людини. Поширена серед людей творч. спрямованості, що мають за плечима велику популярність.

лат. *familiaris* – сімейний, близький
р. фамильярность
a. liberties, liberty, unceremoniousness, familiarity, swagger
ф. familiarité
н. Familiarität, Vertraulichkeit

ФАН, фанат – сучасна розмовна назва фанатика, несамовитого шанувальника чого-, кого-небудь, який нерідко не може стримувати свої емоції. Термін вживається також при розгляданні субкультур молоді.

лат. *fanaticus* – несамовитий
a. fanatic
ф. fanatique
н. Fanatiker

ФАНЗИН – споконвічно самодіяльні стінгазети, листівки та рукописні часописи, присвячені поп-зіркам, які були в обігу серед їхніх шанувальників. Дійсний бум муз. самвидаву народився в кінці 1970-х рр. паралельно з виникненням «індиз». Деякі з них мали успіх і трансформувалися поступово в достатньо респектабельні часописи, ін. багато років продовжували виходити в напівкустарному форматі. В СРСР були найважливіших джерелом інформації для любителів року. Переважна більшість Ф. недовговічна. Див. *Самвидав*.

a. fanzine, похідне від *fan* – шанувальник та *magazine* – часопис
р. фанзин

ФАНК – одна з форм ритм-енд-блюзу, поліритмічна негр. танц. синкопована музика, яка вийшла із соулу. В дещо зміненому вигляді породила диско. В подальшому і диско, і Ф. були основою для створення інстр. фонограм перших «реперів». У кінці 1970-х перетворився у своєрідний зневажливий термін у середовищі професіональних музикантів – епітет «фанкі», тобто «посередній», «невигадливий», часто використовували англ. та амер. критики при рецензуванні платівок (див. також *Панк-джаз*).

a. *funk* – переляк, страх

ФАНКИ – стиль гри в сучасн. джазі, що відрізняється максимально інтенсивним блюзом. інтонуванням, тенденцією до відхилення від рівномірно-темперованого ладу, експресивною хот-манерою звукодобування. Термін народився в 1950 рр., де означав не стільки стиль гри, скільки визначений психічний стан. Був розроблений музикантами хард-бопа. Пізніше з назвою Ф. стали асоціювати визначені ритм. структури, що наприкінці 1960-х перекочували до репертуару виконавців соул. Для Ф. характерні висунута на перший план ритм-секція, гостро синкопована партія бас-гітари, остинатні рифи як мелодико-тематична основа композиції, електронний саунд, напружений екстатичний вокал, швидкий темп музики.

a. *funky* – наляканий, боязкий

ФАН-КЛУБИ, «Клуби шанувальників» – один із традиц. ін-тів шоу-бізнесу, що дозволяє організувати палких прихильників «зірки». Немаловажна роль Ф.-к. як провідників реклами. Крім т.зв. «офіційних» Ф.-к., що знаходяться в безпосередньому контакті з менеджментом арт. або його фірмою грамзапису, існують і численні «неофіційні», де шанувальники просто обмінюються інформацією та спілкуються один з одним. Останнім часом існують і віртуальні Ф.-к. на сайтах улюблених виконавців в Інтернеті.

р. фан-клубы
a. fan clubs

ФАНТАЗІЯ – процес створення людиною нових образів на основі пережитого. Ф. – необхідний компонент творч. діяльності.

грец. *phantasia* – психічний образ, плід уяви
р. фантазия
a. fantasy, fancy, imagination
ф. fantaisie, imagination, lubie, caprice

н. Phantasie, Einbildungskraft

ФАНФАРА – 1. Мідний дух., переважно сигнальний, муз. інструмент, подовжена тр. без вентилів. 2. Сигнал урочистого або войовничого характеру.

іт. fanfara

а., ф. fanfare

н. Fanfare

ФАРС – 1. Широка форма комедії, що включає до себе комплекс стереотипних характерів, які перебувають в екстраординарних відносинах і потрапляють у незвичайні ситуації. 2. Груба форма комедії, побудована на низинних аспектах людської природи. 3. Блазнів. витівка, брутальний жарт. 4. *Щось лицемірне, цинічне й брехливе.

лат. *farcio* – начиняю

а. farce

ф. farce, bouffonnade

н. Farce, Schwank, Posse; Verspottung

ФАХІВЕЦЬ – 1. Той, хто досконало володіє якимсь фахом, має високу кваліфікацію, глибокі знання з певної галузі науки, техніки, мистецтва; спеціаліст, майстер. 2. Той, хто зробив якесь заняття своєю професією.

р. специалист, дока, мастак, мастер, умелец

а. expert, dock, foreman

ф. expert, dock, maître

н. Spezialist, Dockes, Meister

ФЕЄРИЯ – 1. Вистава з фантастичним сюжетом, пишнobarвними костюмами та декораціями, з широким використанням сцен. ефектів. 2. *Чарівне, казкове видовище.

ф. féerie, від *fée* – фея

р. феерия

а. play or ballet based on a fairy tail, enchanting spectacle, fairytale play

н. Feerie, Märchendrama

ФЕНОМЕН – 1. Рідкісне, незвичне явище. 2. Видатна, виняткова в якомусь відношенні людина. Часто вживається стосовно людей творч. професій.

грец. *phainomenon* – те, що з'являється

а. phenomenon, phenomenal occurrence

ф. phénomène

н. Phänomen, Erscheinung, Wunder, Genie

ФЕСТИВАЛІ ДЖАЗУ – показ, огляд досягнень джазу. Перші Ф.д. були організовані в Німці та Парижі (1949). Серед найпредставницьких фестивальних міст – Варшава, Прага, Монтьєр, Любляна та ін. В СРСР Ф.д. проводились в Таллінні, Тарту, Москві, Ленінграді, Ростові, Дніпропетровську, Донецьку, Тбілісі та ін.

р. фестивали джаза

а. jazz festivals

ф. festivals du jazz

н. Festivale des Jazzes

ФЕСТИВАЛЬ – мас. свято, показ досягнень муз., театр., естр., цирк. або кіномистецтва. Ф. бувають нац. або міжнар. Естр. Ф. відіграють велику роль у розвитку пісенної творчості (*Зелена Гура, Золотий Орфей, Сан-Ремо, Conom*).

лат. *festivus* – святковий, веселий

а. festival, fête, performance, music festival (муз.)

ф. festival, festival de musique (муз.)

н. Festival, Festspiel, Musikfest(spiel) (муз.)

ФІАСКО – невдача, неуспіх, провал.

іт. fiasco

р. фиаско, катастрофа, крах, провал

а. fiasco, fizzle, dead frost

ф. fiasco

н. Fiasko

ФІГУРАНТ – актор, який виконує ролі без слів, статист. Певною мірою до Ф. можна віднести осіб, які працюють на бек-вокалі, підспівуючи солісту.

лат. *figurans, figurantis* – той, хто робить вигляд

р. фигурант

а. super, extra, figurant

ф. figurant

н. Statist, stumme Person

ФІЛАРМОНІЯ – 1. Назва конц. орг., заклад культури, що займаються організацією концертів та пропагандою муз. культури. На поч. 1940-х рр. в Лос-Анджелесі була створена джаз. конц. орг. («Jazz at the Philharmonic»). Одна з головних задач її діяльності – надати можливості провідним музикантам джазу регулярно виступати в філармонічних конц. залах. В 1960 рр. в колишньому СРСР під «дах» Ф. пішло багато ВІА, аби мати можливість існувати. 2. Будинок, приміщення, в яких відбуваються концерти, організовані Ф.

грец. *phileōharmonia, phileō* – люблю, *harmonia* – гармонія

р. филармония

а. philharmonic (society)

ф. philharmonie, société philharmonique
н. Philharmonie

ФІЛД-КРАЙ – жанр архаїчного сільського негр. фольклору, різновид трудової пісні-перегука, що виконувалась неграми-рабами на плантації.

р. филд-край
а. field cry

«ФІЛПС» – основна торгова марка нідерланд. фірми «Фонограм», а також провідна європ. електротехн. фірма, заснована в Голландії в 1891 р. Має підприємства у багатьох країнах світу. Виготовляє електротехніку, ЕОМ, інформаційні системи, випускає платівки з ін. торговельними марками. Володіє великою кількістю патентів на винаходи, новими технологіями, товарними знаками.

р. Филиппс
а. Philips

ФІЛЛ – інстр. відіграш-відповідь в блюзі (питально-відповідна структура).

р. филл
а. fill

ФІЛОФОНІЯ – збирання худож., муз., документальних звукозаписів на грамплатівках, магнітній плівці, компакт-дисках.

р. филофония

ФІЛЬМ – твір кіномистецтва; кінокартина, стрічка, кінострічка. Чимало Ф. знято про естр. співаків, джаз, є Ф., присвячені окремим групам, фільми-концерти та ін. Див. також *Кіномистецтво*.

р. фильм, кинокартина, кино
а. film, picture, cinema
ф. film, cinéma
н. Film, Spielfilm, Kino

ФІНАЛ – 1. Закінчення, завершення якоїсь справи, події, явища; кінець, підсумок. 2. Заклучна сцена опери, балету, оперети, конц.-естр. вистави. Часто Ф. – кульмінація всього дійства.

лат. *finalis* – кінцевий
р. финал
а. finale, ending, denouement
ф. final(e)
н. Finale, Schluß

ФІНГЕРСТАЙЛ – пальцова техніка гри на гітарі, коли звук добувається пальцями однієї руки. Подібна техніка характерна для стилів кантрі та блюграс. Серед відомих гітаристів – Ч. Аتكінс, М. Нопфлер, Т. Еммануель та ін.

а. fingerstyle
р. фингерстайл

ФІРМА – 1. Торговельне або промислове підприємство, що користується правом юридичної особи, під маркою якої продаються товари або випускаються вироби. 2. Об'єднання однорідних або суміжних підприємств.

лат. *firmitas* – міцний, твердий, надійний
р. фирма
а. firm
ф. firme
н. Firma

ФІРМИ ГРАМЗАПИСУ – багатофункціональні підприємства, кінцевою метою діяльності яких є продаж носіїв звукозапису – грамплатівок, касет, компакт-дисків, відеокасет. Кожна Ф.г. має контракти з виконавцями або ж права на видання записів. Серед найвідоміших – «Atlantic», «Capitol», «Decca» (США), «Philips» (Голландія), «Deutsche Schallplatten» (НДР), «Orpus», «Supraphon» (Чехосл.), «Jugoton» (Югославія), «Hungaroton» (Угорщина), «Балкантон» (Болгарія), «Мелодия» (СРСР) та баг. ін.

р. фирмы грамзаписи
а. record firms

ФІРМИ МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ – комерц. та виробничі підприємства, що проектують, виготовляють, рекламують та розповсюджують звукопідсилювальну апаратуру, муз. інструменти та їх аксесуари. Серед найвідоміших – «Amati», «Bach», «Benge», «Besson», «Buffet», «Conn», «Getzen», «King», «Premier», «Ludwig», «Selmer», «Thomastik», «Van Doren», «Yamaha».

р. фирмы музыкальных инструментов
а. firms of musical instrument
ф. sociétés des outils musicaux
н. Firmen den musikalische Instrumenten

ФЛЕЙТА – дерев'яний дух. лабіальний муз. інструмент високого регістру. Численні різновиди Ф., починаючи з найпростіших, відомі з давнини. Сучасний тип поперечної Ф. був винайдений нім. майстром Т. Бемом в першій пол. XIX ст. Використовується в симф., дух., естр. та джаз. музиці. В джазі уперше застосована в 1933 У. Карвером. Серед виконавців – І. Стівін (Чехосл.), Е. Долфі, П. Хорн (США) та ін.

прованс. flauto
а. flute
ф. flûte, фам. turlututu
н. Flöte

ФЛЕКСАТОН – удар. самозвучний металевий муз. інструмент із визначеною висотою звука. З'явився на поч. XX ст. у Франції, спершу як новинка муз. ексцентриків (разом із «співаючою пилкою»). Являє собою металевий прут, зігнутий на зразок держальця та двох кульок. Ф. застосовується в естр. та симф. музиці.

a. flexatone, flex-a-tone

ф. flexaton, flex-à-tone

н. Flexaton

ФЛЕНДЖЕР – звуковий ефект, а також сам пристрій, в якому затримка копії звука відносно початкового сигналу поєднується із зміною частоти – модуляцією. Окрім часу затримки можлива корекція частоти та глибини модуляції. Часто використовується на конц. естраді та в студіях звукозапису.

a. flanger

ФЛОП – назва невдалої платівки.

a. flop – промах

ФЛЮГЕЛЬГОРН – мідний дух. мундштуковий муз. інструмент, з'явився бл. 1825 в Австрії. В джазі уперше був застосований в 1936 Д. Бішопом. Серед виконавців – Ш. Роджерс, А. Фармер, К. Террі (США), Г. Лук'янов (СРСР).

н. Flügelhorn, від *Flügel* – крило та *horn* – ріг

a. fluegelhorn

ф. bugle à pistons, grand bugle

ФОЙЄ – приміщення в театрі, кіно, конц. залі для перебування глядачів у чеканні сеансу, спектаклю або для відпочинку під час перерви, антракту. *Артистичне Ф.* – помешкання для відпочинку артистів.

ф. foyer – букв. вогнище

a. foyer, lobby, crush-room

н. Foyer, Wandelhalle

ФОКСТРОТ – 1. Амер. бальний танець вільної композиції, виникнув із регтайму та уанстеппу в кінці 1910-х років, а також музика в ритмі цього танцю. Заснований на ковзних кроках, які виконуються в парі, у положенні один проти одного. Характеризується помірно швидким темпом. З 1924 почали танцювати і в швидкому темпі. Ф. був основою для виникнення таких танців, як чарльстон, шімі. Поряд із танц. музикою застосовується і в опереті. Муз. розмір 4/4. 2. Музика до цього танцю, муз. твір у ритмі цього танцю.

a. foxtrot, від *fox* – лисиця, *trot* – рись, швидкий крок, букв. лисячий крок

ф. fox-trot

н. Foxtrott

ФОЛК – 1. Скорочення від *folklore* (фольклор). Стосовно року цей термін обкреслюється характерним акомпанементом з акустичних гітар та складними поліфонічними вок. гармоніями. Текст може бути народним, але частіше автор., який не має безпосереднього відношення до нар. культури. Останнім часом цей термін змінюється на «урбан фолк» (міський фольклор). Представники – Д. Базз, ранній Б. Ділан, «Crosby, Stills, Nash & Young». Фундаторами стилю були Ледбеллі та В. Гатрі. 2. Скорочення від фолк-музика. Див. також *Кантрі*, *Фолк-рок*.

a. folk

ФОЛК-РОК – синтез року та муз. фольклору, в якому мелодич. основа побудована або на прямих запозиченнях із фольклору, або на фолк-стилізаціях; також фолк, який виконується з використанням електроінструментів. У кожній конкретній країні Ф.-р. має свою нац. специфіку. Новий напрям став тією формою культурного синтезу, що дозволила зводити воедино потужне муз. начало ритм-енд-блюзу із соціально-значимою поезією протесту. Комерц. успіх фолк-груп у США в другій пол. 1960-х рр. допоміг підняти серйозну проблематику, розширити поле впливу ідей бардів. Пік популярності Ф.-р. прийшовся на сер. 1960-х. Якщо в США Ф.-р. являв собою в муз. відношенні не більш ніж сільські блюзи й міські балади, покладені на «електрику», то в Європі форми були набагато різноманітніше. Чимало груп у Великобританії, Франції, Італії, Швеції й в ін. країнах використовували у своїй роботі мотиви нар. пісень, духовної та світської музики середньовіччя й епохи Відродження. З другої пол. 1970-х рр. інтерес до Ф.-р. помітно ослаб. Це пояснюється тим, що весь екзотичний матеріал для «синтезу» вже був використаний. У СРСР перші спроби синтезу фольклору та рок-формул були розпочаті деякими ВІА наприкінці 1960-поч. 1970-х рр. («Песняры», «Ариэль»). Незважаючи на низку цікавих і дійсно творч. робіт, вітч. Ф.-р. швидко виродився в кон'юктурно-спекулятивний і безадресний кітч, багато в чому дискредитувавши саму ідею. В другій пол. 1980-х рр. почалося повільне відродження Ф.-р. Серед представників – В. Гатрі, П. Сигер, Д. Базз, П. Саймон і А. Гарфункел (США), М. Родович (Польща), Ж. Бічевська, «Ариэль», «Песняры», «Яблоко» (СРСР). В Україні Ф.-р. був репрезентований групами «Водограй», «Червона рута», «Кобза», «Медобори» та ін.

a. folk rock

ФОЛЬКЛОР, нар. творчість, нар. мистецтво – худож. колективна творчість, духовне багатство народу. Твори, що створюються народом й існують у ньому. Ф., зародившись в глибокій давнині, є іст. основою всієї світової худож. культури, джерелом нац. худож. традицій. Використовується як першоджерело для різноманітних обробок в естр. музиці та джазі. Термін був уведений англ. вченим У. Томсом (1846).

a., ф. folklore

н. Folklore

ФОЛЬКЛОРИСТИКА – наука, що вивчає фольклор.

a. study of folklore

ФОН, тло – муз. супровід, приглушена музика, що супроводжує диктор. текст. Див. *Фонова музика*.

ф. fond, від лат. *fundus* – дно, основа

а. background

ФОНОВА МУЗИКА – музика до спектаклю, фільму, що слугує для створення певного настрою або реакції глядачів, слухачів. Її слід відрізнити від музики, спеціально написаної до спектаклю чи кінофільму. Музика, що звучить в громад. місцях (кафе, ресторанах, залах очікування, в різних приміщеннях, в транспорті тощо) – приклад використання муз. тла у повсякденному житті. Див. *Фон, Мюзак* (1).

р. фоновая музыка

а. background music

ф. musique de fond

н. Grundtonmusik

ФОНОГРАМА – 1. Носій запису із записаними на ньому звуковими коливаннями. Запис здійснюється звичайно в студійних умовах за допомогою спец. апаратури. Існують фотографічні, магнітні, механічні, оптичні Ф. 2. Іноді в колі музикантів Ф. називають «фанера», під яку співають на конц. виступах. Робота під Ф. гальмує творч. зростання виконавця, оскільки доводиться співати кожного разу однаково.

р. фонограмма

а. phonogram, record, track

ф. phonogramme

н. Phonogramm

ФОНОГРАФ – перший апарат для механіч. запису та відтворення звука, що поклав початок звукозапису. Винайдений у 1877 Т. Едісоном (США). На основі Ф. були створені грамофон і патефон. У 1940-1950-х рр. їх витіснили електромеханічні й магнітні звукозаписуючі та звуковідтворюючі пристрої.

а. phonograph, talking machine

ф. phonographe

н. Phonograph

ФОНОТЕКА – 1. Систематизоване зібрання, архів фонограм, звукозаписів по різних видах діяльності. 2. Приміщення, де зберігають фонограми. 3. Заклад або відділ установи, що збирає, зберігає й видає фонограми у тимчасове користування.

а. gramophone record library/collection

ф. phonothèque

н. Phonothek

ФОРМА – побудова, структура муз. твору, співвідношення його частин, яка визначається характером викладення та розвитку мелодико-тематичного матеріалу, особливостями ритму, гармонії тощо. В джазі найтипівша Ф. – тема з варіаціями (імпровізаціями); в естр. пісні – куплетна Ф.

лат. *forma* – вид, зовнішність

а. form

ф. forme

н. Form

ФОРМАНТА – область посилених часткових тонів у спектрі муз. звуків, звуків мови, а також самі ці призвуки, що визначають своєрідність тембру звуків; один із важливих чинників темброутворення. У співі, крім звичайних мовних, виникають характерні співочі Ф. Одна з них – висока співоча Ф. надає голосові «блиск», доброї перебірливості голосних і приголосних; сприяє «польотності» звуків, інша – низька – надає звучанню м'якості, закругленості. Присутня майже в усіх муз. інструментів. Формантний засіб темброутворення та керування тембром широко використовується у синтезі мовлення, в електронно-муз. інструментах, у звуко-режисурі, грамзапису, на радіо, ТБ, у кіно.

лат. *formants* – утворюючий

а. formant

ФОРМАТ – стильові пристрасті радіостанції, розраховані на попит цільової аудиторії.

ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ – цілеспрямовані дії підприємства-виробника для забезпечення всебічної інформованості потенційних покупців про виготовлену продукцію (книги, платівки, муз. інструменти), її особливості, рівень, ціну тощо.

р. формирование спроса

а. demand making

ф. formation de la demande

н. Formierung der Nachfrage

ФОРТЕПІАНО – загальна назва струн. ударно-клавішних муз. інструментів із молоточковою механікою (рояль, піаніно). Було винайдено на поч. XVIII ст. в Італії. Поява сучасн. типу Ф. відноситься до 1820-х рр. Виходить мелодійну, гармоніч. та ритм. функції. Один із найпоширеніших інструментів в джазі, увійшов до нього з появою регтайму. Перший представник – відомий негр. піаніст С. Джоуплін. Видатним піаністом, який справив великий вплив на розвиток фортеп. техніки в джазі, був Д. Мортон. Інтенсивного розвитку фортеп. мистецтво набуло в другій пол. 1920-х та в 1930-ті рр. завдяки таким музикантам, як К. Бейсі, А. Тейтум, Т. Уоллер, Е. Хайнс, Д. Еллінгтон. У сучасн. джазі відомі такі музиканти: І. Бріль, Л. Чижик, Т. Найсоо, В. Мустафазаде, Б. Фрумкін (СРСР), Ж. Дювільє (Фр.), У. Келлі, Е. Гарнер, Ч. Корія, Х. Хенкок, Б. Еванс, Д. Брубек, Т. Монк, О. Пітерсон (США) та ін.

іт. *fortepiano*, від *forte* – голосно, *piano* – тихо

р. фортепиано

а., ф. piano

н. Fortepiano, Hammerklavier, Klavier

ФОРТУНА – 1. Рим. богиня щасливої долі, талану, яку зображали молодою жінкою із зав'язаними очима, з рогом достатку в руках, іноді на колесі; символ щасливого випадку, удачі. 2. Щасливий випадок, удача, успіх.

лат. *fortuna* – доля, випадок

р. фортуна, счастливый случай, удача, успех, счастье

а. happy case, good luck, success, happiness, fortune, lucky even

ф. cas heureux, chance, succès, bonheur

н. glücklichen Fall, Erfolg, Erfolg, Glück

ФОТОГРАФІЯ, знімок, фотокартка, світлина – 1. Спосіб одержання зображення кого-, чого-небудь на світлочутливому матеріалі за допомогою спец. оптичного апарата, згодом із використанням цифр. технологій. 2. Зображення, відбиток, одержаний таким способом. Нині є обов'язковим атрибутом шоу-бізнесу, виконав. діяльності, постерної індустрії. 3. Майстерня для фотографічного знімання та виготовлення знімків, відбитків.

р. фотография

а. photo, photography

ф. photo, photographie, épreuve

н. Photographieren, Fotografieren, Photographie, Fotografie, Photo, Foto, Aufnahme; Photoatelier, Fotoatelier

ФОУР БІТС – рівномірне акцентування інструментами ритм. групи чотирьох доль такту, тип джаз. біту. Характерний для негр. джазу та свінгу.

р. фоур битс

а. four beats

ФРАГМЕНТ – окрема частина твору мистецтва, уривок тексту, худож. або муз. твору.

лат. *fragmentum* – уламок, шматок, осколок

а., ф. fragment

н. Fragment, Bruchstück

ФРАК – чоловічий вечірній або конц. костюм особливого покрою – короткий попереду і з довгими вузькими фалдами позаду. Застосовується у гардеробі диригентів, співаків, інструменталістів.

а. tail-coat, tails, dress coat, swallow-tail, evening dress

ф. frac, habit

н. Frak

ФРІ ДЖАЗ – стиль сучасн. джазу 1960-х рр., пов'язаний із радикальними експериментами в галузі гармонії, форми, ритміки, мелодики та техніки імпровізації. Характерні риси – культ вільної інд. або групової імпровізації, застосування поліметрії та поліритмії, політональності та атональності, модальної техніки. Основні тенденції Ф.д. з'явилися в композиціях О. Коулмена, Д. Колтрейна, С. Тейлора. Інколи в значенні Ф.д. використовують терміни «новий джаз», «абстрактний джаз», «авангард. джаз». Серед представників – М. Браун, Е. Долфі (сакс.), Б. Діксон, Д. Черрі (тр.), С. Тейлор (ф-но), Ч. Мінгус (к-б) та ін.

а. free jazz – вільний джаз

р. фри джаз

«ФРІДРИХШТАДТ-ПАЛАСТ» – нім. вар'єте (Берлін). Має свій постійний оркестр і балетну групу. Будинок, побудований у 1860 р. для критого ринку, було перетворено в цирк. У 1919 перед ареною була побудована сцена. З 1926 ставилися радіоспектаклі та ревію. З 1945 даються естр.-цирк. вистави, огляди. Ф.-п. оснащений сучасн. техн. обладнанням. Сцена миттєво перетворюється в майданчик для ревію на льоду, у басейн для фігурного плавання, у цирк. манеж тощо.

н. Friedrichstadt-Palast

р. Фридрихштадт-паласт

ФРІЛАНСЕР – позаштатні журналіст, фотограф, музикант і т.п.; вільний художник, що працює за разовими договорами та контрактами.

а. freelance

р. фрилансер

ФРІППОТРОНІК – муз. інструмент, який був винайдений брит. музикантом Б. Іно та подарований ним лідеру групи «King Crimson» Р. Фріппу.

р. фриппотроник

а. frippotronic

ФРОНТМЕН – кер. рок-групи або джаз-бенду, іноді вокаліст, який є «обличчям» групи.

а. *frontman* – лідер, букв. той, хто стоїть попереду

ФРОНТОВА БРИГАДА – рад. колектив акторів, що обслуговували під час ВВВ військові частини. У репертуарі були естр. розповіді, фейлетони, монологи, сценки, пісні, куплети, частівки, танц. і цирк. номери.

р. фронтовая бригада

а. front brigade

ф. équipe de front

н. Frontbrigade

ФУНДАТОР – див. *Засновник, Основоположник, Родоначалник*.

ФУРОР – гучний публічний успіх, який викликає палке схвалення.

лат. *furor* – шаленість, несамовитість

а. furore

ф. sensation

н. Furore, Sensation

ФУТЛЯР – вмістилище для збереження, для оберігання чого-небудь. Ф. використовують для зберігання мікрофонів, муз. інструментів, звукопідсилюючого обладнання тощо.

а. case, container, box, sheath

ф. étui

н. Futteral, Etui, Hülle, Bezug

ФЬЮЖН – 1. Сучасний стильовий напрям, виникнув у 1970 рр. на основі джаз-року, синтезу елементів європ. акад. музики та неєвроп. фольклору, а також із широким застосуванням електричних та електронних муз. інструментів. Великий вплив на розвиток Ф. справили амер. джаз. трубач М. Девіс, який фактично був основоположником цього напрямку. Серед представників – О. Коулмен (сакс.), Д. Маклафлін (гіт.), Д. Пасторіус, Стенлі Кларк (бас-гіт.), Б. Кобем (уд.), Ч. Коріа, Д. Завінул, Х. Хенкок (клавішні), Ж.-Л. Понті (скр.), ансамблі «Weather Report», «Mahavishnu Orchestra» та ін. 2. Злиття двох або більше муз. стилів. Виникнення нових типів Ф. сприяє поширенню муз. культур різних країн світу.

а. fusion – букв. сплав, злиття

X

ХАБАНЕРА – 1. Ісп. нар. пісня-танець кубин. походження з повільними рухами імпровіз. характеру. Муз. розмір 2/4. 2. Музика до цього танцю, муз. твір у ритмі цього танцю.

ісп. habanera, від *Habana* – Гавана

а. habanera

ХАБАР, хаптура, підкуп – гроші або речі, що даються службовій особі, впливовій людині як підкуп, плата за які-небудь злочинні, незаконні дії в інтересах того, хто їх дає. Як вид певної діяльності існує в шоу-бізнесі, конц. житті, у звукозапису, в гастрольній справі.

р. взятка

а. bribe

ф. pot-de-vin

н. Schmiergeld, Schmiere, Bestechung, Bestechungsgeld

ХАЙ-ЛАЙФ – стиль зах.-афр. попул. музики. Існують два різновиди: баладного характеру у супроводі гітар та танц. орк. музика. Був попул. на поч. 1920-х рр. у середовищі англomовного населення Зах. Африки.

а. hi life

ХАЙПІНГ – особливо гучна кампанія пропагандистсько-рекламної кампанії співака, групи, платівки, що має деякий скандальний «живчик», покликаний привернути увагу мас. Потребує великих витрат, він під силу тільки великим фірмам грамзапису та «промоутерам».

а. hiping

р. хайпінг

ХАЙ-ФАЙ – позначка на звуковідтворюючій, акустичній апаратурі різного призначення, яка засвідчує вищу якість.

а. Hi Fi, *high-fidelity* – висока точність відтворення

р. хай-фай

ХАЙ-ХЕТ – удар. інструмент, використовується в удар. установці в різних жанрах муз. виконавства. Являє собою удосконалений різновид педальних тарілок – чарльстон. Див. *Чарльстон* (2).

а. high-hat, hi-hat

ХАЛІ-ГАЛІ – амер. груповий бальний танець стилю «йє-йє», похідний від танцю сеф, родинний медисону. Танцюристи стають у лінію в довільній позиції. Злегка зігнуті в ліктях руки трохи відведені назад, пальці зібрані в кулак. Набув поширення в 1960 рр. Темп повільний. Муз. розмір 4/4.

р. халі-гали

а. hully-gully

ХАЛТУРА – несумлінна, неакуратна робота, переважно без знання справи, без почуття відповідальності. Див. також *Халтура* в сленговій частині.

р. халтура

а. slapdash/careless work, hack-work, botch, bungle, pot-boiler, dog

ф. bousillage, travail gâché

н. Pfscherei, Stümperei, Schund

ХАММОНД – електронний клавішний муз. інструмент фірми «The Hammond Instrument Company». Винайдений Л. Хаммондом у США (1934). Орган Х. став попередником синтезатора.

а. Hammond

ХАРАКТЕР – 1. Сукупність стійких психічних властивостей людини, її особистих рис, що виявляються у поведінці й діяльності. 2. Твердість, сила волі, наполегливість у досягненні чого-небудь. 3. У літературі, сцен. мистецтві – худож. образ, в якому втілені типові риси якої-небудь групи людей; тип.

грец. *character* – риса, особливність

а. character, nature

ф. caractère, naturel

н. Charakter, Wesen, Art, Beschaffenheit, Eigenart

ХАРД-БОП – стильовий різновид іст коуст джазу. Відноситься до групи стилів сучасн. джазу. Відомий також під назвами «рівайвл-боп», «необоп», «модерн-боп». Є продовженням традицій класич. хот-джазу, ритм-енд-блюзу та бібопа. Виник у першій пол. 1950-х як реакція на академізм і європ. орієнтацію кул- і вест-коуст-джазу, що досягли до цього часу свого розквіту. Характерні риси раннього Х-б. – примат мелодич. імпровізації, переваження жорстко акцентованої ритміки супроводу, посилення блюз. елементів в інтонуванні й гармонії, тенденція до виявлення вок. начала в імпровізації, деяке спрощення муз. мови у порівнянні з експериментами музикантів бібопа, кула та вест-коуст-джазу. До кінця 1950-х «жорсткість» Х-б. стала поступово згладжуватися, утворилися нові його стильові форми – фанк і соул. У 1960-ті на основі Х-б. і кул-джазу розвився новий стиль – фрі-джаз. Основні представники – здебільшого негр. музиканти. Серед інших – Д. Колтрейн, Д. Еддерлі, С. Роллінс (сакс.), Х. Моблі, Д. Берд, Л. Морган, Кліффорд Браун (тр.), М. Роуч (уд.), Х. Сілвер (ф-но), Б. Голсон, Б. Тіммонс та ін. Теж саме, що і *Нео-боп*.

a. *hard bop* – твердий, жорсткий боп

ХАРД-ЕНД-ХЕВІ – назва всієї «важкої музики» в пресі. Див. також *Хеві метал*.

a. *hard-and-heavy*

p. хард-энд-хэви

ХАРДКОР – муз. стиль, один із різновидів рейва.

a. *hardcore*

ХАРД-РОК – напрям сучасн. рок-музики. Спочатку – енергійний і жорсткий рок-н-рол ранніх рокерів, особливо у порівнянні з «солодким» звучанням поп-зірок поч. 1960-х рр. В епоху мерсі-біту, психоделії – протягом 1960-х – Х.-р. перебував «в опалі», але завжди знаходив свою аудиторію. Наприкінці 1960-х рр. в його агресивне і динамічне звучання, підсилене звуком клавішних (раніше Х.-р. обходився гітарами) і злегка «облагороджене» використанням елементів артеатроку та блюз. ритмо-мелодич. формул, стало знову актуально та популярно. Змикаючись на однім фланзі з прогресивним роком, а на іншому – з безкомпромісними прихильниками традиц. бугі, Х.-р. успішно пережив 1970 рр., відродився у складі течії хард-енд-хеві. Як самостійний напрям, Х.-р. виокремлювався в кінці 1960-х у творчості видатного гітариста Д. Хендрикса. У Х.-р. усі інструменти прямо пов'язані з мелодич. лідером – гітаристом або клавішником. Серед найвідоміших груп – «Led Zeppelin», «Black Sabbath», «AC/DC», «Deep Purple», «Scorpions» та ін. Синтез Х.-р. з ін. напрямками рок-музики дав цікаві результати – арт-рок, хард-фьюжн, важка психоделія, гліттер-рок, важкий ритм-енд-блюз, хардкор.

a. *hard rock* – букв. жорсткий або важкий рок

ХАРДСТЕП І ТЕХНОСТЕП – стилі танц. варіанта джангла.

a. *hardstep* і *techstep*

ХАРД-ХАУС – хаотична, оглушлива мішанина з різноманітних «прикольних» електронних звуків і індустріальних шумів, поєднаних в єдине ціле за допомогою драм-машини.

a. *hard house*

ХАРКІВ – крупний промисловий і культурний центр Рад. Союзу й України. В місті багато студій звукозапису, мистецьких, навч. закладів, де є естр. відділення. З містом пов'язана творч. діяльність І. Дунаєвського, Шульженко, Мулермана, Богатикова, Гурченко, ансамблів «Група продленного дня», «Танок на майдані Конго», «5'nizza», «Люк» та ін.

p. Харьков

a. Charkov, Charkiv

ХАУЗ, хаус – стиль сучасн. електронної музики. У сер. 1980-х рр. у Чикаго і Нью-Йорку виник новий стиль танц. музики. Ця музика була створена для танців, і в ній використовувалися нові електронно-муз. інструменти. Тоді вона була андерграундною й притягала до себе ультрасучасних законодавців моди. Структура класич. Х. проста: стандартний розмір 4/4 і помірний темп (125 уд/хв). Ця своєрідна муз.-комп'ютерна «м'ясорубка» переробляє у заданому ритмі запозичення з будь-яких попул. мелодій. Х.-треки, як пр., наповнені яскравими й красивими пасажами, мажорними акордами та простими мелодіями, що запам'ятовуються. Корені стилю йдуть від музики диско і соул. Див. також *Ecld-хауз*.

a. *house*

ХАУЗ РЕНТ ПАРТІЗ – традиц. платні вечірки за участю музикантів. Були попул. в негр. середовищі в другій пол. XIX-поч. XX ст. Х.-р.п. – рання форма джем-сешн, мала важливе значення для розвитку фортеп. джазу та були улюбленими місцями діяльності й творчості багатьох піаністів, виконавців блюзів, регтаймів і бугі-вугі.

p. хауз рент партиз

a. *house rent parties*

ХВИЛЮВАННЯ – психічний стан людини, зумовлений підвищенням збудження нервової системи, перевантаженням її позитивними або негативними переживаннями. Є показником емоційного стану людини. Як атрибут сцен. життя часто присутнє у виконавців. Творч. Х. виступає як позитивний елемент, інше – частіше як негативний, порушуючи нормальне конц. життя.

p. волнение

a. *emotion, excitement*

ф. *émotion*

n. *Aufregung*

ХЕВІ – друга блюз. хвиля кінця 1960 рр. Групи «Cream», «Led Zeppelin», «Jeff Beck Group», «Fleetwood Mac» і близькі до них «психоделічні» групи взяли на озброєння й довели до абсолюту прийом створення відчуття «ва-

ги» у слухача. Пізніше використовувався як синонім для опису музики груп, що грали «важкий» ритм-енд-блюз і – як антитеза хард-року – для вказівки на блюз. основу. До поняття хеві метал прямого відношення не має.

а. *heavy* – важкий

ХЕВІ МЕТАЛ – одне з відгалужень хард-року, набуло широкого поширення на поч. 1980-х рр. Досвідчені «металеві» групи часто уводять до своїх композицій вельми складні зміни ритму, і у невідповідного слухача виникає відчуття какофонії, хоча мова йде про ритм. імпровізацію. Як і в хард-року, основи Х.м. були закладені такими виконавцями, як «Led Zeppelin», «Black Sabbath», «Deep Purple» та ін. Виділивши з музики цих груп включно потужні гітарні рифи, доведені до віртуозності соло і «канонадні» ударні, групи «нової хвилі» англ. важкого року («Iron Maiden», «Saxon», «Diamond Head») лише розробили інстр. структуру стилю, яка набула кінцевого розвитку в музиці представників спід- і треш-металу. Теперішній Х.м. виник на поч. 1980-х рр. як реакція на непрофесіоналізм і комерц. неспроможність панк-року. Пізніше стильова подібність зблизила їх із виконавцями хард-року, які зберегли вірність своїй музиці з 1970-х рр. Сукупність усієї «важкої» музики набула в пресі назви хард-енд-хеві. Серед найвідоміших груп – «Motorhead», «Iron Maiden», «Metallica» та ін. В деяких літ. джерелах терміни «хард-рок», «хеві метал», «хард-н-хеві» вживаються як синоніми.

а. *heavy metal* – букв. важкий метал

р. хеві метал

ХЕД-ЕРЕЙНДЖЕМЕНТ – усне аранжування, гра великого оркестру на основі усної домовленості про головні моменти форми даної п'єси; метод, що часто застосовувався в перших негр. джаз-оркестрах, музиканти яких ще не знали нот.

р. хэд-эрейнджмент

а. *head arrangement*

ХЕДЛАЙНЕР – лідер, керівник.

р. хэдлайнер

а. *headliner*

ХЕПЕНІНГ – різновид поп-арту, ексцентрична театралізована вистава. Частіше за все розгортається спонтанно, розрахована на непередбачувану поведінку виконавців та активну співучасть глядачів.

а. *happening* – подія, випадок, явище

р. хэппенинг

ф. *happening*

н. *Happening*

ХЕТ-КАНТРИ – відверте знущальне позначення для музики кантрі.

а. *hat coutry* – букв. шляпне кантрі

р. хэт-кантри

ХИСТ – уміння що-небудь робити, поводити себе певним чином; здібності, дар, кебета, обдарування, талан.

р. дарование

а. *talent, ability, endowment, gift*

ф. *talent, don*

н. *Begabung, Gabe, Talent*

ХІЛ-БІЛЛІ – одна з традиц. назв амер. музики кантрі, що існувала в 1920 рр. Характеризується використанням струн. супроводу, як пр., банджо. Термін відноситься також до виконавців такої музики.

р. хилл-билли

а. *hill-billy, hillbilly*

ХІП – 1. Групи молоді, що відкидали усталені моральні устої, загальноприйнятні норми поведінки, вели бродяжницький спосіб життя в дусі «контркультури». Для Х. характерний ексцентричний одяг, зневага до грошей та власності, схильність до містицизму та радості у вільному коханні. Рух виникнув у Сан-Франциско в 1960 рр. та поширився на ін. країни. Набув назви як «влада квітів». Один із різновидів контркультури та соц. протесту. Х. «ішли» від дійсності за допомогою наркотиків, створювали «підпільну» літературу, кіно, радіо. 2. *Людина з екстравагантною поведінкою, навмисно недбало та претензійно одягнена. Х. часто називають недбало одягнених музикантів.

а. *hippie, а також hippy*, від *hip* – меланхолія, смуток

р. хиппи

ХІП-ХОП – муз. жанр, виникший у Нью-Йорку на поч. 1970-х рр. Ґрунтується на шумовому ефекті від обертання руками вінілового диска та акцентованим звучанням електронних удар. інструментів як супровід для речитативу. На поч. 1980-х з'явилося семплування, що стало поворотним пунктом у розвитку Х.-Х. Період з 1986 по 1993 називають «золотою ерою Х.-Х.».

р. хип-хоп; ура-прыжок, прыг-скок

а. *hip-hop; hip* (ура), *hop* (стрибок)

ХІТ – 1. Модна попул. пісня або танц. мелодія, а також запис такої пісні у визначений період часу. Обов'язковою умовою для визнання пісні Х. є її попадання в хіт-парад. 2. Бойовик, фільм, спектакль, книга, тощо, які користуються успіхом. 3. Окраса конц., театр. сезону. Х. – англomовний еквівалент нім. слова «шлягер».

а. *hit* – удар, влучення, вдача

р. хит

а. *hit, pop song*

н. *Schlager*

ХІТМЕЙКЕР – композитор, який створює пісні, націлені на стовідсоткову влучність в хіт-паради. Як пр., такі композитори знають кон'юктуру ринку, пропонують свої твори попул. виконавцям.

a. *hit maker* – букв. той, хто робить хіти

ХІТ-ПАРАД – 1. Загальне позначення всіх списків і рейтингів, що складаються за певним принципом. 2. Парад популярності, який провадиться засобами інформації у результаті опитування. Х.-п. поділяється на окремі категорії для музики поп, кантрі, соул, рок, диско тощо, а також як кращих, так і гірших муз. досягнень. Визначається шляхом збору даних про продаж, частоту передач по радіо і ТБ, а також безпосередньо за опитом слухачів або глядачів. В радіо- і телепрограмах – тип муз. передач, в яких пісні звучать відповідно до заздалегідь складеного списку. Перший Х.-п. був опублікований амер. муз. журналом «Billboard» в 1940 р. 3. Перелік найпопулярніших платівок, муз. творів та виконавців, який регулярно публікується. 4. Концерт попул. естр. пісні; концерт із шлягерів.

р. хит-парад

a. *hit parade*

ХОБІ – захоплення, улюблене заняття для себе під час дозвілля. Часто поширюється на слухання музики, відвідування концертів, збирання платівок.

р. хобби

a., ф. *hobby*

н. *Hobby*

ХОЛ – 1. У традиц. англ. житлі загальна кімната, прийомний зал із східцями на верхній поверх. 2. У сучасних суспільних будинках і готелях – невеликий зал для відпочинку, чекання, зустрічей. В Х. багатьох культурних закладів відбуваються різноманітні мистецькі акції.

р. холл

a. *hall*

н. *Halle*

ХОЛЕР – див. *Блюз*.

ХОНКИ-ТОНК ПІАНО – розладнене «кабацьке» піаніно.

a. *honky-tonk piano*

р. хонки-тонк пиано

ХОР – 1. Співочий колектив, анс. або група співаків, що разом виконують вок. твори; капела. 2. Багатоголосний вок. муз. твір для такого колективу, а також його виконання.

грец. *chorós* – хороводний танець із співом

a. *chorus, choir*

ф. *chœur*

н. *Chor*

ХОРЕОГРАФІЯ – 1. Мистецтво нотації танц. музики в абстрактних символах. Запропонована угорцем Р. Лабаном. Термін увів у обіг Р. Фейє. 2. Мистецтво створення танцю, а також постановка балетних танців, балетного спектаклю, оформлення танц. номерів для виступу співаків. Х. виникла з правил танцю у XVIII ст. 3. Мистецтво танцю.

р. хореография

a. *choreography*

ф. *chorégraphie*

н. *Choreographie, Tanzkunst*

ХОРМЕЙСТЕР – кер. хору, хор. диригент.

a. *leader of a chorus, choirmaster*

ф. *director du chant, maître de chapelle*

н. *Chormeister, Chorführer*

ХОТ, хот-джаз – термін, який звичайно застосовувався по відношенню до класич. негр. джазу раннього періоду (до свінгу), тісно пов'язаний з афр. витоками та традиціями афро-амер. фольклору. У цьому сенсі Х.-джазу протиставляється європеїзовані різновиди джазу, а також деякі типи комерц. попул.-розважальної музики, що випробувала на собі вплив негр. джазу, але по суті є псевдоджазовою або квазіджазовою. В сучасн. джазі цей термін не застосовується.

a. *hot* – букв. гарячий, темпераментний

ХРОНОМЕТРАЖ – точний замір часу на виконання яких-небудь процесів, певної операції, тривалості конц.-мистецького заходу, звучання пісні, муз. уривку.

грец. *chronos* – час, *metreō* – вимірюю

a. *time-keeping, time-study*

ХУДОЖНИК – 1. Те саме, що й митець. 2. Той, хто досяг високої досконалості, справності у галузі мистецтва.

a. *artist*

ф. *artiste*

н. *Künstler*

Х-ФАКТОР – укр. телевіз. версія брит. проекту «The X Factor», муз. талант-шоу, основною метою якого є пошук і розвиток пісенного таланту конкурсанти. Всі конкурсанти обираються шляхом публічних прослуховувань. Перший ефір 4 вересня 2010 р.

Ц

ЦАРИНА – сфера діяльності людини; ділянка, галузь. Див. також *Нива*.

р. сфера, область

ЦЕНзуРА – 1. У Стародавньому Римі – посада цензора, урядової особи, яка оцінювала майно громадян, стежила за надходженням податків. 2. Система нагляду за друком та засобами мас. інформації з метою не пропускати матеріали, в яких є держ. таємниці, підривні, аморальні факти. В Зах. Європі виникла в XV ст., в Росії – на поч. XVIII ст. Ц. – також перегляд творів, призначених для друкування, виконання на сцені, постановки в театрі. Існувала за рад. часів, не пропускаючи на конц. естраду твори авторів, які залишили Рад. Союз або висловлювалися критично на його адресу.

лат. *censura* – суворий розбір, прискіплива критика

а. censorship

ф. censure

н. Zensur

ЦЕРЕМОНИЯ – прийнятий або встановлений порядок здійснення якого-небудь урочистого обряду, а також сам обряд (фестиваль, конкурс, огляд, творч. змагання); див. *Ритуал*.

лат. *caerimonia* – благоговіння, культовий обряд

р. церемония

а. ceremony

ф. cérémonie

н. Zeremonie

ЦИГАНСЬКИЙ РОМАНС – жанр рос. побутової музики, різновид рос. романсу, що склався до сер. XIX ст. у виконавській практиці співаків і гітаристів із петерб. і моск. циг. хорів. Розвинувся на основі міської пісенно-романсової традиції кінця XVIII-поч. XIX ст. На поч. XX ст. поширюється г.ч. на естраді. Серед виконавців: В. Паніна, А. Вьяльцева, Н. Тамара та ін., які поряд із романсом виконували куплети з оперет та естр. пісн. В 1950-1960 рр. традиції Ц.р. відновляли М. Сліченко, В. Баглаєнко та ін. співаки, що працювали в моск. циг. театрі «Ромэн».

р. цыганский романс

а. Gypsy romance

ф. chanson tsigane

н. Zigeunerromanze

ЦИРК – 1. В Давньому Римі – арена, місце для кінних змагань та змагань колісниць, для цькування звірів, боїв гладіаторів, кулачних боїв. 2. Вид мистецтва, включає до себе акробатику, еквілібристику, жонгливання, клоунаду, дресирування тварин. 3. Будівля, в якій відбуваються цирк. та естр. вистави.

лат. *circus* – букв. коло

а. circus

ф. cirque

н. Zirkus

«**ЦИРК И ЭСТРАДА**» (*рос.*) – ілюстрований часопис. Видавався у Москві (1927-1930), порушував питання естр. та цирк. мистецтва.

ЦИТАТА – 1. Точний, дослівний уривок з якого-небудь тексту. 2. Точне або близьке до оригіналу запозичення в муз. творах.

лат. *citare* – проголошувати

а. quotation, citation

ф. citation

н. Zitat

ЦИФРОВИЙ ЗАПИС (1) – запис, при якому звуковий сигнал перетворюється в цифрову форму. Багатократний перезапис магнітної фонограми на цифрових магнітофонах здійснюється практично без змін. За допомогою цифрової техніки можна змінювати тональність муз. твору, прискорювати або уповільнювати темп, не змінюючи висоти тону, відновлювати старі записи.

р. цифровая запись

а. digital recording

н. Ziffern Tonaufnahme

ЦИФРОВИЙ ЗАПИС (2), «цифровка» – умовний запис акордів, при якому є літера основного тону та цифровий або буквенний індекс, що вказує на його побудову (A₇, Cm⁶, F⁻⁹ та ін.).

р. цифровая запись, «цифровка»

а. figuring

ам. figuration

ф. chifffrage

н. Bezifferung

Ч

ЧАЙКА – міжнар. муз. молодіж. фестиваль, проводився щорічно у Києві з 2001 р.

ЧАРДАШ – 1. Угор. нар. танець, виникнув у сер. XIX ст. Складається з повільної та швидкої частин. 2. Бальний Ч. – попул. бальний танець, виникнув на основі сцен. інтерпретації нар. Ч. Муз. розміри 2/4 або 4/4.

угор. *csárdás*, від *csárda* – корчма, трактир, сільський кабак

а. *czardas*, Hungarian dance

ф. *csardas*, *czardas*

н. *Csardas*

ЧАРЛЬСТОН (1) – амер. бальний танець імпровіз. характеру, основою якого були танці з негр. ревію, виникнув у 1922. Більш ранній різновид Ч. – нар. негр. танок, що виник у середовищі портових робітників м. Чарльстона у Півд. Кароліні. Ч. – одна з форм джазу, вид регтайму, швидкий різновид фокстроту. Муз. розмір 4/4.

а. *Charleston* – по назві м. Чарльстон (США), де він уперше з'явився

ф. *charleston*

н. *Charleston*

ЧАРЛЬСТОН (2) – удар. металевий муз. інструмент невизначеної висоти звука. Являє собою триніжковий пристрій, на горі якого прикріплені одна під другою у горизонтальному положенні тарілки, повернуті внутрішніми сторонами одна до одної. Один із компонентів удар. установки. Те ж саме, що і *Хай-хет*.

а. *hi-hat/high-hat* (pedal)

ф. *hi-hat pédal*

н. *Charlestonmaschine*, *Hi-hat*

ЧАРТС, чарти – 1. Списки, таблиці попул. муз. записів, піснених бестселерів, у відповідності з якими диск-жокеї складають переліки платівок, придатних для програвання на гральних автоматах, танц. майданчиках. 2. Списки шлягерів, бестселерів, найпопулярніших платівок, книг, фільмів.

а. *charts* – списки, реєстр

ЧАСОПИС – періодичне друковане видання у вигляді книжки. Див. *Журнал*.

ЧАСТІВКА – коротка (звичайно 4-рядкова) римована приспівка, що виконується у швидкому темпі, переважно жартівливого або любовного, нерідко суспільного змісту; попул. жанр слов'ян. нар. словесно-муз. творчості другої пол. XIX-XX ст. На естраді виконуються багатьма артистами як природне доповнення до розмовних та муз.-розмовних номерів. Для Ч. характерне жартівливе ставлення до своїх героїв, іронія, а іноді й гостра сатира. Назва походить від рос. слова «частый» – тобто який повторюється багато разів. Інколи рос. мовою мають ін. назви – «припевки», «коротушки», «пригудки», «тараторки», «несклади». На естраду спочатку потрапляли як етнографічний матеріал. Згодом почали створюватися самими виконавцями або спец. естр. авторами.

р. частушка

а. *chastooshka*, two-line or four-line folk verse, usually humorous and topical, sung in a lively manner; short improvised Russian song with topical text

ф. *couplets populaires russes*, *couplets folkloriques*; *courte shanson russe improvisée avec texte d'actualité*; *complainte*, sobre un tema de actualidad

н. *Schnadahüpfel*, improvisiertes kurzer russisches Lied mit aktuellen Text

ЧА-ЧА-ЧА – кубин. танець, утворився від румби та мамбо в 1950-х рр. Муз. розмір 4/4.

а., ф. *cha-cha-cha*

н. *Cha-cha-cha*

ЧЕЙЗ – виступ анс. джазистів, які по черзі імпровізують.

а. *chase*

«**ЧЕРВОНА РУТА**» – Всеукр. пісенний фестиваль, який проводився один раз на два роки. Назва запозичена з пісні укр. співака та композитора В. Івасюка. Існує декілька номінацій: рок-музика, поп-музика, автор. пісня та ін.

ЧЕЧІТКА – 1. Чіткий за ритмом (здебільшого чоловічий) танець із частим постукуванням підосви й каблука об підлогу; швидкий степ. Набув популярності завдяки водевілям та кінофільмам 1930-х рр. 2. Музика до цього танцю, муз. твір у ритмі цього танцю.

р. чечетка

а. *tchetshotka*, tap-dancing

ЧИКАЗЬКИЙ ДЖАЗ, чиказський стиль – стиль традиц. джазу, який розвився на поч. 1920-х рр. в Чикаго і згодом поширився на Півночі США. Склався на основі традицій раннього негр. джазу. Історично займає проміжне, перехідне положення між класич. новоорлеан. джазом і свінгом. Основні особливості: європеїзоване трактування негр. муз. ідіом, заміна колективної імпровізації серією хот-соло, відокремлення головного мелодич. голосу та відмова від респонсорної взаємодії його з ін. голосами анс., опора на стійко повторювану структурно-гармонійну модель («квадрат»), акцентування 2-ї і 4-ї доль чотиридольного такту, переваження фігураційного варіювання мелодії над парафразуванням. Відбулась також зміна інструментів: корнетисти почали грати на трубах, замість туби увели контрабас, замість банджо – гітару. Ч.д. сприяв подальшому розвитку світ-джазу, а також орк. свінгу, що прийшов йому на зміну в 1930 рр. Найважливіші представники негр. джазу: К. Олівер, Л. Армстронг, Ф. Кеппард, Л. Хемптон, Д. Доддс, Д. Мортон, Е. Тейт та ін. Із білих музикантів найбільше значними є Д. Крупа, Б. Бейдербек, Д. Саллівен, Б. Гудмен, Б. Фрімен, Б. Поллак та ін.

р. чикагский джаз, чикагский стиль
а. Chicago jazz, Chicago style
н. Chicagojazz

ЧИЛ-АУТ – див. *Ембієнт*.

ЧИМУРЕНГА – стиль поп-музики Зімбабве, виникнув у 1970 рр.

ЧИТАННЯ З ЛИСТА – виконання музикантом на інструменті або голосом незнайомого йому твору по нотному запису без попереднього розучування. Важливого значення набуває в естр. колективах, коли немає можливості тримати у пам'яті великої кількості творів. Потребує швидкого осягання автор. задуму, інтуїтивного охоплення цілого до ознайомлення з повним текстом твору.

р. чтение с листа
ф. à livre ouvert

ЧОРНИЙ МЕТАЛ – див. *Блек метал*.

Ш, Щ

ШАНА – 1. Почуття поваги, що ґрунтується на визнанні великих чеснот, суспільної ваги або позитивних якостей кого-, чого-небудь; повага, шаноба, шанування. 2. Шанобливе ставлення до когось, чогось. Див. *Слава, Повага*.

р. почет
а. honour, esteem, respect
ф. respect, estime, honneurs
н. Ehre, Achtung, Hochachtung, Ehrenbezeugung, Ehrenerweisung

«**ШАН ДЮ МОНД**» – франц. фірма звукозапису та крупне муз. видавництво. Заснована в 1935 у Парижі.

ф. *Le chant du monde* – букв. пісня світу

ШАНС – умова, що забезпечує удачу, успіх у чому-небудь; ймовірність, можливість здійснення чогось.

а., ф. chance
н. Chance

ШАНСОН – 1. Франц. пісня, переважно нар., а також пісні в тому чи ін. характерному жанрі. 2. Сучасна естр. пісня (з репертуару шансон'є). У широкому сенсі франц. пісня в усіх її іст. і жанрових різновидах від найдавніших часів до наших днів. Див. також *Русский шансон*.

а., ф. chanson
н. Chanson

ШАНСОНЕТКА (1) – пісенька грайливого, часто фривольного змісту, що виконується в кафешантанах, ресторанах.

а. cabaret song, chansonnette
ф. chansonnette
н. Chansonette

ШАНСОНЕТКА (2) – виконавиця грайливих пісень в кафешантані, ресторані.

а. cabaret singer, diseuse
ф. diseuse, chanteuse de café-concert
н. Diseuse

ШАНСОН'Є – 1. Франц. естр. співак, часто автор слів та музики, виконавець жанрових пісень (шансонів), що беруть свій початок від творчості середньовічних франц. менестрелів. В числі Ш. – Г. Монтегюс, П. Дюпон, М. Шевальє, Е. Піаф, І. Монтан, Ж. Брассенс, Ш. Азнавур та ін. Широке поширення кафешантанів, кабаре, мюзик-холів сприяло появі плеяди багатьох відомих співаків. 2. Назва рукописних або друкованих збірок пісень різних авторів XIII-XIVст. та збірок водевілів XVIII-XIX ст. у Франції.

р. шансонье
а. chansonnier
ф. chansonnier, chansonier
н. Chansonnier, Liederhandschrift

ШАНТАН – те ж саме, що й *Кафешантан*.

а., ф. chantant

ШАНУВАЛЬНИК – прихильник кого-, чого-небудь; пристрасний любитель чого-небудь; поклонник. Обов'язковий атрибут конц. життя виконавців.

р. поклонник, обожатель, почитатель
а. worshipper, admirer, adorer, idolater, suitor, venerator
ф. admirateur
н. Verehrer

ШАУТ – негр. екстатична манера співу з елементами декламації, якій притаманна сильна пристрасність та надрив.

а. shout – крик

ШАУТ-БЛЮЗ – виконання блюз. музики, заснованої на декламаційній, «криковій» манері.

а. shout blues, від shout – кричати, репетувати + блюз

ШАФЛ – 1. Пунктирний ритм в акомпанементі джазу. 2. Нар. танець із човгаючими па.

а. *shuffle* – човгання

ШЕДЕВР – 1. В середньовічних цехах – зразковий виріб, який повинний був представити ремісник для набуття звання майстер. 2. Досконалий твір мистецтва, для якого притаманні завершеність задуму.

ф. *chef-d'œuvre*

а. *masterpiece*

н. *Meisterwerk*

ШЕЙК – сучасний англ. бальний танець, виникнув у 1965 р. як парний побутовий танець імпровізованого характеру. Виконується невеликими групами, що створюють кола, або парами. Поширений у багатьох країнах. Муз. розмір 2/4, 4/4.

а. *shake* – тряситися

ШИММІ – парний побутовий імпровізований танець, подібний до фокстроту. Набув популярності в 1920 рр. Муз. розмір 2/4.

а. *shimmy* – букв. сорочка

р. шимми

ШЛЯГЕР – модна, попул. пісня з мелодією, що добре запам'ятовується, а також взагалі будь-який муз. твір або твір ін. жанрів, який користується особливою популярністю. Поняття народилося на поч. ХХ ст. у середовищі австр. торговців і позначало товари, що збувалися з великим успіхом. Одно із самих поширених явищ мас. культури. Окрім творів, які мають худож. цінність, до Ш. потрапляють, завдяки посиленій рекламі, низькопробні твори. Див. також *Xim*.

н. *Schlager* – ходовий товар, окраса сезону

а. *hit* (song), *pop song*

ф. *chanson à la mode/à succès*

ШОУ – яскрава естр. вистава. Спектакль (у широкому сенсі слова), що нерідко супроводжується проведенням яких-небудь заходів у суспільному або культурному житті (конкурси краси, вручення театр., літ. премій, кінопремій і т.д.). Артизація, ін. проявлення мас. культури інколи зміщують акценти у бік зовнішніх ефектів, щоб прикрасити зміст подій, що відбуваються.

а. *show* – видовище, показ

ШОУ-БІЗНЕС – бізнес, пов'язаний з організацією та проведенням видовищних вистав, виступів акторів, співаків, продажем відеокaset, дисків, проведенням гастролей тощо, джерело прибутків його організаторів, сукупність форм індустрії розваг (концерти, шоу, теле- і радіопрограми), професій (продюсер, арт. менеджер, промоутер), підприємств (нічні клуби, дискотеки, конц. зали, студії звукозапису). Всі ці ланцюжки ув'язані в єдиний відпрацьований комплекс, що існує у тісному симбіозі з пресою, ТБ, радіо, видавництвами тощо. Див. *Бізнес*.

а. *showbusiness*

р. шоу-бізнес

ШОУМЕН – спеціаліст по орг. та проведенню шоу.

а. *showman*

р. шоумен

ШПІЛЬМАНИ – середньовічні мандрівні артисти в німецькомовних країнах. З XIV ст. більша частина Ш. перейшла у розряд професіональних міських музикантів, які організувалися в цехи та гільдії.

н. *Spielmann*, від *Spiel* – гра + *Mann* – людина

р. шпильманы

а. *minstrel*

ф. *ménestrel*

ШТАМП – *прийнятий загально визнаний зразок, який сліпо наслідують; шаблон, трафарет.

н. *Stampfe*, від іт. *stampa* – печатка

а. *cliché*

ф. *cliché, poncif, lieu*

н. *Schablone*

ШУМ – невизначене за висотою звучання, створюване одним або декількома вібраторами. В ХХ ст. підсилювся потяг урізноманітнити шумову палітру оркестру шляхом введення нових інструментів, в т.ч. спеціальних електромуз. пристроїв.

ШУМОМУЗИКА – відносно нова фактура звука, де немає чітких меж між шумом і музикою. Знаходить застосування в спектаклях, записах на платівки, конц. виступах із метою підсилення худож. впливу.

р. шумомузыка

Ю, Я

ЮВІЛЕЙ – річниця життя, діяльності кого-, чого-небудь або якоїсь події; святкування такої річниці.

лат. *jubilaeus* – ювілейний рік

р. юбилей

а. *jubilee, anniversary, celebrations*

ф. *jubilé, anniversaire, commémoration, fête jubilaire*

н. *Jubiläum*

«**ЮНОСТЬ**» – радіостанція Рад. Союзу, опікувалася питаннями молодіжної політики, дозволяла, транслювала пісні, організовувала зустрічі з композиторами, музикантами, співаками, артистами. Перша передача вийшла в ефір 16 жовтня 1962 р.

«**ЮНОСТЬ БАЛТИКИ**» – фестиваль естр. музики. Був започаткований в 1971 у Литві.

ЮПІТЕР – потужний електричний дуговий освітлювальний прилад, прожектор, призначений для кінознімання, освітлення конц. заходів та ін. потреб.

лат. Jupiter

р. юпитер

а. floodlight

ф. projecteur, sunlight

ЮРМАЛА – місто в Латвії, де в 1986-1989-х рр. проходив щорічний Всесоюз. телевіз. конкурс молодих виконавців рад. естр. пісні. Ініціатором та головою журі був композитор Р. Паулс. Серед лауреатів – Р. Фомінс, В. Легкоступова, К. Каукс, О. Малінін, С. Павліашвілі. Згодом був реформований у фестиваль «Новая волна» (співголови Р. Паулс та І. Крутой, до 2014). Серед лауреатів – «Smash», А. Стоцька, І. Дубцова та ін.

латв. Jurmala

«**ЯМАХА**» – 1. Всесвітньо відома япон. фірма по виробництву муз. інструментів та аксесуарів, якими користуються музиканти в усьому світі. Заснована в 1887 р. 2. Міжнар. фестиваль попул. пісні в Японії, організований однойменною фірмою з 1971 р.

а. Yamaha

«**ЯР**», «**ЯРЬ**» (*рос.*) – моск. ресторан, відкритий французом Т. Яром в 1826, де відбувалися виступи оперних співаків, куплетистів, танцівників, ілюзіоністів, дресирувальників. Тут виступали відомі естр. виконавці Ю. Морфессі, В. Паніна, Н. Плевицька, Л. Чорна та баг. ін. З 1968 в приміщенні Я. працює циг. театр «Ромэн».

ЯРМАРОК – 1. В XVIII ст. – місце проведення звеселянь, де народжувалися різноманітні види естр. мистецтва. 2. З'їзд представників торгових і промислових підприємств, комерсантів, підприємців, як пр., для оптового продажу й закупівлі товарів по виставленим тут зразках. На подібних Я. виставляються муз. інструменти, комп'ютерні технології, друкар. продукція, платівки. Відбуваються виступи естр. виконавців.

н. Jahrmarkt – щорічний ринок

р. ярмарка

а. (trade) fair

ф. foire

н. Messe

ЯРУС – поверх у внутрішньому приміщенні театру, конц. залу, ряд лож, галерей, розміщених одні над одними.

а. circle, balcony

ф. galerie, balcon, file, rang

н. Rang

Іноземна частина

А – 1. Перша нота муз. алфавіту, згодом стала VI ступенем діатонічного звукоряду. 2. Літерне позначення ноти ля. 3. Нота, на яку, як пр., налаштовують муз. інструменти оркестру/анс. перед початком гри. 4. В хор. літературі позначення альтової партії.

AAA (American Accordionists' Assotiation) – Амер. акордеонна асоціація, що займалася пропагандою акордеона як конц. інструмента та створенням творів для акордеона.

AACM (Association for the Advancement of Creative Musicians) – Асоціація сприяння креативним музикантам.

ACE RECORDS – незалежна англ. фірма грампзапису (Лондон).

ADULT CONTEMPORARY – сучасн. музика для дорослих (25-45 років). АС є обширним стилем популярн. музики, що сформувався на поч. 1960-х. Протягом багатьох років АС породив декілька піджанрів: «Hot AC», «Soft AC», «Urban AC», «Rhythmic AC», «Smooth AC» та ін. Серед явних представників – Е. Джон, С. Діон, Шакіра, Д. Бойї, М. Кері, С. Уандер, Е. Рамазотті, «Bee Gees» та ін.

у. сучасна музика для дорослих

р. современная музыка для взрослых

ALLIGATOR – амер. незалежна фірма звукозапису, спеціалізується в галузі блюз. музики (1971). Пр. «Греммі».

AMERICAN MUSIC AWARDS – щорічна муз. пр. США, започаткована в 1974 р. Вручається кращим виконавцям за підсумками попереднього року. Серед лауреатів – Мадонна, Б. Джові, Т. Брекстон та ін.

AOR – 1. Термін з'явився в сер. 1970-х рр. і спочатку означав «Album Oriented Rock» («Рок, орієнтований на альбомне звучання»). Згодом, зберігши свій головний смисл і навіть аббревіатуру, він був уточнений: «Adult Oriented Rock» («Рок, орієнтований на дорослих»). А. – виключно попул. і комерційно потужна течія. 2. Рок-матеріал, який при запису не орієнтується на створення хітів. Мова може йти про виконавців, які працюють у різних стилях. 3. Існує аббревіатура А. і для радіостанцій («Album Oriented Radio»). При цьому маються на увазі ті радіостанції, які «прокручують» уривки з альбомів, що не відповідають стандартним умовам (не втримується тривалість звучання, орієнтація на мас. слухача).

ARIOLA RECORDS – англ. фірма грамзапису, знаходиться в Лондоні. Має філії «Go Feet», «I Spy», «Hansa», «Bell».

ARISTA RECORDS – амер. фірма грамзапису. Виробництво знаходиться в Нью-Йорку, Лондоні, Лос-Анджелесі. Має філії «Ariola US», «Buddah», «Jive», «Savoy» та ін.

ATLANTIC RECORDS – амер. фірма грамзапису. Знаходиться в Нью-Йорку та Лос-Анджелесі. Має філії «Rolling Stones», «Swan Song», «Duke».

B – в англomовних країнах літерне позначення ноти *ci*, в класич. муз. нотації в Германії, пострад. та деяких ін. країн – позначення ноти *ci-бемоль*. Англ. стандарт прийнятий у виданнях джаз., рок- та поп-музики, а також у всіх амер. та схід.-азіат. комп'ютерних програмах.

BBC RECORDS – англ. фірма грамзапису (Лондон).

BENGE – фірма, що виготовляє мідні дух. муз. інструменти та їх аксесуари (мундштуки, футляри тощо). Заснована в 1938 р., є головним членом компанії UMI (United Musical Instruments, США).

BIZARRE RECORDS – англ. фірма грамзапису.

BIZ TV – укр. муз. ТБ, на якому йшли новини шоу-бізнесу, показувалися кліпи, відбувалося спілкування з глядачами у прямому ефірі, виконання муз. замовлень тощо.

BMG (Bertelsmann Music Group) – звукозаписуюча компанія, що входить до складу нім. концерну «Bertelsmann», є однією з п'яти крупних муз. компаній світу. У складі BMG такі лейбли як «RCA», «Ariola», «Arista» та ін. BMG має свої відділення у понад 40 країнах.

р. Бертельсман музик груп

BRIT AWARDS – нагорода брит. муз. індустрії. Започаткована в 1980 р.

C – літерне позначення ноти *do*.

CMA (Country Music Association) – асоціація кантрі-музики США.

CHESS – амер. фірма звукозапису, центр формування електричного міського чиказького блюзу, який, в свою чергу, став основою для розвитку рок-н-ролу і сучасн. рок-музики. Фірму заснували брати Чесс. В кінці 1930-х Чесс поступово стали власниками мережі розважальних закладів у негр. кварталах Чикаго. В 1947 вони придбали місцеву фірму «Aristocrat», яка згодом була перейменована у «Chess». На поч. 1970-х фірма перейшла у власність MCA.

укр., р. Чесс

CUBASE – програма-секвенсер, може керувати всіма інструментами, що підключені до комп'ютера через midi-порт. Передбачений запис партій поканально.

D – літерне позначення ноти *re*.

DANCE MUSIC – танц. музика. Термін з'явився для позначення ритм., орієнтованої на танці «попси». Не слід плутати цей напрям з ін., також орієнтованими на танці, але які мають більш ясну власну стилістику й термінологію (реп, диско, фанк).

р. танцевальна музика

DETROIT ELECTRONIC MUSIC FESTIVAL – муз. фестиваль, проходить щорічно в кінці травня у Детройті (США). Започаткований в 2000 р. Представлена музика – техно, хіп-хоп, джангл, драм'н'бейс.

E – літерне позначення ноти *mi*.

EMI – найбільший англ. концерн грамзапису.

a. Electric and Musical Industries

р. ЕМІ

ETERNA – марка грамплатівок та компакт-касет, що випускались Нар. підприємством НДР «Німецькі грамплатівки». Засновано в 1953 р.

укр. «Етерна»

р. «Этерна»

EURO VIDEO GRAND PRIX – муз. конкурс відеокліпів. Започаткований у 2006. Серед українців – співачка Олена Гребенюк (Гран-прі, 2006).

F – літерне позначення ноти *fa*.

G – літерне позначення ноти *solf*.

GENERAL RECORDS – рос. фірма грамзапису. Створена в 1992 композитором О. Морозовим, Н. Соловйовою, рок-критиком, журналістом та письменником А. Троїцьким.

р. Джeneral Рекордс

GLUSTONBURY – муз. фестиваль, який проходив улітку в Сомерсеті (Англ.). Започаткований у 1970, має гасло: «Об'єднання».

укр. Гластонбері

р. Гластонбери

GOLDEN GLOBE AWARDS – приз Голівуд. Асоціації іноземної преси. Нагороджуються артисти, співаки, представники театр. жанру.

укр. золотий глобус

р. золотой глобус

GRAMMOPHON – амер.-нім. компанія, заснована винахідником платівки та грамофона Е. Берлінером.

H – літерне позначення ноти *ci*.

HOLTON – амер. фірма дух. муз. інструментів. Створена в 1898, з 1964 р. – корпорація, має дочірні фірми – «Collegiate», «Maynard Ferguson», «Farkas», «Opus».

укр., р. «Холтон»

IBIZA – один з ісп. Балеарських островів. З кінця 1960-х острів став місцем паломництва хіпі з усього світу. Вони привезли з собою розважальну культуру й індустрію, велику кількість «легких наркотиків». Згодом на І. були прихильники диско-музики, нині вважається самим «клубним» місцем у світі, «базою» відпочинку «продвинутої» молоді. Гасло фестивалю: «Острів свободи», проводиться щорічно влітку. Перевага віддається музиці хауз.

укр. Ібіца

р. Ибица

IFPI – Міжнародна федерація виробників фонограм і відеогам. Створена в 1933. До складу входять три регіональні організації: FLAPF (ісп. Federación Latinoamericana de Productores de Fonogramas y Videogramas) – Латиноамер. федерація виробників фонограм і відеогам; RIAA (англ. Recording Industry Association of America) – асоціація відео- та звукозаписуючої промисловості Америки; ARIA (англ. Australian Recording Industry Association) – асоціація звуко- та відеозаписуючої промисловості Австралії. Згідно статуту IFPI, заявка про прийняття до її складу може спрямувати будь-яка організація, що виготовляє фонограми.

а. International federation of the phonographic industry

р. Международная федерация производителей фонограмм

JATP – об'єднання музикантів філармонічного джазу.

р. Объединение музыкантов филармонического джаза

KERRANG! – брит. муз. часопис, орієнтований в першу чергу на хеві-метал. Заснований в 1983 р. Є рубрики, присвячені муз. інструментам та апаратурі. Видає додаток для любителів треш-музики «Mega Metal Kerrang!».

KING – амер. фірма мідних дух. муз. інструментів. Заснована в 1893 р. Займається дизайном, розробкою та розповсюдженням дух. інструментів та їх аксесуарами.

укр. «Кінг»

р. «Кинг»

L'ORDRE DES ARTS ET DES LETTRES – нагорода Міністерства культури Франції, заснована в 1957. Нагороджується особи, які відзначились своїми досягненнями в худож. чи літ. галузі. Серед нагороджених – Д. Боуї, Б. Ділан, П. Сміт, Ш. Азнавур, Р. Старр, Е. Клептон, Е. Джон, К. Міноуг та ін.

укр. Орден мистецтв і літератури

р. Орден искусств и литературы

LOVE PARADE – парад кохання, своєрідна тусовка молоді, віддає перевагу музиці техно. Започатковав у Берліні влітку 1989 р. техно-ді-джей Д-р Мотте. Має гасло: «Кохання, мир, об'єднання та повага один до одного».

р. Парад любви

MAYDAY – муз. фестиваль, який проходить щорічно в кінці квітня в Німеччині. Вперше був організований в 1991, змінюючи міста проведення. Став формою проведення загальнонац. свята для молоді. Муз. напрям – техно.

MC – в хіп-хопі: виконавець, що читає тексти речитативом.

а. Master of Ceremony

р. хозяин церемонии

MELODY MAKER – брит. видання, що в різні роки висвітлювало проблеми джазу, танц. музики, рок-музики тощо. Засноване в 1924 р.

METAL HAMMER – щомісячне брит. видання, присвячене проблемам металу. Видається з 1987 р. З 1983 видається нім. варіант, який з 1987 має назву «Metal Hammer-Crash».

MIDDLE OF THE ROAD (MOR) – букв. середина дороги, в переносному сенсі – дещо усереднене, «на будь-який смак», фактично – «середня течія». Термін пов'язаний з музикою, що знаходиться «посередині» та не належить конкретно до яких-небудь течій. Інколи термін вживається для поп-музики або рок-музики. Його деколи трактують як «ні вашим – ні нашим». MOR – серцевина комерц. музики, сполучення солодкуватості й мелодійної доступності «ізі лістенінг» і легкої танц. бадьорості у дузі диско. Зразковою MOR-групою була «ABBA». У цьому ж дусі працювали і багато ін. груп та виконавців («Ricchi e Poveri», «Modern Talking», Пу-по, Т. Кутуньо). Артисти MOR витримують «серединну» тактику й у тому, що однаково орієнтовані як на «сингловий», так і на «альбомний» ринок. У рад. термінології найбільше близьке до MOR було поняття «естр. пісня».

MIDEM – щорічний Міжнар. муз. ярмарок у Каннах (Франція). На ярмарку виставляється муз. апаратура, платівки, різні муз. атрибути.

MIDI – скорочення: Musical Instrument Digital Interface (цифровий інтерфейс муз. інструмента). Стандарт виготовлювача, який дозволяє стикування різних типів електронних муз. інструментів до комп'ютера, призначених для створення та запису музики. В комп'ютер із таким інтерфейсом можна вводити та зберігати в ньому звуки різних інструментів та маніпулювати ними. В 1982 р. був прийнятий міжнар. стандарт, який регламентував обмін інформацією між цифровими та муз. інструментами, комп'ютерними програмами й ін. аудіо-та відеопристроями.

укр. МІДІ

р. МИДИ

MOD – магнітооптичний компакт-диск, система звукозапису, розроблена франц. фірмою «Thomson». Зовнішньо mod-диск мало чим відрізняється від звичайного компакт-диска, з тією різницею, що є двостороннім. На кожній стороні звук записується у цифровій формі з тривалістю відтворення 45 хв.

MOTOWN RECORDS – амер. звукозаписуюча компанія. Була першим лейблом звукозапису, що спеціалізувалася на записах чорношкірих виконавців (С. Уандер, Д. Росс, М. Джексон та ін.).

MTV – муз. ТБ. Спец. кабельний канал ТБ США, який із серпня 1981 цілодобово транслює муз. відеофільми, відеокліпи, муз. новини, вікторини, інтерв'ю (автор проекту Р. Піттман). Нині це найпотужніший муз. канал у світі, має регіональні відділення в Європі, Азії, Півд. Америці, Японії, Австралії та Новій Зеландії. На М... існує церемонія вручення муз. нагород (див. *MTV Video Music Awards*).

a. Musical television

укр. Ем Ти Ві

р. Эм Ти Ви

MTV VIDEO MUSIC AWARDS – щорічна премія в індустрії відеокліпів. Започаткована в 1983 р. У голосуванні беруть участь продюсери, музичні критики, журналісти.

MUSIC WEEK – щотижневє брит. видання, призначене для ділових людей, англ. копія амер. видання «Billboard». У журналі переважають новини, що стосуються маркетингу та ситуації на муз. ринку. Публікуються хіт-паради, адреси фірм, конц. агенцій, студій звукозапису.

NEW MUSICAL EXPRESS – брит. видання, присвячено попул. музиці. Засноване в 1947 р. З 1952 почалися публікуватися хіт-паради.

NO. 1 – брит. видання, присвячене рок-музиці.

NOISE POP – муз. фестиваль, який проходить щорічно на межі зими та весни в Сан-Франциско (США) з 1994 р. Має гасло: «Даеш кращих представників інді-попа!».

ONE-HIT WONDERS – герой єдиного хіта. Історія рок-музики, як пр., складається з історії великих груп та виконавців. Однак існують і такі виконавці (скоріш за все невідомі широкому загалу), які зробили свій внесок в історію рок- чи поп-музики лише однією піснею, канувши в Лету.

POLAR MUSIC PRIZE – щорічна премія, заснована Швед. Королів. академією музики (1992). Серед лауреатів – Д. Гіллеспі, Б. Ділан, Р. Чарлз, П. Маккартні, Е. Джон, М. Макеба та ін. «Полар мьюзик» називають нобелівською премією музикантів.

PREMIER – англ. фірма муз. удар. інструментів. Заснована в 1922 р.

укр. Прем'єр

р. Премьер

PREVIOUS – попередній допрем'єрний показ спектаклю на Бродвеї, на який продаються більш дешеві квитки. За час таких показів відбуваються різні виправлення – в текст, музику, аранжування, постановку, хореографію тощо.

RAMP – рос. альтернативна муз. премія. Була започаткована телеканалом «А-One».

RDM – рос. фірма, утворена в 1992 у результаті злиття декількох дрібних фірм грамзапису. Продукція фірми охоплює практично всі напрями сучасн. муз. культури: від традиц. джазу та рок-н-ролу до останніх експериментів в галузі електронної та етнічної музики. Фірма має два філіали – «F Records» та «Future Records», що проводять власну видавничу політику. З моменту свого заснування фірма приділяє особливу увагу якості аудіопродукції, має свою ремастерінгову та реставраційну студії, де проводить свої власні розробки в галузі цифрового звукозапису.

р. Эр-Де-Эм

RIAA (Recording Industry Association of America) – амер. асоціація звукозаписуючих компаній, що репрезентує інтереси звукозаписуючої індустрії США. Створена в 1952. Відповідає за сертифікацію альбомів та синглів, присуджуючи статуси золотих та платинових.

р. амер. ассоциация звукозаписывающих компаний

RISE-LIS'S – рос. корпорація, крупна структура на ринку рос. шоу-бізнесу, яка займається: а) організацією крупномасштабних концертів і презентацій; б) організацією конц. турів вітч. та заруб. музикантів; в) виробництвом муз. програм і кліпів на ТБ; г) промоушном виконавців; д) видавництвом CD-продукції; е) оптовою та роздрібною торгівлею муз. продукції.

р. Райс Лис'с

ROLLING STONE – амер. журнал, присвячений музиці та поп-культурі. Заснований в 1967 в Сан-Франциско, виходить двічі на тиждень. В 2002 опублікував свій список 500 кращих альбомів усіх часів, в 2004 – 500 кращих пісень. Видається також в ін. країнах.

SMASH HITS – брит. видання, присвячене поп-музиці.

SOUNDS – англ. щотижнева муз. газета, заснована в 1970 р. Віддає перевагу важкому року та металу.

T IN THE PARK – муз. фестиваль, який проходить щорічно влітку в Баладо (Шотландія). Був започаткований в 1994 р. Має гасло: «Увага до публіки».

URBAN CONTEMPORARY – формат повідомлення радіостанцій, плейліст, що складається з хіп-хопу, репа, сучасн. ритм-енд-блюзу з украленням регі. Термін увів нью-йорк. діджей Ф. Крокет в сер. 1970-х.

укр. сучасний урбан, сучасна міська музика

р. современный урбан, современная городская музыка

Сленгова частина

АКУСТИКА – будь-що акустичне; акустична гітара.

БАБКИ, капуста – гроші; слово увійшло в девіз ресторанних та весільних музикантів: «Бабки в руки – будуть звуки».

БАЛАЛАЙКА – 1. Гітара. 2. Побутовий магнітофон.

БАЛКА – місце зустрічі музикантів, меломанів, колекціонерів, покупців, продавців муз. інструментів, аудіо-продукції тощо. В різних містах це поняття позначалось по-різному: біржа, скульожка, ріг, радіотуча, сходняк, тусовка, радіоточка.

БАНАНИ, вуха – навушники, головні телефони.

р. бананы, уши

БАНКА – акустична декова гітара.

БАРАБАНОЇД – мала удар. установка.

р. барабаноид

БАРИЖНИК – ресторанний музикант.

р. барыжник

БАСУХА – бас-гітара.

БАСЯК, бейсмен – басист, бас-гітарист.

БЕЙСМЕН, басяк – басист, бас-гітарист.

БЕКАР – нігілізм, відсутність, відмова.

БЕК(И) – допоміжні вок. партії

a. back vocal

БЕРЛЮЗ – бенкет, вживання їжі після весілля, гри в ресторані, виступу на сцені тощо.

р. берлюоз

БИСТРЯК – швидкий муз. твір, частіше танц. характеру.

р. быстряк

БІТЛОВКА – піджак без коміра. Саме таку одягу один час носили учасники англ. групи «Beatles» (проект франц. модельєра П. Кардена).

р. битловка

БЛАТНЯК – пісенний репертуар із кримінальним ухилом, специфічними сюжетами, часто з елементами романтики. Див. також *Русский шансон*.

БОЙОВИК – кінофільм, вистава, пісня, ін. захід, що користується великим успіхом у глядачів.

р. боевик

a. hit, thriller

БОЛВАНКА – попередній ритміко-гармонійний скелет композиції, незведений «мастер», базисний варіант багатоканального запису. Як пр., на Б. записана ритм-секція. Потім здійснюється накладення вок. та інстр. соло, а наостанку – фінальне зведення («мікс») усіх записаних звукових доріжок (треків).

БОЧКА – бас-барабан в удар. установці.

БРЕЙК – несподівана зміна подій.

БУБАНИСТ – барабанщик.

р. бубанист

ВЕРТУШКА – програвач вінілових або компакт-дисків.

ВЕСЛО – гітара.

ВИГРІБАТО – довершена техніка інстр. виконання.

р. выгрибато

ВІНІЛ – вініловий диск, грамплатівка, найпопулярніший вид аудіоносія в 1950-1980-ті рр. З часом стають архаїзмом, але використовуються ді-джеями.

р. винил

ВУХА, банани – навушники, головні телефони.

р. уши, бананы

ГАРМИДЕР, гармуза – гармошка, гармонія, баян, акордеон.

ГАРМОШКА – муз. гармонія, гармоніч. послідовність, викладена у вигляді комбінації букв і цифр.

ГАРМУЗА, гармидер – гармошка, гармонія, баян, акордеон.

ГЕРЛА – дівчина, від англ. слова «girl» (дівчина).

ГЕРЛИЦЯ – ласкаве від «герла».

ГІТАРАСТ – поганий гітарист.

р. гитараст

ГЛИНА – мертвий сезон, відсутність замовлень на муз. послуги, оформлення, конц. діяльність тощо.

ГЛІС – глісандо, прийом гри, що полягає у ковзному переході від звука до звука. Використовується у дух., клавірних, смичкових та щипкових муз. інструментах і є одним із розповсюджених прийомів гри в джазі. Має місце як в сольній, так і в ансамблевій грі.

р. глисс

ГОЛЯК (рос.) – повна відсутність грошей або чого-небудь ще.

ГОЦАЛКИ – танці, дискотека.

ГРАТИ ПО ГАЗЕТАХ – грати по нотах.

р. играть по газетам

ГРАТИ ПО СУСІДАХ – видобувати непередбачені/небажані ноти.

р. играть по соседям

ГРОБИ – великі/конц. акустичні системи, колонки.

р. гробы

ГРУЗЧИКИ – ті, хто «грузять», тобто дають на психіку слухача складною музикою чи зарозумілими текстами, композиціями, намагаючись компенсувати відсутність змістовності твору чи техніки виконання.

ГУДОК – людина, що прагне співати, але не вміє цього робити.

ДЕКА – стаціонарний магнітофон без динаміків та підсилювача.

ДЕМКА – демо, демо-версія.

ДЕМОНСТРУХА – 1. Демонстраційний запис. 2. Носій демо-запису (платівка, касета, диск).

ДЕЦИМА – «десятка», десять грошових одиниць.

ДРОБОВИК – малий барабан.

ДУДКИ – дух. муз. інструменти.

ЗАБОР – ксилофон, маримба.

ЗАКОС – швидкий пасаж.

ЗАМОРОЧКИ – цікаві місця, ізюминки муз. твору.

ЗЕЛЕНИЙ КОНЦЕРТ – останній концерт сезону чи туру, на якому музиканти практикують усілякі шкоди та дурниці щодо себе та товаришів.

р. зелёный концерт

ЗНІМАННЯ – процес копіювання відомих зразків естр.-джаз. музики. Знімати «один в один» – означає близькість до оригіналу. Раніше «знімали» цілі пісні, включаючи вок. партії на мові оригіналу. Тепер знімають окремі фрагменти (соло, прийом аранжування, частину мелодії тощо).

р. снятие, снятие

ЗОМБИ – постійний відвідувач рейв-дискотек.

р. зомби

а. zombie

ЗУБИ – власне клавіатура (міді-клавіатура).

р. зубы

ЗУД – дефекти багатьох фуз/дисторшн-приладів: нав'язливе високочастотне дзеленчання, дзинчання, скреготіння тощо.

ІНСТРУМЕНТАЛ – муз. твір, виконаний без вокалу.

р. инструментал

КАЙФ – а) наркотики; б) щось дуже гарне. У кайф, по кайфу – дуже добре, приємно, красиво, здорово, дивовижно. Див. також *Кайф* в укр.-рос. частині.

КАПУСТА – гроші; те ж саме, що й *Бабки*.

КИСЛОТА – назва в 1960-х рр. галюциногенного наркотику ЛСД.

КОЛЁСА (рос.) – таблетки, як правило, мають на увазі наркотики.

укр. колеса

ЛАБУХ – музикант. Слово з'явилося на смислового пересіканні слів «лабати» (грати) та «бухати» (пиячити).

ЛАЙФ – життя. Існує стійке сполучення «Лайф не в кайф».

а. life

ЛОМ – антонім слова *Кайф* («в лом», тобто «не в кайф»).

МАЖОР – багата нехороша (як пр.) людина.

МЕН – людина, чоловік, від англ. слова «man».

МОЧАЛКА – весела комунікабельна дівчина, як пр., споживачка та прихильниця поп- і рок-музики.

НИШТЯК! – багатозначне слово, вираз задоволення. Вживається насамперед у значенні «все добре», «все в порядку», але може означати також «спасибі», «будь ласка», «добридень», «до побачення», «ладно», «домовилися» та ін.

р. ништяк!

ОБЛОМ – крах, невдача, провал, фіаско, будь-яке негативне переживання.

ОТТЯГИВАТЬСЯ (рос.) – букв. «відволікатися від тягот життя», добре проводити час.

ПАПИК (рос.) – багата людина старшого покоління, меценат, спонсор.

ПІДСАДКА – метод зміцнення аматор. або неуккомплектованого колективу (оркестр, ансамбль) закамфльованими професіоналами. Вперше застосував у 1930 р. Г. Терпіловський.

р. подсадка

ПО БАРАБАНУ – в колі музикантів та молоді вираз, який означає байдужість, нецікавість.

ПРИБАМБАСИ – те ж саме, що *Причандали*.

ПРИКИД – одяг.

ПРИМОЧКА – електронний пристрій у вигляді педалі для зміни параметрів та характеристик звучання муз. інструментів.

ПРИЧАНДАЛИ, причандалля, прибамбаси – усілякі дрібні пристрої, прилади, пристосування естр. музикантів.

р. причандалы

ПРОВОЛОЧНИК – гітарист.

ПРОСТО ФА-ДИЄЗ – неможливість висловити почуття, звичайно позитивного.

р. просто фа-диез

ПРОСТРЕЛИ – звукопідсилюючий комплекс, призначений для музикантів, що працюють на сцені. Дозволяє їм чути такий самий звук, як і у залі (чим і відрізняється від моніторів). Звичайно розташовується по обидва боки сцени гучномовцями до музикантів.

р. прострелы

ПРОХОДКА (рос.) – квиток-запрошення або будь-який інший документ, по котрому кудись можна пройти безоплатно.

ПУЗОЧЁС (рос.) – гітарист.

ПУЛЕМЁТЧИЦЫ (рос.) – дівчата-малолітки, які будь-якою ціною проникають до рок- і поп-музикантів, щоб пошанувати їх та отримати задоволення від спілкування з ними.

ПУЛЕМЁТЧИК (рос.) – віртуоз-гітарист.

ПУНКЕРИ – музиканти та прихильники панк-року (від англ. *punk*).

р. пункеры

ПУРГА – характерна муз. соло-партія (частіше в ресторанах та на весіллях). Ситуація полягає в наступному: дійшла черга музиканта заграє, але матеріалу той не знає, та й ноти у таких випадках у наявності бувають рідко. Користуючись власною фантазією чи залишками у пам'яті спогадів про твір, він починає виконувати все, на що здатний, щоб хоч приблизно його «шедевр» нагадував бажане. Іноді сторонній, необізнаний слухач сприймає П. як належне.

ПУСКАТИ ГЛИСТИ – використовувати прийом глісандо.

р. пускать глисты

П'ЯТІРКА – п'ятигніздовий штекер.

р. пятёрка

РАДИСТ – звукорежисер.

РАСЧЁСКА (рос.) – електронний клавішний інструмент у вигляді гребінця з паском через плече.

РАХІТ-ПАРАД – хіт-парад. Враховуючи вплив псевдофахових чинників на стан укр. чартів, існує формула: «Які хіти – такі й паради».

р. рахит-парад

РЕВЕР – ревербератор.

РЕЗИНА – сурогатні (репетиційні/бутафор.) барабани, виготовлені з гуми.

РЕПЕРКА – кофта спортивного пошиття, що використовується виконавцями стилю реп.

РЕПРИЗА – необхідність повторити якусь дію, акцію.

РИБА – 1. Первісний, ескізний стан муз. твору. Часто на Р. пишуть слова пісні. 2. Ритм. малюнок у графічному викладенні.

р. рыба

РУЛЕЗ – вираз захвату та поваги в молодіжному середовищі щодо одягу, музики, поведінки, різних надписів.

а. rulez – правильний, вірний

СЕЙШН, сешн – а) рок-концерт у будь-якому помешканні, аж до квартири; б) рідше – захід, збіговисько. Див. також *Сешн* в укр.-рос. частині.

а. session – збори

СЛУХАЧ – той, хто грає на муз. інструментах по слуху, без нот.

СОЛЬНИК – 1. Сольна платівка. 2. Сольний концерт. 3. Малий (робочий) барабан в удар. установці.

СПАРКА – 1. Двобочкова барабанна установка. 2. Здвоєна педаль для барабанів. 3. Здвоєний датчик на гітарі. 4. Двокасетний магнітофон.

СТАРЛЕТКА (рос.) – юна зірка поп-сцени.

СТЁБ (рос.) – пародійне використання стандартної пісенної та побутової лексики, поданої у відверто абсурдному дусі, також сам процес висміювання. Використовується в піснях, розмові, виступах виконавців, деяких публікаціях.

ТАПЕР – зневажливе прізвисько музиканта, звичайно піаніста або клавішника.

ф. taper – хлопати, грати голосно, бринькати на роялі

р. тапёр

ТЕЛЕГА (рос.) – назва текстів, декламованих реперами, МС.

ТУСОВКА – 1. Студент. зустріч з метою познавчального спілкування та відпочинку. 2. Спільне проведення часу музикантів, художників, молоді інтелігенції. 3. Вечірка, збіговисько, співтовариство. Походження, можливо, від рос. «тасование карт, тасовка, перемешивание» або франц. «*toussier*» – кашляти, в т.ч. від диму. 4. Будь-яка, будь-чим примітна подія.

УРЛА – шпана, хулігани; (зневаж.) інколи узагальнююча маса прихильників рок- та поп-музики.

ФАНЕРА – фонограма. Див. також *Лип-сінк*.

ФРІК – людина з незвичайною, викликаючою зовнішністю та іміджем, що не вписується в рамки традиційної уяви про красу.

а. freak – дивний, чудак, виродок

ХАЛТУРА, підробіток – побічний заробіток понад основний, звичайний. Практикується у ресторанних музикантів, в гастрольних поїздках. Етимологічно можливо походить від назви священика, якому не діставалося

приходу і який працював по «хартулі» – грамоті, хартії. Вони кочували селами, де не було храмів і відправляли різні служби: хрестини, вінчання, поминання. Оплата відбувалася по «хартулі», в якій записувалися виконані служби. Виконували свої обов'язки ці священики гірше, ніж парафіяльні, і з часом слово «хартульщик» перетворилося в рос. мові на «халтурщик» (укр. «халтурник»), стало позначати людину, яка займається неякісною та несумлінною роботою. Див. також *Халтура* в укр.-рос. частині.

р. халтура, подработка

ХАЛЯВА: на халяву – будь-що зроблене задарма, без грошей.

ЧЁС (рос.) – гастролі артистів, які відверто халтурять, даючи в день по декілька концертів.

ЧИТКА – позначення мистецтва співати речитативом.

Розділ другий *Персоналії*

У даному розділі стисло подається найважливіша інформація про музикантів, співаків, акторів, композиторів, продюсерів тощо, що щільно стикалися з джазом, естрадою, рок- і поп-музикою. Автор уникав політичних складових, зберігаючи всі почесні нагороди минулого. Детальнішу інформацію можна віднайти в Інтернеті.

Для зручності пошуку матеріал поділений на дві частини: вітчизняні персоналії, в тому числі радянські та пострадянські особи та іноземні. Загалом представлені понад 6,5 тисяч персоналії.

Вітчизняна частина

А

АБАЗА Аркадій Максимович (11.08.1843-16.01.1915) – піаніст, педагог, композитор, суспільно-громад. діяч. Харк. муз. уч-ще, Петерб. консерваторія по кл. ф-но. Автор романсів.

АБАЗА Олена Анатоліївна (12.03.1983) – співачка, телеведуча. Луцьк. техн. ун-т.

АБАШИДЗЕ Лейла Михайлівна (01.08.1929) – актриса кіно, сценарист, режисер. Нар. арт. Грузії (1965). Тбіліс. театр. ін-т (1951). Співала пісні з кінофільмів.

АББАСОВ Гурбан(алі) Гасан Оглу (16.01.1952) – співак, НАУ (2009). Київ. консерваторія (1984). В 1984-1991 соліст хору, з 1991 – військ. Анс. пісні й танцю. З 1999 худож. кер. київ. анс. «Азербайджан», створив культурний центр ім. М. Магомаєва.

АБДАЛОВА Алла (Альбіна) Олександрівна (19.07.1941) – співачка та актриса. ГИТИС. Працювала в Т-рі оперети, оркестрі Л. Утьосова, в Москонцерті. Знімалася в кіно.

АБДУЛЛІНА Карина Заурівна (13.01.1976) – казах. співачка. Алматинська консерваторія по кл. ф-но. Лауреат пісенних конкурсів. З 1992 разом з Б. Сиздикивим учасниця дуету «Мюзикола». Знімалася в кіно.

АБДУЛЛІНА Ольга Наїльівна (31.12.1982) – джаз. вокалістка та піаністка. СПБГУКИ. Лауреат джаз. конкурсів.

АБДУЛОВ Олександр Гаврилович (29.05.1953-03.01.2008) – актор т-ру та кіно, співак, режисер, НАР (1991). ГИТИС (1975), по закінченню актор Моск. т-ру ім. Ленін. комсомолу (з 1991 – Ленкому). Співав у спектаклях, на естраді, у програмах ТБ. Очолював власну «Антрепризу Александра Абдулова». Знімався в кіно.

АБДЮШЕВ Нияз Мансурович (24.11.1954) – бас-гітарист рос. групи «ДДТ». Автор пісень.

АБРАМОВ Георгій Андрійович (12.04.1903-01.11.1966) – співак, ЗАР (1944). Виступав з оркестрами О. Цфасмана, В. Кнушевицького, був солістом Всесоюз. радіо (1931-1966).

АБРАМОВА Тетяна Альбертівна (05.02.1975) – співачка, актриса, телеведуча. СПб. гуманіст. ун-т (1996). Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

АВАГЯН Олександр Беніамінович (12.11.1944-26.07.1988) – археолог, муз-нт, поет, автор-виконавець. Іст. фак. Київ. пед. ін-ту (1981). Організував рок-анс. «Березень». Автор пісень, рок-опери.

АВДЄЄВ Сергій Григорович (04.02.1966) – співак, арт. т-ру оперети, ЗАУ (2007). НМАУ.

АВЕРІН Олег Георгійович (19.06.1961) – співак, поет, композитор. Учасник білор. анс. «Песняры», «Белорусские песняры». Пр. Ленін. комсомолу Білорусі (1987)

АВЕРКІН Олександр Петрович (10.02.1935-06.08.1995) – композитор, баяніст, концертмейстер, поет, ЗДМ РФ (1994). Відділення орк. диригування МГИК (1975). З 1970 худож. кер. анс. Москонцерту «Рождение песни». Автор оперет, пісень.

АГАФОНОВ Валерій Борисович (10.03.1941-05.09.1984) – співак. Знімався в кіно. Інтерпретатор циг. пісень.

АГАФОНОВ Владислав Миколайович (26.08.1959) – автор пісень, засл. арт. РФ (2010). Челябін. ін-к культури. Учасник анс. «Лейся, песня». Співпраця з різними виконавцями.

АГАШИНА Маргарита Костянтинівна (29.02.1924-04.08.1999) – поетеса, авторка багатьох текстів пісень.

АГЛІНЦ Кристина Сергіївна (02.03.1973) – співачка та композитор. РАМ.

АГНІВЦЕВ Микола Якович (20.04.1888-29.10.1932) – поет, драматург, письменник. Автор текстів пісень.

АГНІЯ, спр. Юлія Олександрівна Короткова (19.07.1978) – співачка. Лауреат пісенних конкурсів.

АГРАНОВИЧ Євген Данилович (13.10.1918-29.01.2010) – кінодраматург, сценарист, журналіст, поет, автор-виконавець. Літ. ін-т (1948). Пісні складав з 1938.

АГУЗАРОВА Жанна Хасанівна (07.07.1965) – співачка, учасниця анс. «Браво» (1983-1988). Відділення нар. співу Моск. муз. уч-ща (1990). Учасниця пісенних фестивалів. З 1991 емігрувала до США, виступала у невеликих клубах, вар'єте. В 1996 повернулася до Росії. Образ, створений А. на сцені, екстравагантний, із гостротою та епатажем («богиня епатажу»). Має яскраву актор. індивідуальність. Знімалася в кіно.

АГУРБАШ Анжеліка Анатоліївна, спр. Ліка Ялинська (17.05.1970) – співачка, актриса, модель, телеведуча, нар. арт. Білорусії (2016). Мінський театр.-худож. ін-т (1999). Співала в анс. «Верась» (1990-1995). Згодом сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

АГУТІН (спр. Чижов) Леонід Миколайович (16.07.1968) – співак, композитор, аранжувальник. ЗАР (2008). Реж. відділення МГІК (1993). Лауреат пісенних конкурсів. Один із перших на рос. поп-естраді почав впроваджувати елементи латиноамер. музики, ритми самби, румби, фламенко. Автор музики до кінофільмів. Знімався в кіно.

АДЕЛУНГ Георгій Миколайович (03.04.1945-06.01.1993) – геолог, автор-виконавець. Пісні складав з 1962 р.

АЕДОНИЦЬКИЙ Павло Кузьмич (19.08.1922-18.03.2003) – композитор, НАР (1984). МПІ (1948-1951). Автор музики до драм. спектаклів і кінофільмів, п'єс для естр. оркестру, романсів, пісень. Пр. мерії Москви (2000).

АЗАРОВ (спр. Єськов) Ігор Олександрович (21.01.1961) – композитор і співак, автор пісень.

АЗАРХ Вадим Семенович (17.01.1974) – співак, актор, композитор. Ленінгр. консерваторія по кл. фагота. Лауреат пісенних конкурсів.

АЗАРЯН Давид Вруйрович (12.03.1952-2003) – джаз. піаніст, композитор, організатор першого у Вірменії професійного джаз. тріо. Єреван. консерваторія по кл. композиції та ф-но (1975). З 1991 у США.

АЗІЗА, спр. Азіза Абдурахімовна Мухамедова (10.04.1965) – співачка, засл. арт. Узбекистану. Ташкент. консерваторія по кл. ф-но (1988). Була учасницею анс. «Садо». Лауреат пісенних конкурсів. У виконав. манері поєднуються естр. манера та східні інтонації.

АЙВАЗОВ Олександр Емільович (07.04.1973) – співак і композитор. ГИТИС.

АЙДИНЯН Артур Мкртичевич (15.08.1923-02.09.1997) – співак, нар. арт. Вірменії (1961). Муз. уч.-ще. Лауреат пісенних конкурсів. Співав багатьма мовами.

АЙЗЕНШПІС Юрій Шмільєвич (15.07.1945-20.09.2005) – бізнесмен, естр. продюсер. Моск. економіко-статист. ін-т (1968). Професійну кар'єру почав у 1965. Один із перших порушив держ. монополію на випуск платівок, організував випуск різноманітної поліграфічної продукції (плакати, картки тощо). Займався «розкруткою» груп «Кино», «Аліса», «ДДТ», «Моральний кодекс», В. Стасьєвського та ін. виконавців.

АЙЗИКОВИЧ Марк Львович (21.07.1946-17.03.2013) – співак, актор, композитор, кер. анс. «Краяни», «Фестиваль». Харк. ін-т мист. (1970). Автор музики до кінофільмів. З 1990 в Німеччині.

АЙРАПЕТАН Ваагн Карапетович (30.08.1968) – вірм. джаз. піаніст, композитор, ЗДМ Вірменії (2008).

АКИМОВ Дмитро Ігорович (09.01.1962) – співак, композитор, поет, ЗДМ України (1999), доктор філософії та соціології. Київ. ун-т (1986). Працював на радіо та ТБ.

АКИМЦЕВА Ірина Анатоліївна (25.05.1972) – учасниця групи «Лакмус». Муз. уч.-ще.

АКСЬОНОВ Олександр Юрійович (03.09.1964-22.03.2007) – муз.-нт, автор пісень, учасник рос. групи «Об'єкт насмешек».

АКУЛА, спр. Оксана Олександрівна Почепа (20.07.1984) – співачка, актриса, радіоведуча, авторка пісень.

АЛАЛІКІНА Марія Володимирівна (27.04.1983) – вокалістка рос. групи «Фабрика». Учасниця рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-1».

АЛБУЛ Олександр Володимирович (02.01.1955) – композитор. Львів. консерваторія (1984). Працював концертмейстером, аранжувальником, звукоінженером. Автор пісень, обробок укр. нар. пісень.

АЛЕВТИНА, спр. Алентина Геннадіївна Леонтьєва (02.03.1977) – диктор, співачка, учасниця рос. групи «Мельница».

АЛЕКС ЛУНА – див. *Тищенко О.*

АЛЕКСА, спр. Олександра Олександрівна Чвикова (04.09.1988) – співачка. Учасниця рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-4», виступала разом з Тімоті.

АЛЕКСАНДРОВ Анатолій Іванович (11.03.1949) – джаз. тромбоніст, аранжувальник, учасник групи «Ленінградський дискіленд» (з 1996). Ленінгр. муз. уч.-ще по кл. тромбона (1972). Працював у Ленконцерті.

АЛЕКСАНДРОВ Анатолій Миколайович (25.05.1888-16.04.1982) – композитор, піаніст, педагог, д-р мист. (1941), нар. арт. СРСР (1971). Моск. консерваторія по кл. композиції та ф-но (1916), з 1926 проф. Автор пісень, романсів, музики до спектаклів, кіно- та мультфільмів. Держ. пр. СРСР (1951).

АЛЕКСАНДРОВ Борис Олександрович (04.08.1905-17.06.1994) – композитор і диригент, нар. арт. СРСР (1958), генерал-майор, ГСП (1975), син О. Александрова. Моск. консерваторія по кл. композиції (1929). В 1942-1947 худож. кер. Анс. рад. пісні Всесоюз. радіо. В 1946-1986 худож. кер. Анс. пісні та танцю ім. Александрова. Автор пісень, оперет, обробок нар. пісень. Держ. пр. СРСР (1950), Золота медаль ім. О. Александрова (1971, перший нагороджений), Ленін. пр. (1978), Держ. пр. РФ (1985).

АЛЕКСАНДРОВ Владислав Анатолійович (30.03.1977) – співак, композитор, тромбоніст рос. групи «Ленінград».

АЛЕКСАНДРОВ Ілля Анатолійович (19.08.1974-29.04.2010) – вокаліст, рок-муз.-нт, поет, учасник різних груп.

АЛЕКСАНДРОВ Микола Никифорович (26.11.1948) – джаз. трубоч. Працював у Й. Вайнштейна, С. Гусятинського, в оркестрі «Ретро», в ін. колективах.

АЛЕКСАНДРОВ Олександр (28.12.1973) – учасник рос. групи «Чичерина».

АЛЕКСАНДРОВ Олександр Васильович (13.04.1883-08.07.1946) – композитор, педагог, диригент, нар. арт. СРСР (1937), д-р мист. (1940), генерал-майор (1943). Моск. консерваторія по кл. композиції (1913) та співу

(1916). Фундатор і худож. кер. Анс. пісні та танцю ім. Александрова (1928-1946). Автор пісень. В 1971 була встановлена медаль ім. О. Александрова за кращі твори на військ.-патриот. тематику. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия» (Москва). Держ. пр. СРСР (1942, 1946).

АЛЕКСАНДРОВА Людмила Володимирівна (друга пол. XIX-поч. XX ст.) – композитор-аматор, громад. діяч. Варшав. консерваторія (1841). Авторка пісень.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Михайло Давидович (23.07.1914-23.07.2002) – співак, кантор, ЗАР (1947). Ризька Євр. нар. консерваторія (1934). Почав виступати на сцені у Ризі (1933). З 1940 арт. ВГКО. З 1971 в еміграції (Ізраїль, США). Держ. пр. СРСР (1948).

АЛЕКСАНЯН Анатолій Григорович (01.12.1946-21.11.2008) – піаніст і композитор. На конц. естраді з 1962. Виступав у складі різних естр. та джаз. ансамблів. Учасник джаз. фестивалів.

АЛЕКСАНЯН Андрій (06.05.1998) – співак. Лауреат пісенних конкурсів.

АЛЕКСЄЄВ (спр. Лізунов) Іван Павлович (09.10.1913-1990) – співак, НАР (1956). Ленінгр. консерваторія по кл. вокалу. Виступав з джаз-оркестром М. Мінха.

АЛЕКСЄЄВ Микита Володимирович (18.05.1993) – співак.

АЛЕКСІН Андрій Володимирович (06.07.1968) – муз-нт, композитор, поет, учасник групи «Алексин».

АЛЕСЯ, спр. Ольга Анатоліївна Ярмоленко (27.08.1976) – білор. співачка, солістка анс. «Сябры», дочка Анатолія.

АЛЕХНО Руслан Федорович (14.10.1981) – білор. співак, переможець конкурсу «Народный артист-2004». МГУКИ.

АЛЕШКОВСЬКИЙ Юз, спр. Йосип Юхимович Алешковський (21.09.1929) – письменник, поет, автор-виконавець. Пісні складає з 1959. З 1979 в еміграції. Пушкін. премія (2001).

АЛИМОВ Сергій Якович (05.04.1892-29.04.1948) – поет-пісняр.

АЛІБАСОВ Барі Каримович (Борис Миколайович) (06.06.1947) – муз-нт, композитор, ЗАР (1999), кер. групи «Интеграл» (з 1965), продюсер групи «На-На» (з 1989). Усть-Каменогор. буд. ін-т (1969), навчався у муз. уч-щі по кл. ударних. Школи А. пройшли Є. Белоусов, Ю. Лоза, А. Разін, С. Челобанов.

АЛІЄВ Февзі Меметович (03.11.1936) – муз-нт, фольклорист, композитор, ЗДМ Криму. Ташкент. консерваторія (1974). Лауреат міжнар. конкурсів. Був кер. і диригентом різних ансамблів. Один із фундаторів крим.-татар. естр. музики. Держ. пр. республіки Крим.

АЛІНА Анна Олександрівна (23.05.1981) – співачка. Лауреат пісенних конкурсів, участь в проєкті «Народный артист», рос. груп «Ассорти», «Н.А.О.М.И.» (з 2011).

АЛІСОВА Ніна Улянівна (16.12.1915-12.10.1996) – кіноактриса, виконавиця пісень в кінофільмах, ЗАР (1950), Держ. пр. (1941, 1946).

АЛІХАНОВ Сергій Іванович (29.09.1947) – поет, письменник, автор текстів пісень.

АЛЛЕГРОВА Ірина Олександрівна (20.01.1952) – співачка, НАР (2010). Співала в ресторанах, працювала в оркестрах К. Орбеляна, Л. Утьосова, в групі «Електроклуб». З 1990 сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів. Авторка романів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия» (2004).

АЛЛОІЗЕ, Alloise, спр. Алла Московка (19.10.1984) – співачка. КНУКіМ (2007).

АЛМАЗОВА Олександра Борисівна (21.11.1986) – співачка, композитор, поет, учасниця рос. групи «Non Cadenza». СПб. політехн. ун-т (2009).

АЛСУ, спр. Алсу Раліфовна Сафіна (Абрамова) (27.06.1983) – співачка, нар. арт. Татарстану (2010), арт. ЮНЕСКО в ім'я миру (2011). Здобувала освіту в Америці, Данії, Англії. Актор. фак. ГИТИСу (2006). З 1991 у Москві. Знімалася в кіно.

АЛБРЕХТ Павло Володимирович (26.07.1965) – джаз. піаніст, канд. наук (1994). МДУ.

АЛБОНКІНА Людмила Вільгеніївна (04.03.1948) – автор-виконавець, логопед. Моск. пед. ін-т (1970). Пісні складає з 1966.

АЛЬОША, спр. Олена Олександрівна Кучер (Тополя) (14.05.1986) – співачка та композитор. КНУКіМ. Лауреат пісенних конкурсів.

АЛЬОШИН Анатолій Олександрович (15.03.1949) – співак, рок-муз-нт, учасник рос. анс. «Веселые ребята» (1973-1979), «Цветы», «Аракс».

АЛЬОШИНА-КОСТЮКОВА Вікторія Дмитрівна (01.05.1947) – співачка, арт. оперети, НАУ (1997). ГИТИС (1970), Одес. консерваторія (1978).

АЛЪПЕРІН Михайло Юхимович (07.11.1956) – джаз. піаніст, бендлідер, композитор. Кишинів. муз. уч-ще по кл. ф-но. Працював у Молд. філармонії, в ансамблях «Кварт», «Букурия», «Арсенал». З 1991 в еміграції.

АЛЪБ'ЄВ Олександр Олександрович (15.08.1787-06.03.1851) – композитор. Перший із рос. композиторів почав збирати й обробляти укр. нар. пісні. Автор музики для дух. оркестрів (марші, увертюри), до драм. спектаклів, романсів.

АМІРАМОВ Ефрем Григорович (11.04.1956) – співак, поет, композитор, продюсер, нар. арт. Кабардино-Балкарії та Інгущетії (1997). Ростов. ін-т нар. господарства (1977).

АМІРХАНЯН Роберт Бабкенович (16.11.1939) – композитор, проф., ЗДМ Вірменії (1984). Єреван. консерваторія по кл. композиції (1969). Автор оперети, перших вірм. мюзиклів, музики до кінофільмів, пісень. Пр. Ленін. комсомолу Вірменії (1971), пр. Ленін. комсомолу (1980).

АМОРАЛОВ (спр. Суровенко) Сергій Олександрович (11.01.1979) – вокаліст, автор пісень рос. групи «Отпетые мошенники».

АНАНЬСВ Вадим Петрович (21.03.1959) – співак, соліст Анс. пісні та танцю ім. О. Александрова, НАР (2005).

АНАСТАСІЯ, спр. Анастасія Володимирівна Мінцьковська (Протасенко) (04.08.1965) – співачка. Актор. фак. Щукін. театр. уч-ща (1986). Свою співочу кар'єру починала як рок-співачка (1990). Авторка пісень.

АНАСТАСОВ Геннадій (12.09.1957) – бас-гітарист рос. групи «Секрет».

АНГЕЛЮК Ярослав (02.06.1954) – вокаліст, клавішник рос. груп «Примус», «Інтеграл». Ставропол. муз. уч-ще, хімфак МДУ.

АНГІНА, спр. Надія Олегівна Ігошина (22.09.1987) – співачка. Учасниця рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-4».

АНДЕРС Ірена (Ірина Ярославич), сцен. псевдонім Рената Богданська (12.05.1920-29.11.2010) – укр.-польська співачка, актриса.

АНДРЕЄВ Ігор Борисович (08.01.1965) – рок-гітарист, учасник рос. груп «Черный кофе», «Рондо», співпраця з О. Кормухіною, Ю. Антоновим.

АНДРЕЄВ Кирило Олександрович (06.04.1971) – учасник рос. групи «Иванушки International».

АНДРІАНА (12.04.1982) – співачка.

АНДРІАНОВ Владислав Вадимович (24.07.1951-02.01.2009) – співак, учасник рос. анс. «Лейся, песня», «Красные маки».

АНДРІЄВСЬКА Анжеліка Леонідівна (04.07.1965) – співачка, лауреат пісенних конкурсів. НМАУ (1994).

АНДРУХОВ Сергій В'ячеславович (11.07.1974) – піаніст, клавішник, учасник різних колективів. Естр.-джаз. відділення Новосибір. муз. уч-ща.

АНДРУШКІВ Світлана Борисівна (19.03.1971) – співачка. Рівнен. гуманіт. ун-т (2005).

АНИЧКА, спр. Ганна Іванівна Чеберенчик (19.01.1977) – співачка. Львів. уч-ще культури та мистецтв, Львів. комерц. акад. (2003).

АНИ ЛОРАК, спр. Кароліна Мирославівна Куєк (27.09.1978) – співачка, НАУ (2008). КНУКиМ. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

АНИСІМОВ Віктор Леонідович (20.11.1959) – співак, ЗАУ (1988). Виступає у дуеті із сестрою Любов'ю. Київ. уч-ще естр.-цирк. мистецтва. Після закінчення дует працював у Терноп. філармонії (1982-1985). Солісти Вінницької філармонії. Лауреати пісенних конкурсів. У творчості використовують елементи театралізації, сучасні ритми.

АНИСІМОВА (Васильківська) Любов Леонідівна (17.06.1963) – співачка, ЗАУ (1988). Виступає у дуеті з братом Віктором. Київ. уч-ще естр.-цирк. мистецтва. Після закінчення дует працював у Терноп. філармонії (1982-1985). Солісти Вінницької філармонії. Лауреати пісенних конкурсів. У творчості використовують елементи театралізації, сучасні ритми.

АНИЧКІН (спр. Шнеур) Матвій Семенович (22.02.1951) – композитор, продюсер, один із засновників рос. групи «Круиз».

АНИШКО Євген Володимирович (16.11.19.) – учасник укр. групи «4 Короля». Лауреат пісенних конкурсів.

АНКА, спр. Наталя Сергіївна Ступішина (04.04.1960) – співачка. МПП по кл. хор. диригування (1983). Дебютувала на сцені у складі ВІА «Москвички» (співала та грала на бас-гіт.). Працювала солісткою вар'єте «Арбат». Під псевдонімом «Анка» почала виступати з 1991.

АНОФРІСВ Олег Андрійович (20.07.1930) – актор і співак, НАР (2004). Шк.-студія МХАТ, працював у Центр. дитячому т-рі (1954-1959). В 1962-1973 у т-рі ім. Моссовета, згодом у т-рі-студії кіноактора при «Мосфільмі». Сцен. образ А. тяжіє до гротеску, ексцентрики. Озвучував ролі у мультфільмах. З 1954 знімався в кіно. Автор мюзиклу, пісень, музики до кінофільмів.

АНОХІН Владислав Сергійович (29.06.1947) – контрабасист, бас-гітарист. Тамбов. муз. уч-ще по кл. віолончелі. Працював в оркестрі Ленінгр. мюзик-холу, в ін. колективах, у джаз-клубах.

АНПЛОВ Андрій Дмитрович (17.04.1956) – художник, актор, автор-виконавець. Моск. текстил. ін-т (1984). Пісні складає з 1975.

АНТИЗЕРСЬКИЙ Юрій Самуїлович (16.02.1957) – сценограф естради. МАРХИ (1983). Привніс до естр. сценографії арх.-дизайнерські просторові рішення.

АНТОНЕНКО Кирило Євгенович (06.01.1984) – клавішник рос. групи «Звери».

АНТОНОВ Юрій Михайлович (19.02.1945) – співак, композитор, НАР (1997), віце-президент Міжнар. союзу діячів естр. мистецтва. Муз. уч-ще по кл. акордеона (Молодечно, 1963). Працював у Мінській філармонії, в анс. «Тоника» В. Вуяича та «Поющие гитары» (1969), де починає складати пісні. В Москві працював в анс. «Добры молодцы» (1971-1972), солістом в оркестрі «Современник», у моск. мюзик-холі (1974-1975), Моск. філармонії. З 1978 по 1982 співпрацював із групою «Аракс». З 1983 почав працювати з групою «Аэробус». Творчість А. вбирає до себе елементи багатьох популяр. стилів. Автор музики до кінофільмів. Знімався в кіно. Є пам'ятний знак на алеї зірок конц. залу «Россия».

АНУФРІЄНКО Анатолій Васильович (18.03.1940) – диригент, ЗДМ України (1985). Орк. фак. Київ. (1962) та фак. оперно-симф. диригування Львів. (1977) консерваторій. В 1961-1979 в Київ. т-рі опери та балету, в 1979-1987 худож. кер. і головний диригент Держ. ЕСО України. З 1988 худож. кер. анс. пісні та танцю «Таврія».

АНЦИФЕРОВА Тетяна Володимирівна (11.07.1954) – співачка. Харк. пед. уч-ще. З 1972 працювала солісткою естр. оркестру при Київ. філармонії, з 1975 із групою «Музики». Пізніше виступає з групою «Аракс», працює у групі Ю. Антонова «Аэробус», солістка Москонцерту.

АНЧАРОВ Михайло Леонідович (28.03.1923-11.06.1990) – художник, письменник, драматург, перекладач, сценарист, автор-виконавець, один із основоположників жанру автор. пісні. Військ. ін-т іноземних мов Рад. Армії (1944), Моск. худож. ін-т (1954), сценарні майстерні (1956). Пісні писав із другої пол. 1930-х.

АНЧИПОВСЬКИЙ Роберт Володимирович (1974) – джаз. саксофоніст. З 1991 в Ізраїлі.

АПІНА Альона, спр. Олена Євгенівна Левочкіна (23.08.1964) – співачка, телеведуча, ЗАР (2002). Саратов. консерваторія по кл. нар. співу. З 1988 у Москві, солістка групи «Комбинация» (1987-1991). З 1991 сольна кар'єра. Знімалася в кіно.

АПРЕЛЬ Борис, спр. Борис Максимович Круглов (12.12.1990) – співак, автор пісень. КНУКіМ (2012). В 2014 змінив стаття, узявши ім'я Ейпріл.

АПТЕКМАН Михайло Юрійович (23.04.1949-22.10.2008) – піаніст, концертмейстер, ЗАР (1991), син Юрія. Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но (1973). Працював у Ленконцерті, був кер. оркестру, з яким виступала Баянова. З 1996 муз. кер. СПб. т-ру муз. комедії. Акомпанував багатьом відомим виконавцям (Толкунова, Баглаєнко, Хіль, Кобзон, Розенбаум), брав участь у творч. вечорах В. Соловйова-Сєдого, М. Фрадкіна.

АПТЕКМАН Юрій Георгійович (14.10.1920) – піаніст-концертмейстер. Ленінгр. інж.-економіч. ін-т (1946). Згодом працює на естраді як піаніст Ленконцерту. Лауреат I Всерос. конкурсу артистів естради (1960).

АРАТОВ (спр. Раков) Адольф Григорович (26.06.1891-15.09.1952) – арт. естради. Петроград. консерваторія по кл. ф-но (1916). Один із перших творців жанру муз. фейлетону.

АРБЕНІНА Діана Сергіївна (08.07.1974) – співачка, поетеса, лідер рос. групи «Ночные снайперы», засл. арт. Чечен. республіки (2005). Її пісні звучать в багатьох фільмах.

АРЕНС Ельга Еріхівна (1900-13.05.1966) – співачка, ЗАУ (1948). З 1921 у Київ. т-рі мініатюр, в 1922-1960 – арт. укр. естради.

АРЕФ'ЄВА Ольга Вікторівна (21.09.1966) – співачка. МПП по кл. вокалу (1995). Брала активну участь у відкритті свердлов. рок-клубу (1985). Лауреат пісенних конкурсів. На поч. 1990-х заснує групу «Ковчег», яка періодично змінювала назву («Блюз-Ковчег», «Акустик-Ковчег», «Регги-Ковчег», «Шансон-Ковчег»). Авторка пісень та книг.

АРЗАМАСОВА Єлизавета Миколаївна (17.05.1995) – актриса та співачка.

АРІАНА, спр. Аріана Роуз (Грінблат) (16.08.1985) – амер.-рос. співачка.

АРКАНОВ (спр. Штейнбок) Аркадій Михайлович (07.06.1933-22.03.2015) – письменник-сатирик, драматург, кіносценарист, актор, поет-пісняр, НАР (2015). Моск. мед. ін-т (1957), працював лікарем. Виступав на сцені з виконанням пісень на власні тексти.

АРЛЕ-ТІЦ Коретті Генріхівна, спр. Коретта Альфред (05.12.1894-15.12.1951) – співачка. Виступала у будапешт. кабаре, з джаз-бендом Л. Теплицького. Знімалася в кіно.

АРСЕНЬ Костянтин Борисович (17.01.1967) – поет-пісняр, продюсер.

АРСЕНЯН Ара Аракелович (19.10.1930-10.08.2015) – співак, учасник оркестрів Айвазяна, Лундстрема. З 1975 у США.

АРТЕМЕНКО Людмила Михайлівна (24.12.1949) – співачка, ЗАУ (1979). Відділення хор. диригування Дніпроп. муз. уч-ща (1977). Лауреат пісенних конкурсів. В 1974-1993 солістка-вокалістка, в 1983-1997 худож. кер. ВІА «Водограй» Дніпроп. філармонії. З 1997 солістка-вокалістка фольклорно-хореогр. ансам. «Славутич».

АРТЕМ'ЄВ Едуард Миколайович (30.11.1937) – композитор, президент Асоціації електро-акустичної музики при ЮНЕСКО, НАР (1999). З 1944 у Москві. Моск. консерваторія по кл. композиції (1960). Перший у СРСР застосував електронну музику в кіно (1961). Автор пісень, рок-опери, музики до театр. вистав і кінофільмів. Держ. пр. РФ (1988, 1993, 1995, 1999).

АРТЕМ'ЄВ Павло Артемович (28.02.1983) – співак, артист, учасник рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-1», де зібрав групу «Корни» (2002-2010). Згодом сольна кар'єра. Мілан. консерваторія по кл. тромбона.

АРТІЦ Аліна Володимирівна (05.02.1986) – співачка, актриса, теле- та радіоведуча.

АРТЮХОВ Андрій (20.09.1958) – вокаліст і гітарист рос. груп «Зодчие», «Телефон», «Дежа вю».

АРУТЮНОВ Альберт Михайлович (26.05.1936) – композитор, ЗДМ РФ, автор пісень.

АРУТЮНОВ Микола Рафаїлович (11.04.1958) – співак, автор пісень, учасник різних рос. груп.

АРУТЮНЯН Олександр Григорович (23.09.1920-28.03.2012) – композитор, нар. арт. СРСР (1970). Єреван. консерваторія по кл. композиції та ф-но (1941). Автор муз. комедій, музики до драм. спектаклів, кінофільмів, пісень. Держ. пр. СРСР (1949).

АРХІПОВ Роман Ігорович (09.11.1984) – співак, учасник телевіз. проекту «Фабрика звезд-6», рос. групи «Челси». Моск. гуманітар. ун-т (2006).

АСАДУЛЛІН Альберт Нуруллович (01.09.1948) – співак, ЗАР (1988), нар. арт. Татарстана (1998). Ленінгр. акад. живопису, скульптури й архітектури (1974). Після закінчення приймає запрошення ВІА «Поющие гитары», де виконує головні партії у зонг-опері О. Журбіна «Орфей и Эвридика», у рок-опері «Фламандская легенда». Пізніше працює з групами «Пульс», «Индекс», «Аэропорт». Лауреат пісенних конкурсів. Знімався в кіно.

АСАНБАЄВ Рустем Миколайович (22.09.1954-26.05.2016) – гітарист рос. групи «ДДТ» (1979-1983). З 1983 сольна кар'єра. Автор пісень.

АСИМОВ Володимир Абдурахімович (16.04.1967) – вокаліст рос. групи «На-На», ЗАР (2001). Таллін. морехідне уч-ще (1986). З 2003 сольна кар'єра.

АСМОЛОВ Володимир, спр. Володимир Павлович Савельєв (15.11.1946) – автор-виконавець. Філфак Донец. ун-ту. Працював за фахом, співав у ресторанах, співпрацював з А. Пугачовою. Представник міського романсу та рос. шансону.

АССОЛЬ – див. *Гуменюк К.*

АСТАФ'ЄВА Дар'я Вікторівна (04.08.1985) – співачка, модель, телеведуча, актриса, учасниця укр. групи «NikitA». Була учасницею укр. «Фабрики зірок-2007». Знімалася в кіно.

АСТАШЕНКО Олександр Сергійович (08.11.1981) – співак, артист, продюсер, учасник рос. телевіз. проекту «Фабрики зірок-1», рос. групи «Корни» (2002-2010). ГИТИС (2010). Знімався в кіно.

АСТРАЛ, спр. Олексій Володимирович Степанов (11.02.1985) – діджей. Працював у різних клубах та був зайнятий у різноманітних проектах.

АФАНАСЬЄВ Леонід Вікторович (20.08.1921-05.10.1995) – композитор, НАР (1986). Алматин. консерваторія по кл. композиції (1951). Автор оперети, музики до драм. спектаклів, кінофільмів, музики для ЕСО, романсів, пісень. Держ. пр. СРСР (1952).

АФАНАСЬЄВ Петро В'ячеславович (03.01.1972) – джаз. ударник, учасник багатьох пітер. груп.

АХАТ Асія (03.06.1965) – скрипачка та співачка. Київ. муз. акад. по кл. скрипки, солістка нац. філармонії України. З 2002 співацька кар'єра.

АХОНЬКОВА Юлія Петрівна (05.02.1985) – співачка та модель.

АЦАЛАМОВ Артур Абубакарович (19.05.1976) – співак, автор пісень.

АШИХМІН Сергій Олександрович (18.05.1987) – співак, учасник телепроекту «Фабрика зірок-7», анс. «Інь-Янь». Моск. ін-т сучасн. мистецтва (2009).

АШКЕНАЗІ Давид Вульфівич (Володимирович) (25.12.1915-19.02.1997) – піаніст, композитор, концертмейстер, НАР (1996). Моск. консерваторія по кл. ф-но. З 1928 працював тапером в кінотеатрах, згодом арт. Москонцерту. Був у складі фронт. бригад. Акомпанував багатьом відомим виконавцям (В. Козін, О. Вертинський, І. Юр'єва, М. Бернес, Л. Русланова, К. Шульженко, Р. Бейбутов, Г. Отс, Л. Зикіна, Й. Кобзон, А. Баянова, М. Ножкін, Л. Гурченко). В 1990-х працював у Т-рі пісні В. Толкунової. Мав блискучу техніку та дар імпровізації. Автор музики до естр. спектаклів, кінофільмів.

Б

БАБАДЖАНЯН Ара Арноєвич (15.12.1953) – співак, актор, син Арно. Знімався в кіно.

БАБАДЖАНЯН Арно Арутюнович (22.01.1921-11.11.1983) – композитор і піаніст, нар. арт. СРСР (1971). Єреван. консерваторія по кл. композиції (1947), моск. консерваторія по кл. ф-но (1948). Автор мюзиклів, пісень, музики до кінофільмів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. СРСР (1951, 1953, 1981). Держ. пр. Вірменії (1967, 1983).

БАБАЄВ Андрій Аванесович (27.12.1923-21.10.1964) – композитор, ЗДМ Вірменії (1958). Бакин. консерваторія по кл. композиції (1950). Автор пісень, музики для т-ру та кіно.

БАБАЄВ Емін Алесперович (05.05.1950) – співак, ЗАР (1993). Бакин. консерваторія по кл. скрипки (1976). Працював в Азерб. т-рі пісні Р. Бейбутова, у ВІА «Гая», з 1975 соліст Москонцерту. Співав у дуеті з І. Мальгіною. Лауреати пісенних конкурсів. Знімались в кіно.

БАБАЄВА (Babayeva) Сабіна Ельдар (02.12.1979) – азерб. співачка, лауреат пісенних конкурсів.

БАБАКОВ Павло Федорович (03.12.1946-04.04.1994) – співак. МПП по кл. вокалу. Працював солістом Москонцерту, в анс. «Голубые гитары». Лауреат пісенних конкурсів. Його голос звучить в різних інсценуваннях. Знімався в кіно.

БАБАЯН (Державіна) Роксана Рубенівна (30.05.1946) – співачка, актриса, НАР (1999). Фак. будівництва Ташкент. ін-ту інж. залізничного транспорту (1970). Адміністративно-економ. фак. ГИТИСу (1983). З 1970 працювала солісткою естр. оркестру Вірменії К. Орбеляна. Була солісткою ВІА «Голубые гитары» (з 1973), виступала з ансамблем «Мелодия» та ін. колективами. Солістка Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

БАБКІН Сергій Миколайович (07.11.1978) – актор, вокаліст і гітарист укр. дуету «5'nizza» (2000-2007). Театр. відділення ХІМ (2000). Працював у харків. т-рі ім. Пушкіна (1999-2002). Згодом сольна кар'єра.

БАБКІНА Надія Георгіївна (19.03.1950) – співачка, НАР (1992), проф. Вищої шк. шляхетних мистецтв, д-р мист. Міжнар. АН (Сан-Маріно, 1996), почесний акад. Міжнар. Акад. інформ. процесів і технологій (1996), перша жінка-полковник козачого війська (1997). МПП по кл. диригування нар. хором (1976) та сольного нар. співу (1981), реж. відділення ГИТИСу (1986). Пропагандист нар. пісні, худож. кер. Моск. держ. фольклор. центру рос. пісні та анс. Москонцерту «Русская песня» (з 1974). Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

БАБЧУК Світлана Олександрівна (26.09.1969) – співачка. Лауреат пісенних конкурсів.

БАГАУДИНОВА Меседа Абдулларисівна (30.10.1983) – співачка, учасниця укр. групи «ВІА Гра» (2007-2009). РАТИ (2010).

БАГДАСАР'ЯН Гарій Едуардович (25.09.1970) – джаз. ударник, педагог. Ленінгр. консерваторія по кл. ударних (1993). Виступав у різних колективах.

БАГЛАЄНКО Валентин Григорович (29.10.1934-30.05.1991) – циг. співак, ЗАР (1991). Починав співати у Харкові, виступав у мандрівній циг. цирк. трупі. Працював у моск. циг. т-рі «Ромэн» (1967-1969), Москонцерті, Ленінгр. мюзик-холі. Лауреат пісенних конкурсів. Знімався в кіно.

БАГЛАНОВА Роза Тажибаєвна (01.01.1922-08.02.2011) – співачка, нар. арт. СРСР (1967), Нар. Герой Казахстану (1996). Солістка багатьох творч. колективів, т-рів, філармоній. Лауреат пісенних конкурсів.

БАДХЕН Анатолій Семенович (14.03.1922-01.10.1989) – диригент, ЗДМ РФ (1979). Ленінгр. консерваторія по кл. хор. диригування (1955). Працював в т-рах муз. комедії (Новосибірськ, Кемерово, Л-д), в естр. оркестрах, в т.ч. в джаз-оркестрі Я. Скоморовського. З 1969 кер. Ленінгр. конц. оркестру. Пр. Ленін. комсомолу (1976), Держ. пр. РФ (1984).

БАЄВА Ганна Вікторівна – див. *Тайх С.*

БАЙДАВЛЕТОВА Анна Дмитрівна (26.11.1992) – співачка, авторка пісень, барабанщиця, учасниця рос. групи «Ранетки» (з 2008). З 2012 сольна кар'єра.

БАЙКОВ Вадим Геннадійович (18.03.1965) – співак, продюсер, композитор. Моск. муз. уч-ще по кл. ф-но (1985). Працював у філармоніях Йошкар-Оли, Кемерово, в ансамблях «Мари», «Август», «Лейся, песня», «Спектр». З 1993 сольна кар'єра. В 1998-2006 худож. кер. ансам. Алсу.

БАКАНОВ Сергій Олександрович (10.09.1923-21.10.1967) – інж.-механік, автор-виконавець. Моск. авіац. ін-т (1954). Пісні складав з 1947 р.

БАЛАДЖАРОВ Юрій Васильович (30.12.1958) – поет-пісняр. Азерб. ун-т.

БАЛАКІРСЬ Ігор Робертович (30.01.1969) – джаз. вокаліст, гітарист і піаніст. Учасник рос. ансам. «Дайджест», «Джаз-банк». Автор пісень та романсів.

БАЛАН (Bălan) Дан Михай (06.02.1979) – молд. співак, автор пісень, продюсер. Учасник молд. групи «O-Zone».

БАЛАН Ігор Володимирович (19.02.1972) – співак. Кіровоград. муз. уч-ще.

БАЛАШОВ Михайло Михайлович (1937-05.11.2009) – автор-виконавець, журналіст. Моск. фіз.-техн. ін-т (1963). Пісні складав з 1955.

БАЛУНОВ Олександр Валентинович (19.03.1973) – бас-гітарист рос. групи «Король и Шут». З 2006 у США.

БАММ Юлія Семенівна (06.04.1970) – джаз. піаністка. СПбГУКИ (1994).

БАНДУРИН Микола Юрійович (11.09.1962) – куплетист, виступає в дуеті з М. Вашуковим (співає та грає на концертино), ЗАР (2001). Дует лауреат II Всесоюз. конкурсу артистів естради. Муз. уч-ще.

БАНЕВИЧ Сергій Петрович (02.12.1941) – композитор, ЗДМ РФ (1982). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1966). Автор оперет, муз. комедій, пісень, музики до спектаклів і кінофільмів.

БАРАНОВ Андрій Володимирович (17.08.1960-02.08.2003) – композитор, мультиінструменталіст. Моск. ін-т цивільної авіації (1985). Учасник ансам. фольклор. музики В. Назарова, колективів «Своя игра», «Трио Баранов».

БАРАНОВСЬКИЙ Олександр Ігорович (15.08.1974) – учасник укр. групи «Друга ріка».

БАРАШКОВ Лев Павлович (04.12.1931-23.02.2011) – співак, актор, ЗАР (1970). ГИТИС (1961). Працював у моск. т-рах, в ансам. «Голубые гитары». Знімався в кіно.

БАРБАКАРУ Анатолій Іванович (15.02.1959) – журналіст, телеведучий, виконавець в жанрі рос. шансону. Одес. технологіч. ін-т (1981).

БАРБІ, спр. Марина Анатоліївна Волкова (21.05.1975) – поп-співачка.

БАРЕЦЬКИЙ Станіслав Валерійович (08.03.1972) – співак, актор, шоумен, учасник рос. групи «Ленинград» (2005-2008).

БАРИКІН (спр. Бирикін) Олександр Олександрович (18.02.1952-26.03.2011) – співак, гітарист, композитор, ЗАР. Працював в ансамблях «Москвичи» (супроводжував виступи В. Ободзинського), «Веселые ребята» (1973-1976, 1979), «Самоцветы» (1976-1977). Разом із В. Кузьмінім створив групу «Карнавал» (1979-1982). Автор пісень.

БАРИКІНА Людмила Тадєєвна (21.01.1953) – співачка, учасниця рос. ансам. «Добры молодцы», «Надежда», «Веселые ребята» (1977-1981). Деякий час працювала в ресторанах.

БАРИХНОВСЬКИЙ Геннадій (04.06.1952) – бас-гітарист і співак рос. групи «Мифы». З 1995 в Німеччині.

БАРСЬКИХ Макс, спр. Микола Миколайович Бортник (08.03.1990) – співак, автор пісень. Знімався в кіно.

БАРТЕНЕВ Станіслав Вікторович (26.02.1964) – рок-муз-нт, співпраця з різними групами та виконавцями («Черный кофе», Г. Лепс, М. Шуфутинський та ін.).

БАСИЛАЯ Олександр Олександрович (11.03.1942-03.10.2009) – композитор, ЗДМ Грузії (1982), кер. ансам. «Иверия». Тбіліс. консерваторія по кл. контрабаса (1967). Автор пісень, мюзиклів, музики до спектаклів і мультфільмів. Пр. Ленін. комсомолу Грузії (1981).

БАСКОВ Микола Вікторович (15.10.1976) – співак, НАУ (2004), РФ (2009), Молдови (2011). РАМ ім. Гнесіних (2001). Соліст Великого т-ру (1999-2003). Лауреат пісенних конкурсів. Знімався в кіно.

БАСНЕР Веніамін Юхимович (01.01.1925-03.09.1996) – композитор, НАР (1982). Ленінгр. консерваторія по кл. скрипки (1949). Автор оперет, музики до кінофільмів, пісень. Держ. пр. РФ (1980).

БАТАШОВ Олексій Миколайович (07.09.1934) – музикознавець, історик джазу, муз.-гром. діяч, канд. техн. наук (1971), педагог, ЗДМ РФ (1995), автор техн. винаходів. Моск. фіз.-техн. ін-т (1957). В 1950-х грав на

сакс. в джаз-оркестрах і ансамблях. Організатор Моск. джаз-клубу (1959). Автор публікацій про джаз, анотацій до джаз. платівок. Чл. багатьох джаз. рад та федерацій.

БАТРАКОВ Володимир Володимирович (31.10.1959) – аранжувальник, композитор. Челяб. ін-т культури.

БАУЛІН Дмитро Анатолійович (10.09.1975) – композитор, поет, аранжувальник рос. групи «Белая гвардия».

БАЧИНСЬКИЙ Геннадій Миколайович (01.09.1971-12.01.2008) – радіо- та телеведучий, продюсер, учасник рос. групи «Химера».

БАЧУРИН Євген Володимирович (25.05.1934-01.01.2015) – живописець, співак, поет, ЗДМ РФ (2004). Моск. поліграф. ін-т (1959), Ленінгр. ін-т живопису, скульптури та архітектури. Пісні пише з 1967. Багатьом пісням Б. притаманні деяка живописність та картинність, вони розраховані на підготовленого слухача. Його пісні звучать у спектаклях та кінофільмах, їх співають професійні співаки (Н. Брегвадзе, Ж. Бічевська).

БАШЛАЧОВ Олександр Миколайович, «Саш Баш» (27.05.1960-17.02.1988) – рок-бард, один із зачинателів рос. рок-поezії. Фак. журналістики Урал. ун-ту (1982), працював кореспондентом у Череповецькій газеті. З 1984 залишає журналістику, пише й співає пісні спочатку на квартирних концертах, згодом на різних рок-фестивалях. В його творчості воедино злились рос. фольклор, автор. пісня та рок-музика. Як одне з яскравих явищ рос. рок-культури був оцінений посмертно. Автор пісень. В 2009 у Череповці відкритий музей.

БАЯНОВА (Левицька) Алла Миколаївна (18.05.1914-30.08.2011) – співачка, НАР (1999). В 1933 приїхала до Румунії, працювала у ресторані П. Лещенка. З 1989 жила в Росії, працювала в Т-рі естради. У виконав. манері зберегла старі пісенні традиції В. Паніної, А. В'яльцевої, Ю. Морфессі, Т. Церетелі, В. Козіна та ін. співаків минулого. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия» (2003).

БЕБЕШКО Володимир Володимирович (07.09.1956) – звукорежисер, муз. продюсер («Пающие трусы»), аранжувальник.

БЕДУСЕНКО Сергій Валентинович (10.05.1952) – композитор, піаніст, літератор, ЗДМ України (1997). Київ. консерваторія по кл. композиції (1979). Був кер. фолк- та джаз-рокових ансамблів. Автор рок-опер, рок-балету, рок-ораторії, мюзиклів, творів для естр. оркестру, джаз- і рок-композицій, романсів, пісень.

БЕЗУГЛИЙ Григорій Григорович (08.05.1954) – гітарист рос. групи «Крузиз».

БЕЙБУТОВ Рашид Маджитович (14.12.1915-09.06.1989) – співак, нар. арт. СРСР (1959), ГСП (1980). Був солістом одного з тбіліс. естр. колективів, згодом Держ. джаз. оркестру Вірменії під кер. А. Айвазяна. В 1934-1944 соліст Єреван., 1944-1956 – Бакин. філармоній. З 1957 худож. кер. Азерб. держ. конц. анс. В 1966 організував та очолив перший у СРСР колектив «Театр пісні» (згодом «Гос. театр песни и балета Азерб. ССР»). Один з перших рад. муз-нтів, який ознайомив заруб. аудиторію з мистецтвом СРСР. Знімався в кіно. Держ. пр. СРСР (1946) та Азербайджану (1978).

БЕК Марко Михайлович (13.11.1941) – арт. естради, піаніст, чоловік Г. Сорочан. З 1960 працює в «Петербуркконцерті». Був кер. естр. інстр. тріо (1965-1985).

БЕЛЛ (Bell), спр. Леонід Олегович Файерберг (18.03.1975) – діджей. Паралельно з клубною роботою займався підготовкою та організацією радіопрограм, присвячених танц. музиці.

БЕЛЬСЬКА Людмила Василівна (02.09.1956) – співачка, арт. оперети, НАУ (2014). Київ. муз. уч-ще ім. Р. Глієра.

БЕНТОН (Benton) Дейв, спр. Ефрен Ежен Беніта (31.01.1951) – ест. співак, переможець «Євробачення-2001» (в дуеті з Т. Падаром).

БЕНЦ (Бенціановський) Климентій Якович (30.07.1908-28.09.1971) – композитор і диригент. В 1927-1929 навчався у Київ. муз.-драм. ін-ті. В 1928-1944 працював у т-рах Києва, Львова, Ташкента. В 1946-1968 головний диригент Харк. т-ру муз. комедії. Автор пісень, музики до вистав, муз. комедій.

БЕНЦАЛЬ-КАРП'ЯК Олена Олександрівна (27.05.1901-11.07.1990) – співачка, арт. оперети.

БЕНЦІАНОВ Бен Миколайович, спр. Бенціон Ноевич Баранчик (03.10.1918-02.04.2009) – арт. естради, т-ру, конферансьє, куплетист, нар. арт. РФ (1989). Працював у різних т-рах, Башкир. та Новосибір. філармоніях. З 1951 в Анс. естр. артистів Ленконцерту. З поч. 1960-х сольна кар'єра. З 1993 худож. кер. конц.-філармонічної установи «Петербурк-концерт».

БЕРГ Борис, спр. Юрій Борисович Хейфец (31.10.1953) – автор-виконавець. Мед. ін-т (1976), працював лікарем. З 1989 на конц. естраді.

БЕРГЕР Леонід Адольфович (1946) – співак, учасник анс. «Веселые ребята». З 1974 в еміграції.

БЕРДНИКОВ Олександр Рафаїлович (21.03.1981) – ударник і вокаліст рос. групи «Корни». ГИТИС.

БЕРЕЖКОВ Володимир Володимирович (26.02.1947) – філолог, автор-виконавець. Моск. пед. ін-т (1978). Пісні складає з 1963.

БЕРЕЖНА Марина Сергіївна (11.03.1990) – учасниця рос. групи «Блестящие» (з 2009). Ін-т сучасн. мистецтва (2013).

БЕРЕЗІН Сергій Володимирович (31.10.1937) – співак і композитор, НАР (2001). Дир.-хор. відділення Воро- нез. муз. уч-ща. З 1975 працював у ВІА «Самоцветы». З цього ж року організовує власний колектив «Плa- мя». Автор пісень.

БЕРЕЗОВИЙ Сергій Герасимович (06.11.1965) – джаз. бас-гітарист. Естр.-джаз. відділення муз. уч-ща (1988). Працював у різних колективах, в т.ч. в групі «Аквариум» (1990-1992).

БЕРЕНДЮКОВ Юрій Вікторович (08.09.1949) – культуролог, канд. техн. наук, професор, продюсер, гітарист рос. груп «Ну, погоди!», «Акварели», «Яблоко».

БЕРЕНКОВ Віталій Павлович (21.12.1930-08.12.2015) – композитор, диригент, викладач. Композитор. відділення Горьков. консерваторії (1964). Автор пісень, мюзиклів, музики до театр. постанов.

БЕРЕНСОН Олександр Йосипович (11.04.1959) – джаз. труба, композитор. Ленінгр. муз. уч-ще. Працював із І. Бутманом, О. Лундстремом, Б. Гребенщиковим, С. Курьохінім.

БЕРЕСТЕНКО Андрій Володимирович (22.01.1972) – співак, інструменталіст, ЗАР (2010). Саратов. консерваторія.

БЕРЕСТОВ Анатолій Михайлович (24.05.1953) – джаз. піаніст. Муз. фак. Іркут. пед. ін-ту (1980). В 1984 заснував у своєму місті джаз-клуб «Геликон», став його президентом. Учасник багатьох джаз. фестивалів. Основні сфери діяльності – концертна, продюсерська, студійна, організаційна.

БЕРЕТТА Юлія, спр. Юлія Анатоліївна Глебова (19.02.1979) – співачка та актриса. ГИТИС. Учасниця рос. групи «Стрелки» (1997-2002). Згодом сольна кар'єра. Знімалася в кіно.

БЕРІАШВІЛІ Етері (19.04.1972) – груз. співачка, актриса, авторка пісень. Моск. мед. акад. (1996), уч-ще естр.-джаз. мистецтва. Співає багатьма мовами.

БЕРКОВСЬКИЙ Віктор Семенович (13.07.1932-22.07.2005) – канд. техн. наук (1967), автор-виконавець, композитор. Моск. ін-т сталі та сплавів (1955), згодом його проф. Пісні писав з 1957. Співпрацював із С. Нікітінім (музика до спектаклів, мультфільмів, пісні).

БЕРКУТ Артур, спр. Артур В'ячеславович Міхеев (24.05.1962) – композитор і вокаліст рос. груп «Автограф», «Ария».

БЕРНЕС (спр. Нейман) Марко Наумович (08.10.1911-16.08.1969) – актор, співак, НАР (1965). У 1925-1928 працював статистом у т-рах Харкова. Закінчив театр. курси (Харків) і з цього часу працював у Москві (1929). Відомий як виконавець пісень рад. композиторів на естраді, радіо та ТБ. З 1935 знімався в кіно. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. СРСР (1951).

БЕСЕДІН Аскольд Миколайович (22.09.1934-10.01.2009) – співак. Київ. консерваторія по кл. вокалу (1958). Лауреат пісенних конкурсів. Працював на естраді, в оркестрі О. Лундстрема, в Моск. т-рі оперети. В 1968-1991 арт. Москонцерту.

БЕСЕДІН Віктор Андрійович (07.05.1925-21.06.1992) – співак, НАР (1980). Моск. консерваторія по кл. вокалу (1952). На естраді з поч. 1950-х. З 1954 соліст естр. оркестру Д. Покрасса, в 1968-1991 арт. Москонцерту.

БЕСЕДІНА Галина Іллівна (31.05.1945) – співачка, поетеса, НАР (2006). Ленінгр. муз. уч-ще по кл. ф-но, Шк.-студія МХАТ. Співати на естраді почала на поч. 1970-х. Арт. Москонцерту. З 1977 виступала в дуєті з С. Тараненком. Виконав. стиль тяжіє до жанру камерної естради. Акомпанує собі на гітарі. Знімалася в кіно.

БЕСПАЛОВА Раїса Макарівна (21.01.1925) – співачка, НАР (1970). Саратов. консерваторія (1952). З 1952 солістка Мордов. анс. пісні та танцю. Працювала в т-рі (опер. та опереткові партії). Виступала на конц. естраді.

БЕСПАЛОВА-ПРИМАК Ірина Володимирівна (19.03.1977) – співачка, арт. оперети, ЗАУ (2012). Донецька консерваторія.

БЕСПРОЗВАННИЙ Павло Абрамович (04.02.1932-30.06.2009) – геофізик, автор-виконавець. Моск. геолого-розвідувальний ін-т (1961). Пісні складав з 1960.

БЕСЧАСТНИЙ Олександр Борисович (09.09.1974) – акад. і джаз. контрабасист і бас-гітарист. Ленінгр. консерваторія по кл. контрабаса (2001). Співпрацював із І. Бутманом, М. Костюшкінім, С. Сондецькісом, учасник групи «Ленинградский диксиленд». З 2002 на викладацькій роботі.

БЕГУНОВ Володимир Сергійович (25.03.1959) – гітарист, автор пісень, учасник рос. групи «Чайф».

БЄЛІЙ Віктор Аркадійович, спр. Давид Аронович Вейс (14.01.1904-06.03.1983) – композитор, муз.-громад. діяч, проф. (1941), НАР (1980). Моск. консерваторія (1929). Чл. РАПМ (1929-1932). Викладав у Моск. та Мінській консерваторіях, був першим редактором журналу «Музыкальная жизнь» (з 1957). Автор пісень. Держ. пр. СРСР (1952).

БЄЛІКОВ Сергій Григорович (25.10.1954) – співак, бас-гітарист, композитор, ЗАР (1999). МГИК (1979). В 1970-1980-х учасник рос. груп «Аракс», «Веселые ребята», «Самоцветы». З 1985 сольна кар'єра.

БЄЛКА, спр. Олена Львівна Князева (28.04.1986) – співачка та актриса. Філолог. фак. МДУ. Знімалася в кіно.

БЄЛКІН Ігор Миколайович (15.04.1962) – рок-муз.-нт, гітарист рос. груп «Урфин Джюс», «Настя», «Наутилус Помпилиус».

БЄЛОВ Опанас Севастьянович (25.01.1909-30.10.1989) – конферансьє та куплетист, ЗАР (1982). Хімфак МДУ (1934). Працював у мюзик-холі, виступав на естраді. Знімався в кіно.

БЄЛОВ Геннадій Михайлович (02.11.1945-30.10.1995) – співак, ЗАР (1978). ГИТИС. На естраді з 1973 р. Працював солістом Анс. пісні Всесоюз. радіо та Центр. ТБ, арт. Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів.

БЄЛОВ Олег (10.09.1966) – гітарист рос. групи «Свинцовый туман».

БЄЛОВ Олег Геннадійович (03.09.1978) – джаз. піаніст, клавішник і композитор. СПб. консерваторія по кл. ф-но (2000).

БЄЛОВ Олексій Володимирович (10.09.1951) – гітарист, засновник рос. групи «Удачное приобретение».

БЄЛОНОСОВ Олександр (10.11.1961) – автор пісень, аранжувальник, клавішник та вокаліст рос. груп «Аль-янс», «Телефон», «Зодчие», «Дежа вю», «Ва-банк».

БЄЛОУСОВ Євген Вікторович (10.09.1964-02.06.1997) – співак. Курське муз. уч-ще по кл. бас-гітари. Грав та співав у ресторанах та в ансамблях «Интеграл», «Ласковый май», «Икс-9».

БЄЛУХІН Дмитро Олексійович (26.10.1948) – географ, автор-виконавець. Геофак Моск. пед. ін-ту (1977). Пісні складає з 1966.

БЄЛДИ Кола (Микола Іванович) (02.05.1929-21.12.1993) – співак, ЗАР (1985). Саратов. консерваторія. Лауреат пісенних конкурсів.

БЄЛЯЄВ Антон Вадимович (18.09.1979) – муз-нт, продюсер, композитор.

БЄЛЯЄВ Євген Михайлович (11.09.1926-21.02.1994) – співак, нар. арт. СРСР (1967). МПІ (1968). З 1947 соліст Анс. пісні та танцю Прикарпат. воєнного округу, в 1953-1955 – Анс. пісні та танцю Київ. воєнного округу, з 1955 – соліст Анс. пісні та танцю ім. Александрова, з 1980 – Росконцерту. Держ. пр. СРСР (1978).

БИКОВ В'ячеслав Анатолійович (01.01.1970) – співак, автор пісень.

БИКОВА Лія (08.12.1977) – співачка, учасниця рос. групи «Стрелки» (1997-1998).

БИКОВА Юлія Вікторівна (16.11.1976) – білор. співачка, поет-пісняр, учасниця анс. «Aura».

БИСТРЯКОВ Володимир Юрійович (13.12.1946) – композитор, піаніст, шоумен, ЗАУ (1987). Київ. консерваторія по кл. ф-но (1972). В 1972-1992 в Київ. філармонії. Автор оперет, мюзиклів, пісень, музики до кінофільмів і драм. вистав.

БІЗЕВА Наталя Васиївна (1945) – циг. співачка, виконавиця старовинних романсів та табір. пісень, ЗАР (1994). ГИТИС (1984). Грала у моск. циг. т-рі «Ромэн». З 1990 кер. циг. анс. «У Яра».

БІКБАЄВ Дмитро Аміризович (Олегович) (15.03.1988) – актор, режисер, учасник телепроекту «Фабрика звезд-7», рос. групи «БиС», автор текстів і музики. РАТИ (2008). Лауреат пісенних конкурсів.

БІККУЛОВА Альона Олексіївна (08.03.1982) – актриса т-ру та кіно, співачка, авторка пісень.

БІЛАН Діма, спр. Віктор Миколайович Белан (24.12.1981) – співак, засл. арт. Чечні (2007), Інгушетії (2007), нар. арт. Кабардино-Балкарії (2008). ГИТИС (2006). Лауреат міжнар. телевіз. пісенного конкурсу «Євробачення» (Афіни, 2006), (Белград, 2008, переможець).

БІЛАШ Олександр Іванович (06.03.1931-06.05.2003) – композитор, педагог, муз.-громад. діяч, нар. арт. СРСР (1990), Герой України (2001). Київ. консерваторія по кл. композиції (1957). Автор пісень, оперет, мюзиклу, музики до вистав і кінофільмів. Пр. Ленін. комсомолу України (1966), пр. Ленін. комсомолу (1968), НПУ (1975).

БІЛИК Ірина Миколаївна (06.04.1970) – співачка, НАУ (2008). Відділення реж. КНУКіМ. На конц. естраді з 1989. Лауреат пісенних конкурсів. Авторка пісень. Одна із засновників продюсер. агенції «Нова» (1993).

БІЛИК Роман Віталійович, Рома Зверь (07.12.1977) – актор, співак, засновник і вокаліст рос. групи «Звери».

БІЛІЛЬ Андрій Михайлович (20.07.1960) – співак, шоумен, педагог, ЗАР, майстер спорту. Іст. фак. МДУ (1982), естр. відділення МПІ (1990). В 1987 створює групу «Телефон». Лауреат пісенних конкурсів. Арт-директор Ін-ту сучасного мистецтва.

БІЛОЗІР Ігор Йосипович (24.03.1955-28.05.2000) – співак, композитор, НАУ (1996). Львів. консерваторія по кл. хор. диригування (1980) та композиції (1983). З 1979 засновник та кер. анс. «Ватра» Львів. філармонії. Автор музики до вистав, кінофільму, пісень та обробок нар. мелодій.

БІЛОЗІР Оксана Володимирівна (30.05.1957) – співачка, НАУ (1994), проф. (2003). Львів. консерваторія (1981). З 1979 солістка ВІА «Ватра», з 1994 – групи «Оксана». Лауреат пісенних конкурсів.

БІЛОНОЖКО Віталій Васильович (11.06.1953) – співак, НАУ (1995). Київ. консерваторія по кл. вокалу (1983). В 1979-1981 соліст Київ. т-ру естради, з 1981 соліст Держтелерадіо. Засновник Міжнародного фестивалю родинної творчості «Мелодія двох сердець». Лауреат пісенних конкурсів. Перший виконавець багатьох пісень укр. композиторів. Виступав у дуєті з дружиною. Пр. Ленін. комсомолу України (1990).

БІЛОНОЖКО Світлана Григорівна (01.09.1957) – співачка, диктор, НАУ (1999). Київ. ін-т театру та кіно (1985). В 1973-1979 – Київ. театр оперети, з 1979 – диктор Держтелерадіо. Лауреат пісенних конкурсів. Виступала в дуєті з чоловіком.

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ Валерій Олександрович (20.06.1962) – муз. продюсер. ГИТИС.

БІНКІН Зіновій Юрійович, спр. Зельман Юдович Грінман (13.03.1913-22.11.1985) – композитор, трубач, диригент, ЗДМ РФ (1976). Моск. муз. уч-ще по кл. труби (1953), Моск. консерваторія по кл. диригування (1957). З 1928 грав у різних орк. колективах, був диригентом. З 1956 зав. редакцією естр. та дух. музики видавництва «Сов. композитор». Автор пісень, творів для дух. та естр. оркестрів.

БІЧЕВСЬКА Жанна Володимирівна (17.06.1944) – співачка, НАР (1988). ГУЦЕІ по кл. гітари, вчилась співати в класі І. Яунзем (1971). Солістка Росконцерту у складі групи «Добры молодцы» (1971-1973). З 1973 по 1979 працює в Москонцерті та Моск. філармонії. Лауреат пісенних конкурсів. Усі пісні аранжує сама, акомпануючи собі на гітарі. Приз «Золотая гитара» (Сан-Ремо, 1989). Пр. Ленін. комсомолу (1983).

БЛАГИРСЬВ Олександр Костянтинович (14.08.1957) – джаз. бас-гітарист і вокаліст. Учасник різних колективів.

БЛАГОНАДЬОЖИН Владислав Львович (1931) – автор-виконавець, д-р техн. наук, проф. Моск. енергетичний ін-т (1956). Пісні складає з 1954.

БЛАГУН Андрій Іванович (17.04.1974) – клавішник укр. групи «Тартак» (1997-2015).

БЛАНТЕР Матвій Ісакович (10.02.1903-27.09.1990) – композитор, нар. арт. СРСР (1975), ГСП (1983). В 1920-1930-х працював композитором в естр. колективах і драм. т-рах. Один із провідних майстрів рад. мас. пісні. Автор оперет, музики до драм. спектаклів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. СРСР (1946).

БЛЕХМАН Олександр Михайлович (26.07.1922-16.03.1961) – арт. естради, розповідач, співак, пародист, диригент. На естраді з 1939 р. З 1948 очолив створений Естр. театр мініатюр (Л-д). В 1953 створив власний джаз-оркестр.

БЛІНЧЕВСЬКИЙ Андрій Володимирович (12.02.1982) – джаз. саксофоніст (альт). Естр.-джаз. відділення Ленінгр. муз. уч-ща (2003). Працював у різних колективах.

БЛОК Олександр Олександрович (28.11.1880-07.08.1921) – поет. Петерб. ун-т (1906). Чимало віршів Б. було покладено на музику.

БЛОНДИНКА Ксю, спр. Ксенія Сидорина (21.08.1982) – співачка, рок-муз-нт, учасниця різних колективів.

БЛОХІНА Ірина Олегівна (15.01.1983) – телеведуча, співачка, актриса.

БЛЬОДАНС (Bļodāna) Евеліна Вісвальдівна (05.04.1969) – латв. співачка, телеведуча, актриса т-ру та кіно. ЛГИТМіК (1990), Театр. центр класич. амер. мюзиклу.

БОБКОВ В'ячеслав Ігорович (09.07.1957-03.04.2012) – співак, поет, композитор, виконавець в стилі рос. шансону.

БОБРОВ Максим Борисович (25.08.1978) – актор, композитор, співак, телеведучий, шоумен. РАМ (2001), ГИТИС (2011).

БОБРОВ Олександр Олександрович (14.02.1944) – поет, журналіст, телеведучий, автор-виконавець, канд. філології. Літ. ін-т (1973). Пісні складає з 1965.

БОБРОВСЬКА Анна (30.11.2002) – співачка, учасниця укр. групи «Open Kids».

БОБУЛ Іво/Іван Васильович (17.06.1953) – співак, композитор, НАУ (1998). Чернів. муз. уч-ще (1983). Учасник анс. «Море», «Черемош» (1980-1989), «Жива вода» (Чернівці), в 1988-1992 працівник Терноп. філармонії, з 1992 – Київ. театру «Етюд». Лауреат пісенних конкурсів. Співав у дуеті з дружиною Л. Сандулесою.

БОБУНЕЦЬ (Буба) Сергій Станіславович (01.09.1973) – поет, продюсер, співак і гітарист рос. групи «Смысловые галлюцинации».

БОГАНОВ Володимир Миколайович (04.12.1934) – журналіст, прозаїк, автор-виконавець. Пісні складає з 1956.

БОГАТИКОВ Юрій Йосипович (29.02.1932-08.12.2002) – співак, нар. арт. СРСР (1985). ХМУ (1959), Сімфероп. ун-т (1984). В 1960-1964 соліст Харк., 1964-1974 – Луган., 1974-1992 – Крим. філармоній та кер. анс. «Крым». Лауреат пісенних конкурсів. Перший виконавець багатьох пісень. Пр. Ленін. комсомолу України (1967), пр. Ленін. комсомолу (1983).

БОГАТИРЬОВ Юрій Олексійович (05.03.1982) – джаз. тенор-саксофоніст. Естр.-джаз. відділення Ленінгр. муз. уч-ща (2003). Учасник різних колективів.

БОГАЦЬКА Наталя (14.08.1983) – співачка та актриса, лауреат пісенних конкурсів.

БОГАЧОВА Тетяна (17.02.1985) – співачка, учасниця телепроекту «Фабрика звезд-7», анс. «Инь-Янь». КІК-ККіМ (2009).

БОГДАНОВ Геннадій Юрійович (13.06.1961) – співак. Учасник рос. груп «Марафон» і «Русские». Згодом сольна кар'єра.

БОГДАСАРОВА (Татевосова) Світлана Борисівна (1933-04.04.2014) – автор-виконавець. Моск. пед. ін-т (1955), моск. муз. уч-ще (1966). Пісні складала з 1952.

БОГОМАЗОВ Ігор, «Гарик» (31.08.1975) – учасник рос. групи «Отпетые мошенники».

БОГОМОЛЕЦЬ Ольга Вадимівна (22.03.1966) – лікар, автор-виконавець, доктор мед. наук, проф. Київ. мед. ін-т (1989), пед. ун-т (2001). Лауреат пісенних конкурсів.

БОГОСЛОВСЬКИЙ Андрій Микитович (03.10.1953-08.10.2007) – співак, літератор, композитор, син Микити.

БОГОСЛОВСЬКИЙ Микита Володимирович (22.05.1913-04.04.2004) – композитор, журналіст, письменник, нар. арт. СРСР (1983). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1934). Автор пісень, муз. комедій, музики до драм. спектаклів і кінофільмів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Медаль ім. О. Александрова (1982).

БОГУСЕВИЧ Поліна Сергіївна (04.07.2003) – співачка, переможниця дитячого «Євробачення-2017».

БОГУСЛАВСЬКА Неллі Захарівна (21.06.1935) – співачка, засл. арт. Білорусії. Душанбін. муз. уч-ще. Солістка Рязан. філармонії, Дніпроп. хор. капели. З 1962 солістка Білор. філармонії.

БОГУСЛАВСЬКИЙ Костянтин Євгенович (21.05.1895-07.12.1943) – композитор, співак, автор пісень.

БОГУШЕВСЬКА Ірина Олександрівна (02.11.1965) – поетеса, співачка, композитор. Створює музику в стилі театралізований джаз або кабаре-рок.

БОДНАРУК Жанна Любомирівна (17.01.19.) – співачка, ЗАУ (1996). Київ. консерваторія по кл. ф-но. Працювала в ЕСО України. Лауреат пісенних конкурсів.

БОЄВА Тетяна Іванівна (09.06.1951-07.05.2012) – джаз. співачка, солістка оркестру О. Лундстрема, моск. мюзик-холу. Учасниця джаз. фестивалів.

БОЙКО Андрій Вадимович (15.12.2002) – співак, переможець дитячої «Новой волни-2014».

БОЙКО Геннадій Григорович (24.01.1935) – співак, НАР (2006). Соліст Ленінгр. мюзик-холу. Лауреат пісенних конкурсів.

БОЙКО Ігор Олександрович (30.06.1961) – композитор, гітарист, педагог.

БОЙКО Роман Петрович (20.05.1942) – співак, педагог, композитор. Львів. консерваторія (1972).

БОЙКО Ростислав Григорович (01.08.1931-2002) – композитор, ЗДМ РФ (1977). Моск. консерваторія по кл. композиції (1957). Автор пісень і романсів, творів для естр. оркестру, музики до кінофільмів, радіо- та телепостановок. Держ. пр. РФ (1982).

БОКОВ Валерій Дмитрович (20.04.1947) – інж.-механік, автор-виконавець. Казан. авіац. ін-т (1972). Пісні складає з 1964.

БОКОВ Віктор Федорович (19.09.1914-15.10.2009) – поет, прозаїк, збирач фольклору. Літ. ін-т (1938). Автор текстів пісень.

БОЛДАКІН Сергій (22.05.1972) – клавішник рос. групи «Секрет».

БОЛДИШЕВА Катерина Вікторівна (21.04.1969) – співачка, учасниця рос. груп «Мираж», «Клеопатра», «Звёзды».

БОЛОТОВ Віктор Вадимович (07.11.1960) – джаз. ударник. Ленінгр. муз. уч-ще по кл. ударних (1985).

БОЛТЯНСЬКА Нателла Савеліївна (20.05.1965) – поетеса, радіожурналістка, автор-виконавець.

БОЛЬШАКОВ Андрій Володимирович (14.10.1956) – композитор, гітарист рос. груп «Ария», «Мастер».

БОН (спр. Бондарев) Олександр Сергійович (09.07.1985) – співак. Мурман. гуманітар. ун-т. Лауреат піснених конкурсів. Автор пісень.

БОНДАРЕНКО Анатолій Михайлович (11.01.1966) – співак, композитор, учасник укр. групи «Нэнси».

БОНДАРЕНКО Сергій Григорович (09.11.1954) – співак, арт. оперети, НАУ (2014). Київ. консерваторія (1979). Лауреат піснених конкурсів.

БОНДАРИК Віктор (28.12.1962) – бас-гітарист рос. групи «АукцЫон».

БОНДАРЧУК Василь Сергійович (07.10.1984) – співак. Київ. муз. ін-т ім. Р. Глієра, авіац. ун-т.

БОРЗИКІН Михайло Володимирович (27.05.1962) – рок-муз-нт, співак, композитор. Засновник рос. групи «Телевизор».

БОРЗИЛОВА Наталя Володимирівна (19.08.1978) – рос.-амер. співачка, гітаристка, учасниця груп «Веселый дилижанс» (Росія), «Bering Strait» (США). Згодом сольна кар'єра. Мешкає в США.

БОРЗОВ Найк, спр. Микола Володимирович Барашко (23.05.1972) – співак, автор пісень, учасник рос. груп «Инфекция», «Х... Забей». Моск. пед. ун-т. З 1992 сольна кар'єра.

БОРИСЕНКОВ Дмитро Олександрович (08.03.1968) – співак, гітарист, композитор. Учасник рос. групи «Черный обелиск».

БОРИСКОВА Наталя Дмитрівна (1957) – співачка, ЗАР (1995). РАМ ім. Гнесіних.

БОРИСОВ (спр. Гурович) Борис Самійлович (1873-11.11.1939) – арт. т-ру та естради. ЗАР (1927). Юридич. фак. Харк. ун-ту. Працював у різних трупах Харкова, Києва, Москви. Виступав під псевдонімом Борсамбор як співак, куплетист, імітатор, мелодекламатор. Виконував власні твори, циг. та рос. романси.

БОРИСОВ Володимир Пилипович (1936-1974) – автор-виконавець. Геофак МДУ (1958). Пісні складав з 1955.

БОРИСОВ Павло Сергійович (20.03.1956) – джаз. бас-гітарист. Ленінгр. енергомашинобуд. ін-т (1979). Учасник груп «Орнамент», «Две радуги», «Земляне», «ДДТ», різних джаз. колективів.

БОРODOVСЬКИЙ Герш Абрамович (1930) – співак, композитор, виконавець циг. романсів. Париз. консерваторія по кл. вокала. Після 1945 в еміграції.

БОРУТА Ярослав Йосипович (03.05.1967) – співак, композитор, НАУ (2015). Лауреат піснених конкурсів.

БОРХУУ (Борхүүгийн) Амархуу (01.07.1987) – співак монгол. походження, учасник рос. групи «Премьер-министр», засл. арт. Бурятії. Знімався в кіно.

БОРЩЕВСЬКИЙ Олег Іванович (03.01.1969) – співак, продюсер, автор пісень.

БОЯРСЬКИЙ Михайло Сергійович (26.12.1949) – актор, співак, НАР (1990). Актор. відділення ЛПІТМіК (1972). В 1972-1986 актор т-ру ім. Ленсовета, співає у спектаклях. У 1988-2007 худож. кер. і директор Санкт-Петербур. муз.-драм. т-ру «Бенефис». Співав і грав у ВІА «Кочевники» (пізніше група «Савояры»). Має хрипливатий голос своєрідного тембру. Знімався в кіно. У багатьох фільмах виконує пісні, з якими виступає на естраді. Його голос звучить за кадром у фільмах і мультфільмах.

БРАСЛАВСЬКИЙ Борис Якович (23.10.1936-28.10.2012) – бард, поет, композитор.

БРАСЛАВСЬКИЙ Ігор Йосипович (07.12.1958) – композитор, співак, учасник рос. шоу-групи «Доктор Ватсон» (1994-2004), ЗАР (1999). Моск. муз. уч-ще. Працював в анс. «Вдохновение», «Фантазия», «Надежда», «Кинематограф», «Голубые гитары».

БРАТУХІН Дмитро Борисович (04.09.1972) – джаз. піаніст. Теор. відділення Новгород. муз. уч-ща (1991). Працював у різних колективах.

БРЕГВАДЗЕ Нані Георгіївна (21.07.1938) – груз. співачка, нар. арт. СРСР (1983), проф. Тбіліс. консерваторія по кл. ф-но (1961), Тбіліс. політех. ін-т. У 1959-1964 солістка оркестру Грузії «Рэро», з 1964 – ВІА «Орэра». Із сер. 1970-х сольна кар'єра. З 2002 зав. естр.-джаз. кафедри МДУ. В творчості щільно переплетені різні шари муз. культури – груз. пісенної, рос. побутового та циг. романсу. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. Грузії (1998).

БРЕЖНЄВА Віра, Віра Вікторівна Галушка/Кіперман (03.02.1982) – співачка, телеведуча, учасниця укр. групи «ВІА Гра» (2003-2007). Дніпропетр. ін-т інженерів залізнич. транспорту. З 2007 сольна кар'єра. Знімалася в кіно.

БРЕЙТБУРГ Кім Олександрович (10.02.1955) – композитор, аранжувальник, звукорежисер, продюсер, ЗДМ РФ (2006). Учасник груп «Диалог», «Форсаж». Автор пісень, мюзиклів, музики для кіно та ТБ.

БРЖЕВСЬКА Ірина Сергіївна (27.12.1929) – співачка, ЗАР (1978). Відділення муз. комедії ГИТИСу (1953). Виступала в колективах Д. Покрасса, Е. Рознера. В 1958-1991 солістка ВГКО та Москонцерту. Перша виконавиця багатьох пісень.

БРИГИНЕЦЬ Олександр Михайлович (14.04.1962) – поет, журналіст, президент мистецької агенції «Територія А». Фак. журналістики Київ. ун-ту (1984).

БРИЛЬ Дмитро Ігорович (18.03.1972) – саксофоніст, учасник анс. І. Бриля «Новое поколение», брат-близнюк Олександра. РАМ ім. Гнесіних (1996).

БРИЛЬ Ігор Михайлович (09.06.1944) – джаз. піаніст, педагог, композитор, диригент, проф. (1996), НАР (1999). МПШ по кл. ф-но (1972). З 1962 кер. різних колективів. В 1966-1969 піаніст, аранжувальник «ВІО-66» Ю. Саульського, в 1969-1974 диригент Моск. ОМА. Виступав із багатьма відомими виконавцями. Учасник джаз. фестивалів. Автор джаз. творів, музики до кінофільмів.

БРИЛЬ Олександр Ігорович (18.03.1972) – саксофоніст, учасник ансам. І. Бриля «Новое поколение», брат-близнюк Дмитра. РАМ ім. Гнесіних (1996).

БРІННЕР Віра Борисівна (1912-грудень 1967) – актриса та співачка. З кінця 1930-х у еміграції

БРОВКО Олександр Леонардович (29.07.1956) – клавішник рос. групи «ДДТ».

БРОДСЬКА Ніна Олександрівна (11.12.1949) – співачка. Моск. муз. уч-ще (1965), ВТМЭИ. Працювала солісткою в оркестрах Е. Рознера, Ю. Саульського, ансам. «Веселые ребята». З 1980 живе в США, не зважаючи на успіх виконання багатьох пісень у СРСР. Авторка пісень, книг, віршів.

БРОНЕВИЦЬКА Ілона Олександрівна (17.02.1961) – співачка, актриса, телеведуча. Дочка Е. П'єхи та О. Броневицького. Естр. відділення ЛПІТМіК (1983). Працювала в т-рі «Буфф», у колективі Е. П'єхи. Знімалася в кіно.

БРОНЕВИЦЬКИЙ Олександр Олександрович (08.07.1931-13.04.1988) – піаніст, композитор, аранжувальник, ЗАР (1968). Ленінгр. консерваторія по кл. хор. диригування та композиції (1958). З 1955 кер. інтернац. ВІА «Дружба», використовував елементи театралізації. «Відкрив» для рад. естради Е. П'єху. Автор пісень.

БРОНЮК Віктор Володимирович (24.03.1979) – муз-нт, лідер укр. гурту «ТіК». Вінниц. пед. ун-т.

БРОХЕС Михайло Борисович (14.06.1909-09.05.1996) – педагог, піаніст-концертмейстер, ЗАР (1993). Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но (1931). З 1943 був акомпаніатором О. Вертинського (протягом 14 років) та ін. видатних артистів. У Б. була старовинна шк. фортеп. акомпанементу з повагою до виконавця та з тонким смаком, дозволяючи проникати в саму суть автор. задуму.

БРОХМАН Лариса Юхимівна (28.01.1962) – співачка, актриса озвучування, учасниця рос. ансам. «Мультики». Челябін. мед. ін-т (1986).

БРУНОВ Борис Сергійович (10.06.1922-01.09.1997) – конферансьє, естр. режисер, НАР (1985), проф. (1996). Вищі режисер. курси (1971). З 1983 худож. кер. і директор Моск. т-ру естради, постановник тематичних програм і конц. вистав. Викладав у ГИТИСі. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

БРЯНСЬКИЙ Борис Олександрович (1928-1972) – перекладач, поет-пісняр.

БУБЛИК Михайло Вікторович (13.08.1982) – співак. Приазов. техн. ун-т, ХДАК.

БУБЯКІН Кирило Олександрович (03.05.1983) – джаз. саксофоніст. Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща (2004). Учасник різних колективів.

БУЄВСЬКИЙ Борис Миколайович (07.06.1935) – композитор, педагог. Харк. консерваторія по кл. композиції (1959). Автор романсів і пісень, музики до театр. вистав і кінофільмів. З поч. 1990-х у Голландії.

БУЖИНСЬКА Катерина Володимирівна (13.08.1979) – співачка, НАУ (2015), графиня (2000). Київ. ін-т музики ім. Р. Глієра (2000). Працювала бек-вокалісткою у С. Ротару, згодом сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів. Співає багатьма мовами.

БУЗОВА Ольга Ігорівна (20.01.1986) – співачка, актриса, телеведуча, модель.

БУЙМІСТЕР Валерій Григорович (21.05.1948) – співак, НАУ (1994), доц. (2000). Київ. консерваторія по кл. вокалу (1975). Був солістом Ансам. пісню та танцю, камерного хору, Держтелерадіо. З 1976 соліст Київ. філармонії. Держ пр. ім. Т. Шевченка (2000).

БУЙНОВ Олександр Миколайович (24.03.1950) – співак, композитор, аранжувальник, шоумен, нар. арт. Інгушетії (2004) та РФ (2010). Реж. фак. РАМ (1992). Працював у різних ВІА: «Скоморохи» (1966-1968), «Аракс», «Цветы», «Веселые ребята» (1973-1989). З 1991 сольна кар'єра. Режисер-постановник своїх шоу, худож. кер. т-ру пісні «Чао». Автор пісень. Знімався в кіно.

БУКРСЄВ Іван Семенович (13.01.1924-02.10.1998) – співак, НАР (1974). Моск. консерваторія по кл. вокалу (1952). З 1950 соліст моск. військ. ансамблів пісні та танцю, з 1953 провідний соліст Ансам. пісні та танцю ім. Александрова.

БУЛАНОВА Тетяна Іванівна (06.03.1969) – співачка, ЗАР (2004). Навчалася на бібл. фак. ЛПІК, в естр. студії при Ленінгр. мюзик-холі. В 1990-1996 у складі групи «Летний сад». З 1996 сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

БУЛАХОВ Павло Петрович (27.03.1824-27.10.1875) – співак і композитор, син П.О. Булахова та брат Петра. Автор романсів.

БУЛАХОВ Петро Олександрович (бл. 1793-11.11.1835) – співак. Участь в операх, водевілях, театр. дивертисментах.

БУЛАХОВ Петро Петрович (бл. 1822-02.12.1885) – композитор і вок. педагог, син П.О. Булахова та брат Павла. Автор пісень і романсів, що увійшли до золотого спадку камерної вок. лірики.

БУЛГАКОВА Галина Василівна (1956) – співачка. МПШ. З 1981 солістка Москонцерту.

БУЛІТКО Вікторія Сергіївна (25.01.19) – співачка, арт. т-ру та кіно, авторка пісень. Запоріж. ун-т.

БУЛУКТАЄВА Аїс (Любов) (1962) – співачка. Елістинське муз. уч-ще, ВТМЭИ. Лауреат пісенних конкурсів. З 1982 солістка Калмицької філармонії.

БУМБІЄРЕ (Bumbiere) Нора (13.03.1947-12.01.1994) – латв. співачка. Учасниця Ризького естр. оркестру, ВІА «Модо» (1972-1977), ін. колективів.

БУНЧИКОВ (Абрамович) Володимир Олександрович (21.11.1902-17.03.1995) – співак, ЗАР (1944). Дніпроп. муз. технікум (1929), Ленінгр. худож. студія. З 1931 соліст Муз. т-ру ім. В. Немировича-Данченка, 1942-1967 – соліст Всесоюз. радіо. Співпрацював із джазом В. Канделакі, естр. оркестром В. Кнушевицького та ін. колективами. Перший виконавець багатьох пісень. Виступав у дуєті з В.О. Нечаєвим (1944-1969).

БУРИХ Юрій Сергійович (31.01.1939-09.08.1987) – співак, арт. оперети (Харків, Київ), ЗАУ (1969). ГИТИС (1961).

БУРДА Борис Оскарович (25.03.1950) – журналіст, телеведучий, автор-виконавець.

БУРДАЄВ Борис Веніамінович (06.06.1981) – муз-нт, співак, учасник рос. групи «Братя Грим» (1998-2009), брат-близнюк Костянтина. Згодом учасник ін. груп.

БУРДАЄВ Костянтин Веніамінович (06.06.1981) – муз-нт, співак, учасник рос. групи «Братя Грим» (1998-2009), брат-близнюк Бориса.

БУРЛАК Микола Борисович (19.06.1974) – співак, актор, танцюрист. Перм. ін-т мистецтва та культури.

БУРЛАКОВ Леонід Володимирович (21.11.1967) – муз. продюсер («Мумий Тролль», Земфира, «Братя Грим»).

БУРМАКА Марія Вікторівна (16.06.1970) – співачка, канд. філол. наук (2004), НАУ (2009). Філол. фак. Харк. ун-ту (1992). Лауреат пісенних конкурсів. Авторка пісень.

БУРНИШЕВ Ігор Юрійович (04.06.1977) – автор-виконавець, кліпмейкер, діджей, учасник різних груп. МУ-КІМ (2001).

БУТЕРУС Жанет Володимирівна (12.08.1979) – білор. співачка, актриса, телеведуча, авторка пісень. Білор. ун-т культури і мистецтв (1998). Вокалістка Держ. молодіж. т-ру естради. Лауреат пісенних конкурсів. Нац. пр. в галузі попул. музики «Ліра» (2015).

БУТКЄСВ Олександр Геннадійович (18.11.1971) – джаз. піаніст, клавішник. Естр.-джаз. відділення СПБГУ-КИ (1995). Працював у ресторанах, різних колективах.

БУТМАН Ігор Михайлович (27.10.1961) – джаз. саксофоніст (тенор), композитор, бендлідер, один із найяскравіших муз-нтів сучасн. джазу. Ленінгр. муз. уч-ще по кл. саксофона (1981). Працював у колективах Д. Голлошечкіна, О. Лундстрема, М. Левіновського. В 1987-1989 навчався в Муз. коледжі Берклі. Грав в оркестрі Л. Хемптона, виступав з такими зірками джазу, як Г. Вашингтон, Ч. Коріа, П. Метені, Ч. Хейден, Е. Джонс. З 2012 очолив Моск. джаз. оркестр. Учасник джаз. фестивалів. Держ. пр. РФ.

БУТОРІНА Поліна Андріївна (29.03.2002) – співачка, телеведуча, модель.

БУТУСОВ В'ячеслав Миколайович (15.10.1961) – засновник, вокаліст, гітарист рос. групи «Наутилус Помпилиус». Свердлов. архіт. ін-т (1983). З 2001 соліст групи «Кино», назвавши свій проект «Ю'Питер».

БУЧЕЛЬ Наталія Анатоліївна (12.03.1952) – співачка-гітаристка. Київ. пед. ін-т (1973). На конц. естраді з 1973. З 1978 арт. Укрконцерту. Засновник жанру укр. камерної естради. Авторка пісень, обробок укр. нар. пісень. Лауреат пісенних конкурсів.

БУЧИНСЬКА Наталія Любомирівна (28.04.1977) – співачка, НАУ (2004).

БУЧКОВСЬКИЙ Михайло Володимирович (07.12.1989) – співак, лідер укр. гурту «Шосте чуття».

БУШМІНА Єва, спр. Яна Ігорівна Швець (02.04.1989) – співачка, телеведуча, учасниця укр. групи «ВІА Гра» (2010-2013). Згодом сольна кар'єра.

БЬЯНКА, спр. Тетяна Едуардівна Липницька (17.09.1985) – співачка, продюсер, танцівниця, телеведуча, актриса, «королева рос. R&B». Лауреат пісенних конкурсів.

БЮЛЬ-БЮЛЬ Полад огли (04.02.1945) – співак і композитор, нар. арт. Азербайджану (1982). Бакин. консерваторія по кл. композиції (1968). Худож. кер. ВІА «Ашуги». Директор і худож. кер. Азерб. філармонії (з 1987). Основна сфера творч. діяльності – пісня. Знімався в кіно. Автор пісень, п'єс для естр. оркестру, музики до спектаклів і кінофільмів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Пр. Ленін. комсомолу (1970).

В

ВАВІЛОВА Ганна Зиновіївна (1955) – співачка. Ленінгр. муз. уч-ще (1980). В 1980 дебютувала на естраді у складі анс. «Джаз-комфорт». З 1983 солістка Ленінгр. конц. оркестру А. Бадхена. Лауреат пісенних конкурсів.

ВАВІЧ Михайло Іванович (1881-11.04.1931) – арт. оперети, виконавець пісень та романсів. Знімався в кіно. Після 1917 в еміграції.

ВАВРА Наталя Данилівна (1946) – співачка. Моск. консерваторія по кл. альта. Навчалася у вок.-естр. майстерні Москонцерту. Працювала в оркестрі М. Магомаєва, Держ. естр. оркестрі Л. Утьосова. З 1981 солістка Москонцерту.

ВАДІНА (спр. Данилевська) Ольга (1900-1970) – співачка. З 1927 в еміграції.

ВАСНГА Олена, спр. Олена Володимирівна Хрульова (27.01.1977) – співачка, авторка пісень, працює в різних стильових напрямках. Ленінгр. муз. уч-ще по кл. ф-но, Балт. ін-т екології, політики та права. Лауреат пісенних конкурсів.

ВАЙКУЛЕ (Vaikule) Лайма Станіславівна (31.03.1954) – латв. співачка. Відділення естр. режисури ГИТИСу (1984). Працювала у Ризькому естр.-конц. об'єднанні (з 1972), у вар'єте «Перлина моря» (1979-1984), де навчилася танцювати та ставити танці, придумувати костюми, театралізувати своїх героїнь, виходячи з муз. і поетичного задуму авторів. Лауреат пісенних конкурсів. Перша виконавиця багатьох пісень Р. Паулса. Знімалася в кіно.

ВАЙНБЕРГ Мойсей (Мечислав) Самійлович (08.12.1919-26.02.1996) – композитор. НАР (1980). Варшав. консерваторія по кл. ф-но (1939), Білор. консерваторія по кл. композиції (1941). Автор оперет, романсів, музики до кіно- та мультфільмів. Держ. пр. СРСР (1990).

ВАЙНШТЕЙН Йосип Володимирович (28.10.1918-01.09.2001) – кер. джаз. оркестру. З 1983 у Канаді.

ВАЙХАНСЬКИЙ Борис Семенович (12.05.1952) – автор-виконавець, економіст. Білор. ун-т (1974). Пісні складає з 1967. Автор пісень для театр. вистав.

ВАКАРЧУК В'ячеслав Іванович (14.05.1975) – співак, ЗАУ (2005), канд. фіз.-матем. наук. Львів. ун-т (1996). З 1994 лідер створеної групи «Океан Ельзи».

ВАКУЛЕНКО Василь Михайлович (20.04.1980) – реп-виконавець, телеведучий, актор, режисер, продюсер.

ВАЛАГА Андрій (24.08.1962-02.11.2009) – співак, скрипаль, учасник укр. групи «Брати блюзу». Рівнен. ін-т культури.

ВАЛЕВСЬКА Наталія Олександрівна (10.06.1981) – співачка, авторка пісень. Відділення естр. співу КНУКіМ (2007). Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно. Пр. «Відкриття року» – UBN Award-2004 (Лондон).

ВАЛЕНТИНОВ (спр. Соболевський) Валентин Петрович (1871-1929) – куплетист, автор оглядів, оперет-мазайк, режисер, перекладач.

ВАЛЕРІЯ, спр. Алла Юріївна Перфілова (17.04.1968) – співачка, НАР (2013), чл. Міжнар. сп. діячів естр. мистецтва. Естр. відділення МПП (1990). Співала в ансамблях, хорах. У сер. 1980-х солістка Саратов. філармонії. Лауреат пісенних конкурсів. З 1990-х сольна кар'єра.

ВАЛОВ Влад (Владислав) Вадимович (08.07.1971) – репер, муз. продюсер, учасник рос. групи «Bad Balance», продюсер ДеЦла, Тімати, Їлки.

ВАЛЬКОВИЧ Раїса Андріївна (05.09.1952) – співачка, педагог, НАУ (2002). Одес. консерваторія (1980). Працювала солісткою Кіровогр. філармонії, Нац. оркестру нар. інструментів.

ВАНЗОВИЧ (Vanzovičs) Імант Станіславович (19.04.1958) – латв. співак. Естр. відділення ГИТИСу. Працював в ансам. «Модо», «Опус», «Викторія». Співав у дуеті з М. Зівере, був солістом Латв. філармонії.

ВАНШЕНКІН Костянтин Якович (17.12.1925-15.12.2012) – поет. Літ. ін-т (1953). Автор численних текстів пісень. Держ. пр. СРСР (1985), Держ. пр. РФ (2001).

ВАРВАРА, спр. Олена Володимирівна Тутанова (Сусова) (30.07.1973) – співачка, ЗАР (2010). ГИТИС.

ВАРГУЗОВА Світлана Павлівна (11.09.1944) – співачка, солістка моск. т-ру оперети, НАР (1988).

ВАРДА, спр. Вардануш Сосівна Мартиросян (03.03.1985) – співачка, актриса, танцівниця. КНУКіМ.

ВАРДАШОВА Ольга Олегівна (19.04.1946) – співачка, ЗАР (1980). Працювала в оркестрах Анісімова та Бахченя, з 1966 солістка лєнінгр. мюзик-холу. Співала в дуеті з Л. Невзгляд.

ВАРЛАМОВ Олександр Володимирович (19.07.1904-19.08.1990) – композитор, диригент, піаніст, ЗДМ РФ (1979), правнук О.Є. Варламова. Моск. муз. технікум ім. Гнесіних по кл. композиції (1929). В 1931-1933 зав. муз. частиною Моск. т-ру мініатюр, з 1934 кер. різних джаз-оркестрів. З 1937 головний диригент Естр. оркестру Всесоюз. радіо, з 1940 – Держ. джаз-оркестру СРСР. В 1941-1942 муз. кер. Всесоюз. студії естр. мистецтва. Один із перших рад. професіональних композиторів та кращих аранжувальників, що працювали в царині джазу. Автор пісень, п'єс для естр. оркестрів, музики до спектаклів, кіно- та мультфільмів.

ВАРЛАМОВ Олександр Єгорович (27.11.1801-27.10.1848) – композитор, співак, педагог-вокаліст, диригент. В історію рос. музики увійшов як майстер романсу на вірші рос. поетів.

ВАРЛЕЙ Наталя Володимирівна (22.06.1947) – актриса, поетеса та співачка, ЗАР (1989). Акробат. відділення ГУЦЕІ (1965), Театр. уч-ще ім. Б. Щукіна (1971), літ. ін-т. Працювала в моск. цирку, моск. драм. т-рі ім. Станіславського, була телеведучою. Знімалася в кіно. Держ. пр. РФ (1984).

ВАРНАВА Олександр Федорович (10.11.1943) – співак, ЗАУ (1974). Студія при хорі ім. Г. Верьовки (1968). У 1968-1993 працював у Рівнен. філармонії.

ВАРТАНЯН Баграт Рубикович (04.06.1982) – композитор, аранжувальник, скрипаль, автор пісень.

ВАРУМ Анжеліка (спр. Марія) Юріївна (26.05.1969) – співачка, ЗАР (2011), дочка Юрія. Творчу діяльність почала як бек-вокалістка у студії батька (1988-1991). Працювала у групі «Комбінація». З 1991 сольна кар'єра. Виступає разом зі своїм чоловіком Л. Агутіним. Знімалася в кіно.

ВАРУМ Юрій Гнатович (08.10.1949-06.06.2014) – композитор, продюсер, аранжувальник.

ВАРШАВСЬКИЙ Дмитро Львович (21.01.1964) – рок-муз-нт, гітарист, вокаліст, засновник групи «Черный кофе». МПП по кл. віолончелі.

ВАСИЛЕНКО Катерина Михайлівна (22.02.1953) – співачка, письменниця, ЗАУ (2001). Театр. студія при Київ. т-рі оперети (1976), після закінчення її артистка. В 1980-1989 солістка оркестру «Дніпро» при Укрконцерті, з 1989 солістка Асоціації діячів естр. мистецтва України. Лауреат пісенних конкурсів.

ВАСИЛІНІНА Ірина Олексіївна (09.08.1935) – критик естради та т-ру. Театрознавчий фак. ГИТИСу (1958). Працювала в журналі «Театр». Авторка книг.

ВАСИЛЬЄВ Анатолій Миколайович (20.10.1935-04.01.2017) – гітарист, засновник та кер. рос. ансам. «Поющие гитары».

ВАСИЛЬЄВ Андрій Юрійович (22.12.1959) – гітарист рос. групи «ДДТ».

ВАСИЛЬЄВ Андрій Веніамінович (10.12.1956) – арт. розмовного жанру, конференсьє, співак. ВТМЭИ (1979), фак. режисури естради ГИТИСу (1989). Як конференсьє вів концерти Л. Лещенка, Л. Доліної, К. Семенової, О. Буйнова, В. Добриніна.

ВАСИЛЬЄВ Василь Федорович (01.01.1950) – циг. актор і співак. Студія актор. майстерності при т-рі «Ромэн». Знімався в кіно.

ВАСИЛЬЄВ Геннадій Павлович (11.08.1940-01.09.1977) – інж.-конструктор, автор-виконавець. Челябін. ПП (1970). Пісні складав з 1970 р.

ВАСИЛЬЄВ Георгій Леонардович (22.06.1957) – автор-виконавець, канд. географ. наук. МДУ (1979). Пісні пише з 1973 р. Співпрацює в дуеті з О. Іващенко («ИВАСИ»). Автори мюзиклу «Норд-Ост».

ВАСИЛЬЄВ Герард В'ячеславович (24.09.1935) – співак і актор. Ленінгр. консерваторія по кл. вокалу (1967). З 1968 соліст моск. т-ру оперети.

ВАСИЛЬЄВ Іван Генріхович (22.08.1974) – джаз. труба, аранжувальник. Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща. Учасник різних колективів.

ВАСИЛЬЄВ Ілля Сергійович (26.05.1983) – співак, телеведучий, конференсьє, шоумен. РАМ. Лауреат пісенних конкурсів.

ВАСИЛЬЄВ Матвій Тимофійович (30.08.1863-14.02.1961) – композитор, диригент, театр. діяч, ЗДМ України (1947). Працював диригентом в опер. та оперетк. трупах. Автор музики до комедій, водевілів, оперет.

ВАСИЛЬЄВ Олександр (01.03.1969) – барабанщик рос. групи «Секрет».

ВАСИЛЬЄВ Олександр Георгійович (15.07.1969) – лідер рос. групи «Сплин».

ВАСИЛЬЄВ Сергій (02.07.1961) – гітарист рос. групи «Алиса».

ВАСИЛЬЄВ Федір Вікторович (31.03.1963) – сесійний муз-нт, бас-гітарист рос. груп «Черный кофе», «Крузи», «Белый орел», «Ночные снайперы», хору Турецького та ін. Муз. уч-ще ім. Гнесіних (1984).

ВАСИЛЬЄВ-БУГЛАЙ Дмитро Степанович (09.08.1888-15.10.1956) – композитор і хор. диригент, ЗДМ РФ (1947). Один із засновників рад. пісні, поборник мас. муз. культури. Автор пісень. Держ. пр. СРСР (1951).

ВАСИЛЬЄВА Олена (14.07.1977) – актриса та співачка, виконавиця романсів. Вок. відділення СПб. консерваторії. Знімалася в кіно.

ВАСИЛЬЧИКОВ (спр. Васильченко) Дмитро Федорович (07.11.1883-20.02.1960) – актор, ЗАУ (1936). Працював в укр. трупах, т-рах Ростова, Москви, Дніпропетровська. Один із основоположників укр. т-ру муз. комедії.

ВАСИЛЮК Ольга Павлівна (24.09.1984) – співачка, авторка пісень. Лауреат пісенних конкурсів.

ВАСИЛЮК Сергій Юрійович (09.06.1983) – автор-виконавець, засновник укр. гурту «Тінь Сонця». Пед. ун-т.

ВАСІН Василь Володимирович (01.12.1972) – засновник, гітарист і вокаліст рос. групи «Кирпичи».

ВАСІН Олександр Миколайович (16.09.1945) – автор-виконавець. Моск. пед. ін-т (1972). Пісні складає з 1968. Організатор і кер. анс. автор. пісні «Надежда» (1972).

ВАСЮТОЧКІН Георгій Сергійович (30.07.1937) – джаз. журналіст, публіцист, поет. Геолог. (1959) і мат.-механ. (1974) фак. ленінгр. ун-ту, канд. техн. наук.

ВАТАМАНЮК Василь Іванович (12.05.1948) – співак, НАУ (1995). Київ. консерваторія (1978). Працював солістом хору ім. Г. Верьовки, Анс. пісні і танцю ЦГВ.

ВАТЛІНА Ольга (29.07.1984) – співачка, учасниця рос. груп «Ассорти» (2003-2011), «Н.А.О.М.И.» (з 2011). Тульський ун-т.

ВАХНЮК Борис Савелійович (1933) – автор-виконавець, журналіст, поет, кіносценарист. Іст.-філолог. фак. Моск. пед. ін-ту (1959). Пісні пише з 1955.

ВАШУКОВ Михайло Юрійович (28.05.1958) – куплетист, виступає в дуеті з М. Бандуриним (співає та грає на гітарі).

ВДОВІН Ігор Володимирович (13.11.1974) – композитор, співак, один із фундаторів рос. групи «Ленинград».

ВЕДИЩЕВА Аїда, спр. Іда Соломонівна Вайс (10.06.1941) – співачка. Іркут. муз. уч-ще та ін-т іноземних мов. Почала творч. кар'єру в Харк. філармонії, з 1964 р. працювала в оркестрах О. Лундстрема, Л. Утьосова, І. Гранова, Ю. Силантьєва. Була солісткою Горьков. філармонії. Перша на рад. естраді записувала інстр. фонограми (мінусовки). Перша виконавиця багатьох пісень. Озвучувала пісні в кіно- та мультфільмах. Лауреат пісенних конкурсів. Пр. Ленін. комсомолу. З 1980 живе у США.

ВЕКШТЕЙН Віктор Якович (20.07.1939-18.01.1990) – композитор, піаніст, продюсер, кер. рос. анс. «Поющие сердца», «Ария», «Спрут».

ВЕЛИЧКО-СТЕЦІОН Лідія Андріївна (14.04.1951) – співачка, педагог, ЗАУ (1996). ХІМ (1978), після закінчення солістка Харк. філармонії.

ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ Леонід Борисович (29.11.1965) – муз-нт, композитор, продюсер. Моск. ін-т радіотехніки, електроніки та автоматики. Учасник рос. груп «Биоконструктор», «Технология», продюсер Л. Денс, груп «Стрелки» та «Вирус». З 2004 закінчив муз. продюсування.

ВЕЛІКАНОВА Гелена Марцеліївна (27.02.1922-10.11.1998) – співачка, НАР (1992). Моск. муз. уч-ще, ВТМЭИ (1950), Вищі реж. курси ГИТИСу (1977). З 1950 солістка Москонцерту. В 1986-1995 викладала на відділенні естради в МПП (доц.). Перша виконавиця багатьох пісень. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия» (1998).

ВЕРБИЦЬКА Анжела Валеріївна (03.07.1974) – співачка, ЗАУ (1998). Київ. уч-ще естр.-цирк. мистецтва (1993), пед. ун-т (2000). На конц. естраді з 1993. Лауреат пісенних конкурсів.

ВЕРБОВСЬКИЙ Лев Данилович (1890-?) – композитор і піаніст. Навчався в Харк. консерваторії. Автор пісень, естр. і джаз. творів.

ВЕРГЕЛЕС Анастасія Павлівна (11.08.1991) – актриса, співачка, модель, телеведуча, авторка пісень. Київ. ун-т театру, кіно та ТБ. Знімалася в кіно.

ВЕРЕС Юрій Миколайович (23.09.1977) – співак, автор пісень, учасник укр. гурту «Кам'яний гість».

ВЕРЖАК Акси́ня/Ксенія (18.12.1986) – співачка, учасниця телепроекту «Фабрика звезд-5», групи «Нэцкэ». Ростов. уч-ще мистецтв.

ВЕРМЕНИЧ Володимир Миколайович (03.08.1925-10.12.1986) – композитор, диригент, педагог, ЗДМ України (1976). Київ. консерваторія по кл. диригування (1954) та композиції (1970). В 1961-1963 зав. муз. відділом Укрконцерту. Автор пісень.

ВЕРМІНСЬКИЙ Володимир Євгенович (18.05.1966) – співак, диригент, аранжувальник, ЗАУ (2016). ХІМ. Лауреат пісенних конкурсів.

ВЕРСТАКОВ Віктор Глібович (20.12.1951) – автор-виконавець, військ. журналіст, поет, письменник. Військ. акад. (1975). Пісні складає з 1966. Лауреат літ. премій.

ВЕРТИНСЬКИЙ Олександр Миколайович (02.04.1889-21.05.1957) – співак, поет, композитор, актор. Артист. діяльність почав у 1915, виступаючи у гримі та костюмі П'єро. В 1919 емігрував, повернувся у 1943. Був першим із поетів-співаків, хто вийшов на рад. естраду, один із талановитих творців жанру «пісень на-строїв». Його називали «королем рос. естради». Автор пісень на власні тексти та на вірші різних поетів. Знімався в кіно. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. СРСР (1951).

ВЕРТОГРАДОВ Андрій Аркадійович (03.04.1946-31.05.2009) – актор т-ру та кіно, арт. естр. жанру, виконавець муз. пародій, ЗАР (1992). ВГИК (1969).

ВЕРЬОВКІН Ярослав Володимирович, «Ярік» (20.12.1973) – учасник укр. гурту «ТНМК» (з 1992). Харк. ун-т радіоелектроніки.

ВЕСКІ (Veski) Анне Тинісівна (27.02.1956) – співачка, засл. арт. Естонії (1984). Муз. уч-ще по кл. ф-но, Таллін. політехн. ін-т (1978). На естраді співає з 16 років. Працювала в анс. «Мобиле», «Вітамин», «Касеке», «Мюзик-сейф», «Немо». Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

ВЕСНА (Канюк) Світлана (30.04.1987) – співачка, ведуча телевіз. програм і концертів. Лауреат пісенних конкурсів.

ВЕТЛИЦЬКА Наталя Ігорівна (17.08.1964) – співачка, танцівниця, дизайнер, продюсер, авторка пісень. Муз. діяльність почала в сер. 1980-х. Як хореограф працювала з балетом А. Пугачової, з ін. колективами («Рондо», «Клас», «Ідея фікс»), де співала й бек-вокал. В 1988 була запрошена до групи «Мираж», «співала» під голос М. Суханкіної. З 1990 сольна кар'єра. Знімалася в кіно. З 2008 в Іспанії.

ВЕЧЕРЧУК Світлана Романівна (01.02.1940-09.02.1993) – співачка, педагог, ЗАУ (1979). Львів. консерваторія (1971). Працювала солісткою Волин. філармонії.

ВЄДЕРНИКОВ Тимур Володимирович (14.01.1974) – мультиінструменталіст, співак, композитор, аранжувальник, актор, продюсер. Учасник різних творч. проектів.

ВЄРЕНЦОВ Сергій Павлович (20.04.1961) – джаз. саксофоніст (тенор). Ленінгр. електротехн. ін-т (1985), естр.-джаз відділення ленінгр. муз. уч-ща (1992). Працював із Г. Вавіловою, в групах «Бриллианти от Некермана», «Заповедник», «Soft Emotion», грав у ресторанах.

ВЄРНІК Вікторія (16.02.2000) – співачка, учасниця укр. групи «Open Kids».

ВЕТРОВ Геннадій Анатолійович (18.11.1958) – арт. естради, конференсьє, куплетист, пародист, муз. ексцентрик. Інж.-буд. ін-т (1981). ЗАР (2009).

ВИНОГРАДОВ Георгій Павлович (16.11.1908-11.11.1980) – співак, ЗАР (1949). Казан. муз. технікум по кл. скрипки й альту (1931), Моск. консерваторія (1937). Після закінчення – соліст Вессоюз. радіо, соліст Держ. джазу СРСР (1938). З 1941 працює в оркестрі Наркомата Оборони, з 1943 – Анс. пісні та танцю ім. Алехандро. В 1951-1963 соліст ВГКО. З 1963 педагог ВТМЭІ. Перший виконавець багатьох пісень.

ВИНОГРАДОВ Юрій Борисович (сцен. ім'я Джордж) (31.01.1948) – співак, композитор, аранжувальник. Один із перших виконавців рок-н-ролу та блюзу в Україні. Засновник укр. гурту «Одного разу».

ВИНОГРАДОВА Лілія Ігорівна (17.02.1968) – поетеса, авторка текстів пісень. Муз. уч-ще, Літ. ін-т. З 1989 в Італії.

ВИНОКУР Володимир Натанович (31.03.1948) – арт. естради, пародист, співак, НАР (1989). Відділення муз. комедії ГИТИСу (1974). Працював у Моск. т-рі оперети (1973-1975), був учасником рос. анс. «Самоцветы» (1975-1976), в 1976-1989 арт. Росконцерту. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

ВИРЛАН Лідія Олександрівна (06.03.1900-05.09.1965) – співачка. Одес. муз.-драм. ін-т по кл. арфи (1922).

ВИСОКОСОВ Сергій Львович (17.10.1966) – муз.-нт, композитор, учасник рос. групи «Коррозия металла» (1984-1988).

ВИСОТСЬКА Альона Олександрівна (26.05.1980) – співачка, авторка пісень.

ВИСОЦЬКИЙ Володимир Семенович (25.01.1938-25.07.1980) – поет, автор-виконавець, актор т-ру та кіно. Шк.-студія МХАТ (1960). Був актором Моск. т-ру ім. О. Пушкіна (1960), Моск. т-ру мініатюр (1963), з 1964 – Т-ру драми та комедії на Таганці, де пропрацював 16 років. Створив особливий жанр пісні, в якому виконання є не просто способом донесення змісту до слухача, а істотною частиною самого змісту. Форсований

спів був свідомо застосовуваним худож. прийомом. Тембр його голосу працював на створюваний образ, в якому він жив почуттями та настроями персонажів, мав особливий дар поетичного бачення світу. У своїх піснях висміював соц. пороки, міщан. обмеженість, тупість, святенництво, був великим майстром сатири та гумору. Надав автор. пісні особливий поштовх, вивівши цю пісню на якісно новий рівень, розкривши додаткові її ресурси – тематику, ритміку, мелодику, виконання. Знявся у 30 фільмах, у 12 виконав головні ролі, для 10 написав пісні. Від 1992 р. у Москві існує культурний центр-музей В.С. Висоцького. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. СРСР (1987, посмертно).

ВИСОЧИНСЬКА Людмила Йосипівна (14.10.1921-08.02.2002) – композитор, музикознавець, канд. мистецтвознавства (1951), доц. (1968). Київ. консерваторія (1947). Заснувала Театр пісні (Київ, 1993). Авторка пісень.

ВИХОРЕВ Валентин Іванович (22.11.1931) – інструктор з гірських лиж, автор-виконавець. Пісні пише з кінця 1950-х.

ВИШНЕВСЬКИЙ Дуфуня Белашевич (13.01.1947-07.03.2003) – кінорежисер, естр. арт., гітарист, співак, ЗАР (1996). ВТМЭИ, реж. фак. ГИТИСу (1985). Дебютував як співак і гітарист у моск. циг. т-рі «Ромэн» у сер. 1960-х. З 1978 арт. Москонцерту у складі анс. «Традес».

ВИШНЯ Олексій Федорович (18.09.1964) – співак, автор пісень, звукорежисер, продюсер. Як звукорежисер студії «Яншива» (прізвище у зворотному напрямку) записав альбоми груп «Кино», «АВИА», «Объект насмешек», «Мифы», «Петля Нестерова», «Популярная механика». Працював звукорежисером у групах «Алиса», «Мифы». Знімався в кіно.

ВИШНЯКОВ Антон Вікторович (01.02.1983) – джаз. тромбоніст. СПбГУКИ (2006). Учасник різних колективів.

ВИШНЯУСКАС (Vyšniauskas) Пятрас (11.06.1957) – лит. джаз. саксофоніст. Клайпед. муз. уч-ще, консерваторія по кл. кларнета.

ВІДАШ Лідія Михайлівна (02.05.1948-24.07.2012) – співачка, ЗАУ. Чернівець. муз. уч-ще. Перша виконавиця пісень І. Івасюка. Працювала в Київ. мюзик-холі, в анс. «Цветы».

ВІЗБОР (спр. Візборас) Юрій Йосипович (Іозасович) (20.06.1934-16.09.1984) – автор-виконавець, сценарист, режисер документ. кіно, драматург, актор, поет. Фак. рос. мови та літератури Моск. пед. ін-ту (1955). Один із фундаторів автор. пісні (пише з 1951). З 1958 сценарист і редактор Держ. комітету по радіомовленню та ТБ СРСР. За його участі на радіо народилася програма «Юность», робились «Голубые огоньки» на ТБ. Участь у становленні звукового журналу «Кругозор». З 1970 сценарист і редактор творч. об'єднання Держтелерадіо СРСР «Экран». В. був талановитим режисером своїх пісень, ставив їх як муз. номери у т-рі. За його сценаріями було знято понад 40 фільмів. З 1967 знявся у 28 кінокартинах. За строфу «Зато мы делаем ракеты и перекрыли Енисей, а также в области балета мы впереди планеты всей» був ігнорований владою: жодна газета не сповістила про його смерть.

ВИКТОРОВ Ілля Миколайович (04.03.1983) – актор і співак. ГИТИС. Участь у мюзиклах.

ВІЛЕНСЬКИЙ Ілля Аркадійович (14.03.1896-28.03.1973) – композитор, ЗДМ України (1947). Навчався у Петрогр. консерваторії (1914-1918). Автор муз. комедій, пісень.

ВІЛЕНСЬКИЙ Костянтин Михайлович (25.12.1949) – композитор, джаз. піаніст, кер. анс., педагог. Київ. консерваторія по кл. композиції (1974). Лауреат джаз. фестивалів. Автор естр.-джаз. творів. З 1995 у Польщі.

ВІЛІНСЬКА Ірина Миколаївна (07.09.1920-21.08.1986) – співачка, композитор, педагог. Київ. консерваторія по кл. вокалу (1946). Авторка романсів, обробок нар. пісень.

ВІЛЦАНЕ (Vilcāne) Маргарита (16.12.1940) – латв. співачка, засл. арт. Латвії (1977). Була солісткою анс. «Рига» (1962-1969), Ризького естр. оркестру (1969-1975), естр. анс. Латв. філармонії «Тір Тор». Знімалася в кіно.

ВІЛЬБЕРГ Айна, спр. Олена Зіновіївна Білоус (10.01.1985) – співачка, авторка пісень, учасниця груп «ВИА Гра» (2013-2014) Д. Костюка, «AINA». Київ. ін-т музики ім. Р. Глієра (2006).

ВІЛЬБОА (Вільбуа) Костянтин Петрович (29.05.1817-16.07.1882) – композитор і диригент. Автор пісень та романсів, обробок нар. пісень, перекладень пісень для різних муз. інструментів.

ВІННИК Олег Анатолійович (31.07.1973) – співак, композитор, автор пісень. Канів. уч-ще культури. Участь у мюзиклах.

ВІННИК Юрій Павлович (05.08.1931) – звукореж., диригент. Київ. консерваторія по кл. диригування (1956). Працював звукореж. на Держтелерадіо України, на Київ. студії хронікально-докум. фільмів, в Укр. філії фірми «Мелодия». Першим в Україні опанував нові методи стереофоніч. та багатоканального звукозапису. Автор музики до кінофільмів.

ВІННИКОВА Анастасія Дмитрівна (15.04.1991) – білор. співачка. Мінськ. лінгвіст. ун-т.

ВІННИЦЬКА Альона, спр. Ольга Вікторівна (27.12.1974) – співачка, телеведуча, композитор, учасниця укр. групи «ВИА Гра» (2000-2003), дружина муз.-нта рок-групи «Cool before» С. Алексєєва, одна з перших жінок укр. шоу-бізнесу. Міжнар. шк. журналістів «Internews». До кар'єри співачки працювала ві-джеєм на «Biz-TV». З 2002 сольна кар'єра. Працює в стилі поп-рок.

ВІННИЦЬКИЙ Омелян Маркович (23.10.1922-08.06.1993) – диригент, ЗДМ України (1974). Навчався у Харк. (1939-1941) і Урал. (1945-1948) консерваторіях. Працював диригентом т-рів муз. комедій.

ВІНЦКЕВИЧ Леонід Владиславович (01.04.1949) – джаз. піаніст, ЗАР. Казан. консерваторія. В 1976 створив власну джаз-групу. Найбільшого успіху досяг як піаніст-соліст. Учасник джаз. фестивалів.

ВІНЦКЕВИЧ Микола Леонідович – джаз. саксофоніст і композитор. Джаз. фак. Рос. акад. музики ім. Гнесіних. Лауреат джаз. конкурсів.

ВИСКУНОВ Денис (05.09.1975) – гітарист групи супроводу Глюкози. Урал. консерваторія.

ВИТАС, спр. Віталій Владасович Грачов (19.02.1979) – співак. Співав у нічному клубі «Одесса». Згодом сольна кар'єра. Знімався в кіно. В Китаї є пам'ятник.

ВИТВИНОВСЬКИЙ Володимир Петрович (05.05.1924-01.03.1999) – співак, ЗАУ (1969). Працював в Анс. пісні і танцю Київ. військ. округу, капелі «Думка», хор. капелі ім. Л. Ревуцького.

ВИТЕР Валерій Сергійович (23.06.1947) – графік, муз.-нт. Київ. худож. ін-т (1971). Був солістом ВІА «Кобза» (1971-1987), від 2000 кер. анс. «Кобза-оригінал».

ВЛАДИМИРСЬКА Світлана Валеріївна (15.12.1968) – співачка, учасниця групи «Клеопатра». Моск. муз. уч-ще. З 1992 сольна кар'єра.

ВЛАДИМИРСЬКИЙ Олександр Юрійович (10.06.1970) – джаз. контрабасист, бас-гітарист. СПб. консерваторія (1994). Учасник симф. оркестрів, «Ленинградського диксиленда», клуб. та ресторан. колективів.

ВЛАДІЯР, спр. Володимир Миколайович Яровіцин (07.06.1948) – співак. Вок. відділення Латв. консерваторії (1978). В 1978-1980 у Ризькому естр.-конц. об'єднанні. В 1980-1982 співав у ВІА «Дружба», в 1982-1988 у моск. ОМА.

ВЛАСЕНКО Георгій Васильович (19.03.1953) – співак, учасник рос. анс. «Цветы», «Самоцветы». Харк. консерваторія по кл. хорового диригування

ВЛАСОВА Євгенія Олександрівна (08.04.1978) – співачка. Київ. муз. уч-ще по кл. естр. вокалу (1998). Лауреат пісенних конкурсів.

ВЛАСОВА Наталя Валеріївна (27.09.1978) – співачка, актриса, авторка пісень. Ун-т ім. Герцена (2002), ГИТИС (2015).

ВОДОНАЄВА Альона Юріївна (02.07.1982) – модель, телеведуча, співачка.

ВОДЯНОЙ Михайло Григорович (23.12.1924-11.09.1987) – арт. оперети, режисер, актор, співак, конференсьє, нар. арт СРСР (1976). Працював у т-рах П'ятигорська, Львова, Одеси. Знімався в кіно.

ВОЄВОДСЬКИЙ Андрій Костянтинович (29.07.1971) – джаз. контрабасист, тубіст, струнний альтист. Ленінгр. консерваторія.

ВОЄВУДСЬКИЙ Ігор Валерійович (27.06.1982) – вокаліст і гітарист укр. групи «Авиатор». Житомир. ун-т.

ВОЄВУДСЬКИЙ Олександр Валерійович (27.12.1985) – співак, переможець телевіз. проекту «Шанс».

ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ Андрій Андрійович (12.05.1933-01.06.2010) – поет, академік (1993). Моск. архіт. ін-т (1957). Автор текстів пісень. Держ. пр. СРСР (1978).

ВОЙНАРОВСЬКА Олена Павлівна (31.10.1970) – співачка, авторка пісень. Учасниця укр. груп «Cats», «Flëur». З 2017 сольна кар'єра.

ВОЙНОВИЧ Володимир Миколайович (26.09.1932) – письменник, сценарист, драматург, художник, автор текстів пісень. З 1980 в еміграції.

ВОЙТИНСЬКИЙ Олександр Сергійович (11.03.1961) – композитор, муз. продюсер. Рос. економіч. акад. Пише музику для реклами, засновник груп «Звери» та «Тату».

ВОЙТЮК Аркадій Аркадійович (17.02.1989) – співак в кантрі/фолк/інді стилях. Тернопіл. мед. ун-т.

ВОКС Аліса Михайлівна (30.06.1987) – співачка, учасниця рос. групи «Ленинград» (2012-2016). СПб. ун-т культури і мистецтв.

ВОЛЕНКО Володимир Євгенович (28.02.1965) – співак, композитор, аранжувальник, засновник рос. групи «Божья коровка». МПІ.

ВОЛЕНКО Наталя Вікторівна (06.09.1975) – співачка, вокалістка рос. групи «Божья коровка». Моск. пед. ун-т (1998).

ВОЛКОВ Володимир Григорович (22.11.1958-17.11.2005) – співак, поет і композитор.

ВОЛКОВ Володимир Олександрович (28.11.1960) – джаз. контрабасист, композитор. Ленінгр. консерваторія (1985). Грав у симф. оркестрах, в ін. колективах різного стильового спрямування. Автор музики до кінофільмів.

ВОЛКОВА Інна Олександрівна (20.07.1964) – співачка, авторка пісень, учасниця рос. групи «Колибри».

ВОЛКОВА Юлія Олегівна (20.02.1985) – учасниця рос. груп «Непоседы», «Тату». Лауреат пісенних конкурсів. З 2010 сольна кар'єра.

ВОЛКОНСЬКИЙ(Й) (Volkonski) Пеетер Андрійович (12.09.1954) – ест. актор, співак, композитор, учасник рок-груп. Відділення сцен. мистецтва Таллін. консерваторії. Працював актором, постановником у т-рах.

ВОЛОХОНСЬКИЙ Анрі Гіршевич (19.03.1936) – поет, перекладач, філософ. Ленінгр. хім.-фармац. ін-т. Автор текстів пісень.

ВОЛОЩУК Євген Георгійович (26.05.1957) – звукорежисер, бас-гітарист рос. груп «Пикник», «Санкт-Петербург».

ВОЛЧКОВ Сергій Валерійович (03.04.1988) – білор. співак. РАТИ.

ВОЛШАНІНОВ Микола Іванович (14.06.1938) – циг. актор, гітарист, співак, ЗАР (1995). Працював у Чечено-Інгушет. філармонії, згодом у Москонцерті. Виступав у дуеті з Р. Волшаніновою. Знімався в кіно.

ВОЛШАНІНОВА Рада, спр. Броніслава Олександрівна Золотарьова (1936) – циг. співачка. Працювала у Чечено-Інгушет. філармонії, в Москонцерті (1982-1999), т-рі «Ромэн». Виступала в дуеті з М. Волшаніновим. Знімалася в кіно. В еміграції, виступає з анс. «VIA Romen» (США).

ВОЛЬМАН Борис Львович (15.09.1895-08.05.1971) – піаніст, музикознавець, педагог, канд. мист. (1947). Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но (1924). З 1927 учасник джаз-бенду Л. Теплицького. З 1938 на викладацькій роботі.

ВОРОБЕЙ (спр. Левенбаум) Олена Яківна (05.06.1967) – арт. естради, кіно та т-ру, пародистка. ЗАР (2012).

ВОРОБІЙОВ Олексій Володимирович (19.01.1988) – актор, режисер, співак.

ВОРОБІЙОВА Олександра Андріївна (24.12.1989) – рос. співачка. Рос. акад. музики ім. Гнесіних (2013).

ВОРОН В'ячеслав, спр. В'ячеслав Борисович Чорний (21.10.1967) – продюсер, кліпмейкер, співак в стилі рос. та укр. шансону, автор пісень. Моск. ін-т сталі та сплавів.

ВОРОНЕЦЬ Ольга Борисівна (12.02.1926-02.08.2014) – співачка, НАР (1978). З 1946 солістка естр. анс. Центр. клубу Моск. міліції, з 1949 – оркестру нар. інструментів Моск. філармонії, з 1956 – Москонцерту. Перша виконавиця багатьох пісень. У своїй творчості продовжує традиції кращих виконавиць нар. пісень.

ВОРОНІН Володимир Сергійович (03.10.1942) – джаз. трубач, гітарист і вокаліст. Учасник різних колективів.

ВОРОНОВ Микола Олександрович (15.05.1991) – співак, автор пісень.

ВОРОНОВ Олександр «Дусер» (24.02.1965) – учасник рос. груп «Летний сад», «Объект насмешек», «Текиладжазз».

ВОРОНОВ Сергій Юрійович (15.11.1961) – гітарист, вокаліст, автор пісень. Учасник рос. колективів «Лига Блюза», «Галерея», «Группа Стаса Намина», «CrossroadZ», «Неприкасаемые».

ВОРОПАЄВА Любов Григорівна (16.09.1952) – поетеса, сценарист, продюсер. Моск. лінгвіст. ун-т. Авторка текстів пісень.

ВОСКОБОЙНИК Григорій Геннадійович (17.10.1970) – акад. та джаз. контрабасист. Петерб. консерваторія (2001). Учасник різних колективів.

ВІПР, спр. Роман Олександрович Семенов (21.10.1977) – поет і муз-нт, учасник різних груп. Свій псевдонім тлумачить як Великий Поет Росії, Вот Просто Рома, Высота Принятого Решения та ін.

ВРАДІЙ Віка (08.02.1961) – рок-співачка, учасниця укр. груп «Арніка», «Лабиринт», «Брати Гадюкіни». МПП. З 1993 у США.

ВРАЙТ (Vrait) Сільві (28.04.1951-28.06.2013) – ест. співачка. Відділення англ. філології Тартус. ун-ту. Учасниця численних анс., оркестрів, участь у театр. постановках. Лауреат пісенних конкурсів.

ВРАНГЕЛЬ Василь Георгійович (13.06.1862-25.02.1901) – барон, композитор. Петербур. консерваторія по кл. композиції (1890). Автор романсів.

ВРАТАРЬОВ Олександр Львович (29.06.1936) – поет-пісняр, драматург, перекладач, брат Бориса Монастирського. Київ. інж.-буд. ін-т (1961).

ВРЖЕСИНСЬКИЙ Валентин Іванович (20.05.1928-29.05.2013) – співак, НАР (1979). Саратов. консерваторія (1955). Працював у т-рах оперети та муз. комедії.

ВУЛИХ Олександр Юхимович (05.02.1956) – письменник, журналіст, сценарист. Автор текстів пісень.

ВУЯЧИЧ Віктор Лук'янович (11.07.1934-17.09.1999) – співак, нар. арт. Білорусії (1976). Мінське муз. уч-ще (1962). З 1957 соліст Держ. нар. хору Білорусії, Білор. радіо, Білор. філармонії. Лауреат пісенних конкурсів. Перший виконавець багатьох пісень.

В'ЯЛЬЦЕВА Анастасія Дмитрівна (13.03.1871-18.02.1913) – співачка, актриса оперети, виконавиця циг. романсів, «чайка рос. естради», «рос. Попелюшка». На сцені з 1887.

Г

ГАБОЛАЕВ Михайло (25.09.1960) – бас-гітарист рос. групи «Мегаполис».

ГАБРИЛОВИЧ Євген Йосипович (29.09.1899-05.12.1993) – письменник, драматург, кіносценарист, ЗДМ РФ (1969), ГСП (1979). Працював піаністом у джаз-бенді В. Парнаха. З 1948 викл. ВГИК (з 1962 проф.). Держ. пр. СРСР (1943, 1967, 1983).

ГАВРИЛЕЦЬ Ганна Олексіївна (11.04.1958) – композитор, педагог. Львів. консерваторія по кл. композиції (1982). З 1992 викл. Нац. муз. академії. Лауреат пісенних конкурсів. Авторка романсів і пісень. НПУ (1999).

ГАВРИЛІН Валерій Олександрович (17.08.1939-28.01.1999) – композитор, НАР (1985). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1964). Автор пісень. Держ. пр. РФ (1967), Держ. пр. СРСР (1985).

ГАВРИЛОВ Володимир Іванович (14.03.1946-17.05.1975) – співак. Учасник оркестру А. Кролла, працював в моск. мюзик-холі, Москонцерті.

ГАВРИЛЮК Олег Григорович (21.03.1964) – співак в жанрі рос. шансону, НАУ (2013). Київ. ун-т (1995).

ГАВРИЛЯК Мирон Степанович (06.03.1949) – співак, педагог, ЗАУ (1997). Терноп. муз. уч-ще (1972). Працював у терноп. філармонії, анс. пісні та танцю.

ГАГАРІНА Поліна Сергіївна (27.03.1987) – співачка, актриса, модель. Шк.-студія МХАТ (2010). Переможниця рос. телевіз. проекту «Фабрики звезд-2» (2003). Лауреат пісенних конкурсів.

ГАГУА Гія/Гіві Леванович (11.02.1962) – учасник рос. анс. ексцентрики та пародії «Екс-ББ», ЗАР. В 2007 створив власну групу «Екс-ББ-Гія».

ГАДЕНКО Мар'ян Ілліч (15.09.1955) – муз.-громад. діяч, НАУ (1999). Чернів. уч-ще культури (1973), екон. фак. Чернів. ун-ту (1982). Засновник та лауреат різних пісенних фестивалів. Автор пісень.

ГАДЖИБЕКОВ Узеїр Абдул Гусейн огли (17.09.1885-23.11.1948) – азерб. композитор, музикознавець, педагог, муз.-громад. діяч, нар. арт. СРСР (1938), акад. АН Азербайджану (1945). Основоположник сучасн. професіонального муз. мистецтва Азербайджану. Автор муз. комедій, пісень, обробок нар. пісень. Держ. пр. СРСР (1941).

ГАДЖИСВ Рауф Солтан огли (15.05.1922-19.09.1995) – композитор, нар. арт. Азербайджану (1964). Бакин. консерваторія по кл. композиції (1953). З 1955 фундатор і худож. кер. Держ. естр. оркестру Азербайджану. Автор пісень, муз. комедій, творів для естр. оркестру, музики до спектаклів та кіно.

ГАДЖИСВА Лариса Ібрагімхаліловна (01.05.1977) – дагестан. співачка, нар. арт. Дагестану (2008).

ГАДЖИКАСИМОВ Онегін/Олег Юсіф огли (04.06.1937-30.06.2002) – поет-пісняр. Літ. ін-т.

ГАЗМАНОВ Олег Михайлович (22.07.1951) – співак, композитор, канд. у майстри спорту з гімнастики, НАР (2001). Калінінград. муз. уч-ще по кл. гітари (1981). Працював у складі багатьох ВІА, в ресторанах. Композитор. та виконав. стиль являє собою комерційно вдале поєднання традицій рос. міського фольклору та сучасн. поп- і рок-музики. Автор пісень. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Знімався в кіно.

ГАЗМАНОВ Родіон Олегович (03.07.1981) – співак, син Олега.

ГАЙНА Валерій Борисович (25.07.1956) – гітарист, учасник рос. груп «Магістраль», «Круиз» та ін.

ГАЙВОРОНСЬКИЙ В'ячеслав Борисович (19.06.1947) – джаз. трубач, композитор, бендлідер. Ленінгр. консерваторія по кл. труби (1970), Кемеров. мед. ін-т.

ГАЙДЕНКО Аркадій Григорович (08.03.1939) – співак, ЗАУ (1973). Соліст ансамблів пісні та танцю.

ГАЙЗИДОРСЬКА Марина Валеріївна (14.01.1963) – рад., рос. та амер. співачка, актриса т-ру та кіно.

ГАЙТАНА, спр. Гайтана Ессамі (24.03.1979) – афро-укр. співачка, композитор, канд. у майстри спорту. Муз. шк. по кл. саксофона. Співочу кар'єру почала в 1991. У своїй творчості поєднує соул, елементи джазу, блюзу, фанку та фолк-музики. Авторка пісень.

ГАЙФУЛІН Радж (12.05.1957) – співак, актор, радіоведучий, представник рос. шансону. Юридич. ін-т.

ГАККЕЛЬ Всеволод Якович (19.02.1953) – віолончеліст рос. групи «Аквариум».

ГАЛАНІН Сергій Юрійович (16.11.1961) – вокаліст, бас-гітарист, аранжуальник. Учасник рос. груп «Серь-Га», «Бригада С». Моск. ін-т інженерів транспорту.

ГАЛЄЄВА Ельміра Вілевна (28.11.1962) – співачка, авторка пісень. Моск. енергетич. ін-т (1985).

ГАЛИЦЬКА Ілона Сергіївна (09.11.1995) – співачка. Лауреат пісенних конкурсів.

ГАЛИЧ Євген (29.04.1984) – співак, радіо- та телеведучий. Полтав. ін-т зв'язку (2006).

ГАЛИЧ (скорочення від Гинзбург *Александр Аркадьевич*) Олександр Аркадійович (19.10.1918-15.12.1977) – поет, драматург, актор, автор-виконавець. Театр. студія ім. К. Станіславського (1938), літ. ін-т. Автор комедій і сценаріїв фільмів. Один із фундаторів автор. пісні, значно розширив її сатиричні та лірико-філософські напрями. На поч. 1970-х йому забороняють публічні виступи. В 1974 в ультимативній формі було запропоновано покинути Рад. Союз (Норвегія, Німеччина, Франція). Держ. пр. СРСР.

ГАЛКІН Максим Олександрович (18.06.1976) – арт. естради, пародист, шоумен, телеведучий, співак. Фак. лінгвістики Рос. гуманітарного ун-ту (1998). Знімався в кіно.

ГАЛОЯН Сергій Сасуникович (25.12.1981) – композитор, муз. продюсер, автор пісень, один із творців рос. групи «Тату».

ГАЛЬПЕРШТЕЙН Яків Леонідович (23.03.1948) – радіоінж., канд. техн. наук, автор-виконавець. Моск. електротехн. ін-т зв'язку (1971). Пісні складає з 1964.

ГАЛЬЦЕВ Юрій Миколайович (12.04.1961) – арт. естради та кіно, гуморист, клоун, пародист, співак, ЗАР (2003). ЛГІТМіК (1988). Лауреат різних міжнар. і всерос. конкурсів та фестивалів клоунади, пантоміми, артистів естради. Створив власний театр «Утюг» (1999). Знімався в кіно.

ГАЛЬЦОВ Дмитро Володимирович (17.06.1942) – фізик, д-р фіз.-математ. наук, автор-виконавець. Фізфак МДУ (1965). Пісні складає з 1960.

ГАЛЯБАРДА Степан Петрович (02.12.1951) – поет-пісняр, культурний діяч, журналіст, ЗДМ України (1996). Чернів. ун-т (1973). Організатор пісенних фестивалів. Автор пісень.

ГАМАЛІЙ Юлія (30.08.2003) – співачка, учасниця укр. групи «Open Kids».

ГАМАЛІЯ Вадим Олександрович (13.10.1935-13.10.1995) – композитор. Моск. консерваторія (1964). Автор музики до драм. вистав, мульт- і кінофільмів, пісень.

ГАМЕРА Володимир Олександрович – композитор і співак.

ГАМЗАТОВ Расул Гамзатович (08.09.1923-03.11.2003) – авар. поет, громад. і культурний діяч, нар. поет Дагестану (1959), ГСП (1974). Літ. ін-т (1950). Чимало віршів Г. використані як пісні. Держ. пр. СРСР (1952), Ленін. пр. (1963).

ГАНЕЛІН В'ячеслав Шевелевич (17.12.1944) – композитор і джаз. піаніст. Вільнюс. консерваторія (1968). Автор рок-опери, мюзиклів, музики до кінофільмів. Учасник джаз. тріо «ГТЧ» (Ганелін-Тарасов-Чекасін). З 1987 живе в Ізраїлі.

ГАНЖА Сергій Анатолійович (17.12.1962) – учасник укр. групи «Фристайл».

ГАНЗЕРА Іван Миколайович (25.12.1987) – співак, переможець шоу «Голос країни» (2012).

ГАРАНЯН Георгій Арамович (15.08.1934-11.01.2010) – композитор, джаз. саксофоніст (альт), аранжувальник, диригент, НАР (1993). Моск. станко-буд. ін-т (1957), курси диригентів при Моск. консерваторії (1969).

Працював у різних ансамблях, в 1958-1965 у джаз-оркестрі О. Лундстрема. В 1966-1968 соліст, концертмейстер і диригент естр. оркестру Всесоюз. радіо, з 1970 його головний диригент, в 1965-1967 соліст оркестру В. Людиковського. В 1972-1976 диригент симф. оркестру Міністерства кінематографії, в 1973-1982 худож. кер. анс. при Всесоюз. студії грампластини «Мелодія». Був кер. Краснодар. муніципального біг-бенду, згодом головним диригентом оркестру О. Лундстрема. Лауреат міжнар. та всесоюз. джаз. фестивалів. Автор музики до кінофільмів і спектаклів. Держ. пр. РФ (2001).

ГАРСЄВ Радик Арсланович (23.03.1956-29.10.1996) – співак, нар. арт. Башкортостану (1983) та РФ (1989). Вок. фак. Уфим. ін-ту мистецтв (1983). Працював в опері, опереті, на конц. естраді, в теле- та радіопередачах. Лауреат пісенних конкурсів. Пр. Ленін. комсомолу Башкирії (1983).

ГАРІН Юрій Михайлович (20.06.1934) – арт. і драматург естради, ЗАР (1994). Сімфероп. культосвітнє уч-ще (1952). Працював в різних філармоніях як конферансьє, співав куплети. Автор текстів пісень. З 1996 в Ізраїлі.

ГАРІПОВА Діна Фагівівна (25.03.1991) – співачка, засл. арт. Татарстану (2012). Казан. ун-т. Лауреат пісенних конкурсів.

ГАРКЕВИЧ Ігор (05.11.1978) – учасник укр. групи «4 Короля». КАКККіМ.

ГАРКУША Григорій Якимович (03.04.1941) – співак, НАУ (1988), проф. Моск. консерваторія (1971). З 1971 соліст Київ. філармонії.

ГАРКУША Олег Олексійович (23.02.1961) – вокаліст, звукооператор, менеджер рос. групи «Аукціон». Знімався в кіно.

ГАРНІЗОВ Олексій Альбертович (25.02.1963) – режисер, композитор, продюсер, ЗАР (2001). ГИТИС (1986), після закінчення педагог. кафедри естр. мистецтва. Працював режисером-постановником шоу-програм у конц. залі «Россия». Автор пісень, музики до естр. вистав.

ГАРЯЄВА Валентина Німгріївна (08.03.1939) – співачка, НАР (1979). Елістинське муз. уч-ще. З 1958 солістка анс. пісні та танцю «Тюльпан». Держ. пр. Калмикії (1972).

ГАСАЄВ Віталій Олексійович (31.12.1970) – співак.

ГАСИМОВ/Касимов Ельдар Парвіз (04.06.1989) – азерб. співак, актор, лауреат пісенних конкурсів, переможець «Євробачення-2011» (разом з Н. Джамал).

ГВЕРДЦІТЕЛІ Тамара/Тамріко Михайлівна (18.01.1962) – співачка, нар. арт. Грузії (1991) та РФ (2004). Тбіліс. консерваторія по кл. ф-но та композиції (1984). В 1972-1980 в анс. «Мзиури» Тбіліс. Палацу піонерів та школярів. Згодом солістка ЕСО Держтелерадіо Грузії. Лауреат пісенних конкурсів. Співає багатьма мовами. Авторка пісень. Пр. Ленін. комсомолу (1976, 1984).

ГВОЗДЄВА Ірина Миколаївна (15.01.1953) – арт. естради, співачка. Фак. режисерів естради ГИТИСу (1987). Лауреат пісенних конкурсів. В 1971-1998 працювала в Москонцерті. З 1998 виступає з виконанням муз. пародій, пародійних фейлетонів.

ГЕБЕЛЬ Олександр Робертович (16.11.1950) – кер. джаз. ансамблів та оркестрів, засл. працівник культури України (1995). Криворіз. пед. ін-т (1980).

ГЕВОРКЯН Лусіне Ардіївна (21.02.1983) – співачка, авторка пісень, учасниця рок-груп. Економіч. освіта.

ГЕНЬБА Любов Григорівна (28.02.1960) – поетеса. Запоріз. ун-т (2005). Деякі вірші покладені на музику.

ГЕОРГІАДІ Ксенія Анестівна (01.06.1949) – співачка, за походженням гречанка, ЗАР (2006). Муз. шк., ВТМЭІ. Працювала в різних філармоніях. З 1981 солістка Росконцерту. Лауреат пісенних конкурсів.

ГЕОРГІЙ Юрій Давидович (19.07.1945) – співак, ЗАУ (1995). КДК (1978). Від 1964 соліст ВІА «Мелодія» (Київ).

ГЕПП Ростислав Олегович (14.11.1951) – клавішник, флейтист, вокаліст рос. групи «Ариэль», з 1989 – кер., ЗАР (2005).

ГЕРА – див. *Масальцева С.*

ГЕРА Сергій Володимирович (08.01.1974) – клавішник укр. груп «Скрябін», «Друга ріка», «Dazzle Dreams». Львів. торгово-економіч. ін-т (1996).

ГЕРАСИМОВ Анатолій Олександрович (08.10.1945-25.04.2013) – композитор, аранжувальник, мультиінструменталіст (сакс., фл., клавішні). Працював в оркестрах А. Кролла, Ю. Саульського, Е. Рознера, Б. Ричкова, Д. Еллінгтона. Співпраця із зарубіжними джазменами. З 1973 в еміграції (США, Франція).

ГЕРАСИМОВ Віктор Володимирович (13.11.1941) – поет-пісняр, муз.-громад. діяч, ЗДМ України (1995). ХІМ (1969). Засновник Асоц. діячів естр. мистецтва України (1989). Організатор пісенних фестивалів.

ГЕРАСИМОВА Тетяна Юріївна (09.04.1981) – телеведуча, співачка, учасниця рос. групи «Девочки» (1999-2003).

ГЕРМАН Ігор Михайлович (23.12.1961) – співак, представник рос. шансону. Муз. уч-ще по кл. хор. диригування. Працював у ресторанах, моск. Т-рі естради.

ГЕРМАН Павло Давидович (1894-1952) – поет, автор текстів пісень.

ГЕРЦЕГ Еріка Миколаївна (05.07.1988) – співачка, модель, учасниця укр. групи «ВІА Гра».

ГЕРШЕНЗОН Дмитро Лазаревич (09.03.1956) – співак, композитор, аранжувальник, ЗАУ (1996). Працював бас-гітаристом у різних колективах.

ГЕХНЕР Валерія Юріївна (08.01.1971) – джаз. вокалістка, актриса, кер. фанк-джаз-проекту «Лера Гехнер бэнд». Працювала в Німеччині, з різними джаз. муз-нтами.

ГІГА Степан Петрович (16.11.1959) – співак і композитор, НАУ (2002). Київ. консерваторія.

ГІН (спр. Гінзбургський) Віктор Борисович (17.01.1939) – поет і драматург, автор текстів пісень.

ГІССЕН Петро Леонідович (14.02.1956) – сценограф естради, засл. художник РФ (2002). Моск. художньо-промислове уч-ще (1987). Готував сольні програми різних виконавців.

ГЛАДКОВ Геннадій Ігорович (18.02.1935) – композитор, НАР (2002). Моск. консерваторія по кл. композиції (1964). Автор пісень, мюзиклів, музики до драм. вистав, теле-, кіно- та мультфільмів.

ГЛАДКОВ Григорій Васильович (18.07.1953) – композитор, ЗДМ РФ (2004). Брянськ. ін-т транспорт. машинобудування, реж. відділення ЛГИК (1984). Автор музики до театр. постанов, мультфільмів.

ГЛАЗАНОВ Валентин Євгенович (17.06.1931) – електроакустик, д-р техн. наук, автор-виконавець. Ленінгр. електротехн. ін-т (1955). Пісні пише з 1958.

ГЛІБОВА Віра Андріївна (1887-1966) – співачка. Виступала в т-рах мініатюр, виконувала частівки, жартівливі рос. пісні. З 1925 – виконавиця частівок у дуєті з М. Дарською.

ГЛИЗІН Олексій Сергійович (13.01.1954) – співак, ЗАР (2006). МГИК. Працював в анс. «Добры молодцы» (1974-1977), «Самоцветы» (1977-1978), в 1979-1980 – в анс. А. Пугачової. З 1980 соліст анс. «Веселые ребята», з 1988 сольна кар'єра. Знімався в кіно.

ГЛИНІН Денис Володимирович (21.10.1971) – ударник укр. групи «Океан Ельзи». Львів. політехніка.

ГЛУЗ Михайло Семенович (19.09.1951) – композитор, аранжувальник, співак, диригент, НАР (1996). МПІ по кл. композиції (1975). Створив шоу-театр «Тум-балалайка» (1988). Автор пісень, мюзиклів, музики до кінофільмів.

ГЛУШКО Сергій Віталійович (08.03.1970) – стриптизер, актор, співак.

ГЛУШКОВА Галина Миколаївна (30.05.1978) – актриса, телеведуча, співачка, бек-вокалістка.

ГЛЮКОЗА, Глюк'оза, Глюк.Оза, спр. Наталя Іллівна Іонова (Чистякова) (07.06.1986) – співачка, актриса кіно, телеведуча.

ГНАТЮК Микола Васильович (14.09.1952) – співак, НАУ (1988). Муз.-пед. фак. Рівнен. пед. ін-ту (1976). Естр. студія при Ленінгр. мюзик-холі (1978), одночасно співав у ВІА «Дружба». Працював в Одес. філармонії. В 1978-1980 соліст Київ. мюзик-холу, в 1980-1986 Укрконцерту, з 1986 Хмельн. філармонії, з 1989 творч. спілки Асоц. діячів естр. мистецтва України. Проф. Уман. пед. ун-ту (з 1997). Лауреат пісенних конкурсів. Перший виконавець багатьох пісень. Знімався в кіно та на ТБ. Автор пісень.

ГНАТЮК Олександр Іванович (05.10.1962) – гітарист, кер. анс., композитор. Працював у ресторанах, різних колективах.

ГНАТЮК Ярослав Васильович (01.04.1946) – співак, ЗАУ (1990). Київ. консерваторія по кл. вокалу (1975). Працював у хор. капелі Держтелерадіо України, хору ім. Г. Верьовки, солістом Держтелерадіо України, у творч. об'єднанні «Муз-нт». Нині за кордоном.

ГОЛІЩІНА (спр. Яковлева) Катерина Анатоліївна (05.04.1962) – співачка, авторка пісень. Вок. відділення уч-ща ім. Гнесіних, Ін-т іноземних мов. Учасниця рос. груп «Москвички», «Девчата», «Ровесники», «Катюша». Співає в жанрі рос. шансона.

ГОЛОВІН Євген Володимирович (17.01.1950) – співак, ЗАР (2002). ГИТИС (1985). Соліст Москонцерту, лауреат пісенних конкурсів.

ГОЛОВІН Євген Всеволодович (26.08.1938-29.10.2010) – письменник, поет, перекладач, автор текстів пісень.

ГОЛОВНЯ Майя Олексіївна (22.07.1926) – співачка. Моск. консерваторія (1954). На естраді з 1954. З 1965 солістка Москонцерту. Знімалася в кіно.

ГОЛОЩЕКІН Давид Семенович (10.06.1944) – композитор, педагог, аранжувальник, джаз. мультиінструменталіст (флогельгорн, сакс., ф-но, скрипка), один із видатних джаз. імпровізаторів, НАР (1999). Ленінгр. муз. уч-ще по кл. струн. альта (1961). Працював муз-нтом та аранжувальником у різних колективах. З 1969 худож. кер. власного джаз-анс. В 1989 заснував Держ. філармонію джаз. музики, на базі якої працює Санкт-Петербур. філармонія джаз. музики. Учасник джаз. фестивалів. Автор джаз. композицій. Знімався в кіно.

ГОЛУБЄВА Світлана Йосипівна (25.08.1968-02.02.2006) – поетеса, автор-виконавець. СПб. педіатрич. акад., фінансово-економіч. ін-т.

ГОЛУБКІНА Лариса Іванівна (09.03.1940) – акт. т-ру та кіно, співачка, НАР (1991). Відділення муз. комедії ГИТИСу (1964). З 1965 акт. т-ру Рад. Армії. Виступає на естраді з виконанням пісень та романсів, працювала з оркестрами Л. Утьосова, А. Кролла, піаністами Д. Ашкеназі, Л. Оганезовим. Знімалася в кіно.

ГОЛУТВІН Вадим Юрійович (29.03.1953) – гітарист, учасник рос. груп «Добры молодцы» (1975), «Веселые ребята» (1975-1977), «Аракс» (1978-1981, 2002-2004, 2006-2011), «СВ», «Аэробус». Працював також в студії та оркестрі М. Дунаєвського, акомпануючій групі Валерії. Автор пісень, музики до кінофільмів.

ГОЛЬДІН Ігор Маркович (16.07.1956-30.06.2005) – поет, бард, актор, режисер. Куйбиш. ін-т культури (1977).

ГОЛЬШТЕЙН Геннадій Львович (25.01.1938) – джаз. муз-нт (альт-сакс., кл., фл.), аранжувальник, композитор. Ленінгр. муз. шк. по кл. кларнета (1956). З 1959 провідний саксофоніст в оркестрах Е. Рознера, Й. Вайнштейна, В. Людвицького, О. Лундстрема. З 1978 кер. анс. старовинної музики «Pro anima».

ГОЛЯКОВ (спр. Гольштейн) Яков Абрамович (17.05.1931-21.04.2004) – письменник, сценарист, перекладач, поет-пісняр. Ленінгр. інж.-буд. ін-т, філолог. фак. ЛГУ.

ГОМАН Олексій Володимирович (12.09.1983) – співак, актор, автор пісень, переможець телепроекту «На-родный артист-2003». СПбГУКИ (2009). Лауреат пісенних конкурсів.

ГОМОЛЯКА Вадим Борисович (30.10.1914-08.05.1980) – композитор, ЗДМ України (1958). Київ. консерваторія по кл. композиції (1946). Автор муз. комедій, музики для кіно, пісень. Держ. пр. СРСР (1951).

ГОНСАЛЕС-ПОРТИЛЬЯ (Gonzalez Portilla) Йоель (26.09.1972) – виконавець на удар. інструментах, композитор, продюсер кубин. походження. З 1991 у РФ. Міжнар. шк. мистецтв (Гавана, 1990). Співпраця з багатьма виконавцями.

ГОНТАРСЬКИЙ Василь (10.07.1964-19.02.2007) – співак, автор пісень. Київ. ін-т театр. мистецтва.

ГОРБАЧОВА Ольга (12.07.1981) – співачка, телеведуча. З 2006 називає себе та свою групу «Арктика». Київ. лінгвіст. ін-т.

ГОРБАШОВ Олексій Борисович (29.11.1961) – гітарист рос. груп «Альфа», «Мираж», «Любэ».

ГОРБОВСЬКИЙ Гліб Якович (04.10.1931) – поет, автор текстів пісень.

ГОРДЄЄВ Андрій (15.08.1962) – лідер рос. групи «Манго-манго».

ГОРДЄЄВ Геннадій (01.08.1961) – ударник рос. груп «Шестеро молодых», «Зодчие», «Дежа вю».

ГОРДЄЄВ Олег (05.10.1962) – гітарист і вокаліст рос. групи «Ариэль».

ГОРДІЄНКО Наталя (11.12.1987) – молд. співачка та танцівниця, учасниця міжнар. конкурсів. Засл. арт. Молдови (2008).

ГОРДІЄНКО Наталя (04.01.1985) – укр. співачка. Відділення режисури КДІК. Виступала зі своєю командою «SuperDivka».

ГОРДІН Ігор Васильович (27.02.1936) – радіоінж., автор-виконавець. Моск. авіац. ін-т (1974). Пісні складає з 1963.

ГОРДОН Дмитро Ілліч (21.10.1967) – письменник, журналіст, телеведучий, співак. Київ. інж.-будів. ін-т (1988).

ГОРДОН Катерина Вікторівна (19.10.1980) – теле- та радіоведуча, журналіст, сценарист, авторка пісень, фронвумен рос. групи «Blondrock». Моск. пед. ун-т.

ГОРЕЛИК Лев Григорович (10.02.1928-14.10.2012) – актор і режисер естради, НАР (1982). Реж. курси (1961).

ГОРЕЛИК Олександра Олександрівна (1955) – актриса та співачка. Театр. уч-ще ім. Щепкіна (1979). Працювала в Євр. драм. т-рі, виконувала пісні народів світу, акомпанувала собі на гітарі. З 1980 солістка Москонцерту. У своїх виступах використовує елементи театралізації.

ГОРОБЕЦЬ Руслан Борисович (19.06.1956-25.04.2014) – співак, композитор, аранжувальник, ЗАР (1994). Краснодар. акад. мистецтв. Учасник колективів «Чаривни гитары», «Красные маки», «Карнавал», «Рецитал».

ГОРОВА Леся Володимирівна (08.05.1971) – композитор і співачка. Львів. консерваторія по кл. композиції (1995). Лауреат пісенних конкурсів. Авторка пісень.

ГОРОВЕНКО Володимир (22.02.1983) – клавішник групи супроводу Глюкози (з 2003).

ГОРОВЕЦЬ Еміль Якович (10.07.1923-17.08.2001) – актор і співак. Театр. уч-ще, вок. відділення МПІ (1954). Грав у т-рі. На естраді з 1952. Був солістом оркестру Е. Рознера, арт. Москонцерту. З 1973 в еміграції. Автор пісень, мюзиклу.

ГОРОДИНСЬКИЙ Станіслав Станіславович (27.07.1958) – співак і композитор, ЗАУ. КДІК. Лауреат пісенних конкурсів.

ГОРОДНИЦЬКИЙ Олександр Мойсейович (20.03.1933) – геофізик, д-р геолого-мінеральних наук (1982), акад. АН (1993), автор-виконавець. Ленінгр. гірничий ін-т (1957). Пісні складає з 1953. Автор музики до театр. постанов, радіоспектаклів, кінофільмів. Царськосел. худож. пр. (1998), пр. ім. Б. Окуджави (1999).

ГОРОХОВ Анатолій Сергійович (07.04.1938) – співак, поет-пісняр. Моск. консерваторія по кл. вокалу.

ГОРЧИНСЬКИЙ Анатолій Аркадійович (22.07.1924-06.01.2007) – композитор, режисер, співак, НАУ (1994). Київ. ін-т театр. мистецтва (1956). Автор пісень, музики до театр. вистав.

ГОРШЕНЄВ Михайло Юрійович (07.08.1973-19.07.2013) – співак, учасник рос. групи «Король и Шут», брат Олексія.

ГОРШЕНЄВ Олексій Юрійович (03.10.1975) – співак, учасник рос. груп «Король и Шут», «Кукрыниксы», брат Михайла.

ГОРЮШКО Георгій Георгійович (13.03.1942-15.02.2000) – актор оперети, НАУ (1980). ХІМ (1966). З 1969 в Київ. т-рі оперети.

ГОФФ Інна Анатоліївна (24.10.1928-26.04.1991) – письменниця та поетеса. Авторка текстів пісень.

ГРАДОВ Петро Михайлович (10.02.1925-03.09.2003) – драматург, поет. Актор. фак. ГИТИСу (1949). Автор текстів пісень.

ГРАДСЬКИЙ Олександр Борисович (03.11.1949) – співак, композитор, поет, журналіст, педагог, НАР (1999). Вок. фак. МПІ (1974), моск. консерваторія по кл. композиції (1976). В 1963 виступав у складі анс. іноземних студентів МДУ («Тараканы»). В 1966 створив анс. «Скоморохи», перший рад. анс., репертуар якого повністю складався з пісень, написаних учасниками групи. З 1988 директор Моск. театр.-конц. муз. об'єднання. Лауреат пісенних конкурсів. Автор пісень, сьют, музики до фільмів і мультфільмів. Держ. пр. РФ (1999).

ГРАНОВ Ігор Якович (09.02.1938) – композитор, продюсер, д-р мист. (1997), почесний проф. Міжнар. АН (Сан-Маріно), чл. правління Міжнар. Союзу діячів естр. мистецтва, ЗАР. Вищі реж. курси ГИТИСу (1973). Працював у ВГКО. В 1958 створив власний джаз. анс., в 1968 «Голубые гитары», один із перших ВІА, який прагнув театралізації. Як режисер брав участь у проведенні фестивалів, свят, конц. програм.

ГРАНОВСЬКА (спр. Мейхер) Надія Олександрівна (10.04.1982) – учасниця укр. групи «ВІА Гра» (2000-2006, 2009-2011), телеведуча. Пед. уч-ще.

ГРАНОВСЬКИЙ Олександр Михайлович (27.10.1959) – бас-гітарист, учасник рос. груп «Ария», «Мастер».

ГРАПС (Graps) Гуннар (27.11.1951-17.05.2004) – ест. муз-нт (ударні, вокал, клавішні) та композитор, один із піонерів хард-року в Естонії. Таллін. муз. уч-ще по кл. ударних. Засновник колективів «Магнетик Бэнд» (1977), «Група Гуннара Грапса» (G.G.G., 1984). Лауреат пісенних конкурсів, рок-фестивалів.

ГРАТА Олександр Григорович (07.04.1970) – композитор, співак, поет, учасник різних груп.

ГРАЧ Гера, спр. Герман Сорін (25.02.1970) – співак, представник рос. шансону. Уч-ще ім. Гнесіних по кл. вокалу. Працював в анс. В. Добриніна «Доктор Шлягер», з 1997 сольна кар'єра.

ГРАЧОВ Михайло Ігорович (26.04.1974) – бас-гітарист рос. груп «ВИА Шейк», «Браво». Моск. муз. уч-ще (1995)

ГРАЧОВ Михайло Оskarович (15.01.1911-1988) – композитор, ЗДМ Калмикії (1962). Моск. консерваторія по кл. композиції (1939). Автор оперет, пісень, музики для цирку, кіно та естради.

ГРЕБЕННИКОВ Олег Петрович (06.01.1938) – джаз. саксофоніст, кларнетист, кер. анс., канд. техн. наук (1983). Куйбишев. авіац. ін-т (1961).

ГРЕБЕННИКОВ Сергій Тимофійович (14.08.1920-29.09.1988) – актор, поет, автор текстів пісень. Моск. театр. уч-ще. Співпрацював із М. Добронравовим та О. Пахмутовою.

ГРЕБЕНЩИКОВ Борис Борисович (27.11.1953) – композитор, автор і виконавець пісень, актор кіно, художник. Фак. прикладної математики Ленінгр. ун-ту (1977). В 1972-1991-х лідер рос. рок-групи «Аквариум». З 1991 сольна кар'єра. Знімався в кіно. Автор музики до кінофільмів.

ГРЕБЕНЩИКОВ Михайло В'ячеславович (10.03.1976) – співак.

ГРЕГОРЧАК-ОДРИНСЬКА Галина Василівна (06.12.1982) – арт. оперети, ЗАУ (2014). НМАУ.

ГРЕЙ Ірина Валентинівна (17.03.1963) – співачка, поет, композитор, ведуча радіопрограм. КНУКіМ (2001). В 1984-1991 солістка Київконцерту. Лауреат пісенних конкурсів.

ГРЕЧИШНИКОВА Любов Миколаївна (23.07.1955) – акт. і режисер, ЗДМ РФ (2003). Актор. фак. ГИТИСу (1977), Вищі режисер. курси РАТИ (1989). З 1982 працює в кіноконц. залі «Россия», працювала з багатьма відомими виконавцями.

ГРЕЧКІН Сергій Олександрович (14.07.1951) – виконавець на удар. інструментах. Ленінгр. консерваторія по кл. ударних (1980). Працював у ресторанах, різних джаз. колективах.

ГРИБОВ Володимир Васильович (06.08.1938) – джаз. труба, кер. анс., педагог. Хор. уч-ще (1955). Працював у різних колективах.

ГРИБУЛІНА Ірина Євгенівна (29.09.1953) – композитор, поетеса, співачка, телеведуча. Моск. консерваторія

ГРИГОР'ЄВ Євген Ганнадійович, Жека (14.10.1966) – співак, автор пісень.

ГРИГОР'ЄВ Костянтин Андрійович (21.05.1988-22.12.2008) – поет, один із засновників рос. рок-групи «Бахыт-Компот».

ГРИГОР'ЄВ Сергій Борисович (16.11.1971) – піаніст, виконавець на клавішних інструментах, кер. анс. Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но.

ГРИГОР'ЄВ Станіслав Петрович (24.02.1936-24.04.2001) – джаз. саксофоніст (тенор). Виступати на естраді почав з 1961 в Хабаров. філармонії, згодом в оркестрі А. Кролла. В 1966-1982 соліст в оркестрі О. Лундстрема. Грав в ансамблях «Арсенал», «Аллегро», «Каданс».

ГРИГОР'ЄВ Юрій Олександрович (02.04.1937) – арт. естради, конференсьє, звукоімітатор, ЗАР (1989). Фак. естр. режисури ГИТИСу (1989). Працював в різних філармоніях, конферував в оркестрі О. Лундстрема (1970-1976), співав куплети. З 1976 арт. Москонцерту.

ГРИГОР'ЄВ-АПОЛЛОНОВ Андрій Генрихович (26.07.1970) – учасник рос. групи «Иванушки International» (з 1994). ГИТИС.

ГРИГОР'ЄВ-МІЛІМЕРОВ Жан Борисович (06.12.1979) – учасник рос. групи «Премьер-министр».

ГРИГОР'ЄВ Армен Сергійович (24.11.1960) – вокаліст і гітарист рос. групи «Крематорий». Моск. авіац. ін-т (1982).

ГРИДОВ (спр. Давидович) Григорій Борисович (28.09.1899-08.10.1941) – поет-пісняр. Виступав на естраді як автор і виконавець куплетів на злобу дня, жанрових пісень, романсів.

ГРИММ Олександр Сергійович (08.03.1941) – сценограф естради. Художньо-графіч. фак. Моск. пед. ін-ту, грав у джазі. Режисер, сценограф, художник-постановник багатьох фестивалів, сольних концертів Леонтьєва, Бабкіної, Толкунової, Газманова та ін. виконавців.

ГРИНЕВИЧ Георг/Гаррі Анатолійович (21.04.1936-10.11.2003) – арт. естради, конференсьє, ЗАР (1998). Театр.-драм. фак. Ризької консерваторії (1956). Працював конференсьє в Ризькому естр. оркестрі, в оркестрах Рознера, Саульського. З 1967 конференсьє Москонцерту, виступав із сюжетними муз. фейлетонами, використовуючи спів і танок.

ГРИШАЄВА Нонна Валентинівна (21.07.1971) – актриса т-ру та кіно, пародистка, співачка, телеведуча, ЗАР (2006). Театр. уч-ще ім. Щукіна (1994).

ГРИЩЕНКО Степан Степанович (05.06.1936) – співак, НАУ (1978). Київ. консерваторія (1966). З 1957 у військ. ансамблях, з 1975 – в Анс. пісні та танцю Київ. військ. округу.

ГРІНБЕРГС (Grinbergs) Ояр (19.11.1942-22.04.2016) – латв. співак, учасник Ризьк. естр. оркестру, соліст латв. філармонії. Лауреат пісенних конкурсів.

ГРІНБЛАТ (Grinblats) Ромуальд Самуїлович (11.04.1930-14.08.1995) – латв. композитор, ЗДМР (1987). Латв. консерваторія (1955). Автор музики до театр. постанов і кінофільмів. Держ. пр. Латвії (1960).

ГРІНШТЕЙН (Єфимов) Теодор Юхимович (15.04.1947) – композитор, співучасник рос. анс. ексцентрики та пародії «Екс-ББ», Т-ру пародій В. Винокура. Моск. муз. уч-ще.

ГРІФФІС Поліна (21.05.1975) – співачка, учасниця казах.-рос. групи «A'Studio» (2001-2004). Згодом сольна кар'єра.

ГРОМОВ Аркадій Михайлович/Мойсєєвич (1896-1973) – естр. куплетист, сатирик. Виступав у дуєті з В. Мілічем.

ГРОМОВА Тетяна Сергіївна (09.02.1961) – джаз. вокалістка. Ленінгр. ін-т текстильної та легкої промисловості (1983).

ГРОСУ Аліна Михайлівна (08.06.1995) – співачка. Акад. естр. та цирк. мистецтва (2010), ВГУК (2014). Знімалася в кіно.

ГРОХОВСЬКИЙ Валерій Олександрович (12.07.1960) – проф., джаз. піаніст, композитор. МПІ. В еміграції.

ГРОШЕВ Віктор Миколайович (26.05.1955) – учасник рос. шоу-групи «Доктор Ватсон» (1985-2008), ЗАР. Моск. муз. уч-ще. Працював в анс. «Магистраль», «Верные друзья», «Ровесники», в оркестрі Л. Утьосова.

ГРУВ, спр. Євген Анатолійович Рудін (06.04.1973) – діджей, композитор. Моск. консерваторія по кл. вокалу. Професійну кар'єру ді-джея почав у 1990. Пише ремікси для рос. груп та виконавців.

ГРУШЕВСЬКИЙ Михайло Якович (29.12.1964) – арт. естради, пародист. Моск. ін-т сталі та сплавів (1987). На естраді з 1989.

ГРЮНБЕРГ Свен (24.11.1956) – ест. композитор, муз-нт, вокаліст. Теор. відділення Таллін. муз. уч-ща (1976). Учасник груп «Орнамент», «Месс», згодом студійна та композитор. робота. Автор музики до мульт-і кінофільмів, театр. вистав.

ГУБІН Андрій Вікторович, спр. Андрій Валерійович Клемент'єв (30.04.1974) – співак, продюсер, автор пісень. Лауреат пісенних конкурсів.

ГУДІМОВ Павло Володимирович (12.10.1973) – гітарист укр. груп «Клан тиші», «Океан Ельзи», «Гудімов». Лісотехн. ун-т.

ГУДКОВ Володимир Ігорович (28.06.1988) – співак, телеведучий, учасник укр. групи «ДЮ.фільми».

ГУДКОВА Олена Володимирівна (08.10.1965) – співачка, поетеса, композитор, артистка естради. Лауреат пісенних конкурсів. Царськосел. худож. пр. (2012)

ГУЗИК Ганна Яківна (15.04.1909-15.03.1994) – арт. естради та т-ру. Сцен. діяльність почала в 1924 (євр. театр). Працювала в опереті. З 1973 в Ізраїлі.

ГУЗИКОВА Ганна Юхимівна (04.06.1969) – вокалістка, аранжувальник, кер. анс. Теор.-композитор. відділення ленінгр. муз. уч-ща (1987). Працювала з різними джаз. муз-нтами.

ГУЛЬКІНА (Кляренко) Наталя Валеріївна (20.02.1964) – співачка. ГИТИС (1999). Співати почала у дитячому хорі Держтелерадіо СРСР, згодом у джаз. студії. В 1986-1988 у складі групи «Мираж», «співала» під голос М. Суханкіної, працює з групою «Звезды» (1988-1992). В 1993-2004 сольна кар'єра. В 2004-2011 із Суханкіною відроджує проект «Мираж». Згодом знову сольна кар'єра.

ГУЛЬКО Михайло Олександрович (23.07.1931) – співак, представник рос. шансону. Петропавл.-Камчатське муз. уч-ще, моск. політех. ін-т. Працював гірничим інж., співав у ресторанах. З 1980 у США. Знімався в кіно.

ГУЛЯЄВ Юрій Олександрович (09.09.1930-24.04.1986) – співак, нар. арт. СРСР (1968). Свердлов. консерваторія по кл. співу (1954). Працював в опер. т-рах. Виступав як конц. співак на естраді. Автор пісень. Знімався в кіно. Держ. пр. СРСР (1975).

ГУМЕНЮК Катерина Ігорівна, Ассоль (04.07.1994) – співачка. Знімалася в кіно.

ГУМНИЦЬКИЙ Арнольд Колманович (22.04.1939) – режисер, конференсьє, пародист, ЗАР (1993). Відділення естр. режисури ГИТИСу (1980). На сцені конферував, виконував пародії, співав куплети.

ГУРБЕЛОШВІЛІ Сергій Іларіонович (01.01.1948) – джаз. саксофоніст. МПІ по класу саксофона. Працював в анс. «Аллегро» (1980-1983), «Мелодия» (1983-1992). Учасник джаз. фестивалів. З 1992 в еміграції.

ГУР'ЄВ Юрій Миколайович (02.04.1928) – композитор, автор пісень, музики до вистав. Урал. консерваторія по кл. композиції.

ГУРЄЄВ Олександр Олександрович (31.08.1975) – джаз. саксофоніст (тенор), кер. анс. Естр.-джаз. фак. СПбГУКИ (2002). Учасник різних колективів.

ГУРЄЄВ (спр. Гуревич) Юрій Семенович (09.05.1941-03.08.2008) – поет-пісняр.

ГУРИЛЬОВ Олександр Львович (03.09.1803-11.09.1858) – композитор, скрипаль, піаніст, педагог. Автор романсів, обробок нар. пісень.

ГУРКО Іван Степанович (18.08.1883-1965) – артист естради, пародист. Виступав у т-рах мініатюр. В 1930-ті арт. Лендержестради.

ГУРКОВА Олександра Олександрівна (23.04.1988) – співачка, актриса, фотомодель, учасниця різних груп.

ГУРОВ Лев Борисович (08.05.1949-19.03.2011) – гітарист і вокаліст рос. групи «Ариэль», ЗАР (2004).

ГУРЦЬКА Діана Гудаївна (02.07.1978) – співачка (сліпа), ЗАР (2006). Ін-т сучасн. мистецтва (2003).

ГУРЧЕНКО Людмила Марківна (12.11.1935-30.03.2011) – актриса т-ру та кіно, співачка, нар. арт. СРСР (1983). ВГИК (1958). Працювала в Т-рі-студії кіноактора при «Мосфільмі», т-рі «Современник», Держконцерті. Талант Г. уміщує в собі естр. легкість і драматургічну глибину. Співала пісні своїх героїнь в кіно, виступала на естраді, у теле- та радіопередачах. З 1956 знімалася в кіно. Держ. пр. РФ (1976, 1994).

ГУРЬЯНОВ Георгій Костянтинович (27.02.1961-20.07.2013) – рок-муз-нт, художник, учасник рос. груп «Кино», «Поп-механика».

ГУСЕЙНОВ Віктор (Арзу) Алієвич (03.11.1948) – джаз. труба, флюгельгорнист, ЗАР (1996). Муз. уч-ще ім. Гнесіних. Професіональну діяльність почав у 1967 в оркестрах А. Кролла, О. Лундстрема, працював у ансам. «Аллегро», «Мелодия», в колективі Й. Кобзона. Учасник джаз. фестивалів. Автор джаз. композицій.

ГУССВ Віктор Михайлович (17.01.1909-23.01.1944) – поет, драматург, сценарист, автор текстів пісень. Вищі літ. курси (1930). Держ. пр. СРСР (1942, 1946).

ГУССВ Микола Євгенович (12.05.1957) – клавішник і вокаліст рос. груп «Аргонавты», «Барокко», «Странные игры», «АВИА», «НОМ». Муз. уч-ще.

ГУССВА Катерина Костянтинівна (09.07.1976) – актриса, співачка, ЗАР (2009). Театр. уч-ще ім. Б. Щукіна (1997). Участь у спектаклях і мюзиклах. Знімалася в кіно.

ГУСТОВ Володимир Костянтинович (26.06.1961) – гітарист, аранжувальник, композитор, звукорежисер.

ГУСЯТИНСЬКИЙ Сергій Юрійович (11.08.1970) – джаз. тромбоніст, кер. оркестру. Ленінгр. консерваторія по кл. тромбона (1995). Працював в оркестрі А. Бадхена, в ін. колективах.

ГУТКІН Леонід Гаррієвич (13.10.1961) – співак, продюсер, бас-гітарист рос. групи «Автограф». Моск. консерваторія по кл. фагота. В 1991-1997 працював у США.

ГУЦЕРІЄВ Михайло Сафарбекович (09.03.1958) – поет-пісняр, д-р економ. наук, підприємець.

ГУЧЕНКОВА Анна Володимирівна (28.08.1980) – актриса мюзиклів. Урал. пед. ун-т, моск. коледж мистецтв по кл. естр. вокалу, ГИТИС.

ГУЩЕВА Ірина (09.06.1954) – співачка та актриса.

ГУЩИНСЬКИЙ Василь Васильович (1893-27.02.1940) – клоун-ексцентрик, куплетист, виконавець фейлетонів.

Д

ДАБУЖСЬКИЙ Вадим Анатолійович (30.06.1940) – арт. естради, пародист. ГИТИС. Був муз. кер. ансам. М. Бернеса (1960-1962), в 1961-1970 концертмейстер Москонцерту. З 1970 виступав як автор-виконавець куплетів, муз. пародій.

ДАВИДЕНКО Олександр Олександрович (13.04.1899-01.05.1934) – композитор. Навчався в Одес., Харк. і Моск. консерваторіях. Автор частівок, романсів, пісень.

ДАВИДОВ (спр. Карапетян) Олександр Давидович (16.01.1849-02.02.1911) – співак, арт. оперети та естради, «король циг. романсу».

ДАВИДОВ Олександр Михайлович, спр. Ізраїль Мойсеевич Левенсон (25.03.1872-28.06.1944) – співак, ЗАР (1924). Співав у опер. т-рах Києва, Тбілісі, Харкова та ін. міст. До 1924 виступав як конц. співак із виконанням рос., циг. пісень і романсів.

ДАВИДОВ Олександр (01.03.1958-12.06.1984) – гітарист, вокаліст, засновник рос. групи «Странные игры».

ДАВИДОВИЧ Людмила Наумівна (08.12.1900-11.04.1986) – поетеса, драматург. Авторка мініатюр, п'єс, літ.-театр. пародій, текстів пісень, в т.ч. у співавторстві з В. Драгунським.

Д'АКТИЛЬ, спр. Анатолій (Носон-Нохим) Адольфович (Абрамович) Френкель (03.06.1890-1942) – поет, перекладач, естр. драматург, автор пародій, куплетів, текстів пісень.

ДАЙНЕКО Вікторія Петрівна (12.05.1987) – співачка, актриса, переможниця рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-5» (2004). Знімалася в кіно.

ДАКОТА, спр. Маргарита Герасимович (09.03.1990) – білор. співачка.

ДАЛЛАДА Фелікс Данилович (18.03.1929-18.02.1981) – автор-виконавець. Моск. пед. ін-т. Пісні складав з поч. 1950-х.

ДАЛЬ Олег Іванович (25.05.1941-03.03.1981) – актор і співак. Театр. уч-ще ім. Щепкіна (1963). Працював у різних моск. т-рах, знімався в кіно.

ДАНИЛКО Андрій Михайлович, сцен. ім'я Верка Сердючка (02.10.1973) – арт. естради, пародист, автор і виконавець пісень, НАУ (2008). Київ. естр.-цирк. уч-ще, КНУКіМ. Виступає на естраді з 1993, вів телешоу (СВ-шоу), знімався в кіно.

ДАНИЛОВ Сергій (30.11.1951-03.03.2007) – гітарист і автор пісень рос. групи «Мифы».

ДАНИЛОВ Юрій (19.05.1956) – флейтист, саксофоніст, учасник рос. груп «Вторник», «Пикник», «Тамбурин».

ДАНКО, спр. Олександр Валерійович Фадєєв (20.03.1969) – співак, актор, бізнесмен. РАТИ (2005).

ДАНЬСЬКОЙ (спр. Попов) Григорій Геннадійович (30.08.1971) – поет, автор-виконавець, учасник різних груп. Перм. ун-т (1998).

ДАНЬКЕВИЧ Костянтин Федорович (24.12.1905-24.02.1984) – композитор, педагог, диригент, піаніст, нар. арт. СРСР (1954). Одес. муз.-драм. ін-т по кл. ф-но та композиції (1929). З 1929 викл. цього закладу, 1948-1953 – проф. Одес., з 1953 – Київ. консерваторії. Автор муз. комедій, романсів, пісень, музики до театр. вистав і кінофільмів. НПУ (1978).

ДАНЬКОВСЬКИЙ Олександр Петрович (01.01.1937) – співак. Ленінгр. консерваторія (1964).

ДАРСЬКА Марія Іванівна (1903-24.11.1937) – співачка, арт. Ленестради. З 1925 виконавиця частівок у дуеті з В. Глебовою.

ДАСКОВСЬКА Тетяна Іванівна (25.06.1946) – співачка. Працювала на кіностудіях, озвучувала фільми. З 1999 у Німеччині.

ДАТО, спр. Давід Худжадзе (25.06.1975) – груз. співак, композитор, мультиінструменталіст. Лауреат пісенних конкурсів.

ДАШКЕВИЧ Володимир Сергійович (20.01.1934) – композитор, ЗДМ РФ (2002). Моск. ін-т хім. технологій (1956), МПІ по кл. композиції (1964), після закінчення його викладач. Автор пісень, мюзиклу, рок-опери, музики до кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1991).

ДВІНІН В'ячеслав Олексійович (06.05.1966) – звукорежисер, автор пісень, продюсер, бас-гітарист рос. групи «Чайф».

ДВОРСЬКИЙ Павло Ананійович (01.02.1953) – співак, композитор, НАУ (1994). Львів. консерваторія (1994). Працював у ВІА «Смерічка» (1976-1994). З 1976 соліст Чернів. філармонії. З 1994 сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів. Автор пісень. Пр. Ленін. комсомолу України.

ДВОРЯНІНОВА Валентина Петрівна (02.02.1928) – співачка. Муз. уч-ще. Солістка оркестру О. Лундстрема, Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів.

ДЕВ'ЯТОВ Володимир Сергійович (15.03.1955) – співак, НАР (2003). Відділення нар. співу МПІ (1987). Лауреат пісенних конкурсів.

ДЕВ'ЯТОВА Марина Володимирівна (13.12.1983) – співачка, учасниця конкурсу «Народный артист-3». МПІ. Лауреат пісенних конкурсів.

ДЕГТАРЬОК-МЕРКУЛОВ Ігор Іванович (23.10.1951-04.10.2014) – гітарист. МДУ, муз. уч-ще. Учасник різних ансамблів («Арсенал», «Веселые ребята», «Машина времени», «Рапсодия» та ін.).

ДЕГУСАРОВ Олексій Олександрович (27.12.1973) – джаз. гітарист-віртуоз. Естр.-джаз. відділення лєнінгр. муз. уч-ща (1995). Учасник різних колективів.

ДЕЛЬФІН, спр. Андрій В'ячеславович Лисиков (29.09.1971) – співак, учасник різних груп.

ДЕМАРІН Ігор Борисович (22.10.1959) – співак, композитор, ЗАУ (1988). Київ. консерваторія по кл. композиції (1988). Лауреат пісенних конкурсів. З 1991 у Москві.

ДЕМЕНТЬЄВ Андрій Дмитрович (16.07.1928) – поет-пісняр, ЗДМ РФ. Літ. ін-т (1952). Був головним редактором журналу «Юность» (1981-1990). Автор текстів пісень. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Пр. Ленін. комсомолу (1981). Держ. пр. СРСР (1985).

ДЕМЕТР Любов Георгіївна (1948) – співачка, виконавиця жанрових пісень, кер. анс. рос. циган, НАР (2009). Моск. консерваторія (1971). З 1978 солістка Москонцерту.

ДЕМЕТР Петро Григорович (1941-1995) – циг. співак, ЗАР (1990). Муз. студія при моск. циг. т-рі «Ромэн», актор цього т-ру, де народився вок. дуєт із Р. Джелакаєвою. Працював у Моск. філармонії. З 1991 кер. групи «Рома».

ДЕМЕШКО Олександр Сергійович (24.04.1947-08.05.2006) – ударник білор. анс. «Песняры», засл. арт. Білорусі (1979).

ДЕМИДОВ Іван Іванович (23.07.1963) – телеведучий, шоумен, продюсер.

ДЕМ'ЯН Іван Костянтинович (13.02.1969) – співак, соліст рос. групи «7Б».

ДЕМ'ЯНОВ Данило Васильович (?-19.12.1968) – співак, ЗАР (1947). Соліст Радіокомітету.

ДЕМ'ЯНОВА Інга Іванівна (01.01.1938) – співачка нар. пісень, ЗАР (1992). МПІ. З 1964 солістка Москонцерту. З 1991 худож. кер. творчо-конц. центру «Инга».

ДЕМ'ЯНЮК Микола Антонович (11.02.1946) – композитор, аранжувальник, кларнетист, педагог. Відділення дух. та естр. оркестрів ХДІК (1969). Працював в оркестрі Харк. філармонії, анс. «Коробейники», «Розмай», в ХДІК та ХМУ. Автор пісень, романсів, творів для дух. та естр. оркестрів.

ДЕНИСОВ Микола Ілліч (01.10.1945) – актор, драматург, поет, автор текстів пісень, ЗАР (2005). Актор. відділення ЛГІТМіК (1970). Автор лібрето до мюзиклів.

ДЕНС Лада, спр. Лада Євгенівна Волкова (11.09.1966) – співачка. Муз. уч-ще. Співати почала в ресторанах під ім'ям Лада Рашевська. Згодом співає у складі груп «Женсовет» (1990) та «Кар-Мэн», на бек-вокалі у Ф. Кіркорова. З 1992 сольна кар'єра, бере псевдонім Л. Денс. Знімалася в кіно.

ДЕРБЕНЬОВ Леонід Петрович (12.04.1931-22.06.1995) – поет-пісняр. Моск. юридич. ін-т (1954). Автор понад 2 тис. віршів, які стали основою для сотень пісень. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

ДЕРЖАВІН Андрій Володимирович (20.09.1963) – співак, композитор, мультиінструменталіст, аранжувальник. Муз. шк. по кл. ф-но, Ухтин. індустр. ін-т. Працював клавішником у групі «Машина времени», у створеній групі «Сталкер». З кінця 1980-х сольна кар'єра. Автор пісень.

ДЕЦІЛ, спр. Кирило Олександрович Толмацький (22.07.1983) – реп-співак. З кінця 2003 р. відмовляється від імені Д. і виступає під новим ім'ям – Le Truke.

ДСВЛЕТ-КІЛЬДЄСВ Микола Олександрович (11.02.1962) – гітарист, учасник рос. груп «Красные маки», «Моральный кодекс».

ДЖАМАЛ (Camal) Ніяр Айдин (07.09.1980) – азерб. співачка, переможниця «Євробачення-2011» (разом з Е. Гасимовим).

ДЖАМАЛА, спр. Сусана Джамаладінова (27.08.1983) – крим.-татар. співачка. Виконує авторську музику на стиках джазу, соула, ритм-енд-блюзу. НМАУ по кл. оперного вокалу. Лауреат пісенних конкурсів.

ДЖАНАБАЄВА Альбіна Борисівна (09.04.1979) – співачка, учасниця укр. групи «ВИА Гра» (2004-2013). МПІ.

ДЖАНГО, спр. Олексій Вікторович Піддубний (08.01.1969) – співак, аранжувальник, автор пісень.

ДЖАПАРІДЗЕ Кето (Кетевана) Костянтинівна (24.02.1901-20.09.1968) – співачка, засл. арт. Грузії (1956). Вчилася у Тбіліс. консерваторії (1919-1921), в 1927-1929 у Германії. В 1935 дебютувала в Тбілісі, з 1937 – арт. Лендержестради, з 1942 – ВГКО, в 1950-1957 солістка Груз. філармонії. Участь у створенні держ. естр. оркестру Грузії. Внесла до циг. стилю елементи груз. нац. співу.

ДЖЕЛАКАЄВА Роза Яківна (1943-1985) – циг. співачка, актриса, танцівниця. Працювала актрисою моск. циг. т-ру «Ромэн». У т-рі народився вок. дует із П. Деметром, з яким довгий час виступала. Знімалася в кіно.

ДЖИГАН, спр. Денис Олександрович Устименко-Вайнштейн (02.08.1985) – реп-виконавець.

ДЖИГУРДА Микита Борисович (27.03.1961) – актор, сценарист, режисер, співак, засл. арт. Кабардино-Балкарії (1987), нар. арт. Чечні (2008). Актор. фак. театр. уч-ща ім. Щукіна (1987). Працював актором Моск. т-ру-студії. Знімається та співає в кіно.

ДЖИНА (26.07.1971) – співачка, учасниця дуету «Полиция нравов» (1993-1997). Дует виступав з поголеними головами (перші серед жінок).

ДЖОКЕР Домінік, спр. Олександр Олександрович Бреславський (19.07.1980) – співак, продюсер, аранжувальник, автор пісень, учасник рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-4».

ДЖУРАЄВ (Жўраев) Шералі (12.04.1947) – узб. співак і композитор, нар. арт. Узбекистану (1987). Театр. ін-т. Автор пісень на вірші узб. поетів. Держ. пр. Узбекистану (1991).

ДЗЮБА Олег Андрійович (03.11.1952) – співак, НАУ (2010), соліст Харк. філармонії (з 1983). Дир.-хор. відділення КДК (1974), ХІМ (1979). Лауреат пісенних конкурсів.

ДИБСЬКИЙ Володимир Миколайович (22.01.1969) – актор і співак, учасник мюзиклів. Муз. уч-ще, ін-т сучасн. мистецтв по кл. вокалу.

ДИМИТРІЄВИЧ Олексій Іванович (23.03.1913-21.01.1986) – циг. співак, гітарист. З 1920 в еміграції, спочатку в Європі, згодом у Лат. Америці. Знімався в кіно.

ДИХОВИЧНИЙ Володимир Абрамович (25.03.1911-24.06.1963) – естр. драматург. Моск. геологорозвідний ін-т. Автор п'єс, скетчів, оглядів, текстів пісень.

ДІАНА, спр. Ірина Анатоліївна Нельсон (19.04.1972) – співачка, продюсер, авторка пісень. Новосибір. муз. уч-ще. В 1992-1999 виступала під іменем Діана, з 2000 у складі групи «Reflex». З 2012 додатково сольна кар'єра.

ДІБРОВ Дмитро Олександрович (14.11.1959) – шоумен, телеведучий, журналіст, співак. Фак. журналістики Ростов. ун-ту (1981).

ДІДКОВСЬКА Валерія (17.04.2000) – співачка, учасниця укр. групи «Open Kids».

ДІДУРОВ Олексій Олексійович (17.02.1948-06.07.2006) – поет, прозаїк, драматург, журналіст, критик, автор-виконавець, культова рок-фігура. В 1979 заснував літ. рок-кабаре «Кардиограмма», в якому виступали численні рок-групи, В. Цой, Ю. Лоза, М. Науменко, Ю. Шевчук, О. Башлачов. Автор пісень.

ДІДУХ Володимир Євгенович (25.03.1937) – співак, НАУ (1987). Хмельн. муз. уч-ще по кл. бандури (1963). Грав і співав у капелі бандуристів України (1963-1966). З 1966 учасник чоловічого вок. квартету «Явір». НПУ (1985).

ДІЄВ Борис Олександрович (04.02.1924-30.05.2008) – диригент і композитор, НАР, канд. мист., проф., полковник. Моск. ін-т військ. диригентів (1950). В 1977-1981 головний диригент моск. т-ру оперети. Автор романсів, пісень, творів для естр. оркестру.

ДІКШТЕЙН Григорій Юхимович (04.11.1936) – дизайнер, автор-виконавець. Пісні складає з 1952.

ДІМІТЕРС (Dimiters) Каспар (01.05.1957) – латв. муз.-нт, учасник груп «Orus», «Remix».

ДІМОПУЛОС Санта Янісівна (21.05.1987) – співачка, чемпіонка світу по фітнесу (2011), учасниця укр. групи «ВИА Гра» (2011-2012). Згодом сольна кар'єра. Юридич. фак. Київ. ун-ту (2011). З 2016 учасниця рос. групи «Queens».

ДІСІЄНА Тетяна, спр. Тетяна Володимирівна Марцинківська (27.10.1962) – співачка. Солістка Москонцерту, учасниця анс. «Метроном». МПІ. Лауреат пісенних конкурсів. Із сер. 1990-х у США.

ДМИТРІЄВ Володимир Валентинович (19.07.1923-16.03.1979) – композитор. Працював у ЕСО лєнінгр. радіо, в різних ансамблях. Автор муз. комедій, п'єс для естр. ансамблів, пісень.

ДНЄПРОВ (спр. Гросс) Анатолій Семенович (01.04.1947-05.05.2008) – співак, композитор, поет-пісняр, виконавець в жанрі рос. шансону. Дир.-хор. відділення Дніпроп. муз. уч-ща. З 1979 жив та працював у США. В 1987 повернувся до СРСР.

ДОБРЖАНСЬКА Любов Іванівна (24.12.1905-03.11.1980) – актриса т-ру та кіно, співачка, нар. арт. СРСР (1965). Держ. пр. (1951).

ДОБРИНІН В'ячеслав Григорович (до 1972 В'ячеслав Галустович Антонов) (25.01.1946) – композитор, співак, НАР (1996). Моск. муз. уч-ще, іст. фак. МДУ (1968). Грав у ресторанах, з 1971 в оркестрі О. Лундстрема. Працював у декількох колективах («Веселые ребята», «Самоцветы», «Контрасты», «Лада», «Поющие сердца», «Музыка», «Поющие гитары»), грав на різних муз. інструментах, співав, займався аранжуванням, складав пісні. Із сер. 1980 сольна кар'єра у супроводі групи «Доктор Шлягер». Автор понад 1000 пісень, музики до кіно- та мультфільмів, театр. постанов. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. РФ.

ДОБРИНІН Олександр Юрійович (27.03.1957) – співак, поет, учасник рос. груп «Зодчие», «Мираж», «Здравствуй, песня», «Веселые ребята».

ДОБРОВОЛЬСЬКА Жанна Георгіївна (01.03.1964) – співачка. Філол. фак. Якут. ун-ту (1988). Авторка текстів.

ДОБРОНРАВОВ Микола Миколайович (22.11.1928) – поет-пісняр. Моск. учитель. ін-т (1952). Співпрацює зі своєю дружиною О. Пахмутовою, з ін. композиторами. Пр. Ленін. комсомолу (1978). Держ. пр. СРСР (1982).

ДОБРОНРАВОВ Олександр Андрійович (30.07.1962) – співак, клавішник, композитор, продюсер. МГІК. Працював у групах «Веселые ребята», «Интеграл», «Браво», «Белый орел». Автор пісень.

ДОБРОХОТОВ Олександр Дмитрович (1885-1935) – балалаєчник-віртуоз, на конц. естраді акомпанував Н. Плевицькій, А. В'яльцевій та ін.

ДОБРЯНСЬКА Ольга Миколаївна (28.12.1958) – співачка, НАУ (2003). Чернів. муз. уч-ще, Чернів. ун-т. Лауреат пісенних конкурсів.

ДОБРЯНСЬКИЙ Ігор Михайлович (16.08.1969) – аранжувальник, композитор, лідер та засновник гурту «Ван-Гог». Дрогоб. пед. ін-т (1993). Лауреат пісенних конкурсів.

ДОГА (Doga) Євген Дмитрович (01.03.1937) – композитор, нар. арт. СРСР (1987). Кишинів. консерваторія по кл. віолончелі (1960) та композиції (1965). В 1957-1962 арт. оркестру Молд. радіо та ТБ. Автор пісень, музики до кінофільмів. Пр. Ленін. комсомолу Молдови (1973), Держ. пр. Молдови (1980), Держ. пр. СРСР (1984).

ДОЛГОВ Віталій Васильович (09.01.1937-30.06.2007) – латв. композитор, саксофоніст (тенор, баритон). Муз. уч-ще. Робив аранжування для Ризького естр. оркестру, оркестрів Е. Рознера, В. Людвиковського, О. Лундстрема. З 1999 муз. кер. і диригент біг-бенду І. Бутмана.

ДОЛІНА Вероніка Аркадіївна (02.01.1956) – співачка, поетеса, перекладач. Фак. іноземних мов Моск. пед. ін-ту (1979). Пісні пише з 1971. Лауреат конкурсів автор. пісні.

ДОЛІНА Лариса Олександрівна (10.09.1955) – співачка, ЗАУ, НАР (1998). РАМ ім. Гнесіних. З 1974 на професійній сцені (Одес. філармонія, вок. анс. «Волна»). У 1973 стає солісткою вірм. ВІА «Армина». Працювала у Сочін. філармонії, в Держ. естр. оркестрі Вірменії К. Орбеляна (1975-1978). В 1978-1983 солістка в оркестрі «Современник» А. Кролла. Працювала в Ленінгр. конц. оркестрі А. Бадхена (1984-1985). З 1985 виступає із сольними концертами. Була солісткою Рівнен. філармонії (з 1987). Згодом солістка-вокалістка моск. «ЛД студію». Постійна учасниця джаз. і муз. фестивалів. Лауреат численних конкурсів. З сер. 1980-х відходить від джазу, переключається на легкожанрову естраду. Знімалася в кіно. Її голос звучить за кадром у кіно- та мультфільмах.

ДОЛМАТОВСЬКИЙ Євген Аронович (05.05.1915-10.09.1994) – поет. Літ. ін-т (1937). Автор текстів пісень. Держ. пр. СРСР (1950).

ДОЛУХАНЯН Олександр Павлович (01.06.1910-15.01.1968) – композитор, ЗДМ Вірменії (1958). Консерваторії по кл. ф-но та композиції (Тіфліс, 1928; Л-д, 1932). Автор муз. комедій, оперети, творів для естр. оркестру, музики до драм. вистав, пісень.

ДОЛЬНИКОВА Теона Валентинівна (24.08.1984) – співачка та актриса. Учасниця мюзиклів. Записує саундтреки до кінофільмів.

ДОЛЬСЬКИЙ Олександр Олександрович (07.06.1938) – автор-виконавець, ЗАР (1989). Буд. фак. Урал. політехн. ін-ту (1963), муз. уч-ще по кл. гітари (1963). Співпрацює з драм. театрами, що вводять його пісні у свої постановки. В 1979 приймає запрошення А. Райкіна працювати солістом в Ленінгр. т-рі мініатюр. Пізніше стає арт. Ленконцерту. Лауреат різноманітних конкурсів. Автор пісень, п'єс для гітари, джаз. композицій. Знімався в кіно.

ДОМІНЧЕН Климентій Якович (08.12.1907-06.03.1993) – композитор, диригент, НАУ (1973). Київ. муз.-драм. ін-т (1931). В 1944-1951 диригент симф. оркестру Укр. радіо. Автор романсів, пісень, музики до драм. спектаклів і кінофільмів. НПУ (1986).

ДОМОГАРОВ Олександр Юрійович (12.07.1963) – актор т-ру та кіно, телеведучий, співак, НАР (2007).

ДОМСЬКА Аріна (29.03.1984) – співачка, учасниця «Фабрики зірок-1». НМАУ по кл. вокалу.

ДОНСЬКА Юліана Олександрівна (12.02.1974) – композитор, авторка пісень.

ДОРДА Ніна Іллівна (27.08.1924-26.02.2016) – співачка, ЗАР (1995). Дебютувала у джазі Д. Покрасс (1945). Згодом працювала в Москонцерті, співала в ресторані «Москва». Працювала в оркестрі Е. Рознера (1954-1959), моск. мюзик-холі. В 1960 створює власний оркестр. Одна з перших відродила на естраді виконання старовинних романсів.

ДОРІЗО Микола Костянтинович (22.10.1923-31.01.2011) – поет. Вищі літ. курси (1957). Автор текстів пісень. Держ. пр. РФ (1981).

ДОРН Іван Олександрович (17.10.1988) – співак, діджей, учасник групи «Пара нормальных» (2007-2010). Київ. ун-т театру, кіно та телебачення (2011).

ДОРОВСЬКИХ Анатолій Миколайович (23.11.1955) – актор, співак, автор-виконавець.

ДОРОНІН Віталій Дмитрович (13.11.1909-20.06.1976) – актор театру та кіно, співак, НАР (1964). Держ. пр. (1951). Ленінгр. ін-т сцен. мистецтв (1930). Працював в ленінгр. мюзик-холі, на естраді, диригував у Харкові джаз-оркестром, виконував пісні.

ДОРОФЄЄВА Ірина Аркадіївна (06.07.1977) – білор. співачка, засл. арт. Білорусії (2007). Лауреат пісенних конкурсів.

ДОРОФЄЄВА Надія Володимирівна (21.04.1990) – співачка, модельєр, учасниця укр. групи «Время и стекло». МГУКИ. Лауреат пісенних конкурсів.

ДОРОХІН Віктор Васильович (02.11.1944-01.07.2009) – композитор, ударник рад. групи «Поющие сердца». Разом із дружиною Л. Воропаєвою займався продюсер. діяльністю. Автор пісень.

ДОЦЕНКО Ігор Дмитрович (16.07.1953-07.12.2014) – ударник рос. груп «ДДТ» і «Чиж & Со».

ДОЦЕНКО Сергій (29.06.1966) – лідер укр. групи «Святий сон».

ДРАГО Ігор Борисович (03.11.1923) – композитор, ЗАУ (1974). Одес. консерваторія по кл. композиції (1951). В 1956-1960 – худож. кер. Укр. респуб. естради. Автор романсів, пісень, обробок нар. пісень, музики до драм. вистав, кіно- та телефільмів.

ДРАГУНСЬКИЙ Віктор Йосипович (Юзефович) (01.12.1913-06.05.1972) – режисер, письменник, сценарист. Був арт. Моск. т-ру сатири, клоуном моск. цирку, арт. Т-ру-студії кіноактора. Писав куплети, пісні, монологи, клоунади, сам їх виконував. Разом із Л. Давидович створив т-р літ.-театр. пародій «Синяя птичка» (1947).

ДРЕМЛЮГА Микола Васильович (22.06.1917-18.12.1998) – композитор, педагог, НАУ (1993). Київ. консерваторія по кл. композиції (1946), з 1978 – її проф. Автор романсів, пісень, музики для т-ру та кіно. НПУ (1998).

ДРІАЦЬКА Олена Валентинівна (08.07.1951) – співачка, арт. т-ру та кіно. ЛГІТМіК (1980).

Д’РКІН Вєня, спр. Олександр Михайлович Литвинов (11.06.1970-21.08.1999) – поет, співак, рок-бард. Лауреат пісенних конкурсів.

ДРОБИШ Віктор Якович (27.06.1966) – композитор, муз. продюсер, ЗАР (2010). Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но. Був учасником рос. груп «Союз», «Санкт-Петербург-2». Працював у Німеччині та Фінляндії. Був продюсером «Фабрики звезд-4», «Фабрики звезд-6». Сприяє на муз. ринку багатьом виконавцям.

ДРОБИШ Олександр Вікторович (20.04.1971) – звукорежисер О. Ваєнги.

ДРОЗДОВ Сергій Олександрович (28.01.1955-18.11.2012) – співак, гітарист, учасник рос. ансам. «Синяя птица». Тамб. філіал Моск. ін-ту культури (1984).

ДРОЗДОВА Інга Вадимівна (14.12.1975) – співачка та фотомодель. Мешкає в США.

ДУБІНІН Віталій Олексійович (09.10.1958) – композитор, бас-гітарист, вокаліст рос. групи «Ария».

ДУБОВИЦЬКА Анна Дмитрівна (06.03.1983) – учасниця рос. групи «Блестящие» (з 2008). Три вищих освіти.

ДУБРАВІН (спр. Фрухтман) Яків Ісакович (07.07.1939) – композитор, НАР (2006), проф. СПБГУКИ, Ленінгр. консерваторія по кл. хор. диригування (1962). Автор пісень, творів для ЕСО, мюзиклів, музики для теле- та радіопередач, драм. спектаклів і телефільмів. Пр. Ленін. комсомолу (1987).

ДУБРОВІН (спр. Галл) Борис Савович (24.05.1926) – письменник, поет-пісняр.

ДУБЦОВА Ірина Вікторівна (14.02.1982) – співачка, учасниця рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-4». Муз. уч-ще по кл. вокалу, Волгогр. ін-т мистецтв (2001). Співала в групі «Девочки» І. Матвієнка. Лауреат пісенних конкурсів. Авторка пісень.

ДУЛОВ Олександр Андрійович (15.05.1931-15.11.2007) – автор-виконавець, д-р хім. наук. Хім. фак. МДУ (1954). Із сер. 1950-х пише пісні на вірші різних поетів.

ДУЛЬКЕВИЧ (Бабуріна) Ніна Вікторівна (1891-1934) – співачка. На естраді з 1906, співала в циг. хорах.

ДУМАНСЬКА Юлія Ігорівна (13.06.1991) – співачка. Географ. фак. Львів. ун-ту.

ДУНАЄВСЬКИЙ Зиновій Йосипович (30.12.1908-07.08.1981) – композитор, ЗДМ України (1954), брат Ісака. Харк. муз.-драм. ін-т (1929). В 1937-1939, 1964-1969 худож. кер. шахтар. ансам. пісні та танцю «Донбас». Був кер. ін. ансамблів. Автор пісень, вок. та вок.-танц. циклів, п’єс для естр. оркестру, музики до спектаклів і кінофільмів.

ДУНАЄВСЬКИЙ Ісак Йосипович (30.01.1900-25.07.1955) – композитор, НАР (1950), брат Зиновія. Харк. консерваторія по кл. скрипки та композиції (1919). В 1919-1924 працював композитором і диригентом у харк. драм. т-рі. В 1929-1941 живе в Л-ді, співпрацює з джаз-оркестром Л. Утьосова. Один із творців рад. оперети. Яскраво розкрився талант Д. в кіномузиці та пісенній творчості. Майже всі кращі пісні Д. уперше прозвучали в кіно. Збагатив жанр пісні, привніс до нього елементи оперети та джазу. Держ. пр. СРСР (1941, 1951).

ДУНАЄВСЬКИЙ Максим Ісакович (15.01.1945) – композитор, НАР (2006), син Ісака. Моск. консерваторія по кл. композиції (1970). Працював диригентом оркестру т-ру ім. Є. Вахтангова (1969-1974), в моск. мюзик-холі (1974-1975), кер. ансам. «Фестиваль» (1979), в Держ. естр. оркестрі Росії (1981-1985). З 1989 власник і президент фірми звукозапису «Gala-records» та «UMAX int.». З 1992 живе та працює в США, директор і продюсер Театру-вар’єте в Лос-Анджелесі. Автор мюзиклів, пісень, музики до драм. спектаклів і кінофільмів.

ДУНКУЛ Ігор Гаррієвич (23.10.1960) – піаніст, композитор. Ленінгр. муз. уч-ще по кл. ф-но (1987). Учасник різних колективів.

ДУТКІВСЬКИЙ Лев (Левко) Тарасович (09.04.1943) – співак, композитор, режисер, педагог, НАУ (1997). Реж. відділення КДІК (1987). З 1966 худож. кер. Вижицького РБК, на базі якого створив ВІА «Смерічка». З 1974 на професійній роботі у Чернів. філармонії. Його пісні в репертуарі багатьох виконавців та колективів.

ДУРОВ Ілля (12.02.1977) – вокаліст рос. групи «Динамит». Муз. уч-ще по кл. сакофону.

ДУХОВНИЙ Леонід Самійлович (18.07.1938) – поет, музикант, бард. З 1992 у США.

ДУХОВСЬКА Віра Йосипівна (04.11.1903-1982) – співачка, викладач. Держ. ін-т театр. мистецтва. З 1920 концертує як камерна співачка. В 1923-1938 солістка Моск. філармонії, в 1938-1948 – ВГКО.

ДЬОМІНА Маргарита Іванівна (14.02.1922) – актриса оперети, НАУ (1973). Моск. театр.-експеримент. студія (1947). В 1947-1953 у Львів., з 1953 – в Одес. т-рі муз. комедії.

ДЬЯКОНОВ Валентин Михайлович (10.07.1951) – співак, учасник рос. ансамблів «Самоцветы» (з 1971) та «Пламя» (з 1976). Муз. уч-ще ім. Гнесіних. Сольна кар’єра.

ДЬЯЧКОВ Сергій Костянтинівич (29.03.1945-18.07.2006) – співак і композитор, один із засновників групи «Цветы». Муз. уч-ще по кл. ф-но. Працював в анс. супроводу Р. Сікори, в анс. «Коробейники», «Цветы», «Синяя птица». Автор пісень.

ДЮБЮК Олександр Іванович (03.03.1812-08.01.1898) – композитор, піаніст, педагог, автор пісень та романсів.

ДЮКОВА Ірина Семенівна (10.11.1973) – співачка. Естр.-джаз. відділення муз. уч-ща ім. Гнесіних (1987). В 1989-1992 арт. балету в шоу В. Преснякова-мол.

ДЮМІН Олександр Васильович (09.10.1968) – співак, представник рос. шансону.

ДЯГИЛЕВА Яна Станіславівна (04.09.1966-09.05.1991) – співачка, поетеса, авторка пісень, учасниця рос. груп «Гражданская оборона», «Великие Октябри».

ДЯДЕНИСТОВ Володимир Григорович (15.08.1955) – співак, актор, учасник рос. анс. «Калинка», «Поющие гитары». ЗАР (2010).

Е, Є

ЕЙПРІЛ – див. *Апрель Б.*

ЕМСЬКА Марія Олександрівна (?-04.05.1925) – співачка, виконавиця романсів, пісень, шансонеток.

ЕНТІН Юрій Сергійович (21.08.1935) – поет, драматург. Іст. фак. пед. ін-ту. Автор текстів пісень.

ЕРДЕНКО Микола Іванович (29.11.1945-27.03.2005) – циг. співак, муз-нт, ЗАР (1996). Владивост. ін-т мистецтв (1969). Був муз. кер. моск. циг. т-ру «Ромэн», згодом працював у Володимир. філармонії. З 1980 в Москонтцерті. Організував анс. «Джанг», де співала його дружина Розалія (1949) та дочки Рада (1973) і Леонсія (1972).

ЕРДМАН Микола Робертович (16.11.1900-10.08.1970) – драматург, поет, автор пісень, частівок, куплетів.

ЕРЕНБЕРГ Володимир Георгійович (1875-14.09.1923) – композитор, диригент. Один із творців театру-кабаре «Кривое зеркало». Автор романсів.

ЕРІКА, МатаRika, спр. Анастасія Олександрівна Кочетова (13.04.1989) – співачка. Фак. інозем. мов Львів. ун-ту. Лауреат пісенних конкурсів, учасниця телепроекту «Фабрика зірок-3».

ЕРІКОНА Юрій Едуардович (17.12.1959) – композитор, ЗДМ РФ (2002). Автор пісень, музики для театру та кіно.

ЕСКАЛПЄВА Нагіма (03.02.1954) – співачка, засл. арт. Казахстану (1999). Дир.-хор. відділення Алматинського муз. уч-ща. Працювала в естр. анс. Казахстану «Гульдер», з 1984 виступає зі своїм анс. «Медео». Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно. Пр. Ленін. комсомолу Казахстану (1984).

ЕШПАЙ Андрій Якович (15.05.1925-08.11.2015) – композитор, нар. арт. СРСР (1981), ГСП (1986). Моск. консерваторія по кл. композиції та ф-но (1953), в 1965-1970 її викладач. Чл. Міжнар. муз. ради при ЮНЕСКО (з 1977). Автор муз. комедій, оперет, мюзиклів, естр. творів, пісень, музики до драм. вистав, кіно-та телефільмів. Держ. пр. СРСР (1976), Ленін. пр. (1986).

ЄВДОКИМОВ Михайло Сергійович (06.12.1957-07.08.2005) – арт. естради, пародист, співак, ЗАР (1994). Фак. режисерів естради ГИТИСу (1992). З 1984 арт. москонтцерту, моск. філармонії. Знімався в кіно.

ЄВДОКИМОВ Ярослав Олександрович (22.11.1946) – співак, нар. арт. Білорусії (1987), ЗАР (2006). Мінське муз. уч-ще. З 1977 соліст анс. пісні й танцю Білор. воєнного округу, з 1980 – Держтелерадіо Білорусії.

ЄВЗЕРОВ Володимир Едуардович (19.02.1954) – композитор і співак, ЗАР (2004).

ЄВРЕЙНОВ Микола Миколайович (13.02.1879-07.09.1953) – режисер, драматург, муз-нт, теоретик, історик т-ру. СПб. консерваторія по кл. композиції. Виступав на естраді з виконанням куплетів, власних частівок. З 1925 в еміграції.

ЄВСТИГНЄВ Олександр Романович (27.08.1950) – автор-виконавець. Моск. хім.-технолог. ін-т (1974). Пісні складає з 1973.

ЄВТУШЕНКО (спр. Гангнус) Євген Олександрович (18.07.1933) – поет. Літ. ін-т (1954). Автор текстів пісень. Від поч. 1990-х живе в США. Держ. пр. СРСР (1984).

ЄВУШКІНА Віра Іванівна (18.04.1951) – співачка та композитор. Саратов. ун-т.

ЄГОРОВ Вадим Володимирович (07.05.1947) – психолог, автор-виконавець, канд. психолог. наук. Фак. рос. мови та літератури Моск. пед. ін-ту (1969). Пісні складає з 1961.

ЄГОРОВ Євген Ігорович (17.05.1987) – рок-муз-нт, вокаліст рос. груп «Эпидемия», «Колизей», т-ру музики та драми С. Наміна.

ЄГОРОВА (Зелинська) Алевтина Вікторівна (09.02.1980) – співачка, авторка пісень.

ЄЛІН Олександр Михайлович (22.08.1958) – поет-пісняр, продюсер, журналіст. Співпраця з рок-групами «Ария», «Мастер», «Рондо» та ін.

ЄЛІНА Ульяна Олексіївна (26.10.1980) – актриса, співачка, композитор.

ЄЛІСЄЄВ Василь Семенович (14.01.1931-25.08.1982) – співак. МПП ім. Гнесіних. Учасник анс. пісні та танцю ім. Александрова.

ЄЛІСТРАТОВ Олексій Анатолійович (08.07.1976) – актор, співак, соліст рос. групи «Revolvers».

ЄЛІЧ (Єлић) Мілош (09.09.1981) – серб. муз-нт, клавішник та аранжувальник укр. гурту «Океан Ельзи». Композитор. фак. Київ. муз. акад.

ЄМЕЛЬЯНОВ Сергій Віталійович (02.09.1993) – співак, лауреат пісенних конкурсів.

ЄПФАНОВА Ірина Львівна (16.02.1970) – співачка. Тамбов. уч-ще культури по кл. труби (1992), ГИТИС. Лауреат пісенних конкурсів. Працювала в групі «Браво» (1990), участь в мюзиклах.

ЄРАНОСОВ Артур Романович (04.12.1963) – джаз. вокаліст, аранжувальник, радіожурналіст, кер. анс. Ленінгр. консерваторія по кл. хор. диригування (1989). Організатор вок. анс. «Дайджест».

ЄРЕМСЬВА Антоніна Миколаївна (1908) – співачка, кіноактриса. На естраді дебютувала в 1924. Знімалася в кіно.

ЄРМОЛАСВА Дар'я (24.07.1982) – учасниця рос. групи «Сливки» (2000-2005).

ЄРМОЛІН Володимир Миколайович (07.12.1954) – гітарист, аранжувальник, співак, композитор, поет.

ЄРШОВ Борис Іванович (09.11.1938) – банджоїст і гітарист. Учасник різних колективів.

ЄРШОВ Максим Вікторович (13.01.1971) – контрабасист, бас-гітарист і піаніст. Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща по кл. контрабаса (1990).

ЕСЕНІН Павло Вікторович (10.12.1971) – композитор, автор пісень, музики до кінофільмів.

ЕСЕНІН Сергій Олександрович (03.10.1895-28.12.1925) – поет. Автор текстів пісень.

ЕСЕНІНА (Валевська) Олена Сергіївна (27.07.1987) – співачка та поетеса. Естр.-джаз. відділення Рязан. муз. уч-ща, муз. фак. моск. пед. ун-ту (2009), фак. психології моск. ун-ту (2013). Лауреат пісенних конкурсів. Працювала бек-вокалісткою у О. Кальянова, арт. Ленкому.

ЄФІМОВ Олександр (27.05.1967) – композитор, аранжувальник.

ЄФРЕМОВ Валерій Валентинович (25.12.1953) – барабанщик рос. груп «Високосное лето» (1976-1979), «Машина времени» (з 1980), ЗАР (1999). Хім. фак. МДУ (1977).

ЄФРЕМОВ Леонід Віталійович (12.10.1963) – автор-виконавець, письменник, журналіст. Моск. інж.-буд. ін-т.

ЄФРЕМОВ Сергій Вікторович (16.07.1969) – джаз. трубач. Ленінгр. муз. уч-ще по кл. труби (1991). Учасник різних колективів.

ЇЛКА, Йолка, спр. Єлизавета Вальдемарівна Іванців (02.07.1982) – співачка.

Ж

ЖАГУН Павло Миколайович (22.05.1954) – поет, муз-нт, продюсер, художник, автор текстів пісень.

ЖАК Ілля Семенович (25.09.1906-02.10.1964) – композитор, піаніст, аранжувальник. Бакинська консерваторія (1930). Працював у різних оркестрах, був акомпаніатором К. Шульженко.

ЖАНЕТ – див. *Бутерус Ж.*

ЖАРКОВСЬКИЙ Євген Еммануїлович (12.11.1906-18.02.1985) – композитор, НАР (1981). Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но (1934). Автор пісень, оперет, музики для драм. т-ру та кіно.

ЖАРОВ (спр. Сельчук) Геннадій Вікторович (13.06.1949) – співак, поет, композитор, письменник, представник рос. шансону. Моск. автомех. ін-т. Починав із бард. пісні. З 1992 у складі групи «Амнистія-2». Згодом сольна кар'єра.

ЖАРОВ Михайло Іванович (27.10.1899-15.12.1981) – кіноактор, режисер, виконавець пісень в кінофільмах. Нар. арт. СРСР (1949), ГСП (1974), лауреат Держ. пр. (1941, 1942, 1947).

ЖАРОВ Олександр Олексійович (13.04.1904-07.09.1984) – поет. Автор текстів пісень.

ЖАСМИН, спр. Сара Львівна Манахимова (Семендуєва, Шор) (12.10.1977) – співачка, актриса, телеведуча, модель, дизайнер, ЗАР (2014).

ЖЕЛАННАЯ Інна Юріївна (20.02.1965) – фолк-рок-співачка, учасниця рос. групи «Альянс» (1989-1992).

ЖЕРЕБКІН В'ячеслав Пантелійович (30.08.1968) – з 1992 вокаліст і бас-гітарист рос. групи «На-На», ЗАР (2001), граф.

ЖЕРЗДЄВА Ельміра Сергіївна (06.03.1936) – співачка, ЗАР (1992). Моск. муз. уч-ще. Працювала в Моск. філармонії, з 1965 солістка Москонцерту.

ЖИГАЛКІН Олег Анатолійович (10.08.1954) – муз. пародист, НАУ (2000). КДІК (1982).

ЖИГАРЕВ Олександр Львович (1938-травень 1987) – журналіст, поет, автор текстів пісень.

ЖИЖЧЕНКО Наталя Олександрівна (22.03.1985) – співачка, мультиінструменталістка, авторка пісень, учасниця укр. груп «ОНУКА», «Tomato Jaws», «KOOQLA». КНУКіМ.

ЖИЛІН Сергій Сергійович (23.10.1966) – піаніст, аранжувальник, диригент, ЗАР (2005). В 1983 організував анс. «Фонограф», який акомпанує різним виконавцям.

ЖИТНЯКОВ Михайло Єгорович (21.01.1979) – вокаліст рос. груп «Ария», «Гран-КуражЪ».

ЖМАКОВА Антоніна Анатоліївна (26.07.1942) – співачка, ЗАР (1995). ГИТИС. На конц. естраді з сер. 1960-х. З 1967 солістка Москонцерту («Поющие сердца»), з 1990 худож. кер. об'єднання сучасн. музики «Спрут».

ЖМОТОВ Ігор Миколайович (04.10.1943) – автор-виконавець. Пісні складає з 1966.

ЖУК Вадим Семенович (30.01.1947) – драматург, актор, режисер. Театрознавчий фак. ЛГІТМіК (1970). Автор естр. вистав, текстів пісень.

ЖУК Олександр Абрамович (05.12.1907-31.10.1995) – композитор, диригент, педагог. Харк. консерваторія по кл. теорії (1936) та композиції (1938). В 1941-1944 диригент Дніпродзержин. муз.-драм. т-ру. Автор муз. комедій, романсів, музики до театр. вистав.

ЖУКОВ Валерій Петрович (02.05.1971) – композитор, поет, співак, учасник рос. групи «Жуки».

ЖУКОВ Олег Володимирович (01.01.1937) – білор. поет-пісняр.

ЖУКОВ Олег Євгенович (11.10.1973-09.02.2002) – учасник рос. групи «Дискотека авария» (з 1991).

ЖУКОВ Петро Федорович (1864-18.08.1929) – арт. естради, куплетист. Разом із М. Монаховим створили естр. дует «Веселые оборванцы», виступаючи в «босаяцькому» жанрі.

ЖУКОВ Роман Володимирович (19.04.1967) – співак, автор пісень. Моск. авіац. ін-т. Працював у групах «Мираж», «Фея», «Маршал».

ЖУКОВ Сергій Євгенович (22.05.1976) – учасник рос. групи «Руки вверх!». Самар. акад. культури та мистецтв.

ЖУРАВЛЬОВА Марина Анатоліївна (09.07.1963) – співачка, авторка пісень. Муз. уч-ще ім. Гнесіних по кл. вокалу (1986). Учасниця ВІА «Серебряные струны», джаз-оркестру «Современник». В 1992-2010 у США.

ЖУРБІН Олександр Борисович (07.08.1945) – композитор, ЗДМ РФ (2003). Ташк. консерваторія по кл. віолончелі (1968), МПІ по кл. композиції (1969). Автор мюзиклів, рок-опер, пісень, музики до спектаклів і кінофільмів. З 1989 у США, кер. Рос.-амер. муз. т-ру «Блуждающие звезды» в Нью-Йорку.

3

ЗАБІЯКА Ірина Олексіївна (20.12.1982) – співачка, учасниця рос. групи «Чи-Ли».

ЗАБЛУДОВСЬКИЙ Андрій Ізильєвич (11.09.1959) – гітарист, вокаліст рос. груп «Автоматические удовлетворители», «Секрет». Ленінгр. інж.-буд. ін-т (1982), ЛГИК (1989).

ЗАВАЛЬСЬКА Ангеліна Олександрівна (10.11.1983) – співачка, учасниця груп «Капуччино» та «Алиби», сестра Ганни. АКККіМ.

ЗАВАЛЬСЬКА Анна Олександрівна (16.06.1982) – співачка, учасниця груп «Капуччино» та «Алиби», сестра Ангеліни. АКККіМ. З 2012 сольна кар'єра.

ЗАВАРІН Валерій Іванович (26.07.1949-03.01.2010) – джаз. тромбоніст, кер. анс., педагог. Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща (1986). Працював у ресторанах, вар'єте, супроводжував виступи А. Северного, Л. Доліної, грав у різних колективах.

ЗАВГОРОДНИЙ Олексій Іванович (19.05.1989) – співак, учасник укр. групи «Время и стекло».

ЗАГОТ Анатолій Олександрович (31.05.1936-25.06.2008) – інж.-технолог, автор-виконавець. Моск. ін-т сталі та сплавів (1959). Пісні складав з 1956.

ЗАДЕРІЙ Святослав Геннадійович (30.06.1960-06.05.2011) – шоумен, автор пісень, співак і гітарист рос. груп «Летающая крепость», «Звездочеты», «Хрустальный шар», «Нокаут», «Алиса», «Нате!».

ЗАДОРОЖНЯ Анастасія Сергіївна (30.08.1985) – телеведуча, актриса та співачка, учасниця рос. групи «Непоседы».

ЗАЗНОБКІН Анатолій Володимирович (09.07.1950) – інж.-геодезист, автор-виконавець. Моск. ін-т інж. геодезії та картографії (1972). Пісні складає з 1969.

ЗАЙКІНА Тетяна – див. Мона.

ЗАЙДЕЛЬ Галина Ігорівна (1945) – інж., автор-виконавець. Моск. пед. ін-т (1968). Пісні складає з 1965.

ЗАЙЦЕВ Олександр Вікторович (30.01.1958-30.05.2008) – поет, клавішник рос. групи «Машина времени».

ЗАЙЦЕВ Владислав Віталійович (16.12.1982) – співак і композитор. КНУКіМ по кл. естр. співу. Працював у Т-рі пісні П. Зіброва, оркестрі МО України, Нац. президент. оркестрі, анс. пісні і танцю МВС України. Лауреат пісенних конкурсів.

ЗАЙЦЕВ Микита Володимирович (06.02.1956-23.08.2000) – гітарист, скрипаль, учасник рос. групи «ДДТ».

ЗАЙЦЕВА Марія (11.01.1983) – співачка, учасниця телепроекту «Народный артист», рос. груп «Ассорти», «N.A.O.M.I.» (з 2011). Рос. акад. правознавства.

ЗАЙЦЕВА Олена Геннадіївна (24.11.1962) – арт. оперети, НАР (2007). ГИТИС.

ЗАКІРОВ (Zokirov) Батир Каримович (26.04.1936-14.01.1985) – узб. співак, нар. арт. Узбекистану (1964), Казахстану, Киргистану, Таджикистану, брат Фарруха. Ташкент. консерваторія по кл. хор. диригування (1957), реж. фак. Ташкент. театр.-худож. ін-ту (1967). Участь в організації Держ. оркестру Узбекистану, першого подібного роду в Середній Азії. З 1958 соліст, пізніше худож. кер. цього колективу. З 1972 худож. кер., режисер та співак у створеному ним Ташкент. мюзик-холі. З 1978 соліст Узміськестради. Виступав з анс. «Ялла». Знімався в кіно.

ЗАКІРОВ (Zokirov) Фаррух Каримович (16.04.1946) – узб. співак, композитор, засл. арт. Узбекистану (1981), Казахстану, Киргистану, Таджикистану, брат Батира. Ташкент. консерваторія по кл. хор. диригування (1970). Від 1976 кер. анс. «Ялла». Автор пісень, музики до кінофільмів, естр. програм, спектаклів.

ЗАКІРОВА (Zokirova) Наргіз Пулатівна (06.10.1970) – узб.-амер. співачка, племінниця Батира. Лауреат пісенних конкурсів.

ЗАЛУЖНА Тетяна Георгіївна (Любаша) (25.08.1967) – співачка. Запоріж. індустр. ін-т. Авторка книжок, пісень, музики до кінофільмів.

ЗАМОРОКО Микола Степанович (11.04.1948) – джаз. піаніст, кер. анс., педагог, ЗАУ (1990). Київ. консерваторія по кл. ф-но (1972). Працював в Укрконцерті, мюзик-холі, ЕСО України. Виступає як джаз. піаніст. Автор посібників. З 1990 у США.

ЗАПОРОЖЕЦЬ Андрій Олександрович (Сан Саныч) (05.09.1979) – вокаліст укр. дуєту «5'nizza» (2000-2007), лідер групи «SunSay».

ЗАРА, спр. Заріфа Пашаївна Мгоян (26.07.1983) – співачка та актриса, ЗАР (2016). СПб. акад. театр. мистецтва (2004). Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

ЗАРДИНОВ Олексій Геннадійович (03.01.1964) – телеведучий, композитор, співак. ГИТИС.

ЗАРЕЧНИЙ (спр. Ішханов) Григорій Львович (29.10.1958) співак у жанрі рос. шансону.

ЗАРІФ'ЯН Анес Гургенович (22.11.1946) – врач-фізіолог, поет, автор-виконавець, канд. мед. наук. Киргиз. мед. ін-т (1970). Пісні складає з 1979.

ЗАРКОВ Володимир Григорович (22.04.1945) – співак, НАУ (1978). Київ. консерваторія (1974). З 1965 соліст Анс. пісні та танцю Київ. військ. округу.

ЗАРУБІНА Ольга Володимирівна (29.08.1958) – співачка та актриса, ЗАР (1990). Мед. уч-ще (1977). На естраді з 1978. Працювала в анс. «Музыка», «Метроном». На поч. 1990-х емігрувала до США, з 2007 в Росії.

ЗАСЛАВСЬКИЙ Семен Аркадійович (31.05.1910-18.03.1978) композитор, ЗДМР (1977). Автор оперет і пісень.

ЗАСУЛЬСЬКА Ольга Ігорівна – див. *Лоя*.

ЗАХАРОВ Володимир Григорович (18.10.1901-13.07.1956) – композитор, нар. арт. СРСР (1944). Ростов. консерваторія по кл. композиції (1927). В 1930-1933 працював на Моск. радіо. З 1932 беззмінний муз. кер. Рос. нар. хору ім. М. П'ятницького. Автор пісень, романсів, музики до кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1942, 1946, 1952).

ЗАХАРОВ Володимир Юрійович (12.05.1967) – співак, композитор, аранжувальник, продюсер, лідер рос. групи «Рок-острова».

ЗАХАРОВ Сергій Георгійович (01.05.1950) – співак, НАР (1996). Ленінгр. консерваторія по кл. вокалу (1986). Дебютував на поч. 1970-х в естр. оркестрі під керуванням Л. Утьосова. Працював солістом Ленінгр. мюзик-холу, Магадан. філармонії, різних ЕСО. Лауреат пісенних конкурсів. Знімався в кіно.

ЗАХАРОВ Сергій Світович (12.08.1975) – бас-гітарист рос. групи «Король и Шут».

ЗАЦЕПІН Антон Володимирович (20.05.1982) – співак, танцюрист, актор, учасник рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-4». ГИТИС (2014).

ЗАЦЕПІН Олександр Сергійович (10.03.1926) – композитор, НАР (2003). Алматинська консерваторія по кл. композиції (1956). В 1947-1949 арт. Новосибір. філармонії. Автор оперет, мюзиклів, музики до кінофільмів. Численні пісні з кінофільмів живуть окремим життям на конц. естраді. З кінця 1980-х працює у Франції. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

ЗБАРАЦЬКИЙ Микола Васильович (15.02.1954) – композитор, ЗАУ. Чернігів. муз. уч-ще (1977). Автор пісень.

ЗВЕЗДІНСЬКИЙ (спр. Дейнекін) Михайло Михайлович (06.03.1945) – співак, композитор, ЗАР. З 1963 на естраді, був джаз. ударником. Працював у Москонцерті, акомпанував Кристалінській, Велікановій, Георгіаді, Кобзону. Згодом робота в анс. «Норок» та «Веселые ребята». Був організатором «Шоу Звездинского» в моск. ресторанах. В його колективі працювали Кузьмін, Барикін, Вайкуле, Л. Доліна, Серов, Пугачова, Кобзон.

ЗВЕРЄВ Сергій Анатолійович (19.07.1963) – дизайнер зачісок, візажист, стиліст, співак.

ЗВЕРЄВА Олександра Валеріївна (01.03.1981) – співачка, діджей, учасниця рос. групи «Демо».

ЗВЕРЄВА Карина Юріївна (02.06.1977) – актриса т-ту та кіно, танцівниця, модель, співачка, арт. розмовного жанру.

ЗВІДЕННИЙ Євген Володимирович (11.12.1968) – бас-гітарист рос. групи «Мумий Тролль».

ЗВОНАРЬОВ Марко Павлович (11.08.1939) – джаз. саксофоніст (альт), кер. анс., аранжувальник. Естр.-дух. відділення ЛГИК (1973). Учасник різних колективів.

ЗЕЙДЕР (Zeider) Абі (31.08.1920-12.03.1999) – джаз. трубаач, засл. арт. Естонії (1967). Працював в естр. оркестрі Ест. ТБ (1957-1980).

ЗЕМЛИНСЬКИЙ Лев Ілліч (08.03.1958) – композитор і аранжувальник. Моск. ін-т зв'язку, моск. муз. уч-ще. Автор музики до кінофільмів.

ЗЕМФІРА, спр. Земфіра Талгатівна Рамазанова (26.08.1976) – співачка, продюсер, авторка пісень. Уфим. уч-ще мистецтв по кл. естр. вокалу. Грала на клавішних в різних клубах і ресторанах, працювала звукооператором, ді-джеєм на уфим. радіостанції «Європа+».

ЗИКІНА Людмила Георгіївна (10.06.1929-01.07.2009) – співачка, нар. арт. СРСР (1973), ГСП (1987), президент Академії нар. мистецтва. МПП (1977). З 1947 солістка Рос. хору ім. М. П'ятницького. З 1951 артистка хору рос. пісні Всесоюз. радіо та Центр. ТБ. З 1960 арт. Москонцерту, з 1977 худож. кер. і солістка Держ. анс. «Россия». Лауреат пісенних конкурсів. Призи заруб. фірм грамзапису. Ленін. пр. (1970), Держ. пр. РФ (1983).

ЗИКІНА Тетяна Сергіївна (20.04.1981) – співачка, авторка пісень.

ЗИМОВЕЦЬ Андрій Олександрович (08.01.1977) – джаз. піаніст, виконавець на клавіш. інструментах. Естр.-джаз. відділення СПБГУКИ (2001).

ЗИНОВ'ЄВ Микола Миколайович (17.05.1945) – поет. Літ. ін-т (1970). Автор текстів пісень.

ЗІБРОВ Павло Миколайович (22.06.1957) – співак, контрабасист, композитор, НАУ (1996). Орк. (1981) та вок. (1992) фак. Київ. консерваторії. В 1986-1993 соліст Держ. ЕСО України. З 1993 худож. кер. Т-ру пісні П. Зіброва.

ЗІВЕРЕ (Zīvere) Мірдза Миколаївна (20.09.1953) – латв. співачка. ГИТИС. Працювала в анс. «Модо», «Опус», «Виктория». Виступала в дуєті з І. Ванзовичем.

ЗІНКЕВИЧ Василь Іванович (01.05.1945) – співак, НАУ (1985), Герой України (2009). Реж. відділення Рівнен. ін-ту культури. В 1973-1975 соліст ВІА «Смерічка», з 1975 соліст, з 1980 худож. кер. анс. «Світязь». Знімався в кіно. Увічнений зіркою на «Алеї зірок» перед входом до Міжнар. центру культури та мистецтв (Київ). Пр. Ленін. комсомолу України. НПУ (1994).

ЗІНУРОВ В'ячеслав Олександрович (20.10.1971) – учасник рос. групи «Отпетые мошенники».

ЗІНЧУК Віктор Іванович (08.04.1958) – гітарист і співак, чл. Міжнар. сп. діячів естр. мистецтва, ЗАР (2005). МГИК. Робить для гітари оригінальні обробки творів Й. Баха, Н. Паганіні, А. Вівальді, М. Равеля та ін. композиторів.

ЗІРКА Юрій Володимирович (12.04.1963) ударник укр. групи «Фристайл».

ЗЛЕНКО Б. – див. *Снайдер*.

ЗЛОТНИК Олександр Йосипович (15.11.1948) – композитор, педагог, проф., НАУ (1998). Київ. консерваторія по кл. баяна та диригування (1971), фак. композиції та теорії музики Одес. консерваторії (1983). Лауреат пісенних конкурсів. Автор пісень, мюзиклів, музики для естр. колективів, до кінофільмів і спектаклів.

ЗМІХОВСЬКА Рада (Родіка) Василівна (08.04.1979-14.09.2017) – співачка, продюсер, учасниця рос. анс. «БандЭрос» (2005-2008). Моск. гуманіт. ун-т.

ЗНАТОВ Юрій Володимирович (06.02.1926-10.10.1998) – композитор, ЗДМ України (1968). Одес. консерваторія по кл. композиції (1951). Автор оперет, романсів, пісень, музики до театр. вистав і кінофільмів.

ЗОЛОТУХІН Валерій Сергійович (21.06.1941-30.03.2013) – актор т-ру, кіно, співак, письменник, НАР (1988). Відділення муз. комедії ГИТИСу (1963). В 1963-1964 актор т-ру ім. Моссовета, з 1964 – Т-ру драми та комедії на Таганці. На екрані та на естраді втілював характери, близькі до фольклорного. Пісні З. завжди невіддільні від актор. творчості. Знімався в кіно.

ЗОЛОТУХІН Володимир Максович (16.05.1936-04.09.2010) – композитор, педагог, НАУ (1996), проф. (1989). Харк. консерваторія по кл. композиції (1963). Автор пісень, музики для естр. оркестрів і ансамблів, музики для драм. т-ру, кіно.

ЗОНОВ Лев Дмитрович (20.09.1933) – геолог, автор-виконавець. Свердлов. гірничий ін-т (1956). Пісні складає з 1956.

ЗОНТОВ Григорій Сергійович (14.03.1972) – саксофоніст, композитор, учасник рос. груп «Spitfire», «Ленинград».

ЗОРИНА (спр. Попова) Віра Василівна (1853-1903) – співачка та арт. оперети. З 1885 співала у т-рах Тули, Москви, Петербурга, виконувала куплети, циг. романси. Часто виступала партнеркою співака О.Д. Давидова.

ЗОРЬКІН, спр. Максим Олегович Муравльов (28.01.1972) – діджей.

ЗОСІМОВ Борис Гур'євич (02.09.1952) – продюсер. Фундатор муз. корпорації «Biz-enterpris», голова «Polygram Records» у Росії, видавець часопису «Імперіал». Продюсер своєї дочки Олени.

ЗОСІМОВА Олена Борисівна (11.09.1975) – телеведуча, співачка, дочка Бориса. В 2002 припинила муз. діяльність.

ЗУБАРЄВА Ірина В'ячеславівна (18.06.1970) – джаз. вокалістка. Відділення хор. диригування СПбГУКИ (1989).

ЗУБОВ Микола Володимирович (22.07.1867-1908) – композитор, поет-пісняр. Автор танц. музики та романсів.

ЗУБЦОВ Євген Микитович (11.07.1920-01.05.1986) – композитор, ЗДМ України (1979). Київ. консерваторія по кл. композиції (1954). Працював худ. кер. естр. оркестрів, кер. Укр. естради, головою естр. музики Сп. композиторів України. Автор пісень, творів для естр. оркестру, музики до драм. вистав і кінофільмів.

ЗУДІН Ілля (02.08.1978) – вокаліст рос. групи «Динамит».

ЗУЄВ Андрій Вікторович (23.12.1967) – композитор, автор пісень, музики до кінофільмів.

ЗУЄВ Владислав Савелійович (22.04.1954) – вокаліст, шоумен, радіожурналіст і звукорежисер. Північно-зах. ПІ (1981), дир.-хор. відділення лєнінгр. культосвітнього уч-ща (1985). Працював у клубах, ресторанах, різних колективах.

ЗУЄВ Олександр Іванович (30.08.1950) – композитор, засновник ВІА «Кобза» (1971-1974). Київ. консерваторія по кл. композиції (1974). З 1976 концертмейстер Київ. естр.-цирк. уч-ща. Автор пісень, музики до кінофільмів, зонг-опери, муз. комедій, мюзиклів. Пр. Ленін. комсомолу України (1978).

І, Й

ИГОРЁК – див. *І. Сорокін*.

ІБРАГІМОВ Ренат Ісламович (20.11.1947) – співак, актор, продюсер, режисер, нар. арт. Татарстану (1980) та РФ (1981). Казан. консерваторія (1973). Лауреат пісенних конкурсів. Співпрацював з різними оркестрами. Автор пісень. Держ. пр. Татарстану ім Г. Тукая (1979).

ІВАНОВ Анатолій Анатолійович (31.01.1944) – живописець, автор-виконавець. Худож. уч-ще (1965). Пісні складає з 1966.

ІВАНОВ Андрій Геннадійович (17.10.1974) – виконавець на удар. інструментах. Естр.-джаз. відділення лєнін-гр. муз. уч-ща (2003). Учасник різних колективів.

ІВАНОВ Андрій Спартакович (02.04.1959) – композитор, муз-нт, сценарист. Автор пісень.

ІВАНОВ Артем (15.01.1986) – співак, учасник телепроекту «Фабрика звезд-7», анс. «Інь-Янь». Київ. політехн. ун-т (2007).

ІВАНОВ Валентин Гаврилович (21.01.1936-квітень 2008) – композитор, домрист, педагог, засл. працівник культури України. Фак. нар. інструментів Харк. консерваторії (1958), ХІМ по кл. композиції (1976). Автор творів для естр. оркестру, романсів, пісень, музики до театр. вистав.

ІВАНОВ Ігор Володимирович (15.06.1953) – співак, учасник рос. анс. «Лейся, песня», «Надежда», «Поющие сердца».

ІВАНОВ Олег Борисович (27.12.1947) – композитор, лікар, НАР (2005). Алтай. мед. ін-т (1971), Новосибір. консерваторія по кл. композиції (1976). Автор пісень. Пр. Ленін. комсомолу (1982).

ІВАНОВ Олександр Вікторович (29.10.1994) – білор. співак.

ІВАНОВ Олександр Г. – див. *Смайл*.

ІВАНОВ Олександр Юлійович (03.03.1961) – співак, учасник рос. груп «Алло», «Аэропорт», «Монитор», «Рондо».

ІВАНОВ-РАДКЕВИЧ Микола Павлович (10.02.1904-04.02.1962) – композитор, педагог, ЗДМ РФ (1957), канд. мист. (1939). Моск. консерваторія по кл. композиції (1928). В 1929-1941 та 1943-1948 викладав у Моск. консерваторії (з 1939 – проф.). Майстер дух. оркестру, знавець інструментування, відіграв велику роль у розвитку дух. музики, зокрема, маршу. Автор пісень, музики до кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1943).

ІВАНСЬКИЙ Роман Іванович (01.01.1945) – співак, НАУ (1987). Київ. консерваторія (1967). З 1979 муз. кер. чоловічого вок. квартету «Явір». НПУ (1985).

ІВАНТЄСВА Валентина Олександрівна (1935) – співачка. Львів. консерваторія. Була солісткою Москонцерту, виступала з анс. електромюз. інструментів ЦТ та ВР.

ІВАНЧИКОВА Катерина Леонідівна (18.08.1987) – білор. співачка, авторка пісень, учасниця групи «IOWA». Білор. пед. ун-т.

ІВАНЧИН Володимир Володимирович (12.04.1960) – актор, гітарист і вокаліст рос. кантрі-фолк-рок-групи «Яблоко». Муз. уч-ще (СПб).

ІВАСЮК Володимир Михайлович (04.03.1949-з 24 по 27.04.1979) – композитор, поет, співак. Герой України (2009, посмертно). Один із основоположників укр. пісенної естради. Чернів. мед. ін-т (1973), навчався на композитор. відділенні Львів. консерваторії (1973-1979). Пісні писав з 1965. Співав в анс. «Смерічка». Автор пісень. Пр. Ленін. комсомолу України (1988, посмертно), НПУ (1994, посмертно).

ІВАЩЕНКО Ігор Єфремович (17.12.1932) – диригент, НАУ (1974). Київ. консерваторія (1957). В 1956-1980 головний диригент Анс. танцю України, в 1981-1983 – Київ. т-ру оперети.

ІВАЩЕНКО Олексій Ігорович (12.05.1958) – актор, автор-виконавець. Географ. фак. МДУ (1980), актор. відділення ВГІК (1985). Пісні пише з 1974. З 1975 співпрацює в дуеті з Г. Васильєвим («ІВАСИ»). Автори мюзиклу «Норд-Ост».

ІВИЦЬКИЙ Ростислав Георгійович (31.05.1908-13.02.1974) – актор, НАУ (1968). Навчався в Київ. муз.-драм. ін-ті. З 1928 в харк. т-рі «Березіль», з 1943 кер. харк. держестради. Знімався в кіно.

ІГНАТЬЄВА Валентина Василівна (15.01.1949) – актриса та співачка. ВТМЭІ (1970), ГИТИС (1989). Працювала в оркестрі Л. Утьосова, в ансамблях «Лада», «Веселые ребята», згодом у Москонцерті. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

ІЛЛАРІЯ, спр. Катерина Ігорівна Прищепа (06.12.1986) – співачка, композитор, поетеса. Київ. ін-т музики ім. Р. Глієра.

ІЛЬІН Вадим Григорович (05.01.1942) – композитор, ЗДМ України (1989). Київ. консерваторія по кл. композиції (1971). Автор мюзиклів, романсів, пісень, музики до театр. вистав, телепередач, кінофільмів. З 1992 в Ізраїлі.

ІЛЬІН Олександр Олександрович (22.11.1983) – актор т-ру та кіно, поет, співак, учасник рос. групи «План Ломоносова». Знімався в кіно.

ІЛЬІНСЬКИЙ Олександр Васильович (1896-21.08.1956) – арт., режисер оперети, НАР (1955). Виступав у багатьох муз. т-рах.

ІЛЬЦАРАНОВА Валентина Бадміновна (16.10.1939-14.01.2010) – співачка, НАР (1994). ВТМЭІ (1974), Елістин. муз. уч-ще (1982). З 1968 солістка анс. «Тюльпан». Держ. пр. Калмикії ім. О. Городовикова (1987).

ІЛЬЧЕНКО Юрій Володимирович (26.04.1951) – співак, композитор, учасник рос. груп «Машина времени», «Земляне», «Мифы».

ІНЄШ – див. *Кдирова І*.

ІОДІС Поліна Янівна (12.12.1978) – співачка, спортсменка, учасниця рос. групи «Блестящие» (1995-1998). Ін-т вільних мистецтв і наук.

ПАТОВ Кирило Вікторович (05.03.1971) – перкусиніст, учасник різних латиноамер. муз. проектів і колективів.

ПРАКЛІ – див. *Пірцхалава*.

ПРТЛАЧ Стронгілла Шаббетаївна (05.10.1902-01.01.1983) – арт. т-ру, виконавиця старовинних романсів, за походженням туркень. З 1929 виступала на естраді з виконанням жанрових пісень.

ІСАК Лідія (27.03.1993) – співачка. Фак. журналістики Молд. ун-ту, Санкт-петерб. акад. музики, т-ру та образотворч. мистецтв.

ІСАКОВСЬКИЙ (спр. Ісаков) Михайло Васильович (19.01.1900-20.07.1973) – поет-пісняр, ГСП (1970). Автор текстів пісень. Держ. пр. СРСР (1943, 1949).

ІСОЯН Чинар Маміконівна (29.12.1987) – вірм. поп-співачка, піаністка, телеведуча, композитор. Ростов. консерваторія, моск. ін-т телебачення та радіомовлення.

ІСТОМІНА Марія Іванівна (23.02.1900) – співачка. З 1930 працювала у Лендержестраді.

ІШХАНІШВІЛІ Ізольда Едвардівна (11.05.1977) – учасниця рос. групи «Лицей» (1991-2001). Юридична освіта (1998). З 2001 сольна кар'єра.

ЙОАЛА (Joala) Як Арнович (26.06.1950-25.09.2014) – ест. співак, засл. арт. Естонії (1979). Муз. уч-ще по кл. флейти. Лауреат пісенних конкурсів. Працював з ансамблями «Радар», «Лейся, песня», «Лайне», «Красные маки». Знімався в кіно.

ЙОШКА Іграф Ігорович (14.05.1942) – циг. співак, гітарист, композитор, проф., НАР (1993). Київ. консерваторія по кл. вокалу, гітари та композиції (1968). На естраді з 1957. Працював у Росконцерті, Москонцерті, у складі тріо «Ромен». Знімався в кіно. Держ. пр., Ленін. пр.

ЙОШПЕ Алла Яківна (13.06.1937) – співачка, канд. псих. наук, засл. арт. Узбекистану (1969), НАР (2002). Філософ. фак. МДУ (1960). Виступала в дуеті з С. Рахімовим, з 1966 у складі Москонцерту, на поч. 1990-х дует «АС» (група «Алла+Стахан»).

К

КАБАЛЕВСЬКИЙ Дмитро Борисович (30.12.1904-14.02.1987) – композитор, піаніст, диригент, педагог, громад. діяч. Нар. арт. СРСР (1963), д-р мист. (1965), акад. АПН СРСР (1971), ГСП (1974). Моск. консерваторія по кл. композиції (1929) та ф-но (1930). Проф. Моск. консерваторії (з 1939). Автор оперети, романсів, пісень, музики до драм, вистав, кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1946, 1949, 1951, 1980), Держ. пр. РФ (1966), Ленін. пр. (1972), пр. Ленін. комсомолу (1984).

КАБАНОВ Олексій Михайлович (05.04.1983) – клавішник і вокаліст рос. групи «Корни».

КАБАНОВА Тетяна Іванівна (12.03.1957) – актриса, співачка в жанрі рос. шансону.

КАВАГОС Сергій Сирович (25.06.1953-03.09.2008) – клавішник і барабанщик рос. груп «Машина времени», «Воскресенье».

КАВАЛЕРЯН Карен Артаваздович (05.06.1961) – поет. Моск. автодорожній ін-т (1984). Автор текстів пісень.

КАВЕЦЬКА Вікторія Вікторівна (бл. 1870-?) – співачка й арт. оперети. В 1905-1915 працювала у Петербурзі, гастролювала в Росії та за кордоном.

КАГАДЄСВ Андрій Володимирович (09.07.1961) – бас-гітарист, засновник рос. групи «НОМ», брат Сергія.

КАГАДЄСВ Сергій Володимирович (20.10.1964-09.09.2014) – рок-муз-нт, співак, актор, телеведучий, продюсер, учасник рос. груп «НОМ», «Евро-НОМ» та ін. Брат Андрія.

КАГАН Симон Михайлович (07.12.1908-11.05.1997) – джаз. піаніст, працював в оркестрі Л. Утьосова, акомпанував І. Юр'євій. Моск. консерваторія. З 1973 в еміграції.

КАДЕНКО Володимир Михайлович (29.07.1953) – автор-виконавець, філолог, перекладач. Київ. ун-т (1981). Пісні складає з 1969.

КАДИШЕВА Надія Микитівна (01.06.1959) – співачка, учасниця рос. анс. «Золотое кольцо», НАР (1999). РАМ (1983).

КАЖЛАЄВ Мурад Магометович (15.01.1931) – композитор, нар. арт. СРСР (1981). Бакин. консерваторія по кл. композиції (1955). Працював диригентом в різних орк. колективах. Автор інстр. музики, музики для кіно, т-ру та цирку, романсів і пісень. Плідно працює в галузі джазу, уводить до нього елементи класичної поліфонії. Держ. пр. Дагестана (1967), Держ. пр. РФ (1970).

КАЗАКОВА Оксана (17.06.1982) – співачка. Відділення актор. майстерності та естр. мистецтва Балт. ін-ту екології, політики та права (2006). Учасниця телепроекту «Народный артист», рос. групи «Ассорти». З 2011 сольна кар'єра.

КАЗАКОВА Римма Федорівна (27.01.1932-19.05.2008) – поетеса. Іст. фак. Ленінгр. ун-ту (1954). Чимало віршів покладено на музику.

КАЗАНОВА Саті Сетгаліївна (02.10.1982) – співачка, телеведуча, учасниця рос. групи «Фабрика» (2002-2010). Засл. арт. Адигеї (2009), Кабардино-Балкарії (2010), Карачаєво-Черкесії (2012). РАМ ім. Гнесіних, актор. фак. ГИТИСа (2014).

КАЗАРОЗА (спр. Шеншева) Белла Георгіївна (1893-02.03.1929) – арт. т-ру та естради, співачка, танцівниця.

КАЗАХАНОВ Ільдар Дамирович (21.12.1968) – джаз. гітарист, кер. анс. Естр.-джаз. відділення СПБГУКИ (2004). Учасник рос. груп «Русский размер», «Профессор Лебединский».

КАЗАЧЕК Рафаїл Леонтійович (02.11.1924-23.11.2002) – сценограф естради. Держ. пр. СРСР (1983). З 1991 у США.

КАЗАЧЕНКО Вадим Геннадійович (13.07.1963) – співак, ЗАР (2011). Був солістом групи «Фристайл» (1989-1991). З 1992 сольна кар'єра.

КАЗЕНІН В'ячеслав Ігорович (21.05.1937-17.02.2014) – композитор, ЗДМ РФ (1980). Урал. консерваторія по кл. композиції (1960) та ф-но (1961). Автор оперет, мюзиклів, муз. комедій, пісень, музики до спектаклів, кіно- та мультфільмів.

КАЛАНДЬОНОК Микола Анатолійович (01.01.1949) – композитор, педагог. Київ. консерваторія по кл. композиції (1978). Автор романсів, пісень, музики до театр. вистав і кінофільмів.

КАЛАНТАРЯН Рубіна Рубенівна (01.05.1925) – співачка, НАР (1995). Ленінгр. консерваторія (1955). Працювала солісткою анс. пісні та танцю Вірменії (з 1945).

КАЛІНІН Олександр Леонідович (29.04.1961) – учасник рос. анс. ексцентрики та пародії «Екс-ББ».

КАЛІНЧЕНКО Таїсія Семенівна (04.12.1949) – співачка, актриса, педагог, доцент, засл. арт. РФ. Лауреат пісенних конкурсів.

КАЛНИНЬШ (Kalniņš) Імантс (26.05.1941) – латв. композитор. Латв. консерваторія по кл. композиції (1964). Автор пісень, музики до спектаклів і кіно.

КАЛУГІН Сергій Олександрович (09.04.1967) – поет, муз.-нт, автор пісень. Муз. уч-ще по кл. гітари (1986).

КАЛЬВАРСЬКИЙ Анатолій Володимирович (17.06.1934) – композитор, піаніст, кер. оркестру, ЗДМ РФ (1998). Автор пісень, музики для цирку, кіно, театр. вистав.

КАЛЬЯНОВ Олександр Іванович (26.08.1947) – співак, композитор, аранжувальник, продюсер. Таганрог. радіотехн. ін-т. Свій шлях на естраді починав у сер. 1970-х звукорежисером в ансамблях «Шестеро молодых», «Красные маки», «Феникс», «Самоцветы», згодом у О. Барикіна, А. Пугачової. В 1984 організував першу приватну студію звукозапису у Москві «Тон-сервис», на якій записувалося чимало виконавців (І. Аллегрова, В. Кузьмін, І. Ніколаєв, Н. Корольова).

КАМАЛІЯ, спр. Наталя Вікторівна Захур (18.05.1977) – співачка, актриса, модель, ЗАУ (2004). Відділення режисури КНУКіМ. Лауреат пісенних конкурсів. Авторка пісень.

КАМБУРОВА (спр. Акімова) Олена Антонівна (11.07.1940) – співачка, НАР (1996), за походженням гречанка. Київ. технологіч. ін-т легкої промисловості (1963), відділення естр. режисури ГИТИСу (1979). На конц. естраді з 1966. Арт. Москонцерту (з 1965). З 1989 худож. кер. моск. Т-ру музики та поезії О. Камбурової. Працюючи у жанрі камерного мистецтва, синтезує музику, поетичне слово й актор. майстерність. Великий майстер мініатюри та театралізованої пісні. Співає багатьма мовами. Знімалася в кіно. Пр. Ленін. комсомолу, Царськосел. худож. пр., Держ. пр. РФ (2000).

КАМЕНСЬКА Марія Данилівна (31.08.1854-1925) – співачка. Петерб. консерваторія. Співала в опер. т-рах Петербурга, Тбілісі. Згодом виступала як конц. співачка з виконанням романсів і пісень.

КАМЕНСЬКИХ Анастасія Олексіївна (04.05.1987) – співачка, з 2006 учасниця дуету «Потап и Настя». Лауреат пісенних конкурсів.

КАМЕННИЙ Геннадій Аркадійович (12.12.1948) – співак, НАР (2002). Відділення сольного співу МПП (1990). Співпрацював з різними оркестрами.

КАНДАЛОВА Лариса Василівна (20.03.1950-02.08.2007) – співачка, засл. арт. Узбекистану. Ташкент. консерваторія (1975). Працювала в анс. «Ялла», була солісткою Держтелерадіо Узбекистану, виступала у складі оркестрів Силантьєва, Кролла, Гараняна, Г. Брома. Пр. Ленін. комсомолу.

КАНДЕЛАКІ Володимир Аркадійович (30.03.1908-11.03.1994) – співак, режисер, нар. арт. СРСР (1971). Тбіліс. консерваторія по кл. співу (1928), ГИТИС (1933). Працював у Моск. муз. т-рі ім. Станіславського та Немировича-Данченка, керував «голосовим джазом», у моск. т-рі оперети (гол. режисер, 1954-1964), на естраді. Знімався в кіно. Держ. пр. СРСР (1952).

КАНЕР Валерій Вікторович (07.09.1940-22.06.1999) – фізик, д-р фіз.-математ. наук, проф., автор-виконавець. Фізфак МДУ (1964). Пісні складав з 1959.

КАНУННІКОВ Олексій Дмитрович (27.07.1932-29.12.2014) – джаз. тромбоніст, аранжувальник, вокаліст, кер. колективів, представник традиц. джазу. Учасник різних колективів.

КАНЧЕЛІ Гія Олександрович (10.08.1935) – груз. композитор, нар. арт. СРСР (1988). Тбіліс. консерваторія по кл. композиції (1963). Автор муз. комедій, творів для естр. оркестру, т-ру та кіно. Держ. пр. СРСР (1976), Грузії ім. Руставелі (1981). З 1991 в еміграції.

КАПГЕР Володимир Олександрович (01.06.1955) – актор, автор-виконавець. Пісні складає з 1969.

КАПЕТАНАКІ Юрій Костянтинович (02.10.1950) – виконавець на клавіш. інструментах, кер. анс. Учасник анс. «Дружба», ін. колективів.

КАПЛАНОВ Ізмаїл Львович, спр. Ісак Львович Каплан (12.06.1938-27.03.2011) – композитор, співак, автор пісень та естрадно-інстр. творів, засл. арт. Білорусії.

КАПЛУН Борис Федорович (17.01.1951) – ударник, скрипаль, вокаліст рос. групи «Ариэль», ЗАР (2004).

КАПУРО Марина Станіславівна (15.10.1961) – співачка, ЗАР (1993). СПБГУКИ (1999). З 1978 солістка рос. групи «Яблоко», з 1986 солістка Ленконцерту. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

КАПУСТИН Микола Гіршевич (22.11.1937) – джаз. піаніст. Моск. консерваторія по кл. ф-но (1961). Працював в оркестрах О. Лундстрема (1961-1972), «Голубой экран» (1972-1977), кінематографії.

КАРАБИЦЬ Іван Федорович (17.01.1945-20.01.2002) – композитор, диригент, педагог, проф., НАУ (1991). Київ. консерваторія по кл. композиції (1971), з 1983 її викладач. Автор романсів та пісень, мюзиклу, музики до театр. вистав і кінофільмів. Пр. Ленін. комсомолу України (1978), пр. Ленін. комсомолу (1981).

КАРА-ДМИТРИЄВ Дмитро Лазарович (20.01.1888-03.05.1972) – акт. т-ру та естради, муз-нт, співак. Юридич. фак. Одес. ун-ту.

КАРАЄВ Кара Абульфаз огли (05.02.1918-13.05.1982) – композитор, педагог, громад. діяч, нар. арт. СРСР (1959), проф. (1957), акад. АН Азербайджану (1959), ГСП (1978). Моск. консерваторія по кл. композиції (1946). Автор мюзиклу, музики для естр. оркестру, до театр. постанов і кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1946, 1948). Держ. пр. Азербайджану (1965). Ленін. пр. (1967).

КАРАМИШЕВ Борис Павлович (15.05.1915-2005) – композитор, диригент, ЗДМ РФ (1980). Ленінгр. муз. уч-ще по кл. композиції та диригування (1939). З 1934 кер. орк. колективів, з 1965 конц.-естр. оркестру «Голубой экран». Автор пісень, творів для естр. оркестру, музики до кінофільмів.

КАРАУЛОВА Юліана Юріївна (24.04.1988) – співачка, учасниця рос. групи «5sta Family».

КАРАЧЕНЦОВ Микола Петрович (27.10.1944) – актор, співак, НАР (1989). Шк.-студія МХАТ (1967). З 1967 працював у Моск. т-рі ім. Ленін. комсомолу (Ленком). Співав у спектаклях, на естраді, озвучував мультфільми, брав участь у теле- та радіопередачах. З 1970 знімався й співав у кіно. Держ. пр. РФ (2003).

КАРЄВА Галина Олексіївна (01.01.1929-07.02.1990) – співачка, НАР (1984). Вок. відділення Моск. муз. уч-ща (1956). Арт. Мосестради (1955), Росконцерту (1980), Моск. філармонії. Авторка романсів.

КАРЄВА Тетяна Миколаївна (23.10.1949) – музикознавець, естрадознавець. МПП (1972). Автор статей про естраду.

КАРИНСЬКА Марія Олександрівна (1882-?) – арт. естради, співачка. На конц. естраді з 1909. Після 1917 в еміграції.

КАРЛССОН (спр. Горун) Ніна (03.01.1986) – співачка, композитор, поет, засновник і лідер групи «Nina Karlsson». Композитор. фак. СПб. консерваторії (2008).

КАРМАНОВ Федір, спр. Фархат Фридович Карамов (13.03.1955) – співак, представник рос. шансону. Перм. муз. уч-ще по кл. скрипки (1976). З 1976 працював у перм. анс. «Рябины-ягоды», згодом в ресторанах Пермі, Москви. З 1990 в анс. А. Полотна «ЛоцМэн».

КАРМІНСЬКИЙ Марко Веніамінович (30.01.1930-19.10.1995) – композитор, ЗДМ України (1980). Харк. консерваторія по кл. композиції (1953). Автор муз. комедії, естр. творів, пісень, музики до театр. вистав і кінофільмів.

КАРОЛЬ Тіна, спр. Тетяна Григорівна Ліберман (25.01.1985) – співачка, НАУ (2017). Відділення естр. співу Київ. муз. уч-ща (2004), фак. менеджменту та логістики Нац. авіац. ун-ту. Солістка анс. пісні та танцю Збройних Сил України (2003). Лауреат пісенних конкурсів.

КАРПА Наталія Семенівна (14.08.1981) – співачка, ЗАУ (2009). Львів. мед. ун-т, Львів. Політехніка. Лауреат пісенних конкурсів.

КАРПОВА Анастасія Леонідівна (02.11.1984) – учасниця рос. групи «Серебро» (2009-2014). Згодом сольна кар'єра.

КАРТАВЦЕВ Андрій Вікторович (21.01.1972) – співак, композитор, учасник різних рос. груп.

КАРЯКІН Юрій (05.11.1958) – бас-гітарист рос. груп «Телефон», «Дежа вю».

КАСПАРЯН Юрій Дмитрович (24.06.1963) – гітарист рос. груп «Кино», «Поп-механика», «Ю-Питер».

КАСТОРСЬКИЙ Сергій Михайлович (20.02.1948-08.09.2016) – композитор, ЗДМР. Автор пісень.

КАСЬЯНИК Юрій Михайлович (28.06.1948) – виконавець на клавіш. інструментах, кер. анс., композитор. Учасник різних колективів (А. Бадхен, «Поп-механика»), був соорганізатором білор. анс. «Сябры».

КАТАЄВ Ілля Євгенович (02.03.1939-20.06.2009) – композитор. МПП по кл. теорії музики (1961) та композиції (1964). Автор пісень, музики до драм. вистав, кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1984).

КАТІН Сергій Васильович (20.07.1962) – продюсер, автор пісень, батько Олени, учасник рос. груп «Арсенал», «Дюна».

КАТІНА Олена Сергіївна (04.10.1984) – співачка, учасниця рос. груп «Непоседы», «Тату» (1999-2009). Лауреат пісенних конкурсів. З 2009 сольний проект «Lena Katina» (США).

КАТРОВСЬКА Олена Юріївна (1967) – співачка. МПП. З 1985 в Союзконцерті, з 1993 солістка Москонцерту.

КАТЯ CHILLY (Чілі), спр. Катерина Петрівна Кіндратенко (Боголюбова) (12.07.1978) – співачка, ЗАУ. Філол. фак. Київ. ун-ту. Лауреат пісенних конкурсів.

КАУКС (Kauks) Каре (02.06.1961) – ест. співачка. Естр. відділення Таллін. муз. уч-ща. На професійній сцені з 1986. Співала з різними складами, виступала у вар'єте. Лауреат пісенних конкурсів.

КАЦ Марія Львівна (23.01.1973) – співачка. Була бек-вокалісткою в групі «Лига блюза», на записах Г. Лепса, С. Трофимова.

КАЦ Сигізмунд Абрамович (04.04.1908-17.07.1984) – композитор, НАР (1980). Моск. консерваторія по кл. композиції (1937). Автор танців, куплетів, частівок, пісень, оперет, музики для драм. т-ру, кіно, радіо, цирку. Держ. пр. СРСР (1950).

КАЧАН Володимир Андрійович (18.05.1947) – актор, письменник, автор-виконавець, НАР (2004). Театр. уч-ще (1969). Пісні складає з 1965. Знімався в кіно.

КАЧАНОВА Ольга Іванівна (06.03.1953) – поетеса, ведуча телепрограм, автор-виконавець. Алматин. архіт.-буд. ін-т. Пісні пише з 1980.

КАШИН Павло Петрович (04.03.1967) – композитор, мультиінструменталіст, співак, актор. Муз. уч-ще (1986).

КВАША Олег Семенович (13.09.1958) – композитор і співак. Вільнюс. консерваторія (1982). Працював на танцюмайданчиках і в ресторани.

КВІК Георгій Олексійович (17.01.1950) – співак, ЗАР (1995). Студія при моск. циг. т-рі «Ромэн». На естраді з 1967. Працював у Росконцерті та Москонцерті. Виступав у тріо «Ромэн».

КВІНТ Лора (Лариса) Геннадіївна (09.06.1953) – композитор, піаністка, ЗДМ РФ (2005). Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но та композиції (1978). Працювала концертмейстером в Ленінгр. театр. ін-ті, автором-виконавцем у Ленконцерті. Авторка пісень, рок-опери, мюзиклів. Успішно працює для кіно та ТБ, драм. т-ру та радіо.

КВІНТА Руслан, спр. Руслан Валерійович Архименко (20.07.1972) – муз. продюсер, співак, автор пісень. Київ. консерваторія по кл. фагота (2000).

КВІТНИЦЬКА Ксенія Михайлівна (16.07.1887-01.02.1956) – співачка, арт. естради та театру. Моск. консерваторія.

КВЯТКОВСЬКА Фаїна Марківна (Фанні Гордон) (23.12.1914-09.07.1991) – композитор, поет, драматург, перекладач. До ВВВ жила у Польщі. Авторка пісень, оперет.

КДИРОВА Інеш Осербайвна (22.12.1970) – співачка, ЗАУ (1999). Київ. ун-т культури та мистецтв. Лауреат пісенних конкурсів.

КЕЖВАТОВ Дмитро Васильович (22.03.1975) – гітарист, композитор, бек-вокаліст різних груп.

КЕЗЛЯ Ігор Михайлович (19.01.1959) – композитор і виконавець. Моск. авіац. ін-т, МГІК. Працював у Москонцерті, кер. групи «Новая коллекция».

КЕЛЬМІ Кріс, спр. Анатолій Ар'євич (21.04.1955) – співак, мультиінструменталіст, композитор. Моск. ін-т інж. залізнич. транспорту (1977), МПІ (1987). Грав і співав у групах «Садко», «Рубиновая атака», «Високосное лето» (1972-1980), «Автограф» (1980-1981). В 1981-1986 кер. муз. ансам. т-ру ім. Ленін. комсомолу «Рокатель». Працював у Т-рі пісні Пугачової. З 1990 в об'єднанні «АРС» І. Крутого, з 1994 виступає самостійно. Автор пісень, музики до мультфільмів.

КЕМЕРОВСЬКИЙ (спр. Яковлев) Євген Іванович (08.08.1962) – співак, представник рос. шансону. Смолен. ін-т фізкультури (1984), Моск. акад. спорту (1990). Співпрацює з багатьма виконавцями.

КЕСОГЛУ Лакі Костянтинівич (22.07.1939) – казах. співак, педагог, проф., нар. арт. Казахстану (1989). Алма-Атин. консерваторія (1967). Соліст ЄСО Казах. радіо та ТБ. Держ. пр. Казахстану (2014).

КИВА Олег Пилипович (05.01.1947-26.12.2007) – композитор, НАУ (2001). Київ. консерваторія по кл. композиції (1971). Автор романсів та пісень, музики до театр. вистав і кінофільмів. Пр. Ленін. комсомолу України (1979), ім. М. Лисенка (2004).

КИРЕЙКО Віталій Дмитрович (23.12.1926) – композитор, музикознавець, педагог, НАУ (1977), канд. мист. (1953), проф. (1978). Київ. консерваторія по кл. композиції (1949). Автор пісень, романсів, музики до театр. вистав, обробок укр. нар. пісень. Пр. ім. М. Лисенка (1985).

КИРСЄВ Анатолій Миколайович (14.11.1956) – поет, композитор, співак.

КИРСЄВ Олег Хусайнович (06.02.1963) – саксофоніст, представник етніч. джазу, продюсер, нар. арт. Башкортостану (2012).

КИРИЛІНА Ірина Яківна (25.03.1953) – композитор. Київ. консерваторія по кл. композиції (1977). Авторка романсів, пісень, рок-опери, творів для естр. оркестрів, музики до театр. вистав. Пр. Ленін. комсомолу України (1988).

КИРИЛОВА Зінаїда Іванівна (30.04.1931) – співачка, НАР (2000). Вок. відділення моск. муз. уч-ща (1964), ВТМЭІ (1965). Працювала солісткою Москонцерту (1965-1996).

КИРИЧЕК Петро Тихонович (1906-1968) – співак, ЗАР (1960). Вок. відділення Моск. консерваторії.

КИРИЧЕНКО Раїса Опанасівна (14.11.1943-09.02.2005) – співачка, НАУ (1979), Герой України (2003). В 1962-1968 солістка Полт., Житомир. філармоній. В 1968-1983 солістка Черкас. нар. хору, з 1983 – Черкас., з 1985 – Полт. філармоній. На поч. 1980-х сольна кар'єра. НПУ (1986), пр. ім. Д. Луценка «Осіннє золото» (2001). В Полтаві названа вулиця, в пед. ін-ті відкритий музей, у рідному селі – пам'ятник (2008).

КИРНИЦЬКИЙ Олександр Григорович (08.11.1956-07.11.2008) – молд. рок-муз-нт, бас-гітарист, автор пісень, учасник груп «Кордиал», «Магістраль», «Круиз».

КИСЕЛЬОВ Борис Михайлович (26.10.1946) – композитор. ХІМ по кл. композиції (1979). Автор пісень, музики до драм. вистав.

КИСЕЛЬОВ Володимир Володимирович (10.07.1952) – муз. продюсер, співак, засновник і ударник рос. ансам. «Земляне» (1978-1988). Автор пісень.

КІАХІДІ Олександр Георгійович (02.09.1972) – джаз. труба. Петрозавод. консерваторія по кл. труби (1996). Учасник різних колективів.

КІЗІН Михайло Михайлович (03.06.1968) – актор, співак, соліст рос. ансам. «Россия», НАР (2006), канд. мистецтвознавства.

КІКАБІДЗЕ Вахтанг Костянтинівич (19.07.1938) – актор, співак, нар. арт. Грузії (1980). Тбіліс. ун-т (1959), ін-т іноземних мов (1963). З 1959 арт. Тбіліс. філармонії, з 1962 у квартеті «Диэло». Працював в 1965-1980 в

анс. «Орэра», де виступає як співак і ударник (з 1966 худож. кер.), очолював естр. оркестр Грузії «Рэро» (1986-1990). З 1975 актор кіностудії «Грузія-фільм». З 1967 знімається та співає в кіно. Автор текстів пісень. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия» (1999). Держ. пр. СРСР (1978).

КІЛЬБЕРГ Іван Йосипович (26.11.1918-30.10.1982) – диригент, ЗДМ України (1972). Львів. консерваторія (1953). В 1954-1982 головний диригент Одес. т-ру муз. комедії.

КІМ Джері, спр. Че Рі Кім (25.03.1955) – гітарист, композитор, кер. анс. Дир.-хор. відділення Владивост. муз. уч-ща (1984). Учасник різних колективів.

КІМ (псевдонім Михайлов) Юлій Черсанович (23.12.1936) – поет, драматург, автор і виконавець власних пісень, один із основоположників автор. пісні. Іст.-філолог. фак. Моск. пед. ін-ту (1959). Автор сценаріїв, мюзиклів, п'єс, музики до спектаклів, має багатий мелодійний талант. Пісні К. звучать у фільмах, у репертуарі багатьох виконавців. Знімався в кіно. Держ. пр. РФ (1999), пр. Б. Окуджави (2000).

КІМЕЛЬФЕЛЬД Дмитро Ісакович (01.07.1950) – бард, поет, арт. естради, телеведучий, учасник різних ансамблів.

КІНЕР Борис Гершевич (05.10.1955) – актор, автор-виконавець. Театр. уч-ще (1980). Пісні складає з 1966.

КІНЧЕВ (спр. Панфілов) Костянтин Євгенович (25.12.1958) – співак, лідер рос. групи «Аліса» (з 1984). Один із найсамобутніших поетів рос. року. Знімався в кіно.

КІПЕР Олена Володимирівна (07.09.1975) – співачка, продюсер, композитор, сценарист, режисер. Фак. журналістики МДУ.

КІПЄЛОВ Валерій Олександрович (12.07.1958) – вокаліст рос. груп «Арія», «Кипелов».

КІРКОРОВ Філіп Бедросович (30.04.1967) – співак, актор, композитор, продюсер, НАР (2000) та України (2008). Вок. відділення муз. уч-ща ім. Гнесіних (1988). На конц. естраді з 1985. Працював у ленінгр. мюзик-холі, т-рі пісні А. Пугачової. Лауреат пісенних конкурсів. Знімався в кіно.

КІРСО Ніна Владиславівна (04.08.1963) – солістка укр. групи «Фристайл».

КІШЕ Андрій (07.09.1976) – співак, телеведучий, шоумен, продюсер.

КЛАДНИЦЬКИЙ Владислав Іванович (05.03.1932-29.07.2015) – композитор, ЗДМР (1982). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції. Автор пісень, музики до кінофільмів.

КЛЕБАНОВ Дмитро Львович (25.07.1907-06.06.1987) – композитор, диригент, педагог, ЗДМ України (1967). Харк. муз.-драм. ін-т по кл. композиції (1926). З 1934 викл. Харк. консерваторії (з 1960 проф.). Автор муз. комедій, романсів, пісень, музики для т-ру та кіно.

КЛЕВИЦЬКИЙ Олександр Леонідович (01.05.1954) – композитор, диригент, продюсер. ЗДМ РФ (2004). Був муз. кер. анс. «Наdejда», «Добры молодцы». Разом з Ю. Ніколаєвим створив телевіз. муз. конкурс «Утренняя звезда». З 2007 головний диригент Конц. оркестру ім. Ю. Силантьєва.

КЛЕЙМІЦ Григорій Давидович (17.08.1945-20.09.1998) – піаніст у колективах Татляна, Е. П'єхи, Боярського, учасник рос. групи «Поющие гитары».

КЛЕМЕНТ Лідія Ричардівна (08.07.1937-16.06.1964) – співачка. Ленінгр. інж.-буд. ін-т. Працювала в оркестрі А. Бадхена.

КЛЕТНИЧ Борис Євгенович (01.08.1961) – молд. співак, поет, прозаїк. ВГІК (1983). З 1994 в еміграції (Ізраїль, Канада).

КЛИМНЮК Андрій Костянтинович (27.09.1985) – автор-виконавець в стилі рос. шансону.

КЛИМОВА Ірина Михайлівна (12.04.1967) – акт. т-ру та кіно, співачка, кінопродюсер, ЗАР (2014). Театр. уч-ще ім. Щукіна.

КЛИМОВА Катерина Олександрівна (24.01.1978) – арт. т-ру та кіно, виконавиця романсів і пісень в кінофільмах.

КЛИМАШЕНКО Дмитро Михайлович (15.05.1979) – співак, продюсер, ЗАУ (2005), лауреат пісенних конкурсів.

КЛІНСЬКИХ Юрій Миколайович (27.07.1964-04.07.2000) – композитор, засновник рос. групи «Сектор газа».

КЛОДНІНА Валентина Єфремівна (17.07.1912) – співачка, ЗАР (1957). В 1926-1963 співала в рос. нар. хорі М. П'ятницького. Держ. пр. СРСР (1952).

КЛОЦ Максим Михайлович (19.10.1970) – виконавець на удар. інструментах. Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща (1996). Учасник колективів «North Dixieland Band», «Bright», «Парадигма».

КЛЬОНОВ (спр. Кунцман) Михайло Євсєєвич (20.08.1954) – муз.-нт, композитор, поет, автор-виконавець в стилі рос. шансону. Моск. муз. уч-ще. Працював у Москонцерті та Росконцерті.

КЛЯВЕР Деніс Ілліч (06.04.1975) – учасник рос. вок. дуєту «Чай вдвоєм» (1994-2012), син актора І. Олейнікова, який писав пісні для групи. Ленінгр. муз. уч-ще по кл. труби (1996). З 2013 сольна кар'єра.

КЛЯЧКІН Євген Ісакович (23.03.1934-30.07.1994) – поет, автор-виконавець. Ленінгр. інж.-буд. ін-т (1954). З 1961 пише вірші та музику, з 1978 виступає з власними піснями. З 1985 арт. Ленконцерту. З 1990 в Ізраїлі.

КНІППЕР Лев Костянтинович (03.12.1898-30.07.1974) – композитор, НАР (1974). Автор романсів і пісень, музики до драм. спектаклів, кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1946, 1949), Держ. пр. РФ (1972).

КНУШЕВИЦЬКИЙ Віктор Миколайович (19.01.1906-01.12.1974) – композитор і диригент. Навчався в Саратов. консерваторії, в моск. муз. технікумі. В 1927-1937 та 1945-1952 кер. джаз-оркестру Всесоюз. радіо, в 1937-1941 – Джаз-оркестру СРСР. Автор пісень, естр.-джаз. творів, перекладень для естр. оркестру.

КНЯЗЄВ Андрій Сергійович (06.02.1973) – муз.-нт, вокаліст, автор музики і текстів, учасник рос. груп «Король і Шут» і «КняZz».

КОБЗЄВА Олена Петрівна – див. *Преснякова О.*

КОБЗОН Йосип Давидович (11.09.1937) – співак, проф., нар. арт. СРСР (1987), НАУ (1991, в 2014 відмовився). Академік гуманітарних наук (1996). Вок. фак. МП (1973). У 1959-1962 соліст Всесоюз. радіо, з 1962 соліст Москонцерту. З 1984 викладав у МП на вок. фак., очолював відділення естр. вокалістів. Лауреат пісенних конкурсів. Пр. Ленін. комсомолу (1976), Держ. пр. СРСР (1984).

КОБИЛЯНСЬКИЙ Євген Борисович (02.11.1964) – композитор, співак, аранжувальник, звукорежисер, продюсер. Київ. муз. акад., моск. ін-т культури. Продюсер. освіта в США.

КОВАЛЕВСЬКИЙ Олександр Павлович (04.11.1957-27.06.2009) – співак, композитор, ЗАР (1999). ХМУ, працював у Горьк. філармонії солістом і худож. кер. групи «Времена года».

КОВАЛЬОВ Андрій Аркадійович (07.06.1957) – співак, телеведучий, автор пісень, учасник рос. групи «Пилгрим». Моск. автодорож. ін-т.

КОВАЛЬОВ Іван Євгенович (07.06.1960) – джаз. бас-гітарист, кер. анс. Естр.-джаз. відділення лєнінгр. муз. уч-ща (1981). Учасник колективів «Ритми века», «Земляне», «Парафраз».

КОВАЛЬОВА Ольга Василівна (04.08.1881-02.01.1962) – співачка, збирачка, виконавиця рос. нар. пісень, НАР (1947). Авторка пісень, статей з питань виконав. майстерності.

КОВАЛЬЧУК Юлія Олегівна (12.11.1982) – співачка, телеведуча, учасниця рос. групи «Блестящие» (2001-2008). МГУКИ.

КОВАЧ Ігор Костянтинівич (02.11.1924-24.10.2003) – композитор, педагог, проф. (1982), ЗДМ України (1975). Харк. консерваторія по кл. композиції (1959). Автор пісень, оперети, музики для драм. т-ру, кіно.

КОВНЕР Йосип Наумович (29.12.1895-04.01.1959) – композитор. Віленське муз. уч-ще по кл. ф-но, навчався в Петрогр. консерваторії по кл. композиції. Автор муз. комедій, музики до драм. вистав, мультфільмів.

КОВТУН Валерій Андрійович (10.10.1942) – соліст-акордеоніст, композитор, НАР (1996), «золотий акордеон Росії». Фак. режисерів мас. свят КДК (1991). Був муз. кер. оркестру Богатикова, солістом-акордеоністом у колективах Й. Кобзона та М. Есембаєва. З 1980 арт. Москонцерту.

КОГАН Олександр Валерійович (15.04.1980) – співак, арт., композитор, кіноактор.

КОГАН Юлія Михайлівна (20.03.1981) – співачка, авторка пісень, учасниця рос. групи «Ленинград» (2010-2013).

КОДРЯНУ Марія Петрівна (23.08.1949) – молд. співачка, ЗАР, нар. арт. Молдови. ГИТИС (1986). Співала в ансамблях Б. Бенцианова, «Дружба», оркестрі Й. Вайнштейна, працювала в Москонцерті. Лауреат пісенних конкурсів.

КОЖИН Ігор Павлович (31.01.1963) – гітарист, автор пісень, учасник рос. груп «Лига Блюза», «Мастер».

КОЗИЦЬКИЙ Пилип Омелянович (23.10.1893-27.04.1960) – композитор, музикознавець, педагог, муз.-громад. діяч, ЗДМ України (1943). Київ. консерваторія по кл. композиції, гармонії та інструментування (1920). Автор обробок нар. пісень, романсів, пісень, музики до кінофільмів.

КОЗІН Вадим Олексійович (03.04.1903-19.12.1994) – співак, НАР (1993). Співати почав у сер. 1920-х. Виступав під псевдонімом Вадим Холодний. Згодом соліст Мосестради. В 1943 разом із М. Дітрих, М. Шевальє, І. Кремер виступив у концерті, організований для учасників Тегеран. конференції. Працював в естр.-конц. групі Магадан. муз.-драм. т-ру. В репертуарі понад 3 тис. пісень. Виступав у супроводі інстр. ансамблів, гітаристів і піаністів. Автор пісень. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

КОЗЛОВ Володимир Валерійович (27.06.1959) – бас-гітарист і контрабасист. Естр.-джаз. відділення лєнінгр. муз. уч-ща (1989). Учасник різних колективів.

КОЗЛОВ Олександр Костянтинівич (25.09.1961-01.03.2001) – композитор, клавішник рос. групи «Агата Кристи». Свердлов. мед. ін-т.

КОЗЛОВ Олексій Семенович (13.10.1935) – джаз. саксофоніст (альт), композитор, аранжувальник, журналіст, кер. групи «Арсенал» (з 1975), НАР (2003). Моск. архіт. ін-т (1962), реж. фак. муз. комедії й естради ГИТИСу (1981). Був організатором джаз. клубів у Москві. Працював аранжувальником та солістом-саксофоністом у «ВЮ-66». Учасник джаз. фестивалів. Автор музики до театр. вистав і кіно.

КОЗЛОВА Валерія Сергіївна (22.01.1988) – співачка, ударниця рос. груп «Ранетки» (2005-2008), «5sta Family» (з 2015).

КОЗЛОВСЬКИЙ Андрій Володимирович (09.07.1959) – композитор, співак, муз.-нт, учасник різних колективів.

КОЗЛОВСЬКИЙ Віталій Віталійович (06.03.1985) – співак, ЗАУ (2009). Фак. журналістики Львів. ун-ту (2007). Танцював у балеті «Життя», супроводжуючи виступи Руслани.

КОКС (Порошкова) Карина (Кароліна) (20.12.1981) – співачка, учасниця рос. групи «Сливки». Авторка пісень. З 2010 сольна кар'єра.

КОЛБАСЬЄВ Сергій Адамович (15.05.1899-30.10.1942) – інженер, письменник, перекладач, пропагандист джазу. На початок 1930-х був практично єдиним теоретиком і знавцем джазу в СРСР. Величезна колекція платівок, вражаюча обізнаність в історії та проблемах джазу, магнітофон власної конструкції, який дозволяв записувати музику з радіоприймача, – зробили квартиру К. практично першим вітч. джаз-клубом. На поч. 1930-х на Ленінгр. радіо вів передачі про джаз, перший увів у обіг лекцію-концерт.

КОЛДУН Дмитро Олександрович (11.06.1985) – білор. співак, переможець «Фабрики зірок-4», працював у Держ. конц. оркестрі Білорусії. Лауреат пісенних конкурсів.

КОЛЕСНИКОВ Валерій Володимирович (31.07.1945-16.09.2012) – джаз. трубач, ЗАУ (2005). Донец. муз.-пед. ін-т по кл. труби (1974). Учасник джаз. фестивалів, грав із багатьма відомими виконавцями. Лауреат Празького джаз. фестивалю («Золота труба Європи», 1971).

КОЛЕСНИКОВ Юрій Сергійович (01.04.1942) – математик, автор-виконавець. Мех.-математ. фак. МДУ (1965). Пісні складає з 1960.

КОЛЕССА Микола Філаретович (06.12.1903-08.06.2006) – композитор, диригент, педагог, проф. (1957), нар. арт. СРСР (1991), Герой України (2001), акад. АМУ (1997), син Філарета. Львів. Вищий муз. ін-т (1924), Празька консерваторія по кл. композиції та диригування (1928). В 1931-1939 викл. Вищого муз. ін-ту у Львові, з 1940 – Львів. консерваторії, в 1953-1965 її ректор. Був худож. кер. і головним диригентом хор. капели «Трембіта» (1946-1948). Автор романсів і пісень, обробок нар. пісень, музики для т-ру та кіно. НПУ (1983).

КОЛЕССА Філарет Михайлович (17.07.1871-03.03.1947) – музикознавець-фольклорист, етнограф, композитор, літературознавець, д-р філології (1918), акад. АН України (1929). Муз. освіту здобув у Відні (1891-1892). Зробив чималий вклад у розвиток укр. фольклористики. Автор обробок укр. нар. пісень.

КОЛЕШОНОК Костянтин Володимирович (16.12.1980) – джаз. саксофоніст (тенор). Естр.-джаз. відділення лєнінгр. муз. уч-ща (2004). Учасник різних колективів.

КОЛКЕР Олександр Наумович (28.07.1933) – композитор, ЗДМ РФ (1981). Муз. шк. по кл. скрипки (1950), Лєнінгр. електротехн. ін-т (1956). Автор пісень, мюзиклів, рок-опери, оперет, музики до кінофільмів і театр. постанов. Пр. Лєнін. комсомолу (1968).

КОЛМАНОВСЬКИЙ Едуард Савелійович (09.01.1923-28.07.1994) – композитор, нар. арт. СРСР (1991). Моск. консерваторія по кл. композиції (1945). Автор орк., театр. та естр. музики, муз. комедій, романсів, пісень, музики до кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1984).

КОЛОВСЬКИЙ Максим (17.08.1972) – тубіст рос. груп «Аукціон», «Z».

КОЛОДУБ Жанна Юхимівна (01.01.1930) – композитор, піаністка, педагог, НАУ (2009). Київ. консерваторія по кл. ф-но (1954). Автор мюзиклу, муз. комедій, музики для естр. оркестрів, романсів, пісень, музики до мультфільмів.

КОЛОДУБ Левко (Лєв Миколайович) (01.05.1930) – композитор, педагог, чл.-кор. АМУ (1997), НАУ (1993). Харк. консерваторія по кл. композиції (1954). Автор оперети, муз. комедії, мюзиклів, творів для т-ру та кіно, пісень і романсів.

КОЛПАШНИКОВ Валентин Олександрович (26.12.1935) – виконавець на удар. інструментах. Учасник різних колективів.

КОЛЧИН Владислав Валерійович (05.07.1974) – джаз. саксофоніст (тенор). Естр.-джаз. відділення уч-ща мистецтв (1997). Учасник Президент. оркестру Башкортостану, симфоджазу Башкир. філармонії, рок-груп.

КОЛЬЦОВ-КРУТОВ Володимир Миколайович (02.03.1971) – контрабасист і бас-гітарист. Псков. муз. уч-ще по кл. тенора (1991). Працював у Філармонії джаз. музики Д. Голощекіна, в ін. колективах.

КОМАРОВ Володимир Костянтинович (27.12.1940) – композитор, НАР. Моск. консерваторія по кл. композиції (1971). Автор оперети, пісень, музики до драм. вистав і кінофільмів.

КОМАРОВА Ольга Ігорівна (02.03.1976) – співачка, авторка пісень.

КОМОВА Тетяна Євгеніївна (1959) – співачка, ЗАР (1995). Дир.-хор. відділення Кіровоград. муз. уч-ща. На естраді з 1976. З 1986 працювала у дуєті «Ромэн». Солістка Москонцерту.

КОМΠΑНІЄЦЬ Зіновій Львович (22.06.1902-1987) – композитор, ЗДМ РФ (1980). Моск. консерваторія по кл. композиції (1931). Виступав як піаніст-ілюстратор, грав в оркестрах кінотеатрів. Автор пісень, музики для естр. оркестрів.

КОМПАС-ВРУБЕЛЬ, спр. Олексій Юрійович Чорнорот (03.09.1971) – діджей.

КОНАРСЬКА (Коношук) Лариса Павлівна (31.07.1960) – співачка. Хор. відділення Рівнен. ін-ту культури. Лауреат пісенних конкурсів.

КОНДАКОВ Андрій Володимирович (14.09.1962) – джаз. піаніст, композитор, кер. ансам., педагог, продюсер. Петрозавод. консерваторія по кл. ф-но та композиції (1987). Автор і учасник численних проєктів.

КОНДАКОВ Олексій Іванович (16.11.1955-15.02.2013) – співак, учасник рос. ансамблів «Надежда», «Самозцветы», «Пламя».

КОНДРА Валерія Володимирівна (27.05.1985) – телеведуча, актриса, співачка.

КОНДРАШКІН Олександр Борисович (23.11.1956-09.07.1999) – ударник рос. груп «Пикник», «Аквариум», «Станные игры», «Мануфактура», «Тамбурин», «Поп-механика», «Джунгли», «Объект насмешек», «АВИА». Працював у джаз. ансам. Д. Голощекіна.

КОНДУЛАЙНЕН Олена Іванівна (09.04.1958) – актриса т-ту та кіно, співачка, ЗАР (2002). ЛГІТМіК (1983).

КОНЕН (Роберман) Валентина Джозефівна (11.08.1909-08.12.1991) – музикознавець, д-р мист. (1947), проф. В 1921-1931 жила в США. Навчалася на літ. фак. Нью-Йорк. ун-ту. Джульярдський муз. ін-т (1929), іст.-теор. фак. Моск. консерваторії (1938). Працювала в Моск. консерваторії, МПП, Урал. консерваторії. Автор робіт по історії джазу.

КОННИКОВ Олександр Павлович (24.08.1920-05.02.1989) – естр. режисер, ЗДМ РФ (1964). ГІТІС (1947). В 1962-1970-х кер. Моск. т-ру естради, постановник тематич. програм у моск. мюзик-холі.

КОННОВ Владислав Олексійович (01.01.1943) – співак, НАР. Соліст Ансам. рад. пісні ВР та ЦТБ, доцент. Лауреат пісенних конкурсів.

КОПЕЛЯНСЬКА Надія Абрамівна (28.05.1902-27.10.1973) – арт. естр. т-ру, співачка. Петрогр. консерваторія по кл. вокалу (1924). Працювала в т-рах сатири, в Ленінгр. мюзик-холі. Виступала в дуеті з З. Рікомі.

КОПИЛОВ Віталій Іванович (29.12.1925-29.11.2012) – актор оперети та кіно, співак, НАР (1980). Ленінгр. консерваторія по кл. вокалу. Соліст ленінгр. т-ру муз. комедії. Виступав у складі дуету з В. Матусовим (1925-2012).

КОПИЛОВ Гога, спр. Ігор Володимирович Копилов (20.07.1962) – бас-гітарист рос. груп «Телевизор», «Кофе», «Петля Нестерова», «Наутилус Помпилиус», «Ночные снайперы». Ленінгр. ін-т текстильної й легкої промисловості.

КОПИЛОВА Світлана Вадимівна (22.02.1964) – співачка, авторка текстів пісень. Іркут. авіац. ін-т, Щукінське театр. уч-ще. Знімалася в кіно.

КОРАЛЛІ (спр. Вольф Фроїмович Кемпер) Володимир Пилипович (18.05.1906-14.04.1995) – співак, куплетист, актор, виконавець фейлетонів, засл. працівник культури РФ. Співпрацював із К. Шульженко спочатку в джаз-анс. Я. Скоморовського (1938-1939), згодом у власному джаз-оркестрі (1939-1945).

КОРЕПАНОВ-КАМСЬКИЙ Геннадій Михайлович (18.08.1929-04.05.2001) – композитор, педагог, арт. оперети, ЗДМ РФ (1980). Моск. консерваторія по кл. вокалу (1958), Казан. консерваторія по кл. композиції (1970). Працював солістом Удмурт. муз.-драм. т-ру, хору Удмурт. ТБ і радіо, директором Іжевського муз. уч-ща. Автор муз. комедій, оперет, пісень. Держ. пр. Удмуртії (1972).

КОРЕЦЬКА Наталя Іванівна (07.06.1962) – співачка, актриса т-ру та мюзиклів.

КОРЖ Ігор Миколайович (22.09.1971) – співак, представник рос. шансону. З 1999 почав займатися шоу-бізнесом (створив продюсер. центр для організації гастролей відомих виконавців), працював на харк. радіо «Шансон».

КОРЖУКОВ Сергій Володимирович (12.02.1959-20.07.1994) – співак, учасник рос. групи «Лесоповал». Мед. уч-ще. Співав у моск. ресторані «Эрмитаж», працював в Америці з М. Гульком. Автор пісень.

КОРЗИНІН Микола Іванович (18.12.1951-25.02.2011) – співак, барабанщик, гітарист, композитор. Учасник різних груп («Санкт-Петербург» та ін.).

КОРМИЛЬЦЕВ Ілля Валерійович (26.09.1959-04.02.2007) – учасник рос. групи «Наутилус Помпилиус», автор більшості текстів. Хім. фак. Урал. ун-ту (1981). Брав активну участь у створенні Свердлов. рок-клубу.

КОРМУХІНА Ольга Борисівна (01.06.1960) – співачка, акторка, режисер, ЗАР (2016). Архит. фак. Горьков. інж.-буд. ін-ту (1981), МПІ (1988). Співати починала у ресторанах. Працювала в оркестрах Лундстрема, Кролла, в групі «Рок-ательє». З 1988 сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів. Пр. Ленін. комсомолу (1980).

КОРНЕЛЮК Ігор Євгенович (16.11.1962) – співак, композитор, ЗДМ РФ (2007). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1987). Був муз. кер. ленінгр. т-ру «Буфф» (1985-1988), працював у Т-рі пісні А. Пугачової, в США. Автор пісень, музики до кінофільмів. Знімався в кіно.

КОРНЄВ Петро Казимирович (15.08.1947) – джаз. піаніст, ЗАР (2006). ЛГИК (1977). Соліст СПб. філармонії джаз. музики, учасник різних колективів.

КОРНЄЄВА Маргарита Борисівна (15.12.1958) – співачка, виконавиця старовинних романсів. Історико-архів. ін-т.

КОРНЄЄВА Марія (06.10.1976) – співачка, учасниця рос. групи «Стрелки» (1997-2003).

КОРНІЄНКО Володимир Віталійович (17.08.1981) – автор пісень, гітарист, аранжувальник.

КОРОЛЕНКО Псой Галактионович, спр. Павло Едуардович Ліон (26.04.1967) – автор-виконавець, філолог, журналіст. МГУ.

КОРОЛЬОВ Анатолій Іванович (01.11.1942-24.10.1991) – співак. Учасник рос. анс. «Дружба», «Ровесники», «Веселые голоса», у вар'єте Й. Вайнштейна.

КОРОЛЬОВ Віктор Іванович (26.07.1961) – співак, поет, композитор, виконавець рос. шансону. Калузьке муз. уч-ще по кл. ф-но (1981), театр. уч-ще ім. Щепкіна (1988). Знімався в кіно. Автор пісень.

КОРОЛЬОВА (спр. Поривай) Наталія Володимирівна (31.05.1973) – співачка, ЗАР (2004), сестра Русі. Вок. відділення Київ. естр.-цирк. уч-ща (1991), ГИТИС (2004). Пісенний дебют на сцені відбувся в 1976 (група «Мираж»). На конц. естраду її вивів композитор і виконавець І. Ніколаєв. Знімалася в кіно.

КОРОЛЮК Всеволод Омелянович (17.05.1956) – молд. мультиінструменталіст і композитор, учасник рос. груп «Магистраль», «Круиз», «Круг», «Ковчег» та ін.

КОРОТАЄВ Віталій Михайлович (31.03.1943-14.06.2009) – співак, ЗАР (2007). Учасник рос. анс. «Дружба».

КОРТНЄВ Олексій Анатолійович (12.10.1966) – актор, соліст рос. групи «Несчастный случай». Знімався в кіно.

КОРФ (спр. Найманов) Андрій Олегович (29.02.1964) – автор-виконавець. Мед. ін-т.

КОРЧИНСЬКИЙ Адріан Іванович (13.03.1959) – композитор, диригент, автор пісень. Моск. консерваторія по кл. ф-но та композиції (1982).

КОРШИЛОВА Тетяна Юрійвна (13.09.1946-04.09.1982) – журналістка, телеведуча, поетеса. Авторка текстів пісень.

КОС-АНАТОЛЬСЬКИЙ (спр. Кос) Анатолій Йосипович (01.12.1909-30.11.1983) – композитор, піаніст, педагог, проф. (1973), НАУ (1969). Юридич. фак. Львів. ун-ту (1931), консерваторія по кл. ф-но та теорії музики (1934). Автор оперети, романсів і пісень, музики для т-ру та естради, обробок нар. пісень. Держ. пр. СРСР (1951), НПУ (1980).

КОСЕНКО Віктор Степанович (23.11.1896-03.10.1938) – композитор, піаніст, педагог. Петроград. консерваторія по кл. композиції та ф-но (1918). В 1991-1928 викл. житомир. муз. технікуму, з 1929 – Київ. муз.-драм. ін-ту (з 1932 – проф.), з 1934 – Київ. консерваторії. Автор романсів і пісень, музики до кінофільмів, обробок нар. пісень.

КОСЕНКОВ Олександр Вікторович (05.09.1950) – автор-виконавець. Мінське муз. уч-ще по кл. гітари.

КОСИНСЬКИЙ Андрій Юрійович (12.05.1957) – співак, композитор, автор пісень.

КОСОРУНІН Олександр Вікторович (21.11.1961-23.04.2000) – барабанщик, автор пісень, учасник груп «Маршал», «Рондо», «Мегаполис», «Лига блюза», «Черный обелиск», «Неприкасаемые».

КОСТАРЕВА Ніна Олександрівна (07.11.1941) – співачка. Львів. консерваторія. Учасниця різних ВІА, солістка оркестру Л. Утьосова.

КОСТЕНКО Євгенія Олександрівна (08.03.1957) – співачка, ЗАУ (1998). Реж. відділення Рівнен. ін-ту культури (1988). Лауреат пісенних конкурсів. З 1983 солістка Харк. філармонії.

КОСТЕЦЬКА Оксана Віталіївна (04.10.1970) – актриса т-ру та кіно, солістка мюзиклів.

КОСТРИЦЯ Леонід Герасимович (03.02.1919-05.11.1970) – співак, ЗАР (1956). Дніпроп. муз.-драм. шк. (1939). Працював в армійському анс., на Ленінгр. радіо, в Ленконцерті.

КОСТЮК Олександр Григорович (07.04.1958) – творець та кер. анс. «Золотое кольцо», ЗАР (1999). РАМ (1983).

КОСТЮШКІН Михайло Йосипович (04.02.1946) – джаз. саксофоніст (сопрано, тенор). Ленінгр. муз. уч-ще по кл. кларнета (1967). Учасник різних колективів.

КОСТЮШКІН Станіслав Михайлович (20.08.1971) – учасник рос. вок. дуету «Чай вдвоєм» (1994-2012), син Михайла. Ленінгр. муз. уч-ще по кл. ф-но (1989), в 1989-1990 навчався в Амстердам. консерваторії. Петерб. консерваторія по кл. вокалу (1995). Автор проекту «A-Dessa» (2012).

КОТЛЯР Михайло (1940-2005) – артист, співак, режисер. Реж. фак. ГИТИС. Був реж.-постановником конц. програм.

КОТЛЯРОВ Михайло Юрійович (19.06.1963) – співак. ГИТИС.

КОТОВ Володимир Петрович (30.05.1928-21.05.1975) – поет, автор текстів пісень. Моск. пед. ін-т.

КОТОВА Тетяна Миколаївна (03.09.1985) – співачка, актриса, телеведуча, учасниця укр. групи «ВІА Гра» (2008-2010). З 2016 учасниця групи «Queens».

КОТОВА (Яжевика, ЯжеВика) Вікторія В'ячеславівна (30.04.1986) – співачка, авторка пісень.

КОХАНОВСЬКИЙ Ігор Васильович (02.04.1937) – поет-пісняр. Моск. інж.-буд. ін-т.

КОЦ-ГОТЛІБ Кристина (Христина) Валеріївна (02.05.1983) – співачка, модель, учасниця укр. групи «ВІА Гра» (2006). Згодом сольна кар'єра.

КОЧЕРГІНА Тетяна Олександрівна (29.08.1952) – співачка. Працювала в Київ. мюзик-холі, у Черкас. філармонії. Лауреат пісенних конкурсів. Працювала у стилі хард-рок. Перша виконавиця багатьох пісень укр. композиторів.

КОЧЕТКОВ Михайло Миколайович (06.05.1961) – актор, автор-виконавець. МДУ (1984). Пісні складає з 1979.

КРАВЕЦЬКИЙ Павло Григорович (01.01.1937) – співак і актор. Лауреат пісенних конкурсів. З 1990 в Ізраїлі.

КРАВЦОВА Катерина Володимирівна, «Кет» (26.05.1980) – співачка, учасниця рос. групи «Стрелки» (1997-2002). З 2003 сольна кар'єра.

КРАВЦОВА Тамара Василівна (21.12.1920-21.01.2009) – співачка, виконавиця куплетів, муз. фейлетонів, ЗАР (1968). ЛГІТМиК (1947). Працювала в Лендержестраді, у складі естр. оркестру Блехмана, в Москонцерті.

КРАВЧУК Ель (El), спр. Андрій Вікторович Остапенко-Кравчук (17.03.1977) – співак, актор, телеведучий. Київ. муз. уч-ще ім. Р. Глієра, консерваторія (1998).

КРАЄВ Михайло Вадимович (04.12.1974) – ударник рос. групи «Звери».

КРАМЕР Данило Борисович (21.03.1960) – джаз. піаніст, композитор, викладач, композитор, продюсер, НАР (2012), почесний чл. Сіднейського джаз-клубу в Швеції. МПІ (1983). Грає в різних колективах. Учасник джаз. фестивалів.

КРАСАВІН Віктор (29.09.1980) – співак в жанрі рос. шансона. РАМ (2002). Учасник рос. групи «Белый орел». Згодом сольна кар'єра.

КРАСЄВ Михайло Іванович (16.03.1897-24.01.1954) – композитор, один із фундаторів жанру дитячої рад. музики. Автор оперет, інстр. музики, пісень. Держ. пр. СРСР (1951).

КРАСНОВ Борис Аркадійович (22.01.1961) – театр. та естр. сценограф, художник-постановник, бізнесмен. З 1992 Президент і худ. кер. фірми «Краснов-дизайн», з 2000 головний художник Кремлівського Палацу з'їздів. Задумав і здійснив сценogr. проекти багатьох виконавців. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

КРАСНОВСЬКИЙ Володимир Сергійович (08.06.1933-21.11.1982) – актор, автор-виконавець. Моск. пед. ін-т (1955). Працював у Москонцерті. Пісні складав з 1953.

КРАСНОПОЛЬСЬКИЙ Олександр Миколайович (25.04.1948) – інж.-металург, автор-виконавець. Куйбишев. авіац. ін-т (1972). Пісні складає з 1966.

КРАСТОШЕВСЬКИЙ Кирило Едуардович (29.11.1960) – рос. поет, драматург, режисер, автор численних текстів пісень. ГИТИС (1981).

КРЕМЕР Іза Яківна (21.10.1889-07.07.1956) – співачка, арт. опери та оперети. З 1915 виступала як естр. виконавиця. З 1920 жила та співала за кордоном. Знімалася в кіно.

КРИВОНОС Віктор Антонович (17.05.1946) – співак, актор т-ту та кіно, НАР (2005). ЛГИТМиК (1970). Працював у ленінгр. т-рі муз. комедії, моск. т-рі оперети.

КРИГІНА Надія Євгеніївна (08.09.1961) – співачка, НАР (2012). Вок. відділення МПП (1990). Працювала в анс. «Россияночка» (1981-1991), з 1991 солістка Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів.

КРИЛАТОВ Євген Павлович (23.02.1934) – композитор, НАР (1994). Моск. консерваторія по кл. композиції та ф-но (1959). Автор пісень, мюзиклу, музики до драм. вистав, теле- і кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1982, 1987), пр. Ленін. комсомолу (1988).

КРИЛОВ Сергій Анатолійович (04.06.1941) – фізик, канд. фіз.-математ. наук, автор-виконавець. Фізфак МДУ (1964). Пісні складає з 1959.

КРИЛОВ Сергій Львович (25.08.1961) – співак, шоумен, актор. Ярослав. театр. ін-т (1985). На естраді з 1987. З 1991 худож. кер. муз. центру «Профи». Знімався в кіно.

КРИМСЬКИЙ Костянтин Леонардович (28.06.1962) – співак в жанрі рос. шансону. Фак. журналістики МДУ.

КРИСТАЛІНСЬКА Майя Володимирівна (24.02.1932-19.06.1985) – співачка, ЗАР (1974). Моск. авіац. ін-т. Співала в естр. анс. «Первые шаги» Ю. Саульського. З 1960 працювала в оркестрах Лундстрема, Рознера, в моск. мюзик-холі. Перша виконавиця багатьох пісень. Її голос звучить за кадром у фільмах. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

КРИСТОВСЬКИЙ Володимир Євгенович (19.12.1975) – муз.-нт, актор, учасник рос. групи «Uma2rman». Брат Сергія.

КРИСТОВСЬКИЙ Сергій Євгенович (31.07.1971) – бас-гітарист рос. групи «Uma2rman». Брат Володимира.

КРИЧЕВСЬКИЙ Гарик/Георгій Едуардович (31.03.1963) – співак, композитор, представник міського романсу, ЗАУ (2004). Львів. мед. ін-т (1987). З 1994 у Німеччині.

КРИЩЕНКО Вадим Дмитрович (01.04.1935) – поет-пісняр, НАУ (2007). Фак. журналістики Київ. ун-ту (1958). Пр. ім. Д. Луценка «Осіньне золото» (2003).

КРОЛІ Анатолій Ошеревич (20.04.1943) – диригент, джаз. піаніст, бендлідер, аранжувальник, НАР (1998). Челябін. муз. уч-ще по кл. ф-но (1959). Працював з різними естр. колективами. З 1971 стає худож. кер. і головним диригентом Моск. конц. оркестру «Современник» (колишній біг-бенд Е. Рознера). Учасник джаз. фестивалів. Автор музики до кінофільмів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

КРУГ Ірина Вікторівна (29.03.1976) – співачка, виконавиця в жанрі рос. шансону.

КРУГ (спр. Воробйов) Михайло Володимирович (07.04.1962-01.07.2002) – співак, представник рос. шансону. Знімався в кіно. У Твері є пам'ятник.

КРУГЛОВА Вероніка Петрівна (23.02.1940) – співачка. Працювала в оркестрі Лундстрема, моск. філармонії. З 1991 у США.

КРУПНИК Еміль Аронович (09.12.1963) – поет, письменник, журналіст, автор-виконавець в жанрі рос. шансона. Чернівець. ун-т. В 1995-2005 мешкав в Ізраїлі.

КРУПНОВ Анатолій Германович (24.03.1965-27.02.1997) – бас-гітарист, композитор, учасник рос. груп «Черный обелиск», «Неприкасаемые».

КРУПП Арон Якович (30.10.1937-25.03.1971) – інж., автор-виконавець. Ленінгр. ін-т кіноінженерів (1964). Пісні складав з 1959.

КРУТИКОВ Сергій Євгенович (Міхей) (11.12.1970-27.10.2002) – один із перших рос. реперів, учасник тріо «Bad Balance», лідер проекту «Михей и Джуманджи».

КРУТОЙ Ігор Якович (29.07.1954) – композитор, співак, продюсер, НАР (1996), НАУ (2011). Дир.-хор. відділення Миколаїв. муз.-пед. ін-ту (1979), Саратов. консерваторія. Працював у Калузькій філармонії, грав у ВІА «Голубые гитары», в ансамблях П. Бюль-Бюль, В. Толкунової. Автор естр. інстр. композицій, музики до кінофільмів, пісень. З 1989 займається продюсер. діяльністю, президент продюсер. фірми «АРС». Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия» (1998). Пр. Ленін. комсомолу (1988).

КРУТСЬКИХ Владислав Віталійович (19.06.1995) – співак, телеведучий, учасник дитячої естр. студії «Волшебники двора».

КРУЧИНІН Валентин Якович (25.06.1892-05.02.1970) – композитор, ЗДМ РФ (1964). Виступав як піаніст-аккомпаніатор. Автор пісень, оперет, музики до кінофільмів.

КРУЧИНІН (Хлебніков) Микола Миколайович (29.10.1885-01.01.1962) – циг. кер. хорів, гітарист, збирач табір. фольклору, ЗАР (1947). В 1920 організував студію старовинного циг. мистецтва, яка популяризувала традиц. репертуар рос. співаків-циган XIX ст.

КРЮКОВ Микола Миколайович (02.02.1908-05.04.1961) – композитор. Моск. обл. муз. технікум по кл. композиції (1932). Автор пісень, романсів, музики до кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1947, 1948).

КРЮЧКОВ Андрій Олексійович (01.08.1956-25.08.2000) – електрофізик, автор-виконавець. Моск. енергетичний ін-т (1982). Пісні складав з 1975.

КРЮЧКОВ Микола Опанасович (06.01.1911-13.04.1994) – арт. кіно, нар. арт. СРСР (1965), ГСП (1980). Виконавець пісень в кінофільмах. Держ. пр. СРСР (1941).

КСЕНОФОНТОВ Олександр Костянтинович (14.04.1968) – муз. продюсер, автор пісень, ЗДМ України.

КУБИШКІН Володимир Миколайович (31.05.1968) – білор. продюсер, автор текстів пісень. Білор. мед. ун-т.

КУВАЙЦЕВ Олег Григорович (04.01.1950) – джаз. саксофоніст (альт), кларнетист, аранжувальник, з 1981 кер. «Ленинградского диксиленда». Ульянов. ПІ (1972), ленінгр. муз. уч-ще по кл. кларнета (1978). Учасник оркестру Вайнштейна (1975-1981).

КУВАЙЦЕВ Федір Олегович (21.07.1973) – джаз. кларнетист, син Олега. СПб. консерваторія по кл. кларнета (1998). Учасник колективів «Аквариум», «Ленинградський диксиленд».

КУВАЛДІН Мирослав Джонович (19.01.1975) – співак, композитор, телеведучий, учасник укр. групи «The Vай».

КУГУШЕВ Георгій Іванович (14.03.1896-11.05.1971) – арт. і режисер оперети, доц. (1965), НАР (1960). Працював у т-рах Сімферополя, Харкова, Одеси, Свердловська. Знімався в кіно. Держ. пр. СРСР (1946).

КУДАЙБЕРГЕНОВ Дімаш Канатович (24.05.1994) – казах. співак. Казах. нац. ун-т. Лауреат пісенних конкурсів.

КУДАШЕВА Фаріда Ягудівна (15.12.1920-09.10.2010) – башк. і татар. співачка, нар. арт. Башкортостану (1968), ЗАР (1972), нар. арт. Татарстану (1990). Держ. пр. Татарстану (1996).

КУДІКОВА Нусікова Ірсон (Ірина Ігорівна) (17.09.1982) – співачка, саксофоністка, продюсер, актриса.

КУДЛАЙ Алла Петрівна (23.07.1954) – співачка, НАУ (1997). Фак. муз. виховання Ніжин. пед. ін-ту. Працювала в хорі ім. Г. Верьовки. З 1983 солістка Держ. комітету України по ТБ і радіомовленню.

КУЗІН Павло Костянтинович (17.05.1958) – ударник рос. груп «Постскриптум», «Браво», «Mess Age», «Бригада С», «Неприкасаемые».

КУЗНЕЦОВ Борис Володимирович (01.05.1933-02.08.2008) – співак, ЗАР. На естраді виступав у складі дуету з Л. Полоскіним.

КУЗНЕЦОВ-мол. Олексій Олексійович (06.09.1941) – джаз. гітарист, композитор, викладач, НАР (2001). Моск. муз. уч-ще по кл. домри (1962). Працював в ЕСО Держтелерадіо (1962-1975), з 1977 в ЕСО кінематографії. Учасник джаз. фестивалів. Виступав із багатьма відомими виконавцями. Майстер традиц. свінгу, застосовує змішану акордово-мелодичну техніку. Один із небагатьох джаз. гітаристів, який виступає соло.

КУЗНЕЦОВ-ст. Олексій Олексійович (1913-1977) – джаз. гітарист. Грав у Держ. джазі СРСР, в інстр. кварти Б. Тихонова, в ЕСО Всесоюз. радіо та Центр. ТБ Ю. Силантьєва.

КУЗНЕЦОВ Сергій Вадимович (21.04.1963) – учасник укр. групи «Фристайл», автор текстів пісень.

КУЗНЕЦОВ Юрій Анатолійович (11.07.1953-02.05.2016) – джаз. піаніст, ЗДМ України. Одес. консерваторія по кл. ф-но. Працював кер. джаз тріо, солістом Одес. філармонії.

КУЗЬМЕНКО (Кузьма) Андрій Вікторович (17.08.1968-02.02.2015) – співак, продюсер, телеведучий, з 1989 лідер укр. гурту «Скрябін». Мед. ін-т. У Луцьку є пам'ятник.

КУЗЬМІН Володимир Борисович (31.05.1955) – співак, гітарист, композитор, мультиінструменталіст, НАР (2011). Дніпроп. муз. уч-ще по кл. флейти. На професійній сцені з 1977. Працював в ансамблях «Второе дыхание», «Надежда», «Самоцветы». У 1979 разом з О. Барикіним створює рок-групу «Карнавал». У 1982 колектив змінює назву на «Динамик». Працював з А. Пугачовою в анс. «Рецитал» (1986), моск. філармонії. Автор пісень. Один із перших уводить до рок-музики елементи сатири, гумору, муз. фейлетону.

КУКАРСЬКА Олена Сергіївна (10.10.1983) – співачка та актриса. Тюмен. акад. культури.

КУКІН Юрій Олександрович (17.07.1932-07.07.2011) – автор-виконавець. Ленінгр. ін-т фізкультури (1954). З 1948 писав пісні. В 1968-1970 арт. Ленконцерту, з 1971 у Ленінгр. філармонії, згодом у т-рі-студії М. Боярського «Бенефис».

КУКЛІН Лев Валеріанович (17.08.1931-22.06.2004) – драматург, поет-пісняр. Ленінгр. гірський ін-т (1954).

КУКОЛЬНИК Нестор Васильович (20.09.1809-20.12.1868) – драматург, поет, автор текстів романсів.

КУКСО Леонід Георгійович (15.08.1927-09.01.2015) – поет, естр. арт. і драматург, ЗДМ РФ (1996). Працював клоуном у цирках країни. Автор муз. комедій, куплетів, інтермедій, пісень.

КУКУЛЕ (Kukule) Аїя Петрівна (01.10.1956) – співачка, засл. арт. Латвії (1985). Латв. консерваторія (1983). Працювала в анс. Р. Паулса «Модо», була солісткою естр. оркестру радіо та ТБ Латвії. Лауреат пісенних конкурсів. Пр. Ленін. комсомолу Латвії (1983).

КУЛАНІНА Ольга Вікторівна (01.06.1971) – поетеса, канд. філолог. наук, автор численних пісень.

КУЛЕШОВ Анатолій Михайлович (18.06.1959-19.04.2009) – муз-нт, бек-вокаліст рос. групи «Любэ», ЗАР (2004). МГІК.

КУЛИКОВ Геннадій Сергійович (05.02.1930) – джаз. піаніст, кер. анс. Ленінгр. ПІ (1955).

КУЛИКОВ Євген Вікторович (04.12.1964) – співак, композитор, автор текстів. Пензен. муз. уч-ще по кл. вокалу. Учасник груп «Аттракцион», «Джаз-купе», «Куликово поле» та ін. Лауреат різноманітних конкурсів. Автор музики до кінофільмів.

КУПРЕВИЧ Віктор Вікторович (16.06.1925-14.10.2005) – композитор. Моск. консерваторія по кл. ф-но (1951) та композиції (1960). В 1963-1964 зав. муз. відділом журналу «Кругозор», з 1965 худож. кер. анс. «Балалайка». Автор пісень, муз. комедій, естр. творів, музики до драм. спектаклів і кінофільмів.

КУПРИК Сергій Васильович (07.11.1973) – співак, представник рос. шансону. Луган. ін-т культури і мистецтв. Учасник рос. групи «Лесоповал» (1994-2008). З 2009 сольна кар'єра.

КУПРИЯНОВ Ігор Євгенович (16.11.1959) – рок-муз-нт, бас-гітарист, гітарист, автор пісень, учасник рос. групи «Куприянов».

КУПРЯВІЧЮС (Kuprevičius) Вікторас Миколайович (27.01.1901-01.04.1992) – композитор, ЗДМ Литви (1971). Працював викладачем, концертмейстером, диригентом. Автор оперет, пісень, музики до драм. вистав і кінофільмів.

КУПРЯВІЧЮС (Kuprevičius) Гедрюс-Антанас Вікторович (08.04.1944) – композитор. Литов. консерваторія по кл. композиції (1967). Автор пісень, мюзиклу, музики до драм. вистав і кінофільмів.

КУРАКІНА Ксенія Володимирівна (1903-1988) – актриса й співачка. Грала у різних т-рах. В 1920-1930-х виступала на естраді у жанрі «пісні вулиці». Виконувала також «пісеньки настроїв» і куплети.

КУРАСОВ Владислав Вікторович (13.03.1995) – співак, автор пісень.

КУРИЛЬОВ Вадим Юрійович (30.05.1964) – мультиінструменталіст, вокаліст рос. груп «ДДТ», «Электрические партизаны», «Разные люди».

КУРЬОХІН Сергій Анатолійович (16.06.1954-09.07.1996) – співак, композитор, режисер. Свій шлях у музиці починав як рок-піаніст. Працював із багатьма рок-групами. Найвище досягнення – проект «Популярная механика», синтетичний оркестр, який стирав межі між усіма жанрами та об'єднував у своєму складі найрізноманітніших діячів мистецтва (1982). Знімався в кіно. Автор музики до спектаклів і кінофільмів.

КУСЛАП (Kuslap) Вольдемар Арнольдович (24.09.1937) – співак, засл. арт. Естонії (1973). Таллін. консерваторія (1968). З 1964 артист хору, з 1965 соліст Ест. т-ру опери та балету. Виступав в опереті та на естраді. Лауреат пісенних конкурсів.

КУССУЛЬ Олександр Вальтерович (25.07.1963-06.08.1986) – скрипаль рос. групи «Аквариум» (1984-1986). Ленінгр. консерваторія (1986).

КУСТОВ Дмитро Борисович (27.04.1960) – вокаліст, гітарист, кер. анс. ЛГИТМиК по спеціальності арт. муз. т-ру (1982). Учасник джаз- та рок-колективів.

КУТИКОВ Олександр Вікторович (13.04.1952) – муз. продюсер, звукорежисер, співак і бас-гітарист рос. груп «Машина времени» (1971-1974, з 1979), «Високосное лето» (1976-1979), ЗАР (1999).

КУТУЗОВ Володимир Валентинович (23.12.1951) – автор-виконавець. Моск. ін-т управління (1979). Пісні складає з 1978.

КУТУЗОВ Микола Васильович (17.04.1926-02.08.2011) – композитор, хор. диригент, проф., нар. арт. СРСР (1986). Моск. консерваторія по кл. хор. диригування (1950). З 1950 хормейстер, з 1954 худож. кер. і головний диригент хору рос. пісні ВР і ЦТ. Автор пісень. Держ. пр. РФ (1982).

КУЦЕВАЛОВ Валерій Віталійович (12.10.1961) – муз-нт, організатор та кер. різних колективів, ЗДМ України. КНУКіМ.

КУЧІН Іван Леонідович (13.03.1959) – співак, автор пісень, представник рос. шансону.

КУШНІР Світлана (Органическая Леди) (22.03.1962) – співачка.

Л

ЛАБЕЦЬКИЙ Костянтин Едуардович (15.04.1980) – бас-гітарист рос. групи «Звери».

ЛАБКОВСЬКИЙ Едуард Максимович (24.07.1948) – співак, НАР (1988). Учасник оркестру «Советская песня», Анс. пісні та танцю ім. Александрова.

ЛАБКОВСЬКИЙ Наум Давидович (22.04.1908-1989) – письменник, драматург, перекладач, поет-пісняр.

ЛАВРОВ Федір Юрійович (18.08.1965) – саунд-продюсер, муз-нт, композитор.

ЛАГОДА Наталя Василівна (04.03.1974) – співачка та модель.

ЛАГУТЕНКО Ілля Ігорович (16.10.1968) – лідер рос. групи «Мумий Тролль» (вокал, гіт., музика, вірші). Схід. фак. Владивост. ун-ту. Знімався в кіно.

ЛАДА ДЕНС – див. *Денс Л.*

ЛАДИНІНА Марина Олексіївна (24.06.1908-11.03.2003) – актриса й співачка, нар. арт. Рад. Союзу (1950). ГИТИС (1933). В 1933-1935 працювала у МХАТі. Знімалася та співала в кіно. Держ. пр. СРСР (1941, 1942, 1946, 1948, 1951).

ЛАЗАРЕНКО Капітолїна (Капа) Андріївна (13.02.1925-07.01.2007) – співачка, НАР (1994). Муз. уч-ще ім. Гнесіних. Під час війни співала в кінотеатрах перед сеансами, в ресторанах. Працювала в оркестрах Л. Утьосова, Е. Рознера. З 1946 солістка Москонцерту.

ЛАЗАРЄВ Сергій В'ячеславович (01.04.1983) – співак, актор, телеведучий, учасник рос. анс. «Непоседы», «Smash!», згодом сольна кар'єра. Шк.-студія МХАТ (2003).

ЛАЗАРЄВА Регіна Федорівна (13.12.1899-1980) – співачка оперети, ЗАР (1947). Співала у т-рах оперети Харкова, Ростова-на-Дону, Тбілісі, Москви.

ЛАЗАРЄВА Світлана Юріївна (24.04.1962) – співачка. ГИТИС. Працювала в ансамблях «Синяя птица», «Женсовет». Згодом сольна кар'єра.

ЛАЗАРЮК (Lazariuc) Анастасія (06.07.1953) – молд. співачка, засл. арт. Молдови (1982). Кишинів. ін-т мистецтв. Співала в ансамблях «Сонор», «Оризон», «Смерічка», була солісткою ЕСО Держтелерадіо Молдови. Нині мешкає в Румунії.

ЛАКІ (спр. Козіна) Ольга Володимирівна (20.05.1982) – співачка, діджей, авторка пісень, учасниця рос. груп «ViRUS!» і «The Cats».

ЛАМА, спр. Наталя Ігорівна Дзеньків (14.12.1975) – співачка, авторка пісень, учасниця укр. групи «Lama». Пр. MTV Europe Music Awards (2007).

ЛАНДСБЕРГ Георгій Володимирович (04.04.1904-03.11.1938) – джаз. мультиінструменталіст, аранжувальник, кер. джаз-оркестру, інж., публіцист. Празький ПІ (1927). З 1928 у Л-ді, де знайомиться з Г. Терпіловським, Л. Дідеріхсом, М. Мінхом. Разом із банджоїстом Б. Крупишевим організовує «Джаз-капеллу» (1928). Цей колектив першим в країні взяв курс на створення вітч. репертуару інстр. джаз. музики.

ЛАНСЬКА Альона, спр. Олена Михайлівна Лепохіна (07.09.1985) – білор. співачка, засл. арт. Білорусії. Лауреат пісенних конкурсів.

ЛАНСЬКИЙ Дмитро Олексійович (15.05.1978) – співак, композитор, продюсер, актор, режисер, учасник рос. групи «Премьер-министр». Муз. уч-ще ім. Гнесіних.

ЛАНЦБЕРГ Володимир Ісакович (22.06.1948-29.09.2005) – педагог, автор-виконавець. Саратов. ПІ (1971).

ЛАПЕЙКО Євген Олександрович (19.05.1952-05.04.2007) – композитор, один із засновників рок-руху в Одесі. Автор рок-опер та мюзиклів.

ЛАПІНА Наталя Азарівна (05.08.1963) – арт. т-ру та кіно, співачка. Мешкає в США.

ЛАРІНА Людмила Львівна (04.06.1953) – співачка, учасниця рос. колективів «Магістраль», «Дівчата», «Надежда», «Фантазия», «Фестиваль». Озвучувала пісні в кінофільмах. З 1996 в еміграції.

ЛАСКІН Борис Савелійович (04.08.1914-22.08.1983) – поет, сценарист, письменник-гуморист. ВГИК (1935). Автор текстів пісень.

ЛАТМАН Валерій Якович (18.07.1944) – виконавець на клавіш. інструментах, аранжувальник. Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но. Учасник різних колективів (Ленконцерт, А. Бадхен, «Джаз-комфорт», С. Гусятинський, С. Хілько).

ЛАЕРТСЬКИЙ (спр. Уваров) Олександр Олексійович (05.03.1964) – муз-нт, радіоведучий, автор пісень.

ЛЕБЕДЄВ Вадим Вадимович (02.03.1968) – джаз. гітарист і вокаліст. Муз. коледж (1992). Працював у ресторанах, різних колективах.

ЛЕБЕДЄВ-КУМАЧ (спр. Лебедєв) Василь Іванович (08.08.1898-20.02.1949) – поет. Один із класиків рад. мас. пісні, автор численних текстів пісень. Держ. пр. СРСР (1941).

ЛЕБЕДЄВ Віктор Михайлович (05.01.1935) – композитор, проф., НАР. Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но. Автор оперет, пісень, музики до спектаклів і кінофільмів.

ЛЕБЕДИНСЬКИЙ Олексій Ігорович, Професор Лебединський (28.05.1968) – співак, артист, композитор. Працював із М. Боярським. Створив групи «Близнецы», «Русский размер». З 2014 у США.

ЛЕВАШОВ Валентин Сергійович (06.08.1915-05.09.1994) – композитор, хор. диригент, нар. арт. СРСР (1985). Новосибір. уч-ще по кл. ф-но (1939), навчався в Ленінгр. консерваторії. З 1941 кер. різних ансамблів та оркестрів. З 1954 кер. Сибір. нар. хору, з 1962 худож. кер. рос. хору ім. П'ятницького. Автор оперет, пісень, музики до кінофільмів і спектаклів. Срібна медаль ім. О. Александрова, Держ. пр. РФ (1971).

ЛЕВИЦЬКИЙ Владислав, спр. Василь (18.04.1985-02.07.2015) – співак. Львів. муз. уч-ще, львів. ін-т економіки та туризму. Лауреат пісенних конкурсів.

ЛЕВІ Володимир (04.01.1952) – співак, гітарист, засновник рос. групи «Тамбурин».

ЛЕВІН Альберт Ілліч (20.11.1934) – драматург естради, автор-виконавець. Автор муз. мозаїк, куплетів, фейлетонів.

ЛЕВІН Борис Вульфівич (26.08.1937) – інж.-геофізик, д-р наук, член-кор. РАН, автор-виконавець. Моск. гірничий ін-т (1959). Пісні складає з 1961.

ЛЕВІНЗОН (Скребицька) Ірина Олександрівна (16.07.1945) – інж.-механік, канд. техн. наук, автор-виконавець. Моск. ін-т інженерів сільськогосподар. виробництва (1971). Пісні складає з 1963.

ЛЕВІНОВСЬКИЙ Микола Якович (14.12.1944) – джаз. піаніст, композитор, аранжувальник, диригент. Саратов. консерваторія по кл. композиції (1974). З 1964 працював піаністом в естр. та джаз. ансамблях. З 1969 муз. кер., піаніст і диригент джаз-оркестру Москонцерту, з 1974 – оркестру Всесоюз. радіо та ТБ «Советская песня». В 1978 організував джаз-анс. «Аллегро». Учасник джаз. фестивалів. З 1990 у США.

ЛЕВІТАН Дмитро Ігорович (04.06.1975) – джаз. піаніст.

ЛЕВІТІН Юрій Абрамович (28.12.1912-26.07.1993) – композитор, НАР (1980). Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но (1935) та композиції (1942). Автор оперети, романсів і пісень, музики для естр. оркестрів, кіно. Держ. пр. СРСР (1952).

ЛЕВКЕВИЧ Тетяна Олексіївна (06.12.1956) – співачка, ЗАР (2006). Моск. пед. ун-т (1982), муз. уч-ще (1983).

ЛЕВУШКІН Валерій Володимирович (17.02.1954) – співак, ЗАР (1977). Відділення естр. режисури ГИТИСу (1981). З 1980 кер. анс. муз. ексцентрики «Бим-Бом».

ЛЕВШИН Олександр Леонідович (04.12.1953) – режисер, співак, композитор, ЗАР (2003). ГИТИС (1986). Учасник рос. груп «Коробейники», «Рецитал».

ЛЕГКОСТУПОВА Валентина Валеріївна (30.12.1965) – співачка, ЗАР (2001). МПІ (1990). Лауреат пісенних конкурсів. З 2014 на Канарських островах.

ЛЕЙТЕС Натан Шоломович (15.02.1937-30.12.2013) – ентузіаст джазу, організатор концертів, засновник першого в СРСР джаз. клубу «Квадрат».

ЛЕЛЬ Катя, спр. Катерина Миколаївна Чуприніна (20.09.1974) – співачка. Естр.-джаз. відділення РАМ ім. Гнесіних. Працювала в різних колективах. З 1998 сольна кар'єра.

ЛЕМОХ (Огурцов) Сергій Михайлович (14.05.1965) – муз-нт, співак, шоумен, учасник рос. груп «Лувр» і «Кар-Мэн». Моск. кооператив. ін-т (1988). Автор пісень.

ЛЕНТОВСЬКИЙ Михайло Валентинович (1843-24.12.1906) – актор, антрепренер, оперетковий режисер. Працював у т-рах як водевільний та оперетковий актор, був виконавцем нар. пісень у дивертисментах. Діяльність Л. сприяла розквіту класич. оперети на рос. сцені. Відкрив у Москві в саду «Єрмітаж» т-р оперети.

ЛЕНЦ (спр. Кофсман) Роберт Семенович (12.12.1964) – співак, учасник рос. груп «Божья коровка», «Бахыт-Компот», «Браво».

ЛЕНЬО Іван Миколайович (11.08.1971) – акордеоніст, учасник укр. груп «Гайдамаки», «Kozak System».

ЛЕОНІДОВ Максим Леонідович (13.02.1962) – співак, гітарист, автор пісень, актор т-ру та кіно. ЛПІТМіК. Засновник біт-квартету «Секрет». З 1989 сольна кар'єра. Знімався в кіно. З 1990 в еміграції (Ізраїль), в 1996 повернувся до Росії.

ЛЕОНІДОВ Павло Леонідович (25.09.1927-1984) – муз. адміністратор, конференсьє, поет-пісняр. Із сер. 1970-х у США.

ЛЕОНОВ Максим Вікторович (30 грудня) – гітарист рос. групи «Звери».

ЛЕОНТЬЄВ (Бакулін) Валерій Якович (19.03.1949) – співак, ЗАУ (1987), НАР (1996). Реж. фак. ЛГІК (1987). Працював солістом Воркутин. нар. хору, в Сиктивкар., Горьков. та Ворошиловград. філармоній. Лауреат пісенних конкурсів. Знімався в кіно. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия» (1998). Пр. Ленін. комсомолу (1985), «World Music Awards», «ZD Awards» та ін.

ЛЕОНТЬЄВ Олександр Володимирович (19.06.1976) – вокаліст і гітарист рос. груп «Кукрыниксы», «Северный флот», «Король и Шут».

ЛЕПІН (Лієпіньш, Lierīņš) Анатолій Якович (17.12.1907-24.10.1984) – композитор, ЗДМ Латвії (1945). Моск. консерваторія по кл. композиції та іст.-теорет. відділення (1936). Працював тапером у кінотеатрах, Ташкент. та Харк. консерваторіях. Автор романсів і пісень, оперет, муз. комедій, музики для естр. оркестрів, до кінофільмів.

ЛЕПС (Лепсверідзе) Григорій Вікторович (16.07.1962) – співак, ЗАР (2011). Муз. уч-ще по кл. ударних. Працював у ресторанах. Пр. «World Music Awards» та ін.

ЛЕПСЬКИЙ Георгій Соломонович (23.08.1919-23.02.2002) – автор-виконавець. Моск. пед. ін-т (1950 та 1971). Пісні складав з 1937.

ЛЕРІ ВІНН, спр. Валерій Ігорович Дятлов (17.10.1962) – співак, ЗАУ (1999). Вінницький політехн. ін-т (1984), Вінницьке муз. уч-ще (1993).

ЛЕРМОНТОВ Михайло Юрійович (15.10.1814-27.07.1841) – поет, письменник. Чимало віршів покладено на музику.

ЛЕЩЕНКО Віра Георгіївна (01.11.1923-19.12.2009) – співачка, дружина Петра. Працювала в філармоніях, Москонцерті.

ЛЕЩЕНКО (спр. Лещев) Лев Валеріанович (01.02.1942) – співак, педагог, НАР (1983). Відділення акторів муз. комедії ГИТИСу (1971). З 1969 арт. Моск. т-ру оперети, в 1970-1981 соліст Держтелерадіо СРСР. З 1984 худож. кер. анс. «Спектр». Згодом худож. кер. Держ. т-ру естр. вистав «Музыкальное агенство». Лауреат пісенних конкурсів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Пр. Ленін. комсомолу (1973). Приз «Золотий мікрофон» нім. фірми «Dynacord» (1982).

ЛЕЩЕНКО (спр. Мартинович) Петро Костянтинович (14.06.1898-16.07.1954) – співак та артист. З 1953 в Бухаресті, в 1935 відкриває власний ресторан «Петр Лещенко». Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

ЛЕЩЕНКО-СУХОМЛІНА Тетяна Іванівна (19.10.1903-1998) – перекладачка, поетеса, виконавиця старовинних романсів, піаністка. Колумб. ун-т. З 1923 мешкала в США, Франції, Іспанії. З 1935 знову у СРСР. Знімалася в кіно.

ЛЁВА БИ-2, спр. Єгор Михайлович Бортник (02.09.1972) – білор. муз-нт, учасник групи «Би-2».

ЛЕРМАН Олександр Анатолійович (24.05.1952-10.10.2011) – співак, композитор, учасник рос. груп «Скоморохи», «Весёлые ребята», «Аракс». Муз. уч-ще по кл. віолончелі, Вільнюс. ун-т (1975). Згодом у США.

ЛЕСОВСЬКА Валерія Валеріївна (13.10.1975) – співачка, авторка пісень. МПІ ім. Гнесіних.

ЛЕТОВ Єгор, спр. Ігор Федорович Летов (10.09.1964-19.02.2008) – ударник, вокаліст, засновник рос. групи «Гражданская оборона», брат Сергія.

ЛЕТОВ Сергій Федорович (24.09.1956) – саксофоніст, імпровізатор, брат Єгора. Моск. ін-т хім. технології. Співпраця з численими групами та виконавцями.

ЛИМАРЕВ Антон Андрійович (18.05.1986) – бас-гітарист групи супроводу Глюкози. Моск. коледж мистецтв.

ЛИНКОВСЬКИЙ Владислав/Вадим Броніславович (19.05.1939-?) – співак, учасник вок. квартету «Аккорд». Озвучував пісні в кінофільмах.

ЛИСЕНКО В'ячеслав Іванович (15.06.1940) – педагог, автор-виконавець. Іст.-філолог. фак. моск. ПІ (1967). Пісні складає з 1957.

ЛИСИЦЯ Ноях (Наум) Григорович (1932) – інж.-конструктор, автор-виконавець. Київ. автодорожній ін-т (1956). Пісні складає з 1950.

ЛИСОВ Микола Олександрович (26.12.1971) – ударник рос. груп «Сплин», «Пилот».

ЛИСТОВ Костянтин Якович (02.10.1900-06.09.1983) – композитор, НАР (1973). Саратов. консерваторія по кл. композиції та ф-но (1922). Автор пісень, оперет, муз. комедій, музики до драм. вистав, для радіо.

ЛИСЯНСЬКИЙ Марко Самійлович (13.01.1913-30.08.1993) – поет. Моск. ін-т журналістики (1934). Автор текстів пісень.

ЛИТВИНЕНКО Ганна Павлівна (27.12.1952) – співачка, НАР (2002), проф. (2011). Відділення нар. співу МПІ (1985). Солістка Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів.

ЛИТВИНЕНКО Святослав Іванович (22.02.1942) – диригент, НАУ, проф. Київ. консерваторія (1969). Працював диригентом симф. оркестру Держтелерадіо України, Київ. т-ру оперети.

ЛИТВИНОВ Олександр Ісакович (17.11.1927-15.03.2007) – педагог, аранжувальник, диригент, НАУ (1978). ХІМ (1970), з 1979 його викл. (з 1992 проф.). В 1973-1978 кер. анс. пісні та танцю «Донбасс». Автор пісень, творів для дух. та естр. оркестрів.

ЛИТВИНОВ Павло (17.03.1959-15.12.2005) – ударник рос. груп «Библиотека», «Джунгли», «АукцЫон».

ЛИТКІН Володимир Михайлович (08.10.1946) – джаз. піаніст, канд. мед. наук, доц. Ленінгр. мед. ін-т (1971). Учасник різних колективів.

ЛИТЯГІН Андрій Валентинович (20.09.1962) – муз. продюсер, композитор, автор пісень. Моск. авіац. ін-т (1985). Автор проектів «Мираж», «Маленький принц».

ЛІ Сергій Валерійович (28.03.1976) – співак і актор мюзиклів.

ЛІСПІНШ (Liepiņš) Зігмар (14.10.1952) – латв. композитор, кер. анс. «Опус».

ЛІЗГУНОВА Ольга В'ячеславівна (18.03.1987) – співачка, учасниця груп «Пающие труссы», «Скрябін», «LIZ GUN».

ЛІЗОРКІНА Марина Сергіївна (09.06.1983) – художниця, учасниця рос. групи «Серебро» (2007-2009).

ЛІКА СТАР, спр. Ліка Олегівна Павлова (03.09.1973) – співачка, шоу-леді, діджей, продюсер, майстер спорту по плаванню. Співати почала з 1991. Лауреат пісенних конкурсів. З 2000 в еміграції.

ЛІН (спр. Клейнганс) Валентина Феліксівна (1880-1933) – актриса муз. естради та оперети.

ЛІНДА, спр. Світлана Львівна Гейман (29.04.1977) – співачка, поетеса, художниця. Муз. уч-ще ім. Гнесіних по кл. естр. вокалу.

ЛІННА (Linna) Іво Тімотеусович (12.06.1949) – співак, муз-нт, засл. арт. Естонії (1987). Тартуськ. ун-т. Співав і грав в ансамблях «Мюстикуд», «Систем», «Апельсин», «Рок-отель» та ін. Лауреат пісенних конкурсів.

ЛІСОВСЬКИЙ Сергій Федорович (25.04.1960) – продюсер. Моск. енергетичний ін-т (1983). В 1987 заснував фірму «Рекорд» (згодом «Студия Москва»). Створив разом з фірмою «Biz Enterprises» перший рос. муз. телеканал.

ЛІХУТА Ігор Леонідович (11.04.1961) – муз-нт, продюсер дружини Повалій. Муз. уч-ще по кл. ударних.

ЛОБОДА Світлана Сергіївна (18.10.1982) – співачка, актриса, телеведуча, дизайнер, ЗАУ (2013). Відділення естр. співу КНУКіМ. Учасниця укр. груп «Капучино» та «ВИА Гра» (2004). Згодом сольна кар'єра.

ЛОГВИНОВ Максим (12.11.1964) – клавішник і вокаліст рос. групи «Тамбурин».

ЛОЗА Юрій Едуардович (01.02.1954) – співак, композитор, автор пісень. Працював у групах «Інтеграл» (1977-1981), «Зодчие» (1983-1987). З 1988 сольна кар'єра. Муз. стиль тяжіє до синтезу року та бардів. пісні. Акомпанує собі на гітарі. Знімався в кіно.

ЛОКТЄВ Володимир Сергійович (11.05.1911-28.11.1968) – хор. диригент, композитор, педагог, ЗДМ РФ (1954). Моск. консерваторія по кл. хор. диригування та композиції (1942). В 1931-1937 концертмейстер і зав. муз. частиною Т-ру естради для дітей. З 1941 кер. створеного Анс. пісні та танцю Моск. Палацу піонерів. З 1948 викл. МПШ (з 1967 проф.). Автор пісень. Пр. Ленін. комсомолу (1967).

ЛОКШИН Григорій Лейбович (08.03.1943) – виконавець на удар. інструментах, банджоїст, вокаліст, представник традиц. джазу.

ЛОЛІТА, Лоліта Марківна Мілявська/Горелік (14.11.1963) – співачка, актриса, телеведуча, режисер. Реж. фак. Тамбов. ін-ту культури (1985). Працювала бек-вокалісткою у І. Понаровської. Учасниця кабаре-дуету «Академия» з О. Цекало (з 1987). З 1999 сольна кар'єра. Участь у спектаклях, знімалася в кіно.

ЛОМІНСЬКИЙ Олександр Павлович (09.01.1974) – співак, композитор, актор. Учасник різних груп, з 2000 сольна кар'єра.

ЛОПАТІН Анатолій Валерійович (Артур А'Кім) (30.11.1968) – муз. продюсер, поет-пісняр, композитор.

ЛОПАТО Людмила Іллівна (05.08.1914-10.06.2004) – співачка кабаре рос. еміграції, виконавиця рос. та циг. романсів. З 1929 в еміграції.

ЛОРАК А. – див. *Ані Лорак*.

ЛОРДКІПАНДЗЕ Юлія Варламівна (01.06.1913-13.02.1995) – співачка та педагог, ЗАР (1957). Ленінгр. консерваторія (1937).

ЛОРЕС Юрій Львович (29.10.1951) – поет, автор-виконавець. Моск. геологорозвідувальний ін-т (1974). Пісні пише з 1968 р.

ЛОСЄВ Олександр Миколайович (27.05.1949-01.02.2004) – співак, бас-гітарист, учасник груп «Цветы», «Красные маки», «Группа Стаса Намина». Моск. ін-т радіоелектроніки, електроніки та автоматики (1971).

ЛОСІХІН Олексій Валерійович (24.06.1982) – актор, співак, режисер, композитор, поет. РАТИ, участь у мюзиклах.

ЛОЯ, спр. Ольга Ігорівна Засульська (30.12.1988) – співачка, авторка пісень, учасниця групи «5sta family» (2006-2011). Згодом сольна кар'єра.

ЛУК'ЯНОВ Герман Костянтинович (23.08.1936) – джаз. трубоч, композитор, ЗАР (1989). Моск. консерваторія по кл. композиції (1960). З 1962 працює у різних ансамблях, з 1970 соліст Конц. анс. Всесоюз. радіо та ТБ, в 1974-1977 соліст і диригент ЕСО Азербайджану. З 1978 худож. кер. організованого анс. «Каданс». Учасник джаз. фестивалів. Автор музики до кінофільмів.

ЛУК'ЯНОВА Ірина Олександрівна (22.07.1976) – учасниця рос. групи «Блестящие» (1997-2003). Моск. коледж мистецтв (хореографія).

ЛУКАЧ (Абрамович) Марія Яківна (23.01.1936) – співачка, ЗАР (1992). Одес. муз. уч-ще по кл. вокалу (1958). З 1958 солістка ВГКО. Працювала в оркестрі Е. Рознера, в моск. мюзик-холі. З 1965 солістка Москов. концерту. З 1990-х в Ізраїлі.

ЛУКАШОВА Юліанна Ігорівна (19.02.1990) – співачка, телеведуча, учасниця рос. групи «Блестящие» (2008-2009).

ЛУКІВ Микола Володимирович (06.01.1949) – поет-пісняр, ЗДМ України (1997). Фак. журналістики Київ. ун-ту ім. Т. Шевченка (1973). Акад. УЕАН (1997). Автор текстів пісень. Пр. Ленін. комсомолу України (1986), Д. Луценка «Осіннє золото».

ЛУК'ЯНОВ Олександр Гаврилович (15.02.1953) – композитор і співак.

ЛУНА, спр. Христина Вікторівна Бардаш (28.08.1990) – співачка, авторка пісень, модель.

ЛУНДСТРЕМ Олег Леонідович (02.04.1916-14.10.2005) – композитор, диригент, джаз. муз-нт, аранжувальник, нар. арт. СРСР, д-р наук Міжнар. акад. Сан-Марино, проф. Фак. архіт. Вищого техніч. центру в Шанхаї (1944), Казан. консерваторія по кл. композиції та диригування (1953). В 1934 організував джаз. оркестр. З 1956 худож. кер. та головний диригент естр. оркестру Росконцерту. В його оркестрі працювало чимало співаків (М. Кристалінська, В. Добринін, А. Пугачова, І. Понаровська, І. Отієва, Л. Доліна, О. Кормухіна) та інструменталістів (Г. Гольштейн, І. Бутман, К. Носов). Вів велику конц. діяльність, пропагував кращі зразки естр. та джаз. музики, брав участь у джаз. фестивалях. Автор творів для естр. та джаз. оркестрів, музики до драм. вистав, пісень. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. РФ (1998).

ЛУСЕНС (Lūsēns) Яніс (07.04.1959) – композитор, засновник латв. групи «Зодиак».

ЛУСКІН Сергій В'ячеславович (06.09.1976) – виконавець на удар. інструментах. Естр.-джаз. відділення Ленінгр. муз. уч-ща (1999). Учасник різних колективів.

ЛУСТА Лариса Вікторівна (29.01.1975) – фолк-рок-співачка, актриса. Знімалася в кіно.

ЛУФЕРОВ Віктор Архипович (20.05.1945-01.03.2010) – біофізик, автор-виконавець. Моск. ветеринар. акад. (1971), естр. відділення муз.-пед. уч-ща ім. Гнесіних по кл. гітари (1978). Співпрацював з О. Камбуровою (1978-1982). Арт. Москонцерту. Пісні складав з 1966.

ЛУЦЕНКО Дмитро Омелянович (15.10.1921-16.01.1989) – поет, ЗДМ України (1974). Автор текстів пісень. НПУ (1976).

ЛУЧЕНОК Ігор Михайлович (06.08.1938) – композитор, педагог, нар. арт. СРСР (1987). Білор. консерваторія по кл. композиції (1961). Автор пісень, музики до драм. вистав, кінофільмів. Пр. ім. О. Александрова, Ленін. комсомолу Білорусії (1967), Ленін. комсомолу (1972), Держ. пр. Білорусії (1976).

ЛУЧКІН Леонід Борисович (27.06.1938-27.07.1970) – поет-пісняр. ВГИК.

ЛУШТАК Ілля Олександрович (06.03.1975) – гітарист і вокаліст, представник мейнстріму. Учасник різних колективів у США та Санкт-Петербурзі.

ЛЬВОВ Олександр Миколайович (10.11.1957) – ударник рос. груп «Ария», «Парк Горького». З 1990 живе у США.

ЛЬВОВИЧ Борис Афроімович (03.04.1947) – театр. режисер, актор естради, автор і виконавець пісень, організатор і ведучий концертів, ЗАР. Казан. ун-т, Театр. уч-ще.

ЛЬВОВСЬКИЙ Володимир Михайлович (09.01.1947) – композитор. Алматинська консерваторія по кл. композиції. Автор пісень, музики до мультфільмів.

ЛЬВОВСЬКИЙ Михайло Григорович (22.07.1919-30.10.1994) – драматург, сценарист, поет-пісняр, ЗДМР (1985). Держ. пр. Росії (1981).

ЛЬВОВ-КОМПАНЄЄЦЬ Давид Львович (23.07.1918-2002) – композитор. Моск. консерваторія по кл. композиції (1950). Автор естр.-джаз. творів, пісень, музики до кінофільмів, спектаклів, цирк. вистав.

ЛЬОВКІН Володимир Олександрович (06.06.1967) – вокаліст і гітарист рос. групи «На-На» (1987-1998), продюсер. ГИТИС (2001).

ЛЬОВКІН Ігор Іванович (10.10.1967) – ударник, учасник різних колективів.

ЛЬОГОСТЕВ Віталій Борисович (21.06.1969) – джаз. труба, банджоїст, представник традиц. джазу.

ЛЮБАВІН (спр. Дєдов) Сергій Петрович (10.04.1966) – співак, представник рос. шансону.

ЛЮБАНСЬКИЙ Володимир Володимирович (1960) – співак. Полт. муз. уч-ще. Соліст Полт. філармонії.

ЛЮБАША – див. *Залужна Т.*

ЛЮБИМОВА Анстасія Олександрівна (26.06.1986) – співачка, авторка пісень.

ЛЮБИЧ Євгенія Дмитрівна (20.03.1984) – співачка, авторка пісень.

ЛЮБЧИК Олексій Іванович (24.09.1979) – джаз. бас-гітарист. Новосибір. муз. коледж (2002). Учасник рок-груп «Звери», «Сурганова и Оркестр».

ЛЮДВИКОВСЬКИЙ Вадим Миколайович (23.04.1925-10.12.1995) – композитор, піаніст, аранжувальник, диригент, ЗДМ РФ (1995). Навчався в Ленінгр. консерваторії по кл. композиції (1949-1953). В 1946-1947 піаніст і диригент Естр. оркестру Білорусії, в 1948-1958 муз. кер. оркестру Л. Утьосова, в 1966-1972 худож. кер. Конц. естр. оркестру Всесоюз. радіо та ТБ. Учасник джаз. фестивалів. Автор пісень, творів для естр. оркестру, музики до кінофільмів.

ЛЯТС (Ljaats) Хелі Володимирівна (27.06.1932) – співачка, нар. арт. Естонії (1976). Таллін. консерваторія (1960). З 1957 солістка Таллін. філармонії.

ЛЯДОВА Людмила Олексіївна (29.03.1925) – композитор, співачка, НАР (1984). Свердлов. консерваторія по кл. ф-но (1948). У 1948-1952 арт. ВГКО. Авторка оперет, мюзиклів, п'єс для естр. оркестру, пісень. Срібна медаль ім. О. Александрова (1975).

ЛЯНИК (Länik) Марью (07.09.1957) – ест. співачка. Таллін. пед. ін-т. З кінця 1970-х виступає з ансамблями «Мобиле», «Мюзик-сейф», «Витамин», «Маховок», «Контакт». Лауреат пісенних конкурсів. Працювала у широкому жанровому діапазоні: від блюзу до естр. шлягеру.

ЛЯПІН Максим Євгенович (25.04.1976) – джаз. піаніст. Естр.-джаз. відділення СПбГУКИ.

ЛЯПІН Олександр Сергійович (01.06.1956) – гітарист рос. груп «Аквариум», «ДДТ», «Поп-механика» ті ін. З 2012 у США.

ЛЯПКО Олексій Леонтійович (17.08.1958) – гітарист, вокаліст, аранжувальник, автор пісень. Муз. уч-ще по кл. валторни (1978). Працював у вар'єте Вайкуле, співпрацював із О. Пірагс, Р. Раубішко, Г. Розенбергом.

ЛЯХОВИЦЬКИЙ Володимир/Вульф Наумович (06.05.1925-07.02.2002) – арт. естради, НАР (1999). Навчався в студії при Моск. т-рі оперети (1945-1948), Муз.-театр. уч-щі (1948-1951), на відділенні муз. комедії ГИТИСу (1952-1953). Працював у різних т-рах. Виступав разом із М. Максимовим у дуєті (до 1983 р.). Згодом сольна кар'єра.

ЛЯШЕНКО Олеся (22.12.1979) – бек-вокалістка рос. групи «Мумий Тролль».

М

МАВРІН Сергій Костянтинівич (28.02.1963) – гітарист, учасник рос. груп «Черный кофе», «Ария», «Кипелов».

МАГОМАСВ Муслім Магометович (17.08.1942-25.10.2008) – співак, композитор, нар. арт. СРСР (1973). Бакин. консерваторія по кл. вокалу (1968). З 1963 соліст Азерб. т-ру опери та балету. В 1975-1978 худож. кер. Азерб. ЕСО. Перший виконавець й інтерпретатор пісень А. Бабаджаняна. Знімався в кіно. Автор пісень, музики до спектаклів і кінофільмів, творів для ЕСО.

МАЖОРОВ Борис Аркадійович (18.04.1970) – бас-гітарист. Естр.-джаз. відділення лєнінгр. муз. уч-ща (1994). Учасник колективів «Чай вдвоєм», «Сливки», «Doo Vor Sound».

МАЖУКОВ Денис Олексійович (02.01.1973) – піаніст, вокаліст, син Олексія. Естр.-джаз. відділення муз. уч-ща ім. Гнесіних. Був учасником рос. груп «Старая гвардия», «Браво», «Off Beat».

МАЖУКОВ Олексій Сергійович (10.02.1936-28.06.2011) – композитор. Моск. консерваторія по кл. композиції (1967). Працював у Ю. Саульського у «ВІО-66», в різних естр. оркестрах диригентом, аранжувальником. Автор пісень, інстр. і джаз. творів, музики до кінофільмів і спектаклів.

МАЗАСВ Сергій Володимирович (07.12.1959) – співак, актор, муз. продюсер, учасник рос. груп «Автограф», «Здравствуй, песня», «Моральный кодекс», ЗАР (2010). Економіч. фак. МДУ.

МАЙ Гліб Борисович (15.07.1951) – композитор, ЗДМ РФ. Моск. консерваторія, МПІ. Був учасником рос. груп «Скоморохи», «Самоцветы», «Коробейники», «Лада», «Голубые гитары», «Веселые ребята», «Аракс». Автор пісень, музики до кінофільмів.

МАЙБОРОДА Георгій Іларіонович (01.12.1913-06.12.1992) – композитор, педагог, муз.-громад. діяч, нар. арт. СРСР (1960). Брат Платона. Київ. консерваторія по кл. композиції (1941). Автор романсів, пісень, музики до драм. спектаклів, кінофільмів і радіопостановок. НПУ (1963), пр. ім. М. Лисенка (1984).

МАЙБОРОДА Платон Іларіонович (01.12.1918-08.07.1989) – композитор, громад. діяч, нар. арт. СРСР (1979). Брат Георгія. Київ. консерваторія по кл. композиції (1947). Автор пісень, музики до драм. вистав і кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1950), НПУ (1962). Срібна медаль ім. О. Александрова (1984).

МАЙДАНОВ Денис Васильович (17.02.1976) – співак, композитор, поет, муз. продюсер, ЗАР (2017). Реж. фак. МГУКИ. Автор пісень, саундтреків до кінофільмів.

МАЙКОВ Павло Сергійович (15.10.1975) – актор, телеведучий, співак. ГИТИС (1998).

МАЙОРОВ (спр. Гутценок) Роман Майорович (13.06.1933-28.06.2003) – композитор, автор пісень.

МАЙСТРЕНКО Надія Анатоліївна (05.04.1987) – співачка, учасниця укр. групи «Горячий шоколад», солістка джаз-бенду «Маскарад», оркестру МНС. Акад. кер. кадрів (2011).

МАКАРЕВИЧ Анастасія Олексіївна (спр. Анастасія Олександрівна Капралова) (17.04.1977) – викладач естр.-джаз. вокалу, доц., менеджер по туризму, учасниця рос. групи «Лицей». Моск. ун-т економіки, статистики та інформатики (2000).

МАКАРЕВИЧ Андрій Вадимович (11.12.1953) – співак, композитор, актор, телеведучий, НАР (1999), двоюрідний брат Олексія. Моск. архіт. ін-т (1977). З 1969 кер. групи «Машина времени». Виступає із сольними програмами. Автор пісень, музики до спектаклів, теле- і кінофільмів. Знімався в кіно.

МАКАРЕВИЧ Олексій Лазарович (13.11.1954-28.08.2014) – продюсер, композитор, поет, аранжувальник, стиліст рос. групи «Лицей», двоюрідний брат Андрія. Працював у групі «Воскресенье» (1978-1980). Моск. архіт. ін-т.

МАКАРОВ (спр. Макаркін) Володимир Павлович (15.07.1932-29.07.2008) – співак, ЗАР (1984). Працював у Донец. шахтар. анс., в оркестрі Рознера, в Москонцерті. Лауреат пісенних конкурсів.

МАКАРОВА Марія Володимирівна (06.09.1977) – співачка, поетеса, композитор, учасниця рос. групи «Маша и медведи».

МАКАРСЬКА (Морозова) Вікторія Миколаївна (22.05.1973) – співачка, продюсер. ВГИК. Знімалася в кіно.

МАКАРСЬКИЙ Антон Олександрович (26.11.1975) – співак і актор. Щукінське театр. уч-ще. Працював у т-рі «У Никитских ворот», співав у військ. анс. пісні та танцю. Участь у мюзиклах. Згодом сольна кар'єра. Знімався в кіно.

МАКЄЄВА Анастасія Василівна (23.12.1981) – актриса, співачка, модель, телеведуча. Муз. уч-ще, РАТИ (2007). Участь у мюзиклах.

МАКІЄНКО Петро Петрович (21.02.1953) – муз-нт, бас-гітарист, співак, автор пісень. Учасник рос. груп «Добры молодцы», «Веселые ребята», «Аракс» та ін.

МАКСИМ (Махі-М, МакСим), спр. Марина Сергіївна Абросимова (Максимова) (10.06.1983) – співачка, продюсер, авторка пісень.

МАКСИМОВ Віктор Григорович (20.10.1942-21.04.2005) – прозаїк, перекладач, поет, автор текстів пісень. Філософ. фак. ЛГУ (1968).

МАКСИМОВ Олександр Павлович (17.08.1965) – композитор, аранжувальник, продюсер (О. Ломінський, Масква, Ньюша, Блюданс, «New Самоцветы»). Одес. муз. уч-ще.

МАКСИМОВА Олена (09.08.1979) – співачка. Ін-т іноз. мов. Лауреат пісенних конкурсів. Учасниця рос. групи «Рефлекс» (2009-2011). Згодом сольна кар'єра.

МАЛАХОВ (Бялковський) Казимир Людвігович (09.09.1899-15.03.1980) – арт. естради, співак. Працював у т-рах мініатюр, у мюзик-холі, опереті, музкомедії, Мосестраді. Виконував фокстроти та танго, акомпануючи собі на роялі.

МАЛАХОВ Олексій (04.03.1985) – композитор, продюсер, аранжувальник, автор пісень. Муз.-пед. фак. Миколаїв. ун-ту.

МАЛАХОВА Євгенія Олександрівна (28.10.1988) – співачка, актриса, учасниця рос. групи «Reflex» (2006-2011). Згодом сольна кар'єра.

МАЛЕЖИК В'ячеслав Юхимович (17.02.1947) – співак, поет, композитор, ЗАР (2004). Муз. шк. по кл. баяна, моск. ін-т інж. залізнич. транспорту. Працював у ансамблях «Мозаика», «Веселые ребята», «Голубые гитары», «Пламя». З 1986 сольна кар'єра, згодом організував групу «Саквожж». Арт. Москонцерту. Автор пісень.

МАЛИШКО Андрій Самійлович (14.11.1912-17.02.1970) – поет, громад. діяч. Київ. ін-т нар. освіти (1932). Автор текстів пісень. Держ. пр. СРСР (1947, 1951, 1969), НПУ (1964).

МАЛІКА, спр. Маліка Махмудівна Разакова (01.11.1985) – співачка. Лауреат пісенних конкурсів. Казан. ун-т культури і мистецтв, РАТИ. Співа багатьма мовами.

МАЛІКОВ Дмитро Юрійович (29.01.1970) – співак, піаніст, композитор, актор, продюсер, НАР (2010), син Юрія. Фортеп. фак. Моск. консерваторії (1994). Працював в анс. «Самоцветы». З 1988 сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів. У своїй творчості поєднує елементи класики та естради. Знімався в кіно. Пр. Ленін. комсомолу (1990).

МАЛІКОВ Юрій Федорович (06.07.1943) – муз-нт, композитор, лідер рос. групи «Самоцветы» (з 1970), НАР (2007). Моск. консерваторія по кл. контрабаса. З 1961 в Москонцерті, акомпанував О. Анофрієву, Й. Кобзону. Школу М. пройшли Добринін, Хоралов, Винокур, Беліков, Глизін, Кузьмін, Барикін, Д. Маліков.

МАЛІКОВА Інна Юріївна (01.01.1977) – співачка, актриса, телеведуча, продюсер, дочка Юрія. Актор. фак. РАТИ. Учасниця рос. анс. «Новые Самоцветы».

МАЛІНІН (спр. Вигузов) Олександр Миколайович (16.11.1958) – співак, НАР (1997), НАУ (2004). Моск. муз. уч-ще. Співав в Урал. нар. хорі, в анс. пісні та танцю Урал. воєнного округу. Працював у групах «Поют гитары», «Голубые гитары», Стаса Наміна (1983-1986), «Метроном», у т-рі пісні Пугачової (1988). З 1989 сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия» (1999). Пр. Ленін. комсомолу (1989).

МАЛЬГІНА Ірина Миколаївна (Ніка) (08.06.1964) – співачка, ЗАР (1995). Моск. муз.-пед. уч-ще по кл. ф-но, ВТМЭИ. Співала в дуеті з Е. Бабаєвим. На поч. 1990-х виступає самостійно, змінює свій імідж, бере сцен. псевдонім Ніка. Знімалася в кіно.

МАЛЬКОВ Олександр Павлович (16.11.1939-12.09.2009) – сценограф естради, засл. художник РФ (1999). Моск. худож.-промислове уч-ще (1965). Був головним художником кіноконц. залу «Россия».

МАЛЬЦЕВ Віктор Олексійович (10.12.1959) – муз-нт, співак, композитор, аранжувальник, сценарист. Працював саксофоністом в групах «Мифы» та «Марафон».

МАМЕДОВ (Məmmədov) Фарід Асіф (30.08.1991) – азерб. співак. Лауреат пісенних конкурсів.

МАМИКІНА Катерина Олексіївна (22.10.1923) – арт. муз. комедії, ЗАУ (1982). Працювала в Київ. т-рі оперети (1944-1989).

МАМІКОНОВ Георгій Рубенович (25.03.1945) – худож. кер., учасник рос. шоу-групи «Доктор Ватсон», ЗАР (1996). Моск. муз. уч-ще, моск. пед. ін-т. Працював у «ВІО-66», в анс. «Москвичи», «Верные друзья».

МАМІНОВ Костянтин Юрійович (01.05.1977) – джаз. саксофоніст (альт). Естр.-джаз. відділення лєнінгр. муз. уч-ща (1998). Учасник колективів «Саксофоны Санкт-Петербурга», «Глас вопиющего» та ін.

МАМОНОВ Віктор Васильович (27.04.1949-12.05.1995) – співак. Челяб. муз. уч-ще. Соліст Москонцерту (1977-1995), учасник оркестру Ю. Силантьєва (1970-1980). Лауреат пісенних конкурсів.

МАМОНОВ Петро Миколайович (14.04.1951) – співак, актор, поет. Моск. поліграф. технікум (1979), навчався в моск. поліграф. ін-ті (1979-1982). В 1984-1990 лідер моск. групи «Звуки Му», в 1991-1995 «Мамонов и Алексей». Знімався в кіно, грає в т-рі.

МАМОНТОВ Сава Іванович (15.10.1841-06.04.1918) – промисловець, театр. діяч, меценат. Навчався в Петерб. гірничому ін-ті, на юридич. фак. Моск. ун-ту. Відіграв суттєву роль у розвитку культури, зокрема муз. т-ру.

МАНДРУС Борис Якович (1912-1988) – піаніст, ЗАР (1984). Навчався в моск. консерваторії. Працював в Моск. концерті, акомпанував К. Шульженко, Л. Голубкін, Е. Жерздеві та ін. Автор обробок пісень.

МАНУКЯН Сергій Володимирович (15.03.1955) – вірм. джаз. муз.-нт, композитор, співак. Грозненське муз. уч-ще по кл. ударних (1975). Працював у різних колективах. Учасник джаз. фестивалів. Стилєва орієнтація – свінг, поп-рок, джаз-рок, вільно володіє імпровізацією.

МАРА, спр. Мара Володимирівна Кана (Марина Володимирівна Нестерова) (25.11.1978) – співачка, авторка пісень. Моск. ун-т споживч. кооперації.

МАРАКУЛІН Олександр Леонідович (24.03.1973) – актор, співак. Участь у мюзиклах. РАТИ (1997).

МАРГУЛІС Євген Шулімович (25.12.1955) – співак, гітарист, автор пісень, ЗАР (1999), учасник рос. груп «Машина времени», «Воскресенье», «Аракс», «Аэробус», «Шанхай».

МАРЕНИЧ Антоніна Олександрівна (17.03.1950) – співачка, НАУ (2003). Куйбишев. муз.-пед. уч-ще (1968). Учасниця вок. тріо Мареничів Волин. філармонії (1972-2004). Згодом сольна кар'єра.

МАРЕНИЧ Валерій Петрович (01.01.1946) – співак, НАУ (2003). Луцьке культ.-освітнє уч-ще (1991). Учасник вок. тріо Мареничів Волин. філармонії (1972-2004).

МАРЕНИЧ (Сухорукова) Світлана Олександрівна (01.03.1956) – співачка, НАУ (2003). Луцьке культ.-освітнє уч-ще (1991). Учасниця вок. тріо Мареничів Волин. філармонії (1972-2004).

МАРІЯ N – див. *Наумова М.*

МАРКЕС Ольга, спр. Ольга Андріївна Дороніна (31.07.1987) – співачка, учасниця рос. групи «Alai Oli».

МАРКІН Володимир Миколайович (08.05.1959) – співак, автор пісень, телеведучий. Моск. енергетич. ін-т.

МАРКОВ Ігор Вікторович (25.12.1967) – муз. продюсер («Альфа», Маскква, Ньюша, А. Ломінський).

МАРКОВ Вадим Дмитрович (02.03.1978) – виконавець на удар. інструментах. Естр.-джаз. відділення СПбГУКИ (2005). иригент, композитор-пісняр.

МАРСЕЛЬ (спр. Русаков) Поль Олександрович (1908-1973) -

МАРТА, спр. Світлана Марченко (8 травня) – рос. співачка. Моск. ін-т інженерів транспорту. Лауреат пісенних конкурсів.

МАРТА, спр. Ірина Іванівна Столяр (22.09.1986) – укр. співачка та телеведуча. КНУКіМ. Лауреат пісенних конкурсів.

МАРТИНОВ Володимир Іванович (20.02.1946) – композитор. Моск. консерваторія по кл. композиції (1970). З 1973 у Моск. експеримент. студії електронної музики, співпрацює з групою «Бумеранг». З 1977 кер. рок-групи «Форпост». Автор музики до драм. вистав, кіно- та мультфільмів.

МАРТИНОВ Євген Григорович (22.05.1948-03.09.1990) – співак, композитор, ЗАР. Донец. муз.-пед. ін-т по кл. кларнета (1971). Працював у симф. оркестрі Донец. філармонії, солістом анс. «Советская песня», оркестру В. Людвиговського. Лауреат пісенних конкурсів. Автор пісень, музики для орк. колективів, до кінофільмів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Пр. Ленін. комсомолу (1987).

МАРТИНОВ Юрій Григорович (17.04.1957) – композитор, ЗДМ РФ (2003), брат Євгена. Моск. консерваторія по кл. композиції (1982). Автор пісень, творів для ЕСО.

МАРТІ (спр. Мартинов) Ян Дмитрович (03.05.1970) – співак, композитор, автор пісень. Муз. уч-ще. Лауреат пісенних конкурсів.

МАРЦИНКІВСЬКА Тетяна – див. *Дісієна Т.*

МАРЦИНКІВСЬКИЙ Олег Олександрович (27.07.1949) – співак, композитор, ЗАУ (1996). Кишинів. ін-т мистецтв по кл. сольного співу (1977). Засновник анс. «Оксамит», «Медобори», арт. Укрконцерту (1984-1991). З 1991 соліст конц. орг. «Київщина».

МАРШАЛ, спр. Олександр Віталійович Мінков (07.06.1957) – співак, бас-гітарист рос. груп «Аракс», «Цветы», «Парк Горького», ЗАР (2007). Автор пісень.

МАР'ЯНОВСЬКИЙ Марко Григорович (1889-1944) – композитор і поет. Петерб. техн. уч-ще. Автор пісень.

МАСАЛЬЦЕВА (Бобкіна) Світлана (27.02.1975) – учасниця рос. групи «Стрелки» (1997-2003).

МАСЛАКОВ Володимир Ігорович (30.04.1970) – актор т-ру та кіно, поет, співак, режисер. ЛГІТМіК.

МАСС Володимир Захарович (18.02.1896-30.11.1979) – драматург, поет, лібретист, критик, співавтор М. Червінського. Філолог. фак. Моск. ун-ту. Один із творців Моск. т-ру сатири. Автор куплетів, текстів пісень, оглядів та п'єс для мюзик-холів і т-рів мініатюр.

МАССКВА (Гурєєва) Валерія Дмитрівна (28.01.1988) – співачка, авторка пісень. Моск. юрид. ін-т.

МАТВЄЄВ Борис Васильович (24.04.1928-28.03.2006) – джаз. барабанщик, ЗАР. Учасник різних колективів.

МАТВЄЄВ Віктор Вікторович (22.07.1958) – гітарист. Ленінгр. електротехн. ін-т (1986). Учасник різних колективів.

МАТВЄЄВА Віра Іллівна (23.10.1945-11.08.1976) – журналістка, автор-виконавець. Моск. інж.-буд. ін-т (1970). Пісні складала з 1967 р.

МАТВЄЄВА Новела Миколаївна (07.10.1934-04.09.2016) – поетеса, співачка, літератор, драматург, прозаїк, художниця. Літ. ін-т (1962). Пісні складала з 1957. Одна із засновників жанру автор. пісні. Пушкін. пр. (1998). Держ. пр. РФ (2002).

МАТВЄЙЧУК Гліб Алімович (26.06.1981) – актор, композитор, співак, продюсер. Моск. консерваторія. Учасник різних груп.

МАТВІЄНКО (Гончар) Антоніна Петрівна (12.04.1981) – співачка. Київ. ін-т культури і мистецтв.

МАТВІЄНКО Ігор Ігорович (06.02.1960) – композитор, продюсер рос. груп «Любэ», «Иванушки International». Моск. муз. уч-ще (1980). З 1981 працює в різних муз. колективах як худож. кер., композитор, аранжувальник, клавішник. Разом із М. Расторгуєвим і поетом-пісняром О. Шагановим засновує групу «Любэ». З 1991 кер. продюсер. центру, займається записом, випуском муз. матеріалу груп «Любэ», «Иванушки International», «Hi-Fi», «Гости из будущего», «Корни», «Фабрика», Є. Белоусова, В. Дайнеко, рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-1».

МАТВІЄНКО Ніна Митрофанівна (10.10.1947) – співачка, НАУ (1985), Герой України (2006). Філол. фак. Київ. ун-ту (1975). В 1968-1991 солістка хору ім. Г. Верьовки, в 1968-1993 у складі тріо «Золоті ключі». З 1993 солістка анс. «Київська камерата». Виступає сольоно. НПУ (1988).

МАТВІЙЧУК Анатолій Миколайович (29.09.1958) – співак, поет, композитор, журналіст, НАУ (2000). Фак. журналістики Київ. ун-ту ім. Т. Шевченка (1986). Редактор відділу естради журналу «Музика», президент т-ру пісні «Анатолія» (Київ). Пр. ім. Д. Луценка «Осіньне золото».

МАТЕЦЬКИЙ Володимир Леонардович (14.05.1952) – композитор, продюсер, радіоведучий. Моск. ін-т сталі та сплавів (1974). З 1972 бас-гітарист анс. «Удачное приобретение», «Цветы», «Второе дыхание». Автор пісень, музики до спектаклів, кінофільмів, театралізованих естр. програм.

МАТКОВСЬКИЙ Дмитро Матвійович (02.02.1961) – художник, поет, гітарист рос. груп «Мануфактура», «Аукцыон». Живе за кордоном.

МАТОВ (спр. Стрелков) Олексій Михайлович (1883-1942) – арт. естради, куплетист, ексцентрик.

МАТУСОВ Володимир Леонідович (24.01.1926-18.10.1989) – актор, співак. Ленінгр. консерваторія по кл. вокалу. Виступав у складі дуету з В. Копиловим (1925-2012).

МАТУСОВСЬКИЙ Михайло Львович (23.07.1915-16.07.1990) – поет, канд. філолог. наук. Літ. ін-т (1939). Автор текстів пісень. Держ. пр. СРСР (1977).

МАФІК Денис, спр. Денис Васильович Малигін (23.06.1971) – автор-виконавець в стилі рос. шансону.

МАХНАЧ Олександр Вікторович (06.10.1966) – співак, учасник різних груп, автор пісень.

МАХОВІКОВ Сергій Анатолійович (22.10.1963) – актор т-ру та кіно, сценарист, телеведучий, співак, автор пісень. ЛГІТМіК.

МАХОНІН Олександр Валерійович (22.11.1972) – співак, продюсер, автор пісень.

МАШТАКОВ Валерій Миколайович (1939) – циг. співак, ЗАР (1968). Студія при т-рі «Ромэн». З 1970 соліст Москонцерту. В 1990 організував анс. «Гіля Ромэн».

МАШТАКОВА Анжеліка Валеріївна (1963) – циг. співачка. Муз. уч-ще ім. Гнесіних. На естраді з 1980. Солістка анс. «Гіля Ромэн».

МАШТАКОВА Валентина Анікандрівна (1941) – циг. співачка, ЗАР (1992). Муз. уч-ще ім. Гнесіних. З 1972 в Москонцерті. Худож. кер. анс. «Гіля Ромэн».

МЕДВЕДЕНКО Олександр Аркадійович (26.10.1954) – інж.-математик, автор-виконавець. Дніпроп. ун-т (1977). Пісні складає з 1972. З 1990 в Ізраїлі.

МЕДВЕДСЬВ Олег Всеволодович (31.01.1966) – автор-виконавець. Іркут. політехн. ін-т.

МЕДВЕДСЬВА Ірина Олександрівна (14.08.1982) – білор. актриса та співачка. Білор. акад. мистецтв (2003).

МЕДВЕДСЬВА Наталя Георгіївна (14.07.1958-03.02.2003) – співачка, авторка пісень, письменниця. Кар'єра співачки починалася у нічних клубах, ресторанах і кабаре. З 1972 в еміграції. В 1992 повернулася до Росії.

МЕДНИКОВА Алла Михайлівна (08.08.1961) – автор-виконавець. Моск. пед. ін-т іноземних мов (1985). Пісні складає з 1980.

МЕДЯНИК Світлана Олександрівна (24.07.1961) – співачка. Ленінгр. консерваторія по кл. вокалу. Працювала солісткою ленінгр. мюзик-холу. Лауреат пісенних конкурсів. У кінці 1990-х емігрувала в Канаду.

МЕЖЕВИЧ Дмитро Євгенович (19.12.1940) – актор, автор-виконавець. Театр. уч-ще (1968). Пісні складає з 1967.

МЕЙТУС Юлій Сергійович (28.01.1903-02.04.1997) – композитор, піаніст, муз.-громад. діяч, НАУ (1973). Харк. муз.-драм. ін-т по кл. композиції (1931). Автор романсів, пісень, музики до драм. вистав і кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1951), НПУ (1991).

МЕЛАДЗЕ Валерій Шотаєвич (23.06.1965) – співак, канд. наук, ЗАР (2006). Миколаїв. кораблебуд. ін-т (1987). У 1991-1993 працював в анс. «Диалог». Валерію допомагає старший брат Костянтин, який є автором пісень та аранжувальником.

МЕЛАДЗЕ Костянтин Шотаєвич (11.05.1963) – композитор, аранжувальник, продюсер (В. Меладзе, «ВИА Гра», «Фабрика звезд-2007» та ін.), ЗДМ України (2012), брат Валерія. Миколаїв. кораблебуд. ін-т. В 1991-1993 працював в анс. «Диалог». Автор пісень, музики до кінофільмів.

МЕЛІК-ПАШАЄВ Ованес Нерсесович (09.04.1951) – муз. продюсер та імпресаріо. Був директором рос. груп «Машина времени», «Воскресенье», «Черный кофе».

МЕРЛІН Олександр Юлійович (25.07.1925) – драматург, поет, автор муз. фейлетонів, куплетів, пісень. Ленінгр. муз. уч-ще (1958).

МЕТОВ Кай, спр. Кайрат Ерденевич Метов (19.09.1964) – співак, автор пісень, ЗАР (2015). ГИТИС.

МЕЩЕРЯКОВ Олексій Олександрович (13.02.1984) – барабанщик рос. групи «Сплин». СПБГУКИ (2005).

МЕЩЕРЯКОВ Пилип Якович (12.12.1979) – джаз. контрабасист і бас-гітарист. Ленінгр. інж.-економ. ін-т (2002). Учасник різних колективів.

МИРОНЕНКО Валерій Іванович (25.07.1945-05.02.2013) – співак т-рів оперети (Свердловськ, Караганда, Новосибірськ, Москва, Саратов). ЗАР.

МИРОНОВ Андрій Олександрович (07.03.1941-16.08.1987) – актор, співак, НАР (1980). Театр. уч-ще ім. Щукіна (1962). В 1962-1987 актор і режисер моск. т-ру Сатири. Виступав як актор і співак на естраді. З 1961 знімався та співав у кіно. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

МИРОНОВ Микола Володимирович (05.09.1975) – виконавець на удар. інструментах. Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща (1997). Учасник колективів «Doo Bor Sound», «Лера Гехнер бэнд», «Заповедник».

МИРОНОВ Тимур Михайлович (27.04.1952) – учасник рос. шоу-групи «Доктор Ватсон», ЗАР. Моск. хор. уч-ще, МГИК. Працював у Москонцерті, в анс. «Ровесники».

МИРОШНИЧЕНКО Ярослава (25.05.1989) – співачка, учасниця укр. групи «Горячий шоколад». Київ. лінгвіст. ун-т.

МИСОВСЬКИЙ Валерій Семенович (02.06.1931) – джаз. журналіст, виконавець на удар. інструментах. Ленінгр. пед. ін-т інозем. мов (1956).

МИХАЙЛОВ Вадим Іванович (03.04.1975) – контрабасист. Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща (2001). Учасник різних колективів.

МИХАЙЛОВ Володимир Михайлович (23.09.1942) – композитор, НАР (2004). Диригент цирк. та естр. оркестрів.

МИХАЙЛОВ Михайло Васильович (30.09.1907) – співак. Був солістом Всесоюз. Радіокомітету.

МИХАЙЛОВ Стас (Станіслав Володимирович) (27.04.1969) – співак, автор пісень, ЗАР (2010).

МИХАЙЛЮК Василь Пилипович (13.01.1929-02.05.2003) – хормейстер, композитор, засл. працівник культури України (1966). Чернів. культосвітнє уч-ще (1966). Автор пісень.

МИХАЙЛЮТА Олег Ігорович, «Фагот» (27.03.1974) – учасник укр. гурту «ТНМК». Харк. консерваторія по кл. фагота (1997).

МІАНСАРОВА Тамара Григорівна (05.03.1931-12.07.2017) – співачка, проф., ЗАУ (1972), НАР (1996). Моск. консерваторія по кл. ф-но та вокалу (1957). Працювала солісткою в Донец. філармонії, в Москонцерті, викладала вокал у ГИТИСі. Лауреат пісенних конкурсів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

МІГУЛЯ Володимир Георгійович (18.08.1945-16.02.1996) – співак, композитор, ЗДМ РФ (1988). Волгогр. мед. ін-т, Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1974). Автор пісень, музики до театр. вистав і кінофільмів. Знімався в кіно. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Пр. Ленін. комсомолу (1974).

МІЛІЧ Володимир Самійлович (1895-1965) – естр. куплетист, сатирик. Виступав у дуєті з А. Громовим.

МІЛОВІЧ Ліна (07.07.1980) – співачка, авторка пісень.

МІЛЬНІЧЕНКО Сергій Григорович (13.07.1966) – музичний продюсер, автор пісень, музики до телепрограм.

МІЛЬШТЕЙН Олег (Цалик) Сергійович (27.10.1945-14.10.2015) – молд. композитор, аранжувальник, ЗАР (1990). Кишинів. консерваторія по кл. композиції та диригування. Кер. анс. «Оризон».

МІЛЮТІН Юрій (Георгій) Сергійович (18.04.1903-09.06.1968) – композитор, НАР (1964). Моск. муз. технікум по кл. композиції (1934). В 1919-1923 виступав як драм. актор, в 1924-1925 піаніст і композитор колективу «Синяя блуза». В 1929-1932 піаніст-ілюстратор німих фільмів у моск. кінотеатрах. В 1930-х працював композитором у драм. т-рах Москви. Автор пісень, оперет, кіномузики, музики до драм. вистав. Держ. пр. СРСР (1949).

МІЛЯЄВ Валерій Олександрович (05.08.1937-16.12.2011) – фізик, д-р фіз.-математ. наук, автор-виконавець. Фізфак МДУ (1961). Пісні складав з 1960.

МІНАЄВ Сергій Юрійович (12.01.1962) – диск-жокей, співак, шоумен, ведучий конц. та телевіз. програм. Естр. фак. ГИТИСу (1987). На рубежі 1980-1990-х багато у чому визначив наймодніші стилістичні тенденції на вітч. поп-сцені, передусім у галузі попул. танц. музики, муз. пародії. Автор пісень. Знімався в кіно.

МІНАСЯН Георгій Артаваздович (27.03.1942-28.06.2004) – вірм. співак. Виступав із різними вірм. оркестрами. В 1990-ті емігрував до США.

МІНКОВ Марко Анатолійович (25.11.1944-29.05.2012) – композитор, НАР (2003). Моск. консерваторія по кл. композиції (1969). Автор пісень, мюзиклів, музики до вистав, телесеріалів, кінофільмів.

МІНХ Микола Григорович (15.03.1912-02.11.1982) – композитор, диригент, ЗДМ РФ (1973). Пензен. муз. технікум по кл. ф-но (1926). З 1929 піаніст і диригент у різних конц. об'єднаннях і колективах. Автор пісень, оперет, муз. комедій, творів для естр. оркестрів.

МІОНЧИНСЬКИЙ Анатолій Михайлович (14.12.1946) – джаз. піаніст, аранжувальник, композитор, диригент, кер. колективів. Ленінгр. ПІ (1974), дир.-хор. відділення ін-ту культури (1976). Грав у оркестрах Вайнштейна, Кролла, писав аранжування для М. Боярського, В. Леонтьєва, І. Скліра.

МІРА, спр. Анна Олександрівна Аввакумова (19.06.1984) – співачка, авторка пісень.

МІРЗАЯН Олександр Завенович (20.07.1945) – автор-виконавець. МВТУ (1969). Пісні складає з 1969.

МІРОШНИЧЕНКО Ірина Петрівна (24.07.1942) – актриса та співачка, НАР (1988). Шк.-студія МХАТ (1965). З 1965 знімалася в кіно.

МІРОШНИЧЕНКО Роман Максимович (04.06.1977) – гітарист, композитор, продюсер.

МІСІН Андрій Олександрович (03.03.1954) – композитор і співак. Алматин. консерваторія по кл. композиції та теорії музики (1984). Грав у ресторанах, виступав у циг. колективах, в групі «Час пик», у Москонцерті. Автор пісень.

МІТЯЄВ Олег Григорович (19.02.1956) – автор-виконавець, НАР (2009). Челябін. ін-т фізкультури (1981), актор. фак. ГИТИСу (1991). Працював тренером по плаванню, художником, у Челябін. філармонії. Автор пісень. Знімався в кіно.

МІХАЛОК Сергій Володимирович (19.01.1972) – співак. Мінський ін-т культури, засновник білор. групи «Ляпис Трубецкой». Був учасником дуету «Саша и Сирож».

МІХАЛЬОВ Ігор Прокопович (13.10.1946-25.07.2008) – журналіст, автор-виконавець. Фак. журналістики МДУ (1968). Пісні складав з 1962.

МІХАЛЬЧИК Юлія Сергіївна (02.02.1985) – співачка, авторка пісень. Гуманітарний ун-т. Учасниця рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-3». Лауреат пісенних конкурсів.

МІЦУКІ Ліна (07.03.1988) – співачка, учасниця укр. «Фабрики зірок-2» та групи «Real O» (2008-2014).

МОВСЕСЯН Георгій Вікторович (02.08.1945-07.11.2011) – композитор, НАР (2001). Муз. уч-ще ім. Гнесіних (1964). Автор пісень, музики до драм. вистав, кіно- та телефільмів. Пр. Ленін. комсомолу (1983).

МОГИЛЕВСЬКА (спр. Могила) Наталя Олексіївна (02.08.1975) – співачка, продюсер, НАУ (2004). Відділення режисури естради КНУКіМ (2001). Працювала в різних т-рах, була бек-вокалісткою у С. Пенкіна. Лауреат пісенних конкурсів.

МОГИЛЕВСЬКИЙ Анатолій Ісакович (31.10.1943) – співак. З 1963 співав в оркестрах Ю. Саульського, О. Лундстрема, анс. «Поющие сердца». В 1972-1975 соліст ВІА «Самоцветы». З 1978 в еміграції, співає в ресторанах США.

МОГИЛЕВСЬКИЙ Олексій Юрійович (07.02.1961) – учасник (клавіші, сакс., бек-вокал) рос. груп «Урфин Джюс», «Наутилус Помпилиус», «Настя» та ін. Свердлов. муз. уч-ще.

МОЗГОВА Альона Миколаївна (09.02.1974) – муз. продюсер, дочка Миколи. КДІК.

МОЗГОВИЙ Микола Петрович (01.09.1947-30.07.2010) – співак, автор пісень, НАУ (1993). Київ. консерваторія по кл. вокалу (1989). В 1971-1994 соліст «Укрконцерту», з 1994 директор і худож. кер. Укр. т-ру пісні. Лауреат пісенних конкурсів.

МОЙСЄЄВ Борис Михайлович (04.03.1954) – танцюрист, співак, автор пісень, ЗАР (2006). Мінське хореогр. уч-ще (1974). До 1987 учасник і кер. тріо «Экспрессия» у виступах А. Пугачової. З 1991 свої сольні програми будує за принципом шоу. Знімався в кіно.

МОЙСЄЄВ Юрій Борисович (03.01.1936) – перкусіоніст. Ленінгр. лісотехн. акад. (1958). Учасник анс. Д. Голощекина.

МОКРОУСОВ Борис Андрійович (27.02.1909-27.03.1968) – композитор, ЗДМ Чувашії (1962). Моск. консерваторія по кл. композиції (1936). Автор пісень, оперети, музики до кінофільмів, драм. вистав, радіокомпозицій. Держ. пр. СРСР (1948).

МОЛЧАНОВ В'ячеслав Андрійович (05.05.1975) – гітарист, автор пісень. Учасник рос. груп «Цветы», «Кипелов», працював гітаристом у М. Носкова, Г. Лепса, О. Глизіна. Моск. уч-ще мистецтв (2001).

МОЛЧАНОВ Кирило Володимирович (07.09.1922-14.03.1982) – композитор, ЗДМ РФ (1963). Моск. консерваторія по кл. композиції (1949). Автор пісень, музики до драм. спектаклів, кінофільмів, мюзиклу. Золота медаль ім. О. Александрова.

МОЛЧАНОВ Павло Валерійович (08.11.1967) – рок-муз-нт, мультиінструменталіст.

МОН Аліса, спр. Світлана Володимирівна Безух (15.08.1964) – співачка. Учасниця рос. групи «Лабиринт».

МОНА, спр. Тетяна Заїкіна (26.11.1982) – співачка, учасниця проекту «Монокини» М. Фадєєва.

МОНАСИПОВ Алмаз Закірович (11.07.1925) – композитор, педагог, диригент, ЗДМ РФ (1987), нар. арт. Татарстану (2000). Казан. консерваторія по кл. віолончелі (1950) та композиції (1956). Автор пісень і романсів, інстр. творів, музики до драм. спектаклів і кінофільмів. Держ. пр. Татарстану ім. Г. Тукая (1991).

МОНАСТИРСЬКИЙ (Шварцбург) Борис Львович (1946-05.10.1974) – композитор-пісняр, брат Олександра Вратарьова.

МОНАСТИРЬОВ Валерій Іполитович (19.06.1954) – автор-виконавець.

МОНАТИК Дмитро Сергійович (01.04.1986) – співак, танцюрист, автор пісень, учасник різних телешоу. Межрегіон. акад. управління персоналом.

МОНАХОВ Іполіт Іванович (11.02.1842-02.12.1877) – арт., куплетист. Іст.-філол. фак. Київ. ун-ту. Затвердив жанр куплету на естраді, виступав у оперетах.

МОНАХОВ Микола Федорович (30.03.1875-05.06.1936) – арт. оперети та драм. актор, НАР (1932). Разом із П. Жуковим створили естр. дует «Веселые оборванцы», виступаючи в «босаяцькому» жанрі. З 1904 почав виступати в опереті та драм. т-рі.

МОНДРУС (Mondrusa) Лариса Ізраїлівна (15.11.1943) – латв. співачка. Ризьке муз. уч-ще (1962). На естраді дебютувала на поч. 1960-х. Виступала з ризьким естр. оркестром, з оркестрами Е. Рознера, Е. Шварца. Солістка Москонцерту (1968-1972). Знімалася в кіно. З 1973 в Германії.

МОНІН Вадим Миронович (11.06.1936-19.04.2015) – співак, ГПП ім. Гнесіних (1975). Був солістом оркестрів Е. Рознера, А. Кролла. З 1996 в Німеччині.

МОНІН Олександр Володимирович (19.12.1954-27.08.2010) – співак, автор пісень. Учасник рос. груп «Магистраль», «Круиз», «ЭВМ».

МОРЕНЕЦЬ Микола Павлович (13.11.1922-1998) – педагог, автор-виконавець. Сумський пед. ін-т (1951).

МОРОЗОВ Віктор Євгенович (15.06.1950) – співак, один із піонерів жанру укр. «співаної поезії» та нац. акустичної гітарної пісні. Учасник анс. «Арніка», «Смерічка», «Четвертий кут». З 1988 кер. Львів. естр. т-ру «Не журись!».

МОРОЗОВ Володимир (01.04.1929) – співак, муз-нт, біолог.

МОРОЗОВ Ігор Миколайович (22.05.1951) – журналіст, автор-виконавець. МВТУ (1975), фак. журналістики МДУ (1981). Пісні складає з 1966.

МОРОЗОВ Олександр Сергійович (20.03.1948) – композитор, співак, нар. арт. Молдови (2003), України (2004) та РФ (2004). Ленінгр. пед. ін-т (1972), СПб. консерваторія по кл. композиції (1992). В 1984-1987 був худож. кер. створеної групи «Форум». Володар студії звукозапису «Мороз Рекордс». Автор понад 1000 пісень, творів для ЕСО, мюзиклу, музики до кінофільмів. Лауреат пісенних конкурсів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия» (2004). Пр. Ленін. комсомолу (1983).

МОРОЗОВ Сава Тимофійович (15.02.1862-26.05.1905) – фабрикант, меценат. За освітою хімік. Один із засновників МХАТ.

МОРОЗОВ Юрій Васильович (06.03.1948-23.02.2006) – автор пісень, мультиінструменталіст, звукорежисер. Був одним із перших, хто зробив звукозапис творч. процесом. Співпрацював із групами «Облачный край», «Яблоко», «ДДТ», «Аквариум», «Август», «Чиж и К°», «Тамбурин».

МОРОЗОВА Вікторія – див. *Макарська В.*

МОРОЗОВА (Тарасова) Ірена Борисівна (18.08.1938) – співачка, НАР (1993). ГИТИС (1972). Працює в т-рі «Ромэн», знімалася в кіно.

МОРОЗОВА Наталія Григорівна (14.01.1982) – співачка, ЗАУ (2013).

МОРОШАНУ (Morosanu) Василе (Миколайович) (21.03.1962) – молд. співак, продюсер, педагог, нар. арт. Молдови.

МОРФЕССИ Юрій Спиридонович (04.09.1882-12.07.1949) – співак, за походженням грек. Працював в опер. та опереткових т-рах. З 1920 у Франції, співає в ресторанах. В 1935-1941 живе в Югославії. Знімався в кіно.

МОШКОВ Борис Прокопович (22.01.1903-03.04.1968) – композитор. Моск. консерваторія по кл. композиції (1930). Працював диригентом і завідувачем муз. частиною в різних т-рах, Держцирку. В 1937-1940 диригент Держ. дух. оркестру СРСР, в 1941-1948 головний диригент Моск. цирку, з 1949 оркеструвальник Музфонду СРСР. Автор творів для дух. та естр. оркестрів, пісень, музики до драм. спектаклів і цирк. вистав.

МУЗАФАРОВА Анна (11.01.2002) – співачка, учасниця укр. групи «Open Kids».

МУЗИКАНТОВ Володимир Рюрикович (23.11.1957) – біохімік, автор-виконавець. Моск. мед. ін-т (1980). Пісні складає з 1977.

МУЛЕРМАН Вадим/Володимир Йосипович (18.08.1938) – співак, НАР (1991), ЗАУ (2007). Реж. відділення ГИТИСу. Працював у оркестрах М. Кажлаєва, А. Кролла, Ю. Саульського, Л. Утьосова, солістом Москонцерту, Росконцерту. З 1971 не виступав, оскільки співав євр. пісні. Лауреат пісенних конкурсів. З 1991 у США. Із сер. 1990-х у Харкові та Москві, згодом знову в США.

МУЛЬЯШ Марія Борисівна (24.08.1922-14.03.2008) – продюсер, співачка, спеціаліст з конц. справи, засл. працівник культури РФ (1994). Працювала в моск. філармонії, Москонцерті, з 1972 редактором кіноконц. залу «Россия». Серед робіт – творчі вечори Л. Зікіної, М. Кристалінської, Д. Тухманова, Л. Гурченко, М. Магмаєва, О. Фельцмана, Р. Паулса, С. Ротару та ін.

МУЛЯВІН Володимир Георгійович (12.01.1941-26.01.2003) – співак, гітарист, нар. арт. Білорусії (1979), нар. арт. СРСР (1991), кер. білор. ВІА «Песняры», який став еталоном жанру. Муз. уч-ще. На естраді з 14 років. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

МУРАВЬОВ Євген Іванович (08.01.1961) – драматург, поет-пісняр.

МУРАВЬОВА Ірина Вадимівна (08.02.1949) – актриса, співачка, НАР (1994). Актор. фак. ГИТИСу (1983). Працювала в різних моск. т-рах. Знімалася й співала в кіно. Держ. пр. СРСР (1981).

МУРАДЕЛІ (спр. Мурадов) Вано Ілліч (06.04.1908-14.08.1970) – композитор, нар. арт. СРСР (1968). Тбіліс. консерваторія по кл. композиції та диригування (1931). Працював актором і диригентом у різних т-рах. Автор пісень та романсів, оперет, музики до драм. спектаклів і кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1946, 1951).

МУРАТОВ Андрій Ростиславович (22.05.1963) – муз-нт, звукорежисер, учасник рос. груп «Зоопарк», «Рок-механика», «ДДТ».

МУРАШОВ Олексій Вікторович (30.12.1960) – ударник, вокаліст рос. груп «Джунгли», «Секрет». Ленінгр. пед. ін-т.

МУРЗАЙ Галина Миколаївна (04.08.1943) – співачка, доц., НАУ (1978). З 1968 солістка Луган. філармонії. Лауреат пісенних конкурсів.

МУРІК, спр. Дмитро Муровицький (06.02.1971) – вокаліст укр. групи «Грін Грей». Мед. ін-т.

МУРОМОВ Михайло Володимирович (18.11.1950) – співак, композитор. Майстер спорту по плаванню. Муз. шк. по кл. віолончелі, Моск. технологіч. ін-т м'ясо-молочної промисловості (1971). Працював метрдотелем у

моск. ресторани «Старый замок». Був ведучим телевіз. передачі «Шире круг». Працював із різними виконавцями та групами, знімався в кіно. Автор пісень, музики до кінофільмів і спектаклів.

МУСТАФА-ЗАДЕ Вагіф Азізович (16.03.1940-16.12.1979) – джаз. піаніст, композитор, засл. арт. Азербайджану, основоположник азерб. джазу. Бакин. муз. уч-ще (1959). В 1969-1970 соліст і муз. кер. Естр. оркестру Азербайджану. Створив у Баку анс. «Лейла», «Севіль» та «Мугам». У своїй творчості поєднував ладоритм. особливості мугама з азерб. колоритом та традиційною джаз. технікою. Учасник джаз. фестивалів.

МУХАМЕТШИНА Раїса Манігатівна (25.12.1946) – арт. естради, співачка, ЗАР (1999). ГИТИС (1977). Працювала режисером-постановником ВТМЭИ (1979-1986), з 1986 в Москонцерті. З 1973 виступає в жанрі муз. пародії.

МУХАРСЬКИЙ Антон Дмитрович, Орест Лютий (14.11.1968) – актор, телеведучий, співак. Київ. ін-т театр. мистецтва. Знімається в кіно.

МУШКАМБАРЯН Роберт Ваганович (31.05.1937-01.05.1994) – співак. ГИТИС. Працював у оркестрі К. Орбеляна, анс. «Веселые ребята», Москонцерті. Лауреат пісенних конкурсів. З 1989 у США.

МЯГІ (Mägi) Тиніс Несторович (18.11.1948) – ест. співак, композитор, актор. Був учасником груп «Юниоры», «Балтика», «Лайне», «Мобиле», «Мюзик-сейф». Лауреат пісенних конкурсів.

МЯТА (14.01.1983) – співачка. Муз. уч-ще ім. Р. Глієра. Лауреат пісенних конкурсів.

Н

НАБАТОВ (спр. Туровський) Ілля Семенович (15.09.1896-18.07.1977) – арт. естради, автор куплетів, НАР (1975). Юридич. фак. Харк. ун-ту (1920). Працював актором в т-рах, виконував на естраді сатиричні куплети та фейлетони. Держ. пр. СРСР (1947).

НАВАЛІХІН Юрій Семенович (1942) – інж.-фізик, автор-виконавець. Урал. ПІ (1966). Пісні складати почав у студент. роки.

НАВСТНИЙ Сергій Володимирович (29.10.1965) – ударник рос. груп «Настя», «Сплин», «Эдипов комплекс», «Петля Нестерова».

НАГІЄВ Дмитро Володимирович (04.04.1967) – актор, співак, шоумен, телеведучий, діджей, майстер спорту по дзюдо. ЛГИТМіК (1991).

НАГОВІЩИН Сергій Борисович (22.07.1968-20.12.1999) – співак, представник рос. шансону, канд. в майстри спорту по боксу. В творчості поєднував міський романс, блатну лірику та дискотечні ритми.

НАГОРНИЙ Валерій Сергійович (16.02.1954) – саксофоніст (сопрано, тенор), кларнетист, флейтист, аранжувальник, композитор, кер. анс., педагог, ЗАР (2000). Челябін. ін-т культури та мистецтв по кл. кларнета (1997). Учасник різних колективів.

НАГОРНИЙ Сергій Валерійович (04.07.1981) – саксофоніст (сопрано, альт), кер. анс., син Валерія. СПбГУ-КИ (2005). Учасник різних колективів.

НАДЖІЄВ Ігор Міслюмович (13.11.1967) – співак, актор, композитор і поет. Астрахан. муз. уч-ще по кл. хор. диригування (1987). Лауреат пісенних конкурсів.

НАЗАРЕНКО Світлана Анатоліївна (Ая) (17.10.1970) – киргиз. співачка, учасниця рос. групи «Город 312». Киргиз. ін-т мистецтв (2001). Засл. арт. Киргизстану (2007).

НАЗАРОВ Володимир Васильович (24.02.1952) – диригент, режисер, композитор, співак, актор, проф., НАР (2004). МГИК (1978), РАТИ (1993). З 1982 худож. кер. анс. фольклор. музики, згодом муз. т-ру нац. мистецтва. Автор пісень, музики до мультфільмів, різних постанов.

НАЗАРОВ Євген (29.11.1975-18.02.2000) – ударник рос. групи «Кирпичи».

НАЗИМОВ Володимир Олександрович (29.12.1962) – ударник рос. груп «Урфин Джюс», «ЧайФ», «Апрельский марш», «Наутилус Помпилиус», «Чиж & Со».

НАЙНИК Тетяна Борисівна (06.04.1978) – співачка, актриса, модель, продюсер, учасниця укр. групи «ВИА Гра» (2002). Моск. пед. ун-т.

НАЙССОО (Naissoo) Уно Янович (25.03.1928-05.01.1980) – ест. піаніст, тромбоніст, композитор, педагог, нар. арт. Естонії (1978). Таллін. консерваторія по кл. композиції (1952). Автор пісень та романсів, джаз. творів і рок-опер. Держ пр. Естонії (1976).

НАЙШУЛЛЕР Ілля Вікторович (19.11.1983) – муз-нт, актор, сценарист, продюсер, композитор.

НАЛІЧ Петро Андрійович (30.04.1981) – співак, автор пісень.

НАМІН Стас, спр. Анастас Олексійович Мікоян (08.11.1951) – співак, композитор, продюсер, режисер, сценарист, фотохудожник, президент «Корпорації SNC». Філол. фак. МДУ (1978), Вищі реж. курси при Держкіно СРСР (1987). У кінці 1960-х був одним із засновників рок-музики в СРСР. Кер. груп «Чародеи» (з 1964), з 1970 «Цветы» (В 1975 указом Міністерства культури СРСР групу розформували і заборонили назву «як пропаганду зах. ідеології та ідей хіпі». За свою історію група не була на ТБ, радіо і навіть у пресі було заборонено її згадування), з 1977 – групи Стаса Наміна. «Група Стаса Наміна» була своєрідною творч. лабораторією, в якій працювали такі муз-нти як О. Козлов, К. Нікольський, І. Саруханов, О. Малінін. В 1981 організував найбільший у країні поп- і рок-фестиваль в Єревані, після чого його офіційно висилають із Вірменії. Кер. Муз. центру ім. С. Наміна, який був відкритий в 1988 і об'єднав усіх заборонених на той час муз-

нтів. В 1991 центр розширює свою діяльність і перетворюється в багатoproфiльну корпорацію шоу-бізнесу: студія звукозапису; фірма грамзапису «SNC Records»; продюсер.-імпресарська фірма «Станбет»; муз.-інформаційна радіостанція «Эс-Эн-Си»; кінопродюсер. центр; журнал «Стас»; конц. агенство. З 2000 р. директор Моск. держ. т-ру музики і драми. В 1990 Нешвіллі (США) була заснована стипендія С. Наміна, що надає можливості рос. студентам пройти курс навчання у Вандерbiltському ун-ті. Автор пісень, музики до кінофільмів.

НАРГІЗ – див. *Закірова Н.*

НАРЦИС (Narcisse) П'єр Мудіо Мукуту (19.02.1977) – рос. співак камерун. походження. Засл. арт. Інгушетії (2006).

НАСИРОВ Мурат Ісмаїлович (13.12.1969-19.01.2007) – співак і композитор. Муз. уч-ще ім. Гнесіних.

НАСОНОВА Олена Володимирівна (31.08.1975) – джаз. журналістка. Теор. відділення Новокузнецького муз. уч-ща (1994).

НАТАЛІ, спр. Наталя Анатоліївна Рудіна (Міняєва) (31.03.1974) – співачка, авторка пісень.

НАТО, спр. Наталя Шевлякова, «Nató» («п.А.Т.о.») (03.10.1979) – співачка.

НАУМЕНКО Михайло Васильович, «Майк» (18.04.1955-27.08.1991) – гітарист, співак, одна з яскравих зірок рос. року. Засновник рос. групи «Зоопарк» (1981).

НАУМОВ Юрій Леонідович (03.05.1962) – гітарист, автор пісень, засновник рос. групи «Проходной двор». З 1990 у США.

НАУМОВА Марія (23.06.1973) – латв. співачка, переможниця «Євробачення-2002». Латв. ун-т. Участь у мюзиклах.

НАХАБІН Володимир Миколайович (21.04.1910-20.10.1967) – композитор, педагог, диригент, ЗДМ України (1958). Харк. муз.-драм. ін-т по кл. композиції та диригування (1932). Викладав у Харк. ін-ті мистецтв, був ректором Харк. консерваторії (1963-1967). Автор муз. комедій, романсів, музики до театр. вистав і кінофільмів.

НАХУШЕВ Черим Хачимович (17.12.1970) – співак. Нар. арт. Кабардино-Балкарії, Адигеї, Інгушетії.

НАЧАЛОВА Юлія Вікторівна (31.01.1981) – співачка, актриса, телеведуча. РАТИ. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

НЕБИЛОВА Олена Валеріївна (03.02.1975) – поетеса-пісняр. Будапешт. науч. ун-т.

НЕВЗГЛЯД (Махонько) Людмила Іванівна (24.01.1944-18.08.1993) – естр.-джаз. співачка. Київ. муз. уч-ще (1964). Працювала солісткою естр. та джаз. ансамблів, виступала в ресторанах, у Хабаров. філармонії, віо-рафоністкою київ. естр. оркестрів, в Укр- та Київконцерті, в ленінгр. мюзик-холі. Співала в дуеті з О. Вардашовою.

НЕЙТ (спр. Соколова) Наталя Альфредівна (08.04.1988) – співачка, учасниця рос. групи «Девчата». З 2011 сольна кар'єра.

НЕКЛЮДОВА Олена Всеволодівна (23.05.1973) – співачка.

НЕКРАСОВ Максим Валентинович (14.12.1976) – виконавець на губній гармонії. Ленінгр. хор. уч-ще (1994). Естр.-джаз. відділення СПбГУКИ (2002).

НЕЛЬСОН Ірина – див. *Діана*.

НЕМЕНОВА Раїса Дмитрівна (08.10.1935) – співачка, ЗАР (1998). Моск. муз. уч-ще (1959). Професійний дебют відбувся в джаз-оркестрі «Букурия». Працювала в оркестрі під керуванням О. Лундстрема. В 1962-1990 солістка Москонцерту.

НЕНАШЕВА (Семененко) Галина Олексіївна (18.02.1941) – співачка, ЗАР (2002). Працювала в опереті, мюзик-холі, з оркестрами Силантьєва, Карамішева, оркестром кінематографії. Солістка Держконцерту. Лауреат пісенних конкурсів.

НЕПОМНЯЩАЯ Світлана Яківна (1946) – співачка, актриса, доц. (1999), ЗАР. ГИТИС (1972). Арт. Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів.

НЕРУШЕНКО Леонід Михайлович (04.12.1977-03.09.2005) – вокаліст рос. групи «Динамит».

НЕСТЕРОВ Дмитро (09.08.1980) – співак. ГИТИС. Працював у С. Наміна. Участь в мюзиклах.

НЕСТЕРОВ Дмитро (22.08.1966) – вокаліст і гітарист групи «Свинцовий туман». Моск. автодорож. ін-т.

НЕСТЕРОВ Олег Анатолійович (09.03.1961) – продюсер, письменник, лідер рос. групи «Магаполис».

НЕСТЕРОВ Олександр Леонідович (30.06.1983) – актор і співак. РАТИ (2004).

НЕФЬОДОВ Михайло Олександрович (10.01.1961) – ударник рос. груп «Хрустальный шар», «Алиса».

НЕФЬОДОВ Олександр Сергійович (27.11.1955) – співак, учасник рос. анс. «Самоцветы».

НЕФЬОДОВА Марія Володимирівна (01.09.1979) – вокалістка та скрипачка рос. груп «Пилот», «Король и Шут». З 2004 у США.

НЕЧАЄВ Веніамін Петрович (20.03.1915-15.08.1987) – арт. естради. Муз. уч-ще по кл. гітари. Виступав у дуеті з П. Рудаковим із виконанням сатир. куплетів та частівок. Виховав куплетистів М. Бандурина та М. Вашукова.

НЕЧАЄВ Володимир Олександрович (28.07.1908-11.04.1969) – співак, ЗАР (1959). Муз. уч-ще. В 1932-1935 арт. Моск. центр. т-ру робітничої молоді. З 1942 соліст Всесоюз. радіо. Перший виконавець багатьох пісень. Виступав у дуеті з В. Бунчиковим (1944-1969).

НЕВСЬКИЙ Петро, спр. Петро Єлисейович Ємельянов (1849-04.04.1916) – гармоніст-віртуоз, куплетист, співак. Театралізував свої виступи, використовуючи різні костюми.

НЕСЕЛЬСЬКА Тетяна (02.09.1972) – співачка, НАУ (2010).

НІЖАРАДЗЕ Софія Елгуджівна (06.02.1986) – груз. співачка, актриса, авторка пісень. РАТИ. Участь у мюзиклах.

НІКА – див. *Мальгіна І.*

НІКІТА – див. *Фокін О.*

НІКІТАЄВА Олена Вікторівна (03.11.1976) – співачка, авторка пісень.

НІКІТІН Віктор Іванович (12.02.1911-06.01.1994) – співак, соліст Анс. пісні та танцю ім. Александрова.

НІКІТІН Сергій Якович (08.03.1944) – біофізик, композитор, актор, співак, ЗДМ РФ (1995), канд. фіз.-математ. наук (1980). Фізфак МДУ (1968). Пісні складає з 1962. З 1987 зав. муз. частиною в т-рі О. Табакова. З 1974 виступає у дуєті з дружиною Тетяною. Дуєт співає в мульт- та кінофільмах, на радіо, в дитячих інсценуваннях. Автор пісень, музики до театр. вистав, мульт- та кінофільмів. Пр. Ленін. комсомолу, Царськосел. худож. пр. (1997).

НІКІТІН Юрій Володимирович (09.12.1967) – муз. продюсер. Працював у анс. «Мираж», був бас-гітаристом групи супроводу І. Білик. З 1992 заснував продюсер. компанію «Nova Management», згодом «Mamamusic».

НІКІТІНА (Садикова) Тетяна Хашимівна (31.12.1945) – співачка, канд. фіз.-математ. наук, ЗАР (2003). Фізфак МДУ (1970). Працювала заступником міністра культури РФ (1992-1994). З 1974 виступає у дуєті з чоловіком Сергієм. Дуєт співає в мульт- та кінофільмах, на радіо, в дитячих інсценуваннях. Пр. Ленін. комсомолу, Царськосел. худож. пр. (1997).

НІКІТСЬКИЙ Микола Миколайович (19.12.1921-12.06.1995) – співак. ГИТИС (1951). Співати почав у 1953. Працював у драм. т-рах. Автор пісень. Знімався в кіно.

НІКОЛАЄВ Володимир Павлович (29.06.1947) – мультиінструменталіст білор. анс. «Песняры».

НІКОЛАЄВ Ігор Юрійович (17.01.1960) – співак, композитор, продюсер, ЗДМ РФ (2001). Естр. відділення МГИК (1982). Працював клавішником у різних колективах. Автор пісень.

НІКОЛАЄВ Олександр Миколайович (30.12.1944) – контрабасист. ЛГИТМиК (1978), був його педагогом. Учасник різних колективів (Й. Вайнштейн, Д. Голощекин, О. Канунников), був реж. лєнінгр. мюзик-холу.

НІКОЛАЄВ Олександр Олександрович (18.05.1978) – саксофоніст (тенор), кер. анс., син Олександра Миколайовича. Естр.-джаз. відділення лєнінгр. муз. уч-ща (2001).

НІКОЛАЄВ Роман Володимирович (07.05.1979) – виконавець на удар. інструментах. Естр.-джаз. відділення СПбГУКИ (2004). Учасник різних колективів («Doo Vor Sound», «Заповедник»).

НІКОЛАЄВ Юрій Анатолійович (14.08.1958) – барабанщик рос. груп «Поп-механика», «Аквариум», «Разные люди» та ін.

НІКОЛАЄВ Юрій Олександрович (16.12.1948) – продюсер, співак, актор, режисер, телеведучий, НАР (1998). ГИТИС (1970).

НІКОЛАЄВА Людмила Іванівна (13.04.1960) – співачка, учасниця анс. «Россия» (1983-1992), з 1994 кер. анс. «Русская душа», НАР (2002).

НІКОЛЕНКО Ян Юрійович (25.02.1973) – муз-нт (фл.), автор пісень, учасник рос. груп «Едипов комплекс», «Би-2», «Сплин».

НІКОЛО, спр. Ніколо Петраш (24.12.1965) – композитор. КДІК.

НІКОЛЬСЬКИЙ Андрій Юрійович (23.12.1951) – поет, композитор, автор-виконавець, НАР (2001). Ін-т нар. господарства, Акад. зовнішньої торгівлі.

НІКОЛЬСЬКИЙ Костянтин Миколайович (01.02.1951) – співак, гітарист, рок-шансонє. Фак. прикладної математики ін-ту електронного машинобудування, естр. відділення муз. уч-ща ім. Гнесіних по кл. гітари (1984). Працював у групах «Атланти», «Цветы», «Фестиваль», «Воскресенье», «Зеркало мира», «Галактика», «Рондо», «Браво». З 1979 виступає із сольними програмами. Автор пісень.

НІКОНОВ Олексій Валерійович (20.12.1972) – поет, вокаліст рос. панк-групи «Последние танки в Париже».

НІКОНОВ Олексій Вікторович (13.12.1965) – піаніст, виконавець на клавіш. інструментах. Естр.-джаз. відділення лєнінгр. муз. уч-ща по кл. тромбона (1985). Учасник різних колективів («Doo Vor Sound», «Заповедник»).

НІКУЛІН Валентин Юрійович (07.07.1932-06.08.2005) – актор, співак, НАР (1990). Юридич. фак. МДУ (1957), Шк.-студія МХАТ (1960). Після закінчення працював у т-рі «Современник». Виступав на естраді, виконував літ.-муз. композиції. Знімався в кіно. В 1991-1998 жив в Ізраїлі.

НІТІЧ Міла, спр. Людмила Сергіївна Нітічук (26.09.1990) – співачка. Працювала з ЕСО УМВС України. Хмельниц. ун-т. Лауреат пісенних конкурсів.

НОВГОРОДЦЕВ Сева, спр. Всеволод Борисович Левенштейн (09.07.1940) – трубач, сценарист, журналіст-музикознавець. Лєнінгр. вище морське уч-ще, де грав в джаз-оркестрі на саксофоні. Був кер. ВІА «Добры молодцы», грав в оркестрі Й. Вайнштейна. В 1975 емігрував в Англію. З 1977 працює на радіостанції Рос. служби Бі-Бі-Сі автором і ведучим муз. програм («Севаоборот»). Орден Чл. Брит. імперії (2005).

НОВИКОВ Анатолій Григорович (30.10.1896-24.09.1984) – композитор, нар. арт. СРСР (1970), ГСП (1976). Моск. консерваторія по кл. композиції (1927). Автор пісень, муз. комедій. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. СРСР (1946, 1948, 1967).

НОВИКОВ В'ячеслав Георгійович (16.04.1947) – джаз. піаніст. Київ. консерваторія по кл. ф-но (1969). Працював в Укрконцерті. Із сер. 1980-х у Фінляндії.

НОВИКОВ Олександр Васильович (31.10.1953) – співак, автор пісень, представник міського романсу. В 1981 створив власну студію «Новик-рекордс» і групу «Рок-Полигон». У 1984 став популярним як виконавець міського романсу. З 2010 худ. кер. Екатеринбург. т-ру естради. Пр. «Овация» (1995).

НОВИКОВА Ксенія Андріївна (17.05.1980) – учасниця рос. групи «Блестящие» (1999-2007, 2011). Реж. фак. МГУКИ (2004). З 2012 сольна кар'єра.

НОВИНСЬКА Віра Петрівна (19.07.1900-15.01.1982) – актриса муз. комедії, НАУ (1954). В 1935-1972 актриса Київ. т-ру муз. комедії.

НОВОХІЖИН Михайло Михайлович (15.09.1921-12.01.2012) – співак, актор, режисер, проф., НАР (1993). ГИТИС (1962). Знімався в кіно, озвучував мультфільми

НОВЖІН Михайло Іванович (19.01.1937) – актор, співак, поет, естр. драматург, НАР (1980). Після закінчення ВТМЭІ працює в Моск. т-рі естради (1964-1967). Пісні складає з 1961. Виступає з естр. програмами, співає, читає вірші. Автор мюзиклу, музики до фільмів і оперет. Його пісні звучать в кінофільмах. Знімався в кіно. Держ. пр. РФ (1982).

НОСКОВ Микола Іванович (12.01.1956) – співак і композитор. Працював в ансамблях «Москва», «Поющие сердца», «Парк Горького». З 1993 сольна кар'єра (разом із групою «Николай»). Знімався в кіно.

НОСОВ Георгій Никифорович (15.04.1911-27.08.1970) – композитор, ЗДМ РФ (1957). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції. Автор пісень.

НОСОВ Костянтин Георгійович (24.07.1938-29.06.1984) – джаз. труба, син Георгія. Грав в оркестрах Й. Вайнштейна, Е. Рознера.

НОТМАН Отто Михайлович (01.02.1980) – співак і композитор, соліст рос. групи «Достучаться до небес».

НУРМУХАМЕДОВА Наталія Саттієвна (20.09.1951) – узб. співачка, нар. арт. Узбекистану (1986). Ташкент. консерваторія по кл. скрипки (1975). Працювала у ВІА «Синтез», в Узбекконцерті, мюзик-холі, з ансамблями «Алые маки», «Чаривни гитары», «О чем поют гитары». З 1980 солістка ЕСО Держтелерадіо Узбекистану. Солістка Анс. сучасн. інстр. музики при Узбекконцерті, з 1993 – Москонцерту. Знімалася в кіно. Пр. Ленін. комсомолу (1987).

НЬЮТОН Міка, спр. Оксана Стефанівна Грицай (05.03.1986) – співачка. Відділення естр. вокалу естр.-цирк. коледжу (Київ). Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

НЮША, спр. Анна Володимирівна Шурочкина (15.08.1990) – співачка, авторка пісень, актриса. На сцені з 11 років (група «Гризли»). Пр. MTV Europe Music Awards (2011).

О

ОБОДЗИНСЬКИЙ Валерій Володимирович (24.01.1942-26.04.1997) – співак. Музиці не навчався, самотужки вивчив к-б та спів. Працював у Томській, Донец. філармоніях, в оркестрі О. Лундстрема. В 1986-1993 не виступав. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

ОВСІЄНКО Тетяна Миколаївна (22.10.1966) – співачка, ЗАР (2001). Київ. технікум готел. господарства (1987). В 1988-1990 у складі групи «Мираж», «співала» під голос М. Суханкіної. З 1991 сольна кар'єра.

ОВЧИННИКОВ В'ячеслав Олександрович (29.05.1936) – композитор, диригент, НАР (1986). Моск. консерваторія по кл. композиції (1962). З 1962 диригував різними оркестрами, в т.ч. і Всесоюз. радіо і ТБ. Автор пісень, романсів, музики до драм. вистав і кінофільмів. Пр. Ленін. комсомолу (1977).

ОГАНЕЗОВ Левон Саркисович (25.12.1940) – піаніст, концертмейстер, телеведучий, НАР (2010). Моск. консерваторія по кл. ф-но (1967). З 1959 в Москонцерті. Працював із багатьма відомими виконавцями (М. Бернес, Й. Кобзон, А. Миронов, Л. Голубкіна, В. Винокур).

ОГАНЕСЯН Татевік Нораїрівна (03.06.1955) – співачка. Дир.-хор. відділення Єреван. муз. уч-ща (1975). Працювала в Держ. естр. оркестрі Вірменії К. Орбеляна (1974-1978), співпрацювала з ін. муз-нтами і колективами. Учасниця джаз. фестивалів. Чудово володіє джаз. вокалом, легко імпровізує. З 1991 живе у США.

ОГАННІСЯН Вікторія Артемівна (12.11.2000) – вірм. співачка. Лауреат пісенних конкурсів. Співає багатьма мовами.

ОГНЕВІЧ Злата, спр. Інна Леонідівна Бордюг (12.01.1986) – співачка, засл. арт. АР Крим. Київ. ін-т ім. Р. Глієра. Працювала у військовому анс. пісні та танцю. Лауреат пісенних конкурсів.

ОГОНЁК Катя, спр. Кристина Євгенівна Пенхасова (Пожарська) (17.05.1977-24.10.2007) – співачка, представниця рос. шансону. Була учасницею групи «Лесоповал».

ОГОРОДОВ Михайло Михайлович (26.06.1958) – співак, композитор, мультиінструменталіст.

ОГУРЦОВА Євгенія Олександрівна (29.03.1989) – співачка, клавішниця рос. групи «Ранетки». З 2012 сольна кар'єра.

ОДОЛЬСЬКА Марина Костянтинівна (25.11.1975) – співачка, композитор, поет-пісняр. КНУКіМ. Лауреат пісенних конкурсів.

ОЗЕРОВ Олександр Васильович (06.03.1964) – учасник рос. анс. ексцентрики та пародії «Екс-ББ».

ОЗЕРСЬКИЙ Дмитро Олександрович (08.10.1963) – клавішник і вокаліст рос. групи «Аукцыон».

ОЙТ (Oit) Арне Олександрович (03.12.1928-28.11.1975) – ест. композитор, ЗДМ Естонії (1972). Таллін. консерваторія (1956). Автор муз. комедій, пісень. Держ. пр. Естонії (1973).

ОКОРОКОВ Віталій Олексійович (17.03.1962) – композитор, автор пісень. Саратов. консерваторія по кл. композиції (1988). В 1988 створив групу «Комбинация», був муз. кер. (до 1993). Автор музики до кінофільмів.

ОКУДЖАВА Булат Шалвович (09.05.1924-12.06.1997) – письменник, поет, співак, один із фундаторів автор. пісні, почесний д-р гуманіт. наук Норвільського ун-ту (США, 1990). Філол. фак. Тбіліс. ун-ту (1950). Працював у «Літературній газеті», у видавництві «Молодая гвардия». Пісні складав з 1946 р. Виконувати свої вірші під гітару почав у 1957. На його тексти пишуть музику ін. автори. Автор кіносценаріїв. Автор пісень. З 2001 р. започаткований Міжнар. фестиваль Б. Окуджави. Приз «Золота гітара» (Сан-Ремо, 1985). Пр. ім. А. Сахарова «За мужество в литературе» (1991), Держ. пр. СРСР (1991).

ОКУНЄВСЬКА Тетяна Кирилівна (03.03.1914-15.05.2002) – кіноактриса, ЗАР (1947). Під час ВВВ виступала у Сер. Азії як естр. співачка з оркестром під керуванням Г. Варса. Виступала на естраді й після війни. Авторка книг.

ОКУНЬ Віль Давидович (08.08.1934-06.04.2008) – співак. Ленінгр. муз. уч-ще. Учасник рос. анс. «Дружба», «Романтики».

ОКУНЬ Михайло Мойсейович (04.04.1946) – джаз. піаніст, ЗАР. Моск. текстильний ін-т (1969), муз. уч-ще. Працював як піаніст у моск. ресторанах. Був у складі анс. «Каданс» Г. Лук'янова, з 1984 оркестру О. Лундстрема. Учасник джаз. фестивалів. Автор джаз. творів.

ОЛЕНІКОВ Валерій Данилович (1934-1985) – автор-виконавець. Іст.-філолог. фак. Моск. пед. ін-ту (1959), моск. муз. уч-ще (1961). Пісні складає з 1954.

ОЛЕСЬ Олександр (спр. Олександр Іванович Кандиба) (05.12.1878-22.07.1944) – поет. Харк. ветеринар. ін-т (1902). З 1919 в еміграції. Чимало його віршів покладено на музику.

ОЛЕШКО Оксана Олегівна (13.02.1975) – вокалістка рос. групи «Hi-Fi» (1999-2003). Тбіліс. хореогр. уч-ще. Працювала в т-рі «Русский камерный балет» у Москві, танцювала в балеті групи «На-На», в балетах А. Губіна та О. Газманова.

ОЛІЙНИК Борис Ілліч (22.10.1935) – поет, акад., Герой України (2005). Київ. ун-т (1958). На слова поета написано чимало пісень. Пр. Ленін. комсомолу України, Держ. пр. СРСР (1975), НПУ (1983), пр. ім. Г. Сковороди.

ОЛІЙНИК Євген Федорович (11.05.1981) – білор. композитор, продюсер, лідер анс. «Ауга». Білор. економіч. ун-т (2005).

ОЛТАРЖЕВСЬКА (Демакова) Ірина Дмитрівна (02.03.1938) – автор-виконавець, канд. пед. наук. Іст.-філолог. фак. Моск. пед. ін-ту (1960). Пісні складає з 1958.

ОЛЬХОВСЬКИЙ В'ячеслав, спр. В'ячеслав Шагенович Гасіян (01.05.1961) – співак, лауреат пісенних конкурсів.

ОРБАКАЙТЕ Кристина Едмундівна (25.05.1971) – співачка, арт. кіно, т-ру та естр. балету, дочка А. Пугачової, ЗАР (2013). Актор. фак. РАТИ (1998). Працювала в балеті «Рецитал» та «Тодес». З 1992 сольна кар'єра співачки, виступала у супроводі групи «Чучело». Знімалася в кіно.

ОРБЕЛЯН Костянтин Агапаронович (29.07.1928) – вірм. піаніст, композитор, диригент, нар. арт. СРСР (1979). Єреван. консерваторія по кл. композиції (1961). З 1956 худож. кер. Держ. естр. оркестру Вірменії. Автор пісень, творів для естр. оркестру, музики до драм. вистав, кінофільмів.

ОРИГА (Origа), спр. Ольга Віталіївна Яковлева (12.10.1970-18.01.2015) – рос. співачка япон. походження. Новосибір. муз. уч-ще (1991).

ОРЛОВ Герман Тимофійович (24.11.1921-07.12.2013) – арт. естради, т-ру та кіно, НАР (2002). Виступав як конференсьє, співак, куплетист.

ОРЛОВ Лев Євгенович (02.10.1978) – саксофоніст (тенор). Естр.-джаз. відділення СПБГУКИ (2007). Працював у конц. оркестрі Білорусії М. Фінберга, в ін. колективах.

ОРЛОВА Любов Петрівна (11.02.1902-26.01.1975) – актриса т-ру та кіно, співачка, нар. арт. СРСР (1950). Училася в Моск. консерваторії (1919-1924), на хореогр. відділенні Моск. театр. технікуму (1922-1925), працювала тапером. У 1926-1933 у Моск. муз. т-рі ім. В. Немировича-Данченка, з 1955 працювала в т-рі ім. Моссовета. Музикальність, комедійна легкість, ліризм особливо яскраво розкрилися в кіно (з 1934). Перша з рад. актрис застосувала пластичну хірургію на обличчі (Харків). Держ. пр. СРСР (1941, 1950).

ОРЛОВА Марина Вікторівна (25.03.1986) – актриса т-ту та кіно, співачка, продюсер, композитор, теле- та радіоведуча, авторка пісень. Театр. ін-т ім. Щукіна (2006).

ОРЛОВА (Носова) Ольга Юрійвна (13.11.1977) – співачка, актриса, авторка пісень, учасниця рос. групи «Блестящие» (1995-2000). З 2001 сольна кар'єра. Моск. економічно-статист. ін-т. Знімалася в кіно.

ОРДАНОВСЬКИЙ Георгій Володимирович (02.10.1953-13.01.1984) – співак, автор пісень, учасник рос. групи «Россияне».

ОРТМАН Ірина Вікторівна (22.07.1978) – співачка, учасниця рос. групи «Тутси» (2004-2010), згодом сольна кар'єра. Ін-т сучасн. мистецтва (2005).

ОРУМЕТС (Orumets) Велло (28.06.1941-26.05.2012) – ест. співак, засл. арт. Естонії (1976). Виступав сольно та з анс. «Laine» та «Erfa».

ОСАДЧИЙ Олександр Пилипович (14.09.1947) – композитор, ЗДМ України (1987). Київ. пед. ін-т (1970), консерваторія по кл. композиції (1980). З 1983 кер. анс. «Рапсодія». Автор пісень, творів для ЕСО, музики до кінофільмів. З 1994 у Німеччині.

ОСЕЙЧУК Олександр Вікторович (24.10.1949) – джаз. муз-нт (альт-сакс.), бендлідер. МПІ (1976, перший дипломований саксофоніст СРСР). Проф. кафедри джаз. музики РАМ ім. Гнесіних. Учасник джаз фестивалів. Автор метод. посібників.

ОСИПОВА Анастасія Олександрівна (05.01.1985) – співачка, учасниця рос. груп «Стрелки» (2003-2007), «Блестящие» (2007-2015). Юридич. фак. моск. ін-ту інозем. мов (2007).

ОСІАШВІЛІ Симон Абрамович (04.12.1952) – поет-пісняр та виконавець, ЗАР (2002). Фак. приклад. математики Львів. політехн. ін-ту (1974), Літ. ін-т (1985). На естраді з 1996. Соліст конц. об'єднання «Естрада» Москонцерту.

ОСІН Євген Вікторович (04.10.1964) – співак, автор пісень. Працював вокалістом, гітаристом, ударником, шоуменом у складі рос. груп «Ночной колпак», «Николай Коперник», «Альянс», «Дед Мороз», «Браво».

ОСКАР, спр. Шаміль Володимирович Малкандуєв (15.01.1979) – співак. Кабардино-Балкар. ун-т.

ОСНОВИКОВ Олександр Якович (31.07.1928) – естр. композитор, піаніст, аранжувальник, ЗДМ РФ (1994). Моск. муз. уч-ще (1958). З 1945 піаніст, муз. кер. естр. оркестрів та ансамблів. В 1958-1959 муз. кер. естр. оркестру Б. Ренського, в 1950-1966 – Моск. т-ру мініатюр. Головний диригент Москонцерту (1966-1980), Росконцерту (1980-1982). Очолював анс. «Ветераны советского джаза» (1986-1988). Автор пісень, муз. комедій, оперет, творів для естр. оркестру, музики до драм. спектаклів, естр. та цирк. вистав.

ОСОКІН Борис Юрійович (23.05.1964-02.02.2008) – співак, учасник рос. груп «Пламя», «Нескучный сад».

ОСТРОВОЙ Сергій Григорович (06.09.1911-03.12.2005) – поет. Автор текстів пісень. Держ. пр. РФ (1993).

ОСТРОВСЬКИЙ Аркадій/Авраам Ілліч (25.02.1914-18.09.1967) – композитор, аранжувальник, піаніст, ЗДМ РФ (1965). Ленінгр. центр. муз. технікум. Працював акомпаніатором і піаністом-ілюстратором. В 1940-1947 піаніст, акордеоніст та аранжувальник у джаз-оркестрі Л. Утьосова, в 1945-1947 диригент естр. ансамблів у Москві. Автор пісень, оперети, творів для естр. оркестру, музики до спектаклів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

ОСТРОВСЬКИЙ Георгій Петрович (12.07.1925) – співак, композитор. Вок. відділення МПІ (1961). Був солістом Всесоюз. радіо (1958-1961), арт. Москонцерту (1960-1990). Автор пісень, музики до театр. постанов.

ОТІЄВА Ірина Адольфівна (22.11.1958) – співачка, ЗАР (1997). МПІ по кл. вокалу (1989). Виступала з ансамблями Ю. Чугунова, І. Бриля, оркестром Кобзона, Лундстрема. З 1985 солістка Москонцерту, виступала з власним анс. «Стимул-бэнд». Співала у супроводі оркестрів Польщі, Чехословаччини, Німеччини, Швеції, Болгарії, США. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно, її голос звучить за кадром понад 50 фільмів. Авторка пісень.

ОТРАДНА Жєня, спр. Євгенія Сергіївна Отрадных (13.03.1986) – співачка. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

ОТЯСКИН Андрій (15.05.1964) – гітарист і вокаліст рос. групи «Джунгли».

ОТС (Ots) Георг Карлович (21.03.1920-05.09.1975) – ест. співак, актор, нар. арт. СРСР (1960). Таллін. консерваторія по кл. співу (1951). З 1944 арт. хору, з 1945 соліст т-ру опери та балету «Естонія». Знімався в кіно. Держ. пр. СРСР (1950, 1952, 1968), Естонії (1975).

ОХОЧИНСЬКИЙ Юрій Володимирович (20.04.1958) – співак. ЛГІТМиК (1980). Учасник рос. групи «Поющие гитары». З 1983 сольна кар'єра. Титул «Золотой голос Петербурга» (1997).

ОШАНІН Лев Іванович (30.05.1912-31.12.1996) – поет-пісняр. Літ. ін-т (1939), з 1971 викладав у ньому. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. СРСР (1950).

ОЯКЯЕР (Ojakäär) Вальтер Мартович (10.03.1923) – ест. саксофоніст (альт), музикознавець, композитор, один із провідних джаз. теоретиків Естонії. Таллін. консерваторія по кл. композиції (1956). Грав на саксофоні в естр. оркестрі Ест. радіо (1945-1970). В 1963-1980 викл. Таллін. консерваторії. Автор мюзиклів, оперет, музики до кінофільмів, інстр. музики, романсів, пісень. Пр. Ленін. комсомолу Естонії (1968).

П

ПАВЛИЧКО Дмитро Васильович (28.09.1929) – письменник, поет, політик, Герой України (2004). Львів. ун-т (1953). Автор текстів пісень. НПУ (1977).

ПАВЛІАШВІЛІ Сосо, спр. Йосип Рамінович Павліашвілі (29.06.1964) – груз. співак, актор і композитор. Тбіліс. консерваторія по кл. скрипки. Був солістом ВІА «Іверія». Лауреат пісенних конкурсів.

ПАВЛІК Віктор Франкович (31.12.1965) – співак, ЗАУ (1999), арт. мистецької агенції «Територія А». Відділення естр. вокалу КНУКіМ (2000). В 1987-1992 арт. групи «Віватон» (акомпанував І. Бобулу), 1992-1995 арт. групи «Анна-Марія» Терноп. філармонії, в 1995-1996 робота у Туреччині. З 1997 сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів.

ПАВЛОВСЬКА Валентина Костянтинівна (09.02.1884-10.04.1947) – співачка, арт. опери та оперети, ЗДМ РФ (1939). Петроград. консерваторія (1915).

ПАВОЛОЦЬКА Наталя (28.05.1984) – співачка, танцівниця, хореограф, учасниця рос. груп «Ассорти» (2003-2009), «N.A.O.M. I.» (з 2011).

ПАДАР (Padar) Танель (27.10.1980) – ест. співак, переможець «Євробачення-2001» (в дуєті з Д. Бентоном).

ПАК Валерій Юрійович (08.04.1957) – автор-виконавець. МГИК (1979). На естраді виступає з виконанням як своїх пісень, так й ін. авторів. З 1981 в Москонцерті.

ПАНАЙОТОВ Олександр Сергійович (01.07.1984) – співак. КНУКиМ. Лауреат пісенних конкурсів. Знімався в кіно.

ПАНИНА (спр. Васильєва) Варвара Василівна (1872-28.05.1911) – співачка, за походженням циганка. Співала в циг. хорах, у моск. ресторанах «Стрельна» та «Яр».

ПАНКЕВИЧ Владислав Аркадійович (31.01.1945) – джаз. піаніст, вокаліст, художник. Ленінгр. художньо-промислове уч-ще (1971). Працював у ленінгр. філіалі Всесоюз. фірми грамзапису «Мелодия», оформлював платівки. Учасник різних колективів (Й. Вайнштейн, «Ленинградский диксиленд»).

ПАНКОВ Валерій Юрійович (28.06.1960) – співак, пародист. Моск. авіац. ін-т. Озвучує мультфільми.

ПАНОВ Андрій Валерійович, «Свинья» (23.03.1960-20.08.1998) – співак, лідер рос. панк-групи «Автоматические удовлетворители».

ПАНОВ Микола Олександрович (30.08.1945) – джаз. муз-нт (тенор-, сопрано-сакс., фл.), аранжувальник, композитор, ЗАР. Професіональну кар'єру почав у 1970-х в групі «Каданс», грав в оркестрі О. Лундстрема. Учасник джаз. фестивалів.

ПАНТЕЛЄЄВА Ніна Василівна (28.12.1923-2000) – співачка, ЗАР (1982). Вок. фак. Свердлов. консерваторії (1951). Понад 30 років була солісткою Москонцерту. Співала в дуєті з Л. Лядовою.

ПАНТИКІН Олександр Олександрович (12.01.1958) – рок-муз-нт, композитор, ЗДМ РФ (2008). Фіз.-техн. фак. Урал. політехн. ін-ту (1981), Урал. консерваторія по кл. композиції (1994). Лідер рос. групи «Урфин Джюс» (1980-1985), з 1995 – генерал. директор фірми «En Face Tutti Records», з 1997 директор фірми «ETRecords». Автор музики до театр. вистав, кінофільмів.

ПАНТОФЕЛЬ-НЕЧЕЦЬКА Дебора Яківна (12.01.1905-16.02.1998) – співачка, викладач, ЗАР (1945). Ленінгр. консерваторія по кл. співу (1931). Працювала солісткою Омського та Новосибір. радіо, в т-рі муз. комедії (Новосибірськ). Держ. пр. СРСР (1946).

ПАНЮШКІН Юрій Михайлович (02.03.1952-31.07.2017) – поет, автор-виконавець. Куйбиш. ін-т культури (1981). Лауреат пісенних конкурсів.

ПАПА РАДЖ – див. *Гайфулін Р.*

ПАРАДІ (спр. Породеєв) Сергій Геннадійович (14.10.1957) – автор пісень.

ПАРАМОНОВ Сергій Володимирович (25.06.1961-15.05.1998) – співак, соліст Великого хору ВР та ЦТ.

ПАРИГІН Роман Геннадійович (01.10.1979) – співак, композитор, труба, учасник рос. груп «Spitfire», «Ленінград», «Презтиж». Муз. уч-ще.

ПАРКАЄВ Юрій Олександрович (12.02.1941-01.01.2013) – поет, перекладач, історик, автор текстів пісень.

ПАРНАХ (Парнох) Валентин Якович (27.07.1891-29.01.1951) – перекладач, поет, танцівник, один із перших рос. популяризаторів джазу.

ПАРФЕНОВ Юрій Васильович (19.01.1946) – джаз. труба, композитор, ЗАР (1997). Ташкент. консерваторія по кл. труби (1972). В 1973-1979 соліст Узб. держ. оркестру радіо та ТБ. В 1979-1984 грає в джаз-анс. «Бу-меранг», з 1984 в оркестрі О. Лундстрема. Учасник джаз. фестивалів, був партнером різних джаз. муз-нтів світу. Стильова орієнтація – фрі-джаз.

ПАРФЕНЮК Микола Євгенович (11.03.1957) – муз-нт, композитор, співак, аранжувальник, ЗДМ РФ (2003). Брест. інж.-будівел. ін-т (1979). Учасник рос. груп «Феникс», «Синяя птица», «Аракс».

ПАРЧИН Борис Михайлович (20.04.1935-16.07.1990) – автор-виконавець. МГИК (1964). Пісні складав з 1955.

ПАРШУТА Юлія Василівна (23.04.1988) – співачка, учасниця телепроекту «Фабрика звезд-7», анс. «Інь-Янь», з 2011 сольна кар'єра. Ун-т Дружби народів (2010, Сочі). Знімається в кіно.

ПАСКАЛЬ, спр. Павло Петрович Титов (17.08.1964) – співак, автор пісень.

ПАУЛС Ояр-Раймонд Волдемарович (12.01.1936) – композитор, піаніст, диригент, нар. арт. СРСР (1985). Ризька консерваторія по кл. ф-но (1958) та композиції (1965). З 1963 кер. різних естр. оркестрів та ансамблів. З 1982 головний редактор муз. передач Латв. радіо. З 1988 голова Держ. комітету Латвії по культурі, в 1989-1995 міністр культури Латвії. Автор пісень, мюзиклів, музики до спектаклів, кіно- та телефільмів, творів для естр. та джаз. оркестрів. Пр. Ленін. комсомолу Латвії (1970), Держ. пр. Латвії (1977), пр. Ленін. комсомолу (1981).

ПАХМУТОВА Олександра Миколаївна (09.11.1929) – композитор, нар. арт. СРСР (1984), ГСП (1989). Моск. консерваторія по кл. композиції (1953). Набула великої популярності як авторка пісень. Автор музики до радіовистав, театр. постанов і кінофільмів. «Золотий диск» фірми «Мелодия» (1982). Пр. Ленін. комсомолу (1966), Держ. пр. СРСР (1975, 1982), Золота медаль ім. О. Александрова (1984).

ПАХОМЕНКО Марія Леонідівна (25.03.1937-08.03.2013) – співачка, НАР (1998). На естраді з 1963 (Ленконцерт, солістка ленінгр. естр. оркестру Бадхена). Поєднувала у своїй творчості нар. та естр. манери співу. Перша виконавиця багатьох пісень. Приз «Золота платівка» фірми «Мідем» (Фр., 1968).

ПАШКЕВИЧ Анатолій Максимович (11.02.1938-08.01.2005) – хор. диригент, НАУ (1985). Був худож. кер. Черкас. (1967-1973) та Волин. нар. хору (з 1978). Автор пісень. Пр. ім. Д. Луценка «Осіннє золото» (2001).

ПАЩЕНКО Анатолій Олексійович (08.11.1952-26.07.1990) – співак. Горьк. консерваторія. З 1976 у складі ВІА «Краяни». Автор пісень.

ПЕВЗНЕР Костянтин Григорович (24.06.1924-1994) – композитор, диригент, ЗДМ Грузії (1966). Бакин. консерваторія по кл. композиції (1953). В 1958-1974 кер. груз. естр. оркестру «Рэро», з 1974 муз. кер. оркестру Л. Утьосова. Автор пісень, оперет, творів для естр. оркестру.

ПЕЛАГЕЯ (Пелагея Сергіївна Ханова) (14.07.1986) – співачка, засновниця групи «Пелагея». РАТИ (2005).

ПЕЛЕНЯГРЕ Віктор Іванович (22.03.1959) – поет-пісняр. Калужський пед. ін-т, Літ. ін-т ім. Горького.

ПЕЛЬШ (Pelšs) Вальдіс Ейженович/Євгенович (05.06.1967) – латв. співак, шоумен, актор, учасник рос. групи «Несчастный случай» (1983-1997). Філософ. фак. МДУ. Ведучий конкурсів краси, телепрограм. В 2001-2004 директор ігрових та дитячих програм ТБ. Знімався в кіно.

ПЕРЕВЕРЗЄВ Леонід Борисович (18.10.1930-18.03.2006) – музикознавець, журналіст, теоретик дизайну. Автор радіо- і телепередач, видань з питань муз. естетики, джазу, рок-музики.

ПЕРЕПЬОЛКІН О. – див. *Романов О.*

ПЕРОВ Олександр Леонідович (16.03.1957) – журналіст, автор-виконавець. МГИК (1981). Пісні складає з 1973.

ПЕРШИНА (Протасова) Ольга Інокентіївна (02.05.1955) – фолк-рок-співачка, поетеса, письменниця.

ПЕТКУН В'ячеслав Борисович (26.06.1969) – муз. підприємець, арт., телеведучий, учасник рос. груп «Тайное голосование», «Танцы минус». З 1997 арт-директор моск. нічного клубу «16 тонн». Знімався в кіно.

ПЕТЛЮРА, спр. Юрій Владиславович Барабаш (14.04.1974-27.09.1996) – співак, представник блат. лірики та «дворової» пісні, рос. шансону.

ПЕТРЕНКО Леонід Іванович (17.06.1954-06.11.2014) – арт. т-ру, учасник рос. групи «Дюна» (1994-1997). Знімався в кіно.

ПЕТРЕНКО Михайло Миколайович (1817-25.12.1862) – поет. Харк. ун-т (1841). Чимало віршів поета покладено на пісні («Дивлюсь я на небо», «Взяв би я бандуру»).

ПЕТРИК Анастасія Ігорівна (04.05.2002) – співачка, сестра Вікторії, лауреат пісенних конкурсів, переможниця дитячого «Євробачення-2012» та дитячої «Нової хвилі-2010» (разом із сестрою).

ПЕТРИК Вікторія Ігорівна (21.05.1997) – співачка, сестра Анастасії. Лауреат пісенних конкурсів. Переможниця дитячої «Нової хвилі-2010» (разом із сестрою).

ПЕТРИКІТЕ (Petrikytė) Біруте (25.05.1954) – лит. співачка. Вільнюс. консерваторія по кл. скрипки. Лауреат пісенних конкурсів.

ПЕТРИНЕНКО Діана Гнатівна (08.02.1930) – співачка, нар. арт. СРСР (1975), мати Тараса. Вок. фак. Київ. консерваторії (1955). В 1955-1958 солістка Держ. акад. капели України «Думка», 1962-1985 солістка Київ. філармонії. З 1959 викладає в Київ. консерваторії, з 1985 проф. НПУ (1972).

ПЕТРИНЕНКО Тарас Гаринальдович (10.03.1953) – співак, композитор, аранжувальник, НАУ (1999), син Діани. Дир.-хор. фак. Київ. консерваторії (1974). З 1975 худож. кер. ансам. «Гроно», «Мрія», «Чарівни гитарь», «Красные маки». З 1987 худож. кер. т-ру пісні Т. Петриненка «Гроно» (Київ). Увічнений зіркою на «Алеї зірок» перед входом до Міжнар. центру культури та мистецтв (Київ). Пр. ім. П. Орлика (1993), НПУ (1996).

ПЕТРОВ Андрій Павлович (02.09.1930-15.02.2006) – композитор, нар. арт. СРСР (1980). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1954). Автор пісень, оперет, муз. комедій, творів для естр. оркестру, музики до театр. вистав, кінофільмів. Лауреат «Золотого диска» фірми «Мелодия» (1985). Держ. пр. СРСР (1967, 1976), Держ. пр. РФ (1995). Пр. «Ника» (1991).

ПЕТРОВ Аркадій Євгенович (06.03.1936-08.08.2007) – муз. критик, ЗДМ РФ (2003). Теор.-композитор. фак. Моск. консерваторії (1958). Автор статей про джаз, рок- та поп-музику.

ПЕТРОВ Микола (24.10.1960-04.04.2002) – гітарист рос. групи «Наутилус Помпилиус». Свердлов. муз. уч-ще.

ПЕТРОВА Тетяна Юріївна (19.09.1957) – співачка, ЗАР (1992). МПП (1989). Співала в Урал. нар. хорі, з 1978 у фольклор. ансам. Д. Покровського. З 1979 солістка Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів. Пр. Ленін. комсомолу (1986).

ПЕТРОВСЬКА Альона, спр. Олена Юріївна Петровська (30.09.1981) – співачка, бек-вокалістка О. Васнги (2007-2013). СПГИКиИ (2006). З 2009 солістка ансам. пісні та танцю.

ПЕТРОВСЬКИЙ Вітольд Вітольдович (27.02.1986) – співак.

ПЕТРОСОВ Арсен Леонович (1977) – узб. співак, композитор, режисер, продюсер, аранжувальник. Лауреат пісенних конкурсів. З 1993 у США.

ПЕТРУСЬ Василь Васильович (02.05.1921-16.07.1992) – диригент, НАУ (1976). Київ. консерваторія (1951). Працював у Харк. театдразі, військ. оркестрах, в різних ансамблях (кл., сакс.). У 1956-1984 головний диригент оркестру Київ. цирку.

ПЄВЦОВ Дмитро Анатолійович (08.07.1963) – актор т-ру та кіно, співак, НАР (2001). Актор. фак. ГИТИСу (1985). Працював у Т-рі Рад. Армії, Т-рі на Таганці, з 1991 у Ленкомі. Держ. пр. РФ (1996).

ПЄНКІН Сергій Михайлович (10.02.1961) – співак, композитор, актор. Вок. відділення МПП (1992), Ін-т сучасн. мистецтва (2003). Співав у ресторанах, в ансам. «Поющие гитары». У своїх виступах поєднує аксесуари чоловічого та жіночого гардероба. Має величезний співочий діапазон (понад чотири октави, що офіційно зареєстровано в Книзі рекордів Гіннеса). Виступає інколи на межі епатажу. Автор пісень. Знімався в кіно. Володар титулів «Принц серебряный» (США, Канада), «Мистер экстравагантность» (Фр.), «Золотой голос России».

ПЕЧЕНОВ Євген Вікторович (27.01.1956) – клавішник, аранжувальник і вокаліст рос. групи «Надежда».

ПЕРОВА Олена В'ячеславівна (24.06.1976) – співачка, телеведуча, актриса, учасниця рос. груп «Лицей» та «Амега». З 2000 сольна кар'єра.

ПЕСКОВ Олександр Валер'янович (13.02.1962) – імітатор-пародист, родоначальник жанру синхро-буфонади в Росії, «король пародії». ГУЦЕІ (1984), ГИТИС (2008). Працював в різних організаціях драм. актором, арт. розмовного жанру, конференсьє. В 1993 створив колектив «Синхробуфонада», який з 1995 став театром «Песков-шоу», де виступає в ролі виконавця, режисера, сценариста, балетмейстера, сценографа.

ПЕСКОВСЬКИЙ Юрій Петрович (10.03.1944) – інж.-фізик, автор-виконавець. Моск. інж.-фізич. ін-т (1968). Пісні складає з 1964.

П'ЄХА Едіта Станіславівна (31.07.1937) – співачка, нар. арт. СРСР (1988). За походженням полька. Вчилася у пед. ліцеї в Польщі. Філософ. фак. ЛГУ (1964). Солістка Ленконцерту (з 1955). Співає у ВІА «Дружба», куди була запрошена солісткою і де пропрацювала до 1976. Творча манера співачки притягує м'якою інтелігентністю, добірністю, гарним худож. смаком, щирістю переживання. Перша виконавиця багатьох пісень. Знімалася в кіно. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Пр. Ленінгр. комсомолу.

П'ЄХА Стас Пятрасович (13.08.1980) – співак, учасник рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-4», онук Едіти. Естр.-джаз. відділення уч-ща ім. Гнесіних.

ПІВОВАРОВА Наталя Петрівна (17.07.1963-24.09.2007) – співачка, учасниця рос. групи «Колибри» (1988-1998). Згодом сольна кар'єра. СПГУКиІ (2000).

ПІЛЬЦА, спр. Юлія Педешко (22.05.1987) – співачка.

ПІЛЯКАЛЬНІС Роберт Вітаутасович (07.08.1965) – контрабасист, бас-гітарист, кер. анс. Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща.

ПІГАНОВ Максим Володимирович (14.04.1964) – джаз. тромбоніст, аранжувальник, з 2010 диригент Оркестру ім. О. Лундстрема. Литов. акад. музики та театру (1989).

ПІДГОРОДЕЦЬКИЙ Анатолій Миколайович (29.04.1967) – арт. муз. т-ру та кіно, ЗАР. ВГИК. Арт. т-рів оперети (Караганда, Саратов, Київ).

ПІЛЯВІН Артур (09.02.1961-11.07.2002) – мультиінструменталіст, композитор, аранжувальник, продюсер, лідер рос. групи «Квартал».

ПІОНТКОВСЬКА Валентина Іванівна (1877-бл. 1915) – співачка. Виступала в т-рах оперети Варшави, Києва, Москви, Одеси. В 1910 в Петербурзі організувала власний т-р оперети. З 1914 мешкала у Парижі.

ПІРАГС (Pīrāgs) Ольга Геннадіївна (12.08.1956) – латв. співачка. Муз. відділення Даугавпіл. пед. ін-ту (1977). Працювала в анс. «Инверсия», де розкрився її талант джаз. співачки. З 1979 солістка оркестру естр. й легкої музики при Держкомітеті по радіо і ТБ Латвії. Лауреат пісенних конкурсів. Має відмінні муз. і голосові дані, дар джаз. імпровізації. Учасниця джаз. фестивалів.

ПІРЦХАЛАВА Іраклій Леонідович (Іраклі) (13.09.1977) – співак, телеведучий груз. походження. Ун-т управління (2010).

ПЛАТИЦИНА Наталя Миколаївна (07.11.1971-21.01.1999) – співачка, поетеса, художниця, модель. СПб. пед. ун-т, театр. шк. Одна із засновників групи «07». Чотири картини П. увійшли до міжнар. каталогу «Мастер класс» (рубрика «Молодые художники Санкт-Петербурга»). Сорок віршів було включено до антології рос. поезії «Лучшие поэты России конца XX века» (СПб, 1997).

ПЛЕВИЦЬКА (спр. Вінникова) Надія Василівна (29.09.1884-05.12.1940) – співачка. Після перебування в монастирі, виступала у мандрівній цирк. трупі, співала у різних хорах. При сприянні Л. Собінова мала доступ на столичну естраду. В 1909-1917 досягла найвищої популярності. З 1920 в еміграції. В 1937 була заарештована франц. властями та засуджена на 15 років каторжної тюрми, де й померла.

ПЛЕТНЬОВА Ганна Юріївна (21.08.1977) – учасниця рос. груп «Лицей» (1997-2005) та «Винтаж» (2006-2016).

ПЛІШАК Віктор Васильович (13.11.1946) – композитор, ЗДМ РФ. Ленінгр. консерваторія по кл. диригуванню (1970) та композиції (1981). Автор пісень, мюзиклів, музики для кіно та театр. постанов. Пр. Ленінгр. комсомолу (1980).

ПЛОТКІН Михайло Володимирович (1944) – адміністратор та продюсер рос. ансамблей «Весёлые ребята», «Самоцветы», «Лейся, песня», «Надежда».

ПЛЯЦКОВСЬКИЙ Михайло Спартаківч (02.11.1935-26.01.1991) – поет. Літ. ін-т (1961). Автор текстів пісень та муз. комедій. Пр. Ленін. комсомолу (1986).

ПОВАЛІЙ Таїсія Миколаївна (10.12.1964) – співачка, НАУ (1997). Київ. муз. уч-ще (1984). В 1985-1989 – Київ. мюзик-хол, з 1995 – Київконцерт. Лауреат пісенних конкурсів.

ПОГОДІН Аркадій Соломонович (Пілівер) (1901-1975) – естр. і джаз. співак, соліст оркестру О. Цфасмана.

ПОГУДІН Олег Євгенович (22.12.1968) – співак, НАР (2015). ЛГИТМиК (1990).

ПОДБЕРЕЗСЬКИЙ Марк Петрович (23.07.1939) – композитор, музикознавець, автор естр. статей.

ПОДБОЛОТОВ Олександр Іванович (19.07.1945) – співак, ЗАР. Муз. уч-ще.

ПОДГАЙСЬКИЙ Анатолій (27.08.1946-липень 1982) – білор. співак, засл. арт. Білорусі. Був солістом естр. оркестру Гостелерадіо, Білор. ТБ та радіо.

ПОДГОРОДЕЦЬКИЙ Петро Іванович (12.02.1957) – клавішник і вокаліст рос. груп «Машина времени», «Воскресение», анс. І. Гранова, анс. супроводу Й. Кобзона, ЗАР (1999). Моск. муз. уч-ще (1976). Неодноразово визнавався кращим клавішником. Автор пісень. Знімався в кіно.

ПОДЕЛЬСЬКИЙ Геннадій В'ячеславович (02.04.1957-10.11.1983) – композитор, нар. арт. Естонії (1980). Таллін. консерваторія по кл. композиції (1954). Виступав як концертмейстер (у Г. Отса), керував ансамблями «Мелодия» (1958-1959) та «Лайне» (1960-1970). Автор романсів, пісень, творів для естр. оркестру, музики до драм. спектаклів і кінофільмів. Пр. Ленін. комсомолу Естонії (1968). Держ. пр. Естонії (1980).

ПОДОЛЬСЬКА Наталя Юріївна (20.05.1982) – співачка. Білор. ін-т правознавства (2004), моск. ін-т сучасн. мистецтва. Учасниця рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-5». Лауреат пісенних конкурсів.

ПОЖЕНЯН Григорій Михайлович (20.09.1922-20.09.2005) – поет і сценарист. Автор текстів пісень. Держ. пр. РФ.

ПОЖЛАКОВ Станіслав Іванович (04.01.1937-25.09.2003) – композитор. Муз. шк. Працював в естр. ансам. В 1958-1965 кер. оркестрів Ленестради. Автор пісень, музики до театр., телевіз. та естр. вистав, програм Ленінгр. мюзик-холу, кіно.

ПОЗДНЯЄВ Андрій Костянтинович (1946) – журналіст, автор-виконавець. Філфак Моск. обл. пед. ін-ту (1968). Пісні складає з 1965.

ПОЗДНЯКОВ Микита Вікторович (22.11.1984) – співак, актор, композитор, саунд-продюсер.

ПОКЛАД Ігор Дмитрович (10.12.1941) – композитор, НАУ (1997). Київ. консерваторія по кл. композиції (1967). В 1965-1969 худож. кер. ансам. «Мрія». Автор пісень, муз. комедій, мюзиклів, музики до кінофільмів. НПУ (1986), пр. ім. В. Вернадського (2000), ім. Д. Луценка «Осіньне золото» (2002).

ПОКРАСС Данило Якович (30.11.1905-16.04.1954) – композитор, піаніст, диригент, брат Дмитра та Самуїла. Навчався в Київ. консерваторії по кл. ф-но (1917-1921). Автор музики до кінофільмів, пісень разом із братом Дмитром.

ПОКРАСС Дмитро Якович (07.11.1899-20.12.1978) – композитор, нар. арт. СРСР (1975). Брат Самуїла та Данили. Петроград. консерваторія по кл. ф-но (1917). З 1917 виступав як акомпаніатор в естр. концертах, працював у галузі естр. музики, був зав. муз. частиною моск. драм. т-рів. В 1926-1936 головний диригент моск. мюзик-холу, в 1936-1972 худож. кер. естр. оркестру Центр. будинку культури залізничників. Автор муз. комедій, музики до кінофільмів. Основні твори П. – пісні, які більшістю написані з братом Данилом. Держ. пр. СРСР (1941), золота медаль ім. О. Александрова.

ПОКРАСС Самуїл Якович (1897-15.09.1939) – композитор та естр. піаніст. Брат Дмитра та Данили. З 1913 виступав як акомпаніатор. Автор пісень. З 1927 в еміграції (Париж, США).

ПОКРОВСЬКИЙ Дмитро Вікторович (03.05.1944-29.06.1996) – диригент, муз-нт-фольклорист, вчений, педагог, засновник ансам. фольклорної музики. МПП.

ПОКРОВСЬКИЙ Кирило Володимирович (25.03.1965-01.06.2015) – клавішник рос. груп «Арія», «Мастер».

ПОКРОВСЬКИЙ Максим Сергійович (17.06.1968) – співак, актор, автор пісень, лідер рос. групи «Ногу свело!». Моск. авіац. ін-т.

ПОКРОВСЬКИЙ Олексій Миколайович (01.03.1924-30.08.2009) – актор і співак, НАР. Лауреат пісенних конкурсів. Знімався в кіно.

ПОЛЬБЕНЦЕВА Марина Іванівна (30.08.1934-29.07.2000) – актриса й співачка, ЗАР (1987). Свердлов. муз. уч-ще (1954), моск. цирк. уч-ще за фахом муз. ексцентрики і клоунади (1958, одна з перших жінок-клоунес). Виступала в цирку, грала на акордеоні, банджо, саксофоні, гітарі, роялі. Працювала в Моск. т-рі мініатюр (1959-1968), мюзик-холі (1968-1974). Співала, танцювала, конферувала в оркестрі Л. Утьосова (1974-1977). З 1977 арт. Москонцерту. Знімалася в кіно.

ПОЛЄВА Анастасія Вікторівна (01.12.1958) – співачка, авторка пісень, лідер рок-групи «Настя». Свердлов. архіт. ін-т.

ПОЛЄВА-МАНСФЕЛЬД Нонна Олександрівна (13.05.1896-04.04.1975) – співачка, авторка пісень.

ПОЛІВАНОВА Юлія Валентинівна (15.09.1974) – художниця, автор-виконавець, актриса т-ру Камбуrowої.

ПОЛІКАНІН Євген Олексійович (10.07.1947) – актор і співак. НАР (1999). ГИТИС (1974). Працював у Москонцерті, муз. т-рі ім. Станіславського та Немировича-Данченка. Лауреат пісенних конкурсів.

ПОЛІТОВ Володимир Петрович (06.12.1970) – вокаліст і бас-гітарист рос. групи «На-На», ЗАР (2001), граф (1998).

ПОЛІЩУК Любов Григорівна (21.10.1949-28.11.2006) – акторка, співачка, НАР (1995). ВТМЭИ (1967), актор. фак. ГИТИСу (1984). Арт. розмовного жанру Омської філармонії (1967-1972), з 1972 працювала в моск. мюзик-холі, в моск. т-рі мініатюр (1980-1989), із 1990 акторка т-ру «Школа сучасн. п'єси». Знімалася в кіно.

ПОЛОВКО Андрій Юрійович (18.01.1982) – саксофоніст (тенор). Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща (2003).

ПОЛОЖИНСЬКИЙ Олександр Євгенович (28.05.1972) – шоумен, вокаліст укр. групи «Тартак». Луцький техн. ун-т.

ПОЛОНСЬКИЙ Артур Морицевич (29.11.1899-1989) – композитор, ЗДМ РФ (1985). Київ. консерваторія по кл. композиції (1919). Акомпанував багатьом відомим співачкам (К. Юровській, І. Юр'євій, Т. Церетелі). Мав свій джаз-оркестр, з яким виступав у моск. кінотеатрах. В 1947-1967 муз. редактор на Всесоюз. радіо. Автор фокстротів, танго та ін. танц. мелодій для естр. оркестрів та ансамблів.

ПОЛОСКІН Борис Павлович (18.02.1932) – математик-програмист, канд. фіз.-математ. наук, майстер спорту СРСР із туризму, автор-виконавець. Ленінгр. ПІ (1956). Пісні складає з 1956.

ПОЛОСКІН Лев Володимирович (25.12.1939) – співак, ЗАР. На естраді виступав у складі дуету з Б. Кузнецовим.

ПОЛОТНО (спр. Полотнянников) Анатолій Сергійович (18.02.1954) – співак, продюсер, представник рос. шансону. Кер. групи «ЛоцМэн».

ПОЛТЄВА Ксенія Олександрівна (03.03.1981) – авторка-виконавиця. Лауреат пісенних конкурсів. МГИМО.

ПОЛЬНА Єва Леонідівна (19.05.1975) – співачка, композитор, солістка рос. групи «Гости из будущего» (1996-2009). Ленінгр. ін-т культури (1996).

ПОЛЯКОВ Володимир Георгійович (15.07.1887-11.01.1985) – співак, гітарист, виконавець цигю романсів. З 1920 в еміграції.

ПОЛЯКОВ Петро Андріанович (15.11.1907-05.10.1973) – композитор, диригент, ЗАУ (1946). Київ. муз.-драм. ін-т (1931). В 1929-1955 диригент різних орк. колективів (Київ, Саратов). В 1956-1962 головний диригент Київ. т-ру муз. комедій. Автор муз. комедій, романсів, музики до театр. і радіовистав.

ПОЛЯКОВА Настя (Анастасія Олексіївна) (1877-17.10.1947) – циг. співачка. З дитинства співала в циг. хорі моск. ресторану «Яр». З 1920 в еміграції (Париж, США).

ПОЛЯКОВА Ольга Юріївна (17.01.1984) – співачка, актриса та телеведуча. КНУКіМ, Київ. консерваторія. Співпраця з багатьма відомими виконавцями.

ПОНАРОВСЬКА Ірина Віталіївна (12.03.1953) – співачка, модельєр, дизайнер, канд. в майстри спорту (худож. гімнастика), ЗАР, дочка Віталія. Фортеп. фак. Ленінгр. консерваторії (1975). Після закінчення отримує запрошення співати у ВІА «Поющие гитары», де пропрацювала 6 років (два з половиною з них – головна роль у зонг-опері О. Журбіна «Орфей и Эвридика»). З 1976 працює в оркестрі О. Лундстрема, була солісткою оркестру М. Дунаєвського. З 1978 сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів. Має прекрасні вок. дані, гнучкий і сильний голос широкого діапазону. Знімалася в кіно. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

ПОНАРОВСЬКИЙ Віталій Борисович (28.06.1927-28.11.1996) – муз.-нт, кер. вар'єте, ЗАР (1991). Орк. фак. Ленінгр. консерваторії (1957). Працював у різних колективах.

ПОНОМАРЕНКО Григорій Федорович (02.02.1921-07.01.1996) – композитор, нар. арт. СРСР (1990). З 1940 баяніст та муз. кер. різних колективів. Автор понад 4,5 тис. пісень, оперет, музики до драм. вистав, кінофільмів. Є пам'ятник у Краснодарі.

ПОНОМАРЕНКО-ЖУРАВЛЬОВА Віра Іванівна (01.08.1954) – співачка, НАР (1998), дружина Григорія, пропагандист його пісенної творчості. Краснодар. ін-т культури (1990), з 2000 його проф., МПІ (1992). З 1972 солістка Кубан. нар. хору, з 1974 Краснодар. філармонії. Створювачка і директор Центру Г. Пономаренка (1991), худ. кер. анс. «Ивушка» (1997).

ПОНОМАРЬОВ Євген Олександрович (12.05.1983) – піаніст, виконавець на клавіш. інструментах. Естр.-джаз. відділення СПБГУКІ (2007).

ПОНОМАРЬОВ Олександр Валерійович (09.08.1973) – співак, НАУ (2006). НМАУ. Лауреат пісенних конкурсів. Перший українець-учасник міжнар. телевіз. пісенного конкурсу «Євробачення». В 1998 створив продюсер. центр «З ранку до ночі». Автор пісень.

ПОНОМАРЬОВА Валентина Дмитрівна (10.07.1939) – співачка, ЗАР. Хабаров. ін-т мистецтв по кл. вокалу і ф-но. Джаз. співу навчалась по магнітофонним записам. Свій творч. шлях починала в оркестрі А. Кролла, виступала з ін. видатними джаз. муз.-нтами, працювала в Ленінгр. мюзик-холі. В 1973-1984-х у моск. циг. т-рі «Ромэн», співала в тріо «Ромэн». Учасниця і лауреат джаз. фестивалів. В 1991 заснувала в Москві «Музыкальный центр Валентины Пономаревой». Озвучувала пісні в кіно та мультфільмах.

ПОНОМАРЬОВА Ольга Борисівна (19.01.1964) – джаз. вокалістка.

ПОПЕРЕЧНИЙ Анатолій Григорович (22.11.1934) – поет. Автор текстів пісень. Почесна пр. РАО (2007).

ПОПКОВ Володимир Олексійович (14.04.1948) – співак, автор текстів пісень. МГУ. Учасник оркестру «ВЮ-66», анс. «Новый электрон», «Коробейники», «Лада», моск. мюзик-холу, Москонцерту.

ПОПЛАВСЬКА Ядвіга Костянтинівна (01.05.1949) – співачка, засл. арт. Білорусії (1991). Мінська консерваторія по кл. ф-но та композиції. В 1971 була в числі засновників мінського анс. «Верасы», грала на клавішних, виконувала вок. партії. З 1987 разом з О. Тихановичем становляться солістами Держ. анс. Білорусії М. Фінберга. Згодом створюють дует «Счастливый случай», на базі якого формується однойменна група.

ПОПОВ Дмитро Вікторович (02.12.1971) – саксофоніст (сопрано, тенор), кер. анс. Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща (1991). Учасник різних колективів.

ПОПОВ Олексій Володимирович (08.09.1970) – саксофоніст (тенор), аранжувальник. Естр.-джаз. відділення СПБГУКІ (2003). Учасник колективів «Doo Pop Sound», «Заповедник», «Лера Гехнер бэнд».

ПОПОВИЧ Іван Дмитрович (22.04.1949) – співак, НАУ (1990). Львів. консерваторія (1974). В 1975-1979 худож. кер. анс. «Ватра», в 1979-1988 – Київ. мюзик-хол, в 1988-1989 соліст Держ. дух. оркестру України. Засновник муз. центру «Іванко» (1995). З 2006 худож. кер. Держ. театр.-видовищної агенції. Автор рок-опери. Знімався в кіно.

ПОРТНОВ Георгій Анатолійович (17.08.1928-08.11.2017) – композитор, ЗДМ РФ (1976). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1955). Автор пісень, оперет, муз. комедій, музики до драм. вистав, кінофільмів.

ПОТАП, спр. Олексій Андрійович Потапенко (08.05.1981) – шоумен, продюсер, співак, автор пісень. Київ. нац. ун-т, Нац. економіч. ун-т. Виступає в дуеті з Н. Каменських.

ПОТАПКИН Альберт Анатолійович (23.01.1968) – ударник і гітарист рос. груп «Агата Кристи», «Наутилус Помпилиус», «Ночные снайперы», «Аквариум», «Настя». Свердлов. муз. уч-ще.

ПОТЕХІН Олексій Євгенович (15.04.1972) – продюсер, композитор, радіоведучий, учасник рос. групи «Руки вверх!».

ПОТОПОВ Віктор (27.11.1952) – вокаліст рос. кантрі-фолк-рок-групи «Яблоко».

ПОТОЦЬКИЙ Сергій Іванович (19.09.1883-29.01.1958) – композитор, автор романсів і пісень, музики до вистав і кінофільмів. Моск. консерваторія по кл. ф-но (1914) та композиції (1916).

ПОТЬОМКІН Борис Лейзерович (08.02.1933-30.04.1978) – поет, композитор-пісняр. Ленінгр. інж.-техн. ін-т.

ПОЧЕПА Оксана – див. *Акула*.

ПРЕСНЯКОВ Микита Володимирович (21.05.1991) – актор і співак, син Преснякова-мол. та Орбакайте.

ПРЕСНЯКОВ-мол. Володимир Володимирович (29.03.1968) – співак, актор, аранжувальник, муз-нт-інструменталіст. Теорет.-композитор. відділення моск. муз. уч-ща. Батьки (В. Пресняков та О. Кобзева) були учасниками ВІА «Самоцвєты». На естраді з 1980 – спочатку у складі «Самоцвєты», згодом в рок-групі «Крузиз», в ресторанному вар’єте Л. Вайкуле. З 1986 в ансам. А. Пугачової «Рецитал». З 1988 сольна кар’єра, виступав у супроводі групи «Капитан». Більшість пісень співає фальцетом, надаючи звучанню своєрідного тембр. забарвлення. Знімався в кіно. Автор пісень.

ПРЕСНЯКОВ-ст. Володимир Петрович (26.03.1946) – співак, саксофоніст, аранжувальник, ЗАР (1996), ЗДМ РФ (2007). Свердлов. муз. уч-ще по кл. кларнета (1967). Працював в інстр. ансам. Свердлов. філармонії, в 1966 у квартеті джаз. піаніста Б. Ричкова. Був кер. одного з перших вітч. професіональних рок-ансамблів «Нор-рок». Згодом ансам. набув назви «О чем поют гитары». В 1975 приймає запрошення Ю. Малікова працювати в ансам. «Самоцвєты». Учасник джаз. фестивалів. Автор пісень, джаз. та інстр. музики, рок-мюзиклу «Улица».

ПРЕСНЯКОВ Микита Володимирович (21.05.1991) – муз-нт, співак, актор, кліпмейкер, син Володимира-мол. та К. Орбакайте.

ПРЕСНЯКОВА (Кобзева) Олена Петрівна (19.11.1946) – співачка, ЗАР (2002), дружина Преснякова-ст. Починала співати в Сочінському ОМА. Працювала в Таджикиській філармонії. З 1975 солістка ВІА «Самоцвєты».

ПРИГОЖИЙ Яків Федорович (1840-1920) – піаніст, композитор, диригент. Працював акомпаніатором у моск. ресторані «Яр». Автор романсів.

ПРИГОЖИН Йосип Ігорович (02.04.1969) – співак, з 1991 естр. продюсер (В. Кікабідзе, О. Маршал, М. Носков, А. Руссо, К. Орбакайте, Валерії), чл. асоціації муз. продюсерів (1994). ГИТИС (2000). Організатор аудіокомпанії «ОРТ-Рекордз». Зіграв роль Шрека в однойменному мюзиклі В. Дробиша.

ПРИСТУПА Едуард Вікторович (18.09.1975) – співак, продюсер, телеведучий, учасник укр. груп «ТНМК», «Неділя».

ПРИХОДЬКО Анастасія Костянтинівна (21.04.1987) – співачка, переможниця телепроекту «Фабрика зірок-7». КНУКІМ.

ПРИЦКЕР Давид Абрамович (06.07.1900-27.01.1978) – композитор, ЗДМ РФ (1968). Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но (1929) та композиції (1934). Працював концертмейстером в Ленінгр. естраді, в т-рі опери, філармонії. Автор романсів, пісень, муз. комедій, оперет, музики для естр. колективів.

ПРОЗОРОВСЬКИЙ Борис Олексійович (30.06.1891-1937) – композитор, піаніст, аранжувальник, автор романсів.

ПРОКОП’ЄВ Данило Юрійович (01.05.1974) – виконавець на удар. інструментах, перкусіоніст. Естр.-джаз. відділення СПбГУКИ (2002). Учасник різних колективів.

ПРОКОШИНА Олександра Василівна (18.04.1918-червень 2005) – співачка, нар. арт. СРСР (1979). Студія при Держ. рос. нар. хорі ім. М. П’ятницького (1940), де майже 30 років проспівала (1934-1963). Участь в конц.-виконав., збіральній та дослідницькій діяльності. В 1962-1968 викладала в моск. муз. уч-щі. В 1963-1970 педагог хору ім. М. П’ятницького, з 1975 очолює хорові колективи. Перша виконавиця пісень В. Захарова. Держ. пр. СРСР (1952; одна з перших виконавиць нар. пісень була удостоєна цього звання).

ПРОНЬКІН Тимофій Володимирович (21.12.1975) – вокаліст рос. групи «Hi-Fi».

ПРОСКУРЯКОВА Юлія Павлівна (11.08.1982) – співачка. Урал. юридич. акад. (2004). Лауреат пісенних конкурсів.

ПРОФЕСОР ЛЕБЕДИНСЬКИЙ – див. *Лебединський О.*

ПРОХОРОВ Володимир Георгійович (1937-2002) – муз-нт. Брав активну участь у відродженні джаз-оркестру Е. Рознера.

ПРУДКІН Євген Дмитрович (13.07.1947) – співак, нар. арт. України (1987). Дніпроп. муз. уч-ще (1973). З 1995 учасник чоловічого вокал. квартету «Явір». НПУ (1985).

ПРУСЛІН Наум Ісакович (21.02.1877-23.08.1943) – диригент, композитор, ЗДМ України (1940). Київ. консерваторія по кл. композиції (1919). Працював у т-рах. Автор оперети, романсів, музики до театр. вистав.

ПСАРЬОВ Віталій Веніамінович (10.09.1951) – співак. Ленінгр. консерваторія. Працював в Ленконцерті, ансам. «Поющие гитары», оркестрі А. Бадхена. З 1997 соліст петерб. мюзик-холу.

ПТІЧКІН Євген Миколайович (01.06.1930-28.11.1993) – композитор, НАР (1988). МПІ по кл. композиції (1958). Працював звукорежисером Всесоюз. радіо, головним муз. редактором кіностудії «Мосфільм». Автор пісень, музики до кінофільмів, муз. комедій, оперет, музики до театр. вистав.

ПУАРЕ Марія Яківна (04.01.1863-жовтень 1933) – арт., композитор, співачка, письменниця. Працювала в опереті, водевілях, дивертисментах. Авторка романсів.

ПУГАЧОВА Алла Борисівна (15.04.1949) – співачка, акторка, продюсер, нар. арт. СРСР (1991). Реж. фак. муз. комедії й естради ГИТИСу (1981). Дебютувала на радіо в 1964. Працювала в Липецькій філармонії (з 1970), в оркестрі О. Лундстрема (з 1972), у ВІА «Веселые ребята» (1974-1977). Солістка Росконцерту (з 1977). З 1980 почала виступати з анс. «Рецитал» Р. Горобця. Лауреат пісенних конкурсів. У своїх виступах завжди прагне зіграти пісню, використовуючи голос, почуття, костюми, світло, колір, балет й ін. засоби виразності, вибудовуючи свої виступи на постійних контрастах. Артистична, темпераментна, прекрасно переvertлюється, відрізняється своєю неповторністю – у поєднанні сцен. образу, голосу та репертуару. Сценарист, режисер і постановник своїх програм. В 1988 створює власний «Театр пісні», який став шк. майстерності для молодих виконавців. З 2007 худ. кер. та ведуча «Радио Алла». Сама часто виступає в ролі автора музики й віршів. Знімалася в кіно. Її голос звучить за кадром у фільмах. Держ. пр. РФ (1994). Пр. «Золотий мікрофон» нім. фірми «Dunacord» (1981), «Золотої грамофон», володарка «Золотого диска» (Фінляндія, 1984), лауреат «Золотого диска» фірми «Мелодия» (1985), «Золотого диска» фірми «Ампекс» (1989, США).

ПУДОВКИН Сергій Миколайович (13.08.1971) – муз. продюсер (Вітас, «На-На», А. Цой). Фак. психології МДУ.

ПУЗИРЬОВ Юрій Миколайович (06.05.1926-24.05.1991) – актор т-ру та кіно, співак. ЗАР (1969).

ПУЛАТОВА Ольга Валентинівна (12.09.1975) – співачка, авторка пісень, учасниця різних груп.

ПУНГІН Олег Володимирович (16.11.1968) – ударник рос. групи «Мумий Тролль».

ПУСТОВАЛОВ Дмитро (12.11.1969) – клавішник і співзасновник рос. групи електронної музики «Эррайвл» («Arrival»).

ПУТИЛОВА Наталя Олександрівна (1964) – виконавиця старовинних та сучасн. рос. романсів.

ПУХОВИЧ Ігор (01.08.1966) – композитор, бас-гітарист і засновник рос. групи «Ван Моо».

ПУШИК Степан Григорович (26.01.1944) – поет, фольклорист, літературознавець, канд. філол. наук (1991). Літ. ін-т (1973). Автор текстів пісень. НПУ (1990).

ПУШКАРЬОВ Олексій Вікторович (11.02.1976) – трубач, аранжувальник, композитор, саунд-продюсер. Муз. уч-ще.

ПУШКІН Іван Миколайович (1841-1908) – гітарист та куплетист. Свою кар'єру почав у Києві в 1865. Був творцем нового жанру – куплетів під гітару. Автор творів на попул. мотиви з опер та оперет.

ПУШКІНА Маргарита Анатоліївна (22.01.1952) – поетеса, журналістка, перекладач, редактор часопису «Забриски Rider». Була одним із ініціаторів створення першого офіційного рок-журналу «Рокада». Співпраця з рок-групами «Високосное лето», «Автограф», «Ария», «Мастер», «Рондо», «Рок-ателье», Карнавал», «Крепаторий» і виконавцями (Градський, Кутиков, Подгородецький, Кельмі, Броневицька, Хлебнікова, Кормухіна, Барикін), пише тексти для пісень, статті про рок-музику в різних журналах і газетах.

ПУШКОВ Венедикт Венедиктович (31.10.1896-25.01.1971) – композитор, педагог, ЗДМ РФ (1957). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1929). Автор романсів, пісень, музики до спектаклів і кінофільмів.

ПУШНОЙ Олександр Борисович (16.05.1975) – мультиінструменталіст, співак, телеведучий, шоумен.

ПЬЕР-МАРІ Вікторія (17.04.1979) – вокаліста, актриса, виконавиця блюзів, режисер-постановник шоу-програм.

Р

РАВІ Марат, спр. Марат Магданурович Фатхутдінов (07.10.1967) – арт. Москонцерту (конферансьє, імітатор, співак, муз-нт). ГУЦЭІ (1991), фак. режисерів естради ГИТИСу (1997).

РАДА РАЙ, спр. Олена Альбертівна Грибокова (08.04.1979) – співачка, виконавиця рос. шансону.

РАДІОН Яна Анатоліївна (29.11.1971) – джаз. вокалістка, кер. анс. Відділення естр. співу СПбГУКИ (1994). Учасниця колективів «Джаз-комфорт», «Джаз СтандАрт», «Salsamania», «Tirami Su». Озвучує мультфільми.

РАДОШАНСЬКИЙ Микола Миколайович (13.03.1887-10.06.1963) – артист оперети. Юридич. фак. Петерб. ун-ту (1910). Сцен. дебют відбувся у Петербурзі (1908). Працював у т-рах оперети Л-да, Москви, Томська.

РАДСЬКИЙ Олег (14.09.1969) – вокаліст і співзасновник рос. групи електронної музики «Эррайвл» («Arrival»).

РАДЧЕНКИ Микола та Сергій Миколайовичи (01.02.1957) – вок. дует, брати-близнюки, ЗАР (2003). Київ. театр. ін-т. Виступати почали в 1978. З 1984 солісти Москонцерту.

РАЗІН Андрій Олександрович, спр. Вадим Криворотов (15.09.1963) – співак, канд. економ. наук, продюсер, організатор та кер. рос. групи «Ласковый май». Східно-Сиб. акад. культури та мистецтв, Ставроп. ун-т. Автор книг.

РАЗІН Степан Альбертович (19.12.1965) – муз. продюсер, учасник рос. групи «Мираж», брат Світлани.

РАЗИНА Світлана Альбертівна (23.06.1962) – співачка. Моск. авіац.-технологіч. ін-т. Учасниця групи «Мираж», «співала» під голос М. Суханкіної, з 1989 солістка групи «Фея», згодом сольна кар'єра. Сестра Степана.

РАЗУМІХІНА Інна Вікторівна (29.01.1973) – співачка, актриса, композитор, поет, лауреат пісенних конкурсів. Муз. уч-ще.

РАЇНЧИК Василь Петрович (1950) – композитор, нар. арт. Білорусії. Білор. консерваторія по кл. ф-но (1974) і композиції (1982). З 1974 кер. білор. ансамблю «Верасы». Автор пісень, музики до драм. вистав. Пр. Ленін. комсомолу Білорусії (1979).

РАЇСОВА (спр. Магази́нер) Раїса Михайлівна (1869–після 1917) – арт. оперети, виконавиця романсів. Дебютувала в 1880-х у Києві. Згодом виступала в Петербурзі.

РАЙБУРГ (Raiburg) Ян Михайлович (07.01.1952) – молд. композитор-пісняр, засл. діяч мистецтв Молдови (2007). Київ. інж.-буд. інститут. Працював гітаристом в ансамблях «Букурія», «Черемош», «Норок». Тимчасово мешкав у США.

РАННАП (Rannap) Рейн (06.10.1953) – ест. піаніст і композитор. Таллін. консерваторія по кл. ф-но. На конц. естраді з 1967 р. Був кер. ест. групи «Руя». Працює в різних стилях (класика, джаз, рок). Автор музики для т-ру та кіно.

РАСПУТІНА Марія, спр. Алла Миколаївна Агєєва (13.05.1964) – співачка. Дир.-хор. відділення муз. уч-ща (Твер). Виступати почала з 17 років у ресторанах та програмах вар'єте. Лауреат пісенних конкурсів. Президент муз. центру «Марія». Має оригінальний тембр голосу, на сцені застосовує різноманітні форми виконання, аж до епатажу.

РАССКАЗОВА Євгенія Володимирівна (23.03.1979) – співачка, письменниця, телеведуча. Півд.-Урал. ун-т. Лауреат пісенних конкурсів.

РАСТЕРЯЄВ Ігор В'ячеславович (10.08.1980) – актор т-ру та кіно, автор-виконавець.

РАСТОРГУЄВ Микола В'ячеславович (21.02.1957) – співак, НАР (2002), лідер рос. ансамблю «Любэ». Працював у ВІА «Шестеро молодых» (1978), «Лейся, песня» (з 1980). Грає в мюзиклах, знімався в кіно.

РАХІМЖАНОВ Іслам (03.01.1979) – співак, автор пісень.

РАХІМОВ Стахан Мамеджанович (17.12.1937) – співак, засл. арт. Узбекистану (1969), НАР (2002). Моск. енергет. ін-т. Виступав у дуєті з А. Йошпе, з 1966 у складі Москонцерту. На поч. 1990-х дуєт набув назви «АС» (група «Алла+Стахан»).

РАХЛІН Ілля Якович (10.10.1917–15.08.2002) – режисер, засновник і кер. СПб. мюзик-холу, НАР (1984). ГИТИС (1939).

РАХОВ Олексій Володимирович (28.05.1960) – мультиінструменталіст, учасник рос. груп «Странные игры», «Deadушки», «АВИА», «НОМ», «Снега».

РАЦЕН Олексій Олегович (07.05.1962) – барабанщик рос. груп «Телевизор», «Аквариум», «Колибри», «Наутилус Помпилиус» та ін.

РЕБРОВ Іван Павлович, спр. Ганс-Рольф Ріппер (31.07.1931–28.02.2008) – співак. У 1953 взяв собі ім'я Іван Ребров. Співати почав у хорі донських козаків. Згодом працював у Мюнхені. т-рі оперети. Випадково його пісні потрапили до радіоефіру, і з тієї пори почався «російський репертуар». Мав чудовий басовий голос із діапазоном у чотири з половиною октави.

РЕВТОВ Сергій Сергійович (27.02.1976) – композитор, співак, муз. продюсер. Автор пісень.

РЕВЯКІН Дмитро Олександрович (13.02.1964) – поет, композитор, засновник рос. групи «Калинов мост». Новосиб. електротехн. ін-т.

РЕГІСТАН (спр. Ель-Регістан) Гарольд Габрієлович (28.04.1924–04.11.1999) – поет. Літ. ін-т (1951). Автор текстів пісень.

РЕДЬКО Ганна Станіславівна (1951) – співачка, засл. арт. Білорусії. Солістка Держтелерадіо Білорусії (з 1971). Перша виконавиця багатьох пісень білор. композиторів.

РЕЗАНОВ Микола Серафимович (06.03.1949–22.05.2006) – джаз. муз-нт, співак, один із засновників ансамблю «Братья Жемчужные».

РЕЗАНОВА Світлана Іванівна (09.06.1942) – співачка, ЗАР (1981). Реж. фак. ГИТИСу. На естраді з 1970, працювала в оркестрі А. Кролла, моск. мюзик-холі, в ансамблі «Веселье ребята». Лауреат пісенних конкурсів.

РЕЗНІК Ілля Рахмєлевич (04.04.1938) – поет-пісняр, режисер, сценарист, НАР (2003). Актор. фак. ЛГИТМиК (1962). В 1965–1972 в т-рі ім. Комісаржевської. Автор текстів пісень. Співпрацює з багатьма композиторами та виконавцями. Автор мюзиклу «Распутин». Виступає з виконанням пісень, в т.ч. і власних. Знімався в кіно. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

РЕЗНІКОВ Віктор Михайлович (09.05.1952–25.02.1992) – композитор, поет, співак. Фак. фізвиховання Ленінгр. пед. ін-ту (1975). Працював у Ленконцерті (1978–1986). Автор пісень.

РЕЙ Крістіан, спр. Руслан Умберто Флорес (15.03.1969) – реп-співак (за походженням – метис, син чилійця та росіянки). Соліст рос. групи «МФ-3». Економ. фак. Моск. ун-ту дружби народів (1990). Був бек-вокалістом і танцюристом групи «Квартал».

РЕКШАН Володимир Ольгердович (05.06.1950) – письменник, мандрівник, засновник рос. групи «Санкт-Петербург». Істор. фак. ЛГУ.

РЕНСЬКИЙ Борис Борисович (1903–01.11.1969) – муз-нт, куплетист, конферансьє, бендлідер, один із перших творців у СРСР театралізованого джаз-оркестру. ХМУ. Починав кар'єру на поч. 1920 у Харкові як арт. розмовного жанру та орк. муз-нт. В 1928 створив власний оркестр.

РЕПНІКОВ Андрій Альбінович, «Репа» (18.07.1970) – учасник рос. групи «Отпетые мошенники».

РЕРІХ Світлана Віталіївна (26.08.1971) – співачка, продюсер, телеведуча. Краснояр. пед. ін-т.

РЕУС Валентин Миколайович (21.11.1940) – співак, НАУ (1987). З 1966 учасник чоловічого вокального квартету «Явір». НПУ (1985).

РИБАК (Rybak) Олександр Ігорович (13.05.1986) – норв.-білор. співак і скрипаль, переможець «Євробачення-2009». Муз. уч-ще, навчався в консерваторії.

РИБІН Віктор Вікторович (21.08.1962) – співак, автор пісень, лідер рос. групи «Дюна».

РИБІН Олексій Вікторович, «Риба» (21.12.1960) – гітарист і вокаліст рос. груп «Автоматические удовлетворители», «Кино». Творець декількох сольних муз. проектів, літератор, засновник СПб. видавництва «ФормаТ».

РИБКІН Олександр Вікторович (03.02.1962) – композитор і муз.-нт, учасник рос. груп «Лейся, песня», «Черный кофе». Автор пісень.

РИБНИКОВ Микола Миколайович (13.12.1930-22.10.1990) – кіноактор, НАР (1981), ВГИК (1953). Виконував пісні в кінофільмах.

РИБНИКОВ Олексій Львович (17.07.1945) – композитор, НАР (2000). Моск. консерваторія по кл. композиції (1967). Автор пісень, музики до кіно-, теле- і мультфільмів, рок-опер. Пр. Ленін. комсомолу (1982). Пр. «Ника» (2003).

РИБЧИНСЬКИЙ Юрій Євгенович (22.05.1945) – поет-пісняр, драматург, НАУ (2000). Київ. ун-т ім. Т. Шевченка (1967). Автор рок-опер, текстів пісень.

РИВЧУН Борис Олександрович (13.01.1947) – композитор, доц., син Олександра. Моск. консерваторія (1970). Автор пісень, музики для цирк. вистав.

РИВЧУН Олександр Борисович (01.02.1914-1974) – кларнетист, саксофоніст, композитор, ЗАР. Диригент. фак. при академії ім. М. Фрунзе. Соліст естр. оркестрів Варламова, Цфасмана, Утьосова. Автор муз. творів і перекладень для саксофона.

РИЖЕНКО Сергій Ілліч (10.09.1956) – скрипаль, гітарист, співак, клавішник, автор пісень. МПП по кл. скрипки. Співпрацював із багатьма рос. групами та рок-муз.-нтами («Динамик», «Последний шанс», «Кино», «Машина времени», «Брати Карамазови», «ДДТ», Ю. Шевчук). Знімався в кіно.

РИЖОВ Кім Іванович (03.05.1931-25.05.1999) – поет. Ленінгр. електротехн. ін-т. Автор текстів пісень.

РИКОШЕТ – див. Аксьонов О.Ю.

РИКУНІН Микола Миколайович (23.09.1915-20.10.2009) – арт. т-ру та естради, режисер, НАР (1979). Центр. технікум сцен. мистецтв. З 1940 у моск. т-рі сатири. З 1946 виступав у складі муз.-сатир. дуєту з О. Шуровим.

РИМБАЄВА Роза Куанишівна (28.10.1957) – співачка, проф., нар. арт. Казахстану (1986), «Золотий голос» Казахстану. Алматин. театр.-худож. ін-т. У 1976 була запрошена в Держ. естр. анс. «Гульдер». Згодом виступає з анс. «Арай». Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно. Пр. Ленін. комсомолу (1976, 1981), держ пр. Казахстану (2004).

РИСЄВ Борис Павлович (04.12.1942) – фізик, автор-виконавець. Моск. інж.-фізич. ін-т (1967). Пісні складає з 1967.

РИЧКОВ Борис Миколайович (03.03.1937-24.09.2002) – джаз. піаніст, композитор, кер. ансамблів. Теор. відділення муз. уч-ща ім. Гнесіних (1957). Автор пісень, інстр. п'єс, музики до кінофільмів.

РІ, спр. Маргарита Леонідівна Смелянська (17.05.1984) – співачка, фотомодель, арт. балету.

РІВАС Єва, спр. Валерія Олександрівна Решетнікова-Цатурян (13.07.1987) – вірм. співачка. Ростов. ун-т (2010).

РІВЕЛЬ Кирило Ігорович (29.10.1948) – поет, автор-виконавець.

РІКОМІ (спр. Берман) Зінаїда Вікторівна (01.10.1902-22.01.1984) – синтетична актриса та співачка. Петрогр. консерваторія по кл. вокалу (1924). В 1920-1945 актриса різних т-рів. З 1946 в конц. організаціях Л.-да. Виступала в дуєті з Н. Копелянською.

РІЦ Аріна, спр. Ірина Григорівна Топорець (17.04.1981) – співачка, учасниця телепроекту «Народный артист», рос. групи «Ассорти», «Н.А.О.М.И.» (з 2011). РАТИ (2002).

РІШКО Дмитро Іванович, «Casper» (12.09.1982) – аранжувальник, автор пісень, учасник рос. груп «Dominia», «КняZZ», «Король и Шут».

РОГОЖИН Сергій Львович (31.08.1963) – співак, ЗАР (1998). ЛГИК (1987). Учасник рос. груп «Аукціон», «Форум».

РОДД (Rudd) Вейланд (11.12.1946) – співак. Муз. шк. по кл. гітари. Жив у США. Пісенний дебют відбувся у мюзиклі «Поющие зонтики» (1965). З 1966 по 1968 виступав в анс. «Поющий дискленд», де виконував джаз. композиції. В 1976-1977 разом із с Л. Доліною та А. Укупником працював у Євр. т-рі. В 1980 разом із Доліною був запрошений до програми «Антология джазового вокала» в оркестр «Современник» А. Кролла. З 1982 по 1988 працював разом із І. Понаровською, а з 1989 робить власну програму типу кабаре. Знімався в кіно.

РОДИГІН Євген Павлович (16.02.1925) – композитор, ЗДМ РФ (1973). Урал. консерваторія по кл. ф-но (1948) та композиції (1950). В 1950-1956 кер. муз. групи, зав. муз. частиною Урал. рос. нар. хору. Автор пісень, оперет, муз. комедій, музики до драм. вистав і кінофільмів.

РОДІНА Анастасія (25.01.1977) – співачка, учасниця рос. групи «Стрелки» (1997-1999).

РОДІНА Наталя Геннадіївна (03.07.1965) – джаз. вокалістка. СПб. муз.-гуманітарний коледж (1995). Учасниця різних колективів.

РОДРІГЕЗ Тимур, спр. Тимур Михайлович Керимов (14.10.1979) – шоумен, співак, актор, телеведучий. Пед. ун-т (Пенза). Знімається в кіно.

РОЖДЕСТВЕНСЬКА Жанна Германівна (23.11.1950) – співачка, ЗАР (2011). Саратов. муз. уч-ще (1970). Працювала у ВІА «Поющие сердца», у Саратов. т-рі мініатюр, в анс. «Саратовские гармошки». Основне амплуа – студійна співачка. Озвучує кіно- та мультфільми.

РОЖДЕСТВЕНСЬКА Зоя Миколаївна (16.08.1906-08.11.1953) – співачка, ЗАР. Вок. відділення муз. технікуму (Л-д). Працювала в Лендержестраді, в конц. фронт. бригадах. Співала в анс. І. Дунаєвського, М. Мінха.

РОЖДЕСТВЕНСЬКА Ольга Сергіївна (06.08.1969) – співачка, дочка Жанны. Виконувала пісні в кіно- та мультфільмах.

РОЖДЕСТВЕНСЬКИЙ Роберт Іванович (20.06.1932-18.08.1994) – поет. Літ. ін-т (1956). Автор текстів пісень. Держ. пр. СРСР (1979).

РОЖКОВ Юрій Федорович (18.04.1941-09.03.2014) – співак, композитор, аранжувальник, ЗАУ (1996). Київ. політехн. ін-т (1965).

РОЖКОВА Наталя Володимирівна (06.03.1954) – співачка, ЗАР (2005). ХМУ по кл. скрипки (1973). уч-ще естр.-цирк. мистецтва (1979). В уч-щі захоплювалася пантомімою й акробатикою, що згодом відбилося на виконанні пісень як своєрідних маленьких спектаклів. Після закінчення працювала в т-рі естради, у Київ. мюзик-холі. З 1989 виконавиця і худож. кер. Київ. т-ру пісні «Черный Арлекин». Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

РОЗАНОВ Анатолій Володимирович (28.11.1954) – композитор, продюсер, кер. укр. групи «Фристайл».

РОЗАНОВ Віктор Петрович (17.09.1926-2001) – артист опери та оперети, НАР (1979). ХІМ (1958). Працював солістом в опер. т-рах Новосибірська, Харкова. З 1963 соліст Магадан. муз.-драм. т-ру.

РОЗЕНБАУМ Олександр Якович (13.09.1951) – співак, поет, композитор, НАР (2001). Ленінгр. мед. ін-т (1974), муз. уч-ще по кл. джаз. аранжування (1977). Працював шість років лікарем-реаніматологом на «Швидкій допомозі». Пісні почав писати на поч. 1970-х, грав і співав в анс. «Аргонавты». На професійній естраді з 1980 (арт. Ленконцерту), виступав в анс. «Пульс», працював муз. кер. групи «Шестеро молодых» під псевдонімом О. Аяров. Співав і грав в анс. «Поющие гитары». В 1982 записав із братами Жемчужними «одеські» пісні, з 1983 сольна кар'єра. З 1988 головний режисер ленінгр. театру-студії «Бенефис», з 1989 худож. кер. моск. театру-студії «Творческая мастерская Александра Розенбаума». Виконав. манері притаманні громадян. позиція, щирість, чесність, простота, відсутність штучності. У своїй творчості продовжує традиції рос. і рад. естр. пісні. Автор пісень. Акомпанує собі на гітарі. Знімається в кіно.

РОЗЕНФЕЛЬД Юхим Маркович (1894-1964) – естр. композитор, піаніст, диригент, автор пісень.

РОЗНЕР Едді (спр. Адольф) Гнатович (26.05.1910-08.09.1976) – джаз. труба, композитор, кер. оркестру, засл. арт. Білорусії (1944). Берлін. консерваторія по кл. скрипки (1927), Вища муз. шк. по кл. композиції та диригування (1929). В 1933 із Германії переїздить до Польщі, в 1939 – до СРСР. З 1940 кер. Держ. джазу Білорусії. В 1946-1954 у засланні, був звинувачений у зраді Батьківщини. В Магадані був муз. кер. джаз-оркестру ув'язнених. Після звільнення створює при Мосестраді оркестр (1954-1969), з яким записав музику до кінофільму «Карнавальная ночь». Оркестр виступав із багатьма відомими естр. виконавцями (М. Кристалінська, Л. Мондрус, Н. Дорда, І. Бржевська). Блискучий імпровізатор, його називали «білим Армстронгом». Автор джаз. композицій, танц. мелодій, пісень. З 1973 у Німеччині.

РОМАНОВ Гліб Васильович (24.07.1920-15.01.1967) – співак. Був популярний в 1950-х із заруб. репертуаром: «Домино», «Два сольди», «Беса ме мучо». Знімався в кіно.

РОМАНОВ Костянтин Костянтинович (1858-1915) – поет і драматург, онук Миколи І, Великий князь. Автор текстів багатьох романсів О. Глазунова, А. Рубінштейна, П. Чайковського, Я. Пригожого.

РОМАНОВ Олексій Дмитрович (24.09.1952) – співак, гітарист рос. груп «Воскресенье», «СВ», «Машина времени». Моск. архіт. ін-т (1976). Був у ув'язненні (1983-1986) за організацію «лівих» концертів.

РОМАНОВ Олексій Дмитрович (Переполькін) (14.04.1978) – співак, композитор, продюсер, учасник рос. груп «Амега» (1998-2001), «Винтаж» (2006-2016).

РОМАНОВА Альона Олександрівна (14.09.1983) – співачка, авторка пісень, учасниця різних груп.

РОМАНОВСЬКА Ангеліна (22.12.2000) – співачка, учасниця укр. групи «Open Kids».

РОМАНОВСЬКА Ольга Сергіївна (22.01.1986) – співачка, учасниця укр. групи «ВИА Гра» (2006-2007). З 2016 учасниця рос. групи «Queens».

РОМАШКОВ Дмитро Дмитрович (14.05.1931-30.11.2011) – співак. Учасник різних анс. пісні та танцю, з 1962 соліст оркестру О. Лундстрема.

РОМ-ЛЕБЕДЄВ Іван Олександрович (18.03.1903-1991) – циг. актор, співак, гітарист, драматург, один із засновників т-ру «Ромэн», ЗДМ РФ.

РОСТОВСЬКИЙ Микола Євгенович (27.01.1969) – клавішник рос. групи «Сплин».

РОСТОЦЬКИЙ Олександр Євгенович (15.03.1955) – джаз. бас-гітарист, композитор, аранжувальник. Калінін. муз. уч-ще по кл. хор. співу. Серйозно почав займатися джазом із 1975. Спочатку виступав як піаніст, згодом як бас-гітарист. Учасник джаз. фестивалів. Автор музики до кінофільмів. Стильові орієнтації – мейнстрім, фанк, ф'южн, класика, джаз. Розробляє нову для себе стилістику – рос. класика і джаз, етноф'южн.

РОТАРУ (спр. Ротарь) Аурелія (Ауріка) Михайлівна (22.10.1958) – співачка, ЗАУ, сестра Лідії та Софії. Чернів. муз. уч-ще, муз.-пед. фак. Одес. пед. ін-ту. Співала у дуеті з сестрою Лідією. З 1977 солістка ВІА «Черемош» Чернів. філармонії. Лауреат пісенних конкурсів.

РОТАРУ Володимир Олександрович (15.01.1931) – флейтист, композитор, педагог, ЗДМ Молдови. Киш. консерваторія по кл. флейти та композиції. Був кер. і диригентом молд. танц. анс. «Жок», гол. диригентом та худ. кер. ЕСО Молодві. Викладає в Киш. Академії музики, т-ру та образотв. мистецтва. Автор інстр. творів, в т.ч. для ЕСО, романсів, пісень, обробок молд. нар. мелодій. Держ. пр. СРСР.

РОТАРУ (спр. Ротарь) Лідія Михайлівна (08.04.1951) – співачка, сестра Ауріки і Софії Р. Новоселицьке мед. уч-ще. пед. ін-т іноземних мов. Була солісткою ВІА «Товтри» Хмельн. філармонії. З 1977 солістка ВІА «Черемош» Чернів. обл. філармонії. Співала у дуєті з сестрою Аурікою. Лауреат пісенних конкурсів.

РОТАРУ (спр. Ротарь) Софія Михайлівна (07.08.1947) – співачка, сестра Ауріки і Лідії Р., нар. арт. СРСР (1988), Герой України (2002). Кишинів. ін-т мистецтв (1974). Солістка Чернів. філармонії (1971-1975), з 1972 анс. «Червона рута», в 1977-1991 Крим. філармонії. Лауреат пісенних конкурсів. Перша виконавиця багатьох пісень. У виконав. манері присутній своєрідний сплав нар. і естр. елементів. Знімалася в кіно. Увічнена зіркою на «Алеї зірок» перед входом до Міжнар. центру культури та мистецтв (Київ, 2002), на алеї зірок біля конц. залу «Россия» (М., 2003). Співає багатьма мовами. Лауреат «Золотого диска» фірми «Мелодия», Пр. Ленін. комсомолу України (1977), пр. Ленін. комсомолу (1978). Пр. ім. К. Шульженко «Краща естр. співачка» (1996), Всеукр. пр. «Золота жар-птиця» (1999), «Золотий голос України» (2000).

РУБАЛЬСЬКА Лариса Олексіївна (24.09.1945) – поетеса, авторка текстів пісень. Фак. рос. мови і літератури пед. ін-ту (1970). Працювала гідом-перекладачем в бюро міжнар. молодіж. туризму «Спутник», у ВЦСПС, у Держконцерті. Участь у телепередачах, веде конц. діяльність, чл. журі пісенних конкурсів.

РУБАНОВ Микола Ілліч (04.03.1959) – мультиінструменталіст рос. груп «Аукціон», «Джунгли».

РУБАШЕВСЬКИЙ Володимир Григорович (28.02.1931) – композитор, піаніст, диригент, ЗДМ РФ (1991), чоловік співачки М. Лукач. Бакин. консерваторія по кл. віолончелі й композиції (1953). Був кер. Першого моск. диксиленду (1955-1957), працював диригентом моск. мюзик-холу (1961-1974), різних оркестрів. Автор пісень, мюзиклів, оперет, естр. творів, музики до спектаклів і кінофільмів.

РУБІН Дмитро Олександрович (05.05.1962) – поет-пісняр, сценарист, актор, муз-нт, учасник рос. груп «Секрет», «Інтеграл». ЛПІТМіК.

РУБЦОВА Валентина Павлівна (03.10.1977) – співачка та актриса, канд. у майстри спорту по спорт. гімнастиці. ГІТИС (2001). Була учасницею рос. групи «Дівочки», участь в мюзиклах.

РУДАКОВ Павло Васильович (15.07.1915-16.01.1993) – співак. Муз. технікум. Працював у Тульському конц. бюро. З 1976 почав виступати на естраді з В.П. Нечаєвим із виконанням сатир. куплетів.

РУДЕНКО Бела Андріївна (18.08.1933) – співачка, нар. арт. СРСР (1960). Одес. консерваторія по кл. співу (1956). Працювала в опер. т-рах Одеси, Києва, Москви. З 1977 викладає в Моск. консерваторії, з 1988 проф. Лауреат Міжнар. конкурсу вокалістів (Золота медаль, Тулуза, 1957). Держ. пр. СРСР (1971).

РУДЕНКО Лариса Архипівна (28.01.1918-19.01.1981) – співачка, нар. арт. СРСР (1960), проф. (1978). Київ. консерваторія по кл. співу (1940), з 1951 її викладач. В 1939-1970 солістка Укр. т-ру опери та балету.

РУДЕНКО Юрій Георгійович (25.11.1932) – піаніст, один із піонерів традиц. джазу в Л-ді.

РУДИК Ігор (25.08.1963) – клавішник рос. групи «Дети».

РУДКОВСЬКА Яна Олександрівна (02.01.1975) – телеведуча, муз. продюсер (Д. Білан, Алекса). Алтай. мед. ун-т. В 2007 запустила власний телевіз. проєкт «Обнаженный Show-biz», присвячений таємницям рос. шоу-бізнесу.

РУДНЄВА (Сердюк) Анна Олегівна (11.01.1990) – співачка, актриса, гітаристка рос. групи «Ранетки» (2005-2011). МГУКИ.

РУДНЄВА Ірина Олександрівна (1930) – інж.-геофізик, автор-виконавець. Фіз.-математ. фак. Одес. ун-ту (1953). Пісні складає з 1956.

РУДНИЦЬКА Анжеліка Миколаївна (11.06.1970) – співачка, журналістка, художниця, ЗАУ. Фак. журналістики Київ. ун-ту (1992). Автор та телеведуча програми «Територія А», співавтор газети «Музичний тиждень», віце-президент мистецької агенції «Територія А» (1994-2000).

РУЗАВІНА Тетяна Миколаївна (11.10.1952) – співачка. Тамбов. муз. уч-ще по кл. ф-но (1971), ВТМЭІ (1973). Співала в анс. «Наdejда», де з С. Таюшевим створили родинний вок. дует (1980).

РУЛЛА Анжеліка Володимирівна (08.07.1972) – співачка, актриса мюзиклів. Екатеринбург. театр. ін-т (1993). Знімалася в кіно.

РУМ'ЯНОВА Клара Михайлівна (08.12.1929-18.09.2004) – актриса т-ру та кіно, співачка, виконавиця дитячих пісень, ЗАР (1979). ВГІК.

РУПІН Іван Олексійович, псевдонім Джованні Рупіні (1792-20.03.1850) – співак, композитор, збирач нар. пісень. Набув популярності як конц. співак та вчитель співу. Автор бл. 50 романсів і пісень на вірші рос. поетів. Пісня «Вот мчится тройка удалая» набула відомості як нар. пісня.

РУСАКОВ Сергій Анатолійович (1953) – автор-виконавець. Пісні складає з 1969.

РУСАКОВА Дар'я Миколаївна (14.08.1991) – співачка, актриса кіно

РУСЛАНА, спр. Руслана Степанівна Лижичко (24.03.1973) – співачка, НАУ (2004). Львів. консерваторія по кл. ф-но, диригування (1995). Гран-прі фестивалю «Слов'янський базар» (1996), переможниця «Євробачення-2004», лауреат пісенних конкурсів.

РУСЛАНОВ Вадим Львович (13.07.1926-29.07.1996) – співак, НАР (1974). МПІ по кл. співу (1961). З 1958 соліст Анс. пісні та танцю ім. Александрова, перший виконавець багатьох пісень.

РУСЛАНОВА Лідія Андріївна (27.10.1900-21.09.1973) – співачка, ЗАР (1942). В дитинстві співала в церк. хорі. В 1924-1932 працює солісткою в театр. бюро Центр. Будинку Червоної Армії, в 1933-1948 – муз.-естр. управління ГОМЭЦ. Під час ВВВ виступала у складі фронт. бригад. З 1953 актриса ВГКО. Одна з основоположниць рад. «театру пісні», видатна виконавиця рос. нар. пісень, які займали головне місце в її репертуарі.

Виконувала також частівки та пісні рад. композиторів. Своїм мистецтвом продовжила традиції Н. Плевицької й В. Паніної. Розробила та внесла до рос. пісні сучасність та численні прийоми вок.-драм. виконання.

РУСЛАНОВА Олена Владиславівна (1955) – співачка. Дир.-хор. відділення муз. уч-ща при Моск. консерваторії. Співала в Дитячому хорі Всесоюз. радіо і ЦТ. Працювала у різних ансамблях («Москвички»). З 1981 солістка Москонцерту. Її голос звучить за кадрами фільмів, на фонограмах, що супроводжують естр. та цирк. вистави.

РУССО Авраам, спр. Абрахам Жанович Іпджян (21.07.1969) – співак (батько – грек, мати – напівіталійка-напівфранцузька). Дитинство провів у монастирі. Жив у Франції, Лівані, на Кіпрі. В 1997 був запрошений в Росію працювати у моск. ресторані «Прага». Згодом виходить на конц. естраду. З 2003 має рос. громадянство. Автор пісень.

РУСЯ, спр. Ірина Володимирівна Поривай/Осауленко (09.06.1968) – співачка, сестра Н. Корольової.

РУЧИНСЬКИЙ Сергій Костянтинович (23.02.1946) – піаніст, аранжувальник, кер. анс., педагог. Ленінгр. ін-т авіаприборобудування (1969). Учасник різних колективів (Д. Голощекін, Й. Вайнштейн), супроводжував виступи В. Ободзинського.

РУЧКА Надія Олександрівна (16.04.1981) – співачка, актриса, учасниця рос. групи «Блестящие» (з 2004). Моск. ін-т міжнар. економ. відносин.

РЮМІНА Людмила Георгіївна (28.08.1949-31.08.2017) – співачка, НАР (1991). МПІ (1982), відділення естр. режисури ГИТИСу. Співала в анс. «Воронежские девчата». З 1977 солістка Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів. Засновник моск. культурно-фольклор. центру. Пр. Ленін. комсомолу (1981). Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

РЯБІНІН Михайло, спр. Михайло Йосипович Меєрович (02.03.1931-11.10.1995) – поет-пісняр.

РЯБКІН Генріх Семенович (20.09.1927-26.10.1992) – драматург, поет. Ленінгр. електротехн. ін-т. Автор текстів пісень.

РЯБОВ Олексій Пантелеймонович (17.03.1899-18.12.1955) – композитор, диригент, ЗДМ України (1951). Харк. консерваторія по кл. скрипки та композиції (1918). Грав у симф. оркестрах, був диригентом у т-рах муз. комедії (Харків, Алмати, Чимкент). Автор романсів і пісень. Перший композитор, який працював у жанрі укр. оперети.

РЯБОВА Катерина Дмитрівна (04.08.1997) – співачка.

РЯБЦЕВ Роман Миколайович (25.01.1970) – співак, гітарист, композитор. Професійну кар'єру почав в 1988 у складі дуету «Прощай, молодість». З 1990 працює в групах «Биоконструктор», «Технология». З 1993 сольна кар'єра.

РЯЗАНОВ Ельдар Олександрович (18.11.1927-30.11.2015) – кінорежисер, сценарист, актор, телеведучий, нар. арт. СРСР (1984). Реж. фак. ВГИК (1950). Автор текстів пісень у своїх кінофільмах, книг, п'єс, розповідей. Держ. пр. СРСР (1977), Держ. пр. РФ (1979).

РЯШЕНЦЕВ Юрій Євгенович (16.06.1931) – поет і продюсер. Моск. пед. ін-т. Автор слів численних пісень, слова до мюзиклу «Метро». Участь у створенні фільмів про гардемаринів. Літ. пр. ім. Б. Окуджави.

С

СААРСАЛУ (Saarsalu) Лембіт Вікторович (08.06.1948) – джаз. саксофоніст, засл. арт. Естонії. Таллін. муз. уч-ще по кл. кларнета. Працював саксофоністом в Ест. симф. оркестрі, в оркестрі Ест. радіо. Учасник джаз. фестивалів. Стильова орієнтація – свінг.

САБАДАШ Степан Олексійович (05.06.1920-25.08.2006) – композитор, диригент, НАУ (2000). Чернів. муз. уч-ще (1956). Працював у т-рі, був кер. естр. оркестрів, вок. анс. «Марічка». Автор пісень.

САБІНІН (Собакин) Володимир Олександрович (1885-12.05.1930) – арт. естради та оперети. Автор пісень.

САВА Маруся, спр. Марія Іванівна Савицька (11.11.1910-09.09.2004) – співачка, виконавиця рос. нар. пісень і циг. романсів. З 1928 у США.

САВЕЛЬЄВ Микола (14.03.1973) – учасник укр. групи «4 Короля». ХДАК.

САВЕЛЬЄВА Валентина Сергіївна (03.04.1949) – співачка, ЗАР (1996). МПІ по кл. нар. співу (1990). Лауреат пісенних конкурсів. З 1972 солістка анс. «Воронежские девчата», з 1975 анс. рос. пісні й музики під кер. братів Савельєвих. Доц. кафедри нар. співу Краснодар. ін-ту культури (з 2002).

САВЕЛЬЄВА Діана Олександрівна (16.05.1979) – актриса та співачка, виконавиця циг. романсів, арт. Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

САВЕЛЬЄВА Олександра Володимирівна (25.12.1983) – учасниця рос. групи «Фабрика». Муз. уч-ще ім. Гнесіних.

САВІЧЕВ Кирило (30.08.1980) – ударник групи супроводу Глюкози. Урал. консерваторія по кл. ударних.

САВІЧЕВА Юлія Станіславівна (14.02.1987) – співачка, випускниця рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-2» (2003), лауреат пісенних конкурсів. Працювала бек-вокалісткою у Лінди. Згодом сольна кар'єра.

САВКО Назар Остапович (24.05.1979) – співак, композитор, аранжувальник. Брат Т. Чубая.

САВОЯРОВ (Соловйов) Михайло Миколайович (30.11.1876-04.08.1941) – арт. естради, автор-куплетист, композитор, мім-ексцентрик.

САВЧЕНКО Антоніна Антонівна (03.06.1911-27.05.1963) – арт. муз. комедії, ЗАУ (1946). Київ. консерваторія по кл. співу (1938). В 1944-1963 солістка Київ. т-ру муз. комедії.

САВЧЕНКО Борис Олександрович (07.08.1940) – критик, естрадознавець. Моск. юридич. ін-т (1970). Автор книг про естр. виконавців (В. Козін, О. Вертинський, Л. Мондрус та ін.).

САВЧЕНКО Юрій Олександрович (09.07.1963) – аранжувальник (Д. Гурцька, В. Павлік, Б. Мойсєєв, К. Орбакайте, «Фристайл» та ін.).

САДИХОВ Вагіф Емірович (06.06.1946) – джаз. піаніст, аранжувальник, композитор. Бакин. консерваторія по кл. ф-но. Дебютував у 1963 у складі квартету «Гал». Був солістом оркестру Лундстрема та оркестру кінематографії, анс. «Мелодия». Учасник джаз. фестивалів. Сильова орієнтація – мейнстрім, експерименти в галузі сучасн. музики.

САСД-ШАХ Раїса Мохабубівна (30.01.1967) – співачка, композитор. МПП по кл. вокалу (1993). Працювала в групах «Електроклуб», «Монитор».

САЖИНОВ Павло Олександрович (28.04.1971) – звукорежисер і клавішник рос. групи «Король и Шут». Арханг. муз. уч-ще.

САЛТИКОВ Віктор Володимирович (22.11.1957) – співак. Ін-т інженерів залізничного транспорту (1985). Учасник рос. груп «Мануфактура», «Форум», «Електроклуб». З 1990 сольна кар'єра.

САЛТИКОВА Ірина Іванівна (05.05.1966) – співачка та актриса. Моск. ун-т економіки, статистики та інформатики (1990). Кандидат у майстри спорту по худож. гімнастиці. Співала в групі «Мираж» (1988-1989), учасниця телепрограм. Знімалася в кіно.

САМАРІН Олексій Володимирович (03.09.1971) – піаніст, виконавець на клавіш. інструментах, аранжувальник. Естр.-джаз. відділення Іркут. муз. уч-ща (1992). Учасник різних колективів («Belinov Blues Band», «Jerome Jeffry Blues Project», «Soul Food»). Автор джаз. композицій.

САМАРЦЕВ Володимир Іванович (31.08.1942-14.09.2014) – співак, НАУ (1996). ХІМ (1974). Працював у Харк. філармонії (1972-1975), анс. пісні та танцю Центр. групи військ (1975-1979). З 1979 в Луган. філармонії.

САМАЯ-Т, спр. Тетяна Вікторівна Макляк (14.09.1968) – співачка, ЗАУ (1998), президент благодійної організації «Театр сучасн. пісні «Самая-Т» (з 1999). Естр. відділення Київ. уч-ща естр.-цирк. мистецтва (1988), Акад. керівних кадрів (2007). В 1987-1988 арт.-вокалістка Київ. т-ру естради, в 1988-1991 Київ. мюзик-холу, в 1991-1992 Ялтин. філармонії, в 1992-1996 Київ. конц. естр. об'єднання муз. ансамблів, в 1996-1999 Асоціації діячів естр. мистецтва. Лауреат пісенних конкурсів.

САМБУРСЬКА Настасія Аніславівна (спр. Анастасія Олексіївна Терехова) (01.03.1987) – актриса т-ру та кіно, співачка, телеведуча. ГИТИС (2010).

САМОЙЛОВ Вадим Рудольфович (03.10.1963) – гітарист, композитор, аранжувальник, вокаліст рос. групи «Агата Кристи», брат Гліба. Почесна пр. РАО (2006).

САМОЙЛОВ Гліб Рудольфович (04.08.1970) – учасник рос. груп «Агата Кристи», «The Matrixx», брат Вадима.

САМОЙЛОВ Марк Самуїлович (29.01.1937-28.11.2011) – композитор, ЗДМР. Ленінгр. консерваторія. Автор пісень, музичних комедій, мюзиклів, музики до кінофільмів.

САМОЙЛОВ Петро Сергійович (20.11.1958) – бас-гітарист і вокаліст рос. групи «Аліса».

САМОЙЛОВА Юлія Олегівна (07.04.1989) – співачка. Сучасна гуманітар. акад. (2010). Лауреат пісенних конкурсів.

САМОСВАТ Максим В'ячеславович (15.06.1981) – рок-муз-нт, саунд-продюсер, звукорежисер, вокаліст різних груп.

САМОХІНА Анна Владленівна (14.01.1963-08.02.2010) – актриса т-ру та кіно, телеведуча, співачка.

САМСОНОВА Лариса Михайлівна (08.05.1960) – естр.-джаз. вокалістка. Донец. консерваторія по кл. хор. диригування (1989).

САНДЛЕР Ігор Борисович (07.02.1956) – муз-нт, продюсер, засл. працівник культури Росії. Учасник рос. групи «Інтеграл», знімався в кіно.

САНДЛЕР Оскар Аронович (26.01.1910-03.05.1981) – композитор, диригент, НАУ (1978). Київ. консерваторія по кл. диригування та композиції (1937). Працював у т-рах Києва. Автор пісень, оперет, музики до кінофільмів, драм. вистав.

САНДУЛЕСА Лілія Василівна (28.02.1958) – співачка, НАУ (1996). Чернів. уч-ще культури (1980). Солістка анс. «Жива вода» (1977-1980), «Селена» Чернів. філармонії (1988-1990), «Світязь» і «Серпанки» Волин. філармонії (1980-1984), в 1984-1988 у Київ. мюзик-холі, з 1990 в Київ. т-рі «Етюд». Лауреат пісенних конкурсів. Співала в дуеті з І. Бобулом.

САПУНОВ Андрій Борисович (20.10.1956) – вокаліст, гітарист, учасник рос. груп «Цветы», «Самоцветы», «СВ», «Воскресенье». Муз. уч-ще (1983). Автор пісень.

САРИЧЕВ Сергій Іларіонович (26.04.1958) – співак, клавішник, автор пісень, учасник рос. груп «Шестеро молодых», «Крузиз», «Альфа». На поч. 1990-х емігрував до США.

САРІЄВ Олександр Петрович (12.07.1960) – піаніст-концертмейстер. Ростов. консерваторія по кл. ф-но (1984). З 1989 працює в Москонцерті, супроводжує виступи К. Лазаренко, І. Юр'євої, М. Сліченка, В. Пономарьової, Л. Голубкіної, А. Баянкової, Н. Брегвадзе та ін.

САРМАТОВ (Опеньховський) Станіслав Францевич (1874-1925) – антрепренер, куплетист, представник «бояцького» жанру на естраді. З 1894 виконував сатир. куплети, виступав у кафешантанах. З 1920 у США.

САРУХАНОВ Ігор Арменович (06.04.1956) – співак, композитор, гітарист, модельєр-дизайнер, ЗАР (1997). Муз. шк. по кл. гітари. Був учасником груп «Синяя птица», «Цветы», «Круг», «Маскарад», працював з Т. Мягі, А. Пугачовою, Ф. Кіркоровим, К. Семеновою, А. Вескі. З 1983 сольна кар'єра. Автор пісень. Композитор. та виконав. стиль орієнтований на традиційну мелодич. поп-музику з елементами року та блюзу.

САРХАН Сархан, спр. Сархан Рашид Курбанбеков (18.06.1952) – співак, гітарист, засл. арт. Азербайджану. Муз. уч-ще по кл. гітари, естр. відділення муз. уч-ща ім. Гнесіних. Учасник естр. колективів. Соліст Азерб. філармонії. Знімався в кіно. Пр. Ленін. комсомолу Азербайджану.

САСЬКО Геннадій Михайлович (20.10.1946) – композитор. Київ. консерваторія по кл. композиції (1971). Автор мюзиклу, пісень, творів для джаз. оркестрів, музики до драм. вистав.

САУЛЬСЬКИЙ Юрій Сергійович (23.10.1928-28.08.2003) – композитор, аранжувальник, диригент, громад. діяч, продюсер, НАР (1990). Моск. консерваторія по кл. композиції (1954). Працював акордеоністом та піаністом у ресторан. ансамблях, муз. кер. в оркестрах Д. Покрасса, Е. Рознера, в моск. мюзик-холі. В 1966-1970 кер. вок.-інстр. оркестру («ВІО-66»), в якому працювали О. Козлов, В. Толкунова, Н. Бродська, В. Мулерман, І. Бриль. В 1987-1991 голова джаз. комісії Сп. композиторів Москви. Автор пісень, мюзиклів, естр.-джаз. творів, музики до театр. вистав, мульт- та кінофільмів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Пр. Президента Росії (1998).

САФАРГАЛІЄВ Рінат Маратович (19.09.1974) – бас-гітарист. Естр.-джаз. відділення СПБГУКИ (2004). Учасник різних колективів.

САЦУРА Станіслав Миколайович (03.01.1982) – білор. співак, автор пісень.

САШКО Тетяна Олексіївна (05.12.1937) – співачка, поет-пісняр.

СВЕТА, спр. Світлана Олександрівна Колтунова (28.05.1980) – співачка. СПГУКиИ.

СВЕТІКОВА Світлана Андріївна (24.11.1983) – співачка, актриса, арт. мюзиклів.

СВЕТЛОВ Віктор Петрович (10.01.1946) – циг. співак, ЗАР (1997). Студія при т-рі «Ромэн». З 1972 соліст Москонцерту. З 1990 кер. анс. «Ехали цыгане». Знімався в кіно.

СВИДЮК Микола Іванович (02.01.1952) – співак, автор пісень, НАУ (2001). КДІК по кл. хор. диригування (1978). Кер. групи «Рідний край» (Одеса).

СВИРИДОВ Георгій (Юрій) Васильович (16.12.1915-06.01.1998) – композитор, піаніст, нар. арт. СРСР (1970), ГСП (1975). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1941). Автор пісень, муз. комедій, музики до кіно- та телефільмів, драм. вистав. «Золотий диск» фірми «Мелодия» (1982). Ленін. пр. (1960), Держ. пр. СРСР (1946, 1968, 1980), Росії (1994).

СВИРИДОВА (Леонова) Альона Валентинівна (14.08.1962) – співачка, чл. спілки письменників РФ (2002), ЗАР (2004), телеведуча. Муз.-пед. відділення Мінського пед. ін-ту. Працювала актрисою в Мінськ. драм. т-рі.

СЕЛЮНІН Андрій Геннадійович (05.10.1963) – клавішник рос. групи «Нате!», брат Сергія.

СЕЛЮНІН Сергій Геннадійович (02.03.1958) – рок-муз-нт, автор та виконавець пісень, лідер рос. групи «Выход», брат Андрія.

СЕМАКОВ Леонід Павлович (07.07.1941-08.08.1988) – редактор-сценарист документ. кіно, автор-виконавець. Одес. мореходне уч-ще (1959), Ленінгр. театр. ін-т (1964). Пісні складав з 1968 р.

СЕМЕНКОВИЧ Артем (05.08.1976) – соло-гітарист групи супроводу Глюкози (з 2003). Урал. консерваторія по кл. фагота.

СЕМЕНОВ Аркадій Геннадійович (14.01.1959) – поет, автор текстів пісень. Моск. інж.-фізич. ін-т.

СЕМЕНОВ Володимир Костянтинович (15.10.1937) – муз-нт і композитор, один із засновників рос. групи «Цветы», брат В'ячеслава. Автор пісень.

СЕМЕНОВ В'ячеслав Костянтинович (21.01.1948) – гітарист, композитор, педагог, брат Володимира. Гітарист ВІА «Коробейники», «Надежда», оркестрів «Современник» та Ю. Силантьєва.

СЕМЕНОВ Олексій Юхимович (27.11.1929-10.02.1992) – композитор, педагог. Київ. консерваторія по кл. композиції (1964). Худож. кер. ВІА «Мрія». Автор естр. творів, пісень.

СЕМЕНОВА Катерина Леонідівна (07.01.1961) – співачка. Муз. шк. по кл. ф-но (1977). На професійній сцені з 1982. Працювала в ансамблях «Девчата», «Аэробус», «Арсенал», «Алло». З 1984 сольна кар'єра. Солістка Москонцерту. Виступала у супроводі анс. А. Батуріна. Учасниця великих естр. програм, радіо- і телепередач. Знімалася в кіно.

СЕМЕНОВИЧ Анна Григорівна (01.03.1980) – співачка, актриса, фігуристка, телеведуча, учасниця рос. групи «Блестящие» (2003-2007), згодом сольна кар'єра. Моск. акад. фізич. культури. Знімалася в кіно.

СЕМЕНЯКО Юрій Володимирович (26.11.1925-16.07.1990) – композитор, нар. арт. Білорусії (1974). Білор. консерваторія по кл. композиції (1956). Автор муз. комедій, пісень, музики до кінофільмів та драм. вистав. Держ. пр. Білорусії (1972).

СЕНДЕРСЬКИЙ Леонід Олександрович (22.07.1982) – саксофоніст (альт), флейтист, кер. анс. СПБГУКИ (2007). Учасник різних колективів. Автор джаз. композицій.

СЕНЧИНА Людмила Петрівна (13.12.1950) – співачка, ЗАУ (2003), НАР (2002). Муз. уч-ще (1970). В 1967-1976 солістка Ленінгр. конц. оркестру під керуванням А. Бадхена, в 1970-1973 у Ленінгр. т-рі муз. комедії. З 1976 солістка Ленконцерту, працювала з ансамблями С. Наміна та І. Талькова, згодом солістка конц.-філармоніч. закладу «Петербург-концерт». Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно, взяла участь у запису музики до фільму «Дни Турбиных».

СЕНЧУКОВА Наталя Валентинівна (25.10.1970) – співачка, ЗАР (2016), солістка рос. групи «Дюна».

СЕРГЕСВ Вадим Петрович (26.07.1969) – гітарист рос. групи «Сплин».

СЕРГЕСВ Леонід Олександрович (30.03.1953) – радіожурналіст, автор-виконавець. Іст. фак. Казан. ун-ту (1975). Пісні складає з 1970. Один із творців передачі «Веселе ребятам» на ЦТ. Працював на радіостанції «Юність» (1983-1989).

СЕРГЕСВ Олексій Тихонович (24.01.1919-16.01.1998) – співак, нар. арт. СРСР (1967). МП (1968). З 1940 арт. хору, з 1950 соліст Анс. пісні та танцю ім. Александрова.

СЕРДЮК Анатолій Васильович (13.09.1961) – співак, засл. працівник культури України (1998). ХГК (1995). Лауреат пісенних фестивалів. Чл. асоціації діячів естради України (1992), голова Запорізької обл. спілки самодіяльних композиторів (1995). Автор пісень. Пр. ім. Д. Луценка «Осіньне золото» (2004).

СЕРЕБРЕННІКОВ Леонід Федорович (02.10.1947) – співак, ЗАР (2006). Театр. уч-ще ім. Щепкіна (1971). З 1984 соліст Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів. Співає в теле- та кінофільмах.

СЕРЕБРОВ Дмитро Олександрович (15.08.1964) – бас-гітарист, віолончеліст, аранжувальник, муз. кер. вок. групи «Дайджест». Ленінгр. консерваторія по кл. віолончелі (1990). Працював у симф. оркестрі Ленінгр. філармонії, був бас-гітаристом різних колективів.

СЕРЕДА Андрій Вікторович (01.01.1964) – вокаліст укр. групи «Кому вниз» (з 1988). Актор. фак. Київ. ін-ту театр. мистецтва.

СЕРЕГА, спр. Сергій Васильович Пархоменко (08.10.1976) – білор. хіп-хоп виконавець.

СЕРКЕБАЄВ Байгалі Єрмекович (27.06.1958) – муз-нт, продюсер, автор пісень, кер. анс. «A'Studio». Алматинська консерваторія по кл. ф-но. Після закінчення працював у анс. Р. Римбаєвої «Арай», з 1982 – «A'Studio».

СЕСЕР Олена, спр. Олена Юрїївна Севергіна (29.04.1973) – співачка, актриса, телеведуча. СПБ. економіч. ун-т (1995).

СЕСЕРІН Валерій Олександрович (21.09.1958) – барабанщик рос. групи «Чайф».

СЕСЕРНИЙ (спр. Звєздін) Аркадій Дмитрович (12.03.1939-12.04.1980) – співак, виконавець міського романсу, блатного фольклору, «король підпільної пісні». Ленінгр. лісотехн. акад. Співати почав у першій пол. 1960-х, виступаючи тільки у «домашніх» концертах. За своє життя заспівав понад 1000 пісень. У репертуарі були в основному не рекомендовані владою пісні анонімних авторів, табір. пісні, стилізації під жанр блатного фольклору, пісні з репертуару Л. Утьосова, П. Лещенка, В. Козіна, О. Галича.

СЕСЕРСЬКИЙ (спр. Прокоф'єв-Северський) Микола Георгійович (1875-04.04.1941) – арт. оперети, драми, естради, композитор, режисер. Виступав на естраді з виконанням попул. романсів. Після 1917 в еміграції.

СЄДОКОВА Анна Володимирівна (16.12.1982) – телеведуча, актриса, учасниця укр. групи «ВІА Гра» (2002-2004). З 2004 сольна кар'єра. Фак. режисури і телебачення КНУКіМ (2011).

СЕРКОВ Сергій Васильович (03.01.1974) – співак, учасник рос. групи «Ласковий май».

СЕРОВ Олександр Миколайович (24.03.1954) – співак, інструменталіст, аранжувальник, НАР (2004), чл. сп. Міжнар. союзу діячів естр. мистецтва. Краснодар. ін-т культури. З 1972 працює в анс. «Юнги» Миколаїв. філармонії, згодом в анс. «Черемош» і «Святязь». Лауреат пісенних конкурсів. Має сильний, приємний голос із яскравим тембр. забарвленням. Знімався в кіно. Пр. Ленін. комсомолу (1989).

СЕРОВ Олексій Борисович (15.11.1974) – співак, соліст рос. групи «Дискотека аварія».

СЕРЯБКІНА Ольга Юрїївна, Molly (12.04.1985) – співачка, учасниця рос. групи «Серебро», канд. в майстри спорту. Працювала бек-вокалісткою у Іраклія. Автор текстів пісень.

СИДОРЕНКО Олександр Аркадійович, «Фоззі» (06.04.1973) – учасник укр. гурту «ТНМК». Харк. інж.-економіч. ін-т. Лауреат всеукр. фестивалю «Червона рута» (у складі групи «ТНМК», 1997).

СИДОРОВА Тамара Олександрівна (1960) – співачка, актриса, шоу-скрипачка, яка раніше В. Мей поєднала класич. музику з сучасними аранжуваннями. Учасниця анс. фольклор. музики В. Назарова, колективу «Своя игра». В еміграції.

СИДОРЦОВА Наталя Станіславівна (12.07.1984) – співачка, актриса, продюсер, учасниця музиклів. СПБГАТИ, МГУ. Лауреат пісенних конкурсів. Авторка пісень.

СИЗДИКОВ Булат Муратович (21.06.1956) – гітарист, композитор, аранжувальник, ЗДМ Казахстану (2012). Чимкет. ін-т культури. Учасник анс. «Гульдер», «Арай», «A'Studio». З 1992 разом з К. Абдулліною учасник дуету «Мюзикола».

СИЗОВ Микола Миколайович (09.07.1971) – джаз. піаніст і акомпаніатор.

СИЛАЄВ Лев Григорович (06.07.1922-12.11.1993) – режисер, НАУ (1965). Київ. ін-т театр. мистецтва. Працював у київ. т-рах муз. комедії, опери та балету, палацу «Україна». В 1979-1982 худож. кер. Київ. мюзик-холу.

СИЛАЄВА Юлія Олександрівна (26.05.1964) – актриса, співачка, авторка пісень. Муз. уч-ще, ГИТИС.

СИЛАНТЬЄВ Костянтин Васильович (05.03.1931-13.03.2005) – укр. співак, НАУ (1976). Був солістом анс. пісні і танцю Київ. військ. округу, Капели бандуристів України, анс. пісні і танцю Зах. групи військ.

СИЛАНТЬЄВ Юрій Васильович (10.04.1919-08.02.1983) – диригент, композитор, нар. арт. СРСР (1975). Моск. консерваторія по кл. скрипки (1940). З 1940 арт. і диригент різних оркестрів та ансамблів. З 1958 худож. кер. та головний диригент ЕСО Всесоюз. радіо і центр. ТБ. Із цього часу активний пропагандист творчості рад. композиторів, постійний учасник пісенних фестивалів та конкурсів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Пр. Ленін. комсомолу (1970).

СИЛЬЧУК Геннадій – див. *Жаров Г.В.*

СИМАНОВСЬКА Марина Ігорівна (Маруся) (01.10.1978-04.04.2002) – співачка, авторка пісень, учасниця рос. групи «Белый шоколад».

СИНГАЇВСЬКИЙ Микола Федорович (12.11.1936-22.02.2013) – письменник, поет, перекладач, ЗДМ України. Львів. ун-т (1961). Автор текстів пісень.

СИНЕЛЬНИКОВ Моріс Ісакович (26.03.1932) – металург, канд. техн. наук, автор-виконавець. Моск. ін-т сталі та сплавів (1955). Пісні складає з 1958. З 1992 у США.

СИНИЦИНА Тетяна Анатоліївна (15.02.1950-11.09.2014) – співачка нар. пісень. Моск. муз. уч-ще. З 1974 солістка Москонцерту.

СИРБУ Радун Олексійович (14.12.1978) – вокаліст, учасник молд. групи «O-Zone». Кишинів. консерваторія (2000).

СІКОРА Ружена Володимирівна (20.08.1916-23.12.2006) – співачка, НАР (1993), за походженням чешка. Ростов. муз. уч-ще (1941), Всесоюз. студія естр. мистецтва (1946). З 1941 солістка джаз-оркестру О. Цфасмана. Під час ВВВ у складі фронт. бригад. З 1946 солістка джаз-оркестру Всесоюз. радіокомітету, з 1940 солістка Москонцерту, з 1948 сольна кар'єра.

СІЛКІН Дмитро Юрійович (19.09.1977) – джаз. піаніст, син Юрія. СПбГУКИ по кл. ф-но (2005).

СІЛКІН Юрій Миколайович (20.11.1950) – гітарист, вокаліст, кер. анс. Архангел. лісотехн. акад. (1973). Учасник різних колективів.

СІЧКИН Борис Михайлович (15.08.1922-21.03.2002) – арт. естради, т-ру, кіно, танцівник, куплетист. Знімався в кіно. З 1979 у США.

СКАЗІНА Ірина Сергіївна (09.06.1970) – співачка, ЗАУ (1999). КНУКіМ. Лауреат пісенних конкурсів.

СКАЧКОВ Сергій Ростиславович (19.04.1956) – рок-муз-нт, вокаліст, клавішник, композитор, аранжувальник, з 1980 учасник рос. групи «Земляне».

СКЛЯР Ігор Борисович (18.12.1957) – актор, співак, НАР (2013). Актор. відділення ЛГІТМиК (1979). Працював у Томську, з 1981 у Ленінгр. Малому драм. т-рі. Участь у радіо- і телепрограмах. Творча манера пронизана добрим, м'яким гумором, актор. бешкетництвом, сцен. чарівністю, музикальністю і пластичністю. З 1971 знімався в кіно.

СКЛЯР Олександр Феліксівич (07.03.1958) – муз-нт, актор, радіоведучий, автор пісень, колишній дипломат, лідер рос. групи «Ва-Банк». ЗАР (2015). МГІМО (1979). Від сер. 1990-х сольна кар'єра.

СКОМОРОВСЬКИЙ Яків Борисович (19.08.1889-04.07.1955) – джазмен, труба, диригент, педагог. Петерб. консерваторія по кл. труби (1912). З 1908 соліст різних акад. оркестрів. Кер. ленінгр. джаз-оркестру (1927-1930), з 1929 муз. кер. Теа-джазу Утьосова. В 1930-1946 кер. конц. джаз-ансамбля, який озвучував музику до кінофільмів. В оркестрі солістами були К. Шульженко та В. Кораллі. Автор муз. творів для джаз-оркестру.

СКОРИК Мирослав Михайлович (13.07.1938) – композитор, музикознавець, диригент, аранжувальник, виконавець джаз. творів, НАУ (1988), д-р мист. (1983), проф. (1985), чл.-кор. АМУ (2001). Львів. консерваторія (1960), з 1989 її викладач. В 1966-1989 викладав у Київ. консерваторії. Автор пісень, муз. комедій, музики до драм. вистав і кінофільмів. Пр. Ленін. комсомолу України (1968), НПУ (1987).

СКОРОПАДЮК Любов Іванівна (21.09.1957) – співачка. Донец. муз.-пед. ін-т. Працювала солісткою Дніпроп. філармонії.

СКОРОХОД Юлія (1970) – співачка. Мінське муз. уч-ще. Була солісткою анс. «Верасы» (1986-1988), оркестру М. Фінберга.

СКОРОХОДОВ Гліб Анатолійович (23.04.1930-10.10.2012) – естрадознавець, журналіст, канд. філолог. наук, доц., засл. діяч миств. РФ (2000). Фак. журналістики МДУ (1957). З 1970 викл. ВГІК. Автор радіо- та телепередач про артистів естради, редактор і укладач грамофон. платівок.

СКРИПКА Олег Юрійович (24.05.1964) – лідер укр. групи «Воплі Відоплясова» (вокал, баян, гіт.), ЗАУ (2005, відмовився від звання). КПІ (1986). Жив у Франції (1991-1996).

СКРИПНІК Олександр Іванович (26.12.1944) – ударник і вокаліст, учасник «Ленинградского диксиленда» (з 1964).

СЛАБІКОВ Євген Борисович (22.01.1964) – фізик, автор-виконавець. Моск. інж.-фізич. технікум (1987). Пісні складає з 1982.

СЛАВА, спр. Анастасія Володимирівна Сланевська (15.05.1980) – співачка та актриса. Знімалася в кіно.

СЛАВОРОСОВ Аркадій Олексійович (03.11.1957-29.06.2005) – поет, автор текстів пісень.

СЛАСТЕНКО Ігор Євгенович (09.06.1939) – співак, ЗАР. Юрид. фак. МДУ. Працював солістом Москонцерту.

СЛЄПЦОВ Олег Мінасович (29.01.1954) – співак, доцент, з 1981 учасник рос. анс. «Самоцветы». Муз. уч-ще.

СЛІЗУНОВ Олександр Васильович (05.09.1952) – муз-нт, композитор, аранжувальник, учасник груп «Цветы», «Круг». Теор.-композитор. фак. Моск. консерваторії (1975).

СЛІЧЕНКО Микола Олексійович (27.12.1934) – актор, співак, режисер, нар. арт. СРСР (1981). Вищі реж. курси ГІТИСу. З 1951 у циг. т-рі «Ромэн» (арт., режисер, з 1977 гол. режисер). Знімався в кіно. Держ. пр. СРСР (1987).

СЛОБОДКІН Павло Якович (09.05.1945) – композитор, піаніст, режисер, кер. рос. групи «Веселые ребята» (з 1966), НАР (1993), проф., академік Міжнар. акад. творчості. Теорет.-композитор. фак. МПІ (1973), реж. фак. муз. комедії та естради ГІТИСу (1981). В 1981-1995 викл. ГІТИСу. Лауреат пісенних конкурсів. Працював худож. кер.-директором Моск. театр.-конц. центру П. Слободкіна. Автор пісень. Лауреат пр. мерії Москви (1996), фонду І. Архипової (2003).

СЛУЦЬКИЙ Ігор Миколайович (17.07.1967) – співак, композитор, представник рос. шансону. Маріупол. муз. уч-ще. Працював аранжувальником в колективах Т. Овсієнко, С. Чумакова, В. Циганової.

СЛЬОТА Іван Михайлович (03.12.1937-28.07.2014) – хор. диригент, композитор-пісенник, поет, проф., НАУ (1979). Одес. консерваторія. Кер. Поліського анс. пісні та танцю «Льонок». Проф. Житомир. пед. ун-ту. Автор пісень.

СМАЙЛ, спр. Олександр Геннадійович Іванов (02.11.1968) – діджей.

СМЕЛЯНСЬКА М. – див. *PI*.

СМЕТАННИКОВ Леонід Анатолійович (12.08.1943) – співак, проф. (1989), нар. арт. Рад. Союзу (1987). Саратов. консерваторія (1971). Співав в опері, опереті, на естраді. Лауреат пісенних конкурсів. Держ. пр. Росії (1982).

СМЕТАНКІНА Антоніна Іванівна (1913-1994) – співачка, ЗАР (1970). З 1936 солістка Воронеж. філармонії, згодом працювала у Тбілісі. В 1940-1970-х арт. моск. конц. організацій.

СМЕХОВА Аліка (Алла) Веніамінівна (27.03.1968) – актриса, телеведуча, співачка, ЗАР (2008). Естр. відділення ГИТИСу (1991). Знімається в кіно.

СМЕЯН Павло Євгенович (23.04.1957-10.07.2009) – співак, композитор, актор. Муз. уч-ще по кл. саксофона. Працював у Росконцерті, «Ленкоме», був учасником рос. груп «Воскресенье», «Рок-ательє», «СВ», «Черный кофе». Його голос звучить в багатьох кінофільмах.

СМИРНОВ Андрій Олександрович (31.12.1983) – рок-муз-нт, співак, гітарист, композитор. Гуманітар. ун-т (2005). Учасник різних груп.

СМИРНОВ Аркадій Святославович (01.06.1947) – літератор, поет, автор-виконавець. Моск. авіац. ін-т (1983). Пісні складає з 1980.

СМИРНОВ Віталій Петрович (26.09.1944) – джаз. кларнетист, саксофоніст, аранжувальник, кер. анс., представник традиц. джазу. Учасник різних колективів.

СМИРНОВ Данила (08.09.1975) – вокаліст і бас-гітарист рос. групи «Кирпичи».

СМИРНОВ Сергій Олександрович (30.05.1944) – фізик, автор-виконавець. Фізфак МДУ (1968). Пісні складає з 1964.

СМИРНОВА Кіра Петрівна (05.05.1922-04.01.1996) – співачка, виконавиця романсів, пародистка, ЗАР (1995). Озвучувала мультфільми.

СМИРНОВА Наталя Анатоліївна (19.04.1982) – джаз. піаністка. Естр.-джаз. відділення СПбГУКИ (2006).

СМИРНОВ-СОКОЛЬСЬКИЙ (спр. Смирнов) Микола Павлович (17.03.1898-13.01.1962) – фейлетоніст, куплетист, розповідач, теоретик естради, конференсьє, НАР (1957). З 1940 худож. кер. ВТМЭИ, з 1954 Моск. т-ру естради.

СМОГУЛ (Мурадов) Олександр Володимирович (16.10.1946) – автор-виконавець, поет, літератор. Пісні складає з 1960.

СМОЛОВА Поліна Петрівна (03.09.1980) – білор. співачка, лауреат пісенних конкурсів.

СМОЛЬНИЙ Едуард Михайлович (21.06.1934-27.08.2000) – конференсьє, продюсер, постановник, ЗДМ РФ, кер. анс. «Молодость».

СМОЛЬСЬКИЙ Віктор Дмитрович (01.02.1969) – білор. мультиінструменталіст, композитор, продюсер, гітарист різних груп, син Дмитра. З 1993 у Німеччині.

СМОЛЬСЬКИЙ Дмитро Броніславович (25.07.1937) – білор. композитор, нар. арт. Білорусії (1987).

СМОЛЬЯНИНОВА Євгенія Валеріївна (29.02.1964) – співачка, композитор, ЗАР (2011). Озвучувала фільми.

СМОЛЯК Борис Анатолійович (13.06.1970) – актор, бард, поет, драматург.

СНІГУРОВ Юрій Миколайович (01.01.1944) – контрабасист, бас-гітарист, представник традиц. джазу. Дир.-хор. відділення Вищої шк. профспілок культури. Учасник різних колективів.

СНІЖИНА (спр. Печонкіна) Тетяна Валеріївна (14.05.1972-21.08.1995) – співачка, авторка пісень.

СОБОЛЄВ Анатолій Васильович (19.08.1947) – джаз. контрабасист. МПП (1974) по кл. контрабаса, з 1985 викл. цього закладу. З 1964 грав у малих джаз. ансамблях, в оркестрі «ВІО-66» Ю. Саульського, в квартеті О. Козлова, симф. оркестрі В. Дударової. Лауреат джаз. фестивалів.

СОБОЛЄВ (Гомберг) Юрій Геннадійович (16.04.1961) – джаз. піаніст, аранжувальник, кер. анс. Ленінгр. гірничий ін-т (1983). Учасник різних колективів.

СОГДІАНА, спр. Оксана Володимирівна Нечитайло (17.02.1984) – узб. співачка, нар. арт. Чечні (2009). Відділення естр. вокалу Ташкент. консерваторії. Лауреат пісенних конкурсів. Співає багатьма мовами. Молодіжна держ. пр. Узбекистана «Ніхол» (2003).

СОКОЛКІН Сергій Юрійович (23.09.1963) – перекладач, поет-пісняр. Урал. політехн. ін-т (1985).

СОКОЛОВА Людмила Олександрівна (19.10.1972) – співачка, джаз. виконавиця. Лінгвістич. ун-т. Співає багатьма мовами.

СОКОЛОВСЬКИЙ Влад (Всеволод Андрійович) (24.09.1991) – співак, продюсер, танцюрист, учасник балету А. Духової. Був учасником рос. групи «БиС» (2007-2010). Згодом сольна кар'єра.

СОКОЛЬСЬКИЙ (спр. Кудрявцев) Костянтин Тарасович (20.12.1904-12.05.1991) – співак, арт. драми та оперети. Ризький муз. ін-т по кл. вокалу (1933). Працював у т-рі мініатюр «Бонзо», МХАТі. З 1941 один із перших організаторів Союзу артистів естради та цирку, соліст конц. бригади Ризького Дому Червоної Армії. З 1965 худож. кер. і соліст ризького Рос. анс. пісні та танцю «Аврора».

СОКОЛЬСЬКИЙ Сергій Іванович (17.03.1959) – художник, автор-виконавець.

СОКОЛЬСЬКИЙ (Єршов) Сергій Олексійович (1881-лютий 1919) – виконавець монологів, куплетів, пісень. Працював опереткових та драматич. труп, в т-рах мініатюр. Виступи супроводжував танцями.

СОЛЕНКОВА Алла Георгіївна (12.03.1928-24.03.2005) – співачка, ЗАР (1968). Моск. консерваторія (1954). На естраді дебютувала з кінця 1940-х. Працювала у Великому т-рі, з 1954 солістка Мосестради, з 1958 Моск. філармонії.

СОЛОВІЙ Христина Іванівна (17.01.1993) – співачка. Львів. ун-т.

СОЛОВІЙОВ Микола Миколайович (26.08.1941-17.12.2015) – співак, ЗАР (1976). Саратов. консерваторія (1968). Працював у Саратов. т-рі опери та балету, Ленінгр. т-рі муз. комедії, Моск. муз. т-рі ім. Станіславського і Немировича-Данченка. З 1976 в Росконцерті.

СОЛОВІЙОВ-СЕДОЙ (спр. Соловійов) Василь Павлович (25.04.1907-02.12.1979) – композитор, нар. арт. СРСР (1967), ГСП (1975). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1936). Професійну муз. діяльність почав у 1925 як піаніст-імпровізатор на Ленінгр. радіо. Один із крупних майстрів рад. пісенної творчості. Автор муз. комедій, оперет, музики до театр. постанов, мультфільмів та кінофільмів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ пр. СРСР (1943, 1947). Ленін. пр. (1959).

СОЛОГУБ Віктор Григорович (01.04.1957) – бас-гітарист і вокаліст рос. груп «Странные игры», «Поп-механика», «Игры», «Deadушки», брат Григорія. Ленінгр. політехн. ін.-т. Автор музики до кінофільмів.

СОЛОГУБ Григорій Григорович (19.07.1961-27.02.2009) – гітарист і вокаліст рос. групи «Странные игры», брат Віктора. ЛГИК.

СОЛОДУХА Олександр Антонович (18.01.1959) – білор. співак. Мінськ. мед. ін-т (1982). Працював у держ. оркестрі Білорусі, анс. «Верасы».

СОЛОМКО Яна (07.07.1989) – співачка. Київ. муз. уч-ще (2010). З 2012 в укр. групі «Real O».

СОЛЯНОВ Альфред Михайлович (28.03.1930-01.02.2002) – літератор, перекладач, автор-виконавець. Філо-соф. фак. МДУ (1954). Пісні складав з 1962.

СОН (Son) Саша, спр. Дмитро Шевцов (18.09.1983) – лит. співак.

СОРІН Герман – див. *Гроч Г.*

СОРІН (спр. Райберг) Ігор Володимирович (10.11.1969-04.09.1998) – учасник рос. групи «Иванушки International» (1994-1998). ГИТИС. На поч. 1990-х у складі Варшав. драм. т-ру гастролював в Америці з мюзиклом «Метро». Знімався в кіно.

СОРОКІН Вадим Анатолійович (19.04.1959-06.03.2007) – учасник рос. анс. ексцентрики та пародії «Екс-ББ».

СОРОКІН Ігор Анатолійович, «Игорёк» (13.02.1971) – співак, автор-виконавець стилю реп.

СОРОКІН Олег Михайлович (28.05.1948-24.01.2013) – композитор, кер. рос. групи «Девчата». МГИК. Працював в групах «Цветы», «Голубые гитары».

СОРОКІН Сергій Олександрович (1895-1973) – циг. співак і гітарист, ЗАР (1967), брат Катерини. В 1920-1930-х був акомпаніатором у драм. т-рах. Його гітара звучить в кінофільмах «Бесприданница» та «Война и мир».

СОРОКІНА Катерина Олександрівна (1898-1979) – циг. співачка, сестра Сергія. Виступала в складі агітбригад, пізніше в концертах Петроград. «Палас театру». Декілька років працювала у Свердлов. філармонії. Знімалася в кіно.

СОРОЧАН (Ісакова) Галина Іванівна (23.07.1927) – композитор, ЗАР (2001), авторка пісень та музики до естр. спектаклів. Дружина М. Бека. Муз. уч-ще. Лауреат пісенних конкурсів.

СОСНОВСЬКА Надія Андріївна (15.02.1950) – актриса, автор-виконавець, перекладач. Коломен. пед. ін-т (1973). Пісні складає з 1966.

СОУР Юлій Йосипович (22.04.1960) – джаз. трубач, учасник «Ленинградского диксиленда». Ленінгр. електротехн. ін-т зв'язку (1982).

СОФРОНОВ Анатолій Володимирович (19.01.1911-09.09.1990) – письменник, поет, драматург, сценарист. Автор текстів пісень. Держ. пр. (1948, 1949), ГСП (1981).

СОХАДЗЕ Ірма (28.11.1958) – груз. джаз. співачка, телеведуча, композитор, нар. арт. Грузії. Тбіліс. консерваторія по кл. музикознавства та ф-но (1979). З десяти років стала солісткою Держ. естр. оркестру Грузії. В 1972 учасниця вок. квартету «Тбилиси». В 1980-ті редактор муз. програм Груз. ТБ. Згодом на викладацькій роботі.

СПАЙДЕР (Spyder), спр. Борис Замірович Зленко (28.11.1970) – діджей, композитор.

СПАСЬКИЙ Євген Станіславович (27.07.1970) – джаз. гітарист. Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща (1995). Учасник різних колективів.

СПРО Олександр Антонович (15.08.1871-1917) – композитор. Автор романсів.

СТАВРОВИЧ Дарія Сергіївна (Нукі) (01.02.1986) – співачка, учасниця рос. групи «Слот».

СТАР Інна, спр. Інна Олександрівна Стародубець (14.11.1989) – співачка, авторка пісень. Чернігів. ін-т ект-номіки і управління (2010).

СТАРКОВ Едуард Сергійович (08.07.1969-23.02.1997) – рок-муз-нт, поет, вокаліст рос. груп «Химера», «Депутат Балтики».

СТАРОСТЕНКО Олександр Ігорович (09.07.1961) – джаз. гітарист, кер. анс., педагог. Естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща (1984). Учасник різних колективів.

СТАРОСТІНА Юлія Валеріївна (30.11.1975) – поетеса-пісняр.

СТАРЦЕВ Петро Миколайович (16.07.1960) – автор-виконавець.

СТАШЕВСЬКИЙ Влад, спр. В'ячеслав Станіславович Твердохлебов (19.01.1974) – співак. Моск. ін-т комерції (1998). На естраді з 1993. Знімався в кіно.

СТАШИНСЬКИЙ Владислав Олександрович (14.06.1968) – композитор, автор пісень, мюзиклу. Моск. пед. ін-т, Театр. уч-ще.

СТЕДА БЕРРІ – див. *Голубєва С.*

СТЕЙНФЕЛД (Steinfeld) Йосел (10.06.1950) – ест. автор-виконавець. Працював у різних ансамблях.

СТЕЛЛА ДЖАНІ (сцен. ім'я) (30.09.1969) – рос. співачка, авторка пісень.

СТЕЛЬМАХ Ольга Валентинівна (04.07.19.) – співачка. МГУКИ.

СТЕПАНОВА Олена Віталіївна (27.09.1960) – актриса т-ру та кіно, співачка. ГИТИС (1982).

СТЕПАНЦОВ Вадим Юрійович (09.09.1960) – поет, прозаїк, драматург, учасник груп «Бахыт-Компот», «Бедлам-Капелла», «Sex Itals», автор романів, текстів пісень. Літ. ін-т (1988). Знімався в кіно.

СТЕПУТЕНКО Олексій Олексійович (18.12.1932-20.03.2008) – артист моск. т-ру оперети, виконавець естр. пісень, НАР (2003). ГИТИС (1958).

СТЕРКІН Сергій Якович (24.05.1942-25.04.1986) – інж.-енергетик, автор-виконавець. Моск. енергет. ін-т (1964). Пісні складав з 1959 р.

СТЕЦІОН Микола Григорович (28.06.1942) – композитор, диригент, ЗДМ України (1996). Клас нар. інструментів (1969) і композиції (1973) Харк. ін-ту мистецтв. В 1975-2007 худож. кер. харк. філармонії. Лауреат пісенних конкурсів. Автор пісень і романсів. Пр. ім. В. Косенка (2009).

СТОЛЯР Роман Соломонович (06.12.1967) – композитор і джаз. піаніст-імпрровізатор. Новосибір. консерваторія (1996).

СТОРОЖ Андрій Володимирович (07.05.1982) – вокаліст і клавішник укр. групи «Авиатор». КНУКіМ.

СТОУН (Stone) Брендон, спр. Бесик Шпетишвілі (22.05.1980) – груз. нім., рос. співак, композитор, продюсер, джаз. піаніст. Лауреат пісенних конкурсів. Берлін. консерваторія по кл. ф-но (2001).

СТОЦЬКА Анастасія Олександрівна (07.10.1982) – співачка. РАТИ. Лауреат пісенних конкурсів. Участь у мюзиклах, знімалася в кіно.

СТРЕЛЬНИКОВ (спр. Мезенкампф) Микола Михайлович (14.05.1888-12.04.1939) – композитор, муз. критик, диригент, ЗДМ РФ (1939). Петерб. уч-ще правознавства (1909). Один із зачинателів рад. оперети. Автор романсів, музики до спектаклів і кінофільмів.

СТРЕЛЬЦОВ Станіслав Рафаїлович (14.08.1937) – джаз. барабанщик, учасник різних колективів.

СТРЕЛЬЧЕНКО Олександра Іллівна (02.02.1937) – співачка, НАР (1984). Вчилася у Ленінгр. пед. ін-ті. ВТМЭИ, МПІ. На естраді з 1969. Співала у Воронеж. нар. хорі, була солісткою Курської філармонії (1959-1962). З 1965 солістка Москонцерту. В основі репертуару нар. пісня.

СТРОК Оскар Давидович (19.01.1893-22.06.1975) – композитор, піаніст, «король танго». Петерб. консерваторія по кл. ф-но та композиції (1917). З 1910 працював тапером у кінотеатрах, акомпанував Тамарі, Плевицькій, Неждановій, Морфессі, П. Лещенку, Сокольському. Під час ВВВ виступав у складі фронт. конц. бригад. Автор оперет, романсів, вальсів, фокстротів, творів естр.-танц. спрямування, пісень, в т.ч. у жанрі танго.

СУВОРОВА Дар'я Сергіївна (01.02.1988) – автор-виконавець. Київ. нац. ун-т, Київ. муз. уч-ще.

СУВОРОВА Маргарита Миколаївна (04.09.1938-16.07.2014) – співачка, нар. арт. Удмуртії (1974), засл. арт. Якутії (1980), НАР (2003). ВТМЭИ (1962), МПІ (1966). Лауреат пісенних конкурсів. Працювала у т-рі «Миниатюр», Мосестраді, Москонцерті.

СУКАЧОВ Гарик, спр. Ігор Іванович Огурцов (01.12.1959) – співак, композитор, режисер, вокаліст рос. груп «Бригада С», «Неприкасаемые». Реж. відділення Липецького культурно-освітнього уч-ща (1987). Знімає та знімається в кіно. Приз «Серебряный гвоздь» (1998).

СУЛАК (Sulac) Ніколає (Микола Васильович) (09.09.1936-08.04.2003) – молд. співак, нар. арт. Молдови (1967), нар. арт. СРСР (1989). З 1959 соліст Молд. філармонії (з 1970 – ансам. «Лаутари»).

СУЛТАНОВ В'ячеслав Телянцев (13.08.1945) – виконавець на удар. інструментах. Ленінгр. консерваторія по кл. ударних (1973). Учасник різних колективів.

СУПОНЕЦЬКИЙ Геннадій Ісакович (24.03.1939) – поет, автор текстів пісень. Моск. авіац.-технолог. ін-т.

СУРГАНОВА Світлана Яківна (14.11.1968) – співачка, поетеса, солістка та скрипачка рос. групи «Ночные снайперы», згодом «Сурганова и Оркестр».

СУРЖИКОВ Іван Миколайович (10.11.1928-08.03.2000) – співак, НАР (1998). З 1945 співав в ансам. пісні та танцю Півн. групи військ, пізніше в ансам. пісні та танцю ім. Александрова. З 1957 соліст Москонцерту.

СУРЖИКОВА Єлизавета Іванівна (07.01.1969) – співачка, дочка Івана. Моск. консерваторія по кл. вокалу. З 1989 у складі групи «Новая коллекция». В подальшому працювала в Німеччині. Учасниця телевіз. шоу, знімалася в кіно.

СУРЖИКОВА Катерина Іванівна (29.03.1956) – співачка, ЗАР (2002), дочка Івана. ВТМЭИ, ГИТИС. На естраді з 1972, солістка Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів. З 2003 на викладацькій роботі. Знімалася в кіно.

СУРКОВ Олексій Олександрович (13.10.1899-14.06.1983) – поет, ГСП (1969). Фак. літератури Ін-ту червоної професури (1934). Автор текстів пісень. Держ. пр. СРСР (1946, 1951).

СУРУЧАНУ Іон Андрійович (09.09.1949) – молд. співак, нар. арт. Молдови (1990). Муз. уч-ще по кл. фагота (1981). Співав в ансамблях «Норок», «Контемпоранул», «Реал». Соліст Молд. філармонії.

СУХАНКІНА Маргарита Анатоліївна (10.04.1964) – співачка. З 11 років співала у Великому дитячому хорі Всесоюз. радіо та Центр. ТБ (1976-1984). Моск. консерваторія по кл. оперного вокалу, робота у Великому т-рі. З 1986 у групі «Мираж». Згодом сольна кар'єра.

СУХАНОВ Олександр Олексійович (25.05.1952) – математик, канд. наук, автор-виконавець. Мех.-математ. фак. МДУ (1974), згодом його викладач. Пісні складає з 1969.

СУХАРЄВ (спр. Сахаров) Дмитро Антонович (01.11.1930) – вчений-біолог, д-р біолог. наук, автор-виконавець. Біолог. фак. МДУ (1953). Пісні складає з 1969. Пр. ім. Л. Орбелі.

СУХОМЛИНОВ Михайло Петрович (21.11.1974-29.11.1993) – співак, клавішник рос. групи «Ласковый май».

СЬОМІН Валерій Володимирович (19.05.1966) – співак, аранжувальник, баяніст, композитор, теле- та радіо-ведучий, ЗАР (2015).

СЮТКІН Валерій Міладович (22.03.1958) – співак, автор пісень. Учасник багатьох груп як ударник і бас-гітарист. З 1980 як співак у групах «Телефон», «Зодчие», «Фэн-О-Мен», «Браво», «Сюткин и К°».

Т

ТАБАКОВ Павло Анатолійович (27.04.1978) – співак, композитор, аранжувальник. Львів. муз. акад. (2002). Учасник груп «Менестрель», «Орфей». З 2005 сольна кар'єра.

ТАБАЧНИК Ян Петрович (спр. Яків Піневич) (31.07.1945) – акордеоніст, НАУ (1994), директор-худож. кер. муніцип. т-ру музики Яна Табачника (Одеса, з 1995). Почесний проф. Тель-Авів. консерваторії (1993). Муз.-пед. фак. Мелітопол. пед. ін-ту (1990). З 1964 працював у Чернівцях, в Київ. цирку, Запоріж. філармонії. Лауреат міжнар. конкурсів.

ТАБАЧНИКОВ Модест (Манус) Юхимович (13.08.1913-31.01.1977) – композитор, ЗДМ РФ (1976). Навчався на диригент. фак. Одес. муз.-театр. ін-ту (1931-1936), в 1946-1950 по кл. композиції в Москві. Був кер. конц.-естр. колективів. Автор пісень, оперет, музики до драм. вистав і кінофільмів.

ТАЙХ Софія, спр. Ганна Вікторівна Баєва (23.11.1983) – учасниця рос. групи «Лицей». З 2007 сольна кар'єра.

ТАЛИШИНСЬКА Вікторія Валеріївна (08.04.1977) – співачка, учасниця рос. дуету «Непара». ГИТИС (2000).

ТАЛИШИНСЬКИЙ Рашид Мусаєвич (20.12.1949) – поет, філософ, композитор, аранжувальник, доктор хім. наук, автор-виконавець. З 1997 в Ізраїлі.

ТАЛЬКОВ Ігор Володимирович (04.11.1956-06.10.1991) – співак і поет. Муз. шк. по кл. баяна, вчився у МГІК. З 1975 працював у різних колективах як муз.-нт та аранжувальник. З 1987 виступає самостійно як автор-виконавець в більшості пісень соц. спрямування. Лауреат пісенних конкурсів. В творч. манері присутні соц. тематика, чітка громадян. позиція. Знімався в кіно. Автор пісень, музики до кінофільмів.

ТАЛЬКОВ-мол. Ігор Ігорович (14.10.1981) – співак, автор пісень, син Ігоря.

ТАМАРА́ (спр. Мітіна-Буйницька) Наталя Іванівна (1873-02.03.1934) – співачка, арт. оперети. Працювала в т-рах Петрограда. Була відома як виконавиця старовинних рос. і циг. романсів.

ТАМРАЗОВ Микола Ішувєвич (15.01.1939) – співак, поет, актор, режисер, радіо- та телеведучий, НАР.

ТАНІЧ (спр. Танхілевич) Михайло Ісайович (15.09.1923-17.04.2008) – поет-пісняр, НАР (2003). Ростов. інж.-буд. ін-т. Був у ув'язненні (1947-1953) по підозрі у зраді Батьківщині, де почав писати вірші на табір. тематику, що згодом послужило поштовхом для створення групи «Лесопопал» (1992). Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Пр. МВС Росії (1997), РАО (2005).

ТАРАБАРОВА Світлана Василівна (26.07.1990) – співачка, актриса, продюсер, учасниця укр. «Фабрики зірок-2» та групи «Real O» (2008-2012). Згодом сольна кар'єра. Київ. естр.-цирк. уч.-ще.

ТАРАНЕНКО Сергій Олександрович (14.02.1945-16.10.2013) – співак, гітарист, НАР. Виступав в дуєті з Г. Бесєдіною.

ТАРАНЕЦЬ Олександр Михайлович (26.03.1924-27.02.1998) – співак, НАУ (1984). Київ. консерваторія (1955). З 1953 соліст Укрдержестради (з 1959 – Укрконцерту), в 1987-1991 – Київконцерту.

ТАРАНОВИЧ Діна Василівна (1952) – співачка. Респуб. студія естр.-цирк. мистецтва.

ТАРАСОВ Володимир Петрович (29.06.1947) – литов. джаз. ударник, учасник джаз. тріо «ГТЧ» (Ганелін-Тарасов-Чекасін). З 1986 сольна кар'єра.

ТАРАСОВ Костянтин Борисович (11.02.1957) – автор-виконавець, мультиінструменталіст, муз. продюсер. Моск. пед. ін-т (1982).

ТАРАСОВА Софія Михайлівна (31.03.2001) – співачка. Лауреат пісенних конкурсів.

ТАРІВЕРДІЄВ Мікаел Леонович (15.08.1931-25.07.1996) – композитор, НАР (1986). МПШ по кл. композиції (1957). Автор романсів, пісень, музики до театр. постанов, до кіно- та телефільмів. Пр. Амер. академії музики (1975), фірми звукозапису «Victor» (1978), Держ. пр. РФ (1976), Держ. пр. СРСР (1977), пр. Ленін. комсомолу (1977). Пр. «Ника» (1990, 1993, 1996), пр. мерії Москви (1993).

ТАРТАКОВСЬКИЙ Семен Миколайович (22.05.1901-06.12.1965) – скрипаль, композитор. Навчався в Харк. консерваторії по кл. скрипки та композиції. Диригент т-рів і т-рів муз. комедій. Автор оперет, пісень, музики до театр. вистав.

ТАРТАНОВ Віктор Миколайович (13.11.1974) – співак, автор-виконавець, телеведучий (незрячий).

ТАРУСІН Сергій Олегович (22.12.1963) – піаніст, виконавець на клавіш. інструментах, аранжувальник, кер. анс. Дир.-хор. відділення лєнінгр. консерваторії (1989).

ТАСКІН Олексій Володимирович (04.02.1871-13.11.1942) – піаніст і композитор. Працював диригентом та акомпаніатором співаків.

ТАТАРЕНКО Леонід Сергійович (10.06.1930-17.12.1999) – поет-пісняр. Харк. гірничий ін-т (1953). Автор текстів пісень. Пр. лєнін. комсомолу України.

ТАТАРИНЦЕВ Сергій Борисович (30.06.1971) – виконавець на клавіш. інструментах, педагог, кер. анс., аранжувальник і композитор. СПбГУКИ (1992). Учасник різних колективів.

ТАТАРЧЕНКО Геннадій Петрович (17.05.1951) – композитор, аранжувальник. Істор.-теор. фак. Київ. консерваторії (1990). Працював гітаристом у анс. «Кобза». Автор рок-опер, мюзиклів, пісень.

ТАТЛЯН Жан Арутюнович (17.08.1943) – франко-рад. співак. З 1947 живе у СРСР. Київ. естр.-цирк. уч-ще. Був солістом Держ. джазу Вірменії, працював у Ленконцерті. Автор пісень. З 1971 у Франції, з 2000 у Санкт-Петербурзі.

ТАЮШЕВ Сергій Анатолійович (09.04.1957) – співак, автор пісень. Реж. фак. МГИК (1987), згодом його викладач. Співав у анс. «Наdejда» (1979), де з Т. Рузавіною створили родинний вок. дует (1980).

ТЕДЖЕТОВА Євгенія Олексіївна (17.07.1969-20.11.2013) – співачка, поетеса, композитор. МГИК (1997).

ТЕЛЕШЕВ Леонід Михайлович (27.01.1962) – співак, композитор, муз. продюсер, представник рос. шансону.

ТЕМНОВ Віктор Іванович (02.12.1934-27.03.2014) – композитор, танцюрист, баяніст, куплетист. НАР (1996). З 1959 працював хореографом, диригентом та баяністом в анс. «Березка», «Гжель», «Русская душа». Автор пісень.

ТЕНТЛЕР Роман Юрійович (14.07.1975) – бас-гітарист і контрабасист. Естр.-джаз. відділення СПб. муз. уч-ща (2002).

ТЕОДОРОВИЧ Іон Христофорович (07.04.1954-30.10.1992) – молд. композитор, брат Петре. Кишинів. консерваторія. Автор пісень, музики до кінофільмів.

ТЕОДОРОВИЧ Петре Христофорович (18.05.1950-05.07.1997) – молд. композитор, брат Іона. Кишинів. консерваторія. Автор пісень.

ТЕПЛИЦЬКИЙ Леопольд Якович (24.03.1890-16.11.1965) – джаз. муз.-нт, кер. «Першого конц. джаз-бенду».

ТЕРЕНТЬЄВ Борис Михайлович (28.01.1913-1988) – композитор, НАР (1982). Київ. консерваторія по кл. ф-но (1931), Моск. консерваторія по кл. композиції (1937). Автор оперет, музики до драм. вистав, пісень.

ТЕРЕНТЬЄВ Сергій Володимирович (11.04.1946) – джаз. піаніст. Одес. консерваторія по кл. ф-но. Працював в оркестрі О. Лундстрема.

ТЕРЛЕЦЬКИЙ Володимир Євгенович (22.01.1931-22.07.1998) – композитор, аранжувальник, піаніст. МПП по кл. композиції та ф-но (1956). Працював муз. кер. та диригентом естр. колективів Б. Ренського, Е. Рознера, ЕСО Азербайджана, аранжувальником та акомпаніатором М. Бернеса. Автор творів для естр. оркестрів, пісень та романсів.

ТЕРЛЄВА Олена Володимирівна (06.03.1985) – співачка, авторка пісень. Учасниця телевіз. проекту «Фабрика звезд-2». Ін-т сучасн. мистецтва (2005).

ТЕРМЕН Лев Сергійович (28.08.1896-03.11.1993) – інж.-фізик і муз.-нт. Петерб. вища електротехн. шк., Петерб. консерваторія по кл. віолончелі. В 1920 винайшов електричний муз. інструмент терменвокс. Із роботами Т. знайомились А. Ейнштейн, М. Равель, Л. Стоковський, Д. Гершвін, Ч. Чаплін та ін. видатні особистості. Жив в Америці, де був включений до списку 25 світових знаменитостей. В 1931-1938 був директором акціонер. товариства по виробництву електромуз. інструментів Згодом його таємно повернули до Росії, з 1966 – наук. співробітник кафедри акустики фіз. фак. МДУ. Держ. пр. СРСР (1947).

ТЕРПІЛОВСЬКИЙ Генріх Романович (23.11.1908-07.07.1989) – джаз. піаніст, композитор, один із засновників рад. джазу. Фортеп. відділення муз. технікуму, економ. фак. лєнінгр. сільськогосподар. ін-ту (1931). В 1932 створює лєнінгр. молодіж. конц. джаз-оркестр. Був кер. естр. оркестру, займався композицією та журналіст. діяльністю.

ТЕРЬОШИНА Тетяна Вікторівна (03.05.1979) – співачка, модель, учасниця рос. групи «Hi-Fi» (2003-2005). Згодом сольна кар'єра.

ТЄМНІКОВА Олена Володимирівна (18.04.1985) – телеведуча, дизайнер, учасниця рос. групи «Серебро» (2006-2014). Участь у рос. телевіз. проєкті «Фабрика звезд» та мюзиклі «Аэропорт». Сольна кар'єра.

ТИМОФЄЄВ Геннадій Тарасович (27.12.1954-15.12.2003) – співак, представник рос. шансону. Лауреат пісенних фестивалів.

ТИМОФЄЄВ Ігор Борисович (08.04.1975) – джаз. саксофоніст (альт, тенор). Естр.-джаз. відділення лєнінгр. муз. уч-ща (1995). Учасник різних колективів.

ТИМОФЄЄВ Микола Стагорович (26.09.1971) – співак, композитор, учасник рос. групи «Дискотека авария» (1990-2012).

ТИМОФЄЄВ Олександр Георгійович (09.11.1936) – автор-виконавець. Акомпанує собі на баяні.

ТИМОФЄЄВА Софія Олексіївна (10.09.1944) – циг. співачка, ЗАР (1991). З 1956 працює в різних циг. ансамблях, в т-рі «Ромэн». З 1982 солістка Москонцерту. Голос співачки звучить в кінофільмах. Знімалася в кіно.

ТИМОШКО (Тимошко-Горюшко) Тамара Михайлівна (11.07.1942) – актриса оперети, НАУ (1980). З 1961 актриса Київ. т-ру оперети.

ТИТОВ Анатолій Григорович (спр. Сергійович) (27.07.1938-19.07.2008) – актор, гітарист і співак, ЗАР (1998). Театр. уч-ще (1968). З 1968 у циг. т-рі «Ромэн».

ТИТОВ Євген Миколайович (08.04.1960) – бас-гітарист різних рос. груп.

ТИТОВ Олександр Валентинович (18.07.1957) – бас-гітарист рос. груп «Земляне», «Аквариум», «Кино», «Поп-механика».

ТИТОВ Олександр Федорович (24.03.1895-13.06.1967) – композитор, піаніст, педагог. Моск. консерваторія (1920). Автор романсів і пісень.

ТИТОВ Юрій Михайлович (12.04.1985) – співак, учасник рос. телевіз. проєкту «Фабрика звезд-4». Ін-т сучасн. мистецтва.

ТИТОМИР Богдан Петрович (16.03.1967) – співак, танцюрист, діджей, продюсер. МГИК. Учасник рос. груп «Кар-Мэн», «Высокая энергия». Згодом сольна кар'єра.

ТИХАНОВИЧ Олександр Григорович (13.07.1952-28.01.2017) – співак, телеведучий, нар. арт. Білорусії (2006). Мінська консерваторія по кл. труби. З 1973 в ансам. «Вераси» (бас-гіт., вокал, тр.). З 1987 разом із Я. Поплавською солісти Держ. ансам. Білорусії М. Фінберга. Згодом створюють дует «Счастливый случай».

ТИХОМИРОВ Ігор Рувімович (17.04.1961) – бас-гітарист рос. груп «Джунгли», «Кино», «ДДТ», «Популярная механика».

ТИХОНОВ Борис Єрмилович (17.11.1919-26.12.1977) – композитор та баяніст, учасник естр. оркестру Все-союз. радіо. Організатор інстр. естр. квартету (1947), арт. Москонцерту (1964-1966).

ТИШИНІНОВА Надія Андріївна (1930-січень 2003) – співачка. Співала у хорі Харк. філармонії, працювала в циг. ансам. В 1965-1983 солістка Москонцерту.

ТИШИНСЬКА Тетяна, «Кароліна», спр. Тетяна Валентинівна Корнєва (25.03.1967) – співачка. З 2000 починає співати в форматі рос. шансону.

ТИЩЕНКО Олександр («Алекс Луна») (02.03.1986) – співак, володар унікального голосу – чоловічого сопрано. Київ. ін-т музики ім. Глієра (2005). Живе в Німеччині.

ТИЩЕНКО Олександр Васильович (29.07.1961) – співак, диригент, композитор, ЗАУ. Київ. консерваторія по кл. диригування (1985) та композиції (1988). Організатор і кер. групи «Зимовий сад» (1976). Лауреат пісенних конкурсів.

ТИБЕЛУС Олександр (07.02.1962) – вокаліст рос. групи «Ариэль».

ТИМАКОВА Лана Ігорівна (30.10.1983) – співачка, учасниця рос. групи «Стрелки» (2002-2009). З 2009 в еміграції.

ТИМАТІ, спр. Тимур Ільдарович Юнусов (15.08.1983) – співак, муз. продюсер, учасник рос. телевіз. проекту «Фабрика звезд-4», засл. арт. Чечні (2014). Знімався в кіно.

ТИНА, спр. Христина Анатоліївна Кузнецова (16.08.1982) – співачка та композитор. Автор джаз. проектів.

ТИШМАН Марк Йосипович (22.08.1979) – співак, композитор, телеведучий. Учасник телепроекту «Фабрика звезд-7». Фак. інозем. мов МДУ, РАТИ.

ТКАЧ Михайло Миколайович (26.11.1932-03.04.2007) – поет-пісняр, кіносценарист, НАУ. Чернів. мед. ін-т (1957), Вищі літ. курси (1961). Автор текстів пісень. НПУ (1973), ім. Д. Луценка «Осіньне золото» (2004).

ТКАЧЕНКО Володимир Сергійович (22.06.1983) – співак, композитор. Придніпр. акад. будівництва та архітектури. Лауреат пісенних конкурсів. Учасник дуету «Барселона», згодом сольна кар'єра.

ТКАЧОВ Олександр Васильович (18.01.1955-09.11.2010) – інж.-хімік, автор-виконавець. Моск. ін-т тонкої хім. технології (1978). Пісні складав з 1970.

ТОВСТУХА Петро Євгенович (18.05.1965) – композитор, співак. Київ. консерваторія по кл. композиції (1990). Учасник джаз. фестивалів. Автор джаз. композицій, музики до театр. вистав.

ТОДАДЗЕ Манана (18.02.1958) – співачка, засл. арт. Грузії. Тбіліс. консерваторія по кл. вокалу. Співала в ансамблях «Иссани», «Гая». З 1980 в «Иверии», виконувала основні партії у постановках цього колективу («Свадьба соек», «Аргонавты»). Лауреат пісенних конкурсів.

ТОДІРАШІ (Todiraş) Арсеніє (22.07.1983) – молд. співак, продюсер, автор пісень, учасник молд. групи «O-Zone». З 2005 сольна кар'єра.

ТОДОРЕНКО Регіна Петрівна (14.06.1990) – співачка, телеведуча, учасниця укр. «Фабрики зірок-2» та групи «Real O». КНУКиМ (2010). Авторка пісень.

ТОДОРІЮК Дмитро Георгійович (19.10.1982) – вокаліст і бас-гітарист укр. групи «Авиатор». Київ. муз. акад.

ТОКАРСЬВ Антон Віллієвич (11.07.1966) – співак і композитор, син Віллі. Мед. уч-ще, працював на «Швидкій допомозі». З 1989 на естраді (починав у творчій студії А. Разіна «Ласковый май»).

ТОКАРСЬВ Віллі (Вілен Іванович) (11.11.1934) – співак, поет, композитор. Ленінгр. муз. уч-ще по кл. контрабаса. Грав на контрабасі та співав в різних колективах. Автор пісень. З 1974 живе у США, з 2005 у Москві. Перший із рос. емігрантів поставив свої пісні на професійну основу (аранжування, запис на студії, залучення кращих муз-нтів. Знімався в кіно.

ТОЛКУНОВ Сергій Васильович (06.07.1949) – співак, ЗАР, брат Валентини.

ТОЛКУНОВА Валентина Василівна (12.07.1946-22.03.2010) – співачка, НАР (1987). Дир.-хор. відділення МГИК (1975). Співала у дитячому хорі І. Дунаєвського. Працювала солісткою у «ВІО-66» Ю. Саульського (1966-1970). З 1973 солістка Москонцерту, з 1987 худож. кер. організованого Моск. т-ру муз. комедії та пісні. Перша виконавиця багатьох пісень. Знімалася в кіно. Пр. Ленін. комсомолу (1980).

ТОЛМАЧОВИ Марія Андріївна, Анастасія Андріївна (14.01.1997) – співачки, сестри-близнятки. Переможці дитячого конкурсу «Євробачення-2006».

ТОЛСТАЯ Тетяна Костянтинівна (1862-1918) – графиня, авторка та виконавиця романсів.

ТОЛСТОВА Тетяна Володимирівна (26.07.1964) – джаз. вокалістка, учасниця групи «Дайджест». Дир.-хор. фак. ленінгр. консерваторії (1988).

ТОМІН Сергій Едуардович (07.07.1945) – композитор. Моск. консерваторія по кл. композиції (1969). Автор мюзиклів, музики до драм. вистав, пісень.

ТОНЄВА Ірина Іллівна (27.06.1977) – учасниця рос. групи «Фабрика». Моск. ун-т дизайну та технології (1999).

ТОПАЛОВ Владислав Михайлович (25.10.1985) – співак, учасник рос. ансам. «Smash!», переможць міжнар. конкурсу молодих виконавців «Новая волна» (Юрмала-2002), згодом сольна кар'єра. Юридич. фак. гуманітар. ун-ту (2006).

ТОПОЛЬ Женья, спр. Євгенія Анатоліївна Топольська (01.01.1981) – співачка, доктор пед. наук (2015). Моск. ун-т культури та мистецтв (2007). Лауреат пісенних конкурсів.

ТОПОРКОВ Валерій Петрович (1948) – співак, ЗАР (2001). Свердлов. муз. уч-ще (1978). Працював у Свердлов. філармонії. З 1996 арт.-вокаліст Урал. т-ру естради. Лауреат пісенних конкурсів.

ТОПУРІЯ Кеті/Кетеван Андріївна (09.09.1986) – груз. вокалістка казах.-рос. групи «A'Studio» (з 2004). Муз. уч-ще по кл. вокалу (1998). Лауреат пісенних конкурсів.

ТОРГАНОВА Альона Володимирівна (14.05.1980) – співачка, учасниця рос. групи «Reflex» (2002-2016).

ТРАНСКІН Денис (31.07.1977) – муз.-нт (клавіші, сакс.) рос. групи «Мумий Тролль».

ТРАФОВА Ельвіра Анатоліївна (31.03.1949) – солістка-вокалістка «СПб. філармонії джазової музики», ЗАР (2005). ЛГІТМіК (1972).

ТРЕГЕР Михайло Юхимович (25.06.1953) – поет, автор-виконавець. Ленінгр. електротехн. ін-т (1976).

ТРЕПЕТЦОВ Володимир Георгійович (1943) – журналіст, майстер спорту СРСР із лижного спорту, автор-виконавець. Пісні складає з 1960.

ТРЕТЬЯКОВ Віктор Анатолійович (07.03.1961) – співак, ЗАР (2011). З 1981 працює в форматі автор. пісні та рос. шансону.

ТРЕТЬЯКОВА Олена Миколаївна (23.12.1988) – співачка, актриса, бас-гітаристка рос. групи «Ранетки» (з 2005). З 2012 сольна кар'єра. З 2015 солістка групи «Море».

ТРИРОГ Юрій Вікторович (19.07.1961) – конц. звукорежисер укр. групи «Фристайл».

ТРОЇЦЬКИЙ Артемій Кірович (16.06.1955) – муз. журналіст, критик. Моск. економіко-статист. ін-т (1977). Працював диск-жокеєм у студент. клубах, організатором рок-фестивалів, головним редактором рос. видання «Плейбой». Автор статей, книг про молодіжну музику, рок.

ТРОЇЦЬКИЙ Сергій Євгенович (29.05.1966) – шоумен, продюсер, автор пісень, засновник рос. групи «Коррозія металла».

ТРОПІЛЮ Андрій Володимирович (21.03.1951) – муз. продюсер, видавець, рок-муз.-нт. Мав свою студію «АнТроп», де записував групи «Аквариум», «Зоопарк», «Кино», «Алиса», «Ноль». В 1990-х налагодив випуск аудіокасет, в 1999 збудував завод по виробництву компакт-дисків. За легендою, здійснив легалізацію піратських дисків зах. музики, придумавши назву «ліцензії».

ТРОФИМОВ Геннадій Васильович (09.04.1948) – співак, актор, композитор. МПІ по кл. баяна. Вокалу навчався самостійно. Співати почав у т-рі ім. Ленін. комсомолу у складі анс. «Аракс», пізніше «Рок-ательє», участь у постановках. Озвучував пісні у кіно- та мультфільмах.

ТРОФИМОВ Ілля Геннадійович (15.05.1982) – співак, актор, син Геннадія.

ТРОФИМОВ Сергій В'ячеславович, «Трофим» (04.11.1966) – муз.-нт, автор-виконавець, ЗАР (2011).

ТРОФИМЧУК Олександр Павлович (09.04.1944) – співак, НАУ (1989). Київ. консерваторія (1971). З 1971 у Київ. т-рі оперети. Знімався в кіно.

ТРОШИН Володимир Костянтинович (15.05.1926-25.02.2008) – співак, актор т-ру та кіно, НАР (1985). Шк.-студія МХАТ (1947). На естраді з 1955, виконував пісні на радіо. В своїй творчості прагнув до театралізації пісень. Перший виконавець багатьох пісень. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. СРСР (1951).

ТРОЩЕНКОВ Петро Петрович (06.11.1961) – виконавець на удар. інструментах. Учасник різних колективів («Аквариум», «Кино», «Зоопарк»).

ТРУБАЧ Микола, спр. Микола Михайлович Харковець (11.04.1970) – співак, ЗАУ. Муз. уч-ще по кл. хор. диригування та труби. Працював у групі «Диалог», співпрацював з Б. Мойсєєвим.

ТРУХІНА Лариса Миколаївна (20.07.1958) – співачка, НАР (1999). МПІ по кл. нар. співу (1984). Співати почала в кінці 1970-х у моск. ОМА. З 1984 солістка Москонцерту. Учасниця телевіз. передач, молодіж. фестивалів. Лауреат пісенних конкурсів. Озвучувала спектаклі та фільми, знімалася в кіно.

ТРУШИНА Ольга Володимирівна (1919) – співачка. Записувалася на радіо, знімалася в кіно з виконанням рос. фольклору. В манері співу віддзеркалена багатовікова практика фольклор. інтонування.

ТУЛЕГЕНОВА Бібігуль Ахметівна (16.12.1929) – співачка, нар. арт. СРСР (1967). Алматинська консерваторія по кл. співу (1954), з 1982 її проф. Солістка Казах. т-ру опери та балету, Казах. філармонії. Держ. пр. Казахстану ім. Курмангази (1966), Держ. пр. СРСР (1970).

ТУЛКОВ Серафим Сергійович (07.07.1914-29.01.2004) – композитор, нар. арт. СРСР (1984). Моск. консерваторія по кл. композиції (1940). Автор пісень, оперет, музики до драм. вистав, творів для естр. оркестрів. Держ. пр. СРСР (1951), Держ. пр. РФ (1973).

ТУМАНОВ Владислав (06.12.1968) – різностильовий співак, поет, композитор. Лауреат пісенних конкурсів.

ТУМАНОВ Йосип Михайлович (15.01.1909-08.07.1981) – режисер, нар. арт. СРСР (1964). Працював у різних т-рах, в 1946-1953 – худож. кер. Моск. т-ру оперети. Здійснював масштабні муз.-видовищні вистави, був головним режисером святкових церемоній відкриття та закриття Олімпіади-80 у Москві. З 1951 викладав у ГІТІСі (з 1965 проф.). Держ. пр. СРСР (1950).

ТУНІК Володимир Ілліч (23.02.1960) – виконавець на удар. інструментах, педагог. ЛГІК (1985). Учасник різних колективів.

ТУРІАНСЬКИЙ Володимир Львович (21.08.1935) – автор-виконавець. Пісні складає з 1959.

ТУТОВ Заур Нажидович (02.10.1951) – співак, НАР (2011). МПІ (1986). З 1976 соліст Моск. мюзик-холу, Росконцерту, Москонцерту. В 1989-1992 викл. ГИТИСа. Лауреат пісенних конкурсів. Виступав з оркестрами Ю. Силантьєва, А. Бадхена, М. Кажлаєва та ін.

ТУХМАНОВ Давид Федорович (20.07.1940) – композитор, піаніст, диригент, НАР (2000). МПІ по кл. композиції (1963). Після закінчення – естр. піаніст, муз. кер. ВТМЭИ, муз.-нт військ. оркестру, кер. груп «Москва» та «Електроклуб». Автор музики до театр. постанов і кінофільмів, пісень. В 1990-1995 жив у Германії. Пр. Ленін. комсомолу (1977).

ТЮРИН В'ячеслав Володимирович (16.05.1972) – композитор, продюсер, кліпмейкер, режисер. Створив групу «Reflex». Автор пісень.

ТЮТЧЕВ Федір Іванович (05.12.1803-27.07.1873) – поет, чл.-кор. Петерб. АН (1857). Моск. ун-т (1821). Число віршів Т. покладено на музику.

У

УВАРОВА Ірина Борисівна (13.04.1947) – співачка. Працювала в ансам. «Голубые гитары», була солісткою Москонцерту. Згодом сольна кар'єра (до 1991).

УКУПНИК Аркадій Семенович (18.02.1953) – співак, композитор, актор, аранжувальник, продюсер, ЗАР (2004). Фак. автоматизації та механізації МВТУ, муз. уч-ще (1977). Працював у групах Ю. Антонова, С. Наміна, в оркестрі Л. Утьосова, в групі «Джаз-атака». Знімався в кіно. Автор музики до кінофільмів. Почесна пр. РАО (2007).

УЛЕТОВА Галина Михайлівна (08.06.1948) – співачка, ЗАР (1993). Муз. уч-ще по кл. вокалу, реж. фак. ГИТИСу (1986). Працювала в дагестан. ансам. «Гуніб», в Держ. оркестрі Азербайджану. З 1974 солістка Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів.

УМЕЦЬКИЙ Дмитро Костянтинівич (31.08.1961) – один із засновників рос. групи «Наутилус Помпилиус», автор текстів, бас-гітарист, бек-вокал. Свердлов. архіт. ін-т (1983).

УРУСОВА Вікторія Рашидівна (09.05.1978) – співачка. СПб. муз. уч-ще по кл. естр. вокалу (1999).

УСАНОВ Павло Анатолійович (11.08.1975-19.04.2016) – співак, композитор, бас-гітарист рос. групи «Любэ». РАМ.

УСАЧОВ Юрій Олексійович (19.04.1974) – співак, продюсер, композитор, учасник рос. групи «Гости из будущего».

УСИСКІН Олександр Львович (09.07.1938) – кларнетист, саксофоніст, представник традиц. джазу. З 2002 в Німеччині.

УСМАНОВ Олексій Іванович (1916-1990) – співак, соліст Всесоюз. радіо.

УСПЕНСЬКА (спр. Сіцкер) Любов Залманівна (24.02.1954) – співачка, виконавиця рос. шансону. Київ. муз. уч-ще. Працювала в ресторанах. В 1978 емігрувала в Америку, в 1993 повернулася, живе та працює в Москві.

УСТИНОВ Юрій Михайлович (01.02.1946) – автор-виконавець. Пісні складає з 1966.

УТЬОСОВ Леонід Йосипович, спр. Лазар/Лейзер Йосипович Вайсбейн (21.03.1895-09.03.1982) – актор, співак, муз.-нт, нар. арт. СРСР (1965). Артист. діяльність почав в 1910 на естраді та в різних театр. колективах як куплетист і розповідач. З 1929 засновник, актор і кер. першого в СРСР «Теа-джазу» (Л-д), який став згодом Держ. естр. оркестром Росії. Із самого початку роботи прагнув до створення цілісних спектаклів-оглядів. У співдружності з І. Дунаєвським й ін. композиторами створював муз.-комедійні вистави. З діяльністю У. пов'язаний розквіт рад. естр. пісні. Відродив на естраді виконання старовинних рос., солдат. та матрос. пісень. Знімався в кіно. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

УТЬОСОВА Едіт Леонідівна (14.03.1915-21.01.1982) – співачка, дочка Леоніда. Студія при т-рі ім. Вахтангова. 17 років була солісткою джаз-оркестру Утьосова.

УХНАЛЬОВ Олег Якович (27.11.1946-14.08.2005) – співак, НАР (1998). Моск. консерваторія. Працював у ВІО-66 Ю. Саульського, оркестрі «Современник», в різних філармоніях.

УШКАРЬОВ Анатолій Федорович (05.02.1928) – диригент, композитор, проф., ЗДМ України (1965). Моск. консерваторія (1950). Працював диригентом і викладачем. Автор оперет, романсів, пісень, обробок рос. і укр. нар. пісень.

Ф

ФАДЕЄВ Максим Олександрович (06.05.1968) – муз.-нт, композитор, аранжувальник, продюсер (Линда, «Монокіни», Глюк'оЗа», «Серебро»).

ФАДЕЄВ О.В. – див. Данко.

ФАЙН Григорій Онисимович (22.07.1949) – джаз-піаніст, композитор. МПІ (1974). З 1974 соліст самар. філармонії. Працював в оркестрі О. Лундстрема (1977). В 1978 організував власний оркестр «Олимп», згодом шоу-анс. «Дивоцвет». З 1983 виступає з джаз. програмами. Учасник джаз. фестивалів. Автор джаз. п'єс.

ФАЙНШТЕЙН-ВАСИЛЬЄВ Михайло Борисович (12.09.1953-17.11.2013) – муз.-нт рос. групи «Аквариум».

ФАЛКОВ Михайло Пилипович (04.08.1954-02.02.1999) – співак. Лауреат пісенних конкурсів.

ФАЛЬОСА Юрій Дмитрович (12.04.1961) – співак, муз. продюсер. Київ. муз. уч-ще, Київ. ін-т цивільної авіації, Хабаров. політехн. ін.-т, Моск. ін.-т інозем. мов.

ФАТТАХ Азон, спр. Азатін Нуртинович Фатахутдінов (01.04.1922-12.03.2013) – композитор, ЗДМ Татарстану (1983). МПІ по кл. композиції (1952). Автор пісень, музики до драм. спектаклів і кінофільмів.

ФАТЬЯНОВ Олексій Іванович (05.03.1919-13.11.1959) – поет-пісняр. Моск. театр. уч-ще. Автор текстів пісень.

ФЕДИШИН Ірина Петрівна (01.02.1987) – співачка. Львів. ун-т. Лауреат пісенних конкурсів.

ФЕДОРОВ Віктор Борисович (22.06.1950) – майстер виробничого навчання, автор-виконавець. Ленінгр. мех. ін-т (1974), ЛГИК (1985). Пісні складає з 1967.

ФЕДОРОВ Євген Володимирович, «Ай-яй-яй» (03.10.1965) – бас-гітарист, вокаліст рос. груп «Объект насмешек», «Текиладжазз». Автор пісень, музики до кінофільмів.

ФЕДОРОВ Костянтин, «Балбес» (05.02.1965) – гітарист, вокаліст рос. груп «Летний сад», «Объект насмешек», «Текиладжазз».

ФЕДОРОВ Леонід Валентинович (08.01.1963) – гітарист, співак, засновник рос. групи «АукцЫон», автор пісень.

ФЕДОРОВА Зоя Олексіївна (21.12.1907-11.12.1981) – актриса, співачка, ЗАР (1965). Моск. театр. уч-ще (1934). Співала в оркестрі О. Цфасмана. Знімалася в кіно. Держ. пр. СРСР (1941, 1942).

ФЕЙСРТАГ Володимир Борисович (27.12.1931) – музикознавець, фахівець джазу, лектор і журналіст, ЗДМ РФ (1991). Філолог. фак. Ленінгр. ун-ту (1954), теор.-композитор. відділення муз. уч-ща (1960). Виступає на естраді як ведучий джаз. концертів і фестивалів. Автор статей, книг.

ФЕКЛІСТОВ Євген Сергійович (20.04.1968) – співак, поет, автор пісень. Тартус. ун-т (1993).

ФЕЛЬДМАН Яків Лазарович (1884-1950) – композитор, куплетист, диригент. Автор пісень.

ФЕЛЬЦМАН Оскар Борисович (18.02.1921-03.02.2013) – композитор, НАР (1989). В 1939-1941 навчався по кл. композиції в Моск. консерваторії. Основна сфера творчості пісня. Автор оперет, музики до спектаклів і кінофільмів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Срібна медаль ім. О. Александрова (1984). Пр. Рос. автор. товариства «За вклад в развитие науки, культуры и искусства» (2004).

ФЕОНА Олексій Миколайович (30.03.1879-20.09.1949) – арт. і реж. оперети, ЗДМ РФ (1941). Був фундатором Ленінгр. т-ру муз. комедії (1928), актором і худ. кер.

ФЕОНА Олексій Олексійович (01.11.1919-14.05.1977) – арт. моск. оперети, син О.М.

ФЕРАПОНТОВ Володимир Петрович (07.01.1933-19.04.2008) – актор т-ру та кіно, актор озвучення, ЗАР (1992). театр. уч-ще ім. Щепкіна (1956). Працював у т-рі «Ромен» (1956-1962), Т-рі-студії кіноактора (1962-1993).

ФЕТ (спр. Шеншин) Опанас Опанасович (05.12.1820-03.12.1892) – поет, перекладач, чл.-кор. Петерб. АН (1886). Моск. ун-т (1844). Чимало віршів Ф. було покладено на музику.

ФІГОТІН Борис Семенович (16.10.1923-13.01.1998) – композитор, акордеоніст, муз. діяч, НАР (1995). Моск. муз. уч-ще по кл. композиції (1952). Учасник джаз. колективів. Автор музики для естр. оркестрів, романсів, пісень. Пр. ім. О. Александрова (1990).

ФІЛАТОВ Євген Володимирович (28.05.1983) – композитор, аранжувальник, продюсер, учасник різних груп.

ФІЛІМОНОВА Тетяна Петрівна (1947) – співачка, ЗАР (2002). Відділення хімії та біології Моск. пед. ін-ту (1970). З 1974 солістка Москонцерту, згодом конц. об'єднання «Эстрада».

ФІЛІПЕНКО Аркадій Дмитрович (08.01.1912-24.08.1983) – композитор, муз.-громад. діяч, НАУ (1969). Київ. консерваторія по кл. композиції (1939). Автор пісень, романсів, оперет, музики до драм. вистав і кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1949).

ФІЛІПЕНКО Віталій Аркадійович (02.02.1939) – композитор, НАУ (1996), проф. Нац. муз. академії України (з 1997), син Аркадія. Київ. консерваторія по кл. композиції (1965). Автор пісень, мюзиклів, оперет, музики до вистав і кінофільмів.

ФІНАРОВСЬКИЙ Григорій Абрамович (02.01.1906-25.11.1975) – композитор. Харк. муз.-драм. ін-т по кл. композиції (1933). Автор оперети, муз. комедій, пісень, музики до драм. вистав, обробок укр. нар. пісень.

ФІНКЕЛЬШТЕЙН Борис Михайлович (15.04.1945) – саксофоніст, кер. ансам. Ленінгр. ін-т зв'язку (1974), естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща (1982). Учасник різних колективів.

ФІШТИК Олена Володимирівна (1960) – композитор, автор пісень та мюзиклів. музики до кінофільмів. Кишинів. консерваторія.

ФЛАКС Єфрем Борисович (15.01.1909-17.12.1982) – співак, ЗАР (1960). Ленінгр. консерваторія по кл. вокалу (1936). Був солістом Ленінгр. філармонії, Ленінгр. радіо. Перший виконавець пісень рад. композиторів.

ФЛЯРКОВСЬКИЙ Олександр Георгійович (06.07.1931-08.05.2014) – композитор, НАР (1986). Моск. консерваторія по кл. композиції (1955). Автор пісень, оперет, музики до кіно- та телефільмів.

ФОКІН Олексій Михайлович (Нікіта) (20.02.1975) – співак.

ФОКІН Юрій Олегович (25.11.1950) – барабанщик рос. груп «Скоморохи», «Цветы», «Машина времени», «Группа Стаса Намина».

ФОКІНА Ольга Олександрівна (02.09.1937) – поетеса, автор текстів пісень. Літ. ін-т (1962). Держ. пр. РФ (1976), Велика літ. пр. Росії (2007).

ФОМЕНКО Микола Володимирович (30.04.1962) – співак, телеведучий, шоумен, радіо-жокей, ЗАР (1999), майстер спорту. Актор. відділення ЛГІТМіК (1983). Працював солістом-вокалістом інстр. ансам. Ленінгр. мюзик-холу. В 1988-1990 бас-гітарист і вокаліст рос. групи «Секрет», в 1990-1995 худож. кер. рок-театру-студії «Секрет». Знімався в кіно.

ФОМІН Борис Іванович (1900-1948) – композитор, піаніст, аранжувальник.

ФОМІН Дмитро Анатолійович (17.02.1974) – вокаліст рос. групи «Hi-Fi» (1998-2008), згодом сольна кар'єра. Новосибір. мед. ін-т, ГІТИС.

ФОМІНИХ Микита Сергійович (16.04.1986) – білор. співак, автор пісень. Лауреат пісенних конкурсів. Білор. акад. музики.

ФОМІНС (Fomins) Родріго (псевд. Іго) Волдемарович (29.06.1962) – латв. співак. Вок. відділення Лієпайського муз. уч-ща (1981). На естраді з 1978. Виступав у групах «Корпус», «Ливы», «Лиепайский квартет» та ін. З 1985 соліст Латв. радіо, з 1986 групи «Рэмикс». Лауреат пісенних конкурсів.

ФРАДКІН Марко Григорович (04.05.1914-04.04.1990) – композитор, нар. арт. СРСР (1985). Ленінгр. театр. ін-т (1938), вчився у Білор. консерваторії по кл. композиції. Автор музики до кінофільмів, спектаклів, пісень. Держ. пр. СРСР (1979).

ФРЕЙНДЛІХ Аліса Брунівна (08.12.1934) – актриса, співачка, нар. арт. СРСР (1981). ЛГІТМіК (1957). В 1957-1961 у Ленінгр. т-рі ім. В. Комісаржевської, з 1961 у Ленінгр. т-рі ім. Ленсовета, з 1983 у БДТ. На естраді виконує муз. номери зі спектаклів і фільмів. З 1958 знімалася й співала в кіно. Держ. пр. РФ (1976, 1996, 2001, 2008).

ФРЕНКЕЛЬ Ян Абрамович (21.11.1920-25.08.1989) – композитор, нар. арт. СРСР (1989). Навчався у Київ. консерваторії по кл. скрипки та композиції (1938-1941). Працював скрипалем у різних оркестрах. Автор пісень, музики до драм. вистав, кінофільмів. «Золотий диск» болг. фірми «Балкантон» (1984). Держ. пр. СРСР (1982).

ФРІДА (23.05.1971) – співачка, актриса, продюсер, учасниця ансам. пісні та танцю «Донбасс», дуету «Леди Стайл» (з 1993 «Полиция нравов»). Дуєт виступав з поголеними головами (перші серед жінок).

ФРІДЛЯНД Євген Йосипович (21.06.1967) – муз. продюсер («Диалог», «Браво», «Премьер-министр», «Ассорти», В. Меладзе, Б. Мойсеев, М. Трубач, М. Дев'ятова, О. Гоман та ін.). Кемеровський мед. ін-т (1989).

ФРІДМАН Віктор Наумович (11.09.1944) – композитор, джаз. піаніст, канд. фіз.-математ. наук, ЗАР (2003). Мех.-математ. фак. МДУ (1967). Автор пісень, музики для муз. т-ру, кіно, ТБ.

ФРІСКЕ Жанна, спр. Жанна Володимирівна Копилова (08.07.1974-15.06.2015) – співачка, телеведуча, учасниця рос. групи «Блестящие» (1996-2003), згодом сольна кар'єра. Знімалася в кіно.

ФРОЛОВ Віталій Васильович (28.05.1946) – вчитель, автор-виконавець. Одес. пед. ін-т (1975). Пісні почав складати з 1963.

ФРОЛОВА Олена Борисівна (01.10.1969) – співачка, авторка пісень.

ФРУМКІН Борис Михайлович (26.05.1944) – естр. і джаз. піаніст, композитор, диригент, НАР (2014). Моск. консерваторія по кл. ф-но (1969). Учасник оркестру В. Людвиковського, кер. ансам. «Мелодия», з 2007 худож. кер. оркестру джазової музики ім. О. Лундстрема.

ХАБАРОВСЬКИЙ Анатолій Васильович (02.11.1937-22.10.2001) – інж.-конструктор, автор-виконавець, моск. гірничий ін-т (1961). Пісні складав з 1965.

ХАВТАН Євген Львович (16.10.1961) – гітарист, вокаліст, лідер рос. групи «Браво». Моск. ін-т інж. залізнич. транспорту. Автор пісень.

ХАЗАНОВИЧ Костянтин Костянтинович (05.05.1987) – кларнетист, представник традиц. джазу. Учасник різних колективів.

ХАЛІД Джемма Йосипівна (11.05.1962) – співачка, виконавиця рос. шансону.

ХАНІН Леонід Сергійович (07.06.1984) – виконавець на удар. інструментах. Естр.-джаз. відділення СПб. муз. уч-ща (2002). Учасник різних колективів.

ХАННА, спр. Анна Володимирівна Іванова (23.01.1991) – співачка і фотомодель. СПб. економіч. ун-т.

ХАНОК Едуард Семенович (18.04.1940) – композитор, нар. арт. Білорусії (1996). Моск. консерваторія по кл. композиції (1969). Автор пісень, музики до спектаклів і кінофільмів.

ХАНУМ (спр. Петросян) Тамара Артемівна (29.03.1906-30.06.1991) – узб. танцівниця, співачка, актриса, хореограф, реформатор узб. жіночого танцю, нар. арт. СРСР (1956). Вірменка за походженням. Хореогр. відділення Моск. Центр. театр. технікуму (1925). З 1921 актриса Ташкент. рос. т-ру опери та балету, в 1923-1928 в Узб. етнографічній трупі. З 1937 арт. Узб. філармонії, в 1941-1969 кер. створеного нею пісенно-танц. ансам. Узб. філармонії. Уводить у виступи пісні й танці народів світу. В Самарканді є музей. Держ. пр. СРСР (1941).

ХАРАТ'ЯН Дмитро Вадимович (21.01.1960) – актор, співак, ЗАР (2000). Театр. уч-ще м. М. Щепкіна (1989), моск. економіко-статист. ун-т (2004). Знімається та співає в кіно.

ХАРИТО Микола Іванович (19.12.1886-09.11.1918) – композитор. Пед. фак. Київ. ун-ту. Автор романсів.

ХАРИТОНОВ Володимир Гаврилович (24.06.1920-14.08.1981) – поет, ЗДМ РФ (1972). Автор текстів пісень.

ХАРИТОНОВ Леонід Володимирович (19.05.1930-20.06.1987) – актор, ЗАР (1972). Шк.-студія МХАТ (1954). Працював у Моск. т-рі ім. Ленін. комсомолу. Знімався та співав у кіно.

ХАРИТОНОВ Леонід Михайлович (18.09.1933) – співак, НАР (1986). Соліст Іркут. філармонії (1950-1952), Анс. пісні та танцю ім. Александрова (1953-1972), Моск. філармонії (1972-1998).

ХАРУТА Сергій Іванович (25.01.1974) – саунд-продюсер, композитор, звукорежисер, аранжувальник. РАМ ім. Гнесіних (2004). Муз-нт рос. груп «Лицей», «Амега». Автор музики до кінофільмів.

ХАРЧЕНКО Олесь Миколайович (02.11.1946) – співак, нар. арт. України (1987). Київ. ун-т (1971). З 1965 учасник чоловічого вок. квартету «Явір». НПУ (1985).

ХАРЧИКОВ Олександр Анатолійович (21.01.1949) – рос. співак, автор-виконавець пісень патріот., опозиційної та антисеміт. спрямованості.

ХАРЧИШИН Валерій Володимирович (26.05.1974) – бізнесмен, продюсер, учасник укр. групи «Друга ріка».

ХАЧАТУРЯН Карен Суренович (19.09.1920-19.07.2011) – композитор, НАР (1981). Моск. консерваторія по кл. композиції (1949), з 1952 її викл., згодом проф. В 1941-1946 працював в Анс. пісні та танцю НКВС. Автор оперет, творів для дух. та естр. оркестрів, музики до театр. вистав, кіно- та мультфільмів. Держ. пр. СРСР (1976, 1984), Держ. пр. РФ (2001).

ХАЧАТУРЯН Левон Ілліч (19.05.1901-13.10.1968) – співак, соліст моск. радіокомітету.

ХВОСТЕНКО Олексій Львович (14.11.1940-30.11.2004) – поет, художник, автор пісень.

ХЕНКІН Віктор Якович (1882-1944) – арт. естради, брат Володимира. Виступав на естраді з виконанням пісень.

ХЕНКІН Володимир Якович (20.12.1883-17.04.1953) – естр. актор, НАР (1946), брат Віктора. Працював у різних т-рах, грав у драмі, комедії, опереті, водевілях. З 1911 виступав на естраді з виконанням куплетів, імітуванням відомих акторів.

ХІЛЬ Едуард Анатолійович (04.09.1934-04.06.2012) – співак, НАР (1974). Ленінгр. консерваторія по кл. співу (1960). Соліст Ленконцерту (з 1960). Викладав сольний спів у ЛГІТМиК. Лауреат пісенних конкурсів. Деякий час співав у паризькому ресторані «Распутин». Перший виконавець багатьох пісень. Пр. Ленін. комсомолу (1971).

ХІЛЬКО Ольга Анатоліївна (01.12.1980) – вокалістка. Санкт.-петерб. муз. уч-ще по кл. естр. вокалу (2003). Учасниця різних колективів.

ХІЛЬКО Сергій Миколайович (17.02.1946) – трубач, педагог, кер. оркестру. Челябін. муз. уч-ще по кл. труби (1963). Учасник різних колективів.

ХЛЄБНИКОВА Марина Арнольдівна (06.11.1965) – співачка, авторка пісень, телеведуча, канд. в майстри спорту. МПІ по кл. естр. вокалу (1991). Працювала в анс. «Інтеграл», На-На». З 1993 сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів. Записує джінгли, знімається в кіно.

ХЛИВНЮК Андрій Володимирович (31.12.1979) – муз-нт, співак, учасник укр. групи «Бумбокс».

ХЛОПКОВ Олександр Валерійович (22.02.1968) – муз-нт, продюсер, аранжувальник, співак, учасник рос. груп «Мираж», «Маленький принц».

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ Юлій Йосипович (28.12.1904-27.11.1997) – арт., режисер оперети, НАР (1960). Центр. технікум театр. мистецтва (1925). З 1947 акт. Моск. т-ру оперети, з 1952 голов. режисер Волгогр. т-ру муз. комедії, в 1956-1964 – Ленінгр. т-ру муз. комедії.

ХОЖАЙ Оксана Борисівна (31.01.1965-17.03.2013) – співачка, актриса, поетеса та композитор, ЗАУ (2005). Актор. відділення Київ. театр. ін-ту. Єдина представниця України в професійній трупі кабаре «Мулен Руж».

ХОЛМІНОВ Олександр Миколайович (08.09.1925-26.11.2015) – композитор, нар. арт. СРСР (1984). Моск. консерваторія по кл. композиції (1950). Автор пісень, музики до кінофільмів. Держ. пр. РФ (1969), Держ. пр. СРСР (1978).

ХОЛОСТЕНКО Денис Петрович (23.12.1982) – учасник укр. групи «4 Короля».

ХОЛІСТІНІН Володимир Петрович (12.05.1958) – гітарист і композитор, учасник рос. групи «Арія».

ХОМА Михайло Степанович (20.11.1983) – співак, соліст і фронтмен укр. гурту «Dzidzio». Київ. ун-т культури і мистецтв. Лауреат пісенних конкурсів.

ХОРАЛОВ Аркадій Дмитрович (26.01.1951) – співак, композитор, поет, автор пісень, ЗПК РФ (2010). Мелітопол. ін-т механізації сільського господарства (1972). Учасник груп «Поют гитары», «Червона рута», «Самочеты», «Красные маки», оркестру Орбеляна. З 1984 сольна кар'єра.

ХОТІН Вадим Михайлович (08.10.1958) – виконавець на удар. інструментах. Ленінгр. муз. уч-ще по кл. ударних (1978). Учасник різних колективів. В 1990-1993 працював у Ізраїлі.

ХОХЛІКОВ Юрій Олександрович (16.03.1937-10.03.2000) – арт. т-ру та кіно, автор-виконавець. ЛГІТМиК (1967). Пісні складав з 1958.

ХОХЛОВА Анна Миколаївна (24.09.1985) – співачка, солістка рос. групи «Дискотека авария» (з 2012). СПбУКиИ (2011).

ХОЧИНСЬКИЙ Олександр Юрійович (29.02.1944-11.04.1998) – арт. т-ру та кіно, бард, НАР (1996), син Юрія.

ХОЧИНСЬКИЙ Юрій Олександрович (1924-1948) – співак, соліст джаз-оркестру М. Мінха.

ХРАБУНОВ Олександр Анатолійович (30.09.1959) – гітарист рос. групи «Зоопарк».

ХРАМОВ Андрій Володимирович (04.03.1973) – співак, учасник рос. груп «The Agrow», «Ария», «Земляне» (2005-2007), «Белый орел» (з 2010).

ХРАМЦОВА Ольга Миколаївна (1955) – співачка, виконавиця романсів.

ХРЕННИКОВ Тихон Миколайович (10.06.1913-14.08.2007) – композитор, нар. арт. СРСР (1963), ГСП (1973), проф., почесний чл. міжнар. організацій. Моск. консерваторія по кл. композиції та ф-но (1936). Автор пісень, оперет, музики до кінофільмів, драм. спектаклів. Держ. пр. СРСР (1942, 1946, 1951, 1967), Держ. пр. РФ (1979, 2003). Ленін. пр. (1974).

ХРИСТОФОРОВ Геннадій Миколайович (12.03.1937) – океанолог, канд. фіз.-математ. наук, автор-виконавець. Фізфак МДУ (1964). Пісні складає зі шкільних років.

ХРОМУШИН Олег Миколайович (25.05.1927-2003) – композитор, аранжувальник, диригент, викладач, проф., ЗДМ РФ (1984). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1964). Очоловав джаз-оркестр Ленконцерту. Автор оперет, мюзиклів, пісень, творів для естр. оркестрів, музики до кінофільмів.

ХУДЯКОВА Юлія Вікторівна (21.12.1978) – джаз. вокалістка. Естр.-джаз. відділення СПбГУКИ (2005). Учасниця різних проєктів.

ХУСТОЧКА Юрій Олегович (27.10.1975) – гітарист, бас-гітарист, учасник укр. групи «Океан Ельзи» (1994-2004).

Ц

ЦАЛЕР Юрій Олександрович (22.05.1973) – гітарист рос. групи «Мумий Тролль» (1997-2013). Участь у записах інших виконавців.

ЦАРИКАТІ (Царикаєв) Фелікс Вікторович (13.09.1964) – співак, ЗАР (2000). ГИТИС (1991). Знімався в кіно.

ЦВІРКУНОВ Яків Вадимович (27.07.1975) – гітарист рос. групи «Король и Шут», «Северный флот». СПб. фін.-екон. ун-т (1997).

ЦВСТАЄВА Марина Іванівна (08.10.1892-31.08.1941) – перекладач, поетеса, на вірші якої написано чимало пісень.

ЦВЕТКОВ Ігор Аркадійович (09.05.1935-03.09.2000) – композитор, проф., ЗДМ РФ (1988). Харк. консерваторія по кл. композиції (1960). Автор мюзиклів, пісень, музики до спектаклів, кінофільмів.

ЦЕГЛЯР Яків Самійлович (29.02.1912-11.02.2008) – композитор, НАУ (1993). Тбіліс. консерваторія по кл. композиції (1946). Автор оперет, муз. комедій, музики до кінофільмів і драм. спектаклів, пісень та романсів. Пр. ім. М. Вериковського (2005).

ЦЕЙТЛІН Юрій (Георгій) Володимирович (05.05.1915-21.01.1996) – естр. артист, поет-пісняр, драматург. Муз. технікум по кл. труби (1945). Працював в оркестрі Е. Рознера, був кер. Моск. джазу «Веселые повара». Автор текстів пісень, куплетів, частівок, інтермедій, епіграм.

ЦЕЙТЛІН Юрій Ізевич (10.07.1973) – муз. продюсер.

ЦЕКАЛО Олександр Євгенович (22.03.1961) – співак, актор, продюсер, телеведучий. Ленінгр. технолог. ін-т (1982), естр. відділення Київ. естр.-цирк. уч-ща (1985). Учасник кабаре-дуєту «Академия» з Л. Мілявською (1985-2000). Згодом сольна кар'єра. Знімався в кіно.

ЦЕРЕТЕЛІ Тамара Семенівна (14.08.1900-03.04.1968) – груз. співачка, засл. арт. Грузії (1958). Вчилася у Кутаїській гімназії, на медичному фак. Тифліського ун-ту, в Груз. консерваторії. Довгий час її акомпаніатором був композитор Б. Прозоровський, який написав для неї численні ромansi.

ЦИБУЛЬСЬКА Ольга Павлівна (14.12.1985) – співачка, телеведуча, переможниця першої української «Фабрики зірок». КАККіМ (2009).

ЦИГАНОВА Вікторія Юріївна (28.10.1963) – співачка, актриса, дизайнер одягу. Владивост. ін-т мистецтв (1985). З 1985 працювала в різних т-рах. З 1988 солістка групи «Море». Згодом сольна кар'єра, в т.ч. в формі рос. шансону.

ЦІСИК Квітка/Квітослава-Орися Володимирівна (04.04.1953-29.03.1998) – амер. співачка укр. походження. Виконувала укр. нар. пісні, пісні в кінофільмах, співала в опері.

ЦОЙ Аніта Сергіївна (07.02.1971) – співачка, телеведуча, ЗАР (2003).

ЦОЙ Віктор Робертович (21.06.1962-15.08.1990) – співак, лідер рос. групи «Кино» (з 1982). Знімався в кіно. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

ЦФАСМАН Олександр Наумович (14.12.1906-20.02.1971) – композитор, диригент, піаніст, аранжувальник, ЗАР (1957). Моск. консерваторія по кл. ф-но (1930). Один із основоположників рад. естр. музики, джазу, блискучий піаніст-віртуоз. З 1926 кер. оркестру «АМА-джаз», який сам організував, з 1930 тапер в кіно. В 1933-1936 худож. кер. різних джаз-оркестрів у Москві. В 1939-1946 худож. кер. джаз-оркестру Всесоюз. радіо. Участь у першому виконанні в СРСР «Рапсодії в блюзових тонах» Д. Гершвіна. Автор муз.-критичних статей, пісень, естр. творів, музики до спектаклів і кінофільмів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

ЦХАЙ Марина Петрівна (15.09.1960) – співачка. Ленінгр. муз. уч-ще по кл. вокалу (1981). Солістка-вокалістка естр. відділу Ленконцерту.

Ч

- ЧАБАН** Яна Костянтинівна (02.09.1968) – виконавиця романсів. Свердлов. театр. ін-т (1990). Лауреат пісенних конкурсів.
- ЧАЙКА** Віктор, спр. Віктор Григорович Сігал (11.12.1958) – композитор, співак, продюсер, ударник. Муз. шк. по кл. скрипки, МГІК. Працював ударником в анс. «Арсенал», «Веселые ребята», «Ура». Автор пісень та музики до кінофільмів.
- ЧАРЛЬЗ** Тіна (17.05.1979) – співачка, учасниця рос. групи «Сливки» (1999-2005), діджей. СПб. мед. ун-т.
- ЧАРСЬКИЙ** Олександр Германович (02.02.1978) – джаз. піаніст і контрабасист.
- ЧЕКАВИЙ** Михайло Юрійович (23.01.1964) – джаз. трубоч, кер. анс., представник традиц. джазу. ЛГІК по кл. труби (1986). Учасник різних колективів.
- ЧЕКАСІН** Володимир Миколайович (24.02.1947) – джаз. саксофоніст, бендлідер, композитор, учасник джаз. тріо «ГТЧ» (Ганелін-Тарасов-Чекасін).
- ЧЕКОВА** Вікторія Олександрівна (27.07.1980) – джаз. та блюз. співачка. Новосибір. техн. ун-т, Новосибір. муз. коледж.
- ЧЕКРИЖОВ** Сергій Сергійович (30.09.1967) – композитор, співак, аранжувальник, кер. рос. групи «Несчастный случай». МДУ (1989), Моск. консерваторія (2000).
- ЧЕЛОБАНОВ** Сергій Васильович (31.08.1961) – співак, композитор, аранжувальник. Муз. шк. по кл. ф-но. Працював муз-нтом в ансамблях «Форум», «Поющие сердца», «Интеграл», із С. Беліковим (до 1986). Працював у т-рі пісні А. Пугачової (до 1994). В 1989 почав сольну кар'єру, створивши групу «H-Band».
- ЧЕМЕНА** Валентина Леонідівна (15.12.1936) – актриса муз. комедії, НАУ (1994). Одес. муз. уч-ще (1958). З 1966 в Київ. т-рі оперети.
- ЧЕМІЗОВ** Олексій Іванович (07.01.1966) – джаз. піаніст. Ленінгр. ПІ (1990). Учасник різних колективів.
- ЧЕНБОРИСОВА** Роза Захарівна (22.02.1938) – геофізик, автор-виконавець. Моск. геологорозвідувальний ін-т (1965). Пісні складає з 1962.
- ЧЕПРАГА** (Серпага) Надія Олексіївна (01.09.1951) – молд. співачка, нар. арт. Молдови (1988), ЗАР (1999). Кишинів. ін-т мистецтв. На естраді з 1971. З 1973 солістка оркестру симф. й естр. музики Держ. телерадіо Молдови. З 1985 працює з групою «Плай». Лауреат пісенних конкурсів. Авторка пісень. Пр. Ленін. комсомолу.
- ЧЕПУРНОЙ** Олександр Миколайович (20.08.1946-?) – співак, ЗАУ. Львів. консерваторія (1973). В 1970-ті був солістом Держ. комітету радіо та ТБ України. В 1979-1999 соліст Москонцерту. Пр. Ленін. комсомолу (1983).
- ЧЕРВІНСЬКА** Антоніна Миколаївна (26.08.1945) – співачка, НАУ (1992). Кіровогр. муз. уч-ще (1977). Працювала в ансамблях «Льонюк», «Ятрань», «Зоряни».
- ЧЕРВІНСЬКИЙ** Михайло Абрамович (13.06.1911-12.08.1965) – драматург, журналіст, автор текстів пісень, фейлетонів, сценок для естради, оперет, співавтор В. Масса.
- ЧЕРИДНИК** Ігор Олексійович (28.02.1962) – ударник рос. груп «Електростандарт», «Аукціон», «Странные игры», «Колибри», «Поп-механика», «Объект насмешек» та ін.
- ЧЕРКАСОВА** Марія Іванівна (1906-1972) – циг. співачка. Співала та танцювала на естраді. В 1931 взяла участь у створенні т-ру «Ромэн», де пропрацювала понад 40 років.
- ЧЕРНАВІН** Тимофій Олегович (31.10.1974) – співак, композитор, поет, автор пісень.
- ЧЕРНАВСЬКИЙ** Юрій Олександрович (17.03.1947) – композитор, аранжувальник, клавішник, саксофоніст, ЗАР (1986). Муз. уч-ще по кл. скрипки. Грав на саксофоні та клавішних в оркестрах О. Лундстрема, Б. Ренського, Л. Утьосова, в групах «Красные маки», «Карнавал», «Динамик». Автор пісень, музики для естради та цирку, до кіно- та мультфільмів. З 1990 в Німеччині, з 1994 у США.
- ЧЕРНЕЦЬКИЙ** Олександр Володимирович (10.01.1966) – співак, композитор, гітарист, учасник груп «ГПД», «Разные люди».
- ЧЕРНИШОВ** Ігор Леонідович (20.06.1936) – піаніст, педагог, кер. оркестру, аранжувальник і композитор, засл. працівник культури РФ (1995). Фундатор естр.-джаз. відділення ленінгр. муз. уч-ща. Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но (1963). Учасник різних колективів.
- ЧЕРНИШОВА** Ірина (01.01.1983) – співачка, учасниця різних телепроектів. Була солісткою рос. групи «Подруги».
- ЧЕРНІКОВА** Лариса Володимирівна (17.08.1974) – співачка. МГІК (1997). Дебютувала у складі колективу Н. Бабкіної «Русская песня» (1992). Згодом сольна кар'єра.
- ЧЕРНІЦІН** Володимир Олегович (22.01.1980) – контрабасист. Санкт.-Петербур. муз. уч-ще по кл. к-ба (2000). Учасник різних колективів.
- ЧЕРНОВ** Володимир Григорович (1942) – автор-виконавець. Пісні складає з 1961.
- ЧЕРНОВ** Михайло Семенович (26.01.1941) – саксофоніст (альт, тенор), флейтист, кер. анс., автор клуб. проектів. Ленінгр. консерваторія (1984). Учасник різних колективів.
- ЧЕРНОУСОВА** Катерина Миколаївна (06.04.1971) – джаз. співачка, композитор, аранжувальник, піаністка. Моск. консерваторія по кл. ф-но. Лауреат пісенних конкурсів.

ЧЕРНУСЬ Дмитро Володимирович (09.10.1958) – автор-виконавець.

ЧЕРНЯВСЬКИЙ (Цимбал) Олександр Миколайович (1871-1942) – піаніст, композитор, аранжувальник. Петерб. консерваторія. Автор куплетів, естр. творів, пісень та романсів.

ЧЕРНЯКОВ Володимир (08.04.1964) – співак, композитор, продюсер, представник рос. шансону. Вища економічна освіта.

ЧЕРТИЩЕВ Михайло Вікторович (01.03.1986) – композитор, продюсер, аранжувальник. СПбГУКиИ. Автор пісень.

ЧЕСТНИХ Дмитро Олександрович (24.06.1971) – джаз. та блюз. гітарист.

ЧЕТВЕРГОВ Дмитро Борисович (23.06.1961) – гітарист-віртуоз, композитор, аранжувальник, лауреат міжнар. конкурсів. МГІК. Співпраця з багатьма групами («Дюна», «Кураж», «Кар-Мэн», група М. Носкова) та виконавцями (Алсу, Л. Доліна, Г. Лепс, В. Леонтьєв, Жасмин та ін.).

ЧИГРАКОВ Сергій Миколайович, «Чиж» (06.02.1961) – співак, гітарист рос. груп «Чиж и К°», «Разные люди» та ін. ЛГІК.

ЧИЖЕВСЬКИЙ Дмитро Анатолійович (29.07.1975) – піаніст, виконавець на клавіш. інструментах, аранжувальник. Дир.-хор. відділення СПб. муз. уч-ща (1994). Учасник різних колективів.

ЧИЖИК Леонід Аркадійович (01.01.1947) – джаз. піаніст, композитор, ЗАР (1984). Горьков. консерваторія по кл. ф-но (1970). В 1969-1971 концертмейстер Держ. естр. оркестру Росії, в 1972 соліст Москонцерту, в 1973-1974 та 1978-1978 кер. джаз-тріо. Перший рад. піаніст, який почав виступати із сольними фортеп. імпрровізаціями. Автор музики до театр. вистав, кінофільмів, тематичних програм джазу. З 1991 в Німеччині.

ЧИМИРІС Анатолій Михайлович (12.04.1938) – тромбоніст, аранжувальник, композитор, кер. анс. Ленінгр. інж.-буд. ін-т (1961). Учасник різних колективів.

ЧИНЯКОВ Олег (19.04.1964-12.01.2016) – гітарист рос. групи «Секрет». СПб. муз. уч-ще (1990).

ЧИРКОВ Борис Петрович (13.08.1901-28.05.1982) – актор, нар. арт. СРСР (1950), ГСП (1975). Ленінгр. ін-т сцен. мистецтв (1926). Працював у різних т-рах. З 1928 знімався в кіно. Був першим виконавцем багатьох пісень із кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1941, 1947, 1949, 1952), Держ. пр. РФ (1979).

ЧИСТЯКОВ Віктор Іванович (30.06.1943-18.05.1972) – арт. т-ру та естради, муз. пародист. Актор. фак. ЛГІТМіК (1966).

ЧИСТЯКОВ Федір Валентинович (28.12.1967) – баяніст, гітарист, учасник рос. груп «Ноль», «Чистяков-Бэнд».

ЧИЧЕРІНА Юлія Дмитрівна (07.08.1978) – рок-співачка. Вок. відділення Єкатеринбур. уч-ща культури. Виступає у супроводі групи «Чичерина». Знімалася в кіно.

ЧИЧКОВ Юрій Михайлович (26.07.1929-06.08.1990) – композитор, НАР. Моск. консерваторія по кл. композиції (1959). Автор дитячих пісень, музики до кінофільмів, спектаклів. Пр. Ленін. комсомолу (1972), Держ. пр. СРСР (1983).

ЧІЛІ Катя – див. *Катя Chilly*.

ЧОРНА Ляля, спр. Надія Сергіївна Хмельова (15.02.1909-02.09.1982) – циг. актриса, танцівниця, співачка, ЗАР (1960). Дебютувала на поч. 1920-х у хорі Є. Полякова. З 1931 арт. моск. циг. т-ру «Ромэн». Знімалася в кіно.

ЧОХЕЛІ (спр. Анікадзе) Гюллі (Гіулі) Миколаївна (12.02.1935) – груз. співачка, засл. арт. Грузії (1967). З 1955 солістка Держ. естр. оркестру Грузії. З 1959 виступала з естр. оркестрами та ансамблями Ю. Саульського, О. Лундстрема, Б. Ричкова та ін. Згодом сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів.

ЧУБАЙ Тарас Григорович (21.06.1970) – автор музики, текстів, вокаліст, гітарист укр. групи «Плач Єремії», НАУ (2017), брат Н. Савка. Орк. фак. Львів. консерваторії (1995).

ЧУГУНОВ Юрій Миколайович (03.08.1938) – джаз. муз-нт (сакс., ф-но), проф., бендлідер, композитор. МПП по кл. композиції (1976). Працював саксофоністом та аранжувальником в оркестрах Москонцерту, «ВІО-66» Ю. Саульського, в Центрмаузинформі. Автор джаз. творів і романсів.

ЧУЄВ Михайло Олексійович (29.12.1956-11.08.2016) – співак, автор пісень, НАР. Лауреат пісенних конкурсів.

ЧУЄВ Фелікс Іванович (04.04.1941-02.04.1999) – письменник, публіцист, поет, автор текстів пісень.

ЧУМАКОВ Олексій Георгійович (12.03.1981) – співак, телеведучий, сценарист, учасник телепроекту «На-родный артист-2003». Ташкент. коледж мистецтв (1998). Лауреат пісенних конкурсів.

ЧУМАКОВ Сергій Сергійович (07.06.1972) – співак. Лауреат пісенних конкурсів.

ЧУМИЧКІН Ігор Васильович (13.11.1965-12.04.1993) – гітарист рос. групи «Алиса».

Ш, Щ

ШАБАНОВ Віктор Мухтарович (15.05.1948) – інж.-фізик, канд. фіз.-математ. наук, автор-виконавець. Моск. інж.-фізич. ін-т (1973). Пісні складає з 1968.

ШАБОЛТАЙ Петро Михайлович (11.08.1951) – естр. режисер, муз-нт, педагог, канд. мистецтвознавства (2001), проф. РАТИ, НАР (2002). Фак. режисури ГІТИСу (1988). Видатний фахівець конц. справи. Був директором конц. залу «Россия», з 2001 генеральний директор Кремлів. палацу. Президент Міжнар. Сп. діячів естр. мистецтва.

ШАБРОВ (спр. Шапиро) Михайло Зелікович (07.11.1944) – поет-пісняр, журналіст, драматург, режисер. Моск. пед. ін-т.

ШАВЕЙНИКОВ Борис Валентинович (22.03.1962) – ударник рос. груп «Рок-штат», «Время любить», «Проходной двор», «АукцЫон», «Разные люди».

ШАВКУНОВ Олег Іванович (21.08.1963) – перкусіоніст рос. групи «Аквариум».

ШАВРИНА Катерина Феоктистівна (15.12.1942) – співачка, НАР (1995). Відділення естр. режисури ГИТИСу (1981). Працювала у Волзькому нар. хорі (Куйбишев), з 1967 солістка Москонцерту. Перша виконавиця багатьох пісень. Пр. Ленін. комсомолу (1974).

ШАГАСЬВА Діана (1959) – співачка, ЗАР. Відділення естр. режисури ГИТИСу (1981). Солістка Москонцерту. Лауреат пісенних конкурсів.

ШАГАНОВ Олександр Олексійович (04.03.1965) – поет, автор текстів пісень. Моск. електротехн. ін-т зв'язку (1987). Пр. «Профи», «Овация», пр. ім. В. Катаєва.

ШАЙНСЬКИЙ Володимир Якович (12.12.1925-25.12.2017) – композитор, НАР (1986). Моск. консерваторія по кл. скрипки (1949), Бакин. консерваторія по кл. композиції (1965). В 1949-1951 скрипаль оркестру Утьосова, в 1956-1963 муз. кер. Естр. оркестру Дм. Покрасса. Основна сфера творчості – пісня, де особливу популярність набули твори для дітей. Автор мюзиклів, оперети, музики до кіно- та мультфільмів. Пр. Ленін. комсомолу (1980), Держ. пр. СРСР (1981). З 2004 у США.

ШАЛЯПІН Прохор Андрійович, спр. Андрій Андрійович Захаренков (26.11.1983) – співак, лауреат пісенних конкурсів. РАМ.

ШАМАРДІН Анатолій Вікторович (11.01.1938-27.04.2014) – співак і композитор. Горьков. ін-т інозем. мов, моск. муз. уч-ще. Працював в оркестрі Л. Утьосова. Співав багатьма мовами.

ШАМО Ігор Наумович (21.02.1925-17.08.1982) – композитор, НАУ (1975). Київ. консерваторія по кл. композиції (1951). Автор романсів, пісень, музики до спектаклів і кінофільмів. Золота медаль ім. О. Александрова (1971), Пр. Ленін. комсомолу України (1972), НПУ (1976).

ШАНГІН-БЕРЕЗОВСЬКИЙ Ген Никифорович (14.05.1930-15.04.1992) – генетик, д-р біолог. наук, автор-виконавець. Біофак МДУ (1953). Пісні складав з 1949.

ШАНДРИКОВ Володимир Романович (05.04.1940-30.01.2003) – автор-виконавець.

ШАОВ Тимур Султанович (14.07.1964) – співак, автор-виконавець. Ставропол. мед. ін-т (1987). Пісні пише з 1986.

ШАПОВАЛОВ Валерій Євгенович (14.08.1950) – співак. Працював у Москонцерті.

ШАПОВАЛОВ Іван Миколайович (28.05.1966) – муз. продюсер рос. групи «Тату» (1999-2004), співачки Nato. Саратов. мед. ін-т (1990). З 2015 у Китаї.

ШАРВАКОВ Борис Георгійович (17.05.1929-31.05.2002) – режисер мас. свят, обрядів, естр. фестивалів та концертів, проф., НАУ (1984). МГИК (1966). Працював директором Житомир. муз.-драм. т-ру, директором Київ. оперети. З 1977 головний режисер відділу фестивалів та культурних ініціатив, з 1994 генеральний директор-худож. кер. Всеукр. центру фестивалів та конц. програм.

ШАРИПОВА Аделіна Муратівна (10.05.1990) – співачка, модель, актриса, телеведуча, учасниця жіночих груп «Тутси» та «Подіум». Саратов. акад. права, театр. ін-т ім. Шукіна.

ШАРОВАТОВА Ірина (08.04.1964) – співачка, авторка пісень, учасниця рос. групи «Колибри».

ШАРОСЬВ Іоакім Георгійович (19.08.1930-23.03.2000) – режисер естради, педагог, сценарист, нар. арт. СРСР (1984), проф. (1986), акад. (1992). ГИТИС (1953). Працював у Великому т-рі, моск. т-рі естради, з 1960 був головним режисером ВГКО. З 1957 ставить театралізовані концерти, великі програми на стадіонах, у палацах спорту, Крем. Палаці з'їздів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

ШАТАЛІН Андрій Германович (06.04.1960) – аранжувальник, гітарист і клавішник рос. групи «Аліса». Ленінгр. ін-т інж. залізн. транспорту (1985).

ШАТУНОВ Юрій Васильович (06.09.1973) – вокаліст рос. групи «Ласковый май» (1986-1991). З 2000 сольна кар'єра.

ШАТУНОВСЬКИЙ Андрій Григорович (05.10.1959) – сесійний барабанщик, працював у рос. групах «Лига блюза», «Коррозия металла», «Мастер», «Моральный кодекс» та ін. Моск. муз. уч-ще.

ШАФЕРАН (спр. Шаферман) Ігор Давидович (13.02.1932-14.03.1994) – поет, письменник. Літ. ін-т (1960). Автор текстів пісень.

ШАХРІН Володимир Володимирович (22.06.1959) – гітарист, вокаліст, засновник рос. групи «Чайф». Автор пісень.

ШАЦЬКА Ніна Аркадіївна (22.04.1966) – виконавиця романсів і джазу, ЗАР (2004).

ШВАРЦ Дмитро Ріхардович (27.07.1981) – джаз. виконавець на удар. інструментах. Учасник різних колективів. СПб. техн. ун-т (2003).

ШВАРЦ (Švarcs) Егіл (15.04.1935) – латв. композитор, журналіст, продюсер. Латв. консерваторія по кл. композиції (1968). Працював гол. диригентом Ризького естр. оркестру, аранжувальником у Е. Рознера, кер. анс. супроводу співачки Л. Мондрус. З 1973 в еміграції.

ШВАРЦ Ісак Йосипович (13.05.1923-27.12.2009) – композитор, НАР (1996). Ленінгр. консерваторія по кл. композиції (1951). Автор пісень, музики до драм. спектаклів, кіно- та телефільмів. Держ. пр. РФ (1998).

ШВЕДОВА Ірина Ігорівна (28.04.1959) – актриса, співачка, сценарист, режисер. Київ. ін-т театр. мистецтва (1983). Кар'єру співачки почала в 1986, працювала в колективі Ю. Богатикова, в Київ. музик-холі, т-рі естради. Згодом сольна кар'єра.

ШЕВЄЛЄВА Галина Костянтинівна (26.12.1952-26.06.1991) – співачка, учасниця ВІА «Здравствуй, песня!».

ШЕВЛЯКОВ Михайло Вікторович (1865-07.05.1913) – актор, журналіст, перекладач опереткових лібрето, автор текстів романсів.

ШЕВЧЕНКО Євгенія Павлівна (1927-16.02.2009) – співачка, виконавиця циг. романсів. З 1943 в еміграції.

ШЕВЧЕНКО Олександр Олександрович (22.07.1961) – продюсер, композитор, вокаліст, гітарист, учасник рос. груп «Зодчие», «Дежа вю».

ШЕВЧЕНКО Тарас Григорович (09.03.1814-10.03.1861) – поет, художник, мислитель. На слова Ш. написано чимало пісень та романсів.

ШЕВЧУК Юрій Юліанович (16.05.1957) – співак, гітарист, художник, продюсер, з 1981 лідер рос. групи «ДДТ», нар. арт. Башкортостану (2005). Художньо-графіч. фак. Уфим. пед. ін-ту (1982). Знімався в кіно.

ШЕЛЕГ Михайло Володимирович (27.09.1955) – співак, аранжувальник, представник рос. шансону. Автор пісень.

ШЕНДЕРОВ Анатолій Якович, Тоні Шендер (09.06.1967) – барабанщик, учасник рос. груп «Мастер», «Рондо», «Земляне».

ШЕПЕЛЬОВ Андрій Миколайович (29.06.1958) – композитор, муз-нт, один із засновників рос. груп «Кукуруза» та «ГрАссМейстер». Моск. архіт. ін-т (1981). Працював сешнменом в ансамблях «ДДТ», «Машина времени», «Браво» та ін.

ШЕРЛІНГ Матвій Юрійович (13.10.1999) – саксофоніст. Лауреат джаз. конкурсів.

ШЕРШЕР Зіновій Ізраїлевич (12.04.1947) – співак, композитор, художник, продюсер. Курськ. пед. ін-т (1970), Ін-т образотворч. мист-ва (Нью-Йорк, 1982). Учасник різних ансамблів. З 1980 у США.

ШЕРШНЬОВА Людмила Костянтинівна (30.05.1949) – джаз. флейтистка. Донец. консерваторія по кл. флейти (1977). Учасниця джаз. фестивалів.

ШЕСТАК Надія Петрівна (21.04.1962) – співачка, НАУ (1998). КДК (1983), МПІ (1991). Лауреат пісенних конкурсів.

ШЕСТАКОВА Ніна Іванівна (11.04.1961) – співачка, НАУ (1997). Студія естр. мистецтва при лєнінгр. музик-холі (1988), відділення естр. співу ХДАК (2006). З 1981 солістка Харк. філармонії. Лауреат пісенних конкурсів.

ШИЛКЛОПЕР Аркадій Юхимович (17.10.1956) – джаз. муз-нт (валторна, флюгельгорн, альпійський ріг), композитор. МПІ (1981), Моск. експериментальна студія джаз. імпровізації (1978). Працював у Великому т-рі в анс. «Большой брасс-квintет», в Моск. філармонічному оркестрі в анс. «Moscow horn quartet». Учасник джаз. фестивалів.

ШИЛОВ Ігор Євгенович (26.03.1966) – джаз. трубоч. Ленінгр. технолог. ін-т (1988). Учасник різних колективів.

ШИНКАРУК Ірина Володимирівна (31.07.1979) – співачка, ЗАУ (2007). Філол. фак. Житомир. пед. ун-ту (2000), КНУКіМ. З 1995 солістка Держ. т-ру пісні, з 1999 солістка нац. радіо України. Лауреат пісенних конкурсів.

ШИРКО Тетяна (10.12.1992) – співачка. Київ. ін-т музики ім. Глієра. Лауреат пісенних конкурсів.

ШИРОЧЕНКО Ганна Олександрівна (1953) – співачка. ЛГІТМіК (1979). Була солісткою анс. «Поющие гитары», працювала в Псков. філармонії.

ШИФРІН Юхим, спр. Нахім Залманович Шифрін (25.03.1956) – арт. естради, актор, режисер, гуморист, співак.

ШИХОВ Олексій Святославович (12.01.1975) – виконавець на удар. інструментах. Естр.-джаз. відділення СПбГУКІ (2002). Учасник різних колективів і фестивалів.

ШИШКОВ Михайло Михайлович (27.09.1927-24.12.2005) – циг. співак, НАР (1997). Співати почав у циг. трупі Ашгабад. цирку (1939). Згодом кер. циг. анс. Союздержцирку, арт. циг. т-ру «Ромэн». Знімався в кіно.

ШКЛЯРСЬКИЙ Едмунд Мечиславович (26.09.1955) – мультиінструменталіст, поет, композитор, співак, учасник рос. групи «Пикник». Ленінгр. політехн. ін-т.

ШМЕЛЬОВ Іван Дмитрович (1912-1960) – співак. Воронеж. муз. технікум, вчився в Моск. консерваторії. Працював в муз. т-рі ім. В. Немировича-Данченка, був солістом військ. Анс. пісні та танцю, солістом Все-союз. радіо та Гастрольбюро СРСР.

ШИМІГА Тетяна Іванівна (31.12.1928-03.02.2011) – акторка оперети, театру та кіно, нар. арт. Рад. Союзу (1978). ГІТІС (1953). З 1953 солістка Моск. т-ру оперети.

ШНІТКЕ Альфред Гаррієвич (24.11.1934-03.08.1998) – композитор, ЗДМ РФ (1987). Моск. консерваторія (1958). Автор електронної музики, музики до кіно- та мультфільмів, драм. спектаклів. Держ. пр. РФ (1986, 1995).

ШНУРОВ Сергій Володимирович (13.04.1973) – муз-нт, актор, телеведучий, композитор, лідер рос. груп «Ленинград» і «Рубль». В піснях використовує ненормативну лексику.

ШОСТАКОВИЧ Дмитро Дмитрович (25.09.1906-09.08.1975) – композитор, піаніст, педагог, д-р мист. (1965), нар. арт. СРСР (1954), ГСП (1966). Ленінгр. консерваторія по кл. ф-но (1923) та композиції (1925), з 1939 її проф. В 1943-1948 проф. Моск. консерваторії. Працював піаністом-ілюстратором в лєнінгр. кінотеатрах. Автор пісень, музики до драм. спектаклів, кінофільмів, оперет. Ленін. пр. «За укрепление мира между народами» (1954), Ленін. пр. (1958), пр. ім. Сібеліуса (1958). Держ. пр. СРСР (1941-1943, 1946, 1950, 1952, 1968). Держ. пр. РФ (1974), НПУ (1976).

ШОУА Олександр В'ячеславович (26.12.1973) – композитор, співак, учасник рос. дуету «Непара».

ШПОРТЬКО Віктор Михайлович (30.10.1944-29.01.2015) – співак, НАУ (1994). Реж. відділення КДІК (1995). На професійній сцені з 1967. Працював в анс. «Водограй». З 1969 соліст різних філармоній. З 1978 у Київ. мюзик-холі, ЕСО України. Перший виконавець багатьох пісень укр. композиторів. Пр. ім. Д. Луценка «Осіньне золото».

ШТОГАРЕНКО Андрій Якович (15.10.1902-15.11.1992) – композитор, педагог, нар. арт. Рад. Союзу (1972), ГСП (1982). Харк. консерваторія по кл. композиції (1936). З 1954 викл., в 1954-1968 ректор Київ. консерваторії (з 1960 – проф.). Автор романсів, пісень, обробок укр. нар. пісень, музики до спектаклів і кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1946, 1952), НПУ (1974).

ШТУРМ Наталя Юріївна (28.06.1966) – співачка, письменниця. Моск. муз. уч-ще по кл. вокалу (1989), МГІК (1990). Знімалася в кіно.

ШУГАЛЕЙ Василь Геннадійович (31.12.1970-07.03.2004) – поет, муз-нт, продюсер («Ляпис Трубецкой», «Запрещенные барабанщики», «Би-2», «Жуки», О. Айвазов та ін.). Автор пісень.

ШУКЕНОВ Батирхан Камалович (18.05.1962-28.04.2015) – співак і композитор. Алматинська консерваторія по кл. саксофона (1985). Учасник анс. «Арай» та «A'Studio». Згодом сольна кар'єра.

ШУЛЬГІН Олександр Валерійович (25.08.1964) – композитор, муз. продюсер. Іркут. лінгвіст. ін-т, Іркут. техн. ун-т, Байкал. ун-т економіки та права, Православний Свято-Тихоновський гуманітар. ун-т. Працював у складі рок-групи «Крузи», згодом співпраця та продюсування рос. груп «Мечтать», «Моральный кодекс», «Алиса», «Мумий Тролль», «Иванушки International», «Любэ», Валерії, Д. Малікова, О. Газманова, К. Орбакайте та ін.

ШУЛЬГІНА Анна Олександрівна (21.06.1993) – актриса т-ру та кіно, співачка, телеведуча, дочка Олександра та Валерії. Театр. ін-т ім. Щукіна (2013).

ШУЛЬЖЕВСЬКИЙ Ед (Едуард Іванович) (20.05.1982) – співак і актор. Участь в мюзиклах. Естр. фак. РАТИ (2003). З 2006 сольна кар'єра.

ШУЛЬЖЕНКО Клавдія Іванівна (24.03.1906-17.06.1984) – співачка, нар. арт. СРСР (1971). ХМУ. Починала як драм. актриса у режисера М. Синельникова (Харків, 1923). З 1928 солістка Ленінгр. мюзик-холу, співає в кінотеатрах перед сеансами, працює солісткою в джаз-оркестрі Я. Скоморовського, арт. ВГКО, потім Москонцерту. Лауреат Першого Всесоюзного конкурсу артистів естради (1939). Співала на відкритті конц. залу «Россия» (1971). Перша виконавиця багатьох пісень, дала понад 15 тис. концертів. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия».

ШУМАЙЛОВ Костянтин Валентинович (20.09.1967) – муз-нт рос. груп «Кошкин дом», «Телевизор», «ДДТ».

ШУМОВ Василь Герардович (23.03.1960) – композитор, поет, продюсер, режисер. Учасник рос. групи «Центр». В 1990-2008 у США.

ШУМСЬКИЙ Леонід Григорович (10.06.1945) – співак. ГИТИС (1981). Працював у Лит. філармонії, моск. мюзик-холі, оркестрі А. Кролла, Москонцерті.

ШУРА, спр. Олександр Володимирович Медведєв (20.05.1975) – співак.

ШУРА БИ-2, спр. Олександр Миколайович Уман (03.02.1970) – білор. муз-нт, учасник групи «Би-2».

ШУРИНС Стас, спр. Станіслав Андрійович Шуринс (01.06.1990) – співак, автор пісень. Переможець «Фабрики зірок-3».

ШУРОВ Дмитро Ігорович (31.10.1981) – співак, клавішник, соліст проекту «Ріанобой», учасник групи «Океан Ельзи» (2001-2004), клавішник у групі Земфіри (2006-2009). Автор музики до кінофільмів.

ШУРОВ (спр. Ліфшиць) Олександр Ізраїлевич (19.08.1906-18.12.1995) – арт. естради, сатирик-куплетист, НАР (1979). Харк. муз.-драм. технікум (1925). Після закінчення актор живої газети «Синяя блуза». З 1946 виступав у складі муз.-сатир. дуету з М. Рикунінім.

ШУРОЧКИН Володимир В'ячеславович (12.04.1966) – співак, учасник рос. групи «Ласковый май», батько та продюсер Ньюсі.

ШУФУТИНСЬКИЙ Михайло Захарович (13.04.1948) – співак, аранжувальник, продюсер, ЗАР (2013). Дир-хор. відділення Моск. муз. уч-ща (1969). Працював у Москонцерті, робив аранжування для вок. квартету «Аккорд», був кер. ВІА «Лейся, песня!», співав у ресторанах. З 1981 живе в США, в 2003 повернувся. З 1993 віддає перевагу естр. пісням. Один із перших почав використовувати в піснях шансонного спрямування бек-вокал і високоякісні аранжування. Автор пісень, музики до кінофільмів.

ЩЕГЛОВ Борис Григорович (19.11.1939) – інж.-геофізик, автор-виконавець. Моск. ін-т нафтохім. та газової промисловості (1966). Пісні складає з 1956.

ЩЕГОЛЕВА Ганна Сергіївна (15.05.1987) – учасниця рос. групи «Лицей».

ЩЕДРИН Родіон Костянтинович (16.12.1932) – композитор, нар. арт. СРСР (1981). Моск. консерваторія по кл. ф-но та композиції (1955). Автор пісень, музики до драм. вистав, кінофільмів. Держ. пр. СРСР (1972), Ленін. пр. (1984), Держ. пр. РФ (1992).

ЩЕЛКОВА (Мільченко) Наталя Миколаївна (06.04.1990) – співачка, актриса, гітаристка рос. групи «Ранетки» (з 2005).

ЩЕРБАК Станіслав Іванович (24.02.1948-24.01.2007) – автор-виконавець. Лауреат пісенних конкурсів.

ЩЕРБАКОВ Михайло Костянтинович (27.03.1963) – автор-виконавець, філолог. МДУ (1988). Пісні пише з 1981.

ЩЕРБІН Віктор Кузьмич (28.06.1946) – виконавець на удар. інструментах, перкусіоніст. Учасник різних колективів.

ЩЕРБІНІН Олег Миколайович (30.11.1932) – фізик-експериментатор, автор-виконавець, канд. фіз.-матем. наук. Ленінгр. політехн. ін.-т (1956). Пісні складає з 1959.

ЩИГОЛЕВ Олександр Анатолійович (08.04.1973) – барабанщик рос. групи «Король и Шут».

ЩУКІН Володимир Іванович (09.09.1946) – тромбоніст, аранжувальник, кер. оркестру. Литов. консерваторія по кл. тромбона (1976).

ЩУКІН Микола Миколайович (15.06.1924-25.07.1999) – співак, ЗАР (1984). Професійну діяльність почав у 1946, працював у різних містах, філармоніях, на естр. майданчиках, із різними джаз-оркестрами, у ресторанах, кінотеатрах. З 1959 соліст Укрконцерту, з 1969 соліст творч. майстерні естр. вокалістів та інструменталістів конц. об'єднання «Естрада» при Москонцерті.

ЩУКІН Яків Васильович (1856-1926) – театр. підприємець. До 1917 був хазяїном саду та т-ру «Эрмитаж» у Москві.

Ю, Я

ЮДАНОВА Олена Миколаївна (22.03.1957) – співачка, авторка-виконавиця, учасниця рос. групи «Колибри». Ленінгр. кораблебуд. ін.-т.

ЮЗБАШЯН Ерна Миколаївна (16.12.1958) – співачка, засл. арт. Вірменії. Бакин. муз. уч-ще (1979). Працювала солісткою Держ. анс. пісні та танцю Азербайджану, ВІА «Гая». З 1983 солістка Держтелерадіо Вірменії. Лауреат пісенних конкурсів. З 1990-х у США.

ЮЛІАН, спр. Юліан Вікторович Васін (15.08.1973) – співак, ЗАР (1999). Естр. відділення ГИТИСу (1994). Лауреат пісенних конкурсів.

ЮР'ЄВ Євген Дмитрович (1882-1911) – поет, композитор, автор романсів.

ЮР'ЄВА Ізабелла Данилівна (07.09.1899-20.01.2000) – співачка, НАР (1992). Співала в кінотеатрах Л-да перед сеансами, давала сольні концерти. Її називали «мадам вічний аншлаґ». У репертуарі були циг. пісні, які співала з великою майстерністю (за що її називали «білою циганкою»). Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия». Держ. пр. РФ (1999).

ЮРІЙ Валерій Валентинович (22.12.1966) – співак, ЗАР, учасник рос. групи «На-На».

ЮРОВСЬКА (Панкратова) Катерина Миколаївна (1886-1949) – співачка. Перші виступи в 1908 у складі хору рос. пісні. З 1917 сольна кар'єра.

ЮРОВСЬКА Ольга Йосипівна (12.01.1911-01.03.1977) – актриса муз. комедії. Київ. консерваторія (1935). В 1935-1960 в Київ. т-рі муз. комедії.

ЮТА, спр. Анна Володимирівна Осипова (20.06.1979) – співачка, авторка-виконавиця, композитор, учасниця групи «Юта». З 2012 сольна кар'єра. Виступає під ім'ям Анна Герцен.

ЮХІНА Гертруда Георгіївна (30.01.1939) – співачка. ЛГУ. Працювала в оркестрі А. Бадхена, Ленконцерті. З початку 1990-х в еміграції (США, Канада, Ізраїль).

ЯБЧАНІК Володимир Богданович (21.09.1965) – співак, поет, актор мюзиклів. Симфероп. театр. ін.-т (1993).

ЯГОЛЬНИК Олександр (30.08.1970) – композитор, продюсер, поет, журналіст, автор пісень. Фак. журналістики Київ. ун-ту.

ЯДОВ (спр. Давидов) Яків Петрович (1873-05.09.1940) – естр. драматург. Автор куплетів, частівок, текстів пісень.

ЯЖЕВИКА – див. *В. Которова*.

ЯКОВЛЄВ Дмитро Валерійович (21.02.1978) – співак, автор пісень.

ЯКОВЛЄВ Олег Жамсараєвич (18.11.1969-29.06.2017) – співак, учасник рос. групи «Иванушки International» (1998-2013). ГИТИС. З 2012 сольна кар'єра.

ЯКОВЛЄВ Олександр Володимирович (27.02.1962) – співак, композитор, співзасновник рос. груп «Биоконструктор», «Био». Моск. авіац. ін.-т.

ЯКУШЕВ Юрій Олексійович (27.12.1943-10.06.2011) – муз.-нт, композитор, аранжувальник, ЗДМР (1997). Моск. муз. уч-ще по кл. контрабаса. Автор пісень, музики до кінофільмів.

ЯКУШЕВА Ада (Аріадна) Адамівна (24.01.1934-06.10.2012) – радіожурналістка, автор-виконавець. Фак. рос. мови і літератури МПІ (1956). Пісні писала з 1954 р.

ЯКУШЕНКО Ігор Васильович (15.04.1932-08.03.1999) – композитор, піаніст, ЗДМ РФ (1982). МПІ по кл. композиції (1956). Працював на радіо та в т-рі. Співпрацював із відомим джаз. виконавцями та оркестрами. Автор пісень, естр.-джаз. творів, мюзиклів, музики до радіоспектаклів, кіно- і мультфільмів.

ЯЛОВА Олена Валентинівна (10.08.1962) – джаз. вокалістка. Працювала в клубах, ресторанах, різних колективах.

ЯНЕТ Микола Якович (07.06.1893-04.04.1978) – арт. і реж. оперети, НАР (1959). Працював актором в т-рах оперети.

ЯНІВСЬКИЙ Богдан/Юрій Ярославович (04.07.1941-2005) – композитор, піаніст, проф., НАУ (1991). Львів. консерваторія по кл. ф-но (1967) та композиції (1978). Автор пісень, музики до драм. вистав, мультфільмів, телефільмів. НПУ (1997).

ЯНКОВСЬКИЙ Дмитро Євгенович (17.10.1986) – оперний та естр. співак, соліст моск. т-ру «Геликон-опера». СПбГАТИ. Участь у мюзиклах.

ЯНЧЕНКО Микола Олександрович (14.12.1959) – співак, композитор, НАУ (2016).

ЯРЕМЧУК Марія Назарівна (02.03.1993) – співачка, дочка Назарія-старшого. Муз. уч-ще, Чернів. ун-т.

ЯРЕМЧУК Дмитро Назарович (19.02.1976) – співак, син Назарія-старшого, брат Назарія-мол., ЗАУ (2004). КНМАУ (2001).

ЯРЕМЧУК-мол. Назарій Назарович (23.03.1977) – співак, син Назарія-старшого, брат Дмитра, ЗАУ (2004).

ЯРЕМЧУК-ст. Назарій Назарович (30.11.1951-30.06.1995) – співак, НАУ (1987). Географ. фак. Чернів. ун-ту (1975), реж. відділення КДК (1975). В 1970-1995 соліст, згодом худож. кер. анс. «Смерічка» Чернів. філармонії. Лауреат пісенних конкурсів. Пр. Ленін. комсомолу України (1982), НПУ (1995).

ЯРМОЛЕНКО Анатолій Іванович (15.11.1947) – співак, кер. білор. анс. «Сябрь», нар. арт. Білорусії.

ЯРОВА Тетяна Андріївна (24.07.1953) – композитор, авторка пісень, мюзиклів. Одес. консерваторія по кл. композиції.

ЯРОВИНСЬКИЙ Борис Львович (11.03.1922-29.12.2000) – композитор, НАУ (1977). Моск. (1949) і Харк. (1949) консерваторії. Автор муз. комедій, романсів, обробок нар. пісень, музики до драм. вистав і кінофільмів.

ЯРОВИЦІН Володимир – див. *Владіяр*.

ЯРОСЛАВА, спр. Ярослава Володимирівна Красильнікова (24.06.1979) – співачка, гітаристка, авторка пісень. Донец. муз. акад. по кл. гітари (2001).

ЯРОСЛАВСЬКА Леся, спр. Олеся Володимирівна Ярославська (20.03.1981) – співачка, учасниця телепроекту «Фабрика звезд-3», рос. групи «Тутси» (2004-2012). Ін-т сучасн. мистецтва (2006).

ЯРОШЕВСЬКИЙ Леонід Володимирович (01.06.1960) – джаз. піаніст і саксофоніст. Саратов. муз. уч-ще.

ЯРУШИН Валерій Іванович (12.06.1949) – співак, бас-гітарист, кер. рос. груп «Ариэль», «Иваныч», ЗАР (1987). Челяб. ін-т культури. Автор обробок і пісень, крупних театр. форм.

ЯСЕНІЯ, спр. Нана Арахамія (14.05.1992) – співачка. Лауреат пісенних конкурсів.

ЯУНЗЕМ Ірма Петрівна (27.09.1897-17.04.1975) – співачка, фольклорист, НАР (1957). Петроград. консерваторія по кл. вокалу (1917). В 1925-1963 солістка Моск. філармонії, з 1961 по 1975 педагог ВТМЭИ. Першою в СРСР виконувала пісні народів світу на нац. мовах (понад 60). У репертуарі налічувалося понад 5 тис. зразків пісенної творчості 60 народностей Рад. Союзу та ін. країн.

ЯУТАКАЙТЕ (Jautakaitė) Гінтаре (04.06.1958) – литов. співачка. Джаз. фак. Литов. консерваторії по кл. джаз. ф-но. Працювала в анс. «Эхо», в Каунас. муз. т-рі. Лауреат пісенних конкурсів. Авторка пісень. З 1983 в еміграції.

ЯХНІН Леонід Львович (11.07.1937) – поет, письменник, драматург, автор текстів пісень.

ЯШУНСЬКА Анна Ілівна (07.05.1935-02.11.2004) – лікар-травматолог, автор-виконавець.

ЯЩЕНКО Зоя Миколаївна (29.02.1972) – співачка, лідер рос. групи «Белая гвардия». Фак. журналістики МГУ.

Іноземна частина

A

З метою економії місця у назвах деяких іноземних груп випущена частка the.

- ААРОН** (Aaron) Лі, спр. Карен Лінн Грінінг (21.07.1962) – канад. співачка. Одна з перших на поч. 1980-х досягла успіху й визнання на хеві-металевій сцені США та Європи. Була своєрідним взірцем для наслідування металісток.
- АБДУЛ** (Abdul) Пола Джулі (19.06.1962) – амер. співачка, танцівниця, хореограф, телеведуча. Працювала в різних театр. трупях. У Голлівуді ставить танці та сцен. рухи багатьом поп-зіркам. Пр. MTV, «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.
- АБДУЛ-МАЛІК** (Abdul-Malic) Ахмед, спр. Сем Гілл (30.01.1927-02.10.1993) – амер. джаз. муз-нт (етнічні інструменти, к-б). Представник модерн-джазу. Виступав у багатьох анс. Пр. «Pioneer In Jazz Award» (1984).
- АБЕРКРОМБІ** (Abercrombie) Джон (16.12.1944) – амер. джаз. гітарист. Працював з багатьма відомими виконавцями та колективами.
- АБРАМС** (Abrams) Махал Ричард (19.09.1930) – амер. джаз. мультиінструменталіст (синтезатор, ф-но, гобой, віолончель), бендлідер, композитор. Один із лідерів чиказ. шк. авангард. джазу.
- АБРАХАМ** (Abraham) Пал (02.11.1892-06.05.1960) – угор. композитор і диригент. Будапешт. муз. акад. (1916). Автор оперет, мюзиклів, музики до кінофільмів.
- АБРАХАМС** (Abrahams) Майк Тімоті (07.04.1943) – англ. гітарист, співак, композитор. Учасник численних груп, в т.ч. і «Jethro Tull».
- АВАЛОН** (Avalon) Френкі, спр. Френсіс Аваллоне (18.09.1940) – амер. співак і актор. Знімався в кіно.
- АГІЛЕРА** (Aguilera) Кристина Марія (18.12.1980) – амер. співачка, танцівниця, актриса, продюсер, філантроп. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.
- АДАМО** (Adamo) Сальваторе (01.11.1943) – бельг. співак і композитор. У творчості поєднує традиції франц. шансону й естр. пісні. Знімався в кіно. Автор пісень, книги. Пр. Бельг. союзу письменників і поетів, лицар Бельг. короля (2001, перший серед попул. виконавців).
- АДАМС** (Adams) Брайан Гай (05.11.1959) – канад. співак, гітарист, композитор, фотограф. З 1976 виступав у складі рок-груп, згодом сольна кар'єра. Автор пісень, музики до кінофільмів. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.
- АДАМС** (Adams) Вікторія – див. *Бекхем В.*
- АДАМС** (Adams) Джордж (29.04.1940-14.11.1992) – амер. джаз. муз-нт (тенор-сакс., фл., бас-кл.), вокаліст, кер. анс. Представник фрі-джазу, креативного джазу.
- АДАМС** (Adams) Іоланда Іветт (27.08.1961) – амер. співачка та актриса. Університ. освіта. Пр. Gospel Music Association's Dove Awards, нагороди American Music Award, Soul Train Music Award, BET Awards. Пр. «Греммі».
- АДАМС** (Adams) Марія (19.10.1925-23.02.1998) – амер. співачка стилів госпел, ритм-енд-блюз. Співпрацювала з оркестрами.
- АДАМС** (Adams) Парк (08.10.1930-10.09.1986) – амер. джаз. муз-нт (сакс., кл.), кер. анс. Представник стилів свінг, прогресивного джазу, модерн-джазу. Пр. «Греммі».
- АДАМС** (Adams) Райан (05.11.1974) – амер. співак і композитор.
- АДАМСКІ** (Adamski), спр. Адам Пол Тінлі (04.12.1967) – англ. продюсер, клавішник і співак.
- АДАМСОН** (Adamson) Стюарт (11.04.1958-16.12.2001) – гітарист і вокаліст англ. груп «Skids» і «Big Country».
- АДЖАНІ** (Adjani) Ізабель Ясмін (27.06.1955) – франц. актриса і співачка. Знімалася в кіно.
- АДЖРАМ** (Ajram) Ненсі (16.05.1983) – ліван. поп-виконавиця.
- АДЕЛЬ** (Adele) Лорі Блу Едкінс (05.05.1988) – англ. співачка, авторка пісень. Лондон. шк. виконав. мист-ва та технологій (2006). Орден Чл. Брит. імперії. Пр. «Греммі», Brit Awards, «Оскар», «Золотий глобус».
- АДЛЕР** (Adler) Ларрі, спр. Лоуренс Сесіл Адлер (10.02.1914-06.08.2001) – амер. джаз. виконавець-віртуоз на губній гармонії, композитор. Знімався в кіно.
- АДЛЕР** (Adler) Лу (13.12.1933) – амер. композитор, продюсер, менеджер, бізнесмен. Одна із значних фігур раннього періоду розвитку рок-музики. Працював у кіно, т-рі, вар'єте. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2013).
- АДЛЕР** (Adler) Стівен (22.01.1965) – ударник амер. групи «Guns'n'Roses» (1985-1990).
- АЗАЛІЯ** (Azalea) Іггі (07.06.1990), спр. Аметист Амелія Келлі – австрал.-амер. хіп-хоп-виконавиця, авторка пісень.
- АЗНАВУР** (Aznavour) Шарль, спр. Шахнур Вахінак Азнавурян (22.05.1924) – франц. співак, актор, композитор, поет вірмен. походження. Видатний представник муз. культури Франції, ім'я якого стоїть в одному ряду з іменами Е. Піаф, М. Шевальє, Ж. Брассенса. Його називають «кращим франц. співаком блюзу», «франц. Френком Сінатрою», «останнім велетнем паризького мюзик-холу». Основу творчості складають любовна лірика, біогр. пісні та поеми, присвячені долі «маленької людини». В репертуарі понад тисячу пісень. Співає багатьма мовами. Автор понад 1300 пісень, мюзиклів, музики до кінофільмів. Має чимало різних нагород:

Нац. пр. Франції у галузі літератури та мистецтва (1987), орден Леопольда Другого за вклад у розвиток франкомовної культури (2004) та ін. Знімався в кіно. Мешкає в Швейцарії.

АЙДОЛ (Idol) Біллі, спр. Уільям Майкл Алберт Броуд (30.11.1955) – англ. співак, гітарист, композитор, учасник англ. панк-групи «Generation X». З 1981 у США. Сольна кар'єра.

АЙЗЕК (Isaak) Кріс (26.06.1956) – амер. співак, гітарист, композитор, кіноактор. Університет. освіта. Міжнар. рок-премія «Кращий вокаліст 1991 р.».

АЙЗЛІ (Isley) Ерні (07.03.1952) – учасник амер. родинного тріо «Isley Brothers». Були уведені до Залу слави рок-н-ролу (1992).

АЙЗЛІ (Isley) Марвін (1944-07.06.2010) – учасник амер. родинного тріо «Isley Brothers». Були уведені до Залу слави рок-н-ролу (1992).

АЙЗЛІ (Isley) О'Келлі (25.12.1937-31.03.1986) – учасник амер. родинного тріо «Isley Brothers». Були уведені до Залу слави рок-н-ролу (1992).

АЙЗЛІ (Isley) Роналд (21.05.1941) – учасник. амер. родинного тріо «Isley Brothers». Були уведені до Залу слави рок-н-ролу (1992).

АЙЗЛІ (Isley) Рудольф (01.04.1939) – учасник амер. родинного тріо «Isley Brothers». Були уведені до Залу слави рок-н-ролу (1992).

АЙКЕН (Aiken) Керол/Каролін (08.08.1955) – амер. фолк-співачка та гітаристка.

АЙНХАЙТ (Einheit) Франк, спр. Франк Мартін Штраусс (18.12.1958) – учасник нім. груп «Palais Schaumburg», «Abwaerts», «Einstürzende Neubauten». Знімався в кіно.

АЙОММІ (Iommi) Тоні, спр. Френк Ентоні Айоммі (19.02.1948) – автор пісень, продюсер, гітарист англ. групи «Black Sabbath». З 1996 сольна кар'єра. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

АЙС (Ice) Ванілла, спр. Роберт Метью Ван Уінкл (31.10.1967) – амер. реп-співак. Знімався в кіно.

АЙС-ТІ (Ice-T), спр. Трейсі Марроу (16.02.1958) – амер. співак-репер, представник бандит. репу, композитор, кіноактор. Пр. «Греммі».

АКІЙОШІ (Akiyoshi) Тошико (12.12.1929) – амер. джаз. піаністка, композитор, аранжувальник, кер. анс., бендлідер, за походженням японка. Учасниця джаз. фестивалів.

АККЕРМАН (Akkerman) Ян (24.12.1946) – голланд. гітарист і композитор, студійний муз-нт, учасник груп «Johnny & the Cellar rockers» і «Focus».

АЛЕКСАНДЕР (Alexander) Артур (10.05.1940-09.06.1993) – амер. соул-блюз. (пізніше кантрі) співак і автор пісень.

АЛЕКСАНДЕР (Alexander) Джордж, спр. Алекс Янг (28.12.1947) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Grapefruit».

АЛЕКСАНДЕР (Alexander) Монті (06.06.1944) – амер. джаз. піаніст. Представник модерн-джазу.

АЛЕКСІЯ (Alexia), спр. Алессія Аквілані (19.05.1967) – італ. співачка. Лауреат пісennих конкурсів.

АЛІ (Ali) Рашид, спр. Роберт Паттерсон (01.07.1935) – амер. джаз. муз-нт (ударні, перкаши). Стильова орієнтація – модерн-джаз, фрі-джаз, рок-джаз, ф'южн.

АЛІЗЕ (Alizée), спр. Алізе Жакоте (21.08.1984) – франц. співачка, танцівниця, філантроп.

АЛІЯ (Aaliyah), спр. Алія Дана Хотон (16.01.1979-25.08.2001) – амер. співачка, танцівниця, актриса, модель. Знімалася в кіно.

АЛЛАН (Allan) Гаррі (05.12.1967) – амер. виконавець кантрі-музики.

АЛЛАНСОН (Allanson) Сюзі (17.03.1952) – амер. кантрі-, поп-співачка та актриса. Участь в рок-операх.

АЛЛЕН (Allen) Верден (26.05.1944) – клавішник англ. групи «Mott the Hoople» (1969-2013).

АЛЛЕН (Allen) Гаррі (12.10.1966) – амер. джаз. тенор-саксофоніст.

АЛЛЕН (Allen) Генрі (07.01.1908-17.04.1967) – амер. джаз. муз-нт (тр., вокал), бендлідер. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

АЛЛЕН (Allen) Деббі (16.01.1950) – амер. співачка, актриса, режисер, хореограф, танцівниця, продюсер. Знімалася в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (1991). Пр. «Еммі», «Золотий глобус».

АЛЛЕН (Allen) Дебора, спр. Дебора Лінн Турман (30.09.1953) – амер. актриса та співачка.

АЛЛЕН (Allen) Лілі Роуз Беатріс (02.05.1985) – брит. співачка, авторка пісень, актриса, телеведуча, модельєр. Має численні премії.

АЛЛЕН (Allen) Маршалл (25.05.1924) – амер. джаз. муз-нт (альт-сакс., фл., гобой). Представник креативного та фрі джазу.

АЛЛЕН (Allen) Рекс Елві (31.12.1920-17.12.1999) – амер. кантрі-співак, гітарист, кіноактор, композитор. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

АЛЛЕН (Allen) Ричард Джон Сіріл (01.11.1963) – ударник англ. групи «Def Leppard» (без лівої руки, для нього була сконструйована спеціальна ударна установка).

АЛЛЕН (Allen) Рік (28.01.1946) – гітарист амер. групи «Box Tops».

АЛЛЕН (Allen) Род, спр. Родні Бейндрідж (31.03.1944-11.01.2008) – бас-гітарист та вокаліст англ. групи «Fortunes».

АЛЛЕН (Allen) Розалі, спр. Джулія Марлен Бедра (27.06.1924-24.09.2003) – амер. кантрі-співачка.

АЛЛЕН (Allen) Френк, спр. Френсіс Рено Макнейс (14.12.1943) – бас-гітарист англ. групи «Searchers».

АЛЛЕН (Allan) Чед, спр. Аллен Кобель (29.03.1943) – засновник, гітарист і вокаліст канад. групи «Guess Who».

АЛЛІСОН (Allison) Рік, спр. Ерік Влемінкс (17.07.1964) – бельг. композитор, автор пісень.

АЛМЕЙДА (Almeida) Лоріндо (Лауріндо) (02.09.1917-26.07.1995) – амер. джаз. гітарист, кер. анс., бендлідер, композитор.

АЛМЕР (Ulmer) Джеймс (02.02.1942) – амер. джаз. гітарист, вокаліст, кер. анс. Учасник різних груп («Blood & the Blood Brothers», «Jazz Messengers», «Music Revelation Ensemble»). Один із засновників напряму фрі-фанк. Гітарний стиль А. відрізняється віртуозністю, інд. характером імпровізації.

АЛМОНД (Almond) Марк Пітер (09.07.1957) – англ. співак, композитор, поет. Працював у групі «Soft Cell», згодом сольна кар'єра.

АЛОНСО (Alonso) Марія Кончіта, спр. Марія Консепсьон Алонсо Бустильо (29.06.1957) – венесуел. співачка, актриса, модель, авторка пісень. Участь у фільмах, різноманітних шоу.

АЛПЕРТ (Alpert) Герб (31.03.1935) – амер. джаз. трубач, бендлідер, аранжувальник, композитор. Очолював різні шоу-бенди джаз. орієнтації. Працював у Голлівуді як сесійний муз-нт, озвучував фільми. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

АЛЬТШУЛ (Altschul) Баррі (06.01.1943) – амер. джаз. муз-нт (ударні, перкусія, маримба), кер. анс. Один із провідних виконавців на удар. інструментах у джазі 1970-1980-х.

АМБРОЗЕТТИ (Ambrosetti) Франко (10.12.1941) – швейцар. джаз. трубач, піаніст, композитор, представник модерн-джазу.

АМЕНТ (Ament) Джефф (10.03.1963) – амер. рок-муз-нт, бас-гітарист, один із засновників групи «Pearl Jam».

АММОНС (Ammons) Алберт (23.09.1907-02.12.1949) – амер. джаз. піаніст, один із провідних представників класич. фортеп. блюзу та бугі-вугі. На цій основі синтезував елементи страйд-стилю та свінгу. В 1934-1938 був кер. оркестру. Автор фортеп. п'єс.

АМОРОЗІ (Amorosi) Ванесса (08.08.1981) – австрал. співачка, авторка пісень.

АМУРО (Amuro) Наміе (20.09.1977) – япон. поп-співачка.

АНАСТАСІО (Anastasio) Трей (30.09.1964) – амер. гітарист. композитор, вокаліст. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

АНДЕРВУД (Underwood) Керрі Мері (10.03.1983) – амер. кантрі-співачка. Пр. «Греммі».

АНДЕРС (Anders) Томас, спр. Бернд Вайдунг (01.03.1963) – співак, композитор, учасник разом із продюсером і композитором Д. Боленом нім. групи «Modern Talking» (1983-2003).

АНДЕРСОН (Anderson) Джон Рой (25.10.1944) – композитор, вокаліст англ. групи «Yes». Брав участь як сесійний муз-нт у записах різних виконавців («King Crimson», М. Олдфілд).

АНДЕРСОН (Anderson) Емма (10.06.1967) – гітаристка англ. групи «Lush».

АНДЕРСОН (Anderson) Ернестайн Ірен (11.11.1928-10.03.2016) – амер. співачка (соул, джаз). Працювала з різними джаз. муз-нтами та оркестрами.

АНДЕРСОН (Anderson) Іві, спр. Марія Андерсон (10.07.1905-28.12.1949) – амер. джаз. співачка, представниця стилю свінг. Знімалася в кіно.

АНДЕРСОН (Anderson) Лаура Філіпс (05.06.1947) – амер. співачка, композитор, поетеса, скульптор, арт. розмовного жанру. Авторка музики до кінофільмів.

АНДЕРСОН (Anderson) Лерой (29.06.1908-18.05.1975) – амер. джаз. композитор, аранжувальник, бендлідер. Представник модерн-джазу, симфо-джазу. Посмертно зарахований до «Галереї слави пісенних композиторів» (1988). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

АНДЕРСОН (Anderson) Лінн Рене (26.09.1947-30.07.2015) – амер. кантрі- та поп-співачка, гітаристка, авторка пісень. Пр. «Греммі».

АНДЕРСОН (Anderson) Маріан (27.02.1897-08.04.1993) – амер. співачка. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

АНДЕРСОН (Anderson) Ян/Йен (10.08.1947) – вокаліст, флейтист, засновник, автор музики та текстів брит. групи «Jethro Tull». Виступав із сольними проектами. Орден Чл. Брит. імперії.

АНДЕРССОН (Andersson) Бенні (16.12.1946) – співак, композитор, продюсер, клавішник швед. квартету «ABBA».

АНКА (Anka) Пол Алберт (03.07.1941) – амер.-канад. співак і композитор, за походженням сирієць. Автор музики до кінофільмів, постановник мюзиклів. Знімався в кіно. Пр. «Chevalier des arts et letters». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

АНСЕЛЬМО (Anselmo) Філ (30.06.1968) – амер. муз-нт, продюсер, вокаліст групи «Pantera» та ін.

АНТ (Ant) Адам, спр. Стюарт Леслі Годдарт (03.11.1954) – композитор і вокаліст. Засновник англ. групи «Adam & the Ants». З 1982 сольна кар'єра.

АНТОНАЧЧІ (Antonacci) Бьяджо (09.11.1963) – італ. співак, автор пісень. Лауреат пісенних конкурсів. Пр. World Music Awards.

АППІСІ (Appice) Вінсент/Вінні (13.09.1957) – амер. барабанщик, учасник груп «Black Sabbath», «Dio», «Heaven and Hell», брат Карміна.

АППІСІ (Appice) Кармін (15.12.1946) – ударник і вокаліст груп «Cactus», «Vanilla Fudge» (США) і «Beck, Bogert & Appice» (Англ.), брат Вінсента.

АПТОН (Upton) Стів (24.05.1946) – ударник англ. групи «Wishbone Ash» (1969-1990).

АРАЙА (Araya) Том, спр. Томас Енріке Арайа Діас (06.06.1961) – амер. вокаліст і бас-гітарист чилійськ. походження амер. групи «Slayer».

АРБАС (Arbus) Дейв (08.10.1941) – засновник, муз-нт (скрипка, сакс., фл.) англ. групи «East of Eden».

АРВІЗУ (Arvizu) Реджинальд (02.11.1969) – бас-гітарист амер. групи «Когн».

АРГІРОВИ Благовест і Святослав (23.04.1959) – болг. вок. дует, брати-близнюки. Болг. консерваторія: Святослав по кл. ф-но, Благовест – віолончелі, разом – по кл. вокалу та композиції. З 1974 Благовест був солістом Пловдив. філармонії. Співають багатьма мовами. Знімалися в кіно.

АРДЖЕНТ (Argent) Род (14.06.1945) – аранжувальник, клавішник, вокаліст англ. груп «Zombies» та «Argent».

АРДІ (Hardy) Франсуаза Мадлен (17.01.1944) – франц. співачка, актриса, астролог.

АРЕНА (Arena) Тіна Філіппіна Лідія (01.11.1967) – австрал. співачка, актриса, піаністка, авторка пісень, сценарист, продюсер.

АРЛЕН (Arlen) Гарольд, спр. Хаїм Арлук (15.02.1905-23.04.1986) – амер. джаз. піаніст, співак, композитор, аранжувальник. З 1920 почав виступати як піаніст, кер. інстр. тріо у барах, нічних клубах, на річкових пароплавах. З 1925 складав музику та пісні для ревію та шоу, для бродв. т-рів, кіномузику для Голлівуду. Поряд із К. Портером, Д. Керном, І. Берліном, Д. Гершвіним був визнаний одним із класиків амер. муз. т-ру.

АРМАТРЕЙДІНГ (Armatrading) Джоан (09.12.1950) – англ. співачка, гітаристка, композитор, продюсер. У своїй творчості поєднує фолк, регі, соул і рок-н-рол. Орден Чл. Брит. імперії (2001).

АРМСТРОНГ (Armstrong) Біллі Джо (17.02.1922) – вокаліст, гітарист, актор, продюсер амер. групи «Green Day».

АРМСТРОНГ (Armstrong) Лілліан, спр. Лілліан Хардін (03.02.1898-27.08.1971) – амер. співачка, композитор, піаністка. Співпрацювала з різними муз-нтами та колективами.

АРМСТРОНГ (Armstrong) Луї(с) Даніел (04.07.1900-06.07.1971) – амер. джаз. трубач, співак, бендлідер, композитор, один із крупних представників джазу. Був учасником джаз. колективів і складів, виступав із багатьма відомими виконавцями. Створив своєрідний експресивний стиль гри на трубі та пов'язаний із ним стиль вок. виконавства. Був одним із перших, хто застосував інстр. спів (скет). Як трубач-віртуоз був удостоєний вищих нагород на конкурсах джаз-оркестрів. З 1930-х знімався в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

АРМСТРОНГ (Armstrong) Френкі (13.01.1941) – сліпа англ. фолк-виконавиця, письменниця, громад. діячка. Участь у фолк-фестивалях.

АРНОЛД (Arnold) Білі Бой, спр. Віллі Арнолд (16.09.1935) – амер. блюз. вокаліст, виконавець на губній гармонії, представник чиказ. стилю.

АРНОЛД (Arnold) Едді, спр. Ричард Едвард Арнолд (15.05.1918-08.05.2008) – амер. кантрі-виконавець. Був уведений до Залу слави кантрі-музики (1966). Нац. медаль США в галузі мистецтв.

АРНОЛД (Arnold) Пі Пі, спр. Патрісія Арнолд (03.10.1946) – амер. співачка. Була бек-вокалісткою в тріо «Ikettes», учасницею «Small faces» та «Nice», згодом сольна кар'єра, виступи у муз. т-рах, зйомки у телешоу та мильних операх.

АРТУР (Arthur) Джозеф (28.09.1971) – амер. автор-виконавець.

АРТУР (Arthur) Нейл (15.06.1958) – вокаліст і клавішник англ. дуету «Blancmange».

АСКЬЮ (Askew) Стів (09.12.1957) – гітарист англ. групи «Kajagoogoo».

АССИА (Assia) Ліз, спр. Роза-Міна Шерер (03.03.1924) – швейц. співачка, переможниця «Євробачення-1956».

АСТЕР (Astaire) Фред, спр. Фредерік Аустерліц (10.05.1899-22.06.1987) – амер. танцюрист, співак та актор. Знімався в кіно. Пр. «Оскар» (1949).

АСТОН (Aston) Джей (04.05.1961) – вокаліст англ. групи «Bucks Fizz», змодельованої за зразком «ABBA».

АТАРІ (Atari) Галі (29.12.1953) – ізраїл. співачка, актриса, переможниця «Євробачення-1979». Знімалася в кіно.

АТКІНС (Atkins) Джеффри (Джа Рул) (29.02.1976) – амер. репер і актор.

АТКІНС (Atkins) Чет/Честер Бертон (20.06.1924-30.06.2001) – амер. гітарист, композитор, продюсер, аранжувальник. Випрацював нове для свого часу звучання соло-гітари, яке згодом було прийнято всіма виконавцями раннього рок-н-ролу. Йому також належить розробка т.зв. нешвілл. шк. виконання музики кантрі-енд-вестерн. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу.

АТКІНСОН (Atkinson) Пол (19.03.1946-01.04.2004) – гітарист англ. групи «Zombies».

АФАНАСЬЄФ (Afanasieff) Уолтер, спр. Володимир Микитович Афанасьєв (10.02.1958) – амер. композитор, продюсер. Писав саундтреки до голлівуд. кінофільмів. Пр. «Греммі».

АШБА (Ashba) Діджей, спр. Дарен Джей Ашба (10.11.1972) – гітарист, композитор, саунд-продюсер, учасник амер. групи «Guns'n'Roses» (з 2009).

АШЕР (Usher), спр. Ашер Терренс Раймонд IV (14.10.1978) – амер. співак і актор. Пр. «Греммі», «World Music Awards», «American Music Awards», «Billboard Music Awards».

АШМЕН (Ashman) Метью Джеймс (03.11.1960-21.11.1995) – гітарист англ. груп «Adam & the Ants», «Bow Wow Wow» та ін.

Б

БАДАЛАМЕНТІ (Badalamenti) Анджело, спр. Енді Бадале (22.03.1937) – амер. піаніст, композитор. Автор музики до кінофільмів і телесеріалів.

БАДІ (Badi) Шимен (30.10.1982) – франц. співачка алжир. походження.

БАДУ (Badu) Еріка, спр. Еріка Ебі Райт (26.02.1971) – амер. соул-співачка.

БАЕЗ (Baez) Джоан Чендоз (09.01.1941) – амер. співачка, композитор, фолксингер, інтерпретатор фольклору та пісень протесту. Акомпанує собі на гітарі.

БАЙДЕРБЕК (Beiderbeck) «Бікс», спр. Леон Бісмарк Байдербек (10.03.1903-06.08.1931) – амер. джаз. трубоч, бендлідер, композитор. Співпрацював із багатьма відомими виконавцями.

БАЙЕС (Byas) Дон, спр. Карлос Уеслі Байес (21.10.1912-01.09.1972) – амер. джаз. саксофоніст (тенор), кер. ансам., один із кращих тенористів класич. свінгу. Належав до свінг. муз-нтів, які безпосередньо брали участь у формуванні стилістики бопа, у створенні його свінг. модифікації, підготувавши тим самим виникнення відповідних різновидів кул-джазу, хард-бопа та модерн-свінгу.

БАЙРОМ (Byrom) Ларрі Кліфтон (27.12.1948) – гітарист канад. групи «Steppenwolf». Згодом сесійний муз-нт.

БАЙРОН (Byron) Девід Гаррік (29.01.1947-28.02.1985) – англ. співак і композитор. Учасник груп «Spice» та «Uriah Heep».

БАК (Buck) Пітер Лоуренс (06.12.1956) – гітарист амер. групи «R.E.M.». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

БАКАРАК (Bacharach) Берт (12.05.1928) – амер. піаніст і композитор. Був уведений до нац. Залу слави композиторів (1971). Пр. «Оскар», «Золотий глобус».

БАКЕТХЕД (Buckethead), спр. Брайан Патрік Керролл (13.05.1969) – амер. мультиінструменталіст, автор і виконавець саундтреків до кінофільмів і пісень. Виступає з відром на голові. Включений до списку «25 дивовижних гітаристів» і «50 найшвидких гітаристів усіх часів».

БАКІНГЕМ (Buckingham) Ліндсі (03.10.1947) – амер. гітарист і вокаліст англ.-амер. групи «Fleetwood Mac». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

БАКЛЕНД (Buckland) Джоні, спр. Джонатан Марк Бакленд (11.09.1977) – гітарист англ. групи «Coldplay». Пр. «Греммі», MTV Video Awards, Brit Awards.

БАКЛЕР (Buckler) Рік (06.12.1955) – ударник англ. групи «Jam».

БАКЛІ (Buckley) Тім (Тімоті) Чарльз III (14.02.1947-29.06.1975) – амер. вокаліст, гітарист, композитор.

БАКСТЕР (Baxter) Ейч Пі, спр. Ханс Петер Гердес (16.03.1964) – нім. вокаліст, клавішник, учасник груп «Loop» і «Scooter» (з 1994).

БАКСТОН (Buxton) Глен Едвард (10.11.1947-19.10.1997) – амер. гітарист, один із засновників групи «Alice Cooper». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

БАЛІН (Balin) Марті (30.01.1942) – гітарист, співак, засновник амер. групи «Jefferson Airplane».

БАЛЛАРД (Ballard) Расс (31.10.1945) – гітарист і вокаліст англ. групи «Argent», автор пісень.

БАЛЛАРД (Ballard) Флоренс (30.06.1943-22.02.1976) – амер. співачка, учасниця вок. групи «Supremes» (1959-1967).

БАЛТЕС (Baltes) Петер (04.04.1958) – бас-гітарист нім. групи «Асепт».

БАЛТИМОРА (Baltimore), спр. ім'я Джиммі Мак Шейн (23.05.1957-29.03.1995) – ірланд. співак. Сцен. кар'єру починав танцівником, згодом виступає співаком у стилі диско.

БАЛЬВІН (Balvin) Джей, спр. Хосе Альваро Осоріо Бальвін (07.05.1985) – колумб. співак у стилі реггетон.

БАЛЬЗАМО (Balsamo) Террі (08.10.1973) – гітарист амер. груп «Cold», «Evanescence», «Limp Bizkit».

БАЛЬОНІ (Baglioni) Клаудіо (16.05.1951) – італ. співак. Пр. World Music Awards.

БАМБАТА (Bambaataa) Африка, спр. Кевін Донован (19.04.1957) – амер. муз-нт, діджей, один із засновників хіп-хоп-музики.

БАНКЕР (Bunker) Клайв Уільям (30.12.1946) – ударник англ. груп «Jethro Tull», «Blodwyn Pig», «Manfred Mann's Earth Band».

БАННЕЛЛ (Bunnell) Дьюї (19.01.1952) – гітарист та вокаліст англ. групи «America».

БАНО (Bano) Аль, спр. Альбано Каррізі (20.05.1943) – італ. співак і композитор. Виступав у дуєті з дружиною Р. Пауер. Працював муз-нтом у колективі, що супроводжував виступи А. Челентано. Згодом сольна кар'єра. Знімався в кіно.

БАНТОН (Bunton) Емма Лі (21.01.1976) – співачка, телеведуча, учасниця англ. групи «Spice Girls». З 2000 сольна кар'єра.

БАРБ (Barbe) Девід (30.09.1963) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Sugar».

БАРБ (Barbe) Дейв, спр. Девід Барбаросса (1961) – ударник англ. груп «Bow Wow Wow», «Adam & the Ants».

БАРБІЄРІ (Barbieri) Ричард (30.11.1957) – клавішник англ. групи «Japan».

БАРГЕЛЬД (Bargeld) Блікса, спр. Крістіан Еммеріх (12.01.1959) – вокаліст і гітарист нім. групи «Einstürzende Neubauten».

БАРДЕНС (Bardens) Пітер (19.06.1944-22.01.2002) – клавішник англ. групи «Camel». З 1978 сольна кар'єра.

БАРД (Bard) Олександр Бенгт Магнус (17.03.1961) – швед. співак, муз. продюсер, композитор, учасник проєктів «Army of Lovers», «Vacuum», «BWO», «Alcazar», «Gravitation».

БАРДЖЕРОН (Bargerion) Дейв (06.09.1942) – амер. джаз. тромбоніст і тубіст, учасник групи «Blood, Sweat & Tears» (1970-1978).

БАРДО (Bardot) Бріджит Анн-Марі (28.09.1934) – франц. актриса, фотомодель, співачка. Знімалася в кіно.

БАРЕЛЛІ (Barelli) Мінуш, спр. Марі-П'єр Бареллі (13.12.1947-20.02.2004) – франц. співачка.

БАРКЕР (Barker) Енді (02.11.1969) – учасник англ. групи «808 State».

БАРЛОУ (Barlow) Гарі (20.01.1971) – англ. муз-нт, композитор, вокаліст англ. групи «Take That». Згодом сольна кар'єра.

БАРНЕТТ (Burnett) Керол Крейтон (26.04.1933) – амер. співачка та комедійна актриса. Каліфорн. ун-т (1954). Участь в телешоу, мюзиклах, кіно. Пр. «Еммі».

БАРНС (Barnes) Дон (03.12.1952) – співак і гітарист амер. групи «38 Special».

БАРРЕЛІ (Burrell) Боз, спр. Реймонд Баррел (01.08.1946-21.09.2006) – співак і бас-гітарист англ. груп «King Crimson» і «Bad company».

БАРРЕТТ (Barrett) Марсія (14.10.1948) – вокалістка нім. групи «Boney M». З 1986 сольна кар'єра.

БАРРЕТТ (Barrett) Сід, спр. Роджер Кіт Барретт (06.01.1946-07.07.2006) – англ. співак, композитор, гітарист, художник. Лонд. худож. коледж (1964). Засновник і автор більшості композицій англ. групи «Pink Floyd» (1964-1968).

БАРРІ (Barry) Джон, спр. Джон Баррі Прендергаст (03.11.1933-30.01.2011) – англ. композитор, автор музики до кінофільмів. Орден Чл. Брит. імперії, пр. «Золотий глобус», «Оскар».

БАРСОН (Barson) Майк (21.04.1958) – клавішник англ. групи «Madness».

БАРТ (Barth) Боббі (05.12.1952) – гітарист амер. груп «Ахе» та «Blackfoot».

БАРТ (Burt) Мік (24.08.1943) – ударник англ. груп «Chas and Dave» та «Cliff Bennett & the Rebel Rousers».

БАРТЛЕТТ (Bartlett) Білл (1946) – гітарист амер. груп «Lemon Pipers» та «Ram Jam».

БАРТОН (Burton) Кліфф Лі (10.02.1962-27.09.1986) – бас-гітарист амер. групи «Metallica» (1983-1986).

БАСКІН (Baskin) Дон (09.10.1946) – вокаліст і саксофоніст амер. групи «Syndicate of Sound».

БАСС (Bass) Ленс Джеймс (04.05.1979) – співак, актор, учасник амер. групи «'N Sync».

БАТЛЕР (Butler) Джеррі (08.12.1939) – амер. співак, композитор, аранжувальник. Учасник амер. групи «Impressions».

БАТЛЕР (Butler) Джо (16.09.1941) – ударник і вокаліст амер. групи «Lovin' Spoonful».

БАТЛЕР (Butler) Ричард (05.06.1956) – вокаліст англ. групи «Psychedelic Furs», брат Тіма.

БАТЛЕР (Butler) Террі Майкл Джозеф (17.07.1949) – бас-гітарист англ. групи «Black Sabbath».

БАТЛЕР (Butler) Тім (07.12.1958) – бас-гітарист англ. групи «Psychedelic Furs», брат Ричарда.

БАТЛЕР (Butler) Тоні (13.02.1957) – бас-гітарист англ. групи «Big Country».

БАТТЕРФІЛД (Butterfield) Пол (17.12.1942-03.05.1987) – амер. співак, композитор, виконавець на губній гармонії, одна з ключових фігур у формуванні блюз-року. Чиказький ун-т. Організатор і учасник групи «Paul Butterfield Blues Band» (1963-1972). У складі групи в Залі слави рок-н-ролу (2015).

БАУЕР (Bauer) Джо (26.09.1941) – ударник амер. «Youngbloods» і англ. «Status Quo».

БАУН (Bown) Енді, спр. Ендрю Стівен Баун (27.03.1946) – клавішник і вокаліст англ. груп «Status Quo» та «Herd».

БАХМАН (Bachman) Ренді (27.09.1943) – канад. продюсер, гітарист, співак, автор пісень, брат Роббі. Учасник груп «Guess Who», «Brave Belt».

БАХМАН (Bachman) Роббі (18.02.1953) – ударник канад. групи «Guess Who». брат Ренді.

БАЧАР (Bachar) Карміт (04.09.1974) – амер. співачка, танцівниця, модель, учасниця групи «Pussycat Dolls» (1995-2008).

БЕАР (Béart) Гі (16.07.1930-16.09.2015) – франц. шансон'є, композитор і поет. Автор понад 300 пісень. Велика медаль франц. пісні (1994).

БЕБЕК (Bebek) Желько (16.12.1945) – югослав. і хорват. співак. Учасник різних груп.

БЕГЗ (Beggs) Нік (15.12.1961) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Kajagoogoo».

БЕДГЕР (Badger) Пет, спр. Патрік Джон Беджер (22.07.1967) – бас-гітарист амер. груп «Extreme», «Daemon», «In the Pink» та ін.

БЕДІНГФІЛД (Bedingfield) Деніел (03.12.1979) – брит. співак і композитор, брат Наташі.

БЕДІНГФІЛД (Bedingfield) Наташа (26.11.1981) – англ. співачка, сестра Деніела. Виступала у складі родинного ансамблю «DNA Algorithm», згодом сольна кар'єра. Лонд. худож. коледж. Пр. MTV Europe.

БЕДФОРД (Bedford) Девід Вікерман (04.08.1937-01.10.2011) – англ. композитор, муз-нт, диригент, аранжувальник. Працював із багатьма відомими виконавцями. Королів. муз. акад. (1961).

БЕДФОРД (Bedford) Марк (24.08.1961) – бас-гітарист англ. групи «Madness».

БЕЙКЕР (Baker) Аніта (26.01.1958) – амер. соул- і джаз. співачка. Була учасницею групи «Chapter 8». Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

БЕЙКЕР (Baker) Джинджер, спр. Пітер Едвард Бейкер (19.08.1939) – співак, композитор, ударник англ. групи «Cream». Працював також у групах «Alexis Korner's Blues Incorporated», «Graham Bond Organization», «Blind Faith», «Air Force».

БЕЙКЕР (Baker) Жозефіна, спр. Фріда Джозефін МакДональд (03.06.1906-12.04.1975) – амер.-франц. співачка, актриса та танцівниця. З 15 років була танцівницею в Гарлемі. З 1926 жила у Парижі, виступала у мюзик-холі. Б. називали «чорною Венерою», «чорною перлиною», «чорною пантерою». Усиновила 12 сиріт різних національностей, у яких війна відняла батьків. Знімалася в кіно. Перша американка, похована у Франції з воїнськими почесностями.

БЕЙКЕР (Baker) Керол (04.03.1949) – канад. кантрі- та поп-співачка.

БЕЙКЕР (Baker) Лаверн (11.11.1929-10.03.1997) – амер. ритм-енд-блюз. співачка. Участь в мюзиклах.

БЕЙКЕР (Baker) Мікі (15.10.1925-27.11.2012) – амер. гітарист. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

БЕЙКЕР (Baker) Рой Томас (10.11.1946) – англ. муз. продюсер.

БЕЙКЕР (Baker) Чет, спр. Чесні Генрі Бейкер (23.12.1929-13.05.1988) – амер. джаз. муз-нт (тр., ф-но, вокал), кер. ансам. Посідає одно з провідних місць у плеяді трубачів, які висунулись у початковий період розвитку модерн-джазу (поряд із М. Девісом, Д. Гіллеспі, Ф. Хаббардом).

БЕЙКЕР (Baker) Шеріл, спр. Рита Крэдджингтон (08.03.1954) – вокалістка англ. групи «Bucks Fizz», змодельованої за зразком «ABBA».

БЕЙЛІ (Bailey) Баррі (12.06.1948) – гітарист амер. групи «Atlanta rhythm section».

БЕЙЛІ (Bailey) Білл (06.02.1962) – учасник амер. групи «Guns'n'Roses».

БЕЙЛІ (Bailey) Лаура Даун (28.05.1981) – амер. співаюча актриса, відома озвученням відеоігор та мультфільмів.

БЕЙЛІ (Bailey) Мілдред (27.02.1907-12.12.1951) – амер. джаз. співачка. Виступала з оркестрами П. Уайтмена, Б. Гудмена, Дж. та Т. Дорсі, А. Шоу та ін.

БЕЙЛІ (Bailey) Перл Мей (29.03.1918-17.08.1990) – амер. співачка, актриса й танцівниця. Участь у мюзиклах, знімалася в кіно. Пр. «Тоні».

БЕЙЛІ (Bailey) Том (18.01.1956) – вокаліст, клавішник, ударник англ. групи «Thompson Twins».

БЕЙЛІ (Bailey) Філіп Ірвін (08.05.1951) – амер. співак, композитор, муз-нт. З 1972 виступав з амер. групою «Earth, Wind & Fire». З 1983 сольна кар'єра. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу. Пр. «Греммі», MTV Video Music Awards.

БЕЙОНСЕ (Beyonce), спр. Бейонсе Жизель Ноулз-Картер (04.09.1981) – амер. співачка, актриса, модель, танцівниця, продюсер, учасниця ритм-енд-блюз. групи «Destiny's Child» (Є зірка групи на Алеї слави в Голлівуді, 2006). Згодом сольна кар'єра. Участь в мюзиклах, знімалася в кіно. Пр. «Греммі», MTV Movie Awards, American Music Award та баг. ін.

БЕЙСІ (Basie) Каунт, спр. Уільям Джеймс Бейсі (21.08.1904-26.04.1984) – амер. джаз. піаніст, бендлідер, композитор, аранжувальник. Працював тапером у кінотеатрі. Учасник джаз. фестивалів, знімався в кіно. Розробив низку нових прийомів орк. аранжування, які згодом стали використовуватися джаз. та естр. колективами в усьому світі. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

БЕЙТІ (Baty) Чарлі (10.07.1953) – гітарист амер. групи «Little Charlie & Nightcats».

БЕЙТОРС (Bators) Стів Джон (22.10.1949-04.06.1990) – вокаліст і гітарист амер. груп «Dead Boys» і «Lords of the New Church».

БЕК – див. *Хансен Б.*

БЕК (Beck) Джефф Арнольд (24.06.1944) – брит. гітарист-віртуоз груп «Yardbirds» (Англ.) і «Beck, Bogert & Appice» (США). З 1966 сольна кар'єра. Участь у студійних роботах багатьох виконавців, виконуючи складні гітарні партії. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1992, 2009). Пр. «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

БЕК (Beck) Уільям (1941-23.12.1996) – учасник англ. групи «Searchers».

БЕККЕР (Becker) Маргарет (17.07.1959) – амер. християнська рок-співачка, гітаристка, авторка пісень.

БЕККЕР (Becker) Уолтер (20.02.1950) – продюсер, бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Steely Dan». Пр. «Греммі».

БЕКЛІ (Beckley) Джеррі (12.09.1952) – ударник, гітарист, вокаліст англ. групи «America». Пр. «Греммі».

БЕКО (Bécaud) Жильбер, спр. Франсуа Жильбер Сійї (24.10.1927-18.12.2001) – франц. співак, поет, композитор. У 1954 дебютував на сцені «Олімпії», отримавши прізвисько «Месьє 100 000 вольт». У 1978 покидає сцену, їде в Америку, пише пісні для Б. Стрейзанд, Ф. Сінатри, музику до кінофільмів. Через три роки вертається до Франції. У своїй творчості заклав основи манери виконання: жестикуляцію, підтанцювання, звертання до слухачів, відвертання від глядачів. Автор пісень, мюзиклу. Знімався в кіно.

БЕКХЕМ (Beckham) Вікторія Кєролайн (17.04.1974) – співачка, авторка пісень, танцівниця, учасниця англ. групи «Spice Girls» (1994-2000). Згодом сольна кар'єра.

БЕЛАФОНТЕ (Belafonte) Гаррі, спр. Гарольд Джордж Белафонте (01.03.1927) – амер. співак, актор, суспільний діяч. Після довгих пошуків знаходить своє справжнє покликання – стає виконавцем і автором обробок нар. пісень. У 1950-х за виконання пісень о. Ямайки одержав титул «короля каліпсо». Знімався в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

БЕЛЕН (Belén) Ана, спр. Марія дель Пілар Куєста Акоста (27.05.1951) – ісп. актриса та співачка.

БЕЛЛ (Bell) Дерек (21.10.1935-17.10.2002) – муз-нт (арфа, гобой, цимбали) ірланд. групи фольклор. музики «Chieftains».

БЕЛЛ (Bell) Енді Ендрю Айвен (25.04.1964) – вокаліст англ. групи «Erasure». З 2005 сольна кар'єра.

БЕЛЛ (Bell) Кріс/Крістофер (12.01.1951-27.12.1978) – гітарист і вокаліст амер. групи «Big Star».

БЕЛЛ (Bell) Маделін (23.07.1942) – брит. соул-співачка. Була учасницею різних груп, співпрацювала з Ф. Меркьюрі, Р. Уотерсом, Е. Джоном, Р. Стюартом.

БЕЛЛ (Bell) Меррі (12.01.1945) – шотл. співачка. Працювала студійною вокалісткою на фірмі «Десса», брала участь у записах різних співаків та ансамблів, була учасницею деяких груп. З 1973 сольна кар'єра.

БЕЛЛ (Bell) Роберт «Кул» (08.10.1950) – співак, бас-гітарист амер. соул-групи «Kool & the Gang».

БЕЛЛ (Bell) Роналд (01.11.1951) – клавішник, саксофоніст (тенор) амер. соул-групи «Kool & the Gang».

БЕЛЛАДОННА (Belladonna) Джоуї, спр. Джозеф Беллардіні (30.10.1960) – вокаліст амер. групи «Anthrax».

БЕЛЛО (Bello) Франк (09.07.1965) – бас-гітарист амер. групи «Anthrax».

БЕЛЛІСОН (Bellson) Луї, спр. Луїджі Пауліно Франческо Антоніо Баллассоні (06.07.1924-14.02.2009) – амер. джаз. ударник, кер. ансам., бендлідер, композитор, аранжувальник. Працював у оркестрах Гудмена, Еллінгтона, братів Дорсі. Учасник джаз. фестивалів. Увів до удар. установки два великих барабани з особливим педальним пристроєм для гри. Автор музики для т-ру, джаз. балету.

БЕЛУШІ (Belushi) Джон Адам (24.01.1949-05.03.1982) – актор, сценарист, вокаліст амер. дуєту «Blues Brothers». Знімався в кіно.

БЕМЕНТ (Bement) Дуайт (06.12.1945) – вокаліст і саксофоніст (тенор) амер. групи «Gary Puckett & the Union Gap».

БЕНАНТЕ (Benante) Чарлі/Чарльз Лі (27.11.1962) – ударник амер. групи «Anthrax», один із найтехнічніших барабанщиків металу.

БЕНАТАР (Benatar) Пет (10.01.1953) – амер. співачка та актриса. Джульєрдська шк. музики по кл. співу. Працювала офіціанткою, співала у клубах, в естр. т-рах. В 1980 повністю переключалася на хард-рок. Знімалася в кіно, працювала на ТБ. Пр. «Греммі».

БЕНКС (Banks) Тоні/Ентоні Джордж (27.03.1950) – піаніст, гітарист, автор пісень, один із засновників англ. групи «Genesis».

БЕННЕТТ (Bennett) Вероніка Івет (10.08.1943) – амер. співачка, учасниця вок.-танц. тріо «Ronettes», сестра Естелл. Бек-вокал у Б. Спрінгстіна, Б. Джоела та ін. З 1969 сольна кар'єра.

БЕННЕТТ (Bennett) Естелл (22.07.1941-11.02.2009) – співачка амер. вок.-танц. тріо «Ronettes», сестра Вероніки.

БЕННЕТТ (Bennett) Патриція (07.04.1947) – учасниця амер. вок. групи «Chiffons».

БЕННІ (Benny) Боб, спр. Еміліус Вагеманс (26.05.1926-29.03.2011) – фламанд. співак, учасник мюзиклів.

БЕНСОН (Benson) Джордж (22.03.1943) – амер. композитор, джаз. гітарист і вокаліст, який зумів досягти успіху і в поп-музиці, не змінюючи свого стилю. Працював сесійним муз-нтом. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі».

БЕНТЛІ (Bentley) Гледіс Альберта (12.08.1907-18.01.1960) – амер. блюз. співачка та піаністка. Виступала в клубах і реву.

БЕРГЕН (Bergen) Поллі (14.07.1930-20.09.2014) – амер. актриса, співачка, підприємець. Пр. «Еммі».

БЕРГРЕН (Berggren) Юнас Петер (21.03.1967) – гітарист і клавішник швед. групи «Ace of Base», брат Йенні та Лін.

БЕРГРЕН (Berggren) Йенні Сесілія (19.05.1972) – вокалістка швед. групи «Ace of Base», сестра Джонас і Лін. З 2009 сольна кар'єра.

БЕРГРЕН (Berggren) Лін, спр. Малін Софія Катарина Бергрен (31.10.1970) – вокалістка швед. групи «Ace of Base» (1990-2007), сестра Джонас і Лін.

БЕРГЕР (Berger) Маргарет (11.10.1985) – норв. співачка, авторка пісень.

БЕРГЕСС (Burgess) Тім (06.10.1961) – ударник англ. групи «Г'Рау».

БЕРД (Byrd) Доналд (09.12.1932-04.02.2013) – амер. джаз. муз-нт (тр., флюгельгорн), кер. ансам., композитор, аранжувальник. Співпрацював із багатьма відомими виконавцями. Належить до числа провідних муз-нтів-новаторів хард-бопа та фрі-джазу. Культивував кул-саунд, прийоми модальної техніки, елементи атоналізму та додекафонії. Експерименти в галузі афро-джазу.

БЕРД (Byrd) Чарлі Лі (16.09.1925-02.12.1999) – амер. джаз. гітарист, кер. ансам. Із сер. 1940-х учасник різних джаз. ансамблів та оркестрів. Грав переважно на акустичній конц. гітарі, привніс до джазу традиції ісп. гітарної техніки. Один із ініціаторів і перших представників напряму боса-нова-джаз, або самба-джаз. Належав до числа муз-нтів прогресивного та кул-джазу.

БЕРДЖЕСС (Burgess) Тім (30.05.1967) – вокаліст англ. групи «Charlatans».

БЕРДЕН (Burden) Ян (24.12.1957) – клавішник англ. групи «Human League» (1981-1989).

БЕРДОН (Burdon) Ерік Віктор (11.05.1941) – композитор і вокаліст англ. групи «Animals». З 1968 сольна кар'єра.

БЕРЕНІЙ (Berenyi) Мікі Елеонора (18.03.1967) – вокаліста та гітаристка англ. групи «Lush».

БЕРЖЕ (Berger) Мішель, спр. Мішель Жан Амбюрге (28.11.1947-02.08.1992) – франц. співак, композитор, продюсер, автор пісень.

БЕРК (Burke) Соломон (21.03.1940-10.10.2010) – амер. співак і композитор. В 1955-1959 співав у різних муз. стилях, поки не зупинився на виконанні сентиментальних кантрі-пісень. З 1960 мав успіх на ниві соул-виконавства. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2001).

БЕРЛІН (Berlin) Ірвінг, спр. Ізраель Мойсейович Бейлін (11.05.1888-22.09.1989) – амер. композитор. Своїми мелодіями створив новий напрям в естр. музиці. З появою звукового кіно почав працювати у Голлівуді. Автор реву та мюзиклів, понад 900 пісень. Був уведений до Залу слави «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

БЕРНЕЛ (Burnel) Жан-Жак (21.02.1952) – вокаліст і бас-гітарист англ. групи «Stranglers».

БЕРНЕТ (Burnette) Джонні/Джон Джозеф (25.03.1934-14.08.1964) – амер. співак, один із піонерів рокабілі.

БЕРНЕТ (Burnett) Ті-Боун, спр. Джозеф Генрі Бернет (14.01.1948) – амер. гітарист, композитор, продюсер.

БЕРНС (Burns) Піт (05.08.1959-23.10.2016) – співак і композитор, учасник англ. групи «Dead or Alive».

БЕРНСАЙД (Burnside) Роберт Лі (23.11.1926-01.09.2005) – амер. блюз. гітарист, співак, представник сучасн. дельта-блюзу. Учасник блюз. фестивалів.

БЕРНСТАЙН (Bernstein) Леонард (25.08.1918-14.10.1990) – амер. композитор, піаніст, диригент. Гарвард. ун-т (композиція та ф-но), Муз. ін-т Кертиса (диригування та інструментування, 1941). Автор мюзиклів, музики до кінофільмів. Був уведений до нац. Залу слави композиторів (1971). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

БЕРРІ (Berry) Білл Уільям Томас (31.07.1958) – мультиінструменталіст, ударник амер. групи «R.E.M.».

БЕРРІ (Berry) Дейв, спр. Гранді Девід Холгейт (06.02.1941) – англ. співак.

БЕРРІ (Berry) Джен (03.04.1941-26.03.2004) – амер. співак, учасник вок. дуету «Jan & Dean».

БЕРРІ (Berry) Чак, спр. Чарльз Едвард Андерсон Беррі (18.10.1926-18.03.2017) – амер. співак, гітарист, король рок-н-ролу. Мав великий вплив на еволюцію рок-н-ролу. Автор пісень. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1986). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

БЕРРІХІЛЛ (Berryhill) Боб (01.01.1947) – гітарист амер. групи «Surfaris».

БЕРТОН (Burton) Джеймс (21.08.1939) – амер. гітарист. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

БЕССИ (Basse) Ширлі Вероніка (08.01.1937) – англ. співачка. Участь в шоу, ревію, запис пісень для фільмів. Брит. пр. «Краща співачка за останні 50 років» (1977).

БЕСТ (Best) Піт Рендольф (24.11.1941) – один із ранніх учасників англ. групи «Beatles» (ударник). В 1962 його змінив Р. Старр.

БЕТТАНКУР (Bettencourt) Нуно Дуарте Гіл Мендес (20.09.1966) – автор пісень, гітарист амер. поп-рок-квартету «Extreme».

БЕТТС (Betts) Дікі (12.12.1943) – композитор, гітарист і вокаліст амер. групи «Allman Brothers Band». Пр. «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

БЕШЕ (Bechet) Сідней Джозеф (14.05.1897-14.05.1959) – амер. джаз. кларнетист і саксофоніст, кер. анс., композитор, учасник ансамблів та оркестрів.

БІ (Bee) Джаззі, спр. Ромео Бересфорд (26.01.1963) – вокаліст англ. групи «Soul II Soul».

БІБЕР (Bieber) Джагін Дрю (01.03.1994) – канад. співак, автор-виконавець, актор.

БІВЕР (Beaver) Пол (12.11.1925-17.04.1975) – клавішник амер. дуету «Beaver and Krause».

БІВІНС (Bivens) Едвард «Сонні» (15.01.1936-03.12.2014) – вокаліст амер. групи «Manhattans» (тенор).

БІГАРД (Bigard) «Барні», спр. Леон Олбені Бігард (03.03.1906-27.06.1980) – амер. джаз. муз-нт (кл., сопрано-, тенор-сакс.), кер. анс., талановитий імпровізатор. Грав у різних джаз. оркестрах. Уважається одним із кращих кларнетистів класич. джазу (креол. напрям) і раннього свінгу. Знімався в кіно.

БІЛК (Bilk) Акер, спр. Бернард Стенлі Білк (28.01.1929-02.11.2014) – брит. джаз. кларнетист. Орден Чл. Брит. імперії (2001).

БІОНДО (Biondo) Джордж Майкл (03.09.1945) – бас-гітарист канад. групи «Steppenwolf» (1970-1976). Автор пісень.

БІРД (Beard) Френк Лі (11.06.1949) – ударник і бек-вокаліст амер. групи «ZZ Top».

БІРКІН (Birkin) Джейн Меллорі (14.12.1946) – англо-франц. актриса та співачка.

БІРН (Byrne) Девід (14.05.1952) – вокаліст і гітарист амер. групи «Talking Heads». Пр. «Греммі», «Оскар», «Золотий глобус».

БІРН (Byrne) Френ (17.03.1948) – ударник англ. групи «Axe» (1974-1977).

БІРРЕЛЛ (Birrell) Пітер (09.05.1941) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Freddie & the Dreamers».

БІСБАЛЬ (Bisbal) Давид (05.06.1979) – ісп. співак. Пр. «Греммі».

БІШОП (Bishop) Елвін Леонард (21.10.1942) – амер. блюз. гітарист, співак, композитор. Був учасником груп «Butterfield's Blues Band», «Elvin Bishop Band».

БЛАЙДЖ (Blige) Мері Джей (11.01.1971) – амер. співачка, продюсер, авторка пісень. Пр. «Греммі».

БЛАНСТОУН (Blunstone) Колін (24.06.1945) – англ. співак і гітарист англ. групи «Zombies».

БЛАНТ (Blunt) Джеймс Хілліер (22.02.1974) – брит. співак, автор пісень.

БЛАНТ (Blunt) Джон Девід (20.03.1947) – учасник англ. групи «Searchers».

БЛАНШ (Blanche), спр. Еллі Дельво (10.06.1999) – бельг. співачка, авторка пісень.

БЛЕД (Bladd) Стівен Джо (13.07.1942) – ударник амер. групи «J. Geils Band».

БЛЕЙ (Bley) Карла (11.05.1938) – амер. джаз. піаністка, співачка, композитор, аранжувальник. Учасниця джаз. ансамблів, співробітничала з багатьма відомими муз-нтами. Належить до лідерів креативного джазу, зарекомендувала себе як новатор у галузі синтезу сучасн. методів композиції та імпровізації, академ. музики, джазу та року.

БЛЕЙ (Bley) Пол (10.11.1932-03.01.2016) – амер. джаз. піаніст, клавішник, кер. анс., композитор, аранжувальник, продюсер. Один із перших джаз. муз-нтів, який засвоїв синтезатор (1968).

БЛЕЙЕР (Bleyer) Арчі (12.06.1909-20.03.1989) – амер. співак, муз-нт, композитор. Був аранжувальником багатьох виконавців, диригентом оркестрів, в т.ч. і бродв. мюзиклів.

БЛЕЙК (Blake) Юбі, спр. Джеймс Херберт Блейк (07.02.1883-12.02.1983) – амер. джаз. піаніст і композитор. Набув популярності як виконавець регтаймів. Автор пісень, інстр. п'єс, музики для шоу та ревію.

БЛЕЙКІ (Blakey) Арт, іслам. ім'я Абдулла ібн Бухайна (11.10.1919-16.10.1990) – амер. джаз. ударник, кер. анс. Грав у різних оркестрах. В 1948 організував анс. «Jazz Messengers». Один із перших вивів удар. інстру-

менти за рамки фонової «акомпануючої» функції та регулярної метричної пульсації. Яскравий представник традицій хот-джазу.

БЛЕК (Black) Джет, спр. Брайан Джон Даффі (26.08.1938) – ударник англ. групи «Stranglers».

БЛЕК (Black) Мері (22.05.1955) – ірланд. актриса та співачка стилів блюз, рок, джаз, кантрі, соул. Співпрацювала з різними виконавцями.

БЛЕК (Black) Пауліна (23.10.1953) – англ. співачка, актриса, авторка пісень, вокалістка англ. групи «Selecter». Від 1981 сольна кар'єра.

БЛЕК (Black) Пол – амер. блюз-гітарист, один із лідерів 1990-х у техніці слайд, співак.

БЛЕК (Black) Пол (17.03.1959) – амер. співак і барабанщик.

БЛЕК (Black) Сілла, спр. Присцилла Марія Вероніка Уайт (27.05.1943-02.08.2015) – англ. співачка, актриса, телеведуча. Пр. Брит. академії кіно- та телемистецтва.

БЛЕКЛІ (Blakley) Алан (01.04.1942) – ударник і гітарист англ. групи «Brian Poole & the Tremeloes».

БЛЕКМАН (Blackman) Сінді (18.11.1959) – амер. джаз- і рок-барабанщиця.

БЛЕКМОР (Blackmore) Річі Хью (14.04.1945) – англ. гітарист, вокаліст, композитор. Учасник груп «Deep Purple», «Rainbow», «Blackmore's Night». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

БЛЕКУЕЛІ (Blackwell) Кріс (22.06.1937) – англ. продюсер, бізнесмен. В 1962 заснував у Лондоні фірму грамзапису «Island Records».

БЛЕНД (Bland) Боббі «Блю», спр. Роберт Келвін Бленд (27.01.1930-23.06.2013) – амер. співак у стилях блюз і соул. Уключений до залів Блюзу (1981) та Рок-н-ролу (1992). Пр. «Греммі».

БЛЕНТОН (Blenton) Джиммі «Бер» (05.10.1918-30.07.1942) – амер. джаз. контрабасист, один із крупних майстрів в історії джазу. Зробив к-б повноправним учасником великих і малих складів, розширив його ритм. та гармоніч. функції, відкрив перед ним можливості соло. Фактично є творцем сучасн. манери гри на контрабасі. Передбачив трактування цього інструмента у бібопі та ін. стилях модерн-джазу.

БЛЕР (Blair) Рон (16.09.1952) – бас-гітарист амер. групи «Tom Petty & the Heartbreakers».

БЛОНДІ (Blondy) Альфа, спр. Сейду Конне (01.01.1953) – афр. регі-виконавець і композитор.

БЛОУ (Blow) Кертіс, спр. Курт Уолтер (09.08.1959) – амер. репер і продюсер. Один із творців муз. стилю реп для брейк-данса.

БЛУМ (Bloom) Ерік (01.12.1944) – вокаліст і гітарист амер. групи «Blue Öyster Cult».

БЛУМФІЛД (Bloomfield) Майкл Бернард (28.07.1944-15.02.1981) – амер. блюз-гітарист, співак, композитор. Першим почав використовувати техніку слайд-гітари в рок-музиці. Учасник груп «Paul Butterfield Blues Band» і «Electric Flag». Його гра була новаторською для свого часу, її впливу зазнало чимало рок-гітаристів – Е. Клептон, Д. Елліман, Д. Уінтер, Д. Пейдж. Автор музики до кінофільмів. Пр. «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

БЛЮ (Blue) Девід, спр. Стюарт Девід Коен (18.02.1941-02.12.1982) – амер. співак і композитор.

БЛЮМХЕН (Blümchen), спр. Ясмін Вагнер (20.04.1980) – нім. співачка, актриса, модель, телеведуча.

БЛЮТНЕР (Blüthner) Юліус Фердинанд (11.03.1824-15.04.1910) – нім. фортеп. майстер, фабрикант. В 1853 заснував у Лейпцигу фортеп. фабрику, що незабаром завоювала світову відомість. Нині інструменти фірми «Blüthner» відіграють вагомую роль поряд з ін. фірмами на конц. естраді.

БОБО, спр. Петер Рене Бауманн (05.01.1968) – швейцар. діджей, муз-нт, співак, продюсер, композитор.

БОВУАР (Beauvoir) Жан (1963) – амер. співак, композитор, продюсер, муз-нт-мультиінструменталіст, учасник групи «Plasmatics».

БОГАРТ (Bogaerde) Жасмин ван ден (15.05.1996) – брит. співачка.

БОГЕРТ (Bogert) Тім (27.08.1944) – бас-гітарист і вокаліст груп «Cactus», «Vanilla Fudge» (США) і «Beck, Bogert & Appice» (Англ.).

БОЗЕ (Bosé) Мігель Луїс Гонсалес (03.04.1956) – ісп. співак і кіноактор.

БОК (Bock) Джеррі (23.11.1928-03.11.2010) – амер. театр. композитор. Автор пісень, музики до кінофільмів, ревію, мюзиклів. Пр. Д. Пулітцера, «Тоні».

БОККАРА (Boccaro) Фріда (29.10.1940-01.08.1996) – франц. співачка, лауреат пісенних конкурсів, переможниця «Євробачення-1969».

БОКС (Box) Мік/Майкл Фредерік (09.06.1947) – гітарист і вокаліст англ. групи «Uriah Heep».

БОЛАН (Bolan) Марк, спр. Марк Фелд (30.09.1947-16.09.1977) – англ. співак, композитор, лідер англ. групи «Т. Рех». Справив вплив на формування панк-року та брит-попу.

БОЛДЕН (Bolden) «Баді», спр. Чарльз Болден (06.09.1877-04.11.1931) – амер. джаз. контрабасист, бендлідер. В 1893-1907 очолював створений оркестр «Buddy Bolden's Ragtime Band» – перший значний негр. джаз-бенд класич. періоду. В 1907 організував новий джаз-оркестр «Eagle Band».

БОЛДРІ (Baldry) Джон Лонг (12.01.1941-21.07.2005) – англ. блюз. співак і композитор.

БОЛДУЇН (Baldwin) Джон – див. *Джонс Джон Пол*.

БОЛЕН (Bolen) Дітер Гюнтер (07.02.1954) – продюсер, композитор, співак, учасник разом із співаком Т. Андерсом нім. групи «Modern Talking» (1983-2003).

БОЛІН (Bolin) Томмі (01.08.1951-04.12.1976) – амер. гітарист, учасник англ. групи «Deep Purple». З 1975 сольна кар'єра.

БОЛЛ (Ball) Девід (03.05.1959) – клавішник англ. дуету «Soft Cell».

БОЛЛ (Ball) Люсіль Дезіре (06.08.1911-26.04.1989) – амер. актриса та співачка. Знімалася в кіно. Пр. «Еммі».

БОЛЛІ (Ball) Роджер (04.06.1944) – клавішник і саксофоніст шотл. групи «Average White Band» (1972-1982).

БОЛЛАНД (Bolland) Сі Джей (18.06.1971) – англ. та бельг. муз-нт і співак, майстер техно-музики.

БОЛТОН (Bolton) Майкл, спр. Майкл Болотін (26.02.1953) – амер. гітарист, композитор, співак, один із найяскравіших виконавців рок-балад кінця 1990-х. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

БОН (Bon) Саймон Ле (27.10.1958) – вокаліст англ. груп «Arcadia», «Duran Duran».

БОНД (Bond) Грехам Джон Кліфтон (28.10.1937-08.05.1974) – англ. муз-нт (сакс., орган). Був визнаний одним із головних засновників брит. ритм-енд-блюзу. В 1963 сформував групу «Graham Bond Organization», що виконувала суміш джазу, блюзу та року. Один із перших став використовувати мелотрон.

БОНД (Bond) Ронні, спр. Роналд Булліс (04.05.1940-13.11.1992) – співак і ударник англ. групи «Troggs».

БОНД (Bond) Террі (22.03.1943) – ударник англ. групи «Rockin' Berries».

БОНДС (Bonds) Гері Ю-Ес, спр. Гері Андерсон (06.06.1939) – амер. співак різних стилів.

БОНЕМ (Bonham) Джон Генрі (31.05.1948-25.09.1980) – ударник англ. групи «Led Zeppelin».

БОНК (Bonk) Девід Лауден (06.02.1988) – гітарист і піаніст нім. групи «Panik».

БОННЕТ (Bonnet) Грем (23.12.1947) – співак, актор, учасник англ. групи «Rainbow». Згодом сольна кар'єра.

БОНО (Bono), спр. Пол Девід Х'юсон (10.05.1960) – вокаліст ірланд. групи «U2». Має титул «Європеєць року» (2001), Нобелівська пр. Миру (2008).

БОНО (Bono) Сонні Сальваторе Філіп (16.02.1935-05.01.1998) – амер. співак і актор. Був вокалістом амер. дуету «Sonny & Cher».

БОНФАЙР (Bonfire) Марс, спр. Денніс Едмонтон (21.04.1943) – гітарист канад. групи «Steppenwolf».

БОНФАНТІ (Bonfanti) Джим Александер (17.12.1948) – ударник амер. групи «Raspberries».

БОППЕР (Borper) Біг, спр. Джайлс Перрі Ричардсон (24.10.1930-03.02.1959) – амер. композитор, співак, диск-жокей, один із піонерів рок-н-ролу.

БОРГЕРС (Borgers) Бертус (15.07.1947) – саксофоніст нідерланд. групи «Golden Earring».

БОРЛАНД (Borland) Уеслі Лауден (07.02.1975) – гітарист амер. групи «Limp Bizkit».

БОСС (Boss) Містер (25.01.1971) – громадянин Сирії, засновник рос. групи «Джимми Джи и Мистер Босс».

БОТФІЛД (Botfield) Брайан (11.11.1943) – вокаліст і гітарист англ. групи «Rockin' Berries».

БОУЇ (Bowie) Девід, спр. Девід Роберт Джонс (08.01.1947-10.01.2016) – англ. співак, актор, композитор, родоначальник глітер-року. Один із перших запропонував певну сцен. маску – образ чоловіка-жінки, повернувшись пізніше лише до чоловічого образу. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1995). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Chevalier des arts et letters».

БОУЇ (Bowie) Джозеф (17.09.1953) – амер. джаз. тромбоніст, брат Лестера. Видний представник креативного джазу 1970-1980-х.

БОУЇ (Bowie) Лестер (11.10.1941-08.11.1999) – амер. джаз. муз-нт (тр., флюгельгорн, перкусія, вокал), кер. анс., брат Джозефа. Був одним із засновників ААСМ. Співпрацював із багатьма майстрами сучасн. джазу. Блискучий імпровізатор-віртуоз, смілий експериментатор. Виявляв інтерес до різних етнічних напрямів, афро-джазу, мистецьки відтворював інтонації людського голосу, голоси тварин.

БОУКАРД (Bouchard) Джо (09.11.1948) – вокаліст і бас-гітарист амер. групи «Blue oyster cult».

БОЧЕЛЛІ (Bocelli) Андреа (22.09.1958) – італ. співак, виконавець класич. та попул. музики. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (2010).

БРАЗ (Braz) Лоалва (03.06.1953-19.01.2017) – браз. співачка, солістка франц. анс. «Каома». З 2010 мешкала у Швейцарії.

БРАЙАН (Bryan) Девід (07.02.1962) – клавішник і бек-вокаліст амер. групи «Bon Jovi».

БРАЙАН (Bryan) Пітер (13.02.1950) – учасник англ. групи «Genesis».

БРАЙС (Brice) Фанні (29.10.1891-29.05.1951) – амер. комедійна актриса, співачка, конференсьє.

БРАЙСОН (Bryson) Уоллі, спр. Уолтер Картер Брайсон (18.07.1949) – гітарист і вокаліст амер. групи «Raspberries».

БРАЙТМАН (Brightman) Сара (14.08.1960) – англ. співачка та актриса. Участь у мюзиклах, співпраця з різними виконавцями.

БРАМЛЕТ (Bramlett) Бонні, спр. Боні Лінн О'Фаррел (08.11.1944) – амер. рок-, ритм-енд-блюз. співачка та актриса. Працювала бек-вокалісткою, сесійною співачкою, була учасницею тріо «Ikettes». Знімалася в кіно.

БРАНДТ (Brandt) Баррі (14.11.1951) – ударник амер. хард-рок-квінтету «Angel».

БРАССЕНС (Brassens) Жорж (22.10.1921-29.10.1981) – франц. шансон'є, актор, поет, композитор, режисер. Акомпанував собі на гітарі. Автор пісень, музики до кінофільмів. Знімався в кіно.

БРАТТОН (Bratton) Крід (08.02.1943) – актор, гітарист амер. групи «Grass Roots» (1967-1969).

БРАУН (Brown) Артур Уілтон (24.06.1942) – англ. співак і композитор. Був організатором груп «Blues & Brown» і «Crazy world of Arthur Brown». З кінця 1970 живе у США.

БРАУН (Brown) Боббі, спр. Роберт Барісфорд Браун (05.02.1969) – амер. R&B-виконавець, репер і танцюрист. Пр. «Греммі».

БРАУН (Brown) Гаролд (17.03.1946) – ударник амер. групи «War».

БРАУН (Browne) Дейл (1947) – гітарист і вокаліст амер. групи «Lemon Pipers».

БРАУН (Brown) Джеймс (03.05.1933-25.12.2006) – амер. співак і композитор. У 1954 організував групу «Famous Flames». Наприкінці 1950-х став одним із самих попул. і відомих виконавців у стилі ритм-енд-блюз. Справив сильний вплив на стиль «соул», його називали «Хрещений батько соул», «Негр. месія», «Mi-

стер Please Please Please», «Містер динаміт» та ін. Один із засновників стилю фанк. Для творч. манери характерно навмисне грубий спів, важкий і різкий ритм. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1986). Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

БРАУН (Brown) Джейсон Пол (13.06.1976) – учасник групи «Five» (1997-2001).

БРАУН (Browne) Джексон Клайд (09.10.1948) – амер. вокаліст, гітарист, композитор, продюсер. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2004).

БРАУН (Brown) Джо/Джозеф Роджер (13.05.1941) – англ. співак і гітарист. На поч. 1970-х організував кантрі-групу «Home Brew». Орден Чл. Брит. імперії (2009).

БРАУН (Brown) Джордж (05.01.1949) – ударник амер. соул-групи «Kool & the Gang».

БРАУН (Brown) Енді (07.01.1946) – ударник англ. групи «Fortunes».

БРАУН (Braunn) Ерік (11.08.1950-25.07.2003) – гітарист і вокаліст амер. групи «Iron Butterfly».

БРАУН (Brown) Еррол (12.11.1943-06.05.2015) – англ. рок-муз-нт, вокаліст, композитор англ. групи «Hot Chocolate».

БРАУН (Brown) Кларенс (18.04.1924-10.09.2005) – амер. полістилістичний співак і мультиінструменталіст (гіт., скрипка, губна гармонія). Учасник джаз. фестивалів. Пр. «Греммі».

БРАУН (Brown) Кліффорд (30.10.1930-26.06.1956) – амер. джаз. трубаач, композитор, кер. ансам. Виступав у різних джаз. колективах. Один із кращих трубаачів модерн-джазу, входить до числа основоположників хард-бопа, блискучий соліст-імпрровізатор.

БРАУН (Brown) Кристофер Моріс «Кріс» (05.05.1989) – амер. співак і актор.

БРАУН (Brown) Майкл, спр. Майкл Девід Лукофський (25.04.1949-19.03.2015) – піаніст, композитор, засновник амер. групи «Left Banke».

БРАУН (Brown) Мелані Джанін Бентон (29.05.1975) – співачка, актриса, учасниця англ. групи «Spice Girls» (1993-2000). З 2003 у США.

БРАУН (Brown) Рей (13.10.1926-02.07.2002) – амер. джаз. контрабасист, кер. ансам., бендлідер. Працював у різних колективах, з різними виконавцями. Міжнар. відомість набув передусім як учасник тріо О. Пітерсона. Вніс вагомий внесок у розвиток свінгу, бібопа, кул-джазу. Продовжував спроби О. Петтіфорда та Ч. Мінгуса перетворити к-б у соліруючий інструмент. Автор музики до кінофільмів.

БРАУН (Brown) Рут, спр. Рут Уестон (30.01.1928-17.11.2006) – амер. співачка та актриса. Виступала з біг-бендами. Участь у бродв. мюзиклах, телешоу. Знімалася в кіно. Була внесена до символічних залів слави рок-н-ролу (1993) та ритм-енд-блюзу. Пр. «Томмі», «Тоні», «Греммі».

БРАУН (Brown) Сара (30.09.1951) – амер. співачка, бас-гітаристка, авторка пісень.

БРАУН (Brown) Сем, спр. Саманта Браун (07.10.1964) – англ. співачка та авторка пісень. В 2008 припинила співацьку кар'єру.

БРАУН (Brown) Тоні (16.11.1938) – амер. співачка, піаністка, авторка пісень. Учасниця групи «Joy of Cooking». Деякий час сольна кар'єра.

БРАУН (Brown) Хавана, спр. Анжелік Мен'є (14.02.1985) – австрал. співачка, танцівниця, діджей.

БРАУН (Brown) Чарльз (13.09.1922-21.01.1999) – амер. блюз. співак, піаніст, представник вест-коуст-блюзу. На межі 1940-1950-х був одним із найпопулярніших ритм-енд-блюз. муз-нтів. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу.

БРАУН (Brown) Ширлі (06.01.1947) – амер. соул-співачка.

БРАУН (Brown) Ян Джордж (20.02.1963) – вокаліст англ. групи «Stone Roses».

БРЕГГ (Bragg) Біллі Стівен Уільям (20.12.1957) – англ. співак, гітарист, композитор.

БРЕГОВИЧ (Bregović, Бреговић) Горан (22.03.1950) – серб.-хорв. муз-нт і композитор, автор музики до кінофільмів.

БРЕДЛІ (Bradley) Пол (19.05.1947) – вокаліст і гітарист ірланд. групи «Planxty».

БРЕДФІЛД (Bradfield) Джеймс Дін (21.02.1969) – учасник валл. групи «Manic Street Preachers».

БРЕЙД (Braid) Лес (15.09.1941-31.07.2005) – бас-гітарист англ. групи «Swinging Blue Jeans».

БРЕЙФІЛД (Brayfield) Бадді (1951) – клавішник амер. групи «Ozark Mountain Daredevils».

БРЕККЕР (Brecker) Майкл (29.03.1949-13.01.2007) – амер. джаз. муз-нт (тенор- і сопрано-сакс., фл.), кер. ансам., композитор, брат Ренді. Був членом різних колективів, грав із багатьма відомими виконавцями. В 1975 разом із братом створив студійну групу «Brecker Brothers Band». Талановитий соліст-імпрровізатор, один із кращих студійних муз-нтів у галузі модерн-джазу, джаз-року та ф'южн. Активний представник різних експериментальних течій. Пр. «Греммі».

БРЕККЕР (Brecker) Ренді/Рендольф (27.11.1945) – амер. джаз. трубаач, кер. ансам., брат Майка. Виступав як сайдмен. В 1966 став членом амер. групи «Blood, Sweat & Tears», в 1968-1969 грав у складі «Jazz Composer's Orchestra», співпрацював із багатьма відомими виконавцями. З 1971 в групах «Dreams», «Eleventh House». В 1975 разом із братом створив студійну групу «Brecker Brothers Band».

БРЕКСТОН (Braxton) Ентоні (04.06.1945) – амер. джаз. муз-нт (сопрано-, альт-, тенор-, баритон-сакс., фл., бас-кл., волинка, перкусія), композитор, кер. ансам., бендлідер. Співпрацював із багатьма відомими джаз. виконавцями та колективами. Один із яскравих та обдарованих представників джаз. авангарду. Тяжів до синтезу акад. музики та джазу.

БРЕКСТОН (Braxton) Тоні Мішель (07.10.1967) – амер. співачка, актриса, композитор. Була солісткою родинної групи «Braxtons», згодом сольна кар'єра. Знімалася в кіно, записувала саундтреки до кінофільмів. Пр. «Греммі», American Music Awards, Billboard Music Awards, Soul Train Awards.

БРЕЛЬ (Brel) Жак (08.04.1929-09.10.1978) – франц. шансон'є, актор, поет, композитор, режисер. За походженням бельгієць. Знімався в кіно, грав у мюзиклах. Автор пісень, музики до кінофільмів і спектаклів.

БРЕНА (Brena/Брена) Лепа, спр. Фахрета Живоїнович (20.10.1960) – югосл. та боснійська співачка, актриса, продюсер.

БРЕНДІ (Brandy), спр. Бренді Райана Норвуд (11.02.1979) – амер. актриса та поп-, ритм-енд-блюз. співачка. Знімалася в кіно. Пр. «Греммі».

БРЕНІГАН (Branigan) Лаура/ Лора (03.07.1952-26.08.2004) – амер. співачка та актриса. Нью-Йорк. Акад. драм. мистецтва. Знімалася в кіно. Пр. «Греммі».

БРЕННАН (Brennan) Мойя (04.08.1952) – ірланд. співачка, учасниця родинного ансамблю «Clannad», сестра Еннї.

БРЖЕЗИЦЬКИЙ (Brzezicki) Марк (21.06.1957) – ударник англ. групи «Big Country».

БРИГАТІ (Brigati) Девід (29.10.1940) – амер. співак, був учасником амер. групи «Rascals», брат Едді.

БРИГАТІ (Brigati) Едді (29.10.1945) – вокаліст і ударник амер. групи «Rascals», брат Девіда.

БРИГНОЛА (Brignola) Нік (17.07.1936-08.02.2002) – амер. джаз. бар.-саксофоніст.

БРИКАСС (Bricusse) Леслі (29.01.1931) – брит. поет, композитор, лібретист. Автор мюзиклів. Орден Чл. Брит. імперії. Пр. «Оскар», «Греммі».

БРИКВЕТ (Briquette) Піт (02.07.1954) – бас-гітарист англ. групи «Boomtown Rats».

БРИКЛІ (Brickley) Ширлі (09.12.1944-13.10.1977) – співачка амер. вокал. квартету «Orlons». Пр. «Греммі», «Еммі».

БРИН (Breen) Ричард Ебідін (29.06.1979) – співак англ. групи «Sive» (1997-2001). Згодом сольна кар'єра.

БРИОН (Bryon) Денніс (14.04.1949) – барабанщик англ. груп «Bee Gees» і «Amen Corner».

БРИТТІ (Britti) Алессандро, Алекс (23.08.1968) – італ. співак, композитор, гітарист.

БРОД (Braud) Уеллмен, спр. Уеллмен Бро (25.01.1891-29.10.1966) – амер. джаз. контрабасист, кер. ансамблю. В 1926-1935 у складі оркестру Д. Еллінгтона. Визнаний одним із «батьків джаз. контрабаса». Був також неперевершеним майстром свінгу. В 1928 уперше застосував к-б з електричним підсиленням.

БРОК (Brock) Тоні (31.03.1954) – ударник англ. групи «Babys».

БРОККЕН (Brokken) Коррі (03.12.1932-02.06.2016) – голл. співачка, переможниця «Євробачення-1957».

БРОМ (Brom) Густав (22.05.1921-25.09.1995) – чеський бендлідер, аранжувальник, кларнетист і композитор.

БРОТОН (Broughton) Едгар (24.10.1947) – вокаліст і гітарист англ. групи «Edgar Broughton Band».

БРОТОН (Broughton) Стів (20.05.1950) – вокаліст і ударник англ. групи «Edgar Broughton Band».

БРУБЕК (Brubeck) Дейв/Девід Уоррен (06.12.1920-05.12.2012) – амер. джаз. піаніст і композитор. Учасник джаз. фестивалів. До джазу привніс поліфонію та ін. елементи класич. мислення. Вніс також вагомий вклад у становлення сучасн. симфоджазу та музики «третьої течії». Автор мюзиклу, музики до спектаклів і кінофільмів. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

БРУКЕР (Brooker) Гарі (29.05.1945) – клавішник і вокаліст англ. групи «Procol Harum». Орден Чл. Брит. імперії (2003).

БРУКІНЗ (Brookins) Стів (02.07.1951) – ударник амер. групи «38 Special».

БРУКМЕЙЕР (Brookmeyer) Роберт (19.12.1929-15.12.2011) – амер. джаз. муз-нт (тр-н, ф-но), кер. ансам., композитор. Професійну діяльність починав як піаніст, пізніше як тромбоніст різних оркестрів. Учасник джаз. фестивалів. У сер. 1950 увійшов до числа кращих тромбоністів модерн-джазу. Яскравий представник вест-коуст-джазу, кул-стилю, мейнстріму, талановитий соліст-імпровізатор. Знімався в кіно.

БРУКС (Brooks) Гарт Тройял (07.02.1962) – амер. композитор і кантрі-співак. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Був уведений до Залу слави кантрі-музики (2012). Пр. «Греммі».

БРУКС (Brooks) Долорес «Ла Ла» (20.06.1947) – бродвейська актриса, учасниця амер. жіночої вокал. соул-групи «Crystals».

БРУКС (Brooks) Елкі, спр. Ілейн Букбіндер (25.02.1946) – англ. співачка. Учасниця різних груп. Згодом сольна кар'єра, співпрацювала з багатьма відомими муз-нтами.

БРУКС (Brooks) Лонні, спр. Лі Бейкер (18.12.1933-01.04.2017) – амер. блюз. співак і гітарист, один із лідерів чиказ. блюзу. Успішно поєднував рокову подачу з блюз. чиказ. традиціями.

БРУКХАУС (Brookhouse) Джуліан Годфрі (13.05.1963) – учасник англ. групи «Curiosity Killed Cat».

БРУНЗІ (Broonzy) Біг Білл, спр. Лі Конлі Брунзі (26.06.1893-15.08.1958) – амер. блюз. співак, гітарист, автор понад 300 блюзів, один із найпопулярніших кантрі-блюзменів довоєнної епохи, типовий представник першої («доелектричної») хвилі міського чиказ. блюзу. Був уведений до Залу слави блюзу (1980).

БРУНІ (Bruni) Карла (23.12.1967) – італ.-франц. модель, композитор, поетеса, співачка.

БРУНО (Bruno) Білл (1946) – гітарист амер. групи «Outsiders».

БРУФОРД (Bruford) Білл (17.05.1949) – англ. ударник, учасник груп «Yes», «King Crimson», «Pavlov's Dog». З 2009 припинив активну творчу діяльність.

БРЮЕЛЬ (Bruel) Патрік (14.05.1959) – франц. співак та кіноактор.

БРЮЕР (Brewer) Дон (03.09.1948) – ударник амер. груп «Terry Knight and the Pack», «Grand Funk Railroad».

БРЮС (Bruce) Джек, спр. Джон Саймон Ешер Брюс (14.05.1943-25.10.2014) – шотл. бас-гітарист, продюсер, композитор, співак англ. групи «Cream», яку організував разом із Д. Бейкером та Е. Клептоном. Шотл. коро-

лів. муз. акад. по кл. ф-но та контрабаса. Після розпаду «Cream» присвятив себе хард-року та ф'южн. Основною заслугою Б. є популяризація бас-гітари для рок-музики.

БУ (Boo) Бетті, спр. Елісон Мойра Кларксон (06.03.1970) – англ. співачка та композитор. Пр. MTV.

БУАЙЄ (Boyer) Жаклін, спр. Еліан Дюко (23.04.1941) – франц. співачка та актриса, переможниця «Євробачення-1960».

БУКЕР (Booker) Ервін (31.10.1930-31.07.1970) – амер. джаз. муз-нт (тенор-сакс., тр-н). Представник стилів свінг, модерн-джазу. Працював із різними відомими виконавцями.

БУЛЕ (Boulay) Ізабель (06.07.1972) – канад. співачка в жанрах поп-музики, кантрі та франц. вар'єте.

БУЛЛ (Bull) Річі (23.09.1948) – банджоїст і вокаліст англ. групи «Kursaal Flyers».

БУН (Boone) Деббі, спр. Дебора Енн Бун (22.09.1956) – амер. кантрі-, поп-співачка та актриса, дочка Пета. Виступала зі своїми сестрами під назвою «Boone Girls». З 1977 сольна кар'єра. Пр. «Оскар», «Греммі».

БУН (Boone) Пет, спр. Чарльз Юджин Бун (01.06.1934) – амер. співак і кіноактор. Спеціалізувався на створенні кавер-версій ритм-енд-блюз. пісень, які початково були записані «чорними» муз-нтами. До 1957 представ грати рок-музику та переключився на виконання балад. Протягом деякого часу виступав із своїм сімейним ансамблем «Сім'я Бунів», до якого входили дружина та чотири дочки. В 1990-х відновив свої виступи як рок-співак-легенда 1950-х. Знімався в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

БУН (Boone) Стів (23.09.1943) – бас-гітарист і клавішник амер. групи «Lovin' Spoonful».

БУРГ (Burgh) Кріс де, спр. Крістофер Джон Девісон (15.10.1948) – ірланд. співак і композитор.

БУРДОН (Bourdon) Роберт Грегорі (20.01.1979) – ударник амер. групи «Linkin Park».

БУТОННА (Boutonnat) Лоран (14.06.1961) – франц. композитор, режисер, продюсер фільмів і кліпів.

БУХГОЛЬЦ (Buchholz) Френсіс (19.02.1954) – бас-гітарист нім. групи «Scorpions» (1973-1992).

БУШ (Busch) Ернст Фрідріх Вільгельм (22.01.1900-08.06.1980) – нім. співак і драм. актор. З 1921 працював у професійних т-рах різних міст Німеччини. Виступає одночасно з виконанням рев. і сатир. пісень. У 1933 емігрував до Голландії, потім СРСР (1935-1937). У 1950-1960 був ведучим актором т-ру «Берлінер ансамбль», концертував як співак. Б. задумав і здійснив грандіозний задум – створення антології «Пісенна хроніка XX століття». До неї увійшло понад 250 найрізноманітніших пісень. З ім'ям Б. пов'язана поява нового типу актора – поєднання мімічного мистецтва з майстерністю декламації. Нац. пр. НДР, Міжнар. Ленін. пр. «За зміцнення миру між народами» (1972).

БУШ (Bush) Кейт/Кетрін (30.07.1958) – англ. рок-співачка та композитор. Має прізвисько «співуче піаніно», чотириоктавний діапазон голосу. Свої виступи будує як драм. мініатюри. Знімалася в кіно. Пр. «Brit Awards».

БУШИ (Bushy) Рон (23.09.1945) – ударник амер. групи «Iron Butterfly».

БЬОРК (Björk), спр. Бьорк Гудмундсдоттір (21.11.1965) – ісланд. співачка, піаністка, актриса, композитор, учасниця групи «Sugarcubes». З 1992 сольна кар'єра. Знімалася в кіно, автор музики до кінофільмів. Пр. «Brit Awards» (1998), «Polar Music Prize» (2010).

БЬЮКЕНЕН, Буханан (Buchanan) Джек (02.04.1891-20.10.1957) – брит. арт. кіно та т-ру, хореограф, продюсер і менеджер.

БЬЮКЕНЕН, Буханан (Buchanan) Рой (23.09.1939-14.08.1988) – амер. гітарист і композитор. Його гітара звучить на дисках понад 100 виконавців. Був одним із головних популяризаторів гітари «Telecaster» моделі Л. Фендера. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

БЮЛЛЕР (Bueller) Ферріс, спр. Сьорен Бюлер (29.09.1971) – нім. муз-нт і продюсер, учасник груп «Loor» та «Scooter».

В

ВААКТАР (Waaktar) Пал (06.09.1961) – вокаліст і гітарист норв. групи «A-ha».

ВАГНЕР (Wagner) Ясмін – див. *Блюмхен*.

ВАЙ (Vai) Стів Сіро (06.06.1960) – амер. композитор, вокаліст, продюсер, актор, віртуоз-гітарист італ. походження.

ВАЙЛЬ (Weill) Курт (02.03.1900-03.04.1950) – нім. композитор. Берлін. Вища шк. музики. З 1920-х був відомий як композитор, який використовував у своїй творчості прийоми джазу та сучасн. естр. музики. Справив великий вплив на амер. мюзикл. Автор музики до кінофільмів, опер, драм. постанов, мюзиклів, пісень.

ВАЛЕНС (Valens) Річі, Рикардо Естебан Валенсуела Рейєс (13.05.1941-03.02.1959) – амер. співак, композитор, гітарист, один із перших рокерів латиноамер. походження. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2001). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ВАЛЕНТАЙН (Valentine) Кеті (07.01.1959) – учасниця амер. жіночої групи «Go Go's».

ВАЛЕНТАЙН (Valentine) Хілтон (21.05.1943) – гітарист англ. групи «Animals».

ВАЛЕНТЕ (Valente) Катерина Жермен Марія (14.01.1931) – італ. співачка, кіноактриса, танцівниця. Співає багатьма мовами. Знімалася в кіно.

ВАЛЕНТИНО (Valentino) Сел, спр. Сел Спампінато (08.08.1942) – вокаліст амер. групи «Beau Brummels».

ВАЛЬДТЕЙФЕЛЬ (Waldteufel) Еміль (09.12.1837-16.02.1915) – франц. композитор, диригент, піаніст, «паризький король вальсу». Паризька консерваторія по кл. ф-но. З 1865 диригент бального оркестру в Парижі.

ВАН ДАММ (Van Damm) Арт (09.04.1920-15.02.2010) – амер. джаз. акордеоніст, імпровізатор-віртуоз, кер. ансам. Один із небагатьох акордеоністів, який увійшов до числа визнаних інтерпретаторів джазу.

ВАН ЗАНТ (Van Zant) Донні (11.06.1952) – амер. співак, гітарист, засновник амер. групи «38 Special», брат Ронні.

ВАН ЗАНТ (Van Zant) Ронні (15.01.1948-20.10.1977) – вокаліст амер. групи «Lynyrd Skynyrd», брат Донні.

ВАНГЕЛІС (Vangelis), спр. Евангелос Одіссеас Папатанасіу (29.03.1943) – композитор, аранжувальник, клавішник, учасник грец. групи «Aphrodite's Child», один із перших виконавців електронної музики. Автор кіномузики. Пр. «Оскар», «Греммі».

ВАНДА (Vanda) Гаррі, спр. Іоганн Якоб Хендрікус Вандерберг (22.03.1946) – гітарист і вокаліст австрал. групи «Easybeats».

ВАНДРОСС (Vandross) Лютер Ронзоні (20.04.1951-01.07.2005) – амер. соул-співак, композитор, продюсер. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ВАРТАН (Vartan) Сільві (15.08.1944) – франц. співачка та кіноактриса.

ВАСОВСЬКИЙ (Wasowski) Ежи Ришард (31.05.1913-29.09.1984) – польськ. композитор, піаніст, режисер, співак, актор, автор пісень.

ВАХБІ (Wahby/Wehbe) Хайфа (10.03.1976) – ліван. актриса та співачка.

ВАШЕ (Vacher) Еміль (1883-1969) – франц. муз-нт, засновник баянно-акордеон. стилю мюзет.

ВАШИНГТОН (Washington) Гровер молодший (12.12.1943-17.12.1999) – амер. джаз. муз-нт (сопрано-, альт-, тенор-, баритон-сакс., фл., кл., ф-но, бас-гітара), кер. ансам. Талановитий імпровізатор-соліст із самобутньою манерою виконання.

ВАШИНГТОН (Washington) Діна/Дайана, спр. Рут Лі Джонс (29.08.1924-14.12.1963) – амер. джаз. співачка та піаністка. Працювала в клубах, барах, співпрацювала з різними оркестрами, ансамблями та виконавцями. В 1940-ві стала однією з визнаних зірок у галузі джаз. інтерпретації блюзу, в сер. 1950-х була удостоєна звання «королева гарлем. блюзу». Пр. «Греммі».

ВАШИНГТОН (Washington) Джейотіс Літл (12.05.1941) – вокаліст (тенор) амер. акапельної групи «Persuasions».

ВЕГА (Vega) Алан (23.06.1938) – художник, скульптор, один із засновників електронної експериментальної музики, вокаліст амер. групи «Suicide».

ВЕЙСС (Weiss) Джеппі (01.05.1946) – трубач амер. групи «Blood, Sweat & Tears».

ВЕЛАСКЕС (Velázquez) Консуело Торрес (21.08.1916-22.01.2005) – мекс. піаністка та композитор. Муз. фак. Ін-ту красивих мистецтв. Авторка пісень.

ВЕЛНІК (Welnick) Вінс (21.02.1951-02.06.2006) – клавішник амер. груп «Tubes» і «Grateful Dead».

ВЕНДЕЛЬБОЙ (Wendelboe) Дженс (28.02.1956) – норв. тромбоніст, композитор, співпраця з багатьма відомими виконавцями (С. Хемптон, Д. Саммер, Ф. Вудс, «Blood, Sweat & Tears» та ін.).

ВЕНУТІ (Venuti) Джо (Джузеппе) (16.09.1904-14.08.1978) – амер. джаз. віртуоз-скрипаль, один із перших джаз. скрипалів, кер. ансам. Грав у різних оркестрах. Учасник джаз. фестивалів. Раніше інших муз-нтів досяг у виконавстві на скрипці специфічно джаз. виразності. Виявив також велику винахідливість в галузі скрипкової виконав. техніки та звуковидобування. Зокрема, реконструював смичок таким чином, щоб він міг одночасно охоплювати всі струни, і на цій основі розробив оригінальні прийоми віртуоз. виконання акордових послідовностей, арпеджіо, пасажів. Справив чималий вплив на багатьох скрипалів.

ВЕРЕШ (Veres) Маришка (01.10.1947-02.12.2006) – учасниця голланд. групи «Shocking Blue».

ВЕРІТІ (Verity) Джон (03.07.1949) – гітарист і вокаліст англ. груп «Argent» і «Phoenix».

ВЕРЛЕН (Verlain) Том, спр. Томас Міллер (13.12.1949) – гітарист і вокаліст амер. групи «Television». Класич. муз. освіта (ф-но). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ВЕРНАЛІ (Vernal) Івен (27.02.1964) – бас-гітарист шотл. групи «Deacon Blue».

ВЕРНЕР (Werner) Ян (01.03.1988) – репер і діджей нім. групи «Panik».

ВЕРНЕР (Werner) Ян Даніельсен (10.04.1976-28.09.2006) – норв. поп-співак.

ВЕСТАЙН (Vestine) Генрі Чарльз (25.12.1944-20.10.1997) – гітарист амер. груп «Mothers of Invention» і «Canned Heat». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ВЕСТЕНРА (Westenra) Хейлі Дее (10.04.1987) – новозеланд. співачка ірланд. походження.

ВІ (Vee) Боббі, спр. Роберт Томас Веллін (30.04.1943-24.10.2016) – амер. співак.

ВІГА, Вега (Vega) Сьюзен (11.07.1959) – амер. співачка, гітаристка та композитор. Пр. MTV, «Греммі».

ВІГА, Вега (Vega) Тата, спр. Кармен Роуз Віга (07.10.1951) – амер. співачка. Співпраця з різними виконавцями, сесійна вокалістка. Пр. «Греммі».

ВІДАЛ (Vidal) Аугусто Пабло Цезар де Соуза (28.05.1970) – вокаліст швед. групи «Caesars».

ВІЗЕРИНГТОН (Witherington) Стів (26.12.1953) – ударник англ. групи «Асе» (1972-1974).

ВІНВУД (Winwood) Стів – див. *Вінвуд С.*

ВІННЕГАР (Vinnegar) Лерой (13.07.1928-03.08.1999) – амер. джаз. контрабасист, композитор. Грав у різних оркестрах і ансамблях. Обдарований соліст-імпровізатор, сайдмен, акомпаніатор. Значно розширив техн. і виразні можливості контрабаса, сприяв його емансипації як мелодич. інструмента, експериментуючи в галузі ритміки.

ВІНСЕНТ (Vincent) Вінні, спр. Джон Кузано Вінсент (06.08.1952) – вокаліст і гітарист амер. групи «Kiss».

ВІНСЕНТ (Vincent) Джин, спр. Юджин Кредок Вінсент (11.02.1935-12.10.1971) – амер. співак, гітарист, композитор, один із піонерів рок-н-ролу. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1998). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ВІНТОН (Vinton) Боббі, спр. Стенлі Роберт Вінтула (16.04.1935) – амер. співак. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ВІПОНД (Vipond) Дуглас (15.10.1960) – ударник шотл. групи «Deacon Blue».

ВІСКОНТІ (Visconti) Тоні/Ентоні Едвард (24.04.1944) – амер. продюсер, мультиінструменталіст і співак.

ВІШЕС (Vicious) Сід, спр. Джон Саймон Річі (10.05.1957-02.02.1979) – бас-гітарист англ. панк-групи «Sex Pistols».

ВОАН, Вон (Vaughan) Сара (27.03.1924-03.04.1990) – амер. джаз. співачка та піаністка. Виступала з численними майстрами джазу, мала прекрасний голос із великим діапазоном, дар імпровізації, професійну зрілість. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ВОЛЛЕНВАЙДЕР (Vollenweider) Андреас (04.10.1953) – швейцар. композитор і мультиінструменталіст (арфа, китайська фл., грец. цимбали). Один із відомих виконавців «нової епохи». Пр. «Греммі», World Music Awards.

ВОЛПЕЛЬЄР-ПІРРОТ (Volpeliere-Pierrot) Бен (19.05.1964) – учасник англ. групи «Curiosity Killed Cat».

ВОЛЬМАН (Volman) Марк «Фло» (19.04.1947) – вокаліст і саксофоніст амер. групи «Turtles».

ВОЛЬФ (Wolf) Ленні (11.03.1962) – нім. муз-нт, вокаліст амер. групи «Kingdom Come» (1987-2016).

ВОН (Vaughan) Майкл (27.07.1950) – гітарист англ. групи «Paper Lace».

ВОН (Vaughan) Стіві Рей (03.10.1954-27.08.1990) – амер. блюз. гітарист і співак. Пр. «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ВОНДРАЧКОВА (Vondračková) Гелена (24.06.1947) – чеська співачка та актриса, засл. арт. Чехосл. Лауреат пісенних конкурсів. На естраді танцює, співає багатьма мовами. Знімалася в кіно.

ВОНДРАЧКОВА (Vondračková) Луція (08.03.1980) – чеська співачка та актриса, племінниця Гелени. Празька консерваторія (2006). Знімалася в кіно.

ВОРЗОН (Vorzon) Баррі де (31.07.1934) – амер. співак, продюсер, композитор. Пр. «Греммі», «Еммі».

ВУД (Wood) Арт (07.07.1937-03.11.2006) – вокаліст англ. групи «Artwoods», брат Ронні.

ВУД (Wood) Кріс (24.06.1944-12.07.1983) – саксофоніст і флейтист англ. групи «Traffic».

ВУД (Wood) Лея (22.09.1978) – англ. співачка та модель, дочка Ронні.

ВУД (Wood) Рой Едріан (08.11.1946) – вокаліст і бас-гітарист англ. груп «Move», «Electric Light Orchestra», «Gerry Levine & The Avengers», «Wizzards». На початку 1970-х сольна кар'єра.

ВУД (Wood) Ронні, спр. Рональд Девід Вуд (01.06.1947) – гітарист англ. груп «Rolling Stones» і «Faces», брат Арта. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1989, 2012).

ВУД (Wood) Стюарт «Вуді» (25.02.1957) – гітарист шотл. групи «Bay city rollers».

ВУД (Wood) Тіффані Джейн (08.11.1977) – австрал. співачка, авторка пісень.

ВУДВОРД (Woodward) Керен (02.04.1961) – співачка англ. вок. тріо «Bananarama».

ВУДГЕЙТ (Woodgate) Ден (19.10.1960) – ударник англ. групи «Madness».

ВУДС (Woods) Філ/Філіп Уеллс (02.11.1931-29.09.2015) – амер. джаз. муз-нт (альт-сакс., кл.), кер. ансам., композитор. Виступав у складі різних оркестрів і ансамблів. Учасник джаз. фестивалів. Належить до лідерів мейнстріму.

ВУЛФ (Wolf) Кейт, спр. Кетрін Лоуза Аллен (27.01.1942-10.12.1986) – амер. фолк-співачка, гітаристка, піаністка, авторка пісень. Була уведена до Залу слави незалежної музики (1987).

ВУЛФ (Wolf) Пітер (07.03.1946) – вокаліст амер. групи «J. Geils Band».

ВУЛФ (Wolf) Хаулінг, спр. Честер Артур Бернетт (10.06.1910-10.01.1976) – амер. блюзмен, співак, виконавець на губній гармонії, гітарист, автор блюз. стандартів, одна із значних фігур в історії блюзу. Був уведений до Залу слави засновників блюзу (1980), в 1991 – до Залу слави рок-н-ролу.

ВУРСТ (Wurst) Кончита, спр. Том Нойвірт (06.11.1988) – австр. співак, дрег-квін, переможець «Євробачення-2014».

ВУЧКОВИЧ (Vučković) Северина (21.04.1972) – хорват. співачка та актриса.

ВЮРТНЕР (Würtner) Рудольф (13.08.1920-03.12.1974) – нім. естр. композитор, акордеоніст, диригент, педагог. Штутгарт. Вища муз. шк. З 1947 диригент «Оркестру фірми Хонер».

ГААЛ, спр. Кристіан Ейвінд Еспераль (07.08.1975) – норв. співак, учасник групи «Gorgoroth».

ГААН (Gahan) Дейв (09.05.1962) – вокаліст англ. групи «Depeche Mode».

ГАБРІЕЛЬ (Gabriel) Пітер Брайн (13.02.1950) – англ. співак, композитор, продюсер, з 1967 учасник англ. групи «Genesis». З 1975 сольна кар'єра. Вважається однією з провідних фігур світового експеримент. року. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2010, 2014). Пр. «Греммі».

ГАЙ (Guy) Етол (05.01.1940) – вокаліст і бас-гітарист австрал. групи «Seekers».

ГАЙ (Guy) Бадді (спр. Джордж) (30.07.1936) – амер. блюз. гітарист і композитор, ветеран чиказ. блюз. сцени, один із лідерів сучасн. блюзу. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2005). Пр. ім. У. Хенді, «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ГАЙ (Guy) Біллі (20.06.1936-05.11.2002) – учасник амер. ритм-енд-блюз. вок. групи «Coasters» (баритон). Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1987).

ГАЛАС (Galás) Діаманта (29.08.1955) – амер. авангард. співачка, піаністка, перфомансистка грец. походження. Має діапазон в чотири октави.

ГАЛЛА-РІНІ (Galla-Rini) Ентоні (18.01.1904-30.07.2006) – амер. акордеоніст і педагог. Виступав у водевілях, з 1932 сольна кар'єра. Один із засновників Амер. асоціації акордеоністів. Автор естр. творів для акордеона.

ГАЛЛАХЕР (Gallagher) Ліам, спр. Уільям Джон Пол Галлахер (21.09.1972) – вокаліст англ. груп «Oasis», «Beady Eye» (2009-2014), брат Ноела.

ГАЛЛАХЕР (Gallagher) Ноел Томас Девід (29.05.1967) – гітарист і вокаліст англ. групи «Oasis», брат Ліама.

ГАЛЛАХЕР (Gallaher) Ропі (02.03.1948-14.06.1995) – ірланд. блюз-роковий гітарист, співак, вокаліст англ. групи «Taste». З 1971 сольна кар'єра. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ГАЛЛЕНД, Галланд (Gulland) Брайан (30.04.1951) – муз-нт (дух. інструменти епохи Ренесансу, фагот, клавішні, вокал, бас-гіт.) англ. групи «Gryphon».

ГАЛЛЬ (Gall) Франс, спр. Ізабель Женев'єв Марі Анн Галль (09.10.1947) – франц. співачка, переможниця «Євробачення-1965».

ГАЛЬЯНО (Galliano) Рішар (12.12.1950) – франц. композитор, джаз. акордеоніст. Консерваторія Ніцци. Лауреат міжнар. джаз. конкурсів. Акомпанував багатьом видатним виконавцям, учасник джаз. ансамблів. У своїй творчості поєднав танго з класич. джазом. Автор музики до кінофільмів.

ГАМІЛЬТОН (Hamilton) Том Уільям (31.12.1951) – бас-гітарист амер. групи «Aerosmith», автор пісень.

ГАМІЛЬТОН (Hamilton) Чико Форестсторн (20.09.1921-25.11.2013) – амер. джаз. муз-нт (ударні, кл.), кер. анс., композитор, аранжувальник. Працював у різних оркестрах, учасник джаз. фестивалів. Входить до числа провідних представників вест-коуст-джазу. Належить до основоположників кул-манери гри на ударних. Автор музики до кінофільмів, низки експеримент. композицій.

ГАНЗ (Guns) Трейсі, спр. Трейсі Ричард Ірвінг Ульріх (20.01.1966) – амер. гітарист, автор пісень, учасник груп «Guns'n'Roses», «Brides of Destruction», «Contraband».

ГАНО (Gano) Гордон Джеймс (07.06.1963) – вокаліст і гітарист амер. групи «Violent Femmes».

ГАНТЕР (Gunter) Корнелл (14.11.1936-26.02.1990) – учасник амер. ритм-енд-блюз. вок. групи «Coasters» (тенор).

ГАРБАРЕК (Garbarek) Аня (24.07.1970) – норв. співачка, дочка Яна.

ГАРБАРЕК (Garbarek) Ян (04.03.1947) – норв. композитор і саксофоніст-тенорист польськ. походження.

ГАРВАРЕНЦІ (Garvarentz) Жорж Діран (01.04.1932-19.03.1993) – франц. композитор вірм. походження.

ГАРД (Gard) Дейв (19.10.1934-22.03.1991) – учасник амер. фолк-тріо «Kingston Trio».

ГАРДЕЛЬ (Gardel) Карлос (11.12.1890-24.06.1935) – аргент. муз-нт, співак, кіноактор. Відомий як «король танго». Пр. «Греммі».

ГАРДНЕР (Gardner) Карл (29.04.1928-12.06.2001) – учасник амер. ритм-енд-блюз. вок. групи «Coasters».

ГАРДНЕР (Gardner) Кім (27.01.1948-24.10.2001) – бас-гітарист брит. груп «Ashton, Garner & Dyke», «Birds», «Creation».

ГАРЗОН (Garzone) Джордж (23.09.1950) – амер. джаз. саксофоніст.

ГАРЛАНД (Garland) Уільям (13.05.1923-23.04.1984) – амер. джаз. піаніст, композитор, кер. анс. З 1945 виступав у різних ансамблях і оркестрах. Випрацював інд. манеру гри – м'яку, ліричну, з рисами естр.-салонного піанізму.

ГАРЛЕНД (Garland) Джуді, спр. Френсіс Етель Гамм (10.06.1922-22.06.1969) – амер. актриса та співачка, мати Л. Міннеллі, одна з найлегендарніших і трагічних фігур в амер. шоу-бізнесі. Була прообразом жінки-вокалістки у рок-музиці, мала емоційну манеру виконання. Знімалася в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Тоні», «Греммі», «Золотий глобус».

ГАРНЕР (Garner) Еррол Луїс (15.06.1921-02.01.1977) – амер. джаз. піаніст, кер. анс., композитор. З 1937 грає у різних оркестрах та ансамблях. Учасник джаз. фестивалів. У своїй виконав. манері поєднував елементи віртуоз. імпровізаційності, притаманній сучасн. стилям, з експресією раннього джазу. Автор пісень, джаз. творів і музики до кінофільмів. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ГАРНІС (Garns) Шерман (08.06.1940-26.02.1977) – учасник амер. групи «Frankie Lymon & the Teenagers».

ГАРРІКС Мартін, спр. Гаррітсен (Garritsen) Мартейн (14.05.1996) – нідерлад. діджей та муз. продюсер.

ГАРСІЯ (Garcia) Джеррі, спр. Джером Джон Гарсія (01.08.1942-09.08.1995) – засновник, вокаліст, гітарист амер. групи «Grateful Dead». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ГАРТЕВЕЛЬД (Garteveld) Вільгельм Наполеонович (19.04.1859-01.10.1927) – швед. композитор, диригент, етнограф. Лейпциг. консерваторія. В 1882-1918 працював у Росії. Автор романсів, музики для моск. кабаре «Летучая мышь».

ГАРТСАЙД (Gartside) Грін (22.06.1955) – вокаліст англ. групи «Scritti Politti».

ГАРУ (Garou), спр. П'єр Гаран (26.06.1972) – франко-канад. муз-нт, співак і актор.

ГАРФАНКЕЛ (Garfunkel) Арт (05.11.1941) – амер. співак, актор, учасник фолк-дуету «Simon & Garfunkel» (1957-1970). З 1970 сольна кар'єра. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1989). Пр. «Греммі».

ГАТРІ (Guthrie) Арло (10.07.1947) – амер. гітарист, піаніст, композитор, син Вуді. Працює в різних жанрах традиц. музики – фолк, кантрі, регтайм, блюз, латиноамер. пісні.

ГАТРІ (Guthrie) Вуді Уілсон (14.07.1912-03.10.1967) – амер. співак, поет, композитор. Головна фігура у спадку амер. фолк-музики. Збирав фольклор, виконував його й пропагував. Акомпанував собі на гітарі. Автор понад 1000 пісень. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1988).

ГЕДЖ (Gedge) Девід (23.04.1960) – гітарист і вокаліст англ. групи «Wedding Present».

ГЕЙ (Gaye) Марвін, спр. Марвін Пенц-мол. Гей (02.04.1939-01.04.1984) – амер. соул-співак, піаніст, ударник, композитор, продюсер. Виступав із різними негр. групами, був учасником груп «Rainbow», «Moonglows», «Marquees». В 1960-1980-х штатний вокаліст і сесійний ударник фірми грамзапису «Motown». Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1987). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі».

ГЕЙЛ (Gale) Ерік (20.09.1938-25.05.1994) – амер. гітарист, сесійний муз-нт. Записувався з багатьма відомими виконавцями та групами.

ГЕЙЛ (Gale) Кристал, спр. Бренда Гейл Уебб (09.01.1951) – амер. кантрі-співачка. Пр. «Греммі».

ГЕЙЛС (Geils) Джек Джей, спр. Джером Гейлс (20.02.1946-12.04.2017) – гітарист амер. групи «J. Geils Band».

ГЕЙНОР (Gaynor) Глорія (07.09.1949) – амер. співачка, авторка пісень, зірка диско-музики, «королева диско-тек». Пр. «Греммі».

ГЕЙТЛІ (Gatley) Стівен Патрік Девід (17.03.1976-10.10.2009) – вокаліст ірланд. групи «Boyzone».

ГЕЙТС (Gates) Девід (11.12.1940) – амер. вокаліст, гітарист, сешн-муз-нт, засновник амер. групи «Bread».

ГЕЛДОФ (Geldof) Боб/Роберт Фредерік Зінон (05.10.1951) – брит. муз-нт, громад. діяч, організатор рок-фестивалів «Live Aid». Учасник ірланд. групи «Boomtown Rats». Знімався в кіно. Орден Чл. Брит. імперії (1986).

ГЕНСБУР (Gainsbourg) Серж, спр. Люсьєн Гінзбург (02.04.1928-02.03.1991) – франц. поет, композитор, актор, сценарист, автор і виконавець пісень.

ГЕРМАН (German) Анна-Вікторія (14.02.1936-26.08.1982) – польс. співачка. Геолог. фак. Вроцлав. ун-ту. Лауреат пісенних конкурсів. Виконавиця багатьох пісень рад. композиторів, рос. нар. пісень, стародавніх романсів. Співала багатьма мовами. Знімалася в кіно. Авторка пісень. Є пам'ятний знак на алеї зірок біля конц. залу «Россия» (2003).

ГЕРМАН (Herman) Вуді/Вудро Чарльз Томас (16.05.1913-29.10.1987) – амер. джаз. муз-нт (кл., альт-, сопрано- і тенор-сакс., вокал), бендлідер, кер. анс., композитор, аранжувальник. Завдяки своїм досягненням і новаторству у засвоєнні сучасн. стилістики по праву заслужив репутацію самого «революційного» бендлідера в історії свінгу. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ГЕРРА (Guerra) Хуан Луїс (07.06.1957) – домінікан. співак, один із фундаторів сучасн. бачати.

ГЕРРІТІ (Garrity) Фредді (14.11.1936-19.05.2006) – актор, вокаліст і гітарист англ. групи «Freddie & the Dreamers».

ГЕРРІТСЕН (Gerritsen) Марінус (09.08.1946) – бас-гітарист і вокаліст нідерланд. групи «Golden Earring».

ГЕРШВІН (Gershwin) Джордж (26.09.1898-11.07.1937) – амер. композитор і піаніст. Автор першої нац. опери «Порги і Бесс», оперет, мюзиклів, музики до кінофільмів, пісень. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ГЕССЕЛЬ (Гессле) Пер (12.01.1959) – композитор, продюсер, гітарист швед. груп «Gyllene Tider», «Roxette».

ГЕТТА (Guetta) Девід П'єр (07.11.1967) – франц. діджей та муз. продюсер.

ГЕТЦ (Gets) Стен, спр. Стенлі Гаєтцкий (02.02.1927-06.06.1991) – амер. джаз. муз-нт (тенор-, баритон- і альт-сакс.), кер. анс., композитор. Грав у різних складах. Працював як студійний муз-нт на радіо NBS. Учасник джаз. фестивалів.

ГІББІНС (Gibbins) Майк (12.03.1949-04.10.2005) – ударник англ. групи «Badfinger».

ГІББОНС (Gibbons) «Біллі» Уільям Фредерік (16.12.1949) – гітарист і вокаліст амер. групи «ZZ Top». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ГІББС (Gibbs) Майкл Клемент Ірвінг (25.09.1937) – амер. джаз. композитор, диригент, аранжувальник, тромбоніст, продюсер.

ГІБСОН (Gibson) Брайан (06.03.1951) – ударник англ. групи «Geordie».

ГІБСОН (Gibson) Деббі, спр. Дебора Енн Гібсон (31.08.1970) – амер. співачка, учасниця бродв. постанов.

ГІДРО (Goudreau) Баррі (29.11.1951) – гітарист амер. групи «Boston».

ГІЛ (Gill) Вінс Грант (12.04.1957) – амер. кантрі-співак, мультиінструменталіст. Був уключений до Залу слави музики кантрі (2007).

ГІЛБЕРТ (Gilbert) Джілліан (27.01.1961) – клавішник і гітарист англ. групи «New Order».

ГІЛБЕРТ (Gilbert) Пол Брендон (06.11.1966) – амер. гітарист-віртуоз.

ГІЛЛАН (Gillan) Ян/Ієн (19.08.1945) – композитор, вокаліст англ. груп «Episode Six», «Deep Purple», «Black Sabbath», «Ian Gillan Band».

ГІЛЛЕСПІ (Gillespie) «Діззі», спр. Джон Біркес Гіллеспі (21.10.1917-06.01.1993) – амер. джаз. труба-віртуоз, кер. анс. Відомий не тільки як труба-віртуоз (і творець оригінальної конструкції цього інструмента), але й як виконавець на ін. муз. інструментах (ударні, тр-н, ф-но), вокаліст (майстер боп-скета), аранжувальник, композитор і муз. педагог. На поч. 1940-х разом із Ч. Паркером, Т. Монком, Ч. Крістіаном та ін. негр. музикантами очолив новий напрям у джазі (бібоп), який характеризувався відходом від танцювальності та розва-

жальності, ускладненням мелодич. ліній, гармоніч. мови та підвищенням ролі виконавця-віртуоза. Учасник джаз. фестивалів. Пр. «Поляр Мюзик Прайз» (1993). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ГІЛМОР (Gilmour) Девід Джон (06.03.1946) – композитор, вокаліст і гітарист англ. групи «Pink Floyd». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ГІЛБЕР (Gilbert) Іветт (20.01.1865-03.02.1944) – франц. співачка й акторка. Створила своєрідний виконав. стиль, що відрізнявся ексцентрично гротесковою манерою, підкресленою гостротою інтонації. З її ім'ям пов'язане відродження франц. стародавніх і нар. пісень. Знімалася в кіно.

ГІРІ (Geary) Пол (24.07.1961) – ударник амер. поп-рок-квартету «Extreme».

ГІТАР (Guitar) Слім, спр. Едді Джонс (10.12.1926-07.02.1959) – амер. ритм-енд-блюз. співак, гітарист. Убирався у костюми яскравих кольорів і не соромився освітлювати волосся до голубого кольору. Його музику та сцен. поведінку можна вважати предтечею рок-н-ролу.

ГІУФФРІЯ (Giuffria) Грегг (28.07.1951) – клавішник амер. хард-рок-квintету «Angel».

ГІФРЕД (Gifred) Джиммі/Джеймс Пітер (26.04.1921) – амер. джаз. муз-нт (кл., тенор-, баритон- і альт-сакс.), кер. ансам., аранжувальник, композитор. Знімався в кіно.

ГЛАСС (Glass) Філіп (31.01.1937) – амер. композитор. Автор музики до театр. постанов і кінофільмів.

ГЛЕН (Glen) Кріс (06.11.1950) – бас-гітарист англ. груп «Jade», «Tear Gas», «Party Boys», «Sensational Alex Harvey Band», «John Martyn», «Michael Schenker».

ГЛЕСКОК (Glasscock) Джон (02.05.1951-17.11.1979) – бас-гітарист і вокаліст різних груп («Jethro Tull», «Carmen», «Gods»).

ГЛІТТЕР (Glitter) Гаррі, спр. Пол Френсіс Гедд (08.05.1944) – англ. вокаліст, композитор, один із перших яскравих представників глем-глітер-року.

ГЛОВЕР (Glover) Роджер Девід (30.11.1945) – композитор, продюсер, бас-гітарист англ. груп «Episode Six» і «Deep Purple».

ГОБЛ (Goble) Грехем (15.05.1947) – гітарист і вокаліст австрал. групи «Little River Band».

ГОВЕН (Govan) Дейв (02.08.1940) – учасник амер. вокал. групи «Vibrations».

ГОДДАРД (Goddard) Пол (23.06.1945) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Atlanta rhythm section».

ГОДЕН (Godin) Ніколя (25.12.1969) – учасник франц. дуету «Air».

ГОДЛІ (Godley) Кевін (07.10.1945) – вокаліст і ударник англ. груп «10 CC» і «Godley & Creme».

ГОДШО (Godchaux) Донна Джейн (22.08.1947) – вокалістка амер. групи «Grateful Dead» (1972-1979).

ГОДШО (Godchaux) Кіт Річард (19.07.1948-23.07.1980) – клавішник амер. групи «Grateful Dead» (1971-1979).

ГОЛД (Gold) Ендрю (02.08.1951-03.06.2011) – амер. співак, гітарист, аранжувальник.

ГОЛДІ (Goldi), спр. Мерсер Фаріна-Стаут (17.01.1966) – англ. співак, композитор, письменник, продюсер, мультиінструменталіст. Один із перших виконавців музики драм-енд-бейс.

ГОЛДІ (Goldie), спр. Кліффорд Джозеф Прайс (19.09.1965) – англ. продюсер, діджей та актор. Орден Чл. Брит. імперії.

ГОЛДІ (Goldy) Крейг (06.11.1961) – амер. гітарист, автор пісень, учасник різних груп.

ГОЛДІНГ (Goulding) Еллі Джейн (30.12.1986) – брит. співачка та композитор.

ГОЛДІНГ (Golding) Лінвал (24.07.1951) – гітарист і вокаліст англ. групи «Specials».

ГОЛДСБОРО (Goldsboro/Goldsbrough) Боббі (18.01.1941) – амер. співак, автор пісень.

ГОЛСОН (Golson) Бенні (25.01.1929) – амер. джаз. саксофоніст (тенор), кер. ансам., композитор. Був учасником джаз. оркестрів, робив аранжування для різних біг-бендів. Належить до числа кращих композиторів модерн-джазу, автор стандартів. Автор музики до кінофільмів і телешоу, комерц. муз. програм і серіалів, для окремих вокалістів.

ГОЛЬДМАН (Goldman) Жан-Жак (11.10.1951) – франц. автор-виконавець.

ГОМЕС (Gomez) Селена Марі (22.07.1992) – амер. співачка, актриса кіно та ТБ, композитор, продсер, авторка пісень, учасниця групи «Selena Gomez & the Scene» (2009-2012).

ГОММ (Gomm) Ян Роберт (28.03.1947) – співак і гітарист англ. групи «Brinsley Schwarz».

ГОНЗАЛВЕС (Gonsalves) Пол (12.07.1920-15.05.1974) – амер. джаз. тенор-саксофоніст, учасник оркестру Д. Еллінгтона.

ГОНТЬЄ (Gontier) Адам Уейн (25.05.1978) – співак і гітарист канад. групи «Three Days Grace» (1997-2013).

ГОР (Gore) Мартін (23.07.1961) – клавішник англ. групи «Depeche Mode».

ГОРБІ (Gorby) Сара (1900-1980) – франц. співачка, виконавиця євр., рос. та циг. романсів, пісень різних композиторів.

ГОРДІ (Gordy) Беппі (28.11.1929) – амер. муз. продюсер, засновник фірми «Motown Records». Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1988). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

ГОРДОН (Gordon) Декстер Кейт (27.02.1923-25.04.1990) – амер. джаз. саксофоніст (тенор), кер. ансам., композитор. Грав у різних оркестрах і ансамблях. В 1946 створив власний ансам. «Three Deuces». Учасник джаз. фестивалів. У сер. 1940-х увів у джаз. практику дуети-змагання тенор-саксофоністів. Автор тем, інстр. п'єс, мюзиклів.

ГОРДОН (Gordon) Кім (28.04.1953) – вокаліста та бас-гітаристка амер. групи «Sonic Youth».

ГОРМАН (Gorman) Джон (04.01.1936) – вокаліст англ. групи «Scaffold».

ГОРМАН (Gorman) Лі (1961) – бас-гітарист англ. груп «Adam & the Ants» та «Bow Wow Wow».

ГОРМАН (Gorman) Стів (17.08.1965) – ударник амер. групи «Black Crowes».

ГОРРІ (Gorrie) Алан (19.07.1946) – бас-гітарист і вокаліст шотл. групи «Average White Band».

ГОСС (Goss) Люк Демон (29.09.1968) – вокаліст і бас-гітарист англ. групи «Bros», брат-близнюк Матью.

ГОСС (Goss) Матью Уестон (29.09.1968) – вокаліст і клавішник англ. групи «Bros», брат-близнюк Люка.

ГОТТ (Gott) Карел (14.07.1939) – чехосл. співак, композитор, художник, нар. арт. ЧССР. Празька консерваторія (1965). Працював у празьких т-рах. Виступав у супроводі оркестру під керуванням Л. Штайдла (1970–1990). Згодом організував власну групу «Карел Готт Бенд». Співає багатьма мовами. Знімався в кіно.

ГОУЛДМАН (Gouldman) Грем Кіт (10.05.1946) – гітарист англ. групи «10 CC».

ГРАНДА (Granda) Майк (1951) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Ozark Mountain Daredevils».

ГРАНДІ (Grundy) Хью (06.03.1945) – ударник англ. групи «Zombies».

ГРАНТХАМ (Grantham) Джордж (20.11.1947) – ударник і вокаліст амер. групи «Росо».

ГРАНТ (Grant) Едді/Едмонд Монтегью (05.03.1948) – гітарист і співак англ. групи «Equals». З 1977 сольна кар'єра. Винайшов своєрідний сплав музики регі з фанком, мейнстрімом та електро-роком.

ГРАНТ (Grant) Еммі (25.11.1960) – амер. співачка, авторка-виконавиця, «королева сучасн. християн. поп-музики». Пр. «Греммі».

ГРАТЦЕР (Gratzer) Алан (09.11.1948) – ударник амер. групи «Reo Speedwagon».

ГРАЦІАНО (Graziano) Лі (09.11.1943) – ударник і вокаліст амер. групи «American breed».

ГРЕГОРІ (Gregory) Гленн (16.05.1958) – вокаліст англ. груп «Heaven 17», «Band Aid», «ABC», «Honeyroot».

ГРЕГОРІ (Gregory) Кейт (02.01.1963) – бас-гітарист англ. групи «Wedding Present».

ГРЕЙ (Grey) Глен (07.06.1906–23.08.1963) – амер. джаз. альт-саксофоніст, бендлідер, композитор.

ГРЕЙ (Gray) Лес (09.04.1946–21.02.2004) – вокаліст англ. групи «Mud».

ГРЕЙ (Gray) Мейсі (06.09.1967) – амер. соул-співачка, муз. продюсер, актриса. Пр. «Греммі», American Music Awards, Billboard Awards, MTV Video Music Awards.

ГРЕЙ (Gray) Рокі (02.07.1974) – ударник різних амер. груп.

ГРЕЙБЛ (Grable) Бетті, спр. Елізабет Рут (18.12.1916–02.07.1973) – амер. співачка, танцівниця та актриса. Ролі в бродв. мюзиклах і кіно.

ГРЕЙСІ (Gracie) Чарлі Ентоні (14.05.1936) – амер. співак, гітарист і композитор.

ГРЕКО (Gréco) Жюльєт (07.02.1927) – франц. співачка та актриса. Авторка пісень. Знімалася в кіно.

ГРЕММ (Gramm) Лу, спр. Луїс Грамматіко (02.05.1950) – вокаліст амер. груп «Black sheep», «Foreigner».

ГРЕНФЕЛЛІ (Grenfell) Джойс Ірен (10.02.1910–30.11.1979) – англ. комедійна актриса, співачка.

ГРЕТТІНДЖЕР (Graettinger) Роберт (31.10.1923–12.03.1957) – амер. джаз. муз-нт (сакс., ф-но), аранжувальник, композитор, бендлідер. Грав у різних оркестрах. Прагнув до розширення інструментарію біг-бенду за рахунок інструментів симф. оркестру, створення нових орк. груп, змішанню різномірних тембрів, використанню крупних звукових мас, ускладнень гармонії. Сприяв формуванню передумов для виникнення в кінці 1950-х музики «третьої течії».

ГРЕХЕМ (Graham) Ів, спр. Евелін Мей Бітсон (19.04.1943) – учасниця англ. групи «New Seekers».

ГРЕХЕМ (Graham) Ларрі (14.08.1946) – бас-гітарист, вокаліст, учасник амер. груп «Sly & the Family Stone», «Graham Central Station». З 1980 сольна кар'єра.

ГРЕХЕМ (Graham) Майкл (15.08.1972) – вокаліст ірланд. групи «Boyzone».

ГРЕЧ (Grech) Рік/Річард Роман (01.11.1946–17.03.1990) – бас-гітарист, скрипаль, віолончеліст. Грав у симф. оркестрі, був сешнменом. Учасник англ. груп «Family», «Blind Faith», «Air Force», «Traffic», «KGB».

ГРІВЗ (Greaves) Джон (23.02.1950) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Henry Cow».

ГРІЛ (Grill) Роб (30.11.1943–11.07.2011) – вокаліст і бас-гітарист амер. групи «Grass Roots».

ГРІМАЛЬДІ (Grimaldi) Джон (22.05.1955–15.11.1983) – гітарист англ. групи «Argent».

ГРІН (Green) Аманда (29.12.1963) – амер. актриса, співачка, авторка пісень.

ГРІН (Green) Гарі (20.11.1950) – муз-нт (гіт., мандоліна, вокал) англ. групи «Gentle Giant».

ГРІН (Green) Ел/Елберт (13.04.1946) – амер. співак і композитор. Працював у різних групах. З 1969 сольна кар'єра. Згодом відходить від блюз-джазу та віддає перевагу духовним пісням. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1995). Пр. «Греммі».

ГРІН (Green) Карл (31.07.1947) – бас-гітарист, вокаліст, губна гармонія англ. групи «Herman's Hermits».

ГРІН (Green) Мік Роберт (22.02.1944–11.01.2010) – гітарист англ. групи «Billy J. Kramer & the Dakotas».

ГРІН (Green) Міккі, спр. Мішель Марі Герман (28.06.1984) – австрал. співачка та авторка пісень.

ГРІН (Green) Пітер, спр. Пітер Аллен Грінбаум (29.10.1946) – англ. блюз-роковий гітарист, вокаліст, композитор, один із засновників англ. групи «Fleetwood Mac». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ГРІН (Green) Фредді/Фредерік Уільям (31.03.1911–01.03.1987) – амер. джаз. гітарист. Виконав. манера Г. послужила взірцем для гітаристів свінгу в модерн-джазі.

ГРІНВУД (Green) Джонні, спр. Джонатан Річард Гай Грінвуд (05.11.1971) – англ. мультиінструменталіст, гітарист групи «Radiohead». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ГРІНСЛЕЙД (Greenslade) Дейв (18.01.1943) – клавішник англ. груп «Jon Hiseman's Colosseum», «Chris Farlowe & the Thunderbirds», «Greenslade», «If».

ГРІНСПУН (Greenspoon) Джиммі (07.02.1948–11.03.2015) – клавішник амер. групи «Three Dog Night».

ГРІНФІЛД (Greenfield) Девід/Дейв Пол (29.03.1949) – клавішник англ. групи «Stranglers».

ГРІР (Greer) Сонні (13.12.1895–23.03.1982) – амер. джаз. барабанщик, учасник оркестру Д. Еллінгтона.

ГРИСМАН (Grisman) Девід (23.03.1945) – муз-нт (ф-но, мандоліна, альт-сакс.) і вокаліст амер. групи «Earth Opera».

ГРИСТ (Grist) Пері (29.02.1932) – амер. співачка, проф. Участь в бродв. мюзиклах. Викладала вокал, лауреат різних премій.

ГРІФФІН (Griffin) «Біллі» Уільям (15.08.1950) – амер. співак, учасник групи «Miracles».

ГРІФФІН (Griffin) Дейл «Буффін» (24.10.1948-17.01.2016) – ударник і вокаліст англ. групи «Mott the Hoople».

ГРІФФІН (Griffin) Джонні (24.04.1928-25.07.2008) – амер. джаз. тенор-саксофоніст.

ГРІФФІТ (Griffith) Ненсі Каролін (06.07.1953) – амер. кантрі-фолк співачка та гітаристка.

ГРІФФІТС (Griffiths) Дерек (23.06.1944) – гітарист англ. групи «Artwoods».

ГРОБАН (Groban) Джош(уа) Уїнслоу (27.02.1981) – амер. співак, актор т-ру та кіно. Пр. «Еммі».

ГРОЛ (Grohl) Дейв Ерік (14.01.1969) – ударник амер. груп «Nirvana», «Foo Fighters».

ГРОНДІН (Grondin) Джек (03.10.1951) – ударник амер. групи «38 Special».

ГРОСВЕНОР (Grosvenor) Лютер (23.12.1949) – гітарист і вокаліст англ. груп «Spooky Tooth», «Stealers Wheel», «Art».

ГРОФЕ (Grofé) Ферде, спр. Фердинанд Рудольф (27.03.1892-03.04.1972) – амер. композитор, диригент, піаніст. Автор пісень, музики до кінофільмів.

ГРУСІН (Grusin) Дейв/Девід Роберт (26.06.1934) – амер. піаніст, аранжувальник, композитор, продюсер. Пр. «Оскар», «Греммі».

ГУГУШ, спр. Феїге Атешин (05.05.1950) – іран. співачка та актриса азерб. походження. Співає багатьма мовами. Знімалася в кіно.

ГУД (Good) Річ (17.06.1974) – англ. гітарист, учасник групи «Psychedelic Furs».

ГУДЕН (Gooden) Сем (02.09.1934) – учасник амер. групи «Impressions».

ГУДМЕН (Goodman) Бенні/Беджамін Девід (30.05.1909-13.06.1986) – амер. джаз. муз-нт (кл., альт- і баритон-сакс., корнет), кер. оркестру, аранжувальник, композитор. Один із перших увів у малий анс. вібрафон як соліруючий інструмент (1936), а пізніше – електрогітару (1939). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ГУДМЕН (Goodman) Джеррі (16.03.1949) – амер. джаз. муз-нт (скрипка, електроскрипка, гіт., бас-гіт., мандоліна, вокал). Іллінойський ун-т. Деякий час грав у чиказ. симф. оркестрі. В 1968-1971 чл. джаз-рок-групи «Flock». У подальшому виступав у першому складі «Mahavishnu Orchestra» (до 1973), співпрацював із музикантами сучасн. авангард. джазу та року. Різнобічно обдарований муз-нт, талановитий скрипаль, яскравий імпровізатор із віртуоз. технікою гри (отримав титул «рок-Паганіні»). Один із перших увів у кінці 1960-х електро-скрипку до джаз-року.

ГУДМЕН (Goodman) Стів (25.07.1948-20.09.1984) – амер. співак і гітарист. Автор джінглів для радіо.

ГУДМУНДСДОТТІР Бьорк – див. *Бьорк*.

ГУДРЕМ (Goodrem) Дельта (09.11.1984) – австрал. співачка та актриса.

ГУЛД (Gould) Бун (04.03.1955) – гітарист англ. групи «Level 42».

ГУЛД (Gould) Мортон (10.12.1913-21.02.1996) – амер. композитор, піаніст, диригент. Автор пісень, музики до кінофільмів.

ГУЛД (Gould) Філ Габриел (28.02.1957) – ударник англ. групи «Level 42».

ГУННАРССОН (Gunnarsson) Рутгер Йохан (12.02.1946-30.04.2015) – швед. гітарист, аранжувальник, продюсер, автор пісень, учасник гастролів та студійних записів анс. «ABBA».

ГУРТУ (Gurtu) Трілок (30.10.1951) – виконавець на індійських нар. інструментах, ударник амер. групи «Oregan». Співпрацював із багатьма виконавцями.

Д

Д'АНДЖЕЛО (D'Angelo) Ніно (21.06.1957) – італ. співак, композитор, актор.

ДАВЕНПОРТ (Davenport) Чарльз (23.04.1894-03.12.1955) – амер. джаз. муз-нт (ф-но, вокал), композитор. Представник стилів блюз, регтайм, бугі.

ДАВИД (David) Анна-Марія (23.05.1952) – франц. співачка, переможниця «Євробачення-1973».

ДАДЖОН (Dudgeon) Гас Ангус Бойд (30.09.1942-21.07.2002) – англ. саунд-продюсер.

ДАДО (Dado), спр. Флавіо Д'аддато (06.01.1967) – італ. муз-нт, співак, діджей, один із родоначальників стилю дрім-хаус.

ДАЙДО (Dido), спр. Дайдо Флоріан Клу де Боневіаль Армстронг (25.12.1971) – англ. співачка, авторка пісень. Співпраця з різними виконавцями. Пр. MTV European Music Awards (2001), Brit Awards (2002).

ДАЙК (Duke) Рой (13.02.1945) – ударник брит. групи «Ashton, Garner & Duke» та ін.

ДАЙМОНД (Diamond) Кінг, спр. Кім Бендікс Петерсен (14.06.1956) – датський муз-нт, композитор, співак, лідер групи «King Diamond».

ДАЙМОНД (Diamond) Майк (20.11.1965) – вокаліст амер. групи «Beastie boys».

ДАЙМОНД (Diamond) Нейл/Ніл (24.01.1941) – амер. співак, гітарист, актор, композитор. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2011). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ДАЙМОНД (Diamonde) Дік (28.12.1947) – бас-гітарист австрал. групи «Easybeats».

ДАКВОРТ (Duckworth) Джон (18.11.1946) – ударник амер. групи «Syndicate of Sound».

ДАКІНГ (Daking) Джефф (08.12.1947) – ударник амер. групи «Blues Magoos».

ДАЛІДА (Dalida), спр. Іоланда Кристина Джильотті (17.01.1933-03.05.1987) – франц. співачка та актриса, за походженням італійка. Мала низький, пластичний і виразний голос, прекрасні вок. дані, блискучу зовнішність. Участь у телешоу та муз.-розважальних передачах на радіо та ТБ. Знімалася в кіно. Ім'ям Д. названа одна з площ Парижа.

ДАЛОР (Dahlor) Норм (29.04.1956) – бас-гітарист амер. групи «Shooting Star».

ДАЛФЕР (Dulfer) Кенді (19.09.1969) – нідерл. співачка та саксофоністка.

ДАММЕРС (Dammers) Джеррі (22.05.1954) – клавішник англ. групи «Specials».

ДАНА (Dana) – див. *Скеллон Д.*

ДАНА ІНТЕРНЕШНЛ (Dana International), спр. Шарон Коен, народжений Ярон Коен (02.02.1972) – ізраїл. співачка. В 1993 була зроблена операції по зміні статі на жінку. Переможниця «Євробачення-1998». Співає багатьма мовами.

ДАНБАР (Dunbar) Слай, спр. Лоуелл Чарльз Данбар (10.05.1952) – ударник ямайського дуету «Sly & Robbie».

ДАНЕЛЛІ (Danelle) Діно (23.07.1944) – ударник амер. групи «Rascals». Муз. кар'єру починав в оркестрі Л. Хемптона.

ДАНИЕЛС (Daniels) Джеррі (14.12.1915-07.11.1995) – гітарист і вокаліст амер. вок. групи «Ink Spots».

ДАНИЕЛС (Daniels) Джеффрі (24.08.1955) – гітарист і вокаліст амер. групи «Shalamar».

ДАНИЕЛС (Daniels) Чарлі Едвард (28.10.1936) – амер. гітарист, скрипаль, сесійний муз-нт, продюсер, засновник амер. групи «Charlie Daniels Band». Співпрацював із багатьма відомими виконавцями. Знімався в кіно.

ДАНКО (Danko) Рік/Ричард Клар (29.12.1943-10.12.1999) – бас-гітарист і вокаліст канад. групи «Band».

ДАНН (Dunn) Джеймс (04.02.1950) – вокаліст амер. групи «Stylistics».

ДАНН (Dunn) Доналд «Дак» (24.11.1941-13.05.2012) – бас-гітарист амер. груп «Blues Brothers», «Mar-Keys» та «Booker T. & the MG'S».

ДАНН (Dunn) Ларрі, спр. Лоренс Данхілл (19.06.1953) – клавішник амер. групи «Earth, Wind & Fire».

ДАНТЕ (Dante) Рон (22.08.1945) – амер. співак, продюсер, учасник амер. групи «Archies».

ДАНУС (Danus) Мігель Вінченцо (21.06.1944) – бас-гітарист ісп. групи «Los Bravos».

Д'АРБІ (D'Arby) Теренс Трент (15.03.1962) – амер. співак і композитор. Пр. «Греммі».

ДАРЕМ (Durham) Джудіт (03.07.1943) – австрал. джаз. співачка, учасниця австрал. групи «Seekers» (1963-1968). З 1969 сольна кар'єра.

ДАРІН (Darin) Боббі, спр. Уолден Роберт Кассотто (14.05.1936-20.12.1973) – амер. співак, піаніст, гітарист, ударник. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1990). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі», «Оскар».

ДАРРЕЛЛ (Darrell) Даймбег (20.08.1966-08.12.2004) – амер. метал-гітарист-віртуоз, співак. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів

ДАРСЬЄ (Darcier), спр. П'єр Жан Жозеф Лемер (05.03.1819-22.09.1883) – франц. шансон'є та композитор.

ДАССЕН (Dassin) Джо/Джозеф Айра (05.11.1938-20.08.1980) – франц. співак і композитор. Мічиган. ун-т. Знімався в кіно. Автор пісень.

ДАФФ (Duff) Хіларі (28.09.1987) – амер. співачка, актриса, продюсер, модель.

ДАФФІ (Duff) Кейт (01.10.1974) – співак, ударник, актор, учасник ірланд. групи «Boyzone».

ДЕ БУРГ К. – див. *Бург К.*

ДЕ ГРЕГОРІ (De Gregori) Франческо (04.04.1951) – італ. автор-виконавець.

ДЕ ДЖОНЕТ (De Johnete) Джек (09.08.1942) – амер. джаз. муз-нт (ударні, перкусія, ф-но, електроклавішні), кер. ансам., композитор. Виступав із багатьма відомими виконавцями. Один із провідних представників чиказ. шк. авангард. джазу 1970-1980-х, належить до кола муз-нтів ААСМ.

ДЕ ФРАНКО (De Franco) «Бадді», спр. Боніфатій/Боніфейс Фердинанд Леонардо (17.02.1923-24.12.2014) – амер. джаз. кларнетист, кер. ансам., бендлідер, композитор. Грав у провідних свінг. оркестрах та ансамблях. Учасник джаз. фестивалів. Визнаний одним із провідних свінг. кларнетистів. Експериментував у річищі зближення джазу з акад. музикою. Передбачив деякі тенденції розвитку кул-джазу та «третьої течії».

ДЕВІД (David) Крейг Ешлі (05.05.1981) – англ. співак. Пр. MTV European Music Awards (2001).

ДЕВІДСОН (Davidson) Брайан «Блінки» (25.05.1942-15.04.2008) – ударник англ. групи «Nice».

ДЕВІДСОН (Davidson) Ленні (30.05.1944) – гітарист і вокаліст англ. групи «Dave Clark Five».

ДЕВІЛЛІ (DeVille) Сесіл (14.03.1962) – гітарист амер. групи «Poison». З 1991 сольна кар'єра.

ДЕВІС (Devis) Артур (05.12.1934) – амер. джаз. контрабасист, бендлідер. Представник модерн-джазу та фрі-джазу.

ДЕВІС (Davies) Дейв (03.02.1947) – гітарист і вокаліст англ. групи «Kinks». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ДЕВІС (Davis) Джиммі, спр. Джеймс Хьюстон Девіс (11.09.1899-05.11.2000) – амер. кантрі-співак. Був уведений до Залу слави кантрі-музики (1972).

ДЕВІС (Davis) Джонатан Хоузмон (18.01.1971) – співак і інструменталіст (волінка, арфа, гіт., бас-гіт., ф-но, скрипка) амер. групи «Korn».

ДЕВІС (Devis) Едді «Локью» (02.03.1922-03.11.1986) – амер. джаз. саксофоніст (тенор), кер. ансам. Входить до числа провідних свінг. тенористів. Важливий внесок до становлення основних стильових напрямів сучасн. джазу.

ДЕВІС (Devis) Ентоні (20.02.1951) – амер. джаз. піаніст, композитор, кер. ансам. В 1970-х був визнаний одним із кращих негр. піаністів креативної орієнтації. Тяжіє до конц. віртуозності, синтезу джазу та сучасн. європ. акад. музики. Учасник джаз. фестивалів.

ДЕВІС (Davis) Майлс Дьюї (25.05.1926-28.09.1991) – амер. джаз. труба, композитор, кер. оркестру, піонер джаз-року. В 1940-х грає з різними видатними виконавцями. В 1955 організував власну групу «Miles Davis Quintet». На початок 1970-х мав статус зірки трьох напрямів: джазового, рокового та джаз-рокового. Під впливом творчості Д. народилось чимало видатних колективів, в т.ч. «Weather Report» та «Mahavishnu Orchestra», які викристалізували джаз-рок, і стиль ф'южн став домінуючою формою рок-музики. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2006). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ДЕВІС (Davis) Марлен (04.10.1944) – співачка амер. вокал. квартету «Orlons». Пр. «Греммі», «Еммі».

ДЕВІС-молодший (Davis Jr.) Біллі (26.06.1938) – вокаліст амер. поп-соул-групи «5th Dimension».

ДЕВІС-молодший (Devis Jr.) Семмі (08.12.1925-16.05.1990) – амер. співак та естр. арт. Відомий виступами з багатьма популярними виконавцями. Знімався в кіно.

ДЕВІС (Davis) Реймонд (29.03.1940) – учасник амер. вокал. квінтіти «Parliament» та групи «Funkadelic».

ДЕВІС (Davis) Ричард (15.04.1930) – амер. джаз. муз-нт (к-б, бас-гіт., гіт., перкусія, ф-но). Представник стилів свінг, модерн-джазу, фрі-джазу, креативного джазу.

ДЕВІС (Davis) Ричард Пітер (30.12.1957) – амер. гітарист, бендлідер, учасник групи «Chicago Catz».

ДЕВІС (Davies) Пік (22.07.1944) – вокаліст і клавішник англ. групи «Supertramp».

ДЕВІС (Davis) Роб (01.10.1947) – гітарист і вокаліст англ. групи «Mud».

ДЕВІС (Davis) Скітер, спр. Мері Френсіс Пенік (30.12.1931-19.09.2004) – амер. кантрі-співачка. Була учасницею групи «Davis Sisters», згодом сольна кар'єра.

ДЕВІС (Davis) Спенсер (17.07.1939-13.09.1976) – гітарист і вокаліст англ. групи «Spencer Davis Group».

ДЕВІС (Devis) Уайлд Білл (24.11.1918-17.08.1995) – амер. джаз. муз-нт (ф-но, орган, гіт.), бендлідер, композитор, аранжувальник. Представник стилів свінг, ритм-енд-блюз.

ДЕВІСОН (Davison) Уайлд Білл (05.01.1906-14.11.1989) – амер. джаз. муз-нт (корнет, тр., гіт., банджо, мандоліна), бендлідер. Представник традиц. джазу.

ДЕЗМОНД (Desmond) Пол (25.11.1924-30.05.1977) – амер. джаз. альт-саксофоніст і композитор.

ДЕЙ (Day) Доріс, спр. Доріс Мері Енн фон Капсельхоф (03.04.1922) – амер. співачка та актриса. Виступала з оркестрами, різними виконавцями, знімалася в кіно, участь у мюзиклах. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Була уведена до Залу слави «Греммі».

ДЕЙЛ (Dale) Дік, спр. Ричард Ентоні Монсур (04.05.1937) – амер. гітарист, «король серф-гітари». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ДЕЙЛІ (Daly) Гарі (05.05.1962) – вокаліст англ. групи «China Crisis».

ДЕЙРО (Deiro) Гуїдо/Гідо (01.09.1886-26.07.1950) – італ. акордеоніст, брат П'єтро. Жив і працював у США.

ДЕЙРО (Deiro) П'єтро (28.08.1888-1954) – італ. акордеоніст і педагог, один із засновників акордеон. шк. США, брат Гуїдо. З 1907 у США, стає солістом вар'єте. З 1938 президент Амер. асоціації акордеоністів. Автор численних творів для акордеона.

ДЕККЕР (Dekker) Дезмонд, спр. Дезмонд Декріс (16.07.1942-25.05.2006) – ямайський співак, композитор, виконавець регі. У сер. 1960-х один із перших почав поєднувати регі та рок.

ДЕККЕР (Decker) Керол (10.09.1957) – англ. співачка, учасниця англ. групи «T'Pau». З 1991 сольна кар'єра.

ДЕЛЛ (Dell) Деніс, спр. Деніс Делзіел (10.10.1943-06.07.2005) – вокаліст англ. групи «Honeycombs».

ДЕЛП (Delp) Бред (12.06.1951-09.03.2007) – вокаліст і гітарист амер. групи «Boston».

ДЕЛС (Dels) Аніта Даніель (28.12.1971) – вокалістка нідерланд. групи «2 Unlimited».

ДЕЛЬ РЕЙ (Del Rey) Лана, спр. Елізабет Вулрідж Грант (21.06.1985) – амер. співачка, авторка пісень.

ДЕМЕРОН (Demeron) Тедді Юїнг (21.02.1917-09.03.1965) – амер. джаз. муз-нт (ф-но, аранжування, композиція), кер. ансам., бендлідер. Був членом різних оркестрів, писав аранжування для багатьох колективів. Учасник джаз. фестивалів. Один із перших і найталановитіших аранжувальників і композиторів модерн-джазу, зробив внесок у розробку стилістики орк. бопа та кула.

ДЕМПСІ (Dempsey) Майкл (29.11.1958) – бас-гітарист англ. групи «Cure».

ДЕНВЕР (Denver) Джон, спр. Генрі Джон Дойчендорф-мол. (31.12.1943-12.10.1997) – амер. співак, поет, композитор. Архіт. коледж (1965). Виконував сучасні пісні у стилі «кантрі». Акомпанував собі на гітарі. Знімався в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ДЕНДО (Dando) Іван Гріффіт (04.03.1967) – ударник амер. групи «Lemonheads», автор пісень.

ДЕНДРІНО (Dendrinio) Герасе (16.09.1901-04.01.1973) – рум. композитор і диригент, ЗДМ Румунії (1962). Бухарест. консерваторія (1927). Був диригентом т-рів оперети та естради. Автор пісень, танц. музики, оперет, музики до кінофільмів. Держ. пр. Румунії (1955).

ДЕННЕМАН (Danneman) Дон (09.05.1944) – гітарист і вокаліст амер. групи «Circle».

ДЕНСМОР (Densmore) Джон (01.12.1944) – ударник амер. групи «Doors».

ДЕНТОН (Denton) Сандра Джей (09.11.1969) – репер, авторка пісень, актриса, вокалістка амер. жіночої реп-групи «Salt & Пера». Пр. «Греммі».

ДЕНЬОВ (Deneuve) Катрін, спр. Катрін Дорліак (22.10.1943) – франц. актриса, співачка, танцівниця. Знімалася в кіно. Пр. «French Academy Award» (1992).

ДЕРНТ (Dirnt) Майкл, спр. Майкл Райан Прітчард (04.05.1972) – бас-гітарист і бек-вокаліст амер. групи «Green Day».

ДЕРОЗЬЄ (Derosier) Майкл (24.08.1951) – ударник канад. групи «Heart».

ДЕРРІНДЖЕР (Derringer) Пік (05.08.1947) – амер. гітарист, учасник амер. груп «Edgar Winter Band», «White Trash».

ДЕРУЛО (Derulo/Desrouleaux) Джейсон Джоел (21.09.1989) – амер. співак, актор, танцюрист, автор пісень.

ДЖА РУЛ – див. *Аткінс Дж.*

ДЖАГГЕР (Jagger) Мік (Майкл Філіп) (26.07.1943) – лідер-вокаліст англ. групи «Rolling Stones». Лондон. худож. коледж. Орден Чл. Брит. імперії.

ДЖАД (Judd) Вайнонна (30.05.1964) – амер. кантрі-співачка, актриса, дочка Наомі. Пр. «Греммі».

ДЖАД (Judd) Наомі, спр. Діана Еллен Джад (11.01.1946) – амер. кантрі-співачка, актриса, авторка пісень. Пр. «Греммі».

ДЖАМАЛ (Jamal) Ахмад, спр. Фріц Джонс (02.07.1930) – амер. джаз. піаніст, кер. ансам., композитор. Учасник джаз. фестивалів. Представник модерн-джазу (кул, необоп). Вніс помітний вклад у створення та розвиток концепції сучасн. джаз. піанізму.

ДЖАРДІН (Jardine) Алан Чарльз (03.09.1942) – вокаліст і гітарист амер. групи «Beach Boys».

ДЖАРМЕН (Jarman) Джоєф (14.09.1937) – амер. джаз. мультиінструменталіст (сопрано-, альт-, тенор-, баритон-сакс., фл., кл., бас-кл., гобой, фагот, ф-но, гіт., акордеон, вібрафон, маримба, ударні, перкусія), вокаліст, кер. ансам.

ДЖАРРЕТ (Jarrett) Кіт/Кейт (08.05.1945) – амер. піаніст, вокаліст, композитор, кер. ансам., один із видатних джаз. піаністів-імпровізаторів. Бостон. Berklee School of Music. Грав із різними видатними джаз. виконавцями. Один із самобутніх і яскравих представників сучасн. фортеп. джазу. Привніс до джазу деякі акад. принципи тематичного розвитку, в обмеженій мірі – елементи рок-стилістики. Пр. «Полар Мюзик Прайз» (2003).

ДЖАСТМЕН (Justman) Сет (27.01.1951) – клавішник і вокаліст амер. групи «J. Geils Band».

ДЖЕВЕЛ (Jewel), спр. Джевел Кілчер (23.05.1974) – амер. фолк-поп-співачка, гітаристка, авторка пісень.

ДЖЕЙ (J) Джессі, спр. Джессіка Еллен Корніш (27.03.1988) – брит. співачка та авторка пісень.

ДЖЕЙД (Jade) Саманта (18.04.1987) – австрал. співачка, композитор, актриса, модель.

ДЖЕЙМС (James) Алекс (21.11.1968) – бас-гітарист англ. групи «Blur».

ДЖЕЙМС (James) Боб/Роберт Холлістер (15.05.1960) – амер. кантрі-співак.

ДЖЕЙМС (James) Брайан (18.02.1955) – гітарист, учасник англ. груп «Bastard», «Damned».

ДЖЕЙМС (James) Брайан (18.02.1961) – гітарист амер. групи «Lords of the New Church».

ДЖЕЙМС (James) Елмор (27.01.1918-24.05.1963) – амер. блюз. гітарист, співак, майстер техніки гри слайдом на електрогітарі, один із видатних муз-нтів епохи розквіту чиказ. блюзу.

ДЖЕЙМС (James) Етта, спр. Джемісетта Хоукінс (25.01.1938-20.01.2012) – амер. джаз. і блюз. співачка. Співпраця з багатьма виконавцями. Була включена до залу слави рок-н-ролу (1993). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі».

ДЖЕЙМС (James) Роберт «Боб» (25.12.1939) – амер. композитор, аранжувальник, продюсер. Пр. «Греммі».

ДЖЕЙМС (James) Спенсер Фредерік (15.04.1953) – англ. співак і муз-нт, учасник англ. групи «Searchers».

ДЖЕЙМС (James) Уенді (21.01.1966) – учасник англ. групи «Transvision Vamp».

ДЖЕЙМС (James) Черіл «Солт» (08.03.1964) – вокалістка першої амер. жіночої реп-групи «Salt & Пера». Пр. «Греммі».

ДЖЕЙН (Jayne) Мітч (07.05.1930-02.08.2010) – бас-гітарист амер. групи «Dillards».

ДЖЕКЕТ (Jacquet) Жан-Баптист Іллінойс (31.10.1922-22.07.2004) – амер. джаз. муз-нт (тенор-, альт-, сопрано-сакс., фагот), композитор, бендлідер. Представник стилю свінг.

ДЖЕКС (Jacks) Террі, спр. Терранс Росс Джекс (28.04.1949) – канад. співак, гітарист, композитор.

ДЖЕКСОН (Jackson) Ванда Лавонн (20.10.1937) – амер. співачка, гітаристка, авторка пісень, мала титул «Королева рокабілі». Згодом співала кантрі та госпел.

ДЖЕКСОН (Jackson) Чаббі, спр. Грейг Стюарт Дджексон (25.10.1918-01.10.2003) – амер. джаз. контрабасист, композитор, бендлідер. Представник стилю свінг, модерн-джазу.

ДЖЕКСОН (Jackson) Джанет Даміта Джо (16.05.1966) – амер. співачка, актриса, танцівниця, продюсер, сестра Латої та Майкла. Знімалася в кіно. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ДЖЕКСОН (Jackson) Джекі, спр. Зігмунд Еско (04.05.1951) – учасник амер. групи «Jackson 5».

ДЖЕКСОН (Jackson) Джермейн (11.12.1954) – співак, бас-гітарист, учасник амер. групи «Jackson 5».

ДЖЕКСОН (Jackson) Джилл (20.05.1942) – амер. співачка, авторка пісень, продюсер. Учасниця амер. поп-дуету «Paul & Paula», згодом сольна кар'єра.

ДЖЕКСОН (Jackson) Джо (28.07.1928) – амер. гітарист, продюсер своїх дітей («Jackson 5», Джанет, ЛаТойя, Майкл) та ін. виконавців.

ДЖЕКСОН (Jackson) Джо, спр. Девід Ян Джексон (11.08.1954) – англ. вокаліст і піаніст.

ДЖЕКСОН (Jackson) Ел/Аль (17.11.1945-01.10.1975) – продюсер, ударник амер. групи «Booker T. & the MG'S».

ДЖЕКСОН (Jackson) ЛаТоїя (29.05.1956) – амер. співачка, актриса, філантроп, фотомодель, сестра Джанет і Майкла. Була бек-вокалісткою сімейного ансамблю «Jackson 5». З 1979 сольна кар'єра.

ДЖЕКСОН (Jackson) Лі (08.01.1943) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Nice».

ДЖЕКСОН (Jackson) Майкл Джозеф (29.08.1958-25.06.2009) – амер. співак. На естраді з п'яти років виступав у складі сімейного ансамблю «Jackson 5». Мав незвичайний голос. На сцені пластичний, прекрасно танцював, кожна пісня продумувалася в усіх деталях. Співпрацював із багатьма видатними музикантами. Участь у добродійних концертах. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1997, 2001). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі».

ДЖЕКСОН (Jackson) Марлон Девід (04.05.1951) – співак, танцівник, продюсер, учасник амер. групи «Jackson 5».

ДЖЕКСОН (Jackson) Махалія (26.10.1911-27.01.1972) – амер. джаз. співачка, виконавиця госпел, титул «Королева-мати госпел-музики». Уважалася неперевершеною виконавицею спіричуелів. Співпраця з багатьма відомими виконавцями, участь в благодійних акціях. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ДЖЕКСОН (Jackson) Мілт «Бегс» (01.01.1923-12.10.1999) – амер. джаз. музикант (вібрафон, ф-но, гіт., вокал), кер. ансамблю, бендлідер, композитор, аранжувальник. Учасник джаз. фестивалів. Перший і значний вібрафоніст модерн-джазу, творець сучасн. манери гри на вібрафоні. Автор музики до кінофільмів.

ДЖЕКСОН (Jackson) Пол (08.08.1961) – бас-гітарист англ. групи «T'Pau».

ДЖЕКСОН (Jackson) Рей (12.12.1948) – вокаліст і музикант (мандоліна, гармонія) англ. групи «Lindisfarne».

ДЖЕКСОН (Jackson) Ренді/Ренделл Даріус (23.06.1956) – амер. музикант, співак, продюсер, радіоведучий, учасник різних груп.

ДЖЕКСОН (Jackson) Роналд Шеннон (12.01.1940-19.10.2003) – амер. джаз. барабанщик. Представник модерн-джазу, фрі-джазу, стилю ф'южн.

ДЖЕКСОН (Jackson) Тіто, спр. Торіано Едарілл (15.10.1953) – учасник амер. групи «Jackson 5».

ДЖЕКСОН (Jackson) Тоні (Пол Ентоні) (16.07.1938-18.08.2003) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Searchers».

ДЖЕМ МАСТЕР ДЖЕЙ, спр. Джейсон Мізелл (21.05.1965-30.10.2002) – піонер амер. хіп-хопа, учасник амер. групи «Run-DMC».

ДЖЕМАН (Gelman) Плезант (17.03.1959) – амер. письменниця, поетеса, актриса, танцівниця, співачка. Учасниця різних груп. Авторка статей про поп-культуру.

ДЖЕНКІНС (Jenkins) Баррі Колін Ернест (22.12.1944) – ударник англ. групи «Animals».

ДЖЕНКІНС (Jenkins) Лайл (18.11.1942) – саксофоніст, флейтист англ. групи «Ashton, Garner & Dyke».

ДЖЕНКІНС (Jenkins) Лерой (11.02.1932-27.02.2007) – амер. джаз. музикант (електроскрипка, скрипка, альт, фл., гіт., гармонія, орган, перкусія), кер. ансамблю. Грав із багатьма відомими виконавцями. Культивував підвищене емоційне, екзальтоване музикування.

ДЖЕННІНГС (Jennings) Уейлон (15.06.1937-13.02.2002) – амер. кантрі-співак, автор пісень, актор.

ДЖЕНСЕН (Jansen) Стів, спр. Стівен Бетт (01.12.1959) – співак, композитор, ударник англ. групи «Japan».

ДЖЕНТРИ (Gentry) Тедді Уейн (22.01.1952) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Alabama».

ДЖЕНШ (Jansch) Берт (03.11.1943-05.10.2011) – вокаліст і гітарист шотл. групи «Pentangle». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ДЖЕРАСІ (Geraci) Сонні (22.11.1947) – вокаліст амер. груп «Outsiders» і «Climax».

ДЖЕРКІНС (Jerkins) Родні (29.07.1977) – амер. музикант, автор пісень, муз. продюсер. Пр. «Греммі».

ДЖЕРМАНО (Germano) Лайза (27.06.1958) – амер. співачка, мультиінструменталіст.

ДЖЕРРО (Jarreau) Ел (12.03.1940-12.02.2017) – амер. джаз. музикант (вокал, перкусія), кер. ансамблю. Вокаліст із унікальними голосовими даними, талановитий імпровізатор і звукоімітатор. Здатний відтворити звучання будь-яких муз. інструментів, імітувати ансамбль або навіть оркестр. Вніс великий вклад у популяризацію «інстр. співу». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (2001). Пр. «Греммі».

ДЖЕССИКА (Jessica), Джессіка Чон Суйон (18.04.1989) – амер. співачка, авторка пісень, актриса, фотомодель. Учасниця півд.-корейськ. групи «Girls' Generation».

ДЖЕТТ (Jett) Джоан, спр. Джоан Мері Ларкін (22.09.1958) – гітаристка та хард-рок-вокалістка амер. груп «Runaways», «Joan Jett and the Blackhearts», «Evil Stig». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ДЖЕФФЕРСОН (Jefferson) Едді (03.08.1918-09.05.1979) – амер. джаз. співак. Представник стилів свінг, модерн-джазу.

ДЖЕФФЕРСОН (Jefferson) Лемон «Блайнд» (24.09.1893-19.12.1929) – амер. гітарист і співак блюзів.

ДЖЕФФРІС (Jeffries) Херб (24.09.1913-25.05.2014) – амер. джаз. співак і актор. Представник стилю свінг, попул. музики.

ДЖИ (Gee) Боббі, спр. Роберт Габбі (23.08.1953) – учасник англ. групи «Bucks Fizz», змодельованої за зразком «ABBA».

ДЖИ (Gee) Джиммі (16.05.1971) – громадянин Сьєрра-Леоне, засновник рос. групи «Джимми Джи и Мистер Босс».

ДЖИБ (Gibb) Баррі (01.09.1946) – гітарист, вокаліст, один із засновників брит. групи «Bee Gees», старший з братів. Орден Чл. Брит. імперії. Пр. «Греммі».

ДЖИБ (Gibb) Ендрю Рой (05.03.1958-10.03.1988) – брит. співак, молодший брат муз-нтів групи «Bee Gees». Виступав самотійно.

ДЖИБ (Gibb) Морріс Ернест (22.12.1949-12.01.2003) – гітарист і вокаліст брит. групи «Bee Gees», брат-близнюк Робіна. Пр. «Греммі».

ДЖИБ (Gibb) Робін Хью (22.12.1949-20.05.2012) – вокаліст, гітарист і клавішник брит. групи «Bee Gees», брат-близнюк Морріса. Пр. «Греммі».

ДЖИЛБЕРТ (Gilbert) Рон (25.04.1946) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Blues Magoos».

ДЖОБСОН (Jobson) Едді/Едвін (28.04.1955) – скрипаль і клавішник англ. груп «Roxu Music», «Curved Air» і «Yes».

ДЖОВІ (Jovi) Бон Джон, спр. Джон Френсіс Бонджіові (02.03.1962) – гітарист, актор, продюсер, вокаліст амер. групи «Bon Jovi». З 1989 сольна кар'єра. Знімався в кіно. Пр. «Золотий глобус».

ДЖОЕЛ (Joel) Біллі, спр. Уільям Мартін Джоел (09.05.1949) – амер. співак, поет, піаніст, продюсер, композитор. Був учасником груп «Echoes», «Lost Souls», «Hassles», «Atilla». З 1971 почав виступати самотійно. Автор пісень, музики до кінофільмів. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1999). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі».

ДЖОЕНСОН (Johanson) Джеймо Джоенні, спр. Джон Лі Джонсон (08.07.1944) – ударник і перкусіоніст амер. груп «Fame studios», «Sea Level» та «Allman Brothers Band».

ДЖОЙС (Joyce) Майк (01.06.1963) – ударник англ. групи «Smiths».

ДЖОЛЛІ (Jolly) Піт (05.06.1932) – амер. джаз. муз-нт (акордеон, ф-но). Представник модерн-джазу.

ДЖОЛСОН (Jolson) Ел, спр. Аса Йолсон (26.05.1886-23.10.1950) – амер. джаз. співак, композитор, один із фундаторів попул. музики. Знімався в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ДЖОН (John) Елтон, спр. Реджинальд Кеннет Дуайт (25.03.1947) – англ. співак, піаніст, композитор. Королів. акад. музики (1963). В 1964-1967 грав у групі «Bluesology». Прославився незвичайною манерою виконання, екстравагантними костюмами, різнокольоровими окулярами. Автор мюзиклів, музики до мультфільмів. Другий рок-муз-нт після «Beatles», що удостоївся честі бути увічненим у музеї воскових фігур мадам Тюссо. Орден Чл. Брит. імперії. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1994). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (1975). Пр. «Греммі», «Полар Мюзик Прайз» (1995), лауреат Нац. Бродв. театр. пр.

ДЖОН (John) Літл Уіллі, спр. Уїлліам Едгар Джон (15.11.1937-26.05.1968) – амер. ритм-енд-блюз. співак. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1996).

ДЖОНС (Jones) Аллан (02.06.1948) – саксофоніст-баритоніст англ. групи «Amen Corner».

ДЖОНС (Jones) Брайан, спр. Льюїс Брайан Хопкін Джонс (28.02.1942-03.07.1969) – засновник і гітарист англ. групи «Rolling Stones».

ДЖОНС (Jones) Букер Ті (11.12.1944) – клавішник амер. групи «Booker T. & the MG'S».

ДЖОНС (Jones) Говард Джон (23.02.1955) – англ. піаніст, композитор, співак.

ДЖОНС (Jones) Гордон (21.11.1947) – гітарист шотл. групи «Silly Wizard».

ДЖОНС (Jones) Грейс Беверлі (19.05.1952) – ямайська співачка, композитор, фотомодель, кіноактриса.

ДЖОНС (Jones) Грехам (08.07.1961) – гітарист англ. групи «Haircut 100».

ДЖОНС (Jones) Девід (30.12.1945-29.02.2012) – вокаліст, гітарист, перкусіоніст амер. групи «Monkees».

ДЖОНС (Jones) Джо/Джонатан (07.10.1911-03.09.1985) – амер. джаз. муз-нт (ударні, вокал).

ДЖОНС (Jones) Джозеф «Філі Джо» (15.07.1923-30.08.1985) – амер. джаз. барабанщик. Представник модерн-джазу.

ДЖОНС (Jones) Джон (19.10.1949) – вокаліст англ. групи «Oyster Band».

ДЖОНС (Jones) Джон Пол, спр. Джон Ричард Болдуїн (03.01.1946) – муз. продюсер, композитор, аранжувальник, бас-гітарист, клавішник, вокаліст англ. групи «Led Zepelin» (1968-1982).

ДЖОНС (Jones) Джордж (12.09.1931-26.04.2013) – амер. кантрі-співак. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

ДЖОНС (Jones) Донна (08.04.1949) – вокалістка англ. групи «New Seekers».

ДЖОНС (Jones) Кармелл (19.07.1936-07.11.1996) – амер. джаз. трубоч, композитор. Представник модерн-джазу.

ДЖОНС (Jones) Квінсі Делайт (14.03.1933) – амер. композитор, продюсер, трубоч, аранжувальник, режисер. Керував біг-бендом, писав аранжування для співаків. Автор музики до фільмів і телеспектаклів. Пр. «Оскар», «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ДЖОНС (Jones) Крідл «Ред» (26.09.1940-25.08.1994) – вокаліст амер. групи «Chi-Lites».

ДЖОНС (Jones) Мік (26.06.1955) – гітарист і вокаліст англ. груп «Clash» і «Big audio dynamite».

ДЖОНС (Jones) Мікі (07.06.1946) – гітарист і вокаліст англ. групи «Man».

ДЖОНС (Jones) Мікі (17.12.1952) – бас-гітарист амер. хард-рок-квінтету «Angel».

ДЖОНС (Jones) Ніл (25.03.1949) – гітарист англ. групи «Amen Corner».

ДЖОНС (Jones) Нора, спр. Гіталі Нора Джонс Шанкар (30.03.1979) – амер. джаз. співачка, піаністка, актриса. Пр. «Греммі».

ДЖОНС (Jones) Орвілл «Хоппі» (17.02.1902-18.10.1944) – бас-гітарист амер. вок. групи «Ink Spots».

ДЖОНС (Jones) Пол, спр. Пол Понд (24.02.1942) – вокаліст і муз-нт (фл., гіт., сакс., гармонія) англ. групи «Manfred Mann».

ДЖОНС (Jones) Реймонд «Рей» (22.10.1939) – бас-гітарист англ. групи мерсі-біту «Billy J. Kramer & the Dakotas».

ДЖОНС (Jones) Сандра «Пума» (05.10.1953-28.01.1990) – вокалістка ямайської регі-групи «Black Uhuru».

ДЖОНС (Jones) Сідні (17.06.1861-29.01.1946) – англ. композитор, диригент. Автор пісень, муз. комедій, оперет.

ДЖОНС (Jones) Стів Філіп (03.09.1955) – гітарист англ. групи «Sex Pistols». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ДЖОНС (Jones) Тед/Таддеус Джозеф (28.03.1923-20.08.1986) – амер. джаз. муз-нт (тр., корнет, флюгельгорн), бендлідер, аранжувальник, композитор. Брат барабанщика Елвіна і піаніста Хенка. В 1954-1963 був провідним солістом в оркестрі К. Бейсі. Співпрацював із багатьма відомими джазменами. Учасник джаз. фестивалів.

ДЖОНС (Jones) Том, спр. Томас Джонс Вудворд (07.06.1940) – англ. співак. Називався кращим співаком різних асоціацій і товариств США, Англії та ін. країн. У виконав. манері вірний своєму стилю, якому не змінює вже декілька десятиліть. Знімався в кіно. Орден Чл. Брит. імперії (1999). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі».

ДЖОНС (Jones) Уїлл «Даб» (12.05.1928-16.01.2000) – учасник амер. ритм-енд-блюз. вок. групи «Coasters» (бас).

ДЖОНС (Jones) «Хенк» Генрі (31.07.1918-16.05.2010) – амер. джаз. муз-нт (ф-но, орган), брат трубача Теда. Представник стилю свінг, модерн-джазу. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

ДЖОНСОН (Johnson) Алберт «Бадд» (14.12.1910-20.10.1984) – амер. джаз. муз-нт (тенор-, альт-, баритон-, сопрано-сакс., кл., бас-кл., ударні), бендлідер, кер. анс., аранжувальник, композитор. Грав із багатьма відомими муз-нтами. Учасник джаз. фестивалів. Автор джаз. тем і композицій.

ДЖОНСОН (Johnson) Альфонсо (02.02.1951) – амер. джаз. бас-гітарист. Представник стилю ф'южн.

ДЖОНСОН (Johnson) Брайан (05.10.1947) – вокаліст англ. «Geordie», австралійської «AC/DC» груп.

ДЖОНСОН (Johnson) Даг (19.12.1957) – клавішник канад. групи «Loverboy».

ДЖОНСОН (Johnson) Джеймс (13.09.1935) – учасник амер. вок. групи «Vibrations».

ДЖОНСОН (Johnson) Джеймс Прайс (01.02.1891-17.06.1955) – амер. джаз. піаніст, кер. анс., композитор. Участь у складі театр. оркестрів, як композитор – у бродв. шоу та ревію, набув широкого визнання як автор попул. стандарт-сонгів і п'єс для ф-но. Видатний муз-нт регтайму, фортеп. блюзу, класич. джазу та раннього свінгу, вніс значний вклад у розвиток видів і жанрів афро-амер. муз. культури США на початковій стадії її розвитку.

ДЖОНСОН (Johnson) Джонні (08.07.1924-13.04.2005) – амер. джаз. піаніст.

ДЖОНСОН (Johnson) Лонні (спр. Алонзо) (08.02.1899-16.06.1970) – амер. блюз. гітарист-віртуоз, піаніст, скрипаль, співак. Дотримувався в основному блюз. манери виконання, грав гітарні партії з витонченим смаком, джаз. свободою логічно вибудованих імпровізацій і різноманітним виконав. прийомів, безпрецедентних для свого часу. Був уключений до символічного Залу слави засновників блюзу (1990).

ДЖОНСОН (Johnson) Піт (25.03.1904-23.03.1967) – амер. джаз. муз-нт, кер. анс., композитор. Виступав як соліст, акомпанував блюз. співакам. Співпрацював із різними джаз. муз-нтами. Учасник джаз. фестивалів. Належить до кращих представників другого покоління негр. піаністів бугі-вугі та фортеп. блюзу. Майстер віртуозного імпровіз. солірування, ансамблевої гри, блюз. акомпанементу. Знімався в кіно.

ДЖОНСОН (Johnson) Роберт (21.03.1953) – ударник амер. групи «KC & the sunshine band».

ДЖОНСОН (Johnson) Роберт Лерой (08.05.1911-16.08.1938) – амер. блюзмен, співак, гітарист. Творчість Д. справила основоположний вплив на формування блюзу. Був уведений до Залу слави засновників блюзу (1980), в 1986 – до Залу слави рок-н-ролу. Пр. «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ДЖОНСОН (Johnson) Уільям Гарі (27.12.1879-07.07.1949) – амер. джаз. муз-нт (корнет, тр-н), бендлідер. Грав у різних оркестрах та з різними виконавцями. На поч. XX ст. був визнаний кращим джаз. корнетистом після Болдена. Справив вплив на багатьох муз-нтів, сприяв формуванню традиц. складу джаз-бенду, принципів інтонування та голосоведіння, імпровізації.

ДЖОНСОН (Johnson) Холлі (09.02.1960) – вокаліст англ. групи «Frankie goes to Hollywood». Згодом сольна кар'єра.

ДЖОПЛІН (Joplin) Дженіс Лін (19.01.1943-04.10.1970) – амер. співачка, біла виконавиця блюзів. У сер. 1960-х стала вокалісткою каліфорн. групи «Big Brother & the Holding Company». З 1968 сольна кар'єра. Була уведена до Залу слави рок-н-ролу (1995). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ДЖОПЛІН (Joplin) Скотт (24.11.1868-01.04.1917) – амер. композитор і виконавець регтаймів, один із основоположників класич. конц. регтайму. Автор регтаймів, рег-опер, посібника по грі фортеп. регтайму.

ДЖОРДАН (Jordan) Ірвін Сідні (01.04.1922-08.08.2006) – амер. джаз. піаніст, композитор. Представник модерн-джазу.

ДЖОРДАН (Jordan) Лерой «Лонні» (21.11.1948) – клавішник амер. групи «War».

ДЖОРДАН (Jordan) Луїс Томас (08.07.1908-04.02.1975) – амер. джаз. муз-нт (альт-сакс., вокал), кер. анс., бендлідер, композитор. Працював у різних оркестрах, у гарлем. клубах і т-рах, співпрацював із багатьма відомими муз-нтами. Визнаний одним із основоположників раннього негр. рок-н-ролу, пізніше увійшов до числа лідерів ритм-енд-блюзу та рок-музики.

ДЖОРДАН (Jordan) Пік, спр. Хендрік Штедлер (01.01.1968) – учасник нім. групи «Scooter» (1993-2014).

ДЖОРДАН (Jordan) Стенлі (31.07.1959) – амер. джаз. гітарист. Учасник джаз. фестивалів. Талановитий імпровізатор-соліст, віртуоз. Застосовує особливу техніку гри на гітарі – «теппінг».

ДЖОРДЖ (George) Бой, спр. Джордж Алан О'Дауд (14.06.1961) – англ. співак. Був вокалістом групи «Bow Wow Wow». У 1980 разом із Д. Моссом організує групу «Culture club», беручи собі псевдонім Б. Джордж.

Постійно змінював свій сцен. образ: представав із напудреним обличчям, підфарбованими губами, з яскраво червоним волоссям, у дамському капелюшку. Є фігура в музеї воскових фігур мадам Тюссо.

ДЖОРДЖ (George) Лоелл (13.04.1945-29.06.1979) – вокаліст і гітарист амер. групи «Little Feat».

ДЗАНЕТТІ (Zanetti) Роберто (28.11.1956) – італ. співак, композитор, продюсер.

ДЗУККЕРО (Zuccherо), спр. Адельмо Форначарі (25.09.1955) – італ. співак, автор пісень.

ДІАННО (Di'Anno) Пол, спр. Пол Ендрюс (17.05.1958) – співак, автор пісень, учасник англ. групи «Iron Maiden».

ДІДДЛІ (Diddley) Бо, спр. Еллас Ота Бейтс (30.12.1928-02.06.2008) – амер. співак, гітарист, композитор. З 1955 набув славу сешнмена, допомагав багатьом виконавцям у записах платівок. Інновації Д. справили великий вплив на формування рок-н-ролу, пізніше – брит. блюзу та рок-музики. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1987). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ДІЕМЕКС (DMX), спр. Ерл Сіммонс (18.12.1970) – амер. актор і реп-співак. Знімався в кіно.

ДІК (Dick) Дерек Уільям (25.04.1958) – вокаліст англ. групи «Marillion».

ДІКІНСОН (Dickinson) Брюс (07.08.1958) – письменник, спортсмен, теле- та радіоведучий, сценарист, продюсер, вокаліст англ. групи «Iron Maiden».

ДІККЕРСОН (Dickerson) Морріс «Бі Бі» (03.08.1949) – бас-гітарист амер. групи «War».

ДІККЕРСОН (Dickerson) Уолтер Рональд (16.04.1928) – амер. джаз. вібрафоніст. Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

ДІКОН (Deason) Джон Ричард (19.08.1951) – бас-гітарист, англ. групи «Queen».

ДІКСОН (Dixon) Білл (05.10.1925-16.06.2010) – амер. джаз. муз-нт (тр., ф-но), аранжувальник, композитор. Представник модерн-, фрі-, креативного джазу.

ДІКСОН (Dixon) Уїллі Джеймс (01.07.1915-29.01.1992) – амер. співак, контрабасист, бас-гітарист, аранжувальник, продюсер, композитор. Автор блюз. стандартів, одна з ключових фігур в історії блюзу. Пр. «Греммі».

ДІЛАН (Dylan) Боб, спр. Роберт Аллен Ціммерман (24.05.1941) – амер. співак, поет, композитор. З 1956 виступає з власними піснями, акомпануючи собі на гітарі. У 1960-ті значно розширив можливості рок-музики на шляху створення гостросоціальних і політ. пісень. З 1965 виступав із канад. групою «Band». Учасник фольклор. фестивалів. Творчість Д. – синтез нової музики з якісними літ. текстами соц. спрямованості – справила величезний вплив на рок-музику, на багатьох артистів рок-музики, у т.ч. і на анс. «Beatles» і «Rolling Stones», породивши широкий рух пісень протесту. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1988). Знімався в кіно. Має нагороду Центра Кеннеді – вищий знак відзнаки амер. муз-нтів. Пр. «Оскар», «Греммі», «Полар Мюзик Прайз» (2000). Пр. «Chevalier des arts et letters», Д. Пулітцера за вклад в амер. культуру (2008). Нац. медаль США в галузі мистецтв.

ДІЛЛАРД (Dillard) Дуг (06.03.1937-16.05.2012) – вокаліст і банжист амер. груп «Dillards», «Byrds», брат Родні.

ДІЛЛАРД (Dillard) Родні (18.05.1942) – учасник амер. групи «Dillards», брат Дуга.

ДІЛЛІНДЖЕР (Dillinger), спр. Лестер Баллокс (25.06.1953) – співак, регі-виконавець.

ДІЛЛОН (Dillon) Джон (1947) – учасник (гіт., мандоліна, гармонія, ф-но, вокал) амер. групи «Ozark Mountain Daredevils».

ДІМЕОЛА (DiMeola) Ел (22.07.1954) – амер. джаз. гітарист, композитор, кер. анс. Бостон. консерваторія. У своїй творчості тяжів до синтезу різноманітних стильових елементів – фрі-джазу, року, блюзу, неєвроп. етнічного муз. матеріалу, акад. конц. гітарної музики, ісп. фламенко, самби та боса-нови.

ДІМІНО (DiMino) Френк (15.10.1951) – вокаліст амер. хард-рок-квінтету «Angel».

ДІН (Dean) Пол (19.02.1946) – гітарист і вокаліст канад. групи «Loverboy». З 1989 сольна кар'єра.

ДІН (Dean) Роб (23.04.1955) – гітарист англ. групи «Japan».

ДІО (Dio) Ронні Джеймс, спр. Роланд Джеймс Падавона (10.07.1942-16.05.2010) – вокаліст, бас-гітарист, учасник груп («Black Sabbath», «Rainbow», «Elf»).

ДІОГУАРДІ (DioGuardi) Кара Елізабет (09.12.1970) – амер. співачка, продюсер, телеведуча, авторка пісень.

ДІОН (Dion) Селін Марі Клодетт (30.03.1968) – канад. співачка. Переможниця «Євробачення-1988» (за Швейцарію). Пр. «Оскар» (1992), «Греммі», «World Music Awards». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (2003).

ДІРКШНАЙДЕР (Dirkschneider) Удо (06.04.1952) – вокаліст, один із засновників нім. групи «Ассерт».

ДІСТЕЛЬ (Distel) Саша (29.01.1933-22.07.2004) – франц. співак, композитор, актор.

ДІТРИХ (Dietrich) Марлен, ім'я похідне від *Марія* та *Магдалена*, спр. Марія Магдалена фон Лош (27.12.1901-06.05.1992) – нім. кіноактриса та співачка. Навчалася грі на скрипці та ф-но, пізніше вокалу. З 1952 почала виступати із виконанням пісень на естраді. У виконав. манері використовувала виразний жест, міміку, пластику рухів. Мала ніжний голос, здатний прекрасно виражати різноманітні почуття. Протягом сорока років знімалася в кіно, була учасницею становлення й розвитку «нім. кіноекспресіонізму» 1920-х, належала до самих прекрасних і загадкових зірок Голлівуда 1930-х.

ДІФРАНКО (DiFranco) Ані, спр. Анджела Марія Ді Франко (23.09.1970) – амер. співачка, мультиінструменталістка, поетеса, авторка пісень.

ДІФФОРД (Difford) Кріс (04.11.1954) – продюсер, гітарист і вокаліст англ. групи «Squeeze».

ДОГЕРТІ (Daugherty) Пет «Дерті» (11.11.1947) – бас-гітарист, ударник, вокаліст амер. групи «Black Oak Arkansas».

ДОДД (Dodd) Пітер (27.10.1953) – гітарист англ. групи «Thompson Twins».

ДОДС (Dodds) Джонні (12.04.1892-08.08.1940) – амер. джаз. муз-нт (кл., альт-сакс., ф-но), бендлідер, брат Уорена. Разом із братом організував власний оркестр (1924), брав участь у відродженні новоорлеан. класич. стилю у кінці 1930-х, був членом «Hot Five» і «Hot Seven» Л. Армстронга. У подальшому активно сприяв реабілітації кларнета, затвердженню його пріоритету в імпровіз. соло.

ДОДС (Dodds) Уорен «Бєбі» (24.12.1898-14.02.1959) – амер. джаз. муз-нт (ударник, вокаліст), бендлідер, кер. ансам., брат Джонні. Належить до найзначиміших представників новоорлеан. клас. шк. гри на удар. інструментах, один із її основоположників. Першим став практикувати розгорнуті імпровізації брейка, грати тривалі соло на ударних. Разом із братом брав участь у відродженні новоорлеан. класич. стилю у кінці 1930-х.

ДОДЖЕТТ (Doggett) Білл (06.02.1916) – амер. джаз. піаніст, аранжувальник, композитор, бендлідер. Представник стилів бугі, свінг, ритм-енд-блюз.

ДОЕРТІ (Doherty) Піт (12.03.1979) – брит. муз-нт і поет, учасник різних груп.

ДОЙЛ (Doyle) Пітер Джон (28.07.1949-13.10.2001) – вокаліст англ. групи «New Seekers». Згодом сольна кар'єра.

ДОКТОР АЛБАН (Dr. Alban), спр. Албан Узома Нвапа (26.08.1957) – швед. реп-співак і муз-нт нігер. походження.

ДОКТОР ДЖОН (Dr. John), спр. Малколм Ребеннак (21.11.1940) – амер. співак, піаніст, композитор, який органічно поєднав елементи блюзу, джазу, фанка, фолк-, рок- і поп-музики. Один із лідерів сучасн. луїзіан. стилю, авторитет. теоретик і виконавець у галузі нар. музики США. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2011). Пр. «Греммі».

ДОКТОР ДРЕ – див. *Дре Д.*

ДОЛАН (Dolan) Джо, спр. Джозеф Френсіс Роберт Долан (16.10.1939-26.12.2007) – ірланд співак і композитор.

ДОЛАН (Dolan) Райан (22.07.1985) – ірланд співак.

ДОЛДІНГЕР (Doldinger) Клаус (12.05.1936) – нім. джаз. муз-нт (ф-но, сакс., кл.), аранжувальник, композитор. Представник модерн-джазу.

ДОЛЕНЦ (Dolenz) Мікі (08.03.1945) – ударник і вокаліст амер. групи «Monkees».

ДОЛЛІН (Dallin) Сара (17.12.1961) – співачка англ. вок. тріо «Bananarama».

ДОЛТРЕЙ (Daltrey) Роджер Гаррі (01.03.1945) – вокаліст англ. групи «Who». Знімався в кіно.

ДОЛФІ (Dolph) Ерік Алан (20.06.1928-29.06.1964) – амер. джаз. муз-нт-мультиінструменталіст (альт-сакс., фл., бас-кл.), композитор, кер. ансам. Учасник джаз. фестивалів. Співпрацював із різними джаз. муз-нтами. Видатний соліст-імпровізатор із яскраво інд. манерою гри, віртуоз, один із значних після Ч. Паркера альт-саксофоністів модерн-джазу. Суттєво розширив діапазон можливостей саксофона у сфері звукотехніки, саунду та фразування. В 1960-х приєднався до авангард. джазу, увійшов до числа лідерів фрі-джазу, завоював репутацію одного з найсамобутніших представників «третьої течії», синтезував елементи негр. блюзу та соул-музики, фрі-джазу та сучасн. акад. камерної музики.

ДОМІНО (Domino) Фетс, спр. Антуан Домінік Доміно (26.02.1928) – амер. піаніст, композитор, співак рок-н-ролу. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1986). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

ДОНАЛД (Donald) Пол Говард (28.04.1968) – соліст англ. групи «Take That».

ДОНЕГАН (Donegan) Дороті (06.04.1922-19.05.1998) – амер. джаз. виконавиця (ф-но, орган). Представниця стилів бугі, свінг, модерн-джазу.

ДОНЕГАН (Donegan) Лонні (спр. Ентоні) Джеймс (29.04.1931-03.11.2002) – англ. співак, король стилю «скіфл». На поч. своєї муз. кар'єри виконував традиц. джаз на гітарі, банджо, співав фолк-пісні з відтінком блюзу. Орден Чл. Брит. імперії (2000).

ДОНЕЛЛІ (Donnelly) Таня (16.07.1966) – амер. співачка та гітаристка. Учасниця груп «Throwing Muses», «Breeders», «Belly». З 1995 сольна кар'єра.

ДОНОВАН (Donovan) Джейсон Шон (01.06.1968) – австрал. актор і співак.

ДОНОВАН (Donovan) Літч Філіпс (10.05.1946) – шотл. співак, поет, гітарист, композитор. Автор музики до кінофільмів. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2012).

ДОРАФ (Дороу) Ховард Дуейн (22.08.1973) – вокаліст амер. групи «Backstreet boys».

ДОРМАН (Dorman) Лі Дуглас (15.09.1942-21.12.2012) – бас-гітарист, вокаліст амер. груп «Iron Butterfly», «Captain Beyond».

ДОРО (Doro), спр. Дороті Пеш (03.06.1964) – нім. співачка, учасниця групи «Warlock» (1982-1987). Згодом сольна кар'єра.

ДОРСІ (Dorsey) Джиммі (Джеймс) (29.02.1904-12.06.1957) – амер. джаз. муз-нт (кл., альт-, тенор- і баритон-сакс., тр.), бендлідер, кер. ансам., брат Томмі. Очолював разом із братом біг-бенд «Dorsey Brothers Orchestra». В історію джазу Д. увійшов передусім як бендлідер одного з кращих «білих» біг-бендів поч. свінг. ери, а також як кер. власного оркестру, який виконував переважно комерціалізовану розважально-танц. музику, але вигідно відрізнявся від ін. подібних оркестрів високим професіоналізмом і першокласним свінгом. Знімався в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ДОРСІ (Dorsey) Лі Ірвін (24.12.1926-01.12.1986) – амер. співак, композитор, колишній професіональний боксер. В своїй стилістиці поєднував соул і блюз.

ДОРСІ (Dorsey) Томас (19.11.1905-26.11.1956) – амер. джаз. муз-нт (тр., тр-н.), бендлідер, кер. анс., брат Джиммі. Активно співпрацював із різними видатними джаз. виконавцями. Очолював разом із братом «Dorsey Brothers Orchestra». Раніше багатьох ін. білих бендлідерів разом із братом завершив формування біг-бендового складу оркестру. За відомістю та популярністю його оркестр не поступався в 1930-1940-х ін. біг-бендам. Один із перших білих керівників оркестрів зробив невід'ємною приналежністю біг-бенду сольні імпровізації. Вокалістів, що виступали з ним, спонукав до уведення елементів імпровізації та застосування скет-техніки. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ДОРХЕМ (Dorham) Кенні, спр. Маккінлі Говард Дорхем (30.08.1924-05.12.1972) – амер. джаз. муз-нт (тр., тенор-сакс.). Представник модерн-джазу.

ДОТ Аніта – див. *Делс А.*

ДОТРІ (Daughtry) Дін (08.09.1946) – клавішник амер. групи «Atlanta rhythm section».

ДОУГТІ (Doughty) Ніл (29.07.1946) – клавішник амер. групи «Reo Speedwagon».

ДОУЗ (Dawes) Том (25.07.1944) – муз-нт (бас-гіт., банджо, акустична гіт., ситар) амер. групи «Cyrcle».

ДОУН (Dawn) Доллі, спр. Тереса Марія Стабіле (03.02.1919-11.12.2002) – амер. співачка. Була популярна в 1930-1940-х як виконавиця балад. З 1935 виступала у складі анс. «George Hall's Band». З 1942 сольна кар'єра.

ДРАЙВЕР (Driver) Мінні, спр. Амелія Фіона Дж. Драйвер (31.01.1970) – англ. актриса, співачка, авторка пісень.

ДРАЙДЕН (Dryden) Спенсер (07.04.1938-11.01.2005) – ударник амер. груп «Jefferson Airplane» (1966-1970), «Peanut Butter Conspiracy», «New Riders of the Purple Sade», «Dinosaurs».

ДРАММОНД (Drummond) Берлі (25.09.1951) – ударник і вокаліст амер. групи «Ambrosia».

ДРАММОНД (Drummond) Білл, спр. Уільям Баттеруорт (29.04.1953) – учасник англ. групи «KLF».

ДРАММОНД (Drummond) Майкл, спр. Мігель Джон Даммонд (27.01.1964) – учасник англ. групи «Curiosity Killed the Cat».

ДРЕ (Dre) Доктор, спр. Андре Роумелл Янг (18.02.1965) – амер. продюсер, співак, репер. Пр. «Греммі».

ДРЕЙК (Drake) Нік (19.06.1948-25.11.1974) – англ. співак, автор пісень.

ДРЕЙЯ (Dreja) Кріс (11.11.1945) – гітарист англ. групи «Yardbirds».

ДУАЙЕР (Dwyer) Берні (11.09.1940-04.12.2002) – ударник і клавішник англ. групи «Freddie & the Dreamers».

ДУГЛАС (Douglas) Грейем (22.01.1950) – гітарист англ. групи «Kursaal Flyers».

ДУГТІ – див. *Доугті Н.*

ДУДЕК (Dudek) Герд (Герхард) Рохус (28.09.1938) – нім. джаз. муз-нт (сакс., кл.). Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

ДУЛЛІ (Dulli) Грег (11.05.1965) – вокаліст і гітарист амер. груп «Afghan whigs», «Twilight Singers».

ДУНІКАН (Doonican) Вел, спр. Майкл Валентин Дунікан (03.02.1928) – ірланд. співак, композитор і гітарист.

ДУНКАН (Dunkan) Гарі Грабб (04.09.1946) – гітарист амер. груп «Brogues» і «Quicksilver Messenger Service».

ДУНКЕЛЬ (Dunckel) Жан-Бенуа (07.09.1969) – учасник франц. дуєту «Air».

ДУРБІН (Durbın) Діна, спр. Една Мей Дурбін (04.12.1921-20.04.2013) – канад. кіноактриса та співачка. Пр. «Оскар» (1938).

ДУРСТ (Durst) Фред (Уільям Фредерік) (20.08.1970) – амер. співак і режисер, учасник. групи «Limp Bizkit». Знімався в кіно.

ДЬЮРІ (Dury) Ієн/Ян (12.05.1942-27.03.2000) – англ. співак і композитор.

ДЮАРТ (Duarte) Кріс (16.02.1963) – амер. блюз. співак і гітарист. Грав у декількох муз. групах, участь у записах попул. виконавців. З ім'ям Д. пов'язують можливість нової гітарної революції у блюзі.

ДЮК (Duke) Джордж (12.01.1946-05.08.2013) – амер. джаз. муз-нт (ф-но, електропіано, синтезатор, вокал), кер. анс., композитор, аранжувальник. Виступав із багатьма відомими виконавцями. Був учасником групи «Mothers of Invention». Учасник джаз. фестивалів. Один із кращих виконавців на електронних клавішних інструментах у галузі сучасн. джазу та музики ф'южн. Вніс значний вклад у розвиток сучасн. стилів і напрямів, пов'язаних із синтезом джазу та рок-музики.

ДЮМОН (Dumont) Шарль (26.03.1929) – франц. композитор. Консерваторія Тулузи.

ДЮПРІ (Dupree) Джек «Чемпіон», спр. Уільям Томас Дюпрі (04.07.1909-21.01.1992) – амер. блюз. співак, піаніст, композитор, гітарист, ударник, один з яскравих представників блюзу. Працював тапером, танцюристом, конференсьє, був професіональним боксером. Співпрацював з англ. джаз. оркестром К. Барбера, з групою «Bluesbreakers».

ДЮТРОН (Dutronc) Жак (28.04.1943) – франц. співак, композитор, гітарист і актор.

ДЮФО (Dufault) Люс (19.08.1966) – канад. співачка, учасниця мюзиклів.

Е, Є

ЕБС – див. *Брін Р.*

ЕВАНС (Evans) Білл, спр. Уільям Джон Еванс (16.08.1929-15.09.1980) – амер. джаз. піаніст, композитор, кер. ансам. Творчість була пов'язана з кул-джазом, хард-бопом, мейнстрімом, «третьою течією».

ЕВАНС (Evans) Гершел (09.03.1909-09.02.1939) – амер. джаз. муз-нт (тенор-сакс., кл.), аранжувальник, композитор. Представник стилю свінг.

ЕВАНС (Evans) Гіл, спр. Ієн Ернест Гилмор Грін (13.05.1912-20.03.1988) – канад.-амер. джаз. піаніст, аранжувальник, композитор, бендлідер.

ЕВАНС (Evans) Девід Хауелл (08.08.1961) – гітарист і клавішник ірланд. групи «U2». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ЕВАНС (Evans) Дейв (20.07.1953) – співак австрал. групи «AC/DC».

ЕВАНС (Evans) Джон (18.06.1948) – гітарист амер. групи «Vox Tops».

ЕВАНС (Evans) Майк (10.07.1945) – бас-гітарист, вокаліст, вібрафоніст англ. групи «Action».

ЕВАНС (Evans) Марк (02.03.1956) – бас-гітарист австрал. групи «AC/DC».

ЕВАНС (Evans) Пол «Стамп» (18.10.1904-29.08.1928) – амер. саксофоніст. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

ЕВАНС (Evans) Пік (20.01.1943) – учасник амер. вок. дуєту «Zager & Evans».

ЕВАНС (Evans) Род (19.01.1945) – вокаліст, засновник англ. групи «Deep Purple».

ЕВАНС (Evans) Том (05.06.1947-19.11.1983) – вокаліст та бас-гітарист англ. групи «Badfinger».

ЕВЕРЛІ (Everly) Дон (01.02.1937) – учасник амер. рок-н-рольного дуєту «Everly Brothers», брат Філа.

ЕВЕРЛІ (Everly) Філ (19.01.1939-03.01.2014) – учасник амер. рок-н-рольного дуєту «Everly Brothers», брат Дона.

ЕВОРА (Évora) Сесарія (27.08.1941-17.12.2011) – афр. співачка. В репертуарі пісні креолів з островів Зеленого Мису. На сцену постійно виходила босоніж у данину бідності своїх земляків. Пр. «Греммі».

ЕГНЬЮ (Agnew) Піт (14.09.1946) – бас-гітарист і вокаліст шотл. групи «Nazareth».

ЕДВАРДС (Edwards) Бернارد (31.10.1952-18.04.1996) – співак, автор пісень, продюсер, учасник амер. групи «Chic».

ЕДВАРДС (Edwards) Ричард Джеймс (22.12.1967-14.02.1995) – учасник валл. групи «Manic Street Preachers».

ЕДВАРДС (Edwards) Шерман (04.04.1919-30.03.1981) – амер. композитор, автор мюзикла.

ЕДДЕРЛІ (Adderley) Кеннонболл Джуліан Едвін (15.09.1928-08.08.1975) – амер. джаз. альт-саксофоніст стилю хард-боп.

ЕДДІ (Eddy) Дуетин (26.04.1938) – амер. гітарист і композитор. Його техніку гри називали «м'яким поступом»: звичайну 6-струнну гітару він налаштував октавою нижче. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1994). Пр. «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ЕДЖ (Edge) – див. *Еванс Девід*.

ЕДЖ (Edge) Грем (30.03.1941) – ударник англ. групи «Moody Blues».

ЕДМОНТОН (Edmonton) Джеррі (24.10.1946-28.11.1993) – ударник канад. групи «Steppenwolf».

ЕДМУНДС (Edmunds) Дейв (15.04.1943) – англ. гітарист і співак. Виступав у різних групах («Love Sculpture», «Rockpile»).

ЕЖЕК (Ježek) Ярослав (25.09.1906-01.01.1942) – чеський композитор. Празька консерваторія по кл. ф-но. Автор джаз. творів, пісень, музики до драм. вистав.

ЕЙБС – див. *Брін Р.*

ЕЙВОРІ (Avery) Мік (15.02.1944) – ударник англ. груп «Kinks» та «Rolling Stones».

ЕЙЕРС (Ayers) Кевін (16.08.1944-18.02.2013) – англ. співак і композитор. Засновник груп «Soft Machine» та «Whole world». З 1968 сольна кар'єра. Участь у запису платівок різних виконавців.

ЕЙЕРС (Ayers) Рой (10.09.1940) – амер. піаніст, вібрафоніст і композитор.

ЕЙКОН (Akon), спр. Аліум Дамала Бадара Ейкон Тіам (16.04.1973) – амер. співак, автор пісень, актор, муз. продюсер.

ЕЙМОС (Amos) Торі, спр. Майра Еллен Еймос (22.08.1963) – амер. співачка, піаністка, авторка пісень.

ЕЙРІ (Airey) Дон, спр. Дональд Сміт Ейрі (21.06.1948) – брит. клавішник, композитор, аранжувальник, сесійний муз-нт. Учасник англ. груп «Rainbow», «Deep Purple».

ЕЙС (Ace) Джонні, спр. Джон Маршалл Александер-мол. (09.06.1929-25.12.1954) – амер. співак, піаніст, виконавець балад.

ЕКАФФ (Acuff) Рой Клаксон (15.09.1903-23.11.1992) – амер. кантрі-співак, композитор, поет-пісняр, муз. видавець, «король/дідусь кантрі». Був уведений до Залу слави кантрі-музики (1962). Пр. «Греммі». Нац. медаль США в галузі мистецтв.

ЕКБЕРГ (Ekberg) Ульф Гуннар (06.12.1970) – клавішник швед. групи «Ace of Base».

ЕКЛЕНД (Ackland) Крістофер (07.11.1966) – ударник англ. групи «Lush».

ЕКЛІЗ (Ackles) Девід (20.02.1937-02.03.1999) – амер. сценарист, співак і автор пісень. Працював на ТБ, знімався в кіно.

ЕКЛІН (Acklin) Барбара Жан (28.02.1943-27.11.1998) – амер. співачка, авторка пісень.

ЕЙКРОЙД (Aykroyd) Даніел Едвард (01.07.1952) – канад.-амер. актор, режисер, сценарист, учасник амер. дуєту «Blues Brothers».

ЕКСАЙЛ (Axile) Текс (30.07.1963) – клавішник англ. групи «Transvision Vamp».

ЕЛ ЕЛ КУЛ ДЖЕЙ (LL Cool J), спр. Джеймс Тодд Сміт (14.01.1968) – амер. реп-співак. Своє сцен. ім'я узяв, зашифрувавши фразу «Ladies Love Cool James» («Дівчатка люблять крутого Джеймса»). Став одним із самих знаменитих виконавців репа. Знімався в кіно.

ЕЛАЙ (Ely) Джо (09.02.1947) – амер. співак, гітарист, один із піонерів «нового кантрі» на межі 1980-х.

ЕЛДРІЧ (Eldritch) Ендрю, спр. Ендрю Уільям Харві Тейлор (15.05.1959) – автор пісень, вокаліст англ. групи «Sisters of Mercy».

ЕЛЕКТРА (Electra) Кармен, спр. Тара Лі Патрик (20.04.1972) – амер. співачка, танцівниця, актриса, модель.

ЕЛІКС (Alix) Мей (31.08.1902-01.11.1983) – блюз. співачка, «Королева нічних клубів».

ЕЛІМАН (Elliman) Івонн (29.12.1951) – амер. співачка та актриса. Участь у записах різних виконавців.

ЕЛЛІНГТОН (Ellington) «Дюк» Едуард Кеннеді (29.04.1899-24.05.1974) – амер. композитор, джаз. піаніст, аранжувальник, кер. оркестру. Чл. Нац. ін-ту мистецтва та літератури (1970). Почесний д-р багатьох академій. З 1916 виступає як піаніст, грає в різних танц. оркестрах. Лауреат нац. премій багатьох країн. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ЕЛЛІОТ (Elliot) Касс, спр. Еллен Наомі Коен (19.09.1941-29.07.1974) – амер. співачка, композитор, актриса, учасниця групи «Mamas & Papas».

ЕЛЛІОТТ (Elliott) Боббі (08.12.1941) – ударник англ. групи «Hollies».

ЕЛЛІОТТ (Elliott) Джо (01.08.1959) – вокаліст англ. групи «Def Leppard».

ЕЛЛІОТТ (Elliott) Рон (21.10.1943) – гітарист і вокаліст амер. групи «Beau Brummels».

ЕЛЛІС (Ellis) Барбара (20.02.1940) – вокалістка амер. групи «Fleetwoods».

ЕЛЛІС (Ellis) Джон (01.06.1952) – гітарист англ. групи «Stranglers».

ЕЛЛІС (Ellis) Ральф (08.03.1942) – гітарист англ. групи «Swinging Blue Jeans».

ЕЛЛІС (Ellis) Тінслі (04.07.1957) – амер. блюз. гітарист, співак, представник сучасн. чиказ. стилю.

ЕЛЛІС-БЕКСТОР (Ellis-Bextor) Софі Мішель (10.04.1979) – брит. співачка, композитор, фотомодель.

ЕЛЛІСОН (Allyson) Джун, спр. Елла Гейсман (07.10.1917-08.07.2006) – амер. актриса, співачка та танцівниця. Участь у бродв. мюзиклах, знімалася в кіно. Пр. «Золотий глобус» (1952).

ЕЛЛІСОН (Allison) Лютер (17.08.1939-12.08.1997) – амер. блюз. співак, гітарист, ветеран чиказ. блюз. сцени 1960-х, блюз-рокер поч. 1970-х, традиціоналіст в 1980-х, в кінці 1990-х – лідер техаського блюз. стилю. Грав у різних групах, акомпанував різним виконавцям. З 1959 сольна кар'єра. Пр. ім. У. Хенді (1995).

ЕЛЛІСОН (Allison) Маргарет (25.09.1920) – амер. госпел-співачка та піаністка, учасниця групи «Angelics».

ЕЛМОНД М. – див. *Алмонд*.

ЕЛМОР (Elmore) Грег (04.09.1946) – ударник амер. групи «Quicksilver Messenger Service».

ЕМБРОУЗ (Ambrose) Берт (15.09.1896-12.06.1973) – англ. скрипаль, бендлідер.

ЕМЕРСОН (Emerson) Кіт/Кейт Ноель (02.11.1944-10.03.2016) – композитор і клавішник англ. груп «Nice» та «Emerson, Lake & Palmer».

ЕМІНЕМ (Eminem), спр. Маршалл Брюс Матерс III (17.10.1972) – амер. реп-співак. Учасник амер. груп «D12», «Soul Intent», співпрацював із різними виконавцями. Пр. «Греммі», MTV European Music Awards (2001), «Оскар» (2003).

ЕМ-СІ (MC) Ребел, спр. Майкл Уест (27.08.1965) – англ. композитор, вокаліст, клавішник.

ЕНДРЮ (Andrew) Сем (18.12.1941-12.02.2015) – гітарист і вокаліст амер. групи «Big brother & the holding company».

ЕНДРІОС (Andrews) – амер. співачки-сестри, учасниці родинного джаз. вок. тріо «Andrews sisters», представниці стилю свінг, попул. музики. *Лаверн Софі Е.* (06.07.1911-08.05.1967); *Максін Анджелін Е.* (03.01.1916-21.10.1995), участь у бродв. шоу, сольна кар'єра; *Петті/Патріція Марі Е.* (16.02.1918-30.01.2013), лід-вокалістка тріо, участь у бродв. шоу, співпраця з оркестром Г. Міллера, знімалася в кіно.

ЕНДРІОС (Andrews) Боб (20.06.1949) – клавішник і вокаліст англ. групи «Brinsley Schwarz».

ЕНДРІОС (Andrews) Джулі Елізабет (01.10.1935) – англ. співачка та актриса. Участь у бродв. постановках. Пр. «Еммі», «Оскар», «Греммі», «Золотий глобус».

ЕНДРІОС (Andrews) Ерні (25.12.1927) – амер. джаз. вокаліст, представник стилю свінг, попул. музики.

ЕНДС (Andes) Марк (19.02.1948) – бас-гітарист різних амер. груп.

ЕННІС (Ennis) Рей (26.05.1942) – вокаліст і гітарист англ. групи «Swinging Blue Jeans».

ЕНТНЕР (Entner) Варрен (07.07.1944) – вокаліст і гітарист амер. групи «Grass Roots».

ЕНТОНІ (Antoni) Роберт «Стюкі» (17.11.1947) – клавішник і вокаліст амер. групи «Nazz».

ЕНТУІСТЛ (Entwistle) Джон Алек (09.10.1944-27.06.2002) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Who». З 1971 сольна кар'єра.

ЕНЬЯ, Енія (Enya), спр. Енья Патріша Ні Бреннан (17.05.1961) – ірланд. співачка та піаністка, сестра Мойя Бреннан. Авторка музики до кінофільмів. Пр. «Греммі».

ЕПІЛ (Apple) Фіона Makeфі Меггарт (13.09.1977) – амер. співачка, піаністка, авторка пісень.

ЕПШТЕЙН, Епстайн (Epstein) Брайан Самюель (19.09.1934-27.08.1967) – менеджер англ. групи «Beatles» (1962-1967), створюючи сцен. образ, привчав до дисципліни, працював над зовнішнім виглядом.

ЕРВЕ (Hervé) (спр. Ронже) Флорімон (30.06.1825-04.11.1892) – франц. композитор, диригент, лібретист, режисер, творець жанру оперети.

ЕРЕНЕР (Erener) Сертаб (04.12.1964) – турец. співачка, переможниця «Євробачення-2003».

ЕРІКА (Erika), спр. Еріка де Боніс (05.02.1984) – італ. співачка.

ЕРЛ (Earle) Стів (17.01.1955) – гітарист, композитор, співак «нового кантрі».

ЕРЛ (Earle) Стів (28.03.1966) – ударник амер. групи «Afghan whigs».

ЕРМЕ (Hermès) Корін, спр. Корін Міллер (16.11.1961) – франц. співачка, переможниця «Євробачення-1983».

ЕРНІ (Ernie) Кей-Доу, спр. Ернест Кейдор-молодший (22.02.1936-05.07.2001) – амер. співак. Був одним із найяскравіших представників ритм-енд-блюз. сцени Н. Орлеана поч. 1960-х.

ЕРРИКО (Errico) Гред (01.09.1948) – ударник амер. групи «Sly & the Family Stone».

ЕССЕКС (Essex) Девід, спр. Девід Альберт Кук (23.07.1947) – англ. співак, барабанщик, композитор, актор. Знімався в кіно, грав у мюзиклах.

ЕСТБЕРІ (Astbury) Ієн/Ян Роберт (14.05.1962) – гітарист і вокаліст англ. групи «Cult».

ЕСТЕЛЬ (Estelle), спр. Естель Фанта Сверей (18.01.1980) – брит. R&B співачка, авторка пісень, продюсер.

ЕСТЕФАН (Estefan) Глорія, спр. Глорія Марія Фахардо (01.09.1957) – латиноамер. співачка та композитор. Була солісткою амер. ансам. «Miami Latin Boys». Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ЕСТЛІ (Astley) Пік (06.02.1966) – англ. співак, композитор, представник «нового білого соулу».

ЕСТРАДА (Estrada) Рой (17.04.1943) – бас-гітарист амер. груп «Mothers of Invention» та «Little Feat».

ЕСТРІН (Estrin) Пік (05.10.1950) – вокаліст, губна гармонія амер. групи «Little Charlie & Nightcats». Пр. ім. У. Хенді (1995).

ЕТЕРІДЖ (Etheridge) Мелісса (29.05.1961) – амер. рок-співачка. Пр. «Оскар», «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ЕШБІ (Ashby) Ірвінг (29.12.1920-22.04.1987) – джаз. муз-нт (гіт., укулеля), представник стилю свінг, модерн-джазу.

ЕШЕР (Asher) Пітер (22.06.1944) – англ. продюсер і менеджер. Був учасником (вокал, гіт.) поп-дуету «Peter & Gordon». Автор пісень. Пр. «Греммі».

ЕШТОН (Ashton) Джон Геза (30.11.1957) – продюсер, співак, гітарист англ. групи «Psychedelic Furs».

ЕШТОН (Asheton) Рон (17.07.1948-06.01.2009) – гітарист амер. групи «Stooges». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ЕШТОН (Asheton) Скотт (16.08.1949-15.03.2014) – ударник амер. групи «Stooges».

ЕШТОН (Ashton) Сюзен, спр. Сюзен Рей Хілл (17.07.1967) – амер. госпел-співачка.

ЕШТОН (Ashton) Тоні (01.03.1946-28.05.2001) – клавішник і вокаліст брит. групи «Ashton, Garner & Dyke».

ЕШТОН (Ashton) Флойд (15.08.1933) – амер. співак, учасник вок. групи «Tams».

ЄВРОПА (Europa) Джим/Джеймс Різ (22.02.1881-10.10.1919) – амер. джаз. піаніст, диригент, кер. оркестру, аранжувальник, композитор. З 1904 керував у Нью-Йорку салонним оркестром, виконував регтайми, блюзи, марші, танц. музику. Вніс вагомий вклад у становлення амер. попул. музики, сприяв визнанню негр. муз. культури (зокрема джазу) у США та Європі.

Ж

ЖАМЕ (Jamaït) Ів (28.10.1961) – франц. шансонє, учасник тріо «De Verre en vers».

ЖАНЕТТ (Jeanette), спр. Джанет Енн Дімеґ (10.10.1951) – ісп. співачка, авторка пісень.

ЖАРР (Jarre) Жан-Мішель (24.08.1948) – франц. композитор, продюсер, виконавець на електрон. клавішних інструментах, один із піонерів електрон. музики. Паризька консерваторія по кл. ф-но, композиції та диригування. З 1986 для своїх виступів використовує лазерні ефекти. Автор музики до кінофільмів і балетів, створює спец. музику для реклами аеропортів і супермаркетів.

ЖБІРКА (Žbirka) Мирослав (21.10.1952) – чехослов. співак, поет-пісняр.

ЖИРАР (Girard) Адель (25.06.1913-07.09.1993) – амер. джаз. арфістка, піаністка та співачка. Представниця стилю свінг.

ЖЮДІК (Judic) Анна, спр. Анна Марія Луїза Дам'єн (17.07.1850-15.04.1911) – франц. арт. оперети, естр. співачка. Паризька консерваторія. Виступала в естр. та водевільному т-рах. З 1876 працювала у т-рі «Вар'єте». Створила своєрідний стиль виконання пісень (розвинений у подальшому І. Гільбер), заснований на надзвичайній виразності жесту.

З

- ЗАВІНУЛ** (Zawinul) Джо/Джозеф Еріх (07.07.1932-11.09.2007) – клавішник, кер. амер. групи «Weather Report», один із основоположників стилю джаз-ф'южн.
- ЗАГЕР** (Zager) Денні (18.02.1943) – учасник амер. вок. дуету «Zager & Evans».
- ЗАГОРОВА** (Zagorová) Гана (06.09.1946) – чеська співачка, актриса, телеведуча.
- ЗАДОРА** (Zadora) Піа, спр. Піа Альфреда Шипані (04.05.1954) – амер. співачка. Знімалася в кіно. Пр. «Золотий глобус».
- ЗАЗ** (ZAZ), спр. Ізабель Жеффруа (01.05.1980) – франц. співачка в стилях шансон, естрада, фолк, джаз.
- ЗАНДЕР** (Zander) Робін (23.01.1953) – вокаліст і гітарист амер. групи «Cheap Trick».
- ЗАППА** (Zappa) Френк Вінсент (21.12.1940-04.12.1993) – амер. гітарист, композитор, співак, бендлідер. В 1964 заснував групу «Mothers of Invention». Один із перших і значних представників амер. джаз-року та ф'южн-мюзик. Писав музику для кіно, автор муз. і театр. проектів. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1995). Пр. «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.
- ЗЕЙДЕРВЕЙК** (Zuiderwijk) Цезар, спр. Корнеліс Йоханнес Зейдервейк (18.07.1948) – ударник нідерланд. групи «Golden Earring».
- ЗЕЙТЛІН** (Zeitlin) Денні (10.04.1938) – амер. джаз. муз-нт (к-б, ф-но, ударні), кер. анс., композитор. Значний представник неокул-стилю та фрі-джазу.
- ЗЕНАТТИ** (Zenatti) Жюлі (05.02.1981) – франц. співачка, артистка мюзиклів.
- ЗЕРІНГЕР** (Zehringer) Ренді (21.11.1949) – ударник амер. групи «McCoys», брат Піка.
- ЗЕРІНГЕР** (Zehringer) Пік (05.08.1947) – гітарист амер. групи «McCoys», брат Ренді.
- ЗІВОН** (Zevon) Уоррен Уільям (24.01.1947-07.09.2003) – амер. рок-муз-нт, автор пісень.
- ЗІХ** (Zich) Карел (10.06.1949-13.07.2004) – чеськ. співак, один з перших виконавців рок-н-ролу у Чехословаччині. Карлов ун-т.
- ЗОЛЛЕР** (Zoller) Аттіла (13.06.1927-25.01.1998) – угор. і амер. джаз. муз-нт (гіт., к-б, тр.). Представник модерн-джазу, фрі-джазу.
- ЗОННЕНШАЙН** (Sonnenschein) Тімо (20.09.1987) – репер і діджей нім. групи «Panik».
- ЗОРН** (Zorn) Джон (02.09.1953) – амер. композитор-авангардист, саксофоніст, муз. продюсер. Автор музики до кінофільмів.
- ЗУППЕ** (Suppé) Франц фон, спр. Франческо Ецекьєле Ерменеджильдо Зуппе-Демеллі (18.04.1819-21.05.1895) – австр. композитор, диригент. Автор пісень, оперет, один із основоположників і крупних представників віден. оперети.

І, Й

- ІБРАГІМ** (Ibrahim) Абдулла (09.10.1934) – півд.-афр. джаз. піаніст.
- ІВ** (Eve) Джихен Джефферс (10.11.1978) – амер. реп-виконавиця, актриса.
- ІВАНКО** (Evancho) Джекі (09.04.2000) – амер. співачка класич. кросовера.
- ІВАНОВА** (Ivanowa) Лілі, спр. Ліляна Іванова Петрова (24.04.1939) – болг. співачка, нар. арт. Болгарії (1981). Муз. уч-ще. Співає багатьма мовами. Внесла великий внесок у популяризацію болг. естр. пісні. Є зірка на алеї слави в Софії (2006). Знімалася в кіно.
- ІГАН** (Egan) Джозеф (18.10.1949) – вокаліст шотл. групи «Stealers Wheel».
- ІГАН** (Egan) Кіан Джон Френсіс (29.04.1980) – співак, учасник ірланд. групи «Westlife». Сольна кар'єра.
- ІГАН** (Egan) Расті (19.09.1957) – ударник англ. груп «Rich Kids» і «Visage».
- ІГЕР** (Eager) Аллен (10.01.1927-13.04.2003) – амер. джаз. саксофоніст (тенор, альт). Представник стилю свінг, модерн-джазу.
- ІГЛАУЕР** (Iglaue) Брюс (10.06.1947) – засновник амер. незалежної фірми звукозапису «Alligator».
- ІГЛЕСІАС** (Iglesias) Енріке Мігель Прейслер (08.05.1975) – амер. співак ісп. походження, актор і продюсер, син Хуліо. Знімався в кіно. Пр. «Греммі».
- ІГЛЕСІАС** (Iglesias) Хуліо де ля Куева (23.09.1943) – ісп. співак. Вища юридич. освіта. Грав у футбол за мадрид. «Реал». Живе в США. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.
- ІЗРАЕЛІС** (Israelis) Чарльз «Чак» (10.08.1936) – амер. джаз. муз-нт (к-б, гіт., вокал). Представник стилів свінг, модерн-джазу, фрі-джазу.
- ІМАНІ** (Imany), спр. Надя Младжао (05.04.1979) – франц. співачка.
- ІМБРУЛЬЯ** (Imbruglia) Наталі (04.02.1975) – австрал. співачка, актриса, авторка пісень.
- ІНГЛ** (Ingle) Дуглас Ллойд (09.09.1945) – клавішник і вокаліст амер. групи «Iron Butterfly».
- ІНГЛИШ** (English) Джо (07.02.1949) – ударник амер. групи «Sea Level».

ІНГМАНН (Ingmann) Грета (17.06.1938-18.08.1990) – датська співачка, переможниця (разом із чоловіком) «Євробачення-1963».

ІНГМАНН (Ingmann) Юрген (26.04.1925-21.03.2015) – датський співак і гітарист, переможець (разом із дружиною) «Євробачення-1963».

ІННА (Inna), спр. Олена Олександра Апостоляну (16.10.1986) – рум. співачка, виконавиця танц. музики.

ІНО (Eno) Брайан (15.05.1948) – англ. співак, композитор, продюсер, участь та співпраця з групами «Roxy Music», «U2», «Talking Heads», «Genesis» та ін. Автор музики до кінофільмів і звукової теми операційної системи «Windows 95», один із засновників стилю ембієнт.

ІРВІС (Irviss) Чарлі (06.05.1899-1939) – амер. джаз. тромбоніст. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

ІСТОН (Easton) Елліот, спр. Елліот Шапіро (18.12.1953) – гітарист і вокаліст амер. групи «Cars».

ІСТОН (Easton) Шина, спр. Шина Ширлі Опп (27.04.1959) – шотл. денс-, поп-співачка та актриса. Знімалася в кіно, участь у бродв. спектаклях. Пр. «Греммі».

ЙЄРВУД (Yearwood) Тріша (19.09.1964) – амер. гітаристка, кантрі-співачка та композитор. Була першою жінкою в історії амер. кантрі-музики, яка очолила нац. хіт-парад. Знімалася в кіно. Пр. «Academy of country music» (1992), «Греммі».

ЙІГЕР (Yeager) Рой (04.02.1949) – ударник амер. групи «Atlanta rhythm section».

ЙОВОВІЧ (Jovović/Јововић) Міла, спр. Наталя Богданівна Логінова (17.12.1975) – амер. кіноактриса, співачка, модель укр.-серб. походження.

ЙОЛАНДІ (Yolandi) Фісер, спр. Анрі Дю Туа (03.03.1984) – півд.-афр. співачка, актриса та репер, учасниця групи «Die Antwoord». Знімалася в кіно.

ЙОРК (York) Піт (15.08.1942) – ударник англ. групи «Spencer Davis Group».

ЙОХАНСЕН (Johansen) Девід Роджер (09.01.1950) – вокаліст амер. групи «New York Dolls».

ЙОХАНССОН (Johansson) Андерс (25.05.1962) – швед. барабанщик у жанрах пауер- і спід-метал, син Яна.

ЙОХАНССОН (Johansson) Йенс (02.11.1963) – швед. клавішник у жанрах пауер- і спід-метал, син Яна.

ЙОХАНССОН (Johansson) Ян (16.11.1931-09.11.1968) – швед. джаз. піаніст і композитор. Представник модерн-джазу.

К

КААС (Kaas) Патрісія (05.12.1966) – франц. співачка, танцівниця, драм. актриса. Знімалася в кіно. Лауреат численних премій.

КАБЕЛЬО (Cabello) Каміла (03.03.1997) – кубино-амер. співачка.

КАБІЛЬО (Kabiljo) Альфі (22.12.1935) – хорват. композитор, аранжувальник, диригент. Автор саундтреків, мюзиклів.

КАБРЕЛЬ (Cabrel) Франсіс (23.11.1953) – франц. співак, автор пісень.

КАВАЛЬЄРЕ (Cavaliere) Фелікс (29.11.1942) – вокаліст і клавішник амер. групи «Rascals».

КАВАНА (Kavanagh) Нів/Ніам (13.02.1968) – ірланд. співачка, телеведуча, переможниця «Євробачення-1993».

КАГАН (Kagan) Харві (18.04.1946) – бас-гітарист амер. групи «Sir Douglas Quintet».

КАЗ (Kaz) Ерік Джастін (21.01.1946) – вокаліст і клавішник амер. груп «Blues Magoos» і «American Flyer».

КАЗІНС (Cousins) Дейв (07.01.1945) – гітарист, банджоїст, клавішник англ. групи «Strawbs».

КАЙЛІ (Kyle) Біллі (14.07.1914-23.02.1966) – амер. джаз. піаніст. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

КАЛВЕРТ (Calvert) Бернард Бамфорд (16.09.1942) – бас-гітарист і клавішник англ. групи «Hollies» (1966-1981).

КАЛІФОРНІЯ (California) Ренді, спр. Рендольф Вулф (20.02.1951-02.01.1997) – гітарист амер. групи «Spirit».

КАЛКІ (Kuhlke) Норман (17.06.1942) – ударник англ. групи «Swinging Blue Jeans».

КАЛЛІМОР (Cullimore) Стен, спр. Ян Петер Каллімор (06.05.1962) – гітарист і вокаліст англ. групи «Housemartins» (1983-1988).

КАЛЛІС (Callis) Джон Уільям (02.05.1951) – гітарист, вокаліст, клавішник англ. групи «Human League».

КАЛЬМАН (Kálmán) Імре/Еммеріх (24.10.1882-30.10.1953) – угор. композитор, один із основоположників і найзначніших представників нової віден. оперети. Автор оперет, музики для т-ру та кіно.

КАМЕР (Comer) Террі «Текс» (23.02.1949) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Асе» (1972-1977).

КАМЕРОН (Cameron) Джон (20.03.1944) – брит. композитор, аранжувальник і диригент.

КАН (Cahn) Семмі, спр. Самуель Коен (18.06.1913-15.01.1993) – амер. композитор, поет, кіносценарист.

КАНДЕР (Kander) Джон (18.03.1927) – амер. композитор. Автор мюзиклів, музики до театр. шоу, кінофільмів. Лауреат різних премій.

КАНДОЛІ (Candoli) Піт Уолтер (28.06.1923-11.01.2008) – амер. джаз. труба, бандлідер, представник стилів свінг і модерн-джазу.

КАНДОЛІ (Candoli) Секондо «Конте» (12.07.1927-14.12.2001) – амер. джаз. труба, представник модерн-джазу.

КАННІНГЕМ (Cunningham) Біллі (Уільям) (23.01.1950) – гітарист амер. групи «Box Tops».

КАННІНГЕМ (Cunningham) Блер Мемфіс (11.10.1957) – ударник багатьох англ. груп.

КАННІНГЕМ (Cunningham) Джон (27.08.1957) – учасник (вокал, скрипка, мандоліна) шотл. групи «Silly Wizard».

КАННІНГЕМ (Cunningham) Том (22.06.1965) – ударник шотл. групи «Wet Wet Wet».

КАНТНЕР (Kantner) Пол Лорін (17.03.1941-28.01.2016) – гітарист, вокаліст, банджоїст амер. групи «Jefferson Airplane».

КАНТОР (Cantor) Едді, спр. Едвард Ізраель Ісковітц (31.01.1892-10.10.1964) – амер. комедійний актор, співак, танцюрист, автор пісень.

КАНТРЕЛЛІ (Cantrell) Джеккі (18.03.1966) – автор пісень, вокаліст і гітарист амер. групи «Alice in chains».

КАПАЛЬДІ (Capaldi) Джим (02.08.1944-28.01.2005) – ударник і вокаліст англ. груп «Traffic», «Poog Boy Blue».

КАПРАНОС (Karpanos) Алекс Пол Хантлі (20.03.1972) – композитор, гітарист і вокаліст шотл. групи «Franz Ferdinand».

КАРАВЕЛЛІ (Caravelli), спр. Клод Вазорі (12.09.1930) – франц. диригент, аранжувальник, композитор італ. походження. Консерваторія по кл. ф-но. Був акомпаніатором різних виконавців. В кінці 1950-х створив власний оркестр. Автор пісень, музики до кінофільмів.

КАРВЕР (Carver) Уеймен (25.12.1905-06.05.1967) – амер. джаз. муз-нт (фл., кл., альт-сакс.), бендлідер, аранжувальник, композитор. Представник стилю свінг.

КАРДОН (Cardone) Наталі (29.03.1967) – франц. актриса та співачка.

КАРЛАЙЛ (Carlisle) Белінда Джо (17.08.1958) – амер. співачка та авторка пісень. Була учасницею панк-групи «Germs» (1977-1978, ударні), жіночої вок. групи «Go Go's» (1978-1985). З 1985 сольна кар'єра.

КАРЛЕУША-ТОШИЧ (Karleuša Tošić) Олена (17.08.1978) – серб. поп-фолк-співачка, телеведуча, модельєр.

КАРЛІЗІ (Carlisi) Джефф (15.07.1952) – гітарист амер. групи «38 Special».

КАРЛОС (Carlos) Бан, спр. Бред Карлсон (12.06.1951) – ударник амер. групи «Cheap Trick».

КАРЛТОН (Carlton) Ларрі (02.03.1948) – амер. джаз. і джаз-роковий гітарист. Пр. «Греммі».

КАРМАЙКЛ (Carmichael) Джеффері (20.08.1965) – репер із дуету «Culture Beat».

КАРМАЙКЛ (Carmichael) Хагі, спр. Хоугленд Ховард (11.11.1899-27.12.1981) – амер. джаз. муз-нт (ф-но, вокал, челеста), актор, співак, бендлідер. В 1920-х виступав як співак і піаніст у різних оркестрах та ансамблях. В 1930 організував власний олл-стар-бенд для записів на фірмі «Victor». В історію амер. попул. музики увійшов як один із найталановитіших пісенних композиторів. Автор музики до кінофільмів.

КАРМЕН (Carmen) Ерік Говард (11.08.1949) – амер. композитор, гітарист, співак. Був учасником групи «Raspberries».

КАРН (Karn) Мік, спр. Андоніс Мікаелідес (24.07.1958-04.01.2011) – бас-гітарист, саксофоніст англ. групи «Japan». З 1982 сольна кар'єра.

КАРНС (Carnes) Кім (20.07.1945) – амер. співачка, піаністка, авторка пісень. Була учасницею групи «New Christy Minstrels». Співпрацювала з багатьма видатними виконавцями. Пр. «Греммі».

КАРОЛА (Carola), спр. Карола Хегквіст (08.09.1966) – швед. співачка, композитор, переможниця «Євробачення-1991».

КАРОЛІ (Karoli) Майкл (29.04.1948-17.11.2001) – композитор, скрипаль і гітарист нім. групи «Can».

КАРПЕНТЕР (Carpenter) Карен (02.03.1950-04.02.1983) – амер. співачка, гітаристка, учасниця дуету «Carpenters», сестра Ричарда.

КАРПЕНТЕР (Carpenter) Мері-Чапін (21.02.1958) – амер. кантрі-співачка, авторка пісень. Пр. «Греммі».

КАРПЕНТЕР (Carpenter) Ричард (15.10.1946) – амер. співак, учасник дуету «Carpenters», брат Карен.

КАРР (Carr) Девід (04.08.1943-12.07.2011) – клавішник англ. групи «Fortunes».

КАРР (Carr) Ерік, спр. Пол Чарльз Каравелло (12.07.1950-24.11.1991) – ударник амер. групи «Kiss».

КАРР (Carr) Мартін (29.11.1968) – гітарист англ. групи «Boo Radleys».

КАРР (Carr) Ян (21.04.1933-25.02.2009) – шотл. джаз. муз-нт (тр., фл.). Представник модерн-джазу.

КАРРА (Carra) Рафаелла, спр. Рафаелла Роберта Пеллоні (18.06.1943) – італ. співачка, актриса, телеведуча. Знімалася в кіно.

КАРРІ (Currie) Аланна (20.09.1957) – учасниця англ. групи «Thompson Twins».

КАРРІ (Currie) Уільям «Біллі» Лі (01.04.1950) – автор пісень, клавішник англ. груп «Visage», «Ultravox».

КАРСОН (Carson) Марта, спр. Ірен Амбергей (19.03.1921-16.12.2004) – амер. кантрі-госпел співачка.

КАРТЕР (Carter) Аарон Чарльз (07.12.1987) – амер. актор і співак, брат Ніка.

КАРТЕР (Carter) Беннет Лестер «Бенні» (08.08.1907-12.07.2003) – амер. джаз. муз-нт (сакс., кл., тр., ф-но), композитор, аранжувальник, кер. оркестру. Один із основоположників і провідних представників негр. свінгу. Згодом робив аранжування для різних колективів, писав музику до кінофільмів.

КАРТЕР (Carter) Бетті, спр. Лілі Мей Джонс (16.05.1929-26.09.1998) – амер. джаз. співачка. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

КАРТЕР (Carter) Джон, спр. Джон Ніколз Шекспір (20.10.1942) – вокаліст англ. групи «Ivy League».

КАРТЕР (Carter) Нік/Ніколас Джин (28.01.1980) – вокаліст амер. групи «Backstreet boys», брат Аарона.

КАРТЕР (Carter) Рон/Рональд Левін (04.05.1937) – амер. джаз. басист і віолончеліст.

КАСТРО (Castro) Крістіан (08.12.1974) – мекс. співак і композитор.

КАСТРО (Castro) Пеппі, спр. Еміл Тілгельм (16.06.1949) – гітарист і вокаліст амер. групи «Blues Magoos».

КАСТРО (Castro) Томмі (15.04.1955) – амер. гітарист і співак.

КАСУЕЛЛ (Caswell) Дейв (01.03.1946) – трубач брит. групи «Ashton, Garner & Dyke».

КАТЕРОЛ (Catherall) Джоан (16.09.1962) – вокалістка англ. групи «Human League».

КАТЛЕР (Cutler) Кріс (04.01.1947) – ударник, вокаліст, скрипаль, клавішник різних англ. груп.

КАЦ (Katz) Стів (09.05.1945) – гітарист і вокаліст амер. груп «Blues Project» (1965-1966), «Blood, Sweat & Tears» (з 1966).

КАУКОНЕН (Kaukonen) Йорма Людовик (23.12.1940) – вокаліст і гітарист амер. груп «Hot Tuna» та «Jefferson Airplane». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КАУФМАН (Kaufmann) Стефан (04.08.1960) – ударник нім. групи «Ассепт» (1978-1994).

КАФЛАН (Coughlan) Ричард (02.09.1947) – ударник англ. групи «Caravan».

КВЕБЕК (Quebec) Айк (17.08.1918-16.01.1963) – амер. джаз. муз-нт (тенор-сакс., ф-но). Представник стилю свінг, самба-джазу.

КЕЙ (Kay) Джей, спр. Джейсон Луїс Читем (30.12.1969) – співак і композитор, учасник англ. групи «Jamiroquai».

КЕЙ (Kay) Джон, спр. Йоакім Фріц Крауледат (12.04.1944) – гітарист і вокаліст канад. групи «Steppenwolf».

КЕЙ (Kaye) Тоні, спр. Ентоні Джон Селвідж (11.01.1946) – клавішник, учасник англ. груп «Yes» (1968-1971, 1983-1995), «Flash», «Circa» та ін.

КЕЙВ (Cave) Нік/Ніколас Едвард (22.09.1957) – вокаліст, лідер австрал. групи «Nick Cave & the Bad Seeds». Автор музики до театр. постанов і кінофільмів.

КЕЙЛ (Kale) Джим (11.08.1943) – бас-гітарист канад. групи «Guess Who».

КЕЙЛ (Cale) Джон Девіс (09.03.1942) – англ. композитор, аранжувальник, продюсер, мультиінструменталіст. Учасник амер. групи «Velvet Underground». З 1968 сольна кар'єра. Автор музики до кінофільмів, театр. постанов.

КЕЙЛ (Cale) Жан Жак (05.12.1938) – амер. співак, гітарист, композитор. Був організатором групи «Johnnie Cale & the Valentines».

КЕЙЛАН (Kaylan) (спр. Каплан) Говард (22.06.1947) – вокаліст і саксофоніст амер. груп «Turtles» і «Flo & Eddie».

КЕЙН (Cain) Джонатан, спр. Джонатан Леонард Фріда (26.02.1950) – амер. композитор і клавішник груп «Babys», «Journey», «Bad English».

КЕЙНЗ (Caines) Рон (13.12.1944) – муз-нт (сакс., гобой, клавішні) та вокаліст англ. групи «East of Eden».

КЕЙРІ (Carey) Томас «Матт» (1891-03.09.1948) – амер. джаз. корнетист і трубач. Представник традиц. джазу.

КЕЙСІ (Casey) Гаррі Уейн «Кей Сі» (31.01.1951) – вокаліст і клавішник амер. групи «KC & the Sunshine Band».

КЕЙТ (Kate) Алекса (02.03.1988) – австрал. співачка.

КЕЛВЕРТ (Calvert) Едді (15.03.1922-07.08.1978) – англ. джаз. трубач.

КЕЛІС (Kelis), спр. Келіс Роджерс-Джонс (21.08.1979) – амер. співачка та авторка пісень.

КЕЛЛІ (Kelly) Ар, спр. Роберт Сільвестр Келлі (08.01.1967) – амер. співак, композитор, продюсер, аранжувальник. Пр. «Греммі».

КЕЛЛІ (Kelly) Грейс (12.11.1929-14.09.1982) – амер. актриса та співачка.

КЕЛЛІ (Kelly) Кенні «Веллі» (09.01.1941-17.02.2015) – вокаліст амер. групи «Manhattans» (тенор).

КЕЛЛІ (Kellie) Майк (24.03.1947) – ударник англ. груп «Art», «Frampton's Camel», «Spooky Tooth», «Only Ones».

КЕЛЛІ (Kelly) Марк Колберт (09.04.1961) – клавішник англ. групи «Marillion».

КЕЛЛІ (Kelly) Скотт (13.06.1967) – гітарист і співак, учасник різних амер. груп.

КЕЛЛІ (Kelly) Хуберт Енн (24.04.1947) – вокалістка (сопрано) амер. групи «Hues Corporation».

КЕЛЛІНГ (Kelling) Грем (04.04.1957-10.06.2004) – гітарист шотл. групи «Deacon Blue».

КЕЛТНЕР (Keltner) Джеймс Лі «Джим» (27.04.1942) – амер. барабанщик, студійний та сесійний муз-нт.

КЕМП (Kemp) Гарі (16.10.1959) – гітарист і вокаліст англ. групи «Spandau Ballet», брат Мартіна.

КЕМП (Kemp) Мартін (10.10.1961) – бас-гітарист англ. групи «Spandau Ballet», брат Гарі.

КЕМПБЕЛЛ (Campbell) Глен Тревіс (22.04.1936) – амер. співак, композитор, гітарист. Співпраця з різними виконавцями. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі».

КЕМПБЕЛЛ (Campbell) Джон (20.01.1952-13.06.1993) – амер. блюз. співак, гітарист.

КЕМПБЕЛЛ (Campbell) Джон Стівен (30.09.1972) – бас-гітарист амер. групи «Lamb of God».

КЕМПБЕЛЛ (Campbell) Майк (01.02.1950) – муз. продюсер, гітарист амер. групи «Tom Petty & the Heartbreakers». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КЕМПБЕЛЛ (Campbell) Наомі (22.05.1970) – брит. модель, актриса та співачка ямайського походження. Участь у кліпах (Б. Марлі, М. Джексон). Знімалася в кіно.

КЕМПБЕЛЛ (Campbell) Уїллі Джуніор (31.05.1947) – композитор, автор пісень, вокаліст шотл. групи «Marmalade».

КЕМПБЕЛЛ-ЛАЙОНС (Campbell-Lyons) Патрік (13.07.1943) – вокаліст і гітарист англ. групи «Nirvana».

КЕМПФЕРТ (Kämpfert) Берт (16.10.1923-21.06.1980) – нім. композитор, аранжувальник, кер. оркестру. Пр. «Золотий глобус».

КЕНДРИКС (Kendricks) Едді Джеймс (17.12.1939-05.10.1992) – співак амер. вок. групи «Temptations».

КЕННЕДІ (Kennedy) Брайан Едвард (12.10.1966) – ірланд. співак і композитор.

КЕННЕР (Kenner) Доріс (02.08.1941-04.02.2000) – вокалістка амер. жіночої вок. групи «Shirelles». Група була внесена до Залу слави рок-н-ролу (1996).

КЕННІ ДЖІ (Kennny G), спр. Кеннет Брюс Горелик (05.06.1956) – амер. саксофоніст. Пр. «Греммі».

КЕННІБРЮ (Kennibrew) Долорес «Ді Ді» (1945) – учасниця амер. жіночої вок. групи «Crystals».

КЕНТОН (Kenton) Стен, спр. Стенлі Ньюкомб (19.02.1912-25.08.1979) – амер. композитор, піаніст, ударник. Творч. діяльність почав у 1928 як аранжувальник і піаніст у танц. ансамблях. В 1941 організував власний оркестр, сповідуючи стилі свінг та бі-боп. Із другої пол. 1950 виконував естр.-танц. музику. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КЕПТІН БІФХАРТ (Captain Beefheart), спр. Дон Ван Вліт (15.01.1941-17.12.2010) – амер. співак, мультиінструменталіст. Організував групу «Magic Band».

КЕРІ (Carey) Мерая (27.03.1970) – амер. співачка, актриса, муз. продюсер, авторка пісень. Одна з перших поєднувала поп-музику з хіп-хопом. Була сесійною співачкою. Пр. «Греммі», World Music Awards. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КЕРК (Kirk) Енді (28.05.1898-11.12.1992) – амер. джаз. муз-нт (к-б, сакс., тр.), бендлідер. Представник стилю свінг.

КЕРЛІ (Curley) Джон (15.03.1965) – бас-гітарист амер. групи «Afghan whigs».

КЕРН (Kern) Джером Дейвід (27.01.1885-11.11.1945) – амер. композитор. Автор оперет, муз. комедій, пісень, музики до кінофільмів.

КЕРР (Kerr) Джим (09.07.1959) – вокаліст шотл. групи «Simple Minds».

КЕРРЕК (Carrack) Пол (22.04.1951) – англ. муз-нт, співак, композитор, клавішник, вокаліст англ. груп «Ace», «Roxy Music», «Squeeze» та ін.

КЕРРОЛ (Carroll) Джо (25.11.1919-01.02.1981) – амер. джаз. співак. Один з основоположників боп-вокалу.

КЕРРОЛ (Carroll) Ерл (02.11.1937-25.11.2012) – учасник амер. вок. груп «Coasters», «Cadillacs».

КЕРТІС (Curtis) Кріс, спр. Крістофер Краммі (26.08.1941-28.02.2005) – ударник і вокаліст англ. груп «Searchers», «Roundabout». З 1966 сольна кар'єра.

КЕРТІС (Curtis) Узлі (07.02.1934-13.08.1971) – амер. джаз. муз-нт (тенор-сакс., кл., гіт.). Представник стилів свінг і ритм-енд-блюз.

КЕРШОУ (Kershaw) Нік/Ніколас Девід (01.03.1958) – англ. співак, гітарист, композитор. Був учасником англ. групи «Fusion».

КЕСЕДІ (Casady) Джек (13.04.1944) – бас-гітарист амер. груп «Hot Tuna», «Jefferson Airplane».

КЕССІДІ (Cassidy) Девід (12.04.1950) – амер. актор і співак.

КЕССІДІ (Cassidy) Джек, спр. Джон Джозеф Едвард Кессіді (05.03.1927-12.12.1976) – амер. співак та актор т-ру, кіно та телебачення.

КЕССІДІ (Cassidy) Едвард Клод (04.05.1923-06.12.2012) – засновник і ударник амер. групи «Spirit».

КЕСТЕР (Kester) Пітер (05.01.1946) – ударник англ. групи «Nirvana».

КЕТ (Kath) Террі (31.01.1946-23.01.1978) – гітарист, вокаліст амер. групи «Chicago».

КЕТЧ (Catch) Сі Сі, спр. Кароліна Катарина Мюллер (31.07.1964) – нім. співачка голланд. походження. В 1980-х виступала у складі анс. «Optimal».

КЕФФІ (Caffey) Шарлотта (21.10.1953) – гітаристка та клавішниця амер. жіночої групи «Go Go's».

КЕШ (Cash) Джонні (26.02.1932-12.09.2003) – амер. гітарист і автор-виконавець кантрі-пісень. Був включений до символічних Залів слави музики кантрі (1980) та рок-н-ролу (1992). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

КЕШ (Cash) Розан (24.05.1955) – амер. кантрі-співачка, авторка пісень, дочка Джонні. Одна з яскравіших представниць нью-кантрі. Пр. «Греммі».

КЕШ (Cash) Стів (1946) – гітарист амер. групи «Ozark Mountain Daredevils».

КЕША (Keshha/Ke\$ha), спр. Кеша Роуз Себерт (01.03.1987) – амер. співачка та авторка пісень.

КІБЛ (Keeble) Джон (06.07.1959) – ударник англ. групи «Spandau Ballet».

КІДІС (Kiedis) Ентоні (01.11.1962) – вокаліст і засновник амер. групи «Red Hot Chily Peppers».

КІДМАН (Kidman) Ніколь Мері (20.06.1967) – амер. актриса, співачка, продюсер. Знімалася в кіно. Пр. MTV, Брит. кіноакадемії, пр. «Золотий глобус», «Серебряний медведь», «Оскар». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (2003).

КІЗ (Keys) Алісія/Аліша (25.01.1981) – амер. співачка, піаністка, авторка пісень. Пр. «Греммі».

КІЛМІСТЕР (Kilmister) Йєн Фрейзер (24.12.1945-28.12.2015) – бас-гітарист, вокаліст англ. групи «Motorhead».

КІМ (Kim) Сандра, спр. Сандра Кальдароне (15.10.1972) – бельг. співачка італ. походження, переможниця «Євробачення-1986».

КІМБОЛЛ (Kimball) Роберт Трой «Боббі» (29.03.1947) – вокаліст амер. групи «Toto».

КІН (Kinh) Грегорі Стенлі (10.07.1949) – амер. співак і композитор. Починав як фолк-співак, згодом перейшов на рок.

КІН (Keen) Джон «Спіді» (29.03.1945-12.03.2002) – ударник і вокаліст англ. групи «Thunderclap Newman».

КІН (Keen) Шон (12.07.1946) – муз-нт (скрипка, свисток) ірланд. групи фольклор. музики «Chieftains».

КІНАН (Keenan) Мейнард Джеймс (17.04.1964) – вокаліст амер. групи «Tool».

КІНГ (King) Алан «Бам» (18.09.1946) – гітарист, вокаліст англ. груп «Ace», «Action».

КІНГ (King) Алберт, спр. Алберт Нелсон (25.04.1923-21.12.1992) – амер. блюзмен, співак, гітарист, композитор. Одна з найвпливовіших фігур у формуванні сучасн. електричного блюзу та становленні рок-музики. Був уведений до Залу слави засновників блюзу (1983) та Залу слави рок-н-ролу (2013).

КІНГ (King) Бен, спр. Бенджамін Ерл Нелсон (28.09.1938-30.04.2015) – амер. блюз. співак і композитор. Був учасником групи «Drifters».

КІНГ (King) Бі Бі (**Blues Boy**), спр. Райлі Бі Кінг (16.09.1925-14.05.2015) – амер. блюз. співак, гітарист, композитор. Лідер сучасн. блюзу, справив великий вплив на розвиток блюз-року. Автор музики до кінофільмів. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1987). Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КІНГ (King) Джонатан (06.12.1944) – англ. співак, муз. продюсер.

КІНГ (King) Керол, спр. Керол Клейн (09.02.1942) – амер. співачка, піаністка, авторка пісень. Була уведена до Залу слави рок-н-ролу (1990). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КІНГ (King) Керрі Рей (03.06.1964) – засновник і гітарист амер. групи «Slayer».

КІНГ (King) Марк (20.10.1958) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Level 42».

КІНГ (King) Редж (05.02.1945-08.10.2010) – вокаліст і гітарист англ. групи «Action».

КІНГ (King) Уільям (30.01.1949) – трубаач і гітарист амер. групи «Commodores».

КІНГ (King) Фредді, спр. Фредерік Крістіан Кінг (03.09.1934-28.12.1976) – амер. блюз. гітарист і співак. Був уведений до Залу слави «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів

КІНГСТОН (Kingston) Шон, спр. Кішан Андерсон (03.02.1990) – амер. співак, репер, актор, автор пісень.

КІННІ (Kinney) Шон Говард (27.05.1966) – композитор, ударник амер. групи «Alice in chains».

КІНСІ (Kinsey) Біг Дедді (18.03.1927) – амер. співак і гітарист. Створив власний блюз-бенд під назвою «Big Daddy Kinsey & His Fabulous Sons», куди входили його сини.

КІНСІ (Kinsey) Доналд (12.05.1953) – гітарист і вокаліст амер. блюз-бенду «Big Daddy Kinsey & His Fabulous Sons». Син Біга.

КІНСІ (Kinsey) Кеннет (21.01.1963) – бас-гітарист амер. блюз-бенду «Big Daddy Kinsey & His Fabulous Sons». Син Біга.

КІНСІ (Kinsey) Ралф (26.04.1952) – ударник амер. блюз-бенду «Big Daddy Kinsey & His Fabulous Sons». Син Біга.

КІРБІ (Kirby) Джон (31.12.1912-14.06.1952) – амер. джаз. муз-нт (к-б, тр., тр-н), бендлідер. Представник стилю свінг.

КІРБІ (Kirby) Стів (06.02.1953) – гітарист англ. групи «Ace» (1975-1977).

КІРІ (Kearey) Ян (14.10.1954) – вокаліст і бас-гітарист англ. групи «Oyster Band».

КІРК (Kirk) Саймон (28.07.1949) – вокаліст і ударник англ. груп «Free» та «Bad company».

КІРКЛАНД (Kirkland) Ніатія Джессіка (сцен. ім'я Ліл Мама) (04.10.1989) – амер. реп-виконавиця.

КІРКОРОВ Бедрос Пилипович (02.06.1932) – болг. співак, нар. арт. Болгарії, Росії, батько Філіпа. ГИТИС. Співав з оркестрами Силантьєва, Рознера, Утьосова.

КІРОВ Бісер Христов (04.09.1942-06.11.2016) – болг. співак, засл. арт. Болгарії (1985) та РФ (2009). Моск. ін-т хім. технології (1973), ГИТИС (1989). Лауреат пісенних конкурсів.

КІРХЕР (Kircher) Піт (21.01.1945) – ударник англ. групи «Status Quo» (1982-1985).

КІТІНГ (Keating) Ронан Патрік Джон (03.03.1977) – співак, учасник ірланд. групи «Boyzone».

КІТОН (Keaton) Діана, спр. Діана Холл (05.01.1946) – амер. співачка, актриса, режисер. Участь у театр. постановках, знімалася в кіно. Пр. «Оскар».

КІТТ (Kitt) Ерта Мей (17.01.1927-25.12.2008) – амер. співачка, танцівниця, актриса. Працювала на Бродвеї, ТБ, в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КЛАВО (Claveau) Андре (17.12.1911-04.07.2003) – франц. співак, кіноактор, переможець «Євробачення-1958».

КЛАЙДЕРМАН (Clayderman) Ришар, спр. Філіп Паже (28.12.1953) – франц. піаніст, аранжувальник, популяризатор поп- та рок-музики.

КЛАЙН (Cline) Нельс (04.01.1956) – амер. гітарист і композитор. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КЛАЙН (Cline) Петсі (08.09.1932-05.03.1963) – амер. кантрі-співачка. Була включена до Залу слави кантрі-музики (1973, перша жінка). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КЛАРК (Clark) Алан (05.03.1952) – клавішник англ. групи «Dire Straits».

КЛАРК (Clarke) Аллан Гарольд (05.04.1942) – вокаліст і гітарист англ. групи «Hollies».

КЛАРК (Clarke) Вінс, спр. Вінсент Джон Мартін (03.07.1960) – клавішник, гітарист, вокаліст, аранжувальник англ. груп «Erasure», «Yazoo», «Depeche Mode».

КЛАРК (Clarke) Гілберт «Гілбі» (17.08.1962) – продюсер, гітарист амер. групи «Guns'n'Roses» (1989-1991).

КЛАРК (Clark) Грем (15.04.1966) – бас-гітарист, вокаліст шотл. групи «Wet Wet Wet».

КЛАРК (Clark) Дейв (15.12.1942) – ударник і вокаліст англ. групи «Dave Clark Five».

КЛАРК (Clarke) Джин, спр. Гарольд Євген Кларк (17.11.1941-24.05.1991) – вокаліст, гітарист, учасник амер. групи «Byrds».

КЛАРК (Clark) Дік, спр. Ричард Уогстаф Кларк (30.11.1929-18.04.2012) – амер. актор і співак рок-н-ролу.

КЛАРК (Clarke) Майкл, спр. Джеймс Дік Майкл (03.06.1946-19.12.1993) – ударник амер. групи «Byrds» (1964-1967).

КЛАРК (Clarke) Мік (10.08.1948) – бас-гітарист англ. групи «Rubettes».

КЛАРК (Clark) Петула (15.11.1932) – англ. співачка, актриса, авторка пісень. Знімалася в кіно. Пр. «Греммі».

КЛАРК (Clark) Стенлі (30.06.1951) – амер. муз-нт (бас-гіт., вокаліст). Був бас-гітаристом амер. групи «Return to forever». В 1995 разом із скрипалем Ж.-Л. Понті та гітаристом Е. Дімеола сформував групу «Rite of strings». Пр. «Греммі».

КЛАРК (Clark) Стівен Мейнард (23.04.1960-08.01.1991) – гітарист англ. групи «Def Leppard».

КЛАРК (Clark) Террі (29.01.1946) – вокаліст англ. групи «Herd».

КЛАРК (Clarke) Уільям (12.03.1951-03.11.1996) – амер. блюз. співак, виконавець на губній гармонії, композитор, аранжувальник. В першій пол. 1990-х став безумовним лідером у галузі сучасн. чиказ. блюзу, значно збагативши можливості використання в ньому губної гармонії.

КЛАРКСОН (Clarkson) Келлі Бріанн (24.04.1982) – амер. співачка та актриса.

КЛАФЕТОС (Clufetos) Томмі (30.12.1979) – амер. барабанщик, учасник різних груп.

КЛЕЙН (Klein) Дані, спр. Даніелла Сховартс (01.01.1953) – бельг. співачка, авторка пісень, продюсер.

КЛЕЙН (Klein) Денні (23.05.1946) – бас-гітарист амер. групи «J. Geils Band».

КЛЕЙТОН (Clayton) Адам Чарлз (13.03.1960) – бас-гітарист ірланд. групи «U2».

КЛЕЙТОН (Clayton) Джефф (16.02.1955) – амер. джаз. муз-нт (тенор-сакс., фл., кл., гобой, ріжок). Представник стилю свінг.

КЛЕЙТОН-ТОМАС (Clayton-Thomas) Девід, спр. Девід Генрі Томсет (13.09.1941) – канад. виконавець блюзів. Був учасником амер. групи «Blood, Sweat & Tears» (1968-1972). З 1972 сольна кар'єра. Пр. «Греммі».

КЛЕМЕНТС (Clements) Род (17.11.1947) – бас-гітарист, вокаліст, скрипаль англ. групи «Lindisfarne».

КЛЕМІНСОН (Cleminson) Зел (04.05.1949) – гітарист і вокаліст англ. груп «Nazareth» і «Sensational Alex Harvey Band».

КЛЕПТОН (Clapton) Ерік Патрік (30.03.1945) – англ. гітарист, співак, композитор. З 1963 учасник груп «Roosters», «Yardbirds», «Bluesbreakers», «Cream», «Blind Faith», «Delaney & Bonnie», «Derek & the Dominos». З 1970 сольна кар'єра, часто виступає у ролі продюсера, співпрацює з багатьма відомими виконавцями, пише музику для кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1992, 1993, 2000). Пр. «Греммі». Орден Чл. Брит. імперії. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КЛЕР (Clerc) Жюльєн, спр. Поль-Ален Леклер (04.10.1947) – франц. співак.

КЛІВЗ (Cleaves) Джессіка (10.12.1948-02.05.2014) – співачка, учасниця амер. групи «Earth, Wind & Fire».

КЛІМЕНКО (Klimenko) Віктор Савич (24.11.1942) – фін. арт., співак, телеведучий. Співає багатьма мовами.

КЛІНТОН (Clinton) Джордж (22.07.1941) – афро-амер. композитор, вокаліст і гітарист, учасник амер. груп «Parliament», «Funkadelic», «P. Funk All Stars». Один із засновників стилю фанк. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу.

КЛІФФ (Cliff) Джиммі, спр. Джеймс Чемберз (01.04.1948) – ямайський співак, композитор, один із основних популяризаторів стилю регі. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2010).

КЛІФФОРД (Clifford) Дуг Рей «Космо» (24.04.1945) – ударник амер. групи «Creedence Clearwater Revival».

КЛУНІ (Clooney) Розмарі (23.05.1928-29.06.2002) – амер. співачка, кіноактриса, авторка пісень. Була уведена до Залу слави «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КОББ (Cobb) Джеймс «Джей-Ар» (05.02.1944) – гітарист амер. групи «Atlanta rhythm section».

КОБЕЙН (Cobain) Курт Доналд (20.02.1967-05.04.1994) – співак, художник, автор пісень, гітарист і вокаліст амер. групи «Nirvana». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КОБЕМ (Cobham) Біллі Уільям (16.05.1944) – амер. джаз. ударник, композитор, аранжувальник, один із найвідоміших барабанщиків стилю джаз-рок. Працював із різними виконавцями та колективами. В кінці 1970-х став першим барабанщиком, який використовував драм-контролери.

КОВАЧ (Kovács) Каті (25.10.1944) – угор. співачка та актриса, авторка пісень, перша рок-виконавиця країни. Джаз. відділення Будапешт. консерваторії. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно.

КОВЕРДЕЙЛ (Coverdale) Девід (22.09.1951) – вокаліст англ. груп «Deep Purple» та «Whitesnake».

КОГАН (Cogan) Альма Анджела (19.05.1932-26.10.1966) – англ. співачка.

КОГЕЛЬ (Kogel) Майк (25.04.1944) – нім. вокаліст ісп. групи «Los Bravos».

КОГЛАН (Coghlan) Джон Роберт (19.09.1946) – ударник англ. групи «Status Quo».

КОДА (Koda) Каб (01.10.1948-01.07.2000) – гітарист і вокаліст амер. групи «Brownsville Station» (1969-1979).

КОЕН (Cohen) Ізхар (13.03.1951) – ізраїл. співак, актор, переможець «Євробачення-1978».

КОЕН (Cohen) Леонард (21.09.1934-10.11.2016) – канад. співак, гітарист, композитор, поет, прозаїк. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2007).

КОЙЛ (Coyle) Надін Елізабет Луїз (15.06.1985) – брит. співачка, учасниця жіночої групи «Girls Aloud».

КОЙН (Coyne) Кевін (27.01.1944-02.12.2004) – англ. композитор, співак, художник, актор.

КОКБЕРН (Cockburn) Брюс (27.05.1945) – канад. співак і гітарист, автор пісень.

КОКЕР (Cocker) Джо/Джон Роберт (20.05.1944-22.12.2014) – англ. співак. Один із кращих у світі білий виконавець блюзів і соулу. Був лідером багатьох груп. Учасник Вудсток. фестивалю (1969). Орден Чл. Брит. імперії. З 1975 у США. Пр. «Оскар».

КОКРАН (Cochran) Еді/Едвард Раймонд (03.10.1938-17.04.1960) – амер. співак, гітарист, композитор, одна із значних фігур рок-н-ролу. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1987). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КОКС (Cox) Дебора (13.07.1974) – канадо-амер. актриса, співачка та авторка пісень. Була бек-вокалісткою у С. Діон.

КОКС (Cox) Іда, спр. Іда Претер (25.02.1896-10.11.1967) – афро-амер. джаз. співачка, авторка пісень. Представниця блюзу та традиц. джазу.

КОКС (Cox) Пітер (17.11.1955) – вокаліст англ. дуету «Go West».

КОКСОН (Coxon) Грем (12.03.1969) – гітарист англ. групи «Blur» (1989-2002, 2008).

КОЛБЕРТ (Colbert) Чарльз «Чак» (30.08.1944) – бас-гітарист, вокаліст амер. групи «American breed».

КОЛДУЕЛЛ (Caldwell) Стів (22.11.1942) – співак амер. вок. квартету «Orlons». Пр. «Греммі», «Еммі».

КОЛДУЕЛЛ (Caldwell) Той (13.11.1947-25.02.1993) – гітарист амер. групи «Marshall Tucker Band». Брат Томмі.

КОЛДУЕЛЛ (Caldwell) Томмі Майкл (09.11.1949-28.04.1980) – бас-гітарист амер. групи «Marshall Tucker Band». Брат Тойя.

КОЛЛЕН (Collen) Філіп Кеннет (08.12.1957) – гітарист англ. групи «Def Leppard».

КОЛЛІНС (Collins) Аллен (19.07.1952-23.01.1990) – гітарист амер. групи «Lynyrd Skynyrd».

КОЛЛІНС (Collins) Альберт (01.10.1932-24.11.1993) – амер. гітарист, співак, один із лідерів сучасн. тейкс-блюзу. Пр. «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КОЛЛІНС (Collins) Бік (10.09.1950) – вокаліст англ. групи «Kursaal Flyers».

КОЛЛІНС (Collins) Глен (07.02.1968) – ударник англ. групи «Auteurs».

КОЛЛІНС (Collins) Джуді (01.05.1939) – амер. авторка та виконавиця фолк-пісень, одна з провідних виконавиць періоду відродження фолк-року. музики 1960-1970-х.

КОЛЛІНС (Collins) Філ/Філіп Девід Чарльз (30.01.1951) – англ. співак, композитор, актор, продюсер, ударник, учасник груп «Flaming Youth», «Genesis». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КОЛОМБІ (Colombo) Боббі (20.12.1944) – ударник і вокаліст амер. групи «Blood, Sweat & Tears».

КОЛТЕР (Colter) Джессі, спр. Міріам Джонсон (25.05.1943) – амер. кантрі-співачка.

КОЛТРЕЙН (Coltrane) Джон Уільям (23.09.1926-17.07.1967) – амер. джаз. саксофоніст і композитор. Працював в оркестрі ВМФ США, у біг-бенді Гіллеспі. Співпрацював із багатьма відомими муз-нтами. Один із фундаторів модального джазу. Справив вплив не тільки на багатьох виконавців джазу, а й рок-музики. Один із перших джаз. муз-нтів, який звернувся до азіат., араб. муз. фольклору.

КОЛЬТ (Colt) Джонні, спр. Чарльз Брандт Мей (01.05.1966) – бас-гітарист амер. груп «Black Crowes», «Lynyrd Skynyrd».

КОМДЕН (Comden) Бетті (03.05.1917-23.11.2006) – амер. співачка, учасниця дуету «Comden and Green». Участь в мюзиклах та кінофільмах.

КОМО (Como) Перрі, спр. П'єріно Рональд Комо (18.05.1912-12.05.2001) – амер. співак і телезірка. Пр. «Греммі».

КОНЕФ (Coneff) Кевін (08.01.1945) – муз-нт ірланд. групи фольклор. музики «Chieftains».

КОНЛОН (Conlon) Шон Кіран (20.05.1981) – вокаліст англ. групи «Five».

КОННІК (Connick) Гаррі (11.09.1967) – амер. джаз. муз-нт (вокал, ф-но). Представник стилю свінг. Автор пісень і композицій для біг-бенда.

КОННІФ (Conniff) Рей/Реймонд Джозеф (06.11.1916-12.10.2002) – амер. тромбоніст, аранжувальник, бендлідер, диригент. Поєднував у власному оркестрі муз. інструменти та людські голоси.

КОННОЛЛІ (Connolly) Брайан Френсіс (05.10.1945-09.02.1997) – шотл. співак та гітарист брит. групи «Sweet».

КОННОЛЛІ (Connolly) Пет (1947) – вокаліст і бас-гітарист амер. групи «Surfaris».

КОННОР (Connor) Тоні (06.04.1948) – ударник англ. групи «Hot Chocolate».

КОНСТАНТЕН (Constanten) Том (19.03.1944) – клавішник амер. групи «Grateful Dead».

КОНТІ (Conti) Нейл (12.02.1959) – учасник англ. групи «Prefab Sprout».

КОНЦ (Koncz) Жужа (07.03.1946) – угор. співачка. Муз. уч-ще. Лауреат пісенних конкурсів. Знімалася в кіно. Пр. ім. Ф. Листа, яка вручається в Угорщині самим яскравим виконавцям сезону (1977; до К. цю премію вручали лише виконавцям опер. та симф. творів).

КООЙМАНС (Cooymans) Джордж (11.03.1948) – гітарист і вокаліст нідерланд. групи «Golden Earring».

КОР (Corg) Андреа Джейн (17.05.1974) – ірланд. співачка, актриса, авторка пісень. Орден Чл. Брит. імперії.

КОРБІ (Corby) Майк (03.07.1955) – клавішник, гітарист, вокаліст англ. групи «Babys».

КОРГАН (Corgan) Біллі, спр. Уільям Патрік Корган (17.03.1967) – вокаліст і гітарист амер. груп «Smashin Pumpkins», «Zwan».

КОРІА (Corea) Чік, спр. Армандо Ентоні Коріа (12.06.1941) – амер. джаз. піаніст, клавішник, аранжувальник, композитор. До сольної кар'єри співпрацював із багатьма відомими виконавцями. Сповідує музику, де віртуозно сплетені складні пасажі аранжувань із сольними партіями у стилі ф'южн. Пр. «Греммі».

КОРІЕЛЛ (Coryell) Ларрі (02.04.1943) – амер. джаз-ф'южн гітарист.

КОРН (Korn) Іржи (17.05.1949) – чеський співак, гітарист, танцівник. Лауреат різноманітних конкурсів. Знімався в кіно.

КОРНЕР (Korner) (спр. Кернер) Алексіс (19.04.1928-01.01.1984) – англ. гітарист, співак, композитор, продюсер, менеджер. Був фактичним родоначальником рок-музики, виховавши багатьох видатних виконавців. Був учасником різних груп («Snape», «Free at last», «New church», «Alexis Korner's blues incorporated», «C.C.S.»).

КОРНЕУЕЛ (Cornwell) Хью Алан (28.08.1949) – гітарист, актор, вокаліст, учасник англ. групи «Stranglers». З 1990 сольна кар'єра.

КОРНИК (Cornick) Глен Дуглас Барнард (24.04.1947-28.08.2014) – бас-гітарист англ. групи «Jethro Tull».

КОРНСТАД (Kornstad) Хакон (05.04.1977) – норв. саксофоніст.

КОРНИШ (Cornish) Джин (14.05.1945) – вокаліст і гітарист амер. групи «Rascals».

КОСМА (Kosma) Жозеф (22.10.1905-07.08.1969) – франц. композитор, за походженням угорець. Будапешт. Акад. музики ім. Ф. Листа (1927). Автор пісень, оперети, інстр. творів, музики до кінофільмів.

КОССОФ (Kossoff) Пол (14.09.1950-19.03.1976) – англ. муз-нт. Починав як гітарист у блюз-бенді «Black Cat Bones», засновник англ. групи «Free». Згодом сольна кар'єра. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КОСТЕЛЛ (Costell) Девід (15.03.1944) – бас-гітарист амер. групи «Gary Lewis & the Playboys».

КОСТЕЛЛО (Costello) Елвіс, спр. Деклан Патрік Макманус (25.08.1954) – англ. співак і композитор. Засновник групи «Attractions». Своєю творчістю справив вплив на багатьох виконавців. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2003).

КОТІ (Cauty) Джиммі (19.12.1956) – учасник англ. групи «KLF».

КОТКЕ (Kottke) Лео (11.09.1945) – амер. кантрі-блюз. гітарист і співак. Один із кращих амер. гітаристів, що грають на акустичній 12-струнній гітарі.

КОТТОН (Cotton) Біллі, спр. Уільям Едвард Коттон (06.05.1899-25.03.1969) – кер. танц. оркестру, один із найстарших представників англ. попул. музики.

КОТТОН (Cotton) Джеймс (01.07.1935-16.03.2017) – амер. блюз. співак, визнаний віртуоз гри блюз. губної гармонії. Розвивав традицію чиказ. шк. гри на гармонії. Пр. «Греммі».

КОТТОН (Cotton) Пол (26.02.1943) – гітарист і вокаліст амер. груп «Illinois Speed Press» і «Poco».

КОТЦЕН (Kotzen) Річі (03.02.1970) – гітарист і вокаліст амер. груп «Winery Dogs», «Poison», «Mr. Big». Автор пісень.

КОУАРД (Coward) Нозл Пирс (16.12.1899-26.03.1973) – англ. композитор, актор, драматург, режисер. Автор оперет, пісень.

КОУІ (Cowe) Саймон (01.04.1948) – вокаліст і гітарист англ. групи «Lindisfarne».

КОУЛ (Cole) Козі, спр. Уільям Рендфорд Коул (17.10.1909-31.01.1981) – амер. джаз. барабанщик, бендлідер. Представник стилів свінг, традиц. джазу, модерн-джазу.

КОУЛ (Cole) Нет Кінг, спр. Натаніел Адамс Коулз (17.03.1919-15.02.1965) – амер. джаз. піаніст, співак, композитор. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КОУЛ (Cole) Наталі Марія (06.02.1950-31.12.2015) – амер. співачка, авторка пісень, піаністка, актриса, дочка Нета, з яким виступала на сцені. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КОУЛ (Cole) Шеріл Енн Фернандес-Версіні (30.06.1983) – брит. співачка, танцівниця, авторка пісень, актриса, модель.

КОУЛМЕН (Coleman) Джордж (08.03.1935) – амер. джаз. саксофоніст. Представник ритм-енд-блюзу, модерн-джазу, фрі-джазу.

КОУЛМЕН (Coleman) Орнетт (19.03.1930-11.06.2015) – амер. саксофоніст, композитор, кер. ансам., один із родоначальників і головних представників негр. шк. авангард. джазу. З 1946 виступає у різних джаз. ансамблях. Один із фундаторів стилю «фрі-джаз». Учасник джаз. фестивалів. Справив вплив на багатьох джаз. муз-нтів.

КОУЛС (Coles) Джонні (03.07.1926-21.12.1997) – амер. джаз. трубач. Представник свінгу, модерн-джазу, фрі-джазу.

КОУЛС (Coles) Ричард (26.03.1962) – журналіст, священник, клавішник англ. групи «Communards».

КОУП (Cope) Джуліан (21.10.1957) – вокаліст і гітарист англ. групи «Teardrop Explodes».

КОУПЛЕНД (Copeland) Стюарт (16.07.1952) – амер. ударник англ. груп «Curved Air» і «Police».

КОЧЧАНТЕ (Cocciantе) Рікардо Вінсент (20.02.1946) – італ.-франц. співак і композитор, автор мюзиклів.

КРАВИЦ (Kravitz) Ленні, спр. Леонард Альберт Кравіц (26.05.1964) – амер. співак, гітарист, аранжувальник, композитор.

КРАДАП (Crudup) Артур «Біг Бой» (24.08.1905-28.03.1974) – амер. співак, гітарист, автор пісень, які стали блюз. стандартами.

КРАМЕР (Kramer) Біллі Джей, спр. Уільям Говард Ештон (19.08.1943) – гітарист і вокаліст англ. групи «Billy J. Kramer & the Dakotas».

КРАМЕР (Kramer) Джозеф Майкл (21.06.1950) – ударник амер. групи «Aerosmith».

КРАМЕР (Kramer) Філіп Тейлор (12.07.1952-12.02.1995) – бас-гітарист амер. групи «Iron Butterfly».

КРАУЗЕ (Krause) Бернард Ел (08.12.1938) – клавішник амер. дуету «Beaver and Krause».

КРАУС Шмуклік (01.07.1935-17.02.2013) – ізраїл. актор, рок-композитор, співак. Автор пісень, музики до кінофільмів.

КРЕЙ (Cray) Роберт (01.08.1953) – амер. блюз. співак, гітарист, композитор. Знімався в кіно. Лауреат блюз. пр. ім. У. Хенді. Пр. «Греммі».

КРЕЙГ (Craig) Джуді (06.08.1946) – учасниця амер. вок. групи «Chiffons».

КРЕЙН (Crane) Вінсент (21.05.1943-14.02.1989) – клавішник англ. групи «Crazy world of Arthur Brown».

КРЕЛ (Kral) Рой (10.10.1921-02.08.2002) – амер. джаз. муз-нт (вокал, ф-но), композитор, аранжувальник. Представник стилю свінг, модерн-джазу.

КРЕОЛ (Creole) Кід, спр. Томас Аугуст Дарнелл Браудер (12.08.1950) – вокаліст амер. груп «Kid Creole & the Coconuts», «Dr. Buzzard's Original Savannah Band».

КРИСТИНА (Kristina) Соня Лінвуд (14.04.1949) – співачка, гітаристка, учасниця англ. групи «Curved Air».

КРИСТІ (Christy) Джун, спр. Ширлі Люстер (20.11.1925-21.06.1990) – амер. джаз. співачка. Представниця стилів свінг, прогресивного джазу, модерн-джазу.

КРІГЕР (Krieger) Роббі, спр. Роберт Алан Крігер (08.01.1946) – гітарист амер. групи «Doors», автор пісень. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КРИМ (Creme) Лол/Лоуренс (09.09.1947) – вокаліст і гітарист англ. груп «10 CC» і «Godley & Creme».

КРИСС (Criss) Пітер, спр. Джордж Пітер Джон Кріскуола (20.12.1945) – ударник амер. групи «Kiss».

КРИСТІ (Christie) Лу, спр. Луїджі Альфредо Джованні Сакко (19.02.1943) – амер. співак.

КРИСТІАН (Christian) Гарі (27.02.1955) – учасник англ. групи «Christians», брат Рассела і Роджера.

КРИСТІАН (Christian) Марті (27.05.1947) – гітарист і вокаліст англ. групи «New Seekers».

КРИСТІАН (Christian) Рассел (08.07.1956) – учасник англ. групи «Christians», брат Гарі та Роджера.

КРИСТІАН (Christian) Роджер (13.02.1950-08.03.1998) – учасник англ. групи «Christians», брат Гарі та Рассела.

КРИСТОФЕР (Christopher) Гретхен (29.02.1940) – вокалістка амер. групи «Fleetwoods».

КРИСТОФЕРСОН (Kristofferson) Кріс (22.06.1936) – амер. співак, композитор, актор. Працює в стилях кантрі, поп, ритм-енд-блюз. Знімався в кіно.

КРИСЧЕН (Christian) Чарлі Генрі (29.07.1916-02.03.1942) – амер. джаз. гітарист, одна з ключових фігур кул-джазу. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1990).

КРОЙДЕР (Kreuder) Петер (18.08.1905-28.06.1981) – нім.-австр. композитор, піаніст, диригент. Автор оперет, мюзиклів, музики до кінофільмів.

КРОЙЦМАН (Kreutzman) Білл (07.05.1946) – ударник амер. групи «Grateful Dead».

КРОЛЛ (Krall) Дайана (16.11.1964) – канад. джаз співачка та піаністка. Пр. «Греммі».

КРОНІН (Cronin) Кевін (06.10.1951) – вокаліст і гітарист амер. групи «Reo Speedwagon».

КРОППЕР (Cropper) Стів Лі (21.10.1941) – композитор, муз. продюсер, гітарист амер. груп «Blues Brothers», «Booker T. & the M.G.'s», «Mar-Keys». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КРОСБІ (Crosby) Бінг Гаррі Лілліс (03.05.1903-14.10.1977) – амер. співак і актор. Працював в естр. оркестрах П. Уайтмена, Д. і Т. Дорсі. Виступав у телевіз. шоу та рекламних фільмах. Знімався в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КРОСБІ (Crosby) Девід Ван Кортланд (14.08.1941) – співак, гітарист, учасник амер. груп «Byrds», «Crosby, Stills, Nash & Young». Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1991, 1997).

КРОСБІ (Crosby) Ізраел (19.01.1919-11.08.1962) – амер. джаз. контрабасист. Представник стилів свінг і модерн-джазу.

КРОСС (Cross) Крістофер, спр. Гепперт Чарльз Крістофер (03.05.1951) – амер. співак, автор пісень. Пр. «Оскар», «Греммі», «Золотий глобус».

КРОУ (Crow) Шеріл Сьюзен (11.02.1962) – амер. співачка, гітаристка, авторка пісень. Працювала бек-вокалісткою. Участь у саунд-треках до кінофільмів. Пр. «Греммі».

КРОУС (Croce) Джим (10.01.1943-20.09.1973) – амер. співак, гітарист, композитор.

КРОФТС (Crofts) Даррел Деш (14.08.1940) – ударник амер. дуету «Seals & Crofts».

КРУЗ (Cruz) Дженева Мендоза (02.04.1976) – філіпп. співачка та актриса. Знімалася в кіно.

КРУЗ (Cruz) Тайо Джейкоб (23.04.1985) – брит. співак, автор пісень, репер, продюсер нігер.-браз. походження.

КРУКШАНК (Cruikshank) Піт (02.07.1945) – бас-гітарист англ. групи «Groundhog».

КРУПА (Krupa) Джин (15.01.1909-16.10.1973) – амер. барабанщик, бендлідер. Співпрацював із багатьма відомими муз-нтами та колективами. Згодом організує свій біг-бенд. Один із провідних представників чиказ. джазу, класич. свінгу та модерн-джазу. Справив помітний вплив на декілька поколінь джаз. муз-нтів.

КРЮСДОН (Crewsdon) Рой (20.05.1941) – клавішник і гітарист англ. групи «Freddie & the Dreamers».

КУАТРО (Quatro) Сюзі, спр. Сьюзан Кей Куатро (03.06.1950) – амер. співачка, бас-гітаристка. продюсер, актриса. Її називали «Піаф рок-н-ролу», «диявол у чорній сукні».

КУГАТ (Cugat) Шав'є/Ксав'є (01.01.1900-27.10.1990) – ісп.-амер. кер. оркестру, аранжувальник, співак, актор. Один із популяризаторів латиноамер. музики в Америці.

КУДЕР (Cooder) Рай/Райленд Пітер (15.03.1947) – амер. гітарист, співак, мультиінструменталіст. Лідер у техніці слайд-гітари. Разом із відомим блюзменом-полістилістом, співаком і гітаристом Т. Махалом організував групу «Rising Sons». Автор музики для кіно. Пр. «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

КУЕЙФ (Quaife) Пітер (31.12.1943-23.06.2010) – бас-гітарист англ. групи «Kinks».

КУЇН ЛАТІФА (Queen Latifah), спр. Дана Елейн Оуенс (18.03.1970) – амер. співачка, репер, актриса, модель. Пр. «Греммі», «Золотий глобус», «Еммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (2006).

КУІНН (Quinn) Дерек (24.05.1942) – вокаліст і гітарист англ. групи «Freddie & the Dreamers».

КУІНН (Chuin, Quinn) Еймар (18.12.1972) – ірланд. співачка, переможниця «Євробачення-1996».

КУК (Cook) Джефф, спр. Джеффрі Алан Кук (27.08.1949) – гітарист, скрипаль, вокаліст амер. групи «Alabama».

КУК (Cook) Квентін – див. *Слім Ф.*

КУК (Cook) Пол (20.07.1956) – ударник англ. груп «Sex Pistols», «Man-Raze».

КУК (Cooke) Сем/Самюель (22.01.1931-11.12.1964) – амер. композитор і співак, який стояв у витоків соул-музики. Справив вплив на багатьох виконавців. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1986). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КУК (Cook) Стью (25.04.1945) – бас-гітарист амер. групи «Creedence Clearwater Revival».

КУЛ (Cool) Тре, спр. Френк Едвін Райт III (09.12.1972) – ударник амер. групи «Green Day».

КУЛИК (Kulick) Брюс Говард (12.12.1953) – вокаліст і гітарист амер. груп «Kiss», «Grand Funk Railroad».

КУЛІДЖ (Coolidge) Рита (01.05.1945) – амер. співачка, авторка пісень. Пр. «Греммі».

КУЛЮ (Coolio), спр. Артис Леон Айві (01.08.1963) – амер. співак, працює в стилі бандит. репу.

КУЛЬБЕРГ (Kulberg) Енді (30.03.1944) – бас-гітарист і флейтист амер. груп «Seatrain» і «Blues Project». Муз. фак. Нью-Йорк. ун-ту.

КУЛЬСУМ (Кольсум) (Kulthum) Умм, спр. Фатма Ібрахім аль-Бальтаджи (04.05.1904-03.02.1975) – єгипет. естр. співачка. К. називали «зіркою Сходу», «Нільським солов'єм», «четвертою пірамідою», «араб. Піаф». Внесла величезний внесок у розвиток араб. пісні та музики, підняла просту пісню на рівень високого мистецтва. Знімалася в кіно. Із 1982 в Єгипті заснована муз. пр. ім. Кульсум у жанрі араб. пісні. Мала нагороди багатьох араб. держав.

КУН (Coon) Аксель (23.03.1975) – діджей, композитор, учасник нім. групи «Scooter» (1998-2002).

КУНС (Coonce) Рік, спр. Ерік Майкл Кунс (01.08.1946-25.02.2011) – ударник амер. групи «Grass Roots».

КУПЕР (Cooper) Ел, спр. Алан Петер Купершмідт (05.02.1944) – гітарист, клавішник, вокаліст амер. груп «Blues Project», «Blood, Sweat & Tears».

КУПЕР (Cooper) Еліс, спр. Вінсент Деймон Фурнье (04.02.1948) – амер. співак, композитор, представник «шок-року». Знімався в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

КУПЕР (Cooper) Ліндсі (03.03.1951-18.09.2013) – учасниця (вокал, фагот, гобой, сакс.) численних англ. груп.

КОРТНІДЖ (Courtneidge) Сіселі, спр. Есмеральда Сіселі Кортнідж (01.04.1893-26.04.1980) – англ. співачка та актриса. Знімалася в кіно.

КУСУМІ (Kusumi) Кохару (15.07.1992) – співачка, учасниця япон. групи «Morning Musume».

КУТУНЬО (Cutugno) Тото/Сальваторе (07.07.1943) – італ. співак і композитор. Пісні К. включають до свого репертуару чимало видатних виконавців. Переможець «Євробачення-1990». Кількаразовий учасник і лауреат фестивалю естр. пісні у Сан-Ремо.

КЮН (Kühn) Йоахім Курт (15.03.1944) – нім. джаз. піаніст. Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

КЮР (Kuhr) Ленні (22.02.1950) – голл. співачка, переможниця «Євробачення-1969».

Л

ЛАБЕЛЛЬ (LaBelle) Патті, спр. Патриція Луїз Холт-Едвардс (24.05.1944) – амер. співачка. За версією журналу «Rolling Stone» входить до 100 найвидатніших співаків усіх часів.

ЛАВ (Love) Дарлін, спр. Дарлін Райт (26.07.1941) – амер. поп-співачка та актриса. Була уведена до Залу слави рок-н-ролу (2011).

ЛАВ (Love) Еріон (08.08.1949) – вокаліст амер. групи «Stylistics».

ЛАВ (Love) Кортні, спр. Кортні Мішель Харрісон (09.07.1964) – амер. співачка, гітаристка та актриса, лідер групи «Hole». Дружина співака та гітариста групи «Nirvana» К. Кобейна. Знімалася в кіно.

ЛАВ (Love) Майк/Майкл Едвард (15.03.1941) – вокаліст амер. групи «Beach Boys».

ЛАВЕТТ (Lovett) Уінфред «Блю» (16.11.1940-09.12.2014) – вокаліст амер. групи «Manhattans» (бас).

ЛАВІН (Lavigne) Авріл Рамона (27.09.1984) – канад. співачка, актриса та дизайнер. З 2000 працює в США, її голос звучить у фільмах. Знімалася в кіно.

ЛАВЛЕДІ (Lovelady) Дейв (16.10.1942) – ударник англ. групи «Fourmost».

ЛАВУА (Lavoie) Даніель, спр. Жозеф-Юбер-Жеральд Лавуа (17.03.1949) – канад. співак, композитор, актор, поет, радіоведучий.

ЛАЙДОН (Lydon) Джон Джозеф (Джонни Роттен) (31.01.1956) – вокаліст англ. груп «Sex Pistols» (1975-1978) і «Public Image Ltd.».

ЛАЙНОТТ (Lynott) Філ/Філіпп Парріс (20.08.1949-04.01.1986) – вокаліст, басист ірланд. груп «Thin Lizzy» та «Grand Slam». З 1980 сольна кар'єра.

ЛАЙОЛЛІ (Lyall) Біллі (26.03.1953-01.12.1989) – клавішник, вокаліст, флейтист шотл. груп «Bay City Rollers» і «Pilot».

ЛАЙОНС (Lyons) Джиммі (01.12.1931-19.05.1986) – амер. джаз. муз-нт (альт-сакс.). Представник модерн-джазу, фрі-джазу, креативного джазу.

ЛАЙОНС (Lyons) Лео (30.11.1943) – бас-гітарист англ. груп «Jaybirds», «Ten years after».

ЛАЙТФУТ (Lightfoot) Гордон Мередіт (17.11.1938) – канад. співак, композитор, гітарист. Автор пісень.

ЛАЙФСОН (Lifeson) Алекс, спр. Олександр Живоїнович (27.08.1953) – гітарист і клавішник канад. групи «Rush». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ЛАМА (Lama) Серж, спр. Серж Шовье (11.02.1943) – франц. співак, поет, актор. Лауреат пісенних конкурсів.

ЛАМБЕРТ (Lambert) Адам Мітчел (29.01.1982) – амер. співак та актор.

ЛАМБЕРТ (Lambert) Міранда (10.11.1983) – амер. кантрі-співачка. Пр. «Греммі».

ЛАММ (Lamm) Роберт (13.10.1944) – учасник амер. джаз-рокової групи «Chicago» (клавіші, вокал).

ЛАМУР (Lamour) Дороти (10.12.1914-22.09.1996) – амер. актриса та співачка.

ЛАНДОН (Lundon) Едді (09.06.1962) – гітарист англ. групи «China Crisis».

ЛАНКАСТЕР (Lancaster) Алан (07.02.1949) – бас-гітарист, вокаліст англ. групи «Status Quo».

ЛАННЕР (Lanner) Йозеф Франц Карл (12.04.1801-14.04.1843) – австр. скрипаль, диригент, композитор. В 1824 створив оркестр танц. музики. Один із творців віден. вальсу. Справив значний вплив на творчість родини Штраусів.

ЛАНТРИ (Lantree) Джон Девід (20.08.1940) – бас-гітарист англ. групи «Honeycombs».

ЛАНТРИ (Lantree) Хані, спр. Енн Марго Лантрі (28.08.1943) – ударник англ. групи «Honeycombs».

ЛАНЧ (Lunch) Лідія, спр. Лідія Кох (02.06.1959) – амер. співачка, піонер нью-йорк. ноу-вейв-руху.

ЛАНЬЄР (Lanier) Аллен (25.06.1946-14.08.2013) – клавішник і гітарист амер. групи «Blue oyster cult».

ЛАПРЕД (LaPread) Роналд (1950) – бас-гітарист і трубаач амер. групи «Commodores».

ЛАРКІНС (Larkins) Елліс (15.05.1923-29.09.2002) – амер. джаз. піаніст. Представник стилю свінг, модерн-джазу.

ЛАРУ (LaRue) Флоренс (04.02.1944) – актриса, вокалістка амер. поп-групи «5th Dimension». Пр. «Греммі».

ЛАСВЕЛЛ (Laswell) Білл (12.02.1955) – амер. бас-гіт, продюсер.

ЛАСТ (Last) Джеймс, спр. Ганс Ласт (17.04.1929-09.06.2015) – нім. композитор, продюсер, аранжувальник і диригент.

ЛАТВАЛА (Latvala) Роопе (25.06.1970) – гітарист і вокаліст фінських груп «Stone», «Dementia», «Waltari», «Sinergy».

ЛАТІМЕР (Latimer) Ендрю (17.05.1947) – гітарист, вокаліст, флейтист англ. групи «Camel».

ЛАУДЕРМІЛК (Loudermilk) Джон (31.03.1934-21.09.2016) – амер. муз-нт (гіт., тр., сакс.), автор пісень. Був сесійним муз-нтом, працював на радіо диск-жокеєм.

ЛАФНЕЙН (Loughnane) Лі (21.10.1941) – учасник амер. джаз-рокової групи «Chicago» (тр., вокал).

ЛЕАНДРОС (Leandros) Вікі, спр. Вассілікі Папатанассіу (23.08.1949) – європ. співачка, переможниця «Євробачення-1972».

ЛЕВАЙН (Levine) Адам Ной (18.03.1979) – співак, гітарист і композитор амер. групи «Maroon 5».

ЛЕВІНДЖЕР (Levinger) Лойелл «Банана» (1946) – гітарист, вокаліст, клавішник амер. групи «Youngbloods».

ЛЕГАР (Lehár) Ференц/Франц (30.04.1870-24.10.1948) – австр.-угор. композитор і диригент. Празька консерваторія по кл. скрипки (1888). Працював капельмейстером у різних оркестрах. Автор пісень, танців, маршів, оперет.

ЛЕГРАН (Legrand) Мішель Жан (24.02.1932) – франц. композитор, піаніст, аранжувальник, диригент, співак вірм. походження. Пр. «Оскар», «Греммі», «Золотий глобус». Автор пісень і музики до кінофільмів.

ЛЕДЖЕНД (Legend) Джон, спр. Джон Стівенс (28.12.1978) – амер. співак, представник нео-соула. Пр. «Оскар».

ЛЕДІ ГАГА (Lady Gaga), спр. Стефані Джоанн Анджеліна Джерманотта (28.03.1986) – амер. співачка, продюсер, філантроп, дизайнер, актриса. Кар'єру співачка почала з 2006. Створила свій візуальний яскравий стиль. Пр. «Греммі», MTV Video Music Awards, MTV Europe Music Awards.

ЛЕЙ, Ле (Lai) Френсіс (26.04.1932) – франц. композитор і акордеоніст. В 1960-1963 був акомпаніатором у Е. Піаф, в 1965 – М. Матьє. Автор музики до кінофільмів. Пр. «Золотий глобус», «Оскар».

ЛЕЙВІС (Lavis) Гілсон (27.06.1951) – ударник англ. групи «Squeeze».

ЛЕЙДЛОУ (Laidlaw) Рей (28.05.1948) – ударник англ. групи «Lindisfarne».

ЛЕЙК (Lake) Грег/Грегори Стюарт (10.11.1947-07.12.2016) – англ. співак і гітарист. Учасник англ. груп «Emerson, Lake & Palmer», «Asia», «King Crimson», «Gods».

ЛЕЙН (Laine) Денні, спр. Брайан Фредерік Артур Хайнс (29.10.1944) – англ. вокаліст, гітарист, автор пісень. Учасник груп «Denn Laine and the Diplomats», «Moody Blues», «Wings». З 1966 сольна кар'єра.

ЛЕЙН (Laine) Клео, спр. Клементіна Діна Кемпбелл (28.10.1927) – англ. джаз. співачка та актриса. Л. називали «брит. С. Воан». Участь у театр. постановках. Пр. «Греммі» (перша жінка, що отримала премію за джазову композицію, 1985).

ЛЕЙН (Lane) Ронні «Плонк» (01.04.1946-04.07.1997) – англ. співак і бас-гітарист. Був засновником груп «Slim Chance», «Small Faces», «Faces».

ЛЕЙТОН (Layton) Пол Мартін (04.08.1947) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «New Seekers».

ЛЕКЕНБІ (Leckenby) Дерек «Лек» (14.05.1943-04.06.1994) – гітарист англ. групи «Herman's Hermits».

ЛЕКОК (Lecocq) Шарль (03.06.1832-24.10.1918) – франц. композитор, крупний майстер франц. оперети.

ЛЕКОМПТ (LeCompt) Джон Чарльз (10.03.1973) – гітарист амер. групи «Evanesence».

ЛЕМАРК (Lemarque) Франсіс, спр. Натан Корб (25.11.1917-20.04.2002) – франц. співак і композитор.

ЛЕМАРШАЛЬ (Lemarchal) Грегори Жан-Поль (13.05.1983-30.04.2007) – франц. співак.

ЛЕМПЕР (Lemper) Уте Гертруд (04.07.1963) – нім. співачка, актриса, танцівниця. Участь у мюзиклах.

ЛЕНГ (lang k.d.) Кей Ді, спр. Катрін Даун Ленг (02.11.1961) – канад. кантрі-співачка, актриса, гітаристка, піаністка, авторка пісень. Була учасницею групи «Re-Clines». Знімалася в кіно. Пр. «Греммі».

ЛЕНГ (Lang) Джонні, спр. Ленгсет-молодший Джон Гордон (29.01.1981) – амер. співак, гітарист. Учасник групи «Little Johnny Lang & the Big Band».

ЛЕННОКС (Lennox) Енні (25.12.1954) – шотл. співачка, флейтистка, клавішниця англ. груп «Catch», «Tourists» і «Eurythmics». З 1991 сольна кар'єра. Співпраця з багатьма відомими виконавцями. Знімалася в кіно. Пр. «Оскар», «Греммі», «Золотий глобус», «Brit Awards».

ЛЕННОН (Lennon) Джон Уінстон (09.10.1940-08.12.1980) – співак, гітарист, автор пісень (в т.ч. разом із П. Маккартні), учасник англ. групи «Beatles». Після розпаду «Beatles» сольна кар'єра, здебільшого у співпраці з дружиною Й. Оно. Орден Чл. Брит. імперії (в 1969 повернув). Пр. «Греммі». В 2000 в Лондоні відкритий пам'ятник, з 2002 аеропорт Ліверпуля носить його ім'я. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1988, 1994). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ЛЕННОН (Lennon) Джуліан (08.04.1963) – англ. співак, гітарист, піаніст, композитор, син Джона. Виконує пісні у різних стилях (поп, регі, рок, соул, диско).

ЛЕНСБЕРІ (Lansbury) Анджела (16.10.1925) – англо-амер. актриса та співачка. Пр. «Золотий глобус», «Тоні». Дама Ордена Брит. імперії (2014).

ЛЕНУАР (Lenoir) Дж. Б. (05.03.1929-29.04.1967) – амер. блюз. співак і гітарист, автор блюз. стандартів.

ЛЕНЬЯ (Lenya) Лотте, спр. Кароліне Вільгельміне Шарлотте Бламауер (18.10.1898-27.11.1982) – амер. актриса та співачка. Виступала в бродв. мюзиклах. Пр. «Тоні».

ЛЕРНЕР (Lerner) Алан Джей (31.08.1918-14.06.1986) – амер. поет і лібретист.

ЛЕРУА (Leroy) Нольвенн (28.09.1982) – франц. співачка.

ЛЕСКІВ (Leskiw) Грег (05.08.1947) – гітарист канад. групи «Guess Who».

ЛЕСОЙ (Lawson) Джеррі (23.01.1944) – вокаліст (баритон) амер. акапельної групи «Persuasions».

ЛЕССЕР (Loesser) Френк Генрі (29.06.1910-28.07.1969) – амер. композитор, поет-пісняр, лібретист. Справив великий вплив на музику амер. кіно та муз. т-рів Бродвею. Автор мюзиклів, музики до кінофільмів. Пр. «Оскар», Д. Пулітцера.

ЛЕСТЕР (Lester) Роберт (16.08.1942-22.01.2010) – учасник амер. групи «Chi-Lites».

ЛЕУВЕН (Leeuwen) Роббі ван (29.10.1944) – голл. гітарист, автор пісень, засновник групи «Shocking Blue».

ЛЕФЕВР (Lefèvre) Раймон (20.11.1929-27.06.2008) – франц. композитор, аранжувальник і диригент.

ЛЕХТІНЕН (Lehtinen) Яріот (20.01.1967) – гітарист і вокаліст фінської групи «Waltari».

ЛЕШ (Lesh) Філ, спр. Філіп Чепмен (15.03.1940) – муз-нт (бас-гіт., тр., гуіро, вокал) амер. групи «Grateful Dead».

ЛІ (Lee) Алберт (21.12.1943) – англ. гітарист, піаніст, композитор. Учасник груп «Chris Farlowe & the Thunderbirds», «Heads, Hands & Feet» (Англ.), «Crickets» (США), відомий сешнмен. Пр. «Греммі».

ЛІ (Lee) Артур (07.03.1945-03.08.2006) – гітарист і вокаліст амер. групи «Love».

ЛІ (Lee) Барбара (16.05.1947-15.05.1992) – учасниця амер. вок. групи «Chiffons».

ЛІ (Lee) Біверлі (03.08.1941) – вокалістка амер. жіночої вок. групи «Shirelles». Група була внесена до Залу слави рок-н-ролу (1996).

ЛІ (Lee) Бренда, спр. Бренда Мей Терплі (11.12.1944) – амер. співачка, композитор, продюсер. Знімалася в кіно. Була включена до Залу слави рок-н-ролу (2002).

ЛІ (Lee) Джедді, спр. Гарі Лі Вайнріб (29.07.1953) – вокаліст, клавішник, гітарист канад. групи «Rush».

ЛІ (Lee) Джонні, спр. Джон Лі Хем (03.07.1946) – амер. кантрі-співак і композитор.

ЛІ (Lee) Елвін, спр. Грем Елвін Барнс (19.12.1944-06.03.2013) – вокаліст і гітарист англ. груп «Jaybirds», «Alvin Lee Band», «Ten Years After». Включений до списку найкращих гітаристів усіх часів.

ЛІ (Lee) Емі Лінн Хартцлер (13.12.1981) – вокалістка, клавішниця амер. групи «Evanescence». Співпрацює з багатьма виконавцями. Пр. «Греммі».

ЛІ (Lee) Клів (16.02.1942) – вокаліст англ. групи «Rockin' Berries».

ЛІ (Lee) Ларрі (1947) – ударник, гітарист, вокаліст амер. групи «Ozark Mountain Daredevils» (1971-1979).

ЛІ (Lee) Мітч (30.01.1928-16.03.2014) – амер. композитор і театр. продюсер, автор мюзиклів.

ЛІ (Lee) Пеггі, спр. Норма Делоріс Егстром (26.05.1920-21.01.2002) – амер. джаз. співачка, актриса, авторка пісень. Працювала в оркестрах, з 1943 сольна кар'єра. Знімалася в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ЛІ (Lee) Рік (20.10.1945) – ударник англ. групи «Jaybirds».

ЛІ (Lee) Сент-Клер, спр. Бернар Сент-Клер Лі Келхаун Хендерсон (24.04.1944-08.03.2011) – вокаліст (баритон) амер. групи «Hues Corporation».

ЛІ (Lee) Томмі, спр. Томас Лі Басс (03.10.1962) – ударник, гітарист, співак амер. груп «Mötley Crüe» та «Methods of Mayhem».

ЛІ ЧУНЬ (Lǐ Chún) (11.02.1988) – кит. співачка, учасниця япон. групи «Morning Musume».

ЛІБЕР (Lieber) Мік (01.03.1944) – гітарист брит. групи «Ashton, Garner & Dyke».

ЛІБЕЦАЙТ (Liebezeit) Які (26.05.1938-22.01.2017) – ударник нім. груп «Can», «Phantomband», «Club Off Chaos».

ЛІБМАН (Libman) Девід (04.09.1946) – амер. джаз. саксофоніст.

ЛІВЕЙ (Leeway) Джо (15.11.1957) – ударник і вокаліст англ. групи «Thompson Twins».

ЛІДОН (Leadon) Берні (19.07.1947) – муз-нт (гіт., банджо, мандоліна) і вокаліст амер. групи «Eagles» (1971-1975).

ЛІНГСТАНД-ФРЕДРІКСОН (Lyngstand-Fredriksson) Анні-Фрід, «Фріда» (15.11.1945) – співачка, учасниця швед. квартету «ABBA». До групи співпрацювала з багатьма швед. джазменами. Після розпаду групи сольна кар'єра.

ЛІНД (Lind) Боб (25.11.1942) – амер. співак фолк- і кантрі-музики.

ЛІНДАП (Lindup) Майк (17.03.1959) – клавішник і вокаліст англ. групи «Level 42».

ЛІНДБЛОМ (Lindblom) Маттіас Йохан Борхе (19.02.1971) – швед. вокаліст. Був учасником груп «Tremble-n-Bass», «Ceysamore Leaves», з 1996 – соліст групи «Vacuum».

ЛІНДЕНБЕРГ (Lindenberg) Удо (17.05.1946) – нім. співак, поет, композитор. Працював співаком і ударником у колективах «Motherhood», «Passport», «Кравець», «Панік-оркестр». Знімався в кіно.

ЛІНКЕ (Linke) Крістіан (11.03.1987) – мультиінструменталіст нім. групи «Panik».

ЛІНН (Lynn) Вера, спр. Вера Маргарет Уелч (20.03.1917) – англ. актриса й співачка. Співпраця з різними виконавцями та оркестрами. Участь у ревію, знімалася в кіно. Орден Чл. Брит. імперії (1970), «Дама Брит. імперії» (1976).

ЛІНН (Lynn) Лоретта, спр. Лоретта Уебб (14.04.1932) – амер. кантрі-співачка, гітаристка, авторка пісень. Перша жінка, що була удостоєна звання «Артистка року» Асоціацією кантрі-музики. Перша жінка-мільйонер у кантрі-музиці.

ЛІНС (Lins) Іван (16.06.1945) – браз. композитор, співак, клавішник. Автор пісень. Пр. «Латиноамер. Греммі».

ЛІНЧ (Lynch) Девід (03.07.1929-02.01.1981) – співак (тенор) амер. вок. групи «Platters».

ЛІНЧ (Lynch) Стен (21.05.1955) – ударник і вокаліст амер. групи «Tom Petty & the Heartbreakers».

ЛІНЧ (Lynch) Шейн (03.07.1976) – співак, актор, учасник ірланд. групи «Boyzone».

ЛІПА (Lipa) Дуга (22.08.1995) – брит. співачка, модель, авторка пісень.

ЛІПСІУС (Lipsius) Фред (19.11.1943) – саксофоніст (альт) і піаніст амер. групи «Blood, Sweat & Tears» (1967-1971). Пр. «Греммі».

ЛІР (Lear) Аманда (18.11.1946) – франц. співачка, актриса, модель.

ЛІРІ (Leary) Тімоті Френсіс (22.10.1920-31.05.1996) – амер. учений-психолог, один із духовних лідерів руху хіпі, головний популяризатор ЛСД.

ЛІС (Lees) Джон (13.01.1947) – гітарист і вокаліст англ. групи «Barclay James Harvest».

ЛІСТОН (Liston) Мелба Доретта (13.01.1926-23.04.1999) – амер. джаз. тромбоністка, композитор, аранжувальниця. Представниця стилю свінг, модерн-джазу.

ЛІТЕРЛЕНД (Litherland) Джеймс (06.09.1949) – гітарист і вокаліст англ. груп «Jon Hiseman's Colosseum», «Mogul Trash».

ЛІТРЕЛЛ (Littrell) Брайан Томас (20.02.1975) – вокаліст амер. групи «Backstreet boys». Сольна кар'єра.

ЛІТТЛ (Little) Букер (02.04.1938-05.10.1961) – амер. джаз. трубач, композитор, аранжувальник. Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

ЛІТТЛ (Little) Іва, спр. Ева Нарциссус Бойд (29.06.1943-10.04.2003) – амер. співачка. Працювала у студіях звукозапису на бек-вокалі.

ЛЛОЙД (Lloyd) Чарльз (15.03.1938) – амер. джаз. муз-нт (тенор-сакс., фл.).

ЛЛОЙД (Lloyd) Шер (28.07.1993) – брит. співачка, актриса, модель.

ЛО (Lô) Ісмаель (30.08.1956) – сенегал. співак.

ЛОВАТО (Lovato) Демі, спр. Деметрія Девонн Ловато (20.08.1992) – амер. актриса, співачка, авторка пісень.

ЛОГАН (Logan) Джонні, спр. Шон Патрік Майкл Шеррард О'Хеган (13.05.1954) – ірланд. співак, композитор, переможець «Євробачення-1980», «Євробачення-1987».

ЛОГАН (Logan) Джузеппе (22.05.1935) – амер. джаз. муз-нт (сакс., фл., гобой, бас-кл.), композитор. Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

ЛОГГІНС (Loggins) Кенні Кларк (07.01.1948) – гітарист і вокаліст амер. кантрі-рок-дуету «Loggins & Messina». Згодом сольна кар'єра. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ЛОЗ (Laws) Ронні (03.10.1950) – муз-нт (сакс., гіт.) амер. групи «Earth, Wind & Fire». З 1975 сольна кар'єра.

ЛОЗАНО (Lozano) Конрад (21.03.1951) – вокаліст і бас-гітарист амер. групи «Los Lobos».

ЛОІЗЗО (Loizzo) Гарі Александер (16.08.1945-16.01.2016) – гітарист і вокаліст амер. групи «American breed».

ЛОКВУД (Lockwood) Дідьє (11.02.1956) – франц. джаз. скрипаль та композитор. Представник стилю ф'южн.

ЛОКК (Locke) Джон Тільден (25.09.1943-04.08.2006) – клавішник амер. груп «Spirit», «Nazareth».

ЛОМАКС (Lomax) Алан (31.01.1915-19.07.2002) – амер. співак, автор пісень, фольклорист, музикознавець, син Джона. Один із активних організаторів і учасників фестивалів нар. пісн.

ЛОМАКС (Lomax) Джекі (10.05.1944-15.09.2013) – англ. співак і гітарист. Працював у різних групах.

ЛОМАКС (Lomax) Джон Авері (23.09.1867-26.01.1948) – амер. фольклорист, педагог. З 1934 куратор Архіву амер. нар. пісн. Бібліотеки Конгресу США.

ЛОМБАРДО (Lombardo) Гай Альберто (19.06.1902-05.11.1977) – канад. і амер. джаз. муз-нт, бендлідер, аранжувальник, композитор. Представник стилю свінг, попул. музики. Володар трьох зірок на Алеї Слави в Голлівуді.

ЛОМБАРДО (Lombardo) Дейв (16.02.1965) – ударник амер. групи «Slayer».

ЛОНГМУЇР (Longmuir) Алан (20.06.1953) – бас-гітарист шотл. групи «Bay city rollers», брат Дерека.

ЛОНГМУЇР (Longmuir) Дерек (19.03.1951) – ударник шотл. групи «Bay city rollers», брат Алана.

ЛОПЕР (Laurer) Сінді, спр. Сінтія Енн Стефані Лопер (22.06.1953) – амер. співачка, актриса, авторка пісень. Була лід-вокалісткою груп «Doc West», «Flyer», «Blue Angel». Згодом сольна кар'єра. Знімалася в кіно. Пр. «Греммі», «Тоні», «Еммі».

ЛОПЕС (Lopez) Дженніфер, Джей-Ло (24.07.1969) – амер. співачка, танцівниця, кіноактриса. Є фігура в музеї воскових фігур мадам Тюссо. Пр. «Греммі», «Золотий глобус», MTV European Music Awards (2001). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ЛОПЕС (Lopez) Ліза «Лефт Ай» (27.05.1971-25.04.2002) – амер. співачка, танцівниця, актриса, учасниця групи «TLC».

ЛОПЕС (Lopez) Роберт (23.02.1975) – амер. композитор, автор пісень та мюзиклів. Пр. «Греммі», «Оскар», «Еммі», «Тоні».

ЛОПЕС (Lopez) Тріні, спр. Трінідад Лопес III (15.05.1937) – амер. фолк-співак, гітарист, актор.

ЛОРБЕР (Lorber) Джефф (04.11.1952) – амер. джаз. муз-нт (електро-клавішні, гіт., ф-но), композитор і продюсер. Представник стилю ф'южн.

ЛОРД (Lord), спр. Елла Марія Мані Йеліч-О'Коннор (07.11.1996) – новозеланд. співачка, авторка пісень, муз. продюсер.

ЛОРД (Lord) Джон/Джонатан Дуглас (09.06.1941-16.07.2012) – композитор, аранжувальник, клавішник англ. груп «Artwoods», «Flowerpot Men», «Deep Purple».

ЛОРЕН (Loren) Софі, спр. Софія Віланні Шиколоне (20.09.1934) – італ. актриса та співачка. Участь у конкурсах краси, робота моделлю. Значна робота в кіно; перша неагломовна актриса, що отримала «Оскара» в номінації «Краща актриса» (1961). Пр. «Золотий глобус» (1969), «Оскар» (1991).

ЛОРЕНЦО (Laurence) Віктор де (25.10.1954) – ударник амер. групи «Violent Femmes».

ЛОРЕТТИ (Loretti) Робертіно/Роберто (22.10.1947) – італ. співак. Його називали «апеннінський соловей». Учасник пісенних фестивалів.

ЛОРІН (Loreen), спр. Лорін Зінеб Нора Талхуї (16.10.1983) – швед. співачка марок. походження, переможниця «Євробачення-2012».

ЛОСЕКАМП (Losekamp) Майк (1947) – клавішник амер. групи «Cyrcle».

ЛОТЕМPIO (LoTempio) Ніно/Антоніо (06.01.1935) – амер. співак та саксофоніст.

ЛОУ (Low) Енді Фервезер (02.08.1950) – вокаліст, гітарист, піаніст англ. групи «Amen Corner».

ЛОУ (Low) Кріс (04.10.1959) – клавішник англ. дуету «Pet Shop Boys».

ЛОУ (Lowe) Мандел (21.04.1922) – амер. джаз. гітарист, аранжувальник, композитор. Представник стилю свінг, модерн-джазу.

ЛОУ (Lowe) Нік (24.03.1949) – англ. муз-нт, вокаліст, автор пісень, продюсер. Був бас-гітаристом і вокалістом англ. групи «Brinsley Schwarz».

ЛОУ (Loewe) Фредерік (10.06.1901-14.02.1988) – амер. композитор і піаніст. За походженням австрієць. Автор пісень, мюзиклів, оперет, музики до ревію та кінофільмів.

ЛОУ (Lowe) Френк (24.06.1943-19.09.2003) – амер. джаз. муз-нт (сакс., фл., бас-кл.). Представник фрі-джазу, креативного джазу.

ЛОУЛЕСС (Lawless) Блекі, спр. Стівен Едвард Дьюрен (04.09.1956) – вокаліст і бас-гітарист амер. групи «W.A.S.P.».

ЛОУФ (Loaf) Міт, спр. Марвін Лі Едей (27.09.1948) – амер. співак, актор, композитор. Був учасником амер. груп «More Than You Deserve», «Meat Loaf», «Popcorn Blizzard». Грав у театр. постановках, знімався в кіно.

ЛОФГРЕН (Lofgren) Нільс (21.06.1951) – амер. співак, мультиінструменталіст, композитор. Участь як сесшмен у записах різних виконавців.

ЛУЗЬС (Luzier) Рей (14.06.1970) – ударник амер. групи «Korn».

ЛУїЗІАНА (Louisiana) Ред, спр. Мінтер Айверсон (23.03.1936-25.02.2012) – амер. блюзмен, співак, гітарист. Учасник блюз. фестивалів.

ЛУКАС (Лукас) Аца, спр. Олександр Вуксанович (03.11.1968) – серб. поп-фолк-співак.

ЛУКАТЕР (Lukather) Стів Лі (21.10.1957) – гітарист і вокаліст амер. групи «Toto».

ЛУЛУ (Lulu), спр. Мері Макдоналд Маклафлін Лоурі (03.11.1948) – брит. співачка, актриса, авторка пісень. Учасниця різних груп, з 1966 сольна кар'єра. Переможниця «Євробачення-1969».

ЛУСКОМБ (Luscombe) Стефен (29.10.1954) – вокаліст і клавішник англ. дуету «Blancmange».

ЛЬЮї (Lewie) Джона (14.03.1947) – англ. співак, мультиінструменталіст, автор пісень.

ЛЬЮїС (Lewis) Аарон (13.04.1972) – вокаліст і гітарист амер. групи «Staind».

ЛЬЮїС (Lewis) Гарі (31.07.1946) – ударник і співак амер. групи «Gary Lewis & the Playboys».

ЛЬЮїС (Lewis) Бік (29.07.1919) – англ. джаз. муз-нт (тр-н, гіт.), бендлідер. Представник стилю свінг.

ЛЬЮїС (Lewis) Джеррі Лі (29.09.1935) – амер. співак, піаніст, композитор, патріарх рок-н-ролу. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1986). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ЛЬЮїС (Lewis) Джон Арон (03.05.1920-29.03.2001) – амер. джаз. піаніст, аранжувальник, композитор, кер. ансам. Участь у перших ансамблях «бі-бопа» (з Ч. Паркером), був аранжувальником і піаністом у джаз. оркестрах Д. Гіллеспі, М. Девіса, співпрацював із багатьма видатними виконавцями. В 1952 створив «Модерн-джаз-квартет» – один із кращих амер. колективів, який грав у стилі «прохолодного джазу». Учасник джаз. фестивалів. Вважається одним із провідних представників кул-джазу та «третьої течії». Автор музики до кінофільмів.

ЛЬЮІС (Lewis) Джордж (13.07.1900-31.12.1968) – амер. джаз. кларнетист.
ЛЬЮІС (Lewis) Джордж (14.07.1952) – амер. джаз. тромбоніст. Представник фрі-джазу.
ЛЬЮІС (Lewis) Кен, спр. Джеймс Хокер (03.12.1942) – учасник англ. групи «Ivy League».
ЛЬЮІС (Lewis) Леона Луїз (03.04.1985) – брит. співачка, авторка пісень.
ЛЬЮІС (Lewis) Мел (10.05.1929-02.02.1990) – джаз. барабанщик. Був учасником оркестрів С. Кентона, Б. Гудмена та ін. В 1965 організував власний біг-бенд.
ЛЬЮІС (Lewis) Пітер (15.07.1945) – гітарист і вокаліст амер. групи «Moby Grape».
ЛЬЮІС (Lewis) Рамсей/Ремсі (27.05.1935) – амер. джаз. піаніст і композитор. Пр. «Греммі».

М

МАГУАЙР (Maquire) Лес Чарльз (27.12.1941) – піаніст англ. групи «Gerry & the Pacemakers».

МАДОННА (Madonna), спр. Мадонна Луїза Вероніка Чикконе (16.08.1958) – амер. співачка, кіноактриса, продюсер, танцівниця, письменниця, сценарист, філантроп. З 16 років у США. У 1980 організувала групу «Emmy». Знімалася в кіно. Приз фірми «Ампекс», «Golden Globe». Авторка книг для дітей. Була уведена до Залу слави рок-н-ролу (2008). Пр. «Греммі».

МАЗІ (Masi) Алекс (15.05.1964) – італ. гітарист, піаніст, композитор. Із сер. 1980-х живе та працює в США.

МАЗІНІ (Masini) Марко (18.09.1964) – італ. співак.

МАЙ (May) Гізела (31.05.1924-02.12.2016) – нім. драм. акторка й співачка. Дійсний чл. Акад. мистецтв НДР. Лейпцизьке театр. уч-ще. З 1942 учасниця різних театрів, з 1957 кар'єра співачки. Знімалася в кіно. Нац. пр. НДР.

МАЙЕРС (Myers) Аміна Клодін (21.03.1942) – амер. джаз. піаністка, співачка, композитор. Представниця модерн-джазу.

МАЙКЛ (Michael) Джордж, спр. Йоргос Кіріакос Панайоту (25.06.1963-25.12.2016) – англ. співак і композитор, грек за походженням. З 1982 був учасником дуету «Wham!». З 1986 сольна кар'єра. Пр. «Греммі».

МАЙКЛЗ (Michaels) Брет (15.03.1963) – засновник і вокаліст амер. групи «Poison».

МАЙЛЗ (Myles) Аланна (25.12.1958) – канад. співачка та композитор. Пр. «Греммі».

МАЙЛЗ (Miles) Бадді, спр. Джордж Аллен Майлз-молодший (05.09.1947-26.02.2008) – амер. ударник і співак. Співпрацював із багатьма відомими виконавцями, грав у групах «Electric Flag», «Band Of Gypsies», «Gladys Knight & the Pips», «Buddy Miles Express».

МАЙЛЗ (Miles) Джон, спр. Джон Еррінгтон (23.04.1949) – англ. рок-муз-нт, співпрацював із багатьма відомими виконавцями.

МАЙЛЗ (Miles) Ліззі, спр. Елізабет Мері Пажо (31.03.1895-17.03.1963) – амер. співачка, представниця блюзу, традиц. джазу. Співпрацювала з багатьма видатними виконавцями.

МАЙЛЗ (Miles) Роберт, спр. Роберто Кончина (03.11.1969-09.05.2017) – італ. діджей та композитор електрон. музики, фундатор жанру «дрім-хаус».

МАЙНЕ (Meine) Клаус Віллі (25.05.1948) – вокаліст нім. групи «Scorpions».

МАКАЛПІН (McAlpine) Тоні (29.08.1960) – амер. гітарист, піаніст, композитор, аранжувальник. В 1980-х уважався одним із віртуозних і цікавих хард-гітаристів.

МАКБІ (McBee) Сесіл (19.05.1935) – амер. джаз. муз-нт (к-б, бас-гіт., перкашн). Представник модерн-джазу, фрі-джазу. Пр. «Греммі».

МАКВІ (McVie) Джон (25.11.1945) – бас-гітарист англ. групи «Fleetwood Mac».

МАКВІ (McVie) Кристін, спр. Кристін Енн Перфект (12.07.1943) – вокалістка і клавішниця англ. груп «Chicken Shack», «Fleetwood Mac».

МАКГАРРІ (McGarry) Норман (01.03.1942) – ударник англ. групи «Searchers».

МАКГЕТТІГАН (McGettigan) Чарльз/Чарлі (07.12.1950) – ірланд. співак, переможець «Євробачення-1994» (разом із П. Харрінгтоном).

МАКГІАР (McGear) Майк, спр. Майкл Пітер Маккартні (07.01.1944) – англ. співак. Учасник англ. груп «Grimms», «Scaffold».

МАКГІННЕСС (McGuinness) Том (02.12.1941) – учасник (гіт., бас-гіт.) англ. груп «Manfred Mann», «McGuinness – Flint», «Blues Band», «Casey Jones & The Engineers», «Roosters».

МАКГЛОУН (McGlowen) Бетті (30.06.1941-12.01.2008) – амер. співачка, учасниця вок. групи «Supremes».

МАКГОУЕН (MacGowan) Шейн (25.12.1957) – вокаліст і автор пісень англ. групи «Pogues». З 1991 сольна кар'єра.

МАКГОУФ (McGough) Роджер (09.11.1937) – вокаліст англ. групи «Scaffold».

МАКГРЕГОР (McGregor) Кріс (24.12.1936-26.05.1990) – афр. і англ. джаз. піаніст, бендлідер. Представник афро-джазу.

МАКГІННІ, Макгінн (McGuinn) Джим (згодом змінив ім'я на Роджер) (13.07.1942) – вокаліст і гітарист амер. групи «Byrds». З 1973 сольна кар'єра.

МАКДАНІЕЛС (McDaniels) Дарріл «Ді-Ем-Сі» (31.05.1964) – учасник амер. групи «Run-DMC».

МАКДЖОН (McJohn) Голді, спр. Джон Раймонд Годсбі (02.05.1945) – клавішник канад. групи «Steppenwolf».

МАКДОНАЛД (McDonald) Джанет (18.06.1903-14.01.1965) – амер. співачка та актриса. Виступала у бродв. мюзиклах. Знімалася в муз. фільмах.

МАКДОНАЛД (McDonald) Джо «Кантрі», спр. Джозеф Аллен Макдоналд (01.01.1942) – вокаліст і гітарист амер. групи «Country Joe & the Fish». Автор музики до кінофільмів.

МАКДОНАЛД (McDonald) Едді (01.11.1959) – бас-гітарист валл. групи «Alarm».

МАКДОНАЛД (MacDonald) Робін (18.07.1943) – гітарист англ. групи «Billy J. Kramer & the Dakotas».

МАКДУГАЛЛ (McDougall) Дон (05.11.1947) – гітарист канад. групи «Guess Who».

МАКЕБА (Makeba) Міріам (04.03.1932-10.11.2008) – співачка, громад. діячка, перша півд.-афр. жінка, що набула міжнар. визнання, одна з талановитіших співачок світу. Називалася «королевою афр. пісні», «півд.-афр. солов'єм», «співучою Пасіонарією». Знімалася в кіно. Пр. «Греммі», «Polar» (2002).

МАКЕЛУН (McAloon) Мартін (04.01.1962) – бас-гітарист англ. групи «Prefab Sprout».

МАКЕЛУН (McAloon) Педді (07.06.1957) – гітарист і вокаліст англ. групи «Prefab Sprout».

МАКІНТАЙР (McIntyre) Кен (07.09.1931) – амер. джаз. муз-нт (альт-сакс., гобой, кл.). Представник креативного джазу.

МАКІНТАЙР (McEntire) Ріба Нілл (28.03.1955) – амер. кантрі-виконавиця. Знімалася в кіно. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МАКІНТАЙР (McIntyre) Роналд «Онні» (25.09.1945) – гітарист і вокаліст англ. групи «Average White Band».

МАКІНТОШ (McIntosh) Лоррін (13.05.1964) – вокалістка шотл. групи «Deacon Blue».

МАКІНТОШ (McIntosh) Роббі (29.08.1950-23.09.1974) – ударник англ. групи «Average White Band».

МАКІНТОШ (McIntosh) Роббі (25.10.1957) – англ. гітарист, сесійний муз-нт, учасник групи «Pretenders».

МАККАГАН (McKagan) Дафф, спр. Майкл Ендрю «Дафф» «Роуз» Маккаган (05.02.1964) – амер. рок-муз-нт, журналіст, бас-гітарист амер. груп «Velvet Revolver», «Guns'n'Roses», «Jane's Addiction».

МАККАЛОУ (McCullough) Генрі (21.07.1934-14.06.2016) – англ. гітарист, учасник англ. груп «Pink Floyd», «Wings», співпраця з Д. Хендрикс, П. Маккартні.

МАККАЛОЧ (McCulloch) Джиммі (04.06.1953-27.09.1979) – гітарист англ. групи «Wings».

МАККАЛОЧ (McCulloch) Ян (05.05.1959) – вокаліст і гітарист англ. групи «Echo & the Bunnymen».

МАККАРТІ (McCarthy) Джим (26.07.1943) – ударник англ. груп «Renaissance» і «Yardbirds».

МАККАРТІ (McCarthy) Дуглас (01.09.1966) – вокаліст англ. групи «Nitzer Ebb».

МАККАРТІ (McCarthy) Нік/Ніколас (13.12.1974) – гітарист, вокаліст, клавішник англ. групи «Franz Ferdinand».

МАККАРТНІ (McCartney) Лінда, спр. Лінда Луїза Істман (24.09.1941-17.04.1998) – фотограф, співачка, клавішниця групи «Wings», дружина Пола.

МАККАРТНІ (McCartney) Пол Джеймс (18.06.1942) – англ. співак, поет, бас-гітарист, композитор англ. групи «Beatles», найбагатший рок-муз-нт планети (понад 1 млрд. фунтів стерлінгів). В 1956 познайомився з Д. Ленноном – тим самим була закладена основа майбутнього тріумфу «Beatles». Після розпаду колективу, створив групу «Wings» (1971). Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1988, 1999). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Орден Чл. Брит. імперії. Пр. MTV («Легенда музики», 2008), «Греммі».

МАККАУН (McKeown) Леслі (12.11.1955) – вокаліст шотл. групи «Bay city rollers».

МАККАФЕРТІ (McCafferty) Уільям Даніель (14.10.1946) – вокаліст шотл. групи «Nazareth».

МАККЕЙ (MacKay) Дункан (02.07.1950) – композитор, співак, аранжувальник, учасник англ. груп «Colosseum II», «10 CC», «Alan Parsons Project».

МАККЕЙ (MacKay) Енді Ендрю (23.07.1946) – брит. мультиінструменталіст, композитор, учасник групи «Roxу Music». Співпраця з багатьма виконавцями.

МАККЕНДЛЕС (McCandless) Пол (24.03.1947) – амер. джаз. муз-нт (гобой, ріжок, бас-кл., сопрано-сакс., фл.). Представник стилю ф'южн, креативного джазу. Був муз-нтом амер. групи «Oregon».

МАККЕНЗІ (McKenzie) Уільям (14.10.1899-07.02.1948) – амер. джаз. муз-нт (вокал, казу). Представник традиц. джазу.

МАККЕННА (McKenna) Тед (10.03.1950) – ударник англ. групи «Sensational Alex Harvey Band», брат Хью.

МАККЕННА (McKenna) Хью (28.11.1949) – клавішник англ. групи «Sensational Alex Harvey Band», брат Теда.

МАККЕРНАН (McKernan) Рон «Пігрэн» (08.09.1945-08.03.1973) – клавішник і вокаліст амер. групи «Grateful Dead».

МАККІ (McKee) Марія (17.08.1964) – амер. співачка, гітаристка. Учасниця амер. групи «Lone Justice». З 1987 сольна кар'єра. Авторка пісень.

МАККІНЛІ (McKinley) Рей (18.06.1910-07.05.1995) – амер. джаз. муз-нт (ударні, вокал), бендлідер. Представник стилю свінг.

МАККЛАРІ (McClary) Томас (06.10.1950) – гітарист амер. групи «Commodores».

МАККЛАСКІ (McCluskey) Енді (24.06.1959) – вокаліст, гітарист, клавішник англ. групи «Orchestral Manoeuvres In The Dark».

МАККЛЕЙН (McClain) Вен (03.05.1955) – вокаліст і гітарист, засновник амер. групи «Shooting Star».

МАККОЙ (McCoy) Вен (06.01.1944-06.07.1979) – амер. співак, піаніст, композитор, продюсер.

МАККОЛУМ (McCallum) Пік (14.07.1965) – гітарист амер. групи «Afghan whigs».

МАККОРД (McCord) Тім (28.06.1979) – гітарист, згодом бас-гітарист амер. групи «Evanescence».

МАККРАКЕН (McCracken) Ричард «Чарлі» (26.06.1948) – бас-гітарист англ. групи «Taste».

МАККРО (McCrae) Джордж (19.10.1944) – амер. співак і композитор.

МАККУ (McCoo) Мерилін (30.09.1943) – вокалістка амер. поп-соул-групи «5th Dimension». З 1981 р. сольна кар'єра. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі».

МАККУЕН (McKuen) Род, спр. Родні Марвін Маккуен (29.04.1933-29.01.2015) – амер. поет, співак, композитор.

МАКЛАРЕН (McLaren) Малкольм (22.01.1946) – англ. продюсер («New York Dolls») і рок-виконавець. Був натхненником і організатором англ. груп «Sex Pistols» і «Bow Wow Wow». В 1980-х почав сольну кар'єру співака.

МАКЛАФЛІН (McLaughlin) Джон (04.01.1942) – англ. гітарист, композитор, аранжувальник, учасник груп «Mahavishnu Orchestra» та «Shakti». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

МАКЛАХЛЕН (McLachlan) Сара Енн (28.01.1968) – канад. фолк-рок-співачка. Авторка пісень. Пр. «Греммі».

МАКЛЕГАН (McLagan) Ян «Мак» (12.05.1945) – клавішник і вокаліст англ. груп «Faces», «Juicy Lucy» і «Small Faces».

МАКЛЕМОР (McLemore) Ламонт (17.09.1939) – вокаліст амер. поп-соул-групи «Fifth Dimension».

МАКЛІН (McLean) Брайан Ендрю (25.09.1946-25.12.1998) – гітарист і вокаліст амер. групи «Love».

МАКЛІН (McLean) Дон (02.10.1945) – амер. кантрі-співак і композитор.

МАКЛІН (McLean) Олександр Джеймс (09.01.1978) – вокаліст амер. групи «Backstreet boys».

МАКНАБ (McNab) Ян (03.11.1962) – гітарист і вокаліст англ. групи «Icicle Works». На поч. 1990-х сольна кар'єра.

МАКНАЙТ (McKnight) Брайан (05.06.1969) – амер. співак, автор пісень, аранжувальник, продюсер, телеведучий.

МАКНЕЙЛ (MacNeil) Мік (20.07.1958) – клавішник шотл. групи «Simple Minds».

МАКНЕЛЛІ (McNally) Джон (30.08.1941) – гітарист і вокаліст англ. групи «Searchers».

МАКОЛІФФ (McAuliffe) Кім (13.04.1959) – гітаристка та вокалістка англ. групи «Girlschool».

МАКРЕЙ (McRae) Кармен Мерседес (08.04.1920-10.11.1994) – амер. джаз. співачка та піаністка.

МАКРЕЙ (McRae) Шел (08.03.1945) – вокаліст і гітарист англ. групи «Fortunes».

МАКСФІЛД (Maxfield) Майк (23.02.1944) – гітарист англ. групи «Billy J. Kramer & the Dakotas», однієї з найвідоміших мерсі-біту.

МАКТЕЛЛ (McTell) Блайнд Уіллі (05.05.1901-19.08.1959) – амер. блюзмен, співак, гітарист. Був уведений до Залу слави засновників блюзу (1981).

МАКТЕЛЛ (McTell) Ральф (03.12.1944) – брит. фолк-виконавець, гітарист, поет, автор пісень.

МАКФАДДЕН (McFadden) Брайан Ніколас (12.04.1980) – співак, учасник ірланд. групи «Westlife». Згодом сольна кар'єра.

МАКФАРЛАНД (McFarland) Гарі (23.10.1933-03.11.1971) – амер. композитор, аранжувальник, вібрафоніст і вокаліст.

МАКФАТТЕР (McPhatter) Клайд (15.11.1933-13.06.1972) – вокаліст амер. групи «Drifters». Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1987, 1988).

МАКФЕРРІН (McFerrin) Боббі/Роберт, «Містер Добрий Настрій» (11.03.1950) – амер. джаз. співак, композитор, аранжувальник, диригент. Пр. «Греммі».

МАКФЕРСОН (McPherson) Грехам «Саггс» (13.01.1961) – вокаліст англ. групи «Madness».

МАКФІ (McPhee) Джо (03.01.1939) – амер. джаз. муз-нт (труба, корнет, тенор-сакс., сопрано-сакс.). Представник фрі-джазу.

МАКФІ (McPhee) Кетрін Хоуп (25.03.1984) – амер. співачка, поетеса, актриса, модель.

МАКФІ (McPhee) Тоні (22.03.1944) – гітарист англ. групи «Groundhog».

МАКШЕЙН – див. *Балтимора*.

МАКШЕНН (McShann) Джей (12.01.1916-07.12.2006) – амер. джаз. і блюз. піаніст, вокаліст, композитор, кер. оркестру. Один із засновників свінгуючого блюзу.

МАЛАКЯН (Malakian) Дарон (18.07.1975) – амер. гітарист і вокаліст вірм. походження. Учасник різних груп.

МАЛВІ (Mulvey) Шинейд (22.01.1988) – ірланд. співачка.

МАЛКОЛМ (Malcolm) Бік (03.12.1946) – гітарист, співак, засновник англ. групи «Geordie».

МАЛКОЛМ (Malcolm) Дункан «Моллі» (24.08.1945) – тенор-саксофоніст англ. групи «Average White Band».

МАЛЛ (Mull) Мартін (18.08.1943) – амер. співак, композитор, актор.

МАЛЛЕН (Mullen) Ларрі (31.10.1961) – ударник ірланд. групи «U2».

МАЛЛІГАН (Malligan) Джеррі (06.04.1927-20.01.1996) – амер. джаз. саксофоніст.

МАЛЛІГЕН (Malligen) Деклан (06.12.1945) – бас-гітарист амер. групи «Beau Brummels».

МАЛЬМСТІН (Malmsteen) Інгві Йоханн (30.06.1963) – швед. хард-роковий гітарист, вокаліст, композитор.

МАМІ (Mami) Шеб (11.07.1966) – алжир. співак. Працює в стилі «раї» – нар. пісні Алжиру.

МАНДЕЛ (Mandel) Джонні (23.11.1925) – амер. джаз. муз-нт (тр-н, бас-тр-н, тр., бас-тр.), композитор, аранжувальник. Представник стилю свінг, модерн-джазу. Пр. «Оскар», «Греммі».

МАНДЕЛ (Mandel) Харві (11.03.1945) – гітарист амер. групи «Canned Heat». Згодом сольна кар'єра.

МАНДЕН (Munden) Дейв (12.12.1943) – ударник англ. групи «Brian Poole & the Tremeloes».

МАНДЖОНЕ (Mangione) Чарльз Франк «Чак» (29.11.1940) – амер. джаз. муз-нт (фл., тр.), композитор. Пред-

ставник модерн-джазу.

МАНДРЕЛЛ (Mandrell) Барбара (25.12.1948) – амер. кантрі-співачка та гітаристка. Перша жінка, яка отримала два рази підряд звання «Артист року», що присвоюється Асоціацією кантрі-музики (1980, 1981).

МАНЗАНЕРА (Manzanera) Філ, спр. Філіп Таргетт-Адамс (31.01.1951) – продюсер, автор пісень, гітарист англ. групи «Roxу Music».

МАНЗАРЕК (Manzarek) Рей (12.02.1939-20.05.2013) – співак, продюсер, режисер, вокаліст та клавішник амер. групи «Doors».

МАНІ (Money) Джордж Бруно (17.07.1942) – англ. соул та ритм-енд-блюз. співак і піаніст.

МАНІЛОУ (Manilow) Баррі, спр. Баррі Алан Пінкус (17.06.1943) – амер. співак, піаніст, композитор. Автор музики для радіо та ТБ, комершлз, гімну фірми «Макдональдс». Пр. «Еммі», «Тоні», «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МАНН Манфред – див. *Менн М.*

МАНОН (Manone) Уінгі (13.02.1900-09.07.1982) – амер. джаз. трубоч. Представник традиц. джазу.

МАНУЕЛЬ (Manuel) Ричард (03.04.1943-04.03.1986) – піаніст і вокаліст канад. групи «Band».

МАНЧІНІ (Mancini) Генрі (16.04.1924-14.06.1994) – амер. композитор, диригент і флейтист. Учасник різних танц. оркестрів. Автор пісень, джаз. аранжувань, музики до кінофільмів.

МАНЬЯНТЕ (Magnante) Чарльз (07.12.1905-30.12.1986) – амер. акордеоніст. Перший акордеоніст, який виступив з концертом у двох відділах у престижному конц. залі Карнегі-хол (1939).

МАРВІН (Marvin) Хенк Бі, спр. Брайан Робсон Ранкін (28.10.1941) – гітарист і вокаліст англ. групи «Shadows».

МАРГАРЕТ (Margaret) Анна (12.06.1996) – амер. співачка, актриса, модель, авторка пісень.

МАРГО (Margo) Мітч (25.05.1947) – вокаліст и амер. групи «Tokens», брат Філа.

МАРГО (Margo) Філ (01.04.1942) – вокаліст амер. групи «Tokens», брат Мітча.

МАРГОЛІН (Margolin) Боб (09.05.1949) – амер. блюз. гітарист, співак. Виступав разом із багатьма відомими виконавцями.

МАРИНОВ Іван Маринов (17.10.1928-26.02.2003) – болг. композитор, диригент, співак, нар. арт. Болгарії (1981). Болг. консерваторія по кл. композиції та диригування (1955). Автор пісень.

МАРІАНО (Mariano) Чарлі (12.11.1923-16.06.2009) – амер. джаз. муз-нт (сакс., фл., індійські дерев'яні інструменти, духові). Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

МАРІН (Marin) Ричард «Чич» (13.07.1946) – актор мекс. походження, учасник амер. групи «Cheech & Chong».

МАРК (Mark) Уайт (01.04.1961) – гітарист і клавішник англ. груп «Vice Versa» та «ABC».

МАРКІ МАРК (Marky Mark), спр. Марк Роберт Майкл Уолверг (05.06.1971) – амер. кіноактор, продюсер, реп-співак.

МАРКС (Marx) Ричард (27.01.1966) – амер. гітарист, співак, композитор. Співати почав з 5 років. Працював бек-вокалістом у Л. Річі, згодом сольна кар'єра. Автор пісень.

МАРКУС (Marcus) Стів (18.09.1939-25.09.2005) – амер. джаз. саксофоніст. Представник стилю ф'южн.

МАРЛІ (Marly) Анна, спр. Анна Юріївна Смирнова-Марлі (30.10.1917-15.02.2006) – франц. співачка рос. походження, авторка пісень.

МАРЛІ (Marley) Боб (Роберт Неста) (06.04.1945-11.05.1981) – ямайський співак і композитор. Із синтезу афро-ямайських ритмів та інтонацій сучасн. року та соул народилася та стала популярною у світі музика регі. Був одним із творців і головних пропагандистів цієї музики. Його називали «батько регі», «король регі». Завдяки М., музика регі зазвучала у творчості багатьох видатних виконавців і ансамблів. Володар вищого ордена Ямайки. У Кінгстоні створений музей. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1994). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МАРМАРОЗА (Marmarosa) Майкл «Додо» (12.12.1925-17.09.2002) – амер. джаз. піаніст. Представник модерн-джазу.

МАРОККО (Marocco) Френк (02.01.1931-03.03.2012) – амер. джаз. акордеоніст. На поч. 1950-х створив джаз. квартет, виступаючи з різними виконавцями.

МАРР (Marr) Джонні, спр. Джон Меєр/Маєр (31.10.1963) – гітарист англ. групи «Smiths». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

МАРР (Marr) Рон (02.10.1941) – гітарист амер. групи «Beau Brummels».

МАРРІОТТ (Marriott) Стів (30.01.1947-20.04.1991) – англ. гітарист і вокаліст, засновник групи «Small Faces». З 1969 сольна кар'єра.

МАРСАЛІС (Marsalis) Уінтон (18.10.1961) – амер. трубоч. і композитор. Пр. ім. Пулітцера. Був уведений до Залу слави журналу Gramophone. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

МАРСДЕН (Marsden) Берні, спр. Бернард Джон Марсден (07.05.1951) – брит. гітарист стилів хард-рок, блюз-рок, сесійний муз-нт. Учасник англ.-амер. групи «Whitesnake».

МАРСДЕН (Marsden) Джері/Джерард (24.09.1942) – гітарист і вокаліст англ. групи «Gerry & the Pacemakers», брат Фредді. З 1967 сольна кар'єра.

МАРСДЕН (Marsden) Фредді (23.10.1940-09.12.2006) – ударник англ. групи «Gerry & the Pacemakers», брат Джері.

МАРТІН (Martyn) Джон, спр. Йен Макгіхі (11.09.1948) – англ. фолк-джаз-співак і гітарист.

МАРТІН (Martin) Джордж Генрі (03.01.1926-08.03.2016) – англ. композитор, продюсер, звукорежисер, співпраця з «Beatles».

МАРТІН (Martin) Дін, спр. Діно Пол Кросетті (07.06.1917-28.12.1995) – амер. співак і актор. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МАРТІН (Martin) Дьюї (30.09.1942) – ударник амер. групи «Buffalo Springfield».

МАРТІН (Martin) Кріс (02.03.1977) – вокаліст, гітарист, фронтмен англ. групи «Coldplay». Пр. MTV Video Awards, Brit Awards (2003).

МАРТІН (Martin) Лінда (18.04.1947) – ірланд. співачка та телеведуча, переможниця «Євробачення-1992».

МАРТІН (Martin) Мері (01.12.1913-03.11.1990) – амер. актриса та співачка. Пр. «Тоні», «Еммі». Участь у мюзиклах.

МАРТІН (Martin) Пікі, спр. Енріке Мартін Моралес (24.12.1971) – амер. і латиноамер. співак. Знімався в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі» та баг. ін.

МАРТІН (Martin) Тоні (25.12.1913-27.07.2012) – амер. співак, актор, виконавець балад і класич. естради.

МАРТІН (Martin) Тоні, спр. Ентоні Філіпп Харфорд (19.04.1957) – співак, учасник англ. групи «Black Sabbath» (1987-1991, 1993-1997).

МАРТИНЕС (Martínez) Антоніо (03.10.1944-19.06.1990) – гітарист ісп. групи «Los Bravos».

МАРТИНІ (Martini) Джеррі (01.10.1943) – саксофоніст амер. групи «Sly & the Family Stone».

МАРУАНІ (Marouani) Дідьє (14.07.1954) – франц. муз-нт, кер. франц. групи «Space», один із піонерів електрон. музики. Паризька консерваторія по кл. ф-но.

МАРШ (Marsh) Уорн (26.10.1927-18.12.1987) – амер. джаз. саксофоніст (тенор). Представник модерн-джазу.

МАРШ (Marsh) Ян Крейг (11.11.1956) – гітарист, вокаліст, клавішник англ. груп «Heaven 17», «Human League».

МАР'ЯНОВИЧ (Marjanović/Марјановић) Джордже (30.10.1931) – серб. співак і композитор.

МАСЕКЕЛА (Masekela) Хью Рамполо (04.04.1939) – півд.-афр. джаз. труба. Представник модерн-джазу.

МАСІАС (Macias) Енріко, спр. Гастон Гренассія (11.12.1938) – франц. шансонє та актор. Співав багатьма мовами.

МАСКІС (Mascis) Джей (10.12.1965) – амер. гітарист, співак, автор пісень. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

МАСС (Mass) Лорел (1954) – бек-вокаліст амер. групи «Manhattan Transfer».

МАССЕЛУАЙТ (Musselwhite) Чарлі (31.01.1944) – амер. блюз. співак, виконавець на губній гармонії.

МАССІЕЛЬ (Massiel), спр. Марія де ло Анхелес Феліса Сантамарія Еспіноса (02.08.1947) – ісп. співачка, переможниця «Євробачення-1968».

МАСТЕЙН Девід Скотт (13.09.1961) – гітарист і вокаліст амер. груп «Metallica», «Megadeth».

МАТЕРС (Mathers) Маршалл Брюс – див. *Емінем*.

МАТІС (Mathis) Джонні, спр. Джон Ройс Матіс (30.09.1935) – амер. співак і композитор. Один із перших, хто поєднав у своїй музиці джаз, біт-біт та естраду.

МАТТЕІ (Mattei) Френк (15.12.1939) – учасник амер. вок. групи «Danny & the Juniors» (тенор).

МАТУШКА (Matuška) Вальдемар (02.07.1932-30.05.2009) – чеськ. співак і артист.

МАТЬЄ (Mathieu) Мірей (22.07.1946) – франц. співачка. Почала працювати з відомим антрепренером Д. Старком, що допоміг їй у мистецтві співу, ритміки, танцю, актор. майстерності. В 1967 дебютувала в «Олімпії», після чого була проголошена «співочим дивом Франції». Учасниця та лауреат фестивалів і конкурсів естр. пісні. Співає багатьма мовами. Знімалася в кіно. Бразил. пр. ім. Ж. Мольєра (1981, присуджується за вищі досягнення у галузі актор. мистецтва). Володарка «призу золотого теляти» («Бембі») міжнар. конкурсу популярності видавничого концерну «Бурда» (ФРН). Літ. пр. ім. Б. Кокатрикса (1988).

МАУБОЙ (Mauboy) Джесіка Хільда (04.08.1989) – австрал. співачка та актриса.

МАУНТ (Mount) Дейв (03.03.1947) – ударник і вокаліст англ. групи «Mud».

МАХАЛ (Mahal) Тадж, спр. Генрі Сент Клер Фредерікс (17.05.1942) – амер. мультиінструменталіст і співак.

МАЧИТО, спр. Френк Рауль Грілло (16.02.1912-15.04.1984) – амер. джаз. муз-нт (вокал, перкашн), бендлідер. Представник стилю свінг, модерн-джазу.

МЕДЕСКІ (Medeski) Джон Ентоні (28.06.1965) – амер. джаз. піаніст і композитор.

МЕДЛІ (Medley) Білл (19.09.1940) – вокаліст (баритон) амер. дуету «Righteous Brothers». Дуєт був уведений до зали слави рок-н-ролу (2003).

МЕДЛОК (Medlocke) Пікі (17.02.1950) – гітарист і вокаліст амер. групи «Blackfoot».

МЕДРЕСС (Medress) Хенк (19.11.1938-18.06.2007) – вокаліст амер. групи «Tokens».

МЕЙ (May) Біллі (10.11.1916-22.01.2004) – амер. джаз. труба. бендлідер, композитор, аранжувальник. Представник стилю свінг.

МЕЙ (May) Брайан Гарольд (19.07.1947) – гітарист і вокаліст англ. групи «Queen». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

МЕЙ (Maе) Ванесса Ванакорн Ніколсон (27.10.1978) – англ. скрипачка, співачка, композитор, аранжувальник. Виступала з різними симф. оркестрами. З 1994 сольна кар'єра. Експериментує з різними стилями, демонструє своє специфічне розуміння інструмента, манеру гри, уміння синтезувати акустичні звуки з електричними, використовує стилізовані пасажі класики. Свій стиль називає техно-акустичний ф'южн. Пр. компанії «EMI», Brit Awards (1966, перший класич. муз-нт, удостоєний цієї відзнаки).

МЕЙ (May) Філ (09.11.1944) – вокаліст англ. групи «Pretty Things».

МЕЙДЖОР (Major) Ленс (04.04.1939-03.09.1994) – амер. співак. Один із крупних представників чиказ. шк. соул.

МЕЙЕР (Meyer) Джон Клейтон (16.10.1977) – амер. автор-пісняр, гітарист, клавішник і продюсер. Пр. «Греммі».

МЕЙЕР (Meyer) Огі (31.05.1940) – клавішник і гітарист амер. групи «Sir Douglas Quintet».

МЕЙЕР-ЛАНДРУТ (Meyer-Landrut) Лена (23.05.1991) – нім. співачка, переможниця «Євробачення-2010».

МЕЙОЛЛ (Mayall) Джон (29.11.1933) – англ. співак, клавішник, гітарист, композитор, продюсер, батько англ. «білого блюзу», теоретик шк. віртуоз. блюз. гітари. Був засновником групи «Bluesbreakers». Після закінчення Брит. академії мистецтв став процвітаючим художником (згодом сам займався оформленням концертів своїх платівок). Із кінця 1960-х живе у США.

МЕЙСНЕР (Meisner) Ренді (08.03.1948) – бас-гітарист, гітарист, вокаліст амер. груп «Poco», «Eagles» і «Rick Nelson & the Stone Canyon Band».

МЕЙСОН (Mason) Дейв (19.05.1946) – англ. гітарист, вокаліст, продюсер. Був членом англ. груп «Traffic», «Spencer Davis Group», «Fleetwood Mac». В 1970-ті почав сольну кар'єру.

МЕЙСОН (Mason) Нік (27.01.1945) – ударник англ. групи «Pink Floyd».

МЕЙФІЛД (Mayfield) Кертіс (03.06.1942-26.12.1999) – амер. композитор, вокаліст, мультиінструменталіст. Учасник групи «Impressions», працював штатним продюсером фірми «Columbia». З 1970 сольна кар'єра. Автор музики до кінофільмів. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1991, 1999). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

МЕК (Mask) Лонні, спр. Леонард Макінтош (18.07.1941-21.04.2016) – амер. блюз. гітарист, співак, композитор. Один із перших популяризаторів гітари моделі «Gibson». Співпрацював із багатьма відомими виконавцями, працював сесійним муз-нтом.

МЕЛАНІ (Melanie), спр. Мелані Енн Сафка-Шекерік (03.02.1947) – амер. співачка, гітаристка, авторка пісень, учасниця знаменитого Вудсток. фестивалю. Свою муз. кар'єру почала в 1970-х.

МЕЛЛЕНКАМП (Mellencamp) Джон (07.10.1951) – амер. вокаліст і композитор. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2008).

МЕЛОУНІ (Melouney) Вінс (18.08.1945) – астрал. гітарист, вокаліст, автор пісень, учасник «Bee Gees» (1967-1971) та ін. груп.

МЕЛТОН (Melton) Баррі «Риба» (14.06.1947) – гітарист амер. групи «Country Joe & the Fish».

МЕМФІС (Memphis) Мінні (03.06.1897-06.08.1973) – амер. блюз. співачка та гітаристка.

МЕНГОНІ (Mengoni) Марко (25.12.1988) – італ. співак. Лауреат пісенних конкурсів.

МЕНГРАМ (Mangrum) Джим (30.03.1948) – вокаліст амер. групи «Black Oak Arkansas».

МЕНДЕС (Mendes) Сержіо (11.02.1941) – браз. джаз. піаніст, композитор, аранжувальник, бендлідер. Представник модерн-джазу.

МЕНДОЗА (Mendoza) Марк «Енімал» (13.07.1956) – бас-гітарист амер. групи «Twisted Sister».

МЕНКЕН (Menken) Алан (22.07.1949) – амер. композитор, піаніст, автор музики до кінофільмів та мюзиклів. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (2010). Численні нагороди, пр. «Оскар».

МЕНН (Mann) Манфред, спр. Майкл Сепсе Любовіц (21.10.1940) – англ. піаніст, аранжувальник, композитор. Лондон. консерваторія. Був клавішником англ. групи «Manfred Mann». Після розпаду групи сформував новий джаз-рок ансамбль «Manfred Mann Chapter Three».

МЕНН (Manne) Шеллі (11.06.1920-26.09.1984) – амер. джаз. ударник. Представник модерн-джазу.

МЕНСОН (Manson) Мерилін, спр. Брайан Хью Уорнер (05.01.1969) – амер. співак.

МЕНСФІЛД (Mansfield) Тоні, спр. Тоні Букбіндер (28.05.1943) – ударник англ. групи «Billy J. Kramer & the Dakotas», однієї з найвідоміших мерсі-біту.

МЕОЛА Ел Ді – див. *Дімеола*.

МЕРВІЛЬ (Mervil) Люк/Лак, спр. Лакнерсон Мервіль (20.10.1967) – канад. актор, співак гаїтян. походження.

МЕРКҮРІ (Mercury) Фреді, спр. Фредерик/Фарух Булсара (05.09.1946-24.11.1991) – англ. співак, муз-нт, автор пісень, з 1971 беззмінний лідер англ. групи «Queen». Жив у Індії, з 1959 у Лондоні. Худож. коледж (1969). Псевдонім з 1970. М. належала провідна роль у формуванні муз. концепції групи та авторство більшості композицій. Маючи видатні актор. здібності, перетворював концерти групи в дивовижні шоу, вражаючи своєю емоційністю, темпераментом, пластикою, авангард. костюмами. Прагнення М. поєднати музику та театр, світлові та звукові ефекти втілювалися у створенні відеокліпів групи. Окрім роботи в групі, випустив декілька сольних дисків.

МЕРМАН (Merman) Етель, спр. Етель Агнес Ціммерманн (16.01.1909-15.02.1984) – амер. співачка й актриса, відома як «Королева Бродвею». Знімалася в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МЕРРЕЛ (Merrel) Хербі (27.04.1949) – учасник амер. групи «Stylistics».

МЕРРІАМ (Merriam) Алан Паркхерст (01.11.1923-03.02.1980) – амер. муз. учений і фольклорист. Спеціалізувався на вивченні афр. музики та джазу.

МЕРСЕР (Mercer) Джонні, спр. Джон Херндон Мерсер (18.11.1909-25.06.1976) – амер. поет, композитор і співак.

МЕРСІА (Murcia) Біллі (09.10.1951-06.11.1972) – ударник амер. груп «Actress» та «New York Dolls».

МЕРСІЄР (Mercier) Педар (1914) – муз-нт ірланд. групи фольклор. музики «Chieftains».

МЕРФІ (Murphy) Кевін (1947) – клавішник амер. групи «American breed».

МЕРЧАНТ (Merchant) Джиммі (10.02.1940) – учасник амер. групи «Frankie Lyman & the Teenagers».

МЕРЧАНТ (Merchant) Наталі Енн (26.10.1963) – амер. співачка, піаністка, авторка пісень.

МЕССИ (Massey) Греєм (04.08.1960) – учасник англ. групи «808 State».

МЕССИНА (Messina) Джим (05.12.1947) – інж. звукозапису, бас-гітарист, гітарист, вокаліст. Був учасником амер. кантрі-рок-дуєту «Loggins & Messina». Згодом учасник амер. групи «Buffalo Springfield». Працював у групі «Росо». Пізніше сольна кар'єра.

МЕТЕНІ (Metheny) Пет, спр. Патрік Брюс Метені (12.08.1954) – амер. гітарист, композитор, представник джаз-року.

МЕТЛОК (Matlock) Глен (27.08.1956) – бас-гітарист англ. групи «Sex Pistols».

МЕТЬЮЗ (Matthews) Йен/Ян Макдоналд (16.06.1946) – англ. гітарист, співак фолк- і кантрі-року.

МЕТЬЮЗ (Matthews) Керіс (11.04.1969) – валл. співачка, авторка пісень. Орден Чл. Брит. імперії.

МІГЕЛЬ (Miguel) Луїс Гальєго Бастері (19.04.1970) – пуерториканський співак. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МІДЛЕНД (Mydland) Брент (21.10.1952-26.07.1990) – клавішник і вокаліст амер. групи «Grateful Dead».

МІДЛЕР (Midler) Бетт Девіс (01.12.1945) – амер. співачка, танцівниця, кіноактриса та композитор. Пр. «Золотий глобус», «Еммі», «Тоні», «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МІДОУЗ (Meadows) Панкі (02.02.1950) – гітарист амер. хард-рок-квінтету «Angel».

МІКА (Mika), спр. Майкл Холбрук Пенніман (18.08.1983) – англ. співак.

МІЛІАН (Milian) Кристина (26.09.1981), спр. Кристина Мері Флорес – амер. актриса та співачка кубин. походження.

МІЛЛЕР (Miller) Глен Олтон (01.03.1904-16.12.1944) – амер. джаз. тромбоніст, аранжувальник, композитор, кер. джаз-оркестру. Один із провідних представників амер. танц.-розважальної музики стилю свінг. З 1923 тромбоніст різних оркестрів, робив аранжування для братів Дорсі, співпрацював з різними бендлідерами. В 1935 разом із англ. аранжувальником Р. Ноублом організував оркестр, який прославився т.зв. міллеров. звучанням («кристал» – введення кларнета верхнім голосом у групі саксофонів). В 1938 створив власний оркестр, який знявся у фільмах «Серенада солнечной долины» та «Жёны оркестрантов». В 1942 організував новий муз. колектив – «American Band Of The Allied Expeditionary Forces». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МІЛЛЕР (Miller) Джеррі (10.07.1943) – гітарист і вокаліст амер. групи «Moby Grape».

МІЛЛЕР (Miller) Джоді, спр. Мірна Джой Міллер (29.11.1941) – амер. кантрі-співачка. Пр. «Греммі».

МІЛЛЕР (Miller) Енн, спр. Люсіль Енн Колліер (12.04.1923-22.01.2004) – амер. актриса, танцівниця, співачка. Знімалася в кіно, участь у мюзиклах.

МІЛЛЕР (Miller) Стів (05.10.1943) – клавішник, гітарист, вокаліст англ. («Caravan», «Delivery») та амер. («Steve Miller Band») груп. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2016). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МІЛЛЕР (Miller) Френкі (02.11.1949) – брит. співак і гітарист. Муз. кар'єру почав в кінці 1960-х років. Учасник англ. груп «Frankie Miller Band», «Full House», «Jude».

МІЛЛЕР (Miller) Чарльз (02.06.1939) – муз-нт (фл., сакс.) амер. групи «War».

МІЛЛІЗ (Mills): брати, учасники амер. джаз. вок. ансам. «Mills Brothers» стилю свінг, попул. музики. Герберт (02.04.1912-12.04.1989), Гаррі (09.08.1913-28.06.1982), Доналд (29.04.1915-13.11.1999), Джон (19.10.1910-23.01.1936).

МІЛЛІЗ (Mills) Майк Едвард (17.12.1958) – бас-гітарист амер. групи «R.E.M.».

МІЛЛІЗ (Mills) Стефані (22.03.1957) – амер. ритм-енд-блюз. співачка. Участь у бродв. постановках.

МІЛЛІНДЕР (Millinder) Люциус «Лаккі» (08.08.1900-28.09.1966) – амер. джаз. бендлідер. Представник стилю свінг.

МІЛЛУОРД (Millward) Майк (09.05.1942) – гітарист і вокаліст англ. групи «Fourmost».

МІЛЛЬОКЕР (Millöcker) Карл (29.04.1842-31.12.1899) – австр. композитор, диригент, флейтист-віртуоз. Віден. консерваторія. Один із основоположників віден. класич. оперети.

МІЛТОН (Milton) Літл, спр. Кемпбелл Джеймс Мілтон-молодший (07.09.1934-04.08.2005) – амер. соул-блюз-вокаліст.

МІЛЬВА (Milva), спр. Марія Ільва Біолкаті (17.07.1939) – італ. співачка, акторка та танцівниця. Вважається однією з кращих виконавиць зонгів Брехта-Вайля («леді Брехт»). Має сильний і своєрідний голос. Співає багатьма мовами. Участь у театр. постановках паризької «Гранд-опера». Знімалася в кіно.

МІНА (Mina), спр. Міна Анна Мадзіні (25.03.1940) – італ. співачка. Знімалася в кіно.

МІНАЖ (Minaj) Нікі, спр. Оніка Таня Мараж (08.12.1982) – амер. співачка, репер, актриса.

МІНГУС (Mingus) Чарлі (22.04.1922-05.01.1979) – амер. джаз. контрабасист, бендлідер.

МІНК (Mink) Девілл, спр. Борсей Уільям (27.08.1953) – амер. гітарист і співак.

МІННЕЛЛІ (Minnelli) Лайза Мей (12.03.1946) – амер. співачка, кіноактриса й танцівниця, дочка Д. Гарленд. Знімалася в кіно. Пр. «Оскар», «Тоні», «Еммі», «Золотий глобус». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МІННІР, Міннеар (Minnear) Керрі (02.01.1948) – клавішник, вокаліст, віолончеліст англ. групи «Gentle Giant». Королів. акад. музики.

МІНОУГ (Minogue) Денні (20.10.1970) – австрал. співачка, актриса, фотомодель, авторка пісень, сестра Кайлі.

МІНОУГ (Minogue) Кайлі (Мікаела) Енн (28.05.1968) – австрал. співачка й актриса, сестра Денні. Співала в дуєті з багатьма відомими виконавцями. Участь в телесеріалах, радіопостановках, знімалася в кіно. Є фігури в музеї воскових фігур мадам Тюссо, пам'ятник у Мельбурні. Пр. MTV European Music Awards (2002),

«Греммі». Пр. «Золота камера» (2008, Німеччина), Нац. пр. Франції у галузі літератури та мистецтва, Орден Чл. Брит. імперії.

МІРАНДА (Miranda) Кармен (09.02.1909-05.08.1955) – браз. співачка, танцівниця, актриса порт. походження. Знімалася в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МІРАНДА (Miranda) Лін-Мануель (16.01.1980) – амер. композитор, поет, актор. Пр. Д. Пулітцера, «Тоні», «Еммі», «Греммі».

МІРІАМ (Miriam) Марі (08.05.1957) – франц. співачка, переможниця «Євробачення-1977».

МІТРОПАНОС (Μητροπάνος) Дімітрас (02.04.1948-17.04.2012) – грец. співак.

МІТЧЕЛЛ (Mitchell) Джон «Мітч» (09.07.1946) – ударник колективу Д. Хендрикса.

МІТЧЕЛЛ (Mitchell) Джоні, спр. Роберта Джоан Андерсон (07.11.1943) – канад. співачка, композитор, гітаристка, піаністка. З кінця 1960-х живе у США. Була уведена до Залу слави рок-н-ролу (1997). Пр. «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

МІТЧЕЛЛ (Mitchell) Кейт Мур «Ред» (20.09.1927-08.11.1992) – амер. джаз. муз-нт (віолончель, к-б, ф-но). Представник модерн-джазу.

МІТЧЕЛЛ (Mitchell) Ліз (12.07.1952) – вокалістка нім. групи «Boney M».

МІТЧЕЛЛ (Mitchell) Нейл (08.06.1967) – клавішник шотл. групи «Wet Wet Wet».

МІФЕР (Meagher) Рон (02.10.1941) – ударник амер. групи «Beau Brummels».

МІХЕН (Meehan) Тоні (спр. Деніел) (02.03.1943) – ударник англ. групи «Shadows».

МІШЛО (Michlot) П'єр (03.03.1938) – франц. джаз. контрабасист. Представник модерн-джазу.

МОБІ (Moby), спр. Ричард Мелвілл Холл (11.09.1965) – амер. диск-жокей, композитор, програміст та вокаліст. Філософ. фак. Гарвард. ун-ту. Сингл 1993 р. «I Feel It/Thousand» потрапив до книги рекордів Гіннесса як «найшвидша музика»: ритм цього твору дорівнює 1015 уд/хв. Вважається провідним спеціалістом та виконавцем у галузі семплер. музики. Пр. «Греммі», MTV Video Music Awards.

МОГГ (Mogg) Філ (15.04.1948) – вокаліст англ. групи «UFO».

МОДУНЬО (Modugno) Доменіко (09.01.1928-06.08.1994) – італ. співак і композитор. Лауреат пісенних конкурсів. Автор пісень, оперет, мюзиклів. Знімався в кіно.

МОЙЕ (Moyet) Елісон, спр. Дженов'єва Елісон Джейн Мойе (18.06.1961) – англ. співачка та композитор. Була учасницею дуету «Yazoo». З 1983 сольна кар'єра. З 1985 творчість еволюціонувала від панк-співачки – через глем-рок і синтезований поп – до джазу.

МОЙІ (Moye) Фамуду Дон (23.05.1946) – амер. джаз. ударник. Представник креативного джазу, стилю ф'южн.

МОЛЛЕНД (Molland) Джо (21.06.1948) – гітарист і вокаліст англ. групи «Badfinger».

МОЛЛОЙ (Molloy) Мет (12.01.1947) – муз-нт (фл.) ірланд. групи фольклор. музики «Chieftains».

МОЛОНІ (Moloney) Падді (01.08.1938) – засновник, муз-нт (дух. інструменти) ірланд. групи фольклор. музики «Chieftains».

МОНАРЧ (Monarch) Майкл (05.07.1950) – гітарист канад. групи «Steppenwolf».

МОНК (Monk) Софі Чарлін Екланд (14.12.1979) – австрал. співачка, актриса, модель.

МОНК (Monk) Телоніус Сфер (10.10.1920-17.02.1982) – амер. джаз. піаніст, композитор, один із основоположників сучасн. джазу. В 1959 та 1963-1964 керував біг-бэндом. Піаністичний стиль М. став еталоном нового трактування ф-но як соліруючого інструмента в сучасн. джаз-анс. Для музики М. характерні широке застосування дисонансів, політональні накладення тощо. Лауреат джаз. фестивалів. Автор джаз. п'єс, музики до кінофільму. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

МОНКМЕН (Monkman) Френсіс (09.06.1949) – клавішник і гітарист англ. групи «Curved Air». Королів. муз. акад. Працював сесійним муз-нтом.

МОННО (Monnot) Маргарет (28.05.1903-12.10.1961) – франц. композитор, авторка пісень.

МОНРО (Monroe) Білл, спр. Уільям Сміт Монрой (13.09.1911-09.09.1996) – амер. співак, гітарист, «батько» стилю блюграс. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

МОНРО (Monroe) Мерилін, спр. Норма Джин Бейкер Мортенсон (01.06.1926-05.08.1962) – амер. кіноактриса та співачка.

МОНТАН (Montand) Ів, спр. Іво Ліві (13.10.1921-08.11.1991) – франц. співак, актор т-ру та кіно. Виступав у мюзик-холах, знімався в кіно.

МОНТАНА (Montana) Петсі, спр. Рабі Блевінс (30.10.1914-03.05.1996) – амер. кантрі-співачка, авторка пісень.

МОНТАНЕР (Montaner) Рікардо (08.09.1957) – венесуел. автор-виконавець.

МОНТГОМЕРІ (Montgomery) Мелба (14.10.1938) – амер. кантрі-співачка.

МОНТГОМЕРІ (Montgomery) Уес, спр. Джон Леслі Монтгомері (06.03.1923-15.06.1968) – амер. блюз. гітарист і композитор.

МОНТЕ (Monte) Луї, спр. Луїс Скаліоне (02.04.1917-12.06.1989) – італоамер. співак.

МОНТЕГЮС (Montégus), спр. Гастон Брунsvік (04.07.1872-1952) – франц. співак-шансон'єр.

МОНТОЛІУ (Montoliu) Вінсент (28.03.1933-24.08.1997) – ісп. і амер. джаз. піаніст. Представник креатив. джазу.

МОНТРОУЗ (Montrose) Ронні/Рональд Дуглас (29.11.1947-03.03.2012) – амер. рок-гітарист, композитор, продюсер.

МОПІН (Maurin) Бенні (29.08.1940) – амер. джаз. муз-нт (тенор-сакс., кл., бас-кл, фл.). Представник модерн-джазу, електро-джазу, стилю ф'южн.

МОРАЗ (Moraz) Патрік (24.06.1948) – клавішник англ. групи «Yes».

МОРАНДІ (Morandi) Джанні (11.12.1944) – італ. співак. Рим. муз. акад. Санта Чечілія по кл. контрабаса (1983), грав у симф. оркестрі. Лауреат пісенних конкурсів. Акомпанує собі на гітарі. Автор пісень. Знімався в кіно, участь у театр. постановках. Золота медаль Рад. фонду миру.

МОРГАН (Morgan) Лоррі (Лоретта Лінн) (27.06.1959) – амер. кантрі-співачка, гітарстка, актриса, авторка пісень. Знімалася в кіно. Пр. «Country music association».

МОРЕЛЛО (Morello) Том (30.05.1964) – амер. рок-гітарист. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

МОРІА (Mauriat) Поль (04.03.1925-03.11.2006) – франц. аранжувальник, композитор, кер. оркестру. Марсел. консерваторія. Виступав як піаніст із класич. репертуаром. З 1968 працював з естр.-симф. оркестром.

МОРИВ (Moreve) Раштон (06.11.1948-01.07.1981) – бас-гітарист канад. групи «Steppenwolf».

МОРИН (Morin) Френк (Франциско) (13.08.1946) – саксофоніст, флейтист, гітарист амер. групи «Sir Douglas Quintet».

МОРИСЕТ (Morissette) Аланіс, спр. Надін Морисет (01.06.1974) – канад. співачка, піаністка, танцівниця, актриса, авторка пісень. Пр. «Греммі».

МОРИСІ (Maurici) Каложеро Жозеф Сальватор (30.07.1971) – франц. співак, композитор, продюсер.

МОРРИКОНЕ (Morricone) Енніо (10.11.1928) – італ. композитор, аранжувальник, диригент. Автор музики до понад 400 кінофільмів, пісні та мелодії з яких часто лунають на естраді. Пр. «Оскар», «Золотий глобус», «Греммі».

МОРРИС (Morris) Кріс (01.11.1954) – вокаліст англ. групи «Paper Lace».

МОРРИС (Morris) Натан «Алекс-Вандерпул» (18.06.1971) – вокаліст амер. групи «Boyz II Men».

МОРРИС (Morris) Стівен (28.10.1957) – ударник англ. груп «New Order» та «Joy Division».

МОРРИС (Morris) Уейні «Скуірт» (29.07.1973) – вокаліст амер. групи «Boyz II Men».

МОРРИСОН (Morrison) Ван, спр. Джордж Айвен Моррісон (31.08.1945) – композитор, саксофоніст, вокаліст англ. групи «Them». Захопившись джазом і роком, став одним із видатних рок-муз-нтів. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1993).

МОРРИСОН (Morrison) Джим, спр. Джеймс Дуглас Моррісон (08.12.1943-03.07.1971) – поет, співак, лідер амер. групи «Doors».

МОРРИСОН (Morrison) Стерлінг (29.08.1942-30.08.1995) – гітарист, бас-гітарист амер. групи «Velvet Underground».

МОРРИССІ (Morrисsey) Стівен Патрік (22.05.1959) – засновник і вокаліст англ. групи «Smiths». З 1987 у США, почавши сольну кар'єру. Автор пісень.

МОРТОН (Morton) Бенні (31.01.1907-28.12.1985) – амер. джаз. тромбоніст. Представник стилю свінг.

МОРТОН (Morton) «Джеллі Ролл», спр. Фердинанд Джозеф Лемонтт (20.10.1890-10.07.1941) – амер. джаз. піаніст, співак, кер. оркестру, один із найзначиміших представників традиц. джазу. В 1926-1929 керував ансамблем «Red Hot Peppers», в 1938-1939 очолював ривайвл-оркестр «New Orleans Jazzmen». Стиль гри М. поєднував у собі елементи регтайму, блюзу, ісп. і креол. фольклору поряд із характерними індив. особливостями.

МОСЛІ (Mosley) Боб (04.12.1942) – вокаліст і бас-гітарист амер. групи «Moby Grape».

МОСС (Moss) Джон (11.09.1957) – ударник англ. групи «Culture Club».

МОСС (Moss) Шед Грегорі (псевдонім Bow Wow) (09.03.1987) – амер. репер і актор.

МОСТ (Most) Сем (16.12.1930-13.06.2013) – амер. джаз. муз-нт (фл., кл., альт-сакс.). Представник стилю свінг, модерн-джазу.

МОУЛ (Mole) Ірвінг Мілфред (11.03.1898-29.04.1961) – амер. джаз. тромбоніст. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

МОУЛД (Mould) Боб (16.10.1960) – гітарист і вокаліст амер. групи «Sugar».

МОФФАТТ (Moffatt) Кеті (19.11.1950) – амер. співачка, гітаристка, авторка пісень. Співпрацювала з багатьма відомими виконавцями. Знімалася в кіно.

МРАЗ (Mraz) Іржі/Джордж (09.09.1944) – чеський і амер. джаз. контрабасист. Представник модерн-джазу.

МУГ (Moog) Роберт (23.05.1934-21.08.2005) – амер. винахідник, піонер електрон. музики, творець синтезатора Муга.

МУДІ (Moody) Джеймс (26.03.1925-09.12.2010) – амер. джаз. муз-нт (сакс., фл.), композитор. Представник модерн-джазу.

МУДІ (Moody) Мікі (30.08.1950) – брит. рок-, блюз-гітарист. Учасник груп «Juicy Lucy», «Whitesnake», «Snafu» та ін.

МУЗОН (Mouzon) Альфонс (21.11.1948) – амер. джаз. муз-нт (ударні, клавішні). Представник фрі-джазу, фанк-ф'южну, рок-джазу.

МУН (Moon) Кейт (23.08.1947-07.09.1978) – ударник англ. групи «Who».

МУНІ (Mooney) Кевін (05.05.1962) – гітарист і бас-гітарист англ. групи «Adam and the Ants».

МУНІ (Mooney) Том (05.01.1948) – ударник амер. групи «Nazzy».

МУР (Moore) Вінні (18.04.1961) – амер. гітарист, композитор, аранжувальник.

МУР (Moore) Гарі Роберт Уільям (04.04.1952-06.02.2011) – ірланд. співак, гітарист, композитор, аранжувальник, продюсер. Учасник груп «Skid Row», «Gary Moore Band», «Thin Lizzy», «Colosseum II». В 1980-ті почав сольну кар'єру, став одним із кращих блюз-муз-нтів у Великобританії.

МУР (Moore) Грейс Мері Віллі (05.12.1901-26.01.1947) – амер. співачка та актриса. Грала в бродв. мюзиклах, знімалася в кіно.

МУР (Moore) Дороті (13.10.1947) – амер. соул-співачка. Учасниця ритм-енд-блюз. тріо «Poppies», з 1976 сольна кар'єра.

МУР (Moore) Крісті (07.05.1945) – гітарист і вокаліст ірланд. груп «Planxty», «Moving Hearts».

МУР (Moore) Мелба, спр. Беатріс Хілл (27.10.1945) – амер. ритм-енд-блюз. співачка. Участь у бродв. мюзиклах, знімалася в кіно. Пр. «Тоні».

МУР (Moore) Менді, спр. Аманда Лей Мур (10.04.1984) – амер. денс/поп-співачка.

МУР (Moore) Мерелін (16.06.1931-1992) – амер. джаз. співачка.

МУР (Moore) Самуел Девід (12.10.1935) – вокаліст амер. дуету «Sam & Dave». З 1970 сольна кар'єра. Пр. «Греммі».

МУР (Moore) Скотті, спр. Уінфілд Скотт Мур (27.12.1931-28.06.2016) – амер. гітарист супроводу Е. Преслі. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

МУР (Moore) Терстон (25.07.1958) – гітарист амер. групи «Sonic Youth». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

МУР (Moore) Шон (30.07.1968) – композитор, ударник валл. групи «Manic Street Preachers».

МУСКУРІ (Mouskouri) Нана/Йоанна (13.10.1934) – грец. співачка. Афіньська консерваторія по кл. оперного співу.

МУСТАКІ (Moustaki) Жорж (03.05.1934-23.05.2013) – франц. шансон'є.

МЮЛЛЕР (Muller) Хейді (29.11.1953) – амер. фолк-співачка, гітаристка та авторка пісень.

МЮРРЕЙ (Murray) Дейв (23.12.1956) – гітарист англ. групи «Iron Maiden».

МЮРРЕЙ (Murray) Дон (Доналд) Рей (08.11.1945-22.03.1996) – ударник амер. групи «Turtles».

МЮРРЕЙ (Murray) Енн (20.06.1945) – канад. співачка. Учасниця телешоу. Пр. «Греммі» та ін.

МЮРРЕЙ (Murray) Мартін (07.10.1941) – гітарист англ. групи «Honeycombs».

МЮРРЕЙ (Murray) Нейл (25.12.1958) – бас-гітарист англ. груп «Black Sabbath», «Whitesnake», «Colosseum II».

Н

НАЙДЬОНОВ (Найденев) Васил Михайлов (03.09.1950) – болг. співак. Естр. фак. Софійської консерваторії по класах ф-но і вокалу (1976). Працював у колективах «Золоті струни», «Діана експрес», «Тангра». З 1979 сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів. Автор пісень. Знімався в кіно.

НАЙТ (Knight) Гледіс (28.05.1944) – амер. співачка, актриса, авторка пісень. Учасниця родинної ритм-енд-блюз. групи «Gladys Knight & the Pips». Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

НАЙТ (Knight) Грем (08.12.1946) – бас-гітарист і вокаліст шотл. групи «Marmalade».

НАЙТ (Night) Кендіс (08.05.1971) – амер. співачка та поетеса.

НАЙТ (Knight) Стен «Губер» (12.02.1949) – гітарист, скрипаль, саксофоніст (тенор) амер. групи «Black Oak Arkansas».

НАЙТС (Knights) Дейв (28.06.1945) – бас-гітарист англ. групи «Procol Harum».

НАНН (Nunn) Боббі (20.09.1925-05.11.1986) – співак (бас) амер. ритм-енд-блюз. вок. групи «Coasters».

НАННІНІ (Nannini) Джанна (14.06.1956) – італ. рок-співачка, піаністка, актриса, авторка пісень. Участь в телешоу, знімалася в кіно.

НАПОЛІ (Napoli) Франческо (26.02.1962) – італ. співак, композитор, автор пісень.

НАСІЧ (Nasić) Сандра (25.05.1978) – хорв. співачка нім. групи «Guano Apes».

НДЕГЕОЧЕЛЛО (Ndegeocello) Мішелл (29.08.1969) – амер. співачка, мультиінструменталістка, продюсер, авторка пісень.

НЕВІЛЛІ (Neville) Аарон (24.01.1941) – вокаліст і клавішник амер. групи «Neville Brothers», брат Артура, Чарльза та Сірила.

НЕВІЛЛІ (Neville) Айвен (19.08.1959) – мультиінструменталіст, співак амер. групи «Neville Brothers», син Аарона.

НЕВІЛЛІ (Neville) Арт, спр. Артур Ленон Невілл (17.12.1937) – клавішник і вокаліст амер. групи «Neville Brothers», брат Чарльза, Аарона та Сірила.

НЕВІЛЛІ (Neville) Ричард/Річі (23.08.1979) – учасник групи «Five».

НЕВІЛЛІ (Neville) Сірил (10.10.1948) – вокаліст амер. групи «Neville Brothers» брат Артура, Чарльза та Аарона.

НЕВІЛЛІ (Neville) Чарльз (28.12.1938) – саксофоніст і флейтист амер. групи «Neville Brothers», брат Артура, Аарона та Сірила.

НЕГРОН (Negroni) Чак (Чарльз) (08.06.1942) – вокаліст амер. групи «Three Dog Night».

НЕГРОНІ (Negroni) Джо (09.09.1940-05.09.1978) – вокаліст амер. групи «Frankie Lyman & the Teenagers».

НЕЙВ (Nave) Редж «Ар-Джи» (1945) – клавішник амер. групи «Lemon Pipers».

НЕЛСОН (Nelson) Віллі Хью (30.04.1933) – амер. кантрі-співак, гітарист, композитор. Виступав із своєю сес-трою, піаністкою Боббі. Вважається видатним виконавцем кантрі-музики. Знімався в кіно. Пр. «Греммі».

НЕЛСОН (Nelson) Гуннар (20.09.1967) – вокаліст і ударник амер. групи «Nelson».

НЕЛСОН (Nelson) Льюїс «Біг Ай» (28.01.1880-20.08.1949) – амер. джаз. кларнетист. Представник традиц. джазу.

НЕЛСОН (Nelson) Метью (20.09.1967) – вокаліст і бас-гітарист амер. групи «Nelson».

НЕЛСОН (Nelson) Пік, спр. Ерік Хілліард Нелсон (08.05.1940-31.12.1985) – амер. співак, гітарист, композитор, актор. Сольну кар'єру почав в 1957. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1987).

НЕЛСОН (Nelson) Сандер Л. (01.12.1938) – амер. сесійний рок-н-рольний барабанщик.

НЕЛСОН (Nelson) Трейсі (27.12.1944) – амер. кантрі-блюз-співачка. В 1966 сформувала кантрі-блюз-групу «Tracy Nelson and Mother Earth». З 1974 сольна кар'єра.

НЕЛСОН (Nelson) Уільям-молодший (28.01.1951) – бас-гітарист амер. групи «Funkadelic».

НЕНА (Nena), спр. Габрієла Сюзанн Кернер (24.03.1960) – нім. нью-вейв-співачка, авторка пісень.

НЕППЕР (Knepper) Джиммі (22.11.1927-14.06.2003) – амер. джаз. тромбоніст. Представник традиц. джазу, модерн-джазу.

НЕСМІТ (Nesmith) Майкл Роберт (30.12.1942) – амер. вокаліст, гітарист, клавішник, композитор. Працював сесійним муз-нтом, був членом амер. груп «Monkees», «The First National Band», «The Second National Band». З 1972 сольна кар'єра, в т.ч. і як антрепренер в шоу-бізнесі.

НЕШ (Nash) Грем (02.02.1942) – вокаліст, клавішник, гітарист груп «Hollies» (Англ.), «Crosby, Stills, Nash & Young» (США). Значний час приділяє благодійній діяльності. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1997, 2010). Орден Чл. Брит. імперії (2010).

НЕШ (Nash) Джонні Лестер (09.08.1940) – амер. співак і композитор. Один із перших виконавців, який привернув увагу американців до стилю регі (1972 р.).

НЕШ (Nash) Кейт (06.07.1987) – брит. співачка, гітаристка. Учасниця фестивалів.

НІГАКІ (Niigaki) Піса (20.10.1988) – співачка, учасниця япон. групи «Morning Musume».

НІКО (Nico), спр. Кріста Паффген (Павловські), мала призивськo «Місячна богиня» (16.10.1938-18.07.1988) – нім. модель, співачка й актриса. Працювала у Франції й США, співпрацювала з амер. групою «Velvet Underground». З 1967 сольна кар'єра. Знімалася в кіно.

НІКОЛ (Nicol) Джиммі (03.08.1939) – англ. барабанщик, підміняв Р. Старр.

НІКОЛАС (Nicholas) Нік Сент (28.09.1943) – бас-гітарист канад. групи «Steppenwolf».

НІКОЛС (Nichols) Ернест Лорінг «Ред» (08.05.1905-28.06.1965) – амер. джаз. труба, корнетист, бендлідер. Представник традиц. джазу.

НІКОЛС (Nichols) Ол (31.03.1945) – піаніст і гітарист амер. групи «Turtles».

НІКОЛС (Nichols) Хербі (03.12.1919-12.04.1963) – амер. джаз. піаніст, композитор. Представник стилю свінг, модерн-джазу.

НІКОЛЬ (Nicole), спр. Ніколь Зайберт (25.10.1964) – нім. співачка, переможниця «Євробачення-1982».

НІКОЛЬ (Nicole), спр. Денісе Ліліан Лавал Соеа (19.01.1977) – чилійська співачка, актриса, модель.

НІКС (Nicks) Стіві, спр. Стефані Лінн Нікс (26.05.1948) – амер. співачка і автор пісень. Була учасницею різних груп, з 1975 солістка англ. групи «Fleetwood Mac». З 1980 сольна кар'єра.

НІЛСЕН (Nielsen) Пік (02.07.1949) – гітарист амер. групи «Cheap Trick».

НІЛСОН (Nilsson) Гаррі, спр. Гаррі Едвард Нелсон III (15.06.1941-15.01.1994) – амер. співак, автор пісень. Знімався в кіно. Пр. «Греммі».

НІМС (Nemes) Лес (05.12.1960) – бас-гітарист англ. групи «Haircut 100».

НІРО (Nyro) Лора, спр. Лора Ніро (18.10.1947-08.04.1997) – амер. соул- і ритм-енд-блюз. співачка, гітаристка, піаністка та композитор. Була уведена до Залу слави рок-н-ролу (2012).

НОВЕЛЛО (Novello) Айвор, спр. Девід Айвор Дейвіс (15.01.1893-06.03.1951) – брит. композитор, актор, кіноактор.

НОВОСЕЛИК Кріст (16.05.1965) – бас-гітарист амер. групи «Nirvana».

НОКС (Knox) Бадді Уейн (20.06.1933-14.02.1999) – амер. співак. Був один із перших творців хітів у стилі поп у 1950-х. В 1956 сформував кантрі-групу «Rhythm Orchids».

НОЛАН (Nolan) Майкл (07.12.1954) – учасник англ. групи «Bucks Fizz», змодельованої за зразком «ABBA».

НОПФЛЕР (Knopfler) Девід (27.12.1952) – гітарист англ. груп «Dire Straits». Брат Марка. Автор кіно- і телесценаріїв, рок-журналіст.

НОПФЛЕР (Knopfler) Марк (12.08.1949) – вокаліст, гітарист, композитор англ. груп «Dire Straits» та «Notting Hillbillies». Брат Девіда. Займається продюсер. діяльністю, організовує рок-фестивалі. Автор музики для кіно. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

НОРМАН (Norman) Кріс/Крістофер Уорд (25.10.1950) – композитор, мультиінструменталіст, вокаліст і гітарист англ. групи «Smokie».

НОРМАН (Norman) Стів (25.03.1960) – саксофоніст, гітарист, перкусія англ. групи «Spandau Ballet».

НОРТ (North) Крістофер (26.01.1951) – клавішник і вокаліст амер. групи «Ambrosia».

НОУБЛ (Noble) Рей (Стенлі Реймонд) (17.12.1907-03.04.1978) – англ. джаз. муз-нт, бендлідер, композитор. Представник стилю свінг, попул. музики, семі-джазу.

НУН (Noone) Пітер «Херман», спр. Пітер Блер Деніс Бернард Нун (05.11.1947) – співак, піаніст, саксофоніст англ. групи «Herman's Hermits». Знімався в кіно.

НЬЮДЖЕНТ (Nugent) Тед (13.12.1948) – амер. хеві-гітарист, вокаліст, композитор, учасник груп «Amboy Dukes» та «Damn Yankees». З 1975 сольна кар'єра.

НЬЮМАН (Numan) Гарі, спр. Гарі Ентоні Джеймс Уебб (08.03.1958) – англ. вокаліст, продюсер, композитор та виконавець на електронних інструментах.

НЬЮМАН (Newman) Ренді (28.11.1943) – амер. вокаліст, піаніст, композитор, аранжувальник. Автор пісень, музики до кінофільмів. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2013). Пр. «Оскар».

НЬЮЛІ (Newley) Ентоні Джордж (24.09.1931-14.11.1999) – брит. співак, кіноактор, автор пісень.

НЬЮМЕН (Newman) Джо (07.09.1922-04.07.1992) – амер. джаз. трубаач. Представник стилю свінг, модерн-джазу.

НЬЮСТЕД (Newsted) Джейсон (04.03.1963) – бас-гітарист амер. групи «Metallica».

НЬЮТОН (Newton) Пол (21.02.1948) – бас-гітарист англ. групи «Uriah Heep».

НЬЮТОН-ДЖОН (Newton-John) Олівія (26.09.1948) – австрал. співачка, актриса й композитор. Знімалася в кіно. Орден Чл. Брит. імперії. Пр. «Греммі», СМА. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

O

ОБЕРЛЕ (Oberle) Девід (09.01.1953) – перкусія і вокаліст англ. групи «Gryphon».

ОБІСПО (Obispo) Паскаль (08.01.1965) – франц. співак, автор пісень.

О'БРАЙЕН (O'Brien) Ед/Едвард Джон (15.04.1968) – брит. муз-нт, гітарист групи «Radiohead». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ОБРЕ (Aubret) Ізабель, спр. Тереза Кокрель (27.07.1938) – франц. співачка й актриса. Лауреат пісенних конкурсів, переможниця «Євробачення-1962». Участь у мюзик-холах.

О'ДЕЙ (O'Day) Аніта, спр. Аніта Бель Колтон (18.10.1919-23.11.2006) – амер. джаз. співачка.

О'ДЕЙ (O'Day) Моллі, спр. ЛаВерне Лоїс Уільямсон (09.07.1923-05.12.1987) – амер. кантрі-співачка та гітаристка.

ОДЕТТА (Odetta), спр. Одетта Холмз (01.12.1930-02.12.2008) – амер. співачка фолк-блюзу. Записувалася та виступала з багатьма відомими виконавцями. Знімалася в кіно та телевіз. серіалах.

ОДЖЕР (Auger) Брайан (18.07.1939) – англ. піаніст, композитор, співак. Виступав у складі джаз. ансамблів. З 1977 сольна кар'єра, виконував композиції в стилях джаз-рок, хард-рок, арт-рок. З поч. 1980 живе у Сан-Франциско (США).

О'ДОННЕЛЛІ (O'Donnell) Розі (21.03.1962) – амер. комедійна актриса та співачка. Знімалася в кіно.

ОКАСЕК (Ocasek) Пік, спр. Ричард Откасек (23.03.1949) – вокаліст, гітарист, засновник амер. групи «Cars». Знімався в кіно.

ОКЕРФЕЛЬТ (Åkerfeldt) Мікаель (17.04.1974) – вокаліст і гітарист швед. груп «Opeth», «Bloodbath».

О'КІФ (O'Keefe) Джон Майкл (19.01.1935-06.10.1978) – австрал. співак, один із піонерів рок-н-ролу.

О'КОННОР (O'Connor) Хейзел (16.05.1955) – англ. співачка, актриса та композитор. Для співу характерна агресивна манера виконання. Працює в т-рі і кіно.

О'КОННОР (O'Connor) Шинейд (08.12.1966) – ірланд. співачка й актриса. Дублін. муз. коледж (вокал, ф-но). Починала співати в ресторанах. Знімалася в кіно. Пр. «Греммі».

ОКС, Оукс (Ochs) Філ (19.12.1940-08.04.1976) – амер. фолк-співак, гітарист, композитор.

ОЛБАРН (Albarn) Деймон (23.03.1968) – вокаліст англ. групи «Blur».

ОЛБІН (Albin) Пітер (06.06.1944) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Big brother & the holding company».

ОЛБОУ (Albaugh) Білл (спр. Уільям) (09.01.1946-20.01.1999) – ударник амер. групи «Lemon Pipers».

ОЛДРІДЖ (Aldridge) Томмі «Дорк» (15.08.1950) – ударник груп «Black Oak Arkansas» (США), «Whitesnake» (Англ.).

ОЛДФІЛД (Oldfield) Майк (15.05.1953) – ірланд. мультиінструменталіст і композитор. Був другим після П. Маккартні у Великобританії рок-муз-нтом, включеним у довідник «Who's Who» (1981).

ОЛДФІЛД (Oldfield) Селлі (12.05.1955) – ірланд. співачка та композитор, сестра Майка.

О'ЛІВ (O'Live) Патрік (22.03.1947) – бас-гітарист англ. групи «Hot Chocolate».

ОЛІВЕР (Oliver), спр. Уільям Олівер Суоффорд (22.02.1945-12.02.2009) – амер. фолк-співак.

ОЛІВЕР (Oliver) «Кінг» Джо (11.05.1885-10.04.1938) – амер. джаз. корнетист. Грав у джаз. ансамблях та оркестрах.

ОЛІВЕР (Oliver) Сай (Мелвін Джеймс) (17.12.1910-28.05.1988) – амер. джаз. муз-нт (тр., вокал), аранжувальник, бендлідер. Представник стилю свінг.

ОЛІМЕН (Allman) Грегг (08.12.1947-27.05.2017) – клавішник, гітарист, вокаліст та засновник разом із братом Дуейном амер. групи «Allman Brothers Band».

ОЛІМЕН (Allman) Дуейн (20.11.1946-29.10.1971) – гітарист та засновник разом із братом Греггом амер. групи «Allman Brothers Band». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ОЛЛСАП (Allsup) Майк (08.11.1943) – гітарист амер. групи «Three Dog Night».

ОЛСТОН (Alston) Барбара (1944-05.05.1992) – учасниця амер. жіночої вок. соул-групи «Crystals».

ОЛСТОН (Alston) Ширлі Оуен (10.06.1941) – вокалістка амер. жіночої вок. групи «Shirelles». Група була внесена до Залу слави рок-н-ролу (1996).

ОЛЬСЕН (Olsen) Нільс (13.04.1954) – датський співак, брат Юргена, разом з яким у складі дуету «Olsen Brothers» був переможцем «Євробачення-2000».

ОЛЬСЕН (Olsen) Юрген (15.03.1950) – датський співак, брат Нільса, разом з яким у складі дуету «Olsen Brothers» був переможцем «Євробачення-2000».

О'МЕЛЛІ (O'Malley) Тоні (15.07.1948) – клавішник англ. групи «10 CC».

ОНО (Ono) Йоко (18.02.1933) – япон. художниця-авангардистка, співачка, поетеса, актриса, кінорежисер, дружина Д. Леннона. Знімалася в кіно. Пр. «Греммі».

ОРА (Ora) Рита (26.11.1990) – брит. співачка албан. походження.

ОРБІСОН (Orbison) Рой (23.04.1936-06.12.1988) – амер. співак, гітарист, композитор. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1987). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ОРБІТ (Orbit) Уільям, спр. Уільям Марк Уейнрайт (15.12.1956) – англ. продюсер, композитор, муз-нт. Пр. «Греммі».

ОРЕЙРО (Oreiro) Наталія, повне ім'я Наталія Маріза Орейро Іглесіас Погхіо Боурі (19.05.1977) – уругв. актриса та співачка. Знімалася в телесеріалах і кіно.

ОРЕНДЖ (Orange) Джейсон Томас (10.07.1970) – учасник англ. групи «Take That».

ОРЕНДЖ (Orange) Уолтер «Клайд» (10.12.1947) – ударник амер. групи «Commodores».

О'РІОРДАН (O'Riordan) Долорес (06.09.1971) – учасниця (вокал, гіт., клавішні) ірланд. групи «Cranberries».

ОРЛАНДО (Orlando) Тоні, спр. Майкл Ентоні Орландо Кассавітіс (03.04.1944) – амер. співак. В 1970-1977 лідер-вокаліст групи «Dawn». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ОРНЕР (Horner) Іветт (22.09.1922) – франц. акордеоністка.

ОРР (Orr) Бен (09.08.1955) – вокаліст і бас-гітарист амер. групи «Cars».

ОРЦАБАЛЬ (Orzabal) Роланд (22.08.1961) – вокаліст, гітарист, клавішник англ. групи «Tears For Rears».

О'САЛЛІВАН (O'Sullivan) Джилберт, спр. Реймонд О'Салліван (01.12.1946) – ірланд. співак і композитор.

ОСБОРН (Osbourne) Джоан (08.07.1962) – амер. рок-співачка, гітаристка, авторка пісень.

ОСБОРН (Osbourne) Оззі, спр. Джон Майкл Ротервілл Осборн (03.12.1948) – композитор і вокаліст англ. груп «Earth», «Black Panthers», з 1969 «Black Sabbath». З 1978 сольна кар'єра. Був удостоєний звання «хрещений батько металу». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ОСКАР (Oscar) Лі, спр. Леветін Хансен Оскар (24.03.1948) – муз-нт (гармонія) амер. групи «War».

ОСМЕНТ (Osment) Емілі Джордан (10.03.1992) – амер. актриса та співачка.

ОСМОНД (Osmond) : члени амер. сімейної кантрі-групи «Osmonds» – Алан (22.06.1949) – вокаліст і гітарист; Джей (02.03.1955) – ударник; Донні (09.12.1957) – вокаліст і клавішник; Меріл (30.04.1953) – вокаліст і бас-гітарист; Уейн (28.08.1951) – вокаліст, гітарист, саксофоніст; Марі (13.10.1959) – амер. співачка, сестра членів амер. кантрі-групи «Osmonds». Була телеведучою, знімалася в кіно.

ОСТЕН (Osten) Карсон ван (24.09.1945-22.12.2015) – бас-гітарист амер. групи «Nazzy».

ОСТЕРВАЛЬД (Osterwald) «Хазі», спр. Рольф Остервальдер (18.02.1922) – швейцар. джаз. трубоч, бендлідер. Представник стилю свінг, модерн-джазу.

ОСТІН (Austin) Патті (10.08.1950) – амер. співачка, актриса, композитор, сесійна виконавиця. Працювала з різними виконавцями. Знімалася в кіно.

ОСТІН (Austin) Рой (27.12.1943) – гітарист англ. групи «Rockin' Berries».

ОТВЕЙ (Otway) Джон (02.10.1952) – англ. співак.

ОТІС (Otis) Джонні (28.12.1921-17.01.2012) – амер. джаз. барабанщик, кер. оркестру, продюсер, співак.

ОУЕН (Owen) Джекі (1952) – ударник амер. групи «Alabama».

ОУЕН (Owen) Малькольм (?-14.07.1980) – вокаліст англ. групи «Sade».

ОУЕН (Owen) Марк Ентоні Патрик (27.01.1972) – вокаліст англ. групи «Take That».

ОУЕН (Owen) Ренді Юелл (13.12.1949) – гітарист і вокаліст амер. групи «Alabama».

ОУЕНС (Owens) Пікі (24.04.1939) – учасник амер. вок. групи «Vibrations».

ОУКІ (Oakey) Філ/Філіп (02.10.1955) – вокаліст і клавішник англ. групи «Human League».

ОУКЛІ (Oakley) Беррі (Раймонд) (04.04.1948-11.11.1972) – бас-гітарист амер. групи «Allman Brothers Band».

ОУТС (Oats) Джон (07.04.1948) – вокаліст і гітарист амер. дуету «Hall & Oates».

ОУШН (Ocean) Біллі, спр. Леслі Себастьян Чарльз (21.01.1950) – англ. співак, композитор, аранжувальник. Знімався в кіно, особисто робить режисуру власних відеокліпів.

ОФАРІМ (Ofarim) Абі, спр. Абрахам Рейхштадт (05.10.1937) – ізраїл. співак, танцівник, менеджер, аранжувальник.

ОФАРІМ (Ofarim) Естер, спр. Естер Зайд (13.06.1941) – ізраїл. співачка та актриса.

ОФФЕНБАХ (Offenbach), спр. Жак (Якоб) Ебершт (20.06.1819-04.10.1880) – франц. композитор, театр. диригент, віолончеліст. Вчився у Паризькій консерваторії, грав у театр. оркестрах. Основоположник і крупний представник франц. оперети.

О'ХАРА (O'Hara) Брайан (12.03.1941-27.06.1999) – ірланд. гітарист і вокаліст англ. групи «Fourmost».

ОХЕДА (Ojeda) Едді «Фінгерз» (05.08.1955) – гітарист і вокаліст амер. групи «Twisted Sister».

П

- ПАВОНЕ** (Ravone) Рита, «Маленька королева італ. пісні» (23.08.1945) – італ. співачка та актриса. Лауреат пісенних конкурсів.
- ПАЙ** (Pye) Пітер (12.07.1946) – гітарист англ. групи «Honeycombs».
- ПАЙК** (Pike) Дейв (23.03.1938-03.10.2015) – амер. джаз. муз-нт (вібрафон, маримба, вокал, перкашн). Представник модерн-джазу, фрі-джазу.
- ПАЙК** (Pike) Нам Джун (20.07.1932-29.01.2006) – художник, перформансист, винахідник відеоарта. Токійський ун-т. З 1964 Нью-Йорку. Завдяки П. телебачення зі ЗМІ перетворилося на мистецтво. Експерименти П. стали невід’ємними для сучасн. мас. культури муз. відеокліпів.
- ПАКЕТТ** (Puckett) Гарі (17.10.1942) – вокаліст і гітарист амер. групи «Gary Puckett & the Union Gap».
- ПАКСТОН** (Paxton) Том (31.10.1937) – амер. фолк-співак і композитор. Актор. фак. Оклахом. ун-ту. Допомагав у записах багатьом відомим виконавцям.
- ПАЛМЕР** (Palmer) Аманда МакКіннон Гейман (30.04.1976) – амер. співачка, авторка пісень.
- ПАЛМЕР** (Palmer) Брюс (09.09.1946-01.10.2004) – бас-гітарист амер. групи «Buffalo Springfield».
- ПАЛМЕР** (Palmer) Дейв (1961) – ударник англ. груп «ABC» та «Amboy dukes».
- ПАЛМЕР** (Palmer) Карл Фредерік Кенделл (20.03.1951) – ударник англ. груп «Crazy world of Arthur Brown», «Atomic rooster», «Emerson, Lake & Palmer», «Asia».
- ПАЛМЕР** (Palmer) Кіт, спр. Максим Реаліті (21.03.1967) – співак англ. групи «Prodigy».
- ПАЛМЕР** (Palmer) Роберт (19.01.1949-26.09.2003) – англ. співак, гітарист, композитор. Працював у стилях джаз-рок, ритм-енд-блюз, соул та ін. Був учасником англ. груп «Alan Bown Set», «Dada», «Power Station», «Vinegar Joe». З 1970 сольна кар’єра.
- ПАНКОВ**, Панкау (Pankow) Джеймс (20.08.1947) – тромбоніст амер. джаз-рокової групи «Chicago».
- ПАНЫ** (Ragny) Флоран (06.11.1961) – франц. співак і актор.
- ПАПАРИЗУ** (Paparizou) Олена (31.01.1982) – грец. співачка, переможниця «Євробачення-2005».
- ПАПАТАНАССІУ** В. – див. *Вангеліс*.
- ПАППАЛАРДІ** (Pappalardi) Фелікс (30.12.1939-17.04.1983) – сесійний скрипаль, бас-гітарист, вокаліст амер. групи «Mountain».
- ПАРАДІ** (Paradis) Ванесса (22.12.1972) – франц. актриса, співачка, модель. Знімалася в кіно. Пр. франц. кіно-академії «Сезар» (1989, 1999).
- ПАРАЗЕЙДЕР** (Parazaidar) Уолтер, спр. Уолт Перрі (14.03.1945) – учасник (сакс., фл., кл.) амер. джаз-рокової групи «Chicago» (сакс., вокал).
- ПАРВІАЙНЕН** (Parviainen) Янне (10.10.1973) – ударник фінської групи «Waltari».
- ПАРИЖ** (Paris) Твіла (28.12.1958) – амер. співачка, піаністка, автор-виконавець сучасн. християн. музики.
- ПАРИС** (Paris) Джеккі (20.09.1924-17.06.2004) – амер. джаз. муз-нт (вокал, гіт.) стилю свінг.
- ПАРИС** (Paris) Міка, спр. Мішель Уоррен (27.04.1969) – англ. соул-денс співачка. Участь у складі різних груп.
- ПАРКЕР** (Parker) Андреа (02.04.1972) – англ. співачка та диск-жокей. Класич. освіта по кл. віолончелі. Працювала сесійною вокалісткою, з 1993 як діджей.
- ПАРКЕР** (Parker) Грем (18.11.1950) – англ. вокаліст, гітарист, композитор. Сформував групу «Rumour». В 1990-ті сольна кар’єра.
- ПАРКЕР** (Parker) Джуніор, спр. Герман Паркер (03.03.1927-18.11.1971) – амер. блюз. вокаліст, віртуоз гри на губній гармонії.
- ПАРКЕР** (Parker) Лео (18.04.1925-11.02.1962) – амер. джаз. муз-нт (баритон-сакс., альт-сакс.). Представник модерн-джазу.
- ПАРКЕР** (Parker) Масео (14.02.1943) – амер. саксофоніст.
- ПАРКЕР-молодший** (Parker Jr.) Рей (19.09.1953) – амер. гітарист, співак, композитор, продюсер.
- ПАРКЕР** (Parker) Чарльз/Чарлі «Берд» (29.08.1920-12.03.1955) – амер. джаз. саксофоніст-віртуоз. З 1937 грав у різних оркестрах. Разом із Гіллеспі, Монком та ін. негр. муз-нтами випрацював виконав. стиль бі-боп. Був учасником джаз. фестивалів.
- ПАРКС** (Parks) Ван Дайк (03.01.1943) – амер. співак, піаніст, композитор, поет, аранжувальник, продюсер. Автор музики до кінофільмів.
- ПАРРА** (Parra) «Фіто» Адольфо де ла (08.02.1946) – ударник амер. груп «Canned Heat», «Bluesberry Jam».
- ПАРСОНС** (Parsons) Алан (20.12.1948) – англ. продюсер, звукоінженер, гітарист, клавішник. Як звукорежисер брав участь у запису таких шедеврів як «Abbey Road» («Beatles»), «Dark Side Of the Moon» («Pink Floyd»), «Wild Life» (П. Маккартні) та ін. Засновник групи «Alan Parsons Project» (1975). Пр. «Греммі».
- ПАРСОНС** (Parsons) Грем, спр. Сесіл Інгрем Коннор (05.11.1945-19.09.1973) – амер. кантрі-рок-виконавець. Гарвард. ун-т. Був учасником груп «Byrds», «Flying Burrito Brothers» (вокал, гіт.).
- ПАРСОНС** (Parsons) Дайв (02.07.1962) – бас-гітарист англ. групи «Transvision Vamp».
- ПАРТІНГТОН** (Partington) Даррен (01.11.1969) – учасник англ. групи «808 State».

ПАРТОН (Parton) Доллі Ребека (19.01.1946) – амер. кантрі-співачка, гітаристка, композитор, актриса, сестра Стелли. Була учасницею різноманітних шоу. Знімалася в кіно. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ПАРТОН (Parton) Стелла (04.05.1949) – амер. кантрі-поп-співачка, гітаристка та актриса, сестра Доллі. Знімалася в кіно.

ПАРФІТ (Parfitt) Ричард (12.10.1948-24.12.2016) – гітарист, вокаліст англ. групи «Status Quo».

ПАСКАЛЬ (Pascal) Жан-Клод (24.10.1927-05.05.1992) – франц. співак, переможець «Євробачення-1961».

ПАСТОР (Pastor) Тоні (26.10.1907-31.10.1969) – амер. джаз. муз-нт (тенор-сакс., вокал), бендлідер. Представник стилю свінг, попул. музики.

ПАСТОРИУС (Pastorius) Жако, спр. Джон Френсіс Ентоні III (01.12.1951-22.09.1987) – амер. бас-гітарист, композитор, аранжувальник. Учасник групи «Weather Report», власного «Jaco Pastorius Big Band». Допомігав у записах багатьом муз-нтам. Вважається першовідкривачем безладової бас-гітари. Існує «Школа бас-гітари Ж. Пасторіуса», яка користується великою популярністю серед муз-нтів.

ПАТІТУЧЧІ (Patitucci) Джон (22.11.1959) – амер. бас-гітарист, контрабасист, композитор.

ПАТРИК (Patrick) Жан-Батист (06.04.1954) – франц. співак, учасник групи «Ottawan».

ПАТТІ (Patti) Геш, спр. Патріція Параффе (16.03.1954) – франц. співачка та танцівниця.

ПАТТІ (Patti) Санді (14.07.1957) – амер. госпел-співачка та піаністка. Пр. «Dove Awards», «Греммі».

ПАТТІНСОН (Pattinson) Лес (18.04.1958) – бас-гітарист англ. групи «Echo & the Bunnymen».

ПАТТО (Patto) Майк (12.12.1948-04.03.1977) – англ. вокаліст, клавішник, композитор, аранжувальник.

ПАУЕЛЛ (Powell) Джейн (01.04.1929) – амер. співачка, актриса, танцівниця. Знімалася в кіно.

ПАУЕЛЛ (Powell) Дон (10.09.1950) – ударник англ. групи «Slade».

ПАУЕЛЛ (Powell) Енді (08.02.1950) – гітарист англ. групи «Wishbone Ash».

ПАУЕЛЛ (Powell) Ерл «Бад» (27.09.1924-01.08.1966) – амер. джаз. піаніст, композитор. Представник модерн-джазу.

ПАУЕЛЛ (Powell) Колін «Козі» (20.12.1947-07.04.1998) – ударник англ. груп «Jeff Beck Group», «Emerson, Lake & Palmer», «Black Sabbath», «Whitesnake», «Rainbow» та ін.

ПАУЕЛЛ (Powell) Мел (12.02.1923-24.04.1998) – амер. джаз. піаніст, бендлідер, аранжувальник, композитор. Представник стилю свінг.

ПАУЕЛЛ (Powell) Роджер (04.07.1945) – ударник англ. групи «Action».

ПАУЕР (Power) Роміна Франческа (02.10.1951) – амер. актриса, співачка, художниця. З 15 років почала зніматися в кіно. В 1969 познайомилася з А. Бано. У складі сімейного дуету (1970-1999) лауреати міжнар. фестивалю естр. пісні в Сан-Ремо (1982; 1984; 1987). Своєю творчістю порушили естр. стереотипи поведінки на сцені. Притримувалися одного стилю співу, що характерно для кращих традицій італ. естр. пісні: задушевність, мелодійність, ліричність. На сцені були чарівні, артистичні й емоційні. Співали пісні багатьма мовами. Автори пісень. Знімалася в кіно.

ПАУЗІНІ (Pausini) Лаура (16.05.1974) – італ. співачка. Пр. «Греммі».

ПЕДЕРСЕН (Pedersen) Нільс Хеннінг Ерстед (27.05.1946-19.04.2005) – датський джаз. контрабасист. Представник модерн-джазу.

ПЕЙДЖ (Page) Джиммі/Джеймс Патрик (09.01.1944) – англ. гітарист, учасник групи «Yardbirds» (з 1966), засновник англ. групи «Led Zeppelin» (1968) (без двох пальців). Свої виступи П. почав на поч. 1960-х як сесійний муз-нт, брав участь у записах різних виконавців. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1992, 1995). Орден Чл. Брит. імперії (2005). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ПЕЙДЖ (Paige) Елейн, спр. Е. Біккерстафф (05.03.1948) – англ. співачка, актриса мюзиклів. Орден Чл. Брит. імперії.

ПЕЙДЖ (Page) Патті, спр. Клара Енн Фаулер (08.11.1927-01.01.2013) – амер. кантрі-співачка та актриса. Виступала з джаз. колективами, знімалася в кіно, участь в різноманітних шоу. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ПЕЙДЖ (Page) «Хот Ліпс» (27.01.1908-05.11.1954) – амер. джаз. муз-нт (тр., мелофон, вокал), бендлідер. Представник стилю свінг.

ПЕЙН (Payne) Білл (12.03.1949) – клавішник і вокаліст амер. групи «Little Feat».

ПЕЙН (Payne) Фреда (19.09.1942) – амер. поп-соул-джаз. співачка, сестра Шеррі. Працювала з різними виконавцями та оркестрами. Участь у мюзиклах.

ПЕЙН (Payne) Шеррі (14.11.1944) – співачка, сестра Фреди. Була учасницею різних колективів та бек-вокалісткою.

ПЕЙС (Paice) Ян (29.06.1948) – ударник англ. групи «Deep Purple».

ПЕЙТОН (Paton) Девід (29.10.1951) – бас-гітарист і вокаліст шотл. групи «Pilot».

ПЕЙТОН (Payton) Деніс (11.08.1943-17.12.2006) – муз-нт (тенор-сакс., кл., гармонія, гіт.) англ. групи «Dave Clark Five».

ПЕЙЧ (Paich) Девід (25.06.1954) – клавішник і вокаліст амер. групи «Toto».

ПЕК (Pack) Девід Роберт (15.07.1952) – гітарист і вокаліст амер. групи «Ambrosia».

ПЕЛЛОУ (Pellow) Марті, спр. Марк Маклафлін (23.03.1965) – учасник шотл. групи «Wet Wet Wet».

ПЕЛЬТЬЄ (Pelletier) Брюно (07.08.1962) – канад. співак і актор.

ПЕМПЕНГКО (Pempengco) Чаріс, спр. Чармейн Кларіс Релусіо Пемпенгко (10.05.1992) – філіп. співачка та актриса.

ПЕНА (Pena) Дженніфер (17.09.1963) – амер. співачка, зірка сучасн. музики теджано.

ПЕНДЕР (Pender) Майк, спр. Майкл Джон Прендергаст (03.03.1942) – гітарист і вокаліст англ. групи «Searchers».

ПЕНДЕРГРАСС (Pendergrass) Тедді/Теодор (26.03.1950) – амер. співак, ударник, композитор.

ПЕНДЛТОН (Pendleton) Брайан (13.04.1944) – гітарист англ. групи «Pretty Things».

ПЕНИСТОН (Peniston) Сі Сі, спр. Сесіла П. (06.09.1969) – амер. соул-співачка, авторка пісень. Працювала моделлю, бек-вокалісткою, участь у бродв. виставах.

ПЕППЕР (Pepper) Арт (01.09.1925-01.06.1982) – амер. джаз. муз-нт (альт-сакс., тенор-сакс.). Представник модерн-джазу.

ПЕРАЛЕС (Perales) Хосе Луїс (18.01.1945) – ісп. співак і композитор.

ПЕРЕС (Perez) Джон (08.11.1942) – ударник амер. групи «Sir Douglas Quintet».

ПЕРЕС (Pérez) Луїс (29.01.1953) – ударник і гітарист амер. групи «Los Lobos».

ПЕРЕЛЛІ (Perrelli) Шарлотта, спр. Анна Дженні Шарлотта Нільссон (07.10.1974) – швед. співачка, актриса, переможниця «Євробачення-1999».

ПЕРКІНС (Perkins) Карл Лі (09.04.1932-19.01.1998) – амер. співак, гітарист, композитор рок-н-ролу. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1987). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ПЕРО (Pero) А. Дж. (14.10.1959) – ударник амер. групи «Twisted Sister».

ПЕРРІ (Perry) Джо (10.09.1950) – гітарист, засновник амер. групи «Aerosmith». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ПЕРРІ (Perry) Джон (19.01.1947) – бас-гітарист англ. групи «Caravan».

ПЕРРІ (Perry) Джон (16.07.1949) – гітарист, вокаліст, саксофоніст англ. групи «Grapefruit».

ПЕРРІ (Perry) Кеті, спр. Кетрін Елізабет Хадсон (25.10.1984) – амер. співачка, актриса, авторка пісень.

ПЕРРІ (Perry) Лі «Скретч» (Хью Рейнфорд) (28.03.1936) – ямайський диск-жокей, продюсер, композитор, співак. Стояв у витоків стилю регі, один із перших ямайських муз-нтів присвятив своє життя розвитку ямайської музики і її популяризації в усьому світі. В галузі студійного запису розробив декілька принципово нових методів накладення звуку, якими зараз користуються в усіх студіях світу.

ПЕРРІ (Perry) Лінда (15.04.1965) – амер. рок-виконавиця, продюсер, авторка пісень.

ПЕРРІ (Perry) Рей (25.02.1915-1950) – амер. джаз. муз-нт (скрипка, електро-скрипка, альт-сакс.). Представник стилю свінг, модерн-джазу.

ПЕРРІ (Perry) Стів (22.01.1953) – вокаліст амер. групи «Journey».

ПЕРССОН (Persson) Ніна (06.09.1974) – вокалістка швед. групи «Cardigans». Вища муз. освіта.

ПЕТЕРС (Peters) Бернадетт, спр. Бернадетт Лаззара (28.02.1948) – амер. співачка та актриса. Участь у мюзиклах. Знімалася в кіно. Приз «Drama Desk», «Золотий глобус».

ПЕТЕРСОН (Peterson) Гаррі (26.05.1945) – ударник канад. групи «Guess Who».

ПЕТЕРСОН (Peterson) Сільвія (30.09.1946) – учасниця амер. вок. групи «Chiffons».

ПЕТРІ (Petri) Тоні (1955) – ударник амер. групи «Twisted Sister».

ПЕТРУЧЧІ (Petrucci) Джон (12.07.1967) – амер. гітарист-віртуоз, учасник різних груп.

ПЕТТІ (Petty) Том (20.10.1950) – вокаліст і гітарист амер. групи «Tom Petty & the Heartbreakers».

ПЕТТОН (Patton) Чарлі (01.05.1891-28.04.1934) – амер. виконавець блюзів.

ПЕШ (Pash) Джим (23.12.1948-29.04.2005) – саксофоніст, кларнетист, гітарист амер. групи «Surfaris».

ПІАФ (Piaf) Едіт, спр. Едіт Джованна Гасьон (19.12.1915-11.10.1963) – франц. співачка й акторка. З 8 років брала участь у виступах батька, мандруючого акробата, виконуючи вок. номери. Згодом починає співати у кабаре «Джерніс» Л. Лепле (1935), що й придумав їй прізвище Піаф («горобчик»). Виступала в мюзик-холі, у цирку. Створила свій оригінальний артист. стиль, багато в чому пов'язаний зі шк. франц. драм. актора. Багато уваги приділяла муз. супроводові та сцен. оформленню своїх концертів. Знімалася в кіно, виступала в драмі й опереті. П. «відкрила» та вивела на конц. естраду Ш. Азнавура, І. Монтана, Ж. Бреля. Справила величезний вплив на розвиток естр. пісні у світі. Після смерті називалась кращою співачкою Франції. Автор музики й віршів пісень, книг. Ім'ям П. названа одна з площ Парижа, є музей і пам'ятник.

ПІБЛЗ (Peebles) Енн (27.04.1947) – амер. соул-співачка, композитор, аранжувальник.

ПІК (Peek) Ден (12.07.1950) – гітарист та вокаліст англ. групи «America».

ПІК (Peek) Райан Ентоні (01.03.1973) – гітарист канд. групи «Nickelback».

ПІКЕТТ (Pickett) Боббі «Борис», спр. Роберт Джорлд Пікетт (11.02.1938-25.04.2007) – амер. співак і актор.

ПІКЕТТ (Pickett) Уілсон (18.03.1941-19.01.2006) – амер. співак, автор пісень.

ПІКОК (Peacock) Гарі (12.05.1935) – амер. джаз. контрабасист. Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

ПІКОК (Peacock) Дейв (24.05.1945) – англ. гітарист в рок-н-рольних і кантрі-групах. Учасник англ. групи «Chas and Dave».

ПІЛАРОВА (Pilarová) Єва (09.08.1939) – чеська співачка та актриса.

ПІЛКІНГТОН-МІКАША (Pilkington-Mikasa) Флоріан (03.06.1950) – ударник англ. групи «Curved Air».

ПІНДЕР (Pinder) Майк (27.12.1941) – клавішник англ. групи «Moody Blues».

ПІНЕРА (Pinera) Майк (29.09.1948) – гітарист і вокаліст амер. груп «Blues Image», «Iron Butterfly».

ПІНК, спр. Алесія Мур (08.09.1979) – амер. співачка та авторка пісень. Була танцівницею, учасницею різних груп. Пр. Video Music Awards, MTV.

ПІНКНІ (Pinckney) Біллі (15.08.1925-04.07.2007) – вокаліст амер. групи «Drifters».

ПІРРОНІ (Pirroni) Марко Франческо Андреа (27.04.1959) – звукорежисер, гітарист англ. групи «Adam and the Ants».

ПІРТ (Peart) Нейл (12.09.1952) – ударник канад. групи «Rush».

ПІТБУЛЬ (Pitbull), спр. Армандо Крістіан Перес (15.01.1981) – амер. репер, співак, муз. продюсер кубин. походження.

ПІТЕРС (Peters) Майк (25.02.1959) – гітарист, вокаліст, засновник валл. групи «Alarm».

ПІТЕРСЕН (Petersen) Джон (08.01.1942-11.11.2007) – ударник амер. групи «Beau Brummels».

ПІТЕРСЕН (Petersen) Колін Фредерік (24.03.1946) – австрал. ударник, учасник «Bee Gees» та ін. груп.

ПІТЕРСОН (Peterson) Оскар Еммануель (15.08.1925-25.12.2007) – канад. джаз. піаніст-віртуоз, композитор. З 1944 піаніст різних оркестрів та ансамблів. Виступав із відомими виконавцями.

ПІТЕРСОН (Peterson) Рей (23.04.1939-25.01.2005) – амер. співак і композитор. Мав унікальний діапазон голосу – чотири з половиною октави.

ПІТЕРССОН (Petersson) Том (09.05.1950) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Cheap Trick».

ПІТНІ (Pitney) Джин (17.02.1940-05.04.2006) – амер. композитор і співак. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2002).

ПІЦЦАРЕЛЛІ (Pizzarelli) «Баккі» Джон Пол (09.01.1926) – амер. джаз. гітарист. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

ПЛАМОНДОН (Plamondon) Люк (02.03.1942) – франкоканад. поет, автор текстів для поп-музики.

ПЛАНКЕТ (Planquette) Жан Робер Жюльєн (31.03.1848-28.01.1903) – франц. композитор. Автор романсів, пісень, оперет.

ПЛАНТ (Plant) Роберт Ентоні (20.08.1948) – лідер-вокаліст англ. групи «Led Zeppelin». Сольна кар'єра. Пр. «Греммі».

ПОЙНТЕР (Pointer): сестри, учасниці амер. вок. квартету «Pointer Sisters» – Аніта (23.01.1948); Бонні (11.07.1951); Джун (30.11.1954-12.04.2006); Рут (19.03.1946). Квартет – учасник джаз. фестивалів. Завдяки стильовому різноманіттю були учасниками різних шоу, бек-вокалом у багатьох виконавців. Бонні та Джун також вели й сольну діяльність.

ПОЙНТЕР (Pointer) Іса (22.01.1978) – учасниця амер. вок. квартету «Pointer Sisters», дочка Рут.

ПОЙНТЕР (Pointer) Мік (22.07.1956) – ударник англ. групи «Marillion».

ПОЙНТЕР (Pointer) Садако (25.03.1984) – учасниця амер. вок. квартету «Pointer Sisters», онука Рут.

ПОЛ (Paul) Алан (23.11.1949) – бек-вокаліст амер. групи «Manhattan Transfer».

ПОЛ (Paul) Джастин (03.01.1985) – амер. композитор, автор мюзиклів, музики до кінофільмів.

ПОЛ (Paul) Лес, спр. Лестер Полфус (09.06.1915-13.08.2009) – амер. гітарист, співак, композитор. Творець цільнокорпусної електрогітари «Les Paul». Був також піонером звукозапису, розробив техніку і методику, якими користуються сучасні звукорежисери. На його рахунок також винаходи всіляких студійних ефектів (від луни до багатоканального запису). Виступав на джем-сесіях із багатьма відомими виконавцями. В 1952 був започаткований серійний випуск гітари «Les Paul Gibson», яка була пристосована для гри з медіатором, таким чином, надовго відтіснивши продукцію конкурента Л. Фендера. На поч. 1960-х зібрав триканальний рекордер, з якого почалась ера накладення: в студії звукозапису з'явилась можливість багатократного пере-запису, збереження або знищення треків. Запатентував пластиковий медіатор і електродинамічний звукозні-мач для електрогітари, винайшов подвійний звукознімач, 14-ладовий гриф, всілякі попередні підсилювачі. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Нац. медаль США в галузі мистецтв. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ПОЛ (Paul) Лін, спр. Лінда Сюзан Белхер (16.02.1949) – співачка, актриса, учасниця англ. групи «New Seekers».

ПОЛЛЯК (Pollack) Бен (22.06.1903-07.06.1971) – амер. джаз. барабанщик, бендлідер. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

ПОНТІ (Ponty) Жан-Люк (29.09.1942) – франц. скрипаль, композитор, видатний представник джазу і джаз-року. Паризька консерваторія. Один із перших професіональних скрипалів інтегрував електроніку в свій стиль гри, використовуючи електричну скрипку та безліч ін. пристроїв для створення муз. ефектів. Співпра-цював із багатьма відомими виконавцями.

ПОП (Pop) Іггі, спр. Джеймс Джуел Остенберг (21.04.1947) – амер. співак, гітарист, піаніст, композитор, піо-нер панк-року. З 1963 учасник амер. груп «Iguanas» і «Stooges». Знімався в кіно.

ПОПВЕЛЛ (Porwell) Роберт Лі (29.12.1946) – бас-гітарист амер. групи «Rascals».

ПОРКАРО (Porcaro) Джефф Томас (01.04.1954-05.08.1992) – барабанщик-віртуоз, сесійний муз-нт, компози-тор, продюсер, учасник амер. групи «Toto».

ПОРКАРО (Porcaro) Майк (29.05.1955-15.03.2015) – бас-гітарист амер. групи «Toto».

ПОРКАРО (Porcaro) Стів (02.09.1957) – клавішник і вокаліст амер. групи «Toto».

ПОРТЕР (Porter) Кол (09.06.1892-15.10.1964) – амер. композитор, майстер попул. музики. Йельський ун-т (1913). Автор мюзиклів, пісень. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ПОРТЦ (Portz) Чак (28.03.1945) – бас-гітарист амер. групи «Turtles».

ПОТДЖЕР (Potger) Кейт Леон (02.03.1941) – вокаліст і гітарист австрал. групи «Seekers».

ПОТТЕР (Potter) Кріс (01.01.1971) – амер. джаз. саксофоніст.

ПОТТС (Potts) Шон (05.10.1930-11.02.2014) – муз-нт (свисток) ірланд. групи фольклор. музики «Chieftains» (1962-1979).

ПРАЙД (Pride) Чарлі (18.03.1934) – амер. кантрі-співак. Був уключений до Залу слави музики кантрі (2000).

ПРАЙН (Prine) Джеймс (03.11.1960) – клавішник шотл. групи «Deacon Blue».

ПРАЙН (Prine) Джон (10.10.1946) – амер. співак, гітарист, композитор. З 1970 сольна кар'єра.

ПРАЙОР (Prior) Медді (14.08.1947) – брит. співачка, радіоведуча, авторка пісень, учасниця анс. «Steeleye Span». Орден Чл. Брит. імперії (2000).

ПРАЙС (Price) Алан (19.04.1942) – клавішник, співак, композитор, засновник англ. групи «Animals». Знімався в кіно.

ПРАЙС (Price) Елізабет (06.11.1966) – англ. співачка та виконавиця на удар. інструментах. Була учасницею різних колективів.

ПРАЙС (Price) Ллойд (09.03.1933) – амер. співак і композитор. В 1949 сформував власний оркестр. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1998).

ПРАЙС (Price) Мартін (26.03.1955) – учасник англ. групи «808 State».

ПРАЙС (Price) Рон (21.07.1956) – гітарист амер. блюз-бенду «Big Daddy Kinsey & His Fabulous Sons».

ПРАЙС (Price) Семмі (06.10.1908-14.04.1992) – амер. джаз. піаніст. Представник стилів бугі, блюз, свінг, традиц. джазу.

ПРАТЕР (Prater) Девід (09.05.1937-11.04.1988) – вокаліст амер. дуету «Sam & Dave».

ПРЕВІН (Previn) Андре (06.04.1929) – амер. диригент, піаніст, голлівуд. композитор. Пр. «Оскар».

ПРЕВІН (Previn) Дорі, спр. Дороті Вероніка Ленган (22.10.1925-14.02.2012) – амер. співачка, композитор, продюсер, сценаристка. Амер. акад. драм. мистецтва. Автор пісень та музики для телешоу.

ПРЕСГУРВІК (Presgurvic) Жерар (24.06.1953) – франц. композитор, сценарист, актор. Автор пісень, мюзиклу, музики до кінофільмів.

ПРЕСЛІ (Presley) Елвіс Аарон (08.01.1935-16.08.1977) – амер. співак і актор. Одна з найкрупніших фігур у світі попул. музики сер. ХХ ст. Разом із «Beatles» справив найбільший вплив не тільки на молодіжну, а й на худож. культуру ХХ ст. Був першим, хто поєднав різні муз. стилі – госпелз, блюз, рок-н-рол, кантрі, зробив акцент на відеоряд своїх шоу і перший із муз-нтів створив те, що нині зветься іміджем. Більше 20 років експлуатувався шоу-бізнесом і був частиною величезної індустрії розваг, використовувався як засіб ідеологічної обробки розумів. Був названий «королем рок-н-ролу», що у його виконанні набув своїх найхарактерніших рис. Вплинув на творчість багатьох муз-нтів. Знімався в кіно. Був уключений до символічних залів слави рок-н-ролу (1986), кантрі та госпел. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ПРЕСЛІ (Presley) Лайза Марі(я) (01.02.1968) – амер. співачка й актриса, дочка Елвіса, дружина М. Джексона.

ПРЕСЛІ (Presley) Прісцилла (24.05.1945) – амер. співачка, дружина Елвіса.

ПРЕСЛІ (Presley) Рег, спр. Реджинальд Моріс Болл (12.06.1941-04.02.2013) – вокаліст англ. групи «Troggs».

ПРЕСТОН (Preston) Біллі (Уільям) (09.09.1946-06.06.2006) – амер. співак, клавішник. Сфера його інтересів охоплювала соул, ритм-енд-блюз, госпел. Співробітничав із «Beatles», «Rolling Stones», Мах. Джексон, Р. Чарльзом та ін. Знімався в кіно.

ПРИМА (Prima) Луї (07.12.1910-24.08.1978) – італо-амер. співак, композитор, поет-пісняр, кіноактор. Справив великий вплив на амер. та світову попул. музику. Був внесений до Залу слави джазу та Залу слави біг-бандів (1933). Є зірка на алеї слави в Голлівуді (2010). Пр. «Греммі».

ПРИНС (Prince), спр. Роджерс Нелсон (07.06.1958-21.04.2016) – амер. співак, мультиінструменталіст, композитор, актор і продюсер, учасник групи «The New Power Generation». Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2004). Пр. «Brit Awards», «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ПРИНС (Prince) Бастер, спр. Сесіл Бастаманте Кембелл (28.05.1938-08.09.2016) – амер. співак. Виконував пісні в найрізноманітніших муз. стилях.

ПРИСТ (Priest) Стів/Стівен Норман (23.02.1948) – бас-гітарист та вокаліст брит. групи «Sweet».

ПРИСТМАН (Priestman) Генрі (21.06.1955) – учасник англ. групи «Christians».

ПРИТЧАРД (Pritchard) Гаррі (03.04.1943-11.01.1999) – вокаліст і гітарист англ. групи «Fortunes».

ПРИТЧАРД (Pritchard) Мелвін «Мел» (20.01.1948-28.01.2004) – ударник англ. групи «Barclay James Harvest».

ПРОССЕР (Prosser) Алан (17.04.1951) – вокаліст і гітарист англ. групи «Oyster Band».

ПРОУБІ (Proby) Пі Джей, спр. Джеймс Маркус Сміт (06.11.1938) – амер. співак і композитор. Виступав як сесійний муз-нт.

ПРОФЕСОР ЛОНГХАЄР (Professor Longhair), спр. Берд Генрі Роланд (19.12.1918-30.01.1980) – амер. піаніст і композитор. Практично створив техніку виконання рок-н-ролу на ф-но – поєднав у своїй манері принципи фортеп. підходу до регтайму, джазу, а також афро-кубинську техніку гри. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1991).

ПУЕРТА (Puerta) Джо (02.07.1951) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Ambrosia».

ПУЛ (Poole) Брайан (02.11.1941) – вокаліст англ. груп «Brian Poole & the Tremeloes», «Renaldo and the Loaf», «Corporation».

ПУЛ (Pool) Малколм (10.01.1944) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Artwoods».

ПУЛІТЦЕР (Pulitzer) Джозеф (10.04.1847-29.10.1911) – амер. публіцист угор. походження. У зв'язку з його заповітом в 1917 в Колумб. ун-ті був створений фонд для щорічної Пулітцер. пр. в галузі журналістики, літератури та музики. Серед лауреатів – Б. Ділан, У. Марсаліс та ін.

ПУПО (Pupo), спр. Енцо Гінацці (11.09.1955) – італ. співак, композитор. Пр. «Золотая гондола» (Венеція).
ПУРИМ (Purim) Флора (06.03.1942) – амер. співачка та композитор. Працювала сесійним муз-нтом. Має надзвичайний голосовий діапазон – шість із половиною октав. Визнавалася кращою вокалісткою світу (журнал «Down Beat», 1974).
ПУРСЕЛЬ (Pourcel) Франк (14.08.1913-12.11.2000) – франц. композитор, аранжувальник і диригент.
ПФІСТЕРЕР (Pfisterer) Елбан «Снупі» (1946) – клавішник амер. групи «Love».
ПЬЮ (Pew) Трейсі (19.12.1957-07.11.1986) – бас-гітарист австрал. груп «Birthday Party», «Nick Cave & the Bad Seeds».
П'ЯЦЦОЛЛА (Piazzolla) Астор (11.03.1921-04.07.1992) – аргент. композитор і бандонеоніст. Був кер. різних колективів. Жив і працював у США та Франції. Надав жанру танго (понад 300) форми конц. твору. Пр. «Греммі» (1993, посмертно).

Р

РАДД (Rudd) Філ/Філіпп (19.05.1954) – ударник австрал. групи «AC/DC».
РАЖНАТОВИЧ (Ражнатовић) Світлана (14.06.1973) – серб. поп-співачка.
РАЗАФ (Razaf) Енді, спр. Андреа Менентанія Разафінкерієфо (16.12.1895-03.02.1973) – амер. джаз. співак, композитор. Представник стилю свінг, попул. музики.
РАЙЛІ (Riley) Дженні, спр. Дженні Керолін Стефенсон (19.10.1945) – амер. кантрі-співачка. Пр. «Греммі».
РАЙЛІ (Riley) Террі Мітчелл (24.06.1935) – амер. піаніст, композитор, аранжувальник.
РАЙМС (Rimes) Лієнн Маргарет (28.08.1982) – амер. кантрі-співачка. Пр. «Греммі».
РАЙС (Rice) Боббі/Роберт Джин (11.07.1944) – амер. гітарист, вокаліст, композитор, аранжувальник.
РАЙС (Rice) Демьєн (07.12.1973) – ірланд. фолк-співак.
РАЙС (Rice) Тім, спр. Тімоті Майлз Біндон Райс (10.11.1944) – англ. письменник, лібретист, журналіст, автор лібрето рок-опер. Автор пісень для кінофільмів та окремих виконавців. Пр. «Оскар», «Золотий глобус», «Греммі», «Тоні».
РАЙТ (Wright) Бетті (21.12.1953) – амер. соул-співачка.
РАЙТ (Wright) Гарі (26.04.1945) – амер. співак і композитор. Був клавішником і вокалістом англ. групи «Spooky Tooth».
РАЙТ (Wright) Патрісія (1945) – учасниця амер. жіночої вок. соул-групи «Crystals» (1960-1964).
РАЙТ (Wright) Пік/Ричард Уільям (28.07.1945-15.09.2008) – автор пісень, клавішник англ. групи «Pink Floyd».
РАЙТ (Wright) Саймон (19.06.1963) – ударник австрал. «AC/DC», амер. «Dio» груп.
РАЙТ (Wright) Стів «Літл» (20.12.1948) – вокаліст австрал. групи «Easybeats».
РАЙТ (Wright) Філіп (09.04.1950) – ударник і вокаліст англ. групи «Paper Lace».
РАЙТС (Reitzes) Хоуард (22.03.1951) – клавішник амер. групи «Iron Butterfly».
РАЙТТ (Raitt) Боні Лінн (08.11.1949) – амер. блюз-рокова співачка, гітаристка та композитор. Входить до «гарячої сотні» кращих гітаристів світу. В 1995 стала першою жінкою-гітаристкою, на честь якої названо гітару. Була уключена до залів слави рок-н-ролу (2000) та блюзу. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі».
РАЛФС (Ralphes) Майк (31.03.1944) – вокаліст і гітарист англ. груп «Bad Company» і «Mott the Hoople».
РАМАЗОТТИ (Ramazzotti) Ерос (28.10.1963) – італ. співак і композитор. Співає дуєтом з багатьма виконавцями.
РАМІРЕС (Ramires) Твіггі, спр. Джорді Френсіс Уайт (20.06.1971) – амер. співак. Був учасником груп «Am-boog-A-Lard», «Marilyn Manson».
РАМОН (Ramone) Джой, спр. Джеффрі Хаймен (19.05.1952) – вокаліст амер. групи «Ramones».
РАМОН (Ramone) Джонні, спр. Джон Каммінгз (08.10.1951) – гітарист амер. групи «Ramones». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.
РАМОН (Ramone) Ді Ді, спр. Дуглас Колдін (18.09.1952) – бас-гітарист амер. групи «Ramones».
РАМОН (Ramone) Томмі, спр. Томмі Ерделі (29.01.1952) – ударник амер. групи «Ramones».
РАНАЛЬДО (Ranaldo) Лі (03.02.1956) – гітарист амер. групи «Sonic Youth». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.
РАНГЕЛОВА Венета (10.03.1960) – болг. співачка. Софійська консерваторія.
РАНДГРЕН (Rundgren) Тодд (22.06.1948) – амер. співак, гітарист, звукоінженер, продюсер. Був учасником амер. груп «Nazzy» і «Utopia».
РАНЬЄРІ (Ranieri) Массімо (03.05.1951) – італ. співак, актор, телеведучий, режисер.
РАССЕЛЛІ (Russell) Грехем (01.06.1950) – вокаліст і гітарист англ. групи «Air Supply».
РАССЕЛЛІ (Russell) Джозеф «Джесс» (25.09.1939) – вокаліст (тенор) амер. акапельної групи «Persuasions».
РАССЕЛЛІ (Russell) Леон (02.04.1941-13.11.2016) – амер. співак, мультиінструменталіст, аранжувальник, продюсер.
РАССЕЛЛІ (Russell) Луїс (06.08.1902-11.12.1963) – амер. джаз. піаніст, бендлідер, композитор. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

РАССЕЛЛ (Russell) Чарльз Елсворт «Пі Ві» (27.03.1906-15.02.1969) – амер. джаз. кларнетист. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

РАФАЕЛЬ (Raphael) Мігель Санчес Мартос (05.05.1943) – ісп. співак. Знімався в кіно.

РАФФЕРТІ (Rafferty) Джеррі (16.04.1947-04.01.2011) – англ. співак, гітарист, композитор. Був учасником шотл. групи «Stealers Wheel». Автор музики до кінофільмів.

РАФФІН (Ruffin) Девід (18.01.1941-01.06.1991) – співак амер. вок. групи «Temptations», брат Джиммі.

РАФФІН (Ruffin) Джиммі (07.05.1936-17.11.2014) – амер. соул-співак, брат Девіда.

РАШ (Rush) Дженніфер, спр. Хейді Стерн (28.09.1960) – амер. співачка.

РАШ (Rush) Отіс (29.04.1935) – амер. блюз. співак і гітарист. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

РАШ (Rush) Том (08.02.1941) – амер. гітарист, фолк- і блюз-співак, автор пісень.

РАШЕН (Rushen) Патріс (30.09.1954) – амер. джаз-соул-співачка, піаністка та авторка пісень. Співпрацювала з різними виконавцями, була сесійною вокалісткою, знімалася в кіно.

РЕАЛІТІ Максим – див. *Палмер Kim*.

РЕББІТТ (Rabbitt) Едді (Едвард) Томас (27.11.1941-07.05.1998) – амер. гітарист, співак і композитор музики кантрі.

РЕДБОУН (Redbone) Леон, спр. Дікран Гобалян (26.08.1949) – гітарист, вокаліст, композитор.

РЕДДІ (Reddy) Хелен (25.10.1942) – австрал. співачка, актриса, композитор, телеведуча. Співала і знімалася в кінофільмах. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

РЕДДІНГ (Redding) Ноел (25.12.1945-11.05.2003) – англ. бас-гітарист Д. Хендрикса.

РЕДДІНГ (Redding) Отіс (09.09.1941-10.12.1967) – амер. співак, композитор, аранжувальник, продюсер, піаніст, одна з культових фігур соул-музики. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1989).

РЕДМАН (Redman) Дон (29.07.1900-30.11.1964) – амер. джаз. муз-нт (альт-, сопрано-сакс.), композитор, аранжувальник, бендлідер. Представник стилю свінг.

РЕДМАН (Redman) Дьюї (17.05.1931-02.09.2006) – амер. джаз. муз-нт (сакс., кл., волинка, перкусія). Представник фрі-джазу.

РЕЗНОР (Reznor) Трент Майкл (17.05.1965) – амер. співак, мультиінструменталіст (гіт., клавішні, бас-гіт., ударні), учасник групи «Nine Inch Nails». Пр. «Греммі».

РЕЙ (Ray) Джонні (10.01.1927-24.02.1990) – амер. співак, піаніст, композитор. У попул. музиці був зв'язуючою ланкою між Ф. Сінатрою та Е. Преслі.

РЕЙ (Wray) Лінк Фред (02.05.1929-05.11.2005) – амер. гітарист і композитор. Творчість Р. справила значний вплив на виконавців стилю треш. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

РЕЙВЕН-СИМОНЕ (Raven-Symoné) Кристина Пірман (10.12.1985) – амер. актриса, співачка, продюсер, авторка пісень, танцівниця, модель.

РЕЙД (Reid) Террі (13.11.1949) – англ. гітарист, співак, композитор.

РЕЙНІ (Raine) «Ма», спр. Гертруда Малісса Нікс Пріджетт (26.04.1886-22.12.1939) – амер. блюз. співачка. Співпрацювала з багатьма відомими виконавцями та колективами. Була уведена до Залу слави рок-н-ролу (1990).

РЕЙНОЛДС (Reynolds) Деббі, спр. Мері Френсіс Рейнолдс (01.04.1932-28.12.2016) – амер. співачка й актриса. Знімалася в кіно.

РЕЙНОЛДС (Reynolds) Малвіна (23.08.1900-17.03.1978) – амер. співачка, гітаристка й авторка пісень.

РЕЙНОЛДС (Reynolds) Нік (27.07.1933) – учасник амер. фолк-тріо «Kingston Trio».

РЕЙНОЛДС (Reynolds) Пікі «Рикошет» (29.10.1948) – гітарист амер. групи «Black Oak Arkansas».

РЕЙНХАРДТ (Reinhardt) Джанго, спр. Жан Баптист Рейнхардт (23.01.1910-16.05.1953) – бельг. джаз. гітарист-циган. В 1928 отримав серйозні опіки і втратив два пальці на лівій руці. Розробив власну техніку гри з використанням великого пальця. Став першим неамер. муз-нтом, який справив величезний вплив на джаз і попул. музику, і значною мірою обумовив напрям їх подальшого розвитку. В 1930-ті техніки гри Р. багато в чому визначила еволюцію джаз. гітари. Входить до «гарячої сотні» кращих гітаристів світу.

РЕЙНХАРДТ (Reinhardt) Ларрі «Ріно» (07.07.1948-02.01.2012) – гітарист амер. груп «Iron Butterfly», «Captain Beyond».

РЕЙТТ (Reitt) Бонні Лінн (08.11.1949) – амер. співачка, гітаристка, авторка пісень. Пр. «Греммі». Була уведена до Залу слави рок-н-ролу і блюзу. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

РЕКОРД (Record) Юджин (23.12.1940-22.07.2005) – учасник амер. групи «Chi-Lites».

РЕКСА (Rexha) Бібі, спр. Блета Рекса (30.08.1989) – амер. співачка, авторка пісень албан. походження.

РЕЛФ (Relf) Кейт (22.03.1944-14.05.1976) – вокаліст англ. груп «Yardbirds», «Renaissance» та амер. групи «Armageddon».

РЕМСІ (Ramsey) Ел (27.07.1943) – гітарист амер. групи «Gary Lewis & the Playboys».

РЕН (Wren) Алан Джон (10.04.1964) – ударник англ. групи «Stone Roses».

РЕНДЕЛЛ (Randell) Бадді, спр. Білл Кренделл (1942) – саксофоніст і вокаліст амер. групи «Knickerbockers».

РЕНО (Reno) Майк, спр. Майкл Ріноски (08.01.1955) – вокаліст і засновник канад. групи «Loverboy». З 1989 сольна кар'єра.

РЕПП (Rapp) Денні (09.05.1941-05.04.1983) – учасник амер. вок. групи «Danny & the Juniors» (тенор).

РЕТТЛСНЕЙК (Rattlesnake) Енні, спр. Роузенн Геллімор (26.12.1941) – амер. кантрі-співачка, композитор, продюсер.

РИЧАРД (Richard) Кліфф, спр. Гаррі Роджер Уебб (14.10.1940) – англ. співак, гітарист, композитор, актор. Один із найпопулярніших муз-нтів в історії брит. шоу-бізнесу. Співав у супроводі групи «Shadow», співпрацював із багатьма відомими виконавцями. Знімався в кіно.

РИЧАРД (Richard) Літл, спр. Ричард Уейн Пеннімен (05.12.1932) – амер. вокаліст, піаніст, композитор, один із засновників рок-н-ролу. Працював із різними групами. Участь у телевіз. ток-шоу. Знімався в кіно. Протягом 1958-1962 посвятив себе релігії. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1986). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

РИЧАРДС (Richards) Джонні, спр. Джон Каскейлз (02.11.1911-07.10.1968) – амер. джаз. композитор, аранжувальник, бендлідер. Представник стилю свінг, модерн-джазу.

РИЧАРДС (Richards) Кіт (18.12.1943) – композитор, гітарист, вокаліст англ. групи «Rolling Stones». Знімався в кіно. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

РИЧАРДСОН (Richardson) Джеофф (15.07.1950) – гітарист і скрипаль англ. групи «Caravan».

РИЧАРДСОН (Richardson) Джером (25.12.1920-23.06.2000) – амер. джаз. муз-нт (фл., сакс., вокал). Представник стилю свінг, модерн-джазу.

РИЧАРДСОН (Richardson) Джон (03.05.1947) – ударник англ. групи «Rubettes».

РИЧАРДСОН (Richardson) Кевін Скотт, Кеві Кев, Бо-Бо (03.10.1971) – вокаліст амер. групи «Backstreet boys».

РІ (Rea) Кріс (04.03.1951) – англ. композитор, співак, гітарист.

РІАННА (Rihanna), спр. Робін Ріанна Фенті (20.02.1988) – амер. співачка та актриса. Пр. «Греммі», «American Music Awards».

РІВЕРС (Rivers) Джонні, спр. Джон Рамістелла (07.11.1942) – амер. співак, гітарист, продюсер.

РІВЕРС (Rivers) Сем/Семюель Карторн (25.09.1923-26.12.2011) амер. джаз. муз-нт і композитор, мультиінструменталіст (сопрано-, тенор-сакс, бас-кл., фл., губна гармонія, ф-но).

РІВЕРС (Rivers) Сем/Семюель Роберт (02.09.1977) – бас-гітарист амер. групи «Limp Bizkit».

РІВЗ (Reeves) Джим/Джеймс Тревіс (20.08.1924-31.07.1964) – амер. кантрі-виконавець, гітарист, актор. Був уведений до Залу слави кантрі-музики.

РІВЗ (Reeves) Марта (18.07.1941) – амер. соул-співачка. Учасниця різних вок. груп. З 1972 сольна кар'єра.

РІВЗ (Reeves) Тоні (18.04.1943) – бас-гітарист англ. груп «Curved Air», «Jon Hiseman's Colosseum», «Greenslade», «John Mayall's Bluesbreakers».

РІД (Reed) Джеппі Хаббард (20.03.1937-01.09.2008) – амер. кантрі-співак, гітарист, кіноактор. Пр. «Греммі».

РІД (Reed) Джиммі (Джеймс) Матіс (05.09.1925-29.08.1976) – амер. блюз-роковий співак, гітарист, виконавець на губній гармонії, композитор.

РІД (Reed) Діззі, спр. Даррен Артур Рід (18.06.1963) – клавішник амер. групи «Guns'n'Roses».

РІД (Reed) Дін (22.09.1938-17.06.1986) – амер. співак, актор, режисер. Колорад. ун-т, вчився у Голлівуді. Свій талант співака й оратора поставив на службу миру і прогресу. З 1972 жив у НДР. Знімався в кіно. Медаль Рад. комітету захисту миру (1978). Пр. Ленін. комсомолу (1979).

РІД (Reed) Лу, спр. Луї Фербенк (02.03.1942-27.10.2013) – амер. співак, гітарист, композитор, лідер амер. групи «Velvet Underground» (1966-1970). Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1996, 2015). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

РІД (Reed) Херб (07.08.1928-04.06.2012) – співак (бас) амер. вок. групи «Platters».

РІДДЛ (Riddle) Нельсон (01.06.1921-06.10.1985) – амер. тромбоніст, композитор, аранжувальник, бенд-лідер. Пр. «Оскар».

РІДЖЛІ (Ridgeley) Ендрю (26.01.1963) – англ. гітарист, учасник дуету «Wham!».

РІДЛІ (Ridley) Гері (23.10.1947-19.11.2003) – бас-гітарист і вокаліст англ. груп «Art», «Spooky Tooth», «Humble Pie» та ін.

РІДМЕН (Readman) Еліс (1967) – бас-гітарист англ. групи «Auteurs».

РІЗ (Reese) Делла, спр. Долорес Патрісія Ерлі (06.07.1931) – амер. співачка та актриса. Професійну кар'єру починала як госпел-співачка. Співпрацювала з різними колективами, виступала у нічних клубах. Перша чорношкіра жінка, яка мала власне шоу. Знімалася в кіно.

РІЗ (Rees) Джон (18.08.1952) – бас-гітарист і вокаліст австрал. групи «Men At Work».

РІПДАЛ (Rypdal) Тері (23.08.1947) – норв. гітарист і композитор.

РІТЕНУР (Ritenour) Лі (11.01.1952) – амер. гітарист і композитор. За швидкість і чистоту звуковідтворення був прозваний «Капітан Пальці». Вважається одним із провідних джаз-рокових гітаристів у світі. Працював сесійним муз-нтом. Пр. «Греммі».

РІТТЕР (Ritter) Текс, спр. Вудворд Моріс Ріттер (12.01.1905-02.01.1974) – амер. кантрі-співак, актор. Був уключений до Залу слави кантрі (1964).

РІТЧІ (Ritchie) Джейн (08.12.1922-01.06.2015) – амер. фолк-співачка, авторка пісень, виконавиця на цимбалах та збирачка традиц. пісень.

РІЦЦАТО (Rizzatto) Гала (06.09.1975) – італ. співачка. Співає багатьма мовами.

РІЧ (Rich) «Бадді» Бернард (30.09.1917-02.04.1987) – амер. ударник, співак, танцюрист, композитор. З 1937 учасник багатьох джаз. оркестрів. В кінці життя грав на установці однією рукою, оскільки друга була паралізована після крововиливу у мозок.

РІЧ (Rich) Чарлі (14.12.1932-25.07.1995) – амер. рокабілі-кантрі-співак, піаніст, композитор.

РІЧІ (Richie) Брайан (21.11.1960) – бас-гітарист амер. групи «Violent Femmes».

РІЧІ (Richie) Лайонел (20.06.1949) – амер. співак, композитор, продюсер, лідер-вокаліст і саксофоніст групи «Commodores». Автор музики до кінофільмів. Пр. «Оскар», «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

РІЧМАН (Richman) Джонатан (16.05.1951) – гітарист і вокаліст амер. групи «Modern Lovers». З 1978 сольна кар'єра.

РІЧРАТ (Richrath) Гарі (10.10.1949) – гітарист і вокаліст амер. групи «Reo Speedwagon».

РОАДС (Rhoads) Ренді/Рендалл Уільям (06.12.1956-19.03.1982) – амер. гітарист, автор пісень. Учасник груп «Quiet Riot», «Black Sabbath». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

РОББІНС (Robbins) Марті, спр. Мартін Девід Робінсон (26.09.1925-08.12.1982) – амер. кантрі-співак, гітарист, композитор. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

РОБЕРТС (Roberts) Ешлі Еллін (14.09.1981) – амер. співачка, танцівниця, актриса, учасниця групи «Pussycat Dolls». З 2010 сольна кар'єра.

РОБЕРТС (Roberts) Лаккі, спр. Лакіет Чарльз (07.08.1887-05.02.1968) – амер. джаз. піаніст, композитор. Представник традиц. джазу, стилю свінг, блюзу, бугі.

РОБЕРТСОН (Robertson) Роббі Джеймс (05.07.1943) – актор, продюсер, композитор. Гітарист канад. групи «Band». Згодом сольна кар'єра. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

РОБІ (Robi) Пол (20.08.1931-01.02.1989) – учасник амер. вок. групи «Platters».

РОБІНСОН (Robinson) Кріс (20.12.1966) – вокаліст амер. групи «Black Crowes», брат Річі.

РОБІНСОН (Robinson) Перрі (17.08.1938) – амер. джаз. кларнетист. Представник фрі-джазу, креативного джазу.

РОБІНСОН (Robinson) Річ (24.05.1969) – гітарист амер. групи «Black Crowes», брат Кріса.

РОБІНСОН (Robinson) Сільвія (06.03.1936-29.09.2011) – амер. співачка, авторка пісень, продюсер, бек-вокалістка.

РОБІНСОН (Robinson) Сінтія (12.01.1944-23.11.2015) – амер. співачка, трубач амер. групи «Sly & the Family Stone».

РОБІНСОН (Robinson) Скотт (22.11.1979) – учасник групи «Five».

РОБІНСОН (Robinson) Смокі, спр. Уільям Робінсон-молодший (19.02.1940) – амер. композитор, співак, віцепрезидент фірми «Motown» (з 1972). В 1957 сформував групу «Miracles». Був продюсером різних груп. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1987). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

РОБІНСОН (Robinson) Том (01.07.1950) – англ. вокаліст, бас-гітарист, композитор.

РОБСОН (Robeson) Поль (09.04.1898-23.01.1976) – амер. співак, драм. актор, громад. діяч. Почесний проф. Моск. консерваторії. Юридич. фак. Колумб. ун-ту (1923). Як співак уперше виступив у 1925 із виконанням нар. пісень і спіричуелів, співав у П. Уайтмена. Свої програми виконував більш ніж на 20 мовах. Знімався в кіно. Чл. Всесвіт. Ради Миру. Міжнар. пр. Миру (1950), Міжнар. Ленін. пр. «За зміцнення миру між народами» (1952).

РОДЖЕРС (Rodgers) Джиммі, спр. Джеймс Чарльз Роджерс (08.09.1897-26.05.1933) – амер. співак. Увагається батьком сучасн. пісень у стилі «кантрі-енд-вестерн». Акомпанував собі на гітарі. Був уведений до символічного музею слави кантрі (1961).

РОДЖЕРС (Rogers) Джинджер, спр. Вірджинія Катрін Макмач (16.07.1911-25.04.1995) – амер. актриса, танцівниця та співачка. Участь в мюзиклах, театр. постановках, співпраця з джаз. оркестрами. Знімалася в кіно. Пр. «Оскар» (1941).

РОДЖЕРС (Rogers) Кенні, спр. Кеннет Дональд Роджерс (21.08.1938) – амер. співак, композитор, актор. Виступав у ансам. «Scholars», грав на бас-гіт. та ф-но в джаз-групі «Bobby Doyle Trio», згодом учасник груп «New Christy Minstrels», «The First Edition», «Kirby Stone Four». З 1976 сольна кар'єра. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

РОДЖЕРС (Rodgers) Найл (19.09.1952) – учасник амер. групи «Chic».

РОДЖЕРС (Rodgers) Пол Бернард (17.12.1949) – вокаліст і гітарист англ. групи «Bad Company».

РОДЖЕРС (Rodgers) Річард (28.06.1902-30.12.1979) – амер. композитор та муз.-громад. діяч. Відомий як один із крупних майстрів мюзиклу. Автор пісень, музики до кінофільмів і телевістав.

РОДЖЕРС (Rodgers) Ронні (13.03.1959) – гітарист англ. групи «T'Pau».

РОДОВИЧ (Rodowicz) Мариля, спр. Мар'я Антоніна Р. (08.12.1945) – польс. співачка. Варшав. Акад. фізвиховання. На конц. естраді з 1967, співала у студент. ансам. «Шайтани». Лауреат пісенних конкурсів. Акомпанує собі на гітарі. Автор пісень. Участь у мюзиклах, театр. постановках. Знімалася в кіно.

РОДРІГЕС (Rodríguez) Енріке (08.03.1901-04.09.1971) – аргент. композитор і кер. танц. оркестру.

РОДФОРД (Rodford) Джим (07.07.1945) – бас-гітарист англ. групи «Argent».

РОЖА (Rozsa) Міклош (18.04.1907-27.07.1995) – угор. композитор і піаніст. Лейпциг. консерваторія. Автор музики до кінофільмів. Пр. «Оскар».

РОЗАС (Rosas) Сізар (26.09.1954) – вокаліст, гітарист, мандолініст амер. групи «Los Lobos».

РОЗЕНФЕЛД (Rosenfeld) Скотт «Нот» Ян (31.12.1963) – гітарист амер. групи «Anthrax».

РОЙ (Roe) Томмі (09.05.1942) – амер. співак і композитор.

РОЙАЛ (Royal) Ерні (06.02.1921-16.03.1983) – амер. джаз. трубач. Представник модерн-джазу.

РОЙАЛ (Royal) Маршалл (12.05.1912-09.05.1995) – амер. джаз. муз-нт (альт-сакс., кл.). Представник стилю свінг.

РОЙЕР (Royer) Рей (08.10.1945) – гітарист англ. груп «Procol Harum», «Freedom».

РОК (Rock) Кід, спр. Боб/Роберт Річі (17.01.1971) – амер. співак, муз-нт, лідер реп-металевої групи «Twisted Brown Trucker».

РОКА (Roca) Піт Ла, спр. Пітер Сімз (07.04.1938-20.11.2012) – амер. джаз. барабанщик.

РОКЕТТ (Rockett) Ріккі (08.08.1959) – ударник амер. групи «Poison».

РОЛЛІНЗ (Rollins) Генрі (13.02.1961) – амер. співак, композитор, письменник, актор. Знімався в кіно.

РОЛЛІНС (Rollins) «Сонні» Теодор Вальтер (07.09.1929) – амер. джаз. саксофоніст, композитор, кер. ансам. Співробітничав із багатьма відомими джазменами. Протягом свого творч. шляху працював в різних стильових напрямках – від свінгу до хард-бопа і фрі-джазу. Автор джаз. композицій і тем. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

РОМБЕРГ (Romberg) Зігмунд (29.07.1887-09.11.1951) – амер. піаніст, композитор. кер. оркестру угор. походження. Автор мюзиклів, оперет, музики до кінофільмів.

РОНСОН (Ronson) Мік (26.05.1945-30.04.1993) – англ. гітарист і композитор. Працював у різних групах, був сесійним муз-нтом. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів

РОНСТАДТ (Ronstadt) Лінда Марія (15.07.1946) – амер. кантрі-рок-поп-співачка та актриса. Учасниця групи «Stone Poneys». Співпраця з різними виконавцями. З 1968 сольна кар'єра. Знімалася в кіно. Була уведена до Залу слави рок-н-ролу (2014). Пр. «Греммі».

РОСЕР Доналд «Бак Дарма» (12.11.1947) – вокаліст і гітарист амер. групи «Blue oyster cult».

РОСС (Ross) Дайана, спр. Дайан Ернестін Росс (26.03.1944) – амер. поп-соул-співачка та актриса. Учасниця спочатку тріо «Primettes», згодом – «Supremes». З 1969 р. сольна кар'єра. З 1972 знімалася в кіно. Пр. «Золотий глобус», «Тоні». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

РОСС (Ross) Джеррі, спр. Джеролд Розенберг (09.03.1926-11.11.1955) – амер. композитор. Був уведений до Залу авторів пісень.

РОСС (Ross) Ліан (08.12.1962) – нім. співачка, авторка пісень, учасниця нім. групи «Fun Factory» (1999-2003).

РОСС (Ross) Лусіс (05.10.1948) – гітарист амер. групи «Funkadelic».

РОСС (Ross) Пікі (12.12.1957) – співак і композитор шотл. групи «Deacon Blue».

РОССИ (Rossi) Френсіс (29.05.1949) – гітарист, вокаліст, автор пісень англ. групи «Status Quo». Орден Чл. Брит. імперії.

РОТ (Roth) Габрієлла (04.02.1941-23.10.2012) – амер. співачка, режисер, танцівниця, філософ, шаманістка.

РОТ (Roth) Девід Лі (10.10.1955) – вокаліст амер. групи «Van Halen». З 1985 сольна кар'єра.

РОТ (Roth) Ульріх (18.12.1954) – нім. гітарист, учасник груп «Scorpions», «Dawn Road», «Electric Sun».

РОТА (Rota) Ніно (03.12.1911-10.04.1979) – італ. композитор. Навчався у консерваторіях Рима, Мілана, Ін-ті Кертіс (Філадельфія). Автор музики до кінофільмів. Був прекрасним стилізатором, об'єднуючи в своїх партитурах власні твори та муз. класику. Пр. «Оскар» (1974).

РОТЕМ (Rotem) Джонатан (01.09.1975) – амер. співак, репер, продюсер.

РОТЕРІ (Rothery) Стів (25.11.1959) – гітарист англ. групи «Marillion».

РОТТЕН (Rotten) Джонні – див. *Лайдон Д.*

РОУАН (Rowan) Пітер (04.07.1942) – муз-нт (гіт., скрипка, тенор-сакс.) і вокаліст амер. групи «Earth Opera».

РОУБЕРРІ (Rowberry) Дейв (27.11.1943) – співак англ. групи «Animals».

РОУД (Road) Герберт «Тубо» (01.10.1944-08.12.1988) – вокаліст (баритон) амер. акапельної групи «Persuasions».

РОУДЗ (Roads) Нік, спр. Ніколас Бейтс (08.06.1962) – клавішник англ. груп «Arcadia» і «Duran Duran».

РОУЗ (Rose) Біллі, спр. Уільям Самюель Розенберг (06.09.1899-10.02.1966) – амер. поет й імпресаріо.

РОУЗ (Rose) Ексл, спр. Уільям Брюс Бейлі Молодший (06.02.1962) – вокаліст амер. групи «Guns'n'Roses».

РОУЗ (Rose) Майкл (11.07.1957) – вокаліст ямайської регі-групи «Black Uhuru».

РОУЗ (Rose) Фред (24.08.1897-01.12.1954) – амер. композитор, піаніст, співак, продюсер, видавець, один із видатних діячів кантрі-музики в США.

РОУЛЕНД (Rowland) Келлі (Келендрія Трін) (11.02.1981) – амер. співачка та актриса.

РОУЛЗ (Rowls) Лу (01.12.1933-06.01.2006) – амер. співак і композитор. Знімався в кіно. Пр. «Греммі».

РОУНТРИ (Rowntree) Дейв (08.04.1963) – ударник англ. групи «Blur».

РУБАШКІН (спр. Чорнорубашкін) Борис Семенович (17.06.1932) – австр. співак. Економ. фак. Празького ун-ту. Жив із батьками у Болгарії, де співав рос. пісні. Був професійним танцівником в ансам. МВС Болгарії. З 1963 працює танцівником у віден. нац. опері. З 1967 соліст Зальцбург. опери. Знімався в кіно.

РУБІО (Rubio) Пауліна Сусана Досамантес (17.06.1971) – мекс. співачка та актриса. Працювала у мекс. групі «Timbiriche». З 1991 сольна кар'єра. Знімалася в кіно.

РУДЖЕРО (Ruggiero) Антонелла (15.11.1952) – співачка, учасниця італ. групи «Matia Bazar» (1975-1989).

РУРК (Rourke) Енді (17.01.1964) – бас-гітарист англ. групи «Smiths».

РУССОС (Roussos) Деміс (15.06.1946-25.01.2015) – грец. співак. У 1968 створює ансам. «Aphrodite's Child». З 1971 виступає самостійно. Співав багатьма мовами.

РУТЕРФОРД (Rutherford) Майк (02.10.1950) – бас-гітарист англ. груп «Mike & The Mechanics» і «Genesis».

С

- САБО** (Szabó) Габор (08.03.1936-28.02.1982) – амер. джаз. гітарист угор. походження. Один з перших поєднав джаз з рок-музикою та нац. мотивами.
- САБРИНА** (Sabrina) – див. *Салерно С.*
- САВАДЖ** (Savage) Пік (02.12.1960) – бас-гітарист англ. групи «Def Leppard».
- САДЛЕР** (Sadler) Майкл (04.07.1954) – вокаліст і клавішник канад. групи «Saga».
- САЙБЕРРІ** (Siberry) Джейн (12.10.1955) – канад. співачка, композитор, продюсер. Участь у запису саундтреків. Канад. пр. «People's choice award» та «Producer of the year».
- САЙМОН** (Simon) Калвін (22.05.1942) – учасник амер. вок. квінтету «Parliament» та групи «Funkadelic».
- САЙМОН** (Simon) Карлі (25.06.1945) – амер. співачка та композитор. Автор кіномузики. Пр. «Оскар», «Греммі».
- САЙМОН** (Simon) Пол Фредерік (13.10.1941) – амер. фолксингер, композитор, гітарист. Був учасником фолк-поп-дуету «Simon & Garfunkel». З 1971 сольна кар'єра. Автор музики до кінофільмів. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1990, 2001). Пр. «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів
- САЙМОНОН** (Simonon) Пол (15.12.1956) – бас-гітарист, засновник англ. групи «Clash».
- САЙРУС** (Cyrus) Біллі Рей (25.08.1961) – амер. актор і кантрі-співак.
- САЙРУС** (Cyrgus) Майлі Рей (23.11.1992) – амер. актриса та співачка, дочка Біллі.
- САЙС**, спр. Саймон Роуботтом (18.06.1969) – вокаліст і гітарист англ. групи «Boo Radleys».
- САКАМОТО** (Sakamoto) Ріучі (17.01.1952) – япон. композитор і інструменталіст. Працює як сесійний муз-нт. Знімався в кіно. Автор музики до кінофільмів. Пр. «Оскар».
- САКС** (Sachs) Адольф Антуан Жозеф (06.11.1814-04.02.1894) – бельг. майстер дух. інструментів. Винайшов сакс. (1846).
- САЛЕРНО** (Salerno) Сабріна Дебора (15.03.1968) – італ. співачка, актриса, фотомодель, телеведуча. Знімалася в кіно.
- САЛЛІ** (Sully) Сьюзан (22.03.1963) – вокалістка англ. групи «Human League».
- САЛЛІВАН** (Sullivan) Артур Сеймур (13.05.1842-22.11.1900) – англ. композитор, органіст, диригент, педагог. Лондон. королів. муз. акад., Лейпцизька консерваторія. Основоположник англ. оперети. Автор пісень, музики до драм. вистав.
- САЛЛІВАН** (Sullivan) Джастін «Слейд Зе Левеллер» (08.04.1956) – гітарист і вокаліст англ. групи «New Model Army».
- САЛЛІВАН** (Sullivan) Максін, спр. Маріетта Уільямс (13.05.1911-07.04.1987) – амер. співачка, виконавиця на духових інструментах, актриса. Учасниця різних колективів. Знімалася в кіно.
- САЛОМЕ** (Salome), спр. Марія Росв Марко (21.06.1939) – ісп. співачка, переможниця «Євробачення-1969».
- САМБОРА** (Sambora) Річі, спр. Ричард Стівен (11.07.1959) – гітарист амер. групи «Bon Jovi».
- САМЛІН** (Sumlin) Хьюберт (16.11.1931-04.12.2011) – амер. гітарист, співак, представник чиказ. блюзу. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.
- САН РА** (Ra), спр. Герман Пул Блаунт (22.05.1914-30.05.1993) – амер. джаз. композитор і співак. Кер. оркестру «Arkestra».
- САНЛЛЕХІ** (Sanllehi) Пабло «Гомес» (05.11.1943) – ударник ісп. групи «Los Bravos».
- САММЕР** (Summer) Донна, спр. Ладонна Адріан Гейнс (31.12.1948-17.05.2012) – амер. співачка, актриса, королева диско. Знімалася в кіно. Була уведена до Залу слави рок-н-ролу (2013). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі».
- САММЕРС** (Summers) Енді Джеймс (31.12.1942) – гітарист англ. груп «Police» та «Animals». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.
- САМНЕР** (Sumner) (спр. Дікен) Бернард (04.01.1956) – гітарист і вокаліст англ. групи «New Order».
- САНДЕРСОН** (Sanderson) Ніл Кристофер (17.12.1978) – вокаліст, автор пісень, ударник канад. групи «Three Days Grace».
- САНДРА** (Sandra), спр. Сандра Енн Лауер (18.05.1962) – нім. співачка. В 1978-1983 у складі групи «Арабески». З 1983 сольна кар'єра.
- САНС** (Sanz) Алехандро, спр. Алехандро Санчес Пізарро (18.12.1968) – ісп. співак і композитор. Пр. «Греммі».
- САНТАНА** (Santana) Карлос Деваділ (20.07.1947) – амер. гітарист, беззмінний учасник і лідер групи «Santana». Створив унікальну поліритмічну музику з елементами джазу і фанка. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.
- САНТАННА** (Santanna) Карло (29.07.1947) – гітарист англ. групи «Paper Lace».
- САНТОС** (Santos) Патті (16.11.1949) – вокаліст (перкусія) амер. групи «It's a Beautiful Day».
- САНТЯГО** (Santiago) Герман (18.02.1941) – учасник амер. групи «Frankie Lymon & the Teenagers».
- САНЧЕС** (Sánchez) Розалін Родрігес (02.04.1973) – пуерто-рикан. співачка, авторка пісень, актриса, продюсер, фотомодель.
- САРДУ** (Sardou) Мішель (26.11.1947) – франц. співак і актор.

САРЗО (Sarzo) Руді, спр. Родольфо Максиміліано Сарсо (та ін.) (18.11.1950) – амер. бас-гітарист. Співпраця з багатьма відомими виконавцями.

САТКЛІФ (Sutcliffe) Стью, спр. Стюарт Фергюссон Віктор Саткліф (23.06.1940-10.04.1962) – один із учасників (бас-гіт.) першого складу англ. групи «Beatles».

САТІАНІ (Satriani) Джо (15.07.1956) – амер. гітарист, співак, педагог. З 1994 виступав у складі англ. групи «Deep Purple».

САТТА (Sutta) Джессіка (15.05.1982) – амер. співачка, танцівниця, актриса, учасниця групи «Pussycat Dolls». З 2010 сольна кар'єра.

САТТИ (Satti) Марина (26.12.1986) – грец. співачка та композитор. Муз. коледж Берклі.

САТЧ (Sutch) Скрімінг Лорд, спр. Девід Сатч (10.11.1940) – англ. співак.

САУТ (South) Джо, спр. Джо Саутер (28.02.1940-05.09.2012) – амер. гітарист. Виступав разом із багатьма відомими виконавцями. Автор пісень. В кінці 1960-х припинив свої виступи.

САУТЕР (Souther) Джон Девід (02.11.1945) – гітарист і вокаліст амер. групи «Souther-Hillman-Fury Band».

САУТСАЙД (Southside) Джонні, спр. Джонні Лайон (04.12.1948) – вокаліст амер. групи «Southside Johnny & the Asbury Jukes».

САФІНА (Safina) Алессандро (14.10.1963) – італ. оперний та естр. співак.

САФРАНСКІ (Safranski) Едді (25.12.1918-10.01.1974) – амер. джаз. контрабасист. Представник модерн-джазу.

СВІФТ (Swift) Тейлор Елісон (13.12.1989) – амер. кантрі-співачка, актриса, авторка пісень. Пр. «Греммі», «Billboard Music Awards».

СВОБОДА (Svoboda) Карел (19.12.1938-28.01.2007) – чеськ. композитор, автор пісень, музики до теле- та кінофільмів. Керівник ансамблю електрон. музики «Elektrovox».

СЕБАСТІАН (Sebastian) Джон (17.03.1944) – амер. композитор. В 1960-ті прославився поєднанням духовної та рок-музики. Вокаліст і гітарист амер. групи «Lovin' Spoonful».

СЕБАСТЬЯН (Sebastian) Гай Теодор (26.10.1981) – австрал. співак.

СЕБЕРАНО (Ceberano) Кейт (17.11.1966) – австрал. співачка, авторка пісень, актриса. Знімалася в кіно.

СЕВЕН (Seven) Джей (липень 1975) – ізраїл. мультиінструменталіст (сакс., гіт., блокфл., ударні).

СЕВЕРІН (Severin) Стів (25.09.1955) – бас-гітарист англ. групи «Siouxsie & the Banshees».

СЕВЕРІН (Severine), спр. Жозіан Грізо (10.10.1948) – франц. співачка, переможниця «Євробачення-1971».

СЕГАРА (Ségara) Елен, спр. Елен Ніццо (26.02.1971) – франц. співачка.

СЕДАКА (Sedaka) Ніл (13.03.1939) – амер. співак, піаніст, композитор. Був вокалістом амер. групи «Tokens». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

СЕЙЕР (Sayer) Лео (21.05.1948) – англ. співак, автор пісень. На конц. естраді з 1972. Автор музики до кінофільмів. Пр. «Греммі».

СЕЙЕР (Sayer) Нік Крістіан (01.08.1964) – гітарист англ. групи «Transvision Vamp».

СЕКСТОН (Sexton) Бред Лі (11.11.1948) – бас-гітарист амер. групи «Little Charlie & Nightcats».

СЕЛВІЦ (Salwitz) Дік «Мейджик» (13.05.1945) – муз-нт (губна гармонія) амер. групи «J. Geils Band».

СЕЛЕНА (Selena), спр. Селена Куїнтанілла (16.04.1971-31.03.1995) – амер. співачка та актриса, «королева техано». Знімалася в кіно. Пр. «Tejano Music Awards» (1987), «Греммі».

СЕЛЬМЕРЛЬОВ (Zelmerlöv) Монс Петер Альберт Сален (13.06.1986) – швед. співак, переможець «Євробачення-2015».

СЕМ (Sahm) Дуг (06.11.1941-18.11.1999) – амер. продюсер, вокаліст, гітарист, скрипаль амер. групи «Sir Douglas Quintet».

СЕМБЕЛЛО (Sembello) Майкл (17.04.1954) – амер. співак, композитор, продюсер. Пр. «Греммі».

СЕМПЛ (Sample) Джо (01.02.1939-12.09.2014) – клавішник амер. групи «Crusaders».

СЕНБОРН (Sanborn) Девід Уільям (30.07.1945) – амер. муз-нт (сакс., фл.) джаз. і рокового спрямування. Працював сешнменом із багатьма відомими виконавцями. Пр. «Греммі».

СЕНДЗ (Sands) Томмі (27.08.1937) – амер. співак. Знімався в кіно.

СЕНДМЕН (Sandman) Марк (24.09.1952-03.07.1999) – амер. співак, композитор, бас-гітарист.

СЕН-МАРІ (Sainte-Marie) Баффі (20.02.1941) – канад. співачка, актриса та авторка пісень. Знімалася в кіно.

СЕН-П'ЄР (St-Pier) Наташа (10.02.1981) – канад. франкомовна співачка.

СЕРАФІН (Seraphine) Даніель Пітер (28.08.1948) – ударник амер. джаз-рокової групи «Chicago».

СЕРДЖЕНТ (Sergeant) Уїлл (12.04.1958) – гітарист англ. групи «Echo & the Bunnymen».

СЕРРА (Serra) Ерік (19.09.1959) – франц. композитор і мультиінструменталіст. Професійну муз. кар'єру почав у 16 років, брав участь у записах альбомів різних виконавців. Автор музики до кінофільмів, рекламних роликів, джінглів. Пр. Франц. кіноакадемії.

СЕТЕРА (Cetera) Пітер (13.09.1944) – учасник амер. джаз-рокової групи «Chicago» (бас-гіт., вокал). З 1985 сольна кар'єра.

СИРІЛЛ (Cyrille) Ендрю (10.11.1939) – амер. джаз. барабанщик. Представник модерн-джазу, фрі-джазу, креативного джазу.

СІАРА (Ciara) Принцесс Харріс (25.10.1985) – амер. співачка, продюсер, актриса, танцівниця, авторка пісень.

СІГЕЛ (Siegel) Джей (20.10.1939) – вокаліст амер. групи «Tokens».

СІГЕЛ (Siegel) Дженіс (23.07.1952) – вокалістка амер. групи «Manhattan Transfer».

СІГЕР (Seeger) Пеггі, спр. Маргарет Сигер (17.06.1935) – амер. фолк-виконавиця, мультиінструменталістка, авторка пісень та музики для кіно, сестра Піта. Знімалася в кіно.

СІГЕР (Seeger) Піт (03.05.1919-27.01.2014) – амер. співак, композитор, поет, популяризатор фолк-музики, брат Пеггі. Гарвард. ун-т (1938). Їздив по країні, збирав нар. пісні, займався дослідженнями в галузі етнографії і музики. У 1949 організував вок. квартет «Weavers», один із кращих фольклор. ансамблів у країні. Знімався в кіно, брав участь у радіо- і телепередачах. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

СІГЕР (Seeger) Боб/Роберт Кларк (06.05.1945) – амер. співак, гітарист, піаніст, композитор. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2004).

СІДЕРАС (Sideras) Лукас (05.12.1944) – ударник грец. групи «Aphrodite's child».

СІДРАН (Sidran) Бен (14.08.1943) – амер. джаз. піаніст.

СІКА (Sika) Роберт (04.08.1968) – ударник англ. групи «Boo Radleys».

СІККС (Sixx) Ніккі, спр. Френк Карлтон Стерафіно Феранна-молодший (11.12.1958) – бас-гітарист амер. групи «Motley Crue».

СІЛ (Seal), спр. Генрі Олусегун Адеола Семюель (19.02.1963) – англ. співак, автор пісень. Пр. «Греммі».

СІЛВЕЙН (Sylvain) Сілвейн, спр. Роналд Мізрахі (14.02.1954) – гітарист і вокаліст амер. груп «Actress» та «New York Dolls».

СІЛВІАН (Sylvian) Девід, спр. Девід Алан Бетт (23.02.1958) – вокаліст, гітарист, клавішник англ. групи «Japan». З 1982 сольна кар'єра.

СІЛЗ (Seals) Джим (17.10.1941) – гітарист амер. дуету «Seals & Crofts».

СІЛК (Silk) Гарнетт (02.04.1966-09.12.1994) – ямайський регі-муз-нт.

СІЛЬВА (Silva) Алан (22.01.1939) – амер. джаз. муз-нт (скрипка, альт, к-б, ф-но, вокал). Представник фрі-джазу.

СІЛЬВЕР (Silver) Хорас (02.09.1928-18.06.2014) – амер. джаз. піаніст і композитор.

СІЛЬВЕСТЕР (Silvester) Віктор, спр. Віктор Мальборо Сільвестер (25.02.1900-14.08.1978) – англ. кер. танц. оркестру.

СІМЗ (Syms) Сільвія, спр. Сільвія Благман (02.12.1917-10.05.1992) – амер. кабаре-співачка та театр. актриса.

СІММОНДС (Simmonds) Кім (05.12.1947) – гітарист англ. групи «Savoy Brown».

СІММОНС (Simmons) Джин, спр. Юджин Кляйн (25.08.1949) – вокаліст і бас-гітарист амер. групи «Kiss».

СІММОНС (Simmons) Джо (24.11.1966) – учасник амер. групи «Run-DMC».

СІМОН К. – див. *Саймон К.*

СІМОН (Simon) Міхаель (29.08.1972) – учасник нім. групи «Scooter».

СІМОНЕ (Simone) Ніна, спр. Юніс Уеймон (21.02.1933-21.04.2003) – амер. співачка, піаністка, композитор. Має джаз. освіту (1959). Вдало експериментувала із поп, соул, джаз. і блюз. музикою.

СІМПЕР (Simper) Нік (03.11.1945) – бас-гітарист англ. груп «Artwoods», «Flowerpot Men», «Deep Purple».

СІМПСОН (Simpson) Джеральд (16.02.1967) – учасник англ. групи «808 State».

СІМПСОН (Simpson) Джессіка (10.07.1980) – амер. співачка, актриса, телеведуча, дизайнер.

СІМПСОН (Simpson) Деррік «Даки» (24.06.1950) – вокаліст ямайської регі-групи «Black Uhuru».

СІНАТРА (Sinatra) Ненсі Сандра (08.06.1940) – амер. співачка, дочка Френка. Знімалась в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

СІНАТРА (Sinatra) Френк/Френсіс Алберт (12.12.1915-14.05.1998) – амер. співак і кіноактор. Організував вок. анс. «Хобокенська четвірка» (1936). З цього ж року соліст джаз. оркестрів. У 1940-1970 виступає з багатьма найкрупнішими амер. співаками та джаз. оркестрами. Один із видатних артистів естради США, вплинув на багатьох сучасн. амер. естр. співаків, яскравий представник амер. шоу-бізнесу. Єдина людина, чие ім'я тричі увічнено на плитах Алеї зірок (співак, кіноактор і телезірка). Створив свій стиль виконання, привабливий красою і чистотою вок. лінії, тонкою музикальністю і ліричною проникливістю. С. називали королем амер. естради, «голосом Америки», «Містер Блакитні очі». З 1941 знявся в понад 60 фільмах. Пр. «Оскар» (1953, 1955, 1971), «Греммі». Гуманітарна пр. ім. Джина Хершолта (1971). Вища нагорода США – Медаль свободи (1983).

СІНГЕР (Singer) Рей (04.07.1946) – гітарист і вокаліст англ. групи «Nirvana».

СІНГЛТОН (Singleton) «Затті», спр. Артур Джеймс Сінглтон (14.05.1898-14.07.1975) – амер. джаз. барабанщик. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

СІНГЛТОН (Singleton) Стівен (17.04.1959) – саксофоніст англ. груп «Vice Versa» та «ABC».

СІНКЛЕР (Sinclair) Девід (24.11.1947) – клавішник англ. групи «Caravan».

СІРС (Sears) Ел (21.02.1910-23.03.1990) – амер. джаз. тенорист-саксофоніст, композитор. Представник стилю свінг.

СІ СІ КЕТЧ – див. *Кетч С.С.*

СІССЛІ (Sissle) Нобл (10.07.1889-17.12.1975) – амер. джаз. вокаліст, бендлідер, композитор. Представник традиц. джазу, попул. музики.

СІУ (Sioux) Сусі, спр. Сюзан Далліон (27.05.1957) – вокалістка англ. групи «Siouxsie & the Banshees».

СІЯ (Sia), спр. Сія Кейт Ізобель Ферлер (18.12.1975) – австрал. співачка, актриса, авторка пісень.

СКАЛА (Scala) Ралф (12.12.1947) – клавішник і вокаліст амер. групи «Blues Magoos».

СКВАЙР (Squire) Біллі (12.05.1950) – амер. гітарист і композитор. Муз. коледж Берклі. Працював сешнменом.

СКВАЙР (Squire) Джон (24.11.1962) – гітарист англ. групи «Stone Roses».

СКВАЙР (Squire) Кріс (04.03.1948-27.06.2015) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Yes».

СКЕГГС (Scaggs) Боз, спр. Уільям Ройс Скеггс (08.06.1944) – амер. співак.

СКЕГГС (Skaggs) Пікі Лі (18.07.1954) – амер. співак, композитор, мультиінструменталіст. Пр. і нагороди Амер. асоціації кантрі-музики.

СКЕЛЛІОН (Scallion) Дана Розмарі, спр. Розмарі Браун (30.08.1951) – ірланд. співачка й актриса, переможниця «Євробачення-1970».

СКОТТ (Scott) Бон, спр. Роланд Белфорд Скотт (09.07.1946-19.02.1980) – вокаліст австрал. груп «AC/DC» та «The Specters».

СКОТТ (Scott) Говард (15.03.1946) – гітарист амер. групи «War».

СКОТТ (Scott) Джиммі (17.07.1925-12.06.2014) – амер. джаз. співак.

СКОТТ (Scott) Енді, спр. Ендрю Девід Скотт (30.06.1949) – гітарист брит. групи «Sweet».

СКОТТ (Scott) Клайв (1945-10.05.2009) – клавішник брит. групи «Jigsaw».

СКОТТ (Scott) Майк (14.12.1958) – вокаліст, гітарист, бас-гітарист англ. групи «Waterboys».

СКОТТ (Scott) Реймонд (10.09.1908-08.02.1994) – амер. джаз. муз-нт, винахідник муз. інструментів.

СКОТТ (Scott) Ронні (28.01.1927-23.12.1996) – англ. джаз. саксофоніст-тенорист. Представник модерн-джазу.

СКОТТ (Scott) Том (19.05.1948) – амер. джаз. муз-нт (сакс., фл.). Представник креативного джазу, стилю ф'южн.

СКОТТ (Scott) Тоні (17.06.1921-28.03.2007) – амер. джаз. кларнетист, альт-саксофоніст і композитор.

СКОТТ (Scott) Ширлі (14.03.1934-10.03.2002) – амер. джаз. виконавиця (орган, ф-но, тр.). Представниця модерн-джазу.

СКОТТ-ХЕРОН (Scott-Heron) Гіл (01.04.1949-27.05.2011) – амер. композитор і поет.

СКОФІЛД (Scotfield) Джон (26.12.1951) – амер. джаз. гітарист і композитор. Працював із багатьма відомими виконавцями.

СКРАГГС (Scruggs) Ерл (06.01.1924-28.03.2012) – амер. композитор, співак, муз-нт. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

СЛЕДЖ (Sledge) Персі (25.11.1940-14.04.2015) – амер. співак і композитор. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу.

СЛЕЙД (Slade) Кріс (30.10.1946) – ударник груп «AC/DC» (Австралія), «Uriah Heep», «Manfred Mann's Earth Band» (Англ.).

СЛЕК (Slack) Фредді (07.08.1910-10.08.1965) – амер. джаз. піаніст, композитор, бендлідер. Представник стилю свінг.

СЛЕШ (Slash), спр. Соул Хадсон (23.07.1965) – англо-амер. співак, гітарист, грав у групах «Velvet Revolver», «Slash's Snakepit», «Guns'n'Roses».

СЛІДЖНГАРД (Slijngaard) Рей (28.06.1971) – вокаліст нідерланд. групи «2 Unlimited».

СЛІК (Slick) Грейс, спр. Грейс Барнет Уінг (30.10.1939) – вокалістка, клавішниця, флейтистка, гітаристка амер. груп «Great Society», «Jefferson Airplane», згодом «Jefferson Starship».

СЛІМ (Slim) Фетбой, спр. Квентін Лео Кук (31.07.1963) – діджей, бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Housemartins».

СМЕШ (Smash) Чес, спр. Кейтел Смайт (14.01.1959) – вокаліст і трубач англ. групи «Madness».

СМІТ (Smith) Бессі Елізабет (15.04.1894-26.09.1937) – амер. співачка та авторка пісень. Вважається однією з кращих виконавиць блюзів (її називали «імператрицею блюзів»). Створила особливий стиль блюз. виконання з яскравою експресією. Справила великий вплив на прийдешні покоління муз-нтів.

СМІТ (Smythe) Денні (25.08.1948) – ударник амер. групи «Box Tops».

СМІТ (Smith) Джеймс (16.06.1950) – учасник амер. групи «Stylistics».

СМІТ (Smith) Джером (18.06.1953-28.07.2000) – гітарист амер. групи «KC & the Sunshine Band».

СМІТ (Smith) Джон Генрі (25.06.1922) – амер. джаз. муз-нт (гіт., тр., скрипка). Представник стилю свінг.

СМІТ (Smith) Джонні «Хаммонд» (16.12.1933-04.06.1997) – амер. джаз. муз-нт (орган, ф-но). Представник стилю свінг, модерн-джазу.

СМІТ (Smith) Джордж «Смітті» (18.12.1939-16.12.1970) – вокаліст амер. групи «Manhattans».

СМІТ (Smith) Кейсі (29.03.1990) – ірланд. співачка.

СМІТ (Smith) Кейт, спр. Катрін Елізабет Сміт (01.05.1907-17.06.1986) – амер. співачка та актриса. Участь у бродв. постановках. Знімалася в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

СМІТ (Smith) Кіт Джон (19.03.1940-04.01.2008) – брит. джаз. трубач, кер. біг-бенда, продюсер.

СМІТ (Smith) Конні (14.08.1941) – амер. кантрі-співачка, актриса. Була уведена до Залу слави кантрі-музики (2012).

СМІТ (Smith) Курт (24.06.1961) – вокаліст і бас-гітарист англ. групи «Tears For Fears».

СМІТ (Smith) Майк (04.11.1947) – саксофоніст (альт і тенор) англ. групи «Amen Corner».

СМІТ (Smith) Майк (06.12.1943-26.02.2008) – клавішник, вібрафоніст, вокаліст англ. групи «Dave Clark Five».

СМІТ (Smith) Марк Едвард (05.03.1957) – поет, вокаліст, скрипаль, засновник англ. групи «Fall».

СМІТ (Smith) Патті, спр. Патриція Лі Сміт (30.12.1946) – амер. співачка, поетеса, композитор. Створила групу «Patti Smith Group». Орден кавалера літ-ри та мистецтва (2005). Була уведена до Залу слави рок-н-ролу (2007).

СМІТ (Smith) Роберт (21.04.1959) – гітарист і вокаліст англ. групи «Cure».

СМІТ (Smith) Скотт (13.02.1955) – бас-гітарист канад. групи «Loverboy».

СМІТ (Smith) Уенді (31.05.1963) – вокаліст і гітарист англ. групи «Prefab Sprout».

СМІТ (Smith) Філ (01.05.1959) – саксофоніст англ. групи «Haircut 100».

СМІТ (Smith) Фред «Сонік» (14.09.1948-04.11.1994) – гітарист амер. групи «Motor City Five» (MC5). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

СМІТ (Smith) Чарльз «Клейдс» (06.09.1948) – гітарист амер. соул-групи «Kool & the Gang».

СМОЛЛІ (Smalley) Дейв, спр. Девід Брюс Смоллі (10.07.1949) – бас-гітарист амер. групи «Raspberries».

СНАЙДЕР (Snider) Ді (15.03.1955) – вокаліст амер. групи «Twisted Sister» та ін.

СНІД (Sneed) Флойд (22.11.1943) – ударник амер. групи «Three Dog Night».

СНОУ (Snow) Валайда (02.06.1905-30.05.1956) – амер. джаз. виконавиця (вокал, тр.). Представниця стилю свінг.

СНОУ (Snow) Феба, спр. Феба Лайб (17.07.1952) – амер. співачка. Співпрацювала з різними виконавцями.

СНОУДЕН (Snowden) Елмер Честер (09.10.1900-14.05.1973) – амер. джаз. банджоїст.

СНУП (Snoor) Догг, спр. Келвін Броудас (20.10.1971) – амер. реп-муз-нт, представник бандит. репу.

СОВАЖ (Sauvage) Катрін (26.05.1929-20.03.1998) – франц. співачка та актриса.

СОЛО (Solo) Сел (05.09.1954) – вокаліст і клавішник англ. групи «Classix Nouveaux». Згодом сольна кар'єра.

СОЛОФФ (Soloff) Лев (20.01.1944-07.03.2015) – амер. джаз. трубоч. Представник модерн-джазу, джаз-року. Працював в амер. групі «Blood, Sweat & Tears».

СОММЕРВІЛЬ (Sommerville) Джиммі (22.06.1961) – вокаліст англ. груп «Bronski Beat» і «Communards».

СОНДХЕЙМ (Sondheim) Стівен Джошуа (22.03.1930) – амер. театр. композитор і лібретист, реформатор мюзикла. Пр. «Тоні», «Греммі», «Оскар». Нац. медаль США в галузі мистецтв.

СОРУМ (Sorum) Мет, спр. Метью Уільям Сорум (19.11.1960) – ударник амер. груп «Guns'n'Roses» (1990-1997) і «Velvet Revolver».

СОСА (Sosa) Мерседес (09.07.1935-04.10.2009) – аргент. співачка, «голос Лат. Америки». Лауреат числен. аргент. та латиноамер. премій.

СОТЕР (Sauter) Едді (02.09.1914-21.04.1981) – амер. джаз. трубоч, бендлідер, композитор, аранжувальник. Представник стилю свінг, модерн-джазу.

СПАЙРЗ (Spires) Джексон (12.04.1951-16.03.2005) – ударник амер. групи «Blackfoot».

СПАРКС (Sparks) Джордін Бріанна (22.12.1989) – амер. поп-співачка.

СПЕДДІНГ (Spedding) Кріс, спр. Пітер Робінсон (17.06.1944) – гітарист, учасник англ. груп «Pete Brown's Battered Ornaments», «Frankie Miller Band», «Nucleus», «Sharks». Працював із багатьма відомими виконавцями.

СПЕКТОР (Spector) Регіна (Іллівна) (18.02.1980) – амер. співачка рос. походження. Авторка пісень.

СПЕКТОР (Spector) Ронні – див. *Беннетт В.*

СПЕКТОР (Spector) Філ, спр. Харві Філіп Спектор (26.12.1939) – амер. гітарист, піаніст, звукорежисер, продюсер. Каліфорн. ун-т. Культова фігура, яка робила революцію в поп- і рок-музиці. У своїй студії один з перших почав застосовувати техніку накладення звуку, назвавши її «Звукова стіна», застосовував готові муз. шаблони. Записував багатьох рок-зірок («Beatles», Т. Тернер, Д. Леннон, Д. Харрісон). Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1989).

СПЕНН (Spann) Отіс (21.03.1930-24.04.1970) – амер. піаніст, один із кращих повоєнних блюз. піаністів.

СПЕНС (Spence) Алекс (Александр) «Скіп» (18.04.1946) – ударник амер. груп «Moby Grape» та «Jefferson Airplane».

СПЕНСЕР (Spencer) Джеймс (15.04.1953) – вокаліст англ. групи «Searchers».

СПЕНСЕР (Spencer) Джереми (08.01.1973) – амер. барабанщик, композитор, муз. продюсер.

СПІВІ (Spivey) Вікторія Регіна, «Вікі» (15.10.1906-03.10.1976) – амер. джаз. співачка, актриса, авторка пісень. Представниця стилю блюз, традиц. джазу. Співпрацювала з багатьма відомими муз-нтами. Участь у театр. постановках. Знімалася в кіно.

СПІНДЕРЕЛЛА (Spinderella), спр. Дейдер Ропер (03.08.1971) – амер. діджей. Допомогала у записах амер. жіночому реп-дуету «Salt & Peps».

СПИРОПУЛОС (Spiropoulos) Алекс (13.08.1943) – клавішник англ. групи «Nirvana».

СПІРС (Spears) Біллі Джо (14.01.1937-14.12.2011) – амер. кантрі-співачка та авторка пісень.

СПІРС (Spears) Брітні Джин (02.12.1981) – амер. співачка, танцівниця, кіноактриса. Навчалась у танц. шк. Дебютувала в 1998. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (2003). Знімалася в кіно. Пр. MTV European Music Awards (1999), MTV (2008), «Греммі».

СПРІНГСТІН (Springsteen) Брюс Фредерік (23.09.1949) – амер. співак, гітарист, композитор. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1999). Пр. «Золотий глобус» (2008), «Греммі». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

СПРІНГФІЛД (Springfield) Дасті, спр. Мері Ізабель Керрін Бернадетт О'Брайен (16.04.1939-02.03.1999) – англ. співачка та гітаристка. Була відома як соул-співачка. Була уведена до Залу слави рок-н-ролу (1999).

СПРІНГФІЛД (Springfield) Рік, спр. Ричард Льюїс Спрінгторп (23.08.1949) – австрал. гітарист і актор. Знімався в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

СТАЙГЕРС (Stigers) Куртіс (18.10.1965) – амер. співак, саксофоніст і композитор.

СТАЙЛС (Stiles) Рей (20.11.1946) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Mud».

СТАЙН (Styne, Stein) Джул (Джуліус) К., спр. Джул Штейн (31.12.1905-20.09.1994) – амер. піаніст і композитор. Виступав як соліст-піаніст із різними оркестрами. В 1927 організував свій власний танц. оркестр, займався вок. та сцен. підготовкою молодих естр. співачок. З 1942 працює у Голлівуді, пише музику для кіно. Автор мюзиклів, танц. музики, музики до драм. вистав.

СТАЙП (Stipe) Майкл Джон (04.01.1960) – вокаліст, гітарист, засновник амер. групи «R.E.M.».

СТАКС (Stax) Джон (06.04.1944) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Pretty Things».

СТАРДАСТ (Stardust) Елвін, спр. Бернард Уільям Джури (27.09.1942-23.10.2014) – англ. співак.

СТАРР (Starr) Едвін, спр. Чарльз Хатчер (21.01.1942-02.04.2003) – амер. соул-співак.

СТАРР (Starr) Кей, спр. Кетрін Лаверн Старкс (21.07.1922-03.11.2016) – амер. джаз. співачка. Представниця стилю свінг. Виступала з багатьма відомими виконавцями.

СТАРР (Starr) Рінго, спр. Річард Старкі (07.07.1940) – ударник, композитор, вокаліст англ. групи «Beatles» (з 1962 після П. Беста). Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1988, 2015). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

СТАФФ (Stuff) Сміт (14.08.1909-25.09.1967) – амер. джаз. скрипаль.

СТАФФОРД (Stafford) Джо (12.11.1917-16.07.2008) – амер. співачка. Участь у різних колективах. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

СТЕЙЛІ (Staley) Лейн (22.08.1967-05.04.2002) – вокаліст амер. груп «Alice in chains» та «Mad season».

СТЕЙН (Stein) Кріс (05.01.1950) – гітарист амер. групи «Blondie».

СТЕЙН (Stein) Марк (11.03.1947) – клавішник і вокаліст амер. групи «Vanilla Fudge».

СТЕЙТОН (Staton) Кенді (13.03.1940) – амер. госпел-співачка. Мала прізвисько «перша леді південного соу-лу».

СТЕНВЕЙ (Steinway) Генріх Енгельгард (15.02.1797-07.02.1871) – нім. конструктор муз. інструментів (органи, гітари, ф-но). В 1853 відкрив власну фірму з синами («Steinway and sons»).

СТЕНЛІ (Stanley) Пол (20.01.1952) – вокаліст і гітарист амер. групи «Kiss».

СТЕНЛІ (Stanley) Ральф (25.02.1927-23.06.2016) – амер. співак стилю блюграс. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

СТЕНСФІЛД (Stansfield) Лайза (11.04.1966) – англ. співачка. Пр. «Brit».

СТЕРЛІНГ (Sterling) Моллі (08.03.1998) – ірланд. співачка.

СТЕФАНІ (Stefani) Гвен, спр. Гвендолін Рене Стефані (03.10.1969) – солістка амер. групи «No doubt». Знімалася в кіно.

СТЕФЕНС (Stephens) Джоді (04.10.1952) – ударник і вокаліст амер. групи «Big Star».

СТІВЕЛЛ (Stivell) (спр. Кошевелу) Алан (06.01.1944) – франц. муз-нт. Почав свою кар'єру як арфіст, виконуючи традиц. бретонську музику. В 1967 організував власну групу, де грав на арфі, волинці, ірланд. флейті. Основний напрям творчості фолк-рок.

СТІВЕНС (Stevens) Доді, спр. Джералдіна Енн Паскуале (17.02.1946) – амер. співачка та актриса. Працювала сесійною та бек-вокалісткою. Знімалася в кіно.

СТІВЕНС (Stevens) Епріл, спр. Керол ЛюТемпіо (29.04.1936) – амер. співачка. Пр. «Греммі».

СТІВЕНС (Stevens) Кет, спр. Стівен Деметр Гіоргіу (21.07.1948) – англ. співак, мультиінструменталіст і композитор. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2014).

СТІВЕНС (Stevens) Конні, спр. Консетта Розалія Енн Інголла (08.08.1938) – амер. співачка та актриса. Знімалася в кіно.

СТІВЕНС (Stevens) Шейкін, спр. Майкл Барретт (04.03.1948) – англ. співак. Був вокалістом уельс. групи «Shakin' Stevens and the Sunsets».

СТІВЕНСОН (Stevenson) Дон (15.10.1942) – ударник амер. групи «Moby Grape».

СТІЛ (Steel) Джон (04.02.1941) – ударник англ. групи «Animals».

СТІЛ (Steele) Ендрю (02.08.1942) – ударник англ. групи «Herd».

СТІЛ (Steele) Томмі, спр. Томас Хікс (17.12.1936) – англ. виконавець рок-н-ролу. Знімався в кіно, грав у т-рі.

СТІЛЛ (Still) Уільям Грант (11.05.1895-03.12.1978) – амер. композитор і диригент. Працював аранжувальником в оркестрах П. Уайтмена, У. Хенді та А. Шоу.

СТІЛЛІЗ (Stills) Стівен (03.01.1945) – гітарист, клавішник, вокаліст амер. груп «Buffalo Springfield», «Crosby, Stills, Nash & Young». Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1997). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

СТІНГ (Sting), спр. Гордон Метью Самнер (02.10.1951) – англ. співак, композитор, бас-гітарист групи «Police» (1976-1984). З 1984 сольна кар'єра. Знімався в кіно. Орден Чл. Брит. імперії. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

СТІПС (Stips) Роберт Ян (04.02.1950) – клавішник нідерланд. групи «Golden Earring».

СТОК (Stock) Баррі (12.05.1979) – гітарист канад. групи «Three Days Grace».

СТОКЕР (Stocker) Уоллі (17.03.1954) – гітарист і вокаліст англ. групи «Babys».

СТОРЕНГ (Storeng) Марія Хаукас (03.08.1979) – норв. співачка.

СТОРМ (Storm) Гейл, спр. Джозефіна Овайсса Коттл (05.04.1922-27.06.2009) – амер. співачка та актриса. Знімалася в кіно.

СТОУН (Stone) Розі (21.03.1945) – піаністка і вокалістка амер. групи «Sly & the Family Stone».

СТОУН (Stone) Слай, спр. Сільвестер Стюарт (15.03.1943) – вокаліст, гітарист, клавішник, засновник амер. групи «Sly & the Family Stone». Один із зачинателів стилю фанк.

СТОУН (Stone) Фредді, спр. Фредерік Джером Стюарт (05.06.1947) – гітарист і вокаліст амер. групи «Sly & the Family Stone».

СТРАЙКЕРТ (Strykert) Рон (18.08.1957) – гітарист і вокаліст австрал. групи «Men At Work».

СТРАММЕР (Strummer) Джо, спр. Джон Грехем Меллор (21.08.1952-22.12.2002) – вокаліст і гітарист англ. групи «Clash».

СТРЕДЛІН (Stradlin) Іззі, спр. Джефрі Дін Ісбел (08.04.1962) – гітарист амер. групи «Guns'n'Roses» (1985-1991).

СТРЕЙЗАНД (Streisand) Барбра/Барбара Джоан (24.04.1942) – амер. співачка, актриса, сценаристка, режисер, продюсер, авторка пісень. Свій артист. шлях почала як маловідома бродв. співачка. Знімалася в кіно. Пр. «Греммі», «Еммі», «Тоні». Перша жінка-композитор визнана гідною пр. «Оскар». Нац. медаль США в галузі мистецтв. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

СТРЕЙНДЖ (Strange) Доби (15.11.1948) – ударник амер. групи «Little Charlie & Nightcats».

СТРЕЙНДЖ (Strange) (спр. Харрінгтон) Стів (28.05.1959) – вокаліст англ. групи «Visage».

СТРЕЙТ (Strait) Джордж Харві (18.05.1952) – амер. кантрі-співак. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

СТРОУД (Stroke) «Джез» Джемері (17.01.1958) – ударник англ. групи «Kajagoogoo».

СТУКІ (Stookey) Ноел Пол (30.11.1937) – вокаліст і гітарист амер. вок. фолк-тріо «Peter, Paul & Mary».

СТЮАРД (Steward) Роберт (03.02.1945) – амер. джаз. труба. Представник модерн-джазу, креатив. джазу.

СТЮАРД (Steward) Хербі (07.05.1926-09.08.2003) – амер. джаз. муз-нт (тенор-, альт-сакс., фл.). Представник модерн-джазу.

СТЮАРТ (Stewart) Девід «Дейв» Аллан (09.09.1952) – гітарист, клавішник, вокаліст англ. груп «Tourists» і «Eurhythmics». З поч. 1990-х сольна кар'єра (співак, продюсер, автор текстів).

СТЮАРТ (Stewart) Джон (05.09.1939-19.01.2008) – амер. співак. Починав свою кар'єру в 1950-ті як фолк-виконавець. Згодом тяжів до поп-стилю.

СТЮАРТ (Stewart) Ел (05.09.1945) – брит. фолк-співак, гітарист, композитор.

СТЮАРТ (Stewart) Ерік Майкл (20.01.1945) – вокаліст англ. групи «10 CC».

СТЮАРТ (Stewart) «Рекс» (22.02.1907-07.09.1967) – амер. джаз. труба. Представник стилю свінг.

СТЮАРТ (Stewart) Род, спр. Родерік Девід Стюарт (10.01.1945) – англ. співак, композитор, підприємець. Грав у групах «Hoochie Coochie Men», «Steampacket», «Shotgun Express», «Jeff Beck Group», «Faces». З 1970 сольна кар'єра. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1994, 2012). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

СТЮАРТ (Stewart) Хеміш (08.10.1949) – гітарист і вокаліст англ. групи «Average White Band».

СУЕТТЕНХЕМ (Swettenham) Джефф (08.03.1948) – ударник англ. групи «Grapefruit».

СУЕТТЕНХЕМ (Swettenham) Піт (24.04.1949) – гітарист англ. групи «Grapefruit».

СУЗА, Соуза (Sousa) Джон Філіп, спр. Зігфрід Окс; псевдонім Sousa складається з перших літер слів Super-Omnia-USA (Америка над усе), а також S(iegfried) O(chs) USA (06.11.1854-06.03.1932) – амер. композитор. Грав у різних оркестрах. З 1892 кер. власного бенду. Створив принципово новий тип звучання дух. анс., який за насиченістю наближався до звучання симф. оркестру. С. називали «королем маршу», які мали елементи симф. розвитку, відрізнялися поєднанням традиц. маршових ритмів із ритм. фігурами, характерних для уанстепу та регтайму. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

СУЇТ (Sweet) Даррел (16.05.1947-30.04.1999) – ударник і вокаліст шотл. групи «Nazareth».

СУМАК (Sumac) Іма, спр. Зойла Августа Імперіатрис Каваррі дель Кастильо або Емі Камус (Amy Camus; псевдонім отримала від зворотнього прочитання) (13.09.1922-01.11.2008) – перуан. співачка з унікальним діапазоном до 5 октав і здатністю співати двома голосами. Виступала з різними колективами та виконавцями. Участь у театр. постановках, знімалася в кіно.

СУХІ (Suchý) Іржи (01.10.1931) – чеськ. актор, драматург, сценарист, поет, композитор, дизайнер.

СУШОН (Souchon) Ален (27.05.1944) – франц. актор, співак, композитор, автор пісень.

СХОЛТЕН (Scholten) Тедді (11.05.1926-08.04.2010) – голл. співачка, переможниця «Євробачення-1959».

Т

ТАБРІДІ (Tubridy) Майкл (1935) – муз-нт (фл., свисток) ірланд. групи фольклор. музики «Chieftains» (1962-1979).

ТАЙІЛ (Thayil) Кім (04.09.1960) – амер. гітарист, учасник групи «Soundgarden». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ТАЙЛА (Tyła) Шон, спр. Джон Тайлер (03.08.1947) – гітарист і вокаліст англ. групи «Ducks Deluxe».

ТАЙЛЕР (Tyler) Бонні, спр. Гейнор Хопкінс (08.06.1951) – англ. співачка. Записувала саундтреки до кінофільмів.

ТАЙЛЕР (Tyler) Стів, спр. Стівен Віктор Телларіко (26.03.1948) – вокаліст амер. групи «Aerosmith».

ТАЙНЕР (Tyner) Маккой Альфред (11.12.1938) – амер. джаз. піаніст. Пр. «Греммі».

ТАЙНЕР (Tyner) Роб, спр. Роберт Дермайнер (12.12.1944-18.09.1991) – вокаліст амер. групи «Motor City Five» (MC5).

ТАКЕР (Tucker) Джим (17.10.1946) – гітарист амер. групи «Turtles».

ТАКЕР (Tucker) Майкл Томас (17.07.1947-14.02.2002) – ударник брит. групи «Sweet».

ТАКЕР (Tucker) Морін «Мо» (26.08.1944) – співачка та ударниця амер. групи «Velvet Underground».

ТАКЕР (Tucker) Софі, спр. Соня Каліш (13.01.1887-09.02.1966) – амер. співачка, актриса, комедіантка укр.-євр. походження. Знімалася в кіно.

ТАКЕР (Tucker) Таня Деніз (10.10.1958) – амер. кантрі-співачка, актриса, авторка пісень. Знімалася в кіно. Була уведена до Залу слави кантрі-музики (1993).

ТАЛІА (Thalia), спр. Аріадна Талія Соді-Міранда (26.08.1971) – мекс. співачка та актриса.

ТАЛЬ (Thal) Рон Бамблфут, спр. Рональд Джей Блюменталь (25.09.1969) – амер. муз-нт, продюсер, автор пісень, гітарист амер. групи «Guns'n'Roses».

ТАНДЕРС (Thunders) Джонні, спр. Джон Ентоні Гензале (15.07.1954-23.04.1991) – амер. співак, гітарист, учасник груп «Actress», «New York Dolls» та «Heartbreakers».

ТАРДІ (Tardy) Грегори (03.02.1966) – амер. джаз. саксофоніст.

ТАРКАН (Tarkan) Тавет-огли (17.10.1972) – турец. співак.

ТАУНЕР (Towner) Ральф (01.03.1940) – гітарист і клавішник амер. групи «Oregon».

ТАУНСЕНД (Townsend) Роб (08.04.1942) – ударник англ. групи «Family».

ТАУНСОН (Townson) Рон (20.01.1933-02.08.2001) – вокаліст амер. поп-соул-групи «5th Dimension».

ТАУНШЕНД (Townshend) Піт (19.05.1945) – гітарист, співак, композитор, мультиінструменталіст, лідер англ. групи «Who». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ТАФ (Tough) Дейв (26.04.1907-09.12.1948) – амер. джаз. барабанщик, один із найвідоміших муз-нтів чиказ. стилю. Працював із різними оркестрами.

ТВЕЙН (Twain) Шанія, спр. Еллін Регіна Едвардс (28.08.1965) – канад. кантрі-співачка та авторка пісень. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ТВИГГІ (Twiggy), спр. Леслі Хорнбі (19.09.1949) – англ. супермодель, актриса та співачка. Знімалася в кіно.

ТВИСТ (Twist) (спр. Бакл) Найджел (18.07.1958) – ударник валл. групи «Alarm».

ТВИТТІ (Twitz) Конвей, спр. Гарольд Ллойд Дженкінс (01.09.1933-05.06.1993) – амер. муз-нт стилю рокабілі.

ТЕДДЕР (Tedder) Райан Беджамін (26.06.1979) – амер. співак, автор пісень.

ТЕЙЛОР (Taylor) Біллі (24.07.1921-28.12.2010) – амер. джаз. піаніст і композитор. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

ТЕЙЛОР (Taylor) Гарі (28.11.1947) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Herd».

ТЕЙЛОР (Taylor) Граем (02.02.1954) – гітарист і клавішник англ. групи «Gryphon».

ТЕЙЛОР (Taylor) Джеймс (12.03.1948) – амер. співак, автор пісень. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2000). Пр. «Греммі». Нац. медаль США в галузі мистецтв.

ТЕЙЛОР (Taylor) Джон (20.06.1960) – бас-гітарист англ. груп «Power Station» і «Duran Duran».

ТЕЙЛОР (Taylor) Дік (28.01.1943) – гітарист англ. групи «Pretty Things».

ТЕЙЛОР (Taylor) Енді (16.02.1961) – гітарист англ. груп «Power Station» і «Duran Duran».

ТЕЙЛОР (Taylor) Зола (17.04.1934-30.04.2007) – співачка (контральто) амер. вок. групи «Platters».

ТЕЙЛОР (Taylor) Клайв (27.04.1949) – бас-гітарист, перкусіоніст англ. групи «Amen Corner».

ТЕЙЛОР (Taylor) Коко, спр. Кора Уолтон (28.09.1928-03.06.2009) – амер. блюз. співачка, «королева чиказ. блюзу». Знімалася в кіно. Пр. «Греммі».

ТЕЙЛОР (Taylor) Ларрі Лоуренс (26.06.1942) – бас-гітарист амер. групи «Canned Heat».

ТЕЙЛОР (Taylor) Мік, спр. Майкл Кевін (17.01.1949) – гітарист англ. груп «John Mayall & the Bluesbreakers» і «Rolling Stones». Був уведений до Залу слави рок-н-ролу. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ТЕЙЛОР (Taylor) Роджер (24.04.1960) – ударник англ. груп «Duran Duran» і «Arcadia».

ТЕЙЛОР (Taylor) Роджер Медоуз (26.07.1949) – ударник і вокаліст англ. групи «Queen».

ТЕЙЛОР (Taylor) Сесіл Персівал (25.03.1933) – амер. джаз. піаніст, композитор, поет, кер. анс., один із лідерів джаз. авангардизму. Співпрацював із видатними джаз. муз-нтами. Належить до числа найсмівливіших новаторів фрі-джазу, експериментував у сфері синтезу виразних засобів джаз. музики з елементами атональності, модальної організації і новітньої європ. композиційної техніки.

ТЕЙТУМ «Арт» Артур (13.10.1910-04.11.1956) – амер. джаз. піаніст (сліпий від народження).

ТЕКС (Tex) Джо, спр. Джозеф Аррінгтон-молодший (08.08.1982-13.08.1982) – амер. співак і композитор.

ТЕЛФЕР (Telfer) Ян (28.05.1948) – вокаліст і скрипаль англ. групи «Oyster Band».

ТЕМПЕСТ (Tempest) Джо (19.08.1963) – вокаліст швед. групи «Europe».

ТЕМПЛ (Temple) Ширлі Джейн (23.04.1928-10.02.2014) – амер. актриса, танцівниця, співачка. Знімалася в кіно, де багато співала. Пр. «Оскар».

ТЕННАНТ (Tennant) Ніл Френсіс (10.07.1954) – вокаліст англ. дуету «Pet Shop Boys».

ТЕНЧ (Tench) Бенмонт (07.09.1954) – клавішник амер. групи «Tom Petty & the Heartbreakers».

ТЕОДОРАКІС (Theodorákēs) Мікіс (29.07.1925) – грец. композитор та громад. діяч. Афін. консерваторія по кл. композиції (1950). Автор музики до драм. вистав, кінофільмів, пісень та танців. Лауреат різних міжнар. премій, в т.ч. Ленін. комсомолу (1967). Ленін. пр. «За укрєпление мира между народами» (1983).

ТЕПСКОТТ (Tapscott) Хорес (06.04.1934-27.02.1999) – амер. джаз. піаніст. Представник креативного джазу.

ТЕРНЕР (Turner) Айк Уістер (05.11.1931-12.12.2007) – амер. співак, гітарист, продюсер. Деякий час виступав разом із дружиною Тіною. Дует відіграв важливу роль у розвитку ритм-енд-блюзу. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1991). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ТЕРНЕР (Turner) Біг Джо, спр. Джозеф Вернон Тернер-мол. (18.05.1911-24.11.1985) – амер. блюз. співак, шоумен.

ТЕРНЕР (Turner) Мартін (01.10.1947) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Wishbone Ash».

ТЕРНЕР (Turner) Тед, спр. Девід Алан Тернер (02.08.1950) – гітарист англ. групи «Wishbone Ash».

ТЕРНЕР (Turner) Тіна, спр. Енні Мей Баллок (Буллок) (26.11.1939) – амер. співачка, актриса, авторка пісень. Деякий час виступала разом із чоловіком. Дует відіграв важливу роль у розвитку ритм-енд-блюзу. Сольну кар'єру співачки почала наприкінці 1950-х. Співпрацювала з багатьма видатними виконавцями. Виконав. манери властиві динамізм, уміння триматися на сцені, за що її прозвали «самою роботящою жінкою у шоу-бізнесі», Джеймсом Брауном у жіночому обличчі, Джаггером у спідниці, богинею з голосом сатани. Заняття хореографією і природний талант до танцю роблять її виступи на сцені винятковими. Знімалася в кіно. В 1988 установила рекорд за кількістю глядачів, що були присутні на концерті сольного виконавця (180 тис.). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (1986). Була включена до Залу слави рок-н-ролу (1991). Пр. «Греммі».

ТЕРНЕР (Turner) Фред (16.10.1943) – бас-гітарист і вокаліст канад. групи «Guess Who».

ТЕРРАНОВА (Terranova) Джо (30.01.1941) – учасник амер. вок. групи «Danny & the Juniors» (баритон).

ТЕРРІ (Terry) Кат (31.01.1946-23.01.1978) – учасник амер. джаз-рокової групи «Chicago» (гіт., вокал).

ТЕРРІ (Terry) Кларк (14.12.1920-21.02.2015) – джаз. труба, учасник різних колективів.

ТЕРТОН (Terton) Джефрі (11.03.1944) – гітарист англ. групи «Rockin' Berries».

ТІ (Thie) Джейні, спр. Джемі Тріай (17.01.1986) – англ. муз-нт, співак.

ТІББС (Tibbs) Гарі Брайан (25.01.1958) – актор, бас-гітарист англ. групи «Adam and the Ants».

ТІГАРДЕН (Teagarden) Джек «Біг Т» (20.08.1905-15.01.1964) – амер. джаз. тромбоніст, співак, кер. оркестру, представник чиказ. стилю та свінгу.

ТІГАРДЕН (Teagarden) Чарлі (19.07.1913-10.12.1984) – амер. джаз. труба, Представник традиц. джазу, стилю свінг.

ТІК (Thicke) Робін Чарльз (10.03.1977) – амер. ритм-енд-блюз. співак, автор пісень, композитор, актор.

ТІКАРАМ (Tikaram) Таніта (12.08.1969) – англ. співачка та авторка пісень.

ТІЛБРУК (Tilbrook) Глен (31.08.1957) – гітарист і вокаліст англ. групи «Squeeze».

ТІЛЛІС (Tillis) Мел, спр. Лонні Мелвін Тілліс (08.08.1932) – амер. композитор та кантрі-виконавець.

ТІЛЛІС (Tillis) Пем (24.07.1957) – амер. кантрі-поп-співачка, гітаристка та авторка пісень. Учасниця різних груп.

ТІЛЛОТСОН (Tillotson) Джонні (20.04.1939) – амер. гітарист, співак.

ТІМБАЛЕНД (Timbaland), спр. Тімоті Закарі Мослі (10.03.1972) – амер. репер, продюсер, аранжувальник, автор пісень. Пр. «Греммі».

ТІМБЕРЛЕЙК (Timberlake) Рендалл Джастін (31.01.1981) – учасник амер. групи «'N Sync». З 2001 сольна кар'єра. Знімався в кіно. Пр. «Греммі».

ТІНІ ТІМ (Tiny Tim), спр. Херберт Каурі (12.04.1932-30.11.1996) – амер. співак, композитор, муз. архіваріус.

ТІСЛТУЕЙТ (Thistlethwaite) Ентоні (31.08.1955) – муз-нт (сакс., мандоліна, бас-гіт.) англ. групи «Waterboys».

ТІТІЙО (Titiyo) Джамбалу Фелісія Джа (23.07.1967) – швед. співачка, авторка пісень.

ТІФФАНІ (Tiffany), спр. Тіффані Рене Дарвіш (02.10.1971) – амер. поп-співачка та авторка пісень.

ТОЛБОТ (Talbot) Мік (11.09.1958) – вокаліст і клавішник англ. групи «Style Council».

ТОЛЛІ (Talley) Гарі (17.08.1947) – гітарист амер. групи «Box Tops».

ТОЛЛІ (Talley) Недра (27.01.1946) – співачка амер. вок.-танц. тріо «Ronettes».

ТОЛХЕРСТ (Tolhurst) Лоренс (03.02.1959) – ударник і клавішник англ. групи «Cure».

ТОМАС (Thomas) Аллен «Папа Ді» (18.07.1931-20.08.1988) – ударник амер. групи «War».

ТОМАС (Thomas) Боб (28.07.1950) – гітарист шотл. групи «Silly Wizard».

ТОМАС (Thomas) Греді (05.01.1941) – учасник амер. вок. квінтету «Parliament» та групи «Funkadelic».

ТОМАС (Thomas) Денніс «Д.Т.» (09.02.1951) – саксофоніст (альт) амер. соул-групи «Kool & the Gang».

ТОМАС (Thomas) Ірма, спр. Ірма Лі (18.02.1941) – амер. співачка, «соул-королева Н. Орлеана».

ТОМАС (Thomas) Карла (21.12.1942) – амер. соул-співачка, «королева соул». Співпрацювала з різними виконавцями. Пр. «Pioneer Awards».

ТОМАС (Thomas) Мері (1932-1997) – учасниця амер. жіночої вок. соул-групи «Crystals».

ТОМАС (Thomas) Пітер (09.08.1954) – ударник груп «Attractions» (Англ.) і «Chilli Willi & Red Hot Peppers» (США).

ТОМАС (Thomas) Рей (29.12.1941) – вокаліст (фл., гармоніка) англ. групи «Moody Blues».

ТОМАС (Thomas) Роберт Келлі (14.02.1972) – амер. рок-муз-нт, поет-пісняр, учасник групи «Matchbox Twenty».

ТОМАС (Thomas) Рене (25.02.1927-03.01.1975) – швейцар. джаз. гітарист. Представник модерн-джазу.

ТОМАС (Thomas) Стів (10.05.1953) – ударник амер. групи «Shooting Star».

ТОМПКІНС (Tompkins) Рассел (21.03.1951) – учасник амер. групи «Stylistics».

ТОМПСОН (Thompson) Барбара Грейсі (27.07.1944) – англ. співачка, композитор, мультиінструменталістка. Учасниця різних колективів. Орден Чл. Брит. імперії.

ТОМПСОН (Thompson) Денні (1939) – амер. джаз. муз-нт (баритон-сакс., фл., гобой, фагот). Представник креативного джазу.

ТОМПСОН (Thompson) Денні Генрі Едвард (04.04.1939) – контрабасист, бас-гітарист англ. групи «Pentangle».

ТОМПСОН (Thompson) Кей (09.11.1912-02.07.1998) – амер. співачка та актриса, сценарист, аранжувальник, авторка пісень. Знімалася в кіно.

ТОМПСОН (Thompson) Лі «Кікс» (05.10.1957) – саксофоніст англ. групи «Madness».

ТОМПСОН (Thompson) Маршалл (24.08.1942) – учасник амер. групи «Chi-Lites».

ТОМПСОН (Thompson) Пол (13.05.1951) – ударник англ. групи «Roxу Music».

ТОМПСОН (Thompson) Пол Роберт Джуд Нестер (15.09.1976) – ударник англ. групи «Franz Ferdinand».

ТОМПСОН (Thompson) Ричард (03.04.1949) – англ. гітарист, співак, композитор, учасник англ. групи «Fairport Convention», дуету «Richard & Linda Thompson». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ТОПІН (Taupin) Берні (22.05.1950) – поет-пісняр, співавтор англ. співака Е. Джона.

ТОПІЧ (Торіч) Адольф, відомий і як Дадо Топіч (04.09.1949) – хорват. композитор, аранжувальник, гітарист, учасник різних рок-груп.

ТОРК (Tork) Пітер, спр. Пітер Хальстен Торкелсон (13.02.1944) – бас-гітарист, клавішник, вокаліст амер. групи «Monkees».

ТОРМЕ (Torme) Мел (13.09.1925-05.06.1999) – амер. джаз. муз-нт (вокал, ударні, ф-но), композитор. Представник стилю свінг.

ТОРН (Thorn) Трейсі (26.09.1962) – рок-поп-співачка, гітаристка та авторка пісень. Учасниця різних колективів.

ТОРНТОН (Thornton) Мелоді (28.09.1984) – амер. співачка, танцівниця, актриса, учасниця групи «Pussycat Dolls». З 2010 сольна кар'єра.

ТОРНТОН (Thornton) Уїллі Мей, «Біг Мама» (11.12.1926-25.07.1984) – амер. джаз. співачка, виконавиця (гармонія, ударні), авторка пісень. Представниця стилю блюз, традиц. джазу. Виступала з різними виконавцями та колективами. Знімалася в кіно.

ТОРНХІЛЛ (Thornhill) Лірой (07.10.1969) – учасник англ. групи «Prodigy».

ТОРОГУД (Thorogood) Джордж (31.12.1952) – амер. блюз. гітарист. Був відомий в 1970-ті виконанням чиказьких блюзів.

ТОРП (Thorpe) Тоні (20.07.1947) – гітарист англ. групи «Rubettes».

ТОРРЕНС (Torrence) Дін (10.03.1940) – амер. співак, учасник вок. дуету «Jan & Dean».

ТОРРЕС (Torres) Лоліта, спр. Беатріс Маріана Торрес (26.03.1930-14.09.2002) – аргент. актриса т-ру і кіно, співачка. Вища муз. шк. в Буенос-Айресі по кл. співу та танцю. З 1943 знімалася в кіно.

ТОРРЕС (Torres) Тіко (07.10.1953) – ударник амер. групи «Bon Jovi».

ТОСС (Thoss) Регіна (10.07.1946) – нім. співачка та радіоведуча. Консерваторія по кл. вокалу та ф-но (Цвіккау).

ТОЦЦІ (Tozzi) Умберто Антоніо (04.03.1952) – італ. співак і композитор.

ТОШ (Tosh) Пітер, спр. Уїнстон Хаберт Макінтош (19.10.1944-11.09.1987) – вокаліст ямайської вок. групи «Bob Marley & the Wailers», один із законодавців стилю регі. Був одним із перших, хто почав виконувати музику в стилі «ду-уоп».

ТОШ (Tosh) Стюарт (26.09.1951) – ударник англ. груп «10 CC», «Pilot».

ТРАВОЛТА (Travolta) Джон (18.02.1954) – кіноактор, співак. Знімався в кіно. Пр. «Золотий глобус», «Еммі».

ТРАКС (Trucks) Дерек (08.06.1979) – амер. гітарист, учасник різних груп. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ТРАПП (Trapp) Марія Аугуста фон (26.01.1905-28.03.1987) – австр. співачка.

ТРАУЕР (Trower) Робін (09.03.1945) – гітарист англ. групи «Procol Harum».

ТРЕВЕРС (Travers) Мері Еллін (09.11.1936-16.09.2009) – фолк-співачка та актриса. З 1961 учасниця амер. вок. фолк-тріо «Peter, Paul & Mary». З 1971 сольна кар'єра. Знімалася в кіно.

ТРЕВІС (Travis) Малколм (15.02.1953) – ударник амер. групи «Sugar».

ТРЕВІС (Travis) Мерл Роберт (29.11.1917-20.10.1983) – амер. кантрі- та вестерн-гітарист, поет-пісняр. Був уведений до Залу слави кантрі-музики (1977).

ТРЕВІС (Travis) Ренді, спр. Ренді Брюс Трейвік (04.05.1959) – амер. кантрі-виконавець. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ТРЕГАННА (Tregunna) Дейв (1954) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Lords of the New Church».

ТРЕНЕ (Trenet) Шарль (18.05.1913-19.02.2001) – патріарх франц. шансону, «співаючий безумець». Був визнаний одним із кращих авторів пісень у Франції.

ТРЕНТ (Trent) Джекі (06.09.1940-21.03.2015) – англ. співачка, актриса, авторка пісень.

ТРЕШЕР (Thrasher) Герхард (12.09.1934) – вокаліст амер. групи «Drifters», брат Ендрю.

ТРЕШЕР (Thrasher) Ендрю (12.09.1934) – вокаліст амер. групи «Drifters», брат Герхарда.

ТРІВАРАС (Trewaras) Піт (15.01.1959) – бас-гітарист англ. групи «Marillion».

ТРІКЕР (Tricker) Дейв Уайт (01.09.1939) – учасник амер. вок. групи «Danny & the Juniors» (тенор).

ТРІКІ (Tricky), спр. Адріан Тоус (27.01.1968) – муз-нт стилю тріп-хоп, співак, автор пісень.

ТРІСТАНО (Tristano) Ленні/Леонард Джозеф (19.03.1919-18.11.1978) – амер. джаз. піаніст і композитор.

ТРОКСЕЛЛ (Troxel) Гарі (28.11.1939) – трубаач амер. групи «Fleetwoods».

ТРОЯНО (Troiano) Домінік (17.01.1946-25.05.2005) – гітарист канад. групи «Guess Who».

ТРУХІЛЬО (Trujillo) Роберт (23.10.1964) – амер. муз-нт, бас-гітарист мекс. походження. Учасник різних колективів.

ТУББ (Tubb) Ернест Дейл (09.02.1914-06.09.1984) – амер. кантрі-виконавець і композитор.

ТУРЕ (Touré) Алі Фарка, спр. Алі Ібрагім Туре (31.10.1939-07.03.2006) – малійський співак і мультиінструменталіст. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ТУРУНЕН (Turunen) Тар'я Соїле Сусанна (17.08.1977) – фін. рок-співачка, піаністка, композитор.

ТЬЯДЕР (Tjader) Кол (Коллен) (16.07.1925-05.05.1982) – амер. джаз. муз-нт (вібрафон, ударні, перкусія), композитор. Представник модерн-джазу.

У

УАЙАТТ (Wyatt) Кімберлі Кей (04.02.1982) – амер. співачка, танцівниця, учасниця групи «Pussycat Dolls» (2003-2010).

УАЙАТТ (Wyatt) Роберт (28.01.1945) – ударник, вокаліст англ. групи «Soft Machine». Заснував муз. стиль, що поєднував авангард. музику і англ. ексцентричність.

УАЙЛД (Wylde) Закк, спр. Джеффрі Філіпп Уайлендт (14.01.1967) – амер. рок-муз-нт, гітарист-віртуоз, вокаліст, автор пісень.

УАЙЛД (Wilde) Кім, спр. Кім Сміт (18.11.1960) – англ. поп-рок-співачка, дочка Марті.

УАЙЛД (Wilde) Марті, спр. Реджиналд Леонард Сміт (15.04.1936) – англ. співак. В 1970-ті досяг успіху як автор пісень для багатьох видатних виконавців.

УАЙЛДЕР (Wilder) Алан (01.06.1959) – клавішник, гітарист, саунд-продюсер, вокаліст англ. групи «Depeche Mode» (1982-1995).

УАЙЛДХОРН (Wildhorn) Френк (29.11.1958) – амер. композитор, автор мюзиклів і пісень.

УАЙЛІ (Wylie) Піт (22.03.1958) – гітарист англ. групи «Wah! Heat».

УАЙМЕН (Wyman) Білл, спр. Уільям Джордж Перкс (24.10.1936) – бас-гітарист, вокаліст англ. групи «Rolling Stones».

УАЙНХАУЗ (Winehouse) Емі Джейд (14.09.1983-23.07.2011) – англ. співачка. Є фігура в музеї воскових фігур мадам Тюссо. Пр. «Brits-2007», «Греммі».

УАЙР (Wire) Хікі, спр. Ніколас Аллен Джонс (20.01.1969) – учасник валл. групи «Manic Street Preachers».

УАЙТ (White) Алан (14.06.1949) – ударник англ. груп «Arc», «Balls», «Yes», «Oasis», «Plastic Ono Band».

УАЙТ (White) Бакка, спр. Вашингтон Букер (12.11.1906-26.02.1977) – амер. блюз. співак, гітарист, піаніст.

УАЙТ (White) Баррі, спр. Баррі Юджин Картер (12.09.1944-04.07.2003) – амер. співак. Співпрацював із багатьма відомими виконавцями. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

УАЙТ (White) Вердін (25.07.1951) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Earth, Wind & Fire».

УАЙТ (White) Джек, спр. Джон Ентоні Гілліс (09.07.1975) – амер. гітарист, співак, автор пісень, актор, продюсер. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

УАЙТ (White) Джошуа (11.02.1915-05.09.1969) – амер. блюз. і фолк-співак.

УАЙТ (White) Кларенс (07.06.1944-14.07.1973) – амер. гітарист і співак, один із піонерів кантрі-року, учасник груп «Kentucky Colonels», «Byrds». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

УАЙТ (White) Кріс (07.03.1943) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Zombies».

УАЙТ (White) Марк (01.04.1961) – клавішник англ. групи «ABC».

УАЙТ (White) Меган Марта (10.12.1974) – ударниця амер. групи «White Stripes».

УАЙТ (White) Моріс (19.12.1941-03.02.2016) – засновник, ударник, вокаліст амер. групи «Earth, Wind & Fire».

УАЙТІНГ (Whiting) Маргарет Елеонор (22.07.1924-10.01.2011) – амер. джаз. співачка та актриса. Співпрацювала з різними виконавцями, виступи в кабаре та мюзик-холах.

УАЙТМЕН (Whiteman) Йен (18.05.1945) – клавішник, духовик (гобой, фл., кл.) англ. групи «Action».

УАЙТМЕН (Whiteman) Пол (28.03.1890-29.12.1967) – амер. скрипаль, кер. оркестру. Один із творців симфоджазу, перший виконавець «Рапсодії в блюзових тонах» Гершвіна. Свою діяльність почав скрипачем симф. оркестрів у Денвері та Сан-Франциско. В 1919 заснував у Санта-Барбарі власний оркестр, яким керував до 1940. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

УАЙТХЕД (Whitehead) Алан (24.07.1946) – ударник шотл. групи «Marmalade».

УАНДЕР (Wonder) Стіві, спр. Стівенд Джадкінс Хардеусей Морріс (13.05.1950, сліпий від народження) – амер. співак і композитор. Має незвичайні муз. здібності. Грає на багатьох муз. інструментах, є талановитим виконавцем, самотнім автором, аранжувальником і продюсером своїх платівок. Стає першим виконавцем музики «соул» і другим, після Хендрікса, негр. виконавцем попул. музики взагалі, чия творчість знайшла широкий відгук в амер. молоді незалежно від кольору шкіри. Вніс свою розмаїтість у кліше «соулу», зробивши багато чого для розвитку і популяризації цього стилю у світі. Автор музики до кінофільмів. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1989). Пр. «Греммі», «Полар Мюзик Прайз» (1999). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

УЕББ (Webb) Джиммі (15.08.1946) – амер. композитор.

УЕББ (Webb) Рой (02.10.1888-10.12.1982) – голлівуд. композитор.

УЕББ (Webb) Рой Дін (28.03.1937) – вокаліст і мандолініст амер. групи «Dillards».

УЕББЕР (Webber) Ендрю Ллойд (22.03.1948) – англ. композитор і продюсер. Автор численних мюзиклів, музики до кінофільмів, творів для симф. оркестру, пісень. Має власні продюсер. та менеджер. компанії «Really Useful Group». Орден Чл. Брит. імперії (1997). Пр. «Оскар», «Греммі».

УЕБСТЕР (Webster) Бен/Бенджамін Френсіс (27.03.1909-20.09.1973) – амер. джаз. тенор-саксофоніст.

УЕДЖВУД (Wedgwood) Майк (19.05.1950) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Curved Air».

УЕЗЕРС (Weathers) Джон (07.02.1947) – ударник англ. груп «Graham Bond Organization», «Gentle Giant».

УЕЙ (Way) Дерріл (17.12.1948) – скрипаль, вокаліст, клавішник англ. групи «Curved Air».

УЕЙКМАН (Wakeman) Рік (18.05.1949) – клавішник англ. груп «Yes» та «Strawbs». Королів. муз. акад. Участь у записах багатьох відомих муз-нтів.

УЕЙЛЕР (Wailer) Банні, спр. Невілл О'Райлі Лівінгстон (10.04.1947) – вокаліст ямайської вок. групи «Bob Marley & the Wailers».

УЕЙМАУТ (Weymouth) Тіна (Мартіна) (22.11.1950) – вокалістка, клавішниця, бас-гітаристка амер. груп «Tom Tom Club» і «Talking Heads».

УЕЙН (Wain) Девід (01.01.1958-10.05.2005) – співак групи «Metal Church».

УЕЙН (Wayne) Ліл, спр. Дуейн Майкл Картер-молодший (27.09.1982) – амер. хіп-хоп виконавець.

УЕЙНРАЙТ (Wain) Руфус (22.07.1973) – амер.-канад. співак, автор пісень.

УЕЙР (Weir) Боб/Роберт Холл (16.10.1947) – гітарист і вокаліст амер. групи «Grateful Dead».

УЕЙР (Ware) Мартін (19.05.1956) – вокаліст і клавішник англ. групи «Human League».

УЕЙТ (Waite) Джон (04.07.1954) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Babys». З 1977 у США.

УЕЙТС (Waits) Том/Томас Алан (07.12.1949) – амер. співак, композитор, кіноактор. Автор музики до кінофільмів. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2011). Пр. «Оскар» (1982).

УЕЛДЕН (Walden) Майрон (18.10.1972) – амер. альт-саксофоніст.

УЕЛК (Welk) Лоренс (11.03.1903-17.05.1992) – амер. акордеоніст і кер. оркестру.

УЕЛЛЕР (Weller) Пол (25.05.1958) – муз-нт (вокал, гіт., бас-гіт., клавіші) англ. груп «Jam» і «Style Council».

УЕЛЛІС (Wells) «Діккі» (10.06.1907-12.11.1985) – амер. джаз. тромбоніст. Представник стилю свінг.

УЕЛЛІС (Wells) Кітті, спр. Еллен М'юріель Дісон (30.08.1919-16.07.2012) – амер. кантрі-виконавиця. Учасниця групи «Deason Sisters». Була уведена до Залу слави кантрі-музики (1976). Пр. «Греммі».

УЕЛЛІС (Wells) Копі (05.02.1942-20.10.2015) – вокаліст амер. групи «Three Dog Night».

УЕЛЛІС (Wells) Мері Естер (13.05.1943-26.07.1992) – амер. співачка та композитор, одна з перших зірок фірми Мотаун. Авторка пісень.

УЕЛТІ (Welly) Рональд (01.02.1971) – ударник амер. групи «Offspring».

УЕЛЧ (Welch) Брюс (02.11.1941) – гітарист і вокаліст англ. групи «Shadows».

УЕЛЧ (Welch) Гілліан (02.10.1967) – амер. співачка (блюграс, кантрі, фолк).

УЕСТ (West) Гарі (27.07.1953) – гітарист, клавішник, вокаліст амер. групи «Shooting Star».

УЕСТ (West) Джон Р. (31.07.1939) – гітарист амер. групи «Gary Lewis & the Playboys».

УЕСТ (West) Дотті, спр. Дороті Марія Марш (11.10.1932-04.09.1991) – амер. кантрі-співачка, авторка пісень та актриса. Співпрацювала з багатьма відомими виконавцями. Знімалася в кіно. Приз «Country Music Association», пр. «Греммі» (перша жінка-виконавиця кантрі-пісень).

УЕСТ (West) Леслі, спр. Леслі Вайнштейн (22.10.1945) – гітарист і вокаліст амер. групи «Mountain». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

УЕСТ (West) Рік, спр. Ричард Уествуд (07.05.1943) – гітарист і вокаліст англ. групи «Brian Poole & the Tremeloes».

УЕСТ (West) Тоні (10.01.1938-11.11.2010) – бас-гіт. англ. групи «Searchers».

УЕСТ (West) Шеллі (23.05.1958) – амер. кантрі-співачка.

УЕСТБРУК (Westbrook) Майк (21.03.1936) – англ. джаз. муз-нт (ф-но, тр-н), композитор. Представник модерн-джазу.

УЕСТОН (Weston) Ренді (06.04.1926) – амер. джаз. піаніст, композитор. Представник модерн-джазу.

УЕТТОН (Wetton) Джон (17.07.1949) – англ. бас-гітарист, гітарист, піаніст, співак, композитор. Учасник груп «Brotherhood», «Splinter», «Asia». Здійснював і сольну діяльність.

УІВЕР (Weaver) Блю, спр. Дерек Джон Уівер (11.03.1947) – брит. сесійний муз-нт («Amen Corner», «Pet Shop Boys», «Bee Gees»).

УІДЛІН (Wiedlin) Джейн (20.05.1958) – гітаристка і вокалістка амер. жіночої групи «Go Go's».

УІЗЕРС (Withers) Білл (04.07.1938) – амер. соул-співак. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2015). Пр. «Греммі».

УІЛЕН (Wilen) Бернард «Барні» Жан (04.03.1937) – франц. джаз. тенорист-саксофоніст. Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

УІЛКОКС (Willcox) Тойя Енн (18.05.1958) – англ. співачка й актриса.

УІЛЛІС (Willis) Кріс (26.02.1969) – амер. співак і продюсер.

УІЛЛІС (Wills) Боб (06.03.1905-13.05.1975) – амер. кантрі-виконавець.

УІЛСОН (Wilson) Алан (04.07.1943-03.09.1970) – вокаліст і гітарист амер. групи «Canned Heat». Вища муз. освіта.

УІЛСОН (Wilson) Брайан Дуглас (20.06.1942) – вокаліст і бас-гітарист, композитор та аранжувальник амер. групи «Beach Boys». Пр. «Греммі».

УІЛСОН (Wilson) Денніс (04.12.1944-28.12.1983) – вокаліст і ударник амер. групи «Beach Boys».

УІЛСОН (Wilson) Джекі (09.06.1934-21.01.1984) – амер. ритм-енд-блюз. співак.

УІЛСОН (Wilson) Джон (03.12.1947) – ударник англ. груп «Them», «Stud» і «Taste».

УІЛСОН (Wilson) Енн (19.06.1951) – вокалістка і гітаристка амер.-канад. групи «Heart», сестра Ненсі. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

УІЛСОН (Wilson) Едіт, спр. Едіт Гудолл (02.09.1896-30.03.1981) – амер. блюз. співачка та актриса. Співпраця з різними виконавцями, робота на радіо, в кіно та ТБ.

УІЛСОН (Wilson) Карл (21.12.1946-08.02.1998) – вокаліст і гітарист амер. групи «Beach Boys».

УІЛСОН (Wilson) Кассандра, спр. Кассандра Марія Фаулкс (04.12.1955) – амер. джаз. співачка, авторка пісень, актриса. Співпрацювала з різними виконавцями. Пр. «Греммі».

УІЛСОН (Wilson) Мері Луїза (12.11.1931) – амер. актриса і співачка, учасниця мюзиклів. Знімалася в кіно. Пр. «Тоні».

УІЛСОН (Wilson) Мері (06.03.1944) – амер. співачка, актриса, учасниця вок. групи «Supremes». З 1977 сольна кар'єра. Знімалася в кіно.

УІЛСОН (Wilson) Ненсі Ламуре (16.03.1954) – вокалістка і гітаристка амер.-канад. групи «Heart», сестра Енн. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

УІЛСОН (Wilson) Ненсі Шуе (20.02.1937) – амер. джаз-поп-співачка. Співпрацювала з різними виконавцями. Пр. «Еммі».

УІЛСОН (Wilson) Прешіес (18.10.1957) – англ. співачка. Творч. шлях почався в Англії, куди вона переїхала з батьками з о. Ямайка (1965). Протягом п'ятих років (із 1974) працювала в анс. «Eruption», потім «Boney M». З 1981 сольна кар'єра. У виконав. манері присутні елементи регтайму, соулу, джазу, поп-музики.

УІЛСОН (Wilson) Рей (08.09.1968) – вокаліст англ. групи «Genesis».

УІЛСОН (Wilson) Рон (червень 1945-12.05.1989) – ударник і вокаліст амер. групи «Surfaris».

УІЛСОН (Wilson) Стівен Джон (03.11.1967) – вокаліст і гітарист англ. групи «Porcupine Tree».

УІЛСОН (Wilson) Тоні (08.10.1947) – бас-гітарист англ. групи «Hot Chocolate».

УІЛСОН (Wilson) Тоні (20.02.1950-10.08.2007) – англ. продюсер, радіоведучий, журналіст.

УІЛСОН (Wilson) Філіп Сенфорд (08.09.1941-25.03.1992) – амер. джаз. муз-нт (ударні, перкусія, ф-но, вібрафон). Представник фрі-джазу, креативного джазу.

УІЛЬЯМС (Williams) Алан (22.12.1950) – вокаліст і гітарист англ. групи «Rubettes».

УІЛЬЯМС (Williams) Біг Джо (16.10.1903-17.12.1982) – амер. блюз. гітарист.

УІЛЬЯМС (Williams) Ванесса (18.03.1963) – амер. ритм-енд-блюз. співачка та актриса. Знімалася в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

УІЛЬЯМС (Williams) Веста (01.12.1957-22.09.2011) – амер. актриса та співачка стилів R&B і хіп-хоп.

УІЛЬЯМС (Williams) Джон Таунер (08.02.1932) – амер. композитор і диригент, один із найуспішніших кіно-композиторів в історії («Челюсти», «Індіана Джонс: В пошуках утраченого ковчега», «Список Шиндлера», «Парк юрського періода», «Звездные войны», «Гаррі Поттер» та баг. ін.). Пр. «Оскар», «Золотий глобус», «Еммі», «Греммі» та ін.

УІЛЬЯМС (Williams) Джейкі Лу (15.02.1957) – амер. гітарист. Співпраця з О. Осборном.

УІЛЬЯМС (Williams) Джон (24.04.1941) – гітарист англ. групи «Sky».

УІЛЬЯМС (Williams) Енді, спр. Ховард Ендрю Уільямс (03.12.1927-25.09.2012) – амер. співак. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

УІЛЬЯМС (Williams) Кліфф (14.12.1949) – бас-гітарист австрал. групи «AC/DC».

УІЛЬЯМС (Williams) Ламар (14.01.1949-21.01.1983) – бас-гітарист амер. груп «Sea level» та «Allman Brothers Band».

УІЛЬЯМС (Williams) Ларрі (10.05.1935-02.01.1980) – амер. піаніст, композитор, співак.

УІЛЬЯМС (Williams) Ліл'Ед (08.04.1955) – амер. блюз. гітарист і співак.

УІЛЬЯМС (Williams) Люсінда (26.01.1953) – амер. фолк-співачка, гітаристка та авторка пісень. Пр. «Греммі».

УІЛЬЯМС (Williams) Майлан (29.03.1949) – клавішник амер. групи «Commodores».

УІЛЬЯМС (Williams) Марс (28.05.1955) – джаз. саксофоніст, учасник англ. групи «The Psychedelic Furs».

УІЛЬЯМС (Williams) Мейзі Урсула (25.03.1951) – співачка, модель, танцівниця, учасниця нім. групи «Boney M».

УІЛЬЯМС (Williams) Мері Лу (08.05.1910-28.05.1981) – амер. джаз. піаністка, композитор, аранжувальниця.

УІЛЬЯМС (Williams) Меріон (29.08.1927-02.07.1994) – амер. госпел-співачка та виконавиця на клавіш. інструментах.

УІЛЬЯМС (Williams) Мішель Тенітра (23.07.1980) – амер. співачка, авторка пісень, продюсер, актриса. Учасниця групи «Destiny's Child» (2000-2006).

УІЛЬЯМС (Williams) (спр. Майлс) Отіс (30.10.1941) – співак амер. вок. групи «Temptations».

УІЛЬЯМС (Williams) Пол (02.07.1939-17.08.1973) – співак амер. вок. групи «Temptations».

УІЛЬЯМС (Williams) Робі/Роберт (13.02.1974) – учасник англ. групи «Take That» (1990-1995), згодом сольна кар'єра. Є фігура в музеї воскових фігур мадам Тюссо. Лауреат численних премій (MTV European Music Awards, Brit Awards).

УІЛЬЯМС (Williams) Тоні (05.04.1928-14.08.1992) – співак (тенор) амер. вок. групи «Platters». З 1961 сольна кар'єра.

УІЛЬЯМС (Williams) Тоні (12.12.1945-23.02.1997) – амер. джаз. барабанщик, композитор. Представник модерн-джазу.

УІЛЬЯМС (Williams) Хенк, спр. Хайрем Кінг Уільямс (17.09.1923-01.01.1953) – амер. кантрі-виконавець. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

УІЛЬЯМС (Williams) Хенк-молодший, спр. Рендолл Хенк Уільямс (26.05.1949) – амер. кантрі-виконавець, син Хенка.

УІЛЬЯМСОН (Williamson) Джон Лі «Сонні Бой» (30.03.1914-01.06.1948) – амер. муз.-нт. Справив великий вплив на ритм-енд-блюз.

УІЛЬЯМСОН (Williamson) Робін (24.11.1943) – англ. мультиінструменталіст, учасник англ. групи «Incredible String Band» (1999-2003).

УІНВУД (Winwood) Маф (15.06.1943) – бас-гітарист англ. групи «Spencer Davis Group».

УІНВУД (Winwood) Стів Лоуренс (12.05.1948) – англ. співак, композитор, мультиінструменталіст, учасник англ. груп «Spencer Davis Group», «Traffic» і «Blind Faith». З 1974 сольна кар'єра.

УІНЕТТ (Wynette) Таммі, спр. Вірджинія Вінетт Пью (05.05.1942-06.04.1998) – амер. кантрі-виконавиця та авторка пісень. Мала призвисько «перша леді кантрі-музики». Знімалася в кіно.

УІНСТОН (Winston) Джиммі, спр. Джеймс Ленгвіт (20.04.1945) – клавішник і вокаліст англ. групи «Small Faces».

УІНТЕР (Winter) Джонні, спр. Джон Доусон Вінтер (23.02.1944-16.07.2014) – амер. блюз. гітарист, вокаліст, брат Едгара, один із кращих білих блюз-рокерів Америки. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

УІНТЕР (Winter) Едгар Холланд (28.12.1946) – амер. вокаліст, клавішник, саксофоніст, брат Джонні.

УІНТЕР (Winter) Курт (02.04.1946-14.12.1997) – гітарист канад. групи «Guess Who».

УІНТЕР (Winter) Пол (31.08.1939) – амер. саксофоніст. Чиказький ун-т. У творах поєднує музику із живими звуками природи.

УІНФІЛД (Winfield) Чак (05.02.1943) – трубоч амер. групи «Blood, Sweat & Tears».

УІТБРЕД (Wheatbread) Пол (08.02.1946) – ударник амер. групи «Gary Puckett & the Union Gap».

УІТЕМ (Withem) Гарі «Мата» (22.08.1946) – клавішник амер. групи «Gary Puckett & the Union Gap».

УІТМЕН (Whitman) Слім, спр. Отіс Дьюї Уйтмен (20.01.1923-19.06.2013) – амер. кантрі-виконавець і автор пісень.

УІТНІ (Whitney) Чарлі (24.06.1944) – гітарист англ. групи «Family».

УІТСТРОУ (Wheatstraw) Піті, спр. Уільям Банч (21.12.1902-21.12.1941) – амер. блюз. співак.

УІТУЕМ (Whitwam) Баррі «Бін» (21.07.1946) – ударник і вокаліст англ. групи «Herman's Hermits».

УІТФОРД (Whitford) Бред (23.02.1952) – гітарист амер. групи «Aerosmith».

УЛЬВАЕУС (Ulvaeus) Бьорн Крістіан (25.04.1945) – гітарист і співак швед. квартету «ABBA» (1972-1982), групи «Hootenanny Singers» (1961-1974).

УЛЬМАН (Ullman) Трейсі (30.12.1959) – англ. співачка та комедійна актриса. Знімалася в кіно.

УЛЬРІХ (Ulrich) Ларс (26.12.1963) – ударник амер. групи «Metallica».

УЛЬССОН (Olsson) Енн-Маргрет (28.04.1941) – амер. актриса, співачка та танцівниця швед. походження.

УНРУХ (Unruh) Н.У., спр. Ендрю Чьюді (09.06.1957) – учасник нім. групи «Einsturzende Neubauten».

УОКЕР (Walker) Гарі, спр. Гарі Лідс (03.09.1944) – вокаліст і ударник амер. тріо «Walker Brothers».

УОКЕР (Walker) Грег Т. (08.07.1951) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Blackfoot».

УОКЕР (Walker) Девід (12.05.1943) – муз.-нт (акордеон, клавішні) амер. групи «Gary Lewis & the Playboys».

УОКЕР (Walker) Джеррі Джефф (16.03.1942) – амер. кантрі-фолк-співак.

УОКЕР (Walker) Джон, спр. Джон Маус (12.11.1943-07.05.2011) – вокаліст і гітарист амер. тріо «Walker Brothers».

УОКЕР (Walker) Джуніор, спр. Отрі Де Уолт II (14.06.1931-23.11.1995) – учасник амер. групи «Junior Walker & the All-Stars».

УОКЕР (Walker) Скотт, спр. Ноел Скотт Інгл (09.01.1943) – вокаліст і бас-гітарист амер. тріо «Walker Brothers».

УОКЕР (Walker) Ті-Боун, спр. Аарон Тібо Уокер (28.05.1910-16.03.1971) – амер. гітарист. Перший блюзмен, який звернувся до електрогітари і манера якого вплинула на формування багатьох гітаристів. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

УОЛДРОН (Waldron) Мел/Малколм Ерл (16.08.1925-02.12.2002) – амер. джаз. піаніст, аранжувальник, композитор. Представник модерн-джазу.

УОЛКОТТ (Walcott) Колін (24.04.1945-08.11.1984) – муз.-нт (ситар, табла) амер. групи «Oregon».

УОЛЛІЕР (Waller) Гордон (04.06.1945) – вокаліст і гітарист англ. дуету «Peter & Gordon».

УОЛЛІЕР (Waller) Томас Райт «Фетс» (21.05.1904-15.12.1943) – амер. джаз. піаніст, співак, композитор. В 1920-ті акомпанував блюз. співачкам. Виступав з оркестрами, працював у різних клубах, ансамблях, на радіостанції. Один із головних представників гарлем. фортеп. страйд-стилю. Автор вок. та інстр. композицій, музики до театр. вистав.

УОЛЛІЕС (Wallace) Білл (18.05.1949) – бас-гітарист і вокаліст канад. групи «Guess Who».

УОЛЛІНДЖЕР (Wallinger) Карл (19.10.1957) – клавішник, ударник, вокаліст англ. групи «Waterboys».

УОЛМСЛІ (Walmsley) Стів (1949) – бас-гітарист амер. групи «Lemon Pipers».

УОЛІСТ (Walst) Бредлі «Бред» (16.02.1977) – бас-гітарист канад. групи «Three Days Grace», брат Метью.

УОЛІСТ (Walst) Метью «Метт» (28.12.1982) – вокаліст, гітарист, учасник канад. груп «My Darkest Days», «Three Days Grace», брат Бредлі.

УОЛІСТЕНХОЛМ (Wolstenholme) Стюарт «Вуллі» (15.04.1947-13.12.2010) – клавішник і вокаліст англ. групи «Barclay James Harvest».

УОЛТЕР (Walter) Літл, спр. Джейкобс Маріон Уолтер (01.05.1930-15.02.1968) – амер. блюзмен, співак і виконавець на губній гармонії, один із лідерів чикаг. блюзу. Справив великий вплив на його формування. Автор блюз. стандартів. Був уведений до Залу слави засновників блюзу (1980).

УОЛТЦ (Waltz) Чарльз (27.01.1958) – клавішник, скрипаль, вокаліст амер. групи «Shooting Star».

УОЛШ (Walsh) Джо (20.11.1947) – гітарист і вокаліст амер. групи «Eagles». Допомагав у записах багатьом муз-нтам. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

УОМАК (Womack) Боббі/Роберт Двейн (04.03.1944-27.06.2014) – амер. співак, гітарист, композитор, учасник групи «Womack Brothers». Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (2009).

УОРВІК (Warwick) Дайон Марія (12.12.1940) – амер. соул-співачка. Виступати починала як піаністка. Співпрацювала з багатьма відомими виконавцями, була сесійною та бек-вокалісткою. Пр. «Греммі».

УОРВІК (Warwick) Клінт (25.06.1940-15.05.2004) – бас-гітарист англ. групи «Moody Blues».

УОРД (Ward) Алан (12.12.1945) – гітарист англ. групи «Honeycombs».

УОРД (Ward) Білл (Уільям Томас) (05.05.1948) – ударник англ. групи «Black Sabbath» (до 1986).

УОРД (Ward) Енді (28.09.1952) – ударник англ. групи «Camel».

УОРД (Ward) Клара (21.04.1924-16.01.1973) – амер. джаз. співачка, представниця музики госпел, стилю свінг. Виступала у складі власного ансамблю «Clara Ward Singers».

УОРКМЕН (Workman) Реджі (26.06.1937) – амер. джаз. контрабасист. Представник модерн-, фрі-джазу.

УОРН (Warne) Баз (25.03.1964) – співак і гітарист англ. групи «Stranglers».

УОРНЕР (Warner) Франк (05.04.1903-27.02.1978) – амер. виконавець на гітарі та банджо.

УОРРЕЛЛ (Worrell) Бернард (19.04.1944-24.06.2016) – клавішник амер. групи «Funkadelic».

УОРХОЛ (Warhol) Енді, спр. Ендрю Варгола (08.08.1928-22.02.1987) – амер. режисер, продюсер, художник, кіноактор, письменник, один із засновників поп-культури.

УОТЕРС (Waters) Бенні (23.01.1902-11.08.1998) – амер. джаз. муз-нт (кл., сакс.). Представник стилю свінг.

УОТЕРС (Waters) Етель, спр. Етель Говард (31.10.1896-01.09.1977) – амер. співачка. Співпрацювала з багатьма відомими виконавцями. Участь у різних телешоу, бродв. постановках. Знімалася в кіно.

УОТЕРС (Waters) Мадді, спр. Маккінлі Моргенфілд (04.04.1915-30.04.1983) – гітарист, співак, композитор, один із «батьків» ритм-енд-блюзу. Заклав основи техніки гри на електрогітарі. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

УОТЕРС (Waters) Патті (11.03.1946) – амер. джаз. співачка. Представниця фрі-джазу.

УОТЕРС (Waters) Роджер (06.09.1944) – бас-гітарист, вокаліст, один із засновників англ. групи «Pink Floyd». З 1983 сольна кар'єра.

УОТЛІ (Watley) Джоді (30.01.1961) – вокаліст амер. групи «Shalamar».

УОТРОУЗ (Watrous) Уільям Рассел (08.06.1939) – амер. джаз. тробоніст.

УОТС (Watts) Пітер «Оверенд» (13.05.1947-22.01.2017) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Mott the Hoople».

УОТС (Watts) Чарлі, спр. Чарльз Роберт Уотс (02.06.1941) – ударник англ. групи «Rolling Stones».

УОТСОН (Watson) «Дік» Айворі (18.07.1909-04.11.1969) – вокаліст і гітарист амер. вок. групи «Ink Spots».

УОТСОН (Watson) Брюс (11.03.1961) – гітарист англ. групи «Big Country».

УОТСОН (Watson) Джонні «Гітара» (03.02.1935-17.05.1996) – амер. гітарист, композитор, співак.

УОТСОН (Watson) Док, спр. Артель Уотсон (03.03.1923-29.05.2012) – амер. гітарист, співак, композитор, виконавець блюграса, фолка, кантрі, блюза та госпела. Пр. «Греммі».

УОТТ (Watt) Бен (06.12.1962) – вокаліст, клавішник, гітарист англ. джаз-поп-дуету «Everything but the Girl».

УТСЕЛ (Whetsel) Артур (22.02.1905-01.05.1940) – амер. джаз. трубач, учасник оркестру Д. Еллінгтона.

ФАБІАН (Fabian), спр. Бонапарте Фабіано Форте (06.02.1943) – амер. співак. Знімався в кіно.

ФАБІАН (Fabian) Лара, спр. Лара Крокарт (09.01.1970) – бельг. співачка та авторка пісень. Бельг. королівська консерваторія по кл. вокалу. Після закінчення переїхала до Канади, де заснувала власні студію звукозапису та видавничу компанію. Виконує пісні різними мовами.

ФАВОРС (Favors) Малачи (22.08.1927-30.01.2004) – амер. джаз. муз-нт (к-б, бас-гіт., перкашн, банджо, ситар, цитра). Представник креативного джазу.

ФАДДС (Faddis) Джон (24.07.1953) – амер. джаз. трубоч. Представник стилів свінг, модерн-джазу, креативного джазу.

ФАЙЛАН (Filan) Шейн Стівен (05.07.1979) – співак, учасник ірланд. групи «Westlife». Згодом сольна кар'єра.

ФАЙР (Phair) Ліз, спр. Елізабет Кларк (17.04.1967) – амер. співачка та авторка пісень.

ФАЛЬКО (Falco), спр. Йоганн Ганс Хользел (19.02.1957-06.02.1998) – австр. співак і актор.

ФАЛЬТСКОГ (Faltskog) Агнета «Анна» (05.04.1950) – швед. співачка. Професіональну кар'єру починала в танц. оркестрі. Згодом учасниця швед. квартету «АВВА». Після розпаду групи (1982) сольна кар'єра.

ФАРЕНКРОГ-ПЕТЕРСЕН (Fahrenkrog-Petersen) Йорн-Уве (10.03.1960) – нім. клавішник і композитор, учасник анс. «Nena» (1981-1987).

ФАРІАН (Farian) Френк, спр. Франц Ройтер (18.07.1941) – нім. співак, композитор, аранжувальник, продюсер анс. «Boney M» (з 1976), дуету «Milli Vanilli».

ФАРЛОУ (Farlowe) Кріс, спр. Джон Генрі Дейтон (13.10.1940) – англ. гітарист, співак, композитор.

ФАРМЕР (Farmer) Мілен, спр. Марі-Хелен Готьє (12.09.1961) – франц. співачка, актриса та поетеса.

ФАРНДОМ (Farndom) Піт (02.06.1952-14.04.1983) – бас-гітарист англ. групи «Pretenders».

ФАРНЕР (Farner) Марк (29.09.1948) – гітарист, вокаліст, клавішник амер. групи «Grand Funk (Railroad)».

ФАРРЕЛІ (Farrell) Боббі Альфонсо (06.10.1949-30.12.2010) – танцівник, діджей, бек-вокаліст нім. групи «Boney M» (всі вок. партії за нього співав Ф. Фаріан).

ФАРРЕЛІ (Farrell) Девід Майкл (08.02.1977) – бас-гітарист амер. групи «Linkin Park».

ФАРРЕЛІ (Farrell) Перрі, спр. Перець Берштейн (29.03.1959) – амер. співак, фундатор декількох груп.

ФЕІ (Fahey) Джон (28.02.1939-22.02.2001) – амер. гітарист. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ФЕЙ (Faye) Еліс (05.05.1915-09.05.1998) – амер. співачка та актриса. Знімалася в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ФЕЙ (Fay) Мартін (19.09.1936-14.11.2012) – муз-нт (скрипка) ірланд. групи фольклор. музики «Chieftains».

ФЕЙГЕН (Fagen) Доналд (10.01.1948) – клавішник і вокаліст амер. групи «Steely Dan».

ФЕЙМ (Fame) Джордж, спр. Клайв Пауелл (26.06.1943) – англ. джаз. муз-нт (вокал, ф-но, орган) і композитор. Представник модерн-джазу.

ФЕЙТ (Faith) Адам, спр. Теренс Нелхамс (23.06.1940-08.03.2003) – англ. співак, кіноактор, продюсер.

ФЕЙТ (Faith) Персі (07.04.1908-09.02.1976) – амер. муз-нт, композитор, кер. оркестру. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ФЕЙТФУЛЛ (Faithfull) Маріанна Евелін Габріел (29.12.1946) – англ. співачка, актриса та авторка пісень. Знімалася в кіно.

ФЕЙХІ (Fahey) Шивон (10.09.1958) – співачка англ. груп «Bananarama», «Shakespears Sister».

ФЕЛДЕР (Felder) Доналд (21.09.1947) – гітарист і вокаліст амер. групи «Eagles».

ФЕЛДЕР (Felder) Уілтон (31.08.1940-27.09.2015) – саксофоніст амер. групи «Crusaders».

ФЕЛІСІАНО (Feliciano) Хосе Монсерат (10.09.1945, сліпий від народження) – амер. співак, гітарист, композитор. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ФЕНДЕР (Fender) Лео (10.08.1909-21.03.1991) – гітарний майстер, засновник фірми «Fender».

ФЕНСІ (Fancy), спр. Манфред Алоїс Зегіт (07.07.1946) – нім. співак, представник диско-музики.

ФЕНТОН Ш. – див. *Стардаст А.*

ФЕРГІ (Fergie), спр. Стейсі Енн Фергюсон (27.03.1975) – амер. співачка, актриса та дизайнер. Пр. «Греммі».

ФЕРГЮСОН (Ferguson) Джей (10.05.1947) – вокаліст амер. групи «Spirit».

ФЕРГЮСОН (Ferguson) Дуг (04.04.1947) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Camel».

ФЕРГЮСОН (Ferguson) Ларрі (14.04.1948) – клавішник англ. групи «Hot Chocolate».

ФЕРЕЙ (Furay) Річі (09.05.1944) – гітарист і вокаліст амер. груп «Buffalo Springfield», «Poco» і «Southern-Hillman-Furay Band».

ФЕРЛІ (Fairley) Пет (14.04.1946) – гітарист шотл. групи «Marmalade».

ФЕРНАНДЕЗ (Fernandez) Патрік (06.04.1952) – франц. співак.

ФЕРНАНДЕС (Fernández) Маноло (29.09.1942-20.05.1968) – клавішник ісп. групи «Los Bravos».

ФЕРРА (Ferrat) Жан, спр. Жан Тенебаум (26.12.1930-13.03.2010) – франц. співак, поет-пісняр і композитор.

ФЕРРЕРІ (Ferrerі) Джузі (17.04.1979) – італ. співачка. Муз. пр. Італії.

ФЕРРІ (Ferry) Брайан (26.09.1945) – композитор, вокаліст, клавішник англ. групи «Roxу Music» (1971-2011).

ФЕРРО (Ferro) Тіціано (21.02.1980) – італ. співак, композитор, автор пісень.

ФІГЕЙРЕДО (Figueiredo) Кевін (27.02.1975) – ударник поп-рок-квартету «Extreme».

ФІЛДЕР (Fielder) Джим (04.10.1947) – бас-гітарист амер. групи «Buffalo Springfield». Працював і в амер. групі «Blood, Sweat & Tears».

ФІЛДС (Fields) Грейсі, спр. Грейс Стенсфілд (09.01.1898-27.09.1979) – англ. співачка та актриса. Участь у мюзиклах, знімалася в кіно.

ФІЛЛІПС (Phillips) Берр (27.10.1934) – амер. джаз. контрабасист. Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

ФІЛЛІПС (Phillips) Джон (30.08.1935-18.03.2001) – гітарист і вокаліст амер. групи «Mamas and Papas». Ун-т Дж. Вашингтона. Записував сольні альбоми.

ФІЛЛІПС (Phillips) Ентоні (23.12.1951) – гітарист і вокаліст англ. груп «Genesis», «Anon».

ФІЛЛІПС (Phillips) Естер, спр. Естер Май Джонс (23.12.1935-07.08.1984) – амер. співачка та мультиінструменталістка, одна із перших зірок жіночого ритм-енд-блюзу. Співпраця з різними колективами.

ФІЛЛІПС (Phillips) Маккензі (10.11.1959) – амер. актриса та співачка, дочка Джона. Співала у групі «Mamas and Papas». Участь у телепрограмах, знімалася в кіно.

ФІЛЛІПС (Phillips) Мішель (04.06.1944) – амер. співачка, актриса, авторка пісень, дружина Джона. Співала у групі «Mamas and Papas».

ФІЛЛІПС (Phillips) Рей, спр. Рамон Джон Філліпс (01.03.1949) – вокаліст англ. груп «Budgie», «Nashville Teens».

ФІЛЛІПС (Phillips) Саймон (06.02.1957) – брит. рок-барабанщик, учасник групи «Toto», сесійний муз-нт.

ФІЛЛІПС (Phillips) Сем (05.01.1923-30.07.2003) – амер. продюсер, звукооператор, власник студії звукозапису в Мемфісі. Був першовідкривачем багатьох зірок рок-н-ролу. В 1951 він улаштував власну фірму «Sun Records».

ФІЛЛІПС (Phillips) Сем, спр. Леслі Філліпс (28.01.1962) – амер. співачка та авторка пісень. Знімалася в кіно.

ФІЛЛІПС (Phillips) Фліп (26.03.1915-17.08.2001) – амер. джаз. саксофоніст-тенорист, кларнетист. Представник стилю свінг.

ФІЛЛІПС (Phillips) Чінна (12.02.1968) – амер. співачка та актриса, дочка Джона. Учасниця різних колективів, із сер. 1990-х сольна кар'єра.

ФІНГЕРС (Fingers) Джонні (10.09.1956) – клавішник англ. групи «Boomtown Rats».

ФІНК (Finck) Робін (07.11.1971) – гітарист амер. груп «Guns'n'Roses» і «Nine Inch Nails».

ФІНН (Finn) Тім (25.06.1952) – вокаліст і клавішник новозеланд. групи «Split Enz».

ФІНЧ Ричард (25.01.1954) – бас-гітарист амер. групи «KC & the Sunshine Band».

ФІЦДЖЕРАЛЬД (Fitzgerald) Елла Джейн (25.04.1918-15.06.1996) – амер. джаз. співачка, почесний д-р Гарвард. ун-ту. У 1934 стає солісткою оркестру Ч. Уебба «Savoy Ballroom». До 1941 р. очолювала цей колектив, ставши однією з перших жінок-керівників. Записала бл. 20 довгограючих дисків, де було все краще, створене плеядою найкрупніших амер. композиторів ХХ ст., що працювали у жанрі попул. пісні. Виступала з багатьма видатними джаз. муз-нтами та колективами. З Армстронгом інтерпретувала оперу Д. Гершвіна «Поргі і Бесс», що дотепер є неперевершеним. Її з повною підставою називають «першою леді джазу». Мала виняткові природні вок. дані. Спираючись на джерела негр. нар. мистецтва, створила оригінальний тип джаз. співу – «скет», де голос її звучить як муз. інструмент, довівши цей стиль до досконалості. Володіла даром імпровізації. Автор пісень. Знімалася в кіно. Пр. «Chevalier des arts et letters». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ФІШ (Fish) – див. *Дік Д.*

ФІШ (Fish) Кліфф (13.08.1949) – бас-гітарист англ. групи «Paper Lace».

ФІШЕР (Fisher) Едді, спр. Едвін Джек Фішер (10.08.1928-22.09.2010) – амер. співак. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ФІШЕР (Fischer) Йорг (04.07.1957) – гітарист нім. групи «Accept».

ФІШЕР (Fisher) Карл (27.12.1935) – учасник амер. вок. групи «Vibrations».

ФІШЕР (Fisher) Меттью (07.03.1946) – клавішник англ. групи «Procol Harum».

ФІШЕР (Fisher) Роджер (14.02.1950) – гітарист канад. групи «Vibrations».

ФІШЕР-ДІСКАУ (Fischer-Dieskau) Дітріх (28.05.1925-18.05.2012) – нім. співак, почесний д-р академій музики в Лондоні (1972) та Стокгольмі (1972). Вища муз. шк. (Берлін). Лауреат пісенних конкурсів.

ФЛЕК (Flack) Роберта (02.02.1937) – амер. соул-співачка, піаністка та композитор. Вашингтон. консерваторія. Співпрацювала з багатьма відомими виконавцями. Її пісні звучать в кінофільмах. Пр. «Греммі».

ФЛЕММ (Flamme) Девід Ла (05.04.1941) – вокаліст і скрипаль амер. групи «It's A Beautiful Day». У першій пол. 1960-х грав класич. репертуар у симф. оркестрах і джаз із конц. анс. Джона Хенді. В групі грав на спец. п'ятиструнній скрипці зі звукознімачем.

ФЛЕТЧЕР (Fletcher) Ендрю «Енді» (08.07.1962) – вокаліст і бас-гітарист англ. групи «Depeche Mode».

ФЛІ (Flea), спр. Майкл Пітер Балзарі (16.10.1962) – бас-гітарист амер. групи «Red Hot Chilly Peppers».

ФЛІНН (Flynn) Ніл (27.05.1958) – учасник групи «Crowded House».

ФЛІНТ (Flint) Хью (15.03.1940) – ударник англ. груп «McGuinness – Flint», «John Mayall's Bluesbreakers», «Blues Band».

ФЛІТ (Fleet) Гордон «Сноуї» (16.08.1946) – ударник австрал. групи «Easybeats».

ФЛІТВУД (Fleetwood) Мік, спр. Майкл Джон Келлс Флітвуд (24.06.1947) – ударник англ. груп «Fleetwood Mac», «John Mayall's Bluesbreakers», «Grap» та ін.

ФЛОЙД (Floyd) Едді (25.06.1937) – амер. співак і композитор.

ФОГЕРТІ (Fogerty) Джон Кемерон (28.05.1945) – учасник (гіт., вокал, гармоніка, сакс., клавішні) амер. групи «Creedence Clearwater Revival». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ФОГЕРТІ (Fogerty) Том (09.11.1941-06.09.1990) – гітарист і вокаліст амер. групи «Creedence Clearwater Revival».

ФОКС (Fox) Джим (24.08.1947) – барабанщик амер. групи «Outsiders».

ФОКС (Fox) Марк «Ілфорд» (13.02.1958) – вокаліст і перкусіоніст англ. групи «Haircut 100».

ФОКС (Fox) Саманта Карен (15.04.1966) – англ. співачка та композитор. З 1990 живе і працює в США. Знімалася в кіно.

ФОКСТОН (Foxton) Брюс (01.09.1955) – вокаліст і бас-гітарист англ. групи «Jam».

ФОЛКНЕР (Faulkner) Ерік (21.10.1955) – гітарист шотл. групи «Bay city rollers».

ФОЛКНЕР (Faulkner) Ньютон (11.01.1985) – англ. гітарист і співак. Акад. сучасн. музики по кл. гітарі (2003).

ФОЛБІ (Fogli) Пікардо (21.10.1947) – італ. співак, автор пісень. Співав у різних ансамблях. З 1973 сольна кар'єра. Лауреат пісенних конкурсів.

ФОНТАНА (Fontana) Уейн, спр. Глін Елліс (28.10.1945) – англ. співак.

ФОРД (Ford) Ден, спр. Томас Макаліс (05.09.1946) – вокаліст шотл. групи «Marmalade».

ФОРД (Ford) Літа, спр. Розанна Форд (23.09.1959) – амер. хард-рокова гітаристка, співачка, авторка пісень. Була учасницею стартового складу першої в історії хард-року амер. жіночої групи «Runaways». З 1979 сольна кар'єра.

ФОРД (Ford) Перрі, спр. Брайан Пью (30.12.1940) – гітарист англ. групи «Ivy League».

ФОРЕСТ (Forest) Еммілі Шарлотта-Вікторія де (28.02.1993) – дат. співачка, лауреат пісенних конкурсів, переможниця «Євробачення-2013».

ФОРМАН (Voormann) Клаус (29.04.1938) – нім. художник, продюсер, сесійний муз-нт, бас-гітарист групи «Manfred Mann». Створював графічні роботи для оформлення записів багатьох груп («Beatles», «Bee Gees», «Wet Wet Wet» та ін.). Пр. «Греммі».

ФОРМЕН (Foreman) Кріс (08.08.1958) – гітарист англ. групи «Madness».

ФОРССІ (Forssi) Кенні/Кен Реймонд (30.03.1943-05.01.1998) – бас-гітарист амер. груп «Love» та «Surfaris».

ФОРТУС (Fortus) Ричард (17.11.1966) – гітарист, учасник амер. груп «Thin Lizzy», «Guns'n'Roses» (з 2001).

ФОРЧУН (Fortune) Корнеліус «Сонні» (19.05.1939) – амер. джаз. муз-нт (альт-, сопрано-сакс., фл.). Представник креативного джазу, стилю ф'южн.

ФОССЕН (Vossen) Альберт (22.05.1910-10.08.1971) – нім. естр. акордеоніст. Муз. ін-т по кл. ф-но (Кельн). На поч. 1930-х засвоює акордеон і починає конц. діяльність. Автор музики до кінофільмів.

ФОССЕН (Fossen) Стів (15.11.1949) – бас-гітарист канад. групи «Heart».

ФОСТЕР (Foster) Девід (01.11.1949) – канад. співак і клавішник, муз. продюсер. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ФОСТЕР (Foster) Джордж «Попс» (19.05.1892-30.10.1969) – амер. джаз. контрабасист. Представник традиц. джазу.

ФОСТЕР (Foster) Стівен Коллінс (04.07.1826-13.01.1864) – амер. композитор, автор пісень.

ФОСТЕР (Foster) Френк Бенджамін (23.09.1928-26.07.2011) – амер. джаз. саксофоніст-тенорист, композитор, аранжувальник. Представник модерн-джазу.

ФРАЙ (Fry) Мартін (09.03.1958) – англ. співак і композитор, засновник англ. групи «ABC». Шеффілд. ун-т.

ФРАЙБЕРГ (Freiberg) Девід (24.08.1938) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Quicksilver Messenger Service».

ФРАНК (Phranc), спр. Сюзан Готтліб (28.08.1957) – амер. фолк-співачка, гітаристка, авторка пісень. Співпрацювала з різними групами та виконавцями. З 1985 сольна кар'єра.

ФРАНКЛІН (Franklin) Арета (25.03.1942) – одна з найкращих амер. соул-співачок, сестра Ерми та Каролін. Отримала назви «Королева соул» та «Леді соул» в Європі та США. З 1980-х набула репутації гранд-дами поп-музики. Співпрацювала з багатьма відомими виконавцями. Знімалася в кіно. Була включена до Залу слави рок-н-ролу (1987, перша із жінок). Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

ФРАНКЛІН (Franklin) Ерма (13.03.1938-07.09.2002) – соул-співачка, сестра Арети та Каролін.

ФРАНКЛІН (Franklin) Каролін (13.05.1944-25.04.1988) – співачка та авторка пісень, сестра Арети та Ерми. Була не тільки бек-співачкою Арети, а й авторкою пісень.

ФРАНКЛІН (Franklin) Мелвін, спр. Девід Інглиш (12.10.1942-23.02.1995) – співак амер. вок. групи «Temptations».

ФРАНСУА (François) Клод «Клокло» (01.02.1939-11.03.1978) – франц. автор-виконавець. У Парижі його ім'ям названа площа.

ФРАНЦ (Frantz) Кріс (Крістофер) Чарлтон (08.05.1951) – ударник амер. груп «Talking Heads» і «Tom Tom Club».

ФРЕДЕРІКСЕН (Frederiksen) Деніс Харді (15.05.1951-18.01.2014) – вокаліст різних амер. груп.

ФРЕДРІКССОН (Fredriksson) Марі (30.05.1958) – вокалістка швед. дуету «Roxette».

ФРЕЕЛЬ (Fréhel), спр. Маргеріт Бульк (13.07.1891-03.02.1951) – франц. співачка.

ФРЕЙ (Freu) Гленн Льюїс (06.11.1948-18.01.2016) – композитор, гітарист, вокаліст амер. групи «Eagles».

ФРЕЙЗЕР (Fraser) Елізабет (29.08.1958) – вокалістка шотл. групи «Cocteau Twins».

ФРЕЙЗЕР (Fraser) Енді (07.08.1952) – бас-гітарист і вокаліст англ. груп «Free», «Sharks», «Toby».

ФРЕЙЛІ (Frehley) Ейс Пол Деніел (22.04.1951) – вокаліст і гітарист амер. групи «Kiss».

ФРЕЙМ (Frame) Родді (29.01.1964) – композитор, учасник англ. груп «Neutral Blue», «Aztec Camera».

ФРЕЙТАС (Freitas) Піт Де (02.08.1961-14.06.1989) – ударник англ. групи «Echo & the Bunnymen».

ФРЕМПТОН (Frampton) Пітер (22.04.1950) – англ. співак, гітарист, композитор. Працював із різними групами, з 1974 сольна кар'єра.

ФРЕНЕТТ (Frenette) Матт (07.03.1954) – ударник канад. групи «Loverboy».

ФРЕНКІ (Frankie) Лаймон (30.09.1942-28.02.1968) – учасник амер. групи «Frankie Lymon & the Teenagers».

ФРЕНКС (Franks) Майкл (18.09.1944) – амер. співак, композитор, муз-нт (гіт., мандоліна, банджо, ф-но). Автор музики до кінофільмів.

ФРЕНСІС (Francis) Конні, спр. Кончетта Роза Марія Франконеро (12.12.1938) – амер. співачка та актриса італ. походження. Знімалася в кіно.

ФРЕНЧ (French) Джей Джей (20.07.1954) – гітарист амер. групи «Twisted Sister».

ФРІД (Freed) Алан (15.12.1922-20.01.1965) – один із самих попул. амер. диск-жокеїв в історії поп-музики, якому помилково приписують винахід терміна «рок-н-рол». Грав на тромбоні в джаз. ансам., працював звукооператором на радіостанції, був спортивним коментатором. Був першим, хто познайомив білу аудиторію з негр. музикою.

ФРІДМАН (Friedman) Марті (24.06.1959) – амер. гітарист, композитор, аранжувальник, продюсер.

ФРІДМАН (Friedman) Марті Адам (08.12.1962) – амер. гітарист, учасник групи «Megadeth».

ФРІЗ (Freese) Джош (25.12.1972) – амер. композитор і сесійний барабанщик.

ФРІЗЕЛЛІ (Frisell) Білл Уільям (18.03.1951) – амер. гітарист. Муз. фак. Колорад. ун-ту, Муз. коледж Берклі. Виступав із багатьма відомими виконавцями.

ФРІПП (Fripp) Роберт (16.05.1946) – англ. гітарист, композитор, продюсер, учасник англ. групи «King Crimson», один із фундаторів «прогресивного року». В кінці 1980-х організував гітарну шк. «League of Crafty Guitarists». Допомагав у запису багатьом виконавцям. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ФРІТ (Frith) Фред (17.02.1949) – гітарист, вокаліст, клавішник англ. групи «Henry Cow».

ФРІТШ-МАНТРО (Fritsch-Mentrop) Клоді, Desireless (25.12.1952) – франц. співачка.

ФРОГ (Frog) Джей (07.05.1976) – композитор, учасник нім. групи «Scooter» (2002-2006).

ФРОСІНІ (Frosini) П'єтро, спр. П'єтро Джуфріда (09.08.1885-29.09.1951) – італ. композитор, акордеоніст, один із засновників акордеон. шк. США. З 1905 у США.

ФРОСТ (Frost) Крейг (20.04.1948) – клавішник амер. групи «Grand Funk (Railroad)».

ФРУШАНТЕ (Frusciante) Джон (05.03.1970) – гітарист амер. групи «Red Hot Chilly Peppers». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ФУЕНТЕС (Fuentes) Вел (25.11.1947) – ударник амер. групи «It's a Beautiful Day».

ФУКУА (Fuqua) Чарлі (20.10.1910-21.12.1971) – вокаліст та басист амер. вок. групи «Ink Spots».

ФУЛВУД (Fullwood) Рамон «Тікі» (23.05.1944) – ударник амер. групи «Funkadelic».

ФУЛЛЕР (Fuller) Блайнд Бой, спр. Аллен Фултон (10.07.1907-13.02.1941) – амер. блюз. співак і гітарист-віртуоз, один із найпопулярніших у США в 1930-ті. Його творчість справила значний вплив як на сучасників, так і на муз-нтів наступних поколінь.

ФУЛЛЕР (Fuller) Джим (27.06.1947-03.03.2017) – гітарист і вокаліст амер. групи «Surfaris».

ФУЛЛЕР (Fuller) Кертіс (15.12.1934) – амер. джаз. тромбоніст. Представник модерн-джазу.

ФУЛЛЕР (Fuller) Уолтер Гілберт (Джилберт) (14.04.1920) – амер. джаз. композитор, аранжувальник, бендлідер. Представник стилів свінг, модерн-джазу.

ФУНІЧЕЛЛО (Funicello) Аннетт Джоанн (22.10.1942-08.04.2013) – амер. актриса, сценарист, кіно продюсер, співачка. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ФУРТАДО (Furtado) Неллі (02.12.1978) – канад. співачка, гітаристка, акторка, авторка пісень. Пр. «Греммі».

ФУРУХОЛЬМЕН (Furuholmen) Магне «Магс» (01.11.1962) – вокаліст, клавішник і гітарист норв. групи «A-ha».

ФЬОРІ (Fiori) Патрік, спр. Патрік Жан-Франсуа Шушаян (23.09.1969) – франц. співак, актор мюзиклів.

ХАББАРД (Hubbard) Фредді, спр. Фредерік Дівейн Хаббард (07.04.1938-29.12.2008) – амер. джаз. трубач стилю боп.

ХАГАР (Hagar) Семмі Рой (13.10.1947) – співак, гітарист амер. груп «Montrose» та «Van Halen».

ХАГГ (Hugg) Майк Джон (11.08.1942) – ударник англ. групи «Manfred Mann».

ХАГГАРД (Haggard) Мерл (06.04.1937-06.04.2016) – амер. композитор, кантрі-співак (один із найзнаменитіших у стилі). Знімався в кіно. Занесений у декілька залів слави кантрі. Пр. «Греммі».

ХАГЕН (Hagen) Ніна (спр. Катарина) (11.03.1955) – нім. співачка та актриса, одна з найяскравіших співачок панк-року. Муз. кар'єру почала в 1972. Знімалася в кіно.

ХАДЛІ (Hadley) Тоні (02.06.1960) – клавішник і вокаліст англ. групи «Spandau Ballet».

ХАДСОН (Hudson) Гарт (02.08.1943) – органіст і саксофоніст канад. групи «Band».

ХАДСОН (Hudson) Дженніфер (12.09.1981) – амер. актриса та співачка. Пр. «Греммі», «Оскар», «Золотий глобус» та ін.

ХАЗА (Haza) Офра (19.11.1957-23.02.2000) – ізраїл. співачка, принцеса. Перша почала створювати сучасну танц. музику за єменськими нар. піснями.

ХАЙАТТ (Hiatt) Джон (20.08.1952) – амер. співак, гітарист, автор пісень. Виступав із різними групами, згодом сольна кар'єра.

ХАЙДАЛГО (Hidalgo) Девід Кент (06.10.1954) – вокаліст, гітарист, акордеоніст амер. групи «Los Lobos».

ХАЙЛЕНД (Hyland) Брайан (12.11.1943) – амер. співак.

ХАЙМАН (Human) Джеррі (19.05.1947) – тромбоніст амер. групи «Blood, Sweat & Tears».

ХАЙМАН (Human) «Дік» Ричард Роуен (08.03.1927) – амер. джаз. муз-нт (ф-но, орган, клавесин), композитор. Представник стилів свінг, модерн-джазу.

ХАЙНД (Hynde) Кріссі (17.09.1951) – амер. вокалістка і гітаристка англ. групи «Pretenders», авторка пісень.

ХАЙСМАН (Hiseman) Джон (21.06.1944) – ударник англ. груп «Jon Hiseman's Colosseum», «Graham Bond Organization», «John Mayall's Bluesbreakers», «Tempest».

ХАЙТ (Hite) Боб «Беа» (26.02.1945-05.04.1981) – вокаліст амер. групи «Canned Heat».

ХАЙТАУЕР (Hightower) Розетта (23.06.1944-02.08.2014) – співачка амер. вок. квартету «Orlons». З 1968 сольна кар'єра, співпраця з видатними виконавцями. Пр. «Греммі», «Еммі».

ХАКЕ (Hake) Олександр (11.10.1965) – гітарист нім. групи «Einsturzende Neubauten».

ХАКЕТТ (Hackett) Боббі (31.01.1915-07.06.1976) – амер. джаз. муз-нт (тр., корнет, гіт.), бендлідер. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

ХАКЕТТ (Hackett) Стів Ричард (12.02.1950) – англ. гітарист і вокаліст. Вхід до складу груп «Canterbury Glass», «Heel Pier», «Sarabande & Quiet Word»; з 1971 – англ. групи «Genesis» (до сер. 1970-х). Згодом сольна кар'єра. Автор пісень.

ХАКНЕЛЛ (Hucknall) Мік «Ред» (08.06.1960) – вокаліст і автор текстів англ. групи «Simply Red».

ХАКСЛІ (Huxley) Ричард «Рік» (05.08.1940-11.02.2013) – бас-гітарист англ. групи «Dave Clark Five».

ХАЛЕН (Halen) Алекс Ван (08.05.1953) – ударник амер. групи «Van Halen».

ХАЛЕН (Halen) Едді Ван (26.01.1955) – гітарист амер. групи «Van Halen». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ХАЛЛІ (Hull) Алан (20.02.1945-17.11.1995) – гітарист і вокаліст англ. групи «Lindisfarne».

ХАЛЛІГАН (Halligan) Дік (29.08.1943) – тромбоніст і клавішник амер. групи «Blood, Sweat & Tears».

ХАЛЛБЕРГ (Hallberg) Бенгт (13.09.1932) – швед. джаз. піаніст, аранжувальник, композитор. Представник модерн-джазу.

ХАММЕР (Hammer) МС, спр. Стенлі Керк Берел (30.03.1962) – амер. репер.

ХАММЕР (Hammer) Ян (17.04.1948) – амер. джаз. піаніст і композитор, за походженням чех. Був учасником групи «Mahavishnu Orchestra», працював на ТБ. Виступав із відомими виконавцями. Автор музики до кінофільмів та комп'ютерних ігор.

ХАММОНД (Hammond) Джон-молодший (13.11.1942) – амер. блюз. співак, гітарист, виконавець на губній гармонії, представник традиціоналістичного напрямку на сучасн. блюз. сцені. Пр. «Греммі».

ХАМПЕРДІНК (Humperdinck) Енгельберт, спр. Томас Арнолд Джордж Дорсі (02.05.1936) – англ. співак. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ХАМФРІС (Humphreys) Пол (27.02.1960) – вокаліст і клавішник англ. групи «Orchestral Manoeuvres in the Dark».

ХАН (Khan) Чака, спр. Іветт Марі Стівенс (23.03.1953) – амер. співачка (соул, ритм-енд-блюз), авторка пісень. Була учасницею амер. груп «Life, Lock And Chains», «Baby Huey & the Babysitters», «Rufus». З 1978 сольна кар'єра, здебільшого у жанрі танц. музики. Співпраця з багатьма видатними виконавцями. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ХАННЕМАН (Hanneman) Джефф (31.01.1964-02.05.2013) – учасник амер. групи «Slayer».

ХАНСЕН (Hansen) Бек, спр. Бек Девід Кемпбелл (08.07.1970) – амер. муз-нт, фолк-співак, композитор.

ХАНТЕР (Hunter) Альберта (01.04.1895-17.10.1984) – амер. блюз. співачка, авторка пісень. Була уведена до Залу слави блюзу (2011).

ХАНТЕР (Hunter) Іен (03.06.1939) – вокаліст, клавішник, гітарист англ. групи «Mott the Hoople». З 1974 сольна кар'єра.

ХАРА (Jara) Віктор Лідіо Мартинес (28.09.1938-15.09.1973) – чилійський співак, поет, композитор, гітарист. В 1950-1952 навчався в духовній семінарії. Ін-т т-ру при Чилійському ун-ті (1961). Збирав і досліджував фольклор народів Лат. Америки. Працював у складі ансамб. «Кункумен» (з 1958), з 1966 протягом трьох років очолював групу «Кілапайон». Акомпанував собі на гітарі. Був одним із засновників руху Нова чилійська пісня.

ХАРВЕЙ (Harvey) Ричард (25.09.1953) – муз-нт (клавіші, дерев'яні дух. інструменти, мандоліна) англ. групи «Gryphon». Королів. муз. коледж.

ХАРВІ (Harvey) Алекс (05.02.1935-04.02.1981) – співак, гітарист, композитор, засновник англ. групи «Sensational Alex Harvey Band». Брат Леслі.

ХАРВІ (Harvey) Леслі (13.09.1944-03.05.1972) – англ. співак і гітарист, брат Алекса.

ХАРВІ (Harvey) Мік (29.09.1958) – гітарист, клавішник, бас-гітарист, ударник австрал. групи «Nick Cave & the Bad Seeds».

ХАРВІ (Harvey) Пі Джей (09.10.1969) – англ. співачка, гітаристка. Орден Чл. Брит. імперії.

ХАРДВЕЙ (Hardway) Джей, спр. Йобке Пітер Хендрік Хейблом (27.04.1991) – нідерланд. діджей.

ХАРДВІК (Hardwick) Отто (31.05.1904-05.08.1970) – амер. джаз. альт-саксофоніст, учасник оркестру Д. Еллінгтона.

ХАРДІ (Hardy) Боб (16.08.1980) – бас-гітарист англ. групи «Franz Ferdinand».

ХАРГРЕТТ (Hargrett) Чарлі (11.02.1949) – гітарист амер. групи «Blackfoot».

ХАРДІН (Hardin) Тім (23.12.1941-29.12.1980) – амер. співак, виконавець власних пісень. Стиль співака – суміш поетичного фолку з блюзом.

ХАРКЕТ (Harket) Мортен (14.09.1959) – вокаліст і клавішник норв. групи «A-ha». Знімався в кіно.

ХАРПЕР (Harper) Біллі (17.01.1943) – амер. джаз. муз-нт (тенор-сакс., фл.). Представник стилів свінг, модерн-джазу, креативного джазу.

ХАРПЕР (Harper) Джессіка (10.10.1949) – амер. актриса, співачка, продюсер, письменниця.

ХАРПЕР (Harper) Рой (12.06.1941) – англ. співак, композитор, гітарист.

ХАРПО (Harpo) Слім, спр. Джеймс Мур (11.01.1924-31.01.1970) – амер. співак. Один із самих завзятих прибічників повоєнного сільського блюзу.

ХАРРІ (Harry) Дебора/Деббі, спр. Анджела Трембл (01.07.1945) – амер. співачка, актриса, авторка пісень, солістка групи «Blondie» (1975-1982). З 1980 сольна кар'єра. Грала в т-рі, знімалася в кіно.

ХАРРІНГТОН (Harrington) Пол (08.05.1960) – ірланд. співак, переможець «Євробачення-1994» (разом із Ч. Макгеттіганом).

ХАРРІС (Harris) Білл Уільямс Палмер (28.10.1916-19.09.1973) – амер. джаз. муз-нт (гіт., тр-н, тр.). Представник модерн-джазу.

ХАРРІС (Harris) Бон (12.08.1965) – ударник і вокаліст англ. групи «Nitzer Ebb».

ХАРРІС (Harris) Джейсон «Муз» (17.12.1967) – бас-гітарист англ. групи «New Model Army».

ХАРРІС (Harris) Джет, спр. Теренс Хоукінс (06.07.1939-18.03.2011) – бас-гітарист англ. групи «Shadows».

ХАРРІС (Harris) Едді «Мікі» (22.01.1940-10.06.1982) – вокалістка амер. жіночої вок. групи «Shirelles». Група була внесена до Залу слави рок-н-ролу (1996).

ХАРРІС (Harris) Еммілу (02.04.1947) – амер. фолк-співачка та композитор. Пр. «Греммі».

ХАРРІС (Harris) Стів (12.03.1956) – бас-гітарист англ. групи «Iron Maiden».

ХАРРІС (Harris) Філ (18.07.1948-серпень 2010) – гітарист і вокаліст англ. групи «Ace».

ХАРРІС (Harris) Філ (24.06.1904-11.08.1995) – амер. співак, акор, автор пісень.

ХАРРІСОН (Harrison) Боббі, спр. Роберт Леслі Харрісон (22.06.1939) – ударник англ. групи «Procol Harum».

ХАРРІСОН (Harrison) Джеррі (спр. Джереми) (21.02.1949) – гітарист і вокаліст амер. групи «Talking Heads».

ХАРРІСОН (Harrison) Джордж (25.02.1943-29.11.2001) – гітарист, співак, композитор англ. групи «Beatles». Після розпаду «Beatles» записував платівки, концертував із різними виконавцями, був продюсером. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1988, 2004). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Пр. «Греммі». Орден Чл. Брит. імперії. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ХАРРІСОН (Harrison) Дхані (01.08.1978) – англ. муз-нт, син Джорджа.

ХАРРІСОН (Harrison) Майк (03.09.1945) – вокаліст і клавішник англ. груп «Art», «Junkyard Angel», «Spooky Tooth».

ХАРРІСОН (Harrison) Рекс, спр. Реджинальд Кері (05.03.1908-02.06.1990) – англ. співак, актор т-ру та кіно.

ХАРРІСОН (Harrison) Рік (12.10.1948) – гітарист, вокаліст англ. групи «Status Quo».

ХАРРІСОН (Harrison) Тоні, псевд. Капітан Голлівуд (09.08.1962) – амер. репер.

ХАРРІСОН (Harrison) Уілберт (06.01.1929-26.10.1994) – амер. рок-співак.

ХАРТ (Hart) Клайд (1910-19.03.1945) – амер. джаз. піаніст, аранжувальник. Представник стилю свінг. Записувався з багатьма відомими джаз. виконавцями.

ХАРТ (Hart) Лоренс (02.05.1895-22.11.1943) – амер. композитор.

ХАРТ (Hart) «Мікі» Майкл Джозеф (1973) – ірланд. співак, автор пісень.

ХАРТ (Hart) Мікі, спр. Майкл Стівен Хартман (11.09.1943) – ударник амер. групи «Grateful Dead».

ХАРТЛІ (Hartley) Кіф (08.04.1944-27.11.2011) – ударник англ. груп «Colosseum», «Rory Storm and the Hurricanes», «Artwoods», «Keef Hartley Band».

ХАРТМАН (Hartman) Даніель Ерл «Ден» (08.12.1950-22.03.1994) – амер. співак, мультиінструменталіст, композитор, муз. продюсер, сешмен.

ХАРТНОЛЛ (Hartnoll) Пол (19.05.1968) – учасник англ. групи «Orbital», брат Філіппа.

ХАРТНОЛЛ (Hartnoll) Філіпп (09.01.1964) – учасник англ. групи «Orbital», брат Пола.

ХАСКІНС (Haskins) Кларенс «Фаззі» (08.06.1941) – учасник амер. груп «Parliament» та «Funkadelic».

ХАССЕЛЬХОФФ (Hasselhoff) Девід Майкл (17.07.1952) – амер. актор і співак. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (1996).

ХАСТІНГС (Hastings) Пай (21.01.1947) – гітарист і вокаліст англ. групи «Caravan».

ХАТАККА (Hatakka) Каертсі (17.02.1967) – вокаліст, клавішник, бас-гітарист фінської групи «Waltari».

ХАТТОН (Hutton) Біллі (09.06.1941) – бас-гітарист англ. групи «Fourmost».

ХАТТОН (Hutton) Денні, спр. Деніел Ентоні Хаттон (10.09.1942) – вокаліст амер. групи «Three Dog Night».

ХАТЧЕНС (Hutchence) Майкл (22.01.1960-22.11.1997) – лідер-вокаліст австрал. групи «INXS».

ХАТЧЕРСОН (Hutcherson) «Боббі» Роберт (27.01.1941-15.08.2016) – амер. джаз. муз-нт (вібрафон, маримбафон). Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

ХАТЧІНСОН (Hutchinson) Ванда (17.12.1951), Джанет (1951), Памела (1958), Шейла (17.01.1953) – сестри, учасниці амер. сімейного вок. ансам. «Emotions».

ХАУ (Howe) Стів (08.04.1947) – гітарист і вокаліст англ. груп «Yes» (з 1970), «Asia» (з 1980). До цього грав у групах «Syndicate», «Incubus», «Tomorrow».

ХАУЗЕР (Hauser) Тім (12.12.1941-16.10.2014) – вокаліст амер. групи «Manhattan Transfer».

ХАШЬЯН (Hashian) Сіб (17.08.1949) – ударник амер. групи «Boston».

ХВАН (Hwang) Тіффані (01.08.1989) – амер. співачка корейськ. походження, фотомодель, актриса мюзиклів. Учасниця півд.-корейськ. групи «Girls' Generation».

ХЕББ (Hebb) Боббі (26.07.1938-03.08.2010) – амер. співак і композитор. Автор бл. 3 тис. пісень.

ХЕВОК Стів, спр. С. Северін – див. *Северін С.*

ХЕЙ (Hay) Баррі Ендрю (16.08.1948) – вокаліст і муз-нт (фл., сакс., гіт.) нідерланд. групи «Golden Earring».

ХЕЙ (Hay) Колін (29.06.1953) – вокаліст і гітарист австрал. групи «Men At Work».

ХЕЙ (Hay) Рой (12.08.1961) – гітарист і клавішник англ. групи «Culture Club».

ХЕЙВЕНС (Havens) Річі/Ричард Пірс (21.01.1941-22.04.2013) – амер. співак.

ХЕЙВОРД (Heyward) Нік (20.05.1961) – вокаліст і гітарист англ. групи «Haircut 100».

ХЕЙВОРТ (Hayworth) Рита, спр. Маргарита Кармен Казіно (17.10.1918-14.05.1987) – амер. співачка, танцівниця, актриса, одна з найпопулярніших зірок 1940-х. Знімалася в кіно, участь у мюзиклах.

ХЕЙДОК (Haydock) Ерік (03.02.1943) – бас-гітарист англ. групи «Hollies».

ХЕЙЗ (Hayes) Дарен Стенлі (08.05.1972) – австрал. співак, поет, композитор, один із засновників дуету «Savage Garden».

ХЕЙЗ (Hayes) Джиммі «Бро» (12.11.1943) – вокаліст (бас) амер. акапельної групи «Persuasions».

ХЕЙЗ (Hayes) Едвард Брайан «Таббі» (30.01.1935-08.06.1973) – англ. джаз. муз-нт (альт-, тенор-, баритон-сакс., вібрафон, фл.). Представник модерн-джазу.

ХЕЙЗЕЛ (Hazel) Едді (10.04.1950-23.12.1992) – гітарист амер. групи «Funkadelic». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ХЕЙЛ (Hale) «Коркі» (03.07.1936) – амер. джаз. муз-нт (арфа, ф-но, віолончель, вокал, фл., фл.-пікколо). Представник стилю свінг.

ХЕЙЛІ (Haley) Білл, спр. Уільям Джон Хейм Кліфтон Хейлі-молодший (06.07.1925-09.02.1981) – амер. співак, гітарист, композитор, один із піонерів рок-н-ролу. Працював диск-жокеем. В 1953 організував групу «Bill Haley & His Comets». Світова відомість прийшла в 1955 після виконання пісні «Rock around the clock», яка стала своєрідним гімном рок-н-ролу. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1987). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ХЕЙНС (Haynes) Конні, спр. Івонна Марія Антуанетта Ясме (20.01.1921-22.09.2008) – амер. співачка та кіноактриса.

ХЕЙНС (Haynes) Люк (07.10.1967) – вокаліст і гітарист англ. групи «Auteurs».

ХЕЙНС (Haynes) Уоррен (06.04.1960) – амер. рок- і блюз-гітарист, вокаліст, учасник різних груп. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ХЕЙС (Hayes) Роланд (03.06.1887-31.12.1976) – амер. співак. Нешвіл. ун-т. Почесний д-р музики багатьох унів. США. Співав у різних клубах та кінотеатрах. Завоював популярність як виконавець негр. музики, особливо спіричуелів. Медаль Спрінгарна.

ХЕКСТОЛЛ-СМІТ (Heckstall-Smith) Дік (26.09.1934-17.12.2004) – саксофоніст англ. груп «Alexis Korner's Blues Incorporated», «Jon Hiseman's Colosseum», «Graham Bond Organization», «John Mayall's Bluesbreakers».

ХЕЛЛ (Hell) (спр. Майерс) Ричард (02.10.1949) – композитор, бас-гітарист, вокаліст амер. груп «Neon Boys», «Television», «Heartbreakers», «Richard Hell & the Voidoids». Знімався в кіно.

ХЕЛЛЬСТРЬОМ (Hellström) Хокан (02.04.1974) – швед. співак і муз-нт.

ХЕЛМ (Helm) Левон (26.05.1940-19.04.2012) – ударник і співак канад. групи «Band».

ХЕЛФОРД (Halford) Роб (25.08.1951) – продюсер, автор пісень, вокаліст англ. групи «Judas Priest».

ХЕМ (Ham) Грег (27.09.1953-19.04.2012) – автор пісень, саксофоніст австрал. групи «Men At Work».

ХЕМ (Ham) Пітер (27.04.1947-23.04.1975) – вокаліст, гітарист та клавішник англ. групи «Badfinger».

ХЕМІЛЛ (Hamill) Кріс (19.12.1958) – вокаліст англ. групи «Kajagoogoo».

ХЕМЛІШ (Hamlisch) Марвін Фредерік (02.06.1944-06.08.2012) – амер. композитор і диригент. Пр. «Оскар», «Греммі», «Тоні», «Еммі».

ХЕММЕТ (Hammett) Кірк Лі (18.11.1962) – гітарист амер. групи «Metallica». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ХЕМПТОН (Hampton) Лайонел (20.04.1908-31.08.2002) – амер. джаз. муз-нт, бенд-лідер, співак, актор. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

ХЕМПТОН (Hampton) Слайд Веллінгтон (21.04.1932) – амер. тромбоніст, трубач, композитор, аранжувальник, бендлідер. Представник модерн-джазу.

ХЕНА (Hyuna) Кім (06.06.1992) – південнокорейська співачка, танцівниця, модель, дизайнер, учасниця груп «Wonder Girls» та «4Minute».

ХЕНДЕРСОН (Henderson) Білл (19.03.1926-03.04.2016) – амер. джаз. співак. Представник стилів свінг, модерн-джазу.

ХЕНДЕРСОН (Henderson) Брайан (03.02.1943) – бас-гітарист англ. групи «Nirvana».

ХЕНДЕРСОН (Henderson) Джиммі (20.05.1921-10.06.1998) – амер. джаз. тромбоніст, бендлідер.

ХЕНДЕРСОН (Henderson) Джиммі (20.05.1954) – гітарист, банджоїст, клавішник амер. групи «Black Oak Arkansas».

ХЕНДЕРСОН (Henderson) «Джо» Джозеф (24.04.1937-30.06.2001) – амер. джаз. саксофоніст-тенорист, композитор. Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

ХЕНДЕРСОН (Henderson) Елла, спр. Габрієлла Мішель Хендерсон (12.01.1996) – брит. співачка, авторка пісень.

ХЕНДЕРСОН (Henderson) Уейн (24.09.1938) – тромбоніст амер. групи «Crusaders».

ХЕНДЕРСОН (Henderson) Флетчер (18.12.1897-29.12.1952) – амер. джаз. піаніст, аранжувальник, композитор, кер. оркестру. Один із основоположників класич. свінг. стилю. Акомпанує відомим виконавцям блюзу.

ХЕНДІ (Handy) Джордж (17.01.1920-08.01.1997) – амер. джаз. піаніст, композитор, аранжувальник. Представник стилів свінг, модерн-джазу.

ХЕНДІ (Handy) Уільям Кристофер (16.11.1873-28.03.1958) – амер. композитор, автор блюзів, трубоч і корнетист, кер. оркестру, аранжувальник. У Мемфісі є пам'ятник.

ХЕНДРИКС (Hendrix) Джимі, спр. Джонні Аллен Маршалл Хендрикс (27.11.1942-18.09.1970) – амер. гітарист-імпровізатор і співак, учасник груп «Jimmy James & the Blue Flames», «Jimi Hendrix Experience», «Band Of Gypsies». З 1964 живе і працює в Нью-Йорку, де супроводжував спів різних виконавців. Вплив, який справив Х. на рок-музику, величезний, а техніка гри цього геніального гітариста ще й досі лишається еталоном і недосяжною вершиною навіть для визнаних майстрів гітари. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ХЕНКОК (Hancock) «Хербі» Херберт Джеффрі (12.04.1940) – амер. джаз. і джаз-роковий піаніст і композитор. Учасник квінтену М. Девіса. В 1968 створив свій власний джаз-роковий секстет. В 1970-ті розширив використання електроінструментів, увів синтезатори. Пр. «Греммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ХЕНЛІ (Henley) Доналд (22.07.1947) – амер. співак і барабанщик. Виступав у складі груп «Four Speeds», «Felicity», «Eagles». Входив до першої десятки кращих співаків США. Пр. «Греммі».

ХЕНРИТ (Henrit) Боб (02.05.1944) – ударник англ. груп «Roulettes», «Argent», «Kinks».

ХЕНСЛІ (Hensley) Кен (24.08.1945) – засновник англ. групи «Uriah Heep», клавішник, гітарист, вокаліст групи «Blackfoot» (США) і «Gods» (Англ.).

ХЕНСОН (Hanson) Айзек Кларк Ісак (17.11.1980) – гітарист і клавішник амер. групи «Hansons», брат Зака і Тейлора.

ХЕНСОН (Hanson) Зак Уокер (22.10.1985) – ударник і піаніст амер. групи «Hansons», брат Айзека і Тейлора.

ХЕНСОН (Hanson) Тейлор Йордан (14.03.1983) – клавішник і ударник амер. групи «Hansons», брат Айзека і Зака.

ХЕРНДОН (Herndon) Марк Джоел (11.05.1955) – ударник амер. групи «Alabama».

ХЕРОН (Heron) Майк (12.12.1942) – англ. мультиінструменталіст, засновник англ. групи «Incredible String Band».

ХЕРД (Hurd) Білл (11.08.1946) – клавішник англ. групи «Rubettes».

ХЕРМАН (Herman) Джеррі (10.07.1931) – амер. композитор, поет, автор мюзиклів. Пр. «Тоні»

ХАРРОУ (Harrow) Ден, спр. Стефано Дзандрі (04.06.1962) – італ. співак і фотомодель.

ХЕРТ (Hurt) Джон Сміт «Міссісіпі» (03.07.1893-02.11.1966) – амер. співак.

ХЕРШ (Hersh) Кристін (07.08.1966) – вокаліста, гітаристка, авторка пісень амер. групи «Throwing Muses».

ХЕТФІЛД (Hatfield) Боббі (10.08.1940-05.11.2003) – вокаліст (тенор) амер. дуету «Righteous Brothers». Дуєт був уведений до зали слави рок-н-ролу (2003).

ХЕТФІЛД (Hatfield) Джеймс Алан (03.08.1963) – гітарист і вокаліст амер. групи «Metallica». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ХЕТФІЛД (Hatfield) Джуліана (27.06.1967) – амер. гітаристка, співачка, авторка пісень, учасниця групи «Blake Babies».

ХІББЛЕР (Hibbler) Ел (16.08.1915-24.04.2001) – амер. джаз. співак. Представник стилю свінг.

ХІГГІНС (Higgins) Біллі (11.10.1936-03.05.2001) – амер. джаз. ударник. Представник модерн-, фрі-джазу.

ХІДОН (Heaton) Нікі «Топпер» (30.05.1955) – гітарист англ. групи «Clash».

ХІКС (Hicks) Тоні (16.12.1945) – гітарист і вокаліст англ. групи «Hollies».

ХІЛДЕБРАНД (Hildebrand) Рей (21.12.1940) – учасник амер. поп-дуету «Paul & Paula».

ХІЛІ (Healey) Джефф (25.03.1966-02.03.2008) – канад. гітарист, піаніст, співак, композитор. Знімався в кіно.

ХІЛІ (Healey) Френ (23.07.1973) – співак, гітарист, композитор, лідер шотл. групи «Travis».

ХІЛІЛ (Hill) Біллі (1899-1940) – амер. скрипаль, співак, виконавець балад і вестернів.

ХІЛІЛ (Hill) Дасті (спр. Джо Майкл) (19.05.1949) – бас-гітарист, вокаліст, саксофоніст амер. групи «ZZ Top».

ХІЛІЛ (Hill) Дейв (04.04.1946) – гітарист і вокаліст англ. групи «Slade».

ХІЛІЛ (Hill) Джо, спр. Йоель Еманюель Хагглунд (07.10.1879-19.11.1915) – амер. співак, поет, композитор.

ХІЛІЛ (Hill) Ендрю (30.06.1931-20.04.2007) – амер. джаз. муз-нт (ф-но, акордеон, баритон-сакс.), композитор. Представник модерн-джазу, фрі-джазу.

ХІЛІЛ (Hill) Лорін (26.05.1975) – співачка та актриса, учасниця амер. реп-групи «Fugees» (1987-1996). Одна з видатних реп-виконавиць 1990-х. Авторка пісень. Пр. «Греммі».

ХІЛІЛ (Hill) Тедді (Теодор) (07.12.1909-19.05.1978) – амер. джаз. саксофоніст (тенор), бендлідер. Представник стилю свінг.

ХІЛІЛ (Hill) Том (11.04.1950) – бас-гітарист англ. групи «Geordie».

ХІЛІЛ (Hill) Фейт (21.09.1967) – амер. кантрі-співачка. Пр. «Греммі».

ХІЛЛАДЖ (Hillage) Стів (02.08.1951) – англ. композитор, гітарист, продюсер. Муз. відділення ун-ту. Був учасником груп «Caravan», «Henry Cow», «Hatfield & the North». На поч. 1970 був визнаний одним із талановитих гітаристів джаз-року. Працював сешнменом.

ХІЛЛМАН (Hillman) «Кріс» Крістофер (04.12.1944) – вокаліст та бас-гітарист амер. груп «Flying Burrito Brothers», «Byrds» і «Souther-Hillman-Fury Band».

ХІЛЛІС (Hills) Флойд Натаніель (22.02.1982) – амер. продюсер і композитор.

ХІЛСОН (Hilson) Кері Лінн (05.12.1982) – амер. співачка, авторка пісень.

ХІНСЛІ (Hinsley) Харві (19.01.1949) – гітарист англ. групи «Hot Chocolate».

ХІНТОН (Hinton) «Мілт» Мілтон (23.06.1910-19.12.2000) – амер. джаз. контрабасист. Представник стилів свінг, модерн-джазу.

ХІРАСАВА (Hirasawa) Сусуму (01.04.1954) – япон. музикант і композитор.

ХІРОМІ (Hiromi), спр. Хіромі Уехара (26.03.1979) – япон. джаз. композитор і піаністка. Муз. коледж Берклі. Учасниця джаз. фестивалів.

ХІТОН (Heaton) Пол (09.05.1962) – вокаліст англ. груп «Beautiful south», «Housemartins».

ХІТОН (Heaton) Роб/Роберт Чарлз (06.07.1961-04.11.2004) – ударник англ. групи «New Model Army».

ХІТЧКОК (Hitchcock) Расселл (15.06.1949) – вокаліст англ. групи «Air Supply».

ХІТЧКОК (Hitchcock) Робін (18.12.1963) – англ. співак, гітарист, композитор.

ХОВАРД (Howard) Алан (17.10.1941) – саксофоніст і бас-гітарист англ. групи «Brian Poole & the Tremeloes».

ХОВАРД (Howard) Дарнелл (25.07.1900-02.09.1966) – амер. джаз. муз-нт (кл., альт-сакс., скрипка). Представник традиц. джазу.

ХОВАРД (Howard) «Доктор Роберт» (02.05.1961) – вокаліст англ. групи «Blow Monkeys».

ХОВАРД (Howard) Роланд Стюарт (24.10.1959-30.12.2009) – гітарист австрал. групи «Nick Cave & the Bad Seeds».

ХОДЖЕС (Hodges) Джонні (Джон Корнеліус) (25.07.1907-11.05.1970) – амер. джаз. тенор-саксофоніст, учасник оркестру Д. Еллінгтона.

ХОДЖЕС (Hodges) Чез (28.12.1942) – англ. піаніст, грав у складі колективів «Chas and Dave», «Outlaws», «Cliff Bennett and the Rebel Rousers», «Heads» та ін.

ХОДЖКІНСОН (Hodgkinson) Тім (01.05.1949) – композитор, муз-нт (вокал, клавішні, віолончель, альт-сакс., кл.) англ. групи «Henry Cow».

ХОКЕН (Hawken) Джон (09.05.1940) – піаніст англ. групи «Nashville Teens».

ХОКІНС (Hawkins) Дейл (Делмар) Аллен (22.08.1938-13.02.2010) – амер. гітарист, співак, автор пісень, аранжувальник, продюсер. Створив унікальний стиль, в якому змішав елементи рок-н-ролу, кантрі і блюзу, що стало джерелом натхнення багатьох муз-нтів.

ХОКІНС (Hawkins) Ронні (10.01.1935) – амер. рокабілі-співак. Знімався в кіно.

ХОКІНС (Hawkins) Скрімінг Джей, спр. Джеласі Хокінс (18.07.1929-12.02.2000) – амер. блюз. піаніст, композитор, співак.

ХОКС (Hawkes) Лен «Чип» (11.11.1946) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Brian Poole & the Tremeloes».

ХОЛДЕР (Holder) Невіл (15.06.1946) – вокаліст і гітарист англ. групи «Slade». Орден Чл. Брит. імперії (2000).

ХОЛДСВОРТ (Holdsworth) Аллан (06.08.1946-15.04.2017) – англ. гітарист. Учасник різних груп («Ian Carr's Nucleus», «Jon Hiseman's Tempest», «Soft Machine», «Gong»), з кінця 1970-х сольна кар'єра.

ХОЛІДЕЙ (Holiday) Біллі, «Леді Дей», спр. Елеонор Маккей Харріс (07.04.1915-17.07.1959) – амер. джаз. співачка. З 14 років співала у гарлем. клубах і кабачках. Виступала з кращими амер. джаз. оркестрами та джазменами. Її називали «імператрицею блюзів», володіла імпровізатор. даром, була справжнім майстром, оригінальною актрисою, високопрофесійною вокалісткою. Сполучила прийоми інстр. стилю свінг із традиціями виконання негр. блюзів, заклала фундамент джаз. вок. мистецтва. Знімалася в кіно. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ХОЛЛІ (Hall) Аделаїда Луїза (20.10.1901-07.11.1993) – амер. джаз. співачка. Представниця традиц. джазу, стилю свінг.

ХОЛЛІ (Hall) Деріл Франклін (11.10.1946) – вокаліст і клавішник амер. дуету «Hall & Oates».

ХОЛЛІ (Hall) Джон (23.07.1948) – вокаліст, гітарист, клавішник, мандоліна амер. групи «Orleans». З 1977 сольна кар'єра.

ХОЛЛІ (Hall) Едмонд (15.05.1901-11.02.1967) – амер. джаз. кларнетист. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

ХОЛЛІ (Hall) Террі (19.03.1959) – вокаліст англ. групи «Specials».

ХОЛЛІ (Hall) «Том» Томас Т. (25.05.1936) – амер. кантрі-співак.

ХОЛЛІАНД (Holland) Джуліан «Джулс» (24.01.1958) – клавішник англ. групи «Squeeze».

ХОЛЛІ (Holly) Бадді, спр. Чарльз Хардін Холлі (07.09.1936-03.02.1959) – амер. співак і композитор, один із піонерів рок-н-ролу. Першим створив «класичний» склад рок-групи – три гітари та ударні. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1986). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ХОЛЛІДЕЙ (Hallyday) Джонні, спр. Жан-Філіп Лео Смет (15.06.1943) – франц. рок-співак, композитор і актор. Автор музики до кінофільмів.

ХОЛЛІДЕЙ (Holliday) Джуді, спр. Джудіт Тувім (21.06.1921-07.06.1965) – амер. актриса, співачка. Пр. «Оскар», «Золотий глобус», «Тоні». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ХОЛЛІС (Hollis) Марк (04.01.1955) – вокаліст англ. групи «Talk Talk».

ХОЛЛІВЕЛЛІ (Halliwell) «Джері» Джералдін Естель (08.06.1972) – учасниця англ. групи «Spice Girls» (1994-1998). З 1999 сольна кар'єра. Пише книжки для дітей.

ХОЛМАН (Holman) Ліббі, спр. Елізабет Холцман (23.05.1904-18.06.1971) – амер. співачка та актриса. Участь у мюзиклах.

ХОЛРОЙД (Holroyd) Лес (12.03.1948) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Barclay James Harvest».

ХОНІМЕН-СКОТТ (Honeyman-Scott) Джеймс (04.11.1956-16.06.1982) – гітарист англ. групи «Pretenders».

ХОПВУД (Hopwood) Кіт/Кейт (26.10.1946) – гітарист і вокаліст англ. групи «Herman's Hermits».

ХОПКІН (Hopkin) Мері (03.05.1950) – англ. співачка та актриса. Співпрацювала з багатьма відомими виконавцями та групами, була солісткою групи «Oasis». Виступала як Мері Вісконті.

ХОПКІНС (Hopkins) Клод (24.08.1903-19.02.1984) – амер. джаз. піаніст, бендлідер, композитор, аранжувальник. Представник традиц. джазу, стилю свінг.

ХОПКІНС (Hopkins) Нікі (24.02.1944-06.09.1994) – англо-амер. піаніст. Королів. муз. акад. З 1960 зацікавився рок-н-ролом, виступає в групах «Rebel Rousers», «Jeff Beck Group», «Night».

ХОПКІНС (Hopkins) Сем «Лайтнін» (15.03.1912-30.01.1982) – амер. блюзмен, гітарист, композитор. Був уведений до Залу слави засновників блюзу (1980). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ХОППЕН (Hoppen) Ленс (1954) – бас-гітарист амер. групи «Orleans».

ХОРН (Horne) Ліна (30.06.1917-09.05.2010) – амер. джаз. співачка та актриса, одна з перших зірок негр. кіномюзиклу. Почесний доктор Гарвард. ун-ту (1979). Співпраця з багатьма відомими виконавцями. Пр. «Греммі», «Тоні».

ХОРН (Horn) Тревор (15.07.1949) – муз. продюсер, автор пісень, вокаліст англ. групи «Buggles», «Yes», «Art of Noise». Пр. «Греммі».

ХОРН (Horn) Ширлі (01.05.1934-20.10.2005) – амер. джаз. співачка та піаністка.

ХОРНЕР (Horneg) Джеймс (14.08.1953-22.06.2015) – амер. композитор, диригент, автор музики до кінофільмів. Пр. «Оскар», «Золотий глобус», «Греммі».

ХОРНСБІ (Hornsby) Брюс (23.11.1954) – амер. піаніст, співак, композитор, був учасником амер. групи «Grateful Dead». Муз. коледж Берклі, ун-т (Маямі). Пр. «Греммі».

ХОРОВІЦ (Horovitz) Адам Кіф (31.10.1966) – гітарист амер. групи «Beastie boys».

ХОРТОН (Horton) Джонні (30.04.1925-05.11.1960) – амер. кантрі-співак.

ХОУДС (Hodes) Арт (14.11.1904-04.03.1993) – амер. джаз. піаніст, бендлідер. Представник традиц. джазу.

ХОУКІНС (Hawkins) Коулмен (21.11.1904-19.05.1969) – амер. джаз. саксофоніст. Учасник і кер. різних ансамблів і оркестрів. Справив чималий вплив на формування джазу. В основі своїх імпровізацій покладався не на мелодію, а на гармонію. Співпрацював із багатьма відомими муз-нтами.

ХОУЛ (Hole) Дейв (30.03.1948) – австрал. блюз-роковий гітарист, співак. Участь у крупних блюз. фестивалях. Представник сучасн. електрослайду.

ХОУП (Hore) Боб (29.05.1903-27.07.2003) – англ. комедійний актор, співак, представник шоу-бізнесу. Пр. «Оскар», «Emmy», «Peabody», «Academy Awards».

ХОФФМАНН (Hoffmann) Вольф (10.12.1959) – гітарист нім. групи «Ассерт».

ХРИСТОВА Йорданка (10.09.1943) – болг. співачка. Лауреат пісенних конкурсів.

ХУАНЕС (Juanes), спр. Хуан Естебан Аристисабель Васкес (09.08.1972) – колумб. співак.

ХУК (Hoock) Пітер (13.02.1956) – бас-гітарист англ. груп «New Order» та «Joy Division».

ХУКЕР (Hooker) Джон Лі (22.08.1917-21.06.2001) – амер. блюз. гітарист, співак, композитор, аранжувальник. Співпрацював із багатьма попул. білими рок-муз-нтами. Його творчість справила суттєвий вплив на розвиток попул. музики другої пол. ХХ ст., особливо блюзу. Розробки Х. в галузі бугі-вугі, а також концепцію техніки гри на ритм-гітарі беруть на озброєння представники різних муз. стилів. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді (1987). Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1990). Пр. «Греммі», пр. ім. У. Хенді. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ХУПЕР (Hooper) Несберт «Стікс» (15.08.1938) – ударник амер. групи «Crusaders».

ХЬЮЗ (Hughes) Глен (21.08.1951) – бас-гітарист і вокаліст англ. груп «Trapeze», «Deep Purple», «Black Sabbath», «World».

ХЬЮЗ (Hughes) Крістофер Меррік (03.03.1954) – муз. продюсер, звукорежисер, ударник англ. групи «Adam and the Ants».

ХЬЮІТ (Hewett) Говард (01.10.1957) – вокаліст і бас-гітарист амер. групи «Shalamar».

ХЬЮІТ (Hewitt) Дженніфер Лав (21.02.1979) – амер. актриса, співачка, продюсер, режисер. Знімалася в кіно.

ХЬЮМС (Humes) Хелен (23.06.1913-13.09.1981) – амер. джаз. співачка (блюз, свінг). Співпраця з багатьма виконавцями та колективами.

ХЬЮС (Hews) Леон (06.05.1932) – учасник амер. ритм-енд-блюз. вок. групи «Coasters» (тенор).

ХЬЮСТОН (Houston) Уїтні Елізабет (09.08.1963-11.02.2012) – амер. співачка. Вокалу вчилася у нью-йорк. консерваторії. Співала на бек-вокалі у деяких виконавців. Знімалася в кіно. Пр. «Оскар», «Еммі», «Греммі», American Music Awards, People's Choice, Billboard Music Awards.

Ц, Ч

- ЦВІНГЕНБЕРГЕР** (Zwingenberger) Аксель (07.05.1955) – нім. піаніст стилю бугі-вугі.
- ЦЕЗАР** (Caesar) Ширлі «Літл» (13.10.1938) – амер. госпел-співачка та актриса. Учасниця амер. госпел-груп «Caravans». З 1966 сольна кар'єра. Участь у бродв. постановках. Пр. «Греммі», «Dove Awards».
- ЦЕЛЛЕР** (Zeller) Карл Йоганн Адам (19.06.1842-17.08.1898) – австр. композитор і піаніст. Автор комічних опер, оперет, пісень.
- ЦИГЛЕР** (Ziegler) Франк (28.04.1987) – вокаліст нім. групи «Panik».
- ЦУКАЙ** (Czuka) Холгер (24.03.1938) – бас-гітарист нім. групи «Can».
- ЧАЙКОВСЬКИЙ** (Tchaikovsky) Брем, спр. Бремелл Пітер (10.11.1950) – англ. рок-поп-гітарист.
- ЧАМБЕРС** (Chambers) Джо (25.06.1942) – амер. джаз. барабанщик, вібрафоніст, композитор. Консерваторія.
- ЧАМБЕРС** (Chambers) Джозеф (22.08.1942) – гітарист і вокаліст амер. групи «Chambers Brothers».
- ЧАМБЕРС** (Chambers) Джордж (26.09.1931) – бас-гітарист амер. групи «Chambers Brothers».
- ЧАМБЕРС** (Chambers) Лестер (13.04.1940) – вокаліст, губна гармонія амер. групи «Chambers Brothers».
- ЧАМБЕРС** (Chambers) Мартін (04.09.1951) – ударник англ. групи «Pretenders».
- ЧАМБЕРС** (Chambers) Уїллі (03.03.1938) – гітарист амер. групи «Chambers Brothers».
- ЧАНГ** (Chung) Марк (03.06.1957) – бас-гітарист нім. групи «Einsturzende Neubauten».
- ЧАПІН** (Chapin) Харрі (07.12.1942-16.07.1981) – амер. співак, виконавець фолк-рок-балад.
- ЧАРЛТОН** (Charlton) Менні (25.07.1941) – гітарист і вокаліст шотл. групи «Nazareth».
- ЧАРЛЬЗ** (Charles) Рей Робінсон (23.09.1930-10.06.2004) – амер. співак, піонер рок-н-ролу, піаніст, композитор. Видатний виконавець стилю соул. З шести років осліп. Працював у різних оркестрах, грав на ф-но та саксофоні. Поступово з придбанням популярності його концерти перетворювалися у великі шоу з оркестром і балетом. Вок. манера Ч. справила величезний вплив на багатьох муз-нтів світу. Співпрацював із багатьма видатними муз-нтами. В кінці 1950-х – на поч. 1960-х радикально змінив природу попул. музики, ставши не тільки одним із творців її новітніх жанрів, а й фундаментальною фігурою культури ХХ ст. Його експерименти з госпелом, блюзом і кантрі-музикою внесли вагомий внесок у розвиток рок-музики. Автор музики до фільмів, театр. постановок. Знімався в кіно. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1986). Пр. «Греммі», «Rolling». Спец. приз за внесок у сучасну музику (1994). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді. Нац. медаль США в галузі мистецтв.
- ЧАРЛЬЗ** (Charles) Роберт Гайдрі (21.02.1938-14.01.2010) – амер. муз-нт ритм-енд-блюзу, композитор.
- ЧАРЛЬЗ** (Charles) Тіна (10.03.1954) – англ. диско-співачка.
- ЧАУНІНГ** (Chowning) Рендл (04.04.1950) – учасник (гіт., мандоліна, гармонія, вокал) амер. групи «Ozark Mountain Daredevils». Ун-т. освіта.
- ЧЕДВІК** (Chadwick) Джон «Лес» (11.05.1943) – бас-гітарист англ. групи «Gerry & the Pacemakers».
- ЧЕЙТЕР** (Chater) Керрі «Корпорал» (07.08.1945) – бас-гітарист амер. групи «Gary Puckett & the Union Gap».
- ЧЕККЕР** (Checker) Чаббі, спр. Ернест Івенс (03.10.1941) – амер. виконавець рок-н-ролів. Його виконання пісні «Let's Twist Again» поклало початок твістовій лихоманці у світі (1960), після чого отримав ім'я короля твісту.
- ЧЕЛЕНТАНО** (Celentano) Адріано (06.01.1938) – італ. співак, кіноактор, режисер, сценарист. В 1963 засновує власну фірму «Clan Celentano», куди входили студії звукозапису, кіностудії, кінотеатри, бари-кафе, клуби. В Італії його називають «родоначальником нової естр. пісні», «хрещеним батьком італ. молодіж. музики». Автор пісень. Знімався в кіно.
- ЧЕМБЕРЛЕЙН** (Chamberlain) Джордж Річард (31.03.1935) – амер. співак і актор.
- ЧЕМПІОН** (Champion) Уїлл (31.07.1978) – ударник англ. групи «Coldplay». Пр. MTV Video Awards, Brit Awards (2003).
- ЧЕНДЛЕР** (Chandler) Чес, спр. Брайан Джеймс Чендлер (18.12.1938-17.07.1996) – продюсер, менеджер, бас-гітарист англ. групи «Animals».
- ЧЕНДЛЕР** (Chandler) (спр. Юджин) Джин (06.07.1937) – амер. соул-співак і композитор.
- ЧЕНЬСР** (Chenier) Кліфтон (25.06.1925-12.12.1987) – амер. співак, гітарист, акордеоніст. Вважався «королем» музики стилю зідеко (зайдеко).
- ЧЕПМЕН** (Charman) Міхаел (24.01.1941) – англ. композитор і гітарист.
- ЧЕПМЕН** (Charman) Роджер (08.04.1942) – вокаліст англ. груп «Family», «Streetwalkers».
- ЧЕПМЕН** (Charman) Трейсі (30.03.1964) – амер. фолк-, рок-співачка, гітаристка, авторка пісень. Ун-т. освіта. Пр. «Греммі», Brit Award.
- ЧЕРОНЕ** (Cherone) Гарі (26.07.1961) – вокаліст амер. груп «Extreme», «Van Halen» та ін.
- ЧЕРРІ** (Cherry) Дональд Юджин (18.11.1936-19.10.1995) – амер. джаз. труба.
- ЧЕРРІ** (Cherry) Нене Карлссон (10.03.1964) – швел. співачка, поет, композитор, репер, дочка Дональда. Вокал і бек-вокал в різних групах.
- ЧЕРРОНЕ** (Cerrone) Жан-Марк (24.05.1952) – франц. композитор, продюсер, барабанщик.
- ЧЕРЧ** (Church) Шарлотта Марія (21.02.1986) – уельська співачка, актриса, авторка пісень, телеведуча.

ЧЕРЧИЛЬ (Churchill) Чик (02.01.1949) – клавішник англ. груп «Jaybirds» та «Ten Years After».

ЧЕТВУД (Chetwood) Майкл (26.08.1954) – клавішник англ. групи «T’Pau».

ЧИЛМІ (Cilmi) Габрієлла Лючія (10.10.1991) – австрал. співачка, авторка пісень.

ЧИЛТОН (Chilton) Алекс (28.12.1950-17.03.2010) – вокаліст і гітарист амер. груп «Big Star» і «Box Tops».

ЧИНЕР (Ciner) Ел (14.05.1947) – гітарист і вокаліст амер. групи «American breed».

ЧИНКВЕТТІ (Cinquetti) Джильола (20.12.1947) – італ. співачка та телеведуча, переможниця «Євробачення-1964».

ЧИПОЛЛІНА (Cipollina) Джон, спр. Джон Холланд Маллет (24.08.1943-29.05.1989) – амер. гітарист, учасник групи «Quicksilver Messenger Service». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ЧІСХОЛМ (Chisholm) Мелані Джейн (12.01.1974) – співачка, авторка пісень, учасниця англ. групи «Spice Girls». Згодом сольна кар’єра.

ЧОЛІЧ (Čolić, Чолић) Здравко (30.05.1951) – серб.-хорв. співак і композитор.

ЧОНГ (Chong) «Томмі» Томас (24.05.1940) – канадо-амер. актор, учасник амер. групи «Cheech & Chong».

Ш

ШАДЕ(Й) (Sade), спр. Хелен Фоулшаде Аду (16.01.1959) – англ. співачка та авторка пісень. Співала в різних лондон. клубах, групах, була бек-вокалісткою. З 1984 сольна кар’єра. Знімалася в кіно. Пр. «Греммі».

ШАКІРА (Shakira), спр. Шакіра Ісабель Меберак Ріполл, «Шакі» (09.02.1977) – колумб. співачка, актриса, авторка пісень. У творчості поєднує рок- та поп-музику з латиноамер. ритмами. Живе в США. Пр. «Греммі», World Music Awards (1998). Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ШАКУР (Shakur) Тупак Амару, спр. Лесейн Періш Крукс (16.06.1971-13.09.1996) – амер. репер. Знімався в кіно. Перший репер, якому був поставлений пам’ятник.

ШАНЕЛЬ (Chanel) Коко (Габріель) (19.08.1883-10.01.1971) – франц. модельєр-дизайнер одягу, творець на-пряму у моді, співачка кабаре, де і отримала свій псевдонім Коко (*франц.* курча). Зробила переворот у світі моди (пляжний костюм, жіночі брюки, пальто на міху, сумочка на ланцюжку, духи «Chanel № 5» та ін.).

ШАНІ (Chaneé) Кристіна (06.01.1979) – датська співачка тайського походження.

ШАНКАР (Shankar) Раві (07.04.1920-11.12.2012) – індійський ситарист, композитор, музикознавець, громад. діяч, батько Нори Джонс. Виступав в ансамблях з відомими муз-нтами і симф. оркестрами. Був одним із перших, хто відкрив індійську музику для широкої зах. аудиторії під час його виступів у США (1957). Творчість Ш. справила вплив на багатьох рок-муз-нтів. Автор музики до кінофільмів.

ШАПРО (Shapiro) Хелен (28.09.1946) – англ. співачка та актриса. Учасниця різних груп. Участь у мюзиклах та театр. постановках, знімалася в кіно.

ШАППЛІН (Shapplin) Емма, спр. Кристель Мадлен Жолітон (19.05.1974) – франц. співачка, композитор, продюсер. Виступає в жанрі класич. кросовера.

ШАРКІ (Sharkey) Фіргал (13.08.1958) – вокаліст англ. групи «Undertones».

ШАРКЛІ (Sharkley) Джон (08.06.1946) – гітарист і клавішник амер. групи «Syndicate of Sound».

ШАРОН (Sharon) Ральф (17.09.1923-31.03.2015) – англ. і амер. джаз. піаніст, аранжувальник. Представник стилю свінг, модерн-джазу.

ШАРП (Sharp) Артур «Арт» (26.05.1941) – вокаліст англ. групи «Nashville Teens».

ШАРП (Sharp) Дейв (28.01.1959) – гітарист валл. групи «Alarm».

ШАТТЛВОРТ (Shuttleworth) Пол (24.12.1947) – вокаліст англ. групи «Kursaal Flyers».

ШАФФЕР (Shaffer) Джеймс Крістіан «Манкі» (06.06.1970) – гітарист, бек-вокаліст амер. групи «Korn».

ШАЧЕР (Schacher) Мел (08.04.1951) – бас-гітарист, вокаліст амер. групи «Grand Funk».

ШВАРЦ (Schwarz) Брінслі (25.03.1947) – гітарист, вокаліст, саксофоніст (тенор) англ. групи «Brinsley Schwarz».

ШВАРЦ (Schwarz) Стівен Лоуренс (06.03.1948) – амер. композитор, поет, режисер, продюсер, автор пісень. Пр. «Греммі».

ШЕВАЛЬЄ (Chevalier) Моріс Огюст, спр. Моріс Едуард Сен-Леон (12.09.1888-01.01.1972) – франц. співак, актор, композитор, поет, патріарх сучасн. франц. шансон’є. Співати почав із 1899 у різних кафе і мюзик-холах, у трупі мандрівних артистів, гастролюючи маленькими провінційними містами. Згодом став виступати у розкішних залах, на сцені «Олімпії», брати участь у теле- і радіо-шоу. В репертуарі було бл. 1000 пісень. У Парижі його ім’ям названа площа, є фігура в музеї воск. фігур. Знімався в кіно. Пр. «Оскар».

ШЕВЕ (Schewe) Юрі (24.11.1986) – ударник нім. групи «Panik».

ШЕЙВЕРС (Shavers) Чарлі (03.08.1917-08.07.1971) – амер. джаз. муз-нт (тр., вокал), аранжувальник, композитор. Представник стилю свінг.

ШЕЙКЕР (Schacher) Мел (03.04.1951) – бас-гітарист і вокаліст амер. групи «Grand Funk (Railroad)».

ШЕЙЛА І (Sheila E), спр. Шейла Есковедо (12.12.1957) – амер. співачка та перкусіоністка. Співпрацювала з багатьма відомими виконавцями та колективами.

ШЕЙН (Shane) Боб (01.02.1934) – учасник амер. фолк-тріо «Kingston Trio».

ШЕКСПІР (Shakespeare) Роббі (27.09.1953) – бас-гітарист англ. групи «Ian Dury & the Blockheads» та ямайського дуєту «Sly & Robbie».

ШЕЛЛІ (Shelley) Піт (спр. Макнейш) (17.04.1955) – вокаліст і гітарист англ. групи «Buzzcocks».

ШЕЛТОН (Shelton) Анне, спр. Патрісія Сіблі (10.11.1924-31.07.1994) – англ. поп-співачка та актриса. Учасниця різних колективів, вела власне радіошоу. Знімалася в кіно. Орден Чл. Брит. імперії.

ШЕЛТОН (Shelton) Блейк Толлісон (18.06.1976) – амер. кантрі-співак.

ШЕНКЕР (Schenker) Міхаель/Майкл (10.01.1955) – гітарист нім. групи «Scorpions», англ. «UFO», брат Рудольфа.

ШЕНКЕР (Schenker) Рудольф Генріх (31.08.1948) – гітарист нім. групи «Scorpions», брат Міхаеля.

ШЕННОН (Shannon) Дел, спр. Чарльз Вестовер (30.12.1934-08.02.1990) – амер. композитор, вокаліст, гітарист. Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1999).

ШЕННОН (Shannon) Піт, спр. Пітер Шеннон Харріс (23.08.1941) – бас-гітарист англ. групи «Nashville Teens».

ШЕПАРД (Shepard) Джейн, спр. Олів Імоджин Шепард (21.11.1933) – амер. кантрі-співачка та авторка пісень. Співпрацювала з багатьма видатними виконавцями та колективами.

ШЕР (Cher), спр. Шерлін Саркісян Ля П'єр (20.05.1946) – амер. співачка й актриса. Починала працювати на бек-вокалі в студії Ф. Спектора. В 1963-1974 вокалістка родинного дуєту «Sonny & Cher», згодом виступає самостійно і допомагає в записах багатьом виконавцям. Участь в бродв. постановках. Знімалася в кіно. Пр. «Оскар» (1988), «Золотий глобус», «Греммі».

ШЕРЗІНГЕР (Scherzinger) Ніколь (Ніколь Кеа) (29.06.1978) – амер. співачка, танцівниця, продюсер, актриса, фотомодель філіпінсько-гавайсько-укр. походження, учасниця групи «Pussycat Dolls».

ШЕРІНІАН (Sherinian) Дерек (25.08.1966) – амер. клавішник, автор пісень. Співпраця з різними виконавцями.

ШЕРИФОВИЧ (Šerifović, Шерифовић) Марія (14.11.1984) – серб. співачка, переможниця «Євробачення-2007».

ШЕРІДАН (Sheridan) Тоні, спр. Ентоні Есмонд Шерідан МакГінніті (21.05.1940-16.02.2013) – англ. співак і гітарист, виконавець раннього рок-н-ролу.

ШЕРМАН (Sherman) Роберт Бернард (19.12.1925-05.03.2012) – амер. композитор, автор музики до кінофільмів. Нац. медаль США в галузі мистецтв.

ШЕРМІ (Schermie) Джо (12.02.1946-26.03.2002) – бас-гітарист амер. групи «Three Dog Night».

ШЕРФЕЗІ (Šerfezi) Івіца (01.12.1935-28.04.2004) – хорв. співак і композитор.

ШИЕН (Sheehan) Френ (26.03.1949) – бас-гітарист амер. групи «Boston».

ШИЛДС (Shields) Кевін Патрик (21.05.1963) – амер. співак, гітарист, композитор. Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ШИНОДА (Shinoda) Майк (11.02.1977) – вокаліст, гітарист, клавішник, один із засновників амер. групи «Linkin Park».

ШИРІНГ (Shearing) Джордж Альберт (13.08.1919-14.02.2011) – англ. джаз. піаніст, сліпий від народження. З 1946 у США. Пр. «Греммі». Орден Чл. Брит. імперії (2007).

ШИРЛІ (Shirley) Джеррі (04.02.1952) – ударник англ. групи «Humble Pie».

ШМІДТ (Schmidt) Ірмін (29.05.1937) – нім. композитор, співак, диригент, клавішник групи «Can».

ШМІДТ (Schmidt) Тім/Тімоті (30.10.1947) – бас-гітарист і вокаліст англ. групи «Duran Duran», амер. груп «Glad», «Poco», «Eagles».

ШОК (Schock) Джина (31.08.1957) – ударниця амер. жіночої групи «Go Go's».

ШОКД (Shocked) Мішель, спр. Мішель Джонстон (24.02.1962) – амер. фолк-співачка та композитор. Співпраця з багатьма відомими виконавцями.

ШОЛТЕС (Soltész) Реже (19.04.1945) – угор. співак, композитор, письменник.

ШОЛЬЦ (Scholz) Том (10.03.1947) – гітарист, піаніст, засновник амер. групи «Boston».

ШОНБЕРГ (Schönberg) Клод-Мішель (06.07.1944) – франц. продюсер, актор, співак, автор пісень, театр. композитор. Пр. «Тоні».

ШОР (Shore) Дайна, спр. Френсіс Роуз Шор (01.03.1917-24.02.1994) – амер. співачка та актриса. Була учасницею різних колективів, записувалася дуєтом з різними виконавцями. Знімалася в кіно. Пр. «Еммі». Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ШОРРОК (Shorrock) Глен (20.06.1944) – вокаліст австрал. групи «Little River Band».

ШОРТЕР (Shorter) Уейн (25.08.1933) – амер. саксофоніст.

ШОУ (Shaw) Арті, спр. Артур Джейкоб Аршавський (23.05.1910-30.12.2004) – амер. джаз. кларнетист, диригент, композитор і письменник. Є зірка на Алеї слави в Голлівуді.

ШОУ (Shaw) Вуді (24.12.1944-11.05.1989) – амер. джаз. муз-нт (тр., фл., корнет, перкусія), композитор. Представник модерн-джазу, фрі-джазу, стилю ф'южн.

ШОУ (Shaw) Сенді, спр. Сандра Енн Гудріч (27.02.1947) – англ. співачка та актриса. Оксфорд. та Лондон. ун-ти. Переможниця «Євробачення-1967». Співає багатьма мовами.

ШПАЙЗЕР (Speiser) Філіп (12.05.1990) – учасник нім. групи «Scooter».

ШТАНЦІ (Štancel) Владімир (14.07.1960) – чеськ. співак, композитор, продюсер, телеведучий.

ШТАУФФЕР (Staufer) Тедді (02.05.1902-27.08.1991) – швейцар. джаз. муз-нт (сакс., скрипка), бендлідер. Представник стилю свінг.

ШТОЛЬЦ (Stolz) Роберт Елізабет (25.08.1880-27.06.1975) – австр. композитор і диригент, проф. (1947). Складав музику для віден. ревію на льоду. Автор пісень, оперет, музики до кінофільмів.

ШТРАУС (Strauß) Йоганн (син) (25.10.1825-03.06.1899) – австр. композитор, скрипаль та диригент. В 1944 створив свій власний оркестр. В 1856-1965 та 1869 відвідав Росію, керував літніми конц. сезонами в Павловську. Увійшов в історію музики як майстер танц.-побутової музики та оперети. В творчості Ш. віден. вальс досяг класич. вершини свого розвитку.

ШУЛЛЕР (Schuller) Гюнтер (22.11.1925-21.06.2015) – амер. джаз. валторніст, композитор. За походженням німець. З 1942 учасник різних симф. оркестрів. В історію джазу увійшов як основоположник «третьої течії».

ШУЛЬМАН (Shulman) Дерек (11.02.1947) – продюсер, муз-нт (вокал, тр., фл.) англ. групи «Gentle Giant», брат Реймонда. Після розпаду групи став менеджером груп «Cinderella» і «Kingdom Come».

ШУЛЬМАН (Shulman) Реймонд (08.12.1949) – муз-нт (бас-гіт., скрипка, гіт., вокал) англ. групи «Gentle Giant», брат Дерек. Після розпаду групи працював на ТБ, займався продюсуванням маловідомих команд.

ШУЛЬЦЕ (Schulze) Клаус (04.08.1947) – нім. композитор, співак, клавішник, один із фундаторів сучасн. електрон. музики. Свою кар'єру починав ударником, був одним із творців групи «Tangerine Dream».

ШУСТЕР (Schuster) Сільвія (29.07.1945) – віолончелістка англ. групи «Nirvana».

ШУУР (Schuur) Дайна (10.12.1953) – амер. джаз. співачка і піаністка. Пр. «Греммі».

Ю, Я

ЮНГСТРЕМ (Jungstrom) Ларрі (22.06.1949) – бас-гітарист амер. групи «38 Special».

ЮР (Ure) Джеймс «Мідж» (10.10.1953) – гітарист англ. груп «Visage» і «Ultravox».

ЮРГЕНС (Jürgens) Удо, спр. Удо Юрген Бокельман (30.09.1934-21.12.2014) – австр. співак і композитор. Закінчив консерваторію. На поч. 1950-х організовує ансамбль «Удо-Болан-Бенд», із яким виступає протягом трьох років у барах, ресторанах, на танцмайданчиках. Протягом 10 років концертує і гастролює з різними оркестрами. Лауреат пісенних конкурсів, переможець «Євробачення-1966». Автор пісень, мюзиклу.

ЮСЕФССОН (Josefsson) Хелена (23.03.1978) – швед. співачка, авторка пісень, учасниця груп «Sandy Mouchette», «Roxette» (бек-вокал).

ЮСУ Н'ДУР (Youssou N'Dour) (01.10.1959) – сенегал. співак і ударник. Один із піонерів синтезу нац. муз. традицій і суто амер. і європ. форм року і джазу. З 2012 Міністр культури.

ЯЗЗ (Yazz), спр. Ясмін Івенс/Еванс (19.05.1960) – англ. співачка.

ЯМАШТА (Yamash'ta) Стому (15.03.1947) – япон. перкусіоніст і композитор. Муз. акад. Кіото.

ЯНГ (Young) Ангус (31.03.1959) – гітарист австрал. групи «AC/DC». Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів.

ЯНГ (Young) Джеймс Осборн «Траммі» (12.01.1912-10.09.1984) – амер. джаз. муз-нт (тр-н, вокал). Представник традиц. і модерн-джазу.

ЯНГ (Young) Джесс Колін, спр. Перрі Міллер (22.11.1941) – вокаліст і гітарист амер. групи «Youngbloods».

ЯНГ (Young) Джордж (06.11.1946) – гітарист і вокаліст австрал. групи «Easybeats».

ЯНГ (Young) Лестер (27.08.1909-15.03.1959) – амер. джаз. муз-нт (сакс.-тенор).

ЯНГ (Young) Малкольм (06.01.1953) – засновник (гітарист) австрал. групи «AC/DC».

ЯНГ (Young) Ніл (12.11.1945) – канад. співак, композитор, гітарист, режисер. Учасник груп «Mynah Birds», «Buffalo Springfield», «Crazy Horse», «Crosby, Stills, Nash & Young». Був уведений до Залу слави рок-н-ролу (1995, 1997). Входить до списку 100 найкрупніших гітаристів усіх часів. Має різні нагороди.

ЯНГ (Young) Пол (17.01.1956) – англ. співак. Спеціалізується головним чином на виконанні кавер-версій ритм-енд-блюз. і соул-композицій 1960-х.

ЯНГ (Young) Расті (23.02.1946) – вокаліст і гітарист амер. групи «Росо».

ЯНГ (Young) Уїлл, спр. Уільям Роберт Янг (20.01.1979) – англ. співак. Знімався в кіно.

ЯНКІ (Yankee) Дедді, спр. Рамон Луїс Айяла Родригес (03.02.1977) – пуерто-рикан. співак, актор, муз. продюсер. Представник стилю реггетон.

ЯНОВСЬКИЙ (Yanovsky) Залман (19.12.1944-13.12.2002) – канад. гітарист і вокаліст, учасник амер. групи «Lovin' Spoonful».

ЯРРОУ (Yarrow) Пітер (31.05.1938) – учасник амер. вок. фолк-тріо «Peter, Paul & Mary». Нью-йорк. муз. коледж. До тріо грав у різних колективах і з різними виконавцями.

ЯУК (Yauch) Адам Натаніель (05.08.1964-04.05.2012) – репер, композитор, режисер, співак амер. групи «Beastie boys».

Даний підрозділ присвячений датам народження (1 частина) та тим,
хто вже поза творчим життям (2 частина)

Січень

01.01.1900	КУГАТ Шав'є	04.01.1863	ПУАРЕ Марія
01.01.1922	БАГЛАНОВА Роза	04.01.1936	ГОРМАН Джон
01.01.1923	ДЖЕКСОН Мілт	04.01.1937	ПОЖЛАКОВ Станіслав
01.01.1925	БАСНЕР Веніамін	04.01.1942	МАКЛАФЛІН Джон
01.01.1929	КАРЄВА Галина	04.01.1947	КАТЛЕР Кріс
01.01.1930	КОЛОДУБ Жанна	04.01.1950	КУВАЙЦЕВ Олег
01.01.1937	ДАНЬКОВСЬКИЙ Олександр	04.01.1952	ЛЕВІ Володимир
01.01.1937	ЖУКОВ Олег В.	04.01.1955	ХОЛЛІС Марк
01.01.1937	КРАВЕЦЬКИЙ Павло	04.01.1956	КЛАЙН Нельс
01.01.1938	ДЕМ'ЯНОВА Інга	04.01.1956	САМНЕР Бернард
01.01.1942	МАКДОНАЛД Джо	04.01.1960	СТАЙП Майкл
01.01.1943	КОННОВ Владислав	04.01.1962	МАКЕЛУН Мартін
01.01.1944	СНЄГУРОВ Юрій	04.01.1985	ГОРДІЄНКО Наталя (Україна)
01.01.1945	ІВАНСЬКИЙ Роман		
01.01.1946	МАРЕНИЧ Валерій	05.01.1906	ДЕВІСОН Уайлд
01.01.1947	БЕРРІХІЛЛ Боб	05.01.1923	ФІЛЛІПС Сем (продюсер)
01.01.1947	ЧИЖИК Леонід	05.01.1935	ЛЕБЕДЄВ Віктор
01.01.1948	ГУРБЕЛОШВІЛІ Сергій	05.01.1940	ГАЙ Етол
01.01.1949	КАЛАНДЬОНОК Микола	05.01.1941	ТОМАС Греді
01.01.1950	ВАСИЛЬЄВ Василь Федорович	05.01.1942	ІЛЬІН Вадим
01.01.1953	БЛОНДІ Альфа	05.01.1946	КЕСТЕР Пітер
01.01.1953	КЛЕЙН Дані	05.01.1946	КІТОН Діана
01.01.1958	УЕЙН Девід	05.01.1947	КИВА Олег
01.01.1964	СЕРЕДА Андрій	05.01.1948	МУНІ Том
01.01.1968	ДЖОРДАН Рік	05.01.1949	БРАУН Джордж
01.01.1970	БИКОВ В'ячеслав	05.01.1950	СТЕЙН Кріс
01.01.1971	ПОТТЕР Кріс	05.01.1968	БОБО
01.01.1977	МАЛКОВА Інна	05.01.1969	МЕНСОН Мерилін
01.01.1981	ТОПОЛЬ Женья	05.01.1985	ОСИПОВА Анастасія
01.01.1983	ЧЕРНИШОВА Ірина		
02.01.1906	ФІНАРОВСЬКИЙ Григорій	06.01.1911	КРЮЧКОВ Микола
02.01.1931	МАРОККО Френк	06.01.1924	СКРАГГС Ерл
02.01.1948	МІННІР Керрі	06.01.1929	ХАРРІСОН Уїлберт
02.01.1949	ЧЕРЧИЛЬ Чик	06.01.1935	ЛОТЕМПО Ніно
02.01.1952	СВИДЮК Микола	06.01.1938	ГРЕБЕННИКОВ Олег
02.01.1955	АЛБУЛ Олександр	06.01.1938	ЧЕЛЕНТАНО Адріано
02.01.1956	ДОЛІНА Вероніка	06.01.1943	АЛЬТШУЛ Баррі
02.01.1963	ГРЕГОРІ Кейт	06.01.1944	МАККОЙ Вен
02.01.1973	МАЖУКОВ Денис	06.01.1944	СТІВЕЛЛ Алан
02.01.1975	РУДКОВСЬКА Яна	06.01.1946	БАРРЕТТ Сід
		06.01.1947	БРАУН Ширлі
03.01.1916	ЕНДРЮС Максін	06.01.1949	ЛУКІВ Микола
03.01.1926	МАРТІН Джордж	06.01.1953	ЯНГ Малкольм
03.01.1936	МОЙСЄВ Юрій	06.01.1967	ДАДО
03.01.1939	МАКФІ Джо	06.01.1979	ШАНІ Кристина
03.01.1943	ПАРКС Ван	06.01.1984	АНТОНЕНКО Кирило
03.01.1945	СТІЛІЗ Стівен		
03.01.1946	ДЖОНС Джон (Led Zeppelin)	07.01.1908	АЛЛЕН Генрі
03.01.1964	ЗАРДИНОВ Олексій	07.01.1933	ФЕРАПОНТОВ Володимир
03.01.1969	БОРЩЕВСЬКИЙ Олег	07.01.1945	КАЗІНС Дейв
03.01.1972	АФАНАСЬЄВ Петро	07.01.1946	БРАУН Енді
03.01.1974	СЕРКОВ Сергій	07.01.1948	ЛОГГІНС Кенні
03.01.1979	РАХІМЖАНОВ Іслам	07.01.1952	РАЙБУРГ Ян
03.01.1982	САЦУРА Станіслав	07.01.1959	ВАЛЕНТАЙН Кеті
03.01.1985	ПОЛ Джастин	07.01.1961	СЕМЕНОВА Катерина
03.01.1986	КАРЛССОН Ніна	07.01.1966	ЧЕМІЗОВ Олексій

07.01.1969	СУРЖИКОВА Єлизавета
08.01.1912	ФІЛІПЕНКО Аркадій
08.01.1935	ПРЕСЛІ Елвіс
08.01.1937	БЕССІ Ширлі
08.01.1942	ПІТЕРСЕН Джон
08.01.1943	ДЖЕКСОН Лі
08.01.1945	КОНЕФ Кевін
08.01.1946	КРІГЕР Роббі
08.01.1947	БОУЇ Девід
08.01.1955	РЕНО Майк
08.01.1961	МУРАВІЙОВ Євген
08.01.1963	ФЕДОРОВ Леонід
08.01.1965	АНДРЕЄВ Ігор
08.01.1965	ОБІСПО Паскаль
08.01.1967	КЕЛЛІ Ар
08.01.1969	ДЖАНГО
08.01.1971	ГЕХНЕР Валерія
08.01.1973	СПЕНСЕР Джеремі
08.01.1974	ГЕРА Сергій
08.01.1977	ЗИМОВЕЦЬ Андрій
09.01.1898	ФІЛДС Грейсі
09.01.1923	КОЛМАНОВСЬКИЙ Едуард
09.01.1926	ПІЦЦАРЕЛЛІ Баккі
09.01.1928	МОДУНЬО Доменіко
09.01.1937	ДОЛГОВ Віталій
09.01.1941	БАЕЗ Джоан
09.01.1941	КЕЛЛІ Кенні
09.01.1943	УОКЕР Скотт
09.01.1944	ПЕЙДЖ Джиммі
09.01.1946	ОЛБОУ Білл
09.01.1947	ЛВОВСЬКИЙ Володимир
09.01.1950	ЙОХАНСЕН Девід
09.01.1951	ГЕЙЛ Кристал
09.01.1953	ОБЕРЛЕ Девід
09.01.1962	АКИМОВ Дмитро
09.01.1964	ХАРТНОЛЛ Філіп
09.01.1970	ФАБІАН Лара
09.01.1974	ЛОМІНСЬКИЙ Олександр
09.01.1978	МАКЛІН Олександр
10.01.1927	ІГЕР Аллен
10.01.1927	РЕЙ Джонні
10.01.1935	ХОКІНС Ронні
10.01.1938	УЕСТ Тоні
10.01.1943	КРОУС Джим
10.01.1944	ПУЛ Малколм
10.01.1945	СТЮАРТ Род
10.01.1946	СВЕТЛОВ Віктор
10.01.1948	ФЕЙГЕН Доналд
10.01.1953	БЕНАТАР Пет
10.01.1955	ШЕНКЕР Міхаель
10.01.1961	НЕФЬОДОВ Михайло
10.01.1966	ЧЕРНЕЦЬКИЙ Олександр
10.01.1985	ВІЛЬБЕРГ Айна
11.01.1924	ХАРПО Слім
11.01.1938	ШАМАРДІН Анатолій
11.01.1946	ДЖАД Наомі
11.01.1946	КЕЙ Тоні
11.01.1952	РІТЕНУР Лі
11.01.1966	БОНДАРЕНКО Анатолій

11.01.1971	БЛАЙДЖ Мері
11.01.1979	АМОРАЛОВ Сергій
11.01.1983	ЗАЙЦЕВА Марія
11.01.1985	ФОЛКНЕР Ньютон
11.01.1990	РУДНЄВА Анна
11.01.2002	МУЗАФАРОВА Анна
12.01.1905	ПАНТОФЕЛЬ-НЕЧЕЦЬКА Дебора
12.01.1905	РІТТЕР Текс
12.01.1911	ЮРОВСЬКА Ольга
12.01.1912	ЯНГ Джеймс
12.01.1916	МАКШЕНН Джей
12.01.1936	ПАУЛС Раймонд
12.01.1940	ДЖЕКСОН Роналд
12.01.1941	БОЛДРІ Джон
12.01.1941	МУЛЯВІН Володимир
12.01.1944	РОБІНСОН Сінтія
12.01.1945	БЕЛЛ Меггі
12.01.1946	ДЮК Джордж
12.01.1947	МОЛЛОЙ Мет
12.01.1951	БЕЛЛ Кріс
12.01.1956	НОСКОВ Микола
12.01.1958	ПАНТИКІН Олександр
12.01.1959	БАРГЕЛЬД Блікса
12.01.1959	ГЕССЕЛЬ Пер
12.01.1962	МІНАЄВ Сергій
12.01.1974	ЧІСХОЛМ Мелані
12.01.1975	ШИХОВ Олексій
12.01.1986	ОГНЕВІЧ Злата
12.01.1996	ХЕНДЕРСОН Елла
13.01.1887	ТАКЕР Софі
13.01.1906	КОЗЕРАЦЬКИЙ Василь
13.01.1913	ЛИСЯНСЬКИЙ Марко
13.01.1924	БУКРЕЄВ Іван
13.01.1926	ЛІСТОН Мелба
13.01.1929	МИХАЙЛЮК Василь
13.01.1941	АРМСТРОНГ Френкі
13.01.1947	ВИШНЕВСЬКИЙ Дуфуня
13.01.1947	ЛІС Джон
13.01.1947	РИВЧУН Борис
13.01.1954	ГЛИЗІН Олексій
13.01.1961	МАКФЕРСОН Грехам
13.01.1971	ЄРШОВ Максим
13.01.1976	АБДУЛЛІНА Карина
14.01.1904	БЄЛІЙ Віктор
14.01.1931	ВАЛЕНТЕ Катерина
14.01.1931	ЄЛІСЄЄВ Василь
14.01.1937	СПІРС Біллі
14.01.1948	БЕРНЕТ Ті-Боун
14.01.1949	УІЛЬЯМС Ламар
14.01.1959	СЕМЕНОВ Аркадій
14.01.1959	СМЕШ Чес
14.01.1963	ГАЙЗИДОРСЬКА Марина
14.01.1963	САМОХІНА Анна
14.01.1967	УАЙЛД Закк
14.01.1969	ГРОЛ Дейв
14.01.1974	ВЄДЕРНІКОВ Тимур
14.01.1982	МОРОЗОВА Наталія
14.01.1983	МЯТА
14.01.1997	ТОЛМАЧОВА Анастасія
14.01.1997	ТОЛМАЧОВА Марія

15.01.1893	НОВЕЛЛО Айвор	18.01.1955	ТКАЧОВ Олександр
15.01.1909	КРУПА Джин	18.01.1956	БЕЙЛІ Том
15.01.1909	ТУМАНОВ Йосип	18.01.1959	СОЛОДУХА Олександр
15.01.1909	ФЛАКС Єфрем	18.01.1962	ГВЕРДЦИТЕЛІ Тамара
15.01.1911	ГРАЧОВ Михайло	18.01.1971	ДЕВІС Джонатан
15.01.1931	КАЖЛАЄВ Мурад	18.01.1980	ЕСТЕЛЬ
15.01.1931	РОТАРУ Володимир	18.01.1982	ПОЛОВКО Андрій
15.01.1936	БІВІНС Едвард	19.01.1893	СТРОК Оскар
15.01.1939	ТАМРАЗОВ Микола	19.01.1900	ІСАКОВСЬКИЙ Михайло
15.01.1941	КЕПТІН БІФХАРТ	19.01.1906	КНУШЕВИЦЬКИЙ Віктор
15.01.1945	ДУНАЄВСЬКИЙ Максим	19.01.1911	СОФРОНОВ Анатолій
15.01.1948	ВАН ЗАНТ Ронні	19.01.1919	КРОСБІ Ізраел
15.01.1949	ІГНАТЬЄВА Валентина	19.01.1935	О'КІФ Джон
15.01.1953	ГВОЗДЄВА Ірина	19.01.1937	НОЖКІН Михайло
15.01.1959	ТРІВАРАС Піт	19.01.1939	ЕВЕРЛІ Філ
15.01.1979	ОСКАР	19.01.1943	ДЖОПЛІН Дженіс
15.01.1981	ПІТБУЛЬ	19.01.1945	ЕВАНС Род
15.01.1983	БЛОХІНА Ірина	19.01.1946	ПАРТОН Доллі
15.01.1986	ІВАНОВ Артем	19.01.1946	ПАРФЕНОВ Юрій
16.01.1849	ДАВИДОВ Ол-др Давидович	19.01.1947	ПЕРРІ Джон
16.01.1909	МЕРМАН Етель	19.01.1949	ПАЛМЕР Роберт
16.01.1950	АЛЛЕН Деббі	19.01.1949	ХІНСЛІ Харві
16.01.1952	АББАСОВ Гурбаналі	19.01.1952	БАННЕЛЛ Дьюї
16.01.1959	ШАДЕ	19.01.1959	КЕЗЛЯ Ігор
16.01.1979	ААЛІЯ	19.01.1964	ПОНОМАРЬОВА Ольга
16.01.1980	МІРАНДА Лін-Мануель	19.01.1972	МІХАЛОК Сергій
17.01.1909	ГУСЄВ Віктор	19.01.1974	СТАШЕВСЬКИЙ Влад
17.01.1920	ХЕНДІ Джордж	19.01.1975	КУВАЛДІН Мирослав
17.01.1927	КІТТ Ерта	19.01.1977	АНИЧКА
17.01.1933	ДАЛІДА	19.01.1977	НІКОЛЬ (Чілі)
17.01.1939	ГІН Віктор	19.01.1988	ВОРОБІЙОВ Олексій
17.01.1943	ХАРПЕР Біллі	20.01.1865	ГІЛЬБЕР Іветт
17.01.1944	АРДІ Франсуаза	20.01.1888	КАРА-ДМИТРІЄВ Дмитро
17.01.1945	КАРАБИЦЬ Іван	20.01.1921	ХЕЙНС Конні
17.01.1946	ТРОЯНО Домінік	20.01.1923	УІТМЕН Слім
17.01.1949	ТЕЙЛОР Мік	20.01.1933	ТАУНСОН Рон
17.01.1950	ГОЛОВІН Євген (співак)	20.01.1934	ДАШКЕВИЧ Володимир
17.01.1950	КВІК Георгій	20.01.1943	ЕВАНС Рік
17.01.1951	КАПЛІУН Борис	20.01.1944	СОЛОФФ Лев
17.01.1952	САКАМОТО Ріучі	20.01.1945	СТЮАРТ Ерік
17.01.1953	ХАТЧІНСОН Шейла	20.01.1948	ПРІТЧАРД Мелвін
17.01.1955	ЕРЛІ Стів (співак)	20.01.1952	АЛЛЕГРОВА Ірина
17.01.1956	ЯНГ Пол	20.01.1952	КЕМПБЕЛЛ Джон
17.01.1958	СТРОУД Джемері	20.01.1952	СТЕНЛІ Пол
17.01.1960	НІКОЛАЄВ Ігор	20.01.1966	ГАНЗ Трейсі
17.01.1964	РУРК Енді	20.01.1967	ЛЕХТІНЕН Яріот
17.01.1966	ГОЛДІ	20.01.1969	УАЙР Нікі
17.01.1967	АРСЕНЄВ Костянтин	20.01.1971	БАРЛОУ Гарі
17.01.1971	РОК Кід	20.01.1979	БУРДОН Роберт
17.01.1974	АЗАРХ Вадим	20.01.1979	ЯНГ Уілл
17.01.1974	ФОМІН Дмитро	20.01.1980	КАРТЕР Нік
17.01.1984	ПОЛЯКОВА Ольга	20.01.1986	БУЗОВА Ольга
17.01.1986	ТІ Джейні	21.01.1889	ЛЕДБЕЛЛІ Хадді
17.01.1993	СОЛОВІЙ Христина	21.01.1925	БЕСПАЛОВА Раїса
18.01.1904	ГАЛЛА-РІНІ Ентоні	21.01.1936	ІВАНОВ Валентин
18.01.1941	ГОЛДСБОРО Боббі	21.01.1941	ХЕЙВЕНС Річі
18.01.1941	РАФФІН Девід	21.01.1942	СТАРР Едвін
18.01.1943	ГРІНСЛЕЙД Дейв	21.01.1945	КІРХЕР Піт
18.01.1945	ПЕРАЛЕС Хосе	21.01.1946	КАЗ Ерік
		21.01.1947	ХАСТІНГС Пай

21.01.1948	СЕМЕНОВ В'ячеслав	25.01.1891	БРОД Уеллмен
21.01.1949	ХАРЧИКОВ Олександр	25.01.1909	БЄЛОВ Афанасій
21.01.1950	ОУШН Біллі	25.01.1929	ГОЛСОН Бенні
21.01.1953	БАРИКІНА Людмила	25.01.1938	ВИСОЦЬКИЙ Володимир
21.01.1960	ХАРАТ'ЯН Дмитро	25.01.1938	ГОЛЬШТЕЙН Геннадій
21.01.1961	АЗАРОВ Ігор	25.01.1938	ДЖЕЙМС Етта
21.01.1963	КІНСІ Кеннет	25.01.1946	ДОБРИНІН В'ячеслав
21.01.1964	ВАРШАВСЬКИЙ Дмитро	25.01.1958	ТІББС Гарі
21.01.1966	ДЖЕЙМС Уенді	25.01.1970	РЯБЦЕВ Роман
21.01.1972	КАРТАВЦЕВ Андрій	25.01.1971	БОСС Містер
21.01.1976	БАНТОН Емма	25.01.1974	ХАРУТА Сергій
21.01.1979	ЖИТНЯКОВ Михайло	25.01.1977	РОДІНА Анастасія
22.01.1900	БУШ Ернст	25.01.1981	КІЗ Алісія
22.01.1903	МОШКОВ Борис	25.01.1985	КАРОЛЬ Тіна
22.01.1921	БАБАДЖАНЯН Арно	26.01.1905	ТРАПП Марія
22.01.1931	КУК Сем	26.01.1910	САНДЛЕР Оскар
22.01.1931	ТЕРЛЕЦЬКИЙ Володимир	26.01.1941	ЧЕРНОВ Михайло
22.01.1939	СІЛЬВА Алан	26.01.1944	ПУШИК Степан
22.01.1940	ХАРРІС Едді	26.01.1951	НОРТ Крістофер
22.01.1946	МАКЛАРЕН Малкольм	26.01.1951	ХОРАЛОВ Аркадій
22.01.1950	ДУГЛАС Грейем	26.01.1953	УІЛЬЯМС Люсінда
22.01.1952	ДЖЕНТРІ Тедді	26.01.1955	ХАЛЕН Едді
22.01.1952	ПУШКІНА Маргарита	26.01.1958	БЕЙКЕР Аніта
22.01.1953	ПЕРРІ Стів	26.01.1963	БІ Джаззі
22.01.1960	ХАТЧЕНС Майкл	26.01.1963	РІДЖЛІ Ендрю
22.01.1961	КРАСНОВ Борис	27.01.1885	КЕРН Джером
22.01.1964	СЛАБІКОВ Євген	27.01.1901	КУПРЯВІЧІУС Вікторас
22.01.1965	АДЛЕР Стівен	27.01.1908	ПЕЙДЖ Хот
22.01.1969	ДИБСЬКИЙ Володимир	27.01.1918	ДЖЕЙМС Елмор
22.01.1972	БЕРЕСТЕНКО Андрій	27.01.1930	БЛЕНД Боббі
22.01.1978	ПОЙНТЕР Іса	27.01.1932	КАЗАКОВА Римма
22.01.1980	ЧЕРНІЦІН Володимир	27.01.1941	ХАТЧЕРСОН Боббі
22.01.1986	КОРЯГІНА Ольга	27.01.1942	ВУЛФ Кейт
22.01.1988	КОЗЛОВА Валерія	27.01.1944	КОЙН Кевін
22.01.1988	МАЛВІ Шинейд	27.01.1945	МЕЙСОН Нік
23.01.1902	УОТЕРС Бенні	27.01.1946	ТОЛЛІ Недра
23.01.1910	РЕЙНХАРДТ Джанго	27.01.1948	ГАРДНЕР Кім
23.01.1936	ЛУКАЧ Марія	27.01.1951	ДЖАСТМЕН Сет
23.01.1943	БЕРТОН Гарі	27.01.1956	ПЕЧЕНОВ Євген
23.01.1944	ЛЕСОЙ Джеррі	27.01.1958	УОЛТЦ Чарльз
23.01.1948	ПОЙНТЕР Аніта	27.01.1961	ГІЛБЕРТ Джілліан
23.01.1950	КАННІНГЕМ Біллі	27.01.1962	ТЕЛЕШЕВ Леонід
23.01.1953	ЗАНДЕР Робін	27.01.1964	ДРАММОНД Майкл
23.01.1964	ЧЕКАВИЙ Михайло	27.01.1966	МАРКС Ричард
23.01.1968	ПОТАПКИН Альберт	27.01.1968	ТРІКІ
23.01.1973	КАЦ Марія	27.01.1969	РОСТОВСЬКИЙ Микола
23.01.1991	ХАННА	27.01.1972	ОУЕН Марк
24.01.1919	СЕРГЄЄВ Олексій	27.01.1977	ВАСНГА Олена
24.01.1926	МАТУСОВ Володимир	28.01.1880	НЕЛСОН Луїс
24.01.1934	ЯКУШЕВА Ада	28.01.1903	МЕЙТУС Юлій
24.01.1935	БОЙКО Геннадій	28.01.1913	ТЕРЕНТЬЄВ Борис
24.01.1941	ДАЙМОНД Ніл	28.01.1918	РУДЕНКО Лариса
24.01.1941	НЕВІЛЛ Аарон	28.01.1927	СКОТТ Ронні
24.01.1941	ЧЕПМЕН Міхаел	28.01.1929	БІЛК Акер
24.01.1942	ОБОДЗИНСЬКИЙ Валерій	28.01.1943	ТЕЙЛОР Дік
24.01.1944	НЕВЗГЛЯД Людмила	28.01.1945	УАЙАТТ Роберт
24.01.1947	ЗІВОН Уоррен	28.01.1946	АЛЛЕН Рік (Box Tops)
24.01.1949	БЕЛУШІ Джон	28.01.1951	НЕЛСОН Уільям
24.01.1958	ХОЛЛАНД Джуліан	28.01.1955	ДРОЗДОВ Сергій
24.01.1978	КЛИМОВА Катерина		

28.01.1959	ШАРПІ Дейв
28.01.1962	БРОХМАН Лариса
28.01.1962	ФІЛЛІПС Сем (співачка)
28.01.1968	МАКЛАХЛЕН Сара
28.01.1972	ЗОРЬКІН Максим
28.01.1988	МАССКВА Валерія
29.01.1931	БРІКАСС Леслі
29.01.1933	ДІСТЕЛЬ Саша
29.01.1937	САМОЙЛОВ Марк
29.01.1946	КЛАРК Террі
29.01.1947	БАЙРОН Девід
29.01.1952	РАМОН Томмі
29.01.1953	ПЕРЕС Луїс
29.01.1954	СЛЕСПЦОВ Олег
29.01.1964	ФРЕЙМ Родді
29.01.1970	МАЛІКОВ Дмитро
29.01.1973	РАЗУМІХІНА Інна
29.01.1975	ЛУСТА Лариса
29.01.1981	ЛЕНГ Джонні
29.01.1982	ЛАМБЕРТ Адам
30.01.1900	ДУНАЄВСЬКИЙ Ісаак
30.01.1905	МАРЕНИЧ Анатолій
30.01.1927	АБДУЛ-МАЛІК Ахмед
30.01.1928	БРАУН Рут
30.01.1928	ЛІ Мітч
30.01.1930	КАРМІНСЬКИЙ Марк
30.01.1935	ХЕЙЗ Едвард
30.01.1939	ЮХІНА Гертруда
30.01.1941	ТЕРРАНОВА Джо
30.01.1947	ЖУК Вадим

30.01.1947	МАРРІОТТ Стів
30.01.1949	КІНГ Уільям
30.01.1951	КОЛЛІНЗ Філ
30.01.1958	ЗАЙЦЕВ Олександр
30.01.1961	УОТЛІ Джоді
30.01.1967	САСД-ШАХ Раїса
30.01.1969	БАЛАКІРСВ Ігор
31.01.1892	КАНТОР Едді
31.01.1907	МОРТОН Бенні
31.01.1915	ЛОМАКС Алан
31.01.1915	ХАКЕТТ Боббі
31.01.1937	ГЛАСС Філіп
31.01.1939	БУРИХ Юрій
31.01.1944	ІВАНОВ Анатолій
31.01.1944	МАССЕЛУАЙТ Чарлі
31.01.1945	ПАНКЕВИЧ Владислав
31.01.1946	ТЕРРІ Кат
31.01.1948	ВИНОГРАДОВ Юрій
31.01.1951	БЕНТОН Дейв
31.01.1951	КЕЙСІ Гаррі
31.01.1951	МАНЗАНЕРА Філ
31.01.1956	ЛАЙДОН Джон
31.01.1963	КОЖИН Ігор
31.01.1964	ХАННЕМАН Джефф
31.01.1965	ХОЖАЙ Оксана
31.01.1966	МЕДВЕДЄВ Олег
31.01.1970	ДРАЙВЕР Мінні
31.01.1981	НАЧАЛОВА Юлія
31.01.1981	ТІМБЕРЛЕЙК Джастін
31.01.1982	ПАПАРІЗУ Олена

Лютий

01.02.1891	ДЖОНСОН Джеймс (піаніст)
01.02.1914	РИВЧУН Олександр
01.02.1934	ШЕЙН Боб
01.02.1937	ЕВЕРЛІ Дон
01.02.1939	СЕМПЛ Джо
01.02.1939	ФРАНСУА Клод
01.02.1940	ВЕЧЕРЧУК Світлана
01.02.1942	ЛЕЩЕНКО Лев
01.02.1946	УСТИНОВ Юрій
01.02.1950	КЕМПБЕЛЛІ Майк
01.02.1951	НІКОЛЬСЬКИЙ Костянтин
01.02.1952	КОВАЛЬ Микола
01.02.1953	ДВОРСЬКИЙ Павло
01.02.1954	ЛОЗА Юрій
01.02.1957	РАДЧЕНКО Микола
01.02.1957	РАДЧЕНКО Сергій
01.02.1968	ПРЕСЛІ Ліза
01.02.1969	СМОЛЬСЬКИЙ Віктор
01.02.1971	УЕЛТІ Рон
01.02.1980	НОТМАН Отто
01.02.1983	ВИШНЯКОВ Антон
01.02.1986	СТАВРОВИЧ Дарія
01.02.1987	ФЕДИШИН Ірина
02.02.1908	КРЮКОВ Микола
02.02.1911	СМИРНОВА Тамара
02.02.1921	ПОНОМАРЕНКО Григорій
02.02.1927	ГЕТЦ Стен

02.02.1928	ДВОРЯНІНОВА Валентина
02.02.1932	ЛЕГРАН Мішель
02.02.1937	СТРЕЛЬЧЕНКО Олександра
02.02.1937	ФЛЕК Роберта
02.02.1939	ФІЛПЕНКО Віталій
02.02.1942	АЛМЕР Джеймс
02.02.1942	НЕШ Грем
02.02.1950	МІДОУЗ Панкі
02.02.1951	ДЖОНСОН Альфонсо
02.02.1954	ТЕЙЛОР Граем
02.02.1961	МАТКОВСЬКИЙ Дмитро
02.02.1972	ДАНА ІНТЕРНЕСНЛІ
02.02.1978	ЧАРСЬКИЙ Олександр
02.02.1985	МІХАЛЬЧИК Юлія
02.03.1993	ЯРЕМЧУК Марія
03.02.1898	АРМСТРОНГ Лілліан
03.02.1919	ДОУН Доллі
03.02.1919	КОСТРИЦЯ Леонід
03.02.1928	ДУНІКАН Вел
03.02.1935	УОТСОН Джонні
03.02.1943	ХЕЙДОК Ерік
03.02.1943	ХЕНДЕРСОН Брайан
03.02.1945	СТЮАРД Роберт
03.02.1947	ДЕВІС Дейв
03.02.1947	МЕЛАНІ Сафка
03.02.1954	ЕСКАЛІЄВА Нагіма
03.02.1956	РАНАЛЬДО Лі

03.02.1959	ТОЛХЕРСТ Лоренс	06.02.1986	НІЖАРАДЗЕ Софія
03.02.1962	РИБКІН Олександр	06.02.1988	БОНК Девід
03.02.1966	ТАРДІ Грегорі		
03.02.1970	КОТЦЕН Річі	07.02.1883	БЛЕЙК Юбі
03.02.1970	ШУРА БИ-2	07.02.1927	ГРЕКО Жюльєт
03.02.1975	НЕБИЛОВА Олена	07.02.1934	КЕРТІС Узлі
03.02.1977	ЯНКІ Дедді	07.02.1948	ГРІНСПУН Джиммі
03.02.1982	БРЕЖНЄВА Віра	07.02.1947	УЗЕРС Джон
03.02.1990	КІНГСТОН Шон	07.02.1949	ІНГЛИШ Джо
		07.02.1949	ЛАНКАСТЕР Алан
04.02.1871	ТАСКІН Олексій	07.02.1954	БОЛЕН Дітер
04.02.1924	ДІСВ Борис	07.02.1956	САНДЛЕР Ігор
04.02.1932	БЕСПРОЗВАННИЙ Павло	07.02.1961	МОГИЛЕВСЬКИЙ Олексій
04.02.1941	РОТ Габрієлла	07.02.1962	БРАЙАН Девід
04.02.1941	СТІЛ Джон	07.02.1962	БРУКС Гарт
04.02.1944	ЛАРУ Флоренс	07.02.1962	ТІБЕЛІУС Олександр
04.02.1945	БЮЛЬ-БЮЛЬ Полад	07.02.1968	КОЛЛІНЗ Глен
04.02.1946	КОСТЮШКІН Михайло	07.02.1971	ЦОЙ Аніта
04.02.1948	КУПЕР Еліс	07.02.1975	БОРЛАНД Уеслі
04.02.1949	ЙІГЕР Рой		
04.02.1950	ДАНН Джеймс	08.02.1899	ДЖОНСОН Лонні
04.02.1950	СТІПС Роберт	08.02.1930	ПЕТРИНЕНКО Діана
04.02.1952	ШИРЛІ Джеррі	08.02.1932	УІЛЬЯМС Джон (композитор)
04.02.1966	АВДЄЄВ Сергій	08.02.1933	ПОТЬОМКІН Борис
04.02.1975	ІМБРУЛЬЯ Наталі	08.02.1941	РАШ Том
04.02.1982	УАЙАТТ Кімберлі	08.02.1943	БРАТТОН Крід
		08.02.1946	ПАРРА Фіто
05.02.1918	КАРАЄВ Кара	08.02.1946	УІТБРЕД Пол
05.02.1928	УШКАРЬОВ Анатолій	08.02.1949	МУРАВІЙОВА Ірина
05.02.1930	КУЛИКОВ Геннадій	08.02.1950	ПАУЕЛЛІ Енді
05.02.1935	ХАРВІ Алекс	08.02.1961	ВРАДІЙ Віка
05.02.1942	УЕЛІС Корі	08.02.1977	ФАРРЕЛ Девід
05.02.1943	УІНФІЛД Чак		
05.02.1944	КОББ Джеймс	09.02.1884	ПАВЛОВСЬКА Валентина
05.02.1944	КУПЕР Ел	09.02.1909	МІРАНДА Кармен
05.02.1945	КІНГ Редж	09.02.1914	ТУББ Ернест
05.02.1956	ВУЛІХ Олександр	09.02.1938	ГРАНОВ Ігор
05.02.1964	МАККАГАН Дафф	09.02.1942	КІНГ Керол
05.02.1965	ФЕДОРОВ Костянтин	09.02.1947	ЕЛАЙ Джо
05.02.1975	АБРАМОВА Тетяна	09.02.1951	ТОМАС Денніс
05.02.1981	ЗЕНАТТІ Жюлі	09.02.1960	ДЖОНСОН Холлі
05.02.1984	ЕРІКА (Італія)	09.02.1961	ГРОМОВА Тетяна
05.02.1985	АХОНЬКОВА Юлія	09.02.1961	ПЛЯВІН Артур
05.02.1986	АРТЦІ Аліна	09.02.1974	МОЗГОВА Альона
		09.02.1977	ШАКІРА
06.02.1916	ДОДЖЕТТ Білл	09.02.1980	ЄГОРОВА Алевтина
06.02.1921	РОЙАЛ Ерні		
06.02.1926	ЗНАТОКОВ Юрій	10.02.1903	БЛАНТЕР Матвій
06.02.1941	БЕРРІ Дейв	10.02.1904	ІВАНОВ-РАДКЕВИЧ Микола
06.02.1943	ФАБІАН	10.02.1910	ГРЕНФЕЛЛ Джойс
06.02.1950	КОУЛІ Наталі	10.02.1914	АДЛЕР Ларрі
06.02.1953	КІРБІ Стів	10.02.1925	ГРАДОВ Петро
06.02.1956	ЗАЙЦЕВ Микита	10.02.1928	ГОРЕЛИК Лев
06.02.1957	ФІЛІППІС Саймон	10.02.1935	АВЕРКІН Олександр
06.02.1960	МАТВІЄНКО Ігор	10.02.1936	МАЖУКОВ Олексій
06.02.1961	ЧИГРАКОВ Сергій	10.02.1940	МЕРЧАНТ Джиммі
06.02.1962	БЕЙЛІ Білл	10.02.1955	БРЕЙТБУРГ Кім
06.02.1962	РОУЗ Ексл	10.02.1958	АФАНАСЬЄФФ Уолтер
06.02.1963	КІРЄЄВ Олег	10.02.1961	ПЄНКІН Сергій
06.02.1966	ЕСТЛІ Рік	10.02.1962	БЕРТОН Кліфф
06.02.1971	МУРІК	10.02.1981	СЕН-П'ЄР Наташа
06.02.1973	КНЯЗЄВ Андрій		
06.02.1979	БАЛАН Дан	11.02.1842	МОНАХОВ Іпполіт

11.02.1902	ОРЛОВА Любов	13.02.1984	МЕЩЕРЯКОВ Олексій
11.02.1915	УАЙТ Джошуа		
11.02.1935	ВІНСЕНТ Джин	14.02.1922	ДЬОМІНА Маргарита
11.02.1938	ПАШКЕВИЧ Анатолій	14.02.1936	ГЕРМАН Анна
11.02.1938	ПІКЕТТ Боббі	14.02.1943	ПАРКЕР Масео
11.02.1941	МЕНДЕС Сержіо	14.02.1944	БОБРОВ Олександр
11.02.1943	ЛАМА Серж	14.02.1947	БАКЛІ Тім
11.02.1946	ДЕМ'ЯНЮК Микола	14.02.1950	ФІШЕР Роджер
11.02.1947	ШУЛЬМАН Дерек	14.02.1954	СІЛВЕЙН Сілвейн
11.02.1949	ХАРГРЕТТ Чарлі	14.02.1956	ГІССЕН Петро
11.02.1956	ЛОКБУД Дідьє	14.02.1972	ТОМАС Роберт
11.02.1957	ТАРАСОВ Костянтин	14.02.1982	ДУБЦОВА Ірина
11.02.1962	ГАГУА Гія	14.02.1985	БРАУН Хавана
11.02.1962	ДСВЛЕТ-КІЛЬДЄСВ Микола	14.02.1987	САВІЧЕВА Юлія
11.02.1962	КРОУ Шеріл		
11.02.1976	ПУШКАРЬОВ Олексій	15.02.1797	СТЕНВЕЙ Генріх
11.02.1977	ШИНОДА Майк	15.02.1862	МОРОЗОВ Сава
11.02.1979	БРЕНДІ	15.02.1905	АРЛЕН Гарольд
11.02.1981	РОУЛЕНД Келлі	15.02.1909	ЧОРНА Ляля
11.02.1985	АСТРАЛ	15.02.1937	ЛЕЙТЕС Натан
11.02.1988	ЛІ ЧУНЬ	15.02.1944	ЕЙВОРІ Мік
		15.02.1950	СИНИЦИНА Тетяна
12.02.1911	НІКІТІН Віктор	15.02.1950	СОСНОВСЬКА Надія
12.02.1923	ПАУЕЛЛ Мел	15.02.1953	ЛУК'ЯНОВ Олександр
12.02.1926	ВОРОНЕЦЬ Ольга	15.02.1953	ТРЕВІС Малколм
12.02.1935	ЧОХЕЛІ Гюллі	15.02.1954	ЗБАРАЦЬКИЙ Микола
12.02.1939	МАНЗАРЕК Рей	15.02.1957	УІЛЬЯМС Джейкі
12.02.1941	ПАРКАЄВ Юрій	15.02.1959	БАРБАКАРУ Анатолій
12.02.1946	ГУННАРССОН Рутгер		
12.02.1946	ШЕРМІ Джо	16.02.1912	МАЧИТО
12.02.1949	НАЙТ Стен	16.02.1918	ЕНДРЮС Петті
12.02.1950	ХАКЕТТ Стів	16.02.1925	РОДИГІН Євген
12.02.1955	ЛАСВЕЛЛ Білл	16.02.1935	БОНО Сонні
12.02.1957	ПОДГОРОДЕЦЬКИЙ Петро	16.02.1942	ЛІ Клів
12.02.1959	КОНТІ Нейл	16.02.1949	ПОЛ Лін
12.02.1959	КОРЖУКОВ Сергій	16.02.1954	НАГОРНИЙ Валерій
12.02.1968	ФІЛЛІПС Чінна	16.02.1955	КЛЕЙТОН Джефф
12.02.1974	ДОНСЬКА Юліана	16.02.1957	АНТИЗЕРСЬКИЙ Юрій
12.02.1977	ДУРОВ Ілля	16.02.1958	АЙС-ТІ
12.02.1982	БЛІНЧЕВСЬКИЙ Андрій	16.02.1961	ТЕЙЛОР Енді
		16.02.1963	ДЮАРТ Кріс
13.02.1879	ЄВРЕЙНОВ Микола	16.02.1967	СІМПСОН Джеральд
13.02.1900	МАНОН Уінгі	16.02.1965	ЛОМБАРДО Дейв
13.02.1925	ЛАЗАРЕНКО Капітоліна	16.02.1970	ЄПІФАНОВА Ірина
13.02.1932	ШАФЕРАН Ігор	16.02.1977	УОЛСТ Бредлі
13.02.1944	ТОРК Пітер	16.02.2000	ВЕРНІК Вікторія
13.02.1945	ДАЙК Рой		
13.02.1950	БРАЙАН Пітер	17.02.1902	ДЖОНС Орвілл
13.02.1950	ГАБРІЕЛЬ Пітер	17.02.1923	ДЕ ФРАНКО Бадді
13.02.1950	КРІСТІАН Роджер	17.02.1940	ПІТНІ Джин
13.02.1955	СМІТ Скотт	17.02.1946	СТІВЕНС Доді
13.02.1956	ХУК Пітер	17.02.1946	ХІЛЬКО Сергій
13.02.1957	БАТЛЕР Тоні	17.02.1947	МАЛЕЖИК В'ячеслав
13.02.1958	ФОКС Марк	17.02.1948	ДІДУРОВ Олексій
13.02.1961	РОЛЛІНЗ Генрі	17.02.1949	ФРІТ Фред
13.02.1962	ЛЕОНІДОВ Максим	17.02.1950	МЕДЛОК Рікі
13.02.1962	ПЄСКОВ Олександр	17.02.1954	ЛЕВУШКІН Валерій
13.02.1964	РЕВЯКІН Дмитро	17.02.1961	БРОНЕВИЦЬКА Ілона
13.02.1968	КАВАНА Нів	17.02.1968	ВИНОГРАДОВА Лілія
13.02.1969	ДЕМ'ЯН Іван	17.02.1972	АРМСТРОНГ Біллі
13.02.1971	СОРОКІН Ігор	17.02.1976	МАЙДАНОВ Денис
13.02.1974	УІЛЬЯМС Робі	17.02.1984	СОГДІАНА
13.02.1975	ОЛЕШКО Оксана	17.02.1985	БОГАЧОВА Тетяна

17.02.1989	ВОЙТЮК Аркадій	20.02.1975	ЛІТРЕЛЛІ Брайан
18.02.1896	МАСС Володимир	20.02.1975	ФОКІН Олексій
18.02.1921	ФЕЛЬЦМАН Оскар	20.02.1985	ВОЛКОВА Юлія
18.02.1922	ОСТЕРВАЛЬД Хазі	20.02.1988	РІАННА
18.02.1932	ПОЛОСКІН Борис	21.02.1877	ПРУСЛІН Наум
18.02.1933	ОНО Йоко	21.02.1893	ХОНТІ Ханна
18.02.1935	ГЛАДКОВ Геннадій	21.02.1910	СІРС Ел
18.02.1941	БЛЮ Девід	21.02.1917	ДЕМЕРОН Тедді
18.02.1941	НЕНАШЕВА Галина	21.02.1925	ШАМО Ігор
18.02.1941	САНТ'ЯГО Герман	21.02.1933	СІМОНЕ Ніна
18.02.1941	ТОМАС Ірма	21.02.1938	ЧАРЛЬЗ Роберт
18.02.1943	ЗАГЕР Денні	21.02.1948	НЬЮТОН Пол
18.02.1952	БАРИКІН Олександр	21.02.1949	ХАРРИСОН Джеррі
18.02.1953	БАХМАН Роббі	21.02.1951	ВЕЛНІК Вінс
18.02.1953	УКУПНИК Аркадій	21.02.1952	БЕРНЕЛ Жан-Жак
18.02.1954	ПОЛОТНО Анатолій	21.02.1957	РАСТОРГУЄВ Микола
18.02.1954	ТРАВолТА Джон	21.02.1958	КАРПЕНТЕР Мері-Чапін
18.02.1955	ДЖЕЙМС Брайан (Англ.)	21.02.1969	БРЕДФІЛД Джеймс
18.02.1958	ТОДАДЗЕ Манана	21.02.1978	ЯКОВЛЄВ Дмитро
18.02.1961	ДЖЕЙМС Брайан (США)	21.02.1979	ХЬЮІТ Дженніфер
18.02.1965	ДРЕ Доктор	21.02.1980	ЄВРОПА Джим
18.02.1980	СПЕКТОР Регіна	21.02.1983	ГЕВОРК'ЯН Лусіне
		21.02.1986	ЧЕРЧ Шарлотта
19.02.1912	КЕНТОН Стен	22.02.1905	УТСЕЛ Артур
19.02.1940	РОБІНСОН Смокі	22.02.1907	СТЮАРТ Рекс
19.02.1943	КРІСТІ Лу	22.02.1936	ЕРНІ Кей-Доу
19.02.1945	АНТ Адам	22.02.1938	ЧЕНБОРИСОВА Роза
19.02.1945	АНТОНОВ Юрій	22.02.1942	ЛИТВИНЕНКО Святослав
19.02.1946	ДІН Пол	22.02.1944	ГРІН Мік
19.02.1948	ЕНДС Марк	22.02.1945	ОЛІВЕР
19.02.1948	АЙОММІ Тоні	22.02.1950	КЮР Ленні
19.02.1953	ГАККЕЛЬ Всеволод	22.02.1951	АНІЧКІН Матвій
19.02.1954	БУХГОЛЬЦ Френсіс	22.02.1953	ВАСИЛЕНКО Катерина
19.02.1954	ЄВЗЕРОВ Володимир	22.02.1964	КОПИЛОВА Світлана
19.02.1956	МІТ'ЯЄВ Олег	22.02.1968	ХЛОПКОВ Олександр
19.02.1957	ФАЛЬКО	22.02.1974	БЛАНТ Джеймс
19.02.1963	СІЛ	22.02.1982	ХІЛІС Флойд
19.02.1971	ЛІНДБЛОМ Маттіас	22.02.1983	ГОРОВЕНКО Володимир
19.02.1972	БАЛАН Ігор		
19.02.1977	НАРЦИС П'єр	23.02.1900	ІСТОМІНА Марія
19.02.1979	БЕРЕТТА Юлія	23.02.1900	КАЧАЛОВ Михайло
19.02.1979	ВІТАС	23.02.1934	КРИЛАТОВ Євген
19.02.1990	ЛУКАШОВА Юліанна	23.02.1940	МАКСФІЛД Майк
20.02.1896	ЛУСИН'ЯН Мартин	23.02.1944	УІНТЕР Джонні
20.02.1937	ЕКЛЗ Девід	23.02.1946	РУЧИНСЬКИЙ Сергій
20.02.1937	УІЛСОН Ненсі Шуе	23.02.1946	ЯНГ Расті
20.02.1940	ЕЛЛІС Барбара	23.02.1948	ПРІСТ Стів
20.02.1941	СЕН-МАРІ Баффі	23.02.1949	КАМЕР Террі
20.02.1945	ХАЛЛІ Алан	23.02.1950	ГРІВЗ Джон
20.02.1946	ГЕЙЛС Джек	23.02.1952	УІТФОРД Бред
20.02.1946	КОЧЧАНТЕ Ріккардо	23.02.1955	ДЖОНС Говард
20.02.1946	МАРТИНОВ Володимир	23.02.1958	СІЛВІАН Девід
20.02.1948	КАСТОРСЬКИЙ Сергій	23.02.1960	ТУНІК Володимир
20.02.1950	БЕККЕР Уолтер	23.02.1961	ГАРКУША Олег
20.02.1950	УІЛСОН Тоні (продюсер)	23.02.1975	ЛОПЕС Роберт
20.02.1951	ДЕВІС Ентоні		
20.02.1951	КАЛІФОРНІЯ Ренді	24.02.1901	ДЖАПАРИДЗЕ Кето
20.02.1963	БРАУН Ян	24.02.1932	КРИСТАЛІНСЬКА Майя
20.02.1964	ГУЛЬКІНА Наталя	24.02.1932	ЛЕГРАН Мішель
20.02.1965	ЖЕЛАННАЯ Інна	24.02.1936	ГРИГОР'ЄВ Станіслав
20.02.1967	КОБЕЙН Курт	24.02.1942	ДЖОНС Пол

24.02.1944	ХОПКІНС Нікі	27.02.1936	ГОРДІН Ігор
24.02.1947	ЧЕКАСІН Володимир	27.02.1947	ШОУ Сенді
24.02.1948	ЩЕРБАК Станіслав	27.02.1955	КРИСТІАН Гарі
24.02.1952	НАЗАРОВ Володимир	27.02.1956	БЕСКІ Анне
24.02.1954	УСПЕНСЬКА Любов	27.02.1960	ХАМФРІС Пол
24.02.1962	ШОКД Мішель	27.02.1961	ГУРЬЯНОВ Георгій
24.02.1965	ВОРОНОВ Олександр	27.02.1962	ЯКОВЛЄВ Олександр
25.02.1893	ЯРОН Григорій	27.02.1964	ВЕРНАЛ Івен
25.02.1896	КОКС Іда	27.02.1975	МАСАЛЬЦЕВА Світлана
25.02.1900	СІЛЬВЕСТЕР Віктор	27.02.1975	ФІГЕЙРЕДО Кевін
25.02.1914	ОСТРОВСЬКИЙ Аркадій	27.02.1976	РЕВТОВ Сергій
25.02.1915	ПЕРРІ Рей	27.02.1981	ГРОБАН Джош
25.02.1927	СТЕНЛІ Ральф	27.02.1986	ПЕТРОВСЬКИЙ Вітольд
25.02.1927	ТОМАС Рене	28.02.1931	РУБАШЕВСЬКИЙ Володимир
25.02.1943	ХАРРИСОН Джордж	28.02.1939	ФЕЇ Джон
25.02.1946	БРУКС Елкі	28.02.1940	САУТ Джо
25.02.1957	ВУД Стюарт	28.02.1942	ДЖОНС Брайан
25.02.1959	ПІТЕРС Майк	28.02.1943	ЕКЛІН Барбара
25.02.1963	ГОРНИЗОВ Олексій	28.02.1948	ПІТЕРС Бернадетт
25.02.1970	ГРАЧ Гера	28.02.1956	ВЕНДЕЛЬБОЙ Дженс
25.02.1973	НІКОЛЕНКО Ян	28.02.1957	ГУЛД Філ
26.02.1928	ДОМІНО Фетс	28.02.1958	САНДУЛЕСА Лілія
26.02.1932	КЕШ Джонні	28.02.1960	ГЕНЬБА Любов
26.02.1943	КОТТОН Пол	28.02.1962	ЧЕРИДНИК Ігор
26.02.1945	ХАЙТ Боб	28.02.1963	МАВРІН Сергій
26.02.1947	БЕРЕЖКОВ Володимир	28.02.1965	ВОЛЕНКО Володимир
26.02.1950	КЕЙН Джонатан	28.02.1983	АРТЕМ'ЄВ Павло
26.02.1953	БОЛТОН Майкл	28.02.1993	ФОРЕСТ Еммілі
26.02.1962	НАПОЛІ Франческо	29.02.1904	ДОРСІ Джиммі
26.02.1964	БАРТЕНЕВ Станіслав	29.02.1912	ЦЕГЛЯР Яків
26.02.1969	УІЛЛІС Кріс	29.02.1924	АГАШИНА Маргарита
26.02.1971	БАДУ Еріка	29.02.1932	БОГАТИКОВ Юрій
26.02.1971	СЕГАРА Елен	29.02.1932	ГРІСТ Рері
27.02.1897	АНДЕРСОН Маріан	29.02.1940	КРИСТОФЕР Гретхен
27.02.1907	БЕЙЛІ Мілдред	29.02.1944	ХОЧИНСЬКИЙ Олександр
27.02.1909	МОКРОУСОВ Борис	29.02.1964	КОРФ Андрій
27.02.1922	ВЕЛІКАНОВА Гелена	29.02.1964	СМОЛ'ЯНИНОВА Євгенія
27.02.1923	ГОРДОН Декстер	29.02.1972	ЯЩЕНКО Зоя
		29.02.1976	АТКІНС Джеффри

Березень

01.03.1904	МІЛЛЕР Глен	01.03.1980	СЕМЕНОВИЧ Анна
01.03.1917	ШОР Дайна	01.03.1981	ЗВЄРСЬКА Олександра
01.03.1924	ПОКРОВСЬКИЙ Олексій	01.03.1986	ЧЕРТИЩЕВ Михайло
01.03.1927	БЕЛАФОНТЕ Гаррі	01.03.1987	КЕША
01.03.1937	ДОГА Євген	01.03.1987	САМБУРСЬКА Настасія
01.03.1940	ТАУНЕР Ральф	01.03.1988	ВЕРНЕР Ян
01.03.1942	МАКГАРРІ Норман	01.03.1994	БІБЕР Джастін
01.03.1944	ЛІБЕР Мік	02.03.1900	ВАЙЛЬ Курт
01.03.1945	ДОЛТРИ Роджер	02.03.1922	ДЕВІС Едді
01.03.1946	ЕШТОН Тоні	02.03.1931	РЯБІНІН Михайло
01.03.1946	КАСУЕЛЛІ Дейв	02.03.1938	ОЛТАРЖЕВСЬКА Ірина
01.03.1949	ФІЛЛІПС Рей	02.03.1939	КАТАЄВ Ілля
01.03.1956	МАРЕНИЧ Світлана	02.03.1941	ПОТДЖЕР Кейт
01.03.1958	ДАВИДОВ Олександр	02.03.1942	ПЛАМОНДОН Люк
01.03.1958	КЕРШОУ Нік	02.03.1942	РІД Лу
01.03.1963	АНДЕРС Томас	02.03.1943	МІХЕН Тоні
01.03.1964	ДОБРОВОЛЬСЬКА Жанна	02.03.1948	ГАЛЛАХЕР Рорі
01.03.1969	ВАСИЛЬЄВ Олександр (Секрет)	02.03.1948	КАРЛТОН Ларрі
01.03.1973	ПІК Райан		

02.03.1950 КАРПЕНТЕР Карен
 02.03.1952 ПАНЮШКІН Юрій
 02.03.1955 ОСМОНД Джей
 02.03.1956 ЕВАНС Марк
 02.03.1958 СЕЛЮНІН Сергій
 02.03.1962 ДЖОВІ Бон
 02.03.1968 ЛЕБЕДЄВ Вадим
 02.03.1971 КОЛЬЦОВ-КРУТОВ Володимир
 02.03.1973 АГЛІНЦ Кристина
 02.03.1976 КОМАРОВА Ольга
 02.03.1977 АЛЕВТИНА
 02.03.1977 МАРТІН Кріс
 02.03.1978 МАРКОВ Вадим
 02.03.1986 ТИЩЕНКО Олександр (співак)
 02.03.1988 КЕЙТ Алекса

03.03.1812 ДЮБЮК Олександр
 03.03.1906 БІГАРД Барні
 03.03.1914 ОКУНСЬКА Тетяна
 03.03.1923 УОТСОН Док
 03.03.1924 АССІА
 03.03.1927 ПАРКЕР Джуніор
 03.03.1937 РИЧКОВ Борис
 03.03.1938 МІШЛО П'єр
 03.03.1938 ЧАМБЕРС Уіллі
 03.03.1942 ПЕНДЕР Майк
 03.03.1947 МАУНТ Дейв
 03.03.1951 КУПЕР Ліндсі
 03.03.1954 МІСІН Андрій
 03.03.1954 ХЬЮЗ Крістофер
 03.03.1961 ІВАНОВ Олександр Ю.
 03.03.1977 КІТІНГ Ронан
 03.03.1981 ПОЛТЄВА Ксенія
 03.03.1984 ЙОЛАНДІ Фісер
 03.03.1985 ВАРДА
 03.03.1997 КАБЕЛЬО Каміла

04.03.1925 МОРІА Поль
 04.03.1932 МАКЕБА Міріам
 04.03.1937 УІЛЕН Бернард
 04.03.1944 УОМАК Боббі
 04.03.1947 ГАРБАРЕК Ян
 04.03.1948 СКВАЙР Кріс
 04.03.1948 СТІВЕНС Шейкін
 04.03.1949 БЕЙКЕР Керол
 04.03.1949 ІВАСЮК Володимир
 04.03.1951 РІ Кріс
 04.03.1952 ТОЦЦІ Умберто
 04.03.1954 МОЙСЄЄВ Борис
 04.03.1955 ГУЛД Бун
 04.03.1959 РУБАНОВ Микола
 04.03.1963 НЬЮСТЕД Джейсон
 04.03.1965 ШАГАНОВ Олександр
 04.03.1967 ДЕНДО Іван
 04.03.1967 КАШИН Павло
 04.03.1973 ХРАМОВ Андрій
 04.03.1974 ЛАГОДА Наталя
 04.03.1983 ВІКТОРОВ Ілля
 04.03.1985 МАЛАХОВ Олексій

05.03.1819 ДАРСЬЄ
 05.03.1908 ХАРРІСОН Рекс
 05.03.1919 ФАТ'ЯНОВ Олексій

05.03.1927 КЕССІДІ Джек
 05.03.1929 ЛЕНУАР Дж.
 05.03.1931 МІАНСАРОВА Тамара
 05.03.1931 СИЛАНТЬЄВ Костянтин
 05.03.1932 КЛАДНИЦЬКИЙ Владислав
 05.03.1948 ГРАНТ Едді
 05.03.1948 ПЕЙДЖ Елейн
 05.03.1952 КЛАРК Алан
 05.03.1957 СМІТ Марк
 05.03.1958 ДЖИБ Ендрю
 05.03.1964 ЛАЕРТСЬКИЙ Олександр
 05.03.1970 ФРУШАНТЕ Джон
 05.03.1971 ПАТОВ Кирило
 05.03.1982 БОГАТИРЬОВ Юрій
 05.03.1986 НЬЮТОН Міка

06.03.1900 ВИРЛАН Лідія
 06.03.1905 МОНТГОМЕРІ Уес
 06.03.1931 БІЛАШ Олександр
 06.03.1936 ЖЕРЗДЄВА Ельміра
 06.03.1936 ПЕТРОВ Аркадій
 06.03.1936 РОБІНСОН Сільвія
 06.03.1937 ДІЛЛАРД Дуг
 06.03.1942 ПУРІМ Флора
 06.03.1944 УІЛСОН Мері (Supremes)
 06.03.1945 ГРАНДІ Хью
 06.03.1945 ЗВЕЗДІНСЬКИЙ Михайло
 06.03.1946 ГІЛМОР Девід
 06.03.1948 МОРОЗОВ Юрій
 06.03.1948 ШВАРЦ Стівен
 06.03.1949 ГАВРИЛЯК Мирон
 06.03.1949 РЕЗАНОВ Микола
 06.03.1951 ГІБСОН (Джипсон) Брайан
 06.03.1953 КАЧАНОВА Ольга
 06.03.1954 РОЖКОВА Наталя
 06.03.1964 ОЗЕРОВ Олександр
 06.03.1969 БУЛАНОВА Тетяна
 06.03.1970 БУ Бетті
 06.03.1975 ЛУШТАК Ілля
 06.03.1983 ДУБОВИЦЬКА Анна
 06.03.1985 КОЗЛОВСЬКИЙ Віталій
 06.03.1985 ТЕРЛЄЄВА Олена

07.03.1941 МИРОНОВ Андрій
 07.03.1943 УАЙТ Кріс
 07.03.1945 ЛІ Артур
 07.03.1946 КОНЦ Жужа
 07.03.1946 ВУЛФ Пітер
 07.03.1946 ФІШЕР Меттью
 07.03.1952 АЙЗЛІ Ерні
 07.03.1954 ФРЕНЕТТ Матт
 07.03.1958 СКЛЯР Олександр
 07.03.1961 ТРЕТЬЯКОВ Віктор
 07.03.1988 МІЦУКІ Ліна

08.03.1901 РОДРІГЕС Енріке
 08.03.1927 ХАЙМАН Дік
 08.03.1935 КОУЛМЕН Джордж
 08.03.1936 САБО Габор
 08.03.1939 ГАЙДЕНКО Аркадій
 08.03.1939 ГАРЯЄВА Валентина
 08.03.1941 ГРИММ Олександр
 08.03.1942 ЕЛЛІС Ралф

08.03.1943	ЛОКШИН Григорій	11.03.1946	УОТЕРС Патті
08.03.1944	НІКІТІН Сергій	11.03.1947	СТЕЙН Марк
08.03.1945	ДОЛЕНЦ Мікі	11.03.1948	КООЙМАНС Джордж
08.03.1945	МАКРЕЙ Шел	11.03.1949	АЛЕКСАНДРОВ Анатолій
08.03.1948	МЕЙСНЕР Ренді	11.03.1949	УІВЕР Дерек
08.03.1948	СУЕТТЕНХЕМ Джефф	11.03.1950	МАКФЕРРІН Боббі
08.03.1954	БЕЙКЕР Шеріл	11.03.1955	ХАГЕН Ніна
08.03.1957	КОСТЕНКО Євгенія	11.03.1957	ПАРФЕНЮК Микола
08.03.1958	ЗЕМЛИНСЬКИЙ Лев	11.03.1961	ВОЙТИНСЬКИЙ Олександр
08.03.1958	НЬЮМАН Гарі	11.03.1961	УОТСОН Брюс
08.03.1964	ДЖЕЙМС Черіл	11.03.1962	ВОЛЬФ Ленні
08.03.1968	БОРИСЕНКОВ Дмитро	11.03.1987	ЛІНКЕ Крістіан
08.03.1970	ГЛУШКО Сергій	11.03.1990	БЕРЕЖНА Марина
08.03.1972	БАРЕЦЬКИЙ Станіслав		
08.03.1980	ВОНДРАЧКОВА Луція	12.03.1928	СОЛЕНКОВА Алла
08.03.1982	БІККУЛОВА Альона	12.03.1937	ХРИСТОФОРОВ Геннадій
08.03.1990	БАРСЬКИХ Макс	12.03.1939	СЄВЄРНИЙ Аркадій
08.03.1998	СТЕРЛІНГ Моллі	12.03.1940	ДЖЕРРО Ел
		12.03.1941	О'ХАРА Брайан
09.03.1814	ШЕВЧЕНКО Тарас	12.03.1946	МІННЕЛЛІ Лайза
09.03.1926	РОСС Джеррі	12.03.1948	ТЕЙЛОР Джеймс
09.03.1933	ПРАЙС Ллойд	12.03.1948	ХОЛРОЙД Лес
09.03.1940	ГОЛУБКИНА Лариса	12.03.1949	ГІББІНС Майк
09.03.1942	КЕЙЛ Джон	12.03.1949	ПЕЙН Білл
09.03.1945	ТРАУЕР Робін	12.03.1951	КЛАРК Уільям
09.03.1956	ГЕРШЕНЗОН Дмитро	12.03.1952	АЗАРЯН Давид
09.03.1958	ГУЦЕРІЄВ Михайло	12.03.1952	БУЧЕЛЬ Наталія
09.03.1958	ФРАЙ Мартін	12.03.1953	ПОНАРОВСЬКА Ірина
09.03.1961	НЕСТЕРОВ Олег	12.03.1956	ХАРРІС Стів
09.03.1987	МОСС Шед	12.03.1957	КАБАНОВА Тетяна
09.03.1990	ДАКОТА	12.03.1969	КОКСОН Грем
		12.03.1981	ЧУМАКОВ Олексій
10.03.1903	БАЙДЕРБЕК Бікс	12.03.1983	АБАЗА Олена
10.03.1923	ОЯКЯЕР Вальтер		
10.03.1926	ЗАЦЕПІН Олександр	13.03.1871	В'ЯЛЫЦЕВА Анастасія
10.03.1940	ТОРРЕНС Дін	13.03.1887	РАДОШАНСЬКИЙ Микола
10.03.1941	АГАФОНОВ Валерій	13.03.1913	БІНКІН Зіновій
10.03.1944	ПЕСКОВСЬКИЙ Юрій	13.03.1938	ФРАНКЛІН Ерма
10.03.1947	ШОЛЬЦ Том	13.03.1939	СЕДАКА Ніл
10.03.1950	МАККЕННА Тед	13.03.1940	СТЕЙТОН Кенді
10.03.1953	ПЕТРИНЕНКО Тарас	13.03.1942	ГОРЮШКО Георгій
10.03.1954	ЧАРЛЬЗ Тіна (Англ.)	13.03.1947	БУМБІЄРЕ Нора
10.03.1960	РАНГЕЛОВА Венета	13.03.1951	КОЕН Ізхар
10.03.1960	ФАРЕНКРОГ-ПІТЕРСЕН Йорн-Уве	13.03.1955	КАРМАНОВ Федір
10.03.1963	АМЕНТ Джефф	13.03.1959	КОРЧІНСЬКИЙ Адріан
10.03.1964	ЧЕРРІ Нене	13.03.1959	КУЧІН Іван
10.03.1972	ТІМБАЛЕНД	13.03.1959	РОДЖЕРС Ронні
10.03.1973	ЛЕКОМІТТ Джон	13.03.1960	КЛЕЙТОН Адам
10.03.1976	ВАХБІ Хайфа	13.03.1986	ОТРАДНА Жєня
10.03.1976	ГРЕБЕНЩИКОВ Михайло	13.03.1995	КУРАСОВ Владислав
10.03.1977	ТІК Робін		
10.03.1983	АНДЕРВУД Керрі	14.03.1896	ВІЛЕНСЬКИЙ Ілля
10.03.1992	ОСМЕНТ Емілі	14.03.1896	КУГУШЕВ Георгій
		14.03.1915	УТЬОСОВА Едіт
11.03.1898	МОУЛ Ірвінг	14.03.1922	БАДХЕН Анатолій
11.03.1824	БЛЮТНЕР Юліус	14.03.1933	ДЖОНС Квінсі
11.03.1903	УЕЛК Лоренс	14.03.1934	СКОТТ Ширлі
11.03.1921	П'ЯЦЦОЛЛА Астор	14.03.1945	ПАРАЗЕЙДЕР Уолтер
11.03.1922	ЯРОВІНСЬКИЙ Борис	14.03.1946	ГАВРИЛОВ Володимир
11.03.1932	ДЖЕНКІНС Лерой	14.03.1947	ЛЬЮІ Джона
11.03.1942	БАСИЛАЯ Олександр	14.03.1962	ДЕВІЛЛЬ Сесіл
11.03.1944	ТЕРТОН Джефрі	14.03.1972	ЗОНТОВ Григорій
11.03.1945	МАНДЕЛ Харві	14.03.1973	САВЕЛЬЄВ Микола

14.03.1983	ХЕНСОН Тейлор	17.03.1995	АРЗАМАСОВА Єлизавета
15.03.1912	МІНХ Микола	18.03.1903	РОМ-ЛЕБЕДЕВ Іван
15.03.1912	ХОПКІНС Сем	18.03.1927	КАНДЕР Джон
15.03.1922	КЕЛВЕРТ Едді	18.03.1927	КІНСІ Біг
15.03.1938	ЛЛОЙД Чарльз	18.03.1929	ДАЛЛАДА Фелікс
15.03.1940	ЛЕШ Філ	18.03.1934	ПРАЙД Чарлі
15.03.1940	ФЛІНТ Хью	18.03.1940	АНУФРІЄНКО Анатолій
15.03.1941	ЛАВ Майк	18.03.1941	ПІКЕТТ Уїлсон
15.03.1943	СТОУН Слай	18.03.1951	ФРІЗЕЛЛ Білл
15.03.1944	КОСТЕЛЛ Девід	18.03.1963	УІЛЬЯМС Ванесса
15.03.1944	КЮН Йоахім	18.03.1965	БАЙКОВ Вадим
15.03.1946	СКОТТ Говард	18.03.1966	КАНТРЕЛЛ Джеррі
15.03.1947	КУДЕР Рай	18.03.1967	БЕРЕНІЙ Мікі
15.03.1947	ЯМАШТА Стому	18.03.1970	КУЇН ЛАТІФА
15.03.1949	АЛЬОШИН Анатолій	18.03.1972	БРИЛЬ Дмитро
15.03.1950	ОЛЬСЕН Юрген	18.03.1972	БРИЛЬ Олександр
15.03.1955	ДЕВ'ЯТОВ Володимир	18.03.1975	БЕЛЛ
15.03.1955	МАНУКЯН Сергій	18.03.1979	ЛЕВАЙН Адам
15.03.1955	РОСТОЦЬКИЙ Олександр	18.03.1987	ЛІЗГУНОВА Ольга
15.03.1955	СНАЙДЕР Ді		
15.03.1962	Д'АРБІ Теренс	19.03.1919	ТРИСТАНО Ленні
15.03.1963	МАЙКЛЗ Брет	19.03.1921	КАРСОН Марта
15.03.1965	КЕРЛІ Джон	19.03.1926	ХЕНДЕРСОН Білл
15.03.1968	САЛЕРНО Сабріна	19.03.1930	КОУЛМЕН Орнетт
15.03.1969	РЕЙ Крістіан	19.03.1936	ВОЛОХОНСЬКИЙ Анрі
15.03.1988	БІКБАСВ Дмитро	19.03.1940	СМІТ Кіт
		19.03.1944	КОНСТАНТЕН Том
16.03.1897	КРАСЄВ Михайло	19.03.1946	АТКІНСОН Пол
16.03.1937	ХОХЛІКОВ Юрій	19.03.1946	ПОЙНТЕР Рут
16.03.1940	МУСТАФА-ЗАДЕ Вагіф	19.03.1949	ЛЕОНТЬЄВ Валерій
16.03.1942	УОКЕР Джеррі	19.03.1950	БАБКІНА Надія
16.03.1949	ГУДМЕН Джеррі	19.03.1951	ЛОНГМУЇР Дерек
16.03.1954	ПАТТІ Геш	19.03.1953	ВЛАСЕНКО Георгій
16.03.1954	УІЛСОН Ненсі	19.03.1959	ХОЛЛ Террі
16.03.1957	ПЕРОВ Олександр	19.03.1971	АНДРУШКІВ Світлана
16.03.1964	БАКСТЕР Ейч Пі	19.03.1973	БАЛУНОВ Олександр
16.03.1967	ТИТОМИР Богдан	19.03.1977	БЕСПАЛОВА-ПРИМАК Ірина
17.03.1898	СМИРНОВ-СОКОЛЬСЬКИЙ	20.03.1915	НЕЧАЄВ Веніамін
Микола		20.03.1917	ЛІНН Вера
17.03.1899	РЯБОВ Олексій	20.03.1933	ГОРОДНИЦЬКИЙ Олександр
17.03.1919	КОУЛ Нет	20.03.1937	РІД Джеррі
17.03.1941	КАНТНЕР Пол	20.03.1944	КАМЕРОН Джон
17.03.1944	СЕБАСТІАН Джон	20.03.1947	БЛАНТ Джон
17.03.1946	БРАУН Гаролд	20.03.1948	МОРОЗОВ Олександр
17.03.1947	ЧЕРНАВСЬКИЙ Юрій	20.03.1950	КАНДАЛОВА Лариса
17.03.1948	БІРН Френ	20.03.1951	ПАЛМЕР Карл
17.03.1949	ЛАВУА Даніель	20.03.1956	БОРИСОВ Павло
17.03.1950	МАРЕНИЧ Антоніна	20.03.1969	ДАНКО
17.03.1952	АЛЛАНСОН Сюзі	20.03.1972	КАПРАНОС Алекс
17.03.1954	СТОКЕР Уоллі	20.03.1981	КОГАН Юлія
17.03.1959	БЛЕК Пол	20.03.1981	ЯРОСЛАВСЬКА Леся
17.03.1959	ДЖЕМАН Плезант	20.03.1984	ЛЮБИЧ Євгенія
17.03.1959	ЛИТВИНОВ Павло		
17.03.1959	ЛІНДАП Майк	21.03.1895	НОВИКОВА Клавдія
17.03.1959	СОКОЛЬСЬКИЙ Сергій Ів.	21.03.1895	УТЬОСОВ Леонід
17.03.1961	БАРД Олександр	21.03.1920	ОТС Георг
17.03.1962	ОКОРОКОВ Віталій	21.03.1930	СПЕНН Отіс
17.03.1963	ГРЕЙ Ірина	21.03.1936	УЕСТБРУК Майк
17.03.1967	КОРГАН Біллі	21.03.1940	БЕРК Соломон
17.03.1976	ГЕЙТЛІ Стівен	21.03.1942	МАЙЕРС Аміна
17.03.1977	КРАВЧУК Ель	21.03.1945	СТОУН Розі

21.03.1946	АНДРІЯНЕНКО Віра	24.03.1949	ЛОУ Нік
21.03.1951	ЛОЗАНО Конрад	24.03.1947	МАККЕНДЛЕС Пол
21.03.1951	ТОМПКІНС Рассел	24.03.1950	БУЙНОВ Олександр
21.03.1951	ТРОПІЛЛО Андрій	24.03.1954	СЄРОВ Олександр
21.03.1953	ДЖОНСОН Роберт («KC & the Sunshine Band»)	24.03.1955	БІЛОЗІР Ігор
21.03.1959	АНАНЬЄВ Вадим	24.03.1960	НЕНА
21.03.1960	КРАМЕР Данило	24.03.1965	КРУПНОВ Анатолій
21.03.1962	МОРОШАНУ Василе	24.03.1973	МАРАКУЛІН Олександр
21.03.1962	О'ДОННЕЛЛ Розі	24.03.1973	РУСЛАНА
21.03.1964	ГАВРИЛЮК Олег	24.03.1979	БРОНЮК Віктор
21.03.1967	БЕРГРЕН Юнас	24.03.1979	ГАЙТАНА
21.03.1967	ПАЛМЕР Кіт		
21.03.1981	БЕРДНИКОВ Олександр	25.03.1872	ДАВИДОВ Ол-др Михайлович
		25.03.1904	ДЖОНСОН Піт
22.03.1930	СОНДХЕЙМ Стівен	25.03.1911	ДИХОВИЧНИЙ Володимир
22.03.1937	БАДАЛАМЕНТІ Анджело	25.03.1928	НАЙССОО Уно
22.03.1943	БЕНСОН Джордж	25.03.1933	ТЕЙЛОР Сесіл
22.03.1943	БОНД Террі	25.03.1934	БЕРНЕТ Джонні
22.03.1944	МАКФІ Тоні	25.03.1937	ДІДУХ Володимир
22.03.1944	РЕЛФ Кейт	25.03.1937	ПАХОМЕНКО Марія
22.03.1946	ВАНДА Гаррі	25.03.1940	МІНА
22.03.1947	О'ЛІВ Патрік	25.03.1942	ФРАНКЛІН Арета
22.03.1948	УЕББЕР Ендрю	25.03.1945	МАМІКОНОВ Георгій
22.03.1950	БРЕГОВИЧ Горан	25.03.1947	ДЖОН Елтон
22.03.1951	РАЙТС Хоуард	25.03.1947	ШВАРЦ Брінслі
22.03.1957	МІЛЛЗ Стефані	25.03.1949	ДЖОНС Ніл
22.03.1957	ЮДАНОВА Олена	25.03.1950	БУРДА Борис
22.03.1958	СЮТКІН Валерій	25.03.1951	УІЛЬЯМС Мейзі
22.03.1958	УАЙЛІ Піт	25.03.1953	КИРИЛІНА Ірина
22.03.1959	ПЕЛЕНЯГРЕ Віктор	25.03.1955	КІМ Джері
22.03.1961	ЦЕКАЛО Олександр	25.03.1956	ШИФРІН Юхим
22.03.1962	КУШНІР Світлана	25.03.1959	БЕГУНОВ Володимир
22.03.1962	ШАВЕЙНИКОВ Борис	25.03.1960	НОРМАН Стів
22.03.1963	САЛЛІ Сьюзан	25.03.1964	УОРН Баз
22.03.1966	БОГОМОЛЕЦЬ Ольга	25.03.1965	ПОКРОВСЬКИЙ Кирило
22.03.1975	КЕЖВАТОВ Дмитро	25.03.1966	ХІЛЛ Джефф
22.03.1985	ЖИЖЧЕНКО Наталя	25.03.1967	ТИШИНСЬКА Тетяна
		25.03.1984	МАКФІ Кетрін
23.03.1913	ДИМИТРІЄВИЧ Олексій	25.03.1984	ПОЙНТЕР Садако
23.03.1934	КЛЯЧКІН Євген	25.03.1986	ОРЛОВА Марина
23.03.1936	ЛУЇЗІАНА Ред	25.03.1991	ГАРІПОВА Діна
23.03.1938	ПАЙК Дейв		
23.03.1945	ГРІСМАН Девід	26.03.1915	ФІЛЛІПС Фліп
23.03.1947	КЕЛЛІ Майк	26.03.1924	ТАРАНЕЦЬ Олександр
23.03.1948	ГАЛЬПЕРШТЕЙН Яків	26.03.1925	МУДІ Джеймс
23.03.1949	ОКАСЕК Рік	26.03.1929	ДЮМОН Шарль
23.03.1953	ХАН Чака	26.03.1930	ТОРРЕС Лоліта
23.03.1956	ГАРСЄВ Радик	26.03.1932	СИНЕЛЬНИКОВ Моріс
23.03.1960	ПАНОВ Андрій	26.03.1944	РОСС Дайана
23.03.1960	ШУМОВ Василь	26.03.1946	ПРЕСНЯКОВ-ст. Володимир
23.03.1965	ПЕЛЛОУ Марті	26.03.1948	ТАЙЛЕР Стівен
23.03.1968	ОЛБАРН Деймон	26.03.1949	ШИЕН Френ
23.03.1975	КУН Аксель	26.03.1950	ПЕНДЕРГРАСС Тедді
23.03.1977	ЯРЕМЧУК-мол. Назарій	26.03.1953	ЛАЙОЛЛ Біллі
23.03.1979	РАСКАЗОВА Євгенія	26.03.1955	ПРАЙС Мартін
		26.03.1962	КОУЛС Ричард
24.03.1890	ТЕПЛИЦЬКИЙ Леопольд	26.03.1966	ШИЛОВ Ігор
24.03.1895	ТИТОВ Олександр	26.03.1979	ХІРОМІ
24.03.1906	ШУЛЬЖЕНКО Клавдія		
24.03.1938	ЦУКАЙ Холгер	27.03.1824	БУЛАХОВ Павло
24.03.1939	СУПОНЕЦЬКИЙ Геннадій	27.03.1892	ГРОФЕ Ферде
24.03.1948	ОСКАР Лі	27.03.1906	РАССЕЛЛ Чарльз
		27.03.1909	ВЕБСТЕР Бен

27.03.1924	ВОАН Сара	29.03.1967	КАРДОН Наталі
27.03.1929	ТИМОШИН В'ячеслав	29.03.1968	ПРЕСНЯКОВ-мол. Володимир
27.03.1942	МІНАСЯН Георгій	29.03.1976	КРУГ Ірина
27.03.1946	БАУН Енді	29.03.1984	ДОМСКІ Аріна
27.03.1950	БЕНКС Ентоні	29.03.1989	ОГУРЦОВА Євгенія
27.03.1957	ДОБРИНІН Олександр	29.03.1990	СМІТ Кейсі
27.03.1961	ДЖИГУРДА Микита	29.03.2002	БУТОРІНА Поліна
27.03.1963	ЩЕРБАКОВ Михайло		
27.03.1968	СМСХОВА Аліка	30.03.1875	МОНАХОВ Микола
27.03.1970	КЕРІ Мерайя	30.03.1879	ФЕОНА Олексій М.
27.03.1974	МИХАЙЛЮТА Олег	30.03.1908	КАНДЕЛАКІ Володимир
27.03.1975	ФЕРГІ	30.03.1914	УІЛЬЯМСОН Джон
27.03.1987	ГАГАРІНА Поліна	30.03.1941	ЕДЖ Грем
27.03.1988	ДЖЕЙ Джессі	30.03.1943	ФОРССІ Кенні
27.03.1993	ІСАК Лідія	30.03.1944	КУЛЬБЕРГ Енді
		30.03.1945	КЛЕПТОН Ерік
28.03.1890	УАЙТМЕН Пол	30.03.1948	МЕНГРАМ Джим
28.03.1923	АНЧАРОВ Михайло	30.03.1948	ХОУЛ Дейв
28.03.1923	ДЖОНС Тед	30.03.1953	СЕРГЄЄВ Леонід
28.03.1930	СОЛЯНОВ Альфред	30.03.1962	ХАММЕР МС
28.03.1933	МОНТОЛПУ Вінсент	30.03.1964	ЧЕПМЕН Трейсі
28.03.1936	ПЕРРІ Лі	30.03.1968	ДІОН Селін
28.03.1937	УЕББ Дін	30.03.1977	АЛЕКСАНДРОВ Владислав
28.03.1945	ПОРТЦ Чак	30.03.1979	ДЖОНС Нора
28.03.1947	ГОММ Ян		
28.03.1955	МАКІНТАЙР Ріба	31.03.1848	ПЛАНКЕТ Жан
28.03.1966	ЕРЛ Стів (ударник)	31.03.1895	МАЙЛЗ Ліззі
28.03.1976	ЛІ Сергій	31.03.1911	ГРІН Фредді
28.03.1986	ЛЕДІ ГАГА	31.03.1934	ЛАУДЕРМІЛК Джон
		31.03.1935	АЛПЕРТ Херб
29.03.1906	ХАНУМ Тамара	31.03.1935	ЧЕМБЕРЛЕЙН Джордж
29.03.1918	БЕЙЛІ Перл	31.03.1943	КОРОТАЄВ Віталій
29.03.1925	ЛЯДОВА Людмила	31.03.1944	АЛЛЕН Род
29.03.1940	ДЕВІС Реймонд	31.03.1944	РАЛФС Мік
29.03.1943	АЛЛЕН Чед	31.03.1945	НІКОЛС Ол
29.03.1943	ВАНГЕЛІС	31.03.1948	ВИНОКУР Володимир
29.03.1945	ДЬЯЧКОВ Сергій	31.03.1949	ТРАФОВА Ельвіра
29.03.1945	КІН Джон	31.03.1954	БРОК Тоні
29.03.1947	КІМБОЛЛІ Роберт	31.03.1954	ВАЙКУЛЕ Лайма
29.03.1949	БРЕККЕР Майкл	31.03.1959	ЯНГ Ангус
29.03.1949	ГРІНФІЛД Девід	31.03.1963	ВАСИЛЬЄВ Федір
29.03.1949	УІЛЬЯМС Майлан	31.03.1963	КРИЧЕВСЬКИЙ Гарик
29.03.1953	ГОЛУТВІН Вадим	31.03.1974	НАТАЛІ
29.03.1956	СУРЖИКОВА Катерина	31.03.2001	ТАРАСОВА Софія
29.03.1959	ФАРРЕЛ Перрі		

Квітень

01.04.1893	КОРТНІДЖ Сіселі	01.04.1947	ДНЄПРОВ Анатолій
01.04.1895	ХАНТЕР Альберта	01.04.1948	КЛІФФ Джиммі
01.04.1922	ДЖОРДАН Ірвін	01.04.1948	КОУІ Саймон
01.04.1922	ФАТТАХ Азон	01.04.1949	СКОТТ-ХЕРОН Гіл
01.04.1929	МОРОЗОВ Володимир	01.04.1950	КАРРІ Уільям
01.04.1929	ПАУЕЛЛ Джейн	01.04.1954	ПОРКАРО Джефф
01.04.1932	ГАРВАРЕНЦ Жорж	01.04.1954	ХІРАСАВА Сусуму
01.04.1932	РЕЙНОЛДС Деббі	01.04.1957	СОЛОГУБ Віктор
01.04.1935	КРИЩЕНКО Вадим	01.04.1961	УАЙТ Марк
01.04.1939	АЙЗЛІ Рудольф	01.04.1983	ЛАЗАРЄВ Сергій
01.04.1942	БЛЕКЛІ Алан	01.04.1986	МОНАТИК Дмитро
01.04.1942	КОЛЕСНИКОВ Юрій		
01.04.1942	МАРГО Філ	02.04.1889	ВЕРТИНСЬКИЙ Олександр
01.04.1946	ГНАТЮК Ярослав	02.04.1891	БЬЮКЕНЕН Джек
01.04.1946	ЛЕЙН Ронні	02.04.1912	МІЛЛІЗ Герберт

02.04.1916	ЛУНДСТРЕМ Олег	05.04.1903	УОРНЕР Франк
02.04.1917	МОНТЕ Луї	05.04.1922	СТОРМ Гейл
02.04.1927	ПОДЕЛЬСЬКИЙ Геннадій	05.04.1928	УІЛЬЯМС Тоні (співак)
02.04.1928	ГЕНСБУР Серж	05.04.1940	ШАНДРИКОВ Володимир
02.04.1937	ГРИГОР'ЄВ Юрій	05.04.1941	ФЛЕММ Девід
02.04.1937	КОХАНОВСЬКИЙ Ігор	05.04.1942	КЛАРК Аллан
02.04.1938	ЛІТТЛ Букер	05.04.1950	ФАЛЬТСКОГ Агнета
02.04.1939	ГЕЙ Марвін	05.04.1962	ГОЛЩИНА Катерина
02.04.1941	РАССЕЛЛ Леон	05.04.1969	БЛЬОДАНС Евеліна
02.04.1943	КОРІЕЛЛ Ларрі	05.04.1977	КОРНСТАД Хакон
02.04.1946	УІНТЕР Курт	05.04.1979	ІМАНІ
02.04.1947	ХАРРІС Еммілу	05.04.1983	КАБАНОВ Олексій
02.04.1948	МІТРОПАНОС Дімітрас	05.04.1987	МАЙСТРЕНКО Надія
02.04.1959	ІВАНОВ Андрій С.		
02.04.1961	ВУДВОРД Керен	06.04.1908	МУРАДЕЛІ Вано
02.04.1966	СІЛК Гарнетт	06.04.1924	ДОНЕГАН Дороті
02.04.1969	ПРИГОЖИН Йосип	06.04.1926	УЕСТОН Ренді
02.04.1972	ПАРКЕР Андре	06.04.1927	МАЛЛІГАН Джеррі
02.04.1973	САНЧЕС Розалін	06.04.1929	ПРЕВІН Андре
02.04.1974	ХЕЛЛЬСТРЬОМ Хокан	06.04.1934	ТЕПСКОТТ Хорес
02.04.1976	КРУЗ Дженева	06.04.1937	ХАГГАРД Мерл
02.04.1989	БУШМІНА Єва	06.04.1944	СТАКС Джон
		06.04.1945	МАРЛІ Боб
03.04.1903	КОЗІН Вадим	06.04.1948	КОННОР Тоні
03.04.1922	ДЕЙ Доріс	06.04.1952	ДІРКШНАЙДЕР Удо
03.04.1941	БЕРРІ Джен	06.04.1952	ФЕРНАНДЕЗ Патрік
03.04.1941	ГАРКУША Григорій	06.04.1954	ПАТРІК Жан-Батист
03.04.1943	МАНУЕЛЬ Ричард	06.04.1956	САРУХАНОВ Ігор
03.04.1943	ПРІТЧАРД Гаррі	06.04.1960	ХЕЙНС Уоррен
03.04.1944	ОРЛАНДО Тоні	06.04.1960	ШАТАЛІН Андрій
03.04.1945	АДЕЛУНГ Георгій	06.04.1970	БАММ Юлія
03.04.1946	ВЕРТОГРАДОВ Андрій	06.04.1970	БІЛІК Ірина
03.04.1947	ЛЬВОВИЧ Борис	06.04.1971	АНДРЕЄВ Кирило
03.04.1947	ШЕЙКЕР Мел	06.04.1971	ЧЕРНОУСОВА Катерина
03.04.1949	САВЕЛЬЄВА Валентина	06.04.1973	СИДОРЕНКО Олександр
03.04.1956	БОЗЕ Мігель	06.04.1975	КЛЯВЕР Деніс
03.04.1975	МИХАЙЛОВ Вадим	06.04.1978	НАЙНИК Тетяна
03.04.1985	ЛЬЮЇС Леона	06.04.1990	ЩЕЛКОВА Наталя
03.04.1988	ВОЛЧКОВ Сергій		
		07.04.1908	ФЕЙТ Персі
04.04.1904	ЛАНДСБЕРГ Георгій	07.04.1910	ВІКС Марія
04.04.1908	КАЦ Сигізмунд	07.04.1915	ХОЛІДЕЙ Біллі
04.04.1915	УОТЕРС Мадді	07.04.1920	ШАНКАР Раві
04.04.1919	ЕДВАРДС Шерман	07.04.1938	ГОРОХОВ Анатолій
04.04.1938	РЕЗНІК Ілля	07.04.1938	ДРАЙДЕН Спенсер
04.04.1939	МАСЕКЕЛА Хью	07.04.1938	РОКА Піт Ла
04.04.1939	МЕЙДЖОР Ленс	07.04.1938	ХАББАРД Фредді
04.04.1939	ТОМПСОН Денні (Pentangle)	07.04.1943	АБРАХАМС Майк
04.04.1941	ЧУЄВ Фелікс	07.04.1947	БЕННЕТТ Патриція
04.04.1946	ОКУНЬ Михайло	07.04.1948	ОУТС Джон
04.04.1946	ХІЛЛ Дейв	07.04.1954	ТЕОДОРОВИЧ Іон
04.04.1947	ФЕРГЮСОН Дуг	07.04.1959	ЛУСЕНС Яніс
04.04.1948	ОУКЛІ Беррі	07.04.1958	КОСТЮК Олександр
04.04.1950	ЧАУНІНГ Ренді	07.04.1962	КРУГ Михайло
04.04.1951	ДЕ ГРЕГОРІ Франческо	07.04.1970	ГРАТА Олександр
04.04.1952	МУР Гарі	07.04.1973	АЙВАЗОВ Олександр
04.04.1953	ЦІСІК Квітка	07.04.1989	САМОЙЛОВА Юлія
04.04.1957	КЕЛЛІНГ Грем		
04.04.1958	БАЛТЕС Петер	08.04.1920	МАКРЕЙ Кармен
04.04.1960	АНКА	08.04.1929	БРЕЛЬ Жак
04.04.1967	НАГІЄВ Дмитро	08.04.1942	ТАУНСЕНД Роб
		08.04.1942	ЧЕПМЕН Роджер
05.04.1892	АЛИМОВ Сергій	08.04.1944	КУПРЯВІЧІУС Гедрюс-Антанас

08.04.1944 ХАРТЛІ Кіф
08.04.1947 ХАУ Стів
08.04.1949 ДЖОНС Донна
08.04.1951 РОТАРУ Лідія
08.04.1951 ШАЧЕР Мел
08.04.1955 УІЛЬЯМС Ліл'Ед
08.04.1956 САЛЛІВАН Джастін
08.04.1957 ПАК Валерій
08.04.1958 ЗІНЧУК Віктор
08.04.1960 ТИТОВ Євген
08.04.1962 СТРЕДЛІН Іззі
08.04.1963 ЛЕННОН Джуліан
08.04.1963 РОУНТРИ Дейв
08.04.1964 ЧЕРНЯКОВ Володимир
08.04.1964 ШАРОВАТОВА Ірина
08.04.1973 ЩИГОЛЕВ Олександр
08.04.1975 ТИМОФЄЄВ Ігор
08.04.1977 ТАЛИШИНСЬКА Вікторія
08.04.1978 ВЛАСОВА Євгенія
08.04.1979 ЗМІХОВСЬКА Рада
08.04.1979 РАДА РАЙ
08.04.1988 НЕЙТ Наталя

09.04.1898 РОБСОН Поль
09.04.1920 ВАН ДАММ Арт
09.04.1932 ПЕРКІНС Карл
09.04.1943 ДУТКОВСЬКИЙ Левко
09.04.1944 ТРОФИМЧУК Олександр
09.04.1946 ГРЕЙ Лес
09.04.1948 ТРОФИМОВ Геннадій
09.04.1950 РАЙТ Філіп
09.04.1951 МЕЛІК-ПАШАЄВ Ованес
09.04.1957 ТАЮШЕВ Сергій
09.04.1958 КОНДУЛАЙНЕН Олена
09.04.1961 КЕЛЛІ Марк
09.04.1967 КАЛУГІН Сергій
09.04.1979 ДЖАНАБАЄВА Альбіна
09.04.1981 ГЕРАСИМОВА Тетяна
09.04.2000 ІВАНКО Джекі

10.04.1919 СИЛАНТЬЄВ Юрій
10.04.1938 ЗЕЙТЛІН Денні
10.04.1847 ПУЛІТЦЕР Джозеф
10.04.1947 УЕЙЛЕР Банні
10.04.1950 ХЕЙЗЕЛ Едді
10.04.1964 РЕН Алан
10.04.1964 СУХАНКІНА Маргарита
10.04.1965 АЗІЗА
10.04.1966 ЛЮБАВІН Сергій
10.04.1976 ВЕРНЕР Ян Даніельсен
10.04.1979 ЕЛЛІС-БЕКСТОР Софі
10.04.1982 ГРАНОВСЬКА Надія
10.04.1984 МУР Менді
10.04.1987 ВЕСТЕНРА Хейлі

11.04.1930 ГРІНБЛАТ Ромуальд
11.04.1946 ТЕРЕНТЬЄВ Сергій
11.04.1948 ЗАМОРОКО Микола
11.04.1950 ХІЛЛ Том
11.04.1956 АМІРАМОВ Ефрем
11.04.1958 АДАМСОН Стюарт
11.04.1958 АРУТЮНОВ Микола
11.04.1958 ГАВРИЛЕЦЬ Ганна

11.04.1959 БЕРЕНСОН Олександр
11.04.1961 ЛІХУТА Ігор
11.04.1961 ШЕСТАКОВА Ніна
11.04.1966 СТЕНСФІЛД Лайза
11.04.1969 МЕТЬЮЗ Керіс
11.04.1970 ТРУБАЧ Микола

12.04.1801 ЛАННЕР Йозеф
12.04.1892 ДОДДС Джонні
12.04.1900 ФОМІН Борис
12.04.1903 АБРАМОВ Георгій
12.04.1923 МІЛЛЕР Енн
12.04.1932 ТІНІ ТІМ
12.04.1931 ДЕРБЕНЬОВ Леонід
12.04.1938 ЧИМИРІС Анатолій
12.04.1940 ХЕНКОК Хербі
12.04.1944 KEY Джон
12.04.1947 ДЖУРАЄВ Шералі
12.04.1947 ШЕРШЕР Зіновій
12.04.1950 КЕССІДІ Девід
12.04.1951 СПАЙРЗ Джексон
12.04.1957 ГІЛ Вінс
12.04.1958 СЕРДЖЕНТ Уілл
12.04.1960 ІВАНЧИН Володимир
12.04.1961 ГАЛЬЦЕВ Юрій
12.04.1961 ФАЛЬОСА Юрій
12.04.1963 ЗІРКА Юрій
12.04.1966 ШУРОЧКИН Володимир
12.04.1967 КЛИМОВА Ірина
12.04.1978 БЕРРІМАН Гай
12.04.1980 МАКФАДДЕН Брайан
12.04.1981 МАТВІЄНКО Антоніна
12.04.1982 АНДРІАНА
12.04.1985 СЕРЯБКІНА Ольга
12.04.1985 ТИТОВ Юрій

13.04.1883 АЛЕКСАНДРОВ Ол-др (ком-р)
13.04.1899 ДАВИДЕНКО Олександр
13.04.1904 ЖАРОВ Олександр
13.04.1940 ЧАМБЕРС Лестер
13.04.1944 КЕСЕДІ Джек
13.04.1944 ПЕНДЛІТОН Брайан
13.04.1945 ДЖОРДЖ Лоелл
13.04.1946 ГРІН Ел
13.04.1947 УВАРОВА Ірина
13.04.1948 ШУФУТИНСЬКИЙ Михайло
13.04.1952 КУТИКОВ Олександр
13.04.1954 ОЛЬСЕН Нільс
13.04.1959 МАКАЛІВ Кім
13.04.1960 НІКОЛАЄВА Людмила
13.04.1973 ШНУРОВ Сергій
13.04.1989 ЕРІКА (Україна)

14.04.1920 ФУЛЛЕР Уолтер
14.04.1932 ЛІНН Лоретта
14.04.1945 БЛЕКМОР Річі
14.04.1946 ФЕРЛІ Пет
14.04.1948 ФЕРГЮСОН Ларрі
14.04.1949 БРІОН Денніс
14.04.1949 КРИСТИНА Соня
14.04.1951 ВЕЛИЧКО-СТЕЦІОН Лідія
14.04.1951 МАМОНОВ Петро
14.04.1962 БРИГИНЕЦЬ Олександр

14.04.1964	ПІГАНОВ Максим
14.04.1968	КСЕНОФОНТОВ Олександр
14.04.1974	ПЕТЛЮРА
14.04.1978	РОМАНОВ Олексій (Амега)
15.04.1894	СМІТ Бессі
15.04.1909	ГУЗИК Ганна
15.04.1911	НОСОВ Георгій
15.04.1930	ДЕВІС Ричард (к-б)
15.04.1932	ЯКУШЕНКО Ігор
15.04.1935	ШВАРЦ Егіл
15.04.1936	УАЙЛД Марті
15.04.1943	ЕДМУНДС Дейв
15.04.1945	ФІНКЕЛЬШТЕЙН Борис
15.04.1947	ГРІНШТЕЙН Теодор
15.04.1947	УОЛСТЕНХОЛМ Стюарт
15.04.1948	МОГГ Філ
15.04.1949	ПУГАЧОВА Алла
15.04.1953	СПЕНСЕР Джеймс
15.04.1955	КАСТРО Томмі
15.04.1962	БЄЛКІН Ігор
15.04.1965	ПЕРРІ Лінда
15.04.1966	КЛАРК Грем
15.04.1966	ФОКС Саманта
15.04.1968	О'БРАЙЕН Ед
15.04.1972	ПОТЕХІН Олексій
15.04.1980	КОГАН Олександр
15.04.1980	ЛАБЕЦЬКИЙ Костянтин
15.04.1991	ВІННИКОВА Анастасія
16.04.1924	МАНЧІНІ Генрі
16.04.1928	ДІККЕРСОН Уолтер
16.04.1935	ВІНТОН Боббі
16.04.1939	СПРІНГФІЛД Дасті
16.04.1946	ЗАКІРОВ Фаррух
16.04.1947	РАФФЕРТІ Джеррі
16.04.1961	СОБОЛЄВ Юрій
16.04.1967	АСИМОВ Володимир
16.04.1971	СЕЛЕНА
16.04.1973	ЕЙКОН
16.04.1981	РУЧКА Надія
16.04.1986	ФОМІНИХ Микита
17.04.1926	КУТУЗОВ Микола
17.04.1929	ЛАСТ Джеймс
17.04.1934	ТЕЙЛОР Зола
17.04.1943	ЕСТРАДА Рой
17.04.1948	ХАММЕР Ян
17.04.1951	ПРОССЕР Алан
17.04.1954	СЕМБЕЛЛЮ Майкл
17.04.1955	ШЕЛЛІ Піт
17.04.1957	МАРТИНОВ Юрій
17.04.1959	СІНГЛТОН Стівен
17.04.1961	ТИХОМИРОВ Ігор
17.04.1964	КІНАН Мейнард
17.04.1967	ФАЙР Ліз
17.04.1968	ВАЛЕРІЯ
17.04.1974	БЛАГУН Андрій
17.04.1974	БЕКХЕМ Вікторія
17.04.1974	ОКЕРФЕЛЬТ Мікаель
17.04.1977	МАКАРЕВИЧ Анастасія
17.04.1979	ПЬЄР-МАРІ Вікторія
17.04.1979	ФЕРРЕРІ Джозі
17.04.2000	ДІДКОВСЬКА Валерія

18.04.1819	ЗУППЕ Франц
18.04.1903	МІЛЮТІН Юрій
18.04.1907	РОЖА Міклош
18.04.1918	ПРОКОШИНА Олександра
18.04.1924	БРАУН Кларенс
18.04.1925	ПАРКЕР Лео
18.04.1940	ХАНОК Едуард
18.04.1941	РОЖКОВ Юрій
18.04.1943	РІВЗ Тоні
18.04.1946	КАГАН Харві
18.04.1946	СПЕНС Олександр
18.04.1947	МАРТІН Лінда
18.04.1951	ЄВУШКІНА Віра
18.04.1955	НАУМЕНКО Михайло
18.04.1958	ПАТТІНСОН Лес
18.04.1961	МУР Вінні
18.04.1970	МАЖОРОВ Борис
18.04.1985	ЛЕВИЦЬКИЙ Владислав
18.04.1985	ТЄМНІКОВА Олена
18.04.1987	ДЖЕЙД Саманта
18.04.1989	ДЖЕССИКА
19.04.1859	ГАРТЕВЕЛЬД Вільгельм
19.04.1928	КОРНЕР Алексіс
19.04.1942	ПРАЙС Алан
19.04.1943	ГРЕХЕМ Ів
19.04.1944	УОРРЕЛЛІ Бернард
19.04.1945	ШОЛТЕС Реже
19.04.1946	ВАРДАШОВА Ольга
19.04.1947	ВОЛЬМАН Марк
19.04.1956	СКАЧКОВ Сергій
19.04.1957	БАМБАТА Африка
19.04.1957	МАРТІН Тоні (Black Sabbath)
19.04.1958	ВАНЗОВИЧ Імант
19.04.1959	СОРОКІН Вадим
19.04.1964	ЧІННЯКОВ Олег
19.04.1967	ЖУКОВ Роман
19.04.1970	МІГЕЛЬ Луїс
19.04.1972	БЕРІАШВІЛІ Етері
19.04.1972	ДІАНА
19.04.1972	НЕЛЬСОН Ірина
19.04.1974	УСАЧОВ Юрій
19.04.1982	СМИРНОВА Наталя
20.04.1888	АГНІВЦЕВ Микола
20.04.1908	ХЕМПТОН Лайонел
20.04.1935	ПАРЧІН Борис
20.04.1939	ТІЛЛОТСОН Джонні
20.04.1943	КРОЛЛ Анатолій
20.04.1945	УІНСТОН Джиммі
20.04.1947	БОКОВ Валерій
20.04.1948	ФРОСТ Крейг
20.04.1951	ВАНДРОСС Лютер
20.04.1958	ОХОЧІНСЬКИЙ Юрій
20.04.1961	ВЕРЕНЦОВ Сергій
20.04.1968	ФЕКЛІСОВ Євген
20.04.1971	ДРОБИШ Олександр
20.04.1972	ЕЛЕКТРА Кармен
20.04.1980	БЛЮМХЕН
20.04.1980	ВАКУЛЕНКО Василь
20.04.1981	ЗИКІНА Тетяна

21.04.1910	НАХАБІН Володимир	24.04.1947	ДЕМЕШКО Олександр
21.04.1922	ЛОУ Мандел	24.04.1947	КЕЛЛІ Хуберт
21.04.1924	УОРД Клара	24.04.1947	КОРНІК Глен
21.04.1932	ХЕМПТОН Слайд	24.04.1949	СУЕТТЕНХЕМ Піт
21.04.1933	КАРР Ян	24.04.1958	ДІК Дерек
21.04.1936	ГРИНЕВИЧ Георг	24.04.1960	ТЕЙЛОР Роджер
21.04.1943	БОНФАЙР Марс	24.04.1962	ЛАЗАРЄВА Світлана
21.04.1947	ПОП Іггі	24.04.1982	КЛАРКСОН Келлі
21.04.1955	КЕЛЬМІ Кріс	24.04.1988	КАРАУЛОВА Юліана
21.04.1958	БАРСОН Майк		
21.04.1959	СМІТ Роберт	25.04.1907	СОЛОВЙОВ-СЄДОЙ Василь
21.04.1962	ШЕСТАК Надія	25.04.1918	ФІЦДЖЕРАЛЬД Елла
21.04.1963	КУЗНЕЦОВ Сергій	25.04.1923	КІНГ Альберт
21.04.1969	БОЛДИШЕВА Катерина	25.04.1944	КОГЕЛЬ Майк
21.04.1972	ВУЧКОВИЧ Северина	25.04.1945	УЛЬВАЕУС Бьорн
21.04.1987	ПРИХОДЬКО Анастасія	25.04.1946	ДЖИЛБЕРТ Рон
21.04.1990	ДОРОФЄЄВА Надія	25.04.1948	КРАСНОПОЛЬСЬКИЙ Ол-др
21.04.2016	ПРИНС	25.04.1949	БРАУН Майкл
		25.04.1950	ФЕРРОНЕ Стів
22.04.1908	ЛАБКОВСЬКИЙ Наум	25.04.1960	ЛІСОВСЬКИЙ Сергій
22.04.1922	МІНГУС Чарлі	25.04.1964	БЕЛЛ Енді
22.04.1933	АВЕРБАХ Олександр	25.04.1976	ЛЯПІН Максим
22.04.1936	КЕМПБЕЛЛ Глен		
22.04.1939	ГУМНИЦЬКИЙ Арнольд	26.04.1886	РЕЙНІ Ма
22.04.1945	ЗАРКОВ Володимир	26.04.1907	ТАФ Дейв
22.04.1949	ПОПОВИЧ Іван	26.04.1921	ГІФРЕД (Гіфрд) Джиммі
22.04.1950	ФРЕМПТОН Пітер	26.04.1925	ІНГМАНН Юрген
22.04.1951	КЕРРЕК Пол	26.04.1932	ЛЕЙ Френсіс
22.04.1951	ФРЕЙЛІ Ейс	26.04.1933	БАРНЕТТ Керол
22.04.1954	ЗУЄВ Владислав	26.04.1934	ІВАНОВА Зоя
22.04.1960	СОУР Юлій	26.04.1936	ЗАКІРОВ Батир
22.04.1966	ШАЦЬКА Ніна	26.04.1938	ЕДДІ Дуейн
		26.04.1945	РАЙТ Гарі
23.04.1894	ДАВЕНПОРТ Чарльз	26.04.1951	ІЛЬЧЕНКО Юрій
23.04.1925	ЛЮДВИКОВСЬКИЙ Вадим	26.04.1952	КІНСІ Ралф
23.04.1928	ТЕМПЛ Ширлі	26.04.1958	САРИЧЕВ Сергій
23.04.1930	СКОРОХОДОВ Гліб	26.04.1967	КОРОЛЕНКО Псой
23.04.1936	ОРБІСОН Рой	26.04.1974	ГРАЧОВ Михайло
23.04.1939	ПІТЕРСОН Рей		
23.04.1941	БУАЙС Жаклін	27.04.1942	КЕЛТНЕР Джеймс
23.04.1949	АПТЕКМАН Михайло	27.04.1947	ПІБЛЗ Енн
23.04.1949	МАЙЛЗ Джон	27.04.1947	ХЕМ Пітер
23.04.1955	ДІН Роб	27.04.1949	МЕРРЕЛ Хербі
23.04.1957	СМСЯН Павло	27.04.1949	МАМОНОВ Віктор
23.04.1959	АРГІРОВ Благовест	27.04.1949	ТЕЙЛОР Клайв
23.04.1959	АРГІРОВ Святослав	27.04.1952	МИРОНОВ Тимур
23.04.1960	ГЕДЖ Девід	27.04.1959	ІСТОН Шина
23.04.1960	КЛАРК Стівен	27.04.1959	ПІРРОНІ Марко
23.04.1985	КРУЗ Тайо	27.04.1960	КУСТОВ Дмитро
23.04.1988	ГУРКОВА Олександра	27.04.1969	ПАРИС Міка
23.04.1988	ПАРШУТА Юлія	27.04.1978	ТАБАКОВ Павло
		27.04.1983	АЛАЛІКІНА Марія
24.04.1928	ГРІФФІН Джонні	27.04.1991	ХАРДВЕЙ Джей
24.04.1928	МАТВЄЄВ Борис		
24.04.1937	ХЕНДЕРСОН Джо	28.04.1924	РЕГІСТАН Гарольд
24.04.1939	ІВАНОВА Лілі	28.04.1941	УЛЬССОН Енн-Маргрет
24.04.1939	ОУЕНС Рікі	28.04.1943	ДЮТРОН Жак
24.04.1941	УІЛЬЯМС Джон (Sky)	28.04.1949	ДЖЕКС Террі
24.04.1942	СТРЕЙЗАНД Барбра	28.04.1951	ВРАЙТ Сільві
24.04.1944	ВІСКОНТІ Тоні	28.04.1953	ГОРДОН Кім
24.04.1944	ЛІ Сент-Клер	28.04.1955	ДЖОБСОН Едді
24.04.1945	КЛІФФОРД Дуг	28.04.1959	ШВЕДОВА Ірина
24.04.1945	УОЛКОТТ Колін	28.04.1970	ДОНАЛД Пол

28.04.1971	САЖИНОВ Павло
28.04.1977	БУЧИНСЬКА Наталія
28.04.1986	БЄЛКА
28.04.1987	ЦИГЛЕР Франк
29.04.1842	МІЛЛЬОКЕР Карл
29.04.1899	ЕЛЛІНГТОН Дюк
29.04.1915	МІЛЛЗ Доналд
29.04.1928	ГАРДНЕР Карл
29.04.1931	ДОНЕГАН Лонні
29.04.1933	МАККУЕН Род
29.04.1935	РАШ Отіс
29.04.1936	СТІВЕНС Епріл
29.04.1938	ФОРМАН Клаус
29.04.1940	АДАМС Джордж
29.04.1948	КАРОЛІ Майкл
29.04.1953	ДРАММОНД Вілл
29.04.1956	ДАЛОР Норм
29.04.1961	КАЛІНІН Олександр
29.04.1967	ПІДГОРОДЕЦЬКИЙ Анатолій

29.04.1973	СЄВЕР Олена
29.04.1977	ЛІНДА
29.04.1980	ІГАН Кіан
29.04.1984	ГАЛІЧ Євген
30.04.1870	ЛЕГАР Ференц
30.04.1925	ХОРТОН Джонні
30.04.1931	КИРИЛОВА Зінаїда
30.04.1933	НЕЛСОН Віллі
30.04.1943	ВІ Боббі
30.04.1951	ГАЛЛЕНД (Галланд) Брайан
30.04.1953	ОСМОНД Меріл
30.04.1962	ФОМЕНКО Микола
30.04.1967	КІРКОВ Філіп
30.04.1970	МАСЛАКОВ Володимир
30.04.1974	ГУБІН Андрій
30.04.1976	ПАЛМЕР Аманда
30.04.1981	НАЛІЧ Петро
30.04.1986	КОТОВА Вікторія
30.04.1987	ВЕСНА Світлана

Травень

01.05.1891	ПЕТТОН Чарлі
01.05.1907	СМІТ Кейт
01.05.1930	КОЛОДУБ Левко
01.05.1930	ЛІТТЛ Уолтер
01.05.1933	КУЗНЕЦОВ Борис
01.05.1934	ХОРН Ширлі
01.05.1939	КОЛЛІНЗ Джуді
01.05.1945	ЗІНКЕВИЧ Василь
01.05.1945	КУЛІДЖ Рита
01.05.1946	ВЕЙСС Джеррі
01.05.1947	АЛЬОШИНА-КОСТЮКОВА Вікторія
01.05.1949	ПОПЛАВСЬКА Ядвіга
01.05.1949	ХОДЖКІНСОН Тім
01.05.1950	ЗАХАРОВ Сергій Г.
01.05.1954	КЛЕВИЦЬКИЙ Олександр
01.05.1957	ДІМІТЕРС Каспар
01.05.1959	СМІТ Філ
01.05.1961	ОЛЬХОВСЬКИЙ В'ячеслав
01.05.1966	КОЛЬТ Джонні
01.05.1974	ПРОКОП'ЄВ Данило
01.05.1977	ГАДЖІСВА Лариса
01.05.1977	МАМІНОВ Костянтин
01.05.1980	ЗАЗ

02.05.1895	ХАРТ Лоренс
02.05.1902	ШТАУФФЕР Тедді
02.05.1921	ПЕТРУСЬ Василь
02.05.1929	БЄЛЬДИ Кола
02.05.1929	РЕЙ Лінк
02.05.1936	ХАМПЕРДІНК Енгельберт
02.05.1944	ХЕНРІТ Боб
02.05.1945	МАКДЖОН Голді
02.05.1948	ВІДАШ Лідія
02.05.1950	ГРЕММ Лу
02.05.1951	ГЛЕСКОК Джон
02.05.1951	КАЛЛІС Джон
02.05.1955	ПЕРШИНА Ольга
02.05.1961	ХОВАРД Доктор Роберт
02.05.1971	ЖУКОВ Валерій
02.05.1985	АЛЛЕН Лілі

03.05.1903	КРОСБІ Бінг
03.05.1917	КОМДЕН Бетті
03.05.1919	СІГЕР Піт
03.05.1920	ЛЬЮІС Джон
03.05.1931	РИЖОВ Кім
03.05.1933	БРАУН Джеймс
03.05.1934	МУСТАКІ Жорж
03.05.1944	ПОКРОВСЬКИЙ Дмитро
03.05.1947	РИЧАРДСОН Джон
03.05.1950	ХОПКІН Мері
03.05.1951	КРОСС Крістофер
03.05.1951	РАНЬЄРІ Массімо
03.05.1955	МАККЛЕЙН Вен
03.05.1959	БОЛЛ Девід
03.05.1962	НАУМОВ Юрій
03.05.1967	БОРУТА Ярослав
03.05.1970	МАРТІ Ян
03.05.1979	ТЕРЬОШИНА Тетяна
03.05.1983	БУБЯКІН Кирило

04.05.1904	КУЛЬСУМ Умм
04.05.1914	ФРАДКІН Марк
04.05.1923	КЕССІДІ Едвард
04.05.1937	ДЕЙЛ Дік
04.05.1937	КАРТЕР Рон
04.05.1940	БОНД Ронні
04.05.1949	КЛЕМІНСОН Зел
04.05.1949	ПАРТОН Стелла
04.05.1951	ДЖЕКСОН Джекі
04.05.1951	ДЖЕКСОН Марлон
04.05.1954	ЗАДОРА Піа
04.05.1959	ТРЕВІС Ренді
04.05.1961	АСТОН Джей
04.05.1972	ДЕРНТ Майкл
04.05.1979	БАСС Ленс
04.05.1987	КАМЕНСЬКИХ Анастасія
04.05.2002	ПЕТРИК Анастасія
05.05.1901	МАКТЕЛЛ Блайнд

05.05.1915	ДОЛМАТОВСЬКИЙ Євген
05.05.1915	ФЕЙ Еліс
05.05.1915	ЦЕЙТЛІН Юрій В.
05.05.1922	СМИРНОВА Кіра
05.05.1924	ВІТВИНОВСЬКИЙ Володимир
05.05.1934	БІЄШУ Марія
05.05.1942	УІНЕТТ Таммі
05.05.1943	РАФАЕЛЬ
05.05.1948	УОРД Білл
05.05.1950	БАБАЄВ Емін
05.05.1950	ГУГУШ
05.05.1959	МАККАЛОЧ Ян
05.05.1962	ДЕЙЛІ Гарі
05.05.1962	МУНІ Кевін
05.05.1962	РУБІН Дмитро
05.05.1966	САЛТИКОВА Ірина
05.05.1975	МОЛЧАНОВ В'ячеслав
05.05.1981	ДЕВІД Крейг
05.05.1987	ХАЗАНОВИЧ Костянтин
05.05.1988	АДЕЛЬ
05.05.1989	БРАУН Кристофер/Кріс
06.05.1899	ІРВІС Чарлі
06.05.1899	КОТТОН Біллі
06.05.1925	ЛЯХОВИЦЬКИЙ Володимир
06.05.1926	ПУЗИРЬОВ Юрій
06.05.1932	ХЬЮС Леон
06.05.1945	СІГЕР Боб
06.05.1961	КОЧЕТКОВ Михайло
06.05.1962	КАЛЛІМОР Стен
06.05.1966	ДВІНІН В'ячеслав
06.05.1968	ФАДСЄВ Максим
06.05.1998	АЛЕКСАНЯН Андранік
07.05.1922	КУРОЧКІН Володимир
07.05.1925	БЕСЄДІН Віктор
07.05.1926	СТЮАРД Хербі
07.05.1930	ДЖЕЙН Мітч
07.05.1935	ЯШУНСЬКА Анна
07.05.1936	РАФФІН Джиммі
07.05.1943	УЕСТ Рік
07.05.1945	МУР Крісті
07.05.1946	КРОЙЦМАН Білл
07.05.1947	ЄГОРОВ Вадим
07.05.1951	МАРСДЕН Берні
07.05.1955	ЦВІНГЕНБЕРГЕР Аксель
07.05.1962	РАЦЕН Олексій
07.05.1976	ФРОГ Джей
07.05.1979	НІКОЛАЄВ Роман
07.05.1982	СТОРОЖ Андрій
07.05.1985	БАЛЬВІН Джей
08.05.1905	НІКОЛС Ернест
08.05.1910	УІЛЬЯМС Мері
08.05.1911	ДЖОНСОН Роберт (блюзмен)
08.05.1940	НЕЛСОН Рік
08.05.1944	ГЛІТТЕР Гаррі
08.05.1945	ДЖАРРЕТ Кіт
08.05.1949	ГУРОВ Лев
08.05.1951	БЕЙЛІ Філіп
08.05.1951	ФРАНЦ Кріс
08.05.1953	ХАЛЕН Алекс
08.05.1954	БЕЗУГЛИЙ Григорій

08.05.1957	МІРІАМ Марі
08.05.1959	МАРКІН Володимир
08.05.1960	ХАРРІНГТОН Пол
08.05.1971	ГОРОВА Леся
08.05.1971	НАЙТ Кендіс
08.05.1975	ІГЛЕСІАС Енріке
08.05.1981	ПОТАП
09.05.1924	ОКУДЖАВА Булат
09.05.1935	ЦВЕТКОВ Ігор
09.05.1937	ПРАТЕР Девід
09.05.1940	ХОКЕН Джон
09.05.1941	БІРРЕЛЛ Пітер
09.05.1941	ГУРСЄВ Юрій
09.05.1941	РЕПП Денні
09.05.1942	МІЛЛУОРД Майк
09.05.1942	РОЙ Томмі
09.05.1944	ДЕННЕМАН Дон
09.05.1944	ФЕРЕЙ Річі
09.05.1945	КАЦ Стів
09.05.1945	СЛОБОДКІН Павло
09.05.1949	ДЖОЕЛ Біллі
09.05.1949	МАРГОЛІН Боб
09.05.1950	ПІТЕРССОН Том
09.05.1952	РЕЗНІКОВ Віктор
09.05.1956	ВЕР Мартін
09.05.1962	ГААН Дейв
09.05.1962	ХІТОН Пол
09.05.1978	УРУСОВА Вікторія
10.05.1899	АСТЕР Фред
10.06.1901	ЛОУ Фредерік
10.05.1929	ЛЬЮІС Мел
10.05.1935	УІЛЬЯМС Ларрі
10.05.1940	АЛЕКСАНДЕР Артур
10.05.1944	ЛОМАКС Джекі
10.05.1946	ГОУЛДМАН Грем
10.05.1946	ДОНОВАН Літч
10.05.1947	ФЕРГЮСОН Джей
10.05.1952	БЕДУСЕНКО Сергій
10.05.1952	ДАНБАР Слай
10.05.1953	ТОМАС Стів
10.05.1957	ВІШЕС Сід
10.05.1960	БОНО
10.05.1990	ШАРИПОВА Аделіна
10.05.1992	ПЕМПЕНГКО Чаріс
11.05.1885	ОЛІВЕР Кінг
11.05.1888	БЕРЛІН Ірвінг
11.05.1895	СТІЛЛ Уільям
11.05.1911	ЛОКТЄВ Володимир
11.05.1926	СХОЛТЕН Тедді
11.05.1938	БЛЕЙ Карла
11.05.1941	БЕРДОН Ерік
11.05.1943	ЧЕДВІК Джон
11.05.1955	ХЕРНДОН Марк
11.05.1962	ХАЛІД Джемма
11.05.1963	МЕЛАДЗЕ Костянтин
11.05.1965	ДУЛЛІ Грег
11.05.1977	АШХАНІШВІЛІ Ізольда
11.05.1981	ОЛІЙНИК Євген
12.05.1912	ЗАГУРСЬКИЙ Микола

12.05.1912	РОЙАЛ Маршалл	14.05.1952	БІРН Девід
12.05.1920	АНДЕРС Ірена	14.05.1952	МАТЕЦЬКИЙ Володимир
12.05.1928	БАКАРАК Берт	14.05.1959	БРЮЕЛЬ Патрік
12.05.1928	ДЖОНС Уїлл	14.05.1962	ЕСТБЕРІ Ієн
12.05.1933	ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ Андрій	14.05.1965	ЛЕМОХ Сергій
12.05.1935	ПІКОК Гарі	14.05.1972	СНСЖИНА Тетяна
12.05.1936	ДОЛДІНГЕР Клаус	14.05.1975	ВАКАРЧУК Святослав
12.05.1941	ВАШИНГТОН Джейотіс	14.05.1980	ТОРГАНОВА Альона
12.05.1942	ДЬЮРІ Ієн	14.05.1986	АЛЬОША
12.05.1942	ФЮГЕН Мішель	14.05.1992	ЯСЕНІЯ
12.05.1943	УОКЕР Девід	14.05.1996	ГАРРІКС Мартін
12.05.1945	МАКЛЕГАН Ян		
12.05.1948	БАТАМАНЮК Василь	15.05.1899	КОЛБАСЬЄВ Сергій
12.05.1948	УІНВУД Стів	15.05.1901	ХОЛЛ Едмонд
12.05.1950	СКВАЙР Біллі	15.05.1915	КАРАМИШЕВ Борис
12.05.1952	ВАЙХАНСЬКИЙ Борис	15.05.1918	АРНОЛД Едді
12.05.1953	КІНСІ Доналд	15.05.1922	ГАДЖИСЬВ Рауф
12.05.1955	ОЛДФІЛД Селлі	15.05.1923	ЛАРКІНС Елліс
12.05.1957	ГАЙФУЛІН Радж	15.05.1925	ЕШПАЙ Андрій
12.05.1957	ГУСЄВ Микола	15.05.1926	ТРОШИН Володимир
12.05.1957	КОСІНСЬКИЙ Андрій	15.05.1931	ДУЛОВ Олександр
12.05.1958	ІВАЩЕНКО Олексій	15.05.1937	ЛОПЕС Тріні
12.05.1958	ХОЛСТІНІН Володимир	15.05.1947	ГОБЛ Грехем
12.05.1967	ЗАХАРОВ Володимир	15.05.1948	ІНО Брайан
12.05.1979	СТОК Баррі	15.05.1948	ШАБАНОВ Віктор
12.05.1983	ПОНОМАРЬОВ Євген	15.05.1951	ФРЕДЕРІКСЕН Деніс
12.05.1987	ДАЙНЕКО Вікторія	15.05.1953	ОЛДФІЛД Майк
12.05.1990	ІСПАЙЗЕР Філіп	15.05.1959	ЕЛДРІДЖ Ендрю
		15.05.1960	ДЖЕЙМС Боб/Роберт (співак)
13.05.1842	САЛЛІВАН Артур	15.05.1964	МАЗІ Алекс
13.05.1896	ПОЛЄВА-МАНСФЕЛЬД Нонна	15.05.1964	ОТЯСКИН Андрій
13.05.1911	САЛЛІВАН Максін	15.05.1978	ЛАНСЬКИЙ Дмитро
13.05.1912	ЕВАНС Гіл	15.05.1979	КЛІМАШЕНКО Дмитро
13.05.1923	ГАРЛАНД Уільям	15.05.1980	СЛАВА
13.05.1923	ІШВАРЦІ Ісаак	15.05.1982	САТТА Джессіка
13.05.1941	БРАУН Джо	15.05.1982	ТРОФИМОВ Ілля
13.05.1941	ВАЛЕНС Річі	15.05.1987	ЩЕГОЛЕВА Ганна
13.05.1943	УЕЛЛІС Мері	15.05.1991	ВОРОНОВ Микола
13.05.1944	ФРАНКЛІН Каролін	15.05.1996	БОГАРТ Жасмін
13.05.1945	СЕЛВІЦ Дік		
13.05.1947	УОТС Пітер	16.05.1913	ГЕРМАН Вуді
13.05.1950	УАНДЕР Стіві	16.05.1929	КАРТЕР Бетті
13.05.1951	ТОМПСОН Пол (Roxу Music)	16.05.1936	ЗОЛОТУХІН Володимир
13.05.1954	ЛОГАН Джонні	16.05.1944	КОБЕМ Біллі
13.05.1963	БРУКХАУС Джуліан	16.05.1946	ФРІППІ Роберт
13.05.1964	МАКІНТОШ Лоррін	16.05.1947	ЛІ Барбара
13.05.1964	РАСПУТІНА Марія	16.05.1947	СУІТ Даррел
13.05.1969	БАКЕТХЕД	16.05.1951	БАЛЬОНІ Клаудіо
13.05.1983	ЛЕМАРШАЛЬ Грегорі	16.05.1951	РІЧМАН Джонатан
13.05.1986	РИБАК Олександр	16.05.1955	О'КОННОР Хейзел
		16.05.1957	ШЕВЧУК Юрій
14.05.1888	СТРЕЛЬНИКОВ Микола	16.05.1958	ДЖИ Джиммі
14.05.1897	БЕШЕ Сідней	16.05.1965	НОВОСЕЛИК Кріст
14.05.1898	СІНГЛТОН Затті	16.05.1966	ДЖЕКСОН Джанет
14.05.1930	ШАНГІН-БЕРЕЗОВСЬКИЙ Ген	16.05.1972	ТЮРИН В'ячеслав
14.05.1931	РОМАШКОВ Дмитро	16.05.1974	ПАУЗІНІ Лаура
14.05.1936	ГРЕЙСІ Чарлі	16.05.1975	ПУШНОЙ Олександр
14.05.1936	ДАРІН Боббі	16.05.1979	САВЕЛЬЄВА Діана
14.05.1942	ІОШКА Іграф	16.05.1983	АДЖРАМ Ненсі
14.05.1943	БРЮС Джек		
14.05.1943	ЛЕКЕНБІ Дерек	17.05.1929	ШАРВАРКО Борис
14.05.1945	КОРНІШ Джин	17.05.1931	ГОЛЯКОВ Яков
14.05.1947	ЧІНЕР Ел	17.05.1931	РЕДМАН Дьюї

17.05.1942	МАХАЛ Тадж	19.05.1956	ДАНИЛОВ Юрій
17.05.1945	ЗИНОВ'ЄВ Микола	19.05.1956	УЕЙР Мартін
17.05.1946	КРИВОНОС Віктор	19.05.1960	ЯЗЗ
17.05.1946	ЛІНДЕНБЕРГ Удо	19.05.1964	ВОЛПЕЛЬСР-ПІРРОТ Бен
17.05.1947	ЛАТІМЕР Ендрю	19.05.1966	СЬОМІН Валерій
17.05.1949	БРУФОРД Білл	19.05.1967	АЛЕКСІЯ
17.05.1949	КОРН Іржи	19.05.1968	ХАРТНОЛЛ Пол
17.05.1951	ТАТАРЧЕНКО Геннадій	19.05.1972	БЕРГРЕН Йєнні
17.05.1956	КОРОЛЮК Всеволод	19.05.1974	ШАПІЛІН Емма
17.05.1958	КУЗІН Павло	19.05.1975	ПОЛЬНА Єва
17.05.1959	АННО Пол	19.05.1976	АЦАЛАМОВ Артур
17.05.1961	ЕНЬЯ	19.05.1977	ОРЕЙРО Наталія
17.05.1965	РЕЗНОР Трент	19.05.1989	ЗАВГОРОДНИЙ Олексій
17.05.1970	АГУРБАШ Анжеліка		
17.05.1974	КОР Андреа	20.05.1921	ХЕНДЕРСОН Джиммі (тр-н)
17.05.1977	ОГОНЁК Катя	20.05.1928	ВРЖЕСИНСЬКИЙ Валентин
17.05.1979	ЧАРЛЬЗ Тіна («Сливки»)	20.05.1941	КРЮСДОН Рой
17.05.1980	НОВИКОВА Ксенія	20.05.1942	БОЙКО Роман
17.05.1984	РІ	20.05.1942	ДЖЕКСОН Джилл
17.05.1987	ЄГОРОВ Євген	20.05.1943	БАНО Аль
		20.05.1944	КОКЕР Джо
18.05.1906	КОРАЛЛІ Володимир	20.05.1945	ЛУФЕРОВ Віктор
18.05.1911	ТЕРНЕР Біг	20.05.1946	ШЕР
18.05.1912	КОМО Перрі	20.05.1950	БРОТОН Стів
18.05.1913	ТРЕНЕ Шарль	20.05.1954	ХЕНДЕРСОН Джиммі
18.05.1914	БАЯНОВА Алла	20.05.1958	УІДЛІН Джейн
18.05.1942	ДІЛЛАРД Родні	20.05.1961	ХЕЙВОРД Нік
18.05.1945	УАЙТМЕН Йєн	20.05.1965	БОЛТЯНСЬКА Нателла
18.05.1947	КАЧАН Володимир	20.05.1975	ШУРА
18.05.1949	УЕЙКМАН Рік	20.05.1981	КОНЛОН Шон
18.05.1949	УОЛЛЕС Білл	20.05.1982	ЗАЦЕПІН Антон
18.05.1950	ТЕОДОРОВИЧ Петре	20.05.1982	ЛАКІ Ольга
18.05.1952	СТРЕЙТ Джордж	20.05.1982	ПОДОЛЬСЬКА Наталя
18.05.1958	УІЛКОКС Тойя	20.05.1982	ШУЛЬЖЕВСЬКИЙ Ед
18.05.1962	САНДРА		
18.05.1962	ШУКЕНОВ Батирхан	21.05.1895	БОГУСЛАВСЬКИЙ Костянтин
18.05.1965	ТОВСТУХА Петро	21.05.1904	УОЛЛЕР Фетс
18.05.1966	ВЕРМІНСЬКИЙ Володимир	21.05.1937	КАЗЕНІН Владислав
18.05.1977	КАМАЛІЯ	21.05.1940	ШЕРІДАН Тоні
18.05.1978	НІКОЛАЄВ Олександр	21.05.1941	АЙЗЛІ Роналд
18.05.1985	О'КОННОР Хейзл	21.05.1943	ВАЛЕНТАЙН Хілтон
18.05.1986	ЛИМАРЕВ Антон	21.05.1943	КРЕЙН Вінсент
18.05.1987	АШИХМІН Сергій	21.05.1948	БУЙМІСТЕР Валерій
18.05.1993	АЛЕКСЄВ Микита	21.05.1948	СЕЙЕР Лео
		21.05.1955	ЛІНЧ Стен
19.05.1892	ФОСТЕР Джордж	21.05.1963	ШИЛДС Кевін
19.05.1901	ХАЧАТУРЯН Левон	21.05.1965	ДЖЕМ МАСТЕР Джей
19.05.1930	ХАРИТОНОВ Леонід Вол.	21.05.1975	БАРБІ
19.05.1932	КОГАН Альма	21.05.1975	ГРІФІС Поліна
19.05.1935	МАКБІ Сесіл	21.05.1987	ДІМОПУЛОС Санта
19.05.1939	ЛІНКОВСЬКИЙ Владислав	21.05.1988	ГРИГОР'ЄВ Костянтин
19.05.1939	ФОРЧУН Корнеліус	21.05.1991	ПРЕСНЯКОВ Микита
19.05.1945	ТАУНШЕНД Піт	21.05.1997	ПЕТРИК Вікторія
19.05.1946	МЕЙСОН Дейв		
19.05.1947	БРЕДЛІ Пол	22.05.1901	ТАРТАКОВСЬКИЙ Семен
19.05.1947	ХАЙМАН Джеррі	22.05.1910	ФОССЕН Альберт
19.05.1948	СКОТТ Том	22.05.1913	БОГОСЛОВСЬКИЙ Микита
19.05.1949	ХІЛЛ Дасті	22.05.1914	САН РА
19.05.1950	УЕДЖВУД Майк	22.05.1921	БРОМ Густав
19.05.1952	ДЖОНС Грейс	22.05.1924	АЗНАВУР Шарль
19.05.1952	ЛАПЕЙКО Євген	22.05.1935	ЛОГАН Джузеппе
19.05.1952	РАМОН Джой	22.05.1942	САЙМОН Калвін
19.05.1954	РАДД Філ	22.05.1945	РИБЧИНСЬКИЙ Юрій

22.05.1948	МАРТИНОВ Євген	25.05.1948	МАЙНЕ Клаус
22.05.1950	ТОПІН Берні	25.05.1952	СУХАНОВ Олександр
22.05.1951	МОРОЗОВ Ігор	25.05.1954	ПЕТРИКІТЕ Біруте
22.05.1954	ЖАГУН Павло	25.05.1958	УЕЛЛЕР Пол
22.05.1955	БЛЕК Мері	25.05.1962	ЙОХАНССОН Андерс
22.05.1955	ГРІМАЛЬДІ Джон	25.05.1971	ОРБАКАЙТЕ Кристина
22.05.1955	ДАММЕРС Джеррі	25.05.1972	АКИМЦЕВА Ірина
22.05.1959	МОРРІССІ Стівен	25.05.1978	ГОНТЬЄ Адам
22.05.1963	МУРАТОВ Андрій	25.05.1978	НАСІЧ Сандра
22.05.1970	КЕМПБЕЛЛ Наомі	25.05.1989	МИРОШНИЧЕНКО Ярослава
22.05.1972	БОЛДАКІН Сергій		
22.05.1973	МАКАРСЬКА Вікторія	26.05.1886	ДЖОЛСОН Ел
22.05.1973	ЦАЛЕР Юрій	26.05.1910	РОЗНЕР Едді
22.05.1976	ЖУКОВ Сергій	26.05.1920	ЛІ Пеггі
22.05.1980	СТОУН Брендон	26.05.1926	БЕННІ Боб
22.05.1987	ПИЛЬЦА	26.05.1926	ДЕВІС Майлс
		26.05.1929	СОВАЖ Катрін
23.05.1904	ХОЛМАН Ліббі	26.05.1936	АРУТЮНОВ Альберт
23.05.1910	ШОУ Арті	26.05.1938	ЛІБЕЦАЙТ Які
23.05.1928	КЛУНІ Розмарі	26.05.1940	ХЕЛМ Левон
23.05.1934	МУГ Роберт	26.05.1941	КАЛНІНЬШ Імантс
23.05.1944	ФУЛБУД Рамон	26.05.1941	ШАРП Артур
23.05.1946	КЛЕЙН Денні	26.05.1942	ЕННІС Рей
23.05.1946	МОЙЇ Фамуду	26.05.1944	АЛЛЕН Верден
23.05.1952	ДАВІД Анна-Марія	26.05.1944	ФРУМКІН Борис
23.05.1957	БАЛТИМОРА	26.05.1945	ПЕТЕРСОН Гаррі
23.05.1958	УЕСТ Шеллі	26.05.1945	РОНСОН Мік
23.05.1964	ОСОКІН Борис	26.05.1949	УІЛЬЯМС Хенк-молодший
23.05.1971	ФРІДА (Полиция нравов)	26.05.1955	ГРОШЕВ Віктор
23.05.1972	БОРЗОВ Найк	26.05.1957	ВОЛОЩУК Євген
23.05.1973	НЕКЛЮДОВА Олена	26.05.1964	КРАВІТЦ Ленні
23.05.1974	ДЖЕВЕЛ	26.05.1964	СИЛАСВА Юлія
23.05.1981	АЛІНА Анна	26.05.1969	ВАРУМ Анжеліка
23.05.1991	МЕЙЕР-ЛАНДРУТ Лена	26.05.1972	УАЙТ Алан
		26.05.1974	ХАРЧИШИН Валерій
24.05.1926	ДУБРОВІН Борис	26.05.1975	ХІЛЛ Лорін
24.05.1940	ЧОНГ Томмі	26.05.1980	ВИСОТСЬКА Альона
24.05.1941	ДІЛАН Боб	26.05.1980	КРАВЦОВА Катерина
24.05.1942	КУЇНН Дерек	26.05.1983	ВАСИЛЬЄВ Ілля
24.05.1942	СТЕРКІН Сергій		
24.05.1944	ЛАБЕЛЛЬ Патті	27.05.1901	БЕНЦАЛЬ-КАРП'ЯК Олена
24.05.1945	ПІКОК Дейв	27.05.1935	ЛЬЮІС Рамсей
24.05.1945	ПРЕСЛІ Прісцилла	27.05.1943	БЛЕК Сілла
24.05.1946	АПТОН Стів	27.05.1944	СУШОН Ален
24.05.1952	ЛІРМАН Олександр	27.05.1945	КОКБЕРН Брюс
24.05.1952	ЧЕРРОНЕ Жан-Марк	27.05.1946	ПЕДЕРСЕН Нільс
24.05.1953	БЕРЕСТОВ Анатолій	27.05.1947	КРИСТІАН Марті
24.05.1955	КЕШ Розан	27.05.1949	ЛОССЕВ Олександр
24.05.1962	БЕРКУТ Артур	27.05.1951	БЕЛЕН Ана
24.05.1964	СКРИПКА Олег	27.05.1957	СІУ Сусі
24.05.1969	РОБІНСОН Річ	27.05.1958	ФЛІНН Ніл
24.05.1979	САВКО Назар	27.05.1962	БАШЛАЧОВ Олександр
24.05.1994	КУДАЙБЕРГЕНОВ Дімаш	27.05.1962	БОРЗИКІН Михайло
		27.05.1966	КІННІ Шон
25.05.1888	АЛЕКСАНДРОВ Анатолій	27.05.1967	ЄФІМОВ Олександр
25.05.1924	АЛЛЕН Маршалл	27.05.1971	ЛОПЕС Ліза
25.05.1927	ХРОМУШИН Олег	27.05.1985	КОНДРА Валерія
25.05.1934	БАЧУРИН Євген		
25.05.1936	ХОЛЛ Том	28.05.1898	КЕРК Енді
25.05.1941	ДАЛЬ Олег	28.05.1902	КОПЕЛЯНСЬКА Надія
25.05.1942	ДЕВІДСОН Брайан	28.05.1903	МОННО Маргарет
25.05.1943	КОЛТЕР Джессі	28.05.1910	УОКЕР Ті-Боун
25.05.1947	МАРГО Мітч	28.05.1925	ФІШЕР-ДІСКАУ Дітріх

28.05.1938 ПРИНС Бастер
 28.05.1943 МЕНСФІЛД Тоні
 28.05.1944 НАЙТ Гледіс
 28.05.1945 ФОГЕРТІ Джон
 28.05.1946 ФРОЛОВ Віталій
 28.05.1948 ЛЕЙДЛОУ Рей
 28.05.1948 СОРОКІН Олег
 28.05.1948 ТЕЛФЕР Ян
 28.05.1946 ФРОЛОВ Віталій
 28.05.1955 УІЛЬЯМС Марс
 28.05.1958 ВАШУКОВ Михайло
 28.05.1959 СТРЕЙНДЖ Стів
 28.05.1960 РАХОВ Олексій
 28.05.1966 ШАПОВАЛОВ Іван
 28.05.1968 ЛЕБЕДИНСЬКИЙ Олексій
 28.05.1968 МІНОУГ Кайлі
 28.05.1970 ВІДАЛ Аугусто
 28.05.1972 ПОЛОЖИНСЬКИЙ Олександр
 28.05.1980 СВСТА
 28.05.1983 ФІЛАТОВ Євген
 28.05.1984 ПАВОЛОЦЬКА Наталя

29.05.1817 ВІЛЬБОА Костянтин
 29.05.1903 ХОУП Боб
 29.05.1936 ОВЧИННИКОВ В'ячеслав
 29.05.1937 ШІМІДТ Ірмін
 29.05.1945 БРУКЕР Гарі
 29.05.1948 НІКС Стіві
 29.05.1949 РОССІ Френсіс
 29.05.1953 АБДУЛОВ Олександр
 29.05.1955 ПОРКАРО Майк
 29.05.1956 ДЖЕКСОН ЛаТойя
 29.05.1961 ЕТЕРІДЖ Мелісса
 29.05.1966 ТРОЙЦЬКИЙ Сергій
 29.05.1967 ГАЛЛАХЕР Ноел
 29.05.1975 БРАУН Мелані

30.05.1909 ГУДМЕН Бенні
 30.05.1912 ОШАНІН Лев
 30.05.1928 КОТОВ Володимир
 30.05.1944 ДЕВІДСОН Ленні
 30.05.1944 СМІРНОВ Сергій
 30.05.1946 БАБАЯН Роксана
 30.05.1949 ШЕРШНЬОВА Людмила
 30.05.1951 ЧОЛІЧ Здравко
 30.05.1955 ХІДОН Нікі
 30.05.1957 БІЛОЗІР Оксана
 30.05.1958 ФРЕДРІКССОН Марі
 30.05.1964 ДЖАД Вайнонна
 30.05.1964 КУРИЛЬОВ Вадим
 30.05.1964 МОРЕЛЛО Том
 30.05.1967 БЕРДЖЕСС Тім
 30.05.1978 ГЛУШКОВА Галина
 30.05.2008 ЗАЙЦЕВ Олександр

31.05.1904 ХАРДВІК Отто
 31.05.1908 ІВИЦЬКИЙ Ростислав
 31.05.1910 ЗАСЛАВСЬКИЙ Семен
 31.05.1913 ВАСОВСЬКИЙ Ежи
 31.05.1924 МАЙ Гізела
 31.05.1936 ЗАГОТ Анатолій
 31.05.1937 МУШКАМБАРЯН Роберт
 31.05.1938 ЯРРОУ Пітер
 31.05.1940 МЕЙЕР Огі
 31.05.1945 БЕСЄДІНА Галина
 31.05.1947 КЕМПБЕЛЛ Уіллі
 31.05.1948 БОНЕМ Джон
 31.05.1955 КУЗЬМІН Володимир
 31.05.1963 СМІТ Уенді
 31.05.1964 МАКДАНІЕЛС Дарріл
 31.05.1968 КУБИШКІН Володимир
 31.05.1973 КОРОЛЬОВА Наталя

Червень

01.06.1843 РОДОН Віктор
 01.06.1849 ПАЛЬМ Сергій
 01.06.1910 ДОЛУХАНЯН Олександр
 01.06.1913 ЛОРДКІПАНІДЗЕ Юлія
 01.06.1921 РІДДЛ Нельсон
 01.06.1926 МОНРО Мерилін
 01.06.1930 ПІТЧКІН Євген
 01.06.1934 БУН Пет
 01.06.1947 ВУД Ронні
 01.06.1947 СМІРНОВ Аркадій
 01.06.1949 ГЕОРГІАДІ Ксенія
 01.06.1950 РАССЕЛЛ Грехем
 01.06.1950 РОБІНСОН Том
 01.06.1952 ЕЛЛІС Джон
 01.06.1956 ЛЯПІН Олександр
 01.06.1959 КАДИШЕВА Надія
 01.06.1959 УАЙЛДЕР Алан
 01.06.1960 КОРМУХІНА Ольга
 01.06.1960 ЯРОШЕВСЬКИЙ Леонід
 01.06.1963 ДЖОЙС Майк
 01.06.1968 ДОНОВАН Джейсон
 01.06.1971 КУЛАНІНА Ольга
 01.06.1974 МОРІСЕТ Аланіс
 01.06.1990 ШУРИНС Стас

02.06.1905 СНОУ Валайда
 02.06.1931 МИСОВСЬКИЙ Валерій
 02.06.1932 КІРКОВ Бедрос
 02.06.1939 МІЛЛЕР Чарльз
 02.06.1941 УОТС Чарлі
 02.06.1944 ХЕМЛІШ Марвін
 02.06.1948 ДЖОНС Аллан
 02.06.1952 ФАРНДОМ Піт
 02.06.1954 АНГЕЛЮК Ярослав
 02.06.1959 ЛАНЧ Лідія
 02.06.1960 ХАДЛІ Тоні
 02.06.1961 КАУКС Каре
 02.06.1977 ЗВЕРЄВА Карина

03.06.1832 ЛЕККОК Шарль
 03.06.1887 ХЕЙС Роланд
 03.06.1890 Д'АКТИЛЬ
 03.06.1897 МЕМФІС Мінні
 03.06.1906 БЕЙКЕР Жозефіна
 03.06.1911 САВЧЕНКО Антоніна
 03.06.1939 ХАНТЕР Ієн
 03.06.1942 МЕЙФІЛД Кертіс
 03.06.1946 КЛАРК Майкл

03.06.1950 КУАТРО Сюзі
03.06.1950 ПІЛКІНГТОН-МІКАША Флоріан
03.06.1953 БРАЗ Лоалва
03.06.1955 ОГАНЕСЯН Татевік
03.06.1957 ЧАНГ Марк
03.06.1964 КІНГ Керрі
03.06.1964 ПЕШ Дороті
03.06.1965 АХАТ Асія
03.06.1968 КІЗІН Михайло

04.06.1937 ГАДЖИКАСИМОВ Онегін
04.06.1941 КРИЛОВ Сергій Анат.
04.06.1944 БОЛЛ Роджер
04.06.1944 ФІЛЛІПС Мішель
04.06.1945 БРЕКСТОН Ентоні
04.06.1945 УОЛЛЕР Гордон
04.06.1952 БАРИХНОВСКИЙ Геннадій
04.06.1953 ЛАРІНА Людмила
04.06.1953 МАККАЛОЧ Джиммі
04.06.1958 ЯУТАКАЙТЕ Гінтаре
04.06.1962 ХЕРРОУ Ден
04.06.1969 ГУЗИКОВА Ганна
04.06.1975 ЛЕВІТАН Дмитро
04.06.1977 БУРНИШЕВ Ігор
04.06.1977 МІРОШНИЧЕНКО Роман
04.06.1982 ВАРТАНЯН Баграт
04.06.1989 ГАСИМОВ Ельдар

05.06.1920 САБАДАШ Степан
05.06.1932 ДЖОЛЛІ Піт
05.06.1936 ГРИЩЕНКО Степан
05.06.1947 АНДЕРСОН Лаура
05.06.1947 ЕВАНС Том
05.06.1947 СТОУН Фредді
05.06.1950 РЕКШАН Володимир
05.06.1956 КЕННІ ДЖІ
05.06.1956 БАТЛЕР Ричард
05.06.1961 КАВАЛЕРЯН Карен
05.06.1967 ВОРОБЕЙ Олена
05.06.1967 ПЕЛЬШІ Валдіс
05.06.1969 МАКНАЙТ Брайан
05.06.1971 МАРКІ МАРК
05.06.1979 БІСБАЛЬ Давид

06.06.1939 БОНДС Гері
06.06.1944 АЛЕКСАНДЕР Монті
06.06.1946 САДИХОВ Вагіф
06.06.1947 АЛІБАСОВ Барі
06.06.1960 ВАЙ Стів
06.06.1961 АРАЙА Том
06.06.1967 ЛЬОВКІН Володимир
06.06.1970 ШАФФЕР Джеймс
06.06.1981 БУРДАЄВ Борис
06.06.1981 БУРДАЄВ Костянтин
06.06.1992 ХЕНА Кім

07.06.1893 ЯНЕТ Микола
07.06.1906 ГРЕЙ Глен
07.06.1917 МАРТІН Дін
07.06.1933 АРКАНОВ Аркадій
07.06.1935 БУЄВСЬКИЙ Борис
07.06.1938 ДОЛЬСЬКИЙ Олександр
07.06.1940 ДЖОНС Том

07.06.1944 УАЙТ Кларенс
07.06.1946 ДЖОНС Мікі (Ман)
07.06.1948 ВЛАДІЯР
07.06.1957 ГЕРРА Хуан
07.06.1957 КОВАЛЬОВ Андрій
07.06.1957 МАКЕЛУН Педді
07.06.1957 МАРШАЛ
07.06.1958 ПРИНС
07.06.1960 КОВАЛЬОВ Іван
07.06.1962 КОРЕЦЬКА Наталя
07.06.1963 ГАНО Гордон
07.06.1972 ЧУМАКОВ Сергій
07.06.1984 ХАНІН Леонід
07.06.1986 ГЛЮКОЗА
07.06.1990 АЗАЛІЯ Іггі

08.06.1933 КРАСНОВСЬКИЙ Володимир
08.06.1939 УОТРОУЗ Уільям
08.06.1940 ГАРНС Шерман
08.06.1940 СІНАТРА Ненсі
08.06.1941 ХАСКІНС Кларенс
08.06.1942 НЕГРОН Чак
08.06.1944 СКЕГГС Боз
08.06.1946 ШАРКЛІ Джон
08.06.1948 СААРСАЛУ Лембіт
08.06.1948 УЛЕТОВА Галина
08.06.1951 ТАЙЛЕР Бонні
08.06.1960 ХАКНЕЛЛ Мік
08.06.1962 РОУДЗ Нік
08.06.1964 МАЛЬГІНА Ірина
08.06.1967 МІТЧЕЛЛ Нейл
08.06.1979 ТРАКС Дерек
08.06.1995 ГРОСУ Аліна

09.06.1892 ПОРТЕР Кол
09.06.1915 ПОЛ Лес
09.06.1934 УІЛСОН Джекі
09.06.1939 СЛАСТЕНКО Ігор
09.06.1941 ЛОРД Джон
09.06.1941 ХАТТОН Біллі
09.06.1942 РЕЗАНОВА Світлана
09.06.1944 БРИЛЬ Ігор
09.06.1947 БОКС Мік
09.06.1949 МОНКМЕН Френсіс
09.06.1951 БОЄВА Тетяна
09.06.1953 КВІНТ Лариса
09.06.1954 ГУЩЕВА Ірина
09.06.1957 УНРУХ Н.
09.06.1962 ЛАНДОН Едді
09.06.1967 ШЕНДЕРОВ Анатолій
09.06.1968 РУСЯ
09.06.1970 СКАЗІНА Ірина
09.06.1983 ВАСИЛЮК Сергій
09.06.1983 ЛІЗОРКІНА Марина

10.06.1907 УЕЛЛС Діккі
10.06.1910 ВУЛФ Хаулінг
10.06.1913 ХРЕННІКОВ Тихон
10.06.1922 БРУНОВ Борис
10.06.1922 ГАРЛЕНД Джуді
10.06.1929 ЗІКІНА Людмила
10.06.1930 ТАТАРЕНКО Леонід
10.06.1941 ВЕДИЩЕВА Аїда

10.06.1941 ОЛСТОН Ширлі
10.06.1944 ГОЛОЩЕКІН Давид
10.06.1945 ШУМСЬКИЙ Леонід
10.06.1947 ІГЛАУЕР Брюс
10.06.1949 ЗІХ Карел
10.06.1950 СТЕЙНФЕЛД Йоел
10.06.1967 АНДЕРСОН Емма
10.06.1970 ВЛАДИМИРСЬКИЙ Олександр
10.06.1981 ВАЛЕВСЬКА Наталя
10.06.1983 МАКСИМ
10.06.1999 БЛАНШ

11.06.1920 МЕНН Шеллі
11.06.1936 МОНІН Вадим
11.06.1949 БІРД Френк
11.06.1952 ВАН ЗАНДТ Донні
11.06.1953 БІЛОНОЖКО Віталій
11.06.1957 ВИШНЯУСКАС Пятрас
11.06.1970 РУДНИЦЬКА Анжеліка
11.06.1970 Д'РКІН Веня
11.06.1971 АЙГИ Олексій
11.06.1985 КОЛДУН Дмитро

12.06.1909 БЛЕЙЕР Арчі
12.06.1938 КАПЛАНОВ Ізмаїл
12.06.1941 КОРІА Чік
12.06.1941 ПРЕСЛІ Рег
12.06.1941 ХАРПЕР Рой
12.06.1948 БЕЙЛІ Баррі
12.06.1949 ЛІННА Іво
12.06.1949 ЯРУШИН Валерій
12.06.1951 ДЕЛПІ Бред
12.06.1951 КАРЛОС Бан
12.06.1996 МАРГАРЕТ Анна

13.06.1862 ВРАНГЕЛЬ Василь
13.06.1881 ДНЄПРОВ Митрофан
13.06.1911 ЧЕРВІНСЬКИЙ Михайло
13.06.1927 ЗОЛЛЕР Аттіла
13.06.1933 МАЙОРОВ Роман
13.06.1937 ЙОШПЕ Алла
13.06.1941 ОФАРІМ Естер
13.06.1949 ЖАРОВ Геннадій
13.06.1949 СИЛЬЧУК Геннадій
13.06.1961 БОГДАНОВ Геннадій
13.06.1967 КЕЛЛІ Скотт
13.06.1970 СМОЛЯК Борис
13.06.1976 БРАУН Джейсон
13.06.1986 СЕЛЬМЕРЛЬОВ Монс
13.06.1991 ДУМАНСЬКА Юлія

14.06.1898 ЛЕЩЕНКО Петро
14.06.1909 БРОХЕС Михайло
14.06.1931 УОКЕР Джуніор
14.06.1938 ВОЛШАНИНОВ Микола
14.06.1945 АРДЖЕНТ Род
14.06.1947 МЕЛТОН Баррі
14.06.1949 ВАЙТ Алан
14.06.1956 ДАЙМОНД Кінг
14.06.1956 НАННІНІ Джанна
14.06.1961 БУТОННА Лоран
14.06.1961 ДЖОРДЖ Бой
14.06.1968 СТАШИНСЬКИЙ Владислав

14.06.1970 ЛУЗЬС Рей
14.06.1973 РАЖНАТОВИЧ Світлана
14.06.1990 ТОДОРЕНКО Регіна

15.06.1921 ГАРНЕР Еррол
15.06.1924 ЩУКІН Микола
15.06.1937 ДЖЕННІНГС Уейлон
15.06.1940 ЛИСЕНКО В'ячеслав
15.06.1941 НІЛСОН Гаррі
15.06.1943 УІНВУД Маф
15.06.1943 ХОЛЛІДЕЙ Джонні
15.06.1946 РУССОС Деміс
15.06.1946 ХОЛДЕР Невіл
15.06.1949 ХІТЧКОК Расселл
15.06.1950 МОРОЗОВ Віктор
15.06.1953 ІВАНОВ Ігор
15.06.1981 САМОСВАТ Максим
15.06.1985 КОЙЛ Надін

16.06.1925 КУПРЕВИЧ Віктор
16.06.1931 РЯШЕНЦЕВ Юрій
16.06.1945 ЛІНС Іван
16.06.1946 МЕТЬЮЗ Йен
16.06.1949 КАСТРО Пенні
16.06.1950 СМІТ Джеймс
16.06.1954 КУРЬОХІН Сергій
16.06.1955 ТРОЙЦЬКИЙ Артемій
16.06.1970 БУРМАКА Марія
16.06.1971 ШАКУР Тупак
16.06.1982 ЗАВАЛЬСЬКА Анна

17.06.1861 ДЖОНС Сідні
17.06.1921 СКОТТ Тоні
17.06.1931 ГЛАЗАНОВ Валентин
17.06.1932 РУБАШКІН Борис
17.06.1934 КАЛЬВАРСЬКИЙ Анатолій
17.06.1935 СІГЕР Пеггі
17.06.1938 ІНГМАНН Грета
17.06.1942 ГАЛЬЦОВ Дмитро
17.06.1942 КАЛКІ Норман
17.06.1943 МАНІЛОУ Баррі
17.06.1944 БІЧЕВСЬКА Жанна
17.06.1944 СПЕДДІНГ Кріс
17.06.1953 БОБУЛ Іво
17.06.1954 ПЕТРЕНКО Леонід
17.06.1963 АНІСІМОВА Любов
17.06.1968 ПОКРОВСЬКИЙ Максим
17.06.1971 РУБІО Пауліна
17.06.1974 ГУД Річ
17.06.1982 КАЗАКОВА Оксана

18.06.1903 МАКДОНАЛД Джанет
18.06.1910 МАККІНЛІ Рей
18.06.1913 КАН Семмі
18.06.1942 МАККАРТНІ Пол
18.06.1943 КАРРА Рафаелла
18.06.1948 ЕВАНС Джон
18.06.1952 САРХАН Сархан
18.06.1953 СМІТ Джером
18.06.1959 КУЛЕШОВ Анатолій
18.06.1961 МОЙЕ Елісон
18.06.1963 РІД Дізі
18.06.1970 ЗУБАРСЬКА Ірина

18.06.1971 БОЛЛАНД Сі
 18.06.1971 МОРРІС Натан
 18.06.1976 ГАЛКІН Максим
 18.06.1976 ШЕЛТОН Блейк
 19.06.1842 ЦЕЛЛЕР Карл
 19.06.1902 ЛОМБАРДО Гай
 19.06.1944 БАРДЕНС Пітер
 19.06.1947 ГАЙВОРОНСЬКИЙ В'ячеслав
 19.06.1948 ДРЕЙК Нік
 19.06.1951 УІЛСОН Енн
 19.06.1953 ДАНН Ларрі
 19.06.1954 МОНАСТИРЬОВ Валерій
 19.06.1956 ГОРОБЕЦЬ Руслан
 19.06.1961 АВЕРІН Олег
 19.06.1962 АБДУЛ Пола
 19.06.1963 КОТЛЯРОВ Михайло
 19.06.1963 РАЙТ Саймон
 19.06.1974 БУРЛАК Микола
 19.06.1976 ЛЕОНТЬЄВ Олександр
 19.06.1984 МІРА
 19.06.1995 КРУТСЬКИХ Владислав

20.06.1819 ОФФЕНБАХ Жак
 20.06.1924 АТКІНС Чет
 20.06.1928 ДОЛФІ Ерік
 20.06.1932 РОЖДЕСТВЕНСЬКИЙ Роберт
 20.06.1933 НОКС Бадді
 20.06.1934 ВІЗБОР Юрій
 20.06.1934 ГАРІН Юрій
 20.06.1936 ГАЙ Біллі
 20.06.1936 ЧЕРНИШОВ Ігор
 20.06.1942 УІЛСОН Брайан
 20.06.1944 ШОРРОК Глен
 20.06.1945 МЮРРЕЙ Енн
 20.06.1947 БРУКС Долорес
 20.06.1949 ЕНДРІУС Боб
 20.06.1949 РІЧІ Лайонел
 20.06.1953 ЛОНГМУЇР Алан
 20.06.1960 ТЕЙЛОР Джон
 20.06.1962 БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ Валерій
 20.06.1967 КІДМАН Ніколь
 20.06.1971 РАМІРЕС Твіггі
 20.06.1979 ЮТА

21.06.1921 ХОЛЛІДЕЙ Джуді
 21.06.1934 СМОЛЬНИЙ Едуард
 21.06.1935 БОГУСЛАВСЬКА Неллі
 21.06.1939 САЛОМЕ
 21.06.1941 ЗОЛОТУХІН Валерій
 21.06.1944 ДАНУС Мігель
 21.06.1944 ХАЙСМАН Джон
 21.06.1948 ЕЙРІ Дон
 21.06.1948 МОЛЛЕНД Джо
 21.06.1950 КРАМЕР Джозеф
 21.06.1951 ЛОФГРЕН Нільс
 21.06.1955 ПРИСТМАН Генрі
 21.06.1956 СИЗДИКОВ Булат
 21.06.1957 БРЖЕЗИЦЬКИЙ Марк
 21.06.1957 Д'АНДЖЕЛО Ніно
 21.06.1962 ЦОЙ Віктор
 21.06.1967 ФРІДЛЯНД Євген
 21.06.1969 ЛЬОГОСТЕВ Віталій
 21.06.1970 ЧУБАЙ Тарас

21.06.1985 ДЕЛЬ РЕЙ Лана
 21.06.1993 ШУЛЬГІНА Анна
 22.06.1902 КОМПАНІЄЦЬ Зіновій
 22.06.1903 ПОЛЛАК Бен
 22.06.1917 ДРЕМЛЮГА Микола
 22.06.1936 КРІСТОФЕРСОН Кріс
 22.06.1937 БЛЕКУЕЛЛ Кріс
 22.06.1939 ХАРРІСОН Боббі
 22.06.1944 ЕШЕР Пітер
 22.06.1947 ВАРЛЕЙ Наталя
 22.06.1947 КЕЙЛАН Говард
 22.06.1948 ЛАНЦБЕРГ Володимир
 22.06.1948 РАНДГРЕН Тодд
 22.06.1949 ОСМОНД Алан
 22.06.1949 ЮНГСТРЕМ Ларрі
 22.06.1950 ФЕДОРОВ Віктор
 22.06.1953 ЛАУПЕР Сінді
 22.06.1955 ГАРТСАЙД Грін
 22.06.1957 ВАСИЛЬЄВ Георгій
 22.06.1957 ЗІБРОВ Павло
 22.06.1959 ШАХРІН Володимир
 22.06.1961 СОММЕРВІЛЬ Джиммі
 22.06.1965 КАННІНГЕМ Том
 22.06.1983 ТКАЧЕНКО Володимир

23.06.1910 ХІНТОН Мілт
 23.06.1913 Х'ЮМС Хелен
 23.06.1938 ВЕГА Алан
 23.06.1940 САТКЛІФ Стью
 23.06.1940 ФЕЙТ Адам
 23.06.1944 ГРІФФІТС Дерек
 23.06.1944 ХАЙТАУЕР Розетта
 23.06.1945 ГОДДАРД Пол
 23.06.1947 ВІТЕР Валерій
 23.06.1956 ДЖЕКSON Ренді
 23.06.1961 ЧЕТВЕРГОВ Дмитро
 23.06.1962 РАЗІНА Світлана
 23.06.1965 МЕЛАДЗЕ Валерій
 23.06.1971 МАФІК Денис
 23.06.1973 НАУМОВА Марія

24.06.1904 ХАРРІС Філ (співак)
 24.06.1908 ЛАДИНІНА Марина
 24.06.1920 ХАРИТОНОВ Володимир
 24.06.1924 ПЕВЗНЕР Костянтин
 24.06.1935 РАЙЛІ Террі
 24.06.1942 БРАУН Артур
 24.06.1943 ЛОУ Френк
 24.06.1944 БЕК Джефф
 24.06.1944 ВУД Кріс
 24.06.1944 УІТНІ Чарлі
 24.06.1945 БЛЮНСТОУН Колін
 24.06.1947 ВОНДРАЧКОВА Гелена
 24.06.1947 ФЛІТВУД Мік
 24.06.1948 МОРАЗ Патрік
 24.06.1950 СІМПСОН Деррік
 24.06.1953 ПРЕСГУРВІК Жерар
 24.06.1959 МАККЛАСКІ Енді
 24.06.1959 ФРІДМАН Марті (композитор)
 24.06.1961 СМІТ Курт
 24.06.1963 КАСПАРЯН Юрій
 24.06.1971 ЧЕСТНИХ Дмитро

24.06.1976	ПЕРОВА Олена	27.06.1982	ВОЄВУДСЬКИЙ Ігор
24.06.1979	ЯРОСЛАВА	27.06.1983	АЛСУ
24.06.1982	ЛОСІХІН Олексій		
25.06.1892	КРУЧИНІН Валентин	28.06.1902	РОДЖЕРС Ричард
25.06.1913	ЖИРАР Адель	28.06.1923	КАНДОЛІ Піт
25.06.1922	СМІТ Джон	28.06.1927	ПОНАРОВСЬКИЙ Віталій
25.06.1925	ЧЕНЬЄР Кліфтон	28.06.1941	ОРУМЕТС Велло
25.06.1937	ФЛОЙД Едді	28.06.1942	СТЕЦІОН Микола
25.06.1940	УОРВІК Клінт	28.06.1945	НАЙТС Дейв
25.06.1942	ЧАМБЕРС Джо	28.06.1946	ЩЕРБІН Віктор
25.06.1945	САЙМОН Карлі	28.06.1948	КАСЬЯНИК Юрій
25.06.1946	ДАСКОВСЬКА Тетяна	28.06.1960	ПАНКОВ Валерій
25.06.1946	ЛАНЬЄР Аллен	28.06.1962	КРИМСЬКИЙ Костянтин
25.06.1952	ФІНН Тім	28.06.1965	МЕДЕСКІ Джон
25.06.1953	ДІЛЛІНДЖЕР	28.06.1966	ШТУРМ Наталя
25.06.1953	КАВАГОЄ Сергій	28.06.1971	СЛІДЖНГАРД Рей
25.06.1953	ТРЕГЕР Михайло	28.06.1979	МАККОРД Тім
25.06.1954	ПЕЙЧ Девід	28.06.1984	ГРІН Міккі
25.06.1961	ПАРАМОНОВ Сергій	28.06.1988	ГУДКОВ Володимир
25.06.1963	МАЙКЛ Джордж		
25.06.1970	ЛАТВАЛА Роопе	29.06.1908	АНДЕРСОН Лерой
25.06.1975	ДАТО	29.06.1910	ЛЕССЕР Френк
		29.06.1929	ЕЙС Джонні
26.06.1891	АРАТОВ Адольф	29.06.1936	ВРАТАРЬОВ Олександр
26.06.1893	БРУНЗІ Біг	29.06.1943	ЛІТТЛ Іва
26.06.1926	КИСЛИЦИНА Зеля	29.06.1947	АНОХІН Владислав
26.06.1934	ГРУСІН Дейв	29.06.1947	НІКОЛАЄВ Володимир
26.06.1937	УОРКМЕН Реджі	29.06.1947	ТАРАСОВ Володимир
26.06.1938	ДЕВІС-молодший Біллі	29.06.1948	ПЕЙС Ян
26.06.1942	ТЕЙЛОР Ларрі	29.06.1953	ХЕЙ Колін
26.06.1943	ФЕЙМ Джордж	29.06.1957	АЛОНСО Марія
26.06.1948	МАККРАКЕН Ричард	29.06.1958	ШЕПЕЛЬОВ Андрій
26.06.1950	ЙОАЛА Як	29.06.1962	ФОМІНС Родріго
26.06.1955	ДЖОНС Мік	29.06.1964	ПАВЛАШВІЛІ Сосо
26.06.1956	АЙЗЕК Кріс	29.06.1966	ДОЦЕНКО Сергій
26.06.1958	ОГОРОДОВ Михайло	29.06.1978	ШЕРЗІНГЕР Ніколь
26.06.1961	ГУСТОВ Володимир	29.06.1979	БРІН Ричард
26.06.1969	ПЕТКУН В'ячеслав		
26.06.1972	ГАРУ	30.06.1825	ЕРВЕ Флорімон
26.06.1979	ТЕДДЕР Райан	30.06.1891	ПРОЗОРОВСЬКИЙ Борис
26.06.1981	МАТВЄЙЧУК Гліб	30.06.1917	ХОРН Ліна
26.06.1986	ЛЮБИМОВА Анстасія	30.06.1931	ХІЛЛ Ендрю
		30.06.1940	ДАБУЖСЬКИЙ Вадим
27.06.1924	АЛЛЕН Розалі	30.06.1941	МАКГЛОУН Бетті
27.06.1932	ЛЯАТС Хелі	30.06.1943	БАЛЛАРД Флоренс
27.06.1938	ЛУЧКІН Леонід	30.06.1943	ЧИСТЯКОВ Віктор
27.06.1947	ФУЛЛЕР Джим	30.06.1949	СКОТТ Енді
27.06.1951	ЛЕЙВІС Гілсон	30.06.1951	КЛАРК Стенлі
27.06.1955	АДЖАНІ Ізабель	30.06.1960	ЗАДЕРІЙ Святослав
27.06.1958	ДЖЕРМАНО Лайза	30.06.1961	БОЙКО Ігор
27.06.1958	СЕРКЕБАЄВ Байгалі	30.06.1963	МАЛЬМСТІН Інгві
27.06.1959	КОЗЛОВ Володимир	30.06.1968	АНСЕЛЬМО Філ
27.06.1959	МОРГАН Лоррі	30.06.1971	ТАТАРИНЦЕВ Сергій
27.06.1966	ДРОБИШ Віктор	30.06.1983	КОУЛ Шеріл
27.06.1967	ХЕТФІЛД Джуліана	30.06.1983	НЕСТЕРОВ Олександр
27.06.1977	ТОНЄВА Ірина	30.06.1987	ВОКС Аліса

Липень

01.07.1915	ДІКСОН Уіллі	01.07.1935	КРАУС Шмулік
01.07.1935	АЛІ Рашид	01.07.1945	ХАРРІ Дебора
01.07.1935	КОТТОН Джеймс	01.07.1950	КІМЕЛЬФЕЛЬД Дмитро

01.07.1952	ЕЙКРОЙД Даниєл	06.07.1922	СИЛАСЬВ Лев
01.07.1964	БЕРТОН Пол	06.07.1924	БЕЛІСОН Луї
01.07.1984	ПАНАЙОТОВ Олександр	06.07.1925	ХЕЙЛІ Білл
		06.07.1931	РІЗ Делла
02.07.1930	ДЖАМАЛ Ахмад	06.07.1931	ФЛЯРКОВСЬКИЙ Олександр
02.07.1932	МАТУШКА Вальдемар	06.07.1937	ЧЕНДЛЕР Джин
02.07.1938	ЖЕРДЕР Едуард	06.07.1939	ХАРРІС Джет
02.07.1939	УІЛЬЯМС Пол	06.07.1943	МАЛІКОВ Юрій
02.07.1945	КРУКШАНК Піт	06.07.1944	ШОНБЕРГ Клод-Мішель
02.07.1949	НІЛСЕН Рік	06.07.1949	ТОЛКУНОВ Сергій
02.07.1950	МАККЕЙ Дункан	06.07.1953	ГРІФІТ Ненсі
02.07.1951	БРУКІНЗ Стів	06.07.1953	ЛАЗАРЮК Анастасія
02.07.1951	ПУЕРТА Джо	06.07.1959	КІБЛ Джон
02.07.1954	БРІКВЕТ Піт	06.07.1961	ХІТОН Роб
02.07.1961	ВАСИЛЬЄВ Сергій	06.07.1968	АЛЕКСІН Андрій
02.07.1962	ПАРСОНС Дайв	06.07.1972	БУЛЕ Ізабель
02.07.1974	ГРЕЙ Рокі	06.07.1987	НЕШ Кейт
02.07.1978	ГУРЦЬКА Діана		
02.07.1982	ВОДОНАСВА Альона	07.07.1914	ТУЛІКОВ Серафим
02.07.1982	ЄЛКА	07.07.1932	ЗАВІНУЛ Джо
		07.07.1932	НІКУЛІН Валентин
03.07.1893	ХЕРТ Джон	07.07.1937	ВУД Арт
03.07.1926	КОУЛС Джонні	07.07.1939	ДУБРАВІН Яків
03.07.1929	ЛІНЧ Девід	07.07.1940	СТАРР Рінго
03.07.1936	ХЕЙЛ Коркі	07.07.1941	СЕМАКОВ Леонід
03.07.1941	АНКА Пол	07.07.1943	КУТУНЬО Тото
03.07.1943	ДАРЕМ Джудіт	07.07.1944	ЕНТНЕР Варрен
03.07.1946	ЛІ Джонні	07.07.1945	РОДФОРД Джим
03.07.1949	ВЕРІТІ Джон	07.07.1945	ТОМІН Сергій
03.07.1952	БРЕНІГАН Лора	07.07.1946	ФЕНСІ
03.07.1955	КОРБІ Майк	07.07.1948	РЕЙНХАРДТ Ларрі
03.07.1960	КЛАРК Вінс	07.07.1965	АГУЗАРОВА Жанна
03.07.1965	РОДІНА Наталя	07.07.1980	МІЛОВІЧ Ліна
03.07.1974	ВЕРБИЦЬКА Анжела	07.07.1989	СОЛОМКО Яна
03.07.1976	ЛІНЧ Шейн		
03.07.1981	ГАЗМАНОВ Родіон	08.07.1908	ДЖОРДАН Луїс
		08.07.1924	ДЖОНСОН Джонні
04.07.1826	ФОСТЕР Стівен	08.07.1931	БРОНЕВИЦЬКИЙ Олександр
04.07.1872	МОНТЕГЮС	08.07.1937	КЛЕМЕНТ Лідія
04.07.1909	ДЮПРЕ Джек	08.07.1944	ДЖОЕНСОН Джей
04.07.1938	УІЗЕРС Білл	08.07.1951	ДРІАЦЬКА Олена
04.07.1942	РОУАН Пітер	08.07.1951	УОКЕР Грег
04.07.1943	УІЛСОН Алан	08.07.1956	КРІСТІАН Рассел
04.07.1945	ПАУЕЛЛІ Роджер	08.07.1961	ДЖОНС Грехам
04.07.1946	СІНГЕР Рей	08.07.1962	ОСБОРН Джоан
04.07.1954	САДЛЕР Майкл	08.07.1962	ФЛЕТЧЕР Ендрю
04.07.1954	УЕЙТ Джон	08.07.1963	ПЄВЦОВ Дмитро
04.07.1957	ЕЛЛІС Тінслі	08.07.1969	СТАРКОВ Едуард
04.07.1957	ФІШЕР Йорг	08.07.1970	ХАНСЕН Бек
04.07.1963	ЛЕМПЕР Уте	08.07.1971	ВАЛОВ Влад
04.07.1965	АНДРІЄВСЬКА Анжеліка	08.07.1972	РУЛЛА Анжеліка
04.07.1981	НАГОРНИЙ Сергій	08.07.1974	АРБЕНІНА Діана
04.07.1994	АССОЛЬ	08.07.1974	ФРІСКЕ Жанна
04.07.2003	БОГУСЕВИЧ Поліна	08.07.1976	ЄЛІСТРАТОВ Олексій
05.07.1943	РОБЕРТСОН Роббі	09.07.1902	АЙВАЗЯН Артемій
05.07.1950	МОНАРЧ Майкл	09.07.1923	О'ДЕЙ Моллі
05.07.1974	КОЛЧИН Владислав	09.07.1935	СОСА Мерседес
05.07.1979	ФАЙЛАН Шейн	09.07.1938	УСІСКІН Олександр
05.07.1988	ГЕРЦЕГ Еріка	09.07.1940	НОВГОРОДЦЕВ Сева
		09.07.1946	МІТЧЕЛЛ Джон
06.07.1900	ПРИЦКЕР Давид	09.07.1946	СКОТТ Бон
06.07.1911	ЕНДРЮС Лаверн	09.07.1950	ЗАЗНОБКІН Анатолій

09.07.1957 АЛМОНД Марк
09.07.1957 БОБКОВ В'ячеслав
09.07.1959 КЕРР Джим
09.07.1959 КОЗЛОВСЬКИЙ Андрій
09.07.1961 КАГАДЄСВ Андрій
09.07.1961 СТАРОСТЕНКО Олександр
09.07.1963 ЖУРАВЛЬОВА Марина
09.07.1963 САВЧЕНКО Юрій
09.07.1964 ЛАВ Кортні
09.07.1965 БЕЛЛО Франк
09.07.1971 СИЗОВ Микола
09.07.1975 УАЙТ Джек
09.07.1976 ГУСЕВА Катерина
09.07.1985 БОН Олександр

10.07.1889 СІССЛ Нобл
10.07.1905 АНДЕРСОН Іві
10.07.1907 ФУЛЛЕР Блайнд
10.07.1923 ГОРОВЕЦЬ Еміль
10.07.1931 ХЕРМАН Джеррі
10.07.1939 ПОНОМАРЬОВА Валентина
10.07.1942 ДІО Ронні
10.07.1943 МІЛЛЕР Джеррі
10.07.1945 ЕВАНС Майк
10.07.1946 ТОСС Регіна
10.07.1947 ГАТРИ Арло
10.07.1947 ПОЛКАНІН Євген
10.07.1949 КІН Грегорі
10.07.1949 СМОЛЛІ Дейв
10.07.1951 ДЬЯКОНОВ Валентин
10.07.1952 КИСЕЛЬОВ Володимир
10.07.1953 БЕЙТІ Чарлі
10.07.1954 ТЕННАНТ Ніл
10.07.1964 ГОНТАРСЬКИЙ Василь
10.07.1970 ОРЕНДЖ Джейсон
10.07.1973 ЦЕЙТЛІН Юрій І.
10.07.1980 СІМПСОН Джессіка

11.07.1920 ЗУБЦОВ Євген
11.07.1925 МОНАСИПОВ Алмаз
11.07.1934 ВУЯЧИЧ Віктор
11.07.1937 ЯХНІН Леонід
11.07.1940 КАМБУРОВА Олена
11.07.1942 ТИМОШКО Тамара
11.07.1944 РАЙС Боббі
11.07.1951 ПОЙНТЕР Бонні
11.07.1953 КУЗНЕЦОВ Юрій
11.07.1954 АНЦИФЕРОВА Тетяна
11.07.1957 РОУЗ Майкл
11.07.1959 ВІГА Сьюзен
11.07.1959 САМБОРА Річі
11.07.1966 МАМІ Шеб
11.07.1966 ТОКАРСВ Антон
11.07.1974 АНДРУХОВ Сергій

12.07.1920 ГОНЗАЛВЕС Пол
12.07.1925 ОСТРОВСЬКИЙ Георгій
12.07.1927 КАНДОЛІ Секондо
12.07.1943 МАКВІ Крістін
12.07.1946 КІН Шон
12.07.1946 ПАЙ Пітер
12.07.1946 ТОЛКУНОВА Валентина
12.07.1950 КАРР Ерік

12.07.1950 ПІК Ден
12.07.1952 КРАМЕР Філіп
12.07.1952 МІТЧЕЛЛ Ліз
12.07.1958 КІПЄЛОВ Валерій
12.07.1960 ГРОХОВСЬКИЙ Валерій
12.07.1960 САРІЄВ Олександр
12.07.1963 ДОМОГАРОВ Олександр
12.07.1967 ПЕТРУЧЧІ Джон
12.07.1978 КАТЯ СНІЛЛІ
12.07.1981 ГОРБАЧОВА Ольга
12.07.1984 СИДОРЦОВА Наталя

13.07.1891 ФРЕЕЛЬ
13.07.1900 ЛЬЮІС Джордж (кл.)
13.07.1926 РУСЛАНОВ Вадим
13.07.1928 ВІННЕГАР Лерой
13.07.1932 БЕРКОВСЬКИЙ Віктор
13.07.1938 СКОРИК Мирослав
13.07.1942 БЛЕД Стівен
13.07.1942 МАКГУІНН Джим
13.07.1943 КЕМПБЕЛЛ-ЛАЙОНС Патрік
13.07.1946 МАРІН Ричард
13.07.1947 ПРУДКІН Євген
13.07.1952 ТИХАНОВИЧ Олександр
13.07.1956 МЕНДОЗА Марк
13.07.1963 КАЗАЧЕНКО Вадим
13.07.1966 МІЛЬНІЧЕНКО Сергій
13.07.1974 КОКС Дебора
13.07.1987 РІВАС Єва

14.07.1912 ГАТРИ Вуді
14.07.1914 КАЙЛ Біллі
14.07.1939 ГОТТ Карел
14.07.1951 ГРЕЧКІН Сергій
14.07.1952 ЛЬЮІС Джордж (тр-н)
14.07.1954 МАРУАНІ Дідьє
14.07.1957 ПАТТІ Санді
14.07.1958 МЕДВЕДСВА Наталя
14.07.1960 ШТАНЦЛ Владімир
14.07.1964 ШАОВ Тимур
14.07.1965 МАККОЛУМ Рік
14.07.1975 ТЕНТЛЕР Роман
14.07.1977 ВАСИЛЬЄВА Олена
14.07.1986 ПЕЛАГЕЯ

15.07.1887 ПОЛЯКОВ Володимир
15.07.1915 РУДАКОВ Павло
15.07.1923 ДЖОНС Джозеф
15.07.1932 МАКАРОВ Володимир
15.07.1945 АЙЗЕНШПІС Юрій
15.07.1945 ЛЬЮІС Пітер
15.07.1946 РОНСТАДТ Лінда
15.07.1947 БОРГЕРС Бертус
15.07.1948 О'МЕЛЛІ Тоні
15.07.1949 ХОРН Тревор
15.07.1950 РИЧАРДСОН Джеофф
15.07.1951 МАЙ Глеб
15.07.1952 КАРЛІЗІ Джефф
15.07.1952 ПЕК Девід
15.07.1954 ТАНДЕРС Джонні
15.07.1956 САТІАНАІ Джо
15.07.1969 ВАСИЛЬЄВ Олександр (Сплин)
15.07.1992 КУСУМІ Кохару

16.07.1887	КВИТНИЦЬКА Ксенія
16.07.1911	РОДЖЕРС Джинджер
16.07.1925	ТЬЯДЕР Кол
16.07.1928	ДЕМЕНТЬЄВ Андрій
16.07.1930	БЕАР Гі
16.07.1938	ДЖЕКСОН Тоні
16.07.1942	ДЕККЕР Дезмонд
16.07.1949	ПЕРРІ Джон
16.07.1952	КОУПЛЕНД Стюарт
16.07.1953	ДОЦЕНКО Ігор
16.07.1956	ГОЛЬДІН Ігор
16.07.1960	СТАРЦЕВ Петро
16.07.1962	ЛЕПС Григорій
16.07.1966	ДОННЕЛЛІ Таня
16.07.1968	АГУТІН Леонід
16.07.1969	ЄФРЕМОВ Сергій
17.07.1850	ЖЮДІК Анна
17.07.1871	КОЛЕССА Філарет
17.07.1912	КЛОДНІНА Валентина
17.07.1925	СКОТТ Джиммі
17.07.1932	КУКІН Юрій
17.07.1936	БРИГНОЛА Нік
17.07.1939	ДЕВІС Спенсер
17.07.1939	МІЛЬВА
17.07.1942	МАНІ Джордж
17.07.1945	РИБНІКОВ Олексій
17.07.1947	ТАКЕР Майкл
17.07.1948	ЕШТОН Рон
17.07.1949	БАТЛЕР Террі
17.07.1949	УЕТТОН Джон
17.07.1952	СНОУ Феба
17.07.1952	ХАССЕЛЬХОФФ Девід
17.07.1959	БЕККЕР Маргарет
17.07.1963	ПИВОВАРОВА Наталя
17.07.1964	АЛЛІСОН Рік
17.07.1967	СЛУЦЬКИЙ Ігор
17.07.1967	ЕШТОН Сюзен
17.07.1969	ТЕДЖЕТОВА Євгенія
18.07.1909	УОТСОН Дік
18.07.1929	ХОКІНС Скрімінг
18.07.1931	ТОМАС Аллен
18.07.1933	ЄВТУШЕНКО Євген
18.07.1938	ДУХОВНИЙ Леонід
18.07.1939	ОДЖЕР Брайан
18.07.1941	МЕК Лонні
18.07.1941	РІВЗ Марта
18.07.1941	ФАРІАН Френк
18.07.1943	МАКДОНАЛД Робін
18.07.1944	ЛАТМАН Валерій
18.07.1948	ЗЕЙДЕРВЕЙК Цезар
18.07.1948	ХАРРІС Філ
18.07.1949	БРАЙСОН Уоллі
18.07.1953	ГЛАДКОВ Григорій
18.07.1954	СКЕГГС Рікі
18.07.1957	ТИТОВ Олександр
18.07.1958	ТВІСТ
18.07.1970	РЕПНІКОВ Андрій
18.07.1975	МАЛАКЯН Дарон
19.07.1900	НОВИНСЬКА Віра

19.07.1904	ВАРЛАМОВ Олександр В.
19.07.1913	ТІГАРДЕН Чарлі
19.07.1923	ДМИТРСЬВ Володимир
19.07.1936	ДЖОНС Кармелл
19.07.1938	КІКАБІДЗЕ Вахтанг
19.07.1941	АБДАЛОВА Алла
19.07.1945	ГЕОРГІЙ Юрій
19.07.1945	ПОДБОЛОТОВ Олександр
19.07.1946	ГОРРІ Алан
19.07.1947	ЛІДОН Берні
19.07.1947	МЕЙ Брайан
19.07.1948	ГОДШО Кіт
19.07.1952	КОЛЛІНЗ Аллен
19.07.1961	СОЛОГУБ Григорій
19.07.1961	ТРИРОГ Юрій
19.07.1963	ЗВЕРЄВ Сергій
19.07.1978	АГНІЯ
19.07.1980	ДЖОКЕР Домінік
20.07.1930	АНОФРСЬВ Олег
20.07.1932	ПАЙК Нам
20.07.1939	ВЕКШТЕЙН Віктор
20.07.1940	ТУХМАНОВ Давид
20.07.1945	КАРНС Кім
20.07.1945	МІРЗАЯН Олександр
20.07.1947	САНТАНА Карлос
20.07.1947	ТОРПІ Тоні
20.07.1953	ЕВАНС Дейв (AC/DC)
20.07.1954	ФРЕНЧ Джей
20.07.1956	КУК Пол
20.07.1958	МАКНЕЙЛ Мік
20.07.1958	ТРУХІНА Лариса
20.07.1960	БІЛЛЬ Андрій
20.07.1962	КАТІН Сергій
20.07.1962	КОПИЛОВ Ігор
20.07.1964	ВОЛКОВА Інна
20.07.1972	КВІНТА Руслан
20.07.1984	АКУЛА
21.07.1922	СТАРР Кей
21.07.1934	МАККАЛОУ Генрі
21.07.1938	БРЕГВАДЗЕ Нані
21.07.1946	АЙЗИКОВИЧ Марк
21.07.1946	УІТУЕМ Баррі
21.07.1948	СТІВЕНС Кет
21.07.1956	ПРАЙС Рон
21.07.1962	ААРОН Лі
21.07.1969	РУССО Авраам
21.07.1971	ГРИШАЄВА Нонна
21.07.1973	КУВАЙЦЕВ Федір
22.07.1867	ЗУБОВ Микола
22.07.1919	ЛЬВОВСЬКИЙ Михайло
22.07.1924	ГОРЧИНСЬКИЙ Анатолій
22.07.1924	УАЙТІНГ Маргарет
22.07.1926	ГОЛОВНЯ Майя
22.07.1939	КЕСОГЛУ Лакі
22.07.1941	БЕННЕТТ Естелл
22.07.1941	КЛІНТОН Джордж
22.07.1944	ДЕВІС Рік
22.07.1946	МАТЬЄ Мірей
22.07.1947	ХЕНЛІ Дон
22.07.1949	МЕНКЕН Алан

22.07.1949	ФАЙН Григорій	25.07.1945	МИРОНЕНКО Валерій
22.07.1951	ГАЗМАНОВ Олег	25.07.1948	ГУДМЕН Стів
22.07.1954	ДИМЕОЛА Ел	25.07.1951	УАЙТ Вердін
22.07.1956	ПОЙНТЕР Мік	25.07.1956	ГАЇНА Валерій
22.07.1958	МАТВЄЄВ Віктор	25.07.1958	МУР Терстон
22.07.1961	ШЕВЧЕНКО Олександр	25.07.1963	КУССУЛЬ Олександр
22.07.1967	БЕДГЕР Пет		
22.07.1968	НАГОВЩИН Сергій	26.07.1922	БЛЕХМАН Олександр
22.07.1973	УЕЙНРАЙТ Руфус	26.07.1929	ЧИЧКОВ Юрій
22.07.1976	ЛУК'ЯНОВА Ірина	26.07.1938	ХЕББ Боббі
22.07.1978	ОРТМАН Ірина	26.07.1941	ЛАВ Дарлін
22.07.1982	СЕНДЕРСЬКИЙ Леонід	26.07.1942	ЖМАКОВА Антоніна
22.07.1983	ДЕЦЛ	26.07.1943	ДЖАГТЕР Мік
22.07.1983	ТОДІРАШ Арсеніє	26.07.1943	МАККАРТІ Джим
22.07.1985	ДОЛАН Райан	26.07.1949	ЗАВАРІН Валерій
22.07.1992	ГОМЕС Селена	26.07.1949	ТЕЙЛОР Роджер (Queen)
		26.07.1961	КОРОЛЬОВ Віктор
23.07.1914	АЛЕКСАНДРОВИЧ Михайло	26.07.1961	ЧЕРОНЕ Гарі
23.07.1915	МАТУСОВСЬКИЙ Михайло	26.07.1964	ТОЛСТОВА Тетяна
23.07.1918	ЛЬВОВ-КОМПАНЕСЦЬ Давид	26.07.1965	АЛЬБРЕХТ Павло
23.07.1927	СОРОЧАН Галина	26.07.1969	СЕРГЄЄВ Вадим
23.07.1931	ГУЛЬКО Михайло	26.07.1970	ГРИГОР'ЄВ-АПОЛЛОНОВ Андрій
23.07.1939	ПОДБЕРЕЗСЬКИЙ Марк	26.07.1971	ДЖИНА
23.07.1942	БЕЛЛ Маделіна	26.07.1983	ЗАРА
23.07.1944	ДАНЕЛЛІ Діно	26.07.1990	ТАРАБАРОВА Аліса
23.07.1946	МАККЕЙ Енді		
23.07.1947	ЕССЕКС Девід	27.07.1891	ПАРНАХ Валентин
23.07.1948	ХОЛЛ Джон	27.07.1932	КАНУННИКОВ Олексій
23.07.1952	СІГЕЛ Дженіс	27.07.1933	РЕЙНОЛДС Нік
23.07.1954	КУДЛАЙ Алла	27.07.1938	ОБРЕ Ізабель
23.07.1955	ГРЕЧИШНИКОВА Любов	27.07.1938	ТИТОВ Анатолій
23.07.1961	ГОР Мартін	27.07.1943	РЕМСІ Ел
23.07.1963	ДЕМИДОВ Іван	27.07.1944	ТОМПСОН Барбара
23.07.1965	СЛЕШ	27.07.1949	МАРЦИНКІВСЬКИЙ Олег
23.07.1967	ТІТІЙО Джамбалу	27.07.1950	ВОН Майкл
23.07.1973	ХІЛІ Френ	27.07.1953	УЕСТ Гарі
23.07.1980	УІЛЬЯМС Мішель	27.07.1958	ГОРОДИНСЬКИЙ Станіслав
		27.07.1964	КЛІНСЬКИХ Юрій
24.07.1920	РОМАНОВ Гліб	27.07.1970	СПАСЬКИЙ Євген
24.07.1921	ТЕЙЛОР Біллі	27.07.1975	ЦВІРКУНОВ Яків
24.07.1938	НОСОВ Костянтин	27.07.1980	ЧЕКОВА Вікторія
24.07.1942	МІРОШНИЧЕНКО Ірина	27.07.1981	ШВАРЦ Дмитро
24.07.1946	УАЙТХЕД Алан	27.07.1987	ЕСЕНІНА Олена
24.07.1948	ЛАБКОВСЬКИЙ Едуард		
24.07.1951	АНДРІАНОВ Владислав	28.07.1908	НЕЧАЄВ Володимир
24.07.1951	ГОЛДІНГ Лінвал	28.07.1928	ДЖЕКСОН Джо (продюсер)
24.07.1953	ФАДДІС Джон	28.07.1933	КОЛКЕР Олександр
24.07.1953	ЯРОВА Тетяна	28.07.1943	РАЙТ Рік
24.07.1957	ТІЛЛІС Пем	28.07.1944	БЛУМФІЛД Майкл
24.07.1958	КАРН Мік	28.07.1949	ДОЙЛ Пітер
24.07.1961	ГІРІ Пол	28.07.1949	КІРК Саймон
24.07.1961	МЕДЯНИК Світлана	28.07.1950	ТОМАС Боб
24.07.1969	ЛОПЕС Дженніфер	28.07.1951	ГІУФФРІЯ Грегг
24.07.1970	ГАРБАРЕК Аня	28.07.1993	ЛЛОЙД Шер
24.07.1982	ЄРМОЛАЄВА Дар'я		
		29.07.1887	РОМБЕРГ Зігмунд
25.07.1900	ХОВАРД Дарнелл	29.07.1900	РЕДМАН Дон
25.07.1907	КЛЕБАНОВ Дмитро	29.07.1916	КРИСЧЕН Чарлі
25.07.1907	ХОДЖЕС Джонні	29.07.1919	ЛЬЮЇС Вік
25.07.1925	МЕРЛІН Олександр	29.07.1925	ТЕОДОРАКІС Мікіс
25.07.1937	СМОЛЬСЬКИЙ Дмитро	29.07.1928	ОРБЕЛЯН Костянтин
25.07.1941	ЧАРЛТОН Менні	29.07.1945	ШУСТЕР Сільвія
25.07.1944	ДОУЗ Том	29.07.1946	ДОУГТІ Ніл

29.07.1947	САНТАННА Карло
29.07.1953	КАДЕНКО Володимир
29.07.1953	ЛІ Джедді
29.07.1954	КРУТОЙ Ігор
29.07.1956	БРОВКО Олександр
29.07.1961	ТИЩЕНКО Олександр (комп-р)
29.07.1971	ВОЄВОДСЬКИЙ Андрій
29.07.1973	МОРРИС Уейні
29.07.1975	ЧИЖЕВСЬКИЙ Дмитро
29.07.1977	ДЖЕРКІНС Родні
29.07.1984	ВАТЛІНА Ольга
29.07.2008	МАКАРОВ Володимир
30.07.1901	ГРОСС Григорій
30.07.1908	БЕНЦ Кліментій
30.07.1936	ГАЙ Бадді
30.07.1937	ВАСЮТОЧКІН Георгій
30.07.1945	СЕНБОРН Девід
30.07.1958	БУШ Кейт
30.07.1962	ДОБРОНРАВОВ Олександр
30.07.1963	ЕКСАЙЛ Текс
30.07.1968	МУР Шон
30.07.1971	МОРИСІ Каложеро

30.07.1973	ВАРВАРА
31.07.1918	ДЖОНС Хенк
31.07.1928	ОСНОВИКОВ Олександр
31.07.1931	РЕБРОВ Іван
31.07.1934	ВОРЗОН Баррі
31.07.1937	П'ЄХА Едіта
31.07.1939	УЕСТ Джон
31.07.1945	КОЛЕСНИКОВ Валерій
31.07.1945	ТАБАЧНИК Ян
31.07.1946	ЛЬЮЇС Гарі
31.07.1947	ДЖОРДАН Стенлі
31.07.1958	БЕРРІ Білл
31.07.1960	КОНАРСЬКА Лариса
31.07.1963	СЛІМ Фетбой
31.07.1964	КЕТЧ Сі Сі
31.07.1971	КРИСТОВСЬКИЙ Сергій
31.07.1973	ВІННИК Олег
31.07.1977	ТРАНСКІН Денис
31.07.1978	ЧЕМПІОН Уїлл
31.07.1979	ШИНКАРУК Ірина
31.07.1987	МАРКЕС Ольга

Серпень

01.08.1929	АБАШИДЗЕ Лейла
01.08.1931	БОЙКО Ростислав
01.08.1938	МОЛОНІ Падді
01.08.1942	ГАРСІЯ Джеррі
01.08.1946	БАРРЕЛ Боз
01.08.1946	КУНС Рік
01.08.1951	БОЛІН Томмі
01.08.1953	КРЕЙ Роберт
01.08.1954	ПОНОМАРЕНКО-ЖУРАВ-
ЛЬОВА Віра	
01.08.1956	КРЮЧКОВ Андрій
01.08.1960	ЕЛЛІОТ Джо
01.08.1961	ГОРДЄЄВ Геннадій
01.08.1961	КЛЕТІНИЧ Борис
01.08.1963	КУЛІО
01.08.1964	СЕЙЕР Нік
01.08.1966	ПУХОВИЧ Ігор
01.08.1978	ХАРРИСОН Дхані
01.08.1989	ХВАН Тіффані
02.08.1940	ГОВЕН Дейв
02.08.1941	КЕННЕР Доріс
02.08.1942	СТІЛ Ендрю
02.08.1943	ХАДСОН Гарт
02.08.1944	КАПАЛЬДІ Джим
02.08.1945	МОВСЕСЯН Георгій
02.08.1947	МАССІЕЛЬ
02.08.1950	ТЕРНЕР Тед
02.08.1950	ЛОУ Енді
02.08.1951	ГОЛД Ендрю
02.08.1951	ХІЛЛАДЖ Стів
02.08.1961	ФРЕЙТАС Піт
02.08.1975	МОГИЛЕВСЬКА Наталя
02.08.1978	ЗУДІН Ілля
02.08.1985	ДЖИГАН
03.08.1917	ШЕЙВЕРС Чарлі

03.08.1918	ДЖЕФФЕРСОН Едді
03.08.1925	ВЕРМЕНИЧ Володимир
03.08.1938	ЧУГУНОВ Юрій
03.08.1939	НІКОЛ Джиммі
03.08.1941	ЛІ Біверлі
03.08.1947	ТАЙЛА Шон
03.08.1949	ДІККЕРСОН Морріс
03.08.1963	ХЕТФІЛД Джеймс
03.08.1971	СПІНДЕРЕЛЛА
03.08.1979	СТОРЕНГ Марія
04.08.1881	КОВАЛЬОВА Ольга
04.08.1900	АРМСТРОНГ Луїс
04.08.1905	АЛЕКСАНДРОВ Борис
04.08.1914	ЛАСКІН Борис
04.08.1937	БЕДФОРД Девід
04.08.1952	БРЕННАН Мойя
04.08.1954	ФАЛКОВ Михайло
04.08.1943	КАРР Девід
04.08.1943	МУРЗАЙ Галина
04.08.1947	ЛЕЙТОН Пол
04.08.1947	ШУЛЬЦЕ Клаус
04.08.1960	КАУФМАН Стефан
04.08.1960	МЕССІ Грехем
04.08.1963	КІРСО Ніна
04.08.1965	АНАСТАСІЯ
04.08.1968	СІКА Роберт
04.08.1970	САМОЙЛОВ Глеб
04.08.1985	АСТАФ'ЄВА Дар'я
04.08.1989	МАУБОЙ Джесіка
04.08.1997	РЯБОВА Катерина
05.08.1898	ЛЕБЕДЄВ-КУМАЧ Василь
05.08.1914	ЛОПАТО Людмила
05.08.1931	ВІННИК Юрій
05.08.1937	МІЛЯЄВ Валерій
05.08.1940	ХАКСЛІ Ричард

05.08.1947	ДЕРРІНДЖЕР Рік	09.08.1959	БЛОУ Кертіс
05.08.1947	ЗЕРІНГЕР Рік	09.08.1962	ХАРРІСОН Тоні
05.08.1947	ЛЕСКІВ Грег	09.08.1963	ХЬЮСТОН Уітні
05.08.1955	ОХЕДА Едді	09.08.1972	ХУАНЕС
05.08.1959	БЕРНС Піт	09.08.1973	ПОНОМАРЬОВ Олександр
05.08.1963	ЛАПІНА Наталя	09.08.1979	МАКСИМОВА Олена
05.08.1964	ЯУК Адам	09.08.1980	НЕСТЕРОВ Дмитро
05.08.1976	СЕМЕНКОВИЧ Артем	09.08.1987	БУРИХ Юрій
06.08.1902	РАССЕЛЛ Луїс	10.08.1909	ФЕНДЕР Лео
06.08.1911	БОЛЛ Люсіль	10.08.1928	ФІШЕР Едді
06.08.1915	ЛЕВАШОВ Валентин	10.08.1935	КАНЧЕЛІ Гія
06.08.1938	ГРІБОВ Володимир	10.08.1936	ІЗРАЕЛС Чарльз
06.08.1938	ЛУЧЕНОК Ігор	10.08.1940	ХЕТФІЛД Боббі
06.08.1946	КРЕЙГ Джуді	10.08.1943	БЕННЕТТ Вероніка
06.08.1946	ХОЛДСУОРТ Аллан	10.08.1947	АНДЕРСОН Ян
06.08.1952	ВІНСЕНТ Вінні	10.08.1948	КЛАРК Мік
06.08.1969	РОЖДЕСТВЕНСЬКА Ольга	10.08.1950	ОСТІН Патті
06.08.1972	ХОЛПУЕЛЛ Джері	10.08.1954	ЖИГАЛКІН Олег
07.08.1887	РОБЕРТС Лаккі	10.08.1962	ЯЛОВА Олена
07.08.1910	СЛЕК Фредді	10.08.1980	РАСТЕРЯЄВ Ігор
07.08.1928	РІД Херб	11.08.1843	АБАЗА Аркадій
07.08.1940	САВЧЕНКО Борис	11.08.1909	КОНЕН Валентина
07.08.1945	ЖУРБІН Олександр	11.08.1939	ЗВОНАРЬОВ Марко
07.08.1945	ЧЕЙТЕР Керрі	11.08.1940	ВАСИЛЬЄВ Геннадій
07.08.1947	РОТАРУ Софія	11.08.1942	ХАГГ Майк
07.08.1952	ФРЕЙЗЕР Енді	11.08.1943	КЕЙЛ Джим
07.08.1958	ДІКІНСОН Брюс	11.08.1943	ПЕЙТОН Деніс
07.08.1962	ПЕЛЬТЬЄ Брюно	11.08.1946	ХЕРД Білл
07.08.1965	ПИЛЯКАЛЬНІС Роберт	11.08.1949	КАРМЕН Ерік
07.08.1966	ХЕРШ Крістін	11.08.1950	БРАУН Ерік
07.08.1975	ГААЛ	11.08.1951	ШАБОЛТАЙ Петро
07.08.1978	ЧИЧЕРІНА Юлія	11.08.1954	ДЖЕКСОН Джо (вокаліст)
08.08.1900	МІЛЛІНДЕР Люциус	11.08.1970	ГУСЯТИНСЬКИЙ Сергій
08.08.1907	КАРТЕР Беннет	11.08.1971	ЛЕНЬО Іван
08.08.1928	УОРХОЛ Енді	11.08.1975	УСАНОВ Павло
08.08.1932	ТІЛЛІС Мел	11.08.1982	ПРОСКУРЯКОВА Юлія
08.08.1934	ОКУНЬ Віль	11.08.1991	ВЕРГЕЛЕС Анастасія
08.08.1938	СТІВЕНС Конні	12.08.1907	БЕНТЛІ Гледіс
08.08.1942	ВАЛЕНТИНО Сел	12.08.1943	СМЕТАННИКОВ Леонід
08.08.1949	ЛАВ Еріон	12.08.1949	НОПФЛЕР Марк
08.08.1955	АЙКЕН Керол	12.08.1950	КРЕОЛ Кід
08.08.1958	ФОРМЕН Кріс	12.08.1954	МЕТЕНІ Пет
08.08.1959	РОКЕТТ Ріккі	12.08.1956	ПРАГС Ольга
08.08.1961	ДЖЕКСОН Пол	12.08.1961	ХЕЙ Рой
08.08.1961	ЕВАНС Дейв (U2)	12.08.1965	ХАРРІС Бон
08.08.1961	МЕДНИКОВА Алла	12.08.1969	ТІКАРАМ Таніта
08.08.1962	КЕМЕРОВСЬКИЙ Євген	12.08.1975	ЗАХАРОВ Сергій С.
08.08.1981	АМОРОЗІ Ванесса	12.08.1979	БУТЕРУС Жанет
09.08.1885	ФРОСІНІ П'єтро	13.08.1901	ЧИРКОВ Борис
09.08.1888	ВАСИЛЬЄВ-БУТЛАЙ Дмитро	13.08.1913	ТАБАЧНИКОВ Модест
09.08.1913	МІЛІЗ Гаррі	13.08.1919	ШИРІНГ Джордж
09.08.1930	ГУЛЯЄВ Юрій	13.08.1920	ВЮРТНЕР Рудольф
09.08.1935	ВАСИЛІНІНА Ірина	13.08.1943	СПРОПУЛОС Алекс
09.08.1939	ПІЛАРОВА Єва	13.08.1945	СУЛТАНОВ В'ячеслав
09.08.1940	НЕІШ Джонні	13.08.1946	МОРІН Френк
09.08.1942	ДЕ ДЖОНЕТ Джек	13.08.1949	ФІШ Кліфф
09.08.1946	ГЕРРІТСЕН Марінус	13.08.1958	ШАРКІ Фіргал
09.08.1954	ТОМАС Пітер	13.08.1971	ПУДОВКІН Сергій
09.08.1955	ОРР Бен	13.08.1979	БУЖИНСЬКА Катерина

13.08.1980	П'ЄХА Стас	16.08.1969	ДОБРЯНСЬКИЙ Ігор
13.08.1982	БУБЛИК Михайло	16.08.1969	ЕЛ ЕЛ КУЛ ДЖЕЙ
14.08.1900	ЦЕРЕТЕЛІ Тамара	16.08.1980	ХАРДІ Боб
14.08.1909	СТАФФ Сміт	16.08.1982	ТІНА
14.08.1913	ПУРСЕЛЬ Франк	16.08.1985	АРІАНА
14.08.1920	ГРЕБЕННИКОВ Сергій	17.08.1918	КВЕБЕК Айк
14.08.1937	СТРЕЛЬЦОВ Станіслав	17.08.1928	ПОРТНОВ Георгій
14.08.1940	КРОФТС Деш	17.08.1931	КУКЛІН Лев
14.08.1941	КРОСБІ Девід	17.08.1938	РОБІНСОН Перрі
14.08.1943	СІДРАН Бен	17.08.1939	ГАВРИЛІН Валерій
14.08.1946	ГРЕХЕМ (Грахам) Ларрі	17.08.1939	ЕЛЛІСОН Лютер
14.08.1947	ПРАЙОР Медді	17.08.1942	МАГОМАЄВ Муслім
14.08.1950	ШАПОВАЛОВ Валерій	17.08.1943	ТАТЛЯН Жан
14.08.1953	ХОРНЕР Джеймс	17.08.1945	КЛЕЙМІЦ Григорій
14.08.1957	БЛАГИРЄВ Олександр	17.08.1947	ТОЛЛІ Гарі
14.08.1958	НІКОЛАЄВ Юрій А.	17.08.1949	ХАШЬЯН Сіб
14.08.1960	БРАЙТМАН Сара	17.08.1958	КАРЛАЙЛ Белінда
14.08.1962	СВИРИДОВА Альона	17.08.1958	ЛЯПКО Олексій
14.08.1964	БЕРНЕТ Джонні	17.08.1960	БАРАНОВ Андрій
14.08.1981	КАРПА Наталія	17.08.1962	КЛАРК Гілбі
14.08.1982	МЕДВЕДЄВА Ірина	17.08.1964	ВЕТЛИЦЬКА Наталя
14.08.1983	БОГАЦЬКА Наталя	17.08.1964	МАККІ Марія
14.08.1991	РУСАКОВА Дар'я	17.08.1964	ПАСКАЛЬ
15.08.1787	АЛЯБ'ЄВ Олександр	17.08.1965	ГОРМАН Стів
15.08.1871	СПІРО Олександр	17.08.1965	МАКСИМОВ Олександр
15.08.1922	СІЧКИН Борис	17.08.1968	КУЗЬМЕНКО Андрій
15.08.1923	АЙДИНЯН Артур	17.08.1972	КОЛОВСЬКИЙ Максим
15.08.1925	ПІНКНІ Біллі	17.08.1974	ЧЕРНІКОВА Лариса
15.08.1925	ПІТЕРСОН Оскар	17.08.1977	ТУРУНЕН Тар'я
15.08.1927	КУКСО Леонід	17.08.1978	КАРЛЕУША-ТОШИЧ Олена
15.08.1931	ТАРІВЕРДІЄВ Мікаел	17.08.1981	КОРНІЄНКО Володимир
15.08.1933	ЕШТОН Флойд	18.08.1883	ГУРКО Іван
15.08.1934	ГАРАНЯН Георгій	18.08.1905	КРОЙДЕР Петер
15.08.1938	ХУПЕР Несберт	18.08.1929	КОРЕПАНОВ-КАМСЬКИЙ Геннадій
15.08.1942	ЙОРК Піт	18.08.1933	РУДЕНКО Бела
15.08.1944	ВАРТАН Сільві	18.08.1938	МОРОЗОВА Ірена
15.08.1946	УЕББ Джиммі	18.08.1938	МУЛЕРМАН Вадим
15.08.1947	КОРНЄВ Петро	18.08.1943	МАЛІЛ Мартін
15.08.1950	ГРІФФІН Біллі	18.08.1945	МЕЛОУНІ Вінс
15.08.1950	ОЛДРІДЖ Томмі	18.08.1945	МІГУЛЯ Володимир
15.08.1955	ДЯДЕНІСТОВ Володимир	18.08.1957	СТРАЙКЕРТ Рон
15.08.1962	ГОРДЄЄВ Андрій	18.08.1965	ЛАВРОВ Федір
15.08.1964	МОН Аліса	18.08.1983	МІКА
15.08.1964	СЕРЕБРОВ Дмитро	18.08.1987	ІВАНЧИКОВА Катерина
15.08.1972	ГРЕХЕМ Майкл	19.08.1883	ШАНЕЛЬ Коко
15.08.1973	ЮЛАН	19.08.1889	СКОМОРОВСЬКИЙ Яків
15.08.1974	БАРАНОВСЬКИЙ Олександр	19.08.1906	ШУРОВ Олександр
15.08.1983	ТІМАТІ	19.08.1922	АЕДОНІЦЬКИЙ Павло
15.08.1990	НЮША	19.08.1930	ШАРОЄВ Іоакім
16.08.1906	РОЖДЕСТВЕНСЬКА Зоя	19.08.1939	БЕЙКЕР Джинджер
16.08.1915	ХІББЛЕР Ел	19.08.1943	КРАМЕР Біллі
16.08.1925	УОЛДРОН Мел	19.08.1945	ГІЛЛАН Ян
16.08.1929	ЕВАНС Білл	19.08.1947	СОБОЛЄВ Анатолій
16.08.1942	ЛЕСТЕР Роберт	19.08.1951	ДІКОН Джон
16.08.1945	ЕЙЕРС Кевін	19.08.1959	НЕВІЛЛ Айвен
16.08.1945	ЛОІЗЗО Гарі	19.08.1963	ТЕМПЕСТ Джо
16.08.1946	ФЛІТ Гордон	19.08.1966	ДЮФО Люс
16.08.1948	ХЕЙ Баррі	19.08.1974	АЛЕКСАНДРОВ Ілля
16.08.1949	ЕШТОН Скотт	19.08.1978	БОРЗИЛОВА Наталя
16.08.1958	МАДОННА		

20.08.1905	ТИГАРДЕН Джек	23.08.1964	АПІНА Альона
20.08.1916	СІКОРА Ружена	23.08.1968	БРИТТИ Алессандро
20.08.1921	АФАНАСЬЄВ Леонід	23.08.1979	НЕВІЛЛ Ричард
20.08.1924	РІВЗ Джим		
20.08.1931	РОБІ Пол	24.08.1897	РОУЗ Фред
20.08.1940	ЛАНТРИ Джон	24.08.1903	ХОПКІНС Клод
20.08.1946	ЧЕПУРНОЙ Олександр	24.08.1905	КРАДАП Артур
20.08.1947	ПАНКОВ Джеймс	24.08.1920	КОННИКОВ Олександр
20.08.1948	ПЛАНТ Роберт	24.08.1922	МУЛЬЯШ Марія
20.08.1949	ЛАЙНОТТ Філ	24.08.1938	ФРАЙБЕРГ Девід
20.08.1952	ХАЙАТТ Джон	24.08.1942	ТОМПСОН Маршалл
20.08.1954	КЛЬОНОВ Михайло	24.08.1943	БАРТ Мік
20.08.1965	КАРМАЙКЛ Джеффері	24.08.1943	ЧИПОЛЛІНА Джон
20.08.1966	ДАРРЕЛЛ Даймбег	24.08.1945	МАЛКОЛМ Дункан
20.08.1970	ДУРСТ Фред	24.08.1945	ХЕНСЛІ Кен
20.08.1971	КОСТЮШКІН Станіслав	24.08.1947	ФОКС Джим
20.08.1992	ЛОВАТО Демі	24.08.1948	ЖАРР Жан-Мішель
		24.08.1951	ДЕРОЗЬЄ Майкл
21.08.1904	БЕЙСІ Каунт	24.08.1955	ДАНІЕЛС Джеффрі
21.08.1916	ВЕЛАСКЕС Консуело	24.08.1961	БЕДФОРД Марк
21.08.1930	ЛЕГРАН Крістіан	24.08.1962	ВАЛАГА Андрій
21.08.1935	ЕНТІН Юрій	24.08.1984	ДОЛЬНИКОВА Теона
21.08.1935	ТУРІАНСЬКИЙ Володимир		
21.08.1938	РОДЖЕРС Кенні	25.08.1880	ШТОЛЬЦ Роберт
21.08.1939	БЕРТОН Джеймс	25.08.1918	БЕРНСТАЙН Леонард
21.08.1951	ХЬЮЗ Глен	25.08.1933	ШОРТЕР Уейн
21.08.1952	СТРАММЕР Джо	25.08.1948	СМІТ Денні
21.08.1962	РИБІН Віктор	25.08.1949	СІММОНС Джин
21.08.1963	ШАВКУНОВ Олег	25.08.1951	ХЕЛФОРД Роб
21.08.1977	ПЛЕТНЬОВА Ганна	25.08.1954	КОСТЕЛЛО Елвіс
21.08.1979	КЕЛІС	25.08.1961	КРИЛОВ Сергій Львов.
21.08.1982	БЛОНДИНКА КсЮ	25.08.1961	САЙРУС Біллі
21.08.1984	АЛІЗЕ	25.08.1963	РУДИК Ігор
		25.08.1964	ШУЛЬГІН Олександр
22.08.1858	РОМАНОВ Костянтин	25.08.1966	ШЕРИНЯН Дерек
22.08.1917	ХУКЕР Джон	25.08.1967	ЗАЛУЖНА Тетяна
22.08.1927	ФАВОРС Малачи	25.08.1968	ГОЛУБЄВА Світлана
22.08.1938	ХОКІНС Дейл	25.08.1978	БОБРОВ Максим
22.08.1942	ЧАМБЕРС Джозеф		
22.08.1945	ДАНТЕ Рон	26.08.1937	ЛЕВІН Борис
22.08.1946	УІТЕМ Гарі	26.08.1938	БЛЕК Джет
22.08.1947	ГОДШО Донна	26.08.1938	ГОЛОВІН Євген (поет)
22.08.1961	ОРЦАБАЛЬ Роланд	26.08.1941	КЕРТІС Кріс
22.08.1963	АМОС Торі	26.08.1941	СОЛОВІЙОВ Микола
22.08.1966	НЕСТЕРОВ Дмитро («Свинцовый туман»)	26.08.1944	ТАКЕР Морін
22.08.1967	СТЕЙЛІ Лейн	26.08.1945	ЧЕРВІНСЬКА Антоніна
22.08.1973	ДОРАФ Ховард	26.08.1947	КАЛЬЯНОВ Олександр
22.08.1974	ВАСИЛЬЄВ Іван	26.08.1949	РЕДБОУН Леон
22.08.1979	ТІШМАН Марк	26.08.1954	ЧЕТВУД Майкл
22.08.1995	ЛІПА Дуа	26.08.1957	ДОКТОР АЛБАН
		26.08.1959	АГАФОНОВ Владислав
23.08.1900	РЕЙНОЛДС Малвіна	26.08.1971	РЕРІХ Світлана
23.08.1919	ЛЕПСЬКИЙ Георгій	26.08.1971	ТАЛІЯ
23.08.1936	ЛУК'ЯНОВ Герман	26.08.1976	РАМАЗАНОВА Земфіра
23.08.1941	ШЕННОН Піт		
23.08.1945	ПАВОНЕ Рита	27.08.1909	ЯНГ Лестер
23.08.1947	МУН Кейт	27.08.1924	ДОРДА Ніна
23.08.1947	РІПДАЛ Тері	27.08.1937	СЕНДЗ Томмі
23.08.1949	КОДРЯНУ Марія	27.08.1941	ЕВОРА Сезарія
23.08.1949	ЛЕАНДРОС Вікі	27.08.1944	БОГЕРТ Тім
23.08.1949	СПРІНГФІЛД Рік	27.08.1946	ПОДГАЙСЬКИЙ Анатолій
23.08.1953	ДЖИ Боббі	27.08.1949	КУК Джефф
		27.08.1950	ЄВСТИГНЄВ Олександр

27.08.1953	ЛАЙФСОН Алекс
27.08.1953	МІНК Девілл
27.08.1956	МЕТЛОК Глен
27.08.1957	КАННІНГЕМ Джон
27.08.1961	АДАМС Іоланда
27.08.1965	ЕМ-СІ
27.08.1976	АЛЕСЯ
27.08.1983	ДЖАМАЛА
28.08.1888	ДЕЙРО П'єтро
28.08.1896	ТЕРМЕН Лев
28.08.1943	ЛАНТРИ Енн
28.08.1948	СЕРАФІН Денієль
28.08.1949	КОРНЕУЕЛЛІ Хью
28.08.1949	РЮМІНА Людмила
28.08.1951	ОСМОНД Уейн
28.08.1965	ТВЕЙН Шанія
28.08.1980	ГУЧЕНКОВА Анна
28.08.1982	РАЙМС Лієнн
28.08.1990	ЛУНА
29.08.1920	ПАРКЕР Чарльз
29.08.1924	ВАШИНГТОН Діна
29.08.1927	УІЛЬЯМС Меріон
29.08.1940	МОПІН Бенні
29.08.1942	МОРРІСОН Стерлінг
29.08.1943	ХАЛЛІГАН Дік
29.08.1950	МАКІНТОШ Роббі (ударник)
29.08.1955	ГАЛАС Діаманта
29.08.1958	ДЖЕКСОН Майкл
29.08.1958	ЗАРУБІНА Ольга
29.08.1958	ФРЕЙЗЕР Елізабет
29.08.1960	МАКАЛПІН Тоні
29.08.1969	НДЕГЕОЧЕЛЛО Мішелл
29.08.1972	СІМОН Міхаель
30.08.1863	ВАСИЛЬЄВ Матвій
30.08.1919	УЕЛЛІС Кітті

30.08.1924	ДОРХЕМ Кенні
30.08.1934	ПОЛБЕНЦЕВА Марина
30.08.1935	ФІЛЛІПС Джон
30.08.1941	МАКНЕЛЛІ Джон
30.08.1944	КОЛБЕРТ Чарльз
30.08.1945	ПАНОВ Микола
30.08.1950	МУДІ Мікі
30.08.1951	СКЕЛЛОН Дана
30.08.1956	ЛО Ісмаель
30.08.1968	АЙРАПЕТЯН Ваагн
30.08.1971	ДАНЬСЬКОЙ Григорій
30.08.1991	МАМЕДОВ Фарід
30.08.1968	ЖЕРЕБКІН В'ячеслав
30.08.1970	ЯГОЛЬНИК Олександр
30.08.1980	САВІЧЕВ Кирило
30.08.1985	ЗАДОРОВНЯ Анастасія
30.08.1989	РЕКСА Бібі
30.08.2003	ГАМАЛІЙ Юлія
31.08.1854	КАМЕНСЬКА Марія
31.08.1902	ЕЛІКС Мей
31.08.1918	ЛЕРНЕР Алан
31.08.1920	ЗЕЙДЕР Абі
31.08.1939	УІНТЕР Пол
31.08.1940	ФЕЛДЕР Уілтон
31.08.1942	САМАРЦЕВ Володимир
31.08.1945	МОРРІСОН Ван
31.08.1948	ШЕНКЕР Рудольф
31.08.1955	ТІСЛТУЕЙТ Ентоні
31.08.1957	ТІЛБРУК Глен
31.08.1957	ШОК Джина
31.08.1961	УМЕЦЬКИЙ Дмитро
31.08.1961	ЧЕЛОБАНОВ Сергій
31.08.1963	РОГОЖИН Сергій
31.08.1970	ГІБСОН Деббі
31.08.1975	БОГОМАЗОВ Ігор
31.08.1975	ГУРЄЄВ Олександр
31.08.1975	НАСОНОВА Олена

Вересень

01.09.1886	ДЕЙРО Гуїдо
01.09.1925	ПЕППЕР Арт
01.09.1933	ТВІТТІ Конвей
01.09.1939	ТРІКЕР Дейв
01.09.1946	ДЖИБ Баррі
01.09.1947	МОЗГОВИЙ Микола
01.09.1948	АСАДУЛЛІН Альберт
01.09.1948	ЕРРІКО Гред
01.09.1951	ЧЕПРАГА Надія
01.09.1955	ФОКСТОН Брюс
01.09.1957	БІЛОНОЖКО Світлана
01.09.1957	ЕСТЕФАН Глорія
01.09.1966	МАККАРТІ Дуглас
01.09.1971	БАЧИНСЬКИЙ Геннадій
01.09.1973	БОБУНЕЦЬ Сергій
01.09.1975	РОТЕМ Джонатан
01.09.1979	НЕФЬОДОВА Марія
02.09.1896	УІЛСОН Едіт
02.09.1914	СОТЕР Едді
02.09.1917	АЛМЕЙДА Лоріндо
02.09.1928	СІЛВЕР Хорас

02.09.1930	ПЕТРОВ Андрій
02.09.1934	ГУДЕН Сем
02.09.1937	ФОКІНА Ольга
02.09.1947	КАФЛАН Ричард
02.09.1952	ЗОСІМОВ Борис
02.09.1953	ЗОРН Джон
02.09.1956	БЕЛЬСЬКА Людмила
02.09.1957	ПОРКАРО Стів
02.09.1968	ЧАБАН Яна
02.09.1972	ЛЁВА Би-2
02.09.1993	ЄМЕЛЯНОВ Сергій
02.09.1972	КІАХІДІ Олександр
02.09.1972	НІДЕЛЬСЬКА Тетяна
02.09.1977	РІВЕРС Сем (бас-гіт.)
03.09.1803	ГУРИЛЬОВ Олександр
03.09.1934	КІНГ Фредді
03.09.1942	ДЖАРДІН Алан
03.09.1944	УОКЕР Гарі
03.09.1945	БІОНДО Джордж
03.09.1948	БРЮЕР Дон
03.09.1950	НАЙДЬОНОВ Васіл

03.09.1955 ДЖОНС Стів
03.09.1964 АКСЬОНОВ Олександр
03.09.1971 КОМПАС-ВРУБЕЛЬ Олексій
03.09.1971 САМАРІН Олексій
03.09.1973 ЛІКА СТАР
03.09.1978 БЄЛОВ Олег Г.
03.09.1980 СМОЛОВА Поліна
03.09.1985 КОТОВА Тетяна

04.09.1882 МОРФЕССИ Юрій
04.09.1934 ХІЛЬ Едуард
04.09.1938 СУВОРОВА Маргарита
04.09.1942 КІРОВ Бісер
04.09.1946 ДУНКАН Гарі
04.09.1946 ЕЛМОР Грег
04.09.1946 ЛІБМАН Девід
04.09.1949 ТОПІЧ Адольф
04.09.1951 ЧАМБЕРС Мартін
04.09.1956 ЛОУЛЕСС Блекі
04.09.1960 ТАЙІЛ Кім
04.09.1966 ДЯГИЛЕВА Яна
04.09.1972 БРАТУХІН Дмитро
04.09.1974 БАЧАР Карміт
04.09.1981 БЕЙОНСЕ
04.09.1988 АЛЕКСА

05.09.1925 РІД Джиммі
05.09.1939 СТЮАРТ Джон
05.09.1945 СТЮАРТ Ел
05.09.1946 МЕРКБЮРІ Фредді
05.09.1946 ФОРД Ден
05.09.1947 МАЙЛЗ Бадді
05.09.1950 КОСЕНКОВ Олександр
05.09.1952 ВАЛЬКОВИЧ Раїса
05.09.1952 СЛІЗУНОВ Олександр
05.09.1954 СОЛО Сел
05.09.1975 ВІСКУНОВ Денис
05.09.1975 МИРОНОВ Микола
05.09.1979 ЗАПОРОЖЕЦЬ Андрій

06.09.1877 БОЛДЕН Баді
06.09.1899 РОУЗ Біллі
06.09.1911 ОСТРОВОЙ Сергій
06.09.1940 ТРЕНТ Джекі
06.09.1941 КУЗНЕЦОВ Олексій (мол.)
06.09.1942 БАРДЖЕРОН Дейв
06.09.1944 УОТЕРС Роджерс
06.09.1946 ЗАГОРОВА Гана
06.09.1948 СМІТ Чарльз
06.09.1949 ЛІТЕРЛЕНД Джеймс
06.09.1961 ВААКТАР Пал
06.09.1967 ГРЕЙ Мейсі
06.09.1969 ПЕНІСТОН Сі Сі
06.09.1971 О'РІОРДАН Долорес
06.09.1973 ШАТУНОВ Юрій
06.09.1974 ПЕРССОН Ніна
06.09.1975 ВОЛЕНКО Наталя
06.09.1975 РІЦЦАТО Гала
06.09.1976 ЛУСКІН Сергій
06.09.1977 МАКАРОВА Марія

07.09.1899 ЮР'ЄВА Ізабелла
07.09.1920 ВІЛІНСЬКА Ірина

07.09.1922 МОЛЧАНОВ Кирило
07.09.1922 НЬЮМЕН Джо
07.09.1929 РОЛЛІНЗ Сонні
07.09.1931 МАКІНТАЙР Кен
07.09.1934 БАТАШОВ Олексій
07.09.1936 ХОЛЛІ Бадді
07.09.1940 КАНЕР Валерій
07.09.1949 ГЕЙНОР Глорія
07.09.1954 ТЕНЧ Бенмонт
07.09.1956 БЕБЕШКО Володимир
07.09.1969 ДУНКЕЛЬ Жан-Бенуа
07.09.1975 КІПЕР Олена
07.09.1976 КІШЕ Андрій
07.09.1980 ДЖАМАЛ Нігяр
07.09.1985 ЛАНСЬКА Альона

08.09.1897 РОДЖЕРС Джиммі
08.09.1923 ГАМЗАТОВ Расул
08.09.1925 ХОЛМІНОВ Олександр
08.09.1932 КЛАЙН Петсі
08.09.1941 УІЛСОН Філіп
08.09.1945 МАККЕРНАН Рон
08.09.1946 ДОТРІ Дін
08.09.1949 БЕРЕНДЮКОВ Юрій
08.09.1957 МОНТАНЕР Рікардо
08.09.1961 КРИГІНА Надія
08.09.1966 КАРОЛА
08.09.1968 УІЛСОН Рей
08.09.1970 ПОПОВ Олексій
08.09.1975 СМІРНОВ Данила
08.09.1979 ПІНК

09.09.1899 МАЛАХОВ Казимир
09.09.1936 СУЛАК Ніколає
09.09.1940 НЕГРОНІ Джо
09.09.1941 РЕДДІНГ Отіс
09.09.1944 МРАЗ Іржі
09.09.1945 ІНГЛ Дуглас
09.09.1946 ПАЛМЕР Брюс
09.09.1946 ПРЕСТОН Біллі
09.09.1946 ЩУКІН Володимир
09.09.1947 КРІМ Лол
09.09.1949 СУРУЧАНУ Іон
09.09.1952 СТЮАРТ Дейв
09.09.1960 СТЕПАНЦОВ Вадим
09.09.1974 БЕСЧАСТНИЙ Олександр
09.09.1981 ЄЛІЧ Мілош
09.09.1986 ТОПУРІЯ Кеті

10.09.1908 СКОТТ Реймонд
10.09.1923 БАКАНОВ Сергій
10.09.1940 ЕЙЕРС Рой
10.09.1942 ХАТТОН Денні
10.09.1943 ХРИСТОВА Йорданка
10.09.1944 ТИМОФЄЄВА Софія
10.09.1945 ФЕЛІСІАНО Хосе
10.09.1950 КОЛЛІНЗ Вік
10.09.1950 ПАУЕЛЛ Дон
10.09.1950 ПЕРРІ Джо
10.09.1951 БЄЛОВ Олексій
10.09.1951 ПСАРЬОВ Віталій
10.09.1955 ДОЛІНА Лариса
10.09.1956 РИЖЕНКО Сергій

10.09.1956	ФІНГЕРС Джонні	14.09.1946	ЕГНЬЮ Піт
10.09.1957	ДЕККЕР Керол	14.09.1947	ОСАДЧИЙ Олександр
10.09.1958	ФЕЙХІ Шивон	14.09.1948	СМІТ Фред
10.09.1964	БЄЛОУСОВ Євген	14.09.1950	КОССОФ Пол
10.09.1964	ЛЄТОВ Єгор	14.09.1952	ГНАТЮК Микола
10.09.1975	БАУЛІН Дмитро	14.09.1959	ХАРКЕТ Мортен
11.09.1899	ДЕВІС Джиммі	14.09.1962	КОНДАКОВ Андрій
11.09.1926	БЄЛЯЄВ Євген	14.09.1968	САМАЯ-Т
11.09.1937	КОБЗОН Йосип	14.09.1969	РАДСЬКИЙ Олег
11.09.1940	ДУАЙЕР Берні	14.09.1981	РОБЕРТС Ешлі
11.09.1943	ХАРТ Мікі	14.09.1983	РОМАНОВА Альона
11.09.1944	ВАРГУЗОВА Світлана	14.09.1983	УАЙНХАУЗ Емі
11.09.1944	ФРІДМАН Віктор		
11.09.1945	КОТКЕ Лео	15.09.1895	ВОЛЬМАН Борис
11.09.1948	МАРТІН Джон	15.09.1896	ЕМБРОУЗ Берт
11.09.1955	ПУПО	15.09.1896	НАБАТОВ Ілля
11.09.1957	МОСС Джон	15.09.1903	ЕКАФФ Рой
11.09.1958	ТОЛБОТ Мік	15.09.1921	НОВОХІЖИН Михайло
11.09.1959	ЗАБЛУДОВСЬКИЙ Андрій	15.09.1923	ТАНІЧ Михайло
11.09.1962	БАНДУРИН Микола	15.09.1928	ЕДДЕРЛІ Кеннонболл
11.09.1965	МОБІ	15.09.1941	БРЕЙД Лес
11.09.1966	ДЕНС Лада	15.09.1942	ДОРМАН Лі
11.09.1967	КОННІК Гаррі	15.09.1955	ГАДЕНКО Мар'ян
11.09.1975	ЗОСІМОВА Олена	15.09.1960	ЦХАЙ Марина
11.09.1977	БАКЛЕНД Джоні	15.09.1963	РАЗІН Андрій
		15.09.1976	ТОМПСОН Пол (Franz Ferdinand)
12.09.1888	ШЕВАЛЬЄ Моріс	16.09.1901	ДЕНДРІНО Герасе
12.09.1930	КАРАВЕЛЛІ Клод	16.09.1904	ВЕНУТІ Джо
12.09.1931	ДЖОНС Джордж	16.09.1925	БЕРД Чарлі
12.09.1934	ТРЕШЕР Герхард	16.09.1925	КІНГ Бі Бі
12.09.1934	ТРЕШЕР Ендрю	16.09.1935	АРНОЛД Білі
12.09.1944	УАЙТ Баррі	16.09.1941	БАТЛЕР Джо
12.09.1952	БЕКЛІ Джеррі	16.09.1942	КАЛВЕРТ Бернард
12.09.1952	ПІРТ Нейл	16.09.1945	ВАСІН Олександр
12.09.1953	ФАЙНШТЕЙН-ВАСИЛЬЄВ Михайло	16.09.1952	БЛЕР Рон
12.09.1954	ВОЛКОНСЬКИЙ Пеєтер	16.09.1952	ВОРОПАЄВА Любова
12.09.1957	АНАСТАСОВ Геннадій		
12.09.1961	ФАРМЕР Мілен	17.09.1885	ГАДЖИБЕКОВ Узеїр
12.09.1975	ПУЛАТОВА Ольга	17.09.1923	УІЛЬЯМС Хенк
12.09.1981	ХАДСОН Дженніфер	17.09.1923	ШАРОН Ральф
12.09.1982	РІШКО Дмитро	17.09.1926	РОЗАНОВ Віктор
12.09.1983	ГОМАН Олексій	17.09.1939	МАКЛЕМОР Ламонт
13.09.1911	МОНРО Білл	17.09.1951	ХАЙНД Кріссі
13.09.1922	БРАУН Чарльз	17.09.1953	БОУЇ Джозеф
13.09.1927	СУМАК Іма	17.09.1963	ПЕНА Дженніфер
13.09.1925	ТОРМЕ Мел	17.09.1982	КУДІКОВА Ірсон/Ірина
13.09.1932	ХАЛЛЬБЕРГ Бенгт	17.09.1985	БЬЯНКА
13.09.1935	ДЖОНСОН Джеймс (Vibrations)		
13.09.1941	КЛЕЙТОН-ТОМАС Девід	18.09.1933	ХАРИТОНОВ Леонід Мих.
13.09.1944	СІТЕРА Пітер	18.09.1939	МАРКУС Стів
13.09.1944	ХАРВІ Леслі	18.09.1940	АВАЛОН Френкі
13.09.1946	КОРШИЛОВА Тетяна	18.09.1940	РОДІН Володимир
13.09.1951	РОЗЕНБАУМ Олександр	18.09.1944	ФРЕНКС Майкл
13.09.1957	АППІСІ Вінсент	18.09.1946	КІНГ Алан
13.09.1958	КВАША Олег	18.09.1952	РАМОН Ді Ді
13.09.1961	МАСТЕЙН Девід	18.09.1962	КАТЕРОЛ Джоан
13.09.1961	СЕРДЮК Анатолій	18.09.1964	ВИШНЯ Олексій
13.09.1964	ЦАРІКАТІ Фелікс	18.09.1964	МАЗІНІ Марко
13.09.1977	ЕППЛ Фіона	18.09.1975	ПРИСТУПА Едуард
13.09.1977	ПІРЦХАЛАВА Іраклій	18.09.1979	БЄЛЯЄВ Антон
14.09.1937	ДЖАРМЕН Джозеф	18.09.1983	СОН Саша

19.09.1883	ПОТОЦЬКИЙ Сергій	22.09.1951	КОВЕРДЕЙЛ Девід
19.09.1914	БОКОВ Віктор	22.09.1956	БУН Деббі
19.09.1920	ХАЧАТУРЯН Карен	22.09.1957	КЕЙВ Нік
19.09.1930	АБРАМС Махал	22.09.1958	БОЧЕЛЛІ Андре
19.09.1934	ЕПШТЕЙН Брайан	22.09.1958	ДЖЕТТ Джоан
19.09.1936	ФЕЙ Мартін	22.09.1971	КОРЖ Ігор
19.09.1940	МЕДЛІ Білл	22.09.1978	ВУД Лея
19.09.1941	ЕЛЛОТ Касс	22.09.1986	МАРТА (укр.)
19.09.1942	ПЕЙН Фреда	22.09.1987	АНГІНА
19.09.1946	КОГЛАН Джон		
19.09.1949	ТВІГГІ	23.09.1867	ЛОМАКС Джон
19.09.1951	ГЛУЗ Михайло	23.09.1907	АММОНС Алберт
19.09.1952	РОДЖЕРС Найл	23.09.1915	РИКУНІН Микола
19.09.1953	ПАРКЕР-мол. Рей	23.09.1920	АРУТЮНЯН Олександр
19.09.1957	ІГАН Расті	23.09.1926	КОЛТРЕЙН Джон
19.09.1957	ПЕТРОВА Тетяна	23.09.1928	ФОСТЕР Френк
19.09.1959	СЕРРА Ерік	23.09.1930	ЧАРЛЬЗ Рей
19.09.1964	ЙЄРВУД Тріша	23.09.1939	БЬЮКЕНЕН Рой
19.09.1964	МЕТОВ Кай	23.09.1942	МИХАЙЛОВ Володимир
19.09.1965	ГОЛДІ (спр. Прайс)	23.09.1943	БУН Стів
19.09.1969	ДАЛФЕР Кенді	23.09.1943	ІГЛЕСІАС Хуліо
19.09.1974	САФАРГАЛІСВ Рінат	23.09.1945	БУШИ Рон
19.09.1977	СІЛКІН Дмитро	23.09.1948	БУЛЛ Річі
		23.09.1949	СПРІНГСТІН Брюс
20.09.1809	КУКОЛЬНИК Нестор	23.09.1950	ГАРЗОН Джордж
20.09.1921	ГАМІЛЬТОН Чико	23.09.1959	ФОРД Літа
20.09.1924	ПАРИС Джеккі	23.09.1963	СОКОЛКІН Сергій
20.09.1925	НАНН Боббі	23.09.1969	ФЬОРІ Патрік
20.09.1922	ПОЖЕНЯН Григорій	23.09.1970	ДІФРАНКО Ані
20.09.1927	МІТЧЕЛЛ Кейт	23.09.1977	ВЕРЕС Юрій
20.09.1927	РЯБКІН Генріх		
20.09.1933	ЗОНОВ Лев	24.09.1893	ДЖЕФФЕРСОН Лемон
20.09.1934	ЛОРЕН Софі	24.09.1913	ДЖЕФФРІС Херб
20.09.1938	ГЕЙЛ Ерік	24.09.1931	НЬЮЛІ Ентоні
20.09.1951	НУРМУХАМЕДОВА Наталія	24.09.1935	ВАСИЛЬЄВ Герард
20.09.1953	ЗІВЕРЕ Мірдза	24.09.1937	КУСЛАП Вольдемар
20.09.1957	КАРІ Аланна	24.09.1938	ХЕНДЕРСОН Уейн
20.09.1958	АРТЮХОВ Андрій	24.09.1941	МАККАРТНІ Лінда
20.09.1962	ЛИТЯГІН Андрій	24.09.1942	МАРСДЕН Джері
20.09.1963	ДЕРЖАВІН Андрій	24.09.1945	ОСТЕН Карсон ван
20.09.1966	БЕТТАНКУР Нуно	24.09.1945	РУБАЛЬСЬКА Лариса
20.09.1967	НЕЛСОН Гуннар	24.09.1952	РОМАНОВ Олексій (Воскресенсьє)
20.09.1967	НЕЛСОН Метью	24.09.1952	СЕНДМЕН Марк
20.09.1967	ШУМАЙЛОВ Костянтин	24.09.1956	ЛЄТОВ Сергій
20.09.1974	ЛЕЛЬ Катерина	24.09.1979	ЛЮБЧИК Олексій
20.09.1977	АМУРО Наміс	24.09.1984	ВАСИЛЮК Ольга
20.09.1987	ЗОННЕНШАЙН Тімо	24.09.1985	ХОХЛОВА Анна
		24.09.1991	СОКОЛОВСЬКИЙ Влад
21.09.1929	АЛЕШКОВСЬКИЙ Юз	25.09.1906	ЕЖЕК Ярослав
21.09.1934	КОЕН Леонард	25.09.1906	ЖАК Ілля
21.09.1947	ФЕЛДЕР Доналд	25.09.1906	ШОСТАКОВИЧ Дмитро
21.09.1954	АСАНБАЄВ Рустем	25.09.1920	ЕЛЛІСОН Маргарет
21.09.1957	СКОРОПАДІЮК Любов	25.09.1923	РІВЕРС Сем (сакс.)
21.09.1958	СЄВЕРІН Валерій	25.09.1927	ЛЕОНІДОВ Павло
21.09.1965	ЯБЧАНИК Володимир	25.09.1927	ГІББС Майкл
21.09.1966	АРЕФ'ЄВА Ольга	25.09.1937	РАССЕЛЛ Джозеф
21.09.1967	ХІЛЛ Фейт	25.09.1939	ЛОКК Джон
21.09.1972	ГАЛЛАХЕР Ліам	25.09.1943	МАКІНТАЙР Роналд
21.09.1989	ДЕРУЛО Джейсон	25.09.1945	МАКЛІН Брайан
		25.09.1946	МАКЛІН Брайан
22.09.1922	ОРНЕР Іветт	25.09.1951	ДРАММОНД Барлі
22.09.1934	БЕСЄДІН Аскольд	25.09.1953	ХАРВЕЙ Ричард
22.09.1938	РІД Дін	25.09.1955	ДЗУККЕРО

25.09.1955 СЕВЕРІН Стів (бас-гітарист)
 25.09.1960 ГАБОЛАЄВ Михайло
 25.09.1961 КОЗЛОВ Олександр
 25.09.1969 ТАЛЬ Рон
 25.09.1970 БАГДАСАР'ЯН Гарій

26.09.1898 ГЕРШВІН Джордж
 26.09.1925 РОББІНС Марті
 26.09.1931 ЧАМБЕРС Джордж
 26.09.1932 ВОЙНОВИЧ Володимир
 26.09.1934 ХЕКСТОЛЛ-СМІТ Дік
 26.09.1940 ДЖОНС Крідл
 26.09.1941 БАУЕР Джо
 26.09.1944 СМІРНОВ Віталій
 26.09.1945 ФЕРРІ Брайан
 26.09.1947 АНДЕРСОН Лінн
 26.09.1948 НЬЮТОН-ДЖОН Олівія
 26.09.1951 ТОШ Стюарт
 26.09.1954 РОЗАС Сізар
 26.09.1955 ШКЛЯРСЬКИЙ Едмунд
 26.09.1959 КОРМИЛЬЦЕВ Ілля
 26.09.1962 ТОРН Трейсі
 26.09.1969 БАБЧУК Світлана
 26.09.1971 ТИМОФЄЄВ Микола
 26.09.1972 ГОНЗАЛЕС Йосель
 26.09.1981 МІЛІАН Кристина
 26.09.1990 НІТІЧ Міла

27.09.1897 ЯУНЗЕМ Ірма
 27.09.1924 ПАУЕЛЛ Ерл
 27.09.1927 ШИШКОВ Михайло
 27.09.1942 СТАРДАСТ Елвін
 27.09.1943 БАХМАН Ренді
 27.09.1948 ЛОАФ Міт
 27.09.1953 ХЕМ Грег
 27.09.1953 ШЕКСПІР Роббі
 27.09.1955 ШЕЛЕГ Михайло
 27.09.1960 СТЕПАНОВА Олена
 27.09.1978 АНІ ЛОРАК
 27.09.1978 ВЛАСОВА Наталя
 27.09.1984 ЛАВІН Авріл
 27.09.1982 УЕЙН Ліл
 27.09.1985 КЛИМНЮК Андрій

28.09.1899 ГРИДОВ Григорій
 28.09.1928 ТЕЙЛОР Коко
 28.09.1929 ПАВЛИЧКО Дмитро
 28.09.1934 БАРДО Бріджит

28.09.1938 ДУДЕК Герд
 28.09.1938 КІНГ Бен
 28.09.1938 ХАРА Віктор
 28.09.1943 НІКОЛАС Нік
 28.09.1946 ШАППРО Хелен
 28.09.1952 УОРД Енді
 28.09.1960 РАШ Дженніфер
 28.09.1971 АРТУР Джозеф
 28.09.1982 ЛЕРУА Нольвенн
 28.09.1984 ТОРНТОН Мелоді
 28.09.1987 ДАФФ Хіларі

29.09.1884 ПЛЕВИЦЬКА Надія
 29.09.1899 ГАБРИЛОВИЧ Євген
 29.09.1935 ЛЬЮІС Джеррі
 29.09.1942 ПОНТІ Жан-Люк
 29.09.1942 ФЕРНАНДЕС Маноло
 29.09.1947 АЛІХАНОВ Сергій
 29.09.1948 ПІНЕРА Майк
 29.09.1948 ФАРНЕР Марк
 29.09.1953 ГРИБУЛІНА Ірина
 29.09.1958 МАТВІЙЧУК Анатолій
 29.09.1958 ХАРВІ Мік
 29.09.1968 ГОСС Люк
 29.09.1968 ГОСС Матью
 29.09.1971 БЮЛЛЕР Ферріс
 29.09.1971 ДЕЛЬФІН
 29.09.1980 КРАСАВІН Віктор

30.09.1907 МИХАЙЛОВ Михайло
 30.09.1917 РІЧ Бадді
 30.09.1934 ЮРГЕНС Удо
 30.09.1935 МАТІС Джонні
 30.09.1942 ДАДЖОН Гас
 30.09.1942 МАРТІН Дьюї
 30.09.1942 ФРЕНКІ Лаймон
 30.09.1943 МАККУ Мерилін
 30.09.1946 ПЕТЕРСОН Сільвія
 30.09.1947 БОЛАН Марк
 30.09.1953 АЛЛЕН Дебора
 30.09.1954 РАШЕН Патріс
 30.09.1959 ХРАБУНОВ Олександр
 30.09.1963 БАРБ Девід (Sugar)
 30.09.1964 АНАСТАСІО Трей
 30.09.1967 ЧЕКРИЖОВ Сергій
 30.09.1969 СТЕЛЛА Джані
 30.09.1972 КЕМПБЕЛЛ Джон (Lamb of Go)
 30.09.1981 ПЕТРОВСЬКА Альона

Жовтень

01.10.1902 РІКОМІ Зінаїда
 01.10.1931 СУХІ Іржи
 01.10.1932 КОЛЛІНЗ Альберт
 01.10.1935 ЕНДРЮС Джулі
 01.10.1943 МАРТІНІ Джеррі
 01.10.1944 РОУД Герберт
 01.10.1945 ДЕНИСОВ Микола
 01.10.1947 ДЕВІС Роб
 01.10.1947 ТЕРНЕР Мартін
 01.10.1947 ВЕРЕШ Маришка
 01.10.1948 КОДА Каб
 01.10.1956 КУКУЛЕ Айя

01.10.1957 ХЬЮІТ Говард
 01.10.1959 ЮСУ Н'ДУР
 01.10.1969 ФРОЛОВА Олена
 01.10.1974 ДАФФІ Кейт
 01.10.1978 СИМАНОВСЬКА Марина
 01.10.1979 ПАРИГІН Роман
 02.10.1888 УЕББ Рой
 02.10.1900 ЛИСТОВ Костянтин
 02.10.1941 МАРР Рон
 02.10.1941 МІФЕР Рон
 02.10.1945 МАКЛІН Дон

02.10.1947	СЕРЕБРЕННИКОВ Леонід	05.10.1957	ТОМПСОН Лі
02.10.1949	ХЕЛЛ Ричард	05.10.1959	ШАТУНОВСЬКИЙ Андрій
02.10.1950	КАПЕТАНАКІ Юрій	05.10.1962	ГНАТЮК Олександр
02.10.1950	РУТЕРФОРД Майк	05.10.1962	ГОРДЄЄВ Олег
02.10.1951	ПАУЕР Роміна	05.10.1963	СЕЛЮНІН Андрій
02.10.1951	СТІНГ		
02.10.1951	ТУТОВ Заур	06.10.1908	ПРАЙС Семмі
02.10.1952	ОТВЕЙ Джон	06.10.1949	ФАРРЕЛ Боббі
02.10.1953	ОРДАНОВСЬКИЙ Георгій	06.10.1950	МАККЛАРІ Томас
02.10.1955	ОУКІ Філ	06.10.1951	КРОНІН Кевін
02.10.1967	УЕЛЧ Гілліан	06.10.1953	РАННАП Рейн
02.10.1971	ТІФФАНІ	06.10.1954	ХАЙДАЛГО Девід
02.10.1973	ДАНИЛКО Андрій	06.10.1961	БЕРГЕСС Тім
02.10.1978	ОРЛОВ Лев	06.10.1966	МАХНАЧ Олександр
02.10.1982	КАЗАНОВА Саті	06.10.1970	ЗАКІРОВА Наргіз
03.10.1895	ЄСЕНІН Сергій	07.10.1879	ХІЛЛ Джо
03.10.1918	БЕНЦІАНОВ Бен	07.10.1902	ЛЕГОСТАЄВА Людмила
03.10.1938	КОКРЕН Еді	07.10.1911	ДЖОНС Джо
03.10.1941	ЧЕККЕР Чаббі	07.10.1917	ЕЛЛІСОН Джун
03.10.1942	ВОРОНІН Володимир	07.10.1934	МАТВЄЄВА Новела
03.10.1944	МАРТІНЕС Антоніо	07.10.1941	МЮРРЕЙ Мартін
03.10.1946	АРНОЛД Пі Пі	07.10.1945	ГОДЛІ Кевін
03.10.1947	БАКІНГЕМ Ліндсі	07.10.1951	ВІГА Тата
03.10.1950	ЛЮЗ Ронні	07.10.1951	МЕЛЛЕНКАМП Джон
03.10.1951	ГРОНДІН Джек	07.10.1953	ТОРРЕС Тіко
03.10.1953	БОГОСЛОВСЬКИЙ Андрій	07.10.1964	БРАУН Сем
03.10.1954	ВОН Стіві	07.10.1967	БРЕКСТОН Тоні
03.10.1962	ЛІ Томмі	07.10.1967	РАВІ Марат
03.10.1963	САМОЙЛОВ Вадим	07.10.1967	ХЕЙНС Люк
03.10.1965	ФЕДОРОВ Євген	07.10.1969	ТОРНХІЛЛ Лірой
03.10.1969	СТЕФАНІ Гвен	07.10.1974	ПЕРЕЛЛІ Шарлотта
03.10.1971	РИЧАРДСОН Кевін	07.10.1982	СТОЦЬКА Анастасія
03.10.1975	ГОРШЕНЄВ Олексій	07.10.1984	БОНДАРЧУК Василь
03.10.1977	РУБЦОВА Валєніна		
03.10.1979	НАТО	08.10.1892	ЦВЄТАЄВА Марина
		08.10.1911	БЕРНЕС Марко
04.10.1931	ГОРБОВСЬКИЙ Гліб	08.10.1930	АДАМС Парк
04.10.1943	ЖМОТОВ Ігор	08.10.1935	НЕМЕНОВА Раїса
04.10.1944	ДЕВІС Марлен	08.10.1941	АРБАС Дейв
04.10.1947	КЛЕР Жюльєн	08.10.1945	ГЕРАСИМОВ Анатолій
04.10.1947	ФІЛДЕР Джим	08.10.1945	РОЙЕР Рей
04.10.1952	СТЕФЕНС Джоді	08.10.1946	ЛИТКІН Володимир
04.10.1953	ВОЛЛЕНБАЙДЕР Андреас	08.10.1947	УІЛСОН Тоні (Hot Chocolate)
04.10.1959	ЛОУ Кріс	08.10.1949	ВАРУМ Юрій
04.10.1964	ОСІН Євген	08.10.1949	СТЮАРТ Хеміш
04.10.1970	КОСТЕЦЬКА Оксана	08.10.1950	БЕЛЛ Роберт
04.10.1984	КАТІНА Олена	08.10.1951	РАМОН Джонні
04.10.1989	КІРКЛАНД Ніатіа	08.10.1958	ХОТІН Вадим
		08.10.1963	ОЗЕРСЬКИЙ Дмитро
05.10.1902	ІРТЛАЧ Стронгілла	08.10.1965	ГУДКОВА Олена
05.10.1918	БЛЕНТОН Джиммі	08.10.1973	БАЛЬЗАМО Террі
05.10.1925	ДІКСОН Білл	08.10.1976	СЕРґА
05.10.1930	ПОТТС Шон		
05.10.1937	ОФАРІМ Абі	09.10.1900	СНОУДЕН Елмер
05.10.1943	МІЛЛЕР Стів	09.10.1913	АЛЕКСЄЄВ Іван
05.10.1945	КОННОЛЛІ Брайан	09.10.1934	ІБРАГІМ Абдулла
05.10.1947	ДЖОНСОН Брайан	09.10.1940	ЛЕННОН Джон
05.10.1948	РОСС Лусіс	09.10.1944	ЕНТУІСТЛІ Джон
05.10.1950	ЕСТРІН Рік	09.10.1946	БАСКІН Дон
05.10.1951	ГЕЛДОФ Боб	09.10.1947	ГАЛЛЬ Франс
05.10.1953	ДЖОНС Сандра	09.10.1948	БРАУН Джексон
05.10.1955	КІНЕР Борис	09.10.1951	МЕРСІА Біллі

09.10.1958	ДУБІНІН Віталій	13.10.1941	САЙМОН Пол
09.10.1958	ЧЕРНУСЬ Дмитро	13.10.1944	ЛАММ Роберт
09.10.1968	ДЮМІН Олександр	13.10.1946	МІХАЛЬОВ Ігор
09.10.1969	ХАРВІ Пі	13.10.1946	МУР Дороті
		13.10.1947	ХАГАР Семмі
10.10.1917	РАХЛІН Ілля	13.10.1959	ОСМОНД Марія
10.10.1920	МОНК Телоніус	13.10.1961	ГУТКІН Леонід
10.10.1921	КРЕЛ Рой	13.10.1975	ЛЕСОВСЬКА Валерія
10.10.1942	КОВТУН Валерій	13.10.1999	ШЕРЛІНГ Матвій
10.10.1943	ДЕЛЛ Деніс		
10.10.1946	ПРАЙН Джон	14.10.1899	МАККЕНЗІ Уільям
10.10.1947	МАТВІЄНКО Ніна	14.10.1920	АПТЕКМАН Юрій
10.10.1948	НЕВІЛЛ Сірил	14.10.1921	ВИСОЧИНСЬКА Людмила
10.10.1948	СЕВЕРІН (співачка)	14.10.1938	МОНТГОМЕРІ Мелба
10.10.1949	РІЧРАТ Гарі	14.10.1940	РИЧАРД Кліфф
10.10.1949	ХАРПЕР Джессіка	14.10.1946	МАККАФЕРТІ Уільям
10.10.1951	ЖАНЕТТ	14.10.1948	БАРРЕТТ Марша
10.10.1953	ЮР Джеймс	14.10.1952	ЛІСПІНШІ Зігмар
10.10.1955	РОТ Девід	14.10.1954	КІРІ Ян
10.10.1958	ТАКЕР Таня	14.10.1956	БОЛЬШАКОВ Андрій
10.10.1961	КЕМП Мартін	14.10.1957	ПАРАДІ Сергій
10.10.1967	ЛЬОВКІН Ігор	14.10.1959	ПЕРО А.
10.10.1973	ПАРВІАЙНЕН Янне	14.10.1963	САФІНА Алессандро
10.10.1983	КУКАРСЬКА Олена	14.10.1966	ГРИГОР'ЄВ Євген
10.10.1991	ЧИЛМІ Габрієлла	14.10.1978	АШЕР
10.10.2011	ЛЕРМАН Олександр	14.10.1981	АЛЕХНО Руслан
		14.10.1981	ТАЛЬКОВ Ігор (мол.)
11.10.1919	БЛЕЙКІ Арт		
11.10.1932	УЕСТ Дотті	15.10.1814	ЛЕРМОНТОВ Михайло
11.10.1936	ХІГГІНС Біллі	15.10.1841	МАМОНТОВ Сава
11.10.1941	БОУЇ Лестер	15.10.1902	ШТОГАРЕНКО Андрій
11.10.1946	ХОЛЛ Деріл	15.10.1906	СПІВІ Вікторія
11.10.1951	ГОЛЬДМАН Жан-Жак	15.10.1921	ЛУЦЕНКО Дмитро
11.10.1952	РУЗАВІНА Тетяна	15.10.1925	БЕЙКЕР Мікі
11.10.1957	КАННІНГЕМ Блер	15.10.1937	СЕМЕНОВ Володимир
11.10.1965	ХАКЕ Олександр	15.10.1942	СТІВЕНСОН Дон
11.10.1973	ЖУКОВ Олег Є.	15.10.1946	КАРПЕНТЕР Ричард
11.10.1985	БЕРГЕР Маргарет	15.10.1948	БУРГ Кріс
		15.10.1951	ДІМІНО Френк
12.10.1935	МУР Самуел	15.10.1953	ДЖЕКСОН Тіто
12.10.1942	ФРАНКЛІН Мелвін	15.10.1960	ВІПОНД Дуглас
12.10.1948	ПАРФІТ Ричард	15.10.1961	БУТУСОВ В'ячеслав
12.10.1948	ХАРРИСОН Рік	15.10.1961	КАПУРО Марина
12.10.1955	САЙБЕРРІ Джейн	15.10.1972	КІМ Сандра
12.10.1961	КУЦЕВАЛОВ Валерій	15.10.1975	МАЙКОВ Павло
12.10.1963	ЄФРЕМОВ Леонід	15.10.1976	БАСКОВ Микола
12.10.1966	АЛЛЕН Гаррі		
12.10.1966	КЕННЕДІ Брайан	16.10.1903	УІЛЬЯМС Біг Джо
12.10.1966	КОРТНЕСВ Олексій	16.10.1923	КЕМПФЕРТ Берт
12.10.1970	ОРІГА	16.10.1923	ФІГОТІН Борис
12.10.1973	ГУДІМОВ Павло	16.10.1925	ЛЕНСБЕРІ Анджела
12.10.1977	ЖАСМИН	16.10.1938	НІКО
		16.10.1939	ДОЛАН Джо
13.10.1899	СУРКОВ Олексій	16.10.1939	ІЛЬЦАРАНОВА Валентина
13.10.1910	ТЕЙТУМ Арт	16.10.1942	ЛАВЛЕДІ Дейв
13.10.1918	АГРАНОВИЧ Євген	16.10.1943	ТЕРНЕР Фред
13.10.1921	МОНТАН Ів	16.10.1946	СМОГУЛ Олександр
13.10.1926	БРАУН Рей	16.10.1947	УЕЙР Боб
13.10.1934	МУСКУРІ Нана	16.10.1959	КЕМП Гарі
13.10.1935	ГАМАЛІЯ Вадим	16.10.1960	МОУЛД Боб
13.10.1935	КОЗЛОВ Олексій	16.10.1961	ХАВТАН Євген
13.10.1938	ЦЕЗАР Ширлі	16.10.1962	ФЛІ
13.10.1940	ФАРЛОУ Кріс	16.10.1968	ЛАГУТЕНКО Ілля

16.10.1977	МЕЙЕР Джон	20.10.1946	САСЬКО Геннадій
16.10.1983	ЛОРІН	20.10.1950	ПЕТТІ Том
16.10.1986	ІННА	20.10.1956	САПУНОВ Андрій
17.10.1909	КОУЛІ Козі	20.10.1958	КІНГ Марк
17.10.1918	ХЕЙВОРТ Рита	20.10.1960	БРЕНА Лепа
17.10.1928	МАРИНОВ Іван	20.10.1964	КАГАДЄСВ Сергій
17.10.1941	СІЛЗ Джим	20.10.1967	МЕРВІЛЬ Люк/Лак
17.10.1941	ХОВАРД Алан	20.10.1970	МІНОУТ Денні
17.10.1942	ПАКЕТТ Гарі	20.10.1971	ЗІНУРОВ В'ячеслав
17.10.1946	ТАКЕР Джим	20.10.1971	СНУП Догг
17.10.1956	ШИЛКЛОПЕР Аркадій	20.10.1988	НІПАКІ Ріса
17.10.1962	ЛЕРІ ВІНН	21.10.1889	КРЕМЕР Іза
17.10.1966	ВИСОКОСОВ Сергій	21.10.1912	БАЙЕС Дон
17.10.1970	ВОСКОБОЙНИК Григорій	21.10.1917	ГІЛІЕСПІ Дізі
17.10.1970	НАЗАРЕНКО Світлана	21.10.1935	БЕЛЛ Дерек
17.10.1972	ЕМІНЕМ	21.10.1940	МЕНН Манфред
17.10.1972	ТАРКАН Тавет-огли	21.10.1941	КРОППЕР Стів
17.10.1974	ІВАНОВ Андрій Г.	21.10.1941	ЛАФНЕЙН Лі
17.10.1986	ЯНКОВСЬКИЙ Дмитро	21.10.1942	БІШОП Елвін
17.10.1988	ДОРН Іван	21.10.1943	ЕЛЛОТТ Рон
18.10.1898	ЛЕНЬЯ Лотте	21.10.1947	ФОЛБІ Рікардо
18.10.1901	ЗАХАРОВ Володимир	21.10.1949	ПОЛЩУК Любов
18.10.1904	ЕВАНС Пол	21.10.1952	ЕДВАРДС Бернард
18.10.1919	О'ДЕЙ Аніта	21.10.1952	ЖБІРКА Мирослав
18.10.1926	БЕРРІ Чак	21.10.1952	МІДЛЕНД Брент
18.10.1930	ПЕРЕВЕРЗЄВ Леонід	21.10.1953	КЕФФІ Шарлотта
18.10.1947	НІРО Лора	21.10.1955	ФОЛКНЕР Ерік
18.10.1949	ІГАН Джозеф	21.10.1957	КОУПІ Джуліан
18.10.1957	УІЛСОН Прешіес	21.10.1957	ЛУКАТЕР Стів
18.10.1961	МАРСАЛІС Уінтон	21.10.1967	ВОРОН В'ячеслав
18.10.1965	СТАЙГЕРС Куртіс	21.10.1967	ГОРДОН Дмитро
18.10.1972	УЕЛДЕН Майрон	21.10.1971	ГЛІНІН Деніс
18.10.1982	ЛОБОДА Світлана	21.10.1977	ВІП
19.10.1903	ЛЕЩЕНКО-СУХОМЛІНА Тетяна	22.10.1905	КОСМА Жозеф
19.10.1910	МІЛЛІЗ Джон	22.10.1920	ЛІРІ Тімоті
19.10.1918	ГАЛІЧ Олександр	22.10.1921	БРАССЕНС Жорж
19.10.1925	АДАМС Марія	22.10.1923	ДОРІЗО Микола
19.10.1930	АРСЕНЯН Ара	22.10.1923	МАМІКІНА Катерина
19.10.1934	ГАРД Дейв	22.10.1925	ПРЕВІН Дорі
19.10.1944	МАККРО Джордж	22.10.1935	ОЛІЙНИК Борис
19.10.1944	ТОШ Пітер	22.10.1939	ДЖОНС Реймонд
19.10.1945	РАЙЛІ Дженні	22.10.1942	ФУНІЧЕЛЛО Аннетт
19.10.1949	ДЖОНС Джон (Oyster Band)	22.10.1945	УЕСТ Леслі
19.10.1957	УОЛЛІНДЖЕР Карл	22.10.1947	ЛОРЕТТІ Робертіно
19.10.1960	ВУДГЕЙТ Ден	22.10.1949	БЕЙТОРС Стів
19.10.1970	КЛОЦ Максим	22.10.1958	РОТАРУ Ауріка
19.10.1972	СОКОЛОВА Людмила	22.10.1959	ДЕМАРІН Ігор
19.10.1980	ГОРДОН Катерина	22.10.1963	МАХОВІКОВ Сергій
19.10.1982	ТОДОРЮК Дмитро	22.10.1966	ОВСІЄНКО Тетяна
19.10.1984	АЛЛОІЗЕ	22.10.1985	ХЕНСОН Зак
20.10.1890	МОРТОН Джеллі	23.10.1893	КОЗИЦЬКИЙ Пилип
20.10.1901	ХОЛЛІ Аделаїда	23.10.1922	ВІННИЦЬКИЙ Омелян
20.10.1910	ФУКУА Чарлі	23.10.1928	САУЛЬСЬКИЙ Юрій
20.10.1935	ВАСИЛЬСВ Анатолій	23.10.1933	МАКФАРЛАНД Гарі
20.10.1937	ДЖЕКСОН Ванда	23.10.1936	БРАСЛАВСЬКИЙ Борис
20.10.1939	СІГЕЛ Джей	23.10.1940	МАРСДЕН Фредді
20.10.1942	КАРТЕР Джон	23.10.1945	МАТВЄЄВА Віра
20.10.1942	МАКСИМОВ Віктор	23.10.1947	РІДЛІ Грег
20.10.1945	ЛІ Рік	23.10.1949	КАРЄВА Тетяна
		23.10.1951	ДЕГТАРІЮК-МЕРКУЛОВ Ігор

23.10.1953	БЛЕК Пауліна	28.10.1936	ДАНИЕЛС Чарлі
23.10.1960	ДУНКУЛІ Ігор	28.10.1937	БОНД Грехам
23.10.1964	ТРУХІЛЬО Роберт	28.10.1941	МАРВІН Хенк
23.10.1966	ЖИЛІН Сергій	28.10.1945	ФОНТАНА Уейн
		28.10.1957	МОРРІС Стівен
24.10.1882	КАЛЬМАН Імре	28.10.1957	РИМБАСВА Роза
24.10.1927	БЕКО Жильбер	28.10.1961	ЖАМЕ Ів
24.10.1927	ПАСКАЛЬ Жан-Клод	28.10.1963	РАМАЗОТТІ Ерос
24.10.1928	ГОФФ Інна	28.10.1963	ЦИГАНОВА Віка
24.10.1930	БОППЕР Біг	28.10.1988	МАЛАХОВА Євгенія
24.10.1941	УАЙМЕН Білл		
24.10.1946	ЕДМОНТОН Джеррі	29.10.1885	КРУЧИНІН Микола
24.10.1947	БРОТОН Едгар	29.10.1891	БРАЙС Фанні
24.10.1948	ГРІФФІН Дейл	29.10.1934	БАГЛАСНКО Валентин
24.10.1949	ОСЕЙЧУК Олександр	29.10.1940	БОККАРА Фріда
24.10.1959	ХОВАРД Роланд	29.10.1940	БРІГАТІ Девід
24.10.1960	ПЕТРОВ Микола	29.10.1944	ЛЕУВЕН Роббі
		29.10.1944	ЛЕЙН Денні
25.10.1825	ШТРАУС Йоганн (син)	29.10.1945	БРИГАТІ Едді
25.10.1918	ДЖЕКСОН Чаббі	29.10.1946	ГРІН Пітер
25.10.1942	РЕДДІ Хелен	29.10.1948	РІВЕЛЬ Кирило
25.10.1944	АНДЕРСОН Джон	29.10.1958	ЗАРЕЧНИЙ Григорій
25.10.1944	КОВАЧ Каті	29.10.1948	РЕЙНОЛДС Рікі
25.10.1950	НОРМАН Кріс	29.10.1951	ЛОРЕС Юрій
25.10.1954	БЕЛІКОВ Сергій	29.10.1951	ПЕЙТОН Девід
25.10.1954	ЛОРЕНЦО Віктор	29.10.1954	ЛУСКОМБ Стефен
25.10.1957	МАКІНТОШ Роббі (гітарист)	29.10.1965	НАВЕТНИЙ Сергій
25.10.1964	НІКОЛЬ (Німеччина)	29.10.1994	ІВАНОВ Олександр В.
25.10.1970	СЕНЧУКОВА Наталя		
25.10.1984	ПЕРРІ Кеті	30.10.1896	НОВИКОВ Анатолій
25.10.1985	СІАРА	30.10.1914	ГОМОЛЯКА Вадим
25.10.1985	ТОПАЛОВ Владислав	30.10.1914	МОНТАНА Петсі
		30.10.1917	МАРЛІ Анна
26.10.1907	ПАСТОР Тоні	30.10.1930	БРАУН Кліффорд
26.10.1911	ДЖЕКСОН Махалія	30.10.1931	МАР'ЯНОВИЧ Джордже
26.10.1927	МАРШ Уорн	30.10.1937	КРУПП Арон
26.10.1946	КИСЕЛЬОВ Борис	30.10.1939	СЛІК Грейс
26.10.1946	ХОПВУД Кіт	30.10.1941	УІЛЬЯМС Отіс
26.10.1948	БЕЛУХІН Дмитро	30.10.1944	ШПОРТЬКО Віктор
26.10.1954	МЕДВЕДЕНКО Олександр	30.10.1946	СЛЕЙД Кріс
26.10.1963	МЕРЧАНТ Наталі	30.10.1947	ШМІДТ Тім
26.10.1980	ЄЛІНА Ульяна	30.10.1951	ГУРТУ Трілок
26.10.1981	СЕБАСТЬЯН Гай	30.10.1960	БЕЛЛАДОННА Джоуї
		30.10.1982	БАДІ Шимен
27.10.1899	ЖАРОВ Михайло	30.10.1983	БАГАУДИНОВА Меседа
27.10.1900	РУСЛАНОВА Лідія	30.10.1983	ТІМАКОВА Лана
27.10.1934	ФІЛЛІПС Берр		
27.10.1935	СИТНИК Віктор	31.10.1896	УОТЕРС Етель
27.10.1944	КАРАЧЕНЦОВ Микола	31.10.1896	ПУШКОВ Венедикт
27.10.1945	МІЛЬШТЕЙН Олег	31.10.1922	ДЖЕКЕТ Жан-Баптист
27.10.1945	МУР Мелба	31.10.1923	ГРЕТТІНДЖЕР Роберт
27.10.1953	ДОДД Пітер	31.10.1930	БУКЕР Ервін
27.10.1958	БОН Саймон	31.10.1937	БЕРЕЗІН Сергій
27.10.1959	ГРАНОВСЬКИЙ Олександр	31.10.1937	ПАКСТОН Том
27.10.1961	БУТМАН Ігор	31.10.1939	ТУРЕ Алі Фарка
27.10.1962	ДІСІЄНА Тетяна	31.10.1943	МОГИЛЕВСЬКИЙ Анатолій
27.10.1975	ХУСТОЧКА Юрій	31.10.1945	БАЛЛАРД Расс
27.10.1978	МЕЙ Ванесса	31.10.1953	БЕРГ Борис
27.10.1980	ПАДАР Танель	31.10.1953	НОВИКОВ Олександр
		31.10.1959	БАТРАКОВ Володимир
28.10.1916	ХАРРІС Білл	31.10.1961	МАЛЛЕН Ларрі
28.10.1918	ВАЙНШТЕЙН Йосип	31.10.1963	МАРР Джонні
28.10.1927	ЛЕЙН Клео	31.10.1966	ХОРОВІЦ Адам

31.10.1967 АЙС Ванілла
31.10.1970 БЕРГРЕН Лін
31.10.1970 ВОЙНАРОВСЬКА Олена

31.10.1974 ЧЕРНАВІН Тимофій
31.10.1981 ШУРОВ Дмитро

Листопад

01.11.1919 ФЕОНА Олексій О.
01.11.1923 ЛЕЩЕНКО Віра
01.11.1923 МЕРРІАМ Алан
01.11.1930 СУХАРЄВ Дмитро
01.11.1942 КОРОЛЬОВ Анатолій
01.11.1943 АДАМО Сальваторе
01.11.1946 ГРЕШ Рік
01.11.1949 ФОСТЕР Девід
01.11.1951 БЕЛЛ Роналд
01.11.1954 МОРРІС Кріс
01.11.1959 МАКДОНАЛД Едді
01.11.1962 КІДІС Ентоні
01.11.1962 ФУРУХОЛЬМЕН Магне
01.11.1963 АЛЛЕН Рік (Def Leppard)
01.11.1967 АРЕНА Тіна
01.11.1969 ПАРТІНГТОН Даррен
01.11.1985 МАЛІКА

02.11.1892 АБРАХАМ Пал
02.11.1911 РИЧАРДС Джонні
02.11.1924 КАЗАЧЕК Рафаїл
02.11.1924 КОВАЧ Ігор
02.11.1931 ВУДС Філ
02.11.1935 ПЛЯЦКОВСЬКИЙ Михайло
02.11.1937 КЕРРОЛ Ерл
02.11.1937 ХАБАРОВСЬКИЙ Анатолій
02.11.1941 ПУЛ Брайан
02.11.1941 УЕЛЧ Брюс
02.11.1944 ДОРОХІН Віктор
02.11.1944 ЕМЕРСОН Кейт
02.11.1945 БЄЛОВ Геннадій
02.11.1945 САУТЕР Джон
02.11.1946 ХАРЧЕНКО Олесь
02.11.1949 МІЛЛЕР Френкі
02.11.1961 ЛЕНГ Кей
02.11.1963 ЙОХАНССОН Йенс
02.11.1964 КОБИЛЯНСЬКИЙ Євген
02.11.1965 БОГУШЕВСЬКА Ірина
02.11.1968 СМАЙЛ
02.11.1969 АРВІЗУ Реджинальд
02.11.1969 БАРКЕР Енді
02.11.1984 КАРПОВА Анастасія

03.11.1923 ДРАГО Ігор
03.11.1933 БАРРІ Джон
03.11.1936 АЛІЄВ Февзі
03.11.1943 ДЖЕНШ Берт
03.11.1948 ГУСЕЙНОВ Віктор
03.11.1949 ГРАДСЬКИЙ Олександр
03.11.1952 ДЗЮБА Олег
03.11.1954 АНТ Адам
03.11.1957 СЛАВОРОСОВ Аркадій
03.11.1960 АШМЕН Метью
03.11.1960 ПРАЙН Джеймс
03.11.1962 МАКНАБ Ян
03.11.1967 УІЛСОН Стівен
03.11.1968 ЛУКАС Аца
03.11.1969 МАЙЛЗ Роберт

03.11.1976 НІКІТАЄВА Олена
04.11.1903 ДУХОВСЬКА Віра
04.11.1936 ДІКШТЕЙН Григорій
04.11.1947 СМІТ Майк (Amen Corner)
04.11.1952 ЛОРБЕР Джефф
04.11.1954 ДІФФОРД Кріс
04.11.1956 ХОНІМЕН-СКОТТ Джеймс
04.11.1956 ТАЛЬКОВ Ігор
04.11.1957 КОВАЛЕВСЬКИЙ Олександр
04.11.1966 ТРОФИМОВ Сергій

05.11.1931 ТЕРНЕР Айк
05.11.1938 ДАССЕН Джо
05.11.1941 ГАРФАНКЕЛ Арт
05.11.1943 САНЛЛЕХІ Пабло
05.11.1945 ПАРСОНС Грем
05.11.1947 МАКДУГАЛІЛ Дон
05.11.1947 НУН Пітер
05.11.1958 КАРЯКІН Юрій
05.11.1959 АДАМС Брайан
05.11.1971 ГРІНВУД Джонні
05.11.1974 АДАМС Райан
05.11.1979 ГАРКЕВИЧ Ігор

06.11.1814 САКС Адольф
06.11.1854 СУЗА Джон
06.11.1916 КОННІФ Рей
06.11.1938 ПРОУБІ Пі
06.11.1941 СЕМ Дуг
06.11.1946 ЯНГ Джордж
06.11.1948 МОРІВ Раштон
06.11.1948 ФРЕЙ Гленн
06.11.1950 ГЛЕН Кріс
06.11.1961 ГОЛДІ Крейг
06.11.1961 ТРОЩЕНКОВ Петро
06.11.1961 ПАНЬІ Флоран
06.11.1965 БЕРЕЗОВИЙ Сергій
06.11.1965 ХЛЄБНИКОВА Марина
06.11.1966 ГІЛБЕРТ Пол
06.11.1966 ПРАЙС Елізабет
06.11.1988 ВУРСТ Кончита

07.11.1883 ВАСИЛЬЧИКОВ Дмитро
07.11.1899 ПОКРАСС Дмитро
07.11.1941 КОСТАРЕВА Ніна
07.11.1942 РІВЕРС Джонні
07.11.1943 МІТЧЕЛЛ Джоні
07.11.1944 ШАБРОВ Михайло
07.11.1956 АЛЬПЕРИН Михайло
07.11.1960 БОЛОТОВ Віктор
07.11.1966 ЕКЛЕНД Крістофер
07.11.1967 ГЕТТА Девід
07.11.1971 ПЛАТИЦИНА Наталя
07.11.1971 ФІНК Робін
07.11.1973 КУПРИК Сергій
07.11.1978 БАБКІН Сергій
07.11.1996 ЛОРД (співачка)

08.11.1927	ПЕЙДЖ Патті	11.11.1947	ДОГЕРТІ Пет
08.11.1942	ПЕРЕС Джон	11.11.1948	СЕКСТОН Бред Лі
08.11.1943	ОЛЛСАП Майк	11.11.1956	МАРШ Ян
08.11.1944	БРАМЛЕТ Бонні	12.11.1906	ЖАРКОВСЬКИЙ Євген
08.11.1945	МЮРРЕЙ Дон	12.11.1906	УАЙТ Бакка
08.11.1946	ВУД Рой	12.11.1917	СТАФФОРД Джо
08.11.1949	РАЙТТ Боні	12.11.1923	МАРІАНО Чарлі
08.11.1951	НАМІН Стас	12.11.1925	БІВЕР Пол
08.11.1952	ПАЩЕНКО Анатолій	12.11.1929	КЕЛЛІ Грейс
08.11.1967	МОЛЧАНОВ Павло	12.11.1931	УІЛСОН Мері
08.11.1977	ВУД Тіффані	12.11.1935	ГУРЧЕНКО Людмила
08.11.1981	АСТАШЕНКО Олександр	12.11.1936	СИНГАЇВСЬКИЙ Микола
09.11.1912	ТОМПСОН Кей	12.11.1943	БРАУН Еррол
09.11.1929	ПАХМУТОВА Олександра	12.11.1943	УОКЕР Джон
09.11.1936	ТИМОФЄЄВ Олександр	12.11.1943	ХАЙЛЕНД Брайан
09.11.1936	ТРЕВЕРС Мері	12.11.1943	ХЕЙЗ Джиммі
09.11.1937	МАКГОУФ Роджер	12.11.1945	ЯНГ Ніл
09.11.1938	ЄРШОВ Борис	12.11.1947	РОСЕР Доналд
09.11.1941	ФОГЕРТІ Том	12.11.1964	ЛОГВИНОВ Максим
09.11.1943	ГРАЦІАНО Лі	12.11.1969	ПУСТОВАЛОВ Дмитро
09.11.1944	МЕЙ Філ	12.11.1982	КОВАЛЬЧУК Юлія
09.11.1948	БОУКАРД Джо	12.11.2000	ОГАННІСЯН Вікторія
09.11.1948	ГРАТЦЕР Алан	13.11.1909	ДОРОНІН Віталій
09.11.1949	КОЛДУЕЛЛІ Томмі	13.11.1922	МОРЕНЕЦЬ Микола
09.11.1954	БОНДАРЕНКО Сергій	13.11.1941	БЕК Марко
09.11.1963	АНТОНАЧЧІ Бьяджо	13.11.1941	ГЕРАСИМОВ Віктор
09.11.1969	ДЕНТОН Сандра	13.11.1942	ХАММОНД Джон-молодший
09.11.1984	АРХІПОВ Роман	13.11.1946	ПЛЕШАК Віктор
09.11.1984	ГУДРЕМ Дельта	13.11.1947	КОЛДУЕЛЛІ Той
09.11.1995	ГАЛИЦЬКА Ілона	13.11.1949	РЕЙД Террі
10.11.1916	МЕЙ Біллі	13.11.1954	МАКАРЕВИЧ Олексій
10.11.1924	ШЕЛТОН Анне	13.11.1965	ЧУМИЧКІН Ігор
10.11.1928	МОРРІКОНЕ Енніо	13.11.1967	НАДЖИСВ Ігор
10.11.1928	СУРЖИКОВ Іван	13.11.1974	ВДОВІН Ігор
10.11.1932	БЛЕЙ Пол	13.11.1974	ТАРТАНОВ Віктор
10.11.1939	СИРІЛЛІ Ендрю	13.11.1977	ОРЛОВА Ольга
10.11.1940	САТЧ Скрімінг	14.11.1904	ХОУДС Арт
10.11.1943	ВАРНАВА Олександр	14.11.1912	МАЛИШКО Андрій
10.11.1944	РАЙС Тім	14.11.1936	ГАНТЕР Корнелл
10.11.1946	БЕЙКЕР Рой	14.11.1936	ГЕРРІТІ Фредді
10.11.1947	БАКСТОН Глен	14.11.1940	ХВОСТЕНКО Олексій
10.11.1947	ЛЕЙК Грег	14.11.1943	КИРИЧЕНКО Раїса
10.11.1950	ЧАЙКОВСЬКИЙ Брем	14.11.1951	БРАНДТ Баррі
10.11.1957	ЛЬВОВ Олександр	14.11.1951	ГЕПП Ростислав
10.11.1959	ФІЛЛІПС Маккензі	14.11.1956	КИРСЄВ Анатолій
10.11.1961	БЕЛОНОСОВ Олександр	14.11.1959	ДІБРОВ Дмитро
10.11.1969	СОРІН Ігор	14.11.1963	МІЛЯВСЬКА Лоліта
10.11.1972	АШБА Діджей	14.11.1968	МУХАРСЬКИЙ Антон
10.11.1973	ДЮКОВА Ірина	14.11.1968	СУРГАНОВА Світлана
10.11.1978	ІВ Джихен	14.11.1984	ШЕРИФОВИЧ Марія
10.11.1983	ЛАМБЕРТ Міранда	14.11.1989	СТАР Інна
11.11.1899	КАРМАЙКЛ Хагі	15.11.1907	ПОЛЯКОВ Петро
11.11.1910	САВА Маруся	15.11.1932	КЛАРК Петула
11.11.1928	АНДЕРСОН Ернестайн	15.11.1933	МАКФАТТЕР Клайд
11.11.1929	БЕЙКЕР Лаверн	15.11.1937	ДЖОН Літтл
11.11.1934	ТОКАРСВ Віллі	15.11.1943	МОНДРУС Лариса
11.11.1943	БОТФІЛД Брайан	15.11.1945	ЛНГСТАНД-ФРЕДРІКСОН Анні-Фрід
11.11.1944	ДРЕЙЯ Кріс	15.11.1946	АСМОЛОВ Володимир
11.11.1946	ХОКС Лен	15.11.1947	ЯРМОЛЕНКО Анатолій

15.11.1948	ЗЛОТНИК Олександр	19.11.1939	ЩЕГЛОВ Борис
15.11.1948	СТРЕЙНДЖ Доби	19.11.1942	ГРІНБЕРГС Ояр
15.11.1949	ФОССЕН Стів	19.11.1943	ЛПІСІУС Фред
15.11.1952	РУДЖЕРО Антонелла	19.11.1946	ПРЕСНЯКОВА Олена
15.11.1957	ЛІВЕЙ Джо	19.11.1950	МОФФАТТ Кеті
15.11.1961	ВОРОНОВ Сергій	19.11.1957	ХАЗА Офра
15.11.1974	СЕРОВ Олексій	19.11.1960	СОРУМ Мет
		19.11.1983	НАЙШУЛЛЕР Ілля
16.11.1873	ХЕНДІ Уільям	20.11.1925	КРИСТІ Джун
16.11.1900	ЕРДМАН Микола	20.11.1929	ЛЕФЕВР Раймон
16.11.1908	ВИНОГРАДОВ Георгій	20.11.1934	ЛЕВІН Альберт
16.11.1931	ЙОХАНССОН Ян	20.11.1946	ОЛІМЕН Дусейн
16.11.1931	САМЛІН Хьюберт	20.11.1946	СТАЙЛС Рей
16.11.1938	БРАУН Тоні	20.11.1947	ГРАНТХАМ Джордж
16.11.1939	АМІРХАНЯН Роберт	20.11.1947	ІБРАГІМОВ Ренат
16.11.1939	МАЛЬКОВ Олександр	20.11.1947	УОЛШ Джо
16.11.1940	ЛАВЕТТ Уінфред	20.11.1950	ГРІН Гарі
16.11.1949	САНТОС Патті	20.11.1950	СІЛКІН Юрій
16.11.1950	ГЕБЕЛЬ Олександр	20.11.1958	САМОЙЛОВ Петро
16.11.1955	КОНДАКОВ Олексій	20.11.1959	АНІСІМОВ Віктор
16.11.1958	МАЛІНІН Олександр	20.11.1965	ДАЙМОНД Майк
16.11.1959	ГІГА Степан	20.11.1983	ХОМА Михайло
16.11.1959	КУПРИЯНОВ Ігор		
16.11.1961	ГАЛАНІН Сергій	21.11.1902	БУНЧИКОВ Володимир
16.11.1961	ЕРМЕ Корін	21.11.1904	ХОУКІНС Коулмен
16.11.1962	КОРНЕЛЮК Ігор	21.11.1920	ФРЕНКЕЛЬ Ян
16.11.1964	КРОЛЛ Дайана	21.11.1933	ШЕПАРД Джейн
16.11.1968	ПУНГІН Олег	21.11.1940	ДОКТОР ДЖОН
16.11.1971	ГРИГОР'ЄВ Сергій	21.11.1940	РЕУС Валентин
16.11.1976	БИКОВА Юлія	21.11.1947	ДЖОНС Гордон
		21.11.1948	ДЖОРДАН Лерой
17.11.1919	ТИХОНОВ Борис	21.11.1948	МУЗОН Альфонс
17.11.1927	ЛИТВИНОВ Олександр	21.11.1949	ЗЕРІНГЕР Ренді
17.11.1938	ЛАЙТФУТ Гордон	21.11.1960	РІЧІ Брайан
17.11.1944	КЛАРК Джин	21.11.1961	КОСОРУНІН Олександр
17.11.1945	ДЖЕКСОН Ел	21.11.1965	Б'ЙОРК
17.11.1947	ЕНТОНІ Роберт	21.11.1967	БУРЛАКОВ Леонід
17.11.1947	КЛЕМЕНТС Род	21.11.1968	ДЖЕЙМС Алекс
17.11.1955	КОКС Пітер	21.11.1974	СУХОМЛИНОВ Михайло
17.11.1966	СЕБЕРАНО Кейт	21.11.1986	АЛМАЗОВА Олександра
17.11.1966	ФОРТУС Ричард		
17.11.1980	ХЕНСОН Айзек	22.11.1872	РОСТОВЦЕВ Михайло
17.11.2001	КАРОЛІ Майкл	22.11.1925	ШУЛЛЕР Гюнтер
		22.11.1927	НЕППЕР Джиммі
18.11.1909	МЕРСЕР Джонні	22.11.1928	ДОБРОНРАВОВ Микола
18.11.1927	БАЛЛАРД Хенк	22.11.1931	ВИХОРЕВ Валентин
18.11.1927	РЯЗАНОВ Ельдар	22.11.1934	ПОПЕРЕЧНИЙ Анатолій
18.11.1936	ЧЕРРІ Дональд	22.11.1937	ЖИБІНОВ Віктор
18.11.1946	ДАКВОРТ Джон	22.11.1937	КАПУСТІН Микола
18.11.1946	ЛІР Аманда	22.11.1941	ЯНГ Джесс
18.11.1948	МЯГІ Тиніс	22.11.1942	КОЛДУЕЛЛ Стів
18.11.1950	МУРОМОВ Михайло	22.11.1943	СНІД Флойд
18.11.1950	ПАРКЕР Грем	22.11.1946	ЄВДОКИМОВ Ярослав
18.11.1950	САРЗО Руді	22.11.1946	ЗАРІФ'ЯН Анес
18.11.1958	ВЕТРОВ Геннадій	22.11.1947	ДЖЕРАСІ Сонні
18.11.1959	БЛЕКМАН Сінді	22.11.1950	УЕЙМАУТ Тіна
18.11.1960	УАЙЛД Кім	22.11.1957	САЛТИКОВ Віктор
18.11.1962	ХЕММЕТ Кірк	22.11.1958	ВОЛКОВ Володимир Гр.
18.11.1969	ЯКОВЛЄВ Олег	22.11.1958	ОТІЄВА Ірина
18.11.1971	БУТКЄСВ Олександр	22.11.1959	ПАТІТУЧЧІ Джон
		22.11.1972	МАХОНІН Олександр
19.11.1905	ДОРСІ Томас	22.11.1979	РОБІНСОН Скотт
19.11.1938	МЕДРЕСС Хенк		

22.11.1983	ІЛЬІН Олександр	27.11.1801	ВАРЛАМОВ Олександр Є.
22.11.1984	ПОЗДНЯКОВ Микита	27.11.1929	СЕМЕНОВ Олексій
23.11.1896	КОСЕНКО Віктор	27.11.1941	РЕББІТТ Едді
23.11.1908	ТЕРПІЛОВСЬКИЙ Генріх	27.11.1942	ХЕНДРИКС Джимі
23.11.1925	МАНДЕЛ Джонні	27.11.1943	РОУБЕРРІ Дейв
23.11.1926	БЕРНСАЙД Роберт	27.11.1945	БРЕККЕР Ренді
23.11.1928	БОК Джеррі	27.11.1946	УХНАЛЬОВ Олег
23.11.1950	РОЖДЕСТВЕНСЬКА Жанна	27.11.1951	ГРАПС Гуннар
23.11.1953	КАБРЕЛЬ Франсіс	27.11.1952	ПОТОПОВ Віктор
23.11.1954	ХОРНСБІ Брюс	27.11.1953	ГРЕБЕНЩИКОВ Борис
23.11.1955	ДОРОВСЬКИХ Анатолій	27.11.1955	НЕФЬОДОВ Олександр
23.11.1956	КОНДРАШКІН Олександр	27.11.1959	БЕРЧИЛЛ Чарлі
23.11.1957	МУЗИКАНТОВ Володимир	27.11.1962	БЕНАНТЕ Чарлі
23.11.1983	ТАЙХ Софія	28.11.1880	БЛОК Олександр
23.11.1992	САЙРУС Майлі	28.11.1929	ГОРДІ Беррі
24.11.1868	ДЖОПЛІН Скотт	28.11.1939	ТРОКСЕЛЛ Гарі
24.11.1918	ДЕВІС Уайлд	28.11.1943	НЬЮМАН Ренді
24.11.1921	ОРЛОВ Герман	28.11.1947	БЕРЖЕ Мішель
24.11.1934	ШНІТКЕ Альфред	28.11.1947	ТЕЙЛОР Гарі
24.11.1941	БЕСТ Піт	28.11.1948	БЕРТІС Біб
24.11.1941	ДАНН Доналд	28.11.1949	МАККЕННА Хью
24.11.1942	КЛІМЕНКО Віктор	28.11.1954	РОЗАНОВ Анатолій
24.11.1943	УІЛЬЯМСОН Робін	28.11.1956	ДЗАНЕТТИ Роберто
24.11.1947	СІНКЛЕР Девід	28.11.1958	СОХАДЗЕ Ірма
24.11.1954	АБДЮШЕВ Ніяз	28.11.1960	ВОЛКОВ Володимир Ол.
24.11.1956	ГРЮНБЕРГ Свен	28.11.1962	ГАЛЄСВА Ельміра
24.11.1960	ГРИГОРЯН Армен	28.11.1970	СПАЙДЕР Борис
24.11.1962	ЗАЙЦЕВА Олена	29.11.1899	ПОЛОНСЬКИЙ Артур
24.11.1962	СКВАЙР Джон	29.11.1917	ТРЕВІС Мерл
24.11.1966	СІММОНС Джо	29.11.1933	МЕЙОЛЛ Джон
24.11.1983	СВЕТІКОВА Світлана	29.11.1940	МАНДЖОНЕ Чарльз
24.11.1986	ШЕВЕ Юрі	29.11.1941	МІЛЛЕР Джоді
25.11.1917	ЛЕМАРК Франсіс	29.11.1942	КАВАЛЬЄРЕ Фелікс
25.11.1919	КЕРРОЛ Джо	29.11.1945	ЕРДЕНКО Микола
25.11.1924	ДЕЗМОНД Пол	29.11.1947	МОНТРОУЗ Ронні
25.11.1932	РУДЕНКО Юрій	29.11.1951	ГІДРО Баррі
25.11.1940	СЛЕДЖ Персі	29.11.1953	МЮЛЛЕР Хейді
25.11.1942	ЛІНД Боб	29.11.1958	ДЕМПСІ Майкл
25.11.1944	МІНКОВ Марк	29.11.1958	УАЙЛДХОРН Френк
25.11.1945	МАКВІ Джон	29.11.1960	КРАСТОШЕВСЬКИЙ Кирило
25.11.1947	ФУЕНТЕС Вел	29.11.1961	ГОРБАШОВ Олексій
25.11.1950	ФОКІН Юрій	29.11.1965	ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ Леонід
25.11.1959	РОТЕРІ Стів	29.11.1968	КАРРА Мартін
25.11.1960	ГРАНТ Еммі	29.11.1971	РАДІОН Яна
25.11.1975	ОДОЛЬСЬКА Марина	29.11.1975	НАЗАРОВ Євген
25.11.1978	МАРА	30.11.1876	САВОЯРОВ Михайло
26.11.1918	КІЛЬБЕРГ Іван	30.11.1905	ПОКРАСС Данило
26.11.1925	СЕМЕНЯКО Юрій	30.11.1926	САТОСОВА Людмила
26.11.1932	ТКАЧ Михайло	30.11.1929	КЛАРК Дік
26.11.1939	ТЕРНЕР Тіна	30.11.1932	ЩЕРБІНІН Олег
26.11.1947	САРДУ Мішель	30.11.1937	АРТЕМ'ЄВ Едуард
26.11.1948	АЛЕКСАНДРОВ Микола	30.11.1937	СТУКІ Ноел
26.11.1975	МАКАРСЬКИЙ Антон	30.11.1943	ГРІЛ Роб
26.11.1981	БЕДІНГФІЛД Наташа	30.11.1943	ЛАЙОНС Лео
26.11.1982	МОНА	30.11.1945	ГЛОВЕР (Главер) Роджер
26.11.1983	ШАЛЯПІН Прохор	30.11.1951	ДАНИЛОВ Сергій
26.11.1990	ОРА Рита	30.11.1951	ЯРЕМЧУК Назарій
26.11.1992	БАЙДАВЛЕТОВА Анна	30.11.1954	ПОЙНТЕР Джун
		30.11.1955	АЙДОЛ Біллі
		30.11.1957	БАРБІЄРІ Ричард

30.11.1957 ЕШТОН Джон
30.11.1968 ЛОПАТИН Анатолій
30.11.1975 СТАРОСТИНА Юлія

30.11.2002 БОБРОВСЬКА Анна

Грудень

01.12.1909 КОС-АНАТОЛЬСЬКИЙ Анатолій
01.12.1913 ДРАГУНСЬКИЙ Віктор
01.12.1913 МАЙБОРОДА Георгій
01.12.1913 MARTIN Мері
01.12.1918 МАЙБОРОДА Платон
01.12.1930 ОДЕТТА
01.12.1931 ЛАЙОНС Джиммі
01.12.1933 РОУЛЗ Лу
01.12.1935 ШЕРФЕЗІ Івіца
01.12.1938 НЕЛСОН Сандер
01.12.1944 БЛУМ Ерік
01.12.1944 ДЕНСМОР Джон
01.12.1945 МІДЛЕР Бетт
01.12.1946 АЛЕКСАНЯН Анатолій
01.12.1946 О'САЛЛІВАН Джілберт
01.12.1951 ПАСТОРІУС
01.12.1957 УІЛЬЯМС Веста
01.12.1958 ПОЛЄВА Анастасія
01.12.1959 ДЖЕНСЕН Стів
01.12.1959 СУКАЧОВ Гарік
01.12.1972 ВАСІН Василь
01.12.1980 ХІЛЬКО Ольга

02.12.1917 СІМЗ Сільвія
02.12.1923 САНИНА Таїсія
02.12.1934 ТЕМНОВ Віктор
02.12.1941 БАНЕВИЧ Сергій
02.12.1941 МАКГІННЕСС Том
02.12.1951 ГАЛЯБАРДА Степан
02.12.1960 САВАДЖ Рік
02.12.1971 ПОПОВ Дмитро
02.12.1978 ФУРТАДО Неллі
02.12.1979 БАБАЄВА Сабіна
02.12.1981 СПІРС Брітні

03.12.1898 КНІППЕР Лев
03.12.1911 РОТА Ніно
03.12.1919 НІКОЛС Хербі
03.12.1927 УІЛЬЯМС Енді
03.12.1932 БРОККЕН Коррі
03.12.1937 СЛЮТА Іван
03.12.1942 ЛЬЮІС Кен
03.12.1944 МАКТЕЛЛ Ральф
03.12.1946 МАЛКОЛМ Вік
03.12.1946 БАБАКОВ Павло
03.12.1947 УІЛСОН Джон
03.12.1948 ОСБОРН Оззі
03.12.1952 БАРНС Дон
03.12.1979 БЕДІНГФІЛД Деніел

04.12.1921 ДУРБІН Діна
04.12.1931 БАРАШКОВ Лев
04.12.1942 МОСЛІ Боб
04.12.1942 РИСЄВ Борис
04.12.1944 УІЛСОН Денніс
04.12.1944 ХІЛЛМАН Кріс
04.12.1948 САУТСАЙД Джонні
04.12.1949 КАЛІНЧЕНКО Таїсія

04.12.1952 ОСІАШВІЛІ Симон
04.12.1953 ЛЕВШИН Олександр
04.12.1955 УІЛСОН Кассандра
04.12.1963 ЄРАНОСОВ Артур
04.12.1964 ЕРЕНЕР Сертаб
04.12.1964 КУЛИКОВ Євген
04.12.1967 АДАМСКІ
04.12.1974 КРАЄВ Михайло
04.12.1977 НЕРУШЕНКО Леонід

05.12.1803 ТЮТЧЕВ Федір
05.12.1820 ФЕТ Афанасій
05.12.1878 ОЛЕСЬ Олександр
05.12.1894 АРЛЕ-ТІЦ Кореті
05.12.1901 МУР Грейс
05.12.1907 ЖУК Олександр
05.12.1932 РИЧАРД Літтл
05.12.1934 ДЕВІС Артур
05.12.1937 САШКО Тетяна
05.12.1938 KEYL Жан
05.12.1944 СІДЕРАС Лукас
05.12.1947 МЕССІНА Джим
05.12.1947 СІММОНДС Кім
05.12.1952 БАРТ Боббі
05.12.1960 НІМС Лес
05.12.1966 КААС Патрісія
05.12.1967 АЛЛАН Гаррі
05.12.1982 ХІЛСОН Кері

06.12.1903 КОЛЕССА Микола
06.12.1920 БРУБЕК Дейв
06.12.1943 СМІТ Майк (Dave Clark Five)
06.12.1944 КІНГ Джонатан
06.12.1945 БЕМЕНТ Дуайт
06.12.1945 МАЛЛІГЕН Деклан
06.12.1955 БАКЛЕР Рік
06.12.1956 БАК Пітер
06.12.1956 ЛЕВКЕВИЧ Тетяна
06.12.1956 РОАДС Ренді
06.12.1957 ЄВДОКИМОВ Михайло
06.12.1962 УОТТ Бен
06.12.1968 ТУМАНОВ Владислав
06.12.1970 ЕКБЕРГ Ульф
06.12.1970 ПОЛІТОВ Володимир
06.12.1982 ГРЕГОРЧАК-ОДРИНСЬКА Галина
06.12.1986 ІЛЛАРІЯ

07.12.1905 МАНЬЯНТЕ Чарльз
07.12.1908 КАГАН Симон
07.12.1909 ХІЛЛ Тедді
07.12.1910 ПРИМА Луї
07.12.1942 ЧАПІН Харрі
07.12.1949 УЕЙТС Том
07.12.1950 МАКГЕТТІГАН Чарльз
07.12.1954 ЄРМОЛІН Володимир
07.12.1954 НОЛАН Майкл
07.12.1958 БАТЛЕР Тім
07.12.1958 БРАСЛАВСЬКИЙ Ігор

07.12.1959	МАЗАЄВ Сергій	11.12.1944	Лі Бренда
07.12.1973	РАЙС Дем'єн	11.12.1944	МОРАНДІ Джанні
07.12.1977	БІЛІК Роман	11.12.1946	РОДД Вейланд
07.12.1987	КАРТЕР Аарон	11.12.1949	БРОДСЬКА Ніна
07.12.1989	БУЧКОВСЬКИЙ Михайло	11.12.1953	МАКАРЕВИЧ Андрій
		11.12.1954	ДЖЕКСОН Джермейн
08.12.1900	ДАВИДОВИЧ Людмила	11.12.1958	СІККС Ніккі
08.12.1907	ДОМІНЧЕН Климентій	11.12.1958	ЧАЙКА Віктор
08.12.1919	ВАЙНБЕРГ Мойсей	11.12.1968	ЗВІДЕННИЙ Євген
08.12.1922	РІТЧІ Джейн	11.12.1970	КРУТИКОВ Сергій
08.12.1925	ДЕВІС-молодший Семмі	11.12.1987	ГОРДІЄНКО Наталя (Молдова)
08.12.1929	РУМ'ЯНОВА Клара		
08.12.1934	ФРЕЙНДЛІХ Аліса	12.12.1915	СІНАТРА Френк
08.12.1938	КРАУЗЕ Бернард	12.12.1925	МАРМАРОЗА Майкл
08.12.1939	БАТЛЕР Джеррі	12.12.1925	ШАЙНСЬКИЙ Володимир
08.12.1942	ЕЛЛІОТТ Боббі	12.12.1929	АКІЙОШІ Тошико
08.12.1943	МОРРИСОН Джим	12.12.1938	ФРЕНСІС Конні
08.12.1945	РОДОВИЧ Мариля	12.12.1940	УОРВІК Дайон
08.12.1946	НАЙТ Грем	12.12.1941	ХАУЗЕР Тім
08.12.1947	ДАКІНГ Джефф	12.12.1943	БЕТТС Дікі
08.12.1947	ОЛЛМЕН Грегг	12.12.1943	ВАШИНГТОН Гровер
08.12.1949	ШУЛЬМАН Реймонд	12.12.1943	МАНДЕН Дейв
08.12.1950	ХАРТМАН Даніель	12.12.1944	ДЖОНС Букер
08.12.1957	КОЛЛЕН Філ	12.12.1944	ТАЙНЕР Роб
08.12.1962	РОСС Ліан	12.12.1945	УІЛЬЯМС Тоні (барабанщик)
08.12.1962	ФРІДМАН Марті (Megadeth)	12.12.1945	УОРД Алан
08.12.1966	О'КОННОР Шинейд	12.12.1947	СКАЛА Ралф
08.12.1974	КАСТРО Крістіан	12.12.1948	БЕРЧ Уілл
08.12.1977	БИКОВА Лія	12.12.1948	ДЖЕКСОН Рей
08.12.1982	МІНАЖ Нікі	12.12.1948	КАМЕННИЙ Геннадій
		12.12.1948	ПАТТО Майк
09.12.1837	ВАЛЬДТЕЙФЕЛЬ Еміль	12.12.1950	ГАЛЬЯНО Рішар
09.12.1932	БЕРД Доналд	12.12.1953	КУЛИК Брюс
09.12.1944	БРІКЛІ Ширлі	12.12.1957	РОСС Рікі
09.12.1950	АРМАТРЕЙДІНГ Джоан	12.12.1957	ШЕЙЛА І
09.12.1957	ОСМОНД Донні	12.12.1964	ЛЕНЦ Роберт
09.12.1957	АСКЬЮ Стів	12.12.1978	ЮДІС Поліна
09.12.1963	КРУПНИК Еміль	12.12.1979	МЕЩЕРЯКОВ Пилип
09.12.1967	НІКІТІН Юрій	12.12.1990	АПРЕЛЬ Борис
09.12.1970	ДІОГУАРДІ Кара		
09.12.1972	КУЛ Тре	13.12.1895	ГРІР Сонні
		13.12.1930	РИБНІКОВ Микола
10.12.1913	ГУЛД Мортон	13.12.1933	АДЛЕР Лу
10.12.1914	ЛАМУР Дороті	13.12.1944	КЕЙНЗ Рон
10.12.1926	ГІТАР Слім	13.12.1946	БИСТРЯКОВ Володимир
10.12.1941	АМБРОЗЕТТІ Франко	13.12.1947	БАРЕЛЛІ Мінуш
10.12.1948	КЛІВЗ Джессіка	13.12.1948	НЬЮДЖЕНТ Тед
10.12.1953	ШУУР Дайна	13.12.1949	ВЕРЛЕН Том
10.12.1956	ВАСИЛЬЄВ Андрій	13.12.1949	ОУЕН Ренді
10.12.1959	МАЛЬЦЕВ Віктор	13.12.1950	СЕНЧИНА Людмила
10.12.1959	ХОФФМАНН Вольф	13.12.1965	НІКОНОВ Олексій Вікт.
10.12.1964	ПОВАЛІЙ Таїсія	13.12.1969	НАСИРОВ Мурат
10.12.1965	МАСКІС Джей	13.12.1974	МАККАРТІ Нік
10.12.1971	ЕСЕНІН Павло	13.12.1981	Лі Емі
10.12.1974	УАЙТ Меган	13.12.1983	ДЕВ'ЯТОВА Марина
10.12.1985	РЕЙВЕН-СІМОНЕ Кристина	13.12.1989	СВІФТ Тейлор
10.12.1992	ШИРКО Тетяна		
		14.12.1906	ЦФАСМАН Олександр
11.12.1890	ГАРДЕЛЬ Карлос	14.12.1910	ДЖОНСОН Алберт
11.12.1926	ТОРНТОН Уіллі	14.12.1915	ДАНІЕЛС Джеррі
11.12.1938	МАСІАС Енріко	14.12.1915	БЕЙБУТОВ Рашид
11.12.1938	ТАЙНЕР Маккой	14.12.1920	ТЕРРІ кларк
11.12.1940	ГЕЙТС Девід	14.12.1932	РІЧ Чарлі

14.12.1943	АЛЛЕН Френк	17.12.1952	ДЖОНС Мікі (Angel)
14.12.1944	ЛЕВІНОВСЬКИЙ Микола	17.12.1958	МІЛЛІЗ Майк
14.12.1946	БІРКІН Джейн	17.12.1959	ЕРІКОНА Юрій
14.12.1946	МІОНЧИНСЬКИЙ Анатолій	17.12.1961	ДАЛЛІН Сара
14.12.1949	УІЛЬЯМС Кліфф	17.12.1962	ГАНЖА Сергій
14.12.1958	СКОТТ Майк	17.12.1967	ХАРРІС Джейсон
14.12.1959	ЯНЧЕНКО Микола	17.12.1968	ЕЙМОС Торі
14.12.1975	ДРОЗДОВА Інга	17.12.1970	НАХУШЕВ Черим
14.12.1975	ЛАМА	17.12.1975	ЙОВОВІЧ Міла
14.12.1976	НЕКРАСОВ Максим	17.12.1978	САНДЕРСОН Ніл
14.12.1978	СІРБУ Радуга		
14.12.1979	МОНК Софі	18.12.1897	ХЕНДЕРСОН Флетчер
14.12.1985	ЦИБУЛЬСЬКА Ольга	18.12.1916	ГРЕЙБЛ Бетті
		18.12.1932	СТЕПУТЕНКО Олексій
15.12.1920	КУДАШЕВА Фаріда	18.12.1933	БРУКС Лонні
15.12.1922	ФРІД Алан	18.12.1938	ЧЕНДЛЕР Чес
15.12.1934	ФУЛЛЕР Кертіс	18.12.1939	СМІТ Джордж
15.12.1939	МАТТЕІ Френк	18.12.1941	ЕНДРЮ Сем
15.12.1942	КЛАРК Дейв	18.12.1943	РИЧАРД Кіт
15.12.1942	ШАВРИНА Катерина	18.12.1951	КОРЗИНІН Микола
15.12.1946	АППІСІ Кармін	18.12.1953	ІСТОН Елліот
15.12.1953	БАБАДЖАНЯН Ара	18.12.1954	РОТ Ульріх
15.12.1956	ОРБІТ Уільям	18.12.1957	СКЛЯР Ігор
15.12.1956	САЙМОНОН Пол	18.12.1958	АЙНХАЙТ Франк
15.12.1958	КОРНЄЄВА Маргарита	18.12.1963	ХІТЧКОК Робін
15.12.1961	БЕГЗ Нік	18.12.1968	САНС Алехандро
15.12.1968	ВЛАДИМИРСЬКА Світлана	18.12.1970	ДіЕмЕкс
		18.12.1972	КУІНН Еймар
16.12.1895	РАЗАФ Енді	18.12.1975	СІЯ
16.12.1899	КОУАРД Ноел	18.12.1980	АГЛІЕРА Кристина
16.12.1915	АЛІСОВА Ніна	18.12.1986	ВЕРЖАК Аксиня
16.12.1915	СВИРИДОВ Георгій		
16.12.1929	ТУЛЕГЕНОВА Бібігуль	19.12.1915	ПАФ Едіт
16.12.1930	МОСТ Сем	19.12.1918	ПРОФЕСОР ЛОНГХАЄР
16.12.1932	ЩЕДРИН Родіон	19.12.1921	НІКІТСЬКИЙ Микола
16.12.1933	СМІТ Джонні	19.12.1925	ШЕРМАН Роберт
16.12.1940	ВІЛЦАНЕ Маргарита	19.12.1929	БРУКМЕЙЕР Роберт
16.12.1944	АБЕРКРОМБІ Джон	19.12.1938	СВОБОДА Карел
16.12.1945	БЕБЕК Желько	19.12.1940	МЕЖЕВИЧ Дмитро
16.12.1945	ХІКС Тоні	19.12.1940	ОКС Філ
16.12.1946	АНДЕРССОН Бенні	19.12.1941	УАЙТ Моріс
16.12.1948	НІКОЛАЄВ Юрій О.	19.12.1944	ЛІ Елвін
16.12.1949	ГІББОНС Біллі	19.12.1944	ЯНОВСЬКИЙ Залман
16.12.1958	ЮЗБАШЯН Ерна	19.12.1954	МОНІН Олександр
16.12.1980	КОЛЕШОНОК Костянтин	19.12.1956	КОТІ Джиммі
16.12.1982	СЄДОКОВА Анна	19.12.1957	ДЖОНСОН Даг
		19.12.1957	ПЬЮ Трейсі
17.12.1907	ЛЕПІН Анатолій	19.12.1958	ХЕМІЛЛ Кріс
17.12.1907	НОУБЛ Рей	19.12.1965	РАЗІН Степан
17.12.1910	ОЛІВЕР Сай	19.12.1975	КРИСТОВСЬКИЙ Володимир
17.12.1911	КЛАВО Андре		
17.12.1925	ВАНШЕНКІН Костянтин	20.12.1883	ХЕНКІН Володимир
17.12.1932	ІВАЩЕНКО Ігор	20.12.1904	СОКОЛЬСЬКИЙ Костянтин
17.12.1936	СТІЛ Томмі	20.12.1944	КОЛОМБІ Боббі
17.12.1937	НЕВІЛЛ Арт	20.12.1945	КРІСС Пітер
17.12.1937	РАХІМОВ Стахан	20.12.1947	ПАУЕЛЛІ Колін
17.12.1939	КЕНДРИКС Едді	20.12.1947	ЧИНКВЕТТІ Джильола
17.12.1942	БАТТЕРФІЛД Пол	20.12.1948	ПАРСОНС Алан
17.12.1944	ГАНЕЛІН В'ячеслав	20.12.1948	РАЙТ Стів
17.12.1948	БОНФАНТІ Джим	20.12.1949	ТАЛИШИНСЬКИЙ Рашид
17.12.1948	УЕЙ Дерріл	20.12.1951	ВЕРСТАКОВ Віктор
17.12.1949	РОДЖЕРС Пол	20.12.1957	БРЕГГ Біллі
17.12.1951	ХАТЧІНСОН Ванда	20.12.1966	РОБІНСОН Кріс

20.12.1972	НІКОНОВ Олексій Вал.	24.12.1936	МАКГРЕГОР Кріс
20.12.1973	ВЕРЬОВКІН Ярослав	24.12.1944	ШОУ Вуді
20.12.1981	КОКС Карина	24.12.1945	КІЛМІСТЕР Йєн
20.12.1982	ЗАБІЯКА Ірина	24.12.1946	АККЕРМАН Ян
21.12.1902	УІТСТРОУ Піті	24.12.1947	ШАТТЛУОРТ Пол
21.12.1907	ФЕДОРОВА Зоя	24.12.1949	АРТЕМЕНКО Людмила
21.12.1920	КРАВЦОВА Тамара	24.12.1957	БЕРДЕН Ян
21.12.1930	БЕРЕНКОВ Віталій	24.12.1965	НІКОЛО
21.12.1940	ЗАППА Френк	24.12.1971	МАРТІН Рікі
21.12.1940	ХІЛДЕБРАНД Рей	24.12.1981	БІЛАН Дмитро
21.12.1942	ТОМАС Карла	24.12.1989	ВОРОБІЙОВА Олександра
21.12.1943	ЛІ Альберт	25.12.1905	КАРВЕР Уеймен
21.12.1946	УІЛСОН Карл	25.12.1913	МАРТІН Тоні (США)
21.12.1953	РАЙТ Бетті	25.12.1915	АШКЕНАЗІ Давид
21.12.1960	РИБІН Олексій	25.12.1918	САФРАНСКІ Едді
21.12.1968	КАЗАХАНОВ Ільдар	25.12.1920	РИЧАРДСОН Джером
21.12.1975	ПРОНЬКІН Тимофій	25.12.1925	КОПИЛОВ Віталій
21.12.1978	ХУДЯКОВА Юлія	25.12.1927	ЕНДРЮС Ерні
22.12.1935	КАБІЛЬО Альфі	25.12.1937	ІСЛІ О'Келлі
22.12.1944	ДЖЕНКІНС Баррі	25.12.1939	ДЖЕЙМС Роберт (композитор)
22.12.1949	ДЖИБ Морріс	25.12.1939	ПОЛОСКІН Лев
22.12.1949	ДЖИБ Робін	25.12.1940	ОГАНЕЗОВ Левон
22.12.1950	УІЛЬЯМС Алан	25.12.1944	ВЕСТАЙН Генрі
22.12.1959	ВАСИЛЬЄВ Андрій	25.12.1945	РЕДДІНГ Ноел
22.12.1963	ТАРУСІН Сергій	25.12.1946	МУХАМЕТШИНА Раїса
22.12.1966	ЮРІН Валерій	25.12.1948	МАНДРЕЛЛІ Барбара
22.12.1967	ЕДВАРДС Ричард	25.12.1949	ВІЛЕНСЬКИЙ Костянтин
22.12.1968	ПОГУДІН Олег	25.12.1952	ФРІТШ-МАНТРО Клоді
22.12.1970	ІНЕСІ	25.12.1953	ЄФРЕМОВ Валерій
22.12.1972	ПАРАДІ Ванесса	25.12.1954	ЛЕННОКС Енні
22.12.1979	ЛЯШЕНКО Олеся	25.12.1955	МАРГУЛІС Євген
22.12.1989	СПАРКС Джордін	25.12.1957	МАКГОУЕН Шейн
22.12.2000	РОМАНОВСЬКА Ангеліна	25.12.1958	КІНЧЕВ Костянтин
23.12.1914	КВЯТКОВСЬКА Фаїна	25.12.1958	МЮРРЕЙ Нейл
23.12.1924	ВОДЯНОЙ Михайло	25.12.1967	МАРКОВ Ігор
23.12.1926	КИРЕЙКО Віталій	25.12.1969	ГОДЕН Ніколя
23.12.1929	БЕЙКЕР Чет	25.12.1971	ДАЙДО
23.12.1935	ФІЛЛІПС Естер	25.12.1972	ФРІЗ Джош
23.12.1936	КІМ Юлій	25.12.1981	ГАЛОЯН Сергій
23.12.1940	КАУКОНЕН Йорма	25.12.1983	САВЕЛЬЄВА Олександра
23.12.1940	РЕКОРД Юджин	25.12.1987	ГАНЗЕРА Іван
23.12.1941	ХАРДІН Тім	25.12.1988	МЕНГОНІ Марко
23.12.1947	БОННЕТ Грем	26.12.1930	ФЕРРА Жан
23.12.1948	ПЕШ Джим	26.12.1935	КОЛПАШНИКОВ Валентин
23.12.1949	ГРОСВЕНОР Лютер	26.12.1939	СПЕКТОР Філ
23.12.1951	КУТУЗОВ Володимир	26.12.1941	РЕТТЛСНЕЙК
23.12.1951	НІКОЛЬСЬКИЙ Андрій	26.12.1944	СКРИПНІК Олександр
23.12.1951	ФІЛЛІПС Ентоні	26.12.1949	БОЯРСЬКИЙ Михайло
23.12.1958	МЮРРЕЙ Дейв	26.12.1951	СКОФІЛД Джон
23.12.1961	ГЕРМАН Ігор	26.12.1952	ШЕВЄЛЄВА Галина
23.12.1967	БРУНІ Карла	26.12.1953	ВІЗЕРІНГТОН Стів
23.12.1967	ЗУСВ Андрій	26.12.1955	МАРГУЛІС Євген
23.12.1981	МАКЄЄВА Анастасія	26.12.1963	УЛЬРІХ Ларс
23.12.1982	ХОЛОСТЕНКО Денис	26.12.1971	ЛИСОВ Микола
23.12.1988	ТРЕТЬЯКОВА Олена	26.12.1973	ШОУА Олександр
24.12.1898	ДОДДС Уорен	26.12.1986	САТТІ Марина
24.12.1905	ДАНЬКЕВИЧ Костянтин	27.12.1879	ДЖОНСОН Уільям
24.12.1905	ДОБРЖАНСЬКА Любов	27.12.1901	ДІТРИХ Марлен
24.12.1926	ДОРСІ Лі	27.12.1923	БАБАЄВ Андрій
		27.12.1929	БРЖЕВСЬКА Ірина

27.12.1931	МУР Скотті
27.12.1931	ФЕЙЄРТАГ Володимир
27.12.1934	СЛІЧЕНКО Микола
27.12.1935	ФІШЕР Карл
27.12.1940	КОМАРОВ Володимир
27.12.1941	МАГУАЙР Лес
27.12.1941	ПІНДЕР Майк
27.12.1942	ХЕРОН Майк
27.12.1943	ОСТІН Рой
27.12.1943	ЯКУШЕВ Юрій
27.12.1944	НЕЛСОН Трейсі
27.12.1947	ІВАНОВ Олег
27.12.1948	БАЙРОМ Ларрі
27.12.1952	ЛИТВИНЕНКО Ганна
27.12.1952	НОПФЛЕР Девід
27.12.1954	ТИМОФЄЄВ Геннадій
27.12.1973	ДЕГУСАРОВ Олексій
27.12.1974	ВІННИЦЬКА Альона
27.12.1985	ВОЄВУДСЬКИЙ Олександр
28.12.1904	ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ Юлій
28.12.1912	ЛЕВІТІН Юрій
28.12.1921	ОТІС Джонні
28.12.1923	ПАНТЕЛЄЄВА Ніна
28.12.1938	НЕВІЛЛ Чарльз
28.12.1942	ХОДЖЕС Чез
28.12.1946	УІНТЕР Едгар
28.12.1947	АЛЕКСАНДЕР Джордж
28.12.1947	ДАЙМОНД Дік
28.12.1950	ЧИЛТОН Алекс
28.12.1953	КЛАЙДЕРМАН Ришар
28.12.1958	ДОБРЯНСЬКА Ольга
28.12.1958	ПАРИЖ Твіла
28.12.1962	БОНДАРИК Віктор
28.12.1967	ЧИСТЯКОВ Федір
28.12.1971	ДЕЛС Аніта
28.12.1973	АЛЕКСАНДРОВ Ол-др (Чичерина)
28.12.1978	ЛЕДЖЕНД Джон
28.12.1982	УОЛСТ Метью
29.12.1895	КОВНЕР Йосип
29.12.1920	ЕШБІ Ірвінг
29.12.1925	КОПИЛОВ Віталій
29.12.1925	КУЗЬМІНА Капітолїна
29.12.1941	ТОМАС Рей
29.12.1943	ДАНКО Рік
29.12.1946	ПОПВЕЛЛ Роберт
29.12.1946	ФЕЙТФУЛЛ Маріанна
29.12.1951	ЕЛЛІМАН Івонн

29.12.1953	АТАРІ Галі
29.12.1956	ЧУЄВ Михайло
29.12.1962	НАЗИМОВ Володимир
29.12.1963	ГРІН Аманда
29.12.1964	ГРУШЕВСЬКИЙ Михайло
29.12.1987	ІСОЯН Чинар
30.12.1904	КАБАЛЕВСЬКИЙ Дмитро
30.12.1908	ДУНАЄВСЬКИЙ Зіновій
30.12.1928	ДІДДЛІ Бо
30.12.1931	ДЕВІС Скітер
30.12.1934	ШЕННОН Дел
30.12.1939	ПАППАЛАРДІ Фелікс
30.12.1940	ФОРД Перрі
30.12.1942	НЕСМІТ Майкл
30.12.1944	НІКОЛАЄВ Олександр
30.12.1945	ДЖОНС Девід
30.12.1946	БАНКЕР Клайв
30.12.1946	СМІТ Патті
30.12.1957	ДЕВІС Ричард (гіт.)
30.12.1958	БАЛАДЖАРОВ Юрій
30.12.1959	УЛЬМАН Трейсі
30.12.1965	ЛЕГКОСТУПОВА Валентина
30.12.1960	МУРАШОВ Олексій
30.12.1969	КЕЙ Джей
30.12.1979	КЛАФЕТОС Томмі
30.12.1986	ГОЛДІНГ Еллі
30.12.1988	ЛОЯ
31.12.1886	ХАРИТО Микола
31.12.1905	СТАЙН Джул
31.12.1912	КІРБІ Джон
31.12.1920	АЛЛЕН Рекс
31.12.1928	ШМИГА Тетяна
31.12.1942	САММЕРС Енді
31.12.1943	ДЕНВЕР Джон
31.12.1943	КУЕЙФ Пітер
31.12.1945	НІКІТІНА Тетяна
31.12.1948	САММЕР Донна
31.12.1951	ГАМІЛЬТОН Том
31.12.1952	ТОРОГУД Джордж
31.12.1963	РОЗЕНФЕЛД Скотт
31.12.1965	ПАВЛІК Віктор
31.12.1970	ГАСАЄВ Віталій
31.12.1970	ШУГАЛЕЙ Василь
31.12.1979	ХЛИВНІОК Андрій
31.12.1982	АБДУЛЛІНА Ольга
31.12.1983	СМИРНОВ Андрій

Пам'ятаємо...

01.01.1942	ЕЖЕК Ярослав	11.01.2010	ГАРАНЯН Георгій
01.01.1953	УЇЛЬЯМС Хенк	11.01.2010	ГРІН Мік
01.01.1962	КРУЧИНІН Микола	12.01.1994	БУМБІЄРЕ Нора
01.01.1972	ШЕВАЛЬЄ Моріс	12.01.2003	ДЖИБ Морріс
01.01.1983	ІРТЛАЧ Стронгілла	12.01.2008	БАЧИНСЬКИЙ Геннадій
01.01.1984	КОРНЕР Алексіс	12.01.2008	МАКГЛОУН Бетті
01.01.2013	ПАРКАЄВ Юрій	12.01.2012	НОВОХІЖИН Михайло
01.01.2013	ПЕЙДЖ Патті	12.01.2016	ЧИНЯКОВ Олег
01.01.2015	БАЧУРИН Євген	13.01.1864	ФОСТЕР Стівен
02.01.1962	КОВАЛЬОВА Ольга	13.01.1962	СМИРНОВ-СОКОЛЬСЬКИЙ
02.01.1974	РІТТЕР Текс	Микола	
02.01.1977	ГАРНЕР Еррол	13.01.1984	ОРДАНОВСЬКИЙ Георгій
02.01.1980	УЇЛЬЯМС Ларрі	13.01.1998	ФІГОТІН Борис
02.01.1981	ЛІНЧ Девід	13.01.2007	БРЕККЕР Майкл
02.01.1997	КАЛІФОРНІЯ Ренді	14.01.1965	МАКДОНАЛД Джанет
02.01.2009	АНДРІАНОВ Владислав	14.01.1985	ЗАКІРОВ Батир
02.01.2012	РЕЙНХАРДТ Ларрі	14.01.2010	ІЛЬЦАРАНОВА Валентина
03.01.1975	ТОМАС Рене	14.01.2010	ЧАРЛЬЗ Роберт
03.01.2008	АБДУЛОВ Олександр	15.01.1964	ТІГАРДЕН Джек
03.01.2010	ЗАВАРІН Валерій	15.01.1967	РОМАНОВ Гліб
03.01.2014	ЕВЕРЛІ Філ	15.01.1968	ДОЛУХАНЯН Олександр
03.01.2016	БЛЕЙ Пол	15.01.1982	НОВИНСЬКА Віра
04.01.1959	КОВНЕР Йосип	15.01.1993	КАН Семмі
04.01.1973	ДЕНДРІНО Герасе	15.01.1994	НІЛСОН Гаррі
04.01.1986	ЛАЙНОТТ Філ	16.01.1915	АБАЗА Аркадій
04.01.1996	СМИРНОВА Кіра	16.01.1963	КВЕБЕК Айк
04.01.2008	СМІТ Кіт	16.01.1973	УОРД Клара
04.01.2011	КАРН Мік	16.01.1975	БІВЕР Пол
04.01.2011	РАФФЕРТІ Джеррі	16.01.1989	ЛУЦЕНКО Дмитро
04.01.2017	ВАСИЛЬЄВ Анатолій	16.01.1993	РУДАКОВ Павло
05.01.1979	МІНГУС Чарлі	16.01.1998	СЕРГЄЄВ Олексій
05.01.1980	НАЙССОО Уно	16.01.2000	ДЖОНС Уїлл
05.01.1998	БОНО Сонні	16.01.2016	ЛОІЗЗО Гарі
05.01.1998	ФОРССІ Кенні	17.01.2012	ОТІС Джонні
06.01.1993	АДЕЛУНГ Георгій	17.01.2016	ГРІФФІН Дейл
06.01.1993	ГІЛЕСПІ Діззі	18.01.1960	БЕНТЛІ Гледіс
06.01.1994	НІКІТІН Віктор	18.01.1990	ВЕКШТЕЙН Віктор
06.01.1998	СВИРИДОВ Георгій	18.01.2014	ФРЕДЕРІКСЕН Деніс
06.01.2006	РОУЛЗ Лу	18.01.2015	ОРІГА
06.01.2007	ГОРЧИНСЬКИЙ Анатолій	18.01.2016	ФРЕЙ Гленн
06.01.2009	ЕШТОН Рон	19.01.1981	РУДЕНКО Лариса
07.01.1996	ПОНОМАРЕНКО Григорій	19.01.1998	ПЕРКІНС Карл
07.01.2007	ЛАЗАРЕНКО Капітолїна	19.01.2006	ШКЕТТ Уїлсон
08.01.1898	ДЮБЮК Олександр	19.01.2007	НАСИРОВ Мурат
08.01.1991	КЛАРК Стівен	19.01.2008	СТЮАРТ Джон
08.01.1997	ХЕНДІ Джордж	19.01.2017	БРАЗ Лоалва
08.01.2005	ПАШКЕВИЧ Анатолій	20.01.1965	ФРІД Алан
09.01.2015	КУКСО Леонід	20.01.1996	МАЛЛІГАН Джеррі
10.01.1971	ШАНЕЛЬ Коко	20.01.1999	ОЛБОУ Білл
10.01.1974	САФРАНСКІ Едді	20.01.2000	ЮР'ЄВА Ізабелла
10.01.1976	ВУЛФ Хаулінг	20.01.2002	КАРАБИЦЬ Іван
10.01.1976	ХОУЛІНГ Вулф	20.01.2012	ДЖЕЙМС Етта
10.01.2009	БЕСЕДІН Аскольд	21.01.1982	УТЬОСОВА Едіт
10.01.2011	УАЙТІНГ Маргарет	21.01.1983	УЇЛЬЯМС Ламар
10.01.2016	БОУЇ Девід	21.01.1984	УІЛСОН Джекі
11.01.1966	ДНЄПРОВ Митрофан	21.01.1986	ДИМИТРІЄВИЧ Олексій
11.01.1985	ПОЛЯКОВ Володимир	21.01.1992	ДЮПРЕ Джек
11.01.1999	ПРІТЧАРД Гаррі	21.01.1996	ЦЕЙТЛІН Юрій
11.01.2008	АЛЛЕН Род	21.01.1999	БРАУН Чарльз
11.01.2008	КАНДОЛІ Піт	21.01.1999	ПЛАТИЦИНА Наталя

21.01.2002	ЛІ Пеггі
21.01.2009	КРАВЦОВА Тамара
22.01.1984	РІКОМІ Зінаїда
22.01.2002	БАРДЕНС Пітер
22.01.2004	МЕЙ Біллі
22.01.2004	МІЛЛЕР Енн
22.01.2005	ВЕЛАСКЕС Консуело
22.01.2010	ЛЕСТЕР Роберт
22.01.2017	ЛІБЕЦАЙТ Які
22.01.2017	УОТС Пітер
23.01.1936	МІЛЛЗ Джон
23.01.1944	ГУСЕВ Віктор
23.01.1976	РОБСОН Поль
23.01.1978	ТЕРРІ Кат
23.01.1990	КОЛЛІНЗ Аллен
24.01.1954	КРАСЕВ Михайло
24.01.2007	ЩЕРБАК Станіслав
24.01.2013	СОРОКІН Олег
25.01.1971	ПУШКОВ Венедикт
25.01.1998	ЗОЛЛЕР Аттіла
25.01.2005	ПІТЕРСОН Рей
25.01.2015	РУССОС Деміс
26.01.1947	МУР Грейс
26.01.1948	ЛОМАКС Джон
26.01.1975	ОРЛОВА Любов
26.01.1991	ПЛЯЦКОВСЬКИЙ Михайло
26.01.2003	МУЛЯВІН Володимир
27.01.1972	ДЖЕКСОН Махалія
27.01.1978	ПРИЦКЕР Давид
27.01.2014	СІГЕР Піт
28.01.1903	ПЛАНКЕТ Жан
28.01.1990	ДЖОНС Сандра
28.01.1999	ГАВРИЛІН Валерій
28.01.2004	ПРІТЧАРД Мелвін
28.01.2005	КАПАЛЬДІ Джим
28.01.2007	СВОБОДА Карел
28.01.2016	КАНТНЕР Пол
28.01.2017	ТИХАНОВИЧ Олександр
29.01.1946	ДЖОНС Сідні
29.01.1951	ПАРНАХ Валентин
29.01.1958	ПОТОЦЬКИЙ Сергій
29.01.1992	ДІКСОН Уїллі
29.01.2004	ТУЛКОВ Серафим
29.01.2006	ПАЙК Нам
29.01.2010	АГРАНОВИЧ Євген
29.01.2015	МАККУЕН Род
29.01.2015	ШПОРТЬКО Віктор
30.01.1980	ПРОФЕСОР ЛОНГХАЄР
30.01.1982	ХОПКІНС Сем
30.01.2003	ШАНДРИКОВ Володимир
30.01.2004	ФАВОРС Малачи
30.01.2011	БАРРІ Джон
30.01.2013	ЕНДРЮС Петті
31.01.1970	ХАРПО Слім
31.01.1977	ТАБАЧНИКОВ Модест
31.01.1981	КОУЛ Козі
31.01.2011	ДОРІЗО Микола
01.02.1956	КВІТНИЦЬКА Ксенія
01.02.1981	КЕРРОЛЛ Джо
01.02.1989	РОБІ Пол
01.02.2002	СОЛЯНОВ Альфред
01.02.2004	ЛОСЄВ Олександр

02.02.1911	ДАВИДОВ Ол-др Давидович
02.02.1979	ВІШЕС Сід
02.02.1990	ЛЬЮЇС Мел
02.02.1999	ФАЛКОВ Михайло
02.02.2006	ГОЛУБЄВА Світлана
02.02.2008	ОСОКІН Борис
02.02.2015	КУЗЬМЕНКО Андрій
03.02.1944	ГІЛЬБЕР Іветт
03.02.1951	ФРЕЕЛЬ
03.02.1959	БОППЕР Біг
03.02.1959	ВАЛЕНС Річі
03.02.1959	ВЕЙЛЕНС Річі
03.02.1959	ХОЛЛІ Бадді
03.02.1973	РАЗАФ Енді
03.02.1975	КУЛЬСУМ Умм
03.02.1980	МЕРРІАМ Алан
03.02.2003	МЕДВЕДСЬКА Наталя
03.02.2011	ШМИГА Тетяна
03.02.2013	ФЕЛЬЦМАН Оскар
03.02.2016	УАЙТ Моріс
04.02.1894	САКС Адольф
04.02.1962	ІВАНОВ-РАДКЕВИЧ Микола
04.02.1975	ДЖОРДАН Луїс
04.02.1981	ХАРВІ Алекс
04.02.2000	КЕННЕР Доріс
04.02.2007	КОРМИЛЬЦЕВ Ілля
04.02.2013	БЕРД Доналд
04.02.2013	ПРЕСЛІ Рег
05.02.1968	РОБЕРТС Лаккі
05.02.1970	КРУЧИНІН Валентин
05.02.1989	КОННИКОВ Олександр
05.02.2013	МИРОНЕНКО Валерій
06.02.1998	ФАЛЬКО
06.02.2011	МУР Гарі
07.02.1871	СТЕНВЕЙ Генріх
07.02.1948	МАККЕНЗІ Уільям
07.02.1959	ГІТАР Слім
07.02.1990	КАРЄВА Галина
07.02.2002	ЛЯХОВИЦЬКИЙ Володимир
08.02.1983	СИЛАНТЬЄВ Юрій
08.02.1990	ШЕННОН Дел
08.02.1994	СКОТТ Реймонд
08.02.1998	УІЛСОН Карл
08.02.2002	БРІГНОЛА Нік
08.02.2002	ВИСОЧИНСЬКА Людмила
08.02.2010	САМОХІНА Анна
08.02.2011	БАГЛАНОВА Роза
09.02.1939	ЕВАНС Гершел
09.02.1966	ТАКЕР Софі
09.02.1976	ФЕЙТ Персі
09.02.1981	ХЕЙЛІ Білл
09.02.1993	ВЕЧЕРЧУК Світлана
09.02.1997	КОННОЛЛІ Брайан
09.02.2002	ЖУКОВ Олег
09.02.2005	КИРИЧЕНКО Раїса
10.02.1837	ПУШКІН Олександр
10.02.1966	РОУЗ Біллі
10.02.1992	СЕМЕНОВ Олексій
10.02.2014	ТЕМПЛІ Ширлі
11.02.1967	ХОЛЛ Едмонд
11.02.2008	ЦЕГЛЯР Яків
11.02.2009	БЕННЕТТ Естелл
11.02.2012	ХЬЮСТОН Уїтні

11.02.2013	ХАКСЛІ Ричард	22.02.1976	БАЛЛАРД Флоренс
11.02.2014	ПОТТС Шон	22.02.1987	УОРХОЛ Енді
12.02.1915	ВАЛЬДТЕЙФЕЛЬ Еміль	22.02.2001	ФЕЇ Джон
12.02.1983	БЛЕЙК Юбі	22.02.2013	СИНГАЇВСЬКИЙ Микола
12.02.1995	КРАМЕР Філіп	23.02.1966	КАЙЛ Біллі
12.02.2000	ХОКІНС Скрімінг	23.02.1995	ФРАНКЛІН Мелвін
12.02.2009	ОЛІВЕР	23.02.1997	СТАРКОВ Едуард
12.02.2015	ЕНДРЮ Сем	23.02.1997	УІЛЬЯМС Тоні (барабанщик)
12.02.2017	ДЖЕРРО Ел	23.02.1998	АДАМС Марія
13.02.1941	ФУЛЛЕР Блайнд	23.02.2000	ХАЗА Офра
13.02.1974	ІВИЦЬКИЙ Ростислав	23.02.2002	ЛЕПСЬКИЙ Георгій
13.02.1995	ЛОРДКІПАРІДЗЕ Юлія	23.02.2006	МОРОЗОВ Юрій
13.02.2002	ДЖЕННІНГС Уейлон	23.02.2011	БАРАШКОВ Лев
13.02.2010	ХОКІНС Дейл	24.02.1984	ДАНЬКЕВИЧ Костянтин
14.02.1959	ДОДДС Уорен	24.02.1990	РЕЙ Джонні
14.02.1961	ВАСИЛЬЄВ Матвій	24.02.1994	ШОР Дайна
14.02.1987	КАБАЛЕВСЬКИЙ Дмитро	25.02.1901	ВРАНГЕЛЬ Василь
14.02.1988	ЛОУ Фредерік	25.02.1992	РЕЗНІКОВ Віктор
14.02.1989	КРЕЙН Вінсент	25.02.1993	КОЛДУЕЛЛ Той
14.02.1995	ЕДВАРДС Ричард	25.02.2008	ТРОШИН Володимир
14.02.1999	НОКС Бадді	25.02.2009	КАРР Ян
14.02.2002	ТАКЕР Майкл	25.02.2011	КОРЗИНІН Микола
14.02.2009	БЕЛЛСОН Луї	25.02.2011	КУНС Рік
14.02.2011	ШИРІНГ Джордж	25.02.2012	ЛУЇЗІАНА Ред
14.02.2012	ПРЕВІН Дорі	26.02.1977	ГАРНС Шерман
15.02.1965	КОУЛ Нет	26.02.1977	УАЙТ Бакка
15.02.1968	ЛІТТЛ УОЛТЕР	26.02.1990	ГАНТЕР Корнелл
15.02.1969	РАССЕЛЛ Чарльз	26.02.1996	ВАЙНБЕРГ Мойсей
15.02.1981	БЛУМФІЛД Майкл	26.02.2003	МАРИНОВ Іван
15.02.1984	МЕРМАН Етель	26.02.2008	МАЙЛЗ Бадді
15.02.2000	ГОРЮШКО Георгій	26.02.2008	СМІТ Майк (Dave Clark Five)
15.02.2006	МАРЛІ Анна	26.02.2016	ДОРДА Ніна
15.02.2006	ПЕТРОВ Андрій	27.02.1940	ГУЩИНСЬКИЙ Василь
15.02.2010	ВАН ДАММ Арт	27.02.1978	УОРНЕР Франк
15.02.2013	КОНДАКОВ Олексій	27.02.1997	КРУПНОВ Анатолій
16.02.1996	МІГУЛЯ Володимир	27.02.1998	ТАРАНЕЦЬ Олександр
16.02.1998	ПАНТОФЕЛЬ-НЕЧЕЦЬКА Дебора	27.02.1999	ТЕПСКОТТ Хорес
16.02.2009	ШЕВЧЕНКО Євгенія	27.02.2007	ДЖЕНКІНС Лерой
16.02.2013	ШЕРІДАН Тоні	27.02.2009	СОЛОГУБ Григорій
17.02.1970	МАЛИШКО Андрій	28.02.1968	ФРЕНКІ Лаймон
17.02.1982	МОНК Телоніус	28.02.1982	САБО Габор
17.02.1988	БАШЛАЧОВ Олександр	28.02.1985	БАЙРОН Девід
17.02.2013	КРАУС Шмулік	28.02.2008	РЕБРОВ Іван
17.02.2014	КАЗЕНІН Владислав	29.02.2012	ДЖОНС Девід
17.02.2015	КЕЛЛІ Кенні		
18.02.1913	В'ЯЛЬЦЕВА Анастасія	01.03.1977	ЮРОВСЬКА Ольга
18.02.1981	ДАЛЛАДА Фелікс	01.03.1987	ГРІН Фредді
18.02.1985	ЖАРКОВСЬКИЙ Євген	01.03.1999	ВІТВИНОВСЬКИЙ Володимир
18.02.2000	НАЗАРОВ Євген	01.03.2001	КОЗЛОВ Олександр
19.02.1980	СКОТТ Бон	01.03.2010	ЛУФЕРОВ Віктор
19.02.1984	ХОПКІНС Клод	02.03.1929	КАЗАРОЗА Белла
19.02.1997	АШКЕНАЗІ Давид	02.03.1934	ТАМАРА́ Наталя
19.02.2001	ТРЕНЕ Шарль	02.03.1942	КРИСЧЕН Чарлі
19.02.2007	ГОНТАРСЬКИЙ Василь	02.03.1991	ГЕНСБУР Серж
19.02.2008	ЛЕТОВ Єгор	02.03.1999	ЕКЛЗ Девід
20.02.1960	ВАСИЛЬЧИКОВ Дмитро	02.03.1999	СПРІНГФІЛД Дасті
20.02.1949	ЛЕБЕДЄВ-КУМАЧ Василь	02.03.2003	БАЛЛАРД Хенк
20.02.1971	ЦФАСМАН Олександр	02.03.2008	ХІЛЛ Джефф
20.02.2004	БАРЕЛЛІ Мінуш	03.03.1947	КОЛЕССА Філарет
21.02.1994	БЄЛЯЄВ Євген	03.03.1981	ДАЛЬ Олег
21.02.1996	ГУЛД Мортон	03.03.2007	ДАНИЛОВ Сергій
21.02.2004	ГРЕЙ Лес	03.03.2012	МАРОККО Френк
21.02.2015	ТЕРРІ кларк	03.03.2012	МОНТРОУЗ Ронні

03.03.2017	ФУЛЛЕР Джим	17.03.1978	РЕЙНОЛДС Малвіна
04.03.1977	ПАТТО Майк	17.03.1990	ГРЕШ Рік
04.03.1986	МАНУЕЛЬ Ричард	17.03.1995	БУНЧИКОВ Володимир
04.03.1993	ХОУДС Арт	17.03.2010	ЧИЛТОН Алекс
05.03.1963	КЛАЙН Петсі	17.03.2013	АЙЗИКОВИЧ Марк
05.03.1982	БЕЛУШІ Джон	17.03.2013	ХОЖАЙ Оксана
05.03.2012	ШЕРМАН Роберт	18.03.1978	ЗАСЛАВСЬКИЙ Семен
06.03.1851	АЛЯБ'ЄВ Олександр	18.03.2001	ФІЛЛІПС Джон
06.03.1932	СУЗА Джон	18.03.2003	АЕДОНИЦЬКИЙ Павло
06.03.1951	НОВЕЛЛО Айвор	18.03.2006	ПЕРЕВЕРЗЄВ Леонід
06.03.1983	БЄЛІЙ Віктор	18.03.2011	ХАРРІС Джет
06.03.1993	ДОМІНЧЕН Кліментій	18.03.2017	БЕРРІ Чак
06.03.2007	СОРОКІН Вадим	19.03.1945	ХАРТ Клайд
06.03.2013	ЛІ Елвін	19.03.1976	КОССОФ Пол
07.03.2003	ВИШНЕВСЬКИЙ Дуфуня	19.03.1982	РОАДС Ренді
07.03.2004	ШУГАЛЕЙ Василь	19.03.1993	ГАРВАРЕНЦ Жорж
07.03.2006	ТУРЕ Алі Фарка	19.03.2011	ГУРОВ Лев
07.03.2015	СОЛОФФ Лев	19.03.2015	БРАУН Майкл
08.03.1973	МАККЕРНАН Рон	20.03.1850	РУПІН Іван
08.03.1998	КРІСТІАН Роджер	20.03.1988	ЕВАНС Гіл
08.03.1999	ЯКУШЕНКО Ігор	20.03.1989	БЛЕЙЕР Арчі
08.03.2000	СУРЖИКОВ Іван	20.03.1998	СОВАЖ Катрін
08.03.2003	ФЕЙТ Адам	20.03.2008	СТЕПУТЕНКО Олексій
08.03.2011	ЛІ Сент-Клер	21.03.1991	ФЕНДЕР Лео
08.03.2013	ПАХОМЕНКО Марія	21.03.2002	СІЧКИН Борис
08.03.2016	МАРТІН Джордж	21.03.2015	ІНГМАНН Юрген
09.03.1965	ДЕМЕРОН Тедді	21.03.2015	ТРЕНТ Джекі
09.03.1982	УТЬОСОВ Леонід	22.03.1991	ГАРД Дейв
09.03.2007	ДЕЛПІ Бред	22.03.1994	ХАРТМАН Даніель
09.03.2014	РОЖКОВ Юрій	22.03.1996	МЮРРЕЙ Дон
10.03.1861	ШЕВЧЕНКО Тарас	22.03.2007	АКСЬОНОВ Олександр
10.03.1988	ДЖИБ Ендрю	22.03.2010	ТОЛКУНОВА Валентина
10.03.1997	БЕЙКЕР Лаверн	22.03.2015	АРКАНОВ Аркадій
10.03.2000	ХОХЛІКОВ Юрій	23.03.1967	ДЖОНСОН Піт
10.03.2002	СКОТТ Ширлі	23.03.1982	ГРІР Сонні
10.03.2003	ЛАДИНІНА Марина	23.03.1990	СІРС Ел
10.03.2016	АНДЕРСОН Ернестайн	23.03.2000	ШАРОСВ Іоакім
10.03.2016	ЕМЕРСОН Кіт	24.03.2005	СОЛЕНКОВА Алла
11.03.1978	ФРАНСУА Клод	25.03.1969	КОТТОН Біллі
11.03.1994	КАНДЕЛАКІ Володимир	25.03.1971	КРУПП Арон
11.03.2015	ГРІНСПУН Джиммі	25.03.1992	УІЛСОН Філіп
12.03.1955	ПАРКЕР Чарльз	26.03.1973	КОУАРД Ноэл
12.03.1957	ГРЕТТІНДЖЕР Роберт	26.03.2002	ШЕРМІ Джо
12.03.2002	КІН Джон	26.03.2004	БЕРРІ Джен
12.03.2013	ФАТТАХ Азон	26.03.2011	БАРИКІН Олександр
13.03.2005	СИЛАНТЬЄВ Костянтин	27.03.1968	МОКРОУСОВ Борис
13.03.2010	ФЕРРА Жан	27.03.2005	ЕРДЕНКО Микола
14.03.1982	МОЛЧАНОВ Кирило	27.03.2011	КАПЛАНОВ Ізмаїл
14.03.1994	ШАФЕРАН Ігор	27.03.2014	ТЕМНОВ Віктор
14.03.2008	МУЛ'ЯШ Марія	28.03.1958	ХЕНДІ Уільям
15.03.1959	ЯНГ Лестер	28.03.1973	ВІЛЕНСЬКИЙ Ілля
15.03.1980	МАЛАХОВ Казимир	28.03.1974	КРАДАП Артур
15.03.1994	ГУЗИК Ганна	28.03.1987	ТРАПП Марія
15.03.2015	ПОРКАРО Майк	28.03.2006	МАТВЄЄВ Борис
15.03.2007	ЛИТВИНОВ Олександр	28.03.2007	СКОТТ Тоні
15.03.2014	ЕШТОН Скотт	28.03.2012	АРУТЮНЯН Олександр
16.03.1961	БЛЕХМАН Олександр	28.03.2012	СКРАГГС Ерл
16.03.1971	УОКЕР Ті-Боун	29.03.1998	ЦІСИК Квітка
16.03.1979	ДМИТРІЄВ Володимир	29.03.1995	БАЛТИМОРА
16.03.2005	СПАЙРЗ Джексон	29.03.2001	ЛЬЮЇС Джон
16.03.2014	ЛІ Мітч	29.03.2011	БЕННІ Боб
16.03.2017	КОТТОН Джеймс	30.03.1981	ЕДВАРДС Шерман
17.03.1963	МАЙЛЗ Ліззі	30.03.1981	УІЛСОН Едіт

30.03.2011	ГУРЧЕНКО Людмила	12.04.1939	СТРЕЛЬНИКОВ Микола
30.03.2013	ЗОЛОТУХІН Валерій	12.04.1963	НІКОЛІС Хербі
31.03.1986	АЙЗЛІ О'Келлі	12.04.1975	БЕЙКЕР Жозефіна
31.03.1995	СЕЛЕНА	12.04.1980	СЄВЕРНИЙ Аркадій
31.03.2015	ШАРОН Ральф	12.04.1989	МІЛЛІЗ Герберт
01.04.1917	ДЖОПЛІН Скотт	12.04.1993	ЧУМИЧКІН Ігор
01.04.1984	ГЕЙ Марвін	12.04.2006	ПОЙНТЕР Джун
01.04.1992	КУПРЯВІЧЮС Вікторас	12.04.2017	ГЕЙЛС Джек
01.04.2004	АТКІНСОН Пол	13.04.1988	БРОНЕВИЦЬКИЙ Олександр
01.04.2017	БРУКС Лонні	13.04.2003	ІГЕР Аллен
02.04.1987	РІЧ Бадді	13.04.2005	ДЖОНСОН Джонні
02.04.1997	МЕЙТУС Юлій	14.04.1843	ЛАННЕР Йозеф
02.04.1999	ЧУЄВ Фелікс	14.04.1983	ФАРНДОМ Піт
02.04.2003	СТАРР Едвін	14.04.1992	ПРАЙС Семмі
02.04.2009	БЕНЦІАНОВ Бен	14.04.1995	КОРАЛЛІ Володимир
03.04.1946	ДАШКОВСЬКИЙ Микола	14.04.2015	СЛЕДЖ Персі
03.04.1950	ВАЙЛЬ Курт	15.04.1910	БЛЮТНЕР Юліус
03.04.1968	МОШКОВ Борис	15.04.1911	ЖЮДІК Анна
03.04.1968	ЦЕРЕТЕЛІ Тамара	15.04.1984	МАЧИТО
03.04.1972	ГРОФЕ Ферде	15.04.1992	ШАНГІН-БЕРЕЗОВСЬКИЙ Ген
03.04.1990	ВОАН Сара	15.04.2008	ДЕВІДСОН Брайан
03.04.2007	ТКАЧ Михайло	15.04.2017	ХОЛДСУОРТ Аллан
03.04.2012	БОБКОВ В'ячеслав	16.04.1954	ПОКРАСС Данило
03.04.2016	ХЕНДЕРСОН Білл	16.04.1982	АЛЕКСАНДРОВ Анатолій
04.04.1916	НЄВСЬКИЙ Петро	17.04.1953	ХЕНКІН Володимир
04.04.1941	СЄВЕРСЬКИЙ Микола	17.04.1960	КОКРАН Еді
04.04.1975	ПОЛЄВА-МАНСФЕЛЬД Нонна	17.04.1967	АЛЛЕН Генрі
04.04.1978	ЯНЕТ Микола	17.04.1975	ЯУНЗЕМ Ірма Петрівна
04.04.1990	ФРАДКІН Марк	17.04.1983	ПАППАЛАРДІ Фелікс
04.04.1994	БАБАКОВ Павло	17.04.1998	МАККАРТНІ Лінда
04.04.2002	ПЕТРОВ Микола	17.04.2008	ТАНІЧ Михайло
04.04.2002	СИМАНОВСЬКА Марина	17.04.2012	МІТРОПАНОС Дімітрас
04.04.2004	БОГОСЛОВСЬКИЙ Микита	18.04.1996	ЕДВАРДС Бернард
04.04.2014	БОГДАСАРОВА Світлана	18.04.2012	КЛАРК Дік
05.04.1961	КРЮКОВ Микола	19.04.1948	РОСТОВЦЕВ Михайло
05.04.1981	ХАЙТ Боб	19.04.2005	ПЕДЕРСЕН Нільс
05.04.1983	РЕПП Денні	19.04.2008	ФЕРАПОНТОВ Володимир
05.04.1994	КОБЕЙН Курт	19.04.2009	КУЛЕШОВ Анатолій
05.04.2002	СТЕЙЛІ Лейн	19.04.2012	ХЕЛІМ Левон
05.04.2006	ПІТНІ Джин	19.04.2012	ХЕМ Грег
05.04.2007	ЛАПЕЙКО Євген	19.04.2015	МОНІН Вадим
06.04.1918	МАМОНТОВ Сава	19.04.2016	УСАНОВ Павло
06.04.1998	УІНЕТТ Таммі	20.04.1991	МАРРІОТТ Стів
06.04.2008	ОКУНЬ Віль	20.04.2002	ЛЕМАРК Франсіс
06.04.2016	ХАГГАРД Мерл	20.04.2007	ХІЛЛ Ендрю
07.04.1987	САЛЛІВАН Максін	20.04.2013	ДУРБІН Діна
08.04.1976	ОКС Філ	21.04.1981	СОТЕР Едді
08.04.1993	АНДЕРСОН Маріан	21.04.2003	СІМОНЕ Ніна
08.04.1997	НІРО Лора	21.04.2004	ГОЛЯКОВ Яков
08.04.2003	СУЛАК Ніколає	21.04.2005	МАКСИМОВ Віктор
08.04.2010	СХОЛТЕН Тедді	21.04.2016	МЕК Лонні
08.04.2013	ФУНІЧЕЛЛО Аннетт	22.04.1987	ЕШБІ Ірвінг
10.04.1938	ОЛІВЕР Кінг	22.04.2013	ХЕЙВЕНС Річі
10.04.1947	ПАВЛОВСЬКА Валентина	22.04.2016	ГРІНБЕРГС Ояр
10.04.1962	САТКЛІФ Стью	23.04.1975	ХЕМ Пітер
10.04.1979	РОТА Ніно	23.04.1984	ГАРЛАНД Уільям
10.04.2003	ЛІТТЛ Іва	23.04.1986	АРЛЕН Гарольд
11.04.1931	ВАВІЧ Михайло	23.04.1986	ГУЛЯЄВ Юрій
11.04.1969	НЕЧАЄВ Володимир	23.04.1991	ТАНДЕРС Джонні
11.04.1986	ДАВИДОВИЧ Людмила	23.04.1999	ЛІСТОН Мелба
11.04.1988	ПРАТЕР Девід	23.04.2000	КОСОРУНІН Олександр
11.04.1998	ХОЧИНСЬКИЙ Олександр	24.04.1970	СПЕНН Отіс
		24.04.1979	ІВАСЮК Володимир

24.04.1998	ПАУЕЛЛ Мел
24.04.2001	ГРИГОР'ЄВ Станіслав
24.04.2001	ХІББЛЕР Ел
25.04.1986	СТЕРКІН Сергій
25.04.1988	ФРАНКЛІН Каролін
25.04.1990	ГОРДОН Декстер
25.04.1995	РОДЖЕРС Джинджер
25.04.2002	ЛОПЕС Ліза
25.04.2007	ШКЕТТ Боббі
25.04.2013	ГЕРАСИМОВ Анатолій
25.04.2014	ГОРОБЕЦЬ Руслан
26.04.1980	КОРТНІДЖ Сіселі
26.04.1984	БЕЙСІ Каунт
26.04.1989	БОЛЛ Люсіль
26.04.1991	ГОФФ Інна
26.04.1997	ОБОДЗИНСЬКИЙ Валерій
26.04.2013	ДЖОНС Джордж
27.04.1960	КОЗИЦЬКИЙ Пилип
27.04.2014	ШАМАРДІН Анатолій
28.04.1980	КОЛДУЕЛЛ Томмі
28.04.2004	ШЕРФЕЗІ Івіца
28.04.2015	ШУКЕНОВ Батирхан
29.04.1948	АЛИМОВ Сергій
29.04.1961	МОУЛ Ірвінг
29.04.1967	ЛЕНУАР Дж.
29.04.2005	ПЕШ Джим
29.04.2010	АЛЕКСАНДРОВ Ілля
30.04.1978	ПОТЬОМКІН Борис
30.04.1983	УОТЕРС Мадді
30.04.1993	РОНСОН Мік
30.04.1999	СУІТ Даррел
30.04.2007	ЛЕМАРШАЛЬ Грегорі
30.04.2007	ТЕЙЛОР Зола
30.04.2015	ГУННАРСОН Рутгер
30.04.2015	КІНГ Бен
01.05.1934	ДАВИДЕНКО Олександр
01.05.1940	УТСЕЛ Артур
01.05.1986	ЗУБЦОВ Євген
01.05.1994	МУШКАМБАРЯН Роберт
02.05.2003	МИХАЙЛЮК Василь
02.05.2013	ХАННЕМАН Джефф
02.05.2014	КЛІВЗ Джессіка
02.05.2016	КУЗНЕЦОВ Юрій
03.05.1972	КАРА-ДМИТРИЄВ Дмитро
03.05.1972	ХАРВІ Леслі
03.05.1981	САНДЛЕР Оскар
03.05.1987	ДАЛІДА
03.05.1996	МОНТАНА Петсі
03.05.2001	ХІГГІНС Біллі
04.05.1925	ЕМСЬКА Марія
04.05.1987	БАТТЕРФІЛД Пол
04.05.2001	КОРЕПАНОВ-КАМСЬКИЙ Геннадій
04.05.2012	ЯУК Адам
05.05.1982	ТЪЯДЕР Кол
05.05.1992	ПАСКАЛЬ Жан-Клод
05.05.2008	ДНЄПРОВ Анатолій
06.05.1960	АБРАХАМ Пал
06.05.1967	КАРВЕР Уеймен
06.05.1972	ДРАГУНСЬКИЙ Віктор
06.05.1992	ДІТРИХ Марлен
05.05.1992	ОЛСТОН Барбара
06.05.2003	БІЛАШ Олександр

06.05.2011	ЗАДЕРІЙ Святослав
06.05.2015	БРАУН Еррол
07.05.1913	ШЕВЛЯКОВ Михайло
07.05.1995	МАККІНЛІ Рей
07.05.1998	РЕББІТТ Едді
07.05.2011	УОКЕР Джон
07.05.2012	БОЄВА Тетяна
08.05.1967	ЕНДРЮС Лаверн
08.05.1971	ВОЛЬМАН Борис
08.05.1974	БОНД Грехам
08.05.1980	ГОМОЛЯКА Вадим
08.05.2006	ДЕМЕШКО Олександр
08.05.2008	АРНОЛД Едді
08.05.2014	ФЛЯРКОВСЬКИЙ Олександр
09.05.1979	ДЖЕФФЕРСОН Едді
09.05.1991	ДЯГИЛЕВА Яна
09.05.1995	РОЙАЛ Маршалл
09.05.1996	БРОХЕС Михайло
09.05.1998	ФЕЙ Еліс
09.05.2010	ХОРН Ліна
09.05.2017	МАЙЛЗ Роберт
10.05.1992	СІМЗ Сільвія
10.05.2005	УЕЙН Девід
10.05.2009	СКОТТ Клайв
11.05.1970	ХОДЖЕС Джонні
11.05.1971	КУГУШЕВ Георгій
11.05.1981	МАРЛІ Боб
11.05.1989	ШОУ Вуді
11.05.1997	КАГАН Симон
11.05.2003	РЕДДІНГ Ноел
12.05.1930	САБІНІН Володимир
12.05.1989	УІЛСОН Рон
12.05.1991	СОКОЛЬСЬКИЙ Костянтин
12.05.1995	МАМОНОВ Віктор
12.05.2001	КОМО Перрі
13.05.1966	АРЕНС Ельга
13.05.1975	УІЛІС Боб
13.05.1982	КАРАЄВ Кара
13.05.1988	БЕЙКЕР Чет
13.05.2012	ДАНН Доналд
14.05.1959	БЕШЕ Сідней
14.05.1973	СНОУДЕН Елмер
14.05.1976	РЕЛФ Кейт
14.05.1977	ФЕОНА Олексій О.
14.05.1998	СІНАТРА Френк
14.05.2015	КІНГ Бі Бі
15.05.1974	ГОНЗАЛВЕС Пол
15.05.1992	ЛІ Барбара
15.05.1998	ПАРАМОНОВ Сергій
15.05.2002	ОКУНЄВСЬКА Тетяна
15.05.2004	УОРВІК Клінт
16.05.1953	РЕЙНХАРДТ Джанго
16.05.1990	ДЕВІС-молодший Семмі
16.05.2010	ДЖОНС Хенк
16.05.2010	ДІО Ронні
16.05.2012	ДІЛЛАРД Дуг
17.05.1975	ГАВРИЛОВ Володимир
17.05.1992	УЕЛК Лоренс
17.05.1996	УОТСОН Джонні
17.05.2004	ГРАПС Гуннар
17.05.2012	САММЕР Донна
18.05.1972	ЧИСТЯКОВ Віктор
18.05.1975	АНДЕРСОН Лерой

18.05.2012	ФІШЕР-ДІСКАУ Дітріх	03.06.1899	ШТРАУС Йоганн (син)
19.05.1969	ХОУКІНС Коулмен	03.06.2009	ТЕЙЛОР Коко
19.05.1978	ХІЛЛІ Тедді	03.06.2011	ГОЛД Ендрю
19.05.1986	ЛАЙОНС Джиммі	04.06.1990	БЕЙТОРС Стів
19.05.2006	ГЕРРІТІ Фредді	04.06.1994	ЛЕКЕНБІ Дерек
19.05.2008	КАЗАКОВА Римма	04.06.1997	СМІТ Джонні
20.05.1968	ФЕРНАНДЕС Маноло	04.06.2012	РІД Херб
20.05.2012	ДЖИБ Робін	04.06.2012	ХІЛБ Едуард
20.05.2013	МАНЗАРЕК Рей	05.06.1936	МОНАХОВ Микола
21.05.1895	ЗУППЕ Франц	05.06.1993	ТВІТТІ Конвей
21.05.1957	ВЕРТИНСЬКИЙ Олександр	05.06.1999	ТОРМЕ Мел
21.05.1975	КОТОВ Володимир	06.06.1987	КЛЕБАНОВ Дмитро
22.05.2006	РЕЗАНОВ Микола	06.06.1991	ГЕТЦ Стен
23.05.2013	МУСТАКІ Жорж	06.06.2006	ПРЕСТОН Біллі
24.05.1963	ДЖЕЙМС Елмор	06.06.2014	ВАРУМ Юрій
24.05.1974	ЕЛЛІНГТОН Дюк	07.06.1965	ХОЛЛІДЕЙ Джуді
24.05.1991	КЛАРК Джин	07.06.1971	ПОЛЛАК Бен
24.05.1991	ПУЗИРЬОВ Юрій	07.06.1976	ХАКЕТТ Боббі
25.05.1994	ГЕЙЛ Ерік	07.06.2010	АЙЗЛІ Марвін
25.05.1999	РИЖОВ Кім	08.06.1973	ХЕЙЗ Едвард
25.05.2005	ТРОЯНО Домінік	08.06.1980	БУШ Ернст
25.05.2006	ДЕККЕР Дезмонд	08.06.1993	ВІННИЦЬКИЙ Омелян
25.05.2014	ДЖЕФФРІС Херб	08.06.2006	КОЛЕССА Микола
26.05.1905	МОРОЗОВ Сава	09.06.1968	МІЛЮТІН Юрій
26.05.1933	РОДЖЕРС Джиммі	09.06.1989	БЕЙБУТОВ Рашид
26.05.1968	ДЖОН Літл	09.06.1993	АЛЕКСАНДЕР Артур
26.05.1990	МАКГРЕГОР Кріс	09.06.2015	ЛАСТ Джеймс
26.05.2012	ОРУМЕТС Велло	10.06.1963	РАДОШАНСЬКИЙ Микола
27.05.1963	САВЧЕНКО Антоніна	10.06.1982	ХАРРІС Едді
27.05.2011	СКОТТ-ХЕРОН Гіл	10.06.1998	ХЕНДЕРСОН Джиммі (тр-н)
27.05.2017	ОЛЛМЕН Грегг	10.06.2004	КЕЛЛІНГ Грем
28.05.1911	ПАНІНА Варвара	10.06.2004	ЛОПАТО Людмила
28.05.1981	УІЛЬЯМС Мері	10.06.2004	ЧАРЛЬЗ Рей
28.05.1982	ЧИРКОВ Борис	10.06.2011	ЯКУШЕВ Юрій
28.05.1988	ОЛІВЕР Сай	11.06.1990	АНЧАРОВ Михайло
28.05.2000	БІЛОЗІР Ігор	11.06.2015	КОУЛМЕН Орнетт
28.05.2001	ЕШТОН Тоні	12.06.1957	ДОРСІ Джиммі
29.05.1951	БРАЙС Фанні	12.06.1973	ЕМБРОУЗ Берт
29.05.1989	ЧИПОЛЛІНА Джон	12.06.1984	ДАВИДОВ Олександр
29.05.2012	МІНКОВ Марко	12.06.1989	МОНТЕ Луї
29.05.2012	УОТСОН Док	12.06.1995	НІКІТСЬКИЙ Микола
29.05.2013	ВРЖЕСИНСЬКИЙ Валентин	12.06.1997	ОКУДЖАВА Булат
30.05.1956	СНОУ Валайда	12.06.2001	ГАРДНЕР Карл
30.05.1977	ДЕЗМОНД Пол	12.06.2014	СКОТТ Джиммі
30.05.1991	БАГЛАЄНКО Валентин	13.06.1967	ТИТОВ Олександр
30.05.1993	САН РА	13.06.1972	МАКФАТТЕР Клайд
30.05.2008	ДІЄВ Борис	13.06.1986	ГУДМЕН Бенні
30.05.2009	МАТУШКА Вальдемар	13.06.1993	КЕМПБЕЛЛ Джон
31.05.1996	ЛІРІ Тімоті	13.06.2013	МОСТ Сем
31.05.2002	ШАРВАРКО Борис	14.06.1952	КІРБІ Джон
31.05.2009	ВЕРТОГРАДОВ Андрій	14.06.1983	СУРКОВ Олексій
		14.06.1986	ЛЕРНЕР Алан
01.06.1948	УІЛЬЯМСОН Джон	14.06.1989	ФРЕЙТАС Піт
01.06.1982	ПЕППЕР Арт	14.06.1994	МАНЧІНІ Генрі
01.06.1991	РАФФІН Девід	14.06.1995	ГАЛЛАХЕР Рорі
01.06.2010	ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ Андрій	14.06.2003	НЕППЕР Джиммі
01.06.2015	ПОКРОВСЬКИЙ Кирило	14.06.2009	КОРОТАЄВ Віталій
01.06.2015	РІТЧІ Джейн	14.06.2016	МАККАЛОУ Генрі
02.06.1990	ХАРРІСОН Рекс	15.06.1915	РОМАНОВ Костянтин
02.06.1997	БЕЛЛОУСОВ Євген	15.06.1968	МОНТГОМЕРІ Уес
02.06.2006	ВЕЛНІК Вінс	15.06.1996	ФІЦДЖЕРАЛЬД Елла
02.06.2008	ДІДДЛІ Бо	15.06.2015	ФРІСКЕ Жанна
02.06.2016	БРОККЕН Коррі	16.06.1964	КЛЕМЕНТ Лідія

16.06.1970	ДЖОНСОН Лонні	29.06.1975	БАКЛІ Тім
16.06.1982	ХОНІМЕН-СКОТТ Джеймс	29.06.1979	ДЖОРДЖ Лоелл
16.06.2009	МАРІАНО Чарлі	29.06.1984	НОСОВ Костянтин
16.06.2010	ДІКСОН Білл	29.06.1996	ПОКРОВСЬКИЙ Дмитро
17.06.1955	ДЖОНСОН Джеймс Прайс (ф-но)	29.06.2002	КЛУНІ Розмарі
17.06.1984	ШУЛЬЖЕНКО Клавдія	29.06.2005	СЛАВОРОСОВ Аркадій
17.06.1986	РІД Дін	29.06.2017	ЯКОВЛЄВ Олег
17.06.1986	СМІТ Кейт	30.06.1991	ХАНУМ Тамара
17.06.1994	АЛЕКСАНДРОВ Борис	30.06.1995	ЯРЕМЧУК Назарій
17.06.2004	ПАРИС Джеккі	30.06.2001	АТКІНС Чет
18.06.1971	ХОЛМАН Ліббі	30.06.2001	ХЕНДЕРСОН Джо
18.06.2007	МЕДРЕСС Хенк	30.06.2002	ГАДЖИКАСИМОВ Онегін
18.06.2014	СІЛЬВЕР Хорас	30.06.2005	ГОЛЬДІН Ігор
19.06.1985	КРИСТАЛІНСЬКА Майя	30.06.2007	ДОЛГОВ Віталій
19.06.1990	МАРТІНЕС Антоніо	30.06.2009	БЕСПРОЗВАННИЙ Павло
19.06.2013	УІТМЕН Слім		
20.06.1976	ДОРОНІН Віталій	01.07.1981	МОРИВ Раштон
20.06.1987	ХАРИТОНОВ Леонід Вол.	01.07.2000	КОДА Каб
20.06.2009	КАТАЄВ Ілля	01.07.2002	КРУГ Михайло
21.06.1892	РОДОН Віктор	01.07.2005	ВАНДРОСС Лютер
21.06.1980	КЕМПФЕРТ Берт	01.07.2009	ДОРОХІН Віктор
21.06.1990	КРИСТІ Джун	01.07.2009	ЗИКІНА Людмила
21.06.1992	БЕСЕДІН Віктор	02.07.1973	ГРЕЙБЛ Бетті
21.06.2001	ХУКЕР Джон Лі	02.07.1994	УІЛЬЯМС Меріон
21.06.2015	ШУЛЛЕР Гюнтер	02.07.1998	ТОМПСОН Кей
22.06.1969	ГАРЛЕНД Джуді	02.07.2002	БРАУН Рей
22.06.1975	СТРОК Оскар	02.07.2015	ЛЕВИЦЬКИЙ Владислав
22.06.1987	АСТЕР Фред	03.07.1969	ДЖОНС Брайан
22.06.1995	ДЕРБЕНЬОВ Леонід	03.07.1971	МОРРІСОН Джим
22.06.1999	КАНЕР Валерій	03.07.1999	СЕНДМЕН Марк
22.06.2004	КУКЛІН Лев	04.07.1955	СКОМОРОВСЬКИЙ Яків
22.06.2015	ХОРНЕР Джеймс	04.07.1992	НЬЮМЕН Джо
23.06.2010	КУЕЙФ Пітер	04.07.1992	П'ЯЦЦОЛЛА Астор
24.06.1935	ГАРДЕЛЬ Карлос	04.07.1997	ЛЕЙН Ронні
24.06.1963	ДИХОВИЧНИЙ Володимир	04.07.2000	КЛІНСЬКИХ Юрій
24.06.2016	УОРРЕЛЛІ Бернард	04.07.2003	КЛАВО Андре
23.06.2000	РИЧАРДСОН Джером	04.07.2003	УАЙТ Баррі
23.06.2013	БЛЕНД Боббі	04.07.2007	ПІНКНІ Біллі
23.06.2016	СТЕНЛІ Ральф	05.07.1997	ТЕОДОРОВИЧ Петре
25.06.1976	МЕРСЕР Джонні	05.07.2001	ЕРНІ Кей-Доу
25.06.2008	ЗАГОТ Анатолій	06.07.1971	АРМСТРОНГ Луїс
25.06.2009	ДЖЕКСОН Майкл	06.07.1979	МАККОЙ Вен
26.06.1956	БРАУН Кліффорд	06.07.2005	ДЕЛЛІ Деніс
26.06.1991	ШЕВЕЛЄВА Галина	06.07.2006	ДІДУРОВ Олексій
27.06.1975	ШТОЛЬЦ Роберт	07.07.1949	ДЖОНСОН Уільям
27.06.1980	БІГАРД Барні	07.07.1956	КРЕМЕР Іза
27.06.1999	О'ХАРА Брайан	07.07.1989	ТЕРПІЛОВСЬКИЙ Генріх
27.06.2002	ЕНТУІСТЛІ Джон	07.07.2006	БАРРЕТТ Сід
27.06.2008	ЛЕФЕВР Раймон	07.07.2011	КУКІН Юрій
27.06.2009	КОВАЛЕВСЬКИЙ Олександр	08.07.1946	АЛЕКСАНДРОВ Олександр
27.06.2009	СТОМРМ Гейл	08.07.1971	ШЕЙВЕРС Чарлі
27.06.2014	УОМАК Боббі	08.07.1981	ТУМАНОВ Йосип
27.06.2015	СКВАЙР Кріс	08.07.1989	МАЙБОРОДА Платон
28.06.1944	ДАВИДОВ Ол-др Михайлович	08.07.2006	ЕЛЛІСОН Джун
28.06.1965	НІКОЛС Ернест	09.07.1982	МАНОН Уінгі
28.06.1981	КРОЙДЕР Петер	09.07.1991	КВЯТКОВСЬКА Фаїна
28.06.1982	МІЛЛІЗ Гаррі	09.07.1996	КУРЬОХІН Сергій
28.06.2003	МАЙОРОВ Роман	09.07.1999	КОНДРАШКІН Олександр
28.06.2004	МІНАСЯН Георгій	10.07.1941	МОРТОН Джеллі
28.06.2011	МАЖУКОВ Олексій	10.07.2009	СМЕЯН Павло
28.06.2013	ВРАЙТ Сільві	11.07.1937	ГЕРШВІН Джордж
28.06.2016	МУР Скотті	11.07.1990	БЕНЦАЛЬ-КАРП'ЯК Олена
29.06.1964	ДОЛФІ Ерік	11.07.2002	ПЛЯВІН Артур

11.07.2011	ГРІЛ Роб
12.07.1949	МОРФЕССІ Юрій
12.07.1983	ВУД Кріс
12.07.2003	КАРТЕР Беннет
12.07.2011	КАРР Девід
12.07.2017	МІАНСАРОВА Тамара
13.07.1956	ЗАХАРОВ Володимир
13.07.2004	ЗІХ Карел
14.07.1973	УАЙТ Кларенс
14.07.1975	СІНГЛТОН Затті
14.07.1980	ОУЕН Малькольм
16.07.1882	ВІЛЬБОА Костянтин
16.07.1954	ЛЕЩЕНКО Петро
16.07.1981	ЧАПІН Харрі
16.07.1990	МАТУСОВСЬКИЙ Михайло
16.07.1990	ПАРЧИН Борис
16.07.1990	СЕМЕНЯКО Юрій
16.07.1992	ПЕТРУСЬ Василь
16.07.2008	СТАФФОРД Джо
16.07.2012	ЛОРД Джон
16.07.2012	УЕЛЛІС Кітті
16.07.2014	СУВОРОВА Маргарита
16.07.2014	УІНТЕР Джонні
17.07.1959	ХОЛІДЕЙ Біллі
17.07.1967	КОЛТРЕЙН Джон
17.07.1984	КАЦ Сигізмунд
17.07.1996	ЧЕНДЛЕР Чес
18.07.1977	НАБАТОВ Ілля
18.07.1988	НІКО
18.07.2006	ДЬЯЧКОВ Сергій
19.07.2002	ЛОМАКС Алан
19.07.2008	ТИТОВ Анатолій
19.07.2011	ХАЧАТУРЯН Карен
20.07.1973	ІСАКОВСЬКИЙ Михайло
20.07.1994	КОРЖУКОВ Сергій
20.07.2013	ГУРЬЯНОВ Георгій
21.07.2002	ДАДЖОН Гас
21.07.2005	БОЛДРІ Джон
22.07.1944	ОЛЕСЬ Олександр
22.07.1998	ТЕРЛЕЦЬКИЙ Володимир
22.07.2004	ДЖЕКЕТ Жан-Баптист
22.07.2004	ДІСТЕЛЬ Саша
22.07.2005	БЕРКОВСЬКИЙ Віктор
22.07.2005	РЕКОРД Юджин
23.07.1980	ГОДШО Кіт
23.07.2002	АЛЕКСАНДРОВИЧ Михайло
23.07.2011	УАЙНХАУЗ Емі
24.07.2012	ВІДАШ Лідія
25.07.1955	ДУНАЄВСЬКИЙ Ісаак
25.07.1980	ВИСОЦЬКИЙ Володимир
25.07.1984	ТОРНТОН Уіллі
25.07.1995	РІЧ Чарлі
25.07.1996	ТАРІВЕРДІЄВ Мікаел
25.07.1999	ЩУКІН Микола
25.07.2003	БРАУН Ерік
25.07.2008	ГРІФФІН Джонні
25.07.2008	МІХАЛЬОВ Ігор
26.07.1950	ДЕЙРО Гуїдо
26.07.1990	МІДЛЕНД Брент
26.07.1992	УЕЛЛІС Мері
26.07.1993	ЛЕВІТІН Юрій
26.07.1995	АЛМЕЙДА Лоріндо
26.07.1990	ПАЩЕНКО Анатолій

26.07.2011	ФОСТЕР Френк
27.07.1841	ЛЕРМОНТОВ Михайло
27.07.1970	ЛУЧКІН Леонід
27.07.1873	ТЮТЧЕВ Федір
27.07.1995	РОЖА Міклош
27.07.2003	ХОУП Боб
27.07.2012	МАРТІН Тоні (США)
28.07.1969	ЛЕССЕР Френк
28.07.1994	КОЛМАНОВСЬКИЙ Едуард
28.07.2000	СМІТ Джером
28.07.2014	СЛЪОТА Іван
29.07.1974	ЕЛЛІОТ Касс
29.07.1996	РУСЛАНОВ Вадим
29.07.2000	ПОЛБЕНЦЕВА Марина
29.07.2015	КЛАДНИЦЬКИЙ Владислав
30.07.1942	БЛЕНТОН Джиммі
30.07.1974	КНІППЕР Лев
30.07.1994	КЛЯЧКІН Євген
30.07.2003	ФІЛЛІПС Сем (продюсер)
30.07.2006	ГАЛЛА-РІНІ Ентоні
30.07.2010	МОЗГОВИЙ Микола
30.07.2015	АНДЕРСОН Лінн
31.07.1964	РІВЗ Джим
31.07.1970	БУКЕР Ервін
31.07.1994	ШЕЛТОН Анне
31.07.2005	БРЕЙД Лес
31.07.2017	ПАНЮШКІН Юрій
01.08.1966	ПАУЕЛЛ Ерл
01.08.1996	БОККАРА Фріда
02.08.1992	БЕРЖЕ Мішель
02.08.2001	ТАУНСОН Рон
02.08.2002	КРЕЛ Рой
02.08.2003	БАРАНОВ Андрій
02.08.2007	КАНДАЛОВА Лариса
02.08.2008	КУЗНЕЦОВ Борис
02.08.2010	ДЖЕЙН Мітч
02.08.2011	КУТУЗОВ Микола
02.08.2014	ВОРОНЕЦЬ Ольга
02.08.2014	ХАЙТАУЕР Розетта
02.08.2015	БЛЕК Сілла
03.08.1998	ШНІТКЕ Альфред
03.08.1999	ВІННЕГАР Лерой
03.08.2006	ЛІ Артур
03.08.2008	ГУРЕЄВ Юрій
03.08.2010	ХЕББ Боббі
04.08.1941	САВОЯРОВ Михайло
04.08.1999	АГАШИНА Маргарита
04.08.2005	МІЛТОН Літл
04.08.2006	ЛОКК Джон
05.08.1955	МІРАНДА Кармен
05.08.1962	МОНРО Мерилін
05.08.1970	ХАРДВІК Отто
05.08.1992	ПОРКАРО Джефф
05.08.2013	ДЮК Джордж
06.08.1931	БАЙДЕРБЕК Бікс
06.08.1973	МЕМФІС Мінні
06.08.1986	КУССУЛЬ Олександр
06.08.1990	ЧИЧКОВ Юрій
06.08.1994	МОДУНЬО Доменіко
06.08.1995	АВЕРКІН Олександр
06.08.2001	АДЛЕР Ларрі
06.08.2005	НІКУЛІН Валентин

06.08.2012	ХЕМЛІШ Марвін	20.08.1949	НЕЛСОН Луїс
07.08.1921	БЛОК Олександр	20.08.1980	ДАССЕН Джо
07.08.1969	КОСМА Жозеф	20.08.1986	ДЖОНС Тед
07.08.1978	КЕЛВЕРТ Едді	20.08.1988	ТОМАС Аллен
07.08.1981	ДУНАСВСЬКИЙ Зіновій	20.08.1998	ПАНОВ Андрій
07.08.1984	ФІЛЛПС Естер	21.08.1956	ЛЬІНСЬКИЙ Олександр
07.08.2005	ЄВДОКИМОВ Михайло	21.08.1986	ВІЛІНСЬКА Ірина
08.08.1940	ДОДС Джонні	21.08.1995	СНЄЖИНА Тетяна
08.08.1975	ЕДДЕРЛІ Кеннонболл	21.08.1999	Д'РКІН Веня
08.08.1988	СЕМАКОВ Леонід	21.08.2005	МУГ Роберт
08.08.2006	ДЖОРДАН Ірвін	22.08.1958	ЄЛІН Олександр
08.08.2007	ПЕТРОВ Аркадій	22.08.1983	ЛАСКІН Борис
09.08.1975	ШОСТАКОВИЧ Дмитро	23.08.1943	ПРУСЛІН Наум
09.08.1995	ГАРСІЯ Джеррі	23.08.1959	ГРОСС Григорій
09.08.2003	СТЮАРД Хербі	23.08.1963	ГРЕЙ Глен
10.08.1965	СЛЕК Фредді	23.08.2000	ЗАЙЦЕВ Микита
10.08.1970	ЕРДМАН Микола	24.08.1978	ПРИМА Луї
10.08.1971	ФОССЕН Альберт	24.08.1983	ФІЛІПЕНКО Аркадій
10.08.2007	УІЛСОН Тоні (продюсер)	24.08.1997	МОНТОЛІУ Вінсент
10.08.2015	АРСЕНЯН Ара	25.08.1979	КЕНТОН Стен
11.08.1962	КРОСБІ Ізраел	25.08.1982	ЄЛІССЄВ Василь
11.08.1976	МАТВЄЄВА Віра	25.08.1989	ФРЕНКЕЛЬ Ян
11.08.1995	ХАРПІС Філ (співак)	25.08.1994	ДЖОНС Крідл
11.08.1998	УОТЕРС Бенні	25.08.2000	КРЮЧКОВ Андрій
11.08.2016	ЧУЄВ Михайло	25.08.2001	ААЛІЯ
12.08.1965	ЧЕРВІНСЬКИЙ Михайло	25.08.2006	САБАДАШ Степан
12.08.1997	ЕЛЛІСОН Лютер	26.08.1982	ГЕРМАН Анна
13.08.1971	КЕРТІС Узлі	26.08.2004	БРЕНІГАН Лора
13.08.1982	ТЕКС Джо	27.08.1967	ЕПШТЕЙН Брайан
13.08.2009	ПОЛ Лес	27.08.1970	НОСОВ Георгій
14.08.1970	МУРАДЕЛІ Вано	27.08.1971	АРМСТРОНГ Лілліан
14.08.1978	ВЕНУТІ Джо	27.08.1990	ВОН Стіві
14.08.1978	СІЛБВЕСТЕР Віктор	27.08.1991	НАУМЕНКО Михайло
14.08.1981	ХАРИТОНОВ Володимир	27.08.1991	ШТАУФФЕР Тедді
14.08.1988	БЬЮКЕНЕН Рой	27.08.2000	СМОЛЬНИЙ Едуард
14.08.1992	УІЛЬЯМС Тоні (співак)	27.08.2010	МОНІН Олександр
14.08.1995	ГРІНБЛАТ Ромуальд	28.08.2003	САУЛЬСЬКИЙ Юрій
14.08.2005	УХНАЛЬОВ Олег	28.08.2014	КОРНІК Глен
14.08.2007	ХРЕННІКОВ Тихон	28.08.2014	МАКАРЕВИЧ Олексій
14.08.2013	ЛАНЬЄР Аллен	29.08.1928	ЕВАНС Пол
15.08.1958	БРУНЗІ Біг	29.08.1976	РІД Джиммі
15.08.1987	НЕЧАСВ Веніамін	30.08.1985	ДЖОНС Джозеф
15.08.1990	ЦОЙ Віктор	30.08.1993	ЛИСЯНСЬКИЙ Марко
15.08.2002	РАХЛІН Ілля	30.08.1995	МОРРІСОН Стерлінг
15.08.2016	ХАТЧЕРСОН Боббі	30.08.2009	ПОКРОВСЬКИЙ Олексій
16.08.1938	ДЖОНСОН Роберт	30.08.2011	БАЯНОВА Алла
16.08.1969	БЕРНЕС Марко	31.08.1941	ЦВЄТАЄВА Марина
16.08.1977	ПРЕСЛІ Елвіс	31.08.2002	ХЕМПТОН Лайонел
16.08.1987	МИРОНОВ Андрій	31.08.2017	РЮМІНА Людмила
17.08.1898	ЦЕЛЛЕР Карл		
17.08.1973	УІЛЬЯМС Пол	01.09.1972	БАЙЕС Дон
17.08.1982	ШАМО Ігор	01.09.1977	ВАСИЛЬЄВ Геннадій
17.08.1990	БЕЙЛІ Перл	01.09.1977	УОТЕРС Етель
17.08.1995	ДЕВІС Уайлд	01.09.1997	БРУНОВ Борис
17.08.2001	ГОРОВЕЦЬ Еміль	01.09.2001	ВАЙНШТЕЙН Йосип
17.08.2001	ФІЛЛПС Фліп	01.09.2005	БЕРНСАЙД Роберт
18.08.1929	ЖУКОВ Петро	01.09.2008	РІД Джеррі
18.08.1990	ІНГМАНН Грета	02.09.1966	ХОВАРД Дарнелл
18.08.1993	НЕВЗГЛЯД Людмила	02.09.1982	ЧОРНА Ляля
18.08.1994	РОЖДЕСТВЕНСЬКИЙ Роберт	02.09.1997	АЙДИНЯН Артур
18.08.2003	ДЖЕКСОН Тоні	02.09.2006	РЕДМАН Дьюї
19.08.1959	МАКТЕЛЛ Блайнд	03.09.1948	КЕЙРІ Томас
19.08.1990	ВАРЛАМОВ Олександр В.	03.09.1970	УІЛСОН Алан

03.09.1985	ДЖОНС Джо	15.09.1980	ЕВАНС Білл
03.09.1990	МАРТИНОВ Євген	15.09.2008	РАЙТ Рік
03.09.1994	МЕЙДЖОР Ленс	15.09.2013	ЛОМАКС Джекі
03.09.1996	БАСНЕР Веніамін	16.09.1977	БОЛАН Марк
03.09.2000	ЦВЕТКОВ Ігор	16.09.1984	ВІЗБОР Юрій
03.09.2003	ГРАДОВ Петро	16.09.2009	ТРЕВЕРС Мері
03.09.2005	НЕРУШЕНКО Леонід	16.09.2015	БЕАР Гі
03.09.2008	КАВАГОЄ Сергій	17.09.1999	ВУЯЧИЧ Віктор
04.09.1971	РОДРІГЕС Енріке	17.09.2002	МАРМАРОЗА Майкл
04.09.1982	КОРШИЛОВА Тетяна	18.09.1967	ОСТРОВСЬКИЙ Аркадій
04.09.1991	УЕСТ Дотті	18.09.1970	ХЕНДРИКС Джимі
04.09.1998	СОРІН Ігор	18.09.1991	ТАЙНЕР Роб
04.09.2010	ЗОЛОТУХІН Володимир	18.09.2004	РУМ'ЯНОВА Клара
04.09.2016	МАТВЄЄВА Новела	18.09.2013	КУПЕР Ліндсі
05.09.1940	ЯДОВ Яків	19.09.1915	ПАЛЬМ Сергій
05.09.1965	ВИРЛАН Лідія	19.09.1973	ПАРСОНС Грем
05.09.1969	УАЙТ Джошуа	19.09.1973	ХАРРІС Білл
05.09.1975	ОТС Георг	19.09.1995	ГАДЖИСВ Рауф
05.09.1978	НЕГРОНІ Джо	19.09.2003	ЛОУ Френк
05.09.1984	АГАФОНОВ Валерій	19.09.2004	ДЕВІС Скітер
05.09.1994	ЛЕВАШОВ Валентин	20.09.1949	ФЕОНА Олексій М.
05.09.2012	САУТ Джо	20.09.1968	ДЖАПАРИДЗЕ Кето
06.09.1983	ЛИСТОВ Костянтин	20.09.1973	ВЕБСТЕР Бен
06.09.1984	ТУББ Ернест	20.09.1973	КРОУС Джим
06.09.1990	ФОГЕРТІ Том	20.09.1984	ГУДМЕН Стів
06.09.1994	ХОПКІНС Нікі	20.09.1994	СТАЙН Джул
07.09.1953	ЄВРЕЙНОВ Микола	20.09.1998	КЛЕЙМІЦ Григорій
07.09.1967	СТЮАРТ Рекс	20.09.2005	АЙЗЕНШПІС Юрій
07.09.1978	МУН Кейт	20.09.2005	ПОЖЕНЯН Григорій
07.09.1984	ЖАРОВ Олександр	21.09.1973	РУСЛАНОВА Лідія
07.09.1993	ЖИРАР Адель	21.09.2006	БАРРЕЛ Боз
07.09.2002	ФРАНКЛІН Ерма	21.09.2016	ЛАУДЕРМІЛК Джон
07.09.2003	ЗІВОН Уоррен	22.09.1987	ПАСТОРІУС
08.09.1976	РОЗНЕР Едді	22.09.1989	БЕРЛІН Ірвінг
08.09.2016	КАСТОРСЬКИЙ Сергій	22.09.1996	ЛАМУР Дороті
08.09.2016	ПРИНС Бастер	22.09.2008	ХЕЙНС Конні
09.09.1990	СОФРОНОВ Анатолій	22.09.2010	ФІШЕР Едді
09.09.1996	МОНРО Білл	22.09.2011	УІЛЬЯМС Веста
09.09.2004	САВА Маруся	23.09.1974	МАКІНТОШ Роббі
09.09.2014	КАГАДЄЄВ Сергій	24.09.1984	НОВИКОВ Анатолій
10.09.1984	ЯНГ Джеймс	24.09.2002	РИЧКОВ Борис
10.09.1986	АДАМС Парк	24.09.2003	АЛЛЕН Розалі
10.09.1994	ДОЛМАТОВСЬКИЙ Євген	24.09.2007	ПИВОВАРОВА Наталя
10.09.2005	БРАУН Кларенс	25.09.1967	СТАФФ Сміт
11.09.1858	ГУРИЛЬОВ Олександр	25.09.1980	БОНЕМ Джон
11.09.1987	ВОДЯНОЙ Михайло	25.09.1995	БРОМ Густав
11.09.1987	ТОШ Пітер	25.09.2003	ПОЖЛАКОВ Станіслав
11.09.2007	ЗАВІНУЛ Джо	25.09.2005	МАРКУС Стів
11.09.2014	СИНІЦИНА Тетяна	25.09.2012	УІЛЬЯМС Енді
12.09.2003	КЕШ Джонні	25.09.2014	ЙОАЛА Як
12.09.2009	МАЛЬКОВ Олександр	26.09.1937	СМІТ Бессі
12.09.2014	СЕМПЛ Джо	26.09.1984	МЕНН Шеллі
13.09.1976	ДЕВІС Спенсер	26.09.1998	КАРТЕР Бетті
13.09.1981	ХЬЮМС Хелен	26.09.2003	ПАЛМЕР Роберт
13.09.1996	ШАКУР Тупак	27.09.1979	МАККАЛОЧ Джиммі
14.09.1923	ЕРЕНБЕРГ Володимир	27.09.1979	ФІЛДС Грейсі
14.09.1982	КЕЛЛІ Грейс	27.09.1986	БЕРТОН Кліфф
14.09.2002	ТОРРЕС Лоліта	27.09.1990	БЛАНТЕР Матвій
14.09.2014	САМАРЦЕВ Володимир	27.09.1996	ПЕТЛЮРА
14.09.2017	ЗМІХОВСЬКА Рада	27.09.2015	ФЕЛДЕР Уілтон
15.09.1939	ПОКРАСС Самуїл	28.09.1966	МІЛЛІНДЕР Люциус
15.09.1952	АРАТОВ Адольф	28.09.1971	БЕНЦ Климентій
15.09.1973	ХАРА Віктор	28.09.1993	ДЕВІС Майлс

28.09.2006	ВЕРНЕР Ян Даніельсен	14.10.1977	КРОСБІ Бінг
29.09.1951	ФРОСІНІ П'єтро	14.10.1990	БЕРНСТАЙН Леонард
29.09.1984	ВАСОВСЬКИЙ Ежи	14.10.2005	КУПРЕВИЧ Віктор
29.09.1988	ГРЕБЕННИКОВ Сергій	14.10.2005	ЛУНДСТРЕМ Олег
29.09.2002	ЛАРКІНС Елліс	14.10.2012	ГОРЕЛИК Лев
29.09.2005	ЛАНЦБЕРГ Володимир	14.10.2015	МІЛЬШТЕЙН Олег
29.09.2011	РОБІНСОН Сільвія	15.10.1956	ВАСИЛЬЄВ-БУГЛАЙ Дмитро
29.09.2015	ВУДС Філ	15.10.1964	ПОРТЕР Кол
01.10.1927	ГАРТЕВЕЛЬД Вільгельм	15.10.2009	БОКОВ Віктор
01.10.1975	ДЖЕКСОН Ел	16.10.1973	КРУПА Джин
01.10.1989	БАДХЕН Анатолій	16.10.1990	БЛЕЙКІ Арт
01.10.2003	ДЖЕКСОН Чаббі	16.10.2013	ТАРАНЕНКО Сергій
01.10.2004	ПАЛМЕР Брюс	16.10.2014	ХАУЗЕР Тім
01.10.2011	БЕДФОРД Девід	17.10.1947	ПОЛЯКОВА Настя
02.10.1964	ЖАК Ілля	17.10.1984	ХАНТЕР Альберта
02.10.1993	АБДУЛ-МАЛІК Ахмед	17.10.2002	БЕЛЛ Дерек
02.10.1998	БУКРЄЄВ Іван	18.10.1944	ДЖОНС Орвіл
03.10.1938	КОСЕНКО Віктор	18.10.1989	МАТУСОВ Володимир
03.10.1967	ГАТРІ Вуді	19.10.1995	КАРМІНСЬКИЙ Марк
03.10.1976	СПІВІ Вікторія	19.10.1995	ЧЕРРІ Дональд
03.10.2009	БАСИЛАЯ Олександр	19.10.1997	БАКСТОН Глен
03.10.2015	ПАЙК Дейв	19.10.2003	ДЖЕКСОН Роналд
04.10.1880	ОФФЕНБАХ Жак	20.10.1957	БЬЮКЕНЕН Джек
04.10.1970	ДЖОПЛІН Дженіс	20.10.1967	НАХАБІН Володимир
04.10.2005	ГІББІНС Майк	20.10.1977	ВАН ЗАНТ Ронні
04.10.2009	СОСА Мерседес	20.10.1983	ТРЕВІС Мерл
04.10.2014	ДЕГТАРЮК-МЕРКУЛОВ Ігор	20.10.1984	ДЖОНСОН Алберт
05.10.1961	ЛІТТЛ Букер	20.10.1997	ВЕСТАЙН Генрі
05.10.1973	ПОЛЯКОВ Петро	20.10.2005	ХОРН Ширлі
05.10.1974	МОНАСТИРСЬКИЙ Борис	20.10.2009	РИКУНІН Микола
05.10.1992	КЕНДРИКС Едді	20.10.2015	УЕЛІС Корі
05.10.1995	АФАНАСЬЄВ Леонід	21.10.1964	БАБАЄВ Андрій
05.10.2011	ДЖЕНІШ Берг	21.10.1967	БАКАНОВ Сергій
06.10.1978	О'КІФ Джон	21.10.1995	ЕНДРЮС Максін
06.10.1985	РІДДЛ Нельсон	22.10.1990	РИБНІКОВ Микола
06.10.1991	ТАЛЬКОВ Ігор	22.10.2001	ХАБАРОВСЬКИЙ Анатолій
06.10.2012	ЯКУШЕВА Ада	23.10.1950	ДЖОЛСОН Ел
07.10.1968	РИЧАРДС Джонні	23.10.2012	РОТ Габрієлла
07.10.1972	МАРЕНИЧ Анатолій	23.10.2014	СТАРДАСТ Елвін
08.10.1941	ГРИДОВ Григорій	23.10.2016	БЕРНС Піт
08.10.2007	БОГОСЛОВСЬКИЙ Андрій	24.10.1918	ЛЕКОК Шарль
08.10.2010	КІНГ Редж	24.10.1948	ЛЕГАР Ференц
09.10.1978	БРЕЛЬ Жак	24.10.1984	ЛЕПІН Анатолій
09.10.1999	ДЖЕКСОН Мілт	24.10.1991	КОРОЛЬОВ Анатолій
09.10.2010	КУДАШЕВА Фаріда	24.10.2001	ГАРДНЕР Кім
10.10.1919	ЄВРОПА Джим	24.10.2003	КОВАЧ Ігор
10.10.1964	КАНТОР Едді	24.10.2007	ОГОНЁК Катя
10.10.1998	ЗНАТОКОВ Юрій	24.10.2016	ВІ Боббі
10.10.2009	ГЕЙТЛІ Стівен	25.10.1948	ФОМІН Борис
10.10.2010	БЕРК Соломон	25.10.2008	МАГОМАЄВ Муслім
10.10.2012	СКОРОХОДОВ Гліб	25.10.2014	БРЮС Джек
11.10.1963	ПАФ Едіт	26.10.1966	КОГАН Альма
11.10.1995	РЯБІНІН Михайло	26.10.1992	РЯБКІН Генріх
12.10.1961	МОННО Маргарет	26.10.1994	ХАРРІСОН Уїлберт
12.10.1971	ВІНСЕНТ Джин	27.10.1848	ВАРЛАМОВ Олександр Є.
12.10.1996	АЛІСОВА Ніна	27.10.1875	БУЛАХОВ Павло
12.10.1997	ДЕНВЕР Джон	27.10.1973	КОПЕЛЯНСЬКА Надія
12.10.2002	КОННІФ Рей	27.10.1990	КУГАТ Шав'єс
13.10.1968	ХАЧАТУРЯН Левон	27.10.2002	КРУТИКОВ Сергій
13.10.1977	БРІКЛІ Ширлі	27.10.2013	РІД Лу
13.10.1995	ГАМАЛІЯ Вадим	28.10.2012	БРАСЛАВСЬКИЙ Борис
13.10.2001	ДОЙЛ Пітер	29.10.1911	ПУЛІТЦЕР Джозеф
		29.10.1932	АГНІВЦЕВ Микола

29.10.1966	БРОД Уеллмен	08.11.1992	МІТЧЕЛЛ Кейт
29.10.1971	ОЛІМЕН Дуейн	08.11.1999	БОУЇ Лестер
29.10.1981	БРАССЕНС Жорж	08.11.2015	ЕШПАЙ Андрій
29.10.1987	ГЕРМАН Вуді	08.11.2017	ПОРТНОВ Георгій
29.10.1996	ГАРСЕСВ Радик	09.11.1918	ХАРИТО Микола
29.10.2010	ГОЛОВІН Євген (поет)	09.11.1951	РОМБЕРГ Зігмунд
30.10.1942	КОЛБАСЬЄВ Сергій	09.11.1968	ЙОХАНССОН Ян
30.10.1953	КАЛЬМАН Імре	09.11.2010	ТКАЧОВ Олександр
30.10.1969	ФОСТЕР Джордж	10.11.1967	КОКС Іда
30.10.1982	КІЛЬБЕРГ Іван	10.11.1983	ПОДЕЛЬСЬКИЙ Геннадій
30.10.1989	БЄЛОВ Опанас	10.11.1994	МАКРЕЙ Кармен
30.10.1992	ТЕОДОРОВИЧ Іон	10.11.1998	ВЕЛІКАНОВА Гелена
30.10.1994	ЛЬВОВСЬКИЙ Михайло	10.11.2003	ГРИНЕВИЧ Георг
30.10.1995	БЄЛОВ Геннадій	10.11.2008	МАКЕБА Міріам
30.10.2002	ДЖЕМ Мастер Джей	10.11.2016	КОЕН Леонард
31.10.1995	ЖУК Олександр	11.11.1835	БУЛАХОВ Петро О.
		11.11.1939	БОРИСОВ Борис
01.11.1966	АБРАМОВ Георгій	11.11.1945	КЕРН Джером
01.11.1969	РЕНСЬКИЙ Борис	11.11.1955	РОСС Джеррі
01.11.2008	СУМАК Іма	11.11.1972	ОУКЛІ Беррі
02.11.1966	ХЕРТ Джон	11.11.1980	ВИНОГРАДОВ Георгій
02.11.1982	МІНХ Микола	11.11.1983	БАБАДЖАНЯН Арно
02.11.2004	ЯШУНСЬКА Анна	11.11.2007	ПІТЕРСЕН Джон
02.11.2009	ВАЛАГА Андрій	11.11.2010	УЕСТ Тоні
02.11.2014	БІЛК Акер	12.11.1985	УЕЛЛІС Діккі
03.11.1938	ЛАНДСБЕРГ Георгій	12.11.1993	СИЛАЄВ Лев
03.11.1971	МАКФАРЛАНД Гарі	12.11.2000	ПУРСЕЛЬ Франк
03.11.1980	ДОБРЖАНСЬКА Любов	13.11.1942	ТАСКІН Олексій
03.11.1986	ДЕВІС Едді	13.11.1959	ФАТЬЯНОВ Олексій
03.11.1990	МАРТІН Мері	13.11.1992	БОНД Ронні
03.11.1993	ТЕРМЕН Лев	13.11.1999	МІЛЛІЗ Доналд
03.11.1996	КЛАРК Уільям	13.11.2016	РАССЕЛЛ Леон
03.11.2003	ГАМЗАТОВ Расул	14.11.1975	АЙВАЗЯН Артемій
03.11.2006	ВУД Арт	14.11.1989	ДЕВІСОН Уайлд
03.11.2006	МОРІА Поль	14.11.1992	АДАМС Джордж
03.11.2010	БОК Джеррі	14.11.1999	НЬЮЛІ Ентоні
03.11.2016	СТАРР Кей	14.11.2012	ФЕЙ Мартін
04.11.1892	ЕРВЕ Флорімон	15.11.1983	ГРІМАЛЬДІ Джон
04.11.1931	БОЛДЕН Баді	15.11.1992	ШТОГАРЕНКО Андрій
04.11.1956	ТЕЙТУМ Арт	16.11.1965	ТЕПЛИЦЬКИЙ Леопольд
04.11.1969	УОТСОН Дік	17.11.1969	КАЧАЛОВ Михайло
04.11.1994	СМІТ Фред	17.11.1979	ГЛЕСКОК Джон
04.11.1999	РЕГІСТАН Гарольд	17.11.1995	ХАЛЛ Алан
04.11.2004	ХІТОН Роб	17.11.2005	ВОЛКОВ Володимир Гр.
05.11.1960	ХОРТОН Джонні	17.11.2006	БРАУН Рут
05.11.1970	КОСТРИЦЯ Леонід	17.11.2013	ФАЙНШТЕЙН-ВАСИЛЬЄВ Михайло
05.11.1977	ЛОМБАРДО Гай	17.11.2014	РАФФІН Джиммі
05.11.1986	НАНН Боббі	18.11.1971	ПАРКЕР Джуніор
05.11.2000	ДЕВІС Джиммі	18.11.1978	ТРИСТАНО Ленні
05.11.2002	ГАЙ Біллі	18.11.1999	СЕМ Дуг
05.11.2003	ХЕТФІЛД Боббі	18.11.2012	ДРОЗДОВ Сергій
05.11.2005	РЕЙ Лінк	19.11.1915	ХІЛЛ Джо
05.11.2009	БАЛАШОВ Михайло	19.11.1983	ЕВАНС Том
06.11.1972	МЕРСІЯ Біллі	19.11.2003	РІДЛІ Грег
06.11.2014	ПЕТРЕНКО Леонід	20.11.2012	РОКА Піт Ла
06.11.2016	КІРОВ Бісер	20.11.2013	ТЕДЖЕТОВА Євгенія
07.11.1986	ПЬЮ Трейсі	21.11.1982	КРАСНОВСЬКИЙ Володимир
07.11.1993	ХОЛЛ Аделаїда	21.11.1995	АШМЕН Метью
07.11.1995	ДАНІЕЛС Джеррі	21.11.2008	АЛЕКСАНЯН Анатолій
07.11.2011	МОВСЕСЯН Георгій	22.11.1900	САЛЛІВАН Артур
08.11.1953	РОЖДЕСТВЕНСЬКА Зоя	22.11.1943	ХАРТ Лоренс
08.11.1984	УОЛКОТТ Колін	22.11.1985	БІНКІН Зіновій
08.11.1991	МОНТАН Ів	22.11.1997	ХАТЧЕНС Майкл

23.11.1948	ГАДЖИБЕКОВ Узеїр
23.11.1992	ЕКАФФ Рой
23.11.1995	УОКЕР Джуніор
23.11.2002	КАЗАЧЕК Рафаїл
23.11.2006	КОМДЕН Бетті
23.11.2006	О'ДЕЙ Анїта
23.11.2015	РОБІНСОН Сінтія
24.11.1937	ДАРСЬКА Марія
24.11.1985	ТЕРНЕР Біг
24.11.1991	КАРР Ерік
24.11.1991	МЕРКЬЮРІ Фредді
24.11.1993	КОЛЛІНЗ Альберт
25.11.1974	ДРЕЙК Нік
25.11.1975	ФІНАРОВСЬКИЙ Григорій
25.11.2012	КЕРРОЛ Ерл
25.11.2013	ГАМІЛЬТОН Форестсторн
26.11.1956	ДОРСІ Томас
26.11.2015	ХОЛМІНОВ Олександр
27.11.1982	ЛЕНЬЯ Лотте
27.11.1997	ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ Юлій
27.11.1998	ЕКЛІН Барбара
27.11.2011	ХАРТЛІ Кіф
27.11.2012	БЕЙКЕР Мікі
28.11.1968	ЛОКТЕВ Володимир
28.11.1975	ОЙТ Арне
28.11.1993	ЕДМОНТОН Джеррі
28.11.1993	ПІТЧКІН Євген
28.11.1996	ПОНАРОВСЬКИЙ Віталій
28.11.2006	ПОЛЩУК Любов
28.11.2011	САМОЙЛОВ Марк
29.11.1993	СУХОМЛИНОВ Михайло
29.11.2001	ХАРРІСОН Джордж
29.11.2010	АНДЕРС Ірена
29.11.2012	КОПИЛОВ Віталій
30.11.1964	РЕДМАН Дон
30.11.1979	ГРЕНФЕЛЛ Джойс
30.11.1979	МАСС Володимир
30.11.1983	КОС-АНАТОЛЬСЬКИЙ Анатолій
30.11.1996	ТІНІ ТІМ
30.11.2004	ХВОСТЕНКО Олексій
30.11.2011	РОМАШКОВ Дмитро
30.11.2015	РЯЗАНОВ Ельдар
01.12.1954	РОУЗ Фред
01.12.1974	КНУШЕВИЦЬКИЙ Віктор
01.12.1986	ДОРСІ Лі
01.12.1989	ЛАЙОЛЛ Біллі
02.12.1877	МОНАХОВ Іпполіт
02.12.1885	БУЛАХОВ Петро Петрович
02.12.1949	АММОНС Алберт
02.12.1979	СОЛОВЙОВ-СЄДОЙ Василь
02.12.1982	БЛЮ Девід
02.12.1999	БЕРД Чарльз
02.12.2002	УОЛДРОН Мел
02.12.2004	КОЙН Кевін
02.12.2006	ВЕРЕШ Маришка
02.12.2008	ОДЕТТА
02.12.2016	МАЙ Гізела
03.12.1892	ФЕТ Опанас
03.12.1955	ДАВЕНПОРТ Чарльз
03.12.1974	ВІЮРТНЕР Рудольф
03.12.1978	СТІЛЛ Уільям
03.12.2005	ОСТРОВОЙ Сергій

03.12.2014	БІВІНС Едвард
04.12.1976	БОЛІН Томмі
04.12.1993	ЗАППА Френк
04.12.2002	ДУАЙЕР Берні
04.12.2011	САМЛІН Хьюберт
05.12.1940	ПЛЕВИЦЬКА Надія
05.12.1972	ДОРХЕМ Кенні
05.12.1987	О'ДЕЙ Моллі
05.12.1993	ГАБРИЛОВИЧ Євген
05.12.2012	БРУБЕК Дейв
06.12.1949	ЛЕДБЕЛЛІ Хадді
06.12.1965	ТАРТАКОВСЬКИЙ Семен
06.12.1988	ОРБІСОН Рой
06.12.1992	МАЙБОРОДА Георгій
06.12.2012	КЕССІДІ Едвард
07.12.1943	БОГУСЛАВСЬКИЙ Костянтин
07.12.2006	МАКШЕНН Джей
07.12.2013	ОРЛОВ Герман
07.12.2014	ДОЦЕНКО Ігор
07.12.2016	ЛЕЙК Грег
08.12.1968	НОВИКОВА Клавдія
08.12.1980	ЛЕННОН Джон
08.12.1982	РОБІНС Марті
08.12.1988	РОУД Герберт
08.12.1991	КОНЕН Валентина
08.12.2002	БОГАТИКОВ Юрій
08.12.2004	ДАРРЕЛЛ Даймбег
08.12.2015	БЕРЕНКОВ Віталій
09.12.1948	ТАФ Дейв
09.12.1994	СІЛК Гарнетт
09.12.2006	МАРСДЕН Фредді
09.12.2010	МУДІ Джеймс
09.12.2014	ЛАВЕТТ Уінфред
10.12.1967	РЕДДІНГ Отіс
10.12.1982	УЕББ Рой
10.12.1984	ТІГАРДЕН Чарлі
10.12.1986	ВЕРМЕНИЧ Володимир
10.12.1986	ВУЛФ Кейт
10.12.1995	ЛЮДВИКОВСЬКИЙ Вадим
10.12.1999	ДАНКО Рік
11.12.1963	РАССЕЛЛ Луїс
11.12.1964	КУК Сем
11.12.1981	ФЕДОРОВА Зоя
11.12.1992	КЕРК Енді
11.12.2002	ДОУН Доллі
11.12.2012	ШАНКАР Раві
12.12.1951	БЕЙЛІ Мілдред
12.12.1976	КЕССІДІ Джек
12.12.1987	ЧЕНЬЄР Кліфтон
12.12.2007	ТЕРНЕР Айк
13.12.2010	УОЛСТЕНХОЛІМ Стюарт
14.12.1963	ВАШИНГТОН Діна
14.12.1997	УІНТЕР Курт
14.12.2001	КАНДОЛІ Секондо
14.12.2011	СПІРС Біллі
15.12.1943	УОЛЛЕР Фетс
15.12.1951	АРЛЕ-ТІЦ Кореті
15.12.1977	ГАЛИЧ Олександр
15.12.1981	ЖАРОВ Михайло
15.12.2003	ТИМОФЄЄВ Геннадій
15.12.2005	ЛИТВИНОВ Павло
15.12.2011	БРУКМЕЙЕР Роберт
15.12.2012	ВАНШЕНКІН Костянтин

16.12.1944	МІЛЛЕР Глен	24.12.1906	ЛЕНТОВСЬКИЙ Михайло
16.12.1970	СМІТ Джордж	24.12.2005	ШИШКОВ Михайло
16.12.1979	МУСТАФА-ЗАДЕ Вагіф	24.12.2014	ДЕ ФРАНКО Бадді
16.12.2001	АДАМСОН Стюарт	24.12.2016	ПАРФІТ Ричард
16.12.2004	КАРСОН Марта	25.12.1862	ПЕТРЕНКО Михайло
16.12.2011	МІЛЯЄВ Валерій	25.12.1998	МАКЛІН Брайан
17.12.1975	СІССЛ Нобл	25.12.2006	БРАУН Джеймс
17.12.1982	УІЛЬЯМС Біг Джо	25.12.2007	ПІТЕРСОН Оскар
17.12.1982	ФЛАКС Єфрем	25.12.2008	КІТТ Ерта
17.12.1999	АЛЛЕН Рекс	25.12.2016	МАЙКЛ Джордж
17.12.1999	ВАШІНГТОН Гровер	25.12.2017	ШАЙНСЬКИЙ Володимир
17.12.1999	ТАТАРЕНКО Леонід	26.12.1977	ТИХОНОВ Борис
17.12.2004	ХЕКСТОЛЛІ-СМІТ Дік	26.12.1999	МЕЙФІЛД Кертіс
17.12.2006	ПЕЙТОН Деніс	26.12.2007	ДОЛАН Джо
17.12.2010	КЕПТІН БІФХАРТ	26.12.2007	КИВА Олег
17.12.2011	ЕВОРА Сезарія	26.12.2011	РІВЕРС Сем (сакс.)
17.12.2015	СОЛОВІЙОВ Микола	27.12.1978	БЕЛЛІ Кріс
18.12.1955	РЯБОВ Олексій	27.12.1981	КАРМАЙКЛ Хагі
18.12.1987	МАРІШ Уорн	27.12.2009	ШВАРЦ Ісаак
18.12.1995	ШУРОВ Олександр	28.12.1925	ЄСЕНІН Сергій
18.12.1998	ДРЕМЛЮГА Микола	28.12.1949	АНДЕРСОН Іві
18.12.2001	БЕКО Жильбер	28.12.1976	КІНГ Фредді
19.12.1929	ДЖЕФФЕРСОН Лемон	28.12.1983	УІЛСОН Денніс
19.12.1968	ДЕМ'ЯНОВ Данило	28.12.1985	МОРТОН Бенні
19.12.1993	КЛАРК Майкл	28.12.1995	МАРТІН Дін
19.12.1994	КОЗІН Вадим	28.12.2010	ТЕЙЛОР Біллі
19.12.2000	ХІНТОН Мілт	28.12.2015	КІЛМІСТЕР Йєн
19.12.2009	ЛЕЩЕНКО Віра	28.12.2016	РЕЙНОЛДС Деббі
20.12.1868	КУКОЛЬНИК Нестор	29.12.1952	ХЕНДЕРСОН Флетчер
20.12.1973	ДАРІН Боббі	29.12.1967	УАЙТМЕН Пол
20.12.1978	ПОКРАСС Дмитро	29.12.1980	ХАРДІН Тім
20.12.1999	НАГОВІЦІН Сергій	29.12.2000	ЯРОВІНСЬКИЙ Борис
21.12.1941	УІТСТРОУ Піті	29.12.2008	ХАББАРД Фредді
21.12.1971	ФУКУА Чарлі	29.12.2014	КАНУННІКОВ Олексій
21.12.1992	КІНГ Альберт	30.12.1978	ХОНТІ Ханна
21.12.1993	БЄЛЬДИ Кола	30.12.1979	РОДЖЕРС Ричард
21.12.1997	КОУЛС Джонні	30.12.1986	МАНЬЯНТЕ Чарльз
21.12.2012	ДОРМАН Лі	30.12.2004	ШОУ Арті
21.12.2014	ЮРГЕНС Удо	30.12.2009	ХОВАРД Роланд
22.12.1939	РЕЙНІ Ма	30.12.2010	ФАРРЕЛ Боббі
22.12.2002	СТРАММЕР Джо	30.12.2013	ЛЕЙТЕС Натан
22.12.2008	ГРИГОР'ЄВ Костянтин	31.12.1899	МІЛЛЬОКЕР Карл
22.12.2014	КОКЕР Джо	31.12.1963	ЯРОН Григорій
22.12.2015	ОСТЕН Карсон ван	31.12.1968	ЛЬЮІС Джордж (кл.)
23.12.1954	ЕЙС Джонні	31.12.1976	ХЕЙС Роланд
23.12.1992	ХЕЙЗЕЛ Едді	31.12.1985	НЕЛСОН Рік
23.12.1996	БЕК Уільям	31.12.1996	ОШАНІН Лев
23.12.1996	СКОТТ Ронні	31.12.2015	КОУЛ Наталі
23.12.2006	СІКОРА Ружена		

Розділ третій

Музично-театральні жанри

Знание музыкально-комедийных и музыкально-театральных жанров популярной музыки необходимо не только узким специалистам, но и широким массам любителей музыки, исполнителям музыкальных номеров из этих произведений.

Читатели, наверно, найдут разночтения в жанровой принадлежности некоторых произведений. Автор-составитель оставляет за собой право дать некоторые «колебания» в определении жанра, тем более, что в разных изданиях одни и те же произведения разные авторы причисляют к разным жанровым разновидностям. Тем более, что раньше опереттами называли многие музыкальные спектакли, имеющие хотя бы немного комического сюжета. Так, очень близки между собой оперетта и музыкальная комедия; классическая опера с элементами развлекательности или наличия комических ситуаций может быть причислена к жанру комической оперы. В разряд таких произведений могут попасть «Свадьба Фигаро» и «Дон-Жуан» В. Моцарта, «Майская ночь» Н. Римского-Корсакова, «Черевички» П. Чайковского и др. Всё зависит от того, что брать за основу – комизм, лиризм, игривость.

Автор-составитель не претендует на полноту собрания, вместе с тем считая, что это есть первая попытка подобного соединения в одной работе и дать хотя бы скромные сведения о развлекательных музыкально-театральных жанрах. Кроме того, не ставилась цель отбирать произведения по качеству и вкладу в развитие жанра. Автор счел нужным подавать **все** произведения, найденные в жанре музыкального развлекательного театра.

Формат данного тома предлагается в минимальном измерении: *название произведения – автор музыки*, поскольку, во-первых, поиск либреттистов или авторов текста, место и время постановки, другие сведения увеличат объем издания; во-вторых, поисковая работа затянет выпуск данного издания, которое, по нашему мнению, ждут многие читатели, эстрадные исполнители, студенты учебных заведений культуры и искусства. Поиск можно осуществлять по названию (часть вторая) и по автору (часть третья).

Принятые сокращения жанровых разновидностей:

б – бурлеск	млд – мелодрама	опв – оперетта-водевиль
бо – балладная опера	мп – музыкальная пародия	оск – опера-сказка
в – водевиль	мпм – музыкальная пантомима	оф – опера-фарс
з – зингшпиль	мпф – музыкальный памфлет	офр – опера-феерия
и – интермедия	мс – музыкальная сказка	р – ревю
кв – комедия-водевиль	мф – музыкальный фильм	рм – рок-мюзикл
км – киномюзикл	мфр – музыкальная феерия	ро – рок-опера
ко – комическая опера	об – опера-буфф(а)	с – сарсуэла
кф – комедия-феерия	ов – опера-водевиль	т – тонадилья
лк – лирическая комедия	ок – опера-комедия	тм – телевизионный мюзикл
мб – музыкальная буффонада	оп – оперетта	ф – фарс
мк – музыкальная комедия	опб – оперетта-балет	ш – шоу
мкл – мюзикл		шс – шоу-спектакль
		э – экстраваганца

Часть первая *Жанровые определения*

Балладная опера (англ. *ballad opera*) – английская разновидность комической оперы. В XVIII ст. также имела распространение в Италии, Франции, Германии и Испании. В балладной опере песни и танцы чередовались с разговорными сценами, использовались народные баллады (отсюда название). Балладную оперу нельзя назвать музыкальным театром в полном смысле слова. «Опера нищих» (текст Д. Гей, музыка Д. Пепуша, постановка 1728 г.) – наиболее удачное произведение в истории музыкального театра – вызвала многочисленные подражания.

Бурлеск (франц. *burlesque*, от итал. *burla* – шутка) – небольшая шуточная, пародийная опера, близкая к водевилю. Был популярен в Англии XVII- XVIII веках. Бурлеск считается одним из истоков мюзикла.

Водевиль (франц. *vaudeville*, от *vau de Vire* – долина реки Вир в Нормандии, где в XV ст. были распространены народные песенки-водевири) – 1. Уличная песня в XV-XVI ст. во Франции. В конце XVII ст. вошла в спектакли ярмарочных театров. 2. Вид комедии, легкая развлекательная пьеса бытового содержания, основанная на интересной интриге, соединяя остроумные диалоги с музыкой и танцами, веселыми куплетами. В России появился в начале XIX ст., где значительное место заняла музыка. В США снискал широкого применения так называемый американский водевиль (и как его разновидность – негритянский водевиль), специфика которого была связана с национально-характерными чертами (фольклор, бытовой материал), а также с влиянием менестрельного театра (минстрел-шоу). Во второй половине XIX ст. водевиль практически исчезает из театрального репертуара, на смену которому пришла оперетта. 3. Заключительная песенка в водевиле, комической опере или комедии, которая заключала мораль пьесы.

Зингшпиль (нем. *Singspiel*, от *singen* – петь и *Spiel* – игра) – разновидность комической оперы с разговорными диалогами. Сформировался в XVIII ст. в Германии и Австрии.

Киномюзикл – жанр музыкального фильма, основу которого составляют пение, музыка и хореографические номера, являя собою единое целое, объединенное единым художественным замыслом. Мюзикл как сценический жанр появился в США в конце XIX – начале XX ст., а в 1920 гг. мюзиклы стали экранироваться, что сделало этот жанр еще более популярным. В 1929 г. на экраны вышел мюзикл «Бродвейская мелодия». 1941 годом датирована яркая музыкальная комедия «Серенада Солнечной долины» с выдающимся джазовым музыкантом Г. Миллером и его оркестром. Попытки совмещения несовместимых жанров анимации и мюзикла начал У. Дисней в фильме «Мери Поппинз» (1965). Одной из лучших экранизаций тех лет стала «Моя прекрасная леди» (1964) на музыку Ф. Лоу. Среди американских мюзиклов следующих десятилетий следует выделить «Смешную девчонку» с Б. Стрейзанд (1968), «Кабаре» с Л. Минелли (1972), «Томми» (1975), «Весь этот джаз» (1979), «Волосы» (1979), «Мулен Руж» (2001). Мюзикл во всем мире воспринимается, прежде всего, как американский жанр, но и в других странах также обращались к жанру мюзикла – во Франции «Шербурские зонтики» (1964) с очаровательной музыкой М. Леграна. В 1968 в Великобритании вышел на экраны мюзикл К. Рида «Оливер!». В советском кино мюзикл не имел четких очерченных рамок, как американский фильм, и всегда тяготел к музыкальному. И все-таки, несмотря на размытость границ в определении жанра, среди огромного количества советских музыкальных фильмов можно выделить ленты, кровность которых с мюзиклом не вызывает сомнения. Это «Романс о влюбленных», «Айболит-66», «Мелодии Верийского квартала», «Соломенная шляпка», «31 июля», «Небесные ласточки», «Ах, водевиль, водевиль...», «Двенадцать стульев», «Формула любви» и мн. др. В украинском телевизионном формате также появились фильмы, близкие к жанру мюзикла – «Вечера на хуторе близ Диканьки», «Золушка», «Женитьба Фигаро», «Снежная королева», «За двумя зайцами».

Комедия дель арте (итал. *commedia dell'arte* – комедия масок) – вид итальянского театра, который возник в середине XVI ст. и сочетает в себе слово, танец, пение, трюки. Традиции комедии дель арте были восприняты и развиты оперой-буфф.

Комическая опера – в широком значении опера на комедийный сюжет. Сложилась в XVIII ст. во многих национальных разновидностях: опера-буффа в Италии, балладная опера в Англии, опера-комик во Франции, зингшпиль в Германии и Австрии, комическая опера в России. Характерны сюжеты из реальной жизни, демократизм, близость музыки к национальному фольклору. Некоторые жанры комической оперы часто имеют разговорные диалоги, с ней частично сближаются мюзикл, оперетта, музыкальная кинокомедия и другие музыкально-драматические жанры.

Мелодрама (от греч. *мелос* – песнь, *драма* – действие) – музыкально-театральный жанр, возникший и получивший распространение в XVIII в. в европейских странах. В мелодраме монологи и диалоги действующих лиц сопровождаются музыкой.

Минстрел шоу (англ. *minstrel show* – менестрельная постановка, спектакль) – развлекательные выступления передвижных театров, которые возникли в Северной Америке во второй половине XIX в. под влиянием негритянского фольклора и были первой формой американского театра. На первых порах это были коротенькие комедийно-эксцентричные импровизированные сценки-скетчи, которые исполнялись странствующими белыми музыкантами-менестрелями, загримированными под негров (*blackface*, так со временем начали называть менестрельных актеров), пародируя их манеры, язык, песни, танцы и т.п. Появление М.ш. связано с именем Г. Граупнера, жителя г. Ганновера, который прибыл в Америку в 1795 г. Поселившись в Чарльстоне, он начал изучать негритянский фольклор и в 1799 г., загримировавшись под негра, выступал в роли «веселого негритянского парня» в антрактах спектаклей в одном из бостонских театров. Самой большой популярностью менестрельные спектакли пользовались в 1830-1970 гг. После Гражданской войны в США (1865) ста-

ли создаваться и негритянские труппы (Negro Minstrelsy). В менестрельных труппах начинали свой творческий путь исполнители классического блюза – М. Рейни и Б. Смит. Со временем М.ш. развились в законченное многоактное шоу-представление с участием профессиональных актерских трупп и музыкальных ансамблей. В начале XX в. менестрельный театр подвергся коммерциализации и утратил своё значение. М.ш. были основным видом развлечения американцев и сыграли важную роль в истории американской музыки – оказывали содействие возникновению и развитию регтайма и раннего джаза, формированию национальных жанров музыкального театра и эстрадно-зрелищных искусств (водевиля, мюзикла, варьете, мюзик-холла, ревю и т.п.).

Музыкальная комедия – музыкально-сценическое произведение, построенное на комедийной основе. Термин музыкальная комедия употребляется как обобщающий по отношению и к таким музыкально-сценическим жанрам, как опера-буффа, оперетта, комическая опера, зингшпиль, водевиль и т.п.

Мюзикл (англ. *musical*, сокращение от *musical comedy* – музыкальная комедия) – 1. Музыкально-сценический жанр, преимущественно комедийного характера, в котором на начальном этапе становления использовались выразительные способы музыки, драматического, хореографического и оперного искусств. Их соединение и взаимосвязь придали ему особой динамичности; характерным признаком предстало решение серьезных драматургических задач несложными для восприятия художественными способами. Как одна с форм музыкального театра, мюзикл сложился после первой мировой войны в США, впитав разнообразные источники, в т.ч. распространенные как в Европе, так и за океаном всякие развлекательные зрелища (минстрел-шоу, бурлеск, водевиль, ревю, оперетта, мюзик-холл). Окончательно мюзикл сформировался в США в 1920-1930 гг., где ощущалось влияние джаза, использовались элементы фольклора. До конца 1920-х гг. название «*musical comedy*» трансформировалось в термин мюзикл. Следующий этап становления связан с обогащением мюзикла элементами мюзик-холла и ревю, в 1920-1930-х гг. – джаза. В следующие десятилетия усложняется музыкальный язык, песенные структуры становятся более развитыми, немало эпизодов приобретают симфонического развития. В это время выдвигаются ведущие композиторы жанра – Д. Гершвин, И. Берлин, К. Портер, Р. Роджерс, К. Вайль и др. Конец 1950-1960-х гг. считается периодом расцвета мюзикла (Л. Бернстайн, Ф. Лоу, Дж. Бок, Дж. Стайн и др.). Американские мюзиклы «Моя прекрасная леди», «Вестсайдская история», «Хелло, Долли», «Кабаре», «Скрипач на крыше» и другие приобретают распространение в Европе. Начиная с 1950-х годов каждый удачный мюзикл экранизировался. Мелодии лучших песен из мюзиклов приобретали самостоятельную жизнь. Снискав широкого распространения в кино, мюзикл стал видом синтетического зрелища, в котором драматический сюжет, воплощенный в диалогах, музыке, пении и хореографии, был выражен специфическими способами киноискусства. Конец 1960-х отмечен кризисом жанра, который на некоторое время вытесняется новой формой – рок-оперой. В 1970-1980-х гг. английский композитор Э. Уэббер создает несколько мюзиклов и рок-опер, которые определяют жанр в эти годы («Эвита», «Кошки», «Призрак в опере», «Иисус Христос – суперзвезда»). За ним создают мюзиклы композиторы и в других странах (Франция, Австрия, Испания). Мюзикл становится популярнейшим жанром мирового музыкального театра. С этих пор мюзикл можно считать театрално-эстрадным жанром, в который синтезируются музыка (джаз, шансон, кантри, рок), танец, пение (с использованием микрофона), акробатика, различные цирковые номера. Построение обычно осуществляется за «номерным» принципом. «Номера» объединяются сюжетом, нередко основанным на серьезном литературном источнике. В России усвоение жанра музыкального спектакля совершалось во встречном направлении в мюзик-холлах – от эстрады к театру. Спектакли мюзик-холла были непосредственно связаны с созданием первых советских музыкальных комедий («Веселые ребята», «Цирк»). Новый этап его усвоения советским театром начинается к 1970-х гг., после знакомства с зарубежными мюзиклами, которые вышли на экраны («Моя прекрасная леди», «Смешная девчонка», «Шербурские зонтики» и др.). Попытки создать отечественный мюзикл предпринимают композиторы А. Колкер («Свадьба Кречинского»), В. Дашкевич («Бумбараш») и др. В 1975 ВИА «Поющие гитары» показывают премьеру рок-оперы А. Журбина «Орфей и Эвридика». Заслуженным успехом со временем пользуются рок-оперы – ««Юнона» и «Авось»», «Звезда и смерть Хоакино Мурьеты», «Красная шапочка», «Алые паруса», «Свадьба соек» и много других. С середины 1990-х наблюдается своеобразный ренессанс мюзикла во всем мире – «Метро», «Чикаго», «Собор парижской богородицы», «Иствикские ведьмы», «Норд-Ост», «Экватор» и пр. 2. Жанр киноискусства, в котором драматический сюжет воплощается в диалогах, музыке, песне.

Опера-буфф(а) (итал. *opera buffa* – комическая опера) – оперный жанр, итальянская разновидность комической оперы, которая сложилась в 1730-е гг.

Опера-комик (франц. *opéra comique* – комическая опера) – оперный жанр, французская разновидность комической оперы, которая сложилась в середине XVIII ст.

Оперетта (итал. *operetta* – маленькая опера) – 1. С XVII до XIX ст. небольшая опера. Смысл термина со временем изменялся, применяясь к бытовой комедии, зингшпилю, комической опере и т.п.. 2. В современном понимании – музыкально-сценический жанр, представление преимущественно комедийного характера, в котором вокальные и инструментальные музыкальные номера, а также танцы чередуются с диалогами. Оперетта сложилась в Париже в середине XIX ст. Ранним образцам присущи сатирическая направленность, злободневность. Успех французской оперетты на мировой арене стал толчком к возникновению национальных опереточных школ в Вене (1860-е гг.) и Лондоне (1870-е гг.). В современных американских опереттах ощутимо влияние джаза и негритянского фольклора. Начало советской оперетты было положено в середине 1920-х гг. 3. Родовое название музыкально-вокальных комедийных драматических произведений. 4. Театральное представление, которое отображает такое произведение на сцене. 5. Театр, где исполняются подобные произведения.

Ревю (франц. *revue* – обозрение) – вид театрального или эстрадного представления, состоящего из отдельных сцен и номеров, объединенных общей темой.

Рок-опера (англ. *rock opera*) – музыкально-драматическое произведение, стилистической основой которого есть рок-музыка. Возникла в конце 1960-х в США как разновидность мюзикла. Рок-оперу можно рассматривать как стремление рок-музыкантов к усложнению и «академизации» своего жанра, с одной стороны, и желания композиторов-академистов приблизиться к запросам широкой аудитории, с другого. Всё это вызвало появление рок-музыки. Если произведения рок-музыкантов были, как правило, песенными циклами, мало похожими на настоящие оперы, но имели сквозной сюжет, то рок-оперы серьезных композиторов (прежде всего Э. Уэббера) приближались к традициям Брехта и Вейля, т.е. заменяли традиционные арии, дуэты и хоры мелодично ясными номерами, которые напоминали песни. «Иисус Христос – суперзвезда» Уэббера (1970, Лондон; в 1971 постановка на Бродвее) стала первой успешной пробой соединения рока и классической музыки. Практически никому не удалось создать более масштабное и музыкально совершенное произведение, которое органично соединило в своей структуре рок и европейскую музыкальную классику. В русле этой же традиции была написана и первая советская рок-опера А. Журбина «Орфей и Эвридика», исполненная в 1975 «Поющими гитарами». Позднее количество рок-опер увеличивалось с огромной скоростью, хотя внимания достойны немногие: «Стена» группы «Pink Floyd», «Фламандская легенда» Р. Гринблата («Поющие гитары»), «Сказание о Емельяне Пугачеве» («Ариэль»), «Белая ворона» Г. Татарченко, «Звезда и смерть Хоакино Мурьеты» и «Юнона» и «Авось» А. Рыбникова.

Сарсуэла (исп. *zarzuela*) – испанская разновидность музыкально-сценического представления, близка к оперетте (пение, танцы, слово). Название получила от имени придворного загородного замка «Zarzuela», где в начале XVII ст. происходили постановки первых сарсуэл для развлечений королевского двора.

Театр менестрелей – форма народных развлечений (минстрел шоу – *minstrel show*), в которых белые исполнители чернили лицо и надевали на головы черные парики, имитируя негров. 1850-е годы – годы высшего достижения этого жанра. Менестрельный театр оставил после себя огромное количество песен, которые были источником дальнейшего творчества американских композиторов. В театре менестрелей формировались и ранние элементы джаза, которые в начале XX в. начали проникать на концертную эстраду.

Тонадилля (исп. *tonadilla* – песенка) – испанская музыкальная комедия середины XVIII – начала XIX вв. Как правило, исполнялась в виде интермедии, острохарактерной сценки с пением и плясками в антракте между актами комической оперы.

Шоу (англ. *show* – спектакль, показ) – яркое эстрадное представление. Спектакль (в широком смысле слова), который нередко сопровождается проведением каких-либо мероприятий в общественной или культурной жизни (конкурсы красоты, вручение театр., лит. премий, кинопремий и т.д.). Артизация, др. проявления массовой культуры, которое иногда смещает акценты в сторону внешних эффектов, чтобы прикрасить содержание проходящих событий.

Экстраваганца (англ. *extravaganza* – фантастическая пьеса, буффонада, феерия, нелепая выходка) – жанр экстравагантных, необычных, фантастических представлений с мелодраматическими событиями, сценическими эффектами, с песнями и танцами, элементами варьете и цирковыми аттракционами.

Часть вторая
Перечень произведений

0:0 на нашу користь (мк)	М. Скорик
10 заповедей (мкл)	П. Обиспо
1000 & 1 ночь (мкл)	К. Рощин
1000 Солнц, или Др. Йокель рвется к власти (мкл)	С. Дрезнин
1001 ночь/Индиго и 40 разбойников (оп)	И. Штраус
11 неизвестных (оп)	Н. Богословский
12 месяцев (мкл)	Е. Подгайц
12 месяцев (мкл)	Р. Щедрин
12 монологов, подслушанных в толпе прохожих (ро)	И. Демарин
12 стульев (мкл)	И. Зубков
13 поцелуев (оп)	М. Табачников
1776 (мкл)	Ш. Эдвардс
18 лет (оп)	В. Соловьев-Седой
1984/Супербиа (мкл)	Д. Ларсон
101-я жена (оп)	Б. Александров
1000 метров любви (оп)	Б. Кырвер
250 лет в одну ночь (оп)	М. Табачников
3 разговора (ро)	О. Степурко
3 X Жорж (оп)	П. Буркхард
42-я улица/Сорок вторая улица (км/мкл)	Г. Уоррен
50 миллионов за голову (оп)	Г. Ахинян
50 миллионов французов (мкл)	К. Портер
66 (оп)	Ж. Оффенбах
70, девушек, 70 (мкл)	Д. Кандер
8-е чудо света (мкл)	В. Шаинский
А счастье рядом (мк)	В. Ипатов
А это было на Волге (оп)	Е. Бикташев
А-Э-О-И-У, или Мираж на Марсе (мкл)	Е. Подгайц
Абдерка (ко)	А. Буальдье
Абу-Гассан (ко)	К. Вебер
Авеню Q (мкл)	Д. Маркс, Р. Лопес
Агарь в пустыне (оп)	К. Курпиньский
Агатка (ко)	Я. Холлянд
Агафон и его зятя (мк)	Э. Абрамян
Агент 00 (мк)	А. Журбин
Агимира (оп)	М. Тодоров
Агнес (оп)	А. Феврье
Адам и Ева (мкл)	В. Плешак
Адам и Ева (мкл)	И. Демарин
Адам и Ева (оп)	М. Петраускас
Адам и Ева (оп)	Г. Серпет
Адвокат (в)	Деверже, Араго
Адвокат Патлен (мк)	Л. Ярошевская
Адольфина (ко)	М. Иванов-Борецкий
Адраст (з)	Ф. Шуберт
Адский закон (з)	И. Цумштег
Адъютант Его Величества (мк)	Ген. Гладков
Адью, Мими (мк)	Р. Бенацки
Аз, буки, веда (мкл)	В. Шаинский
Аида (мкл, ро)	Э. Джон
Ай да Балда (ко)	Б. Кравченко
Айболит-2002 (мкл)	И. Левин
Айка (оп)	П. Хаджиев
Айман Шолпан (ко)	Е. Брусиловский
Айман Шолпан (мк)	муз. нар. (обр. И. Коцык)
Айра (оп)	К. Листов
Айсулу (ко)	С. Мухамеджанов

Аксель у врат небесных (мк)	Р. Бенацки
Актеры между собой, или Первый дебют актрисы Троеспольской (ов)	А. Верстовский, Л. Маурер
Актеры между собою, или Первый дебют актрисы Троеспольской (в)	Н. Хмельницкий, Н. Всеволожский
Актриса (мк)	Т. Кулиев
Актриса, певица и танцовщица (в)	Д. Ленский
Акулина (оп)	И. Ковнер
Ала ад-Дин (мк)	Л. Атабеков, С. Ерохин, Вл. Назаров, А. Ходочинский
Аладдин (мкл)	С. Бедусенко
Аладдин (мкл)	А. Менкен
Алая роза (ко)	Н. Кротов
Алеет Восток	кит. мюзикл
Аленушка (мк)	В. Гомоляка
Аленький цветочек (оп)	Кулешов
Алеся (ко)	Г. Брук
Али Баба (мкл)	Ш. Аболкер
Али Паша (з)	А. Лорцинг
Али-Баба (оп)	Ш. Лекок
Али-Баба и 40 разбойников (мкл)	В. Берковский, С. Никитин
Алимелек, или Два калифа/Хозяин и гость (ко)	Д. Мейербер
Алина, королева Голконды (ко)	А. Буальдье
Алина, царица Голкондская (ко)	А. Бертон
Аллегро (мкл)	Р. Роджерс
Аллилуйя, добрые люди (мкл)	Р. Рашель
Аллилуйя, я бездельник (км)	Р. Роджерс
Алло, Варшава (мк)	Н. Богословский
Алло, милиция (оп)	Г. Иванов
Алло, на хвилі 477! (мкл)	Ю. Мейтус
Алхимик (оп)	Ф. Эрве
Алхимик, или Мнимый дьявол (ов)	А. Вейнерт
Алые паруса (мкл)	М. Дунаевский
Алые паруса (мкл)	В. Лесовская
Алые паруса (ро)	А. Богословский
Алый первоцвет (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Альберт Херринг (ко)	Б. Бриттен
Алькайд (ко)	А. Натан
Альков (мб)	Ж. Оффенбах
Альма, где ты живешь? (оп)	Б. Юнгвиц
Альманзор и Надина (млд)	Й. Бенда
Альпийский король и враг людей (ко)	Л. Блех
Амазонка (оп)	Й. Харгулари-Даркле
Амалия (оп)	Б. Лопес
Американец в Париже (мкл)	Д. Гершвин
Американская комедия (мк)	М. Самойлов
Американский идиот (мкл)	Б. Армстронг, М. Дёрнт, Т. Кул
Американцы (ко)	Е. Фомин
Аморе мио (мкл)	Р. Рашель
Аму-Дарья (мк)	А. Халимов
Амур и Писхей (оп)	Ф. Эккерт
Амур-лекарь (ко)	П. Бентою
Амурский гость (мк)	Д. Клебанов, В. Нахабин
Амфитрион (мкл)	А. Шелыгин
Анастасия (мкл)	А. Зубков
Анастасия (мкл)	С. Флаерти
Ангел с окурком (мкл)	А. Клевицкий
Ангелина (мк)	Р. Бенацки
Ангелы во времени (мкл)	В. Плешак, Е. Гутчин
Англомания (ко)	Ж. Кенель

Андреас Хофер (з)	А. Лорцинг
Адриенна (оп)	В. Гетце
Анина (оп)	Р. Фримль
Анита и черт (оп)	Т. Макебен
Анна (оп)	Н. Фоменко
Анна Блайб (мк)	Капнельсон
Анна Каренина (мкл)	М. Самойлов
Анна Каренина (мкл)	Р. Игнатьев
Анна Каренина (мкл)	Д. Левин
Анна Каренина (мкл)	Т. Кочак
Анна Каренина (мкл)	В. Успенский
Анна Лугожану (оп)	Ф. Барбу
Анна Луиза из Дессау (оп)	Р. Винтерберг
Аннеле (оп)	Э. Игенберга
Аннетта и Любен (ко)	А. Блез
Анонимное письмо (оп)	А. Флярковский
Антон Панн (оп)	А. Мендельсон
Антошка и гармошка (мкл)	Е. Фиштик
Анютины глазки (оп)	Ю. Милютин
Апаши (оп)	Р. Бенацки
Апаюн-водонос (оп)	К. Миллёркер
Аплодисменты (мкл)	Ч. Строуз
Апостроф (мк)	Ж. Франсе
Аптека (з)	И. Умлауф
Аптекарь (ко)	В. Паллавичини, Д. Фискьетти
Аптекарь (об)	Й. Гайдн
Арабелла, или Бал извозчика (ко)	Р. Штраус
Арвед, или Возмездие, эпизод американской воны (в)	Деверже, Ш. Варен, Араго
Аргонавты, или Хроника опасного путешествия (мкл)	А. Базилая
Арестант на бале/Казанова в Форт-Сен-Андре (в)	Деверже, Ш. Варен, Ж.-Э. Арго
Ариадна (ро)	Е. Лапейко
Ариадна на Наксосе (и)	Р. Штраус
Ариадна на Наксосе (млд)	Й. Бенда
Аризонская леди (оп)	И. Кальман
Аристотель (оп)	И. Хальстрём
Ариф (ко)	Т. Чухаджян
Аркадия (ко/об)	Б. Галуппи
Ароматы (ко)	Ж. Тайфер
Арсен (мк)	В. Цагарейшвили
Арсен Люпен/Два вора (оп)	П. Рибейро
Артель (ро)	В. Кярнагис
Артюр Рембо (ро)	В. Шумов
Аршин мал алан (мк)	У. Гаджибеков
Асли и Керем (мк)	У. Гаджибеков
Аспекты любви (мкл)	Э. Уэббер
Астана! (мкл)	А. Серкебаев
Астрономия любви (мкл)	М. Самойлов
Атаман/Контрабандист (оп)	А. Салливен
Атаманша (оп)	Л. Лядова
Ателье мод (мк)	Н. Коган
Атлантида (оп)	Ф. Эккерт
Атташе посольства (оп)	Ф. Легар
Африка (мкл)	В. Кондрусевич
Ах и орешек (мкл)	Н. Стецюн
Ах, высший свет! (мкл)	Ген. Гладков
Ашуг Мурад (оп)	А. Айвазян
Аэропорт (мкл)	К. Роцин
Аэропорт (об)	А. Хинастера

Баба-Яга (оп)	А. Флехтенмахер
Баба-Яга (ко)	М. Стабингер
Бабий бунт (мк/оп)	Е. Птичкин
Бабський бунт (оп)	Я. Ярославенко
Бабушкины попугаи (ов)	А. Верстовский
Баварский мюзикл (мкл)	П. Кройдер
Багатель (мб)	Ж. Оффенбах
Багдадский вор (мкл)	Д. Тухманов
Багдадский фокусник (оп)	В. Дешевов
Багдадский цирюльник (ко)	П. Корнелиус
Багровый остров/Проходимец Кири-Куки (оп)	Ю. Тугаринов
Базош/Судейский мир (ко)	А. Мессаже
Байка про лису (ко)	И. Стравинский
Байкер (мкл)	В. Кондрусевич
Бал в высшем обществе (в)	Деверже, Ш. Варен
Бал в опере/Оперный бал (оп)	Р. Хойбергер
Бал в Савойе (оп)	П. Абрахам
Бал в сочельник (оп)	И. Штраус
Бал вампиров (мкл)	С. Левай
Бал вампиров/Танцы (мкл)	Д. Стейнман
Бал воров (мк)	В. Успенский
Бал женщин/Дамский бал (оп)	В. Райчев
Бал наций (оп)	Ф. Раймонд
Бал с Фанфаном (оп)	Е. Гачек
Балаганчик мастера Педро (ко)	М. Фалья
Баллада о маленьком сердце (мкл)	А. Миронов
Баллада о мальчуганах (мк)	К. Мясков
Бальдонские воды (в)	И. Геништа
Бамбук, или Китайская конституция (оп)	Н. Фалеев
Банкет Лукулла (оп)	Э. Эйслер
Баранкин, будь человеком (оп)	С. Туликов
Барбарелла (мкл)	Д. Стюарт
Барбара (оп)	Г. Мазанец
Барвінок і весна (мкл)	С. Бедусенко
Бар-Кохба (оп)	А. Гольдфаден
Баркуф (оп)	Ж. Оффенбах
Барон Бандулис (мкл)	Г. Орделовский
Барон Ребус (оп)	Е. Хуска
Барон Тренк (оп)	С. Альбини
Баронесса Лили (оп)	Е. Хуска
Барселона (ро)	Ф. Меркьюри
Барышня (мкл)	Г. Орделовский
Барышня, разыгранная в лотерее (оп)	Ж. Оффенбах
Барышня-вдова (оп)	Я. Мори
Барышня-крестьянка (ко)	Н. Коган
Басня о блаженном мяснике (ко)	Р. Вагнер-Регени
Бастьен и Бастьенна (з)	В. Моцарт
Ба-та-клан (мб)	Ж. Оффенбах
Батрада из Нартов (мк)	Б. Галаев
Батрак с фермы (ко)	С. Франк
Башмачки (мк)	Д. Файзи
Баядер(к)а (оп)	И. Кальман
Бджілка (мкл)	В. Тиможинский, В. Чепелюк
Беарнезка (ко)	А. Мессаже
Беата (млд)	С. Монюшко
Беатриче (ко)	А. Мессаже
Беатриче и Бенедикт (ко)	Г. Берлиоз
Бегите, кони, бегите (мкл)	Э. Эгдзе
Бегите, кони, бегите (мкл)	А. Семенов
Беглец от своей невесты (ко)	К. Кавос

Бегущая по волнам (мфр)	А. Петров
Беда от нежного сердца (мкл)	М. Басок
Бедная Лиза (мкл)	М. Розовский
Бедное семейство (ко)	П. Гаво
Бедные овечки (оп)	Л. Варней
Бедный Генрих (з)	Й. Рейнбергер
Бедный Йонафан (оп)	К. Миллёр
Без вины виноватые (мкл)	А. Кулыгин
Без струнных (мкл)	Р. Роджерс
Безмолвная серенада (мк)	Э. Корнгольц
Безнадежная любовь (оп)	Д. Нуриев
Безразмерное Ким-танго (ш)	из песен Ю. Кима
Безродный зять/Фрол Скобеев (ко)	Т. Хренников
Безумная (мкл)	Д. Гершвин
Безумная ночь, или Женитьба аптекаря (ко)	Г. Доницетти
Безумный брат мой/Мой безумный брат (мкл)	Г. Цабадзе
Безумства (мкл)	С. Сондхейм
Безумства Зигфельда (мкл)	В. Дюк/В. Дукельский
Безымянная звезда (мкл)	М. Самойлов
Безымянная звезда (мкл)	А. Шевцов
Бейзадя Эпаминонда (оп)	Э. Кауделла
Белая акация (оп)	И. Дунаевский
Белая ворона (оп)	А. Колкер
Белая ворона (ро)	Г. Татарченко
Белая голубка (оп)	Я. Мори
Белая дама (оп)	Ю. Калаш
Белая дама/волшебница (ко)	А. Буальдье
Белая ночь (оп)	Т. Хренников
Белая цыганка (оп)	П. Бажанский
Белка и Стрелка (мкл)	А. Косинский
Беллароза (оп)	М. Шнейдер-Трнавский
Белое рождество (км)	И. Берлин
Белое солнце пустыни (мкл)	Л. Вайнштейн
Белоснежка (оп)	Э. Колмановский
Белоснежка и семь гномов (мкл)	П. Зингер
Белый волос (оп)	Д. Лаврангас
Белый конь (оп)	Р. Бенацки
Белый лебедь (оп)	П. Абрахам
Белый пан (ко)	Я. Кржичка
Белый танец (оп)	В. Баснер
Бельвильская дева (оп)	К. Миллёр
Бельмонт и Констанца, или Похищение из сераля (з)	В. Моцарт
Беранже (оп)	Н. Стрельников
Беранжера и Анатолий (мк)	Ж. Массне
Бергамские близнецы (оп)	Ш. Лекок
Берегите мужчин/Доможитель (мк)	В. Дмитриев
Береле тремп (оп)	Б. Юнгвиц
Бермудский треугольник (оп)	Е. Жарковский
Бертольдо при дворе (об)	В. Чампи
Бес не дремлет (оп)	С. Феньеш
Беспокойное счастье (оп)	Ю. Милютин
Бесприданница (мкл)	А. Кулыгин
Бессмертный бродяга (оп)	Э. Эйслер
Бетси (км)	И. Берлин
Беттли (ко)	С. Монюшко
Бешеная семья (ко)	О. Тевес
Биби и Бобо, или Знатный жених (ко)	С. Урбах
Билли (мкл)	Д. Барри
Билли Эллиот (мкл)	Э. Джон
Билли/Золотой кушак (оп)	Р. Фримль

Биндюжник и Король (мкл)	А. Журбин
Бирюк (ко)	П. Виардо-Гарсиа
Білосніжка (мкл)	В. Домшинский
Білосніжка та сім гномів (мкл)	Б.-Ю. Яновский
Благодарные подданные (ко)	Я. Стефани
Благородный Порсенна (з)	И. Маттезон
Благослови всех (р)	Г. Роум
Благочестивая Елена/Елена благочестивая (оп)	Э. Эйслер
Блаженный острів (оп)	В. Филиппенко
Блаkitна фортеця (оп)	А. Рябов
Блаkitний камінь (оп)	А. Рябов
Блез-башмачник/Блез-сапожник/Сапожник Блез (ко)	Ф. Филидор
Блестящее будущее (оп)	Г. Цабадзе
Ближе к небесам (мкл)	музыка группы Pet Shop Boys
Бликий сосед (мк)	Ш. Милорава
Близнецы из Фив (мкл)	А. Журбин
Блиц (мкл)	Л. Барт
Блондин из Намура (оп)	А. Мюллер
Блондинка в законе (мкл)	Н. Бенджамин, Л. О'Киф
Блудный сын (мкл)	М. Самойлов
Блудный сын (ко)	П. Гаво
Блуждающие звезды (мкл)	Е. Цвик
Блуждающий огонек (з)	И. Умлауф
Богатая невеста (в; ко)	К. Трошин
Богатыри (оф)	А. Бородин
Богач (мк)	З. Гаджибеков
Богемская девушка/Цыганка (оп)	М. Балф
Богиня благоразумия/разума (оп)	И. Штраус
Богиня любви (оп)	Ф. Дрдла
Богиня хлеба (мк)	Л. Кирюков
Боевые друзья (оп)	М. Вайнберг
Божена (оп)	О. Штраус
Божественный супруг (оп)	Ф. Легар
Божий одуванчик (мк)	М. Самойлов
Божьи чары (ро)	С. Шварц
Бойцовский клуб (мкл)	Т. Резнор
Боккаччо (оп)	Ф. Зуппе
Бокс и гребля (оп)	А. Салливен
Болванов Павел (Наши детки) (оп)	И. Державина
Болгары старых времен (оп)	А. Крастосянов
Болезнь столичного мужа (комедия-фарс)	Л. Цандлер
Болеро (оп)	Э. Шмидт
Боливарский моряк (ко)	Ж. Тайфер
Болотные черти (з)	Б. Кырвер
Болтливый слизняк (ко)	Я. Пауэр
Болтуны (оп)	Ж. Оффенбах
Больной учитель (оп)	Г. Атанасов
Большая дорога (с)	Чуэки
Большая любовь (оп)	В. Лаптев
Большая молния (ко)	Д. Шостакович
Большая свадьба (оп)	В. Тигранян
Большое сердце маленького Хрю (мкл)	Е. Шашин
Большой Казимир (оп)	Ш. Лекок
Большой приз (оп)	М. Мависакалян
Бонни и Клайд (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Бородатые мальчики (оп)	Н. Минх
Борщ (мкл)	Е. Фиштик
Борьба музыкантов (оп)	С. Монюшко
Босоногая танцовщица/Набоб (оп)	С. Альбини
Ботинки на пуговицах (мкл)	Д. Стайн

Боці-боці Тарка (оп)	О. Винце
Бочар (ко)	Н. Одино, Ф. Кетан
Бочонок пороху (ов)	Н. Кубишта
Боязнь брака (оп)	Э. Резничек
Браво, сеньор Антонио (мк)	К. Мясков
Бравий капрал, чи Викрадення принцеси (оп)	В. Филиппенко
Бравый солдат и старое огниво/Огниво (мкл)	С. Гаврилов
Бравый солдат Швейк (мк)	В. Лукашов
Бразилец (в)	Ж. Оффенбах
Брак по расчету (мк)	Н. Богословский
Брак по-американски (мк)	В. Колло
Брак с приключениями (оп)	В. Шаповаленко
Браконьер (ко)	А. Лорцинг
Браконьеры (оп)	Ж. Оффенбах
Брат мой, Маугли (ро)	А. Серкебаев
Братья по крови/Родные братья (мкл)	В. Рассел
Братья Штраубингер (оп)	Э. Эйслер
Братья-близнецы (з)	Ф. Шуберт
Братья-призраки из округа Даркленд (мкл)	С. Кинг, Д. Малленкамп
Брачная газета (оп)	А. Руссовский
Брачный вексель/Вексель на брак (ко)	Д. Россиини
Брачный цветок (оп)	А. Пащенко
Бременские музыканты (мкл)	И. Егиков
Бременские музыканты (мкл)	П. Зингер
Бременские музыканты/Приключения бременских муз-нтов (мкл)	Ген. Гладков
Бригадун (мкл)	Ф. Лоу
Бриллианты королевы (с)	А. Барбьери
Бриллианты короны (ко)	Д.-Ф. Обер
Бриолин (мкл)	У. Кейси, Дж. Джейкобс
Бродвейская мелодия 1938 года (мф)	Н. Браун, муз. разных авторов
Бродяга (оп)	К. Целлер
Бродяги (оп)	К. Цирер
Бронзовый бюст (мк)	И. Ковнер
Бронзовый конь (ко)	Д.-Ф. Обер
Брысь! или история кота Филофея (мкл)	Я. Дубравин
Бубу с Монпарнаса (джаз-опера)	Э. Буриан
Будет завтра (оп)	А. Флярковский
Будь здесь (мкл)	Г. Роум
Будь начеку (р)	И. Берлин
Будь я король/Если бы я был королем (оп)	А. Адап
Бузановская история (оп)	А. Филиппенко
Бузинная матушка (мкл)	А. Луцкий
Букет роз (с)	П. Соросабаль
Букет роз (с)	Р. Чапи-и-Лорете
Бульвар Сансет (мкл)	Э. Уэббер
Бумбараш (мкл)	В. Дашкевич
Бунтарка (с)	Р. Чапи-и-Лорете
Бунтарская песня/Песня мятежников (оп)	Г. Златев-Черкин
Бунтовщик/Мятежник (оп)	Л. Фалль
Буратино/Приключения Буратино (мкл)	А. Рыбников
Бурная ночь (ко)	П. Константинеску
Буря (ко)	Ф. Галеви
Буря (с)	Р. Чапи-и-Лорете
Буря в стакане воды (оп)	Ф. Кордер
Бутлегеры (оп)	М. Розенталь
Бык Апис (оп)	Л. Делиб
Бык на крыше (ф)	Д. Мийо
Был такой катер (оп)	В.Н. Семенов
Был я очень небольшой (мкл)	С. Томин
Была весна, лето, осень (мкл)	Ю. Винтер

Была ли Ева? (оп)	А. Флярковский
Было время/Жили-были (ко)	П. Хаджиев
Бытовые сценки (оп)	В. Адигёзалов
Быть или не быть (оп)	В. Якоби
Бюджет молодых супругов (в)	Э. Скриб
Бюро счастья (мкл)	В. Лебедев
В вихре вальса/Мечты о вальсе (оп)	О. Штарус
В волнах страсти/страстей (оп)	В. Валентинов
В высотах (мкл)	Л.-М. Миранда
В горах мое сердце (мкл)	А. Бабаджанян
В городе новенькая (мкл)	Б. Меррилл
В день Победы я женюсь (мк)	М. Пекачев
В деревне (оп)	О. Дютш
В деревне (оп)	Э. Кауделла
В долине виноградной (оп)	Д. Гершфельд
В Замке Радзивилла, или История вечной любви (мкл)	А. Козлова
В зимнюю ночь (мк)	И. Дзержинский
В Иванову ночь (оп)	Ж. Жильбер
В колодце (ко)	В. Блодек
В краю голубых озер (мк)	Ар. Жилинский
В леса (мкл)	С. Сондхейм
В метро хорошо поспать (мкл)	Д. Стайн
В мире цветов (мк)	С. Джербашян
В начале мая (оп)	Г. Портнов
В некотором царстве (мкл)	Е. Шашин
В новогоднюю ночь (оп)	К. Бенц
В объятьях гор (оп)	А. Аббасов
В одном универмаге/Государственный универмаг (оп)	Я. Керекеш
В погоне за местом (мк)	Дж. Коэн
В погоне за счастьем (оп)	Н. Досталь
В поисках капитана Гранта (мкл)	М. Дунаевский
В половине девятого (оп)	Д. Гершвин
В ритме сердца (оп/мкл)	А. Петров
В Сан-Франциско началось столпотворение (оп)	Г. Мазанец
В сетях любви (оп)	Г. Цабадзе
В сиреневом саду (оп)	Б. Аветисов
В сказку за сказкой (мкл)	А. Семенов
В сорока пяти минутах от Бродвея (мк)	Дж. Коэн
В старом Тифлисе (мк)	А. Сатян
В степях України (ко)	О. Сандлер
В стране детей (мкл)	А. Спаринский
В стране улыбок/Желтая кофта (оп)	Ф. Легар
В стране чудес пирамид (оп)	Р. Жене
В страхе перед богом (оп)	Й. Ирино
В субботу вечером (мкл)	С. Сондхейм
В тени Метехи (оп)	Г. Цабадзе
В трех соснах (оп)	А. Пейсин
В трех шагах от Бродвея (мкл)	И. Поклад
В Тридесятом царстве (мкл)	Е. Шашин
В центральном парке/Там, в Центральном парке (мкл)	З. Ромберг
В чаду карнавала (Парижская богема) (оп)	Л. Дризо
В Чебоксарах (оп)	А. Орлов-Шузьм
В этом милom, старом доме (мкл)	В. Ильин
Вавилонские пирамиды (ко)	Я. Медерич-Галлюс
Важная персона (оп)	Г. Рейнхард
Важная персона (оп)	К. Певзнер
Валашская невеста (оп)	Ю. Калаш
Валенсианская вдова (мкл)	В. Плешак
Валенсианские безумцы (мкл)	А. Шельгин
Валентин и Валентина (мкл)	Е. Крылатов

Вальс любви (оп)	К. Цирер
Вальтасар, или Возвращение Африки (в)	Деверже, Ш.Варен, Л.Денуайе
Вам – моя жизнь, сеньора/Дон Сезар де Базан (мкл)	В. Беренков
Вампука, невеста африканская (мп)	В. Эренберг
Варвара, ярославская кружевница (оп)	А. Львов
Вареники (ко-пантомима)	Я. Ступка
Вас ждут друзья (оп)	В. Белиц
Василек (оп)	О. Фельцман
Василий Теркин (мк)	А. Новиков
Ваш ход, королева (мк)	А. Журбин
Вдали от шумного света (оп)	В. Мальчевский
Вдова (з)	Й. Гайдн
Вдова Грапен (оп)	Ф. Флотов
Вдовы доброго духа (ко)	Д. Паэзиелло
Вдруг не так (оп)	С. Алескеро
Ведьмы, ведьмы (мкл)	С. Левай
Вексель на брак/Брачный вексель (ко)	Д. Россини
Великая леди (оп)	Ф. Лоу
Великая танцовщица (оп)	Н. Досталь
Великий герцог (оп)	А. Салливан
Великий Могол (оп)	Э. Огран
Великодушные враги (об)	Д. Чимароза
Великолепная/Прекрасная жизнь (оп)	Д. Рей
Великолепная тройка (оп)	Г. Цабадзе
Венгерская свадьба (оп)	Н. Досталь
Вендетта (оп)	В. Соловьев-Седой
Венера (оп)	А. Машаду
Венок из колосьев (з)	И. Хиллер
Венская кровь (оп)	И. Штраус
Венская музыка (оп)	Э. Эйслер
Венская сирень (оп)	Ф. Раймонд
Венские встречи (оп)	на музыку И. Штрауса-сына
Венские дети (оп)	К. Цирер
Венские женщины/девушки (оп)	Ф. Легар
Венский карнавал (оп)	Р. Штольц
Вера Виолетта (оп)	Э. Эйслер
Вербовщики (оп)	А. Буш
Вер-Вер (оп)	Ж. Оффенбах
Верить и ждать (мкл)	А. Красотов
Верка и алые паруса (оп/мк)	Г. Портнов, М. Лившиц, М. Петров
Верная жена (мк)	Ю. Объедов
Вернисаж на ярмарку (ко)	В. Кирейко
Верное средство (оп)	Б. Терентьев
Верный друг (оп)	В. Соловьев-Седой
Верона (мкл)	С. Бедусенко
Вероника (ко)	А. Мессаже
Вероника (оп)	А. Сокол
Вероника (оп)	И. Голубов
Веруем в Воскресшего Христа (мкл)	А. Горкин
Верховинці (з)	М. Вербицкий
Верю в тебя (мк)	Б. Троцюк
Верю тебе (оп)	В. Казенин
Веселая Англия (оп)	Э. Джерман
Веселая вдова (оп)	Ф. Легар
Веселая война (оп)	И. Штраус
Веселая девушка (оп)	С. Джонс
Веселая московская жизнь, или Черт нашего времени (оп)	Алексеев (музыка из оперетт, рус. и цыг. романсов и песен)
Веселая ночь (Ночь приключений) (оп)	С. Спиро

Веселая рапсодия (км)	К. Портер
Веселая свадьба (з)	И. Хиллер
Веселая соломенная вдова (оп)	К. Портер
Веселі дівчата (мк)	Ж. Колодуб, Л. Колодуб
Весело в городе (оп)	Л. Бернстайн
Веселое путешествие (оп)	Ф. Эккерт
Веселые венские женщины (оп)	И. Штраус
Веселые вязальщицы (оп)	К. Миллёркер
Веселые женщины из Вены (оп)	Р. Штольц
Веселые нибелунги (оп)	О. Штраус
Веселые нищие (ро)	Н. Попов
Веселые ребята (мк)	М. Дунаевский
Веселые студенты/школяры (оп)	Ф. Зуппе
Веселые уроки (мкл)	В. Овсянников
Веселый гай (мк)	В. Лаптев
Веселый детектив (ро)	И. Москалев, В. Картунов
Веселый крестьянин (оп)	Л. Фалль
Веселый петух (мк)	М. Старокадомский
Веселый развод/разведенный (мкл)	К. Портер
Веселый сапожник (з)	И. Штандфус
Веселый сапожник (з)	И. Хиллер
Весеннее пробуждение (мкл)	Д. Шейенкаенк
Весенние моды (оп)	С. Заславский
Весенний парад (оп)	Р. Штольц
Весенняя гроза (оп)	Я. Вейнбергер
Весення девушка/Девушка весны (з)	Ф. Легар
Весенняя ночь (оп)	Г. Крейтнер
Весенняя песня (оп)	Х. Плиев
Весілля в Малинівці (оп)	А. Рябов
Веслав (з)	О. Кольберг
Весна в Москве (мк)	Н. Богословский
Весна в Париже (оп)	Ф. Легар
Весна в Пратере (оп)	Р. Штольц
Весна идет по городу (мк)	Г. Финаровский
Весна комсомольская (оп)	Р. Пергамент
Весна любви (оп)	А. Азров
Весна на Стрелке (оп)	Я. Розенфельд
Весна поет (оп)	Д. Кабалевский
Весняні грози (оп)	А. Кос-Анатолийский
Вестсайдская история (мкл)	Л. Бернстайн
Весь мир и даже больше (мк)	Я. Цегляр
Ветер в ивах (мкл)	Д. Стайлс, Э. Дрю
Ветка сирени (мк)	С. Заславский
Ветры весенние (оп)	В. Левашов
Ветряная мельница (оп)	М. Тодоров
Ветряная мельница (с)	П. Лунас
Вечер в Копенгагене (оп)	А. Семенов
Вечер под Новый год (в)	А. Верстовский
Вечер сочельника (оп)	Р. Моретти
Вечера на хуторе близ Диканьки (мкл)	Е. Шашин
Вечера на хуторе близ Диканьки (тм)	К. Меладзе
Вечеринка у Паломы (с)	Т. Бретон
Вечеринки, или Гадай-гадай, девица, отгадывай, красная (ко)	Е. Фомин
Вечерние колокола (оп)	А. Кулыгин
Вечная история (оп)	Х. Масса
Вечная память (ко)	А. Добронич
Вечный вальс (оп)	Л. Фалль
Взаимная любовь (мк)	П. Кольцов
Взаимная любовь (оп)	С. Кац
Виват, Мюнхгаузен (мкл)	Е. Шашин

Вий (мкл)	Е. Лапейко
Вий (рок-мкл)	А. Танонов
Вий (оп)	Н. Пруслин
Вийон (мкл)	С. Белоголов
Виктор/Виктория (мкл)	Л. Брикасс
Виктория и ее гусар (оп)	П. Абрахам
Виндзорские проказницы/кумушки (ко)	О. Николаи
Винетта, или Тарас в улье (ко)	Ж. Бюлан
Вино из одуванчиков (мкл)	А. Шельгин
Вино Фортуны (оп)	Й. Вагенар
Виновная дочь (ко)	А. Буальдьё
Виола (ко)	Б. Сметана
Виртуальный маскарад (мкл)	В. Беседина
Витрина (мкл)	А. Зуев
Витязь Янош (оп)	П. Качо
Вице-адмирал (оп)	К. Миллёркер
Вишни цветут (мк)	А. Кереселидзе
Відставний жених (мк)	Я. Цегляр
Вій (оп/мк)	М. Вериковский
Вітер зі Сходу (ро)	Г. Татарченко
Владимирская горка (мк)	В. Лукашов
Владимирская площадь (мкл)	А. Журбин
Властительница сердец (ко)	Д. Суза
Влюбленные (мк)	Д.-А. Сааткулов
Влюбленные (р)	Р. Бенацки
Влюбленный дьявол (ко)	Л. Ролан-Манюэль
Влюбленный опекун (з)	К. Стамиц
Влюбленный ревнивец (ко)	А. Гретри
Влюбленный Ташболта (мк)	М. Левиев
Влюбленный Юпитер (ко)	Й. Вагенар
Вместе жить – словно песню петь (оп)	К. Коно
Вместо дебюта (в)	А. Шабельский
Внимание, съемка/Седьмое небо/Нет меня счастливее (оп)	А. Эшпай
Внук знаменитости (оп)	В. Казенин
Вовк в овечій шкурі (мкл)	О. Стратичук
Вовка на планете Ялмез (оп)	Г. Цабадзе
Вода, сахар и водка (с)	Чуэки
Военные на привале (ко)	Д.-Ф. Обер
Вождь краснокожих (мкл, муз. авантюра)	И. Баранов
Возвращение Дон-Жуана (в; ко)	Г. Крейтнер
Возвращение дон Каландрино (об)	Д. Чимароза
Возвращение Менелая (оп)	Ф. Эккерт
Возвращение Снежной королевы (мкл)	Т. Петрова
Возвращение Улисса (ко)	Р. Пюньо
Воздушные замки (оп)	Г. Керкер
Воздушный замок (оп)	О. Фельцман
Возлюбленная Аделина (мк)	Д. Керн
Возлюбленная Дуная (оп)	Э. Эйслер
Вознагражденная верность (об)	Й. Гайдн
Возраст женщины (оп)	А. Голланд, Г.-Р. Синисало
Воинственные младенцы (мкл)	Р. Роджерс
Войдите в наш круг (мк)	Л. Нормет
Война (з)	И. Хиллер
Война в войне (оп)	С. Самарас
Война и любовь (оп)	Ф. Квятковская
Вокруг света (мкл)	К. Портер
Волжаночка (оп)	В.Н. Семенов
Волжские зори/Крутые повороты (оп)	Б. Благовидов
Волк и семеро козлят (оп/мкл)	Н. Орловский
Волк мельника (оп)	И. Хальстрём

Волны (оп)	А. Меликов
Володимирська гірка (мк)	И. Лукашевский
Волосы (ро; рок-мкл)	Г. Макдермот
Волхонка (оп)	М. Печачев
Волчок (оп)	Р. Нельсон
Волшебная арфа (з)	Ф. Шуберт
Волшебная дудочка (мкл)	В. Купцов
Волшебная книга (мкл)	А. Семенов
Волшебная лампа Аладдина (мк)	А. Спадавеккиа
Волшебная лампа Аладдина (мкл)	Р. Амирханян
Волшебная лампа Аладдина (мкл)	П. Слободкин
Волшебная любовь (оп)	Е. Хуска
Волшебная мечта (оп)	И. Илиев
Волшебная музыка, или Давайте делать оперу (ко)	М. Минков
Волшебная роза (ко)	Ф. Шольц
Волшебная флейта (з)	В. Моцарт
Волшебная флейта (ов)	Ф. Шольц
Волшебник (оп)	А. Салливен
Волшебник Изумрудного города (мкл)	И. Якушенко
Волшебник Изумрудного Города (мкл)	Т. Ефимов
Волшебник Изумрудного Города (мкл)	А. Морсин
Волшебник страны Оз (мкл)	Х. Арлен
Волшебное дерево (мкл)	В. Савчик
Волшебное кольцо (мкл)	Е. Шашин
Волшебное огниво/Нашла избранника принцесса (оп)	С. Стемневский
Волшебные краски (мкл)	А. Семенов
Волшебные туфельки (оп)	А. Миньяр
Волшебный апельсин (мкл)	А. Пахмутова
Волшебный барабан, или Благодетельный дервиш (ко)	К. Кавос, Шнейдер
Волшебный камень (мкл)	А. Раквиашвили
Волшебный луч (мк)	Б. Яровинский
Волшебный мешок (мкл)	В. Бровко
Волшебный Новый год (мкл)	А. Пахмутова
Волшебный нос, или Талисманы и финики (в)	А. Верстовский (+ музыка разных авторов)
Волшебный остров (мкл)	А. Клевицкий
Волшебный сад (мкл)	А. Никифоров
Волшебный фонарь Амура (з)	И. Рейхардт
Волшебный чай (мкл)	Е. Фиштик
Волшебный шкаф (ко)	Ф. Фаркаш
Волшебство против дракона (мкл)	С. Бедусенко
Вольная борьба (оп)	Д. Хаханов
Вольнодумцы (оп)	Ф. Зуппе
Вольный ветер (оп)	И. Дунаевский
Вопль косметики, запах толпы (мкл)	Э. Ньюли
Вор в положении, или Ограбление в полночь (мкл)	М. Лившиц
Воры (з)	Г. Орделовский
Воры (мк)	Ю. Слонов
Восемнадцать лет (оп/мк)	В. Соловьев-Седой
Восемь влюбленных сердец (оп)	А. Артамонов
Восемь любящих женщин и один мужчина (мкл)	А. Журбин
Воскресенье в парке вместе с Джорджем (мкл)	С. Сондхейм
Воскресенье в Риме (оп)	Г. Краммер
Воскресное дитя (оп)	К. Миллёрер
Восторги (з)	И. Рейхардт
Восточный дантист (мк)	А. Сатян
Восточный дантист (мкл)	Р. Амирханян
Восточный дантист (оп)	А. Айвазян
Восхитительная леди (мкл)	Ф. Лоу
Восхитительный Бель-Буль (оп)	Ж. Массне

Вот каковы русские, или Мужество киевлянина (ко)	А. Титов
Вот так пилюли! что в рот, то спасибо (ов)	С. Штуцман
Вот так фотограф! (оп)	Б. Флит
Вот что такое армия (р)	И. Берлин
Враг музыки (оп)	Ф. Жене
Времена не выбирают (мкл)	Ю. Потеенко + муз. материал сов. и амер. песен 1920-1940-х
Время цветения (оп) (на мелодии Ф. Шуберта)	З. Ромберг
Всадник без головы (мкл)	Р. Кажилоти
Всадник без головы (оп)	Д. Мур
Все женщины вакханки/Одна треть моей жены (оп)	В. Пергамент
Все мужья хороши (мк)	Г. Ханмамедов
Все умеют свистеть (мкл)	С. Сондхейм
Всё для тебя (мк)	И. Шапошников
Всё для Фигаро (мкл)	Р. Циммерман
Всё золото мира (мкл)	Ч. Штраус
Всё может быть (оп)	К. Портер
Всё начинается с любви (оп)/Старые дома (мк)	О. Фельцман
Всё о Еве (оп)	А. Флярковский
Всё о Золушке (мкл)	Р. Паулс, С. Боголюбский, Д. Ставрович
Всегда с любимой (оп)	К. Певзнер
Всегда ты (оп)	Х. Стотгарт
Всемирный пожар (оп)	К. Миллёркер
Всеми виновник – Феркл (оп)	О. Флосман
Всі миші люблять сир (мкл)	Б.-Ю. Яновский
Встреча дилижансов/с дилижансом (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев, Ф. Шольц
Встреча с любовью (оп)	Н. Киркулеску
Встречи (оп)	В. Райчев
Вторая любовь (оп)	С. Феньеш
Вторая свадьба в Малиновке (мк)	И. Поклад
Выдуманный клад, или Опасность подслушивать у дверей (ко)	Ф. Гофман
Выйди, выйди за Ивана (мк)	Г. Хирбю
Высокочитимые попрошайки (мк)	А. Арутюнян
Высочество – Франц (оп)	Р. Винтерберг
Выстрел (мкл)	П. Быков
Выстрел в темноте (мк)	А. Спадавекия
Выстрел Гензевица (з)	И. Цумштег
Гавайский цветок/Цветок Гавайи (оп)	П. Абрахам
Гаврилея (мк)	Н. Коляда
Гаврош (мкл)	Н. Стецюн
Гадалка (оп)	В. Херберт
Гадалка/Колдунья (оп)	Д. Енко
Гадалка из Буасси (оп)	И. Заец
Гадкий утенок (мкл)	В. Сидоров
Гадкий утенок (мкл)	С. Халаимов
Гадкий утенок, или Сказка о волшебных крыльях (ро)	В. Калле
Гадюка (мкл)	А. Колкер
Газарич сторит дом (оп)	В. Котоян
Галавант (мкл)	А. Менкен
Галатея (мк)	В. Массе
Гамбринус (мкл)	М. Розовский
Гамильтон (мкл)	Л.-М. Миранда
Гамиша-Ханум (оп)	С. Алескерев
Гамлет (мкл)	В. Калганова
Гангстеры цветов не любят (оп)	К. Одд
Ганджа Андибер (оп)	Е. Форостина
Гандольфо (оп)	Ш. Лекок
Ганна/Ранняя красавица (оп)	К. Корчмарев

Ганс-флейтист (ко)	Л. Ганн
Гарденштейнские уланы (оп)	Р. Винтерберг
Гарем (оп)	С. Феньеш
Гасконец (оп)	Ф. Зуппе
Гаспарон (оп)	К. Миллёркер
Гастроль Рычалова (мп)	В. Эренберг
Гвардеец (оп)	А. Салливен
Где же ты, холостяцкая жизнь? (оп)	С. Алескеров
Где тополя шумят о любви (мк)	В. Зюзин
Где Чарли? (мкл)	Ф. Лёссер
Где эта улица, где этот дом (в)	Б. Мокроусов
Где-то на окраине (оп)	А. Лепин
Где-то на юге (оп)	Т. Броди
Где-то на юге (оп)	Э. Кемени
Гейша (оп)	С. Джонс
Гекльберри Финн (мкл, незаконченный)	К. Вайль
Генерал Того (оп)	А. Мюллер
Генеральная репетиция (в)	Деверже, Э. Скриб, Ш. Варен
Генеральная репетиция (оп)	Р. Жене
Генеральская теща (оп)	Ф. Фаркаш
Генуэзская серенада (мк)	С. Жданов
Геракл (ко)	Б. Бьелинский
Геро и Леандр (оп)	К. Курпиньский
Герои, герои (мкл)	У. Юргенс
Герой женщин (оп)	В. Райчев
Геростраты XX столетия (рм)	И. Кириллина
Герцог Бобслей (оп)	Е. Хуска
Герцог Мангус и русалка (оп)	И. Хальстрём
Герцогиня Герольштейнская (оп)	Ж. Оффенбах
Герцогиня из Чикаго (оп)	И. Кальман
Герцогиня Феррарская (оп)	Э. Одран
Герцогиня Фру-Фру из Табарина (оп)	К. Ломбардо
Гид (оп)	К. Цирер
Гитана (в)	Деверже, Лоренсен
Гитаны (кантата-о)	С. Колридж-Тейлор
Гитара (оп)	А. Машаду
Гитарист (ко)	Ф. Галеви
Гість з Відня (оп)	Я. Цегляр
Глаз истукана (оп)	В. Херберт
Глубины любви (оп)	Ф. Комишел
Глупое сердце (оп)	К. Цирер
Глупости Роджера Уилла (мкл)	С. Коулмен
Глупый царь (мк)	А. Халимов
Гнат Приблуда (млд)	И. Воробкевич
Гнездо иволги (оп)	М. Эрдели
Год без любви (оп)	Л. Ашер
Год голубого зайца (оп)	В. Баснер
Год спустя (оп)	Б. Александров
Годспел (ро, мкл)	С. Шварц
Годы молодые (мк)	И. Виленский
Гойя, жизнь в песне (мкл)	М. Йестон
Голая правда о короле/Голый король/Новое платье короля (мкл)	П. Зингер
Голем (мкл)	К. Свобода
Голландочка (оп)	И. Кальман
Голос над тайгой (мпп)	Й. Станислав
Голоса моря (мфр)	Ж. Абсиль
Голубая камея (мкл)	К. Брейтбург
Голубая мазурка (оп)	И. Кальман
Голубая мазурка (оп)	Ф. Легар
Голубая маска/Маска в голубом (оп)	Ф. Раймонд

Голубая морковь (мк)	А. Рябов
Голубая перчатка (оп)	О. Негруца
Голубая роза (мкл)	И. Блинникова
Голубая стрекоза (оп)	Д. Френкель
Голубая турецкая шаль (оп)	В. Филиппенко
Голубой гусар (оп)	Н. Рахманов
Голубой рай (оп)	З. Ромберг
Голубой щенок (мкл)	Ген. Гладков
Голубой экспресс (мк)	Ю. Бирюков
Голубые скалы (мк)	В. Цагарейшвили
Голубые скалы (оп/мк)	З. Заграничный
Голубятня (оп)	Ш. Лекко
Голый король (мкл)	В. Казенин
Голый король (мкл)	А. Семенов
Голый король/Новое платье короля/Голая правда о короле (мкл)	П. Зингер
Голый президент (оп)	А. Филиппенко
Гондолеры (оп)	А. Салливан
Гонки (мкл/ро)	А. Васильев, С. Самойлов
Гонки (ро)	А. Кондуров
Гончарский бал (мк)	Г. Дусик
Горбун из Нотр-Дама (мкл)	А. Менкен
Гордый крестьянин (з)	И. Штандфус
Горе от ума (ко)	М. Иванов
Горебогатырь Косометович (ко)	В. Мартин-и-Солер
Гореньский соловей (оп)	А. Фёрстер
Гори, гори, моя звезда (оп)	С. Пожлаков
Горная красавица (мк)	А. Мухамедов
Горная криница (мк)	Б. Крыжановский
Горная роза (оп)	Б. Аветисов
Горнорабочие (з)	И. Умлауф
Горный принц/князь (оп)	Ф. Легар
Горный цветок (мк)	Х. Плиев
Город ангелов (мкл)	С. Коулмен
Город влюбленных (оп)	Л. Колодуб
Город на заре (оп)	В. Ильин
Городок в табакерке (оп)	С. Баневич
Горожане из Кале (ко)	Р. Вагнер-Регени
Гороскоп (ро)	гр. "Угол зрения"
Горькие сладости (мкл)	Н. Коуард
Горячая кровь (оп)	П. Шенк
Горячая плита (ко)	Х. Хенце
Господа артисты (оп)	М. Зив
Господа и слуги (в)	А. Шабельский
Господа от Максима (оп)	В. Холлендер
Господин Бокер (ко)	А. Мессаже
Господин и госпожа Дени (оп)	Ж. Оффенбах
Господин Минтоев в Париже (ко)	А. Айвазян
Господин петух (мк)	М. Магомаев-ст.
Господин слуга, или Игра счастья (в)	Д. Ленский
Господин Шуфлери остается дома (мб)	Ж. Оффенбах
Господский выбор (оп)	Т. Андрашован
Госпожа бабочка (оп)	Ж. Оффенбах
Госпожа Дениза (оп)	Л. Фалль
Госпожа Кирица в Яссах (в)	А. Флехтенмахер
Госпожа министерша (оп)	Л. Фалль
Госпожа/Фрау Луна (оп)	П. Линке
Гостиница «Белая Лошадь» (оп)	Р. Штольц, Р. Бенацки
Гостиница Шпессарт (мкл)	Ф. Гротхе
Государственный универмаг/В одном универмаге (оп)	Я. Керекеш
Готическая комната (мк)	В. Массе

Гражданская война (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Гранадская мельничиха (оп)	Ю. Калаш
Гранд отель (мкл)	М. Йестон
Граф Калиостро (ко)	М. Таривердиев
Граф Люксембург (оп)	Ф. Легар
Граф Монте-Кристо (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Граф Монте-Кристо (мкл)	А. Яворик
Граф Монте-Кристо (мкл)	Р. Игнатьев
Граф Монте-Кристо (ро)	А. Градский
Граф Ничего Не Имею (оп)	Р. Винтерберг
Граф Нулин (ко)	Г. Лишин
Граф Нулин (ко)	Н. Стрельников
Граф Нулин (ко)	Е. Щекалев
Граф Нулин (ко)	М. Коваль
Граф Облигадо (оп)	Р. Моретти
Граф Ори (ко)	Д. Россиини
Граф Орлов (мкл)	Р. Игнатьев
Граф Ромео (оп)	Т. Санто
Граф-литограф, или Честолюбивая штопальщица (в)	Д. Ленский
Графиня (ко)	С. Монюшко
Графиня/Мадам Дюбарри (оп)	К. Миллёркер
Графиня из Сан-Франциско (мкл)	Л. Лядова
Графиня Марица (оп)	И. Кальман
Графиня Софья Потоцкая (мкл)	А. Костин
Графиня танца (оп)	Р. Штольц
Графиня Элизабет/Кровавая графиня (мкл)	В. Купцов
Графиня ярмарки сладостей (мкл)	Э. Халлетц
Графиня-лавочница (оп)	Ф. Дрдла
Графиня-студентка (оп)	Л. Фалль
Графиня-цыганка (мк)	В. Рафаэлов
Грезы вальса (оп)	О. Штраус
Грезы любви (оп)	Р. Бенацки
Гренадер (з)	М. Умлауф
Греховодник (оп)	А. Чайковский
Греческие пассионы (ко)	Б. Мартину
Греческий невольник/раб (оп)	С. Джонс
Грибной переполох (мкл)	А. Кулыгин
Гри-гри (оп)	П. Линке
Гри-гри (оп)	Вивиен
Гризельда (ко)	Ж. Бизе
Гриць Мазниця (з)	М. Вербицкий
Гришуня на планете Лохматиков (мкл)	И. Блинникова
Гром и молния, или Капрал на вербовке (ов)	А. Вейнерт
Громобой (в)	Д. Ленский
Груди Терезия (ко)	Ф. Пуленк
Грушевое дерево (ко)	Л. Нормет
Грянь, оркестр (мкл)	Д. Гершвин
Губернатор (об)	Н. Логрошино
Губы (мкл)	А. Журбин
Гузла Эмира (ко)	Ж. Бизе
Гулливвер (оп)	Л. Пульвер
Гулянье, или Садовник кусковской (ко)	И. Керцелли
Гунча (оп)	Д. Нурьев
Гурий Львович Синичкин (в)	А. Колкер
Гусарская любовь (оп)	В. Шпачек
Гусары (об)	Ж. Косма
Гуслар (ро)	гр. "Песняры"
Гуцулка Ксения (оп)	Я. Барнич
Гюджи Кара/Скупой (мк)	В. Адигёзалов, Р. Мустафаев
Гюль Баба (оп)	Е. Хуска

Гюльджемал разводится (мк)	Г. Рзаев
Гюльнара (ко)	Ю. Вейсберг
Да (оп)	П. Масканы
Да, она моя невеста (мк)	М. Пекачев
Давным-давно (мк)	Я. Кайяк
Дашь оперетту! (шс)	Е. Богданова
Даже в трикотаже (оп)	Л. Половинкин
Дайте волю песне/Чиприан Порумбеску (оп)	Г. Дендрино
Дали (мк)	Ш. Милорава
Дама в зелени (оп)	И. Ильин
Дама в красном (оп)	Р. Винтерберг
Дама из цирка (оп)	Р. Винтерберг
Дама/Женщина в горностае (оп)	Ж. Жильбер
Дама-кобольд (мк)	Г. Вимьергер
Дама-невидимка (ко)	А. Буальдье
Дамский бал/Бал женщин (оп)	В. Райчев
Дамский дел мастер (мкл)	В. Ильин, В. Лукашов
Дамский тайный советник/Зеркало (в)	Д. Ленский
Дамы и гусары (оп)	Л. Солин
Дамы из цирка (оп)	Л. Шитте
Дамы рынка (оп)	Ж. Оффенбах
Данко (оп)	А. Рудянский
Дарёнка-Мурёнка (в)	В. Бочаров
Дарите любимым тюльпаны (оп)	О. Сандлер
Дафна (об)	М. Гальяно
Дафна и Галлия (оп)	А. Феррон
Дафнис и Хлоя (оп)	Ж. Оффенбах
Даце ищет счастье (мк)	Я. Озолин
Дачники (мкл)	Ю. Винтер
Дачные амуры (мкл)	Е. Фиштик
Дачный роман (оп)	А. Колкер
Два браслета (мк)	С. Бабаев
Два веронца (мкл)	Г. Макдермот
Два вора (в)	Л. Маурер
Два вора/Арсен Люпен (оп)	П. Рибейро
Два жениха (мк)	А. Копосов
Два капитана (оп)	М. Эрдели
Два мужа (ко)	Н. Изуар
Два охотника и молочница (ко)	Э. Дуни
Два педагога (з)	Ф. Мендельсон-Бартольди
Два рыбака (мб)	Ж. Оффенбах
Два рыцаря (ко)	Д. Коша
Два сердца в такт (оп)	Р. Штольц
Два цвета времени (оп)	Г. Иванов
Двадцатилетние (оп)	Н. Османов
Двадцать четыре часа из жизни женщины (мкл)	С. Дрезнин
Две вдовы (ко)	Б. Сметана
Две женщины и зависть (мкл)	А. Зацепин
Две записки, или Без вины виноват (ов)	А. Алябьев, А. Верстовский
Две кормилицы (в)	Д. Ленский
Две красоты и две любви (мк)	Ш. Сайфиддинов
Две любви (оп)	С. Феньеш
Две маленькие девочки в голубом (оп)	В. Юманс
Две ночи (ко)	А. Буальдье
Две старых сиделки (оп)	Л. Делиб
Две хатки (ко)	К. Курпинский
Двенадцатая ночь (мк)	Р. Вильданов
Двенадцатая ночь (мкл)	А. Шелыгин
Двенадцатая ночь (оп/мк)	А. Шеншин
Двенадцатая ночь, или Как вам угодно (ко)	Э. Колмановский

Двенадцать девственниц (ко)	А. Гризар
Двенадцать месяцев (мкл)	В. Баскин
Двенадцать месяцев (оп)	С. Баневич
Двенадцать стульев (мкл)	М. Дунаевский
Двенадцать часов ночи (оп)	Л. Ашер
Двести десять шагов (ро)	Г. Подэльский
Двое в проходе (р)	Д. Стайн
Двое за одного (оп)	Ж. Жильбер
Двое слепых (оп/мб)	Ж. Оффенбах
Двое ссорятся – третий радуется/Свадьба Дорины (об)	Д. Сarti
Двойник (ко)	Р. Пюньо
Двойной огонь (оп)	Д. Лаврангас
Двор короля Пето (оп)	Л. Делиб
Двор мой – жизнь моя (мк)	А. Аббасов
Дворяне (мк)	В. Цагарейшвили
Джонни наигрывает (джаз-опера)	Э. Кнешек
Дева Дуная/Русалка/Дунайская русалка (з/ко)	Ф. Кауэр
Девница-огонь (оп)	Л. Цандер
Девичий переполох (оп)	Ю. Милютин
Девичник, или Филаткина свадьба, следствие Яма и Посиделок (ко)	А. Титов
Девичья клятва (з)	Д. Енко
Девичья любовь/Коса на камень (оп)	Ю. Слонов
Девичья фамилия (оп)	Г. Плотниченко
Девочка-кукла/Девочка с куклой (оп)	Л. Фалль
Девушка в голубом (мк)	А. Ручьев
Девушка в розовом трико (оп)	З. Ромберг
Девушка весны/Весенняя девушка (з)	Ф. Легар
Девушка его мечты/Солнышко мое (оп)	Д. Прицкер, Б. Киянов
Девушка и море (оп)	Я. Цегляр
Девушка и Смерть (ро)	Е. Лапейко
Девушка из «1001 ночи» (оп)	Р. Штольц
Девушка из Барселоны (оп)	Б. Александров
Девушка из Берна (ко)	А. Мессаже
Девушка из Гранд-отеля (оп)	П. Абрахам
Девушка из Душанбе (оп)	З. Шахиди
Девушка из казино (оп)	Л. Ингландер
Девушка из кофейни (оп)	С. Василенко
Девушка из порта (оп)	Ш. Лекок
Девушка из Шанхая (оп)	Ф. Квятковская, А. Маневич
Девушка из Юты (мк)	Д. Керн
Девушка из Юты (оп)	С. Джонс
Девушка на выданье (оп)	Д. Хаханов
Девушка с голубыми глазами (оп)	В. Мурадели
Девушка с золотыми волосами (мкл)	Б. Ульвеус, Б. Андерссон
Девушка с кошечкой (оп)	А. Красников
Девушка спешит на видание (мк)	Т. Бакиханов, Н. Мамедов
Девушка-бродяга (оп)	М. Эрдели
Девушка-гусар (в)	Ф. Кони
Девушка-разбойник (ов)	Т. Жучковский
Девушки из Рошфора (км)	М. Легран
Девятнадцатый (мкл)	А. Красотов
Девятый вал (оп)	В. Азарашвили
Девять (км)	М. Йестон
Дед Чокырлан (оп)	Т. Флондор
Дедушка (оп)	К. Курпиньский
Дедушка смеётся (ко)	А. Чайковский
Дезертир (ко)	П. Монсиньи
Дейзя (мк)	Я. Ласовский
Действие (мкл)	Д. Кандер
Действуй, сестра (мкл)	А. Менкен

Декамерониада (мкл)	Г. Начинский
Дело (оп/мкл)	А. Колкер
Деяна (оп)	П. Хаджиев
Демон (ко)	А. Шабельский
Денис Давыдов (мк)	А. Мдивани
Денискины рассказы (мкл)	М. Басок
День богиги Лады (ов)	П. Турик
День в Париже (ко)	Н. Изуар
День в раю (оп)	Э. Эйслер
День и ночь (оп)	Ш. Лекок
День отдыха Никербокера (мкл)	К. Вайль
День рождения инфанты (мкл)	В. Бровко
День рождения кота Леопольда (мкл)	Б. Савельев
День чудесных обманов (мк)	Т. Хренников
День чудесных обманов/Дуэнья (оп)	Г. Крейтнер
Деньги как деньги (мкл)	Р. Верион
Дервиши (в)	Ж. Делавинь, Э. Скриб
Деревенская ворожея (ко)	И. Керцелли
Деревенская дружба (ко)	Ф. Филидор
Деревенская история (оп)	А. Энна
Деревенская ревность (об)	Д. Сарти
Деревенская свадьба (оп)	С. Файнтух
Деревенская ярмарка (з)	Й. Бенда
Деревенские музыканты (оп)	К. Вейс
Деревенский колдун (ко)	Ж. Руссо
Деревенский кузнец (з)	А. Швейцер
Деревенский философ (кв)	А. Алябьев
Деревенский цирюльник (з)	И. Хиллер
Деревенский/Сельский философ (ко/об)	Б. Галуши
Деревня без колокола (оп)	Э. Кюннеке
Деревянный король (мкл)	В. Птушкин
Держи ружье, Энн (мкл)	И. Берлин
Держись, Жужи! (оп)	Й. Цанков
Держите ваши шляпы (мкл)	Б. Лейн
Дерзкая девчонка (мк)	З. Заграничный
Дестри снова ездит верхом (вестерн-мкл)	Г. Роум
Десятая заповедь (оп)	А. Гольдфаден
Десять невест и ни одного жениха (оп)	Ф. Зуппе
Детектив в стиле Рок-н-Рэп-ка (мкл)	Е. Шашин
Дети Бата, или Прodelки дьявола (оп)	М. Осорно
Дети в стране игрушек (оп)	В. Херберт
Дети и птички (оп)	П. Пипков
Дети клоуна (оп)	М. Пекачев
Дети Солнца (мкл)	В. Подгорецкий
Дети Эдема (мкл)	С. Шварц
Джаз (мк)	А. Рябов
Джаз для настоящих леди (мкл)	сб. музыка из разл. мюзиклов
Джазомания (мк)	А. Кереселидзе
Джазотерапия (оп)	Я. Розенфельд
Джаина, девушка из варьете (оп)	П. Абрахам
Джамбо (э)	Р. Роджерс
Джамиле (ко)	Ж. Бизе
Джанни Скикки (ко)	Д. Пуччини
Джейкеле Блофер (мк)	С. Орланский
Джейкеле Блофер (оп)	Б. Юнгвиц
Джейн (мкл)	А. Кремер
Джейн Эйр (мкл)	К. Брейтбург
Джекилл и Хайд/Странная история д-ра Джекила и мистера Хайда (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Джельсомино в стране лжецов (мкл)	А. Клевицкий
Джельсомино и пираты (ро)	В. Шаинский

Джентельмены предпочитают блондинок (мкл)	Д. Стайн
Джермондо (ко)	Т. Траэтта
Джерси Бойс (мкл)	Ф. Валли
Дживс (мкл)	Э. Уэббер
Джидо (з)	Д. Енко
Джиованна д'Арк (млд)	З. Волконская
Джипси (мкл)	Д. Стайн
Джоконда (ко/оп)	К. Целлер
Джонни (мкл)	О. Эхала, Я. Ныгисто, П. Волконски, М. Каппель
Джонни Джонсон (мкл)	К. Вайль
Джонни наигрывает	Кнешек
Джордано (ро)	Л. Квинт
Джордж Вашингтон младший (мк)	Дж. Коэн
Джудитта (оп)	Ф. Легар
Джулия (мкл)	В. Кондрусевич
Джулия Ламберт (оп)	А. Кремер
Джюльетта и Ромео (мкл)	Р. Коччианте/Р. Коччанте
Ди американерин (мк)	И. Румшинский, Шор
Диво у лісі (мкл)	Г. Татарченко
Дикарка (оп)	Л. Борисович
Дикая собака Динго, или Повесть о первой любви (мкл)	Э. Фертельмейстер
Диктатор (оп)	Ф. Вильдганс
Дилижанс из Руана (мкл)	Е. Птичкин
Динара (мкл)	Д. Аракишвили
Динг-Донг (мкл)	Р. Амирханян
Динора, или Поездка гимнастов в Хюттельдорф (оп)	Ф. Зуппе
Динора/Прощение Плоэрмеля (ко)	Д. Мейербер
Дипломат (в)	А. Верстовский
Дипломат (кв)	Ж. Делавинь, Э. Скриб
Дитя и волшебство/чары (ко)	М. Равель
Дитя рынка (оп)	И. Фиала
Дитя Флориды (оп)	М. Феркельман
Дитя цирка (оп)	Э. Эйслер
Диянино древо, или Торжествующая любовь (ко)	В. Мартин-и-Солер
Дівча з Маслосоюзу (оп)	Я. Барнич
Дівчина з лілеєю (оп)	Е. Форостина
До дому повернулись моряки (мк)	И. Лукашевский
До побачення (мкл)	В. Тормахова
До, во время и после (в)	Э. Скриб
Добрая весть (оп)	Ф. Амиров
Добрая дочка (об)	Э. Дуни
Добрая мать (ко)	П. Враницкий
Добро пожаловать (мк)	Г. Сабитов, Б. Гиенко
Добродетельная Сусанна/грешница (оп)	Ж. Жильбер
Добродетельная/Целомудренная Диана (оп)	К. Миллекер
Добродетельный принц (оп)	В. Мауке
Доброе утро, Элла (мк)	Т. Кулиев
Добрые солдаты (ко)	Г. Раупах
Добрый сын (ко)	Ф. Филидор
Дождь (оп)	С. Файнтух
Дождь в Париже (оп)	Н. Шульце
Дождь с солнца (мк)	Р. Шербан
Доктор Айболит (мкл)	Г. Фиргич
Доктор в хлопотах (ко)	Т. Толстой
Доктор Дулиттл (мкл)	Л. Брикасс
Доктор Живаго (мкл)	А. Журбин
Доктор Живаго (мкл)	Л. Саймон
Доктор и аптекарь (з)	К. Диттерсдорф
Доктор Оке (оп)	Ж. Оффенбах

Доктор Миракль (оп)	Ж. Бизе
Доктор Миракль (оп)	Ш. Лекок
Доктор Сганарель (з)	Й. Гайдн
Доктор Эйзенбарт (оп)	Н. Досталь
Долина любви (оп)	В. Котоян
Долларовая принцесса/Принцесса долларов (оп)	Л. Фалль
Долой условности (мкл)	Р. Роджерс
Дом доктора (ко)	Ж. Бизе
Дом на вершине горы (оп)	Г. Серпет
Дом сумасшедших, или Странная свадьба (ов)	А. Верстовский
Дом трех девушек (оп)	Ф. Шуберт
Доможитель/Берегите мужчин (мк)	В. Дмитриев
Домой вернулись моряки (оп/мк)	В. Лукашов
Дон Жуан (мкл)	Ф. Грей
Дон Жуан (мкл)	Ген. Гладков
Дон Жуан в Севилье (мкл)	М. Самойлов
Дон- Жуан отправился в ад (оп)	К. Ортвейн
Дон Жуан, или Любовь к геометрии (мкл)	Б. Горбульскис
Дон Карамбо (оп)	С. Булль
Дон Кихот (ко)	Д. Паэзиелло
Дон Кихот (оп)	М. Вайнцирль, Л. Рот
Дон Маурицио (оп)	П. Фельдт
Дон Падуано (об)	Н. Логрошино
Дон Паскуале (об)	Г. Доницетти
Дон Прокопио (об)	Ж. Бизе
Дон Сезар (оп)	Р. Деллингер
Дон Сезар де Базан/Вам – моя жизнь, сеньора (мкл)	В. Беренков
Дон Сезар де Базан (мкл)	А. Кулыгин
Дон Сезар (оп)	Р. Деллингер
Дон Хиль Зеленые Штаны (мк)	Т. Вахвахишвили
Дон-Жуан (ко)	В. Моцарт
Донна Глория (оп)	О. Недбал
Донна Диана (ко)	Э. Резничек
Донна Люция, или Здравствуйте, я ваша тетя (оп/мк)	О. Фельцман
Доня (оп)	С. Файнтух
Донья Жуанита (оп)	Ф. Зуппе
Донья Франсискита (с)	А. Вивес
До-ре-ми (мкл)	Д. Стайн
Дорина и случай (оп)	Ж. Жильбер
Дорога без возврата (мкл/ро)	Е. Пронин
Дорога в Нью-Йорк (оп)	М. Грачев
Дорога в Нью-Йорк, или Мисс Элли выходит замуж (мкл)	Ф. Караев, Л. Вайнштейн
Дорога к солнцу (мкл)	И. Ковач
Дорогая моя девчонка (оп)	Е. Жарковский
Дороги к счастью (оп)	И. Дунаевский
Дороги, которые мы выбираем (мкл)	А. Семенов
Дорогие жемчуга/Дороже жемчуга и злата (мкл)	Ген. Гладков
Дорогой Эван Хансен (мкл)	Д. Пол
Дороже жемчуга и злата/Дорогие жемчуга (мкл)	Ген. Гладков
Доротея (ко)	Т. Хренников
Дочь актера/Лев Гурыч Синичкин (мк)	Полымский
Дочь Арала (мк)	А. Халимов
Дочь воздуха (оп)	И. Вахман
Дочь Крита/Критянка (оп)	С. Самарас
Дочь мадам Анго (оп)	Ш. Лекок
Дочь моря (оп)	Л. Делиб
Дочь нищего – королева (оп)	М. Петраускас
Дочь резеша (оп)	Э. Кауделла
Дочь садовника (мк)	В. Ахмедов, С. Джанаров
Дочь садовника (ко)	К. Корчмарев

Дочь Табарена (мк)	Г. Пьерне
Дочь тамбурмажора (оп)	Ж. Оффенбах
Дочь трех отцов (ко)	А. Пейсин
Дочь фельдмаршала/Суворочка (оп)	О. Фельцман
Драгоценная девушка (мкл)	Д. Гершвин
Драгоценный подарок (оп)	Г. Корепанов-Камский
Драгуны императрицы (ко)	А. Мессаже
Дракон (мкл)	Е. Адлер
Дракула (мкл)	К. Свобода
Дракула (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Дракула: между любовью и смертью (мкл)	С. Леклер
Дракула: любовь сильнее смерти (мкл)	К. Уали
Древо желания (ро)	Н. Кульсариев
Дровосек, или Три желания (з)	Й. Бенда
Дровосек, или Три желания (ко)	Ф. Филидор
Другой (млд)	Х. Нин-И-Кастельянос
Другой любви нет (оп)	В. Агафонников
Дружба (ко)	А. Андриашвили
Дружная горка (оп)	Н. Двориков, В. Дешевов
Дружище/Приятель Джо (мкл)	Р. Роджерс
Дружная горка (оп)	В. Энке, Б. Мокроусов
Дружная горка (оп)	А. Козловский
Друзья (мк)	Р. Лагидзе
Друзья в переплете (оп)	Г. Портнов
Друзья Милены/Человек в опасности (оп)	Н. Минх
Друзья с Саламанки (з)	Ф. Шуберт
Дуброфский (мкл)	К. Брейтбург
Дульсинея Тобольская (мкл)	Ген. Гладков
Дунайская русалка/Дева Дуная/Русалка (з/ко)	Ф. Кауэр
Дунайский рыбак (оп)	Т. Флондор
Дуня тонкопряха (ок)	Р. Мервольф
Дурна (оп/мк)	С. Рустамов
Дурная игра не доводит до добра (мк)	Д. Файзи
Дух зла (оп)	И. Хальстрем
Душа в горести (оп)	Ф. Суарес
Душа солдата (мкл)	Л. Лядова
Душа философа (об)	Й. Гайдн
Душевный разговор (мк)	Н. Нариманидзе
Душенька (мк)	Ю. Никольский
Душенька (мк)	И. Носов
Душистый ветерок, или Обед из живого человека (оп)	Ж. Оффенбах
Душка (оп)	Ж. Гарваренц
Дуэнья/День чудесных обманов (оп)	Г. Крейтнер
Дуэнья/Обручение в монастыре (ко)	С. Прокофьев
Дуэт африканки (с)	Ф. Кабальеро
Дюбарри была леди (мкл)	К. Портер
Дюймовочка (мкл)	В. Савчик
Дюймовочка (мкл)	В. Ермошкин
Дюймовочка (мкл)	Т. Суворова
Дюймовочка (мкл)	В. Дон
Дюймовочка (мкл)	Е. Шашин
Дядюшка Селестен (оп)	Э. Одран
Дьявольские струны (оп)	И. Хальстрём
Дьявол ее возьми (ко)	А. Бенджамин
Дьявол из Севильи (ко)	Х. Гомис
Дьявол на земле (оп)	Ф. Зуппе
Дьяволица (ко/об)	Б. Галуппи
Дьявольская жена (оп)	А. Мюллер
Дьявольский наездник (оп)	И. Кальман
Дядюшка-миллионер (оп)	А. Мюллер

Дядюшкин сон/Забывчивый жених (мкл)	К. Васильев, В. Казенин
Дядя Багдасар (ко)	А. Бабаев
Дядя Багдасар (мкл)	А. Бабаджанян
Ева – фабричная работница (оп)	Ф. Легар
Ева (оп)	Р. Райман
Еврейский Вавилон (мкл)	Т. Ефимов
Еврейский меловой круг (мкл)	А. Семенов
Европа в Индии (оп)	В. Пухальский
Египтянка (оп)	Ш. Лекок
Его высочество (оп)	А. Макензи
Его светлость Ф... (оп)	В.
Единственная дочь (оп)	С. Халатов
Единственная ночь (оп)	Р. Штольц
Единственный сын идет в армию (мк)	Ш. Милорава
Ее адъютант (оп)	Р. Винтерберг
Ее герой (оп)	Е. Жарковский
Ежик в тумане (мкл)	Е. Фиштик
Екатерина Великая (мкл)	С. Дрезнин
Елена благочестивая/Благочестивая Елена (оп)	Э. Эйслер
Елена уходит (мк)	Д. Антейл
Елена-жертва (мкл)	Г. Вимберггер
Ельва, или Русская сирота/Ольга, русская сирота (в)	Деверже, Э. Скриб, Ф. Вильнёв
Емелино счастье (мкл)	М. Дунаевский
Емельян Пугачев/Сказание о Емельяне Пугачеве (ро)	В. Ярушин
Енеїда (ко)	Н. Лысенко
Енеїда (ро)	С. Бедусенко
Еразик (оп)	С. Джербашян
Еремушка-дурачок (в)	А. Шабельский
Если аплодируют тысячи (р)	И. Берлин
Если бы я был королем/Будь я король (оп)	А. Адап
Если в кране есть вода (мкл)	Г. Фролов
Если сердце захочет (мк)	Г. Гасанов
Если/Затем (мкл)	Т. Китт
Есть на Волге городок/Лучший день ее жизни (оп)	А. Лепин
Еще дом сумасшедших, или Принц тирольский	Н. Кубишта, Л. Гурилев
Еще раз Дульская (мкл)	Е. Гачек
Еще раз про голого короля (мкл)	С. Шустов
Еще суматоха, или На свете всё превратно (в)	Д. Ленский
Жаворонки (мк)	В. Рождественский
Жаклина (оп)	Ж. Оффенбах
Жан из Парижа/Жан Парижский (ко)	А. Буальдьё
Жанна д'Арк (мкл)	С. Бедусенко
Жанна плачет, а Жан смеется (мб)	Ж. Оффенбах
Жанна, Жаннетта и Жанно (оп)	П. Лаком
Жанно и Колен (ко)	Н. Изуар
Жар-птица (мкл)	А. Колкер
Жаяу Мусы (мк)	К. Мусин
Желаем счастья (оп)	Я. Цегляр
Желанная (ко)	Д. Суза
Желанный гость (оп)	Ф. Берник
Желанный жених (оп)	Ш. Азмайпарашвили
Железное кольцо (с)	Маркес
Железный поток (мпп)	Й. Станислав
Желтая кофта/В стране улыбок (оп)	Ф. Легар
Желтая кофта (оп)	Г. Лершмюль
Желтый дьявол (мк)	Г. Фере
Желтый дьявол (оп)	Ген. Гладков
Желтый Карло, или Волшебница мрачной пустыни (ко)	Ф. Антонолини
Желтый чепец (ко)	В. Рудзинский
Жемчуга Клеопатры (оп)	О. Штраус

Жемчужина (мк)	И. Ковнер
Жемчужина Альдамины (мкл)	Л. Працюк
Жемчужина Сибири (оп)	Ю. Бирюков, Ф. Мартынов
Жемчужина Эльзаса (оп)	Ф. Эрве
Жена – наследница мужа (оп)	Р. Кубин
Жена и зонтик, или Расстроенный настройщик/Моя жена и мой зонтик (в)	Деверже, Ш. Варен, Лоренсен
Жена начальника (мк)	С. Рустамов
Жена папаша (оп)	Ф. Эрве
Жена по мерке (мкл)	З. Шефер
Жена Тахир-бека (оп)	Д. Георгиев
Женатый холостяк (мк)	З. Гаджибеков
Женевьева Брабантская (оп)	Ж. Оффенбах
Женевьева Брабантская (оп)	Д. Сартри
Женитьба (мв)	Ю. Тугаринов
Женитьба (ко)	М. Мусоргский
Женитьба (ко)	А. Гречанинов
Женитьба (ко)	Б. Мартину
Женитьба (мк)	А. Иранек
Женитьба Бальзаминова (мк)	А. Кулыгин
Женитьба гусара (мк)	Ген. Гладков
Женитьба сына/Сын женится (мк)	Б. Зейдман, Ю. Раджаби, С. Юдаков
Женитьба – дело нешуточное (з)	Б. Кырвер
Жених (мк)	Б. Галаев
Жених для приданного (мкл)	В. Шаинский
Жених из посольства (мк)	В. Шебалин
Жених из прерии (оп)	Р. Кубин
Жених моей невесты (мк)	С. Заславский
Жених с Марса (мк)	С. Джербашян
Жених сбежал (оп)	Х. Плиев
Жених-англичанин (мк)	А. Маилян
Женихи (ко)	К. Коваржовиц
Женихи (оп)	И. Дунаевский
Женихи (оп)	Ш. Милорава
Женихи (оп)	В. Котоян
Женихи из Мульгимаа (ко)	Г. Эрнесакс
Женофилы и Мужефобы/Мисс Бриз Бис (оп)	В. Пергамент
Женофобы (оп)	А. Руссовский
Женские каверзы (ко)	Л. Ганн
Женские хитрости (об)	Д. Чимароза
Женский монастырь (мк)	Э. Колмановский
Женское государство (оп)	И. Румшинский
Женщина в белом (мкл)	Э. Уэббер
Женщина в горностае/пурпурном (оп)	Ж. Жильбер
Женщина из Сен-Луи (мкл, блюз-опера)	Г. Арлен
Женщина, которая знает, чего хочет (оп)	О. Штраус
Женщина/Дама в горностае (оп)	Ж. Жильбер
Женщина-драгун (оп)	Ж. Оффенбах
Женщина-полковник (ов)	Н. Кубишта
Женщины из той ночи (с)	Ф. Торроба
Жертва любви (оп)	Д. Чедвик
Жертвы деликатности (мк)	Комитас
Жестокий барон (мп)	В. Эренберг
Жив собі пес (мкл)	Вл. Назаров
Живая вода (оп)	Г. Александров
Живой огонь (мкл)	А. Бызов
Живой портрет, или Случай в Мадриде (оп)	А. Кулешов
Живописец, влюбленный в свою модель (ко)	Э. Дуни
Живые розы (оп)	А. Дрождинин
Жиголетта (оп)	Ф. Легар

Жижи (мкл)	Ф. Лоу
Жизнь – радость (ко)	Д. Аракишвили
Жизнь актера (оп)	Ю. Милютин
Жизнь и необыкновенные приключения Оливера Твиста (мкл)	А. Чайковский
Жизнь партии (оп)	Ф. Лоу
Жизнь прекрасна! (р)	основано на мелодиях из мюзиклов, оперетт и фильмов
Жизнь человека (оп)	Л. Гебен
Жил-был кораблик (об)	Ж. Тайфер
Жил-был Шельменко (мк)	В. Соловьев-Седой
Жила-была (мк)	Н. Пулатов
Жили-были/Было время (ко)	П. Хаджиев
Жили три студента (мк)	А. Петров, А. Чернов
Жили три холостяка (мк)	Н. Богословский
Жилище/Дом доктора (ко)	Ж. Бизе
Жиль-соблазнитель (ко)	А. Гризар
Жирофле-Жирофля (оп)	Ш. Лекок
Жирофле-Жирофля (оп)	М. Эгуэс
Житель Нью-Йорка (мкл)	К. Портер
Жінки біля трону (мк)	И. Поклад
Жіночі пристрасті (оп)	В. Филиппенко
Жнецы (ко)	Э. Дуни
Жокей-клуб (оп)	В. Холлендер
Жоржетта (в)	Деверже, Ш. Варен, Лоренсен
Жрица огня (оп)	В. Валентинов
Жуана (оп)	Й. Цанков
Жужа (оп)	А. Рени
Жужа из Будапешта (мкл)	А. Журбин
Жюльетта из Нарбонны (оп)	Э. Одран
Журавль в небе (оп)	А. Колкер
Журналисты (оп)	Т. Макебен
Жюстина Фавар (оп)	Ж. Оффенбах
З усяким може статися (в)	С. Добровольский
За богом молитва, за царем служба не пропадают (ов)	Ю. Арнольд
За ваше здоровье (мк)	Д. Клебанов, В. Нахабин
За витриной ателье (мк)	С. Заславский
За горизонтом (мкл)	по песням У. Линдерберга
За двома зайцями (мкл)	В. Ильин, В. Лукашов
За двумя зайцами (мк)	В. Рождественский
За землю русскую (ро)	гр. “Ариэль”
За нарвской заставой/Огоньки (оп/мк)	Г. Свиридов
За Немань іду (оп)	К. Горский
За Немань іду (оп)	В. Александров
За птичками (оп)	Г. Атанасов
Забава Путятишна (ко)	М. Иванов
Забавы калифа, или Шутки на одни сутки (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев, Ф. Шольц
Забывчивый жених/Дядюшкин сон (мкл)	В. Казенин, К. Васильев
Заветное колечко (оп)	Г. Ставонин
Завещание (ко)	Д.-Ф. Обер
Завещание г-на де Крак (оп)	Ш. Лекок
Завещание тети Каролины (ко)	А. Руссель
Завоеватель земель и народов (оп)	В. Райчев
Завтра утром (оп)	Н. Стрельников
Завтрак ветреников (в)	Ю. Эльснер
Загадочная певица (мк)	В. Массе
Заговорщики, или Домашняя война (з)	Ф. Шуберт
Загожанская охота/Охота в Загоранах (оп)	Я. Кржичка
Загонщики огня (мкл)	Г.-А. Купрявичус
Заёмные жёны, или Не знаешь, где найдёшь, где потеряешь (в)	Деверже, Э. Скриб, Ш. Варен

Заида (з)	В. Моцарт
Зайка-почтальон (мк)	И. Якушенко
Заколдованная кошка (оп)	И. Хальстром
Заколдованное дерево (ко)	Я. Стефани
Заколдованное Я (ко)	О. Герстер
Заколдованный замок (оп)	К. Миллёркер
Заколдованный принц (оп)	А. Сомервелл
Закрыто на ремонт (оп)	К. Ортвейн
Зальцбургский сезон (оп)	Ф. Раймонд
Замарашка (ко)	Н. Изуар
Замаскированная любовь (оп)	Й. Хартулари-Даркле
Замаскированный любовник, или Мнимый садовник (ко)	Ф. Филидор
Замок Лансдаун (оп)	Г. Холст
Замок Тото (оп)	Ж. Оффенбах
Замужество/Свадьба Жанетты (мк)	В. Массе
Замужняя девица (оп)	П. Абрахам
Занавес/Кто убил Дэвида Меррика (мкл)	Д. Кандер
Заочное свидание (оп)	А. Лепин
Записная книжка дьявола (оп)	Г. Серпет
Запорожець за Дунаєм (ко)	С. Гулак-Артемовский
Запорожский клад (мк)	М. Васильев
Запрет любви, или Послушница из Палермо/Запрет на любовь (ко)	Р. Вагнер
Запрет на любовь/Запрет любви, или Послушница из Палермо (ко)	Р. Вагнер
Запретный город (оп)	Б. Гранихшtedтен
Запрещенный плод (оп)	Муз. сост. Э. Кларрот
Запрещено (мк)	А. Ойт
Зарницы (мк)	М. Чернов, А. Логинов
Засватана – не вінчана (мкл)	И. Поклад
Затерянный/Затерявшийся в звездах (мкл)	К. Вайль
Затмение сердца (оп)	В. Маклаков
Затмение сердца (оп)	А. Пейсин
Затмение солнца (мк)	В. Цагарейшвили
Зачарованная (мкл)	А. Менкен
Зачарованне каміння (мкл)	Г. Татарченко
Зачарованный принц (ко)	К. Бендль
Збигнев (оп)	К. Курпиньский
Званный вечер с итальянцами (оп/мб)	Ж. Оффенбах
Звезда (оп)	С. Алескерев
Звезда (оп)	А. Шабрие
Звезда (оп)	С.А. Кац
Звезда и смерть Хоакана Мурьеты (ро)	А. Рыбников
Звезда любви (оп)	Г. Ставонин
Звезда любви и надежды (мкл)	К. Александр
Звезда Парижа (оп)	Я. Розенфельд
Звезда экрана (мк)	Н. Богословский
Звезда экрана (оп)	К. Бенц
Звездные ночи (оп)	К. Бенц
Звездный коллекционер (оп)	Ф. Комишел
Звездный рейс/час (оп)	С. Кац
Звездный экспресс (мкл)	Э. Уэббер
Звездочет (оп)	Ф. Легар
Звезды над морем (мк)	Б. Карахан
Зверь жизни (оп)	Ф. Комишел
Звіриний бенкет (мкл)	Ю. Шевченко
Звонарь из Брюгге (ко)	А. Гризар
Звонят звонки (мкл)	Д. Стайн
Звуки музыки (мкл)	Р. Роджерс
Здесь ли ты? (оп)	Р. Леонкавалло
Здесь под липами (оп)	В. Оякяэр
Здравствуй, заря (оп)	А. Яворик

Здравствуй, маэстрик! (мкл)	Н. Русу-Козулина
Здравствуй, папочка! (мкл)	В. Улановский
Здравствуй, университет! (мк)	Г. Литинский
Зеленая ива (мкл)	Ф. Лёссер
Зеленая мельница (ко)	М. Зариныш
Зеленая птичка (мкл)	М. Гринберг ?Р. Гринблат
Зеленая птичка (об)	Е. Подгайц
Зеленый остров, или Сто дев (оп)	Ш. Лекок
Зеленый цех (мк/оп)	И. Дзержинский
Зеленый шум (мк)	С. Заславский
Зелимхан (оп)	А. Руссовский
Земира и Азор (ко)	А. Гретри
Зеркало, или Дамский тайный советник (в)	Д. Ленский
Зеркальный лед (мкл)	А. Бызов
З-за гори кам'яної (мк)	Б. Крыжановский
Зигзаг (оп)	Й. Хартулари-Даркле
Зизи/Сизи (оп)	Ф. Крейслер
Зимняя сказка (оп)	Я. Мори
Зірки екрану (мк)	А. Рябов
Злачные места (мкл)	Дж. Бок
Злая (мкл)	С. Шварц
Злая ворона (оп)	Я. Озолинь
Зловещие мертвецы (мкл)	Д. Рейнблатт, К. Бонд, Ф. Чиполла, М. Моррис
Злодей-мошенник (млд/э)	Дж. Оперти
Злодеюшка, или Кот-композитор (мкл)	Е. Подгайц
Змейка (оп)	В. Шпачек
Знада або Хохлик (оп)	С. Дунецкий
Знак Зорро (оп)	З. Заграничный
Знаменитый незнакомец (оп)	А. Натан
Знатная особа (оп)	М. Сабахаттин
Знатный жених (ко)	С. Урбах
Зовите меня госпожой/мадам (мкл)	И. Берлин
Зовите меня мистером (ш)	Г. Роум
Зойкина квартира (мк)	Вяч. Назаров
Золотая булочница (оп)	Ж. Оффенбах
Золотая вдова (оп)	Й. Цанков
Золотая девушка (оп)	Г. Атанасов
Золотая девушка (оп)	Г. Макканн
Золотая долина (оп)	И. Дунаевский
Золотая звезда (оп)	Э. Секей
Золотая клетка (оп)	Т. Макебен
Золотая книга любви (мкл)	А. Злотник
Золотая леди (мкл)	В. Казенин
Золотая лилия (мк)	Н. Коган
Золотая мастерица/Золотых дел мастерица (оп)	Э. Эйслер
Золотая осень/На берегу Волги (мк)	Д. Файзи
Золотая паутина (оп)	В. Беренков
Золотая принцесса (мкл)	на песнях группы АВВА
Золотая птица (оп)	М. Големинов
Золотая птица (оп)	А. Лара
Золотая рыбка (мк/оп)	Б. Аветисов
Золотая сеть (ко)	Ф. Дрдла
Золотая солома (оп)	А. Сомервелл
Золотая труба (мк)	Е. Лугов
Золоте весілля (ро)	Г. Татарченко
Золоте курча (мкл)	А. Злотник
Золото я отдал за железо (оп)	И. Кальман
Золотое веретено (оп)	Е. Жарковский
Золотое вино (мк)	О. Фельцман

Золотое озеро (мк)	М. Левиев
Золотое платье (оп)	М. Вайнберг
Золотое руно (ко)	А. Тансман
Золотое руно (оп)	Э. Кшенек
Золотое яблоко (ко)	Е. Фомин
Золотоискатели (мк)	Т. Кулиев
Золотой дым (оп)	С. Кац
Золотой крест (оп)	А. Машаду
Золотой кушак /Билли (оп)	Р. Фримль
Золотой мопс (мк)	И. Воробкевич
Золотой петушок (ко)	Н. Римский-Корсаков
Золотой рассвет (оп)	И. Кальман
Золотой рог (В лесной глуши) (оп)	А. Леон
Золотой теленок (ко)	Т. Хренников
Золотой теленок (мкл)	Б. Кырвер
Золотой тюльпан Фанфана (мк)	М. Розовский
Золотой тюльпан Фанфана (мк)	Ю. Ким, А. Николаев
Золотой фонтан (оп)	С. Заранек
Золотой цыпленок (мкл)	А. Лебедев
Золотой цыпленок (мкл)	Вяч. Назаров
Золотой цыпленок (мкл)	В. Улановский
Золотой человек (оп)	А. Флярковский
Золотые ворота (мкл)	Д. Кандер
Золотые ключи (оп)	А. Зацепин
Золотые ключи (оп/мк)	К. Данькевич
Золотые моря (мк)	А. Белазарас
Золотые сердца (мк)	А. Комаровский
Золотых дел мастерица/Золотая мастерица (оп)	Э. Эйслер
Золушка (ко)	Л. Блех
Золушка (ко)	Н. Изуар
Золушка (мкл)	Р. Роджерс
Золушка (мкл)	А. Семенов
Золушка (мкл)	А. Кулыгин
Золушка (мкл)	Л. Фадеева-Москалева
Золушка (мкл)	П. Зингер
Золушка (ро)	В. Панков
Золушка (тм)	К. Меладзе
Золушка, или Торжество добродетели (ко)	Д. Россини
Зоопарк (оп)	А. Салливен
Зорба (мкл)	Д. Кандер
Зорро (мкл)	«Gipsy Kings», Д. Камерон
Зоряний час (оп)	А. и В. Филиппенко
Зуб мудрости (оп)	В. Котоян
Зубастая няня/Моя зубастая няня (мкл)	А. Фадеев
И кот ученый говорил (мкл)	В. Плешак
И нашим и вашим (оп)	И. Дунаевский
И предки были молодыми (мкл)	Э. Колмановский
Иван Царевич (ко)	Э. Ванжура
Иван Царевич, золотой шлем (ко)	А. Сапиенца
Иван-царевич против Кощея (мкл)	Е. Шашин
Иветта (оп)	Ш. Лекок
Игра (мкл)	А. Колкер
Игра с Джокером (мк)	М. Багриновский
Игра с огнем (с)	А. Барбьери
Игрище невзначай (ко)	Е. Фомин
Идеал, или Новая Прециоза (ко)	С. Монюшко
Идеальная жена/супруга (оп)	Ф. Легар
Идет все (мкл)	К. Портер
Идея (оп)	Г. Холст
Идут белые снеги (ро)	Г. Май

Иеронимус Книккер (ко)	К. Диттерсдорф
Из жизни насекомых, или Коварство и Любовь (мкл)	С. Жуков
Изабелла и Панталоне (ко)	Л. Ролан-Манюэль
Избавление Тезея (ф)	Д. Мийо
Избранница (ко)	Д. Суза
Избранница из Саленси (з)	Э. Вальд
Известные старые песни/Старая песня (км)	А. Кристине, Б. Фонтен
Известный Асес (оп)	А. Каптан-заде
Изолина (ко)	А. Мессаже
Изумрудный остров (оп)	А. Салливен
Иисус Христос – суперзвезда (ро)	Э. Уэббер
Имей же сердце (мк)	Д. Керн
Именины с приключениями (ко)	Т. Яровая
Императрица Жозефина (оп)	И. Кальман
Императрица, или Княжеская любовь (оп)	Л. Фалль
Инвалид (оп)	Ю. Арнольд
Индиго и 40 разбойников/1001 ночь (оп)	И. Штраус
Индийская принцесса (оп)	К. Бендль
Инес и Леонора (ко)	Ж. Бреваль
Инкогнито (оп)	Л. Вальдманн
Инкогнито из Петербурга (мкл)	В. Плешак
Инопланетянин (мкл)	В. Бровко
Инструктор должен жениться (оп)	Г. Мазанец
Интермеццо (быт. комедия)	Р. Штраус
Иные нынче времена (оп)	Ш. Азмайпарашвили
Иоанн Второй (оп)	Э. Эйслер
Иоганна Балк (ко)	Р. Вагнер-Регени
Иоланта (оп)	А. Салливен
Иоргу из Садагуры (в)	А. Флехтенмахер
Иосиф Швейк против Франца-Иосифа (ф/мк)	Г. Портнов
Иохим Лис – детектив с дипломом (мкл)	Ген. Гладков
Ипполита (ко)	Я. Кржичка
Ирена и капитаны (мкл)	К. Одд
Ирод (ро)	И. Поклад
Искатели сокровищ (оп)	С. Заславский
Искательница остроумия (оп)	Э. Одран
Искательница приключений/Ночное похождение (оп)	В. Мамидов
Искусственный человек (оп)	Л. Фалль
Искусство поцелуя (оп)	Г. Комаров
Искушение Жанны (мкл)	В. Успенский
Искушение святого Антония (оп)	Т. Макебен
Испанская певица (оп)	Л. Гебен
Испанская таверна (утрачена) (оп)	Б. Фомин
Испанский соловей (оп)	Л. Фалль
Испанский час (ко)	М. Равель
Исправленный пьяница, или Двойная метаморфоза (ко)	К. Глюк
Иствикские ведьмы (мкл)	Д. Роу
Истина дороже (мк)	А. Зуев
Истина и ложь (с)	Ф. Педрель
Истинное постоянство (об)	Й. Гайдн
Истории у камелька (мкл)	В.-А. Маркевич
История волшебного замка (мкл)	С. Белоголов
История коня/лошади (мкл)	М. Розовский
История любви (мкл)	Г. Гудолл
Источник любви, или Любовь Пьера Длинного и Бланш Базю (ко)	Ф. Филидор
Итальянка в Алжире (об)	Д. Россини
Итальянка в Лондоне (об)	Д. Чимароза
Итальянский роман (мкл)	Г. Цабадзе
Их мечта/Наша мечта (оп)	Ш. Милорава
Их невинность (оп)	В. Шпачек

Ищите женщину (муз. шоу)	Е. Птичкин
Іван та Марія (мкл)	И. Голубов, А. Сокол
Інвалід (оп)	В. Матюк
Йери и Бетели (з)	И. Рейхардт
К новым берегам (оп)	Р. Бенацки
К Северному полюсу (оп)	Ю. Хальворсен
К счастью, у него несчастье (оп)	К. Олд
Кабалист (в)	Ю. Эльснер
Кабаре (мкл)	Д. Кандер
Кабачок «Зеленая крыса» (оп)	С. Алексин
Кабачок «Прерия» (мкл)	Л. Олиас
Кабачок Рампонно (оп)	Ш. Лекок
Кавалер (оп)	Р. Кубин
Кавалер от 10-ти до 4-х (оп)	Р. Штольц
Кавалер с розой (ко)	Р. Штраус
Кавалер св. Марка (оп)	Й. Байер
Кавардак, или Дьявольская свадьба (ко)	К. Глюк
Каверзы Пеэтера Пюве (мк)	Р. Пятс
Кадж Назар (оп)	А. Айвазян
Кади (ко)	А. Тома
Кадриль (мк)	В. Гроховский
Казак-стихотворец (ов)	К. Кавос
Казанова (мкл)	Г. Начинский
Казанова (мкл)	К. Брейтбург
Казанова (оп)	Р. Бенацки
Казанова (оп)	П. Линке
Казанова в Форт-Сен-Андре/Арестант на бале (в)	Деверже, Ш. Варен, Ж.-Э. Арго
Казанова в Швейцарии (ко)	П. Буркхард
Казачка, или Возвращение из похода (оп)	В. Кажинский
Казначей (оп)	К. Цирер
Каирский гусь (об)	В. Моцарт
Как Волк год Кабана встречал (мкл)	Г. Ляндрес
Как ее зовут (мк)	Н. Богословский
Как ее зовут (мк)	Т. Шейблер
Как ее зовут (мк)	Л. Пульвер
Как ее зовут (мк)	А. Ручьев
Как ее зовут (оп)	М. Старокадомский
Как жить замужем (мкл)	В. Фридман
Как колобок ума-разума набирался (мкл)	Ан. Зубков
Как кот ремеслу учился (мкл)	Ю. Казарян
Как на иголках (р)	Г. Роум
Как некогда в мае/Однажды в мае (оп)	В. Колло
Как поживешь, так и прослывешь, или С-Петербур. Гостиный двор (ко)	М. Матинский
Как поссорился И.И. с И.Н. (мкл)	Т. Ефимов
Как прекрасен/чуден мир! (оп)	Ф. Легар
Как преуспеть в бизнесе, ничего не делая/Как сделать карьеру без особых усилий (мкл)	Ф. Лёссер
Как сделать карьеру без особых усилий/Как преуспеть в бизнесе, ничего не делая (мкл)	Ф. Лёссер
Как чуден/прекрасен мир! (оп)	Ф. Легар
Каландаль (ко)	Ж. Бизе
Калиостро (ко)	А. Рейха
Калиостро в Вене (оп)	И. Штраус
Калиф Багдадский (ко)	А. Буальдьё
Калиф на час (оп)	Ж. Оффенбах
Калифорнийский сувенир (оп)	Л. Афанасьев
Камарго (оп)	Ш. Лекок
Камелот (мкл)	Ф. Лоу
Каменный цветок (мкл)	А. Кулыгин
Каменщик (ко)	Д.-Ф. Обер

Камень счастья (оп)	Б. Терентьев
Камера Обскура (мкл)	А. Журбин
Камилла Клодель (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Камилла/Королева красоты (мк)	А. Новиков
Каморра (ко)	Е. Эспозито
Камрад (мк)	А. Митюшин, А. Логинов
Кандид (оп)	Л. Бернстайн
Кандидат в депутаты (ко)	С. Ксиндас
Кандидатка (оп)	Р. Леонкавалло
Канкан (мкл)	К. Портер
Кантегриль (ко)	Ж. Роже-Дюкас
Канун весны (мкл)	Ф. Лоу
Капельмейстер в Венеции (ко)	З. Фибих
Капитан (ко)	Д. Суза
Капитан Бай-Бай (оп)	Н. Шульце
Капитан королевской гвардии, или Кастилия и Флоренция (оп)	А. Вилинский
Капитан Николь, или Карбонарии (оп)	К. Целлер
Капитан первого ранга (оп)	Н. Минх
Капитан Роланд (в)	Деверже, Ш. Варен, Э. Монне
Капитан Тереза (оп)	Р. Планкетт
Капитан Фракас (мк)	Б. Ушаков
Капитан Фракас (оп)	Р. Деллингер
Капитанская дочка (мкл)	А. Петров, О. Петрова
Капитанская дочка (ро)	В. Бровко
Капітан Джон Сміт (мкл)	О. Стратичук
Капрал Тимко (млд)	В. Матюк
Капризная невеста (ко)	А. Пащенко
Капризы женщины (ко)	Г. Спонтини
Капризы сердца (оп)	В. Янович
Карамболяж (мкл)	К. Одд
Кара Ахмет (мк)	А. Ключарев
Караман ведет невесту (мк)	Ш. Милорава
Карантин (ов)	А. Верстовский, Л. Маурер
Карачун, или Старинные диковинки (комич. представление)	Ф. Антонолини
Карбонарии (оп)	К. Целлер
Карин (оп)	Г. Цумпе
Карине (ко)	Т. Чухаджян
Каринэ (мк)	Э. Хагагортян
Карлсон снова прилетел (мкл)	Л. Квинт
Карлсон шалит опять (мкл)	А. Ойт
Карлсон, который живет на крыше (мкл)	А. Семенов
Карлсон, который живет на крыше (ро)	Т. Яровая
Карманьола, или Французы любят пошутить (ко)	С. Монюшко
Кармелина (мкл)	Б. Лейн
Кармен (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Кармозина (оп)	А. Феврье
Карнавал в лесу (оп)	А. Голланд
Карнавал в Яссах/Яссы во время карнавала (в)	А. Флехтенмахер
Карнавал свободы (мкл/оп)	В. Казенин
Карнавалы северной Венеции (мкл)	А. Кокжаев
Карта (мкл)	Т. Хатч
Карточный домик (оп)	В. Райчев
Картуш (оп)	К. Терасс
Карусель (мкл)	Р. Роджерс
Карьера Никодема Дызмы (мкл)	А. Хундзияк
Карьера Пирпойнта Блэка (оп)	Б. Фомин
Карьера премьера (оп)	И. Дунаевский
Карьеристы (мкл)	П. Хаджиев
Касатка (оп)	В. Чернышов
Касиар Румпельмаер/Три грации (мк)	И. Воробкевич

Катенька (оп)	Р. Фримль
Катерина (мк)	Н. Тимофеев
Каток (мкл)	Д. Кандер
Катрин (мкл)	А. Кремер
Катрин (оп)	Э. Корнгольц
Катя-танцовщица (оп)	Ж. Жильбер
Каштаны Киева (оп)	О. Сандлер
Квадрофения (ро)	П. Тауншенд
Кварталы Парижа/Маленькая актриса (оп)	Н. Минх
Квентин Дорвард (ко)	Ф. Геварт
Кентервильское привидение (мкл)	В. Калле
Кентервильское привидение (мкл)	В. Плешак
Кентервильское привидение (мкл)	А. Иванов
Кето и Котэ (ко)	В. Долидзе
Кёсе-кехва (мк)	Т. Чухаджян
Кин (оп)	Ф. Комишел
Кин IV (мкл)	А. Шельгин
Кирпичики (об)	А. Рябов
Кисмет (мкл)	исп. музыка А. Бородина
Китайский идол (ко)	Д. Паэзиелло
Кларисса Гарлоу (ко)	Ж. Бизе
Клаудина из Вилла Белла (з)	И. Рейхардт
Клаудина/Клондина фон Вилла Белла (з)	Ф. Шуберт
Клеомед (з)	Г. Альберт
Клетка для чудаков (мкл)	Д. Херман
Клёцки (оп)	С. Феньеш
Кливия (оп)	Н. Досталь
Кло-кло (оп)	Ф. Легар
Клоп (мк)	Г. Юдин
Клоп (мк)	А. Мачавариани
Клоп (мкл)	В. Дашкевич
Клоун на маскараде (мкл)	В.-А. Маркевич
Клуб самоубийц (оп)	И. Фиаля
Ключ к раю (оп)	Ф. Легар
Ключ на мостовой/Муж за дверью (ко)	Ж. Оффенбах
Клянусь Юпитером (мкл)	Р. Роджерс
Клятва Блаженки (оп)	П. Стоянович
Клятва любви (оп)	Э. Одран
Клятва мадам Грегуар (оп)	Р. Планкетт
Книга мормона (мкл)	Р. Лопес, Т. Паркер, М. Стоун
Княгина/Принцесса Нинетта (оп)	И. Штраус
Княжна Тараканова/Огонёк в ночи (мкл)	К. Германов
Князь Казимир (оп)	К. Цирер
Князь невидимка, или Личарда волшебник (ко)	К. Кавос
Князь-крепостной (оп)	Н. Стрельников, Н. Лысенко, Б. Крыжановский, П. Демуцкий
Князь-кріпак (мк)	А. Рябов
Кобольд (з)	Ф. Химмель
Кобольд (ко)	Э. Гиро
Коварная любовь (оп)	Ш. Лекок
Коварство без любви (мк)	А. Лусинян
Ковбойская история (мкл)	С. Белоголов
Ковер Ияны (оп)	Б. Аветисов
Когда Адам в отпуске (оп)	Н. Золотонос
Когда Амур найдет Психею (оп)	Н. Фалеев
Когда мне нет и пятнадцати (мкл)	Е. Толмачев
Когда мужья изменяют (оп)	Нидаго
Когда полюбит клоун (оп)	В. Казенин
Когда поют соловьи (мк)	Н. Богословский
Когда поют соловьи (мк)	Г. Корепанов-Камский

Когда приходит любовь (мк)	Теплицкий
Когда расцветает черемуха (мк)	А. Орлов-Шузьм
Когда ты со мною (мк)	А. Новиков
Когда-то давно (оп)	П. Хаджиев
Кого я люблю (мк)	П. Поляков
Кодаса/Свояченица (мк)	З. Исмагилов
Коза-дереза (ко)	Н. Лысенко
Козни коварной королевы (мкл)	А. Клевицкий
Козьма Прутков (мкл)	В. Плешак
Кокетка (с)	Р. Чапи-и-Лорете
Коко (мкл)	А. Превин
Коко Шанель. Страницы жизни (мкл)	Э. Фертельмейстер
Кок-сагыз (мк)	Н. Чуркин
Кола и Колинетта (ко)	Ж. Кенель
Колбаса, боцман и другие (мкл)	С. Бедусенко
Колдун (ко)	Ф. Филидор
Колдун, ворожея и сваха (ко)	Е. Фомин
Колдунья/Гадалка (оп)	Д. Енко
Колдунья (оп)	С. Файнтух
Колдунья (оп)	А. Гольдфаден
Колдунья (с)	Р. Чапи-и-Лорете
Коли помиляются двое, або Ніч у червні (оп)	А. Рябов, М. Блантер
Коллекция Пинтера (мкл)	А. Шельгин
Колобок (мкл)	Т. Суворова
Колокола России (оп)	А. Билаш
Колокольчик (оп)	Г. Доницетти
Коломба (мк)	Э. Роман
Коломбина (оп)	А. Рябов
Коломбина (оп)	Р. Планкетт
Колония, или Новое селение (ко)	А. Саккини
Колыбель будет качаться (мкл)	М. Блицстайн
Колыбель (оп)	Я. Кржичка
Колочая роза (ко/оп)	Ю. Семеняко
Коляска (ко)	А. Холминов
Кольцо Жижес (в)	Деверже, Араго
Кольцо любви, или Земира и Азор (з)	И. Умлауф
Кольцо с изумрудом (мк)	А. Гладковский
Комбле (мк)	Р. Лагидзе
Комедиант (оп)	Ю. Калаш
Комета (оп)	Д. Штефэнеску
Компания (мкл)	С. Сондхейм
Кому горе, кому счастье/Кому свадьба, кому горе (мк)	М. Левиев
Кому свадьба, кому горе/Кому горе, кому счастье (мк)	М. Левиев
Кому нужны деньги (оп)	Г. Мазанец
Кому улыбаются звезды (оп)	Б. Александров
Конвалії цвітуть для тебе (мк)	И. Мартон
Конгресс танцует (мкл)	Х. Тим
Конек-Горбунок (мкл)	С. Чекрышев
Конек-горбунок (мкл)	В. Качесов
Конец будет хорошим (мк)	Р. Мустафаев
Конкурс женихов (оп)	К. Листов
Конкурс красоты (оп)	А. Долуханян
Конни (мкл)	Х. Кунце
Конотопська відьма (мкл)	И. Поклад
Контрабандист/Атаман (оп)	А. Салливен
Контрабандисты (ко)	Д. Суза
Копилка (оп)	К. Листов
Корабль дураков (мкл)	А. Клевицкий
Кораллина (оп)	К. Листов
Кордебалет (мкл)	М. Хемлиш

Коринна (об)	В. Фортнер
Корневильские колокола (ко)	Р. Планкетт
Корнет (оп)	Ф. Берник
Королева бриллиантов (оп)	В. Валентинов
Королева д'Ампеццо (мк)	Л. Никольская
Королева Зубная Щетка (оп)	В. Шаповаленко
Королева карнавала (мкл)	И. Поклад
Королева кино/экрана (оп)	Ж. Жильбер
Королева красоты/Камилла (мк)	А. Новиков
Королева Марго (мкл)	Е. Подгайц
Королева на день (оп)	С. Буль
Королева неизвестного острова (р)	Б. Крыжановский
Королева остается дома (мк)	С. Стемпневский
Королева ошиблась (оп)	К. Листов
Королева пиратов (мкл)	К.-М. Шенберг
Королева роз (оп)	Р. Леонкавалло
Королева танго (оп)	Ф. Легар
Королева чардаша/Сильва (оп)	И. Кальман
Королевская ложа (оп)	Т. Добжанский
Королевская любовь, или Зимняя сказка (об)	А. Чайковский
Королевство кривых зеркал (мкл)	С. Бедусенко
Короли и капуста (мкл)	Б. Кырвер
Королю холодно (оск)	В. Оякяр
Король (оп)	А. Вилинский
Король (оп)	Б. Голлендер
Король арены (оп)	С. Свободин
Король бродяг (оп)	Р. Фримль
Король в Неаполе (оп)	П. Масканьи
Король веселится/Ромео и Джульетта (оп)	А. Кристине
Король веселится/Ромео и Джульетта (оп)	Р. Нельсон
Король Джером (оп)	К. Цирер
Король замка (оп)	Э. Кремзер
Король и угольщик (ко)	А. Дворжак
Король и фермер (ко)	П. Монсиньи
Король и я (мкл)	Р. Роджерс
Король Иштван (ро)	Л. Сёреньи
Король кормилиц (оп)	Ф. Эккерт
Король Матиуш Первый (мкл)	М. Осокин
Король на охоте (ко)	И. Керцелли
Король Хильперик (оп)	Ф. Эрве
Король шутов (оп)	Ф. Маслов, Н. Будашкин
Король-лев (мкл)	Э. Джон
Король-любовник (мк)	А. Венявский
Король-морковь (оп)	Ж. Оффенбах
Король-олень (мкл)	М. Таривердиев
Король-Солнце (мкл)	А. Коэн
Король-солнце (мкл)	коллектив авторов
Коронный удар (оп)	Ю. Левитин
Коррехидор (ко)	Г. Вольф
Корус-лайн (мкл)	М. Хемлиш
Коса на камень/Девичья любовь (оп)	Ю. Слонов
Косики (оп)	Ш. Лекок
Косынка королевы (оп)	И. Штраус
Кот в сапогах (мкл)	С. Чекрышев
Кот в сапогах (мкл)	Е. Шашин
Кот в сапогах (оп)	В.Н. Семенов
Кохання Верховин (мк)	В. Штайгер
Кошицкий студент (оп)	Э. Эркель
Кошка (мкл)	В. Баскин
Кошка и скрипка (мк)	Д. Керн

Кошка, превратившаяся в женщину (оп)	Ж. Оффенбах
Кошки (мкл)	Э. Уэббер
Кошкин дом (мкл)	Ю. Знатоков
Кошкин дом (мкл)	С. Бедусенко
Кошкин дом (мкл)	М. Герцман
Коштана (з)	П. Крстич
Край тюльпанов (оп)	А. Рудянский
Красавец (мкл)	Дж. Бок
Красавец Риго (оп)	К. Цирер
Красавица и Чудовище (мкл)	А. Менкен
Красавица Нью-Йорка/Нью-Йоркская красавица (оп/мкл)	Г. Керкер
Красавицы из Фогараса (ко)	А. Грюнфельд
Красивая женщина (оп)	М. Эрдели
Красивая шведка (оп)	Р. Винтерберг
Красивый мужчина (оп)	Ф. Зуппе
Красная Анна (млд)	Б. Берса
Красная гвоздика (с)	Т. Бретон
Красная мельница (оп)	В. Херберт
Красная нижняя юбка (мк/оп)	Д. Керн
Красная роза (мк)	С. Гаджибеков
Красная шапочка (ко)	А. Буальдьё
Красная шапочка (мкл)	А. Рыбников
Красная шапочка (оп)	Ф. Абт
Красная шапочка (оп)	Г. Серпет
Красная шапочка (оп)	Д. Рей
Красная шапочка, Серый волк и «Голубые гитары» (мкл)	И. Гранов
Красная юбка/Красная нижняя юбка (мк/оп)	Д. Керн
Красное солнышко/Маскотта (оп)	Э. Одран
Красное яблочко (оп)	Ж. Оффенбах
Краснофлотцы (оп)	Б. Ушаков
Красные тюльпаны/Это было весной (оп)	В. Пергамент
Красный караван (мкл)	Б. Сакчи-Лакатош
Красота несказанная (мкл)	А. Семенов
Красотка/Милашка (оп)	Г. Рейнгардт
Красотка Боскати, или Похищение Венеры (оп)	Ю. Феррари
Красотка из Мудона (оп)	А. Онеггер
Красотки (оп)	Г. Рейнхардт
Крейсер «Пинафор» (оп)	А. Салливен
Креолка (оп)	Ж. Оффенбах
Крепость Нямц (млд)	А. Флехтенмахер
Крестьяне, или Встреча незваных (ов)	С. Титов
Крестьянин маркиз (ко)	Д. Паэзиелло
Крестьянин Якуб (ко)	О. Недбал
Крестьяночка (оп)	Л. Монктон
Крестьянская свадьба (в)	А. Флехтенмахер
Кривой путь (оп)	Д. Петков
Крикет (мкл)	Э. Уэббер
Крис и волшебная лампа (ко)	Д. Суза
Критический день (оп)	Э. Кремзер
Критянка/Дочь Крита (оп)	С. Самарас
Кровавая графиня/Графиня Элизабет (мкл)	В. Купцов
Кровавый Джон (мкл)	В. Оаякэр
Кровь художника (оп)	Э. Эйслер
Крокефер, или Последний паладин (мб)	Ж. Оффенбах
Крошка (оп)	Э. Одран
Крошка Цахес (мкл)	С. Бедусенко
Крошка Абнер (мкл)	Дж. Лиллей, Н. Риддл
Крошка/Малютка Кардиналь (оп)	А. Онеггер, Ж. Ибер
Круг жизни одного завоевателя (мп)	В. Эренберг
Кружатся чайки (мкл)	К. Кромский

Кружевной платок королевы (оп)	И. Штраус
Крупный выигрыш (оп/мк)	Е. Птичкин
Крупный выигрыш (оп)	Л. Пульвер
Крутой поворот (оп)	А. Михайлов
Крутые повороты/Волжские зори (оп) Б. Благовидов (оп)	Б. Благовидов
Крылатая юность (оп)	А. Михайлов
Крылатые (мк)	А. Фаттах
Крылатый почтальон (оп)	Н. Минх
Крылья (оп)	Л. Ганн
Крылья удачи (зонг-опера)	А. Зуев
Крымские каникулы (мк)	Е. Птичкин
Крюк (оп)	Р. Планкетт
Ксанаду (км)	Б. Ворзон
Кто брат, кто сестра, или Обман за обманом (ов)	А. Верстовский
Кто в сапогах (ко)	И. Катаев
Кто верит в сказки? (мкл)	А. Ойт
Кто твоя невеста? (оп)	Л. Лядова
Кто убил Дэвида Меррика/Занавес (мкл)	Д. Кандер
Кто что сделал? (мк)	М. Абдраев, А. Аманбаев, А. Малдыбаев, А. Тулеев
Куба – любовь моя! (мк)	Р. Гаджиев
Кубанские ласточки (оп)	Д. Фалилеев, И. Верховский, Г. Плотниченко
Кубинская новелла (мк)	В. Лукашов
Кубок гетмана Богдана (оп)	О. Сандлер
Кудрявые сапоги (мкл)	С. Лопер
Кузен из Батавии/Кузен ниоткуда/ (оп)	Э. Кюннеке
Кузен ниоткуда/Кузен из Батавии (оп)	Э. Кюннеке
Кузнец (ко)	Ф. Филидор
Кузнец Вакула/Черевички (ко)	П. Чайковский
Кузнечик Кузя на планете Туами (мкл)	Ю. Антонов
Кузнечик/Сверчок и муравьи (оп)	П. Пипков
Кузница (оп)	Я. Уайт
Куйчелек козли яр (мк)	Ф. Назаров
Кукареку (оп)	Л. Ганн
Кукла/Куколка (оп)	Э. Одран
Куклы Виолетты (оп)	А. Адан
Кукольники (с)	К. Сервантес
Культпоходный тир (муз. парад-скетч)	В. Кочетов
Кум (мк)	К. Богуславский
Кумиры толпы (оп)	Ю. Генсон
Кумоха (ко)	Р. Пергамент
Кунилемл (оп)	А. Гольдфаден
Купальські бувалиці (мкл)	Ал. Жилинский
Купальщица Сюзанна (мкл)	Г. Орделовский
Купленная жена (оп)	В. Якоби
Кураж (мкл)	С. Сондхейм
Курро Варгас (с)	Р. Чапи-и-Лорете
Кухня святости (мк)	Е. Тикоцкий
Кэлин Думбрава (оп)	К. Димитреску
Ла марченера (с)	Ф. Торроба
Лавры Апполона (с)	Х. Идальго
Лагерь в Силезии/Северная звезда (ко)	Д. Мейербер
Лак для волос (мкл)	М. Шейман
Лампа Аладдіна (мкл)	С. Бедусенко
Ласточка (ко)	Д. Пуччини
Ласточка (оп)	А. Николаев
Ласточка (оп)	Й. Конти
Ласточки (оп)	Г. Херблай
Ласточки (оп)	А. Иршман

Лаццарони из Неаполя (оп)	И. Заец
Лачплэсис (ро; мкл)	З. Лиепиньш
Лашкара (ко)	А. Андриашвили
Леандро (об)	Н. Логрошино
Леблебиджи хор-хор-ага (оп)	Т. Чухаджян
Лев Гурыч Синичкин (мк)	В. Крюков
Лев Гурыч Синичкин, или Провинциальная дебютантка (в)	Д. Ленский
Лев Гурыч Синичкин/Дочь актера (мк)	Полымский
Лев, Колдунья и Платяной шкаф (мкл)	Е. Евтушевская
Левша (мк)	А. Новиков
Левша (мкл)	А. Шевцов
Левша/Русский секрет (мк)	В. Дмитриев
Легенда в музыке (мкл)	Р. Вальгре, Ю. Радмяз
Легенда о двух королевствах (мкл)	Л. Фадеева-Москалева
Легенда о Джимми (мкл)	М. Берже
Легенда о Киеве (оп)	А. Билаш
Легенда о Русалочке (мкл)	Л. Фадеева-Москалева
Легенда про княжну Либідь та її братів (мкл)	В. Ильин
Легкая кавалерия (оп)	Ф. Зуппе
Легковерные (ко)	А. Титов
Леди Акулина (мкл)	А. Покидченко
Леди во мраке/в темноте (ко)	К. Вайль
Леди Гамильтон (оп)	Э. Кюннеке
Леди из Парижа (мкл)	П. Кройдер
Леди Магнезия (ко)	М. Вайнберг
Леди поцелуев (оп)	Б. Зеркович
Леди Фанни (оп)	Т. Макебен
Леди, будьте добры (мкл)	Д. Гершвин
Ледяной дом (оп)	К. Листов
Лейбеле-одессит (оп)	Б. Юнгвиц
Лекарь поневоле (ко)	Ш. Гуно
Лекарь Тоомас (ко)	Х. Отс
Леокадия (ко)	Д. Обер
Леонард (оп)	Ф. Комишел
Леонардо (мкл)	К. Брейтбург
Леонора, или Супружеская любовь (ко)	П. Гаво
Лес шумит (оп)	Ф. Фаркаш
Леса (з)	Й. Бенда
Лесная история (мк)	В.-А. Маркевич
Лесная песня (мкл)	Вл. Назаров
Лесничиха Христель (оп)	Г. Ярно
Лесной король (оп)	М. Тодоров
Лесной сторож (оп)	И. Штраус
Лесной цветок (мк)	В. Юманс
Лесной цветок (оп)	Б. Кырвер
Лесные события (мкл)	В.-А. Маркевич
Лестат (мкл)	Э. Джон
Летняя ночь (мк)	Л. Сахаров, Н. Арбан
Летняя ночь наяву (мкл)	В. Оякяэр
Летописец (мкл)	Т. Кочак
Летучая мышь (оп)	И. Штраус
Летучий корабль (мкл)	М. Дунаевский
Лжемаркиз (оп)	В. Колло
Лидушка, дочь музыканта (оп)	И. Фиала
Лизелотта (оп)	Э. Кюннеке
Лизетта и Филидор (оп)	Ж. Оффенбах
Лизины сапожки/Ножка (в)	Деверже, Лоренсен, Г. Ваэз
Лизуар и Дариолетт (з)	И. Хиллер
Лики любви (мкл)	Э. Уэббер
Лили (мкл)	Б. Капер

Лили (оп)	Ф. Эрве
Лили хочет пить (оп)	Л. Ружицкий
Лилиан и Валентин (оп)	Ш. Лекок
Лило Херманн, студентка из Штутгарда (млд)	П. Дессау
Лира и барабан, или Странные сваты (ко)	Б. Широла
Лира и меч (оп)	В.Н. Семенов
Лиромания (мкл)	А. Журбин
Лис Микита (мкл)	Б.-Ю. Яновский
Лиса Патрикеевна (оп)	Ф. Эрве
Лисабонский лютник (в)	Э. Скриб
Лисистрата (мкл)	С. Бедусенко
Лисистрата (оп)	Г. Дендрино
Лисистрата (оп)	П. Линке
Лисичка-сестричка (в)	А. Шабельский
Лисси (мкл)	Э. Фриш
Лисячий базар (мкл)	К. Кукловский
Лифт (мкл)	В. Шаинский
Лихой парень/Сорви-голова (ко)	П. Хаджиев
Лихорадка субботнего вечера (мкл)	на песнях группы Bee Gees
Лицом к музыке (мк)	И. Берлин
Лишняя предосторожность (оп)	Й. Вейгль
Лия, или Ночь отсутствия (в)	Деверже, Араго
Ловите миг удачи (мкл)	А. Колкер
Ловушка (оп)	Д. Сарти
Ложь маркиза (оп)	Д. Бойчев
Лола Монтез (мкл)	П. Кройдер
Лолита, любовь моя (мк)	Д. Барри
Ломоносов, или Рекрут-стихотворец (ов)	Ф. Антонолини
Лопе де Вега подсказал (оп)	А. Николаев, А. Кремер
Лорд Пикколо (оп)	Г. Берени
Лоррен (оп)	Р. Деллингер
Лотерея (оп/муз. шутка)	С. Монюшко
Лотерея мужей, или Жених № 69 (оп)	К. Шимановский
Лотхен при дворе (з)	И. Хиллер
Лубяная избушка (мкл)	Ю. Щекалева
Луг писцов (ко)	Ф. Герольд
Луд гидия (ко)	П. Хаджиев
Лудильщик (оп)	Ф. Легар
Луиза Фернанда (с)	Ф. Торроба
Лука и Сесиль (ко)	Ж. Кенель
Луна-парк (оп)	Н. Стрельников
Лунная ночь, или Домовые (ко)	А. Алябьев
Лунная сказка (оп)	Н. Османов
Лунный мир (ко/об)	Б. Галуппи
Лунный мир (об)	Й. Гайдн
Лучистый жемчуг (мк)	А. Мухамедов
Лучший день в жизни, или Урок богатым женихам (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев, Ф. Шольц
Лучший день ее жизни/Есть на Волге городок (оп)	А. Лепин
Люба-Любушка (мк)	Н. Коган
Любви все возрасты (мк)	Г. Портнов
Любви невиданное чудо (мк)	В. Лукашов
Люби меня сегодня вечером (км)	Р. Роджерс
Любимая Мануэла (оп)	Ф. Раймонд
Любимая племянница (оп)	Ш. Милорава
Любимец публики (оп)	М. Пекачев
Любимица Америки (мкл)	Р. Роджерс
Любит – не любит (оп)	М. Феркельман
Любит..., не любит (мк)	Д. Клебанов
Любить воспрещается/Свадьба по жребии (мкл)	А. Эшпай

Люблю ли тебя, я не знаю (оп)	В. Казенин
Люблю мою улицу (оп)	Г. Цабадзе
Люблю тебя, ты лучше всех, теперь изменись (мкл)	Д. Робертс
Любов, джаз та чорт (мкл)	С. Бедусенко
Любовная жизнь (мкл)	К. Вайль
Любовная почта (ко)	К. Кавос
Любовник и муж (ко)	Ф. Фети
Любовник из Теруэля (с)	Т. Бретон
Любовник-колдун (ко)	И. Керцелли
Любовное зелье, или Цирюльник стихотворец (в)	Д. Ленский
Любовное приключение (ко)	Э. Гиро
Любовные мечты (оп)	Л. Сальгадо
Любовные недоразумения, или Розаура (ко)	А. Скарлатти
Любовные приключения дьявола (ко)	А. Гризар
Любовные сплетни (ко)	Х. Бадингс
Любовные хитрости (ко)	Б. Оттани
Любовный напиток (мкл)	А. Шельгин
Любовный напиток (ко)	Г. Доницетти
Любовь (оп)	Б. Гюзелева-Вульпе
Любовь – книга золотая (мк)	Ц. Солодарь
Любовь актрисы (мк)	А. Кереселидзе
Любовь актрисы (мк)	К. Бенц
Любовь бывает разною (оп)	К. Кацман
Любовь в снегу (оп)	Р. Бенацки
Любовь всегда права, или Бомарше и К° (мкл)	М. Самойлов
Любовь Д'Артаньяна (мкл)	М. Вайнберг
Любовь Данан (мк)	Р. Штраус
Любовь до востребования (оп)	С. Кац
Любовь донская (мкл)	А. Мирошниченко
Любовь и верность (з)	Ф. Химмель
Любовь и ее колчан (оп)	Ш. Лекок
Любовь и жесть (оп)	Б. Горбульскис
Любовь и обман (оп)	Р. Кудель
Любовь и путешествие (оп)	Т. Макебен
Любовь и спорт (оп)	Ю. Слонов
Любовь и тайна (ко)	А. Буальдье
Любовь и шпионаж (мкл)	М. Дунаевский
Любовь к трем апельсинам (об)	С. Прокофьев
Любовь моряка (оп)	Х. Стотгард
Любовь моряка (оп)	Р. Фримль, Р. Бенацки
Любовь не виновата (оп)	В. Гроховский
Любовь не знает границ (оп)	Ю. Калаш
Любовь не покупается на золото (ко)	М. Португал
Любовь не умирает (мкл)	Э. Уэббер
Любовь нотариуса (ко)	Д. Сарти
Любовь побеждает (оп)	В. Котоян
Любовь под звездами (оп)	А. Айвазян
Любовь поет (мк)	Н. Коган
Любовь требует жертв (мк)	А. Полянич
Любовь троих (мк)	В. Цагарейшвили
Любовь хороша на Родине (оп)	О. Кязимов
Любовь, директор и квартира (мк)	С. Туликов
Любовь, любовь (мк)	И. Карабиц
Любопытная, или Догадки невпопад (в)	А. Верстовский
Любопытные женщины (об)	Э. Вольф-Феррари
Любопытство женщин прошлого (ко)	Я. Стефани
Любушка (оп)	Г. Корепанов-Камский
Любушка (оп)	Ю. Милютин
Лягушки (мкл)	С. Сондхейм
Людвиг и Тутта: Лессайдская история (мкл)	В. Рывкин

Люди в темноте/во мраке (мкл)	К. Вайль
Людовик ...надцатый (оп)	Ю. Сахновский
Люк-Лак (с)	Ф. Педрель
Люс и Люсетта (мб)	Ж. Оффенбах
Люсиль (ко)	А. Гретри
Ля, ля, Люсиль (мк)	Д. Гершвин
Лялькин и Люлькин (оп)	Б Аветисов
Мавпячий король (оп)	В. Сидоренко
Мавра (ко/об)	И. Стравинский
Магический опал (ко)	И. Альбенис
Мадагаскар, или Подлинные и выдуманные приключения Маурыция Бениовского (мкл)	Е. Корчаковский
Мадалена (оп)	Э. Вила Лобос
Мадам Аршидюк (оп)	Ж. Оффенбах
Мадам Бонифас (оп)	П. Лаком
Мадам Линч (оп)	Б. Лопес
Мадам Помпадур (оп)	Л. Фалль
Мадам Сан-Жен (оп)	П. Хаджиев
Мадам Серафина (оп)	Р. Винтерберг
Мадам Скандалез (мкл)	П. Кройдер
Мадам Сюзетт (оп)	Э. Одран
Мадам Трубадур (оп)	С. Альбини
Мадам Тюрлюпен (ко)	Э. Гиро
Мадам Фавар (ко/оп)	Ж. Оффенбах
Мадам Фрейлейн (оп)	Я. Ступка
Мадам Хризантема (ко)	А. Мессаже
Мадам Шерри (оп)	К. Хошна
Мадам/Графиня Дюбарри (оп)	К. Миллекер
Мадемуазель из Сент-Сира (оп)	Л. Варней
Мадемуазель модистка (оп)	В. Херберт
Мадемуазель Нитуш (оп)	Ф. Эрве
Мазлтов (оп)	И. Румшинский
Май/Майские дни (оп)	З. Ромберг
Майн кайф (мк)	И. Поклад
Майоран (оп)	Ш. Лекок
Майские дни/Май (оп)	З. Ромберг
Майсорский раджа (оп)	Ш. Лекок
Майська ніч (мк/оп)	А. Рябов
Майя (оп)	С. Феньеш
Майя (оп)	Р. Леонкавалло
Мак и Мабель/Мейбл (мкл)	Д. Херман
Макар Алексеевич Губкин, или Продолжение «Студента, артиста, хориста и афериста» (оп)	П. Григорьев
Макаронные герои (оп)	Н. Фалеев
Макиавелли (мкл)	Е. Васовский
Максим (оп)	И. Байич
Малабарская вдова (оп)	Ф. Эрве
Малахитовая шкатулка (мкл)	Е. Щекалев
Маленькая актриса/Кварталы Парижа (оп)	Н. Минх
Маленькая барышня (оп)	Ш. Лекок
Маленькая богема (оп)	А. Иршман
Маленькая волшебница (мкл)	В. Золотухин
Маленькая Карин (оп)	И. Хальстрем
Маленькая мама (мк)	К. Бенц
Маленькая немая (оп)	Г. Серпет
Маленькая новобрачная (оп)	Ш. Лекок
Маленькая ночная музыка/Маленькая серенада (мкл)	С. Сондхейм
Маленькая персидская роза (оп)	А. Фридланд
Маленькая продавщица спичек (оп)	М. Тодоров
Маленькая сборщица колосков (оп)	И. Хиллер

Маленькая серенада/Маленькая ночная музыка (мкл)	С. Сондхейм
Маленькая страна (мкл)	А. Клевицкий
Маленькая Флорами (оп)	И. Тиардович
Маленькие женщины (оп)	Э. Одран
Маленькие Мишу (оп)	А. Мессаже
Маленькие хитрецы (оп)	Б. Икономов
Маленький герцог (оп)	Ш. Лекок
Маленький король (оп)	И. Кальман
Маленький магазинчик ужасов (мкл)	А. Менкен
Маленький магнат (ко/оп)	У. Спенсер
Маленький матрос (ко)	П. Гаво
Маленький миллионер (мк)	Дж. Козн
Маленький Мук (мкл)	П. Зингер
Маленький паж (ко)	Н. Изуар, Р. Крейцер
Маленький принц (мкл)	Р. Коччианте/Р. Коччанте
Маленький принц (мкл)	Т. Суворова
Маленький принц (мкл)	Л. Клиничев
Маленький принц (мкл)	Д. Жученко
Маленький принц и авиатор (мкл)	Д. Барри
Маленький Фауст (оп)	Ф. Эрве
Маленькое кафе (мк)	Р. Бенацки
Малыш и Карлсон, который живет на крыше (мк)	А. Ойт
Мальбрук (оп)	Р. Леонкавалло
Мальбрук в поход собрался (оп)	Л. Делиб, Ж. Бизе, Э. Жона, Б. Куртуа, И. Легуи
Мальвина (оп)	Р. Ан
Мальвина, или Брак по склонности (в)	Э. Скриб
Мальчик накануне бар-мицвы (мкл)	Д. Стайн
Мальчиш-Кибальчиш (мкл)	М. Герцман
Мальчуган (мк)	В. Азарашвили
Малютка Джонни Джонс (мк)	Дж. Козн
Мама, я женюсь (мк)	Р. Гаджиев
Мамеди едет на курорт (мк)	Т. Бакиханов, Н. Мамедов
Мамелюк (оп)	Л. Шитте
Мамзель Катр-Су (оп)	Р. Планкетт
Мамзель Сан-Жен (оп)	К. Терасс
Мамзель Фру-Фру (оп)	Д. Рикарди
Мамма мия (мкл)	по мотивам группы АББА
Манана (мк)	А. Кереселидзе
Манана (мк)	К. Потсхверашили
Мандрен (оп)	Ю. Шульц
Маневры (оп)	А. Шаверзашвили
Манекен из Бергамо (ко)	Ф. Фети
Манина (оп)	Н. Досталь
Мания мест, или Безумие века (в)	Э. Скриб
Манолита (оп)	С. Феньеш
Манон (ко)	Ж. Массне
Манящее пламя (оп)	Э. Кюннеке
Мапа (мкл)	А. Калустян
Марбургский счет (мкл)	Р. Львович
Марги (оп)	В. Ипатов
Маргарита (мкл)	В. Кобекин
Маргарита (мкл)	К.-М. Шенберг
Марго (мк)	Х. Турина
Мари и Михкель (з)	Г. Эрнесакс
Мариетта (оп)	О. Штраус
Марийкино счастье (мк)	Е. Кока, К. Бенц
Марина (с)	Э. Арриета-и-Коррера
Маринка (оп)	И. Кальман
Маринэ (ко)	А. Шаверзашвили

Мариора (оп)	Е. Кока
Мариотта (з)	Н. Гаде
Марица/Графиня Марица (оп)	И. Кальман
Мариэтта (оп)	В. Колло
Мария (мк)	С. Заславский
Мария де Фонте (оп)	А. Машаду
Мария-Антуанетта (мкл)	С. Левай
Марк Береговик (оп)	К. Кацман
Маркиз фон Риволи (оп)	Л. Рот, Р. Жене
Маркиза и поваренок (оп)	К. Терасс
Маркиза из Неаполя (з)	Й. Гайдн
Маркитанка (оп)	Р. Планкетт
Марокканка (оп)	Ж. Оффенбах
Марокканский бей (оп)	В. Холлендер
Марсианка (оп)	С. Тартаковский, А. Рябов
Мартин Рудокоп (оп)	Ф. Зуппе
Мартин-рудокоп/Рудокоп (оп)	К. Целлер
Маруф, спаситель Каира (ко)	А. Рабо
Марцинова в серале (оп)	К. Курпиньский
Маршал Шодрон (оп)	П. Лаком
Маска в голубом/Голубая маска (оп)	Ф. Раймонд
Маскарад (оп)	Д. Рей
Маскарад в лесу (оп)	Г.-Р. Синисало
Маскарад в летнем клубе, или Ни то, ни сё для разъезда карет, не водевиль и не балет (в)	Д. Ленский
Маскарад у ніч св. Миколи (оп)	Е. Мандичевский
Маскарад-пастораль (ок)	П. Мальдер
Маскоточка (оп)	Бромме
Маскотта/Красное солнышко (оп)	Э. Одран
Мастер и Маргарита (мкл)	В. Овсянников
Мастер и Маргарита (мкл)	А. Танонов
Мастер и Маргарита (ро)	А. Градский
Мастер и Маргарита (ро)	П. Быков
Мастера (ро)	гр. Ариэль
Мастера – первые люди (ко)	Д. Костич
Мата Хари (мкл)	А. Киселев
Матрона Эфесская (оп)	Л. Иванов
Матросская честь (мкл)	А. Иосифов
Матросские шутки (ко)	С. Жорж
Матросы на родине (оп)	Ф. Зуппе
Матушка Бузина/Тайна Матушки Бузины (мкл)	Е. Фиштик
Маугли (мкл)	С. Стумбре
Маугли и Лия (мкл)	Е. Шашин
Маугли/Мы одной крови (мкл)	В. Сташинский
Махараджа (оп)	Б. Гюзелева-Вульпе
Махо и маха (т)	М. Гарсиа
Махровая роза (оп)	Ш. Лекок
Маша и Витя против «Диких гитар» (мкл)	Ген. Гладков
Маша и медведь (оп)	В. Фридман
Машраб (мк)	Х. Рахимов
Маяки (мк)	Х. Плиев
Медведи белый и черный (в)	А. Флехтенмахер
Медведь (в)	В. Бровко
Медведь (ко)	Х. Фишер
Медведь (об)	Л. Грабовский
Медведь и паша (в)	Э. Скриб
Медведь и паша (оп)	Э. Одран
Медведь на свадьбе (мк)	Е. Птичкин
Медвезайцы (мк)	С. Баневич
Медея (млд)	Й. Бенда

Медовый родник (оп)	Л. Хамиди
Между ангелом и бесом (мкл)	В. Батраков
Между молотом и наковальней, или Кузнец король (оп)	Э. Кремзер
Мейм (мкл)	Д. Херман
Мейстерзингеры (ко)	Р. Вагнер
Мелодии Верийского квартала (мкл)	Г. Цабадзе
Мелодии молодости (оп)	Э. Оларчик
Мелодии снежных гор (оп)	Г. Цабадзе
Мелодии тальянки (мк)	Бакиров
Мелодия ребе (оп)	И. Румшинский
Мельник – колдун, обманщик и сват (ко)	М. Соколовский
Мельничиха из Гренады (оп)	Ю. Калаш
Мельничиха/Прекрасная мельничиха (об)	Д. Паэзиелло
Мена (оп)	И. Байич
Меня никто не знает (мкл)	Г. Фридман
Мери Поппинз-Next (муз.-эксцентр. фантазия/мкл)	М. Дунаевский
Мерси, или Старинный водевиль (мк)	А. Гевиксман
Мертвые души (мкл)	А. Пантыкин
Мертвые души (ко)	Р. Щедрин
Мертвый гость (оп)	К. Миллёркер
Месс Менд (мкл)	А. Мдивани
Месс-Менд (мкл)	С. Баневич
Месье де Бонн-Этуаль (оп)	Л. Делиб
Месяц на размышление (оп)	Е. Птичкин
Метель (ко)	И. Дзержинский
Метис (оп-переработка)	А. Рябов
Метр Гриффар (оп)	Л. Делиб
Метро (мкл)	Я. Стокрос
Метро для ночлега (мкл)	Д. Стайн
Меч чародея (мкл)	И. Боявич
Мечта о славе/Судьба артиста (мк)	Э. Хинкис
Мечтатели (оп)	К. Листов
Мечты (в)	Д. Ленский
Мечты Анарбая (мк)	Г. Сабитов, Т. Джалилов
Мечты о вальсе/В вихре вальса (оп)	О. Штраус
Мечты о счастье (оп)	Э. Халлетц
Мещанин во дворянстве (ко)	Е. Эспозито
Мещанин во дворянстве (оп)	Р. Амирханян
Мзия (ко)	С. Баласанян
Мзия/Счастье (ко)	А. Баланчивадзе
Миг счастья (оп)	Р. Штольц
Мизантроп (в)	Л. Самодаева
Микадо (оп)	А. Салливен
Милашка/Красотка (оп)	Г. Рейнгардт
Милашка Ирма (мкл)	М. Монно
Милашка Розетта (оп)	В. Пергамент
Миллион для Пенни (мкл)	Л. Олиас
Миллион новобрачных (мкл)	М. Кажлаев
Миллион терзаний (оп)	И. Дунаевский
Миллионер/Пять миллионов с гаком (ко)	П. Хаджиев
Миллионерша (мкл)	А. Шельгин
Миллионерша (оп)	Е. Глебов
Милло-директор (в)	А. Флехтенмахер
Милозор и Прелеста (ко)	Ж. Бюлан
Милость амура (мк)	К. Галкаускас
Милая Чарити (мкл)	С. Коулмен
Милые девушки (мк)	А. Мухамедов
Милые грешницы (мкл)	В. Плешак
Милый Августин (оп)	Л. Фалль
Милый братец (з)	Л. Фалль

Милый друг (оп-мкл)	Л. Вайнштейн
Милый мир (мкл)	Д. Херман
Милый, странный доктор (мк)	С. Заславский
Мими (оп)	С. Феньеш
Мими (оп)	В. Якоби
Минни и ее ребята (мкл)	Л. Гроссман
Миньон (ко)	А. Тома
Мир тесен (мкл)	Л. Жул
Мирандолина (ко)	Б. Мартину
Мирандолина (мкл)	Т. Ефимов
Мирандолина (мкл)	С. Бедусенко
Мирандолина (оп)	Г. Цабадзе
Мирандолина (оп)	В. Сидоров
Миска дяди (млд)	Я. Бургхаузер
Мисс Бриз-Бис, или Женофилы и мужефобы (оп)	В. Пергамент
Мисс Гиббс (оп)	И. Кэрилл
Мисс Доллар (оп)	А. Мессаже
Мисс Сайгон (мкл)	К.-М. Шонберг
Мисс Свобода (мкл)	И. Берлин
Мисс Хельбетт (оп)	Э. Одран
Мисс Эллис (мк)	Т. Маерский
Мистер Менелай (оп)	Й. Байер
Мистер президент (мкл)	И. Берлин
Мистер Скворода (мкл)	Г. Татарченко
Мистер Твистер (мкл)	Е. Фиштик
Мистер Уондерфул (мкл)	Дж. Бок
Михаил Строгов (мкл)	Ф. Кастелло
Михаил Строгов (оп)	А. Карастоянов
Мицуко (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Миша на війні (оп)	О. Стратичук
Мій бравий солдат (оп)	В. Лукашов
Мікадо (оп)	Б. Крыжановский
Місто закоханих (оп)	Л. Колодуб
М-ль Гопля (оп)	Б. Юнгвиц
Мне удивительно хорошо (мкл)	Д. Херман
Мнимая простушка (об)	В. Моцарт
Мнимая рабыня (ко)	К. Глюк
Мнимая садовница (об)	В. Моцарт
Мнимый дурак от любви (ко)	М. Стабингер
Мнимый невидимка (ко)	К. Кавос
Мнимый слуга (т)	М. Гарсиа
Мнимый Сократ (ко)	Д. Паэзиелло
Много шума из ничего (ко)	Ч. Станфорд
Много шума из ничего (оп)	С. Феньеш
Много шума из-за сердец (ко)	Т. Хренников
Много шуму из ничего (мкл)	А. Нежигай
Моби Дик, или В погоне за белым китом (мкл)	А. Шевцов
Могила муфтия, или Два скупца (з)	И. Хиллер
Мой безумный брат/Безумный брат мой (оп)	Г. Цабадзе
Мой брат играет на кларнете (мк)	О. Фельцман
Мой гвардеец (мк)	Д. Клебанов, З. Заграничный
Мой друг Бунбури/Бэнбери (мкл)	Г. Начинский
Мой мальчик (оп/мк)	Д. Клебанов, О. Сандлер
Мой молодой господин (оп)	О. Штраус
Мой покойный брат (кв)	Деверже
Мой прекрасный Бенджамино (оп)	Г. Мазанец
Мой самый лучший папа (мкл)	В. Улановский
Мой старший брат – моряк, или Сказка о том, как уплыл дом (мкл)	С. Важев
Мой Ташкент (мкл)	А. Абдураимов
Молдованка...Молдованка (мкл)	А. Журбин

Молинка (оп)	Б. Левиев
Молла Насреддин (мк)	А. Маляев
Молния (ко)	Ф. Галев
Молодая вспыльчивая жена (ко)	А. Буальдье
Молодая мать и жених в 48 лет, или Домашний спектакль (ов)	А. Алябьев
Молодожены (ко)	Г. Корчмар
Молодость маэстро (оп)	В. Райчев
Молодые ключницы у старых холостяков, или Обочились в расчете/Юные служанки и пожилые юноши (в)	Деверже, Ш. Варен
Молодые сердца (мк)	А. Халимов
Молоко и мед (мкл)	Д. Херман
Молчаливая женщина/жена (ко/об)	Р. Штраус
Монарх, блудница и монах (мкл/ро)	А. Журбин
Моника (оп)	Н. Досталь
Монна Ванна (оп)	В. Валентинов
Монстры (мкл)	Э. Лиджой
Монте Кристо (мкл)	К. Свобода
Монте-Кристо/Граф Монте-Кристо (мкл)	Р. Игнатьев
Моралисты (оп)	Г. Атанасов
Мораль (мкл)	Ф. Гротхе
Море (млд)	Л. Грабовский
Море любви (мк)	М. Самойлов
Морозко (оп)	В.Н. Семенов
Морской кадет (оп)	Ф. Жене
Морской кадет (оп)	Я. Мори
Морской узел (оп)	Е. Жарковский
Моряк Пераль (с)	И.С. Каванаг
Моряки (оп)	Л. Пульвер
Моряки (оп)	А. Пейсин
Москаль-чарівник (ко)	А. Гурьянов
Москаль-чарівник (мкл)	И. Поклад
Москва – Париж – Москва (оп)	В. Мурадели
Москва, Черемушки (мк)	Д. Шостакович
Москва-Кузьминки (оп)	Л. Федоров
Москва-Петушки (оп)	М. Пекачев
Москвичка (оп/мк)	О. Сандлер
Московская история-1205 (мкл)	А. Шельгин
Московские каникулы (мкл)	Н. Коган
Мост вздохов (оп)	Ж. Оффенбах
Мост неизвестен (оп)	Е. Жарковский
Мотор любви (оп)	Ж. Жильбер
Мотыльки (оп)	В. Пергамент
Моцарт! (мкл)	С. Левай
Моцарт (ро)	Ж.-П. Пипо, О. Шультез
Моцарт (ро)	Д. Аттья, А. Коуэн
Мошенники (оп)	М. Тодоров
Моя Гюзель (мк)	Б. Александров
Моя жена выходит замуж (ов)	А. Алябьев, А. Верстовский
Моя жена и мой зонтик/Жена и зонтик, или Расстроенный настройщик (в)	Деверже, Ш. Варен, Лоренсен
Моя жена лгуныя (мк)	В. Лукашов, В. Ильин
Моя зубастая няня/Зубастая няня (мкл)	А. Фадеев
Моя любимая (оп)	Л. Ходжа-Эйнатова, М. Феркельман
Моя любимая улица (оп)	Г. Цабадзе
Моя прекрасная леди (мкл)	Ф. Лоу
Моя сестра и я (мк)	Р. Бенацки
Моя теща (оп)	В. Котоян
Мсье де Пурсоньяк (мкл)	В. Махлянкин
Мудрый царь (оп)	М. Тодоров
Мудрый Чарадутта (мп)	В. Эренберг

Муж в камине, а жена в гостях (в)	Ф. Кони
Муж его жены (оп)	Б. Юнгвиц
Муж за дверью/Ключ на мостовой (ко)	Ж. Оффенбах
Муж и жена (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев, Л. Маурер, Ф. Шольц
Муж и жена (в)	Д. Ленский
Муж и жена (мк)	У. Гаджибеков
Муж королевы (оп)	А. Мессаже
Муж моей жены (мк)	Х. Плиев
Муж с тремя женами (оп)	Ф. Легар
Муж, каким полагается быть всем мужьям (ко)	Ф. Филидор
Муж-репей (ко)	Д. Штефэнеску
Мужские клятвы (мкл)	Ф. Дарваш
Мужчины предпочитают блондинок (мкл)	Д. Стайн
Мужья – женихи своих жен (ко)	Ж. Бюлан
Мужья и жены (оп)	Б. Квернадзе
Мужья!.. (оп)	А. Руссовский
Муза (з)	И. Хиллер
Музыка – это (мкл)	Р. Адлер
Музыка в воздухе (мк)	Д. Керн
Музыка для Алисы (мкл)	И. Егиков
Музыкальные сказки (ко)	Л. Этингер
Музыкальный враг (оп)	Р. Жене
Музыкальный человек/Продавец музыки (мкл)	М. Уилсон
Музыканты оркестра (оп)	Л. Делиб, Ж. Эрланже, А. Иньяр, Ж. Оффенбах
Мусиси (ко)	О. Тактакишвили
Муха Цокатуха (ро)	А. Градский
Муха-Цокотуха (мкл)	Е. Фиштик
Муха-Цокотуха (мс/мкл)	А. Кулешов
Муха-Цокотуха (ро)	Т. Яровая
Мушкетеры нашего двора (мкл)	И. Голубов, А. Сокол
Мушкетеры (оп)	Р. Шербан
Мушкетеры в монастыре (оп)	Л. Варней
Мы – такие (оп)	Ф. Караев
Мы большие друзья (мк)	В. Казенин
Мы большие друзья (мк)	Е. Родыгин
Мы ищем таланты (мк)	В. Казенин
Мы не верим в аистов (мкл)	С. Бедусенко
Мы одной крови/Маугли (мкл)	В. Сташинский
Мы спасаем колобка (мкл)	В. Бровко
Мы хотим танцевать (оп/мк)	А. Петров
Мымра (мкл)	А. Журбин
Мышеловка (мк)	Ш. Милорава
Мышеловка (мкл)	А. Журбин
Мэгги Мэй (мкл)	Л. Барт
Мэри-Энн (оп)	П. Качо
Мэтр Амброс (ко)	Ш. Видор
Мятежник/Бунтовщик (оп)	Л. Фалль
На берегу Амура (оп)	М. Блантер, Б. Александров
На берегу Волги/Золотая осень (мк)	Д. Файзи
На берегу Урала (мк)	С. Лобель
На бойком месте (мкл)	Ген. Гладков
На Волге широкой (мк)	М. Кацнельсон
На два су угольков (оп)	Л. Делиб
На дороге (оп)	Х. Фарджен
На камне рун (оп)	Р. Жене, Ф. Флотов
На лугах (мк)	Н. Арбан, Л. Сахаров
На луне (мк)	К. Гомис
На перші гулі (в)	В. Мартынюк

На пуантах (мкл)	Р. Роджерс
На рассвете (оп/мк)	О. Сандлер
На скользком паркете (мкл)	М. Нитшке
На хорошем счету (оп)	Ф. Гамбоа
На юге Тихого океана (мкл)	Р. Роджерс
Набоб/Босоногая танцовщица (оп)	С. Альбини
Навои в Астрабаде (мк)	Д. Сайфи, Ю. Раджаби
Нагая женщина (оп)	А. Феврье
Наденька из Апалева (мкл)	Б. Кравченко
Надувательство (оп)	Э. Кшенек
Назханум кокетничает (мк)	Н. Аливердибеков
Наивный распутник (оп)	К. Терасс
Наказанный мститель (з)	Й. Гайдн
Наконец, одни! (оп)	Ф. Легар
Нана (мкл)	Т. Кочак
Нана/Цирковая наездница (оп)	В. Пергамент
Нанон (оп)	Ф. Жене
Насильно мил не будешь (мк)	А. Халимов, Шамуратов
Насильно мил не будешь (оп)	В. Соловьев-Седой
Наследник престола (оп)	Ф. Легар
Настасья (мкл)	А. Кулыгин
Настенька (мк)	А. Копосов
Настоящая андалузийка (с)	Ф. Торроба
Настоящая леди (мкл)	на музыку Д. Эллингтона
Настоящая любовь (оп)	Н. Стрельников
Настоящий жених (мк)	Г. Свиридов
Настоящий мужчина (мк)	В. Плешак
Настоящий мужчина (оп)	М. Зив
Наталка (мк)	В. Смекалин
Наталка Полтавка (ко)	Н. Лысенко
Наталка Полтавка (мк)	М. Васильев
Наталка-Полтавка (оп)	А. Горелов
Наталья (ко)	А. Рейха
Наташа, Пьер и Большая комета 1812 года (мкл)	Д. Маллой
Натурщица (оп)	С. Джонс
Натэла (оп)	Д. Торадзе
Находчивый флейтист (оп)	Ж. Оффенбах
Нацаркский (мкл)	А. Раквиашвили
Начальник полиции (оп)	Й. Байер
Наш брат (мкл)	Э. Уэббер
Наша мечта/Их мечта (оп)	Ш. Милорава
Наши дети и невестки (оп)	Д. Хаханов
Наши дон-жуаны (оп)	Рот
Наши знакомые (оп)	Г. Цабадзе
Наши хорошие охотники (оп)	Ш. Лекок
Наші поселенці (млд)	В. Матюк
Нашла избранника принцесса/Волшебное огниво (оп)	С. Стемпневский
Не бей девчонок (мк/оп)	С. Заславский
Не бей копытом (мкл)	А. Менкен
На берегах Метры (мк)	Я. Озолин
Не быть тебе милой моей/Не быть тебе милым моим (оп)	А. Аббасов
Не везет (оп)	К. Ортвейн
Не все дома (мкл)	Д. Керн
Не всегда спит тот, кто храпит (ко)	Гаэтано
Не до любви (оп)	М. Вербицкий
Не запрещайте нам любить (мк)	П. Поляков
Не забывай меня (мкл)	В. Ильин
Не на своих местах (мкл)	А. Бабилов
Не прячь улыбку, или Кавказская племянница (мк/оп)	Р. Гаджиев
Не родись красивой (мкл)	Б. Кравченко

Не спеши, Аннамурад (мк)	А. Агаджиков
Не спорь (мк)	А. Рзаева, И. Кулиев
Не та, так эта (мк)	У. Гаджибеков
Не такая, как все (оп)	А. Петров, А. Кальварский
Не только любовь (ко)	Р. Щедрин
Не хочу быть королем (оп)	В. Лебедев
Небесное платье (ко)	Э. Вольф-Феррари
Небесный тихоход (мк)	М. Самойлов
Невеста (ко)	А. Ленский
Невеста (оп)	В. Пономарев
Невеста Айдамаха (оп)	И. Ильин
Невеста Вер-Пото (оп)	Э. Одрен
Невеста виноградаря/Сбор винограда (оп)	О. Недбал
Невеста из Цетинграда (ко)	К. Баранович
Невеста Лукуллы (оп)	Ж. Жильбер
Невеста по лотерее (оп)	А. Мессаже
Невеста под фатою, или Мещанская свадьба (ко)	Е. Фомин
Невеста с Севера (мкл)	А. Бабаджанян
Невесты не должны плакать (оп)	О. Сандлер
Невидимка (мкл)	Т. Смольская
Невинный в вине, или Судейский приговор (в)	Д. Ленский
Невозможный брак (ко)	А. Гризар
Неделя вечной любви (оп)	Ю. Семеняко
Недоразумение, или Постоянное непостоянство (ко)	Ф. Филидор
Недоросль (мкл)	Ю. Михайлов
Недоросль (мкл)	Г. Фиртич
Недоросль (мкл)	А. Журбин
Недостаток воспитания/Неудачное воспитание (оп)	А. Шабрие
Нежданная свадьба (мк)	А. Спадавеккиа
Нежданный брак (ко)	Д. Паэзиелло
Нежная Ирма/Милашка Ирма (мкл)	М. Монно
Нежная королева (мкл)	Р. Игнатьев
Нежное/Неземное создание (мк)	И. Ковнер
Незабудка (оп)	Э. Одрен
Незабудка (оп)	Ш. Лекок
Неземное/Нежное создание (мк)	И. Ковнер
Незнайка в стране колючек (мкл)	Т. Петрова
Неистовый гасконец (оп/мкл)	К. Караев
Неистовый капельмейстер (з)	Б. Барди
Неймовірні пригоди барона Мюнхгаузена в Україні (мкл)	А. Коломийцев
Нелетная погода (мк)	Г. Финаровский, К. Бенц
Немецкий мастер (оп)	К. Цирер
Ненужная вещь/мелочь (в)	А. Вейнерт
Необыкновенные приключения новогодней елочки (мкл)	А. Семенов
Необычайное приключение на волжском пароходе (мкл)	Г. Фиртич
Неосторожный счастливек (об)	Д. Чимароза
Непокоренная (с)	Р. Чапи-и-Лорете
Непорочная Барбара/Целомудренная Варвара (оп)	О. Недбал
Непослушная дочь (оп)	В. Сорокин
Непредвиденная встреча (об)	Й. Гайдн
Непредвиденная встреча, или пилигримы из Мекки (мк)	К. Глюк
Неприятности юного красавчика (в)	Деверже, Ш. Варен, Ж.-Э. Арго
Неравный брак (оп)	В. Соловьев-Седой
Нераздельные, или Новое средство платить долги (кв)	А. Алябьев, Ф. Шольц
Несбывшиеся грезы (мкл)	Р. Роджерс
Несмеяна-царевна (оп)	Г. Романовский
Несносная Мариэтта (оп)	В. Херберт
Неспокойные сердца (оп)	Д. Петков
Нестерка (мк)	Р. Сурус
Несчастье от кареты (ко)	В. Пашкевич

Нет меня счастливее/Внимание, съёмка!/Седьмое небо (оп)	А. Эшпай
Нет, нет, Нанетта! (мк)	В. Юманс
Неудачливый в любви подьячий (ко)	В. Пашкевич ?И. Нехачин
Неудачница Джейн (км)	С. Файн
Неудачное воспитание/Недостаток воспитания (оп)	А. Шабрие
Неунывающая Молли Браун (оп)	М. Уилсон
Нефертити (оп)	Н. Досталь
Нещасна любов (оп)	В. Матюк
Ни пуха, ни пера/Песни к звездам (оп)	Я. Перепелица
Нивернезка (оп)	Э. Одран
Нигилисты (оп)	И. Заец
Низида (оп)	Р. Жене
Никербокер хolidей (мкл)	К. Вайль
Никогда не говори «прощай» (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Нильская принцесса (оп)	В. Холлендер
Нильский волшебник (оп)	В. Херберт
Нина, или Безумная от любви (ко)	Д. Паэзиелло
Нинетта (ко)	Р. Пюньо
Нинетта (оп)	Ш. Лекок
Нини (ко)	К. Димитреску
Нино (оп)	А. Шаверзашвили
Ниобея (оп)	Г. Склавос
Ниф-Наф-Нуф в мюзикле буф (мкл)	Ал. Жилинский
Ничего лишнего, или Две ширмы (ко)	А. Буальдье
Нищий студент (оп)	К. Миллёр
Нищий сын миллионера (оп)	С. Алескеров
Ніч проти Різдва (мк)	К. Богуславский
Новая луна (оп/мкл)	З. Ромберг
Новая песнь (оп)	Г. Цабадзе
Новая пристань (оп)	И. Кузнецов
Новая суматоха, или Женихи чужих невест (ко)	К. Кавос
Новая шалость, или Театральное сражение (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев, Л. Маурер
Новая школа женщин/жен (ко)	Ф. Филидор
Новгородской богатырь Боеславич (ко)	Е. Фомин
Новеллю/Червонный валет (оп)	А. Сомервелл
Новобранец (оп)	Петр Булахов
Новогодние приключения (мкл)	А. Бызов
Новогодние приключения Иванушки и Конька-Горбунка (мкл)	А. Семенов
Новогодние приключения Мадлен (мкл)	И. Блинникова
Новогодний маяк (мкл)	А. Семенов
Новогодний праздник (оп)	Р. Ритсинг
Новое платье короля (оп)	Ш. Хьерульф
Новое платье короля/Голый король/Голая правда о короле (мкл)	П. Зингер
Новое платье короля Помаде (ко)	Д. Ранки
Новое семейство (ко)	Фрейлих
Новое семейство (ко)	С. Вязмитинов
Новое эпохальное путешествие пана Броучка, на этот раз в XV ст. (ко)	Л. Яначек
Новолуние (оп)	З. Ромберг
Новолуние (оп)	А. Флехтенмахер
Новолуние (оп)	Ч. Порумбеску
Новости дня (ко/об)	П. Хиндемит
Новые песни (мк)	Л. Сахаров, Н. Арбан
Новые плоды (мк)	К. Смирнов
Новые портные короля (мкл)	Х. Кауфман
Новые приключения Бременских, или Вперед в прошлое (мкл)	Ген. Гладков
Новый Аладдин (оп)	Ф. Эрве
Новый бедлам, или Прогулка в дом сумасшедших (ов)	Л. Маурер
Новый год не отменяется (мкл)	В. Савчик
Новый год у Лукоморья (мкл)	А. Семенов

Новый капитан (мк)	В. Щербачев, Н. Адуев
Новый Парис (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев, Л. Маурер
Новый Пурсоньяк (в)	Э. Скриб
Ножи (оп)	И. Дунаевский
Ножка/Лизины сапожки (в)	Деверже, Лоренсен, Г. Ваэз
Нокаут (мкл)	К. Лендваи
Норд-Ост (мкл)	Г. Васильев, А. Иващенко
Нос (ко)	Д. Шостакович
Нос президента (оп)	М. Блантер
Носильщик (ко)	Х. Гомис
Ночлег в Апеннинах (оп)	С. Монюшко
Ночлежка (мкл)	В. Михайлов
Ночная бабочка (оп)	О. Штраус
Ночное похождение/Искательница приключений (оп)	В. Мамидов
Ночной колпак (р)	Д. Херман
Ночной незнакомец (оп)	В. Дмитриев
Ночной экспресс (оп)	Л. Фалль
Ночные ведьмы (мк)	М. Самойлов
Ночные пауки (оп)	В. Оранский
Ночь в Венеции (оп)	И. Штраус
Ночь в казармах Национальной гвардии (в)	Э. Скриб
Ночь в лесу, или Немой поневоле (ко)	П. Гаво
Ночь весеннего равноденствия (оп)	В. Казенин
Ночь любви (оп)	В. Валентинов
Ночь на Карлштейне (мкл)	К. Свобода
Ночь наваждений (мк, об)	Г. Доницетти
Ночь накануне Иванова дня (в)	С. Гулак-Артемовский
Ночь накануне Рождества (оп)	К. Богуславский, А. Рябов
Ночь открытых дверей (мкл)	Е. Кармазин
Ночь перед Рождеством (мк)	Н. Богословский
Ночь перед Рождеством (мкл)	А. Зубрич
Ночь перед Рождеством (мкл)	Е. Шашин
Ночь перед рождеством (оп)	Б. Корних
Ночь чудес (мкл)	И. Карабиц
Ночь Шимона и Юды (ко)	К. Коваржовиц
Ночь, которой не было (мк)	Э. Черкасский
Ну, волк, погоди! (оп)	В.Н. Семенов
Ну-ка, Гулливер (мкл)	В. Птушкин
Нюрнбергская кукла (ко)	А. Адан
Нью-Йорк-беби, или Яхта любви (оп)	Ф. Квятковская
Нью-Йоркская красавица/Красавица Нью-Йорка (оп/мкл)	Г. Керкер
О кей! (мкл)	Д. Гершвин
О леди, леди (мк)	Д. Керн
О мальчике, решившем узнать, что такое страх (мкл)	Й.-Д. Линк
О тебе я пою/Пою о тебе (мкл)	Д. Гершвин
О Толе, Тоболе, не выученном глаголе и многом другом (оп)	С. Баневич
О, Габи! (мк)	Ж. Марсон
О, мальчик (мк)	Д. Керн
О, Маритана (оп)	А. Основиков
О, милый друг! (мкл)	В. Лебедев
О, прекрасная сеньора (мк)	М. Самойлов
Обаяние любви (оп)	О. Штраус
Обвиняются в любви (мкл)	В. Михайлов
Оберон, король эльфов (з)	П. Враницкий
Обещания, обещания (мкл)	Б. Бакарак
Обидели девушку (мк)	Б. Кравченко
Облава (об)	В. Главач
Обман ради обмана (об)	Н. Логрошино
Обманутая жена (ко)	М. Португал

Обманутая неверность (об)	Й. Гайдн
Обманутый обманщик (ко)	П. Гаво
Обольстительный философ (ко)	М. Португал
Обручение в монастыре/Дуэнья (ко)	С. Прокофьев
Обыкновенное чудо (мкл)	Ген. Гладков
Овод (мкл)	А. Колкер
Огаржи (ко)	Я. Кржичка
Огненная дева (ро)	В. Беседина
Огни (в) родной гавани (оп)	Л. Нормет, Э. Арро
Огни Новогодней елки (мкл)	Ген. Гладков
Огниво (мкл)	Л. Фрадкина
Огниво (мкл)	А. Шевцов
Огниво/Бравый солдат и старое огниво (мкл)	С. Гаврилов
Оголена любов (мк/оп)	М. Самойлов
Огонёк в ночи/Княжна Тараканова (мкл)	К. Германов
Огонь Прометея (ро)	Д. Долгалев
Огонь, водка и медные трупы (оп)	В. Шалыгин
Огоньки/За нарвской заставой (оп/мк)	Г. Свиридов
Одесса – мой город родной (оп)	музыка разных авторов
Одесса, город колдовской (мкл)	Р. Паулс
Одесситка (мкл)	Т. Ефимов
Одесские лиманы (мк)	В. Дмитриев
Одесский пароход (об)	А. Семенов
Одиннадцатая муза (оп)	Ж. Жильбер
Одиннадцать неизвестных (оп)	Н. Богословский
Одиссей, Пенелопа и другие (мкл)	К. Молчанов
Одна из шести (мк)	Т. Бакиханов, Н. Мамедов
Одна кровать (ро)	М. Браун
Одна минута (оп/мк)	Г. Ханмамедов
Одна треть моей жены/Все женщины вакханки (оп)	В. Пергамент
Однажды белой ночью (оп)	Б. Кравченко
Однажды в мае/Как некогда в мае (оп)	В. Колло
Однажды в ясный день (мкл)	Б. Лейн
Однажды весной (оп)	А. Лепин
Однажды весной (оп)	Ш. Милорава
Однажды завтра (ро)	К. Брейтбург
Однажды на матрасе (мкл)	М. Роджерс
Одним лишь взором ревность убивает (с)	Х. Идальго
Одно прикосновение Венеры (мкл)	К. Вайль
Одно слово твое (мк)	Т. Кулиев
Одолжи мне твою жену (оп)	Р. Леонкавалло
Одураченный евнух (утрачена) (оп)	Б. Фомин
Одураченный Кади (ко)	К. Глюк
Ожерелье мадонны (ко)	Э. Вольф-Феррари
Ожерелье Сюдбея (мкл)	М. Герцман
Ожившая легенда (мкл)	С. Бедусенко
Ожившие куклы (в)	Я. Кржичка
Ожидайте меня под вязами (ко)	В. Энди
Ой да ты, Садко (мкл)	А. Колкер
Ой не ходи, Грицю (оп)	В. Александров
Ой, сусідко (оп)	В. Филиппенко
Ой-ай-ай, или Царица островов (мб)	Ж. Оффенбах
Оказия в доме господина Великомысла, приключившаяся, или Вот каково иметь служанку ликом прекрасную (оп)	М. Попов
Оклахома! (мкл)	Р. Роджерс
Оксана (мк)	Д. Морозов
Оксана (оп)	К. Богуславский
Олекса Довбуш (ро)	И. Попович
Олеся (оп)	П. Бажанский
Олив у чернокожих, или Белая деревня (оп)	Ж. Винер

Оливер! (мкл)	Л. Барт
Олимпиада (мк)	К. Галкаускас
Олимпийские звезды (мк)	В. Соловьев-Седой
Олинька, или Первоначальная любовь (ко)	А. Белосельский-Белозерский
Олли-Полли (оп)	В. Колло
О-ля-ля, мадемуазель! (мкл)	К. Одд
Ольга Янина (ко)	Р. Мацудзиньский
Ольга, русская сирота/Ельва, или Русская сирота/Ольга, русская сирота (в)	Деверже, Э. Скриб, Ф. Вильнёв
Омон-Али, Замон-Али (мк)	М. Левиев
Он и она (с)	Ф. Педрель
Он меня любит (мкл)	Дж. Бок
Онегин (мкл)	А. Танонов, Г. Матвейчук
Опасный квартал (оп)	К. Корчмарев
Опасный рейс (оп)	Д. Френкель
Опера нищих (бо)	И. Пепуш (аранжирована из попул. мелодий)
Операция Рэпка (мкл)	Е. Шашин
Операция-ликвидация (мкл)	А. Калустян
Оперета (оп)	Э. Кремзер
Оперетта – любовь моя (шс)	Е. Богданова
Оперный бал/Бал в опере (оп)	Р. Хойбергер
Опрокинутые повозки/каretы (ко)	А. Буальдье
Опыт артистов, или Авось удастся (в)	А. Верстовский, М. Виельгорский, И. Геништа
Орешек (оп)	М. Глух
Орися (оп)	Б. Вахнянин
Орлиные перья/Чином Палко/Смелые сердца Венгрии (оп)	Ф. Фаркаш
Орлов (оп)	Б. Гранихштедтен
Орфей (млд)	Ф. Торелли
Орфей в аду (об)	Ж. Оффенбах
Орфей и Эвридика (млд)	Е. Фомин
Орфей и Эвридика (ро)	А. Журбин
Оружейник (ко)	А. Лорцинг
Осада Гданьска (оп)	К. Курпиньский
Осажденная Цитера (ко)	К. Глюк
Осенние маневры (оп)	И. Кальман
Ослепленные (мкл)	А. Семенов
Ослиная шкура (мфр)	Ж. Абсиль
Осмеянный провинциальный муж (ко)	Э. Галеа
Особое задание (мк)	А. Новиков
Оставь мне эту заботу (мкл)	К. Портер
Остались в дураках (мк)	А. Жук
Остановите Землю – я сойду/Остановите мир, я хочу сойти (мкл)	Л. Брикасс, Э. Ньюли
Остерегайся фараона (оп)	Р. Планкетт
Осторожно, невеста (мк)	Н. Давлесов
Остров 5-к (мк)	Н. Богословский
Остров веселых робинзонов (оп)	В.Н. Семенов
Остров духов (з)	И. Цумштег
Остров духов (з)	И. Рейхардт
Остров женщин (оп)	К. Миллёр
Остров любви (з)	И. Умлауф
Остров Мерлина, или Светопреставление (ко)	К. Глюк
Остров невинности (оп)	А. Боначич
Остров соковиц (мкл)	Й.-Д. Линк
Остров соковиц (мкл)	Е. Стихин
Остров соковиц (мкл)	А. Косинский
Остров соковиц (оп)	С. Баневич
Остров соковиц (ро)	П. Быков
Остров Тюлипатан (оп)	Ж. Оффенбах

Остров цветов (оп)	Бобеску
Осчастливленная нищета (з)	М. Каменьский
Отак загинув Гуска (оп)	В. Филиппенко
Отарова вдова (ко)	А. Андриашвили
Отважные ребята (оп)	Р. Ритсинг
Отверженные/Униженные и оскорблённые (мкл)	К.-М. Шенберг
Ответственная за счастье (оп)	Я. Керекеш
Отдел информации (в)	Деверже, Ш. Варен
Отдел шелковых тканей (об)	М. Розенталь
Отель Палота (оп)	Т. Броди
Отель «Цветок страсти» (мкл)	Д. Барри
Отец чужих детей (оп)	А. Раквиашвили
Откуда взялись броненосцы (мкл)	Л. Працюк
Отметился в окрестностях (в)	Деверже, И. Леру
Отмщенные женщины (ко)	Ф. Филидор
Отпуск Деда Мороза (мкл)	Т. Ефимов
Отпуск с Ангелом (оп)	Ю, Калаш
Отравленный поцелуй (ко)	Р. Воан-Уильямс
Отрезанные косы (оп)	А. Артамонов
Отцовство (рок-сюита)	В. Овсянников
Отъезд, пребывание и возвращение (в)	Деверже, Ш. Варен, Араго
Офелия (мкл)	С. Дрезнин
Ох уж этот Вронский (мк)	Э. Колмановский
Ох, эти русские (оф)	В. Тарнопольский
Охота (з/ко)	И. Хиллер
Охота в Загоранах/Загожанская охота (оп)	Я. Кржичка
Охота за невестой (оп)	Ф. Зуппе
Охранник Ломского леса (мкл)	Л. Працюк
Охтинский мост (оп)	В. Лебедев
Очарован тобой (мк)	И. Акбаров, М. Бурханов, М. Левиев
Очарованное дерево, или Обманутый опекун (ко)	К. Глюк
Очарованье (оп)	А. Буш
Очаровательная девушка (оп)	Р. Бенацки
Очень хорошо, Эдди (мк)	Д. Керн
Ошибка Наташи (оп)	Н. Минх
Ошибка Сафик (мк)	В. Котоян
Павлинка (оп/мк)	Ю. Семеняко
Паганини (оп)	Ф. Легар
Падение Таира (оп)	Т. Кулиев
Пажи Бассомпьера (в)	Деверже, Ш. Варен, Араго
Пажі королівни Марисеньки (оп)	С. Дунецкий
Паливода XVIII столетия (мк)	С. Жданов
Палки в колеса, или Любовь и спорт (оп)	Ю. Слонов
Пальмовый остров (мк)	Г. Финаровский
Пам'яті померлих (ро)	Г. Татарченко
Памяти Франциска Скорины (ро)	гр. "Песняры"
Пан Заглоба (мкл)	А. Блох
Пан Коцький (ко)	Н. Лысенко
Пан Манфатор (комедия-оп)	И. Воробкевич
Пан Сотник (ко)	Г. Казаченко
Пан-забияка (оп)	К. Корчмарев
Пани Марианка, мать полка (оп)	Троян
Пані молода з Боснії (комедия-оп)	И. Воробкевич
Панорама (мкл)	И. Гранов
Пансионат (оп)	Ф. Зуппе
Панург (оп)	Р. Планкетт
Папа Франсины (оп)	Л. Варней
Пара сапог (об)	С. Таборовский
Параня (оп)	П. Бажанский

Пари (ко)	А. Буальдьё
Париж (оп)	К. Портер
Парижанка (оп)	Ф. Зуппе
Парижская жизнь (об)	Ж. Оффенбах
Парижская интрижка (оп)	В. Мамидов
Парижская коммуна (мпм)	Й. Станислав
Парижский волчок (оп)	М. Красев
Парижский мальчишка (ко)	Т. Толстой
Парикмахер регентства (ко)	А. Тома
Парикмахер Тодд (мкл)	С. Сондхейм
Парни и куколки (мкл)	Ф. Лёссер
Парни из Джерси (мкл)	музыка гр. Four Seasons
Парни из Сиракуз/Сиракузские ребята (оп)	Р. Роджерс
Парни из Скоттсборо (мкл)	Д. Кандер
Парни на военной службе (оп)	Р. Роджерс
Парни нашего села (мк)	Р. Пятс
Парни с Янтарного берега (оп)	Ар. Жилинский
Парни, на палубу! (оп)	И. Заец
Партизанский соловей (оп)	В. Кручинин
Парусиновый портфель (мк)	Я. Кайяк
Парфюмер (ро)	И. Демарин
Пасифик 1860 (мк)	Н. Коуард
Паскаль и Шамбор (в)	Ж. Оффенбах
Пастуший король (з)	О. Кольберг
Пастушка – владелица замка (ко)	Д.-Ф. Обер
Пастушка, старушка, волшебница, или Что нравится женщинам (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев
Паутина (оп)	С. Цинцадзе
Певец и портной/Портной и комик (ко)	П. Гаво
Певец из завкома (оп)	М. Красев
Певца (об)	Й. Гайдн
Певичка Нинетта (оп)	Р. Деллингер
Певцы дня (мк)	А. Чыргал-Оол
Пенелопа (мкл)	А. Журбин
Пенелопа, или 2+2 (мкл)	Ген. Гладков
Пенсильвания авеню, 1600 (мкл)	Л. Бернстайн
Пепита (мб)	Ж. Оффенбах
Пепши (мкл)	Е. Лапейко
Пепши Длинный Чулок (мкл)	Ю. Винтер, Ю. Раудмяэ
Пепши Длинный Чулок (мкл)	В. Дашкевич
Пепшина (оп)	Р. Штольц
Первая брайтонская водо-спасательная команда (оп)	Дж. Кросси
Первая ласточка (оп)	Б. Терентьев
Первая любовь (мкл)	А. Малинников
Первая любовь (оп)	Ю. Милютин
Первая любовь Дон-Жуана (мк)	М. Самойлов
Первое мая (оп)	М. Петраускас
Первоклашка (мкл)	Ал. Жилинский
Первый поцелуй (оп)	Р. Леонкавалло
Первый факел (мк)	Э. Бакиров
Перед завтраком (оп)	Д. Барнетт
Перекресток (мкл)	Л. Измайлов
Перекресток (оп)	Р. Гаджиев
Перелетные птицы (оп)	В. Попов
Переодетый жених (оп-в)	Н. Минх, С. Кац
Переполах в Эфесе (ко)	Крейчи
Переполах на Эвенском мосту (оп)	К. Ортвейн
Перепутанные портфели (оп)	А. Пейсин
Перерождение (ко)	Д. Зорин
Перикола (оп)	Ж. Оффенбах
Перикона (оп)	Б. Лопес

Пер-свинопас (оп)	И. Хальстром
Персефона (млд)	И. Стравинский
Персидская княжна (оп)	И. Ильин
Персидская принцесса (оп)	С. Джонс
Персидская роза (оп)	А. Салливен
Песенка Фортунио (оп/мб)	Ж. Оффенбах
Песни Билитис (оп)	Ж. Косма
Песни к звездам/Ни пуха, ни пера (оп)	Я. Перепелица
Песни о сказках (мкл)	Л. Монд
Песни сердца (мк)	М. Левиев
Песни Славуты (мкл)	Ал. Жилинский
Песнолюбие (ко)	В. Мартин-и-Солер
Песнь о Данко (мкл)	Э. Фертельмейстер
Песнь о доле (ро)	гр. "Песняры"
Песня Березины (мк)	Н. Чуркин
Песня в лесу (оп)	С. Цинцадзе
Песня гитан (оп)	М. Ивен
Песня гор (мк)	В. Добош
Песня жирондистов (оп)	П. Варней
Песня и танец (мкл)	Э. Уэббер
Песня лютни (мкл)	Р. Скотт
Песня мятежников/Бунтарская песня (оп)	Г. Златев-Черкин
Песня над саваннами (мк)	Ю. Знатоков
Песня нашего села (мк)	З. Багиров
Песня о Тбилиси (оп)	Ш. Милорава
Песня Парижа (оп)	Ф. Казадезюс
Песня судеб (оп)	М. Тодоров
Песня цветочного барабана (мкл)	Р. Роджерс
Песня/песнь пустыни (оп)	З. Ромберг
Песнь о верной любви (мк)	В. Рождественский
Песнь о любви (оп)	Г. Цабадзе
Песнь о Роланде (мкл)	М. Осокин
Песнь Яловы (мк)	Х. Алнар
Пестрый/Свадебный теленок (оп)	О. Винце
Петер и Пауль отправляются в волшебную страну (оп)	Ф. Легар
Петербург (мкл)	Г. Фиртич
Петербургская Нана (оп) (Муз. составлена из шансонеток и куплетов)	А. Шабельский
Петербургские квартиры (в)	Ф. Кони
Петербургские шалуны (оп) (Муз. сост. из разных опер и нац. песен)	В. Кажинский
Петербургские шалуны (опв)	П. Григорьев
Печорские зори (оп)	А. Аверкин
Пещера Трофония (ко)	Д. Паэзиелло
Пиаф (мкл)	муз. ред. Э. ван Дейк
Пигмалион (ко)	П. Гаво
Пигмалион (млд)	Й. Бенда
Пигмалион (млд)	О. Куанье, Ж. Руссо
Пигмалион (оп)	К. Курпиньский
Пижаменная игра (мкл)	Р. Адлер, Д. Росс
Пикантная вдовушка (оп)	К. Михайлов
Пиквик (мкл)	С. Орнадель
Пиквикский клуб (ко)	Г. Шантырь
Пикколино (ко)	Э. Гиро
Пикколино (оп)	А. Машаду
Пиковая дама (оп)	Ф. Зуппе
Пилигримы в Мекку (ко)	К. Глюк
Пильзенский принц (оп)	Г. Лудерс
Пиноккио (мкл)	П. Зингер
Пинотта (оп)	П. Масканьи
Пионер-99 (мкл)	Е. Жарковский
Пипин (мкл)	С. Шварц

Пират и призраки (мкл)	В.Н. Семенов
Пиратский треугольник (мк)	Г. Доницетти
Пираты (оп)	Ф. Жене
Пираты Пензанса (оп)	А. Салливен
Пиросмани (мкл)	А. Басилая
Письмецо в пути (в)	Я. Кржичка
Письмо до востребования (мк)	Ю. Раудмяэ
Питер Пэн (мкл)	О. Луцкий
Питер Пэн (мкл)	Л. Бернстайн
Питер Пэн (мкл)	А. Готов
Підгіряни (з)	М. Вербицкий
Пісні Арлекіна (мкл)	М. Скорик
Пісні в лицах (мк)	М. Васильев
Пісні в лицах, або Зальоти соцького Мусія (оп)	М. Кропивницкий
Плавучий театр/Цветок Миссисипи (мкл)	Д. Керн
Пламенное сердце (мк)	В. Рождественский
Пламя (муз. трагикомедия)	Э. Шульгоф
Плаха (мкл)	А. Кулыгин
Племянник императора (мпф)	Е. Птичкин
Племянники капитана Гранта (с)	Ф. Кабальеро
Пленира и Зелим (ко)	И. Керцелли
Пленница (ко)	К. Гольдмарк
Плетельщик корзин (оп)	Ф. Легар
Плешивый староста (оп)	Т. Чухаджян
Плеяды (з)	И. Маттезон
Пловец (з)	И. Рейхардт
Плот Медузы (оп)	Д. Сарти
Плотовщик с Быстрицы (оп)	Ф. Барбу
Пл-Пуги (оп)	В. Котоян
Плутовка (мкл)	Ю. Тугаринов
Плутовка (с)	Ф. Торроба
Плутовской роман, или Браво, Фигаро! (мкл)	использована музыка В. Моцарта и Д. Россини
Плутон (оп)	Ш. Лекок
По городу/Там, в городе/Увольнение в город (мкл)	Л. Бернстайн
По двое (мкл)	Р. Роджерс
По модному (в)	В. Мартынюк
По сказкам и континентам (мкл)	В. Шаинский
По следам Гермеса/Посиделки (оп)	Б. Кырвер, Л. Нормет
По соседству живет один парень/Соседский парень (мк)	Р. Мустафаев
Побег в страну бездельников (оп)	Ф. Легар
Побег в счастье (оп)	Ф. Раймонд
Победа (ко)	Д. Суза
Победа над Солнцем (мкл)	С. Дрезнин
Повелитель мух (ро)	Е. Подгайц
Повод для Клавдии (мкл)	Ф. Тиллер
Погоня за счастьем (оп)	Ф. Зуппе
Под деревом (мк)	Г. Гасанов
Под мексиканским солнцем (оп)	М. Ивен
Под небом Алабамы (оп)	Ф. Квятковская
Под небом Праги (мк)	С. Заславский
Под небом Тбилиси (мк)	А. Кереселидзе
Под синим небом (ро)	К. Брейтбург
Под стеклянным колпаком (оп)	В. Желобинский
Под черной маской (оп)	Л. Лядова
Подарки феи Айгуль (мкл)	Э. Салихов
Подающие надежду (мкл)	В. Биберган
Подвески королевы (мк/оп)	В. Соловьев-Седой
Подвиги Геркулеса (оп)	К. Терасс
Подвязка Борджиа (оп)	Крауст

Поддельная принцесса (оп)	Й. Конти
Подруга жизни (оп)	В. Маклаков
Подружка (мкл)	Р. Роджерс
Подружка/Филина (оп)	О. Штраус
Подсвечник (оп)	Ж. Оффенбах
Поединок (мкл)	В. Баскин
Поездка в китайский квартал (ф/б)	Ч. Хойт
Поет жаворонок (мк)	Ю. Семеняко
Пожалуйста, что вам угодно? (оп)	Б. Кырвер
Пожар (ко)	Е. Жарковский
Пожар любви (мкл)	О. Кваша
Пожертвуйте мне (мкл)	Д. Хенекер
Пожиратель женщин (оп)	Э. Эйслер
Позволь мне это (мкл)	К. Портер
Поздняя серенада, или Мама! Папа решил жениться (мк/мкл)	В. Ильин
Пой, земля любимая (мкл)	Э. Сигмейстер
Пойди туда, не знаю куда (мкл)	Е. Шашин
Поймай меня, если сможешь (мкл)	М. Шейман
Покахонтас (мкл)	А. Менкен
Покинутая Ариадна (ф)	Д. Мийо
Покинутая Дидова (з)	Й. Гайдн
Поколение (мкл)	Дж. Бок
Покрасьте ваш/свой фургон (мкл)	Ф. Лоу
Пол Баньян/Беньям (оп)	Б. Бриттен
Пола Негри (мкл)	Я. Стоклос
Полет на Луну (мк)	А. Кереселидзе
Полковой проповедник/священник (оп)	К. Миллёркер
Полное ведро доказательств (оп)	С. Обретенов
Полноликая Тулиной (мк)	Д. Сайфи
Полночный вальс (оп)	Р. Штольц
Половина шестипенсовика (мкл)	Д. Хенекер
Полтавські дівчата (мк)	В. Лукашов
Полумулла (оп)	Х. Карданов
Полуночица (оп)	З. Ромберг
Поляк и его дитя (з)	А. Лорцинг
Полярная звезда (оп)	В. Баснер
Полярные страсти (оп)	И. Дунаевский
Поль Джонс (оп)	Р. Планкетт
Полька победила (оп)	Я. Кржичка
Польская кровь (оп)	О. Недбал
Польский трактир (оп)	Г. Цумпе
Польское хозяйство (оп)	Ж. Жильбер
Поминальная молитва, или Скрипач на крыше (мкл)	музыка Д. Бока + еврейские нар. мелодии
Помолвка при фонарях/Свадьба при фонарях (оп)	Ж. Оффенбах
Помпадуры и помпадурши (ко)	А. Пашенко
Помпон (оп)	Ш. Лекок
Понимать надо (оп)	А. Пейсин
Попелюшка (оп)	Б. Вахнянин
Попугаи нашей бабушки (ов)	А. Листовский
Попугай (ко)	А. Рубинштейн
Пора антоновки (оп)	А. Аверкин
Пора красных яблок (мкл)	М. Кажлаев
Пора любви (оп)	Б. Горбульскис
Портной и комик/Певец и портной (ко)	П. Гаво
Портрет Марка Твена (мк)	Д. Керн
Поручик Лавровский (оп)	Ю. Слонов
Посиделки, или следствие Яма (ко)	А. Титов
Посиделки/По следам Гермеса (оп)	Б. Кырвер, Л. Нормет
После бала (мк)	Н. Коуард

После свадьбы (оп)	А. Лепин
Последнее испытание (мкл)	А. Круглов
Последнее увлечение (оп)	Я. Медерич-Галлюс
Последние могикане (оп)	Р. Жене
Последние славные деньги Исаака (ро)	Н. Форд
Последний бал (мк)	Г. Финаровский, Д. Клебанов, А. Рябов
Последний бал (оп)	В. Желобинский
Последний вальс (оп)	О. Штраус
Последний день Фигаро (мк)	А. Нежигай
Последний Ионас (оп)	Р. Деллингер
Последний колдун (ко)	П. Виардо-Гарсиа
Последний корабль (мкл)	Стинг
Последний поцелуй/Рудольф (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Последняя мазурка (оп)	В. Кручинин
Посмотрите сперва на Америку (р/мк)	К. Портер
Посол (оп)	Э. Кремзер
Постоянство (оп)	А. Салливен
Посыльный № 6666 (оп)	К. Цирер
Потерян в звёздах/Затерянный/Затерявшийся в звездах (мкл)	К. Вайль
Похитители сердец (мк)	Ф. Амиров
Похищение в ночь (мкл)	Г. Подэльский
Похищение Европы (ф)	Д. Мийо
Похищение Елены (оп)	А. Машаду
Похищение из серала/Бельмонт и Констанца, или Похищение из серала (з)	В. Моцарт
Похищения пятидесятилетней девицы (ко)	И. Ленгард
Похищенная жена (ко)	Р. Дриго
Поход с неперемных квартир (ко)	М. Эккель
Похождения повесы (ко/об)	И. Стравинский
Похождения/Проделки Кота в сапогах (оп)	А. Кулыгин
Поцелуй полка (оп)	М. Эрдели
Поцелуй королевы (оп)	С. Феньеш
Поцелуй тети Клавы (мкл)	М. Самойлов
Поцелуй у двери (оп)	Ш. Лекок
Поцелуй Чаниты (оп)	Ю. Милютин
Почтальон из Лонжюмо (ко)	А. Адан
Почтальон-заложник (мб)	Ж. Оффенбах
Пошились в дурні (мк)	А. Рябов
Пошились у дурні (мк)	А. Жук
Пошились у дурні (мк)	И. Гайдено
Поэт и барабанщик (мк)	А. Гладковский
Поэт и крестьянин (оп)	Ф. Зуппе
Поэт и робот (оп)	Д. Гершфельд
Поэт и судья (ко)	А. Шапошников, В. Мухатов
Поэт любви (оп)	Г. Цабадзе
Пою о тебе/О тебе я пою (мкл)	Д. Гершвин
Поют сталинградцы/Поют волгоградцы (оп)	К. Листов, Е. Гальперина
Поющая девушка (оп)	В. Херберт
Поющая посуда (мкл)	С. Крупа-Шушарина
Поющее сердце (мк)	Э. Сабитоглы
Поющие под дождем (мкл)	Н. Браун
Поющий и танцующий жаворонок (мкл)	М. Урбайтис
Правая рука/Рядом с тобой (мк)	М. Матвеев, Б. Александров
Правда и ложь (в)	Э. Кауделла
Правдивый лжец, или Никак не дадут солгать (ов)	Н. Кубишта
Правило Клеопатры (мкл)	А. Владимиров
Празднество голубки (с)	Т. Бретон
Праздник босяка (з)	П. Враницкий
Праздник в Гарлеме (мкл)	А. Фрид
Праздник в деревне (ко)	Ф. Госсек

Праздник в поле (мк)	С. Бабаев, Д. Закиров
Праздник в соседней деревне (ко)	А. Буальдьё
Праздник во множественном числе (мк)	У. Стабулниеке
Праздник для нью-йоркца (мкл)	К. Вайль
Праздник любви и радости (з)	М. Умлауф
Праздник мира, или Неожиданное возвращение (оп)	И. Хиллер
Праздник непослушания (мкл)	А. Филипп
Праздник плодов (оп)	И. Штраус
Праздник святого Йоргена (мк)	О. Сандлер
Прачка-натурщица (оп)	Ф. Зуппе
Превращение (мкл)	А. Шевцов
Превращенные женщины/Черт на свободе (з)	И. Хиллер
Предательство Пана (оп)	Ш. Лекок
Предел моих мечтаний (оп)	С. Кац
Предложение (ко)	Х. Фишер
Предложение (мкл)	С. Никитин
Председатель женится (мк)	Х. Рахимов
Предсказание Эгля (мфр)	Н. Матвеева
Представительница Армии спасения (оп)	Ш. Лекок
Прежние времена прошли (мкл)	Л. Барт
Президент (км)	Р. Роджерс
Президенты и бананы (оп)	Н. Стрельников
Прекрасная Арсена (кф)	П. Монсиньи
Прекрасная Галатея (мк)	А. Ойт
Прекрасная Галатея (оп)	Ф. Зуппе
Прекрасная Елена (об)	Ж. Оффенбах
Прекрасная Елена в русских и цыганских песнях (оп)	А. Шабельский
Прекрасная/Великолепная жизнь (оп)	Д. Рей
Прекрасная игра (мкл)	Э. Узббер
Прекрасная Люретта (оп)	Ж. Оффенбах (законч. Л. Делибом)
Прекрасная мельничиха (ко)	Д. Паэзиелло
Прекрасная мельничиха/Мельничиха (оп)	О. Фельцман
Прекрасная Палагея (оп)	Муз. из соч. Оффенбаха, Зуппе, Лекока, Вассера
Прекрасная пассажирка (оп)	А. Островский
Прекрасная персианка (оп)	Ш. Лекок
Прекрасная рабыня (ко)	Ф. Филидор
Прекрасная Ризетта (оп)	Л. Фалль
Прекрасная сапожница (з)	И. Умлауф
Прекрасная Саския (оп)	О. Недбал
Прекрасная Софи (оп)	Э. Мисса
Прекрасная/Великолепная жизнь (оп)	Д. Рей
Прекрасно, Эдди (мк)	Д. Керн
Прекрасный Дюнуа (оп)	Ш. Лекок
Прелести Востока/Тайна заброшенного гарема (оп)	С. Алексин
Прелести измены (мкл)	М. Самойлов
Прео клер (ко)	Ф. Герольд
Преступление и наказание (ро)	Э. Артемьев
Преступная мать (мк)	Д. Мийо
При закрытых дверях (оп)	Ш. Лекок
Привет весне (мкл)	Ф. Лоу
Приглашаем на свадьбу (оп)	Х. Плиев
Приглашение к танцу (оп)	Д. Ранки
Пригода в Черчі (оп)	Я. Барнич
Пригоди в країні Запиччя (оп)	В. Филиппенко
Пригоди на Місісіпі (мк)	Ж. Колодуб, Л. Колодуб
Приданое (оп)	В. Купрявичус
Приданое Бригитты (оп)	Г. Серпет
Придворный концерт (ко)	Д. Обер

Придворный шут (оп)	А. Мюллер
Приезжайте к нам на праздник (мкл)	А. Семенов
Приз господина Арно (оп)	А. Аверкин, В. Темнов
Призвание (мк)	Г. Сабитов, Т. Джалилов
Призвание Мариуса (оп)	Р. Пюньо
Приземляйся (мк)	В. Юманс
Призрак (мкл)	М. Йестон
Призрак оперы (мкл/ро)	Э. Уэббер
Приключение в Вене (оп)	К. Миллёркер
Приключение в Хусте (ко)	П. Кадош
Приключение сторожа (з)	В. Тране
Приключения Бартеши (мкл)	В. Птушкин
Приключения Бонифация (мкл)	В. Бочаров
Приключения бременских музыкантов/Бременские музыканты (мкл)	Ген. Гладков
Приключения Буратино/Буратино (мкл)	А. Рыбников
Приключения в замке Алфавит (мкл)	В. Войцык
Приключения Гулливера (мкл)	А. Журбин
Приключения Игната – русского солдата (оп)	Б. Кравченко
Приключения Каштанчика (мкл)	И. Щербаков
Приключения короля Позоля (оп)	А. Онеггер
Приключения Пиноккио (оп)	А. Касагранде
Приключения Тома Сойера (мкл)	А. Ойт
Приключения Тома Сойера/Том Сойер (мкл)	С. Баневич
Приключения Фрица (мк)	А. Клумов
Приключения Чипполино (мк)	В. Казенин
Приключения Явы и Павлюши (мкл)	В. Шаповаленко
Примадонна (ко)	А. Бенджамин
Примадонна (оп)	Ж. Оффенбах
Примерные женщины (оп)	Саркези
Принужденная женитьба (ко)	А. Плещеев
Принц и нищий (мкл)	И. Калнынь
Принц и нищий (мкл)	М. Болотин
Принц и нищий (мкл)	А. Журбин
Принц и нищий (мкл)	Е. Подгайц
Принц Мафусаил (оп)	И. Штраус
Принц Пикко и Ютка Пержи (мк)	Й. Чуди
Принц с хохлом, бельмом и горбом (в)	Ф. Кони
Принцесса на горошине (мкл)	И. Голубов, А. Сокол
Принцесса долларов/Долларовая принцесса (оп)	Л. Фалль
Принцесса Зара (оп)	А. Сомервелл
Принцесса и комедианты (оп)	А. Андерсен-Вингар
Принцесса Ида (оп)	А. Салливен
Принцесса Канарских островов (оп)	Ш. Лекок
Принцесса Коломбина (оп)	Р. Планкетт
Принцесса на горошине (мкл)	Й.-Д. Линк
Принцесса на горошине (мкл)	Е. Шашин
Принцесса Нинетта (оп)	И. Штраус
Принцесса О-ля-ля (оп)	Ж. Жильбер
Принцесса Равигот (оп)	Л. Делиб
Принцесса танго (оп)	Ж. Жильбер
Принцесса Трапезундская/Трапезундская принцесса (оп)	Ж. Оффенбах
Принцесса цирка (оп)	И. Кальман
Принцесса/Княгиня Нинетта (оп)	И. Штраус
Принцессы д'Окифари (ко)	Д. Северак
Принц-студент в Гейдельберге (оп)	З. Ромберг
Принц-трубочист/Трубочист князь и князь трубочист (ко)	М. Португал
Пристанушка (оп)	Б. Левиев
Притворная любовница (ко)	Д. Баттиста
Притворная простушка (об)	В. Моцарт
Притворная сумасшедшая (ко)	Д. Астаритта

Притча в стиле «Рок» (ро)	С. Гаврилов
Притча о наследниках, или Репортаж из преисподней (оп)	Е. Глебов
Притча о Святом Валентине (мкл)	В. Трапезников
Притчи, или Эзоп у Ксанфа (в)	А. Верстовский
Причуды графа (об)	Д. Чимароза
Причуды любви (об)	Д. Чимароза
Причуды ревности (оп)	Г. Носов, П. Фельдт
Причуды страсти (оп)	А. Вилинский
Приятель/Дружище Джо (мкл)	Р. Роджерс
Приятель из Бегоны (с)	Т. Бретон
Про Емелю (мкл)	А. Колкер
Про Иосифа (мкл)	В. Плешак
Пробный камень (ко)	Д. Россини
Пробный поцелуй (оп)	К. Миллёркер
Проволочник (ко)	Ф. Шкруп
Продавец гороха (ко)	А. Тигранян
Продавец гороха (оп)	Т. Чухаджян
Продавец музыки/Музыкальный человек (мкл)	М. Уилсон
Продавец птиц (оп)	К. Целлер
Продавцы ложек (оп)	А. Каптан-заде
Продавцы новостей (мкл)	А. Менкен, Д. Редфорд
Продавщица каштанов (ко)	М. Португал
Продажная одноколка, или Похищенная Европа (в)	Ф. Шольц
Проданная любовь (оп)	Й. Цанков
Проданная невеста (ко)	Б. Сметана
Проданный смех (мкл)	В. Сидоров
Проделки дядюшки Маргона (ко)	Б. Ямпиров
Проделки/Похождения Кота в сапогах (оп)	А. Кулыгин
Проделки Майсары (мк/ко)	С. Юдаков
Проделки Скапена (ко)	Ю. Фалик
Проделки студентов (мк)	Р. Гаджиев
Проделки Ханумы (мк)	Г. Канчели
Проделки Ханумы (оп)	В. Котоян
Проделки Хизри-Мизри, или Мулла в одиночестве (оп)	Н. Дагиров
Происки Пюве-Пээтера (об)	Х. Юрисалу
Проказы бандитов (оп)	Ф. Зуппе
Прометей (ко)	Р. Вагнер-Регени
Пропала девочка (оп-ревю)	А. Красотов
Предложение (об)	Л. Грабовский
Пророк (мкл)	И. Олейников
Проситель (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев, М. Виельгорский, Ф. Шольц
Проснись, красавица (мкл)	Дм. Жученко
Простак (мк)	Д. Сайфи
Простак (млд)	В. Матюк
Простая девушка (оп)	К. Хачатурян
Простор широкий/Рассвет над Иртышом (мк)	Е. Родыгин
Простреленный глаз (оп)	Ф. Эрве
Простушка и воспитанная (в)	Д. Ленский
Протагонист (ко)	К. Вайль
Протосилай и Лаодамия (з)	Р. Эсхер
Проходимец Кири-Куки/Багровый остров (оп)	Ю. Тугаринов
Прочь из Юкатана (оп)	Р. Штольц
Прощай, Арбат! (мкл/оп)	С. Баневич
Прощай, Бэрди (мкл)	Ч. Строуз
Прощай, Неаполь (оп/мк)	С. Заславский, И. Ильин
Прощальный концерт (мкл)	А. Журбин
Прощение Плоэрмеля/Динора (ко)	Д. Мейербер
Прусский принц (мкл)	Д. Бранд, Х. Зандер
Прыгающая лягушка графства Калавер (об)	Л. Фосс

Птичий концерт (оп)	В. Купрявичус
Птички певчие (оп)	Ж. Оффенбах
Птичник (оп)	Б. Ипавец
Птичник (оп)	Ш. Лекок
Пулеметная пурга (оп)	В. Беренков
Пульчинелла (ко)	И. Стравинский
Пупсик (оп)	Ж. Жильбер
Пупсик (Торжество авиации) (оп)	С. Алексин
Пустотливе чортеня (мк)	И. Кириллина
Пустыня (оп)	Д. Бак
Пусть гитара играет (оп/мк)	О. Фельцман
Пусть гремит оркестр (мкл)	Д. Гершвин
Пусть они едят кекс (мкл)	Д. Гершвин
Путаница из-за сходства (ко)	М. Португал
Путешествие (мкл)	С. Шварц
Путешествие в Будапешт (оп)	Г. Мазанец
Путешествие в мечту (оп)	Д. Энгельбрехт
Путешествие в Реймс (ко)	Д. Россини
Путешествие Гаджи-Керима на луну (оп)	А. Рзаев
Путешествие Дон Жуана в преисподнюю (мк)	К. Одд
Путешествие на луну (оп)	С. Донауров
Путешествие на Луну (оп)	Ж. Оффенбах
Путешествие Незнайки (мкл)	А. Шельгин
Путешествие Нильса (мкл)	В. Шаинский
Путешествие по Африке, или Приключение в Египте (оп)	Ф. Зуппе
Путешествия пана Броучка (ко)	Л. Яначек
Путешествующая танцовщица-актриса, или Три сестры-невесты (кв)	А. Алябьев
Путь Анны (мк)	А. Рябов
Путь к сердцу (оп)	Я. Кайяк
Путь через окно (ко)	К. Коваржовиц
Пух-Пух-Пух (мкл)	Е. Подгайтс
Пушкин (мкл)	В. Плешак
Пчелка – принцесса гномов (мкл)	А. Беспалова
Пыль в глаза (мк)	Л. Самодаева
Пышка (мкл)	Е. Птичкин
Пьер и Аннет (ко)	В. Качесов
Пьеро Ило (оп)	И. Тиардович
Пэкалэ и Тындалэ (в)	А. Флехтенмахер
Пятидесятилетний юноша (мк)	З. Гаджибеков
Пятирублевая невеста (мк)	С. Рустамов
Пятый лишний (мкл)	А. Красотов
Пять дочерей Бенжамена (оп)	Л. Йонген
Пять лет в два часа, или Как дороги утки (ов)	А. Верстовский
Пять миллионов с гаком/Миллионер (ко)	П. Хаджиев
Пять миллионов франков (оп)	В. Власов
Пять минут на размышление/Сердце балтийца (оп)	К. Листов
Пятьдесят миллионов французов (мкл)	К. Портер
Раба любви (мкл)	Э. Артемьев
Рабле (ко)	Л. Ганн
Рад вас видеть (мкл)	Д. Стайн
Радостная весть (мк)	Ф. Амиров
Радость (мк)	В. Кривоносов
Радость и задумчивость (з)	Ф. Химмель
Радуга рядом (мкл)	Е. Стихин
Радуга Файниэна/Финиана (мкл)	Б. Лейн
Разбитая скрипка (оп)	И. Румшинский
Разбитое зеркало, или Новая опера нищих (мкл)	А. Журбин
Разбитые сердца (мк)	Д.-А. Сааткулов
Разбитый кувшин (оп)	Л. Вассёр
Разбойники (оп)	Ж. Оффенбах

Разведенная жена (оп)	Л. Фаль
Развод (мк)	Ю. Энгель
Разгильдй (оп)	Р. Штольц
Разгневанные женщины (об)	Н. Пиччинни
Раздели со мной (ро)	К. Брейтбург
Разин (фолк-ро)	Б. Базуров
Разоблаченный любовник (ко)	Ф. Филидор
Разноцветная снежинка (мкл)	Б. Карамышев
Разыскивается кузнецик Кузя (мкл)	Ю. Антонов
Рай в шалаше (мк)	В. Казенин
Рай женщин (оп)	П. Буркхард
Рай Магомета (оп)	Р. Планкетт
Ранвей (мкл)	М. Дунаевский
Ранняя красавица/Ганна (оп)	К. Корчмарев
Рапунцель (мкл)	П. Зингер
Рапунцель (мкл)	А. Менкен
Раскаяние (с)	Т. Бретон
Раскинулось море широко (мк)	Н. Богословский
Раскинулось море широко (мк)	Г. Свиридов
Раскинулось море широко (мк)	А. Жук
Раскинулось море широко (мк)	Н. Минх, В. Витлин, Л. Круз
Раскинулось море широко (мк)	П. Кольцов
Раскинулось море широко (оп)	В. Сорокин
Раскрывающая карты (оп)	Ф. Зуппе
Распродажа гарема (оп)	Н. Фалеев
Распутин (мкл)	В. Качесов
Рассвет (оп)	К. Коно
Рассвет над Иртышом/Простор широкий (мк)	Е. Родыгин
Расскажи мне в воскресенье (мкл)	Э. Узббер
Рассказ на струнах и клавишах (оп)	Г. Дендрино
Рассмеши меня (мкл)	Х. Стотгарт
Рассудительный дурак (ко)	Ж. Тайфер
Растратчики (мкл)	М. Леонидов
Рауль Синяя борода (ко)	А. Гретри
Реальные послы (мкл)	Д. Брубек
Ребекка (мкл)	С. Левай
Ребята настоящие (оп)	А. Голланд
Ревизор (ко)	В. Эгк
Ревизор (мкл)	И. Поклад
Ревизор (оп)	К. Вейс
Ревизор. После комедии (мкл)	Р. Львович
Регистрационная контора (оп)	Х. Фарджен
Регтайм (мкл)	С. Флаерти
Редкая вещь (ко)	В. Мартин-и-Солер
Редкая наследница, или Муж по завещанию (мк)	А. Алябьев
Рейнеке-лис (з)	Р. Цехлин
Рейнская Ундина (оп)	Ж. Оффенбах
Рекрутский набор (оп)	С. Монюшко
Рекс (мкл)	Р. Роджерс
Рент (мкл)	Д. Ларсон
Репейник (оп)	Д. Хаханов
Репетиции на станции, или Доброму служить сердце лежит (в)	А. Верстовский
Репка (мк/оп)	П. Аедоницкий
Репка (оп)	А. Никольский
Республика на колесах (оп)	А. Филиппенко
Республіка на колесах (мк)	М. Васильев
Ретро (мк)	А. Журбин
Риволи (оп)	Я. Воржишек
Риго Янчи (оп)	С. Феньеш
Рикики (оп)	В. Золотарев

Рикки-Тикки-Тави (мкл)	Д. Жученко
Рикошет (мкл)	А. Маркелов
Римская идиллия (оп)	Р. Рашель
Римский карнавал (оп)	И. Штраус
Рип ван Винкль (оп)	Р. Планкетт
Риск – благородное дело (мк)	Е. Птичкин
Рискованное дело (мкл)	С. Коулмен
Рисовано по стеклу (мкл)	К. Гартнер
Ричард Львиное сердце (ко)	А. Гретри
Різдвяна річ (ко)	Н. Лысенко
Різдвяна річ (мкл)	И. Поклад
Роб Рой (оп)	Р. Ковен
Робби Крузе (мкл)	Х. Зандиг
Роберта (мкл)	Д. Керн
Робин (оп)	М. Тодоров
Робин Гуд (ко)	Р. Ковен
Робин Гуд (мк)	М. Карминский
Робин Гуд (мкл)	В. Дубровский
Робин Гуд (оп)	С. Булль, И. Йенсен
Робинзон Крузо (оп)	Ж. Оффенбах
Робинзон Крузо (ро)	Б. Резник
Робинзон Крузо (ро)	гр. Эолика
Родник фей (оп)	Г. Атанасов
Родные братья/Братья по крови (мкл)	В. Рассел
Родопя (оп)	Л. Ганн
Рождественская сказка (мк)	А. Левицкий
Рождественский вечер (з)	А. Лорцинг
Роза ветров (оп)	Б. Мокроусов
Роза вместо кошки (оф)	И. Мациевский
Роза и эдельвейс (з)	Ф. Легар
Роза из Сен-Флура (мб)	Ж. Оффенбах
Роза Стамбула (оп)	Л. Фалль
Роза Стамбула (оп)	З. Ромберг
Розали (мкл)	Д. Гершвин, З. Ромберг
Розамунда, княгиня Кипрская (з)	Ф. Шуберт
Розан и Эдельвейс (оп)	Ф. Легар
Розана и Любим (ко)	И. Керцелли
Розита (оп)	Я. Файнтух
Розита (оп)	Р. Жене
Розия (мк)	З. Шахиди, С. Баласанян
Роз-Мари (оп)	Р. Фримль, Х. Стотгарт
Розы из Флориды (оп)	Л. Фалль (завершена Э. Корнгольдом)
Рок-история бокса (мкл)	А. Клевицкий
Роковая операция (в)	Ш. Милорава
Роковая пятница (оп)	Г. Крейтнер
Роковое согласие, или Одиночество по неведению (в)	Деверже, Ш. Варен
Рокси и ее чудесная команда (оп)	П. Абрахам
Роланд-паладин (ко)	Й. Гайдн
Роман в коляске (мк)	Н. Коган
Роман и Юлия (мк)	А. Ручьев
Романс и гавот (ов)	Н. Кубишта
Романтики (мкл)	Б. Сегин
Романтики/Фантастикс (мкл)	Х. Шмидт
Романтическая женщина (оп)	К. Вейнбергер
Ромео – мой сосед (мк)	Р. Гаджиев
Ромео и Джульетта (з)	Й. Бенда
Ромео и Джульетта (мкл)	Ж. Пресгурвик
Ромео и Джульетта (мкл)	С. Бедусенко
Ромео и Джульетта (оп)	А. Семенов

Ромео и Джульетта (ро)	И. Небесный
Ромео и Джульетта (ро)	Е. Лапейко
Ромео и Джульетта (ро)	В. Калле
Ромео и Джульетта в Сараево (мкл)	С. Дрезнин
Ромео и Джульетта/Король веселится (оп)	Р. Нельсон
Ромка в компьютерном царстве (мкл)	Е. Шашин
Ронки (оп)	И. Кальман
Росита (мк)	В. Лукашов
Ротшильды (мкл)	Дж. Бок
Руайяль Палас (ко)	К. Вайль
Ругантино (мкл)	А. Тровайоли
Руддигора (оп)	А. Салливен
Рудокоп (ко)	И. Умлауф
Рудокоп/Мартин-рудокоп (оп)	К. Целлер
Рудольф/Последний поцелуй (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Руины Вавилона (оп)	К. Курпиньский
Рука и сердце (оп)	Ш. Леккок
Рука об руку (ко)	Г. Эрнесакс
Руки вверх, мистер Купер! (мк)	К. Одд
Руки на крепком теле (мкл)	Т. Анастасио, А. Грин
Рукопись Мастера (мкл)	А. Пронин
Рулевой и сундук (оп)	А. Салливен
Румпельштильцхен (мкл)	П. Зингер
Русалка в шлюзе № 7 (мкл)	Э. Сигмейстер
Русалка/Дунайская русалка/Дева Дуная (з/ко)	Ф. Кауэр
Русалочка (мкл)	В. Калганова
Русалочка (мкл)	А. Менкен
Русские романсы в лицах (оп)	Куликов
Русский секрет (мкл)	С. Белоголов
Русский секрет/Левша (мк)	В. Дмитриев
Русское Рождество в Париже (мкл)	А. Зацепин
Рустам (мк)	А. Гладковский
Ручная дева и охотник (т)	Л. Мисон
Рыбак и дух (ко)	Ж. Бюлан
Рыбачка Лица (оп)	Т. Флондор
Рыбачки (об)	Й. Гайдн
Рыжий август (мкл)	В. Раздольский
Рыцари дороги (оп)	А. Макензи
Рыцарские страсти (мк)	В. Плешак
Рыцарь зеркала (з)	Ф. Шуберт
Рыцарь из пещеры (оп)	Ю. Симм
Рыцарь Пасман (ко)	И. Штраус
Рыцарь Секешфехервар (оп)	М. Эрдели
Рэкет (мкл)	В. Шаинский
Рябина красная (оп)	Г. Иванов
Рябиновое ожерелье (мк)	Ю. Семеняко
Рядом с тобой/Правая рука (мк)	М. Матвеев, Б. Александров
Ряпинское восстание (оп)	Р. Ритсинг
С волшебным удовольствием! (мкл)	В. Плешак
С любовью не шутят (мк)	Г. Пьерне
С микрофоном за пазухой (мкл)	М. Ножкин, Д. Ашкенази
С первого взгляда (мк)	В. Купревич
С твоей любовью (мк)	Х. Рахимов
Саарбрюккен (ко)	Э. Кшенек
Сага о солдате (ро)	И. Демарин
Саглар (мк)	М. Пекачев
Сад за стеной (оп)	А. Вивiani
Садко (мкл)	музыка гр. Камелот-Z
Садко и Царевна Морская (мкл)	В. Качесов
Садовник и его господин/госпожа (ко)	Ф. Филидор

Садовник и его хозяин (оп)	Л. Делиб
Садовник из Сидона (ко)	Ф. Филидор
Сады цветут (мк)	В. Цагарейшвили
Саксонская принцесса (оп)	С. Самарас
Саламанкский студент (оп)	Л. Шигте
Салатные дни (мкл)	Дж. Слейд
Салли (мк)	Д. Керн
Сало (мкл)	У. Кейзи
Саломея (млд)	Б. Берса
Саломея, царица иудейская (мкл)	М. Дунаевский
Салют весне (мк)	Ф. Лоу
Самая счастливая ночь (оп)	Ф. Суарес
Сами разберемся (оп)	С. Алескерев
Самое заветное (оп)	В. Соловьев-Седой
Самозванец поневоле (оп)	Г. Крейтнер
Самозванный принц (оп)	Д. Клебанов
Самолет Вани Чонкина (оп)	В. Дашкевич
Самотні солов'ї (ро)	Г. Татарченко
Самый счастливый парень (мкл)	Ф. Лёссер
Сандомир, принц датский/Эрнелинда, принцесса Норвежская (ко)	Ф. Филидор
Санкт-петербургский гостиниый двор (ко)	М. Матинский
Санни (мкл)	Д. Керн
Сан-Той (оп)	С. Джонс
Санчо Панса на своем острове (ко)	Ф. Филидор
Сапожки на пуговках (мкл)	Д. Стайн
Сапожник Блез/Блез-башмачник/Блез-сапожник (ко)	Ф. Филидор
Сапожник и финансист (мб)	Ж. Оффенбах
Сара (ко)	А. Гризар
Сары Зейбек (мк)	Х. Алнар
Сафо (ко)	А. Рейха
Сахар (мкл)	Д. Стайн
Сбитеньщик (ко)	Ж. Бюлан
Сбор винограда (з)	И. Шенк
Сбор винограда/Невеста виноградаря (оп)	О. Недбал
Свадебная карусель (мкл)	В. Комаров
Свадебные березки (оп)	Р. Ритсинг
Свадебный/Пестрый теленок (оп)	О. Винце
Свадебный мюзикл (мкл)	Н. Васильева
Свадебный фокстрот (муз. шутка)	А. Чехов
Свадьба (ко)	В. Эренберг
Свадьба Болдырева (ко)	И. Керцелли
Свадьба в Малиновке (оп)	Б. Александров
Свадьба в Малиновке (оп)	И. Фиаля
Свадьба Дорины/Двое ссорятся – третий радуется (об)	Д. Сартри
Свадьба/Замужество Жанетты (мк)	В. Массе
Свадьба Камачо (ко)	Ф. Мендельсон-Бартольди
Свадьба Кречинского (ко)	А. Пашенко
Свадьба Кречинского (оп/мкл)	А. Колкер
Свадьба Курки (оп)	Г. Цабадзе
Свадьба на пастбище (мк)	А. Халимов
Свадьба на целине (мк)	Б. Карахан
Свадьба Нини (оп)	Ф. Эрве
Свадьба Оливетты (оп)	Э. Огран
Свадьба Паулы (ко)	Х. Отс
Свадьба по барабану (оп)	Л. Вассер
Свадьба по жребию/Любимь воспрещается (мкл)	А. Эшпай
Свадьба при фонарях/Помолвка при фонарях (оп)	Ж. Оффенбах
Свадьба с генералом (мк)	Е. Птичкин
Свадьба с препятствиями (оп)	В. Соловьев-Седой
Свадьба с приданым (мк)	Б. Мокроусов

Свадьба с Эрикой (оп)	Э. Кюннеке
Свадьба соек (мкл)	А. Басилая
Свадьба Телемака (оп)	К. Терасс
Свадьба Фигаро (ко)	М. Португал
Свадьба Фигаро (об)	В. Моцарт
Свадьба, свадьба (мкл)	Ан. Зубков
Свадьбы краше не бывало (оп)	Н. Киркулеску
Сварливая невестка (мк)	М. Хупов
Сват невопад (в)	Д. Ленский
Сватання на Гончарівці (мк)	М. Васильев
Сватання на Гончарівці (мк)	Я. Цегляр
Сватання на Гончарівці (мк)	К. Стеценко
Сватовство (з)	Ю. Симм
Сватовство по-московски (мкл)	Ген. Гладков
Сваха из Шоршел (мк)	С. Асламазян
Свекровь (оп/мк)	З. Багиров
Сверчок/Кузнечик и муравьи (оп)	П. Пипков
Свет и сваха (мк)	Л. Сахаров, Н. Арбан
Светлый путь (мк)	С. Юдаков
Светлячок (оп)	Р. Фримль
Светская жизнь (оп)	Ш. Лекок
Свидание в небе (мк)	Ш. Милорава
Свидание на берегу Дуная (оп)	С. Феньеш
Свидание с Ангелиной Мерикой (оп)	М. Пекачев
Свинопасы (ко)	А. Гризар
Свистни по ветру (мкл)	Э. Узббер
Свобода и любовь (оп)	Е. Хуска
Свободная женщина, или Он и она (оп)	Г. Романовский
Свободная клетка (мкл)	В. Беседина
Свободная профессия (ко)	Д. Суза
Свободная фантазия (мкл)	Л. Бернстайн
Свободно и легко (блюз-о)	Г. Арлен
Свой остров (мкл)	А. Луначарский
Своя ноша не тянет (ко)	И. Керцелли
Свояченица/Кодаса (мк)	З. Исмагилов
Святая Йоанка – рудничная (оп)	М. Вилхар
Святая любовь (оп)	В. Кручинин
Святой Антоний Флоридский (с)	И. Альбенис
Священник Винцент (оп)	Э. Одран
Се ля ви (мкл)	Г. Опелка
Севастопольский вальс (оп)	К. Листов
Севендик ищет невесту (оп)	В. Адигезаров, С. Алескерев
Северная дева (ро)	Р. Кангро
Северная звезда/Лагерь в Силезии (ко)	Д. Мейербер
Северное сияние (оп)	К. Миллёркер
Севильский цирюльник (ко)	Н. Изуар
Севильский цирюльник (об)	Д. Россини
Севильский цирюльник, или Тщетная предосторожность (об/ко)	Д. Паэзиелло
Севильяна (ко)	С. Шаминад
Сегодня на завтра (ко)	А. Шёнберг
Седьмое небо (оп)	К. Певзнер
Седьмое небо/Нет меня счастливее/Внимание, съёмка! (оп)	А. Эшпай
Секей Каталин (оп)	Э. Эркель
Секрет ботинок посла (мкл)	М. Подберезский
Секрет сатаны (оп)	А. Феррон
Секретарь и Повар (в)	Э. Скриб
Секретарь Пухтреста (оп)	А. Рябов
Селиштейские кумушки (оп)	И. Шаркёзи
Сельская любовь (з)	И. Хиллер
Сельский гуляка (з)	Д. Енко

Сельский цирюльник (з)	И. Шенк
Сельский донжуан (оп-в)	Г. Орделовский
Сельский кантор (ко)	Аллаг(а)
Сельский/Деревенский философ (ко)	Б. Галуппи
Семейка Аддамсов (мкл)	Э. Липпа
Семеро братьев гурджаанцев (мк)	В. Азарашвили
Семира и Мелид (ко)	Ф. Филидор
Семнадцать (мкл)	У. Кент
Семь братьев-лебедей (оп)	М. Тодоров
Семь изящных искусств (мкл)	К. Портер
Семь красавиц (ро)	Э. Мансуров
Семь невест для семи братьев (мкл)	Дж. Поль
Семь раз один (в)	Ю. Эльснер
Семь робинзонов (оп)	М. Меерович
Семь швабов (оп)	К. Миллёркер
Сенсация (оп)	М. Табачников
Сенсация в Лондоне (оп)	Г. Каван
Сен-Сир (оп)	Р. Делингер
Сентиментальный помещик в степной деревне (в)	А. Верстовский
Серафима, или Немая аптекарша (об)	Г. Зутермейстер
Сердечный друг (оп)	Ф. Зуппе
Сердца и доллары (оп/мк)	О. Сандлер
Сердца четырех (оп)	Я. Розенфельд
Сердце балтийца/Пять минут на размышление (оп)	К. Листов
Сердце девичье (опб)	О. Сандлер
Сердце и рука (оп)	Ш. Лекок
Сердце и ручка (оп)	Б. Голлендер
Сердце мельницы (ко)	Д. Северак
Сердце мое здесь (мкл)	Г. Цабадзе
Сердце молодое (оп)	Д. Прицкер, Б. Киянов
Сердце моряка (мк)	В. Макаров, Ю. Слонов
Сердце поэта, или Беранже (оп)	Н. Стрельников
Сердце скрипки (мк)	А. Спадавекия
Сердце управдома (ко)	А. Артамонов
Серебряное кольцо (оп)	И. Хальстрём
Серебряный кубок (оп)	Л. Вассёр
Серебряный остров (оп)	Ю. Слонов
Серенада (оп)	М. Феркельман
Серце моє з тобою (мкл)	И. Поклад
Сестра Керри (мкл)	Р. Паулс
Сестры Гортензии (оп)	Р. Моретти
Сибилла (оп)	В. Якоби
Сибилетта (оп)	Р. Ан
Сизи/Зизи (оп)	Ф. Креслер
Сила любви и вина (ко) (утеряна)	К. Вебер
Сила песни (мк)	А. Кереселидзе
Силиконовая дура.гу (мкл)	А. Пантыкин
Сильва/Королева чардаша (оп)	И. Кальман
Сильветта (оп)	А. Феврьс, М. Дельма
Сильвия (ко)	Э. Гиро
Сильное чувство (оп)	В. Энке
Сильф, или Мечта молодой женщины (ко)	Н. Яхотнов
Сильфы (з)	Ф. Химмель
Симплициус (оп)	И. Штраус
Синий платочек (оп)	О. Фельцман
Синьорина (оп)	Р. Штольц
Синяя борода (об)	Ж. Оффенбах
Синяя борода (оп)	Ш. Лекок
Синяя Борода, или Фея Перушетта (в)	Деверже, Ж.-С. Лотц, Э. Бурдон
Синяя птица (оп)	Ш. Лекок

Синяя птица (ро)	А. Петров, О. Петрова
Синяя птица моей бабушки (оп)	В. Адигёзалов
Синьор Боцци по прозвищу Пес (мкл)	С. Феньеш
Синьор Брускино (ко)	Д. Россини
Сиракузские ребята/Парни из Сиракуз (мкл)	Р. Роджерс
Сирано де Бержерак (мкл)	П. Хаджиев
Сирано де Бержерак (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Сирано де Бержерак (мкл)	А. Шелыгин
Сирано де Бержерак (мкл)	С. Пожлаков
Сирано де Бержерак (оп)	В. Херберт
Сирена (оп)	Л. Фалль
Сирокко (оп)	Л. Половинкин
Сирокко (оп)	Б. Корних
Сиротка Сусанна (в)	К. Лядов
Сицилиец (ко)	Х. Лейхтентритт
Сільські уповноважені (з)	М. Вербицкий
Сказание о Емельяне Пугачеве (ро)	В. Ярушин
Сказка в дороге (мкл)	А. Семенов
Сказка в музыке (мк)	Ю. Раудмяэ
Сказка дедушки Скрипа (мкл)	В. Сидоров
Сказка о весне (оп)	Х. Юрисалу
Сказка о мертвой царевне и семи богатырях (ро)	В. Калле, Е. Лапейко
Сказка о рыбаке и рыбке (мкл)	С. Белоголов
Сказка пастуха (оп)	Я. Уайт
Сказка про Ерему, Данилу и нечисту силу (мкл)	Л. Лядова
Сказки Гофмана (оп)	Ж. Оффенбах
Сказки Пушкина (мкл)	М. Осокин
Сквознячок (мкл)	Е. Евтушевская
Склянка воды (оп)	Я. Лопатинский
Скоморох (ко)	П. Блаرامберг
Скорым поездом к алтарю (оп)	И. Фиала
Скрипач (оп)	Ж. Оффенбах
Скрипач на крыше (мкл)	Дж. Бок
Скрытое сокровище (оп)	Г. Златев-Черкин
Скряги в тисках (в)	Д. Ленский
Скупой (ко)	В. Пашкевич
Скупой/Гюджи Кара (мк)	В. Адигёзалов, Р. Мустафаев
Слава и парик (с)	А. Барбьери
Славный тестюшка (оп)	Стресер, Вайнцирль
Славянка (мк)	С. Заславский
Сладка ягода (оп/мк)	Е. Птичкин
Сладкий кавалер (оп)	Л. Фалль
Сладкое житье (оп)	Я. Вейнбергер
Следите за своими шагами (р)	И. Берлин
Следуй за парнями (км)	К. Портер
Слепая корова (оп)	И. Штраус
Слепой шарманщик (оп)	М. Хаузер
Слишком много женщин (ко)	П. Виардо-Гарсиа
Слова и музыка (мк)	Н. Коуард
Слово об Игоровом походе (ро)	К. Брейтбург
Слово и дело (ро)	П. Смеян
Сломанная ветка (оп)	Г. Серпет
Слуга трех господ (оп)	Ш. Милорава
Слуги Фэт-Фрумаса (оп)	Р. Шербан
Служанка-госпожа (об)	Д. Перголези
Служанки соперницы (ко)	Т. Траэтта
Случай для Шерлока Холмса (мкл)	Г. Начинский
Случай Ности-младшего и Мари Тот (ко)	Ф. Фаркаш
Случайный свидетель (мк)	В. Дмитриев
Слышу ли вальс я? (мкл)	Р. Роджерс

Смелые сердца Венгрии/Орлиные перья/Чином Палко (оп)	Ф. Фаркаш
Смертельная любовь (мк)	К. Листов, Б. Постников, А. Спадавеккиа
Смерть Тарелкина (оф)	А. Колкер
Смешная девчонка (мкл)	Д. Стайн
Смешное лицо (мкл)	Д. Гершвин
Смешной случай по дороге на Форум (мкл)	С. Сондхейм
Смеющийся муж (оп)	Э. Эйслер
Смеющийся принц Иоделе (ко)	Р. Кайзер
Снег, или Новый Эжинар (ко)	Д.-Ф. Обер
Снежная королева (мкл)	Г. Портнов
Снежная королева (мкл)	А. Зуев
Снежная королева (мкл)	И. Егиков
Снежная королева (мкл)	А. Морсин
Снежная королева (мкл)	К. Брейтбург
Снежная королева (мкл)	А. Халмурзаев
Сними шляпу (оп)	М. Эрдели
Сны старого сада, или Именины Розы (офр)	Л. Лисовский
Собака на сене (ко)	О. Сандлер
Собака на сене (мк)	А. Левицкий
Собака на сене (оп/мк)	Ген. Гладков
Собака садовника (ко)	А. Гризар
Собор Парижской Богоматери (мкл)	Р. Коччианте/Р. Коччанте
Современный Митислав (оп)	Ф. Легар
Сокол (ко)	Д. Бортиянский
Сокровища капитана Флинта (мкл)	Б. Савельев
Сокровища Бразилии (мк)	Ш. Милорава
Сокровища Бразилии (мкл)	С. Белоголов
Сокровища Матюрена (мб)	Ж. Оффенбах
Солдат в отпуске (оп)	И. Кальман
Солдат женского пола (оп)	Петроградский
Солдат и Настенька (мкл)	В. Птушкин
Солдат и танцовщица (ко)	Б. Мартину
Солдат королевы Мадагаскара (оп)	Г. Начинский
Солдатская женка (мк)	Н. Тимофеев
Солдат-чародей/Солдат-волшебник (ко)	Ф. Филидор
Солнечной дорогой (мк)	В. Рождественский
Солнечные дни (мк)	С. Асламзян
Солнечный цветок (мк)	М. Старокадомский
Солнце Лондона (оп)	Ф. Комишел
Солнце Наварры (оп)	А. Машаду
Солнце, снова солнце (км)	Ю. Саульский
Солнышко мое/Девушка его мечты (оп)	Д. Прицкер, Б. Киянов
Соло для принцессы (оп)	М. Подберезский
Соловей (з)	Ф. Фаркаш
Соловей (оп)	К. Корчмарев
Соловей в милиции (мк)	В. Гомоляка
Соловей Орхидеи (оп)	А. Райчев
Соловьи поют весной (мк)	Б. Алексеенко
Соловьиный сад (оп/мк)	С. Заславский
Солома (оп)	Р. Планкетт
Соломенная вдова (оп)	Л. Блех
Соломенная шляпка (оп)	И. Дунаевский
Соломенная шляпка (оп)	Б. Корних
Соль Земли (мкл)	А. Семенов
Соль-си-ре-пиф-пан (оп)	Ж. Бизе
Сон в летнюю ночь (ко)	А. Тома
Сон в летнюю ночь (ко/лк)	Б. Бриттен
Сон в летнюю ночь (мк)	В. Врѐльс
Сон в летнюю ночь (мкл)	М. Алачевский

Сон Илоны (оп)	П. Шенк
Сон Петра Ивановича (ко)	В. Фишер
Сонце (мкл)	Э. Кравчук
Соперники (мк)	В. Лукашов
Соперница любви (мк)	В. Лукашов
Сорбуйса (з)	Г. Альберт
Сорванец-девчонка/Шалунья (оп)	К. Цирер
Сорви-голова/Лихой парень (ко)	П. Хаджиев
Сорок вторая улица/42-я улица (км/мкл)	Г. Уоррен
Сорок палок, или Любовь в Китае (оп)	М. Блантер
Сорока-воровка (об)	Д. Россини
Сорочинская ярмарка (ко)	М. Мусоргский
Сорочинская ярмарка (мк)	И. Виленский
Сорочинская ярмарка (оп)	С. Баневич
Сорочинская ярмарка (тм)	К. Меладзе
Сорочинский ярмарок (мк)	М. Васильев
Сорочинский ярмарок (оп)	А. Рябов
Сорочинский ярмарок (оп)	С. Дремцов
Соседи (мк)	Р. Гаджиев
Соседский парень/По соседству живет один парень (мк)	Р. Мустафаев
Состоятельная булочница (оп)	Ж. Оффенбах
Сотворение Евы (оп)	В. Власов
Сотый тигр (оп)	Б. Александров
Софи Арну (мк)	Г. Пьерне
Софийцы под Бухарестом (оп)	Т. Хаджиев
Софистикейтед леди (мкл)	Д. Эллингтон
Софка (оп)	А. Венявский
Софья Голшанская (мкл)	В. Кондрусевич
Софонисба (млд)	К. Нефе
Сочельник (з)	А. Лорцинг
Сочинение на тему о любви (мк)	В. Ильин
Союзники (оп)	Б. Гюзелева-Вульпе
Спамалот (мкл)	Э. Айдл
Спасение (ро)	П. Линке
Спасение Трои (з)	И. Хиллер
Сперва взгляни на Америку (р/мк)	К. Портер
Сперва скончались, потом поженились (оп)	В. Куртиди
Спесивая королева (оп)	В. Якоби
Спецназ (мкл)	П. Быков
Сплитская акварель (оп)	И. Тиардович
Спокойной ночи, Бетина (мкл)	Д. Модуньо
Спортивный клуб (оп)	Д. Лаврангас
Спящая красавица (оп)	Ш. Лекок
Спящая красавица и семь богатырей (мкл)	В. Горячих
Спящая принцесса (мкл)	П. Зингер
Среди разбойников (ко)	А. Рубинштейн
Средство выдавать дочерей замуж (ов)	А. Верстовский
Средство Макропулоса (ко)	Л. Яначек
Ссора (ко)	Г. Банщиков
Ссора из-за пустяков (мк)	Л. Нормет
Ссора резшей (оп)	Э. Кауделла
Стакан воды (мкл)	В. Кондрусевич
Сталинград-42 (оп)	Н. Минх
Стамбульская фантазия (оп)	Д. Рей
Стамбульский интеллигент (оп)	А. Каптан-заде
Станац (ко)	Я. Готовац
Станац (ко)	Б. Широла
Станислав, или Не всякий так сделает (в)	А. Верстовский
Старая болезнь (оп)	А. Айвазян
Старая комедия (оп)	О. Фельцман

Старая песня/Известные старые песни (км)	А. Кристине, Б. Фонтен
Старик Хоттабыч (мк)	Ген. Гладков
Старинные святки (ко)	Ф. Блима
Стармания (мкл/ро)	М. Берже
Староста Борис, или Русский мужичок и французские мародеры (ко)	А. Львов
Староста и солдаты (з)	И. Умлауф
Старуха (ко)	Ф. Фети
Старший штейгер (оп)	К. Целлер
Старые дома/Всё начинается с любви (мк)	О. Фельцман
Старый ветреник (в)	Ю. Эльснер
Старый гусар, или Пажи Фридриха II (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев, И. Геништа, Л. Маурер
Старый жених (ко)	К. Бендль
Старый метод (ко)	А. Андерсен-Вингар
Старый охотник (ко)	Я. Стефани
Старый скрипач (мк)	И. Кальман
Старым казачьим способом (оп/мк)	Г. Пономаренко
Старьевщик (оп)	Н. Гетти
Статуя XX века (оп)	Э. Валек
Статья 170, или Свадьба с иностранцем (в)	Деверже, Л. Дюгар
Стеклодувы (ко)	Д. Суза
Стеклянный зверинец (ро)	В. Плешак
Стелла (мк)	А. Копосов
Стелла Поларис (оп)	Л. Нормет
Стена (ро)	Р. Уотерс
Степан Разин (ро)	В. Калле, Е. Лапейко
Стенька Разин и княжна (оп)	К. Субач
Степан – великий пан (оп)	Ю. Семеняко
Степная серенада (оп)	С. Феньеш
Степной деревне (в)	А. Верстовский
Стивен Уорд (мкл)	Э. Уэббер
Стиляги (км)	К. Меладзе + музыка переаранжированных хитов рус. рока
Сто дев/Зеленый остров (оп)	Ш. Лекок
Сто девственниц (оп)	М. Эгуэс
Сто первая жена султана (оп)	А. Филиппенко
Сто чертей и одна девушка (оп)	Т. Хренников
Стойкий оловянный солдатик (мкл)	С. Баневич
Столяр (з)	П. Враницкий
Стража (с)	Ф. Педрель
Страна колокольчиков (оп)	К. Ломбардо
Страна птиц (мкл)	Дж. Ширинг
Страна улыбок/Желтая кофта (оп)	Ф. Легар
Страна чудес: Новое музыкальное приключение Алисы (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Страницы любви (оп)	В.Н. Семенов
Странная история д-ра Джекилла и мистера Хайда/Джекилл и Хайд (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Странная особа (мк)	О. Хромушин
Странная простушка (об)	Э. Дуни
Станные гости (оп)	Ш. Милорава
Станный случай (ко)	Д. Россини
Странствующие кавалеры (ко)	Т. Траэтта
Странствующие комедианты (з)	Ф. Мендельсон-Бартольди
Странствующие лекари, или Искусство пробуждает мертвых (в)	А. Верстовский
Страсти по Живаго (мкл)	И. Егиков
Страсти по Каштанке (мкл)	А. Шельгин
Страшный день (оп)	И. Байич
Стрекоза (оп)	Р. Габичвадзе
Стрекоза и муравей (оп)	Э. Одран
Стрелки 32-го полка (оп)	Р. Планкетт
Стрижено-кошено (ко)	К. Баранович

Строптивая жена (мпм)	Й. Станислав
Студент из Кашши (оп)	Д. Эркель
Студент, артист, хорист и аферист (оп)	Ф. Кони
Студент-бродяга (оп)	Ф. Легар
Студенты (оп)	С. Насидзе
Суворочка/Дочь фельдмаршала (оп)	О. Фельцман
Суд (ро)	С. Бедусенко
Суд Мидаса (ко)	А. Гретри
Суд присяжных (оп)	А. Салливен
Судейский мир/Базош (ко)	А. Мессаже
Судьба артиста/Мечта о славе (мк)	Э. Хинкис
Судьба барабанщика (оп)	С. Баневич
Судьба-индейка: Как женился реб Гитер (оп)	С. Алексин
Судьбы счастливый поворот (оп)	Я. Цегляр
Суженого конем не объедешь, или Нет худа без добра (ов)	Л. Маурер
Сузи (оп)	А. Рени
Суини Тодд, кровавый брадобрей с Флит-Стрит (мкл)	С. Сондхейм
Суламифь (оп)	А. Гольдфаден
Сумасшедшая красавица (мк)	С. Жданов
Сумасшедший для любви (ко)	Д. Фискьетти
Сумасшедший композитор (оп)	Ф. Эрве
Сумасшествие вокруг марихуаны (км)	Д. Мэннинг, Н. Ванг, Д. Стадни
Сумка почтальона (оп)	М. Эспозито
Супербиа/1984 (мкл)	Д. Ларсон
Супруги Кри-Кри (оп)	Ж. Оффенбах
Суффражистки (оп) (музыка сост. из любимых мотивов)	С. Пиленко
Сухой закон (оп)0	А. Рябов, С. Тартаковский
Сцены из жизни Моцарта (з)	А. Лорцинг
Счастливая молодость (ко)	К. Корчмарев
Счастливая ошибка (оп)	М. Феркельман
Счастливая свинка (оп)	Э. Эйслер
Счастливая Тоня (ко)	М. Стабингер
Счастливец (оп)	В. Райчев
Счастливое время (мкл)	Д. Кандер
Счастливое известие (ко)	А. Буальдьё
Счастливое кораблекрушение (з)	И. Рейхардт
Счастливое путешествие (оп)	Э. Кюннеке
Счастливые/Удачливые охотники (з)	И. Умлауф
Счастливые пастухи (ко)	Т. Траэтта
Счастливый день (оп)	А. Айвазян
Счастливый день (оп)	С. Джонс
Счастливый малый (мкл)	Ф. Лёссер
Счастливый обман (ко)	Д. Россини
Счастливый путь (оп)	С. Заранек
Счастливый рейс (оп)	И. Ильин
Счастливый старт (мк)	З. Заграничный
Счастье (оп)	Б. Ямпиров
Счастье в любви (оп)	М. Крауш
Счастье мое (мк)	К. Бенц, Е. Кока
Счастье трудных дорог (мк)	Е. Родыгин
Счастье/Мзия (ко)	А. Баланчивадзе
Сын губернатора (в-скетч)	Дж. Козн
Сын двух матерей (мп)	В. Эренберг
Сын женится/Женитьба сына (мк)	Б. Зейдман, Ю. Раджаби, С. Юдаков
Сын клоуна (оп)	И. Дунаевский
Сын королевского министра (ко)	М. Зив
Сын мандарина (ко)	Ц. Кюи
Сын медведя Батыр (мк)	Х. Карданов

Сын моря (оп)	С. Заславский
Сын полка (мкл)	А. Пантыкин
Сынзьяна и Пепеля (мфр)	Д. Штефэнеску
Сынок идет в армию (оп)	Ш. Милорава
Сыну пора жениться (мк)	З. Шахиди, Ю. Тер-Осипов
Сыроежки (мк)	В. Лукашов
Сэр Жак, или Кто желает быть повешенным? (в)	Деверже, Ф.-А. Дювер, Ш. Варен
Сюзанна (об)	К. Рисагер
Сюркуф (оп)	Р. Планкетт
Сюрприз (ов)	И. Геништа
Сюрпризы (в)	А. Верстовский, К. Кавос, Корсаков, Леброк
Табачный капитан (мк)	В. Щербачев
Табачный капитан (мк)	А. Эйхенвальд
Таежный соловей (оп)	Ю. Милютин
Таинственная незнакомка (оп)	Н. Минх
Таинственное похищение (мкл)	Р. Паулс
Тайна (ко)	Б. Сметана
Тайна волшебного леса (мкл)	В. Савчик
Тайна волшебных слов (мкл)	М. Минков
Тайна женского монастыря (оп)	Й. Конти
Тайна заброшенного гарема/Прелести Востока (оп)	С. Алексин
Тайна золотого багульника (оп)	Кулешов
Тайна золотого кедра (оп)	В. Лаптев
Тайна игрушечных сердец (мкл)	М. Герцман
Тайна Канарского наследства (оп)	Ш. Лекок
Тайна красного мрамора (мк)	Ар. Жилинский
Тайна Матушки Бузины/Матушка Бузина (мкл)	Е. Фиштик
Тайна синей пантеры (мкл)	С. Вазов
Тайна снежной королевы (мкл)	К. Акимов
Тайна тети Даши (мк)	О. Фельцман
Тайны гарема (оп)	В. Валентинов
Тайный брак (об)	Д. Чимароза
Так любят только гусары (в)	М. Шмотова
Так не бывает (мкл)	К. Брейтбург
Так поступают все (об)	В. Моцарт
Таке еврейське щастя (мкл)	И. Поклад
Такие разные ветры (мкл)	А. Бызов
Такие, как мы (мкл)	Э. Уеббер
Такой счастливый день (оп/мк)	Г. Портнов
Такси в Атлантик-Сити (оп)	Ю. Взорov
Такси, такси (мк)	Э. Абрамян
Такыр (ро)	Н. Кульсариев, Е. Канальянов
Талисман (ко/оп)	Р. Планкетт
Там, в городе/По городу/Увольнение в город (мкл)	Л. Бернстайн
Там, в центральном парке/В центральном парке (мкл)	З. Ромберг
Там, вдали за рекой/Третья весна (мк)	Г. Портнов
Там, где жаворонок поет (оп)	Ф. Легар
Тамила (оп)	Я. Файнгух
Танголита (оп)	П. Абрахам
Танец стрекоз (оп)	Ф. Легар
Танец счастья (оп)	Р. Штольц
Танцующая маска (р)	Р. Бенацки
Танцы/Бал вампиров (мкл)	Д. Стейнман
Тапарникос (ко)	А. Айвазян
Тарас на Парнасе (мк)	Н. Аладов
Тарзан (мкл)	Ф. Коллинз
Тарзан. Love story (мкл)	В. Качесов
Тартюф (ко)	Д. Коша
Татарский закон (з)	Й. Бенда

Татьяна, или Молодая крестьянка с Воробьевых гор (ов)	А. Титов
Театр марионеток (мкл)	В.-А. Маркевич
Театр Рокси и его чудо-труппа (оп)	П. Абрахам
Тебе лишь одной (оп)	Ш. Милорава
Тебе мое сердце, Сибирь (мк)	А. Основиков
Тевье из Анатевки (мкл)	Ю. Шерлинг
Тележник (оп)	А. Флехтенмахер
Телемак (оп)	Ж. Жильбер
Телемак на острове Калипсо (ко)	А. Буальдьё
Телефон (ко)	Д. Менотти
Телохранитель (мкл)	Основ. на песнях У. Хьюстон
Темп – 1929 (мкл)	Ген. Гладков
Темпефеи (оп)	Э. Эркель
Тень (мк)	Вл. Назаров
Тень (мк)	А. Кулыгин
Теофиль, или Мой отпуск (в)	Деверже, Ш. Варен, Араго
Тепло Земли (ро)	гр. “Бумеранг”
Терезиенштадт (мкл)	С. Дрезнин
Терезина (оп)	О. Штраус
Терек поет (оп)	Х. Плиев
Теремок (мкл)	А. Кулыгин
Терем-теремок (мкл)	С. Бедусенко
Тереня (ко)	А. Листовский
Терпение (в)	Деверже, Ш. Варен
Терпение (оп)	А. Салливен
Терпение Сократа с двумя женами (ко)	А. Кальдара
Территория вальса (оп)	Л. Ашер
Терцет (мкл)	Г. Начинский
Тетка из Тамбова (оп)	С. Уколов, С. Пальм
Тетка Чарлея (мк)	С. Джербашян
Тетка Чарлея (оп)	О. Фельцман
Течет вода, течет (оп)	И. Фиала
Теща (оп)	Д. Штефэнеску
Тибо, граф Шампани (в)	Ж. Делавинь, Э. Скриб
Тидль и Дудль (мск-в)	Я. Перепелица
Тик-так (оп)	В. Буркхард
Тили-тили-тесто (мкл)	М. Дунаевский
Тиль (шутовская комедия/мкл)	Ген. Гладков
Тирольские песенки (оп)	Т. Кошат
Тирольский скрипач (оп)	Ф. Жене
Тирольский цветок (оп)	В. Желеньский
Титаник (мкл)	М. Йестон
Тихая квартира (ко)	Д. Чедвик
Тихая украинская ночь (мк)	С. Жданов
Тихое семейство (оп)	Ю. Милютин
Тихоокеанские увертюры (мкл)	С. Сондхейм
Тишайший (оп)	В. Соколов
Тише, громче (мкл)	Д. Стайн
Тмбалач Хаган (мк)	А. Маилян
Тмбалач Хаган в Париже (мк)	А. Маилян
Товарищ Любовь (оп/мк)	В. Ильин
Товарищи артисты (оп)	А. Колкер
Тогда в Севилье (мкл)	М. Самойлов
Тогда в Севилье (оп)	А. Николаев, А. Кремер
Токайский жемчуг (оп)	Ф. Раймонд
Толстый прадедушка, грабители и детективы, или Это хорошо удалось (в)	Я. Кржичка
Только жулики (мкл)	Ф. Шольц
Только мечта (оп)	Б. Кырвер
Только не это, сеньор Хуан!	О. Анофриев, Н. Друженков
Только розы (мк)	Ар. Жилинский

Только ты (оп)	Г. Корепанов-Камский
Том Джонс (ко)	Ф. Филидор
Том Сойер (мкл)	В.Н. Семенов
Том Сойер/Приключения Тома Сойера (мкл)	С. Баневич
Том Сойер (мкл)	Б.-Ю. Яновский
Томми (ро)	П. Тауншенд
Топси (ко)	М. Чернов
Торговый дом Утопия (оп)	А. Салливен
Тореро (оп)	Я. Мори
Торжество чести (ко)	А. Скарлатти
Тоска по родине (ко)	А. Верстовский
Тоска про Сан-Паулу (мкл)	Л. Олиас
Тото (оп)	С. Дрезден
Травинка (мк)	М. Пекачев
Традиция (оп)	Л. Делиб
Трактирщица и погонщик (т)	Л. Мисон
Трактирщица из Тордесильоса (с)	Ф. Торроба
Транзитные пассажиры (оп)	О. Сандлер
Трапезундская принцесса/Принцесса Трапезундская (оп)	Ж. Оффенбах
Траян и Докия (в)	Э. Кауделла
Требуется героиня (оп)	В. Баснер
Требуется лжец (мк)	М. Левиев
Тревога в Понт-Левеке (оп)	К. Одд
Трембита (оп)	Ю. Милютин
Треснувшая пластинка (оп)	Ш. Милорава
Третий лишний (оп)	А. Артамонов
Третий параграф (оп)	Ф. Зуппе
Третья весна/Там, вдали за рекой (мк)	Г. Портнов
Третья любовь (оп)	Э. Игенберга
Трехгрошовая опера (мк)	К. Вайль
Трехцветная кокарда (оп)	Р. Планкетт
Трещотка (оп)	Л. Варней
Три абсолютно новых сердца (в)	Деверже, Мартен, Любиз-Морель
Три богатыря (мкл)	В. Качесов
Три брата (мкл)	А. Журбин
Три брата горбуны (ко)	К. Кавос
Три вальса (оп)	О. Штраус
Три весны (оп)	Л. Лайта, Д. Келлер
Три вечера (оп)	Б. Горбульскис
Три встречи (мк)	М. Старокадомский
Три господина из Вероны (рок-мкл)	А. Линштедт
Три грации (оп)	Ф. Легар
Три грации/Касиар Румпельмаер (мк)	И. Воробкевич
Три десятки, или Новое двухдневное приключение (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев
Три друга (мк)	И. Шапошников
Три друга (оп)	Х. Плиев
Три его вдовы (оп)	Я. Мори
Три желания (оп)	К. Цирер
Три желания, или Превратности жизни (ко)	Б. Мартину
Три Ивана (оп)	Ген. Гладков
Три монокля (мк)	А. Рябов
Три мушкетера (ко)	А. Чайковский
Три мушкетера (мк)	М. Дунаевский
Три мушкетёра (мкл)	Г. Опелка
Три мушкетера (оп)	Р. Фримль
Три мушкетера (оп)	Р. Бенацки
Три мушкетера (оп)	Р. Кубин
Три невесты (мк)	А. Кереселидзе
Три ночи любви (оп)	Д. Ранки

Три пары туфель (оп)	К. Миллёр
Три Пинто (ко)	К. Вебер, Г. Малер
Три плюс три (оп)	Г. Иванов
Три полотери (мкл)	И. Поклад
Три поросенка (мкл)	И. Щербаков
Три поцелуя дьявола (мб)	Ж. Оффенбах
Три свадьбы вдруг, или Как аукнется, так и откликнется (ко)	Ф. Керцелли
Три свадьбы в одном доме (мк)	Г. Лобачев, Г. Аракелян
Три толстяка (ко)	В. Рубин
Три часа (оп)	Д. Рей
Три четверти человека (оп)	А. Рябов
Три четверти человека (оп)	С. Тартаковский
Тридцать тысяч человек, или Находка хуже потери (в)	А. Верстовский
Тринадцатый жених (оп)	М. Вербицкий
Тринадцать (оп)	Р. Жене
Тристан и Изольда (ро)	А. Нежигай
Триумф сердца (оп)	Х. Масса
Триумфальная арка (оп)	А. Флярковский
Трое влюбленных (об)	Д. Чимароза
Трое влюбленных в королеву (мп)	В. Эренберг
Трое у арыка (мк)	Х. Изамов
Троженец (оп)	Ф. Легар
Тромб-аль-Касар, или Драматические преступники (мб)	Ж. Оффенбах
Трубадур и его друзья (мкл)	Ген. Гладков
Трубочист и мельник (оп)	М. Петраускас
Трубочист князь и князь трубочист/Принц-трубочист (ко)	М. Португал
Трувильский цирюльник (оп)	Ш. Лекок
Труд и хлеб (рок-оратория)	Г.-А. Купрявичус
Трунар (мк)	Б. Яновский
Труффальдино (мк/мкл)	А. Колкер
Туанетта и ее возлюбленный карабинер (оп)	Ж. Бремон
Туда и обратно (о-скетч)	П. Хиндемит
Тунисский Паша (ко)	В. Пашкевич
Тур по Франции, или Один год работы (в)	Деверже, Ш. Варен
Турецька блакитна шаль (мк)	К. Мясков
Турки (оп)	Ф. Эрве
Турксиб (мпп)	Й. Станислав
Тур-лю-рю (в)	Деверже, Ш. Варен, П. Кок
Тутти-фрутти (оп)	В. Пергамент
Ты и я (мк)	В. Лукашов
Тяжеловес, или Честь нации (оп)	Э. Кшенек
У голубого Дуная (мк)	В. Поляков
У голубого Дуная (оп)	А. Лепин
У замка коварства и любви (Кисловодские нравы) (оп)	А. Александровский
У моря Обскога (оп)	Г. Иванов
У нас в Кибертении, или День первого подснежника (мкл)	Г. Сасько
У опасной черты (оп)	Л. Лядова
У подножья Арарата (оп)	Б. Аветисов
У родника (мк)	В. Тигранян
У родного причала (оп/мк)	В. Соловьев-Седой
У самого синего моря (мк)	И. Ковач
У самых вершин (мк)	Б. Яровинский, З. Заграничный
У смерти выходной (мкл)	М. Йестон
Уанг (ко)	В. Морзе
Убогая Марта (млд)	И. Воробкевич
Увертюра к охоте (в)	Деверже, Г. Альбит
Увеселительный замок сатаны (з)	Ф. Шуберт
Увольнение в город/Там, в городе/По городу (мкл)	Л. Бернштейн
Удача от неудач, или Приключение в жидовской корчме (ов)	И. Ленгард (аранжировка)

Удачливые/Счастливые охотники (з)	И. Умлауф
Уджа даг башнида (мк)	Э. Махмудов
Удивительные истории (мк)	М. Левиев
Удивительные приключения (мк)	А. Ойт
Удивительный город/Чудесный город (мкл)	Л. Бернштейн
Ужас! Ужас!! Ужас!!! (в)	Д. Ленский
Узкие башмаки (оп)	О. Дютш
Узник (ко)	Э. Гиро
Українське весілля (в)	С. Гулак-Артемовский
Укротитель зверей (оп)	Л. Цандлер
Укрошение строптивного мужа (оп)	Ш. Милорава
Укрошение строптивной (ко)	В. Шебалин
Укрошение строптивной (ко)	Г. Гетц
Укрошение строптивной (мкл)	Ген. Гладков
Укрошение строптивной (мкл)	А. Шельгин
Улица (рок-мкл)	В. Пресняков-ст.
Улица белых ночей (оп)	А. Чернов
Улица Весенняя (оп)	Ю. Слонов
Уличная певица (оп)	Л. Фалль
Уличная сцена (мкл)	К. Вайль
Уличное происшествие (мкл)	К. Вайль
Уличные паяцы (оп)	Л. Ганн
Уличный Ромео (оп)	П. Рибейро
Улыбнись, Света! (мк)	Г. Портнов
Умница (ко)	К. Орф
Умные вещи (оп)	А. Муров
Ундина (з)	В. Фортнер
Ундина из Шампани (оп)	Ш. Лекок
Униженные и оскорбленные (мкл)	А. Журбин
Униженные и оскорблённые/Отверженные (мкл)	К.-М. Шенберг
Упрямы (ко)	А. Дворжак
Уроки пения (мкл)	В.-А. Маркевич
Устрица и сутяги (ко)	Ф. Филидор
Утешенные любовники (ко)	Д. Сарти
Утопия лимитед, или Цветы прогресса (оп)	А. Салливен
Утро во времена оны (в)	Деверже, Ф.-А. Дювер, Ш. Варен
Утро и вечер, или Ветер переменился (в)	А. Алябьев
Утро после бала (в)	А. Верстовский
Уход Ариадны (ф)	Д. Мийо
Ученик чародея (мкл)	П. Петров-Омельчук
Учитель и мельничиха, или Воспитание и природа (оп)	Д. Ленский
Учитель и ученик, или в Чужом пиру похмелье (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев, Ф. Шольц
Учитель танцев (оп)	В. Азарашвили
Учитель танцев (оп)	Бурдонов
Уш-лини – нуш-лини (мк)	Г. Ерицян
Фабрика чудес (оп)	А. Пейсин
Фабрика чудес, или Праздник святого Йоргена (оп/мк)	О. Сандлер
Фаворит (мк)	М. Самойлов
Фаворит (оп)	Р. Штольц
Фаворит, или Последние дни великого господина Фабиано (ко)	Р. Вагнер-Регени
Фаворитка его Высочества (оп)	Ж. Жильбер
Факир на час (мк)	Н. Богословский
Факир на час (оп)	Л. Розен
Фалунские рудники (ко)	Р. Вагнер-Регени
Фальстаф (ко)	Д. Верди
Фальшивая невеста (ко)	Д. Фискьетти
Фанни (мкл)	Г. Роум
Фанни Хилл (мкл)	П. Кун
Фансу (мфр)	Ж. Абсиль

Фантазио (оп)	Ж. Оффенбах
Фантазия (ко)	Г. Савельев
Фантастикс/Романтики (мкл)	Х. Шмидт
Фантом (км)	Р. Роджерс
Фанфан, тюльпан и Аделина (оп)/Фанфан-тюльпан (мкл)	А. Семенов
Фанфан-Тюльпан (оп)	Л. Варней
Фанфан-тюльпан (мкл)/Фанфан, тюльпан и Аделина (оп)	А. Семенов
Фанфан-тюльпан, или Давно пора бы догадаться (ов)	П. Турик
Фаншон (з)	Ф. Химмель
Фаринелли (оп)	Г. Цумпе
Фатиница (оп)	Ф. Зуппе
Фауст наизнанку (оп)	Ф. Эрве
Февей (ко)	В. Пашкевич
Федул с детьми (ко)	В. Пашкевич
Фейерверк/Черная щука (оп)	П. Буркхард
Феликс, или Найденыш (ко)	П. Монсиньи
Феминизм по-украински (мкл)	А. Коломийцев
Феминистка (мкл)	Г. Арлен
Фемистокл (ко)	Ф. Филидор
Феникс (оп)	В. Холлендер
Фергана до рассвета (мк)	Д.-А. Сааткулов
Ферганский рассказ (мк)	Б. Зейдман, Т. Джалилов
Фернандо (з)	Ф. Шуберт
Фестиваль «Соловей» (мк)	В. Каминский
Фестивальные огни (мкл)	Э. Ляшенко
Фея горного озера (оп)	В. Якоби
Фея карнавала (оп)	И. Кальман
Фея Ургела, или Что приятно дамам (ко)	Э. Дуни
Фиалка Монмартра (оп)	И. Кальман
Фигляр (оп)	К. Цирер
Фиеррабрас (з)	Ф. Шуберт
Фиктивный брак (мк)	И. Ковач
Филимон и Бавкида (ко)	Ш. Гуно
Филина/Подружка (оп)	О. Штраус
Филиппина (оп)	М. Деланнуа
Филомела (оп)	Ф. Кордер
Философомания (ко)	А. Листовский
Финансист и сапожник (оп)	Ж. Оффенбах
Фиорелло (мкл)	Дж. Бок
Фитцлипутцли (оп)	И. Заец
Фламандская легенда (ро)	Р. Гринблат
Флирт в моторе (оп)	Ж. Жильбер
Флорентийская мистерия (мкл)	А. Пантыкин
Флоретта (оп)	Л. Ламбер
Флорин и Флорика (в)	А. Флехтенмахер
Флюп (оп)	Ю. Шульц
Фля-Фля (оп)	Ф. Эрве
Фокусники (оп)	Л. Варней
Фоллиз (мкл)	С. Сондхейм
Фомка-дурачок (ко)	А. Рубинштейн
Фонари-фонарики (оп)	Ю. Милютин
Форнарина (ко)	К. Целлер
Фортуна (оп)	А. Лепин
Фортушкин, или Муж с места, другой на место (в)	Д. Ленский
Фрагонар (мк)	Г. Пьерне
Фра-Дьяволо, или Гостиница в Террачине (ко)	Д.-Ф. Обер
Фрак для доцента (мкл)	А. Калустян
Франсуа Вийон (мкл)	Е. Хазанова
Франсуаза (оп)	О. Хромушин
Французская революция (ро)	К.-М. Шенберг

Фраскита (оп)	Ф. Легар
Фрау/Госпожа Луна (оп)	П. Линке
Фрегат ее величества “Пинафор” (оп)	А. Салливен
Фрейлен ведьма (оп)	Й. Байер
Фрейлен Сузи (оп)	И. Кальман
Фридерика (з)	Ф. Легар
Фрина (ко)	Ф. Эккерт
Фрина (оп)	Ж. Ранвиль
Фрол Скобеев/Безродный зять (ко)	Т. Хренников
Фронтальная бригада (оп)	В. Дембский
Фру-Фру (млд)	Б. Берса
Хаваслах (мк)	В. Кривоносов
Хаджарат (оп)	В. Куртиди
Хаджи-Мурат (ко)	И. Деккер-Шенк
Хамат и Зарина (оп)	Д. Хаханов
Хамиша-ханум	В. Адигёзалов, С. Алескеров
Хандзериффа (оп)	Д. Хаханов
Ханни танцует (оп)	Э. Эйслер
Ханума (комедия-в)	Г. Канчели
Ханче в Америке (мк)	Н. Раков, И. Румшинский
Хари Янош (ко)	З. Кодай
Харьковский жених, или Дом на две улицы (в)	Д. Ленский
Хелзапопин (р-э)	С. Файн
Хелло, Бродвей (мк)	Дж. Коэн
Хелло, Долли! (мкл)	Д. Херман
Хиджран (мк)	Э. Махмудов
Хижина в небе/небесах (мкл)	В. Дюк/В. Дукельский
Хильперик (оп)	Ф. Эрве
Хитрая служанка (ко)	Т. Траэтта
Хитрец (ко)	Э. Вольф-Феррари
Хитрецы (мк)	К. Орф
Хитрость служанки (ко)	А. Буальдье
Хитроумная влюбленная (оп)	А. Рябов
Хитрый крестьянин (ко)	А. Дворжак
Хитрый Наса (ко)	С. Ратнер
Хитрый Петр (ко)	В. Стоянов
Хитчи-Ку 1919 года (мкл)	К. Портер
Хлеб и быки (с)	А. Барбьери
Хлеб-соль на улице Картофельной (оп)	Г. Раман
Хлопотун, или Дело мастера боится (ов)	А. Верстовский, А. Алябьев
Хлопчик з мизинчик і Людоїд (оп)	В. Пархомович-Викторов
Хоббит (мкл)	Р. Львович
Ход конем (оп)	В.Н. Семенов
Ходжа Насреддин (ко)	Б. Арапов
Ходжа Насреддин (мкл)	Э. Салихов
Ходжа Насреддин (Невеста Айдамаха) (оп)	И. Ильин
Хозяин и гость/Алимелек, или Два калифа (ко)	Д. Мейербер
Хозяин погребка (оп)	К. Целлер
Хозяйка (оп)	С. Опенховский
Хозяйка гостиницы (ко)	А. Спадавеккиа
Хозяйка Рая (мк)	А. Нежигай
Холодное сердце (мкл)	А. Шевцов
Холопка (оп)	Н. Стрельников
Холостяки (мк)	А. Аманбаев
Холостяки (мк)	А. Ойт (законч. Ю. Радмязэ)
Хопса (оп)	П. Буркхард
Хоробрый півник (мкл)	Б.-Ю. Яновский
Хоровод сказок (муз. в)	Е. Жарковский
Хороша и дурна, и глупа и умна (в)	Д. Ленский
Хорошая девушка (мк)	К. Бенц

Хорошая погода (оп)	В. Соловьев-Седой
Хорошенькая парфюмерша (оп)	Ж. Оффенбах
Хорошие соседи (оп)	А. Горелов
Хороший малый (оп)	М. Ивен
Хороший товарищ (оп)	И. Кальман
Хорошо бы ты была рядом (мкл)	Г. Роум
Хоть стой – хоть падай (мкл)	О. Хромушин
Храбрый гусар (оп)	В. Якоби
Храбрый и смелый витязь Архидеич (ко)	Э. Ванжура
Храбрый Назар (ко)	А. Степанян
Храбрый портняжка (мкл)	П. Зингер
Храбрый солдат (оп)	О. Штраус
Храни меня, любимая (мкл)	А. Пантыкин
Хрещена мати (мкл)	А. Злотник
Хризантема (оп)	Е. Хуска
Христофор Колумб (оп)	С. Донауров
Хромой бес (з)	Й. Гайдн
Хромой бес (ко)	Ж. Франсе
Хрустальная планета (мкл)	А. Бызов
Хужа Насретдин (мк)	Д. Файзи
Цампа, или Мраморная невеста (ко)	Ф. Герольд
Царевич (оп)	Ф. Легар
Царевна иудейская (поп-опера)	М. Дунаевский
Царевна-лягушка (мкл)	И. Якушенко
Царевна-лягушка (мкл)	Л. Фадеева-Москалева
Царевна-лягушка (мкл)	Е. Шашин
Царица (мкл)	Д. Тухманов
Царица эльфов (офр)	С. Герц
Царство женщин (оп)	Г. Серпет
Царь дает себя фотографировать (ко)	К. Вайль
Царь и плотник (ко)	А. Лорцинг
Царь Максимилиан (ко)	А. Пащенко
Царь-девица (ро)	А. Шельгин
Цвет яблони/Яблочный цвет (оп)	Ф. Крейслер, В. Якоби
Цветок Гавайи (оп)	П. Абрахам
Цветок Гимеша (оп)	Виду
Цветок любви (оп)	С. Алескерров
Цветок миндаля (оп)	Г. Мазанец
Цветок Миссисипи/Плавучий театр (мкл)	Д. Керн
Цветок Севера (оп)	Г. Григорян
Цветочница из Руана (мк)	И. Шишов
Цветочный домик (мкл)	Г. Арлен
Цветущая Родина (мк)	Г. Хирбю
Цветы лета – золото осени (мкл)	С. Халаимов
Цветы Майтенона (оп)	Р. Винтерберг
Цезарь и Клеопатра (мкл)	А. Журбин
Целомудренная Варвара/Непорочная Барбара (оп)	О. Недбал
Целомудренная/Добродетельная Диана (оп)	К. Миллёркер
Целуй меня, Кэт (мкл)	К. Портер
Циганка Аза (мкл)	В. Филиппенко
Цилиндр (км)	И. Берлин
Цимлянские волны (оп)	А. Лепин
Цирк жизни (оп)	Р. Кубин
Цирк зажигает огни (оп)	Ю. Милютин
Цирк Умберто (оп)	Я. Кржичка
Цирковая наездница/Нана (оп)	В. Пергамент
Цирцея и свиньи (оп)	Р. Винтерберг
Цирюльник из Лавалиса (с)	А. Барбьери
Цирюльник из Орана (с)	Т. Бретон
Цыган и в Африке – цыган (мк)	О. Хабалов

Цыгане (оп)	С. Монюшко
Цыгане (с)	А. Вивес
Цыгане на ярмарке (ко)	Д. Паэзиелло
Цыганка (мкл)	Д. Стайн
Цыганка/Богемская девушка (оп)	М. Балф
Цыган-премьер (оп)	И. Кальман
Цыганская любовь (оп)	Ф. Легар
Цыганская любовь (оп)	Ш. Лекок
Цыганские песни в лицах (оп)	Куликов
Цыганский барон (оп)	И. Штраус
Чайки (мк)	Д. Файзи
Чайки без моря (мк)	Г. Раман
Чайный цветок (оп)	Ш. Лекок
Чайхана в горах (оп)	Н. Стрельников
Чанчура (мк)	Ш. Милорава
Чапаевские дни (мк)	Я. Фельдман
Чаплин (мкл)	К. Кёртис
Чарито (оп)	Ф. Эккерт
Чарито (оп)	Л. Гуэрерро, Ф. Торроба
Чарли и шоколадная фабрика (мкл)	М. Шейман
Чарли-бар (мкл)	Г. Опелка
Чародей (мкл)	В. Беренков
Чародей (ко)	Б. Широла
Чаршылы Артин Ага (мк)	В. Котоян
Час игры (оп)	Ф. Легар
Час пастуха (оп)	К. Терасс
Часы-кукушка (с)	Т. Бретон
Чеккина, или Добрая дочка (об)	Н. Пиччинни
Человек без имени (оп)	Э. Кюннеке
Человек в опасности/Друзья Милены (оп)	Н. Минх
Человек и оружие (мк)	О. Штраус
Человек из Ламанчи (мкл)	М. Ли
Человек рассеянный с улицы Бассейной (мкл)	В. Витвин
Человек с домовым (оп)	Б. Кырвер
Человек с татуировкой (оп)	В. Херберт
Человек с улицы (мк)	В. Казенин
Человек-амфибия (мкл)	В.Н. Семенов
Человек-паук: погасить тьму (мкл)	Боно, Эдж
Чемпион мира (оп)	С. Кац
Чемпионка (мк)	А. Новиков
Червона калина (оп/мк)	А. Рябов
Червона шапочка (сказка-оп)	В. Бескаравайный
Червонный валет (ко)	Р. Пюньо
Червонный валет/Новелло (оп)	А. Сомервелл
Черевички/Кузнец Вакула (ко)	П. Чайковский
Черевички (мк)	В. Рождественский, А. Радченко
Черная береза (мк/оп)	А. Новиков
Черная курица (мкл)	Р. Львович
Черная курица (оп/мк)	М. Розенталь
Черная уздечка белой кобылицы (муз. притча/мкл)	Ю. Шерлинг
Черная щука/Фейерверк (оп)	П. Буркхард
Черное домино (ко)	Д.-Ф. Обер
Черное море и белые ночи (оп)	Г. Цабадзе
Черноморская жемчужина (мкл)	В. Казенин
Черноморский огонек (мк)	Ю. Знатоков
Черный амулет (оп)	Н. Стрельников
Черный дракон (оп/мкл)	Д. Модуньо
Черный клоун (с)	П. Соросабаль
Черный корсар (оп)	Ж. Оффенбах

Черный корсар (оп)	М. Ивен
Черный парус (оп)	К. Миллекер
Черный паук (з)	Й. Хауэр
Черный Петер (оп)	Н. Шульце
Черный принц (оп)	Ф. Жене
Черный тюрбан (ко)	Е. Эспозито
Черт и девственница (мкл)	А. Тровайоли
Черт и Кача (ко)	А. Дворжак
Черт на свободе, или Превращенные женщины (з)	И. Штандфус
Черт на свободе/Превращенные женщины (з)	И. Хиллер
Черт не дремлет (мкл)	Р. Силицкий
Черт попутал (мкл)	Э. Фертельмейстер
Черти полосатые (мк)	В. Лукашов
Чертова кукла (оп)	Л. Цандер
Чертова мельница (з)	В. Мюллер
Чертова мельница (оп)	Л. Ружицкий
Чертова невеста (мкл)	В. Ганелин
Чертова суматоха, или Двойное превращение (ко)	Гаэтано
Чертовы янки (мкл)	Р. Адлер
Честный вор (в)	Д. Ленский
Честь (мкл)	В. Шпаковская
Честь мундира (оп)	С. Заранек
Четверо с улицы Жанны (оп/мк)	О. Сандлер
Четвертый позвонок (мк)	Р. Гаджиев
Четвертый позвонок (мкл)	Г. Орделовский
Четверть часа молчания (ко)	П. Гаво
Четыре года на посту (з)	Ф. Шуберт
Четыре мушкетера (мкл)	Ю. Раудмяэ, Ю. Винтер
Четыре самодура/деспота (об/ко)	Э. Вольф-Феррари
Четыре танкиста и собака (мкл)	Б. Коновальский
Четыре часовых на посту (з)	А. Лорцинг
Чешская песня (млд)	Л. Челанский
Чешский Паганини, или Славик и Шопен (оп)	Я. Кржичка
Чикаго (мкл)	Д. Кандер
Чинел-Чинел (в)	А. Флехтенмахер
Чином Палко/Орлиные перья/Смелые сердца Венгрии (оп)	Ф. Фаркаш
Чипполино (мк)	Б. Алексеенко
Чиприан Порумбеску/Дайте волю песне (оп)	Г. Дендрино
Чисто российское убийство (мкл-детектив)	А. Журбин
Чистые ключи (оп)	В. Левашов
Чистый родник (оп)	А. Билад
Чихающий покойник (оп)	С. Опенховский
Чмир (мкл)	И. Поклад
Чорний лебідь (оп)	С. Яременко
Чорноморці (оп)	Н. Лысенко
Чорноморці (оп)	Я. Кухаренко
Чтение по Матфею (ко)	Й. Отеску
Что случилось? (мкл)	Ф. Лоу
Что такое любовь? (мкл)	А. Пресленев
Что-то для парней/Что-то происходит (мкл)	К. Портер
Чугунная цепочка (мкл)	А. Бызов
Чудася та й годі (ко)	Г. Жуковский
Чудеса жизни (мк)	М. Левиев
Чудеса, да и только (мкл)	Т. Хренников
Чудесное лекарство (мк)	Ю. Обьедов
Чудесный город/Удивительный город (мкл)	Л. Бернштейн
Чудесный доктор (оп)	Ш. Лекок
Чудесный край (оп)	А. Рябов
Чудные приключения и удивительное морское путешествие Пьетро Дандини (в)	Д. Ленский

Чудо в Ореховке (мк)	Е. Жарковский
Чудо св. Антония (ко)	Ф. Брюмань
Чудо святого Маврикия (ко)	М. Зариньш
Чудовищные приключения Муховцев (мк)	А. Ойт
Чудя, Филин и Шатало (мкл)	А. Сокол
Чужая дочь (мк)	О. Фельцман
Чужих дневников не читают (мкл)	К. Одд
Чужое добро никому не впрок (ко)	Я. Холлянд
Чужой ребенок (оп)	Б. Аветисов
Чумацькі фрески (ро)	И. Поклад
Чуть-чуть/Искусительница (оп)	Л.Ф.
Чучук-Стана (з)	С. Христич
Чушкин на Кавказе (оп)	М. Пекачев
Чья ж это свадьба? (в)	Б. Алексеенко, Ю. Котеленец
Шале (ко)	С. Монюшко
Шалом (мкл)	А. Журбин
Шальная масть (мк)	В. Плешак
Шалунья/Сорванец-девчонка (оп)	К. Цирер
Шалунья Мариетта (оп)	В. Херберт
Шаль з китицями (мк)	(М) Двойрин
Шангюлюм-Шунгюлюм (оп)	О. Зульфугаров
Шансонетка (оп)	Р. Деллингер
Шантеклер (мкл)	И. Грибулина
Шапито-шоу (км)	Ж. Поляков
Шаріка (оп)	Я. Барнич
Шарлатан (ко)	Д. Суза
Шарлатанство (в)	Э. Скриб
Шарлотта и разбойники (оп)	Я. Кржичка
Шарольта (ко)	Ф. Эркель
Шахматы (ро/мкл)	Б. Андерссон, Б. Ульваус
Шахтерские невесты (оп)	Л. Лядова
Шванда-волынщик (ко)	Я. Вайнбергер
Шведская спичка (мк)	В. Баскин
Швейк на Марсе (оп)	И. Фиаля
Швейцарский Дон Жуан (оп)	Л. Делиб
Швейцарское семейство (ко)	А. Буальдье
Шедевр и поющая Свобода (мкл)	А. Ведищева
Шевалье Гастон (оп)	Р. Планкетт
Шелковая лестница (ко)	П. Гаво
Шелковая лестница (ко)	Д. Россини
Шелковые чулки (мкл)	К. Портер
Шельменко-денщик (мк)	И. Виленский
Шельменко-денщик (мк)	А. Рябов
Шербурские зонтики (км)	М. Легран
Шериф (ко)	Ф. Галеви
Шерлок Холмс (мкл)	Р. Паулс
Шерше ля фам (оп)	Р. Бенацки
Шествие гномов (мкл)	В. Плешак
Шесть девиц на выданьи (оп)	Л. Делиб
Шесть маленьких барабанщиков (оп)	Ар. Жилинский
Шиворот-навыворот (мкл)	Ген. Гладков
Шинель (ко)	А. Холминов
Шиповник (оп)	В. Якоби
Ширак – моя любовь (оп)	В. Тигранян
Школа зятьев (оп)	Ф. Фаркаш
Школа чудес (мкл)	А. Семенов
Шляпа Наполеона (оп)	О. Штраус
Шмендрик (оп)	А. Гольдфаден
Шоколадный воин/солдат (мк/оп)	О. Штраус
Шоколадный солдатик (мк)	Дм. Покрасс, Дан. Покрасс

Шпага и любовь (оп)	Я. Керекеш
Шрек (мкл)	В. Дробыш
Штирлиц. Попытка к бегству (мкл)	М. Капустин
Шторм (ро)	гр. Оловянные солдатики
Шум из-за пощечины (оп)	Л. Фалль
Шуми, наш лес (оп)	К. Листов
Шумит Средиземное море (оп)	О. Фельцман
Шумить Дніпро (мк)	А. Рябов
Шура Иванова (оп)	В. Кручинин
Шут (оп)	Д. Рей
Шутка мецената (мкл)	А. Шельгин
Шуточная свадьба (оп)	Ф. Легар
Щелкунчик (мкл)	Э. Артемьев
Що найсильніше в світі (ро)	И. Кириллина
Эванджелина (э)	Э. Райс
Эвита (мкл)	Э. Узббер
Эврика (оп)	О. Сандлер
Эдит Пиаф. Жизнь в кредит (мкл)	В. Васалатий
Эзоп во Фригии (з)	К. Крейцер
Эй, вы там! (ро)	И. Калнынь
Экватор (мкл)	А. Злотник
Экскалибур (мкл)	Ф. Уайлдхорн
Экстренный выпуск (оп)	Н. Досталь
Электрический телеграф (мк)	К. Гомис
Электронная любовь (об)	Ж. Косма
Элизабет (мкл)	С. Левай
Эликсир жизни (оп)	Ш. Хьерульф
Элоиза и Абеляр (оп)	А. Литольф
Эмир (оп)	В. Херберт
Энни, бери ружье (мкл)	И. Берлин
Энрико Клиффорд (ко)	И. Альбенис
Энрико-61 (мкл)	Р. Рашель
Эрвин и Эльмира (з)	И. Рейхардт
Эривань (оп)	О. Недбал
Эрнелинда, принцесса Норвежская/Сандомир, принц датский (ко)	Ф. Филидор
Эро с того света (ко)	Я. Готовац
Эрос (оп)	П. Видадь
Эсмеральда (мкл)	В. Качесов
Эсмеральда (оп)	Х. Масса
Эспаньола (оп)	А. Кремер, А. Николаев
Эстер (мкл)	Д. Сморгонская
Эстерхаза (об)	Й. Гайдн
Эстреллита (оп)	Б. Ломани
Это был я (ко)	Л. Блех
Это было весной/Красные тюльпаны (оп)	В. Пергамент
Это было у моря (мк)	Л. Никольская
Это идет отсюда, или Когда Сардакай отправляется в путь (оп)	Э. Кшенек
Это поет Варум (оп)	М. Пекачев
Это случилось в Нордланде (оп)	В. Херберт
Эффект Редькина (мк)	С. Сиротин
Эх, миледи (оп)	М. Красев
Эхо (мк)	Д. Тейлор
Юбилей (мкл)	К. Портер
Южная ночь (оп)	С. Кац, Н. Богословский
Южнотихоокеанская железная дорога (оп)	Р. Роджерс
Южный крест (оп)	В. Баснер
Южный полюс (оп)	Ю. Феррари
Юлия (оп)	П. Абрахам
Юнак і Старий (в)	Е. Мандичевский
Юнона и Авось (ро)	А. Рыбников

Юность в мае (з)	Л. Фалль
Юные служанки и пожилые юноши/Молодые ключницы у старых хостяков, или Обочились в расчете (в)	Деверже, Ш. Варен
Юный Гейдельберг (оп)	К. Миллёркер
Юный господин Рене (оп)	Л. Фалль
Юный/Молодой лорд (ко)	Х. Хенце
Юри Румму (оп)	Э. Арро, Л. Нормет
Я – актриса (оп)	В.Н. Семенов
Я – Киев (мкл)	Вяч. Назаров
Я – Роксолана (мкл)	А. Святогоров
Я – человек (ро)	К. Брейтбург
Я – Эдмон Дантес! (мкл)	Л. Квинт
Я бы предпочел не ошибаться (мкл)	Р. Роджерс
Я вам пишу (оп)	С. Кац
Я вам это достану (мкл)	Г. Роум
Я женился на ангеле (мкл)	Р. Роджерс
Я и Альберт (мкл)	Ч. Строуз
Я и Джульетта (мкл)	Р. Роджерс
Я и мои соседи (оп)	Ш. Милорава
Я и моя девушка (мкл)	Н. Гей
Я из Петушковых (оп)	М. Пекачев
Я люблю (оп)	Г. Портнов
Я люблю тебя (оп/мкл)	Л. Колодуб
Я люблю, Архимед! (мк)	Н. Богословский
Я не веду себя плохо (мкл)	Т. Уоллер
Я не помру своей смертью (мкл)	М. ван Пиблс
Я слышу ль вальс? (мкл)	Р. Роджерс
Я тебе верю (мк)	В. Казенин
Я ухожу из мировой истории (мкл)	Ю. Майлат
Я хороший ученик (оп)	В. Витвин
Я, лейл, я, айн (оп)	А. аль-Халим Нувейр
Я, моя невеста и... (мк)	С. Джербашян
Ябеда (мкл)	Ю. Шибанов
Яблоко любви (оп)	Р. Хейф
Яблоня (мкл)	Дж. Бок
Яблочная леди (оп/мкл)	А. Флярковский
Яблочный цвет/Цвет яблони (оп)	В. Якоби, Ф. Клейслер
Ябука, или Яблочный праздник (оп)	И. Штраус
Явнута, или Цыгане (оп)	С. Монюшко
Яд благодарности (оп)	Г. Крейтнер
Ядвига (оп)	Р. Деллингер
Яичница а ля Фоллембуш (оп)	Л. Делиб
Ялта, Ялта (мкл)	А. Кабилю
Ям, или Почтовая станция (ко)	А. Титов
Ямайка (мкл)	Г. Арлен
Ямщики на подставе (ко)	Е. Фомин
Янек из Ойцова (з)	О. Кольберг
Янки из Коннектикута (мкл)	Р. Роджерс
Янку Жиану, гайдуцкий капитан (в)	А. Флехтенмахер
Яномано (мкл)	П. Роуз
Янош Иштенгази (мк)	И. Воробкевич
Яношка (оп)	В. Якоби
Ярмарка в Паломе (с)	Т. Бретон
Ярмарка невест (оп)	В. Якоби
Ярость (оп)	Ф. Комишел
Ярь (мкл)	Основ. на известных романах
Ясоновские молодцы (мк)	В. Тылик
Яссы во время карнавала/Карнавал в Яссах (в)	А. Флехтенмахер
Closer to Heaven (мкл)	группа Pet Shop Boys
Daddy Cool (мкл)	На песнях гр. Boney M

Mamma mia! (мкл)	На песнях гр. ABBA
Quo vadis моя гитара? (оп)	И. Калнынь
Viva Euro (мкл)	А. Ягольник
Viva, Парфюм! (мкл)	Алекс
We will rock you (мкл)	На песнях гр. Queen

Часть третья
Указатель имен

А

Аббасов Ашраф Джадал (1920-1992)
В объятьях гор (оп)
Двор мой – жизнь моя (мк)
Не быть тебе милой моей/Не быть тебе милым моим (оп)
Абдраев Мукаш Абдраевич (1920-1979)
Жапалак Жатпасов (мк) (+ А. Тулеев)
Кто что сделал? (мк) (+ А. Аманбаев, А. Малдыбаев, А. Тулеев)
Абдураимов Адхам
Мой Ташкент (мкл)
Аболкер Шатель
Али Баба (мкл)
Абрамян Эдуард Асланович (1923-1986)
Агафон и его зятя (мк)
Такси, такси (мк)
Абрахам Пал (1892-1960)
Бал в Савойе (оп)
Белый лебедь (оп)
Виктория и ее гусар (оп)
Гавайский цветок/Цветок Гавайи (оп)
Девушка из Гранд-отеля (оп)
Джаина, девушка из варьете (оп)
Замужняя девица (оп)
Рокси и ее чудесная команда (оп)
Танголита (оп)
Театр Рокси и его чудо-труппа (оп)
Цветок Гавайи/Гавайский цветок (оп)
Юлия (оп)
Абсиль Жан (1893-1974)
Голоса моря (мфр)
Ослиная шкура (мфр)
Фансу (мфр)
Абт Франц Вильгельм (1819-1885)
Красная шапочка (оп)
Аверкин Александр Петрович (1935-1995)
Печорские зори (оп)
Пора антоновки (оп)
Приз господина Арно (оп)
Аветисов Борис Константинович (1907-1967)
В сиреневом саду (оп)
Горная роза (оп)
Золотая рыбка (мк/оп)
Ковер Иляны (оп)
Лялькин и Люлькин (оп)
У подножья Арарата (оп)
Чужой ребенок (оп)
Агаджиков Аман-Дурды (1937-2014)
Не спеши, Аннамурад (мк)
Агафонников Владислав Германович (1936)
Другой любви нет (оп)
Адан Адольф Шарль (1803-1856)
Будь я король/Если бы я был королем (оп)
Куклы Виолетты (оп)
Нюрнбергская кукла (ко)
Почтальон из Лонжюмо (ко)
Адигёзалов Васиф Зульфугар (1935-2006)
Бытовые сценки (оп)
Гюджи Кара/Скупой (мк) (+ Р. Мустафаев)

Севендик ищет невесту (+ С. Алескеров)
Синяя птица моей бабушки (оп)
Скупой/Гюджи Кара (мк) (+ Р. Мустафаев)
Хаамиша-ханум (+ С. Алескеров)
Адлер Ефим Самуилович (1937)
Дракон (мкл)
Адлер Ричард (1921-2012)
Музыка – это (мкл)
Пижамная игра (мкл) (+ Д. Росс)
Чертовы янки (мкл) (+ Д. Росс)
Адуев Николай Альфредович (1895-1950)
Новый капитан (мк)
Аедоницкий Павел Кузьмич (1922-2003)
Репка (мк/оп)
Азарашвили Важа Шалвович (1936)
Девятый вал (оп)
Мальчуган (мк)
Семеро братьев гурджаанцев (мк)
Учитель танцев (оп)
Азмайпарашвили Шалва Ильич (1903-1957)
Желанный жених (оп)
Иные нынче времена (оп)
Азров Александр Александрович
Весна любви (оп)
Айвазян Артемий/Арутюн Сергеевич (1902-1975)
Ашуг Мурад (оп)
Восточный дантист (оп)
Господин Минтоев в Париже (ко)
Кадж Назар (оп)
Любовь под звездами (оп)
Старая болезнь (оп)
Счастливый день (оп)
Тапарникос (ко)
Айdl Эрик (1943)
Спамалот (мкл)
Акбаров Икрам Ильхамович (1921-2008)
Очарован тобой (мк) (+ М. Бурханов, М. Левидов)
Акимов Константин Вениаминович (1947)
Тайна снежной королевы (мкл)
Аладов Николай Ильич (1890-1972)
Тарас на Парнасе (мк)
Алачевский М.
Сон в летнюю ночь (мкл)
Алекс
Viva, Парфюм! (мкл)
Александров Борис Александрович (1905-1994)
101-я жена (оп)
Год спустя (оп)
Девушка из Барселоны (оп)
Кому улыбаются звезды (оп)
Моя Гюзель (мк)
На берегу Амура (оп)
Правая рука/Рядом с тобой (мк) (+ М. Матвеев)
Свадьба в Малиновке (оп)
Сотый тигр (оп)
Александров Владимир Степанович (1825-1894)
За Немань иду (оп)
Ой не ходи, Грицю (оп)
Александров Г.
Живая вода (оп)

Александровский Алексей Николаевич
У замка коварства и любви (Кисловодские нравы) (оп)

Алексеев

Веселая московская жизнь, или Черт нашего времени (оп) (музыка набрана из извест. оперетт, рус. и цыг. романсов и песен)

Алексеев Борис Васильевич (1929)

Соловьи поют весной (мк)

Чипполино (мк)

Чья ж это свадьба? (в)

Алексин Сергей Алексеевич

Кабачок «Зеленая крыса» (оп)

Пупсик (Торжество авиации) (оп)

Судьба-индейка: Как женился реб Гитер (оп)

Тайна заброшенного гарема/Прелести Востока (оп)

Алескерев Сулейман Эйлюб (1924-2000)

Вдруг не так (оп)

Гамиша-Ханум (оп)

Где же ты, холостяцкая жизнь? (оп)

Звезда (оп)

Нищий сын миллионера (оп)

Сами разберемся (оп)

Севендик ищет невесту (оп) (+ В. Адигёзалов)

Цветок любви (оп)

Хамиша-Ханум (+ В. Адигёзалов)

Аллага Геза (1841–1913)

Сельский кантор (ко)

Аливердибеков Назим Агалар (1926-1985)

Назханум кокетничает (мк)

Алнар Хасан Фарид (1906-1978)

Песнь Яловы (мк)

Сары Зейбек (мк)

Альбенис Исаак Мануэль Франциско (1860-1909)

Магический опал (ко)

Святой Антоний Флоридский (с)

Энрико Клиффорд (ко)

Альберт Генрих (1604-1651)

Клеомед (з)

Сорбуйса (з)

Альбини Сречко (1869-1933)

Барон Тренк (оп)

Мадам Трубадур (оп)

Набоб/Босоногая танцовщица (оп)

Алябьев Александр Александрович (1787-1851)

Встреча дилижансов/с дилижансом (ов) (+ А. Верстовский, Ф. Шольц)

Две записки, или Без вины виноват (ов) (+ А. Верстовский)

Деревенский философ (кв)

Забавы калифа, или Шутки на одни сутки (ов) (+ А. Верстовский, Ф. Шольц)

Лунная ночь, или Домовые (ко)

Лучший день в жизни, или Урок богатым женихам (ов)

Молодая мать и жених в 48 лет, или Домашний спектакль (ов)

Моя жена выходит замуж (ов)

Муж и жена (ов)

Нераздельные, или Новое средство платить долги (кв)

Новая шалость, или Театральное сражение (ов) (+ А. Верстовский Л. Маурер)

Новый Парис (ов)

Пастушка, старушка, волшебница, или Что нравится женщинам (ов) (+ А. Верстовский)

Проситель (ов) (+ А. Верстовский, Ф. Шольц, М. Виельгорский)

Путешествующая танцовщица-актриса, или Три сестры-невесты (кв)

Редкая наследница, или Муж по завещанию (мк)

Старый гусар, или Пажи Фридриха II (ов)

Три десятки, или Новое двухдневное приключение (ов) (+ А. Верстовский)

Утро и вечер, или Ветер переменялся (в)

Учитель и ученик, или в Чужом пиру похмелье (ов) (+ А. Верстовский, Ф. Шольц)

Хлопотун, или Дело мастера боится (ов) (+ А. Верстовский)

Аманбаев Ахмат Аманбаевич (1920-1964)

Кто что сделал? (мк) (+ М. Абдраев, А. Тулеев, А. Малдыбаев)

Холостяки (мк)

Амиров Фикрет Мешади Джамиль (1922-1984)

Добрая весть (оп)

Похитители сердец (мк)

Радостная весть (мк)

Амирханян Роберт Бабкекович (1939)

Волшебная лампа Аладдина (мкл)

Восточный дантист (мкл)

Динг-Донг (мкл)

Мещанин во дворянстве (оп)

Ан Рейнальдо (1875-1947)

Мальвина (оп)

Сибулетта (оп)

Анастасио Трей (1964)

Руки на крепком теле (мкл) (+ А. Грин)

Андерсен-Вингар Альфред (1869-1952)

Принцесса и комедианты (оп)

Старый метод (ко)

Андерссон Бенни (1946)

Девушка с золотыми волосами (мкл) (+ Б. Ульваус)

Шахматы (ро/мкл) (+ Б. Ульваус)

Андрашован Тибор (1917-2001)

Господский выбор (оп)

Андриашвили Акакий Кириллович (1904-1992)

Дружба (ко)

Лашкара (ко)

Отарова вдова (ко)

Анофриев Олег Андреевич (1930)

Только не это, сеньор Хуан! (+ Н. Друженков)

Антеил Джордж (1900-1959)

Елена уходит (мк)

Антонов Юрий Михайлович (1945)

Кузнечик Кузя на планете Туами (мкл)

Разыскивается кузнечик Кузя (мкл)

Антонолини Фердинандо (2-я пол. XVIII в.-1824)

Желтый Карло, или Волшебница мрачной пус- тыни (ко)

Карачун, или Старинные диковинки (комич. пред- ставление)

Ломоносов, или Рекрут-стихотворец (ов)

Аракелян Г.

Три свадьбы в одном доме (мк) (+ Г. Лобачев)

Аракишвили Димитрий Игнатьевич (1873-1953)

Динара (мкл)

Жизнь – радость (ко)

Арапов Борис Александрович (1905-1992)

Ходжа Насреддин (ко)

Арбан Николай Михайлович (1912-1995)

Летняя ночь (мк) (+ Л. Сахаров)

На лугах (мк) (+ Л. Сахаров)

Новые песни (мк) (+Л. Сахаров)

Свет и сваха (мк) (+Л. Сахаров)

Арлен Гарольд/Харольд (1905-1986)

Волшебник страны Оз (мкл)

Женщина из Сен-Луи (мкл, блюз-опера)

Свободно и легко (блюз-о)

Феминистка (мкл)

Цветочный домик (мкл)

Ямайка (мкл)

Армстронг Билли Джо (1972)

Американский идиот (мкл) (+ М. Дернт, Т. Кул)

Арнольд Юрий Карлович (1811-1898)

За богом молитва, за царем служба
не пропадают (ов)

Инвалид (оп)

Арриета-и-Коррера Эмилио (1821-1894)

Марина (с)

Арро Эдгар Александрович (1911-1978)

Огни (в) родной гавани (оп) (+ Л. Нормет)

Юри Румм (оп) (+ Л. Нормет)

Артамонов Алексей Павлович (1906-1994)

Восемь влюбленных сердец (оп)

Отрезанные косы (оп)

Сердце управдома (ко)

Третий лишний (оп)

Артемьев Эдуард Николаевич (1937)

Преступление и наказание (ро)

Раба любви (мкл)

Щелкунчик (мкл)

Арутюнян Александр Григорьевич (1920-2012)

Высокочитимые попрошайки (мк)

Асламазян Сергей Захарович (1897-1978)

Сваха из Шоршел (мк)

Солнечные дни (мк)

Астаритта Дженнаро (1745-1803)

Притворная сумасшедшая (ко)

Атабеков Леонид

Ала ад-Дин (мк) (+ С. Ерохин, Вл. Назаров,
А. Ходочинский)

Атанасов Георги (1882-1931)

Больной учитель (оп)

За птичками (оп)

Золотая девушка (оп)

Моралисты (оп)

Родник фей (оп)

Аттья/Аттия Дова (1957)

Моцарт (ро) (+ А. Коуэн)

Афанасьев Леонид Викторович (1921-1995)

Калифорнийский сувенир (оп)

Ахинян Григор Мушегович (1926-1991)

50 миллионов за голову (оп)

Ахмедов Вели (1918)

Дочь садовника (мк) (+ С. Джанаров)

Ашер Лео (1880-1942)

Год без любви (оп)

Двенадцать часов ночи (оп)

Территория вальса (оп)

Ашкенази Давид Владимирович (1915-1997)

С микрофоном за пазухой (мкл)

Б

Бабаев Андрей Аванесович (1923-1964)

Дядя Багдасар (ко)

Бабаджанян Арно Арутюнович (1921-1983)

В горах мое сердце (мкл)

Дядя Багдасар (мкл)

Невеста с Севера (мкл)

Бабаев Сабир Бабаевич (1920)

Два браслета (мк)

Праздник в поле (мк) (+ Д. Закиров)

Бабилов Адиль (1934)

Не на своих местах (мкл)

Багиров Закир Джавадович (1916-1996)

Песня нашего села (мк)

Свекровь (оп/мк)

Багриновский Михаил Михайлович (1885-1966)

Игра с Джокером (мк)

Бадингс Хенц/Хенк (1907-1987)

Любовные сплетни (ко)

Бажанский Порфирий Иванович (1836-1920)

Белая цыганка (оп)

Олеся (оп)

Параня (оп)

Базуров Борис Евгеньевич (1959)

Разин (фолк-ро)

Байер Йозеф (1852-1913)

Кавалер св. Марка (оп)

Мистер Менелай (оп)

Начальник полиции (оп)

Фрейлен ведьма (оп)

Байич Исидор (1878-1915)

Максим (оп)

Мена (оп)

Страшный день (оп)

Бак Д.

Пустыня (оп)

Бакарак Берт (1928)

Обещания, обещания (мкл)

Бакиров Энвер Закирович (1920-2001)

Мелодии тальянки (мк)

Первый факел (мк)

Бакиханов Тофик Ахмед Ага (1930)

Девушка спешит на видание (мк) (+ Н. Мамедов)

Мамеди едет на курорт (мк) (+ Н. Мамедов)

Одна из шести (мк) (+ Н. Мамедов)

Баланчивадзе Андрей Мелитонович (1906-1992)

Счастье/Мзия (ко)

Баласания Сергей Артемьевич (1902-1982)

Мзия (ко)

Розия (мк) (+ З. Шахиди)

Баллард Глен (1953)

Привидение (мкл) (+ Д. Стюарт)

Балф Майкл Уильям (1808-1870)

Богемская девушка/Цыганка (оп)

Баневич Сергей Петрович (1941)

Городок в табакерке (оп)

Двенадцать месяцев (оп)
Медвезайцы (мк)
Месс-Менд (мкл)
О Толе, Тоболе, не выученном глаголе и многом другом (оп)
Остров сокровищ (оп)
Приключения Тома Сойера/Том Сойер (мкл)
Прощай, Арбат! (мкл/оп)
Сорочинская ярмарка (оп)
Стойкий оловянный солдатик (мкл)
Судьба барабанщика (оп)
Том Сойер/Приключения Тома Сойера (мкл)
Баншиков Геннадий Иванович (1943)
Ссора (ко)
Баранов Игорь Сергеевич (1936)
Вождь краснокожих (мкл/муз. авантюра)
Баранович Крешимир (1894-1975)
Невеста из Цетинграда (ко)
Стрижено-кошено (ко)
Барбу Филарет (1903-1984)
Анна Лугожану (оп)
Плотовщик с Быстрицы (оп)
Барбьери Асенхо Франсиско (1823-1894)
Бриллианты королевы (с)
Игра с огнем (с)
Слава и парик (с)
Хлеб и быки (с)
Цирюльник из Лавалиса (с)
Барди Б.
Неистовый капельмейстер (з)
Барнетт Джон (1802-1890)
Перед завтраком (оп)
Барнич Ярослав Васильевич (1896-1967)
Гуцулка Ксения (оп)
Дівча з Маслосоюзу (оп)
Пригода в Черчі (оп)
Шаріка (оп)
Барри Джон (1933-2011)
Билли (мкл)
Лолита, любовь моя (мк)
Маленький принц и авиатор (мкл)
Отель «Цветок страсти» (мкл)
Барт Лайонел (1930-1999)
Блиц (мкл)
Мэгги Мэй (мкл)
Оливер! (мкл)
Прежние времена прошли (мкл)
Басилая Александр Александрович (1942-2009)
Аргонавты, или Хроника опасного путешествия (мкл)
Пиромани (мкл)
Свадьба соек (мкл)
Баскин Владимир Моисеевич (1962)
Двенадцать месяцев (мкл)
Кошка (мкл)
Поединок (мкл)
Шведская спичка (мк)
Баснер Вениамин Ефимович (1925-1996)
Белый танец (оп)
Год голубого зайца (оп)
Полярная звезда (оп)
Требуется героиня (оп)
Южный крест (оп)

Басок Максим Андреевич (1951)
Беда от нежного сердца (мкл)
Денискины рассказы (мкл)
Батраков Владимир Владимирович (1959)
Между ангелом и бесом (мкл)
Баттиста Джованни
Притворная любовница (ко)
Бедусенко Сергей Валентинович (1952)
Аладдин (мкл)
Барвінок і весна (мкл)
Верона (мкл)
Волшебство против дракона (мкл)
Енеїда (ро)
Жанна д'Арк (мкл)
Колбаса, боцман и другие (мкл)
Королевство кривых зеркал (мкл)
Кошкин дом (мкл)
Крошка Цахес (мкл)
Лампа Аладдіна (мкл)
Лисистрата (мкл)
Любов, джаз та чорт (мкл)
Мирандолина (мкл)
Мы не верим в аистов (мкл)
Ожившая легенда (мкл)
Ромео и Джульетта (мкл)
Суд (ро)
Терем-теремок (мкл)
Белазарас Антанас Казис (1913)
Золотые моря (мк)
Белиц Валентин Александрович
Вас ждут друзья (оп)
Белоголов Сергей Владиленович (1955)
Вийон (мкл)
История волшебного замка (мкл)
Ковбойская история (мкл)
Русский секрет (мкл)
Сказка о рыбаке и рыбке (мкл)
Сокровище Бразилии (мкл)
Белосельский-Белозерский Александр Михайлович (1752-1809)
Олинька, или Первоначальная любовь (ко)
Бенацки Рудольф/Ральф (1884-1957)
Адью, Мими (мк)
Аксель у врат небесных (мк)
Ангелина (мк)
Апаши (оп)
Белый конь (оп)
Влюбленные (р)
Гостиница «Белая Лошадь» (оп) (+ Р. Штольц)
Грезы любви (оп)
К новым берегам (оп)
Казанова (оп)
Любовь моряка (оп) (+ Р. Фримль)
Любовь в снегу (оп)
Маленькое кафе (мк)
Моя сестра и я (мк)
Очаровательная девушка (оп)
Танцующая маска (р)
Три мушкетера (оп)
Шерше ля фам (оп)
Бенда Йиржи Антонин (1722-1795)
Альманзор и Надина (млд)
Ариадна на Наксосе (млд)

Деревенская ярмарка (з)
 Дровосек, или Три желания (з)
 Леса (з)
 Медея (млд)
 Пигмалион (млд)
 Ромео и Джульетта (з)
 Татарский закон (з)
Бенджамин Артур (1893-1960)
 Дьявол ее возьми (ко)
 Примадонна (ко)
Бенджамин Н.
 Блондинка в законе (мкл) (+ О'Киф)
Бендль Карел (1838-1897)
 Зачарованный принц (ко)
 Индийская принцесса (оп)
 Старый жених (ко)
Бентою Паскал (1927-2016)
 Амур-лекарь (ко)
Бенц Климентий Яковлевич (1908-1971)
 В новогоднюю ночь (оп)
 Звезда экрана (оп)
 Звездные ночи (оп)
 Любовь актрисы (мк)
 Маленькая мама (мк)
 Марийкино счастье (мк) (+ Е. Кока)
 Нелетная погода (мк)
 Счастье мое (мк) (+ Е. Кока)
 Хорошая девушка (мк)
Бергсон Михал (1820-1898)
 Кто место свое покидает, тот его теряет (оп)
Берени Генрих
 Лорд Пикколо (оп)
Беренков Виталий Павлович (1930-2015)
 Вам – моя жизнь, сеньора/ Дон Сезар де Базан (мкл)
 Дон Сезар де Базан/Вам – моя жизнь, сеньора (мкл)
 Золотая паутина (оп)
 Пулеметная пурга (оп)
 Чародей (мкл)
Берже Мишель (1947-1992)
 Легенда о Джимми (мкл)
 Стармания (мкл/ро)
Берковский Виктор Семенович (1932-2005)
 Али-Баба и 40 разбойников (мкл) (+ С. Никитин)
Берлин Ирвинг (1888-1989)
 Белое рождество (км)
 Бетси (км)
 Будь начеку (р)
 Вот что такое армия (р)
 Держи ружье, Энн (мкл)
 Если аплодируют тысячи (р)
 Зовите меня госпожой/мадам (мкл)
 Лицом к музыке (мк)
 Мисс Свобода (мкл)
 Мистер президент (мкл)
 Следите за своими шагами (р)
 Цилиндр (км)
 Энни, бери ружье (мкл)
Берлиоз Гектор Луи (1803-1869)
 Беатриче и Бенедикт (ко)
Берник Фирмен
 Желанный гость (оп)

Корнет (оп)
Беристайн Леонард (1918-1990)
 Весело в городе (оп)
 Вестсайдская история (мкл)
 Кандид (оп)
 Пенсильвания авеню, 1600 (мкл)
 Питер Пэн (мкл)
 Свободная фантазия (мкл)
 Там, в городе/По городу/Увольнение в город (мкл)
 Удивительный/Чудесный город (мкл)
Берса Благое (1873-1934)
 Красная Анна (млд)
 Саломея (млд)
 Фру-Фру (млд)
Бертон Анри Монтан (1767-1844)
 Алина, царица Голкондская (ко)
Беседина Валерия Викторовна (1964)
 Виртуальный маскарад (мкл)
 Огненная дева (ро)
 Свободная клетка (мкл)
Бескаравайный В.
 Червона шапочка (сказка-оп)
Беспалова Анастасия Сергеевна (1981)
 Пчелка – принцесса гномов (мкл)
Биберган Вадим Давидович (1937)
 Подающие надежду (мкл)
Бизе Жорж (1838-1875)
 Гризельда (ко)
 Гузла Эмира (ко)
 Джамиле (ко)
 Доктор Миракль (оп)
 Дом/жилище доктора (ко)
 Дон Прокопио (об)
 Каландаль (ко)
 Кларисса Гарлоу (ко)
 Мальбрук в поход собрался (оп) (+ Л. Делиб, Э. Жона, Б. Куртуа, И. Легуи)
 Соль-си-ре-пиф-пан (оп)
Бикташев Евгений Михайлович (1939)
 А это было на Волге (оп)
Билаш Александр Иванович (1931-2003)
 Колокола России (оп)
 Легенда о Киеве (оп)
 Чистый родник (оп)
Бирюков Юрий Сергеевич (1908-1976)
 Голубой экспресс (мк)
 Жемчужина Сибири (оп) (+ Ф. Мартынов)
Благовидов Борис Борисович (1920-1971)
 Крутые повороты/Волжские зори (оп)
Блантер Матвей Исаакович (1903-1990)
 Коли помиляються двоє, або Ніч у червні (оп) (+ А. Рябов)
 На берегу Амура (оп)
 Нос президента (оп)
 Сорок палок, или Любовь в Китае (оп)
Бларамберг Павел Иванович (1841-1907)
 Скоморох (ко)
Блех Лео (1871-1958)
 Альпийский король и враг людей (ко)
 Золушка (ко)
 Соломенная вдова (оп)
 Это был я (ко)

Блима Франц (1770-1822)
Старинные святки (ко)

Блинникова Ирина Викторовна (1958)
Голубая роза (мкл)
Гришуна на планете Лохматиков (мкл)
Новогодние приключения Мадлен (мкл)

Блицтайн Марк (1905-1964)
Колыбель будет качаться (мкл)

Блодек Вилем (1834-1874)
В колодце (ко)

Блох А.
Пан Заглоба (мкл)

Бобеску
Остров цветов (оп)

Богданова Е.
Даешь оперетту! (шс)
Оперетта – любовь моя (шс)

Боголюбский Сергей
Всё о Золушке (мкл) (+ Р. Паулс, Д. Ставрович)

Богословский Андрей Никитич (1953)
Алые паруса (ро)

Богословский Никита Владимирович (1913-2004)
11 неизвестных (оп)
Алло, Варшава (мк)
Брак по расчету (мк)
Весна в Москве (мк)
Жили три холостяка (мк)
Звезда экрана (мк)
Как ее зовут (оп/мк)
Когда поют соловьи (мк)
Ночь перед Рождеством (мк)
Одиннадцать неизвестных (оп)
Остров 5-к (мк)
Раскинулось море широко (мк)
Факир на час (мк)
Южная ночь (оп) (+ С. Кац)
Я люблю, Архимед! (мк)

Богуславский Константин Евгеньевич (1895-1943)
Кум (мк)
=Ніч проти Різдва (мк)
=Ночь накануне Рождества (оп)
Оксана (оп)

Бойчев Д.
Ложь маркиза (оп)

Бок Джерри (1928-2010)
Злачные места (мкл)
Красавец (мкл)
Мистер Уондерфул (мкл)
Он меня любит (мкл)
Покорение (мкл)
Ротшильды (мкл)
Скрипач на крыше (мкл)
Фиорелло (мкл)
Яблоня (мкл)

Болотин Михаил
Принц и нищий (мкл)

Боначич Антон Петрович (1878-1933)
Остров невинности (оп)

Бонд К.
Зловещие мертвецы (мкл) (+ Ф. Чиполла, М. Моррис Д. Рейнблатт)

Боно (1960)
Человек-паук: погасить тьму (мкл) (+ Эдж)

Борисович Леонид
Дикарка (оп)

Бородин Александр Порфирьевич (1833-1887)
Богатыри (оф)

Бортнянский Дмитрий Степанович (1751-1825)
Сокол (ко)

Бочаров Владимир Матвеевич (1939)
Дарёнка-Мурёнка (в)
Приключения Бонифация (мкл)

Боявич Игорь
Меч чародея (мкл)

Бранд Д.
Прусский принц (мкл)

Браун М. (1951)
Одна кровать (ро)

Браун Насио Херба (1896-1964)
Бродвейская мелодия 1938 года (мф) (+ музыка разных авторов)
Поющие под дождем (мкл)

Бреваль Жан Батист Себастьян (1753-1823)
Инес и Леонора (ко)

Брейтбург Ким/Кимол Александрович (1955)
Голубая камей (мкл)
Джейн Эйр (мкл)
Дуброфский (мкл)
Казанова (мкл)
Леонардо (мкл)
Однажды завтра (ро)
Под синим небом (ро)
Раздели со мной (ро)
Слово об Игоре походе (ро)
Снежная королева (мкл)
Так не бывает (мкл)
Я – человек (ро)

Бремон Жюль
Туанетта и ее возлюбленный карабинер (оп)

Бретон Томас (1850-1923)
Вечеринка у Паломы (с)
Красная гвоздика (с)
Любовник из Теруэля (с)
Празднество голубки (с)
Приятель из Бегоны (с)
Раскаяние (с)
Цирюльник из Орана (с)
Часы-кукушка (с)
Ярмарка в Паломе (с)

Брикасс Лесли (1931)
Виктор/Виктория (мкл)
Доктор Дулиттл (мкл)
Остановите Землю – я сойду (мкл)

Бриттен Бенджамин Эдвард (1913-1976)
Альберт Херринг (ко)
Пол Баньян/Беньям (оп)
Сон в летнюю ночь (ко/лк)

Бровко Валерий Леонардович (1950-2015)
Волшебный мешок (мкл)
День рождения инфанты (мкл)
Инопланетянин (мкл)
Капитанская дочка (ро)
Медведь (в)
Мы спасаем колобка (мкл)

Броди Т.
Где-то на юге (оп)

Отель Палота (оп)
Бромме
 Маскоточка (оп)
Брубек Дейв (1920-2012)
 Реальные послы (мкл)
Брук Генрих Семенович (1905-1990)
 Алеся (ко)
Брусиловский Евгений Григорьевич (1905-1981)
 Айман Шолпан (ко)
Брюмань Фернан (1887-1939)
 Чудо св. Антония (ко)
Буальдье Андриен Франсуа (1775-1834)
 Абдерка (ко)
 Алина, королева Голконды (ко)
 Белая дама/волшебница (ко)
 Виновная дочь (ко)
 Дама-невидимка (ко)
 Две ночи (ко)
 Жан из Парижа/Жан Парижский (ко)
 Калиф Багдадский (ко)
 Красная шапочка (ко)
 Любовь и тайна (ко)
 Молодая вспыльчивая жена (ко)
 Ничего лишнего, или Две ширмы (ко)
 Опрокинутые повозки/кареты (ко)
 Пари (ко)
 Праздник в соседней деревне (ко)
 Счастливое известие (ко)
 Телемак на острове Калипсо (ко)
 Хитрость служанки (ко)
 Швейцарское семейство (ко)
Будашкин Николай Павлович (1910-1988)
 Король шутов (оп) (+ Ф. Маслов)
Булахов Петр Петрович (1822-1885)
 Новобронец (оп)
 Булль Сверре Хагеруп (1892-1976)
 Дон Карамбо (оп)
 Королева на день (оп)
 Робин Гуд (оп) (+ И. Йенсен)
 Бургхаузер Ярмил (1921-1997)
 Миска дяди (млд)
 Бурдонов
 Учитель танцев (оп)
Буриан Эмиль Франтишек (1904-1959)
 Бубу с Монпарнаса (джаз-опера)
Буркхард Вилли (1900-1955)
 Тик-так (оп)
Буркхард Пауль (1911-1977)
 3 X Жорж (оп)
 Казанова в Швейцарии (ко)
 Рай женщин (оп)
 Хопса (оп)
 Черная щука/Фейерверк (оп)
Бурханов Муталь Музаинович (1916-2002)
 Очарован тобой (мк) (+ И. Акбаров, М. Левидов)
Бущ Алан Дадли (1900-1995)
 Вербовщики (оп)
 Очарование (оп)
Бызов Андрей Борисович (1953)
 Живой огонь (мкл)
 Зеркальный лед (мкл)
 Новогодние приключения (мкл)
 Такие разные ветры (мкл)

Хрустальная планета (мкл)
 Чугунная цепочка (мкл)
Быков Павел Павлович (1951)
 Выстрел (мкл)
 Мастер и Маргарита (ро)
 Остров сокровищ (ро)
 Спецназ (мкл)
Бьелинский Бруно (1909)
 Геракл (ко)
Бюлан Жан (1750-1821)
 Винетта, или Тарас в улье (ко)
 Милосор и Прелеста (ко)
 Мужья – женихи своих жен (ко)
 Рыбак и дух (ко)
 Сбитеньщик (ко)

В

В.
 Его светлость Ф... (оп)
Вагенар Йохан (1862-1941)
 Вино Фортуны (оп)
 Влюбленный Юпитер (ко)
Вагнер Рихард Вильгельм (1813-1883)
 Запрет любви, или Послушница из Палермо/Запрет на любовь (ко)
 Мейстерзингеры (ко)
Вагнер-Регени Рудольф (1903-1969)
 Басня о блаженном мяснике (ко)
 Горожане из Кале (ко)
 Иоганна Балк (ко)
 Прометей (ко)
 Фаворит, или Последние дни великого господина Фабиано (ко)
 Фалунские рудники (ко)
Важов Станислав Сергеевич (1944)
 Мой старший брат – моряк, или Сказка о том, как уплыл дом (мкл)
 Тайна синей пантеры (мкл)
Вайль Курт Юлиан (1900-1950)
 Гекльберри Финн (мкл, незаконченный)
 День отдыха Никербокера (мкл)
 Джонни Джонсон (мкл)
 Затерянный/Затерявшийся в звездах/Потерян в звёздах (мкл)
 Леди во мраке/в темноте (ко)
 Любовная жизнь (мкл)
 Люди в темноте/во мраке (мкл)
 Никербокер холидей (мкл)
 Одно прикосновение Венеры (мкл)
 Потерян в звёздах/Затерянный/Затерявшийся в звездах (мкл)
 Праздник для нью-йоркца (мкл)
 Протагонист (ко)
 Руайаль Палас (ко)
 Трехгрошовая опера (мк)
 Уличная сцена (мкл)
 Уличное происшествие (мкл)
 Царь дает себя фотографировать (ко)
Вайнберг Моисей Самуилович (1919-1996)
 Боевые друзья (оп)
 Золотое платье (оп)
 Леди Магнезия (ко)
 Любовь Д'Артаньяна (мкл)

Вайнбергер Яромир (1896-1967)
Шванда-волынщик (ко)

Вайнштейн Леонид Моисеевич (1945-1994)
Милый друг (оп-мкл)
Белое солнце пустыни (мкл)
Дорога в Нью-Йорк, или Мисс Элли выходит за-
муж (мкл) (+ Ф. Караев)

Вайнцирль Макс (1841-1898)
Дон Кихот (оп) (+ Л. Рот)
Славный тестюшка (оп) (+ Стресер)

Валек Эдуард Павлович (1873-1915)
Статуя XX века (оп)

Валентинов Валентин Петрович (1871-1929)
В волнах страсти/страстей (оп)
Жрица огня (оп)
Королева бриллиантов (оп)
Монна Ванна (оп)
Ночь любви (оп)
Тайны гарема (оп)

Валли Френки (1934)
Джерси Бойс (мкл)

Вальд Эрнст Вилггельм
Избранница из Саленси (оп)

Вальдманн Л.
Инкогнито (оп)

Вальгре Раймонд (1913-1949)
Легенда в музыке (мкл) (+ Ю. Раудмяэ)

Ванг/Вонг Натан (1956)
Сумасшествие вокруг марихуаны (км) (+ Д. Мэн-
нинг, Д. Стадни)

Ванжура Эрнест (ок.1750-1802)
Иван Царевич (ко)
Храбрый и смелый витязь Архидеич (ко)

Варен Шарль (1890-1907)
Капитан Роланд (в) (+ Деверже, Э. Монне)

Варней Луи (1844-1908)
Бедные овечки (оп)
Мадемуазель из Сент-Сира (оп)
Мушкетеры в монастыре (оп)
Папа Франсины (оп)
Трещотка (оп)
Фанфан-Тюльпан (оп)
Фокусники (оп)

Варней Пьер Жозеф Альфонс (1811-1879)
Песня жирондистов (оп)

Васалатий Виктория
Эдит Пиаф. Жизнь в кредит (мкл)

Василенко Сергей Никифорович (1872-1956)
Девушка из кофейни (оп)

Васильев Анатолий Николаевич (1935-2017)
Гонки (мкл/ро) (+ С. Самойлов)

Васильев Георгий Леонардович (1957)
Норд-Ост (мкл) (+ А. Иващенко)

Васильев К.
Дядюшкин сон (мкл) (+ В. Казенин)

Васильев Матвей Тимофеевич (1863-1961)
Запорожский клад (мк)
Наталка Полтавка (мк)
Пісні в лицах (мк)
Республіка на колесах (мк)
Сватання на Гончарівці (мк)
Сорочинський ярмарок (мк)

Васильева Н. В.
Свадебный мюзикл (мкл)

Васовский Ежи (1913-1984)
Макиавелли (мкл)

Вассёр Леон (1844-1917)
Разбитый кувшин (оп)
Свадьба по барабану (оп)
Серебряный кубок (оп)

Вахваишвили Тамара Николаевна (1894-1976)
Дон Хиль Зеленые Штаны (мк)

Вахман И.
Дочь воздуха (оп)

Вахнянин Борис Иванович
Орися (оп)
Попелюшка (оп)

Вебер Карл Мария (1786-1826)
Абу-Гассан (ко)
Сила любви и вина (ко) (утеряна)
Три Пинто (ко) (+ Г. Малер)

Ведищева Аида Семеновна (1941)
Шедевр и поющая Свобода (мкл)

Вейгль Йозеф (1766-1846)
Лишняя предосторожность (оп)

Вейнбергер К.
Романтическая женщина (оп)

Вейнбергер Яромир (1896-1967)
Весенняя гроза (оп)
Сладкое житье (оп)

Вейнерт Антонин (1751-1850)
Алхимик, или Мнимый дьявол (ов)
Гром и молния, или Капрал на вербовке (ов)
Ненужная вещица/мелочь (в)

Вейс Карел (1862-1944)
Деревенские музыканты (оп)
Ревизор (оп)

Вейсберг Юлия Лазаревна (1880-1942)
Гюльнара (ко)

Венявский Адам Тадеуш (1879-1950)
Король-любовник (мк)
Софка (оп)

Вербицкий Михаил Михайлович (1815-1870)
Верховинці (з)
Гриць Мазниця (з)
Не до любви (оп)
Підгір'яни (з)
Сільські уповноважені (з)
Тринадцатый жених (оп)

Верди Джузеппе Фортуніо Франческо (1813-1901)
Фальстаф (ко)

Вериковский Михаил Иванович (1896-1962)
Батрачка (мк)
Вій (оп/мк)

Верин Руди
Деньги как деньги (мкл)

Верстовский Алексей Николаевич (1799-1862)
Актеры между собой, или Первый дебют актрисы
Тропольской (ов)
Бабушкины попугаи (ов)
Вечер под Новый год (в)
Волшебный нос, или Талисманы и финики (в)
(+ музыка разных авторов)
Встреча дилижансов/с дилижансом (ов)
(+ А. Алябьев, Ф. Шольц)

Две записки, или Без вины виноват (ов)
 (+ А. Алябьев)
 Дипломат (в)
 Дом сумасшедших, или Странная свадьба (ов)
 Забавы калифа, или Шутки на одни сутки (ов)
 (+ А. Алябьев, Ф. Шольц)
 Карантин (ов)
 Кто брат, кто сестра, или Обман за обманом (ов)
 Лучший день в жизни, или Урок богатым женихам (ов)
 Любопытная, или Догадки невпопад (в)
 Моя жена выходит замуж (ов)
 Муж и жена (ов)
 Новая шалость, или Театральное сражение (ов)
 (+ Л. Маурер, А. Алябьев)
 Новый Парис (ов)
 Опыт артистов, или Авось удастся (в)
 Пастушка, старушка, волшебница, или Что нравятся женщинам (ов) (+ А. Алябьев)
 Притчи, или Эзоп у Ксанфа (в)
 Проситель (ов) (+ А. Алябьев, М. Виельгорский, Ф. Шольц)
 Пять лет в два часа, или Как дороги утки (ов)
 Репетиции на станции, или Доброму служить сердце лежит (в)
 Сентиментальный помещик в степной деревне (в)
 Средство выдавать дочерей замуж (ов)
 Станислав, или Не всякий так сделает (в)
 Старый гусар, или Пажи Фридриха II (ов)
 Степной деревне (в)
 Странствующие лекари, или Искусство пробуждает мертвых (в)
 Сюрпризы (в)
 Тоска по родине (ко)
 Три десятки, или Новое двухдневное приключение (ов) (+ А. Алябьев)
 Тридцать тысяч человек, или Находка хуже потерь (в)
 Утро после бала (в)
 Учитель и ученик, или в Чужом пиру похмелье (ов) (+ А. Алябьев, Ф. Шольц)
 Хлопотун, или Дело мастера боится (ов)
 (+ А. Алябьев)
Верховский Игорь Михайлович (1965)
 Кубанские ласточки (оп) (+ Д. Фалилеев, Г. Плотниченко)
Взоров Ю.
 Такси в Атлантик-Сити (оп)
Виардо-Гарсиа Полина Мишель (1821-1910)
 Бирюк (ко)
 Последний колдун (ко)
 Слишком много женщин (ко)
Вивес Амадео (1871-1932)
 Донья Франсискита (с)
 Цыгане (с)
Вивиани Анжелло
 Сад за стеной (оп)
Вивиен
 Гри-гри (оп)
Видадь Поль Антуан (1863-1931)
 Эрос (оп)
Видор Шарль Мари (1845-1937)
 Мэтр Амброс (ко)

Виду
 Цветок Гимеша (оп)
Виельгорский Михаил Юрьевич (1788-1856)
 Опыт артистов, или Авось удастся (в)
 Проситель (ов) (+ А. Верстовский, А. Алябьев, Ф. Шольц)
Вила Лобос Эйтор (1887-1959)
 Мадалена (оп)
Виленский Илья Аркадьевич (1896-1973)
 Годы молодые (мк)
 Сорочинская ярмарка (мк)
 Шельменко-денщик (мк)
Вилинский А.Б.
 Капитан королевской гвардии, или Кастилия и Флоренция (оп)
 Король (оп)
 Причуды страсти (оп)
Вилхар М.
 Святая Йоанка – рудничная (оп)
Вильданов Румиль Джигангирович (1939-1987)
 Двенадцатая ночь (мк)
Вильдганс Фридрих (1913-1965)
 Диктатор (оп)
Вимьергер Герхард (1923-2016)
 Дама-кобольд (мк)
 Елена-жертва (мкл)
Винтер Юло Александрович (1924)
 Была весна, лето, осень (мкл)
 Дачники (мкл)
 Пеппи Длинный Чулок (мкл) (+ Ю. Раудмяэ)
 Четыре мушкетера (мкл) (+ Ю. Раудмяэ)
Винтерберг Роберт (1884-1930)
 Анна Луиза из Дессау (оп)
 Высочество – Франц (оп)
 Гарденштейнские уланы (оп)
 Граф Ничего Не Имею (оп)
 Дама в красном (оп)
 Дама из цирка (оп)
 Ее адъютант (оп)
 Красивая шведка (оп)
 Мадам Серафина (оп)
 Цветы Майтенона (оп)
 Цирцея и свиньи (оп)
Винце О.
 Боці-боці Тарка (оп)
 Пестрый/Свадебный теленок (оп)
Витлин Виктор Львович (1907-1974)
 Раскинулось море широко (мк) (+ Н. Минх, Л. Круц)
Владимиров Алексей
 Правило Клеопатры (мкл)
Власов Владимир Александрович (1903-1986)
 Пять миллионов франков (оп)
 Сотворение Евы (оп)
Воан-Уильямс Ралф (1872-1958)
 Отравленный поцелуй (ко)
Войцек (Войчик) Виктор Антонович (1947)
 Приключения в замке Алфавит (мкл)
Волконская Зинаида Александровна (1792-1862)
 Джиованна д'Арк (млд)
Волконски Пеетер (1954)
 Джонни (мкл)

Вольф Гуго (1860-1903)
 Коррехидор (ко)
Вольф-Феррари Эрманно (1876-1948)
 Любопытные женщины (об)
 Небесное платье (ко)
 Ожерелье мадонны (ко)
 Хитрец (ко)
 Четыре самодура/деспота (об/ко)
Воржишек Ян Вацлав (1791-1825)
 Риволи (оп)
Ворзон Барри де (1934)
 Ксанаду (км)
Воробкевич Исидор Иванович (1836-1903)
 Гнат Приблуда (млд)
 Золотой мопс (мк)
 Пан Манфатор (комедия-оп)
 Пані молода з Боснії (комедия-оп)
 Три грации/Касиар Румпельмаер (мк)
 Убогая Марта (млд)
 Янош Иштенгази (мк)
Враницкий Павел (1756-1808)
 Добрая мать (ко)
 Оберон, король эльфов (з)
 Праздник босяка (з)
 Столяр (з)
Врѣльс Виктор (1876-1944)
 Сон в летнюю ночь (мк) В. Врѣльс
Всеволожский Никита Всеволодович (1799-1862)
 Актеры между собою, или Первый дебют актрисы
 Троепольской (в)
Винер/Вьенер Жан (1896-1982)
 Олив у чернокожих, или Белая деревня (оп)
Вязмитинов Сергей Кузьмич (1744 или 1749-1819)
 Новое семейство (ко)

Г

Габичвадзе Реваз Кондратьевич (1913-1999)
 Стрекоза (оп)
Гаво Пьер (1761-1825)
 Бедное семейство (ко)
 Блудный сын (ко)
 Леонора, или Супружеская любовь (ко)
 Маленький матрос (ко)
 Ночь в лесу, или Немой поневоле (ко)
 Обманутый обманщик (ко)
 Пигмалион (ко)
 Портной и комик/Певец и портной (ко)
 Четверть часа молчания (ко)
 Шелковая лестница (ко)
Гаврилов Сергей Юрьевич
 Бравый солдат и старое огниво/Огниво (мкл)
 Огниво/Бравый солдат и старое огниво (мкл)
 Притча в стиле «Рок» (ро)
Гаде Нильс Вильгельм (1817-1890)
 Мариотта (з)
Гаджибеков Зульфугар Абдул Гусейн (1884-1950)
 Богач (мк)
 Женатый холостяк (мк)
 Пятидесятилетний юноша (мк)
Гаджибеков Султан Исмаил (1919-1974)
 Красная роза (мк)
Гаджибеков Узеир Абдул Гусейн (1885-1948)
 Аршин мал алан (мк)

Асли и Керем (мк)
 Муж и жена (мк)
 Не та, так эта (мк)
Гаджиев Рауф Солтан (1922-1995)
 Куба – любовь моя! (мк)
 Мама, я женюсь (мк)
 Не прячь улыбку, или Кавказская племянница
 (мк/оп)
 Перекресток (оп)
 Проделки студентов (мк)
 Ромео – мой сосед (мк)
 Соседи (мк)
 Четвертый позвонок (мк)
Гайдено Игорь Анатольевич (1961)
 Попились у дурні (мк)
Гайдн Йозеф Франц (1732-1809)
 Аптекарь (об)
 Вдова (з)
 Вознагражденная верность (об)
 Доктор Станарель (з)
 Душа философа (об)
 Истинное постоянство (об)
 Лунный мир (об)
 Маркиза из Неаполя (з)
 Непредвиденная встреча (об)
 Обманутая неверность (об)
 Певица (об)
 Покинутая Дидова (з)
 Роланд-паладин (ко)
 Рыбачки (об)
 Хромой бес (з)
 Эстерхаза (об)
Галаев Борис Александрович (1889-1976)
 Батрада из Нартов (мк)
 Жених (мк)
Галеа Э.
 Осмеянный провинциальный муж (ко)
Галеви Фроманталь Жак Франсуа (1799-1862)
 Буря (ко)
 Гитарист (ко)
 Молния (ко)
 Шериф (ко)
Галкаускас Константин Михайлович (1875-1963)
 Милость амура (мк)
 Олимпиада (мк)
Галуппи Бальдассаре (1706-1785)
 Аркадия (ко/об)
 Деревенский/Сельский философ (ко)
 Дьяволица (ко/об)
 Лунный мир (ко/об)
 Сельский/Деревенский философ (ко)
Гальяно Марко да (ок.1575-1642)
 Дафна (об)
Гамбоа Ф.
 На хорошем счету (оп)
Ганелин Вячеслав Шевелевич (1944)
 Чертова невеста (мкл)
Ганн Луи (1862-1923)
 Ганс-флейтист (ко)
 Женские каверзы (ко)
 Крылья (оп)
 Кукареку (оп)
 Рабле (ко)

Родопа (оп)
 Уличные паяцы (оп)
Гарваренц Жорж (1932-1993)
 Душка (оп)
Гарсиа Мануэль дель Пополо Висенте (1775-1832)
 Махо и маха (т)
 Мнимый слуга (т)
Гартнер Катарина/Катаржина (1942)
 Рисовано по стеклу (мкл)
Гасанов Готфрид Алиевич (1900-1965)
 Если сердце захочет (мк)
 Под деревом (мк)
Гачек Ежи
 Бал с Фанфаном (оп)
 Еще раз Дульская (мкл)
Гаэтано
 Не всегда спит тот, кто храпит (ко)
 Чертова суматоха, или Двойное превращение (ко)
Гебен Лев Ильич
 Жизнь человека (оп)
 Испанская певица (оп)
Геварт Франсуа Огюст (1828-1908)
 Квентин Дорвард (ко)
Гей Ноэль (1898-1954)
 Я и моя девушка (мкл)
Геништа Иосиф Иосифович (1795-1853)
 Бальдонские воды (в)
 Опыт артистов, или Авось удастся (в)
 Старый гусар, или Пажи Фридриха II (ов)
 Сюрприз (ов)
Генсон Ю.Р.
 Кумиры толпы (оп)
Георгиев Димитр (1873-1932)
 Жена Тахир-бека (оп)
Германов К.
 Княжна Тараканова/Огонёк в ночи (мкл)
Герольд Фердинан Луи Жозеф (1791-1833)
 Луг писцов (ко)
 Прео клер (ко)
 Цампа, или Мраморная невеста (ко)
Герстер Отмар (1897-1969)
 Заколдованное Я (ко)
Герц С.И.
 Царица эльфов (офр)
Герцман Михаил Львович (1945)
 Кошкин дом (мкл)
 Мальчиш-Кибальчиш (мкл)
 Ожерелье Сюдбея (мкл)
 Тайна игрушечны сердец (мкл)
Гершвин Джордж (1898-1937)
 Американец в Париже (мкл)
 Безумная (мкл)
 В половине девятого (оп)
 Грянь, оркестр (мкл)
 Драгоценная девушка (мкл)
 Леди, будьте добры (мкл)
 Ля, ля, Люсиль (мкл)
 О кей! (мкл)
 О тебе я пою/Пою о тебе (мкл)
 Пою о тебе/О тебе я пою (мкл)
 Пусть гремит оркестр (мкл)
 Пусть они едят кекс (мкл)
 Розали (мкл) (+ З. Ромберг)

Смешное лицо (мкл)
Гершфельд Давид Григорьевич (1911-2005)
 В долине виноградной (оп)
 Поэт и робот (оп)
Гетти Николас (1874-1946)
 Старьевщик (оп)
Гетц Герман Густав (1840-1876)
 Укрощение строптивой (ко)
Гетце Вальтер (1883-1961)
 Адриенна (оп)
Гиенко Борис Федорович (1917-2000)
 Добро пожаловать (мк) (+ Г. Сабитов)
Гиро Эрнест (1837-1892)
 Кобольд (ко)
 Любовное приключение (ко)
 Мадам Тюрюпен (ко)
 Пикколино (ко)
 Сильвия (ко)
 Узник (ко)
Главач Войцех Иванович (1849-1911)
 Облава (об)
Гладков Геннадий Игоревич (1935)
 Адьютант Его Величества (мк)
 Ах, высший свет! (мкл)
 Бременские музыканты/Приключения бременских музыкантов (мкл)
 Голубой щенок (мкл)
 Дон Жуан (мкл)
 Дорогие жемчуга/Дороже жемчуга и злата (мкл)
 Дульсиня Тобольская (мкл)
 Иохим Лис – детектив с дипломом (мкл)
 Желтый дьявол (оп)
 Женитьба гусара (мк)
 Маша и Витя против «Диких гитар» (мкл)
 На бойком месте (мкл)
 Новые приключения Бременских, или Вперед в прошлое (мкл)
 Обыкновенное чудо (мкл)
 Огни Новогодней елки (мкл)
 Пенелопа, или 2+2 (мкл)
 Приключения бременских музыкантов/
 Бременские музыканты (мкл)
 Сватовство по-московски (мкл)
 Собака на сене (оп/мк)
 Старик Хоттабыч (мк)
 Темп – 1929 (мкл)
 Тиль (шутовская комедия/мкл)
 Три Ивана (оп)
 Трубадур и его друзья (мкл)
 Укрощение строптивой (мкл)
 Шиворот-навыворот (мкл)
Гладковский Арсений Павлович (1894-1945)
 Кольцо с изумрудом (мк)
 Поэт и барабанщик (мк)
 Рустам (мк)
Глебов Евгений Александрович (1929-2000)
 Миллионерша (оп)
 Притча о наследниках, или Репортаж из преисподней (оп)
Глотов Александр Арнольдович (1954)
 Питер Пэн (мкл)
Глух Михаил Александрович (1907-1973)
 Орешек (оп)

Глюк Кристоф Виллибальд (1714-1787)
Исправленный пьяница, или Двойная метаморфоза (ко)
Кавардак, или Дьявольская свадьба (ко)
Мнимая рабыня (ко)
Непредвиденная встреча, или пилигримы из Мексики (мк)
Одураченный Кади (ко)
Осажденная Цитера (ко)
Остров Мерлина, или Светопреставление (ко)
Очарованное дерево, или Обманутый опекун (ко)
Пилигримы в Мекку (ко)
Големиннов Марин Петров (1908-2000)
Золотая птица (оп)
Голланд Абрам Исаевич (1911-1985)
Возраст женщины (оп)
Карнавал в лесу (оп)
Ребята настоящие (оп)
Голлендер Б.
Король (оп)
Сердце и ручка (оп)
Голубов Иван Васильевич (1950)
Вероника (оп)
Иван та Мария (мкл)
Мушкетеры нашего двора (мкл)
Принцеса на горошине (мкл)
Гольдмарк Карой (1830-1915)
Пленница (ко)
Гольдфаден Авраам (1840-1908)
Бар-Кохба (оп)
Десятая заповедь (оп)
Колдунья (оп)
Куниземл (оп)
Суламифь (оп)
Шмендрик (оп)
Гомес/Гомис Карлус Антониу (1836-1896)
На луне (мк)
Электрический телеграф (мк)
Гомис Хосе (1791-1836)
Дьявол из Севильи (ко)
Носильщик (ко)
Гомоляка Вадим Борисович (1914-1980)
Аленушка (мк)
Соловей в милиции (мк)
Горбульскис Бениамин Йокубо (1925)
Дон Жуан, или Любовь к геометрии (мкл)
Любовь и жесть (оп)
Пора любви (оп)
Три вечера (оп)
Горелов Александр Леонтьевич (1863-1937)
Наталка-Полтавка (оп)
Хорошие соседи (оп)
Горкин Арсений Валериевич (1986)
Веруем в Воскресшего Христа (мкл)
Горский Константин Константинович (1859-1924)
За Немань іду (оп)
Горячих Владимир Иванович (1929)
Спящая красавица и семь богатырей (мкл)
Госсек Франсуа Жозеф (1734-1829)
Праздник в деревне (ко)
Готовац Яков (1895-1982)
Станац (ко)
Эро с того света (ко)

Гофман Франсуа Бенуа (1760-1828)
Выдуманный клад, или Опасность подслушивать у дверей (ко)
Грабовский Леонид Александрович (1935)
Медведь (об)
Море (млд)
Предложение (об)
Градский Александр Борисович (1949)
Граф Монте-Кристо (ро)
Мастер и Маргарита (ро)
Муха Цокатуха (ро)
Гранихштедтен Бруно (1879-1944)
Запретный город (оп)
Орлов (оп)
Гранов Игорь Яковлевич (1938)
Красная шапочка, Серый волк и «Голубые гитары» (мкл)
Панорама (мкл)
Грачев Михаил Оскарович (1911-1988)
Дорога в Нью-Йорк (оп)
Грей Феликс
Дон Жуан (мкл)
Гретри Андре Эрнест Модест (1741-1813)
Влюбленный ревнивец (ко)
Земира и Азор (ко)
Люсиль (ко)
Рауль Синяя борода (ко)
Ричард Львиное сердце (ко)
Суд Мидаса (ко)
Гречанинов Александр Тихонович (1864-1956)
Женитьба (ко)
Грибулина Ирина Евгеньевна (1953)
Шантеклер (мкл)
Григорьев Петр Иванович (1806-1871)
Макар Алексеевич Губкин, или Продолжение «Студента, артиста, хориста и афериста» (оп)
Петербургские шалуны (опв)
Григорян Грант Арамович (1919-1962)
Цветок Севера (оп)
Гризар Альбер (1808-1869)
Двенадцать девственниц (ко)
Жиль-соблазнитель (ко)
Звонарь из Брюгге (ко)
Любовные приключения дьявола (ко)
Невозможный брак (ко)
Сара (ко)
Свинопасы (ко)
Собака садовника (ко)
Грин Аманда (1963)
Руки на крепком теле (мкл) (+ Т. Анастасио)
Гринберг Моисей Абрамович (1904-1968)
Зеленая птичка (мкл)
Гринблат Ромуальд Самуилович (1930-1995)
Зеленая птичка (мкл)
Фламандская легенда (ро)
Гроссман Л.
Минни и ее ребята (мкл)
Гротхе Ф.
Гостиница Шпессарт (мкл)
Мораль (мкл)
Гроховский В.
Кадриль (мк)
Любовь не виновата (оп)

Грюнфельд Альфред (1852-1924)
Красавицы из Фогараса (ко)

Гудолл Говард
История любви (мкл)

Гулак-Артемковский Семен Степанович (1813-1873)
Запорожець за Дунаєм (ко)
Ночь накануне Иванова дня (в)
Українське весілля (в)

Гуно Шарль Франсуа (1818-1893)
Лекарь поневоле (ко)
Филимон и Бавкида (ко)

Гурилев Лев Степанович (1770-1844)
Еще дом сумасшедших, или Принц тирольский

Гурьянов А.С.
Москаль-чарівник (ко)

Гутчин Е.
Ангелы во времени (мкл) (+ В. Плешак)

Гуэрерро Л.
Чарито (оп) (+ Ф. Торроба)

Гюзелева-Вульпе Богдана (1878-1932)
Любовь (оп)
Махараджа (оп)
Союзники (оп)

Д

Давлесов Насыр Давлесович (1929-2011)
Осторожно, невеста (мк)

Дагиров Наби Садыкович (1921-2003)
Проделки Хизри-Мизри, или Мулла в одиночестве (оп)

Данькевич Константин Федорович (1905-1984)
Золотые ключи (оп/мк)

Дарваш Ф.
Мужские клятвы (мкл)

Дашкевич Владимир Сергеевич (1934)
Бумбараш (мкл)
Клоп (мкл)
Пеппи Длинный Чулок (мкл)
Самолет Вани Чонкина (оп)

Двойрин (М)
Шаль з китицями (мк)

Дворжак Антонин (1841-1904)
Король и угольщик (ко)
Упрямы (ко)
Хитрый крестьянин (ко)
Черт и Кача (ко)

Двориков Н.
Дружная горка (оп) (+ В. Дешевов)

Деверже (наст. Арман Шапо) (1794-1851)
Адвокат (в) (+ Араго)
Арвед, или Возмездие, эпизод американской воны (в) (+ Ш. Варен, Араго)
Арестант на бале/Казанова в Форт-Сен-Андре (в) (+ Ш. Варен, Ж.-Э. Арго)
Бал в высшем обществе (в) (+ Ш. Варен)
Вальтасар, или Возвращение Африки (в) (+ Ш. Варен, Луи Денуайе)
Генеральная репетиция (в) (+ Э. Скриб, Ш. Варен)
Гитана (в) (+ Лоренсен)
Ельва, или Русская сирота/Ольга, русская сирота (в) (+ Э. Скриб, Ф. Вильнёв)

Жена и зонтик, или Расстроенный настройщик/Моя жена и мой зонтик (в) (+ Ш. Варен, Лоренсен)

Жоржетта (в) (+ Ш. Варен, Лоренсен)

Заёмные жёны, или Не знаешь, где найдёшь, где потеряешь (в) (+ Э. Скриб, Ш. Варен)

Казанова в Форт-Сен-Андре/Арестант на бале (в) (+ Ш. Варен, Жан-Этьен Арго)

Капитан Роланд (в) (+ Ш. Варен, Эдуард Монне)

Кольцо Жижес (в) (+ Араго)

Лизины сапожки/Ножка (в) (+ Лоренсен, Г. Вазз)

Лия, или Ночь отсутствия (в) (+ Араго)

Мой покойный брат (кв)

Молодые ключницы у старых холостяков, или Обочились в расчете/Юные служанки и пожилые юноши (в) (+ Ш. Варен)

Моя жена и мой зонтик/Жена и зонтик, или Расстроенный настройщик (в) (+ Ш. Варен, Лоренсен)

Неприятности юного красавчика (в) (+ Ш. Варен, Жан-Этьен Арго)

Ножка/Лизины сапожки (в) (+ Лоренсен, Г. Вазз)

Ольга, русская сирота/Ельва, или Русская сирота/Ольга, русская сирота (в) (+ Э. Скриб, Ф. Вильнёв)

Отдел информации (в) (+ Ш. Варен)

Отметился в окрестностях (в) (+ И. Леру)

Отъезд, пребывание и возвращение (в) (+ Ш. Варен, Араго)

Пажи Бассомпьера (в) (+ Ш. Варен, Араго)

Роковое согласие, или Одиночество по неведению (в) (+ Ш. Варен)

Синяя Борода, или Фея Перушетта (в) (+ Ж.-С. Лотц, Э. Бурдон)

Статья 170, или Свадьба с иностранцем (в) (+ Л. Дюгар)

Сэр Жак, или Кто желает быть повешенным? (в) (+ Ф.-А. Дювер, Ш. Варен)

Теофиль, или Мой отпуск (в) (+ Ш. Варен, Араго)

Терпение (в) (+ Ш. Варен)

Три абсолютно новых сердца (в) (+ Мартен, Любиз-Морель)

Тур по Франции, или Один год работы (в) (+ Ш. Варен)

Тур-лю-рю (в) (+ Ш. Варен, П. де Кок)

Увертюра к охоте (в) (+ Г. Альбит)

Утро во времена оны (в) (+ Ф.-А. Дювер, Ш. Варен)

Юные служанки и пожилые юноши/Молодые ключницы у старых холостяков, или Обочились в расчете (в) (+ Ш. Варен)

Деккер-Шенк Иван Федорович (1825-1899)
Хаджи-Мурат (ко)

Делавинь Жермен (1790-1868)
Дервиши (в) (+ Э. Скриб)
Дипломат (кв) (+ Э. Скриб)
Тибо, граф Шампани (в) (+ Э. Скриб)

Деланнуа Марсель (1898-1962)
Филиппина (оп)

Делиб Лео Клеман Филибер (1836-1891)
Бык Апис (оп)
Две старых сиделки (оп)
Двор короля Пето (оп)
Дочь моря (оп)

Мальбрук в поход собрался (оп) (+ Ж. Бизе,
Э. Жона, Б. Куртуа, И. Легуи)
Месье де Бонн-Этуаль (оп)
Метр Гриффар (оп)
Музыканты оркестра (оп)
На два су угольков (оп)
Принцесса Равигот (оп)
Садовник и его хозяин (оп)
Традиция (оп)
Швейцарский Дон Жуан (оп)
Шесть девиц на выдани (оп)
Яичница а ля Фоллембуш (оп)
Деллингер Рудольф (1857-1910)
Дон Сезар (оп)
Капитан Фракас (оп)
Лоррен (оп)
Певичка Нинетта (оп)
Последний Ионас (оп)
Сен-Сир (оп)
Шансонетка (оп)
Ядвига (оп)
Дельма Марк (1885-1931)
Сильветта (оп) (+ А. Феврье)
Демарин Игорь Борисович (1959)
12 монологов, подслушанных в толпе прохожих
(ро)
Адам и Ева (мкл)
Парфюмер (ро)
Сага о солдате (ро)
Дембский Виктор Николаевич (1892-1976)
Фронтовая бригада (оп)
Демуцкий Порфирий Данилович (1860-1927)
Князь-крепостной (оп) (+Б. Крыжановский,
Н. Стрельников, Н. Лысенко)
Дендрино Герасе (1901-1973)
Дайте волю песне/Чиприан Порумбеску (оп)
Лисистрата (оп)
Рассказ на струнах и клавишах (оп)
Державина И.Г.
Болванов Павел (Наши детки) (оп)
Дёрнт Майкл (1972)
Американский идиот (мкл) (+Т. Кул, Б. Армст-
ронг)
Дессау Пауль (1894-1979)
Лило Херманн, студентка из Штутгарда (млд)
Дешевов Владимир Михайлович (1889-1955)
Багдадский фокусник (оп)
Дружная горка (оп) (+ Н. Двориков)
Джалилов Тохтасын (1896-1966)
Мечты Анарбая (мк) (+ Г. Сабитов)
Призвание (мк) (+ Г. Сабитов)
Ферганский рассказ (мк)
Джанаров С.
Дочь садовника (мк) (+ В. Ахмедов)
Джейкобс Джим
Бриолин (мкл) (+ У. Кейси)
Джербашиян Степан Хачатурович (1917-1973)
В мире цветов (мк)
Еразик (оп)
Жених с Марса (мк)
Тетка Чарлея (мк)
Я, моя невеста и... (мк)

Джерман Э. (1862–1936)
Веселая Англия (оп)
Джон Элтон (1947)
Аида (мкл, ро)
Билли Эллиот (мкл)
Король-лев (мкл)
Лестат (мкл)
Джонс Сидни (1861-1946)
Веселая девушка (оп)
Гейша (оп)
Греческий невольник/раб (оп)
Девушка из Юты (оп) (+ П. Рабенс)
Натурщица (оп)
Персидская принцесса (оп)
Сан-Той (оп)
Счастливый день (оп)
Дзержинский Иван Иванович (1909-1978)
В зимнюю ночь (мк)
Зеленый цех (мк/оп)
Метель (ко)
Димитреску Константин (1847-1928)
Кэлин Думбрава (оп)
Нини (ко)
Диттерсдорф Карл (1739-1799)
Доктор и аптекарь (з)
Иеронимус Книккер (ко)
Дмитриев Владимир Валентинович (1923-1979)
Берегите мужчин/Доможитель (мк)
Доможитель/Берегите мужчин (мк)
Левша/Русский секрет (мк)
Ночной незнакомец (оп)
Одесские лиманы (мк)
Русский секрет/Левша (мк)
Случайный свидетель (мк)
Добжанский Тадеуш
Королевская ложа (оп)
Добош В.
Песня гор (мк)
Добровольский Сергей Павлович (1910-1942)
З усяким може статися (в)
Доброниц Антун (1878-1955)
Вечная память (ко)
Долгалев Дмитрий Николаевич (1962)
Огонь Прометея (ро)
Долидзе Виктор Исидорович (1890-1933)
Кето и Котэ (ко)
Долуханян Александр Павлович (1910-1968)
Конкурс красоты (оп)
Домшинский Владимир (1954)
Білосніжка (мкл)
Дон Владимир/Владимир Трофимов
Дюймовочка (мкл)
Донауров Сергей Иванович (1838-1897)
Путешествие на луну (оп)
Христофор Колумб (оп)
Доницетти Гаэтано (1797-1848)
Безумная ночь, или Женитьба аптекаря (ко)
Дон Паскуале (об)
Колокольчик (оп)
Любовный напиток (ко)
Ночь наваждений (мк, об)
Пиратский треугольник (мк)

Досталь Нико (1895-1981)
 В погоне за счастьем (оп)
 Великая танцовщица (оп)
 Венгерская свадьба (оп)
 Доктор Эйзенбарт (оп)
 Кливия (оп)
 Манина (оп)
 Моника (оп)
 Нефертити (оп)
 Экстренный выпуск (оп)
Дрдла Франтишек (1868-1944)
 Богиня любви (оп)
 Графиня-лавочница (оп)
 Золотая сеть (ко)
Дрезден Сем (1881-1957)
 Тото (оп)
Дрезнин Сергей Григорьевич (1955)
 1000 Солнц, или Др. Йокель рвется к власти (мкл)
 Двадцать четыре часа из жизни женщины (мкл)
 Екатерина Великая (мкл)
 Офелия (мкл)
 Победа над Солнцем (мкл)
 Ромео и Джульетта в Сараево (мкл)
 Терезиенштадт (мкл)
Дремцов Сергей Прокофьевич (1867-1937)
 Сорочинский ярмарок (оп)
Дризо Лев Яковлевич (1880-?)
 В чаду карнавала (Парижская богема) (оп)
Дриго Рикардо Евдженио (1846-1930)
 Похищенная жена (ко)
Дробыш Виктор Яковлевич (1966)
 Шрек (мкл)
Дрождинин Алексей Александрович (1870-1927)
 Живые розы (оп)
Друженков Н.
 Только не это, сеньор Хуан! (+ О. Анофриев)
Дрю Энтони
 Ветер в ивах (мкл) (+ С. Джордж)
Дубравин Яков Исаакович (1939)
 Брысь! или история кота Филофея (мкл)
Дубровский В.
 Робин Гуд (мкл)
Дунаевский Исаак Осипович (1900-1955)
 Белая акация (оп)
 Вольный ветер (оп)
 Дороги к счастью (оп)
 Женихи (оп)
 Золотая долина (оп)
 И нашим и вашим (оп)
 Карьера премьера (оп)
 Миллион терзаний (оп)
 Ножи (оп)
 Полярные страсти (оп)
 Соломенная шляпка (оп)
 Сын клоуна (оп)
Дунаевский Максис Исаакович (1945)
 Алые паруса (мкл)
 В поисках капитана Гранта (мкл)
 Веселые ребята-2 (мк)
 Двенадцать стульев (мкл)
 Емелино счастье (мкл)
 Летучий корабль (мкл)
 Любовь и шпионаж (мкл)

Мери Поппинз-Next (мкл/муз.-эксцентр. фантаз.)
 Ранвей (мкл)
 Саломея, царевна иудейская (мкл)
 Тили-тили-тесто (мкл)
 Три мушкетера (мк)
 Царевна иудейская (поп-опера)
Дунецкий С.
 Знада або Хохлик (оп)
 Пажі королівни Марисеньки (оп)
Дуни Эджидио Ромуальдо (1709-1775)
 Два охотника и молочница (ко)
 Добрая дочка (об)
 Живописец, влюбленный в свою модель (ко)
 Жнецы (ко)
 Странная простушка (об)
 Фея Ургела, или Что приятно дамам (ко)
Дусик Г.
 Гончарский бал (мк)
Дюк Вернон/Владимир Александрович Дукельский (1903-1969)
 Безумства Зигфельда (мкл)
 Хижина в небе/небесах (мкл)
Дютш Отто(н) Иванович (1823-1863)
 В деревне (оп)
 Узкие башмаки (оп)

Е

Евтушевская Елена Эрнстовна (1969)
 Лев, Колдунья и Платяной шкаф (мкл)
 Сквознячок (мкл)
Егиков Игорь Андреевич (1936-2015)
 Бременские музыканты (мкл)
 Музыка для Алисы (мкл)
 Снежная королева (мкл)
 Страсти по Живаго (мкл)
Енко Даворин (1835-1914)
 Девичья клятва (з)
 Джидо (з)
 Колдунья/Гадалка (оп)
 Сельский гуляка (з)
Ерицян Г.
 Уш-лини – нуш-лини (мк)
Ермошкин Валерий Ефимович (1948)
 Дюймовочка (мкл)
Ерохин Сергей
 Ала ад-Дин (мк) (+ Л. Атабеков, А. Ходочинский, Вл. Назаров)
Ефимов Теодор Ефимович (1947-2016)
 Волшебник Изумрудного Города (мкл)
 Еврейский Вавилон (мкл)
 Как поссорился И.И. с И.Н. (мкл)
 Мирандолина (мкл)
 Одесситка (мкл)
 Отпуск Деда Мороза (мкл)

Ж

Жарковский Евгений Эммануилович (1906-1985)
 Бермудский треугольник (оп)
 Дорогая моя девчонка (оп)
 Ее герой (оп)
 Золотое веретено (оп)
 Морской узел (оп)
 Мост неизвестен (оп)

Пионер-99 (мкл)
 Пожар (ко)
 Хоровод сказок (муз. в)
 Чудо в Ореховке (мк)
Жданов Сергей Сергеевич (1907-1968)
 Генуэзская серенада (мк)
 Паливода (мк)
 Сумасшедшая красавица (мк)
 Тихая украинская ночь (мк)
Желеньский Владислав (1837-1921)
 Тирольский цветок (оп)
Желобинский Валерий Викторович (1913-1946)
 Под стеклянным колпаком (оп)
 Последний бал (оп)
 Жене Франц Фридрих Ричард (1823-1895)
 В стране чудес пирамид (оп)
 Враг музыки (оп)
 Генеральная репетиция (оп)
 Маркиз фон Риволи (оп) (+ Л. Рот)
 Морской кадет (оп)
 Музыкальный враг (оп)
 На камне рун (оп) (+ Ф. Флотов)
 Нанон (оп)
 Низида (оп)
 Пираты (оп)
 Последние могикане (оп)
 Розита (оп)
 Тирольский скрипач (оп)
 Тринадцать (оп)
 Черный принц (оп)
Жилинский Александр Евгеньевич (1955)
 Купальські бувалиці (мкл)
 Ниф-Наф-Нуф в мюзикле буф (мкл)
 Первоклашка (мкл)
 Песни Славуты (мкл)
Жилинский Арвид Янович (1905-1993)
 В краю голубых озер (мк)
 Парни с Янтарного берега (оп)
 Тайна красного мрамора (мк)
 Только розы (мк)
 Шесть маленьких барабанщиков (оп)
Жильбер Жан (1879-1942)
 В Иванову ночь (оп)
 Дама/Женщина в горностае (оп)
 Двое за одного (оп)
 Добродетельная Сусанна/грешница (оп)
 Дорина и случай (оп)
 Женщина/Дама в горностае (оп)
 Катя-танцовщица (оп)
 Королева кино/экрана (оп)
 Мотор любви (оп)
 Невеста Лукуллы (оп)
 Одиннадцатая муза (оп)
 Польское хозяйство (оп)
 Принцесса О-ля-ля (оп)
 Принцесса танго (оп)
 Пупик (оп)
 Телемак (оп)
 Фаворитка его Высочества (оп)
 Флирт в моторе (оп)
Жона Э.
 Мальбрук в поход собрался (оп) (+ Л. Делиб,
 Ж. Бизе, Б. Куртуа, И. Легуи)

Жорж Себастьян (сер. XVIII в.-нач. XIX в.)
 Матросские шутки (ко)
Жук Александр Абрамович (1907-1995)
 Остались в дураках (мк)
 Пошились у дурні (мк)
 Раскинулось море широко (мк)
Жуков Сергей Викторович (1951)
 Из жизни насекомых, или Коварство и Любовь
 (мкл)
Жуковский Герман Леонтьевич (1913-1976)
 Чудасія та й годі (ко)
Жул Леви Ефраим (1930-2006)
 Мир тесен (мкл)
Журбин Александр Борисович (1945)
 Агент 00 (мк)
 Биндюжник и Король (мкл)
 Близнецы из Фив (мкл)
 Ваш ход, королева (мк)
 Владимирская площадь (мкл)
 Восемь любящих женщин и один мужчина (мкл)
 Губы (мкл)
 Доктор Живаго (мкл)
 Жука из Будапешта (мкл)
 Камера Обскура (мкл)
 Лиромания (мкл)
 Молдованка... Молдованка (мкл)
 Монарх, блудница и монах (мкл/ро)
 Мымра (мкл)
 Мышеловка (мкл)
 Недоросль (мкл)
 Орфей и Эвридика (ро)
 Пенелопа (мкл)
 Приключения Гулливера (мкл)
 Принц и нищий (мкл)
 Прощальный концерт (мкл)
 Разбитое зеркало, или Новая опера нищих (мкл)
 Ретро (мк)
 Три брата (мкл)
 Униженные и оскорбленные (мкл)
 Цезарь и Клеопатра (мкл)
 Чисто российское убийство (мкл-детектив)
 Шалом (мкл)
Жученко Дмитрий Олегович
 Маленький принц (мкл)
 Проснись, красавица (мкл)
 Рикки-Тикки-Тави (мкл)
Жучковский Тимофей Васильевич (1785-1838)
 Девушка-разбойник (ов)

3

Заграничный Зиновий Давидович (1900-1986)
 Голубые скалы (оп/мк)
 Дерзкая девчонка (мк)
 Знак Зорро (оп)
 Мой гвардеец (мк) (+ Д. Клебанов)
 Счастливый старт (мк)
 У самых вершин (мк)
Заец (Зайц) Иван (1832-1914)
 Гадалка из Буасси (оп)
 Лаццарони из Неаполя (оп)
 Нигилисты (оп)
 Парни, на палубу! (оп)
 Фитцклипутцли (оп)

Закиров Дани (1914-1985)
Праздник в поле (мк) (+ С. Бабаев)

Зандер Х.
Прусский принц (мкл)

Зандиг Ханс
Робби Крузе (мкл)

Заранек Стефания Анатольевна (1904-1962)
Золотой фонтан (оп)
Счастливый путь (оп)
Честь мундира (оп)

Зариньш Маргер Оттович (1910-1993)
Зеленая мельница (ко)
Чудо святого Маврикия (ко)

Заславский Семен Аронович (1910-1978)
Весенние моды (оп)
Ветка сирени (мк)
Жених моей невесты (мк)
За витриной ателье (мк)
Зеленый шум (мк)
Искатели сокровищ (оп)
Мария (мк)
Милый, странный доктор (мк)
Не бей девочек (мк/оп)
Под небом Праги (мк)
Прощай, Неаполь (оп/мк) (+ И. Ильин)
Славянка (мк)
Соловиный сад (оп/мк)
Сын моря (оп)

Зацепин Александр Сергеевич (1926)
Две женщины и зависть (мкл)
Золотые ключи (оп)
Русское Рождество в Париже (мкл)

Зейдман Борис Исаакович (1908-1981)
Сын женится/Женитьба сына (мк)
(+ Ю. Раджаби, С. Юдаков)
Ферганский рассказ (мк)

Зеркович Бела
Леди поцелуев (оп)

Зив Михаил Павлович (1921-1994)
Господа артисты (оп)
Настоящий мужчина (оп)
Сын королевского министра (ко)

Зингер Пауль (1962)
Белоснежка и семь гномов (мкл)
Бременские музыканты (мкл)
Голая правда о короле/Голый король/Новое платье короля (мкл)
Голый король/Новое платье короля/Голая правда о короле (мкл)
Золушка (мкл)
Маленький Мук (мкл)
Новое платье короля/Голый король/Голая правда о короле (мкл)
Пиноккио (мкл)
Рапунцель (мкл)
Румпельштильцхен (мкл)
Спящая принцесса (мкл)
Храбрый портняжка (мкл)

Златев-Черкин Георги Димитров (1905-1977)
Бунтарская песня/Песня мятежников (оп)
Песня мятежников/Бунтарская песня (оп)
Скрытое сокровище (оп)

Злотник Александр Иосифович (1948)
Золотая книга любви (мкл)
Золоте курча (мкл)
Хрещена мати (мкл)
Экватор (мкл)

Знатоков Юрий Владимирович (1926-1998)
Кошкин дом (мкл)
Песня над саваннами (мк)
Черноморский огонек (мк)

Золотонос Николай (1914-1987)
Когда Адам в отпуске (оп)

Золотарев Василий Андреевич (1870-1964)
Рикики (оп)

Золотухин Владимир Максович (1936-2010)
Маленькая волшебница (мкл)

Зорин Д.
Перерождение (ко)

Зубков Анатолий Анатольевич (1972)
Анастасия (мкл)
Как колобок ума-разума набирался (мкл)
Свадьба, свадьба (мкл)

Зубков Игорь Валерьевич (1963)
12 стульев (мкл)

Зубрич Андрей
Ночь перед Рождеством (мкл)

Зуев Александр Иосифович (1948)
Витрина (мкл)
Истина дороже (мк)
Крылья удачи (зонг-опера)
Снежная королева (мкл)

Зульфугаров Октай Кадыр (1929-2016)
Шангюлюм-Шунгюлюм (оп)

Зуппе Франц (1819-1895)
Боккаччо (оп)
Веселые студенты/школяры (оп)
Вольнодумцы (оп)
Гасконец (оп)
Десять невест и ни одного жениха (оп)
Динора, или Поездка гимнастов в Хюттельдорф (оп)
Донья Жуанита (оп)
Дьявол на земле (оп)
Красивый мужчина (оп)
Легкая кавалерия (оп)
Мартин Рудокон (оп)
Матросы на родине (оп)
Охота за невестой (оп)
Пансионат (оп)
Парижанка (оп)
Пиковая дама (оп)
Погоня за счастьем (оп)
Поэт и крестьянин (оп)
Прачка-натурщица (оп)
Прекрасная Галатея (оп)
Проказы бандитов (оп)
Путешествие по Африке, или Приключение в Египте (оп)
Раскрывающая карты (оп)
Сердечный друг (оп)
Третий параграф (оп)
Фатиница (оп)

Зутермейстер Генрих (1910-1995)
Серафима, или Немая аптекарша (об)

Зюзин Виктор Семенович (1922-1997)
Где тополя шумят о любви (мк)

И

Ибер Жак (1890-1962)
Крошка/Малютка Кардиналь (оп) (+ А. Онеггер)
Иванов Андрей Спартакович (1959)
Кентервильское привидение (мкл)
Иванов Георгий Николаевич (1927-2010)
Алло, милиция (оп)
Два цвета времени (оп)
Рябина красная (оп)
Три плюс три (оп)
У моря Обского (оп)
Иванов Лев Львович (1862-не ранее 1927)
Матрона Эфесская (оп)
Иванов Михаил Михайлович (1849-1927)
Горе от ума (ко)
Забава Путятишна (ко)
Иванов-Борецкий Михаил Владимирович (1874-1936)
Адольфина (ко)
Иващенко Алексей Игоревич (1958)
Норд-Ост (мкл) (+ Г. Васильев)
Ивен Морис (1891-1965)
Песня гитан (оп)
Под мексиканским солнцем (оп)
Хороший малый (оп)
Черный корсар (оп)
Игенберга Элга Августовна (1921-2003)
Аннеле (оп)
Третья любовь (оп)
Игнатъев Роман
Анна Каренина (мкл)
Граф Орлов (мкл)
Монте-Кристо/Граф Монте-Кристо (мкл)
Нежная королева (мкл)
Идальго Хуан (1612-1685)
Лавры Апполона (с)
Одним лишь взором ревность убивает (с)
Изамов Хайри (1922)
Трое у арыка (мк)
Измайлов Лион Моисеевич (1940)
Перекресток (мкл)
Изуар Николо (1775-1818)
Два мужа (ко)
День в Париже (ко)
Жанно и Колен (ко)
Замарашка (ко)
Золушка (ко)
Маленький паж (ко) (+ Р. Крейцер)
Севильский цирюльник (ко)
Икономов Боян Георгиев (1900-1973)
Маленькие хитрецы (оп)
Илиев Илья (1912)
Волшебная мечта (оп)
Ильин Вадим Григорьевич (1942)
В этом милом, старом доме (мкл)
Город на заре (оп)
Дамский дел мастер (мкл)
За двома зайцями (мкл)
Легенда про княжну Либідь та її братів (мкл)
Моя жена лгунья (мк) (+ В. Лукашов)

Не забывай меня (мкл)
Поздняя серенада, или Мама! Папа решил жениться (мк/мкл)
Сочинение на тему о любви (мк)
Товарищ Любовь (оп/мк)
Ильин Игорь Павлович (1909-1993)
Дама в зелени (оп)
Невеста Айдамаха (оп)
Персидская княжна (оп)
Прощай, Неаполь (оп/мк) (+ С. Заславский)
Счастливым рейс (оп)
Ходжа Насреддин (Невеста Айдамаха) (оп)
Ингландер Лювиг (1859-1914)
Девушка из казино (оп)
Иньяр Аристид Жан-Луи (1822-1898)
Музыканты оркестра (оп)
Иосифов Александр (1940-2016)
Матросская честь (мкл)
Ипавец Беньямин (1829-1909)
Птичник (оп)
Ипатов В.
А счастье рядом (мк)
Марги (оп)
Иранек Алоиз Петрович (1858-1950)
Женитьба (мк)
Ирино Йосиро (1921-1980)
В страхе перед богом (оп)
Иршман Анри (1872-1961)
Ласточки (оп)
Маленькая богема (оп)
Исмагилов Загир Гарипович (1917-2003)
Кодаса/Свояченица (мк)

Й

Йенсен И.
Робин Гуд (оп) (+ С. Бульз)
Йестон Мори (1945)
Гойя, жизнь в песне (мкл)
Гранд отель (мкл)
Девять (км)
Призрак (мкл)
Титаник (мкл)
У смерти выходной (мкл)
Йонген Леон (1884-1969)
Пять дочерей Бенжамена (оп)

К

Кабалевский Дмитрий Борисович (1904-1987)
Весна поет (оп)
Кабальеро Фернандес Мануэль (1835-1906)
Дуэт африканки (с)
Племянники капитана Гранта (с)
Кабильо Алфи (1935)
Ялта, Ялта (мкл)
Каван Г.
Сенсация в Лондоне (оп)
Кавос Катерино Альбертович (1775-1840)
Беглец от своей невесты (ко)
Волшебный барабан, или Благотельный дервиш (ко)
Казак-стихотворец (ов)
Князь невидимка, или Личарда волшебник (ко)
Любовная почта (ко)

Мнимый невидимка (ко)
 Новая суматоха, или Женихи чужих невест (ко)
 Сюрпризы (в)
 Три брата горбуны (ко)
Кадош Пал (1903-1983)
 Приключение в Хусте (ко)
Кажилоти Рубен Давидович (1948)
 Всадник без головы (мкл)
Кажинский Виктор Матвеевич (1812-1867)
 Казачка, или Возвращение из похода (оп)
 Петербургские шалуны (оп) (муз. сост. из разных опер и нац. песен)
Кажлаев Мурад Магомедович (1931)
 Миллион новобрачных (мкл)
 Пора красных яблок (мкл)
Казадезюс Франсуа Луи (1870-1954)
 Песня Парижа (оп)
Казарян Юрий Шагенович (1933)
 Как кот ремеслу учился (мкл)
Казаченко Григорий Алексеевич (1858-1938)
 Пан Сотник (ко)
Казенин Владислав Игоревич (1937-2014)
 Верю тебе (оп)
 Внук знаменитости (оп)
 Голый король (мкл)
 Дядюшкин сон/Забывчивый жених (мкл)
 (+ К. Васильев)
 Забывчивый жених/Дядюшкин сон (мкл)
 (+ К. Васильев)
 Золотая леди (мкл)
 Карнавал свободы (мкл)
 Когда полюбит клоун (оп)
 Люблю ли тебя, я не знаю (оп)
 Мы большие друзья (мк)
 Мы ищем таланты (мк)
 Ночь весеннего равноденствия (оп)
 Приключения Чипполино (мк)
 Рай в шалаше (мк)
 Человек с улицы (мк)
 Черноморская жемчужина (мкл)
 Я тебе верю (мк)
Кайзер Рейнхард (1674-1739)
 Смеющийся принц Иоделе (ко)
Кайяк Янис Янович (1931)
 Давным-давно (мк)
 Парусиновый портфель (мк)
 Путь к сердцу (оп)
Калаш Юлиус (1902-1967)
 Белая дама (оп)
 Валашская невеста (оп)
 Гранадская мельничиха (оп)
 Комедиант (оп)
 Любовь не знает границ (оп)
 Мельничиха из Гренады (оп)
 Отпуск с Ангелом (оп)
Калганова Варвара Евгеньевна (1971)
 Гамлет (мкл)
 Русалочка (мкл)
Калле Владимир Александрович (1949)
 Гадкий утенок, или Сказка о волшебных крыльях (ро)
 Кентервильское привидение (мкл)
 Ромео и Джульетта (ро)

Сказка о мертвой царевне и семи богатырях (ро)
 (+ Е. Лапейко)
 Степан Разин (ро) (+ Е. Лапейко)
Калнынь Иммануил Августович (1941)
 Принц и нищий (мкл)
 Эй, вы там! (ро)
 Quo vadis моя гитара? (оп)
Калустян Александр Варткесович (1947)
 Мапа (мкл)
 Операция-ликвидация (мкл)
 Фрак для доцента (мкл)
Кальварский Анатолий Владимирович (1934)
 Не такая, как все (оп)
Кальдара Антонио (1670-1736)
 Терпение Сократа с двумя женами (ко)
Кальман Имре (Эммерих) (1882-1953)
 Аризонская леди (оп)
 Баядер(к)а (оп)
 Герцогиня из Чикаго (оп)
 Голландочка (оп)
 Голубая мазурка (оп)
 Графиня Марица (оп)
 Дьявольский наездник (оп)
 Золото я отдал за железо (оп)
 Золотой рассвет (оп)
 Императрица Жозефина (оп)
 Королева чардаша/Сильва (оп)
 Маленький король (оп)
 Маринка (оп)
 Марица/Графиня Марица (оп)
 Осенние маневры (оп)
 Принцесса цирка (оп)
 Ронки (оп)
 Сильва/Королева чардаша (оп)
 Солдат в отпуске (оп)
 Старый скрипач (мк)
 Фея карнавала (оп)
 Фиалка Монмартра (оп)
 Фрейлен Сузи (оп)
 Хороший товарищ (оп)
 Цыган-премьер (оп)
Каменьский Мацей (1734-1821)
 Осчастливленная нищета (з)
Каминские Валтерс Валтерович (1929)
 Фестиваль «Соловей» (мк)
Кананьянов Ерулан Мусаханович (1958)
 Такыр (ро) (+ Н. Кульсариев)
Кангро Раймо Вольдемарович (1949-2001)
 Северная дева (ро)
Кандер Джон (1927)
 70, девушек, 70 (мкл)
 Действие (мкл)
 Занавес/Кто убил Дэвида Меррика (мкл)
 Золотые ворота (мкл)
 Зорба (мкл)
 Кабаре (мкл)
 Каток (мкл)
 Кто убил Дэвида Меррика/Занавес (мкл)
 Парни из Скоттсборо (мкл)
 Счастливое время (мкл)
 Чикаго (мкл)
Канчели Гия Александрович (1935)
 Прделки Ханумы (мк)

Ханума (комедия-в)
Капель Маргус
 Джонни (мкл)
Капер Бронислав (1902-1983)
 Лили (мкл)
Каптан-заде Али Рза-бей (1881-1934)
 Известный Асес (оп)
 Продавцы ложек (оп)
 Стамбульский интеллигент (оп)
Капустин Михаил
 Штирлиц. Попытка к бегству (мкл)
Карабиц Иван Федорович (1945-2002)
 Любовь, любовь (мк)
 Ночь чудес (мкл)
Караев Кара Абульфаз (1918-1982)
 Неистовый гасконец (оп/мкл)
Караев Фарадж Кара (1943)
 Дорога в Нью-Йорк, или Мисс Элли выходит замуж (мкл) (+ Л. Вайнштейн)
 Мы – такие (оп)
Карамышев Борис Павлович (1915-2005)
 Разноцветная снежинка (мкл)
Карастоянов Асен Павлов (1893-1976)
 Михаил Строгов (оп)
Карахан Борис Иванович (1912)
 Звезды над морем (мк)
 Свадьба на целине (мк)
Карданов Хасан Якубович (1923)
 Полумулла (оп)
 Сын медведя Батыр (мк)
Кармазин Евгений Николаевич (1978)
 Ночь открытых дверей (мкл)
Карминский Марк Вениаминович (1930-1995)
 Робин Гуд (мк)
Касагранде А.
 Приключения Пинокио (оп)
Кастелло Фабрис
 Михаил Строгов (мкл)
Катаев Илья Евгеньевич (1939-2005)
 Кто в сапогах (ко)
Кауделла Эдуард (1841-1924)
 Бейзада Эпаминонда (оп)
 В деревне (оп)
 Дочь резеша (оп)
 Правда и ложь (в)
 Ссора резешей (оп)
 Траян и Докья (в)
Кауфман Х.
 Новые портные короля (мкл)
Кауэр Фердинанд (1751-1831)
 Русалка/Дунайская русалка/Дева Дуная (з/ко)
Кац Сигизмунд Абрамович (1908-1984)
 Взаимная любовь (оп)
 Звезда (оп)
 Звездный рейс/час (оп)
 Золотой дым (оп)
 Любовь до востребования (оп)
 Переодетый жених (оп-в) (+ Н. Минх)
 Предел моих мечтаний (оп)
 Чемпион мира (оп)
 Южная ночь (оп) (+ Н. Богословский)
 Я вам пишу (оп)

Кацман Клара Абрамовна (1916-2006)
 Любовь бывает разной (оп)
 Марк Береговик (оп)
Кацнельсон Моисей Аронович (1912)
 Анна Блайб (мк)
 На Волге широкой (мк)
Качесов Владимир Петрович (1962)
 Конек-горбунок (мкл)
 Пьер и Аннет (ко)
 Распутин (мкл)
 Садко и Царевна Морская (мкл)
 Тарзан. Love story (мкл)
 Три богатыря (мкл)
 Эсмеральда (мкл)
Качо Понграц (1873-1924)
 Витязь Янош (оп)
 Мэри-Энн (оп)
Кваша Олег Семенович (1958)
 Пожар любви (мкл)
Квернадзе Бидзина (Александр Александрович) (1928-2010)
 Мужья и жены (оп)
Квинт Лариса Геннадиевна (1955)
 Джордано (ро)
 Карлсон снова прилетел (мкл)
 Я – Эдмон Дантес! (мкл)
Квятковская Фаина Марковна (1914-1991)
 Война и любовь (оп)
 Девушка из Шанхая (оп) (+ А. Маневич)
 Нью-Йорк-беби, или Яхта любви (оп)
 Под небом Алабамы (оп)
Кейси Уоррен (1935-1988)
 Бриолин (мкл) (+ Дж. Джейкобс)
 Сало (мкл)
Келлер Д.
 Три весны (оп) (+ Л. Лайта)
Кемени Э.
 Где-то на юге (оп)
Кенель Жозеф (1746-1809)
 Англomanия (ко)
 Кола и Колинетта (ко)
 Лука и Сесиль (ко)
Кент Уолтер
 Семнадцать (мкл)
Керекеш Янос (1913-1996)
 В одном универмаге/Государственный универмаг (оп)
 Ответственная за счастье (оп)
 Шпага и любовь (оп)
Кереселидзе Арчил Павлович (1912-1971)
 Вишни цветут (мк)
 Джазomanия (мк)
 Любовь актрисы (мк)
 Манана (мк)
 Под небом Тбилиси (мк)
 Полет на Луну (мк)
 Сила песни (мк)
 Три невесты (мк)
Керкер Густав (1857-1923)
 Воздушные замки (оп)
 Красавица Нью-Йорка/Нью-Йоркская красавица (оп/мкл)

Нью-Йоркская красавица/Красавица Нью-Йорка (оп/мкл)

Керн Джером (1885-1945)

Возлюбленная Аделина (мк)

Девушка из Юты (мк)

Имей же сердце (мк)

Кошка и скрипка (мк)

Красная нижняя юбка (мк/оп)

Музыка в воздухе (мк)

Не все дома (мкл)

О леди, леди (мк)

О, мальчик (мк)

Очень хорошо, Эдди (мк)

Плавучий театр/Цветок Миссисипи (мкл)

Портрет Марка Твена (мк)

Прекрасно, Эдди (мк)

Роберта (мкл)

Салли (мк)

Санни (мкл)

Кёртис Кристофер

Чаплин (мкл)

Керцелли Иван Францевич (?-1820)

Гулянье, или Садовник кусковской (ко)

Деревенская ворожея (ко)

Любовник-колдун (ко)

Пленира и Зелим (ко)

Розана и Любим (ко)

Свадьба Болдырева

Керцелли Михаил Францевич (1740-1818)

Король на охоте (ко)

Своя ноша не тянет (ко)

Керцелли Франц И.

Три свадьбы вдруг, или Как аукнется, так и откликнется (ко)

Кетан Франсуа Антуан (1733-1823)

Бочар (ко) (+ Н. Одино)

Ким Юлий Черсанович (1936)

Безразмерное Ким-танго (ш) (из песен)

Золотой тюльпан Фанфана (мк) (+ А. Николаев)

Кинг Стивен (1947)

Братья-призраки из округа Даркленд (мкл)
(+ Д. Мелленкамп)

Кирейко Виталий Дмитриевич (1926-2016)

Вернисаж на ярмарку (ко)

Кириллина Ирина Яковлевна (1953)

Геростраты XX столетия (рм)

Пустотливе чортеня (мк)

Що найсильніше в світі (ро)

Киркулеску Николае (1904-1985)

Встреча с любовью (оп)

Свадьбы краше не бывало (оп)

Кирюков Леонтий Петрович (1895-1965)

Богиня хлеба (мк)

Киселев Алексей

Мата Хари (мкл)

Китт Том (1974)

Если/Затем (мкл)

Киянов Борис Павлович (1917-1988)

Девушка его мечты/Солнышко мое (оп)
(+ Д. Прицкер)

Сердце молодое (оп) (+ Д. Прицкер)

Кламрот Эдуард А.

Запрещенный плод (оп) (муз. сборная)

Клебанов Дмитрий Львович (1907-1987)

Амурский гость (мк) (+ В. Нахабин)

За ваше здоровье (мк) (+ В. Нахабин)

Любит..., не любит (мк)

Мой гвардеец (мк) (+ З. Заграничный)

Мой мальчик (оп/мк) (+ О. Сандлер)

Последний бал (мк)

Самозванный принц (оп)

Клевицкий Александр Леонидович (1954)

Ангел с окурком (мкл)

Волшебный остров (мкл)

Джельсомино в стране лжецов (мкл)

Козни коварной королевы (мкл)

Корабль дураков (мкл)

Маленькая страна (мкл)

Рок-история бокса (мкл)

Клиничев Леонид Павлович (1938)

Маленький принц (мкл)

Клумов Алексей Константинович (1907-1944)

Приключения Фрица (мк)

Ключарев Александр Сергеевич (1906-1972)

Кара Ахмет (мк)

Кнешек Эрнст (1900-1991)

Джонни наигрывает

Кобекин Владимир Александрович (1947)

Маргарита (мкл)

Коваль Мариан Викторович (1907-1971)

Граф Нулин (ко)

Коваржовиц Карел (1862-1920)

Женихи (ко)

Ночь Шимона и Юды (ко)

Путь через окно (ко)

Ковач Игорь Константинович (1924-2003)

Дорога к солнцу (мкл)

У самого синего моря (мк)

Фиктивный брак (мк)

Ковен Реджинальд (1859-1920)

Робин Гуд (ко)

Роб Рой (оп)

Ковнер Иосиф Наумович (1895-1959)

Акулина (оп)

Бронзовый бюст (мк)

Жемчужина (мк)

Неземное/Нежное создание (мк)

Коган Николай Семенович (1910)

Ателье мод (мк)

Барышня-крестьянка (ко)

Золотая лилия (мк)

Люба-Любушка (мк)

Любовь поет (мк)

Московские каникулы (мкл)

Роман в коляске (мк)

Кодай Зольтан (1882-1967)

Хари Янош (ко)

Козлова Анна Маратовна (1946)

В Замке Радзивилла, или История вечной любви (мкл)

Козловский Алексей Федорович (1905-1977)

Дружная горка (оп)

Кока Евгений Константинович (1893-1954)

Марийкино счастье (мк) (+ К. Бенц)

Мариора (оп)

Счастье мое (мк) (+ К. Бенц)

Кокжаев Артем Михайлович (1972)
Карнавалы северной Венеции (мкл)

Колкер Александр Наумович (1933)
Белая ворона (оп)
Гадюка (мкл)
Гурий Львович Синичкин (в)
Дачный роман (оп)
Дело (оп/мкл)
Жар-птица (мкл)
Журавль в небе (оп)
Игра (мкл)
Ловите миг удачи (мкл)
Овод (мкл)
Ой да ты, Садко (мкл)
Про Емелю (мкл)
Свадьба Кречинского (оп/мкл)
Смерть Тарелкина (оф)
Товарищи артисты (оп)
Труффальдино (мк/мкл)

Коллинз Фил (1951)
Тарзан (мкл)

Колло Вальтер (1878-1940)
Брак по-американски (мк)
Как некогда в мае/Однажды в мае (оп)
Лжемаркиз (оп)
Мариэтта (оп)
Однажды в мае/Как некогда в мае (оп)
Олли-Полли (оп)

Колмановский Эдуард Савельевич (1923-1994)
Белоснежка (оп)
Двенадцатая ночь, или Как вам угодно (ко)
Женский монастырь (мк)
И предки были молодыми (мкл)
Ох уж этот Вронский (мк)

Колодуб Жанна Ефимовна (1930)
Веселі дівчата (мк) (+ Л. Колодуб)
Пригоди на Місісіпі (мк) (+ Л. Колодуб)

Колодуб Лев Николаевич (1930)
Веселі дівчата (мк) (+ Ж. Колодуб)
Город влюбленных (оп)
Місто закоханих (оп)
Пригоди на Місісіпі (мк) (+ Ж. Колодуб)
Я люблю тебя (оп/мкл)

Коломийцев Алексей Владимирович (1972)
Неймовірні пригоди барона Мюнхгаузена в Україні (мкл)
Феминизм по-украински (мкл)

Колридж-Тейлор Сэмюэл (1875-1912)
Гитаны (кантата-о)

Кольберг Оскар Генрих (1814-1890)
Веслав (з)
Пастуший король (з)
Янек из Ойцова (з)

Кольцов Петр Федорович (1904-1981)
Взаимная любовь (мк)
Раскинулось море широко (мк)

Коляда Николай Терентьевич (1907-1935)
Гаврилея (мк)

Комаров Георгий Рафаилович (1890-)
Искусство поцелуя (оп)

Комаров Владимир Константинович (1940)
Свадебная карусель (мкл)

Комаровский Анатолий Сергеевич (1909-1955)

Золотые сердца (мк)

Комитас (наст. Согомон Геворкович Согомонян) (1869-1935)
Жертвы деликатности (мк)

Комишел Флорин (1922-1985)
Глубины любви (оп)
Звездный коллекционер (оп)
Зверь жизни (оп)
Кин (оп)
Леонард (оп)
Солнце Лондона (оп)
Ярость (оп)

Кондрусевич Владимир Петрович (1949)
Африка (мкл)
Байкер (мкл)
Джулия (мкл)
Софья Голшанская (мкл)
Стакан воды (мкл)

Кондуров Александр
Гонки (ро)

Кони Федор Алексеевич (1809-1879)
Девушка-гусар (в)
Муж в камине, а жена в гостях (в)
Петербургские квартиры (в)
Принц с хохлом, бельмом и горбом (в)
Студент, артист, хорист и аферист (оп)

Коно Кристо (1907-1991)
Вместе жить – словно песню петь (оп)
Рассвет (оп)

Коновальский Бенедикт (1928)
Четыре танкиста и собака (мкл)

Константинеску Пауль (1909-1963)
Бурная ночь (ко)

Конти Йозеф (1852-1905)
Ласточка (оп)
Поддельная принцесса (оп)
Тайна женского монастыря (оп)

Копосов Алексей Павлович (1902-1967)
Два жениха (мк)
Настенька (мк)
Стелла (мк)

Кордер Фредерик (1852-1932)
Буря в стакане воды (оп)
Филомела (оп)

Корепанов-Камский Геннадий Михайлович (1929-2001)
Драгоценный подарок (оп)
Когда поют соловьи (мк)
Любушка (оп)
Только ты (оп)

Корнгольц Эрих Вольфганг (1897-1957)
Безмолвная серенада (мк)
Катрин (оп)
Корнелиус Петер (1824-1874)
Багдадский цирюльник (ко)
Корних Борис Иосифович (1895-1950)
Ночь перед рождеством (оп)
Сирокко (оп)
Соломенная шляпка (оп)

Корсаков
Сюрпризы (в)

Кортунов В.
Веселый детектив (ро) (+ И. Москалев)

Корчаковский Е.

Мадагаскар, или Подлинные и выдуманные приключения Маурыция Бениовского (мкл)

Корчмар Григорий Овсевич (1947)

Молодожены (ко)

Корчмарев Климентий Аркадьевич (1899-1958)

Ганна/Ранняя красавица (оп)

Дочь садовника (ко)

Опасный квартал (оп)

Пан-забияка (оп)

Соловей (оп)

Счастливая молодость (ко)

Кос-Анатолийский Анатолий Иосифович (1909-1983)

Весняні грози (оп)

Косинский Андрей Юрьевич (1957)

Белка и Стрелка (мкл)

Остров сокровищ (мкл)

Косма Жозеф (1905-1969)

Гусары (об)

Песни Билитис (оп)

Электронная любовь (об)

Костин Александр Васильевич (1939)

Графиня Софья Потоцкая (мкл)

Костич Душан (1926)

Мастера – первые люди (ко)

Котеленец Ю.

Чья ж это свадьба? (в)

Котоян Вагаршак Агаронович (1921)

Газарич сторит дом (оп)

Долина любви (оп)

Женихи (оп)

Зуб мудрости (оп)

Любовь побеждает (оп)

Моя теща (оп)

Ошибка Сафик (мк)

Пл-Пуги (оп)

Прodelки Ханумы (оп)

Чаршылы Артин Ага (мк)

Коуард Нозл Пирс (1899-1973)

Горькие сладости (мкл)

Пасифик 1860 (мк)

После бала (мк)

Слова и музыка (мк)

Коулмен Сай (1929-2004)

Глупости Роджера Уилла (мкл)

Город ангелов (мкл)

Милая Чарити (мкл)

Рискованное дело (мкл)

Коуэн Альберт (1895-1981)

Король-Солнце (мкл)

Любовники Бастилии (мкл) (+ Д. Аттья)

Моцарт (ро) (+ Д. Аттья)

Коцык Иван Васильевич (1891-1946)

Айман Шолпан (мк)

Кочак Тибор (1954)

Анна Каренина (мкл)

Летописец (мкл)

Нана (мкл)

Кочетов Вадим Николаевич (1898-1951)

Культпоходный тир (муз. парад-скетч)

Коччанте/Коччианте Риккардо (1946)

Джульетта и Ромео (мкл)

Маленький принц (мкл)

Собор Парижской Богоматери (мкл)

Коша Дьёрдь (1897-1984)

Два рыцаря (ко)

Тартюф (ко)

Кошат Томас (1845-1914)

Тирольские песенки (оп)

Козн Дж. М. (1878-1942)

В погоне за местом (мк)

В сорока пяти минутах от Бродвея (мк)

Джордж Вашингтон младший (мк)

Маленький миллионер (мк)

Малютка Джонни Джонс (мк)

Сын губернатора (в-скетч)

Хелло, Бродвей (мк)

Кравченко Борис Петрович (1929-1979)

Ай да Балда (ко)

Наденька из Апалева (мкл)

Не родись красивой (мкл)

Обидели девушку (мк)

Однажды белой ночью (оп)

Приключения Игната – русского солдата (оп)

Кравчук Эль (1977)

Сонце (мкл)

Краммер Горни (1913-1995)

Воскресенье в Риме (оп)

Красев Михаил Иванович (1897-1954)

Парижский волчок (оп)

Певец из завкома (оп)

Эх, миледи (оп)

Красников Алексей

Девушка с кошечкой (оп)

Красотов Александр Александрович (1936-2007)

Верить и ждать (мкл)

Девятнадцатый (мкл)

Пропала девочка (оп-ревью)

Пятый лишний (мкл)

Крастойнов Асен Павлов (1893-1976)

Болгары старых времен (оп)

Крауст

Подвязка Борджиа (оп)

Крауш М.

Счастье в любви (оп)

Крейслер Фриц (1875-1962)

Зизи/Сизи (оп)

Цвет яблони/Яблочный цвет (оп) (+ В. Якоби)

Крейтнер Георгий Густавович (1903-1958)

Весенняя ночь (оп)

Возвращение Дон-Жуана (в/ко)

День чудесных обманов/Дуэнья (оп)

Роковая пятница (оп)

Самозванец поневоле (оп)

Яд благодарности (оп)

Крейцер Конрадин (1780-1849)

Эзоп во Фригии (з)

Крейцер Родольф (1766-1831)

Маленький паж (ко) (+ Н. Изуар)

Крейчи Йозеф (1821-1881)

Переполах в Эфесе (ко)

Кремер Анатолий Львович (1933-2015)

Джейн (мкл)

Джулия Ламберт (оп)

Катрин (мкл)

Лопе де Вега подсказал (оп) (+ А. Николаев)
 Тогда в Севилье (оп)
 Эспаньола (оп) (+ А. Николаев)
Кремзер Эдуард (1838-1914)
 Король замка (оп)
 Критический день (оп)
 Между молотом и наковальней, или Кузнец ко-
 роль (оп)
 Оперета (оп)
 Посол (оп)
Кржичка Ярослав (1882-1969)
 Белый пан (ко)
 Загожанская охота/Охота в Загоранах (оп)
 Ипполита (ко)
 Колыбель (оп)
 Огаржи (ко)
 Ожившие куклы (в)
 Охота в Загоранах/Загожанская охота (оп)
 Письмецо в пути (в)
 Польша победила (оп)
 Толстый прадедушка, грабители и детективы, или
 Это хорошо удалось (в)
 Цирк Умберто (оп)
 Чешский Паганини, или Славик и Шопен (оп)
 Шарлотта и разбойники (оп)
Кривонос Владимир Михайлович (1904-1941)
 Радость (мк)
 Хаваслах (мк)
Кристине Анри (1867-1941)
 Известные старые песни/Старая песня (км)
 (+ Б. Фонтен)
 Король веселится/Ромео и Джульетта (оп)
 Старая песня/Известные старые песни (км)
 (+ Б. Фонтен)
Кройдер Петер (1905-1981)
 Баварский мюзикл (мкл)
 Леди из Парижа (мкл)
 Лола Монтез (мкл)
 Мадам Скандалез (мкл)
Кромский Ким Иванович (1929)
 Кружатся чайки (мкл)
Кропивницкий Марк Лукич (1840-1910)
 Пісні в лицах, або Зальоти соцького Мусія (оп)
Кросси Дж. С.
 Первая брайтонская водо-спасательная команда
 (оп)
Кротов Н.С.
 Алая роза (ко)
Крстич Петар (1877-1957)
 Коштана (з)
Круглов Антон
 Последнее испытание (мкл)
Крупа-Шушарина Светлана Владимировна (1976)
 Поющая посуда (мкл)
Круц Лев Моисеевич (1907-1950)
 Раскинулось море широко (мк) (+В. Витлин,
 Н. Минх)
Кручинин Валентин Яковлевич (1892-1970)
 Партизанский соловей (оп)
 Последняя мазурка (оп)
 Святая любовь (оп)
 Шура Иванова (оп)
Крыжановский Богдан Владимирович (1894-1955)

Горная криница (мк)
 З-за гори кам'яної (мк)
 Князь-крепостной (оп) (+ Н. Стрельников,
 Н. Лысенко, П. Демуцкий)
 Королева неизвестного острова (р)
 Микадо (оп)
Крылатов Евгений Павлович (1934)
 Валентин и Валентина (мкл)
Крюков Владимир Николаевич (1902-1960)
 Лев Гурыч Синичкин (мк)
Ксиндас Спиридон (1814-1896)
 Кандидат в депутаты (ко)
Куанье Орас (1735-1821)
 Пигмалион (млд)
Кубин Рудольф (1909-1973)
 Жена – наследница мужа (оп)
 Жених из прерии (оп)
 Кавалер (оп)
 Три мушкетера (оп)
 Цирк жизни (оп)
Кубишта Николай Егорович (1799-1837)
 Бочонок пороху (ов)
 Еще дом сумасшедших, или Принц тирольский
 Женщина-полковник (ов)
 Правдивый лжец, или Никак не дадут солгать (ов)
 Романс и гавот (ов)
Кудель Р.
 Любовь и обман (оп)
Кузнецов Иван Иванович (1919-1986)
 Новая пристань (оп)
Кукловский Кир Григорьевич (1913)
 Лисячий базар (мкл)
 Кул Тре (1972)
 Американский идиот (мкл) (+ Б. Армстронг,
 М. Дёрнт)
Кулешов Алексей Сергеевич (1906-1991)
 Аленький цветочек (оп)
 Живой портрет, или Случай в Мадриде (оп)
 Муха-Цокотуха (мс/мкл)
 Тайна золотого багульника (оп)
Кулиев И.
 Не спорь (мк) (+ А. Рзаева)
Кулиев Тофик Алекпер (1917-2000)
 Актриса (мк)
 Доброе утро, Элла (мк)
 Золотоискатели (мк)
 Одно слово твое (мк)
 Падение Таира (оп)
Куликов
 Русские романсы в лицах (оп)
 Цыганские песни в лицах (оп)
Кулыгин Александр Павлович (1943)
 Без вины виноватые (мкл)
 Бесприданница (мкл)
 Вечерние колокола (оп)
 Грибной переполох (мкл)
 Дон Сезар де Базан (мкл)
 Женидьба Бальзаминова (мк)
 Золушка (мкл)
 Каменный цветок (мкл)
 Настасья (мкл)
 Плаха (мкл)
 Прделки/Похождения Кота в сапогах (оп)

Тень (мк)

Теремок (мкл)

Кульсариев Насер Паридонович (1958-2002)
Древо желания (ро)
Такыр (ро) (+ Е. Канапьянов)

Кун П.
Фанни Хилл (мкл)

Кунце Х.
Конни (мкл)

Купревич Виктор Викторович (1925-2005)
С первого взгляда (мк)

Купрявичус Викторас (Николаевич) (1901-1992)
Приданое (оп)
Птичий концерт (оп)

Купрявичус Гедрюс-Антанас Викторович (1944)
Загонщики огня (мкл)
Труд и хлеб (рок-оратория)

Купцов Владимир Николаевич (1963)
Волшебная дудочка (мкл)
Графиня Элизабет/Кровавая графиня (мкл)
Кровавая графиня/Графиня Элизабет (мкл)

Курпиньский Кароль Казимеж (1785-1857)
Агарь в пустыне (оп)
Геро и Леандр (оп)
Две хатки (ко)
Дедушка (оп)
Збигнев (оп)
Марцинова в серале (оп)
Осада Гданьска (оп)
Пигмалион (оп)
Руины Вавилона (оп)

Куртиди Владимир Георгиевич (1909)
Сперва скончались, потом поженились (оп)
Хаджарат (оп)

Куртуа Б.
Мальбрук в поход собрался (оп) (+ Л. Делиб,
Ж. Бизе, Э. Жона, И. Легуи)

Кухаренко Яков Герасимович (1800-1862)
Чорноморці (оп)

Кшенек Эрнст (1900-1991)
Джонни наигрывает (джаз-опера)
Золотое руно (оп)
Надувательство (оп)
Саарбрюккен (ко)
Тяжеловес, или Честь нации (оп)
Это идет отсюда, или Когда Сардакай отправляется в путь (оп)

Кырвер Борис Вольдемарович (1917-1994)
1000 метров любви (оп)
Болотные черти (з)
Женитьба – дело нешуточное (з)
Золотой теленок (мкл)
Короли и капуста (мкл)
Лесной цветок (оп)
По следам Гермеса/Посиделки (оп) (+ Л. Нормет)
Пожалуйста, что вам угодно? (оп)
Посиделки/По следам Гермеса (оп) (+ Л. Нормет)
Только мечта (оп)
Человек с домовым (оп)

Кэрилл Иван (1861-1921)
Мисс Гибс (оп)

Кюн Цезарь Антонович (1835-1918)

Сын мандарина (ко)

Кюннеке Эдуард (1885-1953)
Деревня без колокола (оп)
Кузен ниоткуда/Кузен из Батавии (оп)
Леди Гамильтон (оп)
Лизелотта (оп)
Манящее пламя (оп)
Свадьба с Эрикой (оп)
Счастливое путешествие (оп)
Человек без имени (оп)

Кязимов Окай мамед (1932-2010)
Любовь хороша на Родине (оп)

Кярнагис Витаутас (1951-2008)
Артель (ро)

Л

Л.Ф.
Чуть-чуть/Искусительница (оп)

Лаврангас Дионисиос (1864-1941)
Белый волос (оп)
Двойной огонь (оп)
Спортивный клуб (оп)

Лагидзе Реваз Ильич (1921-1981)
Друзья (мк)
Комбле (оп)

Лайта Ласло (1899-1963)
Три весны (оп) (+ Д. Келлер)

Лаком Поль (1838-1920)
Жанна, Жаннетта и Жанно (оп)
Мадам Бонифас (оп)
Маршал Шодрон (оп)

Ламбер Люсьен (1858-1945)
Флоретта (оп)

Лапейко Евгений Александрович (1952-2007)
Ариадна (ро)
Вий (мкл)
Девушка и Смерть (ро)
Пеппи (мкл)
Ромео и Джульетта (ро)
Сказка о мертвой царевне и семи богатырях (ро)
(+ В. Калле)
Степан Разин (мкл) (+ В. Калле)

Лаптев Валентин Александрович (1921-1994)
Большая любовь (оп)
Веселый гай (мк)
Тайна золотого кедр (оп)

Лара А.
Золотая птица (оп)

Ларсон Джонатан (1960-1996)
1984/Супербиа (мкл)
Рент (мкл)
Супербиа/1984 (мкл)

Ласовский Ярополк (1941)
Дейзя (мк)

Лебедев Александр Николаевич (1938)
Золотой цыпленок (мкл)

Лебедев Виктор Михайлович (1935)
Бюро счастья (мкл)
Не хочу быть королем (оп)
О, милый друг! (мкл)
Охтинский мост (оп)

Леброк
Сюрпризы (в)

Левый Сильвестр (1945)

Бал вампиров (мкл)
Ведьмы, ведьмы (мкл)
Мария-Антуанетта (мкл)
Моцарт! (мкл)
Ребекка (мкл)
Элизабет (мкл)

Левашов Валентин Сергеевич (1915-1994)

Ветры весенние (оп)
Чистые ключи (оп)

Левиев Б.

Молинка (оп)
Пристанушка (оп)

Левиев Манас Бетьянович (1912-1990)

Влюбленный Ташболта (мк)
Золотое озеро (мк)
Кому горе, кому счастье/Кому свадьба, кому горе (мк)

Омон-Али, Замон-Али (мк)
Очарован тобой (мк) (+ И. Акбаров, М. Бурханов)
Песни сердца (мк)
Требуется лжец (мк)
Удивительные истории (мк)
Чудеса жизни (мк)

Левин И.

Айболит-2002 (мкл)

Левитин Юрий Абрамович (1912-1993)

Коронный удар (оп)

Левицкий Александр Александрович (1921-2002)

Рождественская сказка (мк)
Собака на сене (мк)

Легар Франц (1870-1948)

Атташе посольства (оп)
Божественный супруг (оп)
В стране улыбок/Желтая кофта (оп)
Венские женщины/девушки (оп)
Веселая вдова (оп)
Весенняя девушка/Девушка весны (з)
Весна в Париже (оп)
Голубая мазурка (оп)
Горный принц/князь (оп)
Граф Люксембург (оп)
Джудитта (оп)
Ева – фабричная работница (оп)
Желтая кофта/В стране улыбок (оп)
Жиголетта (оп)
Звездочет (оп)
Идеальная жена/супруга (оп)
Как прекрасен/чуден мир! (оп)
Кло-кло (оп)
Ключ к раю (оп)
Княжеское дитя (оп)
Королева танго (оп)
Лудильщик (оп)
Муж с тремя женами (оп)
Наконец, одни! (оп)
Наследник престола (оп)
Паганини (оп)
Петер и Пауль отправляются в волшебную страну (оп)

Плетельщик корзин (оп)
Побег в страну бездельников (оп)
Роза и эдельвейс (з)
Розан и Эдельвейс (оп)
Современный Митислав (оп)
Страна улыбок/Желтая кофта (оп)
Студент-бродяга (оп)
Там, где жаворонок поет (оп)
Танец стрекоз (оп)

Троеженец (оп)
Три грации (оп)
Фраскита (оп)
Фридерика (з)
Царевич (оп)
Цыганская любовь (оп)
Час игры (оп)

Шуточная свадьба (оп)

Легран Мишель (1932)

Девушки из Рошфора (км)
Шербурские зонтики (км)

Легуи Исидор Эдуар (1834-1916)

Мальбрук в поход собрался (оп) (+ Л. Делиб, Ж. Бизе, Э. Жона, Б. Куртуа)

Лейн Бертон (1912-1997)

Держите ваши шляпы (мкл)
Кармелина (мкл)
Однажды в ясный день (мкл)
Радуга Файниэна/Финиана (мкл)

Лейхтентритт Хуго (1874-1951)

Сицилиец (ко)

Леклер Симон

Дракула: между любовью и смертью (мкл)

Лекко Шарль Александр (1832-1918)

Али-Баба (оп)
Бергамские близнецы (оп)
Большой Казимир (оп)
Гандольфо (оп)
Голубятня (оп)
Девушка из порта (оп)
День и ночь (оп)
Доктор Мираклъ (оп)
Дочь мадам Анго (оп)
Египтянка (оп)
Жирофле-Жирофля (оп)
Завещание г-на де Крак (оп)
Зеленый остров, или Сто дев (оп)
Иветта (оп)
Кабачок Рампонно (оп)
Камарго (оп)
Коварная любовь (оп)
Косики (оп)
Лилян и Валентин (оп)
Любовь и ее колчан (оп)
Майоран (оп)
Майсорский раджа (оп)
Маленькая барышня (оп)
Маленькая новобрачная (оп)
Маленький герцог (оп)
Махровая роза (оп)
Наши хорошие охотники (оп)
Незабудка (оп)
Нинетта (оп)
Плутон (оп)

Помпон (оп)
 Поцелуй у двери (оп)
 Предательство Пана (оп)
 Представительница Армии спасения (оп)
 Прекрасная персианка (оп)
 Прекрасный Дюнуа (оп)
 При закрытых дверях (оп)
 Принцесса Канарских островов (оп)
 Птичник (оп)
 Рука и сердце (оп)
 Светская жизнь (оп)
 Сердце и рука (оп)
 Синяя борода (оп)
 Синяя птица (оп)
 Спящая красавица (оп)
 Сто дев/Зеленый остров (оп)
 Тайна Канарского наследства (оп)
 Трувильский цирюльник (оп)
 Ундина из Шампани (оп)
 Цыганская любовь (оп)
 Чайный цветок (оп)
 Чудесный доктор (оп)
Ленгард И.А.
 Похищения пятидесятилетней девицы (ко)
 Удача от неудач, или Приключение в жидовской корчме (ов)
Лендваи Камилло (1928-2016)
 Нокаут (мкл)
Ленский Александр Степанович (1910-1978)
 Невеста (ко)
Ленский Дмитрий Тимофеевич (1805-1860)
 Актриса, певица и танцовщица (в)
 Господин слуга, или Игра счастья (в)
 Граф-литограф, или Честолюбивая штопальщица (в)
 Громобой (в)
 Дамский тайный советник/Зеркало (в)
 Две кормилицы (в)
 Еще суматоха, или На свете всё превратно (в)
 Зеркало, или Дамский тайный советник (в)
 Лев Гурыч Синичкин, или Провинциальная дебютантка (в)
 Любовное зелье, или Цирюльник стихотворец (в)
 Маскарад в летнем клубе, или Ни то, ни сё для разезда карет, не водевиль и не балет (в)
 Мечты (в)
 Муж и жена (в)
 Невинный в вине, или Судейский приговор (в)
 Простушка и воспитанная (в)
 Сват невопад (в)
 Скряги в тисках (в)
 Ужас! Ужас!! Ужас!!! (в)
 Учитель и мельничиха, или Воспитание и природа (оп)
 Фортункин, или Муж с места, другой на место (в)
 Харьковский жених, или Дом на две улицы (в)
 Хороша и дурна, и глупа и умна (в)
 Честный вор (в)
 Чудные приключения и удивительное морское путешествие Пьетро Дандини (в)
Леон Архельерс (1918-1991)
 Золотой рог (В лесной глуши) (оп)
Леонидов Максим Леонидович (1962)
 Растратчики (мкл)

Леонкавалло Руджеро (1857-1919)
 Здесь ли ты? (оп)
 Кандидатка (оп)
 Королева роз (оп)
 Майя (оп)
 Мальбрук (оп)
 Одолжи мне твою жену (оп)
 Первый поцелуй (оп)
Лепин Анатолий Яковлевич (1907-1984)
 Где-то на окраине (оп)
 Заочное свидание (оп)
 Лучший день ее жизни/Есть на Волге городок (оп)
 Однажды весной (оп)
 После свадьбы (оп)
 У голубого Дуная (оп)
 Фортуна (оп)
 Цимлянские волны (оп)
Лершмюль Георг
 Желтая кофта (оп)
Лесовская Валерия Валериевна (1975)
 Алые паруса (мкл)
Лёссер Френк Генри (1910-1969)
 Где Чарли? (мкл)
 Зеленая ива (мкл)
 Как сделать карьеру без особых усилий/Как преуспеть в бизнесе, ничего не делая (мкл)
 Парни и куколки (мкл)
 Самый счастливый парень (мкл)
 Счастливый малый (мкл)
Ли Митч (1928-2014)
 Человек из Ламанчи (мкл)
Лившиц М.
 Верка и алые паруса (оп/мк) (+ Г. Портнов, М. Петров)
 Вор в положении, или Ограбление в полночь (мкл)
Лиджой Эрни
 Монстры (мкл)
Лиепиньш Зигмарс (1952)
 Лачплэсис (ро; мкл)
Лиллей Джозеф (1913-1971)
 Крошка Абнер (км) (+ Н. Риддл)
Линк Й.-Д.
 О мальчике, решившем узнать, что такое страх (мкл)
 Остров сокровищ (мкл)
 Принцесса на горошине (мкл)
Линке Пауль (1866-1946)
 Госпожа/Фрау Луна (оп)
 Гри-гри (оп)
 Казанова (оп)
 Лисистрата (оп)
 Спасение (ро)
 Фрау/Госпожа Луна (оп)
Линштедт А.
 Три господина из Вероны (рок-мкл)
Липпа Эндрю (1964)
 Семейка Аддамсов (мкл)
Лисовский Леонид Леонидович (1866-1934)
 Сны старого сада, или Именины Розы (офр)
Листов Константин Яковлевич (1900-1983)
 Айра (оп)

Конкурс женихов (оп)
 Копилка (оп)
 Кораллина (оп)
 Королева ошиблась (оп)
 Ледяной дом (оп)
 Мечтатели (оп)
 Поют сталинградцы/Поют волгоградцы (оп)
 (+ Е. Гальперина)
 Пять минут на размышление/Сердце балтийца (оп)
 Севастопольский вальс (оп)
 Сердце балтийца/Пять минут на размышление (оп)
 Смертельная любовь (мк) (+ Б. Постников, А. Спадавекиа)
 Шуми, наш лес (оп)
Листовский А. (1802-1860)
 Попугай нашей бабушки (ов)
 Тереня (ко)
 Философомания (ко)
Литинский Генрих Ильич (1901-1985)
 Здравствуй, университет! (мк)
Литольф Анри Шарль (1818-1891)
 Элоиза и Абельяр (оп)
Лишин Григорий Андреевич (1854-1888)
 Граф Нулин (ко)
Лобачев Григорий Григорьевич (1888-1953)
 Три свадьбы в одном доме (мк) (+ Г. Аракелян)
Лобель Соломон Моисеевич (1910-1981)
 На берегу Урала (мк)
Логинов А.
 Зарницы (мк)
 Камрад (мк) (+ А. Митюшин)
Логрошино Никола (1698-ок.1765)
 Губернатор (об)
 Дон Падуано (об)
 Леандро (об)
 Обман ради обмана (об)
Ломани Б.
 Эстреллита (оп)
Ломбардо Карло (1869-1959)
 Герцогиня Фру-Фру из Табарина (оп)
 Страна колокольчиков (оп)
Лопатинский Ярослав Иосифович (1871-1936)
 Слякка води (оп)
Лопер Синди (1953)
 Кудрявые сапоги (мкл)
Лопес Бучардо Карлос (1881-1948)
 Амалия (оп)
 Мадам Линч (оп)
 Перикона (оп)
Лопес Роберт (1975)
 Авеню Q (мкл) (+ Д. Маркс)
 Книга мормона (мкл) (+ Т. Паркер, М. Стоун)
Лорцинг Альберт Густав (1801-1851)
 Али Паша (з)
 Андреас Хофер (з)
 Браконьер (ко)
 Оружейник (ко)
 Поляк и его дитя (з)
 Рождественский вечер (з)
 Сочельник (з)
 Сцены из жизни Моцарта (з)

Царь и плотник/Царь-плотник (ко)
 Четыре часовых на посту (з)
Лоу Фредерик (1904-1988)
 Бригадун (мкл)
 Великая леди (оп)
 Восхитительная леди (мкл)
 Жиж (мкл)
 Жизнь партии (оп)
 Камелот (мкл)
 Канун весны (мкл)
 Моя прекрасная леди (мкл)
 Покрасьте ваш/свой фургон (мкл)
 Привет весне (мкл)
 Салют весне (мк)
 Что случилось? (мкл)
Лугов Евгений Михайлович (1922-1982)
 Золотая труба (мк)
Лудерс Густав (1865-1913)
 Пильзенский принц (оп)
Лукашов Владлен Алексеевич (1930-2003)
 Бравый солдат Швейк (мк)
 Владимирская горка (мк)
 Дамский дел мастер (мкл)
 Домой вернулись моряки (оп/мк)
 За двома зайцами (мкл)
 Кубинская новелла (мк)
 Любви невиданное чудо (мк)
 Мій бравий солдат (оп)
 Моя жена лгунья (мк) (+ В. Ильин)
 Полтавські дівчата (мк)
 Росита (мк)
 Соперники (мк)
 Соперница любви (мк)
 Сыроежки (мк)
 Ты и я (мк)
 Черти полосатые (мк)
Лунас П.
 Ветряная мельница (с)
Луначарский А.
 Свой остров (мкл)
Лусинян Арег Акопович (1935)
 Коварство без любви (мк)
Луцкий Александр Федорович (1949-2009)
 Бузинная матушка (мкл)
 Питер Пэн (мкл)
Львов Алексей Федорович (1798-1870)
 Варвара, ярославская кружевница (оп)
 Староста Борис, или Русский мужичок и французские мародеры (ко)
Львович Роман Борисович (1972)
 Марбургский счет (мкл)
 Ревизор. После комедии (мкл)
 Хоббит (мкл)
 Черная курица (мкл)
Лысенко Николай Витальевич (1842-1912)
 Енеїда (ко)
 Князь-крепостной (оп) (+ Н. Стрельников, Б. Крыжановский, П. Демуцкий)
 Коза-дереза (ко)
 Наталка Полтавка (ко)
 Пан Коцький (ко)
 Різдвяна річ (ко)

Чорноморці (оп)
Лядов Константин Николаевич (1820-1871)
 Сиротка Сусанна (в)
Лядова Людмила Алексеевна (1925)
 Атаманша (оп)
 Графиня из Сан-Франциско (мкл)
 Душа солдата (мкл)
 Кто твоя невеста? (оп)
 Под черной маской (оп)
 Сказка про Ерему, Данилу и нечисту силу (мкл)
 У опасной черты (оп)
 Шахтерские невесты (оп)
Ляндрес Григорий
 Как Волк год Кабана встречал (мкл)
Ляшенко Эдуард Владимирович
 Фестивальные огни (мкл)

М

Мависакалян Мелик Бабкенович (1937)
 Большой приз (оп)
Магомаев-ст. Муслим Магометович (1885-1937)
 Господин петух (мк)
Маерский Тадеуш Станиславович (1888-1963)
 Мисс Эллис (мк)
Мазанец Гвидо (1914-2015)
 Барбара (оп)
 В Сан-Франциско началось столпотворение (оп)
 Инструктор должен жениться (оп)
 Кому нужны деньги (оп)
 Мой прекрасный Бенджамино (оп)
 Путешествие в Будапешт (оп)
 Цветок миндаля (оп)
Маилян Антон Сергеевич (1880-1942)
 Жених-англичанин (мк)
 Молла Насреддин (мк)
 Тмбалач Хаган (мк)
 Тмбалач Хаган в Париже (мк)
Май Глеб Борисович (1951)
 Идут белые снега (ро)
Майлат Ю.
 Я ухожу из мировой истории (мкл)
Макаров Валентин Алексеевич (1908-1952)
 Сердце моряка (мк) (+ Ю. Слонов)
Макдермот Гэлт (1928)
 Волосы (ро/рок-мкл)
 Два веронца (мкл)
Макбен Тео (1897-1953)
 Анита и черт (оп)
 Журналисты (оп)
 Золотая клетка (оп)
 Искушение святого Антония (оп)
 Леди Фанни (оп)
 Любовь и путешествие (оп)
Макензи Александер Кэмпбелл (1847-1935)
 Его высочество (оп)
 Рыцари дороги (оп)
Макканн Гамиш (1868-1916)
 Золотая девушка (оп)
Маклаков Владимир Алексеевич (1912-1979)
 Затмение сердца (оп)
 Подруга жизни (оп)
Малдыбаев Абдылас (1906-1978)

Кто что сделал? (мк) (+ М. Абдраев, А. Тулеев, А. Аманбаев)
 Малер Густав (1860-1911)
 Три Пинто (ко) (+ К. Вебер)
Малинников Арсентий Арсентьевич (1930)
 Первая любовь (мкл)
Малленкамп Джон (1951)
 Братья-призраки из округа Даркленд (мкл)
 (+ С. Кинг)
Маллой Дэйв (1976)
 Наташа, Пьер и Большая комета 1812 года (мкл)
Мальдер Питер ван (1729-1768)
 Маскарад-пастораль (ок)
Мальчевский В.
 Вдали от шумного света (оп)
Мамедов Нариман Габиб (1928-2015)
 Девушка спешит на видание (мк)
 (+ Т. Бакиханов)
 Мамеди едет на курорт (мк) (+ Т. Бакиханов)
 Одна из шести (мк) (+ Т. Бакиханов)
Мамидов Василий Дмитриевич
 Искательница приключений/Ночное похождение (оп)
 Ночное похождение/Искательница приключений (оп)
 Парижская интрижка (оп)
Мандичевский Евсей (1857-1929)
 Маскарад у ніч св. Миколи (оп)
 Юнак і Старий (в)
Мансуров Эльдар Бахрам (1952)
 Семь красавиц (ро)
Маркевич Вероника-Александра (1962-2003)
 Истории у камелька (мкл)
 Клоун на маскараде (мкл)
 Лесная история (мк)
 Лесные события (мкл)
 Театр марионеток (мкл)
 Уроки пения (мкл)
Маркелов Александр Николаевич (1949)
 Рикошет (мкл)
 Железное кольцо (с)
Маркс Джефф (1970)
 Авеню Q (мкл) (+ Р. Лопес)
Марсон Ж.
 О, Габи! (мк)
Мартин-и-Солер (в России Мартини) Висенте (1754-1806)
 Горобогатырь Косометович (ко)
 Диянино древо, или Торжествующая любовь (ко)
 Песнолюбие (ко)
 Редкая вещь (ко)
Мартину Богуслав (1890-1959)
 Греческие страсти (ко)
 Женитьба (ко)
 Мирандолина (ко)
 Солдат и танцовщица (ко)
 Три желания, или Превратности жизни (ко)
Мартон Иштван Ференцевич (1923-1996)
 Конвалії цвітуть для тебе (мк)
Мартынов Ф.
 Жемчужина Сибири (оп) (+ Ю. Бирюков)
Мартынюк Валентина Николаевна (1958)
 На перші гулі (в)

По модному (в)
Масканьи Пьетро (1863-1945)
 Да (оп)
 Король в Неаполе (оп)
 Пинотта (оп)
Маслов Федор Иванович (1911-1993)
 Король шутов (оп) (+ Н. Будашкин)
Масса Хуан (1885-1938)
 Вечная история (оп)
 Триумф сердца (оп)
 Эсмеральда (оп)
Массе Виктор (1822-1884)
 Галатея (мк)
 Готическая комната (мк)
 Загадочная певица (мк)
 Свадьба/Замужество Жанетты (мк)
Массне Жюль Эмиль Фредерик (1842-1912)
 Беранжера и Анатоля (мк)
 Восхитительный Бель-Буль (оп)
 Манон (ко)
Матвеев Михаил Александрович (1912-1994)
 Правая рука/Рядом с тобой (мк)
 (+ Б. Александров)
Матвеева Новелла Николаевна (1934-2016)
 Предсказание Эгля (мфр)
Матвейчук Глеб Алимович (1981)
 Онегин (мкл) (+ А. Танонов)
Матинский Михаил Алексеевич (1750-ок.1820)
 Как поживешь, так и прослывешь, или Санкт-Петербургский Гостиный двор (ко)
 Санкт-петербургский гостиный двор (ко)
Маттезон Иоганн (1681-1764)
 Благородный Порсенна (з)
 Плеяды (з)
Матюк Виктор Григорьевич (1852-1912)
 Інвалід (оп)
 Капрал Тимко (млд)
 Наші поселенці (млд)
 Нещасна любов (оп)
 Простак (млд)
Мауке Вильгельм (1867-1930)
 Добродетельный принц (оп)
Маурер Людвиг Вильгельм (1789-1878)
 Актеры между собой, или Первый дебют актрисы Троепольской (ов)
 Два вора (в)
 Карантин (ов)
 Муж и жена (ов)
 Новая шалость, или Театральное сражение (ов)
 (+ А. Алябьев, А. Верстовский)
 Новый бедлам, или Прогулка в дом сумасшедших (ов)
 Новый Парис (ов)
 Старый гусар, или Пажи Фридриха II (ов)
 Суженого конем не объедешь, или Нет худа без добра (ов)
Махлянкин Владлен Михайлович (1933-2002)
 Мсье де Пурсоньяк (мкл)
Махмудов Эмиль Сабит (1937)
 Уджа даг башнида (мк)
 Хиджран (мк)
Мацудзиньский Рудольф (1907-1986)
 Ольга Янина (ко)

Мачавариани Алексей Давидович (1913-1995)
 Клоп (мк)
Машаду Аугусту ди Оливейра (1845-1924)
 Венера (оп)
 Гитара (оп)
 Золотой крест (оп)
 Мария де Фонте (оп)
 Пикколино (оп)
 Похищение Елены (оп)
 Солнце Наварры (оп)
Мдивани Андрей Юрьевич (1937)
 Денис Давыдов (мк)
 Месс Менд (мкл)
Медерич-Галлюс Ян (1755-1835)
 Вавилонские пирамиды (ко)
 Последнее увлечение (оп)
Меерович Михаил Александрович (1920-1993)
 Семь робинзонов (оп)
Мейербер Джакомо (1791-1864)
 Алимелек или Два калифа/Хозяин и гость (ко)
 Динора/Прощение Плоэрмеля (ко)
 Лагерь в Силезии/Северная звезда Прощения Плоэрмеля/Динора (ко)
 Северная звезда/Лагерь в Силезии (ко)
Мейтус Юлий Сергеевич (1903-1997)
 Алло на хвилі 477! (мкл)
Меладзе Константин Шотаевич (1963)
 Вечера на хуторе близ Диканьки (тм)
 Золушка (тм)
 Сорочинская ярмарка (тм)
Мелленкамп Джон (1951)
 Братья-призраки из округа Даркленд (мкл)
 (+ С. Кинг)
Меликов Ариф Джангир (1933)
 Волны (оп)
Мендельсон Альфред (1910-1966)
 Антон Панн (оп)
Мендельсон-Бартольди Феликс Якоб Людвиг (1809-1847)
 Два педагога (з)
 Свадьба Камачо (ко)
 Странствующие комедианты (з)
Менкен Алан (1949)
 Аладдин (мкл)
 Галавант (мкл)
 Горбун из Нотр-Дама (мкл)
 Действуй, сестра (мкл)
 Зачарованная (мкл)
 Красавица и Чудовище (мкл)
 Маленький магазинчик ужасов (мкл)
 Не бей копытом (мкл)
 Покахонтас (мкл)
 Продавцы новостей (мкл) (+ Д. Редфорд)
 Рапунцель (мкл)
 Русалочка (мкл)
Менотти Джан Карло (1911-2007)
 Телефон (ко)
Мервольф Рудольф Иванович (1887-1942)
 Дуня тонкопряха (ок)
Меркьюри Фредди (1946-1991)
 Барселона (ро)
Меррилл Б.
 В городе новенькая (мкл)

Мессаже Андре Шарль Проспер (1853-1929)

Базош/Судейский мир (ко)

Беарнезка (ко)

Беатриче (ко)

Вероника (ко)

Господин Бокер (ко)

Девушка из Берна (ко)

Драгуны императрицы (ко)

Изолина (ко)

Мадам Хризантема (ко)

Маленькие Мишу (оп)

Мисс Доллар (оп)

Муж королевы (оп)

Невеста по лотерее (оп)

Судейский мир/Базош (ко)

Мийо Дариус (1892-1974)

Бык на крыше (ф)

Избавление Тезея (ф)

Покинутая Ариадна (ф)

Похищение Европы (ф)

Преступная мать (мк)

Миллёркер Карл (1842-1899)

Апаюн-водонос (оп)

Бедный Йонафан (оп)

Бельвильская дева (оп)

Веселые вязальщицы (оп)

Вице-адмирал (оп)

Воскресное дитя (оп)

Всемирный пожар (оп)

Гаспарон (оп)

Графиня/Мадам Дюбарри (оп)

Добродетельная/Целомудренная Диана (оп)

Заколдованный замок (оп)

Мадам/Графиня Дюбарри (оп)

Мертвый гость (оп)

Нищий студент (оп)

Остров женщин (оп)

Полковой проповедник/священник (оп)

Приключение в Вене (оп)

Пробный поцелуй (оп)

Северное сияние (оп)

Семь швабов (оп)

Три пары туфель (оп)

Целомудренная/Добродетельная Диана (оп)

Черный парус (оп)

Юный Гейдельберг (оп)

Милорава Шота Ермолаевич (1925)

Близкий сосед (мк)

Дали (мк)

Единственный сын идет в армию (мк)

Женихи (оп)

Их мечта/Наша мечта (оп)

Караман ведет невесту (мк)

Любимая племянница (оп)

Мышеловка (мк)

Наша мечта/Их мечта (оп)

Однажды весной (оп)

Песня о Тбилиси (оп)

Роковая операция (в)

Свидание в небе (мк)

Слуга трех господ (оп)

Сокровище Бразилии (мк)

Станные гости (оп)

Сыночек идет в армию (оп)

Тебе лишь одной (оп)

Треснувшая пластинка (оп)

Укрощение строптивого мужа (оп)

Чанчура (мк)

Я и мои соседи (оп)

Милютин Юрий Сергеевич (1903-1968)

Анютины глазки (оп)

Беспокойное счастье (оп)

Девичий переполох (оп)

Жизнь актера (оп)

Любушка (оп)

Первая любовь (оп)

Поцелуй Чаниты (оп)

Таежный соловей (оп)

Тихое семейство (оп)

Трембита (оп)

Фонари-фонарики (оп)

Цирк зажигает огни (оп)

Минков Марк Анатольевич (1944-2012)

Волшебная музыка, или Давайте делать оперу (ко)

Тайна волшебных слов (мкл)

Минх Николай Григорьевич (1912-1982)

Бородатые мальчики (оп)

Друзья Милены/Человек в опасности (оп)

Капитан первого ранга (оп)

Кварталы Парижа/Маленькая актриса (оп)

Крылатый почтальон (оп)

Маленькая актриса/Кварталы Парижа (оп)

Ошибка Наташи (оп)

Переодетый жених (оп-в) (+ С. Кац)

Раскинулось море широко (мк) (+ В. Витлин, Л. Круц)

Сталинград-42 (оп)

Таинственная незнакомка (оп)

Человек в опасности/Друзья Милены (оп)

Миньяр Александр Константинович (1852)

Волшебные туфельки (оп)

Миранда Лин-Мануэль (1980)

В высотах (мкл)

Гамильтон (мкл)

Миронов Алексей

Баллада о маленьком сердце (мкл)

Мирошниченко Александр Николаевич (1954)

Любовь донская (мкл)

Мисса Эдмон (1861-1910)

Прекрасная Софи (оп)

Мисон Луис (1727-1776)

Ручная дева и охотник (т)

Трактирщица и погонщик (т)

Митюшин Александр Сергеевич (1888-1961)

Камрад (мк) (+ А. Логинов)

Михайлов Анатолий Михайлович (1931-1997)

Крутой поворот (оп)

Крылатая юность (оп)

Михайлов Владимир Михайлович (1942)

Ночлежка (мкл)

Обвиняются в любви (мкл)

Михайлов К.

Пикантная вдовушка (оп)

Михайлов Ю.

Недоросль (мкл)

Модуньо Доменико (1928-1994)

Спокойной ночи, Бетина (мкл)
 Черный дракон (оп/мкл)
Мокроусов Борис Андреевич (1909-1968)
 Где эта улица, где этот дом (в)
 Дружная горка (оп) (+ В. Энке)
 Роза ветров (оп)
 Свадьба с приданым (мк)
Молчанов Кирилл Владимирович (1922-1982)
 Одиссей, Пенелопа и другие (мкл)
Монд Лиза
 Песни о сказках (мкл)
Монктон Лионель Джон (1861-1924)
 Крестьяночка (оп)
Монно Маргарет (1903-1961)
 Милашка Ирма/Нежная Ирма (мкл)
 Нежная Ирма/Милашка Ирма (мкл)
Монсиньи Пьер Александр (1729-1817)
 Дезертир (ко)
 Король и фермер (ко)
 Прекрасная Арсена (кф)
 Феликс, или Найденыш (ко)
Монюшко Станислав (1819-1872)
 Беата (млд)
 Беттли (ко)
 Борьба музыкантов (оп)
 Графиня (ко)
 Идеал, или Новая Прециоза (ко)
 Карманьола, или Французы любят пошутить (ко)
 Лотерея (оп/муз. шутка)
 Ночлег в Апеннинах (оп)
 Рекрутский набор (оп)
 Цыгане (оп)
 Шале (ко)
 Явнута, или Цыгане (оп)
Моретти Рауль (1893-1954)
 Вечер сочельника (оп)
 Граф Облигадо (оп)
 Сестры Гортензии (оп)
Морзе В.
 Уанг (ко)
Мори Ян (1897)
 Барышня-вдова (оп)
 Белая голубка (оп)
 Зимняя сказка (оп)
 Морской кадет (оп)
 Тореро (оп)
 Три его вдовы (оп)
Морозов Дмитрий Витальевич (1882-1942)
 Оксана (мк)
Моррис М.
 Зловещие мертвецы (мкл) (+ Ф. Чиполла, К. Бонд, Д. Рейнблатт)
Морсин Андрей Юрьевич (1963)
 Волшебник Изумрудного Города (мкл)
 Снежная королева (мкл)
Москалев И.
 Веселый детектив (ро) (+ В. Кртунов)
Моцарт Вольфганг Амадей (1756-1791)
 Бастьен и Бастьенна (з)
 Бельмонт и Констанца, или Похищение из сераля (з)
 Волшебная флейта (з)
 Дон-Жуан (ко)
 Заида (з)

Каирский гусь (об)
 Мнимая простушка (об)
 Мнимая садовница (об)
 Похищение из сераля/Бельмонт и Констанца, или Похищение из сераля (з)
 Притворная простушка (об)
 Свадьба Фигаро (об)
 Так поступают все (об)
Мур Дуглас (1893-1969)
 Всадник без головы (оп)
Мурадели Вано Ильич (1908-1970)
 Девушка с голубыми глазами (оп)
 Москва – Париж – Москва (оп)
Муров Аскольд Федорович (1928-1996)
 Умные вещи (оп)
Мусин Капан Аубакирович (1921-1970)
 Жаяу Мусы (мк)
Мусоргский Модест Петрович (1839-1881)
 Женитьба (ко)
 Сорочинская ярмарка (ко)
Мустафаев Рамиз Гаджи (1926)
 Гюджи Кара/Скупой (мк) (+ В. Адигёзалов)
 Конец будет хорошим (мк)
 По соседству живет одни парень/Соседский парень (мк)
 Скупой/Гюджи Кара (мк) (+ В. Адигёзалов)
 Соседский парень/По соседству живет один парень (мк)
Мухамеджанов Сыдых (1924-1991)
 Айсулу (ко)
Мухамедов Абдурахим (1923-1980)
 Горная красавица (мк)
 Лучистый жемчуг (мк)
 Милые девушки (мк)
Мухатов Вели (Велимухамед) (1916-2005)
 Поэт и судья (ко)
Мэннинг Дэвид
 Сумасшествие вокруг марихуаны (км) (+ Н. Ванг, Д. Стадни)
Мюллер Адольф (1839-1901)
 Блондин из Намура (оп)
 Генерал Того (оп)
 Дьявольская жена (оп)
 Дядюшка-миллионер (оп)
 Придворный шут (оп)
Мюллер Венцель (1759-1835)
 Чертова мельница (з)
Мясков Константин Александрович (1921-2000)
 Баллада о мальчуганах (мк)
 Браво, сеньор Антонио (мк)
 Турецька блакитна шаль (мк)

Н

Назаров Владимир Васильевич (1952)
 Ала ад-Дин (мк) (+ Л. Атабеков, С. Ерохин, А. Ходочинский)
 Жив собі пес (мкл)
 Лесная песня (мкл)
 Тень (мк)
Назаров Вячеслав Евгеньевич (1954)
 Зойкина квартира (мк)
 Золотой цыпленок (мкл)
 Я – Киев (мкл)

Назаров Фаттах (1919-1982)
Куйчелек козли яр (мк)

Нариманидзе Николай Васильевич (1905-1975)
Душевный разговор (мк)

Насидзе Сулхан Иванович (1927-1996)
Студенты (оп)

Натан Айзек (1792-1864)
Алькайд (ко)
Знаменитый незнакомец (оп)

Нахабин Владимир Николаевич (1910-1967)
Амурский гость (мк) (+ Д. Клебанов)
За ваше здоровье (мк) (+ Д. Клебанов)

Начинский Герд (1928-2015)
Декамерониада (мкл)
Казанова (мкл)
Мой друг Бунбури/Бэнбери (мкл)
Случай для Шерлока Холмса (мкл)
Солдат королевы Мадагаскара (оп)
Терцет (мкл)

Небесный Иван Васильевич (1971)
Ромео и Джульетта (ро)

Негруца Олег Петрович (1935)
Голубая перчатка (оп)

Недбал Оскар (1874-1930)
Донна Глория (оп)
Крестьянин Якуб (ко)
Невеста виноградаря/Сбор винограда (оп)
Непорочная Барбара/Целомудренная Варвара (оп)
Польская кровь (оп)
Прекрасная Саския (оп)
Сбор винограда/Невеста виноградаря (оп)
Целомудренная Варвара/Непорочная Барбара (оп)
Эривань (оп)

Нежигай Александр Николаевич (1955)
Много шуму из ничего (мкл)
Последний день Фигаро (мк)
Тристан и Изольда (ро)
Хозяйка Рая (мк)

Нельсон Рудольф (1878-1960)
Волчок (оп)
Король веселится/Ромео и Джульетта (оп)

Нехачин Иван Васильевич (1771-1811)
Неудачливый в любви подъячий (ко)

Нефе Кристиан Готлоб (1748-1798)
Софонисба (млд)

Нидаго
Когда мужья изменяют (оп)

Никитин Сергей Яковлевич (1944)
Али-Баба и 40 разбойников (мкл)
(+ В. Берковский)
Предложение (мкл)

Никифоров Александр Михайлович (1962)
Волшебный сад (мкл)

Николаев Алексей Александрович (1931)
Золотой тюльпан Фанфана (мк) (+ Ю. Ким)
Ласточка (оп)
Лопе де Вега подсказал (оп) (+ А. Кремер)
Тогда в Севилье (оп)
Эспаньола (оп) (+ А. Кремер)

Николаи Отто Карл Эренфрид (1810-1849)
Виндзорские проказницы/кумушки (ко)

Никольская Любовь Борисовна (1909-1984)

Королева д'Ампеццо (мк)
Это было у моря (мк)

Никольский Александр Васильевич (1874-1943)
Репка (оп)

Никольский Юрий Сергеевич (1895-1962)
Душенька (мк)

Нитшке М.
На скользком паркете (мкл)

Новиков Анатолий Григорьевич (1896-1984)
Василий Теркин (мк)

Камилла/Королева красоты (мк)
Когда ты со мною (мк)

Королева красоты/Камилла (мк)
Левша (мк)

Особое задание (мк)
Чемпионка (мк)

Черная береза (мк/оп)

Ножкин Михаил Иванович (1937)
С микрофоном за пазухой (мкл)

Нормет Леопольд Тармович (1922-1995)
Войдите в наш круг (мк)

Грушевое дерево (ко)
Огни (в) родной гавани (оп) (+ Э. Арро)

Посиделки Гермеса (оп) (+ Б. Кырвер)
Ссора из-за пустяков (мк)

Стелла Поларис (оп)
Юри Румму (оп) (+ Э. Арро)

Носов Георгий Никифорович (1911-1970)
Причуды ревности (оп) (+ П. Фельдт)

Носов Иван Алексеевич (1900-1958)
Душенька (мк)

Нувейр Абд аль-Халим (1916-1985)
Я, лейл, я, айн (оп)

Нурьев Дурды (1933)
Безнадежная любовь (оп)

Гунча (оп)
Ныгисто Яанус (1956)

Джонни (мкл)

Ньюли Энтони (1931-1999)
Вопль косметики, запах толпы (мкл)

Остановите мир, я хочу сойти (мкл)
(+ Л. Брикасс)

О

Обер Даниель-Франсуа Эспри (1782-1871)
Бриллианты короны (ко)

Бронзовый конь (ко)
Военные на привале (ко)

Завещание (ко)
Каменщик (ко)

Леокадия (ко)
Пастушка – владелица замка (ко)

Придворный концерт (ко)
Снег, или Новый Эжинар (ко)

Фра-Дьяволо, или Гостиница в Террачине (ко)
Черное домино (ко)

Обиспо Паскаль (1965)
10 заповедей (мкл)

Обретенов Святослав (1905-1955)
Полное ведро доказательств (оп)

Объедов Юрий Борисович (1904)
Верная жена (мк)

Чудесное лекарство (мк)
Овсянников Валентин Валентинович (1961)
Веселые уроки (мкл)
Мастер и Маргарита (мкл)
Отцовство (рок-сюита)
Одд К.
Гангстеры цветов не любят (оп)
Ирена и капитаны (мкл)
К счастью, у него несчастье (оп)
Карамболяж (мкл)
О-ля-ля, мадемуазель! (мкл)
Путешествие Дон Жуана в преисподнюю (мк)
Руки вверх, мистер Купер! (мк)
Тревога в Понт-Левеке (оп)
Чужих дневников не читают (мкл)
Одино Никола Медар (1732-1801)
Бочар (ко) (+ Ф. Кетан)
Одран Эдмон (1842-1901)
Великий Могол (оп)
Герцогиня Феррарская (оп)
Дядюшка Селестен (оп)
Жюльетта из Нарбонны (оп)
Искательница остроумия (оп)
Клятва любви (оп)
Красное солнышко/Маскотта (оп)
Крошка (оп)
Кукла/Куколка (оп)
Мадам Сюзетт (оп)
Маленькие женщины (оп)
Маскотта/ Красное солнышко (оп)
Медведь и паша (оп)
Мисс Хельетт (оп)
Невеста Вер-Пото (оп)
Незабудка (оп)
Нивернезка (оп)
Свадьба Оливетты (оп)
Священник Винцент (оп)
Стрекоза и муравей (оп)
Озолин Ян Адольфович (1908)
Даже ищет счастье (мк)
Злая ворона (оп)
На берегах Метры (мк)
Ойт Арне Александрович (1928-1975)
Запрещено (мк)
Карлсон шалит опять (мкл)
Кто верит в сказки? (мкл)
Малыш и Карлсон, который живет на крыше (мк)
Прекрасная Галатея (мк)
Приключения Тома Сойера (мкл)
Удивительные приключения (мк)
Холостяки (мк) (законч. Ю. Раудмяэ)
Чудовищные приключения Мухомовцев (мк)
О'Киф Л.
Блондинка в законе (мкл) (+ Н. Бенджамин)
Олеарчик Эдвард (1915-1994)
Мелодии молодости (оп)
Олейников Илья Львович (1947-2012)
Пророк (мкл)
Олиас Лотар (1913-1990)
Кабачок «Прерия» (мкл)
Миллион для Пенни (мкл)
Тоска про Сан-Паулу (мкл)
Онеггер Артюр (1892-1955)

Красотка из Мудона (оп)
Крошка/Малютка Кардиналь (оп) (+ Ж. Ибер)
Приключения короля Позоля (оп)
Опелка Грегори (1928-2016)
Се ля ви (мкл)
Три мушкетёра (мкл)
Чарли-бар (мкл)
Опенховский Станислав Францевич (1873-1938)
Хозяйка (оп)
Чихающий покойник (оп)
Оперти Дж.
Злодей-мошенник (мкл/э)
Оранский Виктор Александрович (1899-1953)
Ночные пауки (оп)
Орделовский Гунар Вольдемарович (1927)
Барон Бандулис (мкл)
Барышня (мкл)
Воры (з)
Купальщица Сюзанна (мкл)
Сельский донжуан (оп-в)
Четвертый позвонок (мкл)
Орланский Сергей Яковлевич (1898-1978)
Джейкеле Блофер (мк)
Орловский Н.
Волк и семеро козлят (оп/мкл)
Орлов-Шузым Аристарх Гаврилович (1914-1996)
В Чебоксарах (оп)
Когда расцветает черемуха (мк)
Орнадель Сирил (1924-2011)
Пиквик (мкл)
Ортвейн Карл Эрнст (1916-1986)
Дон- Жуан отправился в ад (оп)
Закрыто на ремонт (оп)
Не везет (оп)
Переполюх на Эвенском мосту (оп)
Орф Карл (1895-1982)
Умница (ко)
Османов Нихат Сеидахмед (1933)
Двадцатилетние (оп)
Лунная сказка (оп)
Основников Александр Яковлевич (1928)
О, Маритана (оп)
Тебе мое сердце, Сибирь (мк)
Осокин Михаил Алексеевич (1903-1995)
Король Матиуш Первый (мкл)
Песнь о Роланде (мкл)
Сказки Пушкина (мкл)
Осорно М.
Дети Бата, или Прodelки дьявола (оп)
Островский Аркадий Ильич (1914-1967)
Прекрасная пассажирка (оп)
Отеску Йон Нонна (1888-1940)
Чтение по Матфею/Цитата из Матфея (ко)
(законч. А. Строе)
Отс Х.
Лекарь Тоомас (ко)
Свадьба Паулы (ко)
Оттани Бернардино (1736-1827)
Любовные хитрости (ко)
Оффенбах Жак (1819-1880)
66 (оп)
Альков (мб)
Багатель (мб)

Баркуф (оп)
 Барышня, разыгранная в лотерее (оп)
 Ба-та-клан (мб)
 Болтуны (оп)
 Бразилец (в)
 Браконьеры (оп)
 Вер-Вер (оп)
 Герцогиня Герольштейнская (оп)
 Господин и госпожа Дени (оп)
 Господин Шуфлеры остается дома (мб)
 Госпожа бабочка (оп)
 Дамы рынка (оп)
 Дафнис и Хлоя (оп)
 Два рыбака (мб)
 Двое слепых (оп/мб)
 Доктор Оке (оп)
 Дочь тамбурмажора (оп)
 Душистый ветерок, или Обед из живого человека (оп)
 Жаклина (оп)
 Жанна плачет, а Жан смеется (мб)
 Женевьева Брабантская (оп)
 Женщина-драгун (оп)
 Жюстина Фавар (оп)
 Замок Тото (оп)
 Званный вечер с итальянцами (оп/мб)
 Золотая булочница (оп)
 Калиф на час (оп)
 Ключ на мостовой/Муж за дверью (ко)
 Король-морковь (оп)
 Кошка, превратившаяся в женщину (оп)
 Красное яблочко (оп)
 Креолка (оп)
 Крокефер, или Последний паладин (мб)
 Лизетта и Филидор (оп)
 Люс и Люсетта (мб)
 Мадам Аршидюк (оп)
 Мадам Фавар (ко/оп)
 Марокканка (оп)
 Мост вздохов (оп)
 Муж за дверью/Ключ на мостовой (ко)
 Музыканты оркестра (оп)
 Находчивый флейтист (оп)
 Ой-ай-ай, или Царица островов (мб)
 Орфей в аду (об)
 Остров Тюлипатан (оп)
 Парижская жизнь (об)
 Паскаль и Шамбор (в)
 Пепита (мб)
 Перикола (оп)
 Песенка Фортунио (оп/мб)
 Подсвечник (оп)
 Помолвка при фонарях/Свадьба при фонарях (оп)
 Почтальон-заложник (мб)
 Прекрасная Елена (об)
 Прекрасная Люретта (оп) (законч. Л. Делибом)
 Примадонна (оп)
 Принцесса Трапезундская / Трапезундская принцесса (оп)
 Птички певчие (оп)
 Путешествие на Луну (оп)
 Разбойники (оп)
 Рейнская Ундина (оп)

Робинзон Крузо (оп)
 Роза из Сен-Флура (мб)
 Сапожник и финансист (мб)
 Свадьба при фонарях/Помолвка при фонарях (оп)
 Синяя борода (об)
 Сказки Гофмана (оп)
 Скрипач (оп)
 Сокровище Матюрена (мб)
 Состоятельная булочница (оп)
 Супруги Кри-Кри (оп)
 Трапезундская принцесса / Принцесса Трапезундская (оп)
 Три поцелуя дьявола (мб)
 Тромб-аль-Касар, или Драматические преступления (мб)
 Фантазио (оп)
 Финансист и сапожник (оп)
 Хорошенькая парфюмерша (оп)
 Черный корсар (оп)
Оякяр Вальтер Мартович (1923-2016)
 Здесь под липами (оп)
 Королю холодно (оск)
 Кровавый Джон (мкл)
 Летняя ночь наяву (мкл)

П

Паллавичини Винченцо
 Аптекарь (ко) (+ Д. Фисьетти)
Пальм Сергей Александрович (1849-1915)
 Тетка из Тамбова (оп) (+ С. Уколов)
Панков Валерий Юрьевич (1960)
 Золушка (ро)
Пантыкин Александр Александрович (1958)
 Мертвые души (мкл)
 Силиконовая дура.гу (мкл)
 Сын полка (мкл)
 Храни меня, любимая (мкл)
 Флорентийская мистерия (мкл)
Паркер Трей (1969)
 Книга мормона (мкл) (+ Р. Лопес, М. Стоун)
Пархомович-Викторов В.
 Хлопчик з мизинчик і Людоїд (оп)
Паулс Раймонд Волдемарович (1936)
 Всё о Золушке (мкл) (+ С. Боголюбский, Д. Ставрович)
 Одесса, город колдовской (мкл)
 Сестра Керри (мкл)
 Таинственное похищение (мкл)
 Шерлок Холмс (мкл)
Пауэр Я.
 Болтливый слизняк (ко)
Пахмутова Александра Николаевна (1929)
 Волшебный апельсин (мкл)
 Волшебный Новый год (мкл)
Пашкевич Василий Алексеевич (ок.1742-1797)
 Несчастье от кареты (ко)
 Неудачливой в любви подъячий (ко)
 Скупой (ко)
 Тунисский Паша (ко)
 Февей (ко)
 Федул с детьми (ко)
Пашенко Андрей Филиппович (1883-1972)
 Брачный цветок (оп)

Капризная невеста (ко)
 Помпадуры и помпадурши (ко)
 Свадьба Кречинского (ко)
 Царь Максимилиан (ко)
Паэзиелло Джованни Грегорио Котальдо (1740-1816)
 Вдовы доброго духа (ко)
 Дон Кихот (ко)
 Китайский идол (ко)
 Крестьянин маркиз (ко)
 Мельничиха/Прекрасная мельничиха (об)
 Мнимый Сократ (ко)
 Нежданный брак (ко)
 Нина, или Безумная от любви (ко)
 Пещера Трофония (ко)
 Прекрасная мельничиха/Мельничиха (ко)
 Севильский цирюльник, или Тщетная предосторожность (об/ко)
 Цыгане на ярмарке (ко)
Певзнер Константин Григорьевич (1924-1994)
 Важная персона (оп)
 Всегда с любимой (оп)
 Седьмое небо (оп)
Педрель Фелипе (1841-1922)
 Истина и ложь (с)
 Люк-Лак (с)
 Он и она (с)
 Стража (с)
Пейсин Абрам Яковлевич (1894-1954)
 В трех соснах (оп)
 Дочь трех отцов (ко)
 Затмение сердца (оп)
 Моряки (оп)
 Перепутанные портфели (оп)
 Понимать надо (оп)
 Фабрика чудес (оп)
Пекачев Михаил Петрович (1928)
 В день Победы я женюсь (мк)
 Волхонка (оп)
 Да, она моя невеста (мк)
 Дети клоуна (оп)
 Любимец публики (оп)
 Москва-Петушки (оп)
 Саглар (мк)
 Свидание с Ангелиной Мериной (оп)
 Травинка (мк)
 Чушкин на Кавказе (оп)
 Это поэт Варум (оп)
 Я из Петушковых (оп)
Пепуш Иоганн Кристоф (1667-1752)
 Опера нищих (бо) (из попул. мелодий)
Пергамент Виктор Гаврилович
 Все женщины вакханки/Одна треть моей жены (оп)
 Женофилы и мужефобы/Мисс Бриз-Бис (оп)
 Красные тюльпаны/Это было весной (оп)
 Милашка Розетта (оп)
 Мисс Бриз-Бис, или Женофилы и мужефобы (оп)
 Мотыльки (оп)
 Нана/Цирковая наездница (оп)
 Одна треть моей жены/Все женщины вакханки (оп)
 Тутти-фрутти (оп)

Цирковая наездница/Нана (оп)
 Это было весной/Красные тюльпаны (оп)
Пергамент Рувим Самуилович (1906-1965)
 Весна комсомольская (оп)
 Кумоха (ко)
 Мисс Бриз-Бис, или Жено-филы и муже-фобы (оп)
Перголези Джованни Баттиста (1710-1736)
 Служанка-госпожа (об)
Перепелица Яков Сергеевич (1927-1990)
 Песни к звездам/Ни пуха, ни пера (оп)
 Тидль и Дудль (мск-в)
Петков Димитр (1919-1997)
 Кривой путь (оп)
 Неспokoйные сердца (оп)
Петраускас Микас Ионович (1873-1937)
 Адам и Ева (оп)
 Дочь нищего – королева (оп)
 Первое мая (оп)
 Трубочист и мельник (оп)
Петров Андрей Павлович (1930-2006)
 Бегущая по волнам (мфр)
 В ритме сердца (оп/мкл)
 Жили три студента (мк) (+ А. Чернов)
 Капитанская дочка (мкл) (+ О. Петрова)
 Мы хотим танцевать (оп/мк)
 Не такая, как все (оп)
 Синяя птица (ро) (+ О. Петрова)
Петров М.
 Верка и алые паруса (оп) (+ М. Лившиц, Г. Портнов)
Петрова Ольга Андреевна (1956)
 Капитанская дочка (мкл) (+ А. Петров)
 Синяя птица (ро) (+ А. Петров)
Петрова Татьяна
 Возвращение Снежной королевы (мкл)
 Незнайка в стране колючек (мкл)
Петров-Омельчук Петр Владимирович (1943)
 Ученик чародея (мкл)
Петроградский
 Солдат женского пола (оп)
Пиблс ван М.
 Я не помру своей смертью (мкл)
Пиленко Сергей Николаевич
 Суффражистки (оп) (музыка сост. из любимых мотивов)
Пипков Панайот (1871-1942)
 Дети и птички (оп)
 Кузнечик/Сверчок и муравьи (оп)
Пипо Жан-Пьер
 Моцарт (ро) (+ О. Шультес)
Пиччинни Никколо Винченцо (1728-1800)
 Разгневанные женщины (об)
 Чеккина, или Добрая дочка (об)
Планкетт Робер Жан Жульен (1848-1903)
 Капитан Тереза (оп)
 Клятва мадам Грегуар (оп)
 Коломбина (оп)
 Корневильские колокола (ко)
 Крюк (оп)
 Мамзель Катр-Су (оп)
 Маркитанка (оп)
 Остерегайся фараона (оп)

Панург (оп)
 Поль Джонс (оп)
 Принцесса Коломбина (оп)
 Рай Магомета (оп)
 Рип ван Винкль (оп)
 Солома (оп)
 Стрелки 32-го полка (оп)
 Сюркуф (оп)
 Талисман (ко/оп)
 Трехцветная кокарда (оп)
 Шевалье Гастон (оп)
Плешак Виктор Васильевич (1946)
 Адам и Ева (мкл)
 Ангелы во времени (мкл) (+ Е. Гутчин)
 Валенсианская вдова (мкл)
 И кот ученый говорил (мкл)
 Инкогнито из Петербурга (мкл)
 Кентервильское привидение (мкл)
 Козьма Прутков (мкл)
 Милые грешницы (мкл)
 Настоящий мужчина (мк)
 Про Иосифа (мкл)
 Пушкин (мкл)
 Рыцарские страсти (мк)
 С волшебным удовольствием! (мкл)
 Стекланный зверинец (ро)
 Шальная масть (мк)
 Шествие гномов (мкл)
Плещеев Александр Алексеевич (1778-1862)
 Принужденная женитьба (ко)
Плиев Христофор Сосланович (1923-1995)
 Весенняя песня (оп)
 Горный цветок (мк)
 Жених сбежал (оп)
 Маяки (мк)
 Муж моей жены (мк)
 Приглашаем на свадьбу (оп)
 Терек поет (оп)
 Три друга (оп)
Плотниченко Григорий Максимович (1918-1974)
 Девичья фамилия (оп)
 Кубанские ласточки (оп) (+ И. Верховский, Д. Фалилеев)
Подберезский Марк Петрович (1939)
 Секрет ботинок посла (мкл)
 Соло для принцессы (оп)
Подгайц Ефрем Иосифович (1949)
 12 месяцев (мкл)
 А-Э-О-И-У, или Мираж на Марсе (мкл)
 Бесприданница (мкл)
 Зеленая птичка (об)
 Злодеюшка, или Кот-композитор (мкл)
 Королева Марго (мкл)
 Повелитель мух (ро)
 Принц и нищий (мкл)
 Пух-Пух-Пух (мкл)
Подгорецкий Владимир (1978)
 Дети Солнца (мкл)
Подэльский Геннадий Вячеславович (1927-1983)
 Двести десять шагов (ро)
 Похищение в ночь (мкл)
Пожлаков Станислав Иванович (1937-2003)
 Гори, гори, моя звезда (оп)

Сирано де Бержерак (мкл)
Покидченко Александр Евгеньевич (1964)
 Леди Акулина (мкл)
Поклад Игорь Дмитриевич (1941)
 В трех шагах от Бродвея (мкл)
 Вторая свадьба в Малиновке (мк)
 Жінки біля трону (мк)
 Засватана – не вінчана (мкл)
 Ирод (ро)
 Конотопська відьма (мкл)
 Королева карнавала (мкл)
 Майн кайф (мк)
 Москаль-чарівник (мкл)
 Ревизор (мкл)
 Різдвяна річ (мкл)
 Серце моє з тобою (мкл)
 Такое еврейське щастя (мкл)
 Три полотери (мкл)
 Чмир (мкл)
 Чумацькі фрески (ро)
Покрасс Даниил Яковлевич (1904-1954)
 Шоколадный солдатик (мк) (+ Дм. Покрасс)
Покрасс Дмитрий Яковлевич (1899-1978)
 Шоколадный солдатик (мк) (+ Дан. Покрасс)
Пол Джастин (1985)
 Дорогой Эван Хансен (мкл)
Половинкин Леонид Алексеевич (1894-1949)
 Даже в трикотаже (оп)
 Сирокко (оп)
Полымский
 Дочь актера/Лев Гурыч Синичкин (мк)
Поль Дж. де
 Семь невест для семи братьев (мкл)
Поляков Валерий Леонидович (1913-1970)
 У голубого Дуная (мк)
Поляков Жак
 Шапито-шоу (км)
Поляков Петр Андрианович (1907-1973)
 Кого я люблю (мк)
 Не запрещайте нам любить (мк)
Полянич Александр Александрович (1895-1968)
 Любовь требует жертв (мк)
Пономарев Виктор Дмитриевич (1922-2003)
 Невеста (оп)
Пономаренко Григорий Федорович (1921-1996)
 Старым казачьим способом (оп/мк)
Попов Владимир Захарович
 Перелетные птицы (оп)
Попов Михаил Евгеньевич
 Оказия в доме господина Великомысла, приключившаяся, или Вот каково иметь служанку ликом прекрасную (оп)
Попов Николай Иннокентьевич (1950)
 Веселые нищие (ро)
Попович Иван Дмитриевич (1949)
 Олекса Довбуш (ро)
Портер Кол (1892-1964)
 50 миллионов французов (мкл)
 Веселая рапсодия (км)
 Веселая соломенная вдова (оп)
 Веселый развод/разведенный (мкл)
 Вокруг света (мкл)
 Всё может быть (оп)

Дюбарри была леди (мкл)
Житель Нью-Йорка (мкл)
Идет все (мкл)
Канкан (мкл)
Оставь мне эту заботу (мкл)
Париж (оп/мкл)
Позволь мне это (мкл)
Посмотрите сперва на Америку (р/мк)
Пятьдесят миллионов французов (мкл)
Семь изящных искусств (мкл)
Следуй за парнями (км)
Сперва взгляни на Америку (р/мк)
Хитчи-Ку 1919 года (мкл)
Целуй меня, Кэт (мкл)
Что-то для парней/Что-то происходит (мкл)
Шелковые чулки (мкл)
Юбилей (мкл)
Портнов Георгий Анатольевич (1928-2017)
В начале мая (оп)
Верка и алые паруса (оп) (+ М. Лившиц, М. Петров)
Друзья в переплете (оп)
Иосиф Швейк против Франца-Иосифа (ф/мк)
Любви все возрасты (мк)
Снежная королева (мкл)
Такой счастливый день (оп/мк)
Там, вдали за рекой/Третья весна (мк)
Третья весна/Там, вдали за рекой (мк)
Улыбнись, Света! (мк)
Я люблю (оп)
Португал Маркуш Антонию (1762-1830)
Любовь не покупается на золото (ко)
Обманутая жена (ко)
Обольстительный философ (ко)
Принц-трубочист/Трубочист князь и князь трубочист (ко)
Продавщица каштанов (ко)
Путаница из-за сходства (ко)
Свадьба Фигаро (ко)
Трубочист князь и князь трубочист/Принц-трубочист (ко)
Порумбеску Чиприан (1853-1883)
Новолуние (оп)
Постников Б.
Смертельная любовь (мк) (+ А. Спадавекия, К. Листов)
Потесенко Юрий Анатольевич (1960)
Времена не выбирают (мкл)
Потсхверашили Константин Георгиевич (1880-1959)
Манана (мк)
Працюк Любовь Владимировна (1939)
Жемчужина Альдамины (мкл)
Откуда взялись броненосцы (мкл)
Охранник Ломского леса (мкл)
Превин Андре (1929)
Коко (мкл)
Пресгурвик Жерар (1953)
Ромео и Джульетта (мкл)
Пресленев Альберт Александрович (1935)
Что такое любовь? (мкл)
Пресняков-ст. Владимир Петрович (1946)
Улица (рок-мкл)

Прицкер Давид Абрамович (1900-1978)
Девушка его мечты/Солнышко мое (оп) (+ Б. Киянов)
Сердце молодое (оп) (+ Б. Киянов)
Солнышко мое/Девушка его мечты (оп) (+ Б. Киянов)
Прокофьев Сергей Сергеевич (1891-1953)
Дуэнья/Обручение в монастыре (ко)
Любовь к трем апельсинам (об)
Обручение в монастыре/Дуэнья (ко)
Пронин Андрей
Рукопись Мастера (мкл)
Пронин Евгений Владимирович (1975)
Дорога без возврата (мкл/ро)
Пруслин Наум Исаакович (1877-1943)
Вий (оп)
Птичкин Евгений Николаевич (1930-1993)
Бабий бунт (мк/оп)
Дилижанс из Руана (мкл)
Ищите женщину (муз. шоу)
Крупный выигрыш (оп/мк)
Крымские каникулы (мк)
Медведь на свадьбе (мк)
Месяц на размышление (оп)
Племянник императора (мпф)
Пышка (мкл)
Риск – благородное дело (мк)
Свадьба с генералом (мк)
Сладка ягода (оп/мк)
Пушкин Владимир Михайлович (1949)
Деревянный король (мкл)
Ну-ка, Гулливер (мкл)
Приключения Бартеши (мкл)
Солдат и Настенька (мкл)
Пулатов Насим (1913)
Жила-была (мк)
Пуленк Франсис (1899-1963)
Грудь Терезия (ко)
Пульвер Лев Михайлович (1883-1970)
Гулливер (оп)
Как ее зовут (мк)
Крупный выигрыш (оп)
Моряки (оп)
Пухальский Владимир Вячеславович (1848-1933)
Европа в Индии (оп)
Пуччини Джакомо (1858-1924)
Джанни Скикки (ко)
Ласточка (ко)
Пьерне Габриель Анри Констан (1863-1937)
Дочь Табарена (мк)
С любовью не шутят (мк)
Софи Арну (мк)
Фрагонар (мк)
Пюньо Рауль (1852-1914)
Возвращение Улисса (ко)
Двойник (ко)
Нинетта (ко)
Призвание Мариуса (оп)
Червонный валет (ко)
Пятс Рихо Эдуардович (1899-1977)
Каверзы Пеэтера Пюве (мк)
Парни нашего села (мк)

Р

Рабо Анри Бенжамен (1873-1949)
Маруф, спаситель Каира (ко)

Равель Морис Жозеф (1875-1937)
Дитя и волшебство/чары (ко)
Испанский час (ко)

Раджаби (Раджабов) Юнус (1897-1976)
Навои в Астрабаде (мк)
Сын женится/Женитьба сына (мк) (+ Б. Зейдман, С. Юдаков)

Радченко Александр Маркович (1894-1975)
Черевички (мк) (+ В. Рождественский)

Раздольский Виталий Александрович (1923)
Рыжий август (мкл)

Райман Рудольф (1861-1913)
Ева (оп)

Раймонд Фред (1900-1954)
Бал наций (оп)
Венская сирень (оп)
Голубая маска/Маска в голубом (оп)
Зальцбургский сезон (оп)
Любимая Мануэла (оп)
Маска в голубом/Голубая маска (оп)
Побег в счастье (оп)
Токайский жемчуг (оп)

Райс Эдвард (1847-1924)
Эванджелина (э)

Райчев Александр (1922-2003)
Соловей Орхидеи (оп)

Райчев Виктор (1920-1999)
Бал женщин/Дамский бал (оп)
Встречи (оп)
Герой женщин (оп)
Дамский бал/Бал женщин (оп)
Завоеватель земель и народов (оп)
Карточный домик (оп)
Молодость маэстро (оп)
Счастливцев (оп)

Раквишвили Александр Константинович (1943)
Волшебный камень (мкл)
Нацарксия (мкл)
Отец чужих детей (оп)

Раков Наум
Ханче в Америке (мк) (+ И. Румшинский)

Раман Гедерт Гедертович (1927)
Хлеб-соль на улице Картофельной (оп)
Чайки без моря (мк)

Ранвиль Жан
Фрина (оп)

Ранки Дьёрдь (1907-1992)
Новое платье короля (ко)
Приглашение к танцу (оп)
Три ночи любви (оп)

Рассел Вилли (1947)
Братья по крови/Родные братья (мкл)

Ратнер Самуил Вульфович (1910-1992)
Хитрый Наса (ко)

Раудмяэ Юло Йоханнесович (1923)
Легенда в музыке (мкл) (+ Р. Вальгре)
Пеппи Длинный Чулок (мкл) (+ Ю. Винтер)
Письмо до востребования (мк)
Сказка в музыке (мк)
Четыре мушкетера (мкл) (+ Ю. Винтер)

Раупах Герман Фридрих (1728-1778)
Добрые солдаты (ко)

Рафаэлов Виктор Михайлович (1936)
Графиня-цыганка (мк)

Рахимов Хамид Рахимович (1927-1977)
Машраб (мк)
Председатель женится (мк)
С твоей любовью (мк)

Рахманов Николай Николаевич (1892-1964)
Голубой гусар (оп)

Рашель Ренато
Аллилуйя, добрые люди (мкл)
Аморе мио (мкл)
Римская идиллия (оп)
Энрико-61 (мкл)

Резник Борис (1947)
Робинзон Крузо (ро)

Резничек Эмиль Николаусфон (1860-1945)
Боязнь брака (оп)
Донна Диана (ко)

Резнор Трент (1965)
Бойцовский клуб (мкл)

Рей Джемаль Решид (1904-1985)
Великолепная/Прекрасная жизнь (оп)
Красная шапочка (оп)
Маскарад (оп)
Прекрасная/Великолепная жизнь (оп)
Стамбульская фантазия (оп)
Три часа (оп)
Шут (оп)

Рейнбергер Йозеф Габриель (1839-1901)
Бедный Генрих (з)

Рейнблатт Джордж (1977)
Зловещие мертвецы (мкл) (+ Ф. Чиполла, М. Моррис, К. Бонд)

Рейнгардт/Рейнхард Генрих
Важная персона (оп)
Красотка/Милашка (оп)
Милашка/Красотка (оп)

Рейха Антонин (1770-1836)
Калиостро (ко)
Наталья (ко)
Сафо (ко)

Рейхардт Иоганн Фридрих (1752-1814)
Волшебный фонарь Амура (з)
Восторги (з)
Йери и Бетели (з)
Клаудина из Вилла Белла (з)
Остров духов (з)
Пловец (з)
Счастливое кораблекрушение (з)
Эрвин и Эльмира (з)

Рени Аладар (1885-1944)
Жужа (оп)
Сузи (оп)

Рзаев Азер Гусейнович (1930-2015)
Путешествие Гаджи-Керима на луну (оп)

Рзаев Гасан Гусейн (1928)
Гюльджемал разводится (мк)

Рзаева Агабаджи Исмаил кызы (1912-1975)
Не спорь (мк) (+ И. Кулиев)

Рибейро Педро

Арсен Люпен/Два вора (оп)
 Два вора/Арсен Люпен (оп)
 Уличный Ромео (оп)
Риддл Нелсон (1921-1985)
 Крошка Абнер (км) (+ Д. Лиллей)
Рикарди Джованни
 Мамзель Фру-Фру (оп)
Римский-Корсаков Николай Андреевич (1844-1908)
 Золотой петушок (ко)
Рисагер Кнудог (1897-1974)
 Сюзанна (об)
Ритсинг Рихард Яанович (1903)
 Новогодний праздник (оп)
 Отважные ребята (оп)
 Ряпинское восстание (оп)
 Свадебные березки (оп)
Робертс Джимми
 Люблю тебя, ты лучше всех, теперь изменись (мкл)
Роджерс Мери (1931-2014)
 Однажды на матрасе (мкл)
Роджерс Ричард (1902-1979)
 Аллегро (мкл)
 Аллилуйя, я бездельник (км)
 Без струнных (мкл)
 Воинственные младенцы (мкл)
 Джамбо (э)
 Долой условности (мкл)
 Дружище/Приятель Джо (мкл)
 Звуки музыки (мкл)
 Золушка (мкл)
 Карусель (мкл)
 Клянусь Юпитером (мкл)
 Король и я (мкл)
 Люби меня сегодня вечером (км)
 Любимица Америки (мкл)
 На пуантах (мкл)
 На юге Тихого океана (мкл)
 Несбывшиеся грезы (мкл)
 Оклахома! (мкл)
 Парни из Сиракуз/Сиракузские ребята (оп)
 Парни на военной службе (оп)
 Песня цветочного барабана (мкл)
 По двое (мкл)
 Подружка (мкл)
 Президент (км)
 Приятель/Дружище Джо (мкл)
 Рекс (мкл)
 Сиракузские ребята/Парни из Сиракуз (мкл)
 Слышу ли вальс я? (мкл)
 Фантом (км)
 Южнотихоокеанская железная дорога (оп)
 Я бы предпочел не ошибаться (мкл)
 Я женился на ангеле (мкл)
 Я и Джульетта (мкл)
 Я слышу ль вальс? (мкл)
 Янки из Коннектикута (мкл)
Родыгин Евгений Павлович (1925)
 Мы большие друзья (мк)
 Простор широкий/Рассвет над Иртышом (мк)
 Рассвет над Иртышом/Простор широкий (мк)
 Счастье трудных дорог (мк)

Рождественский Всеволод Петрович (1918-1985)
 Жаворонки (мк)
 За двумя зайцами (мк)
 Песнь о верной любви (мк)
 Пламенное сердце (мк)
 Солнечной дорогой (мк)
 Черевички (мк) (+ А. Радченко)
Роже-Дюкас Жан Жюль Эмабль (1873-1954)
 Кантегриль (ко)
Розен Л.
 Факир на час (оп)
Розенталь Манюэль (1904-2003)
 Бутлегеры (оп)
 Отдел шелковых тканей (об)
 Черная курица (оп/мк)
Розенфельд Яков Иосифович (1892-1961)
 Весна на Стрелке (оп)
 Джазотерапия (оп)
 Звезда Парижа (оп)
 Сердца четырех (оп)
Розовский Марк Григорьевич (1937)
 Бедная Лиза (мкл)
 Гамбринус (мкл)
 Золотой тюльпан Фанфана (мк)
 История коня/лошади (мкл)
Ролан-Манюэль Леви (1891-1966)
 Влюбленный дьявол (ко)
 Изабелла и Панталоне (ко)
Роман Э.
 Коломба (мк)
Романовский Гавриил Иванович (1873-1942)
 Несмеяна-царевна (оп)
 Свободная женщина, или Он и она (оп)
Ромберг Зигмунд (1887-1951)
 В центральном парке/Там, в центральном парке (мкл)
 Время цветения (оп) (на мелодии Ф. Шуберта)
 Голубой рай (оп)
 Девушка в розовом трико (оп)
 Май/Майские дни (оп)
 Новая луна (оп/мкл)
 Новолуние (оп)
 Песня пустыни (оп)
 Полуночица (оп)
 Принц-студент в Гейдельберге (оп)
 Роза Стамбула (оп)
 Розали (мкл) (+ Д. Гершвин)
 Там, в центральном парке/В центральном парке (мкл)
Росс Джерри (1926-1955)
 Пижамная игра (мкл) (+ Д. Росс)
 Чертовы янки (мкл) (+ Р. Адлер)
Россини Джоаккино Антонио (1792-1868)
 Брачный вексель/Вексель на брак (ко)
 Граф Ори (ко)
 Золушка, или Торжество добродетели (ко)
 Итальянка в Алжире (об)
 Пробный камень (ко)
 Путешествие в Реймс (ко)
 Севильский цирюльник (об)
 Синьор Брускино (ко)
 Сорока-воровка (об)
 Станный случай (ко)

Счастливый обман (ко)
Шелковая лестница (ко)

Рот Луи (1843-1929)

Маркиз фон Риволи (оп) (+ Р. Жене)
Наши дон-жуаны (оп)
Дон Кихот (оп) (+ М. Вайнцирль)

Роу Дана П.

Иствикские ведьмы (мкл)

Роуз Питер

Яномано (мкл)

Роум Гарольд (1908-1993)

Благослови всех (р)
Будь здесь (мкл)
Дестри снова ездит верхом (вестерн-мкл)
Зовите меня мистером (ш)
Как на иголках (р)
Фанни (мкл)
Хорошо бы ты была рядом (мкл)
Я вам это достану (мкл)

Рощин Константин Викторович (1956)

1000 & 1 ночь (мкл)
Аэропорт (мкл)

Рубин Владимир Ильич (1924)

Три толстяка (ко)

Рубинштейн Антон Григорьевич (1829-1894)

Попугай (ко)
Среди разбойников (ко)
Фомка-дурачок (ко)

Рудзинский Витольд (1913-2004)

Желтый чепец (ко)

Рудянский Александр Николаевич (1935)

Данко (оп)
Край тюльпанов (оп)

Ружицкий Людомир (1884-1953)

Лили хочет пить (оп)
Чертова мельница (оп)

Румшинский Иосиф (1881-1956)

Ди американерин (мк) (+ Д. Шор)
Женское государство (оп)
Мазлтов (оп)
Мелодия ребе (оп)
Разбитая скрипка (оп)
Ханче в Америке (мк) (+ Н. Раков)

Руссель Альбер (1869-1937)

Завещание тети Каролины (ко)

Руссо Жан Жак (1712-1778)

Деревенский колдун (ко)
Пигмалион (млд)

Руссовский Александр Васильевич

Брачная газета (оп)
Женофобы (оп)
Зелимхан (оп)
Мужья!.. (оп)

Рустамов Сеид Али (1907-1983)

Дурна (оп/мк)
Жена начальника (мк)
Пятирублевая невеста (мк)

Русу-Козулина Наталья Юрьевна (1956)

Здравствуй, маэстрик! (мкл)

Ручьев Александр Александрович (1899-1970)

Девушка в голубом (мк)
Как ее зовут (мк)

Роман и Юлия (мк)

Рыбников Алексей Львович (1945)

Буратино/Приключения Буратино (мкл)
Звезда и смерть Хоакана Мурьеты (ро)
Красная шапочка (мкл)
Приключения Буратино/Буратино (мкл)
Юнона и Авось (ро)

Рывкин Вадим Борисович (1946)

Людвиг и Тутта: Лессайдская история (мкл)

Рябов Алексей Пантелеймонович (1899-1955)

Блаkitна фортеця (оп)
Блаkitний камінь (оп)
Весілля в Малинівці (оп)
Голубая морковь (мк)
Джаз (мк)
Зірки екрану (мк)
Кирпичики (об)
Князь-кріпак (мк)
Коли помиляються двоє, або Ніч у червні (оп)
(+ М. Блантер)

Коломбина (оп)
Майська ніч (мк/оп)
Марсианка (мк) (+ С. Тартаковский)
Метис (оп-переработка)
Ночь накануне Рождества (оп)
Последний бал (мк)
Пошилися в дурні (мк)
Путь Анны (мк)
Секретарь Пухтреста (оп)
Сорочинський ярмарок (оп)
Сухой закон (оп)
Три монокля (мк)
Три четверти человека (оп)
Хитроумная влюбленная (оп)
Червона калина (оп/мк)
Чудесный край (оп)
Шельменко-денщик (мк)
Шумить Дніпро (мк)

С

Сааткулов Дада-Али (1917-1985)

Влюбленные (мк)
Разбитые сердца (мк)
Фергана до рассвета (мк)

Сабахаттин Мухлис (1889-1947)

Знатная особа (оп)

Сабитов Габдурахим Галимзянович (1913-1980)

Добро пожаловать (мк) (+ Б. Гиенко)
Мечты Анарбая (мк) (+ Т. Джалилов)
Призвание (мк) (+ Т. Джалилов)

Савельев (Вейц) Борис Исаакович (1934-1991)

День рождения кота Леопольда (мкл)
Сокровища капитана Флинта (мкл)

Савельев Геннадий Петрович (1933-2005)

Фантазия (ко)

Савчик Владимир Николаевич

Волшебное дерево (мкл)
Дюймовочка (мкл)
Новый год не отменяется (мкл)
Тайна волшебного леса (мкл)

Саймон Лили

Доктор Живаго (мкл)

Сайфи Джалил (1932)

Навои в Астрабаде (мк)
 Полноликая Тулиной (мк)
 Простак (мк)
Сайфиддинов Шарофиддин Сангинович (1929-2015)
 Две красоты и две любви (мк)
Саккини Антонио Мария Гаспаро (1730-1786)
 Колония, или Новое селение (ко)
Сакчи-Лакатош Бела (1943)
 Красный караван (мкл)
Салихов Энмарк Шакирович (1934)
 Подарки феи Айгуль (мкл)
 Ходжа Насреддин (мкл)
Салливен Артур Сеймур (1842-1900)
 Атаман/Контрабандист (оп)
 Бокс и гребля (оп)
 Великий герцог (оп)
 Волшебник (оп)
 Гвардеец (оп)
 Гондольеры (оп)
 Зоопарк (оп)
 Изумрудный остров (оп)
 Иоланта (оп)
 Контрабандист/Атаман (оп)
 Крейсер «Пинафор» (оп)
 Микадо (оп)
 Персидская роза (оп)
 Пираты Пензанса (оп)
 Постоянство (оп)
 Принцесса Ида (оп)
 Руддигора (оп)
 Рулевой и сундук (оп)
 Суд присяжных (оп)
 Терпение (оп)
 Торговый дом Утопия (оп)
 Утопия лимитед, или Цветы прогресса (оп)
 Фрегат ее величества «Пинафор» (оп)
Сальгадо Луис Умберто (1903-1977)
 Любовные мечты (оп)
Самарас Спирос (1861-1917)
 Война в войне (оп)
 Дочь Крита/Критянка (оп)
 Критянка/Дочь Крита (оп)
 Саксонская принцесса (оп)
Самодасва Людмила Евгениевна (1951)
 Мизантроп (в)
 Пыль в глаза (мк)
Самойлов Марк Самуилович (1937-2011)
 Американская комедия (мк)
 Анна Каренина (мкл)
 Астрономия любви (мкл)
 Безымянная звезда (мкл)
 Блудный сын (мкл)
 Божий одуванчик (мк)
 Дон Жуан в Севилье (мкл)
 Любовь всегда права, или Бомарше и К° (мкл)
 Море любви (мк)
 Небесный тихоход (мк)
 Ночные ведьмы (мк)
 О, прекрасная сеньора (мк)
 Оголена любовь (мк/оп)
 Первая любовь Дон-Жуана (мк)
 Поцелуй тети Клавды (мкл)

Прелести измены (мкл)
 Тогда в Севилье (мкл)
 Фаворит (мк)
Самойлов Сергей
 Гонки (мкл/ро) (+ А. Васильев)
Сандлер Оскар Аронович (1910-1981)
 В степях Украины (ко)
 Дарите любимым тюльпаны (оп)
 Каштаны Киева (оп)
 Кубок гетмана Богдана (оп)
 Мой мальчик (оп/мк) (+ Д. Клебанов)
 Москвичка (оп/мк)
 На рассвете (оп/мк)
 Невесты не должны плакать (оп)
 Праздник святого Йоргена (мк)
 Сердца и доллары (оп/мк)
 Сердце девичье (опб)
 Собака на сене (ко)
 Транзитные пассажиры (оп)
 Фабрика чудес, или Праздник святого Йоргена (оп/мк)
 Четверо с улицы Жанны (оп/мк)
 Эврика (оп)
Санто Тивадар (1877-1934)
 Граф Ромео (оп)
Сапиенца Антон Антонович (1756-1829)
 Иван Царевич, золотой шлем (ко)
Саркези
 Примерные женщины (оп)
Сарти Джузеппе (1729-1802)
 Двое ссорятся – третий радуется/Свадьба Дорины (об)
 Деревенская ревность (об)
 Женеви́ева Брабантская (оп)
 Ловушка (оп)
 Любовь нотариуса (ко)
 Плот Медузы (оп)
 Утешенные любовники (ко)
Сасько Геннадий Михайлович (1946)
 У нас в Кибертении, или День первого подснежника (мкл)
Сатян (Сатунц) Арам Мовсесович (1913-1990)
 В старом Тифлисе (мк)
 Восточный дантист (мк)
Саульский Юрий Сергеевич (1928-2003)
 Солнце, снова солнце (км)
Сахаров Лев Николаевич (1902-1980)
 Летняя ночь (мк) (+ Н. Арбан)
 Новые песни (мк) (+ Н. Арбан)
 Свет и сваха (мк) (+ Н. Арбан)
Сахновский Юрий Сергеевич (1866-1930)
 Людовик ...надцатый (оп)
Свиридов Георгий Васильевич (1915-1998)
 За нарвской заставой/Огоньки (оп/мк)
 Настоящий жених (мк)
 Огоньки/За нарвской заставой (оп/мк)
 Раскинулось море широко (мк)
Свобода Карел (1938-2007)
 Голем (мкл)
 Дракула (мкл)
 Монте Кристо (мкл)
 Ночь на Карлштейне (мкл)
Свободин С. А.

Король арены (оп)
Святогор Арнольд
 Я – Роксолана (мкл)
Северак Деода (1872-1921)
 Принцессы д'Окифари (ко)
 Сердце мельницы (ко)
Сегин Богдан (1976)
 Романтики (мкл)
Секей Эндре (1912-1988)
 Золотая звезда (оп)
Семенов Андрей Валерьевич (1972)
 Бегите, кони, бегите! (мкл)
 В сказку за сказкой (мкл)
 Вечер в Копенгагене (оп)
 Волшебная книга (мкл)
 Волшебные краски (мкл)
 Голый король (мкл)
 Дороги, которые мы выбираем (мкл)
 Еврейский меловой круг (мкл)
 Золушка (мкл)
 Карлсон, который живёт на крыше (мкл)
 Красота несказанная (мкл)
 Необыкновенные приключения новогодней елоч-
 ки (мкл)
 Новогодние приключения Иванушки и Конька-
 Горбунка (мкл)
 Новогодний маяк (мкл)
 Новый год у Лукоморья (мкл)
 Одесский пароход (об)
 Ослепленные (мкл)
 Приезжайте к нам на праздник (мкл)
 Ромео и Джульетта (оп)
 Сказка в дороге (мкл)
 Соль Земли (мкл)
 Фанфан, тюльпан и Аделина (оп)/Фанфан-
 тюльпан (мкл)
 Школа чудес (мкл)
Семенов Виктор Николаевич (1919-2009)
 Был такой катер (оп)
 Волжаночка (оп)
 Кот в сапогах (оп)
 Лира и меч (оп)
 Морозко (оп)
 Ну, волк, погоди! (оп)
 Остров веселых робинзонов (оп)
 Пират и призраки (мкл)
 Страницы любви (оп)
 Том Сойер (мкл)
 Ход конем (оп)
 Человек-амфибия (мкл)
 Я – актриса (оп)
Семеняко Юрий Владимирович (1925-1990)
 Колочая роза (ко/оп)
 Неделя вечной любви (оп)
 Павлинка (оп/мк)
 Поэт жаворонок (мк)
 Рябиновое ожерелье (мк)
 Степан – великий пан (оп)
Сервантес Каванаг Игнасио (1847-1905)
 Кукольники (с)
Сёреньи Левенте (1945)
 Король Иштван (ро)
Серкебаев Алмас Ермекович (1948)

Астана! (мкл)
 Брат мой, Маугли (ро)
Серпет Гастон (1846-1904)
 Адам и Ева (оп)
 Дом на вершине горы (оп)
 Записная книжка дьявола (оп)
 Красная шапочка (оп)
 Маленькая немая (оп)
 Приданое Бригитты (оп)
 Сломанная ветка (оп)
 Царство женщин (оп)
Сигмейстер Эли (1909-1991)
 Пой, земля любимая (мкл)
 Русалка в шляпе № 7 (мкл)
Сидоренко Василий (1960)
 Мавпячий король (оп)
Сидоров Владимир Алексеевич (1904-1975)
 Гадкий утенок (мкл)
 Мирандолина (оп)
 Проданный смех (мкл)
 Сказка бабушки Скрипа (мкл)
Силицкий Р.
 Черт не дремлет (мкл)
Симм Юхан Янвоич (1885-1959)
 Рыцарь из пещеры (оп)
 Сватовство (з)
Синисало Гельмер-Райнер Нестерович (1920-1989)
 Возраст женщины (оп)
 Маскарад в лесу (оп)
Сиротин Сергей Иванович (1941-2014)
 Эффект Редькина (мк)
Скарлатти Аллесандро (1660-1725)
 Любовные недоразумения (ия, или Розаура (ко)
 Торжество чести (ко)
Склавос Георг (1888-1976)
 Ниобея (оп)
Скорик Мирослав Михайлович (1938)
 0:0 на нашу користь (мк)
 Пісні Арлекіна (мкл)
Скотт Реймонд (1908-1994)
 Песня лютни (мкл)
Скриб Эжен Огюстен (1791-1861)
 Акционеры (в) (+ Ж.-Ф. Байяр)
 Бакалавр Саламанки (в) (+ Ж.-А. Дюпен,
 Ж. Делавинь)
 Барон фон Тренк (в) (+ Ж. Делавинь)
 Барьер Мон-Паранса (в) (+ Ш. Делестр-Пуарсон,
 Ж.-А. Дюпен, М.-А. Дезожье)
 Белая дама (в) (+ Мельвиль)
 Бесплатный гатроном (в)
 Битва в горах (в) (+ Ж.-А. Дюпен)
 Болезнь страны (в) (+ Мельвиль)
 Брак по расчету (в) (+ А. Варнер)
 Бульвар хороших новостей (в) (+ Мельвиль)
 Буржуазный пансион (в)
 Бюджет молодых супругов (в)
 Валери (кв)
 Вампир (в) (+ Мельвиль)
 Внешняя сторона обучения (в) (+ Ж.-А. Дюпен)
 Возвращение (в)

Волшебная лампадка, или Кашемирские пирожники/Маленькая замечательная лампа (ко)
 (+ Ж. Сент-Аман, Мельвиль, Н. Пиччини)
 Воспоминания полковника гусаров (в)
 (+ Мельвиль)
 Гостиница (в)
 Графиня-поселянка, или Медовый месяц (в)
 (+ Мельвиль, П.-Ф.-А. Кармуш)
 Гризетки (в) (+ Ж.-А. Дюпен)
 Груз, который надо оплачивать (в)
 (+ А.-Ф. Варнер)
 Два мужа (в) (+ А.-Ф. Варнер)
 Два наставника (в) (+ Ш. Моро)
 Две ночи (ко)
 Девушка на выданье, или Первые смотрины (в)
 (+ Мельвиль)
 Дедушка Назар Андреич/Добрый папаша (в)
 (+ Мельвиль)
 Дервиши (в) (+ Ж. Делавинь)
 Детская свадьба (в) (+ Ж.-А. Дюпен)
 Дипломат (в) (+ Ж. Делавинь)
 До, во время и после (в)
 Добрый папаша/Дедушка Назар Андреич (в)
 (+ Мельвиль)
 Дядюшка из Америки (в) (+ Э. Мазерес)
 Еще одна ночь национальной гвардии (в)
 (+ Ш. Делестр-Пуарсон)
 Женский врач (в) (+ Мельвиль)
 Замок Пулард (в)
 Империи прошлого (в)
 Интерьер кабинета, или Песня (в) (+ Ж. Имбер, А. Варнер)
 Истина в вине (в)
 Карантин (в)
 Каролина (в)
 Кафе-варьере (в) (+ Ж.-А. Дюпен)
 Комедии Афин (в) (+ Ж.-Ф. Байяр, Имберт)
 Комнатный слуга (ко)
 Корзина, или Уголок комнаты (в) (+ Сен-Жорж, Мельвиль)
 Красавец Нарцисс (в)
 Крестная (в)
 Лисабонский лютник (в)
 Ложа портье (в) (+ Э. Мазерес)
 Лучший день жизни (в) (+ А.-Ф. Варнер)
 Любовник-горбун (в) (+ Мельвиль)
 Мадам де Сант-Анже (в) (+ А.-Ф. Варнер)
 Мадмуазель и дама (в)
 Маленькая замечательная лампа/Волшебная лампадка, или Кашемирские пирожники (ко)
 (+ Ж. Сент-Аман, Мельвиль, Н. Пиччини)
 Маленькая сумашедшая (в)
 Маленький драгун (в) (+ Ш. Делестр-Пуарсон, Мельвиль)
 Мальвина, или Брак по склонности (в)
 Мания мест, или Безумие века (в)
 Мари Жобар (в) (+ П. Кармуш)
 Масон (ко) (+ Ж. Делавинь)
 Мачеха (в) (+ Ж.-Ф. Байяр)
 Медведь и паша (в)
 Медовый месяц/Графиня-поселянка, или Медовый месяц (в) (+ П.-Ф.-А. Кармуш, Мельвиль)

Мистификатор (в) (+ Ш. Делестр-Пуарсон, А. Серфбер)
 Мишель и Кристин (в) (+ Ж.-А. Дюпен)
 Младшая сестра (в) (+ Мельвиль)
 Моралисты (в)
 Наследница (в) (+ Ж. Делавинь)
 Невеста (ко)
 Невидимые братья (в) (+ Мельвиль)
 Новый Пурсоньяк (в)
 Ночь в казармах Национальной гвардии (в)
 Обед на траве (в)
 Обманчивая внешность (в) (+ Мельвиль, Ш. Делестр-Пуарсон)
 Оборотень (ко)
 Пальто (в) (+ А. Варнер, Ж.-А. Дюпен)
 Парламентёр (в)
 Первые влюбленности (в)
 План проведения кампании (в) (+ Ж.-А. Дюпен, Мельвиль)
 Платоническая любовь (в) (+ Мельвиль, Ксавье, Ф. Курси)
 Плохой сюжет (в)
 Подвязка жениха (в) (+ Ж.-А. Дюпен)
 Полковник Фронтен (в)
 Полночь (в)
 Последний день счастья (в)
 Посол (в) (+ Мельвиль)
 Похоронный насос (в) (+ Ж.-А. Дюпен)
 Поцелуй на предъявителя (в)
 Правдивый лгун (в) (+ Мельвиль)
 Праздник мужа, или Давайте скроем (в)
 (+ Ш. Делестр-Пуарсон, Мельвиль)
 Прекрасный принц (в)
 Приключения маленького Джона (в)
 Принцесса Тарара, или Мамины сказки (в)
 (+ Ж.-А. Дюпен, Ш. Делестр-Пуарсон)
 Продавец любви (в)
 Проситель, или искусство получать места (в)
 (+ Имберт, А.-Ф. Варнер, Ш. Делестр-Пуарсон, Ж.-А. Дюпен)
 Простая история (в)
 Прощания с делами (в) (+ Мельвиль)
 Рай Магомета (в)
 Россини в Париже (в)
 Русские горы (в)
 Свидетель (в) (+ Мельвиль, Ксавье)
 Секретарь и повар (в) (+ Мельвиль)
 Семья барона (в)
 Серебряная свадьба (кв)
 Скупой на празднестве (в) (+ Ж. Делавинь)
 Слуга своего соперника (в) (+ Ж. Делавинь)
 Смерть и Бушерон (в) (+ Ж.-А. Дюпен)
 Снег, или Новый Эжинар (в) (+ Ж. Делавинь)
 Сокровище Крака (в)
 Сомнамбула (в) (+ Ж. Делавинь)
 Спальня (в) (+ Ж. Делавинь)
 Сплин (в) (+ Ш. Делестр-Пуарсон)
 Спонсор (в) (+ Мельвиль, Ш. Делестр-Пуарсон)
 Старуха (ко)
 Старый муж (в) (+ Мельвиль, Ж.-Ф. Байяр)
 Старый юноша и юная дева (в)
 Стеснительный (в)
 Сумасшедший из Перроны (в) (+ Ж.-А. Дюпен)

Танцы на открытом воздухе (в)
Трильби (ко)
Уверенный (в) (+ Мельвиль)
Ученики консерватории (в)
Фиорелла (в)
Флора и Зефир (в) (+ Ж.-А. Дюпен, Ж. Делавинь)
Хозяйка жилья (в)
Художник (в)
Час в Порт-Сент-Мари (в)
Часть и реванш (в)
Черный человек (в) (+ Ж.-А. Дюпен)
Шарлатанство (в)
Слейд Джулиан (1930-2006)
Салатные дни (мкл)
Слободкин Павел Яковлевич (1945-2017)
Волшебная лампа Аладдина (мкл)
Слонов Юрий Михайлович (1906-1981)
Воры (мк)
Девичья любовь/Коса на камень (оп)
Любовь и спорт (оп)
Палки в колеса, или Любовь и спорт (оп)
Поручик Лавровский (оп)
Сердце моряка (мк) (+ В. Макаров)
Серебряный остров (оп)
Улица Весенняя (оп)
Смекалин Василий Григорьевич (1901-1940)
Наталка (мк)
Сметана Бедржих (1824-1884)
Виола (ко)
Две вдовы (ко)
Проданная невеста (ко)
Тайна (ко)
Смеян Павел Евгеньевич (1957-2009)
Слово и дело (ро)
Смирнов Кузьма Алексеевич (1917-1963)
Новые плоды (мк)
Смольская Татьяна
Невидимка (мкл)
Сморгонская Дина Михайловна (1947)
Эстер (мкл)
Сокол Александр Викторович (1944)
Вероника (оп)
Иван та Марія (мкл)
Мушкетери нашего двору (мкл)
Принцеса на горошині (мкл)
Чудя, Филин и Шатало (мкл)
Соколов В.
Тишайший (оп)
Соколовский Михаил Матвеевич (ок. 1756-?)
Мельник – колдун, обманщик и сват (ко)
Солин Лев Львович (1923-2008)
Дамы и гусары (оп)
Соловьев-Седой Василий Павлович (1907-1979)
18 лет (оп)
Вендетта (оп)
Верный друг (оп)
Восемнадцать лет (оп/мк)
Жил-был Шельменко (мк)
Насильно мил не будешь (оп)
Неравный брак (оп)
Олимпийские звезды (мк)
Подвески королевы (мк/оп)
Самое заветное (оп)

Свадьба с препятствиями (оп)
У родного причала (оп/мк)
Хорошая погода (оп)
Солодарь Цезарь Самойлович (1909-1992)
Любовь – книга золотая (мк)
Сомервелл Артур (1863-1937)
Заколдованный принц (оп)
Золотая солома (оп)
Новелло/Червонный валет (оп)
Принцесса Зара (оп)
Червонный валет/Новелло (оп)
Сондхейм Стивен (1930)
Безумства (мкл)
В леса (мкл)
В субботу вечером (мкл)
Воскресенье в парке вместе с Джорджем (мкл)
Все умеют свистеть (мкл)
Компания (мкл)
Кураж (мкл)
Лягушки (мкл)
Маленькая ночная музыка/Маленькая серенада (мкл)
Парикмахер Тодд (мкл)
Смешной случай по дороге на Форум (мкл)
Суини Тодд, кровавый брадобрей с Флит-Стрит (мкл)
Тихоокеанские увертюры (мкл)
Фоллиз (мкл)
Сорокин Владимир Константинович (1914-1997)
Непослушная дочь (оп)
Раскинулось море широко (оп)
Соросабаль Пабло (1897-1988)
Букет роз (с)
Черный клоун (с)
Спадавеккиа Антонио Эммануилович (1907-1988)
Волшебная лампа Аладдина (мк)
Выстрел в темноте (мк)
Нежданная свадьба (мк)
Сердце скрипки (мк)
Смертельная любовь (мк) (+ Б. Постников, К. Листов)
Хозяйка гостиницы (ко)
Спаринский Александр Иосифович (1954)
В стране детей (мкл)
Спенсер У.
Маленький магнат (ко/оп)
Спиро Сергей Петрович
Веселая ночь (Ночь приключений) (оп)
Спонтини Гаспаре Луиджи Пасифико (1774-1851)
Капризы женщины (ко)
Стабингер Матиас (ок. 1750-1815)
Баба-Яга (ко)
Мнимый дурак от любви (ко)
Счастливая Тоня (ко)
Стабулникс Улдис (1945-2012)
Праздник во множественном числе (мк)
Ставонин Геннадий Трофимович (1935-1995)
Заветное колечко (оп)
Звезда любви (оп)
Ставрович Дария Сергеевна (1986)
Всё о Золушке (мкл) (+ Р. Паулс, С. Боголюбский)
Стадни Дэн

Сумасшествие вокруг марихуаны (км)
(+ Д. Мэннинг, Н. Ванг)
Стайлс Джордж (1961)
Ветер в ивах (мкл) (+ Э. Дрю)
Стайн Джул (1905-1994)
Ботинки на пуговицах (мкл)
В метро хорошо поспать (мкл)
Двое в проходе (р)
Джентельмены предпочитают блондинок (мкл)
Джипси (мкл)
До-ре-ми (мкл)
Звонят звонки (мкл)
Мальчик накануне бар-мицвы (мкл)
Метро для ночлега (мкл)
Мужчины предпочитают блондинок (мкл)
Рад вас видеть (мкл)
Сапожки на пуговках (мкл)
Сахар (мкл)
Смешная девчонка (мкл)
Тише, громче (мкл)
Цыганка (мкл)
Стамец Карел Филип (1745-1801)
Влюбленный опекун (з)
Станислав Йозеф (1897-1971)
Голос над тайгой (мкм)
Железный поток (мкм)
Парижская коммуна (мкм)
Строптивая жена (мкм)
Турксиб (мкм)
Станфорд Чарлз (1852-1924)
Много шума из ничего (ко)
Старокадомский Михаил Леонидович (1901-1954)
Веселый петух (мк)
Как ее зовут (оп)
Солнечный цветок (мк)
Три встречи (мк)
Сташинский Владислав Александрович (1968)
Маугли/Мы одной крови (мкл)
Стейнман Джим (1947)
Танцы/Бал вампиров (мкл)
Стемпневский Станислав Владиславович (1923-1995)
Волшебное огниво/Нашла избранника принцесса (оп)
Королева остается дома (мк)
Нашла избранника принцесса/Волшебное огниво (оп)
Степанян Аро Леонович (1897-1966)
Храбрый Назар (ко)
Степурко Олег Михайлович (1946)
3 разговора (ро)
Стефани Ян (1746-1829)
Благодарные подданные (ко)
Заколдованное дерево (ко)
Любопытство женщин прошлого (ко)
Старый охотник (ко)
Стеценко Кирилл Григорьевич (1882-1922)
Сватанья на Гончарівці (мк)
Стецюн Николай Григорьевич (1942)
Гаврош (мкл)
Ах и орешек (мкл)
Стинг (1951)
Последний корабль (мкл)

Стихин Евгений Михайлович (1932)
Остров сокровищ (мкл)
Радуга рядом (мкл)
Стоклос Януш (1954)
Метро (мкл)
Пола Негри (мкл)
Стотгарт Х. (1885-1949)
Всегда ты (оп)
Любовь моряка (оп)
Рассмеши меня (мкл)
Роз-Мари (оп/мкл)
Стоун Мэтт
Книга мормона (мкл) (+ Р. Лопес, Т. Паркер)
Стоянов Веселин (1902-1969)
Хитрый Петр (ко)
Стоянович Петар (1877-1957)
Клятва Блаженки (оп)
Стравинский Игорь Федорович (1882-1971)
Байка про лису (ко)
Мавра (ко/об)
Персефона (млд)
Похождения повесы (ко/об)
Пульчинелла (ко)
Стратичук Олег (1910)
Вовк в овечій шкурі (мкл)
Капітан Джон Сміт (мкл)
Миша на війні (оп)
Стрельников Николай Михайлович (1888-1939)
Беранже (оп)
Граф Нулин (ко)
Завтра утром (оп)
Князь-крепостной (оп)
Луна-парк (оп)
Настоящая любовь (оп)
Президенты и бананы (оп)
Сердце поэта, или Беранже (оп)
Холопка (оп)
Чайхана в горах (оп)
Черный амулет (оп)
Стресер
Славный тестюшка (оп) (+ М. Вайнцирль)
Строуз Ч.
Аплодисменты (мкл)
Прощай, Бэрди (мкл)
Я и Альберт (мкл)
Стумбре Сильвия Петровна (1925-1987)
Маугли (мкл)
Ступка Ян Батист (1892-1971)
Вареники (ко-пантомима)
Мадам Фрейлейн (оп)
Стюарт Дейв Аллан (1952)
Барбарелла (мкл)
Привидение (мкл) (+ Г. Баллард)
Суарес Ф.
Душа в горести (оп)
Самая счастливая ночь (оп)
Субач К.Ф.
Стенька Разин и княжна (оп)
Суворова Т.
Дюймовочка (мкл)
Колобок (мкл)
Маленький принц (мкл)
Суза Джон Филип (1854-1932)

Властительница сердец (ко)
Желанная (ко)
Избранница (ко)
Капитан (ко)
Контрабандисты (ко)
Крис и волшебная лампа (ко)
Победа (ко)
Свободная профессия (ко)
Стеклодувы (ко)
Шарлатан (ко)
Сурус Григорий Федорович (1942)
Нестерка (мк)

Т

Табачников Модест Ефимович (1913-1977)
13 поцелуев (оп)
250 лет в одну ночь (оп)
Сенсация (оп)
Таборовский Станислав Осипович (1830-1890)
Пара сапог (об)
Тайфер Жермен (1892-1983)
Ароматы (ко)
Боливарский моряк (ко)
Жил-был кораблик (об)
Рассудительный дурак (ко)
Тактакишвили Отар Васильевич (1924-1989)
Мусиси (ко)
Танонов Антон Валерьевич (1977)
Вий (рок-мкл)
Мастер и Маргарита (мкл)
Онегин (мкл) (+ Г. Матвейчук)
Тансман Александр (1897-1986)
Золотое руно (ко)
Таривердиев Микаэл Леонович (1931-1996)
Граф Калиостро (ко)
Король-олень (мкл)
Тарнопольский Владимир Григорьевич (1955)
Ох, эти русские (оф)
Тартаковский Семен Николаевич (1901-1965)
Марсианка (оп) (+ А. Рябов)
Сухой закон (оп)
Три четверти человека (оп)
Татарченко Геннадий Петрович (1951)
Белая ворона (ро)
Вітер зі Сходу (ро)
Диво у лісі (мкл)
Зачарованне каміння (мкл)
Золоте весілля (ро)
Мистер Сковорода (мкл)
Пам'яті померлих (ро)
Самотні солов'ї (ро)
Тауншенд Пит (1945)
Квадрофения (ро)
Томми (ро)
Тевес О.
Бешеная семья (ко)
Тейлор Димс Джозеф (1885-1966)
Эхо (мк)
Темнов Виктор Иванович (1934-2014)
Приз господина Арно (оп)
Теплицкий
Когда приходит любовь (мк)
Терасс Клод (1867-1923)

Картуш (оп)
Мамзель Сан-Жен (оп)
Маркиза и поваренок (оп)
Наивный распутник (оп)
Подвиги Геркулеса (оп)
Свадьба Телемака (оп)
Час пастуха (оп)
Терентьев Борис Михайлович (1913-1988)
Верное средство (оп)
Камень счастья (оп)
Первая ласточка (оп)
Тер-Осипов Юрий Григорьевич (1933-1986)
Сыну пора жениться (мк) (+ 3. Шахиди)
Тиардович Иво (1895-1976)
Маленькая Флорами (оп)
Пьеро Ило (оп)
Сплитская акварель (оп)
Тигранян Армен Тигранович (1879-1950)
Продавец гороха (ко)
Тигранян Вартан Арменович (1906-1974)
Большая свадьба (оп)
У родника (мк)
Ширак – моя любовь (оп)
Тикоцкий Евгений Карлович (1893-1970)
Кухня святости (мк)
Тиллер Ф.В.
Повод для Клавдии (мкл)
Тим Х.
Конгресс танцует (мкл)
Тиможинский Виктор Анатольевич (1957)
Бджілка (мкл) (+ В. Чепелюк)
Тимофеев Николай Андреевич (1906-1978)
Катерина (мк)
Солдатская женка (мк)
Титов Алексей Николаевич (1769-1827)
Вот каковы русские, или Мужество киевлянина (ко)
Девичник, или Филаткина свадьба, следствие Яма и Посиделок (ко)
Легковерные (ко)
Посиделки, или следствие Яма (ко)
Татьяна, или Молодая крестьянка с Воробьевых гор (ов)
Ям, или Почтовая станция (ко)
Титов Сергей Николаевич (1770-1825)
Крестьяне, или Встреча незваных (ов)
Тодоров Михаил (1890-1976)
Агимира (оп)
Ветряная мельница (оп)
Лесной король (оп)
Маленькая продавщица спичек (оп)
Мошенники (оп)
Мудрый царь (оп)
Песня судеб (оп)
Робин (оп)
Семь братьев-лебедей (оп)
Толмачев Евгений Артурович (1961)
Когда мне нет и пятнадцати (мкл)
Толстой Теофил Матвеевич (1809-1881)
Доктор в хлопотах (ко)
Парижский мальчишка (ко)
Тома Амбруаз Жан Луи (1811-1896)
Кади (ко)

Миньон (ко)
 Парикмахер регентства (ко)
 Сон в летнюю ночь (ко)
Томин Сергей Эдуардович (1945)
 Был я очень небольшой (мкл)

Торадзе Давид Александрович (1922-1983)
 Натэла (оп)
Торелли Ф.
 Орфей (млд)
Тормахова Вероника Николаевна (1974)
 До побачення (мкл)
Торроба Федерико Морено (1891-1982)
 Женщины из той ночи (с)
 Ла марченера (с)
 Луиза Фернанда (с)
 Настоящая андалузийка (с)
 Плутровка (с)
 Трактирщица из Тордесильоса (с)
 Чарито (оп) (+ Л. Гуэрреро)
Тране Вальдемар (1790-1828)
 Приключение сторожа (з)
Трапезников Владислав Георгиевич (1940)
 Притча о Святом Валентине (мкл)
Траэтта Томмазо (1727-1779)
 Джермондо (ко)
 Служанки соперницы (ко)
 Странствующие кавалеры (ко)
 Счастливые пастухи (ко)
 Хитрая служанка (ко)
Тровайоли Армандо (1917-2013)
 Ругантино (мкл)
 Черт и девственница (мкл)
Троцюк Богдан Яковлевич (1931-2009)
 Верю в тебя (мк)
Трошин К.
 Богатая невеста (в/ко)
Троян Вацлав (1907-1983)
 Пани Марианка, мать полка (оп)
Тугаринов Юрий Ленславович (1946-2012)
 Багровый остров/Проходимец Кири-Куки (оп)
 Женильба (мв)
 Плутровка (мкл)
 Проходимец Кири-Куки/Багровый остров (оп)
Тулеев Аскар (1920-1963)
 Жапалак Жатпасов (мк) (+ М. Абдраев)
 Кто что сделал? (мк) (+ М. Абдраев,
 А. Аманбаев, А. Малдыбаев)
Туликов Серафим Сергеевич (1914-2004)
 Баранкин, будь человеком (оп)
 Любовь, директор и квартира (мк)
Турик П.Ф.
 День богиги Лады (ов)
 Фанфан-тюльпан, или Давно пора бы догадаться
 (ов)
Турина Хоакин (1882-1949)
 Марго (мк)
Тухманов Давид Федорович (1940)
 Багдадский вор (мкл)
 Царица (мкл)
Тылик Владимир Владимирович (1938)
 Ясоновские молодцы (мк)

У

Уайлдхорн Френк (1958)
 Алый первоцвет (мкл)
 Бонни и Клайд (мкл)
 Гражданская война (мкл)
 Граф Монте-Кристо (мкл)
 Джекилл и Хайд/Странная история доктора
 Джекилла и мистера Хайда (мкл)
 Дракула (мкл)
 Камилла Клодель (мкл)
 Кармен (мкл)
 Мицуко (мкл)
 Никогда не говори «прощай» (мкл)
 Последний поцелуй/Рудольф (мкл)
 Рудольф/Последний поцелуй (мкл)
 Сирано де Бержерак (мкл)
 Страна чудес: Новое музыкальное приключение
 Алисы (мкл)
 Странная история доктора Джекилла и мистера
 Хайда/Джекилл и Хайд (мкл)
 Эскалибур (мкл)
Уайт Ян (1901-1960)
 Кузница (оп)
 Сказка пастуха (оп)
Уали Камель (1971)
 Дракула: любовь сильнее смерти (мкл)
Уилсон Мередит (1902-1984)
 Музыкальный человек/Продавец музыки (мкл)
 Неунывающая Молли Браун (оп)
 Продавец музыки/Музыкальный человек (мкл)
Уколов С.
 Тетка из Тамбова (оп) (+ С. Пальм)
Улановский Вячеслав Львович (1951)
 Здравствуй, папочка! (мкл)
 Золотой цыпленок (мкл)
 Мой самый лучший папа (мкл)
Ульваус Бьорн (1945)
 Девушка с золотыми волосами (мкл)
 (+ Б. Андерссон)
 Шахматы (ро/мкл) (+ Б. Андерссон)
Умлауф Игнац (1746-1796)
 Аптека (з)
 Блуждающий огонек (з)
 Горнорабочие (з)
 Кольцо любви, или Земира и Азор (з)
 Остров любви (з)
 Прекрасная сапожница (з)
 Рудокоп (ко)
 Староста и солдаты (з)
 Счастливые/Удачливые охотники (з)
Умлауф Михаэль (1781-1842)
 Гренадер (з)
 Праздник любви и радости (з)
Уоллер Томас (1904-1943)
 Я не веду себя плохо (мкл)
Уоррен Гарри (1893-1981)
 Сорок вторая улица/42-я улица (км/мкл)
Уотерс Роджер (1943)
 Стена (ро)
Урбайтис Миндаугас (1952)
 Поющий и танцующий жаворонок (мкл)
Урбах Самуил Юльевич (1908-1969)
 Биби и Бобо, или Знатный жених (ко)

Знатный жених (ко)
Успенский Владислав Александрович (1937-2004)
Анна Каренина (мкл)
Бал воров (мк)
Искушение Жанны (мкл)

Ушаков Борис
Капитан Фракас (мк)
Краснофлотцы (оп)
Уэббер Эндрю Ллойд (1948)
Аспекты любви (мкл)
Бульвар Сансет (мкл)
Дживс (мкл)
Женщина в белом (мкл)
Звездный экспресс (мкл)
Иисус Христос – суперзвезда (ро)
Иосиф и его удивительный разноцветный плащ
снов (мкл)
Кошки (мкл)
Крикет (мкл)
Лики любви (мкл)
Любовь не умирает (мкл)
Наш брат (мкл)
Песня и танец (мкл)
Прекрасная игра (мкл)
Призрак оперы (мкл/ро)
Расскажи мне в воскресенье (мкл)
Свистни по ветру (мкл)
Стивен Уорд (мкл)
Такие, как мы (мкл)
Эвита (мкл)

Ф

Фадеев Артем Александрович (1975)
Зубастая няня/Моя зубастая няня (мкл)
Фадеева-Москалева Людмила
Золушка (мкл)
Легенда о двух королевствах (мкл)
Легенда о Русалочке (мкл)
Царевна-лягушка (мкл)
Файзи Джаудат Харисович (1910-1973)
Башмачки (мк)
Дурная игра не доводит до добра (мк)
На берегу Волги/Золотая осень (мк)
Хужа Насретдин (мк)
Чайки (мк)
Файн С.
Неудачница Джейн (км)
Хелзапопин (р-э)
Файнтух Соломон Овсеевич (1899-1985)
Деревенская свадьба (оп)
Дождь (оп)
Доня (оп)
Колдунья (оп)
Файнтух Яков Самойлович (1892-1974)
Розита (оп)
Тамила (оп)
Фалеев Николай Иванович (1872-1941)
Бамбук, или Китайская конституция (оп)
Когда Амур найдет Психею (оп)
Макаронные герои (оп)
Распродажа гарема (оп)
Фалик Юрий Александрович (1936-2009)

Проделки Скапена (ко)
Фалилеев Дмитрий Викторович
Кубанские ласточки (оп) (+ Г. Плотниченко,
И. Верховский)
Фалль Лео (1873-1925)
Бунтовщик/Мятежник (оп)
Веселый крестьянин (оп)
Вечный вальс (оп)
Госпожа Дениза (оп)
Госпожа министерша (оп)
Графиня-студентка (оп)
Девочка-кукла/Девочка с куклой (оп)
Долларовая принцесса/Принцесса долларов (оп)
Императрица, или Княжеская любовь (оп)
Искусственный человек (оп)
Испанский соловей (оп)
Мадам Помпадур (оп)
Милый Августин (оп)
Милый братец (з)
Мятежник/Бунтовщик (оп)
Ночной экспресс (оп)
Прекрасная Ризетта (оп)
Принцесса долларов/Долларовая принцесса (оп)
Разведенная жена (оп)
Роза Стамбула (оп)
Розы из Флориды (оп) (завершена
Э. Корнгольдом)
Сирена (оп)
Сладкий кавалер (оп)
Уличная певица (оп)
Шум из-за пощечины (оп)
Юность в мае (з)
Юный господин Рене (оп)
Фалья Мануэль (1876-1946)
Балаганчик мастера Педро (ко)
Фарджен Харри (1878-1948)
На дороге (оп)
Регистрационная контора (оп)
Фаркаш Ференц (1905-2000)
Волшебный шкаф (ко)
Генеральская теща (оп)
Лес шумит (оп)
Орлиные перья/Смелые сердца Венгрии/Чином
Палко (оп)
Случай Ности-младшего и Мари Тот (ко)
Смелые сердца Венгрии/Чином Палко/Орлиные
перья (оп)
Соловей (з)
Чином Палко/Орлиные перья/Смелые сердца Вен-
грии (оп)
Школа зятьев (оп)
Фаттах Азон Нуртинович (1922-2013)
Крылатые (мк)
Феврье/Феврие Анри (1875-1957)
Агнес (оп)
Кармозина (оп)
Нагая женщина (оп)
Сильветта (оп) (+ М. Дельма)
Федоров Лев Александрович
Москва-Кузьминки (оп)
Фельдман Яков Лазаревич (1884-1950)
Чапаевские дни (мк)
Фельдт Павел Эмильевич (1905-1960)

Дон Маурицио (оп)
Причуды ревности (оп) (+ Г. Носов)
Фельцман Оскар Борисович (1921-2013)
Василек (оп)
Воздушный замок (оп)
Всё начинается с любви (оп)/Старые дома (мк)
Донна Люция, или Здравствуйте, я ваша теть (оп/мк)
Дочь фельдмаршала/Суворочка (оп)
Золотое вино (мк)
Мой брат играет на кларнете (мк)
Прекрасная мельничиха (оп)
Пусть гитара играет (оп/мк)
Синий платочек (оп)
Старая комедия (оп)
Старые дома/Всё начинается с любви (оп)
Суворочка/Дочь фельдмаршала (оп)
Тайна тети Даши (мк)
Тетка Чарлея (оп)
Чужая дочь (мк)
Шумит Средиземное море (оп)
Феньеш Сабольч (1912-1986)
Бес не дремлет (оп)
Вторая любовь (оп)
Гарем (оп)
Две любви (оп)
Клёцки (оп)
Майя (оп)
Манолита (оп)
Мими (оп)
Много шума из ничего (оп)
Поцелуй королевы (оп)
Риго Янчи (оп)
Свидание на берегу Дуная (оп)
Синьор Боцци по прозвищу Пес (мкл)
Степная серенада (оп)
Фере Георгий Владимирович (1932)
Желтый дьявол (мк)
Феркельман Михаил Яковлевич (1908-1974)
Дитя Флориды (оп)
Любит – не любит (оп)
Моя любимая (оп) (+ Л. Ходжа-Эйнатова)
Серенада (оп)
Счастливая ошибка (оп)
Феррари Юлий П.
Красотка Боскатти, или Похищение Венеры (оп)
Южный полюс (оп)
Феррон Адольф (1855-1907)
Дафна и Галлия (оп)
Секрет сатаны (оп)
Фертельмейстер Эдуард Борисович (1947)
Дикая собака Динго, или Повесть о первой любви (мкл)
Коко Шанель. Страницы жизни (мкл)
Песнь о Данко (мкл)
Черт попутал (мкл)
Фёрстер А.
Гореньский соловей (оп)
Фети Франсуа Жозеф (1784-1871)
Любовник и муж (ко)
Манекен из Бергамо (ко)
Старуха (ко)
Фиала Иржи (1892-1974)

Дитя рынка (оп)
Клуб самоубийц (оп)
Лидушка, дочь музыканта (оп)
Свадьба в Малиновке (оп)
Скорым поездом к алтарю (оп)
Течет вода, течет (оп)
Швейк на Марсе (оп)
Фибих Зденек (1850-1900)
Капельмейстер в Венеции (ко)
Филидор Франсуа Андре (1726-1795)
Блез-башмачник/Блез-сапожник/Сапожник Блез (ко)
Деревенская дружба (ко)
Добрый сын (ко)
Дровосек, или Три желания (ко)
Замаскированный любовник, или Мнимый садовник (ко)
Источник любви, или Любовь Пьера Длинного и Бланш Базю (ко)
Колдун (ко)
Кузнец (ко)
Муж, каким полагается быть всем мужьям (ко)
Недоразумение, или Постоянное непостоянство (ко)
Новая школа женщин/жен (ко)
Отмщенные женщины (ко)
Прекрасная рабыня (ко)
Разоблаченный любовник (ко)
Садовник и его господин/госпожа (ко)
Садовник из Сидона (ко)
Сандомир, принц датский/Эрнелинда, принцесса Норвежская (ко)
Санчо Панса на своем острове (ко)
Сапожник Блез/Блез-сапожник (ко)
Семира и Мелид (ко)
Солдат-чародей/Солдат-волшебник (ко)
Том Джонс (ко)
Устрица и сутяги (ко)
Фемистокл (ко)
Эрнелинда, принцесса Норвежская/Сандомир, принц датский (ко)
Филипп Ашот
Праздник непослушания (мкл)
Филиппенко Аркадий Дмитриевич (1912-1983)
Бузановская история (оп)
Голый президент (оп)
Зоряний час (оп) (+ В. Филиппенко)
Республика на колесах (оп)
Сто первая жена султана (оп)
Филиппенко Виталий Аркадьевич (1939)
Блаженный острів (оп)
Бравый капрал, чи Викрадення принцеси (оп)
Голубая турецкая шаль (оп)
Жіночі пристрасті (оп)
Зоряний час (оп) (+ А. Филиппенко)
Ой, сусідко (оп)
Отак загинув Гуска (оп)
Пригоди в країні Запиччя (оп)
Циганка Аза (мкл)
Финаровский Григорий Абрамович (1906-1975)
Весна идет по городу (мк)
Нелетная погода (мк)
Пальмовый остров (мк)

Последний бал (мк)
Фиртич Георгий Иванович (1938-2016)
Доктор Айболит (мкл)
Недоросль (мкл)
Необычайное приключение на волжском пароходе (мкл)
Петербург (мкл)
Фискьетти Доменико (1725-1810)
Аптекарь (ко) (+ В. Паллавичини)
Сумасшедший для любви (ко)
Фальшивая невеста (ко)
Фишер В.
Сон Петра Иваныча (ко)
Фишер Хакобо (1896-1978)
Медведь (ко)
Предложение (ко)
Фиштик Елена Владимировна (1960)
Антошка и гармошка (мкл)
Борщ (мкл)
Волшебный чай (мкл)
Дачные амуры (мкл)
Ежик в тумане (мкл)
Матушка Бузина/Тайна Матушки Бузины (мкл)
Мистер Твистер (мкл)
Муха-Цокотуха (мкл)
Тайна Матушки Бузины/Матушка Бузина (мкл)
Флаерти Стивен (1960)
Анастасия (мкл)
Регтайм (мкл)
Флехтенмахер Александру (1823-1898)
Баба-Яга (оп)
Госпожа Кирица в Яссах (в)
Иоргу из Садагуры (в)
Карнавал в Яссах/Яссы во время карнавала (в)
Крепость Нямец (млд)
Крестьянская свадьба (в)
Медведи белый и черный (в)
Милло-директор (в)
Новолуние (оп)
Пэкалэ и Тындалэ (в)
Тележник (оп)
Флорин и Флорика (в)
Чинел-Чинел (в)
Янку Жиану, гайдуцкий капитан (в)
Яссы во время карнавала/Карнавал в Яссах (в)
Флит Борис Давидович
Вот так фотограф! (оп)
Флондор Тудор (1862-1909)
Дед Чокырлан (оп)
Дунайский рыбак (оп)
Рыбачка Лица (оп)
Флосман Олдридж (1925-1998)
Всему виновник – Феркл (оп)
Флотов Фридрих (1812-1883)
Вдова Грапен (оп)
На камне рун (оп) (+ Р. Жене)
Флярковский Александр Георгиевич (1931-2014)
Анонимное письмо (оп)
Будет завтра (оп)
Была ли Ева? (оп)
Всё о Еве (оп)
Золотой человек (оп)
Триумфальная арка (оп)

Яблочная леди (оп/мкл)
Фоменко Николай Алексеевич (1894-1961)
Анна (оп)
Фомин Борис Иванович (1900-1948)
Испанская таверна (утрачена) (оп)
Карьера Пирпойнта Блэка (оп)
Одураченный евнух (утрачена) (оп)
Фомин Евстигней Ипатович (1761-1800)
Американцы (ко)
Вечеринки, или Гадай-гадай, девица, отгадывай, красная (ко)
Золотое яблоко (ко)
Игрище невзначай (ко)
Колдун, ворожея и сваха (ко)
Невеста под фатою, или Мещанская свадьба (ко)
Новгородской богатырь Боеславич (ко)
Орфей и Эвридика (млд)
Ямщики на подставе (ко)
Фонтен Брюно (1957)
Известные старые песни/Старая песня (км)
(+ А. Кристине)
Форд Н.
Последние славные деньги Исаака (ро)
Форостина Евгений В. (1883-1951)
Ганджа Андибер (оп)
Дівчина з лілеєю (оп)
Фортнер Вольфганг (1907-1987)
Коринна (об)
Ундина (з)
Фосс Лукас (1922-2009)
Прыгающая лягушка графства Калавер (об)
Фрадкина Лина Леонидовна
Огниво (мкл)
Франк Сезар Огюст (1822-1890)
Батрак с фермы (ко)
Франсе Жан Рене (1912-1997)
Апостроф (мк)
Хромой бес (ко)
Френкель Даниил Григорьевич (1906-1984)
Голубая стрекоза (оп)
Опасный рейс (оп)
Фрид А.
Праздник в Гарлеме (мкл)
Фридланд Анатолий (1881-1938)
Маленькая персидская роза (оп)
Фридман Виктор Наумович (1944)
Как жить замужем (мкл)
Маша и медведь (оп)
Фридман Г.
Меня никто не знает (мкл)
Фримль Рудольф (1879-1972)
Анина (оп)
Золотой кушак/Билли (оп)
Катенька (оп)
Король бродяг (оп)
Любовь моряка (оп) (+ Р. Бенацки)
Роз-Мари (оп)
Светлячок (оп)
Три мушкетера (оп)
Фриш Э.
Лисси (мкл)
Фролов Г.
Если в кране есть вода (мкл)

Х

Хабалов Олег Тимофеевич (1933-2013)
Цыган и в Африке – цыган (мк)

Хагагортян Эдуард Арамович (1930-1983)
Каринэ (мк)

Хаджиев Парашкев (1912-1992)
Айка (оп)
Было время/Жили-были (ко)
Деляна (оп)
Жили-были/Было время (ко)
Карьеристы (мкл)
Когда-то давно (оп)
Лихой парень/Сорви-голова (ко)
Луд гидия (ко)
Мадам Сан-Жен (оп)
Миллионер/Пять миллионов с гаком (ко)
Пять миллионов с гаком/Миллионер (ко)
Сирано де Бержерак (мкл)
Сорви-голова/Лихой парень (ко)

Хаджиев Тодор (1885-1956)
Софийцы под Бухарестом (оп)

Хазанова Евгения
Франсуа Вийон (мкл)

Халаинов Сергей (1965)
Гадкий утенок (мкл)
Цветы лета – золото осени (мкл)

Халатов Семен Александрович (1876-1948)
Единственная дочь (оп)

Халимов Алимджан (1912)
Аму-Дарья (мк)
Глупый царь (мк)
Дочь Арала (мк)
Молодые сердца (мк)
Насильно мил не будешь (мк) (+ Ж. Шамуратов)
Свадьба на пастбище (мк)

Халлетц Эрвин (1923-2008)
Графиня ярмарки сладостей (мкл)
Мечты о счастье (оп)

Халмурзаев Альберт Шарифович (1967)
Снежная королева (мкл)

Хальворсен Юхан Август (1864-1935)
К Северному полюсу (оп)

Хальстрём Ивар Кристиан (1826-1901)
Аристотель (оп)
Волк мельника (оп)
Герцог Мангус и русалка (оп)
Дух зла (оп)
Дьявольские струны (оп)
Заколдованная кошка (оп)
Маленькая Карин (оп)
Пер-свинопас (оп)
Серебряное кольцо (оп)

Хамиди Латыф Абдулхаевич (1906-1983)
Медовый родник (оп)

Ханмамедов Гаджи Дадаш (1918-2005)
Все мужья хороши (мк)
Одна минута (оп/мк)

Хартулари-Даркле Йон (1886-1969)
Амазонка (оп)
Замаскированная любовь (оп)
Зигзаг (оп)

Хатч Тони (1939)

Карта (мкл)

Хаузер Миска (1822-1887)
Слепой шарманщик (оп)

Хауэр Йозеф Маттиас (1883-1959)
Черный паук (з)

Хаханов Дудар Соломонович (1921-1995)
Вольная борьба (оп)
Девушка на выданье (оп)
Наши дети и невестки (оп)
Репейник (оп)
Хамат и Зарина (оп)
Хандзериффа (оп)

Хачатурян Карэн Суменович (1920-2011)
Простая девушка (оп)

Хейф Роман И.
Яблоко любви (оп)

Хемлиш Марвин Фредерик (1944-2012)
Кордебалет (мкл)
Корус-лайн (мкл)

Хенекер Девид (1906-2001)
Пожертвуйте мне (мкл)
Половина шестипенсовика (мкл)

Хенце Ханс Вернер (1926-2012)
Горячая плита (ко)
Юный/Молодой лорд (ко)

Херберт Виктор (1859-1924)
Гадалка (оп)
Глаз истукана (оп)
Дети в стране игрушек (оп)
Красная мельница (оп)
Мадемуазель модистка (оп)
Несносная Мариэтта (оп)
Нильский волшебник (оп)
Поющая девушка (оп)
Сирано де Бержерак (оп)
Человек с татуировкой (оп)
Шалунья Мариетта (оп)
Эмир (оп)
Это случилось в Нордланде (оп)

Херблай Генри (1872-1961)
Ласточки (оп)

Херман Джерри (1931)
Клетка для чудаков (мкл)
Мак и Мабель/Мейбл (мкл)
Мейм (мкл)
Милый мир (мкл)
Мне удивительно хорошо (мкл)
Молоко и мед (мкл)
Ночной колпак (р)
Хелло, Долли! (мкл)

Хиллер Иоганн Адам (1728-1804)
Венок из колосьев (з)
Веселая свадьба (з)
Веселый сапожник (з)
Война (з)
Деревенский цирюльник (з)
Лизуар и Дариолетт (з)
Лотхен при дворе (з)
Маленькая сборщица колосков (оп)
Могила муфтия, или Два скупца (з)
Муза (з)
Охота (з/ко)

Праздник мира, или Неожданное возвращение (оп)
 Превращенные женщины/Черт на свободе (з)
 Сельская любовь (з)
 Спасение Трои (з)
 Черт на свободе/Превращенные женщины (з)
Химмель Фридрих Генрих (1765-1814)
 Кобольд (з)
 Любовь и верность (з)
 Радость и задумчивость (з)
 Сильфы (з)
 Фаншон (з)
Хинастера Альберто Эваристо (1916-1983)
 Аэропорт (об)
Хиндемит Пауль (1895-1963)
 Новости дня (ко/об)
 Туда и обратно (о-скетч)
Хинкис Эммануил Григорьевич (1910-1980)
 Мечта о славе/Судьба артиста (мк)
Хирбю Григорий Яковлевич (1911-1983)
 Выйди, выйди за Ивана (мк)
 Цветущая Родина (мк)
Ходжа-Эйнатов Леон Александрович (1904-1954)
 Моя любимая (оп) (+ М. Феркельман)
Ходочинский Александр Георгиевич (1952)
 Ала ад-Дин (мк) (+ Л. Атабеков, С. Ерохин, Вл. Назаров)
Хойбергер Рихард (1850-1914)
 Бал в опере/Оперный бал (оп)
 Оперный бал/Бал в опере (оп)
Хойт Ч.
 Поездка в китайский квартал (ф/б)
Холлендер Виктор (1866-1940)
 Господа от Максима (оп)
 Жокей-клуб (оп)
 Марокканский бей (оп)
 Нильская принцесса (оп)
 Феникс (оп)
Холминов Александр Николаевич (1925-2015)
 Коляска (ко)
Холст Густав Теодор (1874-1934)
 Замок Лансдаун (оп)
 Идея (оп)
Холлянд Я.Д.
 Агатка (ко)
 Чужое добро никому не впрок (ко)
Хошна Карл (1877-1911)
 Мадам Шерри (оп)
Хреников Тихон Николаевич (1913-2007)
 Безродный зять/Фрол Скобеев (ко)
 Белая ночь (оп)
 День чудесных обманов (мк)
 Доротея (ко)
 Золотой теленок (ко)
 Много шума из-за сердец (ко)
 Сто чертей и одна девушка (оп)
 Фрол Скобеев/Безродный зять (ко)
 Чудеса, да и только (мкл)
Христич Стеван (1885-1958)
 Чучук-Стана (з)
Хромушин Олег Николаевич (1927-2003)
 Странная особа (мк)
 Франсуаза (оп)

Хоть стой – хоть падай (мкл)
Хундзияк А.
 Карьера Никодема Дызмы (мкл)
Хупов М.
 Сварливая невестка (мк)

Хуска Енё (1875-1960)
 Барон Ребус (оп)
 Баронесса Лили (оп)
 Волшебная любовь (оп)
 Герцог Бобслей (оп)
 Гюль Баба (оп)
 Свобода и любовь (оп)
 Хризантема (оп)
Хьерульф Шарль (1858-1919)
 Новое платье короля (оп)
 Эликсир жизни (оп)

Ц

Цабадзе Георгий Гаврилович (1924-1986)
 Безумный брат мой/Мой безумный брат (мкл)
 Блестящее будущее (оп)
 В сетях любви (оп)
 В тени Метехи (оп)
 Великолепная тройка (оп)
 Вовка на планете Ялмез (оп)
 Итальянский роман (мкл)
 Люблю мою улицу (оп)
 Мелодии Верийского квартала (мкл)
 Мелодии снежных гор (оп)
 Мирандолина (оп)
 Мой безумный брат/Безумный брат мой (оп)
 Моя любимая улица (оп)
 Наши знакомые (оп)
 Новая песнь (оп)
 Песнь о любви (оп)
 Поэт любви (оп)
 Свадьба Курки (оп)
 Сердце мое здесь (мкл)
 Черное море и белые ночи (оп)
Цагарейшвили Валериан Герасимович (1901)
 Арсен (мк)
 Голубые скалы (мк)
 Дворяне (мк)
 Затмение солнца (мк)
 Любовь троих (мк)
 Сады цветут (мк)
Цандер Лев Львович
 Болезнь столичного мужа (комедия-фарс)
 Девица-огонь (оп)
 Укротитель зверей (оп)
 Чертова кукла (оп) (сост.)
Цанков Йосиф (1911-1971)
 Держись, Жужи! (оп)
 Жуана (оп)
 Золотая вдова (оп)
 Проданная любовь (оп)
Цвик Ефим Семенович (1935-2005)
 Блуждающие звезды (мкл)
Цегляр Яков Самойлович (1912-2008)
 Весь мир и даже больше (мк)
 Відставний жених (мк)
 Гість з Відня (оп)

Девушка и море (оп)
 Желаем счастья (оп)
 Сватання на Гончарівці (мк)
 Судьбы счастливый поворот (оп)
Целлер Карл Иоганн Адам (1842-1898)
 Бродяга (оп)
 Джоконда (ко/оп)
 Капитан Николь, или Карбонарии (оп)
 Карбонарии (оп)
 Мартин-рудокон/Рудокон (оп)
 Продавец птиц (оп)
 Рудокон/Мартин-рудокон (оп)
 Старший штейгер (оп)
 Форнарина (ко)
 Хозяин погребка (оп)
Цехлин Рут (1926-2007)
 Рейнеке-лис (з)
Циммерман Р.
 Всё для Фигаро (мкл)
Цинцадзе Султан Федорович (1925-1991)
 Паутина (оп)
 Песня в лесу (оп)
Цирер Карл Микаэль (1843-1922)
 Бродяги (оп)
 Вальс любви (оп)
 Венские дети (оп)
 Гид (оп)
 Глупое сердце (оп)
 Казначей (оп)
 Князь Казимир (оп)
 Король Джером (оп)
 Красавец Риго (оп)
 Немецкий мастер (оп)
 Посыльный № 6666 (оп)
 Сорванец-девчонка/Шалуныя (оп)
 Три желания (оп)
 Фигляр (оп)
 Шалуныя/Сорванец-девчонка (оп)
Цумпе Герман (1850-1903)
 Карин (оп)
 Польский трактир (оп)
 Фаринелли (оп)
Цумштег Иоганн Рудольф (1760-1802)
 Адский закон (з)
 Выстрел Гензевица (з)
 Остров духов (з)

Ч

Чайковский Александр Владимирович (1946)
 Греховодник (оп)
 Дедушка смеётся (ко)
 Жизнь и необыкновенные приключения Оливера
 Твиста (мкл)
 Королевская любовь, или Зимняя сказка (об)
 Три мушкетёра (ко)
Чайковский Петр Ильич (1840-1893)
 Кузнец Вакула/Черевички (ко)
Чампи Винченцо Легренцио (1719-1762)
 Бертольдо при дворе (об)
Чани-и-Лорете Руперто (1851-1909)
 Букет роз (с)
 Бунтарка (с)
 Буря (с)

Кокетка (с)
 Колдунья (с)
 Курро Варгас (с)
 Непокоренная (с)
Чедвик Джордж Уайтфилд (1854-1931)
 Жертва любви (оп)
 Тихая квартира (ко)
Чекрышев Сергей
 Конек-Горбунок (мкл)
 Кот в сапогах (мкл)
Челанский Людвик Витезслав (1870-1931)
 Чешская песня (млд)
Чепелюк Василий Адамович (1954)
 Бджілка (мкл) (+ В. Тиможинский)
Черкасский Эмиль Давыдович (1873-1955)
 Ночь, которой не было (мк)
Чернов Александр Абрамович (1917-1971)
 Жили три студента (мк) (+ А. Петров)
 Улица белых ночей (оп)
Чернов Михаил Михайлович (1879-1938)
 Зарницы (мк)
 Топси (ко)
Чернышов В.
 Касатка (оп)
Чимароза Доменико (1749-1801)
 Великодушные враги (об)
 Возвращение дона Каландрино (об)
 Женские хитрости (об)
 Итальянка в Лондоне (об)
 Неосторожный счастливец (об)
 Причуды графа (об)
 Причуды любви (об)
 Тайный брак (об)
 Трое влюбленных (об)
Чиполла Ф.
 Зловещие мертвецы (мкл) (+ М. Моррис, К. Бонд,
 Д. Рейнблатт)
Чехов А.
 Свадебный фокстрот (муз. шутка)
Чуди Й.
 Принц Пикко и Ютка Пержи (мк)
Чуркин Николай Николаевич (1869-1964)
 Кок-сагыз (мк)
 Песня Березины (мк)
Чухаджян Тигран Геворгович (1837-1898)
 Ариф (ко)
 Карине (ко)
 Кёсе-кехва (мк)
 Леблебиджи хор-хор-ага (оп)
 Плешивый староста (оп)
 Продавец гороха (оп/ко)
Чуэки
 Большая дорога (с)
 Вода, сахар и водка (с)
Чыргал-Оол Алексей Боктаевич (1924-1989)
 Певцы дня (мк)

Ш

Шабельский Александр Васильевич
 Вместо дебюта (в)
 Господа и слуги (в)
 Демон (ко)
 Еремушка-дурачок (в)

Лисичка-сестричка (в)
Петербургская Нана (оп) (муз. сост. из шансонеток и куплетов)
Прекарная Елена в русских и цыганских песнях (оп)

Шабрие Алексис Эмманюэль (1841-1894)
Звезда (оп)
Неудачное воспитание/Недостаток воспитания (оп)

Шаверзашвили Александр Васильевич (1919-2003)
Маневры (оп)
Маринэ (ко)
Нино (оп)

Шайнский Владимир Яковлевич (1925-2017)
8-е чудо света (мкл)
Аз, буки, веда... (мкл)
Джельсомино и пираты (мкл)
Жених для приданного (мкл)
Лифт (мкл)
По сказкам и континентам (мкл)
Путешествие Нильса (мкл)
Рэкет (мкл)

Шалыгин Вячеслав Владимирович (1968)
Огонь, водка и медные трупы (оп)

Шаминад Сесиль Луиза Стефани (1857-1944)
Севильяна (ко)

Шамуратов Жапак (1893-1972)
Насильно мил не будешь (мк) (+ А. Халимов)

Шантырь Григорий Михайлович (1923-1987)
Пиквикский клуб (ко)

Шапаваленко Владимир Павлович (1932-1996)
Брак с приключениями (оп)
Королева Зубная Щетка (оп)
Приключения Явы и Павлюши (мкл)

Шапошников Адриан Григорьевич (1887-1967)
Поэт и судья (ко)

Шапошников Илья Калустович (1896-1953)
Все для тебя (мк)
Три друга (мк)

Шаркёзи Иштван (1920-2002)
Селиштейские кумушки (оп)

Шахиди Зиядулло Мукадасович (1914-1985)
Девушка из Душанбе (оп)
Розия (мк) (+ С. Баласанян)
Сыну пора жениться (мк) (+ Ю. Тер-Осипов)

Шахов Илья Михайлович (1925-1986)
Король на четверку с минусом (мк)

Шашин Егор (Георгий Витальевич) (1970)

Большое сердце маленького Хрю (мкл)
В некотором царстве (мкл)
В Тридесатом царстве (мкл)
Вечера на хуторе близ Диканьки (мкл)
Виват, Мюнхгаузен (мкл)
Волшебное кольцо (мкл)
Детектив в стиле Рок-н-Рэп-ка (мкл)
Дюймовочка (мкл)
Иван-царевич против Кощея (мкл)
Кот в сапогах (мкл)
Маугли и Лия (мкл)
Ночь перед Рождеством (мкл)
Операция Рэпка (мкл)
Пойди туда, не знаю куда (мкл)

Принцесса на горошине (мкл)
Ромка в компьютерном царстве (мкл)
Царевна-лягушка (мкл)

Шварц Стивен Лоуренс (1948)

Божьи чары (ро)
Годспел (ро, мкл)
Дети Эдема (мкл)
Злая (мкл)
Пипин (мкл)
Путешествие (мкл)

Швейцер Антон (1735-1787)

Деревенский кузнец (з)

Шебалин Виссарион Яковлевич (1902-1963)

Жених из посольства (мк)
Укрощение строптивой (ко)

Шевцов Александр Игоревич (1969)

Безымянная звезда (мкл)
Левша (мкл)
Моби Дик, или В погоне за белым китом (мкл)
Огниво (мкл)
Превращение (мкл)
Холодное сердце (мкл)

Шевченко Юрий Валентинович (1953)

Звіриний бенкет (мкл)

Шейблер Трувор Карлович (1900-1960)

Как ее зовут (мк)

Шейк Данкан (1969)

Весеннее пробуждение (мкл)

Шейман Марк (1959)

Лак для волос (мкл)
Поймай меня, если сможешь (мкл)
Чарли и шоколадная фабрика (мкл)

Шелыгин Алексей Анатольевич (1960)

Амфитрион (мкл)
Валенсианские безумцы (мкл)
Вино из одуванчиков (мкл)
Двенадцатая ночь (мкл)
Кин IV (мкл)
Коллекция Пинтера (мкл)
Любовный напиток (мкл)
Миллионерша (мкл)
Московская история-1205 (мкл)
Путешествие Незнайки (мкл)
Сирано де Бержерак (мкл)
Страсти по Каштанке (мкл)
Укрощение строптивой (мкл)
Царь-девица (ро)
Шутка мецената (мкл)

Шенк Иоганн (1753-1836)

Сбор винограда (з)
Сельский цирюльник (з)

Шенк Петр Петрович (1870-1915)

Горячая кровь (оп)
Сон Илоны (оп)

Шеншин Александр Алексеевич (1890-1944)

Двенадцатая ночь (оп/мк)

Шербан Раду (1927-1984)

Дождь с солнца (мк)
Мушкетеры (оп)
Слуги Фэт-Фрумаса (оп)

Шерлинг Юрий Борисович (1944)

Тевье из Анатевки (мкл)

Черная уздечка белой кобылицы (муз. притча/мкл)
Шефер Зигфрид
Жена по мерке (мкл)
Шёнберг Арнольд (1874-1951)
Сегодня на завтра (ко)

Шибанов Юрий Иванович (1939-2017)
Ябеда (мкл)
Шимановский Кароль Мацей (1882-1937)
Лотерея мужей, или Жених № 69 (оп)
Ширинг Джордж (1919-2011)
Страна птиц (мкл)
Широла Божидар (1889-1956)
Лира и барабан, или Станные сваты (ко)
Станац (ко)
Чародей (ко)
Шитте Людвиг (1848-1909)
Дамы из цирка (оп)
Мамелюк (оп)
Саламанкский студент (оп)
Шишов Иван Петрович (1888-1947)
Цветочница из Руана (мк)
Шкроуп Франтишек Ян (1801-1862)
Проволочник (ко)
Шмидт Харви (1929)
Романтики/Фантастикс (мкл)
Шмидт Эберхард (1907-2000)
Болеро (оп)
Шмотова Мария
Так любят только гусары (в)
Шнейдер-Трнавский Микулаш (1881-1958)
Беллароза (оп)
Шольц Фридрих (Федор Ефимович) (1787-1830)
Волшебная роза (ко)
Волшебная флейта (ов)
Встреча дилижансов/с дилижансом (ов)
(+ А. Верстовский, А. Алябьев)
Забавы калифа, или Шутки на одни сутки (ов)
(+А. Верстовский, А. Алябьев)
Лучший день в жизни, или Урок богатым женихам (ов)
Муж и жена (ов)
Нераздельные, или Новое средство платить долги (кв)
Продажная одноколка, или Похищенная Европа (в)
Проситель (ов) (+ А. Верстовский, А. Алябьев, М. Виельгорский)
Только жулики (мкл)
Учитель и ученик, или в Чужом пиру похмелье (ов) (+ А. Верстовский, А. Алябьев)
Шенберг Клод-Мишель (1944)
Королева пиратов (мкл)
Маргарита (мкл)
Мисс Сайгон (мкл)
Отверженные/Униженные и оскорблённые (мкл)
Униженные и оскорблённые/Отверженные (мкл)
Французская революция (ро)
Шор Д.
Ди американерин (мк) (+ И. Румшинский)
Шостакович Дмитрий Дмитриевич (1906-1975)
Большая молния (ко)
Москва, Черемушки (мк)

Нос (ко)
Шпаковская Виктория Анатольевна (1965)
Честь (мкл)
Шпачек Вильгельм Иосифович
Гусарская любовь (оп)
Змейка (оп)
Их невинность (оп)
Штайгер Василий Касьянович (1892-1947)
Коханья Верховин (мк)
Штандфус Иоганн (?-ок. 1759)
Веселый сапожник (з)
Гордый крестьянин (з)
Черт на свободе, или Превращенные женщины (з)
Штефэнеску Джордже (1843-1925)
Комета (оп)
Муж-репей (ко)
Сынзьяна и Пепеля (мфр)
Теща (оп)
Штольц Роберт Элизабет (1880-1975)
Венский карнавал (оп)
Веселые женщины из Вены (оп)
Весенний парад (оп)
Весна в Пратере (оп)
Гостиница «Белая Лошадь» (оп) (+ Р. Бенацки)
Графиня танца (оп)
Два сердца в такт (оп)
Девушка из «1001 ночи» (оп)
Единственная ночь (оп)
Кавалер от 10-ти до 4-х (оп)
Миг счастья (оп)
Пеппина (оп)
Полночный вальс (оп)
Прочь из Юкатана (оп)
Разгильдяй (оп)
Синьорина (оп)
Танец счастья (оп)
Фаворит (оп)
Штраус Иоганн (сын) (1825-1899)
1001 ночь/Индиго и 40 разбойников (оп)
Бал в сочельник (оп)
Богиня благоразумия/разума (оп)
Венская кровь (оп)
Веселая война (оп)
Веселые венские женщины (оп)
Индиго и 40 разбойников/1001 ночь (оп)
Калиостро в Вене (оп)
Княгина/Принцесса Нинетта (оп)
Косынка королевы (оп)
Кружевной платок королевы (оп)
Лесной сторож (оп)
Летучая мышь (оп)
Ночь в Венеции (оп)
Праздник плодов (оп)
Принц Мафусаил (оп)
Принцесса/Княгина Нинетта (оп)
Римский карнавал (оп)
Рыцарь Пасман (ко)
Симплициус (оп)
Слепая корова (оп)
Цыганский барон (оп)
Ябука, или Яблочный праздник (оп)
Штраус Оскар (1870-1954)
Божена (оп)

В вихре вальса/Мечты о вальсе (оп)
 Веселые нибелунги (оп)
 Грезы вальса (оп)
 Жемчуга Клеопатры (оп)
 Женщина, которая знает, чего хочет (оп)
 Мариетта (оп)
 Мечты о вальсе/В вихре вальса (оп)
 Мой молодой господин (оп)
 Ночная бабочка (оп)
 Обаяние любви (оп)
 Подружка/Филина (оп)
 Последний вальс (оп)
 Терезина (оп)
 Три вальса (оп)
 Филина/Подружка (оп)
 Храбрый солдат (оп)
 Человек и оружие (мк)
 Шляпа Наполеона (оп)
 Шоколадный воин/солдат (мк/оп)
Штраус Рихард Георг (1864-1949)
 Арабелла, или Бал извозчика (ко)
 Ариадна на Наксосе (и)
 Интермеццо (быт. комедия)
 Кавалер с розой (ко)
 Любовь Данан (мк)
 Молчаливая женщина/жена (ко/об)
Штраус Чарлз (1928)
 Всё золото мира (мкл)
Штуцман Сергей Иванович (1811-1864)
 Вот так пилюли! что в рот, то спасибо (ов)
Шуберт Франц Петер (1797-1828)
 Адраст (з)
 Братья-близнецы (з)
 Волшебная арфа (з)
 Дом трех девушек (оп)
 Друзья с Саламанки (з)
 Заговорщики, или Домашняя война (з)
 Клаудина/Клондина фон Вилла Белла (з)
 Розамунда, княгиня Кипрская (з)
 Рыцарь зеркала (з)
 Увеселительный замок сатаны (з)
 Фернандо (з)
 Фиеррабрас (з)
 Четыре года на посту (з)
Шульгоф Эрвин (1894-1942)
 Пламя (муз. трагикомедия)
Шультес Оливье
 Моцарт (ро) (+ Ж.-П. Пипо)
Шульц Юзеф Зигмунт (1875-1956)
 Мандрен (оп)
 Флюп (оп)
Шульце Норберт (1911-2002)
 Дождь в Париже (оп)
 Капитан Бай-Бай (оп)
 Черный Петер (оп)
Шумов Василий Герардович (1960)
 Артюс Рембо (ро)
Шустов Сергей Львович (1956)
 Еще раз про голого короля (мкл)

Щ

Щедрин Родион Константинович (1932)
 12 месяцев (мкл)

Мертвые души (ко)
 Не только любовь (ко)
Щекалев Евгений Степанович (1945)
 Граф Нулин (ко)
 Малахитовая шкатулка (мкл)
Щекалева Юлия Евгеньевна (1976)
 Лубяная избушка (мкл)
Щербаков Игорь Владимирович (1955)
 Приключения Каштанчика (мкл)
 Три поросенка (мкл)
Щербачев Владимир Владимирович (1889-1952)
 Новый капитан (мк)
 Табачный капитан (мк)

Э

Эгадзе Эдгар
 Бегите, кони, бегите (мкл)
Эгк Вернер (1901-1983)
 Ревизор (ко)
Эгуэс Мануэль (1657-1729)
 Жирофле-Жирофля (оп)
 Сто девственниц (оп)
Эдвардс Шерман (1919-1981)
 1776 (мкл)
Эдж (1961)
 Человек-паук: погасить тьму (мкл) (+ Боно)
Эйслер Эдмунд (1874-1949)
 Банкет Лукулла (оп)
 Бессмертный бродяга (оп)
 Благочестивая Елена/Елена благочестивая (оп)
 Братья Штраубингер (оп)
 Венская музыка (оп)
 Вера Виолетта (оп)
 Возлюбленная Дуная (оп)
 День в раю (оп)
 Дитя цирка (оп)
 Елена благочестивая/Благочестивая Елена (оп)
 Золотая мастерица/Золотых дел мастерица (оп)
 Иоанн Второй (оп)
 Кровь художника (оп)
 Пожиратель женщин (оп)
 Смеющийся муж (оп)
 Счастливая свинка (оп)
 Ханни танцует (оп)
Эйхенвальд Антон Александрович (1875-1952)
 Табачный капитан (мк)
Эккель М.
 Поход с неперенных квартир (ко)
Эккерт Фердинанд Фердинандович (1865-1941)
 Амур и Писхей (оп)
 Атлантида (оп)
 Веселое путешествие (оп)
 Возвращение Менелая (оп)
 Король кормилиц (оп)
 Фрина (ко)
 Чарито (оп)
Эллингтон Дюк (1899-1974)
 Софистикейтед леди (мкл)
Эльснер Юзеф (1769-1854)
 Завтрак ветреников (в)
 Кабалист (в)
 Семь раз один (в)
 Старый ветреник (в)

Энгель Юлий Дмитриевич (1868-1927)
 Развод (мк)
Энгельбрехт Дезире Эмиль (1880-1965)
 Путешествие в мечту (оп)
Энгландер (см. Ингландер)
Энди Венсан Поль Мари Теодор (1851-1931)
 Ожидайте меня под вязами (ко)
Энке Владимир Робертович (1908-1987)
 Дружная горка (оп) (+ Б. Мокроусов)
 Сильное чувство (оп)
Энна Август (1860-1939)
 Деревенская история (оп)
Эрве Флоримон (1825-1892)
 Алхимик (оп)
 Жемчужина Эльзаса (оп)
 Жена папаши (оп)
 Король Хильперик (оп)
 Лили (оп)
 Лиса Патрикеевна (оп)
 Мадемуазель Нитуш (оп)
 Малабарская вдова (оп)
 Маленький Фауст (оп)
 Новый Аладдин (оп)
 Простреленный глаз (оп)
 Свадьба Нини (оп)
 Сумасшедший композитор (оп)
 Турки (оп)
 Фауст наизнанку (оп)
 Фля-Фля (оп)
 Хильперик (оп)
Эрдели Михай (1895-1979)
 Гнездо иволги (оп)
 Два капитана (оп)
 Девушка-бродяга (оп)
 Красивая женщина (оп)
 Поцелуи полка (оп)
 Рыцарь Секешфехервар (оп)
 Сними шляпу (оп)
Эренберг Владимир Георгиевич (1875-1923)
 Вампука, невеста африканская (мп)
 Гастроль Рычалова (мп)
 Жестокий барон (мп)
 Круг жизни одного завоевателя (мп)
 Мудрый Чарадугта (мп)
 Свадьба (ко)
 Сын двух матерей (мп)
 Трое влюбленных в королеву (мп)
Эркель Дьюла (1842-1909)
 Студент из Кашши (оп)
Эркель Ференц (1810-1893)
 Шарольта (ко)
Эркель Элек (1843-1893)
 Кошицкий студент (оп)
 Секей Каталин (оп)
 Темпефеи (оп)
Эрланже Ж.
 Музыканты оркестра (оп)
Эрнесакс Густав Густавович (1908-1993)
 Женихи из Мульгимаа (ко)
 Мари и Михкель (з)
 Рука об руку (ко)
Эспозито Евгений Доминикович (1855-1929)
 Каморра (ко)

Мещанин во дворянстве (ко)
 Черный тюрбан (ко)
Эспозито Микеле (1855-1929)
 Сумка почтальона (оп)
Эсхер Рудолф Георге (1912-1980)
 Протосилай и Лаодамия (з)

Этингер Лев Маркович (1948)
 Музыкальные сказки (ко)
Эхала Олав (1950)
 Джонни (мкл)
Эшпай Андрей Яковлевич (1925-2015)
 Внимание, съемка/Седьмое небо/Нет меня счастливее (оп)
 Любить воспрещается/Свадьба по жребии (мкл)
 Нет меня счастливее/Внимание, съемка!/Седьмое небо (оп)
 Свадьба по жребии/Любить воспрещается (мкл)
 Седьмое небо/Нет меня счастливее/Внимание, съемка! (оп)

Ю

Юдаков Соломон Александрович (1916-1990)
 Прodelки Майсары (мк/ко)
 Светлый путь (мк)
 Сын женится/Женитьба сына (мк) (+ Б. Зейдман, Ю. Раджаби)
Юдин Гавриил Яковлевич (1905-1991)
 Клоп (мк)
Юманс Винсент (1898-1946)
 Две маленькие девочки в голубом (оп)
 Лесной цветок (мк)
 Нет, нет, Нанетта! (мк)
 Приземляйся (мк)
Юнгвиц Б.
 Альма, где ты живешь? (оп)
 Береле тремп (оп)
 Джейкеле Блофер (оп)
 Лейбеле-одессит (оп)
 М-ль Гопля (оп)
 Муж его жены (оп)
Юргенс Удо (Удо Юрген Бокельман) (1934-2014)
 Герои, герои (мкл)
Юрисалу Хейно Артурович (1930)
 Происки Пюве-Пээтера (об)
 Сказка о весне (оп)

Я

Яворик Александр Владимирович (1946)
 Граф Монте-Кристо (мкл)
 Здравствуй, заря (оп)
Ягольник Александр (1970)
 Viva Еуго (мкл)
Якоби Виктор (1883-1921)
 Быть или не быть (оп)
 Купленная жена (оп)
 Мими (оп)
 Сибилла (оп)
 Спесивая королева (оп)
 Фея горного озера (оп)
 Храбрый гусар (оп)
 Цвет яблони/Яблочный цвет (оп) (+ Ф. Крейслер)
 Шиповник (оп)

Яблочный цвет/Цвет яблони (оп) (+ Ф. Крейслер)
Яношка (оп)
Ярмарка невест (оп)
Якушенко Игорь Васильевич (1932-1999)
Волшебник Изумрудного города (мкл)
Зайка-почтальон (мк)
Царевна-лягушка (мкл)
Ямпиров Баудоржи Базарович (1916-1989)
Проделки дядюшки Маргона (ко)
Счастье (оп)
Яначек Леош (1854-1928)
Новое эпохальное путешествие пана Броучка, на
этот раз в XV столетие (ко)
Путешествия пана Броучка (ко)
Средство Макропулоса (ко)
Янович Вл. Вл.
Капризы сердца (оп)
Яновский Богдан-Юрий Ярославович (1941-2005)
Білосніжка та сім гномів (мкл)
Всі миші люблять сир (мкл)
Лис Микита (мкл)
Том Сойер (мкл)

Хоробрий півник (мкл)
Яновский Борис Карлович (1875-1933)
Трунар (мк)
Яременко Сергей Иванович (1912-1997)
Чорний лебідь (оп)
Ярно Георг (1868-1920)
Лесничиха Христель (оп)
Яровая Татьяна Андреевна (1953)
Именины с приключениями (ко)
Карлсон, который живет на крыше (ро)
Муха-Цокотуха (ро)
Яровинский Борис Львович (1922-2000)
Волшебный луч (мк)
У самых вершин (мк)
Ярославенко Ярослав Дмитриевич (1880-1958)
Бабський бунт (оп)
Ярошевская Людмила Анатольевна (1906-1975)
Адвокат Патлен (мк)
Ярушин Валерий Иванович (1949)
Емельян Пугачев/Сказание о Емельяне Пугачеве
(ро)

Часть четвертая
Библиография [сокращенное описание]

а) книги на русском и украинском языках

- Акулов Е. Музыка и сценическое действие. — М., 1978.
- Альшванг А. Иосиф Гайдн. — М. ; Л., 1947.
- Антонович Д. Триста років українського театру. 1619-1919. — Прага, 1925.
- Баженова Л., Некрасова Л., Курчан Н., Рубинштейн И. Мировая художественная культура. XX век. Кино, театр, музыка. — СПб., 2008.
- Бернандт Г. Словарь опер. — М., 1962.
- Бинг Р. За кулисами «Метрополитен Опера». — М., 2001.
- Білінська М. І.І. Воробкевич. — К., 1958.
- Бородин А., Долев Д. Техника работы над малыми формами. — М., 1930.
- Бродова И. Основные принципы театрализации музыки в драматическом спектакле. — К., 1990.
- Бувальщина. Комедії. Драмы. Діалоги. Водевілі. — К., 1990.
- Булыгин А. Принц в стране чудес : Франко Корелли и оперное искусство его времени. — М., 2003.
- Ванслов В. Опера и ее сценическое воплощение. — М., 1963.
- Волжанин В., Галимова И. Веселый гороскоп : сценарии мюзиклов для детей и взрослых. — Ростов на/Д, 2010.
- Вуколов Н., Салаватов Р. Шведский дивертисмент России. — СПб., 2004.
- Горович Б. Оперный театр. — Л., 1984.
- Городинский В. Рождение жанра. — М., 1963.
- Груббер Р. История музыкальной культуры. Т. 2. Ч. 1. — М., 1953.
- Грум-Гржимайло Т. Музыка и драма. — М., 1975.
- Гэммонд П. Опера. Притворись ее знатоком. — СПб., 2001.
- Давидова І. Малі форми драматургії. — К., 1966.
- Дживелегов А. Итальянская народная комедия. — М., 1962.
- Доброхотов Б. А.Н. Верстовский. Жизнь, театральная деятельность, оперное творчество. — М. ; Л., 1949.
- Друскин М. Вопросы музыкальной драматургии оперы. — Л., 1952.
- Дьяконова З., Новоселицька Л. Михайло Водяний. — К., 1972.
- Житарь Н. Оперная энциклопедия : четыре века мировой оперы. — Хмельницкий, 2001.
- Житарь Н. Українська опера : укр. муз.-сцен. мистецтво. — Хмельницький, 2007.
- Изралеvский Б. Музыка в спектаклях Московского художественного театра. — М., 1965.
- Калитин Н. Очерки о Мордовском музыкальном театре. — Саранск, 1986.
- Карская Т. Французский ярмарочный театр. — Л., 1956.
- Келдыш Ю. Русская музыка XVIII в. — М., 1965.
- Курбанов В. Вступ до музичної режисури (оперета, мюзикл і муз. театр України). — К., 1994.
- Левин Л. Экономические и организационные проблемы западноевропейского музыкального театра (70-е гг. XX в.). — М., 1982.
- Лешков Д. Партер и карцер : восп. офицера и театрала. — М., 2004.
- Марков П. Вл.И. Немирович-Данченко и музыкальный театр его имени. — Л., 1936.
- Марков П. Режиссура В.И. Немировича-Данченко в музыкальном театре. — М., 1960.
- Махрова Э. Оперный театр в культуре Германии второй половины XX века. — СПб., 1998.
- Мирзоева Э. Справочник произведений композиторов Москвы для музыкального театра (1970-2000). — М., 1999.
- Мировая художественная культура : XIX век : изобразительное искусство, музыка и театр / Е. Львова и др. — СПб., 2007.
- Михайлов Л. Семь глав о театре : размышления, воспоминания, диалоги. — М., 1985.
- Міклашевський Й. Музична і театральна культура Харкова кінця XVIII-першої половини XIX ст. — К., 1967.
- Мокульский В. Комические оперетты XVIII в. — Одесса, 1911.
- Московский камерный музыкальный театр : 1972-1977 / ред.-сост. М. Чурова. — М., 1978.
- Музыка – жизнь и любовь моя : о творчестве Г.М. Корепанова-Камского / сост. З. Богомоловой. — Ижевск, 2005.
- Музыка в драматическом театре : сб. ст. — Л., 1976.
- Мульяш М. С любовью к Вам! Ваша Муся. — М., 2002.
- Наточий В. Силуэты : хроника Оренбург. театра муз. комедии. — Оренбург, 2001.
- Орлов Г. В.В. Щербаков. Очерк жизни и творчества. — Л., 1959.
- Покровский Б. Раньше и теперь : беседы Бориса Покровского с Аллой Богдановой. — М., 2001.
- Поэты немецкого литературного кабаре / сост. Г. Снежинская. — СПб., 2008.
- Розеншильд К. Энрикес Гранадос. Из истории испанской музыки. — М., 1971.
- Русские классические водевили. — М., 1945.

Русский водевиль / сост. В. Успенский. — Л. ; М., 1959.
 Сахновский-Панкеев В. О комедии. — Л. ; М., 1964.
 Сац Р. Путь к себе : о маме Н. Сац, любви, исканиях, театре. — М., 1998.
 Синявер Л. Д. Россини. Жизнь и творчество. — М., 1964.
 Старый русский водевиль 1819-1849. — М., 1937.
 Тараканов М. Музыкальный театр Альбана Берга. — М., 1976.
 Тигранов Г. Армянский музыкальный театр : т. 3. — Ереван, 1975.
 Типот В. Театр эстрады и миниатюр. — М., 1939.
 Толченова Н. Идем за синей птицей : очерк о жизни и творчестве нар. артистки СССР, Героя Соц. Труда Н. Сац. — М., 1983.
 Тредьяковский В. Рассуждение о комедии вообще. — СПб., 1849.
 Український водевіль. — К., 1985.
 Федь Н. Искусство комедии, или Мир сквозь смех. — М., 1978.
 Фролов В. О советской комедии. — М., 1954.
 Хохловкина А. Западноевропейская опера. Конец XVIII – первая половина XIX в. — М., 1962.
 Хохловкина А. Севильский цирюльник Д. Россини. — М. ; Л., 1950.
 Шульц С. «Бродячая собака» : [история клуба-кабаре, 1912-1915 гг.]. — СПб., 1997.
 Щербакова М. Музыка в русской драме : 1756 – первая половина XIX в. — СПб., 1997.

б) книги на иностранных языках

Бикс-Дякова Р., Янева А., Каракостова Р. Български музикален театър : опера, балет, оперета, мюзикъл : речник : репертоар, 1890-1997 г. — София, 1999.
 Цанков В. Разкази в синьо. — София, 2006.
 Achenwall M. Studien über die Komische Oper in Frankreich im 18. Jahrhundert und ihre Beziehungen zu Molier. — Eibenburg, 1912.
 Andersson B., Ulvaeus B., Craymer J. Mamma mia! How can I resist you? : the inside story of Mamma mia! and the songs of ABBA. — London, 2006.
 Appignanesi L. The Cabaret. — London, 1975.
 Arienzo N. Die Entstehung der komischen Oper. — Leipzig, 1902.
 Auboin E. Technique et psychologie du comique. — Marseille, 1948.
 Baily L. The Gilbert and Sullivan book. — London, 1956.
 Bauer A. Opera und Operetten in Wien. — Graz-Köln, 1955.
 Bernstein L. American musical comedy. Joy of Music. — N.Y., 1967.
 Biedenfeld F. Die komische Oper der Italiener der Franzosen und der Deutschen. — Leipzig, 1848.
 Bizet R. L'Epoque du music-hall. — Paris, 1927.
 Bloom K. American song : the compl. musical theatre companion. — N.Y. ; London, 1996-2001.
 Bollert W. Die Buffoopera B. Galuppi. Ein Beitrag zur Geschichte der italienischen komischen Oper im 18. Jahrhundert. — Pestberg, 1935.
 Bonaventura A. Cimarosa. — Torino, 1915.
 Bordman G. American musical theatre : a chronicle. — N.Y., 1978.
 Bruyr J. L'opérette. — Paris, 1962.
 Burton J. The blue book of Broadway musicals. — Watkins Glen, 1969.
 Cambiasi P. Notizie sulla vita e sulle opera di D. Cimarosa. — Milano, 1900-1901.
 Carter T. Oklahoma! : the making of an American musical. — New Haven, 2007.
 Chase G. America's music. — N.Y., Toronto, London, 1955.
 Chase G. The music of Spain. — N.Y., 1959.
 Cheshire D. Music-hall in Britain. — London, 1974.
 Cooper M. Opéra comique. — N.Y., 1949.
 Cotarelo y Mori E. Historia de la zarzuela. — Madrid, 1934.
 Cucuel G. Les créateurs de l'opéra comique français. — Paris, 1914.
 Czech S. Franz Legár : Weg und Werk. — Berlin, 1942.
 Damase J. Les folios du music-hall. — Paris, 1960.
 Darlington W. The world of Gilbert and Sullivan. — N.Y., 1950.
 Dash I. Shakespeare and the American musical. — Bloomington ; Indianapolis, 2010.
 Davis R. Mary Martin, Broadway legend. — Norman, 2008.
 Delaborde H. Notice sur la vie et les ouvrages de Victor Massé. — Paris, 1888.
 Delibes L. Notice sur Victor Massé. — Paris, 1885.
 Della Corte A. L'opera comica italiana nel'700. Studi ed appunti, v. 1-2. — Bari, 1923.
 Della Corte A. Paisiello. — Toronto, 1922.
 Descey E. Franz Legár. — München, 1930.
 Die Zehnte Muse : Kabarettisten erzählen / hrsg. von Frauke Deissner-Jenssen. — Berlin, 1986.
 Donnay M. Autour du Chat Noir. — Paris, 1926.

Dreyfus R. Petite histoire de la revue de fin d'année. — Paris, 1909.

Dumesnil R. L'opéra et l'opéra comique. — Paris, 1956.

Duncan W. The story of minsterlisy. — London, 1907.

Dunhill Th. Sullivan's comic operas : a critical appreciation. — London, 1928.

Dziemidok B. O komizme. — Warszawa, 1967.

Engel L. The American musical theatre. — N.Y., 1975.

Ewen D. Complete book of the American musical theater. — N.Y., 1964.

Ewen D. The story of American musical theatre. — Philadelphia ; N.Y. ; London, 1968.

Faral E. Les jongleurs en France. — Paris, 1910.

Favre G. Boieldieu. Sa vie, son œuvre. V. 1-2. — Paris, 1944-1945.

Felsenstein F. Musiktheater. — Leipzig, 1970.

Fernandez-Cid A. Cien anos de teatro musical en Espana (1875-1975). — Madrid.

Feschotte J. Histoire du Music-Hall. — Paris, 1965.

Fiedls A. Le Chat Noir (a Montmartre cabaret and its artists in Turn-of-the-Century Paris). — Santa Barbara, 1993.

Flinn C. Brass diva : the life and legends of Ethel Merman. — Berkeley, 2007.

Fréjaville G. Au music-hall. — Paris, 1922.

Frenkel A. Writing the Broadway musical. — London, 2000.

Gagey E. The Ballad opera. — N.Y., 1937.

Gál G., Somogyi V. Operettek könyve. Az operett regényes története. — Budapest, 1959.

Gołębiowski M. Musical amerykański na tle kultury popularnej USA. — Warszawa, 1989.

Gottetrid M. Broadway musical. — N.Y., 1984.

Gourret J. Histoire de l'opéra comique. — Paris, 1979.

Graf H. Das Repertoire der öffentlichen Opern- und Singspielbühnen in Berlin seit dem Jahre 1771. — Berlin, 1934.

Gramophone : rev. of the best musicals you can buy on CD / Ed. M. Walker. — Harrow, 1997.

Green S. Encyclopaedia of the musical theatre. — N.Y., 1976.

Green S. The world of musical comedy. — N.Y. ; London, 1962.

Groński R.M. Ryszard Marek Groński przedstawia – Kabaret Hemara. — Warszawa, 1989.

Grün B. Kulturgeschichte der Operette. — Berlin, 1967.

Günter E. Geschichte des Varietés. — Berlin, 1981.

Hadamowsky F., Otte H. Die Wiener Operette. — Wien, 1947.

Hanisch M. Vom Singen im Regen. — Berlin, 1980.

Heritte-Viardot L. Une famille de grands musiciens. — Paris, 1922.

High School Musical. Классный мюзикл : по мотивам популярного шоу киностудии У. Диснея. — М., 2008.

High School Musical 2. Классный мюзикл : каникулы. — М., 2008.

High School Musical 3. Классный мюзикл : выпускной. — М., 2008.

Hischak Th. Off-Broadway musicals since 1919 : from Greenwich Village follies to The toxic avenger. — Lanham, 2011.

Horn B. The age of Hair : evolution and impact of Broadway's first rock musical. — Greenwood Press, 1991.

Hösch R. Kabarett von gestern und heute. — Bd. 1, 2. — Berlin, 1969, 1972.

Hughes G. Composers of operette. — London ; N.Y., 1962.

Istel E. Die Entstehung des deutschen Melodramas. — Berlin, 1906.

Istel E. Die komische Oper. — Stuttgart, 1906.

Istel E. J.J. Rousseau als Komponist seiner lyrischen Szene «Pygmalion». — Leipzig, 1902.

Jackson A. The best musicals : from Show boat to a Chorus line. — London ; N.Y., 1977.

Jacques-Charlés Cent ans de Music-Hall. — Genève; Paris, 1956.

Jahre Mooser R. L'opéra comique française en Russie durant le XVIIIe siècle. — Bale, 1964.

Joannou D. Ontologie der Komik. — Freiburg, 1957.

Jünger G. Über das Komische. — Frankfurt a M., 1948.

Kalina J. Svet kabaretu. — Bratislava, 1966.

Kaubisch H. Operette. — Berlin, 1955.

Kazansky K. Cabaret russe. — Paris, 1978.

Keller O. Die Operette in ihrer geschichtlichen Entwicklung. — Leipzig ; Wien ; N.Y., 1926.

Kinkle R. The complete encyclopedia of popular music and jazz. 1900-1950. — N. Rochelle, 1974.

Kislan R. The musical : a look at the American musical theater. — N.Y. ; London. — 1995.

Klein J.-C. La chanson à l'affiche : histoire de la chanson française du café-concert a nos jours. — Paris, 1991.

Knos G. Franz Legár. — Bruxelles, 1943.

Kobal J. Gotta sing, Gotta dance : a pictorial history of film musicals. — London ; N.Y. ; Sydney ; Toronto, 1971.

Komische Oper Berlin. 10 komische Oper (1947-1957). — Berlin, 1958.

Krott R. Die Singspiele Schuberts. — Wien, 1921.

Kydryński L. Przewodnik operetkowy. — Kraków, 1977.

La Mara Pauline Viardot-Garcia. — Leipzig, 1882.

Laufe A. Broadway's greatest musicals. — N.Y., 1977.

Lexikon Pop: ein Sachwert - ABC der Unterhaltungsmusik von Operette und Schlager bis Folk, Jazz und Rock / Hrsg. M. Boston etc. — Wiesbaden, 1977.

Lubbock M. The complete book of light opera. — London, 1962.

Mackinlay M. Origin and development of light opera. — London, 1927.

Martineau R. E. Chabrier. — Paris, 1910.

Martinet A. Offenbach, sa vie, son œuvre. — Paris, 1887.

Mates J. The american musical stage before 1800. — N.Y., 1962.

McLean A. American Vaudeville as Ritual. — University of Kentucky Press, 1965.

McSpadden J. Operas and musical comedies. — N.Y., 1951.

McVay D. The musical film. — London ; N.Y., 1976.

Meredith G. An essay on comedy and the uses of the comic spirit. — N.Y., 1956.

Mindlin R. Die Zarzuela. — Zürich, 1965.

Miñoz M. Historia de la zarzuela y del género chico. — Madrid, 1945.

Moeller van den Bruck A. Das Varieté. — Berlin, 1902.

Mooser R. L'opéra comique française en Russie durant le XVIIIe siècle. — Bale, 1964.

Mordden E. Better foot forward. The history of American musical theatre. — N.Y., 1976.

Müller-Bruk A. Das Variete. — Berlin, 1902.

Nick E. Vom Wiener Walzer zur Wiener Operette. — Hamburg, 1954.

Oană-Pop R. Alexandru Flechtenmacher. — București, 1964.

Osolobě I. Muzikál je kdylz... — Praha, 1967.

Oster L. Les opérettes du répertoire courant contenant l'analyse de 101 opérettes de 43 compositeurs. — Paris, 1953.

Otto R., Rösler W. Kabarettgeschichte. — Berlin, 1977.

Panofsky W. Protest in der Oper. Das provocative Musiktheater der zwanzigen Jahre. — München, 1966.

Pargue I. Music-hall. — Paris, 1948.

Pedrell F. Teatro lírico-español anterior al siglo XIX, v. 1-5, La Coruña, 1897-1898.

Pepper H. Lachen auf eigene Gefahr : das Kabarett «Der Rote Hund», 1946-1951. — Wien, 1987.

Peteani M. Franz Legár : seine Musik, sein Leben. — Wien, 1952.

Pfister K. Das Leben Rossinis. — Wien, 1948.

Pfitzner H. Von musikalischen Drama. — München ; Leipzig, 1920.

Pohl C. Josef Haydn. Bd. 1-2. — Leipzig, 1875-1882.

Pougin A. L'opéra comique pendant la révolution de 1788 à 1801. — Paris, 1891.

Procházka R. Johan Strauß. — Berlin, 1900.

Ramo L. Storia del varietà. — Milano, 1956.

Reichard J. Über die deutsche komische Oper. — Hamburg, 1778.

Renner H. Oper, Operetta, Musical. Ein Führer durch das Musiktheater unserer Zeit. — München, 1969.

Ridder L. Der Anteil der Commedia del'Arte an der Entstehungs – und Entwicklungsgeschichte der Kom. Oper. — Köln, 1970.

Rieger E. Offenbach und seine Wiener Schule. — Wien, 1923.

Rognoni L. Rossini. — Milano, 1955.

Romi. Gros succès et petit fours. La chanson du café-chantant. — Paris, 1967.

Romi. Petite histoire des café-concerts parisiens. — Paris, 1950.

Ropart J. Victor Massé. — Paris, 1887.

Salmen W. J.F. Reichard. — Freiburg ; Zürich, 1963.

Schletterer H. Das deutsche Singspiel von seinen ersten Anfängen bis auf die neueste Zeit. — Augsburg, 1863.

Schletterer H. J.F. Reichard. — Augsburg, 1865.

Schmidt-Joos S. Das Musical. — München, 1965.

Schneider L. Les maîtres de l'opérette française : Hervé et Charles Lecocq. — Paris, 1924.

Schneidereit O. Operette von Abraham bis Ziehrer. — Berlin, 1965.

Schneidereit O. Operettenbuch. — Berlin, 1964.

Schoell K. Das komische Theater des französischen Mittelalters. — München, 1975.

Scriabina M. Introduction au langage musical. — Paris, 1961.

Scriabina M. Le langage musical. — Paris, 1963.

Seedo B. Ballad opera and the Singspiel, Miscelanea en homenaje a monseñor H. Anglés. — Barcelona, 1958-1961.

Segel H. Turn-of-the-Century cabaret. — N.Y., 1987.

Shaw A. 52nd street. — N.Y., 1971.

Short E. Fifty years of Vaudeville. 1895-1945. — London, 1946.

Silver F. Auditioning for the musical theatre. — N.Y., 1988.

Smith C. Musical comedy in America. — N.Y., 1950.

Sobel B. A Pictorial History of Burlesque. — N.Y., 1959.

Soeby L. Way off Broadway. — London, 1991.

Soriano Fuertes M. Historia de la música española, v. 1-4. — Madrid; Barcelona, 1855-1859.

Soubies A., Malherbe Ch. Histoire de l'opéra comique, v. 1-2. — Paris, 1892-1893.

Stępień T. Kabaret Juliana Tuwima. — Katowice, 1989.

- Stern L. The movie musical. — N.Y., 1974.
- Sternfeld J. The megamusical. — Bloomington ; Indianapolis, 2006.
- Subirá J. Historia de la música teatral en España. — Barcelona, 1945.
- Subirá J. La musique espagnole. — Paris, 1959.
- Subirá J. La tonadilla escénica, t. 1-3. — Madrid, 1928-1930.
- Subirá J. Tonadillas teatrales inéditas. — Madrid, 1932.
- Suskin S. Show tunes, 1905-1985 : the songs, shows and careers of Broadway's major composers. — N.Y., 1986.
- Taylor J., Jackson A. The Hollywood musical. — N.Y., 1971.
- Teague F. Shakespeare and the American popular stage. — Cambridge, 2006.
- The art of the American musical : conversations with the creators / ed. by J. R. Bryer and R. Davison. — New Brunswick, 2005.
- The Cambridge companion to the musical / ed. by W. A. Everett and P. R. Laird. — Cambridge, 2008.
- The encyclopedia of the musical theatre / comp. K. Ganzl. — N.Y., 2001.
- Tintori G. L'opera napoletano. — Milano, 1958.
- Torrigi-Heiroth L. M-me Pauline Viardot-Garcia. Sa biographie, ses compositions, son enseignement. — Genève, 1901.
- Towers J. Dictionary-catalogue of operas and operettas which have been performed on the public stage. — Morgantown, 1910.
- Vallance T. The American musical. — London ; N.Y., 1970.
- Veen J. Le mélodrame musical de Rousseau au romantisme. — La Haye, 1955.
- Wagner R. Neuer Opernführer. Liederspiel, Oper, Operetta, Musical, von den Anfängen bis zur Gegenwart. — Gütersloh, 1978.
- Walsh M. Andrew Lloyd Webber : his life and works. — London, 1989.
- Weck P. Musical : Geschichte. Produktionen. Erfolge. — Braunschweig, 1986.
- Wedel M. Ausverkauft : ein gutes Dutzend Kabarett-Betrachtungen. — Berlin, 1989.
- Winter M. Juba and the american minstrelsy. — N.Y., 1947.
- Wirth H. Joseph Haydn, als Dramatiker. — Wölfenbüttel ; Berlin, 1940.
- Wittke C. Tambo and Bones : a history of the american minstrel stage. — Burham, 1930.
- Wollman E. The theater will rock : a history of the rock musical, from Hair to Hedwig. — University of Michigan Press, 2006.
- Zeller K. Mein Vater Carl Zeller. — St. Pölten, 1942.

в) книжные и журнальные статьи

(в данном разделе лаконично подана информация про театры, спектакли, композиторов, режиссеров, актеров, гастроли, критический анализ и т.д.)

- 3 вопроса Александру Журбину / вопросы задавал А. Ефремов // Театр. жизнь. — 1986. — № 11.
- Абаджан Г., Езерская Е. Ростовский музыкальный : вчера, сегодня, завтра // Муз. жизнь. — 2001. — № 6.
- Абдрашитова Е. Мюзикл : сценарий урока в 5 классе на примере мюзикла «Кошки» Э. Л. Уэббера // Музыка в школе. — 2009. — № 1.
- Абрамова О., Обидённая Е. Театр в новом времени // Муз. жизнь. — 2004. — № 2.
- Авдеева З. Мне очень нравится // Театр. жизнь. — 1963. — № 22.
- Адлер Н. Активность поиска // Сов. музыка. — 1973. — № 3.
- Адлер Н. Заметки после гастролей // Сов. музыка. — 1974. — № 3.
- Адлер Н. Знакомство состоялось // Сов. музыка. — 1970. — № 11.
- Адлер Н. Право на дерзание // Муз. жизнь. — 1978. — № 20.
- Акулова Н. Два дня весны // Муз. жизнь. — 1978. — № 22.
- Акулова Н. Жанр и его проблемы // Муз. жизнь. — 1981. — № 16.
- Александров А. Сердце художника // Муз. жизнь. — 1978. — № 24.
- Александров А. Удачи и просчеты новосибирцев // Сов. музыка. — 1975. — № 1.
- Александров Г. «Недостаток» Эриха Розена // Краснодар. — 1999. — № 28.
- Александров Н. Подвиг художника // Театр. жизнь. — 1982. — № 14.
- Александрова А. Ликующая сила // Театр. жизнь. — 1964. — № 14.
- Александрова А. Свердловская оперетта : достоинства и просчеты // Сов. музыка. — 1978. — № 2.
- Александрова Т. Главная героиня – музыка // Муз. жизнь. — 1981. — № 23.
- Александрова Т. Продолжая свой славный путь // Муз. жизнь. — 1983. — № 20.
- Александрова Т. Фрачный герой : артист оперетты Алексей Феона // Оперетта Land. — 2007. — № 4.
- Александров-Венецкий А. Слагаемые успеха // Сов. музыка. — 1984.
- Александров-Венецкий А. Шукшин на музыкальной сцене // Сов. музыка. — 1978. — № 6.
- Алексеев А. Главное в оперетте – профессионализм // Оперетта Land. — 2008. — № 1.
- Алексеев Ф. Самая юная артистка Свердловского театра музыкальной комедии // Театр. жизнь. — 1966. — № 18.

- Алиханова Н. Александр Журбин : захотелось испытать себя // Муз. жизнь. — 1999. — № 12.
- Алиханова Н. Журбин : в пространстве мюзикла // Муз. жизнь. — 2005. — № 8.
- Амарфий Л. За полчаса до спектакля // Оперетта Land. — 2007. — № 2.
- Аминова В. Штучки, или Публике смотреть воспрещается // Петерб. театр. журн. — 2004. — № 38.
- Амитон И. Мели, Емеля, твоя неделя // Экран и сцена. — 1997. — № 3.
- Андрейкина О. Une Profession Manquee : Станиславский и оперетта // Театр. жизнь. — 2007. — № 4.
- Аникст А. Бернард Шоу поет и пляшет // Театр. — 1960. — № 7.
- Аникст А. Развлечение – дело серьезное // Театр. — 1970. — № 12.
- Ансимов Г. В ансамбле друзей // Театр. жизнь. — 1967. — № 8.
- Ансимов Г. В ритмах современности // Театр. жизнь. — 1968. — № 23.
- Ансимов Г. Музыка не может начаться без действия // Оперетта Land. — 2008. — № 4.
- Ансимов Г. Новый сезон начался в Московском театре оперетты // Сов. музыка. — 1968. — № 10.
- Ансимов Г. Слово главным режиссерам // Театр. — 1965. — № 4.
- Антим П. Неизменно актуальная история // Румын. горизонты. — 1986. — № 6.
- Ардов В. Театр оперетты. Красноярск // Театр. — 1970. — № 11.
- Аркина Н. Семен Крупник // Театр. — 1972. — № 11.
- Аркина Н., Жукова Л. Хореография в оперетте // Театр. — 1972. — № 3.
- Архипов В. Самым сложным для меня является оперетта // Оперетта Land. — 2008. — № 2.
- Арцеулова А. Звуки Му : лучшие мюзиклы в истории кино // Кино Парк. — 2008. — № 11.
- Арцеулова А. Пой, ласточка, пой [Д. Гарленд, Л. Миннелли] // Кино Парк. — 2008. — № 6.
- Асаркан А. Бременские музыканты // Театр. — 1972. — № 5.
- Асаркан А. Мюзикл с Мартинсоном // Театр. — 1968. — № 9.
- Ауэрбах Т. Александр Аллегров // Театр. — 1970. — № 10.
- Б. З. «Моя прекрасная леди» в Одессе // Театр. — 1963. — № 9.
- Бабалова М. На крыльях «Летучей мыши» // Муз. жизнь. — 1997. — № 8.
- Бабичева Ю. В Оренбурге к ним привыкли // Театр. жизнь. — 1968. — № 16.
- Бабичева Ю. Влюбленные в просторы сибирские // Театр. жизнь. — 1966. — № 9.
- Байбеков А. «Помнишь ли ты...» // Нева. — 1986. — № 3.
- Балашова Н. Красноярск : т-р муз. комедии // Театр. жизнь. — 1964. — № 5.
- Балашова Н. Ночью на карнавале // Театр. жизнь. — 1966. — № 21.
- Балинская Л. Дуэт молодых из оперетты // Укр. театр. — 1977. — № 3.
- Баранников А. От студии – к театру // Театр. — 1966. — № 2.
- Баранов А. В защиту жанра // Театр. — 1955. — № 5.
- Бартенев М. «Пусть растут все цветы...» // Театр. дело. — 2006. — № 2.
- Бартэн А. В дни юбилея // Нева. — 1957. — № 10.
- Барулина Л. Краснодар // Театр. жизнь. — 1964. — № 12.
- Барыкина Л. Блеск и блески имперского мюзикла // Театр. сезон. — 2008. — № 6/7.
- Барыкина Л. Вот до чего доводит Гоголь // Театр. сезон. — 2009. — № 12.
- Барыкина Л. Императрица со скипетром и микрофоном // Эксперт-Урал. — 2008. — № 23.
- Барыкина Л. «Крещение» цыганским табором // Театр. сезон. — 2009. — № 4.
- Барыкина Л. Лакомый кусок музыкального театра // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Барыкина Л. Моцарт for ever // Петерб. театр. журн. — 2006. — № 45.
- Барыкина Л. Фигаро : перезагрузка «Figaro» // Театр. сезон. — 2006. — № 4.
- Баталов А. Котова – Саня // Театр. — 1954. — № 4.
- Баташев А. Оперетта – зрелище особенное // Огонёк. — 1974. — № 45.
- Батракова О. Величие «Екатерины» // Театр. сезон. — 2008. — № 1.
- Бегунов В. Назад или вперед к мистерии? Заметки обиженного обожателя мюзиклов // Совр. драматургия. — 2004. — № 3.
- Бедусенко С. Рок-опера : вперед і з піснею?! Ні, з музикою! // Музыка. — 1993. — № 3.
- Безродная С. «В оперетте бездна прекрасной музыки» // Оперетта Land. — 2008. — № 1.
- Бекетова Н. «Кошки» похожи на людей // Новое время. — 1988. — № 26.
- Белинский А. Любезным моим сослуживцам // Оперетта Land. — 2008. — № 2.
- Белинский А. О баядера!... : оперетта на телеэкране // Телевидение и радиовещание. — 1986. — № 10.
- Белинский А. Оперетта – необязательно комедия // Скрипичный ключ. — 1999. — № 6.
- Белов В. Леонид Утесов и музыкальный театр // Муз. жизнь. — 2010. — № 4.
- Белов Г. И серьезно, и весело // Сов. музыка. — 1970. — № 5.
- Белова Е. Из жизни Паганини // Муз. жизнь. — 1988. — № 11.
- Белоголовцева Н. Пой мне, Эсмеральда // Студенч. меридиан. — 2002. — № 12.
- Березкин В. Балетмейстер в оперетте // Театр. — 1961. — № 10.
- Березовчук Л. Я, Ларс фон Триер : PROMO-акція під ритми техно-панку // Кіно-коло. — 2004. — № 23.
- Беренгард К. Особое задание // Театр. — 1966. — № 11.
- Бермяк Е. Парад – алле! // Театр. — 1979. — № 7.
- Беряев В. Спектакль о Суворове // Огонёк. — 1951. — № 23.

- Бескин О. Спасение утоплых // Новый зритель. — 1926. — № 31.
- Блюм В. Все об оперетте // Театр. — 1938. — № 4.
- Блюм Вл. Никитский театр. «Корневильские колокола» // Вестн. театра. — 1920. — № 59.
- Блюменфельд В. Доброе, старое в «Дружной горке» // Жизнь искусства. — 1928. — № 50.
- Богаченко В. Обретая голос, великий немой сразу запел оперетту // Оперетта Land. — 2007. — № 1.
- Богаченко В. Театр, которого уже нет // Оперетта Land. — 2006. — № 0.
- Богданова А. Год – это немало // Муз. жизнь. — 2003. — № 12.
- Богданова А. Мюзикл : откуда и куда : Бродвей для бедных // Театр. дело. — 2003. — № 2/3.
- Богданова А. Не будем экономить на брызгах шампанского // Планета красота. — 2004. — № 3/4.
- Богданова А. Хозяйка музыкального дома // Муз. жизнь. — 2003. — № 11.
- Богданова А., Марусина А. Дыхание современности : к юбилею Красноярского т-ра муз. комедии // Муз. жизнь. — 2009. — № 2.
- Богданова А., Ростова М. Омская трилогия // Муз. жизнь. — 2006. — № 4.
- Боголюбский В. Где высится Мамаев курган // Театр. жизнь. — 1969. — № 15.
- Богословский Н. Свердловский театр на гастролях // Огонёк. — 1953. — № 35.
- Большакова Ю. Мюзикл : магия бренда // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Бонч-Томашевский М. Театр пародии и гримасы (Кабаре) // Маски. — 1912-1913. — № 5.
- Борисов А. За подлинно синтетического актера // Сов. музыка. — 1979. — № 4.
- Борисов А. С любовью к жанру! // Театр. — 1979. — № 2.
- Борисова С. Когда довлеют штампы // Сов. музыка. — 1961. — № 9.
- Боровик А. Насколько лживы сказки? // Студенч. меридиан. — 2000. — № 1.
- Бочаров А. О друзьях-товарищах // Театр. жизнь. — 1974. — № 8.
- Браиловский Л. Наперекор штампам : актерские удачи // Театр. жизнь. — 1961. — № 23.
- Браиловский Л. Поначалу было непривычно // Театр. жизнь. — 1964. — № 7.
- Брандт Г. «Ах, водевиль, водевиль...» // Урал. — 1996. — № 9.
- Брандт Г. Все, что было не со мной, помню! // Петерб. театр. журн. — 2005. — № 41.
- Брейтбург К. Мюзикл – демократичный жанр // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Бретаницкая А. Веселый, колоритный спектакль // Сов. музыка. — 1977. — № 7.
- Бриде-Булавинова В. Seriously о веселом // Театр. — 1972. — № 4.
- Брик О. Отвратительный жанр // Новый зритель. — 1926. — № 31.
- Бродянская Н. На спектаклях опереточных театров // Сов. музыка. — 1958. — № 3.
- Бройде М. Опера и оперетта // Жизнь искусства. — 1927. — № 17.
- Брондз И. Мюзиклов много, искусства – мало // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Булычева А. Оперетта до оперетты // Оперетта Land. — 2008. — № 4.
- Булычева А. В поисках счастливого финала // Оперетта Land. — 2008. — № 3.
- Булычева А. Ее величество сарсуэла // Оперетта Land. — 2008. — № 2.
- Бурцев М. «Сильва» как самая «русская» оперетта Кальмана // Оперетта Land. — 2006. — № 0.
- Бушуева С. В поисках контакта // Театр. — 1975. — № 9.
- Бушуева С. Мюзикл // Искусство и массы в современном обществе. — М., 1979.
- Бушуева С. О музыкально-драматических спектаклях на современной сцене // Т-р и драматургия. — 1977. — Вып. 7.
- Быков Д. Двенадцать дисконтных карточек // Огонёк. — 2003. — № 42.
- Бычинская Г. Расскажите об Ивановской музкомедии // Театр. жизнь. — 1969. — № 22.
- В Москве открылся театр мюзикла // Муз. жизнь. — 2012. — № 2.
- В. Г. Визит старых друзей // Театр. — 1968. — № 9.
- Вайнштейн Л. Театр «Омон» // Муз. жизнь. — 1994. — № 4.
- Вайнштейн Л. Триумфальная площадь // Муз. жизнь. — 1993. — № 23/24.
- Вакарь Л. Театр большого стиля // Театр. дело. — 2004. — № 6 ; 2005. — № 1.
- Вакарь Л. Цыца, Марица и Птучка // Муз. жизнь. — 2004. — № 5.
- Варгафтик А. Для лохов и копенгагенов // Театр. — 2002. — № 1.
- Васенина Е. Весна мюзиклов // Академия. — 2002. — № 4.
- Васильев Г. Настоящий герой // Муз. жизнь. — 2010. — № 11.
- Васильев Г. Я все выбрал сам // Муз. жизнь. — 1997. — № 11.
- Васильева В. «У предыдущих поколений надо учиться» // Оперетта Land. — 2007. — № 4.
- Вдовин А. Высшие сферы // Театр. сезон. — 2007. — № 3.
- Вдовин А. «Марица» по-венгерски // Театр. сезон. — 2005. — № 2.
- Веденеев Ю. Фигаро – здесь, Фигаро – там // Оперетта Land. — 2008. — № 5.
- Велехова Н. Да здравствует оперетта! // Театр. — 1967. — № 4.
- Веркашанцева Н. Счастливый случай // Театр. жизнь. — 1995. — № 3.
- Верховенко О. Поліжанрові аспекти українського мюзиклу // Вісник КНУКІМ. — К., 2011. — № 24.
- Верховенко О. Сучасний сценічний танець та його пластичне утілення в мюзиклі // 36. наук. пр. ДАККІМ. — К., 2012. — Вип. 28.
- Верховенко О. Танцювальні «меридіани» на «екваторі» українського мюзиклу // Кіно-Театр. — 2010. — № 1.

- Вестергольм Е., Колесникова Е. Гран-палас у комиссара Смирнова // Театр. — 1991. — № 7.
- Вестергольм Л. Ты всегда хотел стать капитаном, Джордж Мерри! // Петерб. театр. журн. — 1995. — № 8.
- Ветлицына И. Мюзикл в России. Мода? Бизнес? Театр? // Обсерватория культуры. — 2004. — № 1.
- Викс М. Легенды оперетты // Оперетта Land. — 2007. — № 1.
- Викс М. Пусть исполнятся ваши мечты // Сов. музыка. — 1968. — № 3.
- Викс М. С театром в пути // Урал. — 1974. — № 6.
- Виктюк Р. Александр Чацкий : от ума – к безумию // Муз. жизнь. — 2009. — № 4.
- Вилькович Л. Я всегда оставался пленником оперетты // Оперетта Land. — 2008. — № 4.
- Винников Е. Сбылась мечта Васо Абашидзе // Театр. жизнь. — 1969. — № 18.
- Вишняков Ю. В.А. Канделаки // Сов. музыка. — 1978. — № 7.
- Владимирова Г. С опереттой на «ты» // Урал. — 1974. — № 9.
- Владимирова С. Интерес оправдался // Театр. жизнь. — 1982. — № 6.
- Владимирская А. Веселое мастерство // Театр. жизнь. — 1963. — № 13.
- Владимирская А. Взаимообогащение жанров // Нева. — 1979. — № 1.
- Владимирская А. Второе старше // Театр. — 1965. — № 12.
- Владимирская А. Золото и серебро мелодий // Муз. жизнь. — 1988. — № 3.
- Владимирская А. Как создавался шедевр : к 100-летию оперетты Ф. Легара «Веселая вдова» // Муз. жизнь. — 2006. — № 3.
- Владимирская А. Катя снова меняет адрес // Театр. жизнь. — 1969. — № 15.
- Владимирская А. Короли и дублеры // Театр. — 1968. — № 3.
- Владимирская А. О тебе, карамболетта // Оперетта Land. — 2008. — № 1.
- Владимирская А. Одесское подполье борется // Театр. жизнь. — 1966. — № 9.
- Владимирская А. Оперетта – ракурс современности // Нева. — 1985. — № 3.
- Владимирская А. Оперетта и современность : заметки о репертуаре // Нева. — 1967. — № 12.
- Владимирская А. От каскада до героини // Театр. жизнь. — 1965. — № 11.
- Владимирская А. От ремейка к оригиналу // Муз. жизнь. — 2007. — № 6.
- Владимирская А. Победа жанра // Театр. — 1964. — № 9.
- Владимирская А. Право на счастье // Театр. жизнь. — 1972. — № 2.
- Владимирская А. Санк-Петербург : «Сезон венской песни» : Кальман – Целлер – Фалль // Оперетта Land. — 2008. — № 5.
- Владимирская А. Свежесть забытого жанра // Театр. — 1963. — № 10.
- Владимирская А. Стоит ей появиться // Театр. жизнь. — 1970. — № 2.
- Владимирская А. Харизма Кальмана : к 125-летию композитора // Оперетта Land. — 2007. — № 5.
- Владко В. Смеяться, право, не грешно // Театр. жизнь. — 1970. — № 18.
- Власов В. Все от жизни // Театр. жизнь. — 1960. — № 5.
- Водопьянов А. К 100-летию Владимира Канделаки // Оперетта Land. — 2008. — № 2.
- Воинова З. Нью-Йоркский театр и его аудитория // Театр. — 1966. — № 6.
- Вокруг короля вальсов / под. В. Савранский // Муз. жизнь. — 1989. — № 19.
- Володин В. Полвека на сцене // Театр. — 1957. — № 8.
- Волосатих О. З історії музично-драматичного театру Правобережної України першої половини XIX ст. // Часопис НМАУ ім. П. Чайковського. — 2009. — № 3.
- Волынцев А. Азбука жанра : творч. проблемы мюзикла // Театр. — 1967. — № 9.
- Вольфович В. Челябинская оперетта // Урал. — 1986. — № 9.
- Воробьев В. В Театре музыкальной комедии // Театр. Ленинград. — 1986. — № 40.
- Воробьев В. В Театре музыкальной комедии // Театр. Ленинград. — 1977. — № 34.
- Воробьев В. В Театре музыкальной комедии // Театр. Ленинград. — 1980. — № 35.
- Воробьев В. Занавес поднят // Театр. Ленинград. — 1979. — № 29.
- Воробьев В. Как скомпрометировали жанр // Театр. — 1975. — № 9.
- Воробьев В. Ленинградский театр музыкальной комедии // Крокодил. — 1982. — № 3.
- Воробьев В. Театр музыкальной комедии поднял занавес // Театр. Ленинград. — 1978. — № 31.
- Воробьев В. Театр поднял занавес // Театр. занавес. — 1975. — № 39.
- Воронина Е. А началось с матросского кубрика // Театр. жизнь. — 1966. — № 16.
- Воронина І. Американський мюзикл (між ангажованістю та мистецтвом) // Актуал. проблеми історії, теорії та практики худож. культури. — К., 2003. — Вип. 11, Ч. 2.
- Воронина І. Мюзикл між ангажованістю та мистецтвом // Актуал. проблеми історії, теорії та практики худож. культури. — К., 2003. — Вип. 10.
- Вульф В. И снова о театральном Бродвее // Театр. — 1979. — № 9.
- Вязовкина В. Красноярск. Три спектакля // Муз. жизнь. — 2000. — № 3.
- Гаврилова Т. Завтра начинается сегодня // Театр. жизнь. — 1973. — № 10.
- Гаврилова Т. Новая страница // Театр. жизнь. — 1973. — № 5.
- Гаевская М. Музыкальные истории, или Синтез и синтетика // Планета Красота. — 2005. — № 1/2.
- Гаевская М. Помолодевшая «Марица» // Муз. жизнь. — 2000. — № 9.
- Гаевская М. Трудности легкого жанра // Планета красота. — 2003. — № 11/12.

- Гаевский В. Австрийский триптих // Театр. — 1984. — № 12.
- Гаевский В. Венгерская рапсодия // Театр. — 1985. — № 9.
- Гаевский В. Здесь танцуют // Театр. — 1962. — № 11.
- Гаевский В. Частица черта : к 100-летию со дня рождения Имре Кальмана // Театр. — 1983. — № 1.
- Гайда Н. Белорусский музыкальный театр // Оперетта Land. — 2007. — № 2.
- Галахова О. Шесть лет спустя : гастроль в Москве // Театр. жизнь. — 1983. — № 12.
- Галин А. Судьба цветочницы // Театр. жизнь. — 1973. — № 18.
- Гальперина Е. Оперетта по четвертой программе // Театр. — 1969. — № 5.
- Гарон Л. «Песнь о Тбилиси» и другие спектакли // Театр. — 1969. — № 11.
- Генина Л. Яркая тема в тусклом свете // Сов. музыка. — 1958. — № 8.
- Германова А. «Что верно? Смерть одна!» // Линия. Балет. — 2004. — № 8.
- Гершкович Ал. Два опереточных комика // Театр. — 1956. — № 3.
- Гечмен-Вальдек К. Ее высочество // Огонёк. — 2002. — № 50.
- Гирба Ю. В Париж! В Париж! В Париж! Или хотя бы ложечку гоголя-моголя // Театр. — 1991. — № 9.
- Гистедт Э. От оперетки до трагедии // Оперетта Land. — 2007. — № 1 ; № 2.
- Гладков Г. Жанр молодой – жанр молодых // Театр. — 1975. — № 9.
- Гладков Г. Какое время – такая и музыка // Муз. жизнь. — 2005. — № 5.
- Гладков Г. Мюзикл – жанр не консервативный // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Гладков Г. Я могу написать любую музыку // Муз. жизнь. — 2001. — № 1.
- Глазырина И. Люди большого полета // Театр. жизнь. — 1982. — № 20.
- Глазырина И. Свердловск // Муз. жизнь. — 1979. — № 11.
- Глазырина И. Свердловск // Театр. — 1979. — № 3.
- Глазырина И. Свердловск // Театр. — 1981. — № 1.
- Глазырина И. Свердловск // Театр. — 1981. — № 8.
- Глазырина И. Свердловск // Театр. — 1982. — № 2.
- Глазырина И. Свердловск // Театр. — 1982. — № 4.
- Глазырина И. Свердловск // Театр. жизнь. — 1980. — № 6.
- Глазырина И. Свердловск // Театр. жизнь. — 1981. — № 21.
- Глушкова Н. Законный вопрос // Театр. жизнь. — 1962. — № 20.
- Гоберник Г. Мюзиклы в Малом // Муз. жизнь. — 2004. — № 6.
- Г-ов. К. Оперетта в ТРАМе : «Дружная горка» // Жизнь искусства. — 1928. — № 48.
- Гоготиливили Г. Любить оперетту // Огонёк. — 1983. — № 36.
- Годер Д. Пни его // Театр. — 1991. — № 7.
- Голубкина Л. В оперетте? Без проблем! // Оперетта Land. — 2008. — № 2.
- Гончаров А. Мюзикл – новый вид сценического искусства // Режиссерские тетради. — М., 1980. — С. 256-270.
- Гордеева М. Три недели в Америке // Театр. — 1978. — № 12.
- Горнева Т. Истории неиссякаемый родник // Театр. жизнь. — 1980. — № 12.
- Горская Н. А кругом шумит весна // Театр. жизнь. — 1970. — № 23.
- Грабенко. Человек-мюзикл : Леонид Квинихидзе // Женский журнал. — 2007. — № 6.
- Градов П. Слово солнцем весенним озарен // Театр. жизнь. — 1969. — № 22.
- Гранат О. Витоки українського музично-драматичного театру // Культура і сучасність. — 2009. — № 1.
- Гранат О. Музично-професійний рівень виконавців – головний чинник розвитку жанру української музичної драми // 36. наук. пр. ДАКККІМ. — К., 2009. — Вип. 22.
- Гранат О. Український музично-драматичний театр : у пошуках джерел та аналогій // Вісн. ДАКККІМ. — К., 2008. — № 4.
- Грибкова А. Оперетте не хватает рекламы // Оперетта Land. — 2007. — № 1.
- Григорьева З. Ее лучшие роли [Л. Сатосова] // Театр. — 1965. — № 7.
- Гримм-Кислицина З. Наперекор отцовской воле // Театр. жизнь. — 1980. — № 5.
- Гринберг М. «Самое заветное» : оперетта В. Соловьева-Седого // Сов. музыка. — 1952. — № 12.
- Гринберг М. «Черный парус» // Сов. музыка. — 1953. — № 11.
- Гришина Е. Юрий Коган – Король // Театр. — 1976. — № 9.
- Гросман Л. Оперетки Тургенева // Театр и музыка. — 1923. — № 6.
- Грошева Е. «Весна поет» // Муз. жизнь. — 1958. — № 1.
- Грошева Е. Внимание : оперетта! // Муз. жизнь. — 1970. — № 10.
- Грошева Е. Его имя – Михаил Водяной // Сов. музыка. — 1988. — № 7.
- Грошева Е. Еще раз об оперетте // Сов. музыка. — 1952. — № 8.
- Грошева Е. Искусство венгерской оперетты // Театр. — 1956. — № 3.
- Грошева Е. Михаил Водяной // Муз. жизнь. — 1968. — № 21.
- Грошева Е. Оперетта – театр музыкальный // Муз. жизнь. — 1959. — № 14.
- Грошева Е. Против уступок опереточному штампу // Сов. музыка. — 1951. — № 7.
- Грошева Е. Ровесник победоносных лет // Сов. музыка. — 1986. — № 1.
- Грошева Е. Спор об оперетте // Муз. жизнь. — 1959. — № 3.
- Грошева Е., Залесский В. Оперетта сегодня // Театр. — 1958. — № 4.

- Грум-Гржимайло Т. Бродвей на Большой Никитской : «Геликон-оперу» посетил дух Гершвина // Мелодия. — 2004. — № 1-2.
- Грун Б. История оперетты // Оперетта Land. — 2006. — № 0. ; 2007. — № 1. ; № 2. ; № 3. ; 2009. — № 1.
- Губайдуллина Г. Способность сочинять образ жизни // Сов. музыка. — 1989. — № 4.
- Губайдуллина Е. Премьера «Веселой вдовы» Франца Легара // Итоги. — 1997. — № 32.
- Губайдуллина Е. Сцены у фонтана // Итоги. — 2003. — № 11.
- Гудимова В. Музыкально-поэтический кошачий детектив МУР из МУРа или похищенный бриллиант // Музыка и время. — 1999. — № 3.
- Гураускайте Ю. Жестокие игры // Vogue. — 2002. — № 6.
- Гурченко Л. Я танцевать хочу! // Театр. — 1975. — № 9.
- Гусев А. Звезды венской оперетты // Оперетта Land. — 2007. — № 3.
- Гусев А. Краткое эссе об истории венских театров оперетты // Оперетта Land. — 2006. — № 0.
- Гусев А. Метрополия оперетты в Бадене под Веной // Оперетта Land. — 2007. — № 5.
- Гусев А. Некоторые заметки о перипетиях оперетты в Венском театре «Фольксопера» за последние четверть века // Оперетта Land. — 2007. — № 1. ; № 2.
- Гучмазова Л. Русский Musical // Театр. жизнь. — 2007. — № 4.
- Дальский В. Под аплодисменты // Театр. жизнь. — 1960. — № 14.
- Данилова О. Борис Нодельман // Урал. ревизор. — 2006. — № 5.
- Данько Л. Из истории мюзикла // Л. Данько Комическая опера в XX веке. — Л., 1986. — С. 164-168.
- Дашичева А. Из одного города : муз. театры Свердловска // Театр. — 1966. — № 12.
- Дашкевич В. Музыкальное бессознательное // Итоги. — 2004. — № 3.
- Дашкевич В. Правила игры // Сов. экран. — 1974. — № 1.
- Двадцать лет в Театре оперетты // Театр. Ленинград. — 1975. — № 45.
- Дельман В. Радости и заботы // Сов. музыка. — 1966. — № 10.
- Демарин И. Мюзикл по русски – это когда расходов больше, чем доходов // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Дембо Е. Снова играют свадьбу // Театр. жизнь. — 1973. — № 12.
- Дементьева Н. На спектаклях киевлян // Муз. жизнь. — 1967. — № 13.
- Демидов А. Большая прогулка // Театр. — 1975. — № 2.
- Демидов А. Орфей в аду // Театр. — 1973. — № 2.
- Демидов А. Спор об оперетте в оперетте // Театр. — 1968. — № 9.
- Демиховский М. Мужская дружба // Театр. жизнь. — 1964. — № 22.
- Демиховский М. Образ рождается в рисунке // Театр. жизнь. — 1970. — № 20.
- Демиховский М. Ровесники своих героев // Театр. жизнь. — 1968. — № 21.
- Джафари А. Вечер оперетты // Театр. — 1968. — № 11.
- Джиловдарова И. Как мы ставили мюзиклы : из опыта работы Муз. т-ра гимназии // Музыка в шк. — 2007. — № 5.
- Дзюбинская О. Владимирская горка // Театр. — 1959. — № 9.
- Диденко Т. Семеро солдатиков // Сов. музыка. — 1985. — № 10.
- Диденко Т. Послушаем эту оперу // Мелодия. — 1983. — № 2.
- Дидковская О. Три премьеры // Урал. — 1997. — № 4.
- Диев Б. Оправдать высокую награду // Сов. музыка. — 1978. — № 4.
- Димитрин Ю. Ах, эта бестия – оперетта! // Петерб. театр. журн. — 2006. — № 45.
- Длугач А. Вы узнаете меня? // Театр. жизнь. — 1966. — № 21.
- Длугач А. Девочка не шутила // Театр. жизнь. — 1966. — № 12.
- Длугач А. Краснодар // Театр. — 1969. — № 2.
- Дмитревская М. Венские встречи // Петерб. театр. журн. — 2007. — № 47.
- Дмитревская М. «Птичий двор» театральной Кубани // Петерб. театр. журн. — 2000. — № 21.
- Дмитриев Ю. Жанр веселый и нужный // Эстрада. — 1978. — № 7.
- Дмитриев Ю. Оперетта день за днем // Театр. — 1970. — № 1.
- Дмитриев Ю. Фавориты // Театр. — 1981. — № 4.
- Дмитриевский В. Пусть сбываются мечты // Театр. жизнь. — 1959. — № 15.
- Добровольский В., Сучков В. В жанрі героїчної оперети // Театр.-концерт. Київ. — 1976. — № 17.
- Добрынина Е. «Весна поет» Д. Кабалевского // Сов. музыка. — 1958. — № 2.
- Добрынина Е. Севастопольский вальс // Муз. жизнь. — 1961. — № 24.
- Доленко В. Голос Едіт Піаф // Кіно-Театр. — 2009. — № 1.
- Долинский М., Черток С. Трагедия актрисы [В. Зорина] // Театр. жизнь. — 1959. — № 10.
- Долматова М. Эх, молодежь // Петерб. театр. журн. — 2002. — № 27.
- Домиева Ф. Опалённые строки // Муз. жизнь. — 1976. — № 3.
- Дотлибов М. Играя новыми красками // Театр. жизнь. — 1980. — № 19.
- Дотлибов М. Новый сезон начался // Сов. музыка. — 1968. — № 12.
- Дотлибов М. Правда жизни – правда жанра // Муз. жизнь. — 1979. — № 12.
- Дотлибов М. Художник и его модель // Театр. жизнь. — 1979. — № 22.
- Драк А. Мюзикл – мода чи мистецьке явище? // Укр. театр. — 1997. — № 5.

Драч И. Киевская оперетта : время перемен // Сов. музыка. — 1989. — № 10.
 Дроботов В., Шейнин А. О дорогах хоженных и нехоженных // Театр. жизнь. — 1963. — № 10.
 Дроздов Д. На что способен мюзикл // Муз. жизнь. — 2015. — № 3.
 Друкт А. И снова Нестерка в пути // Сов. музыка. — 1981. — № 4.
 Дунаевский М. Мне нужна романтика в драматургии // Муз. жизнь. — 2002. — № 11.
 Дунаевский М. Термин «мюзикл» обозначает что угодно // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
 Дьяконова З. Черноморский огонёк // Театр. — 1962. — № 7.
 Дюскина Е. Театр мюзикла // Муз. жизнь. — 2012. — № 2.
 Е. Г. Гастроли Киевской оперетты в Москве // Театр. — 1968. — № 5.
 Е. Ф. Дипломный Оффенбах // Театр. — 1969. — № 11.
 Егорова Б. Мюзикл на сцене Горького // Музыка России. — М., 1988. — Вып. 7.
 Езерская Б. Прodelки Ханумы // Театр. — 1973. — № 11.
 Езерская Е. Нью-Йорк, Нью-Йорк... или как это делается по-американски // Планета красота. — 2008. — № 9.
 Езерская Е. Viva Оффенбах! // Муз. жизнь. — 2011. — № 6.
 Езерская Е. Алтайский музыкальный // Муз. жизнь. — 2002. — № 9.
 Езерская Е. Бродвей – столица мюзиклов // Муз. жизнь. — 2008. — № 6.
 Езерская Е. В центре каменного пояса // Муз. жизнь. — 2000. — № 1.
 Езерская Е. Верность классике // Муз. жизнь. — 2006. — № 3.
 Езерская Е. Во сне и наяву... // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
 Езерская Е. Время мюзикла? // Муз. жизнь. — 2002. — № 8.
 Езерская Е. Все краски оперетты // Муз. жизнь. — 2008. — № 9.
 Езерская Е. Давид Тухманов – смена амплуа // Муз. жизнь. — 1997. — № 7.
 Езерская Е. Дары музыки // Оперетта Land. — 2008. — № 2.
 Езерская Е. Действующие лица и исполнители // Муз. жизнь. — 1997. — № 2.
 Езерская Е. Другая Сильва // Муз. жизнь. — 1997. — № 8.
 Езерская Е. Загадки «Веселой вдовы» // Муз. жизнь. — 1997. — № 9.
 Езерская Е. И на камнях растут деревья // Муз. жизнь. — 1997. — № 8.
 Езерская Е. Итог с надеждой // Муз. жизнь. — 2000. — № 6.
 Езерская Е. Когда растут крылья // Муз. жизнь. — 2012. — № 2.
 Езерская Е. Композитор приходит в театр // Муз. жизнь. — 2010. — № 12.
 Езерская Е. Короли и скрипки // Муз. жизнь. — 2005. — № 9.
 Езерская Е. Красноярск. Три спектакля // Муз. жизнь. — 2000. — № 3.
 Езерская Е. Легар – детям // Муз. жизнь. — 2000. — № 8.
 Езерская Е. Лица и «Маска» // Муз. жизнь. — 1999. — № 7.
 Езерская Е. «Мулен Руж» : коктейль как вид искусства // Муз. жизнь. — 2002. — № 7.
 Езерская Е. Мюзиклу можно все // Великие мюзиклы мира. — М., 2002. — С. 5-26.
 Езерская Е. Мы – оперетта // Муз. жизнь. — 1999. — № 2.
 Езерская Е. Мы наш, мы новый мюзикл построим // Муз. жизнь. — 2001. — № 12.
 Езерская Е. Мы наш, мы новый мюзикл построим... // Муз. жизнь. — 2001. — № 12.
 Езерская Е. Мюзиклы : продолжение следует? // Муз. жизнь. — 2003. — № 1.
 Езерская Е. На склоне Горячей горы // Муз. жизнь. — 2000. — № 10.
 Езерская Е. Наша «Вестсайдская история» // Муз. жизнь. — 2008. — № 3.
 Езерская Е. Не страшное кино // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
 Езерская Е. Неужели те самые «Кошки»? // Муз. жизнь. — 2005. — № 7.
 Езерская Е. Новые встречи со старыми знакомыми // Муз. жизнь. — 2006. — № 12.
 Езерская Е. О мюзикле бедном замолвите слово // Муз. жизнь. — 2000. — № 5.
 Езерская Е. Оперетта в отсутствии любви и режиссуры // Муз. жизнь. — 2006. — № 10.
 Езерская Е. Оперетта в России : завтра начинается сегодня // Муз. жизнь. — 2001. — № 2.
 Езерская Е. Оперетта может быть современной // Муз. жизнь. — 2004. — № 10.
 Езерская Е. Плыдем. Куда нам плыть? // Муз. акад. — 2000. — № 2.
 Езерская Е. Под алыми парусами мюзикла // Муз. жизнь. — 2012. — № 4.
 Езерская Е. Помнишь ли ты?... // Муз. жизнь. — 2004. — № 11.
 Езерская Е. Российские премьеры // Муз. жизнь. — 1999. — № 5.
 Езерская Е. Русская судьба бродвейского мюзикла // Тутти. — 2001. — № 2.
 Езерская Е. Тайна «Голубой дамы» // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
 Езерская Е. Театр бенефисов? // Муз. жизнь. — 1997. — № 5.
 Езерская Е. Трое в одном театре, не считая оперетты // Экран и сцена. — 1998. — № 27.
 Езерская Е. Ускользающая красота оперетты // Оперетта Land. — 2007. — № 6.
 Езерская Е. «Холопка» и... «Холопка» // Муз. жизнь. — 1998. — № 11.
 Езерская Е. Эффект ожидания : «Золотая маска-2000» // Муз. жизнь. — 2000. — № 7.
 Езерская Е., Белоусова Л., Ильина Т. Сезон ожиданий // Муз. жизнь. — 2009. — № 1.
 Езерская Е., Бровикова Н. Как социальный лекарь // Муз. жизнь. — 2004. — № 10.

- Езерская Е., Лидова-Большакова Ю. Оренбургские силуэты // Муз. жизнь. — 2002. — № 3.
- Езерская Е., Рыжова Е. Иваново : театр в Доме театров // Муз. жизнь. — 2000. — № 3.
- Езерская Е., Тхарева Т. Блеск и нищета мира «Масок» // Муз. жизнь. — 2004. — № 7.
- Езерская Е., Тхарева Т. Фабрика мюзиклов // Муз. жизнь. — 2005. — № 1.
- Елагина М. Пусть гитара играет // Мор. флот. — 1976. — № 7.
- Елисеев И. Внимание оперетта! // Театр. жизнь. — 1971. — № 16.
- Елисеева М. «Мулен Руж» : коктейль как вид искусства // Муз. жизнь. — 2002. — № 7.
- Елисеева М. «Чикаго» : музыкальный кинотеатр // Муз. жизнь. — 2003. — № 7.
- Емельянова Н. Бороться и искать, найти и не сдаваться // Студенч. меридиан. — 2002. — № 8.
- Ефимова Г. Уходили в поход партизаны // Театр. жизнь. — 1970. — № 6.
- Ефимова М. В пору больших ожиданий // Театр. жизнь. — 1969. — № 19.
- Ефремов А. ...А мухи отдельно // Театр. жизнь. — 1992. — № 5.
- Євтушенко О. Нова рок-опера «Суд» С. Бедусенка у театрі Естради // Театр.-конц. Київ. — 1989. — № 10.
- Жарко К. Амазонка «Московской оперетты» // Оперетта Land. — 2008. — № 2.
- Жегульская Е. Париж на итальянской, или Лицам до 18 вход воспрещен // Петерб. театр. журн. — 2009. — № 57.
- Жердер Ж. «Маугли», или Наш достойный ответ Чемберлену // Оперетта Land. — 2006. — № 0.
- Жердер Ж. Немного Франции в заснеженной Москве // Оперетта Land. — 2008. — № 1.
- Живцов А. Гости с Иртыша // Сов. музыка. — 1963. — № 12.
- Жигалова А. Сюрпризы Юбиляра начались // Оперетта Land. — 2007. — № 2.
- Жигулева С. Сказка-оперетта «Репка» // Последний звонок. — 2003. — № 8.
- Жуков Б. Автор собственной жизни // Еженед. журн. — 2003. — № 4.
- Жукова Л. Артистические удачи // Сов. музыка. — 1963. — № 12.
- Жукова Л. Есть ли границы у жанра? // Сов. музыка. — 1964. — № 2.
- Жукова Л. Живое и мертвое : «Белая акация» в Одес. т-ре муз. комедии // Театр. — 1957. — № 2.
- Жукова Л. Заметки об оперетте // Театр. — 1966. — № 6.
- Жукова Л. Из-под пера людей одаренных // Театр. жизнь. — 1961. — № 1.
- Жукова Л. Красноярская оперетта // Театр. — 1970. — № 12.
- Жукова Л. На спектаклях польских гостей // Муз. жизнь. — 1962. — № 17.
- Жукова Л. О смешном – серьезно // Театр. жизнь. — 1960. — № 23.
- Жукова Л. Оперетта, так оперетта! // Театр. жизнь. — 1960. — № 17.
- Жукова Л. От афиши – к спектаклю // Театр. — 1972. — № 8.
- Жукова Л. Песня для тебя // Театр. — 1974. — № 5.
- Жукова Л. Преодоление ампулы // Театр. жизнь. — 1969. — № 17.
- Жукова Л. Смелее идти по новому пути // Театр. — 1950. — № 1.
- Жукова Л. Спектакли Иркутского театра в столице // Муз. жизнь. — 1958. — № 15.
- Жукова Л. Спектакли Киевской оперетты // Муз. жизнь. — 1970. — № 22.
- Жукова Л. Талант веселый, праздничный // Культура и жизнь. — 1969. — № 3.
- Жукова Л. Театр завоевывает, театр отступает // Муз. жизнь. — 1971. — № 19.
- Жукова Л. Три спектакля, три прочтения // Муз. жизнь. — 1966. — № 19.
- Жукова Л. Человек из Ламанчи // Театр. — 1971. — № 8.
- Жукова Л. Чем живет оперетта // Театр. — 1970. — № 10.
- Журбин А. Десять тезисов о мюзикле в России // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Журбин А. Заметки о рок-опере, или Новые размышления профессионала // Студенч. меридиан. — 1985. — № 10.
- Журбин А. Захотелось испытать себя // Муз. жизнь. — 1999. — № 12.
- Журбин А. Как мой мюзикл ставился в Америке // Муз. жизнь. — 1992. — № 2.
- Журбин А. Музыка собственного розлива // Итоги. — 2004. — № 5.
- Журбин А. Польский мюзикл на Бродвее // Театр. жизнь. — 1994. — № 1.
- Журбин А. Портрет в пространстве мюзикла // Муз. жизнь. — 2005. — № 8.
- Журбин А. Призрак мюзикла // Культура. — 2004. — № 3.
- Журбин А. Секрет оперетты в прекрасной музыке // Оперетта Land. — 2007. — № 5.
- Журбин А. Сэр Эндрю. Предварительные итоги // Муз. жизнь. — 2008. — № 3.
- Журбин А. Театр – вещь многоразового использования! // Театр. сезон. — 2010. — № 6/7.
- Журбин А. Эндрю Ллойд Уэббер – композитор для театра // Муз. жизнь. — 1998. — № 18.
- Забурдяева Н., Сидорова Т. «Продавец птиц» // Петерб. театр. журн. — 2008. — № 52.
- Завадская Н. Пусть гитара играет // Муз. жизнь. — 1976. — № 15.
- Завадская Н. Татьяна Шмыга // Муз. жизнь. — 1969. — № 18.
- Завадский Ю. Будущее – за музыкальным спектаклем // Сов. музыка. — 1969. — № 12.
- Загорский М. Никитский театр. «Маскотта» // Вестн. театра. — 1919. — № 44.
- Зазвонов Г. В мир праздника // Театр. жизнь. — 1966. — № 18.
- Зайцева И. Мюзикл «Экватор» в системе шоу-индустрии // 36. ст. НМАУ ім. Чайковського. — К., 2007. — Вип. 23.

- Зайцева І. Вітчизняний мюзикл як нова галузь розважальної індустрії // Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. «Мистецька освіта та мистецтво освіти в контексті формування сталого суспільства». — К., 2005. — Ч. 1.
- Зайцева І. Джаз як «фермент» художнього синтезу у мюзиклі // 36. ст. НМАУ ім. П. Чайковського. — К., 2005. — Вип. 18.
- Зак В. Счастливого пути, «Неистовый гасконец» // Сов. музыка. — 1979. — № 5.
- Закирова Г. Современные музыкальные жанры : пояснительная записка // Музыка в школе. — 2005. — № 1.
- Закс А. Веселое было времечко // Муз. жизнь. — 1995. — № 1.
- Залесский В. Оперетта – жанр музыкальный // Сов. музыка. — 1962. — № 3.
- Залесский В. Открытия и проблемы // Сов. музыка. — 1963. — № 1.
- Залесский В. Урало-Волжские впечатления : [Свердл. т-тр муз. комедии] // Театр. — 1946. — № 1/2.
- Заславский Г. Театральный дневник Григория Заславского // Новый мир. — 2002. — № 11.
- Засыпкин В. Свердловск // Театр. жизнь. — 1979. — № 18.
- Захаревич Л. Кому улыбались москвичи // Театр. жизнь. — 1972. — № 21.
- Захаров М. Мюзикальная история // Итоги. — 2002. — № 12.
- Захаров С. Позавчера и вчера // Урал. — 1980. — № 5.
- Захаров С. Сорок лет назад // Урал. — 1978. — № 3.
- Званцев С. Новая, Донская // Огонёк. — 1966. — № 35.
- Зив М. Волгоградские вечера // Муз. жизнь. — 1986. — № 21.
- Зимин В. Частица души // Театр. жизнь. — 1982. — № 12.
- Зиммерфельд И. Письмо из Одессы // Сов. музыка. — 1957. — № 5.
- Зингерман Б. Опера нищих // Театр. — 1963. — № 9.
- Зінич С., Шупик О. Вічна казка мюзиклу // Вавілон ХХІ. — 1993. — № 1/2.
- Златогоров П. Первая премьера сезона // Сов. музыка. — 1967. — № 4.
- Злотина Е. Снова Теркин на войне // Театр. жизнь. — 1972. — № 4.
- Золотницкая Т. Живой // Театр. жизнь. — 1986. — № 20.
- Зонова П. Нет ли лишнего билетика? // Театр. жизнь. — 1966. — № 14.
- Зыбина Н. Гости – волгоградцы // Огонёк. — 1971. — № 29.
- Зыбина Н. Оперетты свердловчан // Огонёк. — 1970. — № 36.
- Зыбина Н. Театр продолжает поиск // Огонёк. — 1974. — № 30.
- Зыкова Н. Музыкальный театр во всемирной паутине // Муз. жизнь. — 2006. — № 3.
- Иванов В. Через тернии – к звездам // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Иванова Е. Реставрация или творчество? // Сов. музыка. — 1961. — № 9.
- Иванова Е. Сердце Анжелики // Театр. жизнь. — 1969. — № 17.
- Иванова З. Этот трудный «легкий жанр» – оперетта // Дома, на работе, в людях : сб. — М., 1982. — Вып. 5.
- Ивашкин А. Вечное, сиюминутное // Сов. музыка. — 1988. — № 1.
- Иващенко А. Мюзикл – это коммерческий театр // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Игнатова Н. Масштабами времени // Театр. жизнь. — 1974. — № 15.
- Игнатъев Ф. «Иисус Христос – суперзвезда» Эндрю Ллойд-Уэббера // Театр. Живопись. Кино. Музыка : межвуз. сб. науч. тр. / сост. Д. Трубочкин. — М., 2004.
- Игнатъева М. Баранкин – герой оперетты // Театр. — 1966. — № 8.
- Игнатъева М. Из армейских запевал // Театр. жизнь. — 1973. — № 5.
- Игнатъева М. Можно ли в оперетте? // Театр. — 1963. — № 9.
- Игнатъева М. На спектаклях киевлян // Муз. жизнь. — 1962. — № 19.
- Иконников А. Мастер оперетты [С. Заславский] // Сов. музыка. — 1986. — № 10.
- Илупина А. Завещание маэстро // Сов. эстрада и цирк. — 1983. — № 8.
- Илупина А. Новые знакомства. Сарсуэла // Куба. — 1974. — № 12.
- Ильичев М. И снова радостная встреча // Театр. жизнь. — 1981. — № 13.
- Ильмас Е. За маской клоуна // Театр. жизнь. — 1964. — № 20.
- Илюшин И. Двадцатилетие театра [Одес. театр муз. комедии] // Муз. жизнь. — 1967. — № 3.
- Илюшин И. Кому улыбаются звезды // Муз. жизнь. — 1972. — № 11.
- Илюшин И. Лаборатория режиссеров оперетты // Муз. жизнь. — 1971. — № 17.
- Илюшин И. Творческие концерты // Муз. жизнь. — 1973. — № 9.
- Иняхин А. Бархатный сезон // Театр. — 1985. — № 11.
- Иняхин А. Василий Иванович Алчевский : к 75-летию со дня рождения // Театр. — 1979. — № 8.
- Иняхин А. Владимир Аркадьевич Канделаки // Театр. — 1983. — № 4.
- Иняхин А. Да будет праздник! // Соврем. драматургия. — 2000. — № 2.
- Иняхин А. Железнодорож. Страна улыбок // Экран и сцена. — 1998. — № 27.
- Иняхин А. Испытание верности // Страст. бульвар, 10. — 2007. — № 3.
- Иняхин А. Как нам это понравилось // Театр. — 1994. — № 2.
- Иняхин А. Качаловская драма в зеркале мюзикла // Театр. жизнь. — 1999. — № 11/12.
- Иняхин А. Кубань театральная // Муз. жизнь. — 2004. — № 4.
- Иняхин А. «Летучая мышь» // Театр. — 1975. — № 3.
- Иняхин А. Ликование на раскаленной крыше // Театр. жизнь. — 2000. — № 1.

- Иняхин А. Мечты и слезы Элизы Д. // Муз. жизнь. — 2004. — № 3.
- Иняхин А. Николай Рубан – человек с улыбкой // Театр. — 1993. — № 4.
- Иняхин А. Общий Бонжур! // Экран и сцена. — 1999. — № 2.
- Иняхин А. Оптимист легкого жанра // Страст. бульвар, 10. — 2006. — № 10.
- Иняхин А. Перемена участи // Муз. жизнь. — 2005. — № 12.
- Иняхин А. Пока мы в цирке – мы прекрасны // Муз. жизнь. — 2005. — № 9.
- Иняхин А. Ради памяти // Страст. бульвар, 10. — 2007. — № 4.
- Иняхин А. С уважением к штампу // Муз. жизнь. — 2001. — № 11.
- Иняхин А. Серафим Михайлович Анисеев : к 75-летию // Театр. — 1979. — № 7.
- Иняхин А. Сказки Каретного ряда : Моск. театр оперетты // Театр. — 1984. — № 7.
- Иняхин А. Татьяна Шмыга // Театр. — 1978. — № 12.
- Иняхин А. Увидеть Париж – и... // Театр. — 1991. — № 9.
- Иняхин А. Холода кругом, холода // Экран и сцена. — 1998. — № 26.
- Иняхин А. Хрустальная маска из Красноярска // Экран и сцена. — 1997. — № 39/40.
- Иняхин А. Чувство полета // Театр. — 1987. — № 10.
- Ионова Е. Для меня очень важно получать удовольствие от своей работы // Оперетта Land. — 2008. — № 2.
- Иофьев М. Москва, Черемушки // Театр. жизнь. — 1959. — № 6.
- Иофьев М. О критическом пафосе и критических приемах // Сов. музыка. — 1957. — № 7.
- Иринин В. Последняя оперетта мастера // Муз. жизнь. — 2000. — № 12.
- Исаков А. Эта сцена требует мощных страстей // Театр. сезон. — 2010. — № 3.
- Исаков И. Московская love story // Страст. бульвар, 10. — 2010. — № 8.
- Исламей. Музыка к «Черному амулету» // Жизнь искусства. — 1928. — № 4.
- Иванчик А. Кіномюзикл : ретроспектива та сучасність // Мистецтвознавчі записки ДАККІМ. — К., 2009. — Вип. 16.
- Ильченко П. Виховання артиста оперети як педагогічна проблема // Рідна школа. — 2002. — № 10.
- Ильченко П. Процес ставлення й розвитку мюзиклу в Україні та деякі аспекти його виховного значення // Рідна школа. — 2002. — № 8-9.
- Исаханов Г. Жанрова визначеність репертуару // Музыка. — 1977. — № 2.
- Каган М. В едином контексте // Театр. — 1981. — № 3.
- Кадункина Л. В полку прибыло // Театр. жизнь. — 1971. — № 14.
- Кадыров А. Уйгурская «жемчужина» // Театр. — 1966. — № 11.
- Казак З. Кубанские мотивы // Театр. — 1981. — № 8.
- Казак Э. Новая встреча с героями гражданской // Муз. жизнь. — 1988. — № 4.
- Казенин В. Дело, которое люблю, которому служу // Сов. эстрада и цирк. — 1986. — № 7.
- Казенин И. Без скидок на жанр // Театр. жизнь. — 1980. — № 13.
- Казенин И. Дух исканий // Театр. жизнь. — 1980. — № 12.
- Казенин И. Мюзикл и оперетта // Театр. жизнь. — 1979. — № 5.
- Казенин И. С берегов Амура // Театр. жизнь. — 1980. — № 21.
- Калашникова В., Ростова М. О любви – в стиле ретро и в стиле рок // Муз. жизнь. — 2004. — № 11.
- Калитин Н. «Разбойники» : новый спектакль Ленингр. Малого опер. театра // Огонёк. — 1948. — № 34.
- Калиш В. Будет завтра! // Театр. — 1972. — № 2.
- Калиш В. Будни и премьеры Свердловской оперетты // Театр. — 1970. — № 11.
- Калиш В. Будущее оперетты определяется сегодня // Театр. — 1970. — № 8.
- Калиш В. В споре ... с самим собой : тв-во А. Липатова // Театр. — 1966. — № 5.
- Калиш В. Его друзья // Театр. жизнь. — 1960. — № 8.
- Калиш В. Звездный час впереди // Муз. жизнь. — 1980. — № 23.
- Калиш В. Зеркало исканий // Театр. — 1979. — № 9.
- Калиш В. Карлин // Сов. музыка. — 1972. — № 11.
- Калиш В. Мистер Тэрбенкс получает пощечины // Театр. жизнь. — 1964. — № 24.
- Калиш В. Мои мотивы // Театр. жизнь. — 2004. — № 4.
- Калиш В. Мой прекрасный мистер Хиггинс // Театр. — 1968. — № 2.
- Калиш В. От афиши к спектаклям // Сов. музыка. — 1970. — № 12.
- Калиш В. Песни про бойца // Театр. — 1973. — № 2.
- Калиш В. Принципы и компромиссы // Сов. музыка. — 1971. — № 11.
- Калиш В. Спектакли каждого дня // Сов. музыка. — 1971. — № 8.
- Калиш В. Товарищ Любовь // Сов. музыка. — 1979. — № 1.
- Калиш В. Фестиваль в Оломоуце // Театр. — 1979. — № 8.
- Кальман И. Его музыка всегда со мной // Муз. жизнь. — 2001. — № 9.
- Кальман Э. О «Баядере» : как возникла оперетта // Оперетта Land. — 2008. — № 1.
- Каминская М. Мэри Поппинс – здравствуй! // Петерб. театр. журн. — 2004. — № 35.
- Канделаки В. Памяти Г. М. Ярона // Муз. жизнь. — 1964. — № 5.
- Канделаки В. Призвание и признание // Муз. жизнь. — 1980. — № 5.
- Канделаки В. Репетиции Немировича-Данченко // Муз. жизнь. — 1986. — № 3.

- Канделаки В. Это вошло в мою жизнь // Сов. музыка. — 1974. — № 12.
- Канделаки В., Столяров Г. Кочка и точка // Сов. музыка. — 1957. — № 5.
- Каневский Л. Перикола // Смена. — 1999. — № 3.
- Канкарович А. Пушкинский спектакль в оперетте // Сов. музыка. — 1949. — № 9.
- Каньский Ю. Познань – Вроцлав // Сов. музыка. — 1969. — № 7.
- Капелюш М. Дом которого нет // Нева. — 1993. — № 9.
- Карлова Е. Сцена – и только сцена! // Муз. жизнь. — 2001. — № 4.
- Касумова А. Сказка за сказкой // Петерб. театр. журн. — 1999. — № 18/19.
- Кауфман С. Почему нам нужен Бродвей? // Театр. — 1989. — № 9.
- Кафанова Д. И в шутку, и всерьез // Муз. жизнь. — 1972. — № 11.
- Кафтанов Ф. Пятьсот ролей [Н. Скалова] // Театр. — 1961. — № 3.
- Кац С. Герои Сопротивления // Театр. жизнь. — 1970. — № 12.
- Кац С. Одесские неожиданности // Огонёк. — 1972. — № 30.
- Кваша С. Призрак оперы // Кино Парк. — 2005. — № 1.
- Кемарская Н. С премьерой! // Театр. жизнь. — 1960. — № 21.
- Кентлер Е. Анна Лисянская // Театр. — 1971. — № 6.
- Кентлер Е., Дмитриевский В. Жанр спектакля – мюзикл // Нева. — 1973. — № 12.
- Кеслер Ц. Интервью // Венг. театр. новости. — 1986. — № 3.
- Кигель А. Убийственная завершенность бродвейского мюзикла // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Кидина Н. Нет повести печальнее на свете // Театр. жизнь. — 1970. — № 2.
- Кинелев Г. Ты течешь в моих жилах, Кубань // Театр. жизнь. — 1977. — № 15.
- Кипнис Л. Западный мюзикл у нас не приживется // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Кириллов Ю. Почему не светят фонарики // Муз. жизнь. — 1958. — № 11.
- Кичин В. Веселая вдова : Екатеринбург. мюзикомедия вчера, сегодня, завтра // Театр. — 2003. — № 3.
- Кичин В. Молодость оперетты // Неделя. — 1983. — № 33.
- Кичин В. Стратегия жанра // Театр. — 1977. — № 10.
- Клевцова Л. У оперетты свои проблемы // Укр. театр. — 1980. — № 2.
- Клейменова М. Обсуждаются проблемы оперетты // Театр. — 1974. — № 6.
- Кнапп В. Оперетта ищет себя // Театр. жизнь. — 1971. — № 4.
- Кнеплер Г. И. Штраус // Сов. музыка. — 1955. — № 11.
- Ковалевская С. Формула парижской жизни // Петерб. театр. журн. — 2009. — № 57.
- Коган Б. В поисках нового : к 25-летию Свердл. т-ра муз. комедии // Урал. — 1958. — № 11.
- Коган Б. Друзья и враги Анатолия Маренича // Театр. жизнь. — 1966. — № 7.
- Коган Б. Под абажуром из жестянки // Театр. жизнь. — 1967. — № 4.
- Коган Б. Солдаты незримого фронта // Театр. жизнь. — 1970. — № 9.
- Коган М. В защиту авторского замысла // Муз. жизнь. — 1958. — № 10.
- Коган М. Далеко не все об оперетте // Театр. — 1940. — № 3.
- Коган М. Здесь актеры поют // Театр. жизнь. — 1958. — № 2.
- Козлов К., Вдовин А. Фигаро : Post Scriptum // Театр. сезон. — 2006. — № 4.
- Кокорин П. Прошло десять лет // Театр. жизнь. — 1973. — № 21.
- Колбовский А. Аршином общим не измерить // Итоги. — 2004. — № 38.
- Колбовский А. Нет повести известнее на свете // Итоги. — 2004. — № 21.
- Колбовский А. Ося и Киса были здесь // Итоги. — 2003. — № 46.
- Коледова М. Требуется молодая Каролина // Оперетта Land. — 2007. — № 6.
- Колесников А. Дитя салонов, улиц и менеджмента // Муз. жизнь. — 2003. — № 4.
- Колесников А. Ее миллионы : сто лет «Веселой вдове» Франца Легара // Театр. — 2006. — № 2.
- Колесников А. Жанр мюзикла в российской театральной системе // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Колесников А. Заманчиво, но безрассудно // Мир. — 1997. — № 40.
- Колесников А. Не робкого десятка // Оперетта Land. — 2007. — № 5.
- Колесников А. Оперетта венгерская, чувства русские // Театр. дело. — 2006. — № 2.
- Колесников А. После долгой разлуки : венгер. оперетта снова в России // Муз. жизнь. — 2005. — № 6.
- Колесников А. Фиалки в академической раме // Муз. жизнь. — 2002. — № 1.
- Колесников А. Франц Легар – от русской оперы к неовенской оперетте // Обсерватория культуры. — 2009. — № 3.
- Колесников А. Целуй меня, Долли! // Оперетта Land. — 2008. — № 4.
- Колесников А. Шутка гения // Моск. наблюдатель. — 1994. — № 1/2.
- Колесникова С. Александр Чацкий : от ума – к безумию // Муз. жизнь. — 2009. — № 4.
- Комкова Н. Спортивный характер Татьяны Шмыги // Спорт. жизнь России. — 1972. — № 3.
- Комлікова А. Рок-опера : до питання становлення жанру в Україні // Київ. музикознавство : зб. ст. — К., 2011. — Вип. 39.
- Кон Э. Мюзикл после мюзикла // Америка. — 1991. — № 7.
- Константинов В., Рацер Б. Наш первый композитор [В. П. Соловьев-Седой] // Искусство Ленинграда. — 1990. — № 6.

- Константинова М. Свердловск – Варшава // Театр. жизнь. — 1969. — № 4.
- Коранкова Н. Только петь – мало // Театр. жизнь. — 1962. — № 4.
- Кордунер А. Безответные вопросы ответственным лицам // Театр. жизнь. — 1988. — № 13.
- Кордунер А. Театр-буфф на берегу Амура // Театр. жизнь. — 1986. — № 20.
- Корев С. «Кето и Котэ» в театре имени К.С. Станиславского и В.И. Немировича-Данченко // Огонёк. — 1950. — № 47.
- Корев Ю. На V Берлинском биеннале // Сов. музыка. — 1975. — № 5.
- Корев Ю. Поцелуй Чаниты // Сов. музыка. — 1957. — № 9.
- Корнакова М. «Мимобегающая комета» : оперетта в Петербурге // Большой. — 2003. — № 3.
- Корнева О. Итальянцы в Свердловске // Театр. жизнь. — 1989. — № 17.
- Корнева О. Ростов-на-Дону // Театр. жизнь. — 1964. — № 16.
- Корнійчук В. Про Ромео і Джульєтту із Верони // Музика. — 2016. — № 1.
- Коробков С. Вечность? День один // Муз. акад. — 1992. — № 3.
- Коробков С. Кошмарные сновидения // Муз. жизнь. — 1989. — № 3.
- Коробков С. Праздников не было // Сов. музыка. — 1989. — № 2.
- Коробков С. Притворщики, или Игра в оперетту // Сов. музыка. — 1988. — № 1.
- Коровина Е. В мелодиях нежных и прекрасных // Театр. жизнь. — 1978. — № 24.
- Коровина Е. Где искать синюю птицу // Смена. — 1980. — № 18.
- Коровина Е. Для всех хороших людей // Театр. жизнь. — 1979. — № 8.
- Корогорский Р. Півстоліття [Р. Пружанський ; Київ. театр оперети] // Театр.-концерт. Київ. — 1976. — № 20.
- Королькевич А. А музы не молчали // Оперетта Land. — 2008. — № 3.
- Королькевич А. Вчера и сегодня // Нева. — 1969. — № 9.
- Короткевич Л. Иоган Штраус в России // Вопр. ист. — 1997. — № 9.
- Коротков М. О друзьях, товарищах // Театр. жизнь. — 1983. — № 15.
- Коршунов В. Театр, о котором спорят // Театр. — 1959. — № 1.
- Коршунова В., Ситковецкая М. Юность мастера : к 75-летию со дня рожд. Ю. Милютин // Театр. жизнь. — 1978. — № 8.
- Корытов И. На всякого героя довольно простака // Оперетта Land. — 2008. — № 2.
- Корябин И. «Elisabeth», или Венский постскрипtum // Музыка и время. — 2005. — № 5.
- Корябин И. Заметки с маршрута «Венского музыкального фестиваля» // Музыка и время. — 2005. — № 4.
- Корябин И. Колчак танцует, Таня Сабанеева поет // Муз. жизнь. — 2009. — № 3.
- Корябин И. «Роз-Мари» : от оперетты к мюзиклу // Муз. жизнь. — 2009. — № 5.
- Костелянец Г. Первая ласточка // Театр. жизнь. — 1960. — № 3.
- Котова А. Стежки-дорожки // Театр. жизнь. — 1967. — № 5.
- Кочанова С. О классике, современности и сыновьях // Театр. сезон. — 2007. — № 9.
- Кочанте Р. Святая к мюзиклу любовь // Итоги. — 2003. — № 30.
- Кошевский А. Оперетта – прекрасное искусство // Новый зритель. — 1926. — № 37.
- Кошеленко В. Достижения и просчеты // Сов. музыка. — 1970. — № 11.
- Кошеленко В. Не легкий жанр – оперетта // Театр. жизнь. — 1972. — № 20.
- Краснов М. Дилижанс из Руана // Муз. жизнь. — 1985. — № 23.
- Краснодарский театр музыкальной комедии // Сов. музыка. — 1960. — № 8.
- Краснопольский А. Солдат всегда солдат // Совет. воин. — 1971. — № 7.
- Красноярская оперетта в столице // Муз. жизнь. — 1970. — № 17.
- Красовский А. Весь этот jazz // Vogue. — 2002. — № 10.
- Краюхин С. В поисках характера // Театр. жизнь. — 1973. — № 13.
- Краюхин С. Раздвигаются границы жанра // Театр. жизнь. — 1979. — № 9.
- Краюхин С. С дней армейских // Театр. жизнь. — 1980. — № 11.
- Кретьева Е. Русский мюзикл : тау тау... : интродукция, fuga, вар. 1, вар. 2, постлюдия // Вопр. театра. — 2010. — № 1/2.
- Кретьева Е. Русский мюзикл : продвижение с напряжением // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Кривицкая Е. Алексей Рыбников : приходится сражаться за свои духовные идеалы // Муз. жизнь. — 2012. — № 9-10.
- Кривонос В. Оперетту нужно делать красиво // Театр. сезон. — 2007. — № 2.
- Кривопапов Г. Сто встреч с друзьями // Театр. жизнь. — 1967. — № 22.
- Крупнов А. Театр, теряющий зрителя // Театр. — 1956. — № 11.
- Крымова Е. Оперетту любят все // Телевидение и радиовещание. — 1982. — № 7.
- Крюков А. В дни блокады // Муз. акад. — 1997. — № 1.
- Крюков А. Плечом отодвинув беду // Театр. жизнь. — 1970. — № 9.
- Кузнецова И. Актер оперетты [М. Водяной] // Сов. музыка. — 1965. — № 5.
- Кузнецова И. Одесские очерки // Сов. музыка. — 1965. — № 9.
- Кузовчикова Т. Кабаре во Франции конца XIX века как новая форма театральности. Ша Нуар // Театрон. — 2012. — № 2.
- Кузьмина К. Оперетта – это повышенный градус // Оперетта Land. — 2007. — № 2.

- Куклинская М. Карнавал и оперетта // Музыкальный театр XIX—XX вв. : вопр. эволюции. — Ростов н/Д, 1999. — С. 98–105.
- Кулаковская Т. Путевка в Италию // Театр. жизнь. — 1966. — № 18.
- Куриленко Е. Роковой путь мюзикла // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Курочкин В. Мысли о «легком жанре» // Театр. жизнь. — 1966. — № 20.
- Курочкин В. Наступать широким фронтом // Сов. музыка. — 1964. — № 10.
- Курочкин В. Обрести свое лицо // Театр. жизнь. — 1982. — № 16.
- Курочкин В. Ответный визит // Театр. жизнь. — 1969. — № 6.
- Курочкин В. С опереттой на «Вы» // Урал. — 1983. — № 7.
- Курочкин В. Увлечательные задумки // Театр. жизнь. — 1964. — № 18.
- Курочкин В. Удачу планируем // Театр. жизнь. — 1981. — № 21.
- Курочкин В., Рябинин Б. О веселом жанре оперетты // Театр. жизнь. — 1976. — № 1.
- Курочкин В., Сальников П. Оперетта – любовь моя // Муз. жизнь. — 1988. — № 3.
- Курешева Т. Он отдал все, что мог, что знал и умел // Муз. акад. — 1999. — № 3.
- Курюмова Н. «Летучая мышь» : карнавала не будет // Театр. сезон. — 2006. — № 8.
- Кушляева О. Viva la... оперетта! // Петерб. театр. журн. — 2009. — № 57.
- Кушнарев Р. Будет ли счастлива Леся? // Театр. жизнь. — 1977. — № 14.
- Лаврентьева Л. Новые инициативы // Муз. жизнь. — 2001. — № 4.
- Лавров В. «Буфф», который всегда с тобой // Нева. — 2001. — № 12.
- Лаврова Л. Мюзикл приходит в оперу // Муз. жизнь. — 2012. — № 3.
- Ладыгина Н. В поиске прекрасного // Огни Кузбасса. — 1974. — № 3.
- Ланкина Е. «Норд-Ост» возвращается // Итоги. — 2003. — № 5.
- Ланцова В. Театр на гастролях // Сов. музыка. — 1962. — № 1.
- Лапина А. Как Золушка стала принцессой // Театр. жизнь. — 1970. — № 14.
- Лапина А. Ностальгические заметки на полях театральной программы // Урал. — 2001. — № 11.
- Лапшина С. Очень русский мюзикл // Экран и сцена. — 1998. — № 31.
- Ларин А. Возрожденный Оффенбах // Сов. музыка. — 1975. — № 10.
- Ларионова Л. Постигание истины... // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Лебедь М. Американская мечта на русской сцене // Муз. жизнь. — 2005. — № 10.
- Лебедь М. Черёмушки времен Шостаковича и Тителя // Муз. жизнь. — 2006. — № 8.
- Левикова А. Секрет обаяния // Театр. жизнь. — 1962. — № 21.
- Левитин М. К оперетте я готов всегда // Оперетта Land. — 2008. — № 3.
- Лейкин Н. Верный товарищ // Театр. жизнь. — 1978. — № 6.
- Лейн Е. По рассказам М. Шолохова // Сов. музыка. — 1976. — № 4.
- Лендова В. Новосибирск. Театр оперетты // Театр. — 1970. — № 8.
- Ленч Л. Несущие радость // Театр. жизнь. — 1976. — № 24.
- Леонидова Е. Галина Жадюшкина // Сов. музыка. — 1971. — № 9.
- Леонтовская Т. Больше требовательности // Муз. жизнь. — 1958. — № 12.
- Леонтовская Т. Весенние премьеры : новые спектакли киев. муз. театров // Муз. жизнь. — 1958. — № 12.
- Леонтовская Т. Вольный ветер // Муз. жизнь. — 1971. — № 16.
- Леонтовская Т. Гастроли в Москве – серьезный экзамен // Муз. жизнь. — 1963. — № 18.
- Леонтовская Т. Королева остается дома // Муз. жизнь. — 1970. — № 16.
- Леонтовская Т. Кубинская новелла // Муз. жизнь. — 1963. — № 20.
- Леонтовская Т. Мерить высокой мерой // Муз. жизнь. — 1964. — № 20.
- Леонтовская Т. Молодость обязывает // Муз. жизнь. — 1962. — № 20.
- Леонтовская Т. На гастрольных спектаклях киевлян // Муз. жизнь. — 1968. — № 18.
- Леонтовская Т. На спектаклях Одесской оперетты // Муз. жизнь. — 1972. — № 20.
- Леонтовская Т. Облик театра // Муз. жизнь. — 1965. — № 16.
- Леонтовская Т. Перспективный коллектив // Муз. жизнь. — 1974. — № 19.
- Леонтовская Т. Поет Карибское море // Муз. жизнь. — 1964. — № 7.
- Леонтовская Т. Самобытный коллектив // Муз. жизнь. — 1969. — № 19.
- Леонтовская Т. Свердловская оперетта в Москве // Муз. жизнь. — 1971. — № 2.
- Леонтовская Т. Смелее обновлять традиции жанра // Муз. жизнь. — 1963. — № 6.
- Леонтовская Т. Театр высокого синтеза // Сов. музыка. — 1960. — № 5.
- Леонтовская Т. Тихое семейство // Муз. жизнь. — 1968. — № 22.
- Леонтовская Т. Эстонская оперетта на русской сцене // Муз. жизнь. — 1959. — № 4.
- Летичевська О. Від рок-опери до реквієму // Музика. — 1995. — № 6.
- Лилина Л. Ромашки с ничейной полосы // Нева. — 1980. — № 5.
- Лисицын А. Сделать мир великодушнее // Театр. жизнь. — 1979. — № 5.
- Литвак Г. Певец за роялем // Театр. жизнь. — 1967. — № 24.
- Литвиненко Н. ...И снова встали в почетный караул // Театр. жизнь. — 1980. — № 5.
- Литовкина А. Под сенью оперетты, и не только // Муз. жизнь. — 2008. — № 8.
- Литовкина А. Театр Татьяны Шмыги // Оперетта Land. — 2008. — № 6.

- Лифшиц Г. Гастроли театров // Сцен. техника и технология. — 1968. — № 1.
- Лиходеев Л. Тру-ля-ля с идеологией // Театр. — 1963. — № 1.
- Лобастов С. Лед тронулся! // Итоги. — 2003. — № 31.
- Логиновская М. Маренич начинался так // Урал. — 1968. — № 12.
- Ломоносов А. Здравствуй, Москва! // Кубань. — 1960. — № 3.
- Ломоносов А. Краснодар : хроника // Театр. — 1976. — № 7.
- Ломоносов А. Людям – радость // Театр. жизнь. — 1965. — № 2.
- Ломоносов А. Склонившись над солдатской каской // Театр. жизнь. — 1967. — № 10.
- Ломоносов А. Смеясь и издеваясь // Театр. жизнь. — 1968. — № 22.
- Лубяной Е. System error // Театр. сезон. — 2007. — № 7/8.
- Луккер Л. Театр открывался так // Урал. — 1983. — № 7.
- Лукьянова Л. Без проходных спектаклей // Огонёк. — 1981. — № 31.
- Луначарский А. Навстречу времени // Музыка и революция. — 1928.
- Луніна А. «Opera rustica» : діалектика міфу буття // Музика. — 2012. — № 4.
- Лухманов Н. Галстук // Жизнь искусства. — 1925. — № 42.
- Луцкая Е. Бессмертие солдата // Театр. жизнь. — 1974. — № 9.
- Луцкая Е. Мюзикл бродит по Европе // Муз. жизнь. — 2001. — № 6.
- Луцкая Е. Устремленность в завтра // Театр. жизнь. — 1975. — № 1.
- Лушин В. Рубеж долголетия // Театр. жизнь. — 1970. — № 17.
- Львов И. Завидное долголетие // Театр. жизнь. — 1960. — № 8.
- Львов Ф. Рука друга // Театр. жизнь. — 1969. — № 4.
- Львова Л. Кубанские ласточки // Огонёк. — 1960. — № 25.
- Львова Л. Театр нового жанра // Огонёк. — 1967. — № 29.
- Львова Л., Игнатова М. Удачи и просчеты : на спектаклях Одес. т-ра муз. комедии // Муз. жизнь. — 1962. — № 22.
- Львович Р. Индустриальные мюзиклы наступают // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Ляпина Т. Любовь не виновата // Муз. жизнь. — 1980. — № 20.
- Майнище В. Если в театре есть лидер // Муз. жизнь. — 1987. — № 12.
- Майнище В. Сопутствовал успех // Театр. жизнь. — 1983. — № 22.
- Макаренко Ю. Наша добрая, давняя знакомая // Театр. жизнь. — 1981. — № 7.
- Макаров Г. Взлеты и падения мюзикла // Мифы и реальность. — М., 1972.
- Мак-Берни Дж. Никакой черемухи вокруг! // Муз. акад. — 1997. — № 4.
- Макова Л. Люди, покоряющие высоты // Театр. — 1970. — № 8.
- Максименко В. Шесть десятилетий творчества // Оперетта Land. — 2007. — № 3.
- Максов А. В Москве открылся театр мюзикла // Муз. жизнь. — 2012. — № 2.
- Малахова С. Частица черта в них, и в нас, и в Вас // Петерб. театр. журн. — 2001. — № 23.
- Малик Е., Богданова Е. Источник вдохновения // Муз. жизнь. — 2003. — № 6.
- Малков Н., Эрманс В. Советизация оперетты // Жизнь искусства. — 1925. — № 36.
- Маллори Д. Плодотворная работа // Рабис. — 1932. — № 25.
- Малыхин М. Мюзикл – это по-русски // Эксперт. — 2001. — № 30.
- Мамчур І. Драма? Оперета? Мюзикл? // Укр. театр. — 1984. — № 3.
- Мамчур І. Рок-опера : передчуття успіху // Музика. — 1993. — № 2.
- Мамчур І. Сплав слова, дами та музики // Укр. театр. — 1987. — № 2.
- Мамчур І., М. Мишаков Театр невичерпаних можливостей // Музика. — 1976. — № 4.
- Мамчур І. Рок-поема подвигу // Музика. — 1989. — № 3.
- Манаева Д. И Кальмана тоже жаль! // Театр. жизнь. — 1964. — № 15.
- Манжора Б. «Марк Береговик» // Сов. музыка. — 1956. — № 7.
- Манько С. Американський та вітчизняний мюзикл : специфіка реалізації проекту // Культура України : зб. наук. пр. — Х., 2012. — Вип. 37.
- Манько С. Історія розвитку мюзиклу в першоджерелах та публікаціях // Культура України : зб. наук. пр. — Х., 2014.
- Манько С. Мюзикл і рок-опера в українському соціокультурному просторі // Культура України : зб. наук. пр. — Х., 2012. — Вип. 39.
- Манько С. Специфіка артистичної діяльності в процесі репрезентації на вітчизняній сцені мюзиклу та рок-опери // Аркадія. — 2012. — № 3.
- Манько С. Сучасний музичний театр та підготовка виконавських кадрів // Вісник Харк. держ. акад. дизайну і мистецтв. — Х., 2012. — № 9.
- Манько С. Творчість С. Бедусенка та сучасний музичний театр України // Культура і сучасність. — К., 2012. — № 2.
- Манько С. Украинский мюзикл в пространстве кросс-культурного взаимодействия // Истор., философ., полит. и юрид. науки, культурология и искусствоведение. — Тамбов, 2014. — № 1.
- Маринетти Ф. Театр Варьете // Искусство режиссуры за рубежом (первая пол. XX в.). — СПб., 2004.
- Маркелов А. «Во мне всегда звучит музыка» // Оперетта Land. — 2008. — № 3.

- Марков П. История моего театрального современника // Театр. — 1968. — № 12.
- Марков П. Первые впечатления // Театр. — 1960. — № 6.
- Маркова О. Месть «Летучей мыши» // Муз. жизнь. — 2001. — № 6.
- Маркова О. Оперетта нужна людям // Муз. жизнь. — 2004. — № 7.
- Мартин Д. Рок, электрогитары и опера // Ровесник. — 1986. — № 11.
- Марченко Г. Вы не были в Свердловске? // Театр. жизнь. — 1968. — № 1.
- Марченко Г. Днем за кулисами // Театр. жизнь. — 1967. — № 15.
- Марченко Г. Растет смена // Театр. жизнь. — 1972. — № 1.
- Марченко Г. Слов мало, а характер есть // Театр. жизнь. — 1968. — № 17.
- Матафонова Ю. Афиша музыкальных театров // Театр. — 1977. — № 7.
- Матафонова Ю. Вперед смотрящий // Театр. жизнь. — 1983. — № 21.
- Матафонова Ю. На 12-м километре // Театр. жизнь. — 1976. — № 2.
- Матафонова Ю. На перекрестках истории // Театр. жизнь. — 1982. — № 5.
- Матафонова Ю. Память о войне // Театр. жизнь. — 1970. — № 2.
- Матафонова Ю. Паруса полны ветром // Театр. жизнь. — 1970. — № 10.
- Матафонова Ю. Полезный урок // Театр. жизнь. — 1972. — № 8.
- Матафонова Ю. Теркин с нами // Театр. жизнь. — 1973. — № 21.
- Матафонова Ю. Хитроумный Бесомыка // Театр. жизнь. — 1971. — № 24.
- Машинская Г. Действующая армия искусств // Сов. музыка. — 1986. — № 9.
- Медведев Б. «Цирк зажигает огни» // Театр. — 1960. — № 10.
- Медведев Б. Шестьдесят – есть только трижды двадцать // Театр. — 1969. — № 9.
- Медкова М. Король мюзикла [Уэббер] // Искусство в школе. — 2003. — № 3.
- Медкова М. Уэст-Эндский лорд // Музыка и время. — 2004. — № 12.
- Медкова М. Уэст-Эндский лорд // Музыка и время. — 2005. — № 1.
- Мезрина В. И комедия, и драма // Сов. музыка. — 1986. — № 4.
- Мельникова И. Ленинградский театр музыкальной комедии // Театр. жизнь. — 1984. — № 13.
- Меренкова Н. По оперетте И. Кальмана «Принцесса цирка» // Телевидение и радио- вещание. — 1982. — № 9.
- Милова М. Оперетта – жанр молодости! // Оперетта Land. — 2007. — № 1.
- Милова М. Путешествие из Екатеринбурга в Москву // Театр. сезон. — 2007. — № 5.
- Милютин Ю. Композитор и театр // Театр. — 1965. — № 4.
- Милютин Ю. «Фиялка Монмартра» и «новый курс» Московской оперетты // Сов. музыка. — 1954. — № 11.
- Милютин Ю., Финн К. Весело о серьезном // Театр. жизнь. — 1963. — № 12.
- Мирзоева Э. Мелодия огненных лет // Театр. жизнь. — 1982. — № 12.
- Миров Л., Новицкий М. Все краски мюзик-холла // Сов. эстрада и цирк. — 1976. — № 9.
- Митина Э. Об операх и опереттах для детей // Муз. критика. Методы анализа и оценки : сб. науч. тр. / Ленингр. консерватория. — Л., 1989.
- Митницкий Э. Мы живем, пока любим // Театр. — 1991. — № 7.
- Михайлов Е. В осажденном, но не в сдавшемся // Театр. жизнь. — 1974. — № 3.
- Михайлов Л. Мадам Оперетта // Экран и сцена. — 1998. — № 22.
- Михайлов Л. Речь об оперетте // Театр. — 1980. — № 11.
- Михайлов Н. Четверо с улицы Жанны // Муз. жизнь. — 1967. — № 12.
- Михайлова А. Музкомедия : сезон «большой литературы» // Театр. сезон. — 2009. — № 10.
- Михайлова А. Так начинается жизнь // Театр. жизнь. — 1959. — № 7.
- Михайлова И. В краю, где восходит солнце // Театр. жизнь. — 1960. — № 3.
- Михайловская Н. Венгерская оперетта на московской сцене // Муз. жизнь. — 1958. — № 23/24.
- Михайловская Н. После премьеры // Муз. жизнь. — 1960. — № 6.
- Михеева Л. Веселый спектакль // Сов. музыка. — 1959. — № 1.
- Мишаков М. Час зрілості [Л. Маковецька ; Київ. театр оперети] // Театр.-концерт. Киев. — 1976. — № 18.
- Мовчан И. Трудные проблемы легкого жанра // Театр. жизнь. — 1975. — № 22.
- Модестов В. Где сердце бьется страстью... : артист оперетты Герард Васильев // Муз. жизнь. — 2006. — № 1.
- Модестов В. Мы «любим оперетту и балет» // Балет. — 2003. — № 3.
- Мокульский С. «Дочь Анго» // Жизнь искусства. — 1925. — № 37.
- Мокульский С. Женихи на колесах // Жизнь искусства. — 1926. — № 51.
- Мокульский С. Летняя оперетта // Жизнь искусства. — 1929. — № 31.
- Мокульский С. «Лизистрата» // Жизнь искусства. — 1925. — № 36.
- Мокульский С. Монахов // Жизнь искусства. — 1926. — № 11.
- Мокульский С. Н.Ф. Монахов // Совет. театр. — 1936. — № 8.
- Мокульский С. «Роза-Мари» // Жизнь искусства. — 1928. — № 9.
- Мокульский С. «Сирокко» в Музыкальной комедии // Жизнь искусства. — 1929. — № 2.
- Мокульский С. Художник, строитель, мастер [памяти Монахова] // Рабочий и театр. — 1936. — № 13.
- Мокульский С. Черный амулет // Жизнь искусства. — 1928. — № 3.

- Молчанов Б. Удивительные метаморфозы // Театр. жизнь. — 1963. — № 21.
- Монд О.-Л. Значение комплексного подхода в профессиональной подготовке вокалиста для развития отечественного мюзикла // Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. — Тамбов, 2010. — № 2.
- Моравек И. Инка Воронеж и ее друзья // Театр. жизнь. — 1967. — № 12.
- Моравек И. Сто восемьдесят песенок в день // Театр. жизнь. — 1966. — № 4.
- Моргунова Д. Попутный ветер «Норд-Оста» // Муз. жизнь. — 2004. — № 8.
- Мордвинов М. Киевская оперетта в Москве // Театр. — 1969. — № 1.
- Морозов В. Этот трудный «легкий» жанр // Огонёк. — 1977. — № 35.
- Морозов Д. Квинтэссенция жанра // Муз. жизнь. — 2013. — № 3.
- Морозов Д. Между искусством и шоу-бизнесом // Муз. жизнь. — 2013. — № 2.
- Морозов Д. На крыльях жанра // Муз. жизнь. — 2012. — № 12.
- Морозова Т. Юрий Веденеев // Муз. жизнь. — 1982. — № 15.
- Мстиславский С. «Сирокко» в Камерном театре // Жизнь искусства. — 1928. — № 7.
- Мугинштейн М. Державный мюзикл : «Екатерина Великая» в Екатеринбурге // Театрал. — 2009. — № 3.
- Мурина О. Как омские искатели нашли жемчуг // Муз. жизнь. — 2007. — № 4.
- Мурнова Н. Сказать людям доброе // Огонёк. — 1973. — № 36.
- Мустафаев Р., Зека Р. Одно слово твое // Лит. Азербайджан. — 1968. — № 3.
- Муханов В. Спасенные сокровища // Театр. жизнь. — 1970. — № 23.
- Мюзикл не умирает // Муз. жизнь. — 1973. — № 20.
- Мякишева Л., Езерская Е. Родом из оперетты // Муз. жизнь. — 2002. — № 11.
- Н. Ж. Это только начало // Театр. — 1966. — № 3.
- Нагибин Ю. Блестящая и горестная жизнь Имре Кальмана // Октябрь. — 1984. — № 4.
- Надеждина Л. В споре рождается истина // Театр. жизнь. — 1978. — № 1.
- Наталина С. И снова – экзамен // Театр. жизнь. — 1968. — № 16.
- Нежин В. Завтра – концерт // Сов. эстрада и цирк. — 1974. — № 5.
- Немиров Ю. В Сальской степи // Театр. жизнь. — 1978. — № 21.
- Немиров Ю. Счастье, оказывается, рядом // Театр. жизнь. — 1978. — № 7.
- Немиров Ю. Такой уж характер // Театр. жизнь. — 1980. — № 12.
- Немченко Л. Бросить классиков на Пароход Современности // Театр. сезон. — 2010. — № 2.
- Нестьев И. Севастопольский вальс // Театр. — 1962. — № 4.
- Нестьев И. В защиту жанра оперетты // Сов. музыка. — 1952. — № 4.
- Нестьев И. Весело, остроумно, молодо // Культура и жизнь. — 1959. — № 5.
- Нестьев И. Обновленный Орфей // Муз. жизнь. — 1965. — № 15.
- Нестьев И. Пигмалион в оперетте // Муз. жизнь. — 1965. — № 10.
- Нестьева М. Вся власть – режиссеру? // Муз. академия. — 2011. — № 1.
- Нестьева М. Мое завершение сезона : процесс кажется интереснее // Муз. акад. — 2001. — № 4.
- Нестьева М. Новык узнавания, старые издержки, вечные проблемы... // Муз. академия. — 2015. — № 2.
- Несытов О. Взрывоопасный Гоголь // Театр. сезон. — 2009. — № 6/7.
- Никитина А. Как собрать спектакль // Рабочая смена. — 1986. — № 3.
- Никитинских Т. Где-то в Сибири // Огонёк. — 1984. — № 12.
- Николаев А. Три жизни С.А. Ценина // Муз. жизнь. — 1978. — № 4.
- Николаева В. Золушка с кандидатским максимумом // Оперетта Land. — 2008. — № 4.
- Никольский К. «Ванемуйне» в Тарту и Москве // Театр. — 1957. — № 3.
- Новиков А. Об оперетте // Сов. музыка. — 1973. — № 2.
- Новикова К. Актер, режиссер, человек [Ярон] // Сов. музыка. — 1965. — № 12.
- Новикова К. Воспоминания о Яроне // Театр. — 1964. — № 6.
- Новоселицкая С. Ивановский самородок [Н. Огренич] // Сел. молодежь. — 1966. — № 6.
- Нодельман Б. Екатеринбургский мадьяр о новых сюжетах, трудном жанре и острой кухне // Театр. сезон. — 2006. — № 2.
- Обсуждение новых оперетт // Сов. музыка. — 1952. — № 4.
- Обсуждение спектакля «Мечтатели» // Сов. музыка. — 1950. — № 9.
- Обыденнова Е. Екатеринбургский театр музыкальной комедии // Оперетта Land. — 2006. — № 0.
- Озолс Т. Новый мюзикл Валерии Бесединой // Муз. жизнь. — 2006. — № 6.
- Ольхович Е. Музыкальный актер // Сов. музыка. — 1969. — № 12.
- Орелович А. Жак Оффенбах // Муз. жизнь. — 1986. — № 11.
- Орелович А. Королевская ложа // Муз. жизнь. — 1967. — № 14.
- Орелович А. Музыка и речь в оперетте и опере с разговорными диалогами // Оперетта Land. — 2008. — № 6.
- Орелович А. Роман с опереттой // Рос. журн. искусств. — 1995. — № 1.
- Орелович А. Центральная песня в опереттах И. Дунаевского «Золотая долина» и «Вольный ветер» // Вопр. теории и эстетики музыки. — Л., 1969. — Вып. 9.
- Орлов Н. Музыкальные театры Свердловска // Сов. музыка. — 1946. — № 8/9.
- Орловская В. Мери едет в Москву // Театр. жизнь. — 1966. — № 13.

- Оснос Ю. О типизации подлинной и мнимой // Театр. — 1954. — № 10.
- От «Комсоглаза» к Сов-оперетте // Жизнь искусства. — 1928. — № 11.
- Откидач В. Музично-театральні жанри розважального спрямування як джерельна база розвитку музичної естради та рок-музики // Культура України. — Х., 2011. — Вип. 33.
- Ошеровский М. К дискуссии о проблемах развития советского театра оперетты // Театр. — 1967. — № 9.
- Ошеровский М. Лаборатория советской оперетты // Огонёк. — 1982. — № 33.
- Ошеровский М. Новая встреча со старыми друзьями // Муз. жизнь. — 1986. — № 3.
- Ошеровский М. Новый сезон начался // Сов. музыка. — 1968. — № 11.
- Ошеровский М. Пессимистические заметки оптимиста // Муз. академия. — 1992. — № 3.
- Ошеровский М. Поиски, находки, просчеты // Муз. жизнь. — 1979. — № 13.
- Павлов А. Из села Пезмог // Театр. жизнь. — 1966. — № 21.
- Павлов А. Ставка успеха – жизнь // Театр. жизнь. — 1971. — № 15.
- Павлов А. Чайки над морем // Дал. Восток. — 1955. — № 3.
- Павлов В. «Свет мой, Мария!» : заметки композитора // Сов. музыка. — 1987. — № 3.
- Павлова К. Две Юлии // Петерб. театр. журн. — 2002. — № 28.
- Палажченко А. Иисус Христос – суперзвезда // Муз. жизнь. — 1993. — № 5.
- Панасова Е. Банальная вечная тема // Театр. сезон. — 2006. — № 3.
- Пантыкин А. В эпицентре развития музыки // Театр. сезон. — 2006. — № 9.
- Патрикеева И. По мотивам Шолохова // Театр. жизнь. — 1975. — № 22.
- Патрикеева И. Чтобы сверкнул камушек // Театр. жизнь. — 1970. — № 5.
- Паянский Э. Тере тулемаст, алтайцы! // Театр. жизнь. — 1966. — № 19.
- Пельцер Н. Вспоминая блокаду // Театр. жизнь. — 1980. — № 5.
- Пенкин И. На полувековом рубеже // Муз. жизнь. — 1977. — № 24.
- Пергамент Р. Магистраль и обочины // На рубеже. — 1960. — № 5.
- Перцова И. Оперетта – любовь моя // Кубань. — 1974. — № 11.
- Петров А. Мне с детства было присуще любопытство // Муз. жизнь. — 1999. — № 10.
- Петров Ю. Жанра оперетты не существует // Оперетта Land. — 2009. — № 1.
- Петрова И. «Василий Теркин» в оперетте // Муз. жизнь. — 1972. — № 4.
- Петрова И. Спор о человеке // Театр. жизнь. — 1968. — № 1.
- Петрова К. «В краю голубых озер» // Сов. музыка. — 1955. — № 3.
- Петрова К. «Волжаночка» // Муз. жизнь. — 1962. — № 7.
- Петрова К. Две украинские оперетты // Сов. музыка. — 1959. — № 3.
- Петрова К. «Донья Жуанита» // Муз. жизнь. — 1967. — № 8.
- Петрова К. «Женихи из Мульгимаа» // Муз. жизнь. — 1960. — № 11.
- Петрова К. «Кодаса» («Свояченица») // Муз. жизнь. — 1963. — № 14.
- Петрова К. «Мадмуазель Нитуш» : в моск. театре оперетты // Сов. музыка. — 1955. — № 8.
- Петрова К. Молодые голоса оперетты // Муз. жизнь. — 1978. — № 4.
- Петрова К. На спектаклях Воронежской музкомедии // Сов. музыка. — 1958. — № 9.
- Петрова К. На спектаклях Ростовского театра // Муз. жизнь. — 1964. — № 22.
- Петрова К. Не тот бал // Сов. музыка. — 1957. — № 11.
- Петрова К. «Огоньки» : муз. комедия Ю. Свиридова // Сов. музыка. — 1953. — № 10.
- Петрова К. Одесская музыкальная комедия // Сов. музыка. — 1956. — № 12.
- Петрова К. «Парижская жизнь» // Сов. музыка. — 1954. — № 7.
- Петрова К. «Полярная звезда» // Муз. жизнь. — 1967. — № 14.
- Петрова К. Поют сталинградцы // Сов. музыка. — 1955. — № 9.
- Петрова К. «Рассвет над Иртышом» // Муз. жизнь. — 1960. — № 18.
- Петрова К. Талантливый коллектив : на спектаклях Азерб. театра муз. комедии // Муз. жизнь. — 1965. — № 14.
- Петрова К. Традиции или штампы? // Сов. музыка. — 1958. — № 6.
- Петрова К. Три гастрольных спектакля // Муз. жизнь. — 1964. — № 15.
- Петрова К. «Цирк зажигает огни» // Сов. музыка. — 1961. — № 2.
- Петрова К. Эстонская оперетта на московской сцене // Сов. музыка. — 1959. — № 12.
- Петрова К. Это был не просто концерт // Муз. жизнь. — 1982. — № 24.
- Пиотровский А. На кладбище оперетки // Жизнь искусства. — 1928. — № 6.
- Пичугин П. «Куба – любовь моя» // Сов. музыка. — 1964. — № 4.
- Пичхадзе М. Скрипач на крыше // Муз. жизнь. — 1987. — № 9.
- Підлужна А. Три кити С. Бедусенко // Театр.-конц. Київ. — 2006. — № 4.
- Платек Я. Мыслишь не полагается // Муз. жизнь. — 2001. — № 1.
- Плахотина Т. Чикаго на Итальянской // Петерб. театр. журн. — 2008. — № 52.
- Плешак В. Добиваться популярности во всех жанрах // Муз. жизнь. — 2002. — № 6.
- Плодовская Т. В сотый раз // Театр. жизнь. — 1970. — № 17.
- Подгородинский В. Главное – не смешивать жанры // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Подольская М. Мэтры Generation «П» // Огонёк. — 1999. — № 31.

- Подорлова В. Жанры музыкального театра в исторической ретроспекции та сьогоденні // Культура України. — Х., 2010. — Вип. 31.
- Покорская Е. Предварительный диагноз, или Клиника чистого разума // Экран и сцена. — 2001. — № 15.
- Покровский Б. Оперетта – любовь моя! // Театр. жизнь. — 2007. — № 4.
- Полежаева Е. Всего пять минут // Театр. жизнь. — 1964. — № 13.
- Полежаева Е. Марги едет к друзьям // Театр. жизнь. — 1964. — № 12.
- Полежаева Е. Окна выходят на Амур // Театр. — 1964. — № 8.
- Поликарпова И. На перекрестке музыки и судеб // Муз. жизнь. — 1992. — № 3.
- Полторацкий А. «Свадебный теленок» ; Киев. т-р муз. комедии // Театр. — 1956. — № 5.
- Полупанов В. «Музыкальный» кирдык. Почему популярный на Западе жанр с трудом у нас приживается? // Аргументы и факты. — 2005. — № 22.
- Поляков В. В театрах Будапешта // Театр. жизнь. — 1959. — № 7.
- Поляков В. Оказывается, оперетта существует // Театр. — 1965. — № 9.
- Полякова Л. «Баронесса Лили» // Сов. музыка. — 1958. — № 11.
- Полякова Л. Черемушки, наши дни // Театр. — 1959. — № 8.
- Поляновская Я. «Суд присяжных» на сцене Филармонии // Петерб. театр. журн. — 1997. — № 12.
- Поляновская Я. «Фольклорный ритуал Великобритании» // Муз. жизнь. — 1995. — № 2.
- Поляновский Г. Вечно живая тема // Муз. жизнь. — 1974. — № 7.
- Полянська Г. Національні традиції музичного театру та їх спадковий розвиток // Укр. музикознавство. — К., 2002. — Вип. 31.
- Пономарьов О. Власник мюзиклу та роль постановників на Бродвеї // Аркадія. — 2012. — № 3.
- Понрягин П. Резко, но метко // Сов. музыка. — 1957. — № 7.
- Попов И. Достоевский пришел в мюзикл // Муз. жизнь. — 1982. — № 3.
- Попов И. Сто пятьдесят премьер // Театр. — 1977. — № 12.
- Попов Н. К возрождению оперетты // Вестн. театра. — 1919. — № 36.
- Попова К. Екатерина superstar : новое лицо мюзикла : роскошь + патриотизм // Оперетта Land. — 2008. — № 5.
- Попова К. То, что доктор прописал // Театр. сезон. — 2010. — № 6/7.
- Попова Т. Алексей Рыбников : театр одного спектакля // Экран и сцена. — 2004. — № 3.
- Пора ли Сильве на пенсию? / Ансимов, Шмыга, Эшпай, Шатуновский // Театр. жизнь. — 1967. — № 14.
- Порошина М. Игра в графиню // Муз. жизнь. — 2006. — № 4.
- Порошина М. Как много девушек хороших! // Урал. — 1993. — № 9.
- Потапова Н. Атмосферные колебания в старых стенах // Муз. жизнь. — 2008. — № 4.
- Потапова Н. Горячий Кальман с индийскими приправами по-петербургски // Оперетта Land. — 2007. — № 4.
- Потапова Н. Гоцци, Таривердиев и все, все, все! // Муз. жизнь. — 2008. — № 7.
- Потапова Н. Грех попутал оперетту, или Искушение мюзиклом // Муз. жизнь. — 2002. — № 1.
- Потапова Н. Далекое-далеко, не будь ко мне жестоко // Муз. жизнь. — 2008. — № 2.
- Потапова Н. Дорогая цена укрощения // Сов. музыка. — 1988. — № 8.
- Потапова Н. Его сиятельство граф Люксембург Новосибирский // Муз. жизнь. — 2002. — № 2.
- Потапова Н. Золотой листопад в Будапеште // Оперетта Land. — 2007. — № 6. ; 2008. — № 1.
- Потапова Н. Музыка осеннего Парижа // Петерб. театр. журн. — 2001. — № 23.
- Потапова Н. Мюзикл шагает по Москве // Петерб. театр. журн. — 2002. — № 28.
- Потапова Н. Немного ностальгии, любви и мужского стриптиза // Муз. жизнь. — 2004. — № 11.
- Потапова Н. Немножко грустный водевиль // Оперетта Land. — 2007. — № 5.
- Потапова Н. Печаль моя светла // Оперетта Land. — 2007. — № 2.
- Потапова Н. Похороны оперетты придется отменить // Муз. жизнь. — 2006. — № 7.
- Потапова Н. Русский мюзикл : альтернатива традиц. развлекательности // Муз. жизнь. — 2009. — № 1.
- Потапова Н. Тирольский коктейль с привкусом Оффенбаха // Оперетта Land. — 2008. — № 3.
- Потапова Н. Тридцать два фуэтэ сибирского цирюльника // Муз. жизнь. — 2006. — № 3.
- Потапова Н. Фигаро там! // Петерб. театр. журн. — 2005. — № 41.
- Потапова Н. Я имени его не знаю : проблемы жанра // Мариинский театр. — 2008. — № 5/6.
- Потапова Н. Грех попутал оперетту, или Искушение мюзиклом // Муз. жизнь. — 2002. — № 1.
- Потапова Н. Мюзикл шагает по Москве // Петербургский театр. журнал. — 2002. — № 28.
- Потапова Н. Русский мюзикл. Альтернатива традиционной развлекательности // Муз. жизнь. — 2009. — № 1.
- Потушняк Н. Рок-опера в іншому вимірі // Театр.-конц. Київ. — 2002. — № 3-4.
- Правиков Ю. Несмотря на запреты врачей // Театр. жизнь. — 1980. — № 18.
- Пранг А. Французский детектив – русский мюзикл // Муз. жизнь. — 2005. — № 12.
- Прокошин Ю. Американская опера 80-х годов XX в. // Музыка в школе. — 2004. — № 3.
- Просекова Н. Добрый знак // Театр. жизнь. — 1981. — № 18.
- Протопопова Е. На трамвай билета нет // Петерб. театр. журн. — 2001. — № 24.
- Протопопова Е. Пепси for ever // Петерб. театр. журн. — 2003. — № 31.

- Путникович Р. Беседа после спектакля // Югославия. — 1976. — № 7.
- Пухов В. На сцене и за кулисами // Север. — 2000. — № 11.
- Пучкова Е. маркетинг в сфере театрального искусства // Маркетинг в России и за рубежом. — 1998. — № 1.
- Рабинович Д. Ну, что за молодец Кумоха! // Театр. жизнь. — 1959. — № 16.
- Радлов С. Как же с советской опереттой? // Жизнь искусства. — 1926. — № 51.
- Размахина В. Как ветра летящего скорость // Театр. жизнь. — 1972. — № 11.
- Ракова Е. От спектакля к спектаклю // Неман. — 1987. — № 8.
- Ревенко Н. В поисках живой музыки // Линия. Балет. — 2004. — № 10.
- Ревинская Н. Счастье актрисы // Беларусь. — 1976. — № 3.
- Реизов Б. Оперетта // Звезда. — 1938. — № 3.
- Решетникова А. Хотугу сибэкки // Театр. жизнь. — 1980. — № 4.
- Рибак М. Оперета – мій кумир (3 історії оперети у Києві) // Київ. старовина. — 2005. — № 4.
- Рибчинський Ю. Рок-опера : молодша сестра мюзиклу // Музика. — 1993. — № 5.
- Римский Л. Музыка в драматическом спектакле // Сов. музыка. — 1960. — № 2.
- Риф И. Мария Густавовна Вискс // Урал. — 1960. — № 12.
- Рогачева Т. Теркин – кто же он такой? // Театр. жизнь. — 1973. — № 13.
- Роев Ю. Вокруг оперетты, или... Где эта улица, где этот театр // Театр. жизнь. — 1986. — № 4.
- Розанова Е. Театр 1000 дней // Театр. жизнь. — 2007. — № 3.
- Розенталь Н. Театральные впечатления : Е.И. Тиме в оперетте // Жизнь искусства. — 1923. — № 29.
- Ройтман Ю. Миф и реальность // Театр. жизнь. — 1993. — № 8.
- Ройтман Ю. Программу можно изменить и снова без ума любить // Театр. жизнь. — 1993. — № 8.
- Ройтман Ю. Снова туда, где море огней // Театр. жизнь. — 1993. — № 8.
- Ромадина Д. Мюзикл? Нет, традиционная оперетка // Сов. музыка. — 1974. — № 9.
- Романович И. Когда же в наступление? // Театр. жизнь. — 1964. — № 20.
- Романович И. Кузбасс // Театр. жизнь. — 1964. — № 11.
- Романович И. Режиссер оперетты : к 100-летию со дня рождения А. Н. Феона // Театр. — 1979. — № 6.
- Ромашко И. Как молоды мы были // Дарование. — 1998. — № 1/2.
- Рубан Н. Об искусстве оперетты // Клуб и худож. самодеятельность. — 1973. — № 2.
- Рудин М. О любви не говорим // Театр. сезон. — 2008. — № 2.
- Руднев П. Русский мюзикл : опасный конкурент или добропорядочный сосед? // Pro Scenium : вопр. театра / сост. В. Максимова. — М., 2006. — Вып. 1.
- Рудь И. Счастливого пути, Баранкин! // Сов. музыка. — 1966. — № 5.
- Русинова О. Оффенбах на бурятской сцене // Муз. жизнь. — 1983. — № 14.
- Рыбакова С. Судьба театра – судьба жанра // Сов. музыка. — 1986. — № 10.
- Рыбников А. Вернуться к истокам // Театр. — 1990. — № 3.
- Рыбников А. Приходится сражаться за свои духовные идеалы // Муз. жизнь. — 2012. — № 9-10.
- Рыжова В. Верность себе // Театр. жизнь. — 1974. — № 11.
- Рыжова В. Встреча с Насибой Зейналовой // Театр. — 1968. — № 8.
- Рыжова В. Встречи с поэзией не было // Театр. жизнь. — 1966. — № 23.
- Рыжова В. Галина Петрова // Театр. жизнь. — 1986. — № 21.
- Рыжова В. Жанр обязывает // Театр. жизнь. — 1974. — № 18.
- Рыжова В. Когда звонит колокол // Театр. жизнь. — 1973. — № 21.
- Рыжова В. Лики смешного // Театр. жизнь. — 1973. — № 5.
- Рыжова В. Молодость жанра // Театр. жизнь. — 1976. — № 15.
- Рыжова В. Намерения, осуществленные и неосуществленные // Театр. жизнь. — 1964. — № 17.
- Рыжова В. Новые возможности // Театр. жизнь. — 1962. — № 23.
- Рыжова В. Парадокс, ставший принципом // Театр. жизнь. — 1973. — № 20.
- Рыжова В. Прощание с «невеселой» вдовой // Театр. жизнь. — 1960. — № 10.
- Рыжова В. Уральские контрасты : письмо второе // Театр. жизнь. — 1963. — № 11.
- Рябинин Б. Двое // Театр. жизнь. — 1974. — № 5.
- Сааков Ю. А все из-за Хрущева и Э. Рузвельта // Муз. жизнь. — 2003. — № 11.
- Сабина М. Москва, Черемушки // Сов. музыка. — 1959. — № 4.
- Савицкая Л. Искренне Ваш // Театр. — 1986. — № 3.
- Савичевская Г. Щедрое, веселое искусство // Енисей. — 1963. — № 1.
- Савранский В. Восторг любви и гримаса презрения // Оперетта Land. — 2007. — № 5.
- Савранский В. Круглый стол оперетты // Оперетта Land. — 2007. — № 6 ; 2008. — № 1 ; № 3.
- Савранский В. Круглый стол по оперетте // Оперетта Land. — 2008. — № 6. ; 2009. — № 1.
- Савранский В. «Лебединая песня» Имре Кальмана // Муз. жизнь. — 1989. — № 4.
- Савранский В. Первая узбекская // Муз. жизнь. — 1982. — № 4.
- Савранский В. Почему нет узбекской оперетты? // Звезда Востока. — 1971. — № 10.
- Савранский В. Ференц Легар // Муз. жизнь. — 1970. — № 14.
- Садко. 12 тезисов об оперетте // Новый зритель. — 1926. — № 38.
- Садовникова А. Зонтики против дождя // Петерб. театр. журн. — 2009. — № 57.

- Саенко М. Ветер доносит песню // Театр. жизнь. — 1964. — № 17.
- Саенко М. Нас по имени Родина знает // Театр. жизнь. — 1968. — № 8.
- Сазонов В. Секреты оперетты // Оперетта Land. — 2007. — № 3.
- Сайтов С. Как сама весна // Театр. жизнь. — 1966. — № 8.
- Саква К. Белая ночь // Муз. жизнь. — 1968. — № 13.
- Саква К. Грузинская оперетта в Москве // Сов. музыка. — 1969. — № 11.
- Саква К. Девушка с голубыми глазами // Муз. жизнь. — 1966. — № 14.
- Саква К. «Конкурс красоты» в Московском театре оперетты // Муз. жизнь. — 1967. — № 23.
- Саква О. Ранок мюзиклу // Укр. театр. — 1979. — № 3.
- Сальников П. Эта веселая оперетта // Муз. жизнь. — 1993. — № 13/14.
- Сальникова Е. Куклы и люди революции // Театр. жизнь. — 1997. — № 11/12.
- Сальникова Е. О`Кей, Иуда? // Театр. жизнь. — 1992. — № 8.
- Самойлов М. Я живу удивительно счастливо, занимаюсь только тем, что люблю // Оперетта Land. — 2008. — № 3.
- Самсонова Е. Спектакль о дружбе // Муз. жизнь. — 1978. — № 8.
- Сафронов М. Свердловская музкомедия уникальна // Театр. сезон. — 2008. — № 10.
- Сафронов М. Театр в новом времени // Муз. жизнь. — 2004. — № 2.
- Сафронов М. Театром правит любовь // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Сахалтуев А. Раиса Манина // Сов. музыка. — 1969. — № 3.
- Сахарова А. Путешествия «Иосифа» : художественные модели в мюзикле Эндрю Ллойд-Уэббера // Музыка-ведение. — 2008. — № 3.
- Сахарова. Эндрю Ллойд Уэббер : британский «король» мюзикла // Муз. академия. — 2008. — № 2.
- Светланова З. Соло для Принцессы // Муз. жизнь. — 1978. — № 9.
- Свешникова Н. Эффект заповедника // Театр. жизнь. — 1998. — № 4.
- Свободин А. Девиный переполох // Театр. — 1972. — № 6.
- Себов Н. Зарождение молдавского музыкального театра // Кодры. — 1973. — № 8.
- Северьянова В. Будь человеком! : требует Моск. оперетта // Сов. Союз. — 1966. — № 5.
- Седов Я. Tomorrowland (Страна завтрашнего дня) // Итоги. — 1999. — № 39.
- Седов Я. Грозный поход на Бродвей // Итоги. — 1999. — № 47.
- Седов Я. Как построить Бродвей // Ежегод. журн. — 2002. — № 41.
- Седов Я. Метро // Итоги. — 1999. — № 44.
- Седов Я. Подмоченный дьявол // Ежегод. журн. — 2003. — № 10.
- Седов Я. Пучина мглы // Ежегод. журн. — 2002. — № 11.
- Седов Я. Танцы убийц // Ежегод. журн. — 2002. — № 40.
- Седов Я. Холопка // Итоги. — 1998. — № 35.
- Седов Я. Храм химеры // Ежегод. журн. — 2002. — № 19.
- Семенова В. Несчастливое число // Театр. жизнь. — 1965. — № 15.
- Семенова Е. Суд присяжных // Итоги. — 1998. — № 19.
- Семенова И., Стацевич О. Будь мужчиной, Чебурашка! // Дет. лит. — 1987. — № 2.
- Семеновский В. Галина Жадушкина, Валерий Барда-Скляренко // Театр. — 1982. — № 11.
- Семеновский В. Два сюжета // Театр. — 1981. — № 9.
- Семеновский В. Дурочка : [постановка оперетт Ж. Оффенбаха в петерб. театрах] // Моск. наблюдатель. — 1993. — № 10.
- Семеновский В. Каким ты был, таким остался // Театр. — 2001. — № 1.
- Семеновский В. Любовью не шутят // Театр. — 1976. — № 9.
- Семеновский В. Михаил Водяной // Театр. — 1974. — № 9.
- Семеновский В. О Рижском театре оперетты // Театр. — 1982. — № 1.
- Семеновский В. Порочная страсть // Театр. — 2002. — № 3.
- Семеновский В. Похвальное слово оперетте // Театр. — 1979. — № 2.
- Семеновский В. Семейный портрет // Театр. — 1983. — № 4.
- Семеновский В. Темп-1806 // Театр. — 1982. — № 7.
- Сенелик Л. Оффенбах и Чехов, или La bella Елена // Театр. — 1991. — № 1.
- Серафимов М. Как из Кармен сделать Катю // Огонёк. — 2002. — № 42.
- Сергеева Н. Из музыки возникший // Театр. жизнь. — 1968. — № 17.
- Сергеева Н. Когда пошел дождь // Театр. жизнь. — 1970. — № 5.
- Сергеева Н. Мелодии ветра и моря // Театр. жизнь. — 1973. — № 15.
- Сергиенко Б. И жить помогает // Сов. музыка. — 1980. — № 12.
- Серьезный разговор об оперетте // Сов. музыка. — 1955. — № 5.
- Сеф Р. «Баранкин» стал музкомедией // Дет. лит. — 1966. — № 5.
- Сигалова А. Оперетта // Творчество народов мира. — 2008. — № 11.
- Симонов В. Поговорим откровенно! // Сов. музыка. — 1959. — № 10.
- Синицын С. Подарки для прекрасных дам // Оперетта Land. — 2007. — № 2.
- Ситников Н. Театр, живопись и жизнелюбие // Урал. — 2000. — № 3.

- Ситникова Н. В час возмездия // Театр. жизнь. — 1982. — № 4.
- Ситникова Н. Совершенно невероятное происшествие // Театр. жизнь. — 1985. — № 16.
- Слонимская Р. Новое рождение старой комедии // Муз. жизнь. — 1987. — № 1.
- Смагин В. Неделя советской оперетты // Театр. жизнь. — 1962. — № 6.
- Смелков Ю. Это – новый жанр // Театр. — 1975. — № 8.
- Сметанина Г. Девушка с голубыми глазами // Огонёк. — 1966. — № 35.
- Сметанина Г. Пленительная актриса // Огонёк. — 1969. — № 24.
- Смирнова А. Мне жаль тех, кто читает рецензии, не побывав на спектакле // Театр. жизнь. — 1986. — № 23.
- Смольский Б. Становление национальной оперетты // Муз. жизнь. — 1982. — № 20.
- Смоляков А. Легенды, рассказанные Светланой Криницкой // Планета красота. — 2003. — № 11/12.
- Смоляков А. Синтез искусств и искусство синтеза // Театр. жизнь. — 2009. — № 1.
- Снитовская Г. Новые спектакли в старом саду // Муз. жизнь. — 1998. — № 12.
- Снитовская Г. Пигмалион и Лизка Дулина // Муз. жизнь. — 2002. — № 5.
- Соболева Т. Товарищ Любовь // Огонёк. — 1979. — № 7.
- Соколинский Е. Крысы и мыши // Скрипичный ключ. — 2010. — № 4.
- Соколинский Е. Синяя борода из строительного треста // Театр. — 2006. — № 1.
- Соколинский Е. Судейский торг // Театр. — 1978. — № 6.
- Соколова Л. Край таежный – театр музыкальный // Муз. жизнь. — 2003. — № 8.
- Соколова М. Хотим! // Петерб. театр. журн. — 1998. — № 16.
- Сокольская Ж. Мымра // Муз. жизнь. — 1984. — № 23.
- Сокольская Ж. Пусть побеждает справедливость и доброта! // Театр. жизнь. — 1980. — № 3.
- Сокольская Ж. Спасибо, старые дома // Театр. жизнь. — 1980. — № 4.
- Сокольский М. Парижская жизнь // Театр. — 1954. — № 10.
- Сокольский М. На распутье // Сов. музыка. — 1957. — № 7.
- Солдатенко Н. После вечернего спектакля // Сов. эстрада и цирк. — 1974. — № 12.
- Соллертинский И. На путях изучения оперетты // Сов. музыка. — 1938. — № 5.
- Солнцева Л. Обогащая традиции // Театр. жизнь. — 1982. — № 24.
- Солов'яненко А. Становлення українського музичного театру у формах сценічного життя XIX – початку XX ст. // Наук. вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення : зб. наук. пр. — К., 2012. — Вип. 11.
- Соловьева Т. Народный герой Нестерка – на сцене // Дет. лит. — 1982. — № 9.
- Солодарь Ц. Богатство оперетты // Огонёк. — 1972. — № 10.
- Солодовников А. Юбилейный спектакль // Театр. — 1985. — № 11.
- Солодухин Л. Заинтересованный диалог // Театр. жизнь. — 1981. — № 2.
- Соломова Н., Шифанова И. Оперетта, любовь моя // Музыка и время. — 2000. — № 5.
- Соломон В. Бардак с музыкой // Оперетта Land. — 2007. — № 6.
- Соломонова Л. Звуковой мир Дальнего Востока // Муз. акад. — 1998. — № 3/4, кн. 1.
- Соломонова Н. На юбилейных вечерах Хабаровской музыкальной комедии // Сов. музыка. — 1977. — № 7.
- Софронов А. След на земле : памяти композитора С. Заславского // Дон. — 1982. — № 10.
- Спектор Г. Большие премьеры маленького театра // Муз. жизнь. — 2009. — № 1.
- Спектор Г. Венгерская оперетта – что это? // Муз. жизнь. — 2008. — № 7.
- Спектор Г. Верность жанру, верность театру [Шмыга] // Муз. жизнь. — 2004. — № 5.
- Спектор Г. Время выбирать мюзикл // Муз. жизнь. — 2012. — № 3.
- Спектор Г. Вспоминая Алексея Феона // Оперетта Land. — 2007. — № 4.
- Спектор Г. Встреча профессионалов // Оперетта Land. — 2008. — № 3.
- Спектор Г. Как Хрущев не смог сорвать гастроли оперетты // Оперетта Land. — 2008. — № 4.
- Спектор Г. Как я собрался воровать актеров // Оперетта Land. — 2008. — № 6.
- Спектор Г. Мюзикл в драме // Муз. жизнь. — 2007. — № 12.
- Спектор Г. «Назревшая» встреча // Оперетта Land. — 2008. — № 3.
- Спектор Г. Необычайные приключения француженки в России // Оперетта Land. — 2008. — № 3.
- Спектор Г. Опереточная дисциплина // Оперетта Land. — 2008. — № 1.
- Спектор Г. Оперетта живет и развивается // Муз. жизнь. — 2008. — № 10.
- Спектор Г. От субретки до королевы // Муз. жизнь. — 2005. — № 2.
- Спектор Г. Ох, уж эти осечки // Оперетта Land. — 2008. — № 5.
- Спектор Г. После встречи на мосту // Муз. жизнь. — 2004. — № 1.
- Спектор Г. Праздник в стиле «Evergreen» // Муз. жизнь. — 2003. — № 7.
- Спектор Г. Славянский мюзикл // Муз. жизнь. — 2012. — № 11.
- Спектор Г. Тбилисская оперетта // Оперетта Land. — 2007. — № 3.
- Спектор Г. Три удачи // Муз. жизнь. — 2008. — № 6.
- Спеллинг И. Мамина дочка Аманда Сифрид // Фильм. — 2008. — № 9.
- Станішевський Ю. Нелегкий шлях «легкого жанру» // Музика. — 2009. — № 1.
- Старикович Я. Геннадий Гладков : «Я могу написать любую музыку» // Муз. жизнь. — 2001. — № 1.
- Статус музыкального театра : форма или содержание / Н. Печерская, Б. Ротберг и др. // Муз. жизнь. — 1998. — № 8.

- Степанов Б. Первым в стране // Театр. жизнь. — 1962. — № 13.
- Степанов С. Сердце невидимые нити // Театр. жизнь. — 1980. — № 5.
- Страдс Г. Рижский театр оперетты // Театр. Ленинград. — 1986. — № 27.
- Стрежнев К. Давайте совершать поступки // Театр. сезон. — 2007. — № 7/8.
- Стрежнев К. Зал взят! // Муз. жизнь. — 1993. — № 3.
- Стрежнев К. Искусство открывается одним ключиком // Оперетта Land. — 2008. — № 5.
- Стрежнев К. Мюзикл – не приоритет, а знак времени // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Стрежнев К. Оперетта – очень дорогой вид искусства // Муз. жизнь. — 1999. — № 12.
- Стрежнев К. «Свадьба Кречинского» для меня спектакль особый // Оперетта Land. — 2008. — № 1.
- Стрежнев К. Стараюсь не размениваться! // Страст. бульвар, 10. — 2009. — № 3.
- Сумкевич А. Андижанский государственный театр музыкальной комедии и драмы // Театр. — 1958. — № 4.
- Супер А. Обреченные на компромисс // Сов. музыка. — 1988. — № 1.
- Суркова Н. Если вы дома // Отчизна. — 1980. — № 8.
- Сухих Р. Смена пола // Театр. сезон. — 2010. — № 2.
- Сухих Р. Страсти по гоголь-моголю // Театр. сезон. — 2010. — № 1.
- Суцепин В. В Театре музыкальной комедии // Театр. Ленинград. — 1982. — № 10.
- Сысоева А. Определение жанровой типологии американского мюзикла 20-х годов XX в. в серии постановок «Принцесс театра» в 1915–1918 гг. // Театр. Живопись. Кино. Музыка : межвуз. сб. науч. тр. — М., 2004. — Вып. 1.
- Сытник В. Молодость оперетты // Театр. жизнь. — 1983. — № 1.
- Таиров А. К предстоящей постановке «Сирокко» в Камерном театре // Жизнь искусства. — 1928. — № 4.
- Такмакова И. Сказка о любви // Оперетта Land. — 2007. — № 6.
- Таранец Т. Санкт-Петербургский театр музыкальной комедии // Оперетта Land. — 2007. — № 2.
- Таривердиев М. Я за синтетический жанр // Театр. — 1966. — № 1.
- Тартаковский В. В темпе мюзикла // Наш театр. — 2005. — № 2.
- Тартаковский В. Законодатель моды // Театр. жизнь. — 2005. — № 5.
- Тартаковский В. Мне было, у кого учиться // Оперетта Land. — 2008. — № 1.
- Тартаковский В. «Московская оперетта» forewer! // Оперетта Land. — 2006. — № 0.
- Тартаковский В. «Симбиоз» жанров возможен // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Таршис Н. Веселые вечера Кит Кэт Клуба // Театр. — 1986. — № 8.
- Таршис Н. Музыка спектакля // Театр. — 1974. — № 1.
- Таршис Н. Театр жив // Петерб. театр. журн. — 2007. — № 47.
- Татарченко Г. Рок-опера // Музыка. — 1993. — № 4.
- Татьяна Шмыга рассказывает... // Театр. — 1960. — № 6.
- Творческие итоги Московского театра оперетты // Сов. музыка. — 1950. — № 4.
- Театру – 70 лет : [Моск. театр оперетты] // Моск. журн. — 1999. — № 2.
- Тер-Симонян М. Надежды, ожидания // Лит. Армения. — 1988. — № 3.
- Тертерян Ж. Наука быть режиссером музыкального театра // Оперетта Land. — 2009. — № 1.
- Тетерина Н. Империя русской оперетты в эпоху Серебряного века // Оперетта Land. — 2008. — № 4.
- Тимашева А. Музыка в подземелье. Подростки разыгрывают спектакль о власти денег «Метро» // Приложение к журн. «Совр. драматургия». — 1999.
- Тихонова Н. Страницы из семейного альбома [М. Днепрова] // Сов. эстрада и цирк. — 1986. — № 11.
- Тихоновец Т. Граф Калиостро, осужденный на вечный успех // Планета красота. — 2004. — № 1/2.
- Ткачев А. Почти рай // Муз. жизнь. — 2000. — № 3.
- Ткачев А. С днем рождения, Сын человеческий // Муз. жизнь. — 2001. — № 2.
- Толченова Н. Южные премьеры // Огонёк. — 1964. — № 21.
- Трауберг Л. Оффенбах без скрипки // Оперетта Land. — 2007. — № 2.
- Трескин Э. Как важно быть... легкомысленным // Театр. — 1987. — № 11.
- Третьякова Е. Вдруг гром и молния // Петерб. театр. журн. — 2001. — № 26.
- Третьякова Е. Все в метро! // Петерб. театр. журн. — 2000. — № 20.
- Третьякова Е. Думай, прежде чем двигаться // Театр. дело. — 2002. — № 2/3.
- Третьякова Е. Екатеринбург : процесс пошел // Петерб. театр. журн. — 2005. — № 41.
- Третьякова Е. Испытание верности // Петерб. театр. журн. — 2000. — № 21.
- Третьякова Е. Нет ответа // Петерб. театр. журн. — 2010. — № 59.
- Третьякова Е. О жанре // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Третьякова Е. Оперетта : вернисаж режиссера Стрежнева // Сов. музыка. — 1990. — № 10.
- Третьякова Е. Оперетта возвращается // Петерб. театр. журн. — 2006. — № 45.
- Третьякова Е. Оперетта на оперной сцене // Муз. жизнь. — 2001. — № 2.
- Третьякова Е. Петербургские зонтики, или Счастливы – несчастны // Планета Красота. — 2009. — № 7/8.
- Третьякова Е. Плачь, скрипка, плачь // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Третьякова Е. Санкт-Петербург. Театр муз. комедии. Юрий Шварцкопф // Муз. жизнь. — 2012. — № 5.
- Третьякова Е. Свет и тени легкого жанра // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Третьякова Е. Спич об оперетте-2 // Петерб. театр. журн. — 2010. — № 62.

- Третьякова Е. Тяжелые времена «легкого жанра» // Петерб. театр. журн. — 2001. — № 23.
- Тропп Е. Еврейское женское счастье // Петерб. театр. журн. — 2000. — № 20.
- Трофимов М. Еврейский мюзикл? — А почему бы и нет? // Люди и Песни. — 2007. — № 2.
- Трусова Е. Театральный бокал игристого // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Тувим Ю. Ироническая проза // Иностран. лит. — 1975. — № 1.
- Тувим Ю. Касательно оперетты // Муз. жизнь. — 2005. — № 11.
- Тувим Ю. Несколько слов касательно оперетты // Оперетта Land. — 2007. — № 4.
- Тугева А. Московский театр оперетты // Оперетта Land. — 2007. — № 2.
- Туиск Р. С музыкой в крови // Англия. — 1979. — № 72.
- Туманов И. Жанр, близкий народу // Сов. музыка. — 1978. — № 4.
- Туманов И. Жизнелюбивое искусство // Театр. — 1954. — № 1.
- Туманов М. Иосиф Михайлович Туманов // Оперетта Land. — 2009. — № 1.
- Турбанов И. Что месяц грядущий нам готовит? // Театр. сезон. — 2008. — № 3.
- Туркельтауб И. Ночные пауки // Современ. театр. — 1929. — № 16.
- Тушинцева И. Так ли прост мюзикл? К проблематике жанра // Муз. академия. — 2015. — № 1.
- Тхарева Т. «Mamma mia», или Много шума из ничего? // Муз. жизнь. — 2006. — № 12.
- Тхарева Т. Бьется сердце музыкального театра // Муз. жизнь. — 2007. — № 10.
- Тхарева Т. Московский Бродвей : мюзиклы по-русски // Муз. жизнь. — 2010. — № 12.
- Тынсон Х. Новый эстонский мюзикл // Сов. музыка. — 1968. — № 10.
- Угринович Е. На пути к возрождению // Театр. — 1964. — № 9.
- Утесов Л. Белая акация // Сов. музыка. — 1956. — № 2.
- Ухтомский Д. Юбилей композитора // Огонёк. — 1966. — № 35.
- Файн Я. Любить человека // Муз. жизнь. — 1999. — № 11.
- Фалькович Е. Вернуть оперетте радость // Театр. — 1982. — № 8.
- Фалькович Е. Движение времени // Театр. — 1979. — № 3.
- Фалькович Е. Ее театр // Театр. жизнь. — 1964. — № 18.
- Фалькович Е. Ирония и поэзия // Театр. жизнь. — 1961. — № 6.
- Фалькович Е. Конкурс красоты // Театр. — 1968. — № 4.
- Фалькович Е. Мюзикл и традиции оперетты // Театр. жизнь. — 1965. — № 18.
- Фалькович Е. О жанре и молодых актерах : «Поцелуй Чаниты» в Моск. т-ре оперетты // Театр. — 1957. — № 3.
- Фалькович Е. Оперетта из Ростова // Театр. — 1965. — № 1.
- Фалькович Е. Простая девушка // Театр. — 1960. — № 5.
- Фалькович Е. Сто чертей и тысяча одна проблема // Театр. жизнь. — 1963. — № 17.
- Фалькович Е. Так рождается радость // Театр. жизнь. — 1965. — № 8.
- Фалькович Е. Товарищ Любовь // Театр. — 1978. — № 5.
- Фалькович Е. Человечный талант // Театр. жизнь. — 1963. — № 16.
- Фалькович Е. Четыре дня с «Карлин» // Театр. — 1969. — № 11.
- Фалькович Е. Юрка обретает себя // Театр. жизнь. — 1966. — № 10.
- Федоров А. Не стоит гоняться за «Призраком оперы» // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Федорова Е. Вечный двигатель // Муз. жизнь. — 2001. — № 9.
- Федорова И. Два года спустя // Театр. жизнь. — 1964. — № 13.
- Фельцман О. Дорога братства // Театр. жизнь. — 1983. — № 2.
- Фенина С. Т. Шмыга — Тоня Чумакова // Театр. — 1956. — № 11.
- Фере Г. Прощай, Анри! // Муз. жизнь. — 2000. — № 12.
- Филатова Н. Ударим «Норд-Остом» // Итоги. — 2004. — № 39.
- Филиппов В. Оперетта : некоторые особенности жанра в связи с толкованием значения слова «оперетта» // Рус. речь. — 1982. — № 5.
- Филиппов В. Песня огненных лет // Театр. жизнь. — 1974. — № 15.
- Филлипов А. Зошенко, год 1987-й // Театр. жизнь. — 1987. — № 13.
- Флорова Н. Против течения // Театр. — 2004. — № 2.
- Фокина К. Ведьмы прилетели // Линия. Балет. — 2003. — № 4.
- Фрейдлин Л. Если ждешь мессию, а приходит урядник // Театр. — 1993. — № 4.
- Фрид Ю. На взлете // Театр. жизнь. — 1965. — № 11.
- Фукалова Л. Место в жизни // Театр. жизнь. — 1978. — № 15.
- Фурсова Е. Дон Жуан и мальчик Джонни, покорившие Оренбург, или «Троянский бык» оренбургского бомонда // Оперетта Land. — 2008. — № 3.
- Фэй Л. Митя в мюзикл-холле : еще один взгляд на «Условно убитого» // Муз. академия. — 1997. — № 4.
- Хазина Т. Любите ли вы мюзикл? // Муз. жизнь. — 1979. — № 15.
- Халаджиев С. Оперетта для детворы // Театр. жизнь. — 1962. — № 16.
- Хамидуллин А. А все Ганна Главари // Театр. жизнь. — 1966. — № 24.
- Харитонов В. Народнописенна творчість як джерело формування музично-драматичного національного театру // Культура України. — Х., 2008. — Вип. 25.

- Харыбин В. О мюзикле и его заложниках // Наш современник. — 2003. — № 3.
- Хасин И. Забытый Кальман // Театр. — 1984. — № 3.
- Хачатурова Н. Новая Катарина и другие // Муз. жизнь. — 1987. — № 13.
- Хачванкян К. Ереванский театр музыкальной комедии // Театр. — 1968. — № 5.
- Хмельницкий Ю. Первая оперетта Хренникова // Театр. жизнь. — 1960. — № 19.
- Ходорченков А. Без любви не может быть создано ничего хорошего // Оперетта Land. — 2008. — № 6.
- Хоуард С. Мэрил Стрип о сложных отношениях мужчин и женщин // Экран и сцена. — 2008. — № 39-40.
- Хохолокова А. Механизм продвижения мюзикла (на примере мюзикла «Красавица и Чудовище») // АртМаркетинг. — 2010. — № 3.
- Хренников Т. По моему глубококому убеждению // Театр. жизнь. — 1960. — № 24.
- Хрипин А. «Гран при» – Прекрасной Елене // Муз. жизнь. — 1992. — № 11/12.
- Христиансен Л. Все об оперетте // Сов. музыка. — 1938. — № 7.
- Цветкова О. Где все танцуют и поют : муз. спектакли в драм. театрах // Театр. сезон. — 2007. — № 6.
- Циликин Д. Работа над ошибками... природы // Петерб. театр. журн. — 2009. — № 58.
- Цишвил М. За советскую оперетту // Соврем. театр. — 1929. — № 37.
- Цукер А. Марафон длиною в два сезона // Муз. акад. — 2002. — № 1.
- Цукер А. Ростовский музыкальный : пять лет спустя // Муз. акад. — 2004. — № 4.
- Цукер А. У истоков рок-оперы // Музыка и ты : альманах. — 1990. — № 9.
- Цюпа В. Назад к мюзиклу! // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Чап Ю. Театральный Свердловск // Театр. — 1937. — № 7.
- Чебоксарова Л. «Слава храбрецам, которые осмеливаются...» // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Чебоксарова Л. Стационарные мюзиклы – честный частный театр // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Чеботарев А. Спектакль-новелла // Театр. жизнь. — 1962. — № 3.
- Чепалов А. Каждая история – история любви // Муз. жизнь. — 2006. — № 6.
- Чепалов О. Мюзикл – потреба чи умови гри? // Укр. театр. — 1979. — № 2.
- Чепалов О. Чечітка під зливою // Кіно-Театр. — 2004. — № 5.
- Черная Г. Зарождение оперетты // Муз. театр : драматургия и жанры : сб. науч. тр. — М., 1983.
- Чернова Е. Портрет родины через историю любви // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Чернявский А. Три дома театральной улицы // Дал. Восток. — 1979. — № 2.
- Чеханков Ф. Оперетта всегда со мной // Оперетта Land. — 2007. — № 6.
- Чирикова З. Шевцов – Шуберт // Театр. — 1956. — № 3.
- Чихачев Г. Русский мюзикл открыли мы // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Что случилось с опереттой? : дискуссия о жанре / М. Водяной, В. Воробьев, А. Рыбников, В. Курочкин, Р. Паулс, В. Кандаки, Ю. Дрожняк, Г. Голубенко, Л. Сущенко, В. Хаит, А. Журбин, К. Стрежнев, Ю. Гриншпун, М. Ошеровский, Ж. Глебова, Б. Покровский // Театр. — 1984. — № 8.
- Чугунов Ю. Праздник непослушания // Молодеж. эстрада. — 2004. — № 5-6.
- Чупахин Д. Делегаты от детства // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Чупринина Ю. Жанр победившего капитализма : создание мюзиклов // Итоги. — 2003. — № 9.
- Чурова И. Верните музыку // Театр. жизнь. — 1981. — № 18.
- Чутко И. Дорогу свободным гасконцам! // Театр. жизнь. — 1979. — № 9.
- Шабашов М. Герард Васильев: «Мой голос – главный капитал» // Муз. жизнь. — 1995. — № 2.
- Шаванда С., Шаванда А. Оперетта во Владивостоке // Россия и АТР. — 2001. — № 1.
- Шавердян Р. Молодо, современно, талантливо // Сов. музыка. — 1962. — № 11.
- Шавердян Р. Смешно иль грустно // Сов. музыка. — 1962. — № 10.
- Шагинян М. Искусство Урала // Урал. современник. — Свердловск, 1943. — Вып. 7.
- Шайкевич А. Пусть гитара играет // Муз. жизнь. — 1976. — № 2.
- Шальнев А. Знакомьтесь : Эндрю Ллойд Уэббер // Театр. — 1989. — № 1.
- Шамаева С. Петербургская оперетта // Муз. жизнь. — 2004. — № 11.
- Шантырь Г. Многогранность творческого облика // Сов. музыка. — 1978. — № 4.
- Шаповалова В. Тесно в рамках ампула // Театр. жизнь. — 1972. — № 11.
- Шарварко Б. Новый сезон начался // Сов. музыка. — 1968. — № 12.
- Шафер Н. «О странностях любви...» : оперетты И. Дунаевского // Театр. — 1985. — № 10.
- Шварцкопф Ю. Санкт-Петербург. Театр музыкальной комедии // Муз. жизнь. — 2012. — № 2.
- Швыдкой М. Любая культура воспринимает лишь то, что готова воспринять // Муз. жизнь. — 2011. — № 5.
- Шейх-заде Н. Татьяна, русская душой // Совет. женщина. — 1971. — № 4.
- Шереметьевская Н. Балетмейстер // Сов. балет. — 1988. — № 1.
- Шереметьевская Н. Всегда молодое искусство // Театр. — 1962. — № 5.
- Шершеневич В. Пора подумать // Жизнь искусства. — 1924. — № 25.
- Шехонина И. Рассвет над Иртышом // Театр. — 1960. — № 12.
- Шехонина И. Седьмые гастроли в Москве // Муз. жизнь. — 1978. — № 1.
- Шитова В. Оперетта – как она есть // Сов. музыка. — 1957. — № 1.
- Шитова В., Сапак В. Защитникам оперетты, как она есть // Сов. музыка. — 1957. — № 9.
- Шмыга Т. А завтра – все заново // Муз. жизнь. — 1992. — № 17/18.

- Шмыга Т. Карамболина, Карамболетта // ТВ Парк. — 1999. — № 1.
- Шмыга Т. Легких путей не искали // Театр. жизнь. — 1979. — № 2.
- Шмыга Т. Откуда неудачи? // Театр. — 1975. — № 9.
- Шмыга Т. Рассказ о Грановской // Театр. — 1965. — № 8.
- Шмыга Т. С надеждой на новые встречи // Огонёк. — 1972. — № 43.
- Шмыга Т. Совсем не легкий жанр // Клуб и худож. самодеятельность. — 1974. — № 23.
- Шмыга Т. Сохранить молодой голос // Муз. жизнь. — 2000. — № 2.
- Шмыга Т. Я – человек домашний // Клуб. — 1999. — № 7.
- Шохман Г. Необходимое обновление // Сов. музыка. — 1977. — № 5.
- Шпаковская М. Здравствуй-здравствуй, куколка! // Петерб. театр. журн. — 2004. — № 35.
- Шпаковська В. Основні тенденції розвитку жанрів українського музично-драматичного театру кінця XX – початку XXI ст. // Нариси з історії театрального мистецтва України XX ст. — К., 2006.
- Шумакова Л. Николай Огренич // Театр. — 1965. — № 7.
- Шумская И. Василий Алчевский // Театр. — 1966. — № 2.
- Шумская Н. Веселая повесть о Ромео // Сов. музыка. — 1961. — № 5.
- Шумская Н. Гастроли Киевского театра музыкальной комедии // Сов. музыка. — 1954. — № 10.
- Шумская Н. Первая башкирская музыкальная комедия // Сов. музыка. — 1960. — № 2.
- Шушковский Ю. О любви и отсутствии штампов // Театр. жизнь. — 1959. — № 9.
- Эльман А. Слово любителя оперетты // Сов. музыка. — 1957. — № 7.
- Эльяш Н. Еще один шаг // Театр. жизнь. — 1978. — № 4.
- Эльяш Н. Кредо ростовчан // Театр. жизнь. — 1964. — № 24.
- Эльяш Н. Отсвет добрых традиций // Театр. жизнь. — 1963. — № 19.
- Эльяш Н. Показывают ивановцы // Муз. жизнь. — 1975. — № 24.
- Эльяш Н. Сюда стремятся многие // Театр. жизнь. — 1960. — № 10.
- Эльяш Н. Хореография в оперетте // Сов. музыка. — 1960. — № 9.
- Энтелис Л. Разговор о легкой музыке. — М., 1965.
- Эттингер М. Мюзиклы. Взгляд в прошлое // Америка. — 1976. — № 231.
- Юзефович В. Рядом с оперой – оперетта // Сов. музыка. — 1967. — № 5.
- Юзефович Я. В России я применяю телесные наказания // Огонёк. — 2002. — № 30.
- Юрченко В. Ивановским ткачихам посвящается // Театр. жизнь. — 1981. — № 15.
- Ягодина А. Назвался хиппи – посмотри «Хаер»! // Fuzz. — 1999. — № 12.
- Яковлева Т. Как Баранкин стал человеком // Муз. жизнь. — 1966. — № 11.
- Яковлевская П. Виктор Сытник // Театр. — 1966. — № 1.
- Якубовский А. В споре с опереттой, в споре за оперетту // Театр. — 1975. — № 7.
- Ямковий В. Сьогодні грають оперету // Вітчизна. — 1976. — № 4.
- Янко Т. Владимир Канделаки : к 70-летию со дня рождения // Муз. жизнь. — 1978. — № 9.
- Янковский М. «Дорогая моя девчонка» // Муз. жизнь. — 1958. — № 5.
- Янковский М. В первой десятке // Театр. жизнь. — 1969. — № 6.
- Янковский М. За оперетту! // Совет. театр. — 1933. — № 2/3.
- Янковский М. Заметки об опереточном жанре // Муз. жизнь. — 1961. — № 4.
- Янковский М. Когда скрестились клинки // Театр. жизнь. — 1968. — № 15.
- Янковский М. На полях опереточного либретто // Рабочий и театр. — 1934. — № 4.
- Янковский М. Невеселые заметки о веселых жанрах // Рабочий и театр. — 1935. — № 1. ; № 3. ; № 5.
- Янковский М. Новая встреча с венгерской опереттой // Муз. жизнь. — 1968. — № 14.
- Янковский М. О венском вальсе и титулованных бездельниках // Театр. — 1948. — № 5.
- Янковский М. О традициях и о новом воплощении современной темы // Муз. театр и современность : вопр. развития сов. оперетты. — М., 1962.
- Янковский М. Олимпийские звезды // Муз. жизнь. — 1962. — № 12.
- Янковский М. Повесть о безработном Жане // Театр. жизнь. — 1967. — № 15.
- Янковский М. Ринальдо в бою // Театр. жизнь. — 1965. — № 23.
- Янковский М. С песней Поля Робсона // Театр. жизнь. — 1964. — № 4.
- Янковский М. Спустя восемнадцать лет // Сов. музыка. — 1965. — № 8.
- Янковский М. Старейшина веселого жанра : к 75-летию Н. Я. Янета // Муз. жизнь. — 1968. — № 24.
- Янковский М. У афиши театра оперетты // Сов. музыка. — 1963. — № 11.
- Янковский М. Цена оригинальности // Муз. жизнь. — 1961. — № 22.
- Янковский М. Шекспир пришел в оперетту // Театр. жизнь. — 1965. — № 24.
- Ярон Г. Бригаде коммунистического труда // Театр. жизнь. — 1960. — № 13.
- Ярон Г. Быть веселому жанру // Театр. жизнь. — 1961. — № 12.
- Ярон Г. Венгерская оперетта в Москве // Сов. музыка. — 1956. — № 3.
- Ярон Г. День нашей жизни : Моск. театр оперетты // Театр. — 1962. — № 2.
- Ярон Г. Еще о «Фиалке Монмартра» // Сов. музыка. — 1955. — № 1.
- Ярон Г. Заметки об оперетте // Сов. музыка. — 1957. — № 5.
- Ярон Г. Имре Кальман : классики оперетты // Муз. жизнь. — 2005. — № 12.

Ярон Г. Иоганн Штраус : к 50-летию со дня смерти // Сов. музыка. — 1949. — № 9.
Ярон Г. Иркутская оперетта в столице // Сов. музыка. — 1958. — № 12.
Ярон Г. Рассвет над Иртышом // Сов. музыка. — 1960. — № 12.
Ярон Г. Станислав Бруцин // Сов. музыка. — 1963. — № 2.
Ярон Г. У моря Обского // Театр. — 1963. — № 2.
Ярон Г. Ференц Легар – классик оперетты // Сов. музыка. — 1958. — № 10.
Ярустовский Б. Моя прекрасная леди // Муз. жизнь. — 1960. — № 9.
Ярустовский Б. Сто чертей и одна девушка // Муз. жизнь. — 1963. — № 15.

Розділ четвертий *Бібліографія*

Довідкова література

- Авдеев В. Энциклопедический словарь по культурологии. — М. : Центр, 1977. — 478 с.
- Автограф века / сост. А. Ефимова [Л. Зыкина, Н. Караченцов, А. Козлов, О. Фельцман, Т. Хренников]. — М. : Автограф века, 2012. — 461 с.
- Агин М. Вокально-энциклопедический словарь. Т. 1 : А – В. — М. : Изд-во Респ. координац. хозрасчет. ред.-изд. центра МК РСФСР, 1991. — 206 с.
- Агин М. Вокально-энциклопедический словарь. Т. 2 : Г – И. — М. : Изд-во Респ. координац. хозрасчет. ред.-изд. центра МК РСФСР, 1991. — 203 с.
- Агин М. Вокально-энциклопедический словарь. Т. 3 : К – Л. — М. : Изд-во Респ. координац. хозрасчет. ред.-изд. центра МК РСФСР, 1992. — 218 с.
- Айвазян А. Рок. 1955/1991 : инфор.-справ. изд. — СПб. : Триал, 1992. — 424 с.
- Алексеев А. Кто есть кто в российской рок-музыке : энцикл. — М. : АСТ : Астрель, 2009. — 559 с.
- Алексеев А. Кто есть кто в советском роке : ил. энцикл. отеч. рок-музыки. — М. : Изд-во МП «Останкино», 1991. — 320 с.
- Алексеев А., Бурлака А. Энциклопедия российской поп- и рок-музыки. — М. : Эксмо-Пресс, 2001. — 432 с.
- Аронов А. Творческий диапазон россиян : биограф. энцикл. слов. — М. : МГУКИ, 2006. — 173 с.
- Асафьев Б. Путеводитель по концертам : словарь наиболее необходимых терминов и понятий. — М. : Сов. композитор, 1978. — 200 с.
- Афанасьев В. Произведения В.А. Моцарта и Л. Моцарта в переложении и транскрипции для баяна в отечественных изданиях : аннот. тематич. указ.-справ. — Орел : ОГУ, 2008. — 105 с.
- Афанасьев В. Произведения Г.В. Свиридова в переложении для баяна в отечественных изданиях : аннот. тематич. указ.-справ. — Орел : ОГУ, 2008. — 32 с.
- Афанасьев В. Произведения И.О. Дунаевского в переложении для баяна в отечественных изданиях : аннот. тематич. указ.-справ. — Орел : ОГУ, 2005. — 78 с.
- Афанасьев В. Произведения И.С. Баха в переложении и транскрипции для баяна в отечественных изданиях : аннот. тематич. указ.-справ. — Орел : Орловский гос. ун-т, 2009. — 234 с.
- Барсова Л. Сольное пение : термины и понятия. — СПб. : Изд-во Санкт-Петербургской гос. акад. театрального искусства, 2009. — 127 с.
- Басурманов А. Баянное и аккордеонное искусство : справ. — М. : Кифара, 2003. — 557 с.
- Бачинин В. Культурология : энцикл. слов. — СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2005. — 288 с.
- Белунцов В. Музыкальные возможности компьютера : справ. — СПб. : Питер, 2000. — 432 с.
- Бершадская Т., Титова Е. Звуковысотная система музыки. — СПб. : Изд-во СПбГПУ, 2012. — 141 с.
- Болотин С. Биографический словарь музыкантов-исполнителей на духовых инструментах. — Л. : Музыка, 1969. — 200 с.
- Бондаренко В., Дроздов Ю. Энциклопедия популярной музыки. — Мн. : Экономпресс, 2006. — 479 с.
- Борисов А. Энциклопедия обработки звука на персональном компьютере. — М. : Новый изд. дом, 2004. — 688 с.
- Бочаров О. Панк-энциклопедия : всё, что вы хотели узнать о панке, хардкоре, сайкобилли, ска и альтернативе, но некого было спросить. — М. : Б.и., 2001. — 208 с.
- Бочаров О. Панк-энциклопедия. — М. : Б.и., 2008. — 255 с.
- Булучевский Ю., Фомин В. Краткий музыкальный словарь. — М. : Музыка, 2005. — 460 с.
- Бурлака А. Рок-энциклопедия : попул. музыка в Ленинграде-Петербурге. 1965-2005 : Т. 1. — СПб. : Амфора, 2007. — 414 с.
- Бурлака А. Рок-энциклопедия : попул. музыка в Ленинграде-Петербурге. 1965-2005 : Т. 2. — СПб. : Амфора, 2007. — 396 с.
- Бурлака А. Рок-энциклопедия : попул. музыка в Ленинграде-Петербурге. 1965-2005 : Т. 3. — СПб. : Амфора, 2007. — 519 с.
- В мире искусства : слов. основных терминов по искусствоведению, эстетике, педагогике и психологии искусства / сост. Т. Каракаш, А. Мелик-Пашаев. — М. : Искусство в шк., 2001. — 381 с.
- Василевский В. Rock guide. Рок-справочник. — Новосибирск : Сиб. унив. изд-во, 2005. — 494 с.
- Верменич Ю. Джаз : история, стили, мастера. — СПб. : Лань : Планета музыка, 2011. — 607 с.
- Водяний Б., Олексин Г., Ціж М. Короткий словник діячів української музичної культури. — Тернопіль : МП «Чумацький шлях», 1992. — 48 с.
- Всё о музыке : попул. энцикл. / К. Спенс. — Мн. : Белфакс, 1996. — 144 с.
- Всемирный биографический энциклопедический словарь / редкол. : В. Бородулин и др. — М. : БРЭ, 2000. — 925 с.
- Вульф В., Чеботарь С. Женское лицо Запада. — М. : Яуза, 2006. — 381 с.
- Гаевский А. Рок Восточной Европы. — М. : Изд-во ИП Галин А.В., 2009. — 431 с.
- Герасимчук Л. Artlex. Англійський-український мистецтвознавчий словник. — К. : Криниця, 2004. — 95 с.

- Говорков Н. Справочник по рок- и поп-прогрессиву. — Н. Новгород : Б.и., 1998. — 245 с.
- Детская музыкальная энциклопедия : Основы нотной грамоты. Гармония и ритм. Этн. музыка. Классика и романтизм. История джаза. Рождение рока. Соч. и запись музыки. Работа в студии. Шоу-бизнес / Д. Тэтчелл. — М. : Астрель : АСТ, 2003. — 63 с.
- Джаз в России : кр. энцикл. справ. / сост. В. Фейертаг. — СПб. : Скифия, 2009. — 497 с.
- Должанский А. Краткий музыкальный словарь. — СПб. : Лань, Планета музыки, 2007. — 448 с.
- Дудка Ф. Основы нотной графики. — К. : Муз. Україна, 1985. — 200 с.
- Дюков М. «Кто есть кто в русском шансоне?» (люди, факты и диски) : энцикл. шансона. — Калининград : Б.и., 2009. — 303 с.
- Дятчук В., Барабан Л. Український тлумачний словник театральної лексики. — К. : Вид. центр «Просвіта», 2002. — 150 с.
- Жеплинський Б., Ковальчук Д. Українські кобзарі, бандуристи, лірники : енцикл. довід. — Львів : Галиц. вид. спілка, 2011. — 315 с.
- Живайкин П. Музыка. Компьютер. Синтезатор : попул. слов.-справ. — М. : Мелограф, 2000. — 192 с.
- Живайкин П. Словарь-справочник по синтезаторам и музыкальным компьютерным программам. — М. : ИП Живайкин А. П., 2008. — 115 с.
- Звезды первой величины : москвичи — лауреаты премии Ленин. комсомола : биограф. справ. / И. Астраханцева и др. — М. : Изд-во Моск. гуманитар. ун-та, 2003. — 264 с.
- Золотое подполье : полная ил. энцикл. рок-самиздата : 1967-1994 : сб. /ввт.-сост. А. Кушнир. — Новгород : ДЕКОМ, 1994. — 366 с.
- Иванов В. Русско-украинский словарь музыкальных терминов. — К. : Вища шк., 1994. — 111 с.
- Иванов Н. Краткий музыкальный словарь заумных и сомнительных терминов. — Х. : Глобус, 2011. — 47 с.
- Иллюстрированный энциклопедический словарь / сост. А. Горкин. — М. : БРЭ, 2001. — 1439 с.
- Исаев А. Дискография : rock-pop-disco-rock'n'roll-hard rock-heavy metal, 70-90 гг. : информ. справ. — Волгоград : Ком. по печати и информ., 1997. — 320 с.
- Карцев А., Оленев Ю., Павчинский С. Руководство по графическому оформлению нотного текста. — М. : Музгиз, 1959. — 96 с.
- Кастальский С. Рок-энциклопедия. — М. : Обществ. мнение, 1995. — 303 с.
- Кино : энцикл. слов. / гл. ред. С. Юткевич. — М. : Сов. энцикл., 1986. — 640 с.
- Коваленко С. Современные музыканты : поп, рок, джаз : слов. — М. : Рипол классик, 2002. — 608 с.
- Кокарев А. Панк-рок от А до Я. — М. : Музыка, 1992. — 80 с.
- Коляда Е. Музыкальные инструменты в Библии : энцикл. — М. : Композитор, 2003.
- Композиторы мира : календарь-справ. / авт.-сост. Л. Золотницкая. — СПб. : Композитор-Санкт-Петербург, 2010. — 653 с.
- Кононенко Б. Большой толковый словарь по культурологии. — М. : Вече, АСТ, 2003. — 512 с.
- Кордон М., Муляр В. Українська та зарубіжна культура : темат. слов. — Житомир : ЖІТІ, 2003. — 425 с.
- Корінний М., Шевченко В. Короткий енциклопедичний словник з культури. — К. : Україна, 2003. — 384 с.
- Королев А. Музыкально-компьютерный словарь. — СПб. : Композитор, 2012. — 123 с.
- Королев О. Краткий энциклопедический словарь джаза, рок- и поп-музыки. — М. : Музыка, 2006. — 168 с.
- Корыхалова Н. Музыкально-исполнительские термины. — СПб. : Композитор, 2007. — 324 с.
- Кочнева И., Яковлева А. Вокальный словарь. — Л. : Музыка, 1988. — 68 с.
- Краткий музыкальный словарь-справочник / общ. ред. Э. Леонова. — М. : КИФАРА, 2002. — 183 с.
- Краткий энциклопедический словарь / отв. ред. Е. Хачанян. — М. : АСТ : Внешсигма, 2001. — 1055 с.
- Крунтяева Т., Молокова Н. Словарь иностранных музыкальных терминов. — М. : Музыка, 2008. — 182 с.
- Крэмптон Л., Риз Д. Rock&Pop энциклопедия. — М. : Росмэн, 2004. — 600 с.
- Кто есть кто в советском роке / А. Алексеев и др. — М. : Изд-во МП «Останкино», 1991. — 320 с.
- Кто есть кто в современной культуре : эксклюзив. биограф. Вып. 1 / гл. ред. С. Семенов. — М. : Междунар. объедин. биограф. центр, МК-Периодика, 2006. — 782 с.
- Кто есть кто в современной культуре : эксклюзив. биограф. Вып. 2 / гл. ред. С. Семенов. — М. : Междунар. объедин. биограф. центр, МК-Периодика, 2007. — 734 с.
- Кудрявцев А., Куропаткин Г. Англо-русский словарь сленга и ненормативной лексики. — М. : АСТ; Х. : Торсинг, 2004. — 383 с.
- Культура и культурология : словарь / сост. и ред. А. Кравченко. — М. : Академ. проект ; Екатеринбург : Деловая кн., 2003. — 928 с.
- Культура, наука, искусство СССР : слов.-справ. / сост. А. Абраменков и др. — М. : Политиздат, 1965. — 320 с.
- Лауреаты України : информ.-біограф. довід. / авт.-уклад. Ю. Романенко. — Х. : Сх.-Укр. біограф. ін-т, 2004. — 471 с.
- Левикова С. Большой словарь молодежного сленга. — М. : Фаир-Пресс Гранд, 2003. — 928 с.
- Лисаковский И. Художественная культура : термины, понятия, значения : слов.-справ. — М. : Изд-во РАГС, 2002. — 238 с.
- Лисенко І. Співаки України. — К. : Знання, 2011. — 629 с.
- Лисько З. Музичний словник. — К. : Муз. Україна, 1994. — 165 с.
- Любительское художественное творчество в России XX века / редкол. Л. Солнцева и др. — М. : Прогресс-Традиция, 2010. — 495 с.

- Мала українська музична енциклопедія / опрац. О. Залеський. — Мюнхен : Дніпрова хвиля, 1971. — 125 с.
- Махлина С. Семиотика культуры и искусства : опыт энцикл. слов. — СПб. : С.-Петерб. гос. ун-т культуры и искусств, 2000.
- Меньшиков В. Энциклопедия рок-музыки. — Ташкент : Ўзбекистон, 1992. — 368 с.
- Мировая художественная культура. XX век : слов. / сост. Т. Вазинская, Л. Блохина, М. Федоровский. — Мн. : Новое знание, 2005. — 375 с.
- Миславский В. Кінословник : терміни, визначення, жаргонізм. — Х. : ХДУМ, 2007. — 328 с.
- Мистецтво України : біогр. довід. / за ред. А. Кудрицького. — К. : Укр. енцикл., 1997. — 700 с.
- Митці України : енцикл. довід. / за ред. А. Кудрицького. — К. : Укр. енцикл., 1997. — 846 с.
- Михайленко Н., Тан Ф. Справочник гитариста. — К. : Falsk Compani, 1998. — 246 с.
- Михеева Л. Музыкальный словарь в рассказах. — М. : Сов. композитор, 1988. — 175 с.
- Михеева Л. Словарь юного музыканта. — М. : АСТ ; СПб. : Сова, 2005. — 333 с.
- Михеева Л. Энциклопедический словарь юного музыканта. — СПб. : КультИнформПресс, 2000. — 317 с.
- Михеева Л., Арановский М. и др. Поговорим о музыке : занимат. слов. школьника. — Л. : Музыка, 1969. — 224 с.
- Морозова Г. Пластическая культура актера : толковый слов. терминов. — М. : ГИТИС, 1999. — 313 с.
- Музична естрада : слов. / уклад. В. Откидач. — Х. : Видавець І.В. Якубенко, 2004. — 444 с.
- Музыка : энцикл. / гл. ред. Г. Келдыш. — М. : БСЭ, 2003. — 672 с.
- Музыка : энцикл. / ред.-сост. Е. Конькова. — М. : ОЛМА-пресс, 2001. — 286 с.
- Музыка : энцикл. слов. от А до Я / науч. ред. О. Климашова. — М. : АСТ : Астрель, 2007. — 449 с.
- Музыка наших дней / вед. ред. Д. Володихин. — М. : Аванта+, 2002. — 432 с.
- Музыка. Что о ней должен знать соврем. человек : слов. / ред.-сост. С. Хворостухина. — М. : Рипол классик, 2002. — 605 с.
- Музыкальная энциклопедия : в 6 т. / гл. ред. Ю. Келдыш. — М. : Сов. энцикл., 1973-1982.
- Музыкальный лексикон : ваш ассистент : справ. пособ. / авт.-сост. В. Егоров, Е. Прокопец, А. Яцков. — Симферополь, 2005. — 528 с.
- Музыкальный энциклопедический словарь / гл. ред. Г. Келдыш. — М. : Сов. энцикл., 1990. — 671 с.
- Музыканты мира : биогр. слов. / сост. М. Есипова, О. Фраёнова. — М. : БРЭ, 2001. — 527 с.
- Музыканты соревнуются : справ. / сост. М. Яковлев, В. Лев. — М. : Сов. композитор, 1975. — 333 с.
- Мусский И. 100 великих кумиров XX века. — М. : Вече, 2011. — 480 с.
- Низовский Г. Баянисты и аккордеонисты Приморья : справ. — Владивосток : Дальнаука, 1999. — 103 с.
- Николс Дж. Ударные инструменты : ил. энцикл. — Ростов на/Д : Феникс, 2010. — 136 с.
- Ничкало С. Мистецтвознавство : короткий тлумачний слов. — К. : Либідь, 1999. — 244 с.
- Новаторов В. Культурно-досуговая деятельность : слов.-справ. — Омск : Алт. гос. ин-т культуры, 1992. — 182 с.
- Новый энциклопедический словарь. — М. : БРЭ : Рипол Классик, 2000. — 1455 с.
- Нюрнберг М. Нотная графика : граф. оформление нотного текста. — Л. : Музгиз, 1953. — 256 с.
- Островский А. Краткий музыкальный словарь. — Л. ; М. : Музгиз, 1949. — 214 с.
- Островский А. Спутник музыканта : энцикл. карманный слов.-справ. — М. ; Л. : Музыка, 1964. — 508 с.
- Пави П. Словарь театра. — М. : ГИТИС, 2003. — 526 с.
- Павлюченко С. Музыканту-любителю : корот. слов.-довід. — К. : Мистецтво, 1965. — 187 с.
- Панасов И., Воевик Ил., Гринько Э. Энциклопедия заблуждений. Наши «звезды». — М. : Эксмо ; Донецк : Скиф, 2003. — 388 с.
- Петкова С. Справочник по мировой культуре и искусству. — Ростов н/Д : Феникс, 2006. — 507 с.
- Подберёзский Д., Будько Ю., Касперчик В. Запретная музыка с 30-х гг. — Мн. : Обозрение, 1994. — 96 с.
- Пономаренко А. Битлз : энцикл. справ. — СПб. : Библиополис, 1996. — 812 с.
- Популярная музыка за рубежом : ил. био-биограф. справ. 1928-1997 гг. / ред. В. Ястребов. — Ульяновск : Симбвестинфо, 1997. — 462 с.
- Популярная энциклопедия искусств / авт.-сост. Н. Данисевич и др. — М. ; СПб. : Диля, 2001. — 542 с.
- Популярный справочник-песенник / сост. И. Олинская, Д. Ухов, И. Оякяр. — М. : Музыка, 1991. — 255 с.
- Популярный энциклопедический словарь / Е. Александрова и др. — М. ; СПб. : Диля, 2001. — 959 с.
- Популярный энциклопедический словарь / Р. Матвеева и др. — М. : БРЭ, 1999. — 1583 с.
- Пружанский А. Отечественные певцы. 1755-1917 : слов. — М. : Сов. композитор, 1991. — 423 с.
- Психологія особистості : слов.-довід. / за ред. П. Горностая, Т. Титаренко. — К. : Рута, 2001. — 320 с.
- Раззаков Ф. Популярная энциклопедия звезд. — М. : Эксмо-Пресс, 2000. — 687 с.
- Рогальская О. Словарь иностранных музыкальных терминов. — СПб. : Композитор, 2012. — 79 с.
- Рождественский Ю. Словарь терминов : общеобразоват. тезаурус : общество, семиотика, экономика, культура, образование. — М. : Флинта, Наука, 2007. — 109 с.
- Рок-музыка в СССР : опыт попул. энцикл. / сост. А. Троицкий. — М. : Книга, 1990. — 383 с.
- Рок-энциклопедия / авт. и сост. С. Кастальский. — М. : Ред. «Обществ. мнение», 1995. — 303 с.
- Романовский И. МАССМЕДИА : слов. терминов и понятий. — М. : Изд. Союза журналистов России, 2004. — 480 с.
- Российский энциклопедический словарь : в 2 кн. ; Кн. 1 : А – Н / гл. ред. А. Прохоров. — М. : БРЭ, 2000. —

- 1023 с.
- Российский энциклопедический словарь : в 2 кн. ; Кн. 2 : Н – Я / гл. ред. А. Прохоров. — М. : БРЭ, 2000. — 2015 с.
- Російсько-український музичний лексикон / авт.-уклад. В. Дряпіка, Ю. Соколовський. — Кіровоград : Алтей, 1997. — 238 с.
- Русская культура : попул. ил. энцикл. / сост. С. Стахорский. — М. : Дрофа-Плюс, 2006. — 816 с.
- Савченко Б. Кумиры российской эстрады. — М. : Алгоритм, 2003. — 379 с.
- Сенченко И. Энциклопедический англо-русский словарь мировой культуры, истории и политики. — М. : Экслибрис-Пресс, 2004. — 467 с.
- Симоненко В. Лексикон джаза. — К. : Муз. Україна, 1981. — 112 с.
- Симоненко В. Українська енциклопедія джазу. — К. : Центрмузінформ, 2004. — 231 с.
- Словарь компьютерно-музыкальных терминов / В. Шилов, А. Шаров. — М. : Совр. музыка, 2003. — 400 с.
- Словник символів культури України / за заг. ред. В. Коцура та ін. — К. : Міленіум, 2002. — 260 с.
- Смирнов И. Музыка. — М. : Терра – Кн. клуб, 2001. — 318 с.
- Снегирев А. Премия «Оскар» : попул. энцикл. — М. : Эксмо-Пресс, 2001. — 367 с.
- Спутник музыканта : попул. энцикл. слов.-справ. / ред.-сост. А. Островский. — Л. : Музыка, 1969. — 400 с.
- Стариков Н. Россия. XX век. Политика и культура : Факты. Имена. Понятия : энцикл. слов. — Ростов н/Д : Феникс, 1999. — 604 с.
- Стахорский С. Русская культура : попул. ил. энцикл. — М. : Дрофа-Плюс, 2006. — 815 с.
- Театр. Актер. Режиссер : кратк. словарь терминов и понятий / сост. А. Савина. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 352 с.
- Термінологічний словник з культурології / авт.-уклад. Н. Больша, Н. Ефімчук. — К. : Мауп, 2004. — 144 с.
- Троицкий А. Рорлех. — СПб. : Амфора, 2009. — 254 с.
- Фейертаг В. Джаз : энцикл. справ. — СПб. : Скифия, 2008. — 675 с.
- Фейертаг В. Джаз в Петербурге. Who is who. — СПб. : Скифия ; Семантика-С, 2004. — 480 с.
- Фейертаг В. Джаз в России : кр. энцикл. спр. — СПб. : Скифия, 2009. — 538 с.
- Фейертаг В. Джаз от Ленинграда до Петербурга. Время и судьбы. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2014. — 399 с.
- Холл Дж. Словарь сюжетов и символов в искусстве. — М. : АСТ, Транзиткнига, 2004. — 655 с.
- Хоруженко К. Культурология : энцикл. слов. — Ростов н/Д : Феникс, 1997. — 639 с.
- Хто є хто в економіці, культурі, науці Києва / авт.-упоряд. В. Болгов. — К. : Bolgo, 2001. — 462 с.
- Художня культура : скороч. слов. / под общ. ред. В. Лозовского. — Х. : Оригинал Р, 1996. — 250 с.
- Чернявская Т. Художественная культура СССР : лингвострановед. слов. — М. : Рус. яз., 1984. — 355 с.
- Шаповалова О. Музыкальный энциклопедический словарь. — М. : Рипол классик, 2003. — 696 с.
- Шевченківські лауреати 1962-2000 : енцикл. довід. / авт.-упоряд. М. Лабінський. — К. : Криниця, 2001. — 693 с.
- Шулежкова С. Словарь крылатых выражений из области искусства. — М. : Азбуковник, Рус. словари, 2003. — 430 с.
- Щербатых Ю. Психология успеха : попул. энцикл. — М. : Эксмо, 2004. — 560 с.
- Энциклопедический словарь необходимых знаний / сост. А. Горкин. — М. : БРЭ : Рипол Классик, 2001. — 1487 с.
- Энциклопедический словарь юного зрителя. Театр. Кино. Цирк. Эстрада. Телевидение / ред. кол. — М. : Педагогика, 1989. — 416 с.
- Энциклопедия вечеринок : кн. для тинэйджеров / авт.-сост. В. Иванов. — М. : Лабиринт-К, 1999. — 426 с.
- Энциклопедия хард рока. Ч. 1 / А. Бурлака и др. — М. : Ин Рок, 2001. — 240 с.
- Энциклопедия хард рока. Ч. 2 / А. Бурлака и др. — М. : Ин Рок, 2001. — 240 с.
- Энциклопедия хард рока. Ч. 5 / А. Бурлака и др. — М. : Ин Рок, 2001. — 240 с.
- Энциклопедия Rock city : ч. 1 / А. Бурлака и др. — Б.м. : Б.и., 2001. — 240 с.
- Энциклопедия Rock city : ч. 2 / А. Бурлака и др. — Б.м. : Б.и., 2001. — 240 с.
- Энциклопедия Rock city : ч. 3 / А. Бурлака и др. — Б.м. : Ин Рок, 2001. — 240 с.
- Энциклопедия Rock city : ч. 4 / А. Бурлака и др. — Б.м. : Ин Рок, 2001. — 240 с.
- Энциклопедия Rock city : ч. 5 / А. Бурлака и др. — Б.м. : Ин Рок, 2002. — 240 с.
- Энциклопедия Rock city : ч. 7 / гл. ред. А. Сидоров. — Б.м. : Ин Рок, 2006. — 240 с.
- Энциклопедия Rock city : ч. 8 / сост. А. Галин. — Чехов : Галина Е., 2006. — 221 с.
- Энциклопедия Rock city : ч. 9 / сост. А. Галин. — Б.м. : Ин Рок, 2007. — 256 с.
- Энциклопедия Rock city : ч. 10 / сост. А. Галин. — М. : Эмпреза, 2007. — 287 с.
- Эстрада России. XX век : энцикл. / отв. ред. Е. Уварова. — М. : Олма-Пресс, 2004. — 862 с.
- Югин И. Рок-лексикон. — М. : Галин А.В., 2011. — 301 с.
- Юцевич Ю. Музыка : словник-довід. — Тернопіль : Навч. кн.-Богдан, 2003. — 351 с.
- Ястребов В. Женщины в зарубежной популярной музыке : энцикл. справ. — М. : Нота-Р, 2004. — 912 с.
- Cradle of filth : beauty & the beast [энцикл. хард-рока]. — Б.м. : Ин Рок, 2009. — 224 с.
- Gothik doom metal : энцикл. / И. Грачев. — М. : Нота-Р, 2006. — 603 с.
- Power & speed metal : энцикл. / И. Грачев. — М. : ООО Нота-Р, 2004. — 424 с.
- Музикален терминологичен речник / Съст. С. Четриков. — София, 1979.

Хофман Х. АБВ на поп музиката. — София, 1987.
 100 most influential musicians of all time / ed. by G. Gorlinski. — N.Y., 2010.
 1965/1966 : Gruppen auf dem Weg nach Vorne. — Köln, [S.a.].
 1971/1972 : Der Einfluss von Country & Western. — Köln, [S.a.].
 1975 : Der Videoclip setzt sich ins Bild. — Köln, [S.a.].
 1980 : Die Welt im Disco-Fieber. — Köln, [S.a.].
 Apel W. Harvard dictionary of music. — Camb., 1970.
 Arnaudon J.-Cl. Dictionnaire du blues. — P., 1977.
 Baggelaar K., Milton D. Folk music : more than a song. — N.Y., 1976.
 Beech M. A dictionary of rock band names : why were they called that? from Aaliyah to ZZ Top. — Barnsley, 2009.
 Berindei M. Dictionar de jazz. — Bucureşti, 1976.
 Birosik P. The new age music guide : profiles and recordings of 500 top new age musicians. — N.Y. ; L., 1989.
 Blackwood A. The new encyclopedia of music. — L., 1983.
 Block A., Neuls-Bates C. Women in American music. — Westport, 1979.
 Bohländer C., Holler K. Jazzführer. — Lpz., 1980.
 Böhm T., Stark J. Die grossen Stars der Popmusik : Porträts, Diskogr., Stile und Epochen. — Düsseldorf, 1988.
 Bonds R. The Harmony illustrated encyclopaedia of rock. — N.Y., 1982.
 Boqaert K. Blues lexicon. — Antwerpen, 1962.
 Bosch J., Dollé J. Jazzlexicon. — Utrecht-Antwerpen, 1964.
 Buchanan A. American folk hymnody : international cyclopedia of music and musicians. — N.Y., 1956.
 Bukszan D. Encyclopedia of new wave. — N.Y., 2012.
 Bundgaard P. Rock. Beat. — København, 1974.
 Caballero B. Diccionario del cante jondo. — Madrid, 1963.
 Carvalho-Neto P. Diccionario del folklore ecuatoriano. — Quito, 1964.
 Case B., Britt S. The illustrated encyclopedia of jazz. — N.Y., 1978.
 Clergeat A. Dictionnaire du jazz. — P., 1966.
 Clifford M. The illustrated rock handbook. — [S.l.], 1986.
 Claghorn Ch., Claghorn G. Women composers and hymnists : a concise biographical dictionary. — Metuchen, 1984.
 Clough F., Cuming G. The world's encyclopedia of recorded music. — L., 1952-1957.
 Cohen A. International encyclopedia of women composers. — N.Y., 1981.
 Coluccio F. Diccionario del folklore americano. — Florida ; B. Aires, 1954.
 Coluccio F. Diccionario folklórico argentino. — B. Aires, 1950.
 Coupe S., Baker G. The new rock'n'roll : The A-Z of rock in the '80s. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1983.
 Dauer A., Longstreet S. Knaurs Jazzlexikon. — Münch. ; Zürich, 1957.
 David A. Rock stars : people at the top of the charts. — N.Y., 1979.
 Davidson H. Diccionario folklórico de Colombia musica, instrumentos y danzas. — v. 1-3. — Bogota, 1970.
 Dellar F., Thompson R. The illustrated encyclopedia of country music. — N.Y., 1977.
 Dictionary of American pop/rock / comp. A. Shaw. — N.Y., 1982.
 Dictionnaire de la chanson française / comp. P. Servan. — P., 1968.
 Dictionnaire de la musique contemporaine / par. C. Rostland. — P., 1970.
 Disco. Ghid-rock / Coord. D. Fotea, F. Lungu. — Bucureşti, 1977.
 Dizionario dei cantanti e dei cantautori U.S.A. : da Roy Acuff agli ZZ Top tutti gli artisti che hanno segnato la scena della canzone americana. — Novara, 1993.
 Eddy Ch. Stairway to Hell. The 500 best heavy metal albums in the universe. — N.Y., 1991.
 Edenhofer J. Rock & Pop von A bis Z. — [Germany], 1991.
 Egg B. Jazz – Fremdwörterbuch. — Lpz., 1927.
 Elliot P., Hotten J. The Best of Metal : the essential CD guide. — L., 1993.
 Enciclopedia rock : anni '60 / A cura di R. Bertoncelli. — Mil.; Rome, 1988.
 Enciclopedia rock anni'90. — Roma, 2001.
 Encyclopedia del rock / comp. M. Bassoli etc. — Mil., 1981.
 Encyclopedia metallica / comp. B. Harrigan, M. Dome. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.
 Encyclopedia of British beat groups & Solo artists of the sixties / comp. C. Cross, P. Kendall. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1980.
 Encyclopedia of pop, rock and soul / comp. I. Stambler. — N.Y., 1974.
 Encyclopedia of popular music / ed. by C. Larkin. — N.Y., 2006.
 Encyclopedia of popular music. — N.Y., 1965.
 Encyclopedia of rock / ed. T. Russell. — L., 1985.
 Encyclopédie polskiej muzyki rockowej : rock'n'roll 1959-1973 / J. Kawecki, J. Sadlowski. — Kr., 1995.
 Encyclopédie de la country et du rockability / comp. M. Rose. — P., 1986.
 Encyclopédie illustrée du rock / comp. N. Logan, B. Woffinden. — P., 1980.
 Encyklopedia jazzu a moderni populární hudby / sest. A. Matzner, I. Polednak, I. Wasserberger. — Praha, 1983.
 Ewen D. The Complete Book of XX Century Music. — Englewood Cliffs, 1959.
 Farwell A. Nationalism in music : international encyclopaedia of music and musicians. — N.Y., 1956.

Feather L. The encyclopedia of jazz in the Sixties. — N.Y., 1966.
 Feather L. The encyclopedia of jazz. — L., 1961.
 Feather L. The encyclopedia yearbook of jazz. — N.Y., 1956.
 Feather L. The new edition of the encyclopedia of jazz. — N.Y., 1962.
 Feather L. The new yearbook of jazz. — N.Y., 1958.
 Feather L., Gitler I. The encyclopedia of jazz in the Seventies. — N.Y., 1976.
 Filmer V. Jive and swing dictionary. — Penzance/Cornw., 1947.
 Frame P. The Complete Rock Family Trees. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1993.
 Funk R., Ricky R. The language of twentieth-century music. A dictionary of terms. — N.Y. ; L., 1975.
 Gammond P., Clayton P. Dictionary of popular music. — N.Y., 1961.
 Gentile E. Arcipelago rock. — Mil., 1987.
 Gentry L. A history and encyclopedia of country, western and gospel music. — Nashville, 1969.
 Giants of Rock Music / ed. P. Rivelli, R. Levin. — N.Y., 1978.
 Gold R. A jazz lexicon. — N.Y., 1964.
 Golden encyclopedia of ragtime 1900 to 1974. — N.Y., 1973.
 Gonzales B. Be-bop dictionary and history of its famous stars. — N.Y., 1947.
 Grattan V. American women songwriters : a biographical dictionary. — Westport, 1993.
 Green S. Encyclopaedia of the musical theatre. — N.Y., 1976.
 Habela J. Słowniczek muzyczny. — Kr., 1977.
 Hardy Ph., Laing D. The encyclopedia of rock. — Frogmore, 1976.
 Hardy Ph., Laing D. The faber companion to 20th century popular music. — L., 1995.
 Harry B. The John Lennon encyclopedia. — L., 2000.
 Harris S. A biographie dictionary of blues singer. — New Rochelle, 1979.
 Harvard dictionary of music. — Camb., 1969.
 Helander B. The rock who's who : a biogr. dictionary and crit. discography incl. rhythm-and-blues, soul, rockabilly, folk, country, easy listening, punk, and new wave. — N.Y., 1982.
 Henebry R. A handbook of Irish music. — Dublin, 1928.
 Herzhaft G. Encyclopedie du blues. — Lyon, 1979.
 Hixon D., Hennessee D. Women in music : an encyclopedic biobibliography. — Metuchen, 1993.
 Hoffmann P. Beat-Lexicon : Interpreten, Autoren, Cachbegriffe. — B., 1980.
 Hofmann H. Aktualisierte und erweiterte Ausgabe des Beat-Lexikons. — B., 1983.
 Hofmann H. Beatlexikon. — B., 1984.
 International music guide / ed. by D. Elley. — L. ; N.Y., 1979.
 Jackson E., Hibbs L. Encyclopedia of swing. — L., 1941.
 Jacobs A. A new dictionary of music. — L., 1975.
 Jeier T. Lexikon der Country-Musik. — Münch., 1981.
 Jørgensen J., Wiedemann E. Jazzens hvem – hvad – hvor : Politikens jazzleksikon. — København, 1962.
 Jørgensen J., Wiedemann E., Kristensen S., Henrichsen B. Mosaik Jazzlexikon. — Hamb., 1966.
 Jugendlexikon : Musik / Hrsg. von H. Brock, Ch. Kleinschmidt. — Lpz., 1984.
 Kerrang! The directory of heavy metal. The indispensable A-Z guide to rock Wamors & Headbanging Heroes!!! / ed. N. Jeffries. — L., 1993.
 Kinkle R. The complete encyclopedia of popular music and jazz. 1900-1950. – Vol. 1-4. — N.Y., 1954-1974.
 Kneif T. Sachlexikon der Rockmusik. — Reinbek, 1978.
 Laade W., Ziefle W., Zimmerle D. Jazzlexikon. — Stuttgart, 1953.
 Larkin C. The Virgin encyclopedia of eighties music. — L., 1997.
 Larkin C. The Virgin encyclopedia of fifties music. — L., 2002.
 Larkin C. The Virgin encyclopedia of nineties music. — L., 2000.
 Larkin C. The Virgin encyclopedia of seventies music. — L., 1997.
 Larkin C. The Virgin encyclopedia of sixties music. — L., 2002.
 Lexikon der Country Musik / Hrsg. I. Allihn. — Münch., 1987.
 Lexikon Pop : ein Sachwert – ABC der Unterhaltungsmusik von Operette und Schlager bis Folk, Jazz und Rock / Hrsg. M. Boston etc. — Wiesbaden, 1977.
 Leydi R., Mantovani S. Dizionario della musica popolare europea. — Mil., 1970.
 Lillian Roxon's rock encyclopedia / comp. E. Naha. — N.Y., 1978.
 Logan N., Woffinder B. The illustrated encyclopedia of rock. — N.Y., 1977.
 Longstreet S., Dauer A. Knaurs Jazz Lexikon. — Münch., Zürich, 1963.
 Mała encyklopedia muzyki. — Warsz., 1981.
 Mały słownik muzyki rozrywkowej / zest. W. Panek. — Warsz., 1986.
 Martyn L. Masters of metal. — L., 1984.
 Matzner A., Poledňák I., Wasserberger I. Encyklopedie jazzové a moderní populární hudby. — Praha, 1980-1986.
 Mazur M. A 100 names of Yugoslav jazz. — Zagreb, 1969.
 Metal catalogue / ed. N. Jeffries. — L., 1996.
 Miller P. Yearbook of swing. — Chi., 1939.

Musik a. ljud lexikon / utg. C. Lundblad, B. Borgström. — Stockh., 1973.
 Nite N. Rock On (The illustrated encyclopedia of rock & roll). — Vol. 1-3. — N.Y., 1974-1985.
 Noel McGrath's Australian encyclopedia of rock & pop. — Adelaide, 1984.
 Ortiz O. Dizionario del jazz. — Mil., 1961.
 Panassié H., Gautier M. Dictionnaire du jazz. — P., 1954.
 Pareles J., Romanowski P. The Rolling Stones encyclopedia of rock'n'roll. — N.Y., 1983.
 Pavlakis C. The American Music Handbook. — N.Y., 1974.
 Powroźniak J. Gitarren-Lexikon. — B., 1988.
 Poole G. Encyclopedia de swing. — Buenos Aires, 1939.
 Pop lexikon / utg. R. Fölsch. — Halmstad, 1975.
 Popoff M. Riff Kills Man! : 25 years of recorded hard rock & heavy metal. — Toronto, 1993.
 Prato P. Dizionario di pop & rock : artisti, mercato e cultura dagli ABBA agli ZZ Top. — Mil., 1996.
 Rachlin H. The encyclopedia of the music business. — N.Y., 1981.
 Raisner A. L'aventure pop. — P., 1973.
 Rees D., Crampton L. Q encyclopedia of rock stars. — L. ; N.Y. ; Stuttgart ; Moscow, 1996.
 Rilmann Musiklexikon. — Mainz, 1972-1975.
 Rock : the rough guide / ed. J. Buckley, M. Ellingham. — L., 1996.
 Rock in Deutschland : Lexikon dt Rockgruppen u. Interpreten / Hrsg. G. Ehnert, D. Kinsler. — Hamb., 1984.
 Rock Lexikon : The new musical express book of rock / ed. N. Logan. — L., 1975.
 Rock on : The illustrated encyclopedia of rock'n'roll. The solid gold years. — N.Y., 1982.
 Rock-Lexikon / Hrsg. S. Schmidt-Joos, B. Graves, B. Sigg. — Reinbek bei Hamb., 1973.
 Rocklexikon / szerk. P. Tardos. — Bdp., 1982.
 Rockmusik-Lexikon. Übersee : Amerika, Australien, Karibik / Hrsg. C. Graf. — Hamb., 1982.
 Rok-Lexikon : Interpret., Autoren, Sachbegriffe, Aktualisierte / Hrsg. H. Hofmann. — B., 1983.
 Roxon L. Rock encyclopedia. — N.Y., 1969.
 Schmidt-Joos S., Graves B. Rocklexikon. — Reinbek, 1982.
 Schober I. Rocklexikon. — Münch., 1973.
 Shaw A. Dictionary of American pop/rock. — N.Y. ; L., 1982.
 Siniver K. Folk Lexikon. — Reinbek, 1981.
 Skowronski J. Women in American music : a bibliography. — Metuchen, 1978.
 Slave J. Kleines Wörterbuch der Jazzmusik. — Zürich, 1953.
 Soul catalogue. — L., 1995.
 Stambler I. Encyclopedia of pop, rock & soul. — N.Y., 1989.
 Stambler I. Encyclopedia of pop, rock and soul. — L., 1982.
 Stambler I. Encyclopedia of popular music. — N.Y., 1974.
 Stambler L., Landon G. Encyclopedia of folk, country and western music. — N.Y., 1974.
 Stichwort Musik : Musiklexikon für die Jugend / Aut. G. Hempel etc. — Lpz., 1979.
 Suter P. Heavy metal A-Z. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Tacchini P. I grandi della musica pop. — Mil., 1979.
 Tardos P. Beat. Kislexikon. — Bdp., 1971.
 Ténor F. Dictionnaire du jazz. — P., 1967.
 Terminorum musical index septem linguis redactus. — Bdp., 1978.
 Testoni G., Polillo A., Barazetta G. Encyclopedia del jazz. — Mil., 1953.
 The age of rock (sights and sounds of the American cultural revolution) / ed. J. Eisen. — Part 2. — N.Y., 1970.
 The age of rock (sounds of the American cultural revolution) / ed. J. Eisen. — Part 1. — N.Y., 1969.
 The country music encyclopedia / comp. M. Shestack. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1977.
 The Encyclopedia of popular music / comp. by C. Larkin. — L. ; N.Y., 1998.
 The encyclopedia of rock / ed. Ph. Hardy. — Vol. 1-3. — Frogmore; St. Albans, 1976.
 The Encyclopedia of the Music Business / comp. H. Rachlin. — N.Y., 1981.
 The Faber Book of Pop / ed. H. Kureishi, J. Savage. — L., 1995.
 The Guinness encyclopedia of popular music / ed. C. Larkin. — Enfield, 1995.
 The Guinness who's who of blues / ed. C. Larkin. — Enfield, 1994.
 The Guinness who's who of fifties music / ed. C. Larkin. — Enfield, 1993.
 The Guinness who's who of folk / ed. C. Larkin. — Enfield, 1993.
 The Guinness who's who of heavy metal / ed. C. Larkin. — Enfield, 1995.
 The Guinness who's who of indie and new wave music / ed. C. Larkin. — Enfield, 1994.
 The Guinness who's who of reggae / ed. C. Larkin. — Enfield, 1994.
 The Guinness who's who of seventies music / comp., ed. C. Larkin. — Enfield, 1994.
 The Guinness who's who of sixties music / ed. C. Larkin. — Enfield, 1994.
 The Guinness who's who of soul music / ed. C. Larkin. — Enfield, 1993.
 The harmony illustrated encyclopedia of country music / comp. F. Dellar, A. Cackett, R. Thompson. — N.Y., 1987.
 The harmony illustrated encyclopedia of rock / ed. M. Clifford. — N.Y., 1992.
 The illustrated encyclopedia of black music / ed. M. Clifford. — N.Y., 1982.

The illustrated encyclopedia of country music / comp. F. Dellar, R. Thompson, D. Green. — L., 1977.
 The illustrated encyclopedia of rock. — L., 1982.
 The illustrated new musical express encyclopedia of rock / comp. N. Logan, B. Woffinden. — L., 1976.
 The international cyclopedia of music and musicians. — N.Y. ; L., 1975.
 The international encyclopedia of hard rock and heavy metal / comp. T. Jasper, D. Oliver. — L., 1986.
 The Lexikon der Country Musik / Hrsg. I. Allihn. — Münch., 1987.
 The new Grove's dictionary of music and musicians. In 20 vol. / ed. by S. Sadie. — L. ; Wash. ; Hong Kong, 1980.
 The new music record & tape guide / ed. I. Robbins. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.
 The Norton/Grove dictionary of women composers / ed. by J. Sadie & Rh. Samuel. — N.Y., 1994.
 The official music master country catalogue / ed. T. Byworth. — L., 1995.
 The Oxford companion to popular music / comp. M. Kennedy. — N.Y. ; Oxford, 1988.
 The Penguin encyclopedia of popular music / ed. D. Clarke. — L. ; N.Y., 1989.
 The rock music source book : a thematic guide to the popular music of our time / comp. B. Macken, P. Fornatale, B. Ayres. — Garden City, 1980.
 The Rolling Stone encyclopedia of rock and roll / ed. J. Pareles, P. Romanowski. — N.Y., 1983.
 The Ultimate Encyclopedia of Rock / ed. M. Heatley. — N.Y., 1993.
 The Virgin illustrated encyclopedia of rock / ed. L. Hawksley. — L., 1998.
 Thompson O. American music : international cyclopedia of music and musicians. — N.Y., 1956.
 Tobler J., Jones A. The Rock List Album. — Agincourt, 1982.
 Towers J. Dictionary-catalogue of operas and operettas which have been performed on the public stage. — Morgantown, 1910.
 Ulanov B. A handbook of jazz. — N.Y., 1959.
 Unterhaltungskunst A-Z : Lexikon / Aut. U. Bartsch, H. Hofmann, J. Jaeger. — B., 1977.
 Waschko R. Przewodnik «Iskier» : muzyka jazzowa i rozrywkowa. — Warsz., 1970.
 Wasserberger I. Jazzový slovník. — Brat., 1966.
 White T. Rock Stars. — N.Y., 1984.
 Who's who in popular music : the Brit. music scene / comp. S. Tracy. — Tadworth, 1984.
 Who's who in rock & roll / ed. J. Tobler. — Toronto, 1991.
 Who's who in rock music / comp., ed. W. York. — N.Y., 1982.
 Wicke P., Ziegenrucker W. Rock Pop Jazz Folk : Handbuch der populären Musik. — Lpz., 1987.
 Wittmann W. Österreichisches Hitlexikon, 1956-1983/84. — Graz, 1984.
 Wölfer J. Handbuch des Jazz. — Münch., 1979.
 Wood G. An A-Z of rock and roll. — L., 1971.

Естрада, музична естрада, легка та популярна музика

100 лучших альбомов 1960-х / Д. Скулатти и др. — М. : АСТ : Астрель, 2006. — 224 с.
 100 лучших альбомов 1970-х / Х. Чамп и др. — М. : АСТ : Астрель, 2007. — 224 с.
 100 лучших альбомов 1980-х / П. Додд и др. — М. : АСТ : Астрель, 2006. — 224 с.
 100 лучших альбомов 1990-х / Д. Оти и др. — М. : АСТ : Астрель, 2007. — 224 с.
 1001 альбом, который нужно услышать / М. Агарвал и др. — М. : Магма, 2016. — 960 с.
 Алахвердов Л. Как молоды мы были... : правдивые байки эстрадных артистов периода Великого Застоя. — СПб. : Культ-Информ-Пресс, 2000. — 296 с.
 Ардов В. Эстрада. — М. : Сов. Россия, 1965. — 120 с.
 Аскинази В. Джаз, рок, эстрада, классика. — СПб. : АураИнфо : ВИС, 2008. — 159 с.
 Барбин Л., Матера Д. Одиноко ли тебе вечером? — М. : ТЕРРА-Кн. клуб, 2000. — 453 с.
 Бегешева Л. Я говорю со звездами. — М. : Маркетинг, 1996. — 95 с.
 Бенцианов Б. И все это вместе называется – жизнь. — СПб. : Левша. Санкт-Петербург, 2008. — 287 с.
 Библиотечка газеты «Вечерний клуб» : Вып. 1. — М. : Экоцентр-ВНИРО, 1993. — 160 с.
 Близнюк М. Прекрасная Маруся Сава... : рус. эмиграция на конц. площадках и в ресторанах Америки. — М. : Рус. путь, 2007. — 415 с.
 Бойд Д. Белые велосипеды : как делали музыку в 60-е. — Екатеринбург : Гонзо, 2012. — 476 с.
 Васильченко А. «Лили Марлен» и другие : эстрада Третьего рейха. — М. : Вече, 2011. — 287 с.
 Виктор А. Начинаем эстрадный концерт. — М. : Знание, 1974. — 47 с.
 Вовк А. С песней по жизни. — М. : Экстенд-сервис, 2007. — 64 с.
 Воображаемый концерт : расск. о мастерах сов. эстрады / ред.-сост. А. Бейлин. — Л. : Искусство, 1971. — 207 с.
 Воскресенский С. Эстрадные жанры. — М. : Теакинопечат, 1930. — 185 с.
 Гершуни Е. Заметки о музыкальной эстраде. — Л. : Сов. композитор, 1963. — 58 с.
 Гершуни Е. Рассказываю об эстраде. — Л. : Искусство, 1968. — 254 с.
 Гершуни Е. Советская эстрада. — Л. : Об-во по растр. полит. и науч. знаний, 1959. — 39 с.
 Глядя на Запад? : культур. глобализация и рос. молодеж. культуры / Х. Пилкингтон и др. — СПб. : Алетейя, 2004. — 278 с.

- Гордон Д. Звезды эстрады : сб. интервью. — Х. : Фолио, 2005. — 398 с.
- Горохов А. Дыра, прикрытая глянцем. — М. : Ad Marginem, 2006. — 83 с.
- Горохов А. Музпросвет : история соврем. электрон. музыки. — М. : Ad Marginem, 2003. — 334 с.
- Горохов А. Музпросвет. — М. : Флюид, 2010. — 525 с.
- Горохов А. Музпросвет.ru. — М. : Изографус, 2001. — 423 с.
- Григорьев В. Исполнитель и эстрада. — М. : Классика-XXI, 2006. — 156 с.
- Гриценко О., Стріха М., Солодовник В. та ін. Нариси української популярної культури. — К. : Укр. центр культур. досліджень, 1998. — 760 с.
- Деловая К. «Мегахаус» : Музыка Нового Времени. — М. : Олимп, 2006. — 350 с.
- Деметер-Чарская О. Судьба цыганки. — М. : Издатель Можаяев А.А., 2003. — 174 с.
- Денисов Н. Хозяйка кабаре – судьба! — СПб. : Фолиант, 1993. — 117 с.
- Дмитриев Ю. Искусство советской эстрады. — М. : Мол. гвардия, 1962. — 127 с.
- Дмитриев Ю. Русская советская эстрада. 1930-1945. — М. : Искусство, 1977. — 414 с.
- Дмитриев Ю. Советская эстрада. — М. : Знание, 1968. — 77 с.
- Дмитриев Ю. Эстрада и цирк глазами влюбленного. — М. : Искусство, 1971. — 207 с.
- Добрюха Н. Рок из первых рук [А. Буйнов, С. Намин, В. Малевич, А. Барыкин, А. Макаревич, А. Градский, А. Козлов, Л. Бергер, П. Слободкин, А. Пугачева]. — М. : Мол. гвардия, 1992. — 297 с.
- Дугин А. Поп-культура и знаки времени. — СПб. : Амфора, 2005. — 495 с.
- Дюков М. La chanson russe – русская песня : люди, факты и диски. — Калининград : Живем, 2013. — 502 с.
- Жарков А. Социально-культурные основы эстрадного искусства : ч. 1. — М. : МГУКИ, 2003. — 187 с.
- Жарков А. Социально-культурные основы эстрадного искусства : ч. 2. — М. : МГУКИ, 2004. — 215 с.
- Журбин А. Как это делалось в Америке : автобиограф. заметки. — М. : Захаров, 1999. — 284 с.
- Журбин А. Композитор, пишущий слова : о себе и своей работе. — М. : Композитор, 2005. — 352 с.
- Журбин А. Моя музыкальная жизнь. — М. : Аргументы недели : Зебра Е, 2012. — 477 с.
- Журбин А. Орфей, Эвридика и я. — М. : Эксмо, 2006. — 512 с.
- Звезды российской эстрады. 2005 / А. Алаев и др. — М. : Фактор-медиа, 2006. — 360 с.
- Звезды столичной сцены / под ред. Б. Поюровского. — М. : АСТ-ПРЕСС Кн., 2002. — 333 с.
- Звезды царской эстрады / авт.-сост. М. Кравчинский. — Н. Новгород : ДЕКОМ, 2011. — 326 с.
- Известная и неизвестная эстрада конца XIX – начала XX веков : каталог фонда цензуры произведений для эстрады / сост. А. Лопатин. — СПб. : Балтийские сезоны, 2010. — 367 с.
- Измайлов Л. Какие люди! : расск. об известных людях эстрады, музыки, литературы. — М. : АСТ, Астрель, 2008. — 285 с.
- Иофьев М. Профили искусства. Лит-ра, т-тр, живопись, эстрада, кино. — М. : Искусство, 1965. — 323 с.
- История отечественной музыки второй половины XX в. / В. Валькова. — СПб. : Композитор, 2005. — 553 с.
- Каццын Л. Массовое музыкальное искусство XX ст. : эстрада, джаз, барды и рок в их взаимосвязи. — Екатеринбург : РГППУ, 2006. — 422 с.
- Караковский А. Рок-н-роллный возраст. — М. : ИПЦ «Маска», 2008. — 341 с.
- Клитин С. Артисты в открытом пространстве : беседы об искусстве эстрады. — СПб. : С-Петербург. гос. акад. театр. иск-ва, 2012. — 102 с.
- Клитин С. История искусства эстрады. — СПб. : Алексеева Е.С., 2008. — 445 с.
- Клитин С. Эстрада : проблемы теории, истории и методики. — Л. : Искусство, 1987. — 190 с.
- Клитин С. Эстрадные заведения. — М. : ГИТИС, 2002. — 351 с.
- Козлов Вл. ЭМО. — СПб. : Амфора, 2007. — 390 с.
- Конен В. Третий пласт : новые мас. жанры в музыке XX в. — М. : Музыка, 1995. — 160 с.
- Конников А. Мир эстрады. — М. : Искусство, 1980. — 272 с.
- Кравцов А. Жили-были кумиры. — М. : Алгоритм, 2000. — 347 с.
- Кравчинский М. Русская песня в изгнании. — Н. Новгород : Деком, 2007. — 212 с.
- Краскова В. Звезды кремлевской эстрады. — Мн. : Литература, 1998. — 544 с.
- Краснянский Э. Встречи в пути. Театр. Эстрада. Цирк. — М. : Искусство, 1967. — 359 с.
- Кудрявов Б. Попса Topless. — М. : Алгоритм, 2007. — 222 с.
- Кузнецов Е. Из прошлого русской эстрады. — М. : Искусство, 1958. — 367 с.
- Куликова И. Музыкальная молодежная эстрада США и стран Запада. — М. : Знание, 1978. — 48 с.
- Курленя К. Мифологемы бунта в музыкальной культуре Новосибирска 70-х – нач. 90-х гг. XX ст. — Новосибирск : НГК, 2005. — 419 с.
- Левенбук А. Каверзные вопросы, или Пока склероз молодой : о Пугачевой, Кобзоне, Галиче, Таниче, Никулине, Крамарове, Хайте и др. — М. : Зебра Е : Аргументы недели, 2012. — 252 с.
- Лепша І. Пісня буде поміж нас : зірки укр. естради. — К. : Т-во «Україна», 1989. — 90 с.
- Лузина Л. Звезды эстрады и кино в зеркале скандальной журналистики. — Х. : Фолио, 2005. — 431 с.
- Луначарский А. О массовых празднествах, эстраде, цирке. — М. : Искусство, 1981. — 424 с.
- Любовь нечаянно нагрянет : любимые песни XX в. / сост. Л. Сафошкина, В. Сафошкин. — М. : Эксмо, 2004. — 318 с.
- Макаревский Д. Про этот нелегкий «легкий» жанр. — Одесса : Астропринт, 2006. — 104 с.
- Макнил Л., Маккейн Д. «Прошу, убей меня!». — М. : Изд-во АСТ : Адаптек, 2006. — 698 с.

- Малишев Ю. Про музику легку і серйозну. — К. : Держ. вид. образотворч. мист-ва і муз. літ. УРСР, 1961. — 34 с.
- Марголис М. Крепкий Турок : цена успеха хора Турецкого. — М. : Астрель ; Владимир : ВКТ, 2012. — 286 с.
- Марли А. Певец свободы. — М. : УЛИСС : Театр. жизнь, 1993. — 167 с.
- Мархасев Л. XX век в легком жанре : взгляд из Петербурга – Петрограда – Ленинграда : хронограф муз. эстрады 1900-1980 : с приложением из хит-парадов конца XX в. — СПб. : Композитор, 2006. — 500 с.
- Мархасев Л. В легком жанре. — Л. : Сов. композитор, 1986. — 290 с.
- Мешкова А., Коробова А. Массовая музыкальная культура XX в. — Екатеринбург : УГК, 2004. — 99 с.
- Музалевская Ю. Явление молодежной моды стритстайл в контексте субкультурных движений. — СПб. : СПб. гос. ун-т сервиса и экономики, 2007. — 255 с.
- Музична естрада : слов. / уклад. В. Откидач. — Х. : Видавець І.В. Якубенко, 2004. — 444 с.
- Музыкальная анатомия поколения независимых / сост. С. Жариков. — М. : Спец. радио, 2006. — 432 с.
- Нариси української популярної культури / за ред. О. Гриценка. — К. : УЦКД, 1998. — 760 с.
- Николаева А., Рыбакова Е., Яснев А. Этноэстрада в современной культуре. — СПб. : ИНОВ, 2015. — 63 с.
- Новгородцев С. Интеграл похож на саксофон. — СПб. : Амфора, 2011. — 375 с.
- Новгородцев С. Секс. Наркотики. Рок-н-ролл. — М. : ООО «Скит-Интернешнл», 2003. — 189 с.
- Панасов И., Воевик И., Гринько Э. Энциклопедия заблуждений. Наши «звезды». — М. : Эксмо ; Донецк : Скиф, 2003. — 388 с.
- Пашанов Е. Серж Генсбур : феномен века. — М. : Перо, 2014. — 238 с.
- Писигин В. Очерки об англо-американской музыке пятидесятих и шестидесятих годов XX в. : т. 1. — М. : ЭПИцентр, 2003. — 261 с.
- Писигин В. Очерки об англо-американской музыке пятидесятих и шестидесятих годов XX в. : т. 2. — М. : ЭПИцентр, 2004. — 405 с.
- Писигин В. Очерки об англо-американской музыке пятидесятих и шестидесятих годов XX в. : т. 3. — М. : Сельце Михайловское, 2003. — 279 с.
- Писигин В. Очерки об англо-американской музыке пятидесятих и шестидесятих годов XX в. : т. 4. — М. : Империиум Пресс, 2006. — 328 с.
- Писигин В. Очерки об англо-американской музыке пятидесятих и шестидесятих годов XX в. : т. 5. — М. : Империиум Пресс, 2007. — 378 с.
- Погребижская Е. Исповедь четырех. — М. : Нота-Р, 2007. — 226 с.
- Подзолков С. Озерская битломания. — Екатеринбург : Форт Диалог-Исеть, 2008. — 173 с.
- Поплавський М. Антологія сучасної української естради. — К. : Преса України, 2004. — 415 с.
- Привалов К. Звёздные исповеди : 55 интервью со звёздами. — М. : Культур. революция, 2005. — 366 с.
- Проблемы развития современного эстрадного искусства : сб. ст. / отв. ред. Е. Дуков. — М. : М-во культуры СССР, 1988. — 244 с.
- Провозина Н. История джазовой и эстрадной музыки. — Ханты-Мансийск : ЮГУ, 2006. — 195 с.
- Прохорова Л. Українська естрадна вокальна школа. — Вінниця : Нова кн., 2006. — 384 с.
- Развлекательное искусство в социокультурном пространстве 1990-х гг. / отв. ред. Е. Дуков, П. Викке. — СПб. : Дм. Булавин, 2004. — 209 с.
- Раззаков Ф. Почему не гаснут советские звезды. — М. : Эксмо, 2010. — 573 с.
- Резникова Л. Где же ты, мой сыночек, где ты? — СПб. : Изд. дом «Корвус», 1997. — 228 с.
- Роганков Б. Звезды и звездочки : литература, кино, эстрада. — Тула : ИНФРА, 2003. — 161 с.
- Роланд П. Рок и поп. — М. : Фаир-Пресс, 2003. — 320 с.
- Ром-Лебедев И. От цыганского хора к театру «Ромэн». — М. : Искусство, 1990. — 265 с.
- Русаков А. Кто есть кто, или Музпросвет в глобальной современной популярной музыке. — М. : Флюид FreeFly, 2012. — 315 с.
- Русская советская эстрада : т. 1 (1917-1929) / отв. ред. Е. Уварова. — М. : Искусство, 1976. — 406 с.
- Русская советская эстрада : т. 2 (1930-1945) / отв. ред. Е. Уварова. — М. : Искусство, 1976. — 415 с.
- Русская советская эстрада : т. 3 (1946-1977) / отв. ред. Е. Уварова. — М. : Искусство, 1981. — 527 с.
- Русский рок / сост. Я. Федюшин. — Челябинск : Аркаим, 2003. — 383 с.
- Рыбакова Е. Развитие музыкального искусства эстрады в современной России. — СПб. : СПбГУКИ, 2006. — 278 с.
- Савина А. Русская 5-ка. — СПб. : Амфора, 2007. — 167 с.
- Савченко Б. Звезды забытой эстрады. — М. : Знание, 1990. — 56 с.
- Савченко Б. Кумиры забытой эстрады. — М. : Знание, 1992. — 206 с.
- Савченко Б. Кумиры российской эстрады. — М. : Алгоритм, 2003. — 384 с.
- Савченко Б. Московская эстрада в лицах. — М. : МКО «Эстрада», 1997. — 383 с.
- Савченко Б. Эстрада ретро. — М. : Искусство, 1996. — 399 с.
- Садчиков Л. Говорю со звездами-III : сб. интервью. — Челябинск, 1999. — 127 с.
- Сапожник О. Антологія української популярної естрадної музики : ч. 1. — К. : ДАКККіМ, 2003. — 153 с.
- Сапожник О. Антологія української популярної естрадної музики : ч. 2. — К. : ДАКККіМ, 2003. — 165 с.
- Сердце, тебе не хочется покоя : от Утесова до... / Л. Сафошкина, В. Сафошкин. — М. : Диадема-Пресс, 2000. — 414 с.

- Сигалов М. Время невстреч. — М. : Радуга, 2004. — 205 с.
- Сидельников В. Русское народное творчество и эстрада. — М. : Искусство, 1950. — 64 с.
- Скорыходов Г. В поисках утраченного. — М. : Рутена, 2000. — 409 с.
- Скорыходов Г. Звезды советской эстрады. — М. : Сов. композитор, 1986. — 184 с.
- Соколов А. Мир музыки в зеркале времен. — М. : Просвещение, 2008. — 275 с.
- Степанов Е. Формула успеха. «Звезды» российской эстрады и шоу-бизнеса отвечают на вопросы. — М. : Вест-Консалтинг, 2013. — 245 с.
- Театр. Цирк. Эстрада. Глазами влюбленного : сб. ст / сост. О. Кузнецова и др. — М. : Канон+, 2011. — 303 с.
- Театр. Эстрада. Цирк : сб. / отв. ред. С. Макаров. — М. : URSS, 2006. — 270 с.
- Троицкий А. Я введу вас в мир... поп. — М. : Время, 2009. — 571 с.
- Цалер И. Популярная музыка XX в. : джаз, блюз, рок, поп, кантри, фолк, электроника, соул. — М. : Мир эн-цикл. Аванта+, 2009. — 478 с.
- Цукер А. Отечественная массовая музыка : 1960-1980-е. — Ростов на/Д : РГК, 2008. — 92 с.
- Цыганская песня : от «Яра» до Парижа / авт.-сост. М. Кравчинский. — Н. Новгород : Деком, 2016. — 243 с.
- Черноус М. Социально-экономические и организационно-творческие механизмы функционирования музыкальной эстрады. — М. : ГБЛ, 1987. — 22 с.
- Шаболтай П. Потомки скоморохов : думы о былом и нынешнем. — М. : Препресс : Комментарий, 2011. — 160 с.
- Шаболтай П. Старая золотая эстрада глазами очевидцев. — М. : Б.и., 2010. — 221 с.
- Шаболтай П. Эстрада по обе стороны Москвы-реки. — М. : Комментарий, 2006. — 279 с.
- Шахназаров А. Те, у кого пока все дома. — М. : АСТ : Алкигамма, 2001. — 317 с.
- Шаронина М. «Зримая песня» : теория, методика, пр-ка постановки. — Челябинск : Цицеро, 2010. — 113 с.
- Энтелис Л. Разговор о легкой музыке. — М. : Знание, 1965. — 95 с.
- Эстрада сегодня и вчера : о некоторых эстр. жанрах XX–XXI вв. / отв. ред.-сост. О. Кузнецова. — М. : ГИИ, 2010. — 302 с.
- Юсупов Л. История узбекской музыкальной эстрады. — Елец : ЕГУ, 2004. — 126 с.
- Back B., Mercer G. Our Huckleberry friend : the life, times and song lyrics of Johnny Mercer. — [S.l.], [S.a.].
- Bergreen L. As thousands cheer : the life of Irving Berlin. — L. ; N.Y., 1990.
- Bernstein L. Findings. — L., 1982.
- Bernstein L. The joy of music. — N.Y., 1959.
- Bertoncelli R. Jimi Hendrix. — Mil.; Rome, 1989.
- Briggs J. Leonard Bernstein the man, his work and his world. — Cleveland ; N.Y., 1961.
- Brown T. Jimi Hendrix : in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
- Brown T. Jimi Hendrix : a visual Experience. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.
- Burn G. Alma Cogan. — L., 1991.
- Cahn S. I should care : the Sammy Cahn story. — L., 1975.
- Cantor E. My life is in your hands. — [S.l.], 1928.
- Cantor E. Take my life. — [S.l.], 1957.
- Caron S. Alma Cogan. — L., 1991.
- Cassidy D. David in Europe : exclusive! David's own story in David's own words. — [S.L], 1973.
- Černá M., Černý J. Hvězdy Světových Mikrofonů. — Praha, 1969.
- Coleman R. Gary Numan : the authorized biography. — L., 1982.
- Czerny P., Hofmann H. Der Schlager. Ein Panorama der Leichten Musik. — B., 1968.
- Dorůžka L. Panorama populární hudby. 1918/1978. — Praha, 1987.
- Ewen D. The life and death of Tin Pan Alley. — N.Y., 1964.
- Gerlach C. Popmusik : Country. Beat. Folk. Blues. Rock. Schlager. Reggae. New Wave. — B., 1984.
- Goldberg I. Tin Pan Alley : a chronicle of the american popular music racket. — N.Y., 1930.
- Hahn R. Sounds of Louisiana : twenty essential music makers. — Gretna, 2016.
- Hakasalo I., Bagh P. Iskelmän kultainen kirja. — Helsinki, 1986.
- Hamm C. Yesterdays. Popular song in America. — N.Y. ; L., 1979.
- Horne H., Frith S. Art into pop. — L. ; N.Y., 1987.
- Johnstone N. Melody maker : history of 20th century popular music. — L., 1999.
- Josefs J. Writing Music For Hit Songs. — Cinc, 1989.
- Kayser D. Schlager – Das Lied als Ware : Untersuchungen zu einer Kategorie der Illusionsindustrie. — Stuttgart, 1976.
- Kimpel D. How they made it : true stories of how music's biggest stars went from start to stardom! — Milwaukee, 2006.
- Lees G. Singers and the song. — N.Y. ; Oxford, 1989.
- Meyer H. The gold in Tin Pan Alley. — Phil. ; N.Y., 1958.
- Morgan J. Disco. — N.Y., 2011.
- Müller W. Subkultur West-Berlin 1979-1989 : Freizeit. — Hamburg, 2013.
- Rutten P. Hitmuziek in Nederland : 1960-1985. — Nijmegen, 1992.
- Stanley B. Yeah! Yeah! Yeah! : the story of pop music from Bill Haley to Beyoncé. — N.Y., 2015.

- Stölting E. Deutsche Schlager und englische Popmusik in Deutschland. — Bonn, 1975.
- Sweeney Ph. Virgin directory of world music : a guide to performers and their music. — L., 1991.
- Tegen M. Populär musik under 1800-talet. — Stockh., 1986.
- The British pop music film : the Beatles and beyond / S. Glynn. — N.Y., 2013.
- Women of the underground : music cultural innovators speak for themselves / ed. by Z. von Burden. — San Francisco, 2008.
- World Music : the rough guide / ed. S. Broughton, M. Ellingham, R. Tnlo, D. Muddyman, K. Burton. — L., 1994.

Виконавство (загальні питання)

- Алексеев А. Творчество музыканта-исполнителя. — М. : Музыка, 1991. — 102 с.
- Алешников Е., Алешникова Л. Педагогическая оценка : вопр. совершенствования структуры и практики использования в совр. учеб.-образов. процессе (на примере преподавания муз.-исполнит. дисциплин). — Белгород : ИПК БГИИК, 2016. — 157 с.
- Арановская И., Сибирякова Г., Ельчанинова К. Становление Я-концепции у учащихся-музыкантов в условиях инструментально-исполнительской деятельности. — Уфа : Аэтерна, 2016. — 91 с.
- Бенюмов М. Художественные средства музыканта-исполнителя : парадокс понятия истор. генезис, структура, функции. — Красноярск : Краснояр. краевой науч.-учеб. центр кадров культуры, 2012. — 139 с.
- Бородин Б. Три тенденции в инструментальном искусстве. — Екатеринбург : Банк культур. информ., 2004. — 222 с.
- Воевідко Л. Українські музично-виконавські традиції. — Кам'янець-Подільський : Абетка, 2013. — 147 с.
- Вопросы воспитания музыканта-исполнителя / отв. ред. Б. Кременштейн. — М. : ГМПИ, 1983. — 167 с.
- Гайдай П., Гайдай С. Смысло-ценностные основы педагогики инструментального исполнительства. — Чита : Забайкальский гос. ун-т, 2014. — 191 с.
- Голубовская Н. Искусство исполнителя. — СПб. : Композитор, 2007. — 487 с.
- Гончарук А. Музыкально-исполнительское искусство. — М. : Перспектива, 2016. — 161 с.
- Гончарук А. Социокультурно-педагогическая мотивация как содержательная основа актерского мастерства и музыкального инструментального исполнительства. — М. : Перспектива, 2015. — 162 с.
- Гройсман А. Эмоциональное развитие личности в музыкально-исполнительской деятельности. — Оренбург : ОГИИ, 2010. — 141 с.
- Гуренко Е. Исполнительское искусство. — Новосибирск : НГК, 1985. — 86 с.
- Евтихийев П. Теория и методика музыкальной инструментальной коррекционной технологии. — Тамбов : Изд-во ТГУ, 2005. — 221 с.
- Зильберквит М. Музыкально-исполнительское искусство. — М. : Знание, 1982. — 56 с.
- Ивонина Л. «Вникнуть в дух сочинения...» : размышл. об искусстве муз. исполнительства : Ч. 1. — Пермь : ПГИИК, 2012. — 217 с.
- Ивонина Л. «Вникнуть в дух сочинения...» : размышл. об искусстве муз. исполнительства : Ч. 2. — Пермь : ПГИИК, 2013. — 311 с.
- Игламова А. О музыкальном исполнительстве и педагогике. — Казань : Бриг, 2016. — 227 с.
- Исполнитель и музыкальное произведение / отв. ред. М. Овчинников. — М. : Моск. консерватория, 1989. — 139 с.
- История музыкального исполнительства / сост. Г. Курбонова. — Абакан : Изд-во Хакасского гос. ун-та, 2011. — 60 с.
- Клименко А. Тайная сила исполнительства. — М. : Перо, 2011. — 25 с.
- Красюк А. Восприятие музыки в исполнительском процессе. — Владимир : Владимир. гос. пед. ун-т, 2008. — 90 с.
- Куприна Е. Сотворческая исполнительская деятельность. — Тольятти : Изд-во Тольяттинского ин-та искусств, 2011. — 173 с.
- Курышев Е. Исполнительская практика как форма профессиональной подготовки учителя музыки. — К. : КГПИ, 1989. — 75 с.
- Лебедев А. Теория исполнительского искусства. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2015. — 250 с.
- Мальцев С. Tempo rubato. Типология, исторические формы. — СПб : Б.и, 2015. — 361 с.
- Музыкально-исполнительское мастерство : теория, практика, методика / О. Крипак, Э. Эгизова и др. — Симферополь : ИП Хотеева Л.В., 2017. — 217 с.
- Муратова-Тузова О. Методическое пособие по коррекции исполнительского аппарата и синергии игровых движений музыканта. — М. : Компания Спутник+, 2008. — 56 с.
- Педагогика искусства и музыкальное исполнительство : сб. науч.-метод. тр. / редкол. : С. Дорошенко, Г. Садыхова, Г. Рудецкая. — Владимир : ВИТ-принт, 2015. — 135 с.
- Поляков А. Формирование стилевой компетентности у студентов музыкально-педагогических вузов в процессе профессионального образования : теория и практика. — Екатеринбург : УрГПУ, 2015. — 188 с.
- Понькина А. История исполнительского искусства. — Белгород : ИПК БГИИК, 2016. — 82 с.
- Прейсман Э. Теоретические основы музыкального исполнительского искусства. — Красноярск : Краснояр. гос. ин-т искусств, 2016. — 142 с.

- Развитие сценических исполнительских качеств музыканта в процессе предпрофессионального и среднего профессионального образования / Ю. Толмачева. — Тамбов : Изд-во МИНЦ, 2015. — 68 с.
- Рыбкова И. Онтологические аспекты громкостной динамики музыки. — Саратов : SGK им. Л. Собинова, 2015. — 102 с.
- Самітов В. Мислення музиканта-виконавця. — Луцьк : Волин. обл. друк., 2010. — 276 с.
- Самітов В. Специфіка інтерпретаційного мислення музиканта-виконавця. — К. : ДАКККиМ, 2007. — 199 с.
- Самітов В. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної культури. — Луцьк : Волин. обл. друк., 2011. — 269 с.
- Скрынников А. Теория и методика развития исполнительской техники учащегося-музыканта на художественном материале. — Волгоград : Изд-во Волгогр. гос. ун-та, 2005. — 109 с.
- Современные проблемы музыкального исполнительства / В. Чинаев, Н. Карцева, С. Терехов и др. — Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1987. — 82 с.
- Спиридонова В. Проблемы формы в музыкальном исполнительстве. — Казань : КГК, 2014. — 27 с.
- Толмачев Ю., Дубок В. Музыкальное исполнительство и педагогика. — Тамбов : изд-во ТГУ, 2005. — 269 с.
- Формирование профессиональной компетентности современного музыканта / Е. Ануфриев и др. — М. : РГСУ, 2014. — 285 с.
- Цагарелли Ю. Психология музыкально-исполнительской деятельности. — СПб. : Композитор, 2008. — 367 с.
- Цыпин Г. Исполнитель и техника. — М. : Academia, 1999. — 183 с.
- Цыпин Г. Музыкальное исполнительское искусство. — СПб. : Алетейя, 2001. — 318 с.
- Чернова І. Музичне виконавство в ситуації постмодернізму. — Львів : Акад. сухопут. військ, 2011. — 185 с.
- Шарабуров В. Художественно-творческое развитие студентов при обучении исполнительскому искусству. — Глазов : Глаз. гос. пед. ин-т, 2001. — 215 с.
- Шевченко Н., Мищенко Л. Философия потребности, свободы и социальной ответственности исполнительского мастерства. — Белгород : Изд-во БГТУ, 2016. — 203 с.
- Шульпяков О. Музыкально-исполнительская техника и художественный образ. — Л. : Музыка, 1986. — 124 с.
- Щербакова Т. Цыганское музыкальное исполнительство и творчество в России. — М. : Музыка, 1984. — 176 с.
- Энциклопедия исполнительского музыкознания / сост. Н. Давыдов. — К. : Б.и. ; Нежин : НГУ им. Н. Гоголя, 2012. — 439 с.

Творчість (загальні питання)

- Андреев В. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности : основы педагогики творчества. — Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1988. — 236 с.
- Аронов А. Загадки творчества. — М. : Междунар. пед. акад., 2004. — 170 с.
- Басин Е., Крутоус В. Философская эстетика и психология творчества. — М. : Гардарики, 2007. — 287 с.
- Бердяев Н. Смысл творчества. — М. : АСТ ; Х. : Фолио, 2002. — 679 с.
- Богоявленская Д. Интеллектуальная активность как проблема творчества. — Ростов н/Д : Изд-во Ростов. ун-та, 1983. — 173 с.
- Богоявленская Д. Психология творческих способностей. — М. : Academia, 2002. — 317 с.
- Богоявленская Д. Пути к творчеству. — М. : Знание, 1981. — 96 с.
- Волков И. Учим творчеству. — М. : Педагогика, 1988. — 94 с.
- Галин А. Личность и творчество. — Новосибирск : Кн. изд-во, 1989. — 326 с.
- Голицын Г. Информатизация и творчество. — М. : Русск. мир, 1997. — 303 с.
- Гольдентрихт С. О природе эстетического творчества. — М. : Изд-во МГУ, 1977. — 248 с.
- Грузенберг С. Гений и творчество. — Л. : Сойкина, 1924. — 254 с.
- Зайцев В. Биоритмы творчества. — Л. : Знание, 1989. — 31 с.
- Интуиция. Логика. Творчество / под ред. М. Панова. — М. : Наука, 1987. — 175 с.
- Исследование проблем психологии творчества / отв. ред. Я. Пономарев. — М. : Наука, 1983. — 336 с.
- Левин В. Воспитание творчества. — М. : Знание, 1977. — 63 с.
- Левченко О., Деревянко К., Левченко А. Творчество и креатотерапия. — Луганск : Изд-во Восточноукр. гос. ун-та, 1998. — 307 с.
- Лук А. Психология творчества. — М. : Наука, 1978. — 127 с.
- Лук А. Юмор, остроумие, творчество. — М. : Искусство, 1977. — 184 с.
- Максимова С. Творчество : созидание или деструкция? — М. : Акад. Проект, 2006. — 222 с.
- Мейлах Б. Процесс творчества и художественное восприятие. — М. : Искусство, 1985. — 318 с.
- Нефедова Е. Творчество как социокультурный феномен. — Тамбов ; М. : Изд-во ТГУ, 2000. — 56 с.
- Пономарев Я. Психология творческого мышления. — М. : Изд-во Акад. пед. наук РСФСР, 1960. — 352 с.
- Пономарев Я. Психология творчества. — М. : Наука, 1976. — 303 с.
- Растянников А., Степанов С., Ушаков Д. Рефлексивное развитие компетентности в совместном творчестве. — М. : ПЕР СЭ, 2002. — 319 с.
- Розин В. Мышление и творчество. — М. : ПЭР СЭ, 2006. — 360 с.
- Ромодин А. Человек творящий. Музыкант в традиционной культуре. — СПб. : Рос. ин-т истории искусств, 2009. — 279 с.

- Судакова Н., Сапельников Д., Попова М. Творчество в контексте культурфилософского осмысления и педагогического моделирования мировоззрения личности. — М. : Буки Веди, 2016. — 183 с.
- Творчество в искусстве – искусство творчества / ред. Л. Дорфман. — М. : Наука, Смысл, 2000. — 549 с.
- Тимошенко Л. Космические загадки творчества. — М. : Амрита-Русь, 2010. — 334 с.
- Шевырев А. Технология творческого решения проблем. — Белгород : Крестьян. дело, 1995. — 208 с.
- Шумилин А. Проблемы теории творчества. — М. : Высш. шк., 1989. — 141 с.
- Шумилин А. Творчество : о сути и пути его тернистом. — СПб. : Изд-во политехн. ун-та, 2011. — 713 с.
- Юсов Б., Ильченко В., Левченко О. Личность и творчество. — Луганск : Пресса, 1997. — 157 с.

Народна творчість

- Ануфриева Н. Народная музыкальная традиция в контексте философии культуры. — Тула : Тульск. полиграфист, 2011. — 403 с.
- Іваницький А. Українська музична фольклористика. — К. : Заповіт, 1997. — 392 с.
- Іваницький А. Українська народна музична творчість. — К. : Муз. Україна, 1999. — 380 с.
- Каплієнко-Ілюк Ю. Народна музична творчість. — Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2012. — 167 с.
- Каргин А. Народное художественное творчество. — М. : Музыка, 1990. — 141 с.
- Кряжевских В. Народное песенное творчество и подготовка учителя музыки. — М. : Моск. пед. гос. ун-т ; Бийск : Бийск. гос. пед. ун-т, 1998. — 158 с.
- Кузнецова Т. Народное художественное творчество. — М. : Знание, 1985. — 63 с.
- Куликова Л. Русское народное музыкальное творчество. — СПб. : Союз художников, 2008. — 174 с.
- Народное музыкальное творчество / отв. ред. О. Пашина. — СПб. : Композитор, 2005. — 565 с.
- Разумный В. Творчество народа и современность. — М. : ВНИМЦНТИКПР, 1990. — 125 с.
- Руднева А. Русское народное музыкальное творчество. — М. : Композитор, 1994. — 222 с.
- Русское народное музыкальное творчество / сост. Е. Фраёнова. — М. : Б.и., 2000. — 255 с.

Художня творчість

- Бакланова Т. Самодеятельное художественное творчество в СССР. — М. : МГИК, 1986. — 79 с.
- Басин Е. Психология художественного творчества. — М. : Знание, 1985. — 63 с.
- Гіптерс З. Художня самодіяльна творчість студентів як засіб естетичного виховання майбутніх спеціалістів. — Львів : Каменяр, 1998. — 144 с.
- Гройсман А. Основы психологии художественного творчества. — М. : Когито-Центр, 2003. — 184 с.
- Гройсман А. Психология успешности профессионального обучения и творческой деятельности актера. — М. : Когито-Центр, 2007. — 141 с.
- Громов Е. Природа художественного творчества. — М. : Просвещение, 1986. — 238 с.
- Громов Е. Художественное творчество. — М. : Полит. лит., 1970. — 167 с.
- Гусев Ю. Познание и творчество. — Мн. : Университетское, 1987. — 253 с.
- Зись А. Философское мышление и художественное творчество. — М. : Искусство, 1987. — 255 с.
- Левчук Л., Синкевич И. Психология художественного творчества. — Мурманск : Мурман. гос. пед. ун-т, 2008. — 237 с.
- Лихачев Д. Очерки по философии художественного творчества. — СПб. : Блиц, 1999. — 158 с.
- Любительское художественное творчество в России XX века / редкол. Л. Солнцева и др. — М. : Прогресс-Традиция, 2010. — 495 с.
- Межуев В. Художественное творчество и психология. — М. : Наука, 1991. — 190 с.
- Никифорова О. Исследования по психологии художественного творчества. — М. : Изд-во Моск. ун-та, 1972. — 155 с.
- Николаенко Н. Психология творчества. — СПб. : Речь, 2005. — 277 с.
- Петрушина В. Психология и педагогика художественного творчества. — М. : Акад. Пресс, 2006. — 490 с.
- Самодеятельное художественное творчество в СССР : 1917-1932 гг. / редкол. : Л. Сонцева и др. — СПб. : Дм. Буланін, 2000. — 535 с.
- Самодеятельное художественное творчество в СССР : 1930-1950 гг. / редкол. : С. Румянцев, А. Шульпин. — СПб. : Дм. Буланін, 2000. — 549 с.
- Самодеятельное художественное творчество в СССР : конец 1950-х – нач. 1990-х гг. / редкол. : Л. Солнцева и др. — СПб. : Дм. Буланін, 2000. — 469 с.
- Художественное творчество и ребенок / под ред. Н. Ветлугиной. — М. : Педагогика, 1972. — 287 с.
- Художественный тип человека / науч. ред. В. Морозов, А. Соколов. — М. : Моск. консерватория, 1994. — 234 с.
- Чепеленко К. Автор пространства искусства : на примере совр. отеч. музыки. — Саратов : Саратов. источник, 2016. — 169 с.

Дитячі творчість та виконавство

- Аврамова И., Передерий О. Работа над произведениями современного детского репертуара для фортепиано. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2006. — 75 с.
- Алексеева Л., Голубева Е. Певческая азбука. — М. : Б.и., 2003. — 32 с.
- Анисимов В. Диагностика музыкальных способностей детей. — М. : Владос, 2004. — 127 с.

- Анчуков С., Венцлав С. Развитие индивидуальности средствами искусства. — СПб. : Экспресс, 2004. — 275 с.
- Арсенина Е. Мы приглашаем вас на праздник. — М. : Перспектива, 2003. — 204 с.
- Артепалихина Л. Музыкально-ритмическое воспитание. — Киров : ВятГГУ, 2002. — 115 с.
- Артоболевская А. Первая встреча с музыкой. — СПб. : Композитор, 2006. — 96 с.
- Асланова Л. Вокальное воспитание детей и подростков на уроках сольного пения в детском хоровом коллективе. — М. : Изд-во МХШ «Радость», 2012. — 57 с.
- Бин Д., Оулдфилд А. Волшебная дудочка : 78 развивающих музык. игр. — М. : Теревинф, 2000. — 111 с.
- Буйко В. Чудо-обучайка. Звуковые зарядки, чистоговорки, дикция. — Екатеринбург : Литур, 2006. — 46 с.
- Буйко В. Чудо-обучайка. Речевая моторика, речевое дыхание, дикция. — Екатеринбург : Литур, 2006. — 31 с.
- Ветлугина Н. Музыкальное развитие ребенка. — М. : Просвещение, 1968. — 368 с.
- Викторов В. Музыка – театр – дети : Н. Сац и ее творч. деятельность. — М. : Сов. композитор, 1977. — 362 с.
- Виноградов Л. Музыкальные занятия с детьми до трех лет в семье и не только. — СПб. : Речь, Образоват. проекты ; М. : Сфера, 2010. — 96 с.
- Воробьева Ж. Формирование эстетической оценки музыки у младших школьников. — Елец : ЕГУ, 2003. — 180 с.
- Ворожцова О. Музыка и игра в детской психотерапии. — М. : Изд-во Ин-та психотерапии, 2004. — 89 с.
- Всё о музыке / К. Спенс. — Мн. : Белфакс, 1996. — 144 с.
- Всё о музыке / О. Блейз. — М. : Астрель : АСТ, 2001. — 171 с.
- Выготский Л. Воображение и творчество в детском возрасте. — СПб. : Союз, 1997. — 96 с.
- Выготский Л. Психология развития ребенка. — М. : Эксмо, 2003. — 508 с.
- Гераскина Л. Ожидание чуда : муз. занятия и праздники. — М. : Воспитание дошкольника, 2002. — 95 с.
- Гимазетдинова О., Крючек В. Научно-педагогические основы организации досуга детей и подростков. — Волгоград : Изд-во Волгогр. гос. ун-та, 2003. — 217 с.
- Горбунова И., Привалова Ю. Музыкальный инструмент для каждого ребенка. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2009. — 117 с.
- Груздова И. Музыкальная игра в художественно-эстетическом воспитании детей. — Тольятти : Тольят. гос. ун-т, 2008. — 42 с.
- Гульянц Е. Детям о музыке. — М. : Аквариум, 1996. — 388 с.
- Давыдова М., Агапова И. Музыкальные вечера в школе. — М. : Айрис-пресс : Рольф, 2001. — 244 с.
- Детская музыкальная энциклопедия : Основы нотной грамоты. Гармония и ритм. Этно-музыка. Классика и романтизм. История джаза. Рождение рока. Соч. и запись музыки. Работа в студии. Шоу-бизнес / Д. Тэтчелл. — М. : Астрель : АСТ, 2003. — 63 с.
- Детские праздники : раскрашиваем лицо : театр. грим. — М. : РОСМЭН, 1998. — 63 с.
- Евтушенко И. Музыкальное воспитание умственно отсталых детей-сирот. — М. : Академия, 2003. — 142 с.
- Ермолаева М. Практическая психология детского творчества. — М. : Моск. психол.-соц. ин-т ; Воронеж : Изд. Дом Рос. акад. образования, 2005. — 302 с.
- Ерошенков И. Культурно-воспитательная деятельность среди детей и подростков. — М. : Владос, 2004. — 221 с.
- Жданова С. Педагогика эстетического освоения мира. — Оренбург : Изд-во ОГПУ, 2006. — 243 с.
- Замятина Т. Музыкальная деятельность ребенка в пространстве педагогической реальности. — Волгоград : Изд-во ВГАПК РО, 2008. — 171 с.
- Зими́на Н. Основы музыкального воспитания и развития детей младшего возраста. — М. : ВЛАДОС, 2000. — 302 с.
- Кабалевский Д. Как рассказывать детям о музыке? — М. : Просвещение, 2005. — 224 с.
- Кабалевский Д. Музыка и музыкальное воспитание. — М. : Знание, 1984. — 64 с.
- Каргапольцев С. Восприятие музыки как фактор воспитания. — Оренбург, 1997. — 313 с.
- Кардашов В. Теоретические и методические основы художественно-творческого развития школьников. — Бердянск : Дом техники плюс, 2000. — 153 с.
- Кацер О. Игровая методика обучения детей пению. — СПб. : Муз. палитра, 2008. — 54 с.
- Кевішас І. Становлення музичної культури школяра. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2008. — 287 с.
- Кожохина С. Растем и развиваемся с помощью искусства. — СПб. : Речь, 2006. — 215 с.
- Колодницкий Г. Музыкальные игры, ритмические упражнения и танцы для детей. — М. : Казаков : Гном-пресс, 2000. — 61 с.
- Комарова Т. Детское художественное творчество. — М. : Мозаика-Синтез, 2015. — 158 с.
- Кон И. Ребенок и общество. — М. : Наука, 1988. — 269 с.
- Крупник Е. Психологическое воздействие искусства. — М. : Ин-т психологии РАН, 1999. — 234 с.
- Кутузова И., Кудрявцева А. Музыкальные праздники в детском саду. — М. : Просвещение, 2000. — 68 с.
- Кучерявий О. Педагогіка і психологія дитячої творчості / Інститут змісту та методів навчання ; Донецький держ. ун-т. — К., 1998. — 156 с.
- Ланкин В., Ланкина Е., Хох И. Музыка и развитие личности ребенка. — Томск : ТГПУ, 2005. — 174 с.
- Максимчук Н. Психологія дитячої обдарованості. — Кам'янець-Подільський : Медобори, 2003. — 122 с.
- Малинина Е. Вокальное образование детей. — Л. : Музыка, 1967. — 88 с.
- Маляренко Г. Музыка и мозг ребенка. — Тамбов : Тамб. гос. ун-т им. Г. Державина, 1998. — 94 с.

- Межиева М. Развитие творческих способностей у детей 5-9 лет. — Ярославль : Акад. развития : Акад. Холдинг, 2002. — 127 с.
- Методика работы с детским народно-певческим коллективом / сост. Э. Абашева. — Пермь : ПГАИК, 2014. — 40 с.
- Методические рекомендации по организации обучения детей 6-7-летнего возраста игре на гитаре в подготовительных классах детских музыкальных школ / сост. И. Степанов. — К. : Б.и., 1985. — 34 с.
- Михайлова М. Развитие музыкальных способностей детей. — Ярославль : Акад. развития, 1997. — 238 с.
- Морозова Д. Детское творчество. — М. : ОЛМА Медиа Групп, 2014. — 94 с.
- Мухамедзянова Р., Янкина Д. Развитие музыкального мышления у детей 5-6 лет. — Уфа : Китап, 2003. — 92 с.
- Надолинская Т. Игры-драматизации на уроках музыки в начальной школе. — М. : ВЛАДОС, 2003. — 230 с.
- Николаева Е. Психология детского творчества. — СПб. : Речь, 2006. — 220 с.
- Ожиганова Г. Метод пролонгированной диагностики и формирования креативности у детей младшего школьного возраста. — М. : Ин-т психологии РАН, 2005. — 133 с.
- Плясова М. Детство под знаком музыки. — М. : Классика-XXI, 2010. — 285 с.
- Пойда О. Детское творчество. — М. : ОЛМА Медиа Групп, 2014. — 95 с.
- Португалов К. Музыка и дети. — М. : Знание, 1969. — 80 с.
- Рахимов А. Психодидактика творчества. — Уфа, 2002. — 281 с.
- Ригина Г. Музыка : обучение. Творч. развитие. Воспитание. — Самара : Корпорация «Федоров» : Учеб. лит., 2002. — 63 с.
- Рогова С. Особенности развития мелкой моторики ребенка 4-6 лет на этапе его подготовки к обучению игре на музыкальном инструменте. — Пенза : Пензен. гос. пед. ун-т им. В. Белинского, 2012. — 107 с.
- Рогова С. Развитие полифонических музыкальных способностей у детей 4-5 лет. — Пенза : Изд-во ПГПУ им. В. Белинского, 2008. — 139 с.
- Роот З. Музыкальные дидактические игры для детей дошкольного возраста. — М. : Айрис-пресс : Айрис дидактика, 2004. — 58 с.
- Руднева С., Фиш Э. Музыкальное движение. — СПб. : Гуманитар. акад., 2000. — 310 с.
- Светлова И. Школа внимания : программа развития внимания у детей. — М. : Эксмо, 2002. — 78 с.
- Симановский А. Развитие творческого мышления детей. — Ярославль : Гринго, 1996. — 188 с.
- Ситникова О. Подготовка педагогов к развитию творческих умений и навыков у дошкольников средствами музыки. — М. : Директ-Медиа, 2014. — 248 с.
- Степанцевич К., Глушенко Г. Школьникам о музыке. — Мн. : Госиздат БССР, 1962. — 135 с.
- Сугоняева Е. Музыкальные занятия с малышами. — Ростов н/Д : Феникс, 2002. — 173 с.
- Тагильцева Н., Шамтиева М. Современная музыкальная культура и ребенок. — Екатеринбург : Урал. гос. пед. ун-т, 2009. — 149 с.
- Татьянин Р. Ваш ребенок на празднике : образ, прическа, грим. — М. : Эксмо, 2012. — 223 с.
- Уварина Н. Основы развития творчества. — Челябинск : ЧГПУ, 2004. — 113 с.
- Уварина Н. Психолого-педагогические аспекты развития творческих способностей учащихся в образовательном процессе. — Челябинск : ЧГПУ, 2003. — 179 с.
- Уварина Н. Теоретические основы проблемы самоактуализации младших школьников в творческой деятельности. — Челябинск : Образование, 2007. — 178 с.
- Фурсенко Т. Музична культура як фактор формування ціннісних орієнтацій підлітків. — Ялта : РВНЗ КГУ, 2009. — 330 с.
- Художественная одаренность детей, ее выявление и развитие / А. Мелик-Пашаев и др. — Дубна : Феникс+, 2006. — 108 с.
- Художественное творчество в детском саду : сб. ст. / под ред. Н. Ветлугиной. — М. : Просвещение, 1974. — 175 с.
- Художественное творчество и ребенок : сб. ст. / под ред. Н. Ветлугиной. — М. : Педагогика, 1972. — 287 с.
- Царева Н. Слушание музыки. — М. : РОСМЭН, 2002. — 91 с.
- Черемошкина Л. Память : дети 7-10 лет. — Ярославль : Акад. развития : Акад. холдинг, 2002. — 143 с.
- Черемошкина Л. Развитие памяти у детей. — М. : Academia, 2005. — 94 с.
- Чибрикова-Луговская А. Музыкальное и физическое развитие детей на занятиях ритмикой. — М. : Классикс стиль, 2003. — 96 с.
- Явгильдина З. Музыкально-эстетический интерес младших школьников. — Казань : Изд-во Казан. ун-та, 2002. — 184 с.
- Яхнина Е. Методика музыкально-ритмических занятий с детьми, имеющими нарушения слуха. — М. : ВЛАДОС, 2003. — 271 с.

Дитячий оркестр

- Бублей С. Детский оркестр. — Л. : Музыка, 1989. — 111 с.
- Ветлугина Н. Детский оркестр. — М. : Музыка, 1976. — 95 с.
- Лаптев И. Детский оркестр в классе. — Астрахань : Изд-во Астрах. гос. пед. ун-та, 1996. — 159 с.
- Лаптев И. Детский оркестр в начальной школе. — М. : Владос, 2001. — 174 с.
- Нежинский О. Детский духовой оркестр. — М. : Музыка, 1989. — 126 с.

Семёнов В., Якименко Т. Детское оркестровое исполнительство в Челябинской области. — Магнитогорск : МГК им. М. Глинки, 2015. — 194 с.

Юцевич Є. Шкільний духовий оркестр. — К. : Держ. вид. образотворч. мист-ва і муз. літ. УРСР, 1960. — 114 с.

Психологічні аспекти творчості та виконавства

- Алексеев А. Себя преодолеть. — М. : Физкультура и спорт, 1985. — 192 с.
- Арановский М. Рукопись в структуре творческого процесса : очерки муз. текстологии и психологии творчества. — М. : Композитор, 2009. — 342 с.
- Аронов А. Загадки творчества. — М. : Междунар. пед. акад., 2004. — 170 с.
- Аронов А. Мифология творчества. — М. : Экон-Информ, 2005. — 124 с.
- Ахмеров Р., Юртаева Н. Психология музыкальных предпочтений. — Набережные Челны : Изд-во Ин-та упр., 2006. — 111 с.
- Басин Е. Психология художественного творчества. — М. : Знание, 1985. — 63 с.
- Басин Е., Крутоус В. Философская эстетика и психология творчества. — М. : Гардарики, 2007. — 287 с.
- Богоявленская Д. Психология творческих способностей. — М. : Academia, 2002. — 317 с.
- Бреслав Г. Психология эмоций. — М. : Смысл, Изд. центр «Академия», 2004. — 544 с.
- Варламова Е., Степанов С. Психология творческой уникальности человека. — М. : Ин-т психологии РАН, 2002. — 253 с.
- Вахтель Л. Психологическая концепция формирования этнокультурного стиля музыкально-исполнительской деятельности студентов. — Воронеж : ВГПУ, 2009. — 279 с.
- Вильсон Г. Психология артистической деятельности. — М. : Когито центр, 2001. — 383 с.
- Волчек О. Значение музыки и семантика ее звуков. — СПб. : СПбИГО, 2010. — 162 с.
- Волынкин В. Художественная потребность и пути ее воспитания. — Астрахань : Изд-во Астрах. гос. пед. ун-та, 2000. — 267 с.
- Выготский Л. Психология искусства. — М. : Лабиринт, 1998. — 416 с.
- Гарифуллин Р. Психология художественного творчества. — М. : Ин-т общегуманитар. исслед., 2004. — 139 с.
- Грановская Р. Творчество и конфликт в зеркале психологии. — СПб. : Речь, 2006. — 413 с.
- Гройсман А. Основы психологии художественного творчества. — М. : Когито-Центр, 2003. — 184 с.
- Гройсман А. Психология успешности профессионального обучения и творческой деятельности актера. — М. : Когито-Центр, 2007. — 141 с.
- Дорфман Л. Эмоции в искусстве. — М. : Смысл, 1997. — 424 с.
- Дранков В. Природа художественного таланта. — СПб. : Ун-т культуры и искусств, 2001. — 323 с.
- Дружинин В. Психология способностей. — М. : Ин-т психологии РАН, 2007. — 540 с.
- Дуткевич Т. Психологія творчості. — Кам'янець-Подільський : Вид. ПП Мошак М.І., 2003. — 136 с.
- Ермолаева-Томина Л. Психология художественного творчества. — М. : Акад. Проект, 2003. — 302 с.
- Здібності, творчість, обдарованість : теорія, методика, результати досліджень / за ред. В. Моляко, О. Музики. — Житомир : Рута, 2006. — 319 с.
- Зеер З. Психология профессий. — М. : Акад. проект; Фонд «Мир», 2006. — 336 с.
- Иванов С. Психология художественного действия субъекта. — М. : Моск. псих.-соц. ин-т ; Воронеж : МО-ДЭК, 2003. — 638 с.
- Иванченко Г. Идея совершенства в психологии и культуре. — М. : Смысл, 2007. — 255 с.
- Изард К. Психология эмоций. — СПб. : Питер, 2002. — 460 с.
- Калошина И. Психология творческой деятельности. — М. : Юнити-Дана, 2008. — 671 с.
- Кирнарская Д. Музыкальные способности. — М. : Таланты-XXI век, 2004. — 496 с.
- Клименко В. Психологія творчості. — К. : Центр навч. літ., 2006. — 480 с.
- Козлов В. Психология творчества. — М. : ГАЛА-Издательство, 2009. — 111 с.
- Коляденко Н. Проблемы музыкальной синестетики. — Новосибирск : НГК им. М. Глинки, 2015. — 159 с.
- Лук А. Психология творчества. — М. : Наука, 1978. — 127 с.
- Малюков А. Психология переживания и художественное развитие. — Дубна : Феникс, 1999. — 250 с.
- Межуев В. Художественное творчество и психология. — М. : Наука, 1991. — 190 с.
- Мильман В. Мотивация творчества и роста. — М. : Б.и., 2005. — 165 с.
- Мишиха Л. Психологія творчості. — Ів.-Фр. : Гостинець, 2007. — 448 с.
- Мышкина В. Психологическая готовность к художественно-творческой деятельности. — М. : Б.и., 1987. — 133 с.
- Нагибина Н., Артемцева Н., Грекова Т. Психология искусства. — М. : Изд-во Моск. гуманитар. ун-та, 2005. — 237 с.
- Нагибина Н., Масленникова А. Психология искусства. Музыка. — М. ; Берлин : ИДР, 2013. — 195 с.
- Николаенко Н. Психология творчества. — СПб. : Речь, 2005. — 277 с.
- Основные современные концепции творчества и одаренности / под. ред. Д. Богоявленской. — М. : Мол. гвардия, 1997. — 402 с.
- Петрушина В. Психология и педагогика художественного творчества. — М. : Акад. Пресс, Гаудеамус, 2006. — 490 с.
- Пономарев Я. Психология творческого мышления. — М. : Изд-во Акад. пед. наук РСФСР, 1960. — 352 с.

- Пономарев Я. Психология творчества. — М. : Наука, 1976. — 303 с.
- Психология одаренности : худож. одаренность / А. Мелик-Пашаев и др. — М. : МИОО, 2005. — 125 с.
- Растянкин А., Степанов С., Ушаков Д. Рефлексивное развитие компетентности в совместном творчестве. — М. : ПЕР СЭ, 2002. — 319 с.
- Рождественская Н., Толшин А. Креативность : пути развития и тренинги. — СПб. : Речь, 2006. — 316 с.
- Роменец В. Психологія творчості. — К. : Либідь, 2004. — 286 с.
- Савостьянов А. Общая и театральная психология. — СПб. : КАРО, 2007. — 252 с.
- Селюч М. Творчество как предмет исследования. — М. : МГОУ, 2007. — 210 с.
- Синицын Е. Теория творчества. — Новосибирск : НГАХА, 2001. — 448 с.
- Скрынников А. Процессуальный психофизический аспект в обучении будущего музыканта игре на инструменте. — Волгоград : Изд-во Волгогр. гос. ун-та, 2005. — 233 с.
- Степанова М. Самоосознание музыканта-исполнителя : некоторые психол. и пед. аспекты. — М. : МГК им. П. Чайковского, 2001. — 233 с.
- Сулейманов Р. Психологические основы профессионального мастерства музыканта-инструменталиста. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2003. — 170 с.
- Тараканов А., Трусов В. Экспериментальная психология творчества. — Новосибирск : Новосиб. гос. пед. ун-т, 2005. — 130 с.
- Творчество в искусстве – искусство в творчестве / под ред. Л. Дорфмана и др. — М. : Наука, Смысл, 2000. — 549 с.
- Творчество и развитие культуры / О. Аксенова, С. Алешня, В. Бушуев и др. — М. : РФО, 2002. — 124 с.
- Теплов Б. Психология музыкальных способностей. — М. : Наука, 2003. — 379 с.
- Туриніна О. Психологія творчості. — К. : МАУП, 2007. — 160 с.
- Цыпин Г. Музыкант и его работа : проблемы психологии творчества. — М. : Сов. композитор, 1988. — 382 с.
- Шевырев А. Мышление и проблемы. Психология творчества. — М., 1995. — 412 с.
- Шемелина О. Психология творчества. — Новосибирск : Изд-во НГТУ, 2005. — 87 с.
- Яголковский С. Психология креативности и инноваций. — М. : Изд. дом ГУ ВШЭ, 2007. — 157 с.

Пам'ять

- Андреев О. Техника развития памяти. — М. : АСТ, Астрель, 2007. — 316 с.
- Андреев О. Тренируем свою память. — Ростов н/Д : Феникс, 2003. — 224 с.
- Арден Д. Развитие памяти для «чайников». — М. : Вильямс, 2004. — 351 с.
- Бьюзен Т. Супер-память : как быстро добиваться серьезных успехов в развитии памяти. — Мн. : Попурри, 2000. — 208 с.
- Бьюзен Т. Усовершенствуйте свою память. — Мн. : Попурри, 2009. — 254 с.
- Бэддели А. Ваша память : рук. по тренировке и развитию. — М. : Эксмо-пресс, 2001. — 319 с.
- Волкова Т. Развитие памяти и внимания. — М. : Бао-Пресс : Рипол классик, 2005. — 239 с.
- Гайдай П., Гайдай С. Развитие музыкальной памяти и внимания в процессе обучения игре на фортепиано. — Чита : Забайкальский гос. ун-т, 2016. — 113 с.
- Головлева И. Самоучитель по развитию памяти. — М. : Мир книги, 2005. — 320 с.
- Захаров В., Яхон Н. Нарушение памяти. — М. : ГЭОТАР-МЕД, 2003. — 160 с.
- Как развить хорошую память / И. Матюгин и др. — М. : Рипол классик, 2003. — 413 с.
- Как сохранить и улучшить память / ред.-сост. В. Бакланов. — М. : Воскресенье, 2002. — 308 с.
- Как улучшить свою память / сост. А. Польской. — М. : АСТ, 2003. — 334 с.
- Картер Ф., Рассел К. Развивайте интеллект : упражнения для развития творческого мышления, памяти, общительности и интеллекта. — М. : АСТ : Астрель, 2003. — 136 с.
- Козловский О. Открой в себе гения : диагностика и развитие интеллекта, мышления, памяти, внимания, воображения. — Донецк : ПКФ «БАО», 2005. — 733 с.
- Лапп Д. Невероятные возможности вашей памяти. — СПб. : Питер, 2003. — 222 с.
- Лапп Д. Улучшаем память в любом возрасте. — СПб. : Питер, 2002. — 216 с.
- Лорейн Г. Суперпамять : эффект. методики улучшения памяти. — М. : АСТ, Астрель, 2007. — 319 с.
- Ляудис В. Память в процессе развития. — М. : МПСИ ; Воронеж : МОДЭК, 2011. — 288 с.
- Матюгин И. Как развить хорошую память. — М. : Рипол классик, 2006. — 544 с.
- Меженко Ю. Быстрое и эффективное развитие памяти, внимания и умственных способностей. — Донецк : ПКФ «БАО», 2005. — 200 с.
- Меженко Ю. Учись учиться сам : развитие памяти, внимания умственных способностей. — М. : Бао-Пресс : Рипол классик, 2005. — 223 с.
- Мюллер С. Вспомни всё! Секреты суперпамяти. — М. : Питер, 2010. — 222 с.
- Носенко Э., Егорова С. Память и эмоциональное состояние. — Дн-к : Изд-во ДГУ, 1996. — 146 с.
- Петлякова Э., Подгорная С. Развиваем память и внимание. — М. ; Ростов н/Д : МарТ, 2005. — 159 с.
- Стародубцева Л. Мнемозина и лета. Память и забвение в истории культуры памяти. — Х. : ХДАК, 2003. — 696 с.
- Фидлоу М. Усиливайте свою память. — М. : АСТ, Астрель, 2004. — 109 с.
- Хенкок Дж. Самоучитель по развитию памяти. — М. : Эксмо, 2007. — 319 с.

Херманн Д., Грюнберг М. Язык памяти. — М. : Эксмо, 2006. — 256 с.
 Хорошевский Н. Как запомнить, чтоб помнить. — Ростов н/Д : Феникс, 2004. — 250 с.
 Черемошкина Л. Память : дети 7-10 лет. — Ярославль : Акад. развития : Акад. холдинг, 2002. — 143 с.
 Черемошкина Л. Психология памяти. — М. : Аспект Пресс, 2009. — 317 с.
 Черемошкина Л. Развитие памяти у детей. — М. : Academia, 2005. — 94 с.
 Чудина-Эттер Ю. Тренировка памяти. — М. : АСТ ; Донецк : Сталкер, 2007. — 285 с.

Увага

Андреев О. Учимся быть внимательным. — Ростов н/Д : Феникс, 2003. — 224 с.
 Волкова Т. Развитие памяти и внимания. — М. : Бао-Пресс : Рипол классик, 2005. — 239 с.
 Гайдай П., Гайдай С. Развитие музыкальной памяти и внимания в процессе обучения игре на фортепиано. — Чита : Забайкальский гос. ун-т, 2016. — 113 с.
 Дормашев Ю., Романов В. Психология внимания. — М. : МПСИ : Флинта, 2007. — 371 с.
 Жижилина М. Внимание музыканта-исполнителя. — Саратов : Изд-во Саратов. пед. ин-та, 2000. — 104 с.
 Жижилина М. Исполнительское внимание студента-музыканта в процессе подготовки к профессиональной деятельности. — Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 2004. — 139 с.
 Жижилина М. Психолого-педагогические условия и факторы формирования исполнительского внимания музыканта. — Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 2002. — 151 с.
 Козловский О. Открой в себе гения : диагностика и развитие интеллекта, мышления, памяти, внимания, воображения. — Донецк : ПКФ «БАО», 2005. — 733 с.
 Левина А. Развиваем внимание. — М. : Олма-пресс, Экслибрис, 2003. — 63 с.
 Меженко Ю. Быстрое и эффективное развитие памяти, внимания и умственных способностей. — Ростов н/Д : Удача, 2008. — 223 с.
 Меженко Ю. Учись учиться сам : развитие памяти, внимания умственных способностей. — М. : Бао-Пресс : Рипол классик, 2005. — 223 с.
 Петлякова Э., Подгорная С. Развиваем память и внимание. — М. ; Ростов н/Д : МарТ, 2005. — 159 с.
 Светлова И. Школа внимания. — М. : Эксмо, 2002. — 78 с.

Успіх

Анджелис Б. Секреты уверенности, которые должна знать каждая женщина. — М. : Эксмо, 2007. — 92 с.
 Андреас С., Фолкнер Ч. Технология успеха. — М. : Эксмо, 2009. — 398 с.
 Бакиров А. Как управлять собой и другими с помощью НЛП. — М. : Эксмо, 2008. — 415 с.
 Бардина Р. Как стать супердевушкой : секреты красоты и успеха. — М. : Махаон, 2009. — 251 с.
 Белянкин Е. Как стать талантливым : на пути к успеху и богатству. — М. : Панорама, 1999. — 492 с.
 Беттджер Ф. Секреты успеха. — М. : Гранд, 2003. — 236 с.
 Браун Л. Имидж – путь к успеху. — СПб. : Питер, 1996. — 283 с.
 Вебстер Р. Фэншуй для успеха и счастья. — СПб. : А.В.К. : Тимошка, 2004. — 157 с.
 Водовозова С. Сделаем шаг к успеху! — СПб. : Кн. мир, 2009. — 299 с.
 Гончарова И. Имидж – ключ к успеху. — Ростов н/Д : Феникс, 2011. — 285 с.
 Грачев В. Теория и практика личного успеха. — М. : Современ. гуманитар. ун-т, 2002. — 279 с.
 Денни Р. Установка на успех. — СПб. : Питер, 2002. — 217 с.
 Дмитриевская Л. Разрешите себе успех... — СПб. : Нев. проспект, 2002. — 148 с.
 Добротворский И. Новые технологии победы : как по-настоящему достичь успеха. — М. : Рипол Классик, 2003. — 349 с.
 Добротворский И. Технологии успеха. — М. : КСП, 1996. — 188 с.
 Добротворский И. Школа совершенствования : как зацепиться за успех. — М. : АиФ Принт, 2003. — 301 с.
 Друкер П. Як забезпечити успіх в бізнесі. — К. : Україна, 1994. — 317 с.
 Еланская А. Секреты твоего успеха. Этикет и искусство общения. — М. : Махаон, 2006. — 191 с.
 Зиглар З. Умение добиваться успеха для «чайников». — М. : Вильямс, 2004. — 224 с.
 Киршенбаум М. Секреты успеха. — М. : АСТ : Хранитель, 2007. — 316 с.
 Ключников С. Фактор успеха. — М. : Беловодье, 2002. — 478 с.
 Коваленко Н. Психология успеха. — СПб. : Нева ; М. : Олма-пресс, 2003. — 152 с.
 Козлов Н. Формула успеха. — М. : АСТ, 2007. — 264 с.
 Ксенчук Е., Киянова М. Технология успеха. — М. : Дело, 1993. — 181 с.
 Курс практической психологии, или Как научиться работать и добиваться успеха / авт.-сост. Р. Кашапов. — Ижевск : Изд-во Удмурт. ун-та, 1996. — 443 с.
 Лаппо А. Самоучитель хороших манер для девушек : Все, что необходимо знать для успеха в карьере и личной жизни. — М. : Эксмо, 2004. — 496 с.
 Личность. Карьера. Успех / авт.-сост. О. Никитина. — СПб. : Диамант : Золотой век, 1996. — 604 с.
 Марден О. Воля й успіх. — Дрогобич : Відродження, 1996. — 104 с.
 Мальханова И. Найди себя : стратегия успеха. — М. : Гаудеамус, Акад. Проект, 2004. — 224 с.
 Найвен Д. 100 простых секретов достижения успеха. — М. : София, 2004. — 272 с.
 Палеха Ю. Ключі до успіху, або організаційна та управлінська культура. — К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2002. —

250 с.

- Панкратов В. Маленькие секреты большого успеха. — М. : Дрофа-Плюс, 2004. — 311 с.
- Паньков И. Как побеждать без борьбы. — Днепропетровск : Монолит, 2004. — 543 с.
- Свет А. Алхимия успеха. — СПб. : Питер, 2000. — 117 с.
- Степанов С. Слагаемые карьеры : психология делового успеха. — М. : Эксмо-пресс, 2002. — 316 с.
- Таранов П. Секреты поведения людей : 300 законов жизни и успеха. — М. : Фаир, 2007. — 508 с.
- Тернер К. Мы рождены для успеха. — М. : ИТД Гранд, 1998. — 343 с.
- Ту Л. Фэн-шуй : путь к успеху. — М. : Кладезь-Букс, 2004. — 191 с.
- Цитрин Дж., Смит Р. Пять принципов выдающейся карьеры : как достичь успеха, получая удовлетворение от работы. — М. : Добрая кн., 2005. — 352 с.
- Швальбе Б., Швальбе Х. Личность, карьера, успех. — М. : Прогресс, 1993. — 239 с.
- Щербатых Ю. Психология успеха. — М. : Эксмо, 2004. — 556 с.
- Энкельманн Н. Власть мотивации : харизма, личность, успех. — М. : Интерэксперт, 2005. — 271 с.

Хвилювання, страх, стрес

- 12 способов укротить стресс. — М. : Терра-Книжн. клуб, 2004. — 240 с.
- Альбісетті В. Чи можна подолати страх? — Львів : Свічадо, 2008. — 80 с.
- Ауэрбах С., Гремлинг С. Практикум по управлению стрессом. — СПб. : Питер, 2002. — 235 с.
- Вассерман Л., Абабков В., Трифонова Е. Совладание со стрессом. — СПб. : Речь, 2010. — 192 с.
- Глушкова Н. Динамика психологической структуры личности в условиях социального стрессирования. — М. : Илекса, 2004. — 152 с.
- Гоникман Э. Как вытащить себя из стресса. — М. : Изд. Дом МСП, 2000. — 75 с.
- Гринберг Д. Управление стрессом. — СПб. : Питер, 2002. — 495 с.
- Жорж Ж. Детский стресс и его причины. — М. : Рипол классик, 2003. — 185 с.
- Игумнов С. Управление стрессом. Современные психологические и медикаментозные подходы. — СПб. : Речь, 2007. — 108 с.
- Кёлер Х. Загадка страха : на чем основан страх и как с ним быть. — М. : evidentis, 2003. — 210 с.
- Кермани К. Аутогенная тренировка : эффект. техника расширения потенциала возможностей сознания и снятия стрессов. — М. : Эксмо, 2005. — 378 с.
- Кернер Ф. Стресс и ваше сердце. — М. : Центрполиграф, 2003. — 172 с.
- Ковалева О., Локтева А. Психология стресса. — Белгород : БелГУ, 2016. — 99 с.
- Кондаш О. Хвилювання : страх перед випробуванням. — К. : Рад. шк., 1981. — 170 с.
- Лопин И. Стресс. Тревога. Депрессия. Алкоголизм. Эпипсия : нейрокинуриновые механизмы и новые подходы к лечению. — СПб. : ДЕАН, 2004. — 224 с.
- Левин В. Приручение страха. — М. : Метафора, 2004. — 192 с.
- Лежепёков М. Ключ к тайнам жизни : исцеление от страха. — М. : Вагриус, 2003. — 239 с.
- Мамонтов С. Страх : практика преодоления. — СПб. : Питер, 2002. — 126 с.
- Маришук В., Евдокимов В. Поведение и саморегуляция человека в условиях стресса. — СПб. : Изд. дом «Сентябрь», 2001. — 259 с.
- О страхе : страх истинный и ложный / ред.-сост. Т. Петрова. — М. : Данилов, благовестник, 2007. — 318 с.
- Ошо. Эмоции. Свобода от гнева, ревности и страха. — СПб. : Весь, 2004. — 176 с.
- Парцерняк С. Стресс. Вегетозы. Психосоматика. — СПб. : А.В.К., 2002. — 382 с.
- Психологическая подготовка музыканта к концертному выступлению / сост. О. Рубанова. — Улан-Удэ : ВСГАКИ, 2011. — 31 с.
- Самоукина Н. Карьера без стресса. — СПб. : Питер, 2003. — 251 с.
- Семикин В. Естрадне хвилювання (причини виникнення, способи адаптації). — Донецьк : Вебер, 2009. — 104 с.
- Сиворд Б. Жизнь в гармонии. Стресс как стимул к духовному росту. — СПб. : Весь, 2010. — 320 с.
- Синельников В. Прививка от стресса. — М. : Центрполиграф, 2006. — 221 с.
- Синельников В. Прививка от стресса, или Психоненергетическое айкидо. — М. : Центрполиграф, 2003. — 207 с.
- Соколов А. Жизнь без стресса. — М. : София, 2003. — 208 с.
- Стресс : тонкости, хитрости и секреты / под ред. Ю. Татуры. — М. : Новый изд. дом, 2004. — 384 с.
- Тарасов Е. Как победить стресс. — М. : Айрис-пресс, 2002. — 345 с.
- Тодоров И., Тодоров Г. Стресс, старение и их биохимическая коррекция. — М. : Наука, 2003. — 479 с.
- Уиткин Д. Защити себя от стресса. — М. : ООО Мир книги, 2001. — 416 с.
- Ходаківська О. Професійний стрес. — Хмельницький : ХІСТ ВМУРОЛ «Україна», 2008. — 124 с.
- Цыпин Г. Сценическое волнение и другие аспекты психологии исполнительской деятельности. — М. : Музыка, 2010. — 124 с.
- Чиа М. Трансформация стресса в жизненную энергию. — К. ; М. : София, 2009. — 221 с.
- Щербатых Ю. Избавиться от страха? : это просто. — М. : Эксмо, 2006. — 254 с.
- Щербатых Ю. Психология стресса. — М. : Эксмо, 2005. — 302 с.
- Щербатых Ю. Психология стресса и методы коррекции. — СПб. : Питер, 2006. — 255 с.
- Элкин А. Стресс для «чайников». — М. : Вильямс, 2005. — 320 с.

Мистецтво (загальні питання)

- Арнхейм Р. Новые очерки по психологии искусства. — М. : Прометей, 1994. — 352 с.
Гроссе Э. Происхождение искусства. — М. : URSS : Либроком, 2011. — 299 с.
Кривцун О. Психология искусства. — М. : Высш. шк., 2009. — 447 с.
Наливайко Д. Искусство : направления, течения, стили. — К. : Мистецтво, 1985. — 365 с.
Семенов В. Социальная психология искусства. — Л. : Изд-во ЛГУ, 1988. — 165 с.
Стебляк В. История искусств. — Омск : Изд-во Омского гос. ун-та, 2013. — 75 с.
Холодинська С. Види мистецтва. — Донецьк : Каштан, 2011. — 167 с.

Первісне мистецтво

- Афасижев М. Изображение и слово в эволюции художественной культуры. Первобытное общество. — М. : УРСС, 2004. — 221 с.
Бурганський Г., Фурдуй Р. Загадки давнини : білі плями в історії цивілізації. — К. : Веселка, 1988. — 190 с.
Воронкова Л. Первобытное искусство. — М. : Изд-во АО «Диалог-МГУ», 1997. — 45 с.
Гроссе Э. Происхождение искусства. — М. : URSS, 2011. — 299 с.
Массовые виды искусства и современная художественная культура / Ю. Богомолов и др. — М. : Искусство, 1986. — 271 с.
Мириманов В. Первобытное и традиционное искусство. — Алма-Ата : Онер, 1989. — 327 с.
Рогинский Я. Об истоках возникновения искусства. — М. : Изд-во МГУ, 1982. — 32 с.
Семенов В. Первобытное искусство. — СПб. : Азбука-классика, 2008. — 588 с.
Шер Я. Первобытное искусство. — Кемерово : КемГУ, 2011. — 435 с.

Мандрівні актори та музиканти

- Аббасов А. Кобзари Полтавщины. — Воронеж : Центр.-Чернозем. кн. изд-во, 2000. — 72 с.
Баканурский А. Православная церковь и скоморошество. — М. : Знание, 1986. — 60 с.
Барщевский И. Несколько слов из истории искусства скоморохов. — Ростов-Ярославский, 1914. — 88 с.
Белкин А. Русские скоморохи. — М. : Наука, 1975. — 192 с.
Брюнель-Лобришон Ж., Дюамель-Амадо К. Повседневная жизнь во времена трубадуров. — М. : Мол. гвардия : Палимпсест, 2003. — 414 с.
Виноградов В. Токтогу Сатылганов и киргизские акыны. — М. ; Л. : Музгиз, 1952. — 216 с.
Власова З. Скоморохи и фольклор. — СПб. : Алетейя, 2001. — 522 с.
Газо А. Шуты и скоморохи всех времен и народов. — М. : Издатель А. Вяткин, 2007. — 384 с.
Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами : творчі порт. кобзарів-бандуристів. — Львів : Б.в., 2002. — 277 с.
Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. — Львів : Край, 2000. — 195 с.
Жеплинський Б., Ковальчук Д. Українські кобзарі, бандуристи, лірники. — Львів : Галиц. вид. спілка, 2011. — 315 с.
Жизнеописания трубадуров / М. Мейлах, М. Гаспаров и др. — М. : Наука, 1993. — 734 с.
Иванов К. Трубадуры, труверы и миннезингеры. — М. : Алетейя, 2001. — 351 с.
Исмаилов Е. Акыны. — Алма-Ата : Казгосиздат, 1957. — 340 с.
Кузнецов Е. Из прошлого русской эстрады. — М. : Искусство, 1958. — 367 с.
Летова С. Русские скоморохи. — М. : Малыш, 1988. — 18 с.
Максимов С. Волхвы, скоморохи и офени. — М. : Вече, 2014. — 318 с.
Обри П. Трубадуры и труверы. — Казань : Казан гос. консерватория, 2007. — 62 с.
Петровская И. Другой взгляд на русскую культуру XVII века. Об INSTR. музыке и о скоморохах. — СПб. : Композитор, 2013. — 288 с.
Сапонов М. Менестрели. — М. : Классика-XXI, 2004. — 400 с.
Скоморохи в памятниках письменности / сост. З. Власова, Е. Фрэнсис. — СПб. : Нестор-Истрия, 2007. — 675 с.
Стахорский С. Театральная культура Древней Руси. — М. : ГИТР, 2012. — 391 с.
Турсунов Е. Возникновение баксы, акынов, сэри и жырау. — Астана : Фолиант, 1999. — 265 с.
Фаминцын А. Скоморохи на Руси. — СПб. : Алетейя, 1995. — 535 с.
Aubry P. La rythmique musicale des troubadours et des trouvères. — P., 1907.
Aubry P. Trouvères et troubadours. — P., 1909.
Aubry P. La philologie musicale des trouvères. — Toulouse, 1898.
Baring Gould S. English Minstrelsy. — L., 1896.
Barjon L. La chanson d'aujourd'hui. — P., 1959.
Bec P. Présence des troubadours. — Poitiers, 1971.
Beck J. Die Melodien der Troubadours. — N.Y., 1976.
Beck J. La musique des troubadours, étude critique. — P., 1910.
Bertoni G. Trovatori d'Italia. — Modena, 1915.

- Busse B. Der deutsche Schlager : eine Untersuchung zur Produktion Distribution und Rezeption von Trivialliteratur. — Wiesbaden, 1976.
- Chabaneau C. Les biographies des troubadours en langue provençale. — Toulouse, 1885.
- Chailley J. Histoire musicale du moyen âge. — P., 1969.
- Chaytor H. The troubadours in England. — Camb., 1923.
- Coulonges G. La chanson en son temps. De Beranger au juke-box. — P., 1969.
- Duncan W. The story of minstrelsy. — L., 1907.
- Faral E. Les jongleurs en France. — P., 1910.
- Geiger E. Der Meistergesang des Hans Sachs. — Bern, 1956.
- Gougelot H. La romance française sous la Révolution et l'Empire, pt. 1-2. — Melun, 1938-1943.
- Guesnon A. Nouvelles recherches biographiques sur les trouvères artésiens. Le moyen âge. — P., 1902.
- Klein J.-C. La chanson à l'affiche : histoire de la chanson française du café-concert à nos jours. — P., 1991.
- Mey K. Der Meistergesang in Geschichte und Kunst. — B., 1901.
- Monterosso B. Musica e ritmica dei trovatori. — Mil., 1956.
- Moser H. Minnesang und Volkslied. — Lpz., 1925.
- Nagel W. Studien zur Geschichte der Meistersänger. — Langensalza, 1909.
- Restori A. Per la storia musicale dei trovatori provenzali. — Torino, 1895/96.
- Ribera I. La musica andaluza medieval en las canciones de Trovadores, Troveros y Minnesinger. — Madrid, 1923/25.
- Riemann H. Die Melodik der Minnesaenger. — Lpz., 1897-1905.
- Salmen W. Der fahrende Musiker im europäischen Mittelalter. — Kassel, 1860.
- Schletterer H. Geschichte der Spielmannszunft in Frankreich und Pariser Geigenkönige. — B., 1884.
- Schmidt H. Der Spielmannszug. — B., 1934.
- Schnell F. Zur Geschichte der Augsburger Meistersingerschule. — Augsburg., 1956.
- Sesini U. Le melodie trobadoriche nel canzoniere provenzale della Biblioteca Ambrosiana. — Torino, 1942.
- Tiersot J. Histoire de la chanson populaire en France. — P., 1889.
- Tresch M. Evolution de la chanson française. Pt. 1. — Bruxelles ; P., 1926.

Музика, музичне мистецтво (загальні питання)

- Адорно Т. Избранное : социология музыки. — М. ; СПб. : Универ. кн., 2014. — 448 с.
- Акопян Л. Музыка XX века. — М. : Практика, 2010. — 855 с.
- Ахмеров Р., Юртаева Н. Психология музыкальных предпочтений. — Набережные Челны : Изд-во Ин-та упр., 2006. — 111 с.
- Блейз О. Всё о музыке. — М. : Астрель : АСТ, 2001. — 171 с.
- Богданов В. Історія духового музичного мистецтва України : від найдавніших часів до поч. XX ст. — Х. : ХДУМ, 2007. — 349 с.
- Боков А. Как музыку оживить? Мысли о главном – эмоция и ритм. — Н. Новгород : Б.и., 2015. — 228 с.
- Бонфельд М. Музыка : Язык. Речь : опыт системного исслед. муз. искусства. — СПб. : Композитор, 2006. — 646 с.
- Бочкарев Л. Психология музыкальной деятельности. — М. : Классика-XXI, 2008. — 351 с.
- Бродова И., Бадан Н. Введение в теорию и практику музыкального искусства. — Ярославль : Ярослав. гос. театральный ин-т, 2014. — 108 с.
- Брылева Н. Язык музыки в пространствах культуры. — Красноярск : Краснояр. гос. аграрный ун-т, 2015. — 147 с.
- Варламов Д. Академизация и постакадемический синдром в музыкальном искусстве и образовании. — Саратов : SGK им. Л. Собинова, 2016. — 83 с.
- Васильченко Е. Звук/музыка в системе культуры. — М. : РУДН, 2016. — 175 с.
- Васина-Гроссман В. Книга о музыке и великих музыкантах. — М. : Дет. лит., 1986. — 192 с.
- Васина-Гроссман В. Первая книжка о музыке. — Л. : Музыка, 1988. — 110 с.
- Васина-Гроссман В. Рассказы о музыке. — М. : Сов. Россия, 1968. — 79 с.
- Васюта О. Музичне життя на Чернігівщині у XVIII-XIX ст. — Чернігів : Деснян. правда, 1997. — 212 с.
- Волков С. Детям о музыке. — М. : Омега, 2001. — 63 с.
- Вплив енергетики музики на емоційність музиканта, лектора, студента / М. Чепига, Л. Шутко, А. Чайковський, О. Чепита. — К. : ДАКККиМ, 2009. — 126 с.
- Высоцкая Л., Амосова В. История музыкального искусства. — Владимир : Изд-во Владим. гос. ун-та, 2012. — 137 с.
- Высоцкая М., Григорьева Г. Музыка XX века : от авангарда к постмодерну. — М. : Моск. консерватория, 2014. — 440 с.
- Герцман Е. Музыка Древней Греции и Рима. — СПб. : Алетейя, 1995. — 334 с.
- Гинзбург Л. О музыкальном искусстве. — М. : Знание, 1972. — 40 с.
- Голощапова О. Живая музыка : теория и практика. — Барнаул : Изд-во Алтай. гос. ун-та, 2015. — 149 с.
- Гольденвейзер А. О музыкальном искусстве. — М. : Музыка, 1975. — 416 с.

- Гончаренко С. Принцип симметрии в русской музыке. — Новосибирск : НГК, 1998. — 72 с.
- Гримшоу К. Музыка. — М. : МАК Media, 2000. — 31 с.
- Гуляницкая Н. Методы науки о музыке. — М. : Музыка, 2015. — 254 с.
- Гэммонд П. Музыка. Притворись ее знатоком. — СПб. : Амфора, 2001. — 89 с.
- Дарваш Г. Книга о музыке. — М. : Музыка, 1983. — 446 с.
- Демочко К. Музична Буковина : сторінки історії. — К. : Муз. Україна, 1990. — 138 с.
- Демченко А. Азбука музыкального искусства. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2017. — 49 с.
- Домрина Е. Беседы о музыке. — Л. : Просвещение, 1982. — 79 с.
- Дронова Н. Музыкальный огород. — М. : ЭКОМ, 2000. — 63 с.
- Еременко К. Музыка от ледникового периода до века электроники : кн.1. — М. : Сов. композитор, 1991. — 319 с.
- Еременко К. Музыка от ледникового периода до века электроники : кн. 2. — М. : Сов. композитор, 1991. — 281 с.
- Загайкевич М. Музичне життя Західної України другої половини XIX ст. — К. : Вид-во АН УРСР, 1960. — 190 с.
- Зенкин К. Музыка. Эйдос. Время. А.Ф. Лосев и горизонты современной науки о музыке. — М. : Памятники истор. мысли, 2015. — 462 с.
- Ивановский Ю. Занимательная музыка. — Ростов н/Д : Феникс, 2002. — 124 с.
- Идрисова И., Сумелиди А. Здесь царствует музыка. — М. : Фаина, 2015. — 112 с.
- Исакофф С. Музыкальный строй : как музыка превратилась в поле битвы величайших умов зап. цивилизации. — М. : АСТ, Corpus, 2016. — 275 с.
- Кадцын Л. Музыкальное искусство и творчество слушателя. — М. : Высш. шк., 1990. — 304 с.
- Кирилина З. О музыке и музыкантах. — Якутск : Изд. дом СВФУ, 2016. — 432 с.
- Кирнарская Д. Музыкальное восприятие. — М. : Кимос-Ард, 1997. — 157 с.
- Клейн Л. Гармонии эпох : антропология музыки. — СПб. : Евразия, 2012. — 222 с.
- Клименко А. Влияние музыки на человека. — М. : Перо, 2011. — 101 с.
- Клюев А. Онтология музыки. — СПб. : Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2003. — 144 с.
- Колосова Н. Здравствуй, музыка! — М. : Мол. гвардия, 1969. — 176 с.
- Коляденко Н. Проблемы музыкальной синестетики. — Новосибирск : НГК им. М. Глинки, 2015. — 159 с.
- Копцева Н. Музыкальное искусство в системе ценностей культуры. — Красноярск : СФУ, 2009. — 115 с.
- Корыхалова Н. Чтобы музыка зазвучала. — М. : Музыка, 1999. — 117 с.
- Костюк О. Сприймання музики і художня культура слухача. — К. : Наук. думка, 1965. — 122 с.
- Красюк А. Восприятие музыки в исполнительском процессе. — Владимир : Владимир. гос. пед. ун-т, 2008. — 90 с.
- Кремлев Ю. Выразительность и изобразительность музыки. — М. : Музгиз, 1962. — 52 с.
- Кремлев Ю. Познавательная роль музыки. — М. : Музгиз, 1963. — 60 с.
- Кривошея Б., Лаврушева Л., Прейсман Э. Музыкальная жизнь Красноярска. — Красноярск : Кн. изд-во, 1983. — 176 с.
- Крюков А. Музыка в эфире военного Ленинграда. — СПб. : Композитор, 2005. — 416 с.
- Кузьмін М. Забуті сторінки музичного життя Києва. — К. : Муз. Україна, 1972. — 226 с.
- Кулаковский Л. Музыка как искусство. — М. : Сов. композитор, 1960. — 109 с.
- Курышева И. Психологические условия развития творческого потенциала старшеклассников средствами музыкального искусства. — Н. Новгород : НФ ИБП, 2008. — 259 с.
- Кульбижеков В. Рациональные основания музыкального творчества : механизмы мысленного эксперимента в классич. западноевроп. музыке Нового времени. — М. : URSS, 2017. — 197 с.
- Ладенкова Е., Сергеев В. Человек и музыка. — М. : ИСПИ, 2003. — 58 с.
- Ландовска В. О музыке. — М. : Классика-XXI, 2005. — 368 с.
- Лбова Л., Кожевникова Д. Музыкальная деятельность и фоноинструменты. — Новосибирск : Новосиб. гос. ун-т, 2016. — 179 с.
- Левашева Г. Музыка и музыканты. — Л. : Дет. лит., 1969. — 272 с.
- Левашева Г. Твой друг музыка. — Л. : Дет. лит., 1977. — 63 с.
- Левашова Г. Поговоримо про музику. — К. : Веселка, 1967. — 247 с.
- Лобас О. Чи знаєте ви музику? — К. : Муз. Україна, 1969. — 135 с.
- Ляшенко І. Музыка в житті людини. — К. : Мистецтво, 1967. — 208 с.
- Ляшенко І. Музичне мистецтво і інтернаціональне виховання трудящих. — К. : Знання, 1979. — 48 с.
- Малишев Ю. Це – музика! — К. : Муз. Україна, 1974. — 335 с.
- Малишев Ю. Що таке музичне мистецтво. — К. : Рад. шк., 1966. — 83 с.
- Мартинюк Т. Музичний професіоналізм Північного Приазов'я XIX-XX століть. — Мелітополь : Вид. буд. Мелітопол. міськ. друкарні, 2003. — 608 с.
- Медушевский В. Духовный анализ музыки. — М. : Композитор, 2016. — 630 с.
- Медушевский В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки. — М. : Музыка, 1976. — 254 с.
- Мильто И. Поговорим о музыке. — Мн. : Беларусь, 1989. — 79 с.

- Минаев Е. Музыкально-информационное поле в эволюционных процессах искусства. — М. : Музыка, 2000. — 388 с.
- Миненко В. Как слушать и понимать музыку. — Алма-Ата : Казгосиздат, 1964. — 68 с.
- Михеева Л., Арановский М. Поговорим о музыке. — Л. : Музыка, 1969. — 224 с.
- Мои кумиры / авт.-сост. В. Кононенко. — М. : Астрель : АСТ, 2000. — 151 с.
- Морозов С. Навстречу музыке. — М. : Знание, 1965. — 63 с.
- Музыка в информационном мире : Наука. Творчество. Педагогика / науч. ред. Г. Тараева, Т. Шак. — Ростов на/Д : Изд-во Рост. гос. консерватории, 2004. — 374 с.
- Музыка и музыкальный быт старой России. — СПб. : Academia, 1927. — 212 с.
- Музыка как форма интеллектуальной деятельности. — М. : ЛИБРОКОМ, 2014. — 233 с.
- Музыка. Что о ней должен знать современный человек / ред.-сост. С. Хворостухина. — М. : Рипол классик, 2002. — 605 с.
- Музыкальная коммуникация / Е. Ануфриев, Н. Ануфриева, И. Корсакова, А. Щербакова. — М.: РГСУ, 2015. — 440 с.
- Музыкальное искусство и формирование нового человека / сост. А. Костюк. — К. : Муз. Україна, 1982. — 238 с.
- Назайкинский Е. Звуковой мир музыки. — М. : Музыка, 1988. — 254 с.
- Науменко Т., Алеев В. Искусство. Музыка. — М. : Дрофа, 2015. — 191 с.
- Нестьев И. Учитесь слушать музыку. — М. : Музыка, 1987. — 60 с.
- Николаева А. Интерпретация музыки в контексте герменевтики. — М. : ГУ Тип. МПГУ, 2017. — 77 с.
- Олейник М. Осмысление феномена «музыка» в европейской культуре. — Волгоград : Перемена, 2005. — 226 с.
- Онеггер А. О музыкальном искусстве. — Л. : Музыка, 1985. — 215 с.
- Орлов В. Онтология «нового» в музыкальном искусстве. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2015. — 70 с.
- Орлов Г. Дерево музыки. — СПб. : Сов. композитор, 1991. — 408 с.
- Орлов Г. Музыка, рожденная жизнью. — М. : Знание, 1963. — 47 с.
- Орлова Е. Влияние музыки на человека в творчестве В.М. Бехтерева : становление муз. психологии. — М. : Перо, 2015. — 238 с.
- Осадчая О. Миф и музыка. — Волгоград : Волгогр. науч. изд-во, 2008. — 207 с.
- Остроменский В. Формирование музыкального познания. — Кишинев : Штиинца, 1988. — 454 с.
- Очаковская О. Книга о музыке. — М. : Музыка, 1971. — 204 с.
- Павлишин С. Музыка двадцатого століття. — Львів : БаК, 2005. — 232 с.
- Панкевич Г. Искусство музыки. — М. : Знание, 1987. — 110 с.
- Панкевич Г. Музыка и идеология. — М. : Музыка, 1985. — 48 с.
- Певзнер Б. Понимать музыку может каждый. — Свердловск : Кн. изд., 1960. — 48 с.
- Пименова Р. Географические образы в музыкальном искусстве. — М. : Экон-информ, 2004. — 62 с.
- Пог Д., Спек С. Классическая музыка для «чайников». — М. : Диалектика : Вильямс, 2004. — 256 с.
- Пождаев Г. Рассказы о музыке. — М. : Мол. гвардия, 1975. — 190 с.
- Попова Т. Пути к музыке. — М. : Знание, 1973. — 112 с.
- Рацкая Ц. Как понимать музыку. — М. : Знание, 1961. — 40 с.
- Рзянкина Т. Войдемте в мир музыки. — Л. : Музыка, 1968. — 140 с.
- Рожок В. Музыка і сучасність. — К. : Пошук.-вид. агентство «Книга Пам'яті України», 2003. — 219 с.
- Росихина В. Учись понимать музыку. — М. : Сов. Россия, 1960. — 60 с.
- Рудницька О. Музыка і культура особистості. — К. : ВШОЛ, 1998. — 247 с.
- Рыжкин И. Назначение музыки и ее возможности. — М. : Музгиз, 1962. — 96 с.
- Рябініна О. Феноменологія музики. — Х. : ХВУ, 2000. — 285 с.
- Сараев И. Школы в музыкальном искусстве. — Чернигов : Б.и., 2016. — 250 с.
- Серебрякова Л. В поисках обретаемого смысла : рус. музыка в движении времени. — М. : Аграф, 2017. — 558 с.
- Сканави А. Записки о музыке. — М. : Э, 2017. — 191 с.
- Смирнов М. Эмоциональный мир музыки. — М. : Музыка, 1990. — 318 с.
- Соколов А. Мир музыки в зеркале времен. — М. : Просвещение, 2008. — 275 с.
- Соколов А. Музыка вокруг нас. — М. : Изд. дом «Федоров», 1996. — 223 с.
- Солопанова О. Потенциал музыкального искусства и способов его познания в преобразовании педагогической реальности. — Краснодар : Кубан. гос. ун-т, 2008. — 121 с.
- Сохор А. Воспитательная роль музыки. — Л. : Музыка, 1975. — 64 с.
- Сохор А. Музыка и общество. — М. : Знание, 1972. — 48 с.
- Сохор А. Музыка как вид искусства. — М. : Музыка, 1970. — 192 с.
- Сохор А. О музыке серьезной и легкой. — Л. : Музыка, 1964. — 87 с.
- Солопанова О. Потенциал музыкального искусства и способов его познания в преобразовании педагогической реальности. — Краснодар : Кубан. гос. ун-т, 2008. — 121 с.
- Стракович Ю. Цифролюция. Что случилось с музыкой в XXI веке. — М. : Классика-XXI, 2015. — 362 с.
- Стратан-Артишкова Т. Музичне мистецтво в контексті художньої культури. — Кіровоград : Поліум, 2012. — 283 с.
- Суханцева К. Музыка как мир человека. — К. : Факт, 2000. — 177 с.
- Тарасов Л. Музыка в семье муз. — Л. : Дет. лит., 1985. — 159 с.

- Таркова С. Феномен музыки и ее влияние на человека. — Х. : Новое слово, 2011. — 132 с.
- Таушева К. Азы музыки. — Казань : Изд. дом Маковского, 2014. — 46 с.
- Тельчарова Р. Введение в феноменологию музыки. — М. ; Владимир : ВГПИ, 1991. — 214 с.
- Тридцать три этюда о музыке : сб. ст. / ред.-сост. А. Коробков. — Екатеринбург : Урал. гос. консерватория им. М. Мусоргского, 2015. — 503 с.
- Тютюнникова Т. Видеть музыку и танцевать стихи : творч. музицирование, импровизация и законы бытия. — М. : УРСС, 2003. — 261 с.
- Уильямсон В. Мы – это музыка : как музыка влияет на наш мозг, здоровье и жизнь в целом. — М. : Манн, Иванов и Фербер, 2016. — 234 с.
- Уитт С. Как музыка стала свободной : конец индустрии звукозаписи, технолог. переворот и «нулевой пациент» пиратства. — М. : Белое Яблоко, 2016. — 303 с.
- Уколов В., Рыбакова Е. Музыка в потоке времени. — М. : Мол. гвардия, 1988. — 317 с.
- Фурсенко Т. Музика і сучасність. — Ялта : КГУ, 2009. — 99 с.
- Хентова С. О музыке и музыкантах наших дней. — Л. ; М. : Сов. композитор, 1976. — 159 с.
- Холопова В. Музыка как вид искусства. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 320 с.
- Холопова В. Феномен музыки. — М. : Директ-Медиа, 2014. — 378 с.
- Хубов Г. О музыке и музыкантах. — М. : Сов. композитор, 1959. — 416 с.
- Царева Г. Музыка в пространстве мировой художественной культуры. — Ульяновск : УлГТУ, 2009. — 126 с.
- Чекушкин В. Диалектика музыкального становления. — Чебоксары : Изд-во Чуваш. ун-та, 2015. — 235 с.
- Чепеленко К. Автор пространства искусства : на примере совр. отеч. музыки. — Саратов : Саратов. источник, 2016. — 169 с.
- Чернов А. Как слушать музыку. — М. ; Л. : Музыка, 1964. — 200 с.
- Чулаки М. О музыке, которая нас окружает. — М. : Знание, 1965. — 32 с.
- Шапинская Е. Музыка на все времена : классич. наследие и совр. культура. — Ярославль : Яросл. гос. пед. ун-т, 2015. — 426 с.
- Шапинская Е. Философия музыки в новом ключе : музыка как проблемное поле человек. бытия. — М. : Согласие, 2017. — 522 с.
- Шип С. Музыкальная речь и язык музыки. — Одесса : Одес. гос. консерватория им. А. Неждановой, 2001. — 295 с.
- Шнеерсон Г. О музыке живой и мертвой. — М. : Музыка, 1964. — 435 с.
- Шокальський П. Мистецтво музики. — К. : Держ. вид. образотворч. мист. і муз. літ. УРСР, 1962. — 50 с.
- Щербакова А. Музыка. Человек. Культура. — М. : РГСУ, 2009. — 306 с.
- Экспериментальные формы современного музыкального искусства : сб. науч. ст. / ред.-сост. А. Крылова. — Ростов н/Д : Изд-во Ростовской гос. консерватории им. С. Рахманинова, 2015. — 235 с.
- Юсфин А. Как слушать и понимать музыку. — Куйбышев : Кн. изд., 1960. — 63 с.
- Юцевич Ю. Музыка. — Тернопіль : Навч. кн.-Богдан, 2003. — 351 с.
- Johnson J. Out of time : music and the making of modernity. — N.Y., 2015.
- Mitchell R. Nietzsche's orphans : music, metaphysics, and the twilight of the Rus. empire. — New Haven ; L., 2015.

Музична культура

- Акопян К., Ильичева Н., Чершинцева М. Мировая музыкальная культура. — М. : Эксмо, 2012. — 478 с.
- Амрахова А. Современная музыкальная культура. — М. : Композитор, 2017. — 302 с.
- Архимович Л., Шреер-Ткаченко А., Шеффер Т., Карышева Т. Музыкальная культура Украины. — М. : Музгиз, 1961. — 215 с.
- Буданов А. Оперы для детей XXI века в контексте зрелищной музыкальной культуры : пути и поиски. — М. : Б.и., 2015. — 220 с.
- Васильченко Е. Музыкальные культуры мира. — М. : Изд-во Рос. ун-та дружбы народов, 2001. — 406 с.
- Виноградов В. Вопросы развития национальных музыкальных культур в СССР. — М. : Сов. композитор, 1961. — 303 с.
- Владышевская Т. Музыкальная культура Древней Руси. — М. : Знак, 2006. — 468 с.
- Волошко С. Массовая музыкальная культура. — Саратов : СГК, 2010. — 22 с.
- Галкина А. Роль романтического мировоззрения в выражении «Русской идеи» (на примере отеч. муз. культуры XIX в.). — Барнаул : Изд-во Алтай. гос. ун-та, 2015. — 129 с.
- Герцман Е. Музыкальная культура Древней Греции и Византии. — СПб. : Веды, 1994. — 63 с.
- Гозенпуд А. Н.В. Лысенко и русская музыкальная культура. — М. : Музгиз, 1954. — 154 с.
- Деятова О. Русский символизм и музыкальная культура XX в. — Екатеринбург : Автограф, 2016. — 126 с.
- Евард И. Орфей в расколотом мире : особенности соврем. муз. культуры. — М. : Изд-во МГСА, 2002. — 126 с.
- З історії української музичної культури / голов. ред. І. Безгін. — К. : КДК ім. П. Чайковського, 1991. — 94 с.
- Калантарян Л. Региональная музыкальная культура. — Ставрополь : Ставроп. гос. пед. ин-т, 2008. — 107 с.
- Кевішас І. Становлення музичної культури школяра. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2008. — 287 с.
- Кияновська Л. Галицька музична культура XIX-XX ст. — Чернівці : Книги-XXI, 2007. — 424 с.
- Кияновська Л. Сильова еволюція галицької музичної культури XIX-XX ст. — Тернопіль : Астон, 2000. — 339 с.

- Кияновська Л. Українська музична культура. — Тернопіль : Астон, 2000. — 184 с.
- Комарова Е. Очерки по истории музыкальной культуры. — Омск : Изд-во Омского гос. ун-та, 2009. — 99 с.
- Кононова О. Музична культура Харкова кінця XVIII-початку XX ст. — Х. : Основа, 2004. — 176 с.
- Ливанова Т. Русская музыкальная культура XVIII в. в ее связях с литературой, театром и бытом : т. 1. — М. : Музгиз, 1951. — 536 с.
- Ливанова Т. Русская музыкальная культура XVIII в. в ее связях с литературой, театром и бытом : т. 2. — М. : Музгиз, 1953. — 476 с.
- Лысяная О. Пути развития русской и украинской музыкальной культуры. — Х. : Основа, 1993. — 270 с.
- Ляшенко И. Проблемы музыкальной культуры. — К. : Муз. Україна, 1989. — 175 с.
- Мельникас Л. Экология современной музыкальной культуры. — Вильнюс : Б.и., 1986. — 118 с.
- Мещерина Е. Музыкальная культура средневековой Руси. — М. : О-во «Знание» РФ : ГУУ, 2000. — 221 с.
- Миклашевський Й. Музична і театральна культура Харкова кінця XVIII–першої половини XIX ст. — К. : Наук. думка, 1967. — 160 с.
- Михайличенко О. Освітньо-педагогічні аспекти розвитку української музичної культури другої половини XIX – початку XX ст. — Суми : Мрія-1, 2005. — 292 с.
- Музична культура / авт.-уклад. Т. Пригода. — Луцьк : Терен, 2012. — 42 с.
- Музыкальная культура стран Латинской Америки / сост. П. Пичугин. — М. : Музыка, 1974. — 336 с.
- Петровская И. Источниковедение истории русской музыкальной культуры XVIII–начала XX в. — М. : Музыка, 1989. — 319 с.
- Проблемы музыкальной культуры / сост. А. Стельмашенко. — К. : Муз. Україна, 1987. — 151 с.
- Самохіна Н. Проблеми сучасної музичної культури. — Луганськ : ДЗ «ЛНУ ім. Т. Шевченка», 2009. — 144 с.
- Самсонова Т. Музыкальная культура Санкт-Петербурга XVIII–XX веков. — СПб. : Планета музыки, 2013. — 160 с.
- Сердюк О., Уманець О., Слюсаренко Т. Українська музична культура : від джерел до сьогодення. — Х. : Основа, 2002. — 400 с.
- Сигида С. Музыкальная культура США конца XVIII–первой половины XX века. — М. : Композитор, 2012. — 501 с.
- Сисаури В. Церемониальная музыка Китая и Японии. — СПб. : Изд-во СПб гос. ун-та, 2008. — 290 с.
- Сохор А. Социология и музыкальная культура. — М. : Сов. композитор, 1975. — 202 с.
- Суханцева К. Категория времени в музыкальной культуре. — К. : Лыбидь, 1990. — 184 с.
- Тагильцева Н., Шамтиева М. Современная музыкальная культура и ребенок. — Екатеринбург : Урал. гос. пед. ун-т, 2009. — 149 с.
- Уманець О. Музична культура України другої половини XX ст. — Х. : Регіон-інформ, 2003. — 187 с.
- Фурсенко Т. Музична культура як фактор формування ціннісних орієнтацій підлітків. — Ялта : РВНЗ КГУ, 2009. — 330 с.
- Цыганкова И. Институты современной музыкальной культуры как динамически развивающаяся система. — СПб. : Астерион, 2009. — 26 с.
- Черепанін М. Музична культура Галичини. — К. : Вежа, 1997. — 328 с.
- Шамаева Р. Креативность в музыкальной культуре. — Челябинск : ЧГАКИ, 2010. — 171 с.
- Шахназарова Н. Парадоксы советской музыкальной культуры. — М. : ИНДРИК : Изд.-торговый дом «Летсад», 2001. — 126 с.
- Шейкин Ю. История мировой музыкальной культуры. — Якутск : Изд-во СО РАН, 2005. — 283 с.
- Шиманський П. Музична культура Волині I половини XX ст. — Луцьк : Вежа, 2005. — 170 с.
- Шульгіна В. Нариси з історії української музичної культури. — К. : ДАКККиМ, 2007. — 275 с.
- Щепакін В. Музична культура Сходу і Півдня України другої половини XIX – початку XX століть. — Х. : ФОП Панов А.М., 2017. — 479 с.
- Юдкін І. Нариси німецької музичної культури другої половини XX ст. — К. : Муз. Україна, 1994. — 154 с.

Масові музика та культура, субкультура, масове музичне мистецтво

- Ашин Г. Буржуазная «массовая культура». — М. : Знание, 1988. — 40 с.
- Ашин Г., Мидлер А. В тисках духовного гнета. — М. : Мысль, 1986. — 256 с.
- Байчоров А. От «разбитого поколения» к контркультуре. — Мн. : Изд-во БГУ, 1982. — 142 с.
- Бремя развлечений : otium в Европе. XVIII–XX вв. / ред.-сост. Е. Дуков. — СПб. : Дмитрий Буланин, 2006. — 364 с.
- Галушко Р. Западное телевидение и «массовая культура». — М. : Изд-во МГУ, 1991. — 240 с.
- Гершкович З. «Массовая культура» и фальсификация мирового художественного наследия. — М. : Знание, 1986. — 64 с.
- Гершкович З. Парадоксы «массовой культуры» и современная идеологическая борьба. — М. : Знание, 1983. — 64 с.
- Давидюк Г., Бобровский В. Проблемы «массовой культуры» и массовых коммуникаций. — Мн. : Наука и техника, 1972. — 201 с.
- Давыдов Ю., Роднянская И. Социология контркультуры. — М. : Наука, 1980. — 264 с.
- Иконникова С. Молодежь и культура. — М. : Знание, 1989. — 61 с.

- Карцева Е. «Массовая культура» в США и проблема личности. — М. : Наука, 1974. — 192 с.
- Карцева Е. Идеино-эстетические основы буржуазной «массовой культуры». — М. : Знание, 1976. — 111 с.
- Кичигин С. Война в четвертом измерении : «Массовая культура» и бурж. пропаганда. — К. : Молодь, 1989. — 301 с.
- Корыхалова Н. Кризисные тенденции в буржуазном массовом музыкальном воспитании. — М. : Музыка, 1989. — 111 с.
- Костина А. Массовая культура как феномен постиндустриального общества. — М. : УРСС, 2005. — 352 с.
- Кужелева Г. «Массовая культура» как явление государственно-монополистического капитализма. — Ростов н/Д : Изд-во Рост. ун-та, 1981. — 127 с.
- Кукаркин А. Буржуазная массовая культура : Теория. Идеи. Разновидности. Образцы. Техника. Бизнес. — М. : Политиздат, 1985. — 397 с.
- Кукаркин А. По ту сторону расцвета : Бурж. общество, культура и идеология. — М. : Политиздат, 1981. — 479 с.
- Массовая культура / К. Акопян и др. — М. : Альфа-М, Инфра-М, 2010. — 301 с.
- Массовая культура : соврем. зап. исслед. / отв. ред. В. Зверева. — М. : Прагматика культуры, 2005. — 339 с.
- «Массовая культура» – иллюзии и действительность / сост. Э. Соловьев. — М. : Искусство, 1975. — 256 с.
- Массовые виды искусства и современная художественная культура / Ю. Богомолов и др. — М. : Искусство, 1986. — 271 с.
- Машенко Н., Яковенко П., Голубь Е. Буржуазная «массовая» культура : новые времена, старые проблемы. — К. : Мистецтво, 1988. — 198 с.
- Между обществом и властью : массовые жанры от 20-х к 80-м годам XX века / ред.-сост. Е. Дуков. — М. : Индрик, 2002. — 326 с.
- Мешкова А., Коробова А. Массовая музыкальная культура XX века. — Екатеринбург : УГК, 2004. — 99 с.
- Можнягун С. Кризис буржуазной «массовой культуры». — К. : Мистецтво, 1981. — 151 с.
- Молчанов В. Миражи массовой культуры. — Л. : Искусство, 1984. — 119 с.
- Мусиенко Н. Буржуазная «массовая» культура : новые времена, старые проблемы. — К. : Мистецтво, 1988. — 206 с.
- Покладова Е. Массовая музыкальная культура. — Краснодар : КГИК, 2015. — 99 с.
- Райнов Б. Массовая культура. — М. : Прогресс, 1979. — 487 с.
- Решетникова Т. Массовая музыкальная культура как этико-педагогическая проблема. — Саранск : Мордов. гос. пед. ин-т им. М. Евсевьева, 2009. — 134 с.
- Решетникова Т. Российская массовая музыкальная культура в аспекте этико-философского анализа. — Саранск : Изд-во Мордовского ун-та, 2009. — 112 с.
- Семенов В. Массовая культура в современном мире. — СПб. : Знание, 1991. — 17 с.
- Смольская Е. «Массовая культура» : развлечение или политика? — М. : Мысль, 1986. — 142 с.
- Соловьев Э. «Массовая культура» – иллюзии и действительность. — М. : Искусство, 1975. — 256 с.
- Теплиц К. Всё для всех : массовая культура и современный человек. — М. : РАН, 1996. — 124 с.
- Урбанизация и развлекательная культура : сб. ст. / отв. ред. Е. Дуков. — М. : Б.и., 1991. — 192 с.
- Хиз Д., Поттер Э. Бунт на продажу. Как контркультура создает новую культуру потребления. — М. : Добрая кн., 2007. — 456 с.
- Цукер А. Отечественная массовая музыка : 1960-1980-е. — Ростов н/Д : Изд-во РГК им. С. Рахманинова, 2008. — 92 с.
- Шестаков В. Мифология XX века : критика теории и практики бурж. «массовой культуры». — М. : Искусство, 1988. — 222 с.
- Шестаков Г. Музыка в буржуазной «массовой культуре». — М. : Музыка, 1986. — 126 с.
- Щепанская Т. Символика молодежной субкультуры. — СПб. : Наука, 1993. — 340 с.
- Щепанская Т. Система : Тексты и традиции. Субкультуры. — М. : ОГИ, 2004. — 286 с.

Музыка і...

...бізнес

- Коновалов А. Маленькие секреты большого шоу-бизнеса. — СПб. : Питер, 2005. — 187 с.
- Нопфлер Д. Рок-бизнес. Притворись его знатоком. — СПб. : Амфора : Эврика, 2001. — 110 с.
- Откидач В. Естрадний спів і шоу-бізнес. — Вінниця : Нова кн., 2013. — 368 с.
- Пассман О. Всё о музыкальном бизнесе. — М. : Альпина Бизнес Букс, 2009. — 420 с.

...дити

- Анисимова Н. Беседы о маэстро Гайдне. — М. : Музыка, 2005. — 68 с.
- Арестова А. Музыкальное развитие леворукого ребенка. — М. : Прометей, 2012. — 111 с.
- Артоболевская А. Первая встреча с музыкой. — СПб. : Композитор, 2006. — 96 с.
- Аскерова С. Дети... Музыка... Воображение. — Баку : Ишыг, 1989. — 66 с.
- Бакланова Т. Музыка для детей : муз. звуки и образы. — М. : АСТ : Астрель, 2010. — 128 с.

- Бакланова Т. Музыка для детей : муз. инструменты и основы пения. — М. : АСТ : Астрель, 2009. — 126 с.
- Бакланова Т. Музыка для детей : муз. путешествия и встречи. — М. : АСТ : Астрель, 2009. — 142 с.
- Бакланова Т. Музыка для детей : муз. театры и конц. залы. — М. : АСТ : Астрель, 2011. — 142 с.
- Бергер Н., Яцентковская Н., Алиева Р. Младенец музицирует. — СПб. : Синтез Бук, 2008. — 63 с.
- Беседы о музыке для детей / сост. О. Очаковская. — М. : Музыка, 1996. — 98 с.
- Бехтерев В. Значение музыки в эстетическом воспитании ребенка с первых дней его детства. — М. : типо-лит. т-ва И. Кушнерев и К°, 1916. — 13 с.
- Блок В. Музыка Прокофьева для детей. — М. : Музыка, 1969. — 79 с.
- Боровик Т. Звуки, ритмы и слова. Ч. 1. — Мн. : Кн. дом, 1999. — 110 с.
- Брянцева В. Мифы Древней Греции и музыка. — М. : Музыка, 1988. — 42 с.
- Будзи Р. Волшебство музыки. — М. : Астрель, 2011. — 222 с.
- Волков С. Детям о музыке. — М. : Омега, 2001. — 63 с.
- Гасанова Р. Синтез искусств : музыка, художеств. слово, живопись. — Уфа : БИРО, 2005. — 29 с.
- Глазырина Е. Ребенок и музыка. — Екатеринбург : УрГПУ, 1995. — 204 с.
- Гогоберидзе А., Деркунская В. Детство с музыкой : совр. пед. технологии муз. воспитания и развития детей раннего и дошкольного возраста. — СПб. : Детство-Пресс, 2010. — 650 с.
- Гончарова Л. О музыке, о детях и не только. — Улан-Удэ : Изд-во БНЦ СО РАН, 2015. — 73 с.
- Гульянц Е. О царе Петре, барабане, театре и музыке. — М. : Композитор, 1994. — 36 с.
- Дубровская Е. Ступеньки музыкального развития. — М. : Просвещение : Росмэн, 2006. — 110 с.
- Закошанская Л. Мир музыки для детей. — Иерусалим : Филобиблон, 2001. — 128 с.
- Кабалевский Д. Как рассказывать детям о музыке? — М. : Просвещение, 2005. — 224 с.
- Как учить музыке одаренных детей / сост. Е. Ключникова. — М. : Классика-XXI, 2010. — 238 с.
- Кленов А. «Почему» в концертном зале. — М. : Музыка, 1981. — 55 с.
- Константинова И. Музыкальные занятия с особым ребенком: взгляд нейropsychолога. — М. : Теревинф, 2013. — 350 с.
- Корыхалова Н. Чтобы музыка зазвучала. — М. : Музыка, 1999. — 117 с.
- Кремер Ж. Занимательная музыка : кроссворды, чайнворды, ребусы, муз. игры и задачи для детей. — М. : Музыка, 1971. — 62 с.
- Крюков А. Ради спасения : дети и музыка в осажденном Ленинграде. — СПб. : Композитор, 2013. — 299 с.
- Ланкин В., Ланкина Е., Хох И. Музыка и развитие личности ребенка. — Томск : ТГПУ, 2005. — 174 с.
- Мазель В. Психофизиологические закономерности формирования первичных двигательных навыков детей младшего школьного возраста. — СПб. : Композитор, 2014. — 98 с.
- Маляренко Г. Музыка и мозг ребенка. — Тамбов, 1998. — 94 с.
- Манакова И., Салмина Н. Дети. Мир звуков. Музыка. — Свердловск : Изд-во Урал. ун-та, 1991. — 253 с.
- Метлов Н. Музыка – детям. — М. : Просвещение, 1985. — 144 с.
- Михайловская Н. Музыка и дети. — М. : Сов. композитор, 1977. — 260 с.
- Музыка – театр – дети : Н. Сац и ее творч. деятельность / сост. В. Викторов. — М. : Сов. композитор, 1977. — 362 с.
- Музыка : занятия с детьми старшей и подгот. групп / сост. Н. Улашенко. — Волгоград : Корифей, 2006. — 96 с.
- Музыкальные занятия в детском саду / авт.-сост. З. Бугаева. — М. : АСТ : Сталкер, 2005. — 301 с.
- Мухамедзянова Р., Янкина Д. Развитие музыкального мышления у детей 5-6 лет. — Уфа : Китап, 2003. — 92 с.
- Открой секрет. Музыка. Муза / ред. Е. Токарева. — М. : Эгмонт Россия, 2010. — 64 с.
- Падалка Г. Учитель, музыка, дети. — К. : Муз. Україна, 1982. — 144 с.
- Петрова В. Музыка – малышам. — М. : Мозаика-Синтез, 2001. — 141 с.
- Португалов К. Музыка и дети. — М. : Знание, 1969. — 80 с.
- Прозорова А. Первые шаги в мир музыки. — М. : Терра-кн. клуб, 2005. — 366 с.
- Рапгоф И. Как следует обучать детей музыке. — СПб. : Жизнь, 1910. — 42 с.
- Розинер Ф. Ваши дети, вы и музыка. — М. : Знание, 1973. — 94 с.
- Розинер Ф. Расскажи мне, музыка, сказку. — М. : Сов. композитор, 1972. — 106 с.
- Рокитянская Т. Воспитание звуком : муз. занятия с детьми от трех до девяти лет. — Ярославль : Акад. развития, 2006. — 127 с.
- Роль музыки в эстетическом воспитании детей и юношества : сб. ст. / сост. А. Готсдинер. — Л. : Музыка, 1981. — 104 с.
- Росихина В. Беседы о классической музыке. — М. : Просвещение, 1980. — 110 с.
- Рыцарева М. Музыка и я. — М. : Музыка, 2006. — 366 с.
- Светличная Л. Новая сказка о музыке. — М. : Сфера, 2004. — 61 с.
- Ситникова О. Подготовка педагогов к развитию творческих умений и навыков у дошкольников средствами музыки. — М. : Директ-Медиа, 2014. — 248 с.
- Степанова Е. Путешествие в страну музыки : Ч. 1. — М. : Адвансед солюшнз, 2013. — 36 с.
- Степанова Е. Путешествие в страну музыки : Ч. 3. — М. : Адвансед солюшнз, 2015. — 39 с.
- Сычева М. Первые уроки музыки. — Ростов на/Д : Феникс, 2009. — 362 с.
- Томпакова О. Книга о русской музыке для детей. — М. ; Л. : Музыка, 1966. — 92 с.
- Фалетрова О. Музыка как средство психолого-педагогической коррекции. — Ярославль : Ярослав. гос. пед.

ун-т им. К. Ушинского, 2008. — 143 с.
 Финкельштейн Э. Музыка от А до Я. — Л. : Сов. композитор, 1997. — 115 с.
 Фролов М. Учимся музыке на компьютере. — М. : Лаб. базовых знаний, 2000. — 271 с.
 Энциклопедия для детей : Искусство: Музыка. Театр. Кино / отв. ред. И. Лапина. — М. : Аванта+, Астрель, 2007. — 619 с.
 Янушевска-Варых М. Развивающие возможности музыки в обучении детей разного интеллектуального уровня. — М. : Изд. дом Рос. акад. образования, 2006. — 370 с.

...дозвілля

Голубев В., Цыбин Ю. Музыка в сфере молодежного досуга. — М. : ВНМЦПТО, 1991. — 70 с.
 Дискотека в досуге молодежи / сост. А. Запесоцкий. — Л. : Знание, 1987. — 20 с.
 Козюренко Ю., Томилин Ю. Музыка и досуг. — М. : Сов. Россия, 1987. — 81 с.
 Цыбин Ю., Голубев В. Молодежь. Досуг. Музыка. — Мн. : Университетское, 1988. — 125 с.
 Щербакова О. Этнокультурное воспитание детей и подростков на региональных народно-певческих традициях в условиях досуга. — Барнаул : Изд-во Алтай. гос. акад. культуры и искусств, 2013. — 219 с.

...кіно, телебачення

Авербах Е. Музыка на телевидении. — М. : Знание, 1984. — 48 с.
 Березовчук Л. Жанровый канон мюзикла в зарубежном кино с 1972 по 2002 г. — СПб. : СПбГУКиТ, 2003. — 92 с.
 Бугославский С., Мессман В. Музыка и кино. — М. : Красный пролетарий, 1926. — 96 с.
 Иоффе И. Музыка советского кино. — Л. : Гос. муз. н.-и. ин-т, 1938. — 168 с.
 Иоффе И. Синтетическое изучение искусства и звуковое кино. — Л. : Гос. муз. науч.-иссл. ин-т, 1937. — 412 с.
 Кац Б. Простые истины киномузыки. — Л. : Сов. композитор, 1988. — 232 с.
 Корганов Т., Фролов И. Кино и музыка. — М. : Искусство, 1964. — 351 с.
 Лисса З. Эстетика киномузыки. — М. : Музыка, 1970. — 495 с.
 Петров А., Колесникова Н. Диалог о киномузыке. — М. : Искусство, 1982. — 175 с.
 Петрова И. Музыка советского кино. — М. : Знание, 1964. — 71 с.
 Фрадкина Э. Композитор Георгий Портнов : песня, оперетта, музыка в театре и кино. — Л. : Сов. композитор, 1988. — 104 с.
 Фрид Э. Музыка в советском кино. — Л. : Музыка, 1967. — 200 с.
 Хангельдиева И. Музыка : театр, кино, телевидение. — М. : Сов. композитор, 1991. — 154 с.
 Черемухин М. Музыка звукового фильма. — М. : Госкиноиздат, 1939. — 256 с.
 Чернышов А. Медиамузыка на телевидении. — М. : Изд-во моск. ун-та, 2009. — 112 с.
 Шилова И. Музыка в кино. — М. : Знание, 1973. — 47 с.
 Шилова И. Проблемы звуковой образности в советском кино. — М. : Знание, 1984. — 48 с.
 Шилова И. Советский музыкальный фильм. — М. : Знание, 1980. — 48 с.

...культура

Авдеев В., Цареградская Т. На «Музыкальный ринг» вызываются... — М. : Знание, 1989. — 64 с.
 Акулова Л. Музыка в русской культуре. — Владимир : Яросвет, 2002. — 323 с.
 Апрелева В. Музыка как выражение и предвосхищение культуры. — СПб. : Инфо-да, 2003. — 368 с.
 Бобылёв Л. Русская композиторская педагогика : традиции, личности, школы. — М. : Композитор, 2013. — 399 с.
 Васильченко Е. Звук в системе культуры мировых цивилизаций. — М. : Рос. ун-т дружбы народов, 2013. — 233 с.
 Воронина Н. Личность и время : метафизика музыки. — Саранск : тип. «Красный Октябрь», 2010. — 259 с.
 Горюнова Л. Музыка в контексте молодежной культуры. — Саратов : Изд-во Поволж. межрегион. учеб. центра, 2003. — 98 с.
 Журбин А. Музыкальные перекрестки, или Парадоксальная история музыки глазами Александра Журбина. — М. : Галерея, 2013. — 287 с.
 Космовская М. История музыкальной культуры в наследии Н. Ф. Финдейзена. — Курск : Изд-во Курского гос. ун-та, 2006. — 308 с.
 Михайлов А. Музыка в истории культуры. — М. Моск. консерватория, 1998. — 264 с.
 Нечаева Н. Основания музыкального творчества как феномена культуры. — Томск : Изд-во Томск. ун-та, 2003. — 131 с.
 Орлова И. В ритме новых поколений. — М. : Знание, 1988. — 54 с.
 Тельчарова Р. Музыка и культура. — М. : Знание, 1986. — 64 с.
 Тулаев П. Русский концерт Анатолия Полетаева : беседы о музыке и культуре. — М. : Слава!, 2007. — 271 с.
 Хай М. Музично-інструментальна культура українців. — К. : Б.в. ; Дрогобич : Коло, 2011. — 559 с.
 Schenbeck L. Racial uplift and American music, 1878-1943. — Jackson, 2012.

...література, поезія

- Виноградова С. Взаимодействие литературы и музыки. — Л. : Знание, 1984. — 16 с.
- Гервер Л. Музыка и музыкальная мифология в творчестве русских поэтов. — М. : Индрик, 2001. — 247 с.
- Глебов И. [Асафьев Б.] Русская поэзия в русской музыке. — Пб. : Гос. узд-во, 1921. — 143 с.
- Грачев А. Путь песенной поэзии. — Челябинск : Изд-во Рекпол, 2007. — 146 с.
- Григорович Н., Шлифштейн С. Русская литература в советской музыке. — М. : Сов. композитор, 1975. — 467 с.
- Иванов Г. Русская поэзия в отечественной музыке. — М. : Музыка, 1966. — 437 с.
- Кабкова Е., Стукалова О. Русская поэзия в музыке для детей. Вып. 1. — М. : Музыка, 2016. — 58 с.
- Крюков А. Тургенев и музыка. — Л. : Музгиз, 1963. — 136 с.
- Кундера М. Нарушенные завещания. — СПб. : Азбука-классика, 2004. — 284 с.
- Курбанов Б. Взаимосвязь музыки и литературы. — Баку : Элм, 1972. — 140 с.
- Ливанова Т. Русская музыкальная культура XVIII в. в ее связях с литературой, театром и бытом : т. 1. — М. : Музгиз, 1951. — 536 с.
- Ливанова Т. Русская музыкальная культура XVIII в. в ее связях с литературой, театром и бытом : т. 2. — М. : Музгиз, 1953. — 476 с.
- Литература и музыка / отв. ред. Б. Реизов. — Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1975. — 227 с.
- Макарова С. Русский стих и музыка : избр. работы. — М. : ЛЕКСРУС, 2015. — 359 с.
- Музыка в зеркале поэзии / сост. Б. Кац. — Л. : Сов. композитор, 1986. — 200 с.
- Музыка и незвучащее : сб. ст. / редкол. : Е. Пермяков и др. — М. : Наука, 2000. — 326 с.
- Павлова Н. Музыка и литература. — М. : ГБЛ, 1975. — 159 с.
- Петрова Л. Работа музыканта над литературным текстом. — М. : МГИМ, 2009. — 48 с.
- Поэзия и музыка / сост. В. Фрумкин. — М. : Музыка, 1973. — 302 с.
- Русская литература в советской музыке / Н. Григорович, О. Ламм. — М. : Сов. композитор, 1984. — 336 с.
- Степанова И. Слово и музыка. — М. : Кн. и бизнес, 2002. — 286 с.
- Ступель А. Образы мировой поэзии в музыке. — М. ; Л. : Музыка, 1965. — 151 с.
- Художественная литература и музыка как отражение культуры народа / Е. Богомолова и др. — Новосибирск : ЦРНС, 2014. — 194 с.
- Шекспир и музыка / М. Михайлов, Л. Раабен, Э. Фрид. — Л. : Музыка, 1964. — 318 с.

...математика

- Бабаян К. Музыкальная информатика. — М. : МГУКИ, 2014. — 70 с.
- Варга Б., Димень Ю., Лопариц Э. Язык, музыка, математика. — М. : Мир, 1981. — 246 с.
- Горбунова И., Заливадный М. Музыка, математика, информатика : грани взаимодействия. — СПб : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2017. — 295 с.
- Зарипов Р. Кибернетика и музыка. — М : URSS : Либроком, 2014. — 232 с.
- Зубарева Н., Куличкин П. Тайны музыки и математическое моделирование. — М. : URSS : Либроком, 2009. — 249 с.
- Информационные технологии в музыке : музыка, математика, информатика / И. Горбунова, М. Заливадный. — СПб. : Изд-во РГПУ, 2013. — 179 с.
- Лаптева В. Музыкальная математика для детей 4-7 лет. — М. : ТЦ Сфера, 2003. — 47 с.
- Лифшиц Д. Музыка и математика. — Алма-Ата : Казахстан, 1976. — 79 с.
- Насретдинов А. Музыкальная математика древних. — М. : Бослен, 2012. — 254 с.
- Наумова С., Юдин Н., Медведев Ю. Музыкальная информатика. — Владимир : ВГГУ, 2010. — 52 с.
- Очинский В. Звуки музыки и золотая пропорция. — Ставрополь : АГРУС, 2013. — 207 с.
- Погорелов В. Секрет гармонии. — М. : Спутник+, 2013. — 29 с.
- Харуто А. Музыкальная информатика. — М. : URSS : Изд-во ЛКИ, 2009. — 397 с.

...медицина, здоров'я

- Белик И. Музыка против глухоты. — М. : Владос, 2000. — 155 с.
- Блаво Р. Исцеление музыкой. — СПб. : Питер : Питер принт, 2003. — 188 с.
- Блаво Р. Новый путь к самоисцелению. — Новосибирск : Новосибирск, 2002. — 206 с.
- Ворожцова О. Музыка и игра в детской психотерапии : муз. арт-терапия для детей. — М. : Изд-во Ин-та психотерапии, 2004. — 88 с.
- Дворецкий Л. Музыка и медицина : размышления врача о музыке и музыкантах. — М. : МЕДпресс-информ, 2014. — 235 с.
- Декер-Фойт Г.-Г. Введение в музыкотерапию. — СПб. : Питер, 2003. — 205 с.
- Кононова Н. Коррекция нарушенных функций у детей с церебральным параличом средствами музыки. — М. : Владос, 2008. — 319 с.
- Ноймайр А. Музыка и медицина. — М. : Классика-XXI, 2009. — 307 с.
- Петрушин В. Музыкальная психотерапия. — М. : Владос, 2000. — 175 с.
- Петухова-Левицкая М. Теория и практика оздоровления младших школьников средствами прикладной музыки. — Тула : ТПУ им. Л. Толстого, 2016. — 211 с.
- Слепнева А., Слепнев Д. Руки в музыке искупай : мелодии здоровья. — М. : Гранд : ФАИР-пресс, 2000. —

246 с.

Шушарджан С. Руководство по музыкотерапии. — М. : Медицина, 2005. — 478 с.

Элькин В. Целительная магия музыки : гармония цвета и звука в терапии болезней. — СПб. : Респекс, 2000. — 218 с.

...мистецтво

Ванслов В. Изобразительное искусство и музыка. — Л. : Художник РСФСР, 1983. — 233 с.

Каган М. Музыка в мире искусств. — СПб. : Ut, 1996. — 231 с.

Кремлев Ю. О месте музыки среди искусств. — М. : Музыка, 1966. — 63 с.

Ливанова Т. Западноевропейская музыка XVII-XVIII вв. в ряду искусств. — М. : Музыка, 1977. — 528 с.

Хангельдиева И. Музыка в синтетических видах искусства. — М. : Знание, 1987. — 64 с.

...молодь

Голубев В., Цыбин Ю. Музыка в сфере молодежного досуга. — М. : ВНМЦПТО, 1991. — 70 с.

Голубева Т. Песня в общении молодежи. — М. : Знание, 1988. — 64 с.

Дискотека в досуге молодежи / сост. А. Запесоцкий. — Л. : Знание, 1987. — 20 с.

Запесоцкий А. Музыка и молодежь. — М. : Знание, 1988. — 63 с.

Иконникова С. Критика буржуазных концепций «молодежной культуры». — М. : Знание, 1976. — 40 с.

Музыка и молодежь / ред.-сост. Е. Дуков. — М. : Знание, 1986. — 47 с.

Музыка и общение молодежи / сост. Т. Диденко. — М. : Знание, 1985. — 64 с.

Орлова И. На волне научно-технического прогресса. — М. : Знание, 1989. — 46 с.

Рыданова И. Западная рок-музыка и молодежь. — Мн. : О-во «Знание», 1987. — 23 с.

Скафтымова Л., Набок И. Музыка и молодежь. — Л. : Знание, 1988. — 16 с.

Цыбин Ю., Голубев В. Молодежь. Досуг. Музыка. — Мн. : Университетское, 1988. — 125 с.

...religія, астрологія

Антонов А. Балалайка – маленькая модель человека и Вселенной. — М. : Спутник+, 2016. — 65 с.

Антонова О. Искусство и православие. — М. : Моск. рабочий, 1983. — 94 с.

Антонова О. Католицизм и искусство : XX век. — М. : Мысль, 1985. — 175 с.

Антонова О. Музыка и церковь. — М. : Знание, 1977. — 62 с.

Антонова О., Кузнецова З. Музыкальное искусство и религия. — Томск : Изд-во Том. ун-та, 1986. — 194 с.

Бальтазар Г., Барт К., Кюннг Г. Богословие и музыка. — М. : Изд-во ББИ, 2011. — 149 с.

Белозерцева С. Музыка в свете истины : о силе слова, о роли вибраций, о влиянии музыки на судьбы цивилизаций. — Ростов н/Д : Золотое слово, 2010. — 200 с.

Булгакова С. Эволюция формы мессы и развитие жанров духовной музыки от эпохи раннего Средневековья к XX веку. — Челябинск : ЧГИК, 2016. — 122 с.

Вильданов У., Вильданова Г., Загитова Л. Оккультно-трансцендентальная природа звука и музыки в бытии человека. — Уфа : РИО РУНМЦ МО РБ, 2007. — 303 с.

Гарднер И. Богослужбное пение русской православной церкви : в 2 т. — Сергиев Посад : Моск. Духов. Акад., 1998. — Т. 1. — 562 с. ; Т. 2. — 640 с.

Герцман Е. Языческие и христианские музыкальные древности. — СПб. : Лебедушка, 2006. — 653 с.

Гончаренко Е. Музыка и духовное возрастание церкви. — М. : Христиан. центр «Логос», 2002. — 62 с.

Денисов Н. Старообрядческая богослужебно-певческая культура. — М. : Прогресс-Традиция, 2015. — 574 с.

Детский музыкальный катехизис / сост. И. Лепешинский. — Самара : Восхождение, 2009. — 208 с.

Добжанская О. Шаманская музыка самодейских народов Красноярского края. — Норильск : АПЕКС, 2008. — 271 с.

Домбраускене Г. Метатекст протестантского хора : семиотический континуум в музыкальной культуре Запада и Востока. — Владивосток : МГУ им. Г. Невельского, 2014. — 327 с.

Зув И., Мусухранов И. Синкретизм шаманского обряда народов Алтая в контексте традиционной музыкальной и хореографической культуры. — Барнаул : Изд-во Алтай. гос. ин-та культуры, 2017. — 151 с.

Инайят Х. Мистицизм звука. — М. : Сфера, 2002. — 341 с.

Иоанн (архиеп.) Фортепианное евангелие Марии Юдиной. — М. : Местная религ. орг., 2010. — 335 с.

Ислам и музыка : работы татар. богословов / сост. Г. Сайфуллина. — М. : Академия, 2016. — 382 с.

Коляда Е. Музыкальные инструменты в Библии. — М. : Композитор, 2003.

Кравчун П. Органы католических храмов Санкт-Петербурга. — СПб. : Родные просторы, 2013. — 263 с.

Кураев А. Рок-проповеди. — М. : Никея, 2010. — 16 с.

Кураев А. Церковь и рок-музыка. — Мариуполь : Рената, 2004. — 104 с.

Лазарь (архим.) Новые дороги в ад : рок-музыка и наркомания. — М. : Развитие духовности, культуры и науки : Аксиос, 2003. — 30 с.

Мельникова Е. История богослужбного пения. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2017. — 103 с.

Мороз А. Музыка преисподней : рок-музыка, наркотики, ноч. клубы. — Н. Новгород : Вектор, 1998. — 29 с.

Немкова О. Образ Богоматери в европейском музыкальном искусстве. — Тамбов : ТГУ им. Г. Державина, 2013. — 205 с.

- Низомов А. Суфизм в контексте музыкальной культуры народов Центральной Азии. — Душанбе : Ирфон, 2000. — 296 с.
- Полозова И. Церковно-певческая культура саратовских старообрядцев. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2009. — 333 с.
- Преображенский А. Культовая музыка в России. — Л. : Academia, 1924. — 123 с.
- Протопопов С. О художественном элементе в православном церковном пении. — М. : Свято-Троицкая Сергиева Лавра, 1901. — 82 с.
- Разумовский Д. Церковное пение в России. — М. : тип. Т. Рис, 1867-1869. — 367 с.
- Розеншильд К. Музыкальное искусство и религия. — М. : Музыка, 1964. — 190 с.
- Романов Л. Музыкальное искусство и православие. — Л. : ГМИРИА, 1989. — 119 с.
- Савельева Н. Духовная музыкальная культура молокан. — М. : Композитор, 2015. — 363 с.
- Свиридова И. Русский духовный концерт : история и теория жанра. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2015. — 194 с.
- Сергий (иеромонах) Современная культура : сатанизм или богоискательство? — М. : Изд-во им. святителя Игнатия Ставропольского, 2002. — 94 с.
- Сикур П. Церковное пение. Подготовка дирижеров и регентов к работе с хором. — М. : Рус. Хронографъ, 2012. — 496 с.
- Скотт С. Окультизм и воздействие музыки. — М. : РИПОЛ-Классик, 2005. — 284 с.
- Смирнов В. Партесное пение-путь в прелесть. — СПб. : Скифия, 2011. — 76 с.
- Судо Ф. Дзэн и искусство игры на гитаре. — СПб. : Амфора, 2006. — 251 с.
- Судо Ф. Дзэн-гитара. — К. ; М. : София, 2001. — 189 с.
- Тернер С. Лестница в небо : история рока и религии. — М. : Триада, 2001. — 287 с.
- Традиции духовного пения в культуре старообрядцев Алтая / Т. Казанцева, Н. Мурашова и др. — Новосибирск : Наука, 2002. — 491 с.
- Ты Бог мой! Муз. наследие священномученика митрополита Серафима / сост. О. Павлова, В. Лёвушкин. — М. : Сибирская Благовонница, 2016. — 103 с.
- Урванцева О. Концепции авторского и канонического в русской духовной музыке начала XX века. — Магнитогорск : МГК, 1999. — 31 с.
- Ухтомский А. О церковном пении. — СПб. : тип. С.-Петерб. ведомостей, 1910. — 32 с.
- Фаттахова Л. Традиции духовного пения старообрядцев Кузбасса. — Омск : Изд-во ОГУ, 2015. — 290 с.
- Фиденко Ю. Музыкально-литургическая практика католических приходов азиатской части России на рубеже XX-XXI вв. — СПб. : Кн. Дом, 2015. — 255 с.
- Фролкин В. М. Лютер о музыкальном воспитании. — Краснодар : Б.и., 1991. — 29 с.
- Хачатурян Р., Скоробогатов Т. Музыка ада : кн. об оккультизме и сатанизме в сфере музыки. — Одесса : Христиан. гуманист.-экон. открытый ун-т, 2006. — 84 с.
- Хватова С. Современный русский духовный концерт. — Майкоп : Адыг. гос. ун-т : Изд-во Магарин О. Г., 2009. — 231 с.
- Холодюк А. Баварские дни Ивана Гарднера. — Мюнхен, 2012.
- Хорошилова Е. Православная певческая культура. — Белгород : БГИИиК, 2016. — 165 с.
- Цветков Е. Музыкальная астрология. — М. : Новый хронограф, 2002. — 103 с.
- Эндрюс Т. Сакральные звуки : кн. о преобразующем воздействии Музыки и Слова. — СПб. : Будущее Земли, 2004. — 234 с.
- Явный А. Музыка прощения. — М. : Э, 2017. — 255 с.
- Dyson M. Between God and gangsta rap. — N.Y. ; Oxford, 1996.
- Friedson St. Remains of ritual : northern gods in a southern land. — Chi. ; L., 2009.
- Huellas del cristianismo en el arte. La música / P. Grau. — Madrid, 2008.
- Jankowsky R. Stambeli : music, trance, and alterity in Tunisia. — Chi. ; L., 2010.
- Kvalvaag R. Det ellefte budet : religion og rock and roll. — Oslo, 2011.
- Loewen P. Music in early Franciscan thought. — Leiden ; Boston, 2013.
- Smith J. Music in ancient judaism and early christianity. — Farnham ; Burlington, 2011.
- Stone R. Sacred steel : inside an African American steel guitar tradition. — Urbana ; Springfield, 2010.
- Traditional musical cultures in Central-Eastern Europe. Ecclesiastical and folk transmission / ed. by P. Dahlig. — Warsz., 2009.

...танець

- Ауэрбах Л. Рассказы о вальсе. — М. : Сов. композитор, 1980. — 176 с.
- Браун Р. Искусство создания танцевальной музыки на компьютере. — М. : ЭКОМ, 1998. — 447 с.
- Друскин М. Очерки по истории танцевальной музыки. — Л. : Ленингр. филармония, 1936. — 204 с.
- Мальми В. Праздник и танец. — Петрозаводск : Карелия, 2005. — 206 с.
- Мейлих Е. Иоганн Штраус : из истории венского вальса. — Л. : Музыка, 1975. — 208 с.
- Моррис Н. Музыка и танец. — М. : Астрель : АСТ, 2002. — 32 с.
- Скрипина Н. Прикладная хореография в театрализованном представлении и празднике. — Челябинск : Челяб. гос. акад. культуры и искусств, 2008. — 158 с.

Танец и ритмика в начальной школе / под ред. Е. Коноровой. — М. : Музгиз, 1960. — 97 с.

Тарасова О. Музыка и хореография. — М. : ГИТИС, 2016. — 149 с.

Чубакова Н. Танцевальный фольклор в календарных обрядах и праздниках. — М. : Компания Спутник+, 2006. — 25 с.

Ahlén C.-G. Tangon i Europa : en pyrrusseger? — Stockh., 1987.

Azzi M., Collier S. Le grand tango : the life a. music of A. Piazzolla. — Oxford, 2000.

Bates H., Bates L. La historia del tango. — B. Aires, 1936.

Carella T. El tango. Mito y escencia. — B. Aires, 1956.

Carner M. The waltz. — L., 1948.

Ferrer H. El tango. Su historia y evolución. — B. Aires, 1960.

Lima N. El tango argentino de salón. Método de baile teórico práctico. — B. Aires, 1916.

Nick E. Vom W.er Walzer zur W.er Operette. — Hamb., 1954.

Rossi V. Cosas de negros. Los orijenes del tango y otros aportes al folklore rioplatense. — Cordoba, 1926.

Sierra L. Historia de la orquesta tipica. El tango en su evolución instrumental. — B. Aires, 1960.

Sonner R. Musik und Tanz : Vom Kulttanz zum Jazz. — Lpz., 1930.

Tallón J. El tango en sus etapas de música prohibida. — B. Aires, 1959.

Villaruel L. Tango, folklore de Buenos Aires. — B. Aires, 1957.

Weigl B. Die Geschichte des Walzers nebst einem Anhang über die moderne Operette. — Langensaiza, 1910.

...театр

Викторов В. Музыка – театр – дети : Сац и ее творч. деятельность. — М. : Сов. композитор, 1977. — 362 с.

Викторов В. Наталия Сац и Детский музыкальный театр. — М. : Композитор, 1993. — 192 с.

Глумов А. Музыка в русском драматическом театре. — М. : Музгиз, 1955. — 481 с.

Кокто Ж. Петух и Арлекин : ст. о музыке и театре. — М. : Прест, 2000. — 223 с.

Курышева Т. Музыка... Люди... Театр... — М. : Моск. консерватория, 2012. — 348 с.

Курышева Т. Театральность и музыка. — М. : Сов. композитор, 1984. — 200 с.

Ливанова Т. Русская музыкальная культура XVIII в. в ее связях с литературой, театром и бытом : т. 1. — М. : Музгиз, 1951. — 536 с.

Ливанова Т. Русская музыкальная культура XVIII в. в ее связях с литературой, театром и бытом : т. 2. — М. : Музгиз, 1953. — 476 с.

Миклашевський Й. Музична і театральна культура Харкова кінця XVIII-першої половини XIX ст. — К. : Наук. думка, 1967. — 160 с.

Скоробогатых Е. История театра и музыки. — Киров : Изд-во Вят. гос. гуманитар. ун-та, 2007. — 90 с.

Фрадкина Э. Композитор Георгий Портнов : песня, оперетта, музыка в театре и кино. — Л. : Сов. композитор, 1988. — 104 с.

Хангельдиева И. Музыка : театр, кино, телевидение. — М. : Сов. композитор, 1991. — 154 с.

Черкашина-Губаренко М. Музыка і театр на перехресті епох : т. 1. — К. : Наука, 2002. — 183 с.

Черкашина-Губаренко М. Музыка і театр на перехресті епох : т. 2. — К. : Наука, 2002. — 206 с.

...фізика

Анфилов Г. Физика и музыка. — М. : Дет. лит., 1964. — 192 с.

Насретдинов А. Физика и анатомия музыки. — М. : Бослен, 2012. — 221 с.

Тейлор Ч. Физика музыкальных звуков. — М. : Легкая индустрия, 1976. — 184 с.

Термен Л. Физика и музыкальное искусство. — М. : Знание, 1966. — 32 с.

...філософія

Адорно Т. Философия новой музыки. — М. : Логос, 2001. — 343 с.

Апинян Т. Музыка в контексте истории философии. — СПб. : Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2008. — 140 с.

Апрелева В. Философия и психоанализ русской музыки : П. Чайковский, А. Скрябин и И. Стравинский. — СПб. : Инфо-да, 2013. — 240 с.

Барковская С. Философия русской духовно-музыкальной культуры. — Магнитогорск : МаГУ, 2009. — 105 с.

Горбачев Н. Философия и музыка. — Саратов : Сарат. пед. ин-т, 1975. — 100 с.

Дятлов Д. Музыкально-исполнительское искусство на пересечении религиозно-философской и синергетической парадигм. — Самара : СГАКИ, 2012. — 190 с.

Зарубина Л. Философия и музыка. — Челябинск : ЧГАКИ, 2002. — 245 с.

Клюев А. Музыка. Философия. Синергетика. — СПб. : Астерион, 2012. — 199 с.

Клюев А. Философия музыки. — СПб. : Астерион, 2010. — 226 с.

Коломиец Г. Ценность музыки : философский аспект. — М. : URSS : Либроком, 2009. — 531 с.

Панаютиди Э. Эмоции в музыке и в нас : крит. анализ дискуссии в аналитической философии музыки. — Владикавказ : Цопанова А.Ю., 2013. — 302 с.

Решетникова Т. Российская массовая музыкальная культура в аспекте этико-философского анализа. — Саранск : Изд-во Мордовского ун-та, 2009. — 112 с.

Стогний И. Коннотативные свойства музыкального свойства. — М. : РАМ, 2013. — 223 с.

- Суханцева К. Музыка как мир человека. — К. : Факт, 2000. — 177 с.
- Тарапата-Більченко Л. Філософія музики. — Суми : СумДПУ ім. А. Макаренка, 2004. — 75 с.
- Философия и музыка : сб. тр. / отв. ред. О. Антонова. — М. : РАМ, 2004. — 218 с.
- Фомина З. Философия музыки. — Саратов : СГК, 2011. — 206 с.
- Хаазе Р. Лейбниц и музыка : к истории гармон. символики. — М. : РАМ, 1999. — 69 с.
- Щербакова А. Музыка и Человек в созидании пространства культуры. — М. : Изд-во Рос. гос. социального ун-та, 2011. — 318 с.
- Щербакова А. Философия музыкального искусства. — М. : РГСУ, 2013. — 574 с.

Технологія музичного виконавства

Методика

- Абдуллин Э., Николаева Е. Методика музыкального образования. — М. : Музыка, 2006. — 334 с.
- Алиева З. Методика преподавания профессиональных дисциплин. — Симферополь : Хотеева Л.В., 2016. — 123 с.
- Арчажникова Л. Методика музыкального воспитания. — М. : МГЗПИ, 1990. — 50 с.
- Безбородова Л. Теория и методика музыкального образования. — М. : Флинта : Наука, 2014. — 235 с.
- Безбородова Л., Алиев Ю. Методика преподавания музыки в общеобразовательных учреждениях. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 512 с.
- Бергер Н. Современная концепция и методика обучения музыке. — СПб. : КАРО, 2004. — 358 с.
- Варфоломеев А. Пение в курсе сольфеджио : к методике преподавания в муз. уч-щах. — Л. : Музгиз, 1962. — 61 с.
- Великое искусство управлять оркестром : ч. 1 / сост. Ф. Босенко. — СПб. : СПбГАК, Б.г. — 83 с.
- Гладышева О. Теория и методика обучения композиции и импровизации. — М. : Изд-во Спутник+, 2010. — 180 с.
- Демчишин М. Методика формування художньо-творчої особистості засобами музичного мистецтва. — Суми : Мрія-1 ЛТД, 2004. — 106 с.
- Загитова Л., Крымгузина З. Музыкальная шкатулка педагога. — Сибай : Респ. Башкортостан, 2015. — 62 с.
- Здібності, творчість, обдарованість : теорія, методика, результати досліджень / за ред. В. Моляко, О. Музики. — Житомир : Рута, 2006. — 319 с.
- Ковалів В. Методика музичного виховання на релятивній основі. — К. : Муз. Україна, 1973. — 149 с.
- Красникова Т. Методика преподавания теории музыки. — М. : РАМ им. Гнесиных, 2016. — 126 с.
- Кузнецов В. Организация и методика учебно-воспитательной работы в самодеятельных эстрадных музыкальных коллективах. — М. Б.и., 1979. — 31 с.
- Кузнецов В. Теория и методика учебно-творческого процесса в любительских эстрадных оркестрах и ансамблях. — М. : Музыка, 2000. — 244 с.
- Лихачёв Ю. Программа по фортепиано : соврем. развивающая методика обучения. — СПб. : Композитор, 2013. — 64 с.
- Мазур И. Методические основы преподавания курса сольфеджио в музыкальном вузе. — Од. : Астропринт, 2006. — 39 с.
- Методика быстрого обучения игре на шестиструнной / авт.-сост. Иванников. — Донецк : ООО, Агенство Мультипресс, 2006. — 96 с.
- Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів / упоряд. В. Самохвалов. — К. : Муз. Україна, 1983. — 96 с.
- Методика обучения игре на специальном инструменте (баян, аккордеон) / сост. В. Петухов. — Тюмень : РИЦ ТГАКИ, 2008. — 115 с.
- Методика преподавания. Сольфеджио / сост. Л. Бражник. — Казань : КГК, 2009. — 52 с.
- Методика проведения первых уроков с начинающими в классе гитары ДМШ / сост. В. Громов. — Мн. : Б.и., 1988. — 57 с.
- Методологическая культура педагога-музыканта / Э. Абдуллин, О. Ванилихина, Н. Морозова и др. — М. : Изд. центр «Академия», 2002. — 272 с.
- Олійник В. Методика застосування комп'ютерних технологій в музиці. — Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2009. — 168 с.
- Оськина С., Парнес Д. Музыкальный слух : теория и методика развития и совершенствования. — М. : АСТ, 2005. — 78 с.
- Пшеничников В. Методика преподавания музыкального инструмента (баян) в педагогическом колледже. — М. : Изд-во МГОУ, 2008. — 109 с.
- Сбітнева Л. Методика музичного виховання. — Луганськ : Альма-матер, 2005. — 171 с.
- Скрынников А. Теория и методика развития исполнительской техники учащегося-музыканта на художественном материале. — Волгоград : Изд-во Волгогр. гос. ун-та, 2005. — 109 с.
- Сладков П. Классическое сольфеджио в профессиональном музыкальном образовании : история, теория, методика. — М. : Композитор, 2014. — 331 с.
- Стецюк К. Методика музичного виховання. — Луганськ : Етлон-2, 2011. — 222 с.

Ткачова Н. Методика музичного виховання. — Бердянськ : Ткачук О.В., 2013. — 247 с.
 Третенков В. Методика обучения игре на инструменте (дух. инструменты). — Кемерово : КГИК, 2017. — 62 с.
 Халабузарь П., Попов В. Теория и методика музыкального воспитания. — СПб. : Лань, 2000. — 222 с.
 Шайхутдинова Д. Методика обучения сольфеджио. — Уфа : Мир печати, 2011. — 167 с.
 Шайхутдинова Д. Методика обучения элементарной теории музыки. — Ростов н/Д : Феникс, 2009. — 154 с.
 Шарабарин М. Методика обучения игре на инструменте [акордеон]. — Белгород : БГИИК, 2016. — 71 с.
 Якимчук С. Методика музичного виховання. — Рівне : Б.В., 2003. — 160 с.

Музичні здібності, обдарованість, геніальність

Альшуллер Г., Верткин И. Как стать гением : жизнен. стратегия творч. личности. — Мн. : Беларусь, 1994. — 479 с.
 Вильсон Г. Психология артистической деятельности : таланты и поклонники. — М. : Кошто-Центр, 2001. — 384 с.
 Гаврілова Л., Геогян Н., Кривошея Н. Сучасні підходи до діагностики і розвитку музичних здібностей дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку. — Слов'янськ : Маторін В.І., 2012. — 137 с.
 Геніальність: божий дар или наказание? / под ред. Г. Сегалина. — М. : Дом РДФ, 2006. — 1711 с.
 Голубев А. Гении, не дожившие до 40. — М. : Грааль, 2003. — 239 с.
 Гончаренко Н. Гений в искусстве и науке. — М. : Искусство, 1991. — 432 с.
 Гриндер Д., Делозье Д. Черепахи до самого низа : предпосылки личностной гениальности. — СПб. : прайм-Еврознак; М. : Олма-Пресс, 2005. — 352 с.
 Грузенберг С. Гений и творчество. — Л. : Сойкина, 1924. — 254 с.
 Дрёссер К. Почему мы все музыкальны? : статья звездой может каждый. — М. : АСТ : Астрель, 2010. — 315 с.
 Здібності, творчість, обдарованість : теорія, методика, результати досліджень / за ред. В. Моляко, О. Музики. — Житомир : Рута, 2006. — 319 с.
 Казиник М. Тайны гениев. — М. : Легейн, 2010. — 303 с.
 Кирнарская Д. Музыкальные способности. — М. : Таланты-XXI век, 2004. — 496 с.
 Козловский О. Открой в себе гения : диагностика и развитие интеллекта, мышления, памяти, внимания, воображения. — Донецк : ПКФ «БАО», 2005. — 733 с.
 Кононенко М. Общие и специальные компоненты музыкально-исполнительской одаренности. — М. : Когито-Центр, 2004. — 31 с.
 Ломброзо Ч. Гениальность и помешательство : от гениальности до безумия один шаг? — М. : Рипол классик, 2011. — 400 с.
 Ломброзо Ч. Гениальность и помешательство : параллель между великими людьми и помеш. — СПб. : Ф. Павленков, 1892. — 249 с.
 Лосева С. Психология музыкальной одаренности. — М. : Унив. кн., 2017. — 85 с.
 Максимчук Н. Психологія дитячої обдарованості. — Кам'янець-Подільський : Медобори, 2003. — 122 с.
 Матюшова М. Искусство и гений. — М. : Рос. ун-т дружбы народов, 2014. — 172 с.
 Михайлова М. Развитие музыкальных способностей детей. — Ярославль : Акад. развития, 1997. — 238 с.
 Морозов Ю. Бизнес для гениев. — Ростов н/Д : Феникс, 2003. — 160 с.
 Мясоедова Н. Музыкальные способности и педагогика. — М. : Прест, 1997. — 80 с.
 Овчинников В. Феномен таланта в русской культуре. — Калининград : Янтар. сказ, 1999. — 356 с.
 Основные современные концепции творчества и одаренности / под. ред. Д. Богоявленской. — М. : Мол. гвардия, 1997. — 402 с.
 Очкурова О., Щербак Г., Иовлева Т. 50 гениев, которые изменили мир. — Х. : Фолио, 2004. — 796 с.
 Пинджоян Е., Адамчук М. Как распознать в своем ребенке талант и не загубить его : когда звезды были маленькими. — М. : АСТ, 2016. — 222 с.
 Плясова М. Детство под знаком музыки : диалоги об одаренности. — М. : Классика-XXI, 2010. — 285 с.
 Психология одаренности : художественная одаренность / А. Мелик-Пашаев и др. — М. : МИОО, 2005. — 125 с.
 Развиваем музыкальные способности / авт.-сост. Е. Васько. — М. : Мой Мир, 2007. — 255 с.
 Таллибулина М. Методы психологической диагностики музыкальной одаренности. — Пермь : Перм. гос. ин-т иск-ва и культуры, 2008. — 92 с.
 Художественная одаренность детей, ее выявление и развитие / А. Мелик-Пашаев и др. — Дубна : Феникс+, 2006. — 108 с.
 Шувалов А. Безумные грани таланта : депрессия : композиторы. — М. : Abbott, 2014. — 59 с.

Музикування

Бороздинов А. Коллективное инструментальное музицирование на уроках музыки в младших классах общеобразовательной школы. — Калуга : Б. и., 1987. — 40 с.
 Виноградов Л. Коллективное музицирование : муз. занятия с детьми от пяти до десяти лет. — СПб. : Агентство образов. сотрудничества ; М. : НИИ шк. технологий, 2008. — 159 с.
 Виноградов Л. Музицирование с детьми до трех лет с родителями или педагогами. — СПб. : Агентство образов. сотрудничества, 2009. — 95 с.
 Гитара и музицирование / сост. и метод. указания Ю. Шмалько. — М. : Золотое Руно, 2006. — 15 с.

- Лаптев И. Инструментальное музицирование в начальной школе. — М. : ВЛАДОС ; Астрахань : Астрах. ун-т, 2003. — 125 с.
- Михеева Е. Основы музицирования : теория и практика. — Архангельск : ИПЦ САФУ, 2013. — 182 с.
- Михеева Е., Перова Л. Использование навыков музицирования при подготовке студентов к профессиональной деятельности : ч. 1. — Архангельск : Кира, 2008. — 68 с.
- Михеева Е., Перова Л. Использование навыков музицирования при подготовке студентов к профессиональной деятельности : ч. 2. — Архангельск : Кира, 2008. — 95 с.
- Столпянский П. Музыка и музицирование в старом Петербурге. — Л. : Музыка, 1989. — 223 с.
- Терентьева Н. Основы творческого музицирования. — СПб. : Образование, 1995. — 59 с.
- Тютюнникова Т. Видеть музыку и танцевать стихи : творч. музицирование, импровизация и законы бытия. — М. : УРСС, 2003. — 261 с.
- Хвостова И. Любительское музицирование. — Тамбов : Першина, 2004. — 269 с.
- Хвостова И. Формирование основ любительского музицирования. — Тамбов : Изд-во Тамб. гос. ун-та, 2003. — 142 с.
- Шмалько Ю. Музицирование по слуху. — М. : ИМА-пресс, 2006. — 36 с.

Інтерпретація, стиль

- Антонюк В. Формування індивідуального виконавського стилю. — К. : Укр. ідея, 1999. — 23 с.
- Ануфриева Н., Корсакова И., Щербакова А. Поликультурная музыкально-художественная коммуникация. — М. : РГСУ, 2011. — 199 с.
- Байгушова А. Искусство интерпретации музыканта-исполнителя : теория и практика формирования способностей. — Самара : СГАКИ, 2014. — 151 с.
- Берфорд Т. Николо Паганини : стилевые истоки творчества. — СПб. : Изд-во им. Н. Новикова, 2010. — 480 с.
- Бойко Ю. Интерпретация музыки : заметки инструментоведа. — СПб : Рос. ин-т истории искусств, 2014. — 233 с.
- Вартанов С. Концепция в фортепианной интерпретации: под знаком Ф. Листа и С. Рахманинова. — М. : Композитор, 2013. — 582 с.
- Вахтель Л. Психологическая концепция формирования этнокультурного стиля музыкально-исполнительской деятельности студентов. — Воронеж : ВГПУ, 2009. — 279 с.
- Вахтель Л. Этнокультурно-стилевой подход к музыкально-исполнительской деятельности студента. — М. : АТиСО, 2008. — 233 с.
- Верменич Ю. Джаз : история, стили, мастера. — СПб. : Лань, Планета музыка, 2011. — 607 с.
- Вицинский А. Процесс работы пианиста-исполнителя над музыкальным произведением. — М. : Классика-XXI, 2003. — 96 с.
- Горват І., Вассербергер І. Основи джазової інтерпретації. — К. : Муз. Україна, 1980. — 120 с.
- Горюхина Н. Очерки по вопросам музыкального стиля и формы. — К. : Муз. Україна, 1985. — 111 с.
- Григорьева Г. Стилевые проблемы русской советской музыки второй половины XX в. — М. : Сов. композитор, 1989. — 208 с.
- Грушко Г. Музыкальный стиль в истории европейской культуры. — Воронеж : Кварта, 2012. — 153 с.
- Гуревич Л. История оркестровых стилей. — М. : Композитор, 1997. — 203 с.
- Гуренко Е. Проблемы художественной интерпретации. — Новосибирск : Наука, 1982. — 256 с.
- Дарвина О. Исторический аспект формирования исполнительского стиля концертмейстера. — Самара : СГАКИ, 2009. — 119 с.
- Искусство XX века как искусство интерпретации / сост. и ред. : Б. Гецелев, Т. Сиднева. — Н. Новгород : Нижегород. гос. консерватория им. М. Глинки, 2006. — 372 с.
- Катрич О. Стиль музыканта-виконавця. — К. : [Б.в.] ; Дрогобич : Відродження, 2000. — 100 с.
- Кириллина Л. Классический стиль в музыке. — М. : МГК, 1996. — 192 с.
- Кияновська Л. Стильова еволюція галицької музичної культури XIX-XX ст. — Тернопіль : СМП «Астон», 2000. — 339 с.
- Корноухов М. Нотный текст как интерпретационно-смысловая структура музыкального произведения. — Вел. Новгород : НовГУ : Кириллица, 2011. — 116 с.
- Корыхалова Н. Интерпретация музыки. — Л. : Музыка, 1979. — 208 с.
- Крейн Ю. Стиль и колорит в оркестре. — М. : Музыка, 1967. — 107 с.
- Крицький В. Музично-виконавська інтерпретація. — Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2009. — 158 с.
- Лобанова М. Музыкальный стиль и жанр. — М. : Сов. композитор, 1990. — 312 с.
- Михайлов М. Стиль в музыке. — Л. : Музыка, 1981. — 263 с.
- Михайлов М. Этюды о стиле в музыке. — Л. : Музыка, 1990. — 282 с.
- Молостова И. Художественная интерпретация в музыкальном образовании. — Саранск : МГПИ, 2010. — 169 с.
- Молостова И. Художественно-интерпретационный подход в преподавании музыкально-теоретических дисциплин. — Саранск : Морд. гос. пед. ин-т им. М. Евсевьева, 2008. — 151 с.
- Москаленко В. Творческий аспект музыкальной интерпретации. — К. : Мин-во культуры Украины, 1994. — 157 с.

- Музыкальный язык, жанр, стиль : пробл. теории и истории : сб. науч. тр. / редкол. : В. Протопопов и др. — М. : МГК, 1987. — 186 с.
- Особенности фортепианных стилей и проблемы интерпретации / сост. Е. Ряскова. — Волгоград : Волгогр. науч. изд-во, 2014. — 61 с.
- Поляков А. Формирование стилевой компетентности у студентов музыкально-педагогических вузов в процессе профессионального образования : теория и практика. — Екатеринбург : УрГПУ, 2015. — 188 с.
- Проблемы музыкального стиля : сб. науч. тр. / отв. ред. С. Григорьев. — М. : Моск. консерватория, 1982. — 157 с.
- Произведения композиторов XX века : вопр. интерпретации / сост. В. Гинзбург. — М. : Моск. консерватория, 1996. — 62 с.
- Рабинович Д. Исполнитель и стиль. — М. : Классика-XXI, 2008. — 206 с.
- Рикёр П. Конфликт интерпретаций. — М. : Academia-Центр : Медиум, 1995. — 415 с.
- Самітов В. Специфіка інтерпретаційного мислення музиканта-виконавця. — К. : ДАКККіМ, 2007. — 199 с.
- Скребков С. Художественные принципы музыкальных стилей. — М. : Музыка, 1973. — 448 с.
- Смирнова Т. Интерпретация. — М. : Грааль : Смирнова, 2001. — 367 с.
- Сокол А. Исполнительские ремарки, образ мира и музыкальный стиль. — Одесса : Б.и., 2007. — 275 с.
- Старовойтова О. Виконавська інтерпретація. — Луганськ : Альма-матер, 2007. — 172 с.
- Стахевич О. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки. — Вінниця : Нова кн., 2013. — 176 с.
- Стилевые особенности исполнительской интерпретации / отв. ред. М. Смирнов. — М. : Моск. консерватория, 1985. — 190 с.
- Текучев В. Художественно-исполнительская интерпретация музыкального произведения в классе баяна. — Ханты-Мансийск : Югорский гос. ун-т, 2008. — 90 с.
- Титова Е. Секвенции в музыкальных стилях. — СПб. : Скифия-принт, 2015. — 78 с.
- Устюгова Е. Стиль и культура. — СПб. : Изд-во СПбГУ, 2006. — 260 с.
- Феномен исполнительской интерпретации в музыкально-педагогическом образовании. — Вел. Новгород : НовГУ : Кириллица, 2011. — 300 с.
- Фортунатов Ю. Лекции по истории оркестровых стилей. — М. : МГК, 2010. — 382 с.
- Французов Г. Искусство фортепианной интерпретации, или Технология воспитания музыкальности. — Красноярск : КрасГУ, 2003. — Ч. 1 : Музыка и ее содержание. — 172 с.
- Хиллер Б. Стиль XX века. — М. : Слово/Slovo, 2004. — 240 с.
- Шемелина О. Психология творчества : познавательные стили и творчество. — Новосибирск : Изд-во НГТУ, 2005. — 87 с.
- Шип С. Музична форма від звуку до стилю. — К. : Заповіт, 1998. — 368 с.
- Щербініна О. Теорія та практика пізнання музичного стилю. — Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2006. — 87 с.

Артикуляція (загальна)

- Браудо И. Артикуляция : о произношении мелодии. — Л. : Музыка, 1973. — 198 с.
- Инструментальная музыка в межкультурном пространстве : проблемы артикуляции / отв. ред. И. Мациевский. — СПб. : Астерион, 2008. — 271 с.
- Капська А. Виразне читання. — К. : Вища школа, 1986. — 166 с.
- Флеминг Б., Доббс Д. Методы анимации лица : мимика и артикуляция. — М. : ДМК Пресс, 2002. — 333 с.

Ритм, ритміка, темп

- Бюхер К. Работа и ритм : роль музыки в синхронизации усилий участников трудового процесса. — М. : URSS : Либроком, 2010. — 326 с.
- Гарбузов Н. Зонная природа темпа и ритма. — М. : АН СССР, 1950. — 75 с.
- Д'Урин Ж. Искусство и жест : имитация естественных ритмов, механизм подражательных знаков. — М. : URSS : Либроком, 2011. — 248 с.
- Ефименкова Б. Ритм в произведениях русского вокального фольклора. — М. : Композитор, 2001. — 256 с.
- Жак-Далькроз Э. Ритм. — М. : Классика-XXI, 2010. — 245 с.
- Зайцев В. Биоритмы творчества. — Л. : Знание, 1989. — 31 с.
- Затямина Т., Стрепетова Л. Музыкальная ритмика. — М. : Планета, 2013. — 143 с.
- Збруева Н. Ритмическое воспитание актера. — М. : Всерос. центр худож. тв-ва учащихся и работников нач. проф. образования, 2003. — 143 с.
- Ибрагимов Г. Развитие чувства музыкального ритма школьников на фольклорной основе. — Астрахань : Астраханский ун-т, 2007. — 284 с.
- Каплунова И., Новоскольцева И. Этот удивительный ритм. — СПб. : Композитор, 2005. — 73 с.
- Карпова С. Методика формирования художественно-творческих способностей детей старшего дошкольного возраста на занятиях музыкальной ритмикой. — Одинцово : ОГУ, 2014. — 143 с.
- Карпова С. Музыкально-ритмическая деятельность как средство формирования художественно-творческих способностей у детей младшего школьного возраста. — Одинцово : Одинцов. гуман. ин-т, 2012. — 182 с.
- Конорова Е. Ритмика в театральной школе. — М. ; Л. : Искусство, 1939. — 96 с.

- Корженевский А. Профессиональная культура «живого» художественного музыкально-исполнительского ритма. — К. : КИМ, 2013. — 23 с.
- Кунин Э. Секреты ритмики в джазе, рок- и поп-музыке. — М. : Мега-Сервис, 1997. — 53 с.
- Лифиц И. Ритмика. — М. : Изд. центр «Академия», 1999. — 222 с.
- Мазель Л. Строение музыкальных произведений : ритм и метр. — М. : Музгиз, 1960. — 466 с.
- Макиевский С. Ритмика для всех. — К. : Муз. Україна, 2005. — 104 с.
- Мжельская М., Корнеева И. Музыкально-ритмическое воспитание дошкольников на уроках сольфеджио и ритмики. — Самара : Изд-во СГПУ, 2005. — 86 с.
- Назайкинский Е. О музыкальном темпе. — М. : Музыка, 1965. — 95 с.
- Панов Д. Чувство ритма : формирование и развитие на образах эстр. и джаз. музыки. — Челябинск : ЧГИК, 2016. — 128 с.
- Проблемы музыкального ритма / сост. В. Холопова. — М. : Музыка, 1978. — 293 с.
- Ритм, пространство и время в литературе и искусстве / Б. Егоров и др. — Л. : Наука, 1974. — 298 с.
- Ритм в искусстве : антология, ст. / авт.-сост. Е. Басин. — М. : СЛОВО, 2015. — 165 с.
- Стрепетова Л. Музыкальная ритмика. — М. : Планета, 2015. — 36 с.
- Харлап М. Ритм и метр в музыке устной традиции. — М. : Музыка, 1986. — 102 с.
- Холопова В. Вопросы ритма в творчестве композиторов первой половины XX в. — М. : Музыка, 1971. — 304 с.
- Холопова В. Музыкальный ритм. — М. : Музыка, 1980. — 71 с.
- Холопова В. Русская музыкальная ритмика. — М. : Сов. композитор, 1983. — 281 с.
- Холопова В. Теория музыки. Мелодика. Ритмика. Фактура. Тематизм. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 368 с.
- Циклические ритмы в истории, культуре и искусстве / отв. ред. Н. Хренов. — М. : Наука, 2004. — 621 с.
- Чибрикова-Луговская А. Музыкальное и физическое развитие детей на занятиях ритмикой. — М. : Классикс стиль, 2003. — 96 с.
- Шушкина З. Ритмика. — М. : Музыка, 1967. — 80 с.
- Яновская В. Ритмика. — М. : Музыка, 2011. — 96 с.

Слух

- Антошина М. Информационная настройка по камертону в классах сольфеджио. — М. : Музгиз, 1962. — 48 с.
- Бакай Е. Фізичні основи слуху. — К. : Знання, 1976. — 46 с.
- Белобородова В. Развитие музыкального слуха учащихся первых классов. — М. : Изд-во АПН РСФСР, 1956. — 108 с.
- Бережанский П. Абсолютный музыкальный слух. — М. : Б.и., 2000. — 101 с.
- Вартанян И. Звук – слух – мозг. — Л. : Наука, 1981. — 175 с.
- Вартанян И. Слух, речь, музыка в восприятии и творчестве. — СПб. : Росток, 2010. — 251 с.
- Васильева А. Как улучшить слух. — СПб. : Нев. проспект, 2001. — 124 с.
- Вопросы воспитания музыкального слуха / отв. ред. Л. Масленкова. — Л. : ЛОЛГК, 1987. — 198 с.
- Вопросы методики воспитания слуха : сб. ст. / отв. ред. А. Островский. — Л. : Музыка, 1967. — 136 с.
- Воспитание музыкального слуха / сост. А. Агажанов. — М. : Музыка, 1985. — 121 с.
- Гарбузов Н. Внутренний интонационный слух и методы его развития. — М. ; Л. : Музгиз, 1951. — 61 с.
- Гарбузов Н. Внутризонный интонационный слух и методы его развития. — М. ; Л. : Музгиз, 1951. — 64 с.
- Гарбузов Н. Зонная природа динамического слуха. — М. : Музгиз, 1955. — 108 с.
- Гарбузов Н. Зонная природа звуковысотного слуха. — М. ; Л. : Изд-во АН СССР, 1948. — 84 с.
- Гарбузов Н. Зонная природа тембрового слуха. — М. : Музгиз, 1956. — 71 с.
- Гейнрихс И. Музыкальный слух и его развитие. — М. : Музыка, 1978. — 82 с.
- Гельмгольц Г. Учение о слуховых ощущениях как физиологическая основа для теории музыки. — М. : URSS : Либроком, 2010. — 584 с.
- Давыдова Е. Как развить музыкальный слух. — М. : Музгиз, 1957. — 71 с.
- Замуруева О. Развиваем музыкальный и ритмический слух. — Ростов-н/Д : Феникс, 2013. — 93 с.
- Ивонина Л. Абсолютный слух как психолого-педагогическая проблема. — Пермь : ПГИИК, 2007. — 84 с.
- Карасева М. Сольфеджио – психотехника развития музыкального слуха. — М. : Моск. консерватория, 1999. — 371 с.
- Клименко А. У Вас нет слуха? Это поправимо! — М. : Перо, 2010. — 24 с.
- Кондратьев А. Развитие музыкального слуха. — М. : Профиздат, 1962. — 91 с.
- Корнейчук Л. Тембровый слух и его развитие. — Глазов : Глазов. гос. пед. ин-т им. Короленко, 2002. — 89 с.
- Кудряшова Н. Слух : методы лечения и предупреждения заболеваний органов слуха. — М. : Образ-компани, 2000. — 119 с.
- Куликов Г. Слух и движение. — Л. : Наука, 1989. — 198 с.
- Курасова Т. Развитие полифонического слуха и ансамблевых навыков у руководителей хоровых коллективов. — М. : МГИК, 1991. — 120 с.
- Логинова Л. О слуховой деятельности музыканта-исполнителя. — М. : МГК, 1998. — 176 с.
- Майкапар С. Музыкальный слух, его значение, природа, особенности и метод правильного развития. — М. : ЛКИ, 2010. — 247 с.
- Максимов С. Развитие гармонического слуха / Центр. дом нар. творчества им. Н. Крупской. — М.: б. и., 1960. —

94 с.

- Митринович-Моджеевска А. Патологическая речь, голоса и слуха. — Варшава : Польск. гос. мед. изд-во, 1965. — 353 с.
- Морозов В. Вокальный слух и голос. — М. ; Л. : Музыка, 1965. — 86 с.
- Никитин В. Развитие музыкального слуха учащихся общеобразовательной школы. — Л. : ЛИУУ, 1989. — 115 с.
- Оськина С. Внутренний музыкальный слух. — М. : Музыка, 1977. — 72 с.
- Оськина С., Парнес Д. Музыкальный слух. — М. : АСТ, 2005. — 78 с.
- Расстройства слуха и речи / отв. ред. И. Лопотко. — Л. : Медгиз, 1947. — 196 с.
- Ржевкин С. Слух и речь в свете современных физических исследований. — М. ; Л. : ОНТИ НКТП СССР, 1936. — 311 с.
- Слонимский Н. Абсолютный слух. — СПб. : Композитор, 2006. — 424 с.
- Соловьева А. Основы психологии слуха. — Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1972. — 187 с.
- Старчеус М. Слух музыканта. — М. : МГК, 2003. — 640 с.
- Суслов Б. Звук и слух. — М. ; Л. : Госиздат технико-теорет. лит., 1950. — 48 с.
- Уткин Б. Воспитание профессионального слуха музыканта в училище. — М. : Музыка, 2006. — 112 с.
- Формирование гармонического слуха учащихся начальных классов в процессе музыкальных занятий / подгот. О. Раджабовым и др. — Баку : Б.и., 1987. — 28 с.
- Царева Н. Слушание музыки. — М. : РОСМЭН, 2002. — 91 с.
- Чустова Л. Гимнастика музыкального слуха. — М. : Владос, 2003. — 168 с.
- Шатковский Г. Развитие музыкального слуха. — М. : Амрита-Русь, 2010. — 196 с.
- Шахов Г. Игра по слуху, чтение с листа и транспонирование (баян, аккордеон). — М. : Владос, 2004. — 224 с.
- Шахов Г. Развитие слуховой активности учащихся-баянистов музыкальных кружков и студий художественной самодеятельности. — М. : Б.и., 1981. — 84 с.
- Шинкарь А. Развитие музыкального слуха и интонации у детей. — М. : Сов. Россия, 1974. — 59 с.

Читання з листа

- Брянская Ф. Формирование и развитие навыка игры с листа в первые годы обучения пианиста. — М. : Классика-XXI, 2011. — 62 с.
- Васильева Н., Огородова А., Казанцева В. Антология джаза [чтение с листа джаз. гармонических прогрессий и стандартов на уроках общего ф-но]. — Белгород : Белгор. гос. ин-т искусств и культуры, 2016. — 123 с.
- Верхолаз Р. Вопросы методики чтения нот с листа. — М. : Изд-во Акад. пед. наук РСФСР, 1960. — 45 с.
- Довнарвич Л. Формирование и развитие навыков чтения с листа и транспонирования в классе фортепиано в условиях вуза культуры и искусств. — Улан-Удэ : ВСГАКИ, 2008. — 38 с.
- Драмбян А. Чтение с листа на уроках сольфеджио. — М. : Музыка, 1970. — 78 с.
- Камаева Т., Камаев А. Чтение с листа на уроках фортепиано. — М. : Классика-XXI, 2009. — 95 с.
- Карачарова Т. Вопросы теории и методики обучения чтению нот с листа. — Белгород : БелГИКИ, 2006. — 151 с.
- Науказ Д. Формирование умений и навыков чтения с листа и транспонирования в процессе концертмейстерской подготовки учителя музыки. — М. : Прометей, 2000. — 20 с.
- Овакимян Е., Георгиевская О. Чтение с листа. — М. : МГПУ, 2012. — 47 с.
- Платонов В. Чтение нот с листа. — М. Сов. композитор, 1970. — 108 с.
- Сраджев В. Закономерности управления моторикой пианиста. — М. : Междунар. акад. «Контенант», 2004. — 215 с.
- Фридкин Г. Чтение с листа на уроках сольфеджио. — М. : Музыка, 2008. — 128 с.
- Чтение с листа в классах сольфеджио / под ред. Е. Давыдовой. — М. : Музгиз, 1957. — 78 с.
- Чтение с листа в курсе фортепиано / сост. Л. Кастрицкая. — Казань : КГК, 2013. — 45 с.
- Шахов Г. Игра по слуху, чтение с листа и транспонирование. — М. : Владос, 2004. — 224 с.

Гра напам'ять

- Маккиннот Л. Игра наизусть. — М. : Классика-XXI век, 2009. — 148 с.

Концертмейстерство, акомпаніаторство

- Акбари Ю. История искусства аккомпанемента. — Владимир : Изд-во Владимир. гос. ун-та, 2012. — 114 с.
- Аккомпанемент на шестиструнной гитаре / сост. А. Торопов. — М. : Торопов, 1998. — 94 с.
- Ансамблевые дисциплины в музыкальных учебных заведениях : камерный ансамбль и концертмейстер. класс / отв. ред.-сост. Э. Симонова. — Уфа : УГАИ им. З. Исагилова, 2009. — 98 с.
- Афанасьев В., Афанасьева Л. Искусство аккомпанемента (баян, аккордеон). ч. 2. — Орел, 1994. — 63 с.
- Афанасьев В., Афанасьева Л. Искусство аккомпанемента (баян, аккордеон). ч. 3. — Орел, 1995. — 123 с.
- Бабюк В. Становление концертмейстерской деятельности в России XVIII-XX вв. — Челябинск : ЧИМ, 2005. — 157 с.
- Бажилин Р. Самоучитель игры на баяне (аккордеоне) : подбор по слуху, импровизация, аккомпанемент песен. — М. : Изд-во В. Катанского, 2009. — 110 с.
- Бейрюмова Л. Обучение навыкам подбора аккомпанемента на фортепиано. — М. : Исслед. центр пробл. каче-

- ства подгот. специалистов, 1993. — 122 с.
- Вещицкий А. Самоучитель игры на семиструнной гитаре : аккорды и аккомпанемент. — М. : Сов. композитор, 1992. — 111 с.
- Винокур Л. Первоначальное обучение искусству аккомпанемента. — М. : МГПИ, 1978. — 46 с.
- Григорьев А. Концертмейстерское мастерство. — Ставрополь : Ставролит, 2007. — 142 с.
- Григорьев Ан. Практический курс концертмейстерского мастерства баяниста. — Ставрополь : Ставролит, 2009. — 167 с.
- Дарвина О. Исторический аспект формирования исполнительского стиля концертмейстера. — Самара : СГАКИ, 2009. — 119 с.
- Довнарвич Л. Музыкальные выразительные средства и их применение в работе над аккомпанементом. — Улан-Удэ : ВСГАКИ, 2008. — 51 с.
- Дячук-Ставицкий Л., Паніна С. Методика викладання концертмейстерського класу. — Луганськ : ДЗ ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2010. — 80 с.
- Ежова Н. Работа в концертмейстерском классе. — Тамбов : ТГМПИ, 2010. — 69 с.
- Економова Е. Організація співтворчості концертмейстера і співака. — Одесса : ПДПУ ім. К. Ушинського, 2003. — 208 с.
- Исупова Л. Мастер-класс : записки концертмейстера балета. — М. : АСТ, 2015. — 414 с.
- К вопросу преподавания в классе аккомпанемента на начальном этапе обучения / подгот. Т. Бедирхановым, Р. Николаевой. — Баку : Б.и., 1981. — 26 с.
- Калицкий В. История, теория и методология концертмейстерского искусства. — М. : Спутник+, 2016. — 178 с.
- Карнаухова Т. Концертмейстерская подготовка учителя музыки. — Таганрог : Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та, 2006. — 95 с.
- Карпенко Т., Печенюк М. Концертмейстерська компетентність учителя музики. — Кам'янець-Подільський : Буйницький О.А., 2011. — 222 с.
- Катанский В. Аккорды и аккомпанемент песен. — М. : Изд-во В. Катанского, 1997. — 32 с.
- Крючков Н. Искусство аккомпанемента как предмет обучения. — Л. : Музгиз, 1961. — 72 с.
- Кузякина Т. Исполнительская деятельность концертмейстера и ее роль в приобретении профессиональных компетенций учителя музыки в классе «Аккомпанемент». — Нижневартовск : Нижневарт. социально-гуманит. колледж, 2015. — 43 с.
- Кубанцева Е. Концертмейстерский класс. — М. : Академия, 2002. — 183 с.
- Лебедева Е. Подбор по слуху в концертмейстерском классе. — Мурманск : МГПУ, 2004. — 66 с.
- Леонтьев А. Аккомпанемент на шестиструнной гитаре. — Саратов : Лицей, 1998. — 48 с.
- Лузанов Ю. Концертмейстерское искусство баяниста. — Самара : СГАКИ, 2003. — 117 с.
- Лузум Н. Диалектика творческого взаимодействия солиста и концертмейстера в камерно-вокальном исполнительстве. — Н. Новгород : Изд-во Нижегород. ун-та, 1992. — 137 с.
- Люблинский А. Теория и практика аккомпанемента. — Л. : Музыка, 1972. — 80 с.
- Мальцева О. Творческие поиски пианиста-концертмейстера. — М. : У Никитских Ворот, 2016. — 86 с.
- Манилов В. Учись аккомпанировать на гитаре. — К. : Муз. Україна, 1983. — 112 с.
- Манилов В., Молотков В. Техника джазового аккомпанемента на шестиструнной гитаре. — К. : Муз. Україна, 1984. — 124 с.
- Молчанова Т. Мала енциклопедія піаніста-концертмейстера, артиста камерного ансамблю. — Львів : Сполом, 2013. — 286 с.
- Молчанова Т. Мистецтво піаніста-концертмейстера у культурно-історичному контексті. — Львів : Ліга-Прес, 2015. — 557 с.
- Мотов В., Шахов Г. Развитие навыков подбора аккомпанемента по слуху. — М. : Кифара, 2002. — 101 с.
- Мур Д. Певец и аккомпаниатор. — М. : Радуга, 1987. — 429 с.
- Науказ Д. Формирование умений и навыков чтения с листа и транспонирования в процессе концертмейстерской подготовки учителя музыки. — М. : Прометей, 2000. — 20 с.
- Насынная Г. Компьютерные технологии и базы знаний в музыкальном обучении (концертмейстер. класс). — М. : Моск. гос. пед. ун-т, 1998. — 12 с.
- Науказ Д. Совершенствование концертмейстерской подготовки студентов музыкальных факультетов педагогических вузов. — М. : Прометей, 2000. — 45 с.
- О работе над аккомпанементом песен для младших школьников / разработ. Н. Канделаки, Л. Мартынова. — Куйбышев : Б.и., 1980. — 28 с.
- Островская Е. Профессия концертмейстера : психология, педагогика, исполнительство. — Рязань : РИРО, 2013. — 102 с.
- Островская Е. Психологические аспекты деятельности концертмейстера в музыкально-образовательной сфере инструментального исполнительства. — Рязань : Рязан. муз. колледж, 2012. — 200 с.
- Оськина С. Импровизационный аккомпанемент на фортепиано и гитаре. — М. : Б.и., 1992. — 113 с.
- Оськина С., Парнес Д. Аккомпанемент на уроках гармонии. — М. : Музыка, 1989. — 316 с.
- Попова Е. Развитие исполнительской активности учителя музыки в процессе концертмейстерской подготовки. — Челябинск : ЧГАКИ, 2011. — 123 с.
- Ротенберг А. Музыкальный компромисс : советы певцам и концертмейстерам оперы. — СПб. : Композитор,

2011. — 148 с.

Словарь концертмейстера / сост. С. Егорова. — Тула : Изд-во ТГПУ им. Л. Толстого, 2011. — 220 с.

Смирнов Я. Основы работы концертмейстера-баяниста в детском хореографическом коллективе. — СПб. : СПбГИК, 2017. — 44 с.

Соловьева Л. Синтезатор : техника автоаккомпанемента. — М. : Спутник+, 2000. — 61 с.

Таганцева В. Методические труды Евгения Шендеровича в контексте концертмейстерского искусства. — Казань : КГК, 2013. — 33 с.

Томилин А. Путешествие в мир аккордов. — Воронеж : Новый взгляд, 2006. — 71 с.

Хазанзун М. Пианист-концертмейстер. — Чебоксары : Изд-во Чувашского ун-та, 2008. — 63 с.

Хорунжая Р. Дискурсивное чтение фортепианной литературы (аккомпанемент, импровизация). — М. : МГУ-КИ, 2006. — 121 с.

Хрестоматия по аккомпаниаторской практике : баян, аккордеон / сост., перелож. и предисл. Б. Егорова и Г. Левкодимова. — М. : Музыка, 1991. — 143 с.

Черватюк А. Гитара и пение под свой аккомпанемент. — М. : МГУКИ, 2000. — 108 с.

Чиняков А. Решение баянистом художественно-технических задач. — М. : МГУК, 1995. — 115 с.

Шабатовский О. Как научиться играть на гитаре за месяц : десять уроков аккомпанемента на гитаре. — Екатеринбург : СВ-96, 1999. — 47 с.

Шамаева Р. Теоретические и практические аспекты концертмейстерского мастерства. — Челябинск : Челяб. гос. акад. культуры и искусств, 2013. — 68 с.

Шахов Г. Работа баяниста (аккордеониста) над аккомпанементом вокальных произведений. — М. : МГИК, 1993. — 98 с.

Эрбес И. Особенности подготовки концертмейстеров на кафедре теории и методики музыкально-эстетического воспитания ОмГПУ. — Омск : Омский гос. пед. ун-т, 2010. — 121 с.

Юдин А. История и теория концертмейстерского искусства. Век двадцатый. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2016. — 64 с.

Музично-теоретичні дисципліни

Загальні праці

Амзаракова И. Язык и музыка. — Абакан : Хакассский гос. ун-т им. Н. Катанова, 2017. — 80 с.

Веселов В. Симметрия в музыке. — Омск : Б.и., 2001. — 104 с.

Гончаренко С. Детерминированность и недетерминированность музыкальной композиции : от серийности к минимализму. — Новосибирск : НГК им. М. Глинки, 2015. — 142 с.

Демченко А. Азбука музыкального искусства : краткий свод теорет. сведений. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2017. — 49 с.

Демченко А. Иллюзии и аллюзии. Мифопоэтика музыки о Революции. — М. : Композитор, 2017. — 445 с.

Денисов А. Музыкальный язык : структура и функции. — СПб. : Наука, 2003. — 207 с.

Денисов А. Семантические этюды. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2014. — 183 с.

Зеленкова Е. Междисциплинарная интеграция как основа развития музыкального мышления студентов. — Казань : КГК им. Н. Жиганова, 2015. — 77 с.

Исакофф С. Музыкальный строй : как музыка превратилась в поле битвы велич. умов зап. цивилизации. — М. : АСТ, Corpus, 2016. — 275 с.

Казанцева Л. Основы теории музыкального содержания. — Астрахань : Волга, 2009. — 367 с.

Каракулов Б. Симметрия музыкальной системы. — Алма-Ата : Наука КазССР, 1989. — 129 с.

Кокжаев М. Типология музыкального пространства. — М. : Композитор, 2004. — 87 с.

Косырева С. Метод компьютерного анализа многоголосия. — Петрозаводск : Изд-во ПетрГУ, 2015. — 75 с.

Кудряшов А. Теория музыкального содержания : худож. идеи европ. музыки XVII-XX вв. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 432 с.

Лензон В. Музыкальный анализ в профессиональной подготовке режиссера. — М. : МГУКИ, 2008. — 175 с.

Мальцев С. Агогика такта в немецком учении о такте 17-18-го веков. — СПб. : Б.и., 2016. — 231 с.

Мальцев С. Tempo rubato. Типология, исторические формы. — СПб. : Б.и., 2015. — 361 с.

Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів / упоряд. В. Самохвалов. — К. : Муз. Україна, 1983. — 96 с.

Молодцова И. Художественно-интерпретационный подход в преподавании музыкально-теоретических дисциплин. — Саранск : Морд. гос. пед. ин-т им. М. Евсевьева, 2008. — 151 с.

Олейников Р. Построение музыкальных систем : науч. объяснение интервалов, аккордов, мажора и минора, тональности и ладов : истор. развитие муз. строев от пифагорейского до микрохроматики : подходы к созданию музыки принципиально новых направлений. — М. : URSS : Ленанд, 2015. — 160 с.

Подшивайленко Н. Полифония в современной музыке. — М. : МГИК, 2016. — 62 с.

Пузыревский А. Музыкальное образование : основы муз.-теорет. знаний. — М. : URSS, 2016. — 303 с.

Романова Е. Хрестоматия по гармоническому анализу. — СПб. : Скифия-принт, 2015. — 31 с.

Романова Л. Введение в теоретическое музыкознание. — Екатеринбург : Б.и., 2004. — 130 с.

Соколов О., Евдокимова А. Из истории форм европейской музыки XII-XIX веков. — Н. Новгород : Изд-во

- Нижегород. консерватории, 2016. — 65 с.
- Теория музыки : актуальные вопросы методики преподавания : сб. ст. / сост. Е. Дерунец. — М. : РАМ им. Гнесиных, 2015. — 134 с.
- Теория музыки : гармония, анализ муз. произведений, полифония / М. Городилова и др. — Екатеринбург : Урал. гос. консерватория, 2009. — 119 с.
- Титова Е. Секвенции в музыкальных стилях. — СПб. : Скифия-принт, 2015. — 78 с.
- Хватова С., Фирсова Т. Использование компьютерных технологий при обучении музыкально-теоретическим дисциплинам. — Майкоп : Аякс, 2009. — 66 с.

Аналіз музичних творів

- Антипов В. Введение в анализ музыкальных форм. — М. : Автор. кн., 2014. — 103 с.
- Берков В. Гармония и музыкальная форма. — М. : Ленанд, 2014. — 562 с.
- Борисова Е., Витренюк Н. Анализ музыкальных произведений. — М. : ВЛАДОС, 2014. — 175 с.
- Григорьева Г. Анализ музыкальных произведений. — СПб. : ЛГУ им. А. Пушкина, 2015. — 132 с.
- Зорилова Л. Практикум целостного анализа музыкального произведения. — М. : МГИК, 2016. — 211 с.
- Лелеко В. Вопросы методики изучения анализа музыкальных форм в классе фортепиано. — СПб. : КультИнформПресс, 2017. — 38 с.
- Севостьянова Л. Лекции по анализу музыкальных произведений. — Саратов : SGK, 2015. — 99 с.
- Теория музыки : гармония, анализ муз. произведений, полифония / М. Городилова и др. — Екатеринбург : Урал. гос. консерватория, 2009. — 119 с.

Музична грамота

- Алексеева Л., Голубева И. Музыкальная грамота в нотных прописях на клавишах. — М. : Б.и., 2006. — 72 с.
- Андреева Е. Основы музыкальной грамоты. — К. : Муз. Україна, 1988. — 131 с.
- Бакстер Г., Бакстер М. Самоучитель. Нотная грамота. — М. : Астрель : АСТ, 2008. — 185 с.
- Беляева Г. Секреты нотного стана : муз. грамота и сольфеджио для начинающих. — Казань : Татар. кн. изд-во, 2014. — 147 с.
- Варфоломеев А. Музыкальная грамота для баянистов и аккордеонистов. — Л. : Музыка, 1990. — 92 с.
- Вахромеева Т. Справочник по музыкальной грамоте и сольфеджио. — М. : Музыка, 2007. — 88 с.
- Гарина З. Музыкальная грамота для вокалистов. — М. : АСТ, Кладезь, 2015. — 124 с.
- Герольд К. Музыкальная грамота. — М. : Питер, 2015. — 46 с.
- Гусева С. Путешествие в музыкальную страну : знакомство с нотами. — Ростов н/Д : Феникс, 2017. — 24 с.
- Домогацкая И. Первые уроки музыки. — М. : Росмэн, 2003. — 143 с.
- Евсеева Ю. До-ре-ми-фа-солька! : муз. грамота в стихах и сказках. — СПб. : КАРО, 2009. — 88 с.
- Еремеева М., Еремеев С. Музыкальная азбука. — М. : Экзамен, 2012. — 78 с.
- Жакович В. Музыкальная грамота для самых маленьких в сказках, стихах и картинках. — Ростов н/Д : Феникс, 2015. — 39 с.
- Золина Е. Музыкальная грамота. — М. : Престо, 2008. — 31 с.
- Ларионова Е. Теория музыки : практ. курс муз. грамоты. — М. : Композитор, 2015. — 46 с.
- Лужный В. Музыкальная грамота в школе. — К. : Муз. Україна, 1977. — 117 с.
- Максимов С. Музыкальная грамота. — М. : Музыка, 1979. — 175 с.
- Мякотин Е. Музыкальная грамота. — Саратов : SGK им. Л. Собинова, 2008. — 187 с.
- Основы музыкальной грамоты / сост. Л. Тарасова. — М. : Моск. гор. пед. ун-т, 2002. — 41 с.
- Петрова-Шаракеева Н. Игровое тестирование. — Саратов : Приволжское изд-во, 2009. — 14 с.
- Покровская М., Константинова Н. Нотная азбука. — М. : Олма-пресс, 2002. — 62 с.
- Полоскин Б. Запишем песню : муз. грамота для бардов. — СПб. : Бояныч, 2005. — 148 с.
- Резник Н. Звуки, ноты и клавиши : визуальная муз. грамота. — М. : ПЕРО, 2016. — 192 с.
- Романец Д. Нотная грамота. — Ростов н/Д : Феникс, 2017. — 62 с.
- Ромм Р. Музыкальная грамота : в форме заданий и вопросов к нот. примерам. — М. : Музыка, 1994. — 47 с.
- Светличная Л. Новая сказка о музыке : обучение нот. грамоте. — М. : Сфера, 2004. — 61 с.
- Середа В. Музыкальная грамота. Сольфеджио. — М. : Классика-XXI, 2003. — 60 с.
- Терехова Г. Музыкальная грамота. — Одинцово : Изд-во МГОУ, 2011. — 33 с.
- Товмасьян М. Знакомство с элементами музыки. — СПб. : Композитор, 2013. — 527 с.
- Трусова В., Медведев Е. Музыкальная азбука на PC. — СПб. : БХВ-Петербург, 2003. — 479 с.
- Фридкин Г. Практическое руководство по музыкальной грамоте. — М. : Музыка, 2005. — 294 с.
- Шуполовская Т. Музыкальная грамота в стихах, сказках, загадках. — М. : Золотое сечение, 2015. — 104 с.
- Hewitt M. Music theory for computer musicians. — Boston, 2008.

Теорія музики

- Абызова Е. Задачи и упражнения по теории музыки. — М. : Музыка, 2013. — 181 с.
- Беляева Г. Секреты нотного стана : муз. грамота и сольфеджио для начинающих. — Казань : Татар. кн. изд-во, 2014. — 147 с.
- Генебарт Н. Элементарная теория музыки и сольфеджио. — Екатеринбург : Рос. гос. проф.-пед. ун-т, 2007. —

265 с.

- Вахромеев В. Элементарная теория музыки. — М. : Музыка, 2014. — 253 с.
- Виноградов Г. Элементарна теорія музики і сольфеджіо : ч. 1. — К. : Муз. Україна, 1969. — 199 с.
- Виноградов Г. Элементарна теорія музики і сольфеджіо : ч. 2. — К. : Муз. Україна, 1972. — 362 с.
- Виноградов Г., Красовская Е. Занимательная теория музыки. — М. : Сов. композитор, 1991. — 189 с.
- Глухов Л. Теория музыки и сольфеджио. — Пермь : Перм. гос. пед. ун-т, 2002. — 68 с.
- Дадиев А. Начальная теория музыки. — М. : Изд. дом В. Катанского, 2005. — 241 с.
- Дубровская Е. Элементарная теория музыки и сольфеджио. — М. : МГЗПИ, 1984. — 48 с.
- Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. — Х. : Фактор, 2011. — 350 с.
- Красинская Л., Уткин В. Элементарная теория музыки. — М. : Музыка, 2014. — 331 с.
- Красникова Т. Методика преподавания теории музыки. — М. : РАМ им. Гнесиных, 2016. — 126 с.
- Ларионова Е. Теория музыки. — М. : Композитор, 2010. — 42 с.
- Островский Ар. Очерки по методике теории музыки и сольфеджио. — Л. : Музгиз, 1954. — 304 с.
- Очерки по истории и теории музыки / под ред. М. Друскина и Ю. Тюлина. — Л. : Музгиз, 1958. — 176 с.
- Пилхофер М., Дей Х. Теория музыки для чайников : объяснение человеческим языком. — М. : Диалектика, 2011. — 260 с.
- Побережна Г., Щериця Т. Загальна теорія музики. — К. : Вища шк., 2004. — 303 с.
- Пузыревский А. Учебник элементарной теории музыки. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 160 с.
- Таушева К. Азы музыки. — Казань : Изд. дом Маковского, 2014. — 46 с.
- Теория музыки / Н. Афонина и др. — СПб. : Композитор, 2003. — 189 с.
- Теория музыки для чайников / М. Пилхофер, Х. Дей. — М. : Диалектика, 2016. — 270 с.
- Товмасын М. Знакомство с элементами музыки. — СПб. : Композитор, 2013. — 527 с.
- Хазиева Д. Теория музыки. — СПб. : Акад. Рус. балета им. А. Вагановой, 2015. — 159 с.
- Холопова В. Теория музыки : мелодика, ритмика, фактура, тематизм. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 368 с.
- Шайхутдинова Д. Краткий курс элементарной теории музыки. — Ростов н/Д : Феникс, 2011. — 125 с.
- Шайхутдинова Д. Методика обучения элементарной теории музыки. — Ростов н/Д : Феникс, 2009. — 154 с.
- Шалина Л. Краткое пособие по теории музыки. — Ростов н/Д : Феникс, 2010. — 69 с.

Сольфеджіо

- Абрамовская-Королева В., Вакурова Н., Морева Ю. Сольфеджио : мелодии из оперетт, мюзиклов, рок-опер. — СПб. : Композитор, 1994. — 73 с.
- Агажанов А. Курс сольфеджио. Двухголосие. — СПб. : Планета музыки ; Лань, 2015. — 144 с.
- Агажанов А. Курс сольфеджио. Диатоника. — СПб. : Планета музыки ; Лань, 2015. — 168 с.
- Агажанов А. Курс сольфеджио. Хроматизм и модуляция. — СПб. : Планета музыки ; Лань, 2015. — 224 с.
- Аерова Ф. Практичні поради з методики викладання сольфеджіо. — К. : Муз. Україна, 1974. — 77 с.
- Афоніна О., Баранова В. Сольфеджіо на основі сучасної, джазової та естрадної музики. — Вінниця : Нова кн., 2013. — 148 с.
- Беляева Г. Секреты нотного стана : муз. грамота и сольфеджио для начинающих. — Казань : Татар. кн. изд-во, 2014. — 147 с.
- Буваева А. Учебник для музыкальной школы. 2 в 1. Сольфеджио. — М. : Эксмо, 2015. — 96 с.
- Буторина Н. Элементарная теория музыки и сольфеджио. — Екатеринбург : Рос. гос. проф.-пед. ун-т, 2007. — 265 с.
- Ваганова Г. Учебное пособие по изучению теоретического материала в курсе сольфеджио для учащихся ДМШ и ДШИ. — Од. : ВМВ, 2017. — 133 с.
- Варфоломеев А. Пение в курсе сольфеджио. — Л. : Музгиз, 1962. — 61 с.
- Вахромеев В. Вопросы методики преподавания сольфеджио в детской музыкальной школе. — М. : Музыка, 1966. — 88 с.
- Вахромеева Т. Справочник по музыкальной грамоте и сольфеджио. — М. : Музыка, 2007. — 88 с.
- Вашкевич Н. Музыкальные строи. Использование методов работы над интонацией в классе скрипки на уроках сольфеджио. — Тверь : Изд-во Триада, 2004. — 50 с.
- Вейс П. Опыт применения наглядных пособий на уроках сольфеджио. — Л. : Музыка, 1967. — 43 с.
- Виноградов Г. Гармония и сольфеджио. — К. : Муз. Україна, 2003. — 302 с.
- Виноградов Г. Элементарна теорія музики і сольфеджіо : ч. 1. — К. : Муз. Україна, 1969. — 199 с.
- Виноградов Г. Элементарна теорія музики і сольфеджіо : ч. 2. — К. : Муз. Україна, 1972. — 362 с.
- Вогралик Т. Освоение ладотональностей с помощью «Ладотонального лото». Техника транспонирования. — Н. Новгород : Изд-во Нижегород. консерватории, 2016. — 62 с.
- Вогралик Т. Тик-так, или Музыкальное время в забавных частушках. — Н. Новгород : Изд-во Нижегород. консерватории, 2017. — 131 с.
- Генебарт О. Примеры письменных заданий по сольфеджио и гармонии для поступающих в музыкальные вузы. — Тамбов : Тамбов. гос. муз.-пед. ин-т им. С. Рахманинова, 2007. — 29 с.
- Глухов Л. Теория музыки и сольфеджио. — Пермь : Перм. гос. пед. ун-т, 2002. — 68 с.
- Давыдова Е. Методика преподавания музыкального диктанта. — М. : Музгиз, 1962. — 116 с.
- Дадиев А. Начальная теория музыки [сольфеджио]. — М. : В. Катанский, 2005. — 241 с.

- Диденко Н. Развитие интонационного мышления в современном вузовском курсе сольфеджио. — Ростов н/Д : Изд-во Ростов. гос. консерватории, 2015. — 148 с.
- Дубровская Е. Элементарная теория музыки и сольфеджио. — М. : МГЗПИ, 1984. — 48 с.
- Енько Т. Сольфеджио. — М. : РАМ, 2007. — 28 с.
- Жовнерчук С., Богатырева Ю. Звёздные шаг : 35 практич. заданий сольфеджио. — К. : Б.в., 2011. — 127 с.
- Как преподавать сольфеджио в XXI в. / сост. О. Берак, М. Карасева. — М. : Классика-XXI, 2006. — 220 с.
- Камаева Т., Камаев А. Азартное сольфеджио. — М. : Владос : Доминанта, 2004. — 32 с.
- Карасева М. Сольфеджио – психотехника развития музыкального слуха. — М. : Моск. консерватория, 1999. — 371 с.
- Картавцева М. Практическое пособие по сольфеджио. — М. : Музыка, 1991. — 288 с.
- Картавцева М. Развитие творческих навыков на уроках сольфеджио. — М. : Музыка, 1978. — 72 с.
- Кравченко Т. Сольфеджио. — Оренбург : Университет, 2016. — 80 с.
- Круглый М. Сольфеджио. — М. : Питер, 2016. — 80 с.
- Лёхина Л. Аккордовые сказки для больших и маленьких. — М. : Классика-XXI, 2012. — 22 с.
- Лёхина Л. Ладовые сказки, тональные подсказки. — М. : Классика-XXI, 2012. — 27 с.
- Лёхина Л. Путешествие в страну интервалов. — М. : Классика-XXI, 2012. — 18 с.
- Мазур И. Методические основы преподавания курса сольфеджио в музыкальном вузе. — Од. : Астропринт, 2006. — 39 с.
- Максимов С. Сольфеджио для вокалистов. — М. ; Л. : Музгиз, 1950. — 188 с.
- Масленкова Л. Интенсивный курс сольфеджио. — СПб. : Союз художников, 2003. — 175 с.
- Масленкова Л. Интенсивный практикум по сольфеджио. — СПб. : СПбГК, 2015. — 48 с.
- Мжельская М., Корнеева И. Музыкально-ритмическое воспитание дошкольников на уроках сольфеджио и ритмики. — Самара : Изд-во СГПУ, 2005. — 86 с.
- Незванов Б. Интонирование в курсе сольфеджио. — Л. : Музыка, 1985. — 182 с.
- Островский А. Методические основы и структура учебника сольфеджио для музыкальных училищ и консерваторий. — Л. : Музгиз, 1958. — 81 с.
- Островский А. Очерки по методике теории музыки и сольфеджио. — Л. : Музгиз, 1954. — 304 с.
- Размыкание как принцип мелоинтонирования / авт.-сост. Б. Борисов. — Нью-Йорк : Б.и., 2011. — 104 с.
- Романова Е. Хрестоматия по сольфеджио (многоголосие). — СПб. : СПбГК, 2015. — 56 с.
- Русяева И. Развитие гармонического слуха на уроках сольфеджио. — М. : Композитор, 1993. — 112 с.
- Серебряный М. Сольфеджио на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки : ч. 1. — К. : Муз. Україна, 1987. — 127 с.
- Серебряный М. Сольфеджио на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки : ч. 2. — К. : Муз. Україна, 1991. — 192 с.
- Середа В. Музыкальная грамота. Сольфеджио. — М. : Классика-XXI, 2003. — 60 с.
- Синяева Л. Наглядные пособия на уроках сольфеджио. — М. : Классика-XXI, 2007. — 46 с.
- Сладков П. Классическое сольфеджио в профессиональном музыкальном образовании. — М. : Композитор, 2014. — 331 с.
- Стоклицкая Т. 100 уроков сольфеджио для самых маленьких : в 2 ч. — М. : Композитор, 2003. — Ч. 1. — 166 с. ; Ч. 2. — 182 с.
- Тесты для сольфеджио / авт.-сост. Т. Смердова. — Ростов н/Д : Феникс, 2016. — 70 с.
- Хлебникова Н. Учебно-методическое пособие по сольфеджио и гармонии. — Саратов : Сарат. гос. консерватория им. Л. Собинова, 2007. — 74 с.
- Храмых И. Солнечный ключик : самоучитель по сольфеджио. — СПб. : Копи-р Групп, 2012. — Ч. 1. — 60 с. ; Ч. 2. — 56 с.
- Шайхутдинова Д. Методика обучения сольфеджио. — Уфа : Мир печати, 2011. — 167 с.
- Шеломов Б. Импровизация на уроках сольфеджио. — Л. : Музыка, 1977. — 96 с.
- Шеронова Ю. Историческое сольфеджио. — В. Новгород : НовГУ им. Я. Мудрого, 2012. — 38 с.
- Шерстобитова В. Забавные нотки для ладошки. — Ростов н/Д : Феникс, 2011. — 40 с.
- Школьное сольфеджио : теор. основы практ. курса / М. Городилова и др. — Екатеринбург : УГК, 2014. — 132 с.
- Шпаргалка по сольфеджио / сост. Т. Нейман. — СПб. : Союз художников, 2003. — 72 с.
- Яценко Т. Сольфеджио для самых маленьких. — М. : Питер, 2016. — 63 с.

Гармонія

- Абызова Е. Гармония. — М. : Музыка, 2015. — 382 с.
- Берков В. Гармония Бетховена. — М. : Ленанд, 2014. — 246 с.
- Берков В. Гармония Глинки. — М. : URSS, 2014. — 252 с.
- Берков В. Гармония и музыкальная форма. — М. : Ленанд, 2014. — 562 с.
- Берков В. Гармония. — М. : Ленанд, 2014. — 671 с.
- Берков В. Учебник гармонии Римского-Корсакова. — М. : Музгиз, 1953. — 72 с.
- Бершадская Т. В ладах с гармонией, в гармонии с ладами. — СПб. : Изд-во СПбГПУ, 2011. — 94 с.
- Бершадская Т. Лекции по гармонии. — СПб. : Композитор, 2005. — 265 с.
- Бершадская Т. О методике преподавания гармонии в музыкальных училищах. — Л. : Музыка, 1969. — 39 с.

- Бершадская Т., Титова Е., Цветкова А. Модуляционная прелюдия в курсе гармонии. — СПб. : Изд-во СПбГПУ, 2013. — 72 с.
- Бородавкин С. Как преподавать гармонию в XXI в.? — Одесса : ФОР «БВВ», 2008. — 216 с.
- Введение в гармонию и полифонию / авт.-сост. Е. Милосердова. — Тамбов : Изд-во Тамб. гос. ун-та, 2002. — 238 с.
- Вильниц М., Киселева Л. Подбирать легко и просто детям маленького роста : гармония для школьника. — Н. Новгород : Киселева Л.В., 2011. — 60 с.
- Виноградов Г. Гармония и сольфеджио. — К. : Муз. Україна, 2003. — 302 с.
- Вишневская Л. Гармония в стилях. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2008. — 99 с.
- Генебарт О. Модальное многоголосие западноевропейского средневековья. — Тамбов : Тамб. гос. муз.-пед. ин-т им. С. Рахманинова, 2000. — 32 с.
- Генебарт О. Примеры письменных заданий по сольфеджио и гармонии для поступающих в музыкальные вузы. — Тамбов : Тамбов. гос. муз.-пед. ин-т им. С. Рахманинова, 2007. — 29 с.
- Григорьев С. Теоретический курс гармонии. — М. : Музыка, 1981. — 478 с.
- Гуляницкая Н. Введение в современную гармонию. — М. : Музыка, 1984. — 256 с.
- Гуляницкая Н. Гармония и методы рационализации в музыке 50-х годов. — М. : ГМПИ, 1982. — 54 с.
- Гуляницкая Н. Современная гармония : цикл лекций. — М. : ГМПИ им. Гнесиных, 1977. — Лекц. 1. — 55 с. ; Лекц. 2. — 55 с. ; Лекц. 3. — 42 с. ; Лекц. 4. — 29 с. ; Лекц. 5. — 50 с.
- Денисов А. Гармония классического стиля. — СПб. : Композитор, 2004. — 201 с.
- Добкина Ю. Конспекты по гармонии. — СПб. : Композитор, 2014. — 139 с.
- Должанский А. Краткий курс гармонии. — М. ; Л. : Музыка, 1966. — 164 с.
- Дощечко Н. Гармония в джазовой и эстрадной музыке. — М. : МГИК, 1983. — 80 с.
- Дубінець І. Гармонія. — Бердянськ : Ткачук О.В., 2012. — 227 с.
- Дубінін І. Гармонія. — К. : Муз. Україна, 1968. — 136 с.
- Дубовский И. Простейшие закономерности русского народно-песенного двух-трехголосного склада. — М. : Музыка, 1964. — 93 с.
- Дубовский И. Пяти-девятиголосие в курсе гармонии. — М. : Музыка, 1970. — 287 с.
- Дубовский И., Евсеев С., Способин И., Соколов В. Учебник гармонии. — М. : Музыка, 1984. — 480 с.
- Дьячкова Л. Гармония в музыке XX в. — М. : ГМПИ, 1989. — 104 с.
- Кивалова Л. Гармония в стилях. — Саратов : Изд-во Сарат. консерватории, 2003. — 95 с.
- Красникова Т. Музыкальная фактура и стиль. Истоки и эволюция. — М. : РАМ, 1995. — 113 с.
- Красовська Є., Виноградов Г. Курс гармонії за фортепіано. — К. : Муз. Україна, 1983. — 120 с.
- Куликов И., Куликов А. Возрождение музыкальной симметрии. — М. : Компания Спутник+, 2006. — 95 с.
- Кюрегян Т. Гармония для начинающих. Ч. I. — М. : Моск. консерватория, 2012. — 92 с.
- Кюрегян Т. Гармония для начинающих. Ч. II. — М. : Моск. консерватория, 2012. — 68 с.
- Лемішко М. Гармонія : діатоніка. — Вінниця : Нова кн., 2010. — 223 с.
- Мазель Л. Проблемы классической гармонии. — М. : Музыка, 1972. — 616 с.
- Мюллер Т. Гармония. — М. : Музыка, 1982. — 288 с.
- Мясоедов А. О гармонии русской музыки. — М. : Изд-во ПСТГУ, 2012. — 97 с.
- Мясоедов А. Учебник гармонии. — М. : Музыка, 2000. — 332 с.
- Новоселова А. Практическая гармония. — М. : МГИК, 2016. — 63 с.
- Петерсон А., Ершов М. Гармония в эстрадной и джазовой музыке. — СПб. : Лань, 2015. — 140 с.
- Погорелов В. Секрет гармонии. — М. : Спутник+, 2016. — 31 с.
- Римский-Корсаков Н. Практический учебник гармонии. — СПб. : Лань : Планета музыка, 2014. — 176 с.
- Рогачев А. Системный курс гармонии джаза. — М. : Владос, 2003. — 126 с.
- Скребков С. Гармония в современной музыке. — М. : Музыка, 1965. — 104 с.
- Скребкова О., Скребков С. Практический курс гармонии. — М. : Музгиз, 1952. — 200 с.
- Скребкова-Филатова М. Гармония в современной музыке. — М. : Музыка, 1965. — 223 с.
- Слепнев-Ходкевич И. Учебник гармонии на материале классической и популярной музыки. — М. : Компания Спутник+, 2005. — 150 с.
- Соколовский Н. Руководство к практическому изучению гармонии. — М. : Гос. изд-во. Муз. сектор, 1926. — 49 с.
- Степанов А. Гармония. — М. : Музыка, 1971. — 240 с.
- Трамбицкий В. Гармония русской песни. — М. : Сов. композитор, 1981. — 222 с.
- Трембевельский Е. Стиль Мусоргского : лад, гармония, склад. — М. : Композитор, 2010. — 435 с.
- Тюлин Ю. Краткий теоретический курс гармонии. — СПб. : Композитор, 2003. — 207 с.
- Тюлин Ю. Учебник гармонии. — М. : Музыка, 1964. — 435 с.
- Тюлин Ю., Привано Н. Теоретические основы гармонии. — М. : Музыка, 1965. — 272 с.
- Тюлин Ю., Привано Н. Учебник гармонии. — М. : Музыка, 1964. — 435 с.
- Федотова Л. Гармонический материал современной музыки. — Казань : КГК, 2002. — 73 с.
- Фишер А., Шебалина Л. Джазовая гармония в период стилевой модуляции от свинга к бибопу. — Тюмень : РИЦ ТГАКИСТ, 2010. — 82 с.
- Фільц Б. Гармонія солоспіву. — К. : Наук. думка, 1979. — 191 с.

Хлебникова Н. Учебно-методическое пособие по сольфеджио и гармонии. — Саратов : Сарат. гос. консерватория им. Л. Собинова, 2007. — 74 с.

Холопов Ю. Гармония : ч. 1. — М. : Композитор, 2003. — 465 с.

Холопов Ю. Гармония : ч. 2. — М. : Композитор, 2003. — 613 с.

Холопов Ю. Гармония. — СПб. : Лань, 2003. — 541 с.

Холопов Ю. Очерки современной гармонии. — М. : Музыка, 1974. — 287 с.

Чайковский П. Краткий учебник гармонии. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2016. — 95 с.

Чугунов Ю. Гармония в джазе. — М. : Сов. композитор, 1985. — 144 с.

Чугунов Ю. Эволюция гармонического языка джаза. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 336 с.

Шацилло А. Некоторые вопросы методики обучения гармонизации мелодии. — М. : Музыка, 1982. — 109 с.

Шевалье Л. История учений о гармонии. — М. : Музгиз, 1931. — 223 с.

Čajkovski P. Vodič kroz praktično izučavanje harmonije. — Beograd, 2015.

Аранжування, інструментування

Аранжировка : курс лекций / сост. О. Бреславская. — Киров : Аверс, 2013. — 47 с.

Бабаян К. Музыкальная компьютерная аранжировка. — М. : МГИК, 2015. — 103 с.

Банщиков Г. Законы функциональной инструментовки. — СПб. : Композитор, 1997. — 237 с.

Браславский Д. Аранжировка для эстрадных ансамблей и оркестров. — М. : Музыка, 1974. — 392 с.

Браславский Д. Аранжировка музыки для танцев. — М. : Сов. Россия, 1977. — 95 с.

Браславский Д. Аранжировка сопровождения вокала для инструментальных ансамблей. — М. : Сов. Россия, 1983. — 77 с.

Браславский Д. Основы инструментовки для эстрадного оркестра. — М. : Музыка, 1967. — 324 с.

Бровко В. Азбука аранжировки. — СПб. : Композитор, 2013. — 83 с.

Бровко В. Аранжировка и партитура за пять минут. — СПб. : Композитор, 2014. — 43 с.

Воскресенский С., Киянов Б. Современные эстрадные ансамбли. — Л. ; М. : Сов. композитор, 1975. — 144 с.

Гараян Г. Аранжировка для эстрадных инструментальных и вокально-инструментальных ансамблей. — М. : Музыка, 1986. — 223 с.

Гараян Г. Основы эстрадной и джазовой аранжировки. — М. : Фонд Г. Гараяна, 2010. — 252 с.

Глейх Ф. Руководство к новейшей инструментовке, или Правила к изучению всех употребляемых в оркестре инструментов. — СПб. : М. Бернгард, 1880. — 91 с.

Голубев И., Степаненко К. Основы аранжировки для эстрадных ансамблей. — М. : Б.и., 1993. — 115 с.

Грачёв В. Практический курс инструментовки фортепианных произведений для духовного оркестра. — М. : Науч. 6-ка, 2017. — 55 с.

Давыдов Н. Методика переложений инструментальных произведений для баяна. — М. : Музыка, 1982. — 167 с.

Заусалин А. Использование компьютерных программ в создании аранжировок. — Тамбов : Изд. дом ТГУ, 2014. — 154 с.

Киянов Б., Воскресенский С. Практическое руководство по инструментовке для эстрадных оркестров и ансамблей. — М. ; Л. : Музыка, 1966. — 220 с.

Конопчук А. Оркестровка и аранжировка музыкальных произведений средствами компьютерных технологий. — Чита : Забайкальский гос. ун-т, 2016. — 124 с.

Мазулина С. Аранжировка для гитары. — М. : МГИУ, 2011. — 80 с.

Медведев Е., Трусова В. Cubase SX для музыкантов. — СПб. : БХВ-Петербург, 2003. — 640 с.

Медведев Е., Трусова В. Виртуальная студия на PC : аранжировка и обработка звука. — М. : ДМК Пресс, 2007. — 423 с.

Мелешко Р. Как делать переложение для 7-струнной гитары. — М. : Музыка, 1965. — 96 с.

Олеников К. Аранжировка : эстрадно-джаз. музыка. — Ростов на/Д : Феникс, 2003. — 112 с.

Олійник В. Основи комп'ютерного аранжування музичних творів з використанням програми Cubase SX3. — Кам'янець-Подільський : Абетка, 2006. — 87 с.

Оркестр. Инструменты. Партитура / отв. ред. Е. Назайкинский. — М. : Моск. консерватория, 2007. — 218 с.

Петелин Р., Петелин Ю. Аранжировка музыки на PC. — СПб. : БХВ-Петербург, 1999. — 272 с.

Петелин Р., Петелин Ю. Сочинение и аранжировка музыки на компьютере. — СПб. : БХВ-Петербург, 2009. — 590 с.

Рокитянская Т. Оркестр : искусство дет. оркестровки. — М. , 2006. — 100 с.

Саульский Ю. Аранжировка. — М. : ЦНМК, 1977. — 128 с.

Саульский Ю. Аранжировка для биг-бэнда. — М. : Композитор, 2001. — 124 с.

Фурманов В. Авторизованная аранжировка музыкальных произведений. — М. : МЭГУ ; LA. : ICAE, 1999. — 119 с.

Шахалов Л. Переложение музыкальных произведений для эстрадных ансамблей. — М. : [Б.и.], 1978. — 96 с.

Янкович С. Практические рекомендации по аранжировке произведений песенного жанра для самостоятельно-го эстрадного ансамбля. — Мн. : БГУ, 1988. — 43 с.

Arrangieren Rock und Pop / Hrsg. W. Ziegenrucker. — B., 1982.

Ellis N. Instrumentation and Arranging for the Radio and Dance Orchestra. — N.Y., 1936.

Hala V. Zaklady aranzovani moderni popularni hudby. — Praha, 1980.

- Krautgartner K. O instrumentaci tanečního i jazzového orchestru. — Praha, 1967.
 Krottil Z. Aranžování pro moderní taneční orchestr. — Praha, 1963.
 Lange A. Arranging for the modern dance orchestra. — N.Y., 1926.
 Marescotti A.-F. Les instruments d'orchestre, leurs caractères, leurs possibilités et leur utilisation dans l'orchestre moderne. — P., 1950.
 Naisoo U. Džässilik harmoonia ja orkestratsioon. — Tallinn, 1969.
 Pfeiffer S. Die Instrumentation der modernen Tanz- und Jazzmusik. — B., 1971-1972.
 Siváček J. Kompozičná pracá aranžera modernej tanečnej hudby. — Praha, 1967.
 Velebny K. Jazzová praktika. — Praha, 1967.

Імпровізація

- Андреев А. Гитара : начал. курс импровизации. — Мн. : Современ. шк., 2008. — 95 с.
 Бажилин Р. Самоучитель игры на баяне (аккордеоне) : подбор по слуху, импровизация, аккомпанемент песен. — М. : Изд-во В. Катанского, 2009. — 110 с.
 Бойко И. Импровизация на электрогитаре : ч. 1. — М. : Смолин К.О., 2000. — 62 с.
 Бойко И. Импровизация на электрогитаре : ч. 2. — М. : Смолин К.О., 2000. — 94 с.
 Бриль И. Практический курс джазовой импровизации для фортепиано. — М. : Сов. композитор, 1987. — 104 с.
 Вишнякова Н. Музыкальная импровизация. — Мн. : Б.и., 1992. — 96 с.
 Гладышева О. Теория и методика обучения композиции и импровизации. — М. : Изд-во Спутник+, 2010. — 180 с.
 Глухов Л. Основы импровизации. — Пермь : Перм. гос. пед. ун-т., 2002. — 70 с.
 Говор В., Плетенецкая Ю. Импровизационная деятельность – средство гармонизации личности. — СПб. : Открытый ун-т экологии искусства, 1999. — 62 с.
 Джонс Э. Блюзовая импровизация на гитаре. — М. : Смолин К.О., 2007. — 48 с.
 Заринь Д. Использование импровизации в процессе освоения игры на фортепиано. — Даугавпилс : ДПИ, 1982. — 90 с.
 Ильмер Ж. Джазовая импровизация для саксофона. — М. : Б.и., 2007. — 76 с.
 Импровизация и обучение игре на фортепиано / сост. Г. Каганович. — Мн. : М-во культуры БССР, Респ. метод. каб., 1980. — 86 с.
 Каганович Г. Музыкальная импровизация и воспитание творческой личности. — Мн. : БелИПК, 1997. — 114 с.
 Кинус Ю. Импровизация и композиция в джазе. — Ростов на/Д : Феникс, 2008. — 188 с.
 Козырев Ю. Учебно-методическая разработка по основам музыкальной импровизации для преподавателей. — М. : Б.и., 1987. — 112 с.
 Мальцев С. О психологии музыкальной импровизации. — М. : Музыка, 1991. — 88 с.
 Маслов А. Основы джазовой импровизации на фортепиано. — СПб. : Б.и., 2016. — 130 с.
 Меркс Э. Первые уроки джаза. — СПб. : Композитор, 1996. — 18 с.
 Молотков В. Джазовая импровизация на шестиструнной гитаре. — К. : Муз. Україна, 1989. — 149 с.
 Мыльникова Е. Пентатоника в Jazzовой импровизации. — СПб. : Композитор, 2008. — 80 с.
 Назайкинский Е. Логика музыкальной композиции. — М. : Музыка, 1982. — 318 с.
 Новиков В. Начальный курс импровизации и аранжировки для баяна : гармония и лад. — Пермь : ПГИИК, 2012. — 166 с.
 Осейчук А. Школа джазовой импровизации для саксофона. — М. : М. Диков, 2002. — 211 с.
 Оськина С. Импровизационный аккомпанемент на фортепиано и гитаре. — М. : Б.и., 1992. — 113 с.
 Сапонов М. Искусство импровизации. — М. : Музыка, 1982. — 78 с.
 Сочинение и импровизация мелодий / авт.-сост. Г. Шатковский. — М. : Б.и., 1989. — 86 с.
 Спигин Ю. Импровизация в контексте теории и истории музыки и ее проявление в джазе. — Рига : Б.и., 2008. — 199 с.
 Степурко О. Скэт импровизация. — М. : Камертон, 2006. — 76 с.
 Столяр Р. Современная импровизация. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 128 с.
 Терентьева Н. Основы творческого музицирования. — СПб. : Образование, 1995. — 59 с.
 Тютюнникова Т. Видеть музыку и танцевать стихи... : творч. музицирование, импровизация и законы бытия. — М. : УРСС, 2003. — 261 с.
 Фалькова В. Навчання композиції та імпровізації обдарованих дітей. — Дніпропетровськ : Пороги, 2010. — 59 с.
 Федин С. Основы импровизации. — Кемерово : Кемер. гос. ин-т культуры, 2017. — 212 с.
 Фоменко Е. Проблема формирования каденции как виртуозного соло в истории импровизационной музыкальной культуры. — СПб. : Астерион, 2006. — 39 с.
 Харькин В. Импровизация... Импровизация? Импровизация! — М. : Магистр, 1997. — 286 с.
 Хасаншин А. Теоретические проблемы композиторской формы. — Уфа : УГИИ, 2016. — 39 с.
 Хорунжая Р. Дискурсивное чтение фортепианной литературы (аккомпанемент, импровизация). — М. : МГУ-КИ, 2006. — 121 с.
 Шеломов Б. Импровизация на уроках сольфеджио. — Л. : Музыка, 1977. — 96 с.
 Школа фортепианного экспромта / Л. Мельникова. — М. : МЭГУ, 1992. — 187 с.

Шулин В. Импровизация в музыкальной культуре XX ст. : к вопросу анализа эстрадно-джазовой музыки. — СПб. : Изд-во СПбГУКИ, 2012. — 204 с.

Композиція

- Аврамкова И. От рождения игрушки к рождественской мистерии : системное описание совр. опыта создания музыки для детей. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2012. — 345 с.
- Брызгалов В. Первая помощь в композиторских пробах, или Сочинение музыки без учителя. — Курган : Б.и., 2015. — 336 с.
- Гладышева О. Теория и методика обучения композиции и импровизации. — М. : Изд-во Спутник+, 2010. — 180 с.
- Гнесин М. Начальный курс практической композиции. — М. : Музгиз, 1962. — 215 с.
- Голубева О. Основы композиции. — М. : Сварог и К, 2008. — 143 с.
- Гуляницкая Н. Музыкальная композиция : модернизм, постмодернизм. — М. : Языки славянской культуры, 2014. — 367 с.
- Гуляницкая Н. Современное искусство музыкальной композиции. — М. : ГМПИ, 1985. — 136 с.
- Донская Ю. 100 советов, как написать песню. — Ростов на/Д : Феникс, 2014. — 112 с.
- Кинус Ю. Импровизация и композиция в джазе. — Ростов на/Д : Феникс, 2008. — 188 с.
- Когоутек Ц. Техника композиции в музыке XX века. — М. : Музыка, 1976. — 367 с.
- Основы композиции / авт.-сост. Е. Зайцева. — Южно-Сахалинск : Изд-во Сахалин. гос. ун-та, 2014. — 75 с.
- Рахмель С. «...В чем секрет простых мелодий..?» : технологии личной эффективности. — М. : Спутник+, 2015. — 47 с.
- Руденко А. Довузовская подготовка молодого композитора. — Казань : Б.и., 2009. — 46 с.
- Санько А. Становление национальных композиторских школ в Московской и Санкт-Петербургской консерваториях. — М. : Композитор, 2017. — 410 с.
- Сизова Е., Сергиенко П. Креативное обучение композиторов в музыкальном вузе. — Магнитогорск : МГК им. М. Глинки, 2015. — 110 с.
- Слонимский С. Мысли о композиторском ремесле. — СПб. : Композитор, 2006. — 26 с.
- Соколов А. Введение в музыкальную композицию XX века. — М. : Владос, 2004. — 231 с.
- Сочинение и импровизация мелодий / авт.-сост. Г. Шатковский. — М. : Б.и., 1989. — 86 с.
- Степурко О. Рок-теория и рок-композиция. — М. : Камертон, 2015. — 214 с.
- Теория современной композиции / отв. ред. В. Ценова. — М. : Музыка, 2005. — 624 с.
- Терентьева Н. Основы творческого музицирования. — СПб. : Образование, 1995. — 59 с.
- Фалькова В. Навчання композиції та імпровізації обдарованих дітей. — Дніпропетровськ : Пороги, 2010. — 59 с.
- Хасаншин А. Теоретические проблемы композиторской формы. — Уфа : УГИИ, 2016. — 39 с.
- Холопов Ю. О принципах композиции старинной музыки. — М. : Моск. консерватория, 2015. — 519 с.
- Челноков И. Ты композитор : основы муз. композиции. — Донской : Челнокова Е. В., 2010. — 127 с.
- Шенберг А. Основы музыкальной композиции. — М. : МГК, 2000. — 231 с.
- Шуминов Ю. Сущность музыкального мышления. Основные принципы композиции. — Иркутск : Сибир. кн., 2015. — 42 с.

Партитура, Читання партитур

- Агафонников Н. Симфоническая партитура. — Л. : Музыка, 1981. — 152 с.
- Алексеев А. Музыкально-исполнительские задачи в работе над симфонической партитурой в классе дирижирования. — СПб. : ЛЕМА, 2016. — 33 с.
- Аносов Н. Практическое руководство по чтению симфонических партитур. — М. ; Л. : Музгиз, 1951. — 312 с.
- Барсова И. Очерки по истории партитурной нотации : XVI – перв. пол. XVIII в. — М. : МГК, 1997. — 413 с.
- Бровко В. Аранжировка и партитура за пять минут. — СПб. : Композитор, 2014. — 46 с.
- Воропаева О., Сергин Ю., Тюрина Л. Чтение оркестровых партитур. — Тамбов : Изд-во ТГУ, 2013. — 196 с.
- Горн А. Учебное пособие по анализу партитуры и клавира. — СПб. : Акад. Русского балета им. А. Вагановой, 2015. — 43 с.
- Готлиб М., Каабак Я., Макаров Е. Практический курс чтения партитур для духового оркестра. — М. : Музгиз, 1960. — 367 с.
- Завадинский Д. Курс чтения симфонических партитур. — К. : Муз. Україна, 1983. — 85 с.
- Зимин Н. Работа дирижера над партитурой. — Тамбов : Изд-во ТГУ, 2002. — 32 с.
- Лысань Г. Чтение партитур и инструменталка для духовых оркестров. — М. : ЦДНТ, 1961. — 115 с.
- Оркестр. Инструменты. Партитура / отв. ред. Е. Назайкинский. — М. : Моск. консерватория, 2007. — 218 с.
- Терлецкий М. Читання партитур для духового оркестру. — Рівне : Перспектива, 2006. — 203 с.
- Чтение партитур духового оркестра : хрестоматія для преподавателей, студентов и учащихся муз. учеб. заведений / авт.-сост. Х. Рахимов. — Ташкент : Изд-во лит. и искусства, 1988. — 79 с.
- Шпитальный П. Чтение симфонических партитур. — М. : Музыка, 1970. — 288 с.

Музична психологія

- Ахмеров Р., Юртаева Н. Психология музыкальных предпочтений. — Наб. Челны : Изд-во Ин-та упр., 2006. — 111 с.
- Бочкарев Л. Психология музыкальной деятельности. — М. : Классика-XXI, 2008. — 351 с.
- Глазков В. Музыкальная психология. — Владимир : Изд-во Владимир. гос. ун-та, 2013. — 135 с.
- Голощапова О. Живая музыка : теория и практика. — Барнаул : Изд-во Алтай. гос. ун-та, 2015. — 149 с.
- Готсдинер А. Музыкальная психология. — М. : Магистр, 1993. — 190 с.
- Гройсман А. Эмоциональное развитие личности в музыкально-исполнительской деятельности. — Оренбург : ОГИИ, 2010. — 141 с.
- Кирнарская Д. Музыкальное восприятие. — М. : Кимос-Ард, 1997. — 157 с.
- Коляденко Н. Проблемы музыкальной синестетики. — Новосибирск : НГК им. М. Глинки, 2015. — 159 с.
- Корлякова С. Основы общей и музыкальной психологии. — Ставрополь : ИРО, 1998. — 43 с.
- Курт Э. Музыкальная психология. — Мн. : БелГИПК, 2007. — 494 с.
- Лебедев Р. Моделирование и диагностика самоорганизации в деятельности музыканта-профессионала. — Вологда : Русь, 2002. — 83 с.
- Лосева С. Психология музыкальной одаренности. — М. : Унив. кн., 2017. — 85 с.
- Мозгот В. Очерки психологии музыкальной деятельности. — Майкоп : Изд-во АГУ, 2010. — 191 с.
- Мозгот В. Психология музыкальной деятельности. — Майкоп : Изд-во АГУ, 2009. — 143 с.
- Морено Дж. Включи свою внутреннюю музыку : муз. терапия и психодрама. — М. : Когито-Центр, 2009. — 142 с.
- Музыкальная психология и педагогика / авт.-сост. Т. Железнова. — Н. Новгород : Изд-во Нижегород. консерватории, 2015. — 49 с.
- Музыкальная психология и психология музыкального образования / Э. Абдуллин и др. — М. : Академия, 2011. — 383 с.
- Овсянкина Г. Музыкальная психология. — СПб. : Союз худож., 2007. — 239 с.
- Орлова Е. Влияние музыки на человека в творчестве В.М. Бехтерева : становление муз. психологии. — М. : Перо, 2015. — 238 с.
- Ощепкова О. Музыкальная психология и педагогика. — Самара : Изд-во ПГСГА, 2011. — 147 с.
- Петрушин В. Музыкальная психология. — М. : Гаудеамус : Акад. проект, 2009. — 398 с.
- Подуровский В., Сулова Н. Психологическая коррекция музыкально-педагогической деятельности. — М. : ВЛАДОС, 2001. — 318 с.
- Психология музыкальной деятельности / Э. Абдуллин и др. — М. : Академия, 2003. — 368 с.
- Старчеус М. Личность музыканта. — М. : МГК, 2012. — 846 с.
- Старчеус М. Музыкальная психология. — М. : МГК, 1993. — 209 с.
- Стахи Т. Музыкальная психология. — Тамбов : Першина, 2004. — 244 с.
- Стахи Т. Карцева Г. Теория и практика формирования эмоциональной культуры личности музыканта-исполнителя (на материале джаз. репертуара). — Тамбов : Тамб. гос. ун-т им. Г. Державина, 1998. — 47 с.
- Сулейманов Р. Психологические основы профессионального мастерства музыканта-инструменталиста. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2003. — 170 с.
- Сулейманов Р. Психология профессионального мастерства музыканта-инструменталиста. — Казань : Познание, 2010. — 327 с.
- Царькова Е., Протасова С. Музыкальная психология и психология музыкального образования. — Саратов : Саратов. источник, 2012. — 48 с.
- Цыпин Г. Психология музыкальной деятельности. — М. : Интерпракс, 1994. — 373 с.
- Шамаева Р. Креативность в музыкальной культуре. — Челябинск : ЧГАКИ, 2010. — 171 с.

Музична педагогіка

- Абдуллин Э. Основы исследовательской деятельности педагога-музыканта. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 368 с.
- Аксиосфера музыкальной педагогики : сб. науч. ст. / отв. ред. Э. Абдуллин. — М. : СГПИ, 2002. — 128 с.
- Актуальные проблемы музыкальной педагогики : сб. науч. тр. — Саратов : Науч. кн., 2003. — 238 с.
- Алиев Ю. Настольная книга школьного учителя-музыканта. — М. : Владос, 2000. — 334 с.
- Анікіна Т., Борисова С. Музична педагогіка : історія та теорія. — Луганськ : ДЗ ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2011. — 119 с.
- Апраксия О. Методика музыкального воспитания. — М. : МГПИ, 1984. — 111 с.
- Арчажникова Л. Методика музыкального воспитания. — М. : МГЗПИ, 1990. — 50 с.
- Баренбойм Л. Музыкальная педагогика и исполнительство. — Л. : Музыка, 1974. — 336 с.
- Безбородова Л., Алиев Ю. Методика преподавания музыки в общеобразовательных учреждениях. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 512 с.
- Беляева Л. Русская народная музыкальная педагогика от язычества до конца XX ст. — Мурманск : МГПИ, 2002. — 90 с.
- Беляева Л., Васильева В. Русская народная музыкальная педагогика. — Мурманск : МГПИ, 2001. — 78 с.

- Бергер Н. Современная концепция и методика обучения музыке. — СПб. : КАРО, 2004. — 358 с.
- Введение в основы исследовательской деятельности педагога-музыканта / сост. Н. Шишлянникова, Г. Курбонова. — Абакан : Изд-во Хакасского гос. ун-та, 2012. — 82 с.
- Вейс П. Опыт применения наглядных пособий на уроках сольфеджио ; относительная сольмизация и сов. муз. педагогика. — Л. : Музыка, 1967. — 43 с.
- Волков С. Первые уроки для малышей : Музыка. — М. : Омега, 2001. — 47 с.
- Вопросы теории и практики преподавания фортепиано в вузе культуры : сб. ст. / под ред. Д. Щирова. — СПб. : КультИнформПресс, 2016. — 176 с.
- Гаврилова Е. Вопросы музыкальной педагогики. — Омск : Изд-во Омского гос. ун-та, 2014. — 163 с.
- Гайдай П., Гайдай С. Смысло-ценностные основы педагогики инструментального исполнительства. — Чита : Забайкальский гос. ун-т, 2014. — 191 с.
- Герцман Е. Античная музыкальная педагогика. — СПб. : СПбГУП, 1996. — 95 с.
- Гончарова О., Богачинская Ю. Теория и методика музыкального воспитания. — М. : Академия, 2017. — 254 с.
- Горбунова И., Привалова Ю. Музыкальный инструмент для каждого ребенка. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2009. — 117 с.
- Григорян Л. Интегрированный курс педагогической практики : теорет. и практ. задания для подгот. педагогов муз. учеб. заведений. — М. : Б.и., 1993. — 300 с.
- Гришанович Н. Теоретические основы музыкальной педагогики. — М. : Ирис Групп, 2010. — 509 с.
- Грузова М. Занятия с детьми 2-3 лет : муз. и худож. развитие. — М. : ТЦ Сфера, 2016. — 95 с.
- Гусева А., Скорбященская О., Смирнова М. Музыкальная педагогика : воспитание пианиста. — СПб. : ЧОУ СПб экида, 2013. — 86 с.
- Ежова Л. Слушание музыки в истории отечественной музыкальной педагогики. — Кострома : КГПУ им. Н. Некрасова, 1998. — 189 с.
- Зеленкова Е. Педагогическая компетентность музыканта : содержание и структура. — Казань : КГК им. Н. Жиганова, 2015. — 206 с.
- Зими́на Н. Основы музыкального воспитания и развития детей младшего возраста. — М. : ВЛАДОС, 2000. — 302 с.
- Иванова Л. Развитие музыкально-эстетической культуры личности подростка в процессе вокально-сценической деятельности. — Казань : Культура, 2013. — 87 с.
- Ивонина Л. Педагог и ученик – поиск взаимопонимания. — Пермь : Перм. гос. ин-т искусства и культуры, 2007. — 52 с.
- Кадыров Р. Музыкальная педагогика. — Ташкент : Musiq, 2009. — 503 с.
- Каишаури Э. Стратегия и тактика обучения музыке : возрастной аспект. — Белгород : ИПК БГИИК, 2017. — 172 с.
- Как учат музыке за рубежом / сост. Д. Харгривз, А. Норт. — М. : Классика-XXI, 2009. — 205 с.
- Карпова С. Музыкально-ритмическая деятельность как средство формирования художественно-творческих способностей у детей младшего школьного возраста. — Одинцово : Одинцов. гуман. ин-т, 2012. — 182 с.
- Карпушина Л. Этнокультурный подход к музыкальному образованию учащихся общеобразовательных учреждений. — Саранск : Мордов. гос. пед. ин-т им. М. Евсевьева, 2011. — 128 с.
- Корыхалова Н. Кризисные тенденции в буржуазном массовом музыкальном воспитании. — М. : Музыка, 1989. — 111 с.
- Красильников И. Интерактивная музыкальная деятельность как основа развития музыкальности школьников. — М. : Экон-Информ, 2015. — 179 с.
- Крюкова В. Музыкальная педагогика. — Ростов н/Д : Феникс, 2002. — 288 с.
- Кряжевских В. Народная музыкальная культура в процессе формирования личности учителя музыки. — М. : Прометей, 2005. — 298 с.
- Курганская О. История развития фортепианной педагогики в России (XIX-XXI вв.). — Белгород : Политерра, 2012. — 226 с.
- Лагутин А. Методика преподавания музыкальной литературы в детской музыкальной школе. — М. : Музыка, 2005. — 173 с.
- Лебедева О. Размышления и методические рекомендации педагога-пианиста. — Н. Новгород : Нижегород. гос. консерватория им. М. Глинки, 2008. — 411 с.
- Ливанова Т. Педагогическая деятельность русских композиторов-классиков. — М. ; Л. : Гос. муз. изд-во, 1951. — 99 с.
- Лучинина М. Музыкальная подготовка будущих учителей начальной школы. — Киров : ВятГГУ, 2006. — 126 с.
- Мариупольская Т., Науказ Д., Воронова Т. Вопросы методики преподавания музыкально-исполнительских дисциплин. — М. : Прометей, 2001. — 40 с.
- Методология педагогики музыкального образования / под ред. Э. Абдуллина. — М. : Изд. центр «Академия», 2006. — 272 с.
- Музыкальная деятельность как средство адаптации первоклассников к школьным условиям / О. Новикова и др. — Екатеринбург : УГПУ, 2008. — 175 с.
- Музыкальная педагогика и исполнительство / сост. Г. Цыпин. — М. : МПГУ : Прометей, 2011. — 403 с.
- Музыкальная психология и педагогика / авт.-сост. Т. Железнова. — Н. Новгород : Изд-во Нижегород. консер-

- ватории, 2015. — 49 с.
- Музыкально-исполнительское мастерство : теория, практика, методика / О. Крипак, Э. Эгизова и др. — Симферополь : ИП Хотеева Л.В., 2017. — 217 с.
- Музыкальное воспитание и обучение детей в современном образовательном пространстве / С. Казакова. — Екатеринбург : УрГПУ, 2011. — 177 с.
- Музыкальное искусство как средство формирования мировоззрения личности / Т. Богданова, И. Корсакова, Н. Ануфриева. — М. : Буки Веди, 2013. — 213 с.
- Мясоедова Н. Музыкальные способности и педагогика. — М. : Прест, 1997. — 80 с.
- Ощепкова О. Музыкальная психология и педагогика. — Самара : Изд-во ПГСГА, 2011. — 147 с.
- Передерий О. Концептуальные основы педагогики формирования музыканта. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2005. — 137 с.
- Проблемы музыкальной педагогики : сб. тр. / отв. ред. М. Смирнов. — М. : Моск. консерватория, 1981. — 140 с.
- Проблемы образования и воспитания в музыкальном вузе / отв. ред. Е. Назайкинский. — М. : Моск. консерватория, 1978. — 124 с.
- Проблемы профессионального становления педагога-музыканта : теория, методика, практика : сб. ст. / ред. Н. Воитлева. — Майкоп : Адыгейский гос. ун-т, 2014. — 242 с.
- Ражников В. Диалоги о музыкальной педагогике. — М. : Классика-XXI, 2004. — 136 с.
- Рачина Б. Педагогическая практика : подготовка педагога-музыканта. — СПб. : Планета музыки ; Лань, 2015. — 544 с.
- Решетникова Т. Массовая музыкальная культура как этико-педагогическая проблема. — Саранск : Мордов. гос. пед. ин-т им. М. Евсевьева, 2009. — 134 с.
- Руксби Р. Как писать песни под гитару : курс молодого музыканта по созданию хитов. — Ростов н/Д : Феникс, 2010. — 239 с.
- Рытов Д. Традиции народной культуры в музыкальном воспитании детей. Рус. нар. инструменты. — СПб. : СПбГИК, 2015. — 207 с.
- Сивухина Е. Формирование художественного вкуса студента в курсе фортепиано. — Н. Новгород : Изд-во Нижегород. консерватории, 2017. — 39 с.
- Смирнов А. Психолого-педагогические основы концепции профессиональной деятельности педагога-музыканта. — М. : Б.и., 2016. — 162 с.
- Современные технологии преподавания в творческом вузе : сб. ст. / сост. : Т. Екименко, С. Останина. — Петрозаводск : Изд-во ПетрГУ, 2015. — 211 с.
- Солопанова О. Потенциал музыкального искусства и способов его познания в преобразовании педагогической реальности. — Краснодар : Кубан. гос. ун-т, 2008. — 121 с.
- Степанова С. Музыкальная педагогика. — Улан-Удэ : ИПК ВСГАКИ, 2006. — 75 с.
- Степанова Т., Лісовська Т. Індивідуально-диференційований підхід до музичного виховання дітей старшого дошкільного віку. — К. : Слово, 2012. — 255 с.
- Стецюк К. Методика музичного виховання. — Луганськ : Етлон-2, 2011. — 222 с.
- Шашевська І. Музична педагогіка Німеччини. — Луганськ : ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2010. — 559 с.
- Степанова С. Музыкальная педагогика. — Улан-Удэ : ИПК ВСГАКИ, 2006. — 75 с.
- Судакова Н. Формирование интереса к музыке как ресурса преодоления кризисных явлений в системе дополнительного образования. — М. : РГСУ, 2011. — 170 с.
- Сусленкова Л., Собенина Д. Воспитание исполнительской культуры участников детского эстрадно-вокального коллектива средствами театральной педагогики. — Н. Тагил : Б.и., 2016. — 96 с.
- Теория музыки : актуальные вопросы методики преподавания : сб. ст. / сост. Е. Дерунец. — М. : РАМ им. Гнесиных, 2015. — 134 с.
- Ткачова Н. Методика музичного виховання. — Бердянськ : Ткачук О.В., 2013. — 247 с.
- Тютюнникова Т. Вариации на темы Шульверка : ор. 1 : элементарное музицирование в моем классе. — СПб. : Аничков мост, 2017. — 67 с.
- Тютюнникова Т. Под солнечным парусом или полет в другое измерение. — СПб. : Муз. палитра, 2008. — 68 с.
- Фролова Н. Развитие техники учащегося-пианиста в контексте традиций мировой музыкальной педагогики. — Самара : ПГСГА, 2013. — 155 с.
- Халабузарь П., Попов В. Теория и методика музыкального воспитания. — СПб. : Лань, 2000. — 222 с.
- Шишкина Л. Процесс музыкального обучения в Древней Руси XV-XVII ст. — М. : Прометей, 2004. — 181 с.
- Щедрое искусство педагога / ред.-сост. Г. Сурикова. — Обнинск : Виноградная лоза, 2015. — 112 с.
- Юдин А. Национальная идея в русской музыкальной педагогике XIX в. — М. : Прометей, 2004. — 247 с.

Музична освіта

- Абдуллин Э., Николаева Е. Методика музыкального образования. — М. : Музыка, 2006. — 334 с.
- Абдуллин Э., Николаева Е. Теория музыкального образования. — М. : Academia, 2004. — 333 с.
- Адищев В. Музыка в женских институтах России конца XIX-начала XX века. — Пермь : ПГПУ, 2001. — 116 с.
- Актуальні проблеми сучасної музичної освіти / упоряд. Ж. Володченко. — Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2005. — 151 с.

- Алиева З. Методика преподавания профессиональных дисциплин. — Симферополь : Хотеева Л.В., 2016. — 123 с.
- Антонюк В. Становлення вокально-професійної освіти в Україні. — К. : Укр. ідея, 1999. — 27 с.
- Афонькина Ю. Индивидуальный методический маршрут музыкального руководителя. — Волгоград : Учитель, 2016. — 85 с.
- Баянова Г. Музыкально-творческая деятельность в формировании культуры здорового образа жизни у обучающихся детской школы искусств. — Уфа : Мир печати, 2016. — 169 с.
- Безбородова Л. Теория и методика музыкального образования. — М. : Флинта : Наука, 2014. — 235 с.
- Беличенко В., Горбунова И., Камерис А. Музыкально-компьютерные технологии в подготовке музыканта-педагога. — СПб. : Лема, 2011. — 147 с.
- Бельтюкова Т., Криушина В. Музыка и детства искренний союз. — Киров : Радуга-Пресс, 2016. — 303 с.
- Бергер Н. Современная концепция и методика обучения музыке. — СПб. : КАРО, 2004. — 358 с.
- Бодина Е. История музыкального образования. — М. : МГПУ, 2009. — 163 с.
- Брова Т. Теория музыкального образования. — Вологда : ВГПУ, 2009. — 111 с.
- Буренина А., Тютюнникова Т. Тутти : программа муз. воспитания детей дошкол. возраста. — СПб. : Аничков мост, 2017. — 142 с.
- Варламов Д. Академизация и постакадемический синдром в музыкальном искусстве и образовании. — Саратов : SGK им. Л. Собинова, 2016. — 83 с.
- Галянт И. Музыкальное развитие детей 2-8 лет. — М. : Просвещение, 2017. — 118 с.
- Глазырина Е., Ефремова О., Буторина Н. Интерактив в современном музыкально-художественном образовании. — Екатеринбург : Екатеринбург. акад. совр. искусства, 2014. — 183 с.
- Гогоберидзе А. Теория и методика музыкального воспитания детей дошкольного возраста. — М. : Академия, 2017. — 285 с.
- Гоптарев В. Технологии в музыкальном образовании. — Казань : КГК им. Н. Жиганова, 2009. — 331 с.
- Горбунова И., Камерис А. Концепция музыкально-компьютерного образования в подготовке педагога-музыканта. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2011. — 115 с.
- Грузова М. Занятия с детьми 2-3 лет : муз. и худож. развитие. — М. : ТЦ Сфера, 2016. — 95 с.
- Едунов С., Праслова Г. Программы по музыке в контексте ведущих тенденций развития отечественного музыкального образования. — СПб. : СПбГУПМ, 2001. — 140 с.
- Екименко Т., Останина С. Современные технологии в образовании на примере творческого вуза. — Петрозаводск : VPPrint, 2016. — 403 с.
- Желнина О. К истории отечественного музыкального образования : вып. 1. — Вел. Новгород : НовГУ, 2009. — 35 с.
- Желнина О. К истории отечественного музыкального образования : вып. 2. — Вел. Новгород : НовГУ, 2010. — 35 с.
- Желнина О., Нилова Е. История музыкального образования как фактор развития историко-культурологического мышления педагога-музыканта в университете. — Вел. Новгород : НовГУ, 2014. — 115 с.
- Желнина О., Нилова Е. Хрестоматия по истории музыкального образования. — Вел. Новгород : НовГУ, 2013. — 55 с.
- Затямина Т. Музыкальная деятельность ребенка в пространстве педагогической реальности. — Волгоград : Изд-во ВГАПКРО, 2008. — 171 с.
- Затямина Т. Подготовка педагога-музыканта в системе постдипломного образования. — Волгоград : Перемена, 2008. — 179 с.
- Зеленина Е. Синестезия как проблема педагогики музыкального воспитания и образования. — СПб. : Астерикон, 2010. — 174 с.
- Зеленкова Е. Формирование профессиональной компетентности музыкантов разных специальностей. — Казань : КГК, 2016. — 102 с.
- Инновационные процессы в культуре, искусстве и образовании / А. Акимов и др. — М. : Перо, 2016. — 332 с.
- Иванов В., Иванова Л. Музична освіта в Україні XVIII ст. — Миколаїв : Іліон, 2008. — 351 с.
- Как учат музыке за рубежом / сост. Д. Харгривз, А. Норт. — М. : Классика-XXI, 2009. — 205 с.
- Калантарян Л., Григорьев А. История музыкального образования и просвещения на Ставрополье. — Ставрополь : Ставролит, 2015. — 131 с.
- Кашина Н., Матвеева Л., Абашева С. Традиционные ценности русской культуры в содержании современного музыкального образования. — Екатеринбург : УГПУ, 2016. — 190 с.
- Кобозева И. Национально-ориентированное непрерывное музыкальное образование. — Саранск : МГПИ, 2003. — 181 с.
- Козлов Н. Производственная практика : науч.-метод. обеспечение. — Чита : ЗабГУ, 2017. — 224 с.
- Козьменко О. Музыкальное образование в системе культурной политики России. — М. : Экон-Информ, 2004. — 237 с.
- Кравец В., Машута О. Сторінки історії музичної освіти в Харкові : до 120-річчя Харк. муз. училища ім. Б.М. Лятошинського. — Х. : Колорит, 2003. — 40 с.
- Красильников И. Электронное музыкальное творчество в системе художественного образования. — Дубна : Феникс плюс, 2007. — 496 с.
- Лабінцева Л. Актуальні проблеми музичної освіти. — Луганськ : ДЗ ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2010. — 126 с.

- Левитина Т. Некоторые аспекты пианистического образования. — М. : Буки Веди, 2017. — 67 с.
- Лозовская Р. Теория музыкального образования. — Майкоп : АГУ, 2009. — 99 с.
- Ломтев Д. Немецкие музыканты в России : к истории становления рус. консерваторий. — М. : Моск. консерватория Прест, 1999. — 208 с.
- Матвеева Л. Теория и практика музыкального образования ребенка в семье. — Екатеринбург : УрГПУ, 2015. — 241 с.
- Мельникова Л. Основы организации концертно-просветительской работы в музыкальном учебном заведении. — Магнитогорск : МаГК, 2007. — 131 с.
- Методологическая культура педагога-музыканта / Э. Абдуллин и др. — М. : Академия, 2002. — 298 с.
- Методология педагогики музыкального образования / под ред. Э. Абдуллина. — М. : Изд. центр «Академия», 2006. — 272 с.
- Михайличенко О. Музично-естетичне виховання дітей та молоді в Україні (друга пол. XIX – поч. XX ст.). — К. : КДПУ, 2000. — 338 с.
- Михайличенко О. Нариси з історії музично-естетичного виховання молоді в Україні (друга пол. XIX – початок XX ст.). — К. : Вид. центр КДАУ, 1999. — 238 с.
- Молодцова И. Художественная интерпретация в музыкальном образовании. — Саранск : МГПИ, 2010. — 169 с.
- Музыка и музыкант в меняющемся социокультурном пространстве : сб. ст. / ред.-сост. А. Цукер. — Ростов на/Д : Изд-во Рост. гос. консерватории им. С. Рахманинова, 2005. — 366 с.
- Музыкальная психология и психология музыкального образования / Э. Абдуллин и др. — М. : Академия, 2011. — 383 с.
- Музыкально-компьютерные технологии в образовании / Р. Шитикова и др. — СПб. : Союз художников, 2010. — 223 с.
- Музыкальное образование / А. Пузыревский. — М. : URSS, 2016. — 303 с.
- Музыкальные занятия по программе «От рождения до школы» / авт.-сост. Е. Арсенина. — Волгоград : Учитель, 2016. — 238 с.
- Николаева Е. История музыкального образования. — М. : Владос, 2003. — 207 с.
- Ніколаї Г. Музично-педагогічна освіта в Польщі. — Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2007. — 395 с.
- Одесская консерватория : забытые имена, новые страницы / ред.-сост. О. Маркова. — Одесса : ОКФА, 1994. — 248 с.
- Одесская консерватория : славные имена, новые страницы / ред.-сост. О. Маркова. — Одесса : Гранд-Одесса, 1998. — 332 с.
- Одесское музыкальное училище : 100 лет / ред. С. Мирошниченко и др. — Одесса : ОКФА, 1997. — 180 с.
- Петровская И. Музыкальное образование и музыкальные общественные организации в Петербурге 1801-1917. — СПб. : Петровский фонд, 1999. — 367 с.
- Планирование деятельности музыкального руководителя. Сопровождение детей 5-6 лет в мир культуры / авт.-сост. М. Агарева, Е. Кудрявцева. — Волгоград : Учитель, 2016. — 125 с.
- Позінкевич Р. Освіта в системі культури. — Луцьк : Волин. держ. ун-т ім. Л. Українки, 2000. — 348 с.
- Полозов С. Обучающие компьютерные технологии и музыкальное образование. — Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 2002. — 204 с.
- Прасолов Е. Художественно-творческое развитие музыканта-исполнителя : проблема преемственности. — Тольятти : Композитор : ТИИ, 2009. — 234 с.
- Проблемы образования и воспитания в музыкальном вузе / отв. ред. Е. Назайкинский. — М. : Моск. консерватория, 1978. — 124 с.
- Психологические и педагогические проблемы музыкального образования / сост. В. Цеханский. — Новосибирск : НГК, 1986. — 150 с.
- Пузыревский А. Музыкальное образование : основы муз.-теорет. знаний. — М. : URSS, 2016. — 303 с.
- Раненко М. Влияние музыкального образования на развитие личности в истории педагогики. — Вел. Новгород : НовГУ им. Я. Мудрого, 2008. — 43 с.
- Свитова Т. Реализация системы эвристических методов в профессиональной подготовке музыканта-исполнителя. — Самара : Инсома-пресс, 2014. — 78 с.
- Седунова Л. Эмоциональное содержание музыкального образования. — Тула : ТГПУ им. Л. Толстого, 2016. — 240 с.
- Секотова Е. Роль музыкальной критики в становлении профессионального музыкального образования в России. — Саранск : МГПИ, 2010. — 113 с.
- Серегин Н. Психодидактика музыкальной деятельности. — Барнаул : Изд-во Алтайской гос. академии культуры и искусств, 2014. — 179 с.
- Сизова Е. Организация и содержание профессиональной подготовки музыканта-педагога в условиях современного социума. — М. : АПКППРО ; Челябинск : Челяб. гос. ин-т музыки им. П. Чайковского, 2007. — 171 с.
- Сизова Е. Теоретические основы развития системы классического музыкального образования в России. — М. : Изд-во Акад. повышения квалиф. и проф. переподготовки работников образования ; Челябинск : Челяб. гос. ин-т музыки им. П. Чайковского, 2008. — 155 с.

- Сизова Е., Немыкина И. Классическое музыкальное образование в России. — Челябинск : Челяб. гос. ин-т музыки им. П. Чайковского, 2008. — 146 с.
- Скрынников А. Инновационные процессы музыкального воспитания студента-инструменталиста. — Тамбов : ТГУ, 2010. — 240 с.
- Танько Т. Музично-педагогічна освіта в Україні. — Х. : Основа, 1998. — 190 с.
- Тарасова Л. Музыкальное краеведение. — М. ; Тверь : Б.и., 2007. — 406 с.
- Тарасова Л. Музыкальное краеведение в системе подготовки педагога-музыканта, музыковеда, фольклориста. — М. : ГМПИ ; Тверь : Твер. гос. ун-т, 2003. — 357 с.
- Терентьева Н. Теоретические основы высшего музыкально-педагогического образования. — СПб. : Образование, 1996. — 79 с.
- Трудков А. Музыкально-педагогическая герменевтика. — Мурманск : МГПУ, 2009. — 100 с.
- Турчин Т. Організаційно-методична модель модернізації початкової музичної освіти. — Чернігів : Деснян. правда, 2013. — 112 с.
- Уланова С. Нариси історії європейської музичної освіти і виховання. — К. : Знання України, 2002. — 325 с.
- Ускова Д. Развитие интерпретирующей способности педагога-музыканта. — Пермь : ПГПУ, 2004. — 148 с.
- Формирование информационной компетентности современного музыканта на основе музыкально-компьютерных технологий / В. Беличенко и др. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2012. — 199 с.
- Харуто А. Компьютерный анализ звука в музыкальной науке. — М. : Моск. консерватория, 2015. — 448 с.
- Царькова Е., Протасова С. Музыкальная психология и психология музыкального образования. — Саратов : Саратов. источник, 2012. — 48 с.
- Шамаева К. Музична освіта в Україні у першій половині XIX ст. — К. : ІЗМН, 1996. — 112 с.
- Шишкина Л. Процесс музыкального обучения в Древней Руси XV-XVII ст. — М. : Прометей, 2004. — 181 с.
- Школяр В. Обновление содержания музыкального образования с методологических позиций. — М. : Флинта, 1999. — 81 с.
- Шмагало Р. Мистецька освіта в Україні середини XIX-середини XX ст. — Львів : Укр. технології, 2005. — 528 с.
- Щербакова А. Художественное пространство культуры : музыка и муз. образование. — М. : РГСУ, 2010. — 285 с.

Музична естетика

- Алекперова Н. Эстетика и музыкальное творчество. — Баку : Азернешр, 1988. — 142 с.
- Арановская И. Эстетическое развитие личности и его роль в современном музыкально-педагогическом образовании. — Волгоград : Перемена, 2002. — 256 с.
- Балабанов П., Сечина И. Музыкальная реальность. — Кемерово : Изд-во КемГУКИ, 2008. — 139 с.
- Барковская С. Философия русской духовно-музыкальной культуры. — Магнитогорск : МаГУ, 2009. — 105 с.
- Вагнер Р. Произведение искусства будущего. — М. : URSS, 2010. — 121 с.
- Ганслик Э. О музыкально-прекрасном : опыт переосмысления муз. эстетики. — М. : URSS, 2011. — 181 с.
- Гудимова С. Музыкальная эстетика. — М. : ИНИОН РАН, 1999. — 283 с.
- Золтаи Д. Этнос и аффект. История философской музыкальной эстетики от зарождения до Гегеля. — М. : Прогресс, 1977. — 371 с.
- Иванова Л. Развитие музыкально-эстетической культуры личности подростка в процессе вокально-сценической деятельности. — Казань : Культура, 2013. — 87 с.
- Коваль Л. Музично-естетичне виховання підлітків. — К. : Знання, 1979. — 48 с.
- Коломиец Г. Музыкально-эстетическое воспитание. — Оренбург : Изд-во ООИПКРО, 2001. — 240 с.
- Коляденко Н. Проблемы музыкальной синестетики. — Новосибирск : НГК им. М. Глинки, 2015. — 159 с.
- Корсакова И. Музыкальная коммуникация как феномен культуры. — М. : Буки Веди, 2014. — 371 с.
- Корсакова И., Ануфриева Н., Щербакова А. Музыкальные коммуникации в пространстве культуры. — Тула : Тульский полиграфист, 2012. — 392 с.
- Корыхалова Н. Интерпретация музыки. — Л. : Музыка, 1979. — 208 с.
- Кремлев Ю. Очерки по эстетике музыки. — М. : Сов. композитор, 1972. — 272 с.
- Куренкова Р. Этюды к феноменологической эстетике музыки. — Владимир : ВлГУ, 2015. — 198 с.
- Лисса З. Эстетика киномузыки. — М. : Музыка, 1970. — 495 с.
- Ляшенко І. Музыка в системі естетичного виховання. — К. : Знання, 1975. — 48 с.
- Мохонько А. Концептуальные аспекты формирования художественного вкуса. — Кемерово : Кузбассвузиздат, 2015. — 250 с.
- Музыкальная эстетика Германии XIX в. : т. 1 / сост. А. Михайлова, В. Шестакова. — М. : Музыка, 1981. — 414 с.
- Музыкальная эстетика Германии XIX в. : т. 2 / сост. А. Михайлова, В. Шестакова. — М. : Музыка, 1982. — 432 с.
- Музыкальная эстетика Западной Европы XVII-XVIII вв. / сост. В. Шестакова. — М. : Музыка, 1971. — 688 с.
- Музыкальная эстетика России XI-XVIII вв. / сост. А. Рогов. — М. : Музыка, 1973. — 245 с.
- Набок И. Рок-музыка : эстетика и идеология. — Л. : Знание, 1989. — 32 с.

- Порфирьева А. Эстетика рока и советская рок-опера // Совр. сов. опера — Л. : ЛГИТМиК, 1985. — 160 с.
- Радугин В. Эстетический идеал и музыкальное искусство. — М. : Изд-во МГУ, 1994. — 78 с.
- Ровенко Е. Время в философском и художественном мышлении. — М. : Прогресс-Традиция, 2016. — 837 с.
- Роль музыки в эстетическом воспитании детей и юношества : сб. ст. / сост. А. Готсдинер. — Л. : Музыка, 1981. — 104 с.
- Сарджент У. Джаз : Генезис. Муз. язык. Эстетика. — М. : Музыка, 1987. — 296 с.
- Селиванов Б. Музыкальная эстетика средневековой Руси. — Новосибирск : НГК, 1988. — 92 с.
- Советкина Э. Эстетика музыкальных видеоклипов. — М. : Триада, 2005. — 90 с.
- Соловьев Ю. Музыкальная культура современного общества : филос.-эстет. исслед. — Воронеж : Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 1998. — 123 с.
- Сохор А. Вопросы социологии и эстетики музыки. Т. 2. — Л. : Сов. композитор, 1981. — 295 с.
- Сохор А. Вопросы социологии и эстетики музыки. Т. 3. — Л. : Сов. композитор, 1983. — 304 с.
- Хасанов А. Нравственно-эстетическое воспитание молодежи средствами музыки. — Ташкент : Фан, 1985. — 136 с.
- Чекушкин В. Диалектика музыкального становления. — Чебоксары : Изд-во Чуваш. ун-та, 2015. — 235 с.
- Чередниченко Т. Тенденции современной западной музыкальной эстетики. — М. : Музыка, 1989. — 221 с.
- Чернобровец П. Основы музыкальной эстетики. — СПб. : Реноме, 2014. — 303 с.
- Шевченко Г. Музыкальная эстетика. — Мурманск : МГПУ, 2009. — 81 с.
- Шестаков В. История музыкальной эстетики от античности до XVIII века. — М. : Изд-во ЛКИ, 2010. — 350 с.

Музично-театральні жанри

Загальна література

- Ансимов Г. Лабиринты музыкального театра XX в. — М. : ГИТИС, 2006. — 183 с.
- Ансимов Г. Режиссер в музыкальном театре. — М. : ВТО, 1980. — 319 с.
- Антология музыкального театра московских композиторов (вторая пол. XX в.) : вып. 2 / сост. А. Алексеева, Э. Мирзоева. — М. : Композитор, 2006. — 287 с.
- Антология музыкального театра московских композиторов (вторая пол. XX в.) : вып. 3 / сост. А. Алексеева, Э. Мирзоева. — М. : Композитор, 2011. — 173 с.
- Бегак Е. Музыкальное оформление спектакля. — М. : Госкультпросветиздат, 1952. — 56 с.
- Белякова Н., Демьянова Е., Котвицкая Э. Идем в музыкальный театр. — СПб. : Златоуст, 2005. — 220 с.
- Брянцева В. Жан Филипп Рамо и французский музыкальный театр. — М. : Музыка, 1981. — 302 с.
- Булычева А. Сады Армиды : муз. театр франц. барокко. — М. : Аграф, 2004. — 448 с.
- Бурбан М. Музичний спектакль для дітей : проблеми муз. драматургії і сценіч. втілення в укр. театрі. — Дрогобич : Посвіт, 2007. — 98 с.
- В поисках жанра. Музыкальный театр С. Прокофьева / авт.-сост. Ю. Де-Клерк. — М. : Белый Берег, 2011. — 71 с.
- Ванслов В. Изобразительное искусство и музыкальный театр. — М. : Сов. художник, 1963. — 162 с.
- Викторов В. Музыка — театр — дети : Н. Сац и ее творч. деят-сть. — М. : Сов. композитор, 1977. — 362 с.
- Викторов В. Наталия Сац и Детский музыкальный театр. — М. : Композитор, 1993. — 192 с.
- Генделева Ю. Музыкальный театр Карелии. — Петрозаводск : ПетроПресс, 2009. — 238 с.
- Гинзбург С. Русский музыкальный театр 1700-1835 гг. — Л. ; М. : Искусство, 1941. — 308 с.
- Гликман И. Мейерхольд и музыкальный театр. — Л. : Сов. композитор, 1989. — 352 с.
- Гозенпуд А. Достоевский и музыкально-театральное искусство. — Л. : Сов. композитор, 1981. — 22 с.
- Гозенпуд А. Музыкальный театр в России. От истоков до Глинки. — Л. : Музгиз, 1959. — 781 с.
- Гордійчук Я. Становлення українського музичного театру і критики. — К. : Муз. Україна, 1990. — 142 с.
- Губкина Н. Немецкий музыкальный театр в Петербурге в первой трети XIX в. — СПб. : Дм. Булавин, 2003. — 563 с.
- Гусев В. Русский фольклорный театр XVIII-начала XX в. — Л. : ЛГИТМиК, 1980. — 94 с.
- Данько Л. Театр Прокофьева в Петербурге. — СПб. : Акад. проект, 2003. — 205 с.
- Детский музыкальный театр / авт.-сост. Е. Афанасенко и др. — Волгоград : Учитель, 2009. — 190 с.
- Журбин А. Орфей, Эвридика и я. — М. : Эксмо, 2006. — 512 с.
- Иванова И., Мизитова А. Опера и миф в музыкальном театре И. Стравинского. — Х. : Б.и., 1992. — 135 с.
- Иванова Л. Артистам музыкального жанра. — М. : Искусство, 1976. — 88 с.
- Из истории музыкального театра XX в. / редкол. : С. Циркунова и др. — Кишинев : Штиинца, 1985. — 88 с.
- Изворска-Елизарьева М. Миф. Музыка. Моцарт : «Волшебная флейта». — Мн. : Рай, 1998. — 243 с.
- Колесникова Л. И.И. Соллертинский и музыкальный театр конца 1920-х — 1930-х годов. — Омск : Изд-во Омского гос. ун-та, 2014. — 94 с.
- Курышева Т. Театральность и музыка. — М. : Сов. композитор, 1984. — 200 с.
- Левашева Г. Скоро премьеры! : расск. о муз. театре. — Л. : Дет. лит, 1991. — 157 с.
- Лихачева И. Музыкальный театр Родиона Щедрина. — М. : Сов. композитор, 1977. — 208 с.
- Лобанов А. Кризисные черты музыкального театра экспрессионизма. — К. : Муз. Україна, 1985. — 136 с.
- Ломтев Д. Немецкий музыкальный театр в России. — М. : ПРЕСТ, 2003. — 21 с.

- Лысенко С. Синтетический художественный текст как феномен интерпретации в музыкальном театре. — Харьков : ХГИИК, 2013. — 339 с.
- Мамедова Ш. Пути развития Азербайджанского музыкального театра. — М. : Музгиз, 1931. — 52 с.
- Мартынов И. Музыка Испании. — М. : Сов. композитор, 1977. — 360 с.
- Мохонько А. Музыкальный театр Кузбасса им. А. Боброва. — Кемерово : Кузбассвуиздат, 2005. — 275 с.
- Музыка США : вопросы истории и теории / ред.-сост. М. Переверзева. — М. : МГК, 2008. — 303 с.
- Музыкальный театр : драматургия и жанры / редкол. : Косачева и др. — М. : ГИТИС, 1983. — 173 с.
- Музыкальный театр : надежды и действительность / ред.-сост. Е. Куриленко. — М. : ГИТИС, 1996. — 220 с.
- Музыкальный театр / отв. ред. и сост. А. Порфирьева. — СПб. : РИИИ, 1991. — 269 с.
- Музыкальный театр : События. Проблемы / ред.-сост. М. Сабина. — М. : Музыка, 1990. — 285 с.
- Музыкальный театр Белоруссии / Г. Барышев, В. Капилов и др. — Мн. : Наука и техника, 1990. — 384 с.
- Музыкальный театр XIX-XX вв. / ред. кол. : Н. Бекетова, Г. Калошина. — Ростов н/Д : Гефест, 1999. — 260 с.
- Музыкальный театр XX в. / ред.-сост. А. Баева, Е. Куриленко. — М. : Едиториал УРСС, 2004. — 373 с.
- Наталия Сац : худож. рук. и дир. Моск. гос. акад. дет. муз. театра. — М. : Изд-во Агентства печати «Новости», 1989. — 30 с.
- Нестьев И. Дягилев и музыкальный театр XX в. — М. : Музыка, 1995. — 222 с.
- Петров В. Инструментальный театр XX века : вопр. истории и теории жанра. — Астрахань : Изд-во Астрахан-тин-та повышения квалификации и переподготовки, 2013. — 355 с.
- Ройзен Г. Особенности формирования певцов-актеров театра музыкальной комедии. — М. : ГИТИС, 1976. — 80 с.
- Ротбаум Л. Опера и ее сценическое воплощение. — М. : Сов. композитор, 1980. — 262 с.
- Рубан Н. Всю войну на колесах : восп. о прифронт. театре. — Петрозаводск : Карелия, 1983. — 81 с.
- Сабина М. Взаимодействие музыкального и драматического театров в XX в. — М. : Композитор, 2003. — 327 с.
- Саква К. Избранные статьи о музыкальном театре. — М. : Сов. композитор, 1975. — 406 с.
- Сарабский А. Возникновение и развитие азербайджанского музыкального театра. — Баку : Изд. АН АзССР, 1968. — 273 с.
- Сац Н. Новеллы моей жизни. — М. : ЭКСМО-пресс, 2001. — 606 с.
- Себов Н. Становление молдавского музыкального театра. — Кишинев : Штиинца, 1983. — 283 с.
- Скоробогатых Е. История театра и музыки. — Киров : Изд-во Вят. гос. гуманитар. ун-та, 2007. — 90 с.
- Смольский Б. Белорусский музыкальный театр. — Мн. : Наука и техника, 1963. — 247 с.
- Советский музыкальный театр : проблемы жанров / ред.-сост. М. Тараканов. — М. : Сов. композитор, 1982. — 288 с.
- Станішевський Ю. Інтернаціональний пафос українського радянського музичного театру. — К. : Муз. Україна, 1979. — 159 с.
- Станішевський Ю. Обрії музичного театру. — К. : Муз. Україна, 1968. — 201 с.
- Станішевський Ю. Режисура в сучасному українському музичному театрі. — К. : Наук. думка, 1982. — 278 с.
- Станішевський Ю. Український радянський музичний театр. 1917-1967. — К. : Наук. думка, 1970. — 291 с.
- Тарпін Н. Музыка драматического спектакля. — СПб. : Изд-во С.-Петерб. гос. акад. театр. искусства, 2010. — 163 с.
- Театр музыкальной комедии в годы блокады / ред.-сост. Е. Ильмас и др. — Л. : Искусство, 1973. — 87 с.
- Тигранов Г. Армянский музыкальный театр : т. 1. — Ереван : Айпетрат, 1956. — 383 с.
- Тигранов Г. Армянский музыкальный театр : т. 2. — Ереван : Айпетрат, 1956. — 309 с.
- Тигранов Г. Армянский музыкальный театр : т. 4. — Ереван : Советакан грох, 1988. — 190 с.
- Тубин Я. А.В. Луначарский и становление советского музыкального театра. — М. : Музыка, 1975. — 160 с.
- Туманина Н. Чайковский и музыкальный театр. — М. : URSS, 2014. — 253 с.
- Файко А. Записки старого театральщика. — М. : Искусство, 1978. — 279 с.
- Фельзенштейн В. О музыкальном театре. — М. : Радуга, 1984. — 407 с.
- Фельзенштейн В., Мельхингер З. Беседы о музыкальном театре. — Л. : Музыка, 1977. — 63 с.
- Фількевич Г. Музичний театр. — К. : Стилос, 2012. — 88 с.
- Черная Е. Австрийский музыкальный театр до Моцарта. — М. : Музыка, 1965. — 170 с.
- Черная Е. Моцарт и австрийский музыкальный театр. — М. : Музгиз, 1963. — 435 с.
- Чигарева Е. Оперы Моцарта в контексте культуры его времени : худож. индивидуальность. Семантика. — М. : Едиториал УРСС, 2001. — 280 с.
- Шароев И. Музыка, которую мы видим. — М. : Сов. композитор, 1990. — 253 с.
- Широкова В. Музыкальный театр Моцарта. — СПб. : Изд-во СПбГПУ, 2004. — 54 с.
- Шиянов Н. Музыкальный театр для детей и молодежи. — Саратов : ООО Сателлит, 2010. — 108 с.
- Ярустовский Б. Некоторые проблемы советского музыкального театра. — М. : Сов. композитор, 1957. — 86 с.
- Яськевич И. История искусства музыкального театра. — Новосибирск : НГТИ, 2013. — 351 с.
- Auboin E. Technique et psychologie du comique. — Marseille, 1948.
- Bordman G. American musical theatre : a chronicle. — N.Y., 1978.
- Chase G. The music of Spain. — N.Y., 1959.
- Dziemidok B. O komizme. — Warszawa, 1967.
- Engel L. The American musical theatre. — N.Y., 1975.

Ewen D. Complete book of the American musical theater. — N.Y., 1964.
 Ewen D. The story of America's musical theatre. — Phil. ; N.Y. ; L., 1968.
 Felsenstein F. Musiktheater. — Leipzig, 1970.
 Gagey E. The Ballad opera. — N.Y., 1937.
 Green S. Encyclopaedia of the musical theatre. — N.Y., 1976.
 Joannou D. Ontologie der Komik. — Freiburg, 1957.
 Jünger G. Über das Komische. — Frankfurt a M., 1948.
 Meredith G. An essay on comedy and the uses of the comic spirit. — N.Y., 1956.
 Mordden E. Better foot forward. The history of American musical theatre. — N.Y., 1976.
 Panofsky W. Protest in der Oper. Das provokative Musiktheater der zwanzigen Jahre. — Münch., 1966.
 Pedrell F. Teatro lírico-español anterior al siglo XIX, v. 1-5, La Coruña, 1897-1898.
 Pfitzner H. Von musikalischen Drama. — Münch. ; Leipzig, 1920.
 Renner H. Oper, Operetta, Musical. Ein Führer durch das Musiktheater unserer Zeit. — Münch., 1969.
 Schoell K. Das komische Theater des französischen Mittelalters. — Münch., 1975.
 Soriano Fuertes M. Historia de la música española, v. 1-4. — Madrid ; Barcelona, 1855-1859.
 Subirá J. Historia de la música teatral en España. — Barcelona, 1945.
 Subirá J. La musique espagnole. — P., 1959.
 Tintori G. L'opera napoletano. — Mil., 1958.
 Veen J. Le mélodrame musical de Rousseau au romantisme. — La Haye, 1955.

Окремі театри

Алтайский краевой театр оперетты / сост. И. Медведева. — Барнаул, 1988. — 84 с.
 Амиров С. Азербайджанский государственный театр музыкальной комедии. — Баку : Мин-во культуры АзССР, 1964. — 79 с.
 Бинг Р. За кулисами «Метрополитен Опера». — М. : Аграф, 2001. — 360 с.
 Большой канкан : муз. история в 3 д., 10 антрактах, с прологом, эпилогом и прил. [Моск. оперетта] / О. Андрейкина и др. — М. : Омни-Дата, 2003. — 166 с.
 Bravo! Брависсимо! : Свердл. акад. театр муз. комедии / сост. Е. Обыденнова, Т. Смирнова, П. Кольцов, М. Милова. — Екатеринбург, 1999. — 48 с.
 Владимирская Ал. Ленинградский государственный театр музыкальной комедии. — Л. : Музыка, 1972. — 182 с.
 Государственный республиканский уйгурский театр музыкальной комедии / сост. Н. Сабирова. — Алма-Ата : Онер, 1986. — 40 с.
 Гринберг Я. Московский театр оперетты. Его жизнь, радости и огорчения. — М. : Моск. рабочий, 1967. — 208 с.
 Иркутский музыкальный театр им. Н. Загурского / авт.-сост. Д. Скоробегов. — Иркутск : Студия Разгуляева, 2005. — 27 с.
 Кадыров А. Годы становления : из истории Уйгур. театра муз. комедии. — Алма-Ата : Жалын, 1978. — 96 с.
 Лаврентьева Л. Оренбургская оперетта. — Оренбург : Пресса, 1998. — 221 с.
 Московская оперетта : гос. акад. театр / ред.-сост. Б. Поюровский. — М. : Центрполиграф, 2001. — 311 с.
 Подари людям радость : Хабар. театру оперетты – 50 лет / сост. Л. Малиновская. — Хабаровск : Хабар. краев. упр. культуры, 1976. — 167 с.
 Риф И. Свердловский театр музыкальной комедии. — Свердловск : Кн. изд., 1959. — 177 с.
 Свердловский государственный академический театр музыкальной комедии : любимые спектакли любимого театра : 70 лет / подг. Е. Обыденнова и др. — Екатеринбург : Б.и., 2003. — 37 с.
 Свердловский государственный академический театр музыкальной комедии, 1933-2008 / сост. М. Милова, С. Александров и др. — Екатеринбург : Автограф, 2008. — 429 с.
 Скоробегов Д. Иркутский музыкальный театр. — Иркутск, 2000. — 183 с.
 Файн Я. Новосибирский театр музыкальной комедии. — Новосибирск, 2009. — 144 с.

Комічна опера

Брянцева В. Французская комическая опера XVIII в. — М. : Музыка, 1985. — 310 с.
 Данько Л. Комическая опера в XX в. — Л. : Сов. композитор, 1986. — 176 с.
 Комическая опера XVIII века / с предисл. и под ред. И. Розанова, Н. Сидорова. — М. : Польза, 1913. — 187 с.
 Крунтяева Т. Итальянская комическая опера XVIII в. — Л. : Музыка, 1981. — 168 с.
 Ля-Лоранси Л. Французская комическая опера XVIII века. — М. : ГИТИС, 2016. — 204 с.
 Русская комедия и комическая опера XVIII века / ред. текста и вступ. ст. П. Беркова. — М. ; Л. : Искусство, 1950. — 734 с.
 Соллертинский И. Заметки о комической опере. — М. : Музгиз, 1962. — 24 с.
 Шен Д. Доменико Чимароза и его опера «Тайный брак». — Л. : Ленингр. филармония, 1939. — 48 с.
 Achenwall M. Studien über die Komische Oper in Frankreich im 18. Jahrhundert und ihre Beziehungen zu Moliere. — Eibenburg, 1912.
 Arienzo N. Die Entstehung der komischen Oper. — Leipzig, 1902.
 Biedenfeld F. Die komische Oper der Italiener der Franzosen und der Deutschen. — Leipzig, 1848.

- Bollert W. Die Buffoopera B. Galuppi. Ein Beitrag zur Geschichte der italienischen komischen Oper im 18. Jahrhundert. — Pestberg, 1935.
- Cooper M. Opéra comique. — N.Y., 1949.
- Cucuel G. Les créateurs de l'opéra comique français. — P., 1914.
- Della Corte A. L'opera comica italiana nel '700. Studi ed appunti, v. 1-2. — Bari, 1923.
- Dumesnil R. L'opéra et l'opéra comique. — P., 1956.
- Gourret J. Histoire de l'opéra comique. — P., 1979.
- Istel E. Die komische Oper. — Stuttgart, 1906.
- Komische Oper Berlin 10 Komische Oper (1947-1957). — B., 1958.
- Lubbock M. The complete book of light opera. — L., 1962.
- Mackinlay M. Origin and development of light opera. — L., 1927.
- Mooser R. L'opéra comique française en Russie durant le XVIIIe siècle. — Bale, 1964.
- Pougin A. L'opéra comique pendant la révolution de 1788 à 1801. — P., 1891.
- Ridder L. Der Anteil der Commedia del'Arte an der Entstehungs – und Entwicklungsgeschichte der Komischen Oper. — Köln, 1970.
- Soubies A., Malherbe Ch. Histoire de l'opéra comique, v. 1-2. — P., 1892-1893.

Оперета, музична комедія

- Абасова Э. Оперы и музыкальные комедии Узеира Гаджибекова. — Баку : Изд-во АН АзССР, 1961. — 194 с.
- Акимов Л. Загадочная Шмыга. — М. : СВР-Медиапроекты : Аргументы недели, 2013. — 220 с.
- Антология музыкального театра московских композиторов : оперетта, мюзикл / сост. А. Алексеева, Э. Мирзоева. — М. : Композитор, 2011. — 173 с.
- Басаргина Н. Судьба моя – оперетта. — Екатеринбург : Банк культур. информации, 2009. — 144 с.
- Вайнер В. Оперетты и мюзиклы. — М. : ВААП- Информ, 1982. — 34 с.
- Вам отвечает артист : кн.-интервью / сост. Э. Церковер. — М. : Мол. гвардия, 1969. — 207 с.
- Вас приглашает оперетта / сост. И. Глазырина, Ю. Матафонова. — Свердловск : Ср.-Урал. кн. изд-во, 1983. — 160 с.
- Владимирская А. Оперетта : звездные часы. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 288 с.
- Владимирская А. Франц Легар. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 224 с.
- Гилберт У. Оперетты Гилберта и Салливена. — СПб. : Звезда, 2008. — 159 с.
- Грекова-Дашковская О. Старые мастера оперетты. — М. : Искусство, 1990. — 286 с.
- Дмитриев Ю. Михаил Лентовский. — М. : Искусство, 1978. — 303 с.
- Днепров М. Полвека в оперетте. — М. : Искусство, 1961. — 169 с.
- Жукова Л. В мире оперетты. — М. : Знание, 1976. — 112 с.
- Жукова Л. Искусство оперетты. — М. : Знание, 1967. — 79 с.
- Ильмас Е. Театр музыкальной комедии. — Л. : Лениздат, 1968. — 67 с.
- Имре Кальман : сб. ст. и восп. / сост. В. Савранский. — М. : Сов. композитор, 1980. — 193 с.
- Имя : Михаил Водяной : интервью и ст. разных лет с «королем оперетты» : восп. коллег по искусству / ред.-сост. В. Максименко. — Одесса : ОКФА, 1999. — 321 с.
- Казенин И. Владимир Канделаки. — М. : Искусство, 1987. — 256 с.
- Кальман В. Помнишь ли ты?.. Жизнь Имре Кальмана. — М. : Радуга, 1989. — 173 с.
- Карулина М. История оперетты. — М. : Компания Спутник+, 2000. — 178 с.
- Коган Б. Добрый мир оперетты. — Свердловск : Сред.-Уральск. кн. изд-во, 1973. — 160 с.
- Колесников А. Оперетта в Краснодаре. — М. : Театралис, 2005. — 365 с.
- Колесников А. Оперетты Франца Легара и он сам. — М. : Театралис, 2013. — 423 с.
- Кракауэр З. Жак Оффенбах и Париж его времени. — М. : Аграф, 2000. — 412 с.
- Лавренко В. Доля зірок у жорнах епохи : (актори муз. комедії та їх час). — К. : Б.в., 2003. — 216 с.
- Логиновская М. Повесть о любимых актерах (П. Емельянова, А. Маренич). — Свердловск : Ср.-Урал. кн. изд., 1968. — 135 с.
- Майлер Ф. Иоганн Штраус. — М. : Музыка, 1980. — 72 с.
- Мамедова Н. Развитие жанра оперетты в Азербайджане с 40-х по 60-е годы. — Баку : Элм, 1990. — 31 с.
- Меликов Х. Особенности стиля и драматургии музыкальных комедий Узеира Гаджибекова. — Баку : Азерб.-непр, 1963. — 160 с.
- Михеева Л. Оперетты Дунаевского. — М. : Сов. композитор, 1962. — 29 с.
- Михеева Л., Орелович А. В мире оперетты. — Л. : Сов. композитор, 1982. — 312 с.
- Музыкальный театр и современность : вопр. развития сов. оперетты. — М. : ВТО, 1962. — 99 с.
- Мусатов В. Имре Кальман : очерк жизни и тв-ва. — Л. : Музыка, 1978. — 152 с.
- Орелович А. Что такое оперетта. — М. ; Л. : Музыка, 1966. — 103 с.
- Пичхадзе М. Грузинский театр музыкальной комедии. — Тб. : Театр. о-во Грузии, 1983. — 254 с.
- Пичхадзе М. Оперетта, мюзикл. — Тб. : Хеловнеба, 1982. — 39 с.
- Радощанский Н. Записки актера оперетты. — Л. ; М. : Искусство, 1964. — 168 с.
- Рижский театр оперетты / отв. за изд. М. Винтере. — Рига, 1986. — 72 с.
- Риф И. Заслуженная артистка РСФСР М.Г. Вискс. — Свердловск : Кн. изд., 1961. — 56 с.

Риф И. Музыкальный театр и современность : вопр. развития сов. оперетты : сб. — М. : ВТО, 1962. — 99 с.

Савранский В. Знаете ли вы оперетту? — М. : Сов. композитор, 1985. — 73 с.

Соллертинский И. Оффенбах. — М. : Музгиз, 1962. — 35 с.

Станішевський Ю. Барви української оперети. — К. : Муз. Україна, 1970. — 139 с.

Станішевський Ю. Обрії музичного театру. — К. : Муз. Україна, 1968. — 201 с.

Суханов Г. Театр, люди, жизнь. — СПб. : Оргтехиздат, 1992. — 143 с.

Трауберг Л. Жак Оффенбах и другие. — М. : Искусство, 1987. — 318 с.

Фалькович Е. Татьяна Шмыга. — М. : Искусство, 1973. — 96 с.

Фрадкина Э. Композитор Георгий Портнов : песня, оперетта, музыка в театре и кино. — Л. : Сов. композитор, 1988. — 104 с.

Чаки М. Идеология оперетты и венский модерн. — СПб. : Изд-во им. Н. Новикова, 2001. — 348 с.

Шафер Н. Дунаевский сегодня. — М. : Сов. композитор, 1988. — 183 с.

Шершеневич В. Ярон. — М. ; Л., 1927. — 32 с.

Шмыга Т. Счастье мне улыбалось. — М. : Вагриус, 2001. — 316 с.

Шнейдерайт О. Иоганн Штраус и город на прекрасном голубом Дунае. — Екатеринбург : Классика, 2013. — 663 с.

Энгель Г. Звезды оперетты и цирка. — Екатеринбург : Арга ; Весть, 1994. — 81 с.

Юлдашева С. У истоков классической оперетты. — Ташкент : Укитувчи, 1976. — 88 с.

Янковский М. Искусство оперетты. — М. : Сов. композитор, 1982. — 278 с.

Янковский М. Оперетта : возникновение и развитие жанра на Западе и в СССР. — М. ; Л. : Искусство, 1937. — 456 с.

Янковский М. Советский театр оперетты. — Л. ; М. : Искусство, 1962. — 487 с.

Ярон Г. О любимом жанре. — М. : Искусство, 1963. — 255 с.

Ястребов Ю. Балетмейстер в театре оперетты. — М. : Искусство, 1981. — 104 с.

Argus Jacques Offenbach : Biographie, portrait et autographe. — P., 1872.

Ayre L. The Gilbert and Sullivan companion. — L. ; N.Y., 1972.

Bailey G. The Strauss family. The era of the great waltz. — L., 1972.

Bally L. Gilbert and Sullivan and their world. — L., 1973.

Bally L. Gilbert and Sullivan book. — N.Y., 1957.

Bauer A. Opera und Operetten in Wien. — Graz-Köln, 1955.

Bekker P. Jacques Offenbach. — B., 1909.

Bernstein L. American musical comedy. Joy of music. — N.Y., 1967.

Bradstock L. Gilbert and Sullivan. A romantic prose version of the famous operas. — L., 1928.

Brancour R. Offenbach. — P., 1929.

Brindejont-Offenbach J. Mein Großvater Offenbach. — B., 1967.

Brodzky F. Wenn Johann Strauss ein Tagebuch geführt hätte. — Bdp., 1967.

Bruyr J. L'oprette. — P., 1962.

Budiš R. Nápad monsieur Offenbacha. — Praha, 1970.

Cole L. The life of Noel Coward. — L., 1976.

Czech St. Franz Lehár, sein Weg und sein Werk. — B., 1948.

Czech St. Schön ist die Welt : Franz Lehárs Leben und Werk. — B., 1957.

Decaux A. Offenbach roi du Second Empire. — P., 1966.

Decsey E. Johann Strauss. — W., 1948.

Fantel H. Johann Strauss. Father and son and their era. — Newton Abbot, 1971.

Findon B. Sir Arthur Sullivan and his operettas. — L., 1908.

Gál G., Somogyi V. Mésél a Bécsi erdő. A keringő és a Strauss-család regénye. — Bdp., 1974.

Gál G., Somogyi V. Operettek könyve. Az operett regényes története. — Bdp., 1959.

Glennon J. Making friends with Gilbert and Sullivan. — Sidney, 1966.

Gordon J. Art Isn't Easy : Theatre of Stephen Sondheim. — N.Y., 1992.

Grasberger F. Die Wiener Philharmoniken bei Johann Strauss. — W., 1963.

Green S. The Rodgers and Hammerstein story. — N.Y., 1963.

Green S. The World of Musical Comedy. — N.Y., 1962.

Grün B. Kulturgeschichte der Operette. — B., 1967.

Hadamowsky F., Otte H. Die Winer Operette. — W., 1947.

Henseler A. Jacob Offenbach. — B. ; Schöneberg, 1930.

Hughes G. Composers of operette. — L. ; N.Y., 1962.

Hughes G. The music of A. Sullivan. — L., 1960.

Jacob H. Johann Strauss Vater und Sohn. Die Geschichte einer musikalischen Weltherrschaft. — Bremen, 1963.

Jacob H. Johann Strauss. A century of light music. — L. ; N.Y., 1949.

Jacob P. J. Offenbach in Selbstzeugnissen und Bilddokumenten. — Reinbek ; Heidelberg, 1969.

Jarman D. Kurt Weil : an ill. biography. — L., 1982.

Katalog der Bühnen – Werke von Franz Lehár. — Weimar, 1955.

Kaubisch H. Operette. — B., 1955.

- Keller O. Die Operette in ihrer geschichtlichen Entwicklung. — Leipzig ; W. ; N.Y., 1926.
- Knosp G. Franz Lehár. — Bruxelles, 1935.
- Kotschenreuther H. Kurt Weill. — B., 1962.
- Kracauer S. Jacques Offenbach ou Le secret du Second Empire. — P., 1937.
- Kracauer S. Offenbach and the Paris of his time. — L., 1937.
- Kydryński L. Przewodnik operetkowy. — Kraków, 1977.
- Lange F. Johann Strauss, der Walzerkönig. — B., 1925.
- Lawrence A. Sir Arthur Sullivan. Life story. — Chi., 1900.
- Lexikon Pop : ein Sachwert – ABC der Unterhaltungsmusik von Operette und Schlager bis Folk, Jazz und Rock / Hrsg. M. Boston etc. — Wiesbaden, 1977.
- Martinet A. Offenbach. Sa vie et son œuvre. — P., 1887.
- McSpadden J. Operas and musical comedies. — N.Y., 1951.
- Mirecourt E. Offenbach. — P., 1867.
- Moss A., Marvel E. Cancan and barcarolle. The life and times of Jacques Offenbach. — N.Y., 1954.
- Nick E. Vom Wiener Walzer zur Wiener Operette. — Hamburg, 1954.
- Oesterreicher R. Emmerich Kálmán : der Weg eines Komponisten. — Zürich, 1954.
- Oster L. Les opérettes du répertoire courant contenant l'analyse de 101 opérettes de 43 compositeurs. — P., 1953.
- Pahlen K. Johann Strauss : Die Walzerdynastie. — Münch., 1975.
- Peteani M. Franz Lehár. Seine Musik, sein Leben. — W. ; L., 1952.
- Prawy M. Johann Strauss. Weltgeschichte im Walzertakt. — W., 1975.
- Purdy G. Gilbert and Sullivan – master of mirth and melody. — N.Y., 1946.
- Reimers G. Wiener valsen och familjen Strauss. — Stockh., 1975.
- Renner H. Oper, Operetta, Musical. Ein Führer durch das Musiktheater unserer Zeit. — Münch., 1969.
- Rieger E. Offenbach und seine Wiener Schule. — W. ; B., 1920.
- Schebera J. Kurt Weill. — Lpz., 1980.
- Schenk E. Johann Strauss. — Potsdam, 1940.
- Schneider L. Les maîtres de l'opérette française : Hervé, Charles Lecocq. — P., 1924.
- Schneider L. Offenbach. — P., 1923.
- Schneidereit O. Jacques Offenbach. — Lpz., 1966.
- Schneidereit O. Johann Strauss und die Stadt an der schönen blauen Donau. — B., 1975.
- Schneidereit O. Operette von Abraham bis Ziehrer. — B., 1965.
- Schneidereit O. Operettenbuch. — B., 1964.
- Sitwell S. La vie Parisienne ; a tribute to Offenbach. — L., 1937.
- Smith C. Musical comedy in America. — N.Y., 1950.
- Specht R. Johann Strauss. — B., 1909.
- Sullivan H., Flower N. Sir A. Sullivan. — L., 1927.
- Taylor D. Some enchanted evenings. The story of Rodgers and Hammerstein. — N.Y., 1953.
- Teetgen A. The waltz kings of old Vienna [Strauß]. — N.Y., 1939.
- Towers J. Dictionary-catalogue of operas and operettas which have been performed on the public stage. — Morgantown, 1910.
- Wagner R. Neuer Opernführer. Liederspiel, Oper, Operetta, Musical, von den Anfängen bis zur Gegenwart. — Gütersloh, 1978.
- Wechsberg J. The waltz emperors. The life and times and music of the Strauss family. — L., 1973.
- Weigl B. Die Geschichte des Walzers nebst einem Anhang über die moderne Operette. — Langensalza, 1910.
- Weinmann A. Verzeichnis sämtlicher Werke von Johann Strauss Vater und Sohn. — W., 1956.
- Wells W. Souvenir of sir A. Sullivan. — L., 1901.
- Witeschnik A. Die Dynastie Strauß. — W., 1958.
- Wymer N. Gilbert and Sullivan. — L., 1962.
- Wyndham H. Saxe A. Sullivan. — L., 1933.
- Young P. Sir Arthur Sullivan. — L., 1971.
- Zeller K. Mein Vater Carl Zeller. — St. Pölten, 1942.

Мюзикл, рок-опера

- Андрущенко Е. Мюзиклы Э. Ллойда-Уэббера конца 1960-1980-х годов : Сюжеты. Жанр. Стилистика. — Ростов н/Д : Б.и., 2007. — 244 с.
- Андрущенко Е. Творчество Э. Ллойда-Уэббера в контексте музыкальной культуры второй половины XX в. — Ростов-на/Д : Изд-во РГК им. С. Рахманинова, 2014. — 82 с.
- Антология музыкального театра московских композиторов : оперетта, мюзикл / сост. А. Алексеева, Э. Мирзоева. — М. : Композитор, 2011. — 173 с.
- Березовчук Л. Жанровый канон мюзикла в зарубежном кино с 1972 по 2002 г. — СПб. : СПбГУКиТ, 2003. — 92 с.
- Вайнер В. Оперетты и мюзиклы. — М. : ВААП- Информ, 1982. — 34 с.
- Великие мюзиклы мира / науч. ред. И. Емельянова. — М. : Олма-Пресс, 2002. — 704 с.
- Гринберг М., Тараканов М. Современный мюзикл // Сов. муз. театр. — М. : Сов. композитор, 1982. —

С. 231–286.

- Данько Л. Из истории мюзикла // Комич. опера в XX веке. — Л. ; М. : Сов. композитор, 1976. — С. 186-195.
- Данько Л. Мюзикл как особая форма музыкально-драматического спектакля. — Л. : ЛГИК, 1977. — 26 с.
- Дебрэнн М. Мюзикл «Нотр-дам де Пари» на уроках французского языка. — М. : АСТ, 2005. — 140 с.
- Дюков А. Заложники на Дубровке, или Секретные операции зап. спецслужб. — М. : Эксмо, 2009. — 53 с.
- Енукидзе Н. Популярные музыкальные жанры : из истории джаза и мюзикла. — М. : Росмэн, 2004. — 125 с.
- Кампус Э. О мюзикле. — Л. : Музыка, 1983. — 128 с.
- Костюк Е. Популярные музыкальные направления и жанры XX в. : джаз, мюзикл, рок-музыка, рок-опера. — СПб : СПб. Гуманит. ун-т профсоюзов, 2008. — 192 с.
- Кудинова Т. От водевиля до мюзикла. — М. : Сов. композитор, 1982. — 176 с.
- Межибовская Р. Играем мюзикл. — М. : Сов. Россия, 1988. — 91 с.
- Назарова Т. «Хелло, Долли!» : история киномюзикла. — СПб. : Композитор, 2012. — 55 с.
- «Норд-Ост»: 3 года спустя : сб. — М. : Б.и., 2005. — 142 с.
- Пичхадзе М. Оперетта, мюзикл. — Тб. : Хеловнеба, 1982. — 39 с.
- Рябухина Н. Готовим детский праздник : от миниатюры до мюзикла на большой сцене. — Ростов н/Д : Феникс, 2006. — 100 с.
- Федоровская Н. Мюзикл Э. Л. Уэббера «Призрак оперы» в конструкциях и концепциях. — Владивосток : Дальневост. федер. ун-т, 2014. — 310 с.
- Чуніхін О. Історія мюзиклу. — К. : НАКККиМ, 2012. — 254 с.
- Altman R. The American film musical. — Bloomington ; Indianapolis, 1987.
- Burton J. The blue book of Broadway musicals. — Watkins Glen, 1969.
- Dietz D. Complete book of 1980s Broadway musicals. — Lanham, 2016.
- Hanisch M. Vom Singen im Regen. — B., 1980.
- Jackson A. The best musicals : from Show boat to a Chorus line. — L. ; N.Y., 1977.
- Kobal J. Gotta sing, Gotta dance : a pictorial history of film musicals. — L. ; N.Y. ; Sydney ; Toronto, 1971.
- Layfe A. Broadway's greatest musicals. — N.Y., 1973.
- Mantle J. Fanfare : the unauthorized biography of Andrew Lloyd Webber. — L., 1990.
- McVay D. The musical film. — L. ; N.Y., 1976.
- Osolsobě I. Muzikál je kdylz... — Praha, 1967.
- Renner H. Oper, Operetta, Musical. Ein Führer durch das Musiktheater unserer Zeit. — Münch., 1969.
- Rodgers R. Musical Stages. — L., 1976.
- Schmidt-Joos S. Das Musical. — Münch., 1965.
- Scriabina M. Introduction au langage musical. — P., 1961.
- Scriabina M. Le langage musical. — P., 1963.
- Stern L. The movie musical. — N.Y., 1974.
- Taylor J., Jackson A. The Hollywood musical. — N.Y. ; L., 1971.
- Vallance T. The American musical. — L. ; N.Y., 1970.
- Wagner R. Neuer Opernführer. Liederspiel, Oper, Operetta, Musical, von den Anfängen bis zur Gegenwart. — Gütersloh, 1978.
- Walsh M. Andrew Lloyd Webber : His life and works. A crit. biography. — L. ; N.Y., 1989.

Інші жанри

- Аппиньянези Л. Кабаре. — М. : Новое лит. обозрение, 2010. — 287 с.
- Золотницкий Д. Фарс... и что там еще? : Театр фарса в России 1893-1917. — СПб. : Нестор-История, 2006. — 575 с.
- Тихвинская Л. Кабаре и театры миниатюр в России, 1908-1917. — М. : РИК «Культура», 1995. — 412 с.
- Тихвинская Л. Повседневная жизнь театральной богемы Серебряного века : кабаре и театры миниатюр в России. 1908-1917. — М. : Мол. гвардия, 2005. — 527 с.
- Уварова И. Вертеп : мистерия Рождества. — М. : Прогресс-Традиция, 2012. — 390 с.
- Уварова Е. Эстрадный театр : миниатюры, обозрения, мюзик-холлы (1917-1945). — М. : Искусство, 1983. — 320 с.
- Хайченко Е. Викторианство в зеркале мюзик-холла. — М. : ГИТИС, 2009. — 283 с.
- Ханиш М. О песнях под дождем. — М. : Радуга, 1984. — 155 с.
- Alpár A. A fovárosi kabarék műsora, 1945-1980. — Bdp., 1981.
- Appignanesi L. The Cabaret. — L., 1975.
- Beaudu E. Histoire de music-hall. — P., 1954.
- Bercy A., Ziwès A. A Montmartre... le soir. Cabarets et chansonniers d'hier. — P., 1951.
- Bizet R. L'Epoque du music-hall. — P., 1927.
- Cheshire D. Music-hall in Britain. — L., 1974.
- Cotarelo y Mori E. Historia de la zarzuela. — Madrid, 1934.
- Damase J. Les folios du music-hall. — P., 1960.
- Dreyfus R. Petite histoire de la revue de fin d'année. — P., 1909.
- Duncan W. The story of minsterlsy. — L., 1907.

Feschotte J. Histoire du Music-Hall. — P., 1965.
 Fréjaville G. Au music-hall. — P., 1922.
 Graf H. Das Repertoire der öffentlichen Opern- und Singspielbühnen in Berlin seit dem Jahre 1771. — B., 1934.
 Günter E. Geschichte des Varietés. — B., 1981.
 Hösch R. Kabarett von gestern und heute. Bd. 1, 2. — B., 1969, 1972.
 Istel E. Die Entstehung des deutschen Melodramas. — B., 1906.
 Jacques-Charlès Cent ans de Music-Hall. — Genève; P., 1956.
 Kalina J. Svet kabaretu. — Bratislava, 1966.
 Klein J.-C. La chanson à l'affiche : histoire de la chanson française du café-concert a nos jours. — P., 1991.
 Krott R. Die Singspiele Schuberts. — W., 1921.
 McLean A. American Vaudeville as Ritual. — University of Kentucky Press, 1965.
 Mindlin R. Die Zarzuela. — Zürich, 1965.
 Miñoz M. Historia de la zarzuela y del género chico. — Madrid, 1945.
 Moeller van den Bruck A. Das Varieté. — B., 1902.
 Müller-Bruk A. Das Variete. — B., 1902.
 Otto R., Rösler W. Kabarettgeschichte. — B., 1977.
 Pargue I. Music-hall. — P., 1948.
 Ramo L. Storia del varieta. — Mil., 1956.
 Romi. Gros succès et petit fours. La chanson du café-chantant. — P., 1967.
 Romi. Petite histoire des café-concerts Pariens. — P., 1950.
 Schletterer H. Das deutsche Singspiel von seinen ersten Anfängen bis auf die neueste Zeit. — Augsburg, 1863.
 Seedo B. Ballad opera and the Singspiel, Miscelanea en homenaje a monseñor H. Anglés. — Barcelona, 1958-1961.
 Shaw A. 52nd street. — N.Y., 1971.
 Short E. Fifty years of Vaudeville. 1895-1945. — L., 1946.
 Sobel B. A Pictorial History of Burlesque. — N.Y., 1959.
 Subirá J. La tonadilla escénica, t. 1-3. — Madrid, 1928-1930.
 Winter M. Juba and the american minstrelsy. — N.Y., 1947.
 Wittke C. Tambo and Bones : a history of the american minstrel stage. — Burham, 1930.

Джаз

Агапитов В. In a Джаз mood. — Петрозаводск : Скандинавия, 2006. — 108 с.
 Александр Забрин. Триумф джаза, 1978-2012. — М. : Б.и., 2013. — 250 с.
 Амирханова С. Джаз как искусство самовыражения. — Уфа : УГАИ им. З. Исагилова, 2014. — 193 с.
 Аскинази В. Джаз, рок, эстрада, классика. — СПб. : АураИнфо : ВИС, 2008. — 159 с.
 Барбан Е. Джазовые диалоги. — СПб. : Композитор, 2006. — 304 с.
 Барбан Е. Джазовые опыты. — СПб. : Композитор-СПб, 2007. — 334 с.
 Барбан Е. Джазовые портреты : кн. 1. — СПб. : Композитор, 2010. — 301 с.
 Барбан Е. Джазовые портреты : кн. 2. — СПб. : Композитор, 2010. — 285 с.
 Барбан Е. Контакты : собр. интервью. — СПб. : Композитор, 2006. — 472 с.
 Барбан Е. Черная музыка, белая борода. — СПб. : Композитор, 2007. — 284 с.
 Баташев А. Советский джаз. — М. : Музыка, 1972. — 175 с.
 Беличенко С. Институциональные особенности отечественной джазовой культуры. — Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2007. — 412 с.
 Беличенко С., Котельников В. Синкопы на Оби, или Очерки истории джаза в Новосибирске : 1928-2005 гг. — Новосибирск : Сиб. универ. изд-во, 2005. — 383 с.
 Бержеро Ф., Мерлин А. История джаза со времен бопа. — М. : Астрель, АСТ, 2003. — 160 с.
 Бессараб В. Ирвинг Берлин и джаз Тюмени. — Тюмень ; Курган : Б.и., 2013. — 218 с.
 Бесси Смит / ред. Н. Павловская. — М. : Иглмосс Эдишинз, 2013. — 29 с.
 Бородина Г. История джаза : основные стили, выдающиеся исполнители. — Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та : Классика, 2014. — 344 с.
 Васильева Н., Огородова А., Казанцева В. Антология джаза [чтение с листа джазовых гармонических прогрессий и стандартов на уроках общего фортепиано]. — Белгород : Белгор. гос. ин-т искусств и культуры, 2016. — 123 с.
 Великие люди джаза / под ред. К. Мошкова. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2010. — 735 с.
 Великие люди джаза : сб. : т. 1 / под ред. К. Мошкова. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2012. — 667 с.
 Великие люди джаза : сб. : т. 2 / под ред. К. Мошкова. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2012. — 639 с.
 Верменич Ю. Джаз : история, стили, мастера. — СПб. : Лань ; Планета музыка, 2014. — 608 с.
 Верменич Ю. И весь этот джаз. — Воронеж : Инфа, 2002. — 376 с.
 Владимирский С. Размышления о джазе. — М. : Аванглион-принт, 2014. — 123 с.
 Горбатько А. Хотя джаз и не родился в Одессе ... 1945-2011. — Одесса : ПЛАСКЕ, 2011. — 220 с.
 Гордеев В. Дирижирование джазом. — М. : МГУКИ, 2006. — 375 с.
 Грачев С. Подольский маэстро : 50 лет твор. деятельности рук. и дирижера джаз-оркестра «Мелодия», компо-

- зителя Константина Моисеева. — М. : Глобус, 2005. — 287 с.
- Джаз-оркестр Олега Лундстрема в воспоминаниях маэстро, его коллег, учеников и современников / авт.-сост. Л. Черникова. — Уфа : РИЦ БашГУ, 2009. — 300 с.
- Джазовая мозаика / сост. Ю. Чугунов [С. Джоппин, Л. Армстронг, Ч. Кория, Ч. Паркер, Д. Эллингтон и др.]. — М. : ЗАО РИФМЭ, 1997. — 128 с.
- Джазовые портреты. Звезды отеч. джаза / сост. Ю. Чугунов, Г. Левдокимов. — М. : Молодеж. эстрада, 1999. — 176 с.
- Джалишвили В. Инструментальный джаз. — Тб. : Хеловнеба, 1988. — 181 с.
- Джозэлл Д. Герцог : порт. Д. Эллингтона. — Новосибирск : Сиб. унив. изд-во, 2007. — 287 с.
- Дряпіка В. Розкриваючи світ джазу, рок і поп-музики. — К. ; Кіровоград : Трелакс, 1997. — 183 с.
- Дуняшева Л., Гриценко С. Конструирование гендера в блюзе и рэпе. — Н. Новгород : НГЛУ, 2013. — 212 с.
- Дюк Эллингтон. — М. : Иглмосс Эдишинз, 2013. — 29 с.
- Енукидзе Н. Популярные музыкальные жанры : из истории джаза и мюзикла. — М. : Росмэн, 2004. — 125 с.
- Зайцев Г. История джаза. — Екатеринбург : Изд-во Ур. ун-та, 2001. — 117 с.
- Кадцын Л. Массовое музыкальное искусство XX ст. : эстрада, джаз, барды и рок в их взаимосвязи. — Екатеринбург : РГППУ, 2006. — 422 с.
- Кан А. Пока не начался Jazz. — СПб. : Амфора, 2008. — 279 с.
- Кан Э. Kind of Blue : история создания шедевра Майлса Дэйвиса. — М. : Печатные традиции, 2010. — 286 с.
- Карташева З. Особенности полифонии в джазе. — М. : МГИК, 1993. — 37 с.
- Карчанова Л. Семья Лундстремов в документах государственного архива Забайкальского края. — Чита : Изд. центр Забайкальского края : Гос. архив Забайкальского края, 2016. — 58 с.
- Кинус Ю. Джаз : истоки и развитие. — Ростов на/Д : Феникс, 2011. — 491 с.
- Кинус Ю. Из истории джазового исполнительства. — Ростов на/Д : Феникс, 2009. — 157 с.
- Клейтон П., Гэммонд П. Джаз. Притворись его знатоком. — СПб. : Амфора, 2001. — 102 с.
- Козлов А. Джаз, рок и медные трубы. — М. : Эксмо, 2005. — 764 с.
- Козлов А. Джазист : судьба нетипичного советского человека : т. 1. — М. : АртБит, 2011. — 271 с.
- Козлов А. Джазист : судьба нетипичного советского человека : т. 2. — М. : АртБит, 2011. — 263 с.
- Козлов А. «Козел на саксе» — и так всю жизнь. — М. : Вагриус, 1998. — 446 с.
- Коллиер Д. Дюк Эллингтон. — М. : Радуга, 1991. — 349 с.
- Коллиер Д. Луи Армстронг : амер. гений. — М. : Радуга, 1987. — 424 с.
- Коллиер Д. Становление джаза. — М. : Радуга, 1984. — 390 с.
- Конен В. Блюзы и XX в. — М. : Музыка, 1980. — 81 с.
- Конен В. Пути американской музыки : очерки по истории муз. культуры США. — М. : Музыка, 1977. — 446 с.
- Конен В. Рождение джаза. — М. : Сов. композитор, 1990. — 319 с.
- Конен В. Третий пласт : новые массовые жанры в музыке XX века. — М. : Музыка, 1995. — 160 с.
- Конен В. Этюды о зарубежной музыке. — М. : Музыка, 1975. — 479 с.
- Корнев П. Искусство джаза : страйд, свинг, би-боп. — СПб. : Изд-во СПбГУКИ, 2009. — 239 с.
- Костылева О. 100 легенд джаза. — М. : Э, 2017. — 95 с.
- Костюк Е. Популярные музыкальные направления и жанры XX в. : джаз, мюзикл, рок-музыка, рок-опера. — СПб : СПб. Гуманит. ун-т профсоюзов, 2008. — 192 с.
- Котлярский А. Спасибо джазу. — Л. : Худож. лит., 1990. — 78 с.
- Крист Г. Джаз : великая история империи греха и порока. — М. : АСТ, Кладезь, 2017. — 432 с.
- Кузнецов А. Из истории американской музыки : классика, джаз. — Бишкек : Изд-во Кыргызско-рос. славян. ун-та, 2008. — 129 с.
- Куль М. Ступени восхождения. — М. : Книга-Сэфер, 2009. — 352 с.
- Левиновский Н. Держи квадрат, чувак! : записки рос. джазмена. — N.Y. : Liberty, 2007. — 343 с.
- Левиновский Н. Как вам нравится в Америке? : жизнь в мекке джаза, джаз. перекрестки большого яблока. — М. : ПРОЗАиК, 2010. — 299 с.
- Луи Армстронг. — М. : Иглмосс Эдишинз, 2013. — 29 с.
- Марков Е. Джаз в творчестве Исаака Дунаевского. — К. : Киев. ин-т музыки, 2009. — 268 с.
- Махаев В. Лисёнок на клавишах. Записки архиваршика Саранского джаз-клуба. — Саранск, 2006. — 320 с.
- Морозов Ю. Подземный блюз. — СПб. : ИЧП «Альманах», 1994. — 296 с.
- Мошков К. Блюз : введение в историю. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2014. — 376 с.
- Мошков К. Индустрия джаза в Америке. — СПб. : Планета музыки, 2013. — 640 с.
- Мураками Х. Джазовые портреты. — М. : Эксмо, 2006. — 236 с.
- Мысовский В. Что было, то было. — СПб. : Наука, 2010. — 142 с.
- Мысовский В., Фейертаг В. Джаз. — Л. : Гос. муз. изд-во, 1960. — 68 с.
- Нагибина Н. Александр Ростокский : мастера рос. джаза [гит.]. — М. : Ин-т психологии РАН, 2000. — 72 с.
- Нагибина Н. Алексей Кузнецов : мастера рос. джаза [гит.]. — М. : Ин-т психологии РАН, 2000. — 73 с.
- Нагибина Н. Владимир Данилин : мастера рос. джаза [акк-н]. — М. : Ин-т психологии РАН, 2000. — 69 с.
- Наеждин Н. Луи Армстронг : «И спустился старый Моисей». — М. : Майор, 2009. — 192 с.
- Наеждин Н. Рэй Чарльз : «Я вижу сердцем». — М. : Майор, 2009. — 191 с.
- Надолинская Т. Современная классика, джаз и поп-музыка для подростков и их родителей. — Ростов н/Д :

- ИПО ПИ ЮФУ, 2010. — 173 с.
- Нит П. Новоорлеанский блюз. — СПб. : Амфора, 2005. — 588 с.
- Нэт Кинг Коул. — М. : Иглмосс Эдишинз, 2013. — 29 с.
- Овсянникова Е. Краткая история джазовых стилей. Ч. 1 : от истоков до свинга. — Самара : СГАКИ, 2011. — 130 с.
- Овсянникова Е. Краткая история джазовых стилей. Ч. 2 : Бибоп. Кул-джаз. Хард-боп. — Самара : СГАКИ, 2015. — 114 с.
- Овчинников Е. Архаический джаз. — М. : ГМПИ им. Гнесиных, 1986. — 56 с.
- Овчинников Е. Джаз как явление музыкального искусства. — М. : ГМПИ им. Гнесиных, 1984. — 64 с.
- Овчинников Е. История джаза. — М. : Музыка, 1994. — 240 с.
- Овчинников Е. От классического джаза к свингу. — М. : ГМПИ им. Гнесиных, 1987. — 64 с.
- Овчинников Е. Традиционный джаз. — М. : ГМПИ им. Гнесиных, 1986. — 40 с.
- Огородова А. Этноджаз как социокультурный феномен. — Белгород : Изд-во БГИКИ, 2009. — 145 с.
- Огородова А. Этноджаз скандинавских стран : от древних традиций – к совр. диалогу культур. — Новосибирск : СибАК, 2013. — 139 с.
- Озеров В. Джаз США. — М. : ГМПИ им. Гнесиных, 1990. — 160 с.
- Панасье Ю. История подлинного джаза с 1890 по 1960. — Ставрополь : Кн. изд-во, 1991. — 285 с.
- Переверзев Л. Приношение Эллингтону и другие тексты о джазе. — СПб. : Планета музыки : Лань, 2014. — 512 с.
- Петров Арк. Джазовые силуэты. — М. : Музыка, 1996. — 238 с.
- Писигин В. Пришествие блюза : т. 1 [Country blues. Delta blues]. — М. : Империиум Пресс, 2009. — 462 с.
- Писигин В. Пришествие блюза : т. 2 [Country blues. Delta blues]. — М. : Империиум Пресс, 2010. — 316 с.
- Писигин В. Пришествие блюза : т. 3 [Delta blues : по следам Ч. Пэттона]. — М. : Б.и., 2012. — 399 с.
- Писигин В. Пришествие блюза : т. 4 [Country blues : Блайнд Джефферсон]. — М. : Б.и., 2013. — 319 с.
- Питерсон О. Джазовая одиссея. — СПб. : Скифия, 2010. — 533 с.
- Поговорим о джазе : разм. великих джазменов о жизни и музыке / ред. Ю. Кинус. — Ростов н/Д : Феникс, 2009. — 380 с.
- Полянський В., Полянський Т. Доба регтайму. — Вінниця : Нова кн., 2014. — 208 с.
- Пономарев В. На обратной стороне звука. — М. : АСТ : Хранитель, 2007. — 253 с.
- Провозина Н. История джазовой и эстрадной музыки. — Ханты-Мансийск : РИЦ ЮГУ, 2006. — 195 с.
- Развитие навыков анализа и исполнения джазовой музыки в коллективах художественной самодеятельности / Н. Дошечко, В. Касаткин, Е. Муханова и др. — М. : МГИК, 1989. — 80 с.
- Рейзнер Р. Пташка : легенда о Чарли Паркере. — СПб. : Лик ; Скифия, 2007. — 224 с.
- Российский джаз : т. 1 / ред. К. Мошкова, А. Филипповой. — СПб. : Планета музыки : Лань, 2012. — 604 с.
- Российский джаз : т. 2 / ред. К. Мошкова, А. Филипповой. — СПб. : Планета музыки : Лань, 2012. — 542 с.
- Сарджент У. Джаз : Генезис. Муз. язык. Эстетика. — М. : Музыка, 1987. — 296 с.
- Сатро Д. Джаз для чайников. — М. : Диалектика, 2017. — 296 с.
- Симоненко В. Мелодии джаза : антология. — К. : Муз. Україна, 1984. — 318 с.
- Смирнов А. Джаз в СССР : фотоальбом. — СПб. : Арт-Экспресс, 2016. — 111 с.
- Советский джаз. Проблемы. События. Мастера / сост. и ред. А. Медведев, О. Медведева. — М. : Сов. композитор, 1987. — 591 с.
- Степурко О. Блюз, джаз, рок. — М. : Камертон, 1994. — 150 с.
- Степурко О. Джаз на трубе. — М. : Владос, 1989. — 58 с.
- Степурко О. Скэт импровизация. — М. : Камертон, 2006. — 76 с.
- Степурко О. Трубоч в джазе. — М. : Сов. композитор, 1989. — 208 с.
- Столяр Р. Джаз. Введение в стилистику. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2015. — 110 с.
- Столярчук Б., Гайдабура О. Ритми рівненського джазу. — Рівне : О. Зень, 2009. — 167 с.
- Стронгин В. Гленн Миллер : блюз-любовь. — М. : Минувшее, 2012. — 284 с.
- Сухих А. Тромбон в джазе. — М. : Сов. композитор, 1989. — 88 с.
- Творцы джаза / сост. Н. Шапиро, Н. Хентофф. — Новосибирск : Сиб. универ. изд-во, 2005. — 392 с.
- Тепляков С. Дюк Эллингтон : путеводитель для слушателя. — М. : Аграф, 2004. — 489 с.
- ТерпИлиада : жизнь и творчество Г. Терпиловского / сост. В. Гладышев. — СПб. : Маматов, 2008. — 206 с.
- Тихонов В. Путешествие в мир джаза длиною в жизнь. — М. : Москвоведение, 2013. — 310 с.
- Фейгин Л. All that jazz : автобиогр. в анекдотах. — СПб. : Амфора, 2009. — 280 с.
- Фейертаг В. Бриль Family : музыка вокруг. — СПб. : Скифия, 2012. — 216 с.
- Фейертаг В. Джаз в Петербурге. Who is who. — СПб. : Скифия, совм. с Семантика-С, 2004. — 480 с.
- Фейертаг В. Джаз от Ленинграда до Петербурга. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 400 с.
- Фейертаг В. Джаз. XX век. — СПб. : Скифия, 2001. — 564 с.
- Фейертаг В. Диалог со свингом : Д. Голошкеин о джазе и о себе. — СПб. : Скифия, 2012. — 318 с.
- Фейертаг В. История джазового исполнительства в России. — СПб. : Скифия, 2010. — 295 с.
- Фишер А., Шебалина Л. Джазовый стиль бибоп и его корифеи. — Тюмень : РИЦ ТГАКИСТ, 2010. — 111 с.
- Цалер И. Великие джазовые музыканты : 100 историй о музыке, покорившей мир. — М. : Центрполиграф, 2011. — 479 с.

- Чернов А., Бялик М. О легкой музыке, о джазе, о хорошем вкусе. — М. ; Л. : Музыка, 1965. — 156 с.
- Шак Ф. Феномен джаза. — Краснодар : Краснодар. гос. ун-т культуры и искусств, 2009. — 156 с.
- Шапиро Н., Хентофф Н. Послушай, что я тебе расскажу... : история джаза, рассказанная людьми, которые ее создавали. — Новосибирск : Сиб. универ. изд-во, 2006. — 368 с.
- Шапиро Н., Хентофф Н. Творцы джаза. — Новосибирск : Сиб. универ. изд-во, 2005. — 392 с.
- Шнеерсон Г. Современная американская музыка. — М. : Моск. гос. филармония, 1945. — 31 с.
- Энтелис Л. Заметки на нотных страницах : ст. о балете, джазе, песне. — Л. ; М. : Сов. композитор, 1974. — 184 с.
- Азриел А. Джаз : Анализ и аспекты. — София, 1982.
- Димитров В. Драган Гаконовски Шпато. Музичка легенда. — Скопје, 2010.
- 15 oken do písničky. Hvězdy taneční hudby a jazzu / Sest. J. Horec. — Praha, 1967.
- Allen B. George Jones. — [S.l.], 1984.
- Allen W., Rust B. King Joe Oliver. — L., 1958.
- Allen W., Ware Ch., Garrison M. Slave songs of the United States. — N.Y., 1965.
- Albold V., Bratfisch R. Blues heute : Musik zwischen Licht u. Schatten. — B., 1987.
- Altmann F. George Gershwin. — Minneapolis, 1968.
- Angell O., Vold E., Økland L. Jazz i Norge. — Oslo, 1975.
- Armitage M. George Gershwin, man and legend. — Freeport, 1970.
- Armstrong L. Swing that music. — L. ; N.Y., 1936.
- Arnaudon J.-C. From spiritual to swing. — Montreux, 1979.
- Asman J., Kinnell B. Jazz. — Newark ; Notts, 1944.
- Asriel A. Jazz : Analysen und Aspekte. — B., 1985.
- Assenderp H. Jazz. — Baarn, 1956.
- Avantgarde, Jazz, Pop. Tendenzen zwischen Tonalität und Atonalität. Neun Vortragstexte / Hrsg. R. Brinkmann. — Mainz, 1978.
- Baker D. A history of jazz. — N.Y., [S.a.].
- Balcerak J. Magia jazzu. — Warsz., 1981.
- Balliett W. American musicians : Fifty – six portraits in jazz. — N.Y. ; Oxford, 1986.
- Bane M. The Outlaws. Revolution In Country Music. — [S.l.], 1978.
- Bane M. White Boys Singin' The Blues : The Black Roots of White Rock. — N.Y., 1982.
- Baresel A. Das Jazz-Buch : Anleitung zum Spielen, Improvisieren und Komponieren moderner Tanzstücke mit besonderer Berücksichtigung des Klaviers. — Lpz., 1926.
- Baresel A. Das neue Jazz-Buch : ein praktisches Handbuch für Musiker. — Lpz., 1929.
- Barthel N. Ernest Tubb : the Original E. T. — USA, 1984.
- Bartsch E. Neger, jazz und tiefer Süden. — Lpz., 1956.
- Bas-Raberin P. Le blues moderne depuis 1945. — P., 1986.
- Bastin B. Red River Blues. — Chi., 1986.
- Bavard S. Hill country tunes. — Phil., 1944.
- Bechet S. Treat it gentle. — N.Y., 1975.
- Bell J. Leadbelly. — [S.l.], 1976.
- Berendt J. Blues. — Münch., 1957.
- Berendt J. Das große Jazzbuch. — Frankfurt am Main, 1981.
- Berendt J. Das Jazzbuch : Entwicklung und Bedeutung der Jazzmusik. — Frankfurt am Main, 1968.
- Berendt J. Das Jazzbuch : Von New Orleans bis Free Jazz. — Frankfurt am Main, 1968.
- Berendt J. Das Jazzbuch : Von Rag bis Rock. — Frankfurt am Main, 1978.
- Berendt J. Der Jazz : eine zeitkritische Studie. — Stuttgart, 1950.
- Berendt J. Die Story des Jazz vom New Orleans zum Rock Jazz. — Stuttgart, 1976.
- Berendt J. Ein Fenster aus Jazz : Essays — Porträts — Reflexionen. — Frankfurt am Main, 1978.
- Berendt J. Jazz und alte Musik. — Hamb., 1959.
- Berendt J. Jazz und neue Musik. — Hamb., 1959.
- Berendt J. Kniha o jazze. — Brat., 1968.
- Berendt J. Od raga do rocka : Wszystko o jazzie. — Kr., 1979.
- Berendt J. The Jazz book. — N.Y., 1975.
- Berendt J. Variationen über Jazz. — Münch., 1956.
- Berendt J. Wariacje na temat jazzu. — Kr., 1961.
- Berendt J., Claxton W. Jazzlife : auf den Spuren des Jazz. — Offenburg, 1961.
- Berg I., Yeomans I. Trad : An A to Z : Who's who of the British traditional jazz scene. — L., 1962.
- Bergl M. Československý jazz 1920-1960. — Praha, 1960.
- B.E. Ragtime : a musical and cultural history. — Berkeley, 1980.
- Bernhard P. Jazz — eine musikalische Zeitfrage. — Münch., 1927.
- Berrett J. Louis Armstrong & Paul Whiteman : two kings of jazz. — New Haven ; L., 2004.
- Bettonville A. Petite histoire du jazz. — Brux., 1961.
- Bevilacqua E. Beat & be bop. — Torino, 1999.

Biamonte S., Nicocci E. *Il libro del jazz*. — Bologna, 1958.
 Bisset A. *Black Roots, White Flowers : a history of jazz in Australia*. — Sydney, 1979.
 Bjerg J. *Jazz*. — København, 1959.
 Blam M. *Jazz u Srbiji, 1927-1944*. — Beograd, 2011.
 Blanc-Francard P. *Le Livre d'or 77 de la pop et du Jazz*. — P., 1977.
 Blesh R. *Combo : USA ; eight lives in jazz*. — Phil., 1971.
 Blesh R. *Shining trumpets : a history of jazz*. — N.Y., 1976.
 Blesh R., Janis H. *They all played ragtime : the true story of an American music*. — N.Y., 1971.
 Blues nero e blues bianco : Muddy Waters, Otis Redding, John Mayall, Yardbirds, Animals, Fleetwood Mac, Cream, Ten years after, Canned heat : in appendice schede sui bluesman / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.
 Bohländer C. *Das Wesen der Jazzmusik*. — Frankfurt am Main, 1954.
 Bohländer C. *Jazz : Geschichte und Rhythmus*. — Mainz, 1961.
 Bohländer C., Holler K.-H. *Jazzführer in zwei Bänden*. — Lpz., 1980.
 Boon B. *De geschiedenis van de jazz*. — Antwerpen, 1962.
 Booth S. *Rhythm Oil : A Journey Through The Music of The American South*. — N.Y., 1991.
 Boulton D. *Jazz in Britain*. — L., 1946.
 Bouvier-Ajam M. *Connaissance du jazz*. — P., 1952.
 Broughton V. *Black Gospel : An Illustrated History of The Gospel Sound*. — Poole, 1985.
 Budds M. *Jazz in the Sixties*. — Iowa City, 1978.
 Burian E. *Jazz*. — Praha, 1928.
 Burleigh H. *Negro spirituals*. — N.Y., 1917-1924.
 Butcher M. *The Negro in American culture*. — N.Y., 1956.
 Calt S., Wardlow G. *King of The Delta Blues*. — New Jersey, 1988.
 Caly ten «jazz» / Aut. Herlinger etc. — Warsz., 1990.
 Caraceni A. *Il jazz dalle origini ad oggi*. — Mil., 1937.
 Caraceni A. *Jazz*. — Roma, 1945.
 Carles Ph., Comolli J. *Free jazz : Black power*. — P., 1971.
 Carmichael H. *The Stardust Road*. — Bloomington ; Indianapolis, 1983.
 Carmichael H., Longstreet S. *Sometimes I Wonder. The Story of Hoagy Carmichael*. — L. ; N.Y., 1965.
 Carr I. *Music outside : Contemporary jazz in Britain*. — L., 1973.
 Carr P. *The illustrated history of country-music*. — N.Y., 1980.
 Carr R., Case B., Dellar F. *The Hipsters, Jazz And The Beat Generation*. — L., 1986.
 Carruth H. *Sitting In : Selective Writings On Jazz, Blues And Related Topics*. — Iowa City, 1986.
 Cerri L. *Il mondo del jazz*. — Pisa, 1958.
 Cerri L. *Jazz — musica d'oggi*. — Mil., 1948.
 Cerulli D., Korall B., Nasatiz M. *The jazz world*. — N.Y., 1960.
 Chalker B. *Country Music*. — L., 1976.
 Chalupt R. *George Gershwin : le musicien de la «Rhapsode in blue»*. — P., 1949.
 Charters S. *Der Country-Blues*. — Reinbek, 1982.
 Charters S. *Jazz : New Orleans 1885-1963 : an index to the Negro musicians of New Orleans*. — N.Y., 1963.
 Charters S. *The Bluesmakers*. — N.Y., 1991.
 Charters S. *The bluesmen : The story and the music of the men who made the blues*. — N.Y., 1967.
 Charters S. *The legacy of the blues*. — N.Y., 1977.
 Charters S. *The poetry of the blues*. — N.Y., 1970.
 Charters S. *The roots of the blues : an African search*. — Boston; L., 1981.
 Charters S., Kunstadt L. *Jazz : a history of the N.Y. scene*. — N.Y., 1962.
 Chase G. *America's music from the pilgrims to the present*. — N.Y., 1955.
 Chilton J. *Billie's blues*. — N.Y., 1975.
 Chilton J. *Who's who of British jazz*. — L. ; N.Y., 1997.
 Chilton J. *Who's who of jazz : Storyville to swing street*. — L., 1985.
 Christensen A. *Instruction book for jazz and novelty piano playing*. — Chi., 1927.
 Cœuroy A. *Histoire générale du jazz*. — P., 1942.
 Cœuroy A., Schaeffner A. *Le jazz*. — P., 1926.
 Cogno E. *Jazz inchiesta : Italia*. — [S.l.], 1970.
 Coker J. *Improvising jazz*. — New Jersey; L., 1964.
 Coker J. *Listening to jazz*. — N.Y., 1978.
 Coker J. *The jazz idiom*. — New Jersey, 1975.
 Cole B. *John Coltrane*. — N.Y. ; L., 1978.
 Cole B. *Miles Davis*. — N.Y., 1976.
 Collier J. *Great jazz artists*. — N.Y., 1977.
 Collier J. *Inside jazz*. — L., 1973.
 Collier J. *The making of jazz : a comprehensive history*. — N.Y., 1979.
 Condon E., Sugrue Th. *We calld it music*. — N.Y., 1947.

Connor D., Hicks W. Benny Goodman on the record. A biography of Benny Goodman. — N.Y., 1969.
 Copland A. El interludio del jazz. — B. Aires, 1945.
 Copland A. Our new music. — N.Y., 1941.
 Copland A. The new music 1900-1960. — N.Y., 1968.
 Country Musicians : from the editors of guitar player, keyboard, and frets magazines / ed. J. Eremo. — N.Y., 1987.
 Courlander H. Negro folk music. — N.Y. ; L., 1964.
 Criel G. Swing : Préface par Jean Cocteau et Charles Delaunay. — P., 1948.
 Dance S. Jazz era : The Forties. — L., 1959.
 Dance S. The world of Count Basie. — N.Y. ; L., 1980.
 Dance S. The world of Duke Ellington. — N.Y., 1970.
 Dance S. The world of swing. — N.Y., 1974.
 Dankworth A. Jazz : An introduction to its musical basis. — L. ; N.Y. ; Toronto, 1968.
 Dauer A. Avantgarde — Jazz — Pop : Tendenzen zwischen Tonalität und Atonalität. — Mainz, 1978.
 Dauer A. Der Jazz. — Kassel, 1977.
 Dauer A. Jazz — die magische Musik. — Bremen, 1961.
 David J. La jazz et les hommes d'auj — ourrd'hui. — Brux., 1946.
 Davis F. The History of The Blues : The Roots, The Music, The People. — L., 1995.
 De Lerma D. R. Black music in our culture. Curricular ideas on the subjects, materials and problems. — Kent, 1970.
 Delaunay Ch. De la vie et du jazz. — P., 1939.
 Delaunay Ch., Panassié H. Le jazz hot. — P., 1934.
 Dexter D. Jazz cavalcade : The inside story of jazz. — N.Y., 1946.
 Dexter D. The jazz story : From the '90s to the '60s. — N.Y. ; L., 1964.
 Dixon R., Godrich J. Recording The Blues. — L., 1970.
 Dorigné M. Jazz, culture et société, snivi du dictionnaire du jazz. — P., 1967.
 Dorigné M. Jazz : l-les origines du jazz, le style nouvelle — orléans et ses prolongements. — P., 1968.
 Dormann F. Jazz. — W., 1925.
 Dorůžka L., Poledňák I. Československý jazz : minulost a přítomnost. — Praha, 1977.
 Drechsel K.-H. Jazz objektiv. — B., 1983.
 D'Rivera P. My sax life : a memoir. — Evanston, 2005.
 Duke Ellington. His life and music / ed. by P. Gammond. — N.Y., 1946.
 Dupont J. Introduction à la musique de jazz. — Vaucluse, 1945.
 Egg B. Jazz — Fremdwörterbuch. — Lpz., 1927.
 Eigenschenk E. Organ jazz. — Chi., 1927.
 Ellington E.K. Music is my mistress. — N.Y., 1976.
 Elliot P. That crazy music. — L., 1957.
 Elskén E. Jazz. — Amsterdam, 1959.
 Enefer D. Jazz in Black and White. — L., 1945.
 Erlich L. Petite histoire du jazz américain. — P., 1969.
 Evans D. Big Road Blues : Tradition And Creativity In The Folk Blues. — Berkeley, 1982.
 Ewen D. George Gershwin. His journey to greatness. — Englewood Cliffs, 1970.
 Ewen D. Hombres del jazz. — B. Aires, 1945.
 Fark R. Die mißachtete Botschaft : Publizistische Aspekte des Jazz im soziokulturellen Wandel. — B. (West), 1971.
 Feather L. From Satchmo to Miles. — N.Y., 1972.
 Feather L. Inside Be-Bop. — N.Y., 1949.
 Feather L. Jazz. — N.Y., 1959.
 Feather L. The book of jazz : A guide to the entire field. — N.Y., 1965.
 Feather L. The new yearbook of jazz. — N.Y., 1958.
 Feather L. The pleasures of jazz. — N.Y., 1976.
 Ferris W. Blues From The Delta. — Garden City, 1978.
 Ferstl E. Die Schule des Jazz. — Münch., 1963.
 Fillmore H. Jazz trombonist for slide trombone, bass clef. — Cincinnati, 1919.
 Finkelstein S. Jazz : A people's music. — N.Y., 1975.
 Finn J. The bluesman : The musical heritage of black men and women in the Americas. — L., 1986.
 Fisher M. Negro slave songs in the United States. — N.Y., 1953.
 Fisher R. A compendium for the teaching of jazz history. — San Fr., 1959.
 Fox Ch., Grammond P., Morgan A., Korner A. Jazz on record. — L., 1960.
 Franchini V. Il jazz : la tradizione. — Mil., 1958.
 Franchini V. L'era dello swing. — Mil., 1960.
 Francis A. Jazz. — P., 1958.
 Friedenthal A. Musik, Jazz und Dichtund bei den Kreolen Amerikas. — B. ; Wilmersdorf, 1913.
 Fuchs W. Die Geschichte der Country-Musik. — Bergisch-Gladbach, 1980.
 Füssinger D. Jazz und Musikerziehung. — Rentlingen, 1964.
 Gaillhard F. Watermelon Wine. The Spirit of Country Music. — N.Y., 1978.

Gál G. Americká rapsódia. Život Georgea Gershwin. — Bratislava, 1975.

Gammond P. Scott Joplin And The Ragtime Era. — L., 1975.

Ganfield J. Books and periodicals on jazz from 1926 to 1932. — N.Y., 1933.

Garland Ph. The sound of soul : The history of black music. — N.Y., 1971.

Garon P., Garon B. Woman With Guitar : Memphis Minnie's Blues. — N.Y., 1992.

Geist B. Co nevíte o jazzu. — Praha; Brat., 1966.

George N. Buppies, B-Boys, Baps & Bohos. Notes On Post-Soul Black Culture. — N.Y., 1994.

George N. The Death of Rhythm And Blues. — N.Y., 1988.

Gerlach C. Popmusik : Country. Beat. Folk. Blues. Rock. Schlager. Reggae. New Wave. — B., 1984.

Gershwin G. Rhapsody In Blue. — [S.l.], 1987.

Giddins G. Visions of jazz : the first century. — Oxford, 1999.

Giddins G. Weather bird : jazz at the dawn of its second century. — Oxford, 2004.

Gilbert W. Jazzmuziek : inleiding tot de volkmuziek der noord-amerikaanse negers. — S'Gravenhage, 1939.

Gitler I. Jazz masters of the Forties. — N.Y., 1974.

Gleason R. Celebrating the Duke. — N.Y., 1975.

Gleason R. Jam session : an anthology of jazz. — N.Y., 1958.

Goodman B., Kolodin J. The kingdom of swing. — N.Y., 1961.

Goffin R. Aux frontières du jazz. — P. ; Brux., 1932.

Goffin R. Histoire du jazz. — Montreal, 1945.

Goffin R. Jazz : From the Congo to the Metropolitan. — N.Y., 1946.

Goffin R. La Nouvell-Orléans, capitale du jazz. — N.Y., 1946.

Goffin R. Nouvelle histoire du jazz. — P. ; Brux., 1948.

Goldberg I. George Gershwin. A study in American music. — N.Y., 1958.

Goldberg I. Jazz masters of the Fifties. — N.Y., 1965.

Goldberg I. Jazz music. — Girard, 1927.

Golden encyclopedia of ragtime 1900 to 1974. — N.Y., 1973.

Goldstein M., Skaarup V. Jazz. — København, 1934.

Gonda J. Jazz : Történet – elmélet – gyakorlat. — Bdp., 1979.

Gonzales B., Weston P. Boptionary : What is Bop? — Hollywood, 1949.

Goodman B., Kolodin I. The kingdom of swing. — N.Y., 1939.

Gordon R. Jazz west coast : The LA. jazz scene of the 1950s. — L. ; N.Y., 1986.

Gordon R. Negro spirituals. Carolina Low Country. — N.Y., 1932.

Gortázar J. Tango raz jeszcze. — Kr., 1983.

Gottlieb W. The golden age of jazz. — N.Y., 1979.

Granz N. The jazz scene. — N.Y., 1949.

Green B. Reluctant art : the growth of jazz. — Plainview, 1975.

Greene R. Duke E. Ellington. — Zürich, 1961.

Grlić I. Serbian jazz, ópe!. — Beograd, 2012.

Grossman W. Jazz and western culture. — N.Y., 1956.

Grossman W., Farrell I. The heart of jazz. — N.Y., 1956.

Guinle J. Jazz panorama. — Rio de Janeiro, 1953.

Gummings T. The sound of Philadelphia. — L., 1975.

Günther H. Jazz Dance : Geschichte - Theorie - Praxis. — B., 1982.

Guralnick P. Feel Like Goin' Home : Portraits In Blues And Rock'N'Roll. — N.Y., 1971.

Guralnick P. Sweet soul music (Rhythm & blues and the southern dream of freedom). — N.Y., 1986.

Hacker C. Great African Americans in jazz. — N.Y., 1997.

Hadlock R. Jazz masters of the Twenties. — N.Y., 1974.

Hagen R. Jazz in der Kirche. — Stuttgart, 1968.

Hahn O. Jazz, kyrka, ungdom. — Lund, 1956.

Hamilton M. In search of the blues : Black voices, white visions. — N.Y., 2007.

Handy W. Blues : An anthology. — N.Y., 1926.

Handy W. Father of the blues. — N.Y., 1970.

Hansen C. Jazz. — København, 1929.

Hansen Ch. The ages of jazz : A study of jazz in its cultural context. — Minnesota, 1956.

Haralambos M. Right On : From Blues To Soul In Black America. — N.Y. ; L., 1975.

Haralambos M. Soul music : The birth of a sound in black America. — N.Y., 1974.

Harris R. Jazz. — Middlesex, 1976.

Harris R. The story of jazz. — N.Y., 1960.

Harris Sh. Blues Who's Who. — N.Y., 1987.

Harrison D. The World of Blues. — L., 1995.

Hartz J., Burkhardt W. Jazz. — P., 1961.

Haselgrove J. Reader's guide to books on jazz. — L., 1960.

Haupt L. Jazz : a historical and analytical study. — N.Y., 1945.

Heaton P. Jazz. — L. ; N.Y., 1964.
 Heerkens A. Jazz. — Alkmaar, 1955.
 Heerkens A. Jazz : Het wezen en de geschiedenis. — Baarn, 1956.
 Hefe B. Jazz-Rock-Pop : Eine Bibliographie der deutschsprachigen Literatur von 1988 bis 1989. — Münch., 1991.
 Hefe B. Jazz-Bibliography. — Münch., 1981.
 Heidrich W. Elementarlehre des Jazz. — W., 1951.
 Heilbut A. The Gospel Sound : Good News And Bad Times. — N.Y., 1985.
 Hellstrom N. Jazz : Historia-teknik-utövare. — Stockh., 1940.
 Henry Ch. Traité général du jazz : Piano, harmonie, improvisation, technique générale. — Brux., 1949.
 Hentoff N. Jazz country. — N.Y., 1965.
 Hentoff N. Jazz is. — N.Y., 1976.
 Hentoff N. The jazz life. — N.Y., 1975.
 Hentoff N., McCarthy A. Jazz : New perspectives on the history of jazz by twelve of the world's foremost jazz critics and scholars. — N.Y. ; L., 1959.
 Heremans R. Jazz initiations. — Brux., 1957.
 Herzig M. David Baker : a legacy in music. — Bloomington ; Indianapolis, 2011.
 Hess H. (Bosman A.) Het leven van Duke Ellington. — Rotterdam, 1946.
 Heuvelmans B. De la Bamboula au be-bop : Esquisse de l'évolution de la musique de jazz. — P., 1951.
 Hinton N. Language of jazz musicians. — Montgomery, 1958.
 Hippenmeyer J.-R. Le jazz en Suisse 1930-1970. — Yverdon, 1971.
 Hirsch J., Arthur Z. Black and tan fantasy (The sociology of jazz music). — N.Y., 1946.
 Hirshey G. Nowhere To Run : The story of soul music. — N.Y., 1984.
 Hobsbawm E. Uncommon people : resistance, rebellion and jazz. — N.Y., 1998.
 Hobson W. American jazz music. — N.Y., 1939.
 Hodeir A. Hommes et problèmes du jazz. — P., 1954.
 Hodeir A. Introduction à la musique de jazz. — P., 1948.
 Hodeir A. Jazz : Its evolution and essence. — N.Y., 1958.
 Hodeir A. Le jazz, cet inconnu. — P., 1945.
 Hodeir A. Ludzie i problemy jazzu. — Kr., 1960.
 Hodeir A. The worlds of jazz. — N.Y., 1972.
 Hodeir A. Toward jazz. — N.Y., 1962.
 Hofmann H. Beat, rock, rhythm-and-blues, soul. — B., 1973.
 Howe M. Blue jazz : Advanced record of jazz and its present day acceptance. — Bristol, 1934.
 Hughes L. Početnica o jazzu. — Rijeka, 1959.
 Hughes L. The first book of jazz. — N.Y., 1955.
 Hughes L. The first book of rhythm. — N.Y., 1954.
 Hughes L. The weary blues. — N.Y., 1926.
 Izzo C. Blues e spirituals. — Mil., 1963.
 Jablonski E. George Gershwin. — N.Y., 1962.
 Jablonski E. Harold Arlen : happy with the blues. — Garden City, 1961.
 Jablonski E., Stewart L. The Gershwin years. — N.Y., 1973.
 Jackson E. Swing music. — Hayes, 1948.
 Jackson G. Spiritual folksongs in early America. — N.Y., 1964.
 Jackson G. White and negro spirituals. — N.Y., 1943.
 Jackson G. White spirituals in the Southern Uplands. — N.Y., 1965.
 Jahn J. Negro spirituals. — Frankfurt am Main, 1962.
 Jar H. Le jazz. — Mulhouse, 1952.
 Jasen D., Tichenor T. Rags And Ragtime. A Music History. — N.Y., 1978.
 Jazz & Blues Catalogue / ed. G. Langley. — L., 1994.
 Jazz people / Text by D. Morgenstern. — N.Y., 1976.
 Jazz stars / ed. by R. Rennert. — N.Y., 1994.
 Jazz-Bibliography. Intern. Lit. On jazz, blues, spirituals, gospel and ragtime music / comp. B. Hefe. — Münch., 1981.
 Jewell D. Duke : a portrait of Duke Ellington. — N.Y., 1977.
 Johnson J. The book of American negro spirituals. — N.Y., 1925.
 Johnson J. The second book of negro spirituals. — N.Y., 1926.
 Jones C. Hot jazz. — L., 1944.
 Jones H. Big star fallin' mama : five women in Black music. — N.Y., 1995.
 Jones L. Blues people : Negro music in white America. — Wiesbaden, 1987.
 Jones M., McCarthy A., Ramsey J. Jazz music : a tribute to Huddie Ledbetter. — L., 1946.
 Jones R. Jazz. — N.Y.; Toronto, 1963.
 Jørgensen J., Wiedemann E. Jazzens hvem – hvad – hvor : Politikens jazzleksikon. — København, 1962.
 Jørgensen J., Wiedemann E., Kristensen S., Henriksen B. Jazzboken. — Stockh., 1955.

Jost E. Free jazz : Stilkritische Untersuchungen zum Jazz der 60er Jahre. — Mainz, 1975.
 Jost E. Sozialgeschichte des Jazz in den USA. — Frankfurt am Main, 1982.
 Jost E. Unbewußte und begriffene Tradition in Jazz und Pop. — Mainz, 1978.
 Kaufman H. From Jehovah to jazz. — N.Y., 1937.
 Kaufmann F., Guckin J. The African roots of jazz. — N.Y., 1979.
 Keil C. Urban Blues. — Chi. ; L., 1966.
 Kendall A. George Gershwin. — [S.l.], [S.a.].
 Kennington D. The literature of jazz : a critical guide. — L., 1980.
 Kimball R., Simon A. The Gershwins. — L., 1974.
 Kleberg L. Jazzmusik. — Lund, 1964.
 Klösel W., Straube H. Der Jazz : Wesen und Wirkung. — Frankfurt am Main ; B. (West) ; Bonn, 1961.
 Knobel B. Jazzfibel. — Solothurn, 1960.
 Koebner F. Jazz und Schimmy. — B., 1921.
 Kotka J. Kronika česke synkopy. — Praha, 1975.
 Krähenbühl P. Der Jazz und seine Menschen : eine soziologische Studie. — Bern, 1968.
 Kraner D., Schulz K. Historical development and discography of jazz in Austria. — Graz, 1972.
 Kraner D., Schulz K. Jazz in Austria. — W., [S.a.].
 Krehbiel H. Afro-American folk-songs. — N.Y. ; L., 1962.
 Kristensen S. Hvad jazz er. — København, 1938.
 Kristensen S. Jazz. — København, 1963.
 Kristensen S. Jazzen og dens problemer. — København, 1946.
 Kristensen S. Jazzmusikkens historie og teori. — København, 1949.
 Kumpf H. Postserielle Musik und free Jazz. — Herrenberg, 1976.
 Kydrynski L. Gershwin. — Kraków, 1967.
 Lake M. The wizard trombone jazzier. — N.Y., 1919.
 Lambert G. Duke Ellington. — N.Y., 1961.
 Lang I. Jazz in perspective. The background of the blues. — L. ; N.Y., 1947.
 Lange H. Die Geschichte des Jazz in Deutschland. — Lübeck, 1960.
 Lange H. Jazz in Deutschland. — B. (West), 1966.
 Larrazet G. Le jazz. — P., 1938.
 Latour R. Le blues, le swing et le beat. — Brux., 1954.
 Lazaro F., Beaumont J. El jazz. — Barcelona, 1961.
 Lee G. Beale street, where the blues began. — N.Y., 1934.
 Lehmann Th. Blues und Trouble. — B., 1980.
 Lehmann Th. Nobody knows : Negro spirituals. — Lpz., 1961.
 Leonard N. Jazz ant the white Americans. — Chi. ; L., 1962.
 Levi E., Testoni G. Introduzione alla vera musica di jazz. — Mil., 1938.
 Lewis J. Freedom like sunlight : praise songs for Black Americans. — Mankato, 2000.
 Lindsay Th. Jazz. — L., 1958.
 Locke A. Negro spiritual. — N.Y., 1925.
 Locke A. The Negro and his music. — N.Y., 1969.
 Locke A. The new Negro. — N.Y., 1925.
 Lomax A. The Land Where The Blues Began. — [S.l.], 1994.
 Longolius C. George Gershwin. — B., 1959.
 Longstreet S. The real jazz — Old and New. — Baton Rouge, 1956.
 Lopes P. The rise of a jazz art world. — Camb., 2002.
 Love W., Rich B. Who's who in jazz collecting. — Nashville, 1942.
 Lyttelton H. The best of Jazz : Jazz masters and Master pieces 1917-1930. — Harmond-Worth, 1980.
 Maggs J. Jazz for contemporary people. — Ilfacombe, 1961.
 Mallon G. Country music USA. — Texas, 1968.
 Malone B. Country Music USA. A Fifty Year History. — Austin; L., 1974.
 Malson L. Histoire du jazz moderne. — P., 1961.
 Malson L. Les maîtres du jazz. — P., 1952.
 Manone W., Vandervoort P. Trumpet on the wing. — N.Y., 1948.
 Marsh G., Lewis B. The Blues Album Cover Art. — San Fr., 1996.
 Mazzoletti A. 40 anni di jazz in Italia. — Mil., 1964.
 McCarthy A. Big band jazz. — N.Y., 1974.
 McCarthy A. Jazz miscellany. — L., 1944.
 McCarthy A. The dance band era. — L., 1971.
 Mecklenburg C. International jazz bibliography : jazz books from 1919 to 1968. — Strasbourg ; Baden-Baden, 1969.
 McCutcheon L. Rhythm and blues. — Arlington, 1971.
 Mecklenburg C. Stilformen des Jazz : Vom Ragtime zum Chi.-Stile. — W., 1973.
 Mecklenburg C. Stilformen des modernen Jazz : Vom Swing zum free Jazz. — Baden-Baden, 1979.

Mecklenburg C. Supplement to international jazz bibliography. — Graz, 1975.

Mecklenburg C., Scheck W. Die Theorie des Blues im modernen Jazz. — Strasbourg ; Baden-Baden, 1963.

Meeker D. Jazz in the movies. — L., 1971.

Megill D., Tanner P. Jazz issues : A critical history. — Madison; Dubuque, 1995.

Mendl R. The appeal of jazz. — L., 1927.

Merriam A., Benford R. A bibliography of jazz. — Phil., 1954.

Mezzrow M., Wolfe B. Really the blues. — N.Y., 1966.

Middleton R. Pop music and the blues. A study of the relationship and it's significance. — L., 1972.

Mila M. Jazz hot. — Mil., 1935.

Miller P. Esquire's jazz book. — N.Y., 1944.

Miller P. Yearbook of swing. — Chi., 1939.

Miller W. The world of pop music and jazz. — St. Louis ; L., 1965.

Milliams M. Essays on the nature and development of jazz. — N.Y., 1959.

Molnáz A. Jazzband. — Bdp., 1928.

Montarlot G. La jazz ses musiciens. — P., 1963.

Morath M., Skomars D., Schoenstein R. The road to ragtime. — Virginia Beach, 1999.

Morgan A., Horricks R. Modern jazz : a survey of developments since 1939. — L., 1956.

Mugno S. Il biografo di Nick La Rocca : come entrate nelle storie del jazz. — Nardò, 2005 .

Murray A. Stomping the blues. — L., 1978.

Music at the crossroads : lives & legacies of Baltimore jazz / ed. by M. Osteen & F. Graziano. — Baltimore, 2010.

Myrus D. Ballads blues and the big beat : highlights of american folk singing from Leadbelly to Dylan. — N.Y., 1966.

Nash A. Behind Closed Doors : Talking With The Legends of Country Music. — N.Y., 1988.

Nashville's Grand Ole Opry / Text. J. Hurst. — N.Y., 1975.

Neff R., Connor A. Blues. — Boston, 1975.

Nelson S. All about jazz. — L., 1934.

Newton F. Jassová scêna. — Praha, 1973.

Newton F. The jazz scene. — N.Y., 1975.

Nielsen S. Om jazz. — København, 1967.

Noble P. Transatlantic jazz. — Egham, 1944.

Nogliki B. Jazzwerkstattinternational. — B., 1981.

O'Brien L. She Bop. The definitive history of women in rock, pop and soul. — Harmondsworth, 1995.

Oakley G. Blues – die schwarze Musik. — Bergisch-Gladbach, 1981.

Oakley G. The Devil's Music. A History of the Blues. — N.Y. ; L., 1978.

Oathout M. Bibliography of jazz. — Wash., 1946.

Oermann R. The listener's guide to country music. — Poole, 1983.

Ojakäär V. Džässmuusika. — Tallinn, 1966.

Oliver P. Blues Off The Record. — USA, 1984.

Oliver P. Savannah syncopators : African retentions in the blues. — L., 1970.

Oliver P. The meaning of the blues. — N.Y., 1963.

Oliver P. The story of the blues. — N.Y., 1972.

Oliver P. Blues Fell the Morning : The Meaning of Blues. — L., 1960.

Olsson B. Memphis Blues. — L., 1970

Ortiz O. Estética del jazz. — B. Aires, 1951.

Ortiz O. Historia del jazz. — B. Aires, 1952.

Osgood H. So this is jazz! — Boston, 1926.

Ostransky L. The anatomy of jazz. — Seattle; N.Y., 1960.

Palmer R. Deep blues. — L., 1982.

Palmer T. All you need is love : Vom Blues zum Swing : Von Afrika zum Broadway : Vom Jazz zum Soul und Rock'n'roll. — Münch. ; Zürich, 1977.

Panassié H. Histoire du vrai jazz. — P., 1959.

Panassié H. Hot jazz : The guide to swing music. — N.Y., 1936.

Panassié H. Jazz panorama. — P., 1950.

Panassié H. La jazz hot. — P., 1934.

Panassié H. La musique de jazz et le swing. — P., 1943.

Panassié H. La véritable musique de jazz. — P., 1946.

Panassié H. The real jazz. — N.Y., 1946.

Panek W. Jazz, beat I rozrywka. — Warsz., 1973.

Pasi M. George Gershwin. — Praha, 1964.

Payne R. Gershwin. — L., 1960.

Pease Sh. Boogie woogie piano styles. — Chi., 1940.

Pedro R. El jazz : Historia y presencia. — B. Aires, 1977.

People get ready : the future of jazz is now! / A. Heble and R. Wallace, ed. — Durham ; L., 2013.

Pernet R. Jazz in little Belgium : history 1881-1966. — Brux., 1967.

Pernye A. A jazz. — Bdp., 1966.

Perrin M. Histoire du Jazz. — P., 1967.

Peyser J. The memory of all that the life of George Gershwin. — [S.l.], [S.a.].

Pleasants H. Death of a music? The decline of the European tradition and the rise of jazz. — L., 1961.

Poledňák I. Kapitoly o jazzu. — Praha, 1964.

Polillo A. Il jazz di oggi. — Mil., 1961.

Polillo A. Il jazz moderno, musica del dopoguerra. — Mil., 1958.

Polillo A. Jazz – la vicenda e i protago — nisti della musica afroamericana. — Mil., 1975.

Polillo A. Stasera jazz. — Mil., 1977.

Polillo A., Polillo S. I re dello swing : storia illustrata del jazz dalle origini ad oggi. — Mil., 1946.

Pomerance A. Repeal of The Blues. — Seraucus, 1988.

Pons J. Le jazz. — Chamblain, 1965.

Popa A. De la muzica de jazz la muzica simfonica. — Buc., 1965.

Porter L. Lester Young. — Ann Arbor, 2005.

Porto S. Pequena história do jazz. — Rio de Janeiro, 1953.

Pressed for all time : producing the great jazz albums from L. Armstrong and B. Holiday to M. Davis and D. Krall / interviews by M. Jarrett. — Chapel Hill, 2016.

Ragtime : It's History, Composers And Music / ed. J. Hasse. — N.Y., 1985.

Ramsey F. Been Here And Gone. — N. Brunswick, 1960.

Ramsey F., Smith Ch. Jazzmen. — L., 1957.

Rasmusson L. Blues. — Stockh., 1979.

Rauhe H. Musikerziehung durch Jazz. — Wolfenbüttel ; Zürich, 1962.

Reisner R. The jazz titans. — N.Y., 1960.

Reisner R. The literature of jazz : a selective bibliography. — N.Y., 1959.

Rhythm & Blues / uspor. : A. Matzner. — Praha, 1985.

Rhythm & blues in Cleveland, 1955 edition / comp. and ed. by G. Gart. — Winter Haven, 2003.

Rimler W. A Gershwin companion : a critical inventory & discography 1916-1984. — Ann Arbor, 1991.

Rivelli P., Levin R. Black giants. — N.Y., 1970.

Robertson R., Guerinot J., Robertson S., Levine J. Legends, icons & rebels : music that changed the world. — Toronto, 2013.

Rock J. Africa sings and the psychology of jazz. — Colombo, 1946.

Rogers J. The Country Music Message : Revisited. — Fayetteville; L., 1989.

Rogers W. Jazz at home. New Negro. — N.Y., 1925.

Roggeman W. Jazzologie 1940-1965. — Brugge, 1965.

Rookmaker H. Jazz – Blues – Spirituals. — Wageningen, 1960.

Rosenberg N. Bluegrass : A History. — Urbana, 1985.

Rosenkrantz T. Harlem jazz adventures : a European baron's memoir, 1934-1969. — Lanham, 2012.

Rowe M. Chi. blues : The city of the music. — N.Y., 1983.

Roy C. Invitation an jazz. Aux sources du jazz. La vie en blues. — P., 1955.

Ruecker N. Jazz-Index : Bibliographie unselbstständiger Jazzliteratur. — Frankfurt am Main, 1977.

Rushmore R. The life of George Gershwin, man and legend. — N.Y., 1966.

Russell R. Bird lives! [Parker] — N.Y., 1973.

Russell R. Jazz style in Kansas City and the Southwest. — Berkeley, 1971.

Russell T. Blacks, Whites And Blues. — L., 1970.

Rust B. Jazz records 1897-1942. — Storyville, 1970.

Rychlik J. Pověry a problémy jazzu. — Praha; Brat., 1959.

Sandergren K., Kristensen S., Jørgensen J., Wiedemann E., Henrichsen B. Boken om jazz. — Stavanger, 1954.

Sargent W. Jazz : a history. — N.Y. ; L., 1975.

Sargent W. Jazz : Hot and hybrid. — N.Y., 1975.

Sawyer Ch. B.B. King : the authorized biography. — Poole, 1981.

Sawyer Ch. The arrival of B.B. King. — Garden City, 1980.

Schafer W., Riedel J. The Art of Ragtime. Form And Meaning of An Original Black American Art. — N.Y., 1977.

Schimmel J. Jazz. — Gelnhausen ; B. (West), 1962.

Schmidt-Joos S. Jazz : Gesicht einer Musik. — Genf ; Hamb., 1961.

Schuller G. The history of jazz. — N.Y. ; L., 1968.

Schulz-Köhn D. Kleine Geschichte des Jazz. — Gütersloh, 1963.

Schulz-Köhn D. Wesen und Gestalten des Jazz-Musik. — Kevelaer, 1951.

Schulz-Köhn D., Gieseler W. Jazz in der Schule. — Wolfenbüttel; Zürich, 1959.

Schwartz Ch. George Gershwin : A selective bibliography and discography. — Detroit, 1974.

Schwartz Ch. Gershwin, his life and music. — Indianapolis; N.Y., 1973.

Shapiro N. This music colled jazz. — N.Y., 1955.

Shapiro N., Hentoff N. Hear me talkin' to ya : The story of jazz by the men who made it. — N.Y., 1955.

Shapiro N., Hentoff N. The jazz makers. — N.Y., 1957.

Shaw A. Die Geschichte des Rhythm und Blues. — Frankfurt am Main, 1983.

Shaw A. Honkers and Shouters : the golden years of rhythm & blues. — Basingstoke; L., 1978.

Shaw A. Soul. — Reinbek, 1980.

Shaw A. The jazz age : popular music in the 1920's. — N.Y. ; Oxford, 1987.

Shaw A. The world of soul. Black America's contribution to the pop music scene. — N.Y., 1970.

Shipton A. A new history of jazz. — L. ; N.Y., 2001.

Silverman J. Folk blues. — N.Y., 1958.

Simon G. The feeling of jazz. — N.Y., 1961.

Slave J. Einführung in die Jazzmusik. — Basel, 1948.

Slumstrup F. Jazz. — København, 1966.

Smith Ch. Jazzmen. — L., 1957.

Smith J., Guttridge L. Jack teagarden : The story of a jazz Maverick. — L., 1960.

Söby O. Jazz kontra europaeisk musikkultur. — København, 1935.

Sonner R. Musik und Tanz : Vom Kulttanz zum Jazz. — Lpz., 1930.

Soul catalogue. — L., 1995.

Southern E. The music of Black Americans : A history. — N.Y., 1971.

Spaeth C. Barbershop ballads. — N.Y., 1940.

Stanton K. Introduction to jazz theory. — N.Y., 1977.

Stanton K. Jazz theory : a creative approach. — N.Y., 1982.

Stars of Country Music. Uncle Dave Macon To Johnny Rodriguez / ed. B. Malone. — Urbana, 1975.

Stearns M. Die Story vom Jazz. — Münch., 1959.

Stearns M. The story of jazz. — N.Y. ; L., 1963.

Stearns M., Stearns J. Jazz dance : The story of American vernacular dance. — N.Y. ; L., 1968.

Stewart R. Jazz masters of the Thirties. — N.Y., 1972.

Stewart-Baxter D. Ma Rainey and the classic blues singers. — N.Y., 1970.

Stout W. Legends of the blues. — N.Y., 2013.

Stuart C., Park A. The story of jazz. — L., 1957.

Swieczicki M. Jazz – rytym XX. wieku. — Warsz., 1972.

Tanečni hudba a jazz : 1960-1969 : Sb. stati. — Praha, 1960-1968.

Tanner P. Jazz. — N.Y., 1992.

Tanner P., Gerow M. A study of jazz. — N.Y., 1964.

Tee R. The best of soul — The Essential CD Guide. — L., 1993.

The illustrated history of country music / ed. P. Carr. — Garden City, 1979.

Thoorens L. Essai sur le jazz. — Liège, 1942.

Thornes V. Swing music art. — Dewsbury, 1943.

Titon J. Early Downhome Blues. A Musical And Cultural Analysis. — Urbana, 1977.

Torgoff M. Bop apocalypse : jazz, race, the beats, and drugs. — Boston, 2016.

Tosches N. Country. The Biggest Music In America. — N.Y., 1977.

Traill S. Concerning jazz. — L., 1957.

Trazegnie J. Duke Ellington. — Bruxelles, 1946.

Tribe I. Mountaineer Jamboree : Country Music in West Virginia. — Lexington, 1984.

Trynka P. Portrait of The Blues. — L., 1996.

Twittenhoff W. Jugend und Jazz. — Mainz, 1953.

Tyrmand L. U brzegów jazzu. — Warsz., 1957.

Ulanov B. A history jazz in America. — N.Y., 1958.

Ulanov B. Duke Ellington. — N.Y., 1946.

Ulanov B. Historija jazzu u Americi. — Rijeka, 1958.

Usinger F. Kleine Biographie des Jazz. — Offenbach, 1953.

Vaal H. Jazz : Van oer woudrhythme tot hollywoodssymphonie. — Amsterdam, 1948.

Vémane H. Swing et moeurs. — Lille, 1943.

Vian B. Chroniques de jazz. — P., 1967.

Vica C. Du classicisme au jazz. — P., 1933.

Viera J. Elemente des Jazz. — Münch., 1965.

Viera J. Elementy jazzu. — Kr., 1978.

Viera J. Free Jazz. — W., 1964.

Viera J. Jazz in Europa. — Münch., 1965.

Waldo T. This is ragtime. — 1976.

Walton O. Music : Black, white and blue. — N.Y., 1972.

Waschko R. Jazz od frontu i od kuchni. — Kr., 1962.

Waschko R. Przewodnik ikier — muzyka jazzowa i rozrywkowa. — Warsz., 1970.

Whannel P. Jazz on film. — L., 1966.

Wesley F. Hit me, Fred : recollections of a sideman. — Durham ; L., 2002.

White C. Forty negro spirituals. — Phil., 1927.
 Whiteman P., McBride M. Jazz. — N.Y., 1926.
 Wiedermann E. Jazz i Danmark. — København, 1982.
 Wiedermann E. Jazz og jazzfolk. — København, 1958.
 Willems E. Le jazz et l'oreille musicale. — Genève, 1945.
 Williams E. Riverboat jazz. — N.Y., 1943.
 Williams M. Introduction to jazz. — N.Y., 1963.
 Williams M. Jazz masters in transition, 1957-1969. — N.Y., 1970.
 Williams M. Jazz panorama. — L., 1965.
 Williams M. The art of jazz : Essay on the nature and development of jazz. — N.Y., 1960.
 Williams M. The jazz tradition. — N.Y., 1970.
 Williamson K. This is jazz. — L., 1960.
 Wilmer V. Jazz people. — Indianapolis, 1970.
 Wilson J. Jazz : The transition years 1940-1960. — N.Y., 1966.
 Winkler H.-J. Jazz für Jedermann. — Münch., 1961.
 Wolfe C. Tennessee Strings. The story of country music in Tennessee. — Knoxville, 1977.
 Woodward W. Jazz americana : The story of jazz and all time jazz dreams from Basin street to Carnegie Hall. — LA., 1956.
 Yaffe D. Fascinating rhythm : reading jazz in American writing. — Princeton, 2006.
 Zenetti L. Heiße Weisen : Jazz, Spirituals, Beatsong und Schlager in der Kirche. — Münch., 1966.
 Zenetti L. Peitsche und Psalm : Geschichte und Glaube, Spirituals und Gospel Songs der Neger Nord-amerikas. — Münch., 1963.
 Zobrisi A. Jazz im Heim für Jugendliche. — Zürich, 1960.

Рок- і поп-музика

300 звезд рок- и поп-музыки / А. Федоров. — М. : Палей, 1996. — 384 с.
 Аксютин О. «Если я не могу танцевать, это не моя революция!». DIY панк/хардкор сцена в России. — М. : Нота-Р, 2008. — 335 с.
 Аксютин О. Панк-вирус в России. — М. : ЛЕАН, 1999. — 319 с.
 Алмонд М. В поисках чертога наслаждений. — СПб. : Амфора, 2008. — 318 с.
 Алмонд М. Порочная жизнь. — М. : Современ. музыка, 2002. — 446 с.
 Ау! Свинья! / под ред. А. Рыбина [о А. Панове]. — М. : Нота-Р, 2003. — 144 с.
 Блюз из подвала : сов. рок-музыка в стихах, фот. и размышл. — Ставрополь : Кн. изд-во, 1990. — 317 с.
 Бойд Д. Белые велосипеды : как делали музыку в 60-е. — Екатеринбург : Гонзо, 2012. — 476 с.
 Бондаренко В., Дроздов Ю. История рок-музыки : Европа. Америка. Австралия. — Мн. : ООО «Амалфея», 1997. — 166 с.
 Бронзовый рок : рождение русского рока / сост. И. Стогоффа. — СПб. : Амфора, 2007. — 389 с.
 Вальран В. Ленинградский андеграунд : живопись, фото, рок-музыка. — СПб. : Изд-во им. Н. Новикова, 2003. — 76 с.
 Васин К. Рок на русских костях. — СПб. : Деан, 2007. — 474 с.
 Все души милых на любимых звёздах : кн. восп. о рок-музыканте А. Троицком / сост. Е. Касьянова. — СПб. : Комильфо, 2010. — 178 с.
 Гамбург Л. Парадоксы английской музыки XX века : Сэр Эдвард Элгар, Сэр Пол Маккартни, Сэр Эндрю Ллойд Уэббер : размышления дилетанта. — К. : Грамота, 2005. — 120 с.
 Гаркуша О. Мальчик как мальчик. — СПб. : НП-Принт, 2001. — 266 с.
 Горбачев А., Зинин И. Песни в пустоту : потерянное поколение русского рока 90-х. — М. : АСТ : CORPUS, 2014. — 445 с.
 Горохов А. Дыра, прикрытая глянцем. — М. : Ad Marginem, 2007. — 96 с.
 Гуницкий А. Записки Старого Рокера. — СПб. : Амфора, ТИД Амфора, 2007. — 623 с.
 Датфой С., Седлер М. и др. История рока в комиксах. — М. : Ток, 1993. — 88 с.
 Деловая К. «Мегаххаус» : Музыка Нового Времени. — М. : Олимп, 2006. — 350 с.
 Дегтярева В. GAYs. Они изменили мир [Д. Майкл, Э. Джон, Ф. Меркьюри]. — М. : Эксмо, 2011. — 269 с.
 Джейвин Л. Роковые девчонки из открытого космоса. — М. : Эксмо, 2007. — 352 с.
 Дидуров А. Солдаты русского рока. — М. : МП «Русь-90» : Гос. респ. центр рус. фольклора, 1994. — 190 с.
 Дидуров А. Четверть века в роке. Записки из андеграунда. — М. : Эксмо, 2005. — 352 с.
 Добрюха Н. Рок из первых рук [А. Буйнов, С. Намин, В. Малезик, А. Барыкин, А. Макаревич, А. Градский, А. Козлов, Л. Бергер, П. Слободкин, А. Пугачева]. — М. : Мол. гвардия, 1992. — 297 с.
 Додолев Е. Легенды нашего рока. — М. : АСТ, 2017. — 382 с.
 Доманский Ю. «Тексты смерти» русского рока. — Тверь : ТвГУ, 2000. — 110 с.
 Егоров Р. Панкомания. — М. : Гелиос, 2003. — 132 с.
 Ермичев К. Русская психатака : записки в стиле psychobilly. — СПб. : Амфора, 2007. — 457 с.
 Євтушенко О. Україна in rock. — К. : Грані-Т, 2011. — 204 с.

- Житинский А. Второе путешествие рок-дилетанта. — СПб. : Амфора, 2007. — 494 с.
- Житинский А. Путешествие рок-дилетанта. — СПб. : Амфора, 2007. — 485 с.
- Забродин Г., Александров Б. Рок : искусство или болезнь? — М. : Сов. Россия, 1990. — 96 с.
- Иванов Д. Логоцентрическая модель синтетической языковой личности в пространстве русской рок-культуры. — Иваново : Талка, 2015. — 523 с.
- Игнатьев А., Марочкин В. Хроноскоп русского рока. 1953-2004. — М. : Обществ. коммуникации, 2005. — 560 с.
- Игорь Сандлер = Igor Sandler. — М. : Изд. дом «VIP-интервью», 2006. — 115 с.
- Історія львівського рок-н-ролу / укл. Ю. Перетятко. — Львів : ТОВ «Фірма-люкс», 1994. — 25 с.
- Кадцын Л. Массовое музыкальное искусство XX ст. : эстрада, джаз, барды и рок в их взаимосвязи. — Екатеринбург : РГППУ, 2006. — 422 с.
- Кан А. Курехин : шкипер о капитане. — СПб. : Амфора, 2012. — 284 с.
- Капитановский М. Все очень непросто : записки рок-музыканта. — Б.м. : АО «Растр», 1994. — 212 с.
- Кинчев К. Солнцеворот : стихотворения. Песни. Статьи. Интервью. — М. : ЭКСМО-пресс, 2001. — 415 с.
- Клэптон Э., Сайкс К. Эрик Клэптон : автобиограф. — М. ; Самара : Рус. филармония, 2011. — 370 с.
- Козлов А. Джаз, рок и медные трубы. — М. : Эксмо, 2005. — 768 с.
- Козлов А. Рок : истоки и развитие. — М. : Мега-Сервис, 1998. — 192 с.
- Козлов А. Рок глазами джазмена. — М. : ИД «Городец», 2008. — 264 с.
- Козлов А. Рок-музыка : истоки и развитие : ч. 1. — М. : Знание, 1989. — 56 с.
- Козлов А. Рок-музыка : истоки и развитие : ч. 2. — М. : Знание, 1990. — 56 с.
- Козлов Вл. ЭМО. — СПб. : Амфора, 2007. — 390 с.
- Козырев М. Мой Rock-n-Roll : трилогия : Т. 1 : Black Book. — М. : Гаятри, 2007. — 192 с.
- Козырев М. Мой Rock-n-Roll : трилогия : Т. 2 : White Book. — М. : Гаятри, 2007. — 132 с.
- Козырев М. Мой Rock-n-Roll : трилогия : Т. 3 : Red Book. — М. : Гаятри, 2007. — 246 с.
- Кокарев А. Панк-рок от А до Я. — М. : Музыка, 1992. — 80 с.
- Корзун Н. Рок, игры, мода и реклама. — М. : Сов. Россия, 1989. — 134 с.
- Коротков С. История современной музыки. — К. : LAV-Studio, ТОО ЦУН «Кий», 1996. — 291 с.
- Кумиры западной поп- и рок-музыки / авт. коллектив. — М. : Эпи-центр «Виват», 1994. — 495 с.
- Купер Э., Зиммерман К., Зиммерман К. Элис Купер, монстр гольфа : 12 шагов одного рокера к одержимости гольфом. — Шарья : Тириэль, 2009. — 272 с.
- Куралева И., Горбенко В., Доценко М. Русский рок и русская грамматика. — СПб. : Златоуст, 2013. — 103 с.
- Курицын В. MTV : покорми меня. — М. : АСТ Зебра Е, 2009. — 310 с.
- Легенды русского рока : история отеч. рок-музыки / сост. В. Троегубов. — М. : Леан, 1999. — 278 с.
- Летов Е. Я не верю в анархию. — М. : ООО «Скит Интернешл», 2007. — 271 с.
- Летов С. Кандидат в Будды. — СПб. : Амфора, 2014. — 286 с.
- Магические миры Ронни Дио / сост. А. Галин. — М. : ИП Галин А.В., 2016. — 303 с.
- Майлз Б. Бит Отель. — М. : АНФ, 2013. — 327 с.
- Макнил Л., Маккейн Д. «Прошу, убей меня!» : подлинная история панк-рока в рассказах участников. — М. : Альпина нонфикшн, 2012. — 446 с.
- Макоуни С. Сорри, это England. — М. : Эксмо ; СПб. : Мидгард, 2011. — 351 с.
- Марочкин В. Москва рок-н-ролльная : через песни – об истории страны : рок-музыка в столице. — М. : Центрполиграф, 2014. — 559 с.
- Марочкин В. Повседневная жизнь российского рок-музыканта. — М. : Мол. гвардия, 2003. — 403 с.
- Матвеев А. Live Rock'n Roll : апокрифы молчаливых дней. — Екатеринбург : У-Фактория, 2001. — 237 с.
- Мороз А. Музыка преисподней : рок-музыка, наркотики, ноч. клубы. — Н. Новгород : Вектор, 1998. — 29 с.
- Морозова Н., Морозов Ю. Против течения. — СПб. : О-во «Знание», 2011. — 394 с.
- Музыка наших дней / вед. ред. Д. Володихин. — М. : Аванта+, 2002. — 432 с.
- Музыка созидаящая и разрушающая / сост. А. Лисенков. — М. : Сов. Россия, 1989. — 125 с.
- Музыкальная анатомия поколения независимых / сост. С. Жариков. — М. : Спец. радио, 2006. — 432 с.
- Набок И. Рок-музыка : эстетика и идеология. — Л. : Знание, 1989. — 32 с.
- Надолинская Т. Современная классика, джаз и поп-музыка для подростков и их родителей. — Ростов н/Д : ИПО ПИ ЮФУ, 2010. — 173 с.
- Нестеров О. Юбка [нем. рок-н-ролл]. — М. : Ed Marginem, 2008. — 272 с.
- Нестр П. 252 музыкальных альбома, которые я никогда не забуду. — Самара : Медиа-Книга, 2015. — 334 с.
- Новгородцев С. Рок-посевы. — СПб. : Амфора, 2008. — Т. 1. — 248 с.
- Новгородцев С. Рок-посевы. — СПб. : Амфора, 2008. — Т. 2. — 256 с.
- Орлова И. В ритме новых поколений. — М. : Знание, 1988. — 54 с.
- Откидач В. Рок-музыка і світовий художній процес. — Х. : ХДАК, 2005. — 294 с.
- О'Хара К. Философия панка : больше чем шум. — Королев : Нота-Р ; М. : АНТАО, 2008. — 206 с.
- Паркер А. Сид Вишес. Слишком быстро, чтобы жить. — М. : Альпина нон-фикшн, 2013. — 144 с.
- Покровский М. Детские рисунки. — М. : Вагриус, 2004. — 221 с.
- Поп-музыка. Взгляды и мнения / сост. Э. Фрадкина — Л. ; М. : Сов. композитор, 1977. — 196 с.
- Порфирьева А. Эстетика рока и советская рок-опера // Совр. сов. опера. — Л. : ЛГИТМиК, 1985. — 160 с.
- Посиделов В. Магия рок-музыки. — Ростов н/Д : Феникс, 2001. — 318 с.

- Рекшан В. Кайф полный : почти докум. рок-симфония. — СПб. : Культ-информпресс, 1992. — 148 с.
- Робинсон П. Растерзанное сердце. — М. : Иностранка, 2010. — 574 с.
- Ролланд П. Рок и поп. — М. : Фаир-Пресс, 2003. — 320 с.
- Росс А. Дальше – шум : слушая XX век. — М. : Corpus : Астрель, 2012. — 558 с.
- Росс А. Послушайте. — М. : Астрель Corpus, 2013. — 350 с.
- Русский рок / В. Демьяненко. — М. : СП «Внешсигма», 1991. — 111 с.
- Русский рок : опыт антологии / сост. Я. Федюшкин. — Челябинск : Аркаим, 2003. — 383 с.
- Рыбин А. Бес смертный. — М. : Книжный клуб 36,6, 2007. — 256 с.
- Рыбин А., Беньковский В. Черные яйца. — СПб. : Лимбус Пресс, Кн. клуб 36,6, 2008. — 408 с.
- Рыбин А., Тихомиров В., Стогофф И. Анархия в РФ : первая полная история русского панка. — СПб. : Амфора, 2008. — 320 с.
- Ряховская М. Записки одной курехи. — М. : Центрполиграф, 2013. — 253 с.
- Саркитов Н., Божко Ю. Рок-музыка : сущность, история, проблемы. — М. : Знание, 1989. — 63 с.
- Сергей «Чиж» Чиграков : мне не хватает свободы / сост. С. Косарева. — М. : Летний Сад, 2000. — 96 с.
- Симановский И. Ma.ru.Ся. Девочка Джунглей. — М., 2005. — 262 с.
- Симмонс С. Даже для Зигги слишком дико. — М. : АСТ, Хранитель, 2007. — 253 с.
- Синеокий О. Бит двух цивилизаций : сага о правовой грамзаписи поп-музыки до и после гибели мировой системы социализма. — М. : Изд-во Галина Е.Г., 2012. — 557 с.
- Синеокий О. Рок социалистического содружества в хронологии звукозаписи. — Кошице : Acad. soc. of Michail Baludansky, 2014. — 236 с.
- Скирюк Д. Другой rock-and-roll. — СПб. : Азбука-классика, 2008. — 366 с.
- Смирнов И. Время колокольчиков : жизнь и смерть русского рока. — М. : ИНТО, 1994. — 263 с.
- Соловьев-Спасский В. Всадники без головы, или Рок-н-рольный бэнд. — СПб. : Скифия, 2003. — 456 с.
- Спирин Д. Тупой панк-рок для интеллектуалов. — М. : АСТ, 2014. — 350 с.
- Степурко О. Рок-теория и рок-композиция. — М. : Камертон, 2015. — 214 с.
- Стогофф И. Четвертая волна : репортаж о рождении «новой альтернативы». — СПб. : Амфора, ТИД Амфора, 2007. — 239 с.
- Стогов И. Четвертая волна. — СПб. : Амфора, 2009. — 153 с.
- Стогов И. Грешники : секс, наркотики, рок-н-ролл, смерть. — М. : АСТ : Астрель, 2011. — 280 с.
- Стогов И., Иванов К. Рейв. — СПб. : Амфора, 2008. — 283 с.
- Сыров В. Стилиевые метаморфозы рока, или Путь к «третьей» музыке. — Н. Новгород : Изд-во Нижегород. ун-та, 1997. — 209 с.
- Тайбер Э. Взятие Вудстока. — М. : Астрель : Corpus, 2010. — 318 с.
- Тарасов В., Немоляев К. Истерия рока. — М. : Немиздат : ИП Галина Е. Г., 2010. — 196 с.
- Тернер С. Лестница в небо : рок-н-ролл в поисках искупления. — М. : Триада, 2001. — 287 с.
- Ткачев Ан. Фантазии на тему Нобеля в стиле рок. — М. : Композитор, 2002. — 119 с.
- Троицкий А. Back in the USSR. — СПб. : Амфора, 2009. — 261 с.
- Троицкий А. Гремучие скелеты в шкафу : избр. у себя, 1974-1991. Т. 1 : Запад гниет. — СПб. : Амфора, 2008. — 338 с.
- Троицкий А. Гремучие скелеты в шкафу : избр. у себя, 1978-1991. Т. 2 : Восток алеет. — СПб. : Амфора, 2008. — 273 с.
- Троицкий А. История советского рока. — М. : РИО Мособлупрполиграфиздат, 1991. — 125 с.
- Троицкий А. Рок в Союзе : 60-е, 70-е, 80-е... — М. : Искусство, 1991. — 207 с.
- Троицкий А. Back in the USSR. — СПб. : Амфора, 2007. — 263 с.
- Туп Д. Рэп атака : от африк. рэпа до глобального хип-хопа. — М. : Альпина нон-фикшн, 2012. — 338 с.
- Усманов О. Герои рок-н-ролла. — М. : Олма-Пресс, 2004. — 287 с.
- Устинов А. Этот русский рок-н-ролл. — СПб. : Амфора, 2009. — 285 с.
- Федоров Е. Рок в нескольких лицах. — М. : Мол. гвардия, 1989. — 248 с.
- Феофанов О. Музыка бунта : очерк о биг-бите. — М. : Дет. лит., 1975. — 112 с.
- Феофанов О. Рок-музыка вчера и сегодня. — М. : Дет. лит., 1978. — 158 с.
- Феофанов О. Тигр в гитаре. — М. : Дет. лит., 1969. — 95 с.
- Феофанов О., Налоев А. Бунтари и конформисты : рок-музыка Запада за 40 лет. — Ставрополь : Кн. изд-во, 1989. — 409 с.
- Фукс-Гамбек М. Tokio Hotel. Как можно громче! — СПб. : Амфора, 2007. — 235 с.
- Харрис Д. Rock'n'roll : грязь и величие. — М. : АСТ, 2013. — 207 с.
- Хастед Н. Эминем. Темная история. — М. : Б. и., 2015. — 220 с.
- Хаустов В. Записки провинциального рок-н-рольщика. — Черкассы : Пресс-Информ, 2009. — 95 с.
- Хижняк И. Парадоксы рок-музыки. — К. : Молодь, 1989. — 296 с.
- Цалер И. 100 легенд рока : живой звук в каждой фразе. — М. : Центрполиграф, 2013. — 543 с.
- Цалер И. Великие легенды рока : 100 историй о музыке, «взорвавшей» весь мир. — М. : Центрполиграф, 2013. — 543 с.
- Чередниченко Т. Кризис общества – кризис искусства : муз. «авангард» и поп-музыка в системе бурж. идеологии. — М. : Музыка, 1987. — 187 с.

- Чернин А. Другая история : 16 культовых альбомов русского рока. — СПб : Амфора. ТИД Амфора, 2007. — 572 с.
- Чернин А. Наша музыка : первая полная история русского рока, рассказанная им самим. — СПб. : Амфора, ТИД Амфора, 2007. — 638 с.
- Чижова И. Музыка времен. — Иркутск : Вост.-Сиб. кн. изд-во, 1990. — 205 с.
- Шар В. Путь рока. — М. : Б.и., 1998. — 283 с.
- Энди Э. Стилистика рока. — К. : Нике, 1993. — 24 с.
- Юдин А. Чиж : рожден, чтобы играть. — М. : АСТ ; СПб. : Астрель-СПб, 2009. — 511 с.
- Стателова Р., Чендов Ч. Попмузиката : Субективни разсъждения и опит за обективни преценки. — София, 1983.
- Adler B. Rap : Portraits and lyrics of a generation of black rockers. — N.Y., 1991.
- Adorno T. Ohne Leitbild. — Frankfurt am Main, 1967.
- Anatomy of Pop / ed. T. Cash. — L., 1970.
- Antonia N. Johnny Thunders... : in Cold Blood : the official biography. — L., 1987.
- Aquila R. That old time rock & roll. — N.Y., 1989.
- Arnold G. Route 666 : On The Road To Nirvana. — [S.l.], 1993.
- Avantgarde, Jazz, Pop. Tendenzen zwischen Tonalltat und Atonalitat. Neun Vortragstexte / Hrsg. R. Brinkmann. — Mainz, 1978.
- Baczka E., Varodiho L., Vitaniho I., Makara P., Manchina R. Beat v Madarsku z hlediska sociologie hudby a mládeže. — Bdp., 1972.
- Bagh P., Hakasalo I. Iskelmän kultainen kirja. — Helsinki, 1986.
- Balitzki J. Rock aus erster Hand. — B., 1985.
- Balliett W. American singers : twenty-seven portraits in song. — N.Y., 1988.
- Baranczak A. Slowo o piosenke : Poetyka wspolczesnej piosenki estradowej. — Wr., 1983.
- Bargstedt P., Klenk I. Musik zwischen Wirtschaft, Medien und Kultur. — Baden-Baden ; Hamb., 1987.
- Barnard S. Rock : An illustrated history. — L., 1986.
- Barsamian J., Jouffa F. L'âge d'or du rock and folk : Rock'n'roll, twist, surf, rhythm'n'blues, girl-groups, bubble-gum, psychedelism, garagebands, folk-rock. — P., 1985.
- Bashe Ph. Heavy metal thunder. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.
- Belsito P., Davis B. Hard Core California : A History of Punk And New Wave. — Berk., 1983.
- Belz C. The story of rock. — N.Y. ; Oxford, 1972.
- Berend J. Od raga do rocka. Wszystko o jazzie. — Kr., 1979.
- Bird B. Skiffle : the story of folk song with a jazz beat. — L., 1958.
- Blanc-Francard P. Le Livre d'or 77 de la pop et du Jazz. — P., 1977.
- Boeckman C. And The Beat Goes On. A Survey of Pop Music In America. — Wash. ; N.Y., 1972.
- Boot A., Salewicz Ch. Punk : the illustrated history of a music revolution. — L., 1996.
- Boot A., Thomas M. Jamaica : Babylon On A Thin Fire. — N.Y., 1977.
- Borris S. Pop Musik : Kunst aus Provokation. — Wiesbaden, 1977.
- Brackett D. Pop, rock, and soul reader : histories and debates . — N.Y., 2009.
- Brokenmouth R. Nick Cave : Impossible Monsters. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
- Brolinson P., Larsen H. Nar rocken Slog I Sverige : Svensk rockhistoria, 1955-1965. — Stockh., 1984.
- Brolinson P., Larsen H. Rock... : Aspekter pa industri, elektronik & sound. — Stockh., 1981.
- Brolinson P., Larsen H. ...and Roll : Aspekter pa text oeh vokal gestaltning. — Stockh., 1981.
- Bromsberg C. The Wicked, Wicked Ways of Malcolm McLaren. — N.Y., 1989.
- Brown Ch. The art of rock and roll. — Englewood Cliffs, 1983.
- Brown R., Yule A. Miss Rhythm : the autobiography of Ruth Brown. Rhythm and blues legend. — N.Y., 1999.
- Brunning B. Rock'n'roll. — Oxford, 1998.
- Buckle Ph. Top Twenty. Lives, loves, likes, hates of the world's top pop stars. — L., 1963.
- Bukhonina M. Inspired! : true stories behind famous art, literature, music, and film. — N.Y., 2016.
- Burroughs W. Rock'n'roll virus : conversazioni con David Bowie, Patti Smith, Blondie, Devo. — Roma, 2008.
- Burt R. Rockerama. — Poole, 1983.
- Burt R., North P. West Coast Story. — L., 1977.
- Busse B. Der deutsche Schlager : eine Untersuchung zur Produktion Distribution und Rezeption von Trivialliteratur. — Wiesbaden, 1976.
- Casas A. 45 revoluciones en Espana. 1960-1970. — Barcelona, 1972.
- Castaldo G. Ziemia obiecana : Kultura rocka 1954-1994. — Kr., 1997.
- Chadima M. Alternativa : Svědectví o čes. rock & rollu sedmdesátých let (od rekvilifikací k «nové vlně se starým obsahem»). — Brno, 1992.
- Chapple S., Garofalo R. Wem gehört die Rockmusik. — Reinbek, 1980.
- Charlesworth Ch. More sex & drugs & rock'n'roll : Another pictorial history of sex and drugs and rock'n'roll. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1988.
- Christgau R. Any old way you choose it. Rock and other pop music, 1967-1973. — Baltimore, 1974.
- Clark A. Ritchie Valens 1941-1959. — [S.l.], 1989.

Clark D., Robinson R. *Rock, Roll & Remember*. — N.Y., 1976.

Classic Interviews : 25 rock giants in their own words / ed. J. Simpson. — L., 1992.

Clayson A. *Call Up The Groups! : The Golden Age of Brit. Beat 1962-67*. — Poole, 1985.

Coan P. *Taxi the Harry Chapin story*. — N.Y., 1987.

Cohn N. *A Wop Bop A Loo Bop A Loo Bam Boom*. Pop history. — Reinbek, 1971.

Cohn N. *Pop from the beginning*. — L., 1969.

Coleman S. *They kept on rocking*. — Dorset, 1987.

Coulonges G. *La chanson en son temps*. De Beranger au juke-box. — P., 1969.

Cowboys, Indians And Commuters : *The Penguin Book of New American Voices* / ed. J. McInermey. — L. ; N.Y., 1994.

Culture for the Millions? *Mass Media in Modern Society* / ed. by N. Jacobs. — Toronto ; L. ; N.Y., 1961.

Cummings T. *The Sound of Phil.* — L., 1975.

David M., Delrieu A. *Aux sources des chansons populaires*. — P., 1984.

Davis S., Simon P. *Reggae Bloodlines : In Search of The Music And Culture of Jamaica*. — N.Y., 1977.

Davis S., Simon P. *Reggae International*. — N.Y., 1982.

De Pasquale S. *Paroles de Stars. 500 secrets de stars*. — Monaco, 1990.

Denselow R. *When the music's over : The story of political pop*. — L., 1989.

Depaoli M. *Il linguaggio del rock italiano*. — Ravenna, 1988.

DeRogatis J. *Kaleidoscopic Eyes : Psychedelic Rock From The 1960s To The 1990s*. — L., 1996.

Dister A. *The story of rock smash hits and superstars*. — L., 1993.

Dolgin A. *Rock Names*. — L., 1994.

Dollase R., Rüsenbery M., Stollenwerk H. *Rock People, oder Die befragte Szene*. — B., 1978.

Dorůžka L. *Panorama populární hudby 1918-1978 aneb Nevšední písničkáři všedních dní*. — Praha, 1981.

Dorůžka L. *Populárna hudba — priemysel, obchod, umenie*. — Brat., 1978.

Dorůžka L., Jehne L. *Chcete zpívat pop? Rady zpěvákům u mikrofónů*. — Praha ; Brat., 1970.

Downing D. *Future rock*. — St. Albans, 1976.

Echenberg E., Mark P. *And God Created Punk*. — L., 1995.

Eddy Ch. *Rock and roll always forgets : a quarter century of music criticism*. — Durham, 2011.

Eddy Ch. *Stairway to hell. The 500 best heavy metal albums in the universe*. — N.Y., 1991.

Edström K. *Schlager I Sverige, 1910-1940*. — Göteborg, 1989.

Eisen J. *The age of rock : sounds of the American cultural revolution*. — N.Y., 1969.

Elektriska drommar : *Forfattare om rock*. En antologi / Red. D. Schyberg. — Stockh., 1982.

Elliot P., Hotten J. *The best of metal : the essential CD guide*. — L., 1993.

Elson H., Brunton J. *Whatever happened to...? The great rock and pop nostalgia book*. — L., 1981.

Eriksson B. *Från Rock - Rage till Hoola Bandoola*. Den svenska popens historia eller berättelsen om ett land under kulturmpenalistisk förtryck. — Stockh., 1975.

Escort C., Hawkins M. *Good Rockin' Tonight*. — L., 1992.

Evans L. *Women, sex and rock'n'roll in their own words*. — L., 1994.

Ewen D. *History of popular music*. — N.Y., 1961.

Ewen D. *Panorama of American popular music*. — Englewood Cliffs, 1957.

Faulstich W. *Rock-Pop-Beat-Folk. Grundlagen der Textmusik-Analys*. — Tübingen, 1978.

Faulstich W. *Vom Rock'n'Roll bis Bob Dylan*. — Gelsenkirchen, 1983.

Fawcett A. *California Rock / California Sound*. — LA., 1978.

Filosofia e popular music : *da Zappa ai Beach boys, dai Doors agli U2* / a cura di D. Ferdori, S. Marino. — Mil., 2013.

Fletcher P. *Roll over rock : a study of music in contemporary culture*. — L., 1981.

Fleur M. *Theories of mass communication*. — N.Y., 1972.

Fong-Torres B. *Not fade away : a backstage pass to 20 years of rock & roll*. — San Fr., 1999.

Formento D. *Rock chronicle*. — L., 1982.

Fox R., Lears J. *The Culture of Consumption*. — N.Y., 1983.

Frame P. *Rock family trees*. — N.Y., 1980.

Friskics-Warren B. *I'll take you there : pop music and the urge for transcendence*. — N.Y., 2005.

Frith S. *Jugendkultur und Rockmusik*. — Reinbek, 1981.

Frith S. *Music for pleasure : Essays in the sociology of pop*. — Camb., 1988.

Frith S. *Sound effects. Youth, leisure, and the politics of rock'n'roll*. — N.Y., 1981.

Frith S. *The sociology of rock*. — L., 1978.

Frith S., Horne H. *Art Into Pop*. — L. ; N.Y., 1987.

Fuld J. *The book of world-famous music : classical, popular and folk*. — N.Y., 1985.

Gaar G. *She's A Rebel : The history of women in rock & roll*. — Seattle, 1992.

Gaspari M. *L'industria della canzone : Dischi cantautori tecnica e poesia. Il mondo ehe ruota a 33 giri. Musica pop fra evasione e cultura*. — Rome, 1981.

Gassen T. *The knights of fuzz. The garage and psychedelic music explosion 1980-1995*. — UK, 1996.

Gassian C., Pupin C., Juge P. *Rockeuses : les heroines de juke box*. — P., 1982.

- Geijerstam C. Popular Music In Mexico. — Albuquerque, 1976.
- Gerlach C. Popmusik : Country. Beat. Folk. Blues. Rock. Schlager. Reggae. New wave. — B., 1984.
- Gillet Ch. The Sound of the City : Die Geschichte der Rockmusik. — Frankfurt am Main, 1978.
- Gillett Ch. The sound of the city (The rise of rock & roll). — N.Y., 1970.
- Gimarc G. Punk Diary 1970-1979. — L., 1994.
- Goldstein R. The poetry of rock. — N.Y., 1969.
- Goldstern D. Rapper's Rappin. — Chessington (Surrey), 1996.
- Gray A. Great Pop Stars. — L., 1973.
- Grinberg M. La musica progressiva Argentina. Como vino la mano. — B. Aires, 1985.
- Grossman L. A social history of rock music. From the greasers to glitter rock. — N.Y., 1976.
- Grossman V. If I had a song : Lieder und Sanger der USA. — B., 1990.
- Guinness rock day-by-day / By S. Smith. — L., 1987.
- Guitar heroes of the '70s / ed. by M. Molenda. — Montclair, 2011.
- Gulla B. Guitar gods : the 25 players who made rock history. — Westport ; Greenwood ; Oxford, 2009.
- Guralnick P. Feel like goin' home : Portraits in blues and rock'n'roll. — N.Y., 1971.
- Hamm C. Yesterday's popular song in America. — N.Y. ; L., 1979.
- Hardy Ph., Laing D. The encyclopedia of rock. — Frogmore, 1976.
- Hatch D., Millward S. From blues to rock : An analytical history of pop music. — Manchester, 1987.
- Havranek C. Women icons of popular music : the rebels, rockers, and renegades. — Westport, 2009.
- Hefe B. Jazz – Rock – Pop : eine Bibliographie der deutschsprachigen Literatur von 1988 bis 1989. — Münch., 1991.
- Hell S., Whannel R. The Popular Arts. — N.Y., 1964.
- Henri A., McGongh R., Patten B. The Mersey Sound. — Harmondsworth, 1983.
- Herman G. Rock'n'roll Babylon. — N.Y., 1982.
- Heylin C. All the Madmen : il lato oscuro del rock britannico : Barrett, Bowie, Drake, Pink Floyd, The Kinks, The Who. — Bologna, 2013.
- Hoffmann R. Rockstory. — Frankfurt am Main, 1981.
- Hoffmann R. Rock-sztori : Ford. — Bdp., 1987.
- Hoffmann R. Zwischen Galaxis and Underground : Die neue Pop Musik. — Münch., 1971.
- Hoffmann R., Leduc J. Rock Babies. 25 ans de pop music. — P., 1978.
- Hofmann H. Beat. Rock. Rhythm & Blues. Soul. — B., 1975.
- Hofmann H. Rock. Interpreten, Autoren, Sachbegriffe. — B., 1983.
- Hopkins J. The rock story. — N.Y., 1970.
- Hunter D. Gibson Les Paul : the illustrated story of the guitar that changed rock. — Minneapolis, 2014.
- Hunter I. Diary of a rock'n'roll star. — Frogmore ; St. Albans, 1974.
- Hunter I. Reflections of a rock star. — N.Y., 1976.
- Hyden S. Your favorite band is killing me : what pop music rivalries reveal about. — N.Y., 2016.
- Imperialism and popular culture. — Manchester, 1986.
- Iwaschkin R. Popular music. — N.Y. ; L., 1986.
- Jahn M. Rock from Elvis Presley to The Rolling Stones. — N.Y., 1973.
- Jahn M. The story of rock. — N.Y., 1973.
- Jancik W., Lathrop T. Cult Rockers. — N.Y., 1995.
- Jasper T. Understanding pop. — L., 1972.
- Jerrentrup A. Entwicklung der Rock-Musik. — Regensburg, 1981.
- Jewell D. The Popular Voice (A Musical Record of The Sixties And Seventies). — L., 1981.
- Johnson H., Pines J. Reggae : Deep Roots Music. — N.Y., 1982.
- Johnson L. 108 rock star guitars. — N.Y., 2013.
- Jost E. Unbewußte und begriffene Tradition in Jazz und Pop. — Mainz, 1978.
- Joynson V. The Acid Trip : A complete guide to psychedelic music. — L., 1984.
- Juno A. Angry women in rock. — San Fr., 1991.
- Kaiser R. Das Buch der Neuen Pop Musik. — Düsseldorf ; W., 1970.
- Kaiser R. Gitarrenlexikon. — Reinbek bei Hamburg, 1987.
- Kaiser R. Rock-Zeit : Stars, Geschäft und Geschichte der neuen Pop-Musik. — Düsseldorf ; W., 1972.
- Kanter H., Wollenzin K.-H. Wir gehen in die Disko. — B., 1981.
- Kelly M. The Beatle Myth : The British invasion of American popular music, 1956-1969. — Jefferson, 1991.
- Kent N. The dark stuff : Selected writings on rock music 1972-1993. — Harmondsworth, 1994.
- Keresem a szót keresem a hangot. 22 interjú / Aki kérdez T. Miklos. — Bdp., 1977.
- Kerrang! The directory of heavy metal. The indispensable A-Z guide to rock warriors & headbanging heroes!!! / ed. N. Jeffries. — L., 1993.
- Kneif T. Rock in den 70ern. — Hamb., 1980.
- Kneif T. Rockmusik. — Hamb., 1982.
- Kneif T. Sachlexikon der Rockmusik. — Reinbek, 1978.
- Koltag G. Szörenyi - Brody. Az első 15 év. — Bdp., 1980.

- Kowalewski Z. RAP : Miedzy malcolmem X a subcultura gangowa. — Warsz., 1994.
- Kuhnke K., Miller M., Schulze P. Geschichte der Pop Musik. — Lilienthal ; Bremen, 1977.
- La poesia del rock. — Terremolinos, 1989.
- Laing D. The electric muse. The story of folk into rock. — L., 1975.
- Lasch S. PS : Rock-Musik. — B., 1983.
- Lash Ch. The Culture of Narcissism. — N.Y., 1979.
- Latour R. Le blues, le swing et le beat. — Brux., 1954.
- Lee E. Music of The People. A Study of Popular Music In Great Britain. — L., 1971.
- Let It Rock. Eine Geschichte der Rockmusik von Chuck Berry und Elvis Presley bis zu den Rolling Stones und den Allman Brothers / Hrsg. : F. Schöler. — Münch., 1975.
- Lévai J., Vitányi I. Miből lesz a sláger? Az elmúlt 40 év slágereinek vizsgálata. — Bdp., 1973.
- Libro bianco sul pop in Italia. Cronica di una colonizzazione musicale in un paese mediterraneo. — Mil. ; Rome, 1976.
- Lilliestam L. Musikalisk ackulturation - fran blues till rock : En studie kring laten Hound dog. — Göteborg, 1988.
- Lloyd H. The Graceland Gates. — [S.l.], 1978.
- Loder K. Bat chain puller : rock & roll in the age of celebrity. — N.Y., 1990.
- Logan N. The new musical express book of rock. — L., 1975.
- Lowental L. Literature, popular culture and society. — California, 1968.
- Lydon M. Rock folk. Portraits from the rock'n'roll pantheon. — N.Y., 1971.
- Madow S., Sobul J. The colour of your dreams : The Beatles' psychedelic music. — [S.l.], 1992.
- Manuel P., Bilby K., Jargey M. Caribbean Currents : Caribbean Music From Rumba To Reggae. — [S.l.], 1995.
- Marcus G. In The Fascist Bathroom : Writings On Punk 1977-1992. — Harmondsworth (Middlesex), 1994.
- Marre J., Charlton H. Beats of The Heart : Pop. Music of The World. — L. ; Leichhardt, 1985.
- Martin L., Segrave K. Anti-rock : The opposition to rock'n'roll. — N.Y., 1993.
- Martyn L. Masters of metal. — L., 1984.
- Mass culture revisited. — N.Y., 1971.
- Mass culture. The Popular Arts in America / ed. by B. Rosenberg and D. White. — Glencoe, 1957.
- McDonough J. San Fr. rock. The illustrated history of San Fr. rock music. — San Fr., 1985.
- McNeil L., McCain G. Please Kill Me : The Uncensored Oral History of Punk. — L., 1996.
- Meaty, beauty, big & bouncy classic rock & pop writing from Elvis to Oasis / ed. D. Jones. — L., 1996.
- Mellers W. Angels of the night : Popular female singers of our time. — Camb., 1986.
- Meltzer R. The Aesthetics of Rock. — N.Y., 1970.
- Mercer M. Gothic rock black book. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1988.
- Mersereau B. History of Canadian rock'n'roll. — Milwaukee, 2015.
- Metal catalogue / ed. N. Jeffries. — L., 1996.
- Michalski D. Komu piosenke? — Warsz., 1990.
- Middleton R. Pop music and the blues. A study of the relationship and it's significance. — L., 1972.
- Miller D. Broken Spoke : Austin's legendary honky-tonk. — College Station, 2017.
- Miller W. The world of pop music and jazz. — St. Louis ; L., 1965.
- Moll D. Die Geschichte des Rock'n'Roll. — Hannoversch Münden, 1987.
- Moore C. Fela, Fela : this bitch of a life. — L., 1982.
- Morin K. L'espirit du temps : Essai sur la culture de mass. — P., 1962.
- Morley P. Ask : The Chatter of Pop. — L., 1986.
- Mojo. Punk : l'histoire complète. — P., 2008.
- Muršič R. Trate vaše in naše mladosti: zgodba o mladinskem in rock klubu. — Ceršak, 2000.
- Myrus D. Ballads blues and the big beat : Highlights of American folk singing from Leadbelly to Dylan. — N.Y., 1966.
- Nancy Ch. American music : From Storyville to Woodstock. — New Brunswick, 1972.
- Nelson H., Gonzales M. Bring the noise : a guide to rap music and hip-hop culture. — N.Y., 1991.
- New Women In Rock / ed. L. Thomson. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1982.
- No one waved good-bye. A casualty report on rock and roll / ed. R. Somma. — L., 1973.
- Norregaard Frandsen J., Hoyer J., Winberg L. Ungdomskulturelle medie-og perceptionsformer : Analyseret I forhold til udvalgte, danske rockgrupperes produktioner I '1970' erne. — Odense, 1981.
- Nyquist B. Musik till middag : Underhallningsmusiken I Sverige. — Stockh., 1983.
- O'Brien L. She bop. The definitive history of women in rock, pop and soul. — Harmondsworth, 1995.
- O'Hara C. The Philosophy of Punk : More Than Noise!!! — [S.l.], 1995.
- Oldal G. Zene futószalagon : A szórakoztató muzsika világtörténete. — Bdp., 1981.
- Ómolnár M., Rózsa P. Bem-rockparty. — Bdp., 1989.
- Ómotnár M. A rock napszamosai. — Bdp., 1987.
- Orloff K. Rock'n roll woman. — LA, 1974.
- Orman J. The Politics of Rock Music. — Chi., 1984.
- Ortner L. Wortschatz der Pop- / Rockmusik : Das Vokabular der Beitr. über Pop- / Rockmusik. — Düsseldorf, 1982.
- Palmer R. Dancing in the street : A rock and roll history. — L., 1996.

- Palmer R. Rock & roll : An unruly history. — N.Y., 1995.
- Palmer T. The Electric Revolution. — Frankfurt am Main, 1971.
- Palmer T. All You Need Is Love. Histoire de la musique populaire. Trad de l'amer. — P., 1978.
- Panek W., Terpilowski L. Piosenka Polska. — Warsz., 1979.
- Pascall J. The illustrated history of rock music. — L. ; N.Y. ; Sydney ; Toronto, 1978.
- Pattison R. The triumph of vulgarity : Rock music in the mirror of romanticism. — N.Y. ; Oxford, 1987.
- Peellaert G., Cohn N. Rock dreams. — N.Y., 1973.
- Philbin M. Give peace a chance : Music and the struggle for peace. — Chi., 1983.
- Pichaske D. A generation in motion : Popular music and culture of the 60s. — Granite Falls, 1989.
- Pleasant H. The great American popular singers. — N.Y., 1974.
- Poisot H. L'or de la chanson Française. 1932-1972. De Mireille à Charles Trenet. — P., 1972.
- Polednak I., Cafuorek L. Soudy do popu a rocku. — Praha, 1992.
- Political rock / ed. by M. Pedelty and K. Weglarz. — Burlington, 2013.
- Pollock B. When rock was young. — N.Y., 1981.
- Pollock B. When the music mattered : rock in the sixties. — N.Y., 1983.
- Popoff M. Riff kills man! : 25 years of recorded hard rock & heavy metal. — Toronto, 1993.
- Popular Culture and Curricula. — N.Y., 1972.
- Popular culture and industrialism 1865-1890 / ed. by H. Smith. — N.Y., 1967.
- Popular Culture : Past and Present. A Reader / ed. by B. Waites. — L., 1982.
- Popular music perspectives : Papers from the second intern. conf. on popular music studies, Reggio Emilia. — Göteborg, 1985.
- Popular music, 1920-1979 : in vol. 3. — Detroit, 1985.
- Popular Music : A Yearbook / ed. R. Middleton. — Camb., 1982.
- Populárna hudba a jej postavenie v socialistickej knižnici : Zb. materiálov. — Brat., 1988.
- Prendergast M. Irish Rock : Roots. Personalities. Directions. — Dublin, 1987.
- Randolph M. The Rolling Stone rock and roll circus. — San Fr., 1991.
- Rasmusson L. Pop & Rock. — Stockh., 1977.
- Rees D., Crampton L. The Guinness Book of Rock Stars. — Enfield, 1994.
- Rizzo M. She bop : girls who rock! — N.Y., 2001.
- Robertson R., Guerinet J., Robertson S., Levine J. Legends, icons & rebels : music that changed the world. — Toronto, 2013.
- Rock and other four-letter words : Music of the electric generation. — N.Y., 1968.
- Rock Hardware : the instruments, equipment and technology of rock / ed. T. Bacon. — N.Y., 1981.
- Rock on : the ill. encyclopedia of rock'n'roll. The solid gold years. — N.Y., 1982.
- Rock she wrote : women write about rock, pop and rap / ed. E. McDonnell, A. Powers. — L., 1995.
- Rock'n'roll people : the pioneers of pop in their own words / ed. D. Sandison. — L., 2000.
- Rock : Ni norske historier / Red. H. Bull-Hanse. — Oslo, 1984.
- Rockmusik : Aspekte zur Geschichte, Ästhetik, Produktion / Hrsg. von W. Sandner. — Mainz, 1977.
- Rockwell J. All American Music : Composition In The Late Twentieth Century. — N.Y., 1983.
- Rolling Stone Bildgeschichte der Rockmusik / hrsg. von J. Miller. — Reinbek, 1979.
- Rosner R. Abeceda zpevaka pop music. — Praha, 1969.
- Ryback T. Rock around the bloc : A history of rock music in Eastern Europe and the Soviet Union. — N.Y. ; Oxford, 1990.
- Salzinger H. Rock Power, oder Wie musikalisch ist die Revolution? : Ein Essay über Pop-Musik und Gegenkultur. — Frankfurt am Main, 1972.
- Sandner W. Rockmusik. — Mainz, 1977.
- Santelli R. Sixties rock. — Chi. ; N.Y., 1985.
- Sart M., Wiernik M. Album polskiego rocka. — Bydgoszcz, 1987.
- Savage J. England's dreaming : anarchy, Sex Pistols, punk rock, and beyond. — L. ; N.Y., 2009.
- Savage W. Singing cowboys and all that jazz : A short history of popular music in Oklahoma. — Norman, 1983.
- Schinder S. & The Editors of Rolling Stone Press. Rolling Stone's Alt-Rock-A-Rama. — N.Y., 1995.
- Schleifer R. Modernism and popular music. — Cambridge ; N.Y., 2011.
- Schöler F. Let it rock. — W. ; Münch., 1987.
- Schwarz P., Bergholz W. Liederleute : 28 Porträts. — B., 1989.
- Scott F., Ennis A. The roots & rhythm guide to rock. — Chi., 1994.
- Sculatti G., Seay D. San Fr. nights : The psychedelic music trip 1965-1968. — L., 1985.
- Sebők J. A beatlestől az Új Hullámig : A rock a hetvenes években. — Bdp., 1981.
- Sebők J. Magya - Rock. A beat-hippi jelenség, 1958-1973. — Bdp., 1983.
- Seca J. Vocations Rock : L'état acide et l'esprit des minorités rock. — P., 1988.
- Shaffner N. The British invasion : from the first wave to the new wave. — N.Y., 1982.
- Shales T. Legends : Remembering America's greatest stars. — N.Y., 1989.
- Shapiro N. (ed.) Popular music, v. 1-4. — N.Y., 1964-1968.
- Shaw A. Rock'n'roll. — Reinbek, 1984.

- Shaw A. The jazz age : Popular music in the 1920's. — N.Y. ; Oxford, 1987.
- Shaw A. The rock revolution. — N.Y. ; L., 1970.
- Shaw A. The Rockin' 50s. The decade that transformed the pop music scene. — N.Y., 1975.
- Shevey S. Ladies of pop / rock. — N.Y.; Toronto; L.; Sydney; Tokyo, 1971.
- Sklar R. Rocking America. — N.Y., 1984.
- Smith J., Fink M. Off the record : An oral history of popular music. — N.Y., 1988.
- Smith S. Bits and pieces : The Penguin book of rock and pop facts and trivia. — L., 1988.
- Smith W. The pied pipers of rock'n'roll : Radio Dee Jays of the 50s and 60s. — Manetta (Georgia), 1989.
- Spaeth S. A history of popular music in America. — L., 1962.
- Steffens H. Musikland der DDR. — B., 1983.
- Steward S., Garratt Sh. Signed, sealed and delivered : True life stories of women in pop. — Boston, 1984.
- Stölting E. Deutsche Schlager und englische Popmusik in Deutschland. — Bonn, 1975.
- Street J. Rebelrock. The politics of popular music. — Oxford ; N.Y., 1986.
- Suter P. Heavy metal A-Z. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
- Swingewood A. The Myth of Mass Culture. — L., 1977.
- Szatsmary D. Rockin' in time : A social history of rock'n'roll. — Englewood Cliffs, 1987.
- Tagg P. Kojak. 50 seconds of television music. Towards the analysis of affect in popular music. Avhandl. Trad. f. the Swed. — Göteborg, 1979.
- Taylor D. As Time Goes By. — San Fr., 1973.
- Taylor K. Rock Generation. The Inside Exclusive. — Melbourne, 1970.
- The beat goes on / ed. Ch. Gillett, S. Frith. — L. ; Leichhardt ; N. South Wales, 1972.
- The book of rock quotes. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
- The day the music died : A rock'n'roll tribute. — L., 1989.
- The Evolution of Mass Culture in America — 1877 to the Present. — Arlington Heits, 1982.
- The Illustrated Collector's Guide To Punk / comp. D. Thompson. — Burlington, 1994.
- The Marshall cavendish illustrated history of popular music / ed. A. Brown. — Freeport, 1989.
- The Public Culture : The Triumph of Industrialism / ed. by D. Horn. — L., 1986.
- The Q / Omnibus Press rock'n'roll reader. — L., 1994.
- The Rolling Stone illustrated history of rock & roll / ed. J. Miller; Design. R. Kingsbury. — N.Y., 1976.
- The Rolling Stone illustrated history of rock & roll. The definitive history of the most important artists and their music / ed. A. De-Curtis, J. Henke, H. George-Warren. — N.Y., 1992.
- The Rolling Stone rock'n'roll reader / ed. B. Pong-Torres. — N.Y., 1974.
- Thornton S. Club Cultures : Music, Media & Subcultural Capital. — L., 1995.
- Tobler J. 30 years of rock. — L., 1985.
- Tůma J. Čtyři hraji rock : Jasná zpráva o skupině Olympic. — Praha, 1986.
- Ungvari T. Rock... Rock... Rock. — Bdp., 1976.
- Ungvari T. Rock mesterei. Az ellenkultúro Kultúrtörténete. — Bdp., 1974.
- Urban P. Die «Poesie» des Pop-Song. Ges. Bezug. u. persönliche Erfahrungswelt in anglo-amer. Populärmusik. — Hamb., 1979.
- Urban P. Rollende Worte – die Poesie des Rock. — Frankfurt am Main, 1980.
- Verdensrock : Udenlandske Navne Gennem 30 ar / Udg. J. Sneum. — København, 1986.
- Voillié H. Die Faszination der Rockmusik : überlegungen aus bildungstheoret. Perspektive. — Opladen, 1987.
- Volks- und Populärmusik in Europa / Hrsg. D. Stockmann. — Leader, 1992.
- Vorda A. Psychedelic sounds : Interviews From A To Z With 60's psychedelic and garage bands. — UK, 1994.
- Walker J. Cross-overs : Art into pop / Pop into art. — L. ; N.Y., 1987.
- Ward E., Stokes G., Tucker K. Rock of ages : The Rolling Stone history of rock & roll. — N.Y., 1986.
- Weiss W. Sztuka rebelii : Rozmowy ze świętymi i gresznikami rocka. — Warsz., 1997.
- Whitcomb I. After the ball. Pop music from rag to rock. — Baltimore, 1974.
- White T. Rock Stars. — N.Y., 1984.
- Who is who in popular music : The British music scene. — [S.l.], 1984.
- Wicke P. Anatomie des Rock. — Lpz., 1987.
- Wicke P. Beat – pop. — Lpz., 1984.
- Wicke P. Bigger than life : Rock & Pop in den USA : Eine Musikszenen. — Lpz., 1991.
- Wicke P. Rockmusik. Zur Ästhetik und Soziologie eines Massenmedium. — Lpz., 1987.
- Wolfe B. The hippies. — N.Y., 1968.
- York W. Who's who in rock. — N.Y., 1982.
- Yorke R. The history of rock'n'roll. — L., 1976.
- Zimmer J. Rock-Soziologie : Theorie u. Sozialgeschichte der Rock-Musik. — Hamb., 1981.
- Zuckerman A. Music. — N.Y., 2010.

Рок-поэзия

- Авдеенко И. Пространственные символы русской рок-поэзии. — Комсомольск-на-Амуре : Изд-во АмГПУ, 2014. — 143 с.

- Авдеенко И. Темпоральные символы русской рок-поэзии. — Комсомольск-на-Амуре : Изд-во АмГПУ, 2016. — 145 с.
- Альтернатива : опыт антологии рок-поэзии / сост. П. Бехтин. — М. : Всесоюз. молодеж. кн. центр, 1991. — 237 с.
- Антология поэзии битников / сост. Г. Андреева. — М. : Ультра Культура, 2004. — 784 с.
- Арбенина Д. Дезертир сна. — М. : Астрель, АСТ, 2007. — 272 с.
- Арбенина Д. Катастрофически : стихи и песни. — СПб. : Геликон-Плюс, 2004. — 136 с.
- Бирюков С. РОКУ УКОР : поэтические начала. — М. : РГГУ, 2003. — 510 с.
- Блюз из подвала : сов. рок-музыка в стихах, фото и размышлениях. — Ставрополь : Кн. изд-во, 1990. — 317 с.
- Бронзовый рок : рождение рус. рока : антология / сост. И. Стогоффа. — СПб. : Амфора, 2007. — 389 с.
- Бронзовый рок от «Санкт-Петербурга» до «Ленинграда» : антология / сост. И. Стогоффа. — СПб. : Амфора, 2004. — 285 с.
- Время колокольчиков / сост. З. Стасов. — М. : Искусство, 1990. — 127 с.
- Гавриков В. Русская песенная поэзия XX века как текст. — Брянск : Брянское СРП ВОГ, 2011. — 633 с.
- Галич. Проблемы поэтики и текстологии / Комитет по культуре Москвы ; ГКЦМ В. Высоцкого / сост. Е. Крылов. — М., 2001. — 229 с.
- Дайс Е. Психея и рок : ст. о совр. культуре. — М. : Крым. клуб, 2012. — 359 с.
- Дієзи в ключі! Поезії, етюди, оповідання про музику / упоряд. В. П'янов. — К. : Муз. Україна, 1969. — 319 с.
- Доманский Ю. Тексты смерти русского рока. — Тверь : ТвГУ, 2000. — 110 с.
- Зайцев В. Окуджава, Высоцкий, Галич : поэтика, жанры, традиции. — М. : ГКЦМ В. Высоцкого, 2003. — 272 с.
- Золотое десятилетие рок-поэзии / сост. А. Дидуров. — М. : Мол. гвардия, 1992. — 156 с.
- Ковалев К. Стихотворные переводы из классики и рок-музыки и кое-что от себя лично. — М. : Эдитус, 2013. — 53 с.
- Лабораторная работа : сб. рок-поэзии / сост. В. Ильичев. — Новокузнецк : Союз писателей, 2017. — 185 с.
- Нежданова Н. «Поколение дворников и сторожей...» : черты самоидентификации в рок-поэзии. — Курган : Курганский гос. ун-т, 2007. — 146 с.
- Никитина О. Биографические мифы о русских рок-поэтах. — СПб. : Гуманитар. акад., 2011. — 349 с.
- Петрова С. Современный литературный процесс : рус. рок-поэзия. — СПб. : ЛГУ им. А. Пушкина, 2015. — 59 с.
- По страницам самиздата / сост. К. Мяло и др. — М. : Мол. гвардия, 1990. — 300 с.
- Поэты русского рока : антология / сост. А. Соя, И. Гудков и др. (Б. Гребенщиков, А. Гуницкий, А. Романов, М. Леонидов и др.). — СПб. : Азбука-классика, 2004. — 448 с.
- Поэты русского рока : антология / сост. А. Соя, И. Гудков и др. (П. Мамонов, К. Никольский, Ал. Романов, А.Ф. Скляр, А. Григорян, Н. Борзов и др.). — СПб. : Азбука-классика, 2004. — 416 с.
- Поэты русского рока : антология / сост. А. Соя, И. Гудков и др. (М. Борзыкин, А. Горшенев и др.). — СПб. : Азбука-классика, 2004. — 448 с.
- Поэты русского рока : антология / сост. А. Соя, И. Гудков и др. (В. Цой, М. Науменко, А. Панов, Ф. Чистяков и др.). — СПб. : Азбука-классика, 2004. — 416 с.
- Поэты русского рока : антология / сост. А. Соя, И. Гудков и др. (Ю. Шевчук, А. Башлачев, А. Чернецкий, С. Рыженко и др.). — СПб. : Азбука-классика, 2004. — 496 с.
- Поэты русского рока : антология (Е. Летов, Д. Ревякин, В. Кузьмин). — СПб. : Азбука-классика, 2005. — 528 с.
- Поэты русского рока : антология (О. Гаркуша, Д. Озерский, С. Чиграков и др.). — СПб. : Азбука-классика, 2005. — 480 с.
- Рок-поэзия Александра Непомнящего / Д. Иванов и др. — Иваново : Издатель Епишева О.В., 2009. — 243 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 1 / отв. ред. Ю. Доманский. — Тверь : ТвГУ, 1998. — 131 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 2 / отв. ред. Ю. Доманский. — Тверь : ТвГУ, 1999. — 187 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 3 / отв. ред. Ю. Доманский. — Тверь : ТвГУ, 2000. — 229 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 4 / отв. ред. Ю. Доманский. — Тверь : ТвГУ, 2000. — 264 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 5 / отв. ред. Ю. Доманский. — Тверь : ТвГУ, 2001. — 307 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 6 / отв. ред. Ю. Доманский. — Тверь : ТвГУ, 2002. — 169 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 7 / отв. ред. Ю. Доманский. — Тверь : ТвГУ, 2003. — 263 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 8 / отв. ред. Ю. Доманский. — Тверь : ТвГУ, 2005. — 234 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 9 / редкол. : М. Ворошилова и др. — Екатеринбург ; Тверь, 2007. — 275 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 10 / отв. ред. Ю. Доманский. — Екатеринбург ; Тверь, 2008. — 302 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 11 / редкол. : Ю. Доманский и др. — Тверь : ТвГУ, 2010. — 277 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 12 / редкол. : Ю. Доманский и др. — Тверь : ТвГУ, 2011. — 300 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 14 / редкол. : М. Ворошилова и др. — Екатеринбург ; Тверь, 2013. — 386 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 15 / редкол. : М. Ворошилова и др. — Екатеринбург ; Тверь, 2014. — 346 с.
- Русская рок-поэзия : текст и контекст : вып. 16 / редкол. : Ю. Доманский и др. — Тверь : ТвГУ, 2015. — 275 с.
- Слово рока : поэтич. сб. / сост. В. Рекшан. — СПб. : Рики-Тики-Тави, 1992. — 95 с.

Смит П. Я пасу облака. — М. : Астрель Corpus, 2013. — 109 с.
Сукачев И. Моя бабушка курит трубку. — М. : Астрель, 2012. — 318 с.

Оркестри, ансамблі, рок- і поп-групи

Гозуло Г. Методика роботи із самодіяльним оркестром. — К. : Муз. Україна, 1983. — 136 с.
Мохоцько А. Методика репетиційного процесу. — Кемерово : Кузбасвузиздат, 1995. — 158 с.
Оркестр : сб. ст. / ред. кол. : Г. Лыжов и др. — М. : Моск. консерватория, 2002. — 427 с.
Пляченко Т. Методика роботи з музично-інструментальними колективами. — Кіровоград : Імекс, 2009. — 231 с.
Bartsch E. Dixieland. — Praha, 1958.
Elson H. James Last. — L., 1982.

Духовий оркестр

Губарев И. Духовой оркестр. — М. : Сов. композитор, 1963. — 79 с.
Клейн Э. Из истории военных оркестров Костромского края. — Кострома : ДиАр, 2010. — 208 с.
Клейн Э. Русские духовые оркестры и военная музыка XX – XXI века. — Кострома : КГУ, 2012. — 63 с.
Лысань Г. Самодеятельный духовой оркестр. — М. : Профиздат, 1948. — 104 с.
Матвеев В. Русский военный оркестр. — М. ; Л. : Музыка, 1965. — 100 с.
Рунов В. Как организовать самодеятельный духовой оркестр. — М : Музгиз, 1959. — 112 с.
Свечков Д. Духовой оркестр. — М. : Музыка, 1977. — 271 с.
Семёнов В., Якименко Т. Детское оркестровое исполнительство в Челябинской области. — Магнитогорск : МГК им. М. Глинки, 2015. — 194 с.
Семёнов В., Якименко Т. Духовые оркестры Магнитки : история и современность. — Магнитогорск : МГК им. М. Глинки, 2009. — 267 с.
Теппер Л. Организация репетиционного процесса в оркестре духовых инструментов. — Самара : ПГСГА, 2015. — 149 с.
Терлецкий М. Методика роботи з духовим оркестром. — Рівне : Перспектива, 2000. — 153 с.
Тутунов В. История военной музыки России. — М. : Музыка, 2005. — 496 с.
Углов Г. Как организовать духовой оркестр. — Фрунзе : Кыргызстан, 1987. — 42 с.
Хаханян Х. Духовой оркестр. — М. : Сов. Россия, 1974. — 109 с.
Хаханян Х. Памятка военного дирижера. — М. : ВДФ, 1969. — 185 с.
Цицанкин В. Судьба музыканта. — М. : Композитор, 2015. — 295 с.
Черток М. Военная музыка России накануне Первой мировой войны. — М. : Канон+, 2015. — 927 с.
Черток М. Военные марши России. — М. : Канон+, 2013. — 366 с.
Черток М. Русский военный марш. — М. : Канон+, 2012. — 279 с.
Черток М. Центральный военный оркестр 1921 – 1949. — М. : РТСофт-Космоскоп, 2015. — 597 с.

Естрадно-джазовий оркестр

(історія, теорія, методика)

Большой эстрадный оркестр НЭТИ : К 40-летию юбилею / Новосиб. эстр.-танц. ин-т / Б. Токарев и др. — Новосибирск, 2001. — 80 с.
Вагин Э. Это было недавно... : о друзьях, о нашем времени и Большом эстрад. оркестре НЭТИ под упр. Е. Втюрина. — Новосибирск : НЭТИ-НГТУ, 2003. — 83 с.
Грачев С. Подольский маэстро : 50 лет твор. деятельности рук. и дирижера джаз-оркестра «Мелодия», композитора К. Моисеева. — М. : Глобус, 2005. — 287 с.
Джаз-банд и современная музыка : сб. ст. / ред. С. Гинзбург. — Л. : Academia, 1926. — 47 с.
Джаз-оркестр Олега Лундстрема в воспоминаниях маэстро, его коллег, учеников и современников / авт.-сост. Л. Черникова. — Уфа : РИЦ БашГУ, 2009. — 300 с.
Драгилёв Д. Эдди Рознер : шмаляем джаз, холера ясна! — Н. Новгород : Деком, 2011. — 355 с.
Как организовать железнодорожные ансамбли, песни и пляски и джаз-оркестр. — М. : Трансжелдориздат, 1939. — 80 с.
Карохин Л. Записки саксофониста-любителя : восп. о И. Вайнштейне. — СПб. : Облик, 2002. — 111 с.
Концертная деятельность любительского эстрадного оркестра / сост. В. Коновалов. — М. : МГУКиИ, 2000. — 21 с.
Кузнецов В. Работа с самодеятельными эстрадными оркестрами и ансамблями. — М. : Музыка, 1986. — 150 с.
Кузнецов В. Теория и методика учебно-творческого процесса в любительских эстрадных оркестрах и ансамблях. — М. : Музыка, 2000. — 244 с.
Мохоцько А. Методика работы с эстрадным оркестром. — Кемерово : Кузбасвузиздат, 2013. — 121 с.
Мысовский В. Что было, то было. — СПб. : Наука, 2010. — 142 с.
Нежинский О. Учебно-воспитательная работа в самодеятельных духовых и эстрадных оркестрах и ансамблях. — М. : ВНМЦ НТ и КППР, 1983. — 28 с.
Оранжевая песня Константина Певзнера / сост. М. Певзнер. — М. : Друза, 1993. — 206 с.

Саймон Дж. Большие оркестры эпохи свинга. — СПб. : Скифия, 2008. — 601 с.
 Саймон Дж. Гленн Миллер и его оркестр. — СПб. : Скифия, 2005. — 359 с.
 Соколов А. Практическое руководство любительскими эстрадными и джазовыми оркестрами. — М. : Мелог-
 раф, 2004. — 120 с.
 Стронгин В. Гленн Миллер : блюз-любовь. — М. : Минувшее, 2012. — 284 с.
 Эстрадный оркестр Молдавии. — М. : Б.и., 1960. — 4 с.
 Determeyer E. Rhythm is our business : Jimmie Lunceford and the Harlem Express. — Ann Arbor, 2006.

Ансамбль (історія, теорія, методика)

Анисимов Б. Практическое пособие для ансамблевой игры на медных духовых инструментах. — Л. : Музыка, 1972. — 176 с.
 Ансамблевые дисциплины в музыкальных учебных заведениях : камерный ансамбль и концертмейстерский класс : методика и практика / отв. ред.-сост. Э. Симонова. — Уфа : УГАИ им. З. Исмагилова, 2009. — 98 с.
 Арутюнян И. Некоторые вопросы методики преподавания камерного ансамбля. — Ереван : Луйс, 1986. — 90 с.
 Афанасьев Г. Ансамбли баянов и аккордеонов. — Орел : ОРЛИК, 2003. — 295 с.
 Афанасьев С. Руководство фольклорно-инструментальным ансамблем. — Кемерово : КемГАКИ, 2000. — 87 с.
 Брылин Б. Вокально-инструментальные ансамбли школьников. — М. : Просвещение, 1990. — 107 с.
 Большаков А. Практическое руководство по организации самодеятельных эстрадных оркестров и инструментальных ансамблей. — К. : Б.и., 1970. — 127 с.
 Боровик М. Український радянський камерно-інструментальний ансамбль. — К. : Муз. Україна, 1976. — 102 с.
 Браславский Д. Эстрадные ансамбли. — М. : Сов. Россия, 1975. — 112 с.
 Вопросы ансамблевого исполнительства / сост. Н. Горошко. — Магнитогорск : МГК им. М. Глинки, 2004. — 126 с.
 Гайдамович Т. Инструментальные ансамбли. — М. : Музгиз, 1963. — 56 с.
 Готлиб А. Основы ансамблевой техники. — М. : Музыка, 1971. — 94 с.
 Давыдова А. Ансамблевая культура в профессиональной подготовке музыканта. — Тула : Тульский полиграфист ; М. : РГСУ, 2012. — 105 с.
 Дапквашвили Т. Камерные инструментальные ансамбли и основные принципы ансамблевого исполнительства. — Тб. : Хеловнеба, 1989. — 188 с.
 Зеленин В. Работа в классе ансамбля. — Мн. : Вышэйш. шк., 1979. — 60 с.
 Изюрова О. Развитие толерантного отношения подростков-воспитанников детского дома к сверстникам (в процессе занятий в вокальном эстрадном ансамбле). — Екатеринбург : УрГПУ, 2010. — 156 с.
 Камерный ансамбль / сост. В. Алексеев. — Н. Новгород : Нижегород. гос. консерватория им. М. Глинки, 2002. — 195 с.
 Камерный ансамбль : педагогика и исполнительство / сост. К. Аджемов. — М. : Музыка, 1976. — 168 с.
 Камерный ансамбль : педагогика и исполнительство / сост. Р. Давидян. — М. : Моск. консерватория, 1996. — 153 с.
 Кинус Ю. Вокальные группы в джазе и современной популярной музыке. — Ростов н/Д : Изд-во РГК им. С. Рахманинова, 2008. — 48 с.
 Коган И. О работе с ансамблем скрипачей. — Алма-Ата : Каз. НИИ НТИ и техн.-экон. исслед., 1980. — 34 с.
 Коновалова Л. Методика преподавания камерного ансамбля. — Кемерово : Полиграф, 2004. — 96 с.
 Лысенко Н. Детский вокально-инструментальный ансамбль. — К. : Муз. Україна, 1970. — 92 с.
 Организация и работа самодеятельного вокального ансамбля / сост. М. Полонский. — Ташкент : Б.и., 1989. — 37 с.
 Островская Е. Психологические аспекты деятельности концертмейстера в музыкально-образовательной сфере инструментального исполнительства. — Рязань : Рязан. муз. колледж, 2012. — 200 с.
 Песиков Э. Камерная музыка. — Пермь : Кн. изд., 1963. — 35 с.
 Петропавловский А. Гитара в камерном ансамбле. — Н. Новгород : ООО Тип. «Поволжье», 2007. — 168 с.
 Петрушанская Р. Камерная музыка. — М. : Знание, 1981. — 48 с.
 Плеченко Т. Методика роботи з музично-інструментальними колективами. — Кіровоград : Імекс, 2009. — 231 с.
 Польская И. Камерный ансамбль. — Х. : ХГАК, 2001. — 396 с.
 Попов П., Городенская О. Поет школьный фольклорный ансамбль. — Тамбов : ТГУ, 1997. — 45 с.
 Раабен Л. Вопросы квартетного исполнительства. — М. : Музгиз, 1960. — 108 с.
 Раабен Л. Инструментальный ансамбль в русской музыке. — М. : Музгиз, 1961. — 476 с.
 Раабен Л. Камерная инструментальная музыка первой половины XX века : страны Европы и Америки. — Л. : Сов. композитор, 1986. — 197 с.
 Раабен Л. Мастера советского камерно-инструментального ансамбля. — Л. : Музыка, 1964. — 180 с.
 Раабен Л. Советская камерно-инструментальная музыка. — Л. : Музгиз, 1963. — 335 с.
 Растянинов А., Степанов С., Ушаков Д. Рефлексивное развитие компетентности в совместном творчестве. — М. : ПЕР СЭ, 2002. — 319 с.
 Рацкая Ц. Советская камерная музыка. — М. : Знание, 1965. — 80 с.

- Ровнер В. Вокальный ансамбль. — Л. : ЛГИК, 1984. — 59 с.
- Ровнер В. Исполнительская традиция вокальных ансамблей в русской музыкальной культуре. — Л. : Музыка, 1988. — 130 с.
- Стороженко А. Инструментальный ансамбль и проблемы исполнительства. — Самара, 1993. — 87 с.
- Ступель А. В мире камерной музыки. — Л. : Музыка, 1970. — 88 с.
- Хабибулин Р., Панов Д. Вопросы методики работы с эстрадным инструментальным ансамблем. — Челябинск : ЧГАКИ, 2011. — 168 с.
- Харитонов Б. Проблемы камерного ансамблевого исполнительства. — Донецк : Донбас, 1995. — 112 с.
- Храмова И. Из истории камерно-инструментального ансамбля. — Н. Новгород : ННГК им. М. Глинки, 2005. — 225 с.
- Юрцевич Ф. Вопросы методики ансамблевой игры на духовых инструментах. — Мн. : МИК, 1991. — 36 с.
- Яшкин В. Вокально-инструментальные ансамбли. — М. : Знание, 1980. — 46 с.

Вітчизняні ансамблі

- «Агата Кристи» : песни веры и отчаяния. История группы «Агата Кристи» от рождения до нового рождения / сост. И. Стогофф. — СПб. : Амфора, 2007. — 199 с.
- Алибасов Б. Основы НА-Найской философии в диалогах и размышлениях. — М. : Центрполиграф, 1999. — 430 с.
- «Алиса» : история, дискогр., фотоматериалы / ред. В. Трегубов. — М. : Нота-Р, 2003. — 93 с.
- Борткевич Л. «Песняры» и Ольга. — М. : Вагриус, 2003. — 287 с.
- Бронзовый рок от «Санкт-Петербурга» до «Ленинграда» / сост. И. Стогоффа. — СПб. : Амфора, 2004. — 285 с.
- Гурьев С. История группы «Звуки Му». — СПб. : Амфора : Aquarius, 2008. — 253 с.
- Давай, давай! : сб. о рок-группах 80-х гг. : вып. 1 / гл. ред. В. Марочкин. — М. : Издат.-информ. центр «Большой Дом», 1991. — 36 с.
- Давай, давай! : сб. о рок-группах 80-х гг. : вып. 2 / гл. ред. В. Марочкин. — М. : Ва-банк, 1990. — 40 с.
- Егоров Р. БИ-2. — М. : Антао, 2004. — 256 с.
- Калинов Мост : к 15-летию творчества рок-группы / сост. О. Сурова. — М. : АНТАО, 2001. — 637 с.
- Качкан В. «Хлопці, як соколи...» : історія створення гурту «Соколи». — Дрогобич : Коло, 2008. — 143 с.
- Король и Шут : самая правдивая история о самой невероятной группе / авт.-сост. А. Рыбин. — М. : НОТА-Р, 2002. — 203 с.
- Крымова Л. Иванушки-интернейшнл, Мумий Тролль; Андрей Губин. — Ростов н/Д : Феникс, 2000. — 273 с.
- Крымова Л., Осико М. «Чайф». Земфира. «Руки вверх!». — Ростов н/Д : Феникс, 2000. — 255 с.
- Кузовлев А. «Черно-белые дни»: вся правда о группе «Amatory». — СПб. : Амфора, 2010. — 504 с.
- Кушнир А. Сергей Курехин. Безумная механика русского рока. — М. : Бертельсманн Медиа Москау, 2013. — 224 с.
- Легенды русского рока : история отеч. рок-музыки : Александр Градский. Машина времени. Високосное лето. Автограф. Воскресение. Аквариум. Зоопарк. Урфин Джюс. ДДТ / В. Троегубов и др. — М. : Mogo publishing : Леан, 1999. — 278 с.
- Либабова Е. Король и шут : ангелы панка. — СПб. : Амфора, 2014. — 252 с.
- Либабова Е. Король и шут... И живые споют про мертвецов. — СПб. : Амфора, 2007. — 250 с.
- Маликов Ю. Мой адрес — не дом и не улица [«Самоцветы»]. — М. : Комментарий, 2009. — 202 с.
- Марголис М. «АукцЫон» : кн. учета жизни : история группы. — СПб. : Амфора, ТИД Амфора, 2010. — 283 с.
- Марочкин В. Рыцари Легиона. — М. : Моск. ин-т соц.-культ. программ, Серебряные нити, 2007. — 190 с.
- «Мастер» : История. Дискография. Фотоматериалы. — М. : Нота-Р, 2003. — 91 с.
- Медовщиков Ю. Вместе с «Битлз», «Кино» и «Queen» [сов. ВИА]. — М. : НЛ «Набла», 1996. — 30 с.
- Миров С. Это «Секрет»? : игра в «Битлз». — М. : Изд-во АСТ, 2016. — 269 с.
- «Пикник» : история, тексты песен / авт.-сост. А. Рыбин. — М. : Нота-Р, 2003. — 175 с.
- Пилот : Статьи. Творчество. Дискография. Тексты / авт.-сост. А. Рыбин. — Королев : Нота-Р, 2002. — 303 с.
- Пилот, штурмующий небеса : антология / сост. И. Стогоффа. — СПб. : Амфора, 2007. — 212 с.
- Поколение Егора : «Гражданская оборона» / сост. Д. Черный. — М. : Лит. Россия, 2014. — 253 с.
- Разин А. Зима в стране «Ласкового мая». — Мн. : Grafis, 1990. — 176 с.
- Рок блиц / А. Бурлака [о сов. рок-группах]. — М. : Сов. композитор, 1991. — 173 с.
- «Руки Вверх!» : история группы. — Б.м. : Новый альбом, 1998. — 47 с.
- Семеляк М. Музыка для мужика : история группы «Ленинград». — СПб. : Амфора, 2008. — 294 с.
- Співає квартет «Явір» / упор. О. Харченко. — К. : Муз. Україна, 1988. — 72 с.
- Стогофф И. Мумий Тролль : Live long. Die rich. — СПб. : Амфора, 2008. — 209 с.
- Стогофф И. Сплин : биография в стиле барокко. — СПб. : Амфора, 2007. — 213 с.
- Тарасов В. Трио [Ганелин-Тарасов-Чекасин]. — М. : Новое лит. обозрение, 2004. — 254 с.
- Тихомиров В. «Хой!» : эпитафия рок-раздолбаю [гр. «Сектор газа»]. — М. : АНТАО, 2001. — 298 с.
- Трегубов В. Жизнь в «Крематории» ...и вокруг него. — М. : Леан, 1999. — 381 с.
- Троицкий С. Девки, музыка, бухло [«Коррозия металлов»]. — М. : Эксмо, 2007. — 445 с.
- «Черный обелиск» : история, дискогр., фотоматериалы / В. Марочкин. — М. : Нота-Р, 2004. — 91 с.

«Чиж и К°» : история и дискография, интервью, тексты песен, аккорды / авт.-сост. А. Рыбин. — М. : Антао, 2005. — 182 с.

Щелкин В., Фролов О. Легенды ВИА. — М. : Грифон, 2007. — 464 с.

Ярушин В. Судьба по имени «Ариэль». — М. : Рус. новь, 2005. — 288 с.

Яшкин В. Вокально-инструментальные ансамбли. — М. : Знание, 1980. — 46 с.

Воплі Відоплясова. Ляпис Трубецкой. Песни западных славян / сост. И. Стогофф. — СПб. : Амфора, 2007. — 189 с.

Аквариум

14 : полн. сб. текстов песен «Аквариума» и БГ / сост. О. Сагаревой. — М. : ИЧП «Экспиренс» : МП «Алфавит», 1993. — 397 с.

20 лет с Аквариумом, или Почти семейный альбом Н. Васильевой. — Тверь : ЛЕАН, 1997. — 142 с.

Аквариум 1972-1992 / ред. О. Сигарева. — М. : Алфавит, 1992. — 378 с.

Аквариум. Сны о чем-то большом / А. Рыбин, А. Кушнир, В. Соловьев-Спасский. — М. : София, 2004. — 400 с.

Гаккель В. Аквариум как способ ухода за теннисным кортом. — СПб. : Амфора, 2007. — 415 с.

Крымова Л. Все, что вы хотите знать об «Аквариуме», но не решаетесь спросить. — Ростов н/Д : Феникс, 2001. — 127 с.

Легенды русского рока : история отеч. рок-музыки / В. Троегубов и др. — М. : Moroz publishing : Леан, 1999. — 278 с.

Романов Д. История «Аквариума» / сост. А. Романовой-Черниговской. — СПб. : Амфора, 2007. — 438 с.

Рыбин А. Аквариум. — СПб. : Амфора, 2015. — 89 с.

Смирнов И. Прекрасный дилетант : Б. Гребенщиков в новейшей истории России. — М. : Леан, 1999. — 364 с.

Ария

«Ария» : история, дискогр., фотоматериалы : к 20-летию группы. — М. : Нота-Р, 2005. — 95 с.

Пушкина М. Ария Маргариты. — М. : Нота-Р, 2004. — 374 с.

Трой Д., Троегубов В., Пушкина М. «Ария» : легенда о динозавре. — М. : Нота-Р, 2003. — 367 с.

ДДТ

Крымова Л. О «ДДТ», Шевчуке и не только о нем. — Ростов н/Д : Феникс, 2001. — 63 с.

Легенды русского рока : история отеч. рок-музыки [ДДТ и др.] / В. Троегубов и др. — М. : Moroz publishing : Леан, 1999. — 278 с.

Хакимов Р. «ДДТ» — наша общая юность. — М. : Эксмо, 2007. — 448 с.

Харитонов Н. Империя ДДТ. — М. : Moroz Publishing & Вагриус, 1998. — 175 с.

Кино

Васильева-Халл Н. КИНОхроники подполья. — М. : Эксмо, 2012. — 118 с.

Виктор Цой : ил. история жизни и творчества Виктора Цоя и группы «Кино» / отв. за вып. А. Московкин. — М. : АНТАО, 2005. — 395 с.

Житинский А. Цой Forever. — СПб. : Амфора : Петроглиф, 2013. — 478 с.

Калгин В. Виктор Цой и его Кино. — М. : АСТ, 2015. — 302 с.

Калгин В. Виктор Цой. Жизнь и «Кино». — М. : АСТ, 2015. — 300 с.

«Кино» : история, дискогр., ноты, тексты, фотоматериалы. — М. : Нота-Р, 2004. — 95 с.

Рыбин А. «Кино» с самого начала. — СПб. : Амфора, 2013. — 285 с.

Рыбин А., Беньковский В. Черные яйца. — СПб. : Лимбус Пресс, ООО Изд-во К. Тублина, Кн. клуб 36,6, 2008. — 408 с.

Машина времени

Додолев Е. Времени машины. — М. : ОЛМА Медиа Групп, 2014. — 366 с.

Капитановский М. Во всем виноваты «Битлз». — М. : Вагриус, 2006. — 384 с.

Легенды русского рока : история отеч. рок-музыки [Машина времени и др.] / В. Троегубов и др. — М. : Moroz publishing : Леан, 1999. — 278 с.

Макаревич А. «Машина времени» в словах и образах. — М. : Эксмо, 2014. — 109 с.

Макаревич А. Машина времени : альбом песен и стихов. — М. : Альм. «Коллекция» : Астра, 1994. — 205 с.

Марголис М. Затяжной поворот. Группа «Машина времени», 40 лет : этапы большого пути. — СПб. : Амфора, ТИД Амфора, 2009. — 345 с.

Подгородецкий П. «Машина» с евреями. — М. : АСТ ; СПб. : Астрель-СПб, 2007. — 285 с.

Подгородецкий П. Русские идут! — М. : АСТ ; СПб. : Астрель-СПб, 2009. — 251 с.

Мираж

Разина С. Женщине верить нельзя : откровения солистки легенд группы «Мираж». — М. : АСТ, 2013. — 350 с.

Разина С. Музыка нас связала : все тайны «Миража». — М. : АСТ, Астрель, 2009. — 287 с.

Nautilus Pompilius

Nautilus Pompilius : введение в наутилусоведение / сост. В. Пинич. — М. : Терра, 1997. — 400 с.
Порохня Л., Кушнир А. Nautilus Pompilius. — СПб. : Амфора, 2007. — 330 с.

Чайф

Крымова Л., Осико М. «Чайф». Земфира. «Руки вверх!». — Ростов н/Д : Феникс, 2000. — 255 с.
Порохня Л. Чайфstory. — М. : ЛЕАН, 2001. — 254 с.
Шахрин В. Открытые файлы. — Екатеринбург : У-Фактория, 2006. — 352 с.

Зарубіжні ансамблі

Андерс Т., Мэй Т. 100% Андерс. Моя жизнь : правда о Modern Talking, Норе и Дитере Болене. — М. : Проспект, 2015. — 264 с.
Бейкер Т. Том Йорк : в Radiohead и соло. — СПб. : Амфора, 2011. — 318 с.
Бравый Д. Slayer : на алтаре успеха. — СПб. : Реноме, 2013. — 446 с.
Гайди Р. HIM. — СПб. : Амфора, 2008. — 163 с.
Шенкер Р. Scorpions : Rock your life. — М. : Эксмо, 2011. — 317 с.
Cradle of filth : beauty & the beast. — [Б.м.] : Ин Рок, 2009. — 224 с.
King Diamond «Don't break the oath» / А. Глебов. — М. : Ин Рок, 2001. — 240 с.
Muse. Muscle Museum. Взгляд изнутри. — М. : Флюид/FreeFly, 2007. — 272 с.
Nazareth. Anthrax : британ. и амер. рок-группы : сб. / сост. А. Галин. — М. : Изд. центр ; Троицк : ООО «Лист нью», 1997. — 287 с.
The Exploited : амер. рок-группа : История. Тексты. Переводы. Комментарии / авт.-сост. В. Беньковский. — М. : Антао, 2003. — 80 с.
Betrock A. Girl groups : the story of a sound. — N.Y., 1982.
Bragaglia A. Jazz band. — Mil., 1929.
Brunn H. The story of the Original Dixieland Jazz Band. — New Orleans, 1960.
Condon R. A talent for loving. — N.Y., 1962.
Grieg Ch. Will you still love me tomorrow? : Girl groups from the 50s on... — L., 1989.
Leaders of the pack : girl groups of the 1960s and their influence on popular culture in Britain and America / S. MacLeod. — Lanham, 2015.
Manning S. The Jacksons. — N.Y., 1976.
Martin S. Duran Duran. — N.Y., 1984.
Die Puhdys / Text W. Tilgner. — B., 1983.
Rehwagen T., Wahle M. Fans And Friends : Listen To This Book. — Hattersheim/Main, 1992.
Somach O. Ticket to ride. — L., 1989.
Taylor D. As time goes by. — L., 1974.
Trow M. The Pulse of '64 : The Mersey Beat. — N.Y., 1979.

ABBA

Пальм К. ABBA : люди и музыка. — М. : МК МЕТА, 2001. — 135 с.
Пальм К. ABBA : подлин. история. — М. : ЭКСМО, 2003. — 542 с.
Пальм К. Яркий свет, черные тени : подлинная история группы ABBA. — СПб. : Амфора, 2009. — 663 с.
Сансом К. ABBA songs for the recorder. — Лондон и др. : Wise publ., 1977. — 34 с.
Скотт Р. ABBA : история за каждой песней. — М. : АСТ, 2016. — 191 с.
ABBA Annual 1982. — UK, 1981.
Andersson B., Ulvaeus B., Craymer J. Mamma mia! How can I resist you? : the inside story of Mamma mia! and the songs of ABBA. — L., 2006.
Borg Ch. ABBA By ABBA (The ABBA Phenomenon) — UK, 1977.
Edington H., Himmelstrand P. ABBA. — L., 1977.
Faltskog A., Ahman B. As I am : ABBA before & beyond. — L., 1997.
Från ABBA till Mamma mia! / C. Palm. — Stockh., 2000.
Kofoed R. Bogen um ABBA. — København, 1977.
Kofoed R. Boken om ABBA. — Stockh., 1977.
Lindvall M. ABBA : le dernier groupe pop. — Lugano, 1979.
Lindvall M. ABBA : the ultimate pop group. — L., 1977.
Oldham A., Calder T., Irwin C. ABBA. The name of the game. — L., 1996.
Palm C. Bright lights. Dark shadows : the real story of Abba. — L., 2001.
Russel S. The ABBA guide to Stockholm. — Stockh., 2010.
Snaith P. ABBA : the music still goes on. — Chessington, 1994.
Tobler J. ABBA for the record : the authorized story in words and pictures. — UK, 1980.
Ulvaeus B. ABBA : a lyrical collection 1972-1982. — L., 1982.

York R. ABBA in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.

AC/DC

Масино С. «Let there be rock» : история группы «AC/DC». — СПб. : Амфора, 2008. — 350 с.

Масино С. Да будет рок. AC/DC. — СПб. : Амфора, 2016. — 317 с.

AC/DC : the World's Most Electrifying Rock & Roll Band : the Kerrang! Files / ed. M. Dome. — L., 1995.

Bunton R. AC/DC : Hell Ain't no Bad Place to Be. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1982.

Dome M. AC/DC. — L., 1982.

Ezra P. The AC/DC Story. — L., 1982.

Putterford M. AC/DC. Shock to the system. The ill. biog. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.

Tesch Ch. AC/DC : an illustrated collectors guide. — USA, 1992.

Walker C. Highway to Hell : the life and times of AC/DC legend Bon Scott. — L., 1994.

ADAM & the ANTS

Lavers S. Adam and The Ants Kings : the Official Adam and The Ants Song Book. — L., 1981.

Maw J. The Official Adam Ant Story. — L., 1981.

Rodriguez M. Adam Ant Tribal Rock Special. — [S.l.], 1981.

Vermorel F., Vermorel J. Adam and The Ants. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.

Welch Ch. Adam and The Ants. — L., 1981.

West M. Adam and The Ants. — L., 1981.

Aerosmith

Putterford M. Aerosmith : Live! — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Putterford M. The Fall and Rise of Aerosmith. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1991.

A-ha

Харкет Х., Крамер Х. И дует теперь ветер на земле : А-ха крупным планом. — СПб. : Композитор, 2006. — 172 с.

A-Ha in Their Own Words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

A-Ha on Tour. — L. ; N.Y. ; Sydney. — [S.a.].

Harket H., Kramer H. Så Blåser Det På Jorden a-ha i Nærbilder. — Oslo, 1986.

Marcussen T. A-ha : the Story so Far. — L., 1986.

Marcussen. Aha : the Story so Far. — L., 1986.

Omdahl J. A-ha : die ganze Geschichte. — Höfen, 2010.

All Saints

Adams C. All Saints : the unofficial Biography. — Ann Arbor, [S.a.].

All about All Saints. — N.Y., 1998.

All Saints : the unofficial book. — N.Y., 1998.

Altman Sh. All Saints : music's divine new divas. — L. ; N.Y., 1998.

Case J. All Saints : the complete unofficial Story. — N.Y., 1998.

Garcia O. All Saints. — [S.l.], 2000.

Heatley M. All Saints : the unofficial book. — L., 1998.

McCarthy V. All Saints : our story. — L., 1998.

McInery J. All Saints : official biography. — L., 1998.

Pocket All Saints : Mel. — L., 1998.

Pocket All Saints : Nat. — L., 1998.

Pocket All Saints : Nic. — L., 1998.

Pocket All Saints : Shaznay. — L., 1998.

Pop Packs : All Saints. — [S.l.], 1998.

Andrews Sisters

Andrews M., Gilbert B. Over here, over there. — N.Y., 1993.

Andrews sisters rhythm song folio of popular novelty hit songs (complete with words and music) also diagrams for guitar, symbols for ukulele and banjo. — N.Y., 1941.

Andrews sisters' Army, navy and marines song folio ; words and music arranged for piano. — N.Y., 1942.

Federighi L. Grandi voci della musica americana : istrioni e sirene : guida ai CD dei grandi cantanti USA tra jazz, soul, blues, gospel, country e pop da Louis Armstrong a Hank Williams dalle Andrews Sisters a Dinah Washington da Mose Allison a Stevie Wonder. — Mil., 1997.

Garrod Ch. The Andrews Sisters. — Zephyrhills, 1992.

Nimmo H. Andrews Sisters : a biography and career record. — Jefferson, 2004.

Sforza J. Swing it!: The Andrews Sisters story. — Lexington, 1999.

Animals

- Blackford A. Wild Animals. — L., 1986.
Blues nero e blues bianco : Muddy Waters, Otis Redding, John Mayall, Yardbirds, Animals, Fleetwood Mac, Cream, Ten years after, Canned heat : in appendice schedе sui bluesman / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.
Burdon E. I used to be an Animal but, I'm all right now. — L., 1986.
Kent J. The last poet : the story of Eric Burdon. — [S.l.], 1989.

*B*Witched*

- Fantastic B*Witched. — [S.l.], 1999.
Golden A. B*Witched. — N.Y., 1999.
Kemp K. B*Witched : backstage pass. — N.Y., 1999.
Mark J. B*Witched : the official book. — L., 1999.
McCarthy V. The B*Witched story. — L., 1999.
Townson J. B*Witched : destination everywhere! : B*Witched on the road : the official tour book. — N.Y., 1999.
Vincent V. B*Witched. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1998.

Beach Boys

- Elliott B. Surf's Up! : The Beach Boys on Record, 1961-1981. — Ann Arbor, 1982.
Filosofia e popular music : da Zappa ai Beach boys, dai Doors agli U2 / a cura di D. Ferdori, S. Marino. — Mil., 2013.
Gaines S. Heroes and Villains : the True Story of The Beach Boys. — Basingstoke ; L., 1986.
Golden B. The Beach Boys : Southern California Pastoral. — [S.l.], 1976.
Leaf D. The Beach Boys and the California Myth. — N.Y., 1978.
Milward J. The Beach Boys : Silver Anniversary. — N.Y., 1986.
Preiss B. The Beach Boys : the Authorized Illustrated Biography. — N.Y., 1978.
Priore D. Look! Listen! Vibrate! Smile. — [S.l.], 1989.
Tobler J. The Beach Boys. — L., 1978.
Wilson B., Gold T. Wouldn't It be Nice : My Own Story. — N.Y., 1991.
Wincentzen E. Denny Remembered. — L., 1991.
Wise N. The Beach Boys in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Beatles

- Антология рок-музыки : одиссея Пола Маккартни / подгот. В. Бокарев и др. — М. : Век, 1997. — 159 с.
Багир-Заде А. «Beatles» – навсегда! — Л. : Музыка, 1989. — 204 с.
Багиров А. «Beatles» – любовь моя. — Мн. : ред. журн. «Парус», 1993. — 207 с.
Белоусов В. Мир, созданный Beatles. — СПб. : Алетея, 2007. — 452 с.
Белоусов В. Сон золотой. The Beatles. — СПб. : Алетея, 2011. — 612 с.
Бенсон Р. Пол Маккартни : личность и миф. — М. : Новости, 1993. — 320 с.
Бенциен Р. Джон Леннон навсегда. — СПб. : Интерласт, 1993. — 287 с.
Бокарев В. Антиголдман : критика фальсификаций жизни, творчества и общественно-политической деятельности Джона Леннона. — М. : Роликс, 2008. — 230 с.
Бокарев В. Джон Леннон : мифы и реальность. — М. : Изд-во фирмы «Клен», 1992. — 160 с.
Бокарев В. Джон Леннон : социальные взгляды, общественно-политическая и творческая деятельность в период «Молодежной революции» на западе (1966-1973 гг.). — М. : Роликс, 2008. — 246 с.
Бокарев В., Митрофанов Ю. История «Битлз» в СССР (1964-1970 гг.) : Т. 1. — М. : Роликс, 2014. — 326 с.
Бокарев В., Митрофанов Ю. История «Битлз» в СССР (1964-1970 гг.) : Т. 2. — М. : Роликс, 2014. — 278 с.
Бондаровский П., Налоев А. The Beatles. — М. : Podium, 1990. — 95 с.
Буркин Ю., Фадеев К. Осколки неба, или Подлинная история «The Beatles». — СПб. : Амфора, 2014. — 509 с.
Винер Д. Вместе! Джон Леннон и его время. — М. : Радуга, 1994. — 301 с.
Воробьева Т. История ансамбля «Битлз». — Л. : Музыка, 1990. — 287 с.
Грин Д. Здесь восходит солнце : духов. и муз. поиски Д. Харрисона. — СПб. : Будущее Земли, 2006. — 389 с.
Делиев А. The Beatles : творческая биография. — Тольятти : Современник, 2001. — 239 с.
Дэвис Х. Битлз. Авторизованная биография. — М. : Радуга, 1993. — 416 с.
Запесоцкий А. Из истории рок-музыки : творчество «Битлз». — СПб. : СПбГУП, 2013. — 32 с.
Инструментальный ансамбль «Битлз» / авт.-сост. Ю. Сергин. — Тамбов : Тамб. гос. ун-т им. Г. Державина, 1999. — 15 с.
Как зовут четверку «Битлз»? / сост. А. Старостиной. — М. : Радуга, 1990. — 431 с.
Макарьев А. Битлз : секретные материалы. — М. : Алгоритм, 2008. — 191 с.
Макарьев А. Джон Леннон : все тайны «Битлз». — М. : Алгоритм, 2012. — 206 с.
МакКейб П., Шонфельд Р. Сердцевина яблока : демифологизированная история «The Beatles». — Екатеринбург : Гонзо, 2011. — 239 с.
Мозговой А. 13 дней с сержантом Пеппером. — Оса : Росстани, 1993. — 99 с.

Надеждин Н. The Beatles. — М. : Мир энциклопедий Аванта+ : Астрель : Аргументы и факты, 2011. — 223 с.

Пономаренко А. Битлз. — СПб. : Библиополис, 1996. — 812 с.

Попов А. Ливерпуль. Битлз. — М. : Вокруг света, 2009. — 204 с.

Робертсон Д. Битлз. — М. : Компания «Евраз. регион» : Локид, 1997. — 163 с.

Робертсон Д., Хамфриз П. The Beatles : полный путеводитель по песням и альбомам. — СПб. : Амфора, 2014. — 349 с.

Тернер С. The Beatles : история за каждой песней. — М. : Астрель : Кладезь, 2013. — 373 с.

Уайт М. Джон Леннон. — Можайск : Б.и., 1998. — 63 с.

Хилл Т. The Beatles. — М. : Магма, 2009. — 448 с.

Шмидель Г. Beatles : жизнь и песни. — М. : Музыка, 1990. — 157 с.

Югин И. Анатомия квартета Beatles. — Х. : Милосердие, 1999. — 132 с.

Ястребов В., Герасимова Ю., Миронова Н. The Beatles. — Ульяновск : Симбвестинфо, 1999. — 929 с.

Beatles : песни и комментарии / сост. Д. Ухов. — Вып. 1-2. — М., 1989-1990.

The Beatles : все тайны легендарного квартета / пер. Е. Титовой. — М. : АСТ : Кладезь, 2015. — 304 с.

The Beatles : ил. биопр. / Т. Хилл, А. Гонтлетт, Г. Томас, Д. Бенн. — М. : АСТ : Астрель, 2011. — 223 с.

The Beatles : история создания легендарного квартета. — М. : АСТ : Астрель, 2009. — 304 с.

The Beatles : история, дискография, тексты, фотоматериалы. — М. : Нота-Р, 2002. — 95 с.

Арнаутов А. Наричаха ги Бийтълс. — София, 1982.

26 Days that Rocked the World! — Los Angeles, 1978.

A collector's guide to The Beatles on compact disc. — Vol. 1. — [S.l.], 1990.

Agresta F. I Beatles e le narrazioni familiari : prima del mito. — Roma, 2013.

Alain D. Les Beatles : Nouvelle edition. — P., 1972.

Alicio S. Elvis Presley — The Beatles. — West Haven, 1979.

Ambrosi E., Ambrosi V. B come Beatles. — Trieste, 2011.

Antoni R. Il Viaggio Dei Cuori Solitari : Un libro sui Beatles. — [S.l.], 1979.

Arrivano i Beatles : storie di una generazione / a cura di U. Buttafava ed E. Gentile. — Mil., 2007.

Assante E., Castaldo G. Beatles. — Roma ; Bari, 2014.

Ausburger J., Eck M., Rann R. The Beatles Memorabilia Price Guide. — Radnor, 1993.

Baccalario P. I Beatles : i favolosi quattro. — San Dorligo della Valle, 2017.

Bacon D., Maslov N. The Beatles' England. — N.Y., 1982.

Baker G. The Beatles Down Under. — Glebe, 1981.

Baker G., Dilemnia R. The Beatles Down Under : the 1964 Australia and New Zealand Tour. — Ann Arbor, 1986.

Bakker E., Janssen K. Dig It (The Beatles Bootleg Book) — Vol. I. — Holland, 1974.

Barrow T. The Cavern. — L., 1963.

Barrow T. Meet The Beatles. — Manchester, 1963

Barrow T. We Love You. — L., 1982.

Beatle People : in words and pictures. — [S.l.], 1987.

Beatlefan. — Vol. 3-4. — Ann Arbor, 1986.

Beatlefan. 1978-1979-1990. — Vol. 1-2. — Ann Arbor, 1985.

Beatlemania : the illustrated treasury. — Montreal, 1984.

Beatlemania hits the big wings. — USA, 1964.

Beatles / a cura di F. Bianchi, G. Castaldi, M. Zambelli. — Reggio Emilia, 1988.

Beatles : tutti i testi : 1962-1970 / a cura di D. Franzoni e A. Taormina. — Mil., 1992.

Beatles : yesterday / a cura di B. Shapiro. — [S.l.], 1996.

Beatles '68 / a cura di U. Buttafava e E. Gentile. — Mil., 2008.

Beatles for sale / M. Bonfiglio. — Roma, 2005.

Beatles in their own words / comp. Miles. ; ed. P. Marchbank. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1978.

Beatles. 14 anni di show / testo F. Iodice, G. Paoli. — Rome, 1985.

Bedford C. Waiting for the Beatles : an apple scruff's story. — Poole, 1984.

Bennahum D. The Beatles ...After the break-up in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1991.

Benson H. I Beatles fotografati da Harry Benson. — Mil., 1998.

Berkenstad J. Black Market Beatles. — Canada, 1995.

Best P., Doncaster P. John Lennon Les Beatles Et... Moi. — Monaco, 1990.

Best P., Harry B. The best years of The Beatles. — L., 1996.

Bicknell A., Marsh G. Baby, You Can Drive My Car. — UK, 1989.

Black C. Step Inside. — UK, 1985.

Blake J. All you needed was love : The Beatles after The Beatles. — L., 1981.

Blessing A. Out of the Mouths of The Beatles. — N.Y., 1964.

Bow D. Die Beatles Kommen. — [S.l.], 1964.

Braun M. Love me do. The Beatles progress. — Harmondsworth, 1964.

Brown M. Love me do : The Beatles' progress. — L., 1965.

Brown P., Gaines S. The love you make : An insider's story of The Beatles. — N.Y., 1983.

Burke J. A hard day's night. — L., 1964.

Burt R., Pascall J. The Beatles : the Fab Four who Dominated Pop Music for a Decade. — [S.l.], 1983.

Cahill M. The Beatles : a Pictorial History. — UK, 1990.

Calvisi A., Caserza G. Amavo i Beatles o i Rolling Stones? — Roma, 1997.

Campbell C., Murphy A. Things We Said Today : The Complete Lyrics and a Concordance to The Beatles Songs, 1962-1970. — Ann Arbor, 1980.

Carr R. Beatles at the Movies. — UK, 1996.

Carr R. I Beatles : un disco. — Bergamo, 1979.

Carr R., Tyler T. The Beatles. An illustrated record. — L., 1975.

Castleman H., Podrazik W. All together now : the first complete Beatles Discography, 1961-1975. — Ann Arbor, 1976.

Castleman H., Podrazik W. J. The End of The Beatles? — Ann Arbor, 1983.

Castleman H., Podrazik W. The Beatles Again? — Ann Arbor, 1977.

Catone M. As I Write This Letter : an American Generation Remembers The Beatles. — [S.l.], 1982.

Celsi T. The Beatles. — [S.l.], 1995.

Cepicon B., Ali W. Yesterday... Came suddenly. The definitive history of The Beatles. — N.Y., 1985.

Cherni I. Beatles a. Jeh Desky. — Praha, 1979.

Clark A. The Beatles. — USA, 1981.

Classic Interviews : 25 Rock Giants in their own words / ed. J. Simpson. — L., 1992.

Clayson A. The Beatles : John Lennon, Paul McCartney, George Harrison, Ringo Starr. — Roma, 2005.

Clayson A. The Beatles box. — Mil., 2004.

Clayson A., Satcliffe P. The real life story behind backbeat Stuart Sutcliffe : the lost Beatle. — L., 1994.

Clifford M. The Beatles. — USA, 1991.

Coleman R. Brian Epstein : the man who made The Beatles. — L. ; N.Y., 1989.

Command R. The Beatles. — L., 1963.

Condon R. A Talent For Loving. — N.Y., 1962.

Connolly R. Stardust Memories. — L., 1983.

Cooper M. Blinds & Shutters by Michael Cooper / comp. A. Cooper. — Guilford, 1989.

Cornelius J. Liverpool 8. — UK, 1982.

Cott J., Dalton D. The Beatles Get Back. — L., 1970.

Cowan Ph. Behind The Beatles songs. — L., 1980.

Cox P., Lindsay J. The Beatles Price and Reference Guide for American Records. — USA, 1986.

Cox P., Lindsay J. The Complete Beatles US Records Price Guide. — Phoenix, 1983.

Dain J. The Beatles book christmas special. — UK, 1965.

Davies H. Die Geschichte der Beatles. — Münch. ; Zürich, 1978.

Davies H. The Beatles. The authorized biography. — L., 1968.

Davis A. The Beatles : "Quote Unquote". — Avenel, 1995.

Davis A. The Beatles files. — N.Y., 1998.

De Blasio E. All about The Beatles. — N.Y., 1964.

Dear Beatles / comp. B. Adler. — N.Y., 1964.

Del Buno R. & C. The Beatles : a collection. — [S.l.], 1982.

Delano J. The Beatles Album. — UK, 1991.

Devis A. The Beatles : «Quote Unquote». — Avenel, 1995.

DeWitt H. Beatle poems. — [S.l.], 1991.

DeWitt H. The Beatles : untold tales. — USA, 1985.

Di Lello R. The longest cocktail party : an insider's diary of the «Beatles», their million-dollar «Apple» empire and its wild rise and fall. — Chi., 1972.

Didion J. The White Album. — L., 1979.

Dietrich E. Tendenzen der Pop-Musik : Dargest. Am Beispiel der Beatles. — Tutzing, 1979.

Diez G. Beatles contro Rolling Stones. — Mil., 2001.

Dister A. Les Beatles. — P., 1972.

Doney M. Lennon & McCartney. — Tunbridge Wells, 1981.

Dowling W. Beatlesongs. — L., 1990.

Downes J. Take This, Brother, May it Serve You Well : an Incomplete Guide to the Unreleased Music of The Beatles, 1958-1970. — Exeter, 1988.

Edwards H. Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band. — N.Y., 1978.

Ehrhardt C. Die Beatles : Fabelwesen unserer Zeit? — Diessen, 1965.

Epstein B., Taylor D. A Cellarful of Noise. — L., 1964.

Erlemann K. 30 years of Beatles music : a chronicle. — Vol. 1-2. — Germany, 1987.

Evans M., Jones R. In the footsteps of The Beatles. — L., 1982.

Evans M. The Art of The Beatles. — L., 1984.

Ewing J. The Beatles. — L., 1995.

Fast J. The Beatles : The real story. — N.Y., 1968.

Fenick B. Collecting The Beatles : an Introduction and Price Guide to Fab Four Collectibles, Records, and Memora-

bilia. — Ann Arbor, 1982.
 Fenick B. Collecting The Beatles : an Introduction & Price Guide to Fab Four Collectibles, Records & Memorabilia. — Vol. 2. — Ann Arbor, 1985.
 Foreman J. The Beatles Quiz Book. — L., 1964.
 Forsyth I. The Beatles' Merseyside. — UK, 1991.
 Franko Ph. The pictorial book of a hard day's night. — N.Y., 1978.
 Freeman R. The Beatles : a Private View. — L., 1989.
 Freeman R. The Beatles Limited. — L., 1964.
 Freeman R. Yesterday : Photographs of The Beatles. — L., 1983.
 Friede G., Titone R., Weiner S. The Beatles A to Z. — N.Y., 1980.
 Friedman R. The Beatles : world without music. — N.Y., 1968.
 Fulpen H. The Beatles : an illustrated diary. — L., 1983.
 Gentile E., Schiavo F. Beatles a fumetti. — Mil., 2010.
 Geppert G. Songs der Beatles – Texte und Interpretationen. — Münch., 1968.
 Giuliano G. The Beatles : a celebration. — N.Y., 1986.
 Giuliano G. Tomorrow Never Knows : 30 Years of Music and Memorabilia. — N.Y., 1991.
 Giuliano G. The Beatles Album : 30 Years of Music and Memorabilia. — L. ; N.Y., 1991.
 Giuliano B., Giuliano G. The Lost Beatles interviews. — L., 1995.
 Glemser K. Hot Wacks – Book Ten. — [S.l.], 1983.
 Goodgold E., Carlinsky D. The Complete Beatles Quiz Book. — N.Y., 1975.
 Grasso R. The Beatles in Italy, 1963-1980. — Catania, 1981.
 Gross E. Fab Films by The Beatles. — [S.l.], 1991.
 Grove M. Beatle Madness. — N.Y., 1978.
 Gunn K., Somach D., Somach K. Ticket to Ride. — L., 1990.
 Gunther C., Rayl A. Beatles' 64 : a Hard Day's Night in America. — Garden City, 1989.
 Guzek A. Across The Universe. — Hvidorre, 1980.
 Guzek A. Beatles Discography. — Cph., 1976.
 Hamblett C. Here are The Beatles. — L., 1964.
 Hamlin B. The Beatles Records in Australia. — Australia, 1981.
 Hanter D. Die Geschichte der Beatles. — Münch. ; Zürich, 1978.
 Harry B. Ask me why : The Beatles quiz book. — UK, 1985.
 Harry B. Beatlemania : an Illustrated Filmography (a History of The Beatles on Film). — L., 1984.
 Harry B. Beatles for sale : The Beatles memorabilia guide. — L., 1985.
 Harry B. Paperback Writers : an Illustrated Bibliography. — L., 1984.
 Harry B. Sgt. Pepper's lonely hearts club band. — L., 1987.
 Harry B. The Beatles who's who. — L., 1982.
 Harry B. The Beatles. — Liverpool, 1984.
 Harry B. The Book of Beatle Lists. — UK, 1985.
 Harry B. The Encyclopedia of Beatles People. — Poole, 1997.
 Harry B. The Ultimate Beatles Encyclopedia. — Zürich, 1993.
 Hayward M., Evans M. I Beatles : colti nelle immagini più segrete : 1963-69. — Novara, 2009.
 Help! The Beatles / ed. C. Cerf. — N.Y., 1965.
 Henri A., McGough R., Patten B. The Mersey Sound. — Harmondsworth, 1983.
 Hertsgaard M. A Day in the Life : the Music and Artistry of The Beatles — N.Y., 1995.
 Hine A. Help! — N.Y., 1965.
 Hockinson M. The Ultimate Beatles Quiz Book. — N.Y., 1992.
 Hockinson M. Nothing is Beatleproof : Advanced Beatles Trivia for Fab Four Fanciers. — Ann Arbor, 1990.
 Hoffmann D. The Beatle Book. — N.Y., 1964.
 Hoffmann D. The Beatles conquer America : the photographic record of their first American tour. — L., 1984.
 Hoffmann D. The Beatles. — Tokyo, 1975.
 Hoffmann D. With The Beatles : The historic photographs of Dezo Hoffman. — L., 1982.
 Horn M. E. The music of The Beatles. — New Jersey, 1984.
 House J. The Beatles Quiz Book. — L., 1964.
 Howlett K. The Beatles at the Beeb : 62-65 : the story of their radio career. — L., 1982.
 Humphrey-Smith C., Heenan M., Mount J. Up The Beatles' family tree. — Northgate, 1966.
 Hunter D. Die Geschichte der Beatles. — Münch. ; Zürich, 1978.
 I Beatles assolo : John Lennon / M. Snow. — Mil., 2013.
 I Beatles attraverso le loro parole / a cura di Miles. — Genova, 2002.
 Illegal Beatles : Archival Back Issues 1986-1988 / ed. D. Sulpy. — Tucson, 1991.
 Jimmy Olsen, No. 79. — N.Y., 1964.
 Jones R. The Beatles' Liverpool. — Liverp., 1991.
 Jurgs M. Das Album Der Beatles. — Hamb., 1981.
 Kaufmann M. Murray The K Tells It Like It Is, Baby. — N.Y., 1966.

Keenan D. On Stage : The Beatles. — Mankato, 1976.

King L. Do You Want to Know a Secret? Making Sense of The Beatles' Unreleased Recordings. — Tucson, 1988.

King L. Fixing a Hole : a Second Look at The Beatles' Unauthorized Recordings. — Tucson, 1989.

King L. Help! A Companion to "The Beatles' Recording Sessions". — USA, 1989.

Kozinn A. The Beatles. — L., 1995.

Kramer H. The Beatles' Labels. — [S.l.], 1984.

Kreimer K. Beatles & Co. — [S.l.], 1968.

Larkin R. The Beatles : Yesterday... Today... Tomorrow. — N.Y. ; Toronto ; L. ; Sydney ; Tokyo, 1974.

Leach S. Follow The Merseybeat Road. — Liverp., 1983.

Leaf E. The original beatles book : delicious insanity, where will it end? — Los Angeles, 1964.

Lee Mitchell C., Munn M. All my loving : A Beatlefan's memoirs. — L., 1988.

Lefcowitz E. The Beatles' Last Concert. — USA, 1987.

Leigh S. Beatles ad Amburgo : le storie, la scena e l'inizio di tutto. — Roma, 2011.

Leigh S. Let's Go Down The Cavern. — Liverp., 1983.

Leigh S. Speaking Words of Wisdom : Reflections on The Beatles. — Liverpool, 1991.

Lennon C. A Twist of Lennon. Her First-Hand Story of that Incredible Phenomenon – The Beatles. — L., 1978.

Leppert J. Beatles A-Z. — Liverp., 1976.

Levy J. Apple Log IV : a Guide for The U.S. & Canadian Apple Records Collector. — Canada, 1990.

Lewis V., Barrow T. Music and Maiden Overs : my Show business Life. — L., 1987.

Lewisohn M. The Beatles : 25 Years In Life : A Chronology 1962-1987. — L., 1987.

Lewisohn M. The Beatles Day To Day : A Chronology 1962-1989. — N.Y., 1990.

Lewisohn M. The Beatles Live! The Ultimate Reference Book. — L., 1986.

Lewisohn M. The Complete Beatles Chronicle. — L., 1996.

Lewisohn M. The Complete Beatles Recording Sessions. The Official Story of The Abbey Road Years. — L., 1988.

Lewisohn M. A Complete Catalogue of The Beatles' UK Radio Broadcasts. — UK, 1980.

Lewisohn M., Smith A., Schreuders P. The Beatles' London. — L., 1994.

Liverpool – The 60's : φ Photographic Celebration. — UK, 1983.

Love Letters to The Beatles / comp. B. Adler. — L., 1964.

MacDonald I. The Beatles : l'opera completa. — Mil., 1997.

Mack Conger M. Sweet Beatle Dreams : the Diary of Mary Mack Conger. — Kansas City, 1990.

Madonna G. I Beatles e i Genesis in Canavese : storia della musica beat & pop in Canavese dal 1962 al 1974. — Mil., 2006.

Madow S., Sobul J. The Colour of Your Dreams : The Beatles' Psychedelic Music. — [S.l.], 1992.

Magical Mystery Tour. — L., 1967.

Manning M., Granstrom B. The Beatles. — Roma, 2014.

Markworth T. Bob Dylan and The Beatles. — USA, 1987.

Martin G. All You Need Is Ears. — Basingstoke ; L., 1979.

Martin G., Pearson W. The Summer of Love : the Making of Sgt. Pepper. — Basingstoke ; L., 1994.

Matahira T. Beatles Movie Catalog. — Japan, 1979.

Matzner A. The Beatles : Prekl. z ces. — Brat., 1990.

Maugham P. The Beatles. — L., 1964.

McCabe P., Schonfeld R. Apple to the Core. The Unmaking of The Beatles. — L., 1972.

McCoy W., McGeary M. Every Little Thing : the Definitive Guide to Beatles Recording Rarities, Rare Mixes and Other Musical Oddities, 1958-1986. — Ann Arbor, 1990.

McDonald I. Revolution in the Head : Beatles Records & The Sixties. — L., 1995.

McGeary M., McCoy W. Every Little Thing : The Beatles On Record. — Lacey, 1979.

McKeen W. The Beatles : a Biography. — Westport. ; L., 1989.

Mellers W. Twilight of the Gods : The Beatles in retrospect. — L., 1974.

Mellers W. Twilight of the Gods : The music of The Beatles. — N.Y., 1973.

Merle P., Volcouve J. Les Beatles. — P., 1987.

Mersey Beat : The Beginnings of The Beatles / comp. Miles ; ed. B. Harry. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1977.

Michelone G. I Beatles : un mito dalla A alla Z. — Mil., 2003.

Minoff L. The Beatles in Yellow Submarine. — L., 1968.

Molnár I., Molnár G. Halhatatlan Beatles. — Bdp., 1986.

Naha E. John Lennon & The Beatles Forever. — N.Y., 1981.

Nibbervoll E., Thorburn E. 1000 Beatle Facts (and a Little Bit of Hearsay). — Sydney, 1977.

Niedergesäss S. Die Beatles. — Hamb., 1976.

Noebel D. Communism, Hypnotism and The Beatles : an Analysis of Communist Use of Music. — Tulsa, 1965.

Noebel D. The Beatles : a Study in Sex, Drugs, And Revolution. — Tulsa, 1968.

Norman Ph. Die endgültige Biografie der Beatles. — Münch., 1982.

Norman Ph. Shout! The Beatles in their generation. — N.Y., 1981.

Norman Ph. Shout! The true story of The Beatles. — N.Y., 1981.

O'Grady T. The Beatles : a musical evolution. — Boston, 1983.

Orselli G. The Beatles : 1967. — Mil., 2010.

Orton J. Up Against It. A Screenplay for The Beatles. — N.Y., 1979.

Osborne J. The official price guide to memorabilia of Elvis Presley and The Beatles. — N.Y., 1988.

Padalino M. The Beatles : Hey! Hey! Hey! : 1962-1966. — Mil., 2013.

Padalino M. The Beatles : Hey! Hey! Hey! : 1967-1970. — Mil., 2013.

Paperback W. The life and times of The Beatles : a novel by Mark Shipper. — L., 1978.

Parkinson N., Cleave M. The Beatles book. — L., 1964.

Pascall J. Story of rock – The Beatles. — N.Y., 1973.

Pawlicki M. Contemporary attitudes towards the music of The Beatles. — Los Angeles, 1969.

Pawlowski G. How they became The Beatles : a definitive history of the early years 1960-1964. — N.Y., 1989.

Peglua A. Alles was du brauchst ist Liebe. — [S.l.], 1987.

Personality Comics Present The Beatles. — N.Y., 1991.

Pirmangton P. The Beatles. — Mankato, 1974.

Pocket Beatles Complete. — L., 1979.

Popular Music. Beatles Issue 6/30 / ed. D. Laing, N. Josephs. — Camb., 1987.

Rampini F. All you need is love : l'economia spiegata con le canzoni dei Beatles. — Mil., 2015.

Rehwagen T., Schmidt T. Mach Schau! – Die Beatles in Hamburg. — Germany, 1992.

Rehwagen T., Wahle M. Fans and Friends : Listen to this Book. — Hattersheim, 1992.

Reinhart Ch. Beatles Novelty Discography. — Lancaster, 1977.

Reinhart Ch. The Book of Beatles Lists. — Chi. ; N.Y., 1985.

Reinhart Ch. You Can't do that : Beatles Bootlegs & Novelty Discs. — Ann Arbor, 1981.

Renwick B. The Beatles in New Zealand. — New Zealand, 1992.

Riley T. Tell me why : a Beatles Commentary : The Beatles album by album, song by song, The 60-s and after. — N.Y., 1988.

Rizzi C. The Beatles. — Firenze, 2002.

Robertson J. The Complete Guide to the Music of The Beatles. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.

Rolling Stone : The Beatles. — N.Y., 1980.

Rombeck H., Neumann W. Die Beatles : ihre Karriere, ihre Musik, ihre Erfolge. — Bergisch ; Gladbach, 1977.

Romeo Beatle – Ophelia. — L., 1964.

Rosenbaum H. The Beatles Trivia Quiz Book. — N.Y., 1978.

Ross C. The Beatles are back. — N.Y., 1964.

Russel J. The Beatles album file and complete discography. — Poole, 1982.

Russel J. The Beatles on record. — N.Y., 1982.

Saroyan A. The Beatles. — Camb., 1971.

Scaduto A. Sex, drugs, music, meditation... What next? The Beatles yesterday, today and tomorrow. — N.Y., 1968.

Schaffner N. The Beatles forever. — Harrisburg, 1978.

Schaffner N. The boys from Liverpool : John, Paul, George, Ringo. — N.Y., 1980.

Schaumburg R. Growing Up With Beatles. An Illustrated Tribute. — N.Y. ; L., 1976.

Schmiedel G. Die Beatles. Ihr Leben und ihre Lieder. — Lpz., 1985.

Schuster P. Four Ever – 25 Jahre Beatles. — Stuttgart, 1986.

Schuster P. Four Ever : die Geschichte der Beatles. — Stuttgart, 1989.

Schwartz D. Listening to The Beatles. – Vol. 1-2. — Ann Arbor, 1990.

Searcy D. Warp and Woof! — USA, 1990.

Seloron F. Les Beatles – Yesterday forever. — P., 1972.

Shepherd B. The true story of The Beatles. — L., 1964.

Shipper M. Paperback writer : the life and times of The Beatles : the spurious chronicle of their rise to stardom. — Los Angeles, 1977.

Simms A. Les Beatles. — [S.l.], 1976.

Sinyard N. Beatles, Musketeers and Supermen : the Films of Richard Lester. — [S.l.], 1984.

Snow M. I Beatles solo : cronaca illustrata di John, Paul, George e Ringo dopo i Beatles. — Mil., 2013.

Soffritti D. I Beatles dal mito alla storia : la prima biografia storico-critica del piu celebre gruppo di tutti i tempi. — Roma, 1980.

Somach O. Ticket to Ride. — L., 1989.

Southall B. Abbey Road. — [S.l.], 1982.

Spence H. The Beatles forever. — New Maiden, 1981.

Spence H. The Beatles. — Avenel, 1983.

Spencer T. It Was 30 Years Ago. — [S.l.], 1995.

Spitz B. The Beatles. — Mil., 2006.

Stalins A. Les Beatles. — [S.l.], 1976.

Stannard N. The long and winding road : a history of The Beatles on record. — L., 1983.

Stannard N., Tobler J. Working Class Heroes : The History of The Beatles' Solo Recording. — L., 1983.

Stokes G. The Beatles. — L., 1981.

Strange Tales, No. 130. — N.Y., 1964.

Sullivan B. The great Beatles rip off. — Providence, 1977.
 Sutton M. We love you Beatles. — Garden City, 1971.
 Swenson J. Yesterday seems so far away : The Beatles yesterday and today. — N.Y., 1977.
 Tashian B. Ticket To Ride. — L., 1996.
 Tast J. The Beatles : the real story. — Berkley, 1968.
 Taylor A. Yesterday : my Life with The Beatles. — [S.l.], 1991.
 Taylor A., Roberts M. Yesterday. The Beatles Remembered. — L., 1988.
 Taylor D. Fifty Years Adrift (In An Open-Necked Shirt). — Guilford, 1984.
 Taylor D. It Was Twenty Years Ago Today. — L., 1987.
 Terry C. Here There and Everywhere : the First International Beatles Bibliography 1962-1982. — Ann Arbor, 1985.
 The Beatles (John Lennon, Paul McCartney, George Harrison, Ringo Starr) Complete Works. — Amst., 1968.
 The Beatles : 24 Posters. — New Malden, 1983.
 The Beatles : anthology. — Mil., 2010.
 The Beatles : la vita e le canzoni dei quattro ragazzi di Liverpool. — [S.l.], 1997.
 The Beatles : Their Greatest Hits / ed. J. Robins. — [S.l.], 1985.
 The Beatles book / book design. E. Caraeff. — Chi. ; N.Y., 1985.
 The Beatles book / ed. E. Davis. — N.Y., 1968.
 The Beatles Book / ed. E. Davis. — N.Y., 1968.
 The Beatles book. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.
 The Beatles Collection. — Liverp., 1975.
 The Beatles Complete. — N.Y., 1976.
 The Beatles diary. — L., 1965.
 The Beatles Experience. — San Diego, 1991.
 The Beatles for the Record. — UK, 1981.
 The Beatles Illustrated Lyrics / ed. A. Aldridge. — Vol. 1-2. — L., 1980.
 The Beatles Illustrated Lyrics / ed. A. Aldridge. — Vol. 1. — L., 1969.
 The Beatles Illustrated Lyrics / ed. A. Aldridge. — Vol. 2. — L., 1971.
 The Beatles in Liverpool / Photos by P. Studios. — Liverp., 1987.
 The Beatles in Richard Lester's "A Hard Day's Night" / ed. P. Di Franco. — N.Y., 1977.
 The Beatles in Tokyo. — Tokyo, 1986.
 The Beatles Lyrics Complete. — L., 1975.
 The Beatles Poster Book. — L., 1990.
 The Beatles Reader : a Selection of Contemporary Views, News and Reviews of The Beatles in Their Heyday / ed. Ch. Meises. — Ann Arbor, 1984.
 The Beatles story / ed. R. Burt. — L., 1975.
 The Beatles story. — Bristol, 1974.
 The Beatles up to Date. — N.Y., 1964.
 The Beatles years / ed. R. Connolly. — L., 1972.
 The Beatles. — N.Y., 1964.
 The Beatles. — New Malden, 1983.
 The Beatles. A day in the life. The day-by-day diary 1960-1970 / comp. T. Schultheiss. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1980.
 The Beatles. The fabulous story of John, Paul, George and Ringo / comp. R. Burt ; ed. J. Pascall. — L., 1975.
 The Beatles' Lyrics Illustrated / intr. R. Brauligan. — N.Y., 1975.
 The Beatles's Story. — [S.l.], 1978.
 The Classic Poster Book : The Beatles. — N.Y. ; L., 1990.
 The Compleat Beatles. — Vol. 1-2. — N.Y., 1981.
 The complete Beatles lyrics. — L. ; N.Y. ; Sidney, 1982.
 The Golden Beatles. — UK, 1967.
 The Magical Mystery Tour Book / ed. T. Barrow. — N.Y., 1967.
 The New Beatles Complete. — UK, 1992.
 The Official Yellow Submarine Magazine. — L., 1968.
 The Pillow Book of Eleanor Bron. — L., 1985.
 The Revolver Sessions : Photographs by Robert Freeman. — UK, 1991.
 The Rolling Stone Interviews. — N.Y., 1971.
 The Yellow Submarine Gift Book. — Manchester, 1968.
 Things we said today : poems about The Beatles / ed. Ph. Bowen. — L., 1995.
 Tobler J. The Beatles. — Toronto, 1984.
 Todd M. The Beatles Music Index 1958-1990. — USA, 1992.
 Thomas C. HoE : una storia d'amore nella Londra dei Beatles e dei Pink Floyd. — Cesena, 2011.
 Treacher P. Strawberry fields. — Hannondsworth, 1990.
 Trow M. The Pulse of '64 : The Mersey Beat. — N.Y., 1979.
 Turner S. A Hard Day's Write : the Stories Behind Every Beatles' Song. — L., 1995.
 Tutti per uno : Beatles, Rolling Stones, Who, Kinks, Faces, Donovan : in appendice schede dagli Amen Corner agli

Zombies / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.
 Ungvári T. Beatles Biblia : a Negy Apostol Mitoza. — Bdp., 1982.
 Van de Bunt J. The Beatles Concert-ed Efforts. — Holland, 1979.
 Van Gelder H., Ligtenberg L. The Beatles in Holland. — Amst., 1989.
 Van Haarlem R., Vermeer E. Lots of Liverpool. — Holland, 1982.
 Vollmer J. Rock' N' Roll Times : the Style and Spirit of the Early Beatles and Their First Fans. — N.Y., 1981.
 Vukojevich D. The Beatles. — Beograd, 1980.
 Wallgren M. The Beatles on Record. — N.Y., 1982.
 Whitaker B., Harrison M. The Unseen Beatles. — San Francisco, 1991.
 Whitaker R., Hearn M. The Beatles : l'ultima tournée. — Roma, 2008.
 Wiaschek M., Pelz W. The Beatles : Here, There (And Everywhere). — Koln, 1984.
 Wiener A. The Beatles – the Ultimate Recording Guide. — N.Y., 1992.
 Wiener A. The Beatles : a Recording History. — L., 1986.
 Williams A., Marshall W. The man who gave The Beatles away. The amazing true story of The Beatles early years. — L., 1975.
 Wilt M. The Beatles in Yellow Submarine. — N.Y., 1968.
 With The Beatles. The Historic Photographs of Dezo Hoffmann / ed. P. Marchbank. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1982.
 Woffinden B. The Beatles apart. — L., 1981.
 Yellow Submarine. — [S.l.], 1968.
 Yenne B. The Beatles. — UK, 1989.
 Zanderbergen G. The Beatles. — N.Y., 1976.

Bee Gees

Billboard Salutes The Bee Gees. — N.Y., 1978.
 Gibb B., R. & M., Leaf D. Bee Gees : the Authorized Biography. — L., 1979.
 Guglielmi S. Bee Gees. — Roma, 1981.
 Jelot-Blanc J.-J. Les «Bee Gees». — Wissous, 1979.
 Henkels M. Bee Gees : Die Superstars der 70er Jahre — Hamb., 1979.
 Munshower S. The Bee Gees. — [S L.], 1978.
 Pryce L. The Bee Gees. — L., 1979.
 Schumacher C. Bee Gees. — Mankato, 1980.
 Stevens K. The Bee Gees : a Photo Biography. — N.Y., 1978.
 Stigwood R., Dee A. The Official Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band Scrapbook. — N.Y., 1978.
 Tatham D. The Incredible Bee Gees — L., 1979.

Black Sabbath

Black Sabbath. Никогда не говори о смерти! / сост. А. Галина. — М. : Билан, 2003. — 351 с.
 Макайвер Дж. Black Sabbath : история группы. — СПб. : Амфора, 2009. — 588 с.
 Макайвер Дж. Хеллоуин каждый вечер. Black Sabbath. — СПб. : Амфора, 2016. — 510 с.
 Новгородцев С. Рок-посевы. — СПб. : Амфора, 2008. — Т. 1. — 248 с.
 Cerati S. Black Sabbath : masters of reality : dischi, musica e testi dell'era Ozzy : (1969-1978). — Mil., 2012.
 Iommi T. Iron man : il mio viaggio tra Paradiso & inferno con i Black Sabbath. — Roma, 2012.
 Katz R. Black Sabbath : a journey through a crime against humanity. — L., 1969.
 Katz R. Sabato nero. — Mil., 1973.
 McIver J. Black Sabbath. — Mil., 2009.
 Vitolo E. Black Sabbath : neon knights. — Mil., 2015.
 Welch Ch. Black Sabbath. — L., 1982.

Blondie

Bangs L. Blondie. — N.Y., 1980.
 Beronesi P. Blondie : storia e canzoni di Debbie e del suo gruppo. — Roma, 1981.
 Blondie. — Mil., 2014.
 Burroughs W. Rock'n'roll virus : conversazioni con David Bowie, Patti Smith, Blondie, Devo. — Roma, 2008.
 Elefante F. Il cuore freddo di Blondie. — Roma, 2013.
 Harry D., Stein C., Bockris V. Making Tracks : the Rise of Blondie. — N.Y., 1982.
 Schruers F. Blondie. — L., 1980.
 Sinclair P. Rip Her to Shreds : a Look al Blondie. — [S.l.], 1979.
 Young Ch. Blondie & Dagoberto. — Mil., 1969.

Blur

Blur : the Great Escape. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Blur : tutti i testi con traduzione a fronte. — Firenze, 1996.

Giabini G. Blur. — Padova, 1996.
Holorny L. Blur : an illustrated biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
Roach M. Blur Complete : the illustrated history. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
St. Michael M. Blur : in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Bon Jovi

Bateman B. Bon Jovi. — L., 1996.
Bon Jovi : sogni di fuoco e di metallo. — Firenze, 1996.
Bon Jovi : these days. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
Bon Jovi : tutti i testi con traduzione a fronte. — Firenze, 1996.
Bowler D., Dray B. Bon Jovi : il fuggitivo. — Firenze, 1996.
Bowler D., Dray B. Bon Jovi : runaway. — L., 1995.
Dome M. Bon Jovi : faith and glory. — Chessington, 1994.
Dome M., Wall M. Bon Jovi : live! — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.
Dome M., Wall M. The complete guide to the music of Bon Jovi. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
Gabrielli A. We were born to follow (inseguendo i Bon Jovi). — Roma, 2012.
McSquare E. Bon Jovi : an illustrated biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
The Best of Bon Jovi : cross road. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
Wall M. All night long : the true story of Bon Jovi. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.

Boney M

Shearlaw J., Brown D. Boney M. — L., 1979.

Byrds

Rogan J. Timeless Flight : the Definitive Biography of The Byrds. — UK, 1990.
Scoppa B. The Byrds. — N.Y. ; Toronto ; L. ; Sydney ; Tokyo, 1971.

Chicago

O'Shea M. Chicago. — Mankato, 1977.

Clash

Clash / autori vari pubblicazione. — Mil., 2008.
Clash : testi con traduzione a fronte / a cura di A. Campo e G. Culicchia. — Firenze, 1998.
Clash : testi con traduzione a fronte. — Mil., 1983.
Clash live : [Joe Strummer e compagni si raccontano] / a cura di J. Federici. — Mil., 2012.
Gilbert P. The Clash, death or glory : la vera storia. — Roma, 2006.
Gray M. Last gang in town : the story and the Myth of The Clash. — L., 1995.
Miles, Tobler J. The Clash. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.
Smith P. The Clash : before and after. — UK, 1980.
Vacalebre F. Clash. — Mil., 1983.
Wells J. The Clash : the new visual documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
Yewdall J. Joe Strummer with the 101's and The Clash. — UK, 1992.

Corrs

Cornwell J. The Corrs : the unofficial book. — N.Y., 1999.
Freeth M. The Corrs. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1998.
Gaster P. The Corrs : comer to comer : the authorized behind-the-scenes book. — L., 2002.
The Corrs : forgiven, not forgotten. — N.Y., 1999.
The Corrs : talk on comers. — N.Y., 1999.
The Corrs : the best so far. — N.Y., 2000.

Cream

Blues nero e blues bianco : Muddy Waters, Otis Redding, John Mayall, Yardbirds, Animals, Fleetwood Mac, Cream, Ten years after, Canned heat : in appendice schede sui bluesman / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.
Mankowitz G., Whitaker R. Cream in Gear. — UK, 1992.
Welch Ch. Strange Brew. — Chessington, 1994.

Culture Club

Dietrich J. Boy George and Culture Club. — L., 1984.
Gill A. Mad About The Boy : the Life and Times of Boy George and Culture Club. — N.Y., 1984.
Graaf K., Garrett M. Culture Club : When Cameras Go Crazy. — L., 1983.
Rimmer D. Like Punk Never Happened : Culture Club and the New Pop. — L., 1985.

Cure

- Barbarian L., Sutherland S., Smith R. The Cure. Ten Imaginary Years. — L., 1988.
Butler D. The Cure : on Record. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.
Clarke R. The Cure : Success Corruption and Lies. — UK, 1992.
Smith R. The Cure. Songwords : 1978-1989. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
Thompson D., Greene J.-A. The Cure : a Visual Documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1988.

Deep Purple

- Без Deep Purple. Стив Морс, Дон Эйри / В. Дрибушак ; дискогр., фильмогр., сост. А. Галин. — М. ; Чехов : Б.и., 2016. — 479 с.
Качмарский О. Deep Purple in rock. Пурпурные измерения рок-пространства. — Ровно : С.Б. Нестеров, 2013. — 207 с.
Макайвер Дж. Deep Purple. — СПб. : Амфора, 2009. — 589 с.
Пурпурная семейка : Т. 8 : Голоса рока : Glenn Hughes. Joe Lynn Turner / сост. А. Галина. — М. : Галина Е.Г., 2008. — 381 с.
Томпсон Д. Дым над водой. Deep purple. — СПб. : Амфора, 2015. — 509 с.
Федоров О. Deep Purple. — СПб. : Петроарт, 1993. — 192 с.
Deep Purple : звезда автострaды / сост. А. Галин. — М. : Изд-во ИП Намина Е.Г., 2009. — 302 с.
Deep Purple : история и песни / под ред. М. Пушкиной. — М. : Изд. группа «НЭКО», 1997. — 477 с.
Deep Purple : короли скорости / сост. А. Галин. — М. : АРОКС, 2002. — 350 с.
Deep Purple : несущие шторм / сост. А. Галин. — М. : ПромИнвест, 2004. — 272 с.
Ritchi Blackmore. Ловец Радуги / сост. А. Галин. — М. : Изд-во Галиной Е.Г., 2008. — 445 с.
Charlesworth Ch. Deep Purple : the illustrated biography. — L. ; N. Y. ; Sydney, 1984.
Deep Purple : dal rock sinfonico a The battle rages on... : 25 anni di hard rock attraverso interviste, aneddoti, incontri, discografia completa. — Mil., 1993.
Deep Purple : heavy metal photo book. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
Hughes G. Glenn Hughes : l'autobiografia [della voce del rock] : dai Deep Purple ai Black Country Communion. — Mil., 2013.
Kapuvari G., Sebők J. Deep Purple. — Bdp., 1987.
Thompson D. Smoke on the water : la storia dei Deep Purple. — Roma, 2014.

Def Leppard

- Fricke D. Def Leppard : Animal Instinct. — L., 1987.
McGilly W. Def Leppard. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
Welch Ch. Def Leppard : an Illustrated Biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Depeche Mode

- Миллер Д. Depeche Mode. — СПб. : Амфора, ТИД Амфора, 2008. — 633 с.
Depeche Mode : «Взлеты и падения» / авт.-сост. Ж. Тати. — М. : Скит интернешнл, 2002. — 183 с.
Corbijn A. Depeche Mode : Strangers – The Photographs. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
Miller J. Stripped : i Depeche Mode messi a nudo. — Roma, 2013.
Neri V., Campani G. Depeche mode : some bizarre guys. — Roma ; Viterbo, 2000.
Thomas D. Depeche Mode. — L. ; N.Y. : Sydney, 1986.

Destiny's Child

- Boynton C. Destiny's Child. — North Hollywood, 1977.
Fitzgerald D. Destiny's Child. — Phil., 2002.
Gittins I. Destiny's Child. — [S.l.], 2002.
Glass E. Destiny's Child. — N.Y., 2001.
Kenyatta K. Beyoncé before the legend : the rise of Beyoncé and Destiny's Child : the early years. — Phoenix, 2013.
Kenyatta K. Destiny's Child : the complete story. — [S.l.], 2001.
Kenyatta K. Yes, Yes, Yes : the unauthorized biography of Destiny's Child : a tale of destiny, fame and fortune. — [S.l.], 2000.
Knowles B., Rowland K., Williams M. Soul Survivors : the official autobiography of Destiny's Child. — N.Y., 2002.
Knowles T., Alexander Z. Destiny's style : bootylicious fashion, beauty, and lifestyle secrets from Destiny's Child. — N.Y., 2002.
Major A. Destiny's Child. — N.Y., 1988.
McCurley T. Destiny's Child. — Phil., 1999.
Patrick Ch. Beyoncé & Destiny's Child. — N.Y., 2005.
Peters B. Pop princesses : the dish behind today's hottest teen divas. — N.Y., 2000.
Rizzo M. She bop : girls who rock! — N.Y., 2001.
Rodway K. Destiny's Child : the unauthorized biography in words and pictures. — [S.l.], 2001.

Soul survivors : the official autobiography of Destiny's Child / by B. Knowles, K. Rowland, and M. Williams. — N.Y., 2002.
 Stacy-Deanne. Alicia Keys, Ashanti, Beyoncé, Destiny's Child, Jennifer Lopez & Mya : divas of the new millennium. — Phoenix, 2005.
 Toru P. Destiny's child : a case study of child labour in Swat district. — Peshawar, 2005.

Dire Straits

Dire Straits / a cura di V. Messina. — Roma, 1981.
 Dire Straits : storie e interviste, Knopfler e i Notting Hillbillies, discografia mondiale completa / a cura di G. Passarella. — Mil., 1994.
 Le canzoni dei Dire Straits / commento e traduzione dei testi di G. Nannini, M. Ronconi. — Roma, 2003.
 Oldfield M. Dire Straits. — L., 1984.
 Shapiro B. Dire Straits. — Mil., 1993.

Dixie Chicks

Brackett D. Pop, rock, and soul reader : histories and debates. — N.Y., 2009.
 Collins A. All about the Dixie Chicks. — N.Y., 1999.
 Dickerson J. Dixie Chicks : down-home and backstage. — Dallas, 2000.
 Dixie Chicks : fly. — L. ; Port Chester, 2000.
 Dixie Chicks : wide open spaces. — Milwaukee ; Winona, 1999.
 Ferrence M. All-American redneck : variations on an icon, from James Fenimore Cooper to the Dixie Chicks. — Knoxville, 2014.
 Gray S., Repetti C. Chicks rule : the story of the Dixie Chicks. — N.Y., 1999.
 Johns M.-A. Dixie Chicks. — Kansas City, 1999.
 McFarland A. Boycotts and Dixie Chicks : creative political participation at home and abroad. — Boulder, 2010.
 Miller D. Broken Spoke : Austin's legendary honky-tonk. — College Station, 2017.
 Mitchells B. Dixie Chicks. — N.Y., 2009.
 Seminara-Kennedy C. Dixie Chicks. — Phil., 2002.
 Tracy K. Dixie Chicks. — [S.l.], 2000.

Doors

Архивы The Doors. Т. 1 : Когда музыка смолкнет... / Джим Моррисон & The Doors. — М. : Трансстройсервис, 2005. — 270 с.
 Архивы The Doors. Т. 2 : Американская ночь. — М., 2001. — 223 с.
 Архивы The Doors. Т. 3 : Wilderness ; The Lords ; The New Creatures. — М. : Мерлон, 2004. — 254 с.
 «Послушай, парень, объяви нас как нужно. Мы – Дорз! / ред. кол. : Ю. Каблучко и др. — М. : Васанта, 1993. — 160 с.
 Хопкинс Д., Шугерман Д. Никто из нас не выйдет отсюда живым. — СПб. : Амфора, 2007. — 477 с.
 Хоугэн П. Дорз : полн. путеводитель по музыке. — М. : Локид, 1997. — 124 с.
 Crisafulli Ch. The Doors : Moonlight Drive : the stories behind every Doors' song. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Densmore J. Light my fire. — N.Y., 1991.
 Densmore J. Riders on the storm : my life with Jim Morrison and The Doors. — L., 1991.
 Densmore J. The Doors : lo spirito di un'epoca e l'eredità di Jim Morrison. — Roma, 2013.
 Filosofia e popular music : da Zappa ai Beach boys, dai Doors agli U2 / a cura di D. Ferdori, S. Marino. — Mil., 2013.
 Gaar G. I Doors : la storia illustrata. — Cornaredo, 2015.
 Hogan P. The complete guide to the music of The Doors. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.
 Hopkins J., Sugerman D. No one here gets out alive. — N.Y., 1980.
 I giorni del caos : il dossier dell'FBI su Jim Morrison / di J. Delmonico. — Mil., 2011.
 Jahn M. Jim Morrison and The Doors : an unauthorized book. — N.Y., 1969.
 Jim Morrison & Doors : aspettando il sole / autori vari. — Mil., 1994.
 Jim Morrison : cronache 1966-1971 : l'epopea dei Doors : testimonianze, interviste, recensioni / autori vari. — Mil., 1999.
 Morrison J. Canzoni / Jim Morrison & Doors ; a cura di D. Sugerman. — Mil., 2008.
 Morrison J. Jim Morrison : the Story of The Doors in Words and Pictures. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1982.
 Morrison J. Le canzoni di Re Lucertola / Jim Morrison & Doors ; a cura di D. Sugerman. — Mil., 1992.
 Morrison J. The Doors : tutti i testi con traduzione a fronte / a cura di R. Bertoncelli. — Mil., 1992.
 Muller H. Jim Morrison au dela des Doors. — P., 1973.
 Pasini A. The Doors. : until the end. — Roma, 2008.
 Riordan J., Prochnicky J. Break on through : the life and death of Jim Morrison. — L., 1992.
 Shapiro B. Doors story. — Mil., 1993.
 Shaw G. Jim Morrison & i Doors on the road. — Firenze, 1998.
 Strete C. Born Down the Night. — N.Y., 1982.

Sugerman D. The Doors. The Illustrated History. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1988.
 Sundling D., Bittner D. The Doors. Artistic Vision. — Chessington, 1996.
 The Doors : i testi con la traduzione ragionata a fronte. — Genova, 2000.
 The Doors : Lyrics, 1965-1971. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.
 The Doors, Jim Morrison : testi con traduzione a fronte. — Mil., 1982.
 The Doors. The Complete Lyrics / comp. D. Sugerman. — N.Y., 1992.
 Tobler J., Doe A. The Doors : in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Tobler J., Doe A. The Doors. — L., 1987.

Duran Duran

De Graff K., Garrett M. Duran Duran : Their Story. — [S.l.], 1982.
 Duran Duran : the book of words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Duran Duran : the official lyric book. — L., [S.a.].
 Duran Duran in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney : Omnibus Press, [S.a.].
 Gaiman N. Duran Duran : the book. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Taylor J. Nel ritmo del piacere : amore, morte & Duran Duran. — Roma, 2012.

Eagles

D'Alesio S. Eagles : la leggenda del country-rock. — Mil., 2014.
 Shapiro M. The Long Run : The Story of The Eagles. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.
 Shapiro M. The Eagles : la lunga corsa. — Firenze, 1996.
 Swenson J. The Eagles. — [S.l.], 1981.

Electric Light Orchestra

Bevan B. The Electric Light Orchestra Story. — [S.l.], 1980.

Eurythmics

Eurythmics : in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Roland P. Eurythmics. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Waller J., Rapport S. Eurythmics : Sweet Dreams ; the definitive biography. — L., 1985.

Fleetwood Mac

Blues nero e blues bianco : Muddy Waters, Otis Redding, John Mayall, Yardbirds, Animals, Fleetwood Mac, Cream, Ten years after, Canned heat : in appendice schede sui bluesman / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.
 Brunning B. Fleetwood Mac : Behind The Masks. — L., 1991.
 Carr R., Clarke S. Fleetwood Mac : Rumours 'N' Fax. — N.Y., 1978.
 Celmins M. Peter Green : Founder of Fleetwood Mac. — Chessington, 1995.
 Clarke S. Fleetwood Mac. — L., 1985.
 Davis S. The Crazy Story of Fleetwood Mac. — L., 1990.
 Fleetwood M., Davis S. Fleetwood : my life and adventures with Fleetwood Mac. — L., 1990.
 Graham S. Fleetwood Mac : the authorized history. — N.Y., 1978.

G.T.O.

Barres P. I'm with the band : confessions of a groupie. — [S.l.], 1991.
 Barres P. Take another little piece of my heart : a groupie grows up. — N.Y., 1992.
 Barres P., Kemprecos P. Rock bottom : dark moments in music Babylon. — N.Y., 1996.

Genesis

Bayeulle A., Berrouet L. Genesis : 1963-1987. — P., 1987.
 Bowler D., Dray B. Genesis : a Biography. — L., 1992.
 Clarke S. Genesis : Turn it on Again. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1984.
 Gallo A. Genesis : I Know What I Like (The Early Years). — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.
 Gallo A. Genesis : The Evolution of a Rock Band. — L., 1978.
 Genesis revelations : Tony Banks, Phil Collins, Peter Gabriel, Steve Hackett, Mike Rutherford / a cura di Ph. Dodd. — Novara, 2007.
 Kamin P., Goddard P. Genesis. Peter Gabriel, Phil Collins, and Beyond. — L., 1984.
 Poor K. Genesis Lyrics. — L., 1979.
 Welch Ch. The Complete Guide to the Music of Genesis. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Grateful Dead

Brandelius J. Grateful Dead Family Album. — N.Y., 1990.
 Brook D. The Book of the Dead : The Grateful Dead England '72. — [S.l.], 1972.

Cans D. Conversations With The Grateful Dead. — [S.l.], 1992.
 Cans D., Simon P. Playing in The Band : an oral and visual portrait of The Grateful Dead. — N.Y., 1992.
 Greene H. Book Of The Dead : Celebrating 25 Years With The Grateful Dead. — N.Y., 1992.
 Greene H. Sunshine Daydreams : Grateful Dead Journal. — San Francisco, 1991.
 Grushkin P., Grushkin J., Bassett C. Grateful Dead : the official book of the Deadheads. — N.Y., 1983.
 Harrison H. The Dead Book : a Social History of The Grateful Dead. — [S.l.], 1973.
 Harrison H. The Grateful Dead. — L., 1975.
 Hart M., Lieberman F. Planet Drum. — N.Y., 1992.
 Hart M., Stevens J. Drumming at the edge of Magic. — N.Y., 1990.
 Jensen J. Built to Last : Twenty-five Years of The Grateful Dead. — Harmondsworth, 1990.
 Ruhlmann W. History of The Grateful Dead. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
 Scott J., Dixon S., Dolguishkin M. Deadbase'90. — [S.l.], 1992.
 Troy S. One More Saturday Night : Reflections with The Grateful Dead. — N.Y., 1992.
 Womack D. Aesthetics of The Grateful Dead. — [S.l.], 1992.

Guns N'Roses

Дэвис С. Watch your bleed : кара о Guns N'Roses. — СПб. : Амфора, 2011. — 542 с.
 Chin G. Guns N'Roses the Pictures. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a].
 Elliot P. Guns N'Roses : The World's Most Outrageous Hard Rock Band. — L., 1990.
 Guns N'Roses in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a].
 McSquare E. Guns N'Roses : Lowlife in the Fast Lane. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a].
 Putterford M. Over the Top : the True Story of Guns N'Roses. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a].
 St. Michael M. Guns N'Roses : Live! — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a].
 Sugerman D. Appetite for Destruction : the Days of Guns N'Roses. — L., 1991.
 Wall M. The Most Dangerous Band in the World. — L., 1991.

Indigo Girls

Glass J. Punk like me. — N.Y., 2006.
 Havranek C. Women icons of popular music : the rebels, rockers, and renegades. — Westport, 2009.
 Indigo Girls : come on now social. — Milwaukee ; Winona, 2001.
 Indigo Girls : rites of passage : personality folios. — Milwaukee ; Winona, 1993.
 Indigo Girls : selections from 1200 curfews. — Milwaukee ; Winona, 1998.
 Indigo Girls : shaming of the sun. — Milwaukee ; Winona, 1999.
 Indigo Girls Swamp Ophelia : printed music. — Milwaukee ; Winona, 1995.
 Indigo Girls. — Milwaukee ; Winona, 1996.
 Sounds of freedom : musicians on spirituality & social change / J. Malkin. — Berkeley, 2005.

Iron Maiden

Морозов А. Знак зверя : Iron Maiden. — М. : Новартис, 2011. — 539 с.
 Bushell G., Halfin R. Iron Maiden. Running Free. The Official Story of Iron Maiden. — L., 1985.
 Canali C., Gamba M. Iron Maiden dalla A alla Z : come nessuno ve li ha raccontati prima. — Mil., 2011.
 Gamba M., Visintini N. Iron Maiden : discografia illustrata. — Roma, 2006.
 Halfin R. Iron Maiden : what are we doing this for? — L., 1988.
 Il settimo figlio : Iron Maiden in Italia, 1988-2013 / a cura di M. Gamba. — Roma, 2013.
 Iron Maiden : l'ultima biografia non autorizzata del gruppo heavy metal più amato al mondo / di N. Daniels. — Mil., 2012.
 Iron Maiden : tutti i testi con traduzione a fronte. — Genova, 2000.
 Mann T. Iron Maiden : il numero della bestia : sogni e incubi degli Iron Maiden. — Firenze, 1998.

Jackson 5

Morse Ch. Jackson Five. — Mankato, 1974.
 Manning S. The Jacksons. — Indianapolis ; N.Y., 1977.
 Pitts L. Pap Joe's Boys : The Jackson's Story. — [S.l.], 1983.

Jam

Foxton B., Buckler R., Ogg A. The Jam : our story. — Harmondsworth, 1992.
 Hewitt P. The Jam : a Beat Concerto. The Authorized Biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1983.
 Honeyford P. The Jam : the Modern World by Numbers. — UK, 1980.
 Nicholls M. About the young idea : the story of The Jam 1972-1982. — L., 1984.
 The Jam / comp. Miles. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.

Judas Priest

- Беспмятнов А., Троерубов В. Judas Priest. — М. : Нота-Р, 2004. — 310 с.
Gett S. Judas Priest : Heavy Duty. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a].
Judas Priest : Heavy Metal Photo Book. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a].

King Crimson

- Кальницкий В. Русифицированный King Crimson. — СПб. : Кристалл : Фоно, 2000. — 316 с.
Савицкая Е. King Crimson. Великие обманщики. — М. : Галина Е.Г., 2008. — 365 с.
King Crimson: power to know!? : памяти Андрея Мадисона / сост. И. Белов. — СПб. : Новое культурное пространство, 2015. — 136 с.
Bruford B. Autobiografia alla batteria : Yes, King Crimson, Earthworks e non solo. — Mil., 2010.
King Crimson, Robert Fripp : tutti i testi e gli scritti con traduzione a fronte / a cura di P. Bertrando. — Mil., 1984.

Kinks

- Marten N., Hudson J. The Kinks : Well Respected Men. — Chessington, 1996.
Rogan J. The Kinks : the sound and the fury. — L., 1984.
Savage J. The Kinks : the official biography. — L., 1985.
Tutti per uno : Beatles, Rolling Stones, Who, Kinks, Faces, Donovan : in appendice schede dagli Amen Corner agli Zombies / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.

Kiss

- Симмонс Д. Демон снимает маску. KISS. — СПб. : Амфора, 2016. — 285 с.
«Kiss» unmasked. — Чехов : Галина Е.Г., 2006. — 255 с.
Duncan R. Kiss. — [S.l.], 1978.
Swenson J. Kiss : the greatest rock show on Earth. — L., 1979.
Tomarkin P. Kiss : the real story authorized. — N.Y., 1980.

Kraftwerk

- Бакли Д. Publikation : 64-битная история Kraftwerk. — СПб. : Петроглиф, 2014. — 350 с.
Buckley D. Kraftwerk Publikation. — Roma, 2013.
Bussy P. Kraftwerk : Man, Machine and Music. — UK, 1993.
Hochspannung : technisches Kulturgut im Rampenlicht : Musik, Kraft, Werk : das Etschwerke-Kraftwerk Kardaun, Meilenstein im Technikparcours / herausgeg. von W. Mitterer. — Bozen, 2003.
Neri V., Campani G. A short introduction to Kraftwerk. — Viterbo, 2000.

Led Zeppelin

- Беспмятнов А. Led Zeppelin. — М. : Нота-Р, 2003. — 334 с.
Годы без Led Zeppelin : Бонэм, Джонс, Пейдж / сост. А. Галин. — М. : Галин А.В., 2012. — 300 с.
Годы без Led Zeppelin : Плант / сост. А. Галин. — М. : Галин А.В., 2012. — 302 с.
Дэвис С. Молот богов : сага о Led Zeppelin. — СПб. : Амфора, 2015. — 413 с.
Коул Р., Трубо Р. Лестница на небеса : неофиц. история «Led Zeppelin». — Екатеринбург : Гонзо, 2013. — 460 с.
Лебединая песня Led Zeppelin : сб. / сост. А. Галин. — М. : ИП Галин А.В., 2011. — 320 с.
Миллар М. Сюзи, «Лед Зеппелин» и я. — М. : Эксмо, 2006. — 288 с.
Огненный блюз Led Zeppelin / И. Ерофеев, А. Галин. — М. : Галин А. В., 2010. — 319 с.
Уолл М. Led Zeppelin. Когда титаны ступали по земле. — М. : Рипол классик, 2015. — 750 с.
Led Zeppelin : взлет и падение / пер., сост. и вступ. ст. И. Кормильцева. — М. : Вестник, 1998. — 352 с.
Bertoncelli R. Led Zeppelin : rock & roll graffiti. — Firenze, 1995.
Bonham M. John Bonham : il motore dei Led Zeppelin. — Roma, 2014.
Bream J. Whole lotta Led Zeppelin : la storia illustrata della piu grande rock band di tutti i tempi. — Mil., 2009.
Brizi F. Led Zeppelin : la discografia illustrata. — Roma, 2006.
Bunton R., Mylett H. Led Zeppelin. — Mil., 1984.
Davis S. Hammer of The Gods : The Led Zeppelin Saga. — L., 1985.
Davis S. Il martello degli dei : la saga dei Led Zeppelin. — Roma, 2011.
Davis S. Led Zeppelin : il martello degli dei. — Padova, 1995.
Davis S. LZ-75 : i Led Zeppelin alla conquista dell'America. — Roma, 2011.
Dister A. Led Zeppelin. — [S.l.], 1980.
Galli A. Led Zeppelin. — Roma, 2003.
Godwin R. The Illustrated Collector's Guide to Led Zeppelin. — Canada, 1990.
Holland R. Led Zeppelin Poster Book. — L., 1987.
Hoskyns B. Led Zeppelin : la storia orale. — Roma, 2013.
In Through the out Door. — [S.l.], 1980.
Jack R. Led Zeppelin : dalla A alla Z. — Mil., 2010.

Kamin R. Led Zeppelin : the legend Lives on. — USA, 1986.
 Kendall P., Lewis D. Led Zeppelin in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.
 Led Zeppelin / autori vari. — Mil., 2008.
 Led Zeppelin : a Visual Documentary by Paul Kendall. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1982.
 Led Zeppelin : testi con traduzione a fronte. — Mil., 1983.
 Led Zeppelin : tutti i testi con traduzione a fronte / a cura di B. Sandeman. — Firenze, 2001.
 Led Zeppelin Comic Book. — USA, 1990.
 Led Zeppelin Complete. — [S.l.], 1974.
 Led Zeppelin HM Photo Book. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1983.
 Led Zeppelin Live in Japan : Bootleg Book etc. — Japan, 1990.
 Led Zeppelin. — N.Y., 1971.
 Lewis D. Led Zeppelin : anni di fuoco. — Mil., 1993.
 Lewis D. Led Zeppelin : la musica e l'urlo. — Roma, 2013.
 Lewis D. Led Zeppelin the Final Acclaim. — L., 1983.
 Lewis D. Led Zeppelin. A Celebration. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1991.
 Lewis D. The Complete Guide to the Music of Led Zeppelin. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.
 Mapelli C. Led Zeppelin : dazed and confused : i testi dei Led Zeppelin. — Roma, 2010.
 Millar M. Io, Suzy e i Led Zeppelin. — Mil., 2002.
 Mylett H. Jimmy Page : Tangents within a framework. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Mylett H., Dunn C. Led Zeppelin on Stage Action. — [S.l.], 1983.
 Mylett H. Led Zeppelin. — Frogmore ; St. Albans, 1976.
 Mylett H., Bunton R. Led Zeppelin in the Light (1968–1980). — L., 1981.
 Off the Record. — N.Y., 1987.
 On Tour with Led Zeppelin / comp. H. Mylett. — L., 1993.
 Pitt D. La scala per il paradiso : un tributo ai Led Zeppelin. — Firenze, 1998.
 Preston N. Led Zeppelin. — Vercelli, 2014.
 Randolph M., Lewis D. Led Zeppelin's Robert Plant through the mirror. — Chorley, 1994.
 Rey L. Led Zeppelin Live. An Illustrated Exploration of Underground Tapes. — Canada, 1994.
 Rossi G. Led Zeppelin '71 : la notte del Vigorelli. — Mil., 2014.
 Senka O. Led Zeppelin Viva Rock. — Vol. 3 : 1980 Europe Tour Special. — Japan, 1980.
 Somach D. Get the Led out : come i Led Zeppelin divennero la più grande band del mondo : basato sull'omonimo programma radiofonico. — Roma, 2013.
 The Combined Led Zeppelin 1 and 2. — [S.l.], 1972.
 The Illustrated Collector's Guide to Led Zeppelin (Compact Disc Edition) / comp. R. Godwin. — Burlington, 1994.
 Welch Ch. Jimmy Page and Robert Plant : the Power and the Glory. — L., 1985.
 Welch Ch. Led Zeppelin. — L., 1996.
 Yorke R. Led Zeppelin : the Definitive Biography. — L., 1995.

Mahavishnu Orchestra

McLaughlin J. John McLaughlin and Mahavishnu Orchestra. — [S.l.], 1976.

Mamas & Papas

Phillips J. Papa John. — Garden City, 1986.
 Phillips M. California Dreamin'. — N.Y., 1986.
 The Mamas and the Papas. — Roma, 1966.

Marillion

Clark C. Marillion. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.
 Gifford C. Marillion : the Script. An Illustrated Biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.
 Wall M. The Authorized Story of Marillion. — L., 1987.

Metallica

Глебов А. Metallica. — М. : Дорофеев Ю.Г., 2005. — 223 с.
 Макайвер Дж. «...Justice for all» : вся правда о группе Metallica. — СПб. : Амфора, 2016. — 477 с.
 Уолл М., Доум М. Металлика : амер. рок-группа. — М. : Компания «Евраз. регион» : Локид, 1997. — 106 с.
 Metallica : всадники Апокалипсиса / сост., пер., дискогр. Галин А.В. — М. : АРОКС, 2000. — 269 с.
 Metallica : история, дискогр., фотоматериалы. — М. : Нота-Р, 2005. — 95 с.
 Metallica : полная библиогр. Металлики. — М. : Biz Enterprises, 1992. — 42 с.
 Putterford M. Metallica : illustrated biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.
 Putterford M. Metallica : in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Putterford M. Metallica : Live! — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Putterford M., Russell X. Metallica : a visual documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Wall M., Dome M. The Complete Guide to the Music of Metallica. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.

Monkees

Adler B. Love Letters to The Monkees. — USA, 1967.

Baker G. Monkeemania : the true story of The Monkees. — N.Y., 1986.

Finn E., Bone T. The Monkees Scrapbook. — Berkeley, 1987.

Lefcowitz E. The Monkees Tale. — Berkeley, 1987.

Meet The Monkees. — [S.l.], 1967.

Reilly E., McMannus M., Chadwick B. The Monkees : a manufactured image. — Ann Arbor, 1988.

The Monkees : A 'Mirabelle' Colour Photo Souvenir. — [S.l.], 1967.

Motorhead

Motorhead : история, дискогр., тексты, фотоматериалы. — М. : Нота-Р, 2002. — 95 с.

Motorhead. На автопилоте : автобиогр. / Л. Килмистер при участии Д. Гарза. — М. : АСТ, 2017. — 318 с.

Burridge A. Motorhead : born to lose, live to win. — L., 1980.

Burridge A. The Illustrated Collector's Guide to Motorhead. — Burlington, 1994.

Dadomo G. Motorhead. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.

New Kids on the Block

Goldsmith L. New Kids on the Block. — USA, 1990.

McGibbon R. New Kids on the Block : the whole story by their friends. — [S.l.], 1990.

They'll be Lovin' You Forever. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.

Nirvana (США)

Nirvana : история, ноты, тексты, фотоматериалы. — М. : Нота-Р, 2004. — 95 с.

Жизнь и смерть Курта Кобейна : жизнь / авт.-сост. А. Галин. — М. : Трансстройсервис, 2008. — 187 с.

Жизнь и смерть Курта Кобейна : жизнь продолжается / авт.-сост. А. Галин. — М. : Галин А.В., Эмпреза, 2009. — 239 с.

Жизнь и смерть Курта Кобейна : история группы «Nirvana» / авт.-сост. А. Галин. — М. : Мерлон, 2004. — 288 с.

Жизнь и смерть Курта Кобейна : тернистый путь к славе. Смерть. Жизнь после смерти / сост. А. Галина. — М. : Трансстройсервис, 2008. — 207 с.

Нирвана и саунд Сиэтла : путеводитель / пер. Б. Моррелл. — М. : Компания «Евраз. регион» : Локид, 1997. — 107 с.

Тру Э. Nirvana : правдивая история. — СПб. : Амфора, 2009. — 636 с.

Тру Э. Взгляд изнутри. Nirvana. — СПб. : Амфора, 2016. — 605 с.

«Я здесь, с вами, чтобы забрать вас с собой прямо в нирвану». Курт Кобейн / В. Слобжин, С. Климовицкий. — М. : Вестник, 1997. — 190 с.

Azerrad M. Nirvana : vieni come sei : la biografia ufficiale. — Mil., 1994.

Black S. Nirvana : Tribute. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Black S. Nirvana. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.

Black S. The Story of Nirvana. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Borzillo C. Kurt Cobain & Nirvana : diario 1965-1994. — Firenze, 2001.

Cobain K. Journals. — L., 2002.

Jovanovic R. Nirvana : tutte le registrazioni, 1982-1994. — Firenze, 2005.

Le canzoni dei Nirvana / commento e traduzione dei testi di G. Nannini. — Roma, 2001.

Medina R. C'era una volta l'amore ma ho dovuto ammazzarlo : musica dei Sex Pistols e dei Nirvana. — Mil., 2014.

Morrell B. Nirvana & il sound di Seattle. — Mil., 1993.

Morrell B. Nirvana & the sound of Seattle. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Nirvana : la storia illustrata / con Ch. Cross. — Cornaredo, 2014.

Nirvana : tutti i testi con traduzione a fronte. — Genova, 1998.

Nirvana, Kurt Cobain / Courtney Love : in eigenen Worten. — Heidelberg, 1997.

Paytress M. Nirvana : la musica e la rabbia. — Roma, 2013.

Sapienza D. Kurt Cobain : Nirvana blues. — Firenze, 1995.

Sprague D. Teen Spirit : the stories behind every Nirvana song. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Thompson D. Never Fade Away : the Kurt Cobain Story. — L., 1994.

Valerio G. Nirvana : discografia illustrata. — Roma, 2008.

Wall M., Dome M. Nirvana : the Legacy. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Wise N. Kurt Cobain & Courtney Love : in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Oasis

Abbott T. Oasis, Definitely. — L., 1995.

Gilbert P. Oasis '96. — [S.l.], 1996.

Masterson E. The word on the street – the unsanctioned story of Oasis. — UK, 1996.
 Mathur P. Take me there : Oasis – the story. — L., 1996.
 Middles M. Round Their Way. — [S.l.], 1995.
 Oasis : (What's the Story) Morning Glory? — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Oasis : definitely maybe. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Robertson I. What's the Story? — L., 1995.
 St. Michael M. Oasis : in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Osmonds

Delaney M. The Osmonds. — Mankato, 1976.
 Dunn P. The Osmonds : the Official Story of The Osmond Family. — L., 1975.
 Eldred P. M. Donny and Marie. — Mankato, 1978.
 Gregory J. Donny and The Osmonds Backstage. — Manchester, 1973.
 McMillan C. Donny and Marie Osmond : Breaking all the Rules. — [S.l.], 1977.
 Robinson R. The Osmond Brothers and the New Pop Scene. — L., 1972.
 Roeder L. On Tour with Donny & Marie and The Osmonds. — N.Y., 1977.
 The Fantastic Osmonds! — [S.l.], 1972.
 Tremlett G. The Osmond Story. — L., 1974.

Pet Shop Boys

Crowton M. Pet Shop Boys : Introspective. — L., 1990.
 Heath Ch. Pet Shop Boys Versus America. — L. ; N.Y., 1993.
 Heath Ch. Pet Shop Boys, Literally. — L. ; N.Y., 1990.

Pink Floyd

Белостоцкий А. Пинк Флойд : история и песни. — М. : Алфавит, 1992. — 110 с.
 Дрибушак В., Галин А. Прогрессивная музыка Pink Floyd. — М. ; Чехов : Галин А.В., 2015. — 206 с.
 Качмарский О. О фарватере большого Роджера. Pink Floyd : мифы и реальность. — Ровно : С.Б. Нестеров, 2013. — 48 с.
 Маббетт Э. Пинк Флойд. — М. : Компания «Евраз. регион» : Локид, 1997. — 189 с.
 Маббетт Э. Pink Floyd : полный путеводитель по песням и альбомам. — СПб. : Амфора, 2013. — 248 с.
 Мейсон Н. Вдоль и поперек : личная история Pink Floyd. — СПб. : Амфора, 2007. — 468 с.
 Мейсон Н. Личная история Pink Floyd. — СПб. : Амфора, 2015. — 381 с.
 Надеждин Н. Пинк Флойд : «Изменившие мир». — М. : Майор, 2011. — 191 с.
 Обратная сторона Pink Floyd / сост. А. Галин. — М. : Трансстройсервис, 2005. — 286 с.
 Пинк Флойд. Книга песен : 1967-1994. — М. : МТК «Резерв», 2003. — 287 с.
 Харрис Д. Тёмная сторона луны : история создания величайшего альбома XX в. — СПб. : Амфора, 2014. — 188 с.
 Шэффнер Н. Блюдец, полное секретов : одиссея «Пинк Флойд». — М. : Изд-во С. Козлова, 1998. — 365 с.
 Pink : «Мы все розовые изнутри» / авт.-сост. Ж. Тати. — М. : Скит Интернешнл, 2004. — 71 с.
 Pink Floyd : архитекторы звука / редкол. : В. Сложбин, С. Климовицкий. — М. : Вестник, 1998. — 352 с.
 Pink Floyd : история, дискогр., фотоматериалы / ред. В. Трегубов. — М. : Нота-Р, 2003. — 80 с.
 Pink Floyd : кирпич к кирпичу / сост. О. Мухин. — М. : Эксмо, 2004. — 432 с.
 Besselve A. Pink Floyd : the lunatic. — Mil., 2013.
 Bonagura S. Il desiderio dei Pink Floyd. — Roma, 2003.
 Bracci M. The dark side of the moon : viaggio nell'identità dei Pink Floyd. — Mil., 2013.
 Bratus A. Pink Floyd : 40 anni di suoni e visioni. — Roma, 2005.
 Bratus A., Rigolli A. L'arte multimediale dei Pink Floyd : itinerari tra cultura, immagine e suono dagli anni Sessanta a oggi. — Parma, 2008.
 Brizi F. Pink Floyd : discografia illustrata. — Roma, 2007.
 Cavanagh J. The piper at the gates of dawn : Pink Floyd. — Mil., 2008.
 Dallas K. Pink Floyd : Bricks In The Wall. — [S.l.], 1988.
 Harris J. The dark side of the moon : genesi, storia, eredità del capolavoro dei Pink Floyd. — Roma, 2013.
 Hassall B. Pink Floyd Back-Stage. — [S.l.], 1992.
 Heylin C. All the Madmen : il lato oscuro del rock britannico : Barrett, Bowie, Drake, Pink Floyd, The Kinks, The Who. — Bologna, 2013.
 Jones C. Echoes : the Stories Behind Every Pink Floyd Song. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
 Leduc J. Pink Floyd. — [S.l.], 1977.
 Mabbett A. The Complete Guide to the Music of Pink Floyd. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.
 Magnani S. Pink Floyd : interstellar overdrive. — Firenze, 1996.
 Magnani S. Pink Floyd 1965-1990. — Mil., 1990.
 Magnani S. Viaggi interstellari : le canzoni che hanno fatto la storia dei Pink Floyd. — Roma, 2013.
 Marziano A., Worden M. Floydspotting : guida alla geografia dei Pink Floyd. — Firenze, 2008.

Mason N. Inside out : la prima autobiografia dei Pink Floyd. — Mil., 2010.
 Miles, Mabbett A. Pink Floyd : 21st anniversary edition. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Miles. Pink Floyd : a visual documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1980.
 Miles. Pink Floyd : another brick. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1984.
 Miles. Pink Floyd : the illustrated discography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.
 Pink Floyd / a cura di W. Binaghi. — Roma, 1978.
 Pink Floyd : anthology. — Mil., 2000.
 Pink Floyd : l'altra faccia della luna / a cura di R. Caselli. — Padova, 1997.
 Pink Floyd : songs / autori vari. — Mil., 1990.
 Pink Floyd : storie e segreti / The Lunatics. — Firenze, 2014.
 Pink Floyd : testi con traduzione ragionata a fronte. — Genova, 2000.
 Pink Floyd : tutti i testi, con traduzione a fronte, da The piper at the gates of dawn a The final cut / a cura di W. Binaghi. — Mil., 1981.
 Pink Floyd a Pompei : una storia fuori dal tempo / The Lunatics. — Firenze ; Mil., 2016.
 Pink Floyd The wall : rock e multimedialità / a cura di G. Salvatore. — Roma, 2005.
 Pink Floyd through the Eyes of... the Band, its Fans, Friends and Foes / ed. B. MacDonald. — L., 1996.
 Pink Floyd, Syd Barrett : tutti i testi con traduzione a fronte. — Mil., 1994.
 Pink Floyd. The Visual Documentary by Miles & Andy Mabbett. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.
 Povey G. Echoes : storia completa dei Pink Floyd. — Firenze ; Mil., 2009.
 Povey G. Pink Floyd : un sogno in technicolor : trent'anni di storia e di concerti. — Firenze, 2010.
 Povey G., Russell I. Pink Floyd : un sogno in technicolor : trent'anni di storia e di concerti. — Firenze, 2003.
 Rich J. Pink Floyd. — L., 1995.
 Rizzi C. Pink Floyd. — Firenze ; Mil., 2008.
 Ruhlmann W. Pink Floyd. — UK, 1993.
 Sanders R. The Pink Floyd. — L. : Futura, 1976.
 Scarfe G. Pink Floyd: The Wall. — Mil., 2011.
 Schaffner N. Lo scrigno dei segreti : l'odissea dei Pink Floyd. — Roma, 2012.
 Schaffner N. Pink Floyd : uno scrigno di segreti. — Mil., 1993.
 Schaffner N. Pink Floyd. — L., 1990.
 Schaffner N. Saucerful of Secrets : The Pink Floyd Odyssey. — L., 1991.
 Scoppi in aria : Schopenhauer e i Pink Floyd a Venezia. — Venezia, 1999.
 Seibold J. Pink Floyd. — [S.l.], 1993.
 Thomas C. HoE : una storia d'amore nella Londra dei Beatles e dei Pink Floyd. — Cesena, 2011.
 Tutte le canzoni dei Pink Floyd : il fiume infinito / The Lunatics. — Firenze ; Mil., 2014.
 Varrone F. Syd Barrett : tutte le canzoni inedite : il genio creatore dei Pink Floyd lascia un grande tesoro. — Pozzuoli, 2013.
 Waters R. Pink Floyd Lyric Book. — Poole, 1982.
 Waters R., Appleby D. The Wall. — USA, 1982.
 Watkinson M., Anderson P. Crazy Diamond : Syd Barrett & the dawn of Pink Floyd. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1993.
 Watkinson M., Anderson P. Syd Barrett : il diamante pazzo dei Pink Floyd. — Roma, 2000.

Police

Goldsmith L. The Police. — L., 1981.
 Miles. The Police : a visual documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.
 St. Michael M. Accompanying The Police. — L., [S.a.].
 Sutcliffe Ph., Fielder H. The Police : l'Historia Bandido. — L., 1981.
 The Police Released. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Weir S. Police Annual 1980. — UK, 1981.
 Welch Ch. The Complete Guide to the Music of The Police & Sting. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
 Woolf R. Message in a Bottle. — L., 1981.

Pretenders

Miles. Pretenders. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.
 Salewicz Ch. The Pretenders. — L., 1982.
 Wrenn M. The Pretenders : with Hyndesight. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1989.

Prodigy

Prodigy : история велик. группы / С. Тернер. — Б.м., 1998. — 143 с.
 Campani G., Neri V. Prodigy : music for the woodoo people. — Roma, 1998.
 James M. Prodigy : apocalypse now. — Firenze, 1998.
 Mioni A. Prodigy : incendiari elettronici. — Padova, 1998.
 Roach M. The Prodigy : electronic punks : the official story. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.

Queen

- Волшебство Queen / редкол. В. Слобжин, Т. Шашкова. — М. : Вестник, 1998. — 320 с.
- Джексон Л. Queen : we are the Champions : the definitive biogr. — М. : Эксмо, 2003. — 416 с.
- Дин К. Queen. — Б.м. : Локид, 1997. — 120 с.
- Пауэр М. Queen : полный путеводитель по песням и альбомам. — СПб. : Амфора, 2013. — 189 с.
- Сурков П. Queen : все тайны Фредди Меркьюри и легендарной группы. — М. : АСТ, 2017. — 252 с.
- Queen о «Куин» : сб. об англ. рок-группе / сост. А. Рассадин. — М. : Мир вокруг нас, 1994. — 335 с.
- Queen : История. Дискогр. Ноты. Тексты. Фотоматериалы. — М. : Леан, 2001. — 94 с.
- Queen : рок-группа : сб. / сост. С. Беляев. — Калининград (Моск. обл.) : Изд. фирма «Аркона», 1992. — 31 с.
- Queen : фотоистория : концерт памяти Фредди на «Уэмбли» : рассказ о жизни и эпохе Фредди Меркьюри, 1946-1991 / К. Дин. — Б. м. : Локид, 1997. — 120 с.
- Queen : шоу продолжается / сост. А. Галин. — М. : Галин Е. Г., 2009. — 205 с.
- Davis J. Queen : an illustrated biography. — L., 1981.
- Dean K. Queen : a Visual Documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.
- Dean K. Queen : the New Visual Documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.
- Gray R. Queen : Greatest Prix 2. — [S.l.], 1991.
- Hodkinson M. Queen : the Early Years. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.
- Hogan P. The Complete Guide to the Music of Queen. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.
- Jackson L. Queen & I : the Brian May story. — L., 1994.
- Kapuvári G., Sebők J. Queen. — Bdp., 1986.
- Lowe J. Queen's Greatest Prix. — L., 1981.
- Pryce L. Queen. — L., 1976.
- Putland M. Queen Unseen. — UK, 1993.
- Queen : Yesterday, Today, Tomorrow. — [S.l.], 1990.
- Queen Live at Wembley '86 / ed. S. Clark. — L., 1992.
- Queen Live. A Concert Documentary by Greg Brooks. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.
- Queen. — UK, 1982.
- St. Michael M. Queen : in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
- St. Michael M. Queen. — L., 1994.
- Tremlett G. The Queen Story. — L., 1978.
- West M. Queen : the First Ten Years. — L., 1981.

R. E. M.

- Brown R. Party out of Bounds. — N.Y., [S.a.].
- Fletcher T. Remarks : the story of R. E. M. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.
- Gray M. An R. E. M. Companion : it Crawled from the South. — Enfield, 1992.
- Hogan P. The Complete Guide to the Music of R.E.M. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
- Nabors G. Remnants : The R. E. M. Collector's Handbook & Price Guide. — [S.l.], 1993.
- R. E. M. : The Rolling Stone Files. — L., 1995.
- Storey J. R. E. M. : File Under Water, the Definitive Guide to 12 Years of Recordings and Con. — UK, 1992.

Rammstein

- Тати Ж. Rammstein : будет больно. — СПб. : Амфора, 2010. — 190 с.
- Rammstein : история, дискогр., фотоматериалы. — М. : Нота-Р, 2003. — 79 с.
- Rammstein : ч. 1 / авт.-сост. Ж. Тати. — М. : Скит-интернешнл, 2004. — 111 с.
- Rammstein : ч. 2 / авт.-сост. Ж. Тати. — М. : Скит-интернешнл, 2004. — 110 с.
- Rammstein : ч. 3 / авт.-сост. Ж. Тати. — М. : Скит-интернешнл, 2004. — 102 с.
- Walken K. Du hast : la musica dei Rammstein. — Mil., 2013.

Rolling Stones

- 50 лет рок-н-ролла : the Rolling Stones / Г. Крамер. — М. : Магма, 2012. — 271 с.
- Дэвис С. Rolling Stones : время собирать камни. — М. : Эксмо, 2003. — 461 с.
- Лазарев А. Одиноким бунтарь : Брайан Джонс и юность «Rolling Stones». — М. : ДПК Пресс, 2011. — 247 с.
- Ричардс К. Жизнь. — М. : Изд-во АСТ Corpus, 2013. — 781 с.
- Санчес Т. Я был драгдилером «Роллинг Стоунз». — Екатеринбург : У-Фактория, 2006. — 400 с.
- Уаймен Б. Роллинг Стоунз. — М. : Росмэн-Пресс, 2003. — 512 с.
- Rolling Stones : история, дискогр., фотоматериалы. — Королев : Нота-Р, 2002. — 95 с.
- According to the Rolling Stones / Mick Jagger ... [et al.] ; a cura di D. Loewenstein e Ph. Dodd. — Mil., 2006.
- Aftell M. Death of A Rolling Stone : the Brian Jones story. — N.Y., 1982.
- Appleford S. La storia dietro ogni canzone dei Rolling Stones. — Firenze, 1998.
- Barnard S. Street Fighting Years. — L., 1993.
- Bockris V. Keith Richards : the unauthorized biography. — L., 1992.

Bonanno M. The Rolling Stones Chronicle. The First Thirty-Five Years. — L., 1995.

Booth S. Le vere avventure dei Rolling Stones. — Mil., 2012.

Booth S. The True Adventures of The Rolling Stones. — L., 1985.

Botts L. Loose Talk : the Book of Quotes from the Pages of Rolling Stone Magazine. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1980.

Calvisi A., Caserza G. Amavo i Beatles o i Rolling Stones? — Roma, 1997.

Carr R. I Rolling Stones : la carriera, la discografia ufficiale, i bootlegs, i film della piu discussa rock band del secolo. — Mil., 1980.

Carr R. The Rolling Stones : all illustrated record. — L., 1976.

Castelnuovo V. L'educazione fisica : la vita, le arti e gli amori dei Rolling Stones. — Roma, 2003.

Charone B. Keith Richards : life as a Rolling Stone. — L., 1979.

Cohen R. Rolling Stones rock'n'roll love. — Mil., 2016.

Cohn N. The Rolling Stones : a celebration. — N.Y., 1975.

Contantin Ph. Les Rolling Stones. — P., 1974.

Coral G., Rodman D. The Rolling Stones : Black and White Blues, 1963. — [S.l.], 1995.

Creem. The Rolling Stones : Creem Special Edition. — USA, 1981.

Dalton D. Rolling Stones : the unauthorized biography in words, photographs and music. — N.Y., 1972.

Dalton D. The Rolling Stones. — L., 1975.

Dalton D. The Rolling Stones. The First Twenty Years. — N.Y., 1981.

Dalton D., Farren M. The Rolling Stones in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.

Die Rolling Stones / A. Böttger, P. Lander, N. Molkerbur, W. Zilka. — Lpz., 1986.

Die Rolling Stones : Musik und Geschäft / aut. A. Böttger etc. — Lpz. ; Dresd., 1986.

Diez G. Beatles contro Rolling Stones. — Mil., 2001.

Dimmick M. The Rolling Stones : an annotated bibliography. — Pittsburgh, 1972.

Draper R. The Rolling Stones Story. — UK, 1990.

Ducray F., Leblanc J., Woehrlé U. Le Livre des Rolling Stones. — P., 1978.

Ehrlich C. The Rolling Stones. — San Francisco, 1975.

Elliott M. The Rolling Stones : complete recording sessions 1963-1989. — Poole, 1990.

Elman R. Uptight with The Rolling Stones. — [S.l.], 1972.

Flippo Ch. On the road with The Rolling Stones. — Garden City, 1985.

Fricke D., Sandall R. Rolling Stones : images of the world tour 1989-1990. — L., 1991.

Giovanazzi P. Il libro nero dei Rolling Stones : la storia e le storie di tutte le canzoni. — Firenze ; Mil., 2014.

Giuliano G. Paint It Black : the murder of Brian Jones. — L., 1995.

Giulliano G. Not Fade Away : Rolling Stones Collection. — L., 1992.

Goodman P. Our Own Story. — N.Y., 1964.

Greenfield R. Stones Touring Party : a Journey Through America with The Rolling Stones. — N.Y., 1974.

Hayward M., Evans M. I Rolling Stones : colti nelle immagini più segrete : 1963-69. — Novara, 2009.

Heart of Stone : the Definitive Rolling Stones Discography, 1962-1983 / comp. F. Aeppli. — Ann Arbor, 1985.

Hector J. The Complete Guide to the Music of The Rolling Stones. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.

Hewat T. The Rolling Stones File. — Frogmore ; St. Albans, 1967.

Hoffmann D. Rolling Stones : das Weißbuch. — Germany, 1992.

Hoffmann D. The Rolling Stones. — L., 1984.

Hotchner A. Blown Away : The Rolling Stones and the Death of the Sixties. — N.Y., 1990.

Hughes W. Performance. — N.Y., 1970.

I Rolling Stones in Italia / a cura di C. Pierleoni. — Mil., 1983.

Jackson L. Golden Stone : the untold life and mysterious death of Brian Jones. — L., 1992.

Jagger M. Rolling Stones : un incontro a 33 giri con Mick Jagger e Keith Richard. — Roma, 1980.

Janovitz B. Exile on main st. : il capolavoro riscoperto dei Rolling Stones : guida all'ascolto. — Mil., 2010.

Jasper T. The Rolling Stones. — L., 1976.

Kamin Ph., Goddard P. The Rolling Stones : Live in America. — L., 1982.

Kamin Ph., Karnbach J. The Rolling Stones : the Last Tour. — L., 1983.

Leibowitz A. The Rolling Stones on Tour. — [S.l.], 1978.

Luce Ph. The Stones. — [S.l.], 1970.

MacPhail J. Yesterday's Papers : The Rolling Stones in Print. — Ann Arbor, 1986.

Magi L. Un fantasma fan dei Rolling Stones. — Roma, 2014.

Mankowitz G., Whitaker R. The Rolling Stones : Behind the Buttons. — UK, 1992.

Marchbank P., Miles. The Rolling Stones File. — L., 1976.

Markle G. Rehearsal! : The Rolling Stones at Long View Farm. — USA, 1981.

Marshall J. The Rolling Stones 1972. — Roma, 2012.

Martin L. The Rolling Stones in Concert. — New Malden, 1982.

Miles. The Rolling Stones : an illustrated discography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1980.

Miller J. Rolling Stones – Bildgeschichte der Rockmusik 1 und 2. — Reinbek, 1979.

Norman Ph. The Life and Good Times of The Rolling Stones. — L., 1989.

Norman Ph. The Stones. — L., 1984.

Orlandini A., Remaggi L. I Rolling Stones. — Roma, 2013.
 Palmer R. The Rolling Stones. — L., 1984.
 Pascall J. The Rolling Stones. — L., 1977.
 Quill G. The Rolling Stones 25th Anniversary Tour. — L., 1990.
 Rolling Stones / testi e sceneggiatura di L. Gullo e A. Leonardo, fumetti di M. Longo ; interventi di M. Larghi e S. Tirolì. — Mil., 1979.
 Rolling stones : è solo rock'n'roll / a cura di R. Caselli e P. Vites. — Padova, 1998.
 Rolling Stones : tutti i testi, con traduzione a fronte. — Mil., 1983.
 Rolling Stones : una vita sulla strada / interviste di D. Loewenstein e J. Holland. — Firenze, 1999.
 Rolling Stones 50x20 / a cura di Ch. Murray. — Mil., 2014.
 Rosenbaum H. Rolling Stones Trivia Quiz Book. — N.Y., 1979.
 Sanchez T. Su e giù con i Rolling Stones. — Mil., 1980.
 Sanchez T. Up and down with The Rolling Stones. — N.Y., 1979.
 Sanchez T., Blake J. Up and Down with The Rolling Stones. — L., 1995.
 Szabo J. Rolling Stones Fans. — Bologna, 2015.
 The Rolling Stones 50 : con oltre 1000 illustrazioni a colori e in bianco e nero / M. Jagger, K. Richards, Ch. Watts, R. Wood. — Mil., 2012.
 The Rolling Stones. A visual documentary by Miles / ed. Ch. Charlcsworth. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.
 The Rolling Stones' Rock 'N' Roll Circus. — L., 1992.
 Tremlett G. The Rolling Stones Story. — L., 1975.
 Tutti per uno : Beatles, Rolling Stones, Who, Kinks, Faces, Donovan : in appendice schede dagli Amen Corner agli Zombies / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.
 Watts Ch. Ode to a High-Flying Bird. — L., 1964.
 Weiner S., Howard L. The Rolling Stones A to Z. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1984.
 Welch Ch. The Rolling Stones. — L., 1996.
 Wood R. Ronnie : giorni e notti dei Rolling Stones. — Mil., 2010.
 Wyman B. Rolling with the Stones. — Mil., 2002.
 Wyman B., Coleman R. Stone Alone. — L. ; N.Y., 1990.
 Wyszogrodzki D. Satysfakcja : historia zespołu "The Rolling Stones". — Lodz, 1989.

Roxy Music

Balfour R. The Bryan Ferry Story. — [S.l.], 1976.
 Lazell B., Rees D. Bryan Ferry & Roxy Music. — L., 1982.
 Rametta F. Bryan Ferry & Roxy Music. — Mil., 1983.
 Rogan J. Roxy Music : Style with Substance : Roxy's First Ten Years. — L., 1982.

Rush

Banasiewicz B. Rush Visions : the Official Biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1988.
 Gett S. Rush : Success Under Pressure. — Port Chester, [S.a.].
 Harrigan B. Rush. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1982.

Sex Pistols

Верморел Ф., Верморел Д. Sex Pistols : подлинная история. — СПб. : Амфора, 2014. — 330 с.
 Bateson K., Parker A. Sid's Way : the life and death of Sid Vicious. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.
 Dalton D. El Sid : Saint Vicious. — N.Y., 1997.
 Graf Ch. Punk Lexikon : Das Kompendium der Punk-Musik : the Sex Pistols... — B., 2001.
 Gruen B. Chaos : The Sex Pistols. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
 Heylin C. Never mind the Bollocks, here's the Sex Pistols : the Sex Pistols. — N.Y. ; L., 1998.
 Lydon J., Zimmerman Keith, Zimmerman Kent Rotten : no Irish, no Blacks, no dogs : the authorized autobiogr., Johnny Rotten of the Sex Pistols. — N.Y., 1994.
 Mandel W. Sex Pistols. — Mil., 2008.
 Marcus G. Tracce di rossetto : percorsi segreti nella cultura del Novecento dal dada ai Sex Pistols. — Bologna, 2010.
 Matlock G., Silverton P. I was a teenage Sex Pistol. — Boston, 1991.
 Medina R. C'era una volta l'amore ma ho dovuto ammazzarlo : musica dei Sex Pistols e dei Nirvana. — Mil., 2014.
 Monk N., Guterman J. 12 Days on the Road : The Sex Pistols and American. — L., 1990.
 Moorcock M. The Great Rock' N' Roll Swindle : a Novel. — L., 1980.
 Morris D. Never Mind The B*ll*cks : a Photographed Record of The Sex Pistols. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1991.
 Neri V., Campani N. Sex pistols : aural sex. — Roma, 1999.
 Nolan D. I swear I was there : Sex Pistols and the shape of rock. — Bury, 2001.
 Santoro G. Sex Pistols : no future. — Roma, 2013.
 Savage J. England's dreaming : anarchy, Sex Pistols, punk rock, and beyond. — L. ; N.Y., 2009.
 Savage J. Il (grande) sogno inglese : i Sex Pistols e il punk, ...e tutte le interviste. — Roma, 2010.
 Savage J. Punk! : i Sex Pistols e il rock inglese in rivolta. — Mil., 1994.

Savage J. Time travel : from the Sex Pistols to Nirvana : pop, media and sexuality 1977-1996. — L., 1997.
 Scrivener T. Sex Pistols : Agents of Anarchy. — UK, 1992.
 Sex Pistols file / now updated, edited, and photographed by R. Stevenson. — L., 1978.
 Stevenson R. Sex Pistols File. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1978.
 Stevenson R. Sex Pistols Scrapbook. — [S.l.], [S.a.].
 Temple J. Filth and the fury : the voices of the Sex Pistols. — N.Y., 2000.
 Vermorel F., Vermorel D. Sex Pistols : the inside story. — L., 1978.
 Vermorel F., Vermorel D. Sex Pistols story. — Mil., 1984.
 Vitaliano F. Sex pistols : la più sincera delle truffe. — Mil., 2013.
 Wood L. Sex Pistols diary : Sex Pistols day by day. — L. ; N.Y., 1988.

Shadows

Bradford R. Funny old world : the life and times of John Henry Rostill. — [S.l.], 1991.
 Geddes G. Foot Tapping : The Shadows 1958-1978. — [S.l.], 1978.
 Geddes G. The Shadows : a History and Discography. — [S.l.], 1981.
 Shadows, Reed M. The Story of The Shadows : an autobiography. — L., 1983.
 Shadows. The Shadows by Themselves. — [S.l.], 1961.
 Welch B. Rock' N' Roll : I gave you the best years of my life : a life in The Shadows. — Harmondsworth, 1990.

Simon & Garfunkel

Cohen M. Simon and Garfunkel : a Biography in Words and Pictures. — N.Y., [S.a.].
 Humphries P. Bookends : The Simon and Garfunkel Story. — L., 1982.
 Kingston V. Simon and Garfunkel : The Definitive Biography. — L., 1996.
 Matthew-Walker R. Simon and Garfunkel. — Tunbridge Wells, 1982.
 Morella J., Barey P. Simon and Garfunkel : Old Friends : a Dual Biography. — N.Y., 1992.

Slade

Charlesworth Ch. Slade : Feel the Noize. — L. : N.Y. ; Sydney, 1984.
 Pidgeon J. Slade in Flame. — L., 1975.
 Slade. — L., 1972.
 Tremlett G. The Slade Story. — L., 1975.

Smiths

Middles M. The Smiths. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.
 Robertson J. Morrissey : in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Rogan J. The complete guide to the music of The Smiths & Morrissey / Marr. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Rogan J. The Smiths : the visual documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 The Smiths / ed. T. Gallaher, M. Campbell, M. Gilles. — L., 1995.

Smokie

Robinson S., Ritz D. Smokey : inside my life. — L., 1989.
 Two-in-one : walking with Smokie, walking with blindness / R. Michalko. — Philadelphia, 1999.

Spice Girls

Блэкберн В. Секреты Виктории [Бэкхем]. — М. ; СПб. : Диля, 2004. — 205 с.
 Макгиббон Р. Спайс Герлз. — М. : АСТ, 1998. — 160 с.
 Aplin R. Spice Girls : giving you everything. — L., 1997.
 Baby Spice in my pocket : Emma. — N.Y., 1997.
 Berenguer J. Spice Girls. — [S.l.], 1999.
 Bradley J. The Spice Girls. — L., 1996.
 Bruckner L. Mein Spice Girls – Ratselbuch. — Ddf., 1997.
 Cripps R. Spice World : the Movie. — [S.l.], 1997.
 David & Victoria : an invitation to a wedding / J. Maloney. — L., 1999.
 Edenhofer J. Spice Girls : the Girl Revolution. — Münch., 1997.
 Emma : baby talking / ed. Spice Girls. — L., 1997.
 Extensions : essays in English studies from Shakespeare to the Spice Girls / ed. by S. Hosking and D. Schwerdt. — Kent Town, 1999.
 Fischer A. Your Unofficial Guide to Everything Spice. — L. ; N.Y. ; Sydney ; Tokyo ; Toronto, 1998.
 Fitzgerald M. Spiced up! : my year with the Spice Girls. — L., 1998.
 Forever Spice / by the Spice Girls. — Boston ; L., 1999.
 Freeman D. Forever Spice / ed. Spice Girls. — Boston, 1999.
 GD : Spice Girls — [S.l.], 1997.

Geri : Ginger Nutter / ed. Spice Girls. — L., 1997.
 Geri : Ginger Spice / devised by B. Wyllyams, M. Norman and L. Males. — L., 1997.
 Ginger Spice in my pocket : Geri. — L., 1997.
 Girl power! / ed. Spice Girls. — L., 1997.
 Goetz A. Spice Girls mini : Emma. — L., 1997.
 Goetz A. Spice Girls mini : Geri. — L., 1997.
 Goetz A. Spice Girls mini : Mel B. — L., 1997.
 Goetz A. Spice Girls mini : Mel C. — L., 1997.
 Goetz A. Spice Girls mini : Victoria. — L., 1997.
 Golden A. The Spice girls : la storia senza censure dietro al piu grande fenomeno del pop. — Firenze, 1997.
 Golden A. The Spice Girls : the uncensored story behind pop's biggest phenomenon. — N.Y., 1997.
 Halliwell G. Geri : Just for the record. — N.Y., 2002.
 Halliwell G. If only. — N.Y., 1999.
 Holt J. Livewire Real Lives : Geri Halliwell. — Cambridge ; N.Y., 2002.
 Holt J. Livewire Real Lives : The Spice Girls. — L., 1998.
 Holt J. Livewire Real Lives : Victoria Beckham. — Cambridge ; N.Y., 2002.
 It's Easy to Play Spice Girls. — N.Y., 1999.
 Joseph M. The Spice Files. — L., 1997.
 Joseph M., Richter D. Spice universe : it's time to boldly Spice where no Spice has Spiced before! — [S.l.], 1998.
 Kelly F. All things Spice : the complete, unofficial story of the Spice Girl. — L., 1997.
 Latham D. Spice Girls. — [S.l.], 1998.
 Leaders of the pack : girl groups of the 1960s and their influence on popular culture in Britain and America / S. MacLeod. — Lanham, 2015.
 Leigh M., Lepine M. Wannabe a Spice Girl? : a beginner's guide to girl power. — L., 1997.
 Lester P. Spice Girls. — L., 1997.
 Lester P. The Spice Girls : the Illustrated Story. — L., 1997.
 Liszt D. Spice Girls : die Frechen Stars aus England. — Ddf., 1997.
 Live Spice! : unofficial and unauthorized / ed. R. Dimery. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1998.
 McGibbon R. Spice Girls : die Erfolgsstory. — Münch., 1997.
 McGibbon R. Spice Power : la Verdadera Historia. — Barcelona, 1998.
 McGibbon R. Spice Power : the inside story oh the Spice Girls. — L., 1997.
 Mel B : don't be scared / ed. Spice Girls. — L., 1997.
 Mel B : Scary Spice / ed. Spice Girls. — L., 1997.
 Mel C : Sporty Spice / ed. Spice Girls. — L., 1997.
 Mel C : tuff enuff / ed. Spice Girls. — L., 1997.
 Milnes M. Spice Girls : and then there were four. — N.Y., 1998.
 Nuoren naisellisuuden koreografioita : Spice Girlsin fanit tyttöyden tekijöinä / H. Saarikoski. — Helsinki, 2009.
 Official «Spice Girls» Summer Special. — L., 1997.
 Posh & Becks / A. Morton. — L., 2001.
 Posh Spice in my pocket : Victoria. — L., 1997.
 Real life, real Spice : the official story by the Spice Girls / ed. Spice Girls. — L., 1997.
 Richardson J., Wyllyams B., Males L. All About the Spice Girls and Me. — L., 1997.
 Scary Spice in my Pocket : Mel B. — L., 1997.
 Seiler S. Spice Girls Fan Book. — Niedernh., 1997.
 Shore N. The Spice Girls. — Phil., 1998.
 Sinclair D. Wannabe : how the Spice Girls reinvented pop fame. — L., 2004.
 Sonderhusken S. Spice Girls. — Münch., 1997.
 Spice Girls / ed. Spice Girls. — N.Y., 1998.
 Spice Girls : Girl Power Book / hbg. S. und L. MedienContor, 1997.
 Spice Girls : Spice World. — N.Y., 1998.
 Spice Girls : Star-Kalender. — Unt., 1998.
 Spice Girls : the Hottest Band Around. — L., 1996.
 Spice Girls Christmas Annual. — [S.l.], 1998.
 Spice Girls Girls Power. — [S.l.], 1997.
 Spice Girls Greatest Hits. — L. ; N.Y., 1999.
 Spice Girls pack. — L., [S.a.].
 Spice Girls up close. — L., 1996.
 Spice Girls. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Spice Talk : unofficial and unauthorised : the queens of pop in their own words / comp. C. Myers. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1998.
 Spiceworld : the exhibition / description text by L. West. — Huddersfield, 2011.
 Spiceworld, the movie / by the Spice Girls. — L., 1997.
 Sporty Spice in my Pocket : Mel C. — N.Y., 1997.

Starlog Celebrity Series Presents : Hanson, Spice Girls & Friends. — [S.l.], 1998.
 Starlog Salutes : Spice Girls & Friends. — [S.l.], 1998.
 The Spice Girls : Spice World : das Offizielle Buch zum Film. — Münch., 1998.
 The Spice Girls Photo Book : 2000. — L., 1999.
 Totally 100 Per Cent Unofficial Colouring Books : Spice Girls. — L., 1997.
 Totally 100 Per Cent Unofficial Dress the Doll Sticker Books : Spice Girls. — L., 1997.
 Totally 100 Per Cent Unofficial Sticker Book : Spice Girls. — L., 1997.
 Tutto il mondo e Spice : la biografia non autorizzata delle Spice Girls / F. Kelly. — Mil., 1998.
 Unofficial Spice Girls Special Annual 2000. — L., 1999.
 Victoria : the bibliography / S. Smith. — L., 2009.
 Victoria : the High Life / ed. Spice Girls. — L., 1997.
 Victoria, Posh Spice / ed. Spice Girls. — L., 1997.
 Whelehan I. Litlads and Spice Girls. — UK, 1999.

Status Quo

Hibbert T. Status Quo. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.
 Jeffries N. Status Quo : Rockin' All Over the World. — L., 1985.
 Shearlaw J. 25th Anniversary Edition. — L., 1987.
 Shearlaw J. Status Quo : the Authorized Biography. — L., 1979.

Supremes

Rivera U., Alagna M. The Supremes. — [S.l.], 2002.
 Ruuth M. Triumph and tragedy : the true story of The Supremes : a biogr. — Los Angeles, 1986.
 Turner T., Anthony F., Aria B. All that glittered : my life with The Supremes. — N.Y., 1990.
 Wilson M., Romanowski P. Supreme faith : someday we'll be together. — N.Y., 1990.
 Wilson R. The Supremes : Florence Ballard, Forever Faithful. — [S.l.], 1989.

Take That

Franklin A. Robbie Williams : la mia vita dopo i Take That. — Padova, 1999.
 St. Michael M. Take That : the unofficial biography. — L., [S.a.].
 Take that from Italy : i messaggi più belli delle fans italiane. — Roma, 1995.
 Taylor L. Take That : Talk Back. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Vogliamo i Take That / Greta. — Mil., 1995.

Talking Heads

Cans D. Talking Heads : the Band & their Music. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.
 Davis J. Talking Heads. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.
 Reese K. The name of this book is Talking Heads. — N.Y., 1982.

Thin Lizzy

Lynotl Ph. Songs for while I'm away. — L., 1974.
 Pryce L. Thin Lizzy. — L., 1977.
 Salewicz Ch. Thin Lizzy : the Approved Biography. — L., 1979.

U2

Андерсен М. U2 : ил. биограф. — М. : АСТ, 2013. — 223 с.
 Boyd B. U2 : la leggenda. — Mil., 2015.
 Dunphy E. U2 : un fuoco indimenticabile. — Mil., 1998.
 Dunphy E. Unforgettable fire : the story of U2. — Harmondsworth, 1988.
 Fallon B. U2 Faraway so close. — L., 1994.
 Filosofia e popular music : da Zappa ai Beach boys, dai Doors agli U2 / a cura di D. Ferdori, S. Marino. — Mil., 2013.
 Goodman S. Burning Desire. The Complete U2 Story. — Chessington, 1993.
 Graham B. The complete guide to the music of U2. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.
 Graham B. U2 the farly days : another time, another place. — L., 1989.
 Grisolia F. Storia di una primavera : da Shakespeare a internet : commedia d'amore : in scena musiche degli U2 e di altri gruppi. — Napoli, 2003.
 Jal de la Parra P. U2 Live : a Concert Documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.
 Kootnikoff D. U2 : una biografia musicale. — Mil., 2010.
 Morandi A. U2 : the name of love. — Roma, 2009.
 Moreschi D. U2 : zoomerang. — Firenze, 1996.
 Pais Becher T. L'Irlanda degli U2 : musica, letteratura e radici culturali. — Padova, 1998.

Parkyn G. U2 : Touch the Flame. An illustrated documentary. — L. ; N.Y. : Sydney, 1988.
 Pasini A., Testani G. U2 : la lunga strada dei ragazzi di Dublino. — Roma, 2005.
 Pogelli S. La musica celtica : da Asterix agli U2. — Roma, 1997.
 Poglio G. U2. — Mil., 1998.
 Renzi M. Tra De Gasperi e gli U2 : i trentenni e il futuro. — Firenze, 2006.
 Stokes N. Into the Heart : the Stories Behind Every U2 Song. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
 Stokes N. La storia dietro ogni canzone degli U2. — Firenze, 1997.
 Stokes N. U2 : Throe Chords & the Truth. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
 Stokes N. U2 dentro al cuore : la storia canzone per canzone. — Firenze, 2002.
 Stone W. U2 discotheque playboys : una storia rock. — Mil., 1997.
 Taylor M. Out of Control : a Guide to U2 Bootleg Compact Discs. — Fremont, 1993.
 The U2 File : a Hot Press U2 History. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Thomas D. U2 : Stories for Boys. — L., 1988.
 U2 : interviste e avventure dall'Irlanda al pianeta terra, discografia e videografia complete / a cura di D. Sapienza. — Mil., 1986.
 U2 : la più completa raccolta di interviste, articoli, fatti e opinioni tratta dagli archivi di Rolling Stone : the Rolling Stone files. — Firenze, 1995.
 U2 : tutti i testi con traduzione a fronte / a cura di A. Vivaldi. — Firenze, 2001.
 U2 : tutti i testi con traduzione a fronte / a cura di D. Sapienza. — Mil., 1993.
 U2 by U2 / Bono. — Mil., 2006.
 U2 story / autori vari. — Mil., 1990.
 Urbinati R. Sogni ad alta voce : le canzoni che hanno fatto la storia degli U2. — Roma, 2013.
 Williams P., Turner S. U2 : Rattle and Hum. — L., 1988.

Uriah Heep

Кокарев А. Uriah Heep. — М. : Музыка, 1992. — 30 с.
 Котельников И. Чудный мир Юрая Хип в Азии. — Н. Тагил : Изд-во газ. «Тагил. рабочий», 1994. — 192 с.
 Uriah Heep : возвращение в страну Фантазию / А. Галин. — М. : Лет. сад, 2002. — 254 с.

Van Halen

Craven M. Van Halen. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Christe I. Van Halen : tutta la storia. — Mil., 2014.
 Dome M. Van Halen : excess all areas. — Chessington, 1995.
 Morrison B. The mighty Van Halen. — Port Chester, [S.a.].

Velvet Underground

Bockris V., Malanga G. Up-Tight ; The Velvet Underground Story. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
 Bockris V., Malanga G. Velvet : i Velvet Underground e la New York di Andy Warhol. — Firenze ; Mil., 2013.
 Harvard J. The Velvet Underground & Nico ; The Velvet Underground. — Mil., 2008.
 I trasgressori : Jimi Hendrix, Frank Zappa, Captain Beefheart, Velvet Underground, Fugs, Iggy Pop, MC5 / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1982.
 Kostek M. Velvet Underground : a complete mediography. — UK, 1992.
 Kostek M. The Velvet Underground handbook. — UK, 1992.
 Reed L. Lou Reed, Velvet Underground : testi e poesie, con traduzione a fronte. — Mil., 1982.
 The Velvet Underground : arte e musica a N.Y. — Mil., 2009.
 Thompson D. Beyond The Velvet Underground. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1989.
 Velvet underground : 1965-1970 : the story, the lyrics / ed. G. Marinoni. — Viterbo, 2002.

Wham!

Hizer B. Wham! — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Rogan J. Wham! Confidential : the Death of a Supergroup. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1988.
 Wham : in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Whitesnake

Hibbert T. Whitesnake. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.

Who

Ashley B., Monnery S. Whose Who? A Who Retrospective. — L., 1978.
 Barnes R. Mods! — UK, 1979.
 Barnes R., Townshend P. The Story of Tommy. — UK, 1977.
 Broughton G. Password 1. — Harnwndsworth, 1977.
 Butler D. Full Moon : the amazing rock'n'roll life of Keith Moon, late of The Who. — N.Y., 1981.

Butler D., Trengove Ch., Lawrence P. Moon The Loon : the amazing rock and roll life of Keith Moon. — L., 1981.
 Charlesworth Ch. The Complete Guide to the Music of The Who. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.
 Charlesworth Ch. The Who : the Illustrated Biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1982.
 Clarke S. The Who in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1979.
 Cohn N. The Who Generation. — N.Y., 1976.
 Dickinson P. Hepzibah. — UK, 1978.
 Ehrlich C. The Who ; Ten Great Years. — San Francisco, 1975.
 Fletcher A. Quadrophenia. — [S.l.], 1979.
 Fuller J. G. Are The Kids All Right? : The Rock Generation & It's Hidden Death Wish. — N.Y., 1981.
 Gomez J. Ken Russell : the Adaptor as Creator. — L., 1976.
 Hanel E. The Who : an illustrated discography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.
 Herman G. The Who. — L., 1972.
 Heylin C. All the Madmen : il lato oscuro del rock britannico : Barrett, Bowie, Drake, Pink Floyd, The Kinks, The Who. — Bologna, 2013.
 Kamin Ph., Goddard P. The Who : the Farewell Tour. — N.Y., 1983.
 Marchbank P. The Who File. — L., 1979.
 Marsh D. Before I get old : the story of The Who. — L., 1983.
 Mazzone G. The Who. — Mil. ; Rome, 1980.
 McKnight C., Silver C. The Who... Through the Eyes of Pete Townshend. — N.Y. ; Toronto ; L. ; Sydney ; Tokyo, 1974.
 Reins S. Les Who. — P., 1974.
 Sahnner P., Weszelits T. The Who. — Germany, 1980.
 Stein J., Johnston Ch. The Who. — N.Y., 1973.
 Swenson J. The Who : Britain's Greatest Rock Group. — N.Y., 1979.
 The Who. Maximum R&B : a Visual History Compiled by Richard Barnes with The Who's Full Co-Operation. — L., 1996.
 Tremlett G. The Who. — L., 1975.
 Turner S. A Decade of The Who : an authorized history in music, paintings, words and photo. — L., 1977.
 Tutti per uno : Beatles, Rolling Stones, Who, Kinks, Faces, Donovan : in appendice schede dagli Amen Corner agli Zombies / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.

Wings

Dewes K., Oertel R. Paul McCartney und the Wings. — Bergisch ; Gladbach, 1980.
 Gelly D. Facts about a pop group. — L., 1976.
 Grove M. A. Paul McCartney : Beatle with Wings. — N.Y., 1978.
 Hipgnosis. Hands Across the Water : Wings Tour USA. — L., 1978.
 Jasper T. Paul McCartney & Wings. — L., 1977.
 Klaus D., Oertel R. Paul McCartney und The Wings. — Bergisch ; Gladbach, 1980.
 Ocean H. The Ocean View. — L., 1983.
 Pascall J. Paul McCartney & Wings. — L., 1977.
 Wings. — Tokyo, 1977.

Yardbirds

Blues nero e blues bianco : Muddy Waters, Otis Redding, John Mayall, Yardbirds, Animals, Fleetwood Mac, Cream, Ten years after, Canned heat : in appendice schede sui bluesman / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.
 Mackay R., Ober M. Yardbirds World. — [S.l.], 1989.
 Platt J. Yardbirds. — L., 1983.
 White J. Blues In the Night : The Yardbirds' Story. — UK, 1982.

Yes

Bruford B. Autobiografia alla batteria : Yes, King Crimson, Earthworks e non solo. — Mil., 2010.
 Hedges D. Yes : the authorized biography. — L., 1981.

ZZ Top

Beech M. Dictionary of rock and pop names : the rock and pop names encyclopedia from Aaliyah to ZZ Top. — Barnsley, 2009.
 Thomas D. Elimination : The ZZ Top Story. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.

Музичний інструментарій, інструментознавство (загальна література, методика)

- Андрюшенков Г. Становление и развитие методики обучения игре на струнных русских народных инструментах : гусли, домра, балалайка, гитара. — СПб. : Изд-во СПбГУКИ, 2011. — 151 с.
- Балаева С. Товароведение и экспертиза непродовольственных товаров. — М. : Дашков и К°, 2012. — 551 с.
- Барсова И. Симфонический оркестр и его инструменты. — М. : Сов. композитор, 1962. — 103 с.
- Без Деер Purple. Стив Морс, Дон Эйри / В. Дрибушак ; дискогр., фильмогр., сост. А. Галин. — М. ; Чехов : Б.и., 2016. — 479 с.
- Белов С., Бандас Л., Минин А. Щипковые музыкальные инструменты. — М. : Гослесбумиздат, 1963. — 240 с.
- Березин В. Духовные инструменты в музыкальной культуре классицизма. — М. : ИОСО РАО, 2000. — 387 с.
- Блюм Д. Краткий курс инструментоведения. — М. ; Л. : Музгиз, 1947. — 100 с.
- Бобровников С. Грай, музико. — К. : Муз. Україна, 1968. — 84 с.
- Бочаров Ю. Жанры инструментальной музыки эпохи барокко. — М. : Моск. консерватория, 2016. — 230 с.
- Братилов Г. Музыкальные инструменты народов мира. — М. : Пробел-2000, 2005. — 371 с.
- Варламов Д. Метаморфозы музыкального инструментария. — Саратов : Аквариус : Эмос, 2000. — 142 с.
- Василенко В. Исполнение музыкальных произведений на ЭЦВМ. — М. : Сов. радио, 1973. — 51 с.
- Веприк А. Трактовка инструментов оркестра. — М. : Музгиз, 1961. — 303 с.
- Вертков К., Благодатов Г., Язовицкая Э. Атлас музыкальных инструментов народов СССР. — М. : Музыка, 1975. — 399 с.
- Витачек Е. Очерки по истории изготовления смычковых инструментов. — М. ; Л. : Музыка, 1964. — 348 с.
- Волков Н. Теория и практика искусства игры на духовых инструментах. — М. : Акад. проект ; Альма Матер, 2008. — 399 с.
- Володин А. Электронные музыкальные инструменты. — М. : Энергия, 1970. — 145 с.
- Волошин В., Федорчук Л. Электромузыкальные инструменты. — М. : Энергия, 1971. — 143 с.
- Газарян С. В мире музыкальных инструментов. — М. : Просвещение, 1985. — 223 с.
- Галеев Б. Советский Фауст. Лев Термен – пионер электронного искусства. — Казань : КГК, 2010. — 178 с.
- Гержев В. Методика обучения игре на духовых инструментах. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 112 с.
- Гладких А. Методика навчання гри на духових інструментах. — Х. : ХДАК, 2008. — 106 с.
- Гончарова Е. Дополнительный инструмент : практикум. — Кемерово : КемГИК, 2016. — 62 с.
- Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. — К. : Наук. думка, 1967. — 243 с.
- Давидов А. Історія виконавства на народних інструментах. — К. : НМАУ ім. Чайковського, 2005. — 419 с.
- Диков Б. Методика обучения игре на духовых инструментах. — М. : Музгиз, 1962. — 116 с.
- Диков Б. О дыхании при игре на духовых инструментах. — М. : Музгиз, 1956. — 101 с.
- Закс К. Современные оркестровые музыкальные инструменты. — М. : Гос. муз. изд., 1932. — 88 с.
- Зряковский Н. Общий курс инструментоведения. — М. : Музыка, 1976. — 480 с.
- Иванов А. Советский электромузыкальный инструмент. — М. : Знание, 1953. — 32 с.
- Иванов В. Библиографический указатель литературы по теории и практике исполнительства на духовых и ударных инструментах. — М. : МГУКИ, 2014. — 140 с.
- Изготовление тростей для духовых язычковых музыкальных инструментов (гоб., фаг.) / сост. Ю. Ивонин. — Пермь : Перм. гос. ин-т искусства и культуры, 2008. — 102 с.
- Инструментальная музыка в межкультурном пространстве / отв. ред. И. Мациевский. — СПб. : Астерион, 2008. — 271 с.
- Инструментоведение / сост. А. Трудков. — Мурманск : МГПИ, 2001. — 95 с.
- Инструменты духового оркестра / Д. Браславский и др. — М. : Музыка, 1984. — 144 с.
- История построения струнно-смычковых инструментов России / сост. М. Горонка. — СПб. : Струнные инструменты, 2007. — 1303 с.
- Князева Н. Инструментоведение. — Кемерово : Кемеровский гос. ун-т культуры, 2015. — 146 с.
- Князева Н. История исполнительского искусства (домра, балалайка, гитара, гусли). — Кемерово : КемГИК, 2017. — 134 с.
- Кожухарь В. Инструментоведение : симф. и дух. оркестры. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 320 с.
- Корсунский С., Симонов И. Электромузыкальные инструменты. — М. ; Л. : Госэнергоиздат, 1957. — 64 с.
- Красильников И. Хроники музыкальной электроники. — М. : Экон-Информ, 2010. — 126 с.
- Красильников И. Электромузыкальные инструменты. — М. : Искусство и образование, 2007. — 40 с.
- Кузнецов Л. Акустика музыкальных инструментов. — М. : Легпромбытиздат, 1989. — 361 с.
- Левин С. Духовые инструменты в истории музыкальной культуры : ч. 1. — Л. : Музыка, 1973. — 263 с.
- Левин С. Духовые инструменты в истории музыкальной культуры : ч. 2. — Л. : Музыка, 1983. — 190 с.
- Леонов В., Палкина И. Методика обучения игре на духовых инструментах. — Ростов на/Д : РГК, 2012. — 239 с.
- Малахова Л. Святая к музыке любовь. — Шадринск : Шадрин. Дом Печати, 2006. — 235 с.
- Мальтер Л. Таблицы по инструментоведению : инструменты симф., духового, эстр. и рус. нар. оркестров, электроинструменты, певческие голоса. — М. : Сов. композитор, 1972. — 134 с.
- Марценюк Г. Методика викладання гри на духових інструментах. — К. : КНУКМ, 2006. — 60 с.

- Мациевский И. Народная инструментальная музыка как феномен культуры. — Алматы : Дайк-Пресс, 2007. — 517 с.
- Медведевский Д., Гузевич О. Электромузыкальные щипковые инструменты. — Л. : Энергия, 1979. — 128 с.
- Меерзон Б. Электромузыкальные инструменты. — М. : Знание, 1977. — 64 с.
- Модр А. Музыкальные инструменты. — М. : Музгиз, 1959. — 267 с.
- Назина И. Белорусские народные музыкальные инструменты : самозвучащие, ударные, духовые. — Мн. : Наука и техника, 1979. — 144 с.
- Ничков Б. Народные духовые инструменты в музыкальной культуре Белоруссии. — Мн. : Респ. науч.-метод. центр нар. творчества и КИР, 1981. — 39 с.
- Новосельский А. Очерки по истории русских музыкальных инструментов. — М. : Гос. муз. изд., 1931. — 45 с.
- Нюрнберг М. Симфонический оркестр и его инструменты. — Л. ; М. : Музгиз, 1950. — 152 с.
- Отюгова Т., Галембо А., Гурков И. Рождение музыкальных инструментов. — Л. : Музыка, 1986. — 192 с.
- Ошуркевич О. Затрубили трубы. — Луцк : Надстир'я, 1993. — 23 с.
- Порвенков В. Акустика и настройка музыкальных инструментов. — М. : Музыка, 1990. — 189 с.
- Пухначев Ю. Загадки звучащего металла. — М. : Наука, 1974. — 127 с.
- Радвилович А. Приложение к учебнику М. И. Чулаки «Инструменты симфонического оркестра». — СПб. : Композитор, 2005. — 42 с.
- Риман Г. Катехизис истории музыки : история муз. инстр-тов, история звук. системы и нотописания. — М. : URSS : Либроком, 2011. — 159 с.
- Сабинина М. Голоса инструментов. — М. : Знание, 1961. — 40 с.
- Симонов И. Новое в электромузыкальных инструментах. — М. ; Л. : Энергия, 1966. — 48 с.
- Струнно-смычковое исполнительство и педагогика : история, традиции, совр. состояние, перспективы : сб. ст. / ред.-сост. А. Гольденберг. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2014. — 57 с.
- Товароведение непродовольственных товаров / В. Сыцко и др. — Мн. : Вышэйш. шк., 2009. — 670 с.
- Товароведение, экспертиза и стандартизация / А. Ляшко и др. — М. : Дашков и К°, 2013. — 659 с.
- Толмачев Ю., Дубок В. Духовые инструменты : история исполнительского искусства. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 285 с.
- Фаминцын А. Домра и сродные ей музыкальные инструменты русского народа : балалайка, кобза, бандура, торбан, гитара : историч. очерк. — СПб. : тип. Э. Аригольда, 1891. — 220 с.
- Федотов А. Методика обучения игре на духовых инструментах. — М. : Музыка, 1975. — 159 с.
- Федченко А. Инструментоведение. — Орел : Орлов. гос. ин-т искусств и культуры, 2000. — 239 с.
- Харуто А. Компьютерный анализ звука в музыкальной науке. — М. : Моск. консерватория, 2015. — 448 с.
- Цераши Х. Виолончель, контрабас и другие музыкальные инструменты. — М. : Музыка, 1979. — 72 с.
- Чечик А. Товароведение и экспертиза товаров культурно-бытового назначения. — М. : Дашков и К°, 2014. — 534 с.
- Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра. — СПб. : Композитор, 2004. — 220 с.
- Шабунова И. Инструменты и оркестр в европейской музыкальной культуре. — Ростов н/Д : Изд-во РГК, 2011. — 261 с.
- Griffiths P. A Guide to electronic music. — L., 1979.
- Lasch S. Instrumentarium des Rock. — B., 1984.

Окремі інструменти (історія, методика, виконавство, персоналії)

Акордеон, баян, губна гармонія

- Артищева Р. Анатолий Алексеевич Мартынов : очерк жизни и творчества. — Йошкар-Ола, 2000. — 31 с.
- Афанасьев В. Произведения В.А. Моцарта и Л. Моцарта в переложении и транскрипции для баяна в отечественных изданиях. — Орел : ОГУ, 2008. — 105 с.
- Афанасьев В. Произведения Г.В. Свиридова в переложении для баяна в отечественных изданиях. — Орел : ОГУ, 2008. — 32 с.
- Афанасьев В. Произведения И.О. Дунаевского в переложении для баяна в отечественных изданиях. — Орел : ОГУ, 2005. — 78 с.
- Афанасьев В. Произведения И.С. Баха в переложении и транскрипции для баяна в отечественных изданиях. — Орел : Орловский гос. ун-т, 2009. — 234 с.
- Афанасьев Г. Ансамбли баянов и аккордеонов: трио, квартеты, квинтеты, секстеты, септеты. — Орел : ОРЛИК, 2003. — 295 с.
- Бажилин Р. Аккордеон в джазе. — М. : Изд-во В. Катанского, 2000. — 40 с.
- Бажилин Р. Самоучитель игры на баяне (аккордеоне). — М. : Изд-во В. Катанского, 2009. — 110 с.
- Басурманов А. Баянное и аккордеонное искусство. — М. : Кифара, 2003. — 557 с.
- Баян на педагогическом факультете / Н. Ефремова, Г. Семенова и др. — Чебоксары : Изд-во Чуваш. ун-та, 1992. — 79 с.
- Благодатов Г. Русская гармоника. — Л. : Музгиз, 1960. — 182 с.

- Бухвостов В., Шахов Г. Баян и аккордеон в художественной самодеятельности. — М. : Сов. композитор, 1980. — 128 с.
- Бычков В. История отечественной баянной и зарубежной аккордеоновой музыки. — М. : Композитор, 2012. — 157 с.
- Бычков В. Юрий Казаков – патриарх баянного искусства. — М. : Московские учеб., 2006. — 255 с.
- Вардугин В. Два Ивана [Ларионов, Паницкий]. — Саратов : Приволж. кн. изд-во, 2003. — 237 с.
- Власов В. Школа джаза на баяне и аккордеоне. — Одесса : Астропринт, 2008. — 158 с.
- Вольфович Виталий Абрамович : биобиблиогр. указ. : к 60-летию / сост. Т. Моковая и др. — Челябинск : Челябин. гос. акад. культуры и искусств, 2008. — 172 с.
- Вопросы профессионального воспитания баяниста : сб. ст. ; Вып. 48 / отв. ред. Б. Егоров. — М. : ГМПИ, 1980. — 160 с.
- Длуговольский В. О роли музыкальной библиографии нового типа в формировании информационной культуры исполнителя и педагога (баяниста). — Магнитогорск : МГК, 1998. — 562 л.
- Жанр аккордеонной эстрады в учебном процессе детских музыкальных школ / сост. А. Попов. — Пермь : Пермский гос. ин-т искусства и культуры, 2013. — 60 с.
- Имханицкий М. Артикуляционно-штриховая специфика в интонировании баянистов и аккордеонистов с дефектами зрения. — М. : РГСАИ, 2016. — 334 с.
- Имханицкий М. История баянного и аккордеонного искусства. — М. : РАМ им. Гнесиных, 2006. — 519 с.
- Имханицкий М. Музыка зарубежных композиторов для баяна и аккордеона. — М. : РАМ им. Гнесиных, 2004. — 375 с.
- Имханицкий М. Новое об артикуляции и штрихах на баяне. — М. : РАМ им. Гнесиных, 1997. — 41 с.
- Йеркса У. Губная гармоника для чайников. — М. : Диалектика : Вильямс, 2012. — 341 с.
- Катуркин А. Искусство игры на баяне и аккордеоне. — М. : Композитор, 2017. — 189 с.
- Кокорин Ю. Аккордеон в моей жизни. — СПб. : Изд-во Политехн. ун-та, 2008. — 134 с.
- Комаров В. Проблемы постановки технического аппарата аккордеониста. — Оренбург : Оренбург. гос. ин-т искусств, 2011. — 46 с.
- Коротич В. Доигрался : страницы жизни Яна Табачника. — К. : Мистецтво, 2005. — 207 с.
- Лебедев А. Игра и исполнительская интерпретация : на материале концертов для баяна с оркестром. — Саратов : СГК (акад.) им. Л. Собинова, 2010. — 123 с.
- Лебедев А. Музыкальная игровая логика : на материале концертов для баяна с оркестром. — Саратов : Изд-во Саратовского ун-та, 2007. — 47 с.
- Липс Ф. Искусство игры на баяне. — М. : Музыка, 2004. — 142 с.
- Лихачев Ю. Программа по баяну и аккордеону : совр. развивающая методика обучения. — СПб. : Композитор, 2013. — 59 с.
- Лондонов П. Школа игры на аккордеоне. — М. : Кифара, 2002. — 159 с.
- Максимов В. Баян : основы исполнительства и педагогики. — СПб. : Композитор, 2003. — 255 с.
- Методика обучения игре на специальном инструменте (баян, аккордеон) / сост. В. Петухов. — Тюмень : РИЦ ТГАКИ, 2008. — 115 с.
- Мирек А. Гармоника : прошлое и настоящее. — М. : Музыка, 1994. — 534 с.
- Мирек А. Жизнь как легенда : о времени, о себе и о людях, меня окружавших. — М. : Медиа-группа 10-11, 2010. — 606 с.
- Мирек А. Из истории аккордеона и баяна : возникновение, производство, усовершенствование и распространение гармоник. — М. : Музыка, 1967. — 195 с.
- Мирек А. Основы постановки аккордеониста. — М. : Мол. гвардия, 1991. — 39 с.
- Мирек А. Самоучитель игры на аккордеоне. — М. : Сов. композитор, 1987. — 127 с.
- Михайлов А., Примеров Н. Русский баян: хроника, события, люди, размышления. — Новосибирск : Экор, 2001. — 264 с.
- Михайлова А. Фольклорные и неофольклорные стилевые тенденции в музыке отечественных композиторов для баяна. — М. : Композитор, 2010. — 134 с.
- Нагибина Н. Владимир Данилин. — М. : Ин-т психологии РАН, 2000. — 69 с.
- Низовский Г. Баянисты и аккордеонисты Приморья : справ. — Владивосток : Дальнаука, 1999. — 103 с.
- Оберюхтин М. Проблемы исполнительства на баяне. — М. : Музыка, 1989. — 90 с.
- Оркина И. Органное творчество И.С. Баха как фактор воспитания исполнительского мастерства аккордеониста в вузе культуры и искусств. — Барнаул : Изд-во Алтай. гос. акад. культуры и искусств, 2012. — 159 с.
- Парнес Д., Оськина С. На баяне – по слуху. — М. : АСТ, 2002. — 200 с.
- Петровский В. Губная гармошка в четырех шагах. — М. : Петрозвук, 2003. — 37 с.
- Показанник Е. Аккордеон в семействе гармоник. — Ростов на/Д : РГК, 1999. — 37 с.
- Поникарова Л. Баян в народно-инструментальном жанре Украины. — Х. : Торнадо, 2003. — 103 с.
- Понікарова Л. Харківська академічна школа народно-інструментального виконавства. — Х. : ВД ІНЖЕК, 2005. — 76 с.
- Портреты баянистов : сб. ст. / отв. ред. М. Имханицкий. — М. : Изд-во РАМ им. Гнесиных, 2001. — 298 с.
- Потеряев Б. Формирование исполнительской техники баяниста. — Челябинск : ЧГАКИ, 2007. — 181 с.
- Пуриц И. Методические статьи по обучению игре на баяне. — М. : Композитор, 2001. — 222 с.

- Пшеничников В. Методика преподавания музыкального инструмента (баян) в педагогическом колледже. — М. : Изд-во МГОУ, 2008. — 109 с.
- Розенфельд Н. Гармони, баяны, аккордеоны : конструкция и производство. — М. : Лесная пром-сть, 1964. — 387 с.
- Текучев В. Художественно-исполнительская интерпретация музыкального произведения в классе баяна. — Ханты-Мансийск : Югорский гос. ун-т, 2008. — 90 с.
- Тихонова-Иванова Е. Дни проходят, годы пролетают : к 80-летию со дня рождения композитора-баяниста Тихонова. — М. : ПРЕСТ, 1999. — 160 с.
- Тулаев П. Русский концерт Анатолия Полетаева : беседы о музыке и культуре. — М. : Слава!, 2007. — 271 с.
- Файзуллина Л. Раджап Шайхутдинов : твор. портр. — Уфа : Башкортостан, 1999. — 29 с.
- Фомина В. Игра на баяне. — Чебоксары, 1999. — 43 с.
- Черепанін М., Булда М. Естрадний олімп акордеона. — Ів.-Фр. : Лілея-НВ, 2008. — 255 с.
- Шарабарин М. Методика обучения игре на инструменте [ак-н]. — Белгород : БГИИК, 2016. — 71 с.
- Шарабуров В. Художественно-творческое развитие студентов при обучении исполнительскому искусству. — Глазов : Глаз. гос. пед. ин-т, 2001. — 215 с.
- Шахов Г. Развитие слуховой активности учащихся-баянистов музыкальных кружков и студий художественной самодеятельности. — М. : Б.и., 1981. — 84 с.
- Шульга В. Самостоятельная работа студентов вузов культуры и искусств по дисциплине «Специальный инструмент (баян)». — Челябинск : ЧГАКИ, 2007. — 103 с.
- Ян Бохуа. Некоторые проблемы исполнения полифонии на баяне. — СПб. : Б.и., 2011. — 48 с.

Альт

- Башмет Ю. Вокзал мечты. — М. : Б.и., 2007. — 270 с.
- Вопросы музыкальной педагогики : сб. ст. Вып. 8. — М. : Музыка, 1987. — 136 с.
- Грач Э. От первого лица. — СПб. : Центр гуманитарных инициатив, 2012. — 157 с.
- Гринберг М. Русская альтовая литература. — М. : Музыка, 1967 — 184 с.
- Дмитриева Е. Альтист Юрий Тканов. — М. : Пашков дом, 2004. — 61 с.
- Мищенко Г. Полный курс методики обучения игре на скрипке (альте). — СПб. : Реноме : Струнные инструменты, 2009. — 269 с.
- Можень Ж., Мень В. Скрипка, альт, виолончель, контрабас и гитара. — Тверь : тип. Губ. правл., 1891. — 258 с.
- Палшков Б. Особливості звуковидобування та інтонування на альті. — К. : Муз. Україна, 1982. — 96 с.
- Погадаева Н. Федор Серафимович Дружинин – исполнитель, педагог, композитор. — Оренбург : ИПК ГОУ ОГУ, 2010. — 192 с.
- Понятовский С. Альт. — М. : Музыка, 1974. — 100 с.
- Понятовский С. История альтового искусства. — М. : Музыка, 2007. — 335 с.
- Скрипка, альт : история, музыкальное наследие, педагогика : сб. тр. / сост. В. Рабей. — М. : ГМПИ, 1990. — 184 с.
- Стоклицкая Е. Альтовая педагогика В.В. Борисовского. — М. : Музыка, 2007. — 69 с.
- Чахвадзе В. Очерки по проблемным вопросам методики преподавания на смычковых инструментах. — Магнитогорск ; Ташкент : Б.и., 2006. — 218 с.
- Чахвадзе В. Ф.С. Дружинин – блюститель традиций русской школы Московской консерватории. — Магнитогорск, 2006. — 31 с.

Банджо

- Струнные щипковые инструменты из фондов ВМОМК им. М.И. Глинки : гитары, цистры, мандолины, банджо, цитры, арфы : науч. каталог-справочник / авт.-сост. А. Батов, Н. Милешина. — М. : ВМОМК АртКом, 2013. — 135 с.
- Чан Кьет Чыонг. Обучение игре на мандолине и банджо. — Ханой : Муз. изд-во, 1961. — 56 с.
- Dubois L. The banjo : America's African instrument. — Cambridge ; L., 2016.
- Keeler G. Notes on trick solo playing on the banjo. — L., 1940.
- Sharpe A. A complete guide to the instruments of the banjo family. — L. ; N.Y., 1966.
- Sharpe A. The banjo and you. — L., 1952.
- Winter P. Das funfsaitige Banjo. — Lpz., 1983.

Валторна

- Беленов Л. Валторна. — М. : РАМ им. Гнесиных, 2004. — 318 с.
- Беленов Л. Валторна в оркестровой музыке русских композиторов XVIII–XX веков. — М. : РАМ им. Гнесиных, 2006. — 233 с.
- Буяновский В. Валторна. — М. : Музыка, 1971. — 69 с.
- Малюх В. Позиционный артикуляционно-ритмический комплекс упражнений и разминок : валторна. — Волгоград : МИРИА, 2012. — 190 с.
- Пилипчак В. Школа гри на валторні. — Рівне : Волин. береги, 2006. — 62 с.
- Полех В. Школа игры на валторне. — М. : Музыка, 2000. — 142 с.

Семеряга И. Эволюция валторны в Центральной Европе в XVII-XVIII веках. — М. : Liteo, 2016. — 174 с.

Солодуев В. Школа игры на валторне. — М. : Музгиз, 1960. — 272 с.

Сухоруков А. Русская валторновая школа. — СПб. : Композитор, 2012. — 47 с.

Усов А. Вопросы теории и практики игры на валторне. — М. : Музыка, 1965. — 135 с.

Шоллар Ф. Школа игры на валторне. — М. : Музыка, 2000. — 142 с.

Якустиди И. Исследование спектральных характеристик звукоряда валторны и роль амбушюра в формировании качественного тембра ее звучания. — Х. : Основа, 1992. — 210 с.

Якустиди И. Особенности формирования губного аппарата валторниста. — Х. : Б.и., 1977. — 56 с.

Якустиді І. Методика навчання гри на валторні. — К. : Муз. Україна, 1977. — 80 с.

Янкелевич А. Школа игры на валторне. — М. : Музыка, 1970. — 140 с.

Виолончель

Акиншин А. Воронежские Ростроповичи : семейный портрет на фоне истории. — Воронеж : Центр духовного возрождения Черноземного края, 2006. — 350 с.

Афанасьева О. Мстислав Ростропович : любовь с виолончелью в руках. — М. : Алгоритм, 2017. — 205 с.

Ахмадиева А. Ильяс Ибрагимов – педагог и исполнитель. — Ташкент : Яни, 1997. — 36 с.

Берлинский В. Музыка – моя жизнь. — Воронеж : Центр духовного возрождения Черноземного края, 2010. — 349 с.

Борисяк А. Метод органического развития технических приемов игры на виолончели. — М. ; Л. : Музгиз, 1947. — 88 с.

Броун А. Очерки по методике игры на виолончели. — М. : Музыка, 1967. — 87 с.

Броун А. Спасибо за музыку : восп., ст., переписка. — Н. Новгород, 2010. — 217 с.

Васильева А. Мой самоучитель. — М., 2002. — 51 с.

Гайдамович Т., Гинзбург Л. Итальянское и французское виолончельное искусство XVI–начала XIX века. — М. : Моск. консерватория, 2001. — 62 с.

Геберлейн Г. Новая практическая легкопонятная школа для виолончели, удобная также для самоучения. — СПб. и др., 1889. — 45 с.

Гинзбург Л. История виолончельного искусства : заруб. виолон. искусство XIX–XX веков. — М. : Музыка, 1978. — 407 с.

Грум-Гржимайло Т. Слава и Галина. — М. : Вагриус, 2007. — 510 с.

Гутор В. К.Ю. Давыдов как основатель школы [виолончельной игры]. — М. ; Л. : Музгиз, 1950. — 44 с.

Даниил Шафран. Виолончель соло : сб. восп. / сост. В. Гусева и др. — М. : АСТ, 2001. — 414 с.

Дар бесценный : диалоги с В. Берлинским / В. Теплитская. — Воронеж : Центр духов. возрождения Чернозем. края, 2004. — 79 с.

Дружинин А. Виолончель : основы теории и техники игры. — М. : Т-во скоропеч. А.А. Левенсон, 1917. — 91 с.

Зав'ялова О. Виолончель у камерно-ансамблевій культурі України. — К. : Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського, 2009. — 255 с.

Завьялова О. Виолончельные сонаты Л. ван Бетховена : жанр, стиль, ансамблевый тип мышления. — К. : Видав. Нац. муз. акад. ім. П.І. Чайковського, 1999. — 91 с.

Исполнительское искусство : виолончель, контрабас / ред.-сост. Б. Талалай. — М. : РМПИ, 1989. — 152 с.

Козлова Н., Рожновяну А. Виолончель в камерном инструментальном творчестве молдавских композиторов / Акад. музыки им. Г. Музическу. — Кишинев, 1998. — 31 с.

Кокжаев М. Десять творческих ступеней Арвидаса Мальциса. — М. : Композитор, 2016. — 343 с.

Лазько А. Виолончель. — М. : Музыка, 1981. — 60 с.

Личные документы Галины Вишневской и Мстислава Ростроповича в связи с лишением их советского гражданства. — Л., 1978.

Можень Ж., Мень В. Скрипка, альт, виолончель, контрабас и гитара. — Тверь : тип. Губ. правл., 1891. — 258 с.

Полянский Ю., Меламед П., Мурзина Е. Воспитание и обучение в ДМШ : Скрипка. Виолончель. — К. : Муз. Україна, 1988. — 70 с.

Прието К. Приключения виолончели : истории и восп. ее счастливого владельца. — Оренбург : Оренбургская кн., 2005. — 542 с.

Раабен Л. Жизнь замечательных скрипачей и виолончелистов. — Л. : Музыка, 1969. — 260 с.

Раков Л. Великаны оркестра : виолончелист Виктор Симон. — М. : Композитор, 2012. — 98 с.

Резников В. Заслуженный деятель искусств России, заслуженный артист России, профессор СГК им. Л. Собинова Л. В. Иванов. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2011. — 26 с.

Сапожников Р. Обучение начинающего виолончелиста. — М. : Музыка, 1978. — 104 с.

Сапожников Р. Основы методики обучения игре на виолончели. — М. : Музыка, 1967. — 224 с.

Сапожников Р. Первоначальное обучение виолончелиста. — М. : Музгиз, 1962. — 94 с.

Струве Б. Пути начального развития юных скрипачей и виолончелистов. — М. : Музгиз, 1952. — 228 с.

Сучасне виолончельне мистецтво : естетика, теорія, практика / В. Сумарокова, Ю. Білоусова, О. Веселіна. — К. : Б.в. ; Одеса : ВМВ, 2009. — 158 с.

Уилсон Э. Мстислав Ростропович. — М. : Эксмо, 2011. — 509 с.

Фалик Ю. Метаморфозы. — СПб. : Композитор, 2010. — 366 с.

Цераши Х. Виолончель, контрабас и другие музыкальные инструменты. — М. : Музыка, 1979. — 72 с.

Чахвадзе В. Очерки по проблемным вопросам методики преподавания на смычковых инструментах. — Магнитогорск ; Ташкент : Б.и., 2006. — 218 с.

Чахвадзе В. Технология исполнения пиццикато на виолончели. — Ташкент : Яни, 1998. — 164 с.

Щелкановцева Е. Валентин Фейгин и его время. — Х. : Райдер, 2003. — 222 с.

Ростропович М. Mstislav Rostropovich and Galina Vishnevskaya : Russia, music, and liberty. — Portland, 1995.

Du Pré, H., Du Pré P. A genius in the family : an intimate memoir of Jacqueline du Pré. — L., 1998.

Piatigorsky G. Csellóval a világ körül. — Bdp., 2000.

The Polar music prize 1995 to Mstislav Rostropovich and Elton John / the Stig Anderson musik award found. of the Roy. Swed. acad. of musik. — Stockh., 1995.

Vůjtek K. Sonáta pro dvě ruce a hlas aneb Ivana Měrky životaběh. — Ostrava, 2003. — 103 с.

Wasielewski W. Das Violoncell und seine Geschichte : mit Abbildungen und Notenbeispielen. — Lpz., 1889.

Wilson E. Mstislav Rostropovich : cellist, teacher, legend. — L., 2007.

Гитара

Агафшин П. Новое о гитаре. — М. : Гос. изд-во. Муз. сектор нотопечатан., 1928. — 60 с.

Агафшин П. Школа игры на шестиструнной гитаре. — М. : Музыка, 2009. — 180 с.

Агеев Д. Большая книга гитариста. — СПб. : Питер, 2011. — 208 с.

Агеев Д. Гитара : уроки мастера для начинающих. — СПб. : Питер, 2009. — 144 с.

Агеев Д. Песенник гитариста : лучшие дворовые песни. — СПб. : Питер : Питер Пресс, 2014. — 94 с.

Агеев Д. Песни нашего двора : сб. лучших хитов под гитару. — СПб. : Питер : Питер Пресс, 2014. — 111 с.

Агеев Д. Рок на акустической гитаре. Основы. — СПб. : Питер : Питер Пресс, 2014. — 125 с.

Агеев Д. Самоучитель игры на шестиструнной гитаре. — СПб. : Питер, 2017. — 91 с.

Агеев Д. Самоучитель игры на электрогитаре. — СПб. : Питер, 2017. — 155 с.

Адаменко М. Приставки к электрогитаре : секреты ретро-звучания. — М. : ДМК, 2013. — 366 с.

Алешникова Л. Методика обучения игре на инструменте. — Белгород : Эпицентр, 2017. — 37 с.

Альмейда Л. Классическая гитара в джазе. — К. : Муз. Україна, 1987. — 56 с.

Арзуманов С. Секреты гитарного звука. — М. : Хобби-центр : Смолин К. О., 2008. — 206 с.

Бак Дж. Самоучитель игры на 6-струнной гитаре. — Х. : Кн. клуб «Клуб семейного досуга», 2007. — 160 с.

Барроуз Т. Всё о гитаре. — М. : АСТ, Астрель, 2009. — 251 с.

Белинов В. Школа блюзовой игры на гитаре. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 64 с.

Бровко В. Аккордовая техника для начинающих гитаристов. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 40 с.

Бровко В. Аккорды для шестиструнной гитары. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 80 с.

Бровко А. Блюзовая гитара. — Мн. : МПП Наступны крок, 1993. — 33 с.

Бруно Дж. Искусство игры медиатором. — М. : Смолин К.О., 2008. — 39 с.

Буреев Г. Азбука игры на шестиструнной гитаре. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 48 с.

Буторин А. Определитель аппликатуры аккордов для шестиструнной гитары. — Л. : Музыка, 1982. — 46 с.

Вайсборд М. Андрес Сеговия и гитарное искусство XX века. — М. : Сов. композитор, 1989. — 206 с.

Видадь Р. Заметки о гитаре, предлагаемые Андресом Сеговией. — М. : Музыка, 1990. — 32 с.

Владимирский С. Гитара для всех. — М. : Пионерск. правда : Рось, 1994. — 74 с.

Воинов Л., Дерун В. Твой друг гитара. — Свердловск : Сред.-Урал. кн. изд., 1970. — 55 с.

Вольман Б. Гитара в России. — Л. : Музгиз, 1961. — 179 с.

Вольман Б. Гитара и гитаристы. — Л. : Музыка, 1968. — 188 с.

Вольман Б. Гитара. — М. : Музыка, 1980. — 59 с.

Газарян С. Рассказ о гитаре. — М. : Дет. лит., 1989. — 46 с.

Галиева Э. Классическая гитара в Башкортостане. — Уфа : Респ. учеб.-метод. центр по образованию М-ва культуры Респ. Башкортостан, 2011. — 104 с.

Гитара от блюза до джаз-рока / ред.-сост. Ю. Дмитриевский. — К. : Муз. Україна, 1986. — 96 с.

Гитара – это просто / авт.-сост. В. Разумовский. — Ростов н/Д : Феникс, 2013. — 352 с.

Городинский В. Музыка духовной нищеты. — М. ; Л. : Музгиз, 1950. — 136 с.

Горький М. О музыке толстых. — М. : Гос. муз. изд-во, 1931. — 8 с.

Грейг Ш. Легендарные гитарные риффы от монстров рока и королей джаза. — М. : Эксмо, 2006. — 256 с.

Девушка с гитарой : мужчинам-гитаристам читать запрещается / авт.-сост. В. Разумовский. — Ростов на/Д : Феникс, 2017. — 301 с.

Деренговски Д. Герои гитары : от рока до блюза. — М. : Эксмо, 2012. — 317 с.

Дмитриева Н. Развитие техники гитариста. — М. : МГТУ, 2007. — 31 с.

Домогацкий В. Семь ступеней мастерства. — М. : Классика-XXI, 2004. — 41 с.

Доценко В. Методика підготовки гітариста-виконавця. — Х. : СПДФО Мосякін В.М., 2005. — 164 с.

Егорова С. Классическая гитара в становлении исполнительских традиций западноевропейской, русской гитарной школы и практическое применение методики Андреса Сеговии в классах ДМШ. — СПб. : ИНОВ, 2015. — 67 с.

Забуруев П. Электрогитара : механика воздействия. — М. : Маска, 2011. — 233 с.

Зайцева Л. Прелюдия. — Воронеж : Истоки, 2009. — 251 с.

- Зайцева Л., Тавровский В. Музей гитары на письменном столе : энцикл. сборник по истории гитары. — Воронеж : Воронеж. гос. пед. ун-т, 2016. — 207 с.
- Зарадин Дж. Гитара в стиле джаз-латина. — М. : Смолин К.О., 2007. — 95 с.
- Иванников Т. Аккордовая аппликатура на шестиструнной гитаре. — М. : АСТ ; Владимир : ВКТ, 2009. — 78 с.
- Иванова-Крамская Н. Жизнь посвятил гитаре : восп. об отце. — М. : Об-ние «Тепломех», 1995. — 109 с.
- Как научить играть на гитаре / сост. В. Кузнецов. — М. : Классика XXI : Арт-транзит, 2010. — 198 с.
- Капоне Ф. 501 аккорд для шестиструнной гитары. — М. : Эксмо, 2008. — 356 с.
- Капоне Ф. Самоучитель игры на гитаре. — М. : Эксмо, 2008. — 256 с.
- Капоне Ф. Техника игры на гитаре. Фингерпикинг : стиль легендарных музыкантов. — М. : Эксмо, 2011. — 256 с.
- Капоне Ф., Копперуэйт П. Играй, как великие рок-гитаристы : джем, шред и риффы в 10 простых уроках. — М. : Эксмо, 2012. — 191 с.
- Каркасси М. Школа игры на шестиструнной гитаре. — М. : Кифара, 2009. — 148 с.
- Карпов Л. Техника игры на гитаре. — СПб. : СПбГУКИ, 2008. — 98 с.
- Катанский А., Катанский В. Школы игры на шестиструнной гитаре. — М. : Изд-во В. Катанский, 2009. — 247 с.
- Катанский В. Гитара для всех. — М. : В. Катанский, 2000. — 112 с.
- Квинт И. Компьютер в помощь гитаристу. — СПб. : Питер, 2007. — 255 с.
- Ким Ч. Популярный самоучитель по игре на гитаре. — М. : АСТ : Астрель, 2009. — 186 с.
- Кириянов Н. Искусство игры на шестиструнной гитаре. — М. : Тоника, 1991. — 184 с.
- Кириянов Н. Начальные уроки игры на шестиструнной гитаре. Ч. 1. — М. : Б.и., 1979. — 73 с.
- Кириянов Н. Основные приемы игры на шестиструнной гитаре. — М. : ЗНУИ, 1985. — 56 с.
- Ковба В. Вопросы методики преподавания игры на классической гитаре. — Челябинск : Челябин. гос. акад. культуры и искусств, 2006. — 50 с.
- Корнеев А.А., Корнеев А.Н. Адаптированная гитара. — М. ; Л. : Госэнергоиздат, 1960. — 24 с.
- Кочекон В. История исполнительства на классической шестиструнной гитаре в Челябинской области. — Челябинск : Цицеро, 2011. — 99 с.
- Крутиков Д. Петр Иванович Исаков основоположник ленинградской гитарной школы первой половины XX века. — СПб. : Свое изд-во, 2014. — 167 с.
- Кузнецов В. Анализ строя гитары семиструнной и шестиструнной. — Кривой Рог : ПП «Изд. дом», 2004. — 52 с.
- Лихачев Ю. Программа по гитаре : совр. развивающая методика обучения. — СПб. : Композитор, 2013. — 58 с.
- Лихачев Ю. Шпаргалка гитариста. — М. ; Владимир : АСТ ; ВКТ, 2008. — 62 с.
- Лихачев Ю. Экспресс-курс игры на гитаре. — М. : АСТ, Астрель, 2007. — 223 с.
- Манилов В. Твой друг – гитара. — К. : Муз. Україна, 1993. — 204 с.
- Мед Д. Мастер-класс игры на акустической гитаре. — Ростов н/Д : Феникс, 2004. — 85 с.
- Мед Д. Мастер-класс игры на блюзовой гитаре. — Ростов н/Д : Феникс, 2004. — 203 с.
- Медведовский Д., Гуревич О. Электрогитара и усилитель. — Л. : Энергия, 1974. — 111 с.
- Медведовский Д., Гуревич О. Электрогитары. — Л. : Энергия, 1970. — 96 с.
- Медведовский Д., Гузевич О. Электромузыкальные щипковые инструменты. — Л. : Энергия, 1979. — 128 с.
- Методика быстрого обучения игре на шестиструнной / авт.-сост. Иванников. — Донецк : ООО, Агентство Мультипресс, 2006. — 96 с.
- Методика проведения первых уроков с начинающими в классе гитары ДМШ / сост. В. Громов. — Мн. : Б.и., 1988. — 57 с.
- Методические рекомендации начинающим гитаристам / авт.-сост. Л. Аксельруд. — Казань : КГК, 2002. — 56 с.
- Методические рекомендации по организации обучения детей 6-7-летнего возраста игре на гитаре в подготовительных классах детских музыкальных школ / сост. И. Степанов. — К. : Б.и., 1985. — 34 с.
- Михайленко М. Методологія виконавської майстерності гітариста. — К. : НМА ім. П. Чайковського ; Рівне : [Б.в.], 2009. — 240 с.
- Немецко-русский песенник-самоучитель на гитаре по слуху / С. Оськина, Д. Парнес. — М. : АСТ, 2003. — 183 с.
- Николаева А. Блиц-школа игры на шестиструнной гитаре. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 48 с.
- Николаева А. Самоучитель игры на шестиструнной гитаре. — СПб. : Планета музыки, 2013. — 96 с.
- Новый самоучитель игры на гитаре / сост. О. Сладкова. — М. : РИПОЛ классик, 2010. — 255 с.
- Ноуд Ф. Самоучитель игры на гитаре. — М. : Астрель ; АСТ, 2010. — 269 с.
- Орочко А. Укулеле – четырехструнная гавайская гитара. — СПб. : Композитор, 2015. — 64 с.
- Оськина С. Англо-русский песенник-самоучитель. — М. : АСТ, Астрель, Ермак, 2003. — 192 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Музыкальный компьютер для гитариста. — СПб. : БХВ-Петербург, 2004. — 471 с.
- Петерсон А. Самоучитель игры на гитаре. — СПб. : Ленинград. изд-во, 2012. — 126 с.
- Петерсон А. Самоучитель игры на шестиструнной гитаре : аккомпанемент песен. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 64 с.
- Петров П. Гитара : самоучитель : безнотная методика. — М. : АСТ, 2015. — 286 с.
- Петров П. Самоучитель игры на шестиструнной гитаре : безнотный метод. — Ростов н/Д : Феникс, 2017. — 154 с.

- Петров П. Учимся играть на гитаре без нот. — Ростов н/Д : Феникс, 2016. — 206 с.
- Петров П. Учимся играть песни на гитаре : всего 8 аккордов. — Ростов н/Д : Феникс, 2016. — 219 с.
- Петров П. Учимся петь песни под гитару : безнотный метод. — Ростов н/Д : Феникс, 2011. — 118 с.
- Петропавловский А. Гитара в камерном ансамбле. — Н. Новгород : ООО Тип. «Поволжье», 2007. — 168 с.
- Подружись с гитарой / авт.-сост. В. Разумовский. — Ростов н/Д : Феникс, 2017. — 316 с.
- Разумовский В. Учебник дворового гитариста : биогр. расск. о ведущих рок-группах и исполнителях : версия № 1. — Ростов н/Д : Феникс, 2009. — 249 с.
- Разумовский В. Учебник дворового гитариста : биогр. расск. о ведущих рок-группах и исполнителях : версия № 2. — Ростов н/Д : Феникс, 2009. — 304 с.
- Разумовский В. Учебник дворового гитариста : лучшие песни проекта : версия № 3. — Ростов н/Д : Феникс, 2010. — 284 с.
- Разумовский В. Учебник дворового гитариста : шансон + бард. песня, город. фольклор : версия № 4. — Ростов н/Д : Феникс, 2012. — 346 с.
- Разумовский В. Учебник дворового гитариста : биогр. расск. о ведущих рок-группах и исполнителях : «сборка». — Ростов н/Д : Феникс, 2013. — 249 с.
- Рембель С. Гитара в стиле цыганский джаз. — М. : Смолин К.О. : Хобби-центр, 2008. — 88 с.
- Робер Ж. Заметки о гитаре. — М. : Музыка, 1990. — 32 с.
- Рок-гитара для тинейджеров / сост. С. Седых, К. Смолин. — М. : Смолин К.О., 2007. — 62 с.
- Руксби Р. Как писать песни под гитару : курс молодого музыканта по созданию хитов. — Ростов н/Д : Феникс, 2010. — 239 с.
- Рыбинский И. Гитара. — СПб. : БХВ-Петербург, 2005. — 64 с.
- Сенюрин Е. Новая школа игры на эстрадной гитаре : 480 аккордов, 600 переборов, 126 попул. ритмов. — СПб. : Композитор, 2002. — 114 с.
- Судо Ф. Дзэн и искусство игры на гитаре. — СПб. : Амфора, 2006. — 251 с.
- Судо Ф. Дзэн-гитара. — К. ; М. : София, 2001. — 189 с.
- Томилин А. Путешествие в мир аккордов. — Воронеж : Новый взгляд, 2006. — 71 с.
- Тушишвили Г. В мире гитары. — Тб. : Хеловнеба, 1989. — 135 с.
- Уилкинс Дж., Руби П. Игра на гитаре. — М. : АСТ : Астрель, 2007. — 283 с.
- Учимся играть на гитаре / авт.-сост. И. Рабкин. — М. : Эксмо, 2009. — 191 с.
- Фатеев П. Азбука игры на гитаре для новичков. — Ростов н/Д : Владис, 2011. — 239 с.
- Фатеев П. Учимся играть на гитаре. — Ростов н/Д : Владис, 2011. — 239 с.
- Филипс М., Чаппел Д. Гитара для «чайников». — М. : Диалектика, 2017. — 394 с.
- Филипс М., Чаппел Д. Упражнения для гитары для чайников. — М. : Диалектика, 2016. — 246 с.
- Финн Дж. Гитара в разных стилях. — М. : Смолин К.О., 2008. — 80 с.
- Флеминг Т. Гитара для начинающих : извест. песни вместо скучных упражнений : автор. методика, получившая признание миллионов читателей всего мира. — М. : АСТ, Кладезь, 2015. — 143 с.
- Харрисон Д. Самоучитель игры на гитаре : техника, приемы, аккорды. — Х. ; Белгород : Кн. клуб «Клуб семейного досуга», 2012. — 189 с.
- Хендрикс Д. Начать с нуля. Моя собственная история. — М. : Э, 2015. — 252 с.
- Чавычалов А. Азбука игры на гитаре. — Ростов н/Д : Феникс, 2016. — 202 с.
- Чавычалов А. Обучение игре на гитаре в музыкальной студии. Ч. 1. — Тб. : Б.и., 1988. — 122 с.
- Чавычалов А. Обучение игре на гитаре в музыкальной студии. Ч. 2. — Тб. : Б.и., 1989. — 75 с.
- Чавычалов А. Уроки игры на гитаре. — Ростов н/Д : Феникс, 2016. — 142 с.
- Чаппел Д. Рок-гитара для «чайников». — М. : Диалектика, 2015. — 350 с.
- Черватюк А. Гитара и пение под свой аккомпанемент. — М. : МГУКИ, 2000. — 108 с.
- Черватюк А. Музыкальное искусство и классическая шестиструнная гитара. — М. : МГУКИ, 2002. — 159 с.
- Шабатовский О. Как научиться играть на гитаре за месяц. — Екатеринбург : СВ-96, 1999. — 47 с.
- Шарнассе Э. Шестиструнная гитара. — М. : Музыка, 1991. — 86 с.
- Шевченко А. Гитара фламенко. — К. : Муз. Україна, 1988. — 111 с.
- Шевченко А. Самоучитель игры на гитаре : все, что нужно знать, чтобы играть на гитаре, и даже больше. — М. : Э, 2016. — 95 с.
- Шиндина Н. Простой современный самоучитель игры на шестиструнной гитаре. — М. : Рипол классик, 2009. — 254 с.
- Шиндина Н. Школа игры на 6-струнной гитаре. — М. : Рипол классик, 2007. — 254 с.
- Ширылин А. Поэма о гитаре. — М. : Мол. гвардия, 1994. — 158 с.
- Ширылин А. Сага о великом гитаристе [С. Орехов]. — М. : Кириллица, 2003. — 99 с.
- Школа игры на гитаре / пер. с англ. К. Молькова. — М. : Эксмо, 2006. — 256 с.
- Шонбрун М. Все об аккордах для игры на гитаре. — М. : АСТ : Астрель, 2008. — 208 с.
- Щербакова И. Методы формирования интереса у учащихся класса гитары. — Саратов : КУБиК, 2013. — 27 с.
- Я учусь играть на гитаре / авт.-сост. В. Иванова. — М. : Лабиринт пресс, 2002. — 334 с.
- Angeli P. Canto in Re. — Nuoro, 2006.
- Cerri F. Sarò Franco : appunti, pensieri, riflessioni. — Roma, 2013.
- Gill Ch. The definitive guide to the world's greatest players. Guitar legends. — L., 1995.

Kellerman J. With strings attached : the art and beauty of vintage guitars. — N.Y., 2008.
Seeger F. Gitarre Geschichte(n) eines Instruments. — B., 1986.
Stone R. Sacred steel : inside an African American steel guitar tradition. — Urbana ; Springfield, 2010.
Teodorović D. Emir Kusturica & the no smoking orchestra. — Beograd, 2010.
Urban Š. Na kytaru bez not. — Praha, 1980.

Бас-гитара

Ариевич С. Практическое руководство игры на бас-гитаре. — М. : Музыка, 1988. — 160 с.
Ариевич С. Хрестоматия игры на бас-гитаре. — М. : Сов. композитор, 1989. — 134 с.
Бас-гитара для всех. — М. : Изд. дом В. Катанского, 2006. — 54 с.
Бас-гитара для начинающих / сост. и авт. предисл. К. Смолин. — М. : Смолин К.О., 2008. — 87 с.
Морген Л. Школа-самоучитель игры на бас-гитаре. — М. : Сов. композитор, 1989. — 104 с.
Пикоу П. Играем на бас-гитаре. — М. : Смолин К.О., 2008. — 50 с.
Пфайффер П. Бас-гитара для «чайников». — М. : Диалектика, 2017. — 379 с.
Рок-бас : аудиошкола игры на бас-гитаре / сост. С. Ануров, К. Смолин. — М. : Смолин К.О., 2006. — 40 с.
Смирнов В. Школа игры на бас-гитаре. — М. : Крипто-логос, 2001. — 61 с.
Соболев Ан. Басовая линия : аккомп. контрабаса и бас-гитары в джаз. и рок-ансамблях в жанрах blues, ballad, bebop, hardbop, cool, latin music (самба, боссанова), jazz-rock, rock-ballad. — М. : Кифара, 2002. — 127 с.
Филиберто Р. Школа игры на бас-гитаре. — М. : Смолин К.О., 2008. — 48 с.

Гобой

Абдуллаев А. Теория и практика исполнительства на гобое. — Баку : Азернешр, 1968. — 164 с.
Вячеслав Лупачев. Просто Слава / сост. Е. Ларина. — СПб. : Георекострукция, 2017. — 198 с.
Данскер И. Обучение гобоистов в детских музыкальных школах и училищах. — Л. : Музыка, 1968. — 24 с.
Искусство игры на духовых инструментах : вопр. истории, теории, методики / сост. И. Артемьев. — Тамбов : ТГМПИ, 2005. — 60 с.
Назаров Н. Школа игры на гобое. — М. : Музгиз, 1959. — 294 с.
Недоспасова А. Тобольский манускрипт [Г. Блиндстрём]. — М. : Композитор, 2016. — 323 с.
Носирев С. Гобой. — К., 1974.
Носирев С. Методика навчання гри на гобої. — К. : Муз. Україна, 1971. — 83 с.
Пушечников И. Искусство игры на гобое : история, теория, методика, педагогика. — СПб. : Композитор, 2005. — 308 с.
Пушечников И. Ступени жизни и творческого пути. — М. : МГИМ им. А. Шнитке, 2012. — 160 с.
Пушечников И. Школа игры на гобое. — М. : Музыка, 2001. — 105 с.
Федоров Е. Ветер судьбы. — Новосибирск : Манускрипт, 2006. — 226 с.
Юргенсон П. Гобой. — М. : Музыка, 1973. — 72 с.

Клавирні

Авазашвили М. Школа игры на фортепиано. — Тб. : Ганатлеба, 1979. — 120 с.
Айзенштадт С. Фортепианные школы стран Дальневосточного региона (Китай, Корея, Япония) : проблемы теории, истории, исполнительские трактовки. — Владивосток : Дальнаука, 2015. — 245 с.
Александр Миргородский : ст., восп., документы / сост. В. Таганцева, И. Григорьева. — Казань : КГК, 2015. — 218 с.
Анна Даниловна Артоболевская : дневники, восп., проза / авт.-сост. А. Моргоев. — М. : Б.и., 2017. — 348 с.
Антонова Ю., Калицкий В. Обучение незрячих и слабовидящих игре на фортепиано в средних специальных и высших учебных заведениях. — М. : Спутник+, 2016. — 59 с.
Бажанов Н. История фортепианного исполнительского искусства. — Новосибирск : НГК им. М. Глинки, 2011. — 337 с.
Батишева В. Курс «Фортепиано» в вузе культуры и искусств. — Самара : СГАКИ, 2013. — 248 с.
Батишева В. Фортепианные циклы в репертуаре студентов-музыкантов вуза культуры и искусств. — Самара : Самарская гос. акад. культуры и искусств, 2013. — 120 с.
Беркович И. Школа игры на фортепиано. — К. : Муз. Україна, 1968. — 215 с.
Беспалова Л. История фортепианного исполнительства в России. — Красноярск : КГИИ, 2015. — 141 с.
Блейк Н. Клавирные инструменты для «чайников». — М. : Диалектика, 2007. — 272 с.
Богородицкая Г. Давид Лернер – камертон XX столетия. — М. : У Никитских ворот, 2017. — 166 с.
Борисов Ю. По направлению к Рихтеру. — М. : КоЛибри, 2011. — 334 с.
Бражников М. Фортепиано. — М. : Музыка, 1982. — 63 с.
Браудо И. Об изучении клавирных сочинений Баха в музыкальной школе. — СПб. : Композитор, 2013. — 89 с.
Брянская Ф. Формирование и развитие навыка игры с листа в первые годы обучения пианиста. — М. : Классика-XXI, 2011. — 62 с.
Будяковский А. Ференц Лист. Пианист. Педагог. — СПб. : Композитор, 2012. — 121 с.
В помощь пианисту-конкурсанту : произведения для фортепиано соло, написанные после 1950 года / сост. Е. Михайлов. — Казань : КГК, 2015. — 22 с.

- Вартанов С. Концепция в фортепианной интерпретации: под знаком Ф. Листа и С. Рахманинова. — М. : Композитор, 2013. — 582 с.
- Васильева Н., Огородова А., Казанцева В. Антология джаза [чтение с листа джаз. гармонических прогрессий и стандартов на уроках общего ф-но]. — Белгород : Белгор. гос. ин-т искусств и культуры, 2016. — 123 с.
- Вебер К. Путеводитель при обучении игре на фортепиано. — СПб. : Союз худож., 2002. — 125 с.
- Виктор Столов пианист и педагог / ред.-сост. Г. Айнатуллова, О. Майорова. — Казань : КГК, 2014. — 118 с.
- Воитлева Н. Методические рекомендации по изучению фортепианных произведений композиторов Адыгеи. — Майкоп : Адыгейский гос. ин-т, 2014. — 45 с.
- Вопросы теории и практики преподавания фортепиано в вузе культуры : сб. ст. / под ред. Д. Щирова. — СПб. : КультИнформПресс, 2016. — 176 с.
- Воротной М. Самарий Ильич Савшинский. — СПб. : Композитор, 2011. — 86 с.
- Гаврилов А. Чайник, Фира и Андрей : эпизоды из жизни ненародного артиста. — М. : Слово, 2014. — 330 с.
- Гайдай П. Фортепианная культура Китая : пути становления национальной школы. — Чита : Забайкальский гос. ун-т, 2016. — 193 с.
- Гайдай П., Гайдай С. Развитие музыкальной памяти и внимания в процессе обучения игре на фортепиано. — Чита : Забайкальский гос. ун-т, 2016. — 113 с.
- Гайдай С. Методика самостоятельной работы над фортепианным произведением. — Чита : ЗаБГГПУ, 2009. — 107 с.
- Галембо А. Фортепиано. — М. : Легпромбытиздат, 1987. — 163 с.
- Герольд К. Самоучитель игры на клавишных. — М. : Питер : Мир книг, 2012. — 137 с.
- Гик Е. Служитель двух муз. Все о Марке Тайманове : к 90-летию гроссмейстера и пианиста. — М. : Изд. дом Библио-Глобус, 2016. — 46 с.
- Гилельс Ф. Мой Гилельс. Сквозь призму любви. — М. : Азбуковник, 2016. — 175 с.
- Гимадиева Р. Альберт Леман : фортеп. педагогика, исп-во, тв-во. — Казань : КГК, 2015. — 218 с.
- Гнилов Б. Джазовый пианизм и фортепианное искусство. — М. : Моск. консерватория, 2003. — 191 с.
- Голубев А. Фридерик Шопен. Гений фортепиано. — М. : Музыка : ГАММА ПРЕСС, 2014. — 100 с.
- Горбовец Л. Постмодернизм. Взгляд изнутри : ст., заметки, размышл. — М. : Флинта ; Екатеринбург : Изд. Уральского ун-та, 2017. — 304 с.
- Гордон Г. Вокруг Гилельса. — М. : Спутник+, 2013. — 138 с.
- Горн А. Учебное пособие по анализу партитуры и клавира. — СПб. : Акад. Русского балета им. А. Вагановой, 2015. — 43 с.
- Гофман И. Фортепианная игра. — М. : Классика-XXI, 2007. — 192 с.
- Грибков Н. Несовременные мысли вокруг музыки. — Н. Новгород : Изд-во Нижегород. консерватории, 2016. — 95 с.
- Гросул-Войцеховская Н. Жизнь и творчество Татьяны Александровны Войцеховской-Андронаке. — Кишинёв : Б.и., 2015. — 48 с.
- Грум-Гржимайло Т. Искусство фортепиано. — М. : Знание, 1979. — 56 с.
- Гусева А., Скорбященская О., Смирнова М. Музыкальная педагогика : воспитание пианиста. — СПб. : ЧОУ СПб экида, 2013. — 86 с.
- Давидович Б. Мои воспоминания. — М. : П. Юргенсон, 2013. — 222 с.
- Денисов С. Школа игры на фортепиано. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2014. — 104 с.
- Елина С. Мысленная игра в фортепианном исполнительском искусстве. — М. : Акад. хор. иск-ва им. В. Попова, 2015. — 172 с.
- Жакупова Б. Некоторые особенности академического фортепианного исполнительства в контексте музыкальной практики Казахстана. — Алматы : Б.и., 2014. — 124 с.
- Залесская М. Ференц Лист. — М. : Мол. гвардия, 2016. — 493 с.
- Замороко Н. Фортепиано в джазе. — К. : Муз. Україна, 1988. — 128 с.
- Зеленкова Е. Курс фортепиано в профессиональном становлении вокалиста. — Казань : КГК, 2015. — 110 с.
- Зеленкова Е. Формирование профессиональной компетентности музыкантов разных специальностей. — Казань : КГК, 2016. — 102 с.
- Зильберквит М. Рождение фортепиано. — М. : П. Юргенсон, 2014. — 95 с.
- Зильберман Ю. «Горовиц был мне, как брат». — К. : Тип. «Клякса», 2016. — 223 с.
- Зимин П. История фортепиано и его предшественников. — М. : Музыка, 1968. — 215 с.
- Игорь Семенович Бендицкий в воспоминаниях родных, друзей и коллег / сост. Е. Потехина. — Ростов н/Д : Изд-во РГК им. С. Рахманинова, 2016. — 137 с.
- Исакофф С. Громкая история фортепиано : от Моцарта до соврем. джаза со всеми остановками. — М. : Corpus : АСТ, 2013. — 477 с.
- Йовенко З. Общее фортепиано. — К. : Муз. Україна, 1989. — 94 с.
- Как научить играть на рояле / сост. С. Грохотов. — М. : Классика-XXI, 2015. — 216 с.
- Карпунина Е. Владимир Галицкий и его величество рояль. — Магнитогорск : МГТУ, 2013. — 167 с.
- Карпычев М. Карл Черни. Опус 740. — Новосибирск : Изд-во НГОНБ, 2014. — 135 с.
- Корто А. О фортепианном искусстве. — М. : Классика-XXI, 2005. — 252 с.
- Котомин Е. Самостоятельная работа над этюдами русских композиторов. — М. : МГИК, 2017. — 63 с.

- Кременштейн Б. Воспитание самостоятельности учащегося в классе специального фортепиано. — М. : Классика-XXI, 2009. — 128 с.
- Кудоярова Л. Незабываемые встречи : лекции и восп. — Уфа : УГАИ им. З. Исмагилова, 2015. — 384 с.
- Куликова Е. Психофизиологические принципы эффективного упражнения на фортепиано. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2014. — 124 с.
- Курганская О. История развития фортепианной педагогики в России (XIX-XXI вв.). — Белгород : Политерра, 2012. — 226 с.
- Курс фортепиано в подготовке специалистов-музыкантов / отв. ред. и сост. Л. Зенина. — Новосибирск : НГК, 1990. — 193 с.
- Курс фортепиано для музыкантов разных специальностей : совр. направления работы / сост. В. Ныркова. — М. : РАМ, 2012. — 269 с.
- Лебедева О. Размышления и методические рекомендации педагога-пианиста. — Н. Новгород : Нижегород. гос. консерватория им. М. Глинки, 2008. — 411 с.
- Левитан Е. Времена и годы. — М. : Дека-ВС, 2013. — 295 с.
- Либерман Е. Работа над фортепианной техникой. — М. : Классика-XXI, 2006. — 148 с.
- Либерман Е. Творческая работа пианиста с авторским текстом. — М. : Музыка, 1988. — 236 с.
- Любомудрова Н. Методика обучения игре на фортепиано. — М. : Музыка, 1982. — 143 с.
- Максимов Е. Фортепианные вариации на оригинальные темы в классико-романтическую эпоху. — М. : ОН-ТО-Принт, 2013. — 303 с.
- Малиновская А. Класс основного музыкального инструмента. Иск-во фортеп. интонирования. — М. : Владос, 2005. — 382 с.
- Мартинсен К. Индивидуальная фортепианная техника на основе звукотворческой воли. — М. : Музыка, 1966.
- Мартинсен К. Методика индивидуального преподавания игры на фортепиано. — М. : Классика-XXI, 2002. — 115 с.
- Маслов А. Основы джазовой импровизации на фортепиано. — СПб. : Б.и., 2016. — 130 с.
- Матвеева Л. Фортепианная культура Сибири и Дальнего Востока России (конец XVIII в. – 1980-е гг.). — Хабаровск : Хабар. гос. ин-т культуры, 2017. — 177 с.
- Машнева-Никитина Л. Приношение Святославу Рихтеру. — Ростов н/Д : Альтаир, 2016. — 61 с.
- Методологические аспекты курса фортепиано : сб. ст. / сост. В. Ныркова, О. Якупова. — М. : Перо, 2015. — 142 с.
- Михайлов Е. Фортепианная литература для левой руки. — Казань : КГК, 2015. — 28 с.
- Могильницкий В. Рихтер-ансамблист. — Челябинск : Розин И., 2012. — 93 с.
- Москаленко Л. Методика организации пианистического аппарата в первый год обучения фортепиано. — Новосибирск : НГК, 1989. — 46 с.
- Муратова-Тузова О. Психофизиологическая коррекция игрового аппарата пианиста. — М. : Компания Спутник+, 2007. — 69 с.
- Начальный период обучения игре на фортепиано / Э. Тургенева и др. — М. : Б.и., 1989. — 76 с.
- Наш Старик : Александр Гольденвейзер и Московская консерватория / сост. А. Скрябин, А. Николаева. — М. : Центр гуманитарных инициатив, 2015. — 702 с.
- Неволина С. Методика обучения игре на фортепиано. — Челябинск : Челябин. ин-т музыки им. П. Чайковского, 2005. — 84 с.
- Неизвестный Гилельс / Е. Федорович, Д. Рэйнон, Ф. Шварц. — Екатеринбург : Б.и., 2012. — 605 с.
- Нейгауз Г. Об искусстве фортепианной игры : записки педагога. — СПб. : Лань, 2015. — 253 с.
- Некрасов Ю. Комплексное навчання гри на фортепіано. — Одесса : Астропринт, 2000. — 148 с.
- Низамутдинова С. Виктор Мержанов. Восхождение длиною в жизнь. — СПб. : НИЦ АРТ, 2014. — 304 с.
- Николаевский М. Консерваторская постановка рук на фортепиано. — М. : URSS, 2017. — 61 с.
- Нили Б. Клавишные инструменты для «чайников». — М. : Вильямс, 2014. — 272 с.
- Нэт Кинг Коул. — М. : Иглмосс Эдишинз, 2013. — 29 с.
- Онегина О. Принципы подбора репертуара в курсе общего фортепиано. — СПб. : Скифия-принт, 2017. — 135 с.
- Орловский В. Творческое наследие В.В. Софроницкого : от века XX – к веку XXI. — Ростов н/Д : Изд-во РГК им. С. Рахманинова, 2014. — 199 с.
- Оськина С. Англо-русский песенник-самоучитель : игра на фортепиано по слуху. — М. : АСТ, Астрель, Транзиткнига, 2003. — 144 с.
- Оськина С. Немецко-русский песенник-самоучитель : игра на фортепиано по слуху. — М. : АСТ, Астрель, 2003. — 192 с.
- Павлова-Борисова Т. Касаясь клавишей душою : о жизни и деятельности заслуженной артистки РСФСР, нар. арт. ЯАССР Полины Розинской. — Якутск : Бичик, 2014. — 134 с.
- Парнес Д., Оськина С. На фортепиано, синтезаторе – по слуху. — М. : АСТ, 2003. — 199 с.
- Перельман Н. Беседы у рояля. Воспоминания. Письма. — М. : Классика-XXI, 2017. — 289 с.
- Перельман Н. В классе рояля. — М. : Классика-XXI, 2007. — 127 с.
- Печерский Б. Страсти по пианизму. — М. : Музык. просвещение, 2004. — 95 с.
- Последний великий романтик фортепиано : В. Софроницкий издали и вблизи. — М. : Центр гуманитарных инициатив : Универ. кн., 2013. — 463 с.

- Пропищан С. У рояля – Гита Страхилевич. Просветитель, музыкант, пианистка, мама. — М. : Б.и., 2014. — 157 с.
- Пушина Н. Жизнь и творчество Г.А. Пахульского. — М. : МПГУ, 2014. — 347 с.
- Розанов И. От клавира к фортепиано. — СПб. : Лань, 2001. — 447 с.
- Савшинский С. Пианист и его работа. — М. : Классика-XXI, 2002. — 239 с.
- Савшинский С. Работа пианиста над музыкальным произведением. — М. : Классика-XXI век, 2004. — 192 с.
- Сагианц С. Начальное развитие фортепианной техники. — Волгоград : Перемена, 2004. — 123 с.
- Садыхова Г. Особенности исполнения национальной музыки на уроках фортепиано. — Владимир : ВлГУ, 2015. — 167 с.
- Садыхова Г. Уроки фортепиано. — Владимир : ВлГУ, 2014. — 365 с.
- Свистуненко Т. Приемы полифонической техники в гомофонической фортепианной литературе. — Саратов : SGK им. Л. Собинова, 2014. — 46 с.
- Седракан Л. Техника и исполнительские приемы фортепианной игры. — М. : Владос-пресс, 2007. — 94 с.
- Секреты фортепианного мастерства / сост. Н. Енукидзе, В. Есаков. — М. : Классика-XXI, 1998. — 146 с.
- Семенова Г. Коллоквиум. — Петрозаводск : ПГК им. А. Глазунова, 2016. — 55 с.
- Середюк И. Музыка и гармония в жизни : методика быстрого обучения игре на фортепиано. — Винница : Книга-Вега, 2005. — 24 с.
- Сивухина Е. Формирование художественного вкуса студента в курсе фортепиано. — Н. Новгород : Изд-во Нижегород. консерватории, 2017. — 39 с.
- Скляр О. Методика викладання курсу фортепіано. — Х. : ХДАК, 2002. — 78 с.
- Скорбященская О. История фортепиано : инструмент и его мастера. — СПб. : Скифия-принт, 2015. — 97 с.
- Смирнова Т. Интенсивный курс по фортепиано. — М. : Смирнова ; Пушкино : Грааль, 2003. — 73 с.
- Собакина О. Польская фортепианная музыка XX века. — М. : Гос. ин-т искусствознания, 2012. — 366 с.
- Стрелов Ю. Искусство пианиста-интерпретатора в контексте развития средств аудиокommunikации. — Орел : ОГИИК, 2005. — 86 с.
- Судьба пианистки : памяти Л. М. Левинсон / сост. Е. Царёва. — М. : Моск. консерватория, 2013. — 213 с.
- Теория и методика обучения игре на фортепиано / А. Каузова и др. — М. : ВЛАДОС, 2001. — 365 с.
- Тимакин Е. Воспитание пианиста. — М. : Музыка, 2009. — 167 с.
- Тимофеева Л. Симфония моей жизни. — М. : Буки Веди, 2012. — 247 с.
- Топилина И. Музыкальные и педагогические особенности обучения игре на фортепиано студентов, не имеющих начального музыкального образования. — Таганрог : Ступин С.А., 2017. — 77 с.
- Устименко Ю. Загальне фортепіано – шлях у велике мистецтво. — Дніпропетровськ : ІМА-прес, 2007. — 104 с.
- Фёдорова Ю. Некоторые аспекты подготовки пианиста к концертному выступлению. — М. : Буки Веди, 2017. — 54 с.
- Фейнберг С. Пианизм как искусство. — М. : Классика-XXI, 2003. — 335 с.
- Фортепиано : вчера, сегодня, завтра / ред.-сост. Е. Федорович, Л. Горбовец. — Екатеринбург : Урал. гос. консерватория, 2006. — 271 с.
- Фролова Н. Развитие техники учащегося-пианиста в контексте традиций мировой музыкальной педагогики. — Самара : ПГСГА, 2013. — 155 с.
- Хасанова Ф. Притяжение музыки : ст., восп., материалы. — Казань : КГК им. Н. Жиганова, 2017. — 202 с.
- Хилл Б. Самоучитель игры на фортепьяно. — М. : АСТ : Астрель, 2007. — 302 с.
- Хитрук А. Одиннадцать взглядов на фортепианное искусство. — М. : Классика-XXI, 2007. — 318 с.
- Цыпин Г. Обучение игре на фортепиано. — М. : Просвещение, 1984. — 176 с.
- Черная М. Методика обучения игре на фортепиано. — Тверь : Твер. гос. ун-т, 2002. — 76 с.
- Черная М. Начальное обучение игре на фортепиано. — Тверь : Твер. гос. ун-т, 2000. — 52 с.
- Черная М., Курносова С. Фортепианное творчество Григория Корчмара. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2014. — 138 с.
- Черников О. Страницы былого. — М. : Модерат, 2012. — 143 с.
- Шмидт-Шкловская А. О воспитании пианистических навыков. — М. : Классика-XXI, 2009. — 82 с.
- Шор Д. Воспоминания / сост. Ю. Матвеева. — Иерусалим : Гешарим М. : Мосты культуры, 2001. — 351 с.
- Щапов А. Фортепианный урок в музыкальной школе и училище. — М. : Классика-XXI, 2009. — 172 с.
- Щирин Д. Формирование восприятия духовной музыки в классе фортепиано. — СПб : КультИнформПресс, 2016. — 165 с.
- Эшворт С. Самоучитель игры на клавишных. — М. : Эксмо, 2009. — 256 с.
- Юдовина-Гальперина Т. За роялем без слез, или я – детский педагог. — СПб. : Союз художников, 2002. — 236 с.
- Яценко Т. Музыка для детей : самоучитель игры на фортепиано и клавишных. — М. : Питер, 2015. — 175 с.
- Edlund B. Chopin : the preludes and beyond. — Frankfurt am Main, 2013.
- Griffiths G. Stravinsky's piano : genesis of a musical language. — Cambridge, 2013.
- Rock Keyboard / ed. B. Doerschuk. — N.Y., [S.a.].
- Schmidt G. Klavierzerstörungen in Kunst und Popkultur. — B., 2013.

Синтезатор

- Алпарова Н. Универсальный синтезатор : от фолька до саундтрека. — Ростов н/Д : Феникс, 2009. — 69 с.
- Бронштейн С. «Терменвокс» и «Электрола». — М. : Мысль печатника, 1930. — 74 с.
- Гермаш Н. Игра на синтезаторе. — М. : Спутник+, 2015. — 49 с.
- Горбунова И. Информационные технологии в музыке : муз. синтезаторы. — СПб. : Изд-во РГПУ, 2010. — 204 с.
- Горбунова И., Черная М. Электронные музыкальные инструменты : обучение муз. информатике на базе муз. синтезатора. — СПб. : Изд-во РГПУ, 2012. — 212 с.
- Знакомство с синтезатором / сост. В. Кузнецова. — М. : Смолин К.О., 2000. — 56 с.
- Зуев Б. Программный синтезатор ReBirth RB-338. — М. : ЭКОМ, 1999. — 206 с.
- Коробейникова Е. Формирование информационной компетентности обучающихся по классу клавишного синтезатора. — Екатеринбург : РГППУ, 2015. — 114 с.
- Красильников И. Методика обучения игре на клавишном синтезаторе. — М. : Б.и., 2011. — 241 с.
- Красильников И. Электронные музыкальные инструменты (клавишный синтезатор). — М. : Экон-Информ, 2014. — 145 с.
- Красильников И., Алемская А., Клип И. Школа игры на синтезаторе. — М. : ВЛАДОС, 2009. — 207 с.
- Лысенко В. Учимся играть на синтезаторе. — Ростов н/Д : Феникс, 2016. — 239 с.
- Музыкальные синтезаторы / сост. Ю. Спицын. — М. : Знание, 1983. — 64 с.
- Музыкальный компьютер и синтезатор в педагогическом процессе / Г. Белов и др. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2009. — 138 с.
- Парнес Д., Оськина С. На фортепиано, синтезаторе – по слуху. — М. : АСТ, 2003. — 199 с.
- Пешняк В. Курс игры на синтезаторе. — М. : Композитор, 2000. — 199 с.
- Соловьева Л. Синтезатор. — М. : Компания Спутник+, 2001. — 73 с.
- Соловьева Л. Синтезатор : техника автоаккомпанемента. — М. : Спутник+, 2000. — 61 с.
- Стрелецкий С. Популярный учебник игры на синтезаторе. — М. : В. Катанский, 2008. — 94 с.
- Тельшешва Н. Методическое пособие для преподавателей электронного клавишного синтезатора. — М. : Изд-во МИОО, 2005. — 40 с.
- Тельшешва Н. Электронный клавишный синтезатор. — М. : Изд-во МИОО. — 22 с.
- Хрестоматия по синтезатору / сост. П. Черватюк, Л. Соловьева. — М. : МГУКИ, 2002. — 34 с.

Настройка фортепиано

- Курочкин Л., Бурдина Н. Настройка фортепиано. — СПб. : Композитор, 1999. — 38 с.
- Окунев П. Настройка и ремонт фортепиано. — Омск : Изд-во Омского гос. ун-та, 2012. — 199 с.
- Снитко-Сорочинский Л. Настройка и ремонт фортепиано. — М. : Музыка, 1974. — 102 с.
- Яновский А. Настройка фортепиано в контексте истории и теории музыкального строя : от времен Пифагора до новейшего метода синхронизации. — М. : Композитор, 2010. — 342 с.

Кларнет

- Баранцев А. Мастера игры на кларнете Петербургско-Ленинградской консерватории, 1862–1985 гг. — Петрозаводск : Карелия, 1989. — 148 с.
- Благодатов Г. Кларнет. — М. : Музыка, 1965. — 59 с.
- Будагян А. Завен Вартамян. — Ереван : Крунк тпагратун, 2013. — 227 с.
- Гурфинкель В. Школа игры на кларнете. — К. : Мистецтво, 1965. — 232 с.
- Диков Б. Методика обучения игре на кларнете. — М. : Музыка, 1983. — 192 с.
- Диков Б. Школа игры на кларнете системы Т. Бема. — М. : Сов. композитор, 1975. — 180 с.
- Искусство игры на духовых инструментах : вопр. истории, теории, методики / сост. И. Артемьев. — Тамбов : ТГМПИ, 2005. — 60 с.
- Китцер Р. Новая, полная, весьма понятная практическая школа для кларнета, удобная для самоучения. — СПб. ; М. : Циммерман, 1905. — 144 с.
- Копылова Т. Волжский богатырь Иосиф Коренблюм. — М. : Новости, 2006. — 334 с.
- Косенко А. Рациональное применение аппликатуры как выразительное средство кларнетиста. — Саратов : Изд-во Саратов. консерватории, 2003. — 29 с.
- Мюльберг К. Путь к совершенству игры на кларнете. — Одесса : КП ОГТ, 2003. — 85 с.
- Новые приёмы игры на кларнете / сост. О. Танцов. — М. : Моск. консерватория, 2004. — 44 с.
- Петров В. Школа игры на кларнете французской системы : ч. 1. — М. : МГК, 2009. — 180 с.
- Петров В. Школа игры на кларнете французской системы : ч. 2. — М. : МГК, 2009. — 265 с.
- Постикян В. Школа игры на кларнете : ч. 1. — Ереван : Советакан грох, 1976. — 155 с.
- Постикян В. Школа игры на кларнете : ч. 2. — Ереван : Советакан грох, 1980. — 176 с.
- Розанов С. Школа игры на кларнете : ч. 1. — М. : Музыка, 1996. — 133 с.
- Розанов С. Школа игры на кларнете : ч. 2. — М. : Музыка, 1990. — 158 с.
- Тимоха Н. Начальная школа игры на кларнете. — К. : Муз. Україна, 1971. — 128 с.
- Conrad G. Kurt Henkels : eine Musiker-Biographie mit ausführlicher Diskographie. — Hildesheim, 2010.
- Hoerich E. The clarinet. — New Haven ; L., 2008.

Контрабас

- Азархин Р. Контрабас. — М. : Музыка, 1978. — 93 с.
- Астров А. Деятель русской музыкальной культуры С.А. Кусевицкий. — Л. : Музыка, 1981. — 191 с.
- Бездельев В. Новые приемы игры на контрабасе. — М. : Музыка, 1969. — 116 с.
- Бирюков С. Роман с контрабасом : творч. порт. Гр. Ковалевского. — М. : Музыка, 2013. — 102 с.
- Исполнительское искусство : виолончель, контрабас / ред.-сост. Б. Талалай. — М. : РМПИ, 1988. — 152 с.
- Контрабас : история и методика / ред.-сост. Б. Доброхотов. — М. : Музыка, 1974. — 334 с.
- Контрабас в джазе и на эстраде / сост. Р. Азархин, В. Хоменко. — М. : Сов. композитор, 1990. — 137 с.
- Милушкин А. Школа игры на контрабасе : ч. 1. — М. : Музгиз, 1961. — 140 с.
- Милушкин А. Школа игры на контрабасе : ч. 2. — М. : Музгиз, 1962. — 192 с.
- Михно А. Два эссе о контрабасе в старом Петербурге. — М. : Компания Спутник+, 2008. — 18 с.
- Михно А. Джованни Боттезини : жизнь и творчество (1821-1889). — М. : Музыка, 2008. — 190 с.
- Михно А. El arte de tocar el contrabajo en Austria, Bohemia y Alemania entre la segunda mitad del s. XVIII y principios del s. XIX. — М. : Компания Спутник+, 2006. — 64 с.
- Моженъ Ж., Мень В. Скрипка, альт, виолончель, контрабас и гитара. — Тверь : тип. Губ. правл., 1891. — 258 с.
- Морген Л. Школа-самоучитель игры на контрабасе в эстрадном ансамбле. — М. : Сов. композитор, 1970. — 64 с.
- Развитие исполнительских навыков в классе контрабаса / сост. А. Михно. — М. : Б.и., 1988. — 32 с.
- Раков Л. История контрабасового искусства. — М. : Композитор, 2016. — 351 с.
- Раков Л. Отечественное контрабасовое искусство XX в. — М. : НТЦ «Консерватория», 1993. — 222 с.
- Раков Л. Школа начального обучения игре на контрабасе. — М. : Музыка, 1986. — 120 с.
- Савченко Н. Школа игры на контрабасе : ч. 1. — Тб. : Цодна, 1959. — 191 с.
- Савченко Н. Школа игры на контрабасе : ч. 2. — Тб. : Ганатлеба, 1978. — 111 с.
- Симандл Ф. Школа игры на контрабасе. — М. : Музгиз, 1960. — 204 с.
- Соболев Ан. Басовая линия : аккомп. контрабаса и бас-гитары в джаз. и рок-ансамблях в жанрах blues, ballad, bebop, hardbop, cool, latin music (самба, боссанова), jazz-rock, rock-ballad. — М. : Кифара, 2002. — 127 с.
- Хоменко В. Жизнь моя – музыка : записки муз-нта. — М. : РАМ им. Гнесиных, 2004. — 267 с.
- Цераши Х. Виолончель, контрабас и другие музыкальные инструменты. — М. : Музыка, 1979. — 72 с.
- Чахвадзе В. Очерки по проблемным вопросам методики преподавания на смычковых инструментах. — Магнитогорск ; Ташкент : Б.и., 2006. — 218 с.

Саксофон

- Алекс Новиков. — М. : Б.и., 2009. — 50 с.
- Андреев Е. Пособие по начальному обучению игре на саксофоне. — М. : Б.и., 1973. — 267 с.
- Большиянов А. Школа игры на саксофоне. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 64 с.
- Еремеев Н. Ыррлехи саксофон. — Ульяновск : Б.и., 2015. — 114 с.
- Иванов В. Основы индивидуальной техники саксофониста. — М. : Музыка, 1993. — 55 с.
- Иванов В. Саксофон. — М. : Музыка, 1990. — 62 с.
- Иванов В. Школа академической игры на саксофоне. Ч. 1. — М. : Брасс-коллегиум, 2003. — 150 с.
- Иванов В. Школа академической игры на саксофоне. Ч. 2. — М. : Брасс-коллегиум, 2003. — 184 с.
- Михайлов Л. Школа игры на саксофоне. — М. : Музыка, 1975. — 91 с.
- Осейчук А. Школа джазовой игры на саксофоне. — М. : Сов. композитор, 1991. — 96 с.
- Педагогический репертуар для саксофона-альта : произведения заруб. композиторов XVI-XIX вв. в переложении / авт.-сост. А. Понькина. — Белгород : БГИИК, 2016. — 225 с.
- Понькина А. Жанр сонаты для саксофона : история, теория, практика. — М. : Филинь, 2017. — 196 с.
- Ривчун А. Школа игры на саксофоне : ч. 1. — М. : Сов. композитор, 1968. — 151 с.
- Ривчун А. Школа игры на саксофоне : ч. 2. — М. : Сов. композитор, 1969. — 180 с.
- Ривчун А. Школа игры на саксофоне. — М. : Музыка, 2001. — 144 с.
- Cottrell S. The saxophone. — New Haven ; L., 2012.
- D’Rivera P. My sax life : a memoir. — Evanston, 2005.
- Green D. Benny Green : words a. music : a biography. — L., 2000.
- Kochnitzky L. A. Sax and his saxophon. — N.Y., 1964.
- Kool J. Das Saxophon. — Leipzig, 1931.
- Londeix J. A comprehensive guide to the saxophone repertoire, 1844-2003. — Cherry Hill, 2003.
- Porter L. Lester Young. — Ann Arbor, 2005.
- Umble J. Jean-Marie Londeix : master of the modern saxophone. — Cherry Hill, 2000.

Скрипка

- Актуальные вопросы струнно-смычковой педагогики / сост. М. Берляничик и др. — Новосибирск : НГК, 1987. — 147 с.
- Амиран. Записки скрипичного мастера : к 80-летию со дня рождения / сост. : В. Пронин, Г. Пронин. — М. : МФ «Поколения», 2014. — 93 с.
- Анисимов А. О взаимодействии солиста и оркестра в скрипичных концертах композиторов Западной Европы

- XVII–XIX веков. — Оренбург : ОГУ, 2008. — 163 с.
- Ауэр Л. Моя долгая жизнь в музыке. — СПб. : Композитор, 2006. — 216 с.
- Ауэр Л. Моя школа игры на скрипке. — Л. : Тритон, 1933. — 136 с.
- Берляничик М. Искусство и личность : проблемы художественного образования и музыкального исполнительства. — М. : ЦМШ, 2009. — 365 с.
- Берляничик М. Искусство и личность : проблемы скрипичного исполнительства и педагогики. — М. : ЦМШ, 2009. — 378 с.
- Берляничик М. Основы воспитания начинающего скрипача. — СПб. : Лань, 2000. — 251 с.
- Берляничик М. Основы учения юного скрипача : Мышление. Технология. Творчество. — М. : РАМ ; Магнитогорск : Магнитогор. гос. муз.-пед. ин-т, 19?? — 196 с.
- Берфорд Т. Николо Паганини : стилевые истоки творчества. — СПб. : Нестор-История, 2010. — 480 с.
- Бояркин Н. Нина Рузавина : музыкант, просветитель. — Саранск : Изд-во Морд. ун-та, 2016. — 54 с.
- Буй К. Культура выразительной игры на скрипке и множественность смысла речевого интонирования. — М. ; Магнитогорск : МаГК, 2004. — 191 с.
- Бургин Р. MEMORALIA : восп. Ричарда Бургина, глав. концертмейстера и ассоциированного дирижера Бостон. симф. оркестра. — СПб. : ИНАПресс, 2011. — 235 с.
- Вальтер В. Как учить играть на скрипке. — СПб. : Тип. П. Сойкина, 1902. — 68 с.
- Вводный курс скрипичной постановки / сост. С. Мильтонян. — М. : Б.и., 1987. — 24 с.
- Волощук Ю. Скрипкове виконавське мистецтво Східної Галичини другої пол. XIX-першої третини XX ст. — Ів.-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2012. — 129 с.
- Галиахметова А. Национальные особенности ритмики в скрипичных миниатюрах современных композиторов Таджикистана. — М. : Б.и., 2013. — 271 с.
- Галина Баринова. Музыка и слово : Ст. Переводы. Восп. / ред.-сост. Е. Сафонова. — М. : МГК им. П. Чайковского, 2012. — 323 с.
- Гвоздев А. Исполнительская техника скрипача : методология, теория, практика. — Новосибирск : НГК, 2014. — 315 с.
- Гвоздев А. Исполнительская техника скрипача и проблемы игровых ощущений. — Новосибирск : НГК, 2013. — 364 с.
- Гладкая Н. Отто Федорович фон Тидебель-скрипач-солист, педагог и композитор. — СПб. : Изд-во СПбГПУ, 2002. — 103 с.
- Гольденберг А. Начальный этап обучения игре на скрипке. — Саратов : СГК, 2010. — 27 с.
- Гольдштейн М. Записки музыканта. — Frankfurt/ Main : Посев, 1970. — 141 с.
- Готсдинер А. Краткие очерки о скрипичном искусстве. — М. : Классика-XXI, 2002. — 89 с.
- Гребнев И. Скрипичный концерт в европейской музыке XX века. — М. : МГК, 2010. — 355 с.
- Григорьев В. Методика обучения игре на скрипке. — М. : Классика-XXI, 2007. — 255 с.
- Губенко Э. Удивление, восторг и эмоции... Искусство заставить скрипку говорить. — Черновцы : Букрек, 2011. — 127 с.
- Гуральник М. Розвиток скрипкової школи Східної Європи XX ст. — К. : НПУ ім. М. Драгоманова, 2005. — 143 с.
- Гуревич Л. Скрипичные штрихи и аппликатура как средство интерпретации. — Л. : Музыка, 1988. — 110 с.
- Елагин Ю. Укрощение искусств. — М. : Рус. путь, 2002. — 379 с.
- Жумабекова Д. История скрипичного искусства Казахстана. — М. : Композитор, 2015. — 319 с.
- Завалко К. Дитяча скрипкова педагогіка : інноваційний підхід. — Черкаси : Черкас. ЦНТЕІ, 2011. — 323 с.
- Зильберман Ю. «Я родился в последний день 1903 года» : когда в действительности родился Н. Мильштейн? — К. : Клякса, 2015. — 46 с.
- Ивонина Л. Л.М. Мирчин: жизнь со скрипкой. — Екатеринбург : Альфа Принт, 2017. — 105 с.
- Казиник М. Приобщение. Слово. Музыка. Жизнь. — М. : Дельфис, 2015. — 213 с.
- Как учить игре на скрипке в музыкальной школе / сост. М. Берляничик. — М. : Классика-XXI, 2006 : ПИК ВИНТИ. — 204 с.
- Капилов А. Скрипка белорусская. — Мн. : Беларусь, 1982. — 96 с.
- Кирилов Н. Скрипачи XVII, XVIII и XIX столетий. — М. : ЛЕНАНД, 2015. — 106 с.
- Кремер Г. Обертон. — М. : Аграф, 2001. — 347 с.
- Кремер Г. Признания миражиста. — М. : Новое лит. обозрение, 2013. — 276 с.
- Кунин Э. Скрипач в джазе. — М. : Сов. композитор, 1988. — 78 с.
- Либерман М., Берляничик М. Культура звука скрипача. — М. : Музыка, 1985. — 160 с.
- Либерман М., Берляничик М. Культура скрипичного тона. — М. : Музыка, 2011. — 270 с.
- Лубоцкий М. Бессмертие листа клена. — СПб. : Композитор, 2015. — 108 с.
- Маркиз Л. Смычок в шкафу. — М. : Аграф, 2008. — 492 с.
- Менухин Й. Скрипка : шесть уроков с И. Менухиным. — М. : Моск. консерватория, 2009. — 166 с.
- Мильтонян С. Педагогика гармоничного развития скрипача. — Тверь : Триада, 2013. — 247 с.
- Мищенко Г. Полный курс методики обучения игре на скрипке (альте). — СПб. : Реноме : Струнные инструменты, 2009. — 269 с.
- Моженъ Ж., Мень В. Скрипка, альт, виолончель, контрабас и гитара. — Тверь : тип. Губ. правл., 1891. — 258 с.

- Моцарт Л. Фундаментальная школа скрипичной игры. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 216 с.
- Огиевский К. Самая лучшая школа игры на скрипке. — М. : Наука-пресс, 2002. — 93 с.
- Отзвук звонких струн скрипичных : Захар Шапиро : биограф. очерк / сост. : М. Хазанзун, Л. Казанцева. — Чебоксары : Б.и., 2016. — 101 с.
- Подколзина О. Скрипичные концерты В.А. Моцарта : особенности жанра и исполн. интерпретации. — М. : Флинта : Наука, 2012. — 186 с.
- Полянский Ю., Меламед П., Мурзина Е. Воспитание и обучение в ДМШ : Скрипка. Виолончель. — К. : Муз. Україна, 1988. — 70 с.
- Пучкова И. Вопросы скрипичного исполнительства. — Н. Новгород : ННГК им. М. Глинки, 2005. — 119 с.
- Раабен Л. История русского и советского скрипичного искусства. — Л. : Музыка, 1978. — 198 с.
- Раабен Л. Скрипичные концерты барокко и классицизма. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2000. — 126 с.
- Раабен Л. Скрипка. — М. : Музгиз, 1963. — 96 с.
- Рапопорт К. Скрипка для чайников : научитесь : правильно держать и настраивать скрипку, читать ноты, считать ритм и брать аккорды, играть классику, джаз, цыг. и нар. мелодии. — М. : Диалектика, 2015. — 365 с.
- Рейсон М. Годы жизни и творческих исканий. — М. : Компания Спутник+, 2002. — 97 с.
- Руденко В. Избранные статьи. — М. ; СПб : Нестор-История, 2016. — 652 с.
- Сафонова Е. Скрипичная школа Московской консерватории от истоков до 80-х годов XX века. — М. : МГК им. П. Чайковского, 2012. — 387 с.
- Семенцов-Огиевский К. Искусство скрипичных смен. — М. : Наука, 1996. — 90 с.
- Сидоров Г. Воспоминания скрипача. — Омск : Б.и., 1993. — 69 с.
- Ситдикова Ф., Алексеева И. Скрипичный текст в сольных и ансамблевых сочинениях западноевропейского барокко. — Уфа : Лаб. муз. семантики УГАИ им. З. Исмагилова, 2015. — 239 с.
- Ситковецкий Д. Дмитрий Ситковецкий. Диалоги. — М. : Музыка, 2017. — 321 с.
- Скрипка, альт : история, музыкальное наследие, педагогика : сб. тр. / сост. В. Рабей. — М. : ГМПИ, 1990. — 184 с.
- Стахов В. Скрипка и ее мастера в наши дни. — Л. : Музыка, 1978. — 56 с.
- Стахов В. Сохранение и монтаж скрипки. — Л. : Музыка, 1983. — 69 с.
- Стахов В. Творчество скрипичного мастера. — Л. : Музыка, 1988. — 229 с.
- Струве Б. Методические очерки. — Красноярск : Красн. краев. науч.-учеб. центр кадров культуры, 2015. — 253 с.
- Тагиев М., Парсегов А. Практические вопросы скрипичной педагогики. — Баку : Ишыг, 1981. — 151 с.
- Третьяченко В. Музыкальный текст и его роль в формировании основ скрипичного исполнительства. — Новосибирск : НГК им. М. Глинки, 2011. — 335 с.
- Третьяченко В. Пути развития скрипичного этюда. — Красноярск : КГУ, 2003. — 282 с.
- Физические подготовительные упражнения на начальном этапе воспитания скрипача / сост. В. Зеленин. — Мн. : Б. и., 1983. — 23 с.
- Флеш К. Искусство скрипичной игры. — М. : Классика-XXI, 2007. — 304 с.
- Чахвадзе В. Очерки по проблемным вопросам методики преподавания на смычковых инструментах. — Магнитогорск ; Ташкент : Б.и., 2006. — 218 с.
- Ширинский А. Д.М. Цыганов – скрипач, артист, педагог. — М. : Моск. консерватория, 1999. — 174 с.
- Ширинский А. Штриховая техника скрипача. — М. : Музыка, 1983. — 85 с.
- Штильман А. История скрипача. Москва, годы страха, годы надежд. — СПб. : Алетейя, 2017. — 583 с.
- Штильман А. Музыка и власть. — М. : Аграф, 2013. — 331 с.
- Ю.И. Янкелевич. Педагогическое наследие : сб. / сост. Е. Янкелевич. — М. : Постскрипtum, 1993. — 310 с.
- Юзефович В. Царь Давид [о жизни и творчестве Д. Ойстраха]. — М. : Всерос. музейное об-ние муз. культуры им. М. Глинки, 2017. — 296 с.
- Юрьев А. Очерки истории и теории смычковой культуры скрипача. — СПб. : Ut, 2002. — 277 с.
- Accardo S. Il miracolo della musica : la mia storia. — Mil., 2012.
- Capătă M. Ștefan Ruha : o viață în constelația viorii. — Cluj-Napoca ; Bistrița, 2012.
- Kawabata M. Paganini : the 'demonic' virtuoso. — Woodbridge, 2013.
- Pigaillem H. Stradivarius : sa vie et ses instruments. — P., 2012.
- Poutiainen A. Stringprovisation : a fingering strategy for jazz violin improvisation. — Helsinki, 2009.
- Ughi U. Quel diavolo di un trillo : note della mia vita. — Torino, 2013.
- Weiss J. Hans Gerstner (1851-1939) : življenje za glasbo. — Maribor, 2010.

Тромбон

- Абрамов Р. Методика обучения игре на тромбоне. — Петрозаводск : Изд-во Петрозав. гос. ун-та, 2002. — 139 с.
- Горовой С. Технология и искусство игры на тромбоне. — Донецк : ДГК им. С. Прокофьева, 1998. — 220 с.
- Григорьев Б. Начальная школа игры на тромбоне. — М. : Музгиз, 1963. — 207 с.
- Гусев Ю. Борис Георгиевич Манжора – тромбонист, педагог, учёный-исследователь. — Саратов : КУБиК, 2011. — 14 с.
- Зейналов М. Школа игры на тромбоне. — М. : Музыка, 2001. — 127 с.
- Лукияненко А. Тромбон в ансамбле. — СПб. : Композитор, 2010. — 41 с.

Малюх В. Позиционный артикуляционно-ритмический комплекс упражнений и разминок : тромбон. — Волгоград : Б.и., 2012. — 197 с.

Марценюк Г. Методика оволодіння мистецтвом гри на тромбоні. — К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2007. — 351 с.

Марценюк Г. Тромбон : історія і сьогодення. — К. : КНУКМ, 2006. — 104 с.

Манжора Б. Методика навчання гри на тромбоні. — К. : Муз. Україна, 1976. — 111 с.

Роль артикуляції в процесі звукоизвлечения на тромбоне / сост. Р. Лагонда. — Мн. : Б.и., 1983. — 14 с.

Сумеркин В. Методика обучения игре на тромбоне. — СПб. : Изд-во СПбГПУ, 2005. — 310 с.

Сумеркин В. Тромбон. — М. : Изд-во СПбГПУ, 2005. — 206 с.

Сухих А. Тромбон в джазе. — М. : Сов. композитор, 1989. — 88 с.

Sordillo F. Art of jazzing for the trombone. — Boston, 1920.

Труба

Арбан Ж.-Б. Полная школа игры на корнет-а-пистоне и трубе. — М. : Музыка, 1990. — 191 с.

Баганц А. Новая практическая школа для корнета с пистонами (альт-горна и баритона). — СПб. ; М. : Ю. Циммерман, 1885. — 33 с.

Баласанян С. Школа игры на трубе. — М. : Музыка, 2005. — 135 с.

Білий Є. Технологія гри на трубі : лексика джазу. — Вінниця : Нова кн., 2013. — 167 с.

Гишка І. Звукоутворення як важлива складова технічної досконалості трубача. — Львів : Акад. сухопут. військ, 2010. — 182 с.

Гишка І. Формування амбушура трубача. — Львів : ТзОВ «ЗУКЦ», 2002. — 135 с.

Докшицер Т. Путь к творчеству. — М. : Муравей, 1999. — 212 с.

Докшицер Т. Система комплексных упражнений трубача. — М. : Музыка, 1985. — 113 с.

Дэвис М. Автобиография. — М. : София ; Екатеринбург : Ультра-Культура, 2005. — 538 с.

Золотая труба : жизнь и творчество Э. Рознера / сост. Л. Роньжина. — Магадан : ОУНБ, 1998. — 23 с.

Иванов А. Организация индивидуальных занятий трубача. — Тамбов : Тамбов. гос. муз.-пед. ин-т им. С. Рахманинова, 2012. — 35 с.

Иванов А. Применение специальных тренажеров для формирования исполнительского аппарата трубача. — Саратов : Изд-во Сарат. консерватории, 2003. — 21 с.

История трубача [о жизни и тв-ве нар. арт. России Л.Г. Гатова / авт. и сост. Н. Тен-Ковина. — Краснодар : РИЦ «Гиппогриф», 2012. — 272 с.

Кавунник О. Тимофій Докшицер – трубач-легенда. — Ніжин : Лисенко М.М., 2010. — 111 с.

Кан Э. Kind of Blue : история создания шедевра Майлса Дэйвиса. — М. : Печатные традиции, 2010. — 286 с.

Клейнард А. Новая практическая школа для баса или трубы Б. — Л. : КУЖД, 1925. — 112 с.

Клейнард А. Новая практическая школа для баса или трубы Эс. — Л. : КУЖД, 1925. — 94 с.

Кобец И. Начальная школа игры на трубе или корнете. — К. : Муз. Україна, 1970. — 198 с.

Кобец И. Система домашних занятий трубача. — К : Мистецтво, 1965. — 62 с.

Кобець І. Основи навчання гри на трубі. — К. : Муз. Україна, 1985. — 77 с.

Луб В. Методика обучения в самостоятельности трубачей и корнетистов. — М. : Музыка, 1982. — 80 с.

Митронов А. Школа игры на трубе. — Л. : Музыка, 1986. — 132 с.

Пономарев В. На обратной стороне звука. — М. : АСТ, 2007. — 253 с.

Посвалюк В. Мистецтво гри на трубі в Україні. — К. : КНУКіМ, 2006. — 400 с.

Посвалюк В. Теорія і методика виконавства на трубі. — К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2010. — 162 с.

Рачгус-Докшицер М., Сондецкис С. Сквозь тернии к звёздам. — Вильнюс : Planeta Vvkure, 2009. — 87 с.

Савин Е. Современное искусство игры на трубе. — М. : МГУКИ, 2013. — 136 с.

Селянин А. Звук трубы, говорившей со мною. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2012. — 103 с.

Степурко О. Джаз на трубе. — М. : Владос, 1989. — 58 с.

Степурко О. Трубач в джазе. — М. : Сов. композитор, 1989. — 208 с.

Тазарачев Ю. Основы методики обучения игре музыканта-трубача. — Самара : СГАКИ, 2009. — 72 с.

Усов Ю. Играй, трубач! — М. : Сов. композитор, 1990. — 80 с.

Усов Ю. Методика обучения игре на трубе. — М. : Музыка, 1984. — 215 с.

Усов Ю. Труба. — М. : Музыка, 1989. — 64 с.

Усов Ю. Школа игры на трубе. — М. : Музыка, 1991. — 87 с.

Уткин В. LBS : brass-система. — Ульяновск : Средневож. науч. центр, 1998. — 56 с.

Чумов Л. Очерки о трубе и трубачах в России. — М. : Моск. консерватория, 2004. — 100 с.

Jakobsen B. Die Trompete als Soloinstrument in der Kunstmusik Europas seit 1900 : mit besonderer Berücksichtigung der Entwicklung ab 1980 am Beispiel der Solisten Håkan Hardenberger, Ole Edvard Antonsen u. Reinhold Friedrich. — Göteborg, 2007.

Petersen L., Rehak Th. The music and life of Theodore «Fats» Navarro : infatuation. — Lanham, 2009.

Ударні інструменти

Андреева Е. Ударные инструменты современного симфонического оркестра. — К. : Муз. Україна, 1990. — 77 с.

Багдасарьян Г. Школа игры на ударных инструментах. Воспитание правильного чувства ритма у обучающихся-

- ся на ударных инструментах. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 64 с.
- Бурдь В. Обучение студентов-исполнителей художественному интонированию на ударных инструментах. — Краснодар : Краснодар. гос. ун-т культуры и искусства, 2010. — 76 с.
- Бушуев В. Методика обучения игре на ударных инструментах. — Кемерово : КемГУКИ, 2006. — 142 с.
- Гузий В. Исполнительство на духовых и ударных инструментах в диссертационных исследованиях. — Ростов/на Д : Изд-во РГК им. С. Рахманинова, 2013. — 62 с.
- Денисов Э. Ударные инструменты в современном оркестре. — М. : Сов. композитор, 1982. — 256 с.
- Дмитриев Г. Ударные инструменты : трактовка и современное состояние. — М. : Сов. композитор, 1991. — 143 с.
- Иванов В. Библиографический указатель литературы по теории и практике исполнительства на духовых и ударных инструментах. — М. : МГУКИ, 2014. — 140 с.
- Клоц М. Школа игры на ударных инструментах. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 64 с.
- Котонський В. Ударні інструменти в сучасному оркестрі. — К. : Муз. Україна, 1971. — 59 с.
- Крылов Дм. Методика последовательного развития техники игры на ударной установке. — М. : Реал Тайм, 2009. — 111 с.
- Кузьмин Ю. Школа игры на ударных инструментах : ч. 1. — М. : ВДФ при МОЛГК, 1965. — 104 с.
- Кузьмин Ю. Школа игры на ударных инструментах : ч. 2. — М. : ВДФ при МОЛГК, 1965. — 188 с.
- Купинский К. Школа игры на ударных инструментах. — М. : Музыка, 2015. — 206 с.
- Макиевский С. Ритмика для всех : школа постановки барабанщика. — К. : Муз. Україна, 2005. — 104 с.
- Метсапелто Я. Барабаны. Школа игры для начинающих. — М. : АСТ, 2016. — 143 с.
- Николс Дж. Ударные инструменты. — Ростов на/Д : Феникс, 2010. — 136 с.
- Панайотов А. Ударные инструменты в современных оркестрах. — М. : Сов. композитор, 1973. — 182 с.
- Пекарский М. Жизнь и любовь барабанного организма. — М. : Самполиграфист, 2014. — 319 с.
- Пекарский М. ...из коллекции Марка Пекарского. — М. : Пробел-2000, 2016. — 298 с.
- Рало А. Теоретические основы игры на звуковысотных ударных инструментах. — Астрахань : Астрах. гос. консерватория, 2002. — 126 с.
- Резевский З. Школа игры на ударных инструментах. — Рига : Дом нар. творчества им. Э. Мелигайлеса, 1969. — 115 с.
- Рок-барабаны : экспресс-курс / К. Кузнецов, К. Смолин. — М. : Смолин К.О., 2008. — 48 с.
- Современное исполнительство на духовых и ударных инструментах / отв. ред. и сост. И. Пушечников, Н. Волков. — М. : ГМПИ, 1990. — 144 с.
- Стронг Д. Ударные инструменты для «чайников». — М. : Диалектика : Вильямс, 2011. — 295 с.
- Тарасов В. Там-там. — М. : Новое лит. обозрение, 2009. — 103 с.
- Терехов С. Школа игры на литаврах. — СПб. : Союз художников, 2015. — 99 с.
- Щедрое искусство педагога / ред.-сост. Г. Сурикова. — Обнинск : Виноградная лоза, 2015. — 112 с.
- Cianci B. Great Rock Drummers of The 60s. — Milwaukee, 1989.
- Dean M. The drum : a history. — Lanham, 2012.
- Jakob F. Schlagzeug. — Bern ; Stuttgart, 1979.
- Profiles Of International Drummers, Percussionists, Musicians Presented by Paiste Cymbals, Gongs. — Nottwill, 1975.

Фагот

- Айнатуллов И. Из опыта работы над штрихами при обучении игре на фаготе. — Казань : КГК, 2015. — 26 с.
- Еремкин Г. Методика первоначального обучения игре на фаготе. — М. : Музгиз, 1963. — 78 с.
- Искусство игры на духовых инструментах : вопр. истории, теории, методики / сост. И. Артемьев. — Тамбов : ТГМПИ, 2005. — 60 с.
- Кизиляев А. Фагот в творчестве композиторов эпохи Барокко. — СПб. : Скифия-принт, 2017. — 57 с.
- Левин С. Фагот. — М. : Музыка, 1983. — 59 с.
- Леонов В. Целостный анализ звукоизвлечения и звукообразования при игре на фаготе. — Элиста : Калм. кн. изд-во, 1992. — 265 с.
- Скворцов Ю. Фагот – мое вдохновение. — Астрахань : Триада, 2017. — 144 с.
- Терехин Р. Школа игры на фаготе. — М. : Музыка, 1988. — 164 с.
- Терехин Р., Апатский В. Методика обучения игре на фаготе. — М. : Музыка, 1988. — 207 с.
- Вейсенборн Ю. Neue Ausgabe praktische Fagott-Schule mit ausführlichen theoretischen Erläuterungen. — Лейпциг : Forberg, 1929. — 68 с.
- Kott T. An Index of experts and an overview of published orchestral bassoon excerpt collections with a comparison of three collections. — Lewiston, 2004.

Флейта

- Баранцев А. Мастера игры на флейте Петербургско-Ленинградской консерватории, 1862-1985 гг. — Петрозаводск : Карелия, 1990. — 130 с.
- Зайвей Е. Начало пути : первый год обучения игре на флейте : теория и практика. — СПб. : Союз художников, 2009. — 51 с.

- Искендеров А. Флейта в творчестве азербайджанских композиторов. — Баку : Ишыг, 1975. — 100 с.
- Искусство игры на духовых инструментах : вопр. истории, теории, методики / сост. И. Артемьев. — Тамбов : ТГМПИ, 2005. — 60 с.
- Качмарчик В. Немецкое флейтовое искусство XVII–XIX вв. — Донецк : Юго-Восток, 2008. — 310 с.
- Кванц И. Опыт наставлений при игре на флейте траверсо. — СПб. : Фонд возрождения старинной музыки, 2013. — 392 с.
- Келер Э. Новая практическая весьма понятная школа для флейты : удобная также для самоучения : Ч. 1-2. — СПб. и др. : Циммерман, 1883. — 35, 45 с.
- Лесковой О. Гармонии сияние, или Флейтовый блеск серебра. — М. : ОнтоПринт, 2017. — 389 с.
- Муаз М. Флейта. Школа артикуляции. — СПб. : Композитор, 2013. — 30 с.
- Наймушина Ю., Плохотнюк О. Основи теорії і методики навчання гри на флейті. — Луганськ : ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2011. — 147 с.
- Новые приёмы игры на флейте / сост. О. Танцов. — М. : Моск. консерватория, 2005. — 69 с.
- Платонов Н. Школа игры на флейте. — М. : Музыка, 2014. — 154 с.
- Попп В. Школа игры на флейте. — М. : Гос. муз. изд-во, 1937. — 118 с.
- Рокитянская Т. Блокфлейта : школа игры в группе. — М. : Москвоведение, 2015. — 333 с.
- Тризно Б. Флейта. — М. : Музыка, 1964. — 50 с.
- Туркина Е. Флейта : первые шаги. — СПб. : Композитор, 2013. — 71 с.
- Чиарди Ц. Школа игры на флейте. — Л. : Музыка, 1973. — 56 с.
- Юрцевич Ф. Основы становления и развития исполнительского аппарата флейтиста. — Мн. : БГУ, 1988. — 44 с.
- Bania M. «Sweetenings» and «Babylonish gabble» : flute vibrato and articulation of fast passages in the 18th and 19th centuries. — Gothenburg, 2008.
- Lexikon der Flöte : Flöteninstrumente und ihre Baugeschichte, Spielpraxis, Komponisten und ihre Werke – Interpretieren / hrsg. von A. Adorján und L. Meierott. — Laaber, 2010.
- Sardelli F. Vivaldi's music for flute and recorder. — Aldershot, 2007.

Ремонт музичних інструментів

- Бандас Л., Кузнецов И. Производство и ремонт щипковых музыкальных инструментов. — М. : Лег. и пищ. пром-сть, 1983. — 288 с.
- Горлов А., Леонов А. Производство и ремонт смычковых музыкальных инструментов. — М. : Легкая индустрия, 1975. — 213 с.
- Дубинин Н. Ремонт смычковых музыкальных инструментов. — М. : Виграф, 2006. — 121 с.
- Зимин П. Ремонт клавишных музыкальных инструментов. — М. : Гизместпром, 1947. — 148 с.
- Зимин П. Руководство по уходу за фортепиано. — М. : Музгиз, 1959. — 192 с.
- Изготовление тростей для духовых язычковых музыкальных инструментов [гоб., фаг.] / сост. Ю. Ивонин. — Пермь : Перм. гос. ин-т искусства и культуры, 2008. — 102 с.
- Комаров Н., Федюнин С. Изготовление и ремонт щипковых музыкальных инструментов. — М. : Легпро-мбытиздат, 1988. — 271 с.
- Косолапов Я. Ремонт щипковых музыкальных инструментов. — М. : КОИЗ, 1947. — 65 с.
- Кузнецов И., Бандас Л. Ремонт щипковых музыкальных инструментов. — М. : Лег. индустрия, 1971. — 150 с.
- Кузнецов Л. Основы теории конструирования, производства и ремонта электромузыкальных инструментов. — М. : Лег. и пищевая пром-ть, 1981. — 312 с.
- Методика определения спроса населения на услуги по ремонту клавишных музыкальных инструментов (пианино и роялей) / М. Одерков. — М. : Упрполиграфиздат Мособлисполкома, 1985. — 9 с.
- Методические указания по организации гарантийного ремонта музыкальных инструментов предприятиями-изготовителями / М. Одерков. — М. : НИКТИМП, 1984. — 36 с.
- Одерков М. Исследование зависимости частоты технического обслуживания клавишных музыкальных инструментов от игровой нагрузки. — Правдинский : Б.и., 1983. — 28 л.
- Окунев П. Настройка и ремонт фортепиано. — Омск : Изд-во Омского гос. ун-та, 2012. — 199 с.
- Прокопенко Н. Устройство, хранение и ремонт народных музыкальных инструментов. — М. : Музыка, 1977. — 103 с.
- Розенфельд Н. Гармони, баяны, аккордеоны : конструкция и производство. — М. : Лесная пром-сть, 1964. — 387 с.
- Снитко-Сорочинский Л. Настройка и ремонт фортепиано. — М. : Музыка, 1974. — 102 с.
- Типовые нормы времени на ремонт музыкальных инструментов (щипковых, язычковых, медных духовых). — М. : ЦБНТИ МБОН РСФСР, 1989. — 50 с.
- Фадеев И., Кузнецов И. Ремонт гармоник, баянов и аккордеонов. — М. : Лег. индустрия, 1971. — 246 с.

Вокальне мистецтво, спів (історія, методика, педагогіка)

- 100 великих вокалістів / авт.-сост. Д. Самин. — М. : Вече, 2003. — 480 с.
- Абитболь Ж. Власть голоса. — М. : Колибри : Азбука-Аттикус, 2017. — 252 с.

- Агилян М. Библиографический указатель по вокальному искусству. — М. : Гос. муз.-пед. ин-т, 1984. — 72 с.
- Азарова Л. Сольний спів. — Луганськ : Вид-во ДЗ ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2013. — 55 с.
- Алиев И. Методологические и методические основы вокально-педагогического творчества. — М. : Б.и., 1993. — 46 с.
- Алтухова Е. Школа пения. — М. : Торус Пресс, 2012. — 26 с.
- Ангуладзе Н. Номо cantor : очерки вокального искусства. — М. : Аграф, 2003. — 240 с.
- Аникеева З. Методические указания по технике вокала для начинающего певца. — Пермь : Б.и., 1976. — 120 с.
- Антонюк В. Виконавські форми сольного співу. — К. : Укр. ідея, 1999. — 23 с.
- Антонюк В. Вокальна педагогіка. — К. : ЗАТ «Віпол», 2007. — 174 с.
- Антонюк В. Етномузикологічні чинники навчання співу. — К. : Укр. ідея, 1999. — 22 с.
- Антонюк В. Орфоєпія у художньому співі. — К. : Укр. ідея, 1999. — 23 с.
- Антонюк В. Пісенно-фольклорні витоки українського вокального мистецтва. — К. : Укр. ідея, 1999. — 23 с.
- Антонюк В. Українська вокальна школа. — К. : Укр. ідея, 2001. — 142 с.
- Антонюк В. Формування української вокальної школи. — К. : Укр. ідея, 1999. — 23 с.
- Аспелунд Д. Основные вопросы вокально-речевой культуры. — М. : Музгиз, 1933. — 128 с.
- Багадуров В. Очерки по истории вокальной методологии : ч. 1. — М. : Музгиз, 1929. — 247 с.
- Багадуров В. Очерки по истории вокальной методологии : ч. 2. — М. : Музгиз, 1932. — 320 с.
- Багадуров В. Очерки по истории вокальной методологии : ч. 3. — М. : Музгиз, 1956. — 268 с.
- Багрунов В. Аз, Буки, Веди, Глаголь, Добро. Азбука владения голосом : методика, основанная на раскрытии трех секретов феномена Шаляпина. — СПб. : ТЕССА, 2006. — 320 с.
- Басова А. Основы вокальной методики. — Оренбург : ОГУ, 2010. — 105 с.
- Бельская Е. Вокальная подготовка студентов театральной специализации. — СПб. : Планета музыки, 2013. — 160 с.
- Бельская Е. Вокальное искусство в профессиональном становлении режиссера любительского театра. — Барнаул : Изд-во Алт. гос. акад. культуры и искусств, 2009. — 158 с.
- Боровик Л. Вокально-историческое наследие : История развития западноевроп. вок. искусства от возникновения до первой пол. XX в. — Челябинск : Челяб. дом печати, 2011. — 266 с.
- Бриліна В., Ставінська Л. Вокальна професійна підготовка вчителя музики. — Вінниця : Нова кн., 2013. — 95 с.
- Бучель В. Технология мембранно-резонансного пения. — М. : Б.и., 2007. — 54 с.
- Варламов А. Полная школа пения. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 120 с.
- Васина-Гроссман В. Вокальные формы. — М. : Музгиз, 1963. — 36 с.
- Вентрус Л. Пение и «фундамент музыкальности». — В. Новгород : НовГУ, 2000. — 204 с.
- Вербек-Свердстрём В. Школа раскрытия голоса. — М. : Evidentis, 2009. — 224 с.
- Витт Ф. Практические советы обучающимся пению. — Л. : Музыка, 1968. — 64 с.
- Вопросы физиологии пения и вокальной методики / сост. О. Агарков и др. — М. : ГМПИ, 1975. — 168 с.
- Гарсиа М. Полный трактат об искусстве пения. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 528 с.
- Гарсиа М. Советы по пению. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 104 с.
- Гарсиа М. Школа пения. — М. : Музгиз, 1956. — 127 с.
- Гей Ю. Немецкая школа пения. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 328 с.
- Глинка М. Упражнения для усовершенствования голоса. Школа пения для сопрано. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 72 с.
- Гнидь Б. Історія вокального мистецтва. — К. : ММАУ, 1997. — 318 с.
- Голдмен Дж. Целительные звуки. — М. : София, 2003. — 223 с.
- Голубев П. Поради молодим педагогам-вокалістам. — К. : Муз. Україна, 1983. — 62 с.
- Гонтаренко Н. Сольное пение. — Ростов н/Д : Феникс, 2007. — 155 с.
- Гонтаренко Н. Уроки сольного пения : вокальная практика. — Ростов на/Д : Феникс, 2014. — 190 с.
- Гребенюк Н. Вокально-виконавська творчість. — К. : НМАУ, 1999. — 269 с.
- Гречина О. Об основах вокальной техники. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2010. — 44 с.
- Далецкий О. Обучение певца-любителя. — М. : МГИК, 1990. — 74 с.
- Далецкий О. Обучение пению. — М. : Фаина (Евдокимова Ф. Р.), 2011. — 351 с.
- Далецкий О. Школа пения. — М. : МГУКИ, 2007. — 156 с.
- Дашак А. Божественна природа звуку. — Львів : Світ, 2003. — 108 с.
- Дашак А. Сучасний погляд на мистецтво співу. — Львів : Сполом, 2012. — 106 с.
- Дейша-Сионицкая М. Пение в ощущениях. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2014. — 60 с.
- Денисова Г., Курочкин В. Очерки по истории вокальной педагогики в России. — Челябинск : Челяб. гос. акад. культуры и искусств, 2004. — 404 с.
- Диневич Ю. Класс сольного пения. — Тула : Изд-во ТГПУ, 2005. — 60 с.
- Дмитриев Л. Основы вокальной методики. — М. : Музыка, 2012. — 366 с.
- Дорошенко В. Сольний спів як засіб виховання студента-актора. — Х. : Колегіум, 2010. — 151 с.
- Дрожжина Н. Теоретико-методичні засади естрадно-джазового співу. — Х. : Майдан, 2010. — 141 с.
- Евсеев Ф. Школа пения : теория и практика для всех голосов. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 96 с.
- Емельянов В., Трифонова И. История вокального исполнительства. — Ялуторовск : Ялуторов. тип., 2009. — 75 с.

- Свтушенко Д., Михайлов-Сидоров М. Питання вокальної педагогіки. — К. : Мистецтво, 1963. — 339 с.
- Зданович А. Некоторые вопросы вокальной методики. — М. : Музыка, 1965. — 147 с.
- Иванов А. Искусство пения. — М. : Голос-Пресс, 2008. — 220 с.
- Иванов А. О вокальном образе. — М. : Профиздат, 1968. — 132 с.
- Исаева И. Как стать звездой : уроки эстрадного пения. — Ростов н/Д : Феникс, 2009. — 251 с.
- Исаева И. Эстрадное пение. — М. : АСТ : Астрель, 2008. — 319 с.
- Карпось В. Основні положення з теорії та практики співу. — Луцьк : Вежа, 1999. — 107 с.
- Кацер О. Игровая методика обучения детей пению. — СПб. : Муз. палитра, 2008. — 54 с.
- Кизилова Е., Нехай Т. Развитие певческих навыков в процессе обучения эстраднему вокалу. — Майкоп : Магарин О. Г., 2014. — 55 с.
- Колодуб И. О народнопесенных традициях украинской вокальной школы. — К. : Муз. Україна, 1984. — 48 с.
- Колодуб І. Практичні поради педагога-вокаліста. — К. : Муз. Україна, 2010. — 53 с.
- Коробка В. Вокал в популярной музыке. — М. : Б.и., 1989. — 44 с.
- Кочетков В. Интегрированные занятия на основе песенного материала. — Челябинск : Цицеро, 2016. — 93 с.
- Круглова Е. Традиции барочного вокального искусства и современное исполнительство. — М. : Рос. акад. музыки им. Гнесиных, 2008. — 213 с.
- Курочкин В. Краткое руководство по сольному пению. — М. : Музгиз, 1952. — 64 с.
- Кушка Я. Методика навчання співу. — Тернопіль : Навч. кн., 2010. — 283 с.
- Лаблаш Л. Полная школа пения. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 112 с.
- Ламперти Ф. Искусство пения по классическим преданиям. — СПб. : Лань, Планета музыки, 2009. — 192 с.
- Ламперти Ф. Начальное теоретико-практическое руководство к изучению пения. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 144 с.
- Ламперти Д. Техника бельканто. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2013. — 47 с.
- Леман Л. Мое искусство петь. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2013. — 235 с.
- Львов М. Из истории вокального искусства. — М. : Музыка, 1964. — 228 с.
- Мазурин К. Методология пения. — М. : А.А. Левенсон, 1902. — 998 с.
- Малишев Ю. Солоспіви. Нариси та нотатки про українську вокальну музику. — К. : Муз. Україна, 1968. — 219 с.
- Марафьоти М. Метод пения Карузо : научн. подход к голосообразованию. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 288 с.
- Маркези М. Десять уроков пения. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 192 с.
- Маркова Е. Вопросы теории исполнительства для магистров и аспирантов. — Одесса : Астропринт, 2002. — 126 с.
- Маркуорт Л. Самоучитель по пению. — М. Астрель : АСТ ; Владимир : ВКТ, 2011. — 158 с.
- Матвеева О. Виконавська надійність вокалістів : теорія та методика формування. — Бердянськ : Ткачук О.В., 2012. — 263 с.
- Менабени А. Методика обучения сольному пению. — М. : Просвещение, 1987. — 95 с.
- Менабени-Шамшинова А. Певческое голосообразование. — М. : М-во просв. РСФСР, 1968. — 132 с.
- Методика работы с детским народно-певческим коллективом / сост. Э. Абашева. — Пермь : ПГАИК, 2014. — 40 с.
- Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва. — К. : Муз. Україна, 1985. — 80 с.
- Митрофанова Д. Итальянский язык для вокалистов. Фонетика в пении. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 424 с.
- Могилев М., Еремин Д. Восприятие бельканто. — СПб. : СПГУТД, 2011. — 176 с.
- Морозов В. Биофизические основы вокальной речи. — Л. : Наука, 1977. — 231 с.
- Морозов В. Вокальный слух и голос. — М. ; Л. : Музыка, 1965. — 86 с.
- Морозов В. Искусство резонансного пения. — М. : МГК, 2008. — 589 с.
- Морозов В. Тайны вокальной речи. — Л. : Наука, 1967. — 204 с.
- Морозов Л. Школа классического вокала. — СПб. : Планета музыки, 2013. — 48 с.
- Мурзай Г. Методика викладання вокалу. — Луганськ : ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2010. — 177 с.
- Назаренко И. Искусство пения. — М. : Музыка, 1968. — 622 с.
- Ниссен-Саломан Г. Школа пения. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 336 с.
- Овчаренко Н. Основы вокальной методики. — Кр. Ріг : Видав. дім, 2006. — 116 с.
- Огороднов Д. Методика музыкально-певческого воспитания. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 224 с.
- Откидач В. Эстрадный спів. — Х. : АТОС, 2009. — 124 с.
- Откидач В. Эстрадный спів і шоу-бізнес. — Вінниця : Нова кн., 2013. — 368 с.
- Панюшка Г. Искусство пения. — М. : Музыка, 1968. — 215 с.
- Плужников К. Вокальное искусство. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2013. — 112 с.
- Плужников К. Школа академического вокала от Плужникова. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 128 с.
- Пляченко Т. Методика викладання вокалу. — Кіровоград : КДПУ ім. В. Винниченка, 2005. — 80 с.
- Попов П. Психолого-педагогические основы подготовки самостоятельного певца. — Тамбов : Тамб. гос. ун-т им. Г. Державина, 1998. — 251 с.
- Прохорова Л. Українська естрадна вокальна школа. — Вінниця : Нова кн., 2006. — 384 с.
- Пряшников И. Советы обучающимся пению. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2013. — 140 с.

- Рахчеев Н. Постановка голоса и методика обучения пению. — Мн. : Белорус. ун-т, 1988. — 43 с.
- Рейтер Д. Волшебные вибрации. — М. : Открытый мир, 2006. — 55 с.
- Решетникова Т. История вокального исполнительства. — Саратов : Саратов. источник, 2012. — 43 с.
- Романова Л. Школа эстрадного вокала. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 40 с.
- Ротенберг А. Музыкальный компромисс : советы певцам и концертмейстерам оперы. — СПб. : Композитор, 2011. — 148 с.
- Семина Л. Эстрадный певец : специфика профессии. — Владимир : Изд-во Владимир. гос. ун-та, 2014. — 71 с.
- Сикур П. Воспою тебе : основы вокал. техники и исполнительства для вокалистов, рук. хоров, профессионалов и любителей свет. и церков. пения. — М. : Рус. хронографъ, 2006. — 407 с.
- Сквирский С. Вокал и вокруг. — К. : Випол, 2006. — 172 с.
- Смелкова Т., Савельева Ю. Основы обучения вокальному искусству. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 160 с.
- Сморякова Т. Эстрадно-джазовый вокальный тренинг. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 40 с.
- Стахевич А. Вокальное искусство Западной Европы. — К. : НМАУ им. П. Чайковского, ВВП Мрія-1 ЛТД, 1997. — 272 с.
- Стахевич О. 3 історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки. — Вінниця : Нова кн., 2013. — 176 с.
- Стахевич О. Основы вокальной педагогики. — Х. : ХДАК ; Суми : СумДПУ ім. А. Макаренка, 2002. — 91 с.
- Степанова Л. Основные положения русской вокальной школы. — Улан-Удэ : ВСГАКИ, 1999. — 71 с.
- Сусленкова Л., Собенина Д. Воспитание исполнительской культуры участников детского эстрадно-вокального коллектива средствами театральной педагогики. — Н. Тагил : Б.и., 2016. — 96 с.
- Сэнтли Ч. Искусство пения и вокальной декламации. — СПб. : Планета музыки : Лань, 2016. — 92 с.
- Тетрацини Л. Как правильно петь. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2014. — 205 с.
- Тимофеев В. Вокальна музика. — К. : Держ. вид. образотворч. мистецтва і муз. літ. УРСР, 1962. — 46 с.
- Тиунов С., Мещеряков Р. Акустический анализ голоса для диагностики голосовых расстройств. — Томск : ТУСУР, 2014. — 137 с.
- Тронина П. Из опыта педагога-вокалиста. — М. : Музыка, 1976. — 112 с.
- Трусова И. Работа над развитием певческих навыков при подготовке актеров музыкального театра. — Омск : Изд-во Омского гос. ун-та, 2013. — 51 с.
- Феномен исполнительской интерпретации в музыкально-педагогическом образовании. — Вел. Новгород : НовГУ : Кириллица, 2011. — 300 с.
- Ховард Э., Остин Х. Вокал для всех. — М. : Изд. Смолин К.О., 2009. — 63 с.
- Цыпин Г. Музыкально-исполнительское искусство. — СПб. : Алетей, 2001. — 318 с.
- Эдельман Ю. Уроки пения. — М. : Торус Пресс, 2010. — 176 с.
- Эрбес В. От техники речи – к вокалу. — Омск : Изд-во Омского гос. ун-та, 2013. — 103 с.
- Юдин С. Певец и голос : о методологии и педагогике пения. — М. : URSS : Либроком, 2012. — 136 с.
- Юшманов В. Вокальная техника и ее парадоксы. — СПб. : ДЕАН, 2010. — 127 с.
- Ябковська С. Формування вокальних навичок у співаків-початківців. — Луцьк : Твердиня, 2009. — 81 с.
- Яковлев А. Физиологические закономерности певческой атаки. — Л. : Музыка, 1971. — 64 с.
- Яковлева А. Искусство пения. — М. : ИнформБюро, 2007. — 476 с.
- Яковлева А. Русская вокальная школа. — М. : ИнформБюро, 2011. — 127 с.
- Ярославцева Л. Зарубежные вокальные школы. — М. : ГМПИ, 1981. — 90 с.

Вокальні жанри

Народна пісня, фольклор

- Акимова Т. О поэтической природе народной лирической песни. — Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1966. — 171 с.
- Акимова Т. Очерки истории русской народной песни. — Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1977. — 188 с.
- Алексеев Е. Фольклор в контексте современной культуры. — М. : Сов. композитор, 1988. — 236 с.
- Ануфриева Н. Народная музыкальная традиция в контексте философии культуры. — Тула : Тульск. полиграфист, 2011. — 403 с.
- Артеменко Е. Русская народная лирическая песня, ее мелодика, поэтический строй, синтаксические явления. — Воронеж : Воронеж. пед. ин-т, 1976. — 87 с.
- Бачинская Н., Попова Т. Русское народное музыкальное творчество. — М. : Музыка, 1974. — 302 с.
- Билинская М. Шевченко и музыка. — К. : Муз. Україна, 1984. — 129 с.
- Богатырев П. Народная культура славян. — М. : ОГИ, 2007. — 361 с.
- Вавилова М. Вологодский фольклор в контексте культуры. — Вологда : ВГПИ, 2007. — 223 с.
- Вавилова М. Фольклор в контексте культуры : похоронно-поминальные обряды. — Вологда : Граффити, 2010. — 121 с.
- Головинский Г. Композитор и фольклор : из опыта мастеров XIX-XX веков. — М. : Музыка, 1984. — 279 с.
- Дейнега В. Поет Валентина Гаряева. — Элиста : Калм. кн. изд-во, 1987. — 54 с.
- Дмитрий Покровский. Жизнь и творчество / сост. Н. Буданова, Н. Морохин. — М. : Ассоциация Эскорт, 2005. — 456 с.

- Жиров М., Сараева Л. Феномен музыкального фольклора. — Белгород : Изд-во БелГУ, 2008. — 149 с.
- Зуева Т., Кирдан Б. Русский фольклор. — М. : Флинта : Наука, 2002. — 398 с.
- Іваницький А. Українська народна музична творчість. — К. : Муз. Україна, 1999. — 380 с.
- Казак З. Народное музыкальное творчество : песни нар. быта, обрядов, досуга. — М. : МГТУ, 2010. — 98 с.
- Камаев А., Камаева Т. Народное музыкальное творчество. — М. : Изд. центр «Академия», 2005. — 304 с.
- Кауфман Л. О популярных украинских народных песнях и их авторах. — М. : Сов. композитор, 1973. — 81 с.
- Кауфман Л. Пісня знаходить автора. — К. : Знання, 1966. — 48 с.
- Кирдан Б., Омельченко А. Народні співці-музиканти на Україні. — К. : Муз. Україна, 1980. — 183 с.
- Колпакова Н. Песни и люди. — Л. : Наука, 1977. — 135 с.
- Коноваленко С., Сушкова Л., Чабан С. Методика обучения народному пению : диалектное исп-во. — Орёл : ОГИК, 2016. — 145 с.
- Котикова Н., Добровольский Б. Песня – душа народа. — Л. : Сов. композитор, 1959. — 120 с.
- Кошиць О. Про українську пісню й музику. — К. : Муз. Україна, 1993. — 47 с.
- Кулаковская Н., Кулаковский Л. За народной мудростью. — М. : Сов. композитор, 1975. — 176 с.
- Кулаковский Л. Как собирать и записывать народные песни. — М. : Сов. композитор, 1962. — 50 с.
- Кулаковский Л. О русском народном многоголосии. — М. ; Л. : Музгиз, 1951. — 114 с.
- Кулаковский Л. Строение куплетной песни. — М. ; Л. : Музгиз, 1939. — 192 с.
- Лазутин С. Русские народные лирические песни, частушки и пословицы. — М. : Высш. шк., 1990. — 237 с.
- Лисенко М. Про народну пісню і про народність в музиці. — К. : Мистецтво, 1955. — 68 с.
- Малишев Ю. Солоспіви. Нариси та нотатки про українську вокальну музику. — К. : Муз. Україна, 1968. — 219 с.
- Маркова Л., Шамина Л. Режиссура народной песни. — М. : ВНМЦНТИКПР, 1984. — 59 с.
- Маслова Ю. Русские народные певцы. — М. : Б. и., 2014. — 272 с.
- Медведева В. Фольклорная практика в музыкальном вузе. — М. : Моск. консерватория, 1993. — 77 с.
- Музыкально-певческий фольклор : программы обучения, сценарии, опыт / сост. А. Каргин. — М. : Гос. респ. центр рус. фольклора, 2012. — 382 с.
- Назарова Л. Фольклорная арттерапия. — СПб. : Речь, 2002. — 239 с.
- Народное музыкальное творчество / отв. ред. О. Пашина. — СПб. : Композитор, 2005. — 568 с.
- Народное музыкальное творчество / Е. Васильева, Н. Данченкова, Е. Дорохова. — СПб. : Композитор, 2009. — 565 с.
- Нестьев И. Народная песня как основа музыкального искусства. — М. : Сов. композитор, 1961. — 43 с.
- Николаева А., Рыбакова Е., Яснев А. Этноэстрада в современной культуре. — СПб. : ИНОВ, 2015. — 63 с.
- Никольская Е. Формирование готовности студентов педагогических вузов к музыкально-фольклорной работе с детьми дошкольного возраста. — М. : МПГУ : Прометей, 2012. — 152 с.
- Нудьга Г. Українська дума і пісня в світі : кн. 1. — Львів : Ін-т народознавства НАН України, 1997. — 421 с.
- Нудьга Г. Українська дума і пісня в світі : кн. 2. — Львів : Ін-т народознавства НАН України, 1997. — 509 с.
- Нудьга Г. Українська пісня в світі. — К. : Муз. Україна, 1989. — 535 с.
- Нудьга Г. Українська пісня серед народів світу. — К. : Знання, 1960. — 40 с.
- Орфеев С. М. Леонтович і українська народна пісня. — К. : Муз. Україна, 1981. — 75 с.
- Поздеев В. Фольклор и литература в контексте «третьей культуры». — М. : Моск. гос. открытый пед. ун-т им. М. Шолохова, 2002. — 375 с.
- Попова Т. Русская народная песня. — М. : Сов. композитор, 1962. — 76 с.
- Проблемы композиции народной песни / сост. Т. Старостина. — М. : Моск. консерватория, 1997. — 164 с.
- Проблемы стиля в народной музыке / сост. О. Гордиенко. — М. : Моск. консерватория, 1986. — 158 с.
- Радзецкая О. Творческий потенциал этнической музыкальной культуры. — Саранск : Б.и., 2012. — 93 с.
- Розанов И. Русские песни. — М. : Гослитиздат, 1952. — 404 с.
- Руднева А. Русское народное музыкальное творчество : очерки по теории фольклора. — М. : Композитор, 1994. — 222 с.
- Русское народное музыкальное творчество / сост. Е. Фраёнова. — М. : Б.и., 2000. — 255 с.
- Путилов Б. Фольклор и народная культура. — СПб. : Наука, 1994. — 235 с.
- Пушкина С. Народная песня звучит. — М. : ВНМЦНТИКПР, 1982. — 182 с.
- Сараева Л. Расшифровка народной песни как метод ее познания. — Белгород : НИУ «БелГУ», 2011. — 129 с.
- Сидельников В. Народно-песенные традиции в творчестве современных лириков. — Смоленск : Кн. изд., 1957. — 56 с.
- Сидельников В. Поэтика русской народной музыки. — М. : Учпедгиз, 1959. — 128 с.
- Сидельников В. Русское народное творчество и эстрада. — М. : Искусство, 1950. — 64 с.
- Смирнов Д. Музыкальная фольклористика в истории Московской консерватории : (вторая пол. XIX – первая четверть XX в.). — М. : Моск. консерватория, 2017. — 311 с.
- Смирнова Н. Русская народная песня на эстраде. — М. : Знание, 1985. — 48 с.
- Сокальский П. Русская народная музыка великорусская и малорусская в ее строении мелодическом и ритмическом и отличия ее от основ современной гармонической музыки. — М. : URSS, 2016. — 375 с.
- Соловьева И. Региональные народно-певческие стили. — Барнаул : Изд-во Алт. гос. акад. культуры и искусств, 2009. — 194 с.

Тлевщежева М. Немецкий романтизм в контексте фольклора и творчества Гофмана. — Майкоп : Коблева М. Х., 2014. — 130 с.

Томпакова О. Русская народная и советская массовая песня. — М. : Профиздат, 1966. — 62 с.

Фольклор – эпос – литература : типология и взаимосвязи в контексте диалога «Восток–Запад» / Н. Пюрвеева и др. — Элиста : Изд-во Калмыцкого ун-та, 2007. — 118 с.

Христиансен Л. Ладовая интонациональность русской народной песни. — М. : Сов. композитор, 1976. — 390 с.

Чистов К. Народные традиции и фольклор. — Л. : Наука, 1986. — 303 с.

Ященко Л. Українське народне багатоголосся. — К. : Вид-во АН УРСР, 1962. — 236 с.

Янчук Н. Народная песня и ее изучение. — СПб. : Сенат. тип., 1914. — 17 с.

Пісня

Агеев Д. Песенник гитариста : лучшие дворовые песни. — СПб. : Питер : Питер Пресс, 2014. — 94 с.

Агеев Д. Песни нашего двора : сб. лучших хитов под гитару. — СПб. : Питер : Питер Пресс, 2014. — 111 с.

Александров Б. Песня зовет. — М. : Мол. гвардия, 1982. — 160 с.

Бирюков Ю. Всегда на страже : расск. о песнях. — М. : Просвещение, 1988. — 285 с.

Бирюков Ю. Здесь на смерть стояли : Сталинградская и Курская битвы в песнях. — М. : Соврем. музыка, 2003. — 308 с.

Бирюков Ю. Песня далекая и близкая. — М. : Сов. Россия, 1987. — 96 с.

Бирюков Ю. Рожденные революцией : расск. о песнях. — М. : Просвещение, 1987. — 175 с.

Бирюков Ю. Стоит Москва – стоит Россия! : военная история в песне. — М. : Рус. импульс, 2011. — 335 с.

Бочаров А. Советская массовая песня. — М. : Сов. писатель, 1956. — 218 с.

Булышко М. Жанр песни. — Пермь : Кн. изд., 1961. — 22 с.

В боях и походах : песни Великой Отечественной войны / сост. П. Лебедев. — М. : Сов. композитор, 1975. — 479 с.

Васина-Гроссман В. Вокальные формы. — М. : Музгиз, 1963. — 36 с.

Васина-Гроссман В. Романтическая песня XIX в. — М. : Музыка, 1966. — 406 с.

Викторов В., Садовский М. Звонкие судьбы : сов. песня в школе. — М. : Просвещение, 1980. — 239 с.

Виноградов В. Крылатые песни. — М. : Музыка, 1968. — 67 с.

Владимирская Т., Владимирский С. Политическая песня в вашем клубе. — М. : Сов. писатель, 1985. — 108 с.

Голубева Т. Песня в общении молодежи. — М. : Знание, 1988. — 64 с.

Голубкова А. С песней по жизни (Из истории советской песни). — Ижевск : Б.и., 1962. — 18 с.

Гольденштейн М. Живет с тобой песня. — Л. ; М. : Сов. композитор, 1971. — 96 с.

Гусев В. Русские песни и романсы. — М. : Худож. лит., 1989. — 542 с.

Давыдов В. И песня и быт. — Свердловск : Сред.-Урал. кн. изд, 1964. — 32 с.

Дашак А. Божественна природа звуку. — Львів : Світ, 2003. — 102 с.

Денисов В. Золотой век советской песни. — Барнаул : Алтай, 2014. — 511 с.

Джекобсон М., Джекобсон Л. Песенный фольклор ГУЛАГа как исторический источник (1940-1991). — М. : Соврем. гуманитар. ун-т, 2001. — 561 с.

Доливо А. Певец и песня. — М. ; Л. : Музгиз в МСК, 1948. — 252 с.

Долматовский Е. Рассказы о твоих песнях. — М. : Дет. лит., 1973. — 351 с.

Долматовський Є. 50 твоїх пісень и написані Євгеном Долматовським оповідання про них. — К. : Муз. Україна, 1970. — 172 с.

Дружкин Ю. Метаморфозы телепесни. — М. : ГИТР, 2012. — 184 с.

Дружкин Ю. Песня как социокультурное действие. — М. : Гос. ин-т искусствознания, 2013. — 225 с.

Друзья-однополчане : расск. о песнях, рожденных войной / автор-сост. А. Луковников. — М. : Музыка, 1980. — 271 с.

Друскин М. Русская революционная песня. — М. : Музгиз, 1954. — 164 с.

Жарковский Е. А музы не молчали... : новеллы о песнях военных лет. — М. : Музыка, 1971. — 100 с.

Жарковский Е. Люди и песни. — М. : Сов. композитор, 1978. — 152 с.

Завадская Н. Певец и песня. — М. : Искусство, 1979. — 86 с.

Зак В. О мелодике массовой песни. — М. : Сов. композитор, 1979. — 356 с.

Зак В., Фрадкин В. Советская массовая песня. — М. : Мин-во культуры РСФСР, 1957. — 28 с.

Канн-Новикова Е. Рассказы о песнях. — М. : Музгиз, 1963. — 94 с.

Катанова С. Пути развития советской массовой песни. — Л. : ЛГИТМиК, 1974. — 34 с.

Кауфман Л. Песни первых лет Октября. — М. : Сов. композитор, 1969. — 52 с.

Кауфман Л. Пісня знаходить автора : про історію виникнення укр. нар. пісень. — К. : Знання, 1966. — 48 с.

Корев Ю. Советская массовая песня. — М. : Музфонд СССР, 1956. — 36 с.

Котикова Н., Добровольский Б. Песня – душа народа. — Л. : Сов. композитор, 1959. — 120 с.

Кравчинский М. Музыкальные диверсанты : песни рус. эмиграции как оружие в годы Гражданской, Великой Отечественной и Холодной войны. — Н. Новгород : Деком, 2016. — 235 с.

Красовская Ю. Человек и песня. — М. : Сов. Россия, 1989. — 157 с.

Крастошевский К. Ах, как хочется вернуться в городок : стихи и песни. — М. : Эксмо, 2006. — 350 с.

Крупянская В., Минц С. Материал по истории песен Великой Отечественной войны. — М. : Изд-во АН

СССР, 1953. — 211 с.

Кузик В. На марші миру – пісня. — К. : Знання, 1985. — 47 с.

Кузик В. Пісні Великої Вітчизняної війни. — К. : Муз. Україна, 1989. — 54 с.

Кузик В. Українська радянська лірична пісня. — К. : Наук. думка, 1980. — 112 с.

Кулаковский Л. Песня, ее язык, структура, судьбы. — М. : Сов. композитор, 1962. — 342 с.

Кулаковский Л. Строеие куплетной песни. — М. ; Л. : Музгиз, 1939. — 192 с.

Лебедев П. Песни, звавшие на подвиг. — Саратов, 1978. — 271 с.

Лебединский А. Песенное творчество советских композиторов. — М. : Б.и., 1959. — 56 с.

Лебединский А. Советская песня. — М. : Знание, 1961. — 40 с.

Лебединский А. Труд и подвиг в советской песне. — М. : Знание, 1975. — 46 с.

Лебединский А. Через огненные годы. Песни революции и гражданской войны. — М. : Знание, 1967. — 64 с.

Мамчур И. Верность песне. — К. : Муз. Україна, 1982. — 109 с.

Марочкин В., Сычева Н., Игнатьев А. Песни нашего поколения : шестидесятые. — Ростов н/Д : Феникс, 2010. — 223 с.

Марочкин В., Сычева Н., Игнатьев А. Песни нашего поколения : семидесятые. — Ростов н/Д : Феникс, 2011. — 284 с.

Марочкин В., Сычева Н., Игнатьев А. Песни нашего поколения : восьмидесятые. — Ростов н/Д : Феникс, 2012. — 256 с.

Мархасев Л. Серенада на все времена : кн. о рус. романсе и лирич. песне. — Л. : Сов. композитор, 1988. — 117 с.

Мастера советской песни : сб. / сост. В. Зак. — М. : Сов. композитор, 1977. — 150 с.

Матутите Е. Песня и время. — М. : Знание, 1977. — 96 с.

Матутите Е. Советская массовая песня 70-80-х годов. — М. : Знание, 1982. — 128 с.

Миронец Н. Песня в комсомольском строю. — М. : Мол. гвардия, 1985. — 286 с.

Митрофанова А. Песни настоящих мужчин. — М. : АВИТИ, 2008. — 376 с.

Митрофанова А. Песни русского Сопротивления. — М. : АВИТИ, 2006. — 437 с.

Нестеров М., Карапетян Е. Речевая структура русской лирической песни и ее лексические средства. — Армавир : АГПУ, 2004. — 309 с.

Нестьев И. И песня, и симфония. — М. : Мол. гвардия, 1964. — 160 с.

Нестьев И. Советская массовая песня. — М. ; Л. : Музгиз, 1946. — 22 с.

Новиков А. Песня в строю. — М. : Мол. гвардия, 1976. — 143 с.

Нудьга Г. Пісні і романси українських поетів. — К. : Рад. письм., 1941. — 288 с.

Нудьга Г. Пісні революції. З історії трьох рев. пісень. — Львів : Каменярь, 1968. — 119 с.

Нудьга Г. Слово і пісня. — К. : Дніпро, 1985. — 344 с.

Панов Дм. Методика анализа эстрадной песни. — Челябинск : Челяб. гос. акад. культуры и иск-ств, 2011. — 121 с.

Песни русских рабочих (XVIII – нач. XX в.) / подг. А. Нутрихин. — М. ; Л. : Сов. писатель, 1962. — 298 с.

Песни, опаленные войной : страницы песенной летописи Великой Отечественной / сост. Ю. Бирюков. — М. : Рус. импульс, 2011. — 349 с.

Песня в советских фильмах / ред. Т. Урусова. — М. : Госкиноиздат, 1938. — 80 с.

Погребенник Ф. Українські пісні-гімни. — К. : Знання, 1992. — 63 с.

Поляновский Г. Люди и песни. — М. : Искусство, 1938. — 128 с.

Пономаренко Л. Пісні, приписувані Марусі Чурай. — Запоріжжя : ГУ ЗІДМУ, 2006. — 192 с.

Попова Т. О песнях наших дней. — М. : Музыка, 1969. — 490 с.

Пузырев В. С песней по жизни : заметки о песенном творчестве. — М. : Б. и., 2010. — 90 с.

Рассказы о песнях / сост. О. Очаковская. — М. : Музыка, 1985. — 96 с.

Рахилло И. Встречи с песней. — М. : Музыка, 1976. — 41 с.

Рожденная Октябрем : укр. сов. мас. песня первого послерев. десятилетия (1917-1927) / сост. А. Шреер-Ткаченко. — К. : Мистецтво, 1974. — 184 с.

Розанов И. Русские песни XIX в. — М. : Кр. пролетарий, 1944. — 435 с.

Сидоровский Л. «И только потому мы победили...». — Л. : Сов. композитор, 1985. — 95 с.

Сидоровский Л. «Почаще пойте песни Революции...». — Л. : Сов. композитор, 1987. — 96 с.

Смело, товарищи, в ногу! : расск. о песнях / сост. А. Луковников. — М. : Сов. композитор, 1987. — 144 с.

Смирнова Н. Мастера советской песни. — М. : Знание, 1980. — 48 с.

Соболева Г. Россия в песне. — М. : Музыка, 1980. — 208 с.

Соловьев-Седой В. Пути-дороги : восп., расск. о песнях. — Л. : Сов. композитор, 1982. — 184 с.

Сохор А. Из истории песен Великой Отечественной войны. — М. : Сов. композитор, 1963. — 58 с.

Сохор А. Путь советской песни. — М. : Сов. композитор, 1968. — 108 с.

Сохор А. Русская советская песня. — Л. : Сов. композитор, 1959. — 508 с.

Томпакова О. Русская народная и советская массовая песня. — М. : Профиздат, 1966. — 62 с.

Туманов В. ...И гитара моя зазвенела : песни и романсы. — Екатеринбург : СВ-96, 1998. — 376 с.

Цыганская песня : от «Яра» до Парижа / авт.-сост. М. Кравчинский. — Н. Новгород : Деком, 2013. — 243 с.

Чичков Ю. Песни нашего сердца. — М. : Мол. гвардия, 1976. — 112 с.

Шилов А. Из истории первых советских песен (1917-1924). — М. : Сов. композитор, 1963. — 59 с.
 Шилов А. Неизвестные авторы известных песен. — М. : Всерос. хор. о-во, 1961. — 112 с.
 Энтелис Л. Заметки на нотных страницах : ст. о балете, джазе, песне. — Л. ; М. : Сов. композитор, 1974. — 184 с.
 A history of song / ed. by D. Stevens. — L., 1960.
 Sydow A. Das Lied. Ursprung, Wesen und Wandel. — Göttingen, 1962.
 Upton G. The song, its birth, evolution and functions... — Chi., 1915.
 Work J. American negro songs. — N.Y., 1940.

Романс

Ах, романс. Эх, романс. Ох, романс : рус. романс на рубеже веков / сост. В. Мордерер, М. Петровский. — СПб. : Герань, 2005. — 385 с.
 Булат Т. Украинский романс. — К. : Наук. думка, 1979. — 320 с.
 Васина-Гроссман В. Мастера советского романса. — М. : Музыка, 1980. — 317 с.
 Васина-Гроссман В. Романтическая песня XIX в. — М. : Музыка, 1966. — 406 с.
 Васина-Гроссман В. Русский классический романс XIX в. — М. : Музыка, 1966. — 406 с.
 Вереин А. Когда-то в Париже... — Екатеринбург : Изд-во Ур. ун-та, 2003. — 174 с.
 Видгоф Л. Улицами московского романса. — М. : Вече, 2009. — 382 с.
 Возякова Н. Испанский традиционный романс : от фольклорной традиции до блокнота собирателя. — М. : РГГУ, 2014. — 364 с.
 Гусев В. Русские песни и романсы. — М. : Худож. лит., 1989. — 542 с.
 Довгань Л. Російський романс. — Одесса : Астропринт, 2010. — 262 с.
 Довгань Л. Український романс. — Одесса : Астропринт, 2009. — 230 с.
 Долгушина М. У истоков Русского романса. — Вологда : Кн. наследие, 2004. — 381 с.
 Дунаевский Б. Брат песни. — М. : Мол. гвардия, 1969. — 238 с.
 Крамаренко А. Русский романс и его творцы. — Новосибирск : НГАСУ, 2011. — 120 с.
 Кюи Ц. Русский романс : очерк его развития. — СПб. : Н.Ф. Финдейзен, 1896. — 209 с.
 Ліхтман З. Вибрані романи українських радянських композиторів : спроба виконав. аналізу. — К. : Муз. Україна, 1970. — 47 с.
 Мархасев Л. Серенада на все времена : кн. о рус. романсе и лирич. песне. — Л. : Сов. композитор, 1988. — 117 с.
 Музалевский В. Современная тема в русском советском романсе. — Л. : Музыка, 1964. — 240 с.
 Нудьга Г. Пісні і романи українських поетів. — К. : Рад. письм., 1941. — 288 с.
 Овчинников М. Творцы русского романса. — М. : Музыка, 1988. — 159 с.
 Орлова Е. Романсы Чайковского. — М. ; Л. : Музгиз, 1948. — 164 с.
 Очи черные : альманах для поклонников старинного романса : вып. 1 / авт.-сост. Е. Уколова. — М. : Междунар. фонд гуманитар. инициатив, 2001. — 64 с.
 Очи черные : альманах для поклонников старинного романса : вып. 2 / авт.-сост. Е. Уколова. — М. : Междунар. фонд гуманитар. инициатив, 2002. — 112 с.
 Очи черные : альманах для поклонников старинного романса : вып. 3 / авт.-сост. Е. Уколова. — М. : Междунар. фонд гуманитар. инициатив, 2003. — 192 с.
 Очи черные : альманах для поклонников старинного романса : вып. 4 / авт.-сост. Е. Уколова. — М. : Междунар. фонд гуманитар. инициатив, 2005. — 232 с.
 Очи черные : альманах для поклонников старинного романса : вып. 5 / авт.-сост. Е. Уколова. — М. : Междунар. фонд гуманитар. инициатив, 2008. — 295 с.
 Очи черные : старинный рус. романс / авт.-сост. В. Сафoshкин. — М. : Эксмо, 2007. — 431 с.
 Плужников К. Забытые страницы русского романса. — Л. : Музыка, 1988. — 101 с.
 Рогожина Н. Романсы и песни С.С. Прокофьева. — М. : Сов. композитор, 1971. — 198 с.
 Русский романс : опыт интонационного анализа / под ред. Б. Асафьева. — М. ; Л. : Academia, 1930. — 167 с.
 Соболева Г. Русский романс. — М. : Знание, 1980. — 112 с.
 Соболева Г. Русский советский романс. — М. : Знание, 1985. — 112 с.
 Туманов В. ...И гитара моя зазвенела : песни и романсы. — Екатеринбург : СВ-96, 1998. — 376 с.
 Уколова Е., Уколов В. Распятый на арфе : судьба и тв-во Николая Девицте. — М. : МАЙ, 2001. — 366 с.
 Фільц Б. Український радянський романс. — К. : Наук. думка, 1970. — 124 с.
 Штейнпресс Б. Биография «Соловья». — М. : Сов. композитор, 1968. — 54 с.
 Яковенко С. Русский романс XVIII–XIX веков : творцы и интерпретаторы. — М. : Музыка, 2012. — 177 с.
 Яковлева Л., Орлова Е., Ясинская М. Двенадцать месяцев : рус. романс на рубеже веков. — М. : Центр развития рус. яз. : ОЛМА-пресс, 2002. — 229 с.

Авторська пісня

Автомат и гитара : стихи и песни из горячих точек / сост. В. Цыбаев. — Южно-Сахалинск : Изд-во СахГУ, 2000. — 247 с.
 Авторская песня : антология / сост. Д. Сухарев. — Екатеринбург : У-Фактория, 2004. — 1024 с.

- Авторская песня / сост. В. Новиков. — М. ; Назрань : АСТ : Олимп, 1998. — 510 с.
- Алмазов Б. Не только музыка к словам. — М. : Центрполиграф ; СПб. : МиМ-дельта, 2003. — 542 с.
- Андреев Ю. Наша авторская. — М. : Мол. гвардия, 1991. — 270 с.
- Андреев Ю., Вайнонен Н. Наша самодеятельная песня. — М. : Знание, 1983. — 64 с.
- Аннинский Л. Барды. — Иркутск. : Изд. Сапронов, 2005. — 382 с.
- Антология бардовской песни : 100 бардов, 600 песен / авт.-сост. Р. Шипов. — М. : Эксмо, 2009. — 894 с.
- Анчаров М. Звук шагов : сб. / сост. В. Юровский. — М. : Останкино, 1992. — 302 с.
- Берег надежд : песни ленингр. авт. края / сост. А. Левитан, М. Левитан. — СПб. : Бояныч, 2002. — 446 с.
- Боков В. Живем в одной галактике : песни, стихи и кое-что еще... — Н. Новгород : Растр-НН, 2012. — 401 с.
- Вихорев В. В океане времени : песни, стихи, проза, рис. — СПб. : Бояныч, 2005. — 430 с.
- Возьмемся за руки, друзья! : расск. об автор. песне / авт.-сост. Л. Беленький. — М. : Мол. гвардия, 1990. — 447 с.
- Воложин С. За КСП и против ВИА. — Одесса : Студия «Негоциант», 2000. — 250 с.
- Городницкий А. И жить еще надежде... — М. : Вагриус, 2001. — 635 с.
- Грушинский : фестиваль. летопись, 1968-2000 / сост. В. Шабанов. — СПб. : Бояныч : Лицей, 2001. — 398 с.
- Дикштейн Г. Мы – дети погонь и агоний... : стихи, песни, очерки. — Х. : Фолио, 2001. — 255 с.
- Есть магнитофон системы «Яуза» / сост. А. Уклеин. — Калуга : Калуж. произв. об-ние «Полиграфист», 1991. — 253 с.
- Зайцев В. Окуджава, Высоцкий, Галич. — М. : Гос. культур. центр. музей В. Высоцкого, 2003. — 272 с.
- Заповедная страна : песни бардов Самар. края / сост. Б. Есипов, В. Шабанов. — СПб. : Бояныч, 2001. — 312 с.
- Истомин С., Денисенко Д. Самые знаменитые барды России. — М. : Вече, 2002. — 399 с.
- Кадцын Л. Массовое музыкальное искусство XX ст. : эстрада, джаз, барды и рок в их взаимосвязи. — Екатеринбург : РГПУ, 2006. — 422 с.
- Казачкова Т. Авторская песня как самостоятельное явление культуры : А. Галич, В. Высоцкий. — Курган : Курган. гос. ун-т, 2013. — 71 с.
- Каримов И. Апология АП от Каримова. — М. : Унисерв, 2011. — 207 с.
- Каримов И. История Московского КСП. — М. : Янус-К, 2004. — 642 с.
- Картавий П. Сучасна українська авторська пісня. — Суми : МакДен, 2009. — 75 с.
- Клячкин Е. Живы, куда любимы. — СПб. : Лань, 2000. — 641 с.
- Ковган А. Парус, гитара и ветер. — Омск : Б.и., 2004. — 125 с.
- Колчакова А. Авторская песня и творчество Владимира Высоцкого. — София : Образователен форум, 2007. — 61 с.
- Корман Я. Высоцкий и Галич. — М. ; Ижевск : R&C Dynamics, 2007. — 391 с.
- Кукин Ю. Дом на полпути / сост. А. и М. Левитановы. — М. : Сов. фонд культуры, 1991. — 191 с.
- Кулагин А. У истоков авторской песни. — Коломна : МГОСГИ, 2010. — 335 с.
- Лукина М. Звонящий горизонт : очерки и эссе о бардах. — Челябинск : ЧГАКИ, 2008. — 319 с.
- Михалев И. Выбранные места из разговоров с друзьями : песни, ст., очерки, публицистика. — М. : Прейскурантиздат, 1990. — 222 с.
- Монастырев В. Бисер жизни – песня. — М. : У Никитских ворот, 2014. — 262 с.
- Наполним музыкой сердца : антология автор. песни / сост. Р. Шипов. — М. : Сов. композитор, 1989. — 252 с.
- Некрасов Е. Шесть вечных струн. — М. : Знание, 1990. — 62 с.
- Нет хода нам назад : 33 моск. барда : сб. / сост. Р. Шипов. — М. : Прейскурантиздат, 1991. — 192 с.
- Панюшкин Ю. На берегу моем : песни, стихи. — СПб. : Бояныч, 2000. — 143 с.
- Поющая душа : песни ленинградских авторов, 1970-е годы / сост. А. Левитан, М. Левитан. — СПб. : Всероссийский Соборъ, 2008. — 863 с.
- Савченко Б. Авторская песня. — М. : Знание, 1987. — 52 с.
- Среди нехоженных дорог одна – моя / сост. Л. Беленький. — М. : Профиздат, 1989. — 440 с.
- Суханов А. Зеленая карета. — М. : Nota bene, 2002. — 300 с.
- Тимофеев А. Приснился мне сон. — СПб. : Всероссийский Соборъ, 2009. — 239 с.
- Фрумкин В. Певцы и вожди. — Н. Новгород : Деком, 2005. — 180 с.
- Чуланов А. В пути и на привале. — Мн. : Полымя, 1989. — 205 с.
- Шаов Т. Синяя тетрадь. — М. : Октопус, 2008. — 170 с.
- Яшунская А. С вами вместе : песни, стихи, заметки, восп. друзей, фот. — СПб. : Бояныч, 2005. — 247 с.
- Platonov R. Singing the self : guitar poetry, community, and identity in the post-Stalin period. — Evanston, 2012.

Частівка, куплет

- Бобров А. Современная частушка. — М. : Сов. Россия, 1990. — 99 с.
- Заволокин Г. Частушка на эстраде. — М. : Искусство, 1986. — 110 с.
- Звучи, частушка звонкая! — М. : Изд. дом Центросоюза : Дашков, 2001. — 147 с.
- Коралли В. Куплетист из Одессы. — М. : Журн. «Огонек», 1991. — 46 с.
- Коралли В. Сердце, отданное эстраде : записки куплетиста из Одессы. — М. : Искусство, 1988. — 206 с.
- Лазутин С. Русская частушка. — Воронеж : Изд-во Воронеж. ун-та, 1960. — 262 с.
- Лазутин С. Русские народные лирические песни, частушки и пословицы. — М. : Высш. шк., 1990. — 237 с.

Монахов Н. Повесть о жизни. — Л. ; М. : Искусство, 1961. — 299 с.
 О работе над частушкой / А. Мореева, В. Боков. — М. : Мин-во культуры РСФСР, 1957. — 39 с.
 Русская частушка / ред. В. Сидельников. — М. : Сов. писатель, 1941. — 156 с.
 Русская частушка : фольклор. сб. / сост. А. Кулагин. — М. : Гос. респ. центр рус. фольклора, 1993. — 236 с.
 Теригов Г. Куплет в цирке и на эстраде. — М. : Росспэн, 2005. — 301 с.

Блатна пісня, російський шансон

Андреев А. Неспетые песни. Шансон ХХІ в. — Саратов : Неспетые песни, 2007. — 103 с.
 Банников И. Круговорот : жизнь и смерть Михаила Круга. — М. : АСТ : Астрель, 2009. — 222 с.
 Блатная песня : сб. — М. : ЭКСМО-Пресс, 2001. — 349 с.
 Городской шансон. — Донецк : ООО ПКФ «Бао», 2002. — 320 с.
 Григорьев Е. Жека. — М. : ООО «Классик партнер», Жека, 2011. — 23 с.
 Дюков М. «Кто есть кто в русском шансоне?» : люди, факты и диски. — Калининград : Б.и., 2009. — 303 с.
 Дюков М. La chanson russe – русская песня : люди, факты и диски. — Калининград : Живем, 2013. — 502 с.
 Дюков М. Русский шансон. — Калининград : Янтарный сказ, 2006. — 159 с.
 Жукова Л. Моя дочь Вика Цыганова. — М. : Кн. мир, 2016. — 316 с.
 Кравчинский М. Интеллигенция поёт «блатные» песни. — Н. Новгород : Деком, 2017. — 285 с.
 Кравчинский М. История русского шансона. — М. : Астрель, 2012. — 862 с.
 Кравчинский М. Песни, запрещенные в СССР. — Н. Новгород : Деком, 2008. — 258 с.
 Кравчинский М., Насонова Н. Легенды и звезды шансона. От Вертинского до Шуфутинского. — СПб. : Амфора, ТИД Амфора, 2008. — 413 с.
 Михаил Круг. Недопетая песня / В. Должанский. — М. : Компания «Рус. шансон», 2010. — 43 с.
 Никитин Р. Легенды русского шансона. — М. : Нота-Р, 2002. — 219 с.
 Никитин Р. Эхо живой струны. Михаил Круг. — М. : Нота-Р, 2003. — 328 с.
 Новиков Е., Жевнова Г. Жизнь и смерть Михаила Круга. — М. : ОЛМА-пресс, 2003. — 253 с.
 Кравчинский М. Русская песня в изгнании. — Н. Новгород : Деком, 2007. — 212 с.
 Русский шансон / ред.-сост. Н. Абельмас. — М. : АСТ ; Донецк : Сталкер, 2005. — 286 с.
 Русский шансон / сост. Ф. Жиганец. — Ростов н/Д : Феникс, 2005. — 316 с.
 Русский шансон. Блатная лирика. — Донецк : Сталкер, 2003. — 190 с.
 Сидоров А. Песнь о моей Мурке. — М. : ПРОЗАиК, 2010. — 364 с.
 Шайкевич М. Философские раздумья через призму русского шансона. — СПб. : Скифия, 2013. — 189 с.
 Шансон : 50 песен / сост. О. Фридом. — М. : О. Фридом, 2007. — 109 с.
 Шелег М. Аркадий Северный : две грани одной жизни. — М. : ННН, 1997. — 416 с.
 Шелег М. Споем, жиган : антол. блатной песни. — СПб. : ЛИК, 1995. — 380 с.

Иноземна пісня

Ван Б. Шансон как необходимый компонент истории Франции. — М. : Флюид «Фрифлай», 2014. — 360 с.
 Лебедев А., Кобрин К. «Беспомощный» : книга об одной песне. — М. : Новое лит. обозрение, 2009. — 129 с.
 Привалов К. Французская песня. — М. : Человек, 2014. — 459 с.
 Рамм В. Западноевропейская художественная песня. — М. : Музгиз, 1929. — 52 с.
 Тьерсо Ж. История народной песни во Франции. — М. : Сов. композитор, 1975. — 463 с.
 Тьерсо Ж. Песни и празднества французской революции. — М. : Музгиз, 1933. — 255 с.
 Шнеерсон Г. Американская песня. — М. : Сов. композитор, 1977. — 182 с.
 Эрисман Г. Французская песня. — М. : Сов. композитор, 1974. — 151 с.
 Тенев Д. Неаполитанската песен : разкази за прочути певци. — София, 1990.
 Bercy A., Ziwès A. A Montmartre... le soir. Cabarets et chansonniers d'hier. — P., 1951.
 David M., Delrieu A. Aux sources des chansons populaires. — P., 1984.
 Neef W. Das Chanson. — Lpz., 1972.
 Poisot H. L'or de la chanson Francaise. 1932-1972. De Mireille a Cheres Trenet. — P., 1972.
 Rioux L. 20 ans de chansons en France. — Paris, 1966.
 Work J. American negro songs. — N.Y., 1940.

Вокальне виконавство

Голос

Агин М. Развитие певческого голоса. — М. : Пробел-2000, 2016. — 102 с.
 Аникеева З., Аникеев Ф. Как развить певческий голос. — Кишинев : Штиинца, 1981. — 121 с.
 Аспелунд Д. Развитие певца и его голоса. — М. ; Л. : Музгиз, 1952. — 192 с.
 Багрунов В. Аз, Буки, Веди, Глаголь, Добро. Азбука владения голосом. — СПб. : ТЕССА, 2006. — 320 с.
 Баймульдина Ж. Как овладеть голосом. — Алма-Ата : Онер, 1990. — 60 с.
 Бараш А. Поэма о человеческом голосе. — М. : Композитор, 2005. — 166 с.
 Булгакова О. Голос как культурный феномен. — М. : Новое лит. обозрение, 2015. — 567 с.

- Васильев М. Анализ работы голосового аппарата вокалиста. — СПб. : Б.и., 1997. — 22 с.
- Виардо П. Упражнения для женского голоса. — СПб. : Планета музыки, 2013. — 144 с.
- Голос в культуре : артикуляция и тембр / ред.-сост. И. Чудинова, А. Тимошенко. — СПб. : Ин-т истории искусств, 2007. — 139 с.
- Голос в культуре : личность, жест, звукотворчество / ред.-сост. И. Чудинова, А. Тимошенко. — СПб. : РИИИ. — 2010. — 155 с.
- Голос людини та вокальна робота з ним / Г. Стасько, О. Шуляр, М. Сливоцький та ін. — Ів.-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2010. — 335 с.
- Данилов А. Энергия звука. Наш голос творит новую реальность. — М. : Перо, 2014. — 103 с.
- Дмитриев Л. В классе профессора М. Э. Донец-Тессейр. О воспитании легких женских голосов. — М. : Музыка, 1974. — 64 с.
- Дмитриев Л. Голосообразование у певцов. — М. : Музгиз, 1962. — 56 с.
- Емельянов В. Развитие голоса. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 192 с.
- Євтушенко Д. Роздуми про голос. — К. : Муз. Україна, 1979. — 91 с.
- Кантарович В. Что надо знать артисту о своем голосе. — М. : Музгиз, 1937. — 69 с.
- Козлянинова И., Чарели Э. Тайны нашего голоса. — Екатеринбург : Диамант, 1992. — 319 с.
- Морозов В. Вокальный слух и голос. — М. ; Л. : Музыка, 1965. — 86 с.
- Норвайш А. Человеческий голос как музыкальный инструмент. — Рига : Метод. каб., 1981. — 40 с.
- Петрова Е. О динамике звука певческого голоса. — М. : Музгиз, 1963. — 48 с.
- Прядко О. Розвиток співецького голосу. — Кам'янець-Подільський : О.В. Сисин, 2010. — 127 с.
- Пустынникова Г. Практическое пособие по восстановлению речевого и певческого голоса. — М. : Альянс, 2009. — 127 с.
- Риггз С. Пойте как звезды. — СПб. : Питер, 2007. — 118 с.
- Росси М. Голос. — М. : Маска, 2014. — 98 с.
- Рудин Л. Основы голосоведения. — М. : Изд. отдел Рос. обществ. акад. голоса, 2009. — 99 с.
- Савкова З. Как сделать голос сценическим. — М. : Искусство, 1968. — 128 с.
- Тиунов С., Мещеряков Р. Акустический анализ голоса для диагностики голосовых расстройств. — Томск : ТУСУР, 2014. — 137 с.
- Чистый голос : метод. материалы для организаторов и педагогов дет. эстрад.-вокал. студий / сост. А. Билль. — М. : САМПО ПРИНТ, 2003. — 73 с.
- Чишко О. Певческий голос и его свойства. — М. ; Л. : Музыка, 1966. — 48 с.
- Шимко С., Галішевська Н. Розвиток співацького голосу студентів музичних спеціальностей засобами фонопедичного методу. — Кременець : КОГП, 2011. — 170 с.
- Юдин С. Певец и голос : о методологии и педагогике пения. — М. : URSS : Либроком, 2012. — 136 с.
- Юдин С. Формирование голоса певца. — М. : Музгиз, 1962. — 167 с.
- Юссон Р. Певческий голос. — М. : Музыка, 1974. — 262 с.
- Юцевич Ю. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. — К. : Ін-т змісту і методів навчання, 1998. — 159 с.
- Ярцева Н. Искусство управления голосом : резонансная вокально-речевая техника. — М. : Душкова, 2012. — 234 с.

Дитячий голос

- Апраксина О. Методика развития детского голоса. — М. : МГПИ, 1983. — 96 с.
- Бейтс Дж. Постановка голоса у детей. — М. : тип. т-ва И.Д. Сытина, 1914. — 48 с.
- Воспитание и охрана детского голоса / под ред. В. Багадурова. — М. : Изд-во АПН РСФСР, 1953. — 72 с.
- Детский голос / под ред. В. Шацкой. — М. : Педагогика, 1970. — 231 с.
- Добровольская Н., Орлова Н. Что надо знать учителю о детском голосе. — М. : Музыка, 1972. — 32 с.
- Крошила Т. Мы – птицы! : игровые упраж. и дет. фольклор. игры. — Сочи : Б. и., 1997. — 55 с.
- Левидов И. Детское пение и охрана голоса. Вокальное воспитание детей. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 128 с.
- Левидов И. Охрана и культура детского голоса. — М. ; Л. : Госмузиздат, 1939. — 112 с.
- Мещерякова Н. Особенности работы с детскими голосами. — Волгоград : Волгогр. науч. изд-во, 2013. — 62 с.
- О детском голосе / под ред. Н. Орловой. — М. : Просвещение, 1966. — 55 с.
- Орлова Н. Развитие голоса девочек. — М. : Изд-во Акад. пед. наук РСФСР, 1960. — 103 с.
- Сергеев А. Воспитание детского голоса. — М. : Изд-во Акад. пед. наук РСФСР, 1950. — 112 с.
- Стулова Г. Развитие детского голоса в процессе обучения пению. — М. : Прометей, 1992. — 270 с.
- Федонюк В. Детский голос. Задачи и метод работы с ним. — СПб. : Союз художников, 2003. — 61 с.
- Шацкая В. Детский голос. — М. : Педагогика, 1970. — 231 с.

Постановка голосу

- Адулов Н. Руководство по постановке певческого и разговорного голоса. — Липецк : ОРИУС, 1996. — 376 с.
- Антонюк В. Постановка голосу. — К. : Укр. ідея, 2000. — 66 с.
- Бархатова И. Постановка голоса эстрадного вокалиста. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 32 с.

Бейтс Дж. Постановка голоса у детей. — М. : тип. т-ва И.Д. Сытина, 1914. — 48 с.

Березняк Т. Школа профессионального пения : постановка голоса. — Краснодар : Краснодар. изв., 1998. — 15 с.

Блюммер Н. Постановка голоса. — Воронеж : т-во «Печатня С.П. Яковлева», 1903. — 15 с.

Боровик Л. Научные основы постановки голоса. — Челябинск : ЧГАКИ, 2013. — 105 с.

Ваккаи Н. Практический метод итальянского камерного пения. Принципы постановки голоса. — СПб. : Планета музыки, 2013. — 48 с.

Вербов А. Техника постановки голоса. — М. : Музгиз, 1961. — 52 с.

Вправи для постановки голосу і розвитку вокальної техніки / упоряд. Т. Дідик. — Львів : Край, 2004. — 60 с.

Гладков Б. Сферодинамическая постановка голоса. — СПб. : Изд-во СПбГТУ, 2002. — 15 с.

Григорьев А. Осознанное пение : постановка голоса по системе А. Мишуги и М. Микиши. — М. : ГИТИС, 2003. — 116 с.

Гурьянова Н. Самоучитель красивого пения. — СПб. : Инфо-да, 2005. — 132 с.

Емельянов В. Развитие голоса. — СПб. : Лань, Планета музыки, 2007. — 192 с.

Заседателей Ф. Научные основы постановки голоса. — М. : URSS : ЛЕНАНД, 2014. — 114 с.

Карпось В. Методичні рекомендації з постановки голосу. — Луцьк : ВДУ РВВ «Вежа», 1999. — 22 с.

Князьков А. Техника речи и постановка голоса. — М. : Прометей, 1990. — 68 с.

Манжос Л. Методика постановки голоса. — Славянск : Печатный двор, 2004. — 115 с.

Органов П. Певческий голос и методика его постановки. — М. ; Л. : Музгиз, 1951. — 136 с.

Павлищева О. Методика постановки голоса. — М. ; Л. : Музыка, 1964. — 124 с.

Плужников К. Механика пения : принципы постановки голоса. — СПб. : Ut, 2003. — 86 с.

Постановка голосу / А. Хоменко, В. Коробка та ін. — Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. — 127 с.

Рахчеев Н. Постановка голоса и методика обучения пению. — Мн. : Белорус. ун-т, 1988. — 43 с.

Сонки С. Теория постановки голоса в связи с физиологией органов, воспроизводящих звук. — М. : URSS : Либроком, 2012. — 243 с.

Староскольцев К. Постановка голосу. — Симферополь : Доля, 2003. — 147 с.

Яровая В. Методика постановки голоса. — Вел. Новгород : НовГУ, 2009. — 35 с.

Хвороби голосу, гігієна

Аникеева З. Нарушения и восстановительное лечение голоса у вокалистов. — Кишинев : Штиинца, 1985. — 174 с.

Аникеева З. Профилактика профессиональных нарушений голоса. — Кишинев : Картя молдовеняскэ, 1983. — 11 с.

Аникеева З., Аникеев Ф. Клиника и лечение нарушений голоса у вокалистов. — М. : Б.и., 1995. — 188 с.

Бархатова И. Гигиена голоса для певцов. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 128 с.

Гарно П. Речь и пение : гигиена и лечение болезней певцов и ораторов. — СПб. : П.К. Селиверстов, 1899. — 464 с.

Глубоковский М. Гигиена голоса. — М. : URSS : ЛЕНАНД, 2014. — 123 с.

Голдмен Дж. Целительные звуки. — М. : София, 2003. — 223 с.

Егоров А. Гигиена голоса и его физиологические основы. — М. : Музгиз, 1962. — 172 с.

Злобин К. Физиология пения в профилактике заболеваний голоса певцов. — Л. : Медгиз, 1958. — 136 с.

Иванько Т. Берегите голос. — Вел. Новгород : Новгор. регион. центр развития образования, 1999. — 28 с.

Кантарович В. Гигиена голоса. — М. : Музгиз, 1955. — 156 с.

Лаврова Е., Коптева О., Уклонская Д. Нарушение голоса. — М. : Академия, 2006. — 128 с.

Левидов И. Певческий голос в здоровом и больном состоянии. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 384 с.

Левидов И. Развитие голоса певца и профессиональные болезни голосового аппарата. — Л. : Гос. муз. изд-во, 1933. — 195 с.

Люш Д. Развитие и сохранение певческого голоса. — К. : Муз. Україна, 1988. — 138 с.

Мельникова Н. Гигиена голосового аппарата. — Саранск : МГПИ, 1997. — 92 с.

Монд Л. Здоровье голоса певца. — М. : Фортуна ЭЛ, 2011. — 221 с.

Плешков И., Аникеева З. Заболевание голосового аппарата у вокалистов и представителей речевых профессий. — М. : Гэотар-мед, 2003. — 166 с.

Пустынникова Г. Практическое пособие по восстановлению речевого и певческого голоса. — М. : Альянс, 2009. — 127 с.

Работнов Л. Основы физиологии и патологии голоса певцов. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 160 с.

Рудин Л. Основы фониатрии и гигиены голоса. — М. : МГУКИ, 2008. — 50 с.

Тиунов С., Мещеряков Р. Акустический анализ голоса для диагностики голосовых расстройств. — Томск : ТУСУР, 2014. — 137 с.

Эрбштейн М. Анатомия, физиология и гигиена дыхательных и голосовых органов. — М. : Кн. дом «Либроком», 2011. — 212 с.

Дикція, артикуляція

Алферова Л. Речевой тренинг : дикция и произношение. — СПб. : Изд-во С.-Петербур. гос. акад. театр. искусства, 2007. — 103 с.

- Амирова А. Музыкальная фонетика : формирование певческой артикуляции. — Самара : Офорт, 2005. — 58 с.
- Антонова Л. Особенности формирования певческой дикции. — Самара : Изд-во ПГСГА, 2009. — 110 с.
- Бугаева З. Развитие устной речи и дикции. — М. : Бао-Пресс : Рипол классик, 2005. — 462 с.
- Вансовская Л. Практикум по технике речи. — СПб. : Изд-во С.-Петерб. ун-та, 1997. — 101 с.
- Васильев Ю. Тренинг сценической дикции. — СПб. : Царскосел. фил. СПГАТИ, 1997. — 197 с.
- Васильева Т. Упражнения по дикции. — М. : ГИТИС, 1988. — 94 с.
- Виноградов К. Работа над дикцией в хоре. — М. : Музыка, 1967. — 102 с.
- Голос в культуре : артикуляция и тембр / ред.-сост. И. Чудинова, А. Тимошенко. — СПб. : Ин-т истории искусств, 2007. — 139 с.
- Груздева З., Куцкая С. Руководство по технике речи. — М. : Гос. ком. по радиовещанию и телевидению, 1964. — 55 с.
- Игнатъева Л. Культура звучащей речи. — Челябинск : Челяб. гос. акад. культуры и искусств, 2006. — 237 с.
- Канкарович А. Культура вокального слова. — М. : Музгиз, 1957. — 53 с.
- Капська А. Виразне читання. — К. : Вища шк., 1986. — 166 с.
- Козлянинова И. Произношение и дикция. — М. : ВТО, 1977. — 152 с.
- Ласкавая Е. Дыхание-голос-дикция. — М. : Индрик, 2012. — 117 с.
- Леонарди Е. Дикция и орфоэпия. — М. : Просвещение, 1967. — 237 с.
- Мурашов А. Культура речи. — М. : Изд-во Моск. психолого-соц. ин-та ; Воронеж : МОДЭК, 2004. — 576 с.
- Прокопенко Т. Дикція. — Х. : ХДАК, 2006. — 120 с.
- Русецкий В. Основы культуры речи. — Мн. : МГПИ, 1990. — 62 с.
- Савкова З. Как сделать голос сценическим. — М. : Искусство, 1968. — 128 с.
- Сценическая речь / под ред. И. Козляниновой, И. Промтовой. — М. : ГИТИС, 2009. — 556 с.
- Ткаченко Т. Логопедические упражнения : познавательная активность, речевое внимание, слуховая память, активизация словаря, звуковой анализ, дикция и артикуляция, развитие речи. — М. : Эксмо, 2012. — 87 с.

Дыхання

- Алчевский Г. Таблицы дыхания для певцов и их применение к развитию основных качеств голоса. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 64 с.
- Аткинсон В. Лечение дыханием. — М. : НТ-центр, 1995. — 61 с.
- Аткинсон В. Наука о дыхании индийских йогов. — М. : СП «Бук чембэр интернэшнл», 1990. — 94 с.
- Брахам С. Дыхание для долголетия и здоровья. — М. : Владос, 1993. — 132 с.
- Бреслав И. Как управляется дыхание человека. — Л. : Наука, 1985. — 160 с.
- Вилунас Ю. Дыхание, несущее здоровье. — СПб. : Комплект, 1997. — 346 с.
- Герела Н. Дыхание, движение, самомассаж. — Л. : ТПП «Петрополь», 1991. — 27 с.
- Давыдова В. Певческое дыхание и некоторые советы по постановке голоса. — Тб. : Литература да Хеловнеба, 1966. — 68 с.
- Дінейка К. Рух, дихання, психофізичне тренування. — К. : Здоров'я, 1988. — 170 с.
- Зайцева Л. Вдохните глубже. — М. : Сов. спорт, 1988. — 52 с.
- Заставный В. Дыхание-исцеление-самопознание. — М. : Информ. рекл.-изд. предприятие ТОО «Деловая жизнь», 1993. — 63 с.
- Кранц К. Дыхание жизни : осознан. дыхание – путь к исцелению души. — СПб. : Весь, 2004. — 223 с.
- Кузнецова Т. Возрастные особенности дыхания детей и подростков. — М. : Медицина, 1986. — 127 с.
- Ласкавая Е. Дыхание-голос-дикция. — М. : Индрик, 2012. — 117 с.
- Лобанова О. Дышите правильно. — М. : URSS : Либроком, 2011. — 79 с.
- Лобанова О. «Правильное дыхание» Ольги Лобановой. — СПб. : Нев. проспект, 2005. — 124 с.
- Лукьянова Е., Ермолаев О., Сергиенко В. Тренируем дыхание. — М. : Знание, 1987. — 93 с.
- Малахов Г. Целебное дыхание. — СПб. : Комплект, 1997. — 354 с.
- Малявин А. Исцеляющее дыхание. — М. : Престиж Бук, 2007. — 267 с.
- Миняев В. Произвольное управление дыхательными движениями. — Тверь : ТГУ, 1994. — 66 с.
- Моисеев Ч. Дыхание и голос драматического актера. — М. : ГИТИС, 2005. — 111 с.
- Перелешина М., Сланина Л. Дыхание и голос. — Кишинев : О-во «Знание», 1989. — 30 с.
- Свободное дыхание / С. Васильев. — Иваново : ИГМА, 1996. — 69 с.
- Степанов А. Дыхание по Фролову. — М. : Питер, 2005. — 159 с.
- Сукачев Р. Управление дыханием в человеческом организме. — М. : МИРЭА, 1998. — 87 с.
- Триняк Н. Управление дыханием и здоровье. — К. : Здоров'я, 1991. — 158 с.
- Уэст Д. Физиология дыхания. Основы. — М. : Мир, 1988. — 200 с.
- Физиология дыхания / И. Бреслав, Л. Брянцева, И. Воронов и др. — СПб. : Наука, 1994. — 679 с.
- Хван Ю. Как дыхание превратить в чудо-лекарство. — СПб. : прайм-Еврознак ; М. : Олма-пресс, 2001. — 114 с.
- Хендрикс Г. Сознательное дыхание. — К. : Софія, 2003. — 218 с.
- Хлебопрос Е. Дыхание – это очень непросто. — Пушкино : Объед. науч.-техн. изд-во Пушкин. науч. центра РАН, 2005. — 27 с.

Інтонація, інтонаційність

- Алексеев Э. Раннефольклорное интонирование. — М. : Сов. композитор, 1986. — 238 с.
- Андреев А. К истории европейской музыкальной интонационности. — М. : Дека-ВС, 2011. — 280 с.
- Вопросы вокально-хорового развития школьников. Интонация и строй / сост. Б. Биринская, Г. Леонова, Н. Неманова. — Л. : Б.и., 1977. — 21 с.
- Гарбузов Н. Внутренний интонационный слух и методы его развития. — М. ; Л. : Музгиз, 1951. — 61 с.
- Гарбузов Н. Внутризонный интонационный слух и методы его развития. — М. ; Л. : Музгиз, 1951. — 64 с.
- Дашкевич В. Теория интонации. — М. : Вест-Консалтинг, 2012. — 185 с.
- Диденко Н. Развитие интонационного мышления в современном вузовском курсе сольфеджио. — Ростов на/Д : Изд-во Ростов. гос. консерватории, 2014. — 148 с.
- Звук, интонация, процесс / сост. Л. Шаймухаметова, Н. Гарипова. — М. : РАМ, 1998. — 132 с.
- Интонация и музыкальный образ / под общ. ред. Б. Ярустовского. — М. : Музыка, 1965. — 354 с.
- Казанцева Л. Музыкальная интонация. — Астрахань : Волга, 1999. — 39 с.
- Маркова Е. Интонационность музыкального искусства. — К. : Муз. Україна, 1990. — 183 с.
- Ментюков А. Декламационно-речевые формы интонирования в музыке XX в. — М. : Музыка, 1986. — 85 с.
- Незванов Б. Интонирование в курсе сольфеджио. — Л. : Музыка, 1985. — 182 с.
- Орлова Е. Интонационная теория Асафьева как учение о специфике музыкального мышления. — М. : Музыка, 1984. — 302 с.
- Переверзев Н. Исполнительская интонация. — М. : Музыка, 1989. — 207 с.
- Переверзев Н. Проблемы музыкального интонирования. — М. : Музыка, 1966. — 224 с.
- Христиансен Л. Ладовая интонациональность русской народной песни. — М. : Сов. композитор, 1976. — 390 с.

Джазовий вокал

- Дрожжина Н. Теоретико-методичні засади естрадно-джазового співу. — Х. : Майдан, 2010. — 141 с.
- Карягина А. Джазовый вокал. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 48 с.
- Сёмина Л., Сёмина Д. Эстрадно-джазовый вокал. — Владимир : ВлГУ, 2015. — 91 с.
- Сморякова Т. Эстрадно-джазовый вокальный тренинг. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 40 с.

Творчі особи

Вітчизняні співаки

- Абасова Э. Рашид Бейбутов. — Баку : Азернешр, 1965. — 68 с.
- Алибасов Б. Основы НА-Найской философии. — М. : Центрполиграф, 1999. — 430 с.
- Антонюк-Гавришук С. Світ пісенної краси : [присв. видат. творцям і виконавцям укр. пісні]. — Чернівці : Букрек, 2009 — 150 с.
- Арбенина Д. Дезертир сна. — М. : Астрель, АСТ, 2007. — 272 с.
- Арбенина Д. Катастрофически : стихи и песни. — СПб. : Геликон-Плюс, 2004. — 136 с.
- Бакай М. Лицар української естради [Дворський]. — Снятин : Прут Принт, 1998. — 93 с.
- Билан Д. Хроники. — М. : Э, 2017. — 380 с.
- Борзыкин М. Сыт по горло : песни, стихи, интервью / подгот. Ю. Довженко. — СПб. : Гуманитарная акад., 2009. — 318 с.
- Ваксберг А. Ночь на ветру. — М. : Искусство, 1982. — 239 с.
- Васильев А., Лопато Л. Царица парижских кабаре [о Лопато]. — М. : Альпина нон-фикшн, 2011. — 335 с.
- Владимир Мигуля : и жизнь, и песня, и любовь... / авт.-сост. М. Мигуля. — Волгоград : Издатель, 2005. — 128 с.
- Гаврилов Г. Валентина Пономарева. Цыганка с русской душой. — М. : Кн. дом «Ун-т», 2000. — 143 с.
- Гнатюк Д. Сповідь на тему : голос і влада : про стосунки митця і правителя. — К. : Укр. світ, 2000. — 77 с.
- Григорьев Д. И снова солнцу удивлюсь [П. Бюль-Бюль]. — СПб. : Печатный двор, 2006. — 286 с.
- Гулько М. Судьба эмигранта. — Н. Новгород : Деком, 2009. — 162 с.
- Гуляева Т., Гуляев Б. Юрий Гуляев : желаю Вам... — Тюмень : Изд-во Тюменского гос. ун-та, 2007. — 148 с.
- Гуницкий А. Записки Старого Рокера. — СПб. : Амфора, 2007. — 623 с.
- Добржанський В. Павло Дворський : людина, композитор, співак. — Чернівці : Місто, 2008. — 223 с.
- Добрюха Н. Рок из первых рук [А. Барыкин, С. Намин, Л. Бергер, В. Малежик, А. Буйнов]. — М. : Мол. гвардия, 1992. — 297 с.
- Ерофеева-Литвинская Е. Сергей Захаров. — М. : Вест-Консалтинг, 2009. — 399 с.
- Євтушенко О. Обличчя музики : творчі порт. укр. зірок. — К. : Б.в. ; Тернопіль : Джура, 2006. — 271 с.
- Жуков Р. Исповедь звезды. — М. : ИП Беда А. Я., 2010. — 172 с.
- Жукова Л. Моя дочь Вика Цыганова. — М. : Кн. мир, 2016. — 316 с.
- Зверь Р. Дожди-пистолеты. — М. : Россмэн-пресс, 2006. — 256 с.
- Зібров П. Дозвольте з вами познайомитись. — К. : ЗАТ «АВГУСТ», 2000. — 95 с.
- Йошпе А. Песня длиной в жизнь. — М. : Наука, 2004. — 269 с.

- Йошпе А. Хлеб с солью и пылью. — М. : Джем, 2006. — 240 с.
- Качкан В. Анатолій Мокренко. — К. : Муз. Україна, 1989. — 77 с.
- Кола Бельды / сост. Л. Кременская. — Хабаровск : ДВГНБ, 2002. — 56 с.
- Коннов А. Борис Штоколов : творч. порт. — Л. : Музыка, 1987. — 28 с.
- Константин Кинчев : жизнь и творчество, стихи, документы, публикации / авт.-сост. Н. Барановская. — СПб. : Новый геликон, РИЦ Ток, 1993. — 239 с.
- Кормильцев И. Никто из ниоткуда. — М. : Открытый Мир, 2006. — 304 с.
- Кугель А. Театральные портреты. — Л. ; М. : Искусство, 1967. — 382 с.
- Кудашева С. Фарида. — Уфа : Здравоохранение Башкортостана, 2011. — 176 с.
- Курамжин В. Валериан : пою для души. — Н. Новгород : ДЕКОМ, 2009. — 145 с.
- Лагутенко И. Книга странствий : мой Восток : Дальний Восток. Китай. Япония. — М. : ЖУК, 2009. — 165 с.
- Левенбук А. Каверзные вопросы, или Пока склероз молодой. — М. : Зебра Е : Аргументы недели, 2012. — 252 с.
- Леонидов М. Я оглянулся посмотреть. — СПб : Амфора, 2011. — 380 с.
- Майк из группы «Зоопарк» / ред. А. Рыбин, А. Старцев, А. Липницкий. — Тверь : ЛЕАН, 1996. — 134 с.
- Макнил Л., Маккейн Дж. «Прошу, убей меня!». — М. : Изд-во АСТ : Адаптек, 2006. — 698 с.
- Макнил Л., Маккейн Д. «Прошу, убей меня!» : подлинная история панк-рока в рассказах участников. — М. : Альпина нонфикшн, 2012. — 446 с.
- Матвієнко Н. Ой виорю нивку широку. — К. : УЦНК «Музей Івана Гончара», 2003. — 576 с.
- Мокренко А. У серці – рідна Україна. — К. : Веселка, 1994. — 167 с.
- Назаретян А. От Лещенко до Лещенко. — М. : АСЛАН, 1994. — 159 с.
- Насырова Х. Солнце над Востоком. — М. : Мол. гвардия, 1962. — 270 с.
- Нестьев И. Звезды русской эстрады. — М. : Сов. композитор, 1974. — 182 с.
- Оборванная струна : песни, стихи В. Цоя и И. Талькова, материалы об их жизни и творчестве / сост. А. Крохмалюк. — М. : Современ. писатель, 1993. — 158 с.
- Осторожно, гололед! : Майк и Цой в Свердловске, 1983-й / авт.-сост. Е. Пудова. — Екатеринбург ; СПб. : Геликон Плюс, 2009. — 95 с.
- Пам'яті друга. Ігор Білозір / упоряд. Ю. Сухар. — Львів : Край, 2005. — 74 с.
- Полевая-Мансфельд Н. Жизнь решила за меня : мемуар. записи. — М. : Б.и., 2012. — 128 с.
- Пушкина О. Женские истории : вып. 3 [А. Цой, Э. Пьеха, Н. Бабкина, Л. Долина]. — М. : Центрполиграф, 2001. — 236 с.
- Пушкина О. Истории Оксаны Пушкиной : вып. 3 [Алсу, Л. Рубальская]. — М. : Центрполиграф, 2004. — 219 с.
- Раззаков Ф. Максим Галкин. Узник замка Грязь. — М. : Алгоритм, 2013. — 381 с.
- Розе К. Жанна Фриске : кардиограмма жизни. — Кострома : Костромиздат, 2015. — 95 с.
- Рудницька А. Біла зірка України : невігдані історії з життя Оксани Білозір. — К. : Самміт-книга, 2012. — 184 с.
- Рыбин А. Майк [Науменко]. Время рок-н-ролла. — СПб. : Амфора, 2010. — 223 с.
- Савченко Б. Звезды забытой эстрады. — М. : Знание, 1990. — 56 с.
- Савченко Б. Кумиры забытой эстрады. — М. : Знание, 1992. — 206 с.
- Савченко Б. Кумиры российской эстрады. — М. : Алгоритм, 2003. — 384 с.
- Садчиков М. Рандеву со звездами [А. Пугачева, В. Цой, В. Леонтьев, В. Пресняков, В. Бутусов, И. Корнелюк, Д. Маликов, К. Кинчев, В. Кузьмин]. — СПб. : Культ-информ-пресс, 1992. — 202 с.
- Сафошкин В. Под чарующей лаской твоею : жизнеописание А. Вьяльцевой. — М. : Эксмо-Пресс, 2001. — 410 с.
- Свиридова А. Чемоданное настроение. — М. : Эксмо, 2007. — 320 с.
- Скороходов Г. Звезды советской эстрады. — М. : Сов. композитор, 1986. — 184 с.
- Сорина С. Приглашение к жизни [Сорин]. — М. : Гамма-пресс 2000, 2002. — 188 с.
- Степанов Е. Личная жизнь «звезд» [Е. Белоусов и др.]. — М. : ИГФ, 1991. — 148 с.
- Сукачев Г. Там, где кончается дождь. — М. : Эксмо-Пресс, 2001. — 348 с.
- Сурганова С. Тетрадь слов. — М. : Астрель ; СПб. : Астрель-СПб, 2012. — 316 с.
- Сухарев А. Сыскарь : Алла Пугачева, Михаил Звездинский, Людмила Толстая и Лев Кербель, а также Япончик, Монгол, Тайванчик, Черкас и многие др. в воспоминаниях легендар. сыщика МУРа. — М. : Детектив-Пресс, 2006. — 293 с.
- Табукашвили М. Тамара Церетели. — Тб. : Хеловнеба, 1975. — 66 с.
- Терещенко А. Анатолий Соловьяненко. — К. : Мистецтво, 1982. — 213 с.
- Трошин В. Мои годы – россыпь самоцветов. — М. : Вече, 2007. — 398 с.
- Цыганов В. Приходите в мой дом. Разговоры по душам о России, о вере, о любви. — М. : Кн. мир, 2012. — 303 с.
- Шабров М. Вячеслав Добрынин – доктор Шлягер. — М. : Авантитул, Олма-Пресс, 2002. — 383 с.
- Шепелев Д. Жанна : любовь и болезнь в истории жизни Ж. Фриске. — М. : Э, 2017. — 251 с.
- Ширинский Н. Боги сцены Российской империи : жизнь на подмостках и за кулисами. — М. : Ред. журн. «Моск. журн. История Государства Рос.», 2004. — 343 с.
- Штурм Н. Любовь цвета крови. — М. : Эксмо, 2006. — 352 с.
- Шуфутинский М. И вот стою я у черты. — М. : Триэн, 1997. — 423 с.

Эолова арфа : лит. альманах / гл. ред. Н. Краснова. Вып. 8 : Русский Орфей – Анатолий Шамардин : кн. об уникальном певце и композиторе. — М. : Изд. Нины Красновой, 2015. — 353 с.

Окремі виконавці

Агутин Леонид Николаевич (1968)

Агутин Л. Записная книжка 69 : стихи. — М. : АСТ : Астрель, 2008. — 140 с.

Агутин Л. Книга стихов и песен. — М. : АСТ : Астрель : 2008. — 223 с.

Агутин Л. Поэзия обычных дней : арт-дневник Л. Агутина. — М. : Манн, Иванов и Фербер, 2015. — 155 с.

Агутина Л. Мой сын Леонид Агутин. — М. : Захаров, 1998. — 184 с.

Александрович Михаил Давыдович (1914-2002)

Александрович М. Я помню... — М. : Прогресс-Академия, 1992. — 240 с.

Махлис Л. Шесть карьер Михаила Александровича : жизнь тенора. — М. : Весь мир, 2014. — 607 с.

Аллегрова Ирина Александровна (1952)

Мать и дочь : секреты личн. жизни звездных семей / авт.-сост. О. Шумяцкая. — М. : АСТ : Астрель, 2009. — 190 с.

Николайчук С. Звездные встречи на янтарном берегу. — Калининград : «Янтар. сказ», 1996. — 173 с.

Бабкина Надежда Георгиевна (1950)

Бабкина Н. Душа русской песни. — М. : Центрполиграф, 2002. — 381 с.

Пушкина О. Женские истории : вып. 3. — М. : Центрполиграф, 2001. — 236 с.

Басков Николай Викторович (1976)

Басков Н. Я, голос и художественный образ. — СПб. : Музыка, 2006. — 358 с.

Николай Басков. Творчество / авт.-сост. Б. Подгорбунский. — М. : Военное изд-во, 2011. — 595 с.

Николаю Баскову – любимому певцу / авт.-сост. Л. Досаева. — М. : Клуб МСК, 2006. — 168 с.

Ну кто сказал, что любви не бывает...? : посвящаем Н. Баскову / авт.-сост. Л. Досаева. — М. : Клуб «МСК», 2014. — 88 с.

Савина А. Русская 5-ка. — СПб. : Амфора, 2007. — 166 с.

Шилина В. Николай Басков. Певец любви. — М. : Бином-Пресс, 2006. — 320 с.

Башлачев Александр Николаевич (1960-1988)

Александр Башлачев : исслед. творчества / сост. Л. Дмитриевская. — М. : Рус. шк., 2010. — 141 с.

Александр Башлачев : стихи, фонография, библиогр. — Тверь : Твер. гос. ун-т, 2001. — 217 с.

Альтернатива : опыт антол. рок-поэзии / сост. П. Бехтин. — М. : Всесоюз. молодеж. кн. центр, 1991. — 237 с.

Башлачев А. Как по лезвию. — М. : Время, 2007. — 254 с.

Башлачев А. Посошок : стихотворения. — Л. : Лит. изд.-ред. агентство «Лира», 1990. — 78 с.

Башлачев А. Стихи. — М. : Б.и., 1997. — 189 с.

Дидуров А. Солдаты русского рока. — М. : МП «Русь-90» : Гос. респ. центр рус. фольклора, 1994. — 190 с.

Доманский Ю. Тексты смерти русского рока. — Тверь : ТвГУ, 2000. — 110 с.

Знак кровоточия : Александр Башлачев глазами современников. — СПб. : Лимбус Пресс, 2011. — 468 с.

Наумов Л. Александр Башлачев : человек поющий. — М. : Выргород, 2017. — 607 с.

Поэты русского рока / А. Соя и др. — М. : Азбука-классика, 2005. — 491 с.

Слово рока : сб. / сост. В. Рекшан. — СПб. : Рики-Тики-Тави, 1992. — 95 с.

Ставшему ветром : сб. посвящений Башлачёву / сост. О. Красюкова. — М. : Поматур ; СПб. : Б.и., 2011. — 224 с.

Баянова Алла Николаевна (1914-2011)

Баянова А. Гори, гори, моя звезда. — Тамбов : Тамб. гос. пед. ин-т, 1994. — 209 с.

Баянова А. Я буду петь для вас всегда. — М. : Эксмо, 2003. — 256 с.

Кузнецова Т. Судьба и магия Аллы Баяновой. — М. : Изд-во «Гном-пресс», 1997. — 279 с.

Бичевская Жанна Владимировна (1944)

Бегишева Л. Я говорю со звездами. — М. : Маркетинг, 1996. — 95 с.

Щербиновская Е. Концерт : песни из репертуара популярных авторов и исполнителей : кн. для чтения с комментарием на нем. языке. — Дюссельдорф : Брюкен Ферлаг, 1987. — 196 с.

Бродская Нина Александровна (1947)

Бродская Н. Голая правда о звездах эстрады. — М. : АСТ : Астрель, 2007. — 254 с.

Бродская Н. Хулиганка. — М. : Фирт А, 2005. — 127 с.

Вайкуле Лайма Станиславовна (1954)

- Городова М. Звезды как люди : журналист. расслед. о том, как они стали звездами. — М. : АСТ : Астрель, 2008. — 253 с.
- Пушкина О. Женские истории : вып. 1. — М. : Центрполиграф, 2001. — 202 с.
- Резник И. Пугачева и другие : Аллочка, Лаймочка, Филя. — М. : Зебра Е, 2006. — 430 с.

Валерия (1968)

- Валерия. И жизнь, и слезы, и любовь. — СПб. : Азбука-классика, 2006. — 208 с.
- Савина А. Русская 5-ка. — СПб. : Амфора, 2007. — 166 с.

Вертинский Александр Николаевич (1889-1957)

- Александр Вертинский : портрет на фоне времени : метод. материал к 120-летию / сост. Н. Эскина. — Саранск : Нац. б-ка им. А. Пушкина Респ. Мордовия, 2009. — 18 с.
- Бабенко В. Арлекин и Пьеро : Николай Евреинов и Александр Вертинский. — Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2011. — 364 с.
- Бабенко В. Артист Вертинский. — Свердловск : Изд-во Урал. ун-та, 1989. — 127 с.
- Бардадым В. Александр Вертинский без грима. — Краснодар : Сов. Кубань, 1996. — 205 с.
- Вереин А. Когда-то в Париже... — Екатеринбург : Изд-во Ур. ун-та, 2003. — 174 с.
- Вертинская Л. Синяя птица любви. — М. : Вагриус, 2004. — 464 с.
- Вертинский А. Дорогой длиною... / сост. Л. Вертинская. — М. : Астрель, 2012. — 623 с.
- Вертинский А. За кулисами / сост. Ю. Томашевский. — М. : Сов. фонд культуры, 1991. — 303 с.
- Вертинский А. Записки русского Пьеро. — Нью-Йорк : Б.и., 1982. — 110 с.
- Вертинский А. Четверть века без родины. — К. : Муз. Україна, 1989. — 139 с.
- Вихорнов В. Александр Вертинский на экране и не только. — Новосибирск : Свиньин и сыновья, 2012. — 270 с.
- Ильина Н. Дороги и судьбы. — М. : АСТ : Редакция Е. Шубиной, 2014. — 766 с.
- Ильина Н. История одного знакомства. — М. : Правда, 1987. — 46 с.
- Кравчинский М., Насонова Н. Легенды и звезды шансона. От Вертинского до Шуфутинского. — СПб. : Амфора, ТИД Амфора, 2008. — 413 с.
- Макаров А. Александр Вертинский. — М. : Астрель : Олимп, 2009. — 413 с.
- Мастера эстрады : сб. / сост. Б. Поюровский. — М. : АСТ-Пресс книга, 2003. — 299 с.
- Мелихов Г. Китайские гастроли : неизв. страницы из жизни Ф. И. Шаляпина и А. Н. Вертинского. — М. : Ин-т рос. истории РАН, 1998. — 132 с.
- Оболенский И. Близкие люди : мемуары великих на фоне семьи : Горький, Вертинский, Миронов. — М. : АСТ, 2015. — 254 с.
- Савченко Б. Александр Вертинский. — М. : Знание, 1989. — 55 с.
- Савченко Б. Эстрада ретро. — М. : Искусство, 1996. — 399 с.
- Wertyński A. Podróże z pieśnią / przeł. S. Ludkiewicz. — Warsz., 1967.

Винокур Владимир Натанович (1948)

- Винокур В. Артист – это навсегда! — М. : Центрполиграф, 2001. — 292 с.
- Винокур В. Смех без причины. — М. : Эксмо, 2011. — 316 с.

Вяльцева Анастасия Дмитриевна (1871-1913)

- Казимова С. Чайка русской эстрады А.Д. Вяльцева. — Брянск : Приок. кн. изд-во, 1976. — 83 с.
- Нестьев И. Звезды русской эстрады. — М. : Сов. композитор, 1974. — 182 с.
- Сафошкин В. Под чарующей лаской твоею : Жизнеописание А. Вяльцевой. Песни. Романсы. — М. : Эксмо-Пресс, 2001. — 410 с.

Градский Александр Борисович (1949)

- Альтернатива : опыт антол. рок-поэзии / сост. П. Бехтин. — М. : Всесоюз. молодеж. кн. центр, 1991. — 237 с.
- Добрюха Н. Рок из первых рук. — М. : Мол. гвардия, 1992. — 297 с.
- Додолев Е. Александр Градский : The Голос. — М. : Рипол классик, 2013. — 254 с.
- Градский А. Избранное : стихи, тексты песен, рассказы, либретто : с фотографиями из личного архива. — Б.м. : МТКМО, 2011. — 340 с.
- Легенды русского рока : история отеч. рок-музыки / В. Троегубов и др. — М. : Moroz publishing : Леан, 1999. — 278 с.

Гребеничков Борис Борисович (1953)

- XX век. Проза. Поэзия. Критика : А. Белый, И. Бунин, В. Набоков, Е. Замятин... и Б. Гребеничков / ред. Е. Скороспелова и др. — М. : Изд-во АО «Диалог-МГУ», 1996. — 137 с.
- 14 : полн. сб. текстов песен «Аквариума» и БГ / сост. О. Сагаревой. — М. : ИЧП «Экспириенс» : МП «Алфавит», 1993. — 397 с.

Альтернатива : опыт антол. рок-поэзии / сост. П. Бехтин. — М. : Всесоюз. молодеж. кн. центр, 1991. — 237 с.

Гребенщиков Б. Аэростат : кн. 1 : течения и земли. — СПб. : Амфора, 2012. — 318 с.

Гребенщиков Б. Аэростат : кн. 2 : воздухоплаватели и артефакты. — СПб. : Амфора, 2012. — 423 с.

Гребенщиков Б. Аэростат : кн. 3 : параллели и меридианы. — СПб. : Амфора, 2009. — 366 с.

Гребенщиков Б. Аэростат : кн. 4 : вариации на тему Адама и Евы. — СПб. : Амфора, 2012. — 347 с.

Гребенщиков Б. Борис Гребенщиков словами Бориса Гребенщикова / сост. А. Лебедев. — М. : Новое лит. обозрение, 2013. — 315 с.

Гребенщиков Б. Великие поэты мира. — М. : Эксмо, 2013. — 317 с.

Гребенщиков Б. Десять стрел. — М. : Эксмо, 2014. — 254 с.

Гребенщиков Б. Книга песен БГ. — М. : Олма-Пресс, 2006. — 640 с.

Гребенщиков Б. Книга прозы. — М. : Алфавит : Галерея Гельмана, 1992. — 140 с.

Гребенщиков Б. Не песни. — М. : Антао, 2002. — 214 с.

Гребенщиков Б. Серебро Господа моего. — М. : Э, 2015. — 349 с.

Гребенщиков Б. Трамонтана. — М. : Эксмо, 2013. — 188 с.

Гребенщикова Л. Мой сын БГ. — СПб. : Амфора, 2008. — 234 с.

Дело мастера Бо : песни / сост. М. Васильев. — М. : Мосгорпечать ; Л. : Сестра, 1991. — 317 с.

Дидуров А. Солдаты русского рока. — М. : МП «Русь-90» : Гос. респ. центр рус. фольклора, 1994. — 190 с.

«Мытарства души» из Калинина в Вудсток, или Краткая история создания альбома «Лилит». — М. : ЛЕАН, 1997. — 43 с.

Слово рока : поэтич. сб. / сост. В. Рекшан. — СПб. : Рики-Тики-Тави, 1992. — 95 с.

Смирнов И. Прекрасный дилетант : Борис Гребенщиков в новейшей истории России. — М. : Леан, 1999. — 364 с.

Долина Лариса Александровна (1955)

Николайчук С. Звездные встречи на янтарном берегу. — Калининград : «Янтар. сказ», 1996. — 173 с.

Пушкина О. Женские истории : вып. 3. — М. : Центрполиграф, 2001. — 236 с.

Зыкина Людмила Георгиевна (1929-2009)

Автограф века / сост. А. Ефимова и др. — М. : Автограф века, 2012. — 461 с.

Беспалов Ю. Людмила Зыкина : издаека долго. — М. : Алгоритм, 2013. — 286 с.

Беспалов Ю. Людмила Зыкина : легенда века. — М. : Вече, 2013. — 317 с.

Беспалов Ю. Людмила Зыкина : на перекрестках наших встреч. — М. : Алгоритм, 2016. — 268 с.

Беспалов Ю. Неизвестная Зыкина : рус. бриллиант. — М. : Эксмо : Алгоритм, 2010. — 254 с.

Завадская Н. Людмила Зыкина. — М. : Музыка, 1978. — 24 с.

Зыкина Л. Жизнь как река. — М. : Рипол классик, 2010. — 317 с.

Зыкина Л. На перекрестках встреч. — М. : Сов. Россия, 1988. — 332 с.

Зыкина Л. Песня – признание в любви. — М. : Изд-во АСТ : Zebra E, 2010. — 285 с.

Зыкина Л. Песня. — М. : Сов. Россия, 1975. — 143 с.

Зыкина Л. Течет моя Волга... — М. : Новости, 1998. — 415 с.

Королева русской песни : к 85-летию со дня рождения Л. Зыкиной / сост. В. Дорогайкина, Ю. Яковлева. — Саранск : ГБУК Нац. б-ка им. А. Пушкина, 2014. — 24 с.

Людмила Зыкина : аннот. каталог звукозаписей и киновидеоматериалов / ред.-сост. В. Морозова, И. Когновицкая. — М. : Гостелерадиофонд, 1999. — 173 с.

Пистунова А. Из сердца. — М. : Мол. гвардия, 1974. — 111 с.

Івасюк Володимир Михайлович (1949-1979)

Василишин О. Творча спадщина Володимира Івасюка. — Львів : Укр. акад. друк., 2007. — 268 с.

Вічні акорди життя / упоряд. В. Мельницький. — Чернівці : ДрукАрт, 2010. — 199 с.

Володимир Івасюк. Відлуння твоїх кроків : спогади, інтерв'ю, ст., док. про В. Івасюка / упоряд. Г. Івасюк та ін. — Львів : Укрпол, 2011. — 239 с.

Володимир Івасюк. Життя – як пісня : спогади та есе / упоряд. П. Нечаєва. — Чернівці : Букрек, 2003. — 215 с.

Івасюк М. Монолог перед обличчям сина. — Чернівці : Букрек, 2012. — 223 с.

Нечаєва П. Безсмертна тінь великих душ : загадка любові Володимира, Софії та Михайла Івасюків. — Чернівці : Зелена Буковина, 2002. — 55 с.

Пісня буде поміж нас : до 55-річчя від дня народж. укр. комп. В. Івасюка. — Чернівці : Журн. «Зелена Буковина», 2004. — 179 с.

Філіпенко І. Володимир Івасюк : перлини духовності України. — К. : Смолоскип, 2011. — 102 с.

Цигурян Т. Монолог перед обличчям брата. — К. : Вид. центр «Просвіта», 2003. — 75 с.

Кириченко Раїса Опанасівна (1943-2005)

Кириченко Р. Я козачка твоя, Україно. — Полтава : Полтава, 2003. — 216 с.

Кудряшов Г. Слово про Раїсу Кириченко. — Полтава : Дивосвіт, 2007. — 27 с.

Киркоров Филипп Бедросович (1967)

- Белюшина Н. Алла + Филя : секреты «Звездной семейки». — М. : Алгоритм, 2005. — 348 с.
Городова М. Звезды как люди : журналист. расслед. о том, как они стали звездами. — М. : АСТ : Астрель, 2008. — 253 с.
Кнурова В. Он : биограф. Ф. Киркорова. — М. : Театралис, 2017. — 253 с.
Резник И. Пугачева и другие : Аллочка, Лаймочка, Филя. — М. : Зебра Е, 2006. — 430 с.
Филипп Киркоров : альбом. — М. : Компания XXI век, 1997. — 104 с.

Кобзон Иосиф Давыдович (1937)

- Бокань Ю. Он – личность : Кобзон – герой нашего времени. — М. : Грааль, 2000. — 291 с.
В песне жизнь моя : антология звукозаписей / сост. В. Морозова, Т. Гордеева. — М. : АРТЭС, 1997. — 136 с.
И.Д. Кобзон : к 60-летию со дня рождения : информ. бюллетень киновидеоматериалов / Федер. служба России по телевидению и радиовещанию / ред.-сост. И. Когновицкая. — М., 1997. — 70 с.
Иосиф Кобзон : «Я песне отдал все сполна» / сост. В. Сафoshкин. — М. : Эксмо-пресс, 2001. — 414 с.
Кациров Е. Кобзон Советского Союза : обыкновенная фантастика. — М. : Медиа Инфо Групп, 2012. — 534 с.
Кобзон И. Как перед Богом. — М. : Известия, 2005. — 414 с.
Кобзон И. Культура против терроризма. — М. : Норма, 2005. — 189 с.
Левенбук А. Каверзные вопросы, или Пока склероз молодой. — М. : Зебра Е : Аргументы недели, 2012. — 252 с.
Мой путь. Иосиф Кобзон / ред.-сост. В. Бекетова. — М. : Музыка, 2012. — 175 с.

Ковалева Ольга Васильевна (1881-1962)

- Ковалева М. Певица Ольга Ковалева. — М. : Сов. композитор, 1981. — 97 с.
Ковалева О. Песня за песней : сб. — М. : Крестьянская газета, 1930. — 64 с.
Песни Ольги Ковалевой : сб. / сост. Г. Павлова. — М. : Сов. композитор, 1971. — 149 с.
Сидельников В. Ольга Васильевна Ковалева. — М. : Музыка, 1964. — 47 с.

Козин Вадим Алексеевич (1905-1994)

- Вадим Козин : 90-летие / сост. и текст В. Резиновского. — Магадан : Администрация города, 1993. — 32 с.
Иванов В., Сердюк Н. «Колымский соловей» : о народном певце устами его современников. — Днепропетровск : ИМА-пресс, 2008. — 279 с.
Козин В. Незабываемое танго / сост. М. Кравчинский, Я. Гройсман. — Н. Новгород : ДЕКОМ, 2012. — 156 с.
Козин В. Проклятое искусство. — М. : Вагриус, 2005. — 368 с.
Нивин И. Пульс Певца. — СПб. : БАН, 2016. — 39 с.
Савченко Б. Вадим Козин. — Смоленск : Русич, 2001. — 416 с.
Савченко Б. Опальный Орфей : Вадим Козин. — М. : Искусство, 1993. — 236 с.
Савченко Б. Опальный Орфей : Судьба и творчество В. Козина. — Магадан : Кн. изд-во, 1991. — 110 с.
Савченко Б. Эстрада ретро. — М. : Искусство, 1996. — 399 с.

Коралли Владимир Филиппович (1906-1995)

- Коралли В. Куплетист из Одессы. — М. : Журн. «Огонек», 1991. — 46 с.
Коралли В. Сердце, отданное эстраде : записки куплетиста из Одессы. — М. : Искусство, 1988. — 206 с.
Коралли В. Считаю себя мобилизованными. — М. : Правда, 1978. — 47 с.

Кристалинская Майя Владимировна (1932-1985)

- Баранова Г. Молодые голоса. — М. : Мол. гвардия, 1966. — 158 с.
Гиммерверт А. Майя Кристалинская. — М. : Олимп ; Смоленск : Русич, 1999. — 480 с.
Гиммерверт А. Майя Кристалинская : песни, друзья и недруги. — Н. Новгород : Деком, 2013. — 218 с.

Леонтьев Валерий Яковлевич (1949)

- Городова М. Звезды как люди : журналист. расслед. о том, как они стали звездами. — М. : АСТ : Астрель, 2008. — 253 с.
Садчиков М. Рандеву со звездами. — СПб. : Культ-информ-пресс, 1992. — 202 с.
Федоткина Т. Грешный ангел Валерий Леонтьев. — М. : Дума, 2009. — 425 с.
Юриков А. Валерий Леонтьев : биограф. попул. певца. — М. : Захаров, 1998. — 157 с.
Юриков А. Сколько стоит Валерий Леонтьев? — М. : Сов. композитор, 1990. — 48 с.

Лещенко Лев Валерианович (1942)

- Лещенко Л. Апология памяти. — М. : Муз. агентство, 2010. — 335 с.
Лещенко Л. Любовь, комсомол и весна. — М. : Знание, 1985. — 64 с.

Лещенко Петр Константинович (1898-1954)

- Бардадым В. Тот самый Петр Лещенко. — Краснодар : Соло, 1993. — 211 с.
Володарский Э. Чубчик кучерявый. — М. : ПРОЗАиК, 2015. — 287 с.
Гридин В. Он пел, любил и страдал. — Одесса : Астропринт, 1998. — 142 с.
Гридин В. Прощай, мой табор. — Одесса : Альфа-Омега : ОКФА, 1998. — 178 с.
Железный А. Пётр Лещенко. — К. : Б.и., 2008. — 175 с.
Лещенко В. Петр Лещенко. Все, что было. Последнее танго / сост. О. Петухова. — М. : АСТ, 2013. — 349 с.
Лещенко В. Скажите, почему?! — Н. Новгород, 2009. — 276 с.
Назаретян А. От Лещенко до Лещенко. — М. : АСЛАН, 1994. — 159 с.
Савченко Б. Эстрада ретро. — М. : Искусство, 1996. — 399 с.

Магомаев Муслим Магомедович (1942-2008)

- Баранова Г. Молодые голоса. — М. : Мол. гвардия, 1966. — 158 с.
Бахманлы В. Планета Магомаева. — Bakı : Elm və təhsil, 2012. — 113 с.
Бенуа С. Муслим Магомаев, Тамара Синявская. Преданный Орфей. — М. : Алгоритм, 2017. — 238 с.
Карева Л. Мила и Муслим : музыка для двоих. — М. : Этерна, 2016. — 332 с.
Магомаев М. Великий Ланца. — М. : Музыка ; Баку : Шур, 1993. — 206 с.
Магомаев М. Живут во мне воспоминания. — М. : ПРОЗАиК, 2014. — 413 с.
Магомаев М. Любовь моя – мелодия. — М. : Вагриус, 1999. — 317 с.
Магомаев М. О музыкальном искусстве Азербайджана. — Баку : Ишыг, 1987. — 156 с.
Муслим Магомаев : биограф. — М. : АСТ, 2013. — 283 с.
Муслим Магомаев : история стеснительного человека / сост. Е. Мешаненкова. — М. : АСТ, 2016. — 283 с.
Надеждин Н. Муслим Магомаев. — М. : Мир энцикл. Аванта+ : Астрель, 2012. — 220 с.
Надеждин Н. Муслим Магомаев : «солнечный голос». — М. : Майор, 2012. — 191 с.

Макаревич Андрей Вадимович (1953)

- Альтернатива : опыт антол. рок-поэзии / сост. П. Бехтин. — М. : Всесоюз. молодеж. кн. центр, 1991. — 237 с.
Добрюха Н. Рок из первых рук [о А. Макаревиче и др.]. — М. : Мол. гвардия, 1992. — 297 с.
Макаревич А. «Машина времени» в словах и образах. — М. : Эксмо, 2014. — 109 с.
Макаревич А. Все очень просто. — М. : «Вита» и «Латерна», 1994. — 223 с.
Макаревич А. Вся проза Андрея Макаревича. — М. : Эксмо, 2012. — 381 с.
Макаревич А. Живые истории. — М. : Эксмо, 2013. — 255 с.
Макаревич А. Машина времени : альбом песен и стихов. — М. : Альм. «Коллекция» : Астра, 1994. — 205 с.
Макаревич А. Место, где свет. — М. : Эксмо, 2004. — 415 с.
Макаревич А. Семь тысяч городов : стихи и песни. — М. : Эксмо, 2004. — 431 с.
Макаревич А. То, что люди поют по дороге домой. — М. : Эксмо, 2010. — 509 с.
Раззаков Ф. Другой Андрей Макаревич. — М. : Алгоритм-Издат, 2011. — 733 с.
Слово рока : поэтич. сб. / сост. В. Рекшан. — СПб. : Рики-Тики-Тави, 1992. — 95 с.

Малинин Александр Николаевич (1958)

- Бегишева Л. Я говорю со звездами. — М. : Маркетинг, 1996. — 95 с.
Шахназаров А. Те, у кого пока все дома. — М. : АСТ : Алкигамма, 2001. — 317 с.

Мартынов Евгений Григорьевич (1948-1990)

- Мартынов Е. Яблони в цвету : жизнь, воплощ. в песне / сост. Ю. Мартынов. — М. : Эксмо-пресс, 2000. — 382 с.
Мартынов Ю. Лебединая верность Евгения Мартынова. — М. ; Клуб Е. Мартынова : Векта, 1998. — 372 с.

Миансарова Тамара Григорьевна (1931-2017)

- Баранова Г. Молодые голоса. — М. : Мол. гвардия, 1966. — 158 с.
Миансарова Т. И в жизни и на сцене. — М. : Азбуковник, 2012. — 205 с.

Моисеев Борис Михайлович (1954)

- Могутин Я. 30 интервью. — СПб. : Лимбус Пресс, 2001. — 495 с.
Моисеев Б. Птичка. Живой звук. — М. : АСТ ; Астрель, 2007. — 317 с.
Пушкина О. Истории Оксаны Пушкиной : вып. 3. — М. : Центрполиграф, 2004. — 219 с.

Мондрус Лариса Израилевна (1943)

- Баранова Г. Молодые голоса. — М. : Мол. гвардия, 1966. — 158 с.
Савченко Б. Лариса Мондрус. — М. : Алгоритм, 2003. — 352 с.

Мордасова Мария Николаевна (1915-1997)

- Воронежская частушка : сб., посв. 100-летию со дня рождения М. Мордасовой / сост. Т. Пухова, Т. Мануков-

ская, А. Чернобаева. — Воронеж : Изд. дом ВГУ, 2015. — 359 с.
Евтихиева Л. Песни тамбовской канарейки : этнокультуролог. очерки жизни и тв-ва М. Мордасовой. — Тамбов : Изд. дом ТГУ им. Г. Державина, 2010. — 223 с.
Ефремов Э. «Может, сердце чьё-то трону...». — Воронеж : Науч. кн., 2016. — 84 с.
Когда Мордасова поет... / сост. Л. Кравец. — М. : Сов. Россия, 1980. — 112 с.

Морфесси Юрий Спиридонович (1882-1949)

Бардадым В. Юрий Морфесси – Баян русской песни. — Краснодар : Сов. Кубань, 1999. — 238 с.
Морфесси Ю. Жизнь, любовь, сцена. — Б.м. : Орфей, 1982. — 203 с.

Мулявин Владимир Георгиевич (1941-2003)

Бегишева Л. Я говорю со звездами. — М. : Маркетинг, 1996. — 95 с.
Владимир Мулявин. Нота судьбы / ред.-сост. Л. Крушинская. — Мн. : Мастацкая літ., 2004. — 446 с.
Владимир Мулявин. «Сэрцам і думамі...» : восп., интервью, исслед. / ред.-сост. Л. Крушинская. — Мн. : Мастацкая літ., 2015. — 614 с.

Ножкин Михаил Иванович (1937)

Ножкин М. Будь человеком. — М. : Вече, 2014. — 509 с.
Ножкин М. Точка опоры. — М. : Вече, 2014. — 638 с.
Шилова И. Заслуженный артист РСФСР М. Ножкин. — М., 1974. — 19 с.

Ободзинский Валерий Владимирович (1942-1997)

Стронгин В. Валерий Ободзинский : оборванная песня. — М. : АСТ, 2010. — 381 с.
Стронгин В. Валерий Ободзинский : отлучение от песни. — М. : Центрполиграф, 2007. — 333 с.

Орбакайте Кристина Эдмундовна (1971)

Городова М. Звезды как люди : журналист. расслед. о том, как они стали звездами. — М. : АСТ : Астрель, 2008. — 253 с.
Пушкина О. Женские истории : вып. 1. — М. : Центрполиграф, 2001. — 202 с.
Раззаков Ф. Кристина Орбакайте. — М. : Эксмо, 2010. — 444 с.

Плевицкая Надежда Васильевна (1884-1940)

Млечин Л. Алиби для великой певицы. — М. : ТОО «Гей», 1997. — 270 с.
Млечин Л. Пlevицкая. — М. : Мол. гвардия, 2017. — 405 с.
Нестьев И. Звезды русской эстрады. — М. : Сов. композитор, 1974. — 182 с.
Плевицкая Н. Дежкин карагод. — М. : Центр кн. Рудомино : Курский обл. краевед. музей, 2011. — 205 с.
Прокофьева Е. Надежда Пlevицкая. — Смоленск : Русич, 2000. — 432 с.
Прокофьева Е. Пlevицкая : между искусством и разведкой. — М. : Вече, 2014. — 285 с.
Прянишников Б. Незримая паутина. — N.Y. : Б.и., 1979. — 395 с.
Стронгин В. Надежда Пlevицкая : великая певица и агент разведки. — М. : АСТ-Пресс Книга, 2005. — 288 с.

Понаровская Ирина Витальевна (1953)

Николайчук С. Звездные встречи на янтарном берегу. — Калининград : «Янтар. сказ», 1996. — 173 с.
Перевалова А. Ирина Понаровская. — М. : Захаров, 1998. — 154 с.
Пушкина О. Женские истории : вып. 2. — М. : Центрполиграф, 2001. — 203 с.

Пугачева Алла Борисовна (1949)

Алла Пугачева глазами друзей и недругов : кн. 1 / под ред. Б. Поюровского. — М. : Центрполиграф, 1997. — 424 с.
Алла Пугачева глазами друзей и недругов : кн. 2 / под ред. Б. Поюровского. — М. : Центрполиграф, 1997. — 377 с.
Белюшина Н. Алла + Фила : секреты «Звездной семейки». — М. : Алгоритм, 2005. — 348 с.
Беляков А. Алка, Аллочка, Алла Борисовна. — М. : Вагриус, Захаров, 1997. — 351 с.
Беляков А. Алла Пугачева. — М. : Мол. гвардия, 2009. — 326 с.
Василинина И. Алла Пугачева. — М. : Сов. композитор, 1991. — 60 с.
Городова М. Звезды как люди : журналист. расслед. о том, как они стали звездами. — М. : АСТ : Астрель, 2008. — 253 с.
Грушевский М. Интервью. — М. : АСТ ; СПб. : Сова, 2006. — 319 с.
Добрюха Н. Рок из первых рук. — М. : Мол. гвардия, 1992. — 297 с.
Левенбук А. Каверзные вопросы, или Пока склероз молодой. — М. : Зебра Е : Аргументы недели, 2012. — 252 с.
Макарова Н. Алла Пугачева. — Мн. : Литература, 1998. — 256 с.

Отт У. Телевизионное знакомство. — М. : Искусство, 1992. — 253 с.

Пугачева А. Алла ART : альбом. — Б.м. : Б.и., 2009. — 233 с.

Пушкина О. Женские истории : вып. 1. — М. : Центрполиграф, 2001. — 202 с.

Раззаков Ф. Алла Пугачёва : 50 мужчин Примадонны. — М. : Алгоритм, 2014. — 350 с.

Раззаков Ф. Алла Пугачева : в безумном веке. — М. : Эксмо, 2009. — 574 с.

Раззаков Ф. Алла Пугачева : по ступеням славы. — М. : Яуза, 2003. — 928 с.

Раззаков Ф. Алла Пугачева : рожденная в СССР. — М. : Эксмо, 2009. — 526 с.

Раззаков Ф. Пугачева против Ротару : великие соперницы. — М. : Эксмо, 2011. — 540 с.

Резник И. Алла Пугачева и другие : восп., стихи, песни, эпиграммы, посвящения. — М. : Б-ка И. Резника : ОЛМА-ПРЕСС, 2001. — 383 с.

Резник И. Алла Пугачева и другие ; Маэстро. — М. : Зебра Е : Рипол классик, 2010. — 315 с.

Резник И. Пугачева и другие : Аллочка, Лаймочка, Филя. — М. : Зебра Е, 2006. — 430 с.

Резник И. Пугачева и другие ; Маэстро. — М. : Зебра Е : Рипол классик, 2010. — 315 с.

Савина А. Русская 5-ка. — СПб. : Амфора, 2007. — 166 с.

Савченко Б. Дорогая Алла Борисовна. — М. : Знание, 1992. — 53 с.

Садчиков М. Рандеву со звездами [о А. Пугачевой и др.]. — СПб. : Культ-информ-пресс, 1992. — 202 с.

Скорыходов Г. Алла и Рождество. — М. : Эксмо : Алгоритм, 2003. — 316 с.

Скорыходов Г. Алла Пугачева : встречи с рождественской феей. — М. : Алгоритм, 2017. — 302 с.

Скорыходов Г. Алла Пугачева как она есть. — М. : Эксмо : Алгоритм-Издат, 2011. — 254 с.

Скорыходов Г. Алла Пугачева. — М. : Вече, 2013. — 319 с.

Скорыходов Г. Неизвестная Пугачева. — М. : Эксмо, Алгоритм, 2010. — 255 с.

Стефанович А. Кураж : докум. роман о шоу-бизнесе времен СССР. — М. : РИПОЛ классик, 2014. — 202 с.

Сухарев А. Сыскарь : А. Пугачева, М. Звездинский, Л. Толстая и Л. Кербель, а также Япончик, Монгол, Тайванчик, Черкас и мн. др. в восп. легендар. сыщика МУРа. — М. : Детектив-Пресс, 2006. — 293 с.

Ханок Э. Пу-га-чёв-щи-на : Алла в «законе волны» и... в окружении звезд. — К. : Астарта, 1998. — 190 с.

Ханок Э. Пу-га-чёв-щи-на... : десять лет спустя. — М. : Грифон, 2008. — 222 с.

Щербиновская Е. Концерт : песни из репертуара популярных авторов и исполнителей : кн. для чтения с комментарием на нем. языке. — Дюссельдорф : Брюкен Ферлаг, 1987. — 196 с.

Я – Алла Пугачева / ред.-сост. Е. Мишаненкова — М. : АСТ, 2014. — 222 с.

Пьеха Эдита Станиславовна (1937)

Баранова Г. Молодые голоса. — М. : Мол. гвардия, 1966. — 158 с.

Бахарева Н. Эдита Пьеха : признание в любви. — СПб. : Азбука-классика, 2007. — 202 с.

Безрукова Л. Эдита Пьеха : секреты красоты и молодости. — СПб. : ВЕСЬ, 2002. — 92 с.

Грушевский М. Интервью. — М. : АСТ ; СПб. : Сова, 2006. — 319 с.

Лопатин А. Эдита : полвека на эстраде. — М. : Эксмо, 2007. — 448 с.

Мать и дочь : секреты личн. жизни звездных семей / авт.-сост. О. Шумяцкая. — М. : АСТ : Астрель, 2009. — 190 с.

Пушкина О. Женские истории Оксаны Пушкиной : вып. 3. — М. : Центрполиграф, 2001. — 236 с.

Розенбаум Александр Яковлевич (1951)

Александр Розенбаум. Песня длиною в жизнь : к 60-летию артиста / М. Кравчинский. — М. : Си Ди МПЗ Музыка : ЗАО АПРОЗ, 2010. — 43 с.

Розенбаум А. Александр Розенбаум. — М. : АПРОЗ, 2011. — 20 с.

Розенбаум А. Белая птица удачи. — М. : Эксмо-Пресс : ТРИЭН, 2001. — 471 с.

Розенбаум А. Бультерьер. — М. : Вагриус, 2000. — 207 с.

Розенбаум А. Дорога длиною в жизнь. — М. : Эксмо, 2011. — 334 с.

Розенбаум А. Затяжной прыжок. — Л. : ВПТО «Союзтеатр», 1990. — 141 с.

Розенбаум А. Крылья Пегаса. — М. : Эксмо, 2008. — 893 с.

Розенбаум А. Летать – так летать! — М. : Эксмо, 2009. — 477 с.

Розенбаум А. Размышление на прогулке. — М. : Эксмо, 2009. — 398 с.

Розенбаум А. Синяя птица мечты. — М. : Эксмо, 2004. — 350 с.

Розенбаум А. Стихи о любви. — М. : Эксмо, 2009. — 237 с.

Розенбаум А. Я люблю возвращаться в свой город. — СПб : Fine Street, 2003. — 150 с.

Ротару Софія Михайлівна (1947)

Пушкина О. Женские истории : вып. 2. — М. : Центрполиграф, 2001. — 203 с.

Раззаков Ф. Пугачева против Ротару : великие соперницы. — М. : Эксмо, 2011. — 540 с.

Раззаков Ф. София Ротару и её миллионы. — М. : Алгоритм, 2012. — 379 с.

Раззаков Ф. София Ротару. Белый танец хуторянки. — М. : Алгоритм, 2016. — 379 с.

Русланова Лидия Андреевна (1900-1973)

- Вардугин В. Легенды и жизнь Лидии Руслановой. — Саратов : Приволж. кн. изд-во, 1999. — 239 с.
- Волочков Г. Лидия Русланова. — М. : Фортуна ЭЛ, 2012. — 381 с.
- Гелис А. Зовут ее Русланова. — Самара : Парус, 2000. — 334 с.
- Егорова И. Исполнительский стиль Лидии Руслановой. — Саратов : SGK им. Л. Собинова, 2010. — 220 с.
- Л.А. Русланова. Русский романс и народные песни / Е. Кравченкова. — М. : Святигор, 2007. — 71 с.
- Лидия Русланова в воспоминаниях современников : сб. / сост. Л. Булгак, Ф. Мишин. — М. : Искусство, 1981. — 238 с.
- Михеенков С. Лидия Русланова : душа-певица. — М. : Мол. гвардия, 2014. — 318 с.
- Песиков Ю. Лидия Русланова известная и неизвестная. — Саратов : Слово, 1998. — 41 с.
- Сафошкин В. Лидия Русланова – от Рейхстага до ГУЛАГа. — М. : Эксмо-пресс, 2002. — 415 с.
- Сафошкин В. Лидия Русланова : валенки, валенки, не подшиты, стареньки. — М. : Эксмо, 2003. — 416 с.
- Стронгин В. Тюрьма и воля Лидии Руслановой. — М. : АСТ : Зебра Е, 2009. — 348 с.

Северный Аркадий Дмитриевич (1939-1980)

- Тростников Д. Знаменитость. — М. : Изд. И.Б. Белый : Memories, 2010. — 367 с.
- Фукус Р. Песни на «ребрах» : Высоцкий, Северный, Пресли и др. — Н. Новгород : ДЕКОМ, 2010. — 200 с.
- Шелег М. Аркадий Северный : две грани одной жизни. — М. : ННН, 1997. — 416 с.
- Шелег М. Споем, жиган. — СПб. : ЛИК, 1995. — 380 с.

Тальков Игорь Владимирович (1956-1991)

- Даниловцева Л. Великий сын униженной России. — М. : Преподавание истории в shk., 2006. — 192 с.
- Измайлова И. Тайна Игоря Талькова. — М. : Эксмо : Яуза, 2011. — 222 с.
- Ипатова Е. Горькая моя Звезда : памяти И. Талькова посвящается. — Воронеж : Воронеж. обл. тип., 2016. — 117 с.
- Мученики за веру и Отечество : М. Меньшиков, Н. Гумилев, С. Есенин, И. Тальков, Ю. Липатников / сост. Е. Троицкий ; От прозападных иллюзий к ценностям русской цивилизации / Н. Троицкая. — М. : Граница, 2006. — 235 с.
- Николайчук С. Звездные встречи на янтарном берегу. — Калининград : «Янтар. сказ», 1996. — 173 с.
- Оборванная струна : песни, стихи В. Цоя и И. Талькова, материалы об их жизни и творчестве / сост. А. Крохмалюк. — М. : Современ. писатель, 1993. — 158 с.
- Памяти Игоря Талькова / сост. Е. Кисляков, М. Колесниченко, О. Шурыгина. — М. : Эль Эстро, 2009. — 232 с.
- Тальков И. Монолог / сост. Т. Талькова, И. Петрищева. — М. : Эксмо, 2008. — 413 с.
- Тальков И. Стихи. Песни. Воспоминания. — М. : Эксмо, 2007. — 382 с.
- Талькова О., Тальков В. Игорь Тальков. Убийца не найден. — М. : Алгоритм, 2017. — 285 с.
- Талькова О., Тальков В. Крестный путь Игоря Талькова. — М. : Эксмо : Алгоритм-Издат, 2011. — 397 с.
- Талькова О. Я воскресну и спою. — М. : Алесь : РТК, 1998. — 207 с.
- Талькова О., Талькова В. И расцветает... Великая Россия! : из восп. мамы и брата И. Талькова. — М. : Сайгония, 2001. — 268 с.
- Ходанов М. «Спасите наши души!..» : о христиан. осмыслении поэзии В. Высоцкого, И. Талькова, Б. Окуджавы и А. Галича. — М. : Отчий дом, 2000. — 165 с.
- Ходанов М. «Спасите наши души! ...» : православная духовность и творчество рус. поэтов XX в. : В. Высоцкий, И. Тальков и др. — М. : НИИ shk. технологий, 2010. — 125 с.
- Я воскресну и спою / сост. В. Полозов. — Тамбов : Тамб. правл. СЖ России, 1992. — 48 с.

Толкунова Валентина Васильевна (1948-2010)

- Народная артистка РСФСР Валентина Толкунова : двадцать пять серебряных апрелей. — М. : Сов. композитор, 1990. — 46 с.
- Толкунова В. Душа России. — М. : Зарницы, 2011. — 303 с.
- Толкунова В. Я не могу иначе. Жизнь, рассказанная ею самой / авт.-сост. А. Староминская. — М. : Э, 2016. — 188 с.

Утесов Леонид Иосифович (1895-1982)

- Акимов В. Леонид Утесов. — М. : Олимп ; АСТ, 1999. — 448 с.
- Амчиславский Б., Амчиславский Э. «Одесский консул в столице» : Леонид Утёсов : документы и факты. — Нью-Йорк : EDNA Media corp. : IUFFS USA, 2015. — 368 с.
- Амчиславский Б., Амчиславский Э. Я родился в Одессе [архив фонда «Музей-квартира Л. О. Утесова в Одессе»]. Кн. 1. — 2009. — 864 с.
- Амчиславский Б., Амчиславский Э. Я родился в Одессе [архив фонда «Музей-квартира Л. О. Утесова в Одессе»]. Кн. 2, ч. 1. — 2014. — 752 с.
- Амчиславский Б., Амчиславский Э. Я родился в Одессе [архив фонда «Музей-квартира Л. О. Утесова в Одессе»]. Кн. 2, ч. 2. — 2014. — 720 с.

- Амчиславский Б., Амчиславский Э. Я родился в Одессе [архив фонда «Музей-квартира Л. О. Утесова в Одессе»]. Кн. 3. — 2014. — 416 с.
- Бабушкин Л. Записки Цидрейтора. — М. : Моск. учеб. и картолитография, 2002. — 558 с.
- Гейзер М. Леонид Утесов. — М. : Мол. гвардия, 2008. — 327 с.
- Дмитриев Ю. Леонид Утесов. — М. : Искусство, 1982. — 208 с.
- Инин А., Павловская Н. Утесов. Песня длиною в жизнь : фантазия на тему Утесова. — СПб. : Амфора, 2006. — 494 с.
- Надеждин Н. Леонид Утесов : «Тебе не хочется покоя...». — М. : Майор, 2011. — 191 с.
- Неизвестный Утесов / сост. Г. Скороходов. — М. : Терра, 1995. — 205 с.
- Орлов Г. Свой среди своих. — СПб. : Вести, 1996. — 150 с.
- Ревельс А. Рядом с Утесовым. — М. : Искусство, 1995. — 271 с.
- Сафошкин В. Леонид Утесов. — М. : Эксмо, 2005. — 432 с.
- Сердце, тебе не хочется покоя : от Утесова до... / Л. Сафошкина, В. Сафошкин. — М. : Диадема-Пресс, 2000. — 414 с.
- Скороходов Г. Леонид Утесов : друзья и враги. — М. : АСТ : Олимп, 2007. — 317 с.
- Скороходов Г. Леонид Утесов : песня, спетая сердцем. — М. : Алгоритм, 2017. — 334 с.
- Таглина О. Леонид Утесов. — Х. : Фолио, 2009. — 122 с.
- Утесов Л. Записки актера. — М. ; Л. : Искусство, 1939. — 152 с.
- Утесов Л. Моя Одесса. — Одесса : ОКФА, 1995. — 84 с.
- Утесов Л. Прости-прощай, Одесса-мама. — М. : Лехаим, 2003. — 208 с.
- Утесов Л. С песней по жизни. — М. : АСТ ; Владимир : Зебра Е ; 2009. — 492 с.
- Утесов Л. Спасибо, сердце! : восп., встречи, раздумья. — М. : Центрполиграф, 2016. — 379 с.
- Утесов Л. «Ты, Одессит». — Б.м. : Скифф, 1995. — 214 с.
- Хорт А. Король и свита : забав. картинки из жизни Л. Утесова, его друзей и его Одессы. — М. : Армада-пресс, 2000. — 202 с.
- Хорт А. Леонид Утесов : с песней по жизни. — М. : Вече ; Тула : Имидж Принт, 2013. — 285 с.

Ханум Тамара Артемовна (1906-1991)

- Авдеева Л. Народная артистка Союза ССР Тамара Ханум. — М. : МК СССР, 1959. — 19 с.
- Вольский А. Тамара-Ханум : биогр. очерк. — Ростов н/Д : Ростгиздат, 1939. — 20 с.
- Тамара Ханум / Л. Авдеева. — Ташкент : Госиздат УзССР, 1956. — 31 с.
- Тамара Ханум : фотоальбом / сост. О. Широкая. — Ташкент : Изд-во лит. и иск-ва им. Г. Гуляма, 1973. — 13 с.
- Широкая О. Тамара Ханум. — Ташкент : Изд-во лит. и искусства, 1973. — 107 с.
- Широкий Ю. Тамара Ханум. — Л. ; М. : Искусство, 1941. — 96 с.

Цой Виктор Робертович (1962-1990)

- Айзеншпис Ю. Виктор Цой и другие : как зажигают звезды. — М. : Эксмо : Алгоритм-Книга, 2011. — 380 с.
- Бармин В. Мысли про творчество. Ч. 1. — М. : Спутник+, 2012. — 370 с.
- Бармин В. Мысли про творчество. Ч. 2. — М. : Спутник+, 2012. — 459 с.
- Берменьев С. Звезда по имени Цой. — М. : Культурный фонд «Нац. портр. галерея», 2012. — 104 с.
- Васильева-Халл Н. КИНОхроники подполья. — М. : Эксмо, 2012. — 118 с.
- Виктор Цой : ил. история жизни и творчества Виктора Цоя и группы «Кино» / отв. А. Московкин. — М. : Ан-тао, 2005. — 395 с.
- Виктор Цой / авт.-сост. М. Цой, А. Житинский. — СПб. : Новый Геликон, 1991. — 366 с.
- Виктор Цой / авт.-сост. М. Цой, А. Рыбин. — СПб. : Шок Records, 1997. — 313 с.
- Дидуров А. Солдаты русского рока. — М. : МП «Русь-90» : Гос. респ. центр рус. фольклора, 1994. — 190 с.
- Доманский Ю. Тексты смерти русского рока. — Тверь : ТвГУ, 2000. — 110 с.
- Житинский А. Цой Forever. — СПб. : Амфора, 2013. — 476 с.
- Кадиков З. По следам пророка света. Расшифровка песен В. Цоя. — СПб. : Фолио-пресс, 1999. — 195 с.
- Калгин В. Виктор Цой и его Кино. — М. : АСТ, 2015. — 302 с.
- Калгин В. Виктор Цой. — М. : Мол. гвардия, 2016. — 360 с.
- Калгин В. Виктор Цой. Жизнь и «Кино». — М. : АСТ, 2015. — 300 с.
- Калгин В. Цой. Последний герой современного мифа. — М. : РИПОЛ классик, 2016. — 787 с.
- Оборванная струна : песни, стихи В. Цоя и И. Талькова, материалы об их жизни и творчестве / сост. А. Крох-малюк. — М. : Современ. писатель, 1993. — 158 с.
- Осторожно, гололед! : Майк и Цой в Свердловске, 1983-й / авт.-сост. Е. Пудова. — Екатеринбург ; СПб. : Ге-ликон Плюс, 2009. — 95 с.
- Петрова С. Современная поэзия : тв-во В. Цоя в аспекте интермедиальности. — СПб. : Лема, 2014. — 79 с.
- Рыбин А. «Кино» с самого начала. — СПб. : Амфора, 2013. — 285 с.
- Садчиков М. Рандеву со звездами [о В. Цое и др.]. — СПб. : Культ-информ-пресс, 1992. — 202 с.
- Слово рока : поэтич. сб. / сост. В. Рекшан. — СПб. : Рики-Тики-Тави, 1992. — 95 с.
- Цой В. Гуппа крови. — М. : Эксмо, 2007. — 317 с.
- Цой В. Звезда по имени Солнце / сост. А. Корин. — М. : Эксмо, 2009. — 415 с.

Цой В. Звезды останутся здесь / авт.-сост. А. Жавнерович. — М. : Эксмо, 2009. — 349 с.
Цой В. Музыка волн, музыка ветра. — М. : Эксмо, 2010. — 382 с.
Цой В. Последний герой. — М. : Эксмо-пресс, 2003. — 350 с.
Это сладкое слово Камчатка / авт.-сост. А. Рыбин. — М. : Антао, 2005. — 158 с.

Шульженко Клавдия Ивановна (1906-1984)

Василинина И. Клавдия Шульженко. — М. : Искусство, 1979. — 176 с.
Вспоминая Клавдию Шульженко / сост. А. Вартанян. — М. : Б.и., 1996. — 180 с.
Звезда неугасимая : сб. материалов к 100-лет. К. Шульженко / сост. А. Вартанян. — М. : Б.и., 2009. — 123 с.
История в женских портретах : вып. 28 : Клавдия Шульженко. — М. : Де Агостини, 2013. — 31 с.
Клавдия Шульженко : певица на все времена / авт.-сост. А. Вартанян. — М. : Моск. учеб. и картолитогр., 1999. — 192 с.
Клавдия Шульженко : порт. на фоне эпохи / авт.-сост. А. Вартанян. — М. : Моск. гор. орг. СПР, 2012. — 174 с.
Клавдия Шульженко. Петя — значит жить! / сост. А. Вартанян. — М. : Наталис : Рипол Классик, 2005. — 495 с.
Мастера эстрады : сб. / сост. Б. Поюровский. — М. : АСТ-Пресс книга, 2003. — 299 с.
Наша история. 100 великих имен : вып. № 65 : К. Шульженко. — М. : Де Агостини, 2011. — 31 с.
Скороходов Г. Клавдия Шульженко : судьба актрисы — судьба песни. — М. : Сов. композитор, 1974. — 135 с.
Скороходов Г. Три влечения Клавдии Шульженко. — М. : Алгоритм, 2007. — 317 с.
Хотулёв В. Клавдия Шульженко : жизнь, любовь, песня. — М. : Олимп ; Смоленск : Русич, 1998. — 416 с.
Шульженко К. «Когда вы спросите меня...». — М. : Мол. гвардия, 1985. — 222 с.

Юрьева Изабелла Даниловна (1899-2000)

Савченко Б. Эстрада ретро. — М. : Искусство, 1996. — 399 с.
Тихонова Н. Белая цыганка. — М. : Олимп, АСТ, 2000. — 459 с.

Яремчук Назарій Назарович (1951-1995)

Кибич Я. Назарій Яремчук : я пісню вернувся до життя. — Вижниця : Черемош, 2011. — 326 с.
Співець Буковинського краю / підгот. В. Біретто та ін. — Чернівці : Митець, 1996. — 29 с.

Яунзем Ирма Петровна (1897-1975)

Бугославский С. Ирма Яунзем, исполнительница песен народностей. — М. ; Л. : Кинопечать, 1927. — 16 с.
Яунзем / авт.-сост. Е. Грошева. — М. : Изд-во Фонда И. Архиповой, 2001. — 495 с.
Яунзем И. Человек идет за песней. — М. : Мол. гвардия, 1968. — 127 с.

Представники авторської пісні

Ефремов Л. Я всё живу в СССР! — Коломна : Серебро Слов, 2015. — 181 с.
Истомин С., Денисенко Д. Самые знаменитые барды России. — М. : Вече, 2002. — 399 с.
Короленко П. Шлягер века. — М. : Новое лит. обозрение, 2003. — 296 с.
Крупн А. И женщины красивы, и мужчины... — М. : Локис, 2002. — 351 с.
Кукин Ю. Дом на полпути / сост. А. Левитан, М. Левитан. — М. : Сов. фонд культуры, 1990. — 191 с.
Нет хода нам назад : 33 моск. барда / сост. Р. Шипов. — М. : Прейскурантиздат, 1991. — 192 с.
Пятьдесят российских бардов / сост. Р. Шипов. — М. : Москва, 2001. — 381 с.
Ульрих А. Северный вариант. Начало. — Тюмень : Вектор Бук, 2005. — 174 с.
Яшунская А. С вами вместе. — СПб. : Бояныч, 2005. — 247 с.

Окремі виконавці

Анчаров Михаил Леонидович (1923-1990)

Анчаров М. Звук шагов / сост. В. Юровский. — М. : Останкино, 1992. — 302 с.
Анчаров М. Сочинения : Песни. Стихи. Интервью. Роман. — М. : Локид-Пресс, 2001. — 494 с.
Анчаров М. «Ни о чём судьбу не молю...» : стихи и песни. — М. : Кн. магазин «Москва», 1999. — 168 с.
Классика бардовской песни : сб. / сост. Р. Шипов. — М. : Эксмо, 2009. — 382 с.

Бачурин Евгений Владимирович (1934-2015)

Бачурин Е. Деревя вы мои, деревья. — М. : ЭКСМО, 2004. — 350 с.
Бачурин Е. Я ваша тень : Песни. Стихи. Ноты. — М. : Кн. сад, 1999. — 366 с.

Визбор Юрий Иосифович/Юзефович (1934-1984)

Визбор Т. «Здравствуй, здравствуй, я вернулся!..». — М. : Кн. магазин «Москва», 1998. — 91 с.
Визбор Ю. Надоело говорить и спорить. — М. : Алгоритм, 2012. — 302 с.
Визбор Ю. Ты у меня одна : Стихи. Песни. Рассказы. Ст. Ноты / сост. Р. Шипов. — М. : Локид-Пресс, 2003. —

461 с.

- Визбор Ю. Я сердце оставил в синих горах : стихи, песни, проза. — М. : Физкультура и спорт, 1986. — 348 с.
- Классика бардовской песни : сб. / сост. Р. Шипов. — М. : Эксмо, 2009. — 382 с.
- Кулагин А. Визбор. — М. : Мол. гвардия, 2013. — 353 с.
- Москвина Л. Дядя Визбор – мой кумир. — М. : Страстной бульвар, 1992. — 233 с.
- Пискулов Ю. 17 мгновений с Визбором. — М. : У Никитских ворот, 2014. — 47 с.
- Просто Визбор : сб. восп. / сост.-ред. А. Кузнецов. — М. : Янус-К, 2005. — 259 с.
- Судеб переплетенье : сб. восп. о Ю. Визборе / отв. ред. Э. Сухорученкова. — М. : Аванглион-Принт, 2014. — 352 с.
- Шергова Г. Об известных всем. — М. ; АСТ : Астрель, 2004. — 556 с.
- Якушева А. Три жены тому назад... : история одной переписки. — М. : Кн. магазин «Москва», 2001. — 285 с.

Высоцкий Владимир Семенович (1938-1980)

- 130 песен для кино / сост. А. Крылов. — М. : Киноцентр, 1991. — 303 с.
- Абрамова Л., Перевозчиков В. Факты его биографии. — М. : Изд. центр «Россия молодая», 1991. — 110 с.
- Агеева З. Душевный мир Владимира Высоцкого. — М. : У Никитских ворот, 2011. — 123 с.
- Агеева З. Я лечила Высоцкого. — М. : Алгоритм, 2016. — 271 с.
- Актеры советского кино : вып. 11 / сост. Л. Польская. — М. : Искусство, 1975. — 223 с.
- Ай да Высоцкий! / сост. В. Таиров. — СПб. : Астерион, 2005. — 310 с.
- Андреев Ю. Владимир Высоцкий. Человек. Поэт. Актер. — М. : Прогресс, 1989. — 357 с.
- Анискович Л. Володя. — М. : Вече, 2001. — 277 с.
- Афоризмы и образы Высоцкого / сост. Е. Запяткин. — Саратов : Науч. кн., 2010. — 235 с.
- Бакин В. Владимир Высоцкий без мифов и легенд. — М. : Эксмо : Алгоритм-Издат, 2011. — 686 с.
- Бакин В. Неизвестный Высоцкий : жизнь после смерти. — М. : Эксмо : Алгоритм, 2011. — 686 с.
- Батов В. Владимир Высоцкий : психогерменевтика творчества. — М. : Рос. ин-т культурологии, 2002. — 223 с.
- Батов В. Владимир Высоцкий : художник и человек. — М. : Аграф, 2011. — 240 с.
- Бестужев-Лада И. Открывая Высоцкого. — М. : Кн. магазин «Москва», 2001. — 314 с.
- Блинова А. Экран и Владимир Высоцкий. — М. : Логос, 1992. — 207 с.
- В. Высоцкий : всё не так / ред.-сост. А. Базилевский. — М. : Вахазар, 1991. — 73 с.
- В.С. Высоцкий : алфавит., хронол. и библиогр. указ.-справ. — Воронеж : Б.и, 1990. — 190 с.
- В.С. Высоцкий в контексте русской культуры / текстол. работа С. Жильцова. — М. : Дирекция по созданию Гос. культ. центра-музея В. Высоцкого, 1990. — 111 с.
- Влади М. Владимир, или Прерванный полет. — М. : АСТ ; Х. : Фолио, 2004. — 286 с.
- Владимир Высоцкий : Гамлет с гитарой / сост. Ю. Андреев, И. Богуславский. — М. : Прогресс, 1990. — 421 с.
- Владимир Высоцкий : исслед. и материалы, 2007-2009 гг. / редкол. Б. Дыханова и др. — Воронеж : ВГПУ, 2009. — 247 с.
- Владимир Высоцкий : исслед. и материалы, 2009-2010 гг. / редкол. А. Крылов и др. — Воронеж : Эхо, 2011. — 302 с.
- Владимир Высоцкий : Человек. Поэт. Актер / сост. Ю. Андреев, И. Богуславский. — М. : Прогресс, 1990. — 325 с.
- Владимир Высоцкий в кино / сост. И. Роговой. — М. : Киноцентр, 1989. — 222 с.
- Владимир Высоцкий в контексте художественной культуры / ред.-сост. С. Голубков, М. Перепелкин, И. Фишгойт. — Самара : Самар. ун-т, 2006. — 300 с.
- Владимир Высоцкий и русский рок / отв. ред. Ю. Доманский. — Тверь : ТвГУ, 2001. — 127 с.
- Владимир Высоцкий. Монологи со сцены / О. Терентьев. — Х. : Фолио ; М. : АСТ, 2000. — 205 с.
- Владимир Семенович Высоцкий. Что? Где? Когда? (1960-1990) / авт.-сост. А. Эпштейн. — Х. : Студия-Л, 1992. — 399 с.
- Волкова Н. Русский национальный характер в поэзии В. Высоцкого. — Тверь : Кондратьев А. Н., 2011. — 97 с.
- Вспоминая Владимира Высоцкого / сост. А. Сафонов. — М. : Сов. Россия, 1989. — 384 с.
- Высоцкая И. Короткое счастье на всю жизнь. — М. : Мол. гвардия, 2005. — 182 с.
- Высоцкая И. Мой брат Высоцкий : у истоков таланта. — М. : Астрель, 2012. — 191 с.
- Высоцкий : детство / авт.-сост. С. Бражников, Ю. Куликов, Г. Уварчева. — М. : Изд-во ГКЦМ В. Высоцкого, 2009. — 398 с.
- Высоцкий : юность / авт.-сост. С. Бражников, Ю. Куликов, Г. Уварчева. — М. : ГКЦМ В. Высоцкого, 2011. — 400 с.
- Высоцкий : молодость / авт.-сост. С. Бражников, Ю. Куликов, Г. Уварчева. — М. : ГКЦМ В. Высоцкого, 2013. — 335 с.
- Высоцкий в Белгороде : восп., очерки / сост. А. Крупенков. — Белгород : Константа, 2008. — 73 с.
- Высоцкий В. Мой финиш – горизонт. — М. : Эксмо, 2007. — 541 с.
- Высоцкий В. Не боялся ни слова, ни пули... — М. : Эксмо, 2010. — 414 с.
- Высоцкий. На краю / Ю. Сушко. — М. : АСТ, 2015. — 573 с.
- Высоцковедение и высоцковидение / редкол. М. Антонова и др. — Орел : ОГПУ, 1994. — 73 с.
- Георгиев Л. Владимир Высоцкий – знакомый и незнакомый. — М. : Искусство, 1989. — 139 с.

- Георгиев Л. Владимир Высоцкий : встречи, интервью, восп. — М. : Искусство, 1991. — 266 с.
- Годованник Л. Тайные гастроли. Ленинградская биография В. Высоцкого. — М. : АСТ ; СПб. : Астрель-СПб, 2011. — 251 с.
- Демидова А. Владимир Высоцкий, каким помню и люблю. — М. : Зебра Е : Аргументы недели, 2012. — 283 с.
- Доманский Ю. О поэтическом мире Высоцкого. — Тверь : СФК-офис, 2011. — 83 с.
- Живая жизнь : штрихи к биограф. В. Высоцкого / лит. запись В. Перевозчикова. — М. : Моск. рабочий, 1988. — 316 с.
- Зайцев В. Окуджава, Высоцкий, Галич : поэтика, жанры, традиции. — М. : ГКЦМ В. Высоцкого, 2003. — 272 с.
- Зайцев В. Четыре эпохи в песне поэта (Ж. Брассенс и В. Высоцкий). — М. : Знание, 1990. — 63 с.
- Зайцева М., Изотов В. «Роман случился просто так», или «Такая уж любовь у них» : словарь песни «Она на двор — он со двора». — Орел : ОГУ, 2010. — 21 с.
- Захарчук М. Босая душа, или Каким я знал Высоцкого. — М. : Моск. учебники-СиДипресс, 2012. — 479 с.
- Зимна М. Высоцкий — две или три вещи, которые я знаю о нем. — Ростов н/Д : Феникс, 2007. — 256 с.
- Золотухин В. «Все в жертву памяти твоей...» : В. Золотухин о В. Высоцком. — М. : Союзтеатр, 1992. — 234 с.
- Золотухин В. Дневники : «Всё в жертву памяти твоей...» : В. Золотухин о В. Высоцком. — М. : ИД Авангард, 2005. — 142 с.
- Золотухин В. Секрет Высоцкого. — М. : Алгоритм ; Ростов н/Д : Феникс, 2010. — 318 с.
- Золотухин В. Секрет Высоцкого. Мы часто пели «Баньку» вместе. — М. : Алгоритм, 2013. — 350 с.
- Зубрилина С. Владимир Высоцкий — жизнь, легенда, судьба. «И стал я великим, а был я живым». — Ростов н/Д : Феникс, 2010. — 312 с.
- Зубрилина С. Владимир Высоцкий. — Ростов н/Д : Феникс, 1998. — 349 с.
- Иерусалимский Ю., Соловьев А. «Баллада о времени» : отражение в творчестве В. Высоцкого духов. жизни сов. о-ва 1960-1970-х гг. — Ярославль : Яросл. гос. ун-т, 1999. — 193 с.
- Изотов В. В.С. Высоцкий, «Горизонт» : постр. комментарий. — Орёл : ОГУ, 1999. — 13 с.
- Изотов В. Вчитываясь в текст В. С. Высоцкого «За меня невеста отыдаёт честно». — Орел : ОГУ, 1998. — 8 с.
- Изотов В. Высоцкий и рубеж тысячелетий. — Орел : ОГУ, 2000. — 56 с.
- Изотов В. Комментарий к «Сказке о несчастных сказочных персонажах» В. Высоцкого. — Орел : ОГУ. — 22 с.
- Изотов В. Лексикографическое описание творчества В. Высоцкого. — Орел : ОГУ, 2012. — 81 с.
- Изотов В. Объяснительный словарь к «Разбойничьей» В. Высоцкого. — Орел : ОГУ, 1999. — 16 с.
- Изотов В. Словарь поэзии Владимира Высоцкого. — М. : Б.и., 2010 — 112 с.
- Изотов В. Словарь-комментарий к песне В. Высоцкого «Притча о Правде и Лжи». — Орел : ОГУ, 1999. — 28 с.
- Изотов В. Словотолкователь к песне В. Высоцкого «Корабли постоют — и ложатся на курс...» / Харьк. лексикогр. о-во. — Орел ; Харьков, 1997. — 19 с.
- Изотов В. Толковый словарь «Баллады о бане» В. Высоцкого. — Орел : ОГУ, 1998. — 21 с.
- Изотов В. Филологический комментарий к песне В. Высоцкого «Про двух громилов — братьев Прова и Николая». — Орел : ОГУ, 2010. — 22 с.
- Изотов В. Четыре словаря : словари-комментарии текстов В. Высоцкого. — Орел : ОГУ, 2012. — 103 с.
- Изотов В., Зайцева М. Искусство считать до трёх, или «Весь век сидеть с тобой» : словарь песни В. Высоцкого «Про любовь в каменном веке». — Орел : ОГУ, 2010. — 17 с.
- Изотов В., Рязанская С. Словарь песни В. Высоцкого «История болезни». — Орел : ОГУ, 2010. — 20 с.
- Изотов В., Рязанская С. Словарь песни В. Высоцкого «Никакой ошибки». — Орел : ОГУ, 2010. — 24 с.
- Изотов В., Рязанская С. Словарь песни В. Высоцкого «Ошибка вышла». — Орел : ОГУ, 2009. — 31 с.
- Изотов В., Хвастова Е. Раздвинутые горизонты : словарь плюративов Высоцкого. — Орел : ОГУ, 2010. — 19 с.
- Искандарян Т., Мелконян А. Армянская симфония Высоцкого. — Ереван : Вард Грат, 2012. — 317 с.
- Казачкова Т. Авторская песня как самостоятельное явление культуры : А. Галич, В. Высоцкий. — Курган : Курган. гос. ун-т, 2013. — 71 с.
- Канчуков Е. Приближение к Высоцкому. — М. : РИК «Культура», 1997. — 368 с.
- Карапетян Д. Владимир Высоцкий. — М. : Захаров, 2012. — 299 с.
- Карапетян Д. Семь путешествий с Владимиром Высоцким. — М. : ИКАР, 2004. — 326 с.
- Карпунин С. Большой Каретный + Прикосновение к истокам. — Смоленск : Маджента, 2008. — 87 с.
- Классика бардовской песни : сб. / сост. Р. Шипов. — М. : Эксмо, 2009. — 382 с.
- Колчакова А. Авторская песня и творчество Владимира Высоцкого. — София : Образователен форум, 2007. — 61 с.
- Корецкий В. Вторая жизнь Владимира Высоцкого в воспоминаниях, строчках и больших делах. — Волгоград : Издатель, 2008. — 149 с.
- Корман Я. Владимир Высоцкий : ключ к подтексту. — Ростов н/Д : Феникс, 2006. — 381 с.
- Корман Я. Высоцкий и Галич. — М. ; Ижевск : R&C Dynamics, 2007. — 391 с.
- Корман Я. Художественный мир Владимира Высоцкого : ключ к подтексту. — М. : Изд. содружество А. Богатых и Э. Ракитской, 2005. — 628 с.
- Кохановский И. «Письма Высоцкого» и другие репортажи на радио «Свобода». — М. : Физкультура и спорт, 1993. — 192 с.
- Кречетова Р. Трое : Любимов. Боровский. Высоцкий. — М. : АСТ-Пресс СКД, 2005. — 336 с.
- Крылов А., Кулагин А. Высоцкий как энциклопедия советской жизни. — М. : Булат, 2010. — 377 с.

- Крымова Н. Имена : Высоцкий. Ненаписанная книга / сост. Н. Исмаилова, Ю. Фридштейн, В. Шац. — М. : Трилистник, 2008. — 332 с.
- Кудрявов Б. Страсти по Высоцкому. — М. : Алгоритм, 2008. — 351 с.
- Кудрявов Б. Тайная семья Высоцкого. — М. : Алгоритм-Издат, 2011. — 255 с.
- Кузнецова Е. Владимир Высоцкий в «зеркале» критики. — М. : ГКЦМ В. Высоцкого, 2003. — 173 с.
- Куйбышевский Олимп Высоцкого / сост. М. Трифионов. — Самара : Раритет, 2010. — 119 с.
- Кулагин Ан. Барды и филологи : о творчестве В. Высоцкого, А. Галича, Б. Окуджавы. — Коломна : МГОСГИ, 2011. — 156 с.
- Кулагин Ан. Беседы о Высоцком. — Коломна : КГПИ, 2005. — 163 с.
- Кулагин Ан. Высоцкий и другие. — М. : ГКЦМ В. Высоцкого, 2002. — 195 с.
- Кулагин Ан. Поэзия В.С. Высоцкого. — М. : Кн. магазин «Москва», 1997. — 195 с.
- Лаврова В. Ключи к тайнам жизни : расшифровка 130 песен В. Высоцкого. — Б.м. : Б.и., 1996. — 382 с.
- Лексикографические аспекты творчества Высоцкого / науч. ред. В. Изотов. — Орел : ОГУ, 2011. — 42 с.
- Ливинская С. Владимир Высоцкий и его эпоха. — Ставрополь : Культура, 2008. — 464 с.
- Макарова Б. Литература. Высоцкий в школе. — М. : НЦ ЭНАС, 2005. — 126 с.
- Мир Высоцкого : исслед. и материалы : вып. 2 / сост. А. Крылов и др. — М. : ГКЦМ В. С. Высоцкого, 1998. — 665 с.
- Мир Высоцкого : исслед. и материалы : вып. 7 / сост. С. И. Бражникова и др. — М. : ГКЦМ В. С. Высоцкого, 2012. — 639 с.
- Немировская М. Высоцкий и Марина Влади : сквозь время и расстояние. — М. : Рипол Классик, 2014. — 256 с.
- Нечмилова Г. «Люблю» — летело в Париж : посвящения памяти В. Высоцкого. — Волгодонск : Ростиздат, 2011. — 160 с.
- Никульский А., Тезюничева Н. Высоцкий в памяти народной. — М. : Космос, 2007. — 175 с.
- Новиков В. Владимир Высоцкий : жизнь и творчество. — М. : Б.и., 2000. — 102 с.
- Новиков В. Высоцкий. — М. : Мол. гвардия, 2013. — 491 с.
- Ольбрыхский Д. Поминая Владимира Высоцкого. — М. : Вахазар, 1992. — 91 с.
- Орелович Л. Высоцкий в Дубне. — М. : Унисерв, 2012. — 383 с.
- Осипова Л. Маршрут № В : по Москве Владимира Высоцкого и его лит. героев. — М. : Б.и., 1997. — 76 с.
- Перевозчиков В. Владимир Высоцкий : правда смертного часа. — М. : Вагриус, 2006. — 430 с.
- Перевозчиков В. Возвращение к Высоцкому. — М. : Вагриус, 2008. — 206 с.
- Перевозчиков В. Неизвестный Высоцкий. — М. : Вагриус, 2005. — 304 с.
- Перевозчиков В. «Ну здравствуйте, это я!». — М. : Вагриус, 2006. — 286 с.
- Перевозчиков В. О Высоцком — только самые близкие. — М. : Эксмо : Алгоритм, 2011. — 238 с.
- Перевозчиков В. Правда смертного часа : В. Высоцкий, год 1980-й. — СПб. : Амфора, 2013. — 315 с.
- Перевозчиков В. Улица генералов. — М. : Вагриус, 2008. — 208 с.
- Передрий А. Владимир Высоцкий : сто друзей и недругов. — М. : Эксмо : Алгоритм, 2012. — 542 с.
- Перепелкин М. Бездны на краю : И. Бродский и В. Высоцкий : диалог худож. систем. — Самара : Самарский ун-т, 2005. — 175 с.
- Плотников В. Владимир Высоцкий. Таганка : альбом № 03 и последний. — СПб. : ИНКОМБУК, 2004. — 192 с.
- Попов В. Письма о Высоцком. — Екатеринбург : Банк культур. информ., 2000. — 295 с.
- Порчунов А., Тюрин Г. Двадцать лет спустя : жизнь продолжается. — Саранск : ОАО «СПЗ», 2000. — 46 с.
- Поэзия и песня В.С. Высоцкого : пути изучения / под общ. ред. С. Свиридова. — Калининград : изд-во Рос. гос. ун-та им. И. Канта, 2006. — 191 с.
- Правилов В. Эхо Высоцкого : стихи и проза. — Ижевск : Инвожо, 2008. — 119 с.
- Раззаков Ф. Владимир Высоцкий : «Я, конечно, вернусь...». — М. : Эксмо, 2005. — 672 с.
- Раззаков Ф. Владимир Высоцкий : козырь в тайной войне : другая версия биограф. великого барда. — М. : Эксмо, 2009. — 957 с.
- Раззаков Ф. Владимир Высоцкий. Бард и французенка. — М. : Алгоритм, 2016. — 348 с.
- Раззаков Ф. Владимир Высоцкий. По лезвию бритвы : самая полная биограф. «шансонье всей Руси». — М. : Яуза, Пресском, 2004. — 480 с.
- Раззаков Ф. Другой Владимир Высоцкий : темная сторона биографии великого барда. — М. : Алгоритм-Издат, 2011. — 412 с.
- Раззаков Ф. Жизнь и смерть Владимира Высоцкого. — М. : Альтекс, 1994. — 349 с.
- Раззаков Ф. Марина Влади и Высоцкий. Французенка и бард. — М. : Алгоритм, 2015. — 352 с.
- Раззаков Ф., Крыжановский М. Владимир Высоцкий — суперагент КГБ. — М. : Алгоритм, 2012. — 412 с.
- Рязанов Э. Четыре вечера с Владимиром Высоцким. — М. : ПрозайК, 2011. — 302 с.
- Савчук И. Опыт творческой биографии В. Высоцкого. — Воронеж : Воронеж. гос. пед. ун-т, 2014. — 206 с.
- Сазонов А. Высоцкиана в книжных знаках А. Ечкало. — М. : С.А., 2001. — 13 с.
- Сазонов А. Высоцкиана в книжных знаках В. Ковалевского. — М. : С.А., 2001. — 13 с.
- Сазонов А. Высоцкиана в книжных знаках С. Бахтина. — М. : С.А., 2001. — 30 с.
- Сазонов А. Высоцкиана в экслибрисах. — М. : С.А., 1998. — 12 с.
- Сидорченко А. Прометей мятежной песни. — Донецк ; Артемовск : РИП «Лебедь», 1995. — 233 с.
- Скобелев А. «Много неясного в странной стране...». — Ярославль : Индиго, 2007. — 185 с.

- Скобелев А., Шаулов С. Владимир Высоцкий : Мир и Слово. — Уфа : Изд-во БГПУ, 2001. — 203 с.
- Смехов В. Живой, и только : восп. о Высоцком. — М. : Междунар. совмест. предприятие «Интерконтакт», 1990. — 108 с.
- Смехов В. Таганка : записки заключенного. — М. : Поликом, 1992. — 277 с.
- Соколов Б. Самоубийство Владимира Высоцкого : «Он умер от себя». — М. : Эксмо : Яуза, 2011. — 286 с.
- Солдатенков П. Владимир Высоцкий. — М. : Олимп ; Смоленск : Русич, 1999. — 480 с.
- Соловьев В. Высоцкий и другие : памяти живых и мертвых. — М. : РИПОЛ классик, 2016. — 505 с.
- Старатель : еще о Высоцком / сост. А. Крылов, Ю. Тырин. — М. : Аргус, 1994. — 399 с.
- Сушко Ю. Владимир Высоцкий. По-над пропастью. — М. : Олимп : Астрель, 2010. — 573 с.
- Сушко Ю. Владимир и Марина. — М. : Вагриус, 2007. — 301 с.
- Сушко Ю. Друзья Высоцкого : проверка на преданность. — М. : Э, 2016. — 381 с.
- Сушко Ю. Подруги Высоцкого. — М. : Эксмо, 2012. — 285 с.
- Сушко Ю. Последний роман Владимира Высоцкого. — М. : Э, 2016. — 380 с.
- Сушко Ю. «Ходил в меня влюбленный весь слабый женский пол...» : женщины в жизни Владимира Высоцкого. — М. : Вагриус, 2005. — 496 с.
- Творчество Владимира Высоцкого в контексте художественной культуры XX ст. / под ред. В. Скобелева, И. Фишгойта. — Самара : Самар. регион. обществ. фонд «Центр В. Высоцкого в Самаре», 2001. — 95 с.
- Титаренко В. Прощай, Высоцкий! : докум. хроника похорон. — Тамбов : Б.и., 1998. — 90 с.
- Ткаченко Н. Тайна «Иуды Искарота» : по рассказу Л. Андреева ; Высоцкий : поэзия, личность, судьба и смерть с точки зрения аналитической психологии. — М., 1999. — 111 с.
- Томенчук Л. «Но есть, однако же, еще предположение...». — Днепропетровск : Пороги, 2003. — 92 с.
- Тюрин А. Высоцкий в МГУ. — М. : МАКС Пресс, 2010. — 36 с.
- Турчин А. Жажда бытия : раздумья над стихами В. Высоцкого, напис. на материале Великой Отечественной войны. — Владивосток : Дюма, 2004. — 71 с.
- Уваров Н. Фразеологизмы в творчестве Владимира Высоцкого. — Омск : ОмГПУ : «Наука», 2007. — 535 с.
- Утевский А. Возвращение на Большой Каретный. — М. : Известия, 2004. — 231 с.
- Утевский А. ...И снова на Большом Каретном. — М. : Б.и., 2008. — 238 с.
- Утевский А. На Большом Каретном. — М. : Полиграфресурсы, 1999. — 159 с.
- Фукс Р. Песни на «ребрах» : Высоцкий, Северный, Пресли и др. — Н. Новгород : ДЕКОМ, 2010. — 200 с.
- Ханчин В. Когда я отпою и отыграю... — Самара : Кредо, 2005. — 128 с.
- Ханчин В. Носил он совесть близко к сердцу. — Самара : Парус, 1997. — 142 с.
- Ходанов М. «Спасите наши души!...» : о христианском осмыслении поэзии Высоцкого, Талькова, Окуджавы и Галича. — М. : Отчий дом, 2000. — 165 с.
- Ходанов М. «Спасите наши души! ...» : православная духовность и творчество русских поэтов XX в. : Высоцкий, Тальков и др. — М. : НИИ шк. технологий, 2010. — 125 с.
- Цыбульский М. Владимир Высоцкий в Одессе. — СПб. : Студия НП-Принт, 2013. — 140 с.
- Цыбульский М. Время Владимира Высоцкого. — Ростов н/Д : Феникс, 2009. — 446 с.
- Цыбульский М. Высоцкий в Канаде. — М. : ИД Контакт, 1997. — 17 с.
- Цыбульский М. Высоцкий в США. — М. : ИД Контакт, 1997. — 35 с.
- Цыбульский М. Жизнь и путешествия В. Высоцкого. — Ростов н/Д : Феникс, 2004. — 640 с.
- Цыбульский М. Планета Владимир Высоцкий. — М. : Эксмо, 2008. — 814 с.
- Цыкалов В. Владимир Высоцкий, с моей точки зрения. — Саранск : Красный Окт., 2007. — 363 с.
- Цыкалов В. От высококоведения к высококологии?.., или Новое предложение пишется с красной строки. — Саранск : Тип. «Красный Октябрь», 2011. — 190 с.
- Чижков Д. Отражение. — М. : Изд-во МПИ, 1989. — 159 с.
- Чижков Д. Фотовоспоминания о Высоцком. — М. : Звонница-МГ, 2008. — 269 с.
- Чубуков В. Высоцкий : Вова, Володя, Владимир. — М. : ГКЦМ В. Высоцкого, 1996. — 92 с.
- Шемякин М. Вспоминай всегда про Вовку. — М. : Вагант, 1991. — 30 с.
- Шемякин М. Иллюстрации к стихам и песням Владимира Высоцкого. — М. : Вита Нова, 2011. — 48 с.
- Шилина О. Владимир Высоцкий и музыка : «Я изучил все ноты от и до...». — СПб. : Композитор, 2008. — 213 с.
- Шилина О. Творчество Владимира Высоцкого и традиции русской классической литературы. — СПб. : Островитянин, 2009. — 220 с.
- Щербиновская Е. Концерт : песни из репертуара популярных авторов и исполнителей : кн. для чтения с комментарием на нем. языке. — Дюссельдорф : Брюкен Ферлаг, 1987. — 196 с.
- Экслибрисы, посвященные В.С. Высоцкому / сост. В. Альбертин. — М. : Б.и., 2000. — 380 с.

Галич (Гинзбург) Александр Аркадьевич (1918-1977)

- Аронов М. Александр Галич : полная биография. — М. : Новое лит. обозрение, 2012. — 873 с.
- Батшев В. Александр Галич и его жестокое время. — Франкфурт-на-Майне : Лит. европеец, 2010. — 726 с.
- Галич : новые статьи и материалы / сост. А. Крылов. — М. : ЮПАПС, 2003. — 288 с.
- Галич А. Песня об Отчем Доме / сост. А. Костромин. — М. : Локид-Пресс, 2003. — 542 с.
- Галич Александр : стихи, песни. — М. : Искусство, 1990. — 157 с.

- Галич. Проблемы поэтики и текстологии / Ком. по культуре Москвы ; ГКЦМ В. Высоцкого / сост. Е. Крылов. — М., 2001. — 229 с.
- Зайцев В. Окуджав, Высоцкий, Галич. — М. : ГКЦМ В. Высоцкого, 2003. — 272 с.
- Заклинание добра и зла : сб. ст. и восп. о жизни и творчестве А. Галича и его соч. / сост. Н. Крейтнер. — М. : Прогресс, 1992. — 542 с.
- Изотов В. Словарь песни А. Галича «Красный треугольник». — Орел : ОГУ, 2010. — 22 с.
- Казачкова Т. Авторская песня как самостоятельное явление культуры : А. Галич, В. Высоцкий. — Курган : Курган. гос. ун-т, 2013. — 71 с.
- Каменский З. А.И. Галич. — М. : ИФРАН, 1995. — 229 с.
- Классика бардовской песни : сб. / сост. Р. Шипов. — М. : Эксмо, 2009. — 382 с.
- Корман Я. Высоцкий и Галич. — М. ; Ижевск : R&C Dynamics, 2007. — 391 с.
- Крылов А. Галич – «соавтор». — М. : Благотвор. фонд В. Высоцкого, 2001. — 118 с.
- Крылов А. Не квасом земля полита... : примеч. к «человеческой трагедии» Александра Галича. — Углич : Промдизайн К, 2003. — 90 с.
- Кулагин Ан. Барды и филологи : о творчестве В. Высоцкого, А. Галича, Б. Окуджавы. — Коломна : МГОСГИ, 2011. — 156 с.
- Левенбук А. Каверзные вопросы, или Пока склероз молодой. — М. : Зебра Е : Аргументы недели, 2012. — 252 с.
- Надеждин Н. Александр Галич : «Неоконченная пьеса для драматурга с гитарой». — М. : Майор : Изд. Осипенко А. И., 2009. — 191 с.
- Олександр Галич – особистість, учений, громадянин : зб. наук. пр. — Луганськ : Знання, 2008. — 380 с.
- Рассадин С. Я выбираю свободу. — М. : Знание, 1990. — 56 с.
- Фризман Л. «С чем рифмуется слово истина...» : о поэзии А. Галича. — СПб. : Ореол, 1992. — 127 с.
- Ходанов М. «Спасите наши души!..» : о христианском осмыслении поэзии В. Высоцкого, И. Талькова, Б. Окуджавы и А. Галича. — М. : Отчий дом, 2000. — 165 с.

Городницкий Александр Моисеевич (1933)

- Городницкий А. И вблизи и вдали. — М. : Полигран, 1991. — 354 с.
- Городницкий А. И жить еще надежде... — М. : Вагриус, 2001. — 635 с.
- Городницкий А. Когда судьба поставлена на карту. — М. : ЭКСМО-Пресс, 2001. — 414 с.
- Классика бардовской песни : сб. / сост. Р. Шипов. — М. : Эксмо, 2009. — 382 с.

Ким Юлий Черсанович (1936)

- Богатырева Н. «... И солнечный парус вдали!» : о тв-ве Ю. Кима. — М. : МПГУ, 2006. — 55 с.
- Ким Ю. Моя матушка Россия. — М. : Время, 2003. — 480 с.
- Классика бардовской песни : сб. / сост. Р. Шипов. — М. : Эксмо, 2009. — 382 с.
- Фризман Л., Грачева И. Многообразие и своеобразие Юлия Кима. — К. : Изд. дом Дм. Бурого, 2014. — 211 с.

Митяев Олег Григорьевич (1956)

- Митяев О. Давай с тобой поговорим : стихотворения, песни. — М. : Эксмо, 2004. — 384 с.
- Митяев О. Как здорово, что все мы здесь сегодня собрались. — М. : Э, 2017. — 350 с.
- Митяев О. Лето – это маленькая жизнь. — М. : Эксмо, 2004. — 349 с.
- Митяев О. Небесный калькулятор. — М. : Эксмо, 2017. — 350 с.
- Митяев О. По прожилкам лиственной руки. — М. : Эксмо, 2010. — 445 с.
- Митяев О. Светлое прошлое : стихи, песни, интервью, ноты / сост. Р. Шипов. — М. : Локид-пресс, 2003. — 426 с.
- Митяев О. Травник : кн. песен. — СПб. : Фамилия Паблишинг, 2001. — 141 с.

Окуджав Булат Шалвович (1924-1997)

- Быков Д. Булат Окуджав. — М. : Мол. гвардия, 2011. — 776 с.
- Всё громче музыка любви : музыка и стихи Б. Окуджавы / сост. Ф. Такун. — М. : Современ. музыка, 2005. — 238 с.
- Встречи в зале ожидания : восп. о Булате / сост. Я. Гройсман, Г. Корнилова. — Н. Новгород : ДЕКОМ, 2003. — 284 с.
- Гизатулин М. Булат Окуджав : «...из самого начала». — М. : Булат, 2008. — 349 с.
- Голос надежды : новое о Булате Окуджаве / сост. А. Крылов. — М. : Булат, 2004. — 448 с.
- Голос надежды : новое о Булате Окуджаве. Вып. 2 / сост. А. Крылов. — М. : Булат, 2005. — 496 с.
- Голос надежды : новое о Булате Окуджаве. Вып. 3 / сост. А. Крылов. — М. : Булат, 2006. — 544 с.
- Голос надежды : новое о Булате Окуджаве. Вып. 4 / сост. А. Крылов. — М. : Булат, 2007. — 512 с.
- Голос надежды : новое о Булате Окуджаве. Вып. 5 / сост. А. Крылов. — М. : БулатПрофорбита, 2009. — 618 с.
- Голос надежды : новое о Булате Окуджаве. Вып. 6 / сост. А. Крылов. — М. : Булат, 2009. — 494 с.
- Голос надежды : новое о Булате Окуджаве. Вып. 7 / сост. А. Крылов. — М. : Булат, 2010. — 624 с.

- Голос надежды : новое о Булате Окуджаве. Вып. 8 / сост. А. Крылов. — М. : Булат 2011. — 541 с.
- Живописцева И. О Галке, о Булате, о себе... — М. : Булат, 2006. — 231 с.
- Жук М. Художественный мир Булата Окуджавы : концепты Вера, Надежда, Любовь. — Владивосток : Морской гос. ун-т, 2009. — 251 с.
- Зайцев В. Окуджава, Высоцкий, Галич : поэтика, жанры, традиции. — М. : ГКЦМ В. Высоцкого, 2003. — 272 с.
- Крылов А. Мои воспоминания о Мастере, или Как я стал агентом КГБ. — М. : Булат, 2005. — 218 с.
- Кулагин Ан. Барды и филологи : о творчестве В. Высоцкого, А. Галича, Б. Окуджавы. — Коломна : МГОСГИ, 2011. — 156 с.
- Окуджава. Проблемы поэтики и текстологии / сост. А. Крылов. — М. : ПИК ВИНТИ, 2002. — 254 с.
- Окуджава Б. Путешествие дилетантов. — М. : ЭКСМО, 2004. — 957 с.
- Поэт и певец : метод. материал к 90-летию со дня рождения Б. Окуджавы. — Саранск : НБ Республики Мордовия, 2013. — 24 с.
- Ходанов М. «Спасите наши души!..» : о христианском осмыслении поэзии В. Высоцкого, И. Талькова, Б. Окуджавы и А. Галича. — М. : Отчий дом, 2000. — 165 с.
- Щербиновская Е. Концерт : песни из репертуара популярных авторов и исполнителей : кн. для чтения с комментарием на нем. языке. — Дюссельдорф : Брюкен Ферлаг, 1987. — 196 с.

Артисти театру та кіно

Абдулов Александр Гаврилович (1953-2008)

- Абдулов А. Хочу остаться легендой. — М. : АСТ : Зебра Е, 2008. — 330 с.

Бернес Марк Наумович (1911-1969)

- Актеры советского кино : вып. 11 / сост. Л. Польская. — М. : Искусство, 1975. — 223 с.
- Марк Бернес : ст., восп. / сост. Л. Бернес-Бодрова. — М. : Искусство, 1980. — 218 с.
- Марк Бернес в воспоминаниях современников / сост. А. Шилов. — М. : Мол. гвардия, 2005. — 454 с.
- Рыбак Л. Марк Бернес. — М. : Искусство, 1976. — 151 с.
- Хандрос Е. М.Н. Бернес. — М. : Искусство, 1955. — 72 с.
- Юткевич С. Марк Бернес. — М., 1963. — 16 с.

Гурченко Людмила Марковна (1935-2011)

- Акимов Л. Моя Гурченко. — М. : Известия, 2012. — 270 с.
- Актеры советского кино : вып. 3. — М. : Искусство, 1967. — 263 с.
- Бенуа С. Людмила Гурченко. Я – актриса! — М. : Алгоритм, 2016. — 188 с.
- Грушевский М. Интервью. — М. : АСТ ; СПб. : Сова, 2006. — 319 с.
- Гурченко Л. Аплодисменты. — М. : Э, 2016. — 574 с.
- Гурченко Л. Люся, стоп! — М. : Э, 2016. — 316 с.
- Гурченко Л. Моё взрослое детство. — М. : Мол. гвардия, 1983. — 286 с.
- Звезды столичной сцены / под ред. Б. Поюровского. — М. : АСТ-Пресс Кн., 2002. — 333 с.
- История в женских портретах : вып. 16 : Людмила Гурченко. — М. : Де Агостини, 2013. — 31 с.
- Капралова И. Людмила Гурченко. — М., 1966. — 14 с.
- Кичин В. Людмила Гурченко. — М. : Искусство, 1987. — 229 с.
- Кичин В. Людмила Гурченко : танцующая в пустоте. — СПб. : Амфора, 2015. — 286 с.
- Отт У. Телевизионное знакомство. — М. : Искусство, 1992. — 253 с.
- Петербург Людмилы Гурченко : каталог выставки / Н. Метелица. — СПб. : Б.и., 2014. — 48 с.
- Пустынская Л. Людмила Гурченко. — М. : В/О «Союзинформкино», 1984. — 40 с.
- Серебряная М. 80 посвящений любимой актрисе. — СПб. : Полигр. пред. № 3, 2015. — 93 с.
- Я – Людмила Гурченко / ред.-сост. Е. Мишаненкова. — М. : АСТ, 2013. — 222 с.
- Ярошевская А. Людмила Гурченко. — М. : РИПОЛ классик, 2013. — 220 с.

Даль Олег Иванович (1941-1981)

- Галаджева Н. Олег Даль. — М. : Киноцентр, 1991. — 63 с.
- Даль О. Дневник. — М. : Информ. центр «Вагант», 1991. — 30 с.
- Забозлаева Т. Ровесники : портр. актеров 1941 г. рождения. — К. : Мистецтво, 1990. — 202 с.
- «Здесь вся душа моя...» : метод. материал к 75-летию О. Даля / сост. : Т. Прончатова, Е. Криушонкова. — Саранск : Нац. б-ка им. А. Пушкина, 2016. — 23 с.
- Иванов А. Мой друг – Олег Даль : между жизнью и смертью. — М. : Алгоритм, 2017. — 414 с.
- Неизвестный Даль : между жизнью и смертью / сост. А. Иванов. — М. : Эксмо : Алгоритм-Издат, 2011. — 414 с.
- Олег Даль : взрослый молодой человек / сост. Е. Даль. — М. : Олма-Пресс, 2003. — 414 с.
- Олег Даль : Восп. Стихотворения. Письма / сост. Н. Галаджева, А. Иванов. — М. : ЭКСМО, 2002. — 511 с.
- Олег Даль. «Говорю то, что думаю...» / сост. А. Иванова. — М., 2001. — 347 с.
- Олег Даль : Дневники. Письма. Восп. / сост. Н. Галаджевой, Е. Даль. — М. : Центрполиграф, 1998. — 453 с.

Золотухин Валерий Сергеевич (1941-2013)

- Актеры советского кино : вып. 9. — М. : Искусство, 1973. — 303 с.
- Гусарова О. В. Золотухин. — К. : Муз. Україна, 1988. — 39 с.
- Забозлаева Т. Ровесники : портр. актеров 1941 г. рождения. — К. : Мистецтво, 1990. — 202 с.
- Золотухин В. Банька по-черному : Проза. Дневники. Песни. — М. : ЭКСМО-Пресс, 2000. — 509 с.
- Золотухин В. «Всё в жертву памяти твоей...» : В. Золотухин о В. Высоцком, 1966-1985. — М. : ИД Авангард, 2005. — 142 с.
- Золотухин В. Дневники. — Н. Новгород : Нижполиграф, 2005-2006. — Кн. 9. — 544 с. ; Кн. 10. — 576 с.
- Золотухин В. Дребезги. — М. : АСТ, 2007 : Зебра Е. — 493 с.
- Золотухин В. Секрет Высоцкого. — М. : Алгоритм ; Ростов н/Д : Феникс, 2010. — 318 с.
- Золотухин В. Секрет Высоцкого : мы часто пели «Баньку» вместе. — М. : Алгоритм, 2013. — 350 с.
- Кагарлицкий Б. Валерий Золотухин. — М. : Всесоюз. бюро пропаганды киноискусства, 1987. — 64 с.
- Труннев А. От «Живого» до «Живаго» : В. Золотухин в собственных рассказах, в своих повестях и дневниках, свидетельствах современников, фотографиях. — М. : Олимп : Эксмо, 2006. — 474 с.

Караченцов Николай Петрович (1944)

- Автограф века / сост. А. Ефимова и др. — М. : Автограф века, 2012. — 461 с.
- Агапова И., Давыдова М. Николай Караченцов. — М. : Алгоритм : Эксмо, 2005. — 286 с.
- Агапова И., Давыдова М. Николай Караченцов и Людмила Поргина. — М. : Алгоритм : Эксмо, 2006. — 221 с.
- Агапова И., Давыдова М. Супермены российского кино. — М. : Аграф, 2008. — 331 с.
- Караченцов Н. Авось!. — М. : Вагриус, 2006. — 432 с.
- Караченцов Н. Корабль плывет. — М. : АСТ, Зебра Е, 2007. — 479 с.
- Караченцов Н. Я не ушёл... — М. : Эксмо, 2017. — 476 с.

Кикабидзе Вахтанг Константинович (1938)

- Городова М. Звезды как люди : журналист. расслед. о том, как они стали звездами. — М. : АСТ : Астрель, 2008. — 253 с.
- Градинаров Ю. Неизвестное об известных : худож. очерки. — Ст. Оскол : РОСА, 2013. — 82 с.
- Мемуары наших грузин / сост. И. Оболенский. — М. : АСТ, 2014. — 316 с.

Миронов Андрей Александрович (1941-1987)

- Андрей Миронов глазами друзей / ред.-сост. Б. Поюровский. — М. : АСТ-Пресс, 2015. — 346 с.
- Атаманова Н. Андрей Миронов. — М. : Союз кинематографистов СССР, 1974. — 16 с.
- Вислова А. Андрей Миронов : Детство. Юность. Театр. В кино и на телевидении. В жизни, за кулисами, с друзьями. — Ростов н/Д : Феникс, 1998. — 287 с.
- Вислова А. Андрей Миронов : неоконченный разговор. — М. : Искусство, 1993. — 221 с.
- Егорова Т. Андрей Миронов и я : драма любви. — М. : Эксмо, 2007. — 637 с.
- Егорова Т. Андрей Миронов и я : роман-исповедь. — М. : Эксмо, 2015. — 618 с.
- Егорова Т. Андрей Миронов и я. — М. : Алгоритм, 2012. — 430 с.
- Егорова Т. Андрей Миронов. — М. : Эксмо, 2008. — 621 с.
- Забозлаева Т. Ровесники : портр. актеров 1941 г. рождения. — К. : Мистецтво, 1990. — 202 с.
- Пушинова Н. Андрей Миронов. — М. : АСТ, Астрель, 2005. — 427 с.
- Пушинова Н. Миронов и Голубкина. — М. : Вагриус, 2007. — 255 с.
- Оболенский И. Близкие люди : мемуары великих на фоне семьи. — М. : АСТ, 2015. — 254 с.
- Пушинова Н. Миронов и Голубкина. — М. : Вагриус, 2007. — 255 с.
- Раззаков Ф. Андрей Миронов : баловень судьбы. — М. : Эксмо, 2011. — 573 с.
- Раззаков Ф. Девять женщин Андрея Миронова. — М. : Э, 2016. — 383 с.
- Шляхов А. Андрей Миронов. — М. : АСТ, 2015. — 319 с.
- Шляхов А. Андрей Миронов и его женщины. — М. : АСТ, 2016. — 351 с.

Орлова Любовь Петровна (1902-1975)

- Актеры советского кино : вып. 2. — М. : Искусство, 1966. — 272 с.
- Александров Г. Моя жена Любовь Орлова : переписка на лезвии ножа. — М. : Алгоритм, 2017. — 301 с.
- Александрова Л. Под созвездием любви : Григорий Александров — Любовь Орлова. — Ржев : Ржев. тип., 2008. — 216 с.
- Бычков Ю. Наша Любовь. — М. : Пробел-2000, 2012. — 254 с.
- Голикова Н. Любовь Орлова. — М. : Мол. гвардия, 2014. — 232 с.
- Григорьев З. Любовь Орлова. — М. : Госкиноиздат, 1939. — 32 с.
- История в женских портретах : вып. 25 : Любовь Орлова. — М. : Де Агостини, 2013. — 31 с.
- Колесникова Н. Любовь Орлова и др. — М. : Сов. Россия, 1975. — 70 с.
- Кушников М. Любовь Орловой и Александрова : жизнь как кино. — М. : Эксмо, 2015. — 380 с.
- Любовь Орлова / авт.-сост. Е. Белогорцева. — М. : КоЛибри, 2015. — 94 с.

Любовь Орлова : королева кино / авт.-сост. Е. Мишаненкова. — М. : АСТ, 2015. — 318 с.
 Мастера театра и кино : сб. / сост. Б. Поюровский. — М. : АСТ-Пресс, 2009. — 397 с.
 Надеждин Н. Григорий Александров и Любовь Орлова : «Любовь на двоих». — М. : Майор : Изд. Осипенко, 2010. — 191 с.
 Наша история. 100 великих имен 2010, вып. № 33.
 Орлова Л. О Сталине с любовью. — М. : Яуза-Пресс, 2017. — 253 с.
 Орлова, Чирков, Бабочкин, Андреев : сб. ст. — М. : Сов. Россия, 1961. — 83 с.
 Романов А. Любовь Орлова в искусстве и в жизни. — М. : Искусство, 1987. — 255 с.
 Сааков Ю. Любовь Орлова : 100 былей и небылиц. — М. : Алгоритм, 2002. — 315 с.
 Сааков Ю. Любовь Орлова и Григорий Александров. — М. : Алгоритм, Эксмо, 2005. — 288 с.
 Сааков Ю. Любовь Орлова. Суперзвезда на фоне эпохи. — М. : Алгоритм, 2007. — 317 с.
 Сааков Ю. Неизвестная Орлова : 100 анекдотов про звезду, ее мужа и С. Эйзенштейна. — М. : Алгоритм-Издат : Эксмо, 2011. — 286 с.
 Сараева-Бондарь А. Радуга памяти. — Л. : Лениздат, 1988. — 190 с.
 Фролов И. Любовь Орлова : в гриме и без грима. — М. : Панорама, 1997. — 272 с.
 Хорт А. Любовь Орлова. — М. : Мол. гвардия, 2007. — 368 с.
 Хорт А. Любовь Орлова : символ эпохи социализма. — М. : Вече, 2013. — 319 с.
 Щеглов Д. Любовь и маска. — М. : Олимп ; Смоленск : Русич, 1997. — 363 с.
 Щеглов Д. Любовь Орлова : жизнь и творчество. — М. : Эксмо-Пресс, 2002. — 380 с.

Отс Георг Карлович (1920-1975)

Ирьяс К. Георг Отс : извест. эст. певец. — Таллинн : Периодика, 1984. — 30 с.
 Народный артист СССР, трижды лауреат Государственной премии СССР Георг Отс : реклам. проспект / сост. П. Пальм. — Таллинн : Б.и., 1986. — 34 с.
 Райг К. Мистер Икс : жизнь Георга Отса. — Хельсинки ; Таллинн : К & К, 2015. — 275 с.
 Стрельников Б. Георг Отс. — Л. ; М. : Искусство, 1962. — 111 с.
 Тынсон Х. Георг Отс. — Таллинн : Ээстираамат, 1981. — 327 с.

Сличенко Николай Алексеевич (1934)

Звезды столичной сцены [Н. Сличенко] / под ред. Б. Поюровского. — М. : АСТ-Пресс Кн., 2002. — 333 с.
 Николай Сличенко : актер, режиссер, киноактер, певец, педагог. — М. : Ромэн, 2010. — 208 с.
 Сличенко Н. Родился я в таборе. — М. : Мол. гвардия, 1987. — 110 с.

Фрейндлих Алиса Бруновна (1934)

Грушевский М. Интервью. — М. : АСТ ; СПб. : Сова, 2006. — 319 с.
 Дмитриевская М. Разговоры. — СПб. : Петерб. театр. журн., 2010. — 644 с.
 Калмановский Е. Алиса Фрейндлих. — Л. : Искусство, 1989. — 221 с.
 Львов-Анохин Б. Алиса Фрейндлих. — М. : Сов. Россия, 1974. — 63 с.

Зарубіжні співаки

Алмонд М. В поисках чертога наслаждений. — СПб. : Амфора, 2008. — 318 с.
 Алмонд М. Порочная жизнь. — М. : Соврем. музыка, 2002. — 446 с.
 Андерс Т., Мэй Т. 100% Андерс. Моя жизнь : правда о Modern Talking, Норе и Дитере Болене. — М. : Про-спект, 2015. — 264 с.
 Бейкер Т. Том Йорк : в Radiohead и соло. — СПб. : Амфора, 2011. — 318 с.
 Вульф В. Идолы — «звезды» — люди : эссе о «звездах» эстрады и театра с мировым именем. — М. : Искусство, 1995. — 255 с.
 Кирсанов Н. Настоящий итальянец [Т. Кутуньо]. — Омск : Б.и., 2007. — 26 с.
 Лаури Б. Карла Бруни : тайная жизнь. — М. : РИПОЛ классик, 2011. — 237 с.
 Осборн Ш. Экстрим, или Моя биография. — М. : Гелиос, 2008. — 408 с.
 Пашанов Е. Серж Генсбур : феномен века. — М. : Перо, 2014. — 238 с.
 Рафаэль. А завтра что? — СПб. : Дементра, 2014. — 495 с.
 Смит П. Просто дети. — М. : Corpus, 2011. — 361 с.
 Уэйтс Т. Интервью. Невинновы во сне / сост. М. Монтандон. — СПб. : Азбука-классика, 2008. — 430 с.
 Хамфриз П. Множество жизней Тома Уэйтса. — СПб. : Амфора, 2009. — 478 с.
 Хастед Н. Эминем. Темная история. — М. : Б. и., 2015. — 220 с.
 Acuff R. Roy Acuff's Nashville. — N.Y., 1983.
 Anderson M. My Lord, what a morning! — N.Y., 1956.
 Armstrong F., Pearson J. As far as the eye can see. — UK, 1992.
 Arnold E. It's a long way from Chester County. — N.Y. ; L., 1969.
 Baker A. Rapture. — Miami, 1987.

Berger M. Endgame: Strategies of postmodernist performance : Robert Morris, Laurie Anderson, Robert Longo. — N.Y., 1984.
Burdon E. I Used To Be An Animal But, I'm All Right Now. — L., 1986.
Clark A. Jan and Dean. — USA, 1981.
Lindenberg U. Udo Lindenberg : in eigenen Worten. — Heidelberg, 1998.

Окремі виконавці

Абдул Пола (1962)

Catalano G. Paula Abdul : forever yours. — N.Y., 1990.
Ford Th. Paula Abdul : straight up. — N.Y.; Toronto, 1992.
Hamilton S., Wallner R., Nielsen Sh. Paula Abdul : choreographer, dancer, singer. — Edina, 1990.
Newberger D. The American idol judges. — Phil., 2009.
Whiting J. Magic of Paula Abdul. — [S.l.], 1991.
Willams W. The Paula Abdul story. — L., 1993.
Zannos S. Paula Abdul. — Childs, 1999.

Агілера Кристина (1980)

Christina Aguilera. — Chicago, 2000.
Degnen L. Christina Aguilera. — N.Y., 2000.
Dominguez P. Christina Aguilera : a star is made – an unauthorized biography — [S.l.], 2002.
Dougherty T., Joseph P., Britton T., Pupeza L. Christina Aguilera. — Kansas City, 2000.
Gabriel J. Backstage pass : Christina Aguilera. — N.Y., 2000.
Golden A. Christina Aguilera. — N.Y., 2000.
Govan Ch. Christina Aguilera. — L., 2013.
Granados Ch. Christina Aguilera. — Hockessin, 2005.
Kimpel D. How they made it : true stories of how music's biggest stars went from start to stardom! — Milwaukee ; L., 2006.
Korman S. Christina Aguilera. — Philadelphia, 2000.
MacDermot M. Christina Aguilera : the unofficial book. — L., 2000.
Maron J., Thacker N. Christina Aguilera : an unauthorized biography. — N.Y., 2000.
Maughan T. Christina Aguilera. — L., 2000.
Murphy C. Christina Aguilera. — Kansas City, 2000.
Peters B. Pop princesses : the dish behind today's hottest teen divas. — N.Y., 2000.
Rizzo M. She bop : girls who rock! — N.Y., 2001.
Robb J. Christina Aguilera : an unauthorized biography. — N.Y., 1999.
Stacpoole E. Christina Aguilera : an unauthorized. L., 2001.
Stacpoole E. Access all areas : Christina Aguilera. — [S.l.], 2002.
Talmadge M. Christina Aguilera. — N.Y., 2000.
The pop diva quiz book : covering Katy Perry, Lady Gaga, Adele, Kylie Minogue and Christina Aguilera : unauthorised and unofficial / comp. by Ch. Cowlin. — Clacton-on-Sea, 2014.
Tokunaga W. Christina Aguilera. — [S.l.], 2002.

Адамс Брайан (1959)

Gregory H. Bryan Adams : the inside story. — L., 1992.
Mersereau B. History of Canadian rock'n'roll. — Milwaukee, 2015.
Robertson S. Bryan Adams : the illustrated biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.
Robertson S. Bryan Adams. — Rosebery, 1992.
Saidman S. Bryan Adams : everything he does. — Toronto, 1993.

Адель (1988)

Hudson A. Adele : songbird. — L., 2012.
Mackelden A. Adele : the other side. — L., 2016.
Sanderson C. Someone like ... Adele. — B., 2012.
Smith S. Adele. — L., 2016.

Азнавур Шарль (1924)

Азнавур Ш. Громким шепотом. — М. : Рипол классик, 2015. — 270 с.
Азнавур Ш. Мой папа – великан. — М. : Рипол классик, 2008. — 223 с.
Азнавур Ш. Прошлое и будущее. — М. : Вагриус, 2004. — 252 с.
Гаспарян С. Азнавур известный и неизвестный. — Ереван : Б.и., 1990. — 190 с.
Мусский И. 100 великих кумиров XX века. — М : Вече, 2011. — 480 с.

Aznavour Ch. A voix basse. — P., 2009.
 Aznavour Ch. Aznavour by Aznavour : an autobiography. — Chi., 1972.
 Aznavour Ch. Aznavour par Aznavour. — P., 1970.
 Aznavour Ch. Aznavour, l'intégrale. — P., 2010.
 Aznavour Ch. D'une porte l'autre. — P., 2011.
 Aznavour Ch. I have lived. — N.Y., 1972.
 Aznavour Ch. Images de ma vie. — P., 2005.
 Aznavour Ch. Mon père, ce géant. — P., 2007.
 Aznavour Ch. Yesterday when I was young. — L., 1979.
 Bardy G. Aznavour. «Sur ma vie...». — P., 1977.
 Bellaïche R. Aznavour : non, je n'ai rien oublié. — P., 2011.
 Charles Aznavour : choix de textes, bibliographies, portraits, fac-similés / présentation par Y. Salgues. — P., 1964.
 Charles Aznavour : la rage de vaincre. — Clichy, 2000.
 Nieuwkerk M. Aznavour : de beste zanger die ooit geleefd heeft. — Amsterdam, 2015.
 Pantchenko D. Charles Aznavour, ou, le destin apprivoisé. — P., 2006.
 Réval A. Aznavour : le roi de cœur. — P., 2000.
 Salgues Y. Charles Aznavour. — P., 1964.

Али́я (1979-2001)

Beech M. Dictionary of rock and pop names : the rock and pop names encyclopedia from Aaliyah to ZZ Top. — Barnsley, 2009.
 Farley Ch. Aaliyah : more than a woman. — N.Y. ; L., 2001.
 Footman T. Aaliyah. — L., 2003.
 Kenyatta K. Aaliyah : an R&B princess in words and picture. — N.Y., 2002.
 Murray V. Aaliyah. — N.Y., 2009.
 Rizzo M. She bop : girls who rock! — N.Y., 2001.

Андерсон Лаура (1947)

10 artists/artists space : Laurie Anderson..., 9 September-15 October 1979. — N.Y., 1980.
 Anderson L. Empty places : a performance. — N.Y., 1991.
 Anderson L. Home of the brave. — [S.l.], 1986.
 Anderson L. Notebook. — [S.l.], 1977.
 Anderson L. Seasons of steam : a journey through six short years. — [S.l.], [S.a.].
 Anderson L. Stories from the Nerve Bible : a retrospective, 1971-1992. — N.Y., 1994.
 Anderson L. Talk normal. — [S.l.], 1992.
 Anderson L. Transportation. — [S.l.], 1974.
 Anderson L. The package : a mystery. — Indianapolis, 1971.
 Anderson L. United States. — N.Y., 1984.
 Anderson L. Words in reverse. — [S.l.], 1979.
 Berger M. Endgame : Strategies of Postmodernist Performance : Robert Morris, Laurie Anderson, Robert Longo. — N.Y., 1984.
 Celant G. Laurie Anderson : dal vivo. — Milan, 1998.
 Duckworth, W. Talking music : conversations with John Cage, Philip Glass, Laurie Anderson, and five generations of American experimental composers. — N.Y., 1999.
 Goldberg R., Anderson L. Laurie Anderson. — N.Y., 2000.
 Howell J. Laurie Anderson. — N.Y., 1992.
 Kardon J. Laurie Anderson, works from 1969 to 1983. — Phil., 1983.

Андерсон Мари́ан (1897-1993)

Albus H. 'Deep River' girl ; the life of Marian Anderson in story form. — Grand Rapids, 1949.
 Anderson M. My Lord, what a morning : an autobiography. — Urbana, 2002.
 Arsenault R. Sound of freedom : M. Anderson, the Lincoln Memorial, and the concert that awakened America. — N.Y., 2009.
 Berry L. Great African American musicians : from Marian Anderson to Stevie Wonder. — Lewiston, 2010.
 Braun E. Marian Anderson. — Mankato, 2006.
 Broadwater A. Life of Marian Anderson : diva and humanitarian. — Berkeley Heights, 2015.
 Broadwater A. Marian Anderson : singer and humanitarian. — Berkeley Heights, 2000.
 Covington K. Performers : actors, directors, dancers, musicians. — Austin, 2000.
 Dobrin A. Voices of joy, voices of freedom. — N.Y., 1972.
 Emerson I. Five centuries of women singers. — Westport, 2005.
 Ewen D. Men and women who make music. — N.Y., 1945.
 Ferris J. What I had was singing : the story of Marian Anderson. — Minneapolis, 1994.

Forsee A. American women who scored firsts. — Phil., 1958.
 Freedman R. Voice that challenged a nation : Marian Anderson and the struggle for equal rights. — N.Y., 2004.
 Haskins J. One more river to cross : the stories of twelve Black Americans. — N.Y., 1992.
 Hopkinson D. Sweet land of liberty. — Atlanta, 2007.
 Jones V. Marian Anderson : a voice uplifted. — N.Y., 2008.
 Kaplan H. Marian Anderson. — Petaluma, 2007.
 Keiler A. Marian Anderson : a singer's journey. — N.Y., 2000.
 Kostman S. Twentieth century women of achievement. — N.Y., 1976.
 Leipold L. Famous American musicians. — Minneapolis, 1972.
 Lewis J. Freedom like sunlight : praisesongs for Black Americans. — Mankato, 2000.
 Livingston M. Keep on singing : a ballad of Marian Anderson. — N.Y., 1994.
 Livorse K. Let freedom sing. — N.Y., 2002.
 McKissack P. Marian Anderson : a great singer. — Berkeley Heights, 2001.
 McKissack P. Marian Anderson : amazing opera singer. — Berkeley Heights, 2013.
 Meadows J. Marian Anderson. — Mankato, 2010.
 Newman Sh. Marian Anderson : lady from Philadelphia. — Phil., 1965.
 Patterson Ch. Marian Anderson. — N.Y., 1988.
 Richardson B. Great American Negroes. — N.Y., 1945.
 Roth R. Negro heroes show the way. — Miami Beach, 1967.
 Rupp F. Marian Anderson album of songs and spirituals. — N.Y., 1948.
 Ryan P. When Marian sang : the true recital of Marian Anderson : the voice of a century. — N.Y., 2002.
 Sims-Wood J. Marian Anderson, an annotated bibliography and discography. — Westport, 1981.
 Smaridge N. Trailblazers in American arts. — N.Y., 1971.
 Spivey L. Singing heart ; a story based on the life of Marion Anderson. — Largo, 1963.
 Stevenson J. Marian Anderson : singing to the world. — Chi., 1963.
 Stoddard A. Topflight ; famous American women. — N.Y. ; Toronto, 1946.
 Sutcliffe J. Marian Anderson. — Minneapolis, 2008.
 Taylor B. Women with grit. — Logan, 2000.
 Tedards A. Marian Anderson. — N.Y., 1988.
 Tobias T. Marian Anderson. — N.Y., 1972.
 Trumbauer L. Marian Anderson : a life of song. — Columbus, 2005.
 Vehanen K. Marian Anderson : a portrait. — Westport, 1970.
 Westlake N. Marian Anderson : a catalog of the collection at the University of Pennsylvania Library. — Phil., 1981.

Арматрейдинг Джоан (1950)

Audible traces : gender, identity, and music / ed. by E. Barkin & L. Hamessley. — Zürich ; Los Angeles, 1999.
 Barnett L. I got thunder : black women songwriters on their craft. — N.Y., 2007.
 Heatley M. Stars & guitars. — Chi., 2010.
 Johns G. Sound man. — N.Y., 2014.
 Mayes S. Joan Armatrading : a biography. — L., 1990.
 Rachel D. Art of noise : conversations with great songwriters. — N.Y., 2014.
 Zollo P. More songwriters on songwriting. — Boston, 2016.

Армстронг Лиліан (1898-1971)

Dickerson J. Just for a thrill : Lil Armstrong, first lady of jazz. — N.Y., 2002.
 Dunbar P. Li'l' gal. — Toronto, 1904.
 Powell P. Struttin' with some barbecue : Lil Hardin Armstrong becomes the first lady of jazz. — Watertown, 2018.
 Strudwick L. Musicians. — N.Y., 1998.

Армстронг Луї (1900-1971)

Барбан Е. Джазовые портреты : кн. 1. — СПб. : Композитор, 2010. — 301 с.
 Джазовая мозаика / сост. Ю. Чугунов. — М. : ЗАО РИФМЭ, 1997. — 128 с.
 Коллиер Дж. Луи Армстронг : амер. гений. — М. : Прессверк, 2001. — 510 с.
 Луи Армстронг. — М. : Иглмосс Эдишинз, 2013. — 29 с.
 Мусский И. 100 великих кумиров XX века. — М : Вече, 2011. — 480 с.
 Надеждин Н. Луи Армстронг : «И спустился старый Моисей». — М. : Майор, 2009. — 192 с.
 Armstrong F., Pearson J. As far as the eye can see : the autobiography. — UK, 1992.
 Armstrong L. Mein Leben in New Orleans. — B., 1967.
 Armstrong L. Satchmo : my life in New Orleans. — L., 1956.
 Armstrong L. Swing that music. — L. ; N.Y., 1936.
 Berrett J. Louis Armstrong & Paul Whiteman : two kings of jazz. — New Haven ; L., 2004.
 Chargesheimer K. Armstrong, Fitzgerald. — Köln, 1961.

Collier J. Louis Armstrong : an american genius. — N.Y., 1983.
 De Stefano G. Louis Armstrong : mister jazz. — Napoli, 1997.
 Federighi L. Grandi voci della musica americana : istrioni e sirene : guida ai CD dei grandi cantanti USA tra jazz, soul, blues, gospel, country e pop da Louis Armstrong a Hank Williams dalle Andrews Sisters a Dinah Washington da Mose Allison a Stevie Wonder. — Mil., 1997.
 Goffin R. Horn of plenty. The story of Luis Armstrong. — L., 1947.
 Il secolo di Louis Armstrong / a cura di S. Zenni. — Terni, 2001.
 Jones M., Chilton J. Louis: the Louis Armstrong story 1990-1971. — L., 1975.
 Mauro W. Louis Armstrong : il re del jazz. — Mil., 1979.
 McCarthy A. Louis Armstrong. — Mil., 1961.
 McCarthy A. Louis Armstrong. — N.Y., 1961.
 Meryman R. Louis Armstrong : a self-portrait. — N.Y., 1971.
 Panassié H. L. Armstrong. — P., 1947.
 Slawe J. L. Armstrong. — Basel, 1953.

Астер Фред (1899-1987)

Croce A. The Fred Astaire & Ginger Rogers Book. — N.Y., 1987.
 Satchell T. Astaire: the Biography. — L., 1987.

Бардо Бриджит (1934)

Бардо Б. Инициалы Б.Б. — М. : Вагриус, 1997. — 512 с.
 Дмитриев В. Анатомия мифа : Бриджит Бардо. — М. : Искусство, 1975. — 135 с.
 Мусский И. 100 великих кумиров XX века. — М : Вече, 2011. — 480 с.
 Робинсон Д. Бриджит Бардо : две жизни. — Соленск : Русич, 1997. — 480 с.
 Фомина М. Бриджит Бардо : икона стиля. — М. : РИПОЛ классик, 2014. — 255 с.
 Alion Y. Brigitte Bardot. — [S.l.], [S.a.].
 Bardot B. Initiales B.B.: Memoires. — P., 1996.
 Bardot B. Le Carr' De Pluton: M'moires. — P., 1999.
 Bardot B. B.B. Memoiren. — Bergisch-Gladbach, 1996.
 Barjavel R. Brigitte Bardot, amie des animaux. — P., 1976.
 Beavoir S. Brigitte Bardot and the Lolita syndrome. — N.Y., 1959.
 Charrier J. Ma reponse a Brigitte Bardot. — P., 1997.
 Choko S. Brigitte Bardot a L'affiche. — P., 1992.
 Crawley T. The films of Brigitte Bardot. — L., 1975.
 D'Eckardt B. Brigitte Bardot : ihre Filme – ihr Leben. — Münch., 1982.
 Dussart G. Brigitte Bardot. — P., 1976.
 Evavs P. Bardot : Eternal Sex Goddess. — [S.l.], 1973.
 Ferreira X. Corrupcion e morte de Brigitte Bardot. — [S.l.], [S.a.].
 French S. Brigitte Bardot. — [S.l.], 1995.
 Frischauer W. Bardot : an intimate biogr. — L., 1978.
 Haining P. The Legend of Brigitte Bardot. — L., 1983.
 Marotta G. Le Bellissime : Marilyn Monroe, Brigitte Bardot, Sofia Loren. — Cava de' Tirreni, 2004.
 Martin A. Waiting for Bardot. — L., 1996.
 Monserrat J. Brigitte Bardot. — P., 1983.
 Oleksiewicz M. Brigitte Bardot. — Wars., 1979.
 Pagon G., Murat P. Brigitte Bardot. — P., 1997.
 Rihoit C. Brigitte Bardot : un mythe francais. — P., 1986.
 Roberts G. Bardot : a personal biography. — L., 1984.
 Robinson J. Bardot : an intimate portrait. — N.Y., 1994.
 Vadim R. Bardot, Deneuve, Ponda : the memoirs of Roger Vadim. — N.Y., 1986.

Баз Джоан (1941)

Baez J. And a voice to sing with : a memoir. — N.Y., 1990.
 Baez J. Daybreak : an intimate journey. — N.Y., 1968.
 Baez J. Inside Santa Rita : the prison memoir of a war protester. — [S.l.], 1994.
 Baez J. My childhood : as I remember it. — [S.l.], 1997.
 Baez J. No woman no cry. — [S.l.], [S.a.].
 Baez J., Baez A. A year in Baghdad. — [S.l.], 1988.
 Baez J., Joan C. Baez : and when I wrote. — [S.l.], 1980.
 Biederstadt W. Joan Baez. — Frankfurt am Main, 1987.
 DuBois F. A troubadour as teacher, the concert as classroom? : Joan Baez, advocate of nonviolence and motivator of the young. — Frankfurt am Main, 1985.
 Feito A. Joan Baez. — Madrid, 1976.

Fuss Ch. Joan Baez : a bio-bibliography. — L., 1996.
 Garza H., Green R. Joan Baez. — N.Y., 1991.
 Heller J. Joan Baez : singer with a cause. — N.Y., 1991.
 Romero M. Joan Baez : folksinger for peace. — N.Y., 1997.
 Swan P. Joan Baez : A bio-disco-bibliography. — Brighton, 1977.
 Swanekamp J. Diamonds and Rust : a bibliography and discography of Joan Baez. — Ann Arbor, 1979.
 The Playboy interviews : Joan Baez. — Chi., 1971.
 Verbitsky B. Enamorado de Joan Baez. — Barcelona, 1975.

Барретт Сид (1946-2006)

Jones M. Syd Barrett : the making of the madcap laughs. — [S.l.], 1983.
 Watkinson M., Anderson P. Crazy diamond : Syd Barrett & the dawn of Pink Floyd. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1993.

Барнетт Керол (1933)

Burnett C. One more time. — N.Y., 1986.
 Burnett C. What I want to be when I grow up. — N.Y., 1975.
 Carpozi G. The Carol Burnett story. — N.Y., 1975.
 Church C. Carol Burnett : Star of comedy. — Mankato, 1976.
 Howe J. Carol Burnett : the sound of laughter. — N.Y., 1987.
 Latham C. Carol Burnett: Funny is beautiful: An unauthorized biography. — N.Y., 1986.
 Paige D. Carol Burnett. — Mankato, [S.a.].
 Perret G., Burnett C. Comedy writing step by step. — [S.l.], 1990.
 Taraborrelli J. Laughing till it hurts : the complete life and career of Carol Burnett. — N.Y., 1988.

Бейкер Анита (1958)

Baker A. Rapture. — USA, 1987.

Бейкер Джозефина (1906-1975)

Abraham J. In search of Josephine Baker. — [S.l.], 2001.
 Baker J., Bouillon J. Josephine. — N.Y., 1977.
 Baker J.-C., Chase Ch. Josephine : the hungry heart. — N.Y., 1993.
 Bonnal J.-C. Josephine Baker. — Le Bugue, 1992.
 Chez Josephine : omaggio a Josephine Baker. — Montepulciano, 1987.
 Colin P. Josephine Baker and LA revue negre. — N.Y., 1998.
 Frohlich R., Zawadzki M. Ich will tanzen : das Josephine Baker. — Esslinger, 1993.
 Groenendijk P., Vollaard P. Adolf Loos : huis voor Josephine Baker. — Rotterdam, 1985.
 Hammond B., O'Connor P. Josephine Baker. — L., 1988.
 Haney L. Naked at the feast : the biography of Josephine Baker. — N.Y., 1981.
 Kuhn D. Josephine aus der öffentlichen Biografie der Josephine Baker. — Frankfurt am Main, 1976.
 Lefkowitz A. Three transnational jazz singers : a political history of music. — Lewiston, 2016.
 Loubier J.-M. Georges Simenon Josephine Baker : l'amour sauvage. — P., 2000.
 Papich S. Remembering Josephine Baker. — Indianapolis, 1976.
 Rose Ph. Jazz Cleopatra : Josephine Baker in her time. — Garden City, 1989.
 Rose Ph. Josephine Baker oder Wie eine Frau die Welt erobert. — W., 1990.
 Schroeder A. Josephine Baker. — N.Y., 1991.
 Wood E. The Josephine Baker story. — L., 2000.

Бейли Перл (1918-1990)

Bailey P. Between you and me : a heartfelt memoir of learning, loving and living. — Garden City, 1989.
 Bailey P. Duey's tale. — L. ; N.Y., 1975.
 Bailey P. Forty American biographies. — [S.l.], 1964.
 Bailey P. Hurry up, America, and split. — N.Y., 1976.
 Bailey P. Pearl's Kitchen : an extraordinary cookbook. — N.Y., 1973.
 Bailey P. Talking to myself. — N.Y., 1971.
 Bailey P. The raw Pearl. — N.Y., 1968.
 Brandt K. Pearl Bailey : with a song in her heart. — Mahwah, 1992.

Бейонсе (1981)

101 amazing Beyonce facts / J. Goldstein, F. Taylor. — Luton, 2013.
 Arenofsky J. Beyoncé Knowles : a biography. — Westport, 2009.
 Cartledge Ch. Beyoncé.— Detroit, 2012.
 Colson M. Beyoncé : a life in music. — L., 2011.

Corcoran C. Beyoncé : be with you. — L., 2013.
 Corcoran C. Beyoncé : unofficial. — Fulham, 2013.
 Dougherty T. Beyoncé. — Detroit, 2007.
 Easlea D. Beyoncé : crazy in love : the Beyoncé Knowles biography. — L., 2011.
 Hodgson N. Beyoncé Knowles. — Oxford, 2005.
 Kenyatta K. Beyoncé before the legend : the rise of Beyoncé and Destiny's Child : the early years. — Phoenix, 2013.
 Kramer B. Beyoncé : singer, songwriter, & actress. — Minneapolis, 2013.
 O'Mara M. Beyoncé. — N.Y., 2007.
 Patrick Ch. Beyoncé & Destiny's Child. — N.Y., 2005.
 Pointer A. Beyoncé : running the world : the biography. — L., 2014.
 Pop stars / C. Cooke, P. McCormack, T. Ooten. — Bellingham, 2011.
 Schuman M. Beyoncé : a biography of a legendary singer. — Berkeley Heights, 2014.
 Stacy-Deanne. Alicia Keys, Ashanti, Beyoncé, Destiny's Child, Jennifer Lopez & Mya : divas of the new millennium. — Phoenix, 2005.
 Taraborrelli R. Becoming Beyoncé : the untold story. — L., 2015.
 The Beyoncé effect : essays on sexuality, race and feminism / ed. by A. Trier-Bieniek. — Jefferson, 2016.
 Waters R. Beyoncé. — Broomall, 2007.
 Webster Ch. Beyoncé Knowles. — N.Y., 2006.

Беккер Маргарет (1959)

Becker M. Growing up together. — Eugene, 2000.
 Becker M. With new eyes : fresh vision for the soul. — Eugene, 1998.

Белафонте Гаррі (1927)

Belafonte H. My song : a memoir. — Edinburgh, 2012.
 Curtis B. Belafonte's return. — Brixham, 2005.
 Harry Belafonte. His complete life story / ed. H. Steirman. — Washington, 1957.
 Island in the sun / H. Belafonte and L. Burgess. — L., 1999.
 Koch G. Ein Junge aus Harlem : Harry Belafonte : Biogr. Skizze. — B., 1990.
 Shaw A. Belafonte : an unauthorized biography. — Oxf. ; N.Y., 1960.

Бенатар Пет (1953)

Dawn F., Okun M. Pat Benatar : Get Nervous. — L., 1983.
 Fissinger L. Pat Benatar. — Mankato, 1983.
 Magee D. Pat Benatar. — L., 1985.
 Okun M. Pat Benatar Anthology. — L. ; N.Y., 1985.

Берген Поллі (1930-2014)

Bergen P. Fashion and charm. — [S. l.], 1960.
 Bergen P. I'd love to, but what'll I wear? — N.Y., 1978
 Bergen P. Polly's principles : Polly Bergen tells you how you can feel and look as young as she does. — [S.l.], 1974.

Беррі Чак (1926-2017)

Berry Ch. Chuck Berry : the autobiography — L., 1988.
 Brunning B. Rock'n'roll. — Oxford, 1998.
 Collis J. Chuck Berry : the biography. — L., 2002.
 De Witt H. Chuck Berry : rock'n'roll music. — Ann Arbor, 1985.
 Emmanuel D. Chuck Berry and the 12 gates of pearl. — GB, 2007.
 Genovese C. Chuck Berry. — Roma, 2002.
 Gulla B. Guitar gods : the 25 players who made rock history. — Westport ; Greenwood ; Oxford, 2009.
 Pegg B. Brown-eyed handsome man : the life and hard times of Chuck Berry. — [S.l.], 2013.
 Reese K. Chuck Berry : Mr. rock'n'roll. — L., 1982.
 Rothwell F. Long distance information : Chuck Berry's recorded legacy. — York, 2001.

Бессі Ширлі (1937)

Baron A. Trial of Shirley Bassey for the Heinous Crime of anti-semitism, in the court of world opinion. — [S.l.], 1998.
 Bassey Sh. I Capricorn. — [S.l.], [S.a.].
 Bassey Sh. Shirley Bassey : never, never, never. — N.Y., 1980.
 Burgess M. Shirley : an appreciation of the life of Shirley Bassey. — L., 1998.
 Clayton P. Shirley Bassey : 25th anniversary. — UK, 1981.
 Morris E. Shirley Bassey. — Aberystwyth, 1997.

Shirley Bassey. — [S.l.], 1996.

Біркин Джейн (1946)

Birkin J. Oh! Pardon, tu dormais. — [S.l.], [S.a.].

Thomann J. Jane Birkin. — P., [S.a.].

Блек Сілла (1943-2015)

Black C. Cilla Black's blind date. — L., 1987.

Black C. Step inside. — L., 1985.

Black C. Through the years : my life in pictures. — [S.l.], 1994.

Hanson-Cordwell M., Black C. Butter for Marie. — [S.l.], 1991.

Thompson D. Cilla Black : Bobby's girl. — N.Y., 1998.

Болан Марк (1947-1977)

Bolan M. The Warlock of Love. — [S.l.], 1969.

Bramley J., Bramley S. Marc Bolan : the illustrated discography. — L. ; N.Y. : Sydney, 1983.

Bramley J., Bramley S. Marc Bolan : the legendary years. — UK, 1992.

Dicks T. Marc Bolan : a Tribute. — L., 1978.

Paytress M. Twentieth Century Boy. — L., 1992.

Sinclair P. Electric Warrior : the Marc Bolan Story. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1982.

Tremlett G. The Marc Bolan Story. — L., 1975.

Welch Ch., Napier-Bell S. Marc Bolan : born to boogie. — UK, 1982.

Williams J., Thomas C. Marc Bolan : Wilderness of the Mind. — UK, 1992.

Болл Люсиль (1911-1989)

Andrews B., Watson Th. Loving Lucy : an illustrated tribute to Lucille Ball. — N.Y., 1982.

Ball L. Love, Lucy. — N.Y., 1997.

Brady K. Lucille : the life of Lucille Ball. — N.Y., 2001.

Brochu J. Lucy in the afternoon : an intimate memoir of Lucille Ball. — N.Y., 1991.

Cohen J. Laugh with Lucy : the story of Lucille Ball. — [S.l.], [S.a.].

Fidelman G., Allen S. The Lucy book : a complete guide to her five decades on television. — Los Angeles, 1999.

Frew T. Lucy : a life in pictures. — N.Y., 1996.

Gilbert T., Sanders C. Desilu : the story of Lucille Ball and Desi Amaz. — N.Y., 1994.

Gregory J. The Lucille Ball story. — [S.l.], [S.a.].

Harris W. Lucy and Desi. — L. ; N.Y., 1991.

Higham Ch. Lucy : the life of Lucille Ball. — N.Y., 1986.

Johnson A. Value of laughter : the story of Lucille Ball. — [S.l.], 1990.

Kanfer S. Ball of fire : the tumultuous life and comic art of Lucille Ball. — N.Y., 2003.

Karol M. Lucy A to Z : an encyclopedia of facts and opinion on the life and career of the world's best-loved comedienne, Lucille Ball. — [S.l.], 2002.

Krohn K. Lucille Ball : pioneer of comedy. — Minneapolis, 1992.

Lucille Ball. — Mankato, 1992.

Morelia J. Lucy : the bittersweet life of Lucille Ball. — Secaucus, 1973.

Morelia J., Epstein E. Forever Lucy : the life of Lucille Ball. — N.Y., 1990.

Oppenheimer J., Oppenheimer G., Ball L. Laughs, Luck And Lucy : how i came to create the most popular sitcom of all time. — Syracuse, 1999.

Paige D. Lucille Ball. — Mankato, [S.a.].

Tannen L. I loved Lucy : my friendship with Lucille Ball. — N.Y., 2001.

Turck M. Lucille Ball. — Mankato, 1991.

Watson Th. I love Lucy : the classic moments. — Phil., 1999.

Whittingham R. Lucille Ball. — N.Y., 1977.

Woog A. Lucille Ball. — San Diego, 2002.

Wyman R. For the love of Lucy : the complete guide for collectors and fans. — [S.l.], 1995.

Бойі Девід (1947-2016)

Иган Ш. David Bowie : встречи и интервью. — М. : АСТ, 2017. — 447 с.

Руденская А. Человек, который продал мир. — М. : Funky, 2009. — 245 с.

Томас Г. David Bowie. — М. : Астрель, 2012. — 223 с.

Bowie A. Free Spirit. — [S.l.], 1981.

Bowie A., Carr P. Backstage Passes : life on the wild side with David Bowie. — L., 1994.

Bowie D. Bowie in his own words / comp. Miles. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.

Bowiepix : Photo Book. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Buckley D. The complete guide to the music of David Bowie. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Burroughs W. Rock'n'roll virus : conversazioni con David Bowie, Patti Smith, Blondie, Devo. — Roma, 2008.

Cann K. David Bowie : a Chronology. — L., 1983.

Cann K. David Bowie : Any day now : gli anni londinesi: 1947-1974. — Roma, 2011.

Carr R., Murray Ch. David Bowie : an illustrated record. — USA, 1981.

Charlesworth Ch. David Bowie : Profile. — L., 1981.

Charlesworth Ch. David Bowie : the Archive. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.

Claire V. David Bowie : a portrait in words and music. — N.Y., 1977.

Claire V. David Bowie! The King of Glitter Rock. — N.Y., 1977.

Currie D. David Bowie : Glass Idol. The 1987 European Tour. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.

Currie D. David Bowie : the Starzone Interviews. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.

D'Alesio S. David Bowie. — Roma, 1982.

David Bowie : antologia di testi con traduzione a fronte / a cura di L. Majer. — Mil., 1982.

David Bowie : interviste, storie e mutamenti, 1966-1986, discografia completa. — Mil., 1986.

David Bowie : the Starzone Magazine / ed. D. Currie. — L. : N.Y. ; Sydney, [S.a.].

David Bowie è il tema / a cura di V. Broackes e G. Marsh. — Mil., 2013.

David Bowie Rotterdam 87. — [S.l.], 1987.

David Bowie show / a cura di M. Addams. — [S.l.], 2012.

David Bowie superstar. — Mil., 1985.

Donadio F. David Bowie : fantastic voyage. — Roma, 2013.

Douglas D. Presenting David Bowie. — [S.l.], 1975.

Fletcher D. David Robert Jones Bowie : the Discography of a Generalist, 1962–1979. — [S.l.], 1979.

Gall A., Miles B. David Bowie : la biografia. — Roma, 1983.

Gillman P., Gillman L. Alias David Bowie. — L., 1990.

Guarnaccia M. David Bowie play book. — Mil., 2016.

Heylin C. All the Madmen : il lato oscuro del rock britannico : Barrett, Bowie, Drake, Pink Floyd, The Kinks, The Who. — Bologna, 2013.

Ho conosciuto mia moglie perchè entrambi andavamo con lo stesso ragazzo : David Bowie / a cura di M. Bucchi. — Viterbo, 1997.

Hoggard S. David Bowie : an illustrated discography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1980.

Hopkins J. Bowie. — L., 1985.

In Other Words... David Bowie / ed. K. Juby. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.

Jal de la Parra P. David Bowie : the Concert Tapes. — [S.l.], 1986.

Jarman M. David Bowie World 7" Records Discography. — [S.l.], 1993.

Lynch K. David Bowie : a Rock'N'Roll Odyssey. — L., 1984.

Martino P. La filosofia di David Bowie : Wilde, Kemp e la musica come teatro. — Mil., 2016.

Miles, Charlesworth Ch. David Bowie black book : the illustrated biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1980.

Muir J. The Life And Times of David Bowie. — L., [S.a.].

Néjib. Haddon hall : quando David inventò Bowie. — Mil., 2013.

Nielsen E. David Bowie : Et sprogligt-musikalsk portraet. — Herning, 1986.

O'Leary Ch. Rebel rebel. — Winchester ; Wash., 2015.

Pegg N. Bowie. — Roma, 2012.

Pitt K. David Bowie : the Pitt Report. — [S.l.], 1983.

Sandford C. Bowie : Loving the Alien. — L., 1996.

Sinclair P. The David Bowie Biography. — [S.l.], 1980.

Spitz M. Bowie : a biography. — N.Y., 2009.

Superstars of the 70's. Including Helen Reddy, Stevie Wonder, Olivia Newton-John, David Bowie, Elton John And Many More. — L., 1976.

Thompson D. David Bowie : moonage daydream. — L., 1987.

Tremlett G. The David Bowie story. — L., 1974.

Verlant G. David Bowie : portrait de l'artiste en rock-star. — P., 1981.

Wilcken H. Low : David Bowie. — Mil., 2009.

Zanetta T. Stardust. — N.Y., 1987.

Ziggy's papers : David Bowie: lettere ai fan 1973-1975 / Ch. Vanilla. — Mil., 2007.

Брайс Фанни (1891-1951)

Goldman H. Fanny Brice : the original funny girl. — N.Y., 1992.

Grossman B. Funny woman : the life and times of Fanny Brice. — Bloomington, 1991.

Katkov N. The Fabulous Fanny : the story of Fanny Brice. — N.Y., 1953.

Брассенс Жорж (1921-1981)

Брассенс Ж. Песни. — М. : Стратегия, 2002. — 126 с.

Брассенс Ж. Стихи и песни / сост., предисл. и коммент. Ю. Здоровова. — М. : Радуга, 1990. — 335 с.

Жорж Брассенс : поэт, композитор, артист / сост. А. и Ю. Адольхины. — М. : Рубежи XXI, 2008. — 592 с.
 Зайцев В. Четыре эпохи в песне поэта (Ж. Брассенс и В. Высоцкий). — М. : Знание, 1990. — 63 с.
 Истратова Ю. Аллюзивная ономастика в поэзии Брассенса. — Екатеринбург : УрГПУ, 2011. — 168 с.
 Andolfo M. Georges Brassens : tra musica e poesia... : analisi letteraria dei testi di canzoni scelte. — Napoli, 1995.
 Attenti al gorilla : traduzione letterale italiana dei testi delle canzoni di Georges Brassens / a cura di N. Svampa e M. Mascioli. — Cologno Monzese, 2012.
 Brassens G. Poésie et chansons. — P., 1963.
 Chatel Ph. Georges Brassens. — P., 1980.
 Georges Brassens : choix de textes, bibliographie, portraits / présentation par A. Bonnafé. — P., 1963.
 Georges Brassens : una cattiva reputazione / a cura di G. Brevetto. — Roma, 2007.
 Georges Brassens attraverso le sue canzoni / A. Lotranto. — Salerno, [S.a.].
 Georges Brassens: lingua, poesia, interpretazioni : atti del Convegno internazionale, Milano, 3-4 dicembre 1991 / a cura di M. Conenna. — Fasano, 1998.
 Mosskin P. Brel och Brassens : ett fraaskt äventyr. — Höganäs, 1989.

Браун Джеймс (1933-2006)

Brown G. James Brown : a biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
 Brown J., Tucker B. James Brown : the Godfather of soul. — Basingstoke ; L., 1986.
 Rose C. Living in America : the Soul sage of James Brown. — UK, 1990.

Брекстон Тони (1967)

Blake Sh. Single-married woman : true stories of why women feel all alone in their marriages. — Atlanta, 2011.
 Braxton T. Unbreak my heart : a memoir. — N.Y., 2014.
 Gesher J. Narrow bridge. — Altadena, 2017.
 Reid, A., Selvin J. Sing to me : my story of making music, finding magic, and searching for who's next. — N.Y., 2016.
 Toni Braxton : «Secret». — L., [S.a.].

Брель Жак (1929-1978)

Baton P. Jacques Brel : une oeuvre. — Bruxelles, 1990.
 Berruer P. Jacques Brel va bien : Il dort aux Marquises. — P., 1983.
 Brel J. Jef. — P., 1967.
 Clouzet J. Jacques Brel. — P., 1970.
 Galasso E. Poesia, rabbia e critica sociale in Jacques Brel. — Mil., 1988.
 Jacques Brel : choix de textes, discographie, portraits / présentation par J. Clouzet. — P., 1964.
 Mosskin P. Brel och Brassens : Ett fraaskt äventyr. — Höganäs, 1989.

Брендӣ (1979)

Daniels K. Brandy : an intimate look. — Kansas City, 1999.
 Golden A. Brandy : sittin' on top of the world. — N.Y., 1999.
 Hayes D. Brandy. — Childs, 1999.
 Laslo C. Brandy. — N.Y., 2000.
 Liljedahl K. Brandy. — Kansas City, 1999.
 Nerz A. Brandy. — N.Y., 1999.
 Newman M. Brandy. — Phil., 2000.
 Pupeza L., Britton T., Joseph P. Brandy. — Edina, 1998.
 Ryan J. Real-life cinderella : the story of Brandy. — N.Y., 1998.

Бун Деббі (1956)

Boone D. Debby Boone's hug-a-long songs. — [S.l.], [S.a.].
 Boone D., Baker D. Debby Boone so far. — Nashville, 1981.
 Boone P. Together 25 years with the Boone family. — [S.l.], 1979.
 Eldred P. Debby Boone. — Mankato, 1979.

Бун Пет (1934)

Boone P. Together : 25 Years With the Boone Family. — [S.l.], 1979.
 Boone P. A New Song. — USA, 1972.

Бурґ Крис де (1948)

The Great Songs of Chris de Burgh. — Vol. 1. — L., [S.a.].
 The Great Songs of Chris de Burgh. — Vol. 2. — L., [S.a.].
 Thompson D. From a spark to a flame : the Chris de Burgh story. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.

Буш Эрнст (1900-1980)

- Белая Э. Эрнст Буш. — Л. : О-во распростр. полит. и науч. знаний, 1960. — 39 с.
Володина М. Певец-антифашист Эрнст Буш. — М. : Музыка, 1979. — 62 с.
Шнеерсон Г. Эрнст Буш и его время. — М. : Сов. композитор, 1971. — 286 с.
Шнеерсон Г. Эрнст Буш. — М. : Музыка, 1964. — 103 с.
Шнеерсон Г. Эрнст Буш. — М. : Сов. композитор, 1962. — 82 с.
Hoffmann L., Siebig K. Ernst Busch : Eine Biogr. in Texten, Bildern u. Dok. — Berlin, 1987.
«Ich geh' mit dem Jahrhundert mit» Ernst Busch : Eine Dokumentation / Hrsg. K. Siebig. — Hamb., 1980.
Ihering H., Fetting H. Ernst Busch. — B., 1965.

Буш Кейт (1958)

- Bolton C. Kate Bush complete. — L., 1987.
Bush K. Leaving my tracks. — L., 1982.
Cann K., Mayes S. Kate Bush : a visual documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1988.
Godwin R. The illustrated collector's guide to Kate Bush. — Burlington, 1991.
Juby K., Sullivan K. Kate Bush : the whole story. — L., 1988.
Kate Bush – Hounds of Love. — L., 1985.
Kate Bush – Lionheart. — L., 1979.
Kate Bush – words and music from “The Kick Inside”. — L., 1978.
Kate Bush : the whole story. — L., 1987.
Kate Bush. — L., 1987.
Kerton P. Kate Bush – an illustrated biography. — L., 1980.
The Best of Kate Bush. — L., 1981.
The Illustrated Collector's Guide to Kate Bush / comp. R. Godwin. — Burlington, 1994.
Vermorel F. The secret history of Kate Bush (And the strange art of pop). — L. ; N.Y. ; Sydney, 1983.
Vermorel F., Vermorel J. Kate Bush : princess of Suburbia. — L., 1980.

Бьорк (1965)

- Aston M. Björk : björkgraphy. — L. ; N.Y., 1996.
Björk. Björk. — [S.l.], 2001.
Björk. Post : the official Björk book. — L., 1995.
Gittins I. Björk. — Firenze, 2004.
Gittins I. Björk : There's more to life than this : the stories behind every song. — N.Y., 2002.
Lester P. Björk: The illustrated story. — L., 1996.
McDonnell E. Army of she : Icelandic, Iconoclastic, Irrepressible Björk. — [S.l.], 2001.
Pytlik M. Björk : Wow and Flutter. — Toronto, 2003.
St. Michael M. Björk : an ill. biog. — L. ; N.Y., Sydney, 1996.

Валенте Катерина (1931)

- Bartetzko D. Wo meine Sonne scheint : Caterina Valente : ein Wirtschaftswunder. — Münch., 1998.
Valente C. Bonjour, Katrin! : Singen, Tanzen, Leben. — Berg.-Gladb., 1985.

Вига/Вега Сьюзен (1959)

- Suzanne Vega : 99.9 / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1992.
Suzanne Vega : Days of Open Hand / ed. M. Okun. — L. ; Port Chester, 1993.
Suzanne Vega : Solitude Standing / ed. M. Okun. — L., 1990.
The Authentic Guitar Style of Suzanne Vega. — L. ; Port Chester, 1989.
Vega S. Bullet in Flight : Suzanne Vega. — L., 1990.
Vega S. The Passionate Eye : the Collected Writing of Suzanne Vega. — N.Y., 1999.

Винсент Джин (1935-1971)

- Clark A. Gene Vincent : The Screaming End. — USA, 1980.
Finnis R., Dunham B. Gene Vincent and the Blue Caps. — [S.l.], 1974.
Hagerty B. The Day the World Turned Blue. — Poole, 1985.
Henderson D. Gene Vincent : a discography. — UK, 1992.
Vince A. I remember Gene Vincente. — UK, 1977.

Воан/Вон Сара (1924-1990)

- Gourse L. Sassy : the Life of Sarah Vaughan. — N.Y. ; Toronto, 1993.
Leydi R. Sarah Vaughan. — Mil., 1961.
Ruuth M. Sarah Vaughan : Singer. — Los Angeles, 1994.
Sarah Vaughan : a Discography / Comp. D. Brown. — L. ; N.Y., 1991.

Sarah Vaughan Sassy Jazz Songs : Piano Vocal Music Book / ed. J. Haag. — [S.l.], 1995.

Габріель Пітер (1950)

- Barbagli L. The lamb : il percorso del lamb di Peter Gabriel. — Feletto Umberto, 2007.
Bright S. Peter Gabriel : an authorized biography. — L., 1988.
Easlea D. Senza frontiere : vita e musica di Peter Gabriel. — Roma, 2014.
Gallo A. Peter Gabriel. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.
Genesis revelations : Tony Banks, Phil Collins, Peter Gabriel, Steve Hackett, Mike Rutherford / a cura di Ph. Dodd. — Novara, 2007.
Giammetti M. Peter Gabriel : il trasformista. — Padova, 1999.
Kamin P., Goddard P. Genesis. Peter Gabriel, Phil Collins, and Beyond. — L., 1984.
Marziano A. Peter Gabriel : suoni senza frontiere. — Mil., 2010.
Peter Gabriel in his own words / ed. Ch. Charlesworth. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.
Tiberio I. Peter Gabriel : esplorazioni nel mondo reale. — Firenze, 1998.
Welch Ch. La vita segreta di Peter Gabriel. — Firenze, 2000.

Гарленд Джуді (1922-1969)

- Am Ende des Regenbogens : J. Garland, B. Holiday, E. Piaf, J. Joplin. — Frankfurt/M, 1985.
Baker A. In bed with Judy Garland. — [S.l.], 1997.
Baxter B. The films of Judy Garland. — Bainbridge, 1977.
Boyt S. My Judy Garland life : a memoir. — N.Y., 2009.
Bret D. Divas : Judy Garland. — [S.l.], 2001.
Carlyle J. Under the rainbow : an intimate memoir of Judy Garland, Rock Hudson and my life in old Hollywood. — N.Y., 2006.
Clarke G. Get happy : the life of Judy Garland. — N.Y., 2000.
Coleman E. The complete Judy Garland : the ultimate guide to her career in films, records, concerts, radio and television, 1935-1969. — N.Y., 1990.
Cooly N. Judy Garland, Ginger love. — N.Y., 1998.
Coulson J. Always for Judy : witness to the joy and genius of Judy Garland. — Elmira, 2014.
Csengery J. Judy és Liza. — Bdp., 1988.
Dahl D., Kehoe B. The young Judy : the incomparable Judy Garland. — N.Y., 1975.
Deans M., Pinchot A. Weep no more, my lady : an intimate biography of Judy Garland. — L., 1972.
DiOrio A. Little girl lost : the life and hard times of Judy Garland. — N.Y., 1975.
Dyer R. Heavenly Bodies : film stars and society. — L. ; Houndmills, Basingstoke, Hampshire, 1986.
Edwards A. Judy Garland : a biography. — N.Y., 1975.
Elias H., Baum F. The wizard of Oz : with pictures from the MGM classic starring Judy Garland. — N.Y., [S.a.].
Finch Ch. Rainbow : the stormy life of Judy Garland. — L., 1975.
Frank G. Judy. — L., 1975.
Freedland M. Judy Garland : the other side of the rainbow. — L., 2010.
Fricke J. Judy : a legendary film career. — Phil., 2010.
Fricke J. Judy Garland : a portrait in art & anecdote. — Boston, 2003.
Fricke J. Judy Garland : world's greatest entertainer : a unique photographic tribute. — N.Y., 1992.
Friedwald W. Biographical guide to the great jazz and pop singers. — N.Y., 2010.
Garland J. Judy Garland on Judy Garland : interviews and encounters. — Chi., 2014.
Garland J. My life over the rainbow : Judy Garland's story as told to Lorna Smith. — N.Y., 1987.
Glickmann S. Judy Garland. — P., 1981.
Hess E. Cinematic voyage of the Pirate : Kelly, Garland, and Minnelli at work. — Columbia, 2014.
Judy Garland Lps / ed. D. Olsen. — N.Y., 1993.
Juneau J. Judy Garland. — [S.l.], 1973.
Kaminsky S. Murder of the Yellow Brick Road. — Harmondsworth ; N.Y., 1977.
Luft L. Me & my shadows : a family memoir – living with the legacy of Judy Garland. — N.Y., 1998.
Luft S. Judy and I : my life with Judy Garland. — Chi., 2017.
Melton D. Judy : a remembrance. — Hollywood, 1972.
Meyer J. Heartbreaker : two month wits Judy Garland. — Garden City, 1983.
Morella J., Epstein E. Judy : the films and career of Judy Garland. — Secaucus, 1969.
Morley Sh., Leon R. Judy Garland : beyond the rainbow. — L., 1999.
Nestor B. Judy : a life in pictures. — N.Y., 1997.
Pardella E. The Judy Garland collector's guide : an unauthorized reference and price guide. — West Chester, 1999.
Phillips S. Judy & Liza & Robert & Freddie & David & Sue & me : a memoir. — N.Y., 2015.
Piro R. Judy in celebration. — [S.l.], 2002.
Piro R., O'Brien M. Judy Garland : the golden years. — [S.l.], 2001.
Porter D. Paul Newman : the man behind the baby blues : his secret life exposed. — N.Y. ; Lanham, 2009.
Rainbow : a star-studded tribute to Judy Garland / ed. E. Vare, M. Musto. — N.Y., 1998.

Ritchie J. A Garland of mountain song. — USA, [S.a].
 Russell M. From Tennessee to Oz : the amazing saga of J. Garland's family history. — White Haven, 2009-2012.
 Sanders C., Morrow W. Rainbow's end : the Judy Garland show. — N.Y., 1992.
 Schechter S. Judy Garland : the day-by-day chronicle of a legend. — Lanham, 2006.
 Shipman D. Judy Garland : the secret life of an American legend. — L., N.Y., 1992.
 Simmons J. Judy Garland and the gold war. — Belfast, 1976.
 Smith L. Judy, with love : the story of miss show business. — L., 1975.
 Spada J., Swenson K. Judy & Liza. — L., 1983.
 Tiber E. Palm trees on the Hudson : a true story of the mob, Judy Garland, & interior decorating. — Garden City Park, 2011.
 Tierney T. Judy Garland paper dolls in full color. — [S.l.], 1983.
 Torme M. The other side of the rainbow : with Judy Garland on the Dawn Patrol. — N.Y., 1970.
 Watson Th., Chapman B. Judy : portrait of an American legend. — N.Y., 1986.
 Wayne J. Golden girls of MGM : Greta Garbo, Joan Crawford, Lana Turner, Judy Garland, Ava Gardner, Grace Kelly, and others. — N.Y., 2003.

Гампи Буди (1912-1967)

Гатри В. Поезд мчится к славе. — М. : Прогресс, 1968. — 343 с.
 Denselow R. Agit-pop : musica e politica da Woody Guthrie a Sting. — Torino, 1991.
 Di Sabato M., Siani C. Jim Longhi : un italoamericano tra Woody Guthrie e Arthur Miller. — Castelluccio dei Sauri : Lampyrus, 2012.
 Guthrie W. American folksong. — [S.l.], 1947.
 Guthrie W. Bound For Glory. — Northampton, 1969.
 Guthrie W. Le canzoni di Woody Guthrie. — Mil., 2008.
 Guthrie W. Pastures of plenty – a self portrait. — San Fr., 1990.
 Guthrie W. Seeds of man : an experience lived and dreamed. — N.Y., 1976.
 Guthrie W. Born to win. — L., 1967.
 Klein J. Woody Guthrie : a life. — L., 1981.
 Portelli A. Canzone politica e cultura popolare in America : il mito di Woody Guthrie. — Roma, 2004.
 Portelli A. Woody Guthrie e la cultura popolare americana. — Roma, 1990.
 Woody Guthrie : roll on Columbia / ed. B. Murlin. — [S.l.], 1991.
 Yurchenco H. A mighty hard road : the Woody Guthrie story. — N.Y., 1970.

Гей Марвін (1939-1984)

Davis S. I Heard it through the Grapevine : Marvin Gaye, the Biography. — UK, 1991.
 Davis S. Marvin Gaye. — L., 1985.
 Ritz D. Divided Soul : the life of Marvin Gaye. — L., 1985.

Гейнор Глорія (1949)

Arena, J. First ladies of disco : 32 stars discuss the era and their singing careers. — Jefferson, 2013.
 Gaynor G. I will survive : the book. — N.Y., 1997.
 Gaynor G., Carswell S. We will survive : true stories of encouragement, inspiration, and the power of song. — Las Vegas, 2013.
 Morgan J. Disco. — N.Y., 2011.

Герман Анна (1936-1982)

Герман А. Вернись в Сорренто?.. — М. : Радуга, 1988. — 132 с.
 Герман А. Гимн торжествующей любви. — М. : Яуза-Пресс, 2017. — 252 с.
 Герман А. Жизнь, рассказанная ею самой. — М. : Яуза-пресс, 2013. — 252 с.
 Герман А. Мы долгое эхо : сб. / сост. И. Ильичев. — М. : Алгоритм, 2012. — 269 с.
 Герман А. Эхо любви. — М. : Алгоритм, 2013. — 318 с.
 Жигарев А. Анна Герман. — М. : Искусство, 1988. — 304 с.
 Жигарев А. Анна Герман. — Смоленск : Русич, 1998. — 425 с.
 Ильичев И. Анна Герман : «Белый ангел песни». — М. : Майор, 2015. — 191 с.
 Ильичев И. Анна Герман : сто восп. о великой певице. — М. : Алгоритм, 2016. — 494 с.
 Ильичев И. Анна Герман. Гори, гори, моя звезда... — М. : Эксмо : Алгоритм, 2010. — 236 с.
 German : osobisty album Anny German / M. Baranowska. — Warsz., 2013.
 German A. Wryć do Sorrento?.. — Warsz., 1979.
 Koper S. Życie artystek w PRL. — Warsz., 2013.
 Pryzwan M. Anna German o sobie. — Łódź, 2012.
 Tańcząca Eurydyka : wspomnienia o Annie German / zebrała i opracowała M. Pryzwan. — Warsz., 2013.

Гібсон Деббі (1970)

- Black S. Debbie Gibson. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
Debbie Gibson : electric youth. — Milwaukee ; Winona, 1989.
Eddy Ch. Rock and roll always forgets : a quarter century of music criticism. — Durham, 2011.
Gibson D., Bego M. Between the lines. — Austin, 1989.
Poole G. Debbie Gibson biography. — [S.l.], 1988.
Reisbeld R. Debbie Gibson : electric star! — N.Y., 1990.

Гілан Ян (1945)

- Ian Gillan. Дорогой Славы / сост. А. Галин. — М. : Трансстройсервис, 2004. — 414 с.
Gillan I., Cohen D. Child in time. The life story of the singer from Deep Purple. — L., 1994.

Гліттер Гаррі (1944)

- Glitter G., Bradley L. Leader : the autobiography of Gary Glitter. — UK, 1991.
Tremlett G. The Gary Glitter story. — L., 1974.

Грант Еммі (1960)

- Amy Grant – Legacy Hymns & Faith. — Milwaukee ; Winona, 1985.
Amy Grant : my songs. — [S.l.], 1988.
Grant A. Amy Grant : home for Christmas. — Milwaukee ; Winona, 1993.
Grant A. Amy Grant : lead me on. — Milwaukee ; Winona, 1988.
Grant A. Amy Grant's heart to heart Bible stories. — [S.l.], 1989.
Grant A. Breath of heaven. — [S.l.], 2001.
Grant A. Heart in motion. — Milwaukee ; Winona, 1991.
Grant. A. Amy Grant : house of love. — Milwaukee ; Winona, 1994.
Italia B., Nielsen Sh. Amy Grant : from gospel to pop. — Edina, 1992.
Keith E. Amy Grant. — N.Y., 1992.
Leggett C. Amy Grant. — N.Y., 1987.
Millard B. Amy Grant : a biography. — Garden City, 1986.
Millard B. Amy Grant : the life of a pop star. — N.Y., 1996.
Seay D., Neely M. Stairway to heaven. — [S.l.], 1986.

Грей Мейсі (1967)

- Kai L. Macy Gray : still waiting. — [S.l.], 2000.
Macy Gray : on how life is. — N.Y., 2001.
Rizzo M. She bop : girls who rock! — N.Y., 2001.

Греко Жульєт (1927)

- Delmar M. Sans vous aimer : le chef-d'oeuvre de Sagan & Gréco. — P., 2007.
Dicale B. Juliette Gréco : l'invention de la femme libre. — P., 2009.
Dicale B. Juliette Gréco : les vies d'une chanteuse. — P., 2001.
Greco J. Je suis faite comme ça. — P., 2012.
Gréco J. Jujube. — P., 1982.
Greco, J. Saint-Germain-des-Prés. — Neuilly-sur-Seine, 2006.
Grisolia M., Mallet-Joris F. Juliette Gréco. — P., 1975.
Juliette Gréco : hommage photographique / avec une présentation de J. Savigneau. — Arles ; Montréal, 1998.
Jung I. Juliette Gréco. — P., 1990.
Piazza F. Juliette Gréco : merci! — P., 2009.
Piazza F., Blanckeman B. De Juliette a Gréco. — Etrepilly, 1994.
Rudent C. Album de chansons : entre processus social et oeuvre musicale. — P., 2011.

Гренфелл Джойс (1910-1979)

- Anton P. Low life and high life; an entertainment by Anton of Punch, with J. Grenfell and V. Graham. — L., 1952.
Casson H. Nanny says ; as recalled by Sir Hugh Casson and Joyce Grenfell. — L., 1972.
Encyclopedia of popular music / ed. by C. Larkin. — N.Y., 2006.
Grenfell J. «Stately as a Galleon» and other songs and sketches. — Basingstoke ; L., [S.a.].
Grenfell J. Darling ma : letters to her mother, 1932-1944 / ed. J. Roose-Evans. — [S.l.], 1989.
Grenfell J. George, don't do that. — Basingstoke ; L., [S.a.].
Grenfell J. Hats off. — [S.l.], 2001.
Grenfell J. In pleasant places. — Basingstoke ; L., [S.a.].
Grenfell J. Joyce & Ginnie : the letters of Joyce Grenfell & Virginia Graham. — L., 1997.
Grenfell J. Joyce Grenfell requests the pleasure. — Basingstoke ; L., [S.a.].

Grenfell J. The time of my life : entertaining the troops. — [S.l.], 1990.
Grenfell J. Turn back the clock : her best monologues and songs. — L., 1984.
Joyce : by herself and her friends /ed. R. Grenfell, R. Garnett. — [S.l.], [S.a.].
Joyce. — Basingstoke ; L., [S.a.].

Гриффин Ненси (1953)

Griffith N., Jackson J. Nanci Griffith's other voices : a personal history of folk music. — N.Y., 1998.
Late night Grande Hotel and other Nanci Griffith classics / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1992.
Nanci Griffith : flyer / ed. J. DeLisa. — N.Y., 1994.

Далида (1933-1987)

Barnel J. Dalida : histoire d'une femme. — P., 1994.
Brunel Ph. Ciao amore : tenco e Dalida, la notte di Sanremo. — Mil., 2012.
Curi G. Dalida : la voce e l'anima. — Roma, 2005.
Fellous C. Pour Dalida. — P., 2010.
Haddad S. Dalida : une histoire vraie. — P., 2012.
Kapriélian N. Dalida : une garde-robe de la ville à la scène. — P., 2017.
Lelait-Helo D. Dalida : da una riva all'altra. — Bologna, 2014.
Page Ch. Dalida. — P., 1981.
Pascuito B. Dalida : une vie brûlée. — P., 2007.
Pessis J. Dalida : une vie. — Trélissac, 2007.
Rihait C. Dalida. — P., 1995.
Rousselet-Blanc V. Fans : les dieux de nos nouvelles mythologies : ils vénèrent Bruehl, Hallyday, Dalida, Presley, Piaf, Michael Jackson, Star Trek, Le prisonnier, Chapeau melon et bottes de cuir. — P., 1994.
Servat H.-J. Dalida. — P., 2007.

Дассен Джо (1938-1980)

Дассен Д. Подарок для Дороти. — М. : Эксмо, 2017. — 185 с.
Лемель К. «Раз уж ты все хочешь знать...» : откровенный рассказ для Жульена Дассена. — Н. Новгород : ДЕКОМ, 2008. — 148 с.
Ferrero A. Jules Dassin : con una appendice di interviste del regista. — Parma, 1961.
La legge, di Jules Dassin / a cura di C. Mangini. — Bologna, 1959.

Дей Дорис (1922)

Braun E. Doris Day. — L., 1991.
Day D., Hotchner A. Doris Day : her own story. — Toronto, 1975.
Freedland M. Doris Day : the illustrated biography. — L., 2000.
Gelb A. The Doris Day scrapbook. — N.Y., 1977.
Koestenbaum Ph. Doris Day and kitschy melodies. — [S.l.], 2001.
Morris G. Doris Day. — N.Y., 1976.
Young Ch. The films of Doris Day. — Secaucus, 1977.

Денвер Джон (1943-1997)

Dachs D. John Denver. — N.Y. ; L., 1976.
Denver J., Tobler A. Take me Home : an autobiography. — L., 1994.
Fleischer L. John Denver. — N.Y., 1976.
Martin J. John Denver : Rocky Mountain Wonderboy. — [S.l.], 1977.

Джаггер Мик (1943)

Андерсен К. Мик Джаггер. Великий и ужасный. — М. : Синбад, 2013. — 412 с.
Норман Ф. Мик Джаггер. — М. : КоЛибри : Азбука-Аттикус, 2014. — 667 с.
Сэндфорд К. Мик Джаггер – просто крутой. — М. : ТЕРРА-Кн. клуб, 1999. — 400 с.
Altman B. Mick Jagger. — Novara, 2013.
Andersen Ch. Mick Jagger. — Mil., 2012.
Cricket B. Essere Mick Jagger : settant'anni da rockstar. — Reggio Emilia, 2013.
Handler D. L'uomo che dava del tu a Mick Jagger. — Bologna, 2009.
Jagger M. Rolling Stones : un incontro a 33 giri con Mick Jagger e Keith Richard. — Roma, 1980.
Kuperman N. Colazione con Mick Jagger. — Roma, 2010.
Marks J. Mick Jagger : the singer not the song. — L., 1973.
Marks-Hihwater J. Mick Jagger. — Roma, 1974.
Miles. Mick Jagger in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1982.
Montana C. Tutta colpa di Mick Jagger. — Mil., 2008.

Norman Ph. Mick Jagger. — Mil., 2013.
Scaduto A. Mick Jagger : everybody's Lucifer. — L., 1974.
Schofield C. Jagger. — L., 1983.
Spitz M. Jagger : rebel, rocker, rambler, rogue. — N.Y., 2011.

Джад Вайнонна (1964)

Feiler B. Dreaming out loud : Garth Brooks, Wynonna Judd, Wade Hayes, and the changing face of Nashville. — N.Y., 1998.
Wallner R., Nielsen Sh. Wynonna Judd : Country Music Star. — Edina, 1991.

Джад Наоми (1946)

Judd N. Naomi Judd's Guardian Angels. — N.Y., 2000.
Judd N. Naomi's home companion : a treasury of favorite recipes, food for thought, and kitchen wit and wisdom. — N.Y., 1997.
Judd N., Judd W., Schaetzle B. Love can build a bridge. — N.Y., 1992.
Judd N., Morton L. Naomi's breakthrough guide : how to soothe your soul. Reclaim your strength and transform your life. — N.Y., 2003.
Press S. Wynonna & Naomi Judd. — Parsippany, 1995.

Джевел (1974)

Bego M. Jewel : pop culture presents the story of. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1998.
Gray S. Heart song : the story of Jewel. — N.Y., 1998.
Jewel. A night without armor : poems. — L., 1999.
Jewel. Chasing down the dawn. — N.Y., 1999.
Kemp K. Jewel : pieces of dream. — N.Y., 1998.
McFarland P. Angel standing by : the story of Jewel. — [S.l.], 1999.
Thompson J. Jewel. — Phil., 2001.
West T. Jewel : music's hottest treasure. — N.Y., 1998.

Джеймс Этта (1938-2012)

Jackson B. Bad woman feeling good : blues and the women who sing them. — N.Y., 2005.
James E., Ritz D. Rage to survive : The Etta James story. — N.Y., 1995.
Lordi E. Black resonance : iconic women singers and African American literature. — New Brunswick ; L., 2013.
Merlis B., Seay D. Heart & soul : a celebration of Black music style in America, 1930-1975. — N.Y., 2002.
Rosen R. Windy City blues. — N.Y., 2017.

Джексон Джанет (1966)

Andrews B. Out of the madness : The strictly unauthorized biography of Janet Jackson. — L., 1994.
Cornwell J. Janet Jackson. — [S.l.], 2002.
Dyson C. Janet Jackson. — Phil., 2000.
Garcia K. Janet Jackson. — Childs, 2002.
Janet Jackson : design of a decade / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1996.
Mabery D. Janet Jackson. — Minneapolis, 1988.
McMillan, Constance V. Randy and Janet Jackson : ready and right. — St. Paul, 1977.
Nathan D. Soulful divas : personal portraits of over a dozen divine divas. — N.Y., 1999.
Parish, J. Today's black Hollywood. — N.Y., 1995.
Robinson N. Janet Jackson : in control. — Minneapolis, 1987.
Rooney E. 100 artists of the Mid-Atlantic. — Atglen, 2011.

Джексон ЛаТойя (1956)

Jackson LaT., Romanowski P. LaToya : growing up in The Jackson Family. — L., 1990.

Джексон Майкл (1958-2009)

Браун Д. Майкл Джексон и семья Джексон. — М. : Локид, 1997. — 204 с.
Вогель Дж. Человек в музыке : творч. жизнь Майкла Джексона. — М. : ЭНАС-Книга, 2013. — 350 с.
Волина Е. Майкл Джексон : человек за моим сердцем. — М. : Ирис Групп, 2010. — 308 с.
Все дело в любви. Майкл Джексон в благодарных сердцах : сб. / сост. Б. Блёмен и др. — М. : ЭНАС-Книга, 2011. — 422 с.
Вульф В., Чеботарь С. Кумиры XX века. — М. : Эксмо, 2009. — 347 с.
Гальперин Я. Без маски. Майкл Джексон : послед. годы жизни. — М. : Рипол классик, 2010. — 349 с.
Гальперин Я. Майкл Джексон : человек-легенда. — М. : Рипол классик, 2012. — 349 с.
Грант Э. Майкл Джексон : ил. биограф. — СПб. : Амфора, 2009. — 280 с.

- Джексон Л.Т. Майкл Джексон глазами его сестры. Мадонна Откровения. — СПб. : Лейла, 1993. — 383 с.
- Джексон М. Лунная походка от Майкла Джексона. — М. : Эксмо, 2010. — 318 с.
- Кадман К., Халстед К. Майкл Джексон : энцикл. творчества. — М. : Зайцева Е.В., 2010. — 306 с.
- Майкл Джексон. Мадонна. Страницы жизни. — М. : ИнтерДайджест, 1992. — 336 с.
- Надеждин Н. Майкл Джексон : «Триллер». — М. : Майор, 2012. — 191 с.
- Робертс К. Майкл Джексон : король поп-музыки 1958-2009. — М. : Ниола-Пресс, 2010. — 144 с.
- Скляренко В. Майкл Джексон : певец, музыкант и танцор. — Х. : Фолио, 2010. — 119 с.
- Тараборелли Р. Майкл Джексон : Thriller. — М. : Эксмо, 2003. — 511 с.
- Тараборелли Р. Майкл Джексон : жизнь короля. — М. : Эксмо, 2010. — 542 с.
- Хитли М. Майкл Джексон, 1958-2009 : жизнь легенды. — М. : АСТ, 2009. — 191 с.
- Шеремин Л., Вернер А., Ищенко Е. Майкл Джексон : мистика жизни и тайна смерти. — М. : Эксмо, 2010. — 416 с.
- Aloia M. Michael Jackson : mille volti mille firme. — Acireale ; Roma, 2011.
- Andersen Ch. Michael Jackson. Unauthorized. — N.Y., 1995.
- Bailly P. L'amore ha tre dimensioni. — Firenze, 2013.
- Bani A. Michael Jackson : catalogo d'asta. — Mil., 2010.
- Boteach Sh. Il libro che Michael Jackson avrebbe voluto farti leggere. — Roma, 2009.
- Brown G. Michael Jackson : la musica e l'anima. — Roma, 2014.
- Brown G. The complete guide to the music of Michael Jackson & The Jackson Family. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
- Campbell L. Michael Jackson : the king of pop. — [S.l.], 1993.
- Cassano M. Michael Jackson : il profeta oltre l'artista : messaggi di amore, armonia e pace. — Cologno Monzese, 2012.
- Cirillo A. Michael Jackson: 1958-2009. — Mil., 2009.
- Dal Lago V. Michael Jackson : pop a 360 gradi. — Patti, 2010.
- Dineen C. Michael Jackson in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1993.
- Erlor M. Tributo a Michael Jackson : da un beat italiano : poesie e disegni. — Empoli, 2009.
- Grant A. Michael Jackson : a visual documentary : 1958-2009 : biografia completa del re del pop. — Mil., 2009.
- Grant A. Michael Jackson : live & dangerous. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
- Grant A. Michael Jackson : the visual documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.
- Guaitamacchi E. Delitti rock : da Robert Johnson a Michael Jackson: 200 indagini sulla scena del crimine. — Roma, 2011.
- Heatley Mil. Michael Jackson 1958-2009 : vita di una leggenda. — Mil., 2009.
- Hopman L. Michael Jackson : history. — [S.l.], 1995.
- Jackson M. Moonwalk. — [S.l.], 1988.
- Jones A. Michael Jackson : il complotto. — Mil., 2010.
- King J. Michael Jackson : tesori, foto e memorabilia del re del pop. — Mil., 2010.
- Labranca T. Michael Jackson: l'uomo nello specchio : la vita, la morte, il successo e i misteri del re del pop. — Mil., 2009.
- Lunari L. Storia della musica : da Orfeo a Michael Jackson. — Mil., 2014.
- Mandel W. Michael Jackson. — [S.l.], 1996.
- Manning S. The Jacksons. — N.Y., 1976.
- Michael & Jackson / a cura di C. Dineen. — Mil., 1994.
- Morello C. Freddie Mercury l'immortale ; Michael Jackson magica visione. — Melegnano, 2011.
- Paisli K. Michael Jackson dossier : la vita, gli scandali, il processo. — Genova, 2009.
- Puglielli G., Gianoglio A. Michael Jackson : l'agnello al macello. — Asti, 2009.
- Quill G. Michael Jackson : Electrifying. — N.Y., 1988.
- Razza A. Michael Jackson : la vera storia. — Roma, 2010.
- Roberts Ch. Michael Jackson : il re del pop. — Roma, 2009.
- Scarlino L. La sindrome di Michael Jackson : bambini, prodigi, traumi. — Mil., 2012.
- Terry C. Sequins and Shades. — [S.l.], 1992.
- The King of pop : Michael Jackson : le immagini di una vita. — Firenze, 2009.
- Tognotti Ch. Michael Jackson un angelo sulla Terra... rimarrà sempre nei nostri cuori : poesie e pensieri. — Buccino, 2011.
- Zinsenheim R. Michael Jackson. — Mil., 1984.

Джексон Махалия (1911-1972)

- 100 most influential musicians of all time / ed. by G. Grolinski. — N.Y., 2010.
- Abrams M. Moving the rock : poverty and faith in a black storefront church. — Lanham, 2010.
- Cornell J., Mays V. Mahalia Jackson : queen of gospel song. — [S.l.], [S.a.].
- Darden B. People get ready! : a new history of black gospel music. — N.Y., 2004.
- Donloe D. Mahalia Jackson. — Los Angeles, 1992.
- Dunham M. Mahalia Jackson : gospel singer and civil rights champion. — Carmel, 2003.
- Dunham M. Mahalia Jackson : young gospel singer. — [S.l.], 1994.

Edwards G. Black heroes in monologues. — Portsmouth, 2006.
 Friedwald W. Biographical guide to the great jazz and pop singers. — N.Y., 2010.
 Goreau L. Just Mahalia, Baby : the Mahalia Jackson story. — Gretha, 1975.
 Gourse L. Mahalia Jackson : the queen of gospel song. — N.Y., 1996.
 Hahn R. Sounds of Louisiana : twenty essential music makers. — Gretna, 2016.
 Jackson J. Make a joyful noise unto the Lord! The life of Mahalia Jackson, queen of gospel singers. — [S.l.], 1974.
 Jackson M. Mahalia give God the glory. — [S.l.], [S.a.].
 Jackson M. Mahalia Jackson cooks soul. — [S.l.], [S.a.].
 Kramer B. Mahalia Jackson : the voice of gospel and civil rights. — Springfield, 2003.
 Lehmann Th. Mahalia Jackson : Gospelmusik ist mein Leben. — B., 1974.
 Mahalia Jackson : gospel singer and civil rights champion / ed. M. Dunham. — [S.l.], 2003.
 McDearmon K. Mahalia. Gospel singer. — N.Y., 1976.
 Nolan N. Mahalia Jackson : walking with Kings and Queens. — N.Y., 2015.
 Orgill R. Mahalia : a life in gospel music. — Cambridge, 2002.
 Pinkney A. Martin & Mahalia : his words, her song. — N.Y., 2013.
 Rookmaaker H. New Orleans jazz, Mahalia Jackson and the philosophy of art. — Carlisle, 2002.
 Schwerin J. Got to tell it : Mahalia Jackson, queen of gospel. — N.Y., 1992.
 Stolz T. Mahalia : a gospel musical. — N.Y. ; L., 1998.
 Witter E. Mahalia Jackson : born to sing gospel music. — Milford, 1985.
 Wolfe Ch. Mahalia Jackson. — N.Y., 1990.

Джеман Плезант (1959)

Gehman P. Senorita Sin. — San Diego, 1994.
 Gehman P. Escape from Houdini Mountain : stories. — San Francisco, 2000.
 Gehman P. Princess of Hollywood. — San Diego, 1996.
 Underground Guide to Los Angeles / ed. Pleasant Gehman. — San Francisco, 1996.

Джоел Біллі (1949)

Gambaccini P. Billy Joel : a personal file. — N.Y., 1979.
 Tarmarkin J. Billy Joel : from Hicksville to Hitsville. — Port Chester, [S.a.].

Джолсон Ел (1886-1950)

Freedland M. Jolie : the story of Al Jolson. — L., 1985.
 Goldman H. Jolson : the legend comes to life. — Oxford, 1988.

Джон Елтон (1947)

Бего М. Элтон Джон : чудовище возвращается. — М. : АСТ : Астрель, 2010. — 446 с.
 Дегтярева В. GAYs. Они изменили мир. — М. : Эксмо, 2011. — 269 с.
 Розенталь Э. Элтон Джон : rocket man. — М. : Эксмо, 2003. — 704 с.
 Cass C. Elton John : fantasie floreali. — Firenze, 1998.
 Charlesworth Ch. Elton John. — L., 1986.
 Charlesworth Ch., Finch A. Elton John : only the piano player. the illustrated Elton John Story. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1984.
 Elton John and his London lifestyle : London, Tuesday 30 September 2003 / Sotheby's. — L., 2003.
 Elton John in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Finch A. Elton John : the illustrated discography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.
 Gambaccini P. A conversation with Elton John and Bernie Taupin. — N.Y., 1975.
 Goodall N. Elton John : a visual documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1993.
 Jacobs L. Elton John : Reginald Dwight & Co. — [S.l.], 1976.
 John E., Taupin B. Two rooms : a celebration of Elton John and Bernie Taupin. — L., 1991.
 John E. The Elton John Tapes : Elton John in conversation with Andy Peebles. — L., 1981.
 Norman Ph. Elton. — L., 1991.
 Norman Ph. Sir Elton : the definitive biogr. of Elton John. — L., 2000.
 Nutter D. Elton : it's a little bit funny. — L. ; N.Y., 1977.
 Parkinson J. Elton : made in england. — L., 2003.
 Shaw G. Elton John : a biography in words & pictures. — N.Y., 1976.
 Sobieski P. Elton John Discography. — [S.l.], 1976.
 Stein C. Elton John. — L., 1975.
 Superstars of The 70's. Including Helen Reddy, Stevie Wonder, Olivia Newton-John, David Bowie, Elton John And Many More. — L., 1976.
 Tatham D., Jasper T. Elton John. — L., 1976.
 Taupin B. Bernie Taupin : the one who writes the words for Elton John : complete lyrics. — L., [S.a.].

Taylor P. Elton John. — Mankato, 1975.
 The Elton John collection jewellery : Tuesday, 14 december 1993 / Sotheby's. — L., 1993.
 The Elton John collection, vol. 2., jewellery : Tuesday, 6 September 1988 / Sotheby's. — L., 1988.
 The Elton John collection, vol. 3., Art Nouveau and Art Deco : Wednesday, 7 September 1988 / Sotheby's. — L., 1988.
 The Elton John collection, vol. 4, diverse collections : Thursday, 8 September and Friday, 9 September, 1988 / Sotheby's. — L., 1988.
 The Polar music prize 1995 to Mstislav Rostropovich and Elton John / the Stig Anderson musik award found. of the Roy. Swed. acad. of musik. — Stockh., 1995.
 Toberman B. Elton John : a biography. — L., 1988.

Джонс Нора (1979)

Frasca S. Norah Jones : piano girl. — Roma, 2004.
 Havers R. Uncompromising expression : blue note, the finest in jazz since 1939. — S. Fr., 2014.
 Kimpel D. How they made it : true stories of how music's biggest stars went from start to stardom! — Milwaukee ; L., 2006.
 Latham D. Norah Jones. — Phil., 2009.
 Pressed for all time : producing the great jazz albums from Louis Armstrong and Billie Holiday to Miles Davis and Diana Krall / interviews by M. Jarrett. — Chapel Hill, 2016.

Джонс Том (1940)

Hildred S., Griffen D. Tom Jones. — L., 1990.
 Jones P. Tom Jones. — Chi., 1970.
 Jones T. Tom Jones : biography of a great star. — L., 1970.

Джоплин Дженис (1943-1970)

Almaguer Y. Canción perdida de Janis Joplin. — Pinar del Río, 2005.
 Am Ende des Regenbogens : Judy Garland, Billie Holiday, Edith Piaf, Janis Joplin. — Frankfurt/M, 1984.
 Amburn E. Cercando un uomo da amare : le passioni e le ossessioni di Janis Joplin. — Mil., 1993.
 Amburn E. Pearl : the obsessions and passions of Janis Joplin : a biography. — N.Y., 1992.
 Angel A. Janis Joplin : rise up singing. — N.Y., 2010.
 Balcavage D. Janis Joplin. — Phil., 2001.
 Baldi C. Janis Joplin : sepolta viva nel blues. — Reggio Emilia, 2013.
 Banks S. Janis' garden party. — Los Angeles, 1998.
 Best of Janis Joplin. — Milwaukee ; Winona, 1999.
 Blay A. Janis Joplin : la Reina Blanca del Blues. — [S.l.], 2000.
 Blumenstein G. Janis Joplin : Biogr. einer Rocksängerin. — B., 1988.
 Brackett D. Pop, rock, and soul reader : histories and debates. — N.Y., 2009.
 Busnar G. Superstars of rock : their lives and their music. — N.Y., 1980.
 Butts J. Texas bad girls : hussies, harlots, and horse thieves. — Lanham, 2016.
 Caserta P., Knapp D. Going down with Janis. — N.Y., 1973.
 Conceição G. De Lenin a Janis Joplin. — São Paulo, 1987.
 Corcoran M. All over the map : true heroes of Texas music. — Denton, 2017.
 Dalton D. Janis. — N.Y., 1971.
 Dalton D. Piece of my heart : a portrait of Janis Joplin. — N.Y., 1991.
 Dalton D. Piece of my heart : the life, times, and legend of Janis Joplin. — N.Y., 1985.
 Echols A. Graffi in Paradiso : la vita e i tempi di Janis Joplin. — Roma, 2014.
 Echols A. Scars of sweet paradise : the life and times of Janis Joplin. — N.Y., 1999.
 Faris G., Faris R. Living in the dead zone : Janis Joplin and Jim Morrison. — [S.l.], 1999.
 Faris G., Faris R. Living in the dead zone : Janis Joplin and Jim Morrison. — Victoria, 2000.
 Fornatale P. Back to the garden : the story of Woodstock. — N.Y., 2009.
 Friedman M. Buried alive : the biography of Janis Joplin. — N.Y., 1992.
 Friedman M. Die Story von Janis Joplin. — W., 1999.
 Friedman M. Janis Joplin : morire di blues. — Padova, 1995.
 Gordon S. They call me Supermensch : a backstage pass to the amazing worlds of film, food, and rock'n'roll. — N.Y., 2016.
 Green S. Broadway musicals : show by show. — Milwaukee, 2014.
 Hall J. Still the one : a rock'n'roll journey to Congress and back. — North Charleston, 2016.
 Hamilton J. Just around midnight : rock and roll and the racial imagination. — Cambridge, 2016.
 Havranek C. Women icons of popular music : the rebels, rockers, and renegades. — Westport, 2009.
 Hoskyns B. Small town talk : Bob Dylan, The Band, Van Morrison, Janis Joplin, Jimi Hendrix & friends in the wild years of Woodstock. — Boston, 2016.
 Jackson B. Bad woman feeling good : blues and the women who sing them. — N.Y., 2005.

Janis Joplin / autori vari. — Mil., 1991.
 Janis Joplin : a performance diary, 1966-1970. — Petaluma, 1997.
 Joplin J. Cry baby : i testi di Janis Joplin. — Roma, 2007.
 Joplin J. Janis Joplin : memorial. — [S.l.], 1996.
 Joplin L. Con amore, Janis Joplin. — Pozzuoli, 2012.
 Joplin L. Love, Janis. — N.Y., 2005.
 Krull K. Book of rock stars : 24 musical icons that shine through history. — N.Y., 2003.
 Landau D. Janis Joplin, her life and times. — N.Y., 1971.
 Lydon M. Flashbacks : eyewitness accounts of the rock revolution, 1964-1974. — N.Y., 2003.
 Lydon M. Rock folk. — N.Y., 1990.
 Magee D. Janis : the story of Janis Joplin. — L., 1985.
 Marshall J. Haight : love, rock, and revolution. — San Rafael, 2014.
 Mendoza É. El Amante de Janis Joplin. — Polanco, 2001.
 Myers M. Anatomy of a song : the oral history of 45 iconic hits that changed rock, R&B and pop. — N.Y., 2016.
 No one waved good-bye. A casualty report on rock and roll / ed. R. Somma. — L., 1973.
 Oxford American book of great music writing / ed. by M. Smirnoff. — Fayetteville, 2008.
 Sounes H. 27 : a history of the 27 club through the lives of Brian Jones, Jimi Hendrix, Janis Joplin, Jim Morrison, Kurt Cobain, and Amy Winehouse. — Boston, 2015.
 Troy W. Jester : memoirs of a retired hippie. — Anchorage, 2012.
 Willett E. Janis Joplin : take another little piece of my heart. — Berkeley Heights, 2008.
 Willis E. Out of the vinyl deeps : Ellen Willis on rock music. — Minneapolis, 2011.
 Woog A. Rock and roll legends. — San Diego, 2001.

Джордж Бой (1961)

Boy George and Culture Club. — L., 1984.
 George B., Bright S. Take it like a Man : the autobiography. — L., 1996.
 The Boy George Fact File. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Дилан Боб (1941)

Дилан Б. Тарантул. — М. : Э, 2017. — 222 с.
 Дилан Б. Хроники. — М. : Э, 2017. — 380 с.
 All across the telegraph : a Bob Dylan handbook / ed. M. Gray, J. Bauldie. — L., 1987.
 Bertoncelli R. Un sogno americano : storia della musica pop da Bob Dylan a Watergate. — Roma, 1975.
 Bob Dylan : lyrics 1962-2001 / traduzione a cura di A. Carrera. — Mil., 2006.
 Bob Dylan : mannen, myten og musikken / P. Botvar, R. Kvalvaag, R. Aasgaard. — Oslo, 2011.
 Bob Dylan : play a song for me : testimonianze : Joan Baez, Stefano Benni, Fabrizio De Andre ... / a cura di G. Cerutti. — Novara, 2011.
 Bob Dylan in his own words / comp. Miles. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1978.
 Bob Dylan : the drawn blank series. — Turin, 2010.
 Bowden B. Performed literature : words and music by Bob Dylan. — Bloomington, 1982.
 Bratus A. Bob Dylan : un percorso in sedici canzoni. — Roma, 2011.
 Cable P. Bob Dylan : his unreleased recordings. — [S.l.], 1978.
 Carl Friedrich von Siemens Stiftung : themen. — Bd. 95 : Die Stimmen aus dem Limbus : Bob Dylans späte Song Poetry. — Münch., 2012.
 Cott J. Dylan — N.Y., 1984.
 Crespi A. Quante strade : Bob Dylan e il mezzo secolo di Blowin' in the wind. — Roma, 2013.
 Day A. Jokerman : reading the lyrics of Bob Dylan. — Cambridge, 1988.
 Denti M. Alias Bob Dylan : l'odissea dei nuovi Dylan. — Mil., 2002.
 Devecchi E. Bob Dylan : la nascita di una icona. — Roma, 2011.
 Dowley T., Dunnage B. Bob Dylan : from a hard rain to a slow train. — UK, 1982.
 Dreaul J.-L., Schlockoff R. Hypnotist Collectors. — UK, 1989.
 Dylan / text. J. Cott. — Garden City, 1984.
 Dylan B. Bob Dylan : writings and drawings. — N.Y., 1973.
 Dylan B. Lyrics : 1962-1985. — N.Y., 1990.
 Dylan B. Tarantula. — [S.l.], 1970.
 Dylan B. Dylaniana : Bob Dylan racconta Dylan / a cura di Ch. Williams. — Mil., 1994.
 Dylan B. Poem to Joanie. — L., 1972.
 Epstein D. The ballad of Bob Dylan. — Roma, 2011.
 Gill A. Classic Bob Dylan, 1962-1969 : my back pages. — L., 1998.
 Giovannoli R. La Bibbia di Bob Dylan. — Mil., 2017.
 Graf Ch. Lexikon der Singer & Songwriter : vom Protestsong zum Neo-Folk Bob Dylan, Joni Mitchell, Tim Buckley, Neil Young, Tom Waits, Shawn Colvin, Phil Ochs, Sheryl Crow, Judy Collins, Stephen Stills, Alanis Morissette. — B., 2001.

Gray M. Song and dance man : the an of Bob Dylan. — L., 1972.

Gross M. Bob Dylan : an illustrated history. — L., 1978.

Guarnaccia M. Bob Dylan play book. — Mil., 2015.

Guilbert J.-C. Bob Dylan et la Beat Generation. — P., 1971.

Herdman J. Voice without Restraint : a study of Bob Dylan's Lyrics and their Background. — Edinburgh, 1981.

Heylin C. Bob Dylan : a life in stolen moments. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Heylin C. Bob Dylan : stolen moments. — [S.l.], 1988.

Heylin C. Jokerman : vita e arte di Bob Dylan. — Firenze, 1996.

Heylin C. Rain Unravelled Tales (The Nightingale's Code Examined) : a rumourography. — [S.l.], 1982.

Heylin C. To live outside the law. — [S.l.], 1989.

Heylin C. Dylan : behind the shades. — L. ; N.Y., 1991.

Hoggard S., Shields J. Bob Dylan : an illustrated discography. — Oxf., 1978.

Holmquist G. Bob Dylan pa svenska : Bob Dylan betydelse for svensk musik. — Gammelstad, 1982.

Hoskyns B. Small town talk. — Boston, 2016.

Humphries P., Bauldie J. Absolutely Dylan. — L.; N.Y., 1991.

Humphries P., Bauldie J. Oh No! Not another Bob Dylan book. — UK, 1991.

Humphries P. The complete guide to the music of Bob Dylan. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Karpel C. The Tarantula in Me : behind Bob Dylan's novel. — USA, 1973.

Knock'n' On Dylan's Door : on the Road in '74. A Rolling Stone Book. — N.Y., 1974.

Kramer D. Bob Dylan : a portrait of the artist's early years. — L., 1992.

Kramer D. Bob Dylan. — N.Y., 1968.

Krogsgaard M. Twenty Years of Recording : the Bob Dylan Reference Book. — [S.l.], 1981.

Labianca E. Like a Rolling Stone : 40 anni di cantautori americani da Bob Dylan alle nuove generazioni. — Firenze, 2004.

Liff D. Raging Glory. — UK, 1988.

Marcus G. Bob Dylan : la repubblica invisibile. — Padova, 1997.

Markworth T. Bob Dylan and the Beatles. — USA, 1987.

McGregor C. Bob Dylan : a retrospective. — N.Y., 1972.

Mellers W. A Darker Shade of Pale. A backdrop to Bob Dylan. — L., 1984.

Menicacci N. Bob Dylan : l'ultimo cavaliere. — Riola, 2005.

Murino M. Bob Dylan : percorsi. 2, Dylan and friends. — Foggia, 2008.

Parole nel vento : i migliori saggi critici su Bob Dylan / a cura di A. Carrera. — Novara, 2008.

Pennebaker D. Don't Look Back. — N.Y., 1968.

Percival D. The Dust of Rumour. — UK, 1987.

Pichaske D. Song of the North country : a Midwest framework to the songs of Bob Dylan. — N.Y. ; L., 2010.

Pickering S. Bob Dylan : a commemoration. — USA, 1971.

Pickering S. Bob Dylan Approximately : a portrait of the Jewish Poet in search of God. — USA, 1975.

Pickering S. Praxis One : Existence, Men & Realities. — USA, 1971.

Pickering S. Tour 1974. — [S.l.], 1974.

Ribakove S. & B. Folk-rock : the Bob Dylan Story. — N.Y., 1966.

Rinzler A. Bob Dylan : profeta, poeta, musicista e mito. — Mil., 1980.

Rinzler A. Bob Dylan : the illustrated record. — N.Y., 1978.

Rizzi C. Bob Dylan. — Firenze, 2004.

Salvagnini R. Il cinema di Bob Dylan. — Recco, 2009.

Scaduto A. Bob Dylan – eine indiskrete Biografic. — Frankfurt/Main, 1982.

Scaduto A. Bob Dylan : an intimate biography. — N.Y., 1971.

Scaduto A. Bob Dylan : la biografia. — Mil., 1982.

Scaduto A. Bob Dylan. — L., 1973.

Schmidt M. Bob Dylan und die 60-er Jahre. — Frankfurt/Main, 1983.

Scobie S. Alias Bob Dylan. — USA, 1993.

Shelton R. No Direction Home : the life and music of Bob Dylan. — L., 1986.

Shepard S. Rolling Thunder Log-Book. — L. ; N.Y., 1977.

Sloman L. On the road with Bob Dylan : rolling with the thunder. — N.Y., 1978.

Sloman L. On the road with Bob Dylan : storia del Rolling Thunder Revue. — Roma, 2013.

Smith L. Bob Dylan, Bruce Springsteen and American song. — Westport ; L., 2002.

Southall B. Bob Dylan. — Mil., 2013.

Spitz B. Dylan : a biography. — L., 1989.

The Bob Dylan scrapbook : 1956-1966 / con testi di R. Santelli. — Mil., 2005.

The Songs of Bob Dylan from 1966 through 1975. — N.Y., 1976.

Thompson T. Positively main street : an unorthodox view of Bob Dylan. — L., 1972.

Thomson E., Gutman D. Dylan Companion. — Basingstoke ; L., 1990.

Thomson L. Conclusions on the wall : new essays of Bob Dylan. — [S.l.], 1980.

Townsend Ph. Strangers and Prophets : Bob Dylan CD Boots. — Vol. 1. — UK, 1992.

University of Southern Denmark studies in literature. — Vol. 62 : Hvor dejlige havfruer svømmer : om Bob Dylans digtning. — Odense, 2013.

Villa A. Pink Freud : psicoanalisi della canzone d'autore da Bob Dylan a Van De Sfroos. — Mil., 2013.

Vites P. Un sentiero verso le stelle : sulla strada con Bob Dylan. — Pisa, 2011.

Wanted man : in search of Bob Dylan / ed. J. Bauldie. — Harmondsworth, 1992.

Williams P. Bob Dylan : watching the River Plow : observations on his art-in-progress 1966-1995. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Williams P. Dylan : what happened? — [S.l.], 1980.

Williams P. Performing artist : the music of Bob Dylan. — UK, 1990.

Wolliver R. Bringing it all back home. — N.Y., 1987.

Yaffe D. Bob Dylan : like a complete unknown. — New Haven ; L., 2011.

Yenne B. One foot on the Highway : Bob Dylan on tour 1974. — USA, 1974.

Zoppas M. Ballando con Mr. D. : nessuno canta il blues come Bob Dylan. — Mil., 2016.

Діон Селін (1968)

Beaunoyer J. Celine : the real story of Celine Dion. — Secaucus, 1999.

Beaunoyer J. Celine Dion : une femme au destin exceptionnel. — Montreal ; Quebec, 1997.

Beaunoyer J. Et Angélil créa Céline : biographie. — Montréal, 2002.

Beauregard S. Passion Celine Dion : the book : the ultimate guide for the fan. — [S.l.], 2002.

Brown J., Grills B. Celine Dion. — Kingston, 2002.

Celine Dion : a new day has come. — N.Y., 2002.

Celine Dion : falling into you. — N.Y., 1997.

Celine Dion. — [S.l.], 1996.

Coates D. Celine Dion – all the way : a decade of song. — N.Y., 2000.

Cole M. Celine Dion. — Childs, 1998.

Crouse R. A voice and a dream : the Celine Dion story. — N.Y., 1998.

Dean J. Celine Dion : let's talk about love. — L., 1997.

Delbecq F. Celine Dion : l'ascension d'une étoile. — Montreal ; Quebec, 1997.

Demers F. Céline Dion et l'identité québécoise. — Montréal, 1999.

Dion C. Celine Dion songbook / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1995.

Dion C. Let's talk about love : tutti i testi con a fronte la traduzione ragionata. — Genova, 1998.

Dion C. Let's talk about love. — N.Y., 2000.

Dion C. The colour of my love : Celine Dion. — L., [S.a.].

Dion C., Germain G.-H. Celine Dion : my story, my dream. — [S.l.], 2001.

Fantle D., Johnson Th. Celine : a tribute to her life & music. — Northbrook, 1998.

Germain G.-H. Celine : Celine Dion : tour de force. — Lincolnwood, 1998.

Germain G.-H. Celine : Celine Dion biography in french. — Montreal, 1997.

Germain G.-H. Celine : the authorized biography. — [S.l.], 1999.

Glatzer J. Celine Dion : for keeps. — Kansas City, 2005.

Grills B., Gunn G. Celine Dion : falling into You. — Kingston, 1997.

Halperin I. Celine Dion : behind the fairytale : a very, very unauthorized biography. — [S.l.], 1997.

Hill A. Celine Dion. — San Diego, 2004.

Hurley E. National performance : representing Quebec from Expo 67 to Céline Dion. — Toronto ; Buffalo, 2011.

Lutz J. Celine Dion. — N.Y., 2000.

Mattern J. Celine Dion. — San Diego, 2003.

McKay M. Celine Dion. — N.Y., 1999.

My heart will go on : Celine Dion. — Milwaukee ; Winona, 1998.

Peters L. Celine Dion : the power of love. — L., 1999.

Reynaud E. Céline Dion : la femme aux deux visages. — P., 2013.

Strebel F. Celine Dion : die Erfolgsstory der romantischen Kanadierin. — Düsseldorf, 1998.

The Celine Dion Collection. — [S.l.], 1997.

Дитрих Марлен (1901-1992)

Актёры зарубежного кино : сб. ст. Вып. 10. — М. : Искусство, 1976. — 189 с.

Бах С. Марлен Дитрих : жизнь и легенда. — Смоленск : Русич, 1997. — 622 с.

Боске Н., Рахлин М. Марлен Дитрих : послед. секреты. — М. : Текст, 2011. — 138 с.

Бояджиева Л. Дитрих и Ремарк. — М. : Вагриус, 2007. — 287 с.

Брет Д. Марлен Дитрих. — М. : Эксмо, 2009. — 350 с.

Вульф В., Чеботарь С. Женское лицо Запада. — М. : Яуза, 2006. — 381 с.

Вульф В., Чеботарь С. Женщины, изменившие мир. — М. : Эксмо, 2014. — 316 с.

Гортнер К. Марлен Дитрих. — СПб. : Азбука, 2017. — 537 с.

Дитрих М. Азбука моей жизни. — М. : Вагриус, 1997. — 383 с.

Дитрих М. Размышления. — М. : Искусство, 1985. — 223 с.

Дитрих М. Мысли и чувства. — М. : Зебра Е, АСТ, 2008. — 311 с.

Игнашов А. За что я все помню? — Самара : Самар. отд. Лит. фонда России, 2005. — 186 с.

История в женских портретах : вып. 24 : Марлен Дитрих. — М. : Де Агостини, 2013. — 31 с.

Кноп Г. Женщины Гитлера и Марлен : шесть женщин – шесть судеб. — М. : АСТ : Астрель, 2006. — 413 с.

Краснова Г. Марлен Дитрих. — М. : Б.и., 1985. — 50 с.

Марлен Дитрих / авт.-сост. Е. Белогорцева. — М. : КоЛибри, 2016. — 93 с.

Надеждин Н. Марлен Дитрих. — М. : Мир энциклопедий Аванта+ : Астрель, 2011. — 220 с.

Надеждин Н. Марлен Дитрих : «Уйти, чтобы остаться». — М. : Майор, 2011. — 191 с.

Паван Ж. Марлен Дитрих. — М. : Мол. гвардия : Палимпсест, 2012. — 244 с.

Ремарк Э. «Скажи мне, что ты меня любишь...» : роман в письмах. — М. : АСТ, 2015. — 285 с.

Рива М. Мать моя Марлен Дитрих : т. 1. — СПб. : Лимбус Пресс, 2004. — 448 с.

Рива М. Мать моя Марлен Дитрих : т. 2. — СПб. : Лимбус Пресс, 2004. — 390 с.

Романова Е., Иверская Н. От ангела до бестии. — СПб. : Б.и., 2017. — 89 с.

Скороходов Г. Пять вечеров с Марлен Дитрих. — М. : Алгоритм, 2017. — 301 с.

Украшения Голливуда ; № 4 : Кольцо М. Дитрих с фотографии. — М. : Де Агостини, 2014. — 16 с.

Холмс Д. Марлен Дитрих : голубой ангел мира. — М. : Алгоритм, 2013. — 286 с.

100 most influential women of all time / ed. by K. Kuiper. — N.Y., 2010.

Arecco S. Marlene Dietrich : i piaceri dipinti. — Recco, 2005.

Arnbom M. Marlene Dietrich : ihr Stil, ihre Filme, ihr Leben. — W., 2010.

Auf Liebe eingestellt : M. Dietrich's schone Kunst / Hrsg. von R. Mentel. — Bensheim, 1993.

Bach S. Marlene Dietrich : life and legend. — Minneapolis, 2011.

Bailey E. Marlene Dietrich lived here. — Garden City, 2002.

Baur E. Einsame Klasse : das Leben der Marlene Dietrich. — Münch., 2017.

Baxt G. Mordfall Marlene Dietrich. — Münch., 1997.

Baxt G. The Marlene Dietrich murder case. — N.Y., 1993.

Beasoleil C. Promenade modern style. — Montreal, 1975.

Bemmann H. Marlene Dietrich : ihr Weg zum Chanson. — B., 1986.

Bemmann H. Marlene Dietrich : im Frack zum Ruhm : ein Porträt. — Lpz., 2000.

Bosquet A. Marlene Dietrich : un amour par telephone. — P., 1992.

Bozon L. Marlene : la femme de ma vie. — P., 1992.

Bret D. Marlene Dietrich, my friend : an intimate biography. — Parkwest, 2002.

Brown M. Good afternoon, Miss Dietrich. — Phil., 2001.

Cahill M. Marlene Dietrich : a Hollywood portrait. — N.Y., 1993.

Caldwell S. 100 women who made history : remarkable women who shaped our world. — N.Y., 2017.

Carr L. Four fabulous faces : Swanson, Garbo, Crawford, Dietrich. — Harmondsworth ; N.Y., 1978.

Chandler Ch. Marlene : Marlene Dietrich, a personal biography. — N.Y., 2011.

DelGaudio S. Dressing the part : Sternberg, Dietrich and costume. — Ruthenford ; L. ; Cranbury, 1993.

Dickens H. The films of Marlene Dietrich. — Secaucus, 1968.

Dietrich icon / Gerd Gemünden and Mary R. Desjardins, editors. — Durham, 2007.

Dietrich M. «Schreib. Nein, schreib nicht» : Briefwechsel 1946-1979. — W., 2008.

Dietrich M. ABC meines Lebens. — Frankfurt am Main ; B., 1987.

Dietrich M. Ich bin, Gott sei Dank, Berlin : Memoiren. — Frankfurt am Main, 1987.

Dietrich M. Marlene Dietrich : sag mir wo die Blumen sind. — Bergisch-Gladbach, 1992.

Dietrich M. Marlene Dietrich's ABC. — N.Y., 1984.

Dietrich M. Marlene. — N.Y., 1989.

Dietrich M. My Life. — L., 1989.

Dietrich M. Nehmt nur mein Leben : Reflexionen. — Münch., 1984.

Gems P. Marlene. — [S.l.], 1999.

Gortner C. Marlene. — N.Y., 2016.

Hanut E. I wish you love : conversation with Marlene Dietrich. — Berkeley, 1996.

Heinzlmeier A. Marlene : die Biografie. — Hamb., 2000.

Hessel F. Marlene Dietrich. — [S.l.], 1992.

Higham Ch. Marlene : the life of Marlene Dietrich. — L., 1979.

Higham Ch. Marlene Dietrich : l'angelo fatale. — Mil., 2015.

Knopp G. Hitler's women. — N.Y., 2003.

Kobal J. Marlene Dietrich. — L., 1968.

Kosta B. Willing seduction : the blue angel, Marlene Dietrich, and mass culture. — N.Y., 2009.

Liberman A. Marlene : an intimate photographic memoir. — N.Y., 1992.

Magdaleno R. Marlene Dietrich, Rita Hayworth & my mother. — Tucson, 2003.

Marlene Dietrich & Betty Boop. — Montepulciano, 1985.

Marlene Dietrich : dall'Angelo azzurro a Vincitori e vinti : cinquant'anni di fascino. — Roma, 1972.

Marlene Dietrich : die Diva-ihre Haltung-und die Nazis : Katalogbuch zur Ausstellung in der Gedenkhalle Oberhausen 12. Juni bis 11. Dezember 2016. — Oberhausen, 2016.

Marlene Dietrich : Dokumente, Essays, Filme / hrsg. W. Sudendorf. — Münch., 1978.
 Marlene Dietrich : eine Chronik ihres Lebens in Bildern u. Dok. von. R. Seydel, gestaltet von B. Meier. — B., 1984.
 Marlene Dietrich : Porträt, 1926-1960 / Einl. K.-J. Sembach ; Text J. Sternberg. — Münch., 1984.
 Marlene Dietrich, die Privatsammlung / hrsg. von B. Hofmann. — Frankfurt am Main, 1993.
 Marlene Dietrich: il volo dell'angelo : la collezione Marlene Dietrich di Berlino. — Roma, 1996.
 Martin W. Marlene Dietrich. — N.Y., 1995.
 Morley Sh. Marlene Dietrich. — L., 1976.
 Navacelle Th. Sublime Marlene : photos de la collection John Kobal. — P., 1982.
 Noa W. Marlene Dietrich. — B., 1962.
 O'Connor P. Dietrich : style and substance. — N.Y., 1991.
 O'Connor P. Marlene Dietrich : stile e fascino dell'angelo azzurro. — Roma, 1992.
 O'Connor P. Marlene Dietrich. — Münch., 1991.
 Ostrowski F. Au Revoir Marlene : Nachruf aus Deutschland. — Nienb., 1995.
 Petru C. Marlene Dietrich Realität : die letzten Jahre in Paris. — Nienb., 1993.
 Plazy G. La véritable Marlene Dietrich. — P., 2001.
 Promise of cinema : German film theory, 1907-1933 / ed. by A. Kaes, N. Baer, and M. Cowan. — Oakland, 2016.
 Raulwing J. Ullstein Taschenbucker : der General, Marlene Dietrich und ich. — B., 1997.
 Riva M. Marlene Dietrich : mia madre. — Mil., 2007.
 Riva M. Marlene Dietrich by her daughter. — L., 1992.
 Riva M. Marlene Dietrich par sa fille Maria Riva. — P., 1992.
 Riva M. Marlene Dietrich. — N.Y., 1993.
 Riva M. Meine Mutter Marlene. — Münch., 1994.
 Silver Ch. Marlene Dietrich. — N.Y., [S.a.].
 Skærved M. Dietrich. — L., 2003.
 Spoto D. Blue Angel : the life of Marlene Dietrich. — Garden City, 1992.
 Spoto D. Falling in love again, Marlene Dietrich. — Boston, 1985.
 Spoto D. Marlene Dietrich. — Münch., 1992.
 Stahlecker A. Liefde tussen oorlog en vrede : de stormachtige relatie tussen Marlene Dietrich en Jean Gabin. — Soesterberg, 2005.
 Studlar G. In the realism of pleasure : Von Sternberg, Dietrich and the masochistic aesthetic. — N.Y., 1988.
 Walker A. Dietrich. — L., 1989.
 Wetzig-Zalkind B. Marlene Dietrich in Berlin : Wege und Orte. — B., 2005.
 Wibkirchen H. Mein Kopf und die Beine von Marlene Dietrich. — [S.l.], 1996.
 Wiebrecht U. Blauer Engel aus Berlin : Marlene Dietrich. — B., 2001.
 Wieland K. Dietrich & Riefenstahl : Hollywood, Berlin, and a century in two lives. — N.Y., 2015.
 Woman at war : Marlene Dietrich remembered / ed. by J. Riva. — Detroit, 2006.
 Wood E. Dietrich : a biography. — L., 2002.
 Wyatt R. The day Marlene Dietrich died. — Lantzville, 1996.
 Zucker C. The idea of the image : Josef von Sternberg's Dietrich films. — Ruthenford ; L. ; Cranbury, 1988.

Діфранко Ані (1970)

Ani DiFranco : little plastic castle. — Milwaukee ; Winona, 1999.
 Ani DiFranco : up up up up up up. — Milwaukee ; Winona, 2000.
 Baumgardner J. F'em! : goo goo, gaga, and some thoughts on balls. — Berkeley, 2011.
 Best of Ani DiFranco : piano, vocal, guitar. — Milwaukee ; Winona, 2001.
 Best of Ani DiFranco for guitar / intr. R. Ehmke. — Milwaukee ; Winona, 2001.
 Burlingham B. Small giants : companies that choose to be great instead of big. — N.Y., 2016.
 Havranek, C. Women icons of popular music : the rebels, rockers, and renegades. — Westport, 2009.
 Political rock / ed. by M. Pedelty and K. Weglarz. — Burlington, 2013.
 Quirino R. Ani DiFranco : righteous babe. — Kingston, 2000.
 Zuckerman A. Music. — N.Y., 2010.

Евора Сезарія (1941-2011)

История в женских портретах : вып. 97 : Эвора Сезария. — М. : Де Агостини, 2014. — 31 с.
 Morna V. Cesaria Evora, la voix du Cap-Vert : biographie. — Arles : Actes sud, c1997.
 Mulet, E. Cesaria Evora : Cabo Verde di longe. — Mindelo, ; Santamaria, 2006.
 Simões J. Cesaria Evora : biografia autorizada. — Mem Martins, 1997.

Еймос Топі (1963)

Amos T. To Venus and Back. — [S.l.], 1999.
 Amos T. Tori Amos : anthology. — L., 1998.
 Amos T. Tori Amos : boys for Pele. — L., N.Y., ; Sydney, 1996.
 Amos T. Tori Amos : little Earthquakes. — L., 1992.

Amos T. Tori Amos : MTV unplugged. — L., 1996.
 Amos T. Tori Amos : the bee sides. — L., 1995.
 Amos T. Tori Amos : under the Pink. — L., 1994.
 Amos T., Pearl D. Tori Amos : from the Choirgirl hotel. — L., 1998.
 Campbell P. Tori Amos : collectibles. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1997.
 Rogers K. Tori Amos : all these years: the authorized illustrated biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.
 Tori Amos interview CD book / ed. M. Michael. — L., 1997.
 Tori Amos Pink Earthquakes. — L., 1998.
 Tori Amos : images and insights / ed. K. Rogers. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
 Wilson S. Tori Amos : cornflake girl. — L., 1997.

Екафф Рой (1903-1992)

Acuff R. Roy Acuff's Nashville. — N.Y., 1983.
 Dunkleberger A. King of country music : the life story of Roy Acuff. — L., 1971.
 Schlappi E. Roy Acuff : the Smoky Mountain Boy. — Gretna, 1978.

Еллісон Джун (1917-2006)

Allyson J. June Allyson. — N.Y., 1983.
 Allyson J., Leighton F. June Allyson. — N.Y., 1982.

Ендрюс Джулі (1935)

Arnould F. Julie Andrews. — [S.l.], [S.a.].
 Windeler R. Julie Andrews : a life on stage and screen. — Secaucus, 1997.

Енья, Енія (1961)

Enya : Paint the sky with stars. — Milwaukee; Winona, 1998.
 Enya : Shepherd moons. — Milwaukee; Winona, 1992.
 Enya : the memory of trees : piano, vocal, guitar. — [S.l.], 1996.
 Sawyer J. The complete guide to celtic music. — Secaucus, 1999.

Естефан Глорія (1957)

Benson M. Gloria Estefan. — Minneapolis, 2000.
 Boulais S. Gloria Estefan : A real-life reader biography. — Childs, 1998.
 Catalano G. Gloria Estefan. — N.Y., 1991.
 DeStefano A. Gloria Estefan : the pop superstar from tragedy to triumph. — N.Y., 1997.
 Dirks Ch. The Gloria Estefan Scrapbook : a celebration in words and pictures. — Secaucus, 1999.
 Estefan Gloria Gloria. — N.Y., 1999.
 Gloria Estefan : Abriendo Puertas. — N.Y., 1995.
 Gloria Estefan : Destiny. — N.Y., 1996.
 Gloria Estefan : Mi Tierra. — N.Y., 1993.
 Gloria Estefan and Miami Sound Machine : let it loose, primitive love. — Miami, 1989.
 Gonzales D. Gloria Estefan : singer and entertainer. — Springfield, 1998.
 Gonzales F. Glolia Estefan : Cuban-Amencan singing star. — Brookfield, 1993.
 Gonzalo O. Gloria Estefan. — [S.l.], 2000.
 Gourse L. Gloria Estefan : pop sensation. — N.Y., 1999.
 Kramer B. Gloria Estefan : never give up. — Berkeley Heights, 2005.
 Lee S. Gloria Estefan : superstar of song. — Berkeley Heights, 2005.
 Nielsen Sh., Wallner R. Gloria Estefan : international pop star. — Edina, 1993.
 O'Shei, T. Gloria Estefan : singing sensation. — Mankato, 2006.
 Parish J. Gloria Estefan singer. — N.Y., 2006.
 Phillips J. Gloria Estefan. — Broomall, 2001.
 Rodriguez J. Gloria Estefan. — Austin, 1996.
 Shirley D., Conord B. Gloria Estefan : entertainer. — N.Y., 1994.
 Steffoff R. Gloria Estefan. — N.Y., 1995.
 Strazzabosco J. Learning about determination from the life of Gloria Estefan. — N.Y., 1996.

Етерідж Мелісса (1961)

Etheridge M., Morton L. The truth is : my life in love and music. — N.Y., 2001.
 Kimpel D. How they made it : true stories of how music's biggest stars went from start to stardom! — Milwaukee ; L., 2006.
 Luck J. Melissa Etheridge : our little secret. — Toronto ; Chi., 1997.
 Melissa Etheridge / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1989.

Melissa Etheridge / ed. J. DeLisa. — N.Y., 1995.
 Melissa Etheridge : brave & crazy / ed. C. Cuellar, J. DeLisa. — N.Y., 1990.
 Melissa Etheridge : breakdown. — N.Y., 1999.
 Melissa Etheridge : never enough : guitar personality book. — N.Y., 1992.
 Melissa Etheridge : your little secret / ed. J. DeLisa. — N.Y., 1996.
 Melissa Etheridge Skin. — Milwaukee ; Winona, 2001.
 New best of Melissa Etheridge : guitar personality book. — N.Y., 1997.
 Nickson Ch. Melissa Etheridge. — N.Y., 1997.
 Perone J. Words and music of Melissa Etheridge. — Santa Barbara, 2014.
 Yes, I Am : Melissa Etheridge : guitar personality book / ed. J. DeLisa. — N.Y., 1993.

Заппа Френк (1940-1993)

Заппа Ф., Окиогроссо П. Настоящая книжка Фрэнка Заппы. — М. : Эксмо, 2003. — 390 с.
 Слэйвен Н. Фрэнк Заппа : электрический Дон Кихот. — СПб. : Амфора, 2009. — 509 с.
 Bazzoli M. Frank Zappa : compositore americano 1940-1993. — Mil., 2010.
 Butcher P. Freak out! : la mia vita con Frank Zappa. — Roma, 2013.
 Chevalier D. Viva Zappa! — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.
 Dorůžka P. Suplík plný Zappy a Hrátky s Beefheartem. — Praha, 1993.
 Filosofia e popular music : da Zappa ai Beach boys, dai Doors agli U2 / a cura di D. Ferdori, S. Marino. — Mil., 2013.
 Frank Zappa : l'autobiografia. — Padova, 1995.
 Frank Zappa. A Visual Documentary By Miles. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1993.
 Gill Ch. The definitive guide to the world's greatest players. Guitar legends. — L., 1995.
 Gulla B. Guitar gods : the 25 players who made rock history. — Westport ; Greenwood ; Oxford, 2009.
 I trasgressori : Jimi Hendrix, Frank Zappa, Captain Beefheart, Velvet Underground, Fugs, Iggy Pop, MC5 / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1982.
 Marino S. La filosofia di Frank Zappa : un'interpretazione adorniana. — Mil., 2014.
 Miles B. Frank Zappa : la vita e la musica di un uomo absolutely free. — Mil., 2007.
 Miles B. Frank Zappa in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Montecchi G. Frank Zappa : rock come prassi compositiva. — Roma, 2014.
 Porzioni E. Delizie freak : le canzoni che hanno fatto la storia di Frank Zappa. — Roma, 2013.
 Slaven N. Frank Zappa : il Don Chisciotte elettrico. — Bologna, 2010.
 Slaven N. Zappa : Electric Don Quixote. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
 Subri R. I like Frank Zappa. — Pisa, 2003.
 Zibba. Me l'ha detto Frank Zappa. — Arezzo, 2013.

Иглесиас Хулио (1943)

Локиер Д. Хулио Иглесиас. — Смоленск : Русич, 1998. — 416 с.
 Gett S. Julio Iglesias : the new Valentino. — Port Chester, [S.a.].
 Iglesias J. Entre el cielo y el infierno : grandeza y servidumbre de un mito : la autobiografia del cantante español. — Barcelona, 1981.
 Lockyer D. Julio : the unsung story. — N.Y. ; L. ; Toronto ; Sydney ; Tokyo ; Singapore, 1996.
 Rovin J. Julio! — N.Y., 1986.

Имбрулья Наталі (1975)

Left of the middle : Natalie Imbruglia. — Milwaukee ; Winona, 1998.
 Natalie Imbruglia. — L., [S.a.].
 Reid M. Natalie Imbruglia. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1999.
 Sharkey A. Natalie Imbruglia : the official book. — L., 1999.

Ино Брайан (1948)

Tamm E. Brian Eno and his music and vertical colour of sound. — L., 1989.

Йервуд Тріша (1964)

Gubernick L. Get Hot or go Home : Trisha Yearwood : the Making of a Nashville Star. — N.Y., 1993.
 Trisha Yearwood / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1994.
 Yearwood T. Trisha Yearwood Songbook a Collection. — L. ; Port Chester, 1997.

Каас Патрісія (1966)

Вевиоровский М. Концерт Патриции Каас. — Щелково : ОнтоПринт, 2012. — 343 с.
 Каас П. Жизнь, рассказанная ею самой. — М. : Эксмо, 2012. — 285 с.
 Степанов Е. Личная жизнь «звезд». — М. : ИГФ, 1991. — 148 с.

Bruneau F. Patricia Kaas : la fille de l'Est. — P., 2000.
Kaas P. L'ombre de ma voix. — P., 2011
Pascuito P. Patricia Kaas : ombre et lumière. — P., 1994.
Romand D. Patricia Kaas. — P., 1994.

Карпентер Мері-Чапін (1958)

Carpenter M.-Ch. Dreamland : a lullaby. — N.Y., 1996.
Carpenter M.-Ch. Halley came to Jackson. — N.Y., 1998.
Carpenter M.-Ch. The songs of Mary-Chapin Carpenter : piano, vocal, guitar. — Milwaukee ; Winona, 1991.
Mary-Chapin Carpenter : come on, come on. — Milwaukee ; Winona, 1993.
Mary-Chapin Carpenter : party doll. — L. ; Port Chester, 1999.
Mary-Chapin Carpenter Songbook : stones in the road. — Milwaukee ; Winona, 1994.
The authentic guitar style of Mary-Chapin Carpenter. — L. ; Port Chester, 2000.
The best Of Mary-Chapin Carpenter. — Milwaukee ; Winona, 1995.

Кемпбелл Наомі (1970)

Campbell N. Dark Start. — Münch., 1997.
Campbell N. Naomi. — Münch., 1996.
Campbell N. Naomi. — N.Y., 1996.
Campbell N. Swan. — K., 1994.
Campbell N. Swan. — L., 1994.
Levin P. Naomi Campbell. — Phil., 2000.

Кері Мерайя (1970)

Carey M. Daydream : Piano, vocal, guitar. — Milwaukee ; Winona, 1996.
Cole M. Mariah Carey. — Childs, 1997.
Dawling T., Tager M. Mariah Carey : Who's hot! — N.Y., 1992.
Mariah Carey : #1's. — Milwaukee; Winona, 1999.
Mariah Carey : Butterfly. — Milwaukee; Winona, 1998.
Mariah Carey : Easy piano. — Milwaukee; Winona, 1991.
Mariah Carey : Merry Christmas. — Milwaukee; Winona, 1994.
Mariah Carey : Music box. — Milwaukee; Winona, 1994.
Mariah Carey : Piano, vocal, guitar. — Milwaukee; Winona, 1999.
Mariah Carey : Rainbow. — Milwaukee; Winona, 2000.
Nickson Ch. Mariah Carey : Her story. — N.Y., 1995.
Parker J. Mariah Carey. — N.Y., 2000.
Shapiro M. Mariah Carey. — Toronto, 2001.
Wellman S. Mariah Carey. — Phil., 1999.

Кеш Джонні (1932-2003)

Bowman K. On Stage Johnny Cash. — Mankato, 1976.
Carpozi G. The Johnny Cash Story. — L., 1970.
Cash J. Man in black. — L., 1977.
Conn Ch. The New Johnny Cash. — L., 1973.
Govoni A. A Boy Named Cash. — N.Y., 1970.
Smith J. Johnny Cash Discography and Recording History 1954-1969. — [S.l.], 1969.
Smith J. The Johnny Cash Discography 1954-1984. — Westport ; L., 1985.
Wren C. Johnny Cash : Winners Get Scars Too. — L., 1974.

Кеш Розан (1955)

Cash R. Bodies of water : short fiction. — N.Y., 1996.
Cash R. Penelope Jane : a fairy's tale. — N.Y., 1999.

Кіз Алісія (1981)

Bankston J. Alicia Keys. — Hockessin, 2005.
Brown T. Alicia Keys. — Broomall, 2007.
Currie-McGhee L. Alicia Keys. — Detroit, 2012.
Earl C. Alicia Keys. — Phil., 2013.
Horn G. Alicia Keys. — Milwaukee, 2005.
Keys A. Tears for water : songbook of poems and lyrics. — N.Y., 2004.
Kimpel D. How they made it : true stories of how music's biggest stars went from start to stardom! — Milwaukee ; L., 2006.

Roberts R. Alicia Keys : singer-songwriter, musician, actress, and producer. — Broomall, 2013.
 Roberts R. Alicia Keys. — Broomall, 2010.
 Shea M. Alicia Keys. — N.Y., 2011.
 Stacy-Deanne. Alicia Keys, Ashanti, Beyoncé, Destiny's Child, Jennifer Lopez & Mya : divas of the new millennium. — Phoenix, 2005.

Кінг Бі Бі (1925-2015)

Gill Ch. The definitive guide to the world's greatest players. Guitar Legends. — L., 1995.
 King B.B., Ritz D. Blues all around me. The autobiography of B.B. King. — L., 1996.
 Sawyer Ch. B.B. King : the authorized biography. — Poole, 1981.
 Sawyer Ch. The arrival of B.B. King. — Garden City, 1980.

Кінг Керол (1942)

Carole King : Tapestry. — Milwaukee ; Winona, 1994.
 Carole King collection. — Milwaukee ; Winona, 2002.
 Carole King greatest hits. — Milwaukee ; Winona, 2002.
 Carole King in concert. — N.Y., 1994.
 Cohen M. Carole King : a biography in words & pictures. — N.Y., 1976.
 King C. Finding a job. — [S.l.], 1983.
 King C. Really Rosie : a new musical. — N.Y., L., [S.a.].
 King C. The Carole King deluxe anthology. — Milwaukee ; Winona, 1986.
 King C. You've got a friend : portic selections from the songs of Carole King. — [S.l.], 1978.
 Perone J. Carole King : a bio-bibliography. — Westport, 1999.
 Taylor P. Carole King. — Mankato, 1976.

Кітт Ерма (1927-2008)

Kitt E. Alone with me : a new autobiography. — Chi., 1976.
 Kitt E. I'm still here : confessions of a sex Kitten. — N.Y., 1989.
 Kitt E. Thursday's child. — N.Y., 1956.
 Kitt E., Bolden T. Rejuvenate! It's never too late. — [S.l.], 2001.

Клайн Петсі (1932-1963)

Bego M. I fall to pieces : the music and the life of Patsy Cline. — Holbrook, 1995.
 Best of Patsy Cline. — Milwaukee ; Winona, 1991.
 Brown S., Myers L. Patsy Cline : singing girl from the Shenandoah Valley. — Berryville, 1996.
 Hall D. The sweet dreams : the real Patsy Cline. — Kingston, 1998.
 Hazen C., Freeman M. Love always, Patsy : Patsy Cline's letters to a friend. — N.Y., 1999.
 Jones M., Lynn L. Patsy : the life and times of Patsy Cline. — N.Y., 1994.
 Mansfield B. Remembering Patsy. — Nashville, 2002.
 Nassour E. Honky tonk angel : the intimate story of Patsy Cline. — N.Y., 1993.
 Nassour E. Patsy Cline. — N.Y., 1981.
 Reinhard J. On the road to Patsy Cline. — [S.l.], 1996.
 Vecsey G., Fleischer L. Sweet dreams. — N.Y., 1985.

Кларк Петула (1932)

Kon A. This is my song : a biography of Petula Clark. — L., 1983.
 Warner S. Petula Clark : a biography. — L., 1991.

Клеттон Ерік (1945)

Blake P., Clapton E. Eric : 24 nights. — Guilford, 1992.
 Coleman R. Survivor : the authorized biography of Eric Clapton. — L., 1986.
 Eric Clapton : a visual documentary / comp. M. Roberty. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.
 Eric Clapton in his own words / comp. M. Roberty. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Gulla B. Guitar gods : the 25 players who made rock history. — Westport ; Greenwood ; Oxford, 2009.
 Pidgeon J. Eric Clapton : a biography. — L., 1985.
 Roberty M. Clapton : the complete chronicle. — N.Y. ; L., 1991.
 Roberty M. Eric Clapton : the new visual documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Roberty M. Slowhand. The life and music of Eric Clapton. — N.Y., 1993.
 Roberty M. The complete guide to the music of Eric Clapton. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.
 Shapiro H. Eric Clapton : lost in the blues. — L., 1992.
 Shapiro H. Slowhand : the story of Eric Clapton. — L., 1984.
 Turner S. Conversations with Eric Clapton. — L., 1976.

Клуні Розмарі (1928-2002)

Clooney R., Barthel J. Girl singer : an autobiography. — Garden City, 1999.

Clooney R., Strait R. This for remembrance : the autobiography of Rosemary Clooney, an Irish-American singer. — [S.l.], 1960.

Кобейн Курт (1967-1994)

Грейг Ш. Легендарные гитарные риффы от монстров рока и королей джаза. — М. : Эксмо, 2006. — 255 с.

Тру Э. Взгляд изнутри. NIRVANA. — СПб. : Амфора, 2016. — 605 с.

Тру Э. Nirvana : правдивая история. — СПб. : Амфора, 2009. — 636 с.

«Я здесь, с вами, чтобы забрать вас с собой прямо в нирвану». Курт Кобейн / редкол. : В. Слобжин, С. Климовицкий. — М. : Вестник, 1997. — 190 с.

Cobain K. Journals. — L., 2002.

Gulla B. Guitar gods : the 25 players who made rock history. — Westport ; Greenwood ; Oxford, 2009.

Nirvana, Kurt Cobain / Courtney Love : in eigenen Worten. — Heidelberg, 1997.

Sounes H. 27 : a history of the 27 club through the lives of Brian Jones, Jimi Hendrix, Janis Joplin, Jim Morrison, Kurt Cobain, and Amy Winehouse. — Boston, 2015.

Thompson D. Never Fade Away : the Kurt Cobain Story. — L., 1994.

Wall M., Dome M. Nirvana : the Legacy. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Wise N. Kurt Cobain & Courtney Love : in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Коен Леонард (1934-2016)

Cohen L. Beautiful Losers. — Canada, 1966.

Cohen L. Death of a Ladies' Man. — L., 1979.

Cohen L. Flowers For Hitler. — L., 1973.

Cohen L. Poems 1956-1968. — L., 1969.

Cohen L. The Favourite Game. — L. ; N.Y., 1970.

Cohen L. The Spice-Box of Earth. — L., 1973.

Devlin J. Leonard Cohen. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Dorman L., Rawlins C. Leonard Cohen : Prophet of the Heart. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.

Кокер Джо (1944-2014)

Bean J. Joe Cocker : with a little help from my friends. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1991.

Кокран Едди (1938-1960)

Clark A. The Eddie Cochran Nostalgia Book. — USA, 1980.

Clark A. Eddie Cochran : Never to be Forgotten. — [S.l.], 1991.

Коллінз Джуди (1939)

Berger G. Never say no to a rock star : in the studio with Dylan, Sinatra, Jagger, and more. — Tucson, 2016.

Bowman K. New women in entertainment. — Mankato, 1976.

Brokaw T. Boom! : talking about the sixties : what happened, how it shaped today, lessons for tomorrow. — N.Y., 2008.

Brokaw T. Boom! : voices of the sixties : personal reflections on the '60s and today. — N.Y., 2007.

Claire V. Judy Collins. — L., 1977.

Collins J. Cravings : how I conquered food. — N.Y., 2017.

Collins J. Morning, noon, and night : living the creative life. — N.Y., 2005.

Collins J. My father. — Boston, 1997.

Collins J. Sanity and grace : a journey of suicide, survival, and strength. — N.Y., 2003.

Collins J. Seven T's : finding hope and healing in the wake of tragedy. — N.Y., 2007.

Collins J. Shameless. — N.Y., 1995.

Collins J. Singing lessons : a memoir of love, loss, hope and healing. — N.Y., 1998.

Collins J. Squall line. — L.; N.Y., 1995.

Collins J. Sweet Judy blue eyes : my life in music. — N.Y., 2011.

Collins J. Trust your heart : an autobiography. — Boston, 1987.

Collins J. Voices. — N.Y., 1995.

Collins J., Haufrecht H. The Judy Collins Songbook. — N.Y., 1969.

Collins J., Metis J. Judy Collins anthology : trust your heart. — L., 1988.

Gahr D. Face of folk music. — N.Y., 1968.

Graf Ch. Lexikon der Singer & Songwriter : vom Protestsong zum Neo-Folk Bob Dylan, Joni Mitchell, Tim Buckley, Neil Young, Tom Waits, Shawn Colvin, Phil Ochs, Sheryl Crow, Judy Collins, Stephen Stills, Alanis Morissette. — B., 2001.

Rooney E. 100 artists of the Midwest : Illinois, Indiana, Michigan, Minnesota, Ohio, Wisconsin. — Atglen, 2012.

Коллінз Філ (1951)

Waller J. Phil Collins. — L., 1986.

Комден Бетті (1917-2006)

Coleman C. On the Twentieth Century. — N.Y., 1981.

Comden B. Good morning, good night. — N.Y., 1973.

Comden B. Off stage. — [S.l.], 1996.

Comden B. Singin' in the rain. Story and screenplay by Betty Comden and Adolph Green. — N.Y., 1972.

Genesis revelations : Tony Banks, Phil Collins, Peter Gabriel, Steve Hackett, Mike Rutherford / a cura di Ph. Dodd. — Novara, 2007.

Grossman L. Doll's life : revised version. — L. ; N.Y., 1996.

N.Y. musicals of Comden & Green / ed. B. Comden. — [S.l.], 1997.

Robinson A. Betty Comden and Adolph Green : a bio-bibliography. — L. ; N.Y., 1994.

Strouse Ch. Applause. Book by Betty Comden and Adolph Green. — N.Y., 1971.

Кортнідж Сіселі (1893-1980)

Courtneidge C. Cicely : an autobiography. — [S.l.], 1953.

Hulbert J. The little woman's always right. — L., 1975.

Johns E. Dames of the theatre. — N.Y., 1974.

Костелло Елвіс (1954)

Gouldstone D. Elvis Costello : a man out of time. — L., 1989.

Parkyn G. Elvis Costello : the illustrated disco / biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Reese K. Elvis Costello : Completely False Biography Based on Rumour, Innuendo and Lies. — [S.l.], 1981.

St. Michael M. Elvis Costello. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.

Коул Наталі (1950-2015)

Altman L. Natalie Cole : star child. — St. Paul, 1977.

Cole N., Diehl D. Angel on my shoulder : an autobiography of Natalie Cole. — N.Y., 2000.

Press S. Natalie & Nat King Cole. — Parsippany, 1995.

Nathan D. Soulful divas : personal portraits of over a dozen divine divas. — N.Y., 1999.

Cole N., Ritz D. Love brought me back : a journey of loss and gain. — N.Y., 2010.

Кросбі Бінг (1903-1977)

Crosby T. The story of Bing Crosby. — N.Y., 1946.

Shepherd D., Slatzer R. Bing Crosby : the hollow man. — N.Y., 1982.

Zwisohn L. Bing Crosby : a lifetime of music. — Los Angeles, 1978.

Кроу Шеріл (1962)

Buskin R. Sheryl Crow : no fool to this game. — N.Y., 2002.

DeMain B. Behind the muse : pop and rock's greatest songwriters talk about their work and inspiration. — Cranberry Township, 2001.

Douglas M. Now you know Nashville : the ultimate guide to the pop culture and sounds that made Music City! — Nashville, 2013.

Fong-Torres B. Becoming almost famous : my back pages in music, writing, and life. — San Fr. ; Berkeley, 2006.

Gable Ch. Words and music of Sheryl Crow. — Santa Barbara, 2016.

Graf Ch. Lexikon der Singer & Songwriter : vom Protestsong zum Neo-Folk B. Dylan, J. Mitchell, T. Buckley, N. Young, T. Waits, Sh. Colvin, Ph. Ochs, Sh. Crow, J. Collings, S. Stills, A. Morissette. — B., 2001.

Johnson L. 108 rock star guitars. — N.Y., 2013.

Kimpel D. How they made it : true stories of how music's biggest stars went from start to stardom! — Milwaukee ; L., 2006.

Lankford R. Women singer-songwriters in rock : a populist rebellion in the 1990s. — Lanham, 2010.

Sheryl Crow : C'mon C'mon. — N.Y., 2002.

Song : the world's best songwriters on creating the music that moves us / ed. by J. Waterman. — Cincinnati, 2007.

Куатро Сюзі (1950)

Mander M. Suzi Quatro. — L., 1976.

Куйн Латіфа (1970)

Bloom S. Queen Latifah. — Phil., 2001.

Queen Latifah, Hunter K. Ladies First : Revelations of a Strong Woman. — N.Y., 1998.

Ruth A. Queen Latifah. — Minneapolis, 2000.

Washington B. Queen Latifah. — N.Y., 1992.

Кук Сем (1931-1964)

Guralnick P. Dream boogie : the triumph of Sam Cooke. — N.Y. ; Boston, 2005.

McEwen J. Sam Cooke : a man who invented soul : a biography in words and pictures. — USA, 1977.

Кульсум Умм (1904-1975)

Шуша М. Умм Кольсум. — Каир : [Б.и.], 1976. — 284 с.

Braune G. Umm Kulthum : ein Zeitalter der Musik in Agypten : die moderne agypt. Musik des 20. — [S.l.], [S.a.].

Danielson V. The voice of Egypt : Umm Kulthum, Arabic song. And Egyptian society in the twentieth Century. — Chi., 1997.

Saiah Y. Oum Kalsoum, l'étoile de l'Orient. — P., [S.a.].

Tasoulas M. Oum Kalsoum. — [S.l.], [S.a.].

Купер Елис (1948)

Cooper A., Gaines S. Me, Alice : the autobiography of Alice Cooper. — N.Y., 1976.

Demorest S. Alice Cooper. — USA, 1974.

Rolling Stone Scrapbook : Alice Cooper. — San Francisco, 1975.

Лабелль Памми (1944)

LaBelle P., Lancaster L. Patti Labelle's lite cuisine. — [S.l.], 2003.

LaBelle P., Lancaster L. Patti's Pearls : lessons in living genuinely, joyfully, generously. — N.Y., 2001.

LaBelle P., Randolph L. Don't block the blessings : revelations of a lifetime. — N.Y., 1996.

LaBelle P., Randolph L. LaBelle cuisine : recipes to sing about. — N.Y., 1999.

Лав Кортни (1964)

Brite P. Courtney Love : the real story. — N.Y., 1997.

Brite P. Courtney Love. — Münch., 1998.

Love C. Dirty Blonde : the diaries of Courtney Love. — N.Y., 2006.

Nirvana, Kurt Cobain / Courtney Love : in eigenen Worten. — Heidelberg, 1997.

Rossi M. Courtney Love : queen of the noise : a most unauthorized biography. — N.Y., 1996.

Wall M., Dome M. Nirvana : the Legacy. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Wise N. Courtney Love. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.

Wise N. Kurt Cobain & Courtney Love : in their own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.

Ламур Дороти (1914-1996)

Lamour D. My side of the road. — Englewood Cliffs, 1980.

Mielke R. The road to box office : the seven film comedies of Bing Crosby, Bob Hope and Dorothy Lamour, 1940-1962. — Jefferson ; L., 1997.

Ланч Лидия (1959)

Gregorits G., Lunch L. Sex & Guts 4. — [S.l.], 2002.

Lunch L. Incriminating evidence. — San Fran., 1992.

Lunch L. Paradoxia : a predator's diary. — [S.l.], 1997.

Lunch L. Paradoxia : Diario de Una Depredadora. — [S.l.], 2000.

Lunch L., Cervenka E. Adulterers anonymous. — [S.l.], 1993.

Lunch L., Cervenka E. Adulterers anonymous II. — San Fran., 2000.

Lunch L. Toxic Gumbo. — N.Y., 1998.

Леди Гага (1986)

Герберт Э. Леди Гага. Королева поп-музыки. — М. : Рипол классик, 2012. — 250 с.

Лестер П. Леди Гага. В погоне за славой : жизнь поп-принцессы. — СПб. : Амфора, 2010. — 191 с.

Callahan M. Lady Gaga. — Mil., 2010.

Giovanazzi P. Lady Gaga : ai confini della gloria. — Roma, 2011.

Goodman L. Lady Gaga : i mille volti della nuova icona del pop. — Mil., 2010.

Lester P. Lady Gaga : looking for fame : storia di un fenomeno pop. — Mil., 2010.

Lo Vetro G. Fellini e la moda : percorsi di stile da Casanova a Lady Gaga. — Mil., 2015.

Monina M. Lady Gaga : la vita, le canzoni e i sogni di una bad girl. — Roma, 2010.

Pop stars / C. Cooke, P. McCormack, T. Ooten. — Bellingham, 2011.

Porzioni E. Lady Gaga : shut up & dance. — Genova, 2010.

Stramaglia M. Jem e Lady Gaga : the origin of fame. — Mil., 2014.

The pop diva quiz book : covering Katy Perry, Lady Gaga, Adele, Kylie Minogue and Christina Aguilera : unauthor-

ised and unofficial / comp. by Ch. Cowlin. — Clacton-on-Sea, 2014.

Лейн Клео (1927)

Cleo And John : a biography of the Duckworth's. — L. ; N.Y., [S.a.].

Laine C. Cleo. — N.Y., 1997.

Laine C. You can sing if you want to. — [S.l.], 1999.

Ленг Кей Ди (1961)

Bennahum D. k. d. lang : an illustrated biography — L. ; N.Y. ; Sydney, 1993.

Bennahum D. k. d. lang : in her own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.

Collis R. k. d. lang. — [S.l.], 1998.

k. d. lane's greatest hits. — N.Y., 1999.

k. d. lang : Drag. — Milwaukee; Winona, 1998.

k. d. lang : ingénue. — Milwaukee ; Winona, 1993.

k. d. lang in her own words / comp. D. Bennahum. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.

Lang k. d. Invincible summer. — N.Y., 2000.

Martinac P. k. d. lang. — Phil., 1995.

Robertson W. k. d. lang : carrying the torch. A biography. — Toronto, 1993.

Starr V. k. d. lang : all you get is me. — B., 1998.

Леннокс Енни (1954)

Annie Lennox : medusa. — Milwaukee, 1995.

Best of Annie Lennox. — Milwaukee ; Winona, [S.a.].

O'Brien L. Annie Lennox : sweet dreams are made of this. — N.Y., 1993.

Randall L. Annie Lennox. — L., 1996.

Sutherland B., Ellis L. Annie Lennox : the biography. — L., 2001.

Леннон Джон (1940-1980)

Белоусов В. Нисхождение в Эреб : Джон Леннон периода Beatles. — СПб. : Алетейя, 2000. — 183 с.

Бенциен Р. Джон Леннон навсегда. — СПб. : Интерласт, 1993. — 287 с.

Бокарев В. Антиголдман : критика фальсификаций жизни, тв-ва и общественно-политической деятельности Д. Леннона. — М. : Роликс, 2008. — 230 с.

Бокарев В. Джон Леннон : мифы и реальность. — М. : Изд-во фирмы «Клен», 1992. — 160 с.

Бокарев В. Джон Леннон : социальные взгляды, общественно-полит. и творч. деятельность в период «Молодежной революции» на западе (1966-1973). — М. : Роликс, 2014. — 270 с.

Ваганов В. Джон Леннон : вот моя история, смиренная и правдивая. — Челябинск : Изд-во Аркаим, 2003. — 332 с.

Винер Д. Вместе! Джон Леннон и его время. — М. : Радуга, 1994. — 301 с.

Голдман А. Джон Леннон. — М. : Мол. гвардия, 2000. — 615 с.

Голдман А. Жизни Джона Леннона. — М. : Мол. гвардия, 2004. — 609 с.

Гринберг К. 8 декабря 1980 года : день, когда погиб Д. Леннон. — М. : АСТ, Астрель, 2010. — 313 с.

Дайняк А. Джон Леннон. — Мн. : Совр. литератор, 1998. — 272 с.

Дю Нойе П. John Lennon : история за песнями. — М. : АСТ, 2017. — 189 с.

Клейсон А. Джон Леннон. — М. : Эксмо, 2005. — 317 с.

Котт Д. Рядом с Джоном и Йоко. — М. : АСТ, 2014. — 301 с.

Леннон Д. Испанец в колесе. — М. : Эксмо, 2003. — 189 с.

Леннон Д. Письма. — М. : Слово, 2012. — 391 с.

Леннон Д. Пишу как пишется. — М. : Манн, Иванов и Фербер, 2011. — 176 с.

Леннон С. Мой муж Джон. — М. : КоЛибри, 2009. — 400 с.

Макарьев А. Джон Леннон : все тайны «Битлз». — М. : Алгоритм, 2012. — 206 с.

Мерль П. Джон и Йоко – неоконченная баллада. — М. : Эксмо-Пресс, 2001. — 349 с.

Оно Й. Память о Джоне. — М. : АСТ, АСТ Москва, Хранитель, 2007. — 384 с.

Томас Г. John Lennon. — М. : Астрель, 2012. — 223 с.

Уайт М. Джон Леннон. — Можайск : Б.и., 1998. — 63 с.

Фонкинос Д. Леннон. — М. : Corpus : Астрель, 2013. — 254 с.

Черникова Н. Слишком большие крылья : сканд. история любви Джона и Йоко. — М. : Funky, 2008. — 191 с.

Юров А. Мистические зерна рока : Beatles in time. — М. : Реглант, 2005. — 333 с.

Арнаутов А. Недовъершена музыка. Баладата за Джон и Йоко. — София, 1991.

A tribute to John Lennon / ed. L. Belanger, M. Brecher, J. Kearns, N. Locke, M. Statzkin. — L., 1981.

Achard M. Pour John Lennon. — [S.l.], 1981.

Assante E. John Lennon the dreamer. — Roma, 2011.

Bag One : a suite of lithographs by John Lennon. — N.Y., 1970.

Baird J. *Imagine this : io e mio fratello John Lennon*. — Roma, 2008.

Baird J. *In his own youth. In my own words*. — Tilstan, 1986.

Baird J. *John Lennon, my brother*. — L., 1988.

Baird J., Giuliano G. *John Lennon, my brother : a firsthand account of the formative years by his sister*. — Toronto, 1988.

Benford G. *Doing Lennon*. — L., 1976.

Benzien R. *John Lennon report*. — B., 1989.

Best P., Doncaster P. *John Lennon Les Beatles Et... Moi*. — Monaco, 1990.

Blažek P., Laube R., Pospíšil F. *Lennonova zeď v Praze : neformální shromáždění mládeže na Kampě*. — Praha, 2003.

Bresler F. *The murder of John Lennon*. — Garden City, 1989.

Burt R. *John Lennon : a man who cared – a fabulous story of John Lennon and The Beatles*. — [S.l.], 1980.

Buskin R. *John Lennon : his life & legend*. — L., 1991.

Carpozi Jr. *John Lennon : death of a dream*. — N.Y., 1980.

Cherchi P. *John Lennon si è fermato a Sassari : dagli anni '60 a tangentopoli : musica, comportamenti, sottoculture e forme di creatività*. — Sassari, 2016.

Clayson A. *John Lennon*. — Mil., 2004.

Clayson A. *The Beatles : John Lennon, Paul McCartney, George Harrison, Ringo Starr*. — Roma, 2005.

Clemente F. *John Lennon*. — Roma, 2010.

Coleman R. *John Lennon*. — L., 1985.

Coleman R. *John Ono Lennon, 1967-1980*. — Vol. 2. — L., 1984.

Coleman R. *John Winston Lennon 1940-1966 : the definitive biography*. — Vol. 1. — L., 1984.

Connolly R. *John Lennon. 1940-1980*. — L., 1981.

Corbin C. *Lennon*. — UK, 1987.

Cott J. *Giorni memorabili : conversazioni con John Lennon e Yoko Ono*. — Roma, 2013.

Deer Domnitz L. *John Lennon conversations*. — [S.l.], 1985.

Doncaster P. *Tribute to John Lennon : his life, his loves, his work, and his death*. — L., 1981.

Doney M. *Lennon & McCartney*. — Tunbridge Wells, 1981.

Du Noyer P. *La storia dietro ogni canzone di John Lennon 1970-1980*. — Firenze, 1997.

Fawcett A. *John Lennon : Beatle, Künstler, Provokateur*. — Bergisch ; Gladbach, 1979.

Fawcett A. *John Lennon 1940-80 : one day at a time*. — L., 1980.

Fawcett A. *One day at a time : biography of John Lennon*. — L., 1976.

Fiore R. *Number nine : nove riflessioni su John Lennon*. — Mil., 2006.

Foenkinos D. *Imagine. Io, John Lennon*. — Roma, 2013.

Garbarini V., Cullman B., Graustark B. *Strawberry fields forever : John Lennon remembered*. — N.Y., 1980.

Gentile F. *Imagine your dream... : a tribute to John Lennon*. — Pescara, 2002.

Giorgi M. *Il sogno di John Lennon*. — Roma, 2003.

Goldman A. *John Lennon : ein Leben*. — Tübingen, 1989.

Goldman A. *John Lennon*. — Mil., 1991.

Goldman A. *The lives of John Lennon*. — N.Y., 1988.

Goldman A. *The lives of John Lennon*. — N.Y., 1988.

Green J. *Dakota Days*. — N.Y., 1983.

Gruen B., Leibovitz A. *John Lennon : the summer of 1980*. — N.Y., 1983.

Gruen B., Mieses S. *Listen to these pictures. Photographs of John Lennon by Bob Gruen*. — L., 1985.

Harry B. *The book of Lennon*. — L., 1984.

Harry B. *The John Lennon encyclopedia*. — L., 2000.

Harry B. *The John Lennon encyclopedia*. — Roma, 2002.

Heatley M. *The immortal Lennon*. — L., 1992.

Henke J. *Lennon legend : vita illustrata di John Lennon*. — Mil., 2003.

Hoffman D., Jopling N. *John Lennon*. — L., 1985.

Hoffmann D. *The Faces of John Lennon*. — N.Y., 1986.

Howlett K., Lewisohn M. *In my life : John Lennon remembered*. — L., 1990.

Huyette M. *John Lennon : a real life fairly tale*. — Cornish, 1982.

I Beatles assolo : *John Lennon / Mat Snow*. — Mil., 2013.

John Lennon / a cura di E. Guaitamacchi. — Mil., 2015.

John Lennon : 1940-1980 : front page news book / comp. E. Schworck. — La Habra, 1981.

John Lennon : a «Melody Maker» tribute. — L., 1980.

John Lennon : interviste, racconti, avventure, tutti i dischi, i video, i film / a cura di G. Paoli. — Mil., 1985.

John Lennon : le lettere / a cura di H. Davies. — Mil., 2014.

John Lennon : una rivoluzione in musica / a cura di V. De Fabianis. — Roma, 2011.

John Lennon in his own words / comp. Miles. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.

John Lennon. *Drawings. Performances. Films* / organized by W. Herzogenrath, D. Hansen. — L., 1995.

Jonas Mekas présente Fluxfriends : George Maciunas, Joko Ono, John Lennon. — P., 2002.

Jones J. Let me take you down : inside the mind of M. Chapman. The man who shot Lennon. — USA, 1992.

Kane L. John Lennon : la vera storia di un genio frainteso. — Mil., 2010.

King L. Unfinished music No 1 : an unauthorized companion to year one of the lost Lennon tapes. — Tucson, 1990.

Koltag G. (Herausgeber) : John Lennon. 1940-1980. — Bdp., 1983.

Kuberski J. John Lennon : der Schreinach Hilfe. — Bernech, 1989.

Lapidos M.&C. A loving tribute to John Lennon. — UK, 1981.

Lennon : a Liverpool echo tribute. — Liverpool, 1984.

Lennon : up close and personal / ed. T. Beckley. — N.Y., 1980.

Lennon : What Happened! / ed. T. Beckley. — N.Y., 1980.

Lennon C. A twist of Lennon. Her first-hand story of that incredible phenomenon – The Beatles. — L., 1978.

Lennon J. A spaniard in the works. — L., 1980.

Lennon J. In his own write : in Spaniard in the works. — N.Y., 1981.

Lennon J. In his own write. — L., 1964.

Lennon J. Le lettere di John Lennon / a cura di H. Davies. — Mil., 2014.

Lennon J. Legend. — L., 1980.

Lennon J. Lennon in seiner eigenen Schreibe. — Frankfurt am Main, 1975.

Lennon J. Skywriting by word of mouth And other writings, incl. the Ballad of John a. Yoko. — L., 1986.

Lennon J. The Penguin John Lennon. — Harmondsworth, 1966.

Lennon J. The Writing Beatle – John Lennon. — N.Y., 1967.

Lennon J. The writings of John Lennon. — N.Y., 1980.

Lennon P. Daddy, come home : the true story of John Lennon and his father. — L., 1990.

Lennon P. John Lennon et al. — UK, 1972.

Lennon über Lennon : Abschied von den Beatles. — Hamb., 1981.

Lennon'69 : search for liberation / ed. J. Long. — LA., 1981.

Let's have a dream : omaggio a John Lennon : John Lennon : Roma 27 ottobre 12 novembre 1990 / catalogo a cura di M. Villella. — [S.l.], 1991.

Maccheroni F. The shot : il ragazzo che suonò con John Lennon. — Roma, 2005.

Martin N. John Lennon / Julian Lennon. — USA, 1986.

Nagano M., Shimamoto Sh., Spector D. Japan through John Lennon's eyes. — Tokyo, 1990.

Naha E. John Lennon & The Beatles forever. — N.Y., 1981.

Noebel D. The legacy of John Lennon : Charming or harming a generation? — Nashville, 1982.

Norman Ph. Days in the life : John Lennon remembered. — L., 1990.

Norman Ph. John Lennon : la biografia. — Mil., 2013.

O'Donnell J. The day John met Paul : an hour-by-hour account of how the Beatles began. — N.Y. ; L., 2006.

Ono Y. John Lennon : Summer of 1980. — L., 1984.

Pang M., Edwards H. John Lennon's lost weekend. — USA & UK, 1992.

Pang M., Edwards H. Loving John – the untold story. — N.Y., 1983.

Peebles A. The Lennon Tapes : John Lennon and Yoko Ono in conversation with Andy Peebles. — L., 1981.

Posener A. John Lennon. — Hamb., 1987.

Robertson J. Lennon. A Journey through John Lennon's life and times in words and pictures. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.

Robertson J. The art and music of John Lennon. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.

Russino R. John Lennon : you may say I'm a dreamer. — Roma, 2014.

Saimaru N. The John Lennon family album. — San Fr., 1990.

Sauceda Dr J. The literary Lennon : A comedy of letters. — Ann Arbor, 1983.

Schaffner N. The boys from Liverpool : John, Paul, George, Ringo. — N.Y., 1980.

Seaman F. Living on borrowed time. — UK, 1991.

Seaman F. Living with Lennon. — N.Y., 1984.

Seaman F. The last days of John Lennon : an intimate memoir. — N.Y., 1991.

Sheff D. The Playboy interviews with John Lennon & Yoko Ono. — Chi., 1981.

Shell C. John Lennon 4 Ever. — N.Y., 1981.

Shevey S. The other side of Lennon. — L., 1990.

Shotton P., Schaffner N. John Lennon in my life. — L., 1984.

Sierra i Fabra J. El Joven Lennon. — Madrid, 1988.

Snow M. I Beatles solo : cronaca illustrata di John, Paul, George e Ringo dopo i Beatles. — Mil., 2013.

Solt A., Egan S. Imagine : John Lennon. — L., 1988.

Stuart Ryan D. John Lennon's secret. — L., 1982.

Swenson J. The John Lennon story. — UK, 1981.

Tabatch W. John Lennon : a personal pictorial diary. — N.Y., 1981.

The Ballad of John & Yoko / ed. J. Cott, C. Doudna. — Garden City, 1982.

The Beatles. The fabulous story of John, Paul, George and Ringo / comp. R. Burt; Ed. J. Pascall. — L., 1975.

The Lennon companion : twenty-five years of comment / ed. by E. Thomson and D. Gutman. — L., 1987.

Tremlett G. The John Lennon story. — L., 1975.

Tyler T., Carr R. John Lennon : working class hero. The life and death of a legend. — L., 1980.
Vaggi A. John Lennon. — Mil., 1989.
Van Driver L. The 1975 John Lennon interview. — Hertogenbosch, 1982.
Wenner J. Lennon remembers : The Rolling Stone interviews by Jann Wenner. — L., 1972.
Wiener J. Come together : John Lennon in his time. — L., 1985.
Wooton R. John Lennon : an illustrated biography. — L. ; Sydney ; Toronto, 1984.
Yonng P. The Lennon factor. — N.Y., 1972.
McCabe P., Schonfeld R. D. John Lennon : for the record. — N.Y., 1984.

Леннон Джуліан (1963)

Bego M. Julian Lennon. — N.Y., 1986.
Flesh Y. Julian Lennon. — [S.l.], 1985.
Lulow K. Julian Lennon. — N.Y., 1986.
Mabery D. Julian Lennon. — Minneapolis, 1986.
Martin N. John Lennon / Julian Lennon. — USA, 1986.

Ленсбері Анджела (1925)

Bonanno M. Angela Lansbury : a biography. — N.Y., 1987.
Edelman R., Kupferberg A. Angela Lansbury: a life on stage and screen. — Secaucus, 1996.
Gottfried M. Balancing act : the authorized biography of Angela Lansbury. — Boston, 1998.
Lansbury A., Avins M. Angela Lansbury's positive moves : my personal plan for fitness and well-being. — N.Y., 1990.

Лі Бренда (1944)

Lee B., Oermann R., Clay J. Little miss dynamite : the life and times of Brenda Lee. — N.Y., 2002.

Лі Пеггі (1920-2002)

Lee P. Miss Peggy Lee : an autobiography. — L., 1989.
Peggy Lee songbook. — Milwaukee ; Winona, 1997.
Towe R. Here's to you : the complete bio-discography of miss Peggy Lee. — San Fran., 1986.

Лінн Вера (1917)

Cross R. We'll meet again. — L., 1989.
Lynn V. Vocal refrain : an autobiography. — L., 1975.

Лінн Лоретта (1932)

Krishef R. Loretta Lynn. — Minneapolis, 1978.
Lynn L., Cox P. Still woman enough : a memoir. — N.Y., 2002.
Lynn L., Vecsey G. Coal Miner's daughter. — Bath, 1976.
Lynn L., Vecsey G. Selected from coal Miner's daughter. — N.Y., 1990.
Zwisohn L. Loretta Lynn's world of music including an annotated discography and complete list of songs she composed. — Los Angeles, 1980.

Лір Аманда (1946)

Lear A. El Dali de Amanda. — [S.l.], 1985.
Lear A. L'amant-Dali. — P., 1994.
Lear A. La persistencia de la memoria. — [S.l.], 1994.
Lear A. My life with Dali. — [S.l.], 1986.
Lear A. Persistence of memory : a personal biography of Salvador Dali. — Bethesda, 1987.

Лонер Сінді (1953)

Crocker Ch. Cyndi Lauper. — N.Y., 1985.
Greenberg K. Cyndi Lauper. — Minneapolis, 1985.
Kamin Ph., Goddard P. Cyndi Lauper. — N.Y., 1986.
Morreale M., Mittelkauf S. The Cyndi Lauper scrapbook. — Toronto ; N.Y., 1985.
Nicklaus C. The picture life of Cyndi Lauper. — N.Y., 1985.
Sanford W., Green C. Cyndi Lauper. — Mankato, 1986.
Wills K. Cyndi Lauper. — N.Y., 1984.

Лопес Дженифер (1969)

Baker T. Jennifer Lopez. — [S.l.], 2001.
Duncan P. Jennifer Lopez. — N.Y., 1999.

Furman L., Furman E. Jennifer Lopez. — Phil., 2000.
 Hill A. Jennifer Lopez — Phil., 2000.
 Jennifer Lopez : the hits. — Milwaukee ; Winona, 2002.
 Jennifer Lopez. — [S.l.], 2000.
 Lopez J. If you had my love. — [S.l.], [S.a.].
 Menard V. Jennifer Lopez. — Bear, 2000.
 Murphy C., Johns M.-A. Jennifer Lopez. — Kansas City, 2000.
 Smith R. Jennifer Lopez. — [S.l.], 2000.
 Stacy-Deanne. Alicia Keys, Ashanti, Beyoncé, Destiny's Child, Jennifer Lopez & Mya : divas of the new millennium. — Phoenix, 2005.
 Tracy K. Jennifer Lopez. — [S.l.], 2000.
 Wheeler J. Jennifer Lopez. — Edina, 2002.

Лорен Софи (1934)

Богемский Г. София Лорен. — М. : Всесоюз. бюро пропаганды киноискусства, 1982. — 94 с.
 Лорен С. Женщины и красота. — М. : Вагриус, 2002. — 218 с.
 Crawley T. The films of Sophia Loren. — L., 1974.
 De Cristoforo L. Donne dietro le sbarre : da Alfonsina a Sophia Loren. — Soveria Mannelli, 2013.
 Degioanni B. Sophia Loren. — P., 1984.
 Dherbier Y.-B. Sophia Loren : immagini di una vita. — Mil., 2008.
 Donohue D. Sophia style. — N.Y., 2001.
 Giacobini S. Sophia Loren: una vita da romanzo : le verità nascoste. — Mil., 2010.
 Girolami P. Nini Pampan, ovvero l'Italia delle maggiorate : con Gina Lollobrigida, Sophia Loren. — Mil., 1993.
 Harris W. Sophia Loren : a biography. — L. ; N.Y., 1998.
 Koppel H. Sophia Loren. — B., 1966.
 Levy A. Forever, Sophia : an intimate portrait. — N.Y., 1986.
 Lin Y.-m. Hsing kan yu wu Su-fei-ya Lo-Lan. — [S.l.], 1978.
 Loren S. Confidenciales de Mujer. — [S.l.], 1984.
 Loren S. Women and Beauty. — N.Y., 1984.
 Loren S., Hotchner A. Sophia : living and loving : her own story. — N.Y., 1979.
 Marotta G. Le Bellissime : Marilyn Monroe, Brigitte Bardot, Sofia Loren. — Cava de' Tirreni, 2004.
 Masi S., Lancia E. Sophia Loren. — Roma, 2001.
 Moscati I. Sophia Loren : la storia dell'ultima diva. — Torino, 2005.
 Moscati I. Sophia Loren : tutto comincio quando la madre di una ragazza di Pozzuoli sogno di diventare Greta Garbo. — Venezia, 1994.
 Secchiaroli T. Sophia Loren. — Mil., 2003.
 Shaw S. Sophia Loren in the camera eye. — L. ; N.Y., 1980.
 Sophia Loren : ...se mi dice bene... / C. Riccardi. — Roma, 2014.
 Sophia Loren : hommage. — B., 1994.
 Sophia Loren : la donna più bella del mondo / a cura di P. Gargano. — Napoli, 2014.
 Sophia Loren's recipes and memories / ed. C. Lalli. — N.Y., 1998.
 Zec D. Sophia, an intimate biography. — L., 1975.

Льюис Джерри Ли (1935)

Cain R. Whole Lotta Shakin' Goin' On : Jerry Lee Lewis. — N.Y., 1981.
 Clark A. Jerry Lee Lewis : the ball of fire. — USA, 1980.
 Gutterman J. Rockin' my life away : listening to Jerry Lee Lewis. — USA, 1992.
 Lewis J., White Ch. Killer! — L., 1995.
 Lewis M. Great balls of fire : the true story of Jerry Lee Lewis. — L., 1982.
 Palmer R. Jerry Lee Lewis. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.
 Tosches N. Hellfire : the Jerry Lee Lewis story. — N.Y., 1982.

Мадонна (1958)

Андерсен К. Мадонна : неавториз. биограф. — Тверь : ТОО «Россия-Великобритания», 1992. — 191 с.
 Бенуа С. Мадонна : никто не видит моих слез. — М. : Алгоритм, 2013. — 270 с.
 Вульф В. Идолы — «звезды» — люди : эссе о «звездах» эстрады и театра с мировым именем. — М. : Искусство, 1995. — 255 с.
 Джексон Л.Т. Майкл Джексон глазами его сестры. Мадонна Откровения. — СПб. : Лейла, 1993. — 383 с.
 Канова Б. Мадонна : кто она. — М. : Антиквар, 1991. — 63 с.
 Кларо Н. Мадонна. — М. : Панорама, 1998. — 160 с.
 Клейтон М. Madonna. — М. : Астрель, 2012. — 223 с.
 Кросс М. Мадонна : история жизни. — М. : Питер, 2009. — 144 с.
 Мадонна : Откровения. — М. : ИнтерДайджест, 1993. — 336 с.

Майкл Джексон. Мадонна. Страницы жизни. — М. : ИнтерДайджест, 1992. — 336 с.
 МакЛарен Л. Мадонна. — Ростов н/Д : Феникс, 1998. — 320 с.
 О'Брайен Л. Madonna : подлин. биограф. королевы поп-музыки. — СПб. : Амфора, 2012. — 413 с.
 Сент-Майкл М. Мадонна говорит. — СПб. : Амфора, ТИД Амфора, 2008. — 128 с.
 Тараборелли Р. Мадонна. — М. : Эксмо, 2006. — 448 с.
 Тараборелли Р. Мадонна : в постели с богиней. — М. : Эксмо, 2004. — 447 с.
 Тиль М. Мадонна : пикантные подробности. — СПб. : Северо-Запад Пресс, 2009. — 190 с.
 Чикконе К. Жизнь с моей сестрой Мадонной. — М. : Эксмо, 2009. — 350 с.
 Andersen Ch. Madonna : unauthorized. — N.Y., 1992.
 Andersen Ch. Madonna unverhüllt : die Biographie. — Münch., 1992.
 Bego M. Madonna : blonde ambition. — N.Y., 2000.
 Bego M. Madonna : who's that girl : die Madonna story. — W., 1992.
 Bego M. Madonna! — N.Y., 1985.
 Blake Ch. Madonna : like a virgin. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1985.
 Cahill M. Madonna. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.
 Celsi T. Madonna. — Kansas City, 1993.
 Claro N., Claro B. Madonna. — N.Y., 1994.
 Clerk C. Madonnastyle. — L. ; N.Y. ; Sydney, 2002.
 Craig M. Who's that girl : the ultimate Madonna trivia book. — [S.l.], 2001.
 Deconstructing Madonna / ed. F. Lloyd. — L., 1993.
 Desperately seeking Madonna : in search of the meaning of the world's most famous woman / ed. A. Sexton. — N.Y., 1993.
 Faith K., Wasserlein F. Madonna : Bawdy & Soul. — Toronto, 1997.
 Fruh S., Derungs K. Schwarze Madonna im Marchen. — [S.l.], 1998.
 Greenberg K. Madonna. — Minneapolis, 1986.
 Guilbert G.-C. Madonna as post-modern myth : how one star's self-construction rewrites sex, gender, Hollywood and the American dream. — Jefferson; L., 2002.
 Gulick R. Madonna : portrait of a material girl. — Phil., 1993.
 Holt J. Livewire real lives : Madonna. — L., 1998.
 I dream of Madonna : women's dreams of the Goddess of pop / ed. K. Turner. — San Fr., 1993.
 James D. Madonna : her complete story : an authorized biography. — N.Y., 1991.
 Kamin Ph. Madonna. — [S.l.], 1985.
 Kamper D. Im Souterrain der Bilder Oder : die schwarze Madonna. — Bodenheim, 1997.
 King N. Madonna : the book. — N.Y., 1992.
 Koopmans A. Madonna. — San Diego, 2002.
 Laffey E., Maddern J. Madonna the Videos : a level media studies guide. — L., 1995.
 Madonna & me : women writers on the queen of pop / ed. by L. Barcella. — Berkeley, 2012.
 Madonna : immaculate collection. — N.Y., 2001.
 Madonna : in her own words / comp. M. Michael. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
 Madonna : Live! — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Madonna : ray of light. — N.Y., 1998.
 Madonna : the girlie show world tour / text G. O'Brien. — L., 1994.
 Madonna : the Rolling Stones files : the ultimate compendium of interviews, articles, facts and opinions from the files of Rolling Stones / ed. B. O'Dair. — N.Y., 1997.
 Madonna : the spirit and the flesh. — N.Y., 1985.
 Madonna speaks / comp. M. Fleiss. — [S.l.], 1993.
 Madonna Superstar : Photographien. — Münch., 1988.
 Madonna, Black S. Madonna : Live! — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.
 Madonna. Sex. — L., 1992.
 Madonnarama : essays on sex and popular culture / ed. L. Frank, P. Smith. — [S.l.], 1993.
 Matthews G. Madonna. — N.Y., 1985.
 Matthew-Walker R. Madonna : the biography. — L., 1989.
 Mayr D. Der Rib der Geschlechter. Madonna. Der Diskurs. Die Hysterie, und Holderlin. — W., 1996.
 McKenzie M. Madonna : her story. — L., 1987.
 McKenzie M. Madonna : lucky star. — [S.l.], 1985.
 McKenzie M. Madonna : the early days : 65 classic photographs of Madonna and friends. — [S.l.], 1993.
 McLaren L. Madonna. The Lady. — P., 1997.
 Morton A. Madonna. — L., 2001.
 Morton A. Madonna. — N.Y., 2001.
 Paglia C. Madonna Megastar : visuelle Bibliothek. — Münch., 1994.
 Preston K., St. Michael M., Budweg P. Madonna. — Stuttgart, 1992.
 Randall L. The Madonna scrapbook. — Secaucus, 1992.
 Rettenmund M. Encyclopedia Madonnica. — N.Y., 1995.

Riley T. Madonna illustrated. — N.Y., 1992.
 Rooksby R. The complete guide to the music of Madonna. — L. ; N.Y., Sydney, 1998.
 Rosenzweig I. The I hate Madonna handbook. — N.Y., 1994.
 Rush A. Madonna. — [S.l.], 1985.
 Sames D. Madonna : her complete story. — N.Y., 1991.
 St. Michael M. A date with Madonna. — L., 1986.
 St. Michael M. Madonna : in her own words. — L. ; N.Y., 1999.
 Taraborrelli J. Madonna : an intimate biography. — N.Y., 2001.
 Taraborrelli R. Madonna : an intimate biogr. — L., 2001.
 The Madonna companion : two decades of commentary / ed. C. Benson, A. Metz. — Münch. ; N.Y., 1999.
 The Madonna connection : Representational politics, subcultural identities, and cultural theory / ed. C. Schwichtenberg. — Boudler ; Oxford, 1992.
 The Madonna diaries. — [S.l.], 1997.
 Thompson D. Like a virgin : Madonna revealed. — L., 1992.
 Thompson D. Madonna revealed : the unauthorized biography. — N.Y., 1991.
 Victor B. Goddess : inside Madonna. — L. ; N.Y., 2001.
 Voller D. Madonna : the illustrated biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1988.
 Voller D. Madonna : the style book. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.
 Wheeler J. Madonna. — Edina, 2003.

Май Гізела (1924-2016)

Kranz D. Gisela May : Schauspielerin und Diseuse Bildbiographie. — B., 1988.

Майкл Джордж (1963-2016)

Дегтярева В. GAYs. Они изменили мир [Д. Майкл, Э. Джон, Ф. Меркьюри]. — М. : Эксмо, 2011. — 269 с.
 Судакова О. Джордж Майкл. — М. : Панорама, 1999. — 395 с.
 Dessau B. George Michael : the making of a superstar. — L., 1991.
 Goodall N. George Michael : in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.
 Jovanovic R. George Michael : la biografia. — Roma, 2009.
 Michael G. George Michael complete : the biography, the discography, the lyrics, the music, the index. — L., 2000.
 Michael G., Parsons T. Bare. — Hannondsworth, 1992.

Макдоналд Жанет (1903-1965)

Castanza Ph. The complete films of Jeanette MacDonald and Nelson Eddy. — Secaucus, 1990.
 Knowles E. The films of Jeanette MacDonald and Nelson Eddy. — L., 1975.
 Parish J. The Jeanette MacDonald story. — L., 1975.
 Rich Sh. Jeanette MacDonald : the Irving Stone letters. — [S.l.], 2002.
 Rich Sh. Sweethearts : the timeless love affair-on-screen and off-between Jeanette MacDonald and Nelson Eddy. — N.Y., 1994.
 Stern L. Jeanette MacDonald. — N.Y., 1977.
 Tierney T. Jeanette MacDonald and Nelson Eddy : Paper Dolls in full color. — [S.l.], 1992.
 Turk E. Hollywood diva : a biography of Jeanette MacDonald. — Berkeley, 1998.

Макеба Міріам (1932-2008)

Makeba M., Hall J. Makeba : my story. — N.Y., 1987.
 Makeba M., Hall J. Myriam Makeba : une voix pour l'Afrique. — Abidjan, 1988.

Макінтайр Ріба (1955)

Cusic D. Reba McEntire : country music's queen. — N.Y., 1991.
 Leggett C. Reba McEntire : the queen of country. — N.Y., 1992.
 McEntire R. Comfort from a country quilt : finding new inspiration & strength from old-fashioned values. — N.Y., 1999.
 McEntire R. Reba : for my broken heart. — Milwaukee ; Winona, 1992.
 McEntire R. Reba McEntire : read my mind. — Milwaukee ; Winona, 1994.
 McEntire R. Reba McEntire war if its you. — Milwaukee ; Winona, [S.a.].
 McEntire R., Carter T. Reba : my story. — N.Y., 1994.
 Reba : greatest hits : i'm a survivor. — N.Y., 2002.
 Starting over / comp. R. McEntire. — Milwaukee ; Winona, 1996.
 The best of Reba McEntire : 22 of her greatest hits. — Milwaukee ; Winona, 1992.

Маккартні Лінда (1941-1998)

Fields D. Linda McCartney : a portrait. — Boston, 2000.

Linda McCartney : wide prairie. — Milwaukee ; Winona, 1999.
 McCartney L. Linda McCartney on tour : over 200 meat-free dishes from around the world. — L. ; Boston, 1998.
 McCartney L. Linda McCartney's 1986 diary : a selection of images 1976-84. — L., 1985.
 McCartney L. Linda McCartney's England. — L., 1999.
 McCartney L. Linda McCartney's Plates For '78 Diary. — L., 1977.
 McCartney L. Linda McCartney's sun prints. — L., 1988.
 McCartney L. Linda's Pictures : a collection of photographs. — N.Y., 1976.
 McCartney L. Matey for Eighty. — L., 1980.
 McCartney L. Nashville diary. — L., 1975.
 McCartney L. Photographs by Linda McCartney. — L., 1982.
 McCartney L. Roadworks. — N.Y., 1996.
 McCartney L. Wilde prairie. — L., 1998.
 McCartney L., Bailey D. Linda McCartney's Sixties : portrait of an era. — N.Y., 1992.

Маккартни Пол (1942)

Антология рок-музыки / Рок-фронт, Рус. Битлз клуб. Кн. 2 : Одиссея Пола Маккартни / подгот. В. Бокарев и др. — М. : Век, 1997. — 159 с.
 Бенсон Р. Пол Маккартни : личность и миф. — М. : Новости, 1993. — 320 с.
 Гамбург Л. Парадоксы английской музыки XX века : Сэр Эдвард Элгар, Сэр Пол Маккартни, Сэр Эндрю Ллойд Уэббер : размышления дилетанта. — К. : Грамота, 2005. — 120 с.
 Дю Нойе П. Беседы с Маккартни. — М. : АСТ, Жанровая лит., 2017. — 398 с.
 Клейсон А. Пол Маккартни. — М. : Эксмо, 2005. — 317 с.
 Маккартни П., Данбар Д., Арда Ф. Высоко в облаках. — М. : РОСМЭН, 2006. — 93 с.
 Максимов А. McCartney. День за днем. — СПб. : Нева ; М. : ОЛМА-пресс, 2002. — 414 с.
 Паттерсон Р. Пол Маккартни. — К. : София, 1997. — 253 с.
 Юров А. Мистические зерна рока : Beatles in time. — М. : Реглант, 2005. — 333 с.
 Andriola F., Gigante A. Il codice McCartney : la verità sulla morte di Paul. — Mil., 2011.
 Benson R. Paul McCartney : behind the myth. — L., 1992.
 Cartocci G. Il caso del doppio Beatle : il più completo dossier sulla morte di Paul McCartney. — Roma, 2007.
 Cartocci G. Paul is dead : il caso del doppio Beatle : il più completo dossier sulla morte di McCartney. — Roma, 2011.
 Clayson A. Paul McCartney. — Mil., 2004.
 Clayson A. The Beatles : John Lennon, Paul McCartney, George Harrison, Ringo Starr. — Roma, 2005.
 Clayson A. The Beatles box. — Mil., 2004.
 Coleman R. McCartney : yesterday and today. — L., 1995.
 Dewes K., Oertel R. Paul McCartney und the Wings. — Bergisch ; Gladbach, 1980.
 Doney M. Lennon & McCartney. — Tunbridge Wells, 1981.
 Elson H. McCartney – Songwriter. — L., 1986.
 Flippo Ch. McCartney : the biography. — L., 1987.
 Flippo Ch. Yesterday : the unauthorized biography of Paul McCartney. — Garden City, 1988.
 Gambaccini P. Paul McCartney in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1976.
 Gambaccini P. Paul McCartney : on the record. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
 Gelfand M. Paul McCartney. — Mankato, 1983.
 Giuliano G. Blackbird : the life and times of Paul McCartney. — N.Y., 1991.
 Goodman J. The Playboy interviews with Paul and Linda McCartney. — USA, 1984.
 Gross E. Paul McCartney : 20 years on his own. — [S.l.], 1990.
 Hamilton A. Paul McCartney. — L., 1983.
 Harry B. The McCartney file. — L., 1986.
 Harvey A., Perry G. Give my regards to broad street. — L., 1984.
 Jasper T. Paul McCartney & Wings. — L., 1977.
 Klaus D., Oertel R. Paul McCartney und The Wings. — Bergisch ; Gladbach, 1980.
 McCartney M. Mike Mac's white and blacks plus one colour. — L., 1986.
 McCartney P. La versione di Paul. — Mil., 2016.
 McCartney P. Paul McCartney composer / artist. — L., 1981.
 McCartney P. The Paul McCartney world tour. — L., 1990.
 McCartney M. Thank u very much : Mike McCartney's family album. — L., 1981.
 Mendelsohn J. Paul McCartney : a biography in words and pictures. — N.Y., 1977.
 O'Donnell J. The day John met Paul : an hour-by-hour account of how the Beatles began. — N.Y. ; L., 2006.
 Pascall J. Paul McCartney & Wings. — L., 1977.
 Paul McCartney is dead : the great hoax. — UK, 1969.
 Paul McCartney: canzoni e musica / con un'intervista di A. Capisani. — Roma, 1981.
 Paul McCartney / a cura di M. Insolera. — Roma, 1979.
 Peterson R. The Walrus Was Paul. — USA, 1995.

Philipp J., Simon R. Paul McCartney : listen to what the man said. Paul McCartney und seine Songs. — Germany, 1993.

Reeve A. Turn me on, dead man : the complete story of the Paul McCartney death hoax. — Ann Arbor, 1994.

Rough Ride (Paul McCartney's World Tour). — Japan, 1991.

Salewicz Ch. McCartney : the definitive biography. — N.Y., 1986.

Schaffner N. The boys from Liverpool : John, Paul, George, Ringo. — N.Y., 1980.

Schwartz F. Body Count. — San Francisco, 1972.

Snow M. I Beatles solo : cronaca illustrata di John, Paul, George e Ringo dopo i Beatles. — Mil., 2013.

Snow M. I Beatles solo : Paul McCartney. — Mil., 2013.

The Beatles. The fabulous story of John, Paul, George and Ringo / comp. R. Burt; Ed. J. Pascall. — L., 1975.

The good life : Personal expression of happiness by Paul McCartney. — Kansas City, 1973.

Tremlett G. The Paul McCartney story. — L., 1975.

Ullrich Crox C. Paul ist Schuld. — [S.l.], 1987.

Van den Berg R. Paul McCartney Solo 1970-1990. — Amsterdam, 1989.

Volkouve J., Dubreuil M. McCartney. — [S.l.], 1990.

Welch Ch. Paul McCartney : the definitive biography. — L., 1984.

Zanetti F. Paul McCartney. — Mil., 1988.

Маклахлен Сара (1968)

Fitzgerald J. Building a mystery : the story of Sarah McLachlan & Lilith Fair. — Kingston, 1997.

Laurita J., McLachlan S. Plenty : a collection of Sarah McLachlan's Favorite Recipes. — [S.l.], 1999.

Sarah McLachlan : surfacing. — Milwaukee ; Winona, 1999.

Sarah McLachlan songbook. — Milwaukee ; Winona, 2001.

Sarah McLachlan. — Milwaukee ; Winona, 1994.

The best of Sarah McLachlan. — Milwaukee ; Winona, 1998.

Мандрелл Барбара (1948)

Conn Ch. The Barbara Mandrell story. — N.Y., 1988.

Mandrell L., Collins A. The Mandrell family album. — Nashville, 1983.

Mandrell B., Vecsey G. Get to the heart : my story. — N.Y., 1990.

Манилоу Барри (1943)

Clarke A. The Magic of Barry Manilow. — L., 1981.

Elson H. Barry Manilow. — L., 1981.

Jasper T. Barry Manilow. — L., 1982.

Manilow B. Sweet Life : adventures on the way to Paradise. — L., 1987.

Manilow B., Bego M. Barry Manilow : an autobiography. — N.Y., 1979.

Morse A. Barry Manilow. — Mankato, 1978.

Peters R. The Barry Manilow scrapbook : his magical world in words and pictures. — L., 1982.

Weir S. Barry Manilow for the record. — UK, 1982.

Марли Боб (1945-1981)

Боб Марли и золотой век регги, 1975-1976 / отв. ред. А. Полбенникова. — М. : Э, 2015. — 159 с.

Марли Р. No woman no cry : моя жизнь с Бобом Марли. — СПб. : Амфора, 2008. — 285 с.

Assante E. Reggae : da Bob Marley ai Police, da Kingston a Londra : storia e protagonisti della rivoluzione musicale giamaicana. — Roma, 1980.

Bob Marley & the Wailers : testi con traduzione a fronte / a cura di M. Cotto. — Mil., 1991.

Bob Marley : in this life / a cura di F. Sandman. — Genova, 2009.

Bob Marley : la vita e le canzoni del profeta rasta. — [S.l.], 1997.

Bob Marley : testi con traduzione ragionata a fronte. — Genova, 2000.

Bob Marley in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Castelli A., Gullotta M. Africa Unite : il sogno di Bob Marley. — Roma, 2005.

Collingwood J. Bob Marley e la sua eredità musicale. — Firenze, 2006.

Cotto M. Le lacrime di Bob Marley. — Roma, 2004.

Davis S. Bob Marley : Conquering Lion of Reggae. — L., 1983.

Denti M. Burn Babylon Burn : il fuoco indimenticabile di Bob Marley. — Ospedaletto, 2012.

Goldman V. Bob Marley. — L., 1981.

Grompi M. Bob Marley : canzoni di liberta. — Firenze, 1997.

Marley R. No woman no cry : la mia vita con Bob Marley. — Mil., 2004.

McCann I. The complete guide to the music of Bob Marley. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1995.

McCann I., Hawk H. Bob Marley : la musica e lo spirito. — Roma, 2013.

Observer Station. Bob Marley : the illustrated discography. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Pasi P. L'estate di Bob Marley. — Napoli, 2007.
 Virgona M., Serra I. Bob Marley on the road. — Roma, 2014.
 White T. Bob Marley : una vita di fuoco. — Mil., 2002.
 White T. Catch a Fire. The life of Bob Marley. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1991.
 Whitney M. Bob Marley. — L., 1983.

Мартин Мери (1913-1990)

Martin M. My heart belongs to you. — N.Y., 1976.
 Newman Sh. Mary Martin on stage. — Phil., 1969.
 Rivadue B. Mary Martin : a bio-bibliography. — L. ; N.Y., 1991.

Матье Мирей (1946)

Матье М. Моя судьба : история любви. — М. : Алгоритм, 2014. — 351 с.
 Матье М., Картье Ж. Моя судьба. — М. : Искусство, 1991. — 367 с.
 Mathieu M., Carter J. Oui, je crois. — P., 1987.
 Mathieu M., Cartier J. Ja, ich glaube. — [S.l.], 1992.
 Page Ch. Mireille Mathieu. — P., 1983.

Меркьюри Фредди (1946-1991)

Ахундова М. История Фредди Меркьюри. — М. : Изобразительное искусство, 2005. — 316 с.
 Ахундова М. Фредди Меркьюри : украденная жизнь. — М. : Междунар. отношения, 2013. — 640 с.
 Волшебство Queen / редкол. В. Слобжин, Т. Шашкова. — М. : Вестник, 1998. — 320 с.
 Дегтярева В. GAYs. Они изменили мир. — М. : Эксмо, 2011. — 269 с.
 Джексон Л. Queen : we are the Champions : the definitive biography. — М. : Эксмо, 2003. — 416 с.
 Дин К. Queen : фотоистория : концерт памяти Фредди на «Уэмбли» : рассказ о жизни и эпохе Ф. Меркьюри, 1946-1991. — Б.м. : Локид, 1997. — 120 с.
 «Если завтра я умру, мне наплевать. Я действительно все успел сделать». Фредди Меркьюри / сост. Т. Шашкова, В. Слобжин. — М. : Вестник, 2000. — 191 с.
 Надеждин Н. Фредди Меркьюри : «Хочу остаться легендой». — М. : Майор, 2011. — 191 с.
 Пауэр М. Queen : полный путеводитель по песням и альбомам. — СПб. : Амфора, 2013. — 189 с.
 Рюнтю Ю. Рок-идол & суперзвезда : Р. Нуреев, Ф. Меркьюри. — Алматы : Радмир, 2001. — 574 с.
 Скай Р. Фредди Меркьюри. — М. : МИРТ, 1993. — 185 с.
 Сольное творчество Фредди Меркьюри / гл. ред. Л. Рассадин. — М. : А.Л. Рассадин, 2000. — 255 с.
 Сурков П. Queen : все тайны Фредди Меркьюри и легендарной группы. — М. : АСТ, 2017. — 252 с.
 Фредди Меркьюри : жизнь его словами / сост. Г. Брукс, С. Лантон. — Екатеринбург : У-Фактория ; М. : АСТ Москва, 2009. — 253 с.
 Фристоун П. Фредди Меркьюри : восп. близкого друга. — М. : АСТ ; Екатеринбург : У-Фактория, 2008. — 350 с.
 Фристоун П. Фредди Меркьюри. Show must go on. — М. : Эксмо-Пресс, 2002. — 350 с.
 Queen : История. Дискогр. Ноты. Тексты. Фотоматериалы. — М. : Леан, 2001. — 94 с.
 Queen : рок-группа : сб. / сост. С. Беляев. — Калининград (Моск. обл.) : Изд. фирма «Аркона», 1992. — 31 с.
 Queen : шоу продолжается / сост. А. Галин. — М. : Галин Е. Г., 2009. — 205 с.
 Queen о «Куин» : сб. об англ. рок-группе / сост. А. Рассадин. — М. : Мир вокруг нас, 1994. — 335 с.
 Blake M. Freddie Mercury : a kind of magic : ritratto di una leggenda del rock. — Mil., 2016.
 Evans D., Minns D. Freddie Mercury : this is the real life. — UK, 1992.
 Freddie Mercury : parole e pensieri / a cura di G. Brooks e S. Lupton. — Mil., 2011.
 Freddie Mercury : Queen : viaggio tra le note del gruppo simbolo degli anni '80. — [S.l.], 1997.
 Freestone P. Freddie Mercury : adesso svela ogni segreto. — Genova, 2002.
 Freestone P. Freddie Mercury : una biografia intima. — Roma, 2009.
 Hutton J. I miei anni con Freddie Mercury. — Mil., 2000.
 Jackson L. Chi vuol vivere per sempre? : la biografia definitiva di Freddie Mercury. — Firenze, 1997.
 Jackson L. Mercury : The King of Queen. — UK, 1996.
 Jackson L. Queen & I : The Brian May Story. — L., 1994.
 Jones L.-A. I will rock you : Freddie Mercury, la biografia definitiva. — Mil., 2012.
 Morello C. Freddie Mercury l'immortale ; Michael Jackson magica visione. — Melegnano, 2011.
 O'Hagan S. Freddie Mercury : the great pretender : fotografie di una vita. — Mil., 2012.
 Sky R. Freddie Mercury (The show must go on). — L., 1992.
 Trevisan N., Malvezzi A. Mr. Freddie Mercury. — Mil., 2010.

Мерман Етель (1909-1984)

Bryan G. Ethel Merman : a bio-bibliography. — L. ; N.Y., 1992.
 Merman E., Eels G. Merman : an autobiography. — N.Y., 1978.

Merman E., Martin P. Who could ask for anything more? — Garden City, 1955.
Thomas B. I got rhythm : the Ethel Merman story. — N.Y., 1985.

Мідлер Бетт (1945)

Baker R. Bette Midler. — L., 1979.
Bego M. Bette Midler : still divine. — N.Y., 2002.
Bego M. Bette Midler, outrageously Divine : art authorized biography. — N.Y., 1987.
Bette Midler : bathhouse Betty. — N.Y., 1999.
Bette Midler greatest hits : experience the divine. — Miami ; N.Y., 1993.
Collins A. Bette Midler. — N.Y., 1989.
Mair G. Bette : an intimate biography of Bette Midler. — Secaucus, 1995.
Midler B. A view from a Broad. — N.Y., 1980.
Midler B. The saga of Baby Divine. — N.Y., 1986.
Spada J. The Divine Bette Midler. — N.Y. ; L., 1984.
Waldman A. The Bette Midler scrapbook. — Secaucus, 1997.
Watson D. Bette Midler : the rose : an illustrated biography. — [S.l.], [S.a.].

Міллер Енн (1923-2004)

Connor J. Ann Miller, tops in taps : an authorized pictorial history. — N.Y., 1981.
Miller A. Miller's high life. — Garden City, 1972.
Miller A., Asher M. Tapping into the force. — [S.l.], 1990.

Міннеллі Лайза (1946)

Мейр Д. Лайза Миннелли : история жизни. — Смоленск : Русич, 1997. — 394 с.
Carrick P. Liza Minnelli. — [S.l.], 1995.
Csengery J. Judy és Liza. — Bdp., 1988.
D'Arcy S. The films of Liza Minnelli. — Bembridge, 1977.
Fauvre B. Imagining Liza : memoir of a fan. — N.Y., 2000.
Freedland M. Liza with A-Z : a biogr. of Liza Minnelli. — L., 1988.
Gallick S. Divinely Decadent : the strange life and loves of Liza Minnelli. — [S.l.], 2003.
Leigh W., Karten S. Liza : born a star : a biography. — Hingham, 1993.
Leigh W., Karten S. Liza : das Leben der Liza Minnelli. — Münch., 1997.
Mair G. Under the rainbow : the real Liza Minnelli. — USA, 1996.
Paige D. Liza Minnelli. — Mankato, 1977.
Parish J. Liza : her Cinderella nightmare. — L., 1975.
Parish J. Liza! : an unauthorized biography. — N.Y., 1975.
Petrucci A. Liza! Liza! : an unauthorized biography of Liza Minnelli. — N.Y., 1983.
Spada J., Swenson K. Judy & Liza. — L., 1983.

Міноуг Кайлі (1968)

Ashley H. Venere in miniatura : Kylie Minogue. — Napoli, 2002.
Geoghegan B. Livewire real lives Kylie Minogue. — Cambridge ; N.Y., 2000.
Goodall N., Stanley-Clark J. Kylie naked. — N.Y., 2002.
Minogue K., Baker W. Kylie. — [S.l.], 1999.
Stone S. Kylie Minogue : an illustrated biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
Stone S. The superstar next door. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
Sutherland B., Ellis L. Kylie : showgirl : the unofficial biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 2002.
The pop diva quiz book : covering Katy Perry, Lady Gaga, Adele, Kylie Minogue and Christina Aguilera : unauthorised and unofficial / comp. by Ch. Cowlin. — Clacton-on-Sea, 2014.

Міранда Кармен (1909-1955)

Barsante C. Carmen Miranda. — Rio de Janeiro, 1985.
Cardoso J. Carmen Miranda, a cantora do Brasil. — Sao Paulo, 1978.
Dahl L. Come back, Carmen Miranda : stories of Latin America. — [S.l.], 2002.
Gil-Montero M. Brazilian Bombshell : the biography of Carmen Miranda. — N.Y., 1989.
Guerra L. Las Noches de Carmen Miranda. — [S.l.], 2000.
Rosen G. The Carmen Miranda memorial flagpole. — N.Y., 1979.
Saia L. Carmen Miranda. — Sao Paulo, 1984.
The ghost of Carmen Miranda : and other spooky gay and lesbian tales / ed. J. Trevelyan, S. Brassart. — [S.l.], 1998.
Tierney T. Carmen Miranda paper dolls in full color. — [S.l.], 1982.

Мітчелл Джоні (1943)

- Barrera P. Joni Mitchell. — [S.l.], 1998.
Clarke S. Joni Mitchell. — L., 1985.
Fleischer L. Joni Mitchell. — N.Y., 1976.
Hebert G. Voices : the work of Joni Mitchell. — [S.l.], 2000.
Hinton B. Joni Mitchell : both sides now : the biography. — L., 1996.
Joni Mitchell : Hits / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1997.
Joni Mitchell : Misses / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1997.
Joni Mitchell : turbulent indigo / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1995.
Joni Mitchell anthology. — N.Y., 1983.
Luftig S. The Joni Mitchell companion : four decades of commentary. — Basingstoke ; L., 1999.
Mitchell J. Autobiography. — L., 1999.
Mitchell J. Joni Mitchell : lyrics and poems. — N.Y., 1997.
Mitchell J. Joni Mitchell complete. — N.Y., 1979.
Mitchell J. Memoirs. — N.Y., 1999.
Mitchell J. Taming the tiger. — N.Y., 1999.
Mitchell J., Graham M. The circle game. — N.Y., 1996.
O'Brien K. Joni Mitchell : shadows and light the definitive biography. — L., 2003.
Shevey S. Ladies of Pop / Rock. — N.Y. ; Toronto ; L. ; Sydney ; Tokyo, 1971.
The new best of Joni Mitchell / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1993.

Монро Білл (1911-1996)

- Rooney J. Bossmen : Bill Monroe and Muddy Waters. — N.Y., 1971.
Rosenberg N. Bill Monroe and his blue grass boys. — [S.l.], 1974.

Монро Мерилін (1926-1962)

- Альпеншталь А. Принадлежащая палачу : скандальная биография М. Монро. — М. : NT Press, 2006. — 113 с.
Головской В. Мэрилин Монро : жизнь и смерть. — М. : Захаров, 2008. — 303 с.
Грачев А. Мэрилин Монро. — М. : Киноцентр, 1990. — 62 с.
Ренер С. Трагедия Мэрилин Монро. — М. : Пресса, 1992. — 222 с.
Саммерс Э. Богиня : тайна жизни и смерти Мэрилин Монро. — Смоленск : Русич, 1996. — 672 с.
Снотто Д. Мэрилин Монро. — М. : Эксмо, 2008. — 894 с.
Addis G. Be Marilyn! : Matching Marilyn's magical look. — Naperville, 2000.
Alanen A. Marilyn : Alaston naamio : Marilyn Monroen elokuvat. — Helsinki, 1996.
All The Available Light : a Marilyn Monroe Reader / ed. Y. McDonough. — [S.l.], 2002.
Allen J. Marilyn By Moonlight : a Remembrance In Rare Photos — [S.l.], 1996.
Amould F., Gerber F. Marilyn Monroe. — P., 1982.
Anderson J. Marilyn Monroe. — N.Y., 1988.
Anderson J. Marilyn Monroe: «Quote Unquote». — [S.l.], 1995.
Antibi S. Marilyn Monroe. — P., 1984.
Arnold E. Marilyn Monroe : an appreciation. — L., 1987.
Arnold E. Omaggio a Marilyn. — Mil., 1987.
Ascione C. Marilyn Monroe. — Roma, 1996.
Badman K. Gli ultimi giorni di Marilyn Monroe : le relazioni pericolose, le trappole, il presunto suicidio: tutta la verità sulla fine. — Mil., 2012.
Bailini R. Marilyn Monroe : un mistero all'americana. — Bologna, 1988.
Baker R. Marilyn Monroe : from the files of the United Press International. — [S.l.], 1990.
Banner L. Marilyn Monroe personal : inediti dall'archivio privato dell'attrice. — Novara, 2011.
Bassi C. Che fine ha fatto Norma Jean? — Roma, 1992.
Baty S. American Monroe : the making of a Body Politic. — Berkeley, 1995.
Bellavance-Johnson M. Marilyn Monroe in Hollywood : a guide. — [S.l.], 1992.
Belmont G. Marilyn Monroe and the camera. — Boston, 1989.
Berckmans Ch. Marilyn Monroe : mythe et seduction. — P., 1993.
Bernard B. Requiem for Marilyn. — Abbotsbrook, 1986.
Bernard of Hollywood's Marilyn / ed. S. Bernard. — N.Y., 1993.
Besson P. Marilyn Monroe non è morta. — Roma, 2007.
Boyd H. Seductive Sayings : Marilyn Monroe her own words on sex, fame, Hollywood, and Marilyn. — [S.l.], 1994.
Brignoli F., Lodato N. Marilyn Monroe : inganni. — Recco, 2014.
Brown P., Barham P. Marilyn : das Ende, wie es wirklich war : eine Dokumentation der letzten 14 Wochen. — Münch., 1994.
Brown P., Barham P. Marilyn : the last take. — N.Y., 1992.
Buskin R. Blonde heat : the sizzling screen career of Marilyn Monroe. — N.Y., 2001.
Buskin R. Films of Marilyn Monroe. — N.Y., 1993.

Cahill M. *Forever Marilyn*. — N.Y., 1992.

Canevari L., Van W., Dimas Ch., Dimas R. *The murder of Marilyn Monroe*. — [S.l.], 1992.

Capote T. *Marilyn Monroe : Photographs 1945- 1962*. — N.Y., 1994.

Cappi A. *La donna più bella del mondo : vita, morte e segreti di Marilyn Monroe*. — Reggio Emilia ; Roma, 2012.

Cardenal E. *Orazione per Marilyn Monroe*. — Napoli, 2006.

Cardenal E., Solle D. *Oracion por Marilyn Monroe*. — Managua, 1985.

Carpozi G. *Confidentially Marilyn : the most intimate Monroe ever : the real story of her life, the murder and the cover-up*. — [S.l.], [S.a.].

Carroll J. *Falling For Marilyn : the lost Niagara Collection*. — N.Y., 1996.

Carroll J. *Jock Carroll's Marilyn*. — W., 1998.

Carroll J. *Marilyn : die Niagara Porträts*. — W., 1997.

Casillo Ch. *The Marilyn Diaries*. — [S.l.], 1999.

Chi l'ha visto : biblioteca illustrata dei personaggi / a cura di G. Trevisan. — Mil., 1961.

Conover D. *Finding Marilyn*. — N.Y., 1981.

Conway M., Ricci M. *I film di Marilyn Monroe*. — Roma, 2012.

Conway M., Ricci M. *Marilyn Monroe*. — Roma, 1992.

Conway M., Ricci M. *The films of Marilyn Monroe*. — Secaucus, 1968.

Crown L. *Marilyn at Twentieth Century Fox*. — L., 1987.

Cunningham E. *The ultimate Marilyn*. — Los Angeles, 1998.

Dainty P. *Marilyn Monroe*. — Glasgow, 1986.

De La Hoz C. *Marilyn Monroe : gli archivi segreti*. — Mil., 2011.

Dewitt A. *Marilyn Monroe*. — L., 1985.

Dienes A. *Marilyn, mon amour : the private album of Andre de Dienes, her preferred photographer*. — N.Y., 1985.

Dienes A. *Marilyn, mon amour*. — Münch., 1986.

Doll S. *Marilyn : her life and legend*. — [S.l.], 1991.

Donnelley P. *Marilyn Monroe*. — [S.l.], 2000.

Dougherty J. *The secret happiness of Marilyn Monroe*. — Chi., 1976.

Dougherty J., Savage LC to Norma Jeane with love, Jimmie. — [S.l.], 2001.

Duffau C. *La femme poete : un portrait de Marilyn Monroe dans son miroir brisé*. — P., 1978.

Elvis + Marilyn : 2 X Immortal / ed. G. DePaoli, W. McDaris. — N.Y., 1994.

Emediato L. *Os labios umidos de Marilyn Monroe*. — Sao Paolo, 1978.

Evans L. *Der Tag, an dem Marilyn Monroe ins Gras bib*. — Ddf., 1998.

Evans L. *Who Killed Marilyn Monroe?* — L., 1997.

Favresse B. *Marilyn : Photo-Roman*. — Marseille, 1995.

Ferrero L. *Marilyn : scene degli anni '50 in due atti*. — Mil., 1979.

Finn M. *The Marilyn Monroe Address Book*. — Danesholme, 1993.

Firinu P. *Marilyn Monroe : immagini di un mito*. — Torino, 1980.

Freeman L. *Why Norma Jean Killed Marilyn Monroe?* — [S.l.], 1992.

Gasca L. *Marilyn Monroe : Toda La Verdad*. — [S.l.], 1987.

Geiger R.-E. *Marilyn Monroe*. — Rnb., 1995.

Giacovelli E. *Marilyn Monroe : vita, carriera, amori e film*. — Torino, 2010.

Giacovelli E. *Tutto quello che avreste voluto sapere su... Marilyn Monroe*. — Torino, 2000.

Giles N. *Marilyn Album*. — [S.l.], 1991.

Glamour People : Marilyn Monroe / ed. A. Henry. — [S.l.], [S.a.].

Greene M. *For the love of Marilyn*. — [S.l.], 1998.

Greene M. *Milton's Marilyn : die Photographien von Milton H. Greene*. — Münch., 1994.

Gregory A., Speriglio M. *Der Fall Marilyn Monroe*. — Münch., 1996.

Guiles F. *Norma Jean : the life and death of Marilyn Monroe*. — N.Y., 1969.

Harrison J. *Marilyn*. — [S.l.], 1997.

Harvey D., Harvey J. *Marilyn : a life in pictures*. — N.Y., 1999.

Haspiel J. *Marilyn : the ultimate look at the legend*. — L.: Smith Gryphon, 1991.

Haspiel J. *Mythos Marilyn*. — B., 1996.

Haspiel J. *The unpublished Marilyn*. — [S.l.], 2001.

Haspiel J. *Young Marilyn : becoming the legend*. — L., 1994.

Hemmert D., Roudene A. *Les Amazones, Hitler et Eva Braun, Marilyn Monroe*. — P., 1973.

Hoegner B. *Ermordete die Stasi Marilyn Monroe?* — B., 1993.

Howden I. *Livewire real lives : Marilyn Monroe*. — L., 1996.

Howden I. *Marilyn Monroe*. — [S.l.], 1994.

Hoyt E. *Marilyn : the tragic Venus*. — Phil., 1973.

Hutchinson T. *Marilyn Monroe*. — [S.l.], 1983.

Io Marilyn Monroe / a cura di F. Campanese. — Mil., 1977.

Jackson D. *The Price And Identification Guide To Marilyn Monroe*. — Sequim, 1992.

Jasgur J., Sakol J. *The Birth of Marilyn : The Lost Photographs of Norma Jean*. — N.Y., 1991.

Jordan T. Norma Jean : My Secret Life With Marilyn Monroe. — N.Y., 1989.

Kahn R. Joe & Marilyn : a Memory of Love. — Santa Barbara, 1986.

Karen K. Love Me Tender : The True Story Of Marilyn & The King As Told By Karma Karen. — [S.l.], 1997.

Kidder C. Marilyn Memorabilia: Putting A Price On The Priceless Performer. — [S.l.], 2002.

Kidder C. Marilyn Monroe : Cover To Cover. — [S.l.], 1999.

Kidder C. Marilyn Monroe Collectibles : a Comprehensive Guide To The Memorabilia of An American Legend. — N.Y., 1999.

Kobal J. Marilyn Monroe : a Life On Film. — L., 1974.

Korda M. Die Masslosen. — Münch., 1998.

Krohn K. Marilyn Monroe : Norma Jean's Dream. — Minneapolis, 1997.

Kuhl-Martini D. Marilyn an Papst Johannes : Briefe zwischen Himmel und Holle. — Ddf., 1997.

LaBrasca B. Marilyn : March 1955. — N.Y., 1990.

Leaming B. Marilyn : Die Biographie jenseits des Mythos. — Münch., 1999.

Leaming B. Marilyn Monroe. — N.Y., 1998.

Lefkowitz F. Marilyn Monroe. — N.Y., 1995.

Lembourn H. 40 dage med Marilyn. — Kbh., 1977.

Lembourn H. Diary of a Lover of Marilyn Monroe. — N.Y., 1979.

Lifshin L. Marilyn Monroe. — [S.l.], 1994.

Lindner R. Marilyn Was Here. — Stuttgart-Mohrigen, 1975.

Maerker Ch. Marilyn Monroe e Arthur Miller. — Mil., 1997.

Maerker Ch. Marilyn Monroe und Arthur Miller : eine Nahaufnahme. — Rnb., 1997.

Mailer N. Marilyn : a Biography. — N.Y., 1973.

Mailer N. Marilyn Monroe : Eine Biographie. — Münch., [S.a.].

Mailer N. of Women And Their Elegance. — N.Y., 1980.

Margolis J., Buskin R. Marilyn Monroe : caso chiuso : tutta la verità dietro la scomparsa della diva più amata del mondo. — Roma, 2014.

Marilyn : a Hollywood Life. — [S.l.], 1989.

Marilyn : a Never-Ending Dream / ed. G. Luijters. — N.Y., 1986.

Marilyn : immagini, poesie, canzoni / a cura di M. Giovannini e V. Mollica. — Roma, 1982.

Marilyn : Shades of Blonde / ed. C. Douglas. — N.Y., 1997.

Marilyn In Her Own Words / ed. N. Grant. — L., 1991.

Marilyn Monroe / ed. J. Constenla. — Buenos Aires, 1974.

Marilyn Monroe / ed. J. Mars. — Kansas City, 1995.

Marilyn Monroe : 1997. — [S.l.], 1996.

Marilyn Monroe : 1998. — [S.l.], 1997.

Marilyn Monroe : a Composite View / ed. E. Wagenknecht. — Phil., 1969.

Marilyn Monroe : fragments : poesie, appunti, lettere / a cura di S. Buchthal e B. Comment. — Mil., 2010.

Marilyn Monroe : immagini di un mito / prefazione di J. Russell. — Mil., 1991.

Marilyn Monroe : Pocket Puzzles. — Phil., 1989.

Marilyn Monroe : The Life, The Myth / ed. G. Brambilla, G. Mercurio. — N.Y., 1996.

Marilyn Monroe 1998. — [S.l.], 1998.

Marilyn Monroe in her own words / comp. G. Luijters. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.

Marilyn Monroe in her own words / comp. M. Michael. — L., 1991.

Marilyn Monroe in her own words / comp. R. Taylor. — N.Y., 1983.

Marilyn Monroe Uncovers. — [S.l.], 1995.

Marilyn Monroe. — [S.l.], 1997.

Marilyn Monroe. — Kansas City, 1999.

Marilyn Monroe. — N.Y., 1989.

Marotta G. Le Bellissime : Marilyn Monroe, Brigitte Bardot, Sofia Loren. — Cava de' Tirreni, 2004.

Marriott J. Marilyn Monroe : a Postcard Book. — Phil., 1989.

McCann G. Marilyn Monroe. — New Brunswick, 1988.

McClung N. My Sex Is Ice Cream : The Marilyn Monroe Poems. — Victoria, 1996.

Me And Marilyn Monroe. — [S.l.], [S.a.].

Mellen J. Marilyn Monroe : ihre Filme – ihr Leben. — Münch., 1997.

Mellen J. Marilyn Monroe. — Mil., 1975.

Mellen J. Marilyn Monroe. — N.Y., 1974.

Mimmo Rotella: omaggio a Marilyn / a cura di V. Sanfo. — Cologno Monzese, 2003.

Miracle B., Miracle M. My Sister Marilyn : a Memoir of Marilyn Monroe. — L., 1994.

Mondo Marilyn : a collection of stories and poems about Marilyn / ed. L. Ebersole, R. Peabody. — N.Y., 1995.

Monroe M. Let's Make Love. — [S.l.], [S.a.].

Monroe M., Barris G. Marilyn : her life in her own words : M. Monroe's revealing last words and photographs. — Secaucus, 1995.

Monroe M., Hecht B. My Story. — N.Y., 1974.

Montermini M., Monti E. Dieci uomini per Marilyn Monroe. — Sassuolo, 2011.
 Morley Sh., Leon R. Marilyn Monroe. — Stroud, 1997.
 Muscio G. Marilyn Monroe : il sex-symbol del Ventesimo secolo. — Mil., 2004.
 O'Hagan A. Vita e opinioni del cane Maf e della sua amica Marilyn Monroe. — Roma, 2011.
 Oates J. Blonde. — [S.l.], 2000.
 Oppenheimer J. Marilyn Lives! — N.Y., 1981.
 Pepitone L., Stadiem W. Marilyn Monroe confidential : an intimate personal account. — N.Y., 1979.
 Perisset M. Marilyn Monroe : Sa vie, ses films et son mystere. — P., 1985.
 Pierini M. Attori e metodo : Montgomery Clift, Marlon Brando, James Dean e Marilyn Monroe. — Civitella in Val di Chiana, 2006.
 Ramirez H., Rafael. Con M de Marilyn. — Mex., 1997.
 Riese R., Hitchens N. The Unabridged Marilyn : Her Life From A To Z. — N.Y., 1987.
 Rigoni M. Marilyn Monroe. — Napoli, 2012.
 Rollyson C. Marilyn Monroe : a Life of The Actress. — Ann Arbor, 1986.
 Rosten N. Marilyn : An Untold Story. — N.Y., 1982.
 Russell J., Belmont G. Marilyn Monroe und die Kamera. — Münch., 1989.
 Schwartz T. World of Marilyn Monroe. — N.Y., 2000.
 Screen Greats : Marilyn Monroe. — N.Y., 1983.
 Selsdon E. Marilyn Monroe. — Bristol, 1995.
 Serini M. Norma Jeane Baker : più nota come Marilyn Monroe. — Mil., 1961.
 Shaw S. Marilyn Monroe in the Camera Eye : Photography and Commentary. — L., 1979.
 Shaw S., Rosten N. Marilyn : Among Friends. — N.Y., 1987.
 Shevey S. The Marilyn Scandal : Her True Life Revealed by Those Who Knew Her. — N.Y., 1987.
 Slatzer R. Il caso Marilyn Monroe. — Mil., 1980.
 Slatzer R. Life And Curious Death of Marilyn Monroe. — L., 1975.
 Slatzer R. The Marilyn Files. — [S.l.], 1994.
 Spada J., Zeno G. Monroe : Her Life In Pictures. — Garden City, 1982.
 Speriglio M. Marilyn Monroe : Murder Cover-Up. — Van Nuys, 1982.
 Speriglio M. The Marilyn Conspiracy. — N.Y., 1986.
 Speriglio M., Gregory A. Crypt 33 : the Saga of Marilyn Monroe : the Final Word. — Secaucus, 1992.
 Spoto D. Marilyn Monroe : the Biography. — L., 1993.
 Spoto D. Marilyn Monroe. Die Biographie. — Münch., 1993.
 Staggs S. MM II : the return of Marilyn Monroe. — N.Y., 1991.
 Steinem G. Marilyn : Norma Jeane. — N.Y., 1986.
 Stenger A. Marilyn Monroe und ihre Musik. — Whvn., 1999.
 Stern B. Marilyn Monroe. — Münch., 2000.
 Stern B., Gottlieb A. The last sitting. — N.Y., 1982.
 Strasberg S. Marilyn and me : sisters, rivals, friends. — N.Y., 1992.
 Summers A. Goddess : the secret lives of Marilyn Monroe. — L., 1985.
 Summers A. Las Vidas Secretas De Marilyn Monroe. — [S.l.], 1986.
 Summers A. Marilyn Monroe : die Wahrheit über ihr Leben und Sterben. — Ffm., 1988.
 Summers A. Marilyn Monroe : le vite segrete di una diva. — Mil., 1988.
 Suvero V., Williams J. Marilyn, my Marilyn : an anthology of poems about Marilyn Monroe. — [S.l.], 1999.
 Taylor R. Marilyn In Art. — L., 1984.
 Taylor W. Annie & Co. And Marilyn Monroe — N.Y., [S.a.].
 The Late Marilyn Monroe. — Harmondsworth, 1999.
 The Personal Property of Marilyn Monroe. — N.Y., 1999.
 Tierney T. Marilyn Monroe Paper Dolls. — [S.l.], 1980.
 Tumler W. Marilyn Monroe. — Hbg., 1978.
 Ventura M. Marilyn Monroe : from beginning to end : newly discovered photographs by earl leaf from the Michael Ochs archives. — L., 1997.
 Victor A. The complete Marilyn Monroe. — L., 1999.
 Victor A. The Marilyn encyclopedia. — Woodstock, 1999.
 Wayne J. Marilyn's Men : the private life of Marilyn Monroe. — L., 1992.
 Weatherby W. Conversations with Marilyn. — N.Y., 1976.
 Wiener L. Marilyn : a Hollywood Farewell : the death and funeral of Marilyn Monroe. — [S.l.], 1990.
 Wills D., Schmidt S. Metamorfosi : Marilyn Monroe. — Mil., 2011.
 Wolfe D. Marilyn Monroe : enquete sur un assassinat. — [S.l.], 1998.
 Wolfe D. Marilyn Monroe : storia di un omicidio. — Roma, 2006.
 Wolfe D. The Assassination of Marilyn Monroe. — Boston, 1998.
 Wolfe D. The Last Days of Marilyn Monroe. — N.Y., 1998.
 Wolhart D. Marilyn Monroe. — Mankato, 1989.
 Woog A. Marilyn Monroe. — San Diego, 1997.

Zolotow M. Marilyn Monroe. — N.Y., 1990.

Монтан Ив (1921-1991)

- Актеры зарубежного кино : сб. ст. — Вып. 4. — М. : Искусство, 1968. — 151 с.
Гордиенко Е. Ив Монтан. — Ростов н/Д : Феникс, 1998. — 351 с.
Ив Монтан : гастроли в СССР. Москва – Ленинград – Киев. — М. : Искусство, 1956. — 39 с.
Монтан И. Солнцем полна голова. — М. : Искусство, 1956. — 144 с.
Cannavo R., Quiqueré H. Yves Montand. — Mil., 1984.
Grzesiak N. Yves Montand – Simone Signoret : une passion engagée. — P., 2001.
Hamon H., Rotman P. Tu vois je n'ai pas oublié. — P., 1990.
Il teatro Yves Montand di Monsummano Terme / testi di G. Orefice, G. Romby. — Ospedaletto, Pisa, 2007.
Lherminier P. Signoret. Montand : deux vies dans la siècle. — P., 2005.
Megret C. Yves Montand. — P., 1953.
Montand raconte Montand / Récit recueilli par Hervé Hamon et Patrick Rotman. — Versailles, 2002.
Montand Y. Moje życie. — Warsz., 1956.
Rotman P., Hamon H. Vedi, non ho dimenticato : il romanzo di una vita : Yves Montand. — Mil., 1991.

Морган Лорри (1959)

- Collins A. Lorrie Morgan. — N.Y., 1998.
Morgan L., Vecsey G. Forever Yours, Faithfully : My Love Story. — N.Y., 1997.

Мориссет Аланис (1974)

- Alanis Morissette : Fully Illustrated Book & Interview Disc. — L., 1997.
Alanis Morissette : Jagged Little Pill. — N.Y., 2000.
Alanis Morissette : MTV Unplugged. — N.Y., 2001.
Alanis Morissette : Supposed Former Infatuation Junkie. — Milwaukee ; Winona, 1999.
Alanis Morissette : Under Rug Swept. — N.Y., 2002.
Alanis Morissette Ez Guitar Anthology. — N.Y., 2001.
Alanis Morissette. — Milwaukee ; Winona, 1999.
Cantin P. Alanis Morissette : a biography. N.Y, 1998.
Cantin P. Alanis Morissette : You Oughta Know. — [S.l.], [S.a.].
Cantin P. Alanis Morissette Jagged. — [S.l.], 1997.
Coles S. Alanis Morissette : Death of Cinderella. — L., 1998.
Ewing J. Alanis Morissette. — L., [S.a.].
Grills B. Ironie : Alanis Morissette : the Story. — Kingston, 1997.
Jagged Little Pill : Alanis Morissette. — Milwaukee ; Winona, 1996.
Rogers K. The Story of Alanis Morissette. — L. ; N.Y., 1996.
Tomashoff C. You Live, You Learn : the Alanis Morissette Story. — N.Y., 1998.

Моррисон Ван (1945)

- DeWitt H. Van Morrison : the mystic's music. — USA, 1983.
Jorda E. Van Morrison : Trad. de las canciones. — Madrid, 1990.
Rogan J. Van Morrison : the great deception. — L., 1982.
Yorke R. Van Morrison : into the music. — L., 1975.

Моррисон Джим (1943-1971)

- Малькевич А. Джим Моррисон – двери открыты. — Б.м. : Арника, 1993. — 175 с.
Моррисон Д. Американская ночь. — М., 2001. — 223 с.
Моррисон Д. Когда музыка смолкнет. — М. : Трансстройсервис, 2005. — 270 с.
Моррисон Д. Пленка Полдень. — М. : Эксмо, 2004. — 478 с.
Моррисон Д. Произведения Джима Моррисона. — М. : Галин, 2013. — 526 с.
Моррисон Д. Wilderness ; The Lords ; The New Creatures. — М. : Мерлон, 2004. — 254 с.
Поликовский А. Моррисон : путешествие шамана. — М. : Колибри, 2008. — 303 с.
Последний проклятый поэт : Джим Дуглас Моррисон / сост. А. Матвеев, Д. Борисов. — М. : Ультра. Культура, 2005. — 282 с.
Послушай, парень, объяви нас как нужно. Мы – «Дорз!». Дж. Моррисон / ред. кол. : Ю. Каблучко и др. — М. : ТОО «Янус», 1996. — 157 с.
Руденская А. Шаман : скандальная биография Джима Моррисона. — М. : Funky Inc., 2009. — 205 с.
Фаррен М. Джим Моррисон после смерти. — М. : АСТ ВЗОИ, 2004. — 604 с.
Хопкинс Д., Шугерман Д. Никто из нас не выйдет отсюда живым. — СПб. : Амфора, 2010. — 476 с.
Hopkins J. The Lizard King : the Essential Jim Morrison. — L., 1993.
Jones D. Jim Morrison : dark star. — L., 1990.

Lisciandro F. Jim Morrison : an hour for magic. — UK, 1982.
Lisciandro F. Morrison : a feast of friends. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1991.
Morrison J. An American Prayer. — USA, 1978.
Morrison J. Jim Morrison : the lords & the new creatures poems. — N.Y., 1971.
Morrison J. The American night : the writings of Jim Morrison. — Vol. 1. — L. ; N.Y., 1991.
Morrison J. The American Night. — Vol. 2. — L. ; N.Y., 1991.
Riordan J., Prochnicky J. Break on through : the life and death of Jim Morrison. — L., 1992.
Seymore B. The End. The death of Jim Morrison. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1991.
Wincentzen E. Images of Jim Morrison. — [S.l.], 1991.

Мур Гари (1952-2011)

Szakács G. Gary Moore az ir gitaros. — Bdp., 1990.
Welch Ch. Gary Moore. — L., [S.a.].

Мур Грейс (1901-1947)

Farrar R. Grace Moore and her many worlds. — N.Y., 1982.
Moore G. You're only human once. — [S.l.], 1977.

Мур Менді (1984)

Bankston J. Mandy Moore. — Childs, 2001.
Lorrain M., Daley P. Mandy Moore. — [S.l.], 2002.
Lorrain M., Pennychurch A. Backstage Pass : Mandy Moore. — N.Y., 2000.
MacDermot M. Mandy Moore : the unofficial book. — N.Y., 2000.

Мюррей Енн (1945)

Grills B. Snowbird : the Story of Anne Murray. — Kingston, 1996.
Livingstone D. Anne Murray : the Story So Far. — N.Y., 1981.
Murray A. Anne Murray : what a wonderful world. — [S.l.], 2002.
The Anne Murray Centre Scrapbook : Photos, Memorabilia, Awards, and Personal Anecdotes From Anne and Her Friends. — [S.l.], 2000.
The Anne Murray Collection. — N.Y., 1999.

Найт Гледіс (1944)

Knight G. Between each line of pain and glory : my life story. — N.Y., 1997.
Knight G., Ogden A. At home with Gladys Knight : her personal recipe for living well, eating right, and loving life. — N.Y., 2001.

Нелсон Віллі (1933)

Bane M. Willie. — N.Y., 1984.
Fowler L. N. Willie Nelson family album. — USA, 1980.
Nelson S. Heartworn Memories : a daughter's personal biography of Willie Nelson. — USA, 1987.
Nelson W., Shrake B. Willie : an autobiography. — N.Y., 1988.
Socbey L. Willie Nelson : country outlaw. — N.Y., 1982.

Нелсон Рік (1940-1985)

Bashe Ph. Ricky Nelson : teenage idol, travelin' Man. — N.Y., 1992.
Selvin J. Ricky Nelson : idol for a generation. — Chi. ; N.Y., 1990.

Ніко (1938-1988)

Witts R. Nico : the life & lies of an icon. — L., 1993.
Young J. Nico : Reise in die Finsternis. — K., 1992.
Young J. Nico : the end. — Woodstock, 1993.
Young J. Songs they never play on the radio : Nico, the Last Bohemian. — L., 1992.

Нікс Стіві (1948)

Nicks S. Wild Heart : an Autobiographical Journey. — Garden City, 1989.
Wincentzen E. Stevie Nicks : Rock's Mystical Lady. — Tulsa, 1993.
Yare E., Ochs E. Stevie Nicks. — N.Y., 1985.

Ньютон-Джон Олівія (1948)

Altman L. Olivia Newton-John sunshine supergirl. — [S.l.], 1975.
Branson-Trent G. Olivia more than physical. — Burlington, 1994.

Jacobs L. Olivia Newton-John : Sunshine Supergirl. — [S.l.], 1975.
 Morse A. Olivia Newton-John. — Mankato, 1976.
 Newton-John O., Hurst B. A Pig Tale. — N.Y., 1993.
 Olivia Newton-John / ed. G. Osaki. — N.Y., 1985.
 Ruff P. Olivia Newton-John. — N.Y., 1979.
 Superstars of The 70's. Including Helen Reddy, Stevie Wonder, Olivia Newton-John, David Bowie, Elton John And Many More. — L., 1976.
 Wincentzen E. The Olivia Newton-John Companion. — [S.l.], 2001.

О'Коннор Шинейд (1966)

Guterman J. Sinead : her life and music. — N.Y., 1990.
 Hayes D. Sinead O'Connor : so different. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1991.
 Sinead O'Connor. — [S.l.], 1991.

Оно Йоко (1933)

Мерль П. Джон и Йоко : неоконченная баллада. — М. : ЭКСМО-пресс, 2001. — 349 с.
 Арнаудов А. Недовършена музика. Баладата за Джон и Йоко. — София, 1991.
 Barbolini R. John Lennon and Yoko Ono : Peace Bed-In. — Reggio Emilia, 1996.
 Castro X. As mazas de Yoko Ono : ensaio de introduccion a arte desde 1980 ata hoxe. — [S.l.], [S.a.].
 Haskell B., Hanhardt J. Yoko Ono, Arias and Objects. — Salt Lake City, 1991.
 Hopkins J. Yoko Ono : a biography. — Basingstoke ; L., 1987.
 Hübner K. Leben auf dünnem Eis : Yoko Ono. — Ddf., 1999.
 Le Balada De John Y Yoko. — Mexico, 1986.
 Le Ballade de John & Yoko. — P., [S.a.].
 Lennon J., Ono Y. Real Love. — Boston, 1999.
 Munroe A., Hendricks J., Altshuler B. YES Yoko Ono. — N.Y., 2000.
 Ono Y. Grapefruit : a book of instructions. — Bellport ; N.Y., 1964.
 Ono Y. Homage to Nora : Stage-Setting from Ibsen's «A Doll's House». — [S.l.], 1992.
 Ono Y. Sometime in New York City. — Guildford, 1995.
 Ono Y. Yoko Ono : Have You Seen the Horizon Lately. — Oxford, 1997.
 Ono Y. Yoko Ono : Impressions. — Bergen, 1999.
 Ono Y. Yoko Ono : Objects, Films. — N.Y., 1989.
 Ono Y. Yoko Ono : Three Rooms / a cura di Danilo Eccher. — Mil., 1995.
 Ono Y. Yoko Ono : to see the skies / ed. J. Hendricks. — Mil., 1990.
 Peebles A. Lennon om seg selv: J. Lennon og Y. Ono I samtale med Andy Peebles (BBC) 6 desember 1980. — Oslo, 1981.
 Peebles A. Lennon über Lennon : Leben in Amerika. — Rnb., 1981.
 Peebles A. The Lennon Tapes : J. Lennon and Y. Ono in conversation with Andy Peebles : 6 December 1980. — L., 1981.
 Schwander L., Ono Y. Yoko Ono : Conceptual Photography. — [S.l.], 1997.
 Sheff D. All We Are Saying : the Last In Depth Interview With John Lennon and Yoko Ono. — N.Y., 2000.
 Sheff D. The Playboy interviews with John Lennon & Yoko Ono. — Chi., 1981.
 Shelf D. Les Beatles, Yoko Ono et Moi. — France, [S.a.].
 The Ballad of John & Yoko / ed. J. Cott, Ch. Doudna. — Garden City, 1982.
 Woodall J. John Lennon und Yoko Ono : zwei Rebellen – eine Poplegende. — B., 1997.
 Yoko At «Indica» : unfinished paintings and objects by Yoko Ono, November 1966. — L., 1966.
 Yoko Ono : essays and conversation. — [S.l.], 1993.
 Yoon J., Ono Y. The Yoko Ono Project. — [S.l.], 2002.

Орбисон Рой (1936-1988)

Amburn E. Dark Star. — USA, 1990.
 Brunning B. Rock'n'roll. — Oxford, 1998.
 Clayson A. Only The Lonely : the Roy Orbison Story. — L., 1989.

Орландо Тони (1944)

Morse A. Tony Orlando. — Mankato, 1978.
 Orlando T. Halfway to paradise. — N.Y., 2002.
 Orlando T. Tie a yellow ribbon. — Nashville, 2006.

Осборн Оззи (1948)

Johnson G. Ozzy Osbourne. — L., 1985.
 Ozzy Osbourne : heavy metal photo book. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].

Shaw H. Parola di Ozzy. — Mil., 2010.
Wall M. Diary of a madman : the uncensored memoirs of rock's greatest rogue. — L., 1986.

Осмонд Мари (1959)

Eldred P. Donny and Marie. — N.Y., 1978.
French L. Donny and Marie : the Top Secret Project. — [S.l.], 1977.
McMillan C. Donny and Marie Osmond : Breaking All The Rules. — St. Paul, 1977.
Noble E., Osmond M. Marie Osmond's Exercises for Mothers and Babies. — Harmondsworth ; N.Y., 1985.
Noble E., Osmond M. Marie Osmond's Exercises for Mothers-To-Be. — Harmondsworth ; N.Y., 1985.
On Tour With Donny and Marie. — [S.l.], 1978.
Osmond M. Marie Osmond's Guide to Beauty, Health, and Style. — N.Y., 1980.
Osmond M., Wilkie M., Moore J. Behind the Smile : My Journey out of Postpartum Depression. — N.Y., 2001.
Rondon N. Marie Osmond's Collector Dolls : the First Ten Years. — [S.l.], 2001.

Париж Твила (1958)

Best of Twila Paris. — Milwaukee ; Hal Leonard, 1999.
Paris T. Bedtime Prayers & Lullabies. — Eugene, 2001.
Paris T. Celebrate the Gift of Jesus Every Day : Song Lyrics & Devotionals. — N.Y., 1996.
Paris T. How Beautiful : Piano, Vocal, Guitar. — USA, 1990.
Paris T. Kingdom Seekers. — Houston, 1986.
Paris T. Same Girl. — Houston, 1987.
Paris T. Twila Paris : Twenty Favorites. — Milwaukee ; Winona, 1997.
Paris T. Twila Paris : Where I Stand. — Milwaukee ; Winona, [S.a.].
Paris T., Novak S. Perennial : Meditations for the Seasons of Life. — Grand Rapids, 1998.
Paris T., Price J. Making a Christmas Memory. — Wheaton, 1990.
Paris T., Webber R. In this Sanctuary. — [S.l.], 1993.

Партон Долли (1946)

Berman C. The official Dolly Parton scrapbook. — N.Y., 1978.
Caraeff E. Dolly close up, up close. — N.Y., 1983.
Dolly Parton : i will always love you and other greatest hits. — N.Y., 1996.
Dolly Parton. — [S.l.], 1997.
Dolly Parton's greatest hits. — [S.l.], 1987.
Fleischer L. Dolly, Here i come again. — [S.l.], 1987.
James O. Dolly Parton. — N.Y., 1978.
Keely S. Dolly Parton. — Mankato, 1979.
Krishef R. Dolly Parton. — Minneapolis, 1980.
Nash A. Dolly. — Los Angeles, 1978.
Parton D. Coat of Many Colors. — [S.l.], 1996.
Parton D. Dolly : my life and other unfinished business. — N.Y., 1994.
Parton D. Dolly Parton : Halos & Homs. — N.Y., 2002.
Parton D. Just the way I am. — [S.l.], 1979.
Parton D. Straight Talk. — Milwaukee ; Winona, 1992.
Parton W. All-Day Singing & Dinner on the Ground. — Nashville, 1997.
Parton W. In the shadow of a song : the story of the Parton Family. — Toronto ; N.Y., 1985.
Pasternak J. Dolly Parton. — N.Y., 1998.
Saunders S. Dolly Parton : country goin' to town. — [S.l.], 1985.

Пиаф Едит (1915-1963)

Берто С. Эдит Пиаф. — Ростов н/Д : Феникс, 1999. — 511 с.
Бурке К. Не шкодую... Життя Едіт Піаф. — К. : Темпора, 2012. — 274 с.
Вульф В., Чеботарь С. Женское лицо Запада. — М. : Яуза, 2006. — 381 с.
Вульф В., Чеботарь С. Женщины, изменившие мир. — М. : Эксмо, 2014. — 316 с.
Глухова Ю. Edith Piaf. La voix de France en classe de français. — СПб. : Лумьер, 2014. — 51 с.
Дюкло П., Мартен Ж. Эдит Пиаф. — Смоленск : Русич, 1997. — 505 с.
История в женских портретах : вып. 45 : Эдит Пиаф. — М. : Де Агостини, 2013. — 31 с.
Кончаловская Н. Волшебство и трудолюбие. — М. : Мол. гвардия, 2004. — 436 с.
Кончаловская Н. Эдит Пиаф : песня, собранная в кулак. — К. : Муз. Україна, 1988. — 96 с.
Надеждин Н. Эдит Пиаф. — М. : Мир энциклопедий Аванта+ : Астрель, 2011. — 220 с.
Надеждин Н. Эдит Пиаф : «Женщина, которую любили все». — М. : Майор, 2011. — 191 с.
Пиаф Э. Эдит Пиаф. Жизнь, рассказанная ею самой. — М. : Яуза-пресс, 2012. — 284 с.
Пиаф Э. Моя жизнь. До свиданья, Эдит / М. Блистен. — М. : В/О «Союзтеатр», 1992. — 174 с.

Пиаф Э. На балу удачи. — М. : Искусство, 1965. — 147 с.
 Пиаф Э. Я ни о чем не сожалею / Э. Пиаф, М. Блистен, С. Берто. — М. : Алгоритм, 2016. — 381 с.
 Райнер С. Эдит Пиаф. — М. : Эксмо, 2009. — 508 с.
 Ришер Ж. Моя подруга Эдит Пиаф. — М. : Рипол классик, 2009. — 287 с.
 Эдит Пиаф / авт.-сост. Е. Белогорцева. — М. : КоЛибри, 2016. — 95 с.
 Эдит Пиаф. «Воробышек» на балу удачи. — М. : Эксмо : Алгоритм-Издат, 2012. — 349 с.
 Берто С. Едит Пиаф. — София, 1982.
 Allaert E., Bertin J. Edit Piaf, le chant d'amour. — P., 1973.
 Am Ende des Regenbogens : J. Garland, B. Holiday, E. Piaf, J. Joplin. — Frankfurt/M, 1985.
 Barlatier P. Edith Piaf, cendrillon, devenue vedette. — P., 1949.
 Berteaut S. Edith Piaf : una vita, una voce. — Mil., 1970.
 Berteaut S. Edith Piaf. — L., 1971.
 Berteaut S. Edith, mia sorella. — Roma, 2013.
 Berteaut S. Piaf Récit. — P., 1969.
 Berteautova S. Edith Piaf. — Praha, 1974.
 Blisténe M. Au revoir Edith. — P., 1963.
 Boissonnade E. Piaf et Cerdan : l'amour foudroye. — P., 1983.
 Bonel M., Bonel D. Edith Piaf : le Temps d'Une Vie. — P., 1993.
 Bret D. Edith Piaf. — Mil., 1989.
 Bret D. Piaf : a Passionate Life. — L., 1999.
 Bret D. The Piaf Legend. — L., 1989.
 Cartier J. Edith et Therese : la sainte et la pecheresse. — P., 1999.
 Cerdan M. Piaf et moi. — P., 2000.
 Costaz G. Edith Piaf : presentation. — P., 1974.
 Costaz G. Edith Piaf. Choix de chansons. — P., 1974.
 Crocq Ph., Mareska J. La vie pas toujours rose d'Édith Piaf. — Monaco, 2007.
 Crosland M. Piaf. — B. ; Ffm., 1997.
 Crosland M. Piaf. — L., 1990.
 Duclos P. Piaf. — P., 1993.
 Duclos P., Martin G. Piaf. — P., 1993.
 Dureau Ch. Edit Piaf 20 ans apres. — P., 1982.
 Edith Piaf : 10 Succes / ed. M. Lefferts. — N.Y., 1997.
 Edith Piaf : Album Commemoratif / ed. M. Lefferts. — N.Y., 1979.
 Edith Piaf, 1915-1963 / Realisation A. Fildier. — P., 1981.
 Edith Piaf. Le chant d'amour / Temoignages de J. Noli, A. Chanu. — P., 1973.
 Gassion D. Piaf, ma soeur. — P., 1977.
 Gems P. Piaf. — Ashover, 1979.
 Gems P. Three Plays : Piaf, Camille, Loving Women. — Harmondsworth ; N.Y., 1985.
 Giacobelli E. Edith Piaf. — Roma, 2013.
 Grimault D., Mahe P. Piaf, Cerdan : un Hymne a l'Amour, 1946-1949. — P., 1983.
 Henke M. Suchtig nach der Sehnsucht : Edith Piaf. — Ddf., 1998.
 Hiegel P. Edith Piaf. — Monte Carlo, 1962.
 Ira P. Je ne regrette rien : analoge Photographie : hommage à Edith Piaf. — Rome ; P. ; Vienne, 2013.
 Je Chante Edith Piaf / ed. M. Lefferts. — N.Y., 1997.
 Jour J. Piaf : la môme en noir. — P., 2000.
 Lange M. Edith Piaf : die Geschichte der Piaf : ihr Leben in Text und Bildern. — Ffm., 1985.
 Lange M. Histoire de Piaf. — P., 1988.
 Lange M. Piaf. — L., 1982.
 Le Breton A. La mome Piaf. — P., 1980.
 Lelait-Helo D. Edith Piaf : la biografia. — Torino, 2013.
 Lelouch C., Durieux G., Uytterhoeven P. Edith et Marcel. — P., 1983.
 Lundqvist U. Piaf : sangen som liv. — Stockh., 1993.
 Maillet M. Edith Piaf inconnue. — P., 1970.
 Marchois B. Edith Piaf : Opinions Publiques. — P., 1995.
 Monserrat J. Edith Piaf et la Chanson. — P., 1983.
 Noli J. Edith. Essai biographique. — P., 1973.
 Piaf E. Au bal de la chance. — P., 1958.
 Piaf E. Edith Piaf Song Collection. — Milwaukee ; Winona, 1990.
 Piaf E. In virtejul norocului. Trad. din limba franc. — București, 1966.
 Piaf E. Ma vie. — P., 1988.
 Piaf E. Mein Leben. — Rnb., [S.a.].
 Piaf E. The Wheel of Fortune : the autobiography of Edith Piaf. — UK, 1968.
 Piaf E., Noli J. Edith Piaf : my life. — Harmondsworth, 1992.

Piaf. — N.Y., 1982.
 Rawik J. Hymn życia i miłości : opowieść o Edith Piaf. — Warsz., 1991.
 Renken S. Chanteusen : Stimmen der Grobstadt. — K., 1997.
 Ribert P. Temoignages sur Edith Piaf et Chansons. — P., 1988.
 Richer G. Piaf, mon amie. — P., 2007.
 Routier M. Piaf l'inoubliable. — P., 1989.
 Sizaire A. Edith Piaf : la voix de l'emotion. — P., 1996.
 Taterova M., Novak J. Edith Piaf. — Praha, 1969.
 Troubac S. Edith Piaf : l'Hymne a l'Amour. — Monaco, 1995.
 Valentin L. Piaf : l'ange Noir. — P., 1993.
 Vassal H. Piaf Mon Amour. — Vileurbanne, 1982.

Превін Дорі (1925-2012)

Dory Previn Songbook. — Milwaukee ; Winona, 1995.
 Previn D. Bog-Trotter : an autobiography with lyrics. — Garden City, 1980.
 Previn D. Midnight Baby. — N.Y., 1976.
 Previn D. On my way to where. — N.Y., 1971.

Преслі Елвіс (1935-1977)

Барбин Л., Матера Д. Одинок ли тебе вечером? — М. : ТЕРРА-Кн. клуб, 2000. — 453 с.
 Вульф В. Идолы, «звезды», люди : эссе о «звездах» эстрады и театра с мировым именем. — М. : Искусство, 1995. — 255 с.
 Вульф В., Чеботарь С. Кумиры XX века. — М. : Эксмо, 2009. — 347 с.
 Гуральник П. Элвис Пресли : послед. поезд в Мемфис. — М. : Эксмо, 2002. — 1004 с.
 Даншен С. Элвис Пресли : реванш Юга. — М. : Мол. гвардия, 2012. — 357 с.
 Джентри Т. Элвис Пресли. — М. : Панорама, 1999. — 156 с.
 Клейтон М. Elvis : ил. биогр. — М. : Астрель, 2012. — 223 с.
 Надеждин Н. Элвис Пресли. — М. : Мир энцикл. Аванта+ : Астрель, 2011. — 223 с.
 Надеждин Н. Элвис Пресли : «Только для тебя». — М. : Майор, 2009. — 191 с.
 Робертсон Д. Элвис Пресли. — М. : Локид, 1997. — 141 с.
 Уитмер П. Элвис Пресли : психобиография певца. — Ростов н/Д : Феникс, 1999. — 512 с.
 Фукс Р. Песни на «ребрах» : Высоцкий, Северный, Пресли и др. — Н. Новгород : ДЕКОМ, 2010. — 200 с.
 Хайрюзов В. Элвис Пресли. — Иркутск : Изд-во БГУЭП, 2012. — 562 с.
 Тилгнер В. Элвис Пресли. — София, 1989.
 1st Edition Presleyana. Price Guide. — Phoenix, 1983.
 Adler D., Andrews E. Elvis, my dad. — N.Y., 1991.
 Adler B. Bill Adler's love letters to Elvis. — N.Y., 1978.
 Alicia S. Elvis Presley – The Beatles. — West Haven, 1979.
 Banney H. Return to Sender. — Ann Arbor, 1988.
 Barker P., Pritikin K. King and I : little gallery of Elvis impersonators. — San Fr., 1992.
 Barlow R. The Elvis Presley Encyclopedia. — UK, 1964.
 Barry R. The Elvis Presley American Discography. — [S.l.], 1976.
 Berglind S. Elvis : Från Västerås till Memphis. En bok om Elvis Presley och det svenska 50-talet. — Stockh., 1977.
 Black J. Elvis on the road to Stardom : 1955-1956. — L., 1988.
 Borgna G. Il tempo della musica : i giovani da Elvis Presley a Sophie Marceau. — Roma, 1983.
 Bowman K. On Stage, Elvis Presley. — Mankato, 1976.
 Bowser J. Starring Elvis. — N.Y., 1977.
 Braun E. The Elvis film encyclopedia. — L., 1997.
 Brewer-Giorgio G. The Elvis Files. — [S.l.], 1991.
 Buckle Ph. All Elvis : an Unofficial Biography of the «King of Discs». — [S.l.], 1962.
 Buja C. Elvis Presley. — Mil., 1988.
 Cabaj J. The Elvis image. — Smithtown ; N.Y., 1982.
 Campanese F. Io Elvis Presley. — Mil., 1977.
 Canada L. To Elvis with love. — N.Y. ; Toronto ; L. ; Sydney ; Tokyo, 1979.
 Carr R., Farren M. Elvis : the complete illustrated record. — UK, 1982.
 Carson L. Elvis Presley. — B., 1988.
 Cortez D. Private Elvis. — [S.l.], 1978.
 Cotten L. All Shook Up : Elvis day-by-day, 1954-1977. — Ann Arbor, 1985.
 Cotten L., DeWitt H. Jailhouse rock : the bootleg records of Elvis Presley 1970. — Ann Arbor, 1983.
 Covey M. Elvis for the record. — UK, 1982.
 Cranor R. Elvis Collectibles. — USA, 1983.
 Crumbacker M., Tucker G. Up and down with Elvis Presley. — L., 1982.
 Dundy E. Elvis and Gladys. — [S.l.], 1987.

E is for Elvis : an A-to-Z ill. guide to the king of rock and roll / comp. C. Latham, J. Sakol. — N.Y., 1991.

Edwards M. Priscilla, Elvis & Me. — L., 1988.

Elvis : a tribute to his life. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.

Elvis : a tribute to the king of rock'n'roll. — L., 1977.

Elvis : the man and his music. — UK, 1981.

Elvis Lives! — L., 1978.

Elvis Presley : a bio-bibliography / comp. P. Hammontree. — L., 1985.

Elvis Presley : echoes of the past. — Netherlands, 1978.

Elvis Presley : photoplay tribute. — [S.l.], 1977.

Elvis Presley picture parade album. — [S.l.], 1958.

Elvis Presley poster book. — N.Y., 1977.

Elvis Presley show : splendori e miserie del re del rock'n'roll / a cura di Ph. Avon. — Mil., 2011.

Elvis Special 1962. — UK, 1961.

Elvis the other side : world spirit message from edie. — [S.l.], 1980.

Elvis up close : in the words of those who knew him best / ed. by R. Clayton a. D. Heard. — Atlanta, 1994.

Ersson R., Svedberg L. Aren Med Elvis. — Sweden, 1992.

Escott C., Hawkins M. Twenty years of Elvis : the Session File. — [S.l.], 1977.

Ever H. Das war Elvis. — Münch., 1982.

Farren M. The Hitchhiker's guide to Elvis. — Burlington, 1994.

Farren M., Marchbank P. Elvis in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1977.

Friedman F. Meet Elvis Presley. — N.Y., 1971.

Gelfand C., Blocker-Krantz L., Noguera R. In search of the king. — USA, 1992.

Gentry T. Elvis Presley. — N.Y., 1994.

Goldman A. Elvis : the last 24 hours. — L., 1991.

Goldman A. Elvis Presley. — Mil., 1983.

Goldman A. Elvis. — L., 1981.

Graves B. Elvis Presley : king. — B., 1984.

Greenfield M. Elvis : legend of love. — [S.l.], 1981.

Greenwood E., Tracy K. The boy who would be king. An intimate portrait of Elvis Presley by his cousin. — N.Y., 1991.

Gregory N., Gregory J. When Elvis Died. — N.Y., 1982.

Gripe N. Elvis And His Secret. — N.Y., 1976.

Grove M. Elvis : the Legend Lives! One Year Later. — N.Y., 1978.

Grust L., Pommer J. Elvis Presley Superstar. — Bergish-Gladbach, 1982.

Guralnick P. Amore senza freni. — Mil., 2004.

Guralnick P. L'ultimo treno per Memphis. — Mil., 2004.

Guralnick P. Last train to Memphis : the rise of Elvis Presley. — Boston, 1994.

Hamilton B., Liben M. Love of Elvis. — N.Y., 1979.

Hand A. A Century of Elvis. — UK, 1959.

Hand A. Elvis Special. — Manchester, 1968.

Hand A. The Elvis Presley pocket handbook. — UK, 1961.

Hand A. The Elvis They Dig. — UK, 1959.

Hanna D. Elvis : lonely star at the top. — N.Y., 1977.

Harbinson W. Elvis Presley : an illustrated biography. — L., 1975.

Harbinson W. The life and death of Elvis Presley. — L., 1977.

Harms V. Trying to get to you : the story of Elvis Presley. — N.Y., 1979.

Harper B. Elvis : newly discovered drawings of Elvis Presley. — N.Y., 1979.

Harrison T. Elvis people : cult of the King. — UK, 1992.

Hatcher H. Elvis is that you? — [S.l.], 1979.

Hawkins M., Escott C. Elvis Presley. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.

Holmes R. The Three Loves of Elvis Presley : The True Story of The Presley Legend. — L., 1959.

Holum T., Jorgensen E., Rasmussen E. Recording Sessions 1954-1974. — Denmark, 1975.

Holzer H. Elvis Presley speaks. — N.Y., 1978.

Hopkins J. Elvis : a biography. — N.Y., 1971.

Hopkins J. Elvis : the final years. — N.Y., 1980.

Hopkins J. Elvis. — L., 1974.

I am Elvis : a guide to Elvis impersonators. — [S.l.], 1991.

Il rock e altre storie : da Elvis Presley alla no-wave / E. Assante. — Roma, 1980.

James A. Presley : Entertainer of the Century. — N.Y., 1976.

James G. The Elvis Presley story. — [S.l.], 1961.

Jones P. Elvis. — L., 1976.

Jorgensen E. Reconsider baby : definitive Elvis sessionography. — Ann Arbor, 1990.

King B., Plehn H. Eine illustrierte Dokumentation. — Germany, 1978.

Klinkmann S. Elvis Presley – den karnevalistiske kungen. — Åbo, 1998.

La nascita del rock'n'roll : Hank Williams, Bill Haley, Elvis Presley ... / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.

Lacker M., Lacker P., Smith L. E. Elvis : portrait of a friend. — N.Y., 1979.

Latham C., Sakol J. E is for Elvis : An A-to-Z illustrated guide to the king of rock and roll. — N.Y., 1991.

Leigh S. Presley Nation. — UK, 1976.

Levy A. Operation Elvis. — L., 1962.

Lichter P. The boy who dared to rock – the definitive Elvis. — N.Y., 1978.

Lloyd H. The Graceland Gates. — [S.l.], 1978.

Lohmeyer H. Elvis Presley Report. — Frankfurt am Main, 1978.

Mann M. Elvis — why won't they leave you alone. — N.Y., 1982.

Mann M. Elvis and the Colonel. — USA, 1975.

Mansfield R., Mansfield E. Elvis the soldier. — [S.l.], 1984.

Marchbank P. Elvis Aaron Presley : 1935-1977 – the memorial album. — L., 1977.

Marcus G. Dead Elvis : a chronicle of a cultural obsession. — L. ; N.Y., 1992.

Marsh D. Elvis. — N.Y., 1982.

Mathew-Walker R. Heartbreak hotel : the life and music of Elvis Presley. — Chessington, 1995.

Matthew-Walker R. Elvis Presley : a study in music. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1979.

McLafferty G. Elvis In Hollywood. — UK, 1990.

Moreland B., Van Gestel J. Elvis, the cool King. — [S.l.], 1991.

Nash B. The Elvis Presley Quiz Book. — L., 1978.

Osborne J. The 2nd Edition Presleyana. Elvis Presley : record price guide. — Phoenix, 1983.

Osborne J. The official price guide to memorabilia of Elvis Presley and The Beatles. — N.Y., 1988.

Panta I. Elvis Presley : King of Kings. — N.Y., 1979.

Parish J. The Elvis Presley Scrapbook. — N.Y., 1975.

Pearlman J. Elvis For Beginners. — [S.l.], 1991.

Peters R. Elvis : the music lives on – the recording sessions 1954-1976. — L., 1992.

Pierce P. The ultimate Elvis. — N.Y., 1994.

Prente M., Güldner R. Elvis Presley. — Münch., 1977.

Presley D., Stanley B., Stanley R., Stanley D. Elvis : we love you tender. — N.Y., 1980.

Presley E. His complete life story in words and illustrated with more than one hundred pict. — L., 1956.

Presley V. A Presley speaks. — [S.l.], 1978.

Presleyana : a complete listing of Elvis Presley's songs and recordings / comp. J. Osborne, B. Hamilton. — Phoenix, 1980.

Reggero J. Elvis in concert. — N.Y., 1979.

Ridge M. Elvis. — Genève ; P. ; Minerva, 1993.

Rijff G. Long Lonely Highway : 1950's Elvis Scrapbook. — Ann Arbor, 1990.

Roberts D. Elvis Presley. — L., 1994.

Robertson J. Elvis Presley : la musica e il regno. — Roma, 2014.

Robertson J. The complete guide to the music of Elvis Presley. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1994.

Robinson T. Elvis bootlegs buyer's guide, Pts 1 & 2. — UK, 1992.

Rodger M. Elvis Presley. Eine Biogr. mit vollständiger bebildeter Disko- und Filmogr. — Leer, 1977.

Rosenbaum H. The Elvis Presley Trivia Quiz Book. — N.Y., 1978.

Ruggeri P. Elvis Presley : vita, canzoni, dischi e film. — Roma, 1981.

Slaughter T. Elvis Special 1982. — UK, 1982.

Slaughter T. Elvis Presley. — L., 1977.

Stanley B., Erikson G. Elvis : my brother. — UK, 1989.

Staten V. The Real Elvis : a good old boy. — [S.l.], 1978.

Steam J. The truth about Elvis. — [S.l.], 1980.

Strausbaugh J. E : reflections on the birth of the Elvis Faith. — [S.l.], 1995.

Strzeszewski L. Elwis. — Kraków, 1986.

Tatnam D. Elvis : tribute to the king of rock. — L., 1977.

Taylor P. Elvis Presley. — Mankato, 1974.

Tharpe J. Elvis : Images & Fancies. — Jackson, 1981.

The Amazing Elvis Presley. — [S.l.], 1958.

The Elvis Presley scrapbook 1955-1965 / ed. P. Haining. — UK, 1991.

The King Forever. — UK, 1992.

The Official FBI File On Elvis A. Presley. — [S.l.], 1978.

The year the music changed : le lettere di Achsa McEachern-Isaacs e Elvis Presley / D. Thomas. — Roma, 2007.

Thompson C., Cole J. The death of Elvis : what really happened. — N.Y., 1991.

Thornton M. Even Elvis. — [S.l.], 1979.

Thyboe K. Elvis : myten on manden. — Lynge, 1977.

Tilgner W. Elvis Presley. — B., 1989.

Torgoff M. The Complete Elvis. — N.Y., 1982.
 Townson J., Minto G., Richardson G. Elvis. — Poole, 1988.
 Tunzi J. Elvis '69, the return. — [S.l.], 1991.
 Tunzi J. Elvis Sessions II : the recorded music of Elvis Aaron Presley. — [S.l.], 1996.
 Vallenga D., Farren M. Elvis and The Colonel. — L., 1989.
 Wallraf R. Elvis Presley : eine Biographie. — Münch., 1977.
 Wallraf R., Plehn H. Elvis Presley : an ill. biog. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1979.
 Wertheimer A. Elvis '56 : the Beginning. — L., 1979.
 West J. Elvis : his life and times in poetry and lines. — N.Y., 1979.
 West R., West S., Hebler D. Elvis : what happened. — N.Y., 1978.
 West S., Terrill M. Elvis : still taking care of business. — Chi., 2007.
 Whisler J. Elvis : a reference guide and discography. — L., 1981.
 Wooton R. Elvis Presley : king of rock'n'roll. — L., 1982.
 Worth F., Tamerius S. All about Elvis. — N.Y., 1981.
 Worth F., Tamerius S. Elvis : his life from A to Z. — Chi. ; N.Y., 1989.
 Yancey B., Lindecker C. My life this Elvis. — UK, 1978.
 Zemijewsky S., Zemijewsky B. Elvis : the films and career of Elvis Presley. — Seraucus, 1976.
 Zemijewsky S., Zemijewsky B. Elvis Presley. — Roma, 1997.
 Zemke K. Elvis on tour. — Japan, 1973.

Принс (1958-2016)

Brown G. The complete guide to the music of Prince. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Duffy J. Prince : an illustrated biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.
 Hill D. Prince : a pop life. — L., 1989.
 Hoskyns B. Prince : imp of the perversion. — L., 1988.
 Nilsen P. Prince : a documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
 The 'Controversy' Team. Prince by controversy. — L., 1990.

Раймс Лієнн (1982)

Bego M. LeAnn Rimes. — Ann Arbor, 1998.
 Catalano G. LeAnn Rimes : Teen Country Queen. — N.Y., 1997.
 Joseph P., Britton T., Pupeza L. LeAnn Rimes. — Edina, 1998.
 LeAnn Rimes : Blue Item / ed. J. DeLisa. — N.Y., 1996.
 LeAnn Rimes. — [S.l.], 1999.
 LeAnn Rimes. — N.Y., 1999.
 LeAnn Rimes. — N.Y., 2000.
 McCracken K. LeAnn Rimes. — N.Y., 2000.
 Rimes L. Holiday in Your Heart. — N.Y., 1997.
 Rimes L. Twisted Angel. — N.Y., 2003.
 Rimes L. You Light up my Life : Inspirational Songs. — N.Y., 1998.
 Sgammato J. Dream Come True : the LeAnn Rimes Story. — N.Y., 1997.
 Zymet C. LeAnn Rimes. — Phil., 1999.

Реддінг Отіс (1941-1967)

Blues nero e blues bianco : Muddy Waters, Otis Redding, John Mayall, Yardbirds, Animals, Fleetwood Mac, Cream,
 Ten years after, Canned heat : in appendice schede sui bluesman / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.
 Schiesel J. The Otis Redding Story. — Garden City, 1973.

Рейні Ма (1886-1939)

Lieb S. Mother of the Blues : a study of Ma Rainey. — Amherst, 1981.
 Shevey S. Ladies of Pop / Rock. — N.Y. ; Toronto ; L. ; Sydney ; Tokyo, 1971.
 Stewart-Baxter D. Ma Rainey and the classic blues singers. — N.Y., 1970.
 Wilson A. Ma Rainey's Black Bottom : a play in two acts. — [S.l.], 1985.

Рейнолдс Малвіна (1900-1978)

Reynolds M. Cheerful Tunes for Lutes and Spoons. — USA, 1970.
 Reynolds M. Little Boxes and Other Handmade Songs. — N.Y., 1964.
 Reynolds M. Morningtown Ride. — [S.l.], 1985.
 Reynolds M. Not in Ourselves not in Our Stars Either. — USA, 1974.
 Reynolds M. Song in my Pocket. — San Francisco, 1954.
 Reynolds M. The Malvina Reynolds Songbook. — Berkeley, 1974.
 Reynolds M. The Muse of Parker Street. — N.Y., 1967.

Reynolds M. There's Music in the Air. — Berkeley, 1976.
Reynolds M. Title Magic Penny Big Book (In Black & White). — [S.l.], 1988.
Reynolds M. Tweedles and Foodies for Young Noodles. — Berkeley, 1961.

Рейтт Бонні (1949)

Bego M. Bonnie Raitt : Just in the Nick of Time. — Secaucus, 1995.
Bego M. Bonnie Raitt : Still in the Nick of Time. — [S.l.], 2003.
Bonnie Raitt : Longing in Their Hearts / ed. M. Okun. — L. ; Port Chester, 1994.
Bonnie Raitt : Luck of The Draw / ed. M. Okun. — L. ; Port Chester, 1990.
Bonnie Raitt : Nick of Time / ed. M. Okun. — L. ; Port Chester, 1989.
Bonnie Raitt : Road Tested. — L. ; Port Chester, 1996.
Bonnie Raitt : Silver Lining. — L. ; Port Chester, 2002.
The Bonnie Raitt Collection. — Milwaukee ; Winona, 1997.

Ричард Клифф (1940)

Cliff Richard, Single-Minded. — L., 1989.
Doncaster P., Jasper T. Cliff. — L., 1981.
Ferrier B. The Wonderful World of Cliff Richard. — L., 1964.
Ferrier B. Cliff around the clock. — [S.l.], 1964.
Ferrier B. The wonderful world of Cliff Richard. — L., 1964.
Harris J., Ellis R. Driftin' with Cliff Richard : the inside story of what really happens on tour. — [S.l.], 1959.
Jasper T. Cliff : a biography. — L., 1992.
Jasper T. Silver Cliff : a 25 Year Journal 1958-1983. — L., 1983.
Lewry P., Goodall N. Cliff Richard : the complete recording sessions, 1958-1990. — Poole, 1991.
Richard C. Happy Christmas From Cliff. — L., 1980.
Richard C. Me and my shadows. — [S.l.], 1961.
Richard C., Latham B. Which one's Cliff? — L., 1977.
Richard C. It's great to be young. — L., 1960.
Richard C. Questions : Cliff answering reader and fan queries. — L., 1970.
Richard C. The illustrated «Which one's Cliff» : autobiography. — Sevenoaks, 1978.
Richard C. The way i see it. — L., 1970.
Richard C. Top Pops. — [S.l.], 1963.
St. John K. Cliff Richard : in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.
Sutter J. Cliff, The Baron of Beat. — [S.l.], 1960.
Tobler J. Cliff Richard. — L., 1983.
Trended G. The Cliff Richard Story. — L., 1975.
Winter D. New singer, new song : the Cliff Richard story. — L., 1976.

Рід Дін (1938-1986)

Раззаков Ф. Дин Рид : трагедия красного ковбоя. — М. : Эксмо, 2006. — 832 с.
Рождается в сердце / сост. Х.-Д. Брейер. — М. : Мол. гвардия, 1983. — 207 с.
Dean Reed : Dean Reed erzählt aus seinem Leben / aufgeschrieben von H.-D. Bräuer — B. 1980.

Рід Лу (1942-2013)

Clapton D. Lou Reed & The Velvet Underground. — L., 1982.
Doggett P. Lou Reed : growing up in public. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.
Reed L. Between thought and expression. — Harmondsworth, 1993.
Rock and roll animal. — L., 1979.
Selected lyrics of Lou Reed, between thought and expression. — L. ; N.Y., 1992.
Trevena N. Lou Reed & The Velvets. — N.Y., [S.a.].
Wrenn M. Lou Reed : between the lines. — L., 1993.

Різ Делла (1931)

Dean T. Della Reese. — N.Y., 2001.
Reese D. God inside of Me. — N.Y., 1999.
Reese D. Strength is the Energy of God! — [S.l.], 2001.
Reese D. What is this Thing Called Love? — [S.l.], 2001.
Reese D., Lett F., Eichler M. Angels Along the Way : Help from Above. — N.Y., 1997.

Ритчі Джейн (1922-2015)

Ritchie J. A Garland of mountain song. — USA, [S.a.].
Ritchie J. Celebration of life. — L., 1997.

Ritchie J. From fair to fair. — USA, [S.a].
 Ritchie J. Jean Ritchie's dulcimer people. — L., 1975.
 Ritchie J. Loves Me loves me not. — USA, [S.a].
 Ritchie J. The dulcimer book. — L., 1963.
 Ritchie J. The Singing family of the cumberlands. — N.Y. ; Oxford, 1955.
 Ritchie J. The swapping songbook. — Lexington, 2000.
 Ritchie J., Pen R., Lomax A. Folk Songs of the Southern Appalachians as Sung by Jean Ritchie. — Lexington, 1997.

Річі Лайонел (1949)

Davis Sh. Lionel Richie : hello. — L., 2009.
 Natham D. Lionel Richie : an illustrated biography. — L., 1985.
 Plutzik R. Lionel Richie. — N.Y., 1985.

Робсон Поль (1898-1976)

Горохов В. Робсон. — М. : Сов. писатель, 1952. — 359 с.
 Зимянин В. Поль Робсон. — М. : Мол. гвардия, 1985. — 223 с.
 Куликова И. Поль Робсон – борец за мир и демократию. — М. : Знание, 1952. — 32 с.
 Робсон П. Говорит Поль Робсон. — М. : Прогресс, 1981. — 265 с.
 Робсон П. На том и стою. — М. : Правда, 1958. — 56 с.
 Brown L. Lift every voice for Paul Robeson. — N.Y., 1951.
 Dimensions of The Struggle Against Apartheid. A Tribute To Paul Robeson / ed. J. Clarke. — N.Y., 1979.
 Duberman M. Paul Robeson. — N.Y., 1988.
 Dobrin A. Voices of joy, voices of freedom. — N.Y., 1972.
 Dyer R. Heavenly bodies : film stars a. soc. — L. ; N.Y., 2004.
 Gilliam D. Paul Robeson. All American. — Wash., 1976.
 Graham S. Paul Robeson, citizen of the world. — N.Y., 1946.
 Nollen S. Paul Robeson : film pioneer. — Jefferson ; L., 2010.
 Paul Robeson : The Great Forerunner. — N.Y., 1985.
 Paul Robeson Speaks. Writings, Speeches, Interviews, 1918-1974 / ed. P. Foner. — L., 1978.
 Perucci T. Paul Robeson and the Cold War performance complex. — Ann Arbor, 2012.
 Ramdin R. Paul Robeson : the man and mission. — L., 1987.
 Robeson E. Paul Robeson, Negro. — N.Y. ; L., 1930.
 Robeson P. Here I stand. — Boston, 1971.
 Robeson P. Mein Lied – meine Waffe. — B., 1958.
 Seton M. Paul Robeson. — L., 1958.
 Wills N. Robeson. — Lota, 1987.

Роджерс Джиммі (1897-1933)

Krishef R. Jimmie Rodgers. — Minneapolis, 1978.
 P.M. Jimmie the Kid : the life of Jimmie Rodgers. — [S.l.], 1977.
 Paris M. Jimmie the Kid : the life of Jimmie Rodgers. — [S.l.], 1977.
 Porterfield N. Jimmie Rodgers. — Chi., 1979.
 Rodgers Mrs. J. My husband Jimmie Rodgers. — [S.l.], 1935.

Роджерс Джинджер (1911-1995)

Astaire F. Steps in Time. — N.Y., 2000.
 Baxt G. The Fred Astaire and Ginger Rogers Murder Case. — N.Y., 1997.
 Croce A. The Fred Astaire and Ginger Rogers Book. — N.Y., 1972.
 Dickens H. The Films of Ginger Rogers. — Secaucus, 1975.
 Faris J. Ginger Rogers : a bio-bibliography. — L., 1994.
 Gallafent E. Astaire and Rogers. — N.Y., 2002.
 McGilligan P. Ginger Rogers. — N.Y., 1975.
 Morley Sh. Shall we dance? : the Life of Ginger Rogers. — N.Y., 1995.
 Richards D. Ginger : salute to a star. — Brighton, 1969.
 Rogers G. Ginger : my story. — N.Y., 1991.

Ронстадт Лінда (1946)

Amdur M., Amdur R. Linda Ronstadt. — N.Y., 1993.
 Bego M. Linda Ronstadt : it's so easy. — Austin, 1990.
 Berman C. Linda Ronstadt : an illustrated biography. — L., 1979.
 Claire V. Linda Ronstadt. — L. ; N.Y., 1978.
 Fissinger L. Linda Ronstadt. — Mankato, 1983.

Kanakaris R. Linda Ronstadt : a portrait. — [S.l.], 1977.
 Linda Ronstadt : Cry like a Rainstorm, Howl like the Wind / ed. M. Okun. — L. ; Port Chester, 1990.
 Linda Ronstadt : five of the best / ed. M. Okun. — L. ; Port Chester, 1995.
 Linda Ronstadt : lush life, what's new. — N.Y., 1985.
 Moore M. The Linda Ronstadt Scrapbook. — N.Y., 1978.
 Zimmermann H.-D. Linda Ronstadt. — [S.l.], 1993.

Росс Дайана (1944)

Berman C. Diana Ross : Supreme lady. — USA, 1978.
 Brown G. Diana Ross : an ill. biography. — L., 1981.
 Davis Sh. Diana Ross. — [S.l.], 2000.
 Diana Ross Scrapbook. — [S.l.], 1982.
 Diana Ross. — Phil., 1995.
 Eldred P. Diana Ross. — Mankato, 1975.
 Haskins J. Diana Ross : Star Supreme. — N.Y., 1985.
 Haskins J. I'm gonna make you love me : the story of Diana Ross. — N.Y., 1980.
 Itzkowitz L. Diana Ross. — N.Y., 1974.
 Nathan D. Soulful divas : personal portraits of over a dozen divine divas. — N.Y., 1999.
 Pitts L. Reach Out : the Diana Ross Story. — Cresskill, 1983.
 Presto K. Diana Ross. — [S.l.], 1988.
 Ross D. Diana Ross : going back / ed. R. Shelnutt. — N.Y., 2002.
 Ross D. Mein Leben. — Münch., 1994.
 Ross D. Prickety Prackety. — [S.l.], 1991.
 Ross D. Secrets of a Sparrow : memoirs. — N.Y., 1993.
 Taraborrelli J. Diana. — Garden City, 1985.
 Taraborrelli J. Call her miss Ross : the unauthorized biography of Diana Ross. — N.Y., 1989.
 Wyeth J. Diana Ross : entertainer. — N.Y., 1995.

Рот Габрієлла (1941-2012)

Roth G. Sweat Your Prayers : Movement as Spiritual Practice. — N.Y., 1997.
 Roth G. Voies de l'extase : Enseignement d'une Chamane de la Ville. — P., 1993.
 Roth G., Loudon J., Gawaun Sh. Maps to Ecstasy : Teachings of an Urban Shaman. — [S.l.], 1989.

Саймон Карлі (1945)

Carly Simon : Greatest Hits. — Milwaukee ; Winona, 1991.
 Carly Simon : Letters Never Sent. — Milwaukee ; Winona, 1995.
 Morse Ch. Carly Simon. — Mankato, 1975.
 Simon C. Amy the Dancing Bear. — Garden City, 1989.
 Simon C. Carly Simon : Romulus Hunt. — Milwaukee ; Winona, 1996.
 Simon C. Carly Simon Complete : Songs, Pictures, Words. — N.Y., 1976.
 Simon C. Midnight Farm. — N.Y., 2000.
 Simon C. Mother Goose's Basket Full of Rhymes. — [S.l.], 2000.
 Simon C. Songs : the Lyrics of Carly Simon. — N.Y., 2000.
 Simon C. The Boy of the Bells. — Garden City, 1990.
 Simon C. The Fisherman's Song : a Romantic Story for All Ages. — Garden City, 1991.
 Simon C. The Nighttime Chauffeur. — Garden City, 1993.

Саймон Пол (1941)

Humphries P. Paul Simon. — Garden City, 1990.
 Humphries P. The boy in the bubble : a biography of Paul Simon. — L., 1988.
 Leigh S. Paul Simon. Now and then. — Liverpool, 1973.
 Marsh D. Paul Simon. — N.Y., 1978.

Саммер Донна (1948-2012)

Haskins J., Stifle J. Donna Summer : an unauthorized biography. — L. ; Boston, 1983.
 Hoppe U. Donna Summer. — Münch., 1980.
 Howard J. Donna Summer : her Life and Music. — [S.l.], 2003.
 Meyer Ch. Donna a metà : colpo di scena. — Roma, 2008.
 Sharplen B. Donna Summer. — L., 1983.

Селена (1971-1995)

Arraras M. El Secreto de Selena : la Reveladora Historia Detras de su Tragica Muerte. — N.Y., 1996.

Arraras M. Selena's Secret : the Revealing Story Behind Her Tragic Death. — N.Y., 1997.
 Brawley E. Selena. — [S.l.], 1979.
 Jones V. Selena. — Phil., 1999.
 Marvis B. Selena. — Childs, 1997.
 Novas H., Silva R. Remembering Selena : a Tribute in Pictures and Words. — N.Y., 1995.
 Patoski J. Selena : Como la Flor. — Boston, 1996.
 Richmond C. Selena : Phenomenal Life and Tragic Death of the Tejano Music Queen. — N.Y., 1995.
 Romero M. Selena Perez : Queen of Tejano Music. — N.Y., 1997.
 Wheeler J. Selena : the Queen of Tejano. — Edina, 1995.

Cizep Pezzi (1935)

Ewan M., Seeger P. Till Doomsday in the Afternoon : the Folklore of a Family of Scots Travellers, The Stewarts of Blair Gowrie. — Manchester ; Dover, 1986.
 Seeger P. Folk Songs of Peggy Seeger. — N.Y., 1964.
 Seeger P. The Five String Banjo. — N.Y., 2000.
 Seeger P., Reiser B. Carry it on : History in songs and pictures of the working men & women of America. — Poole, 1991.
 Seeger P. The incompletion folksinger. — N.Y., 1976.
 Seeger P., Paly T. Who's going to shoe your pretty little foot, who's going to glove your hand? — [S.l.], 1964.
 The Peggy Seeger Songbook : Warts and All : Forty Years of Song making / ed. I. Scott. — L., 1997.

Cizep Pim (1919-2014)

Dunaway D. How can i keep from singing? — N.Y., 1981.
 Reiser B. Everybody says freedom. — USA, 1989.
 Schwartz J. Incompletion folksinger. — USA, 1993.
 Seeger P., Reiser B. Carry it on : history in songs and pictures of the working men & women of America. — Poole, 1991.
 Seeger P. The incompletion folksinger. — N.Y., 1976.

Симоне Нина (1933-2003)

al-Joundi D. Quando Nina Simone ha smesso di cantare. — Torino, 2009.
 Brun-Lambert D. Nina Simone : una vita. — Mil., 2014.
 Simone N., Cleary S. I put a spell on you : the autobiography of Nina Simone. — UK, 1991.
 Simone N., Cleary S. Meine schwarze Seele. — Hbg., 1993.
 Williams R. Nina Simone : don't let me be Misunderstood. — [S.l.], 2002.

Симпсон Джессика (1980)

Bankston J. Jessica Simpson. — Childs, 2001.
 Jessica Simpson. — [S.l.], 2000.
 Johns M.-A. Jessica Simpson. — Kansas City, 2000.

Синатра Ненси (1940)

Lifson H., Sinatra N. Nancy Sinatra : body of Work. — [S.l.], 2003.
 Sinatra N. Frank Sinatra : an American Legend. — Santa Monica, 1995.
 Sinatra N. Frank Sinatra : my father. — Garden City, 1990.

Синатра Френк (1915-1998)

Бояджиева Л. Фрэнк Синатра : Ава Гарднер или Мэрилин Монро? Самая безумная любовь XX в. — М. : АСТ ; Владимир : Астрель, 2010. — 382 с.
 Надеждин Н. Фрэнк Синатра : «Путник в ночи». — М. : Майор, 2009. — 191 с.
 Нёхофф Э. История Фрэнка. — М. : Эксмо, 2005. — 160 с.
 Тараборелли Р. Фрэнк Синатра. Я делал все по-своему. — М. : Э, 2016. — 575 с.
 Ackelson R. Frank Sinatra : a complete recording history. — L., 1992.
 Barnes K. Sinatra and the great song stylists. — UK, 1972.
 Brien F., Sayers S. Sinatra : the man and his music : the recording artistry of Francis Albert Sinatra. — [S.l.], 1992.
 Britt S. Frank Sinatra : 1915-1998 : a tribute. — L., 1998.
 Britt S. Frank Sinatra : a celebration. — Anne's Court, 1995.
 Clarke D. All or nothing at all : a life of Frank Sinatra. — Thorndike, 1998.
 Dellar F. Sinatra : his life & times. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Douglas-Home R. Sinatra. — L., 1962.
 Dwiggin D. Frank Sinatra. — Mil., 1961.
 Fine objects of Vertu, Fabergé, American paintings and memorabilia, from the collection of Mr. and Mrs. Frank Sina-

tra : Friday, 1. December 1995 / Christie's. — N.Y., 1995.
 Frank A. Sinatra. — L., 1978.
 Frank Sinatra / G. de Stefano. — Venezia, 1991.
 Frank Sinatra : the man, the music, the legend / ed. by J. Fuchs a. R. Prigozy. — Rochester, 2007.
 Gehman R. Sinatra and his rat pack : a biography. — UK, 1961.
 Hainsworth B. Songs by Sinatra, 1939-1970. — [S.l.], 1973.
 Highway J. The Sinatra File. — Part 2. — [S.l.], 1978.
 Hodge J. Frank Sinatra. — UK, 1992.
 Holm Y. Frank Sinatra : Hans liv og musikk. — Oslo, 1985.
 Howtett J. Frank Sinatra. — L., 1980.
 Jacobs G., Stadiem W. Mr. S : la vita segreta di Frank Sinatra. — Mil., 2003.
 Kahn E. The Voice : the Story of an American Phenomen. — [S.l.], 1946.
 Kelley K. His way : the unauthorized biography of Frank Sinatra. — N.Y., 1990.
 Lake H. On stage Frank Sinatra. — Mankato, 1976.
 Legend : Frank Sinatra and the American dream / ed. by E. Vare. — N.Y., 1995.
 Lonstein A. The revised compleat Sinatra : discography, filmography and television appearance. — [S.l.], 1979.
 Meli F. Frank Sinatra : semplicemente il migliore. — Bologna, 2014.
 Meli F. Il mio nome e Frank Sinatra : una leggenda italo-americana. — Mil., 2010.
 Peters R. The Frank Sinatra scrapbook : his life and times in words and pictures. — L., 1982.
 Priolo M. Attentato a Frank Sinatra. — Bologna, 1972.
 Quirk L., Schoell W. The rat pack : the hey-hey days of Frank a. the boys. — Dallas, 1998.
 Righway J. The Sinatra file. — Birmingham, 1977.
 Ringold G. The Films of Frank Sinatra. — Seraucus, 1971.
 Ruggeri P. Frank Sinatra. — Roma, 1981.
 Salvatori D. Tu vuo' fa' l'americano : la vicenda dei grandi italo-americani da Frank Sinatra a Madonna. — Napoli, 1995.
 Scaduto A. Frank Sinatra. The controversial biog. of one of the century's greatest entertainers. — L., 1977.
 Shaw A. Sinatra : retreat of the romantic. — L., 1969.
 Shaw A. Sinatra. Twentieth century romantic. — N.Y., 1968.
 Sinatra F. Sinatra in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1981.
 Sinatra N. Frank Sinatra : an American legend. — Santa Monica, 1995.
 Sinatra N. Frank Sinatra : my father. — Garden City, 1990.
 Talese G. Frank Sinatra ha il raffreddore : ritratti e incontri. — Mil., 2010.
 Taylor P. Frank Sinatra. — Mankato, 1976.
 Wilson E. Sinatra : an unauthorized biography. — Basingstoke ; L., 1976.

Ciy Cyci (1957)

Johns B. Entranced : The Siouxsie and The Banshees Story. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1989.
 Siouxsie & The Banshees. — L., 1986.
 Stevenson R. Siouxsie & The Banshees. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1983.
 West M. Siouxsie and The Banshees. — L., 1982.

Слік Грейс (1939)

Rowers B. Grace Slick : the Biography. — Garden City, 1980.
 Shevey S. Ladies of Pop / Rock. — N.Y. ; Toronto ; L. ; Sydney ; Tokyo, 1971.
 Slick G., Cagan A. Somebody to Love? : a Rock-And-Roll Memoir. — N.Y., 1998.

Смѣт Беcci (1894-1937)

Бесси Смит / гл. ред. Н. Павловская. — М. : Игмосс Эдишинз, 2013. — 29 с.
 Albee E. The American Dream, the Death of Bessie Smith, and Fam and Yam. — N.Y., 1962.
 Albee E. The Death of Bessie Smith. — N.Y., 1995.
 Albee E. The Sandbox and the Death of Bessie Smith. — N.Y., 1983.
 Albee E. The Zoo Story, the Death of Bessie Smith, the Sandbox. — N.Y., 1960.
 Albertson Ch. Bessie : a biography. — L., 1972.
 Albertson Ch. Bessie Smith. Empress of the blues. — N.Y., 1975.
 Albertson Ch., Schuller G. Bessie : Empress of the Blues. — N.Y., 1972.
 Bessie Smith People Focus. — Englewood Cliffs, [S.a.].
 Bessie Smith Songbook. — Milwaukee ; Winona, 1994.
 Biagini I. Quando la musica è donna : da Bessie Smith ad Alanis Morissette, le compositrici blues e pop più significative di sempre. — Massarossa, 2011.
 Brooks E. The Bessie Smith Companion : a Critical and Detailed Appreciation of the Recordings. — N.Y., 1982.
 Campbell H. Turnip Blues. — Duluth, 1998.
 Davis A. Blues legacies and Black feminism : G. «Ma» Rainey, B. Smith, and B. Holiday. — N.Y., 1998.

De Pascale E. Bessie's blues : Bessie Smith: la sua vita e i suoi blues. — Roma, 1992.
 Feinstein E. Bessie Smith : Empress of the Blues. — N.Y. ; Harmondsworth, 1985.
 Kay J. Bessie Smith. — Bath, 1997.
 Kay J. Bessie Smith. — Roma, 2004.
 Koeninger A. Poems for Bessie Smith : New and Selected Poems, 1988-1992. — [S.l.], 1992.
 Manera A. Bessie Smith. — Austin, 2003.
 Martin F. Bessie Smith. — P., 1994.
 Moore C. Somebody's Angel Child : the Story of Bessie Smith. — N.Y., 1969.
 Oliver P. Bessie Smith. — N.Y., 1961.
 Schuller G. Gli anni Venti : Bix, Bessie Smith, Henderson, Ellington. — Torino, 1996.
 Smith B. Collectors Edition : the Blues. — [S.l.], [S.a.].

Cim Keim (1907-1986)

Hayes R. Kate Smith : a biography, with a discography, filmography and list of stage appearances. — Jefferson ; L., 1995.
 Kate Smith : a bio-bibliography / comp. M. Pitts. — N.Y., 1988.
 Pitts M. Kate Smith : a bio-bibliography. — L. ; N.Y., 1988.

Cim Pammi (1946)

Bockris V., Bayley R. Patti Smith : a Biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1997.
 Burroughs W. Rock'n'roll virus : conversazioni con David Bowie, Patti Smith, Blondie, Devo. — Roma, 2008.
 Faustich W. Patti Smith, «Land» (1975) : Beschreibung, Analyse, Deutung. — Siegen, 1982.
 Johnstone N. Patti Smith : a Biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1997.
 Muir J. Patti Smith : high on Rebellion. — L., 1980.
 Ostrowe A. Patti Smith, Wille und Vermächtnis. — [S.l.], [S.a.].
 Patti Smith : High on Rebellion. — L., 1980.
 Roach D. Patti Smith : Rock & Roll Mamaa. — South Bend, 1979.
 Scherer W. Babellogik : Sound und die Auslöschung der buchstablichen Ordnung. — Basel ; Ffm., 1983.
 Smith P. A Useless Death. — N.Y., 1969.
 Smith P. Babel. — N.Y., 1974.
 Smith P. Early Work : 1970-1979. — N.Y., 1994.
 Smith P. Ha! Ha! Houdini! — N.Y., 1977.
 Smith P. Kodak. — [S.l.], 1972.
 Smith P. Patti Smith Memoir. — Garden City, 2000.
 Smith P. Seventh Heaven. — Phil., 1971.
 Smith P. The Coral Sea. — N.Y., 1996.
 Smith P. The Tongue of Love. — Phil., 1972.
 Smith P. Wild Leaves. — N.Y., 1999.
 Smith P. Witt. — N.Y., 1973.
 Smith P. Woolgathering. — [S.l.], 1992.
 Smith P., Greenberg D. Patti Smith : Strange Messenger. — [S.l.], 2003.
 Smith P., Mapplethorpe R., Liehovitz A., Simon K. Patti Smith Complete : Lyrics, Reflections & Notes for the Future. — Garden City, 1998.
 Smith P., Verlaine T. The Night. — L., 1976.
 Stipe M. Two Times Intro : on the Road With Patti Smith. — Boston, 1998.

Coca Mercedes (1935-2009)

Mercedes Sosa : Folk Singer. — [S.l.], 1992.
 Mercedes Sosa. — Santiago De Chile, 1985.
 New Woman : a Tribute to Mercedes Sosa / ed. Nestor R. Lacoren. — [S.l.], 1990.
 Sosa M. Mercedes Sosa Canta Victor Heredia. — [S.l.], 2002.

Cnirc Britni (1981)

Дэннис С. Бритни : изнанка мечты. — М. : АСТ : Астрель, 2010. — 479 с.
 Мой кумир Бритни Спирс. — Б.м. : Б.и., 2004. — 27 с.
 Смит Ш. Бритни Спирс. — М. : АСТ : АСТ Москва, 2008. — 348 с.
 Adams A. The Story of Britney Spears. — L. ; N.Y., 1999.
 Aranguez T. Britney Spears. — [S.l.], 2000.
 Blanford J. Britney. — L. ; N.Y. ; Sydney, 2002.
 Britney : Unstoppable! — [S.l.], 2001.
 Britney Spears : ...Baby One More Time. — N.Y., 1999.
 Britney Spears : acqua e sapone ma sexy: la nuova lolita del pop. — Genova, 1999.

Britney Spears : Oops!.. I did it again. — N.Y., 2000.
 Britney Spears : The Official B. — L., 1999.
 Britney Spears Journal. — Kansas City, 1999.
 Britney Spears Pocket Video : (You Drive Me) Crazy. — Kansas City, 2000.
 Britney Spears Pocket Video : Baby One More Time. — Kansas City, 2000.
 Britney Spears Pocket Video : Born to Make You Happy. — Kansas City, 2000.
 Britney Spears Pocket Video : From the Bottom of My Broken Heart. — Kansas City, 2000.
 Britney Spears Pocket Video : Sometimes. — Kansas City, 2000.
 Britney Spears Sticker Bio Book. — [S.l.], 2000.
 Britney Spears Video Motion Cards : Baby One More Time. — Kansas City, 2000.
 Britney Spears Video Motion Cards : Born to Make You Happy. — Kansas City, 2000.
 Britney Spears Video Motion Cards : From the Bottom of My Broken Heart. — Kansas City, 2000.
 Britney Spears Video Motion Cards : Sometimes. — Kansas City, 2000.
 Britney Spears Video Motion Cards : You Drive Me Crazy. — Kansas City, 2000.
 Britney Spears. — [S.l.], 2000.
 Britney Spears. — Kansas City, 1999.
 Britney Spears. — N.Y., 2002.
 Britton T. Britney Spears. — Edina, 2000.
 Culotta F. Britney : Every Step of the Way. — N.Y., 2000.
 Delmege S. Britney Spears. — [S.l.], 2000.
 Gabriel J., Johns M.-A. Britney Spears : Backstage Pass. — N.Y., 1999.
 Gaines A. Britney Spears. — Childs, 1999.
 Gilden M. Britney Spears is a Three-Headed Alien. — [S.l.], 2001.
 Hurley J., Dower L. Britney Spears. — N.Y., 2000.
 Hurst H. Britney Spears. — San Diego, 2002.
 Lutz N. Britney Spears. — Phil., 1999.
 MacDermot M. Britney Spears : Confidential. — N.Y., [S.a.].
 MacDermot M. Britney Spears : the Unofficial Book. — N.Y., 1999.
 Marron M. Britney Spears : Stylin'! — N.Y., 1999.
 Marron M. The Britney Spears Quiz Book. — N.Y., 2000.
 Nichols A. Britney Spears. — N.Y., 2000.
 Official Britney Spears Annual 2001. — [S.l.], 2000.
 Peters B. True Brit : the Story of Singing Sensation Britney Spears. — N.Y., 1999.
 Pop stars / C. Cooke, P. McCormack, T. Ooten. — Bellingham, 2011.
 Reeve R. Access All Areas : Britney Spears. — [S.l.], 2002.
 Robb J. Britney Spears : The Unauthorized Biography. — L. ; N.Y., 1999.
 Spears B., Berk Sh. Stages. — [S.l.], 2002.
 Spears B., Culotta F. Britney Spears's Crossroads Diary. — N.Y., 2002.
 Spears B., Spears L. A Mother's Gift. — N.Y., 2001.
 Spears B., Spears L. Un Sueo Hecho Realidad. — [S.l.], 2001.
 Spears B., Spears L., Berk Sh. Britney Spears' Heart to Heart. — N.Y., 2000.
 Strauss A. Britney Spears. — N.Y., 1999.
 Talmadge M. Britney Spears. — N.Y., 2000.
 The Best of Britney Spears : Piano, Vocal, Guitar. — L. ; N.Y. ; Sydney, 2000.
 Wilson M. Livewire Real Lives Britney Spears. — Cambridge ; N.Y., 2002.

Спрінгстін Брюс (1949)

Barcoveglio S., Marasso A. Bruce Springsteen. — Roma, 2002.
 Bruce Springsteen : come un killer sotto il sole : il grande romanzo americano (1972-2011) / a cura di L. Colombati. — Mil., 2011.
 Bruce Springsteen : il fiume e altre storie / a cura P. Vites. — Padova, 1998.
 Bruce Springsteen : interviste, testi inediti, discografia completa / a cura di F. Coli. — Mil., 1984.
 Bruce Springsteen : la più completa raccolta di interviste, articoli fatti e opinioni tratta dagli archivi di Rolling Stone. — Firenze, 1997.
 Bruce Springsteen : tutti i testi con traduzione a fronte / a cura di M. Cotto. — Mil., 1992.
 Bruce Springsteen : tutti i testi con traduzione a fronte / a cura di G. Harari. — Mil., 1981.
 Bruce Springsteen in his own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Cilia E. Bruce Springsteen : strade di fuoco. — Firenze, 1998.
 Cross Ch. Backstreets : Springsteen, the man and his music. — L., 1992.
 D'Alesio S. Bruce Springsteen. — Roma, 1981.
 De Rossi P. Bruce Springsteen e le donne : she's the one. — Reggio Emilia, 2014.
 Eliot M. Down Thunder Road. — L., 1992.
 Gambaccini P. Bruce Springsteen. — N.Y., 1979.

Giovanazzi P. Bruce Springsteen : tutte le canzoni. — Firenze ; Mil., 2016.
 Heylin C. E Street shuffle : i giorni di gloria di Bruce Springsteen & the E Street Band. — Roma, 2013.
 Heylin C., Gee S. The E. Street Shuffle. — [S.l.], 1989.
 Humphries P. The complete guide to the music of Bruce Springsteen. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
 Humphries P., Hunt Ch. Springsteen : blinded by the light. — L., 1985.
 Kirkpatrick R. Magic in the night : le parole e la musica di Bruce Springsteen. — Mil., 2009.
 La rivoluzione in tasca : da Gesù a Bruce Springsteen. — Genova, 2012.
 Labianca E. American skin : vita e musica di Bruce Springsteen. — Firenze, 2002.
 Lynch K. Springsteen : no surrender. — L., 1986.
 MacInnis C. Bruce Springsteen here & now. — L., 1988.
 Mapelli C. Bruce Springsteen : trent'anni da boss. — Roma, 2005.
 Marsh D. Glory days : Bruce Springsteen in the 1980s. — N.Y., 1987.
 Marsh D. Springsteen : born to run. The Bruce Springsteen story. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1988.
 Masur L. Runaway dream : born to run e la visione americana di Bruce Springsteen. — Roma, 2010.
 Meola E. Streets of fire : Bruce Springsteen : fotografie e testi 1977-1979. — Mil., 2013.
 Miele L. Oltre il confine : miti e visioni d'America nelle canzoni di Bruce Springsteen. — Bologna, 2006.
 Morozzi G. Nato per rincorrere : Bruce Springsteen, la vita, il rock, l'amore e nient'altro. — Roma, 2010.
 Our love is real : Bruce Springsteen in Italia 2013 / a cura di H. Ruggeri. — Mil., 2014.
 Pareschi S. I jeans di Bruce Springsteen e altri sogni americani. — Firenze ; Mil., 2016.
 Petrillo M. Nativo americano : la voce folk di Bruce Springsteen. — Mil., 2010.
 Remnick D. We are alive : ritratto di Bruce Springsteen. — Mil., 2013.
 Santelli R. Greetings from e street : la storia di Bruce Springsteen e della E Street Band. — Mil., 2006.
 Smith L. Bob Dylan, Bruce Springsteen and American song. — Westport ; L., 2002.
 Stefanko F. Giorni di sogni e speranza : un ritratto intimo di Bruce Springsteen. — Roma, 2012.
 The boss : Bruce Springsteen si racconta / a cura di J. Duffy. — Mil., 1996.

Спрінгфілд Дасті (1939-1999)

Howes P. The Complete Dusty Springfield. — [S.l.], 2002.
 Leeson E. Dusty Springfield : a life in Music. — L. ; Parkwest, 2002.
 O'Brien L. Dusty. — L., 1989.
 Valentine P., Wickham V. Dancing with Demons : the Authorized Biography of Dusty Springfield. — L., 2000.

Старр Рінго (1940)

Клейсон А. Ринго Старр. — М. : Эксмо, 2005. — 480 с.
 Clayson A. Ringo Starr : Straight Man or Joker? — L., 1991.
 Clayson A. Ringo Starr. — Mil., 2004.
 Clayson A. The Beatles : John Lennon, Paul McCartney, George Harrison, Ringo Starr. — Roma, 2005.
 Clayson A. The Beatles box. — Mil., 2004.
 I Beatles solo : Ringo Starr / M. Snow. — Mil., 2013.
 Pasquini D. Io volevo Ringo Starr. — Ponte a Egola, 2009.
 Schaffner N. The boys from Liverpool : John, Paul, George, Ringo. — N.Y., 1980.
 Snow M. I Beatles solo : cronaca illustrata di John, Paul, George e Ringo dopo i Beatles. — Mil., 2013.
 Starr R. Ringo's Photo Album. — [S.l.], 1964.
 The Beatles. The fabulous story of John, Paul, George and Ringo / comp. R. Burt. — L., 1975.

Стинг (1951)

Кларксон У. Стинг. Тайны жизни Гордона Самнера. — Ростов н/Д : Феникс, 1998. — 480 с.
 Стинг. Разбитая музыка : это история обо мне, которого никто не знает. — Екатеринбург : У-Фактория, 2005. — 391 с.
 Уэлч К. «Полис» и Стинг. — М. : Б.и., 1997. — 132 с.
 Bruch M. Sting : enquête de police. — P., 1996.
 Clarkson W. Sting : the secret life of Gordon Sumner. — N.Y., 1999.
 Crénel Ch. The Police et Sting. — P., 2005.
 Denselow R. Agit-pop : musica e politica da Woody Guthrie a Sting. — Torino, 1991.
 Gett S. Sting. — Port Chester, [S.a.].
 Leduc J.-M. Sting et Police. — P., 1988.
 Loisy S., Péréa V. Sting : depuis tout ce temps. — Monaco, 2017.
 Pollastri G. The Police & Sting : shape of my heart. — Roma, 2011.
 Sellers R. Sting : a biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1989.
 Sting, Police : tutti i testi con traduzione a fronte / a cura di P. Bertrando. — Mil., 1991.
 Sting. Broken music. — P., 2004.

Стрейзанд Барбара (1942)

- A selection from the Barbra Streisand collection of decorative and fine arts and memorabilia, part 2. : Friday, March 4, 1994 / Christie's East. — N.Y., 1994.
- A selection from the Barbra Streisand collection of fine and decorative arts, part 1 : March 3, 1994 / Christie's. — N.Y., 1994.
- Abitan G. Barbra Streisand : une femme libre : portrait. — P., 1979.
- Barbra : an Actress who Sings : unauthorized biography of Barbra Streisand / ed. J. Kimbrell, Ch. Kimbrell. — Boston, 1989.
- Barbra Streisand : a collection : greatest hits & more / ed. M. Okun. — L. ; Port Chester, 1983.
- Barbra Streisand : Christmas Memories. — Milwaukee ; Winona, 2002.
- Barbra Streisand : Higher Ground. — Milwaukee ; Winona, 1998.
- Barbra Streisand : one voice. — Milwaukee ; Winona, 1987.
- Barbra Streisand : till i loved you / ed. M. Okun. — L. ; Port Chester, 1989.
- Barbra Streisand : timeless sections : Piano, Vocal, Guitar. — L. ; Port Chester, 2002.
- Bly N. Barbra Streisand : the untold story. — N.Y., 1994.
- Bradanyi I. Barbra Streisand. — Bdp., 1990.
- Brady F. Barbra Streisand : an illustrated biography. — N.Y., 1979.
- Bret D. Divas : Barbra Streisand. — [S.l.], 2000.
- Bullmann B. Barbra : das Barbra Streisand. — B., 1998.
- Carrick P. Barbra Streisand : a biography. — L., 1991.
- Castell D. The films of Barbra Streisand. — Cambridge, 1977.
- Considine Sh. Barbra Streisand, the woman, the myth, the music. — L., 1986.
- Cunningham E. The Ultimate Barbra. — Los Angeles, 1998.
- Dennen B. My Life With Barbra : a love story. — Amherst, 1997.
- Diva : Barbara Streisand and the making of a superstar / ed. E. Vare. — N.Y., 1996.
- Edwards A. Streisand : a biography. — Boston, 1997.
- Eldred P. Barbra Streisand. — Mankato, 1975.
- Harvey D., Harvey J. Streisand : the pictorial biography. — Phil., 1997.
- Important jewelry, silver and fine wristwatches, including two private Cufflink collections, the properties of Barbra Streisand : Wednesday, 29 September 1999 / Christie's. — Los Angeles, 1999.
- Jordan R. The Greatest Star : the Barbra Streisand Story : an Unauthorized Biography. — N.Y., 1975.
- Keenan D. On stage : Barbra Streisand. — Mankato, 1976.
- Moline K. Streisand through the lens. — L., 1982.
- Pohly L. The Barbra Streisand Companion : a guide to her vocal style and repertoire. — Westport, 2000.
- Riese R. Barbra Streisand : eine intime Biographie. — Münch., 1994.
- Riese R. Her Name Is Barbra : an intimate portrait of the real Barbra Streisand. — N.Y., 1993.
- Ruggeri P. Barbra Streisand. — Roma, 1981.
- Ruhlmann W. Barbra Streisand. — [S.l.], 1995.
- Signorelli-Pappas R. Barbra Streisand. — Phil., 1996.
- Spada J. Barbra : the first decade, the films and career of Barbra Streisand. — Secaucus, 1990.
- Spada J. Barbra Streisand : eine Biographie. — Münch., 1996.
- Spada J. Streisand : her life. — N.Y., 1995.
- Spada J. Streisand : the woman and the legend. — L., 1983.
- Spada J., Nickens Ch. Streisand : the woman and the legend. — Garden City, 1981.
- Streisand B. Barbra : the concert. — Milwaukee ; Winona, 1996.
- Streisand B. Barbra Streisand : back to Broadway. — Milwaukee ; Winona, 1994.
- Streisand B. Barbra Streisand : memories. — Milwaukee ; Winona, 1983.
- Swenson K. Barbra : the second decade. — Secaucus, 1986.
- Swenson K., Nickens Ch. The films of Barbra Streisand . — Secaucus, 1998.
- Teti F., Moline K. Streisand : through the Lens. — N.Y., 1982.
- The Barbra Streisand collection : important American arts & crafts, architectural designs, art nouveau and works by Louis Comfort Tiffany : Monday, 29 November, 1999 / Christie's. — N.Y., 1999.
- Waldman A. The Barbra Streisand Scrapbook. — Secaucus, 1994.
- Winnert D. Barbra Streisand : Quote, Unquote. — [S.l.], 1996.
- Winnert D. Barbra Streisand. — Roma, 1998.
- Zec D., Fowles A. Barbra : a biography of Barbra Streisand. — N.Y., 1981.

Стюарт Род (1945)

- Burton P. Rod Stewart : a life on the Town. — L., 1977.
- Cromelin R. Rod Stewart : a biography in words and pictures. — N.Y., 1976.
- Ewbank T., Hildred S. Rod Stewart : a biography. — L., 1991.
- Giuliano G. Rod Stewart : Vagabond Heart. — [S.l.], 1994.
- Jasper T. Rod Stewart. — L., 1977.

Nelson P., Bangs L. Rod Stewart. — L., 1981.
Pidgeon J. Rod Stewart and the faces. — L., 1976.
Rockl G., Sahner P. Rod Stewart. — [S.l.], 1979.
Rod Stewart / a cura di S. Duichin e A. Gebbia. — Roma, 1980.
Tremlett G. The Rod Stewart story. — L., 1976.

Сумак Има (1922-2008)

Sumac Y. Legend of Javaro. — [S.l.], [S.a.].
Sumac Y. Yma Sumac. — Ffm., 1999.

Такер Софі (1887-1966)

Freedland M. Sophie : the Sophie Tucker Story. — L., 1978.
Today in History. January 13. — Wash., 2000.
Tucker S. Some of These Days : the Autobiography of Sophie Tucker. — Garden City, 1945.

Такер Таня (1958)

Collins A. Tanya. — N.Y., 1995.
Tucker T., Cox P. Nickel Dreams : my Life. — N.Y., 1997.

Твейн Шанія (1965)

Brown J. Shania Twain : Still the One. — Kingston, [S.a.].
Brown J. Shania Twain : Up and Away. — Kingston, 2003.
Gallagher J. Shania Twain. — Childs, 1999.
Gray S. On Her Way : the Life and Music of Shania Twain. — Harmondsworth ; N.Y., 1998.
Johns M.-A. Shania Twain. — Kansas City, 1999.
Kane P. Shania Twain. — L., 2000.
McCall M. Shania Twain : an Intimate Portrait of a Country Music Diva. — N.Y., 1999.
Pickets D. Shania Twain. — Phil., 2000.
Shania Twain : Come on Over. — N.Y., 1998.
Shania Twain : the Woman in Me / ed. J. DeLisa. — N.Y., 1996.
Shania Twain 18 Copy Floor Disp. — N.Y., 1998.
Shania Twain Chord Songbook. — L. ; N.Y. ; Sydney, 2000.
Shania Twain Easiest Keyboard Collection. — L. ; N.Y. ; Sydney, 2000.
Shania Twain Guitar Collection. — N.Y., 2000.
Shania Twain. — [S.l.], 2002.
Shania Twain. — Milwaukee ; Winona, 1999.
The Best of Shania Twain : 14 Hit Songs — Milwaukee ; Winona, 1999.
Vaughan A. Shania Twain. — L., 2000.
Wendt T. The Early Days. — L., 1998.
Wheeler J. Shania Twain. — Edina, 2001.
Williams D. Shania Twain : on My Way. — Toronto, 1997.

Твіггі (1949)

Lawson T., Dening P. Twiggy in Black and White. — L. ; N.Y., 1997.
Twiggy. Twiggy : an Autobiography. — L., 1975.
Twiggy. Twiggy : an Open Look. — L., 1985.
Wolde G. Twiggy, unser erstes Pferd. — Wurzburg, [S.a.].

Темпл Ширлі (1928-2014)

Authentic Shirley Temple Paper Dolls and Dresses / ed. M. Krebs. — [S.l.], 1991.
Bankston J. Shirley Temple. — Childs, 2002.
Basinger J. Shirley Temple. — N.Y., 1975.
Blashfield J. Shirley Temple Black : Actor and Diplomat. — Chi., 2000.
Burdick L. The Shirley Temple Scrapbook. — [S.l.], 1983.
Classic Shirley Temple Paper Dolls in Full Color / ed. G. Piemontesi. — [S.l.], 1989.
David L., David I. The Shirley Temple Story. — N.Y., 1983.
Edwards A. Shirley Temple : American Princess. — N.Y., 1988.
Favorite Shirley Temple Paper Dolls / Two Complete Books / ed. G. Piemontesi. — [S.l.], 1989.
Fiori C. The Story of Shirley Temple Black : Hollywood's Youngest Star. — N.Y., 1990.
Hammontree P. Shirley Temple Black : a Bio-Bibliography. — L. ; N.Y., 1998.
Haskins J. Shirley Temple Black : Actress to Ambassador. — N.Y., 1988.
Kranzpiller P. Shirley Temple. — Bergatreute, 1995.

Kraus-Mancuso S. Shirley Temple : Identification and Price Guide to Shirley Temple Collectibles. — [S.l.], 2002.
 Lins O. Casos especiais de Osman Lins : a ilha no espaço : Quern era Shirley Temple? — Sao Paulo, 1978.
 Original Shirley Temple Paper Dolls in Full Color. — [S.l.], 1989.
 Pardella E. Shirley Temple Dolls and Fashions : a Collector's Guide to the World's Darling. — West Chester, 1992.
 Shirley Temple Dolls and Collectibles. — [S.l.], 1979.
 Smith P. Shirley Temple Dolls and Collectibles : Second Series. — [S.l.], 1979.
 Smith P. Shirley Temple Price Guide. — [S.l.], 1980.
 Smith P., Penner K. Shirley Temple Dolls and Collectibles. — [S.l.], 1977.
 Temple Black Sh. Child Star : an Autobiography. — Boston, 1988.
 Williams S. Authentic Shirley Temple Patterns. — [S.l.], 1997.
 Windeler R. Shirley Temple. — L., 1976.
 Windeler R. The Films of Shirley Temple. — Secaucus, 1978.
 Zanuck D. Shirley Temple in «Heidi» ; The Famous Story by Johanna Spyri. — Akron, 1937.

Тернер Тина (1939)

Armani E. The Real T. : My 22 Years with Tina Turner. — [S.l.], 1999.
 Busnar G. The Picture Life of Tina Turner. — N.Y., 1987.
 Fissinger L. Tina Turner. — N.Y., 1985.
 Hammer K. Tina Turner. — Watford, 1994.
 Hasday J. Tina Turner. — Phil., 1999.
 Ivory S. Tina. — N.Y., 1985.
 Kamin Ph. Tina Turner. — [S.l.], 1985.
 Koenig T. Tina Turner. — Mankato, 1986.
 Lindbergh P. Tina Turner. — Münch., 1998.
 Mabery D. Tina Turner. — Minneapolis, 1986.
 Mill B. Tina. — N.Y., 1985.
 Miller . Tina Turner. — L., 1985.
 Preston K. Livewire Real Lives : Tina Turner. — L., 1998.
 Preston K. Tina Turner. — Stgt., 1994.
 Rabley S. Tina Turner. — Glasgow, 1987.
 Rodriguez A. Tina Turner. — [S.l.], 2000.
 Schoneck A. Tina Turner : queen of rock. — Ddf., 1996.
 Shevey S. Ladies of pop / Rock. — N.Y. ; Toronto ; L. ; Sydney ; Tokyo, 1971.
 The Best of Tina Turner. — L., [S.a.].
 Tina Turner. — [S.l.], 1994.
 Tortosa J. Tina Turner. — [S.l.], 1993.
 Turner T. Live in Europe : Tina Turner. — [S.l.], [S.a.].
 Turner T., Loder K. I, Tina : my life story. — N.Y., 1986.
 Turner T., Loder K. Ich, Tina : mein Leben. — Münch., 1986.
 Welch Ch. The Tina Turner Experience : the illustrated biography. — L., 1994.
 Wynn R. Tina : the Tina Turner story. — N.Y., 1985.

Трапп Марія (1905-1987)

Anderson W. The World of The Trapp Family. — Davison, 1998.
 Hirsch J., Wise R. The Sound of Music. — N.Y., 1993.
 Ransom C. Maria Von Trapp : Beyond the Sound of Music. — Minneapolis, 2002.
 Trapp M. Feste und Feiern mit dem Trapp-Familie. — W., 1960.
 Trapp M. Let Me Tell You About My Savior : Yesterday, Today & Forever. — [S.l.], 2000.
 Trapp M. Maria. — Carol Stream, 1972.
 Trapp M. The Story of The Trapp Family Singers. — Phil., 1949.
 Trapp M. When the King Was Carpenter. — [S.l.], 1976.
 Trapp M. Yesterday Today and Forever. — [S.l.], 1998.
 Trapp M., Murdoch R. A Family on Wheels : Further Adventures of The Trapp Family Singers. — Garden City, 1959.

Трене Шарль (1913-2001)

Beauvarlet G. Ternet. — [S.l.], 1983.
 Charles Ternet / presentation par Michel Pérez ; choix de textes, bibliographie, filmographie, discographie. — P., 1964.
 Charles Ternet : 50 ans de chansons 50 ans d'images / realise J. Pessis. — P., 1989.
 Charles Ternet: le fou chantant / a cura di C. Nissirio. — Roma, 2011.

Уандер Стіві (1950)

- Berry L. Great African American musicians : from Marian Anderson to Stevie Wonder. — Lewiston, 2010.
Dragonvagon C. Stevie Wonder. — N.Y., 1977.
Edwards A. The Picture Life of Stevie Wonder. — USA, 1977.
Elsner C. Stevie Wonder. — L., 1977.
Federighi L. Grandi voci della musica americana : istrioni e sirene : guida ai CD dei grandi cantanti USA tra jazz, soul, blues, gospel, country e pop da Louis Armstrong a Hank Williams dalle Andrews Sisters a Dinah Washington da Mose Allison a Stevie Wonder. — Mil., 1997.
Fox-Cumming R. Stevie Wonder. — [S.l.], 1977.
Hasegawa S. Stevie Wonder. — Mankato, 1975.
Haskins J. The Story of Stevie Wonder. — N.Y., 1976.
Haskins J., Benson K. The Stevie Wonder Scrapbook. — N.Y., 1978.
Superstars of The 70's. Including Helen Reddy, Stevie Wonder, Olivia Newton-John, David Bowie, Elton John And Many More. — L., 1976.
Taylor R. Stevie Wonder : the illustrated disco / biography. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1985.
Wilson B. Stevie Wonder. — USA, 1978.
Wonder S. Stevie Wonder, Greatest Hits. — USA, 1985.

Уеллс Кимми (1919-2012)

- Dunkleberger A. Queen of country music : the life story of Kitty Wells. — Nashville, 1977.
Pinson B., Weize R., Wolfe Ch. Kitty Wells : the golden years. — Vollersode, 1987.

Уільямс Хенк (1923-1953)

- Caress J. Hank Williams, country music's tragic king. — N.Y., 1979.
Flippo Ch. Your Cheating Heart. A biography of Hank Williams. — N.Y., 1981.
Koon G. Hank Williams : a bio-bibliography. — Westport ; L., 1983.
La nascita del rock'n'roll : Hank Williams, Bill Haley, Elvis Presley ... / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.
Williams J., Thomas P. Ain't Nothin' as sweet as my baby : the story of Hank Williams' Lost Daughter. — [S.l.], 1990.
Williams L. Still in love this you : the story of Hank and Audrey Williams. — USA, 1989.
Williams R. Sing A sad song : the life of Hank Williams. — Chi., 1981.

Уінвуд Стів (1948)

- Clayson A. Back in the high life : a biography of Steve Winwood. — L., 1989.
Welch Ch. Keep on running : the Steve Winwood story. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1988.
Welch Ch. Steve Winwood : roll with it. — USA, 1990.

Уінетт Тамми (1942-1998)

- Daly J., Carter T. Tammy Wynette : a Daughter Recalls Her Mothers Tragic Life and Death. — N.Y., 2000.
Wynette T. The Tammy Wynette Southern Cookbook. — Gretna, 1989.
Wynette T., Dew J. Stand by Your Man. — N.Y., 1979.

Ульссон Енн-Маргрет (1941)

- Ann-Margret, Gold T. Ann-Margret : my story. — Hingham, 1994.
Peters N., Smith D. Ann-Margret : a dream come true : a photo extravaganza and memoir. — N.Y., 1981.
Smith R. Ann-Margret. — N.Y., 1981.

Уотерс Етель (1896-1977)

- Dekorte J. Ethel Waters finally home. — [S.l.], 1978.
Dobrin A. Voices of joy, voices of freedom. — N.Y., 1972.
Knaack T. Ethel Waters, I touched a sparrow. — [S.l.], [S.a.].
Waters E., Samuels Ch. His eye is on the Sparrow : an autobiography. — L. ; N.Y., 1978.

Уотерс Мадди (1915-1983)

- Blues nero e blues bianco : Muddy Waters, Otis Redding, John Mayall, Yardbirds, Animals, Fleetwood Mac, Cream, Ten years after, Canned heat : in appendice schede sui bluesman / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.
Gill Ch. The definitive guide to the world's greatest players. Guitar legends. — L., 1995.
Rooney J. Bossmen : Bill Monroe and Muddy Waters. — N.Y., 1971.
Wight Ph., Rothwell F. The Complete Muddy Waters Discography. — UK, 1991.

Фальтског Агнета (1950)

- Faltskog A., Ahman B. As I am : ABBA before & beyond. — L., 1997.
Fältskog A. Som jag är : livsbilder. — Stockh., 1996.
Ward D. Agnetha Fältskog : the girl with the golden hair. — [S.l.], 2016.

Фейтфулл Марианна (1946)

- Barber L. Curious career. — L. ; N.Y., 2014.
Brackett D. Dark mirror : the pathology of the singer-songwriter. — Westport, 2008.
Faithfull M. Marianne Faithfull : a life on record. — N.Y., 2014.
Faithfull M. Marianne Faithfull : Una autobiografia. — [S.l.], 1999.
Faithfull M., Dalton D. Eine Autobiographie. — Reinbek, 1997.
Faithfull M., Dalton D. Faithfull : an autobiogr. — N.Y., 1994.
Faithfull M., Dalton D. Marianne Faithfull : memories, dreams and reflections. — L., 2008.
Faithfull M., Dalton D. Year one. — Harmondsworth ; N.Y., 1996.
Hodkinson M. Marianne Faithfull : as tears go by. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1991.
Kubernik H. This is rebel music : the Harvey Kubernik innerviews. — Albuquerque, 2003.
Pearlberg G. Marianne Faithfull's cigarette. — [S.l.], 1998.

Филдс Грейси (1898-1979)

- Bret D. Gracie Fields : the authorized biography. — L., 1995.
Burgess M., Keen T. Gracie Fields. — L., 1980.
Fields G. Gracie Fields forever : the unforgettable queen of the English music hall in her own words and songs. — N.Y., 1980.
Fields G. Sings as we go : her autobiography. — L., 1960.
Hudson P. Gracie Fields : her life in pictures. — L., 1989.
Moules J. Gracie Fields : a biography. — Chichester, 1997.
Moules J. Our Gracie : the life of dame Gracie Fields. — L., 1983.

Фицджеральд Елла (1918-1996)

- История в женских портретах : вып. 67 : Элла Фицджеральд. — М. : Де Агостини, 2014. — 31 с.
Элла Фицджеральд / ред. П. Звонов. — М. : Иглмосс Эдишинз, 2013. — 29 с.
100 most influential musicians of all time / ed. by G. Gorlinski. — N.Y., 2010.
Ambor R. Ella : ein Bildband. — Hamb., 1961.
Chargesheimer K. Armstrong, Fitzgerald. — Köln, 1961.
Colin S. Ella : the life and times of Ella Fitzgerald. — L., 1986.
Ella Fitzgerald companion / N. David. — Westport, 2004.
Ella Fitzgerald companion : seven decades of commentary / ed. by L. Gourse. — N.Y., 1998.
Erlich L. What jazz is all about. — N.Y., 1975.
Federighi L. Ella Fitzgerald : swing, genio e candori della jazz lady. — Roma, 1994.
Feinstein S. Incredible African-American jazz musicians. — Berkeley Heights, 2013.
Fidelman G. First lady of song : Ella Fitzgerald for the record. — Secaucus, 1994.
Fine jewelry : including property of various owners, property from the estate of Ella Fitzgerald ... : Tuesday, May 20, 1997 / Sotheby's. — Los Angeles, 1997.
Fitzgerald E., Alexander V. A-tisket, a-tasket. — N.Y., 2003.
Fitzgerald E. Tales of the Jazz Age. — N.Y., 1922.
Friedwald W. Biographical guide to the great jazz and pop singers. — N.Y., 2010.
Fritts R., Vail K. Ella Fitzgerald : the Chick Webb years & beyond. — Lanham, 2003.
Gourse L. Sophisticated ladies : the great women of jazz. — N.Y., 2007.
Hansen G. Ella Fitzgerald : American jazz singer. — Minneapolis, 2016.
Hershorn T. Norman Granz : the man who used jazz for justice. — Berkeley, 2011.
Jazz stars / ed. by R. Rennert. — N.Y., 1994.
Johnson J. Ella Fitzgerald : an annotated discography. — Jefferson, 2001.
Jungermann J. Ella Fitzgerald : ein Porträt. — Wetzlar, 1960.
Kliment B. Ella Fitzgerald. — N.Y., 1988.
Krohn K. Ella Fitzgerald : first lady of song. — Minneapolis, 2001.
Lefkovitz A. Three transnational jazz singers (Josephine Baker, Billie Holiday, Ella Fitzgerald) : a political history of music. — Lewiston, 2016.
Marsalis W., Rogers P. Jazz A-B-Z. — Cambridge, 2005.
Martin M. Extraordinary people in jazz. — N.Y., 2004.
McClendon A. Fashion and jazz : dress, identity and subcultural improvisation. — L. ; N.Y., 2015.
Nicholson S. Ella Fitzgerald : a biography of the first lady of jazz. — N.Y., 1994.
Nicholson S. Ella Fitzgerald : the complete biography. — N.Y., 2004.

Nocholson S. Ella Fitzgerald. — Warsz., 1995.
 Nolden R. Ella Fitzgerald : ihr Leben, ihre Musik, ihre Schallplatten. — Gauting-Buchendorf, 1986.
 Orgill R. Skit-scat raggedy cat : Ella Fitzgerald. — Somerville, 2010.
 Pinkney A., Monroe S. Ella Fitzgerald : the tale of a vocal virtuosa. — N.Y., 2002.
 Rediger P. Great African Americans in music. — N.Y., 1996.
 Reich H. Let freedom swing : collected writings on jazz, blues, and gospel. — Evanston, 2010.
 Riccardi R. What a wonderful world : the magic of Louis Armstrong's later years. — N.Y., 2011.
 Robertson R., Guerinot J., Robertson S., Levine J. Legends, icons & rebels : music that changed the world. — Toronto, 2013.
 Schoeneberger M. Ella Fitzgerald : first lady of jazz. — Mankato, 2005.
 Sirett P. Lush life : a play with songs from the Ella Fitzgerald songbook. — L., 2005.
 Stone T. Ella Fitzgerald. — N.Y., 2008.
 Wyman C. Ella Fitzgerald : jazz singer supreme. — N.Y., 1993.

Фішер Едді (1928-2010)

Fisher E. My Life, My Loves. — L., 1982.
 Greene M. The Eddie Fisher Story. — [S.l.], 1978.

Флак Роберта (1937)

Altman L. Roberta Flack : sound of velvet morning. — St. Paul, 1975.
 Flack R. First take Roberta Flack. — [S.l.], 1989.
 Flack R., Hathaway D. Roberta Flack & Donny Hathaway. — [S.l.], 1981.
 Jacobs L. Roberta Flack : sound of velvet melting. — [S.l.], 1975.
 Morse Ch. Roberta Flack. — Mankato, 1974.
 Nathan D. Soulful divas : personal portraits of over a dozen divine divas, from Nina Simone, Aretha Franklin & Diana Ross to Patti LaBelle, Whitney Houston & Janet Jackson. — N.Y., 1999.
 Zanderbergen G. Singing sweetly : Cher, Roberta Flack, Olivia Newton John. — Mankato, 1976.

Франклін Арета (1942)

Aretha D. Awesome African-American rock and soul musicians. — Berkeley Heights, 2013.
 Awkward M. Soul covers : rhythm and blues remakes and the struggle for artistic identity : (Aretha Franklin, Al Green, Phoebe Snow). — Durham, 2007.
 Barkley E. Crossroads : the multicultural roots of America's popular music. — Upper Saddle River, 2007.
 Barnard S. Divas : Aretha Franklin. — [S.l.], 2001.
 Bego M. Aretha Franklin. — N.Y., 1990.
 Bego M. Aretha Franklin : the queen of soul. — N.Y., 2012.
 Brackett D. Pop, rock, and soul reader : histories and debates. — N.Y., 2009.
 Busnar G. Superstars of rock : their lives and their music. — N.Y., 1980.
 Carroll J. Aretha Franklin. — Chi., 2004.
 Dobkin M. I never loved a man the way I love you : Aretha Franklin, Respect, and the making of a soul music masterpiece. — N.Y., 2004.
 Foy D. Musicians. — N.Y., 2012.
 Franklin A., Ritz D. Aretha : from these roots. — N.Y., 1998.
 George N. Hippest trip in America : Soul Train and the evolution of culture and style. — N.Y., 2014.
 Gourse L., Shirley D. Aretha Franklin : lady soul. — N.Y., 1995.
 Hamilton J. Just around midnight : rock and roll and the racial imagination. — Cambridge, 2016.
 Haskins J., Benson K. Aretha : a personal and professional biography of Aretha Franklin. — N.Y., 1989.
 Havranek C. Women icons of popular music : the rebels, rockers, and renegades. — Westport, 2009.
 Heilbut A. Fan who knew too much : Aretha Franklin, the rise of the soap opera, children of the gospel church and other meditations. — N.Y., 2012.
 Jackson B. Bad woman feeling good : blues and the women who sing them. — N.Y., 2005.
 Jones H. Big star fallin' mama; five women in Black music. — N.Y., 1995.
 Knapp R. American legends of rock. — Springfield, 1996.
 Lordi E. Black resonance : iconic women singers and African American literature. — New Brunswick ; L., 2013.
 Lydon M. Flashbacks : eyewitness accounts of the rock revolution, 1964-1974. — N.Y., 2003.
 McAvoy J. Aretha Franklin. — Phil., 2002.
 McCann L. Invitation to openness : the jazz & soul photography of Les McCann 1960-1980. — Seattle, 2015.
 Nathan D. Soulful divas : personal portraits of over a dozen divine divas, from Nina Simone, Aretha Franklin & Diana Ross to Patti LaBelle, Whitney Houston & Janet Jackson. — N.Y., 1999.
 Olsen J. Aretha Franklin. — Mankato, 1975.
 Ritz D. Respect : the life of Aretha Franklin. — N.Y., 2015.
 Rivera U. Aretha Franklin. — N.Y., 2001.
 Robertson R., Guerinot J., Robertson S., Levine J. Legends, icons & rebels : music that changed the world. — Toronto,

to, 2013.

Rosenthal R., Flacks R. Playing for change : music and musicians in the service of social movements. — Boulder, 2011.

Sheafer S. Aretha Franklin : Motown superstar. — Springfield, 1996.

Sheafer S. Life of Aretha Franklin : queen of soul. — Berkeley Heights, 2015.

Starr L., Waterman Ch. American popular music from minstrelsy to MP3. — N.Y., 2010.

Stewart M. Music legends. — Pleasantville, 2010.

Wagner H. Aretha Franklin : singer. — N.Y., 2010.

Werner C. Higher ground : S. Wonder, A. Franklin, C. Mayfield, and the rise and fall of American soul. — N.Y., 2004.

Фремpton Пітер (1950)

Adler I. Peter Frampton : a photo biography. — N.Y., 1979.

Daly M. Peter Frampton. — N.Y., 1978.

Frampton P. Frampton comes alive! — Hollywood, 1976.

Frampton P. Frampton. — Hollywood, 1975.

Guitar heroes of the '70s / ed. by M. Molenda. — Montclair, 2011.

Hunter D. Gibson Les Paul : the illustrated story of the guitar that changed rock. — Minneapolis, 2014.

Johnson L. 108 rock star guitars. — N.Y., 2013.

Katz S. Frampton! : an unauthorized biography. — N.Y., 1978.

Sierra i Fabra J. Peter Frampton : ... Alive! — Barcelona, 1977.

Френсіс Конні (1938)

Francis C. Who's sorry now? — N.Y., 1984.

Sanders S. Connie Francis, of, de onschuld van Amerika. — Amst., 1992.

Weize R. Connie Francis : ihre Jahre in Deutschland, mit Ausflügen nach Holland und schweden. — Vollersode, 1988.

Фунічелло Аннетт (1942-2013)

Funicello A., Romanowski P. A dream is a wish your heart makes : my story. — N.Y., 1994.

Фуртадо Неллі (1978)

Delisa J. Nelly Furtado. — N.Y., 2002.

Хаген Ніна (1955)

Bukspan D. Encyclopedia of new wave. — N.Y., 2012.

Hagen N., Feige M. Nina Hagen : that's why the lady is a punk. — B., 2003.

Molino S. Restaurante favorito de Nina Hagen. — Zaragoza, 2011.

Müller W. Subkultur West-Berlin 1979-1989 : Freizeit. — Hamburg, 2013.

Riccio G. Nina Hagen : Wagnerian rock : la nuova onda tedesca raccontata dai protagonisti. — Roma, 1981.

Women of the underground : music cultural innovators speak for themselves / ed. by Z. von Burden. — San Francisco, 2008.

Хампердінк Енгельберт (1936)

Short D. Engelbert Humperdinck. The authorized biography. — L., 1972.

Хантер Альберта (1895-1984)

Blues before sunrise : the radio interviews / comp. by S. Cushing. — Urbana, 2010.

Edwards G. Black heroes in monologues. — Portsmouth, 2006.

Schaal H. Jazz : New York in the roaring twenties. — Köln, 2013.

Stout W. Legends of the blues. — N.Y., 2013.

Taylor F., Cook G. Alberta Hunter : a celebration in blues. — N.Y., 1987.

Хара Віктор (1938-1973)

Косичев Л. Гитара и пончо Виктора Хары. — М. : Прогресс, 1990. — 244 с.

Хара Дж. Виктор – прерванная песня. — М. : Радуга, 1986. — 286 с.

Jara J. Victor : an unfinished song. — L., 1983.

Харпер Джессіка (1949)

Harper J. I forgot my shoes. — N.Y., 1999.

Harper J. I like where I am. — N.Y., 2004.

Harper J. I'm not chasing the cat today! — N.Y., 2000.

Харрі Дебора (1945)

- Che C. Deborah Harry : platinum blonde. — L., 1999.
Che C. Deborah Harry. — N.Y., 2000.
Harry D., Stein Ch. Making tracks : the rise of Blondie. — N.Y., 1998.
Raphael A. Never mind the bollocks : women rewrite rock. — L., 1996.

Харріс Еммілу (1947)

- Brown J. Emmylou Harris – queen of alternative country. — Kingston, 2002.
Okun M. Emmylou Harris songbook. — L. ; Port Chester, 1981.

Харрісон Джордж (1943-2001)

- Грин Дж. Здесь восходит солнце : духов. и муз. поиски Д. Харрисона. — СПб. : Будущее Земли, 2006. — 389 с.
Клейсон А. Джордж Харрисон. — М. : Эксмо, 2005 — 544 с.
Bertola S. Il primo miracolo di George Harrison. — Torino, 2010.
Clayson A. George Harrison. — Mil., 2004.
Clayson A. The Beatles : John Lennon, Paul McCartney, George Harrison, Ringo Starr. — Roma, 2005.
Clayson A. The Beatles box. — Mil., 2004.
Clayson A. The Quiet one : a life of George Harrison. — L., 1990.
Crippa C. Quello che stava in mezzo : storia di George Harrison. — Scandicci, 2011.
Giuliano G. Dark Horse : the secret life of George Harrison. — Canada, 1989.
Giuliano G. The Illustrated George Harrison. — [S.l.], 1993.
Gulla B. Guitar gods : the 25 players who made rock history. — Westport ; Greenwood ; Oxford, 2009.
Harrison G. I, Me, Mine. — L. ; Guilford, 1980.
Harrison O. George Harrison : living in the material world. — Mil., 2011.
I Beatles solo : George Harrison / M. Snow. — Mil., 2013.
Michaels R. George Harrison yesterday and today. — N.Y., 1977.
Schaffner N. The boys from Liverpool : John, Paul, George, Ringo. — N.Y., 1980.
Snow M. I Beatles solo : cronaca illustrata di John, Paul, George e Ringo dopo i Beatles. — Mil., 2013.
Songs of George Harrison. — Vol. I. — Guilford, 1986.
The Beatles. The fabulous story of John, Paul, George and Ringo / comp. R. Burt; Ed. J. Pascall. — L., 1975.
Tripoti F. Beatleside : una fiction della storia dei Beatles : cronologia, storia e discografia dei Beatles, bibliografia ragionata, articoli su George Harrison. — Roma, 2005.
Van Driver L. The 1976 George Harrison Interview. — Hertogenbosch, 1984.

Харрісон Рекс (1908-1990)

- Harrison R. A Damned serious business : my life in comedy. — [S.l.], [S.a.].
Harrison R. Rex. — [S.l.], [S.a.].
Moseley R. Rex Harrison : the first biography. — L., 1988.
Walker A. A life of Rex Harrison. — [S.l.], [S.a.].

Хейворт Рита (1918-1987)

- Aurora E. Noche en que Rita Hayworth estremeció a Vincent Van Gogh. — Córdoba, 2001.
Campos R. Espejos : la textura cinemática en la traición de Rita Hayworth. — Madrid, 1985.
Dureau Ch. Rita Hayworth. — P., 1985.
Hayworth R. Rita Hayworth. — Ffm., 1996.
Hill J. Rita Hayworth : a memoir. — L., 1983.
King S. Rita Hayworth and Shawshank Redemption : a story from different seasons. — [S.l.], [S.a.].
Kobal J. Rita Hayworth : Hollywood's love Goddess. — [S.l.], [S.a.].
Kobal J. Rita Hayworth : the time, the place and the woman. — L., 1977.
Leaming B. If this was happiness : a biography of Rita Hayworth. — L., 1989.
Learnmg B. Rita Hayworth : her story. — N.Y., 1993.
Magdaleno R. Marlene Dietrich, Rita Hayworth & my mother. — Tucson, 2003.
McLean A. Being Rita Hayworth : labor, identity, and Hollywood stardom. — New Brunswick, 2004.
Miguel A. Rita Hayworth. — [S.l.], 1998.
Morella J., Epstein E. Rita : the life of Rita Hayworth. — N.Y., 1983.
Movie book of film noir / ed. by I. Cameron. — L., 1992.
Peary G. Rita Hayworth. — N.Y., 1976.
Puig M. Betrayed by Rita Hayworth. — L., 1984.
Puig M. Materiales iniciales para la traición de Rita Hayworth. — [S.l.], 1982.
Puig M. Tajada ; Gardel, una lembrança. — Rosario, , 1998.
Puig M. Traición de Rita Hayworth. — Barcelona, 1971.
Ringgold G. The complete films of Rita Hayworth : the legend and career of a love Goddess. — N.Y., 1974.

Rita Hayworth in her own words / comp. N. Grant. — L., 1992.
Roberts-Frenzel C. Rita Hayworth : a photographic retrospective. — N.Y., 2001.
Tamar E. Good-bye, glamour girl. — N.Y., 1984.
What dreams were made of : movie stars of the 1940s / ed. by S. Griffin. — New Brunswick, 2010.

Хейлі Білл (1925-1981)

Brunning B. Rock'n'roll. — Oxford, 1998.
La nascita del rock'n'roll : Hank Williams, Bill Haley, Elvis Presley ... / a cura di E. Assante e E. Capua. — Roma, 1981.
Swenson J. Bill Haley : the daddy of rock and roll. — N.Y., 1982.

Хейнс Конні (1921-2008)

Grudens R. Snootie little Cutie : the Connie Haines story. — [S.l.], 2000.
Haines C. For once in my life. — N.Y., [S.a.].

Хетфілд Джуліана (1967)

Hatfield J. When I grow up : a memoir. — Hoboken, 2008.
Juliana Hatfield : only everything / ed. J. DeLisa, C. Bryan. — [S.l.], 1995.
The Juliana Hatfield three : become what you are / ed. J. DeLisa. — N.Y., 1994.

Хілл Лорін (1975)

Carroll C. Lauryn Hill. — [S.l.], 2001.
Croft A. Livewire real lives : Lauryn Hill. — L., 2000.
Furman L., Furman E. Heart of soul : the Lauryn Hill story. — N.Y., 1999.
Greene M. Lauryn Hill. — Phil., 1999.
Laslo C. Lauryn Hill. — [S.l.], 2000.
Lauryn Hill. — Kansas City, 1999.
Nickson Ch. Lauryn Hill : she's got that thing. — N.Y., 1999.
Shapiro M., Hill L. My rules : the Lauryn Hill story. — N.Y., 1999.
Springer J. Lauryn Hill : beyond the fugees. — L., 2000.
The miseducation of Lauryn Hill. — Milwaukee ; Winona, 1999.

Хілл Фейт (1967)

Brown J., Sparrow S. Faith Hill & Tim McGraw : soul 2 soul. — [S.l.], 2002.
Dickerson J. Faith Hill : piece of my heart. — [S.l.], 2001.
Faith Hill : Breathe: Piano / Vocal / Chords. — N.Y., 2000.
Faith Hill : take me as I am and it matters to me / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1996.
Gaines A. Faith Hill. — Bear, 2001.
Gray S. Perfect harmony : the Faith Hill and Tim McGraw story. — N.Y., 1999.
Hill F. Faith : piano, vocal, chords / ed. C. Cuellar. — N.Y., 1999.
Hinman B. Faith Hill. — Phil., 2001.
Wheeler J. Faith Hill. — Edina, 2002.

Холідей Біллі (1915-1959)

Alagna M. Billie Holiday. — [S.l.], 2003.
Alonso L. Mientras canta Billie Holiday. — Valladolid, 2015.
Am Ende des Regenbogens : J. Garland, B. Holiday, E. Piaf, J. Joplin. — Frankfurt/M, 1985.
Anell F. Qui t'ha fet el dany, Billie Holiday? — Barcelona, 1991.
Bennett T. Tony Bennett on holiday : a tribute to Billie Holiday. — N.Y., 1997.
Billie Holiday : original keys for singers. — Milwaukee ; Winona, 2002.
Billie Holiday : singin' the blues piano vocal chords. — Miami, 1991.
Billie Holiday anthology : lady sings the blues. — [S.l.], [S.a.].
Billie Holiday companion : seven decades of commentary / ed. by L. Gourse. — N.Y. ; L., 1997.
Billie Holiday LPs. — N.Y., 1993.
Billie Holiday remembered / comp., arrang. L. Kuehl, E. Schocket. — N.Y., 1973.
Billie Holiday. — L., 1999.
Blackburn J. Lady Day : la vita e i tempi di Billie Holiday. — Mil., 2007.
Blesh R. Combo : USA ; eight lives in jazz. — Phil., 1971.
Bukhonina M. Inspired! : true stories behind famous art, literature, music, and film. — N.Y., 2016.
Campanaro G. Il caso Billie Holiday. — Mil., 1995.
Chilton J. Billie's Blues : the Billie Holiday story, 1933-1959. — N.Y., 1975.
Clarke D. Billie Holiday : Wishing on the Moon : eine Biographie. — Münch., 1995.

Clarke D. *Wishing on the Moon : the life and times of Billie Holiday*. — N.Y., 1994.

Cohen-Solal A. *New York mid-century 1945-1965 : art, architecture, design, dance, theater, nightlife* / A. Cohen-Solal, P. Goldberger, R. Gottlieb. — N.Y., 2014.

Cole F. *Billie Holiday : singer*. — N.Y., 2011.

Collier J. *Great jazz artists*. — N.Y., 1977.

Dantzic J. *Billie Holiday at Sugar Hill*. — N.Y., 2016.

Davis A. *Blues legacies and Black feminism* : G. «Ma» Rainey, B. Smith, and B. Holiday. — N.Y., 1998.

De Veaux A. *Don't explain : a song of Billie Holiday*. — N.Y., 1980.

De Veaux A. *Una canzone per Billie Holiday*. — Mil., 1999.

Feather L. *Billie Holiday anthology : piano vocal music book*. — [S.l.], 1996.

Golio G. *Strange fruit : Billie Holiday and the power of a protest song*. — Minneapolis, 2017.

Gourse L. *Billie Holiday : the tragedy and triumph of Lady Day*. — N.Y., 1995.

Green B. *Reluctant art : the growth of jazz*. — Plainview, 1975.

Griffin F. *If you can't be free, be a mystery : In search of Billie Holiday*. — N.Y., 2000.

Hacker C. *Great African Americans in jazz*. — N.Y., 1997.

Hobsbawm E. *Uncommon people : resistance, rebellion and jazz*. — N.Y., 1998.

Holiday B. *Lover man*. — [S.l.], [S.a.].

Holiday B., Dufty W. *Lady sings the blues : autobiographie*. — Hamburg, 1992.

Ingham Ch. *Divas : Billie Holiday*. — [S.l.], 2000.

James B. *Billie Holiday*. — Tunbridge Wells ; N.Y., 1984.

Jazz stars / ed. by R. Rennert. — N.Y., 1994.

Jones H. *Big star fallin' mama : five women in Black music*. — N.Y., 1995.

Kliment B., King C. *Billie Holiday*. — Los Angeles, 1990.

Koeninger A. *Poems for Billie Holiday*. — [S.l.], 1993.

Lady Day Lady Night : interpretare Billie Holiday. — Mil., 2003.

Lazlo V. *My name is Billie Holiday*. — P., 2012.

Lefkovitz A. *Three transnational jazz singers : a political history of music*. — Lewiston, 2016.

Lewis J. *Freedom like sunlight : praise songs for Black Americans*. — Mankato, 2000.

Lordi E. *Black resonance : iconic women singers and African American literature*. — New Brunswick ; L., 2013.

Margolick D. *Strange Fruit : Billie Holiday, cafe society, and an early cry for civil rights*. — Phil., 2000.

Millar J. *Born to sing : a discography of Billie Holiday*. — Copenhagen, 1979.

Millar J. *Fine and mellow : a discography of Billie Holiday*. — Ramsgate, 1994.

Muñoz S. *Billie Holiday*. — Mil., 1993.

Music at the crossroads : lives & legacies of Baltimore jazz / ed. by M. Osteen & F. Graziano. — Baltimore, 2010.

Nabe M.-E. *L'Ame De Billie Holiday*. — P., 1986.

Nicholson S. *Billie Holiday*. — L., 1995.

Novesky A. *Mister and Lady Day : Billie Holiday and the dog who loved her*. — Boston, 2013.

O'Meally R. *Billie Holiday*. — [S.l.], 1995.

O'Meally R. *Lady Day : the many faces of Billie Holiday*. — N.Y., 1991.

Pressed for all time : producing the great jazz albums from L. Armstrong and B. Holiday to M. Davis and D. Krall / interviews by M. Jarrett. — Chapel Hill, 2016.

Rhythm & blues in Cleveland, 1955 edition / comp. and ed. by G. Gart. — Winter Haven, 2003.

Rice E. *Billie Holiday*. — Hockessin, 2013.

Robertson L. *Lady Day at Emerson's Bar & Grill*. — N.Y. ; L., 1989.

Robertson R., Guerinot J., Robertson S., Levine J. *Legends, icons & rebels : music that changed the world*. — Toronto, 2013.

Rohan R. *Billie Holiday : singer*. — N.Y., 2017.

Rosenkrantz T. *Harlem jazz adventures : a European baron's memoir, 1934-1969*. — Lanham, 2012.

Sampayo C. *Billie Holiday*. — [S.l.], 1993.

Schleifer R. *Modernism and popular music*. — Cambridge ; N.Y., 2011.

Schuller G. *I grandi solisti : Hawkins, Tatum, Billie Holiday, Charlie Christian*. — Torino, 2008.

Stout W. *Legends of the blues*. — N.Y., 2013.

Szwed J. *Billie Holiday : the musician and the myth*. — N.Y., 2015.

The best of Billie Holiday. — Milwaukee ; Winona, 1984.

The Billie Holiday companion : of commentary / ed. L. Gourse. — Münch. ; N.Y. ; L., 1997.

Torgoff M. *Bop apocalypse : jazz, race, the beats, and drugs*. — Boston, 2016.

T-Shirt Billie Holiday. — [S.l.], 1994.

TuTTi legends : Billie Holiday. — [S.l.], 1996.

Vail K. *Lady Day's diary : the life of Billie Holiday, 1937-1959*. — Chessington, 1995.

Veaux A. *Don't explain : a song of Billie Holiday*. — N.Y., 1980.

White J. *Billie Holiday : her life and times*. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.

Wieners J. *The journal of John Wieners is to be called 707 Scott Street for Billie Holiday, 1959*. — [S.l.], 1996.

Холлі Бадді (1936-1959)

- Amburn E. Buddy Holly : the real story. — L., 1996.
Clark A. Buddy Holly and The Crickets. — USA, 1979.
Goldrosen J. The Buddy Holly story. — N.Y., 1979.
Goldrosen J., Beecher J. Remembering Buddy. — [S.l.], 1987.
Laing D. Buddy Holly. — L., 1971.
Norman Ph. Buddy – the biography. — Basingstoke ; L., 1996.
Peer E., Peer R. Buddy Holly a biography in words, photographs and music. — USA, 1972.
Peters R. The Legend that is Buddy Holly. — L., 1990.
Tobler J. The Buddy Holly story. — N.Y., 1979.

Холлідей Джуді (1921-1965)

- Carey G. Judy Holliday : an intimate life story. — [S.l.], 1984.
Holtzman W. Judy Holliday. — N.Y., 1982.
Larger than life : movie stars of the 1950s / ed. by R. Palmer. — New Brunswick, 2010.

Холман Ліббі (1904-1971)

- Bradshaw J. Dreams that money can buy : the tragic life of Libby Holman. — N.Y., 1985.
Gilbert S. Play murder. — Winnipeg, 1995.
Machlin M. Libby. — N.Y., 1980.
Perry H. Libby Holman : body and soul. — Boston, 1983.

Хопкінс Сем (1912-1982)

- McCormick M. Lightnin' Hopkins : Blues. — N.Y., 1962.

Хорн Ліна (1917-2010)

- Buckley G. The Hornes : an American family. — N.Y., 1986.
Dobrin A. Voices of joy, voices of freedom : Ethel Waters, Sammy Davis, Jr., Marian Anderson, Paul Robeson, Lena Horne. — N.Y. 1972.
Dyer R. In the space of a song : the uses of song in film. — Abingdon ; N.Y., 2012.
Gardner G., Bellows J. 80 : from Ben Bradlee to Lena Horne to Carl Reiner, our most famous eighty year olds reveal why they never felt so young. — Naperville, 2007.
Gavin J. Stormy weather : the life of Lena Horne. — N.Y., 2009.
Haskins J. Lena Horne. — N.Y., 1983.
Haskins J., Benson K. Lena : a biography of Lena Horne. — Chelsea, 1991.
Horne L. In person : as told to Helen Arstein and Carlton Moss. — N.Y., 1950.
Horne L., Schikel R. Lena. — N.Y., 1965.
Howard B. Lena Horne. — Los Angeles, 1991.
Leipold L. Famous American musicians. — Minneapolis, 1972.
Lish G. New sounds in American fiction. — Menlo Park, 1969.
McGee K. Some liked it hot : jazz women in film and television, 1928-1959. — Middletown, 2009.
Palmer L. Lena Horne : entertainer. — N.Y., 1989.
Pullen K. Like a natural woman : spectacular female performance in classical Hollywood. — New Brunswick ; L., 2014.
Register Ch. African American actresses : the struggle for visibility, 1900-1960. — Bloomington, 2010.
Weatherford C. Legendary Miss Lena Horne. — N.Y., 2017.
Wimberly R. Black history in its own words. — Portland, 2017.

Хоуп Боб (1903-2003)

- Hope B. Don't shoot it's only Me. — Basingstoke; L., 1990.
Hope B. The road to Hollywood. — [S.l.], [S.a.].
Marx A. The secret life of Bob Hope. — [S.l.], [S.a.].
Morella J., Epstein E., Clarke E. The amazing career of Bob Hope. — [S.l.], [S.a.].
Thompson C. Bob Hope : portrait of a superstar. — L., 1982.

Хьюїт Дженніфер (1979)

- Aronson V. Jennifer Love Hewitt. — Phil., 2000.
Golden A. Jennifer Love Hewitt. — N.Y., 1999.
Hewitt J. Day I shot Cupid : hello, my name is Jennifer Love Hewitt and I'm a love-aholic. — N.Y., 2010.
Higgins K. Jennifer Love Hewitt. — San Diego, 2004.
Jennifer Love Hewitt. — N.Y., 1999.
McCracken K. Jennifer Love Hewitt. — N.Y., 2000.

Murphy C. Jennifer Love Hewitt. — Kansas City, 1999.
Nerz A. Jennifer Love Hewitt. — N.Y., 1998.
Severs V.-N. Jennifer Love Hewitt. — Bear, 2001.
Shapiro M. Love Story : the unauthorized biography of Jennifer Love Hewitt. — N.Y., 1998.

Хьюстон Уитни (1963-2012)

100 most influential entertainers of stage and screen / ed. by V. Forte. — N.Y., 2015.
Ammons K., Bacon N. Good girl, bad girl : an insider's biography of Whitney Houston. — Secaucus, 1996.
Bego M. Whitney! — [S.l.], 1986.
Blackford P. Three women in their prime – gone forever : were M. Monroe, lady Diana & W. Houston all murdered? — Newport Beach, 2016.
Bowman J. Diva : the totally unauthorized biography of Whitney Houston. — L., 1994.
Busnar G. The picture life of Whitney Houston. — N.Y., 1988.
Clayton J. Uproot : travels in twenty-first-century music and digital culture. — N.Y., 2016.
Cox T. Whitney Houston. — Phil., 1997.
Death and the rock star / ed. by C. Strong and B. Lebrun. — Farnham ; Burlington, 2015.
Greatest hits : Whitney Houston. — L., [S.a.].
Greenberg K. Whitney Houston. — Minneapolis, 1988.
Halperin I. Whitney and Bobbi Kristina. — N.Y., 2015.
Heppermann Ch. Whitney Houston : recording artist & actress. — Minneapolis, 2013.
Holt J. Livewire real lives : Whitney Houston. — L., 1998.
Houston C. Remembering Whitney : my story of love, loss, and the night the music stopped. — N.Y., 2013.
LaFargue F. Songs in the key of my life : a memoir. — N.Y., 2007.
Lance W. The best of Whitney Houston for guitar. — N.Y., 1995.
Nathan D. Soulful divas : personal portraits of over a dozen divine divas. — N.Y., 1999.
Portland C. Whitney Houston. — L., 1994.
Sager C. They're playing our song : a memoir. — N.Y., 2016.
Savage J. Whitney Houston. — Parsippany, 1998.
Seal R. Whitney Houston : one moment in time. — [S.l.], [S.a.].
Seckendorff K. Whitney Houston. — Rastatt, 1989.
Wallner R., Nielsen Sh., Bach J., Italia B. Whitney Houston : singer, actress, superstar. — Edina, 1994.
Whitney : the greatest hits. — N.Y., 2000.
Whitney : tribute to an icon / curated by R. Nicholas. — N.Y., 2012.
Whitney Houston : best of Pvg. — N.Y., 1998.
Whitney Houston : my love is your love. — [S.l.], 1999.
Whitney Houston. — [S.l.], 1997.
Winans B. Whitney I knew. — Brentwood, 2012.

Цезар Ширли (1938)

Caesar Sh. The lady, the melody & the world : the inspirational story of the first lady of gospel. — Nashville, 1998.
Barnett LaShonda K. I got thunder : black women songwriters on their craft. — N.Y., 2007.
Making notes : music of the Carolinas / ed. by A. Wicker. — Charlotte, 2008.
Williams Sh. God and Caesar : personal reflections on politics and religion. — Notre Dame, 2003.

Чарльз Рей (1930-2004)

Надеждин Н. Рэй Чарльз : «Я вижу сердцем». — М. : Майор, 2009. — 191 с.
Charles R., Ritz D. Brother Ray : Ray Charles' own story. — L., 1978.
Mathis S. Ray Charles. — N.Y., 1973.

Челентано Адриано (1938)

Викторова Е. Адриано Челентано. — М. : Киноцентр, 1991. — 46 с.
Файт И. Адриано Челентано : неисправимый романтик и бунтарь. — М. : Алгоритм, 2013. — 318 с.
Chiorino M. Adriano Celentano. — Mil., 1991.
Manfredi G. Adriano Celentano. — Roma, 1981.
Rockpolitik : Adriano Celentano / a cura di M. Ciotta. — Mil., 2006.

Шакира (1977)

Diego X. Shakira : Mujer Llena De Gracia. — L. ; N.Y., 2001.
Diego X. Shakira : Woman Full of Grace. — N.Y., 2001.
Flash E. Shakira : Nueva Diosa Del Rock. — [S.l.], 2001.
Reynoso E. Shakira – Ojos Asi. — [S.l.], 2000.
Rivera U. Shakira. — N.Y., 2003.

Shukair M. La foto di Shakira e altri racconti. — Roma, 2014.
Wilson W. Shakira. — Childs, 2001.

Шанель Коко (1883-1971)

- Бажанов Е., Бажанова Е. Франция = France : и Квизимодо, и Коко Шанель : путевые заметки. — М. : Восток Запад, 2009. — 206 с.
- Белянкин Е. Судьба и любовь Коко Шанель. — М. : Звонница, 2016. — 270 с.
- Бенуа С. Коко Шанель. Создавшая вечную моду. — М. : Алгоритм, 2013. — 269 с.
- Бенуа С. Коко Шанель. Я и мои мужчины. — М. : Алгоритм, 2013. — 269 с.
- Веденеев В. Любовные тайны знаменитых. — М. : Вече, 2010. — 287 с.
- Вон Х. В постели с врагом. Тайная война Коко Шанель. — М : Астрель : Corpus, 2012. — 478 с.
- Вульф В., Чеботарь С. Великие женщины XX века. — М. : Яуза : Эксмо, 2009. — 749 с.
- Вульф В., Чеботарь С. Женское лицо Запада. — М. : Яуза, 2006. — 381 с.
- Гидель А. Коко Шанель. — М. : Эксмо, 2010. — 445 с.
- Гортнер К. Мадемуазель Шанель. — СПб. : Азбука, 2016. — 475 с.
- Гринхол К. Коко и Игорь. — М. : АСТ : Хранитель, 2007. — 317 с.
- Делз К. Одинокaя Chanel. — М. : Слово, 2016. — 291 с.
- История в женских портретах : вып. 1 : Коко Шанель. — М. : Де Агостини, 2012. — 31 с.
- Карбо К. Коко Шанель : шик и элегантность навсегда. — М. : Питер, 2013. — 238 с.
- Коко Шанель : женщина перенесет все / ред.-сост. Е. Мишаненкова. — М. : АСТ, 2016. — 220 с.
- Коко Шанель : у женщин нет друзей / ред.-сост. Е. Мишаненкова. — М. : АСТ, 2015. — 284 с.
- Лелуш К. Chanel & Co. Подруги Коко : замеч. женщины в жизни великой Мадемуазель. — М. : Слово/Slovo, 2014. — 377 с.
- Люди, перевернувшие мир : от Коко Шанель до Стива Джобса / М. Зингер, В. Черепенчук. — М. : Эксмо, 2012. — 283 с.
- Мусский И. 100 великих кумиров XX века. — М : Вече, 2011. — 480 с.
- Надеждин Н. Коко Шанель. — М. : Мир энциклопедий Аванта+ : Астрель, 2010. — 189 с.
- Надеждин Н. Коко Шанель : мода проходит – стиль остается. — М. : Майор : Изд. Осипенко А.И., 2010. — 191 с.
- Нерсесов Я. Они определяли моду. — М. : АСТ, 2006. — 348 с.
- Оболенский И. Русский след Коко Шанель. — М. : АСТ, 2015. — 223 с.
- Павлищева Н. Незнакомая Шанель : в постели с врагом. — М. : Эксмо, 2012. — 318 с.
- Рог Е. Люди-бренды : Макдональд, Фаберже, Шанель, Хилтон и др. — М. : Олимп : Астрель, 2009. — 316 с.
- Санчес-Андраде К. Коко Шанель. — М. : Мир книги, 2009. — 332 с.
- Саркелов А. Думай, как Коко Шанель. — М : АСТ : Кладезь, 2015. — 256 с.
- Сердюк М. Коко Шанель. — М. : Яуза-каталог, 2017. — 159 с.
- Синьорин А. Другая Шанель. — М. : Рипол классик, 2013. — 254 с.
- Скуратовская М. Сто великих творцов моды. — М. : Вече, 2013. — 414 с.
- Соломатина О. Женщины-легенды. Сильный слабый пол. — М. : Коммерсантъ : Эксмо, 2012. — 132 с.
- Так говорила Коко Шанель / сост. Н. Гогитидзе. — Ростов н/Д : Феникс, 2015. — 93 с.
- Шанель Катр. Величие и печаль мадемуазель Коко. — М. : Эксмо, 2014. — 280 с.
- Шанель Катр. Последний берег. — М. : Эксмо, 2014. — 281 с.
- Шанель Катр. Потерянная, обретенная. — М : Эксмо, 2013. — 345 с.
- Шанель К. Жизнь, рассказанная ею самой. — М. : Яуза-Пресс, 2014. — 316 с.
- Шарль-Ру Э. Загадочная Шанель. — Смоленск : Русич, 2001. — 572 с.
- Эдрих М. Загадочная Коко Шанель. — М. : Глагол : Альпина нон-фикшн, 2014. — 406 с.
- Я – Коко Шанель / сост. Е. Мишаненкова. — М. : АСТ, 2014. — 220 с.
- Яськов В. Коко Шанель. Легенда N 5. — М. : Эксмо, 2012. — 189 с.
- Charles-Roux E. Coco Chanel : ein Leben. — W., 1988.
- Charles-Roux E. L'irregolare : Coco prima di Chanel. — Mil., 2009.
- Cimiotta Lami B. Coco Chanel : fu l'immagine dello stile e dell'eleganza femminili del Novecento. — Mil., 2004.
- Cosgrave B. Coco Chanel. — Valsamoggia, 2014.
- Delay C. Coco Chanel : genio, passione, solitudine. — Torino, 2012.
- Fiemeyer I. Coco Chanel : un profumo di mistero. — Castel Gandolfo, 2010.
- Fiemeyer I. Coco Chanel : un profumo di mistero. — Roma, 2008.
- Gidel H. Coco Chanel : la biografia. — Torino, 2007.
- Greene N. Tutte pazze per Chanel. — Roma, 2014.
- Haedrich M. Coco Chanel secrète. — P., 1971.
- Hess M. Coco Chanel : un'icona di stile. — Mil., 2016.
- Karbo K. Il mondo di Coco Chanel : lezioni di vita e di stile della donna più elegante di sempre. — Torino, 2010.
- Lelièvre M.-D. Chanel & CO. : Coco e le sue amiche. — Roma, 2014.
- Nardini Corazza N. Coco Chanel domina nello stile. — Cortona, 2008.
- Ponchia V. Coco Chanel. — Roma, 2013.

Valentinuzzi V. Volevo essere Coco Chanel. — Roma, 2011.
Vilmorin L. de Coco Chanel. — Palermo, 2007.
Weissman E. Coco Chanel. — Mil., 2009.

Шевалье Морис (1888-1972)

Шевалье М. Мой путь и мои песни. — М. : Искусство, 1977. — 279 с.
Behr E. Thank heaven for little girls : the true story of Maurice Chevalier's life. — UK, 1992.
Carles R. Maurice Chevalier. — P., 1948.
Chevalier M. Bravo, Maurice! — P., 1969.
Chevalier M. I Remember it Well. — [S.l.], 1972.
Chevalier M. Les pensees de Momo. — P., 1970.
Chevalier M. Ma route et mes chansons. — P., 1957.
Chevalier M. Mome a cheveux blancs. — P., 1969.
Chevalier M. The Man In The Straw Hat. — [S.l.], 1949.
Chevalier M. With Love. — [S.l.], 1960.
Harding J. Maurice Chevalier : his life 1888-1972. — L., 1982.
Pagnol M., Carlès R. M. Chevalier. — P., 1950.

Шаниро Хелен (1946)

Janson J. Helen Shapiro : Pop Princess. — L., 1963.

Шер (1946)

Altman L. Cher : simply Cher. — St. Paul, 1975.
Bego M. Cher : if you believe. — N.Y., 2000.
Berman C., Napsha Ch. Cher. — Phil., 2000.
Braun Th. Sonny and Cher. — Mankato, 1978.
Carpozi G. Cher. — N.Y., 1975.
Casata M. Cher. — N.Y., 1985.
Casata M. The Cher scrapbook. — Secaucus, 2002.
Cher, Coplon J. The first time. — N.Y., 1998.
Cher, Haas R. Cher forever fit : the lifetime plan for health, fitness and beauty. — N.Y., 1991.
Ennis A., Cher, Nielsen J. Cooking for Cher. — N.Y., 1997.
Goodall N. Cher : in her own words. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1992.
Holt J. Livewire real lives : Cher. — Cambridge ; N.Y., 2002.
Jacobs L. Cher : simply Cher. — [S.l.], 1975.
Morgan M. Cher. — [S.l.], 1988.
Petrucelli R. Cher : singer and actress. — Ver Beach, 1989.
Quirk L. Totally uninhibited : the life and wild times of Cher. — N.Y., 1991.
St. Michael M. Cher : a visual documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1993.
Taraborrelli J. Cher : a biography. — N.Y., 1986.
Taraborrelli J. Cher. — N.Y., 1989.

Шор Дайна (1917-1994)

Cassiday B. Dinah! : a Biography. — N.Y., 1979.
Shore D. Dinah Shore Cookbook. — Garden City, 1983.
Shore D. Someone's in the Kitchen With Dinah. — Garden City, 1971.
Shore D. The Dinah Shore American Kitchen : Homestyle Cooking with Flair. — Garden City, 1990.

Янг Нил (1945)

Берензон А. Нил Янг : рок-н-рольный ковбой. — СПб. : Геликон Плюс, 2006. — 152 с.
Dufrechou C. Neil Young. — N.Y., 1978.
Dysart J. Neil Young's greendale. — Mil., 2011.
Einarson J. Aurora : the story of Neil Young and the Squires. — [S.l.], 1992.
Einarson J. Neil Young : don't be denied. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
Fisson B., Jenkins A. Neil Young : complete illustrated bootleg discography. — UK, 1992.
Frollano S. Neil Young : discografia illustrata. — Roma, 2006.
Grompi M. Neil Young : 1963-2003 : 40 anni di rock imbizzarrito. — Roma, 2003.
Neil Young : dai Buffalo Springfield a Weld: storie, interviste, incontri, discografia completa / a cura di D. Sapienza. — Mil., 1992.
Neil Young : the Rolling stone files : la più completa raccolta di interviste, articoli, fatti e opinioni tratta degli archivi di Rolling stone. — Firenze, 1995.
Neil Young : tutti i testi con traduzione a fronte / a cura di M. Grompi e D. Sapienza. — Firenze, 1997.

Robertson J. Neil Young : the visual documentary. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
 Rogan J. Neil Young : the definitive story of his musical career. — L., 1982.
 Rogan J. The complete guide to the music of Neil Young. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1996.
 Verbeke H., Van Diggelen L. Neil Young : ein Portrat. — Holland, 1992.
 Young N. Neil Young : testi con traduzione a fronte. — Mil., 1982.
 Young S. Neil and Me. — USA, 1986.

Атрибути та складові концертно-сценічної діяльності

Шоу-бізнес, менеджмент

Айзеншпис Ю. Виктор Цой и другие : как зажигают звезды. — М. : Эксмо : Алгоритм-Книга, 2011. — 380 с.
 Айзеншпис Ю. Зажигающий звезды : записки и советы пионера шоу-бизнеса. — М. : Алгоритм, 2005. — 384 с.
 Айзеншпис Ю. От фарцовщика до продюсера. Деловые люди в СССР. — М. : Алгоритм, 2014. — 350 с.
 Алехина И. Имидж и этикет в бизнесе. — М. : Дело, Акад. нар. хоз-ва, 2003. — 112 с.
 Алехина И. Имидж и этикет делового человека. — М. : Энн ; Центр правовой защиты, 2001. — 126 с.
 Андреев В. Саморазвитие менеджера : интеллигентность, конкурентоспособность, творчество. — М. : ред. журн. «Нар. образование», 1995. — 159 с.
 Аникина И. Звезды влюбляются. — М. : Рипол классик, 2000. — 527 с.
 Аникина И. Звезды скандалят. — М. : Рипол классик, 2000. — 479 с.
 Ариффулина Л. Корпорация звезд : как стать звездой и остаться человеком. — М. : Фэшн букс, 2007. — 224 с.
 Белобрагин В. Имидж звезд эстрады и шоу-бизнеса. — М. : РИЦ АИМ, 2009. — 311 с.
 Белобрагин В. Имидж отечественного шоу-бизнеса. — М. : АИМ, 2008. — 159 с.
 Белобрагин В. Феномен имиджа отечественного шоу-бизнеса. — М. : АИМ, 2013. — 71 с.
 Бернатосян С. Империя грез : рекорды теле-, радио-, кино- и шоу-бизнеса. — Мн. : ООО «Асар» ; СПб. : Эрудит, 1999. — 199 с.
 Бизнес в стиле шоу : маркетинг в культуре впечатлений / Б. Шмитт, Д. Роджерс, К. Вроцос. — М. : Вильямс, 2005. — 399 с.
 Бинецкий А. Паблик рилейшнз : защита интересов и репутации бизнеса. — М. : Эксмо-Пресс, 2003. — 240 с.
 Биркина Е. Сплетни о звездах : пикант. подробности из жизни знаменитостей. — М. : Рипол классик, 2001. — 445 с.
 Боброва И., Зимин В. Черный PR? Белый GR! Цветной IR. — М. : Вершина, 2006. — 464 с.
 Бурлак Н. Тайная жизнь Фабрики. — М. : Geleos, 2005. — 227 с.
 Васильченко Е. Музыкальный бизнес : рос. и заруб. опыт. — М. : Рос. ун-т дружбы народов, 2013. — 188 с.
 Вержак Е., Вержак А. Фабрика звезд, или Я попала в сети. — М. : АСТ : Астрель, 2006. — 158 с.
 Воротной М. Менеджмент музыкального искусства. — СПб. : Лань : Планета музыки, 2013. — 252 с.
 Гамаюнов В, Дорофиев В., Поважный С. Менеджмент в непроектной сфере. — Х. : Основа, 1997. — 443 с.
 Герасимова О. Импровизация шоумена. — Ростов н/Д : Феникс, 2006. — 125 с.
 Герасимова О. Мастерство шоумена. — Ростов н/Д : Феникс, 2006. — 189 с.
 Готовцев Л. Правда о шоу-бизнесе. — М. : Рипол классик, 2004. — 368 с.
 Гринин Л. Звезды без грима : о кумирах шоу-бизнеса, кино и спорта. — М. : Астрель ; Тверь : АСТ, 2007. — 383 с.
 Данчук Л. Азбука режиссуры шоу-програм. — Житомир : Полісся, 2008. — 286 с.
 Дмитренко Г. Стратегический менеджмент в системе образования. — К. : Межрегион. акад. упр. персоналом, 1999. — 174 с.
 Жданова Е., Иванов С., Кротова Н. Менеджмент шоу-бизнеса. — М. : МГИК, 1997. — 94 с.
 Жданова Е., Иванов С., Кротова Н. Управление и экономика в шоу-бизнесе. — М. : Финансы и статистика, 2003. — 173 с.
 Журавель Э. Обреченные стать «звездами». — М. : NT Prees, 2006. — 223 с.
 За кулисами шоу-бизнеса : по материалам периодической печати : сб. / сост. Б. Васильев, Р. Васильев. — М. : Эксмо, 2007. — 254 с.
 Зайцева К., Дорофиев В. Менеджмент в сфере культуры. — Х. : Основа, 1999. — 129 с.
 Зарх Е. Деловой опыт российских звезд : уроки бизнеса от артист. элиты. — М. ; СПб. : Вершина, 2008. — 180 с.
 Знаменская И., Алтухов М. Шоу-бизнес : структура и разновидности. — Таганрог : Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та, 2006. — 155 с.
 Иванченко Л. Основы успеха : теория и практика менеджмента. — М. : Мысль, 2003. — 284 с.
 Коновалов А. Маленькие секреты большого шоу-бизнеса : продвижение артиста на муз. рынке России. — СПб. : Питер, 2005. — 187 с.
 Корабельщикова И. История театрально-концертного менеджмента. — Тамбов : Изд. дом ТГУ, 2013. — 143 с.
 Корнеева С. Музыкальный менеджмент. — М. : Юнити-Дана, 2006. — 303 с.
 Культура и бизнес / Т. Орлова. — Мн. : БГУ, 2005. — 188 с.
 Лапшин Н. Основы менеджмента в социально-культурной сфере. — М. : МГУКИ, 2005. — 130 с.

- Лебрехт Н. Кто убил классическую музыку? — М. : Классика-XXI, 2004. — 588 с.
- Ленина Л. Миллионеры шоу-бизнеса. — М. : Астрель : АСТ, 2009. — 313 с.
- Ленина Л. Stars. — М. : Астрель АСТ, 2009. — 282 с.
- Литвиненко О. Менеджмент в музыкальном искусстве и образовании. — М. : Компания Спутник+, 2009. — 179 с.
- Лобков Д. Как заработать в шоу-бизнесе. — М. : NT Press, 2007. — 159 с.
- Лузина Л. Звезды эстрады и кино в зеркале скандальной журналистики. — Х. : Фолио, 2005. — 431 с.
- Мелия М. Бизнес – это психология. — М. : Альпина Бизнес Букс, 2005. — 352 с.
- Менеджмент в сфере культуры / В. Абчук и др. — СПб. : СПбГУКИ, 2007. — 447 с.
- Менеджмент и звукоорежиссура музыкальных проектов / сост. А. Крылова. — Ростов н/Д : Изд-во Ростов. гос. консерватории, 2012. — 282 с.
- Менеджмент и маркетинг в сфере культуры / под ред Е. Шековой. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 160 с.
- Михеева Н., Галенская Л. Менеджмент в социально-культурной сфере. — СПб. : Михайлов, 2000. — 169 с.
- Мотгола Т., Фассмэн К. Хитмейкер. Последний музыкальный магнат. — М. : Центрполиграф, 2014. — 447 с.
- Музыкальный менеджмент : наука, бизнес, образование : сб. науч. ст. / ред.-сост. А. Крылова. — Ростов н/Д : Изд-во РГК им. С. Рахманинова, 2013. — 171 с.
- Новаторов В. Инновационный менеджмент в сфере культуры. — Омск : ОмГУ, 2007. — 348 с.
- Новаторов В. Социально-культурный маркетинг : история, теория, технология. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 384 с.
- Откидач В. Естрадний спів і шоу-бізнес. — Вінниця : Нова кн., 2013. — 368 с.
- Панасов И. Шоу-бизнес. — М. : Эксмо ; Донецк : Скиф, 2004. — 384 с.
- Панасов И. Энциклопедия заблуждений. Наши «звезды». — М. : Эксмо ; Донецк : Скиф, 2003. — 416 с.
- Пассман О. Всё о музыкальном бизнесе. — М. : Альпина Бизнес Букс, 2008. — 419 с.
- Переверзев М., Косцов Т. Менеджмент в сфере культуры и искусства. — М. : Инфра-М, 2007. — 192 с.
- Петрова Н. Дао творческого карьериста. Бизнес как способ самореализации. — М. : Эксмо, 2005. — 316 с.
- Поплавський М. Менеджер шоу-бізнесу. — К. : Б.в., 1999. — 558 с.
- Поплавський М. Шоу-бізнес : теорія, історія, практика. — К. : Б.в., 2001. — 559 с.
- Психология менеджмента / сост.-ред. С. Ежов. — Владивосток : Дальневост. гос. акад. экономики и упр., 1997. — 138 с.
- Развлекательное искусство в социокультурном пространстве 1990-х годов : сб. ст. / отв. ред. Е. Дуков, П. Викке. — СПб. : Дм. Буланин, 2004. — 208 с.
- Раззаков Ф. За кулисами шоу-бизнеса. — М. : АСТ, Астрель, ЛЮКС, 2004. — 943 с.
- Раззаков Ф. Звездные трагедии. — М. : Эксмо, 2005. — 672 с.
- Раззаков Ф. Максим Галкин. Узник замка Грязь : темные пятна нашего шоу-бизнеса. — М. : Алгоритм, 2013. — 381 с.
- Раззаков Ф. Свет погасших звезд : по мотивам телесериала «Как уходили кумиры» : в 2 т. — М. : Эксмо, 2007. — Т. 1 : Они ушли в этот день. — 848 с. ; Т. 2 : Люди, которые всегда с нами. — 832 с.
- Раззаков Ф. Тайны шоу-бизнеса : Сенсации. Домыслы. Правда. — М. : Эксмо-Пресс, 2001. — 414 с.
- Ромашенко А. Бизнес женского пола. — СПб. : Реноме, 2009. — 79 с.
- Руда А. 1000 зірок шоу-бізнесу. — К. : Школа : НКП, 2006. — 255 с.
- Рыбин А. В. Фирма. — М. : Политбюро, 2000. — 380 с.
- Савина А. Русская 5-ка. — СПб. : Амфора, 2007. — 167 с.
- Сандлер И., Кучеренко В. Гиганты шоу-бизнеса : т. 1. — М. : Сандлер, 2014. — 435 с.
- Сандлер И., Кучеренко В. Гиганты шоу-бизнеса : т. 2. — М. : Сандлер, 2014. — 411 с.
- Силонов И. Авторское право в шоу-бизнесе : нормативные акты и комментарии. — М. : Агентство «Изд. сервис», 2001. — 333 с.
- Сондер М. Ивент-менеджмент : организация развлекательных мероприятий. — М. : Вершина, 2006. — 544 с.
- Степанов Е. Формула успеха. «Звезды» российской эстрады и шоу-бизнеса отвечают на вопросы. — М. : Вест-Консалтинг, 2013. — 245 с.
- Стефанович А. Кураж : документ. роман о шоу-бизнесе времен СССР. — М. : РИПОЛ классик, 2014. — 202 с.
- Томилов В., Гласман А. Маркетинг-менеджмент в системе шоу-бизнеса. — СПб. : СПбГУЭФ, 2002. — 170 с.
- Трахтенберг Р. Вы хотите стать звездой? — М. : АСТ ; СПб. : Астрель-СПб, 2006. — 223 с.
- Тульчинский Г. PR в сфере культуры. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 576 с.
- Тульчинский Г., Артемьева Т. Фандрейзинг : привлечение средств на проекты и программы в сфере культуры и образования. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 288 с.
- Тульчинский Г., Герасимов С., Лохина Т. Менеджмент специальных событий в сфере культуры. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 384 с.
- Тульчинский Г., Кадырова С., Немцева Е. Self-management в сфере культуры и искусства. — СПб. : Планета музыки, 2013. — 224 с.
- Тульчинский Г., Шекова Е. Маркетинг в сфере культуры. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 496 с.
- Тульчинский Г., Шекова Е. Менеджмент в сфере культуры. — СПб. : Планета музыки, 2013. — 544 с.
- Фестивальный менеджмент : рос. и заруб. опыт / ред. В. Бабаев. — М. : ART-менеджер, 2007. — 424 с.
- Филипсон О. Менеджмент в социально-культурной сфере. — Казань : ГранДан, 1999. — 77 с.

- Четверухин С. Tysovka corporate, или Open Air. — М. : АСТ, Астрель, 2007. — 320 с.
- Шарков Ф. Паблик рилейшнз. — М. : Дашков и К°, 2007. — 332 с.
- Шоу-бизнес Беларуси, 2003 / сост. А. Вашкевич и др. — Мн. : Логвинов : Новая музык. политика, 2003. — 104 с.
- Шоу-бизнес в Беларуси, 2008 / сост. А. Вашило и др. — Мн. : Мэджик Бук, 2008. — 190 с.
- Шоу-бизнес в Беларуси, 2010 / сост. Е. Болванович и др. — Мн. : Мэджик, 2009. — 271 с.
- Шоу-бизнес в Беларуси, 2011 / сост. Е. Болванович и др. — Мн. : Мэджик, 2010. — 255 с.
- Шоу-румы : бизнес-справ. / ред. О. Хайкина. — М. : Б.и., 2006. — 112 с.
- Щербак М. 50 знаменитых звездных пар. — Х. : Фолио, 2006. — 510 с.
- Щербакова И., Бортнюк И. Как стать успешным промоутером : концерт. бизнес в России. — СПб. : Питер : Мир книг, 2011. — 192 с.
- Щербатых Ю. Психология успеха : технология достижения целей в жизни и бизнесе. — М. : Эксмо, 2004. — 384 с.
- Breaks for young bands : the step-by-step guide to success in the music business / comp. E. Berman. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1986.
- Coyne K. Show business. — UK, 1992.
- Dannen E. Hit men : power brokers and fast money inside the music business. — N.Y., 1991.
- Davis C. Clive : inside the record business. — N.Y., 1975.
- Dunn A., Underwood J. How to succeed in the music business. — L., [S.a.].
- Eliot M. Rockonomics : the money behind the music. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1990.
- Garfield S. Expensive Habits : the dark side of the music industry. — L. ; Boston, 1986.
- Monaco B., Riordan J. Platinum Rainbow : how to make it big in the music business. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.
- Pye M. Moguls : inside the business of show business. — N.Y., 1980.
- Spitz D. The Making of Superstars. Artists and executives of the rock music business. — Garden City, 1978.
- The encyclopedia of the music business / comp. H. Rachlin. — N.Y., 1981.
- The variety history of show business / Des. J.-C. Soares ; Ed. J. Beck. — N.Y., 1993.

Продюсерство

- Атанесян А. Краткая инструкция для начинающего продюсера. — М. : Локи-Пресс, 2007. — 131 с.
- Бейкер Д. Инжектором втиснутые сны. — М. : Адаптек ; Тверь : АСТ, 2006. — 415 с.
- Иванов Г., Огурчиков П. Основы продюсерства. — М. : Юнити-Дана, 2003. — 719 с.
- Корнеева С. Как зажигают «звезды» : технологии муз. продюсирования. — СПб. : Питер, 2004. — 320 с.
- Косинова М. Основы продюсирования. — М. : ГУУ, 2014. — 70 с.
- Кушнир А. Хедлайнеры. 8 главных артистов и продюсеров России. — СПб. : Амфора, ТИД Амфора, 2007. — 398 с.
- Лазарев В. Вы и Ваш талант. — Б.м. : Издательские решения, 2017. — 105 с.
- Музыкальное и театральное продюсирование : рос. и заруб. опыт / сост. В. Бабкова. — М. : Арт-Менеджер, 2008. — 431 с.
- Burgess R. The Art of Record Production. — L. ; N. Y. ; Sydney, 1996.
- Muirhead B. The Record Producers File : a Directory of Rock Album Producers 1962 / 1984. — Poole, 1984.

Конкурси, фестивали

- Картавий П. Сучасна українська авторська пісня : ст. про витоки жанру, авторів-ветеранів, фестивалі, поради молодим. — Суми : МакДен, 2009. — 75 с.
- Конкурс исполнительского мастерства : вопр. подготовки и проведения : сб. / сост. Г. Палашкина, И. Пастухова. — М. : Коллаж, 2008. — 32 с.
- Музыкальные конкурсы в прошлом и настоящем. — М. : Музыка, 1966. — 303 с.
- Музыкальные конкурсы России / ред.-сост. П. Стрельник. — М. : Б-ка газеты «Муз. обозрение», 2015. — 200 с.
- О'Коннор Д. Евровидение : официальная история конкурса песни. — СПб. : Амфора, 2009. — 207 с.
- Путеводитель по международным музыкальным конкурсам / авт.-сост. А. Карманов. — М. : Классика-XXI, 2000. — 265 с.
- Путеводитель по международным музыкальным конкурсам, 2004 / сост. М. Глушакова. — М. : Классика-XXI, 2004. — 394 с.
- Содружество жанров. Молодежные фестивали искусств : сб. — М. : Знание, 1990. — 63 с.
- Тайбер Э. Взятие Вудстока : докум. роман. — М. : Астрель : Corpus, 2010. — 318 с.
- Умеренко Н. Сын. — М. : Спутник+, 2016. — 113 с.
- Фейертаг В. Джаз от Ленинграда до Петербурга : время и судьбы. Фестивали джаза. Кто есть кто. — СПб. : КультИнформ-Пресс, 1999. — 351 с.
- Фестивальный менеджмент. Российский и зарубежный опыт. Практические советы, как эффективно управлять фестивалем / ред. В. Бабаев. — М. : ART-менеджер, 2007. — 424 с.
- Генов Г. Звезды и сенки : неизвестно за «Златният Орфей». — София, 1992.
- Cobhold Ch. Knebworth Rock Festivals. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
- Folk Music Festival in Hawaii. Folk Songs From Asia, the Pacific and America / ed. J. Kelly. — Boston, 1965.

Laing D., Newman R. Thirty Years of the Cambridge Folk Festival. — [S.l.], 1994.
 Makower J. Woodstock : the Oral History. — L., 1989.
 Nashville's Grand Ole Opry / text. J. Hurst. — N.Y., 1975.
 Peterka M. Pragar Frichling. — Praha, 1961.
 Settimelli L. Tutto Sanremo. — Rome, 1991.
 Sopotckie festiwale piosenki / red. L. Klekow. — Warsz., 1966.

Імідж, іміджологія, іміджмейкерство

Беленко В., Беленко М. Имиджология. — Новосибирск : Новосибир. гос. технич. ун-т, 2010. — 138 с.
 Белобрагин В. Звезды об имидже. — М. : РИЦ АИМ, 2015. — 327 с.
 Белобрагин В. Имидж звезд эстрады и шоу-бизнеса. — М. : РИЦ АИМ, 2009. — 311 с.
 Белобрагин В. Имидж музыкальных кумиров у подростков. — М. : РИЦ АИМ, 2006. — 102 с.
 Белобрагин В. Имидж отечественного шоу-бизнеса. — М. : АИМ, 2008. — 159 с.
 Белобрагин В. Феномен имиджа отечественного шоу-бизнеса. — М. : АИМ, 2013. — 71 с.
 Берд П. Продай себя : тактика совершенствования вашего имиджа. — Мн. : Амалфея, 1997. — 208 с.
 Браун Л. Имидж – путь к успеху. — СПб. : Питер, 1996. — 283 с.
 Ваш имидж / отв. ред. Е. Хачанян. — М. : АСТ : Астрель, 2001. — 239 с.
 Вербина Г. Имиджология. — Чебоксары : Изд-во Чуваш. ун-та, 2008. — 293 с.
 Гончарова И. Имидж – ключ к успеху. — Ростов н/Д : Феникс, 2011. — 285 с.
 Горчакова В. Имидж : розыгрыш или код доступа?. — М. : Эксмо, 2011. — 252 с.
 Горчакова В. Имиджология. — М. : ЮНИТИ, 2011. — 343 с.
 Горчакова В. Прикладная имиджология. — М. : Акад. проект, 2007. — 397 с.
 Дагаева Е. Имиджология. — Таганрог : Изд-во НОУ ВПО ТИУиЭ, 2010. — 103 с.
 Данильчук Л. Основы имиджа и этикета. — К. : Кондор, 2004. — 234 с.
 Имиджология : как нравиться людям / В. Шепель. — М. : Нар. образование, 2002. — 575 с.
 Кондратьева Т., Саламатов В. Имидж как точная наука. — СПб. : Амфора, 2007. — 317 с.
 Коновалов П. Имиджология. — Саратов : Науч. кн., 2006. — 58 с.
 Леонтьева Л. Организационная культура и формирование имиджа. — Ярославль : Междунар. ун-т бизнеса и новых технологий, 2003. — 112 с.
 Лысыкова О., Лысыкова Н. Имиджология и паблик рилейшнз в социокультурной среде. — М. : Флинта, 2006. — 168 с.
 Маценко В. Технологія іміджу. — К. : СПД ФО О.П. Главник, 2005. — 95 с.
 Михайлец Г. Практическая имиджология. — М. : Вершина, 2008. — 197 с.
 Нефедова И., Власова Е. Я и мой имидж. — М. : Яуза : Эксмо-пресс, 1997. — 204 с.
 Огинский Р. Имидж и стиль. — М. : Фитон+, 2005. — 158 с.
 Осипова Е. Психология и педагогика : имиджология. — СПб. : Изд-во Политехн. ун-та, 2006. — 45 с.
 Палеха Ю. Іміджологія. — К. : Європ. ун-т, 2005. — 323 с.
 Панасюк А. Вам нужен имиджмейкер?, или О том, как создавать свой имидж. — М. : Дело, 2001. — 240 с.
 Панасюк А. Имидж. — М. : Рипол Классик, 2007. — 767 с.
 Панасюк А. Формирование имиджа. — М. : Омега-Л, 2009. — 265 с.
 Панасюк А. Я – Ваш имиджмейкер и готов помочь сформировать Ваш профессиональный имидж. — М. : Дело, 2004. — 240 с.
 Панфилова А. Имидж делового человека. — СПб. : СПбИВЭСЭП, 2007. — 489 с.
 Петрова И., Черёмушников К. Имиджология. — Волгоград : ВолГМУ : Принт, 2006. — 107 с.
 Почепцов Г. Имиджология. — М. : Релф-бук ; К. : Валкер, 2006. — 574 с.
 Прохоров А. Имиджология. — Тамбов : Изд-во ТГУ, 2012. — 99 с.
 Семенова Л. Формирование профессионального имиджа и готовности к самопрезентации у будущих специалистов в области массовой коммуникации. — Челябинск : Изд-во ЮУрГУ, 2008. — 179 с.
 Соловьева И. Имидж как фактор успеха. — Магнитогорск : Изд-во Магнитогор. гос. ун-та, 2010. — 237 с.
 Соловьева И. Формирование успешного имиджа. — Магнитогорск : Изд-во Магнитогор. гос. ун-та, 2008. — 211 с.
 Теймурова Э., Азизова Н. Подростковый имидж. — Ростов н/Д : Изд-во Рост. обл. ИПКИПРО, 2010. — 207 с.
 Торлецкая Т. Создай свой имидж прической. — СПб. : АОЗТ «КАЛАН», 1996. — 286 с.
 Ушакова Н., Стрижова А. Имиджология. — М. : Дашков и К°, 2012. — 262 с.
 Фадеева Е. Тайны имиджа. — М. : РОН, 2002. — 123 с.
 Харитонов С. Имиджология. — Улан-Удэ : Изд.-полигр. комплекс ФГБОУ ВПО ВСГАКИ, 2011. — 81 с.
 Черемушников И. Имидж как смысловая реальность культуры. — Волгоград : Изд-во ВолГМУ, 2010. — 296 с.
 Чуланова О. Имиджология. — Сургут : Изд-во СурГУ, 2007. — 263 с.
 Шепель В. Имиджология. — Ростов н/Д : Феникс, 2005. — 472 с.
 Шибаева С. 12 секретов имиджа преуспевающих женщин. — М. : Фаир-Пресс, Гранд, 2003. — 256 с.
 Шульга Н. Основы имиджологии. — Омск : ОмГУПС, 2011. — 55 с.
 Эйтвин Г., Бриза О. Имидж современного мужчины. — М. : Рипол Классик, 2001. — 382 с.
 Эйтвин Г., Бриза О. Имидж современной женщины. — М. : Рипол Классик, 2001. — 381 с.

Косметика, макияж, грим

- Алексева Н. Быстрый макияж – это просто! — М. : Рипол классик, 2008. — 190 с.
- Ашомко В. Секреты молодости, красоты и здоровья. — Екатеринбург : ЛИТУР, 2004. — 172 с.
- Безупречный макияж / О. Котова. — М. : Мир книги, 2008. — 190 с.
- Браун Б. Макияж : для новичков и профессионалов. — М. : Эксмо, 2010. — 218 с.
- Бриз Л. Макияж, маникюр, роспись ногтей. — М. : АСТ ; СПб. : Астрель-СПб., 2007. — 219 с.
- Ветрова А. Косметолог, визажист, стилист. — Ростов н/Д : Феникс, 2003. — 215 с.
- Вингейт Ф., Эверетт Ф. Как стать привлекательной : макияж и уход за волосами. — М. : РОСМЭН, 2000. — 63 с.
- Воскресенский А. Сценический грим : рук-во для артистов и любителей. — СПб. : изд. авт., 1910. — 256 с.
- Галиуллина В. Очень полезная книга про макияж. — М. : Эксмо, 2012. — 159 с.
- Главные правила сочетания цветов / сост. С. Бояринова. — М. : АСТ : Астрель, 2009. — 160 с.
- Гончарова Т. Косметика на каждый день. — М. : Вече, 2000. — 414 с.
- Грульке М. Красота : советы профессионалов. — М. : Кристина, 2000. — 109 с.
- Дмитриева Н., Ходосова А. Макияж. — М. : Мир книги, 2010. — 126 с.
- Дрибноход Ю. Супермакияж на скорую руку. — Ростов н/Д : Феникс, 2008. — 252 с.
- Елисеева Л. Праздничные прически, макияж и маникюр. — М. : Этерна, 2006. — 251 с.
- Иванова Е. Как быть красивой. — М. : Олма-пресс, 2002. — 220 с.
- Карминди. Макияж. Секреты мастерства. — М. : АСТ : Астрель, 2011. — 160 с.
- Кирхбергер Х. Визаж и макияж. — Х. ; Белгород : Клуб семейного досуга, 2007. — 110 с.
- Кихоу В. Техника работы профессионального художника-гримера. — М. : ГИТР, 2003. — 302 с.
- Клиновский В. Макияж : мода, стиль, красота. — М. : АСТ : Астрель, 2011. — 159 с.
- Красота – это просто : модный макияж, стайлинг, маникюр, парфюм / сост. О. Быкова. — Н. Новгород : Изд-во «Газетный мир», 2010. — 127 с.
- Лебединский П., Лачинов В. Грим. — М. : URSS, 2012. — 303 с.
- Лившиц П. Грим и парики. — Х. : Б.и., 1935. — 79 с.
- Лившиц П. Сценический грим. — Л. ; М. : Искусство, 1939. — 106 с.
- Магия макияжа / авт.-сост. С. Мирошниченко. — М. : Кристина – новый век, 2007. — 127 с.
- Макияж / отв. ред. Е. Розанова. — М. : АСТ : Астрель, 2011. — 351 с.
- Макияж : выбор косметики, правила и техника ее нанесения / сост. Т. Агишева, А. Колпакова. — М. : Эксмо, 2012. — 222 с.
- Макияж : секреты безупречного макияжа – на все случаи жизни / сост. А. Гаврилова, Н. Дмитриева, Е. Храмова. — М. : Эксмо, 2011. — 445 с.
- Мейсон Л. Макияж. — М. : Эксмо, 2011. — 175 с.
- Моррис Р. Макияж. — М. : Эксмо, 2009. — 254 с.
- Моррис Р. Макияж за 5 минут. — М. : Эксмо, 2011. — 191 с.
- Непейвода С. Грим. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 122 с.
- Новая библия красоты : макияж, прически, красота кожи и тела, стройная фигура, фитотерапия / сост. А. Васильева. — Х. ; Белгород : Клуб семейного досуга, 2008. — 330 с.
- Новлянский Н. Грим. — М. ; Л. : Искусство, 1945. — 32 с.
- Пе К. Ты прекрасна! : рук-во по управлению фигурой и внешностью. — М. : Эксмо, 2012. — 175 с.
- Платонова Д. Макияж. — М. : Эксмо, 2008. — 126 с.
- Потапова И. Макияж зимой и летом, вечером и днем. — М. : Яуза : Эксмо-Пресс, 2000. — 221 с.
- Причко Е. Идеальный макияж. — М. : ОЛМА Медиа Групп, 2011. — 158 с.
- Раугул Р. Грим. — Л. ; М. : Искусство, 1939. — 256 с.
- Самые важные правила сочетания цветов : одежда, макияж, интерьер, аксессуары, подарки / сост. С. Бояринова. — М. : АСТ, 2010. — 160 с.
- Секреты очарования : красивая фигура, проф. макияж и стил. прическа / отв. ред. Е. Хачанян. — М. : Внешсигма : АСТ, 2000. — 171 с.
- Сладкова О. Макияж. — М. : АСТ, 2011. — 111 с.
- Сорокина Т. Антропологический и эстетический аспекты красоты отечественной культуры в сценическом гриме, макияже. — М. : Экон-Информ, 2012. — 239 с.
- Сорокина Т. Грим – макияж. — М. : Экон-Информ, 2009. — 104 с.
- Сорокина Т. Грим как визуальный и мистериальный аспект сценографии. — М. : Экон-Информ, 2012. — 142 с.
- Спенсер К. Советы по выбору стиля в одежде, прическе и макияже. — М. : Эксмо-пресс, 2000. — 315 с.
- Стрижки. Прически. Макияж. Маникюр / авт.-сост. Т. Барышникова. — М. : Эксмо, 2011. — 607 с.
- Супермакияж / авт.-сост. М. Ковалева. — Ростов н/Д : Феникс, 2004. — 123 с.
- Сыромятникова И. Искусство грима и макияжа : Балет. Опера. Оперетта. Мюзикл. Кино. Цирк. Эстрада. Современ. макияж. — М. : Рипол Классик, 2004. — 266 с.
- Сыромятникова И. Искусство грима и прически. — М. : Высш. шк. : Academia, 2000. — 170 с.
- Сыромятникова И. История красоты и стиля. — М. : Рипол классик, 2007. — 246 с.
- Таммах Я. Великолепный макияж не выходя из дома. — М. : Эксмо, 2012. — 191 с.
- Украшение стразами. Макияж, маникюр, стильный декор одежды, аксессуаров и предметов интерьера / ред.-

сост. М. Башкуева. — М. : Рипол классик, 2007. — 191 с.

Уход за лицом. Идеальный возраст 20+ : макияж – как правильно покупать и наносить декоративную косметику, уход за кожей / отв. ред. Л. Ошеверова. — М. : Эксмо, 2011. — 286 с.

Ципоркина И. Идеальная внешность : возможности соврем. косметологии. — М. : Питер, 2003. — 384 с.

Ципоркина И. Практическая косметология для всех. — СПб. : Питер, 2002. — 218 с.

Шен П., Уилсон Д. Макияж успеха : внесите гармонию в свое лицо. — М. : Эксмо-пресс : Яуза, 2000. — 286 с.

Шен П., Уилсон Д. Макияж успеха : для женщин. — М. : Яуза : Эксмо-Пресс, 1998. — 221 с.

Школа макияжа / ред. Ю. Небукина. — М. : Мир кн., 2006. — 125 с.

Шлитт Э., Кляйст Н. Маскарадный грим для праздников. — Ростов н/Д : Феникс, 2005. — 95 с.

Шугрина М. Практический курс по совершенствованию имиджа. — М. : Аквилегия-М, 2003. — 94 с.

Эйтвин Г., Брiza О. Лицо и волосы мирового стандарта. — М. : АСТ : Астрель, 2003. — 299 с.

Экоан К. Макияж. — М. : АСТ : Астрель, 2010. — 140 с.

Экоан К. Уроки макияжа : секреты, правила, техника, твоя цветовая гамма, дневной и вечерний make-up. — М. : АСТ, 2010. — 110 с.

Энциклопедия стильного макияжа / сост. И. Зайцева. — М. : Рипол классик, 2010. — 254 с.

Яковлева Т. Учимся делать макияж под свой тип внешности. — М. : Эксмо, 2005. — 127 с.

Кар'єра

Баррет Д. Протестируйте себя : способности, личность, мотивации, карьера. — СПб. : Питер, 2003. — 253 с.

Бологачина В., Клеппер Е. Психолого-педагогическая основа профессиональной карьеры. — М. : МГУКИ, 2005. — 55 с.

Буренина К. Карьера. Сильное притяжение для слабого пола. — М. : Эксмо, 2007. — 352 с.

Владимирская Ан. Секреты успешной карьеристики. — М. : Вильямс : Диалектика, 2004. — 302 с.

Власенко Е. Как делать выбор без ошибок и разочарований. — СПб. : Нев. проспект, 2003. — 124 с.

Волкова Л. Женщина и карьера. — М. : Питер паблишинг, 1997. — 285 с.

Гарднер Г. Великолепная пятерка : мыслительные стратегии, ведущие к успеху. — М. : Альпина Бизнес Букс, 2008. — 154 с.

Голдшнайдер Г. Тайный знак взаимоотношений : Любовь, семья, карьера. Астролого-психологический путеводитель. — М. : Рипол классик, 2005. — 86 с.

Кваша Г. Карьера по знаку рождения. — М. : Центрполиграф, 2004. — 494 с.

Кэтт Х., Скадамо П. Сила связей : как использовать личные контакты в интересах карьеры. — М. : Издат.-торг. дом Гранд, 2000. — 286 с.

Ли С. Карьера для творческого человека. — М. : Добрая кн., 2002. — 374 с.

Личность. Карьера. Успех / авт.-сост. О. Никитина. — СПб. : Диамант : Золотой век, 1996. — 604 с.

Марковская И., Мельникова Л., Полев Д. Тренинг планирования карьеры. — Челябинск : Изд-во ЮУрГУ, 2003. — 38 с.

Менделл А. Игры, в которые играют мужчины. — СПб. : Питер паблишинг, 1997. — 345 с.

Миддлтон Д. Карьера. — М. : Эксмо, 2007. — 240 с.

Михайлов В. Карьера в музыкальной индустрии. — М. : Смолин, 2004. — 304 с.

Могилевкин Е. Карьерный рост : диагностика, технологии, тренинг. — СПб. : Речь, 2007. — 336 с.

Мучински П. Психология, профессия, карьера. — СПб. : Питер, 2004. — 539 с.

Отазо К. Правда о том, как сделать карьеру. — СПб. : Диля, 2007. — 239 с.

Петрушин В. Настольная книга карьериста. — СПб. : Питер, 2002. — 252 с.

Петрушин В. Психология карьеры. — М. : Альма Матер, Акад. Проект, 2004. — 208 с.

Поляков В. Технология карьеры. — М. : Дело ЛТД, 1995. — 128 с.

Самоукина Н. Карьера без стресса. — СПб. : Питер, 2003. — 251 с.

Силбер Л. Карьера для творческого человека. — М. : Добрая кн., 2004. — 383 с.

Степанов С. Сколько вы стоите : технология успешной карьеры. — М. : Эксмо, 2004. — 320 с.

Степанов С. Слагаемые карьеры. — М. : Эксмо-пресс, 2002. — 316 с.

Танасис Е. «Светская львица» : карьера или образ жизни? — Калининград : Калинингр. гор. тип., 1997. — 126 с.

Ту Л. Фэн-шуй и изобилие : здоровье, любовь, карьера, достаток. — М. : София, 2004. — 176 с.

Тургунов М. Анти-Наполеон : как делать карьеру. — СПб. : Диля, 2006. — 160 с.

Усков С. Как стать звездой : энцикл. начинающего артиста. — М. : ИТРК, 2016. — 412 с.

Филлипсон Я. Как «продавать» себя. — Челябинск : Урал, 1997. — 159 с.

Цитрин Дж., Смит Р. Пять принципов выдающейся карьеры. — М. : Добрая кн., 2005. — 352 с.

Шаповалов В. Профессиональная карьера. — Ставрополь : Ставропольсервисшкола, 1999. — 147 с.

Швальбе Б., Швальбе Х. Личность, карьера, успех. — М. : Прогресс, 1993. — 239 с.

Концертне життя, публіка, слухач

Бурлаков М. Методика подготовки музыканта-инструменталиста к концертному выступлению. — М. : Городец, 2017. — 131 с.

Волощук Ю. Концертне життя Галичини і виконавсько-пропагандистська діяльність провідних галицьких скрипалів (1848-1939). — К. : Знання, 1999. — 33 с.

- Григорьев В. Исполнитель и эстрада. — М. : Классика-XXI, 2006. — 156 с.
- Егорова М. Театральная публика. — М. : Гос. ин-т искусствознания, 2010. — 161 с.
- Кадцын Л. Музыкальное искусство и творчество слушателя. — М. : Высш. шк., 1990. — 304 с.
- Казанцева Л. Содержание музыкального произведения в контексте музыкальной жизни. — Астрахань : Изд-во Астрах. гос. консерватории, 2004. — 128 с.
- Капустин Ю. Музыкант и публика. — Л. : Знание, 1976. — 39 с.
- Капустин Ю. Музыкант-исполнитель и публика. — Л. : Музыка, 1985. — 160 с.
- Кирсанова Р. Сценический костюм и театральная публика в России XIX в. — Калининград : Янтар. сказ ; М. : Артист. Режиссер. Театр, 1997. — 383 с.
- Корабельникова И. История театрально-концертного менеджмента. — Тамбов : Изд. дом ТГУ, 2013. — 143 с.
- Костюк О. Сприймання музики і художня культура слухача. — К. : Наук. думка, 1965. — 122 с.
- Ладенкова Е., Сергеев В. Человек и музыка : влияние муз. жанров на формирование личности в условиях мегаполиса. — М. : ИСПИ, 2003. — 58 с.
- Мельникова Л. Основы организации концертно-просветительской работы в музыкальном учебном заведении. — Магнитогорск : МаГК, 2007. — 131 с.
- Насыпная Г. Пути совершенствования человека средствами музыкальной классики. — М. : Прометей, 2010. — 31 с.
- Петровская И. Концертная жизнь Петербурга, музыка в общественном и домашнем быту. 1801-1859 годы. — СПб. : Петр. фонд, 2000. — 199 с.
- Психологическая подготовка музыканта к концертному выступлению: введение в курс самоподготовки / сост. О. Рубанова. — Улан-Удэ : ВСГАКИ, 2011. — 31 с.
- Риггс С. Как стать звездой. — М. : Guitar College, 2000. — 110 с.
- Руднева Т., Чванова А. Сценическое амплу музыканта-исполнителя. — Самара : Самар. ун-т, 2007. — 182 с.
- Рудницкий К. Любимцы публики. — К. : Мистецтво, 1990. — 368 с.
- Тагильцева Н., Шамтиева М. Современная музыкальная культура и ребенок. — Екатеринбург : Урал. гос. пед. ун-т, 2009. — 149 с.
- Усков С. Как стать звездой : энцикл. начинающего артиста. — М. : ИТРК, 2016. — 412 с.
- Фёдорова Ю. Некоторые аспекты подготовки пианиста к концертному выступлению. — М. : Буки Веди, 2017. — 54 с.
- Финдейзен Н. Павловский музыкальный вокзал. — СПб. : Упр. Петерб. сети М-В-Р ж. д., 1912. — 82 с.
- Хамель П. Через музыку к себе : как мы познаем и воспринимаем музыку. — М. : Изд. дом «Классика-XXI», 2007. — 248 с.
- Хренов Н. Публика в истории культуры : феномен публики в ракурсе психологии масс. — М. : Аграф, 2007. — 495 с.
- Цуккерман В. Музыка и слушатель. — М. : Музыка, 1972. — 204 с.
- Цыпин Г. Концертная сцена России : Проблемы. Суждения. Мнения. — М. : Моск. антрепренер. муз. агентство «Феникс АРТ», 1993. — 177 с.

Нагороди, премії

- Гордость советской музыки : музыканты – Герои Социалистического Труда и лауреаты Ленин. премии : сб. / ред.-сост. М. Яковлев. — М. : Сов. композитор, 1987. — 542 с.
- Дунаевский А. Оскар : неофициальная история премии. — СПб. : Амфора, 2009. — 528 с.
- Дунаевский А., Генералов Д. Премия «Оскар». Претенденты и победители. — Винница : Континент-ПРИМ, 1997. — 406 с.
- Звезды первой величины : москвичи – лауреаты пр. Ленин. комсомола / И. Астраханцева и др. — М. : Изд-во Моск. гуманитар. ун-та, 2003. — 264 с.
- Коган Л. Эстрадные певцы – лауреаты премий Ленин. комсомола за 1978, 1979 годы. — М. : Б.и., 1981.
- Лавров Н., Лаврова В. Премия «Оскар» : награды, рекорды, фильмы, рейтинги, жанры. — Ростов н/Д : Феникс, 2002. — 381 с.
- Лауреати України : інформ.-біогр. довід. / авт.-уклад. Ю. Романенко. — Х. : Сх.-Укр. біогр. ін-т, 2004. — 471 с.
- Лауреаты Ленинского комсомола : сб. / ред.-сост. М. Катаев. — М. : Мол. гвардия, 1972. — 350 с.
- Лауреаты премии Ленинского комсомола в области музыкального искусства за 1975 год. — М., 1977. — 32 с.
- Снегирев А. Премия «Оскар». — М. : Эксмо-Пресс, 2001. — 367 с.
- Сталинские премии : две стороны одной медали : сб. документов и худож.-публицист. материалов / сост. В. Свиныин, К. Осеев. — Новосибирск : Свиныин и сыновья, 2007. — 880 с.
- Українські композитори – лауреати комсомольських премій / упоряд. Я. Драбина. — К. : Муз. Україна, 1982. — 159 с.
- Шевченківські лауреати 1962-2000 / авт.-упоряд. М. Лабінський. — К. : Криниця, 2001. — 693 с.
- Генов Г. Звезды и сенки : неизвестного за «Златният Орфей». — София, 1992.

Технічне забезпечення концертного виступу

Сценічне обладнання

- Анализ ошибок компьютерного моделирования глобального освещения / А. Волобой и др. — М. : Б.и., 2009. — 23 с.
- Анерт В. Основы техники звукоусиления. — М. : Радио и связь, 1984. — 319 с.
- Астафьева Т. Художественное оформление спектакля. — СПб. : Изд-во СПбГПУ, 2012. — 19 с.
- Афанасьев В. Светозвуковой музыкальный строй. — М. : Музыка, 2002. — 69 с.
- Базанов В. Технология сцены. — М. : Импульс-свет, 2005. — 408 с.
- Бронников А. Осветительное оборудование сцены. — М. : Искусство, 1961. — 110 с.
- Бударин Н. Простейшее устройство сцены. — М. : Искусство, 1956. — 64 с.
- Жуков А. Оборудование и простейшее оформление малой сцены. — М. : Б.и., 1953. — 63 с.
- Исмагилов Д., Древалёва Е. Театральное освещение. — М. : ДОКА Медиа, 2005. — 360 с.
- Киреев П. Художник и спектакль на малой сцене. — М. : Б.и., 1969. — 83 с.
- Ключников Д., Снежницкий Л. Техника оформления клубной сцены. — М. : Б.и., 1959. — 130 с.
- Мальцин И. Планировка и оборудование сцены. — М. : Изд-во Акад. архитектуры, 1944. — 64 с.
- Михайлов Л. Технические средства оформления современного эстрадного зрелища как эстетический феномен. — М. : ГИТИС, 2007. — 38 с.
- Никамин В. Системы пространственного звучания. — СПб. : Корона принт, 2004. — 191 с.
- Нисбетт А. Применение микрофонов. — М. : Искусство, 1981. — 173 с.
- Новые аудиовизуальные технологии / отв. ред. К. Разлогов. — М. : Едиториал УРСС, 2005. — 488 с.
- Профессиональное сценическое и осветительное оборудование для театров, эстрады и дискотек / В. Голиков и др. — М., 2002. — 128 с.
- Ряжский Н. Оборудование клубной сцены. — М. : Б.и., 1939. — 88 с.
- Техника сцены и сценография / сост. И. Беляева. — Киров : Аверс, 2013. — 113 с.
- Тронин В. Оборудование сцены самодеятельного театра. — М. : стеклогр. НКПС, 1944. — 16 с.
- Шашлов А. Основы светотехники. — М. : Логос, 2011. — 255 с.
- Шевелев Г. Сцена : механическое оборудование. — М. : ГИТИС, 2007. — 282 с.
- Эфрусси М. Микрофоны и их применение. — М. : Энергия, 1974. — 88 с.

Музична акустика

- Алдошина И., Приттс Р. Музыкальная акустика. — СПб. : Композитор, 2009. — 719 с.
- Аллон С., Максимов Н. Музыкальная акустика. — М. : Высш. шк., 1971. — 284 с.
- Ананьев А. Элементы музыкальной акустики. — К. : Феникс, 2008. — 223 с.
- Бабуркин В., Гензель Г., Павлов Н. Электроакустика и радиовещание. — М. : Связь, 1967. — 312 с.
- Багадуров В., Гарбузов Н., Зимин П. и др. Музыкальная акустика. — М. : Музгиз, 1954. — 236 с.
- Батенин В., Гарбузов Н., Зимин П. Музыкальная акустика. — М. ; Л. : Музгиз, 1940. — 248 с.
- Белявский А. Теория звука в приложении к музыке : основы физ. и муз. акустики. — М. ; Л. : ГИЗ, 1925. — 239 с.
- Беляев С. Акустика помещений. — Л. ; М. : Госстройиздат, 1933. — 132 с.
- Блацерна П. Теория звука в приложении к музыке. — М. : Либроком, 2011. — 203 с.
- Волковский Р. Музыка и наука. — М. : Наука, 1993. — 55 с.
- Галеев Б. Искусство космического века. — Казань : Фэн, 2002. — 571 с.
- Ганус К. Архитектурная акустика : акустическое проектирование театр. и концерт. помещений. — М. : Госстройиздат, 1963. — 77 с.
- Гасанова Р. Пространство звука. — Баку : Элм, 2006. — 277 с.
- Дрейзен И. Электроакустика и звуковое вещание. — М. : Связьиздат, 1961. — 544 с.
- Дуков Е. Сеть : публика и искусство. — М. : Гос. ин-т искусствознания, 2016. — 210 с.
- Зарипов Р. Кибернетика и музыка. — М. : URSS : Либроком, 2014. — 232 с.
- Исхакова-Вамба Р. К проблеме акустического обоснования диатоники, ангеитоники и двенадцатиступенности. — Казань : КГПУ, 1996. — 35 с.
- Исхакова-Вамба Р. Системы мажора, минора и акустика. — Казань : Школа, 2004. — 187 с.
- Качерович А. Акустика зрительного зала. — М. : Искусство, 1968. — 207 с.
- Коляда В. Есть звуки, их значение. — М. : Рос. гос. гуманитар. ун-т, 2008. — 235 с.
- Корсаков Г. Звуковые колебания и их свойства. — Л. : ЛТА, 1980. — 40 с.
- Корсаков Г., Иванов Б. Основы музыкальной акустики : физиол., архитек. и муз. акустика. — Л. : ЛТА, 1989. — 58 с.
- Кузнецов Л. Акустика музыкальных инструментов. — М. : Легпромбытиздат, 1989. — 361 с.
- Лаборатория музыкальной акустики / ред. Е. Назайкинский. — М. : Музыка, 1966. — 84 с.
- Левин А. Самоучитель компьютерной графики и звука. — СПб. : Питер, 2006. — 640 с.
- Меерзон Б. Акустические основы звукорежиссуры. — М. : Аспект Пресс, 2004. — 205 с.
- Микита Г. Архитектурная акустика : основы проектирования муз. и хор. залов. — М. : ТДР-РУДН-МОАЭБП,

2009. — 78 с.

Микита Г. Голосниковые системы в строительных конструкциях специализированных сооружений. — М. : МОАЭБП, 2008. — 36 с.

Музыкальная акустика / В. Багадуров, Н. Гарбузов, П. Зимин. — М. : Музгиз, 1954. — 236 с.

Н.А. Гарбузов – музыкант, исследователь, педагог : сб. ст. / сост. О. Сахалтуева, О. Соколова. — М. : Музыка, 1980. — 303 с.

Насретдинов А. Физика и анатомия музыки. — М. : Бослен, 2012. — 221 с.

Никамин В. Системы пространственного звучания. — СПб. : Корона принт, 2004. — 191 с.

Порвенков В. Акустика и настройка музыкальных инструментов. — М. : Музыка, 1990. — 189 с.

Пространственная музыка : история, теория, практика / Б. Галеев и др. — Казань : Фэн, 2004. — 158 с.

Риман Г. Акустика с точки зрения музыкальной науки. — М. : URSS : Либроком, 2012. — 145 с.

Римский-Корсаков А. Электроакустика. — М. : Связь, 1973. — 272 с.

Рыбкова И. Онтологические аспекты громкостной динамики музыки. — Саратов : СГК им. Л. Собинова, 2015. — 102 с.

Рыдник В. О современной акустике. — М. : Просвещение, 1979. — 80 с.

Садкова О. Музыкальная акустика. — Н. Новгород : Изд-во Нижегород. консерватории, 2015. Тетр. 1. — 2015. — 83 с.

Тейлор Ч. Физика музыкальных звуков. — М. : Легкая индустрия, 1976. — 184 с.

Термен Л. Физика и музыкальное искусство. — М. : Знание, 1966. — 32 с.

Тиунов С., Мещеряков Р. Акустический анализ голоса для диагностики голосовых расстройств. — Томск : ТУСУР, 2014. — 137 с.

Туп Д. Искусство звука, или Навязчивая погода. — М. : АСТ : Адаптек Пресс, 2010. — 477 с.

Фурдуев В. Электроакустика. — М. ; Л. : Гостехиздат, 1948. — 515 с.

Харуто А. Музыкальная информатика. — М. : URSS : Изд-во ЛКИ, 2009. — 397 с.

Шилов Г. Простая гамма : устройство муз. шкалы. — М. : Мир, 1984. — 55 с.

Epstein J. Sublime noise : musical culture and the modernist writer. — Baltimore, 2014.

Garcia R., Juan R. L'énaction et l'art sonore numérique. — P., 2014.

Jedrzejewski F. Dictionnaire des musiques microtonales. — P., 2014.

Грамзапис, звукозапис, звукорежиссура

Adobe Audition 2.0. Профессиональная обработка звука. — М. : Триумф, 2006. — 287 с.

Аватинян А. Мастер звукозаписи. — М. : Нестор-История, 2016. — 163 с.

Аполлонова Л., Шумова Н. Грамзапись и ее воспроизведение. — М. : Энергия, 1973. — 73 с.

Аполлонова Л., Шумова Н. Механическая звукозапись. — М. ; Л. : Энергия, 1964. — 240 с.

Банзел Т. Абсолютно ясно о цифровой музыке. — М. : Триумф, 2005. — 224 с.

Белунцов В. Запись CD и DVD. — СПб. : Питер Принт, 2005. — 224 с.

Белунцов В. Лучшие программы для создания CD и DVD о Nero и не только. — СПб. : Питер, 2006. — 240 с.

Белунцов В. Новейший самоучитель записи CD и DVD дисков. — М. : ДЕСС : ТехБук, 2004. — 368 с.

Бернар Ж. Руководство по записи звука. — М. : Гос. ком. Совета Министров СССР по радиовещанию и телевидению, 1962. — 109 с.

Богачев Г. Звуковой редактор WaveLab. — М. : Мелограф, 1998. — 119 с.

Борисов А. Энциклопедия обработки звука на персональном компьютере. — М. : Новый изд. дом, 2004. — 688 с.

Бунькова А., Мещеряков С. Студийная звукозапись и основы звукорежиссуры. — Екатеринбург : Урал. гос. пед. ун-т, 2014. — 173 с.

Бургов В. Основы записи и воспроизведения звука. — М. : Искусство, 1954. — 704 с.

Васенина С. Музыкальная звукорежиссура : моделирование пространства фонограммы. — Н. Новгород : Изд-во Нижегород. консерватории, 2016. — 111 с.

Волков-Ланнит Л. Искусство запечатленного звука : очерки по истории граммофона. — М. : Искусство, 1964. — 233 с.

Высококачественное воспроизведение фонограмм / ред. Б. Васильев. — М. : Знание, 1989. — 63 с.

Гарднер Д. Овладейте искусством магнитной записи. — М. : Радио и связь, 1981. — 143 с.

Горохов А. Дыра, прикрытая глянцем. — М. : Ad Marginem, 2007. — 96 с.

Греков А. Самоучитель работы на компьютере. Запись CD и DVD. — М. : Вершина, 2003. — 400 с.

Грошев С., Коцюбинский А. Запись компакт-дисков. — М. : Технолоджи-3000, 2004. — 249 с.

Грюнберг П. История начала грамзаписи в России. — М. : Языки славян. культуры, 2002. — 650 с.

Гультьев А. NERO 7. Запись CD и DVD. — СПб. : Питер, 2006. — 351 с.

Гультьев А. Запись CD и DVD. Джентельменский набор прожигателя дисков. — СПб. : БХВ-Петербург, 2007. — 337 с.

Гультьев А. Самое главное о... Запись CD и DVD. — СПб. : Питер, 2006. — 128 с.

Данилов А. Академия мюзикмейкера. — М. : MusicMaker.Pro, 2016. — 478 с.

Деревских В. Музыка на PC своими руками. — СПб. : БХВ-Петербург, 2000. — 336 с.

Деревских В. Синтез и обработка звука на PC. — СПб. : БХВ-Петербург, 2002. — 334 с.

- Динов В. Звуковая картина : записки о звукорежиссуре. — СПб. : Планета музыки, 2014. — 488 с.
- Дулов О. Системы аудиозаписи. — Ульяновск : УлГТУ, 2002. — 123 с.
- Евсеев Г. Музыка в формате mp3. — М. : ДЕСС КОМ : Инфорком-Пресс, 2000. — 223 с.
- Ефимова Н. Звук в эфире. — М. : Аспект Пресс, 2005. — 140 с.
- Кинтцель Т. Программирование звука на ПК. — М. : ДМК, 2005. — 431 с.
- Кинтцель Т. Руководство программиста по работе со звуком. — М. : ДМК, 2000. — 431 с.
- Кири П. Цифровой звук : реальный мир. — М. : Вильямс, 2008. — 713 с.
- Ковалгин Ю., Вологдин Э., Кацнельсон Л. Стерефоническое радиовещание и звукозапись. — М. : Горячая линия-Телеком, 2007. — 717 с.
- Козюренко Ю. Основы звукорежиссуры в театре. — М. : Искусство, 1975. — 248 с.
- Кузнецов С. Редактор звуковых файлов Sound Forge 5.0. — М. : Майор (Осипенко), 2002. — 170 с.
- Лапин Е. Подготовка и запись DVD всех типов. — М. : Вильямс, 2006. — 320 с.
- Лебрехт Н. Маэстро, шедевры и безумие : тайная жизнь и позорная смерть индустрии звукозаписи классич. музыки. — М. : Классика-XXI, 2009. — 328 с.
- Леонтьев В. Запись и обработка музыки и звука. — М. : Олма-Пресс. Образование, 2006. — 48 с.
- Леонтьев В. Обработка музыки и звука на компьютере. — М. : Олма-пресс, 2005. — 190 с.
- Лоянич А. Cubase SX 3. Ваш первый музыкальный трек. — М. : NT Press, 2007. — 166 с.
- Лоянич А. FruituLoops Studio 6 : создаем электронную музыку. — М. : NT Press, 2006. — 214 с.
- Мартинак Ф. Модули микшерного пульта. — М. : ДМК-пресс, 2002. — 139 с.
- Меерзон Б. Акустические основы звукорежиссуры. — М. : Аспект Пресс, 2004. — 205 с.
- Медведев Е., Трусова В. Cubase SX для музыкантов. — СПб. : БХВ-Петербург, 2003. — 640 с.
- Медведев Е., Трусова В. Nuendo 3 для музыкантов : секреты виртуального звука. — М. : ДМК Пресс, 2006. — 447 с.
- Менеджмент и звукорежиссура музыкальных проектов / сост. А. Крылова. — Ростов н/Д : Изд-во Ростов. гос. консерватории, 2012. — 282 с.
- Молочков В. Nero 7.7. Ultra Edition. Все программы пакета. Запись CD и DVD. — СПб. : БХВ-Петербург, 2007. — 255 с.
- Морозова Н., Морозов Ю. Против течения. — СПб. : О-во «Знание», 2011. — 394 с.
- Надеждин Н. Подробно о портативных цифровых плеерах. — М. : СОЛОН-Пресс, 2004. — 191 с.
- Нельсон М. Запись и обработка звука на компьютере. — М. : Эксмо, 2007. — 384 с.
- Нестр П. 252 музыкальных альбома, которые я никогда не забуду. — Самара : Медиа-Книга, 2015. — 334 с.
- Никамин В. Цифровая звукозапись. — СПб. : Наука и Техника, 2002. — 245 с.
- Никульский Е., Дворко Н., Ершов К. Технология звукозаписи и звукорежиссура. — Л. : ЛИКИ, 1987. — 80 с.
- Основы звукорежиссуры / сост. К. Бабаян. — М. : МГИК, 2016. — 72 с.
- Основы звукорежиссуры : творч. практикум / Н. Дворко и др. — СПб. : СПбГУП, 2005. — 164 с.
- Павлов В. Электронная аппаратура в творчестве звукорежиссера. — СПб. : Санкт-Петерб. гуман. ун-т проф-союзов, 2011. — 264 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Cakewalk SONAR. Запись песни в домашней студии. — СПб. : БХВ-Петербург, 2006. — 608 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Propellerhead Reason – муз. студия. — СПб. : БХВ-Петербург, 2006. — 218 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Виртуальная звуковая студия MAGIX Samplitude Pro X. — СПб. : БХВ-Петербург, 2012. — 562 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Виртуально-звуковая студия SONAR. — СПб. : БХВ-Петербург, Арлит, 2003. — 735 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Домашняя звукозапись для начинающих. — СПб. : БХВ-Петербург, 2011. — 410 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Звуковая студия в PC. — СПб. : БХВ-Петербург, 1998. — 256 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Звукозапись на компьютере. — СПб. : БХВ-Петербург, 2010. — 806 с.
- Пынина Т. Российский FM : музыка в эфире. — М. : МГУ, 2003. — 72 с.
- Рабин Д. Музыка и компьютер : наст. студия. — Мн. : ООО «Попурри», 1998. — 272 с.
- Рождение звукового образа : худож. пробл. звукозаписи в экран. искусствах и на радио / сост. Е. Авербах. — М. : Искусство, 1985. — 239 с.
- Севашко А. Звукорежиссура и запись фонограмм. — М. : Додэка XXI, Алетекс, 2007. — 431 с.
- Синеокий О. Бит двух цивилизаций : сага о правовой грамзаписи поп-музыки до и после гибели мировой системы социализма. — М. : Изд-во Галина Е.Г., 2012. — 557 с.
- Синеокий О. Институт рекординга как информационно-правовой феномен. — Сумы : Унив. кн., 2013. — 215 с.
- Синеокий О. Рок социалистического содружества в хронологии звукозаписи. — Кошице : Acad. soc. of Michail Baludansky, 2014. — 236 с.
- Синеокий О. Томми Болин и звукозаписывающие коммуникации. — Кошице : Acad. soc. of Michail Baludansky, 2013. — 95 с.
- Синеокий О. Музичний звукозапис як інститут соціальної комунікації : східно-європ. досвід. — Суми : Унів. кн., 2013. — 342 с.
- Скороходов Г. Тайны граммофона : всё неизвестное о пластинках и звездах грамзаписи. — М. : Эксмо : Алгоритм, 2004. — 448 с.
- Советкина Э. Эстетика музыкальных видеоклипов. — М. : Триада, 2005. — 90 с.

- Старикова В. Звукозаписи музыкального искусства Беларуси. — Мн. : Энциклопедикс, 2014. — 237 с.
- Стародубровская Г. Уроки звукорежиссуры. — М. : Б.и., 1982. — 130 с.
- Стронг Д. Домашняя студия звукозаписи для «чайников». — М. : Вильямс, 2006. — 304 с.
- Стронг Д. Звукозапись для «чайников». — М. : Диалектика : Вильямс, 2005. — 287 с.
- Трахтенберг Л. Мастерство звукооператора. — М. : Искусство, 1972. — 192 с.
- Троицкий М. Я люблю записывать диски CD-R/W и DVD±R/W. — М. : Только для взрослых, 2004. — 384 с.
- Тэйлор Дж., Джонсон М., Кроуфорд Ч. Самая полная энциклопедия DVD. — М. : NT Press, 2008. — 590 с.
- Уитт С. Как музыка стала свободной : конец индустрии звукозаписи, технолог. переворот и «нулевой пациент» пиратства. — М. : Белое Яблоко, 2016. — 303 с.
- Уонг У. Nero 7 – мультимедийный «комбайн» для создания и записи файлов на CD и DVD-диски. — М. : NT Пресс, 2007. — 293 с.
- Филатов-Бекман С. Компьютерно-музыкальное моделирование. — М. : Onebook.ru, 2015. — 159 с.
- Франк Г. Звук как зрительная ассоциация : звукорежиссура. — СПб. : СПИКИТ, 1993. — 136 с.
- Франк Г. Шесть бесед о звуке. — М. : Искусство, 1971. — 87 с.
- Фукс Р. Песни на «ребрах» : Высоцкий, Северный, Пресли и др. — Н. Новгород : ДЕКОМ, 2010. — 200 с.
- Фуксман М. Электронная и электроакустическая музыка XX–начала XXI века. — Ростов на/Д : Изд-во Ростов. гос. консерватории, 2012. — 47 с.
- Фурдуев В. Стерефония и многоканальные звуковые системы. — М. : Энергия, 1973. — 112 с.
- Хазанджи В. Производство граммофонных пластинок. — М. : Высш. шк., 1965. — 176 с.
- Харитонов В. Цифровые способы записи звука. — СПб. : СПбГУКиТ, 2006. — 128 с.
- Харон Я. Из жизни звукооператора. — М. : Всесоюз. бюро пропаганды сов. кино, 1987. — 96 с.
- Харуто А. Музыкальная информатика. — М. : URSS : Изд-во ЛКИ, 2009. — 397 с.
- Хоффманн А. Запись CD и DVD в Nero 6. — М. : NT Пресс, 2005. — 296 с.
- Шактамаева Л. Основы информатики и компьютерной техники. — Улан-Удэ : Изд.-полигр. комплекс ФГБОУ ВПО ВСГАКИ, 2011. — 47 с.
- Шершов С. Звукозапись в студии : особенности записи вокальной речи. — Красноярск : Красноярская гос. акад. музыки и танца, 2015. — 66 с.
- Щербина В. Цифровая звукозапись. — М. : Радио и связь, 1989. — 190 с.
- Яремчук С. Запись CD и DVD. — СПб. : Питер, 2008. — 176 с.
- Auditive Medienkulturen : Techniken des Hörens und Praktiken der Klanggestaltung / A. Volmar, J. Schröter. — Bielefeld, 2013.
- Bergtold F. Moderne Schallplattentechnik. — Münch., 1959.
- Brauns H. Stereotechnik. — Stuttgart, 1961.
- Brolinson P., Larsen H. Rock... : Aspekter pa industri, elektronik & sound — Stockholm, 1981.
- Burgess R. The art of record production. — L. ; N. Y. ; Sydney, 1996.
- Burnett E. Magnetic recording of acoustic data on audiofrequency tape. — Wash., 1972.
- Davis C. Clive : inside the record business. — N.Y., 1975.
- Denisoff R. S. Solid Gold. The popular record industry. — N. Brunswick, 1975.
- DiLello R. The longest cocktail party. — L., 1972.
- Escott C., Hawkins M. Good Rockin' Tonight. — L., 1992.
- Escott C., Hawkins M. Sun Records : the Brief History of the Legendary Record Label. — N.Y., 1980.
- George N. Where did Our Love Go? : the rise & fall of Motown Records. — N.Y., 1987.
- Gillett Ch. Making Tracks : Atlantic Records and the Growth of a Multi-Billion-Dollar Industry. — N.Y., 1974.
- Griffiths P. A Guide to electronic music. — L., 1979.
- Janczewska-Sołomko K. Dyskopedia poloników. 1919-1939. — Wars., 2013.
- Making Music. The Guide to Writing. Performing & Recording / ed. G. Martin. — L., 1983.
- Monaco B., Riordan J. Platinum Rainbow : how to Make it Big in the Music Business. — L. ; N.Y. ; Sydney, 1987.
- Morse D. Motown and the Arrival of Black Music. — L., 1971.
- Muirhead B. Stiff : the Story of a Record Label. — Poole, 1983.
- R. E. D. Labels & Distributors Directory. — L., 1996.
- Rapaport D. How to Make and Sell Your Own Record. — L. ; N.Y. ; Sydney, [S.a.].
- Rock Hardware : the instruments, equipment and technology of rock / ed. T. Bacon. — N.Y., 1981.
- Singleton R., Brown B., Eichler M. Berry, Me, and Motown. — Chi. ; N.Y., 1990.
- Tobler J., Grundy S. The Record Producers. — L., 1982.
- Waller D. The Motown Story. — N.Y., 1985.

Комп'ютерні технології

- Андерсен А., Овсянкина Г., Шитикова Р. Современные музыкально-компьютерные технологии. — СПб. : Планета музыки, 2013. — 224 с.
- Арзуманов С. Домашняя студия гитариста. — М. : Смолин, 2007. — 203 с.
- Банзел Т. Абсолютно ясно о цифровой музыке. — М. : Триумф, 2005. — 224 с.
- Беличенко В., Горбунова И. Феномен музыкально-компьютерных технологий в обучении музыкантов информатике. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2012. — 220 с.

- Беличенко В., Горбунова И., Камерис А. Музыкально-компьютерные технологии в подготовке музыканта-педагога. — СПб. : Лема, 2011. — 147 с.
- Белунцов В. Звук на компьютере : трюки и эффекты. — СПб. : Питер, 2005. — 448 с.
- Белунцов В. Компьютер для музыканта. — СПб. : Питер, 2001. — 459 с.
- Белунцов В. Музыкальные возможности компьютера. — СПб. : Питер, 2000. — 432 с.
- Белунцов В. Новейший самоучитель работы на компьютере для музыкантов. — М. : ДЕСС : ТехБук, 2003. — 559 с.
- Браун Р. Искусство создания танцевальной музыки на компьютере. — М. : ЭКОМ, 1998. — 447 с.
- Бурлаков М. Создание видеоклипов. — СПб. : БХВ-Петербург, 2003. — 1216 с.
- Воронцов С. Изучаем нотный редактор Сибелиус. — Х. : Савчук О.О., 2011. — 47 с.
- Вотинцев А., Самакаева М. Музыкально-компьютерные технологии в профессиональной деятельности руководителя вокально-хорового ансамбля. — Екатеринбург : Уральский гос. пед. ун-т, 2012. — 87 с.
- Гарригус С. Sound Forge : муз. композиции и эффекты. — СПб. : БХВ-Петербург, 2002. — 366 с.
- Гарригус С. Sound Forge 8. Фирменное руководство от Sony. — М. : Триумф, Thomson Course Technology PTR, 2007. — 480 с.
- Глазырина Е., Нежинская Т. Музыкально-компьютерные технологии в вузе. — М. : Ин-т худож. образования и культурологии Рос. акад. образования, 2015. — 300 с.
- Горбунова И. Информационные технологии в музыке : архитектура музыкального звука. — СПб. : Изд-во РГПУ, 2009. — 175 с.
- Горбунова И. Информационные технологии в музыке : муз. синтезаторы. — СПб. : Изд-во РГПУ, 2010. — 204 с.
- Горбунова И., Горельченко А. Музыкальный компьютер в детской музыкальной школе. — СПб. : Изд-во РГПУ, 2003. — 66 с.
- Горбунова И., Заливадный М., Кибиткина Э. Музыкальное программирование. — СПб. : Изд-во РГПУ, 2012. — 195 с.
- Горбунова И., Черная М. Электронные музыкальные инструменты : обучение муз. информатике на базе муз. синтезатора. — СПб. : Изд-во РГПУ, 2012. — 212 с.
- Горбунова И., Чибирев С. Музыкально-компьютерные технологии : к проблеме моделирования процесса муз. творчества. — СПб. : Изд-во РГПУ, 2012. — 159 с.
- Грошев С., Коцюбинский А. Аудио и видео на компьютере. — М. : Триумф, 2000. — 248 с.
- Грошев С., Коцюбинский А. Самоучитель работы с Фото, Аудио, Видео, CD, DVD на домашнем компьютере. — М. : Технологии-3000, 2003. — 400 с.
- Дарчинянц Э. Освобожденная музыка : прак. рук. для муз.-компьютер. моделирования. — М. : Спутник+, 2014. — 159 с.
- Живайкин П. 600 звуковых и музыкальных программ. — СПб. : BHV-Санкт-Петербург, 1999. — 605 с.
- Загуменнов А. Plug-ins : встраиваемые прил. для муз. программ. — М. : ДМК, 2000. — 142 с.
- Загуменнов А. Компьютерная обработка звука. — М. : ДМК, 2000. — 382 с.
- Зарипов Р. Кибернетика и музыка. — М. : URSS : Либроком, 2014. — 232 с.
- Засалин А. Использование компьютерных программ в создании аранжировок. — Тамбов : Изд. дом ТГУ, 2014. — 154 с.
- Зуев Б., Денисенко П. Искусство программирования миди-файлов. — М. : Эком, 2000. — 207 с.
- Информационные технологии в музыке : музыка, математика, информатика / И. Горбунова, М. Заливадный. — СПб. : Изд-во РГПУ, 2013. — 179 с.
- Кальян В. Музыка, речь и компьютер. — М. : Вычисл. центр РАН, 1998. — 37 с.
- Козлин В. Музыкальный редактор Sibelius. — М. : Вильямс, 2006. — 240 с.
- Козлин В. Школы игры на компьютере в нотаторе Sibelius 6. — М. : ДМК, 2011. — 351 с.
- Конопчук А. Оркестровка и аранжировка музыкальных произведений средствами компьютерных технологий. — Чита : Забайкальский гос. ун-т, 2016. — 124 с.
- Косырева С. Метод компьютерного анализа многоголосия. — Петрозаводск : Изд-во ПетрГУ, 2015. — 75 с.
- Красильников И. Студия компьютерной музыки. — М. : Экон-Информ, 2017. — 265 с.
- Красильников И. Хроники музыкальной электроники. — М. : Экон-Информ, 2010. — 126 с.
- Кузнецов С. Караоке на персональном компьютере. — М. : Солон-Пресс, 2003. — 222 с.
- Кузнецов С. Редактор звуковых файлов Sound Forge 5.0. — М. : Майор (Осипенко), 2002. — 170 с.
- Лебедев С., Трубинов П. Прибавление к Русской книге о Finale. — СПб. : Композитор, 2009. — 60 с.
- Лебедев С., Трубинов П. Русская книга о Finale. — СПб. : Композитор-Санкт-Петербург, 2003. — 205 с.
- Левин А. Самоучитель компьютерной графики и звука. — СПб. : Питер, 2006. — 640 с.
- Левин А. Самоучитель компьютерной музыки. — СПб. : Питер, 2006. — 398 с.
- Леонтьев В. Обработка музыки и звука на компьютере. — М. : Олма-пресс, 2005. — 190 с.
- Леонтьев В. Фото, видео и звук. — М. : Олма Медиа Групп, 2009. — 255 с.
- Лифановский Б. Интернет для музыкантов. — М. : Классика-XXI, 2006. — 213 с.
- Лоянич А. Компьютер в помощь музыканту. — М. : NT Press, 2006. — 256 с.
- Людиновсков С. Музыкальный видеоклип своими руками. — СПб. : BHV-Санкт-Петербург, 2000. — 313 с.
- Макарова Т. Подготовка будущих специалистов медиаиндустрии к использованию Интернета в профессиональной деятельности. — М. : Магистр, 2013. — 112 с.

- Медведев Е., Трусова В. Cubase SX для музыкантов. — СПб. : БХВ-Петербург, 2003. — 640 с.
- Медников В. Основы компьютерной музыки. — СПб. : БХВ-Петербург, 2002. — 330 с.
- Михеева Е. Компьютерные технологии в музыке. — Архангельск : КИРА, 2010. — 82 с.
- Нельсон М. Запись и обработка звука на компьютере. — М. : Эксмо, 2007. — 384 с.
- Николенко Д. MIDI – язык богов. — СПб. : Наука и техника, 2000. — 143 с.
- Олійник В. Методика застосування комп'ютерних технологій в музиці. — Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2009. — 168 с.
- Олійник В. Робота з музичним нотатором Finale. — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. держ. ун-т, 2005. — 33 с.
- Пейджроло А. Творческие приемы создания секвенций в музыкальном производстве : прак. рук. по программам Logis, Digital, Performer, Cubase и Pro Tools. — М. : ГИТР, 2008. — 307 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Cakewalk : «Примочки» и плагины. — СПб. : БХВ-Петербург, 2001. — 272 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Cubase SX2. Секреты мастерства. — СПб. : БХВ-Петербург, 2004. — 656 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. FL Studio : муз. фабрика на компьютере. — СПб. : БХВ-Петербург, 2011. — 392 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Steinberg Cubase : создание музыки на компьютере. — СПб. : БХВ-Петербург, 2015. — 768 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Аранжировка музыки на РС. — СПб. : БХВ-Петербург, 1999. — 272 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Музыкальный компьютер : секреты мастерства. — СПб. : БХВ-Петербург, Арлит, 2003. — 686 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Музыкальный компьютер для гитариста. — СПб. : БХВ-Петербург, 2004. — 471 с.
- Петелин Р., Петелин Ю. Профессиональные плагины для SONAR и Cubase : инструменты, о которых музыканты XX в. и не мечтали. Звуковые эффекты. Обработки. Синтезаторы. Исправление вокала. — СПб. : БХВ-Петербург, 2003. — 576 с.
- Петцольд Ч. Программирование в тональности С#. — М. : Рус. Ред., 2004. — 512 с.
- Программное обеспечение профессиональной деятельности музыканта / М. Брянцев, И. Горбунова, А. Каме-рис. — СПб. : Изд-во РГПУ, 2009. — 143 с.
- Пучков С., Светлов М. Музыкальные компьютерные технологии. — СПб. : СПбГУП, 2005. — 229 с.
- Рабин Д. Музыка и компьютер : настольная студия. — Мн. : ООО «Попурри», 1998. — 272 с.
- Саукова Н. Инновационный подход к изучению мультимедиа-технологий. — М. : МПГУ, 2009. — 222 с.
- Трусова В., Медведев Е. Cubase SX 2 : муз. репетитор. — СПб. : Питер, 2004. — 266 с.
- Ульянич В. Компьютерная музыка : теория и практика. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 160 с.
- Филатов-Бекман С. Компьютерно-музыкальное моделирование. — М. : Onebook.ru, 2015. — 159 с.
- Формирование информационной компетентности современного музыканта на основе музыкально-компьютерных технологий / В. Беличенко и др. — СПб. : Изд-во РГПУ им. А. Герцена, 2012. — 199 с.
- Фролов М. Учимся музыке на компьютере. — М. : Лаб. базовых знаний, 2000. — 271 с.
- Харуто А. Компьютерный анализ звука в музыкальной науке. — М. : Моск. консерватория, 2015. — 447 с.
- Цоллер С. Создание музыки на ПК : от простого к сложному. — СПб. : БХВ-Петербург, 2003. — 319 с.
- Шомер И. Я люблю музыку на компьютере и CD : 50 программ для создания, клонирования, копирования и перекодирования муз. дисков. — М. : Только для взрослых, 2003. — 410 с.

Масові свята, театралізовані дійства, дискотеки, конферанс, клубна культура

- Аводздорд Ю. Шоу-мейкер : сделай праздник для всех. — СПб. : Комильфо, 2011. — 105 с.
- Андрейчук Н. Основы профессионального мастерства сценариста массовых праздников. — Барнаул : Изд-во АлтГАКИ, 2008. — 127 с.
- Бенифанд А. Праздники : сущность, история, современность. — Красноярск : Изд-во Краснояр. ун-та, 1986. — 140 с.
- Блинова Г. Русские народные праздники. — М. : Вуз. кн., 2000. — 164 с.
- Богданов И. Постановка эстрадного номера. — СПб. : СПбГАТИ, 2013. — 328 с.
- Богданов И., Виноградский И. Драматургия эстрадного представления. — СПб. : Изд-во С.-Петерб. гос. акад. театр. искусства, 2009. — 418 с.
- Борисов С. Основы драматургии театрализованного действия. — Челябинск : Челяб. гос. акад. культуры и искусств, 2011. — 206 с.
- Вершковский Э. Режиссура массовых клубных представлений. — Л. : ЛГИК, 1981. — 72 с.
- Воротной М., Гончарова Н., Егорова Т. Организация деятельности учреждений культуры клубного типа. — СПб. : Планета музыки, 2015. — 416 с.
- Гагин В. Национальные праздники и обряды, или праздничность как феномен русской культуры. — М. : Профиздат, 2005. — 319 с.
- Гальперина Т. Режиссура культурно-досуговых программ в работе менеджера туристской анимации. — М. : Сов. спорт, 2006. — 164 с.
- Генкин Д. Массовые праздники. — М. : Просвещение, 1975. — 140 с.

- Генкин Д., Конович А. Массовые театрализованные праздники и представления. — М. : ВНИЦНТИКПР, 1985. — 86 с.
- Генкин Д., Конович А. Сценарное мастерство культпросветработника. — М. : Сов. Россия, 1984. — 134 с.
- Герасимова О. Мастерство шоумена. — Ростов н/Д : Феникс, 2006. — 189 с.
- Гершуни Е. Массовые зрелища и народные представления. — Л. : Об-во по распр. полит. и науч. знаний, 1962. — 32 с.
- Горюнова И. Режиссура массовых театрализованных зрелищ и музыкальных представлений. — СПб. : Композитор, 2009. — 204 с.
- Даркевич В. Светская праздничная жизнь Средневековья IX – XVI вв. — М. : Индрик, 2006. — 432 с.
- Джексон Ф. Клубная культура. — Екатеринбург : У-Фактория, 2005. — 324 с.
- Домбровская А. Методы научного исследования социально-культурной деятельности. — СПб. : Планета музыки, 2013. — 160 с.
- Дудникова Г., Сагайда Л. Театрализованные праздники, вечеринки, дискотеки. — Ростов н/Д : Феникс, 2004. — 344 с.
- Жигульский К. Праздник и культура. — М. : Прогресс, 1985. — 336 с.
- Зайцев В. Режиссура эстрады та масових видовищ. — К. : Дакор, 2006. — 252 с.
- Захарова О. Русский бал XVIII – начала XX в. — М. : Центрполиграф, 2010. — 446 с.
- Ковшарь И. Проблемы истории и теории массовых музыкальных представлений нового времени. — М. : Музыка, 2002. — 203 с.
- Конович А. Театрализованные праздники и обряды в СССР. — М. : Высш. шк., 1990. — 206 с.
- Кужельний О. Основи режисури театралізованих видовищ і свят. — К. : НАККиМ, 2012. — 139 с.
- Кулешова Н. Сценарии праздников, конкурсов, дискотек для студентов. — Ростов н/Д : Феникс, 2002. — 317 с.
- Курбатов В. Массовый праздник как способ преодоления социально-культурных конфликтов общества. — Кемерово : Кузбассвуиздат, 2009. — 297 с.
- Лавлинский С., Майборода М. Сценарно-режиссерские технологии массового праздника. — М. : МГУКИ, 2010. — 193 с.
- Левин М. И пришел на стадион праздник. — М. : М-во культуры РФ, Гос. рос. дом нар. творчества, 1998. — 116 с.
- Лензон В. Музыкальный анализ в профессиональной подготовке режиссера. — М. : МГУКИ, 2008. — 175 с.
- Литвинова М. Социокультурная динамика массовых праздников и зрелищ. — Белгород : Политекра, 2004. — 155 с.
- Литвинова М. Театрализованные программы и праздники. — Белгород : Политекра, 2004. — 262 с.
- Лукавичков В., Черкашенинов Л. Сценография в пространстве режиссуры праздников. — Барнаул : Изд-во АлтГАКИ, 2008. — 114 с.
- Луначарский А. О массовых празднествах, эстраде, цирке. — М. : Искусство, 1981. — 424 с.
- Лунина А. Ярмарка в пространстве музыкальной культуры. — Ужгород : Карпати, 2011. — 500 с.
- Мазаев А. Праздник как социально-художественное явление. — М. : Наука, 1978. — 392 с.
- Макаров С. От старинных развлечений к зрелищным искусствам. — М. : Либроком, 2010. — 208 с.
- Мальми В. Праздник и танец. — Петрозаводск : Карелия, 2005. — 206 с.
- Наумова Л. Видовище як феномен культури. Соціокультурний вимір. — К. : КиМУ, 2006. — 233 с.
- Огаркова Н. Церемонии, празднества, музыка русского двора XVIII – XIX вв. — СПб. : Дм. Буланин, 2004. — 344 с.
- Панкеев И. Русские праздники и игры. — М. : Эксмо-пресс : Яуза, 1999. — 413 с.
- Панфилов В. Режиссеру праздника – об игре. — М. : ВЦХТ, 2004. — 175 с.
- Пирь. Балы. Торжества / завред. А. Голосовская. — М. : Мир энцикл. Аванта+, 2009. — 181 с.
- Португалов П. Театры и зрелища Москвы. — М. : Моск. рабочий, 1935. — 190 с.
- Раззаков Ф. Почему не гаснут советские звезды. — М. : Эксмо, 2010. — 573 с.
- Рапп Т. Забыться в звуке : Берлин, техно и easyjet. — М. : Белое яблоко, 2013. — 271 с.
- Раса И. Театрализованное представление в клубах. — Рига : Метод. каб. учеб. заведений М-ва культуры ЛатвССР, 1987. — 55 с.
- Сазонова, Е. В. Режиссура карнавала в театрализованном празднике. — Барнаул : Изд-во Алтайской гос. акад. культуры и искусств, 2014. — 167 с.
- Седова Н. Методика сценического воплощения музыкально-песенного фольклора. — Самара : СГАКИ, 2011. — 99 с.
- Сигалов М. Время невесты. — М. : Радуга, 2004. — 205 с.
- Скороходов Г. Ты – Божество, ты – мой кумир. — М. : Олимп, 2005. — 396 с.
- Скрипина Н. Прикладная хореография в театрализованном представлении и празднике. — Челябинск : Челяб. гос. акад. культуры и искусств, 2008. — 158 с.
- Современные технологии зрелищно-массовых форм / Л. Ахметшина и др. — Казань : Медицина, 2008. — 122 с.
- Станіславська К. Мистецько-видовищні форми сучасної культури. — К. : НАККиМ, 2012. — 319 с.
- Стогов И. Клубная жизнь : притворись ее знатоком. — СПб. : Амфора : Эврика, 2001. — 95 с.
- Театрализованные вечеринки, дискотеки, КВНы для студентов вузов и колледжей / Н. Кулешова. — Ростов н/Д : Феникс, 2005. — 378 с.

- Тихомиров Д. Беседы о режиссуре театрализованных представлений. — М. : Издат. центр «Новый век», 1999. — 440 с.
- Тихоновская Г. Сценарно-режиссерские технологии создания культурно-досуговых программ. — М. : МГУ-КИ, 2010. — 351 с.
- Туманов И. Режиссура массового праздника и театрализованного концерта. — М. : Просвещение, 1976. — 88 с.
- Углик А. Новый год в России. История праздника. — М. : Эксмо, 2016. — 351 с.
- Хренов Н. Зрелища в эпоху восстания масс. — М. : Наука, 2006. — 646 с.
- Хренов Н. Место зрелищных искусств в художественной культуре. — М. : Информ. центр по проблемам культуры и искусства, 1997. — 48 с.
- Черный Г. Педагогическая технология массового праздника. — М. : Мол. гвардия, 1990. — 157 с.
- Чечетин А. Драматургия театрализованных представлений. — М. : Сов. Россия, 1979. — 143 с.
- Чечетин А. История массовых народных празднеств и представлений. — М. : МГИК, 1976. — 117 с.
- Чечетин А. История театрализованных представлений : вып. 1. — М. : МГИК, 1996. — 58 с.
- Чечетин А. История театрализованных представлений : вып. 2. — М. : МГУК, 1999. — 80 с.
- Чечетин А. История театрализованных представлений : вып. 3. — М. : МГУК, 1999. — 82 с.
- Чечетин А. История театрализованных представлений : вып. 4. — М. : МГУК, 2000. — 100 с.
- Чечетин А. Основы драматургии театрализованных представлений. — СПб. : Лань 2013. — 282 с.
- Чечетин А. Основы драматургии. — М. : МГУКиИ, 2004. — 148 с.
- Шароев И. Драматургия массового действия. — М. : ГИТИС, 1979. — 105 с.
- Шароев И. Многоликая эстрада : за кулисами кремлевских концертов. — М. : Вагриус, 1995. — 413 с.
- Шароев И. Музыка, которую мы видим. — М. : Сов. композитор, 1990. — 253 с.
- Шароев И. Режиссура массового действия. — М. : ГИТИС, 1980. — 100 с.
- Шароев И. Режиссура массовых театрализованных представлений. — М. : Сов. Россия, 1980. — 150 с.
- Шароев И. Режиссура эстрады и массовых представлений. — М. : ГИТИС, 2014. — 339 с.
- Шаронина М. «Зримая песня» : теория, методика, практика постановки. — Челябинск : Цицеро, 2010. — 113 с.
- Шубина И. Драматургия и режиссура зрелища. — Ростов н/Д : Феникс, 2006. — 288 с.
- Шубина И. Организация досуга и шоу-программ. — Ростов н/Д : Феникс, 2003. — 352 с.
- Юнисов М. Маскарады. Живые картины. Шарады в действии : театрал. развлечения и любительство в рус. культуре второй пол. XVII – нач. XX в. — СПб. : Композитор, 2008. — 300 с.

Культурно-досуговая деятельность

- Аванесова Г. Культурно-досуговая деятельность. — М. : Аспект Пресс, 2006. — 235 с.
- Воловик А., Воловик В. Педагогика досуга. — М. : Флинта, 1998. — 235 с.
- Гальцова Е. Культурно-досуговая деятельность детей 5-6 лет. — Волгоград : Учитель, 2009. — 174 с.
- Домаренко Е. Культурно-досуговая деятельность библиотеки. — М. : Либерия-Библинформ, 2006. — 80 с.
- Дуков Е. Развлекательная культура России XVIII-XIX вв. — СПб. : Дмитрий Буланин, 2000. — 522 с.
- Ерошенков И. Культурно-воспитательная деятельность среди детей и подростков. — М. : Владос, 2004. — 221 с.
- Жарков А. Теория и технология культурно-досуговой деятельности. — М. : МГУКИ, 2007. — 479 с.
- Зацепина М. Культурно-досуговая деятельность в детском саду. — М. : Мозаика-Синтез, 2009. — 71 с.
- Игры на каждый день с тинейджерами : организаторам развивающего досуга / авт.-сост. А. Данилков, Н. Данилкова. — Новосибирск : Сиб. унив. изд-во, 2008. — 231 с.
- Клюско Е. Культурно-досуговая деятельность населения России. — М. : МГУКИ, 2007. — 161 с.
- Культурно-досуговая деятельность / ред. А. Жарков, В. Чижиков. — М. : МКУТ, 1998. — 461 с.
- Культурно-досуговая деятельность подростков и молодежи / А. Каменец и др. — М. : Изд-во Рос. гос. социального ун-та, 2010. — 203 с.
- Методология социально-культурной деятельности и современные социокультурные практики / А. Андреева и др. — Красноярск : СФУ, 2014. — 129 с.
- Новаторов В. Культурно-досуговая деятельность. — Омск : Алт. гос. ин-т культуры, 1992. — 182 с.
- Попов В., Попова Ф. Культурно-досуговая деятельность в контексте научного исследования. — Тюмень : Изд-во Тюм. гос. ун-та, 2004. — 176 с.
- Рябков В. Антология форм праздничной и развлекательной культуры России. — Челябинск : Полиграф-Мастер, 2006. — 471 с.
- Соколов Э. Свободное время и культура досуга. — Л. : Лениздат, 1977. — 207 с.
- Уварова Е. Как развлекались в российских столицах. — СПб. : Алетей, 2004. — 280 с.
- Швачко Е. Культурно-досуговая деятельность как средство преодоления социальной апатии студенческой молодежи. — Челябинск : ЧГАКИ, 2012. — 190 с.
- Энциклопедия вечеринки : кн. для тинейджеров / авт.-сост. В. Иванов. — М. : Лабиринт-К, 1999. — 426 с.

Дискотека, диджейство

- Белунцов В. Как стать ди-джем : создание танц. музыки и ремиксов на компьютере. — М. : ДЕСС КОМ, 2001. — 351 с.
- Бородина А. «Все будет хорошо!», или Приключения Алены в заэфирье. — М. : Олимп, 2010. — 446 с.
- Брюстер Б. История диджеев. — Екатеринбург : Ультра Культура, 2007. — 672 с.

- Гагин В. Организация работы дискотек в клубных учреждениях. — М. : Б.и., 1988. — 71 с.
- Гарнье Л., Брен-Ламбер Д. Электрошок : записки диджея. — М. : FreeFly, 2005. — 270 с.
- Гатчинский В. Как стать ди-джем. — М. ; Кызыл : АСТ ; СПб. : Астрель-СПб, 2005. — 190 с.
- Грампластинка в дискотеке / сост. Ю. Козюренко. — М. : Б.и., 1980. — 44 с.
- Диджей : играющий в темноте / С. Шевцов. — М. : АСТ ; СПб. : Астрель-СПб, 2009. — 316 с.
- Дискотека в досуге молодежи / сост. А. Запесоцкий. — Л. : Знание, 1987. — 20 с.
- Дискотека для школьников / подгот. Е. Цодоков. — М. : ВНМЦНТИКПР, 1982. — 27 с.
- Дискотека своими руками / Б. Семенов. — М. : СОЛОН-Пресс, 2005. — 252 с.
- Дудникова Г., Сагайда Л. Театрализованные праздники, вечеринки, дискотеки. — Ростов н/Д : Феникс, 2004. — 344 с.
- Жданов А. О дискотеке со знанием дела. — Архангельск : Родина Ломоносова, 1994. — 104 с.
- Запесоцкий А. Дискотека как сфера культурных интересов молодежи. — Л. : Б.и., 1985. — 39 с.
- Запесоцкий А. Молодёжная дискотека. — М. : ВНМЦНТИКПР, 1988. — 101 с.
- Комиссаров Ю. Перспективы развития дискотек в клубных учреждениях республики. — Фрунзе : Кыргызстан, 1982. — 31 с.
- Кулешова Н. Сценарии праздников, конкурсов, дискотек для студентов. — Ростов н/Д : Феникс, 2002. — 317 с.
- Методика работы молодежной дискотеки / А. Запесоцкий. — Л. : ВПШК, 1990. — 103 с.
- Музыкальная эстрада социалистических стран / сост. В. Ястребов. — М. : ВНМЦНТИКПР, 1983. — 49 с.
- Музыкальная эстрада СССР / сост. В. Ястребов. — М. : ВНМЦНТИКПР, 1983. — 152 с.
- Приглашаем на дискотеку / сост. В. Страхова. — К. : Муз. Україна, 1988. — 52 с.
- Программа дискотек – форма организации досуга молодежи / сост. Л. Малышев. — М. : Б.и., 1987. — 23 с.
- Профессиональное сценическое и осветительное оборудование для театров, эстрады и дискотек / В. Голиков и др. — М., 2002. — 128 с.
- Семенов Б. Дискотека своими руками. — М. : СОЛОН-Пресс, 2005. — 252 с.
- Самодельные ВИА и дискотеки / сост. Б. Соколовский. — М. : Профиздат, 1987. — 223 с.
- Танцевальная программа в клубной дискотеке / сост. Ю. Томилин. — М. : ВНМЦНТИКПР, 1982. — 23 с.
- Театрализованные вечеринки, дискотеки, КВНы для студентов вузов и колледжей / Н. Кулешова. — Ростов н/Д : Феникс, 2005. — 378 с.
- Томилин Ю., Козюренко Ю. Дискотека в клубе. — М. : Сов. Россия, 1983. — 128 с.
- Филлипс Д. Супердиджеи : триумф, крайность и пустота. — М. : Белое яблоко, 2012. — 304 с.
- Шин С. Сценарии школьных праздников, вечеров, дискотек для выпускных классов. — Ростов н/Д : Феникс, 2003. — 347 с.
- Широков В. Диджеинг от А до Я. — Ростов н/Д : Феникс, 2013. — 217 с.
- ABC prezentera dyskoteke / red. J. Mastowska. — Warsz., 1984.
- Echols A. Hot stuff : disco and the remaking of American culture. — N.Y. ; L., 2010.
- Smith W. The Pied Pipers of Rock 'N' Roll : Radio Dee Jays of the 50s and 60s. — Marietta, 1989.
- Stankiewicz A. Dyskoteka w stylu retro. — Warsz., 1981.
- Zemon S. The mobil DJ handbook : how to start a. run a profitable mobile disc jockey service. — Burlington, 2003.

Конферанс

- Алексеев А. Серьезное и смешное : шестьдесят пять лет в театре и на эстраде. — М. : Искусство, 1984. — 357 с.
- Ардов В. Как вести концерт : советы начинающему конферансье. — М. : Госкультпросветиздат, 1955. — 48 с.
- Баринов Б. Что должен знать ведущий. — Л. : Б.и., 1959. — 22 с.
- Бенцианов Б. И все это вместе называется – жизнь. — СПб. : Левша. Санкт-Петербург, 2008. — 287 с.
- Брунов Б. Спасибо за совместно прожитые годы. — М. : Моск. учеб. и картолитогр., 2000. — 350 с.
- Герасимова О. Мастерство ведущего. — Улан-Удэ : ВСГАКИ, 1999. — 79 с.
- Гоголашвили В. Двое на эстраде. — Тб. : Союз театр. деятелей Грузии, 1988. — 59 с.
- Грин М. Бен Бенцианов. — М. : Искусство, 1986. — 126 с.
- Два конферанса для эстрадного представления / Всесоюз. дом нар. творчества им. Н. Крупской. — М. : Б.и., 1951. — 32 с.
- «Какую красивую я прожил жизнь» : сб. восп. об Э. Смольном / сост. Л. Шаповал. — М. : Комментарий, 2002. — 303 с.
- Москва с точки зрения : эстрад. драматургия 20-60-х гг. / авт.-сост. Е. Уварова. — М. : Искусство, 1991. — 365 с.
- Раззаков Ф. Другой Аркадий Райкин : темная сторона биограф. знаменитого сатирика. — М. : Эксмо, 2011. — 411 с.
- Фоменко Н. Технологии ведения культурно-досуговых программ. Ч. 1 : Конферанс и конферансье. — Кемерово : Кемеровский гос. ин-т культуры, 2016. — 166 с.
- Хорт А. По жизни – смеясь : забав. картинки из жизни артистов эстрады – конферансье. — М. : Армада-Пресс, 2001. — 380 с.
- Шапировский Э. Конферанс и конферансье. — М. : Искусство, 1970. — 129 с.
- Щербакова Г. Концерт и его ведущий. — М. : Сов. Россия, 1974. — 80 с.
- Эмиль Радов : «Эстрада – любовь моя». — М. : Богат, 2002. — 93 с.